

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ два дня (крѣмъ недѣль и рус-скихъ святъ) о 6-той годикѣ по полудни. Литератур-ный одатокъ „Библиотека найзнаменитѣйшихъ по-вѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницу на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплата и инсераты принимаются: у Львовѣ Администратія „ДѢЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оглошенъ ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинь-ского 2. — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣд-ни: M. Dukes, I. Sailerstätt; F. A. Richter, Nibelun-gergasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбур-гѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и наложитѣль за инсераты платитъ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ съ литер. додаткомъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рокъ . . . 18 ар.	на цѣлый рокъ . . . 24 ар.	на цѣлый рокъ . . . 18 ар.	на цѣлый рокъ . . . 24 ар.
на полъ року . . . 9 ар.	на полъ року . . . 12 ар.	на полъ року . . . 9 ар.	на полъ року . . . 12 ар.

у Львовѣ:

на цѣлый рокъ . . . 16 ар.	на полъ року . . . 8 ар.
на четверть року . . . 4 ар.	на мѣсяць 1 ар. 35 кр.

Редакция, Администратія и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вѣрстаются съ лѣвомъ на по-передне застережене. — Рекламация неопечатанъ вѣрный вѣдъ порта.

Поодинокое число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звычайъ принимаются по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ однокъ стрѣчки инсератовъ або ек мѣсто а: въ рубрицѣ „Надобране“ по 25 кр. а. в.

Подати и наші доносеня приватный числятся по 16 кр. вѣдъ стрѣчки.

У Львовѣ дня 13 н. ст. цвѣтня.

Шѣсть засѣданъ палаты послѣдъ, якъ вѣдбули ся передъ феріями, не можна уважа-ти навѣть початкомъ властивою работы парла-ментарной, а хѣба лишъ що найбільше интро-дукцією до неї. Не выбрано ще навѣть коми-сій, а правительству не було спѣшно высту-пати передъ палату съ предложеніями. Работа значе ся ажъ по феріяхъ. За тѣ два тыжднѣ, якъ побули послы у Вѣднѣ, кристалізувала ся ситуація; обѣ стороны, правительство и послы розглядали ся въ новѣй ситуаціи та старали ся, якъ то кажуть, выйти на свов. Кабинетъ перебувъ крізу, а сторонництва утрупували ся такъ, що зазначили ся выразно черты „зельз-ного перстена“ давной правитѣ. Опозиція по-ки-що идѣ людомъ, але коли зельзный пер-стѣнь значе сильнѣйше затискати ся, то ма-буть не треба буде довго ждати на концен-трацію оппозиціи. Розумѣе ся, що пѣдъ тымъ вглядомъ много буде залежати вѣдъ г-р. Ба-денного, чи ему байдуже поважнѣйша оппози-ція, чи нѣ, чи найде вѣтъ потрібну и певну опору въ правительственной болѣшности, чи може лѣпше заманювати до себе, отъ хочъ бы теками міністеріальными, деякі непевні элементы оппозиціи — та въ сей способъ мати на увазѣ, якъ каже ся въ писмѣ цѣ-сарскѣмъ, передовѣмъ загальнѣ интересы державнѣ.

Але все те стоить ажъ на дальшѣмъ пля-нѣ, а намъ застановити ся, якъ рускѣ послы найшли ся середъ теперѣшней ситуаціи та якъ зазначило ся ихъ становишко.

Послы рускѣ зъ Галичины прибули до Вѣднѣ немовъ зъ готовою програмою політи-чною и пѣдъ тымъ вглядомъ не можна було мати нѣякого сумнѣву. Три послы рускѣ, вы-брани зъ волѣ народу, мусѣли заняти оппози-ціиное становишко вѣдъ самого початку, бо зъ такимъ припорученіемъ зложивъ народъ въ ихъ руки свовъ заступничство. Они-жъ и не ду-кавали, а ихъ заява, зредатована рѣшучо и зъ силою, выключала всякі сумнѣвы. Тымъ са-мымъ и неможливъ були нѣякі, навѣть ин-формаціи конференціи зъ прочими шѣстѣма послами рускими зъ Галичины. Тѣ шѣсть по-слѣдъ рѣвножъ знали, хто ихъ выбравъ и за-чимъ они высланъ до Вѣднѣ, а ихъ програма політична заключала ся въ безвзгляднѣмъ послу-ху для правительства, вглядно для г-р. Баденного. Якъ коло польске признало для себе найвысшою мудростію політичною пѣдпирати безвзглядно кожде правительство, а навѣть при евентуаль-ныхъ змѣнахъ принимати на себе ролю каби-нетно-правительственного инвентаря, — такъ само и та шѣстка послѣдъ рускихъ мусѣла поступати не лишъ тымъ самымъ шляхомъ, але ще й зъ додаткомъ особистыхъ зобовязанъ и вѣдчаности для особы г-р. Баденного. Выдви-нений г-р. Баденіи до значѣня представитѣ-лѣвъ якоіс мнимої фракціи політичноі руского народу, призначенъ до вѣдграваня ро-лѣ руско-польскихъ угодовцѣвъ, выбравъ еимъ разомъ при помочи найогиднѣйшого терроризму выборчого, не могли они навѣть думать про якунебудь самостійну акцію та запускати ся въ програмы політичнѣ. Они-жъ такъ и зро-били та лишъ позорно змѣнили фірму, пѣдъ котрою станули до диспозиціи правительства.

Независимъ рускѣ послы не прилучили ся до жадной зъ парламентарныхъ групъ о-позиціиныхъ, полишаючи собѣ вѣльну руку, а тымъ самымъ и повну свободу дѣлани. Так-тичнѣй и практичнѣй взгляды спонукували ихъ нити разомъ навѣть зъ крайною оппозицією, зъ социальными демократами, але якогось постѣй-ного сполученя, видимого союза не було мѣжъ ними а другими сторонництвами. Они зазна-чили свовъ оппозиціиное становишко до правитель-ства г-р. Баденного и дѣятого опинували ся мѣжъ прочими групами оппозиціиныхъ. Рѣвножъ ихъ першій публичнѣй выступъ, вѣдповѣдно до ихъ становишка, мусѣвъ бути звернений безпосередно противъ г-р. Баденного, а ихъ самостійное внесенне наглице якъ такожъ про-мовы всѣхъ трехъ послѣдъ были вымѣренъ въ першій линіи противъ системы правитель-ственной г-р. Баденного, примѣнюваной до на-роду руского въ Галичинѣ въ послѣднихъ

десяти рокахъ. Въ тѣмъ самѣмъ дусѣ була поставлена интерпелляція о. Танякевича въ справѣ увязненя рускихъ священникѣвъ; ин-терпелляція та, на жаль, не могла згромадити пѣдъ собою пѣдписѣвъ прочихъ послѣдъ рус-кихъ лише зъ той причины, що була за остро-зредатована. Жалуй ся на кривды, але зара-зомъ цѣлуй руку, що наноситъ тобѣ тѣ крив-ды; вѣдгрожуя ся, чтобы нѣбы то люде чули, але самъ кори ся до землѣ — отсе було бы пѣселя програмы політичноі нашихъ угодов-цѣвъ и на се они кождымъ разомъ пишуть ся. Такого політичного лукавства не розумѣли нашѣ три рускѣ послы и безъ жалю зреззи-нували зъ помочи своихъ земляковъ, нахо-дячи въ кождѣй хвилѣ пѣдпомогу у людей, що руководять ся принципами и этикою на-вѣтъ въ політицѣ.

Натомѣтъ прочѣй шѣсть послѣдъ рускихъ опинили ся въ христіянско-славянско-націо-нальнѣмъ союзѣ. Сей союзъ, якъ показали его першѣ выступы, не в нѣчимъ иншимъ, якъ лишъ резервою кола польского и молодѣ чесько-го клябу. Сторонництва, котрымъ не выгѣдно збъ вглядѣвъ політичнѣхъ дучити ся зъ вы-разною парламентарною організаціою (н. пр. нашимъ угодовцѣмъ зъ коломъ польскимъ, бо-дай для захованя позорѣвъ), або котрі бы хо-тѣли удержати до певной мѣры свою націо-нальну индивидуальность (н. пр. Словѣнцѣ, Хорваты), якої не можна бы мати въ другѣй сильнѣйшій організації національнѣй, — тѣ сторонництва выбрали для себе окремѣй рѣдъ організації пѣдъ вѣдомъ христіянско-славян-ско-національного союза. Вже сама назва то-го союза вказуе, якъ старано ся угодити всѣмъ элементамъ, котрі тамъ мали бы и хотѣли бы примѣстити ся. Въ тѣмъ союзѣ становиско шѣстьохъ послѣдъ рускихъ на етолькѣ сильне, що они мають утримувати звязъ союза зъ ко-ломъ польскимъ а тымъ самымъ скрѣпляти огнива екселеиной болѣшности. Дѣячого зъ рус-кихъ послѣдъ буюкинскихъ ино п. Виниц-кій опинивъ ся въ союзѣ, а другій п. Волянъ въ клябѣ румунскѣмъ, не знати, бо властиво они оба яко правительственнѣй послы могли дуже добре тамъ примѣстити ся, хочъ впро-чѣмъ въ результатѣ на одно выйдѣ, бо якъ союзъ такъ и клябѣ румунскѣй належать до болѣшности. Була пора, що правительственнѣй послы рускѣ були въ клопотѣ: мавъ змѣнити го господарѣ, отже и слуги мали змѣняти ся, — але небезпечнѣе минула: г-р. Баденіи о-ставъ ся, а нашѣ угодовцѣ затримали свовъ посады. Теперъ имъ ино выслугувати ся, якъ се зробили при наглицѣмъ внесеннѣ въ справѣ надужитѣ выборчихъ въ Галичинѣ...

Дебата надъ галицкими выборами въ парламентѣ.

Промова посла д-ра Окуневского при мотивованнѣ внесеня.

Высока палата! Що ино переведенъ вы-боры зъ V. и IV. куріи въ Галичинѣ отвори-ли глубокоу рану, котра вѣдъ довшого часу въ организмъ сего коронного краю кровавить ся и грозить перетворити ся въ смертельную недугу. Тѣ выборы зновъ розкрыли передъ цивилизованнымъ свѣтомъ образъ стероризованя выборцѣвъ, а соромитисъ намъ сего образу тымъ болѣе, що се дѣе ся въ державѣ, ко-тра має оправдану претенсію зачислѣти ся мѣжъ цивилизований державы.

Высока палата мала вже не разъ нагоду, будѣто въ наглицѣхъ внесеняхъ будѣто въ ин-терпелляціяхъ, заниматься ся галицкими выбора-ми, и коли въ наслѣдокъ того зазначило ся у высокой палатѣ недоволене, то высоке пра-вительство уважало ся спонуканнымъ заявити, що оно властиво въ надужитяхъ выборчихъ не бере нѣякой участи, а ели тутъ и тамъ дѣють ся якъ надужитя, то се безъ вѣдомости и волѣ центральноі правительства. А такъ, и волѣ президентъ министровъ заявлявъ: що коли-бъ вѣтъ хотѣвъ звести кн. Сангушка и наклони-ти его до якихъ-небудь надужитѣ, то мусѣли бы тѣ, котрі знаютъ кн. Сангушка, признати, що се ему не удалосъ бы абсолютно.

Знаю кн. Сангушка и мушу по правдѣ признати, що г-р. Баденіи мавъ слушнѣе. Але

г-р. Баденіи поради въ собѣ. Вѣтъ прибувъ на соймъ, покликавъ старостѣвъ и удѣливъ имъ устно припорученя, якъ мають поступати при найближшихъ выборахъ до рады державной. (Слушайте! Слушайте!) И стало ся такъ, що выринули надужитя и швиндѣль выборчѣй, ко-трѣ дивнымъ способомъ за-дѣя свого одно-стайного образу можуть бути зведенъ лѣогично лишъ до одной системы.

При правыхъ примѣнювано слѣдую-щѣй практики. Въ дуже многихъ мѣсцевостяхъ не оголошувано выборовъ. (Слушайте!) А ко-ли вѣдтакъ громады, поуставлявши доволѣа варты, все таки дѣзнали ся, що правитель-ственный комисаръ їде, то сей комисаръ выси-ливъ свѣй цѣльнѣй дотѣпъ, чтобы лишъ ударем-нити цѣль выборовъ.

Якъ-разъ одержавъ я, а вглядно мѣй товаришъ Яросевичъ, телеграму, въ котрой проситъ ся пѣднести одинъ спеціальнѣй слу-чай, и я его тутъ наведу. До Гнильча, пов. пѣдгаецкого, прибуває комисаръ и переводитъ правыхъ. Вѣтъ вѣддають голоса на партію людову. Комисаря се обурюе и вѣтъ падкае, що тѣ гадюки-хлопы розумѣють ся вже на пя-той куріи. Мимо того вноситъ партія шляхто-ска протестъ. Не помагасъ нѣчо мотивоване, що выборы замѣтъ до 5-ой тревали до 7-ой го-дины, и що крѣмъ Василя Кобля, на которого голосовано, е ще другій того самого имени въ громадѣ. Зъ тыхъ причинъ уважнено выбо-ры и розписано другѣй. Выборѣ середѣ голо-суютъ вѣдтакъ при другихъ выборахъ на Ва-силя Кобля старшого. Але и тѣ выборы уве-важненѣ, бо якійс Василь Кобель старшѣй не находить ся въ листѣ выборчѣй. (Слушайте! Слушайте!) Розписуютъ третѣй выборы, але ро-зумѣе ся покликавши на помѣчъ 26 улаивѣвъ и 6 жандармѣвъ. Тогдѣ бере ся трехъ селянъ зъ листѣ правительственной, а до нихъ ще трехъ жидѣвъ, и они очевидно выбираютъ то-го, кого правительство хоче мати.

Въ иншихъ громадахъ просто не пускае-ся выборцѣвъ. Вы, мои панове, зъ иншихъ провинцій, скажете менѣ, что то абсолютно не-возможное, абы тыхъ выборцѣвъ, котрі явили ся, не припущено до выбора. Ну то я вамъ розповѣмъ, що бачивъ на власнѣй очѣ. Выборы треваютъ вѣдъ 8. години до 3 тои по пѣвнѣночи. О 3-той годинѣ являе ся предсѣдатель и каже цѣлкомъ просто зобранымъ выборцѣмъ, что ихъ тамъ нема. (Веселѣе!) Я бувъ особено въ лѣокаліи и сказавъ старостѣ зъ обуреніемъ, що е ще 60 выборцѣвъ. Вѣтъ вѣдповѣвъ: Але се невозможно! впрѣчѣмъ вышло комисаря на двѣрѣ и вѣтъ перевѣдчатъ ся, что не маєте слушности. Комисаръ выходитъ и заявляе, что нѣкого нема. На мѣй заявѣ выходитъ вѣдѣмъ самъ староста на двѣрѣ и вертае зъ 15 выборцами. Передъ прочими зачиняють ся входи, а передъ входами уставляе ся жандармерія. Я взываю жандар-мѣвъ, чтобы пропустили прочихъ, але они мов-чатъ мовъ стовпы и, настрѣмивши багеты, не выпускають нѣкого до середины. На прочихъ людей, что тамъ выжидають, выступае кавале-рія зъ добутиыми шаблями и розганяе ихъ на чотири вѣтры. Се дѣяло ся въ Городенцѣ при выборахъ до сойму.

Въ Соколовцѣ, пов. косѣвского, я бачивъ, якъ арештовано одного чоловіка передъ са-мыми выборами. Було то передъ шѣсти рока-ми, коли розходило ся въ тѣмъ окрузѣ о вы-борѣ одного ексцелленцѣ, а я бувъ тогдѣ же бѣднымъ студентомъ. Давно то была пригода. Бачу, якъ на подвѣрѣ приходае збрала ся зѣ сотка людей та якъ сейчасъ приступаютъ два жандармы, чтобы арештувати того, котро-го умовили ся выбрати выборцемъ. За причи-ну арештованя подали, що сей чоловікъ не оставивъ ся до войска передъ десяти роками. (Веселѣе!) Чоловіка вѣдставляють до Косова, тамъ лѣкаръ повѣтвой его оглянувъ и змѣ-ривъ, а обѣселя пускають его домѣвъ. Але навѣ-цѣкавши въ тѣмъ отсе: По шѣсти рокахъ цѣкавши ся зновъ выбрати того самого чо-ловіка, котрый ставъ дякомъ, выборцемъ, та-те саме зъ нимъ дѣе ся. (Слушайте! Слухай-те!). Его зновъ жандармерія арештуе. Але по-бѣе годыны надходитъ вахмайстеръ, выштуе-его, чи не бувъ у Выжницѣ, а коли сей заше-речивъ, убѣльняе его вѣдъ того приемного то-варнства зъ жандармомъ.

Въ Тлустѣмъ урядувавъ при выборахъ чудный комисаръ, котрый при одной нагодѣ заявлявъ, що коли-бъ его именовано старостою, то вѣтъ зробить мѣтлу посломъ. (Окликъ: Ёго имя?) Называе ся Городецкий. Вѣтъ пытавъ кождого вступающего до лѣокаліи выборчого, чи голосуе на листу правительственной чи на иншу листу. Коли-жъ выборѣ вѣдповѣвъ ему, що буде голосувати за народными кандидата-ми, то комисаръ просто не находивъ его въ ли-стѣ выборчѣй. Вѣдтакъ посувае п. комисаръ свѣй годинникъ зъ 1/2 на 1/10 и мимо при-сутныхъ выборцѣвъ заявляе, що выборы въ V. куріи замкненѣй. Вѣдтакъ додае, що выборы въ IV. куріи буде переводити по полудни. Але люде не вѣрять комисаревѣ. Зъ моральностію політичнѣхъ урядникѣвъ въ часѣ выборовъ мае ся у насъ такъ лихо, що, коли выборы настанутъ, нѣкто не вѣрять повѣтвому коми-саревѣ. (Веселѣе!) Люде справдѣ не помысли-ли ся, бо замѣтъ по полудни комисаръ прихо-дитъ вже о год. 1/12, замыкае ся зъ сѣмома жидами и сѣмома своими сторонниками, пере-водитъ зъ ними выборы въ IV. куріи а про-чимъ заявляе: Будѣте здоровѣй, мои панове, мы вже покѣвичили.

Въ Сепѣвцѣхъ, пов. борщевского, зѣйшло ся 60 выборцѣвъ передъ лѣокалемъ выбор-чимъ, але комисаръ не выпускае ихъ до сере-дины, ино дивитъ ся зъ мѣсцевымъ войтомъ крѣвъ вѣдѣмъ на бѣдныхъ людей та сердечно емѣе ся.

Въ Туринцѣ, пов. жовківского, не можна було нѣякого вѣдѣти, мимо всѣхъ выборчихъ штукѣвъ — выборѣ зъ V. куріи выпавъ въ хо-сенъ народной партіи. Але староста приходитъ до пересвѣдченя, що було бы найлѣпше уве-важнити сей выборѣ, та й справдѣ его уве-важнено. Люде удають ся до войта и допиту-ють ся про рѣшѣнѣе другихъ выборѣвъ. Сей божитъ ся, что нѣякого не знае. Але люде зновъ не довѣряють и розставляють доволѣа варту. Варта бачитъ, що о 1/12 въ ночи заступникъ войта зъ однимъ жидомъ хильцемъ закрада-ють ся до двѣра. Алярмуютъ цѣлу громаду и народъ сходитъ ся передъ двѣрѣ; до рана ждуть терпеливо, коли вѣдчинятъ браму. Ажъ о год. 1/2 впускають ихъ на подвѣрѣ и они довѣдуютъ ся, що выборы доконанѣй вже рано о 1/8 год. Комисаръ замкнувъ навѣтъ свого фѣрманѣ въ кухню, чтобы не довѣдано ся въ громадѣ о его приѣздѣ, а свѣй вѣзъ и свого коня рѣвножъ въ такой способѣ сховавъ, що люде не знали о приѣздѣ комисаря.

Въ Лашковѣ, пов. бѣдѣвского, выбрано священника Громадку и селянина Рыбака. Од-накъ имъ обомъ не доручено картъ легітима-ціиныхъ лишъ цѣлкомъ иншимъ людямъ. Таке саме стало ся и въ Грицѣвольѣ. Тѣ люде самѣ не знали, за-про що дѣстали карты легітима-ціиной, а маючи певне почутѣ справедливости, не хотѣли ити на выборы. Але жандармерія выгнала ихъ зъ села, чтобы ишли голосувати на кандидата правительственного. (Слушайте! Слушайте!) — Въ Мужилѣвѣ, пов. пѣдгаецко-го, переводжено выборы 15 лютого. Комисаръ проситъ, чтобы допущено найперше службу двѣреку до голосованя, а вѣдтакъ вытягнувши годинникъ заявляе, що о год. 10-той вже за-мыкають выборы.

Але коли, мои панове, мимо тыхъ всѣхъ надужитѣ при правыхъ удало ся тутъ и тамъ выбрати своихъ людей, то якъ сказано, або уважнено выборы, або доручувано карты легітимаціиной иншимъ людямъ, або пе-реводжено новѣй выборы при помочи жандар-меріи. Найменшій протестъ выкликувавъ сей-часъ арештованіе. Про Давидѣвъ вы вже чули, але про Чернѣвъ може дѣщо менше, дѣятого я розповѣмъ вамъ о Чернѣвъ. (Пос. Яворскій: Говорѣтъ про Давидѣвъ!) Добре, и про Дави-дѣвъ розповѣмъ. (Пос. Левіцкій: А такожъ и про свои выборы!) И про нихъ скажу, п. Ле-вицкій. Въ Чернѣвъ вѣдбували ся выборы до 12 години. О год. 12-той переконавъ ся одинъ селянинъ, что голоса вѣдданѣй на народного кан-дидата выписано въ корнѣе жидѣ Маргѣлеса. Коли цѣла громада обурѣла ся, що шоє по-дѣбно дѣе ся въ очахъ комисаря правитель-ственного, сей потагае жидѣ Маргѣлеса до од-вѣчальности, а жидѣ перетрѣпуютъ. Въ тѣмъ случаю можна було примѣнити что наибѣльше

Достойнѣй-панѣ!

Пробуйте только разъ выпрасовать „Ба-жанта“ крохмаломъ брилянтовымъ до на-тирания, а переконаетесь, что вѣтъ о много практичѣйшѣй и дучѣйшѣй вѣдѣ иншого. Отже жадайте только:

„БАЖАНТА“

крохмаль брилянтовый

вѣдзначенный великимъ медальемъ сѣрѣ-нымъ въ роцѣ 1894. Набути можна у всѣхъ торго-выхъ корнѣнѣхъ. 108 5—60

тільки, зачали говорити, що то „фальш“, „циганство“, „ощуство“, але то не могло водночасити ся до комісаря, бо не вонь то зробиць, тільки писарь Байсарович. И я мовив, що то мали зробити з нами „ощуство“. Комісарь сказав, що за таке слово в 14 днів арешту. А я сказав: „Як ми заслужили, то водночасити, а наших родичів не повівели та й нас в арешт не повівели.“ О рязаню, колесо, вшаню, крові — бесідь не було. Нхто, отже и я не стримував п. комісаря; вонь говорив з нами спокійно и як найспокійніше до фьри пошов, водтак вертав ся ще раз и на фьр пересидів добу хвилию. — О выставленю листы выборной до переправ ань Добросинець ань прочі громадяне ньяков вѣдомости не мали.

Теперь приступлено до слуханя свѣдѣк въ на першомъ мѣсяцѣ адьюнкта податкового Попелки и писаря Байсаровича.

Свѣдокъ Іосифъ Попелка, адьюнктъ податковый, (заживный бронецъ, дуже пригноблений, говорить тихо и непевно, каже, що слабый) делѣванный старостомъ жовкѣвскимъ перевести правыборы дня 19 лютого с. р. въ Смерековъ зъ V и IV. куріи, прихвѣда до Смерекова около 1-ой години пополудни.

Предсѣдатель [до свѣдка]. Ты люде, прошу на нихъ подивити ся, обжалованъ о насильствѣ публичне, якого допустили ся въ часѣ вашего урядованя въ Смерековѣ. — Свѣдокъ. Такъ. — Предс. Прошу намъ оповѣсти, якъ то було. — Свѣд. Такъ, якъ я написавъ въ справозданю. — Предс. Добре. Мы се справоздане маємо и на подѣставъ того справозданя ведеть нынѣшний процесъ; але теперь, коли мы васъ ту маємо, хотѣли бы мы вѣдъ васъ, зъ усть чому учти. — Свѣд. Я забуду. — Предс. Може вы запомнати хотѣ де-що важнѣйшого? — Свѣд. Я списувавъ собѣ, що хто говоривъ и зъ той нотатки зробиць-амъ справоздане.

Теперь предсѣдатель почавъ ставити свѣдѣковъ читаню, а той, потакувавъ. Листы выборной мали клявузю, що речинецъ до регламента бувъ выначеный и оголошеный; такъ само мѣсяце и часъ выбору. Чи клявузю була збѣдна зъ правдою, свѣдокъ не знае. Выборы зъ V. куріи вѣдбули ся спокійно. Резултатъ оголошено ажъ по переведеню правыборѣвъ зъ IV. куріи, бо ждано на голоса зъ Черемилѣвки, котра въ V. куріи выбирала разомъ зъ Смерековомъ двоухъ выборѣвъ.

Предс. Кѣлько ходило побѣдѣвъ? — Свѣд. Оденъ. — Предс. Чи вы тѣлько одно писали зъ Черемилѣвки дѣстали? — Свѣд. Такъ. — Предс. Шо тамъ було? — Свѣд. Резултатъ голосованя; выбранъ були Гурскій и Байсаровичъ. — Предс. Коли вы дѣстали сей резултатъ? — Свѣд. По скѣпченю выборѣвъ зъ IV. куріи. — Предс. Чи заразъ? — Свѣд. Нѣ, чекали-смы зъ четвертой родины. — Предс. Шо вы робили за той часъ? — Свѣд. Я проходжувавъ ся по сали. — Предс. Чи люде були въ сали? — Свѣд. Я имъ казавъ выйти за дѣдухи. — Предс. Шо стало ся, якъ Сень Терещукъ принѣвъ резултатъ? — Свѣд. Зъ великою гурмою вѣдрили ся до салы. — Предс. Чи кричали: то циганство, фальш, оощуство? — Свѣд. Такъ. — Предс. То кричавъ? — Свѣд. Вѣсь кричали. — Предс. А Иванъ Пушкаръ? — Свѣд. Вѣнь найгѣрше кричавъ. — Предс. А чи Иванъ Пушкаръ кричавъ: будемо рязати? — Свѣд. Такъ. — Предс. Кричавъ: будемо колоти, на сухихъ вербахъ вшати, кровъ буде ся длѣти? — Свѣд. Такъ. — Предс. Чи подѣсѣвъ голосованя було спокійно? — Свѣд. Такъ. Тѣлько Иванъ Пушкаръ щось говоривъ, але я не памятаю, що. — Предс. Шо людей розъярило? зла листа, чи резултатъ голосованя? — Свѣд. Не стѣлько листа, скѣлько недодержане компримісу Черемилѣвцями. Я такожъ переконаний, що вѣсь тѣ погрозы вѣдносиле не до Байсаровича, а до мене, хоть не перечу, що люде писаревы вытѣкали за листу. Селяне говорили до мене „ты“.

Свѣдокъ запытаный предсѣдателемъ що до вины Стахова самъ не знавъ нѣчо сказати [такъ само якъ и за Иванъ Пушкаръ], тѣлько збѣславъ ся на свое донесеніе чи справоздане: „То co tam ja napisalem t-gaz stwierdzam“. — Предс. Може розкажете хотѣ де-що? — Свѣд. Мовчѣть. — Предс. Чи познаете тыхъ людей? — Свѣд. Нѣ, я ихъ не знаю; не могу пригадаи собѣ ихъ фізіономіи. Я пѣтавъ вѣйта, якъ котрый называе ся, и нотувавъ собѣ. — Предс. Вы подали, що Стахѣвъ повтарявъ за Ивановъ Пушкарѣмъ вѣсь грозы. — Свѣд. Такъ. — Предс. Вы подали, що вѣнь кричавъ до васъ: „Старосте не має намъ права розказувати; вѣнь такий нашъ слуга якъ ты“. — Свѣд. Такъ. — Предс. А що пригадуєте собѣ за четвертого? Свѣд. Тѣлько такъ, якъ въ донесеню. — Предс. А зъ памѣтѣ? — Свѣд. Я его не знаю. — Предс. Чи грозивъ кулакомъ? — Свѣд. Сего собѣ не пригадую. — Предс. Чи тамававъ вамъ вѣхѣдъ? — Свѣд. Ихъ було багато, а Добросинець стоявъ на передѣ. — Предс. Чи по паперы сягавъ хто? — Свѣд. Нѣ. — Предс. Чи вы нотували заразъ слова Пушкаръ? — Свѣд. Нѣ. Я его слова запомнать. — Предс. Чи Байсаровичъ агітувавъ за собою? — Свѣд. Троха показувавъ на себе та и дививъ ся; не говоривъ. — Предс. Чи потрутивъ васъ хто? — Свѣд. Такъ. — Предс. Въ якій способъ? — Свѣд. Иванъ Пушкаръ трутивъ людей. — Предс. Чи кинувъ ся хто на васъ? — Свѣд. Нѣ. — Предс. Въ якій способъ вы выйшли? — Свѣд. Вымкнувъ-амъ ся неостережено, коли люде звернули ся

до Байсаровича. — Предс. Якъ заколотъ повставъ, чи вы зывали людей, чтобы разошлись, чи тѣлько размовляли-сте? — Свѣд. Нѣ, я не зывавъ разошдѣтисъ, тѣлько размовлявъ-амъ. — Предс. Якъ довго то трѣвало, що вы не могли выйти? — Свѣд. Бѣльше якъ годину. — Предс. А що вышло на те, що люде успокоились? — Свѣд. Моя зимна кровъ и персвази. — Предс. Чи такожъ инші люде выдѣвали? — Свѣд. Такъ.

Д-ръ Федакъ [до свѣдка]. Коли вы прихвѣли на выборы? — Свѣд. О 1 годинѣ. — Фед. А коли скѣпчили ся выборы зъ V. куріи? — Свѣд. О 2 або 2 1/2. — Фед. Чи була павза межѣ V. а IV. куріею? — Свѣд. Була мала павза. — Фед. А якъ довго трѣвавъ выборъ зъ IV. куріи? — Свѣд. Годину. — Фед. А котра була година, якъ вы вѣдѣхали? — Свѣд. Стае лѣхій, почерво-нѣвъ и зъ притацію вѣдповѣдае, що не дививъ ся на годинникъ. — Фед. Чи вже свѣтило ся? — Свѣд. Нѣ. — Фед. Чи свѣши на фьру вы заразъ поѣхали? — Свѣд. Заразъ. — Фед. А Байсаровичъ збѣславъ ся, чи поѣхавъ? — Свѣд. Поѣхавъ вразъ зб мною. — Фед. Зъ-вѣдки вы берете, що слова: рязати, колоти, вшати вѣдносили ся до васъ? — Свѣд. Бо мене потрутили. — Фед. Чи люде говорили вамъ „ты“? — Свѣд. Такъ. — Фед. [до трибуналу]. Прошу о запротоколоване вѣдповѣдей свѣдка.

Д-ръ Добрянскій [до свѣдка]. Въ якѣмъ характерѣ бувъ тамъ при правыборахъ Байсаровичъ? — Свѣд. Яко писаръ. — Добр. А чи вы знаете ординацію выборчу? — Свѣд. Знаю. — Добр. А якій же §. ординаціи выборной вымагае писаръ при правыборахъ? — Свѣд. Мовчѣть. — Добр. А хто-жъ провадивъ протоколъ? — Свѣд. Я самъ. — Добр. А що-жъ робивъ Байсаровичъ въ Смерековѣ, коли вѣнь мешкае въ Черемилѣвцѣ? вѣнь отже навѣтъ голосувати въ Смерековѣ не мѣгъ? — Свѣд. мовчѣть. — Добр. Чи вы зывали въ имени права, чтобы люде разошдѣли ся? — Свѣд. Нѣ. — Добр. А чому вы до вѣйта не вѣдносили ся о помѣчъ? — Свѣд. Я вѣдносилъ ся, але вѣйтъ самъ боявъ ся. — Добр. Коли п. предсѣдатель пыталъ ся васъ що-до Стахова: що вѣнь говоривъ? — вы сказали, що не знаете, а водтакъ, коли вамъ п. предсѣдатель перечитавъ, что Стахѣвъ мавъ говорити, вы то подтвердили. Прошу менѣ повторити теперь, що говоривъ Стахѣвъ. — Свѣд. Я не памятаю. — Добр. Такъ нема же й години, якъ вы такъ само казали, а п. предсѣдатель перечитавъ вамъ и вы повторили и подтвердили. — Свѣд. Сильно зиритованный: А чи я лише того маю памятати? — Добр. А якъ же вы памятали справоздане писати ажъ на другій день, по правыборахъ? — Свѣд. Я мавъ нотатки. — Добр. То не було тамъ такой небезпечности, коли вы мали часъ и були на стѣлько притомный нотатки робити. — Свѣд. Я лишь назвиска нотувавъ. — Добр. А якъ же вы на другій день памятали, хто що говорилъ? — Свѣд. Бо я коло назвиска дописувавъ одно слово, а решту я вже собѣ пригадувавъ. — Добр. А що-до Иванъ Пушкаръ, чи тѣ страшний погрозы вы такожъ доперва дома собѣ пригадували? — Свѣд. Нѣ. Що-до Иванъ Пушкаръ я вѣсь докладно занотувавъ. — Добр. [до трибуналу]. Прошу о запротоколоване суперечныхъ збѣзнанъ свѣдка.

Д-ръ Левицкій [до свѣдка]: Чи при тѣмъ, якъ вы оповѣдали, страшномъ „тумуль-тѣ“ можна було розрѣзнити, хто и що говоривъ? Бо-жъ вы казали, що вѣсь кричали. — Свѣд. не дае вѣдповѣди, а потѣмъ зиритованный каже, що не розумѣе по руски, але водтакъ вѣдновѣдае, що можна було добре розпѣзнати, хто и що говорити. — Лев. А на що вы зывали помочи вѣйта? чи чтобы зробиць порядокъ, чи чтобы помѣгъ вамъ выйти, чи що? — Свѣд. Я пыталъ ся его, якъ котрый называе ся. — Лев. Чи вы знаете Добросинець? — Свѣд. Нѣ. — Лев. Чи то вѣнь махавъ кулакомъ? — Свѣд. Они вѣсь махали. — Лев. Чи они такъ подѣносили кулаки, якъ бы хотѣли бити? — Свѣд. Они махали и кричали: циганство, шахраство. — Лев. А яку-жъ, гадаете, причину мали до того? — Свѣд. Жадино. — Лев. А чи вы чули на власній уха, мовъ-бы Добросинець сказавъ, що „не пустимо“? — Свѣд. Не могу собѣ пригадати. — Лев. [до трибуналу]. Прошу запротоколовати вѣдповѣди свѣдка, вразъ зъ тымъ збѣзанемъ, що не розумѣе по руски.

Предс. [до свѣдка]. Але-жъ вы въ донесеню и при переслуханю въ слѣдствѣ рѣшучо твердили, що Добросинець сказавъ тѣ слова и не пускавъ. — Свѣд. Такъ. — Д-ръ Лев. просить запротоколовати суперечность збѣзанъ свѣдка въ одной хвили.

Д-ръ Федакъ [до свѣдка]. Чи окрѣмъ Иванъ Пушкаръ ще хто говоривъ: будемо рязати, колоти, вшати на сухихъ вербахъ, и т. д.? — Свѣд. Ще богато другихъ людей говорило, але вѣнь найгѣрше. — Фед. Чи вы потребували печатки и підпису вѣйта? — Свѣд. Такъ. — Фед. А чому вы не дѣстали? — Свѣд. Бо вѣйтъ шеретко обернувъ ся до мене задомъ, коли я жадавъ печатки. — Фед. [до трибуналу]. Прошу запротоколовати вѣдповѣди свѣдка.

Предс. Чи два побѣдѣвъ були зъ Черемилѣвки? — Свѣд. Лишь оденъ. — Предс. Може бувъ ще другій приватный побѣдѣвъ? — Свѣд. Може бувъ. — Предс. Але вы дѣстали оденъ, чи два листы? — Свѣд. Тѣлько оденъ зъ резултатомъ голосѣвъ. — Д-ръ Федакъ. Де Иванъ Пушкаръ стоявъ тогды? — Свѣд. Въ свѣнѣхъ.

Д-ръ Федакъ [до свѣдка]: Вы твердите, що Иванъ Пушкаръ трутивъ людей на васъ. Де-жъ вѣнь тогды стоявъ? — Свѣд. Въ свѣнѣхъ. — Фед. Якъ же то вѣнь тручавъ? кѣлько людей? чи видѣли-сте, якъ вѣнь се робивъ? — Свѣд. на вѣсь тѣ пытаня вѣдпо-

вѣдае „не знаю“, а вѣдчи каже, що Иванъ Пушкаръ, хотѣчи дѣстати ся до салы, розтручувавъ людей.

Предсѣд. [до свѣдка]. Зъ тыми вашими нотатками велике бадамутство. Скажѣть менѣ: чи вы совѣстно нотували и такъ докладно? — Свѣд. Що-до Иванъ Пушкаръ вѣсь докладно, а що-до иншихъ нѣ.

Радникъ Хилинскій [до свѣдка]. Чи вы того самого дня списали справоздане зъ своихъ нотатокъ и чи можете вѣдкликатисъ на нынѣшню присягу, що вѣсь то правда, що вы написали? — Свѣд. Я писавъ другого дня. Вѣсь правда.

Д-ръ Добрянскій [до свѣдка]. Чи не можна присутити, що хто иншій говоривъ, коли кажете, що вѣсь говорили? — Свѣд. Такъ, многі говорили, а я першого чоловіка лапавъ и пыталъ ся вѣйта, якъ называе ся.

Предсѣдатель звернувъ ся до обжалованныхъ, що они на те скажуть. — Иванъ Пушкаръ сказавъ, що хотѣ-бы мене на шибеницю вѣшали, я все мущу сказати, що то неправда, бо такі неправда. — Михайло Стахѣвъ, Демко Пушкаръ и Стефанъ Добросинець такожъ заперечили вѣсь комісаревы въ очи, а Добросинець сказавъ: „А де-жъ бы я смѣвъ не пускаи п. комісаря? та й нхто не затримувавъ; мы лише говорили зъ паномъ комісаремъ“.

(Дальше буде).

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю головного выдѣлу „Просвѣты“ у Львовѣ зъ днѣвъ 1 и 8 н. ст. пѣтня с. р. полагджено мѣжъ иншими слѣдуючій важнѣйшій справы:

1. Рѣшено выдати кѣлько книжокъ премійныхъ правописею шкѣльному.
2. Рѣшено выдати за мѣсяць пѣтень и май книжочку о Михалевича „Пастѣка“, а за червень книжочку д-ра Олеськова „О садѣвництвѣ“ яко дальше преміовану зъ фундаціи Стефанъ Дубравского.
3. Урошено на делегата на загальній зборы читальнѣ въ Петрилѣвъ о. Вас. Левицкого.
4. Принято до вѣдомости, що чистый дохѣдъ зъ сегоднѣшного концерту въ память Тараса Шевченка принѣвъ суму 203'87 зр.; зъ сего рѣшено выслати для родины бл. п. Тараса 50 зр.
5. Рѣшено читальнѣ „Просвѣты“ въ Краковѣ на томболоу дати даромъ 2 великій и 8 малыхъ Молитвенниковъ.
6. Принято до вѣдомости доповненя до регуліяру для читальнѣ „Просвѣты“, уложеной п. Губчакомъ, проф. Врецоною и д-ромъ Коостемъ Левицкимъ, и рѣшено выдрукувати его на одной лише сторонѣ, чтобы можна было помѣстити въ каждой читальни на стѣнѣ.
7. Принято до вѣдомости, що канцелярія товариства внесла въ справѣ розвязаня читальнѣ „Просвѣты“ въ Бѣлѣмъ потоцѣ вѣдкликъ до п. наметѣнницѣ у Львовѣ.
8. Принято новыхъ 34 членѣвъ.

НОВИНКИ.

— **Рѣльничя школа въ Ягольниці.** Въ краковѣ низшій рѣльничій шкѣлъ въ Ягольниці, що має на цѣли передѣвѣтъ образоване сѣлянскихъ снѣвъ на способныхъ и практичныхъ господарѣвъ, рѣкъ шкѣльный 1897/8 розпочинае ся зъ днѣмъ 1-го липня с. р. Поданя о принятѣ належити внести найдальше до 15-го мая. Ближихъ инфѣрмацій удѣляе дирекція краевой низшой рѣльничей школы въ Ягольниці.

— **Въ справѣ убійства въ Антоновѣцѣ пѣдъ Чертковомъ,** котрого жертвами внали 31-го марта 76-лѣтній Григ. Когутъ и его жена, заряджено, якъ вѣдомо, заразъ судово слѣдство. Оно выкрыло, що убійства довершили вьнуки убитыхъ, два хлопцѣ, оденъ 17-лѣтній, а другій 18-лѣтній. Знаючи добре убѣдичіи старѣвъ, якъ и те, що старій Когутъ посѣдавъ великій грошъ, захованъ въ вертаймѣвскій касѣ, убійцѣ вѣдрили ся въ ночи до хаты Когутѣвъ и помордували спячихъ. Зъ касы они забрали лише 8000 зр. готовкою; книжечку касы оцадности полишили, чтобы не зрадити ся.

— **Торговѣ безрогъ** зѣхали ся въ субботу на наряды до Львова. Зѣхавъ бувъ дуже численний. Нарядомъ проводивъ емеритованый зѣльничій инспекторъ, Едъ. Генпе, що заслуживъ ся коло організації транспортѣвъ художѣвъ и въ тѣй цѣли выбрано ексекутивный комитетъ. Мѣжъ 9 членами того комитету в такожъ бувшій посолъ Іосифъ Гурикъ.

— **Львѣвске староство** заборонило довѣзъ мяса зъ Наваринъ, тому що въ тѣмъ мѣстечку нема рѣзницѣвъ. Тамоний рѣзники рѣжуть худѣбу, де имъ подобае ся, на двѣрѣ, въ хлѣвахъ и иншихъ нехарныхъ мѣсѣяхъ. Въ наслѣдствѣ того мясо могло-бъ дуже легко стати розвадиномъ рѣзныхъ заразныхъ хорѣбъ. Невдовѣзъ на интервенцію староства и магістратъ выдѣстѣ заказъ привозу мяса зъ Наваринъ до Львова.

— **Въ справѣ товмачного процесу.** Высшій судъ краевый не прихиливъ ся до внесеня палаты радникѣвъ станицлавского суда, чтобы увязанного къ товмачѣй справѣ п. Гуминьского выпустити зъ слѣдѣной вязницѣ за злочинѣмъ 5000 зр. кавціи. Судовыми знатоками до перекладу фабричныхъ книгъ именуваи судъ ш. Фед. Милеревича и Ант. Суханка.

— **Нещасна пригода** длучила ся 18-ого марта с. р. въ митрополічѣмъ лѣсѣ пѣдъ Крыломъ. Жидѣ-ліверантъ зъ села Козныи вѣдѣвъ двоимъ робѣтникамъ стѣти грубого бука, що рѣбѣ надъ самою деброю. Робѣты мавъ наглядати Спиридонъ Козакъ. Коли букъ уже бувъ майже цѣлкомъ пѣдрѣзанный, робѣтники попросили Козака похѣлѣтати деревомъ, чтобы его можна скорше повалити. Козакъ похѣлѣтавъ, та въ одной хвили дерево, повалившѣсь, грунуло его въ дебру и придавило своимъ тягаромъ. Въ кѣлька годинъ потѣмъ Козака живого ще привезено до села, де вѣнь середѣ страшныхъ болѣвъ померъ. Заряджене въ тѣй справѣ судовѣ слѣдство выкрые може виновника катастрофы и причинити ся до забезпеченя вдовы и сирѣтъ-дѣтки по убитѣмъ. Ходѣть слухи, що жидѣ-ліверантъ зъ Козныи здержавъ двоимъ робѣтникамъ выплату на такъ довго, поки они не зложатъ въ лапы фатальнаго бука.

— **Самовѣйства въ австрійской арміи.** Пѣсля урядовой статистики въ цѣлѣй австро-угорскій арміи 1895 р. служило 282.562 жовнѣрѣвъ. Мѣжъ ними длучило ся 247 самовѣйствъ и 82 намѣренныхъ самовѣйствъ. Найчѣстѣйше самовѣйства длучають ся помѣжъ рекрутами. Въ жовтніи 1895 р. було ихъ 26, а въ падолистѣ 35, въ пѣтвѣніи 25, а въ маю 15. Найболѣше самовѣйствъ (35) припадае на П-ій корпусъ (Вѣденъ), а водтакъ на галицкій корпусъ: въ краковѣмъ корпусѣ було 29 случаевъ самовѣйства, а въ перемысловѣмъ и львѣвскѣмъ по 23 случаевъ. Видко, що найострѣйше обходѣть ся зъ жовнѣрами у Вѣдніи и въ Галичинѣ, та може не такъ у Вѣдніи якъ въ Галичинѣ, де рекрутѣ в способный болѣше вытерпѣти. Въ пѣхотѣ длучило ся 144 самовѣйствъ, въ кавалеріи 46, въ артилеріи 16, въ стрѣльцѣвъ 13, въ боснійско-герцеговинскихъ баталіонахъ 2. Зъ того 170 застрѣлило ся, а 61 повѣсило ся. Вѣдома е причина лишь 151 самовѣйствъ и 58 намѣренныхъ самовѣйствъ. Причиною въ 53 случаяхъ была обава передѣ карою, въ 35 случаяхъ вѣдрада до войсковѣй службы, въ 16 нещаслива любовь, въ 13 родинный вѣдносныи, въ 10 безсѣвѣдство, въ 7 злущане старшины, въ 6 ностальбія, а въ 1 фізічний терпѣня.

— **Процѣсъ за зневагу релігій.** Передѣ судомъ присяжныхъ въ Краковѣ розпочала ся въ понедѣлокъ розправа противъ правника Іос. Гурекого и одѣвчальнаго редактора Dziennika krakowskiego, Марк. Богуцкого, обжалованныхъ о зневагу релігій. Гурекого боронитъ адвокатъ зѣ Львова д-ръ Сумперъ, а Богуцкого д-ръ Абламовичъ. По довшой дискусіи трибуналь выключивъ явѣсть розправы.

— **На банане команданта корпусу.** Мадярска часѣнѣшъ Вудар. Нѣгларъ доносѣтъ: Въ кошахъ Францъ-Іосифа вѣдбувъ ся поединѣкъ межѣ командантомъ 16 полку гузарѣвъ, полковникомъ Едъ. Антошемъ, и ротмістрѣмъ того-жъ полку. Оба выйшли зъ поединку на пістолаты цѣло. Характеристичне лишь те, що полковникъ Антошъ бувъ хорый, а мимо того на банане команданта корпусу кн. Лобковица мусѣвъ вѣтати зъ лѣжка и стрѣляти ся зъ ротмістрѣмъ.

— **Старого орла** забили недавно въ Хорватіи. Вѣнь бувъ незвычайно великій, такъ що пригадувавъ того пѣхѣ зъ казѣ, и на шифъ мавъ понести чоловіка воздухами, а на шифъ мавъ зѣдѣзанный перѣтѣвъ. На тѣмъ перѣтѣни бувъ вырѣзанный якійсь гербъ, що теперь вже затеръ ся, и рѣкъ 1646. Отже сей орелъ живъ звышъ 250 лѣтъ.

— **Зѣ Золочева** доносѣтъ намъ, що довголѣтній спѣворѣбникъ адвоката Розжанковского Д-ръ І. Мительманъ отворивъ канцелярію адвокату въ Золочевѣ побѣчъ церкви Воскресенской.

— **Водній каналы.** Міністерство торговлѣ дало дозволъ цивильному инжѣнерови Гунешови на розкопѣе вѣступныхъ технѣчныхъ робѣтъ для будовы славныхъ водныхъ каналѣвъ межѣ Вѣднемъ-Преровомъ-Богуминовѣмъ-Краковомъ-Судовою Вишнею-Бродами зъ воднокою зъ Судовою Вишнею до Петрилова въ цѣли полученя зъ Днѣстромъ.

— **Дрѣбній вѣсти.** Директоръ державныхъ зѣльницѣвъ, радникъ двору, Альфр. Дейма, выѣхавъ въ урядовыхъ справѣхъ на кѣлька днѣвъ до Вѣдніа. Мнѣнувшого четверга вѣдобривъ собѣ жите выстрѣломъ зъ револьвера кадѣтъ 10-ого полку пѣхоты, Мебиѣсъ, придѣлений до службы въ баталіонѣ того полку, що стоить залогою въ Радимнѣ. Въ Берлинѣ померъ державный секретаръ и генеральный директоръ почтъ и телеграфѣвъ въ нѣмецкой державѣ д-ръ Стефанъ. Въ мѣсцевости Бетлякъ въ Швайцаріи пробували въ ночи зъ 5 на 6-ого с. м. потрутити ся вѣспѣльно вѣсь члены одной родины. На отруту выбрано вугляну кислоту. Мати и четверо дѣтей померли, а вѣтца найденѣ ще живого и уратовано. Въ почтовѣмъ урядѣ въ Боценѣ въ Тироли украдено 28.000 зр. Злодѣя доси не выслѣджено. — Дня 6-ого с. м. о годинѣ 4 1/2, пополудни затрѣвожило житѣльвѣ мѣста Градця въ Сіріи землетрясенѣ. Першій ударъ трѣвавъ 15 секундъ; тогды чутѣ было подземный лѣскѣтъ. Вагалъ землетрясенѣ трѣвало зъ перервами до години 6-ой вечеромъ, однакъ было такѣ слабе, що не зробило въ мѣстѣ нѣыкои шкоды. — Директоръ державныхъ зѣльницѣвъ у Львовѣ, Альфредъ Дейма, именованный радникѣмъ министѣрства. — У Львовѣ померъ купѣцъ Янъ Хлѣбовникъ въ 35-омъ роцѣ жита. — Станицлавѣвска рада мѣска постановила зъ нагоды 50-лѣтню ювілей цѣсаря выбудувати коштомъ 70.000 зр. домъ притулку для 32 христіанскихъ и 32 жидѣвскихъ старѣвъ. — Въ Черемилѣвѣ пущено до сяку 15.000 штукъ рыбѣ, чтобы зарыбѣтити рѣчку. — Въ Оломунцѣ померъ славный антропологъ, д-ръ мед. Андрий Ванкель въ 58-омъ роцѣ жита. — Въ Темешварѣ жандармерія выкрыла шайку фальшивникѣвъ грошей, злочину зъ 15 особѣ. Они фальшували короны. — Въ Загребѣ узвѣнено 7 злодѣвъ, що розбивали зѣльничъ касы и довершували рѣзныхъ крадѣ

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ ще два (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-той годины по полудни. Литературный додатокъ „Вѣстникъ найзнаменитѣйшихъ повѣстей“ выходитъ во вторникъ, а во вторникъ и пятницу на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администратія „ДѢЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оглошенъ ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣдн: М. Дukes, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ литер. додаткомъ

въ Австрій:	за границею:
на цѣлый рокъ . . . 18 ар.	на цѣлый рокъ . . . 24 ар.
на півъ року . . . 9 ар.	на півъ року . . . 12 ар.
у Львовѣ:	
на цѣлый рокъ . . . 16 ар.	на півъ року . . . 8 ар.
на чверть року . . . 4 ар.	на місяць 1 ар. 85 кр.

Редакція, Администратія и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Рекламация неопечатаній вольны въ портъ.

Поодинокое членъ коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайъ принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. въ одну стрѣчку инсератовою або въ місяць а зъ рубрицъ „Надбавлене“ по 25 кр. а. в.

Печатки и инші доносенія приватны членать ся по 15 кр. въ одну стрѣчку.

Дебата надъ галицкими выборами въ парламентѣ.

Промова посла д-ра Ярославича

выголошена въ першій день дискусіи надъ галицкими выборами.

[По промовѣ пос. Окуневского забравъ голосъ президентъ министровъ г-р. Бадені, а по нѣмъ промовѣ преемствъ центрального комитету выборного г-р. Войт. Дѣдушицкий. Обѣ тѣ промовы, якъ такожъ двоухъ прочіихъ членовъ кола польского, г-р. Абрагамовича и Милевского, подамо повѣщае, а передъ тымъ наведемо промовы послѣдъ русскихъ д-ра Ярославича и о. Танякевича.

Высока палато! Мы чули теперь двѣ довгѣ промовы; перша зъ нихъ была высокою правительствомъ. Высокое правительство справдѣ дуже довго говорило, наводячи много фактовъ, але тымъ фактамъ хибувало тои одной рѣчи, котра якъ разъ має характеризувати фактъ. Наведеніи факты мали выказати, що справдѣ въ минувшій борбѣ выборчій вела ся акція декуды некоректно; тымчасомъ тыхъ фактовъ не подали наочный свѣдѣки, лишь прибирало ихъ собѣ правительство вже по кампаніи выборчій. Въ цѣлѣмъ краю замовлено собѣ прибирати фактовъ, котрымъ можна бы тутъ покористувати ся, и еко збѣрку теперь тутъ вѣдчитано.

Передовѣмъ мушу заявити, що коли мы покликуемо ся на яку подѣю, то маемо на доказъ або тыхъ, що були тогдѣ увязнені, або наочныхъ свѣдѣковъ, або навѣтъ хто небудь въ насъ все те бачивъ власными очима.

Мы зазначили въ першій линіи, що при сегоднѣшнихъ выборахъ въ Галичинѣ власти и ихъ органы, ц. к. жандармерія, цѣлкомъ просто переиначили народови выконати свое право выбора. Бо чи-жъ се не смѣшне, що въ V. куріи, установленій за-для того, чтобы широкимъ масамъ людскимъ подати право горожаньске, жандармерія припускала до голосованія ледви 40 до 50 особъ, хочъ въ дотычній мѣщевости ставило ся 400 до 500 управныхъ до выбора? Тожъ доки сей фактъ, — что не допущено людей до голосованія при правыхъ выборахъ, а коли народъ выразно сего домагавъ ся, то спиновано его насильно багнетами, — не буде заперечено, доти мы властиво не маемо зъ вами что говорити, се значитъ, анѣ вѣдповѣдати правительству на его вѣдчитану заяву, анѣ вѣдати ся въ полеміку зъ попереднимъ бесѣдникомъ (г-р. Дѣдушицкимъ), що выступивъ въ оборонѣ выс. правительствомъ.

Наведу кілька фактовъ, а для лѣпшого зрозумѣнія буду подавати, въ якій хвилѣ выбора находимо ся и яку практику звычайно выконує ся въ дотычній хвилѣ.

Въ якійсь громадѣ, на примѣръ, вже вѣдбули ся правыборы. Выпали они въ користи кандидата селяньского. При правыхъ выборахъ не було заколоту; селяне зійшли ся и вѣддали спокойно свои голоса. — Тымчасомъ не розходять ся о законность правыхъ выборовъ, лишь о остаточный результатъ выбора на посада. Бо коли зчислено голоса выборцевъ зъ всѣхъ мѣщевостей и показало ся, що кандидатъ правительственный не має вигляду на выборъ, тогдѣ забирають ся репарувати правыборы. Уневажнює ся цѣлкомъ просто одинъ и другіи правыборы, доконані лѣтально, и розписує ся до кількохъ днѣвъ новы выборы. А якъ тѣ другіи правыборы вѣдбувають ся, покажу вамъ на примѣръ.

Въ Ланівцяхъ, пов. борщевского, мали вѣдбути ся другіи разъ правыборы зъ пятой куріи. Година вызначена, селяне сходятъ ся и ждуть передъ льокалемъ выборчимъ приѣзду комисаря. Сей приѣздитъ передовѣмъ зъ пятыма жандармами. Першій правыборы вѣдбули ся зъ однимъ жандармомъ безъ заколоту, чо-го-жъ вѣтъ теперь приѣздить ажъ зъ пятыма жандармами? Комисаръ не зѣдає зъ воза и высылаетъ жандармовъ до льокаля выборного, чтобы розогнали людей, що тамъ зійшли ся. Селяне не хотять выходити зъ льокаля, бо думаютъ, що тамъ ихъ мѣще. „Мы зробимо мѣще комисарю — кажутъ — и хочемо голосувати.“ Жандармы пытають комисаря, що имъ робити. Сей высылаетъ ихъ вѣдразу и людей вы-

пихаетъ въ имени права кольбами зъ льокаля. Коли вѣдци опорожнено льокаль, а передъ дверми установили ся жандармы, комисаръ входитъ и выпускаетъ пана посесора та ще двоухъ вѣрниковъ, а вѣдтакъ вже поодинокое выборцевъ.

Впускае выборцевъ до голосованія такоужъ дуже цѣкаве. Жандармы, уставлені для утриманія порядку, мусѣть мати спеціальну инструкцію що-до сего впусканя. Они выпускають ино тыхъ, про котрыхъ знаютъ на певно, що будуть голосувати на листу правительственный, а дуже рѣдко тыхъ, що противній той листу, и то больше лишь для позору. Такимъ способомъ приходять въ великихъ вѣдступахъ часу одинъ по другихъ до голосованія.

Вѣдци приѣшла година, призначена на замкнене акту выборного. Хочъ законъ постановляе, що всѣ присутній мають бути припущені до голосованія, то на се не знаває ся и много выборцевъ остають на дворѣ. Теперь тѣ селяне, про котрыхъ мѣй передбѣсѣдникъ сказавъ, що голосуютъ терроризмъ, — просятъ комисаря (Голосъ: *Якъ льокаль!*), чтобы вольно было имъ поѣхати до Борщева до старосты о позволене на докѣчене выбору. За свѣдка на вѣдповѣдь взяли зъ собою жандарма. Староста признае имъ повну слушность, а жандармъ має заявити комисареву, чтобы вѣддаване голосовъ було переведено до кѣнца. Се и етае ся. Вѣддаване голосовъ зъ V. куріи (бо за той часъ вѣдбували ся правыборы зъ IV. куріи) зачинає ся на ново, але ледви 15 людей вѣддало голоса, комисаръ перерыває и замыкає голосоване противъ выразного приказу старосты. Вѣдци оголосивъ комисаръ выбранными тыхъ, котрыхъ самъ захотѣвъ.

Теперь приходить черга на терроризмъ. Люди обурені, що не выконує ся того, до чо-го они мають права. Выступає одинъ селянинъ и каже, що вѣтъ мусѣть заложити протестъ противъ сихъ незаконно переведеныхъ выборовъ. На се достає вѣдповѣдь подѣ видомъ приказу до жандармовъ: „Арештувати его!“ Селянина заковуютъ въ кайданы и немовъ злочинца ведуть. Прочіи люди, и то найповажѣйшій господарѣ, проводятъ увязненого и кажутъ жандармамъ: Мы такъ само провинились якъ и вѣтъ, тожъ и насъ арештуйте. Жандармы заковуютъ зновъ чотирохъ людей и вѣдводять всѣхъ до мѣста повѣтового. Имена тыхъ людей: Стефанъ Жарый, Дмитро Лесковъ, Федько Василенко и ще два другіи. Менѣ особито розповѣдали тѣ люди о сѣй подѣи, а что они не мають такои фантазіи, якъ мѣй передбѣсѣдникъ, то маю цѣлкомъ добру основу вѣрити въ правду ихъ словъ. Притримано ихъ довгий часъ въ арештѣ, бо навѣтъ обжалованя не знали противъ нихъ сформулувати. Жандармерія не внесла жалобы, такъ само и староство, отже справа мусѣла бути неясна. Коли вѣдтакъ переслухано свѣдѣковъ, то тыхъ людей все таки затримано въ арештѣ. Не знаю, чи справа вже покѣчена, бо я выѣхавъ зъ Борщева.

Взагалѣ въ многихъ судахъ повѣтовыхъ, спеціалью у вѣхѣдній Галичинѣ, замѣтна була така практика, що увязненыхъ жандармами въ часѣ выборовъ такъ довго тримано въ арештѣ, доки дотычній выборы не скончили ся, отже тымъ самымъ позбавлено безпѣдетавно увязненыхъ ихъ права выборного. Таке загальне поступоване незаконне, якъ такожъ и спеціальны мои информаций, велѣть здогадувати ся, що власти административній припущали судамъ придержувати ся такои практики. Я радъ бы поспытати министра судѣвничества г-р. Гайспаха, якъ вѣтъ погодитъ се обуряюще, незаконне выливане политичныхъ вѣдстей на суды зъ своею конституційною совѣстью?

Теперь хочу схарактеризувати другій моментъ при выборахъ, именно день самого выбора въ головномъ мѣсці выборчѣмъ. Зъ противной стороны сказано, что мы выкидали нечуванный терроризмъ та зорганізували ватаги для стероризованія. Сказано, але не наведено нѣякихъ свѣдѣковъ. Але я справдѣ бачивъ ватагу выборчу и наведу свѣдѣковъ. У насъ організує ся всюды ватаги выборчій въ хоєнѣ кандидата правительственного. Збирає ся у ватагу зъ 40 до 50 драбвѣвъ, платитъ ся имъ и дає ся имъ

пити до волѣ, а они ходять по мѣстѣ и выконуютъ всѣляку роботу, и пр. такъ, що сердечно витають выборцевъ, пришедшихъ зъ сѣль до мѣста, и то въ такой способѣ, що на-падають людей на улицы, побиваютъ палками, а жандармы, котрі звычайно при томъ суть, служатъ имъ за асистенцію. (Голосъ: *Якъ въ Болгаріи!*)

Выборцевъ Титъ Малицкий зъ Ольховецъ, пов. борщевского, приходитъ вечеромъ передъ днемъ выбору до Борщева. О 6-й годины переходить вѣтъ спокойно улицею по-при будынокъ старосты. Наразъ нападає его пана ватага выборча и побиваетъ палками и кулаками; недалеко стоятъ два жандармы, бачать цѣлу пригиду и надбѣгаютъ. Вы певно думаете, що жандармы взяли въ оборону Малицкого; нѣ, они его увязнили. Свѣдѣки на се: Михайло Баламникъ и вѣтъ Василь Костинчукъ, оба зъ Ольховецъ.

Другій примѣръ выслуги такои ватаги выборчѣй: До Борщева приѣхало кількохъ хлопцевъ на возѣ а мѣжъ ними жандармъ. Коли побачили, що напротивъ нихъ иде селянинъ Ковбелъ, не добре записанный у партіи правительственной, збѣкають зъ воза и побиваютъ его палками; Ковбелъ хоче вѣткати, але зъ мѣста надходить нова ватага, и вѣтъ мусѣвъ схоронити ся до дому Ивана Таняча, дозорца телеграфу. Але ц. к. жандармъ сидитъ на возѣ, придивляє ся цѣлѣй пригидѣ и не уважає потрѣбнымъ взяти въ оборону нападненого. (Голосъ: *Але про се не оповѣдали Поляки!*) Цѣла пригода мусѣть робити вражѣне, що сей жандармъ, приѣхавшій зъ хлопцами на одномъ возѣ, мусѣвъ мати припущеніе, якъ заховати ся супротивъ тои ватаги.

Наведу третій примѣръ, що лучивъ ся рѣвножъ при асистенціи жандармовъ. Выборцевъ Иванъ Антонѣйчукъ зъ Горошова вступає зъ ферманомъ Дмитромъ Козакомъ до шинку. Тамъ притупивъ до него одинъ жидъ и дававъ ему 80 ар., наколи выборцевъ зъ Горошова наклонитъ на сторону кандидата правительственного. Антонѣйчукъ не приставъ, а за се, коли вертавъ домѣвъ на нѣчь, напала на него ватага выборча и побивала такъ сильно палками, что упавъ на землю безъ памяти. Ватагѣ асистувало чотирохъ чи пятьохъ жандармовъ, котрі установили ся оподалькѣ та цѣлкомъ спокойно придивлялись ся цѣлѣй пригидѣ. Свѣдѣки на се: Францъ и Антонъ Орловскіи.

Того самого вечера напала ватага на домъ дѣка Шарковского и хотѣла насильно выважити дверь. Въ томъ случаю розходило ся о новый моментъ выборовъ, именно о терроризмъ въ нѣчь. Говорено, что мы терроризуемо выборцевъ, а тымчасомъ въ нѣчь передъ днемъ выбору нагонять выборцевъ такого страху, что они вже не мають вѣдваги явити ся при урнѣ выборчѣй. Се дѣе ся въ такой способѣ, що жандармы разомъ зъ бандитами выборчими ходять по цѣлѣмъ мѣсці и глядѣють выборцевъ. За выборцами робить ся на-голку мовѣ за дикою звѣриною. Выборцевъ мусѣть день передъ выборомъ прибути до мѣста, бо на другій день они бы запѣзнили ся; вже бы найшовъ ся способъ перепинити ихъ въ голосованю. А коли прийдуть до мѣста, то не мають де переночувати. Зайдуть до знакомыхъ на нѣчь, то и тамъ не мають покою, бо жандармы нипають за ними якъ за злодѣями. Такой случай бувъ въ Борщевѣ.

Вечеромъ напала ватага на домъ дѣка Шарковского и хотѣла на силу выважити дверь, а то дѣлятого, чтобы перекопати ся, чи не почуютъ въ его домѣ выборцевъ зъ сѣль. Але что дверей не хотѣли вѣдчинити, то наразъ выринули помѣжъ ватагою два жандармы и два полицѣи. Дивне се товариство полиціи и жандармовъ зъ бандитами выборчими! Тѣ отже зывають въ имени права отворити дверь. Одинъ зъ жандармовъ зве ся Галасевичъ, а имени другого жандарма я не мѣгъ вѣддати ся. Се цѣлкомъ природно, бо до такого мѣстечка приходять въ часѣ выборовъ жандармы зъ цѣлого повѣта, нѣхто ихъ не знає и дуже трудно вѣддати ся про ихъ имена. Але что они являютъ ся въ службѣ, то певно деє записанъ, и можна про ихъ имена вѣддати ся у дотычной власти. Постенойеръ Галасевичъ зыває въ имени права отворити две-

ри и переводить ревизію домашню, не сказавши господареву дому, за чимъ властиво вѣтъ глядає. Взагалѣ Шарковскому, господареву дому, не пояснено вѣдтакъ, зъ якои причины вѣдбула ся у него ревизія домашня. Свѣдѣки на се: Юсифъ Шарковский, его жѣнка, Сидѣръ Руданъ и Михайло Лоточинскіи.

Тон самой нѣчи вдерли ся жандармы на подворѣ греко-католицкого приходства и допытывали ся за парохомъ зъ Турильча, Балькомъ, та иншими священниками, котрі будучи выборцами зъ подальшихъ сѣль прибули до Борщева день передъ выборомъ и примѣстили ся у борщевского пароха о. Мих. Гулы.

Мы чули зъ тамтои стороны, что се дуже небезпечна рѣчь, коли навѣтъ священники ширять радикализмъ. Вы-жъ можете зъ сего прикладу зрозумѣти радикализмъ того духовенства. Священники є выборцами и они вѣдуть до мѣста сповнити свой громадянскій обовязокъ. Але хочъ се священники, люди образовані, то таки обходжено ся зъ ними, якъ и тутъ вѣдчитано въ урядовыхъ справозданяхъ, мовѣ зъ небезпечными людьми. И хто-жъ се суть тѣ небезпечный элементы, о якихъ зъ тамтои стороны только говорено и зъ такимъ огнемъ? Се тѣ, что не хотѣли голосувати на урядового кандидата! Тою мѣрою судить у насъ всѣхъ людей, навѣтъ и священниковъ. А что и ихъ пѣдозрѣвано, что готовы не голосувати на урядового кандидата, то треба ихъ задалегѣдъ вже на передодни выборовъ наполахати, а передъ народомъ понизити тымъ, що въ нѣчь высылано за ними жандармовъ. Гадка була така: коли люди побачать, що жандармы навѣтъ священникамъ не даютъ покою, то налякають ся, думаячи собѣ, чо-го то доперва имъ ждали! Отже ходило о те, чтобы наляканный народъ не мавъ вѣдваги выступати противъ урядового кандидата.

Приходятъ жандармы до спокойного дому пароха и дѣкана; безъ причины пытають: хто у васъ дома? Жандармамъ не вѣдчиняють, они вѣдходятъ. Священникъ опѣсѣла жалуетъ ся въ старостѣ на те нарушене домашнего покою жандармами, а ему вѣдповѣдають выкрутомъ, что се може не были жандармы. Сумно, что власть высылаетъ жандармовъ на службу, до котрой опѣсѣла соромитъ ся признатись. Але на те є свѣдѣки: парѣбокъ Иларій Москва видѣвъ ихъ и може се посвѣдчити.

Якъ же поступовано собѣ зъ легитимациями? Въ Галичинѣ є звычай, что въ день выборовъ, коли выборы мають вже начинати ся, ставлять въ дверяхъ выборного льокаля жандармовъ, чтобы контролировали легитимацийны карты. Нашіи выборцевъ не першій разъ перебувають се и добре вже знаютъ тѣ способы; отже они такъ собѣ уладжуютъ справу: Складають карту легитимацийну такъ, что только назвиско можна на нѣй прочитати; коли приходять передъ жандармовъ, тримають такъ карту въ обохъ рукахъ и показуютъ ей. Они боятъ ся, чтобы имъ не вырвано карты, тожъ показуютъ лише свое назвиско на нѣй и жадѣють пропуску. Але дуже часто жандармы тымъ не вдовольняютъ ся, а въ часѣ выборовъ въ Борщевѣ такъ такъ и дѣяло ся; они жадѣли, чтобы легитимацийну карту розложено и такъ показано. Тогдѣ бере жандармъ карту въ руки, чтобы ей нѣбѣтъ прочитати, а въ томъ наразъ карта пропадає, бо все-таки хтось найшовъ ся, хто ей выдеръ. На доказъ наведу кілька випадковъ. (П. Гибель: *И Поляки ще гадать очинуватись!*)

Выборцевъ Григ. Луцки зъ Бѣльча золотого державѣ легитимацийну карту крѣпко въ обохъ рукахъ, такъ якъ я то казавъ вже; при дверяхъ взявъ ей вѣдъ него жандармъ та розложивъ; въ той хвилѣ выдеръ ей зъ рукъ жандарма одинъ выборчій розбѣшака. Черезъ те Луцка не принушено до голосованія. Свѣдѣками на те є: Илько Рѣликъ, Дмитро Данильчукъ, Илько Паньковъ зъ Бѣльча золотого. Такихъ випадковъ, якъ то вырбали у насъ жандармы, могу подати найменше 20—30; а на все є свѣдѣки. Коли се цѣкаве дѣло, Експ. п. министра краєвой обороны, то радо буду ему служити тыми випадками, бо не хочу ихъ тутъ вѣдчитувати.

А зновъ иншій випадокъ: Вѣдъ выборца Демка Бодярука зъ Слобѣдки Турилецкой

На пытанне д-ра Федака сведокъ же разъяснѣе, що въ Смерековѣ бувъ зъ припорученѣ старосты, и що тѣмъ припорученѣ мали вѣхъ писарѣ. За собою не аїтувавъ, але водѣтъ признае, що показувавъ пальцемъ, чтобы на него голосували. Сокиры, косы нѣхто зъ людей не мавъ зъ собою. [Тутъ сведокъ зачинае притувати ся, жадае, чтобы его пытанно по польски, и въ злости говорить, що жалованыхъ лише Стаховѣ. Комисарѣ не вызывавъ людей розстунити ся; коли комисарѣ входивъ, они самі розстунили ся. То дѣло ся ще за дня. Комисарѣ не писавъ нѣчого, коли говоривъ зъ людьми; а водѣтъ зновъ сказавъ, що комисарѣ нотувавъ собѣ назвиска людей. Говорили вѣхъ люди, але можна було чути, що хто говорить. Стаховѣ дурнуватый и его нѣхто не боить ся.]

Володимиръ Стефановичъ, слухатель І року правъ въ университетѣ львівскомъ, членъ „Академічної Громады“, упокоивъ ся въ по-

недѣлокъ с. р. у свого вѣтця въ Дмитрію, стація Щирецъ. Похоронъ відбуває ся сьогодні. В. с. п.

Ольга зъ Величковскихъ Порубальска, щира руска патриотка, упокоидя ся, по тяжкій недуждѣ дня 4 с. м. въ Бабинцяхъ коло Борщева въ 20 роцѣ житя. В. ф. п.

Вѣсти зъ Еп. Перемыской.

Речинець до испиту конкурсового на бенефіціи душпастирскій назначений на днѣ 11 и 12 мая с. р., а до испиту на катихитѣвъ шкѣль народныхъ и выдѣловыхъ на днѣ 18 и 19 мая с. р.

Телеграммы „Дѣла“.

Царгородъ 14 цвѣтня. Въ битвахъ зъ грецкими повстанцями дня 9 и 10 с. м. страшили Турки 216 людей. Въ урядовыхъ кругахъ стоять при томъ, що дня 9 с. м. разомъ зъ повстанцями переступили такожъ и регулярный войска грецкй границу. Після донесень турецкихъ дивизій Греки мали стратити въ бою 2000 людей.

Атены 14 цвѣтня. Доносять зъ-надъ границѣ, що повстанцѣ побѣдили турецке войско и заняли Бальтимо и Борово.

Канеа 14 цвѣтня. Для скрѣпленя залогівъ въ Кісамѣ приплыло на турецкомъ суднѣ 50 жовитѣрѣвъ. Коли высѣдали на берегъ, повстанцѣ стали до нихъ стрѣляти; але зъ австрійскихъ кораблѣвъ дано кілька выстрѣлѣвъ зъ пушокъ, а подѣ ихъ охороною турецкимъ жовитѣрамъ удало ся войти до крѣпости. Австрійскй выстрѣлы справили велике знищенє мѣжь повстанцями.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкѣвъ

I. Друки правничі:

1. Позовъ въ справѣхъ дробныхъ либра по 25 кр.
2. Контрактъ купна и продажи I. либ. по 40 "
3. " " " II. " по 40 "
4. " " " III. " по 40 "
5. Повномочіа " " " по 40 "
6. Подана о экс- и нитабуляціѣ, взоръ а) б) в) г) либра по 40 "
7. Написы до поданъ о нитабуляціи либ. по 20 "

II. Друки для касъ позичковыхъ:

8. Дневникъ касовый либра по 40 "
9. Книга довжниковъ " 40 "
10. Книжочка для позичающего 100 прим. " 2- "
11. Скриптъ довжний " 120 "
12. Книжочка вкладкова (шади) " 3- "

III. Друки для крамницъ:

13. Книжка товаровъ либра по 40 "
14. Книжка касова " 40 "

IV. Друки для читалень и касъ позичковыхъ:

15. Спистъ членѣвъ либра по 40 "
16. Грамоты членскій читалень " 2 "

За опакованє и оплату почты дочисля ся належитѣсть особно.

Надѣслане.

Змѣна лѣкалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

подѣ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового лѣкалю

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевъ лихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорѣе и найдешевше. — Устроєня электричныхъ звонковъ. — Замовленя въ провинціи въ дво-рогно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовѣ площа Галицка ч. 1.

На Великденъ замѣсть писанокъ

в канцелярии

„Руского Товариства Педагогичного“

при улици Академичній ч. 8.

можно купити слѣдуючі виданя:

1) Образковъ виданя.

Звѣринецъ	10 кр.
Гостинець	10 "
Забавки	10 "
Менажерія	10 "
Робинзон	40 "
Квіточка	20 "
Виночокъ	20 "
Кобзаръ Тараса Шевченка	20 "
Франко: Лисъ Микита, 2-ге цѣлкомъ перер. вид.	50 "
Миронъ: Пригоди Довгича	40 "
Наші звѣрята	40 "
Диточі загадки ч. I.	30 "
" " ч. II.	30 "
Забавки для дѣтей	40 "
Мала менажерія	35 "
Велика менажерія	40 "
Нашимъ дѣтямъ ч. I.	40 "
" " ч. II.	40 "

2) Виданя безъ образковъ.

Читанка ч. I. II. III. IV. в опрѣвѣ 20 кр. безъ опр.	10 "
Китица жеманъ, 2-ге розширене виданє	20 "
Гв. Франко: Абу Каземові капці	20 "
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Дзвінокъ на рр. 1892—1896	3 зр.
Гв. Левицкій: Поналисе, Різдваи сценки	10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяря	20 "
Видъ Бескида до Андів	10 "
О. „Нижанковскій: Батько і мати, двоспѣвъ для дѣтей зъ фортепиано	10 "
Леонидъ Глібова: Байки	5 "
В. Чайченка: Олесь; Байки; Комаръ; Два оповѣданя, по	5 "
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 "
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та его сына; Писанка по	5 "
М. Лисенко: Тече вода зъ підъ явора, двоспѣвъ зъ фортепиано	10 "
Мала етнографічна Україна-Руси	20 "
Гордіенко: Карпатскій і Рамляни	20 "
Юлій Верне: Подорожъ довкола землі	60 "
Барановскій: Приказка до испитѣвъ	20 "
Молитвенникъ народный, в полотно опрѣвленъ	20 "
Д-р. Л. Кельнер: Коротка історія педагогіи	60 "
Василь В.-р.: Джонатанъ Свѣтъ. Подорожъ Гу-ливера до краю великанівъ	25 "
Остап Макарушка: Короткий оглядъ руско-українського письменства	15 "

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

Оголѣшенє конкурсу.

Зъ початкомъ року шкѣльного 1897/8 будуть надані чотири мѣсяця фундацїи въ ц. и к. заведеняхъ войсковыхъ зъ фундаціи подѣ назвою „Цѣсаря Франца Іосифа I. ювілейна фундація“.

Услѣва принятя оголошувє ся рѣвночасно въ „Ga-zet-ъ Lwowsk-ой и черезъ всѣ заведеня науковй высшй и середній.

Речинець до вношеня поданъ до Выдѣлу краєвого уплыває зъ днемъ 10 мая 1897.

У Львовѣ дня 4 цвѣтня 1897.

124 2—3

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлескъ

(давнѣйше Alfred Rassel)

торговля насѣня рѣльничого и лѣсового

поручає

знамените насѣня, зѣбранє въ 1896 р.

Запорука на чистоту, правдивѣсть и велику

силу колѣченя.

Фирма для контролѣ: австр. шлеска контролѣ-на стація насѣня въ Опава и ц. к. контролѣ на ста-ція насѣня у Вѣднѣ. 40 17—18

Цѣники, взорѣвъ, офертѣвъ, даромъ и оплатѣ.

3000 РОЖЪ

высокоценныхъ въ 150 добрыхъ родахъ, inclusive новыхъ и найновѣйшихъ — двѣрчій по 60 кр., однѣрчій зъ кра-сными коронами по 40 кр. за штуку — поручає

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Станислава Ежка

въ Вадовицяхъ.

Рожъ низко шеленъ по 20 кр. за штуку; братчики, не-забудьки, стокорѣтъ по 20 кр.; глѣдіолѣ, гвоздики повий, аврѣкулѣ по 40 кр.; теоріинъ найновѣйшй кактусовъ 80 кр. за 40 штукъ. Садовѣники ярны и цвѣтѣвъ лѣтнихъ въ до-брыхъ родахъ якъ найдешевше. 128 3—6

Стоваришенє парового мореплавання

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа Азіа
Пѣвн.-Америка Полудн.-Америка
Австраліа Африка

Перевѣзъ пассажирѣвъ и товарѣвъ по возможно низькихъ, безконкуренційныхъ цѣнахъ, спе-ціально до Бразиліи, Аргентинѣ, Перу, Чилі, Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Кана-ды, Австраліи.

Выдаванє зѣдѣзничихъ билетѣвъ на зѣдѣз-ниці пѣвн. Сполученыхъ Державъ.

Близшиѣ информации на всѣхъ мовѣхъ удѣляє выключно генеральнѣ атенитурѣ. 87 9—50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genova.

Ручитѣ ся, що чиста

Вѣдѣзначена найвысши-ми преміями

Томаса мука фосфатова

зъ чеськихъ и нѣмецкихъ млыновъ томасовскихъ — се найуспѣшнѣйше и найдешевше средство навозовѣ фосфоромъ.

Ручитѣ ся за змѣсть цитратовой кислоты фосфоровою.

Для всякого рода рѣлѣ.

Надає ся для запомѣженя рѣлѣ убогой въ кислоту фосфорову, для всенхъ родѣвъ зѣбжѣ, окоповыхъ и олѣйныхъ ростинѣвъ, для засѣвѣвъ конюшныи и люцерны, для виноградинковъ, хмелю и ярины, а спеціально якъ найлѣйше для навоженя лукъ. Перевыстає всѣ суперфосфаты тѣмъ, що довго тримає сл. Накопи-хъ хвибувало дещо зъ цитратовой кислоты фосфоровою, то було бы до-плачено. Численй преміа, вѣдѣзвы газетъ фатовыхъ и всяей появленя суть подѣ руками. Запыты и замовленя подѣ адресою:

Phosphatmehl-Verkaufs-Bureau
der böhmischen Thomaswerke in Prag
Mariengasse Nr. 11.

Заступництво для Галичины и Буковины

ІОСИФЪ КАПРАХЪ

у Львовѣ, улици Сикстуска ч. 26. — Телефону ч. 408.

НОЖѢ и вилокъ столовыхъ и десертныхъ англійскй, сирійскй и зъ Селітѣвъ, тузунѣвъ паръ водѣ зр. 4 — до 18-ти. Ножи до краєня масива и тѣстѣ. Поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зѣдѣна у Львовѣ, площа Кашіульна ч. 1 (супротивъ кате-дры). 4695

Дмитро Костюкъ

и

Марія Лѣщиньска

нехай зголосятъ ся у власномъ интересѣ у священника Юза-чиньского въ Грѣмнѣ. 141 1—1

ДЯКЪ

нежонатый, молодой, знающій до-бре пѣніє ирмольогіи и уставъ, глѣдає мѣсци. Ласкавъ зголошеня подѣ адресою: ІОАНЪ ДРАГАНЪ, пѣвѣвъ въ Лисичинцяхъ п. Новѣ село коло Подволочиска. 189 1—2

142 1—3

Пѣвѣць церковный

25 лѣтъ житя, зъ добрымъ голо-сомъ, знающій нотный свѣтъ на чо-тири голоса, глѣдає посады дяка. Адреса: ІОАНЪ ДРАГАНЪ, пѣвѣвъ въ Лисичинцяхъ п. Новѣ село коло Подволочиска. 189 1—2

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двѣхъ частяхъ

Выбѣръ поезій для народу зъ житейськыи и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна каждой части 25 кр.

Оправленй примѣрники прода-ють ся по 35 кр.

143

БОТАНИКА

на высшій класъ шкѣл середнихъ. Після учебника Д-ра О. Поста-финьского. Зладивъ Иванъ Верх-ратскій. Вид. р. 1896. Цѣна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛОГІЯ

на вишій класъ шкѣл середнихъ. Написавъ Иванъ Ве-хратскій. Вид. р. 1895. Цѣна 1 зол. 30 цент. в. а. Спистъ важнѣйшихъ выразѣвъ зъ рускомъ ботаничнѣмъ терміно-логіи и номенклатуры. Зла-дивъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Виданя ті мож дістати в книгарнѣ Ставропільскій або у автора. Кто замовляє у ав-тора що найменше пять при-мѣрникѣвъ Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрникѣвъ Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадані три виданя (Бо-танику, Зоологію и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислає ся жа-дані книжки в протягѣ чотирѣхъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує автор.

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ВЪ КРАКОВѢ

буде выплачувати титуломъ звороту за минувшій рѣкъ своимъ Членамъ, котрй въ роцѣ админістраційномъ 1896, т. е. водѣ 1-ого цвѣтня 1896 по 31-ій марта 1897 були обезпеченй, при вѣдновленю ихъ обезпечень

21% (двацять и оденъ процентъ)

водѣ завдатку, то єсть по 21 крейцарѣвъ водѣ

каждого 1 зр.

вплаченого завдатку.

Краковѣ дня 12 цвѣтня 1897.

Дирекція Товариства взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ.

З. Слонецкій.

К. Сципію.

Г. Кешковскій.

143

(Передрукъ не буде плаченый.)

1—1

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватисъ на нашу часопись.

Выдаєць и одѣлчальный редакторъ: Иванъ Белой.

Папѣръ зъ фабр. Черляньской.

Зъ друкарнѣ Институту Ставропільского, подѣ заведѣмъ Іосифа Гузара.

Виходить у Львовѣ щодня (крѣмъ недѣль и руськихъ святъ) о 6-й годѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вибіотека найзнаменитѣйшихъ повѣстей“ виходить во второкъ, и во второкъ и пятницю на перехѣтѣ разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣдани: М. Dukes, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и належитѣсть за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рокъ . . . 18 ар.	на цѣлый рокъ . . . 24 ар.	на цѣлый рокъ . . . 18 ар.	на цѣлый рокъ . . . 24 ар.
на полъ року . . . 9 ар.	на полъ року . . . 12 ар.	на полъ року . . . 9 ар.	на полъ року . . . 12 ар.

у Львовѣ:
на цѣлый рокъ . . . 16 ар. на полъ року . . . 8 ар.
на четверть року . . . 4 ар. на мѣсяць 1 ар. 85 кр.
Редакція, Админістрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатаніи вольны вѣдъ порта.
Поодинокое члено коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія звычай принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ однок. стрѣчки инсератовъ або еи мѣсяце вѣдъ рубльцѣ „Надбѣлане“ по 25 кр. а. в.
Подяки и инші доносены приватныи членити еи по 15 кр. вѣдъ стишка.

Братямъ Чехамъ.

Зъ-помежи вѣсѣхъ Славянъ Русины зъ наибольшою симпатією и довѣріємъ вѣдносили ся до чешского народу: Поляки та Москаль суть намъ за близькы, за багато маємо колізіи зъ ними, Болгаре и Сербо-Хорваты зо Словѣнцями стоять вѣдъ насъ за далеко, за мало маємо стычности зъ ними. Зъ Чехами стояли мы, щобы давнѣйшій часы поминути, вѣдъ Маркіяна Шашкевича и Тараса Шевченка вѣ сердечныхъ взаминахъ, золоту Прагу мы уважали мовъ-бы сердце Славянщины, и все насъ туды тянуло. Тамъ вѣздили мы вѣ 1848-омъ роцѣ на славянскій конгрессъ, нѣ-одно больше свято народне чекє не обійшло ся безъ нашихъ представитѣльствъ. На отвореню чешского театру вѣ роцѣ 1883 сказавъ тогдѣшний посолъ соймовый Романчукъ до Чехѣвъ: Вы можете мати можнѣйшихъ приятѣльствъ, але щирѣйшихъ вѣдъ насъ не маєте.

И вѣ политичныхъ справахъ ишли Русины та Чехи разомъ, вѣдъ коли политичными представителями чешского народу стали молодочехи а руского народовѣ. Романчукъ и Телишевскій голосували и промовляли противъ выимкового стану вѣ Прагѣ, а чешскі послы підписували интерпеляціи и внесены Русинѣвъ. Коли за настанємъ коалиціонного министерства молодоческі послы брали ся творити славянскій союзъ, независимый рускый послы готові були до него приступити.

Зовсѣмъ иншій були вѣдносини межи молодочехами а польскимъ „коломъ“. Польскі послы, навѣтъ демократы, якъ Щепановскій, голосували и промовляли противъ Чехѣвъ а за выимковыми мѣрами правительства противъ нихъ, и нерѣзъ приходило до острѣхъ сценъ вѣ парламентѣ межи молодоческими а польскими послами. Пригадаємо тѣлько аферу зъ д-ромъ Грегромъ, котра мало що не довела до поединку.

Тѣ вѣдношенія межи Чехами зъ одною а Русинами и Поляками зъ другою стороны були зовсѣмъ природніи. Чехи и Русины — се народы, стоячі на основахъ демократизму, свободомысленности и поступовости. Русины шляхты не мають, чешка шляхта стоить на боцѣ вѣдъ народу та не має впливу на его розвѣй и на дѣланє. Чехи бороли ся противъ єзуитѣвъ и єзуитизму, те саме було и єсть у Русинѣвъ. Противно у Полякѣвъ верховодила и верховодить шляхта та єзуиты, а идеѣ демократизму, свободомысленности и поступовости пѣсля повстанія зъ 1863-ого року затерли ся майже цѣлкомъ. Отже хотя Поляки и Чехи географічно, етнографічно и исторично стоять собѣ ближе якъ Чехи и Русины, але вѣдчаю, душею, сердцемъ и загальными интересами людскими они вѣдъ себе значно больше вѣддаленіи.

Межи парламентарными репрезентаціями обохъ народѣвъ зайшла однаковъ теперъ змѣна що-до ихъ взаимного становища. Автократъ гр. Бадені, котрому не иде о якій небудь принципъ тѣлько о панованє свое та верховодство польской шляхты, потрафивъ позыскати молодоческихъ послѣвъ, помимо вѣсѣхъ рѣзницъ и вѣдмѣннихъ интересѣвъ, які дѣлять обѣ стороны. Гр. Баденію молодочехи зовсѣмъ не можуть бути симпатичны, але вѣнъ противъ нихъ а навѣтъ безъ нихъ не давъ бы собѣ рады, отже позыскує ихъ національными концесіями, а польска шляхта манить ихъ єднѣностію интересу автономистичного.

Выступленє молодоческихъ послѣвъ вѣ дебатѣ о галицкихъ выборахъ зробило прикре враженє не тѣлько на вѣсѣхъ Русинѣвъ, але и на вѣсѣхъ свободолѣбныхъ та поступовыхъ людей. Оно зовсѣмъ суперечне зъ цѣлымъ ихъ попереднимъ выступованємъ не тѣлько подѣ взглядомъ тактичнымъ, але такожъ подѣ взглядомъ принципіальнымъ. Ихъ речникъ д-ръ Страньскій заперечувавъ вправдѣ, що молодочехи повнѣчались зъ правительствомъ, але доказувавъ, що треба мати до правительства довѣре. Ба, але до якого правительства и вѣ якій справѣ? Навѣтъ сторонництво постушове може вѣ певномъ взглядѣ мати довѣре хоч бы до правительства консервативного або клерикального, але тѣлько до такого, котре руко-

водить ся принципами етики и справедливости, якій вѣсѣмъ сторонництвомъ, безъ огляду на ихъ политичный напрямъ, повинний бути єднѣй. А тутъ ходило именно о нарушенє етики, анасилуванє публичной морали. Запевнявъ д-ръ Страньскій, що молодочехи якъ все були такъ и суть сторонництвомъ свободы. Але таке сторонництво не буде ставати по сторонѣ противника свободы вѣ справѣ, де власне ходить о нарушенє свободы. Казавъ д-ръ Страньскій, що такі справы, якъ порушеніи д-ромъ Окуневскимъ, належать до сойму та до судѣвъ, а не до рады державной. Се-жъ значить, щобы обвиненій гр. Дѣдушицкій, котрому навѣтъ честный Полякъ не хотѣвъ руки подати, самъ рѣшавъ о своей винѣ. А кѣлько-жъ то развѣ товаришъ д-ра Страньского, хотя автономисты, внутрѣшній справы своего краю порушували вѣ радѣ державной! Що тамъ не наговорили ся они о попередномъ намѣстнику гр. Тунѣ и иншихъ урядникахъ та ихъ господарцѣ! або навѣтъ о судахъ и о судѣбницѣ вѣ Чехіи, именно коли ходило о политичный процессы и. пр. стану выимкового! Ажъ другі послы жалували ся, що имъ вже надѣли тѣ дебаты о справахъ чешскихъ... Теперъ инакше. Теперъ и те саме „коло“ польске, котре такіхъ противникѣвъ знаходило вѣ молодочехахъ, має вѣ нихъ оборонцѣвъ и славословѣвъ свои поваги та своего авторитета, хотя оно що-до своего складу и своихъ тенденцій вѣ нѣчѣмъ не змѣнило ся!

Мы не ждаємо и не претендуємо вѣдъ молодочехѣвъ, щобы они намъ все оказували якійсь спеціальный симпатіи, щобы ставали вѣ оборонѣ нашихъ интересѣвъ. Каждє сторонництво мусить передовѣсѣмъ боронити своихъ интересѣвъ, именно-жъ интересѣвъ своего народу. Отже сли тоті интересы приказують имъ заключати альянсъ зъ авторитарнымъ а безпринципіальнымъ правительствомъ и зъ реакціонною шляхтою польскою, нехай заключаютъ! Але такій альянсъ повиненъ мати свои певніи границы. Де ходить о высшій принципъ свободы и справедливости, тамъ нѣякій альянсъ не може змусити свободомысленной и на основахъ справедливости стоячою партіи, щобы для своихъ альянтѣвъ, для хвилевого опортунізму тѣи принципы понехала. Се лежитъ и вѣ интересѣ самой партіи, бо вѣдупустленє вѣдъ своихъ принципѣвъ убиває кожду партію. А мы нѣчого больше вѣдъ молодочехѣвъ не ждаємо, якъ тѣлько примѣненія тыхъ принципѣвъ и до насъ.

Дебата надъ галицкими выборами вѣ парламентѣ.

Промова посла о. Танячевича

яко Генерального бесѣдника вѣ другѣхъ дни дискусіи надъ наглядными внесениями.

Высока палата! Ангелъ мира мусить выступити до бою, вѣнъ мусить се вчинити, щобы выловити свой обовязокъ!

Само собою зрозумѣле, що мущу выбрати иншій рѣдъ оружя, оружє больше духовное, скоро я выступаю до бою противъ выборѣвъ, а именно — хочу прилично выразити ся — не противъ надужити выборчихъ, лишь противъ галицкихъ практикъ выборчихъ (Дуже добре! и веселѣсть, — за-для гры слѣвъ: Wahlmissbräuche — Wahlbräuche). Мои впов. панове! Позвольте менѣ, заки приступлю до самой справы, зазначити кѣлька спростовань.

Г. Е. президентъ министрѣвъ уважавъ потрібнымъ вѣ своемъ вѣчерашномъ експозе про галицкѣ выборы поднести, що коло польске є умѣркованымъ и удержуючимъ державу сторонництвомъ вѣ противоположности до насъ. Такъ выходило, бо вѣстрє було зверненє противъ насъ: противъ руского народу и руского духовенства. (Запереченя.) Противъ панѣвъ соціалістѣвъ досыть лагідно выступлено, але головне вѣстрє було зверненє противъ насъ. (Шос. Охримовичъ: Не противъ вѣсѣхъ!) Подишѣ се вже менѣ, мой пане! Отже мы не маємо бути умѣркованымъ и удержуючимъ державу сторонництвомъ.

Выс. палато! Уважамъ своимъ обовязкомъ и повинностію сказати: Мы вѣсѣмъ, хочъ

тутъ засѣдаємо, австрійскими и патриотами! (Притакуваня. Сжѣхъ. Пос. Дѣдушицкій: Адѣтъ, се Яковимъ Дѣдушицкомъ!) Намъ залежить на славѣ и могучости Австрій. (Живѣй оплески.)

Дальше мущу заявити, що рускій народъ нѣколи не забуде, що Австрія вызволила его зъ крѣпачтва и надѣлила его людскими правами. (Живѣй притакуваня и оплески.) То-жъ мы — патриоты и удержуюче державу сторонництво, а сего не можна намъ заперечити навѣтъ зъ лавы министрѣсков. (Оплески.)

У вѣчерашномъ експозе я разъ-вѣ-разъ чувъ, що рускій кандидатъ и рускій выборѣць — се радикалы. Добре; если вы розумѣете подѣ словомъ радикалы, що мы пѣсля найлѣпшій свои воли и силы та найчестнѣйше хочемо помагати нашому народови, то приймаю се слово собѣ у честь. Але если президентъ министрѣвъ розумѣе подѣ тымъ анархистѣвъ и революционерѣвъ, то се рѣшучо вѣдпираю. (Живѣй оплески.)

Мои панове! Вѣрте менѣ, я говорю щиро, що менѣ дуже немилѣ забирати тутъ зъ сего мѣсяца слово вѣ справѣ „ославленныхъ галицкихъ выборѣвъ. Менѣ жалѣ кождою години, котру на се стратимо. (Притакуваня.) Але я засѣдаю тутъ на се, щобы помочи своему народови, и иду разомъ зъ кождымъ, хто бажає добра народови. Зѣ сторонництвомъ не хочу вести борбы. (Живѣй оплески.)

Вѣ експозе президента министрѣвъ падало разъ-вѣ-разъ слово: роззюшенє товпа (wüthen-de Menge). Що се має значити? Вѣдъ 30 лѣтъ повню публичну службу, бувавъ на вѣсѣляхъ зборѣхъ, маѣвъ передъ соими очима на мѣсцяхъ по 10.000 людей, бачивъ молочу ся, ка-жучу ся товпу, але нѣякомъ роззюшеною товпѣ вѣ мѣсѣвъ народъ я не бачивъ. (Оплески. Неспокѣй.) Я не поспѣвъ бы нѣколи ужити такого слова, навѣтъ вѣ парламентѣ; я початкуючий парламентаристъ, а вы, будь ласка, навѣтъ мене чогось лѣпшого.

Теперъ приступаю до рѣчи. Не буду спорити зъ особами, бороти ся зъ сторонництвомъ; я выступаю до борбы лишь противъ одной рѣчи, противъ системы. Вѣ системѣ лежить основа недолѣ и нещастя Галичины, вѣ тѣй системѣ, що одній класѣ вѣдданѣ верховодство, абы у вѣсѣхъ важныхъ квестіяхъ ска-зала свое важке слово. Мы противно хочемо, щобы такожъ народови удѣлено сего привѣлею.

При нашихъ выборахъ вѣ Галичинѣ поступає ся вѣ такій способъ: Вѣ львовѣскомъ намѣстництвѣ устроєно ся завсѣгды на часъ выборѣвъ спеціальне бюро, щось вѣ родѣ генеральной команды, а вѣсѣ кандидаты правительственный мусять явити ся вѣ тѣмъ бюрѣ асантирункомѣвъ. (Запереченя.) Се фактъ. Кандидаты мусять мати потрібну политичну мѣру и потрібну политичну величину. Скоро они тамъ вже заасантированы и заряжены, выслає ся ихъ до гарнизону, до повѣтового староства. Староста дѣстає вказѣвку, щобы перепѣ ихъ выбѣръ або безусловно або лишь мѣрно (Веселѣсть), або, скоро се не кандидатъ правительственный, щобы подѣ нѣякимъ услѣвемъ не допустивъ до его выбору. А якъ така рѣчь уладжує ся вѣ гарнизонѣ, представляю вѣ тѣмъ начерку. Повтаряю, що не наводжу именъ; я хочу лишь обговорити саму рѣчь, бо тутъ розходить ся о систему.

Староста уважавъ своимъ першимъ обовязкомъ скликати вѣсѣхъ войтѣвъ и имъ заявити: Мои добріи люди, маємо выборы, уважайте передовѣсѣмъ, щобы вы выйшли выборѣцями; я зъ своей стороны подбаю о се, щобы не выйшли выборѣцями такіи люди, котрі не суть по моймъ гадцѣ. На такихъ сесіяхъ по-яснено рѣвножъ, що голосованє буде вѣдбувати ся картками. „Но, але я тѣ картки буду читати, — замѣтивъ одинъ староста — щобы-сте знали; я собѣ вже зятялѣю.“

Якъ поступовано при выборахъ, про се розповѣлю основно мои товаришѣ. Я мущу поднести ще лишь одну точку. Розходить ся о случаѣ, де священство брало участь, а староста publice coram publico сказавъ: „Вы позжаете того, если переведете выборы противъ моего бажанія.“ Се було сказанє публично.

Скоро упорано ся зъ выборами, над-

ходятъ выборы, а при нихъ заряджує ся пѣ-едя военного звычайу громадный бѣй, се значить, скликує ся зѣ вѣсѣхъ сторонѣвъ жандармерію а й жиды стягають ся зѣ вѣсѣхъ мѣсцевостѣй. Жидѣвъ, вѣсѣхъ разомъ, пакує ся до салѣ, зѣ тон простѣи причины, щобы выборѣць не могли перепхати ся. А якъ то выглядає, отсе бы вѣрта змалювати, щобы виробити собѣ правдиве понате. Звычайно же робить ся такъ: Вѣ будынку вѣ коридорѣ и сходы на першій поверхъ; на выборы призначує ся малу комнатку. Жандармы стоить на долинь, а цѣлѣ товпы наймленыхъ агитаторѣвъ вхѣдять до будынку, залагають коридоръ, сходы и комнату до голосованя. Прочіи люди не можуть перепхати ся.

А ще одно, мои панове! Сего не буває певно вѣ иншихъ краяхъ. Пѣсля постановѣ закона треба выбрати завсѣгды комисію. Якъ доконує ся выбѣръ сен комисіи, пѣзнайте зѣ слѣдуючого. Выписує ся имена на карткахъ, комисарѣ приходятъ, вѣдбирають картки и идуць до канцеляріи, де вѣ одной хвилѣ все обчислює ся. А робить ся се вѣ такій способъ, що картки кладає ся до коша и проголошує ся: за тѣми 124, а за тѣми 132 картокѣ — и справа скѣнчена. (Веселѣсть.) Я ручу за правду моихъ слѣвъ; такє справдѣ дѣяло ся. (Запереченя и неспокѣй. Пос. Гіртмайеръ: Мы хочемо служати бесѣдника, а вѣдтакъ будемо и васъ служати!) Якъ выдѣрає ся картки голосованя, якъ тручає ся людей, про се все розповѣдаю. Значачу лишь одинъ характеристичный случай, якій я самъ бачивъ. Старенькій чоловікъ выйшовъ щасливо зѣ салѣ зъ першого поверху и коли опинивъ ся вѣ коридорѣ на долинь, поднѣвъ руки до неба и сказавъ: „Дякувати Богови, що-мѣ выйшовъ зѣ тон бѣды!“

Розповѣдаю про се дѣлятого, щобы вѣд-перти высказы панѣвъ, мовъ-бы мы агітували терроризмомъ а народъ заховувавъ ся при выборахъ неспокѣйно. Можна було бачити ще иншій сцену, але не роззюшеною товпѣ, лишь сцену розрывающій сердце (Слушайте! Слушайте!), такій сцену, що старіи люди плакали и голосили: „Мѣй Боже, що злого мы кому на свѣтѣ вчинили?“ Такъ рѣчь представляла ся, а не такъ, якъ еи тутъ змалювано.

Коли люди побачили войско, то пытали: По що тутъ войско? Дѣлячого выслають нашихъ сыновѣвъ противъ насъ? Але я чувъ вѣдъ одного урядника политичного, що войско має бути просто средствомъ усмирюющимъ, оно усмирює, заводить спокѣй. Народъ робивъ собѣ ще инші замѣтки, а я чувъ вѣдъ людей: „За яку кару дивитись намъ на тѣ грѣхи и надужити властей та самымъ намъ грѣшити?“

„Мои панове! За 30 лѣтъ мѣи публичной службы я перебувѣ вѣсѣляхъ выборовъ, але одного выбору не забуду поки моего житя. Я бувъ вѣдъ 7 год. рано до 5-тои по полудни вѣ льво-кали выборѣцѣмъ и бачивъ, що органы правительственный робили, — а було се ще за старон ординаціи выборѣвъ — та мусѣвъ вѣдвернути ся до стѣны, щобы не бачити, бо справдѣ годѣ було вытримати. Вѣрте менѣ, панове, що не прибѣлшаю моихъ слѣвъ нѣ на во-лѣсть.“

Скоро тутъ говорить ся про агитаторѣвъ, то я скажу, що є лишь одинъ агитаторъ, именно система; она то сей агитаторъ, що вѣ цѣ-лѣмъ краю лихо коить. Наслѣдки тѣи системы важкѣ: зѣ одной стороны маловаженє властей, маловаженє законѣвъ, зѣ другой же тѣи наслѣдки, о котрыхъ чувѣе вже черезъ два днѣ. Панове зѣ правилѣвъ надѣкнѣють, що се страшный станъ, мы кажемо такожъ, що станъ страшный, урядники рѣвножъ кажутъ, що станъ страшный. Я розповѣмъ вамъ, якъ деякіи урядники довѣрочно высказували ся, — а выбачте, що не назову именъ. (Неспокѣй.) Не назову именъ! (Голосы: Подайте имена! Пос. Бернеръ: Чейже бесѣдникъ не буде денуціо-вати!)

И такъ на примѣръ сказавъ менѣ одинъ — выразу, якого вѣнъ уживъ, годѣ менѣ повторити передъ палатою: — проклинаю выборы, проклинаю кандидата правительственный, проклинаю цѣлѣй свѣтъ, могу стратити посаду, если не перепру кандидата правительственный. — Иншій урядникъ — подаю его

слова безъ всякого додатку — сказавъ: Не можу витримати, наложу своимъ здоров'ямъ, кобы вже разъ тѣ выборы минули! А ще иншій жалувать ся: Панове, ратуйте мене, бо страчу мою посаду; — одинъ зновъ падыкавъ: щобы собі лиш не пригадали, що вѣнъ при тихъ выборахъ не бувъ такъ дуже дѣяльній!

Такъ стоять рѣчи. Я радъ бы поспытати высокій станъ урядничій цѣлого цѣсарства, заступлений въ тѣхъ палатахъ: Чи можна погодити ся зъ такимъ станомъ рѣчи? Чи се вѣдповѣдає гѣдности и задачи стану урядничого, щобы такъ компромітувавъ ся въ очахъ населенія? Я думаю, що нѣ.

Мушу сказати ще й про духовенство, бо головне вѣстре було звернене противъ духовенства, хочъ властиво не высказано всего, що було на гадцѣ. Чимъ провинили ся мы рускій священники? Яка наша вина? Що мы не навчали народу: Вы, селяне, що правда добрый христіане и честный люде, ино не мѣшайте ся до выборовъ. (Голосъ: *И прискайте въ церковь!*) Се треба доказати; я жадаю вѣдъ вѣсть, мѣй пане, доказѣтъ! (Голосы: *Мы вже прийдемо въ доказамъ!*) Мы рѣвножъ прийдемо въ доказамъ. Я не вагаю ся гордиться тымъ, що належу до такого духовенства. Якій маємо хосенъ, если заступаемо справу нашего люду? Хоба такій, що мы найбѣднѣйше духовенство въ державѣ, що кождый зъ насъ, если не иде на руку верховодячій партіи, не уважае ся поряднымъ чоловікомъ и не дѣстае парохіи, що мы мусѣли торѣкъ въ осени тутъ прийти и жеврати для нашихъ вѣдѣвъ и сирѣтъ! Дячего те все терпимо? Бо любимо нашъ народъ. Мы самі зъ народомъ и хочемо жити и умирати для народу!

При тѣмъ вѣсѣмъ мы не перестанемо благовѣстити миръ. Мы не вчимо: Маешъ посягати за чужими правами, за чужимъ майномъ, — лишъ навчаемо: Ты чоловікъ, маешъ обовязки, ты горожанинъ державы! (Оплески.) Се будемо завсѣгда научати и нѣхто не спинить насъ вѣдъ сего обовязку. О такъ, мои панове, мы будемо се робити, а думаю, що не робимо нѣчого незаконного, противно моя гадка, що тымъ способомъ выполняемо одинъ зъ найбѣднѣйшихъ обовязковъ супротивъ державы.

А теперъ зазначу ще одинъ моментъ. Звертаю ся до васъ, панове зъ Галичины, що сидите по правой сторонѣ палаты. Можу васъ впевнити, що миръ и спокойне сожитє руского и польского народу лишъ тогдѣ можливый, наколи вы здвигнете справу на основѣ свободы, правдивон христіаньской свободы. Мы не жадаемо нѣчого бѣльше, а на сѣмъ прапорѣ вѣдѣвъ: Рѣвний зъ рѣвными, вѣдѣвъ зъ вѣдѣвными! О такъ, поднесѣтъ сей прапоръ и вѣдѣдите ему повну честь! Се ваша найбѣднѣйша задача.

Выс. палато! Подпираю, разумѣе ся, внесене мого Впов. товарища д-ра Окуневского; не розходитъ ся лишъ о саме внесене, а о рѣчь дальше идучу. Розходитъ ся, щобы мы мали въ Галичинѣ упорядкованый станъ, въ котромъ можна бы выповнити задачѣ державы. Мои панове! Внесене означае въ ширшѣмъ змыслѣ не бѣльше и не менше якъ лишъ могучѣсть Австрій, свободу еи народѣвъ, щобы она могла стати въ будучности справѣ культурною державою. (*Живы оплески и брава.*)

Письмо зъ Долинського.

Описъ выбору послѣвъ въ Долинѣ зъ курій V. и IV. доповняю ще деякими подробностями.

Зѣ священникѣвъ были выборцами въ V. куріи священники оо.: Горникевичъ зъ Гошева, Войнаровскій зъ Гозѣва, Бирчакъ зъ Подбережа, Богачевскій зъ Лецѣвки, Дорожиньскій зъ Мизуны, Небыловецъ зъ Перегіньска, Теодоровичъ зъ Ракова, Головкевичъ зѣ Спаса, Щуровскій зѣ Струтина, Сойка зъ Цѣневы и Щуровскій зъ Нинева [последній не явивъ ся до выбору]. Сумно вражало, що выборецъ зъ Солькува доперва о годинѣ 8½, явивъ ся передъ старостомъ и пыталъ ся присутныхъ тамъ священникѣвъ, на кого має голосувати; разумѣе ся, що зволѣчь польско-урядовой стороны вхопила его межъ себе и всунула ему карту на Ройовского. [Не знати, чому мѣсцевый священникъ о. Кордуба вже на подѣставѣ посланія епископѣвъ не поинформувалъ своего парохіяннина въ тѣмъ дѣлѣ.]

Коли председатель комисіи выборчей п. Витославскій пояснялъ приносъ выборчей, имено, що председатель комисіи має добре пересвѣдчити ся, чий якій выборецъ не вѣдѣдавъ двоухъ картъ голосованія, тогдѣ необачный оденъ выборецъ скликнувъ зъ зачудуванемъ,

що се чей-же неможливе, бо на кождѣй картцѣ е печатка ц. к. староства. Тымчасомъ выборы въ Бережаняхъ, Дрогобичи и т. д. поучили, що е возможно не лишъ одну карту всунути, але навѣтъ еп gross 40, 50, 60 картокъ вкнунути. Але на що йти далеко, коли [якъ се было писано] пѣдъ бокомъ староства въ Долинѣ урядувала контора вымѣны картъ зъ урядовою печаткою. П. Витославскій видно добре знавъ, що говорить...

Въ IV. куріи были выборцами священники оо.: Дерлиня зъ Витвицѣ, Войнаровскій зъ Гозѣва, игуменъ Тебинка зъ Гошева, Вагилевичъ зъ Княжолоуки, Бирчакъ зъ Подбережа, Богачевскій зъ Лецѣвки, Бѣлецкій зъ Пацкова, Небыловецъ зъ Перегіньска, Теодоровичъ зъ Ракова, Головкевичъ зѣ Спаса, Щуровскій зъ Струтина, Сойка зъ Цѣневы и деканъ Левицкій зъ Княжѣвского. — Зъ тыхъ два „ojczulkowie“, а то Вагилевичъ зъ Княжолоуки и игуменъ Тебинка зъ Гошева голосували на Навроцкого и дятого навѣтъ аристократичными дверми до голосованія приходили.

Анѣ въ одной куріи выборцами не было прочихъ 27 священникѣвъ въ повѣтъ. Яка-жъ причина того?

I. *Католицкій союзъ Поляковъ и правительства зъ жидами.* Зъ той причины не могли бути выборцами священники зъ мѣстъ: оо. віце-маршалокъ Лопатинскій зъ Долины, сов. Озаркевичъ зъ Болехова и Павлюкъ зъ Рожнітова; они зробили все, що было въ ихъ силѣ, але не Hercules contra plures!

II. *Просьба.* Самъ п. Навроцкій уже вѣдъ осени, коли стрѣтивъ ся зъ якимъ священникомъ, то просивъ, щобы священники ему въ выборы не перешкаждали, а сли не хотять на него голосувати, то най хочъ здержать ся вѣдъ выборовъ.

III. *Провѣда.* Вѣдомый намъ такій случай. До одного села призвѣдти комисаря на выборы. Позаякъ священникъ уже бувъ на мѣсці выбора, то п. комисаръ выкликавъ вѣйта на двѣрь и запыталъ: на кого люде хотять голосувати. Вѣйтъ сказавъ: на егомостя. Тогдѣ п. комисаръ зачавъ обома руками терти волосе и кликати почервонѣвши! „По панѣ! пона нѣ! на що попа?“ Правда, въ сѣмъ случаю вѣйтъ и громада не послушали п. комисаря, але въ иншихъ громадахъ могли люде п. комисаря послушати; звѣстно, мундуръ и ц. к. шапка може нагнати великого страху...

IV. *Агітація.* Въ „Дѣлѣ“ было писано, що на агітаціи по селахъ розѣхали ся были долинскій бурмістръ Травнѣльнеръ, швецъ Дудзиньскій и ще тамъ хтось зъ Долины. Додайте до того, що самъ п. Навроцкій вхавъ за собою агітувати по мѣстахъ Болеховѣ, Рожнітовѣ и Перегіньску; що навѣтъ панъ Травнѣльнерова вѣздила зъ п. Гавиньскимъ на выборы до Рожнітова и Перегіньска; наконецъ, що ц. к. сержантъ повѣтовый Кочоровскій вѣздивъ на агітаціи до Ясенѣвця, Янѣвки, Княжѣвского, Дуды, Ольхѣвки и Лецѣвки — а будете мати доказъ, що ц. к. староство въ Долинѣ працювало щиро, навѣтъ „z patężeniem si!“ Кочоровскій казавъ: „Романчукъ не може бути выбранный, бо его оденъ великій панъ у Вѣдні [Бадені] не хоче“, а Могильницкій не може бути выбранный, бо за нимъ порозѣблываный листы гончй въ Рожнітовѣ, бо вѣнъ має бути причиною розрухѣвъ въ Скольмѣ“. Дивно лише, що коли вѣсѣтъ тымъ панамъ такъ все вѣльно было, дячего не вѣльне было п. Корчиньскому и Мадевичеву навѣтъ поѣхати до Рожнітова; дячего староство такъ мальстретувало ихъ! Тажъ то не было стану выимкового, а право рѣвне для вѣсѣхъ!

V. *Нерадивѣсть деякихъ священникѣвъ.* Они сказали собі такъ, якъ посла „Буковины“ мавъ сказати посолъ Вилицкій: „Та процедура зъ нами на нѣчо не придасть ся; мы засужденъ на погибѣль“.

Въ „Дѣлѣ“ было вже, що по выборы посла въ IV куріи деякй хлопъ выпрясли конѣ зъ брички и затягли п. Навроцкого до Рубина на балѣ. Доповнѣтъ же той образъ: П. Навроцкій сидѣвъ на сѣдженю зъ-заду а п. маршалокъ Витославскій на козлѣ зъ переду поганявъ хлопами. То мало символичне значѣнне. На бенькетѣ тѣмъ п. Дѣдѣха зѣ Струтина, хотъ въ IV-ой куріи не бувъ выборцемъ, мавъ выголосити промову, въ котрой величаючи п. Навроцкого мавъ сказати, що пана Навроцкого належить ся въ ноги цѣдувати, бо „що мы захочемо и попросимо, вѣнъ намъ дастъ“. Чи се правда, не знаю; впрочѣмъ и вѣрити чогось не хоче ся. — Звѣстного Ілію Кальцуна зъ Дубы, котрый такъ заслуживъ ся для п. Ройовского и Навроцкого, назвали два мѣщане зъ Рожнітова „хрунемъ“, а п. Кальцунъ, звычайно „honorowuj czlowiek“, запѣзавъ ихъ до суда. Той Кальцунъ не бувъ бы нѣколи выборцемъ, але вѣнъ передъ правыборами двѣ недѣль утѣшавъ людей и выдѣвъ на тую цѣль 16 зр. Однакѣжъ вѣдучи на выборы зъ IV-ой куріи п. Кальцунъ не бувъ видко безпечный, чи совѣтъ его грызла чи що, бо взявъ зъ со-

бою пару рослыхъ людей зъ Дубы. [П. Кальцунъ е хирлякъ.] Разумѣе ся, що тѣ люде мусѣли такожъ бути платий.

Нашихъ голосѣвъ въ IV куріи на п. Романчука, мимо вѣсѣхъ вѣвалѣвъ при правыборахъ и выборахъ, повинно было бути найвѣнѣйше: зъ Витвицѣ 1, [одному выборцу выдерли жида карту и вѣнъ не голосовалъ а одинъ зновъ схрунивъ уже въ остатѣй хвили, коли йшовъ до голосованія]; зъ Гозѣва 1; зъ Гошева 1; зъ Подбережа 2; зъ Тяпча 2; зъ Лецѣвки 1; [зъ Липовицѣ 1 голосъ уневажаено]; зъ Лопанки 2; [зъ Грабова двоухъ заперли за дармо до арешту]; зъ Пацкова 2; зъ Ольхѣвки 1; зъ Перегіньска 4; зъ Ракова 2 [одинъ выборецъ зъ Ракова, струченный зѣ сходовъ, не голосовалъ]; зѣ Спаса, Подеухого, Погорѣльца и Лугѣвъ 4; зѣ Струтина выжного 3 [зѣ Струтина нижного одного выборца заперли на часъ выборовъ а оденъ голосъ уневажаено]; зъ Цѣневы 3; [зъ Янѣвки двоухъ заперли за дармо до арешту]; зъ Ясенѣвця 2; зъ Княжѣвского 2. Разомъ мало бути нашихъ вѣдѣданныхъ 33, а запертыхъ, струченныхъ зѣ сходовъ, нагнанныхъ зъ выдертыми картками и уневажаенныхъ найменше 10 голосѣвъ. Якимъ способомъ п. Романчукъ — якъ оголосила Свѣтъла комисія — дѣставъ лишъ 20 голосѣвъ, то до вѣдѣваемо ся хоба на страшнѣмъ судѣ... Quid nunc latet, tunc patebit, nil inultum remanebit!

Протестъ руско-украинской молодежи противъ ухвалы сеймовой въ справѣ Вавелю.

„Дня 8 лютого с. р. ухвалено въ соймѣ галицкомъ внесенє посла и маршалка краєвого гр. Станислава Баденього, щобы зъ нагоды пятидесятилѣтнього ювілею панованія цѣсаря вѣдновлено фондами краєвыми давный замокъ королевскій на Вавелю въ Краковѣ и даровано его цѣсареву на доказъ вѣрности и любви народѣвъ, що заселяють нашъ край.“

Зъ огляду на те, що така ухвала по двѣйно кривдитъ руско-украинскій народъ; дальше, що галицко-руська сусѣднѣбѣсть вѣднесла ся до згаданой ухвалы досѣтъ апатично; вѣднѣи, що наслѣдки сей ухвалы сягнуть безперечно въ далеку будучнѣсть, — уважае ся руско-украинска молодѣжь не только за покликану, але навѣтъ за зобовязану запротестувати зъ цѣлою рѣшучостію противъ згаданой ухвалы.

Ухвалою сею сеймова бѣльшѣсть, выкористовуючи свою силу, наложила на насъ и такъ бѣдний народъ миллионный выдатокъ на те, щобы пѣдъ покршыною любви и лѣояльности до цѣсаря здѣйствити давно бажану польско-шляхотску мрѣю вѣдновленія королевского замку на Вавелю.

Для насъ Русинѣвъ не має таке вѣдбудованє королевского замку на Вавелю найменшого значѣннѣя, намъ цѣлкомъ обѣятно, чи та, для самыхъ Поляковъ неперечно дорога памятка, верне до давной свѣтлости, чи нѣ, — таке-жъ принагѣдне выкористанє ювілею цѣсарского для польско-шляхотскихъ цѣлей, зверненє на некѣористъ руско-украинского народу, мы не можемо уважати за актъ лѣояльности и любви до цѣсаря, лишѣнь за новый доказъ того, якъ галицкій соймъ не перебирае въ средствахъ, де розходитъ ся про польско-шляхотскій интересы.

Згадана ухвала сеймова кривдитъ ще и зъ другого боку руско-украинскій народъ, бо, не числячисъ зъ его историчными правами, уважае цѣлу Галичину за провинцію, въ котрой мавъ бы бути Краковъ столицєю а Вавель резиденцією королевскою.

Тымчасомъ Галичину прилучено до Австрій яко руску провинцію, до котрой претендували король угорскій, и яко така збѣтае до нинѣ въ посѣданю цѣсарѣвъ австрійскихъ, що суть заразомъ королями угорскими.

А що запавша ухвала сеймова має бути бѣльше однимъ ступенѣмъ до выдѣлення Галичины вразъ зъ Вел. Княжѣвствомъ Краковскимъ зъ комплексу краѣвъ репрезентованныхъ Радою державною, то руско-украинска молодѣжь заявляє, що она, стоячи на основѣ рѣвноправности народностей, буде завсѣгда и вѣсѣми средствами бороти ся противъ згаданого выдѣлення, бо оно значило бы вѣдданє галицкихъ Русинѣвъ пѣдъ выключне польско-шляхотске панованє, котре руско украинска молодѣжь уважае за рѣвнозначне зъ неволею, брутальностію, реакцією и кривдою.

Галицкій соймъ, той репрезентантъ мнимои автономіи, доказавъ намъ уже сотки разѣвъ, якъ вѣнъ разумѣе рѣвноправнѣсть народностей, якъ вѣнъ цѣнитъ справедливѣсть, якъ вѣнъ вѣдноситъ ся до бажанъ робучого люду! Вѣнъ насъ уже добре научивъ разумѣти, чого можемо вѣдъ него сподѣвати ся, коли-бъ нинѣшня бѣльшѣсть сеймова не потребувала числитися зъ центральнымъ правительствомъ.

Въ виду того руско-украинска молодѣжь

лѣвѣска зъ цѣлою рѣшучостію заявляє, що всякй посягання на права руско-украинского народу вагалѣтъ, а намѣры вѣдбудованія Польщѣ въ якѣй-небудь дорожѣ въ областяхъ засе-ленныхъ руско-украинскимъ народомъ зѣ-осѣбѣна, стрѣнѣтъ ся завсѣгда зъ найзавѣтънѣйшимъ опоромъ зъ еи стороны — бо она нѣ-коли не забувае, що має такожъ права историчный и людскй до цѣлковитой еманципации и самостоятельности своего народу.

Нехай сей протестъ руско-украинской молодежи буде доказомъ, що згадана сеймова ухвала зъ дня 8 лютого с. р. не была „однодушнымъ выразомъ политичного напярму цѣлого нашего краю“, якъ се зазначивъ въ своѣй промовѣ гр. Стан. Бадені.

Слѣдѣ 132 подписѣвъ.

У Львовѣ въ лютомѣ 1897 р.

Переглядъ політичный.

Д. 13. с. м. померъ генералъ-губернаторъ Вильны, Ковна и Гродна Петро Василевичъ Оржевскій въ 58. роцѣ житя. Бувъ то оденъ зъ найгорячѣйшихъ прихильникѣвъ политики царя Александра III. Въ р. 1868 вступивъ вѣнъ до штабу жандармеріи и дѣйшовъ до ступеня полковника, коли въ р. 1873 ставъ начальникомъ варшавского округа жандармерского. На тѣмъ становиску перебувъ лишѣ рѣкъ и за той часъ умѣвъ зѣбднати собі якъ найбѣльшу ненависть, особливо у школьных молодѣжи. Въ р. 1882 ставъ товарищемъ міністра внутрѣшнихъ справъ и начальникомъ жандармеріи. На тѣмъ становиску заслуживъ ся переслѣдованемъ „неблагонадежныхъ“ и нигилистѣвъ. За его заслуги именовувъ его царъ Александръ III. генералъ-лейтнантомъ и сенаторомъ. Пять лѣтъ тому ставъ вѣнъ генералъ-губернаторомъ Вильны, Ковна и Гродка, а за его управы складала ся мѣжъ нимъ и любови рѣзня въ Крожи. Въ последнѣхъ часахъ не вѣдѣликувано его зъ того становиска лишѣ зъ уваги на его тяжку недугу, котра и такъ мала его вѣдкликати вѣдъ всякого уряду.

Въ справѣ кретеньскѣй не видно кѣнѣи. Про заходы державъ цѣлкомъ притихло. Зъ бѣльскады Креты повстанцѣ нѣчого собі не роблятъ; ба навѣтъ видимо не зле порають ся на Креть, бо здобувають мѣсца на пѣвнѣннихъ берегахъ, обсаженъ европейскими залогамъ. Д. 13 с. м., коли турецкй жовнѣръ высѣдали на берегъ, щобы скрѣпити залогъ Кісама, а для ихъ обороны передъ повстанцами зъ австрійского корабля „Стефані“ розпочато огонь, то начальники повстанцѣвъ передали командантову „Стефані“ выповѣдь войны. А зновъ російскій консулъ переговоривавъ зъ повстанцами, щобы имъ пояснити, якими добродѣйствами Европа гадае обдарувати Крету, та наклонити ихъ до замирення ворохѣбѣ. Але повстанцѣ и чути не хотять о тыхъ добродѣйствахъ, и такъ заходы консула скѣнчили ся на чѣмъ.

Мѣжъ тымъ на грецко-турецкѣй границѣ грецке войско истерпеливѣтъ ся. Пишуть, що въ войску панує неохота до наслѣдника престолоа черезъ те, що вѣнъ не розпочинае войны. Кажуть, що король и правительство лише пѣдъ напоромъ грецкихъ комитѣвъ розганяють ся до войны, а въ душѣ еи зовсѣмъ не бажаютъ. Тымъ то и вся грѣзба на границѣ выходитъ на комедию. Не богато инакше рѣчь має ся и по сторонѣ турецкѣй: султанъ на вѣсѣтъ о зачѣпкахъ грецкихъ давъ телеграфичный приказъ командантову арміи, безъ проволочки рушити на Лярію; але якъ скоро приказъ выдѣвъ, такъ разаръ его и вѣдкликавъ. Зъ обоухъ сторонѣ бѣльше шуму и крику нѣжъ дѣль. На вѣсѣ стороны свѣта розсылають грѣзнй вѣсти о нападахъ грецкихъ повстанцѣвъ, о ихъ успѣхахъ, то зновъ о побѣдахъ Туркѣвъ. А тымчасомъ знанє зъ телеграмъ Бальтино лежить о цѣлыхъ 1000 кроковъ вѣдъ границѣ, а друга мѣсцевѣсть, на котру мали напасти грецкй повстанцѣ, таки на самѣй границѣ. Такъ отжежъ до тыхъ нападѣвъ досѣтъ було доброго споку, а зовсѣмъ не треба было заганяти ся далеко за границу; такъ само и Турки не потребували здобувати ся на велику силу, щобы напастникѣвъ выперти назадъ за границу.

Процѣсъ изъ-за выборовъ.

(Дальше.)

Семый свѣдѣкъ Пилипъ Макогѣнъ, господарь, котрый привѣтъ бувъ Попелку на выборы. Старый, 60 лѣтъ, не дочувае таки добре. Предѣдатель суды по кѣль-ка разъ повтаряти пытанія — свѣдѣкъ рускою натыгае ухо и сильно корпусомъ нахилиа ся, щобы пытанє зрозумѣти, записавъ еи збѣна: „Я ходивъ до школы подиный еи, чй вже конѣць. Трошка постоятъ емъ и пѣйшовъ ладити конѣ. За „паперы“ а щось собі „затолкувавъ“

и тогда я собі замислив, що могла бы бути „шарпанна“. Говорили всі, але чи вони про- сили, чи казали „мусять“, я не знаю. Люде „шудили ся“, але аби близько пана комісара, то ні. Тіснота між людьми була. — Преде. Чи умисно тиснули ся? — Свѣд. А... а... нѣ. Звичайно, багато людей, а школа мала. Коли я фѣру зладив [коні стояли на дорож- перед школою], панъ комісаръ вийшли, відтакъ вернули ся по рѣчи, а потімъ сѣли на возъ та й чекали на писаря. По дорожъ комісаръ зъ писаремъ не розповѣдали нічо одиъ дру- гому за „рѣзане“, а тільки сказавъ имъ за „паперы“, що чувъ-емъ на дворѣ, а панъ ко- місаръ сказавъ до писаря: добре, що взявъ его, бо люде були бы его оббили. — На пы- тани д-ра Федака свѣдокъ каже, що коли ви- йшли, сонце ще не зайшло, але було надъ заходомъ. Люде були злі на Байсаровича, а не на комісара.

Осьмий свѣдокъ Иванъ Мартинъ, вѣсть въ Смерекѣ, 41 лѣтъ, записаний збѣ- ливъ. Літу выборчу уложивъ напередъ зъ писаремъ. Відозвы що-до повѣдомленя грома- ды о термінѣ рекламацийнѣмъ нѣколи не пи- сали, ані вѣсть коло церкви людемъ о тѣмъ не голосивъ. Писарь на кілька днівъ передъ правоборами взявъ лісту до себе до Переми- ловки поправити і принѣсъ ви ажъ на пра- выбори. Чи Байсаровичъ „поабрикувавъ“ що въ лістѣ, свѣдокъ не знає, але не поперече- кувавъ. То правда, що комісаръ крикнувъ до Ивана Пушкаря: „Сісхо! стул руюк!“ — а ко- ли Иванъ відповѣвъ, що має право, то комі- саръ ему сказавъ: „Я тобѣ дамъ право на лѣ- во...“ Чи комісаръ сказавъ ще: „ажъ почор- нѣть“, свѣдокъ уже не тямить. Комісаръ [По- пелка] дѣставъ не одо, але два писма зъ Пе- ремилдовки. Перше писмо, котре принѣсъ Вов- куна, узявъ відъ Вовкуна Козовий і віддавъ комісареві. Комісаръ заразъ прочитавъ, але людемъ не сказавъ нічого. [Потомъ свѣдокъ (вѣсть) подалъ Терешку до Перемилдовки за результатомъ голосованя зъ V. куріи.] За Ко- зовимъ, якъ узявъ писмо відъ Вовкуна, лю- де збѣгли ся до салъ; були зворушені, але чого домагали ся, не знали. Приступлено до выборовъ зъ IV-ої куріи і ажъ відтакъ, коли Терешукъ, въ чергѣ години по скінченню ви- борѣвъ въ IV. куріи, принѣсъ результатъ го- лосованя въ V. куріи въ Перемилдовѣ — счи- нивъ ся гаморъ, але слова, хто що говорить, можна було чути. Иванъ Пушкаръ мовивъ: „панъ комісаръ і панъ староста нашъ слуги“, може бути, що казавъ „цѣсарскій“ слуги, але свѣдокъ того не пригадує собі. Добросинець казавъ, що стало ся „ощущо“, але аби хто говоривъ: „не пустимо комісара“ або казавъ ему „ты“ — того не було. Такожъ не було такихъ слѣдѣвъ, якъ „рѣзати“, „вѣшати на су- хихъ вербахъ“, „крѣвъ буде ся лянѣ“, ба на- вѣть тобѣ було змѣркувати, аби грозило кому яке небезпеченство. Було балакани — і оно не тревало „більше якъ годину“, але зо- чергѣ години, а вже найбільше півъ години. Чому комісаръ не виходивъ заразъ, свѣдокъ не знає; отъ говоривъ зъ людьми, толкувавъ имъ, а відтакъ узявъ паперы і вийшовъ въ спокою. Свѣдокъ [вѣсть] не давъ печатки, бо коли люде почали говорити, аби не дати, ко- місаръ сказавъ, що ему печатки не треба. До свѣдка комісаръ не звертавъ ся, щоби вѣсть яко вѣсть робивъ порядокъ, ані не задувавъ, що не чує ся въ салі безпечнимъ, ані не було сего слѣдно по комісареві. Перехѣдъ комі- сареві бувъ за весь часъ вольний. — На даль- шій пытаня що-до печатки свѣдокъ каже, що вѣсть обовязаний слугати громаді; коли гро- мада высказала бажане не дати печатки, а комісаръ сказавъ, що не потребує, то свѣдокъ и не давъ. Д-ръ Добрянскій констатує, що протоколъ выборчій бувъ не лише безъ печат- ки, але і нѣхто зъ комісії не підписавъ его; підписавъ тільки выборчій комісаръ Попелка і такъ віддавъ старосту. — При конфронта- ції свѣдка [вѣсть] зъ Попелкою свѣдокъ по- втаряє Попелцѣ въ очі все, що збѣнавъ. — Предсѣдатель вѣдавъ Попелку, аби пояснивъ обставину, що збѣнавъ свѣдѣвъ, не виймаючи въ великій часті і збѣнавъ Байса- ровича, суперечать его збѣнанямъ. На те По- пелка каже, що всі люде брали участь въ бунтѣ, міжъ ними такожъ і вѣсть, ділятого говорять неправду. — Д-ръ Левицкій жадавъ, щоби вѣсть свѣдѣвъ сконфронтувати зъ По- пелкою, бо-жъ вѣсть закидує имъ всемі кри- воприсягу. Предсѣдатель відмовивъ сему жа- данню, але самъ сконстатувавъ, що збѣнавъ свѣдѣвъ і Попелка суперечать собі.

Девятий свѣдокъ Юрко Сидоръ давъ класичний доказъ, якъ нашъ чоловікъ бонть ся неправду въ судѣ сказати, бо [на- вѣсне прокуратора і на ухвалу трибуналу] навѣсть не записаний за-для того, що самъ по-трохи інтересований въ тѣй розправѣ] май- же обжаловувавъ самого себе, признаючи ся, що дѣйстно сказавъ: „Найбільше бы було акты знищити“, але заразъ опамятавъ ся і сказавъ людемъ, що „то було бы але, бо тамъ можуть бути такожъ инчі паперы“. Коли Вовкуна прийшовъ зъ писемомъ, уже кінчила ся V-та курія. Комісаръ готу писмо прочитавъ а лю- дямъ не сказавъ нічого. Що-до Ивана Пуш- каря то комісаръ крикнувъ до него: „Сісхо! стул пысок!“ а потімъ сказавъ: „Якъ тобѣ дамъ въ право на лѣво, то ажъ почорнѣть!“ Аби хто казавъ „не пустити комісара“, або аби були які грозибѣ, свѣдокъ рѣшучо пере- чить. Відтакъ заявивъ, що комісаръ, якъ бы бувъ хотѣвъ, мѣгъ бы бувъ заразъ вийти спо- койно.

Десятий свѣдокъ Федъ При- шлякъ, 44 лѣтъ, записаний подтвердивъ збѣнавъ попереднихъ свѣдѣвъ. Вѣсть стоявъ коло Добросинця. Добросинець сказавъ: „Що- то за способъ? То якесь ощущо, омыслѣво!“ — але се відносило ся до Перемилдовѣ і до Байсаровича, бо на нихъ всі люде наръ- кажи, що нась ошукали. Було умовлено, що буде одѣтъ нашъ, а одѣтъ ихъ; такъ казавъ

такожъ Байсаровичъ і въ тѣй способъ вивѣвъ нась въ поле, бо мы буди бы на обохъ сво- ихъ голосували, а наша громада більша, то були бы вийшли оба выборчѣ наші. Аби хто казавъ „не пустимо комісара“, то того не бу- ло! борони Боже! Та й краку не було дуже — „отъ такъ говорили всі“. На комісара грѣзбѣло не було, мѣгъ собі вийти.

Теперъ відчитано збѣнавъ свѣдка Фльоріяна Киселінгера, часткового дѣдича, котрий черезъ якісь часъ бувъ на выборахъ въ школі. Киселінгеръ такъ збѣ- навъ: Голосоване відбувало ся спокійно, але Байсаровичъ разъ-у разъ показувавъ пальцемъ на себе, аби на него давали голосъ. Ділятого дѣний выборчѣ показували на него пальцемъ замѣсть сказати „Байсаровичъ“. На то Иванъ Пушкаръ сказавъ, щоби голосувати пыскомъ, а не пальцемъ. Комісаръ накричавъ на нього але вѣнь відповѣвъ, що є таке право відъ найсѣйшого Пана. На се сказавъ комісаръ: „Якъ я тобѣ дамъ право, то на лѣво почорнѣ- шь!“ Впродѣмъ все йшло спокійно, ажъ прийшла звѣстка зъ Перемилдовки. Тодѣ счи- нивъ ся галасъ, люде тиснули ся до салъ. Зъ-першу, якъ люде зъ-заду наперли і потру- тили Стахова, свѣдкові [дѣдичеві] вийшло ся, що прийде до бійки, однакъ заразъ пересвѣд- чивъ ся, що то було потручене припадковѣ; товня векоръ зрелектувала ся, і коли свѣ- докъ виходивъ, все було вже спокійне і нічо не вказувало на те, щоби могло прийти до якихъ розрухѣвъ.

Відтакъ відчитано свѣдоцтва мо- ральности обжалованихъ. Вѣсь они — го- сподарѣ, люде тверезі, спокійні, одні домы, другі взорѣво моральні і безпачанні.

Підъ конецъ д-ръ Федакъ поставивъ внесенє, щоби відчитати реляцію ц. к. староства жовківського, на підставѣ котрой наступило увязненє обжалованихъ і слѣдство противъ нихъ. — Прокураторъ су- противъ ся відчитанню сєй реляції. — Д-ръ Федакъ ще разъ підперъ свое внесенє. — Трибуналъ по нарядѣ ухваливъ реляцію від- читати. Въ сѣй реляції староста, опираючисъ на справозданню ц. Попелки, зажадавъ увяз- неня „роздѣсачу“, щоби они не повторили бунту і не бунтували въ околици, і просить о выточенє имъ слѣдства карного.

На тѣмъ закончено поступованє доказове і наступили послѣдні выводы прокуратора і оборонцѣвъ.

(Конецъ будє.)

НОВИНКИ.

— **Процѣсъ за-для выборовъ.** Вчера відбу- да ся въ Тернополі розправа судовоа противъ о. Ив. Колянковского, пароха въ Ходачковѣ великомѣ, обжалованого о проступокъ зъ §. 308 (завнепокоєне людности розѣванемъ фаль- шивыхъ вѣстей). Розправу переводивъ судья Айхель, обжаловувавъ заступникъ прокуратора Млынарскій, а боронивъ обжалованого д-ръ Андроникъ Могильницкій. Завтра подамо хѣдъ цѣлоу розправы пѣсля справозданя на- шого спеціально до Тернополя высланого ко- респондента. Розправа скінчила ся тымъ, що судья убульнивъ обжалованого о. Колянко- вского відъ закидуваню ему провини.

— **Кружокъ рускихъ гѣрничихъ студентѣвъ „Черногора“ въ Лубнѣ** (Леобен), въ Стиріи, вѣравъ на загальнихъ зборахъ дня 31-го марта новий видѣль, що значє свое урядо- ванє въ лѣтнімъ школьнѣмъ семестрѣ. До вы- дѣлу выбрано: Льва Выханыского головою, Онуфр. Гудза секретаремъ і Тому Преторіуса касіеромъ. Въ виду значного зросту бібліоте- ки кружка явила ся потреба выбору ще одно- го члена выдѣлу. Та кружокъ, маючи пѣсля статута право выбору лишь трохъ выдѣло- выхъ, мѣгъ четвертого выбрать хѣба провизо- рично. Такимъ провизоричнымъ выдѣловымъ і бібліотекаремъ выбрано Плят. Павликевича.

— **Бразилійскій рай.** Пѣсля справозданя австро-угорского консула въ Санъ-Паоло про- бувавъ въ названѣй мѣсцевости 48 родинъ емі- грантѣвъ зъ Угорчины (имовѣрно Русинѣвъ) і Хорватіи, котрыхъ до еміграції намовивъ агентъ Ант. Джерѣлетъ, обѣцюючи, що въ станѣ Ріо Гранде до Суль одержать на влас- нѣсть колонію. Звѣстѣно, що союзное праві- тельство принималъ емігрантѣвъ на коштъ по- одинокихъ державъ і высылало ихъ на мѣсце призначеня. Станъ Паоло не робивъ сего нѣ- коли, а помимо того Джерѣлетъ высылавъ ту- ды згаданихъ 48 родинъ, хочъ обѣщавъ ти- рати ихъ до Ріо Гранде до Суль. Люде ти- рѣшучо не хотѣть працювати на плантаціяхъ кавы і поселити ся въ станѣ Санъ-Паоло, на що впродѣмъ не позволило-бъ і праві- тельство того стану; оно не має вымѣренихъ колоній і потребує лишь плантаційныхъ ро- бѣтничѣвъ, а не самостоянихъ колоністѣвъ. Емігранты попали въ нужду, не мають нѣ- якихъ фондѣвъ, кочують въ пустыхъ шоплахъ коло мѣста і живуть зъ ласки людей. Конзу- лѣ старавъ ся, щоби союзное правительство занялось высылкою тыхъ емігрантѣвъ до Ріо Гранде до Суль, та не вѣдѣвъ нічого, бо со- юзное правительство відъ Нового року пере- стало зааниматися справами еміграції. До конзуляту вилывають що дня жалобы на а- гента Джерѣлетѣ і рекламации по поводу страты пакункѣвъ, при чѣмъ емігранты не мо- жуть доказати своихъ претенсій, бо звичайно нема въ нихъ рецепцѣвъ надатѣ — ихъ від- бирає агентъ. Надто емігранты жадуять ся на обманьства при вымѣні грошей, якихъ до- пускають ся помѣчники Джерѣлетѣ. Рай та й гараздъ!

— **Новый рускій театръ** въ Галичинѣ має осуставити ся въ Самборѣ. Пѣсля донесеня „Га- личанина“ якесь анонімна дирекція розписує конкурсъ на 30 драматичныхъ силъ, співва- ковъ і співачокъ, капельмаєстра, шість му-

зикантѣвъ, суфлера і машиніста. Зголошеня мають бути присланы підъ адресою: Рускій театръ въ Самборѣ, poste restante. Значить ся — анонімно дирекція велимъ залежить на захованю своего incognito. Чѣмъ такъ скрыто?... — **36 Скалы** просять нась занотувати, що въ Велику пятницю въ тамошній церквѣ мѣс- цевій хоръ відѣпѣвавъ страстній псалмы о го- динѣ 7-ої вечеромъ.

— **Робѣтничє свято.** Центральній звязокъ австрійскихъ промисловцѣвъ у Вѣднѣ вѣзавъ своихъ членѣвъ, щоби они, такъ само якъ до- ен, не позволяли соціалістичнымъ робѣтникамъ обходити свято першого мая. На руки прави- тельства звязокъ промисловцѣвъ вѣсь поданє зъ просьбою, щоби оно сего року заздалегѣдъ вже поручило вѣсьмъ правительственнымъ за- веденямъ не увѣльняти на день першого мая робѣтничѣвъ відъ працѣ. У Львовѣ свято пер- шого мая будуть обходити робѣтники якъ то- рѣмъ. Ухвалєно се на оногдѣшнімъ вѣчи львовскихъ соціалъ-демократѣвъ.

— **Въ Давидѣвъ** вже давно зовѣсьмъ успо- койно ся, въ наслѣдокъ чого відкликано від- тамъ войско. Рѣвночасно зъ тымъ і радникъ Гайдереръ скінчивъ уже тамъ вѣступне слѣд- ство; дальшій свѣдки будуть покликувани до Львова. Вдовѣ по Попелю вызначило прави- тельство 600 ар. рѣчною пенсію.

— **Красєва рада школьна** на засѣданю зъ дня 11 с. м. ухвалила: 1) затвердити выборъ Житѣ. Мадейского і о Кипр. Ясеницкого на делегатѣвъ рады повѣтровоа до окружной рады школьной въ Львску; — 2) затвердити ви- боръ учительки Винкентіи Лшонанъ на ре- презентанта учительского фаху до окружной мѣской рады школьной у Львовѣ; — 3) зор- ганізувати відъ 1-ого вересня с. р. 4-класову женєскую школу въ Самборѣ і народну школу въ Полянкахъ.

— **Зъ Золочєва** доносять намъ, що довго- лѣтній спѣворѣтчикъ адвоката Рожанковского Д-ръ І. Мительманъ отворивъ канцелярію адвокатску въ Золочєвѣ побѣчь церкви Вос- кресєнской.

— **Буквеніска адвокатска комната** ухва- лила выслати петицію до міністерства судѣ- ництва, щоби въ Черновцахъ утворєно вышій судъ краєвий і два колєгіяльній суды: у Выж- ниці і въ Радѣвцяхъ.

— **Палѣть.** Село Биличѣ підъ Самборомъ навѣшало відъ довшого часу часті пожежѣ. Въ одній лишь тыждинѣ погорѣло тамъ 13 селянскихъ загородъ і кілька стирѣ збѣжа у гр. Лоєя, а причины пожежи не знавъ ні- хто. Поліційній комісаріатъ зъ Самбора вы- славъ до Биличъ своего агента і ажъ ему по- вѣдливѣньныхъ слѣдствѣвъ удало ся выкры- ти палѣвъ. Були ними Дав. Гольдбергъ і Григ. Навроцкій; у нихъ найдено прилады до підпалу і відставлено ихъ до окружного су- дѣ въ Самборѣ.

— **Бѣйка въ судѣ.** Передъ окружнымъ су- домъ въ Надѣвѣльмадѣ на Угорчинѣ лучила ся така небувала пригода. Оборонцѣ двоихъ противныхъ сторѣвъ, адвокаты Стеф. Романъ зъ Надѣвѣльмадѣ і Ив. Еліхъ зъ Загребѣа попер- ечили ся въ оборонѣ своихъ клієнтѣвъ, побі- ли ся пистуками і палицами, а вѣдѣи Романъ вымѣривъ до своего противника зъ револьвера, та на частѣ перешедкоже ему въ выстрѣль. И все те стало ся въ судовѣй салі.

— **Смерть въ фляхъ рѣки.** Дня 3-го с. м. прибули зъ Кальваріи вѣчѣрнимъ поѣздомъ до Радѣвѣшова двѣ панни, що збѣ стаци хотѣли удати ся пышки до Глогочова підъ Мыслєни- цями, вѣдѣи до тамошного священника. Дорога выпала имъ черезъ рѣчку Цедронъ; перехо- дячи черезъ кладку, обѣ впади въ воду. Стар- шу выратовано, а молодша, 22-лѣтна, втопила ся разомъ зъ гѣтѣвкою 60 ар., яку мала при собі. Того самого вечера впавъ зъ тои-жъ кладки въ воду молодой чоловікъ, що при- бувъ зельзницею зъ Кракова, та і его выра- товано. Помѣчь потапающимъ подавъ зельзнич- чій персоналъ, за що належить ся ему повнє признанє.

— **Заалармованє львовского залого.** Вчера о год. 1-ої пополудни командантъ корпусу за- алармувавъ цѣлу львовску залого. Въ одній хвили въ цѣломъ мѣстѣ запанувавъ рухъ по- мѣжь войсковыми, що збудило такожъ зацѣ- кавленє і рухъ помѣжь населєнемъ. Въ не- сновна годину по алармѣ поодинокі відѣдлы войска вырушили вже зъ кошаръ, поспѣшаю- чи на Стрийске, де на случай аларму вызна- чєно мѣсце збору. Тамъ одержала залогоа дальшій розказы. Цѣлоу аларму було: пере- конати ся о вправѣ львовской залого.

— **Галиційскій жиди обманѣвъ въ будапештѣ** Пештєнска поліція арештувала двоихъ жид- ковъ збѣ Львова, Дав. Меллера і Авр. Редліка. Ходили они жебрати, удаючи глухонѣмыхъ і — робили „тешєвъ“. Знайдєно при нихъ 57 ар. Обманѣвъ тѣшєвали ся, що ихъ арештовано. Въ Галичинѣ, мовлявъ, се ушло бы.

— **Арѣбні вѣсти.** Міністеръ краєвой обороны признавъ ученикамъ вышней торговельной школы въ Оломуцѣ право однорѣчно войско- вой службѣ. — Оногды въ Львѣ коло Янова знайдєно мертве тѣло зарѣбника Юрка Заяця зъ Яворова; сконстатовано, що вѣнь упавъ жертвою скрытоубійства. — Загальній зборъ „кулокъ рѣльничихъ“ відбудуть ся въ сѣмъ роцѣ въ Новѣмъ Санчи. — У Вѣднѣ відбу- вавъ ся вѣчє нѣмєцкихъ учителей середнихъ шкѣлъ зъ Австрій дольшиной. — Кс. Кнайпъ, звѣстный гідропатъ въ Верісѣфенъ въ Баваріи, занедужавъ на запалєне легкихъ, простудивши ся на одній похорѣвъ. Въ лѣчѣніємъ заве- дєно кс. Кнайпа заступавъ его абатъ Райлє.

Именованя, перенесєня, відзначєня і пр.

— **Конкурсъ.** Рада школьна краєва оголо- шє конкурсъ на посаду катихита въ рускихъ паралельныхъ клєсахъ гімназіи въ Коломыжѣ. До тои посады привязана єгатовѣ плата пѣсля уплаты зъ дня 9-го цѣвтія 1870 (В. зак. держ. ч. 47) і зъ дня 13-го цѣвтія 1873 (В. зак.

держ. ч. 48). Поданя, заосмотрєні въ потрібній докумєнты, належить внести въ службовѣй до- розѣ до презідіи рады школьной краєвой най- дальше до дня 30-го с. м.

Надѣсланє.

Seiden-Damaste 65 Kr.

bis fl. 14.65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und far- bige Henneberg Seide von 85 kr. bis fl. 14.65 p. Met. glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuer-frei ins Haus. Muster umgehend. Dop- peltes Briefporto nach der Schweiz. 5

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Рахунокъ касовый Дирекціи Товариства взаимного кредиту „Надѣя“ въ Бережаняхъ** за I. кварталъ 1897 р.

Догоды.

Фондъ резервовый	66'21 ар.
Удѣлы	513'30 "
Выкладки щадничій	2416'61 "
Позички на скрипты	3242'94 "
Позички на векселѣ	1586'97 "
Вѣдсотки	349'31 "
Кошты админістраціи	65'75 "
Гѣтовка зъ 31/12 1896	480'26 "
Разомъ	8721'35 ар.

Розгоды.

Удѣлы	117'40 ар.
Выкладки щадничій	661'99 "
Позички на скрипты	4915'— "
Позички на векселѣ	1857'— "
Вѣдсотки	—09 "
Кошты админістраціи	138'52 "
Зыскъ зъ року 1896	342'12 "
Гѣтовка касова	689'23 "
Разомъ	8721'35 ар.

Зъ концѣмъ року 1896 числяло Товари- ство членѣвъ 298, въ роцѣ 1897 прибуло 32, убуло 7, позѣстає членѣвъ 323, а декларована квѣта удѣловъ тыхъ 323 членѣвъ выносить 7596 ар. 80 кр., на котрѣ доси выплачено 5127 ар. 30 кр., выплачено членамъ 117 ар. 40 кр., от- же не выплачена ще сума удѣловъ выносить 2202 ар. 30 кр. — Фондъ резервовый зъ днємъ 31 марта 1897 выносить 347 ар. 74 кр. — Обо- ротъ касовый въ тѣмъ чвертьроцѣ выносить 16.753 ар. 47 кр. — Д-ръ Чайковский, Л. Глѣ- бовицкій.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдєнь 15 цѣвтія. Выборъ д-ра Люетера на бурмістра вже дѣставъ цѣсарске затвер- дженє. Присягу зложить новый бурмістръ д. 20 с. м.

Зъ Верісѣфєну доносять, що о. Княипъ, перестудивши ся на похорѣвъ, занедужавъ на запалєне легкихъ і є умираючій.

Царгородъ 15, цѣвтія. Потверджує ся вѣсть, що рада міністрѣвъ постановила здер- жати дальшій походъ войска, поки регулярнє войско грецке выразно не переступитъ грани- цѣ. Пѣсля урядовыхъ донесєнь найдєно міжъ трупами грецкихъ повстанцѣвъ такожъ тѣла регулярныхъ жовнѣрѣвъ.

Атєны 15 цѣвтія. Урядово доносять, що повстанцѣвъ выперли Турки за границу; але частина відѣдловъ повстанчихъ остає ще въ Македоніи.

Жєна наслѣдника престолу зъ кілько- нацятьма жѣнками для догляду недужихъ відѣ- хала вчера до Воля.

Президентъ міністрѣвъ зажадавъ въ пар- ламентѣ 25 мільонѣвъ драхмъ на выдатки мі- ністерства войны і маринарки. Дальше гово- ритъ о теперѣшнімъ станѣ рѣчей. Держави стоятъ на ненарушимості Туреччины і на- вѣть не відповѣли на внесенє грецкого пра- вительства въ справѣ мирной полагоды спору. Бѣсѣдникъ зазначивъ, що Крєтенцъ чєйже мають право рѣшати о своей доли, і выска- завъ надѣю, що державы таки згодять ся на мирнє покѣнченє справы. Теперѣшнє труднє положєнє на границі викликало Туреччина, высылаючи гуды свои войска; Греція мусѣла зробити те саме для власной обороны. За- кілька днівъ грецке войско буде цѣлкомъ го- тове до сповненя своихъ задѣтъ.

Цетинія 15 цѣвтія. Албанскій магоме- данцѣ выгнали зъ Бераны каймакама і взяли управу въ свои руки. Черезъ те повна анар- хія въ цѣлой околици. Христіанє выносятъ ся зъ Бераны.

Надѣсланє.

ВОДОЛѢЧНИЧЄ ЗАВЕДЕНЄ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стация Золочѣвъ, отирає ся 1 мая 1897. — Заведєнє отворєно цѣлой рѣкѣ. Близкихъ вѣдомостей удѣ- лєа ЗАРЯДЪ. 107 6—14

Змѣна льокалю.

Найдешєвій окладъ товарѣвъ оптичныхъ і механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
Коперницкого
пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенєсєний до нового льокалю
при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешєйшихъ въ великомъ выборѣ окуля- рѣвъ, пыкєры, льорнеты, барометры, гермометры — Направы най- окорше і найдешєвше. — Устроє- ния електричныхъ звѣдѣль. — Жамовєня зъ провинці водо- ротно. 4186
Адреса: Оптика Коперницкій
Львовѣ площа Галицка ч. 1.

П'явець церковний,
греко-кат, л'їт 21, з Мериць, з добрим голосом, обанаконений добре з Уставом церковним, маючи добрий свідомств, могочий провадити господарку, гадати посади і може як обняти зарязь та на жадане посвідчитися похвальними свідомствами в'їд Веч. о. парох. Адреса до мене: Тимофей В о-лиць, п'явець церк. в Мерви-чахь пошта Куликів.

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ
Львѳвѳ, ул. Коперника.
Найвѳдповѳднѳйшою пороку до вѳдвѳвѳженя постелѳ єсть весна.

Климентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львѳвск. університету
поручає
своє переплетниче і галіантерійне заведење
у Львѳвѳ, ул. Академична ч. 8. 366

Пѳдоймає ся всякихъ робѳтѳ, особливо переплету: Службни-ковѳ, Євангеліѳ, Молитовникѳвѳ, Бібліотечнихъ книгѳ, Альбу-мѳвѳ, Мантѳ, Дипломѳвѳ и т. ин. по умѳрєнныхъ цѳнахъ.

Зѳстаючи вѳ зносинахъ купецкихъ зѳ першо-рядними домами торговельними російськими, маємо честь поручити зѳ нашихъ складѳвѳ

ЧАЙ
правдивий китайський
вѳ оригінальнихъ нашихъ 1/4 фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — вѳ 1/4 фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтѳ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтѳвѳ, при порошокъ 3 фунтѳвѳ высылаємо франко; при вѳдѳборѳ 6 фунтѳвѳ додаємо 5% вѳ товарѳ.

19 Зѳ поважанемѳ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Великій складъ (транзитовий)
ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ
зѳ островѳвѳ: Лиссы, Лессины, Браццы, Курцолѳ и Истриѳ
спѳлки: D. Nieć, Franicević и Pavićić
вѳ Краковѳ, Ринокъ гол. 25
поручає свои безвзглядѳ и выключѳй

НАТУРАЛЬНІЙ ВИНА
бѳлий и червонѳ
дуже доброї якостѳ и по дѳйстно низь-кихъ цѳнахъ.

За натуральнѳсть и правдивѳсть винѳ дає ся гарантію.

Цѳнники на жадане franco.
Высылка на прѳвѳзцію вѳ бѳчкахъ або фляшка-ми вѳ скринкахъ лѳсо дворець Краковѳ. 103 8-20

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купѳє и продає

всякій паперы цѳннѳ
И МОНЕТЫ
по найдешевшѳмѳ курѳ деннѳмѳ
че числячи нѳякои прѳвѳзѳи.

Контѳра вымѳны и вѳдѳлѳт депозитовѳй перенесенѳ до льѳкалю партерового вѳ бу-дынку банковѳмѳ.

374 В 6-0

3000 РОЖЪ
высокоценныхъ вѳ 150 добрыхъ родахъ, inclusive новыхъ и найновѳйшихъ — дворѳчнѳ по 60 кр., однѳрѳчнѳ зѳ кра-снѳми коронами по 40 кр. за штуку — поручає

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ
Станислава СЖКА
вѳ Вѳдовѳцѳхъ.

Рожъ низько щепленѳ по 20 кр. за штуку; братчики, не-забудьки, стокорѳ по 20 кр.; глѳдіѳлѳ, гвоздики повѳй, аврѳкулѳ по 40 кр.; георгіѳнѳ найновѳйшѳй кактусѳвѳ 80 кр. за 40 штукѳ. Садѳжнѳки ярнѳ и цѳтѳвѳвѳ лѳтнихъ вѳ до-брыхъ родахъ якѳ найдешевше. 128 5-6

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНСКИЙ
артистѳ-малѳрѳ

звѳстный вѳдѳ кѳльканцѳиѳ лѳтѳ изъ своихъ працѳ малѳр-скихъ, украшає церкви вѳ стѳлю вѳходѳмѳ разомѳ зѳ позо-лоченемѳ, престѳлами, иконостасѳ, и инѳй рѳчѳ. Принимаетъ рѳзѳбарскѳ работы послѳ власныхъ планѳвѳ. Выготовлює вся-кои величини церковнѳ образѳ до иконостасѳвѳ, престѳлѳвѳ, плащеницѳ — оцѳвѳными красками на полотнѳ и деревѳ. По-большѳує зѳ фотографіѳ портретѳ. Зѳ уважанѳна ц. к. кон-серваторіѳ реставрує всякѳ старинности, а то фрески, рѳзѳбы и т. ин. входячѳй вѳ кругѳ працѳ малѳрства по найумѳре-нѳйшимъ цѳнахъ. Подписаннѳ просятѳ Веч. Духовенство занотувати собѳ его адресу. 205 95-?

Т. Копистинский
у Львѳвѳ, улица Краковска число 20.

Правдивѳ Берненьскѳ сукнянѳ матеріѳ
Вѳдѳтинокъ 3-10 м. довгѳй, зр. 3-10 зѳ доброї
зр. 4-10 зѳ доброї
зр. 4-80 зѳ доброї
зр. 6- зѳ дѳлѳшѳй
зр. 7-75 зѳ дѳлѳкатнѳй
зр. 10-50 зѳ найдѳлѳ-катѳйшѳй

Вѳдѳтинокъ на чѳрне сальѳнове убранѳ зр. 10-.

Матеріѳ на загорѳтки, льѳдѳнтѳ, Перуанѳ, Дѳекінѳтѳ, на убранѳ для державнѳхъ уряднѳковѳ, найдѳлѳкатѳйшѳй кам арнѳ и шевіѳты и т. п. высылаетъ по фабричныхъ цѳнахъ знанѳй зѳ точности и со-лѳднѳости.

складѳ фабрич-ного сукна **KIESEL-AMHOF**
вѳ ВЕРНѳ.

Прѳбки gratis et franco. — Доставка згѳдна зѳ прѳбѳками.

УВАГА! Вп. Публицѳ звертає ся унагу особливо на те, що матѳр-іѳ безпосереднѳ замѳвленѳй выноєтѳ значно танше, нѳжѳ замѳвленѳ-нѳй вѳ перекупѳлѳвѳ. Фирма Kiesel-Amhof вѳ Вернѳ вы-сылаетъ вѳсѳ матеріѳ по дѳйсныхъ фабричныхъ цѳнахъ безѳ повыше-шенѳя наносячого шкоду приватнымъ покупцѳмѳ, краевецкого рабѳту. 55 7-10

Знає вѳдѳ многихъ лѳтѳ ц. к. упрѳв. раѳіѳнеріѳ спѳри-тусѳ, заосмотрѳна найдѳлѳшими приладами ректифікаційними найновѳйшою систѳмою, фабрика рѳму, лѳкерѳвѳ и оцѳгу

Юліѳ Мѳколаяна Наслѳднѳковѳ у Львѳвѳ
ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка
поручає старѳ польскѳ силѳнѳй горѳвѳки, дуже добрѳ розѳлѳєнѳ, лѳкѳры, рѳму правдивѳ зѳ Ямайкѳ, якѳ такожѳ найлѳпшою якѳстѳи краєвѳй спецѳялѳстѳ яє: Нарѳдѳвка, Dzieńnik, Szeziutek, Карпатѳвка, „Дѳбелѳ“, Помаранчевѳ не солодженѳ, Рѳгаѳіѳ, Деревѳвка и т. п. горѳвѳки упрѳвѳлеванѳй и однокѳи правдивѳй еєлѳи зѳ нашѳи фабрики спровѳдженѳй.

Однокѳе жерѳло вѳ краю для пп. антикарѳвѳ до поби-ранѳя альѳкоголю абсѳлѳтѳ, и найчѳстѳйшого спѳритусѳу, до цѳ-лѳй лѳвѳнѳхъ вѳльного вѳдѳ подѳтѳку и вѳже опѳдатъ кованѳго. Правдивѳй спѳритусѳ оцѳтовѳй найсѳлѳбѳйшѳй, здоровѳлю не шѳднѳй, бо не вироблюванѳй зѳ еєнѳції оцѳтовѳи.

Складѳ для мѳста Львѳва: ул. Коперника ч. 9. и улица Га-лицна ч. 1. 4912 325-?

ТУТКИ цигаретѳвѳ 1000 штукѳ
1 зр. поручає А. Мазур-кевичѳ, Львѳвѳ ул. Галицка ч. 12.

ЛЕДѳВНѳй комнатнѳй знаменнѳй по зр. 24, 35, 45 и 50. Машинѳки амерѳканскѳй до робленѳя мороженѳго (зѳ корѳкою зѳ боку) о pojemнѳстѳи 1, 2, 3, 5, 8, 10, 15, 20, 30, 40, 50, 60, 75, 100, 150, 200, 300, 400, 500, 600, 750, 1000, 1500, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7500, 10000, 15000, 20000, 30000, 40000, 50000, 60000, 75000, 100000, 150000, 200000, 300000, 400000, 500000, 600000, 750000, 1000000, 1500000, 2000000, 3000000, 4000000, 5000000, 6000000, 7500000, 10000000, 15000000, 20000000, 30000000, 40000000, 50000000, 60000000, 75000000, 100000000, 150000000, 200000000, 300000000, 400000000, 500000000, 600000000, 750000000, 1000000000, 1500000000, 2000000000, 3000000000, 4000000000, 5000000000, 6000000000, 7500000000, 10000000000, 15000000000, 20000000000, 30000000000, 40000000000, 50000000000, 60000000000, 75000000000, 100000000000, 150000000000, 200000000000, 300000000000, 400000000000, 500000000000, 600000000000, 750000000000, 1000000000000, 1500000000000, 2000000000000, 3000000000000, 4000000000000, 5000000000000, 6000000000000, 7500000000000, 10000000000000, 15000000000000, 20000000000000, 30000000000000, 40000000000000, 50000000000000, 60000000000000, 75000000000000, 100000000000000, 150000000000000, 200000000000000, 300000000000000, 400000000000000, 500000000000000, 600000000000000, 750000000000000, 1000000000000000, 1500000000000000, 2000000000000000, 3000000000000000, 4000000000000000, 5000000000000000, 6000000000000000, 7500000000000000, 10000000000000000, 15000000000000000, 20000000000000000, 30000000000000000, 40000000000000000, 50000000000000000, 60000000000000000, 75000000000000000, 100000000000000000, 150000000000000000, 200000000000000000, 300000000000000000, 400000000000000000, 500000000000000000, 600000000000000000, 750000000000000000, 1000000000000000000, 1500000000000000000, 2000000000000000000, 3000000000000000000, 4000000000000000000, 5000000000000000000, 6000000000000000000, 7500000000000000000, 10000000000000000000, 15000000000000000000, 20000000000000000000, 30000000000000000000, 40000000000000000000, 50000000000000000000, 60000000000000000000, 75000000000000000000, 100000000000000000000, 150000000000000000000, 200000000000000000000, 300000000000000000000, 400000000000000000000, 500000000000000000000, 600000000000000000000, 750000000000000000000, 1000000000000000000000, 1500000000000000000000, 2000000000000000000000, 3000000000000000000000, 4000000000000000000000, 5000000000000000000000, 6000000000000000000000, 7500000000000000000000, 10000000000000000000000, 15000000000000000000000, 20000000000000000000000, 30000000000000000000000, 40000000000000000000000, 50000000000000000000000, 60000000000000000000000, 75000000000000000000000, 100000000000000000000000, 150000000000000000000000, 200000000000000000000000, 300000000000000000000000, 400000000000000000000000, 500000000000000000000000, 600000000000000000000000, 750000000000000000000000, 1000000000000000000000000, 1500000000000000000000000, 2000000000000000000000000, 3000000000000000000000000, 4000000000000000000000000, 5000000000000000000000000, 6000000000000000000000000, 7500000000000000000000000, 10000000000000000000000000, 15000000000000000000000000, 20000000000000000000000000, 30000000000000000000000000, 40000000000000000000000000, 50000000000000000000000000, 60000000000000000000000000, 75000000000000000000000000, 100000000000000000000000000, 150000000000000000000000000, 200000000000000000000000000, 300000000000000000000000000, 400000000000000000000000000, 500000000000000000000000000, 600000000000000000000000000, 750000000000000000000000000, 1000000000000000000000000000, 1500000000000000000000000000, 2000000000000000000000000000, 3000000000000000000000000000, 4000000000000000000000000000, 5000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000, 7500000000000000000000000000, 10000000000000000000000000000, 15000000000000000000000000000, 20000000000000000000000000000, 30000000000000000000000000000, 40000000000000000000000000000, 50000000000000000000000000000, 60000000000000000000000000000, 75000000000000000000000000000, 100000000000000000000000000000, 150000000000000000000000000000, 200000000000000000000000000000, 300000000000000000000000000000, 400000000000000000000000000000, 500000000000000000000000000000, 600000000000000000000000000000, 750000000000000000000000000000, 1000000000000000000000000000000, 1500000000000000000000000000000, 2000000000000000000000000000000, 3000000000000000000000000000000, 4000000000000000000000000000000, 5000000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000000, 7500000000000000000000000000000, 10000000000000000000000000000000, 15000000000000000000000000000000, 20000000000000000000000000000000, 30000000000000000000000000000000, 40000000000000000000000000000000, 50000000000000000000000000000000, 60000000000000000000000000000000, 75000000000000000000000000000000, 100000000000000000000000000000000, 150000000000000000000000000000000, 200000000000000000000000000000000, 300000000000000000000000000000000, 400000000000000000000000000000000, 500000000000000000000000000000000, 600000000000000000000000000000000, 750000000000000000000000000000000, 1000000000000000000000000000000000, 1500000000000000000000000000000000, 2000000000000000000000000000000000, 3000000000000000000000000000000000, 4000000000000000000000000000000000, 5000000000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000000000, 7500000000000000000000000000000000, 10000000000000000000000000000000000, 15000000000000000000000000000000000, 20000000000000000000000000000000000, 30000000000000000000000000000000000, 40000000000000000000000000000000000, 50000000000000000000000000000000000, 60000000000000000000000000000000000, 75000000000000000000000000000000000, 100000000000000000000000000000000000, 150000000000000000000000000000000000, 200000000000000000000000000000000000, 300000000000000000000000000000000000, 400000000000000000000000000000000000, 500000000000000000000000000000000000, 600000000000000000000000000000000000, 750000000000000000000000000000000000, 1000000000000000000000000000000000000, 1500000000000000000000000000000000000, 2000000000000000000000000000000000000, 3000000000000000000000000000000000000, 4000000000000000000000000000000000000, 5000000000000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000000000000, 7500000000000000000000000000000000000, 10000000000000000000000000000000000000, 15000000000000000000000000000000000000, 20000000000000000000000000000000000000, 30000000000000000000000000000000000000, 40000000000000000000000000000000000000, 50000000000000000000000000000000000000, 60000000000000000000000000000000000000, 75000000000000000000000000000000000000, 100000000000000000000000000000000000000, 150000000000000000000000000000000000000, 200000000000000000000000000000000000000, 300000000000000000000000000000000000000, 400000000000000000000000000000000000000, 500000000000000000000000000000000000000, 600000000000000000000000000000000000000, 750000000000000000000000000000000000000, 1000000000000000000000000000000000000000, 1500000000000000000000000000000000000000, 2000000000000000000000000000000000000000, 3000000000000000000000000000000000000000, 4000000000000000000000000000000000000000, 5000000000000000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000000000000000, 7500000000000000000000000000000000000000, 100, 15000000000000000000000000000000000000000, 200, 300, 400, 500, 600, 75000000000000000000000000000000000000000, 1000, 1500, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7500, 100, 15000, 200, 300, 400, 500, 600, 75000, 1000, 1500, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7500000000

Виходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-той годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вѣстникъ найважнѣйшихъ повѣстей“ виходить во второкъ, а во второкъ и пятницу на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и писераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оголошенъ ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвига 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣднѣ: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и належитость за писераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій: за границею:
на цѣлый рокъ . . . 18 ар. на цѣлый рокъ . . . 24 ар.
на полъ року . . . 9 ар. на полъ року . . . 12 ар.
у Львовѣ:
на цѣлый рокъ . . . 16 ар. на полъ року . . . 8 ар.
на чверть року . . . 4 ар. на мѣсяць 1 ар. 85 кр.
Редакція, Админістрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вѣрстаються лише на попередне застережене. — Рекламация неопечатаный вольный вѣдъ порта.
Поодинокое чило коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня змѣлки принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одномъ стрѣчѣ писератовою або еи мѣсяце аѣвъ рубрицѣ „Надоболане“ по 25 кр. а. в.
Подѣлки и книжѣ доносены призначитъ чиломъ ся по 15 кр. вѣдъ стрѣчки.

Гадки передсвяточні.

Ще не затихъ гомѣнь виборчій, ще стогнуть на одрѣ болѣзни раненій жертвы, ще нидѣють по арештахъ нашій борць за право виборче, а тимчасомъ народъ лагодить ся звичайно якъ каждого року до святкована свѣтлого праздника Пасхи. Якъ недавно пережитъ народомъ рускимъ хвилѣ були гарнымъ обьявомъ нового життя, такъ само повинні бути и надходячий свята Великодній новымъ выразомъ, що воля народна гартуєсь и устроює собѣ обставины життя по своѣй впадѣбѣ. Хочу тутъ звернути увагу на справу звязану зъ нашимъ економічнимъ положенемъ.

На свята тягнесь и найдѣйшій бѣдолаха, щоби закупили хотъ разъ на рокъ якоись лѣпшой стравы, якоись ласощѣ. Однакъ закупила передсвяточній вѣдбувають ся, на великій жалъ, лише въ малѣй части у людей своихъ, у честныхъ христіанъ. Грѣхъ нашъ въ величезныхъ сумахъ иде нерозважно въ чужій руки, та кобы-жъ хотъ въ индиферентній, намъ нешкодливій. Але погляньте лишъ на малу хвилину назадъ, а побачите, що ти приймаючи рускій грѣхъ руки допомагали нашимъ ворогамъ толочити нашъ народъ при выборахъ; тоті руки поносились на нашего брата они зневажали въ найбрутальшій и найбезличнѣйшій въ свѣтѣ способъ нашихъ загально поважанихъ пань-отцѣвъ и нашихъ честныхъ твердыхъ виборцѣвъ, тоті руки [на жалъ, иногдѣ и хрещені] допомагали морально и фінанчно до штурговъ и шахрайствъ виборчихъ — а нинѣ народъ рускій мавъ бы имъ ще самохѣбъ востромлювати свѣй горько запрацованій грѣхъ на заспокоєніе своихъ святочныхъ потребъ?

Крайна вже пора, щоби и въ тѣмъ напрямѣ народъ рускій зробивъ рѣшучій зворотъ. Крайна пора збрати зъ дотепершними лихими привычками, а то тымъ болѣше, що Русины мають вже свою рѣдну институтію, котра може заспокоити всѣ святочні потреби цѣлого народу руского. Прецѣнь маємо вже своє руске купецтво. Наші патріоты працювали неутомимо цѣлыми десятками лѣтъ, щоби сотворити и розвинути нашу „Народну Торговлю“, они зъ великимъ трудомъ заснували въ краю цѣлу сѣть русскихъ крамницъ, доходячихъ своимъ числомъ вже до повъ тысячки; они помогли нашимъ купцямъ утврѣдити ся въ нашихъ мѣстахъ и мѣстоцѣкахъ, та й наша „Народна Торговля“ не дармувала, а своимъ заходомъ виобразувала цѣлый рядъ молодыхъ и нинѣ вже самостоятельныхъ поважнихъ купцѣвъ. И нинѣ, коли вже вложено стѣлько труда и праці на тѣмъ поли економічнѣмъ, коли приходить вже пора збирати овоцѣвъ, — мали-жъ бы тоті овоцѣ спожиткувати чужій люде? Нѣ! такъ не повинно бути! Якъ хрунѣвство уважаемо плюгавымъ грѣхомъ політичнымъ, такъ само побиране товарѣвъ у чужахъ купцѣвъ узнавати мусимо іде плюгавымъ грѣхомъ економічнымъ, и оно повинно бути такъ само, якъ тамто, публично-пятноване. И въ напрямѣ економічнѣмъ мусить ся вже разъ виробити солідарность всѣхъ Русинѣвъ.

Уважаю за свѣй народный обовязокъ пригадати власне въ тепершній хвилѣ, що истнує въ краю „Народна Торговля“ зъ своими складами у Львовѣ, Станиславѣ, Перемислѣ, Тернополѣ, Дрогобичѣ, Бродѣхъ, Стрию, Снятинѣ, Самборѣ, Рогатинѣ, Борохѣхъ, Сяноцѣ и Городенцѣхъ, а „Карпатска Крамниця“ въ Яблѣновѣ, — що маємо въ краю солідныхъ купцѣвъ, якъ: сеестры Величковскій въ Равѣ рускій, Игн. Власюкъ въ Чернівцѣхъ, Ив. Волощакъ въ Любачевѣ, Алекс. Витковскій въ Бѣбрцѣхъ, А. Григоровичъ въ Кутахъ, Ярославъ Коритовскій въ Калушѣ, Мих. Кривецкій въ Заболотѣхъ, Анд. Кенѣвъ въ Хоростковѣхъ, Мих. Пацьковъ въ Камницѣхъ струмлювѣхъ, Мих. Петрицкій въ Жидачевѣхъ, Клим. Рогозинскій въ Бучачѣхъ, Романъ Шкиричъ въ Бережанѣхъ, Мих. Шубинскій въ Богородчанѣхъ и много ще другихъ, — що маємо повъ тысяча крамницъ церковныхъ, громадскихъ, читальняныхъ, спблковыхъ и поодинокихъ особѣвъ. Грѣхомъ непростимымъ бу-

ло бы поминати и. пр. „Народну Торговлю“ або Ярослава Коритовского чи Михайла Петрицкого и имъ подобныхъ, а йти до Маркуса або Мошка; такимъ самымъ грѣхомъ було бы поминати крамницю сѣльску а йти до коршми. Впрочѣмъ я нѣкакъ не могу порозумѣти, якъ може належати до утѣхъ святочныхъ споживане паски заправленою приправами зъ нечистыхъ, кривдою забрудненихъ рукъ. Чи-жъ не бачимо що-рѣчно, зъ якою педантичною скрупулятностію стережуть жида чистоту своихъ паски? А чи-жъ и мы не можемо сего робити?

Вѣдзываютъ отже окликомъ: Розпочинаймо надходячими Великодними святами новій періодъ нашего життя! Не забудьмо на сироты по убитыхъ, не забудьмо на раненыхъ, не забудьмо и на увязненихъ, злагоди́мъ имъ паску, але паску чисту, якъ була чиста справа, котрою они стались жертвою. Кличу до нашихъ патріотѣвъ: Працюймо далѣше, закладаймо другу повъ тысячу крамницъ, крѣпѣймо нашій економічній силы!

И. Г.

Процессъ изъ-за выборовъ.

(Конецъ.)

Прокураторъ въ своѣй промовѣ зазначивъ на початку, що піддержує обжаловане въ цѣлѣ основъ, бо вѣдъ вѣ того погляду, що вже само выразне домагане цѣлой товпы, щоби комисаръ виборчій поновивъ выборы, мавъ вповнѣ знамена злочину зъ §. 81-ого. Обжалованій признали ся до вины, бо не заперечали, що таке домагане було; товпа-жъ дѣлала подѣ ихъ проводомъ, а що-найменше нема сумнѣвъ, що обжалованій были мѣжъ тими, котрі неправдо домагались поновной чинности урядовою, и то середъ такихъ страшныхъ грѣбѣвъ, якъ „будемъ рѣзати, колоти, на сухихъ вербахъ вѣшати, кровь буде ся ллѣти“. Вправдѣ оборона квестіонувъ правдомовность комисаря Попелки за-дѣла того, що нѣ оденъ свѣдокъ не подтвердивъ его збѣнанъ; однакъ звязавши, що Попелка власне єсть чоловікомъ безстороннымъ, бо тыхъ людей не знає и не має причини ненавидѣти ихъ, то не мавъ такожъ причини говорити на нихъ неправду. Що вѣдъ не памятає, се рѣчь зрозумѣла, бо на память не богато будувати можна, тымъ болѣше, що бувъ гаморъ. Рѣвно-жъ годѣ згодитись на те, що грѣбѣвы и насильство вѣдносили ся до Байсаровича; се було бы нелогично, бо поновній виборъ не залежавъ вѣдъ Байсаровича. Такожъ не була причиною зла ліста, въ котрій були пропущені деякі господарѣ, але не додержане компромісу Перемилѣвцями. А що недодержане компромісу приватного и така невинная агітація Байсаровича, якъ показувавъ палцемъ на себе, не може бути підставою нецѣлѣности выборовъ, то таке домагане основныхъ выборовъ середъ страшныхъ погрозовъ: „не пустимо“, „будемъ рѣзати, вѣшати“ и т. д., єсть насильнымъ вымушуванемъ урядовою чинности, яке мѣжъ такою дичею могло єкѣнитись навѣтъ дуже сумно, якъ бы не надзвичайный тактъ того урядника. А що другі свѣдѣки не подтвердили, то зрозумѣла рѣчь, що при такому крику они могли не чути. Зъ тыхъ мотивѣвъ прокураторъ, піддержуючи обжаловане въ цѣлости, просивъ трибуналь, щоби обжалованихъ засудивъ.

По прокураторѣ забравъ зъ оборонцѣвъ перше слово д-ръ Федакъ а змѣсть его промовы бувъ ось-такій:

Высочій трибунале! Заведенемъ V-он курій виборчій покликаю ширшій верветъ народу до життя горожаньского, то й не диво, що они о тѣмъ новѣмъ своѣмъ правѣ, о новѣмъ здобутку політичнѣмъ заговорили. Бути може, що оно декому не сподобало ся, але щоби народъ за бережене своихъ правъ горожаньскихъ называти „дичею“, якъ се тутъ передъ хвилею кинено передъ Выс. трибуналомъ, противъ того я протестую. „Гайдамацтва“, о яке посуждено весь загаль руского народу а нинѣ спеціально обжалованихъ, не було, а коли було, то певно зъ иншою стороною, а не зъ тою, де хотѣть его вынайти деякі сѣеры.

Щоби при выборахъ все йшло въ порядокъ, то передовѣмъ власти повинні уважати, щоби до чинности виборчихъ уважати передовѣмъ людей обжалованихъ зъ ординацією виборчою и тактовныхъ. Тымчасомъ п. Попелцѣ все инше можна бы признати, толькѣ не зная ординацій виборчихъ, о чѣмъ мы тутъ пересѣдчили ся, а вже найменше такту. До того додаймо другого [що такъ скажу] підкомисаря — Байсаровича, котрый не мавъ найменшого права не то нѣмъ урядувати, але навѣтъ знаходити ся въ сали виборчій — и

якъ бы не то того его урядоване, певно не було бы нинѣ сеп розправы. Пригляньмо ся его урядовымъ „чинностямъ“, а заразъ у власти-вомъ свѣтлѣ выкаже ся нинѣшня розправа.

П. Байсаровичъ на колѣка дѣвъ передъ выборами „позичивъ“ собѣ лісту до поправки. Ну, се дѣйстно якісь ехтга-законъ, пѣсля которого літеры а) вольно зъ уряду громадского взяти лісту, що стоить до перегляду, а пѣсля літеры б) можна єи „поправити“. Вправдѣ сказано, що ліста не була попечеречувана, але чи се може вже свѣдѣти, що „маніпуляція“ зъ лістою не було? Прецѣнь ліста складѣ ся зъ листѣвъ [аркушѣвъ]. А дивне и замѣтне тутъ се, що въ листѣ бракло власне господарѣвъ грунтовыхъ! Лісты [якъ вѣдомо] укладають ся такъ, что тыхъ, котрі платять податокъ, вписує ся безъ оголошеня, а лише тѣ, що не платять податку и не стоять на нѣякомъ выказѣ податковѣмъ, потребують зголосити ся. Отже коли-бы въ листѣ хибло якого зарѣчника, се можна-бы ще оправдати; але коли бракує господарѣвъ оподаткованихъ, и то въ болѣшѣмъ числѣ, се вже не помылка! Але не конецъ на тѣмъ. П. Байсаровичъ зробивъ ся посередникомъ мѣжъ Перемилѣвцями а Смерекѣвцями, щоби нѣмъ-то выйшло по одному виборцѣви. Для замыслѣнны очей, абы собѣ болѣшу вѣру зъединити и показати Смерекѣвцямъ, якіи то зъ него дуже солідній посередникъ, вѣдъ нѣмъ забуває навѣтъ про свою цѣнну особу и пише для всѣхъ явну картку до Перемилѣвцѣвъ, щоби тамъ голосували на Мартина зѣ Смерекѣва и на Гурского зѣ Перемилѣвки. На сю картку прийшла вѣдповѣдь вѣдъ комисаря зѣ Перемилѣвки, але до тои вѣдповѣди анѣ п. Попелка анѣ п. Байсаровичъ не хотѣть признати ся. Оба они подѣ присагою водперли ся єи. Жаль намъ за нею, бо она була бы може выснила, въ якіи то способѣ выйшовъ п. Байсаровичъ въ Перемилѣвцѣ майже одноголосно, хотъ навѣтъ „не старавъ ся“. Але своему плывови вѣдъ видко же не довѣрѣвъ, коли потребувавъ опустити въ листѣ сммерекѣвскихъ господарѣвъ, а вѣдѣди „невинно агітувати“ за собою, показуючи палцемъ на свою цѣнну особу. Хто знає, кѣмъ може докупити нашому чоловічѣмъ такий писаръ громадскій, той зрозумѣє, що виборецъ подчасъ голосованя чувъ ся мимікою писаря терроризованымъ. Се агітуванє „невинне“, якъ называвъ п. прокураторъ, показує ся же загадочнѣйшимъ, коли зважити, что писарѣ самъ написавъ до Перемилѣвки имена иншихъ кандидатѣвъ, а себе заличивъ! Мы се розумѣємо: вѣдъ такъ писавъ, и то на отвертій картцѣ, щоби тымъ невиннѣше одурити Смерекѣвцѣвъ. Выс. трибунале! ось де маєте той „фальшивъ“, то „циганство“, то „ощущество“, про яке народъ заговоривъ. Лише Байсаровичѣви можна завдячити того негодоване народу, хочъ заразомъ застерѣгаю, що негодоване се не було того краю, якъ п. прокураторъ тутъ представляє.

П. прокураторъ представляє велику грозу и такой слова, что нѣмъ толькѣ тактові урядника треба дякувати, что не прийшло до страшныхъ наслѣдѣвъ. Тымчасомъ, приглянувши ся справѣ уважно, тактъ можна приписати хибѣ лише громадѣ, а нѣкакъ п. Попелцѣ. Бо не досыть, что тогдѣ, якъ Иванъ Пушкаръ зовѣмъ закономъ упоминавъ виборця, абы голосувавъ устно а не палцемъ, бо законъ не знає голосованя мимікою, — комисаръ вѣдзываетъ до него такъ грубо: „Cicho, stal pusk!“ — але це й обиджує почутѣ права цѣсарского, на яке Иванъ Пушкаръ покликавъ ся, бо грозить, что „дасть єму то право на дѣло такъ, что ажъ почорнѣє“. Въ виду того я тверджу, что лишь тактові громады треба подякувати, что тогдѣ не прийшло „до страшныхъ наслѣдѣвъ“. Бо коли комисаръ позволивъ Байсаровичѣви агітувати за собою въ очѣхъ цѣлой громады противозаконно, въ найголовнѣйшѣмъ мѣсцѣ, бо коло президіи, а зновъ коли Иванъ Пушкаръ бувъ у правѣ, то комисаръ грозивъ єму „дѣвѣмъ“, — чи такій, легко кажучи, грубий нетактъ не мѣгъ выкликати, что хтѣє иншій мѣгъ выйти чорный? И се называєтѣ ся у п. прокуратора „тактовнѣ“? Або коли Демко Пушкаръ голосувавъ на себе [а се пѣсля закона зовѣмъ корректно], комисаръ строивъ собѣ кпныи, — чи се такожъ „тактовнѣ“?

Выс. трибунале! Въ виду всего того, о чѣмъ доведѣдали мы въ часѣ розправы, я думаю, что п. прокураторъ анѣ въ сѣтѣй части не поддержитъ обжалованя. На жалъ, такъ не стало ся. Отже мусимо роздивити ся въ генѣ зѣ того обжалованя.

Выйшло оно зѣ выборовъ. Урядникъ молодой дѣстає припорученє перевести правыборы. Єму чейже залежитъ на тѣмъ, щоби представити ся зѣ найлѣпшою стороною своимъ властнѣмъ; се єму потрібне и до авансу. Слѣды вѣдъ въ своѣмъ справозданіи представивъ, что люде, колы ихъ обманено, вѣднесли ся до него зѣ просьбою а вѣдъ не подавъ ся имъ, се не була бы штука; инше дѣло, коли сѣредѣ „ситуація грѣбной и страшной“ вѣдъ

выйшовъ цѣло и перевѣвъ выборъ „невныхъ“ людей. Таке можна вже уважати за заслугу... Коли-жъ скаже ся А, то консеквенція вымагає сказати Б. Однакъ уже зѣ власныхъ збѣнанъ п. Попелки нѣхто, хто тутъ бувъ, не мѣгъ набрати пересѣдчени, щоби они хочъ въ части були правдивіи. Насампередъ вѣдъ оденъ має такъ дѣлкатный слухъ, что чувъ таке, что нѣхто болѣше не чувъ. Се рѣчь чей-же ясна, что люде стоячіи туй коло комисаря мусѣли бы були чути слова „рѣзати, колоти, вѣшати“ и т. д., рѣчь ясна тымъ болѣше, что хто такіи слова говоритъ, то вже не шепче подѣ носомъ, але выкриками; впрочѣмъ самъ п. Попелка свѣдѣчивъ, что выкрикували. Тутъ отже є двѣ евенуальности: або вѣдъ сказавъ неправду, або начитавши ся по газетахъ польскихъ о „гайдамацтвахъ“, якіи въ цѣлѣмъ краю страшили, мавъ такъ розстрѣсанны умъ, что въ часѣ, коли болѣше число виборцѣвъ просили, а приймавъ, что навѣтъ домагали ся другихъ виборѣвъ, — въ его буйной фантазіи зродила ся гадка, что має передъ собою „гайдамаковъ зѣ-подѣ Збаража и зѣ Умани“, и тая фантазія выдзвонила єму въ ухахъ такий страшній слова якъ „рѣзати, колоти, на сухихъ вербахъ вѣшати“, а консеквентно, что „кровь буде ся ллѣти“. А все-жъ одно тутъ дивне. Пѣсля збѣнанъ власного фѣрманѣ п. Попелки, комисаръ по такѣмъ страху, что, якъ выразно каже, „хильцѣмъ неостережено“ выдѣстаєв ся зѣ товпы, вѣдѣтає спокойно вертаєсь мѣжъ тую товпу розъюшену за своими рѣчами, ба й потѣмъ не утѣкає передъ тою товпою, кѣмъ колы зарве, але спокѣйсьнѣмъ жде чверть години на Байсаровича, въ страху не жене просто до дому, але подвозитъ Байсаровича, хотъ се єму не по дорогѣ, и въ часѣ вѣдѣ анѣ словечкомъ не згадує о той грозѣ, яку самъ перебувавъ, лише тѣшитъ ся, что выли-кавъ Байсаровича, бо Смерекѣвцѣ могли були его набити. Высочій трибунале! Психологічно беручи — чи ся обставина не казує, что всѣ колѣкнанацѣ свѣдѣкѣвъ сказали свѣту правду, что тамъ не ино грѣзѣбъ не було, але и цѣла ситуація не могла навѣтъ выдавати ся грѣбною.

Що-до факту мнимого потрученя п. Попелки, котре декого навело на гадку, что буде бѣда, — то вже зѣ збѣнанъ самого п. Попелки выхѣдитъ, что Иванъ Пушкаръ хотѣвъ дѣстатѣсь до салѣ, отже мѣгъ людей розтрутити, та и п. Кіслинеръ [дѣдичѣ] свѣдѣчи, что розтручене выйшло случайно. А вже просто неправдиве є збѣнане п. Попелки, щоби его хто потрутивъ и вѣдъ нѣмъ ажъ заточивъ ся, бо не толькѣ всѣ свѣдѣки господарѣ, але и самъ Байсаровичъ се заперечивъ.

Що до выслову „служѣ“, якого уживъ Иванъ Пушкаръ — то се годѣ розумѣти иначе, якъ натякъ на те, что урядники є служѣми права. Що народъ домагавъ ся другихъ виборѣвъ, то дѣлятого, бо чувъ ся укороченымъ на шѣсть лѣтъ въ своѣмъ правѣ горожаньскѣмъ черезъ махінаціи Байсаровича. Може се не було вповнѣ дипломатично, але годѣ вѣдъ селянина вымагати болѣше, якъ то, що вѣдъ въ почутіи свои кривды просить о зараду йи, а довѣдавши ся, что зѣ тымъ єму треба удатись до старосты, слухає порады и дѣйстно туда удає ся. Тутъ нема найменшой давои, щоби люде мали на гадцѣ нецѣлѣ-нѣсть самого переведеня правыборовъ. Се не лишъ усѣ свѣдѣки заперечили, але и самъ п. Попелка не мавъ вѣдѣвати твердити щось тако. Всѣ вѣдѣчували, что тутъ виною были махінаціи Байсаровича.

Подѣ конецъ въ обжалованіи сказано, что товпа збѣрнѣла въ сали заступила дорогу комисарѣви и кричала: „не пустимо!“ Всѣ свѣдѣки заперечили се; оденъ Калѣщакъ сказавъ, что чувъ таке слово на дворѣ, але въ сали нѣ; тамъ було спокѣйно и комисаръ мѣгъ каждого часу выйти. А вже просто потѣшне єсть твердження п. Попелки, что вѣдъ болѣше якъ годѣну бувъ задержанны насильно. Пѣсля его власныхъ збѣнанъ приѣхавъ вѣдъ о 1-ой годинѣ зѣ полудня; выборы зѣ V. курій тревали до 2¹³⁰, вѣдѣтакъ була пѣзва [казавъ людямъ вы-йти], потѣмъ правыборы зѣ IV. курій тревали зновъ годину, потѣмъ чекали зѣ чверть години на результатъ зѣ Перемилѣвки; вѣдѣхали за дня, что сонце не зайшло, — де-жъ тутъ взяти тую годину чи навѣтъ болѣше нѣжъ годину его ждѣния, коли въ додатку вѣдъ же на фѣрѣ чекавъ зѣ чверть години на Байсаровича? А вже найкляснѣйшѣе то, что п. Попелка нѣкс-му и словѣцѣмъ не зрадѣвъ свои вѣдъ и охотѣ выйти зѣ салѣ!

Що-до мнимои провини Демка Пушкарѣ, котрои мавъ допустити ся тымъ, что казавъ акты зничити, то се не толькѣ всѣ свѣдѣки заперечили, але и вказали на иншій особѣ; ба Юрко Сидоръ тутъ яко свѣдѣкъ збѣнавъ, что то вѣдъ подѣиєсь бувъ тую гадку, але заразъ зрѣсѣктувавъ ся.

Отже въ виду того, что розправа выказѣла цѣлковиту невинность обжалованихъ П-вана и Демка Пушкарѣвъ, а въ имени ихъ

Выходить у Львовѣ шо дня (крѣмъ недѣль и роукохъ святѣ) о 6-той годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библиотека найзнаменитѣйшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оглошенъ ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣднѣ: М. Duke, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler 1; Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

Питербургскій „Крај“ о выборахъ у вѣхѣднѣй Галичинѣ.

Поважный тыждневникъ польскій Крај принѣсь въ остатѣхъ числѣ замѣтну вступную статью на тематъ послѣднихъ выборовъ въ Галичинѣ. Для насъ найцѣкавейше зъ той статьи се, що написано о насъ, Русинахъ.

Авторъ статьи въ поглядахъ своихъ на выборчій рухъ рускій та на кровавіи подѣлы вѣхѣднѣй Галичинѣ иде слѣдомъ галицкихъ шовинистѣвъ польскихъ и въ цѣломъ томъ руху бачить „hajdamactwo“ [о томъ мы поговоримъ нѣшимъ разомъ], а упадокъ п. Романчука при сихъ выборахъ уважаетъ „однимъ зъ найважнѣйшихъ результатѣвъ кампаніи выборовъ въ додатѣхъ того слова значѣню“.

Але при томъ — и се именно замѣтне для насъ — авторъ не лицемеритъ и не скрываетъ того, что той „найважнѣйшій додатный результатъ“ зовсѣмъ не выйде на користь Полякамъ; напротивъ — для нихъ настала ситуація ще горша. На той тематъ вѣнъ пише:

„Надъ самою акціею п. Романчука, о сѣмъ она водносеитъ ся до правительства и его управителя г-ра Казимира Баденского, можна бы перейти до порядка дневного, бо въ выборахъ упавъ самъ шефъ той акціи, а зъ его союзниковъ ледви два [авторъ має на гадцѣ очевидно д-ра Окуневского и о. Тянякевича — Ред.] вѣспѣли здобути собѣ мандаты. Але збъ становища політики краевой переходъ до порядка дневного есть нинѣ невозможный, бо Романчукъ збѣтае въ краю, а хочъ на-теперъ не має мандату анѣ до краевого сойму анѣ до рады державной, то вѣнъ зъ политической своей роли не ризикувавъ и впливу своего цѣлковитѣ [sic!] не втративъ. Противно, можна се уважати за одинъ зъ характеристикныхъ выслідѣвъ послѣдней кампаніи выборовъ, що підчасъ коли постерунокъ, занимаемый доси Романчукомъ въ радѣ державной, не збѣтане осироченный, але займе его завзятый представитель д-ръ Теофіл Окуневскій, — самъ Романчукъ буде мѣгъ вести въ краю подѣздову борбу противъ нинѣшного устрою политичного.“

„Въ цѣлой нинѣшней акціи Романчука завсѣгды пригадуеиъ и буде дальше пригадувати ся зъ необчисленими на-разѣ наслѣдками одинъ въ заложено соймѣмъ избивный актъ политичный, о котрѣмъ можна сказати, що довершивъ ся подѣ девизомъ: mundus vult decipi, ergo decipitur. Маємо тутъ на думцѣ пактъ заключенный правительствомъ 1890 р. — по-за плечимъ сойму, а на всякій способъ безъ его выражений апробаты — зъ тогдѣшнюю фракціею соймовою, на чолѣ котрой стоявъ Романчукъ. О томъ пактѣ може доперва въ будущемъ выйдутъ на яву подробности автентичны. На-разѣ можна приняти за рѣчь певну лишь только: що обѣ стороны чуютъ ся дѣтливо заведенными: г-р. Казимиръ Баденъ на Романчуку а той зновъ на г-ра Казимира Баденіиъ; дальше, що руска фракція соймова зыскала додѣ правительства — вже вправдѣ за мовчучою апробатю сойму, однакъ усе безъ плану, навѣтъ безъ свѣдомости межѣ и меты цѣлой акціи — рядъ доносилыхъ [? — Ред.] уступокъ, та що мимо того станъ справы руской по остатныхъ выборахъ е далеко горшій, нѣжъ бувъ передъ рокомъ 1890-мъ. Въ радѣ державной д-ръ Окуневскій выводитъ такъ само, якъ въ соймѣ, жалобы и рекриминации, водмодляе рускимъ угодовцямъ Вахняниновъ и Барвѣнскому всякой опоры въ людѣ рускомъ по-за сферою правительственномитрополикою, — натомиетъ въ краю подразненный до крайности Романчукъ на чолѣ руского люду, розаитованого и розполитикованого въ небувалѣмъ доси степені! — ось унята въ кѣмъ словахъ характеристика выборовъ у вѣхѣднѣй Галичинѣ.“

„Можна було — каже авторъ статьи — представить сю ситуацію менше понуро або навѣтъ прикрасити еи такъ, якъ прикрашувало ся звычайно въ галицкой прасѣ передъ остатними ексцессами выборчими у вѣхѣднѣй Галичинѣ и якъ може ще дальше буде прикрашати еи, коли затре ся непокаяче вра-

жѣне тыхъ ексцессѣвъ. Cui bono? На неутралномъ грунті, въ стовпцахъ часописи выдавнѣй зъ-далека водъ арены вѣхъ тыхъ симтомѣвъ, легке водселенне такихъ лихѣвѣтнихъ тайникѣвъ и загадокъ може радше принести користь справѣ публичной.“

Переглядъ часописей.

[Czas o реформѣ духовной семинарии. — Slowo polskie o выборахъ терроризмъ Русинѣвъ.]

На помѣчь львовскому корреспонденту Сзас-у, п. К., котрый въ своихъ статьяхъ „Z obzoru ruskiego“ розвивавъ задумевіи бажаня и политичный планы спольонизована галицкой Руси, а въ послѣдній своей статьи кинувъ гадку зреформована львовской семинарии духовной, — посѣпшивъ якійсь рускій священникъ зъ Перемышля и не лишъ цѣлковито одобрилъ планъ зреформована семинарии, але еще зъ своей стороны навѣвъ аргументы (пѣсля его гадки, дуже важкі, а пѣсля нашей, дуже глупі) доказуючы потребу сего реформы.

Сей рускій священникъ, що не подписавъ ся подѣ своего дописею, а тымъ самымъ запоручивъ собѣ безкарность для своихъ клеветъ, — высказавъ найперше свое сѣбѣчѣ за водъправу, яку дали п. К-му рускій газеты „Дѣло“, „Галичанинъ“ и „Душпаширъ“. Водтакъ розписавъ ся о самой справѣ реформы такъ:

„Справа реформы семинарии духовной се цѣлкомъ не „польска интрига“. О той справѣ розправляютъ часто Русины, надъ сею справою заставляють ся водъ року епископы рускій, послѣднимъ разомъ по консекраціи еп. Чеховича въ Перемышля. Реформа семинарии повинна стремѣти до того, чтобы уняти въ карѣ карности молодше духовенство, впоити въ него поважане для епископѣвъ, выхавати въ молодшѣмъ клірѣ людей, котры бы любили католицизмъ и не бояли ся пожертвувати для него вѣхъ своихъ силъ. Се все конечно потрѣбне, бо послѣдними часами лучили ся ось якъ подѣвъ:

„Русланъ“ оповѣдае, що въ часѣ обѣду при интронизаціи еп. Чеховича мавъ одинъ священникъ водозвати ся до прочихъ тымъ словами: „Борони Боже, чтобы хто зъ васъ появивъ ся нинѣ на „академіи“ устроеной народцами въ честь епископа“. Сей фактъ свѣдѣтъ о выкривленю понята у деякихъ рускихъ духовныхъ. — Другій фактъ: При введеню еп. Чеховича до катедры поступала за нимъ найблизша родина а мѣжъ нею и одинъ рускій мужъ политичный (мабутъ Барвѣнскій). Сей мужъ почувъ въ церкви, якъ одинъ рускій священникъ водозвавъ ся: „И той галтанъ... тутъ?“ Се свѣдѣтъ про зидчѣе обичаеиъ. — Третій фактъ, що о. Тянякевичъ по отвореной рады державной явивъ ся на сѣбѣднѣй нарадѣ послѣвъ: соціаль-демократичныхъ, стояловцѣвъ и людовцѣвъ. Въ сей способъ пониживъ о. Тянякевичъ повагу кардинала, а самъ фактъ не свѣдѣтъ о релігійныхъ и католическихъ чувствахъ якъ о. посла такъ и прочого духовенства, котре мовячи. — Четвертый сумный фактъ, що католичкій священникъ выдае подѣ фирмою д-ра Кормоша мѣсячникъ „Прапоръ“, а въ нѣмъ нападае на католическо-русское товариство политичне и ширитъ либерализмъ, якъ выказавъ „Русланъ“.

Зъ тыхъ фактѣвъ показуе ся, якъ недужій организмъ руского духовенства и якъ потрѣбна реформа семинарии, чтобы бодай молодше духовенство не пошло слѣдомъ старшого. Рада на се легка. Доконче змѣнити ректоратъ семинарии и ведене его воддати зреформованымъ Василианамъ. Рѣчь певна, що тогдѣ водносины змѣнятся ся.“

Тѣ замѣтки подѣае рускій священникъ — якъ каже — подѣ розвагу рускихъ священниковъ, — а выбравъ до сего, якъ бачимо, крайковскій Сзасъ. Уже зъ того одного можна познати, до чого стремѣтъ сей священникъ. Не до чого иного, якъ чтобы лишь оклеветати цѣлый загаль руского духовенства публично въ польскѣмъ пѣвъ-урядѣмъ органѣ, бо коли бы ему справдѣ залежало на подданю своихъ замѣтокъ подѣ розвагу руского епископату, то повиненъ бувъ выбрати иншу дорогу. При-

той клеветѣ покористувавъ ся дуже добре органомъ католическо-русского союза „Русланомъ“. И вышло, що, якъ мовлявъ, свѣдѣвъ ся циганъ своими дѣтьми... Вѣтъ тѣ пицѣ зъ одного гнѣзда и вѣтъ они разомъ зъ рѣзныхъ сторѣвъ забирають ся клювати рускій организмъ народный. Частвѣ, що сей организмъ ще не мертвый, ще не трупъ, якимъ бы хотѣли его бачити и мати вѣтъ Сзас-ы, Русланы, „рускій мужъ политичный“ и того рода священники-дописуватѣль, — та водганяе зъ чимъ разъ большимъ успѣхомъ водъ себе все те пажерливѣ гайвороне. А вартѣсть вѣхъ тыхъ фактѣвъ, якъ навѣвъ дописуватѣль, така сама, що и попереднихъ п. К-го, — се значить, рѣвнаюча ся простѣй клеветѣ. Рускій епископатъ повиненъ заставляти ся надъ справами и потребами духовныхъ семинарій, але до того не потребуе информации и вказѣвокъ анѣ п. К-го анѣ такихъ рускихъ священниковъ, що боятъ ся свѣтла денного, лишь крываютъ ся въ передпокахъ редакцій польскихъ газетъ.

Slowo Polskie въ дописи зъ-подѣ Перемишля доноситъ, що хочъ буря выборча минула, то мимо того „проводирѣ“ ятратъ и бурятъ дальше людѣ, неспокой о житѣ и майно не уставъ, а терроризмъ всякого рода продовжася“. Се подбурюване и терроризмъ проявляе ся тымъ, що порозысвано збъ стороны руской по сѣлахъ квестіонарѣ зъ такими пытаніями: Село; котра курія; на кого голосувавъ; чи умѣе читати; хто ему карту написавъ; чи ему что притрафилѣ ся подчасъ выборовъ; чи може на все присягнути. Цѣль сего квестіонаря, пѣсля здогаду дописувателя, така, чтобы выказати, що д-ръ Франко мавъ вѣтъ голоса або большѣсть, але староста, шляхта, паны все пофальшували.

Якъ бачимо, фантазія дописувателя не завела, але що розсылане такого квестіонаря, коли бы въ дѣйствѣности такъ було, ще не подпадае подѣ параграфы закона карного, то и дописуватѣль Slow-a не выѣе дати рады, якъ бы то потягнути тыхъ родѣгасцу до отвѣчальности. Натомиетъ переходити до властивой цѣли своей дописи, накликуючи до „нагѣнки“ на рускій издавничества и читальнѣ по сѣлахъ:

„Мѣсцемъ, де лежитъ корѣнь зла, суть безперечно рускій читальнѣ по сѣлахъ. Въ тыхъ читальняхъ громадитъ ся головно молодѣжь, котрыхъ найперше придбано до организаци, въ тыхъ читальняхъ часто подѣ ейдѣю рускихъ священниковъ клеветѣ и кипитъ, а огонь роздувають вѣсѣлякы часописи, збъ вѣхъ сторѣвъ надсыланъ, котры бы при иншѣй цензурѣ не повинны рышучо бачити свѣтла денного. Чи супротивъ того, що дѣе ся, тѣ читальнѣ могутъ и повинны истнувати, полишаемо оцѣнѣ тыхъ, до котрыхъ се належить.“

Отже розвязувати читальнѣ, а супротивъ рускихъ часописей примѣнити иншу цензуру. Рада дописувателя быстрѣумна, та лишь въ томъ бѣда, що не нова. Були часы, що рускій читальнѣ розвязувано, а до рускихъ часописей примѣнювано строгу цензуру, — а однакъ се не довело до нѣчого, хѣба до большого розбудженя самосвѣдомости народу. Збѣльшена пресѣи выликѣе завязѣтѣишій опѣръ, — се познати тѣ, котры хапались проэктованныхъ дописувателемъ средствъ. Такъ само и сегодѣшній практики выборчій мусѣтъ лишь скрѣпити силы народу руского, а не зломити ихъ. Стара то правда, доказана примѣрами и фактами. Хѣба що польскій верховоды хотѣли бы завести станъ выимковый для вѣхѣднѣй Галичинѣ, але и тогдѣ бы ще не вѣтъ читальнѣ рускій порозвязувано а вѣтъ рускій часописи покѣнѣфовано. Въ двѣхъ послѣднихъ рокахъ примѣнено острѣйше для вѣхѣднѣй Галичинѣ постановы закона о сѣтоваришеняхъ и зборахъ, а все таки пришло въ часъ передвыборчій и можна було устроувати вѣча и зборы. Тѣльки тогдѣ живѣе слово плыве зъ большою силою немѣвъ у водплату за попередній забороны, та и аргументѣвъ большѣ подѣ руками для схарактеризована „польской господарки“. Дятого же найльпше не спиняти народѣи его правильному розвитку; нашъ читальнѣ суть запорукою культурного и экономичного розвитку, они и безъ выимкового

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи: за границею: на цѣлый рокъ . . . 18 ар. на цѣлый рокъ . . . 24 ар. на пѣвъ року . . . 9 ар. на пѣвъ року . . . 12 ар. у Львовѣ: на цѣлый рокъ . . . 16 ар. на пѣвъ року . . . 8 ар. на чѣвъ року . . . 4 ар. на мѣсяцъ 1 ар. 85 кр. Редакція, Админістрація и Експедиція подѣ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи зертвуютъ ся лише на попередне застережене. — Рекламация неопечатаиъ водѣвъ водъ порта.

Послѣднее число коштуе 8 кр. а. в. Оголошеня зыклѣи принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. водѣ одной стрѣчки инсератовѣи або еи мѣсѣе афѣръ рубрицъ „Надѣслано“ по 25 кр. а. в. Подѣи и инші доносѣи приклатѣи числитъ ся по 15 кр. водѣ стѣшка.

Письма зъ Вѣднѣи.

Дня 15. н. ст. цвѣтня.

[Клопотъ зъ новымъ парламентомъ. — Зъ цѣсарской оперы. — Зъ Пратеру.]

Нашому правительству мусѣвъ уже добре допечи новый парламентъ, коли мимо той проблематичной „любды“ графа Казимира при наглячѣхъ внесеныхъ нинѣшня репѣтъка Reichswehr въ статью „Parlamentarisches Chaos“ вытѣгае аргументы найострѣйшого калѣбру противъ наглячѣхъ внесенъ и домѣгае ся змѣны истнующого регуляміну парламентарного. Пѣсля слѣвъ сего дневника настала теперъ „heillose Unordnung“, а сему виненъ выключно „застарѣлый“ законъ регуляміновый.

Рѣдко клопоче ся у насъ само правительство вѣсѣлякими „застарѣлыми“ законами. А еи ихъ въ богоспасѣмѣи Австріи безлѣтъ! Отъ хочъ-бы нашъ карный законъ збъ своими кавчуковыми параграфами! Або прасовый законъ! Можна бы такого добра навѣсти богато, а прецѣвъ якомъ дуже мало грыжѣтъ причиняе оно правительству. Але коли правительство на власнѣй шкѣрѣ зазнало благодати „застарѣлого“ регуляміну, оно посылае репѣтъльного „пѣсѣку“, чтобы въ Reichswehr агитувалъ за змѣною...

Розходитъ ся о те, що пѣсля регуляміну парламентарного зъ 1875 року троха сильна оппозиція въ парламентѣ має до розпорядимости богато вѣсѣлякихъ обструкційныхъ средствъ, чтобы дати ся въ знаки правительству и правительственной большѣности. Сягаючи памятію въ недалеку минувѣсть, нагадае собѣ каждый, якъ молодѣ-Чехи убили були обструкцію и усунули зъ порядка дневного цѣлу реформу податкову. А отъ дальше поименный годосованя! Бѣли -50 послѣвъ заявить ся за тымъ, то голосуютъ разъ-за-разомъ поименно; се забирае яку годину часу. До того же передъ каждымъ голосованіемъ, на жѣдане 20 послѣвъ мусѣтъ президентъ перервати засѣдане на десять минутъ. А вже про кѣмъкагодинный промовы и не згадувати. Ясно зъ того, що стероризувати оппозицію не можна, якъ бы сего собѣ правительство безперечно бажало. Та на жалѣ — пише сей офіціальный панъ — ледви чи большѣсть здобуде ся на такую „водвагу“ — змѣнити регуляміны; бо, каже, зновъ забере слово „австрійска доктринерія“ и не допуститъ обмеженя свободы. Отта австрійска „доктринерія“ допекла до живого офіціальному панови! Але нехай-бы вѣнъ лишь згадавъ тѣ вѣтъ „доктринерія“ и кручений „софистерія“, якими водѣ только роковѣвъ збѣзуютъ Русинѣвъ, то швидко знайшовъ бы товаришѣвъ недѣль. Отъ бачишь, любчикъ: hodie mihi, cras tibi...

Ся статья репѣтъльной Reichswehr не захоплюе насъ неспѣждано. Довѣдуиъ ся зъ вѣродостойного жерела, що справу змѣны регуляміну вже передискутовано тихѣмъ, але навѣтъ деякі партіи зъ большѣности [тутъ не треба думати на польскѣ „коло“] не годѣтъ ся на змѣну, бо въ сей способъ на випадѣкъ переходу въ оппозицію колѣе въ будущемъ самъ противъ себе укували бы оруже. Дятого оно остане ся измѣвно лишь рѣм desiderium графа Казимира. Радъ-не-радъ буде вѣтъ мусѣвъ числитѣся и зъ постулатами оппозиціи, бо иначе пойдѣ въ дубину згода зъ Угорщиною, нѣчо не буде зъ бюджету, а наглячѣи внесеня станутъ справедливою лѣвою парламенту. А якъ нѣ, то хѣба упаде министерство; нашъ шляхтичъ не дадутъ розвязати парламенту; они руками и ногами тримають ся посылскихъ мандатѣвъ...

Черезъ цѣлый страстный тыждень позамиканъ надворный, а водѣ середи и прочій театры. Притихли на сѣхъ кѣмъка дѣвъ и вѣтъ забавы, а ще отъ въ минувѣмъ тыждни зо-

ДОСТОЙНІЙ
ПАНЬ!

Пробуйте только разъ выпрасовать „Бажанта“ крохмалемъ брильянтовымъ до натирания, а перекопаетесь, что вѣтъ о много практичѣишій и лучшій водѣ иншого. Огнемъ жѣдайте только:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ
БРИЛАНТОВЫЙ

вѣдѣнчанный великимъ медалемъ среб-
нымъ въ роцѣ 1894.
Набути можна у всѣхъ торго-
вѣхъ корѣнникѣхъ.
106 6-50

тимно, коли вго підвозив. Чи отже в виду такої путанини, котрій бракує всякої, навіть примітивної логіки і психології, — чи в виду таких суперечностей, ба навіть видимої неправди, що до листів з Перемішля — може здорово мислячий чоловік хоч-би припустити, що п. Попелка говорить правду?

А який же мотив подав нам п. прокуратор, закидаючи неправду всім прочим свідкам? Ото, що вони з тої самої громади! Таким доказом прокуратор не повинен послугувати ся против людей, котрих ціле життя було безгангане. Але я питаю ся: чому-ж Байсарович, котрий вхав на одну вбоку з п. Попелкою, і котрому люде багато немілого наговорили, — чому-ж він не потвердив збізань п. Попелки? Він же заперечив, що ніхто не говорив комісареві „ты“, ніхто его не потрутив, і т. д. І най мені тепер хто вияснить: длячого ми маємо дати віру збізанню п. Попелки? Та ж п. Попелка властиво нічого-сь не хотів нам сказати; ему лише відчитано его справоздані і тим він був майже змушений до своїх збізань. А на чом опирало ся его справоздані? Понотував, каже, имена, коло имен по одному словцви, а відтак уже дома пасає, що затимив, а чого вже нині ані руш не памятає! Збізаня такого свідка чей же ніяк не заслуговує на віру!

Цілу справу, як она була, ми аж надто добре можемо нині уявити собі на підставі того, що-сьмо тут чули. Був між громадами компроміс, при чом найдальшим був Байсарович, маючи в том своє вираховане. Коли відтак Смереківці пересвідчили ся, що писар вивів их в поле, гадали, що се не єсть ніякою незаконністю: домагати ся поновних виборів. Коли-ж п. Попелка поновив им, що то не від него залежить і справив их до старо-сти, они послухали его, але своєю дорогою докорили писареві, що их так поганю обду-рив. Байсарович сам аж надто добре почував ся до вини, бо хотів навіть резигнувати з вибору. Комісар, коли задержав ся в сали виборчої, то не по неволі, бо се всі свідки заперечили, але він гадав, що Байсарович дійсно резигнує, а тоді був би мусів другий раз перевести правябори — і се чей-же цілком по закону. Взагалі рвч ясна, що там не було ані ніякого вимушенія, ані насильства. П. прокуратор вивав людину реченя з збізань фюрмана Макогона і з них виводить заключеня, ніби той свідок підпер обжаловане. Але чому-ж п. прокуратор не бере его збізань в цілости? Та ж він казав, що коли поїшов до шко-ли, бачив, що там було спокійно. — Що-до паперів — то той Кальцак, котрий після акту обжалованя мав відбит руку посагаю-чу за актами, тут заперечив — не лише, щоби він відбивав якусь руку, але і взагалі, щоби хто-небудь посагав за актами. — Що-до печатки — то він обов'язаний слу-хати громади; коли-ж і сам комісар заявив, що ему печатки не треба, він не на-кидав ся з нею.

А тепер що-до §-у 81-ого. Коли-б на-в'язати за правдиве все, що п. Попелка збізань, то і тоді тут нема нічого, що могло би оправдати приложеніє тут §-у 81-ого, бо сам п. Попелка збізань, що нічо не було против него підприємця. Далше слич-би на-в'язати і було щось підприємця, то з уваги, що він, покінчивши всяке урядоване, вже не урядовав, отже був особю приватною, — все, що було би против его особи пред-приняте, мусило би уважатися за ділане довершене на приватній особі, а не на уря-довій.

Вкінці надивувати ся не може, яким способом доставляти ся на лаву обжалованих мій клієнт Михайло Стахов. Уже сам акт обжалованя не закидає ему нічо більше, як то, що повторив слова Івана Пушкаря. Отже питаю ся: де тут знаменна злочини з §-у 81-ого? То хіба нема §-у 5-ого, в котром говорять ся, в якій способ став ся хтось обвинувиним кары достойного діланя? Стахову закидає ся лише то, що він потакував словам головного виновника Івана Пушкаря — а перешив в §. 5-ом не згадано ані оловом, щоби через потакуваня можна ста-ти ся обвинувиним якогось злочину. Або хіба я того §-у не розумію. В виду того що тут і мови не може бути о обвинувині, про-шу: Выс. суд зволить мого клієнта уволь-нити.

(Конец буде.)

НОВИВКИ.

— **Д-р Андрій Чайковський** з Бережант пише нам: Перенесений з Бережант перед виборами до Нового Санча радник скарбовий і директор повтвовой дирекції скарбу п. Ва-силь Яворскій перебував о своїх недавніх місяцях перебування. Не лише не вицофав сво-їх капіталів, котрими заснував задаткове товариство „Надб“ але ще на днях при-слав квоту 100 зр. на перші засновы Народ-ного Дому в Бережанах з нагоди вечерки в пам'ять смерти Тараса Шевченка. Тепер прислав знов 6 зр. збіраних в Санча на працельнім вечері устроєнім Санчанами для пп. Александра Тарнавского і Романа Чавдерны з нагоди перенесення их з Сан-ча. Тепер черга на патріотів з Бережан-щини, щоби ті гроші не вилежували ся в касі тов. „Надб“, поки не виросте з них 10 тисяч, бо на те довго би ждати; але тре-ба зараз брати ся до діла, щоби невдовзі можна бодай закупити місце під будову. А ніхто чей-же не заперечить, що такого На-родного Дому нам в Бережанах потреба більше, ніж деінде. В Бережанах нема

кута, де би ми могли зібрати ся в більшій числї, а на томі народна справа дуже тер-пить. А ну-те брати! скиньте ся ще по коронї!

Д-р Андрій Чайковський.

— „Mord w Komarnie“ буде предметом та-кож прасового розправу перед судом при-сяжних у Львові, бо п. Дмитро Ольховий, касієр товариства задаткового в Комарні, виве донесенє карне против п. Станислава Россовского, редактора часописи „Słowa polskie [органу настая Стан. Щепановского] о про-вину против безпечности чести сповнену ста-тею уміщеною в ч. 47. Słowa polsk-ого п. заг. „Mord w Komarnie“ де посуджено п. Дмитра Ольхового о підбуренє народу і „гай-дамацк“ стремління. Слїдство в тій справі вже скінчене і сими днями заступник при-ватного жалібника д-р К. Левицький внесе акт обжалованя.

— **Коломыйскій суд** окружний загадав якийсь недавню еманципувати ся цілком від руского календаря і тому визначив су-дові терміни не лише на свято Благовіщеня Пресв. Богородиці, але навіть на Святий вівторок. Звертаєм отже увагу Президіи апеляції на сю незвичайну еманципацію, мож-ливу мабуть лише в Коломиї!

— **На Мазури!** В часі сегоборних вибо-рів і по виборах дійшло нас уже кілька звістї про наглі перенесеня „ze względu służbowych“ Русинів на Мазури. В часі виборів перенесено ад'юнкта податкового п. Лукашевича з Скалата (за те, що голосував на м'ячанську літї при правяборах), від-так зараз по виборах кинено на Мазури п. Бориса, урядника земліничого з Станисла-вова, а ось довідуємо ся про нове перенесенє „ze względu służbowych“ — п. Карола Бан-дровского, инспектора податкового в Рогат-ині — до Гривова. Поки-що нині лише ко-ротенько нотуємо сї факти.

— В „Кружку жіночом“ в Коломиї від-був ся недавню відчит панны Ольги Гамо-раковни на тему: „Тепершній стан жіно-чого руху в Европі“. Предлєнтка перейшла майже всі цивілізовані краї європейскі, а о-собливу увагу звернула на справу жіночу в Австрії, при чом ближше обговорила зна-не розпорядженє нашого міністерства просвіт-то до студій жіночий на виділ фільософі-чнм. Відчит прийняв збіранй дуже симпа-тично а потім вела ся основна дискусія на дотичний темат.

— В зв'язній справі правяборів в Б-разовиці великої відбуди ся вже в корот-комі часі розправа карна в тернопільськом суді окружнм против 20 обжалованих прокураторів селян.

— З **Комарна пишуть нам**, що дня 9 с. м. судья слїдчий покінчив уже в Комарні доходяженя в справі зв'язній афери вибор-чої в тм м'єстотку і того дня в полудне вїхав до Самбора. Ув'язнені Комарнянці все сї сидять у в'язниці слїдчої. Розправа в Самборі — не знати лиш, коли она від-буде ся — вияснить справу комарнянську, о котрій розпущено найдивовижнійше небувалі історії. За-для многих ув'язнені панув в м'єстотку уже від давня велике пригнобленє. За ув'язненими побивають ся их родини; те-пер перед святами плач і грьжа че більш-ше змагає ся. Зам'ятна рвч, що навіть сею сумну пригуду використали жиди; тумаять легковірних криміналов та Бог зна чим, аби лиш видурити що небудь, бодай трохи бульби... Жидова у всім знайде для себе „гешеф“...

— З **Бережант пишуть нам**: Від 10 н. ст. двїтня веде тутешній ц. к. ад'юнкт су-довий п. Черни з припорушення ц. к. старшн прокураторі державнон судово слїдство в справі зв'язній малверзацій виборчих при виборі посла з IV-тон курії дня 16 марта. Донесенє карне, як зв'язно, підписа-ло 86 виборців. Більша часть тих свід-ків вже переслухана. В виду сего слїдства не можна нам ще тепер нічого о тм го-ворити; хіба скажемо, що з тх причини де-хто дуже сконстерований. — Мська цер-ков в Бережанах грозить руїною. Уже кілька лїт тому, як парох бережанскій о. Кордуба без рішення комітету церковного розбрав кам'яні шкарпи, котрі піддержу-вали церковні стїни. Тепер мурь церковний зарисовав ся, а що склепня дуже грубе, то аж лаяно подумати, що може з того вийти! Коли-б церковь була дійсно признана не-безпечною за-для заваленя і властє політична розпаса конкуренцію на будову нової цер-кви, то не знати, що стало би ся. Тоді-б убо-гі бережанскі м'ячане подіснили би такий протест і так би заворушили ся, що готові всі перейти на обряд латинскій. То нам лиш дивно, що дотепер ніхто не звернув уваги на тую обставину.

— **Обоє пропали.** Управитель школи в Б'рчи, Володисл. Гудзьо, опустив сими дня-ми і школу і жену і в товаристві одної учительки з поблизького суєвства виїхав ся на прогулку Бог знає куди. Та не ко-нець на тм що школа страждала управителя а жена мужа, бо по відході учителя в касі шкільного фонду не дораховано ся всіх гро-шей, а зрадженя жена плаче не лиш по му-жеви але й по своїй готівці, яку мала до-стати за спродану мужею реальність.

— З **виборчих кампаній.** Со słuchae w gminie? Що робити ксьондз? — пытає войта патролюючий „ор-ган безпеченства“.

— А що-ж чувати? Б'да, клопоти, м'ячан-ські гіомостем! Такого нам хрону на-терли, такої бди настругали, що хіба заби-рай ся з сета та втїкай до Америки або що.

— **Cóż takiego? mówcie wyraźniej!** — пытає „орган“ нацуривши уха.

— Та от що: Розабуді деєс відземка старої пацлї [тополь] та таку выстругали лопату широчин, що нашим бабам аж го-

ловы позавертались. Як та емола чїнає ся шоденє та товче раз-у-раз: „стружи мені таку лопату на паску, як у попадї, та і стружи!“ Чи не клопоть?

„Орган“ розчарований спустив нбсь на кінту. — **Ад'юнкт.**

— З **акційного банку гіпотечного у Львові.** Білянє ц. к. упривілейованого гал. акційного банку гіпотечного за рік 1896 виказав по відписаню страт в квоті 21.560 зр. ще 842.520 зр. чистого зиску. В виду того над-зираюча рада ухвалила поставити перед за-гальними зборами дня 24-го с. м. внесенє, щоби акціонерам виплатити від кожнн акції по 16 зр. супердіденди.

— **Испыты на учительки ручных жіночих роббт** перед екзамінаційною комісією в Станиславів розпущуті ся дня 8 червня с. р. кандидатки мають предложити метрику хресту на доказ скінченя 18-ого року життя, свід-цтво моральности, свідцтво шкільне, сугі-сцилum vitae, і спис перестудованих під-ручників. Подає разом з тими прилогами належить внести до дирекції учительської се-минарії найдальше до 20-ого мая.

— **Пополох в костелі.** Вчєра вечером в костелі Домініканів у Львові співав хорь львівскон lutni. Народа зійшло ся до костела багато. Кожний куць був битком набитий людьми. Нараз серед найбільшого стиску крикнув хтось від дверей: „палить ся!“ „валить ся!“ „ратуй!“ В одній хвилі зробив ся стиск коло дверей ще більш, вчинив ся крик і пополох. Нові крики: „замкнуті двері!“ „не пускати!“ внесли че- більшє заколоту. Було-би не обійшло ся певно без поважної катастрофи, коли-б оден Домініканин тубальним голосом з амвоны не привернув наполоханих до опам'ятаня. Цілий той пополох викликали найпевніше якесь „побожнє“ злодїй, щоби при тій на-годі пробувати щастя. А може они зробили се з мести, ображені прильпленою на двер-ях костела остерогою перед злодїями? И се можливе.

— **За слово „нуш!“** якого в спорі при картах ужив поручник від гусарів Стеф. Шелецький против поручника Кар. Ка-дліка, здеградували першого до степеня про-стого юв'єр'я, а другого перенесли в ре-зерву. Стало ся се в Арадї на Угорщині. Шелецький буде правдлений за простого гу-зара до червоного полку.

— **Графиня доктором.** Графиня Гель-дерн Еліонта, що походить в простій лінії від того славного гр. Еліонта, що его на приказ кн. Альби стали разом з гр. Гор-ном 1568 р. в Бруксели, здала в Ціріху зь знаменитим успіхом останній испит на доктора медицини. Бельгійскі дивники підносять великі способности своєї землячки і єи заміловане до выбраного фаху.

— **Надільний спочинок на зельніци.** Мі-ністерство зельніц видало так для австрій-ських як і для спільних зарядів при-ватних зельніц дуже важне розпорядженє, котре жадає, щоби в неділю і в 8 озна-чених днях великих свят товаровий рух на зельніцях був застановлений. Не відносять ся се лиш до высылки худоби і до посильно высланих товарів. Дальші вытати будуть роблені лиш тоді, коли-б повне виконанє нового розпорядженя було не-можливе без помноженя більших магази-нів і зельнічного персоналу.

— **Арбій в'єсти.** Померли: з Жовтанцях тамошний лат. пробошч кс. Каз. Яворек; у Львові Феліція з Кіпечуновичів Лысаков-ска, теца перемьского старости Лынкевича. — Задаткова спібка урядників у Львові, сто-варшенє зареєстрованє неограниченою по-рукою, ухвалило на тодішніх загальних зборах зміняти неограничену поруку на огра-ничену і замінити дотепершню „задаткову спібку“ оновуло ся „Краве задаткове сто-варшенє урядників“. — В Кракові в дру-карні Czar-у застрєжували складач, жадаючи усуненя управителя друкарні і підвысненя плати. — Новоменований директор держав-них зельніц у Львові п. Людв. Вербицький прибуде до Львова в вівторок, а в п'ятницю обйме урядованє. — Міністерство зельніц дало концесію на вступні роботи при будові львівської нормально-торової зельніц Львів-Винники спіблї пп. гр. Юрія Дунина Борковского, гр. Іос. Лубеньского, д-ра Ал. Брукмана, Анг. Фляйшля і Едм. Бертірина.

Н. йаублєнїше мїсце збору кожнн роди-ни, наш стод до кави, був в останній час на-ражений на небезпеченство й мало що не обрід-лять, тому що майже раз по раз науково док-азувано, як шкодить здоров'ю зерниста кави, ба як-би належить приняти багато оуачених слабостей а особливо нашу велику нервовість. Заведенєм со-лодової кави Катрайнера, що не посїдаючи шкідли-вих складових частей зернистої кави, посїдає в-запах і улюблений смак, усунено раз на все мо-жливе оаомотненє нашого родинного стола до кави. Нема вже нї одного дому, де би постійно не ужи-вано вже тог смачного і з огляду на здоров'є найбільше заслугоуючє на порученє додатку до зер-нистої кави, котрий рівночасно й найліпше засту-пає ся. Зь гігієнічного і економічного взгляду мож-на сей факт назвати дуже водрадіям.

Посмертний — ґ — оповістки.

Олеся Бурачмьскій, визначний м'ячан-нин сятинський, член виділв М'ячан-скої читальні, Науки і Народної волї, член головног радикального комітету виборчого, чоловік політично дїяльний, упокоив ся дня 9 с. м. в 47-ом році життя. Покойний був одним з двох делегатів высланих

ґвєць церковний

25 лїт життя, зь добрим голо-сом, знаючи нотний свїт на чо-тири голоса, глядає посади яка Вир. О. Парохів потребував, сяди, щоби мбт дозидати госпо-ди. Адреса: 10АІІ ДРАГАНБ, півнєць відносї ся до Т. дасїва або півнєць. Адреса: Іоанн в Лисинцїх п. Нове село коло Янишеского в Зборів почта Іосо

Підлодочиск. 189 2-2145

4 Півць церковний

межи тїма 2 управителі хору, гл-пештований, жонатий, зь голо-дїтє посад. Отже коли-б хто зь оєм теноровим, шукає такої по-требував, сяди, щоби мбт дозидати госпо-ди. Адреса: Іоанн в Лисинцїх п. Нове село коло Янишеского в Зборів почта Іосо

Мороз в Сїропяти п. Підлєски малі. 109 2-2

в часі памятных виборів соймових 1895-ого року до тодішнього президента міні-стрів гр. Кільмансєга з жалобою на наду-жита виборчі і при тій нагоді він в Пра-терї промовляв перед збором зложеним из звяз двадцять тисячє народу. Похорон єго відбув ся при участі великого здвигу народу, а над могилою промовив д-р К. Трильовскій. В. с. п.!

Телеграмы „Дєла“.

Відень 17 двїтня. Вчєра по полудни достав магїстрат цїсарєке писмо зь за-твердженєм вибору Люєгєра. Д. 20. с. м. о 9 год. зрана зложити новий бурмієр при-сягу.

Царгород 17 двїтня. В урядових кругах добачують вь подорожї цїсєря ав-стрійского до Петербурга знак мира.

Лондон 17 двїтня. Зь Атенз доносять, що на другій тиждєн мусит почати ся вій-на; в Атензах числять на те, що Туреччин не стане терпцї і она сама зачїнїть Гре-ків. На острові Самосє мала повстати воро-хобня зь причини, що Порта скрїпила тамь турецку залогу.

Надсланє.

ВОДОЛґНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА вь Сасовї

єтація Золочїв, отїрає ся 1 мая 1897. — Заведенє отворенє цілий рік. Влизнїх вїдомостей уїд-ляє ЗАРЯДБ. 107 7-14

ЗАКЛАД ВОДОЛґНИЧІЙ

Д-ра Храпца

вь Закопаномь

Отворенїй через цілий рік. Урядженє якь найліпше. Цїны дуже приступні.

Змїна льокалю.

Найдешевїй складь товарів оптичних і механічних

ВЕНЕДИКТА

Коперницького

вдѣ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесений до нового льокалю

при пл. Галицкой ч. 1.

По пїнах найдешевїх вь великомь виборї оуд-рм, цїкєры, льорнети, барометры, термометры — Напрєвы най-єкорше і найдешевїє. — Устроє-єня електричнихь дєвїебєт. Замовленє вь провинці відво-ротно. 4185

Адреса: Оптикь Коперницькїй Львовѣ площа Галицка ч. 1.

вь реставраціи НАФУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трубе-нальска ч. 12, домъ влєзний, можна достати щоденно вжє о годїнї 8-ой рано горячїє сїдєна.

ЦѢННИКЪ
Печєня вєпрєва зь капустєю . . . 15 гр.
Сїкяній легкєя . . . 12 „
Флякєи . . . 12 „
Пожка тєдєла зь хрїномь . . . 10 „
Ковбєска зь хрїномь . . . 5 „
Кавєарь . . . 15 „
Обїдъ вь абаментѣ . . . 40 „
Вєсїй нащїтєи вь найліпшїхь родѣхь на най-умїрєнїйшїхь цїнахь; для повнєсти, що походить зь мєнєї рєстєвращї, даю водїраючїмь маркє. — Найліпшїй вїнє по найдешевїшїхь цїнахь, почєвша відъ 40 гр. лїтра.

По театрѣ вєє свѣжє, вь великїй виборѣ стравь і напїтєкь заєсмотрєна кухня.

79 10-52

Зь высокїмь поважанємь

НАФУЛА ТЕПФЕРЪ.

MATTONI'S GIESSHÜBLER

природна
алькалічна
ВОДА
щавова

найлучшїй столовий і покрѣ-пляючїй напїтокъ,
выпробованїй при кашлѣ, при недугахь шїѣ, при катарѣ жолудка і мѣхура.

Heinrich Mattoni & Giesshübl
SAUERBRUNN.

Кто пьє
Катрайнера
Кнайла солодову каву?
Всѣ
котрі люблять смачну каву, хочуть
бути здорові и хочуть щєдїти.

Власного виробу ПОСТЕЛЬ. Ковдри на овечій вовні по зр. 850, 4, 6, 8, до 14 зр. МАТЕРАЦІЇ волосинні (три пошукі) по зр. 1250, 14, 16, 18, 20 до 30. Подушки з шпору і воло-свині. Простирала, сьніжки в т. п. найдешевше поручає тільки спеціальна робітня виробів по-стелі ІОСИФА ШУСТЕРА у Львові, ул. Коперника ч. 5 111 „Импресса“ 8—16

Позолочує і посріблює всякі металеві предмети церковний і салюновий РОБОТНЯ БРОНЗОВНИЧА В. СКИРЖИЛЬ Львів, ул. Галицька 15. Також виконує роботи новий з срібла, бронзу, хі-ського срібла і металів де-шево і густовно 126 2—4

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

ТОРГОВЛЯ

МИХАЙЛА ДЫМЕТА

у Львові

порукає Євангелія в розличних перхорощих оковах вбд 70 зр. до 225 зр. Плащаниць на полотні вбд 18 до 42 зр., на шов-ковій матерії вбд 48 до 128 зр. Федони, Дальматики, Сти-харі, Хоругви, Фаны, Артоши, Халбици, Хресты всякого рода, Патерици, Чаші, Дарохранительниця, Кадильниця, Па-уки, Лхтарі, Олтаріки до процесії, словом: все до укра-шення церкви потрібні річчя, і примічає, що вбд 20 н. ст. марта до 30 н. ст. прятія 1897 року буде давати при всіх закупинах за готові проші 5%, роботу вбд цін в цілнику поставлених, а вбд вбд 10 до 15%. — Також пору-чає Копіаки по 150 зр., 2 зр., 220 зр., 240 зр. і 3 зр. Ціники высылають ся на жадане франко. 6—6

Лишь тогда правдивый, если тригранная фляжка есть замкнута наглухо по-долою опаскою (перво-ный и чорный друк на жовтій папері).

В. МААГЕРА, WIEN III/3, Neumarkt 3. Против наследуваня заряджує ся судовоє слѣдство.

ДЯКЪ нежонатый, молодой, знающий до-бре пѣіе крмольогіне и уставъ, складає мѣсца. Ласкаві згодошена підъ адресою: ІВАНЪ СТРАТУ-ЛЯКЪ, Іванківъ, п. Скала. 2—3

Полотна, бѣле столове, рушники, хусточки, дре-лхи и т. п. власній виробы продає по цѣнахъ фабричныхъ Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна вь своій ново устроєній торговлі у Львові при ул. Килиньского ч. 2. Замовленя зъ провинції просимо надсылати до Коросна. Заразомъ остерѣгаємо, що ре-презентантомъ нашой фирмы, подо-розжуючимъ по Галичині і Буко-вині, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а чимъсь атеитвѣ анъ позатникѣв не выси-лаємо. 77 5—52

ДРОГЪ кольчатый цинковый до о-городжень по зр. 450 за 100 ме-тровъ. Топбрѣ дѣсовый до значе-ня деревъ (зъ двома довольными бук-тами) по зр. 6. поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ, торговля зѣлѣна у Львові, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ кате-дрі). 1595

100 коронъ хтобы доказати що мною пода-не вино не єсть припродне. Вь 5—10—15 літровыхъ почто-выхъ бочѣвкахъ почавши вбд 250 зр. высылає **ТОРГОВЛЯ ВИНЪ МОДЕСТЫ ФИЛИПОВСКОЙ** Підкарпачь ад Рогатинъ. Такожъ вь цѣлхъ бочѣвкахъ зъ Підкарпачья Budapest Sa. Uj-heli-Klosterneuburg. Кому го-варь не вподобає ся, беру на-задъ. Немецке поручаю мою Тор-говлю тютюну — стемпль — значѣнь почтовыхъ і при-борѣв до писаня у Львові ул. Академічна ч. 6. 1% доходу въ користь „При-юта“ свѣц. вбд вь і сарѣ вь Самборі. 130 2—2 Зъ поважанємъ Модеста Филиповска.

НОВО ВѢДКРЫТА ДРОГЕРІЯ улица Хоружины, рѣтъ улицы Сокола Складъ и продажъ препаратѣвъ антикарскихъ. — Складъ средствъ универсальныхъ краєвыхъ и заграничныхъ. — Вина дѣтничі. — Конякъ французскій и сѣмгородскій. — Сѣдева дѣтничі. — Перезумы, мыла и другіи средства туалетовы. Средства для дезинсекції, перевязки и хирургичній прирады и прочее. — Воды минеральні Припорукає рускій Публицѣ **АНТОНЪ КОТЛЯРЧУКЪ** маістеръ фармаціи. 146 1—10

Знана вбдъ многихъ лѣтъ п. к. уприв. раєнерія спіри-туса, заосмотрѣна найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшою системою, фабрика руму, лікерѣв и оцту **Юлія Миколаяна Пасѣдникѣв у Львові** **ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка** поручає старі польскі сильні горѣвки, дуже добрі розодіє, лікеръ, румъ правдиві зъ Ямайки, якъ такожъ найлѣпшою якості краєві спеціалы якъ: Народѣвка, Dziennik, Szczutek, Карпатѣвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солодженая, Ратѣя, Деренѣвка и т. п. горѣвки упривілеєвані и одного правдиві єсли зъ нашой фабрики сироважений. Одиноке жерело вь краю для пп. антикарѣв до побі-раня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритуса, до цѣ-лей дѣлничихъ вольного вбдъ податку и вже оподаткованого. Правдивий спіритусъ оцтовий найсильнѣйшій, здоровло не шкѣдний, бо не вироблюваний зъ есенції оцтовой Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9, и улица Га-лицка ч. 1. 4912 326—2

КАРТЫ ЪЗДЫ до Пѣвнѣчной Америки **Голяндско-Американскимъ шляхомъ** (Нідерландско-Американське товариство на-роходнон плавбѣ.) **I. Kolowratring 9** **W. Weyringergasse 7 a** **WIEN.** Щоденна експедиція зъ Вѣдня. Поясненія безплатно. 6 14—8

Нехиче средство на кашель и катаръ **Антикари Шнайда порошѣвъ** противъ катару и кашлю та разомъ вь нимъ гербата противъ ка-тару и кашлю зъ St. Georgs-Apotheke, у Вѣднѣ V/2 Wimmergasse 33. після припрѣдѣвъ дѣкарскихъ приладжений суть нехичими вы-пробованными средствами про-тивъ катаральныхъ недуговъ ор-ганѣвъ вѣддыховыхъ, противъ упертыхъ кашѣвъ, хрипка, за-ѣлѣмленіа, астмы и усуажючій ѣлѣму, усуажючій кашель и выкалючій устуажено духо-ты. Цѣна пачки порошѣвъ про-тивъ кашлю и катару 50 кр., а принадлежно до сего гербаты на катаръ и кашель 50 кр.; почтою о 20 кр. бѣльше на опа-коване и листъ ѣрахтовий. Поч-тою высылає ся що найменше двѣ пачки. Попередне надѣслане належитѣости переказѣмъ пожа-дано. Правдивіи листъ вь St. Georgs-Apotheke, Wien V/2 Wimmergasse 33, и тамъ треба звѣрстати ся зъ всеми пи-санными замовленіями. Складъ у Львові вь антицѣ подъ звѣздѣю п. Миколаяна. 30 6—2

3000 РОЖЪ високоценныхъ вь 150 добрыхъ родахъ, inclusive новыхъ и найновѣйшихъ — двѣрѣчій по 60 кр., однѣрѣчій зъ кра-снѣными коронами по 40 кр. за штуку — поручає **ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ** **Станислава ЕЖКА** вь Вѣднѣ. Рожъ низко цѣпленіи по 20 кр. за штуку; братики, не-забудѣи, стѣворѣтъ по 20 кр.; глѣдіолѣ, гвоздики повні, африкутъ по 10 кр.; георіиніи найновѣйшій кашѣсовіи 80 кр. за 40 штукъ. Садыники яринѣ и цвѣтѣвъ дѣтнихъ вь до-брыхъ родахъ якъ наѣдешенно. 128 5—6

Линимент Capsici compos. зъ антики Ріхтера вь Празѣ звѣстне знамените умиряюще бѣль втиранѣ; вь цѣлѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ антикахъ. Треба жадати єе загально улюблене средство домоєв заєвѣдѣи лишь словами **Ріхтера лініментъ зъ „котною“** и для осторожности брати фляшки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „котною“, бо ино-такий суть правдивіи. Ріхтера антика подъ „Золотымъ Львомъ“, 363 23—35 Прага.

Вѣдѣ року 1898 **БЕРГЕРА ЛѢЧНИЧЕ** **МЫЛО СМОЛЯНЕ** выпробоване на вѣднѣ ахъ и многими практичными дѣкарими уживає ся не лише вь Австро-Угорщинѣ, але такожъ и вь Нѣмеччинѣ, Франції, Россіи, на пѣвнѣстровѣ Балканьскомъ, вь Швайцаріи и т. д. на недуги шкѣрній особливо противъ **Выкидѣвъ шкѣрныхъ рѣзного рода** зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣлане Бергерова мыла смоля-ного єсть гѣнічнѣе средство до усунѣня порпѣлѣвъ, до чи-щеня и дезинсекції шкѣры єсть равнѣмъ загально признане. Бергера мыло смоляное має 40% смолы деревной и рознитъ ся значно вбдъ всѣхъ иншихъ родѣвъ мыла смоляного вь торговлі. — За для охорѣны передъ ѣлѣнованіємъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на побѣчъ помѣщенный знакъ охорѣнный. Вь упертыхъ недугахъ шкѣрныхъ уживає ся замѣтъ мыла смоляного успѣшно **Бергера лѣчничого мыла смоляно єфраного.** Яко лѣдѣдѣйше мыло смоляное до усунѣня всякой **нечистоты шкѣры** на выкиды шкѣрній и на головѣ у дѣтей, такожъ яко неэро-нане мыло до мити и куєлѣвъ для щѣденного ужатку слу-жѣтъ, обймающе 35% глицерину и пахуче **Бергера глицериновоє мыло смоляное.** Цѣна штуки каждого рода 35 кр. вразѣ зъ припрѣсѣмъ уживаня. Зъ иншихъ родѣвъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючій заслугуючій на увагу: Мыло бензоовѣе для ѣвжнѣности шкѣры; мыло бораксовѣе противъ прищѣвъ; мыло карболовѣе до вы-глаждѣня шкѣры и знаѣвъ по вѣсѣмъ и ако мыло десинѣк-ційное; Бергера мыло до купѣли вь ємерѣковыхъ шнѣлѣхъ и таке-жъ мыло туалетовѣе, Бергера мыло для дѣтей, для малѣнькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіоловѣе на червѣнѣсть лица; мыло веселиковѣе дуже успѣшно; мыло таниновѣе про-тивъ прѣтѣи и выпадѣня волосѣ; мыло до зубѣвъ, най-лѣпше средство чищеня зубѣвъ. Що-до иншихъ родѣвъ мыла Бергера звѣртаємо увагу на брошюру. Треба жадати мыла Бергера, бо истиннѣе наслѣдованя безъ успѣху. Мѣсца продажіи для Львова вь антикахъ пп.: І. Вайзера, Г. Блюменѣльда, К. Миколаяна, З. Рукера, К. Склѣпничьского, Вевѣрѣского, д-ра Заричьского и фирмахъ А. Ербара, Гайсѣма, Куляка и А. Раппапорта. Дальше вь антикахъ вь Бродѣхъ Кри-зого, Лидѣбергъ; вь Борѣцѣхъ Ал. Пѣтровского; вь Берѣжѣ-нахъ А. Дурѣта, Л. Наєлѣка; вь Берѣзѣхъ Галѣмаса, Ербѣна; вь Хирѣтѣхъ Дѣвничького; вь Дрогобичѣхъ А. Книжаньковського, І. Тѣбѣнѣшка; вь Ярославѣ І. Анѣрманъ, І. Рѣна; вь Коломиѣ Павловского, Штенця, Витѣславьского; вь Камѣнцѣхъ Пилѣ-ского; вь Перѣмишлѣхъ у всѣхъ 4 антикахъ; вь Рѣнѣхъ Кар-пичьского, Прѣна; вь Самборѣ І. Алексѣевича и Гердѣнѣхъ на-слѣдникѣвъ; вь Станиславѣхъ у всѣхъ трехъ антикахъ; даль-ше вь антикахъ вь Стрию, Тернополѣ и у всѣхъ антикахъ бѣльшихъ мѣстъ Галичинѣ. 83 5—24

За певну и добру льокацію поручаємо 4½% листы ипотечній 4% листы ипотечній короновіи 5% листы ипотечній преміованіи 4% листы товариства кредитового земского 4½% листы Банку краєвого 5% облигації Банку краєвого 4% позичку краєву 4% облигації пропінацийніи и всякіи ренты державніи **Тѣ наперы продаємо и купуємо по найточнѣйшѣмъ курсѣ денномъ.** **КОНТОРА ВЫМѢНЫ** ц. к. уприв. гал. акц. **БАНКУ ИПОТЕЧНОГО** Контора вымѣны и вѣдѣлѣ депозитовый перенесеніи до льокалю партерового вь бу-дынку банковѣмъ. 374 С. 8—0

Спеціалізація на блощицѣ, блохи, мушкетѣ, комарѣхъ.

Zacherlin

на молъ, галѣвасѣхъ, у домѣхъ на зѣвѣтѣхъ т. п.

дѣлає зъ дивною силою! Убиває недостижимо певно и скоро насѣкомѣ шкѣдній всякого рода и дѣляго мѣловы покупиѣвъ выхваляють єго и пытають за нимъ. Єго прикметы: 1. запечатана фляшка; 2. имя „ZACHERLIN“. **Склады всѣуды тамъ де вывѣшеніи плякаты „Zacherlin“.** 67 2—8

Виходить у Львові щодня (крім неділі і церковних свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найважливіших новостей“ виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату і нисерати приймають: у Львові Адміністрація „ДВЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшеского ул. Килиньського 2; — в Ярославі Д. Крижановський; — у Відні: M. Dukes, I. Seilerstätter, F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I, Wallfischgasse 10; В Франкфурті і Гамбурзі: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДВЛО“ належить за нисерати платити у Львові.

ДВЛО

Передплата на „ДВЛО“ з літер. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр.
на пів року . . . 9 зр. на пів року . . . 12 зр.
у Львові:
на цілий рік . . . 16 зр. на пів року . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи вставляються лише на по-
передній застереженні. — Рекламні неопечатані
вільні від порти.
Подорожні членів коштують 8 кр. а в.
Оголошення приймаються за по ціні 10 кр.
вдодатку стрічки нисератови або за місце а з
рубриці „Надобрані“ по 25 кр. а в.
Підписи і інші доносення приватні числять ся по
15 кр. вдодатку.

У Львові, дня 19 н. ст. цвітня 1897.

Невеселі для г.р. Баденього сегоднішні свята великодні, бо томити його журба, як забирати ся по сходах до роботи, коли нема вигляду, що робота піде і що найдуть ся потрібні до неї руки? Перед очима г.р. Баденього вирінає обструкція, котра в силі звести всяку роботу парламентарну до зера. Навіть „зелений ринг“ не годен устояти ся перед напором обструкції, наколи справді опозиція покористує ся нею в борбі.

Сим разом грозить обструкцією давна лівка німецька — за розпорядження языков. Рады громадські всіх важливіших міст німецьких в Чехії заклали протест проти розпоряджень; вчора і нині мали відбутися по містах вчора для запротестованя; а в далішій перспективі чим раз виразніше зачеркує ся мітані німецької по-за границями Австрії, в Дрездні. І хоч німецької фракції, ліберальна та національна (поминаючи вже шенереріанців), не могли в свій маніфестації злучити ся разом, то однак в результаті доходять они до одной и той самої мети: „до беззглядного поборювання розпоряджень і правительств, котре приложило до них руку“. Таку беззглядну борбу заповість ондож кляв послів ліберальних, а орган німецьких націоналів остерігає лібералів, що буде цинувати, аби опозиція німецька була правдива (echt). Одним словом виходить, що послы німецькі будуть getrennt marschieren, але vereint schlagen кабінет г.р. Баденього. Заповідають, що виготовляє ся поставлене г.р. Баденього в стань обжалованя за его розпорядження.

При теперішній більшості г.р. Бадені не потребує дуже боятися таких погроз, як поставлене в стань обжалованя, але мусить жажати ся обструкції. Недавна обструкційна політика молодого-Чехів против коаліції виказала, що можна спинити цілий рух маїни державної. А сим разом хотять стати серіозною опозицією ті, котрих г.р. Бадені хотів мати в правительстві більшості і за-для котрих подав ся навів до димісії. Добре, що корона не увзгляднила сен димісії, припоручаючи кабінетови оглядати ся на загальні інтереси державні а не на сторонні.

тва парламентарній, — що-ж коли для обструкції, если она вже зазначити ся, ті аргументи не значать нічого. Тоді мусить все законити ся руїною, та аж на той руїні здвигне ся новий будинок.

Немилий г.р. Баденьому і теперішній „зелений перетін“, бо его уквано без участі и волі правительства. Вон мусить погодити ся в практиці з тим, чому був противний в теорії. Г.р. Бадені не має більшости, котру би тримав в руках, лиш мусить опирати ся о більшості, котра его держить в руках. А та більшості чим раз дальше відбгає від давної німецької лівки і хоче здвигнути між собою а нею хинський мур. Она напире на г.р. Баденього до рішучого кроку: або в право або в ліву, щоби на той основі можна уложити якусь програму політичну. Дотеперішня тактика г.р. Баденього, правити без виразної програми політичної, не дасть ся дальше з успіхом приміняти. Кабінет мусить рішити ся, в котрий бок завернути, або мусить уступити. Тож неконче весело мусить бути, коли має ся до вибору лиш такий дві евентуальності.

Дебата над галицькими виборами в парламенті.

Промова президента міністрів г.р. Баденього.

По промові д-ра Окуневського в мериторичній дискусії забрав слово президент міністрів г.р. Бадені, щоби оборонити правительство перед закидами надужити виборчих і — як сказав — „розповісти також про виборчі вибрики і тероризм“. Промову зачав г.р. Бадені від „савословія“ політики кола польського і відь выставленя членам кола патенту на виключне право выступованя в характері „einer staatserhaltenden Partei“.

„Колу польському в рад державній — говорив г.р. Бадені — припало в житю політичній останнього десятиліття визначне становище. Не хочу близше над тим розводити ся, о скільки то становище було вислідком загального політичного і парламентарного розвитку, або о скільки треба его уважати вислідком організації і цілого поступованя

кола польського. Констатую лиш сам факт. Однак той факт, именно значне уміркване і придержуюче ся уміркванях політичних засад кляв, був тернію в оді для деяких крайних і переворотних елементів. Позаяк політична діяльність польського кола була обнята все рамами уміреня і числила ся безнастанно з інтересами держави, то виходило з відси само собою, що в головній рчч постав кола польського відповідала діяльній державної управы в краю і що в наслідок тої, такь пожаданой для интересу публичного гармонії ршяючих чинників, osiąгнуто скріплене одной і другої сторони.

Атак мусить бути ведений з двох сторін, з одной против кола польського, з другой против властей і урядників галицьких. Отже з одной сторони выступає ся при кожній нагоді против кола польського і его політичної тактики, киде ся клеветы і підозриває ся ту тактику, з другой-ж сторони підбурює ся народ против поваги властей в краю, а по-при те докладає ся всіх заходів, щоби стероризувати стань урядників, стероризувати именно в той спосіб, що надуживає ся свободою слова і парламентарнон трибуны до того, щоби кождо хоч бы найдрбнішу неумітність або похибку підносити до великого значіння, перекучувати, представляти в фальшивім і ненавистнім світлі. Рівночасно докладає ся всяких сил, щоби зробити цілком неможливим енергічне але легальне поступоване, а представляти его зараз як тяжке надужити, насилуване і вкорочуване свободного виконуваня прав, признаних конституцією. В такім поступованю єсть метода і спритне вираховане.

А посеред тої підпольної роботи судилося, що найвища ласка Е. Вел. цесаря поставила на чолі правительства мужа, котрий походить з тої краю і против ко того яко начальника красово адміністрації були звернені закиды, підношені против властей. Тоді очевидно недовольне мусило дійти до найвищої степені; сила атаків перейшла всяку міру, дотеперішні средства і жалоби вже не выставали, треба було пойти дальше, отже внести занепокоєне і розширити его серед народу. Нечуваний тероризм, ко-

трого приміри наведу, примінювано до супокійного населеня, дрімачий все середь мась пристрасти розбуджувано, а скоро лиш власти хотіли против того ділати, зараз зривала ся буря жалоб на надужитя, насильства і обмежене прав.

До вас доходять завсідги лиш зазивы, щоби ставати в обороні признаних конституцій прав і спонукати відпору надужити. Але кожде правительство має ще й инші обовязки, а именно першій обовязок кождого упорядкованого устрою державного: боронити спокою публичного і публичного порядку, а заразом охоронити ті права свободи, котрих ніхто з нас не хотів бы утратити, але охороняти их з всіх боків, отже також против тої терористичної агітації, котра вільна від всякої одвічальности, не усуває ся від ніякого средства, щоби лиш переперти свою волю. Кладу вагу на то, щоби тут нині заявити, що правительство є свідоме того обовязку свого і готове сповнити его середь всяких обставин і в цілком обемі.

По томь вступі приступив г.р. Бадені до властивої рчч, до виборів, і відчитав найперше реляцію галицького намістника кн. Сангушка. Реляція та — вельми характеристична — звучить ось як:

„У вихідній Галичині розвивали вже відь многих лть радикальні елементи оживлену і пристрастну діяльність, щоби підбурити народ против правительства, против клась посідаючих. За средства до того служать головно періодичні часописи народні і брошури, дальше збори, а також товариства політичні і „читальні“.

Против того руху не можна було виступити успішно, бо ширено его переважно на зборах і в розмовах довгочасних не підпадаючих ніякої контролі.

Піддержувано ненавист національну, розбуджувано найнижші інстинкти і пристрасти селянина, підбуржувано его змысли самоудержаня і его захланність. Старий, у руского селянина завсідги не заводчий оклик: „дѣсь и пасовиска“ відогрѣто на ново, вмавляючи в селянина, що правительство разом з польськими панами задумує гнобити народ на ново заведенем панщини і інституції мандаторів; в томь бо дує „приятель“ сь-

ВЕФТАНІЯ.

Написав Т. Максимов.

Сонце ледви показало свої лучі з по-за горбків оточуючих село Вефтанія, а на стежці ведучій з села указав ся мужчина середнього росту. Одяга на ньм в неладі, груди обнажені і видко, що в них неспокой, бо мужчина що-хвиля розсудує нервовими руками одіжу, як-би не хотів дати більшє приступу до грудей вѣтрови, як-би бажав більшє охолоти.

— І знов даремно! — говорить він до себе з роспукою. — Погордила мною як черваком, а я за-для неї опустив Товинну і троє дѣтей, вирив ся спадщини по батькові, покинув все а все, і по-що? Для єй очей, що як звѣзди блищать, але не для мене! Той голод є! чомь я его не можу забути? Цѣла єй стать — ангельська! Чи в ній кровь не пливе? чи немає чути в єй серцю? Я на колѣнах повзу за нею, а благаю в роспуді о одно слово надѣ, а она глядить на мене як на червака, як на гиду гадю! Доки того буде? Я без неї не можу жити!..

Люде починають свої денні занятя, пастухи виганяють кози на горби скалисті, мули понасавши ся по долинах лежать, лѣнливо оглядають ся, чи не їде по них господарь, і позвонюють звѣночками завѣшеними у ший. Все як-би хотѣло остеречі розмишляючого з собою мужчину: спамятай ся! вже день, люде возмуть тебе за божевольного!.. Та самотник, як-би на перекаръ острогомъ, кричить в роспуді: — Я божевольний, я бѣснуватий агину! агину!

Нараз подорожний став, розглянув

ся поправив на собі одіжу, глубоко вдотхнув і спустив ся в-низ, де меж кам'яниками журкотѣвъ потѣчок. Напив ся води, обмыв лице і груди — і став спокійніший. Вийшовши знов на горбок, спустив ся в сторону, де було кілька хат. Перед найбільшою став, поглянув до гори і утѣшений спостерѣвъ на крыш сидячого старця з книгою в руках, в задумі.

— Салемъ алейкум! — крикнув з долини прохожий.

Старець звернув лице на долину та і з спокоєм відповѣвъ:

— І тобь миръ, Бгудо! Що веде тебе з Каріоту так рано? Але ходи на гору до мене, бо ноги мои відмовляють службу, щоби я привитав тебе у дверей і подав води на умые твоих ногъ.

Коли подорожний з'явив ся на крыш доми, сказав старець:

— Виджу тебе втомленого... Сѣдай, напий ся сикеру, що там у кутку в збанку, і спочи, бо далека дорога з Каріоту до Вефтаніи..

— Не з Каріоту їду я, — відповѣвъ Бгуда, — але недалеко з Вефтаніи. Та і не дорога мене втомля, але роспука. Знаєш сестру Лазаря? — она моя нещастє.

Старець здригнув ся на ті слова, но в той хвилі упокоив ся.

— Сестра Лазаря.. той рѣд ящѣрок! — така сама, як єй мати. Ёй мати зломилась житє, через ню я самь один їду по дорож сего свѣта; через ню я бездѣтний. Пять невѣсть унещасливив-сь; всь оні мене любилі, но не зм'ягчили мого серця, не выгнали єй образу з мого душі і нині ще, коли волосє вышло на мой чашч, коли кровь стигне в моих жиллах, я єй виджу з великими єй чорними очима, а ненавижду

єй рѣд. Вѣ троє менѣ противні, не можу знести их виду.

— А я власне до тебе прийшовъ, Нефталіме, по раду. Ты ученый, ты всѣмъ даєшь раду; поратуй мене в моімъ нещасті!

— Я раду яку тобь дамъ? Чекай, терпи, як я чекав і терпѣвъ; може ти будеш щасливій нѣж я; не всь корабль розбивають ся на морю, хотий их і буря нападе... Я тобь скажу причину твого нещастя. Чи знаєш того Назарейця, за котрым гонить темна товпа Галилейцѣвъ? Вѣн і сюда заходить. Відь него Маріамъ не може відорвати свого зору і годинами слухає его балаканя... Кажуть, що Назарець має лице Гавріила, — чи не лице подобаєсь їй більше, якь слова?... А може і она, одурена, гадає, що вінъ наравду Мессія? Диви, я старий, нема книги, котрой бы я не читавъ, бо то цѣла потѣха мого життя, — серце заснуло, коли розумъ зачав працювати, — і я гляджу за Мессією, а теперъ десь часъ недалекий, коли вінъ має появиити ся, — але не вѣрю, щоби той Назарець, сынъ кажутъ якогось тєслѣ, мавъ освободити Ізраїля. Зъ роду Давида, зъ Вефлема має вінъ походити. Довѣдай ся о томъ Назарейці, а коли відкрыєшь его ошуканство, понизьши его передъ Маріамъ — і тогдѣ, хто знає, чи серце заведе не зверне ся до тебе... А ще єсть і друга тобь перешкода — то Лазарь! Вінъ найстаршій в рѣд; кому вінъ має призначити Маріамъ, того она буде. Не говори богато з дѣвицею, а удай ся до Лазаря. Вінъ на мѣсяцъ батька має все право.

Въ мовчаню слухавъ Бгуда словъ Нефталіма. Задума обняв его і наступило довге мовчанє. Нараз Бгуда зрвав ся, упавъ до ногъ старцеві і приложивъ конец одѣж его до уст.

— Мудре слово твоє, учителю! Піду до

Ветсаиды! Знаю Зебедеѣвъ, они мене заводуть до Назарейця і стану его ученикомъ.

— Иди въ миръ! — сказавъ старець, — а заходи до мене; слухай, що Назарець єй учить, і скажи менѣ. Пійшовъ бы я самъ послухати его бесѣды, бо вінъ часто снує ся тутъ по околиці, але чи-жь менѣ не вѣдѣть учити ся у молодика, сына простого тєслѣ? Може бути, що се і той самъ... Якъ пригадую собі — лѣтъ тому зъ вѣсімнадцять — разъ якийсь хлопчина влѣзъ до синедриону меж насъ — і чи то ангелъ чи велєзуть говоривъ зъ него! Знавъ вінъ цѣлий законъ лѣше відь насъ старихъ і своїми питаннями вводивъ насъ в клопѣт. Наймудрѣйшій меж нами не могли собі того вытолкувати... Ну, иди въ миръ!

Минувъ рѣкъ а до Вефтаніи пригнавъ задыханий посланець. Зъ села повывѣгали люде пытати, зъ якою вѣстю приходить бѣланець, а той задыханий ледви сказавъ:

— Великий Учитель-чудотворець їде до насъ! Що-ино тамтого тыждня видѣвъ я на власній очі, якъ пятьма бохонцями хлѣба і двома рыбами нагодувавъ больше якъ пять тысячъ народу; і я бувъ межъ їдчими. Ученики повѣдали до корабля, і я зъ ними, бо хотѣвъ-сь вернути до дому черезъ озеро, а Учитель пійшовъ на гору. Рано, коли зачало сѣрѣти, зрвавъ ся сильний вѣтеръ; мы бояли ся, чи не буде бурі, і дуже налякались. Вѣ-томъ бачимо когось идучого по водахъ... Мы гадали, що то Бѣлъ їде насъ погубити, скричали зб страху. А вінъ кличе: „Успокойтєсь! то я“. Симеонъ познавъ Учителя. А що иншихъ чудесъ вінъ творить!

Въ той хвилі невѣста одна выступила зъ запитаємъ: „чи вже прийшовъ Учитель?“

У відповѣвъ указала ся зъ-далека хмар-

ского народу выясняютъ въ кругахъ сельскихъ порушену въ соймѣ реформу закона громадского.

Въ подобномъ намѣрѣ выдано такожъ численныя брошюры о ординаціи выборчѣй для рады державной, въ которыхъ постановы закона суть перекрученныя.

Такиими способами подразнено селянь у высокѣмъ степени и подкѣпано въ нихъ довѣре, яке доси мали до властей правительственныхъ и ихъ органѣвъ. Селяне вѣтрили всюды надужити и обманѣства. Боляи ся, що правыборы вѣдбудуть ся безъ оповѣстки и потайкомъ. Не зважаючи на оголошений речинець выбѣрѣвъ, порозставляли сторожу довкола сѣль и домѣвъ громадскихъ, чтобы выжидала привѣзду комисаря выбѣрчого. О прибытю его вѣдѣдомлювано мешканцѣвъ битемъ въ дзвѣны.

Голосоване вѣдбувало ся підъ впливомъ тероризму радикалѣвъ; богато wyborцѣвъ зрѣкло ся виконаня права wyborчого, щобы не покутувати за свободнѣ высказане своєї волѣ. Въ наслѣдокъ читаня згаданихъ брошуръ о ординаці wyborчої, ставлено до комісарѣвъ wyborчихъ самовѣлний и въ законѣ не узасаднений жаданя, якъ н. пр. щобы wyborцѣ установляли комісію wyborчу, щобы покликано якѣсь особы довірчой до веденя выказу голосованя, вѣддалено начальника громадского, не допущено деякихъ wyborцѣвъ до голосованя и т. д. По закѣнченю голосованя домаганю ся въ многихъ мѣсцевостяхъ выданя актѣвъ wyborчихъ або безпоровочного выставленя картъ легітимацийныхъ. Коли не увагляднѣно такого незаконного жаданя, товта зъ напоромъ впадала на комісара wyborчого, выдирала ему акты wyborчі або навѣтъ не допускала до чинности wyborчой. При тѣмъ роздавали ся оклики: обманьство, надужите, прочъ зъ Поляками, прочъ зъ панами, повѣсити! ихъ и т. д.; всюды же чути було покликъ: не выбирайте нѣ пана, нѣ начальника громады, нѣ жидя, не вѣрте нѣякому урядникови!

Правыборы знову з курії громад сільських дали нову причину до вибриків, бо багато управнених до голосованя лиш в загалянй курії wyborczy domagalo ся, щоб допущено их до голосу також в курії громад сільських, и були обурені, що инші wyborcy можуть два рази голосувати. В многих мѣстечностях треба було з тои причини відсрочити голосоване до иншого дня, а голосоване то переводити в асистенції сильною віддѣлу жандармеріи.

Комісаръ виборчий, особливо ти, котрі не були взяті зъ-поміжъ урядниківъ політичнихъ, були деколи люто напастовані и наражені на насильства, та мусѣли уступити въ виду неодоного несправного жаданя, щобъ лише бодай въ часті спинити розлючену товпу.

По правыборахъ метили ся на начальни-
кахъ громадскихъ и ихъ прихильникахъ, ко-

ка. То бувъ пылъ, що вносивъ ся високо въдъ нѣтъ товпы супроводячої Ісуса. Одинъ йшли пышки, многі на мулахъ, люде рѣзного стану, а найбѣльше обемаленыхъ рыбаковъ въ Галилѣѣ.

Межи супроводячими оденъ зъ найблизшихъ бувъ Єгуда зъ Каріоту. Змѣнивъ ся вѣнъ за той часъ; лице єго стало веселѣйше, надѣя вступила въ него. Вѣнъ, высланный Несталинмомъ за-для слѣдження, коли увидѣвъ чудеса, коли почувъ бесѣду Ісуса, забувъ, зъ чимъ прийшовъ, та ставъ на правду ученикомъ Єго, забувъ на Маріямъ. Но коли ступивъ на ту стежку, на котрѣй видѣли мы єго въ роспуцѣ, лице єго змѣнило ся, якійсь острахъ перенявъ єго. Зачавъ оставати ся позаду, гадавъ бы-сь, що хоче утѣчи. Наразъ щось звернуло єго увагу, ставъ на пальцяхъ, щобъ лѣпше увидѣти, зъ кимъ Учитель розмовляє. И якъ же-жъ збунавъ ся, коли увидѣвъ Марту и Лазаря, якъ запрошували Ісуса до себе въ гостѣ. Цофнувъ ся въ-задъ и задумавъ ся. Товпа вже віддалиди ся, а вѣнъ ще стоявъ на мѣсци.

— Пбйду и я ще разъ, подивлю ся на
ню! — сказавъ до себе и повбльнымъ кро-
комъ потягнувъ на оббйсте ему знакоме. По-
межи товпу перепхавъ ся до вбкна.

Въ хатѣ плавувала тишина, тільки одинъ лагідный голосъ розносивъ ся... У нѣгъ Учителя сидѣло кѣлька особбъ, а межи ними Маріямъ. Цѣла затоплена въ слуханю, звернена лицемъ до Учителя, не почула зойку, якій рознісъ ся за вѣнкомъ. Нѣхто не замѣтивъ якъ Ёгуда зсунувъ ся зъ вѣкна и непевнымъ крокомъ поплѣвъ ся по городѣ, що-хвиля хачуячись то за голову, то за серце.

— Гадавъ я, що-мъ забувъ! — говорить вѣнъ до себе, — а я вѣ люблю ще бѣльше якъ давнѣйше. А она за Нимъ пропадае!

И зновъ на крыши Нефталима видко було, якъ старецъ довго въ нѣчъ розмовлявъ зъ якимсь чоловѣкомъ.

рыхъ агитаторы выборов указывали яко податне орудѣ властей повѣтовыхъ, зневажано ихъ подобно якъ взагалѣ выборовѣвъ не radicalныхъ — они мусѣли втѣкати и крыти ся.

Въ наслѣдокъ такихъ вѣдосинѣ въ мно-
гихъ громадахъ мусульманы правыборы вѣдбувати
ся при сильныхъ патруляхъ жандармеріи а
навѣтъ асистенціи войска.

Зъ причини виборбвъ до падагы послбвъ, скоалізований партіи рускій въ „Громадскім Голосі“ и въ брошурѣ, выданій політичнымъ товариствомъ въ Жовквѣ, кинули покликъ, що виборбвъ повиний проводити до мѣста повѣтового крепкій урлюпники и не зъ „порожними руками“. Тенденція того ясна. А що при выборахъ послбвъ не прийшло до численнѣйшихъ розрухбвъ, то се треба завдячувати лишь тактовному и розважному поступованю властей правительственныхъ и вчаеному ужитю асистенціи войска.

Збравши те все, доходжу до переконання, що радикальний агітатори найшли в людності сільській надзвичайно podatny для себе ґрунтъ. Агітаціи ті були ведені систематично и обчислений на розбудженні найнижшихъ пристрастей та національної ненависти, а такожъ на захитанні довѣри до властей и ихъ органівъ, а підпираний були частиною руско-го духовенства. Агітаціи ті суть безосередною причиною, що доси такъ спокійний, замкнений въ собі, але пасивний сільскій нарідъ рускій давъ ся підвести на пожалованя гдѣй вибрики и насильства въ часѣ виборівъ.

Нема ніякого сумніву, що край в часі виборів знаходився в стані заколоту і що вибори до ради державної були переведені при ненормальних обставинах. Врешті і правдиве представлення стану речей повинно однакже достаточо вказати, що причини того аномального стану не треба шукати в поступованні правительства и его органів.

Мушу зав'їрити, що орґанамъ правитель-
ственнымъ, котрї посередничали при чинно-
стяхъ выборчихъ, а котрї сповнили свои обо-
в'язки зъ правдивимъ самовѣрченемъ середъ
найтруднїйшихъ обставинъ безъ взгляду на
дїйстне фізичне перетяжене та неразъ середъ
поважної особистої небезпечности — можу
вѣдати лишъ признане. Що тутъ и тамъ мо-
гли зайти неправильности, не хочу заперечу-
вати, и се є зовсѣмъ зрозумѣле, бо коли въ
тѣмъ краю треба було вѣ звышъ 6000 грома-
дахъ перевести выборы по-надъ 12.000 выбор-
цѣвъ, а до переведеня ихъ не завсѣгды можна
було ужити урядникѣвъ концептовихъ, то не
всѣ чинности выборчї були переведенї подѣ
кождымъ взглядомъ безъ закиду."

По відчитанню реляції заявив гр. Бадені підъ словомъ чести, що вінъ не кликавъ нікого зъ старостівъ до Львова та що навіть не розмавлявъ зъ жаднымъ староостою. Се заявлене гр. Баденного перебивъ д-ръ Окуневскій окликомъ: „*Се неправда! Се неправда!*“

За недовгий часъ ишло двоохъ чужосто-
ронныхъ людей, святочно убранихъ, на двѣрь
Лазаря. Слуги несли амфору зъ пахнучими
олѣйками, звитки якѣсь, якъ-бы матеріи на о-
дежу жъвочу. Хто знавъ звичаѣ того села,
догадавъ ся, що то сваты йшли. Такъ, то бу-
ди сваты, що просили Лазаря о руку его се-
стры Маріямъ.

Въ пѣвъ години або й борше выйшли
назадъ зъ подарунками и недалеко стрѣтили
ся зъ Будою, що чекавъ на нихъ. Очи его
вѣдгадали вѣдповѣдь, но вѣнъ ще нѣбы пытавъ
очима. Сваты на вѣдповѣдь обкинули его сло-
вами :

— Розвѣдникъ! скупарь! лихварь! Какъ ты смѣешь насъ посылать до такого честнаго роду?!

И зновъ бачимо Бгуду въ товариствѣ Исуса. Зѣ-разу зломаный — поволѣи прийшовъ до свого давняго стану. Здавало ся, що зновъ забувъ за Маріямъ, бо коли зближили ся до Веттаніи, вѣнъ вѣдходивъ до Нешталіма въ Велсагіо.

Третій рік минав вѣдъ той хвилѣ ко-
ли мы Єгуду першій разъ бачили вѣ роспуцѣ.
За той часъ частѣйше заходивъ до Несталима,
а той по кождѣмъ побутѣ сѣдавъ на стару
ослицю и ѣхавъ до євнедріону. Тамъ на збо-
рчавъ оповѣдавъ, що чувъ вѣдъ Єгуды, и спе-
речавъ ся зѣ старшиною. Сумнѣвы находили
на старого -- не знавъ, зѣ кимъ тримати: чи
зѣ Никодимомъ, котрый мавъ за собою мен-
шѣсть, чи зѣ фарисеями, за котрыми буда вся
старшина. Але кождый разъ, коли вертавъ зѣ
Єрусалима, не спавъ цѣлыми ночами, перевер-
тавъ книги и можна було чути що-хвила сло-
ва: „То вѣнъ! то вѣнъ!“ Разъ, вернувши, сво-
имъ звычайомъ сидѣвъ довго вѣ нѣчѣ на своѣй
крѣвль. Вже небосклонъ вѣдъ виходу зачер-
вѣвъ ся, старый скочивъ нагле на ноги и
скрикнувъ: „Переконаемо ся!“

(Дальше буде.)

*Я самъ бачивъ! Понеслись дальшй оклики
Безстыдность! — а д-ръ Окуневскій до-
кинувъ: „Справдѣ, то безстыдно!“ По тѣмъ
интермеццо зачавъ г-р. Бадені наводити факты
тероризму.*

(Конецъ буде.)

Перегляд політичний.

Про нову цивільну процедуру появлялися въ послѣднихъ часахъ вѣсти, що не буде она могла войти въ житє въ назначенѣмъ речинця зъ днемъ 1. сѣчня 1898 р. На перешкодѣ мають нѣбто то стояти выдатки на нову організацію судѣвъ, вѣдтакъ и те, що высшій краввій суды повносили важный замѣты противъ розпоряджень що-до переведеня новои процедуры, а вѣднци и нове розпорядженє языкове, выдане для чеського корольства а заповѣдженє такожє для Моравы, мало бы такожъ бути перешкодою въ додержаню назначеного речинця. Отже показує ся, що всѣ тѣ вѣсти не мають нѣякои пѣдстави; всѣ приготовленя до введеня новои процедуры поступають правильно и нема нѣякои перешкоды, чтобы нова процедура не мала въ назначенѣмъ речинцѣ войти въ житє.

Ческій дневникъ „Часъ“, органъ реалістівъ, докоряє молодоческимъ посламъ, що въ радѣ державній ввійшли въ злуку зъ католицкимъ людowymъ сторонництвомъ. Въ Відні — каже — приступили молодоческі провідирѣ до бѣльости, котрою правлять клерикалы зъ бар. Діпавлімъ на чолѣ. Гордий непохитній защитники дежавного права ввійшли зъ дому, щобъ говорити просто зъ королемъ, а клоняють своій прапоръ передъ Діпавлімъ и Лютеромъ. А зновъ въ радикальнѣмъ дневнику „Вишеградъ“ обговорює п. Вашатый нові розпорядження языкові и докоряє молодоческимъ посламъ, що вдовольнили ся тими розпорядженнями, замѣсть домагати ся якъ досѣ, полагодження языковой справы до рогу законодатноу. Розпоряджене — каже — не має вартости, бо слѣдуюче правительство може его знести. И самі розпорядження видають ся п. Вашатому въ дечѣмъ неясными.

Зъ розпорядженемъ угорского министерства о кольпортажѣ дневникѣвъ рѣчѣ такъ має ся: Законъ зъ р. 1848 забороню продавати дневники по улицахъ; але послѣ розпорядження министеріального зъ р. 1867 може се бути дозволене на якіеś часъ за попереднимъ повѣдомленемъ першого урядника муниципального, при чомъ треба заразомъ зложити въ урядѣ дневникъ, о которого кольпортоване ходитъ. На підставѣ того розпорядження продавано въ послѣднихъ часахъ по улицахъ Будапешту кілька дневникѣвъ по цѣнѣ; але способъ выкликуваня и уживане дѣтей и обдертыхъ людей спонукало министерство до выдана такого розпорядження „Дозво́ль на кольпортажу дневникѣвъ по улицахъ можна дати на передъ на часъ 8 днівъ, але выдавецъ, поки наче кольпортажу, маючи примѣрникъ дневника зложити въ урядѣ. До розношеня дневникѣвъ по улицахъ не вольно уживати особѣ „скандально“ виглядающихъ ані дѣтей въ школьнимъ вѣщѣ. Крім титулу и цѣны дневника не вольно нічого больше выкликати, а вже найменше титулу и змість поодинокихъ статей. Також не вольно вѣзливымъ способомъ натручувати людямъ зъ дневниками. Коли бы выдавецъ и выповивъ тихъ приписѣвъ, то дозво́ль на кольпортажу дневника може бути заразъ вѣдобранный. Власти мають обовязокъ розглянути змість дневника; а коли бы нашли сѣтамъ статѣвъ, нарушаючій моральность и встыдливость, то не можна выдавцѣви дати дозво́лу на кольпортажу.“

Замѣтна рѣчь, що кольпортажа дневни
кѣвъ дозволена всюды, навѣтъ въ Россіи, ли
ше въ одной Австріи заборонена.

На граници грецко-турецкой пришло дня 16 с. м. вновь до битвы мѣжь Греками и Турками; и симъ разомъ, очевидно пошла донесень зъ Царгороду, зачѣпную сторону були Греки. Греки перейшли границы недалеко Незерского озера и ударили на Турковъ въ колькохъ мѣсяцахъ. По тригодинномъ бою мусѣли завернути ся; лише двѣ горы лишили Турки въ посѣданю Грековъ на доказъщо симъ разомъ зачѣпка выйшла вода реулярного грецкого войска. Въ бою мали Турки стратити одного поручника и двоухъ сержантовъ, а одинъ капитанъ и колькохъ живѣровъ раненіи.

О той самой пригодѣ доносятъ въ Атенѣ троха иначе. Турки хотѣли обсадить якиенѣ тамъ горбокъ на самой граници; грецке войско, разложено по другой сторонѣ горбка не хотѣло доуслушати до того. Зѣ того пришло до бою, въ котромъ Турки мусуль уступили. На другой день 661 позато на ново; участие

вѣ нѣмъ взяла такожъ грецька артилерія. Греки мали зайняти при тѣмъ три стаціи, а одну висадили динамітомъ у воздухъ. Турки мусѣли уступити. Королевичъ и генералъ Макрієсъ не стали пѣлу нѣмъ и видавали розкази.

Въ Атепахъ уважають положене за дуже поважне; гадка така, що Турки хотять выкликати войну. Королевичеви дано приказъ, чтобы здержувавъ ся вѣдъ всякон зачѣпки и обмеживъ ся до обороны.

На Криту постановило италийске правительство выслати два баталіоны войска и одну гбровку батерію, щобы заступити морякъвъ, котрыхъ ужито на залогу въ прибережныхъ мѣстахъ.

Процессъ изъ-за выборовъ.

(Конецъ.)

Вкінці промовив д-р К. Левицький:
Високий трибунале! Мені судило ся ста-
ти в обороні остатнього зъ обжалованихъ
Стефана Добросинця, которо рѣвно-жъ обжа-
ловує ся о злочинъ публичного насильства зъ
§. 81-ого закона карного, якого мавъ вѣнъ до-
пустити ся дня 19 лютого с. р. при нагодѣ
правоборьбъ въ Смерекѣ хочъ свѣдѣки мимомо-
кладсний въ нинѣшній справѣ адюнкти по-
датковий Попелка и писарь Байсаровичъ зво-
лидѣ намъ тутъ заявити, що вѣнъ найвишній
и ще найспокѣйнише вѣвъ въ часъ того
мнимого забурення. Однакжъ взагалѣ всѣ за-
киди обжалованя посередно водносять ся та-
кожъ до Ст. Добросинця и тому почуваю ся
до обовязку вказати на выслѣдъ цѣлою роз-
правы.

Головна суть рѣчи и цѣла вата нинѣшної
справи лежить въ томъ тяжкомъ докорѣ,
мовѣ-бы підъ окликами: „рѣшати, вѣшати, абы
кровь полилася“, ведено акцію выбору мѣжь
рускимъ народомъ та зъ-вѣдси маѣть выйти
дѣйстно такой грѣзный заколотъ, що справед-
ливо можна було обавляти ся страшныхъ
наслѣдковъ. Окликъ сей страшный передчасно
рознесено яко мотивъ політичний сушорити
народу руского и то далеко та широко, зане
ще справа сама, завдяки доносови п. Попелки,
вдѣлила ся о мурѣ сеи салъ розправъ. Однакъ
зъ прихитністю мусимо сконстатувати на під-
ставѣ доказвъ розправи судової, що закідъ
сеї неоправданий, а цѣле донесене неправдиве.
Констатую отже ложність доносу на підставѣ
цѣлого ряду свѣдковъ заприсяженихъ. Вправ-
дѣ п. речникъ державный опрокидує правдо-
мовість всѣхъ свѣдковъ, зъ винкомъ одного
п. Попелки, того нещасливого комісари выбо-
рого, однакъ я на се зъ обуренємъ протестую,
мовѣ-бы нашъ народъ рускій на того рода до-
кори собі заслуживъ!

Закинено такожі зб сторони обжалована, що обжаловані своїмъ поведѣнемъ высклакали грозный заколотъ. Я думаю, що не можна людямъ за эле брати, якъ они входить до сѣлѣ выборовъ, чтобы почувти результатъ голо-сованія. Не въ тѣмъ отже вина, а въ тѣмъ трактванію люду управленого, що дійшовши до самосвѣдомости політичної хоронить себе передъ несправдливою на основѣ закону. Чи го-дитъ ся, чтобы недосвѣдченнй молодикъ-уряд-никъ легковаживъ собѣ переконанія політичній народу, котрому має служити? А тимчасомъ той вихвалюваний п. Попелка — якъ відзви-має ся до управленнхъ хлѣборобівъ, поважа-ють господарствъ? Вѣнъ прещія першій зо-биджує, бо на замѣтъ о свободнѣмъ правѣ выборовъ грозить выверненіемъ права на лѣ-во „ажъ почорнітьшя хлопе!“ А мы интеліген-ція руска, гордымо нашимъ свѣдомымъ и честнымъ людомъ та яко жива частина того народу не можемо нѣякъ допустити до зневаги чувствъ політичнхъ урядниковъ що має слу-жити засадамъ права! И дивнымъ а правди-вымъ збогомъ обетавши той п. Попелка, що грозить „ажъ почорнітьшя на лѣво“, самъ тутъ на розправѣ передъ трибуналомъ выбравъ со-бѣ сторону лѣву та паленнѣ и чортѣвъ пер-редъ ударами правды збзваннѣ численнхъ свѣдѣковъ. За-для того немало здивувало мене, що п. речникъ державный не станутъ по сто-ронѣ свѣдоцтвѣ десяти честныхъ громадянъ, а прихиливъ ся до свѣдоцтва нецѣлѣбидного од-ного урядника, котрого яко кривоприсяжника належало за фальшивий доносы и збзваня о „гайдамацтвѣ“ руского народу, потянути до одвѣчальности карно-судовой — и того я спо-дѣвавъ ся! Таке-жъ поступоване до цѣли до-вести не може, бо розправа устна якъ не-можъ ясно выказала, по чийѣ сторонѣ правда, а хто народъ провокувавъ и де е „гайда-мацтво“.

Зъ-особна що-до обжалованого Стефана Добросниця актъ обжалованя закидавъ ему, мовѣ-бы вѣнъ не давашъ п. Попелцъ выйти зъ салъ та грозивъ кулаками; але здѣсьс призавувъ п. речникъ державный, що навітъ то-тѣ пп. Попелка и Байсаровичъ яко свѣдѣкы подѣ присягою заперечили сему, заявляючи рѣшучо, що вѣдступають вѣдъ попереднихъ звѣданъ и тому закидъ сей обжалованый — не мѣгъ мати мѣсна яко процесъ постановлений.

Дальшій закид обжадована, мов-би Стефанъ Добросинець викрикувавъ „випали нашихъ родитѣвъ, але насъ не повѣстать“ е самъ въ собѣ нерозумный, бо нема тутъ якои лѣогіки, якогось оправданя лѣогічного, дячого мали бы бути сказані тоти слова, позаякъ его родитѣвъ не випали; а чей-же кождый мусить признати, що высказъ навѣтъ звичайного селянина мусить бути лѣогічний, мусить вийти зъ якогось жерела та й бути чимсь оправданий. Насупротивъ того правдою може бути, що коли комісаръ нерозважно грозивъ обжадованому арештомъ, той холоднокриво відповѣвъ: „Якъ заслуживъ-емъ, то відпокуту, а нашихъ родитѣвъ не випали по арештахъ та й насъ не повѣстать“. Отсе починавъ самъ Бай-

сарович. Та чи такий висказ має знаменати хоч-би найменшу обиду? Мені здається, що ні, хоч п. Попелка грозив 14 днями арешту.

Щодо дальшого закиду акту обжалованя, мов-то обжалованій сказав до комісара: „не пустимо, робіть так, як ми хочемо“, то закид сей є несправедливий, бо-же сам Попелка на розправі сказав, що „говорили люди“, але чи говорив Добросинєць, того не знає; а знов Байсарович заперечив рішучо; не гадуємо вже о збаннях прочих свідків, що сего не признали. На якій же властиво підставі п. речник державний піддержує обжаловане? Де розходять ся о засуді, там вина мусить бути доведена неоспоримо. Десять свідків під присягою зовсім заперечили правдивість закидів.

На самих догадках не може опиратись оречене судейське, а тим більше тоді, як маємо несумнівні збання численних свідків наочних, що зовсім відкидають можливість гадки противної. На чом же тут мов би опиратись засуду? на збаннях одного свідка против десяти свідків противних, а що-найважливіше, що ще і того одного свідка збання не були устно зложені на розправі, а лише мають опиратись на загодичні нотатки. На розправі устній тільки устній збання свідка мають значіння процесові; Попелка устно не знав навіть нічого сказати, а пізніше навіть не міг повторити того, за що відтак трибунал має засудити, і то виключно на підставі того „щось“, чого Попелка собі не пригадає!

П. речник державний бере в оборону свідка Попелку, кажучи, що він „міг забути“. Щоби чоловік інтелігентний, знайшовши ся в такій страшній пригоді, де його жите було zagrożене, спокійно робив собі в тій положенні нотатки, се просто немислимо і неподобне до правди, а коли можливе взагалі, — то ніяк неоправдане психологічно, щоби той чоловік, вийшовши цілком з себе, бачи перехідати як пам'ятний під'їще на дітей і внуків. І се зовсім природне з огляду психологічного. Як же оправдати і погодити під виглядом психичним збання Попелки, котрий раз твердить, що ситуація его була страшна, жите було zagrożене „дичею гайдамакою“, а тут він за пару тижнів нічого не памятає! Не иначе, як що збання его неправдиві. Йому не хочу навіть підсудувати злочин. Він же сам сказав, що по руски не розуміє, отже не порозумівши справи представив річ фальшиво в своїм доносі.

Але на хвили приймемо, що справді Ст. Добросинєць сказав: „не пустимо, доки не переправдате другі вибори“ — то в тій нема ще ніякого небезпечної грізби на жите або здоров'я особи урядової, як сего вимагає ся до злочину насильства. Попелка як комісар ані не переводив другі раз виборів, ані ніяким насильством не водив силою, а по-якши, що справа поновних виборів може бути порешена тільки ц. к. староство, від'їхав зб Смерекова. Зб того виходить, що против него не діяло насильство та що взагалі не було тут насильства публічного. П. речник державний сказав, що несправедливо є твердження, мов-би висказаний слова „дичаство, опусто“ і взагалі ціле виступлене народу відносилось до Перемилівців або до Байсаровича; я однак гадаю, що закид несправедливості властивіше є звернути до п. речника державного, бо яку-ж причину народ міг мати, щоби винуватити комісара за поступоване Перемилівців з Байсаровичем на чолі? Пречні не комісар, але Байсарович пофальшував листу правоборців, а відтак той Байсарович прари́кає, що Перемилівці будуть голосувати на виборі зб Смерекова. Він баламутить Перемилівців, що Смереків голосує на виборі, а вкінці той писар Байсарович покидає своє село Перемилівку і їде до Смерекова на агітацію та показує на свою оказу „персуну“ яко кандидата на виборі і тим же всім хитро і підступно доводить до того, що більша громада Смереків упала при правоборцях против Перемилівки, а він сам стає виборцем против волі громадян Смереківських! Таке поступоване називає народ обманством — не в значенні уживанні в закон карності, але в своїм розумно щоденно, та висказ той логічно не міг відноситись до кого іншого, як до Байсаровича і правоборців зб Перемилівки. А як Попелка докочув себе обидженим тим збгдним словом, то мав право внести приватне донесення о обиду чести, позаяк сам признав, що вже не урядовав по оглошенні результату правоборців. Тут отже аж надто видний підступ Байсаровича, а народ справедливо чув ся скривдженим та уважає, що середством до ухвалення своєї кривди є домагає ся других правоборців. Сей погляд міг бути блудний, а коли Попелка вияснить се зббраним, они відступили від свого жада-на, супротив чого сам блуд не може бути підставою вини.

В сей спосіб наглядно показано, що обжаловане або негідне зб правдою, або не підходить під постанову §. 81-го закону карного. Тому слабосильність обжалованя мусить відчувати сам п. речник державний, позаяк на виправдане свого обжалованя ставить такий вивід правий, що вже поставлене рішучого жадаю о виконанні чинності урядової обниме знаменати злочину насильства публічного. В тій п. речник державний безпечно пересадить, бо як би оно було прав-

дою, то ми адвокати кілька разів денно сповняли би злочини насильства публічного, ставили б заведмі рішуче жадаю до власті о виконанні чинності урядової. Тимчасом виразний принцип §. 84-го закону карного ставит за коначну вимогу: небезпечну грізбу, що має присудувати довічного урядника до виконання чинності урядової, так що сподівати ся належить зараз виконанні той грізби; а ми зб розправи переконали ся, що Попелка серед заколоту ноче собі имена, спокійно виходить, знов вертає ся, знов виходить і на фронт перед саєю виборчою дожидає писаря Байсаровича.

Відтак п. речник державний намагав ся висказати злий замір обжалованих тим, що они робили приготування, аби докочув блудне другі вибори, позаяк свідок Калішак збнає, що на дворі говорили люди, щоби обступити вікна і двері та не пустити комісара... Але як раз в тій я добачу наглядний доказ браку каргбдності обжалованих, бо коли в самім ділі не обступлено ані дверей ані вікон салі виборчої, ані не знищено актів виборчих, як хтось радить на дворі, — то є очевидно, що розвага перемогла і збраних правоборців самі добровільно відступили від виконання чини каргбдного, супротив чого не тільки о злочині, але навіть о намаганні до злочину по мысли §. 8-ого закону карного не може бути мови.

Високий трибунале! Нинішня справа не є звичайна; она є відгомном сумно слави наших виборів. Обжаловані не стають перед трибуналом яко звичайні злочинці, але яко мимі проступники політичні, що відчували тяжку кривду завдану громад, відомленям права вибору на цілх шість днів. Освідомлений наш люд свято вірить в то, що їх заступники зб свободного вибору вишпівши, принесуть ему добро, полечку его незавидної судби. Всяка отже акція виборча витворює певне подразнене а навіть роздривне умові серед борби о право політичне, а трибунал судовий на основі права і справедливості має по сумлінно вибрати то зерно, що становить суть річи самої. Вискази обжалованих, що „другі вибори мусять відбутися“, не є виразом примусу фізичного, але виразом жадаю правного на усунені глибокого відчуття несправедливості. Коли вибране средство було блудне, то оно вказує на стан, серед котрого не добачувано каргбдності чину, а хто так діяв, що побачивши свій блуд, сам вступав від виконання чину, той не може бути караний за дія браку засадничої вимоги законної зб §. 1-ого закону карного, бо не діяв в збм намтрі. Зб тій причини, яко оборонче обжалованого Стефана Добросинєця, упрощаю і увільнене того-ж від закинутого ему злочину!

Результат процесу уже відомий. Трибунал по дводинній нараді засудив: Івана Пушкря на 10 місяців і Михайла Стахова на 6 місяців заостреної тяжкої в'язниці за злочин зб §. 81, а Демка Пушкря і Стефана Добросинєця по 3 місяці арешту. — Оборонці згодили відклик від вини і кары, а прокуратор і соб згодили відклик за дія низького вимру кары. Вирок трибуналу, скоро лиш буде доручений заступникам засуджених, подамо в „Діль“.

Наша Адміністрація просить Вп. Предлатників — як найскорше надслати передлату на II-гій чвертьркі а взглядно і виробнати залежності.

НОВИНКИ.

— Товариство любі вів російським словесности в Москві устроило для 3 (15) чвтия с. р. в Историческ музею літературно-музикальній вечериці присвяченій пам'яті поетів: українського Т. Шевченка і російського А. В. Кольцова. Біографічний очерк Т. Шевченка подав Н. И. Стороженко, а характеристику поезії українського Кобзаря подав в ширшій очерку И. И. Иванов, піднівши яко ті черти в творах і жатю Т. Шевченка, котрі чинять его правдиво-народним поетом. — Лічність і поезію Кольцова обговорив Л. П. Вільскій. По рефератах наступили декламації творів Шевченка і Кольцова та спів композицій на тексті обох поетів. Декламатори і співаки збирали гучний оплески від численної збрани публіки.

— В справі судового доходження в діл махінацій виборчих в Березанях — пересудував судя слідчий ад'юнкту суду п. Черни дня 15 с. м. свідників-виборців. Народ тїшить ся, що почало ся доходжене. По переголосованні на посла зб IV курії в Березанях комісія виняла виборців з салі і поспускала сторы у вікнах... Двох свідників [зб Жукова і Конах], котрі становили були в дверех і бодя з порога хотїли придвинути ся актови конституційному, ст. староста делікатно вигнав до другої компанії і замкнув двері. Суд має тепер розозлати: „се сіє сіало“ при скрутині при замкнених дверех і заслонах вікнах. Шо вийде зб збго слідства побачимо.

— Осудувач „Селянської Ради“ в Перемислі видали ось-так (друковану) відозву: Братя! Вибраний на спільній нараді дня 17 грудня 1896 комітет осудувачів політичного товариства „Селянська Рада“ в Перемислі має честь запросити Вас сим до при-ступленя в члени товариства, а заразом на першій конституючій загальній зборі того товариства, котрі відбудуть ся в Перемислі в п'ятницю дня 30 н. ст. чвтия 1897 о го-

дині 12 в полудне в салі м'єскій [ринок ч. 1] зб слідуючим порядком денним: 1) отворені зборів [адв. д-р Кормош]; 2) вибір президі зборів; 3) вступне слово [посол Ст. Новаковскій]; 4) вписувані членів; 5) вибір відлуду зб 8 членів, 1 заступника і голову; 6) о виборах до ради повітової [госп. Т. Микита]; 7) реферат економічний о крамницях [о. Н. Захарасевич]; 8) внесення. Зб огляду на вагу теперішньої тяжкої для нас хвилі; зб огляду на вагу самої справи і на коначну і пекучу потребу політичного товариства, в котрім збданий разом могли бы-сьмо смїло і устїбно ставити чоло нашим ворогам, надїємо ся, що прибудете як найчисленнїше. Того самого дня о годині 8-й рано відбудуть ся в тутешній катедральній церкві заупокійне богослуженне зб панакхидою за погібших при послїдних виборах до ради державної братів-патріотів. — Перемисль в чвтію 1897. Антоній Захарасевич парох в Выпачах. Д-р Теофіл Кормош адвокат в Перемислі. Стефан Новаковскій посол соймовий і господар в Торках. Тимко Микита господар в Коронниках. Антоній Телесницький правник в Перемислі. Гриць Партика господар в Халусах дубовських. Іван Сальницький господар в Кругелі великом. Николай Логинь власитель реальності на Вильчу. Федко Панкевич господар в Ясманичах. Сенько Деревляний господар в Пешевичах...

— Зб Станислава пишуть нам: В Страстну п'ятницю о годині 4-й пополудні відспівують мшані і мужескї хоры тутешного „Бояна“ в церкві катедральній страстї псалом в слідуючим порядком: 1) „Благодарный Іосиф“ Борнянського; 2) „Нас ради распятого“ Рудковского; 3) „Виджу Тя“ Гайдена; 4) „Искуниль ны єс“ Рудковского; 5) „Под Твою милость“ Матюка; 6) „Ужас бй видїши“ Рудковского; 7) „Не презри во скорбїх“ Борнянського. Підчас того будуть урешені Пань зб товариства „Руских женщин“ збирати при Божих гробах жертвы на реставрацію і приукрашені церкви.

— Старшина товариства гімнастичного „Соколы“ у Львові ухвалила на своїм засіданні зб 8-ого чвтия с. р. спикати пїєля §. 9. устава надзвичайній загальній зборі. Збори сй відбудуть ся в понедїлок 10 ого мая с. р. о годині 8 вечером в хаті товариства (ул. Підвале ч. 7) зб слідуючим порядком денним: 1) відкриті зборів д. головою Нагорним; 2) відчитане протоколу зб попередніх зборів; 3) вибір першого заступника голови; 4) внесення членів. — За старшину товариства Вас. Нагорний голова. Вол. Лавровскій справник.

— Руске духовенство ужгородскої епархії — як доносить „Листо“ — явилось під проводом протоєрея Віктора Гебеля у свого єпископа Юлія зложити ему подяку за те, що потрудив ся в Пешті в справі підпїєня долі угро-русского народу. Єпископ, тронутий сєю подякою, відповів, що він, як архипастир, уважає своїм патріотичним обовязком учинити все, аби помочи своему народови в горі; дальше заявив, що почавши від міністра-президента сй члени правительства обцяли свою помоч в сій важкій справі; вбавив присутних, щоби все, хто знає нужду народу, вислали опіє положення народу просто комітету зложеному для помочи угро-русскому народови; вкінці вказав і на спосіб, як би лихо можно усунути.

— Процес із за правоборців в Березові зликий розпочав ся вже сє середі 21-го чвтия перед звичайним трибуналом в Тернополі під проводом радника Мандибура. Обжалованих єсть 21 селян о злочин зб §§. 83 і 85 закона карного. Як при розправі у Львові в процесі селян зб Смерекова вели оборону безплатно зб рамени краевого руского комітету три наші адвокати [д-ри Добрянскій, К. Левикій і Федак], так і в процесі селян березовицьких бере на себе оборону зб рамени краевого комітету значнїше число адвокатів зб різних сторін краю. Розправу визначено лиш на повторя дня, але зб огляду на те, що має бути переслуханих по-над 200 свідків, она мусить потягнутись кілька днів. Все обжаловані отають на вільній стопі. О. Мировича прокураторія не обжалувала в сій справі; мав він тільки в середі мая. тиждня розправу в Тернополі перед одинаким судєю о переступлені §. 308 [так само як увільнений о. Коляковскій] о мнїє ширєне непокаяних вїстїй, але розправу сє відложено.

— Подгурска спільна для торговлі безрогами. Під тою назвою основує ся в Станиславові — як нам зб воді пишуть — товариство зареєстроване зб ограниченою порукою. Ціль его: 1) взяти ту назвичайно оплатну галуз торговлі в руки рускї і так положити одну більше підвалину до піддвинення нашого народу на поли економічнїм; 2) поставити таму викуваню бідних людей і взагалі годівників людьми несовістними, котрі утворили собї рейони, поробили змови і беруть людску працю більше як за пів-дармо; 3) допустити самих годівників до участі в зиску. В тій цілі буде товариство купувати і продавати безрога за готовий грош, буде брати до продажі в коміс і буде удержувати в мїст Станиславові і в вїліях власній крамниці зб мямом і вудженію. Тим спосібом осєяє ся ціль. Ходить тепер о як найживїшу і найчисленнїшу участь Русинів зб округа станиславського, а передовім годівників безрог. Звїстно — чим більше приступити членів, чим більш капиталом буде спілька розпоряджати, тим більш і цєннїший сє розвій. Найважнїша річ, аби як найбольш наших селян приступило до тої спільки. Дятого і удїл визначено так малый, що навіть

бідний заробник зможе на него здобутись. Для остаточного поладженя тої справи буде скликано до Станиславова господарське вчє, котрого члєн і мїєце оголосити ся зараз по святах. — Листы, відомости і ради просити ся адресувати: Іван Курман в Станиславові, улїця 3-ого мая, ч. 26.

— Склад на Фальба. Перед кількома місяцями вїдєнскій і берлінскій часопис подали вїст про безвыходне матеріальне положенє, в якім находив ся навіщеній тяжкою хворобою звїтний метеоролог Рудольф Фальб. В наслідок того донесеня в Берлін звязав ся комітет, що в котрїм члєн в дорож складок призвав поважну суму 75.000 марок. Зб того капіталу видучено 40.000 марок для жєны Фальба і его пятеро дїтей, а решту вручено ему самому в дєнь 60-тих роковин его уроднїя.

— Скарбї правды. Зб Генуї пишуть о такій пригоді: Братя Данері, властитель одного готелью в Генуї, прийшли недавно в дорож спадщини в посїданє касової книжї з початку того столїтя, котра належала колись до їх правды по матері, банкира Кинтіліані Сіджіоліо. Сіджіолі був даньскім консулом при тогдїшній республіці генуєнскій і в роцї 1794 одержав від даньского правительства приказ закупи на рахунок Данїї 120.000 венеційских цєкїнів [золотих монет]. Сіджіолі выповнив приказ, але одержав мїж тим від того-ж правительства відкликанє попередного замовленя. Тому продав він одну част цєкїнів генуєнским конторам вымїви, а решту мав зложити в генуєнских банках, щоби їх скрити перед республіканским французским войском, котре тогд облягло Генуї. Вєсо то записанє в загоданій касовій книжї. Тимчасом уже першї наслідники того Сіджіолі надармо шукали за покїтованямї тих трєх банків, в котрых мали бути вложені цєкїны, а від самого Сіджіоліо не могли того довідатись, бо він помер скоростїжно не було вїзком, бо в час заколотів французских войн, пощєзали і самі банки, до яких Сіджіолі зложив свои грошї. Назвы тих банків були: „Соляно“ [по нашому шпихлїр], „Карбон“ [вуголь], „Джардіні е Поццо“ [город і кирниця]. Коло назвы банку „Соляно“ було в касовій книжї два хрєстики, коло „Карбон“ три хрєстики, а коло „Джардіні е Поццо“ було виписанє дерево. Братя Данері, розглянувши ся в книжї, адогадували ся справедливо, що зб тими знаками їх правды мусить вїзати ся якась тайна, і тому доклали всїх сил, аби єї розяснити. Але довгїй час не велось їм. Нараз сими днями відкрыли они на шпихлїрі, якій унаслідїм разом зб домог по правді, два вже сильно затерті знаки хрєстів, подібних до тих, що були нарисовані в касовій книжї коло назвы банку „Соляно“. Они зараз выбили в тїм мїєці шпихлїря дїру і дїйсно нашли там скритку, в котрій було десять полтинних мїшєчків, а в кождїм по 100 цєкїнів. Аж тепер порозумїли, що всї назвы банків, в яких їх правды мав зложити свои грошї, були выдумані і мали означати лише мїєця, де грошї були сховані. Тепер велїли они здерти камїний мост в пивницї призначенїй на склад вугля і розбрати стїни, бо один зб тих банків мав називати ся „Карбон“. Але тут надїя їх завела. Вправдї нашли скритку, але в нїй було всего 6 цєкїнів; очевидно мусьє уже хтось перед ними відкрыти скарб. Щасливїшими були при назві банку „Джардіні е Поццо“, бо зараз коло кирницї під старим помаранчевим деревом нашли в зельній скринї найбільшу част схованих цєкїнів, а крім того ще багато інших золотих річей і дорогих каменїв. Вартість найденого скарбу має выносити до пів мїліона лїр [звїжє 200 тисяч гульдєнів а. в.]

— Арбїн вїсти. В Новбї-Санчі розв'язано раду мїску; бурмістр Липнискій вїсь против того протєєт. — В Сокалі помер Альберт Штєслєцкї, бувшїй дїдчїй і прєзєс ради повітової в Турці.

Вїсти зб Еп. Перемиском.

Конкурс на посаду архипресвитера при тутешній Кашітуль розписаний до 30-ого чвтия с. р., а на посаду архидїякона і соборного крипопанина до 25-ого мая с. р. — Увільненє від испїту конкурсового дїстали оо.: Сєверин Метєля парох зб Краківця і Маркїл Кринїцїй парох зб Баранчїя. — Кїнон, інституцію на Ясеницю замкову дїстав о. Мих. Добрянскій. — Завїдательство вб Ко-блянскій воли дїстав о. Алексїй Брик.

Послїдній вїсти.

Доносять в послїдній хвилі, що Туєччина выповїла войну Греції і поручила своим войскам розпочати сєчась выступити агресивно. Посол грецїй вїхав зб Царгороду. В Атинах вїсь о выповїдженію війны выкладала велике вражєне і причинила ся до великих патріотичних манїфєстацій. Король грецїй телеграфував до сына, жертвуючи его на услуги вїтчизни. — У Вїдні сєуть тої гадки, що сє Россія наперла на Туреччину, щоби сїм рішучим кроком покінчити зб непевною і неясною ситуацією. Вїсь о выповїдженію війны наспїла так несподївано, що все таки треба єї принимати зб всякою резервою.

Посмертний — ґ — оповістки.

О. Лев Рудницький, парохъ въ Черчи, за-
вѣдатель деканата ходоубовского, упокоивъ ся
скоропостижно вчера въ 70-омъ роцѣ житя а
47-омъ свѣщенства. В. в. п.

Наука, штука и література.

— Пастка або наука о тѣмъ, що треба зна-
ти, чого постарати ся, та якъ що коли роби-
ти, щоби пастка все добре веда ся. Написавъ
Миколай Михалевиць. Друге видане по-
правлене и розширене зъ однимъ образкомъ
(св. Созима) и 19 рисунками. Коштомъ и за-
ходомъ Товариства „Просвѣта“. У Львовѣ 1897.
зъ друкарнѣ Наук. Товариства им. Шевченка.
— Книжочка 203—204 за мѣсяцъ цвѣтень и
май 1897. Стор. 96 малою вѣбми; цѣна 20 кр.

— „Зоря“ чч. 6 и 7. Число 6-те мѣстить
въ собѣ отей статей: Безщасный, оповѣдане Т.
Шевченка, переложивъ О. Я. Кониский (далі);
Арабська пісня, записавъ і з арабского пере-
ложивъ А. Кримський; Тріо з мотивів народ-
ныхъ, поезіи Віри Лебедової; Зломані крила,
новела Лендина (далі); Ясні зорі, драма Грин-
ченка (конець); Чума східна або людська,
нап. Гр. Коваленко; Поезія зівялого листа в
виду есупільнихъ завадъ штуки, нап. д-р В.
Шурат (далі); Д-р Иван Пулюй (до портрету);
Хроніка; Бібліографія. — Ілюстрації: Д-р Иван
Пулюй (портрет), Сільска іділя, три рисунки
після Бресна до розвідки про чуму. — Въ до-
датку 26-ий аркушъ Словаря вѣдъ слова „Про-
читывать“ до слова „Путь“. — Змѣсть 7-ого
числа: Безщасный (конець); Amor vincens, 12
поезій В. Шурата; Зломані крила (далі); Три
поезій Б. Гринченка; Отрокъ, дума в прозі Ми-
хайла Обачного; три поезіи Мик. Черняв-
ского; Поезія зівялого листа (конець); Опо-
вістки і критичні замѣтки (Вій, комедія Кро-
пивницького, нап. Мик. Вороний); Д-р Иван Пулюй
(конець); Михайло Осадца (до портрету); 3 по-
воду національного свѣта в Петербургі; Хро-
ніка; Бібліографія; Переписка редакції. — Ілю-
страції: Михайло Осадца (портрет), Добрі ради
(рисункъ К. А. Трутовського), Чудотворна іко-

на Матери Божої въ Угрини повіту чортків-
ского.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— Именованя. Цѣсарь именувавъ заступника
директора державныхъ зѣлѣницъ въ Станисла-
вовѣ К. Фестенбургъ директоромъ. — Президія
краевомъ дирекціи скарбу именовала конценіста
Іос. Вѣлжєвича скарбовымъ комисаремъ а кон-
центного пратитанта Ів. Коморка концені-
стомъ. — Рада Краєва школьна именовала учите-
лями въ народныхъ школахъ: Винк. Петра Нѣ-
ментовского управителемъ 3-класовой школы въ
Городниці; Мих. Демковича управителемъ 2-клас-
овой школы въ Рогозні; Володисл. Суского мо-
лодшимъ учителемъ школы въ Наролі.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдень 19 цвѣтня. Завтра бурмістръ д-р
Люегеръ зложитъ присягу; зъ той нагоды за-
повѣдено великій урочистости, мѣсто буде
пристроено а вечеромъ освѣтлено.

Загребъ 19 цвѣтня. Зъ причины розру-
хѣвъ селянскихъ въ Вуковарѣ вѣдѣшмовъ туди
вѣдѣлъ войска зъ Осеку. Доси 300 селянъ
вѣдѣтено до вѣзницъ въ Осеку.

Ларіса 19 цвѣтня. Знаний ватажко по-
встанцѣвъ Бруфасъ, которого вже оголосили
були мертвымъ, появилъ ся знову на чолѣ 220
людей и удае ся до Халькиди, щоби въ той
бѣкѣ звернути увагу турецкой арміи.

Переписка Редакції и Адміністраціи.

Вн. Г. Мс. 6 Га. за Ру. Годять ся. — Вн.
М. Ба. 6 Вѣ. Голдимось. — Вн. Н. Бу. 6 По. су.
За І. кварталъ ше 50 кр. — Всм. В. Ля. 6 Бо.
Такъ. — Вн. О. Бу. 6 Кн. Высылка вѣдъ 25/3
до 12/4 то естъ за 20 день чей вѣрта 50 кр. —
Вн. Б. Ле. 6 Ра. Заплачено до кѣнця II квар-
талау. — Вн. П. До. 6 Ст. Одержано 3 ар. до
кѣнця лютого, тожъ за мартъ прийдѣ намъ ше
1-50 ар.

На Великдень замѣсть писанок

В КАНЦЕЛЯРИИ

Руского Товариства Педагогичного

при улицѣ Академичной ч. 8.

можно купити слѣдующіе виданя:

б) Образковъ виданя.

Зѣвиринець	10 кр.
Гостиниць	10 „
Забавки	10 „
Менажерія	10 „
Робизон	40 „
Квиточка	20 „
Виночок	20 „
Кобзаръ Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лисъ Мѣята, 2-го цѣлкомъ перер. вид.	50 „
Мирон: Пригоди Донъ Кихота	40 „
Наші звѣрята	30 „
Дітотчѣ вигадки ч. I.	30 „
„ ч. II.	40 „
Забавки для дѣтей	40 „
Мала менажерія	35 „
Велика менажерія	40 „
Нашимъ дітямъ ч. I.	40 „
„ ч. II.	40 „

2) Виданя безъ образковъ.

Читанка ч. I. II. III. IV. в опрѣвѣ 20 кр. безъ опр.	10 „
Китици желанъ, 2-ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Каземи капці	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 ар.
Дѣвченокъ на рр. 1892—1896	3 ар.
Ів. Левицкий: Попалъсь, Різдвяні сценки	10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяря	20 „
Видъ Вескида до Андів	10 „
О. Нижанковський: Батько і мати, двоспів для дѣтей з фортепьяно	10 „
Леонидъ Глібова: Байки	5 „
В. Чайченко: Олеса; Байки; Комаръ; Два оповѣданя, по	5 „
В. Чайченко: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та его сина; Писанка по	5 „
М. Лисенко: Тече вода з під явора. Двоспів з фортепьяно	10 „
Маша етнографичка України-Руси	20 „
Гордиенка: Картагенці і Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорожъ довола земли	60 „
Барановский: Припавъ до іонітів	20 „
Молитвенникъ народный, в полотно оправлен.	10 „
Д-р Л. Кельнер: Коротка історія неадаготи	60 „
Василь В-р: Джонатанъ Свѣт. Подорожъ Гу- львера до краю великанів	25 „
Останъ Макарушка: Короткий оглядъ руско- українского письменства	15 „

Всякія замовленя висплатують ся скоро і точно.

На до слани.

Змѣна льокалю.

Найдешовшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механическихъ

ВЕНЕДИСТА

Копернического

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового льокалю

при пл. Галицкой ч. I.

По цѣнахъ найденоишихъ
въ великомъ выборѣ окуляры,
цѣвкеры, лѣвнеты, барометры,
термометры. — Направны най-
скорше и найдешовше. Устро-
енія электрическихъ дѣвнѣвъ. —
Замовленя въ провинціи вѣдо-
ротно. 4185

Адреса: Оптика Коперниціи

Львовъ площа Галицка ч. I.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ рынокъ ч. 10

выдало новыхъ наклады друкѣвъ

I. Дружия правичіи:

1. Позовъ въ справѣхъ дробныхъ лібра по 25 кр.
2. Контрактъ купна и продажы I. ліб. по 40 „
3. „ „ II. „ по 40 „
4. „ „ III. „ по 40 „
5. Повномочія „ „ „ по 40 „
6. Подана о экс- и нитабуляціѣ, взоръ а) б) в) г) лібра по 40 „
7. Написъ до поданъ о нитабуляціѣ ліб. по 20 „
8. Дневникъ кассовый лібра по 40 „
9. Книга довѣжничѣвъ лібра по 40 „
10. Книжочка для позначачого 100 прим. „ 2—
11. Скриптъ довѣжничѣвъ „ „ 120 „
12. Книжочка вкладкова (щаді) „ „ 3—
- III. Дружия для крамницъ:
13. Книжка товаровъ лібра по 40 „
14. Книжка кассова „ „ 40 „
- IV. Дружия для читалень и кассъ новичковъ:
15. Списъ членѣвъ лібра по 40 „
16. Грамоты членскій читалень „ „ 2—

За опакѣванє и оплату почты дочисляе ся нале-
житѣсть особно.

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко
по 9 ар. 20 кр., 10 ар. 20 кр., 10 ар. 70 кр. и 11 ар. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилоккахъ франко
по 3 ар.; 3 ар. 30 кр.; 3 ар. 70 кр.; 4 ар. 10 кр.;
4 ар. 50 кр.; 4 ар. 90 кр. (Дорожній вина фляшками)

высылае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 42 - ?

Подяка.

Тяжкимъ горемъ тронута Родина стратю своего
Найдоржшого Вѣтца складае подяку найсердечнѣйшу
найперше Преосв. и Всесвѣтл. епископови К. Чеховичеву
за телеграфичне потѣшенє Родины а такожъ за вѣдпра-
вленє богослуженя въ день похорону и за удѣленє дис-
пензы вѣдъ строгости посту. Дальше дякуємо Впр. и Веч.
Отцямъ, котрі въ день похорону, мимо лихой дороги, ла-
скаво прибули, а имено: Впр. отцю декану Сембратови-
чеви и Впр. ОО. Пирожинскому, Федюновичеву, Данилову,
Рейнаровичеву, Рыбачевскому, Скобельскому, Гарасов-
скому, Двуглѣтову, Яцеву, Чернецкому, Пелехови и Ко-
ритовскому, Лятошинскому и Парохамъ лат. обряду
Кшесковскому и Крупицкому. Такожъ Вп. Колятарамъ
Бялобжескимъ и Дѣдичеву Вп. Зарицкому. Въ кѣнці чч.
Парохіянѣвъ, котрі такъ дуже численно зѣбрали ся.

Антонина Строньска — вдова зъ Родиною.

Брусно 13 цвѣтня 1897.

147 1—1

Юліанъ панькевичъ

артистъ-малювъ

мае честь повѣдомити, що зъ днямъ 10 го лютого с. р.
перенѣсь ся до Паушѣвки почта въ Джуринѣ.

Выготовляе образы церковны на полотнѣ и деревѣ, посылъ
власныхъ начерковъ або посылъ дорученныхъ зорѣвъ. Приймае
до выконаня зъ дерева иконостасы, престолы и пр. вразъ зъ
золоченѣвъ, посылъ власныхъ плавиль; украшує ентура цер-
ковъ, выконує такожъ портреты крейдовѣ, пастелювъ и
олѣйныхъ посылъ фотографій або зъ натуры.

Кожде, хотѣ-бы и найменше замовленє выконує солідно
и въ можливо найкоротшѣй часѣ. Заєртвае увагу

на о обливо приступный цѣны

и поручачи ся благосклонній памяти Всч. Духовенства,
Хвальныхъ Брацтвъ и Товариствъ, просвѣ и на дальше
о численій замовленя. 50 8—?

ЛІЯРНЯ ДЗВОНѢВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдначена двома орѣбными медалями

выконує дзвонъ рѣзномъ ваги и приймає ушкодженѣй
дзвонъ до переливаня въ найкоротшѣй часѣ, а та-
кожъ мае на складѣ готовѣй дзвонъ рѣзномъ ваги.

Дякуючи вѣсѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за
вѣсѣ дотеперѣшній замовленя, прошу о ласкавій замовле-
ня такъ ва поодинокій новій дзвонъ якъ и на цѣлій гру-
пы. За тревалѣсть матеріялу и гармонійный звукъ мо-
ныхъ дзвонѣвъ ручъ и для того осмѣляю ся припоручати
вхъ Вп П. Т. публичѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

3789

Великій складъ (транзитовый)

ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ

зъ островѣвъ: Лиссы, Лессины, Браццы,
Курцолъ и Истрии

спѣлки: D. Niec, Franciszevic и Pavicicic

въ Краковѣ, Ринѣкъ гол. 25

поручає свои безваглядній и выключій

НАТУРАЛЬНІЙ ВИНА

бѣлѣй и червонѣй

дуже доброй якості и по дѣйстно низь-
кихъ цѣнахъ.

За натуральность и правдивѣсть винъ дає ся
гарантію.

Цѣвники на жадає francs.

Высылка на провинцію въ бочкахъ або фляшка-
ми въ скринкахъ лосо дворець Краковѣ. 108 9—20

Пѣвецъ церковный,

греко-кат. лѣтъ 21, зъ Мервиль, зъ
добрымъ голосомъ, обанаскомленъ
добре зъ Уставомъ церковнымъ,
маючи добрый свѣдѣства, могучій
проводити господарку, гадать поса-
ды и може ен обияти заразъ та на
жадає посвѣдѣствѣ похвальными
свѣдѣствами вѣдъ Веч. о. парохъ.
Адреса до мене: Тимѣ о вѣтъ В о-
лынедѣ, пѣвецъ церк. въ Мерви-
чахъ почта Куляковѣ.

131

3—3

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбѣръ поезій для народу
зъ житенсью и портретомъ
автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна каждой части 25 кр
Оправленій примѣрники прода-
ють ся по 35 кр.

ПРОСИТЬ СЯ ЗВЕРНУТИ УВАГУ НА
ОДИНОКЕ ХРИСТИАНСКОЕ РИТОВНИЧО-АР-
ТИСТИЧНОЕ ЗАВЕДЕНІЕ

Яна Дройовского

Львовѣ, площа Бернардинска
число 3.

въ котрыхъ выконують ся канчу-
ковъ и металевъ стампиль для всѣхъ
кнѣвъ урядѣвъ, громадъ, зѣлѣницъ
и войсковыхъ властей, якъ и ар-
тистичній гравюры на метали и до-
рогѣйныхъ камняхъ, металевъ
выѣски, штанды на гузики и ме-
далѣ, ценги до оплатѣвъ и одно-
ко артистично рѣзбленей религію
гербы и монограммы, эмалюваній
правдивою эмалію, якъ и цизель-
ване всякихъ эмблемѣвъ на дипло-
мы и адресы. Фирма моя звѣстна
зъ артистично досконалыхъ эмбле-
мѣвъ на адресы для кн. Сапѣги и
для его Ексценденціи президента мі-
ністрѣвъ гр. Баденского. Высылка на
провинцію выконує ся сейчасъ.

148

1—10

АІАМАНТЫ до рѣзаня скла по ар.
180, 2, 250, 3—, 350, 4— и 450.
Нежнѣй до стрѣженя худѣвъ по
ар. 185 и 225

поручає ПЕТРО ХІПОНТОВСКИЙ,
торговля зѣдѣна у Львовѣ, площа
Кашіульна ч. 1 (супротивъ кате-
дръ).

Академикъ

глядѣть лекціи на селѣ або в
місті від 1-ого мая. По близіи
вѣдомости писати до Н. Б. Го-
родниця п. в. місці. 150

Словарь нѣмецко-русскій

Ом. Партичного
продає товариство „ПРОСВѢТА“
по 1 ар. замѣсть 3 ар.

Розкладъ їзди поїздівъ зѣлѣзничихъ

після часу середно-европейского [шівейшого о 36 минутъ відъ часу львівского].

Поїздъ	година	Приходить до Львова зъ	Поїздъ	година	Відходить зъ Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспѣш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. зъ Н. Санчемъ і Розвадовомъ
„	8.15	Сокала і Ярославъ на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8.07	Стрия і Лавочного	„	9.15	Безиди в получ. зъ Сокалемъ і Я- рославомъ
„	8.55	Підволочискъ і Бродівъ	особовий	9.30	Підволочискъ і Бродівъ
мішаний	1.35	Кракова в получ. зъ Н. Санчемъ, Ясломъ і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. зъ Хировомъ і Станиславомъ
поспѣш.	1.30	Янова	„	9.55	Кракова в получ. зъ Ясломъ, Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. зъ Хи- ровомъ і Станиславомъ	поспѣш.	10.25	Підволочискъ і Бродівъ
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.06	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочискъ і Бродівъ	поспѣш.	2.45	Підволочискъ і Бродівъ
особовий	5.20	Безиди в получ. зъ Сокалемъ і Ярославомъ	мішаний	2.50	Кракова в получ. зъ Равою і Хи- ровомъ
„	5.45	Ясломъ	особовий	3.05	Янова
мішаний	6.13	Сучави і Черновець	„	3.45	Стрия і Скольного
особовий	6.30	Янова	„	6.45	Кракова в получ. зъ Н. Санчемъ, Затіремъ і Хировомъ
особовий	6.55	Кракова в получ. зъ Розвадовомъ	мішаний	7.05	Сокала і Ярославъ на Раву
поспѣш.	8.45	Кракова в получ. зъ Н. Санчемъ і Равою	мішаний	7.22	Стрия і Лавочного
особовий	9.30	Сучави і Черновець	особовий	7.50	Янова
поспѣш.	9.55	Підволочискъ і Бродівъ	„	10.15	Черновець і Сучави
„	10.05	Лавочного і Стрия в получ. зъ Хи- ровомъ і Станиславомъ	поспѣш.	10.45	Підволочискъ і Бродівъ
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. зъ Хи- ровомъ і Станиславомъ	„	11	Кракова в получ. зъ Ясломъ, Роз- вадовомъ і Н. Санчемъ
„	12.10	Кракова в получ. зъ Н. Санчемъ і Ясломъ	особовий	4.40	Кракова в получ. зъ Хировомъ, Ясломъ, Розвадовомъ і Новимъ Санчемъ
поспѣш.	5.10		„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
			поспѣш.	5.55	Підволочискъ і Бродівъ

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечеромъ до 5 години 59 минутъ рано.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-той годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вѣстникъ“ издаваемый въ Львовѣ „Вѣстникъ“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницу на перемѣну разомъ съ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администратія „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро ополоченъ ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Карла Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кидиньского 2; — въ Ярославлю Л. Крижановскій; — у Вѣдн: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и налѣжитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ литер. додаткомъ

въ Австрій: за границею: на цѣлый рокъ . . 18 ар. на цѣлый рокъ . . 24 ар. на полъ року . . 9 ар. на полъ року . . 12 ар. у Львовѣ: на цѣлый рокъ . . 16 ар. на полъ року . . 8 ар. на четверть року . . 4 ар. на мѣсяцъ 1 ар. 85 кр. Редакція, Администратія и Экспедиція подъ ч. 34 ул. Баторія. — Рукописи заставляются лишь на передние застережене. — Редакція неопечатанъ вѣрный вѣдъ порта. Подписное членское контора 8 кр. а. в. Огласненія змѣны принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовъ або ея мѣсяцъ а вѣдъ рубрицъ „Надоблене“ по 25 кр. а. в. Подъ и иншъ доносенія приватны членскіе ся по 15 кр. вѣдъ отпѣка.

Война греко-турецка.

По битвахъ, які позаходили въ пятницу и въ субботу мѣжъ регулярнымъ войскомъ грекамъ и турками, выповѣла Туреччина въ недѣлю войну. Съ Атенъ вѣдкликамо турецко-го посла, а грекомъ послови въ Царгородѣ вѣддано пацеры. Командантъ турецкой арміи Едемъ-паша дѣставъ приказъ переступити грецку границу. Порта роздѣлала обѣжники до своихъ амбасадорѣвъ при заграничныхъ дворахъ, въ котрыхъ зазначуе, що Греція перша розпочала войну, а разомъ заявляє, що Туреччина и теперь ще готова завернути ся, коли те саме зробить Греція.

Оттакъ зачалась уже явна война, и то рѣвночасно въ двохъ сторонахъ: въ Тесаліи и въ Епірѣ. Въ вѣдѣнскихъ дипломатичныхъ кругахъ надѣють ся, що удасть ся обмежити войну лише на тыхъ двохъ противникахъ, що вже станули противъ себѣ. Ажъ коли бы Греція брала тору, тогдѣ готова война розширити ся дальше, бо и другі балканскі державы, якъ Болгарія, Сербія и Черногора готові збратися до бою, чтобы и собѣ щось скористати.

Зъ боевища повно вѣстей, и то часто суперечныхъ, бо инакше доносятъ зъ грецкой, а инакше зъ турецкой стороны. Зѣ всего здае ся, що въ Епірѣ Грекамъ веде ся добре, за те въ Тесаліи не найлѣпше. Отсе подаемо вѣсти, які доси наспѣли зъ одной и другой стороны.

Зъ Атенъ доносятъ: вѣсть про выповѣдъ войны выкликала мѣжъ Греками велике одушевлене. Король телеграфувавъ до наслѣдника престолу, жертвуючи его вѣтчинѣ и еи будущій доли. Турецкій посолъ повѣдомивъ въ недѣлю грецке правительство о збравану дипломатичныхъ зносинъ и того-жъ дня вѣдѣхавъ въ Атенъ. Правительство водповѣло на его повѣдомлене, що на Туреччину спадае одвѣчалность за войну, бо Турки перші почали зачѣнку. Турецкій поддані дѣстали приказъ опустити Грецію до 14 днѣвъ. На бажане турецкого правительства поручивъ цѣсаръ Вильгельмъ нѣмецкому послови опѣку надъ турецкими подданными, проживающими въ Греції. Рада міністрѣвъ постановила запротестувати у дворѣ заграничныхъ противъ напасти турецкой. О пѣвночи збравъ ся парламентъ при великомъ натопѣ народу. Президѣнтъ повѣдомивъ палату, що Туреччина выповѣла войну. Послы зложили патріотичныя заявы. Народъ принявъ вѣсть зъ великимъ жаромъ. Парламентъ водрочивъ ся на необмеженный часъ.

Наслѣдникъ престолу перебравъ ся зъ Ларисы до Тирнавы (въ Тесаліи на границі). Его жена лишила ся въ Ларисѣ. Турки идуть на Ларису; грецке войско здержуе ихъ; страты по сторонѣ турецкой великі. Подѣ Менаккою, вѣдки веде дорога до Мелюны, а дальше до Ларисы, веде ся завзята борба; Греки заняли тамъ три важныя точки.

Въ Епірѣ бомбардуютъ грецкі кораблѣ надморске мѣсто Превезу; грецке войско иде на Превезу и Иніну. Мѣсто Арту Турки опустѣли.

Зъ Царгороду зновъ доносятъ: Грецкій нападъ на Кранію вѣдцерто. По 28-годинній битвѣ заняли Турки Мелюну и два грецкі форты. Турки посувають ся на передъ, Греки утѣкають. Вчерашня борба еквичила ся занятѣмъ вѣсхъ грецкихъ становищъ. Межи Мелюною а Тирнавою грецкі страты величезны. Одинъ паша навѣ вчера подѣ Тирнавою. Турки перейшли вже на землю грецку. Вѣсть про заняте Превезы Греками не справджуе ся.

Дѣбата надъ галицкими выборами въ парламентѣ.

Промова президента министровъ гр. Баденього.

По вѣдчитану генеральной реляціи на мѣстника кн. Сангушка зъ галицкихъ выборовъ, представивъ гр. Бадені пять подѣвъ выборовъ: въ Комарнѣ, Черневѣ, Березовицѣ великій, Стоянцяхъ и Скольмѣ, ось якъ:

Въ Комарнѣ были розписанъ правыборы на день 24 лютого. Въ наслѣдокъ оживле-

нон агитаціи руского комитета выборочного збѣшли ся выборы вже передъ 6^{1/2} год. рано въ урядѣ громадскѣмъ и ждали на початокъ выборовъ. О год. 8-ой рано повѣдомило староство рудецке, що правыборы вѣдложены на слѣдуючу среду за-для заведужаня комисаря, назначеного до тыхъ выборовъ. Але що и першій речинець правыборѣвъ, вызначенный на день 19 лютого, бувъ вѣдложенъ за-для неточности листѣ выборовихъ и тогдѣ вже дорѣкано бурмістрѣви д-рови Яклиньскому, то теперь, коли зачали выбубновати повнове вѣдрочене речинця, повстало мѣжъ рускими радикалами (!) сильне огрѣчене на Яклиньского. Товпа, у-гощувана горѣвкою не выкрытыми доси особами (!), не розходила ся, а коли Яклиньскій въ полудне переѣздивъ по-при шю, вѣдгрожу-вала ся. Однакъ анѣ Яклиньскій анѣ вахмістеръ жандармеріи Попель не привязували до тои грозбы большои ваги, бо въ товпѣ были переважно самы подростки. По полудни прибувъ до Комарна управитель дѣбрѣ Троянъ та разомъ зъ Яклиньскимъ удали ся до директора товариства задаткового, чтобы порадити ся надъ кандидатами зъ обѣхъ курій выборовихъ. Не-доволені выборы пѣйшли за ними и установились передъ будынкомъ касы задатковон. Згаданий три мужъ выслали посланця, чтобы ще кѣлькохъ умѣркованныхъ (!) Русинѣвъ скликати на сю нараду, а тогдѣ стоячій на дворѣ думали, що скликують мѣщанъ для переведенія тайкомъ правыборѣвъ. Товпа вдерла ся до лѣвокасы и мимо опоры жандармѣвъ, на-кинулася на Трояна и Яклиньского. Троянъ утѣкъ на своѣмъ вѣзку до Хлопѣвъ, а Яклиньского, окровавлено и лежачого въ ровѣ, вѣдвѣвъ вахмістеръ жандармеріи до дому Бухобавма. Тамъ сховавъ ся Якл. на подѣ, а жандармъ уставивъ ся при входѣ. Товпа подѣли-ла ся на двѣ части: одна глядала за Якл., а друга удала ся до уряду громадского, зъ-вѣдки забрала листы выборові и печатку. Коли вѣдтакъ збѣшла ся товпа на рынокъ, роздава-лись погрозы на Поляковъ и „панѣвъ“. О 7-ой год. вечеромъ удало ся тремъ жандармамъ привернути спокій. Въ часѣ цѣлой подѣвъ не ужили жандармы оружя, побоючись (!) пере-вѣдати напастниковѣ. О год. 8-ой удавъ ся Якл. до мешканя поборця податкового, зъ-вѣдки на возѣ вѣдѣхавъ до Хлопѣвъ. При нападѣ на касу задаткову, хтось укравъ 500 ар. готѣвки. Але що говорено, мовѣ то дѣмъ Якл. мае бути збуреный а фальварокъ Хлопы спаленый, зажадали жандармы асистенціи войсковой. Прибувъ о пѣвночи шкадронъ уланѣвъ зъ Гор-рода и три жандармы зъ концѣпистѣмъ староства рудецкого. Увязнено 70 напастниковѣ, а асистенція войскова зъ 24 войковѣ полищи-ла ся въ Комарнѣ до 4 марта. Зъ увязненыхъ придержано въ судѣ карѣмъ въ Самборѣ 37 особѣ.

Въ Черневѣ, пов. станиславѣского, вѣдбували ся правыборы 26 лютого, передъ полуднемъ зъ загалной куріи, по полудни зъ сѣльской. Правыборы зъ загалной куріи вѣд-були ся спокійно и выбрано, що правда дуже незначною (!) большостою сторонникѣвъ кан-дидата польского комитета центрального: жи-да Маргулеса, вѣйта Робачевского и двохъ господарѣвъ. Нѣхто не пѣдносивъ протесту. Коли комисія вѣдходила въ полудне на обѣдъ, полишила акты выборові на столѣ незамкнені. Бути може, что вглянено въ ті акты, бо мѣжъ людьми розбѣшла ся поголовка, що протоколъ выборові пофальшовано. Але се неправда, вже хочъ бы зъ тои причины, що комисаръ не бо-явъ ся лишиши акты въ публичномъ лѣокалі.

По полудни зачалась правыборы зъ сѣль-ской куріи. Коли жидѣ Ентельбергъ станувъ передъ комисією, збѣрана товпа пѣднесла крикъ, що сей жидѣ вже разъ голосувавъ. Мимо упомнѣн комисаря не уставѣвъ гамѣръ. Ен-гельберга и другого жида, що бувъ въ лѣока-лі, потурбовано. Коли заколотъ змѣгавъ ся, комисаръ не чуячись безпечнымъ, перервавъ выборы и выѣхавъ зъ села. Товпа оббила жи-да Маргулеса, головного агитатора „паньской“ партіи. Ще тои самои ночи высладо староство вахмайстра жандармеріи Франца Нидерлѣго и трехъ жандармѣвъ до Чернева, чтобы го-ловныхъ виновниковѣвъ увязнили. Рано 27 лю-того прибули жандармы и увязнили вѣсехомъ

селянъ, а вахмайстеръ довѣрочно (!) довѣдавши ся, що задумують ставити чинный опѣръ, по-спѣшивъ ся чимъ-скорше списати протоколъ зъ увязнеными и для безпечности наложивъ имъ кайданы. О год. 8-ой роздавъ ся звукъ звонѣвъ; вахмайстеръ побѣгъ до церкви и по-бачивъ, що народъ збѣгае ся зѣ вѣсхъ сто-ронѣвъ. Зазыву вахмайстра, чтобы перестали дзвонити, не услухано, а коли вѣнъ вернувъ до уряду громадского, то и тамъ заставъ тов-пу людей, котрі домагали ся, чтобы увязне-ныхъ увѣльнено. Товпа напирала чимъ разъ больше на жандармѣвъ, а по четверть години вѣлѣвъ вахмайстеръ вывести увязненыхъ зъ будынку громадского, зазываючи людей въ имени права, чтобы розступили ся. Коли пер-ші чотири увязнені появили ся на порозѣ, народъ кинувъ ся, чтобы ихъ увѣльнити. Вах-майстеръ добувъ шавлѣ и не давъ вѣдбити увязненыхъ. Коли другі чотири увязнені подѣ проводомъ жандармѣвъ Панькова и Подолев-ского выйшли, народъ наперъ на нихъ зъ та-кою силою, що жандармы лѣдми могли ру-шится ся. Тогдѣ кождый зъ нихъ пхнувъ по два або три разы багнетомъ, по чѣмъ Петро Стасюкъ погибъ на мѣсці, чотирохъ селянъ ранено и одного скалѣчено въ крижѣ. Товпа розступила ся и жандармы вѣдвели увязне-ныхъ до Станиславова въ супровѣдъ грома-данѣвъ. Увязнено 24 селянъ и притримано ихъ у вязниці слѣдѣй до 16 марта (до выборовѣ), а мѣжъ ними не було нѣдного правыборця. Въ Черневѣ стоявъ вѣддѣль пѣхоты черезъ вѣсѣмъ днѣвъ.

Переглядъ політичный.

Зъ Петербурга доносятъ, що пѣсля уря-довой програмы цѣсаръ Францъ Госифъ въ товариствѣ архикнязя Оттона приѣде дня 26 с. м. до Варшавы, де его прийме почетна служба и почетна компанія его полку драго-новѣ. Дня 27 цвѣтня прибуде цѣсаръ до Пе-тербурга. На дворѣ повѣтае его царъ, царека родина, власти и почетна компанія его грена-дирского полку. Зъ дворѣца до зимовои палаты утворить гвардійске войско улицю. При вѣзѣдъ до зимовои палаты дадутъ зъ крѣпости 31 пу-шочныхъ выстрѣловѣ. Вѣдтакъ цѣсаръ вѣдѣ-дае царицу, обѣска буде принимати міні-стрѣвъ и двѣрскихъ достойниковѣ, а потому депутаціи своихъ полковѣ. По снѣданю вѣдѣ-дае цѣсаръ членѣвъ царской родины. Вечеромъ вѣдбуде ся двѣрскій обѣдъ. Дня 28 с. м. ула-дженій буде великій переглядъ войска; вече-ромъ родинный обѣдъ и выстава въ театрѣ. Дня 29 с. м. буде цѣсаръ на снѣданю въ ав-стрійско-угорской амбасадѣ, а потому буде принимати депутацію австрійско-угорской ко-лошій. Вечеромъ родинный обѣдъ, а по обѣдѣ вѣдѣзѣдъ цѣсаря.

Обѣ хлопекъ полуднево-африканскій ре-дублики, Трансваля и Оранія, вѣйшли зъ собою въ союзъ ще тамтого мѣсяця. Те-перь подають дневники текстъ договору. Уго-да мѣжъ обома республиками е, якъ видко, по-ки-що тымчасова, але она веде до якъ най-тѣснѣйшой федеративной злуки. Въ договорѣ каже ся, що обѣ державы пересвѣдчені о звязяхъ крови и взаимной приязни, бажаютъ интересы обѣхъ раѣвъ учинити спѣльными и въ тѣй цѣли перевести федеративну злуку; але знаючи, что така злука буде можлива ажъ за кѣлька лѣтъ, радѣ вже и теперь назначити те свое бажане и для того постановляють: 1) вѣчный миръ и дружбу мѣжъ обома републи-ками; 2) зѣобовязують ся взаимно вѣсми си-лами удѣляти одна другой помѣчь, коли бы независимѣсть котрой зъ нихъ була въ небез-печенствѣ, — хѣба бы держава, вѣдъ котрой друга жадае помѣчи, выказала, что справа тои, котра помѣчи жадае, не е справедлива; 3) правительства обѣхъ державъ уважуютъ за рѣчь бажану, чимъ скорѣйше информувати ся взаимно о тѣмъ, что могло бы грозити мирови або независимѣсти одной зъ обѣхъ державѣ. Крѣмъ того въ дальшихъ постановкахъ каже ся, что права и обязанности офицѣровъ и грома-данѣвъ тои державы, котра другой удѣляе по-

мочи, мають установляти спѣльно оба прави-тельства и обѣ народны рады. Въ обѣхъ дер-жавкахъ мають бути установлені законы, пѣ-сля котрыхъ громадяне одной и ихъ правны потомки при переселеню до другой мають за-разъ по зложеному присяги стати громадянами тои другой зъ вѣсми правами. Вѣднці мае бути установленя спѣльна рада безъ законо-датной власти; кожда зъ обѣхъ державѣ вы-сылае до тои рады по пять послѣвъ. Ся рада мае збратися бодай разъ на рокъ, и до неи належати будуть спѣльныя справы обѣхъ дер-жавѣ, якъ взаимна оборона, торговля и т. и.

Новыборчій процесъ о §. 083. к.

Якъ у насъ вже була минувшого тыждня звѣстка, прокураторія державна въ Тернополи обжалувала о. Ивана Колянковского, па-роха зъ Ходачкова великого (подѣ Тернополемъ) о переступлене §-у 308 зак. карн. [„ширене фальшивыхъ, непокаячихъ вѣстей“ — кара за се: строгій арештѣ вѣдъ 8 днѣвъ до 3 мѣсяцѣвъ]. Карна розправа въ тѣмъ дѣлѣ вѣдбула ся передъ одинокимъ су-дѣю въ Тернополи въ среду мин. тыждня [замѣтна рѣчь, що прокураторію заступавъ самъ прокураторъ п. Млынарскій]. Актѣ об-жалованя обвинивъ о. Колянковского за такі рѣчи: що дня 19 лютого с. р. [въ часѣ пра-выборѣвъ] вѣнъ выславъ бувъ своего дяка Кирила Бѣлича на присѣлокъ Калясантѣвку повѣдомити людей, что того дня мають вѣдбу-ти ся правыборы, та що ходачковского вѣйта тримавъ подѣ вартою; — крѣмъ того обжа-лованный — якъ донесла жандармерія, покли-куючись на провѣзора церковного Миколу Та-баку, — мавъ въ церквѣ въ проповѣдничѣй те-роризувати людей противъ панѣвъ, выговору-ючи, що уха пообрывае, коли-бъ хто важивъ ся при правыборахъ голосувати на паньску сторону. О тѣмъ вѣсми донесла жандармерія староству, а староство до прокураторіи.

По вѣдчитаню акту обжалованя судѣя у-дѣливъ слова обжалованому. О. Колянковскій, попередъ всего заперечивъ, мовѣ-бы вѣнъ зъ проповѣдничѣй терроризувавъ народъ и пѣдбу-ривавъ противъ панѣвъ. Се чѣста неправда. Противно, вѣнъ учивъ згоды, любви и пошано-ванія мѣжъ верстами суспѣльными — чтобы чужого не бажали, але при тѣмъ своего пиль-нували. Що-до выборовѣ — то самыя парохіане заздалегѣдъ упросили его, чтобы не лишавъ ихъ безъ проводу, и вѣнъ вволивъ ихъ волю, тымъ больше, что Архипастирске посланіе при-поручило духовенству поучити народѣ о вы-борахъ и стати ему до помѣчи. — Дѣточно закиду, мовѣ-бы о. Колянковскій допустивъ ся переступленя черезъ ширене фальшивыхъ не-покаячихъ вѣстей, сказавъ вѣнъ въ своѣй о-боронѣ: „Щобы я допустивъ ся такого пере-ступленя, се неправда; такий закидъ скорше можна зробити особамъ урядовымъ, котрі дѣйстно могли ажъ надто алармующо подѣ-лати на народѣ. Именно донесено менѣ, что зѣхавъ комисаръ [въ шапцѣ зъ рожею] въ-ночи перевести правыборы. Я сказавъ, что се не може бути. Тымчасомъ Яцко Явный оповѣ-давъ, что дѣйстно ексекторъ переводить пра-выборы, бувъ навѣтъ заступникъ вѣйта; одѣнъ пыталъ ся, на кого хто голосуе, а другій за-писувавъ голоса. „Коли больше насъ пришло — оповѣдавъ Явный — ексекторъ сказавъ, что вже „за пѣзно“, а побачивши мене и зна-ючи, что я его пѣзнавъ, обернувъ усьо въ жарѣ.“ То само подтвердѣвъ Иванъ Бѣличъ. — Дня 18 чи 19 лютого пришовъ до мене Петро Зорѣй и сказавъ менѣ, что довѣдавъ ся вѣдъ полиціи Казика Стахурского [Полякъ, бо Ходачковъ село мѣшане], что того дня о 11 годинѣ вѣдбудутъ ся правыборы. Я спытавъ Зорѣя, чи можна тому повѣрити, а той ска-завъ, что нема сумнѣву, бо полиціа просивъ, абы его не зрадити, бо вѣнъ дѣставъ „окрипѣ стѣги пакызъ“ заховати се въ тайнѣ, отже мѣгъ бы стратити посаду. Зваживши, что полиціа, котрый у насъ оголошуе урядовы справы, мѣгъ знати вѣдъ вѣйта о выборахъ, а вѣдтакъ зваживши на увагу, что въ роцѣ 1895-омъ пра-выборы у насъ переведено нелегально, я взявъ сю вѣдомѣсть за правдиву и пѣславъ Бѣлича

ДОСТОЙНІЙ ПАНЬ!

Пробуйте только разъ выпрасовать „Ба-жанта“ крохмалъ бриллантовый до на-тирания, а переконаетесь, что волю о много-практичѣйшій и лучшій вѣдъ нишого. Отже жадайте только:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ БРИЛЛАНТОВЫЙ

вѣдзначенный великимъ медалемъ с рѣ-нымъ въ роцѣ 1894.

Набути можна у всѣхъ торго-вляхъ корѣннѣхъ. 106 7—50

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 6-тій годині по полудні. Літературний додатокъ „Віслютека найнаменитшихъ повѣстей“ виходить во второкъ, и во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львові Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославію Л. Крижановскій; — у Вѣдні: М. Duker, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I, Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платитъ у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрію: за границею:
на цілий рікъ . . . 18 гр. на цілий рікъ . . . 24 гр.
на півъ року . . . 9 гр. на півъ року . . . 12 гр.
у Львові:
на цілий рікъ . . . 16 гр. на півъ року . . . 8 гр.
на чверть року . . . 4 гр. на місяць 1 гр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи авертають ся лише на попереднє застереженіе. — Рекламациі неопечатані вольні вѣдъ порта.
Подорожнє членю коштує 8 кр. а в.
Оголошенія звичай приймають ся по ціні 10 кр. вѣдъ однимъ стрічкою инсератовъ або експедиціі „вѣдъ рубриці“ „Надоболане“ по 25 гр. а в.
Недѣли и инші доносенія приватній часитъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

У Львові дня 21 н. ст. цвітня 1897.

Въ нашбѣмъ справозданню підля стенографічного протоколу зъ дебати надъ надужити-ми виборчимъ въ Галичинѣ подали ми майже дословно обшарну промову президента міністрівъ г-р. Баденіого. Зробили ми се для того, щоби показати, зъ якого становища виходячи оперъ г-р. Бадені оборону своєї власної особи, правительства и шляхотско-польской кліки верховодячої, а вѣдтакъ які докази и факти представивъ вѣдъ на правдивість своїхъ высказань. Становище, яке займає г-р. Бадені, було дороговказомъ для прочихъ бесѣдниківъ кола польского, бо они паразитували слова свого земляка-преміера по втаряли за нимъ пѣсопку о тероризмѣ виборчимъ зъ руской стороны и о незаконній радикально-переворотній агітації руского духовенства. Таку тактику піддала праса польска, стояча на услугахъ центрального комітету, ще заздалегідъ, въ самбѣмъ розгарѣ руху виборчого, и ся тактика, якъ бачимо, була такожъ успѣшно примѣнена въ парламентѣ підчасъ дебати надъ галицкими виборами. Тактику польской праси наклеивала оцінія публична назвою „клевета“, а численній спростованія оклеветаной стороны, помѣщений въ газетахъ польскихъ, суть найльпшимъ на се доказомъ. Таки самі спростованія повинні бути зазначені при нагодѣ и въ парламентѣ, щоби загальмъ виробити собѣ правдиве понятє о вартости цѣлон обороны. Не сумнѣваемо ся, що наші три послы выкористають вѣдповѣдну нагоду, а матеріалу на ти спростованія доставлять имъ невинно оклеветаніи.

Взявши въ оборону політику кола польского, не признавъ г-р. Бадені и на свою власну особу, представляючи себе, а вглядно свое становище на чолѣ державной адміністрації, причиною тыхъ завязатыхъ атакѣвъ и жертвою неоправданой напасти. Підъ тымъ вглядомъ мавъ г-р. Бадені до певной мѣры повну рацію. Въ урядовій дѣяльности г-р. Баденіого, такъ знаменитой и вѣрно представленій торбѣ журналомъ „Die Zeit“ въ статьи „Vom Bezirks-effendi zum Grossvezir“, тягнуть ся немовъ червона нитка всѣлякого рода выборы. Тожъ коли збѣде дебата про галицкі выборы, неможлива рѣчь, щоби не наткнути

ся на особу г-р. Баденіого. Оба ти понятія стали ся у насъ въ Галичинѣ въ послѣднихъ десяти рокахъ майже тотожні; они взаимно доповняють ся и покрывають ся. Але сумна и пожалованя гѣдна при тѣмъ всѣмъ рѣчь, що навіть теперъ, коли г-р. Бадені стоить по-за Галичиною, лучать его особу и его урядове становище зъ выборами галицкими. Вѣдъ самъ признавъ се въ своій промовѣ, але на доказъ, що выеманициувавъ ся зъ сѣи лучности, мѣгъ лишь дати свое слово чести. Однакъ ще и тогдѣ давъ ся чути заперечуючий окликъ пос. Окушевского.

Президентъ министровъ завчасу постаравъ ся о матеріалѣ до своєї промовы. Дванацять урядниківъ львовского намѣстництва, якъ говоривъ Дашинскій, розбрило ся по Галичинѣ прибирувати факти. Зъ тими фактами стацувъ г-р. Бадені передъ парламентомъ. Ти факти не вѣдносили ся до піднесенихъ закидѣвъ, будьто въ прасѣ, будьто въ протестахъ, будьто въ самбѣмъ дебатѣ, лишь мали послужити доказомъ на терористичну агітацію виборчу зѣ стороны покривденого населенія. Вѣдъ ти факти пригадують намъ дописи и статьи польскихъ газетъ зъ періоду виборчого. Майже при кождѣмъ фактѣ, наведенѣмъ чи то г-р. Баденіимъ чи шефомъ секційнымъ Чапкою, зазначувано, що слѣдство судово-карне веде ся а результатъ того слѣдства поки что не вѣдѣстны. А однакъ мимо того подано ти факти за доказы мнимого тероризму. Якъ погодити одно зъ другимъ? Слѣдство веде ся, а парламентъ повиненъ набрати пересѣдченія о правдѣ тыхъ слѣвъ. И выйшло зъ того такє, що и пр. въ описѣ подѣвъ въ Березовицѣ великій о. Мироновичъ представляє ся не ино головнымъ агітаторомъ але самымъ проводиремъ розрухѣвъ, а тимчасомъ судъ не підносить обжалованія противъ о. Мироновича. Село Смерекѣвъ зачислене мѣжъ ти мѣсцевости, де завдяки мнимо терористичной агітації священства приходять до розрухѣвъ, — тимчасомъ въ переведеній розправѣ карной не згадано анѣ имени священника. Такъ само зъ прочими фактами и доказами; вѣдъ они були піднесені зъ такою рѣшучістю, якъ бы они были ствержені не ино судово-карнымъ слѣдствомъ, але и мали за собою вже и судові засуды. Правда, що для стероризованія

и політичныхъ цѣлей виборчихъ можна було заряджувати увязненія священниковъ, доходженія судово-карній противъ нихъ, ба навіть засуды въ дорожѣ адміністраційной, — але послугувати ся такимъ матеріаломъ доказовымъ при дебатѣ парламентарній се мабуть дешо за — вѣдважно. А однакъ сымъ разомъ мы были свѣдками, що покористувано ся тою тактикою, щоби повернути цѣлу справу на вѣдворотъ, щоби, якъ сказавъ головный махеръ виборчий г-р. Войтѣхъ, выступати въ роли не обжалованого а жалѣбника.

Для того повтаряемо, справа ще не скінчена. Наші независимі послы не почувли опрокінєня закидѣвъ своего обжалованія (г-р. Бадені запевнивъ, що комісія легітимацийна буде могла надъ тымъ застановити ся), але натомисть дѣтали вѣдъ правительства актѣ обжалованія. Заперечили що правда устами пос. Танякевича противъ сего правительственного акту обжалованія, але, підля нашой гадки, не повинні на тѣмъ попережати, лишь точка за точкою перейти піднесеній закиды и выказати ихъ неправду. Сего wymagaє передовѣмъ честь нашого патріотичного духовенства, такъ безвзглядно нарушеня. Сего wymagaє такожъ честь цѣлого народу руского. Выкажѣмъ, що закидуваній намъ тероризмъ бувъ лишь конечною самоохороною для ратованія загроженихъ и потоптанихъ правъ, що такого тероризму анѣ намъ вѣддати ся анѣ его выпирати ся, що сѣи тероризмъ бувъ и мусить бути при „польскій господарѣ“ та що годѣ называти тероризмомъ оборону правъ горожанскихъ. Законъ и право для всѣхъ однакъ и мы хочемо, щоби они были безвзглядно пошановані и выконувані въ Галичинѣ. Для насъ не може бути мѣрдатною політика кола польского, хочъ бы и якъ она была staatserhaltend и вѣдповѣдна интенціямъ та цѣлямъ правительства; — для насъ по-надъ все законъ.

Дебата надъ галицкими выборами въ парламентѣ.

Промова президента министровъ г-р. Баденіого.

Въ Березовицѣ великій — оповѣдавъ дальше президентъ министровъ г-р. Бадені

гостивъ у себе дня 28 лютого загально по-важаний господаръ Русинъ Пилипъ Пѣдгайный болше товариство, зложено зъ 8 Поляковъ и 15 Русинѣвъ. При тѣи нагодѣ обговорено справу правыборѣвъ, що мали вѣдбути ся 3 марта. Наразѣ о пѣвночи задзвонено и колька сотъ людей окружило хату Пѣдгайного. Зъ пѣзнѣйшихъ доходженъ показало ся, що заалармовано людей вѣстїю, мовъ то въ хатѣ П. зѣбрали ся Поляки, щоби перевести правыборы. Селяне пѣдъ проводомъ о. Мироновича збѣгли ся передъ хату, щоби перепинити ти выборы.

Тутъ подавъ г-р. Бадені таку характеристику о. Мироновича: О. Мироновичъ, будучи рускимъ кандидатомъ на посла, розвивавъ вѣдъ колькохъ мѣсяцѣвъ безвинну агітаторску дѣяльність и пропагувавъ свою кандидатуру при кождѣи нагодѣ, а передовѣмъ зъ проповѣдницѣ. Его поведєна была такъ пристрастна, що депутація его парохіянъ явила ся 18 марта въ львовскѣмъ намѣстництвѣ зъ просбою, щоби его перенести. О. Мир. приказувавъ селянамъ давати знакъ дзвономъ на случай призыва комісаря и численно являти ся до правыборѣвъ.

Мѣжъ гѣстими Пѣдгайного бувъ комісаръ староства Хлендовскій, тожъ поголоска, мовъ то вѣдбувають ся правыборы въ хатѣ П., могла найти вѣру у селянъ. Обавя селянъ була безпѣдставна. Вѣйтъ березовицкій дѣставъ урядове повѣдомленє дня 28 лютого (чи не вѣдъ комісаря Хлендовского? — Пр. ред.), що правыборы вѣдбудуть ся 3 марта; оголосивъ се заразъ (!) въ громадѣ, якъ устно такъ и плякатами. — Товпа станувши передъ хатою Пѣдг., въ одной хвилѣ здемолювала цѣлу хату. Гѣстѣ мусѣли чимъ скорше вѣткати. Въ тѣмъ крикувавъ хтось, що жандармы идуть, и въ одной хвилѣ товпа розбѣгла ся.

О год. 3-тѣи въ ночи прибули чотири жандармы, але въ громадѣ бувъ цѣлковитый спокѣй. На другій день прибула комісія судовая и вѣдѣлъ кавалеріи зъ 42 вояковѣвъ. Жандармы повязили проводниковѣвъ нападу; въ селѣ наставъ спокѣй, такъ що правыборы були переведені безъ заколоту. Жандармерія и войско не ужило оружя. О. Мироновичъ выдаливъ ся зъ села заразъ по тѣи подѣи и явивъ ся ажъ дня 3 марта на правыборы. Жандармъ

2)

ВЕФТАНІЯ.

Написавъ Т. Максимѣвъ.

(Далѣе.)

Въ колька днѣвъ вертавъ Исусъ зъ Брусалима, де старшина вже хотѣла убити его, и вступивъ до Вефтаніи. Підчасъ того зайшовъ Гуду до Нефталіма. По довбій бесѣдѣ Нефталімъ вернувъ розмову на давню любовь Гуду.

— Ну, подякуй Богу, Гуду, що ты забувъ за свое горе!

— Скорше Джорданъ наверне свои воды въ гору, якъ я забуду за Маріямъ! Тѣлько не маю способу ви собѣ зъєднати. Я вже и Лазаря просивъ, и сватѣвъ посылавъ, а все на дармо. Ще называли мене лихими словами. Але хотій Учителъ не каже ворогамъ памяти, а Лазареві того не забуду!

— Добре кажешь! око за око, зубъ за зубъ, душу за душу. А честь не значить то, що и душа? Я тобѣ поможу... Маешь ось-тутъ порошокъ. Иди до Лазаря, ще разъ попроси его о сестру. Вѣдъ дуже гостинный, а хотій не любитъ тебе, прийме тебе сикеромъ. Але ты не пий, доки и вѣдъ зъ тобою не напе ся, и то зъ твоєї чашѣ на знакъ, що тобѣ прощає. Твоя рѣчь буде сѣи порошокъ до чашѣ выпити. Що потѣмъ стане ся, то вже моя голова. Але Маріямъ буде твоя.

Утѣшенный Гуду поцѣлувавъ край ризы старого учителя.

— Ты роса на зѣвалу мою душу! ты менѣ вертавъ житє.

Сказавши тѣе, вѣдѣшовъ просто до дому Лазаря. Исусъ бувъ уже вѣддаливъ ся, а Гуду зайшовъ до Лазаря нѣбы-то довѣдатись,

куды вѣдѣшовъ Учителъ. Тамъ заставъ родину засмучену тымъ, що Учителъ забавивъ такъ коротко; але для захованя звичаю гостинности Марта поставила хлѣбъ и вино передъ Гуду и зѣставила его зъ Лазаремъ. Сестры обѣ вѣдѣшли до своихъ занять.

По короткѣмъ молчанню Гуду промовивъ:

— Лазарє! честный твой родѣ, а я недостойный поваживъ ся піднести очи мои на сестру твою... прости менѣ! Але знай о тѣмъ, що вѣдъ трехъ лѣтъ я ви люблю; хотѣвъ-емъ забути, але, Богъ менѣ свѣдкомъ, не могу! За-для неи я поправивъ свое житє, черезъ ню я пѣзнавъ Учителя и ставъ-емъ его ученикомъ. А не мущу бути такимъ нечестнымъ, коли Учителъ выбравъ мене до числа своихъ дванацять избранныхъ. Для того ще разъ послѣдній прошу тебе: дай менѣ твою сестру за жену, а я буду твоимъ рабомъ...

— Выбачай, — промовивъ Лазарь, — але Маріямъ казала, що не хоче жадного мужа, тожъ силувати ви не могу. Даруй менѣ, що я тобѣ и давнѣйше вѣдмовивъ та и може сказавъ яке слово, котре, якъ каже Учителъ, не повинно вийти по-за загороду устъ моихъ. Виджу, що маешь жалѣ до мене, бо не вѣдъ много хлѣба и погорждаешь чашею вина.

— Нѣ, Лазарє! Я жалю не маю до тебе, але ты видко не можешь менѣ дарувати мои смѣлости. Коли ти менѣ простишь, выйми чашу; але ты мою, а я твою до дня на знакъ згоды и любви, бо мы оба ученики Назарейца.

— Добре, братє! учиню твою волю, хотъ я не звикъ пити болше якъ одну чашу, а я вже нинѣ разъ мавъ гѣстѣ.

За дверми указали ся лица невѣстѣи и Лазарь выйшовъ до нихъ — покликати ихъ на свѣдѣкъ згоды. За той часъ Гуду всы-

павъ зъ маленькой коробочки бѣлый порошокъ до своей чашѣ. Вино закипѣло легко и слѣду порошокъ не осталось.

— Ходѣте сестры! будѣте свѣдками згоды и приязни межи нами, а на знакъ примирєня мнѣямо нашъ чашѣ.

Гуду глянувъ на Маріямъ, почервѣнѣвъ, поблѣдъ и зробивъ рухъ, якъ-бы хотѣвъ не дати своей чашѣ; но коли Лазарь подавъ ему свою чашу, Гуду подавъ Лазареві свою и однимъ духкомъ выпили оба и вывернули чашѣ, на знакъ, що порожніи. Лазарь обявъ Гуду, котрый поблѣдши не вѣддавъ ему устиску, але удаючи посѣхъ попрацавъ чимъ скорше господаря и вѣхѣднымъ звичаємъ поздоровивъ женщинъ.

Выйшовши зъ Вефтаніи Гуду гонивъ зъ поспѣхомъ допытуючи ся, куда пѣйшовъ Учителъ.

На другій день розбѣшла ся чутка, що Лазарь заслабъ тяжко, а у вѣчѣрѣ плачь жєнщинъ давъ знати, що умеръ.

Нефталімъ, довѣдавшись о всѣмъ, выславъ тайного пѣсланца за Исусомъ — повѣдомити народъ проводившій Учителя о смерти Лазаря, щоби тымъ способомъ дѣйшла вѣстка до Исуса. Але третего дня пѣсланецъ вернувъ зъ вѣдомостію, що Исусъ уже знає о всѣмъ и вергає до Вефтаніи. Нефталімъ чимъ скорше злѣзъ зѣ свои крышѣ и чекавъ у дверехъ своего дому.

Коли Исусъ вернувъ до Вефтаніи, Нефталімъ удавъ ся до гробу Лазаря и скрывъ ся недалеко помежи двѣ сикоморы. Недовго тамъ чекавъ, бо недовзѣи пришовъ Исусъ — и Нефталімъ бувъ невидимымъ свѣдкомъ воскресєня Лазаря. А коли Лазарь вставъ и середѣ товпы рознѣсъ ся голосъ зачудуваня и оклика радости, Нефталімъ крикнувъ: „То вѣдъ!

то Мессія!“ — и умлѣвши нестереженный зсунувъ ся на землю.

Лазаря повели торжественно до дому.

Слуга Нефталіма, заспокоивши свою цѣкавѣсть, вертавъ такожъ до дому, но йдучи напростецъ стєжкою спостерѣвъ своего пана безъ памяти межи сикоморами. Запуганный зачавъ трясти нимъ, принявъ воды, и по хвилѣ удало ся ему привести Нефталіма до притомности. Запровадивъ его до дому, але той, своимъ звичаємъ, казавъ вывести ся на крышу. Холодъ вѣчѣрный адавало ся вертавъ ему цѣлковиту притомнѣсть; однакъ слуга на вѣдъ пытанія дѣставъ вѣдповѣдъ: „То вѣдъ! то Мессія! то той самъ!“ Слуга стоявъ зѣ-далека, чекаючи на які приказы, але видячи своего пана въ звичайной задумѣ, вѣдѣшовъ до своихъ занять. Коли-жъ по довбій хвилѣ повернувъ, заставъ своего пана сидячого на тѣмъ самбѣмъ мѣсци, але зблизивши ся, побачивъ зѣ острахомъ, що панъ его не живє. Доказъ, що Исусъ есть Мессією, убивъ скептики-философа.

Въ домѣ Лазаря радѣсть. Люде сходятъ ся изъ всѣхъ сторѣвъ. Половина Брусалима выйшла оглядати воскресеного Лазаря. Маріямъ, щаслива, цѣлує и обймає Лазаря, но здаєтъ ся ще зѣ болышою любовію глядѣти на Исуса; она обожаетъ его, правдиво узнає яко Бога. Гуду зѣ боку глядитъ на все. Обѣтница Нефталіма не дописала. А Маріямъ така красна въ своій радости! Очи Гуду слѣдятъ кождый ви рухъ.

Лазарь спостерѣвъ Гуду, кивнувъ головою и какое двѣзначно усмѣхнувъ ся, мовъ-бы казавъ: „Я все знаю, але не удало ся тобѣ...“ Понуро сидѣтъ Гуду, думки его страшны, задрѣтъ якъ гадина сѣе коло сердца, страхъ передъ карою за отропнє мѣшає ся зѣ думка-

вбзавъ о. Мир., щобы ставивъ ся до суду тернопільского, але при томъ его не увязывивъ, лишь его водставивъ. О. Мир. бувъ придержаний у вязниці 11 днівъ.

Після доходжень — закбичивъ гр. Бадені — нема найменшого сумніву, що Миновичъ спонукавъ селянъ до нападу на хату Подгайного. По побдбурюваняхъ, якъ систематично вели ся водъ мѣсяцѣвъ, прийшло сему священникови легко побдбуряти селянъ на противу партію до тои степені, що они рѣшили ся помститися на Подгайномъ. Рѣвножъ сконстатовано, що Миновичъ ишовъ на чолѣ напастниковъ и кликавъ до идучихъ за нимъ селянъ „гура! на Поляковъ!“

[Отею реляцію президента міністрѣвъ про подѣвъ березовицкѣ, а передовѣмъ про участь въ нихъ о. Миновича, — просимо порѣвнати зъ доходженемъ судово-карнымъ и зъ розправою карною, яка нинѣ зачала ся въ Тернополі. — *Прим. Ред.*]

Въ Стоянцяхъ, пов. мостиского, явили ся дня 1 марта два жандармы, щобы увязнити селянъ Дмитра Лѣгана и Сенька Фігу за небезпечный погрозы на тамошного вѣйта. Оба тѣ селяне мали стати выборцами, тожъ мѣжъ селянами настало велике заворушене и обурене. Жандармы зайшли до хаты Лѣгана и тамъ его закували, а тимчасомъ товпа селянъ збѣгла ся передъ хату и хотѣла увѣльнити Лѣгана. Жандармы добули шаблѣ а водтакъ два разы стрѣляли. Тома Мазуръ погибъ на мѣсці, Вѣйтѣхъ Завадка бувъ тяжко раненый въ руку, а третій селянинъ легко скальченый. До села прибувъ шкадронъ уланѣвъ. Увязнено 53 селянъ.

Причину розрухѣвъ въ Сколѣмъ пояснивъ гр. Бадені грѣзнымъ и вызывающимъ поведенемъ робѣтниківъ, а застрѣлене двоухъ жидѣвъ и тяжке ранене чотироухъ оебѣ чиннымъ заатакованемъ ескортѣ войсковой.

Реляцію отею закбичивъ гр. Бадені такъ: Для иллюстраціи, якъ радикальна партія зумѣла стероризувати и наполохати интелігентнѣйшу частину населена повѣту стрыйского, треба згадати, що многіи выборцѣвъ зъ V. куріи зъ обавы передъ напастями згаданой партіи не скорше важили ся ѣхати на выборы до Стрыя, ажъ доки имъ староста телеграфічно не запоручивъ безпечности та не выславъ комисаря до Скольного, щобы ихъ проводивъ до Стрыя, и не постаравъ ся о водповідну асистенцію войскову на стрыйскѣмъ двѣрці. Приѣздъ выборцѣвъ до Стрыя водбувъ ся въ наибольшѣмъ порядку, а такъ само и выборы и водѣздъ выборцѣвъ. [Се поленене водноосити ся до характеристикной практики стрыйского староства, що-до звоженя скѣльскихъ бойкѣвъ и выпуска ихъ задными двѣрми до голосованя. — *Прим. Ред.*]

Дальшій подѣвъ выборчій розповѣдавъ шефъ секційный бар. Чапка. Зачавъ водъ Давидова. Зъ представлѣния справы бар. Чапкою вышло, що не агресивне поведене Попеля выкли-

кано звѣстий ексцесы, лишь напастливымъ и грѣзнымъ атакѣмъ селянъ-выборцѣвъ.

Про тероризоване выборцѣвъ говоривъ бар. Чапка ось такъ:

На передвыборчихъ зборахъ въ Хоростковѣ водгравало головну роллю греко-католицке духовенство. По безпечныхъ жалобахъ и грѣзбахъ бесѣдниковъ водзавъ ся парохъ (имени его не подавъ бар. Чапка), що треба уважати зрадникомъ того, хто воддасть голосъ на „пана“ та що такій чоловікъ не вартъ навѣть кульки зъ олова. Руске духовенство, станувши на чолѣ селянъ перенятыхъ радикальными идеями, старало ся на довго передъ выборами приеднати выборцѣвъ для своихъ кандидатѣвъ, уживаючи до того всякихъ, навѣть збороненыхъ средствъ, якъ н. пр. грѣзбы карами церковными и т. п. Въ сей спѣсѣ были стероризувани цѣлы громады, такъ що многіи розважнѣйшіи (!) люде здержували ся водъ участи въ правыхъ а нинѣ на елѣпо, зъ обавы передъ радикалами, противъ власного пересвѣдченя, голосували на накинѣныхъ имъ кандидатѣвъ. Вѣдгрожуваня побоями, убійствомъ, подпаломъ и т. ин. можна замѣтити майже въ кождѣй громадѣ.

Въ Постолѣвцѣ поганѣлено комисаря wyborчого, а по его водѣздѣ селяне, побдбунтованіи мѣсцевымъ сотрудничкомъ Палагичкимъ, потурбували вѣйта, одного члена комисіи wyborchoi и трехъ выборцѣвъ. За вырики противъ комисаря засуджено 13 оебѣ админістративно на 14-дневный арештъ, а крѣмъ того заряджено противъ тыхъ оебѣ судово-карне доходжене, котрого результатъ ще незнаный.

При правыхъ въ Увислѣ водзавъ комисаря мѣсцевого пароха за-дѣла агітаціи въ льокалы wyborchoi, щобы выйшовъ зъ льокалоу, тымъ болѣше, що льокало бувъ тѣсный. Парохъ Турула выходячи, сказавъ: „Комисаръ выкидае мене! Люде ратуйте!“ Сей зазывъ спонукавъ люде, що они насильно вдерли ся до льокалоу и заняли грѣзну поставу. Вѣйтѣхъ вѣнкомъ, а прочіи члены комисіи и комисаръ зъ трудомъ спасли ся водъ чинной зневаги.

Въ Хоростковѣ при правыхъ вдерла ся товпа насильно до льокалоу и водгрожувала ся комисіи wyborchoi. Вѣйтѣхъ и комисаръ схоронили ся до приватного мешканя.

Въ Босирахъ въ наслѣдокъ агітаціи пароха Северина Матковского такъ стероризовано жидѣвъ и службу двѣреку, що они не важили ся явитися въ льокалы wyborchoi.

Въ Васильковцяхъ розвинувъ мѣсцевый парохъ вельми завзяту агітацію, звернену проливъ „панѣвъ“ и власти.

Таку радикальную агітацію розвели парохъ въ Гадинѣвцяхъ и Чабарѣвцѣ. Збѣравши довкола себе значне число сторонникѣвъ, ужили тыхъ самыхъ средствъ, щобы стероризувати правыхъ и зъеднати ихъ для поручуваныхъ собою кандидатѣвъ.

Побдбурюючи, противъ „панѣвъ“ зверненій, пристрастній проповѣди въ церквѣ, полахана вѣлькими карами церковными, бите въ двѣ-

ны при приѣздѣ комисаря, щобы нардѣ гро-мадно ставивъ ся въ льокалы wyborchoi и не пускавъ противникѣвъ до урны wyborchoi — все те були средства, ужитіи священниками и ихъ сторонниками, такъ що спокойне переведене правыхъ въ агаданныхъ мѣсцевостяхъ было неможливе.

Въ Блыщиводахъ, пов. жовківського, агітаторъ Луцъ Максимѣвъ взывавъ выборцѣвъ до опоры и наставлявъ на случай злого результату wyborchoi розчерепити голову комисареву wyborchoму. Тѣ ексцесы въ Блыщиводахъ, а такожъ въ Кунинѣ, Деревни, Куликовѣ, Смерекѣвъ, — якъ сконстатовано — были выкликаніи безвзглядною агітаціею, дуже часто подпираною рускимъ духовенствомъ. Именно надуживано амвоны и сповѣди до агітацій wyborchoi, записано wyborchoi, що будуть голосувати лишь на означеного кандидата, въ деякихъ мѣсцевостяхъ выдано гасло, що кождый панѣ, кождый Полякъ має бути повѣщенный. Выборцѣвъ гощено горѣвкою и они пняи являли ся до wyborchoi.

Шефъ секційный бар. Чапка закбичивъ свою реляцію представлѣнемъ подѣвъ въ Валичахъ, пов. мостиского, при котрыхъ вже не мѣгъ якогъ выказати участи руского духовенства.

По томъ забравъ голосъ ще разъ президентъ министровъ гр. Бадені. Зачавъ водъ подѣвъ въ Коломыскѣмъ, котрій, якъ зазначивъ, мусѣтъ бути знаній пос. Окуневскому. Тѣ подѣвъ мали послужити для зъялюстро-ваня тероризму, якого допускала ся радикальна партія супротивъ wyborchoi. Выборцѣ V. куріи зъ Руніуръ голосували противъ радикального кандидата. Коли вертали домѣвъ, зачано ся на нихъ при собѣвскій коримѣ. Шпикарь сховавъ wyborchoi въ пивницѣ, зъ-водки увѣльнили ихъ жандармы и водвели назадъ до староства, а зъ-водтамъ вернули домѣвъ робнжъ при асистенціи жандармѣвъ. При wyborchoi зъ IV. куріи наполоханий wyborchoi вже голосували остенатіи на радикального кандидата. — Выборцѣ зъ Испаса заявили, що будуть голосувати противъ радикального кандидата. Скоро се въ громадѣ стало звѣстне, умовлено ся не пускати до села выборці Василя Лаврука. Вѣйтѣхъ мусѣвъ черезъ пять днівъ ховати ся въ Коломыскѣ. Въ наслѣдокъ сей погрозы прочіи wyborchoi зъ Испаса голосували на радикального кандидата. — Выборцѣви и писаревѣ зъ Камѣнки великою, Іос. Буржинскому, подпалено домѣвъ въ нѣчи на день 16 марта. — Выборцѣ зъ Банѣвъ березовской такъ наполохали ся грѣзбы радикальной партіи, що тайкомъ зложили свои карты легітиматіи въ старостѣ безпосередно передъ выборами и вернули домѣвъ.

Закбичивъ гр. Бадені свою промову такою заявою:

Я мѣгъ бы Васъ ще довго займати матеріялами, котріи маю до розпорядимости, але не позваляю собѣ надуживати довше Вашою терпѣливости. Я не водчитавъ такожъ выслѣдку всѣхъ доходжень, якъ маю передъ собою, а а вѣтъ, якъ Нефталіма, ще робить надѣю... Але по що грозить синедріонѣмъ? Довго думавъ Гудѣ и не зауважавъ, що сонце давно збѣшло; не звернувъ уваги, що вѣтъ въ задумѣ зайшовъ назадъ до Вѣстаніи; не видѣвъ, що люде громадно збирають ся передъ домѣмъ Лазаря. Наразъ збудивъ его зъ задумѣ грѣмкій и довгій окликъ: „Осанна! осанна!“ Поднѣвъ очі а передъ нимъ посу-вавъ ся напередъ величавый похѣдъ. Кѣлькѣ тысячѣ народу зъ надзвычайнымъ запаломъ ишли въ напрямѣ до Брусалима, кидали цвѣты и гили пальмѣ, иншіи стелили свою одежу по дорожѣ, котрою ѣхавъ на ослѣ Учитель. Лице его сіяло свѣтломъ надземекимъ; якійсь болѣсный усмѣхъ бувъ на устахъ; здавало ся, що не вѣрнѣ въ той восторгѣ народу, якъ-бы хотѣвъ казати: „Вы же иначе будете кликати, иначе будете мене вести...“

И Гудѣ, попурий, потагъ ся за товпою, котра опинила ся ажъ въ церквѣ ерусалимской.

Гудѣ ставъ у притворѣ, безъ мысли, якъ-бы сонный, и самъ не знавъ, що зъ нимъ дѣе ся. Люде пхали ся сюды и туды, штовхали его и доптали по ногамъ; вѣтъ того не чувъ. Наразъ ему выдало ся, якъ-бы его хто по имени кликавъ. Оглянувъ ся и середѣ товпы пѣзнавъ старца синедріону, що кивавъ на него пальцемъ. Гудѣ стряхъ ся цѣлый и чимъ борше выйшовъ изъ притвора, щобы уникнути сходящѣмъ старцемъ. Но и той не спустивъ его зъ ока. Подбѣгъ до него, водтягнувъ на бѣкъ и каже:

— Чи ты забувъ, що я казавъ? Выбирай! або судъ за скрытоубійство, або Маріамъ и грѣшѣ. Маешь еще день до намыслу... нагадай ся!

Вѣдъ кѣлькохъ днівъ въ Брусалимѣ рухъ. Народу щоразъ болѣше стягае ся зъ рѣзныхъ сторѣвъ. Передъ мѣстомъ бѣлѣють

котріи доказують, якъ дуже негѣдній зъ правдою вѣсти пускали въ свѣтъ часописи. Хотѣвъ бы и лишь, щобы выс. палата набрала того самого переконаня, яке я маю. Не дасть ся заперечити, що въ деякихъ кругахъ панувала зависть и знеохота до кола польского, а тѣ самыи наконецъ благородный чувствѣ, о скѣлько то було можливе, ще збѣльшили ся, коли ласка монарха поставила мене на чолѣ правитель-ства. Фразесъ о „галицкихъ выборахъ“, выдвинутый передъ публичну ошіню въ спѣсѣбъ наибѣльше ненавистный и пересадный, навѣтъ-то узаконити право горожанства. Надужити выборчій и ексцесы, котріи, коли деінде стануть ся, уважають ся або за проминающій жалю достойный эпизодъ, або коли появили ся въ иншѣмъ краю коронамѣ и коли того wymagaе т. зв. політична, партійна етика, покрывають ся навѣтъ зовѣсмъ молчаніемъ, — у насъ тѣ надужити и ексцесы оцінюють ся, по-сля улюбленой методы несправедливо го узагалю-ваня, за симптоматичный, за новыи причины до характеристик галицкихъ wyborchoi. Кож-дый конфликтъ зъ властію публичною, хочъ бы бувъ якъ наибѣльше провокационный, иде на рахунокъ „галицкихъ wyborchoi“. Масы, рѣ-ного рода мальконтенты, управненій и неуправ-неній противники пануючихъ водноосити буди и суть, на жалѣ, ажъ надто ознакомленіи зъ тымъ, якій черезъ той покликъ можна робити впливы и якъ его можна надуживати.

Въ краю вытворила ся формальная сутте-стія, що подчасъ тыхъ wyborchoi богато вѣльно, болѣше якъ коли небудь, а дальше, що все те знайде у вѣдѣнскѣмъ парламентѣ водпо-вѣдну енергичну оборону, що пу бличній власти зѣ средствъ, якими розпоряджають, не зро-блять ужитку. Розширене було досѣтъ загалю-но пересвѣдчене, що не буде вѣльно стрѣляти; зъ другой стороны формально приготавливаю и побдбурювано публичну ошіню тымъ, що власти будутъ мусѣти допустити ся надужитъ. Думаю, що суть и такій, для котрыхъ было бы навѣтъ непожаданымъ, коли бы до екс-цесѣвъ не прийшло, коли бы репрезентанты властей въ виду всякихъ ексцесѣвъ и розру-хѣвъ позбѣтали недвижный якъ ангелы, якъ статуѣ, коли бы были такъ спокойныи, якъ въ старѣмъ Римѣ сенаторы на форумѣ въ хвили нападу Гатѣвъ. А коли зъ такою тугою же-де ся на матеріялы доказовѣй противъ галицкого панованя и противъ польскон господаря, то остаточно тѣ доказы найде ся, або бодай зумѣе ся сконстатувати ихъ въ збѣльшеныхъ розмѣрахъ.

Коли бажане и ожидае естъ такъ силь-не, що зъ горы вытворюе ся водповѣднй на-стрѣй, тогдѣ не браке и насильствѣ, тай дѣйстно, якъ видите зъ того, що я водчитавъ, насильствѣ тыхъ не бракло. А теперь не маю зовѣсмъ наміру, ані тогѣ не бажаю; про-тивно, заявляю зъ горы, що цѣлый матеріялъ, якій маю, воддаю комисіи легітиматіи, що дальше обявляю ся въ доходженя, якыхъ зажадае комисія, якъ пайдокладнѣйше пере-вести, що я самъ готовъ удѣлити всякихъ по-шатра, а коло нихъ лежатъ жуучи верблюдѣ. По торговцяхъ повно агнать, якъ въ нѣякій порѣ року, а недалеко пекарѣ, обкурены му-кою, обставляють ся высокими стѣсами суха-рѣвъ бѣлыхъ пшеничныхъ. То зближае ся Пасха; уже за три днѣ значне ся велико свято.

Римскіи когорты стоятъ въ поготовѣ на замку Сіонскѣмъ; незвычайный натовпъ на-роду занепокою ихъ. Сотники въ супровѣдѣ кѣльканацати узброеныхъ жовнѣрѣвъ ходять по улицяхъ. Лишь коло храму самъ нардѣ вѣрный; тудѣ не вѣльно зближати ся Римля-намъ. Тамъ у подѣвняхъ въ холодѣ поѣѣдали на мягкихъ подушкахъ ученіи закону зъ кни-гами, но дармо чекають на слухателѣвъ. Ино въ сали садукѣвъ и фарисѣвъ розправляе кѣлькохъ старцѣвъ. Лица ихъ понурѣ, занепо-коены, здасть ся немѣвъ когосъ выглядяють. Наразъ обернули ся въ одну сторону, зъ-водки почувли кроки невеличкѣмъ товпы лю-дей.

Чотири чорныи невольники несли зъ тру-домъ въ лектицѣ опаслого старца. Одежа на нѣмъ бѣла, на грудяхъ щось якъ таблица червона, а на нѣй блестятъ дванацять доро-гихъ камѣнцѣвъ, кождый иншимъ блескомъ — и синій, и зеленый, и жовтый, и червоний. На головѣ такожъ бѣлый завѣй, котрій кѣн-чить ся двома золотыми рогами накрыта ар-хіерейского. То бувъ самъ архіерей. Казавъ принести ся, щобы бути при жертвѣ. Въ сѣй хвили опорожнили ся подѣвня и въѣ окружи-ли архіерей; декотріи приклакнули и цѣдували край довгого плаща бѣлого сполосованого пур-пурными пасками.

Жертва скѣнчила ся и архіерей запро-силь устѣхъ до себе на вечерѣ на нараду.

(Конецъ будѣ.)

ми мѣсти ще болѣшой; а Маріамъ якъ-бы кпила собѣ зъ него, не водступае Исуса. Гудѣ утѣкае.

— Пѣйду до Нефталіма, вѣтъ може що порадить...

Але якъ же здивувавъ ся! Власне Нефталіма вынесли, щобы ще передъ выходѣмъ сон-ця похоронити. Гудѣ прилучивъ ся до юрбы, що водпровождала славного учителя закону. Юрба тая була невелика, бо въ останнихъ часахъ Нефталіма ставъ мовчаливый и часто-густо заходивъ до Никодима та Иосифа Ари-матейского, а проводирѣ синедріону подѣзрѣ-вали его, що вѣтъ переходить до противного табору, то вѣтъ до оборонцѣвъ Назарейца.

Недалеко подѣвъ горѣкомъ выставала ска-ла, окружена кѣлькома невеличкими пальмами, обросла кактусами, котріи скрывали отѣврѣ, що бувъ входѣмъ до грѣты. Бувъ то родинный грѣбѣ Нефталіма. Тамъ уже спочивала жена его. Она по короткѣмъ пожитю зъ Нефталі-момъ, не знайшовши въ подружжѣ сповненя своихъ мрѣй а трактована мужемъ зимно, за-чала допытуватися у людеи и дѣйшла до того переконаня, що Нефталіма не зъ любви взявъ ен за жѣнку, що сердце его тягнуло до Вѣстаніи, до Деборы, матери Лазаря. Тожъ пошла въ задумѣ, вяла поволи, ажъ вѣнци смерть увѣльнила ен водѣ того болю, якій пере-ймавъ ен безнастанно зъ причины заведенной надѣвъ. Грѣбѣ той бувъ занедбанный, бо Нефталі-мъ, кинувши ся зъ запаломъ до книжокъ, нѣ на що не звертавъ своен уваги. Похорон-ники зъ трудностію добули ся до грѣбу завале-ного дробными камѣнцями и пѣскомъ.

Похоронивши Нефталіма, товариство у-дало ся до невеличкого гаю пальмового и тамъ стали обговарювати неспѣдвану смерть Нефталіма. Слуга Нефталіма стоявъ зъ-далека на пять кроковъ и на зашытаня дававъ поясненя. — Равви мѣй бувъ цѣлкомъ здоровъ; водѣ смерти Лазаря ходивъ неспокойный. Коли-жъ

розбѣшла ся вѣтъ, що Назареевъ иде до Вѣ-станіи, пѣйшовъ тудѣ — и тамъ я его найшовъ омѣтлого. „То вѣтъ! то Мессія!“ говоривъ що хвиля и се были останній его слова, якій я чувъ зъ устѣ его...

Коли слуга кѣнчивъ свое оповѣдане, звернувъ одинъ старшій чоловікъ, приятель и повѣрникъ Нефталіма, очі свои въ сторону отънѣну, де Гудѣ скрытый прислухувавъ ся той розмовѣ. Повѣрникъ Нефталіма подбѣ-шовъ до Гудѣ, а коли той хотѣвъ утѣчи, вѣтъ прикликавъ его:

— Гудѣ! зъ Каріота! Не крѣй ся, не воддалай ся! Я все знаю. Нефталіма менѣ обявивъ твоѣ горе. Не бѣй ся, я тобѣ поможу... Порошокъ не помѣгъ тобѣ, але я маю сред-ство лѣпше, а синедріонѣ ще заплатитъ тобѣ, если мене послушаешь. Противно-жѣ, якъ бы ты поваживъ ся йти иншою дорогою, справа твоего поведаня зъ Лазаремъ выйде передъ синедріонѣмъ... Закимъ сонце другій разъ скрѣе свои промѣнѣ, маю надѣю, що прийдешъ до мене, а знайдешъ мене въ притворѣ архіерея.

Старець водбѣйшовъ до товариштѣвъ, а Гудѣ довго стоявъ на мѣсці, задуманный.

— Вѣтъ все знае! — повтаривъ Гудѣ кѣлькѣ разъ. — Чи не лѣпше скѣнчить все водѣ разу? Ахъ, Маріамъ, Маріамъ! до чого ты мене довела?! А сли то правда, що Учи-тель мовить: червь не умирае, огонь не угасе? А вже менѣ було такъ добре! Коли-мъ учувъ его слово: „Ходѣтъ до мене въѣ утру-жденій, я васъ успокою!“ — я пѣйшовъ за Нимъ и бувъ-смъ майже спокойный. Та про-клята Вѣстанія зничила мѣй покой... По що я вернувъ ся сюда? Нефталіма, злый духу! ты збудивъ на ново мою страсть, зробивъ ме-нѣ надѣю, и я тобѣ повѣривъ!... Але той другъ Нефталіма — чого вѣтъ хоче водѣ ме-не? чого вѣтъ грозить? що ему на менѣ за-лежить? Я знаю, що все для мене страчено,

ясень. Припускаю, що то все, о чомъ говорили або будуть говорити пани внескодателі, мѣстити ся вже безъ сумнѣву у внесенихъ протестахъ. Однако коли бы щонебудь зъ того, що наведуть, не було въ протестахъ, поручу на основѣ стенографічного протоколу самъ зъ власної ініціативи зарядити найосновнѣйше слѣдство, а матеріалъ, який доста-ну, вѣддамъ до розпорядимости комісії. Не лишъ не маю наміру чого небудь укривати або танти передъ публічною опінією, але противно, стремлю до того найщирѣйше, щоби справъ разъ на все зробити конецъ, щоби публічна опінія вкѣнци могла пересвѣдчити ся, о що тутъ властиво иде. Тимъ щирѣйше стремлю до покѣнченія зъ тими всіми исторіями и вѣстями та тимъ сильнѣйше чую ся до того обовязанимъ, що Галичина тому не винна, що я тутъ стою на чолѣ адміністрації. Маю почуте, що мои земляки терплять трохи бѣдше въ наслѣдокъ того, що я промовляю зъ того мѣсяця.

Не можу поминути той нагоди, щоби не высказати мого пересвѣдченія, що урядники, котрымъ повѣрено переведене виборѣвъ мали дѣйстви тяжку задачу. Коли возьме ся на увагу, що въ розмѣрнѣ дуже короткомъ часѣ, на основѣ нової ординації виборѣвъ, въ наслѣдокъ котрой мали бути допущені до голо-су першій разъ широкій версты народу, все мусѣло бути приготоовлене на часъ, такъ щоби виборѣ въдбули ся поправно, коли то увагля-ниши ся, то треба признати, що урядники ви-повнили свои повинности дѣйстви зъ правди-вымъ почутемъ обовязку, зъ поминенемъ всѣхъ личнихъ взглядовъ а неразъ середъ дуже тяжкихъ условий. Тѣ слова вѣдносять ся до всѣхъ урядникѣвъ въ Австріи и не маю нѣя-кой причини виключати тутъ урядникѣвъ въ Галичинѣ. Мимо того, очевидна рѣчь, що най-меншу провину, яка бы показала ся, коли ли-ше буде доказана, покараю якъ найострѣйше и чого потреба, заряджу енергично, обективно и безсторонно.

Война грецко-турецка.

Вѣсти зъ бѣовища все ще неяснѣ и не-певнѣ. Изъ всего здае ся, що въ першихъ дняхъ, вѣдъ вечера въ четвертъ до недѣль, вело ся Грекамъ добре; ажъ въ недѣлю, коли Турки позбавили свое порозкидане войско, стали брати перевагу надъ Греками, такъ що имовѣрно идуть теперь на грецкій вже земля на Лярісу. Здае ся такожъ, що зачѣпною сто-роною на тесельскѣй границѣ були таки Гре-ки, хочъ они не признають ся до того и вы-правдуютъ ся тимъ, що Турки першій хотѣли заняты граничну гору Аналісу, котра нѣбы то лежить на неутралитѣмъ посяѣ. Тимчасомъ тота гора мабуть таки належить до Туреччи-ны. За те рѣчь певна, що въ Епірѣ зачѣпка выйшла зъ турецкой стороны. Тамъ они пер-шій почали зъ Превезы острѣльвати грецку крѣпость Акцію, що лежить противъ Превезы по другѣй сторонѣ заливу Арты (старинной Амбракіи).

Державы, хочъ всіми силами заходили ся не допустити до той войны, остаточно таки покинули ся. Програмую ихъ було, що на всходѣ не смѣе нѣщо стати ся безъ ихъ волѣ; тим-часомъ выйшло инакше. Теперь ходитъ о те, щоби не допустити до дальшого пожара; але чи се удасть ся, годѣ вже вывoroжити, коли повага державъ вже разъ оказалась ся такъ слабою. Ще-жъ до того приходять вѣсти, що мабуть Англія поширае тайкомъ Грецію, та указуютъ на рѣзницю интересѣвъ у всхднѣй справѣ мѣжъ Англією, Францією, Италією зъ одной стороны, а Россією, Австрією, Нѣмеч-чиною зъ другой. Заповѣдають такожъ, що мабуть Австрія выпадѣ выслати войско до Лі-му, краины окупованой послѣ берлинского договора спѣльно Австрією и Туреччиною.

Зъ турецкой стороны донесать, що Тур-ки заняли вже грецке граничне мѣсто Тирна-ву и идуть на Лярісу, де надѣютъ ся станути нинѣ або завтра. Греки всюды выпертѣ зъ становникѣвъ попередъ занятыхъ, лише гора Аналіса ще въ ихъ рукахъ.

Грецкій міністеръ справъ внутрѣшнихъ вѣзавъ всѣхъ бурмістрѣвъ въ краю, щоби всѣхъ способныхъ до войны высылали на границу. Жандармерія и поліція опустила вчера Атены и удала ся на границу тесаль-ску.

Переглядъ політичный.

Якъ вѣдомо, радъ бы гр. Бадені втягну-ти до свои бѣдшости парламентар-ноі доконче такожъ нѣмецкихъ лібералѣвъ, зъ котрыми все таки, якъ доношено, навязуе переговоры. Отже чеські дивизионы дуже рѣшучо

выступають противъ якои-небудь спѣлки чеськихъ послѣдовъ зъ лібералами. И такъ пи-шуть Narodni Listy: „Мы вже сто разѣвъ за-являли, що за саме тѣлько розпоряджене язы-кове не будемо попирати правительство гр. Ба-денного у всѣхъ и що за те розпоряджене не уступимо анъ на волосѣ вѣдъ нашихъ воль-нодумныхъ засадъ на користи ретроградѣвъ и клерикалѣвъ. Але однаково рѣшучо заявляе-мо: сто разѣвъ скорѣйше могутъ нашѣ послы въ вѣденскѣмъ парламентѣ для користи чесь-кого народу войти на якийсь часъ въ тактич-ну злуку зъ нѣмецкими автономістами аль-пейскихъ краѣвъ, хочъ бы они навѣтъ хотѣли въ горѣшнѣй Австріи, Тиролю, Форарльберѣ, Солиногородѣ и т. д. завести свою исповѣдну школу, нѣжъ мали бы лучити ся зъ головны-ми ворогами нашої автономіи, самостоятельности и народности, зъ нѣмецкимъ вѣрноконститу-ційнымъ (ліберальнымъ) сторонництвомъ; бо се було бы не тѣлько нечестно, але и самоу-бійною глупотою.“ Подѣбно говорить такожъ Moravska Orlice, що „гр. Бадені мусить разъ зробити конецъ зъ зухвалою самоволою въ лі-беральномъ нѣмецкомъ таборѣ. Коли вѣтъ се-го не хоче, коли не хоче честно и щиро пе-ревести такожъ на Моравѣ и на Шлеску бо-дай языкову рѣвноправностѣ, въ такмъ разѣ надаремно жде помочи вѣдъ чеськихъ послѣдовъ. Уступачи передъ терроризмомъ нѣмецкихъ лібералѣвъ и націоналѣвъ, вѣтъ жене чеськихъ заступникѣвъ до рѣшучої опозиції противъ правительства. Справа парламентарной бѣд-шости рѣшена вже и безъ того; справа бѣд-шости правительственной висить ще у возду-сѣ. Мы не маемо причины горячити ся нею; користь чеського народу сего не wymaga.“ Такъ само и Politik зазначае, що чеськимъ по-сламъ е рѣчь неможлива входити въ нѣмец-кими лібералами въ яку-небудь спѣлку. Се просто заборонюе имъ політична и народна честь. Лицая гр. Баденного до лѣвицъ стали ся плянами, зъ котрыхъ не може нѣчого бу-ти. Часъ показуе на право; хто звертае ся на лѣво, той иде на манѣвцѣ, а сего певно не забагае ся керманичеви правительства. Моло-доческѣй послы вже заповѣли, що въ адресо-вѣй комісії рады державной будуть великі борбы. Правительство знае, що теперь нема охоты пристати на такой выхѣдъ, який выбра-но передъ шести лѣтами. Правительство стрѣ-не ся зъ опоромъ, коли схоче жадати, щоби на тронову рѣчь вѣдповѣсти лише парафразою высказаной въ нѣй программы.

Зъ тыхъ голосѣвъ видно, що гр. Бадені готовъ ще мати клопѣтъ зъ Чехами и зъ сво-єю бѣдшостію. Въ понедѣлокъ вѣдбуло ся въ Празѣ кѣлька зборѣвъ робѣтничихъ. На одномъ вѣ-чу, на Виногорахъ, явило ся около 2500 чесь-кихъ національныхъ робѣтничихъ, щоби запро-тестувати противъ звѣстной заявы, яку чеські соціальный демократы зложили въ радѣ дер-жавной. На те вѣче прибули такожъ послы д-р Герольдъ и Бжезновскій. Подчасъ бесѣ-ды д-ра Герольда, котрый ганивъ поведене соціально-демократичныхъ послѣдовъ, вѣдзавъ ся одинъ соціальный демократъ: „Слава имъ!“ и вѣзавъ зображенныхъ, щоби д-ра Герольда выкинути зъ салѣ. На те повставъ страшный заколотъ, при чѣмъ того соціального демокра-та тяжело обито палицами и ранено въ голову. Въ тѣмъ самѣмъ часѣ вѣдбувало ся на ни-шѣмъ мѣсці вѣче соціальныхъ демократѣвъ, на котромъ було до 3.000 осѣбъ. Коли тамъ наспѣла вѣсть, яка пригода лучила ся ихъ товаришѣвъ на вѣчу національныхъ робѣтни-кѣвъ, рушили соціальный демократы головны-ми улицями Праги на Виногоры. Пришло до стрѣчи мѣжъ ними а поліцією, такъ що полі-ціянты добули шабелѣ, щоби розбѣгнати толпу. Ще инше вѣче соціальныхъ демократѣвъ роз-вязавъ комисаръ зъ причины бурливыхъ сценъ. Одинъ зъ вѣчѣвникѣвъ кинувъ на комисаря склянкою зъ пива и ударивъ его въ голову.

Днемъ передъ тимъ, въ недѣлю, вѣдбу-ли ся знову зборы чеськихъ служницъ; зби-лось ся ихъ около 300, а крѣмъ того около 200 соціальныхъ демократѣвъ. На черѣ на-радъ було обговорене бажанъ и становиска служницъ. Комисаръ розвязавъ зборы за острѣй пѣдбурюющей промовы. Тогдѣ повставъ тежъ великій заколотъ, соціальный демократы окру-жили комисаря, а одинъ копнувъ его ногою. Комисаръ добувъ для свои обороны шаблю, а поліція опорожнила салю.

Процессъ березовицкій.

Сегодня рано розпочала ся въ окру-жномъ судѣ въ Тернополѣ передъ звычайнымъ трибуналомъ пѣдъ проводомъ радника Манди-бура карма розправа противъ 21 сельцъ зъ Березовицъ великой, обжалованныхъ державною прокуратурою о злочинѣ зъ §§. 83 и 85 з. к. [насилство публичне и uszkodжене чужої власности].

Ц. к. прокураторія державна въ Терно-поли обжаловуе:

4) — 1) Семка Гладуна, 2) Ивана Ско-вроньского, 3) Стефана Сквороньского, 4) Ива-на Житиньского, 5) Андруха Гладуна, 6) Ива-на Олинца, 7) Ильяка Иваньского, 8) Ивана Кручового с. Ивана, 9) Василя Дебельского, 10) Семка Романицкого, 11) Дмитра Мухастого, 12) Михайла Пѣдгайного, що въ ночи зъ 28 лютого на 1 марта 1897 вдерли ся въ то-вариствѣ многихъ иншихъ доси невыслѣдже-ныхъ людей по выломаню замкнуеной брамы и зорвано огородженя на подвѣрѣ Пилина Пѣд-гайного въ Березовицѣ великой, де Иванъ Ско-вроньскій и Семко Гладунъ кинули ся на то-го-жъ Пилина Пѣдгайного и его насило до земли придушити старали ся, а Михайло Пѣд-гайный зображеннымъ въ домѣ Пилина Пѣдгай-ного гостямъ грозивъ словами: „Злодѣй Ляхи! будемо рѣзати!“ — вкѣнци инші ще невыслѣ-джені справѣвъ поупокджували насильно на подвѣрѣ знаходячы ся знаряды и урядже-ны оббивали, въ той способѣ нищачи ихъ або uszkodжуютъ, зъ чого не лишъ выйшла шкода цѣревышпачоуа 25 зр., але повстало такожъ грѣзне небезпеченство для житя, здоровья и тѣ-ла осѣбъ въ домѣ Пилина Пѣдгайного зобра-женныхъ, — черезъ что допустили ся злочину на-силства публичного зъ §. 85. бук. а) и б) з. к. пѣсла §. 86 з. к. кароу тяжкою вѣзницѣ вѣдъ одного року до 5 лѣтъ загроженоу; вѣршѣтъ

В) — 21) — 1) Семка Гладуна и 21) — Анд-руха Гладуна, що въ тѣмъ самѣмъ часѣ и мѣсці розсѣвали публично фальшиву, безпеч-ностѣ загалу непокоючу вѣдомѣсть, мовъ бы въ домѣ Пилина Пѣдгайного правыборы въ тайнѣ вѣдбували ся, хочъ не мали жадныхъ причинъ уважати ен за правдиву, — чимъ допустили ен проступку зъ §. 308 з. к.

До розправъ головной передъ ц. к. су-домъ окружнымъ въ Тернополѣ яко трибу-наломъ орѣкающимъ належить възвати свѣд-ковѣвъ:

Пилина Пѣдгайного, Ивана Пѣдгайного, Олександра Пѣдгайного, Олександра Чернѣв-ского, Дмитра Стежина, Ивана Кручового [вѣтця], Ивана Гавриша, Миколу Кручового, Василя Матлу и неслухану доси Софію Дер-качъ въ Березовицѣ великой; а перечитати при той-же протоколѣ візні локальной, зб-знанія Альберта Бжозовского, Ивана Ясѣн-ского, Адольфа Оборокого, Игнація Масѣки, Виктора Писорского, Юсефа Копыта, Миколы Пѣдручного, Ив. Березовского, Олексѣя Повро-зника и Дмитра Дебельского; — немеше за-жадати ся маючій свѣдѣства майна и поведѣня обжалованныхъ.

Наша редакція выслала на сей процесъ до Тернополя свого справоздавця, отже „Дѣло“ буде могло подати автентичне справоздане зъ ходу сего процесу.

НОВИНКИ.

— **Перемыскій Русины и Русинки** прислали на имя и до розпорядимости Краевого руского комітету выборного дальшу складку въ сумѣ 76 злр. „для потерѣвшихъ при выборахъ“. Зъ попереднихъ на тую саму цѣль вѣдъ тыхъ-же Русинѣвъ и Русинокъ зъ Перемышля присланными 50 злр., чинить то суму 126 злр. Изъ той великодущно жертвованой сумы Кра-евый рускій комітету выслать нинѣ до Ко-марна „на паску“ для родинъ увязненныхъ за выборы 60 зр.

— **Комарнянцѣвъ** сидитъ все еще въ вѣзницѣ слѣдѣчѣй въ Самборѣ ажъ 39 осѣбъ. Арешто-ванныхъ було зъ-першу по-надъ 50, але въ часѣ слѣдства кѣльканацѣвъ выпущено, а оста-ло ся 37 и тыхъ партіями по 10—11 осѣбъ скочивыхъ парами и такъ довгимъ ланцюгомъ на-перехрестѣ вѣдтавлено зъ Комарна до Самбора (пѣсетъ миль) пѣхотою. Вѣдтакъ у-вѣзнено же 2, отже теперь, якъ сказано, остае у вѣзницѣ 39 осѣбъ. Слѣдство противъ нихъ о злочинѣ насилства и о тяжке uszkodжене тѣла убѣчено; прокураторія укладае теперь актъ обжалованя. Надѣя, що по скѣченю слѣдства выпустятъ на волю менше обтяже-ныхъ не сповнила ся, все пересидѣти до часу головной розправы: випрѣдъ може бы и вы-пустили кого, але на жадау кавцію наиме-нше 2000 злр. вѣдъ особы бѣдныхъ увязненныхъ не стати. Тимчасомъ родяны увязненныхъ по-пали въ крайну нужду, а тутъ и весна иде — отже Краевый комітету выборчій учинивъ ду-же добре дѣло, что для родинъ увязненныхъ Комарнянцѣвъ выслать 60 злр. запомоги. До той жертвы причинить ся и наше выдвинство, маючи до диспозиції кѣлькадесять злр. зло-женихъ на потерѣвшихъ при выборахъ безъ докладного означеня мѣсцевости и осѣбъ. Жертвы доси складані нашими народолоубя-ми на потерѣвшихъ улекшили вже неоудѣй нещастной родинѣ также горе; не сумнѣваемо ся, что и зъ нагоды праздника Воскресенія Христоваго народолоубѣвъ не забудутъ на тыхъ нещастныхъ.

— Зъ днемъ нинѣшнимъ обнимае урядоване ново-именованный директоръ зѣльницѣвъ дер-жавныхъ рад инъ двору п. Лодвинъ Верби-цкій. Мы могли бы попередити на тѣй агадѣ, коли-бъ змѣна начальника державныхъ зѣль-

ницѣ у Львовѣ не маѣла для насъ глубшого значѣня. Ото мы привыкли за часѣвъ дирек-тора п. В. Ключевского до повного уважленя руского языка при державныхъ зѣльницѣ-цахъ. Коли-жъ обѣдѣ обявъ урядъ наступни-къ п. Альфредъ Сулима Дейма, вѣдчули все Русины заразъ его неприхильну вѣдчу до русчины. Зачали ся зъ-першу спорадичнѣ, зъ часомъ що-разъ частѣйшій промахи противъ рѣвноправности руского слова и письма. Ча-стѣй и рѣзкій рекриминації зѣ всѣхъ сторонѣ Галичины змусили тѣ цивилизаційнѣй тенденці до вѣдвороту. Та замѣсть активной дѣяльно-сти въ тѣмъ напрямѣвъ попала львовска Дирек-ція зѣльницѣвъ державныхъ въ пассивный опѣръ: вправдѣ не нарушано ярко рѣвноправности, але старанно оминано велку нагоду до ен при-мѣненя. — За той часъ була Дирекція зѣль-ницѣвъ державныхъ въ Станиславѣвъ [пѣдъ про-водомъ п. Л. Вербицкого], добрымъ примѣромъ, якъ повинно виглядати поступоване супротивъ руского языка. У всѣхъ напрямкахъ увагля-нено бажаня руского народу и н. пр. мѣжъ иншимъ доканано того, чого въ нѣякій спо-сѣбъ не хотѣла доканати львовска Дирекція: на всѣхъ шляхахъ заведено вѣдую рускій написы и т. д. Тому то мы радо витѣаемо п. радника двору Вербицкого на новѣмъ стано-вѣску у Львовѣ, переконані, что вѣтъ схоче перевести въ львовскѣй Дирекції такъ само систематично рѣвноправностѣ руского языка, якъ се зробивъ въ Станиславѣвъ, та что пѣдъ его проводомъ проминуть у Львовѣ безъ слѣ-ду часы явной або скрытой неприхильности до рускон мовы, якъ завелись за п. Дейма, а настанутъ такой одиноко оправданій водносинъ, якій истнували за урядованя п. Вербицкого въ Станиславѣвъ.

— **Страстній псаломы въ Велику пятницю.** Просѣтъ насъ оповѣстити: Въ перемыскѣй ка-тедральной церквѣ вѣдѣспѣае хоръ питомѣвъ дух. семинаріи почавши вѣдъ години 7 1/2 ве-черомъ: 1) „Благообразный Юсефъ“ Д. Бор-тнянского G-moll; 2) „Искушѣны вси“ И. Лавровского A-dur; 3) „Отче въ руцѣ Твоѣ“ Юсефа Гайдена Es-dur; 4) „Блаженъ мужъ“ Д. Бортнянского G-dur; 5) „Насъ ради“ И. Лавровского C-dur; 6) „Благообразный Юсефъ“ М. Копка H moll. — Въ церквѣ пароглязкой въ Снятинѣ [якъ намъ пише пѣвецъ п. Ив. Гѣвъ] хоръ мѣщанскій вѣдѣспѣае почавши вѣдъ 5-ой години вечеромъ — хоръ мужескій: „Услыши Господи гласъ мой“, „Искушѣны ны вси“, „Благообразный Юсефъ“, „Насъ ради“, „Виджу Тя на крестѣ“ и друге „Искушѣны ны вси“ — а хоръ мѣщанскій: „Жажду“ и „Ужасъ бѣ“. — Въ гр.-кат. церквѣ въ Чернѣ-вцѣ [якъ намъ доносить п. Ант. Березов-скій, пѣвецъ и управитель хору мѣщанского] вѣдѣспѣае хоръ мѣщанскій пѣдъ управле-нѣ Ант. Березовского псаломы страстній зъ со-лями о 8-ой годинѣ вечеромъ.

— **Антисемітскій розрुकъ** готовъ повстати въ Либенѣ, въ Чехахъ. Шесть тамъ сими днями безъ слѣду якіе-сь терминаторы и се выкликали занепокоене середъ населеня. Люде розповѣ-даютъ собѣ, что его убили жиды въ обрядо-выхъ цѣляхъ. Характеристичне, что нема май-же року, щоби подчасъ жидѣвскихъ пасхаль-ныхъ святъ не дали ся почуты въ сѣй чи дру-гой сторонѣ подобній пѣдозрѣня.

— Звертаемо увагу нашихъ Читателѣвъ на анонсъ умѣщенный въ нинѣшномъ числѣ „Дѣла“ **Ново вѣдкрыта дрогерія Антона Ко-тлярчука**, маістра фармаціи. Дрогерія ся [при улицѣ Хоружичан, рѣгъ улицѣ Сокола] мае на складѣ побѣчъ препаратѣвъ антикарскихъ, средствъ хірургичныхъ, дезинфекційныхъ, туа-летовыхъ и т. п. — такожъ вина лѣчинѣй, ко-някъ и воды мінеральны.

— **Чума въ Бомбаю** все еще не выгасае. Въ остальныхъ тыждняхъ умирало пересѣчно около 300 осѣбъ на чуму. За весь часъ епідеміи доси занедужало въ Бомбаю на чуму 11.333 осѣбъ, а умерло 9.493. Якъ видно, чума люте не-милосердно.

— **Дрѣбнѣй вѣсти.** Въ Лѣску померъ кс. Людв. Прашаловичъ, тамошній лат. парохъ и деканъ, почетный каноникъ перемыской Капі-тулы и бывшій профессоръ катихитики и мето-дики на богословскѣмъ вѣдѣлѣ въ Перемышлѣ. — Въ Тарновѣ застрѣльв ся воякъ родомъ зъ Буковины Ив. Молодь. Причина самоубій-ства неизвѣстна.

Зъ нинѣшнымъ числомъ „Дѣла“ розсылае ся въ прилозѣ Каталогъ книгариъ Наукового товариства имени Шевченка.

Послѣдній вѣсти.

Зъ Тернополя: До обороны въ процесѣ березовицкомъ стануло девѣть адвокатѣвъ: д-ры Добрянскій К. Левицкій, Павендцкій, Рожанковский, Чай-ковский, Заршцкій, Могильницкій, Горбачевскій и Доруднякъ. Трибуналь складають: радникъ Мандибуръ предѣдатель, радники Шабенбекъ, и Цольмеръ и адъютантъ Наймана. Обжаловуе заст. прокур. Пивоцкій. Д-ръ Добрянскій по-ставивъ внесенѣ о выключенѣ радника Шабен-бека зѣ складу трибунала. Трибуналь, по за-сѣянню гадки президента не прихиливъ ся до сего. Д-ръ Добрянскій въ имени обжало-ванныхъ и всен обороны поставивъ внесенѣ, щоби розправу вѣдрочити, бо она мусѣла бы вести ся въ свѣта. Трибуналь не при-хиливъ ся. Д-ръ Добрянскій въ имени своѣмъ арѣкъ ся обороны, а такъ само все обороны. Позаякъ все обжаловані не агодились на роз-праву безъ обороны, трибуналь вѣдложивъ розправу на часъ необмеженный.

Виходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и вѣселихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вѣстникъ найзнаменитѣйшихъ новѣстей“ виходить во второкъ, а во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администратія „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро ogłoszeń ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвига 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославлю Л. Крижановский; — у Вѣдми: M. Dukes, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртъ и Гамбургъ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ литер. додаткомъ

въ Австрію: за границею: на цѣлый рокъ . . 18 зр. на цѣлый рокъ . . 24 зр. на полъ року . . 9 зр. на полъ року . . 12 зр. у Львовѣ: на цѣлый рокъ . . 16 зр. на полъ року . . 8 зр. на четверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр. Редакція, Администратія и Экспедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи свертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламация неопечатанъ вѣдний вѣдъ порта. Неодиноке члене коштує 8 зр. а в. Угослашена звысѣй принимаютъ ся по цѣнѣ 10 зр. вѣдъ однокъ стрѣчки инсератовъ або ехъ мѣсяце а въ рубрицѣ „Надоболане“ по 25 зр. а в. Подяки и нѣшѣ доносены приватнѣй чистѣть ся по 15 зр. вѣдъ стрѣчки.

Гадки по выборахъ.

[Статья надбрана въ провинции.]

Читаючи допись въ 73. числѣ „Дѣла“ на темѣ нашей организаціи по выборахъ, думаю докинути и мою гадку. въ той справѣ та подѣлити ся нею зъ Впов. читателями „Дѣла“ и взагалѣ зъ всѣми русскими патриотами.

Се вже загально звѣстна рѣчь, що мы Русины до каждочасной акціи выборочной беремо ся що-найскорше на колька мѣсяцѣвъ передъ выборами. Шо се нерозсудно зъ нашей стороны, рѣчь уже загально доведена и въ нашихъ часописяхъ подношена. Я власне нинѣ позволю собѣ звернути увагу на одну сторону той акціи, котру конечно сейчасъ уже теперь повинни мы приготавливать.

Для всѣхъ нашихъ людей, що займають ся выборами, загально є вѣдомо, якою тяжкою перепоною въ нашѣй акціи выборочной єсть цѣлковитый бракъ фондѣвъ. Не ходитъ тутъ зовсѣмъ о якійсь надзвычайный выдатки; але зорганізоване каждого повѣту, численна переписка, уряджене колькоразовыхъ зборѣвъ, правыборцѣвъ та выборцѣвъ и т. и. муситъ потягнути за собою выдатокъ, уже зовсѣмъ минимально числячи, на оденъ повѣтъ що-найменше 150—200 зр. На се звычайно у насъ при розпочинаючихъ ся періодахъ выборочныхъ нема ані крейцаря. Звѣстно, мы народъ бѣдный; меценатѣвъ у насъ, котрѣ бы на цѣли публичной жертвовали значительныя суммы, такъ якъ-бы не было, а и складки розпочинаны при самой акціи выборочной не доводятъ до цѣли за-для короткости часу и зновъ той нашей ослабленой „бѣдноты“ [vide зану статью Маковая передъ пару роками въ „Зорѣ“ и „Дѣлѣ“ п. заг. „Нема грошей“].

Лишаєсь одинокий способъ, якъ здаєть ся майже всюду у насъ практикованный, що жадають вѣдъ кандидата, абы вѣнъ зъ власныхъ фондѣвъ покрывъ конечный выдатки. Та поминувши квестію этичну, о скѣлько се є водновѣдне жадати вѣдъ кандидата грошей, — рѣчь загально вѣдома, що у насъ Русинѣвъ кандидувати певно не єсть приемною

справою и майже въ каждомъ случаю кандидатъ, подймаючи ся кандидувати, повиненъ ся голосови народу, сповняє тяжкій народный обовязокъ. А що тѣ нашѣ найлучшѣе люди звычайно не належать до маючихъ, то результатомъ сего єсть, що такі выборы подрывають нашихъ наилучшихъ людей матеріально, а въ додатку кандидаты муситъ въ большѣй части падати.

Тожъ я подношу гадку, чтобы нашѣ повѣтѣвы товариства политичны, котрыхъ у насъ вже нинѣ єсть досыть значне число а котрѣ, Богомъ а правдою, въ значной части надто великого жита не заявляютъ, сейчасъ занялись при всякой нагодѣ збиранемъ своихъ повѣтовыхъ фондѣвъ выборочныхъ. Збираніи членами того-жъ товариства складки, хочъ-бы найдрѣбнѣйшѣ, складати бы на книжочку оцадности, а при якѣй-такѣй енергії можна бы въ колькохъ лѣтахъ зобрати значну [якъ на нашѣй обставинѣ] суму, котра бы намъ въ акціи выборочной вѣдала прислугу знатѣйшу, нѣжъ тысячѣ нашимъ противникамъ. Де бы не было товариства политичного але бувъ при полѣднихъ выборахъ нашъ повѣтѣвый комитетъ выборочной, могли бы заняты ся збиранемъ сихъ фондѣвъ тѣ люди, що входили въ складъ тако-го комитету. Повтаряю ще разъ: Мы не повинни поминати нѣякого приватного збрания, чтобы бодай колькадесять крейцарѣвъ не зобрати. Правда, у насъ ажъ надто много складокъ, — однакожъ думаю, що и тая справа єсть за надто важна, чтобы еи такъ пошлѣти.

Радъ бы-мы, чтобы поднесена мною гадка была обговорена и въ другихъ нашихъ политичныхъ часописяхъ та чтобы слѣдующѣ выборы застали насъ въ тѣмъ напрямѣ приготавливаемыхъ иначе, нѣжъ послѣдній.

Р. С.

Новыборчѣ процессы въ Перемышлѣ.

Сезонъ новыборчѣхъ розправъ карныхъ розпочавъ ся въ Перемышлѣ нинѣ 21 н. ст. цвѣтня. И такъ вѣдбула ся тутъ перша выборча розправа противъ Гната Конечного [Ру-

сина] зъ Гавловичъ горѣшнихъ повѣту яворѣвского обжалованого о злочинѣ подбурюваня — черезъ те, що сказавъ: „якъ бы 50 лѣтъ вернуло ся, то вѣнъ бы приставъ до того и ему и другимъ було бы добре“. Прокураторія закидывала ему, що вѣнъ тутъ думавъ о рѣзни мазурской зъ року 1846. Конечный мавъ се сказати передъ тремя жидами, котрѣ того высказу навѣтъ не зрозумѣли. Супротивъ того трибуналь не мѣгъ набрати пересвѣдченя о сути злочину подбурюваня и лише засудивъ Конечного [котрый болѣе нѣжъ мѣсяцъ высидѣвъ ся у вѣзницѣ слѣдчѣй] за провину зъ §. 308. з. к. [розширюванє непокаячихъ вѣстей] на 14 днѣвъ арешту. Конечного боронивъ адвокатъ д-ръ Долинскій.

Кромѣ нинѣшней розправы до теперь вызначенъ за справы выборчѣ слѣдующѣ розправы передъ звычайнымъ трибуналомъ суду окръжного карного въ Перемышлѣ:

2) Дня 28 цвѣтня с. р. противъ Михайла Зенкевича старшого, Михайла Зенкевича молодшого, Михайла Заяця, Дмитра Кравчика зъ Подмоестѣ пов. перемыского — пѣсѣя акту обжалованя дорученого имъ — о злочинѣ зъ §. 99. зак. карн. за мниму погрозу вѣйтовѣ. Зъ обжалованныхъ три сидѣть у вѣзницѣ слѣдчѣй. Боронитъ ихъ адвокатъ д-ръ Кормошъ. Мимо заходѣвъ та прошенъ и хотѣвъ въ справѣ увязненъ въ слѣдствѣ за-для весняныхъ заходѣвъ министерство судѣвництва выдало недавно звѣстный рескриптъ, увязненѣй сидѣть уже вѣдъ 28 лютого с. р. у вѣзницѣ слѣдчѣй.

3) Дня 30 цвѣтня противъ Паныка Цѣжманя зъ Витошинѣ пов. перемыского, обжалованого прокураторією за подобный чинъ. Обжалованный, бѣдный селянинъ, маючий жѣнъ и осьмеро дробныхъ дѣтей, мимо прошенъ и заходѣвъ сидѣть вѣдъ 4-ого марта у вѣзницѣ слѣдчѣй. Оборонцемъ его д-ръ Кормошъ.

4) Того-жъ дня противъ Василя Яремѣя зъ Мужилевичъ повѣту яворѣвского, поколеного и порубаного жандармомъ, обжалованого о злочинѣ зъ §. 81. з. к. — за те, що вѣнъ ставивъ опѣръ жандармови и буцѣмъ-то жандарма на тѣлѣ тяжко ушкодивъ. Обжалованный сидѣть досѣ вѣдъ 19-ого лютого, мимо прошенъ и заходѣвъ оборонца д-ра Кормоша.

5) Дня 3 мая и въ слѣдующихъ дняхъ [черезъ три днѣ] противъ Венедикта Свѣтлицкого, Василя Комаринця, Михайла Томкова, Стаха Чапского [вѣдъ Поляки] и прочихъ сорѣвъ и сѣмохъ [переважно Русинѣвъ] зъ Баличъ повѣту мостиского, обжалованныхъ о злочинѣ зъ §§. 81. и 98. в) зак. кар. — сповненъ тѣмъ, що до комисаря выборочного кричали, що поробивъ циганѣства при правыборахъ, и домагали ся выдана посвѣдченя, абы избранный, и т. д. Зъ обжалованныхъ остає 42 на вѣдѣ стѣпѣ, а прочѣ, убогѣ селяне, маючий численну родину, мимо заходѣвъ оборонца д-ра Кормоша сидѣть вѣдъ 24-ого лютого до нинѣ у вѣзницѣ слѣдчѣй.

6) Дня 7 мая противъ Ивана Ренчаковского зъ Буховичъ пов. мостиского, обжалованого о злочинѣ зъ §. 98. в) зак. кар. — що мавъ грозити, абы на панѣвъ не голосувати. Обжалованого, вѣдъ 7-ого марта увязненого, выпущено на волю дня 12 цвѣтня за интервенцією оборонца д-ра Кормоша.

Противъ прочихъ обжалованныхъ, а именно:

7) противъ Сенька Деревяного, Ивана Деревяного и вѣсѣмнадцѣти иншихъ обжалованныхъ зъ Плешевичъ повѣту перемыского о злочинѣ зъ §§. 81. и 98. а) зак. карного;

8) противъ Сенька Кретовича и сѣмохъ иншихъ зъ Подлѣсокъ повѣту мостиского;

9) противъ Михайла Лучицина и трехъ иншихъ зъ Сяночанъ повѣту перемыского, котрѣ були вѣдъ 24-ого лютого черезъ 14 днѣвъ увязненѣй;

10) противъ Андрѣя Маргала зъ Серако-сѣвъ повѣту перемыского, котрый вѣдъ 5-ого марта досѣ сидѣть у вѣзницѣ слѣдчѣй;

11) противъ вѣсѣмдесяти и шѣстьохъ селянъ зъ Стоянецъ повѣту мостиского, обжалованныхъ о злочинѣ насильства публичного, а зъ котрыхъ 4 сидѣть вѣдъ 25-ого лютого у вѣзницѣ слѣдчѣй;

12) противъ Петра Пердуть и Юрка Сеньчака, котрѣ вѣдъ 8-ого до 17-ого марта сидѣли у вѣзницѣ слѣдчѣй;

якъ и противъ тѣхъ, котрѣ яко обжалованѣй мають ставати передъ судомъ присяжныхъ, а то:

— А того Лазаря треба такожъ позбутѣ ся! — сказавъ оденъ радникъ.

Гтуда, учуви се, набравъ вѣдѣвѣ. Стать его выпросовувала ся, очи запалали. Тажъ то его гадка! Помѣтивъ бы ся за свое на проклятомъ родѣ... Але що то ему поможе? Нѣ! Иисуса треба усунути! Коли не стане его — Учителя... Маріямъ... хто знає?!... Зъ тѣхъ думокъ вырвавъ его давный знакомый:

— А що, Гтуда зъ Каріота, нагадавъ-єсь ся? Рада, на мое прошенє, все проститъ тобѣ, навѣтъ дасть тобѣ нагороду, але скажешъ намъ, де нинѣ, завтра або позавтра зможемо здыбати Назарейца самого...

Тишина, хочъ макъ сѣй, настала въ радѣ. Нѣхто не сподѣвѣвъ ся, чтобы ученикъ зрадивъ учителя. Гтуда нагадувавъ ся, только не щобъ вагавъ ся, але шукавъ ще користи для себе болѣе кромѣ мести.

— А що менѣ дасте? — оббѣзавъ ся безвѣстѣдно.

И зновъ тишина залягла въ комнатѣ. Обриджене и погорда малювали ся на лицахъ всѣхъ.

Архіерей прикликавъ екарбника, а той, добувши мѣшочокъ, подзвонивъ нимъ на знакъ, що въ нѣмъ є сѣрый грошъ, и подавъ а радѣ кинувъ ихъ Гтуда. Той радникъ, що першѣй промовивъ до Гтуды, взявъ Гтуду за плече и, розмовляючи зъ нимъ по-тихо якійсь часъ коло дверей, выпроводивъ его зъ комнаты. Коли радникъ вернувъ ся, всѣ — кромѣ малого табору — вѣдотхнули глубоко, мовъ-бы имъ тягаръ упавъ зъ грудей.

— Решта вже легка справа! — сказавъ архіерей. — Я все беру на себе...

Радники малого табору, видячи свою безсильность, вышли зъ комнаты.

(Конецъ будѣ.)

ВЕѢТАНІЯ.

Написавъ Т. Максимѣвъ.

(Далѣе.)

На передмѣстїю Гетсемани невеличка купка людей тисне ся за Учителемъ зъ Назарета до дому Симеона, званого Прокаженнымъ. Нинѣ пороходили ся многѣ по тѣрахъ, многѣ розбѣйшисѣ до власныхъ хатъ, остали ся майже самы Галилейцѣ; видко се по ихъ грубыхъ сѣльскихъ опонахъ, по огорѣлыхъ лицахъ. Колька невѣстѣ, постоявши якійсь часъ на улицѣ, водѣрыли заслоны и вступили такожъ до дому. Бувъ часъ обѣду; сонце вже зближало ся до виднокруга, за годину найдальше сховає ся за горою Таворскою; уже Сіонъ кидавъ тѣнь на долину. Часъ то наилучшій до спочинку; умучене дневнымъ паломъ тѣло водновляє службы. Въ тѣмъ то часѣ наилучше думати, размышляти, тому то и межѣ збранными гостями нема гамору; всѣ посѣдали и каждый занятый своими гадками, вѣдъ часу до часу споглядає на Учителя.

И Гтуда сѣвъ у кутѣ, але плетѣнка, на котрой сидѣвъ, що-разъ скрипѣла вѣдъ его рухѣвъ неспокойныхъ. Очи его зверненѣй на двѣ невѣсты, що сидѣли недалеко Учителя. Шѣсь изъ собою шептали и разъ-вѣ-разъ споглядали на Учителя. Вѣдѣци одна зъ нихъ встала, уклонила ся низко Учителю, подѣлувала край его одежѣ, водѣрыла свѣй плащъ и добула сосудѣвъ бѣлый. Була се невеличка амфора, въ якихъ тримали пахучій олѣй. Невѣста несмѣло поднесла амфору надъ головою Иисуса и поволѣ зливачи пахучій плынь, другою рукою розглядывала его по волосю Иисуса. Въ той хвилѣ зъ кута, де сидѣвъ Гтуда, дало ся чути протяжне „о-о-охъ!“

Всѣ звернули ся туда и хтось запытавъ охнувшего: „Що тобѣ?“ Гтуда — бо се вѣнъ охнувъ на видѣ, що Маріямъ не только збли-

ла пахучій олѣй на голову Иисуса, але и очи еи повнѣ были любви и обожаня для Учителя; вѣнъ видѣвъ еи радѣсть, зъ якою сповняла тую услугу Учителю. Не мѣгъ уже того занести и тому таке протяжно „охъ“ вырвало ся зъ его грудей. Коли увидѣвъ очи всѣхъ зверненѣй на себе и почувъ слова: „що тобѣ?“ — естимивъ ся, хвильку нагадавъ ся и зъ обуренемъ сказавъ:

— Не лѣпше було тѣ грошѣ за дорогій пахучій олѣй дати убогимъ?

Але Учитель засоромивъ его, оббѣзавшисѣ лагѣдно:

— Чи-жъ мене не цѣнишь болѣе, якъ убогихъ, котрыхъ все будешъ мати, а мене каждой хвилѣ можешъ утратити! Знай, що сее миро вже на мой похоронъ буде, бо старшина вже радить, якъ мене згладити, она чина на мое житѣ... и ты знаєшь о ихъ замыслахъ...

Але слова тѣ не злагодили чувствѣ Гтуды. Зависть, що давила его груди, ще болѣе роздѣрала ихъ, коли увидѣвъ, якъ Маріямъ тулила ся до нѣгъ Иисуса и цѣлувала ихъ.

— Не стерплю вже! — буркнувъ крѣзь зубы Гтуда и вышповѣ.

Сонце вже заходило; ще палили горы въ ostatnichъ промѣняхъ; горбки Кальварійскѣй червоныли, а скалы Голгофты выглядали якъ-бы облиты кровію. Послѣдній беркутъ опускавъ тоє мѣсце свои поживы, а скакаль по розпалнахъ скалистыхъ нетерпѣливо выжидали ночи и своимъ охриплымъ лаянемъ та вытѣмъ выявляли свѣй голодъ та завидували сытымъ беркутамъ, що имъ забирали найбѣгачѣйшѣй кусняки людского мяса а лишали самы кости.

Гтуда споглянувъ на небо, мовъ-бы пытавъ ся, коли вже день скѣнчить ся, пустивъ ся етежками города Гетсеманьского и тамъ въ задумѣ почавъ блукати. Колька разъ пускавъ ся въ сторону до мѣста, але все вертавъ ся, не мѣгъ вѣдѣжати пойти на ширшу, у-

топтану етежку. Нѣчь скоро запала, похолодѣло — и Гтуда стрѣсъ ся. Выте шакаль вѣдало ся чути що-разъ ближе. Гтуда боязливо оглядавъ ся на всѣ стороны, ажъ вѣдѣци пустивъ ся туда, зъ-вѣдѣки была невеличка луна. То была плѣща жертвенна передъ храмомъ. Огонь жертвенный не угасавъ и по-надъ нимъ якъ невеличка червона хмарка освѣщывала виднокругъ. Гтуда зникъ межѣ вузкими улицами. По хвилѣ залягла тишина; ино вѣдъ стороны мѣста чути було гамѣръ, дѣсь-колись накликуване погоничѣвъ верблюдѣвъ та мулѣвъ.

Въ домѣ архіерей рада. Въ радѣ два таборы противнѣй, только не равнѣй. Въ одномъ таборѣ цѣла ерархія, князѣ, учени; въ другомъ колькохъ радникѣвъ мѣста и колькохъ представителей провинцій. Тамтѣй учени, могучѣй, вымовнѣй; сѣей простодушнѣй, честивѣй, не знаючий политики. То и не диво, що можнѣй закричали ихъ, загулокали и мало-що не выкликали. Урагувала ихъ вѣдъ проклону мошонка, зъ котрой сыпали все гоино на потребности народнѣй, отже шкода було втратити дѣйный коровы... Въ нинѣмъ часѣ може бы и уважано на ихъ голоса, але теперь треба було ратувати свою власну екзистенцію... Народъ прозрѣвъ, народъ зачавъ воднекуватисѣ ихъ, притворы порожнѣй! — навѣтъ притворъ Соломона, де були наймудрѣйшѣй учителя, нинѣ бувъ порожнѣй, хочъ то передъ празникомъ и хочъ сторонѣскихъ у мѣстѣ повно...

Слуга синедріону увѣйшовъ и шепнувъ шѣсь одному радникови. Той кивнувъ головою, а за хвилю слуга выпроводивъ Гтуду. Лице его блѣде, ноги трясутъ ся; майже безсильный оперъ ся о оденъ зъ стѣпѣвъ, котрыхъ два ряды подѣирали стѣло обширной комнаты.

На хвилю мовчанє залягло середъ радникѣвъ. Не знали, що се значить, що ученикъ Галилейца явивъ ся межѣ ними. Може то подѣланецъ зъ перепросинами? Може нове чудо, ще болѣе, якъ въ Веѣтаніи?

кого О громадахъ окружныхъ, О заводскихъ стоваришняхъ господарскихъ, д-ра Савчака О новомъ законѣ дороговизны, О краевій продажи соли, О краевій акцизъ водъ напитковъ, Вас. Набрного Вѣсти зъ Народной Торговли, В. Короля О годливъ рогатой худобы, Гр. Врецовъ Якъ придбавъ и собѣ паску, д-ра Олесьюва Вѣсправѣ емиграціи до Америки, о. Пелевского Торговля безрогами. Дуже конструктивно єсть рубрика „Порады, питаня и відповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспѣльно-политичныхъ“ зъ статьями Вас. Короля, А. Глозинского, д-ра Коси Левицкого, Ап. Ничая, о. Андр. Сумика и и. Межи статьями политичными єсть замѣтливый: Свобода (Юл. Романчука), Галичина земля руска, Цѣсарь и хлопцы (И. Н.), Хлопскій гаразды (М. З-кого). Дальше помѣщеніе добре информуючій статію о сегоднѣшній сесіи союму, о выборахъ, о дотеперѣшнихъ нарадахъ рады державной, відозвы и оповѣщенія Краєвого руского комітету выборчого и ише. Постѣпными або майже постѣпными рубриками єсть: Дописи (писаніи) людьми и зъ интелігенціи (селянами), Вѣсти зъ „Просвѣты“, Рухъ селянства руского, Що чувати въ свѣтѣ (політичній переглядѣ), Новини и Господарство, промисель, торговля (зъ подавлять цѣны збѣжа у Львовѣ а цѣны волѣвъ, телятъ, безрогъ, овецъ и яецъ у Вѣднѣ), „Свобода“ за три мѣсяцѣ свого виходу придбала собѣ велику симпатію задля свого богатого и доброго змісту якъ и способу представлення та щиро народного и независимого становича: „мабути доси ані одна газета руска не придбала собѣ въ такъ короткій часѣ тѣлько передплатників и читателей“, каже видавничтво „Свободы“ въ 13 н-рѣ въ зазвѣ до рускихъ громадъ и руского народу. Цѣна „Свободы“ єсть, якъ мы вже сказали, безпримѣрно дешева, бо тѣлько 2 зр. на цѣлый рѣкъ, зъ того на штемпель и почту відпадає 1 зр. 4 кр. При такъ низькій цѣнѣ кошти очевидно можуть тѣлько тогды вернути ся, коли газета буде мати кѣлька тысячъ передплатників. Зъ огляду, що въ Галичинѣ єсть около 3.600 рускихъ громадъ, се наступити може и сподѣваемо ся, що наступити. Треба тѣлько, щобъ якъ руска интелігенція такъ и самі наші селяне и мѣщане кодо того щиро заходили ся. Редакція и администрація Свободы знаходять ся въ рынку ч. 10, въ домѣ Просвѣты.

— **Патріоты рускіи зъ Золочевщины** постановили зарезъ по остатнихъ выборахъ удати ся и удали ся до „Народной Торговли“ у Львовѣ, щобы конче оснувала тамъ свою філію. Завязанный духовенствомъ комитетъ для той справы заявивъ готовность сповнити всякій услѣдъ, якій поставити дирекція „Народной Торговли“. Годить ся замѣтити, що заложенный передъ рокомъ въ Золочевѣ незначимый капиталомъ склепъ „кукла рѣбничья“ розвиває ся добре, тожъ и розвой „Народной Торговли“, при зазначеній солидарности руского духовенства, бувъ бы кажуць запевнений.

— **Преосв. епископъ перемыслийскій о Константинѣ Чеховичѣ** одержавъ сими днями зъ Риму папскѣ відзначеніе. Папа надѣлять его ордеромъ св. Петра „Fidei et Virtuti“. Ордеръ сей, основанный бл. п. Пиемъ IX. а відкатъ папою Львовъ XIII. особнымъ бреве зъ 5-ого липня и 17-ого серпня 1878 р. затверджений и зорганізованный, має лишь одну клясу. Въ Римѣ вѣнъ высоко цѣненный и остає въ звязку зъ привилежій академічного степеня т. зв. „Jurisconsultum S. S. Petri“.

— **Д-ръ Іосифъ Костъ**, родомъ зъ Комарна, б. членъ товариства „Сич“ у Вѣднѣ, именованный старшимъ войсковымъ лѣкаремъ въ 17. полку пѣхоты австрійской обороны краєвой зъ назначеніемъ для гарнізону въ Ришувѣ.

— **Въ гр.-кат. цѣрквѣ св. Варвары у Вѣднѣ** [L. Postgasse] відпѣває церковный мѣшаный хоръ подъ управою о. В. Садовского стратный псалмы въ пятницу [23. н. ст.] о годня 6. вечеромъ. Торжество Воскресения Христоваго відпѣвають ся въ субботу о 7. год. вечеромъ, а урочисте богослуженіе въ недѣлю о годня 10. передъ полуднемъ.

— **Противъ урядниковъ золочевского ц. к. староста** внесено до тамошній прокуратуры державной три жалобы о надужитѣ урядовой власти при нагодѣ переведенія выборовъ и правъ выборовъ. Годъ сумѣвати ся, що прокуратура возьмєсь за переведеніє слѣдства. — При сѣй нагодѣ згадаємо ще одну справу. При выборѣ посла въ Золочевѣ зъ V-ой куріи не допущено до віддана голосу ажъ 45 выборцівъ и се выказано у внесенѣмъ протестѣ. Однакжъ староста п. Родеръ голосить, що тѣхъ 45 выборцівъ „самі не хотѣли голосувати, тѣлько священники силували ихъ до того“. Отже — якъ изъ Золочева пишуть „Галичанамъ“ — староста припорутивъ жандармеріи розмовляти лично зъ каждымъ зъ тѣхъ выборцівъ и высѣдѣти, що выборці самі не хотѣли віддавати голосу. Такъ жандармъ пытає выборцівъ и. пр. зъ Манасова, Гарбузова, зъ Перепельника, але всѣ заявляю рѣшучо, що ихъ до голосованія не допущено.

— Въ відомій уже нашимъ Вп. читателямъ справѣ перенесенія п. Кароля Бандровского ц. к. инспектора податкового зъ Рогатина до Гривова дѣстаємо зъ Рогатинщины такій близкій вѣсти: Мотивъ перенесенія п. Бандровского [и то въ тыждни!] у насъ „w tej dzielnicy polski“ часто примѣняемый: „ze względu na zdrowie“. Ся względu, кождому яєні, спонукали власть скарбову — зарезъ по выборахъ высѣдѣти п. Бандровского администрациивнымъ способомъ зъ Рогатина межъ Мазуры. П. Бандровский, що правда, не бравъ найменшой активной участі въ руху Русинівъ, але доносикамъ доволъ було опирати ся на тѣмъ, що вѣнъ Русинъ и має симпатію мѣжъ своимъ. Хтось у спѣлѣ зъ однимъ „obywatelem“ зрѣбавъ ц. к. инспектора передъ властями „москалемъ“, покликующа на той одинокъ конкретный фактъ, що вѣнъ навѣтъ зѣ служниці дома розмовлявъ по руски. Не треба й

казати, що вѣсть про службовъ „względu“ выкликала мѣжъ Русинами велике огорченіе. Жаль стало сего характерного человека та и его родины — се-жъ третій разъ заточують ихъ на Мазуры, де не чуючи матерной бесѣды окупували ся сѣлами и — грѣшны, переносачиє два разы власнымъ коштомъ на Русь. Передъ відъѣздомъ мѣсцевъ и за мѣсцевъ Русины уладили для панства Бандровскихъ прашальну вечерю, прашаючи ихъ оправдѣ щиро, зъ сѣлами въ очехъ. — Отъ вѣмъ одинъ зъ насѣлѣбѣвъ выборчихъ, а вѣтъ ихъ уже болѣе. Може бы п. Барвѣвскій, відкашельнувши, застогнавъ пытаючись пана міністра: на якій подѣставъ кидаютъ урядниковъ Русина на Мазуры? Ся справа повинна рушити ся въ радѣ державной; тѣлько-жъ не поручити ей п. Барвѣвскій, бо за богато воды набравъ до рта. — *Ada!*

— **Науковѣ товариство им. Шевченка** почало своимъ накладомъ друкувати одинокѣ дѣло, якого доси відчувавъ ся бракъ у насъ, имено „Соматологію“ написану неутомимымъ труженникомъ на поли науковѣмъ — профессоромъ Ивановъ Верхотарскимъ. Дѣло се, призначене для интелігентной публики руской, обѣматъ буде около десяти аркушѣвъ друкъ въ 8-цѣ, зъ близько соткою гарныхъ иллюстрацій, а скѣнчить ся друкувати имѣвѣрно въ червни сего року.

— **Консерваторы.** Міністеръ просвѣты продовживъ часѣ функцій консерваторѣвъ д-ра Людв. Цвѣльникова, гр. Войт. Дѣдушицкого въ Гаулицѣ, Володисл. Лозинского у Львовѣ, проф. Слав. Одживольского въ Краковѣ, Володисл. Пшибиславского въ Унижѣ, д-ра Из. Шараневича у Львовѣ; гр. Ив. Шенцицкого въ Прибичахъ, проф. Юл. Захаревича у Львовѣ и д-ра Стан. Томковича въ Краковѣ и затвердивъ ихъ на пять лѣтъ въ тѣмъ почетнымъ урядѣ.

— **Товариство рускихъ робѣтниковъ „Родина“ у Вѣднѣ** устроило въ Великоду недѣлю 25 н. ст. цвѣтня въ сали „zur Kaiserin Elisabeth, III. Bezirk am Neumarkt Nr. 5.“ вечерній зъ свѣчаными. Початокъ о годня 6. вечеромъ; вѣтухъ вѣдъ особы 20 кр. Тутешна руска фірма п. Грабовенского [Kärthnering] жертвовала добровольно всю потребну вужевину, а остальнымъ займутъ ся жѣнки нашихъ робѣтниковъ. Для вѣтуху не потребно нѣякихъ запросинъ; впрѣочъ спеціальный запросины не розсылають ся. — Звычайный шо-недѣльный сходины товариства „Родина“ відбувають ся теперъ кождо недѣль вечеромъ въ ресторанѣ „Zum goldenen Löwen, I. Bezirk Sonnenfelsgasse Nr. 6“ [недалеко гр.-кат. цѣрки]. — Товариство числитъ уже 79 членѣвъ. Выдѣль проситъ черезъ насъ сего дорогою всѣхъ земляковъ, щобы брали участь въ вечернихъ и, о скѣлько се буде можливо, зголошували ся зъ популярными відчитами чи выкладами — (п.).

— **Въ справѣ вѣднѣ-галичскихъ лѣкарныхъ зельницъ.** Пѣсля оповѣщенія Газетъ и Iwowsk-ой оголошує ся конкурсъ на выконаніе всѣхъ шляховыхъ будовъ и будынокѣвъ при зельничномъ шляху Галичницѣ-Иване цѣсте и его боцной линіи зъ Тересина до Скалы. Оферты приймають ся найдалѣе до дня 12-го мая с. р. о год. 12-бѣ въ полудне въ министерствѣ зельницъ у Вѣднѣ. Услѣвѣ и информаций прилоги можна переглядати въ министерствѣ зельницъ въ департаментѣ 18-бѣ и въ II-бѣ бюрѣ управы зельничныхъ будовъ въ Тернополѣ.

— **Практичный курсъ въ краєвой школѣ гончарской въ Коломы.** Дня 1 мая въ Коломы розпочинає ся практичный курсъ гончарства въ цѣли достаточна фабрикамъ дренѣвъ, дахѣвѣвъ и цѣлоцѣлымъ фаховыхъ робѣтниковъ. Кандидаты мають выказати ся свѣдоцтвами, що були гончарскими челядинками або робѣтниками цѣловѣвъ, фабрики дренѣвъ чи дахѣвѣвъ. Наука буде відбувати ся бесплатно и потребає оденъ мѣсяцъ. Практиканы удержують ся своимъ коштомъ. Зголошенія приймає краєва дирекція школы гончарской въ Коломы.

— **Метеоръ.** Зъ Равы руской доносять, що въ ночи зъ 20-ого на 21-ого с. м., о годня 1:06 по пѣвнѣчѣ ушавъ въ оклиціи того мѣста метеоръ. Цѣлый звѣдъ неба черезъ кѣлька хвиль яєсьвъ невычайно сильнымъ синимъ свѣдломъ, а въ кѣлька хвиль по тѣмъ давъ ся чути грѣмкій, нѣбы гарматный выстрѣлъ. Небо було яєсе и погѣдне. — О тѣй самѣй годня сине свѣдло на небѣ видко було и у Львовѣ вѣдъ пѣвнѣчнои стороны, але гуку не було чути.

— **Про нове небезпеченство для культуры сосонъ** читаємо въ Sylwan-ѣ таке: Велике число рѣбныхъ шкѣдливыхъ для культуры сосонъ побѣдѣло ся и то въ страшный способъ, бо новый шкѣдливецъ не походить зъ родины насѣкомыхъ, ае... гандлярѣвъ. Якісь голыный агента въ Матерѣвъ подѣ Равою Рускою въ porozumѣнію зъ мнѣялами-шматярями и гандлярями шкѣдрѣ купувѣ вѣдъ селянъ основны пучки зъ молодыхъ сосонъ по 8—10 зр. за кѣлько. Наиболѣе попыту мають верхковъ пучки зъ 8—15-лѣтнихъ культуръ, бѣный суть таншій, а зъ старыхъ сосонъ не мають покупку. Матерѣвскій агента має відслати вже кудысь 40 метричныхъ сотгарѣвъ. Можна собѣ представити, якій великій протестъ культуръ знѣщено для такой скѣлѣкості товару. Гандлярѣ говорятъ, що той товаръ відходить до Нѣмечины на який купелъ для сухѣтѣниковъ. Намъ выстане сумный фактъ, що основнымъ культурамъ грозитъ небезпеченство и то може наиболѣе, бо нѣякимъ ась насѣкомымъ въ порѣвнанію зъ тѣми захланымъ пѣкаетѣми насѣкомыми, що порадѣть собѣ легко зъ культурами такъ, якъ легко упорати ся зъ вѣрубѣмъ лѣсовъ въ нашѣмъ краю.

— **Пятнадцать золотыхъ за пѣвъ носа.** Передъ судомъ въ Станиславѣвъ відбула ся розправа противъ Прокопа Заячука, що, попереживши зъ своимъ крѣвьякомъ Ивановъ Зая-

чукомъ, відкусивъ ему пѣвъ носа. Прокопа засуджено на три днѣ арешту або 15 зр. кары, узвѣднѣющій фактъ, що противникъ хвѣтивъ бѣвъ его сильно за чурину.

— **Вѣче домашнихъ слугъ въ Празѣ**, що відбуло ся дня 18 с. м., було дуже бурливѣ и значаєло ся кѣлькома эпизодами. Мѣжъ нимъ оскорбѣно чинно правительственного комисара, который добувъ шабѣль и нанѣши кѣлька ударѣвъ напастникамъ, спасъ ся утѣчею.

— **Великій буръ въ Австраліи.** Въ мѣсяцѣ лѣтомъ навѣстили Австралію великій буръ. Спустошеніямъ улягли головѣ пѣвнѣчній побережя. Страшный циклонъ знищивъ майже до тѣла портъ Дарвинъ, важне торговельне мѣсто и осело властей. Буря авалила всѣ будынки торговельныхъ домѣвъ, банки, костелы, школы, друкарнѣ. Зъ вѣзницѣвъ не лишило ся нѣчого. Въ хиньской дѣльниці остало ся лѣвѣ 5 домѣвъ. Много особѣ утратило жите, або віднесло тѣлесны ушкодження. Въ портѣ майже всѣ корабѣль поїшли подѣ воду. Шкоды обѣсѣлено на кѣлька мѣлионѣвъ фунтовъ штерлинговъ.

— **Министеръ Криспі передъ судомъ.** Кримінальный судъ въ Болоніи намѣряє обжалувати Криспіого о сѣбучастѣ въ дефравдаціяхъ и надужитяхъ, довершенихъ въ болоньской філіи неапольского банку. Тому що Криспі е депутатомъ, болоньскій судъ відѣвѣсь ся до римской палаты депутатныхъ зъ жадаємъ завѣшенія его посольского нестыкальности и дозволу поставити его подѣ судѣ.

— **Зъ исторіи торговѣ дѣвчатами.** Въ Галатѣ, въ тѣмъ моральномъ багнѣ Паргорода, заворушили ся жиды. Одна сторона выпускала носы, друга ликує. Посварили ся мѣжъ собою жиды торгующі дѣвчатами, а жертвою той сварки вывъ Аврумъ Шарфманъ, оденъ зъ першихъ підприємцѣвъ въ доставѣ дѣвчатъ зъ Европы. Нещасте склало ся черезъ дурницію. Спѣльники Шарфмана доматили ся вѣдъ него выдаѣть двоухъ дѣвчатъ, лихо заплаченыхъ. Шарфманъ не хотѣвъ и чути о тѣмъ. Тогды два спѣльники обжаловали его передъ русскимъ консуломъ о злочинѣ, що вѣнъ передъ кѣлькома днями купивъ вѣдъ нихъ 14-лѣтну дѣвчинку зъ Россіи. По тѣмъ донесенію спѣльники щезли, а консулъ, перевѣвши ревізію въ хатѣ Шарфмана, найшовъ тамъ богато дѣвчатъ. Вѣнъ увѣльничъ ихъ и відославъ до Россіи. Самого Шарфмана, що має походити зъ Галичины, увѣзено. Осѣ тому и товаришъ его поспускали носы.

— **Въ процесѣ анархистѣвъ въ Берлинѣ** выдано вже засудъ. Анархиста Кошмана, що мавъ вылати почтою кѣлькую машину въ цѣли довершенія атентату на полковника берлинской полиціи Краєвого, засуджено на 10 лѣтъ и оденъ мѣсяцъ тяжкой вѣзницѣ и на утрату обывательскихъ правъ а его спѣльника Вестала на оденъ рѣкъ вѣзницѣ. Иныхъ обжалованныхъ увѣзено.

— **Сербскій патриархъ передъ судомъ.** Публицистъ зъ Нового Саду д-ръ Ив. Груничъ вывѣзъ до карного суду жалобу на сербского патриарха зъ Карловицъ Юрія Бранковича, закидуючи ему клевету и намову до кривоприсягъ. Судъ не узнавъ той жалобы достаточнымъ приводомъ до розпочатія процесу и відкинувъ ен. Але апелляційный трибуналъ поступи въ собѣ иначе; вѣнъ, не узвѣднѣющій о рѣшенія суда першой инстанціи, поручивъ на основѣ внесенной жалобы розпочати судебное слѣдство противъ патриарха.

— **Цивилизація середъ Индіанъ.** Дикій племена червоношкѣрныхъ Индіанъ, що подали вже такъ много темъ до фантастичныхъ повѣстей, невдовѣзъ належати-муть до митологій. Уже нинѣ обхоплює ихъ сильными филіями цивилизація. Въ Сполученыхъ державахъ є теперъ 73 Индіанъ полиційными офіцерами, 850 полиціянтами, 123 судьями, 63 переводчиками, 11 канцелястами, 2 копѣстами, 4 лѣкарями, 39 ковалями, 29 тѣслями, 73 фармерами; много Индіанъ є помѣжъ рѣбниками, сѣльмахами и фабричными робѣтниками. 1500 Индіанъ одержъ пенсіи державныхъ урядниковъ. Въ школахъ є 432 червоношкѣрныхъ учительѣвъ. Надто правительство старася склонити Индіанъ до хлѣборобства. Не менше горнуетъ ся до цивилизаціи индіанскіи женщины. Недавно червоношкѣра мѣст С. Сингъ зложилъ лѣкарскій испѣты въ Нью-Йорку; три Индіанки зъ Оттавы, покѣнчавши відповѣдній студіи, обявили въ шпиталѣхъ службу надзѣрательскѣ. Дочка начальника племена Павне, мѣст Водъ, покѣнчила зъ успѣхомъ правничѣ студіи. Значитъ, еманципація женщинъ постуєає середъ Индіанъ на рѣвнѣ зъ индіанскою цивилизаціею.

— **Зѣвѣдъ пасѣчниковъ** відбуде ся въ Києвъ подѣставъ промыслово-рѣбничою выставѣ. На тѣмъ зѣвѣдѣ будутъ порушений такіи квестіи: 1) потребности пасѣчництва въ полуденно-заходномъ краю; 2) способы веденія пасѣчництва; 3) улія и пасѣчній прилады; 4) експлуатація пасѣчныхъ продуктівъ и способы противъ фальшования тѣхъ продуктівъ; 5) способы подѣржанія и розвою пасѣчництва, головѣо селянского; 6) способы и средства до правильнѣшого ужиткованія пасѣчныхъ продуктівъ и 7) оглядъ всѣхъ довершенихъ доси праць въ тѣмъ напрямѣ, та державна контролі надъ пасѣчництвомъ.

— **Новѣ зѣльницѣ.** На порученіє министерства розпочали ся вже вступныя работы коло будовы новоѣ зѣльничной шляху. Самѣрѣ-Старѣмѣсто Ужкожъ [на угорскій границіи]. Шляхъ той поїде имѣвѣрно черезъ мѣсцевости: Гвоздѣць, Дѣвѣтрихъ головецкій, Лѣмѣну, Жукотинѣвъ, Волче и Яблѣнѣки.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Мадярске стоваришеніє любителейъ мира, що числитъ вже близько 1.400 членѣвъ, уряджує въ Пештѣ 24-ого с. м. вечеръ, на котромъ баронова Верта Сутнеръ відчитаетъ одну изъ своихъ новелъ, а повѣстѣ-писатель Мавр. Іокай відчитъ на тему уневозможенія войны. — Въ корольскѣмъ замку въ Будѣ замѣчено въ кѣлькихъ мѣсяцѣхъ за-

паданіє землѣ. По докладномъ розслѣдженію терену знатоки высказали свѣй здогадѣ, що грунтъ на якѣмъ побудовано катедрѣ св. Матѣвѣ, може запаста ся, бо подѣ нимъ находитъ ся великій поророжній просторъ. — Передъ кѣлькома днями въ мѣсцевости надъ Дѣвѣстромъ званій Водами Рашковыми, въ бесарабскій губерніи, переправляли ся люди пороломъ черевъ рѣку. На серединѣ рѣки поромъ поїшовъ подѣ воду, а зъ 50 особѣ выротовано зъ воды лѣвѣн кѣлька. — Въ Петербургѣ має відбути ся въ лѣтъ с. р. всеевѣстный конгрессъ статистиковъ. На принятіе участниковъ вызначено 10.000 рублѣвъ.

Надослане.

Die Seide ist verbrannt!

sagen die Damen, wenn die betreffenden Kleidungsstücke sehr oft nach nur 2—3-maligen Tragen Risse etc. in den Falten bekommen oder „wie Watte“ auseinander gehen; das ist aber kein zufälliges „Verbrennen“ der Rohseide! sondern dieselbe wird absichtlich, um die Seide dicker und billiger erscheinen zu machen, mit Zinn und Phosphorsäure überlaiden, die den Nerv der Rohseidenfäden zerfrisst; man nennt ein solches Färben: „Obargiren!“ — je mehr die Seide chargirt werden soll, durch desto mehr Zinn-Bäder muss sie gezogen werden, um dieses Gift recht innig aufzusaugen zu können. Die gefärbte Seide — das edelste Gespinnst! — hat also den Todeskeim schon in sich, ehe sie auf den Webstuhl kommt!! — Die daraus gefertigten sogenannten Seidenstoffe müssen nach kurzem Gebrauch wie Zunder reissen, je nachdem die Seide mehr oder weniger chargirt worden ist. — Die teure Robe (inkl. Macherlohn!) ist total wertlos. — Muster von meinen echten Seiden sende ich umgehend. Die Stoffe werden porto und zollfrei zugesandt. 6

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Именованія, перенесенія, відзначенія и пр.

Перенесенія. Дирекція почтъ дозволила на замѣну службовыхъ мѣсѣ почтовому офіціалови Игн. Принцови въ Краковѣ и почтовому асистенту Іос. Карасевичу въ Струу.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣднѣ 22 цвѣтня. Цѣсарь Вильгельмъ забавивъ вчера пѣвъ годины у гр. Голуховского. Коли бы нинѣ не было погоды, то заповѣдѣна парада войскова не відбуде ся, а цѣсарь нѣмьскій відѣвѣхъ бы въ полудне.

На вчерашномъ засѣданію рады мѣской зложено три внесенія въ справѣ звѣтного языкового розпорядженія, одно вѣдъ сторонничества антисѣмитѣвъ, а два окремі вѣдъ либералѣвъ и народовѣцѣвъ. Всѣ три внесенія передано комисіи.

Петербургъ 22 цвѣтня. Кн. Оболенскій именованный товаришемъ министра справъ заграничныхъ.

Берлинъ 22 цвѣтня. Кн. Фердинандъ болгарскій, задержавши ся тутъ въ переѣздѣ на похоронѣ своего пріятели князя мекленбургско-шверинского, переговоры зъ Крупномъ въ справѣ доставки пушкѣвъ для Болгаріи.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вн. Н. Ку. зъ Во. Годягъ ся. — Вн. М. Га. зъ Ст. За II кварталъ ще 2:25 зр. — Вн. П. Га. зъ Во. Одержано и теперъ заплачено по концѣ цвѣтня. — Вн. Е. Сѣ. зъ Тр. Одержали.

Надослане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стация Золочѣвъ, отирає ся 1 мая 1897. — Заведеніє отворене цѣлый рѣкъ. Близкихъ відомостей уды-лає ЗАРЯДЪ. 107 9—14

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФУЛЫ ТЕПФЕРА, улія Трибунальска ч. 12. домъ власный, можна достати щоденно вже о годня 8-ой раню горячій снѣданіє.

ЦѢНИННѢ

Печеня вѣпрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканий легки	12 "
Флячки	12 "
Нѣжѣа телячъ зъ хрѣномъ	10 "
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 "
Кавяръ	15 "
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 "

Всякій напитокъ въ нѣяльнишихъ родѣхъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для пѣвности, що походить зъ мѣви реставраціи, даю відображающіи марки. — Найдѣльшій вина по найдѣльшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжѣ, въ великій выборѣ отравъ и напитки въ заосмотрѣна кухня.

79 11—62

Зъ высокимъ поважаемѣмъ

НАФУЛА ТЕПФЕРЪ.

Зѣвѣна лѣкалю.

Найдѣшевѣй окладъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

подѣ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового лѣкалю

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдѣшевѣйшъ въ великомъ выборѣ окуляровъ, цѣкеры, лѣорнеты, барометры, термометры. — Напрѣна найокорше и найдѣшевѣе. — Устроєніє электрическихъ звѣздинокѣвъ. — Замовленія въ провинціи відвѣротно. 4185
Адреса: Оптика Коперницкій Львовѣ площа Галицкая ч. 1.

Виходить у Львові щодня (крім неділі і ро-
жних свят) о 6-й годі по полудні. Літератур-
ний додаток „Вісник навінаменитих по-
стей“ виходить вівторок, і вівторок і п'ятницю
на переміну разом з „Ділом“.

Передплату і інсерати приймають: у Львові
Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне
бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет
ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшеского ул. Килин-
ського 2; — у Ярославі Л. Крижановскій; — у Ві-
дні: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelun-
gengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein &
Vogler 1, Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург:
M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсератами
платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком
в Австрії: в границях:
на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр.
на пів рік . . . 9 зр. на пів рік . . . 12 зр.
у Львові:
на цілий рік . . . 16 зр. на пів рік . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на по-
передні застереження. — Рекламція неопечатана
вільно від порти.
Поодинокі члени коштують 8 кр. а в.
Оголошення зваляються приймаються по ціні 10 кр.
вдвіх сторінок інсератом або в місяць а в
рублиць „Надбавка“ по 25 кр. а в.
Підписи і інші домовні приватні члени по
15 кр. вдвіх сторінок.

Христос воскрес!

I.

Христос воскрес! Христос воскрес!
Покинь мертвецькі сны!
Прокинься і ти природо днесь,
Встань весно, воскресни!
Пойди в поля, пойди у гай,
Вери їх в зелень, у розмай,
Житам на них дихни,
Встань весно, воскресни!

Христос воскрес! Пора і нам
Воскреснути, пора!
Нове життя воскресне там,
Де вмере вражда стара.
Любовь говорить: Жий і знай —
Я життя і правда! — В ній глядай
Ты воли і добра!
Воскреснути пора!

Христос воскрес! Христос воскрес!
Любовь все сильна
Природа творить сто чудес —
Житам блищить весна.
Ох, коб так ще любовью Ты
Воскрес, Народо, з мертвоты,
Заблизь так, як вона
Житам блищить — весна!

II.

Христос воскрес! Так много лѣтъ
Голосить скръзь: воскрес!
Коли се стало, давний свѣтъ
Як днес не ждає чудесъ.
Розпавши Правду на хрестѣ,
Могучи мовили: „Пусти
Въ васъ мръѣ! Ждѣть зъ небесъ
Вы чуда!“ — і Вѣтъ воскресъ!

Христос воскрес! Не вбити всѣмъ
Землѣ катамъ по вѣкъ
Кръпкого духа, що якъ грѣмъ
У хмарѣ крысѣ. Зъ рѣкъ
Пролитыхъ крови, зъ-підъ руїнъ,
Зъ могилъ полаглыхъ встане вѣтъ
Якъ Богочоловѣкъ —
И жити-ме по вѣкъ!

Христос воскрес! Чимъ тяжіший день,
Чимъ бблш борби грѣзна
Пора, тымъ ближій часъ пѣсѣнь;
Мовь по змѣтѣ весна —
Настане воскресѣня часъ!
Кръпнись Народо! Не погасъ!
Надѣвъ свѣтъ! Одна
Се хвиля ще грѣзна...

В. Щуратъ.

Война греко-турецка.

Зб'явхъ політичнихъ осередківъ Евро-
пы доносять, що вѣ кругахъ політичнихъ за-
гально надѣють ся скорого кінця війны. Вѣ
Римѣ пр. мають надѣю, що Греція незадовго
буде просити мира, а наслідкомъ того король
Юрій зрече ся престолу; заравомъ панує тамъ
переконане, що теперъ всходна справа на
якихъ 15—20 лѣтъ спаде Европѣ зъ голови,
скоро лише удасть ся Туреччинѣ покінчити
свою війну кількома швидкими ударами.

Тимчасомъ найсвѣжшій вѣсти не дуже
потверджують таку рожеву надѣю. Зъ одною
сторони здає ся, що Грекамъ вѣ послѣдній
хвилі зачинає устѣхати ся щастє воєнне; зъ
другою сторони вѣ Царгородѣ зновъ беруть
верхъ, чи властиво нѣколи не переставали па-
нувати палатній интригѣ, а теперъ вѣ такъ
важкій і крутій хвилі можуть вѣдати вели-
ку прислугу — очевидно не Туреччинѣ, а
Греції.

Оттакъ доносять, що всемогучій секре-
таръ і любимецъ султана Ізетъ бей мавъ до-
стати 30.000 пистрѣвъ (около мільона зр.), що-
бы не допустити до виповѣдження війны, і
для того перехопивъ сѣмъ телеграмѣвъ Едема
пашѣ зъ донесеннямъ про поведене Греківъ на
границі. Рѣчь відкрила ся ажъ тогдѣ, коли
Едемъ паша, не дбавши вѣдповѣдей, зателе-
графувавъ до міністра війны. Ізета бей і де-
котрихъ іншихъ достойниківъ увязнено. Але
отъ зновъ догадувати ся треба новихъ ин-
тригъ, бо, нѣ сѣло нѣ пало, вѣдликано Еде-
ма пашу, хочъ вѣтъ доси вѣвъ дѣло і розум-
но і щасливо, а на его мѣсце вислано сла-
вного зъ підъ Плевны Османа пашу. Такъ са-
мо і начальство надъ армією вѣ Епірѣ водо-
брано Ахмедови пашѣ, а вѣддано Саїдови па-
шѣ, недавньому губернаторови Креты.

Вѣсти зъ бовищъ надходять, якъ не мо-
же бути инакше, суперечній. Доношено вже,
що Турки не тільки заняли Тирнаву, але
були ся вже недалеко Лярісѣ. Теперъ зновъ
оказує ся навѣтъ вѣтъ про занятє Тирнави
Турками поки-що ще непевною. До Лондону
доносять зъ Лярісѣ, що Греки здобули назадъ
деякі становища, а Турки завертають ся на-
задъ вѣ аръ Мелюньскій та до Еліасѣ.

Щобъ лѣпше визнати ся вѣ тыхъ вѣ-
стяхъ, не завадитъ сказати кілька слѣвъ про
саме бовище. Вѣ Тесалії долиною Темпы
вливає ся до Солунського заливу рѣка Салам-
врія (старинний Пеней). Коли підемо горѣ
рѣкою, то звернемо ся на полудневый захѣдъ
зо три милѣ, вѣдтакъ другі три милѣ просто
на полудне до мѣста Лярісѣ. Вѣдъ Лярісѣ
завертаємо ся зновъ горѣ рѣкою зо двѣ милѣ
на захѣдъ, опѣсля зъ чотири милѣ на полуд-

невый захѣдъ до мѣста Зарку і зновъ зъ чо-
тири милѣ на захѣдъ до Трікалѣ. Ббльше
менше рѣвнобѣжно зъ Саламврією, лише вы-
ше на півночѣ, иде границя греко-турецка.
Границя недалеко вѣдъ заливъ Солунський
вѣддалена вѣдъ рѣки не ббльше якъ пѣвъ милѣ.
Зъ Лярісѣ до границѣ вѣ напрямѣ на
півночний захѣдъ буде вѣ одинѣмъ мѣсці зъ
новтора милѣ, а вѣ другѣмъ, троха ббльше на
півночѣ, до три милѣ. Вѣ сѣмъ напрямѣ ле-
жить на границі аръ Мелюньскій, а на поло-
винѣ дороги вѣдъ него до Лярісѣ мѣсто Тир-
нава. Зъ Зарку до границѣ буде зо двѣ милѣ,
а зъ Трікалѣ чотири. Отже оба войска такъ
були розмѣщені передъ починомъ війны. Гре-
кій осередокъ бувъ вѣ Лярісѣ; праве крыло
долѣ Саламврії по-надъ границю вѣ мѣсцевѣ-
стѣхъ Незерѣ, Крані і н. майже ажъ до за-
ливу; праве крыло ажъ до Зарку і Трікалѣ.
Мѣжъ Лярісою а Мелюньскимъ ярѣмъ стояло
тежъ войско вѣ Тирнаві і вѣ іншихъ мѣс-
цахъ. Такъ само розмѣстило ся турецке вой-
ско тежъ у себе по-надъ границю. Осередокъ
вѣ Еліасѣ, недалеко Мелюньского яру; праве
крыло противъ грецкого лѣвого, вѣ Дамасѣхъ
напротивъ Зарку; а лѣве напротивъ
грецкого правого, вѣ Каріі напротивъ Незеру
і вѣ іншихъ мѣсцевостяхъ тежъ ажъ недале-
ко до заливу. Мѣжъ Карією а Незеромъ ле-
жить на турецкій сторонѣ гора Аналісѣ.

Отже по звѣстнихъ вже першихъ зачѣп-
кахъ оба крыла грецкій взяли верхъ надъ
Турками і доси держать ся ще на сторонѣ
турецкій вѣ Дамасѣхъ і на Аналісѣ. За те-
турецкій осередокъ по завязаній борбахъ пе-
рейшовъ черезъ Мелюньскій яръ, занявъ кіль-
ка грецкихъ становищъ, мѣжъ иншими, якъ
доношено, такожъ Тирнаву, і поступавъ вѣ на-
прямѣ до Лярісѣ. Поведене Турківъ, що они
пошлили оба свои крыла на первѣснихъ
становищахъ, хвалить по днєвникахъ; але зъ
другою сторони замѣчають, що Греки, котрымъ
на тыхъ крылахъ добре веде ся, можуть вы-
кликати вѣ Македоніі за плечима Турківъ
повстанє, а тогдѣ армія, поступаючи на Лярі-
су може легко прийти на велику бѣду.

Вѣ Епірѣ Грекамъ рѣшучо лѣпше веде
ся. Превезы они доси ще не заняли, але пѣ-
шли на півночѣ і заняли мѣсцевѣсть Филип-
пиду, що лежить при дорожѣ до Яніны.

Крѣмъ того грецкій корабль бомбардують
такъ на захѣдъ Превезу і ще двѣ мѣсцевѣсти,
якъ і на вѣсходѣ, надъ Солунскимъ заливѣмъ
прибережне турецке мѣсто Платамону (заразъ
за границею) і ще якусь другу мѣсцевѣсть.

На Кретѣ зновъ полковникъ Васосъ жа-
дає вѣдъ адміралѣвъ заверненія европейскіхъ
войскъ, бо по обявленю війны вѣтъ мусить
ударити на всѣ турецкій становища.

Письма зъ Відня.

Дня 22 н. ст. цвітня.

[Свята Великодній у Відні. — Ревія військова
на Шмелцу. — Зъ парламенту. — Сподѣваний
зміни вѣ кабинетѣ.]

Відень все ще не виходить зъ святоч-
ного настрою. Найперше два днѣ Великод-
нихъ святъ, тѣ величій святѣ, коли і най-
ббднѣйшій позабувъ на буденну журбу і тя-
гартъ житя! Опѣсля вѣ вівторокъ записали
нового вѣдєньского бурмістра д-ра Люегера.
Була парада, музики, ілюмінація і тисячъ
народу вѣдвлювали ся вѣ ратушеві мурѣ: чи
не побачать „den Volksmann Lueger“? Они
вѣждѣвають новихъ лучшихъ часѣвъ; тѣ
цѣлѣ масы народу сподѣвають ся вѣдъ Люе-
гера польпшенія своєї екзистенції... Та се на-
лежить до будучности! Кблько-жъ зъ нихъ
знає розчарованя? Свѣтъ не перевернешь
горѣ ногами, а десятки і сотки лѣтъ идуть
на зміну ладѣ суспѣльного. Сердечній, якъ
они оптимісти!... Потѣмъ у сѣредѣ приѣхавъ
до Відня нѣмецкій цѣсаръ Вільгельмъ II.
Вправдѣ тутъ уже навикли до приѣздѣвъ чу-
жихъ суверенѣвъ, але вѣ пѣвтора мільйонѣмъ
мѣстѣ вѣ все ще подостаткомъ такої публіки,
що на всѣо має доволѣ вѣсвободного часу. Та-
кій християнинъ буде тобѣ стояти по кіль-
ка годінѣ, хочъ-бы і на дощѣ, аби лишъ на хви-
линку вѣ перелѣтъ побачити чепурну появу
молодого ясного блондина, особу нѣмецкого
цѣсаря; ще і крикне кілька разѣвъ „hoch“
— при тобѣ жбнѣцтво зробить вѣ натовпѣ
масъ переразливый зойкъ, сѣредѣ ентузіазму
погубить кілька хустинокъ, а лишъ велико-
мѣскій ученй злодѣй, не заражуючи ся загаль-
нымъ одушевленємъ і зъ незвичайною хо-
лоднокровностю оперують коло людскихъ ки-
шенѣ. Та і ся послѣднѣ обставина не выбѣ
Відєнцѣ зъ рѣвноваги і не закаламутить вѣ-
дєньскон „Gemüthlichkeit“... Вѣ такій критич-
нѣй хвилі вѣтъ потѣшає ся: „dō Taschendiebstahl
müssen a' leb'n.“ та і вандрує далѣше шу-
кати новон „гецѣ“... Вѣкнѣцѣ прийшовъ нинѣ
четверть і зъ нимъ рано велика військова ре-
вія на Шмелцу [площи для вправъ війсковѣхъ].
Тая часть публіки, що посвячує свою
цѣлу увагу криміналістичѣ, має такожъ жни-
ва. Вѣдъ вѣвторка розпочавъ ся на три днѣ
обчислений процесъ противъ „банкира“ Бар-
даша і кільканацѣть его сибльниківъ. Они
продавали пустѣ лѣсы на раты зъ зыскомъ
100—150%... Тутъ кожда рѣчь, кожда спеці-
альнѣсть, навѣтъ та куля, що зъ ударомъ
12-ои годины спадає зъ війскового географічного
институту, все має свою пошестіну публіку. Про
пратеръ, театры, цирки, „бурѣ“—музику, вы-
ставу пѣсѣвъ, Volksgarten, Stadtpark і т. д.

4)

ВЕѢТАНІА.

Написавъ Т. Максимѣвъ.

(Конецъ.)

Вѣ ВеѢтаніі сумѣ. Лазарь стоить у вѣкнѣхъ
мовчки, о чѣмъсѣ думає; сестры его, Марта і
Маріямъ, заплакавши, ломлять руки.

— Де-жъ тѣ, що кликали „осанна“?
де-жъ тѣ, що вѣтъ уздоровивъ ихъ? чому-жъ
не пѣйдуть, не вѣдобють его?... Иди, Лазаре!
забери все, кличъ своихъ друзѣвъ, може вы-
дерете его изъ кѣтѣвъ тыхъ облудниківъ!

— Даремна надѣя! — каже Лазарь. —
Уже вѣ ночи горстка друзѣвъ заступила була
дорогу, якъ его вели, але нѣчого не вѣдали.
Навѣтъ Петро і Іоанъ повѣбали. Учитель
впроцьбѣ самъ каже, що такъ мусить бути.
Вѣтъ самъ того хоче, бо вѣтъ за народъ жер-
твує ся...

Скоро лишъ сонце рано збйшло, выбравъ
ся Лазарь до Єрусалима, щобъ ратувати свого
Воскресителя; але вѣ ратунокъ самъ не вѣ-
ривъ.

— Якъ то може бути, щобъ я мѣгъ що
вѣдати, коли вѣтъ, що має силу надъ душами,
надъ житємъ і надъ смертію, нѣчого на своїй
ратунокъ вчинити не може, а може не хоче?
Чому-жъ бы казавъ: Я за васъ свящу себе?...
Заледви Лазарь вийшовъ зъ дому, Гуды

вѣбѣтъ задыханий, а увидѣвши Маріямъ саму
вѣ комнатѣ, упавъ вѣ до нѣгъ, хапаючи єи
руки.

— Маріямъ! — каже — возьми мою ду-
шу, а будь моею!

Здивована Маріямъ выдвѣвала ся на него:
— Якъ то? ты опустивъ вѣ нещастію
твого Учителя? Тобѣ любовъ у головѣ, коли
тамъ може его мордують?

— Люби мене, а я его выкуплю, вы-
ратую... я маю приятельствъ вѣ снєдріонѣ...
Скажи, що будешъ моею, а я все зроблю!

Маріямъ хвилеку мовчала, а потѣмъ
стрясла ся цѣла, вѣдєкочила вѣдъ Гуды, но
по малѣй хвиліцѣ вернула до него та і каже:

— Добре! теперъ тебе не люблю, не мо-
жу, але буду твоєю жбнкою, невѣльницею,
чимъ хочешъ, тільки побѣдъ тымъ однимъ усло-
вѣмъ, що его вратуєшь! Свѣдчу ся Богомъ,
що слова дотримаю, але то остатнє мое слово...

И якъ швидко газеля вымкнула ся зъ
комнатѣ черезъ отворѣ, що провадивъ на кры-
шу, і затрѣнула за собою дверѣ.

Гуды, ошоломлений, постоявъ якийсь
часъ, роздумувавъ, а потѣмъ швидко кро-
комъ побѣгъ до мѣста.

Того самого дня пополудни надъ горо-
домъ Гетсєманскимъ кружили два беркуты.
Звычайно вѣдѣли ихъ люди сидячихъ на ска-
лахъ Голгофѣ, зъ-вѣдѣки кидали ся на тѣла
страченныхъ злочинцѣвъ. Нинѣ довго они

кружили надъ ярѣмъ невеличкимъ, зарослымъ
кущами, по-надъ котрый вѣла стежка до мѣ-
ста. Беркуты кілька разѣвъ пробовали єи стѣ-
ти вѣ-низъ, але все наполохували ихъ люди,
котрі тою стежкою поспѣшали до Єрусалима.
Зъ мѣста чути було якийсь незвичкий гамѣръ,
що зъ одною улицѣ переносивъ ся на другу,
ажъ вѣкнѣцѣ усталивъ ся вѣ сторонѣ горы Сіо-
на, на котрій стоявъ замокъ зъ палатою пре-
тора і мешканя для залогѣ войска римского.

Двѣ женщины, закритѣ, а за ними чорна
невѣльница указали ся на стежцѣхъ ведучій
вѣдъ ВеѢтаніі. Обѣ сумній, заплакавши. Одна
низша, крѣпка і видко старша; друга струн-
ка, висока, хочъ молодша вѣкомъ, опиралась
на рамени тамтои, котра одною рукою обняла
єи а другою вказувала на мѣсто, зъ-вѣдѣки до-
ходивъ уриваний гамѣръ.

То були обѣ сестры — Марта і Маріямъ.
Они, не мѣгши дочекати ся повороту Лазаря
і не маючи нѣякои вѣсти зъ Єрусалима, самѣ
пустились до мѣста. Утомлені посѣдали надъ
ярѣмъ а невѣльница єи стѣла ся вѣ-низъ яру,
на котрого днѣ джурчавъ маленький потѣкъ,
щобъ за той часъ напѣти ся воды. Але залед-
ви спустила ся помежи корчѣ, перелякана
скрикнула утѣкаючи чимъ ббльше до своихъ
панѣ.

— Що тамъ? — озвала ся смѣльшѣ
Марта.

— О! о! о! — спогнала невѣльница, пока-
зуючи рукою вѣ ярѣ.

За той часъ наблизивъ ся якийсь муж-
чина вѣ грубій опанчѣ, а видячи переляканий
невѣсты, розпитувавъ о причину страху.

— Тамъ! тамъ! гляди! — уриванимъ
голосомъ сказала невѣльница, показуючи ру-
кою вѣ корчѣ.

Мужчина спустивъ ся вѣ низъ, а за ма-
лу хвилеку вийшовъ. Вѣ мовчаню чекали
женщины на поясненє і пыльно вѣдвляли єи
вѣ подорожню. Той нагадувавъ ся, чи каза-
ти имъ що, чи радше замовчати, але вѣкнѣцѣ
побѣдила перша гадка і вѣтъ, показавши ру-
кою на шию, сказавъ:

— Толя!

— Га! — скрикнули обѣ женщины на-
пѣвъ зъ обридженя, на пѣвъ зъ переляку, бо
„толя“ значить повѣшєльникъ. Но яке-жъ бу-
ло бы ихъ перераженє, сли-бы были довѣда-
ли ся, що нещасливимъ тымъ бувъ Гуды зъ
Каріота. Они бѣгцемъ поспѣшали бувъ три до
мѣста, а за ними вѣльнимъ крокомъ посту-
павъ Галилєєць.

Беркуты користали зъ хвилѣ — зъ шу-
момъ єи стѣли ся на тѣло нещасливого „то-
лѣ“ і пажерливо зачали дзѣобати его вѣ
лицѣ...

Т. Максимѣвъ.

**ДОСТОЙНІЙ
ПАНЬ!**

Пробуйте тільки разъ випрасувати „Ба-
жанта“ прохмалемъ брилантамъ до на-
тираня, а переконаєтесь, що вѣтъ о много
практичнійшій і лучшій вѣдъ иншого.
Отже жадайте тільки:

„БАЖАНТА“

**КРОХМАЛЬ
БРИЛАНТОВЫЙ**

вѣдзачений великимъ медалемъ єрѣб
нымъ вѣ роцѣ 1894.
Набути можна у всѣхъ торго-
вельхъ корѣннихъ. 106 8—50

вже й не згадувати. Скрбсь зарилося в святі масами публіки. Публічний огорода вже покрити ся зеленню. На дворі гарна тепла весна а властитель каварень і ресторанів уже поуставляли по тротуарах свої Garten ы. Ціла маніпуляція відбула ся дуже швидко. Кликне господар до хлопця: „Schani! Trag' den Garten aussa!“ і сейчас, за пів години стоить „Garten“ готовий а в тїні олеандрів заживають веселі Віденці „свіжого“ воздуха. Звичайно: культурний край, то і „Garten“ росте богато швидко... Додатково мушу згадати, що в Пратері тепер справдшний зоологічний кабінет. Щоб се перевести в діло, треба було помочи міліонера Гагенбека з Гамбурга, торговельника диких звірів. В ротунді устроєне вонь продукції диких звірів, в Vivarium колекцію рептилій, гадюк і вужів. Се последние будить незвичайне зантєресованє. Заступлений всь роды фдовитих зміїв. Деякі з них першій раз в Европі, приїхали завит в грубій коцы, а піддержуване рівниковою температурою пожирає величезні сумы грошей. Особливо принадна родина страшного вужа Boa Constrictor враз з молодими. Той самъ Гагенбекъ переняв також управу Thiergarten у зь его Ашанти-неграми, котрий давніше зь своїми загодованими звірами не мѡгъ выдержати конкуренції зь цїсарскимъ звїринцемъ в Шенбрунѣ.

Нині рано зь нагоды побуту нїмецького цїсаря відбула ся велика войскова парада. Дивники прикладають до побуту цїсаря Вільгельма незвичайне політичне значїне середь теперїшньої ситуації. Тї здогады скрїплюють двѣ обставини: вчєра відбував цїсарь Вільгельмъ нашого канцлера графа Голуховського і був у него повну годину, а пѡзнійше ввечєромъ через повні двѣ години конфєрував зь нашимъ цїсаремъ в „чотири очі“... В ревї на Шмєльцу взяв участь цїлий вїденський гарнізонъ, а окрѣм того войсковї залогї зь Кремсу, Вїнер-Найштадт, Тульну, Зноїму, Кльостербурку, Кльостернайбургу і Штокєравъ. Наш цїсарь провадив в дефіладѣ передь своїмъ союзникомъ часть нашої армії, чисельно представляючу майже цїлу армію Греції; при тѡмъ вѡддав єму шаблюю тричі почесний салютъ. Войско стояло в чотирохъ кольонахъ, командантами були поодинокї дивізіонєры. Публіки згромадилось тма; цїлу величезну площу окружали непереглядні товпы. Заки оба монархи обїхали фронтъ колонъ, трєвало се три чєрти години. Опѡсля пѡвтора години дефілювали поодинокї полки в розвинєнихъ „цугахъ“. Архикнязь Оттонъ [имѡвїрний наслѣдникъ трону] взяв участь в парадѣ якѡ командантъ бригады кѡнницѣ; мужь внучки цїсаря, княжны Августы Баварской, баронъ Зефрїдъ машєрував якѡ звичайнєський поручникъ в 99-бїмъ полку пѣхоты. [Кажуть, що вѡнъ, якѡ нервний родомъ, лишє интервенції нашого цїсаря завдичє своє подружє зь княжною Августою.] Наш цїсарь передь фронтотъ на конї держить ся дуже добре, мимо своїхъ майже ємдесять лѣтъ житя. Вѡдбираючи рапортъ вѡдъ команданта корпусу графа Ікекіль-Гїлленбанда і пѡзнійше складаючи рапортъ нїмецькому цїсарєви, фхав монархъ скоримъ галопомъ, якого не повстѣдав бы ся 20-лѣтний молодець. Цїсарь Вільгельмъ мавъ бути дуже вдоволєний сею ревїєю; по скѡнченню вѡдїхавъ на принятє до касарн кѡнницѣ в VIII-бїмъ бєцїрку, де середь полку гузарѡвъ свого имени перебувъ майже три години.

В слѣдуючу сєреду [по нашѡмъ Великоднї] розпочинаєть ся ново кампанія парламентарна. Пѡдчас святъ конфєрував графъ Бадєні безь упины зь лїбералами і вїрноконституційними маїнатами. Не можна знати, чи і якїй успїхъ мали тї перєговори, але ще троха терпєливости, а заразъ пѡсля святъ яснить ся... О програмѣ парламентарної роботи не можна довѣдатись богато певного. Насампередъ прийдуть на порядѡкъ дневний неполадженї ще нагячїй внесеня. Угода зь Угорщиною прийдє на порядѡкъ дневний мабутъ аж в чєрвни; правительствѡ предложить палатѣ тї закѡны що-найскорше в пѡловинѣ мая. До першихъ робѡт парламенту належати будє вибѡръ всѣлякихъ комісій. Для насъ незвичайно важною є комісія веріфікаційна, куды пїйдуть всѣ рускї прѡтєсты, а о позиції певно доложить всѣхъ силъ, щобъ они тамъ не засїбували ся. Нова войскова процедура карна, на яку ждємо довгї роки, вже готова; теперъ перекладаєть ся на малярєку мову і в маю прийдє на стѡл обохъ парламентѡв. Она ще доси євїнена тайнимъ середньвѣчнымъ духомъ. Для правникѡв отворить ся тутъ новє поле юридично-войсковой карїєры. Вѡдповѣд на тронову промову [адреса] запѡвѣдає ся дуже бурливими дискусїями. Мѣжъ

іншими будуть забирати слово і нашѣ незвисимї послы, виходячи зѡ станѡвища результатѡв, якї єсїгнула руска депутация в грудна 1895 року... Де тяжка галицка бюрократія ще не „розправила ся“ зь „кримінальниками“ виборчими, треба се заразъ і зь точними даними переказати нашимъ незвисимимъ посламъ.

Чєскї дивники приносять деякі звѣстки про змѣны в міністерствѣ графа Бадєного. Пѡсля тихъ звѣстїй задержати Поляки три мѣсяця в кабінетѣ а Чєхи дѡстануть два. Іменно проф. д-ръ Кайзль стане міністромъ фїнансѡв або торговлѣ, а міністромъ для Чєхї будє одинъ фєодалъ чєскїй. Догадуєть ся, що на того другого хотять графа Ів. Гарраха, бо вѡнъ бувъ передвчєра на аудїєнції у цїсаря, а иншон причини не було. Не знати лишє, чи сей міліонєръ єхѡчє принятиє такого уряду. Змѣны в кабінетѣ мають наступити небавомъ по святахъ.

й. п.

Дебата надъ галицькими виборами в парламентѣ.

Промовы рєчникѡв кола польского.

Першимъ рєчникомъ кола польского в дебѣтѣ бувъ г-р. Войтѣхъ Дѣдушицкїй, прєзєсѣ комїтєту центрального, котрого руки спїялєненї, якъ сказавъ гѡварѣ Івєшовъ, невинно пролїтою кровїю виборчихъ жертвъ.

Зазначивъ, що члєны кола польского разомъ зь тими рускими послами, котрї вєтоують ся за єуспѣльнимъ ладомъ, здоровимъ поступомъ, правдивою вѡльностїю і державною мѡгучєстїю, поставили собѣ за засаду: не выдвїгати передь парламентѡмъ галицькихъ справъ, на скѡлько тї справы не єуть поступлятами населєня. Они, будучи автономїстами, були тої гадки, що всѣ раны краєвї треба лѣчити в самѡмъ краю, і для того мовчали на всѣ провокації. Однакъ теперъ скѡнчала ся терпѣливѡсть, коли оклеветано ихъ і цїлий нарѡдъ. Зробили се сторонницѣ, що послугують ся средєтвами зь французской революції або зь вѡєнъ хлопєскихъ. Нагячїй вносєня поставили: космополїтѣ Дашиньскїй, котрїй збравъ зь всѣми традиційми краю і польского народу, та пос. Окунеєскїй, котрїй зачислє ся до сторонницѣ, що дуже добре знає плєсти народѡви небылицѣ. Прѡграма ихъ не є соціалъ-демократична. Соціална демократія є науково умотивована система, а тимчасомъ тї пани кїдають в нарѡдъ такї гасла, що маєтокъ богатшихъ будє роздѣлений на власнѡсть бѣднїйшимъ, і то не лишє тѣсы і пасовиска, але що кождей чоловікъ дѡстане чѡтири морґї рѡдѣ. Се не соціалїзмъ, лишє катїлінарєка аїтація. Крѡмъ тихъ обѣцянокъ розповѣдає ся рускому і мазурєкому сєлянїновї ще иншїй фантастичнїй Ränbergeschichten, н. пр. що польскї шляхтичѣ перєбранї за хлопѡвъ просили цїсаря о привєрєненє панцини.

Бєсѣдникъ дѡстає що-дня телеграмы о терроризмѣ виборѡмъ в Галичинѣ. Для примѣру телеграма зь Рогатина. Виборцєви Яцинѣ зь Струтина загрожено ємєртїю в анонимнѡмъ листѣ, єсли не будє голосувати на радикального кандидата. Вѡнъ не голосує а за два днѣ шайка пѡдрѡстѡв зь кїями напала в коршмѣ на Яцину, єго зятя і брата. Яцина утѣкъ, а зятя і брата перєтѣрпали. В тѡї телеграмѣ доносить ся такожъ про одного свѣщенїка, що грозивъ выключєнємъ зь братєства і вѡдбранємъ свѣчки, єсли виборѡцѣ не будуть голосувати на радикального кандидата. — В Галичѣ, пов. пѡдгаєцкогѡ, не мѡгъ секретарѣ Сорочиньскїй перевєсти правѣ виборѡвъ, бо товпа молодикѡв зь палками не хотѣли допустити до голосованя поряднѣхъ європейцѡв. Ажъ войско мусѣло охороняти передь сею прєсїєю яковинцѡв.

Гѡворєно тутъ про смирнѣхъ Русинѡвъ. Правда, що Русинѣ є звичайно смирнїй, але в кожѡмъ народѣ єуть людє, що дадуть ся наклонити до злочинѡвъ фальшивими намовами. Зь истѡрії знаємо, що росєйскїй політицѣ удало ся выкликати славну рѣзню в Уманї на Украинѣ. Сю пѡдѣлю єсїсавъ славнїй рускїй поєтъ в поємѣ. Сю поєму розкинєно в брошуркахъ мѣжъ нарѡдъ, та стало ся звичаємъ выславляти тихъ уманьскихъ гайдамакѡв. Заходить кєствїя, чи свобѡда прасѡва повинна розтѣгати ся на такї брошурки, котрї не ино читають ся, але і кольпѡртують ся.

Не зь вини мешканцѡвъ краю лучшѡ ся щось пѡдѡбно в Галичинѣ передъ 51 роками в мазурєкихъ стѡронахъ. Теперъ же почувли ми не давнѡ зь устѣ одного соціалнѣго демократа грѣбѡу: „Огнемъ і мечемъ зруїнує сєлянїнъ вашъ край!“ Се було пѡсля пляну. Поляки за свою умѣрковану політику, за свои христїаньскї прєсѣвѣдчєня, за оборѡну рѣвноправности чєского народу і потребѣ

Словѣнцѡвъ, мають много ворогѡвъ. Для того деякї впливовїє газєты разомъ зь соціалїстами ужили всѣхъ своихъ силъ на се, щобъ пѡдбурити анархїстѡвъ в Галичинѣ.

Дѣяльнѡсть бєсѣдника, якѡ прєзєса комїтєту центрального, обмежала ся на се, щобъ вынїяти кандидатѡвъ, щобъ умѣркованѣхъ людєй польской народности поставити кандидатима, а умѣркованѣхъ людєй руской народности пѡдпирати. Правительство, дало свою вѡдповѣдъ. Але якъ п. Дашиньскїй не розумѣє, що се значить пѡдѣлѣ працѣ мѣжъ центральнимъ комїтетѡмъ а правительствомъ, такъ само і в краю дуже часто сєго не розумѣли. Для того засыпано бєсѣдника листами і жалобами на сумнїй станъ в краю.

Въ краю робило ся все можливе, щобъ дѡпровадити до масакры. При виборѣхъ зь V. курїї зорганїзований товпы молодѣхъ а уоружєныхъ вь палки, сокиры і косы людєй облягали двѡры і хаты поряднѣхъ європейцѡвъ. Посла Гарашѣха черезъ шѣсть годинъ облягали в льокали виборѡвъ, при чѡмъ людє кричали: „Дайте намъ того кудѡго грѣбѡса, щобъ єго порубати!“ та ажъ войско вызволило єго зь тої бѣды. Однакъ правительство не вѣшывало ся до справы, доки се були лишє грѣзбы, доки школярѣ, виходячи зѡ школы, сїпѣвали собѣ пѣснѣ, якъ они будуть убивати панѡвъ. Але коли зайшло перше убїйство, побитє бурмїстра Яклиньского, тогдѣ правительство мусѣло выповнити свѡї обѡвѣзокъ. Однакъ агїтаторы розширювали мѣжъ народѡмъ байки, щобъ довести до якъ найбѡльшого розливу крови. Гѡворили, що пята курїя надна зь ласки цїсаря, абы на 1-ого мая можна було приступити до пѡдѣлу ґрунтѡвъ, що войско выслєно до парады, що жандармы і войско не ємѣють нѣчого вѣдѣти людѣмъ. Черезъ те пришло до того, що збѣдачєний людє провокували войско і формально самї кїдали ся на багнєты жандармѡвъ.

Якъ-разъ виборы тихъ послѡвъ, що вступили зь обжалованємъ, не були вѡльними виборами. Поминувши се, що деякї заблуканїй рускї свѣщенїки пѡдѣ загрозою церковнѣхъ каръ наказували голосувати на радикальныхъ кандидатѡвъ, але при виборѣ Шаєра значєно хрєстїкама на плєчахъ тихъ, котрї инакше голосували, а вѡдтакъ ихъ побивано. В сѣмъ терроризмѣ не бравъ участї загаль населєня, лишє переважно молодї людє і такї, що мали до роботы зь судомъ карнымъ, отже дуже часто уважали ся у радикальной партїї найлѣпшими кандидатами до парламенту. Погрозы і терроризмъ трєвають далшє в краю. Пѡбѡв жидѡвъ в Хѡдѡровѣ наполохали цїлий край. По аїтації виборѡвѣй побоюють ся в краю, що се лишє початокъ, мѡтивъ до дальшихъ мордѡвъ і злочинѡвъ. Не лишє промовы тихъ панѡвъ зь львѡвцѣ, але і ухвалы парламенту будуть розєсланї скрѣзь по краю.

Єсли палата заявить податливѡсть єупротивъ тихъ обжалованъ, то небєзпєчнѡсть збѡльшитъ ся і зновъ в краю поплывє кровь. Для того нїякомъ податливости, нїякомъ фальшивѡй гуманности! Треба показати, що палата вѣрїть тѣмъ, котрыхъ цїла минувшѡсть вказує на се, що они мужѣ ладу, оборѡнѣ свободы, рѣвноправности і правдивѡй гуманности. Нагячїй вносєня ставлєє ся не на се, щобъ мати результатъ тутъ, лишє щобъ бувъ тамъ результатъ писанїй кровїю.

Єсь тутъ засѣдають три послы, що дѡстали засуды ємєртї, єсли не зложатъ своихъ мандатѡвъ. Два зь нихъ то Вєч. рускї свѣщенїки. 50 Муцїѡвъ Сєвѡлѡвѣ мало спрїягнути ся, щобъ позбавити ихъ житя. А зновъ д-ръ Лєховскїй, прѡтивнїй кандидатъ одного справѣ умного прѡводиря радикалѡвъ, не такогѡ, якъ тутъ мы ихъ чули, — мусѣвъ зрєчи ся кандидатуры за-дѣла терроризму.

Кождымъ разомъ, коли пробує ся выкїнути якого посла при помочи фальшивѣхъ прѡтєстѡвъ, розходить ся лишє о се, щобъ аїтацію на ново зачинати. За кождымъ разомъ, коли ставлєє ся пѡдѡбнїй вносєня, розходить ся о се, щобъ розути на ново аїтацію в цїлѡмъ краю, а правительство наполохати, абы оно не мало вѡдѡаги взяти в охорѡну житя і здоровлє поряднѣхъ людєй, щобъ цїлє правительства покѡрїти пѡдѣ ноги Яковинцѡвъ, а нещастє навєстї на край і державу. Треба памѣтати, що Галичина є край пограничний.

Другимъ рєчникомъ кола польского бувъ пос. Євєнїй Абрагамовичъ.

Пѡрѡвнѣвши минувшу кампанію виборѡу зь громами і блискавками, якї появили ся були на пѡвнѡчно-всхѡднѣмъ небосклѡнѣ спѡвїтѡмъ чѡрными хмарами, а вѡдбуваючу ся дебѣту парламентарну зѡ зливнимъ дошемъ на шляхту польскую, — атака опѡзиції зь привычкою галицкого сєлянїна, котрїй в бїйцѣ на ярмарку, хочъ самъ бє, такї найбѡльшє кричить, що єго бьѡтъ, — азнаєвѣвъ єсь такую громову засаду: „Мы (шляхта польска) не єсьмо

правительствомъ. Мы не можемо вѡдповѣдѣти за кождей вѣщѡкъ, за кождє повєдєнє і прѡмамыхъ правительствѣа. Вь иншихъ краяхъ кождей старѡста або урядникъ, особисто одѣвчальнїй за свою провину, а в Галичинѣ складають одѣвчальнѡсть на цїлє коло польска“.

Закїдають намъ (п. Абрагамовичъ гѡворивъ все вь имени шляхѡско-польской клїки верховѡдѡчи и члєнѡвъ кола польского), що мы виннї всѣмъ матерїальнѡмъ і моральнѡмъ, нужѣ населєня галицкого. Тымчасѡмъ нужѣ, що зруїнувала сєлянїна, не спїяла ся передъ двѡромъ шляхѡскимъ. А зновъ за 30 лѣтъ автономїчної європейскї не можна було єсїгнати такої культуры, на котру деінде складати ся сотки лѣтъ. За кожду ґїмназію, за кожду сєминарію учительску треба було тутъ зводити тяжкї борѡбы. А зновъ до выконаня загально-державнѣхъ задачъ вь парламентѣ прикладали польскї послы цїлий свою руку, якъ се було при ухвалєнїю нової процедуры цивїльной, при реформѣ податковѡй і т. п.

Прийшовши до справѣ виборчихъ зачатъ п. Абрагамовичъ оповѣдати „факты“. Мѣжъ п. Абрагамовичъ ширєно неправдивїй, баламутнїй погѡлоски: що шляхта збунтувала ся на цїсаря, але прѡвѡдникѡвъ повязєно і засудєно на ємєртъ (вѣ тѡї справѣ мавъ бути замѣшаннїй г-р. Борковскїй, але нарѡдъ, побачивши, що се не правда, зробивъ єму овацію вѡдѣ границѣ Буковини аж до Мѣльницѣ); що вѡдданє вавельского замку на цїсарєку рєзидєнцію є просто вытѣрѣбнѡю польской шляхты, котра хоче тамъ справляти балъ; що цїсарь хотѣвъ набрѡтити грошей і роздати бѣднѣмъ людѣмъ, але шляхта не пускає, і т. п. Тѣмъ всѣмъ погѡлоскамъ вѣрїть галицкє сєлянство, бо то харлаки (не такї якъ по иншихъ краяхъ сєлянє на 20—30 морґахъ ґрунту), не мають зь чѡго жити, де заробити, отже єуть дуже добрымъ матерїалѡмъ для аїтацій і перевѡротнѣхъ тенденцій.

Але не тѡлько при виборѣхъ лучшѡ ся такї кровавїй пѡдѣ якъ в Давидѡвѣ, бо єсь тепєрь маємо Хѡдѡрѡвъ, а то плоды того засѣву. Жаловано ся на громадїй увязєнїя при виборѣхъ; — ба, але якї були злочини: мордѣ, убїйство, тяжкє ушкождєнє тѣла. Тѣми спѡсобами вѡйовано прѡтивъ кожѡго лєгальнѡй властї зєврѡнїи, бо н. пр. допущєно ся насильства аж на 13 вѡйтѣхъ: зь Зубѡва, Хащѡва, Слобѡдки джудиньской, Залѣся, Плєшовичѣ, Пѡстѡлѡвки, Опѡльска, Сємїтїнова і ин. Може бы до такїхъ страшнѣхъ рѣчєй було не прїйшло, коли бы кождей душпаєтѣрь бувъ выповнївъ свѡї обѡвѣзокъ. А тутъ о. Мїроновичъ ступає на чѡлѣ товпы, щобъ здемолювати хату Пѡдгайного. Бєсѣдникъ додавъ, що має цїлу лїсту рускїхъ свѣщенїкѡвъ, що вѣ прѡповѣднїцѣ грозили і пѡдбурювали, — але сєи лїсты чѡмусь то не вѡдчитавъ.

Закїнчивъ свою промову полємікою зь Дашиньскимъ, инсїнууючи всѣмъ бєсѣдникамъ опѡзиційнимъ, що они роблять се за-дѣла роздуваня прїстраєстѣ вь масахъ народу. Коли бы масы образумили ся, то й всѣ такї пани опѡзиційнї мусѣли бы злїкїдувати.

Трєтїй рєчникъ кола пос. Мїлєвскїй, прѡмавляючи якѡ генєральнїй бєсѣдникъ, зрєасумувавъ те все, що гѡворили г-р. Бадєні, г-р. Дѣдушицкїй і Євг. Абрагамовичъ, выхваляючи позитивну роботу члєнѡвъ кола польского для краю, а осуджуючи аїтацію соціалїстѡвъ і радикальныхъ єлєментѡвъ мѣжъ народѡмъ. Оріґїнальнимъ бувъ сєй бєсѣдникъ хїба вь тѡмъ, що всєюды, де прїйшлоє гѡворити єму о члєнахъ кола польского, додававъ „и умѣркованїй Русинѣ“, а зь того виходило бы, що вѡнъ мавъ поручєнє гѡворити і вѡдѣ кола польского і вѡдѣ польско-правительствєннѣхъ послѡвъ рускїхъ.

По єкономїчно-полїтичнѡмъ єкспѡзѣ о вѡдноєинахъ галицкихъ, н. пр. що польскїй шляхтичъ єсть у насъ єдинокою точкою криєсталїзаційною цїлою єкономїчною єструктурѣ, що вєяку акцію єкономїчно-полїтичну треба зєврѡнути до тої точки, бо галицка бѡльша пѡсѣлѡсть находитъ ся вь стѡдїї лїквідацийнѣй, — закѡнчивъ бєсѣдникъ заявою признаня для правительства, що своими заряджєнями і повєдєнємъ вь часѣ виборѡвъ вєздо вь опѣку та охорѡнило житє і бєзпєчнѡсть європейцѡвъ, а лѣдъ єуспѣльнїй не будє нарушєннїй.

Арєштованя і надужитя власти вь днѣ виборѡвъ послѡвъ вь Перємышлї.

Додатково до мѡго оголѡшеня вь справѣ повѣрѣннѣхъ прѡцєсѡвъ вь Перємышлї, подаю нашимъ посламъ до вѣдомѡсти списѣ арєштованѣхъ сєлянъ-выборѡцѡвъ вь днѣ виборѡвъ послѡвъ до рады державной зь V і IV курїї. И такъ — крѡмъ посла Стефана Нѡваковського зь Торѡкъ повѣту перємьского і Антоѡа Рыбки зь Балїчъ повѣту мєстиского, котрї

будучи виборцями з курій V і IV-ої через час виборів сиділи у в'язниці слідчої [уважений з поручення ц. к. староства] були уязнені:

1) В день вибору посла з V-ої курії [перед голосуванням]: 1) Лука Павелко з Боршівця, 2) Франц Бартиш з Журавиць, 3) Іосиф Кебузінський з Пикуніч.

II) В день вибору посла з IV-ої курії [перед голосуванням]: 4) Сенько Слижак з Стубенця, 5) Стефана Дзядз з Стубенця, 6) Іван Дябога з Торок, 7) Петро Пердута з Середньої, 8) Тимко Благути з Речполя, 9) Тимко Микита з Короників, 10) Іван Мацалак з Боршівця, 11) Іван Когут з Болестрашич, 12) Іосиф Кривуцький з Ясманіч, 13) Іосиф Бачинський з Острова, 14) Іван Герчак з Русельчич.

Всі ті під 1) — 14) вичислені виборці були приарештовані будь комісарами староства, будь комісарами і агентами державної поліції в Перемішлі. Всіх тих арештованих опісля, того самого дня [11-ого] згідно 16 м. м.] по полудні випущено на волю без всякого переслухання, очевидно по скінченні вже голосування, і против них ніяких доходжень не ведено. Розумієся — ц. к. прокураторія державна не вичадила згаданим комісарам слідства о надужити влади урядової.

Крім підвищення наведених виборців арештувала поліція під час виборів посла як з V-ої так і з IV-ої курії більше число селян-невиборців і по полудні, заради по голосуванню, випустила їх на волю без переведення яких-небудь доходжень.

Навінка за селянами в Перемішлі дійшла в день вибору посла з V-ої курії до того, що агент поліції Лібих загнав ся аж до мого мешкання, кажучи, що до мене утік якийсь „хлоп перебранный“, про котрого не умів сказати, як називає ся і який він чинь кар'єрний сповнив. В день вибору посла з IV-ої курії мусів я вийхати з Перемішля на термін. Не знаю, на якій правній підставі і з якої причини поставлено перед мою урядовою канцелярією двох поліцаїв і агента поліційного, котрі не пускали нікого з селян до мого канцелярія, хоч селяне толкували тым панам сторожам публічної безпечности, що мають термін в суді і домагають ся заступства від мого канцелярія. Против тон незаконности вийш я зажалене до львівської Дирекції поліції — і сею дорогою смю прилюдно поспитати Свѣтлу Дирекцію поліції у Львові: що дѣє ся з тою справою? — чи дѣстану я за то надужити правительственной влади яку сатисфакцію?

Д-р Теодор Кормош.

Перегляд політичний.

Німецький цѣсарь забавивши у Відні два дні, відїхав в четвер 10. год. вечером до Дрезна. Гостині тій приписують велике політичне значѣня, тым більше, що випала она майже перед самим відїздом нашого цѣсара до Петербурга. Рѣчь певна, що обѣ ті подорожѣ остали в тѣсній звязі з вѣднською справою взагалѣ і передовсім з найновѣйшими подїями на сходѣ. Недавно оден французскій дневник, обговорюючи намѣрену подорож австрійського цѣсара до Петербурга, каже, що австрійскій монарх добру вибрав хвилину, щоб на ново навязати зносини з Росією. Всѣ причини до непорозумѣня — каже — тепер минули ся і обѣ держави пѣзнали, що нї на що не здало ся об'ювати з собою на дипломатичнѣм полї; отже гадають скрѣпити свои зносини на основѣ, яку зготовила сила докнаних подїй.

Оногди донесли телеграми про три внесення, зложені в вѣднський радѣ мѣсѣй в справѣ язикового розпорядженя для Чех. Тепер подаємо змѣст тых внесен. З лѣберальной стороны зажадено, щоб рада мѣсѣка высказала своє пересвѣдчене, що те розпоряджене в рѣзкимъ нарушенемъ правъ нѣмецкого народу в Австрії і може лише бути перешкодою до порозумѣня всѣхъ народѣв Австрії, а передовсімъ нѣмецкого і чеського. Изъ стороны нѣмецкихъ людѣвѣв зажадено, щоб высказати найострѣйшу догану всѣмъ заступникамъ народу, котрі в справѣ вѣднського розпорядженя стояли по сторонѣ правительства, а особливо тымъ, котрі вийшли з нѣмецкихъ округѣвъ виборчихъ. Вкнѣци изъ стороны антисемітѣв зажадено, щоб рада мѣсѣка внесла до ради державной петицію такого змѣсту, що нѣмецкї послы домагають ся установленя закону в справѣ управлѣня язиковихъ вѣднѣснѣ, а жадають знесеня звѣстного розпорядженя і будуть при

тѣмъ жадаю стояти всею силою і в разѣ потреби ужити до того всѣхъ найострѣйшихъ і крайнихъ способѣв парламентарныхъ. Всѣ три внесеня передано вѣднѣмъ радѣ мѣсѣк до дальшѣм ухвалѣ.

Тымчасомъ Нас Народа довѣдує ся з Вѣднѣ, що на обохъ університетахъ в Празѣ будуть отворені окремі курси, щоб слухачамъ, не знающимъ обохъ краєвихъ язиковѣв, дати нагоду научити ся другон краєвою мовою. Отже в університетѣ чеськомъ отворено бы курсъ для науки нѣмецкою мовою, а в нѣмецкомъ для чеськой. Оба академічнї сенаты додали вже вѣзване, щоб выготѣвили дотычнї внесеня що-до переведеня того намѣру.

З Пештѣ надходять вѣсти про близьку кризу міністеріальну. Уступити мав бы міністеръ скарбу з причини, що не може дѣяти до згоди з правительствомъ вѣднѣмъ в справѣ квотѣв. Кажуть, що угорске правительство анѣ в гадѣ не має пристаги на вышшу квоту по-надъ 34%. Але Budapesti Correspondenz, заперечує тымъ вѣстямъ і каже, що угорске міністерство зовѣмъ не гадає навѣстѣ вѣдати ся з австрійскимъ в якій-небудь переговори в справѣ квоты, поки депутация квотѣв не вкажеть свого крайного слова.

Вѣдъ довшого вже часу заповѣдане знесеня контрибуції, наложеної в р. 1863 на польскихъ дѣдичѣв в Россіи, наступило справѣ з днемъ 1 сѣчня с. р. „Правительственный Вѣстникъ“ оголошує дотычнї указъ царскій, в котрѣмъ на концѣ каже ся: „Мы узнали за добре знести установленный в роцѣ 1863 вѣднѣмъ податокъ вѣдъ земельныхъ посѣлѣстей осѣбъ польского походженя і маємо надѣю, що сей новѣй доказъ монаршѣмъ ласкавости тымъ більше спонукає польскихъ властителѣвъ земельныхъ до спокойного розвитку свого добробыту подѣ опѣкою російского панования“.

В часѣ гостини нѣмецкого цѣсара у Вѣднѣ пробував нѣмецкїй канцлеръ державнѣйш. Гогенлоге в Парижѣ; вѣдъ передъ тымъ уже вѣхавъ був до Франції для вѣднѣхъ. Отже нинѣ тижденѣ був вѣдъ у французского министра справъ заграничныхъ, по чѣмъ сей вѣдѣвъ ему візиту. Хоч тї обопѣлнї візиты не тревали, якъ пишуть, довше якъ по повѣ години і були лише актомъ чести мѣжъ незнакомими собѣ доси кѣрманичѣми державными, все-жъ таки французскї дневники прикладають до тѣхъ подїй важне політичне значѣня.

Вчера принесли телеграми вѣст з Риму про невданнї замахъ на жите короля Гумберта. В четвер коло год. 3 по полудні вѣхавъ король з своимъ адъютантомъ за мѣсто на мѣсѣ перегонѣв. В тѣмъ якійсь чоловікъ прискочивъ до королѣвского повоzu і загнавъ ся штилетомъ в грудь короля. Але король якось в часѣ рушивъ ся з мѣсѣ і такимъ чиномъ минувъ смертельного удару. Не перерываючи їзды, поѣхавъ король дальше своєю дорогою. Тымъ часомъ нападника, котрий заразъ кинувъ штилетъ, уязнено і вѣднѣмъ до поліції. Показало ся, що то є ковальскїй челядникъ Петро Ачиріті, має 24 лѣтъ і вѣдъ двохъ днѣв не має работы; спѣлнѣнѣмъ не мавъ вѣдъ жадныхъ, а допустивъ ся того злочину подѣ впливомъ особистѣмъ загоностѣи. Вѣдъ вже даємъ напередѣ похвалять ся, що згладити високо поставлену особу, а поліція глядала за нимъ, щобъ запыти его погрозы. Штилетъ 30 цтм. довгїй, зладивъ собѣ мабуть самъ. Вечеромъ выправивъ кародѣ королеви велику овацію; королѣвска пара два разы мусѣла виходити на балкѣнѣ.

Наша Адміністрація просить Вп. Предплатників — якъ найскорше надслати передплату на II-гїй чвертьрѣк а зглядно і вѣрѣвати залеглости.

НОВИНКИ.

Христосъ воскрес!

Радѣтнимъ симъ окликомъ витаємо і здоровимъ подѣ завтрѣшнѣ велике і величє свято Воскресеня Христова нашихъ Вп. Читателѣвъ і — мільоны-мільоны руско-украинского народу!

Христосъ воскрес! — кличемо до всѣхъ нашихъ братѣвъ і сестеръ, що в ширѣй любови до своєй народности і свого люду честно трудять ся на якѣмъ-небудь полѣ для подвиженя народу руского до красной долѣ.

Христосъ воскрес! — кличемо ще зъ-окрема до тыхъ, що за справу народну, за справу руску терплять муки — томлять ся по тюрьмахъ і криміналахъ...

Христосъ воскрес! — кличемо і до маючихъ нашихъ, обадумуемыхъ Юдами маючихъ продавцями за сѣребренники та личнї выгоды...

Воистину воскрес Христосъ!

Воистину воскресне і народъ нашъ до належной ему могучести і славы — упокорить всѣхъ супостатѣвъ! Запорукою сего наша вѣра в грядущїй свѣтлый день воскресеня народного — вѣра, що побужує нинѣ до ширѣи працѣ народної і до самопожертвованя — хочъ-бы и на муки, ба навѣстѣ на смерть...

Христосъ воскрес!

— **Зъ Добромілія шишуть намъ:** Вѣдъ трохъ недѣль гостить у насъ рускїй народный театръ подѣ управою „Рускои Бѣсѣды“ а подѣ дирекцію пп. Польщука і Ольшаньского. Неоденъ вечеръ провели весело та радо доброміліскї Русины і Поляки на представлѣняхъ театру, а тягнула ихъ туда гра панъ: Биберичевон [котра приїхала сюда на кілька выступѣв], Осиповичевон, Радкевичевон [котра своимъ співомъ усеѣхъ чарувала] і Рубчакѣвон, та панѣв: Ольшаньского, Польщука, Стадника, Подвысоцкихъ, Яновича, та сѣвѣ Ольхового і Рубчака. — Дня 21 с. м. давъ тутъ нашъ театръ послѣднѣ представлене, а в четверъ 22-ого переїхавъ до Дрогобича. Працюючи дружину театру, бажаємо їй лѣшого матеріального поведженя, якъ у насъ, а заразѣмъ просимо частѣйше до насъ заглянути! — *Гостѣ.*

— **П. Василь Король,** люстраторъ зѣ рамени „Просвѣтъ“, перевѣсь саме передъ свѣтлыми люстрацію господарствъ сполучену з устѣми выкладами в повѣтъ равѣкомъ. — На высылане вандрѣвнѣхъ учительѣв господарства выдѣль „Просвѣтъ“ звернувъ ся до министерства рѣвнѣства зъ просьбою о запуску зъ фондѣв державныхъ вѣ сумѣ 4.000 зр.

— **Д-ръ Михайло Король,** адвокатъ в Жовкви і бувшїй кандидатъ до рады державной, удостоивъ ся — якъ довѣдѣмось — акту обжалованя вѣдъ львівской прокураторіи державной... Близшїй вѣсти подамо пѣзнійше.

— **Въ справѣ заборѣв зборѣв** выдѣвъ найвышшїй админістраційный трибуналъ дуже важну постанову. Лучало ся, що староство, повѣдомлене про скликане зборѣв, запитувало властителя льокалю, в якѣмъ заповѣдженї зборѣв мали вѣдѣти ся, чи вѣдѣтнѣмъ вѣдѣтнѣмъ на ту цѣль льокаль. Скоро властитель не выявлявъ великой охоты до вѣдѣтнѣмъ льокалю, староство спешувало зъ нимъ протоколъ і на тѣй основѣ заборяло зборѣв. Вѣдѣтнѣмъ такѣмъ случаю аранжеры заборѣвнѣхъ зборѣв внесли рекурсъ. Намѣстництво і министерство вѣднѣли его, але трибуналъ рѣшивъ ся справу такъ, що політична власть не має права провѣрять, чи льокаль на зборѣв заповѣдѣн, чи нѣ. Се меншой ваги дѣло, бо коли не буде льокалю, то зборѣв і безъ заборѣв не вѣдѣдѣтнѣмъ ся. Ся постанова має значѣня особливо для нашѣмъ Галичины.

— **Посолъ д-ръ Теодор Окуневскїй** просить черезъ нашу редакцію всѣхъ, хто прочитавъ выдруковане в „Дѣлѣ“ оправдане галицкихъ виборѣв президентѣмъ министровъ графомъ Баденїмъ в парламентѣ, а знає автентично, що ся або тая рѣчь в представленю правительственныхъ органѣв не є згѣдна зъ правдою, нехай вышле д-ру Окуневскому [Wien, Reichsrath] автентичне спростоване зъ наведѣнемъ свѣдѣкѣв а по змѣзѣ і документѣв. Другїй часѣсний зволѣть се прошене д-ра Окуневского повторити.

— **Кс. Стояловскїй не їде вже до Риму.** Кс. Аїхгорнѣ, що збиравъ грошей жертвы на кошти подорожѣ кс. Стояловского, переставъ уже тымъ займатися, заявляючи, що кс. Стояловскїй не може выѣрѣтнѣмъ до Риму не зъ власной вини, але зъ вини обставинъ... Якъ се обставини, можна догадати ся.

— **Министерство скарбу** скликало на самїй рускїй свѣта Великоднїй анкету в справѣ приписѣвъ выполнявшихъ до нового закона о податкахъ особистыхъ. Зъ Галичины покликано радника скарбу п. Атанасія Заячковского, і вѣдѣтнѣмъ уже вѣхавъ зѣ Львова до Вѣднѣ.

— **Вѣднѣмъ мѣсѣ в школахъ кадетскихъ.** Вѣднѣмъ школы кадетскїй оголошуютъ ширѣй конкурсы в цѣли принятя кандидатѣв. Наша руска молодѣжь доси рѣлативно дуже мало вступає до служѣв войсковѣмъ, де для молодыхъ людѣв вигляды добрі і дуже скоро можна добитися до „кусенка хлѣба“. Намъ треба своихъ людѣв скрѣзъ, на всѣхъ становищахъ, а поряднѣмъ чоловікѣмъ на кожѣмъ позиціи сповнитъ свою рѣчь і вѣдѣтнѣмъ прислугу своему народови. Практично же і се для насъ не повинно бути рѣвнодушнѣмъ, що в рускихъ полкахъ офіцерами переважно чужїй люде, бо нема своихъ кандидатѣв. Найбольше вѣднѣмъ мѣсѣ є вѣ в 14 кадетскихъ школахъ пѣхоты. До канѣнѣвѣв треба на I. рѣкъ 110, до пѣнѣнѣвѣв 50, до кнѣнѣвѣв 50, до трену 20, вкнѣнѣ до санітетѣв 8 кандидатѣв. Вымагає ся окнѣченыхъ чотирѣхъ класѣ школы середнѣмъ [до пѣнѣнѣвѣв пять класѣ], при чѣмъ „двѣйка“ зъ латини і греки нѣчо не шкодять. Вѣзъ вымаганий 14—17 лѣтъ житя. Вступный испѣтъ не чинить великой трудности. Оплата для сыновѣ активнѣхъ офіцѣровъ рѣчно 12 зр., для сыновѣ офіцѣровъ в резервѣ і уряднѣкѣв державныхъ 80 зр. [при пѣнѣнѣрахъ 40 зр.], а для сыновѣ прочихъ горожанѣв 150 зр. [при пѣнѣнѣрахъ 80 зр.]. Платить ся вѣдѣмъ пѣнѣнѣхъ рѣтахъ. За удѣржане (харчѣ, мундурѣ) не платять ся нѣчо. — Подана треба вносити найдальше до 15-ого серпня. Близшїй інформація гляды в кнѣжѣтѣ „Vorschrift über Aufnahme von Aspiranten in die k. und k. Cadettenschulen. Buchh. ndlung Seidel und Sohn, Wien I. Am Graben“. Русинамъ припоруцаємо вступати до школы пѣнѣнѣвѣв [школа є вѣ Heinfeld, Nieder-Oesterreich], де і службѣ гарна і теперъ

дуже бракъ людѣв. Можна писати за информациями такожѣ просто до команды тѣи школы. — (м.)

— **Зъ американской Руси** подає тамошня „Свобода“ такї вѣсти: Дня 29 марта Русинѣ 26-лѣтнїй Михайло Лосѣ, родѣмъ зъ-подѣ Нового Торгу, выбравъ ся за роботою до Пітсбурга. Зъ невѣдѣнѣхъ доси причинѣ знайшовъ его буднѣкъ на зѣлѣвниці Allegheny Valley R. R. забитого вѣ страшний способѣ: цѣлѣ тѣло перетѣте було на двѣ половини, кожда майже часть лежала окремо, а на головѣ мавъ богато ранѣ якъ-бы вѣдѣмъ ножа. Выглядало такъ, якъ-бы нещасливѣмъ упавъ жертвою якогось злочину. — Другїй зновѣ Русинѣ Іванѣ Довжикѣй зъ Довжикѣмъ повѣту сянѣдѣкого померъ по трѣхъ днѣхъ слабѣости, переживши 20 лѣтъ. А що не належавъ до жадного товариства і не мавъ жадной родины, то мѣсто похоронило его власнымъ коштомъ.

— **Каналъ** сполучающїй море Балтїйске зъ Чорнымъ має йти вѣдѣмъ Рити до Херсону, а будова его розпѣчне ся вже зъ весною. Его ширина при поверхнѣ буде выносити 64 метрѣв, а на днѣ 35 метрѣв, глубина займе 8 1/2 метра, а се позволитъ переплывати найбільшимъ парохѣдамъ торговельнымъ і военнымъ зъ одного моря до другого. Загальна довгѣсть каналу займе 1800 кілометрѣв і потягне ся руслами Двни, Березины а вѣдѣтнѣмъ Днѣпра. Межи Двиною а Березиною буде збудований каналъ злучный. Велике озеро центральне помѣжъ Припѣтію а Березиною має бути заховане, а при помочи Припѣти буде злучене зъ Нѣманѣмъ і Вислою. Вѣ головѣнѣхъ мѣстахъ бережнѣхъ будуть урядженї пристани, а то: вѣ Херсонѣ, Никополи, Александрѣвскѣ, Катеринославѣ, Кременчузѣ, Каневѣ, Кїевѣ, Двиньскѣ і Ризѣ. Сканализоване бѣчнѣхъ рѣчокъ злучить головну дорогу зъ цѣлымъ рядомъ мѣст, якъ: Чернѣговѣ, Полтава, Житомиръ і н. Сила спадающѣмъ водѣ удекшитъ уряджене електричного освѣтленя бережѣя. До перевѣзку каналѣмъ зъ Рити до Херсону треба буде що-най-больше швѣтѣ днѣвѣ.

— **Зловѣла ся.** У однѣмъ львівской богатѣи родины служила Анна П., дѣвчина зъ-подѣ Львова. Недавно давъ панъ свой жѣнѣ пять банковыхъ нѣтъ по 1000 зр. і она вложила ихъ до комѣды вѣ своей комнатѣ. Коли по двѣхъ чи трѣхъ днѣхъ спытавъ мужъ жѣнку, кѣлько грошей давъ їй, она вѣдѣмъ вѣла, що чотири тысячѣ. Вправѣ панъ трохи здивувавъ ся, бо ему здавало ся, що пять тысячѣ, але остаточно сказавъ, що не пригадає собѣ добре. Тымчасомъ служниця Анна П., лѣшавши ся одного разу сама вѣ комнатѣ панѣ, отворила комѣду і виймила зъ неї одну тысячку, думаючи, що краде пятьдесятку. По крадежѣ выпѣвѣла заразъ пани служѣбу і може було бы все забуло ся, коли-бъ не свѣта. Анна загадала пойти на свѣта до своей кѣвъ на село, а чтобы зрѣбити имѣ неспѣдѣванку, вступила до рѣвнѣнѣмъ склепу на Краѣвѣкѣй улицѣ і закупила тамъ мяса за кілька злр. При заплѣтъ дала купцѣв тысячку, жадаючи выдѣлѣ рѣшты. Купцѣвѣ выдала ся рѣчь пѣдѣзрѣною і вѣдѣмъ давъ знати поліції, а тымчасомъ зъ выдѣмъ рѣшты зволѣтѣвѣ. Анна П. нарѣвила крику і по-бѣгла зъ жалобою на купца до поліції. Тамъ, по переслуханю ея, справа выдала ся і злодѣйку замкнули вѣ арѣштѣ.

Посмертнѣ — ☞ — оповѣсти.

О. Андрей Матковскїй, парѣхъ вѣ Яричевѣ дек. львівско-загородского, ювилѣт вѣднѣмъ крѣлошаньскими вѣднѣмъ знаками, упокоивъ ся вѣ 78-мѣмъ роцѣ житя а 51-мѣмъ священства. В. в. п.!

О. Іосифъ Гула, парѣхъ вѣ Чепеляхъ, залозецкого деканѣта львівской епархіи, упокоивъ ся дня 20 с. м. вѣ 52-мѣмъ роцѣ житя а 24-мѣмъ священства. В. в. п.!

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдѣмъ 24 цѣвтнѣя. Ір. Баденї дѣставъ вѣдѣмъ нѣмецкого цѣсара велику ленту ордеру червоного орла. — Цѣсаръ зложивъ амбасадѣрови италїйскому желаня зъ нагоды неудѣчѣ замаху на жите короля.

Нинѣ збирає вѣ Пештѣ угорске депутация квѣтова, чтобы принятя ухвалу австрійской депутации. Д. 30 с. м. зберуть ся вѣ Пештѣ обѣ депутации для устѣныхъ нарадѣ, хочъ нема вигляду, чтобы се на що здало ся. Ажъ вѣдѣтнѣмъ начнутъ ся переговори мѣжъ обома правительствами, коли нарады обохъ депутатѣв не доведутъ до кнѣнѣ; але і тѣ переговори не мають вигляду на успѣхъ.

Выдѣль рады мѣсѣк вѣ справѣ внесенѣ, вѣднѣмъ ся зъ до чеського язикового розпорядженя, ухваливъ резолюцію, що те розпоряджене нарушѣе законы основнѣ і права нѣмецкого народу, а справа повинна бути полагѣжена вѣ дорожѣ законодатнѣй; для того треба внести петицію до рады державной о знесенѣ розпорядженя. Вѣ сей вторнѣмъ рада мѣсѣка буде розпѣравляти надѣ сею ухвалою выдѣлу.

Будапештѣ 24 цѣвтнѣя. Pesti Naplo переचितъ вѣстѣмъ о захитаню становиска министра скарбу, але зазначає можливість, що цѣлѣ министерство найде ся вѣ конечности внести свою димѣсію.

Римѣ 24 цѣвтнѣя. Переслѣхуваннѣ Азіоріто, котрый выполнявъ вѣ четверѣ замахѣ на короля, сказавъ, що до замаху спонукала его розпѣчка; вѣдѣмъ самъ примыравъ зъ голоду, не маючи нѣякого зарѣбѣку; те саме бачитъ и у инѣхъ робѣтнѣкѣв: а тутъ видѣтъ только збытку у богачѣв, такї чуднїй повозы і конѣ, а до того довѣдує ся, що на перегонахъ ставлять по 25.000 франкѣв вѣ закладѣ на одного коня; тогѣ зъ жалю і розпѣчки стративъ голову.

На до сла не.

Листів

в реставрації НАТУЛЫ ТЕПФЕРА, уліці Трбунальська ч. 12. дмъ власний, можна достати щоденно вже о годині 8-й рано гарячі снідана.

Цѣнникъ.

Печена вепрова зъ кашетою	15 кр.
Свиный легки	12 "
Флячки	12 "
Ножка теляча зъ хрѣномъ	10 "
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 "
Кавяръ	15 "
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 "

Всѣмъ напиткамъ въ найбѣльшихъ родахъ по найумѣренѣйшимъ цѣнамъ; для певности, що походять зъ моєї реставрації, даю водбѣрающимъ марки. — Найбѣльшій вино по найдешевшимъ цѣнамъ, почавши водѣ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборѣ отравъ и напитковъ заосмотрѣна кухня.

79 12—52 Зъ высокимъ поважанемъ

НАТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Змѣна локало.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового локало

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорѣе и найдешевше. — Устроения электричныхъ звонковъ. — Замокленія зъ провинціи водворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

НОЖИ и вилки столовы и десертны английскіе, стирскіе и зъ Солігенъ, тузінъ паръ водѣ зр. 4— до 18— Ножъ до края массива и тѣтъ, поручае ПЕТРО ХПОНСТОВСКІЙ, торговля зельзана у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ кате- 1685 дръ.)

Св. Юрія грудній зела

и принадлежный до него

грудный порошокъ

св. Юрія зъ „St. Georgs Apotheke“ у Вѣднѣ, V. 2, Wimmergasse 33. Одиной средства противъ нежитовѣ, кашлѣвъ, хрипки, за- елѣмленія, астмы и т. п. усугу- ютъ, усмиряють кашель, влек- шують аажкій воддыхъ и при- носять польгу дышавиннымъ въ найкоротѣйшѣ часѣ. — Цѣна пакки грудныхъ порошокѣвъ св. Юрія 50 кр., а пакки принадле- жного до нихъ чаю св. Юрія тежѣ 50 кр.; почтою платитъ ся о 20 кр. дорожнѣ за упакованіе и пе- ресылку. Выслае ся почтою найменше двѣ пакки Грошъ проситъ ся присылать перека- зомъ. Правдивъ лишь въ анти- підъ св. Юріемъ, Вѣденѣ, V. 2, Wimmergasse 33, куда на- житъ адресувати всякій замо- вѣня.

Складъ въ Краковѣ въ ап- тикѣ ГЕЛЛБРА, ул. Гродска; у Львовѣ въ антипѣ ПЕТРА МІ КОЛЯША. 80 7—12

НОВО ВѢДЕРЫТА ДРОГЕРІЯ

улицы Хорущины, рогъ улицы Сокола

Складъ и продажъ препаратѣвъ аптекерскихъ. — Складъ средствъ универсальныхъ краевыхъ и заграничныхъ. — Вина лѣчныхы. — Коньякъ французскій и семигородскій. — Средства дѣтскія. — Перфумы, мыла и другіе средства туалетовы. — Средства для дезинфекціи, перевязки и хирургичнй прирады и проче. — Воды минеральны

Приноручае русскій Публикъ

АНТОНЪ КОТЛЯРЧУКЪ

маістеръ фармаціи. 146 3—10

Александръ Царевичъ

артистъ-маларъ

(въ Кобиліволокахъ п. Яновѣ коло Теребовлѣ)

по довголѣтній практикѣ въ краю и за границею приймае водѣ кѣлькихъ лѣтъ въ въ обѣахъ церковной штуки входящій працѣ, а именнѣ: малые церковныя образы до иконостасѣвъ и престолѣвъ; приймае рѣзбарскіе работы послѣ власныхъ планѣвъ у всѣхъ жадающихъ стѣлахъ, вразѣ зъ позолоченіемъ; малые стѣны цер- ковей и т. п. Кромѣ того выговляе портреты зъ фотографіи и зъ натуры. Поднимаючи ся всѣхъ работѣ по дужѣ умѣркова- нныхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все актъ найсовѣст- нѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдѣства а похвалныі писема, мае вѣнъ повну надѣю, що Всч. Духовенство вѣтаетъ собѣ ласкаво его адресу. 36 112 ?

Пошукуе мѣсяцъ

пѣвецъ церковный, молодецъ лѣтъ 23, обученный въ свѣтъ и уставѣ церковномъ; до того обученный въ пѣсѣхъ и всякомъ послуху господарскимъ. Ласка- ве зголошено де мене: *Михаилъ Волынецъ*, пѣвецъ церк. въ Мер- вичахъ почта Куликѣвъ. 2—3

149 2—3

Василій А. Соболта

пѣвецъ управитель хору въ Витковѣ новѣмъ, безженный, 23-лѣтний, шу- кае посады на селѣ; може такожъ заняты ся писарскою громадскою. Зголошена на адресу: Вас. А. Со- болта, пѣвецъ церк. въ Витковѣ по- 151 вѣмъ почта въ мѣсці. 2—3

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицного продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣстъ 3 зр.

Академикъ

глядитъ лекціи на селѣ або в мѣстѣ від 1-ого мая. По бѣлшіі відомости писати до Н. Б. Го- родниця п. в мѣсці. 150

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двухъ частяхъ

Выборъ поесій для народа зъ жатвинскою и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна каждой части 25 кр.

Оправленъ прихѣрниками прода- ютъ ся по 35 кр.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Знамениту штучну лімонаду

вытворюють

Маршнера шипучій лімонадній

БОНБОННЫ

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

зъ оттакою маркою охоронною

Фабрика ориент. цукровыхъ товарѣвъ

А. MARSNER

в Прагѣ Kral. Vinohrady, Plzenka.

Достати можна всюду. Де же нема складѣвъ еп гровъ, выслаемо франко 100 пакѣтъ за 7 зр. за послѣ- платно або за попереднимъ надѣ- сланемъ належитости. 152 1—10

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Власного вырѣбу ПОСТѢЛЬ. Ковдры

на овечьей вѣнѣ по зр. 8, 60, 4, 6, 8,

до 14 зр. МАТЕРІАЦЫ волосинній (три

полушки) по зр. 12, 50, 14, 16, 18,

20 до 30. Подушки зъ пѣры и воло- синній. Простирала, сѣнники и т. п.

найдешевше поручае толькѣ

спеціална робѣтня вырѣбѣвъ по- стѣль ЮСИФА ШУСТЕРА

у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5.

111 „Импресса“ 4—16

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

100 коронъ

хтобы доказати що мною пода- не вино не естъ природне.

Въ 5—10—15 літровыхъ почто- выхъ бѣлькахъ почавши водѣ 250 зр. выслае

ТОРГОВЛЯ ВИНЪ

МОДЕСТЫ ФИЛИПОВСКОЙ

Підкажнѣ ад Розатина.

Тяжѣ въ цѣльхъ бо кахъ зъ Подкажнѣ Budapest Sa. Uj- helli Klosterneuburg. Кому то- варъ не вѣдѣбае ся, беру на- задѣ.

Немечѣ поручаю мою Тор- говлю тютюну — стенилѣвъ — значковъ почтовыхъ а при- борѣвъ до писакъ у Львовѣ ул. Академична ч. 6.

1% доходу въ корѣтъ „При- юта“ свѣц. водѣвъ и сирѣтъ въ Самборѣ. 180 3—?

Зъ поважанемъ

Модеста Филиповска.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Водѣ 1 (13) сѣчня 1897 выходитъ

у Львовѣ що четверга (на мѣсці популярныхъ газетѣвъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тижнева попу- лярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію водповѣдае д-ръ Костъ Левецкій. Редакторъ просвѣтно-господарской части Ва- силь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выноситъ 2 зр., на полъ року 1 зр. Редакція и администрація: Львовѣ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) перво- дной статьи звѣщаній політичного змѣсту; 2) статьи информаций політичного змѣсту (и пр. о оговорѣ- ній сесіи сеймовой, о выборахъ, водозны Краковского руского комітету выборного, о нарадахъ рады дер- жавной); 3) статьи факховъ переваж- но экономичного або господарско- го змѣсту (и пр. д-ра Костя Левец- кого, О громадахъ окружныхъ, О заводныхъ стоваришеняхъ госпо- дарскихъ, д-ра Дам. Савчака О но- вѣмъ законѣ дороговѣвъ, О кра- вѣй продажѣ соли, О краевѣй акціяхъ водѣ напитковъ, Вас. На- горного Въстѣвъ зъ Народной Торго- влѣ, О Пеленского Торговля без- рогомъ, Гр. Врецьоны О пѣснѣнцѣ- тѣвъ; 4) доиски зъ всѣхъ сторонъ краю; 5) порады, пытанія и водпо- вѣды въ справѣхъ просвѣтно-госпо- дарскихъ и суспѣбно-політичныхъ; 6) рухъ селѣства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваши въ свѣ- тѣ; 9) новины; 10) господарство, промыслъ и торговля.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Водѣ 1 (13) сѣчня 1897 выходитъ

у Львовѣ що четверга (на мѣсці популярныхъ газетѣвъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тижнева попу- лярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію водповѣдае д-ръ Костъ Левецкій. Редакторъ просвѣтно-господарской части Ва- силь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выноситъ 2 зр., на полъ року 1 зр. Редакція и администрація: Львовѣ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) перво- дной статьи звѣщаній політичного змѣсту; 2) статьи информаций політичного змѣсту (и пр. о оговорѣ- ній сесіи сеймовой, о выборахъ, водозны Краковского руского комітету выборного, о нарадахъ рады дер- жавной); 3) статьи факховъ переваж- но экономичного або господарско- го змѣсту (и пр. д-ра Костя Левец- кого, О громадахъ окружныхъ, О заводныхъ стоваришеняхъ госпо- дарскихъ, д-ра Дам. Савчака О но- вѣмъ законѣ дороговѣвъ, О кра- вѣй продажѣ соли, О краевѣй акціяхъ водѣ напитковъ, Вас. На- горного Въстѣвъ зъ Народной Торго- влѣ, О Пеленского Торговля без- рогомъ, Гр. Врецьоны О пѣснѣнцѣ- тѣвъ; 4) доиски зъ всѣхъ сторонъ краю; 5) порады, пытанія и водпо- вѣды въ справѣхъ просвѣтно-госпо- дарскихъ и суспѣбно-політичныхъ; 6) рухъ селѣства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваши въ свѣ- тѣ; 9) новины; 10) господарство, промыслъ и торговля.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Водѣ 1 (13) сѣчня 1897 выходитъ

у Львовѣ що четверга (на мѣсці популярныхъ газетѣвъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тижнева попу- лярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію водповѣдае д-ръ Костъ Левецкій. Редакторъ просвѣтно-господарской части Ва- силь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выноситъ 2 зр., на полъ року 1 зр. Редакція и администрація: Львовѣ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) перво- дной статьи звѣщаній політичного змѣсту; 2) статьи информаций політичного змѣсту (и пр. о оговорѣ- ній сесіи сеймовой, о выборахъ, водозны Краковского руского комітету выборного, о нарадахъ рады дер- жавной); 3) статьи факховъ переваж- но экономичного або господарско- го змѣсту (и пр. д-ра Костя Левец- кого, О громадахъ окружныхъ, О заводныхъ стоваришеняхъ госпо- дарскихъ, д-ра Дам. Савчака О но- вѣмъ законѣ дороговѣвъ, О кра- вѣй продажѣ соли, О краевѣй акціяхъ водѣ напитковъ, Вас. На- горного Въстѣвъ зъ Народной Торго- влѣ, О Пеленского Торговля без- рогомъ, Гр. Врецьоны О пѣснѣнцѣ- тѣвъ; 4) доиски зъ всѣхъ сторонъ краю; 5) порады, пытанія и водпо- вѣды въ справѣхъ просвѣтно-госпо- дарскихъ и суспѣбно-політичныхъ; 6) рухъ селѣства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваши въ свѣ- тѣ; 9) новины; 10) господарство, промыслъ и торговля.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Водѣ 1 (13) сѣчня 1897 выходитъ

у Львовѣ що четверга (на мѣсці популярныхъ газетѣвъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тижнева попу- лярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію водповѣдае д-ръ Костъ Левецкій. Редакторъ просвѣтно-господарской части Ва- силь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выноситъ 2 зр., на полъ року 1 зр. Редакція и администрація: Львовѣ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) перво- дной статьи звѣщаній політичного змѣсту; 2) статьи информаций політичного змѣсту (и пр. о оговорѣ- ній сесіи сеймовой, о выборахъ, водозны Краковского руского комітету выборного, о нарадахъ рады дер- жавной); 3) статьи факховъ переваж- но экономичного або господарско- го змѣсту (и пр. д-ра Костя Левец- кого, О громадахъ окружныхъ, О заводныхъ стоваришеняхъ госпо- дарскихъ, д-ра Дам. Савчака О но- вѣмъ законѣ дороговѣвъ, О кра- вѣй продажѣ соли, О краевѣй акціяхъ водѣ напитковъ, Вас. На- горного Въстѣвъ зъ Народной Торго- влѣ, О Пеленского Торговля без- рогомъ, Гр. Врецьоны О пѣснѣнцѣ- тѣвъ; 4) доиски зъ всѣхъ сторонъ краю; 5) порады, пытанія и водпо- вѣды въ справѣхъ просвѣтно-госпо- дарскихъ и суспѣбно-політичныхъ; 6) рухъ селѣства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваши въ свѣ- тѣ; 9) новины; 10) господарство, промыслъ и торговля.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Водѣ 1 (13) сѣчня 1897 выходитъ

у Львовѣ що четверга (на мѣсці популярныхъ газетѣвъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тижнева попу- лярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію водповѣдае д-ръ Костъ Левецкій. Редакторъ просвѣтно-господарской части Ва- силь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выноситъ 2 зр., на полъ року 1 зр. Редакція и администрація: Львовѣ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) перво- дной статьи звѣщаній політичного змѣсту; 2) статьи информаций політичного змѣсту (и пр. о оговорѣ- ній сесіи сеймовой, о выборахъ, водозны Краковского руского комітету выборного, о нарадахъ рады дер- жавной); 3) статьи факховъ переваж- но экономичного або господарско- го змѣсту (и пр. д-ра Костя Левец- кого, О громадахъ окружныхъ, О заводныхъ стоваришеняхъ госпо- дарскихъ, д-ра Дам. Савчака О но- вѣмъ законѣ дороговѣвъ, О кра- вѣй продажѣ соли, О краевѣй акціяхъ водѣ напитковъ, Вас. На- горного Въстѣвъ зъ Народной Торго- влѣ, О Пеленского Торговля без- рогомъ, Гр. Врецьоны О пѣснѣнцѣ- тѣвъ; 4) доиски зъ всѣхъ сторонъ краю; 5) порады, пытанія и водпо- вѣды въ справѣхъ просвѣтно-госпо- дарскихъ и суспѣбно-політичныхъ; 6) рухъ селѣства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваши въ свѣ- тѣ; 9) новины; 10) господарство, промыслъ и торговля.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Водѣ 1 (13) сѣчня 1897 выходитъ

у Львовѣ що четверга (на мѣсці популярныхъ газетѣвъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тижнева попу- лярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію водповѣдае д-ръ Костъ Левецкій. Редакторъ просвѣтно-господарской части Ва- силь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выноситъ 2 зр., на полъ року 1 зр. Редакція и администрація: Львовѣ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) перво- дной статьи звѣщаній політичного змѣсту; 2) статьи информаций політичного змѣсту (и пр. о оговорѣ- ній сесіи сеймовой, о выборахъ, водозны Краковского руского комітету выборного, о нарадахъ рады дер- жавной); 3) статьи факховъ переваж- но экономичного або господарско- го змѣсту (и пр. д-ра Костя Левец- кого, О громадахъ окружныхъ, О заводныхъ стоваришеняхъ госпо- дарскихъ, д-ра Дам. Савчака О но- вѣмъ законѣ дороговѣвъ, О кра- вѣй продажѣ соли, О краевѣй акціяхъ водѣ напитковъ, Вас. На- горного Въстѣвъ зъ Народной Торго- влѣ, О Пеленского Торговля без- рогомъ, Гр. Врецьоны О пѣснѣнцѣ- тѣвъ; 4) доиски зъ всѣхъ сторонъ краю; 5) порады, пытанія и водпо- вѣды въ справѣхъ просвѣтно-госпо- дарскихъ и суспѣбно-політичныхъ; 6) рухъ селѣства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваши въ свѣ- тѣ; 9) новины; 10) господарство, промыслъ и торговля.

ВСТѢЛКІ КУПОНЫ

выльбосованій цѣнній паперы

выплачуе

безъ потрученія провізіи або коштѣвъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и воддѣлъ депозитовый перенесені до локало партерового въ бу- дынку банковѣмъ.

874А 1а—0

КАРТЫ ВЪЗДЫ

до Пѣвнѣчной Америки

Голандско-Американскимъ шляхомъ

(Нидерландско-Американске товариство па- роходной плавбы.)

I. Kolowratring 9

IV. Weyringergasse 7 а

Щоденна експедиція зъ Вѣднѣ.

Поясненія безплатно. 6 15—3

Розклад ізди поїздівъ залізничнихъ

після часу середно-европейского [пѣвнѣйшого о 26 минутъ відъ часу львівского].

Поїзд	година	Приходить до Львова зъ	Поїзд	година	Відходить зъ Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспѣш.	6.10	Черновець і Суцави
особовий	7.28	Суцави і Черновець	"	8.40	Кракова в полѣч. з

Передплата на „ДВЛО“ и належитость за инсераты
платитъ у Львовъ.

в. Австрій: за границею . . .
на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр.
на пів рік . . . 9 зр. на пів рік . . . 12 зр.
у Львові:
на цілий рік . . . 16 зр. на пів рік . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр.
Редакція, Адміністрація і Мисесія під ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-
передне застереження. — Рекламация неопечатані
вільні водъ порта.
Поодинокое чиело коштує 8 зр. а в
Отодешени звязки приймають ся по ціні 10 зр.
водъ однок строчки кинсороватом або ек'мисе а ек'
рубриці „Надоблане“ по 25 зр. а в.
Педияи и кинші домосени приватний числеть ся по
15 зр. водъ стинеша.

— **СЪСТАВНОСТЪ** **ВАЛИЧЕНЪ** **МАЛАЛАМЪ** **СРЪБ**

вѣднзначенный великимъ медалемъ среб
нымъ въ роцѣ 1894.

*Набути можна у всѣхъ торго-
вляхъ кофѣиныхъ.* 106 9—50

етиво був би займав ся наш парламент і що властиво було би стануло позавтру на порядку деннім, як би не ти нагліч внесень? Кажуть, що граф Бадені має велике щастя. І справді так; в тій ситуації нагліч внесення, хоч і як може неприємний для шляхетського уха, все-таки роблять йому велику прислугу. Окрім дробних пропозицій лише один [чековий] закон. Комісія що-права невідомий, але і по виборі не будуть мати ніякої роботи, хіба комісія для верифікації виборів значе дрімати над шляхетськими мандатами, оскільки опозиція не буде мати нічого против такої „позитивної роботи“. Правительство не предложило ніякої роботи парламенту; всі ті закони, починаючи від угоди з Угорщиною що-ино „роблять ся“ або доперва збирають ся матеріали [н. пр. забезпечення приватних офіціалістів], скликають ся анкети знатков і т. д. Тимчасом рептілська преса вмовляє в читателів, що мамелюки кожодчасного кабінету були би ніби вже Бог зна! що зробили, як-би не та опозиція з наглічними внесеннями!...

Деякі клуби вже поголошували засідання. Перші збирають ся соціальні демократи в четверок рано. На середі перед засіданням розписані наради лібералів, анти-семітів і славянського клерикального клубу. Вчорашня Reichswehr [півн.-офіціальна] знов розводити свої плачі над реґуляційним парламентом. Півня в слів — без зміни реґуляцій не в мыслима ніяка „fruchtbare Arbeit“, парламент ступає хибною дорогою і зайде по ній в лабіринт. Уже тепер обставини аномальні, бо „Parteien haben Kriegspfade betreten“ і в найближшій часі готові вивязатися „erbitterte Kämpfe“. Дальше рептілка страшно боронить парламентаризм перед „упадком“, коли опозиція заводять таку поведінку, що не треба „шанувати“ волю більшості, або сказавши просто: робити правительству [котре стоить за тою більшістю] всякі неприємності. Ба рептілка ударяє навіть в струну патріотичну, бо от ситуація загранична загрожена, тож „не випадає“ робити такі пакости у внутрішній політиці... Видно, що навіть і війну на Балкані хотів би „officiosus“ використати для польського шляхтича... Але найважніших рвчей дочитується на кінці статей. Празька Bohemia заповідає недвозначно обструкцію німецьких партій. Супротив того кінчить Reichswehr словами: „Чи опозиція чи обструкція, то держава і народи Австрії, також і німецький народ не залежать від того парламенту. В заверхах парламенту губить ся домагане соціальних реформ, але оно небажано знов ожив, така політика не злагодить бід і нужди!“ Прецьні заговорили разь отверто! — але треба було вперед притиснути графа Казимира до стін... Золоті слова, та они хіба для шляхтичів новиною, бо народі повтаряє ся вже давно...

В XXXVI-ті роковини смерті Тараса Шевченка устроює тутешня „Громада“ сесії суботи [1. н. ст. мая] в сали товариства купецкого [I. Johannesgasse] величавий концерт. На програму складає ся по вступнім слові голови товариства д-ра Яновича три продук-

ції м'ясаного хору під артистичною управою О. Садовського, декламація Шевченкова „До Основненка“ панни Ольги Гізербівної, гра на скрипці артиста п. Ерея, Сьчинського „Дніпро реве“ барітонове солю п. Носалевича, вкінці фортепянове солю пані І. Закінчить вечірниця промова, до котрої мають упрости посла д-ра Т. Окуневського. По концерті відбуде ся в партеровім реставраційнім льокалі комерс. Вступ на концерт безплатний, лише за оказанем запрошення. За те комітет буде приймати добровільні датки на покриття коштів.

(й. п.)

В справі карності у нас.

(Листів священика з краю.)

Прегарна стаття „Голос в наших д'ялах церковних“ [гл. „Д'яло“ ч. 265] спонукала мене взяти за перо, щоб по змозі докинути і свою цеголку до будови відродження нашого нещасного народу, причинитися до тяжкого труду поборона лиха всьм явного — сикофанства, спідлення морального та зради народної справи численними з'м'яж нас одиницями. Перечити, що у нас сего плюгавства нема, було-б і грішне і смішне. Грішне, бо оно було б подібне до підмови тяжко недужого, щоб в марновані отчайдушнім послідних сил гонив себе в могилу. Смішне, бо мабуть рідко знайти у нас родину, з котрої не вийшов би бодай один зрадник. Не десятки, а сотки тих мерзавців вислугують ся чужим народам або — що гірше — як ті яничари кидають ся „хвижми вогком“ на рідний народ з завязем гідним лучшої справи. Правда і се, що більшості нашого загалу, Богу дякувати, не заражена тою язвою, а доказом сего гримкий протест підношений прилюдно на зборах та в часописях против змагань наших лакеїв-мамелюків запрягти народ в ярмо неволі ворожого добродія. Не будь сих протестів — нам просто махнути би рукою на вигляди будучини лучшої долі та сказати з роспукою: „Morituri vos salutant!“

Та всі ті протести, заяви щирого патріотизму, наглядний поступ мас нашого пролетаря в самосвідомості національній і т. п. — водраді правда обяви, але яко наслідок праці тяжкої стільки щирих одиниць не трішки, а тим самим і недостаточний. Бо лучає ся, і то, на жаль, дуже часто, що працюючий одиниць-героя, тяженьку працю кількадесятилітню наслідник його мамелюк зничить, заглядить до тла. Пропадає братство тверезости, читальня, шпихл'єр громадській, крамниця та каса позичкова — і мов на гарно оброблюваній довгі л'їта та опісля в запусі пущеної землі виростає буїно-роскошно бодаче — піянство, розпуста, волокитство по судах з процесами, а все те „ad maiorem gloriam... поржонди-ого“ а „ad usum delphini... колятора“. Не буду розводитися над тим сумним фактом довше, а невтрнх Томів відсылаю до канцелярії „Просвіти“, де они найдуть аж надто доказів, що не малюю чорта надто чорними красками...

Але о тій не знає може і „Просвіта“, що само мамелюцтво родить ся у нас голов-

но через те, що над мамелюками нема у нас фактично ніякого контролю, а деструктивна їх робота уходить ім' цільком безкарно. — Такий мамелюк, хоч-би і архи-хрун, потребує по виборах два тиждів [часом і коротше] пересидіти тихонько в доми та переждати, аж передунає „газетное негодование“, а опісля може безпечно сміяти ся в кулак. Сам автор „газетного негодования“ засідає з мамелюком до віста, цільм ся з ним в лице, подає йому прилюдно руку — а мамелюкова дочка при якій-такій протекції може напевно надбятися, що віддєклямувавши у Львові на Шевченкових вечірницях „Топодю“, зламає соб' горячого патріота та небавки по шлюбі зробить з него такого-ж мамелюка, як є батенько. „Gaudeamus igitur“ — бо архи-хрун спровадив бочку „wegzyna“, до него товнить ся „всяка тварь“, — бо у нас честь народну, засади політичні та почуте чести личної виперли „обставини“...

Взагалі у нас „обставини“ — вигідний параван, за котрий у нас ховає ся всяка погань. Д'їти — „обставини“, бо мовляв за-про їх долю конечно треба лизати паньску лапу. Дрова, пасовиско, млын і т. п. — се вже давно у нас славно-звістий „обставини“, за-для котрих не бере ся ніякого участі в праці народній. Захотіло ся добродійцв величавої веранди коло приходуства — вже і готова „обставина“, що „ксондз пробоць“ не радить своїм парохіянм голодувати на руского кандидата. Аванс судів, фохи его „Вандечки“, брабантскі коронки, двадцять на рбк капелюхів і т. д. — все те „обставини“, котрі людей наших [ніби] селують вирыкати ся своєю народністю та „отрицати ся“ від всякої праці на народній ниві, як „от сатани і всьх д'їл его... і всего студа его“. Ой-ж „обставини“ неволять наших Русинків, жінків людей на поважних становищах, продавати білети та фанти по польських фестинах „на будову дому польських Соколов“... „Обставини“ зродили Барвіньського, Вахнянина е tutti quanti... „Обставини“ видали на світ таку породу, як „Буковина“, „Католицкий союз“, „Руслан“ і т. п. — на см'їх, на глум навіть поляків честних. Одинь Поляк, угільай а дуже честний чоловік, сказав разь: „U was niema ani idei ani zasad, tylko same okolicznosci...“ Висказ сей, хоть гіркий для нас, але щирий і правдивий, спонукав мене застановити ся над тими нашими злощасними „обставинами“.

Однак не конец ще наведеним вище „обставинам“, бо найтяжшим їх гр'їхом єсть се, що они убивають у нас найкрасей, ідеально чисті одиниці. Бо як хрун-мамелюк може бути певний, що по коротко триваючій бурі его „соромотно години“ буде йому прощена сама „соромота“—зрада — так щирый патріот нехай числить на-певно, що коли не мине его візане на всякій зборі просвітній, економічній та політичній і коли чесно і гідно сповнить свій обовязок, — неминучо скажуть ему: „Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan, der Mohr kann gehen...“ Каратись в'їт буде самотою-нудгою в чотирох голых ст'їнах; величати его будуть хлопцы своїм батьком, та з часом в'їт

і сам схоп'їє, лишений товариства своїх інтелігентних братів, що за-для „обставин“ оминають хату такого екстремного „watcho i borbfaksa“, — здичіє в'їт, змарнуєсь, та настр'їлявши чимало дуриць політичних, за-про брак поради — мовляв по сов'їсти і в найл'їпшій в'їр — вкінці сховає під сирку землицю бідну свою, умучену головноку... І аж тогд — на збитки „обставинам“ — випишуть мученикови-страдалцви „велед'їнеє славословіє“, а сли ласка якого Василя Лукича, то і патреть его змалують в Календари „Просвіти“. А що стане ся з д'їточками та з жінкою такого мученика-страдалця, про се найдокладн'їшу інформацію подати можуть сироти по того рода „watcho-lach“.

Я не уважаю себе якимсь авторитетом, а в своїй смиренності поддаю під дискусію нашого загалу деякі точки маючого ся точн'їше уложити катихизму народного. І так:

1) Конечно в обнові нашого руского товариського життя. Прочь дорогі вистави! прочь давані на добродійній ц'їлі балі, при котрих мащенє помостів та всякі декорації коштують в-трое б'їльше, як лишав ся чистого доходу на ц'їль добродія. Балі такий най заступлять часті забави, в'їт стрілять народних, дешевих, а танці [конечні для молодежи] най переп'їт'їють відчиті, декламації та сп'їви.

2) Замість по чужих касинах — збирайте ся, братя Русини на провінції, по руских хатах ваших братів селюхів. Спачих буд'їть, ов'їяних холодом відлюдства загр'ївайте до д'їла, до життя, прибитих недолем пот'їшайте, а всякому братови щирому покаж'їть ваше недукавство, щирі братню любов. На приєми не сад'їть ся, бо-ж о житє тут ходять духове, а не о „чревоуаслаждєніє“.

3) Над житвм родинним розтяг'їть під виглядом національним остру контроль. Не давайте марнувати руского гроша-керваниць на вихованє д'їтей руских по ворожих нам конв'їктах, з-в'їдки виходять наші кукли „Вандечки“ та мамелюки-лизунівчї.

4) Кожного зрадника-мамелюка, по неусп'їшних сов'їтських заходах-пробах на вернення, п'їтуйте на кождім кроц'ї п'їтном мерзком погорди. „Обставини“ най вам не заступляють засад сов'їсти і чести...

5) Любов до люду, любов щира, зазначена д'їлами, не „пустословіє“, най буде тим китом, що сполучить нас, братя, в непоборимі фаланги. Уч'їть брата мужика без дождання скорон в'їки; труд'їть ся для него, а як треба, і без него; борон'їть его перед всяким супостатом. Не тиждєнь перед виборами, а все і всюди ид'їть з ним рука в руку, до борби ставайте плече о плече, як брат з братом, — а поб'їда наша!

6) Не чекайте, аж з ласки чужих доброд'їїв спаде на нас благодать лучшої долі, — але під проводом таких щирих провідників, як Романчук наш, ставайте до борби за права наші, нехтовані лукавством ворожого злоби. Шкода бы було таких Романчуків, Олєсницьких, Корніловів Чайковських і богато других одиниць, бо труд їх щирый марно пропаде, коли не буде за ними труду честного і щирого гурту. Я, хоч не старий та поважно хорый; хто зна, як довго судило ся жити. Зроб'їть же ласку, позвол'їть мені подивити ся живими очима на Русь святу обновлену, в'їчану „славою і честію“! Дай Бог дожити тої радости, а скажу без жалю, весело: „Нині отпушаєши Владыко раба Твоего со миром...“

Панас Малашин.

Перегляд політичний.

В нед'їлю появило ся в урядовій Wiener Zig. языкове розпорядженє для Моравы. Має оно дату 22 д'ївтя 1897 і звучить дословно так само, як і розпорядженє для корольства чеського; лише слова „корольство чеське“ заступлені всюди словами „маркграфство моравське“. Крім того вдало міністерство просвіти розпорядженє для середніх шк'їл і учительських семінарій на Мораві, котрым постановляє, що ті школи мають в урядових справах уживати того з обох краєвих языків, котрий є викладовим языком в дотичній шк'їлі; винят з того перениска з властями війсковими і позакраєвими. Розпорядженя шк'їльних властей будуть выдавати ся до дирекцій тих шк'їл в тій м'їзї, котрий є для них викладовим.

При с'їй нагоді зам'їтно, що в наших руских гімназіях урядовим языком все таки є язык польскій: всь розпорядженя ради шк'їльної выдають ся до дирекцій руских

бразь вродливого, св'їжого молодця, готового принести їй щастя. В в'їці трицяти чотирох л'їт се було би глупо і не на м'їсці, хоч оно і лучає ся нер'їдко. Але Микола Іванович їй сподобав ся. В їм було все, що було потрібне для неї трицяти чотирох л'їт, полученных з розвагою і ясным поглядом на житє. В'їт був поважний і зовсім не старий. Високий ростом, худощавий, але не сухий, в'їт держав ся все просто і, очевидно, не терп'їв ніяких слабостей, що починають ся у мужин в тій в'їці, коли они говорять вже п'їв-жартом; „Ох, старість иде! Сорок л'їт, чи-ж то жарть!“ Н'ї, в їм не було нічого, що могло би нагадувати старість, — н'ї підозрюю краски щок, н'ї апатії, н'ї того відказуваня, що его называють скептицизмом. В'їт за молоді в'їв правильне житє, збер'їг себе і збер'їг здорову душу. В'їт м'їг одушевляти ся, як молодик, але его одушевленє не виводило его н'їколи з рівноваги, словом — в'їт, як найкраще годив ся їй на мужа. Они познакомили ся в коротк'їм часі по тій як померла его жена, і дуже скоро заприятзнили ся. Причинило ся тут, розум'їє ся, чимало й се, що Антоніє Серг'їєвн була по душі Александр, котра по смерті Надї була в хаті — всьм.

— І що-ж ви замовкли, Микола Івановичу? — промовила хазяйка: — хіба ви думаєте, що я правди не зрозум'їю?...

— А Бог вас знає, чи зрозум'їєте! — майже з розпукою сказав в'їт.

— А, здає ся, ми з собою приятелі! — промовила она, хитаючи головою.

— Ах, Антоніє Серг'їєвно... Та хіба ви не бачите, що я... Ну, по prostu жити без вас не можу!...

Она сильно спален'їла і промовила з легки тремтливим голосом:

— Як се мені розум'їти, Микола Івановичу?

Та его вже, як в'їт говорив, „розхитало“; в'їт не м'їг здержати ся і йшов дальше.

— Жити не можу без вас, отже хот'їть би жити з вами... Е, та що?... — в'їт встав, підійшов до неї і взяв єя за руку, що лежала на круглом столу: — Ми не молоді, щоб называти р'їчи вдуманими і менами. Коли є сп'ївчутє... вийд'їть за мене, Антоніє Серг'їєвно!...

В'їт поц'їлував єя руку і гляд'їв їй в очі, ждучи відпов'їди. Она руки не взяла, лишь другою вказала єму на софу.

— С'їдайте ось тут, друже, поговоримо... Ви самі сказали, що ми не молоді. Значить, ми повинні розмовитися, коли... ну, що там скривати?... коли серце бє єя не так рівно як вєє!...

В'їт с'їв, вже майже зовсім щасливий, а она говорила:

— Я — єгоїстка, Микола Івановичу, і передовсім думаю про себе. Я вдоволенна своїм житвм. Мога-б так прожити до смерті... Та я не боюсь пром'їняти се житє за друге, з тою умовою, щоб оно не було гірше. Чи думаєте, що се так буде?

(Дальше буде.)

гимназій по польски, навіть титули руских книжок пишуться в тих розпорядженнях латинськими буквами; так само дирекція пишуть свої реліції, справозданя і т. п. до ради школярів по польски; велика вже ласка, що протоколи конференцій учительських списують ся по руски.

Наша Адміністрація просить Вп. Предлатників — як найскорше надслати передплату на II-гій чвертьрѣк а взглядно и вырѣзнати залеглости.

НОВИНКИ.

— Товариство руских ремесленников „Зоря“ у Львові уряджує в неділю дня 2 н. ст. мая с. р. о годін 12 в полудне в комнатах товариства [ул. Краковска ч. 17] свячене, на котре запрошені всі члени товариства.

— В справі процесов повборчих. Д-р Андрей Чайковскій, адвокат з Бережан, переслав нам до умищеня отсе письмо: „Звертаю увагу моих Товаришів, котрі підняли ся боронити якої-небудь справи повборчих, на §. 18 мй проц. карной, після котрого кождий суд окружний має зложити наперед на цілий рік постійний сенат и котрих без зміны в персонал дотичного суду зміняти не вольно. Тимчасом трапляє ся так, що президент суду назначає до справ повборчих трибунал з людей, яких уважає за найвідповідніших з цілого персоналу судового, хотияк такої комісії в доробочім шематі, уложенім президентом суду зовсім нема. На тую аномалію треба пильно звертати увагу и дотичний замітти завчасу піднести [§. 73. пр. кар.] — Д-р Андрей Чайковскій адвокат в Бережанах. [Інші Редакції прошу оповіщеня повторити.]

— Процес березовицький почав ся вже нині на-ново в окружнім суді в Тернополі. Обжалованих боронять з рамени краєвого руского комітету выборного очевидно зовсім безплатно; ті самі адвокати-Русини, що станили були до розправи перед святами, а відтак з причини відомої ухвали трибуналу обиджені в своїх чувствах релігійних зрелища ся були оборони.

— Управу старостів в Долині поручив міністер внутрішніх справ ц. к. секретарю наместничства Ант. Райнерови у Львові.

— Испити зрелоси в учительських семінаріях розпочнуть ся: в мужеских: в Рашеві и в Тарнові 2-ого червня; в Кракові 9-ого червня; в Самборі и в Тернополі 21-ого червня; у Львові и в Станиславові 1-ого липня; — в женеских: у Львові 15-ого червня; в Кракові 21-ого червня; в Перемислі 5-ого липня.

— Д-р Василь Шмигельскій наш земляк [сын мѣщанина з Снятина] просить нас [писемно з Парижа] умістити отсю вѣтку від него: „Маю честь повідомити кривих и знайомих, що дня 29 н. ст. цвѣтня буду, при нагоді одержана дипломом доктора медицини на факультеті медичнім в Парижі боронити тези „Слабости в краях горячих“.

— Д-р Василь Шмигельскій. — З ц. и. к. армії. При маевім авансі именовані наші земляки: д-р Евгений Мишула лікарем лінійним в маринарці и д-р Амвросій Целевич [оба б. члени тов. „Січ“] лікарем полковим в полках бо-саньской пѣхоты.

— Гостина нашого цесаря в Росії в вже сема з ряду. Перш чотири рази мѣсцем тоя гостини була Варшава, пятий раз Петербург, шестий раз Сирієвниця, а сьмий раз тепер в знов Петербург. Перша гостина цесаря в Варшаві була дня 21-ого мая 1849 р. за царя Миколи I, коли то Австрія вбавала Росію на помѣч против угорского повстаня. Тоді бавив цесарь в Варшаві 5 днів в товаристві свого міністра кн. Шварценберга. В рік потім, коли заносило ся вже на війну межі Австрією и Пруссією, цесарь загостив другий раз з кн. Шварценбергом до Варшави дня 24-ого жовтня 1850 р. Царь Микола I. сповнив тоді роль мирового посередника межі Пруссією и Австрією. Третій раз вибрав ся цесарь до Варшави з своїм братом архикнязем Карлом Людвиком дня 2-го жовтня 1853 р., щоби віддати візиту цесарю Миколі I, котрий від 24—29-го вересня того-ж року гостив в Оломуці. Потім настали часи кримской и італійской війни. Сьмь лѣт миколу, заки монархи могли збѣхати знов. Підчас четвертої гостини нашого цесаря в Варшаві приймав его вже царь Александр II. Було то 22—26 жовтня 1860 р. перед розгатором польского повстаня. И знов аж в 14 лѣт потім наступила пята подорож цесаря до Росії. Тим разом була то вже перша візита в Петербург, віддана цесарю Александрови 11—27-го лютого 1874 р. за его гостину в Відні 1—7-го червня 1873 р. підчас святової вистави. Остання, шеста гостина цесаря в Росії була 15—17-го вересня 1884 р., в час збѣду трох монархів в Сирієвницях. Крім монархів збѣхали там тоді и міністри Каленкі, Гірсе и Бісмарк.

— З мѣста Львова. Стара каменица при площі Галицькій коло скверу, де тепер мѣститься цукорня Курнаха, буде недовго зруйнована, а на еи мѣсці стане гарний будинок, що буде доповненім дому п. Валихевича [де тепер в Центральна каварня]. Новий дѣм буде так уставлений, що костел Бер-

нардинів буде видко вже з площі Марієвской.

— Пятнистий тиф в Сквилові. Магістрат мѣста Львова подає до вѣдомости, що в Сквилові коло Львова сконстатовано епідемію пятнистого тифу. В виду того мешканцям Львова радить ся: не зближатись до осіб, що сходять ся з хорими на пятнистий тиф, не дотикатись одѣж хорих як и тих, що спільно з ними мешкають, и не споживати набулу з Сквилова, не переваривши его наперед.

— Новый розклад вѣзды на державних зельзницях в Галичині оголосила вже онгоды дирекція руху у Львові плакатами. Вѣз почне обовязувати від дня 1-ого мая.

— Затверджене выборы. Цесарь затвердив выборы тр. Ад. Голуховского, властителя дѣл в Гусятині, на маршалка и Ад. Ценского, посесора дѣл в Людвиполі коло Городища, на відемаршалка рады повітової в Гусятині.

— Клязуровий письменний и устный испиты для кандидатѣв на учительств в гимназіях и реальних школах розпочнуть ся перед екзаминаційною комісією у Львові дня 28 мая с. р.

— Святоюрскі ярмарки у Львові. По причині наміреного урядженя плянтацій на Святоюрскій площі у Львові магістрат зарядив перенесеня ярмарків з тої площі на площу Іосифа Бема вже від 4-ого мая с. р.

— Просьба до руского духовенства. Від послы о. Данила Танякевича одержали мы отсе письмо до умищеня в „Дѣлѣ“: „Перед самым відѣздом з Відня на святю прибув до мене до Відня селянин Я. К. з Л. повіту перемышлянского за помѣч и порадою в своїм дуже тяжким та горьким положенію. Его господарство збѣвало цѣлковито знищене, він з дѣтьми остав ся без кавалка хлѣба. Причина така: він прийшов був у помѣч своєю порукою своему душпастирви. Той — після свѣдѣства самого сего господаря — сповняв совѣство свои зобовязаня, але смерть перешкодила ему цѣлковито их доповнити. Певні неосторожности и занадбана правий зѣ стороны згаданого господаря допомогли до такого кѣнца сумного; але се вже така звичайна проява у наших людей. Стань рѣчи такіх, що 760 зр. жидівской претенсіи затижало на его грунт и він з дѣтьми мусѣв его позбавити ся. Такий нещасливий результат в правний, судовий способ не дасть ся, на жаль, ухилити, а всякій змаганя були-б лишне утратою часу и грошей, без вигляду на успіх. Для виграваня чоловіка з такого нещастя остав тольк одна дорога: братни, християньской помочи, до котрой в першій лінії, в сѣм припадку, може обовязково навѣт покликати мы священника. Тут в певній мѣрѣ заняткована наша честь, честь руского священства, бо в тѣм наша честь, що народ наш від нас тольк самі услуги, добродѣтели мав до записаня в своій памяті. — Тому прошу Всч. Отцѣв и Братѣв духовных: ради Христоваго Воскресеня прийти в помѣч нещасливому чоловікові. Тяжкій час самооборони нашої вкладає на нас обовязок, щоби мы виступили заодно громадою в цѣлій зброи духовной нашего побѣданствя, а наш народный Великден прийде. Складаю на початок що можу. Впр. о. декан нара-вської Александр Танчаковский в Дунаєв [п. Дунаєв] схоче [знаю на певно] занятися збиранием сѣи милостини и о довершеної помочи в своїм часі подати прилюдну вѣстоу. Другий часопис рускій, близький интересам руского духовенства, прошу о повторені сѣи просьби. — Данило Танякевич.

— З табору наших радикалів. В остатнім [3-бм] ч. „Громады“ выдаваної в Коломиї д-р Кирило Трильовскій, згадуючи о мітингу віденським для протесту против галицьких выборов, ось-як звертає ся до свого товариша радикала д-ра С. Даниловича: „Наш найбільше здивувало, з-вѣдки там взяв ся також д-р Данилович з Кут? Чи не лише було працювати при выборах у своїм повіті, ніж по выборах товчати у Відень? Правда се далеко привѣмнѣше вѣхати у Відень и показувати ся в лихим дѣячем, ніж робити в повіті и наражувати ся старостѣ або навѣт и панови начальникови суду. Як пан Данилович розумѣ службу народови — мы се, на жаль, добре познали. Сей пан досе ще де-що робив, доки не перейшли выборы соймові та и надія збѣтати посломъ. Кандидуючи в Городищ — зрѣв ся в послѣдній хвили на барвничука и від того часу запечатув себе в очех всіх честных людей. Від того часу и робота для народа — пѣйшла на губы, а як перед роком вѣхав пан доктор до Кут, то и свѣт забув за сего колѣс-то радикала. Нѣ одних зборѣв там не скликав, нѣ одних субки не заложив, хоч там тѣма кромѣшна! В послѣдній хвили перед выборами занюхав однак пан доктор, що можна бы дешевѣм коштом зѣстати посломъ и помимо того, що радикальний комитет окружний давно вже був поставив кандидатѣв — рѣшив ся на власну руку кандидувати в четвертій куріи. Люде просто дивувались, що Данилович робить при выборах з пятої куріи в Снятині, та чому Косѣв лишив на ласку богу, — а то пан доктор хотѣв зараз по выборах Окуневского себе на власну руку оголосити кандидатом! Щоби дѣйти до цѣли — зноу заведем зѣ підписом автора, вызначили ся быстрою поглядѣв на всякі справи и великою цивільною відвагою в виступах против усьх ворогѣв народу нашего. При послѣдних выборах покійний був з рамени краєвого руского комітету кандидатом з IV-ой куріи на округ Самбор и т. д. Годилось бы, щоби хтось из знавших покійного ближе, выгатовив ширшу житєпись его. Не

вирастѣ по простаки зѣ соціалістом д-ром Шором! Партия радикальна повинна раз вѣк позбавити ся таких людей, по котрых не знати раном, чим будуть вечером! Инакше ивѣкій порядний чоловік не хоче ся партіи такої тримати. А Вамъ, пане Данилович, ще разъ нажмѣ: або панъ Сабатъ и Комавъ, або радикальна партія!“

— Арбѣн вѣсти. У Львові померъ ревидент державных зельзниц, Ем. Войцѣховскій. — Вѣ Ходачків під Тернополемъ селянин Недошляко задушив свого сусѣда Данила, котрого підозрѣвав о любовній зносины з своєю жінкою. — Кс. пралатъ Кнайгъ в Верісѣофѣ вже подужав и занимає ся своими хорими як давнѣше. — В Неаполі профессоръ медицин Буонамъ з задрѣсти застрѣлив свою 54-лѣтню жінку а відтак и самъ позбавив ся житя. — В Абазі 29-ого с. м. відбуде ся урочисте положеня угольного камня під будув першого лѣнничого дому для державных урядникѣв; при тѣм урочистѣмъ актѣ буде протекторка стоваришеня архикняжна Стефанія. — В Берлині відбуде ся конгрѣс хірургѣв, на котрѣм зложено 62 відчитѣв. З конгрѣсомъ получена и выставка. На припоручені министерства війны выставлено тамъ також коллекцію фотографій Рентгена. — Президентъ высшего суда краєвого, Тхоржницкій вернувъ зѣ візитації судѣв до Львова и обнявъ урядоване. — Архикнязь Леопольдъ Фердинандъ, именованный онгоды майоромъ, має посла донесеня N. W. Tagblatt-y перенести ся з Берна до Перемисля. — В Товмачі померъ латинскій парох и почетный каноникъ, кс. Фр. Сава. Покійний був посломъ до сойму краєвого и доволѣтнимъ маршалкомъ рады повітової в Товмачі. — В Бруховичахъ, перемышлянского повіта померъ народный учитель, Ів. Тустановскій. — В Відні померъ знаменитый историкъ штуки, профессор и ректоръ політехнічної академіи, Карло Ліцовъ. — В Навмбурзі померла Франциска Ніче, мати го-госяного ивѣсчого поэта-вѣлософа. — В Перемышлянахъ застрѣлив ся кадѣт-заступникъ офицера 15-го полку пѣхоты, Мар. Мадѣйскій. — В Бориславі отруила ся карболомъ акушерка Текля Форовичъ. Причиною самоубійства був имѣнно страхъ передъ судомъ одѣвчальностію. — Село Стручківъ коло Отиніи закупив від пп. Кунцовъ Жигмонъ Регенштайтъ з Станиславова. — Жидъ Берко Менкѣ з Самбора, державецъ дѣл и спѣввластитель пропанаціи в Тѣшанові вѣхъ відтамъ не знати куды, сфальшувавши на шкѣду бар. Зд. Бруницкого з Люблина вексѣл на колькадесять тысячъ золотыхъ. — Під Краковомъ придержала жан-дармерія двоух росієйскихъ дезертирѣв з 4-го баталіону стрѣльцѣв в Варшаві. Обоух відставлено до поліційныхъ арештѣв. — В Нідерштадтѣ під Трутновомъ, в Чехахъ, застрѣйкувало в субѣту в фабрицъ Гаазого 1000 ткачѣв. До того стрейку прилучило ся також 800 робѣтничѣв-ткачѣв в сусѣдній мѣсцевости Оберальштадтѣ, в фабрицъ Еттериха. — Помершій у Відні радникъ двору и антикаръ, Іос. Фухъ записавъ цѣлий свій маєтокъ пятнадцатомъ добродѣйнимъ институтіямъ, головнѣ такимъ, що опѣкують ся дѣтьми підкисненными и бѣдными сиротами. Записаний маєтокъ выносить 700.000 зр. — В угорскій мѣсцевости Данкъ коло Колосвару усунула ся часть великой горы (близко 120 моргѣв простору), що, спадуючи в низъ, поробила страшній спустошеня. Все, що було по дорож, дома, звѣрѣта и люде пороздавлені. — Мѣсто Ливорно в Італіи збанкрутовало. Купонѣв від мѣской позички не було чимъ заплатити; в загалі финансы того мѣста зруйновані. — В Сент-Назері у Франції узявила поліція чотирѣхъ анархистѣв. В помещаняхъ ихъ знайдено компримітующій корреспонденціи и рисунки бомб. — В Монако відбудує ся тепер XIX-ый литературный конгрѣс. Темѣю нарадѣ в головнѣ зазѣпеченя правъ литературной власности. — В Гамбурзі буде отворена дня 1-го мая мѣжна родна огороднича выставка, в котрій крімъ Европы возмѣуть участь Америка, Азія и Австралія. — В Петербургѣ буде отворена не-вдовѣ выставка рѣзныхъ китайскихъ предметѣв и виробѣв, якъ н. пр. образѣв, одѣж, домашнихъ знарядѣв, оружя и т. п. Выставка тревати-ме цѣле лѣто.

Посмертний — ☞ — оповѣсти.

З Самбора одержали мы сумну вѣсть:

☞

Д-р Корнило Чайковскій

бувшій адъютантъ судовый [з-першу в Босні, відтак в Галичині] а по спенсіонованю кандидатъ адвокатскій, упокій ся вчера в Самборі. Похоронъ відбуде ся завтра [в четвер] рано.

Вѣсть сю приходить ся намъ нинѣ нотувати зѣ сердечнымъ жалѣмъ по утратѣ сего — одного зѣ найцирѣвнѣшихъ Русинѣв-народолюбѣв. Покійникъ, хоч від роковъ недужий [на захотку], трудив ся, кѣлько лиш ставало фѣзичной силы, и практично дѣяльностью середѣ народу и перомъ. Дописи его, мѣтѣн від черги лѣтъ в „Дѣлѣ“, майже заведемъ зѣ підписомъ автора, вызначили ся быстрою поглядѣв на всякі справи и великою цивільною відвагою в виступахъ против усьхъ ворогѣвъ народу нашего. При послѣднихъ выборахъ покійний був з рамени краєвого руского комітету кандидатомъ з IV-ой куріи на округ Самбор и т. д. Годилось бы, щоби хтось изъ знавшихъ покійного ближе, выгатовивъ ширшу житєпись его. Не

сумнѣваемо ся, що се станѣсь, а поки-що мы нинѣ зѣ болѣющимъ сердѣмъ кличѣмо сѣму за-служеному Русинѣв-народолюбѣви: Земля Тобѣ перомъ и вѣчная памяті!

Орѣстъ Саламонъ, ц. к. адъютантъ суду окружного в Сяноцѣ, упокій ся тамъ в 40-вѣмъ роцѣ житя по короткій а тяжкій недужѣ дня 23 с. м.; 25-ого перевезено тѣло з Сянока до Вороблика и тутъ похоронено 26-го с. м. Покійникъ — ширый Русинѣв-народолюбъ чоловікъ честного характера, полишивъ по собі жалѣ у всѣхъ, що его знали. В. в. п.!

Послѣдній вѣсти.

Після телеграмъ з Петербурга приняты цесаря в Петербургѣ выпало дуже величаво. Цѣле мѣсто прибране. Від дворца до зимови палаты стояло шпаліромъ войско, а за нимъ товпы народу. На дворецѣ явив ся царъ в мундурѣ австрійского полковника, великій князь, и т. д. О 10. годінѣ прибувъ цесарь в мундурѣ росієйского полковника. По привитаню зѣ царѣмъ трикратнымъ поцѣлуномъ монархи обѣшли фронтъ почетной компаніи кекергольмского полку имени Франца-Іосифа I. Цесарь повитавъ компанію по росієйски: „Здорово молодцы!“ Відтакъ оба монархи поѣхали до мѣста. Передъ палатою Анничѣвского поѣхдъ задержавъ ся и цесарь зложивъ візиту цариці-вдовѣ. По приѣздѣ до зимови палаты відбудло ся сѣдѣане, а о годінѣ 2-ой цесарь зѣ архикн. Оттономъ зложивъ в Петропавловскій церквѣ вѣнцѣ на домовинахъ Николая I. и Александрѣвѣ II. и III.

Опѣсля при обѣдѣ царъ выголосивъ по французски такий тоасть: „Чуючи ся щасливимъ зѣ причини присутности В. ц. Милости середѣ насъ, дякую за той новій доказъ правдивости приязни, яка насъ лучитъ. Приязнь та укрѣплена сѣблѣвностію поглядѣв и засадъ, котрі стрѣляють до одної цѣли — щоби народамъ нашимъ запевнити миръ. В. ц. Милость можуть бути певні сердечныхъ чувствѣв, якихъ повне мѣе сердце до Вашої особы, и що я привязую невычайну вагу до повной солідарности нашої на точѣвъ взнесѣхъ цѣлѣв, до котрыхъ стремимъ. Сю за здоровѣ В. ц. Милости, за здоровѣ цесаревѣи и родины цѣсаревѣи!“

Цесарь відповѣвъ: „Глубоко зворушений повнимъ любови и сердечности принятемъ, яке В. ц. Милость зволѣли менѣ зготовити, зворушений особливими взглядами, якихъ назвавъ я зѣ хвилею переступленя границѣ сѣи державы, бажаю передѣлѣвти найгорѣчѣше, найсердечнѣше подякувати за се В. ц. Милости. Тѣшу ся, добавуючи в тѣмъ новій доказъ тѣсно сполучаючої насъ приязни, що опираєсь на лѣвляностию а тѣмъ самымъ становить сильну гарантію мира и добродѣту нашихъ народѣв. Уповаючи наиповнѣше вѣ безсумнѣвну побѣду тої справы буду почувати ся все щасливимъ, могучи тутъ числѣти на цѣну підпору В. ц. Милости. Перевѣдченій о сѣблѣвности тѣхъ нашихъ стремленъ, сю на щастѣ В. ц. Милости, царицѣ и царевѣи родины!“

Царъ именовавъ архикн. Оттона властителемъ 24-ого лубенского полку драгонѣв а цесарь роздавъ вчера 138 ордерѣв.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдѣн 28 цвѣтня. Рада мѣска приняла внесене выдѣлу, щоби до обохъ палатъ рады державной внести петицію о знесені розпорядженя, выданого для корольства чѣского в справѣ урядового языка, а домагати ся уладнѣня языковой справы в дорожѣ законодательн. Polit. Correspdz. доносить зѣ Цетиніи, що сербскій король заручивъ ся в першихъ дняхъ мая зѣ донькою чорногорского князя.

Берно 28 цвѣтня. Рада мѣска ухвалила резолюцію противъ розпорядженя языкового, выданого для Моравы.

На до слане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА в Сасовѣ

стация Золочѣв, открав ся 1 мая 1897. — Заведенѣ отворене цѣлый рік. Близшихъ вѣдомостей у дѣ-107 лѣв ЗАРЯДЪ. 10—14

Зѣпа лѣкалю.

Найдешевшій оладѣ товарѣв оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

від „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеній до нового лѣкалю

при пп. Галицькій ч. 1.

По вѣдѣхъ найдешевъ лѣкѣ

вѣ веде омѣ выборы окул, рм,

цѣкеры, лѣкѣрѣи, барометры,

термометры — Напрѣвы ил-

еетрѣи и н. в. дешевѣе. — Устро-

еня электричныхъ дѣлѣи. —

Замовленя зѣ провинціи водо-

ротѣи. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Лѣвѣвъ площа Галицькій ч. 1.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ по дня (крѣмъ недѣль и русскихъ святыхъ) о 6-й годнѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библиотека найзнаменитѣйшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницу на переѣмну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администратія „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро ogłoszeń ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Киянъ-ского 2; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣдми: M. Duker, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и инсераты за инсераты платны у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ съ литер. додаткомъ

въ Австріи: за границей:
на цѣлый рокъ . . . 18 ар. на цѣлый рокъ . . . 24 ар.
на полъ року . . . 9 ар. на полъ року . . . 12 ар.
у Львовѣ:
на цѣлый рокъ . . . 16 ар. на полъ року . . . 8 ар.
на чверть року . . . 4 ар. на мѣсяць . . . 1 ар. 35 кр.
Рекламці, Администратія и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вѣрстають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламціи неопечатаніи вольніи вѣдъ порта.
Поодинокє членъ коштує 8 кр. а в. Оголошеня звычайнїи принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ однокъ стрѣчки инсеровою або еи мѣсяць а в. рубрицѣ „Надобаванє“ по 25 кр. а в.
Недѣлки и якии доносєня приватнїи числїть ся по 15 кр. вѣдъ стрѣчки.

Русины по польскихъ газетахъ.

Е у насъ, галицкихъ и буковинскихъ Русинѣвъ, теперь пять часописѣй щоденныхъ, чотири политичнїи часописѣи тыждневїи, три чотири двотыждневїи и двѣ мѣсячнїи. Часописѣи тѣ суть найрѣзномѣрнѣйшихъ напрямѣвъ политичныхъ, языковыхъ, социальныхъ и религїиныхъ: вѣдъ остро оппозиційныхъ до пѣвурядовыхъ, вѣдъ писаныхъ латинською азбукою [Robitnyk] до твердо-русскихъ, вѣдъ социалистичныхъ до консервативныхъ, вѣдъ раціоналистичныхъ до клерикальных.

При такой многости политичныхъ часописѣи и такой рѣзномѣрности ихъ напрямѣвъ здавалось бы, що въ руской публицистичѣи кожда и найменша фракція Русинѣвъ есть засгуплена, що каждый Русинъ знайде собѣ якусь руску часописѣю, котра бы вѣдповѣдала его пересвѣдченїямъ. Однакожь показує ся, що такъ не есть, бо знаходить ся Русины, що шукать ажъ польскихъ газетъ, чтобы въ нихъ высказати то, що имъ лежитъ на сердци.

Недавно згадали мы о статьи, котру якїсь руской священникъ зъ Церемьшля помѣстивъ въ краковскѣмъ Sztasz, про реформу рускои семинарии духовной. Небавкомъ потѣмъ, вже въ останнїмъ тыжднїи, появили ся въ Gazet-ѣ Narodow-ѣи статьи якогось Porowicz, зъ найтяжшими напастями на руске духовенство, а вѣдтакъ дошла статья въ Przegląd-ѣ о выборѣ о. Мандичевского и ирадкѣ Romaniszuka. Въ змѣстѣ тыхъ статей входить не будемо, згадаемо лише коротко: Porowicz признає, що духовенство въ своѣмъ душпастирскѣмъ званїи и въ своѣмъ приватнѣмъ житїи повѣдитъ ся добре, але за те что-до его политичного поведѣния и что-до его влїву и дѣлания на народъ — подъ тымъ взглядомъ то хваба нїгїлїсты та анархїсты ему доривняють. Авторъ статьи въ Przegląd-ѣи славословить о. Мандичевского за его дѣяльність не только яко маршалка рады повѣтовою але и яко посла, котрый все пѣсла своего пересвѣдченїя голосує [о. Мандичевскій, якъ звѣстно, на цѣлый рокъ за 5 до 6 мѣсяцѣвъ парламентарнои сесїи показує ся хваба на 2 тыжднїи до Вѣднїи], а лав Романчука, котрый поваживъ ся кандидувати противъ о. Мандичевского, споводувавъ

заведе шебѣливон фонетики [1] та, зробивши р. 1890. умову зъ гр. Баденїмъ, уступивъ вѣдтакъ Барвѣньскому.

Могъ бы де-хто гадати, що авторами тыхъ статей въ польскихъ дневникахъ не суть дѣйствїи Русины, лише люди, подшывающїи подъ руску народнѣсть. Але нѣ, бодай по декотрыхъ статьяхъ видко, що ихъ писавъ Русинъ, н. пр. згадану статью въ Przegląd-ѣи хтось таки дуже близькій о. Мандичевскому. А всѣ тѣ статьи писанїи въ часѣ найгорячѣйшои борбы межѣ Русинами и Поляками (т. е. верховодячимъ сторонництвомъ польскимъ), писанїи на-скрѣзь тенденційно и неприязно противъ Русинѣвъ а въ интересѣ найзагорѣлѣйшихъ польскихъ шовїнистѣвъ, и помѣщенїи въ газетахъ, вѣдзначающихъ ся особливо ненавистїю до всѣхъ Русинѣвъ, котры не хотять безусловно поддати ся польско-шляхотскому верховодству.

У нѣ-якого иншого народу нема чогось подобного, и щось такє було-бы навѣтъ зовсѣмъ немислимо. Коли часомъ появила ся статья якогось нѣбѣи-Поляка въ котрой росейской часописѣи, вѣдносячїи ся менше неприхильно до польского загалу, и то статья, трактующа о потребѣ помиренїя Поляковъ зъ Росїєю а безъ напастїи на польскїи народъ, то вѣдтакъ показало ся, що еи писавъ або Москаль або Полякъ такой, котрого польска суспѣльнѣсть выслїмїнувала зъ-помежи себе. Тыхъ статей анѣ что-до змѣсту анѣ что-до иншихъ обетавинъ зовсѣмъ не можна порѣвнувати зъ статьями Русинѣвъ по Sztasz-ахъ, Narodowka-хъ и Przegląd-ахъ.

Колї-бъ якїи Русинъ въ якѣмъ вырзумѣмъ польскѣмъ дневнику помѣстивъ статью, хочъ-бы въ душѣи приязнѣмъ для Поляковъ але въ оборонѣ Русинѣвъ, зъ высвѣтленемъ правдивого стану рѣчїи, такъ затемненого польскою публицистикою, то тымъ очевидно зробивъ бы навѣтъ добре дѣло. Але въ неприязныхъ польскихъ дневникахъ нападати на Русинѣвъ, и ще въ такой негоднѣи брехливый способъ, въ часѣи отчаянои обороны Руси приставати до еи напастникѣвъ и метати на ню затрѣснїи стрѣлы — то значить зовсѣмъ те саме, что въ вѣйшїи станути по сторонѣи вѣрога и старати ся якъ наибольшєи шкодити вѣтчинѣи, то погана зрада народна.

Русины не можуть нѣ-якой зрады пускати безкарно. Коли вже руской хлопъ вѣдвертає ся зъ омерзѣнїемъ вѣдъ „хруна“ або навѣтъ острѣйше карає его вѣдступство, то тымъ большєи руска интелїгенція мусить зрѣбити ладъ у себе. Апостатѣвъ, зрадникѣвъ не можемо межѣ собою терпѣти, толерувати вѣдступство и вѣдступникѣвъ значило бы пле-кати у себе зраду, давати їи родитись и розростатись. На жалъ у насъ черезъ надмѣрну толеранцію нашу понята такъ помѣшалась, що де-хто часомъ и не має повного выображеня о томъ, що робить. Такого треба вѣдумляти, але противъ неоправныхъ треба вѣступити безважлячно. Въ справахъ, де ходитъ о добро цѣлого народу, мусить устати наша шпѣньковата добродушнѣсть. Кто хоче служити чужимъ панамъ противъ своего народу, нехай иде до тыхъ панѣвъ — межѣ нами для такого не може бути мѣсця!

Гостина цѣсаря у царя.

Цѣсаръ приѣхавъ до Петербурга во второкъ о год. 10. зъ-рана. Погода стояла прехороша. На Николаѣвскѣмъ двѣрцѣи збрала ся тѣма народу; такъ само на Невскѣмъ проспектѣи, куды иде дорога зъ двѣрца до зимовои палаты. Дворецъ бувъ пышно пристроенный и выглядавъ якъ пальмовый садъ. При вѣходѣи зъ перону до цѣсарскихъ свѣтлицъи уставлено пышне шатро зъ бѣлого сукна зъ золотыми бортами. Львовѣи уставила ся почетна сторожа гренадирского полку зъ хоругвою и музикою; обѣи неи депутация австрїйско-угорской колѣонїи и дневникарь. Праворучъ збрала ся достойники двѣрскїи, генералы, генералъ-адъютанты, министѣрыи дорогъ, градоначальникъ, голова думыи мѣской и и. Подъ шатромъи ждали вел. князь. Передъ 10. годиноюи надѣхавъ вѣдкрытымъ повозѣи царъ зъ своимъ братомъ вел. кн. Михайломъ. О год. 10. насѣвъ цѣсарскїи повѣздъи при звукахъ австрїйского имну. Царъ въ австрїйскѣмъ униформѣи посѣпшивъ на повитанєи гостя. Повитанєи було дуже сердечне. Царъ познакомивъ цѣсаря зъ своимъ братомъ вел. кн. Михайломъ, а опѣсля и зъ иншими вел. князьми. Мѣжь тымъи вел. кн. Алексѣи посѣпшивъ повитати архикнязя Оттона и по-

вѣвъ его мѣжь збранныхъ членѣвъ царского дому. Цѣсаръ приступивъи опѣсля до почетнои компанїи, вѣдтакъи оба монархи одѣвъ другому назвали членѣвъ свои свѣты. Царъи звѣтавъ ся зъ гр. Голуховскимъи шефомъ генерально-го штабуи бар. Бекомъ (бо и сейи поѣхавъ зъ цѣсаремъ)и зъ иншими членами цѣсарскои дружины. Такъ само цѣсаръи звѣтавъ ся зъ членами царскои свѣты. Опѣсля головаи мѣстаи повѣтавъ цѣсаряи французскою промовою, выказуячии радѣстьи и подяку за приѣздъи до столицѣи Росїи, а заразомъи и бажанєи, чтобы цѣсаръи выѣвъ вѣдтакъи якъи найлѣпшїи спогадѣи. Цѣсаръи вѣдповѣвъ тежь по французски, пригадуячи, що вже разъи бувъ въ Петербургѣи и пѣзнавъ егои красуи таи тѣшитъ ся, що могъи зновъи разъи сюдыи загостити.

Зъ двѣрцаи поѣхалии оба монархи и ихъ дружиныи въ вѣдкрытыхъ повозахъи до Анничковскои палаты. Цѣсаръи по правѣи руцѣи царяи ѣхавъ въ першѣмъи повозѣи, архикнязь Оттонъи по правѣи вел. кн. Михайлаи въ другѣмъ. Дорогоюи уставлена була по одѣи сторонѣи кѣнота, по другѣи пѣхота. Середъи оклицѣвъи народуи и звуковъ австрїйского имну, граногои всѣми музиками полковыми, приѣхалии монархии Невскимъи проспектомъи до Анничковскои палаты. Цѣсаръи въ товариствѣи царяи зложивъи визитуи царицѣи-вѣдовъ. Царицаи при повитанюи розжалобила сяи такъ, щои прослезиласьи. Визитаи тревала 20 минуть. Вѣдтии рушивъи похѣдъи до зимовои палаты, деи царицаи зъ вел. князьмии ожидалаи гостя. Цѣсаръи зложивъи опѣсляи визитуи царицѣи, а вѣдтакъи въи окремѣи салитали егои всѣи министѣрыи и высшїи достойники. Потѣмъи принимавъи цѣсаръи депутацияи своихъи росейскихъи полковъ. Пои свѣданюи, котреи вѣдбуло ся въи тѣснѣмъи кружѣи 9 особъи, поѣхавъи ѣсаръи зъи архикн. Оттономъи до церквии св. Петраи Павлаи и зложивъи тамъи вѣнцѣи зъи рожъи и орхидеѣвъи наи гробахъи царѣвъи Николаяи I, Александраи II, и Александраи III. Таи звидѣвъи гробыи Петраи Вел. и Катериныи II. Потомуи еклдавъи визитыи вел. князьмии и княгинями.

Вечеромъи вѣдбувъи ся въи Николаѣвскѣи салитали зимовои палатыи двѣрскѣи обѣдъи на 103 особъи. Подчасъи обѣдуи выконувалии солѣсты, оркестраи и хоръи царскои оперыи свѣтыи зъи росейскихъи оперъи Чайковского, Рубинштайна, Глинки, Римского-Корсакова, а такожъи и чес-

2)

Запѣзно.

Оповѣданєи И. Потапенка.

(Далѣше.)

Они пили разомъ чай. Александра — прибрана, свѣжа, гарненка — весело розповѣдала павловскїи новины. Тѣтка рада прерада, що перебрала ся рано на провинцію. Цѣлый майи стоить чудова погода, лише третого дняи дувъи пѣвнѣиныйи вѣтеръи и треба булои огрѣватии комнаты. Вчераи лучила ся сумнаи пригода: старыйи кѣтъи Терентїи здохъ. Тѣткаи дужеи сумувала, — тои бувъи еи любимецъ. Помимо тогои вечеромъи онии ходилии наи дворецьи и слухалии музики. Отъи и всѣи павловскїи новины, алеи онии розповѣдалии сяи такъи любо, зъи такоюи жвавостю, щои ставалии незвычайнои цѣкави.

Микола Ивановичъи слухавъи задумчиво. Колии Александраи дужеи веселои смѣяла ся, вѣнъи осмѣхавъ ся, алеи еи словаи ледви зъи легкаи будилии егои думки. Вѣнъи думавъи свое, думавъи, якъи зачатии своюи розмову.

— А до насъи вчераи приѣздилаи Антонїи Сергѣевна! — сказавъи вѣнъи екѣнци, рѣшившии сяи зачати зъи того.

— Такъ? Ахъ, якъи прикро! Яи еи такъи давнои неи бачила! — зъи щирымъи жалѣмъи озвала сяи Александра.

— Запросилаи менеи наи обѣдъ...

— Ии тыи обѣдавъи, певно?

— Такъ?

— Чому-бъи нѣ? Тобѣи самому, думаю,и скучно, а онаи такаи веселаи и дотепна...

— Такъ... Тои правда! Антонїи Сергѣевнаи розумнаи женщина!...

Александраи нѣчогои большєи неи сказалаи и розмоваи могла быи вважати сяи покѣнченою.

Алеи Микола Ивановичъи неи хотѣвъи того. Вѣнъи толькои продумувавъи, якъи быи зрѣбитии найделїкатѣйшїи переѣхѣдъ.

— Скажии менѣи, Александро,и отверто, зъи щирогои сердца... — промовивъи вѣнъи и урвавъи наи хвильу, томуи щои Александраи пѣдвела наи негои здивованїи очїи. Таи вѣнъи заразъи жеи говоривъи далѣше: — Скажии менѣи, тыи дужеи любишьи Антонїюи Сергѣевну?...

— Алеи чтои заи пытанєи, татку?... Та-жъи тыи сеи знаешь!... Такъ, яи дужеи люблюи еи... Чому-бъи менѣи и неи любитии еи?...

— Такъ, такъ!... Певно, такъ!... Таи чии справдѣи сеи глыбокеи чувство?...

— О, татку, тыи нинѣи якїи-бъи чудный!... Пои чтои тобѣи прои всеи теи пытати?

— Значить, менѣи треба, скорои пытаю...

Останнюи фразуи вѣнъи вымѣнивъи зъи легкимъи вѣдтѣиномъи досады. Тои булаи досадаи наи самогои себе. Егои положенєи наразъи выдалои сяи емуи смѣшно. Вѣнъи, якъи школяръи боявъи сяи сказатии отвертои те, щои становилои квестїюи егои цѣлоии будущности. Ии вѣнъии постановивъи сказатии отвертои и прямо:

— Бачишьи, Александро, яи неи могуи тобѣи сказатии всего... Тыи щеи надтои молода, тыи неи арозумѣешь... Всякийи чоловѣкъи потребуєи приятеля, близькогои чоловѣка... Самогѣи-бъи — важкаи рѣчь, особливои въи такѣмъи вѣцѣи, колии чоловѣкъи тратитьи самъи наи собѣи. Ледвии тыи пѣймешьи се...

— Тои правда... Яи ии теперьи нѣчогои неи розумѣю.

— Яи тои знавъ!... Та, бачишьи, дитяи мое,и буваєи такъ, щои въи житїюи стрѣчаєи сяи двоєи самотныхъи людейи и отъи онии годятьи сяи сполучитии своии житияи въи одно... Тодѣи обоєи пере-стаютьи бутии самотнїи...

— Такъ. Тои буваєи, татку!...

„Яи всеи такии неи перестаюи бутии школя-

ремъ!“ — зъи докорѣмъи самомуи собѣи подумавъи Микола Ивановичъ.

— Однимъи словомъи, Александро, — рѣшучои промовивъи вѣнъи, аи кровьи ударилаи емуи въи лице: — Щои быи тыи сказала, коли-бъи я... оженивъи сяи зъи Антонїєюи Сергѣевною?...

— Ты? Оженивъи ся?... Яи неи розумѣю... Якъи тыи можешьи сеи говорити, татку? — сказалаи Александраи ии нѣбѣи дивуючисяи здвинулаи плечима.

— Чому-жъи менѣи неи оженитии ся, Александро? Яи щеи неи старый... Яи люблюи Антонїюи Сергѣевну...

— Якъи тыи можешьи сеи говорити? — кликнулаи она, стукнувшии легенькои пѣстучкомъи пои столѣи.

Микола Ивановичъи нахмаривъи ся.

— Яи тебеи неи розумѣю, Александро!... промовивъи вѣнъии твердымъи голосомъи. — Чомуи яи неи могуи полюбитии Антонїюи Сергѣевну?

— Аи мама?

Вѣнъии подививъи сяи наи неи поглядомъи смуткуи ии докору. Неи вже-жъи сеи зъи еи сторонїии свѣдомаи злѣбѣи? Въи такуюи хвильу, въи такойи розмовѣи нагадатии бѣднуи Надю... Нѣи, онаи прямои неи подумала, Александраи зовсѣмъи неи злѣбна. Таи головне, щои вѣнъи нѣи трохии неи бувъи приготавленийи наи такуюи вѣдповѣдъ. Все, щои во-ля, толькои неи те. Ии вѣнъи неи знавъ, щои наи теи вѣдповѣсти.

— Мояи люба,и памятьи твоєи материи дляи менеи свята... — почавъи вѣнъи, вѣдчуваючии рѣвночасно, щои говоритии неи те, щои треба.

Онаи перебралаи ему:

— Що-жъи сеи значить:и памятьи свята?

— Значить, щои я...

— Значить, щои тыи забувъи еи наи стѣлки,и щои можешьи полюбитии другу... Отъи щои значитьи памятьи свята... Чии неи правда, татку?

О, таи что-жъи сеи такє? Онаи ловитьи его

наи словахъи, якъи хлопця, онаи кнѣтъи собѣи зъи негои ии въи еи тонѣи чутии щосьи вороже... Що-жъи се? Вѣнъи зачавъи зъи неюи туи розмовуи дружно, аи онаи тогои неи зробила. Онаи зовсѣмъи немилосерднои отвираєи рану, щои зачалаи булои такъи щасливои гонити ся... Таи чии неи вѣнъи томуи виненъ? Пои щои вѣнъи зайшовъи въи туи розмовуи зъи дѣвчиною, котраи неи можеи пѣймитии зложєныхъи психологичныхъи комбинацій. Вѣнъи неи повиненъи бувъи пытатии еи ои гадку, аи толькои виявитии своюи незмѣннуи постанову.

— Александро, яи прошуи тебеи неи говори-тии такъ, — роздразненои промовивъи вѣнъи: — тыи небережнои доторкнулаи сяи такихъи стѣрѣнъи могои житяи, якихъи неи повиннаи булаи доторка-тии ся... Тыи щеи надтои малои розумѣешьи въи житю...

Онаи вѣдставилаи вѣдъи себеи чаркуи зъи чаємъи ии встала. Очїии еии булии вогкїи, плечѣи здѣ-галии ся.

— Такъ... Толькои тыи неи оженишьи ся! — промовилаи онаи, закрывшии лицеи руками,и вый-шлаи дои своии спальнїи.

Микола Ивановичъи лишивъи сяи наи своѣмъи мѣсцѣи. Вѣнъи оперъи сяи лѣктыи ои стѣлѣи, положи-въи головуи наи рукии ии глыбокои задумавъи ся. Вѣдкии сеи въи Александрѣи? Здаєи ся, въи еи вы-хованюи вѣнъии выминавъи всего, щои моглои роз-винутии сентиментальнѣстьи ии злишнюи екзальта-цію. Аи тутъи — тойи тонъи, тѣи слова, тойи видъи!

Неи можнаи прикладатии поважногои значѣ-няи дои слѣвъи дѣвчины, щои знаєи житеи толькои зъи книгъ. Сеи такъ,и правда, алеи помимои тогои вѣнъи бачивъи, щои егои плянъи розбитый. Неи тре-баи прикладатии значѣняи, алеи якъи жеи ии неи при-кладати? Аиже-жъи тои фактъ, щои Александраи всеюи душоюи противнаи егои женитѣбѣи. Вѣнъии люби-тии еии горячои ии неи можеи навѣтъи въи мыслии припустити, щои еи стратитьи еии поважанєи. Таи ии якеи въи негои правои вноситии въи еии житеи при-

ку зъ „Проданою судженою“ Сметаны. Тоастъ царя и вѣдповѣдь цѣсаря подали мы вчера пѣслю телеграммѣвъ. Мѣсто було величаво освѣтлене.

Гр. Голуховскій бувъ на сѣданю въ австрійско-угорскій амбасадѣ, де явивъ ся такожъ росейскій амбасадоръ зъ Вѣдны гр. Капнистѣ. По полудни бувъ гр. Голуховскій зъ визитами у міністра справъ заграничныхъ гр. Муравева, у амбасадорѣвъ пробуваючихъ въ Петербургѣ, у міністра двору гр. Воронцова-Дашкова и у міністра скарбу Вітога. О 6. год. вечеромъ бувъ на аудіенціи у царя.

Царь вручивъ гр. Голуховскому на аудіенціи ордеръ св. Андрѣя. Шефъ генеральнаго штабу бар. Бекъ дѣставъ брилянты до ордеру Александра Невскаго. Цѣсаръ подавъ міністрови войны Ванновскому и адъютантови царя генералови Ріхтерови великій ленту ордеру св. Стефана. Веѣ вѣдзначеніи достойники пристроились до обѣду одержанными ордерами. По обѣдѣ царь довго розмавлявъ зъ гр. Голуховскимъ, зъ амбасадоромъ кн. Ліхтенштайномъ, зъ бар. Бекомъ и гр. Паромъ. Цѣсаръ найдовше розмавлявъ зъ міністрами гр. Муравевымъ, Горемікинымъ и Хилковымъ.

Вел. князеви Николаеви Николаевичеви надавъ цѣсаръ австрійско-угорскій полкъ, а царь надавъ архикн. Оттонови 24 полкъ лубенскихъ драгонѣвъ, котораго властителемъ бувъ впередъ отецъ архикнязя, пок. архикн. Кароль Людвикъ.

Справы парламентарній.

Вчерашне, перше посвяточне засѣданє палаты послѣвъ вѣдбуло ся вже при заповѣдженій нѣмецкими сторонництвими обструкціи и зовсѣмъ пригадувало обструкцію молодого-Чехѣвъ за часу кабінету Вѣднш-греца. При дрѣбницяхъ голосовано надъ дрѣбницями разъ-за-разомъ поименно та й оденъ посолъ нѣмецкій говоривъ двѣ години о веѣмъ и о нѣмѣмъ, а въ наслѣдокъ того цѣле засѣданє, такъ сказати-бъ, змарнувало ся. Опозиціи галицкій фракціи [Русины, стояловцѣ и людовцѣ] голосували зъ оппозицію зъ оглядѣвъ тактичныхъ, закладаючи тымъ протестъ противъ неправо переведенныхъ выборѣвъ въ Галичинѣ. Щобъ не допускати до розправъ надъ предложеніями правительственными, внесено вчера новыхъ десять внесенъ наглядчихъ! Атмосфера дуже душна; говорятъ, що вже на другій тыждень засѣданя палаты перерве ся на вѣсѣмъ днѣвъ. Ситуація гр. Баденбюга зовсѣмъ не стає лучшою, а радше що-разъ гѣршою. Хѣдъ нарадѣ сего засѣданя бувъ такий:

На внесенє п. Шенерера ухвалено веѣ петиціи противъ розпоряджень языковыхъ для Чехіи и Моравы придѣлти окремій комисіи. — Вѣдтакъ пос. Гецъ поставивъ наглядче внесене, щобъ дискусію надъ розпорядженіями языковыми розпочато передъ приступленіемъ до порядку дневнаго. На внесенє либерала Функова голосовано надъ тымъ поименно и

вѣдкинено внесене Геца 162 голосами противъ 148.

Зъ порядку дневнаго прийшовъ проектъ закона о чекахъ. Пос. Евг. Абрагамовичъ виѣсъ: выбрати комисію правничу и придѣлти їй сей проектъ. — Либераль Шікеръ зажадавъ выбору окремой комисіи зъ 32 членѣвъ, а Функе комисіи зъ 36 членѣвъ и поименного голосованя. Страчено зновъ 1½ години. Внесенє обохъ нѣмѣцѣвъ упали. Тогдѣ на внесенє либерала Гроса почало ся поименное голосованє надъ внесеніемъ Абрагамовича. — Отже чотири поименніи голосованя!

При другій точцѣ порядку дневнаго — трактату торговельнаго зъ Болгарією — забравъ слово либераль Лехеръ и говоривъ двѣ години de omnibus, навѣтъ о греко-турецкій войнѣ... Остаточное проектъ трактату вѣдослано до комисіи зъ 36 членѣвъ.

Пѣдъ конецъ засѣданя вѣдчитано новий внесенє, мѣжъ тими внесенє Герольда, щобъ розправы передъ трибуналомъ касаційнымъ вѣдбували ся въ тѣмъ языкѣ, въ якомъ веда ся справа въ першій инстанціи — и щобъ на будуще рекурсы противъ вырокѣвъ судѣвъ повѣтовыхъ рѣшавъ въ третій инстанціи высшій судъ краевый.

Война греко-турецка.

Вѣстей зъ боевища и зъ Атенъ богато, але веѣ они неясні або й просто суперечніи. Одно лишъ певне, що грецке войско въ Тесаліи цѣлкомъ розбито и розстроєне, а въ Атенѣхъ панує огѣрченє и заколотъ. Про битву пѣдъ Маті пишуть веѣляко. Греки мали довго держати ся дуже добре, ажъ наразъ побачили зближаючи ся кѣнноту — таки грецку и, не пѣзнаючи еи та уважаючи се за неспѣдванный атакъ турецкаго войска, пустили ся въ дику сѣльцу розтѣчь. Ще въ субѣту рано держали Греки одну сильну позицію коло Тирнавы, а уступили зъ неї такъ неспѣдвано, що самъ Едемъ паша мавъ здивувати ся и сказати: „Лише Аллахъ знає, що Греки намѣряють; они-жъ могли тутъ держати ся ще зъ десять годинъ!“ Въ Тирнавѣ застали Турки повѣдичный дверъ у веѣхъ домахъ; декуды була ще тепла страва на столѣ. Видно зъ того, зъ якимъ поспѣхомъ все поутѣкало зъ мѣста. Грецке войско, лишивши такожъ Лярісу, котру великимъ коштомъ и трудомъ укрѣплено въ послѣднихъ часахъ такъ, що и Турки не надѣяли ся легко здобути те мѣсто, опинило ся коло Фарзалю, а Турки заняли Лярісу. Такожъ Трикалю и Вольо мали заняти Турки. Такимъ чиномъ перервана є звязъ мѣжъ Атенами и Тесалією моремъ, а лишає ся лише дорога сухопутна.

Дивна такожъ рѣчь, длячого застановлено военніи кроки въ Епірѣ, де Грекамъ рѣшучо вело ся добре. Доносять навѣтъ, що турецкій корабль замкнули заливъ Арты (амбракійскій).

Въ Атенѣхъ запанувало зразу велике обуренє и заворушенє такъ, що можна було побоювати ся революціи. Доношено навѣтъ,

що Греки хотять оголосити республику. Наслѣдника престолу обвиняють о повну нецѣдарибѣсть въ веденю войны; кажутъ, що въ его окруженю и въ генеральномъ штабѣ бѣльше дѣвано о вѣду и выгоды, нѣжъ о войну. Въ недѣлю при занятю Лярісы Турками королевичъ зъ цѣлымъ штабомъ мало що не дѣставъ ся въ руки Туркѣвъ. Шѣсть альбанскихъ баталіонѣвъ зайшло королевича зъ задѣ, щобъ Грекамъ заперти вѣдворотъ; але своимъ звичаємъ ишли спѣваючи, и лише такимъ чиномъ самъ остерегли королевича передъ небезпеченствомъ, такъ що еще въ самѣ часъ мѣгъ утечи. Отже обуренє Грекѣвъ найбѣльше звертає ся противъ королевича. Доношено вчера, що король вѣдобравъ наслѣдникови престолу начальство пѣдъ напоромъ прилюдной опіи. Нинѣ сю вѣсть и потверджують и заперечують. Пишуть навѣтъ, що королевичъ мусить зречи ся наслѣдства въ користь своего брата Юрія; то зновъ доносять, що вѣнъ таки держитъ начальство.

Якъ-небудъ пѣсля послѣднихъ вѣстей заворушенє въ Атенѣхъ мало вже потроха вгамувати ся, все-жъ таки династія мабуть є въ поважнѣмъ небезпеченствѣ, а въ Даніи має навѣтъ приготувати ся замокъ на приваѣ королевской родины.

Король старає ся вѣддати порѣшенє цѣлой справы парламентови; але парламентъ на два завѣзваня не зѣйшовъ ся.

Турки въ Тесаліи мають поводити ся людяно, и се зѣднує имъ признанє навѣтъ у самыхъ Грекѣвъ.

Панове, де вашъ католицизмъ?!

[Статья надѣслана зъ краю.]

Вѣдъ недавного часу почали у насъ декотріи люде мѣшати религію зъ політику — и католицизмомъ засланяти свою політику, котра, на жалѣ, не має нѣчого спѣдного зъ католическими идеями. Пытаємо: чи годить ся высокою, божественною идеєю религіи покрывати політику, котра може суперечити идеямъ католицизму? Не годить ся! нѣколи!

Не хочемо симъ сказати, мовъ-бы мы религію хотѣли выключити зъ політики и гадали, що політика обѣдѣсь безъ религіи; противно, для чѣловѣка и для еусѣдобности та народѣвъ христіянська религія є доконче потрібна яко здорова основа житя, тожъ, розумѣсь, вымагаємо, щобъ божественна наука нашего Спасителя була въ житю політичнымъ народу провѣдною звѣздою въ зматаніяхъ до добра, бо коли заповѣди Христовы будутъ мати приналежне значѣнє и приложене въ політицѣ, може настати справедливѣсть, добро, миръ, перестануть ляти ся слѣзы угнетенныхъ и покривденныхъ... Най же божественна идея вѣры Христовой, основана на вѣдѣвній правдѣ, крѣпить и насъ въ нашѣй праці народній, а особливо пѣдъ нинѣшню хвилю, котрой вагу одѣвнѣвъ св. отецъ, выдаючи до вѣрныхъ католиковъ церкви повній Божий духа енцикліки о еусѣдобнѣмъ пытаню, завываючи въ нихъ духовенство, щобъ въ борѣбѣ політичній ставало по сторонѣ бѣдныхъ и угнетенныхъ. Въ політицѣ годить ся вѣдѣлякати до католическихъ засадъ, але не годить ся легкомудрно метати словомъ католицизмъ — и католицизмомъ покрывати всяку нечесную роботу, не годить ся поневѣряти рѣчей свѣтлыхъ.

Тымчасомъ у насъ надуживає ся католицизмъ въ політичній житю и многіи покликують ся на свѣдъ католицизмъ и величають ся нимъ, а дѣла ихъ перечають словамъ. Не гадають тутъ говорити о „католическій“ совѣсти и о „католицизмѣ“ нашихъ преможныхъ непокликанныхъ опѣкуновъ. Ихъ совѣсть католика — дуже широка — позволяє имъ чванитись передъ свѣтомъ своимъ католицизмомъ а рѣвночасно — для зѣднаня собѣ при выборахъ голоебѣвъ жидѣвскихъ та помочи и агітаціи жидѣвской — платити значній сумы на кагалы жидѣвскій [vide Валевскій и Богдановичъ — якъ о тѣмъ писали польскій независимій часописи, а дѣтчий панове сего не вѣдкликали] и вѣзати ся зъ жидами, абы побороли христіянскій католическій рускій и польскій народѣ, та зъ любви до ближнього давати ландухи вѣдъ своихъ корѣвъ на скѣване христіянскихъ братіи [якъ се стало ся въ одной мѣстечности на Подѣбю въ часѣ послѣднихъ выборѣвъ]. Се широка и дивна совѣсть католика! Судъ о нѣй лишаємо исторіи. Мы хочемо звернутись до нашихъ власныхъ, рускихъ новомодныхъ католиковъ, якіи недавно завѣлись межи нами, до тыхъ, що вывѣсили надъ своею політикою, прапоръ католицизму — и мусимо, на жалѣ, звернути ся зъ словами: Панове, де вашъ католицизмъ?! Чинимо се зъ прикостію, бо мусимо звернутись до нихъ поименно пѣдъ ясною адресою, а личностей не радѣ бы мы тыкати; однакѣжъ хто выступає публично, мусить бути приготуваный на публичный осудъ своего поступованя — а справа католиковъ вѣры надто

поважна и свѣта, чтобы тутъ можна довше мовчати.

Вѣдъ недавнихъ лѣтъ появивъ ся у насъ гуртокъ людей, що величаютъ себе единомъ цѣрыми и правдивыми католиками, выступають пѣдъ прапоромъ католицизму, а загалъ руской интелігенціи и духовенства называють въ публичныхъ выступленияхъ и своихъ газеткахъ — нещирыми католиками, укрытыми схизматиками, религіиными индиферентами и т. д. Се не правда и проста клевета. Дай Боже, чтобы каждый народѣ бувъ перенятый такимъ католическо-христіянскимъ духомъ, якъ нашъ народѣ и его интелігенціи. А сѣи вѣпо панове тѣи кидаютъ сю клевету, то вже мабуть они саміи наилучше знаютъ.

Хто-жъ тѣи панове, нашѣи патентованѣи католики? Се тѣи саміи, що якісь часъ хотѣли галицкій ба и буковинскій Руси накиннуть на політичныхъ и народныхъ проводниковъ и уважали себе за единыхъ патриѣтовъ, а веѣхъ, хто не йшовъ сѣльпо за ними, называли зрадниками, запродавцами, москалями, радикалами и т. п., — воювали якісь часъ своимъ „самостѣйнымъ“ патриѣтизмомъ и туманили нимъ декого зъ Русинѣвъ, доки загалъ рускаго народу и интелігенціи, придивившись тѣи „самостѣйной“ работѣ и „безкористовному“ патриѣтизму, не вырѣкъ ся ихъ яко грубыхъ шкѣдниковъ своего народа и не выключивъ ихъ зъ помощи себе. Они лишились вождями безъ войска, тѣлько зъ малымъ гурткомъ своихъ приклонниковъ, чающихъ, пѣдѣбно имъ, земскихъ благъ вѣдъ возможныхъ мира сего. Коли вже бѣльше не йшло зъ „самостѣйностию“, панове тѣи загадали еспробовати щастя зъ католицизмомъ — и вывѣсили тогдѣ на своей хоругвѣ знамя католицизму. Не можемо мати нѣчо противъ того, нѣкому не заперечуємо права прибѣгати пѣдъ се знамя, а чи они были въ правѣ, въ то не входимо — богато-жъ званыхъ, мало избранныхъ... Мы констатиємо лише фактъ, а управленє ихъ до сего знамени най доказує ихъ католическіе поступованя.

Першіи испѣты зъ католицизму здали ей панове передъ двома роками на „wiesci katolickim“ у Львовѣ — здали, на свою гадку, зъ вѣдзначеніемъ, бо почали свою католическу дѣяльнѣсть вѣдъ клеветы и доносовъ на своихъ таки рѣдныхъ братѣвъ, такъ що ажъ польскій графы и ксѣнды мусѣли гамувати тѣи перероны межи нашими старшими и молодшими католиками... Потѣмъ пописувались дальше доносами на руске духовенство, ба де хто навѣтъ на своихъ епископѣвъ, а вѣбѣнци, думаючи, що вже тымъ достаточно заслужились для справы св. католической церкви, задумали выступити въ роли учителей католицизму для Русинѣвъ и заснували въ осени 1896 року політичне товариство „Католическій союзъ“. Зробили се головной два головній стовпы католицизму на Руси — панове Барвѣнскій та Вахнянинъ и они то помогли на свѣтъ сыновни „Католическаго союза“ и дали ему имя „Русланъ“, чтобы спѣвѣвъ рускій родинѣ пѣсоньку про „католицизмъ“ своихъ моральныхъ батьбѣвъ, панѣвъ Барвѣнского та Вахнянина и ихъ невеличкой гвардіи ново-патентованныхъ католиковъ... Теперь уже выступили зъ патентомъ и зъ выключнымъ привѣдеємъ на католицизмъ.

Но коли такъ, панове, коли вы насъ маєте за нещирыхъ католиковъ, коли думаете, что намъ за мало науки и опѣки нашихъ Епископѣвъ и нашего Духовенства, а хочете бути для насъ учителями правдиваго католицизму, то позвольте, что мы васъ запытаємо: якіи се вашъ католицизмъ? — бо мы маємо деякіи сумнѣвы что-до него у васъ, дивлячись на вашѣи учинки.

За божественну идею, за науку Христову ишли св. Апостолы и Ученики Христовы межи народѣ и на муки. Найстрашнѣйшіи муки не стримали проповѣдниковъ слова Божого вѣдъ голошеня народамъ невѣрнымъ истинной правды. Тожъ и нинѣ, хто голосить свѣтовѣ, что въ політицѣ выступає яко католикъ, что буде въ житю політичнымъ вступати ся за засады католицизму, приймає на себе передовѣсь обовязокъ — ширити у загаду тѣи католическіи засады, тымъ бѣльше тогдѣ, коли загалъ — якъ се про насъ голосять нашѣи панове патентованѣи католики Барвѣнскій та Вахнянинъ и другіи — не перенятый тими засадами въ житю політичнымъ. Нѣмецкій и другіи католики идуць въ тѣи цѣли межи народѣ, бо знаютъ, что живе слово и просвѣщенє — то найсильнѣйше нинѣ оружье; они словомъ и пѣсьмомъ ширять въ народѣ католическій засады приноровленѣи до потребъ публичнаго житя, поучаютъ народѣ на зборахъ о его дѣйственныхъ правахъ та потребахъ и вступають ся за его кривды. Тому мають они впливъ и значѣнє у народу. Нашѣи-жъ патентованѣи католики тѣлько й всего, что умѣють клеветати на народѣ и его свѣтску та духовну интелігенцію. Саміи не уряджують зборѣвъ, де бы розвинули передъ народомъ свою католическу

крѣсть, наганяти хмары на еи погѣдне, ясне небо, на якомъ житє ще тыхъ хмаръ не зѣбрало. Тѣи пробы, якіи готовить їй доля (а она для веѣхъ готовить ихъ подостаткомъ), придуть въ свѣдъ часть и займуть въ еи житю свое мѣсце, — по що-жъ ему приспорювати ихъ? Александра не має слухности, тысячь разъ не має слухности, але еи гадка выплыває зъ глыбокаго чувства для матери, — чувства такъ законнаго, что противъ него не можна выступати. Такъ, вѣбѣнци, его намѣръ при тыхъ условіяхъ практично несповнимый. Его нове щастє зачалось бы захмареніемъ яснои душѣ Александры, въ его дѣмѣ вѣйшла бы вражда, вѣнъ затрунѣвъ бы житє собѣ й Антоніи Сергѣевнѣй...

И вѣнъ довго сидѣвъ неповоручно, сумно понуривши голову.

Нагле вѣйшла слуга и трѣвожнымъ голосомъ сказала:

— Панночѣ щось недобре!

— Що зъ нею? — схаменивши ся и живо пѣдѣвши голову, спытавъ Микола Ивановичъ.

— Плачуть все... Головку зарыли въ подушку и плачуть...

— Ахъ, Боже мой!

Вѣнъ скочивъ зъ мѣсца и побѣгъ въ комнату дочки. Тутъ на туалетѣ, по обохъ сторонахъ зеркала, горѣли двѣ свѣчки; Александра лежала лицемъ въ низъ, голосно хлыпаючи и тремтѣчи на цѣломъ тѣлѣ. Микола Ивановичъ пѣдѣйшовъ до неї, сѣвъ на лѣжку и приложивъ руку до еи головы.

— Выходишь ты, Александро, успокойся, дитя мое! — лагѣдно сказавъ вѣнъ.

Она нагле рѣзкимъ рухомъ вѣдсунула ся на бѣкъ.

— Йди, йди, прошу тебе!... Лиши мене!... Я така несчастлива...

— Але, дитя мое, ты все побѣльшаешь!... Ты неправильно дивишь ся на рѣчи... Але все одно, все одно... Буде по твоему...

Она пѣдвела ся.

— Дашь слово чести?

— Даю, Саню, даю! — сумно промовивъ Микола Ивановичъ и сердце въ него стисло ся, неначе бы вѣнъ въ тѣи хвили стративъ щось дорожє на вѣки.

Она судорожно обхватила его шию руками и припала до него.

— Татку, любый, дорогій, гарный!... Якъ се тобѣ прийшло въ голову? Ты зовсѣмъ не такий лихій!...

— Але що-жъ, дитя мое, тутъ лихого? — мягко и нерѣшучо сказавъ Микола Ивановичъ, — а згодѣвъ ся поступити, якъ ты хочешь... Але се тѣлько для тебе. А лихого нѣчого не бачу...

— Любый! та-жъ ты любийши маму!... Я бачила, якъ ты пѣстивъ еи, цѣлувавъ еи руку, называвъ нѣжными словами... якъ же я могу дивити ся, что ты будешь пѣстити другу?... Що я буду думать?

— Може бути й такъ... Але вѣйди въ мое положенє. Зближає ся старѣсть, я остану ся на все оденъ...

— А я? я — зъ тобою!

— Ты выйдешь за мужъ, дитино...

— О, я й гадки не маю!... Я все буду зъ тобою, татку!...

Того вечера Микола Ивановичъ не мѣгъ працювати и вчасно поклавъ ся спати. Але сонъ не йшовъ. Ему все ввижалась самотна старѣсть и вѣнъ чувъ у сердци якісь холодъ.

(Конецъ буде.)

програму, де би голосили засади католицької, але навіть за лівий являється на зборах, скликаніх — після їх гадки — „радикалами“ і „москалями-схизматиками“, хоч то їх обов'язок — виступити против ложних наук, поучити народ до правди і станути до борби з мнимими „анти-католиками“. Наші т. зв. „радикали“ [народовці] і „москаль-схизматики“ самі враз з народом співвають на зборах „Царю небесний“, молять ся Богу і радять над щербатою долею народною, а наші лицарі католицизму тимчасом воюють доносами, — видко се католики не католицького покроя.

В часі сего рокованні кровавих правоборб панове Барвський і Сполка заявляють в своїх органах „Руслан“, що, з огляду на страшний надужити сильнішою стороною, вони відтягають ся в одній акції виборчій і лишают руським виборцям до волю, кого хотять вибирати, значить: з огляду на надужити не хотять кандидувати... А що-ж показало ся? Показало ся, що се була ложь і безгранична облуда. Бо в дійсності наші упривілейовані католики зовсім не переставали вести акцію виборчу — розумієсь по своєму. Діставши позволені в одній шляхотско-рабінського „centralnego“ комітету — вони заходили ся тайком коло своїх кандидатів і старали ся забезпечити собі мандати всіма можливими, тільки не католицькими способами. Якими дорогами здобули ті панове мандати — о сьм свідчать загально звістий, неоспоримі факти, що зібрані могли би заповнити грубу книжку. Ми їх тут наводити не будемо, бо їх подали руські газети до загальної відомості, они знали вже нині далеко по-за границями Галичини а навіть Австрії.

(Дальше буде.)

Справа березовицка.

Тернопіль 28 н. ст. п'ятниці.

Розправа в справі березовицькій розпочала ся нині рано. Оборонців явилось ся нині всім, а іменно: д-р Антон Горбачевський з Чорткова, д-р Іван Добрянський з Львова, д-р Михайло Дорундяк з Борщова, д-р Зарицький з Тернополя, д-р Кость Левицький з Львова, д-р Андрій Могильницький з Долини, д-р Лев Павленський з Львова і д-р Андрій Чайковський з Бережань. Адвокат радник Лонгін Рожанковський з Золочева має прибути сюди доперва завтра (29-ого), бо нині боронити в золотівському суді справу також за вибори. [Всі вони обняли оборону 21 обжалованих селян березовицьких з рамени крайового руського комітету виборчого зовсім безплатно.] Трибуналь той сам, що почав був розправу перед святами. Іменно: радник Мандибуцький, радник Шабенбек і Цольнер та ад'юнкты Наймант вантанти. Обжаловує сам прокуратор Пивоцький.

Нині рано переслухано обжалованих: Семка Гладуна, Андруха Гладуна і Івана Скворонського. Обжаловані заявляють, що не почували ся до вини, і кажуть, що їх до Пилипа Підгайного покликано на правоборби.

При переслуханні Семка Гладуна посрамив ся радник Шабенбек, завдавши обжалованому питання: чи він одержав карту легітимізаційну до правоборб на день 28-ого лютого...

Д-р Могильницький поставив в імени оборони внесені, щоби трибуналь покликав на свідків: тернопільського ц. к. старосту Завадського і секретаря староства Хлендовського, котрий в нощі був у хаті Підгайного...

Пополудни оголосив трибуналь ухвалу — згідно з внесенням оборони і прокуратора — задовзати на свідків старосту Завадського і секретаря Хлендовського для выяснення справи: чи в хаті Пилипа Підгайного в нощі 28-ого лютого с. р. були правоборби, а відгукно що там робив виборчий комісар...

Відтак переслухано обжалованих: Стефана Скворонського, Івана Житинського, Івана Олія, Ілька Іваницького, Івана Кручового сина Іванового, Василя Дебельського, Семка Романицького, Дмитра Мушастого, Михайла Підгайного і Ілька Підгайного.

Наша Адміністрація просить Вп. Предлатників — як найскорше надати лати передлату на II-гій чвертьрок з оглядно і вирівнати залеглости.

НОВИНКИ.

— На потіху польським дняникам, котрі так дуже інтересували ся урлопом п. Романчука, що неустанно а декотрі аж по ко-

ка разів обговорювали ту справу, можемо им подати відомість, що п. Романчук в одній-ого мая назаді вступав до служби в руській гімназії, отже не буде мати спосібності відити по краю та агітувати і підбурювати народ.

— **Сго Ем. кардиналь Сембратович** відвідав на короткий час до Уєвса, а в першій половині мая виїхав на канонічну візитацію бережанського деканату, котрий ще в одній час в бл. п. кардинала Левицького не був відвітований.

— **На потерпівших при „галицьких виборах“** зложили [як пише американська „Свобода“] парохіє руські в Джерзі-Сіті враз з своїм душпастирем 17 доларів 55 центів, а п. Осип Моначолович, гостивши перед двома тижнями в Петербурзі, привіз из відтам [як пише „Галицький“] крім кількох дрібних датків також одну більшу жертву в сумі тисяч рублів в одній особі [як пише „Галицький“] не подано.

— **Правий мішаного хору „Львівського Бояна“** відбудуть ся завтра [в п'ятницю] о год. 7½ вечером. — В. III.

— **Нове руське товариство взаємного кредиту** під назвою „Поміч“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, завязало ся в Городку. Членами дирекції товариства суть: д-р Лонгін Озаркевич адвокат в Городку, Василь Дмуховський пенс. директор народної школи і о. Ник. Романчук католік народної школи, а заступниками о. Бг. Моніббич, Ник. Блюк і Ил. Грициняк в замешкалі в Городку. До ради надзираючої входять: о. Мих. Царь з Мавковича, Грин. Мурянець заступник предсідателя, Клим. Волянський секретар, о. Іос. Дяків, Петро Свєтєний і Ил. Русинь. — Один уділ того товариства виносить 20 корон.

— **З життя наших емігрантів в Канаді.** О. Нестор Дмитрів — як пише американська „Свобода“ — виїхавши перед святами з Монте-Кармеля в Сполучених Державах забрав щасливо до Вінніпег, там відправив службу Богу і сповідав. Нарід, побачивши его, плакав як мала дитина. Дня 16 п'ятниці мая о. Дмитрів бути в Lake Dauphin, 23-ого в Stuartburn, а на Великдень в Edmonton. Всюда там є руський колоні.

В тій самій числі „Свободи“ знаходимо письмо емігранта Василя Косовича про колонію руську коло Lake Dauphin, обсягу тамтого року. В письмі тій читаємо між іншим ось-так:

„До тепер в нас ту 15 родин. Нас дві родини з береговельського повіту, одна з підгаєцького а решта з борщівського. Кілька наших родин так бідні, що не мають навіть цента на прокормлені; кавибрали собі фарми та чекають весни, може би де поміж фермерами могли який гроб заробити, щоби могли мати на оплату фарми а і для себе бодай на бушель бараболь, аби бодай що-то можна в сьм році посадити, а тимчасом ходять до міста та шукають заробку. Нашому народові всюди бідно. З старого краю, обдираний там з всіх сторін, утїкав перед голодовою смертю за море, не обрахувавши ся вперед, кільки йому буде потреба на подорож, на удержані своєї родини хоть на два роки [бо за рік трудно тільки землю обробити, щоби на другий рік не купувати хліба], кільки треба на розгосподаровані, на насінні, а щоби було де і в чом їсти зварити; а то все треба купити. Тисячку доларів розпустив би, та ще потріб не загугув би горла. А найгірше то, що хоть ще збере який гроб в краю, розпустити одну част, заким вибере ся в дорогу, бо повдано, треба добре їсти і пити, щоби на морю не чїпала ся так дуже морська хвороба; другу част заберуть агенти, а решта таки не годен довести до Канади, бо за 5 р. а. в дістане тільки 2 долари, а коли звачимо, що долар в Канаді чи Америці має ту саму вартість, що 1 р. в Австрії, то багато грошей пропаде при змїні грошей, а тогди кожний по такій операції лишити ся чистий як святий турецький; та тепер ту, не маючи жадних засобів до життя, мусити на раз бідувати гірше, як в старім краю. Длатого кожний, хто відписує писмо до краю тий, котрий хотить ся вибирати до Канади та хотить в одній своїх знайомих, котрі ту суть, засягнути поради, най же опише докладно: кільки треба мати грошей на дорогу, а при тій, щоби ему зостало ся найменше 200 доларів т. е. 500 гульденів а. в. на загосподаровані, щоби потому, приїхавши сюди, не оплакував своєї долі та не проклинав того, котрий его в одній поради.“

— **З Вїдні пишуть нам:** В Страстну п'ятницю співав в тутешній церкві св. Варвари хор мішаний і мужеский під управлінням о. Садовського. Сей хор, мимоходом сказавши, удержуваний субвенцією міністерства вїроисповідань, значно поступив наперед, хоч все це не станує на тій висоті, на якій ми бажали-би его бачити. Страстні псалми [5 композицій] Бортнянського, 1 Гелі-Садовського, 1 Садовського і 1 Бортнянського-Садовського] випали дуже гарно. Великий був спів хоральний на торжеств Вокресенія в суботу вечером, а так само і в неділю рано. Публіка збрала ся стільки, що в церкві місця не стало, а з перед церкви [з тротуару] розганяв поліція в шкельзаві стаях, щоби не тамували проходу. Добрий успіх належить принести в першій лінії совєстній і то довгий праці о. Вол. Садовського, хоть це раз зазначу: хор досі не станує на висоті свого призначення. Недостатки в складі хору очевидні. Дві сопраністи, три альтісти, три тенори і чотири басы — се за слаба обсада, особливо в форсованих про-

дукціях. Через те густо-часто лучає ся, що п. пр. сопранові „вийшов голос“, прямо духу не стало. Сопрану пані д-рова Юркевича сповняє безперечно свою задачу знаменито, альтістці належить ся за солов'ї парт в „Плотю оучув“ пальма першештва. Але вельхуючи ся в цїлості, не тяжко завважити, що іменно сопран і тенор треба-би скріпити. Добрим, хоч може більше т. зв. салюновим голосом розпоряджає сопіст-тенор п. Колярик. Басові соли виповняє п. Носалевич, ученик тутешньої консерваторії. Перед п. Носалевичем стоїть світла будучність отвором, коли нїколи не позабуде на те, що він ще не артист в цїлості слова значно, але доперва ученик... В барітонових солах він пань ситуації, в басових [п. пр. у величї „Христос воскрес“] воля би ми чути таки справедливого баса, як сего іменно цитований парт вимагає. Але беручи цїлості, спів вдоволя нас і — що найважливіше — громадити він великий мас публіки на русько-католицькій богослуженні — чого досі не було. Вда ще лише в тій, що церква презентує ся досить лихо. Стїни поцїнілі, в додатку і пылом припали, а по стїнах порозїшували образи нагадують ті твори штуки, що їх продають в Улашківцях на ярмарку. Певно не завадило би зайняти ся зверхним виглядом церкви. Як-би лиш була добра воля, то і се підбалим оком пароха о. д-ра Сембратовича прийшло би до ладу... Співачиків ставало в час свята до відправ 4—5, бо в тепер тут три Русини докторанди в „Августінеум“.

— **Нещастний пригоди.** З Белелуф коло Сянїна доносить: П'яти-літня дочка економа Бермана вийшла дня 23 с. м. в поле, аби там побавити ся з братом. Однак вкорі пропала без слїду і аж ондї найшли в трупа селяне в Задуброві, селі віддаленом о пів милі від Белелуф. Як пока зало ся, випущена з дому без догляду дївчина упала в багно, а що не могла з него видобути ся, умерла з голоду і студени. — У Велику п'ятницю о годін 5-ій по полудні жінка господаря Василя Бойка в Помор'ях Агазія грїла три літри оковити на кухні. Її дочка запалила сїрник, аби подивити ся, чи оковита з медом кипить. В тїй хвилі горївка займала ся. Дочка вхопила горінець з горівкою, а коли попекла собі руки, кинула горінець на землю і облила горючою горівкою матір, що стояла коло шафи. Потім дочка вибігла подивити ся, чи не горить хата, а на нещастній матері займала ся одїж і так сильно її попекла, що аж шкіра потріскала і волос на голові цїлком обгоріло. У великих муках померла нещастна по двох днях в 44-мі роцї житя.

— **Всїх товариств у Львові** єсть тепер 230. В тій числі мїстять ся 47 фахових стоваришен, 37 товариств добродїйних, 22 клуби і спортивні товариства, 8 товариств жїночих, 8 товариств економічних, 6 політичних, 10 наукових, 5 музичних і співвадких, 5 гімнастичних, 5 академічних, 4 літературні, 2 релігійні і 2 вїскові. Руських товариств всякого рода єсть 25, жидівських рівно ж 25 і 1 німецьке.

— **Новий стемпл** будуть заведений в одній року 1898. Вартості будуть означені на них в коронах. Надто буде выдавати ся більше степенів вартості, так що не треба буде, як досі, лїпити на документах по кількі стемплів, щоби досягнути приписану стемплу належність.

— **Право вїзди І-ю класою.** На спільній конференції директорів зєлїзниць признано урядникам міністерства зєлїзниць, почавши в одній VIII-он ранги і урядникам державних зєлїзниць, почавши в одній VII-он ранги, право вїзди І-ю класою на всїх зєлїзничих шляхах, що належать до зєлїзничого звязку. То розпоряджені дає урядникам і їх родинам не лиш право до вїзди на вільній карті, выдаваній через дирекцію, але і до закупки білетів по цїнах „для персоналу“ на основі выдаваних в тїй цїлі рїчних і одноразових легітиміацій.

— **Букованський релігійний фонд** котрого заряд дождив ся минушого року острим критикі в одній буковинського посла, опляченого вїрменна д-ра Стефановича, дочекав ся тепер реформи. Директора львівського фонду, Круттера, перенесено на инше місце; та він, не сподїючись там добра, подав ся на пенсію. Так само поступив собі начальник дирекції релігійного фонду радник Вислоцький. Надто має поїти на пенсію ще п'ятеро урядників дирекції. Замїтти належить що в дирекції буковинського релігійного фонду служили люди всяких народностей і вїроисповідань крім Русинів, а коли понав туди случайно які Русини, то він попав там недовго; положені его було все неможливо прикре...

— **Політехнічна анкета.** Ондї в міністерстві проєзди збрала ся під проводом шефа секції гр. Білядта-Райндта анкета, що має перевести ревізію регуляцію для державних іспитів на політехніках.

— **Противник Бісмарка.** Недавно відбудував ся в Моїунці бенкет з нагоди передачі заряду одного зєлїзничого шляху в руки пруської адміністрації. В бенкеті брали участь пруський міністер Тілен і геські міністри Фінтер та Вебер. Коли піднесено тоаєсть в честь Бісмарка, всі встали з місця; оден лиш гість сидів дальше спокійно. Всі глянули на него; то був польський єпископ ко. Гафнер.

— **В справі рекурсов против рішень політичних властей.** Міністерство внутрішніх справ переконало ся, що розпоряджені, на основі котрого політичні власті обов'язані в

своих рішеннях і постановках виразно зазначувати, чи ті рішення і постанови підлягають ще дальшим інстанціям а еventуально подавати рішені для внесення рекурсу і власті, до яких належить звертати ся, — не виконувє ся точно. В виду того міністерство внутрішніх справ зарядило все потрібне, щоби політичні власті як найточнїше уважали наведені розпоряджені.

— **Петра Хмельовського,** звітного польського вченого і критика в Варшаві, котрого перед кількома днями ув'язнено там за воглошені одного відгук про Микевича в приватном товаристві, видано на три роки з Варшави. Дано ему до вибору поселені в Ватц або виїзди за границю. Хмельовський виїде до Закононого в Галичині. В Варшаві він був досі редактором польського місячника Atenium.

— **Вчє німецьких учителів середніх шкіл у Вїдні,** з котрого ми подали вже один бурливий епізод, скінчило ся. Брало в ньог участь 400 учителів середніх шкіл з всіх майже австрійських провінційональних мїст. Ожвнену дискусію вивало внесені директора д-ра Барана з Кремсу, щоби пробний рік для учительських кандидатів перенести на четвертий рік філософїчних студій. Замїтне було засідані историчної секції, де проф. Зінгер з Праги мав викладати про політичні і економічні образовані в середніх школах. Бесїдник зазначив, що середній школи повинні вивчати ученикам правду, щоби они не тратили довіри до тих шкіл, скоро вїдуть в житє. В тій спосіб належало-б заповігти небезпеченству, щоби молоді люди, без знаня соціальних і економічних наук, не попадали в руки першого лїшого політичного агітатора. Цїлю поставив бесїдник зрозуміти найважливіші форми державного і соціального житя. На внесені бесїдника вибрано комісію з 5 членів, що має нараджувати ся над тою квестією з спеціальним уваженієм австрійських відносин. Згадати годить ся теж вїдчиті директора д-ра Гетельта п. з. „Що можна досягнути на полі гімнастичного образованя молоді в середніх школах?“ Бесїдник бажав, щоби кожда школа посїдала власну простору сальо гімнастики і окреме місце для забав. Вкінці вчє ухвалило такє внесені: Збори похваляють акцію членів комісії для державних учительських іспитів, що прямую до скорочення іспитових приписів і заявляють, що прилучають ся до бажан в тій напрям. Рівно-ж згодили ся збори на внесені проф. Шварца, щоби ще перед выдачею нових іспитових приписів розв'язати також про опінію учителів середніх шкіл.

— **Дрбний вїсти.** Бурмістром мїста Сокала вибрано на-ново п. Бг. Высочанського. — Відпорушником буковинського православного консисторі в крайовій радї школярів на Буковині назначено звітного руського писателя і композитора о. Ієндора Воробкевича. — Д-р Густав Тенфер, спеціаліст недуг внутрішніх, виїхав ондї на сезон лїтний до Карлсбаду, де ординув в одній кількох лїт в часі сезону купального. — Намїстництво дозволило лькареви дитячих хвороб, д-рові С. Шенові [Schön] у Львові змїнити прїзвище на Ладневський. — У Львові померла учителька жєнської віддїловної школи ім. св. Ядвиги, Євгенія Витицька. — В Станіславові помер начальник пошти на тамошнім зєлїзничім дворі Ант. Матуля. — У Вїдні отруїв ся збанкротований золотник Мико Гамбург, родом походив з Ярослав. — В Генуї помер знаменитий тенор Станіо, муж славної артистки-співачки Беллініні. Обє они виступали в своїм часі на концертах у Львові.

Надїсланє.

Rohseidene Bastkleider fl. 8.65

bis 42 75 per Stoff z. kompl. Robe. — Tassers und Shantungs-Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14 65 per Metr. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. **G. Henneberg's Seiden Fabriken (k. u. k. Hof.) Zürich.** 3

Посмертний — ґ — оповїсти.

О. Корній Стронський, парох в Брусні, деканата любачівського, упокоив ся наго дня 9 с. м. в 80 роцї житя, а в 46-мі свящештва. Покійний був ревним душпастирем і щирим руським патріотом та й дїти свои виховав в щирім патріотизм. За весь час его душпаствования в Брусні нїколи виборці з того села не поїшли на сторону противу. Слово нашої правди розсївав покійний не лиш мїж народом, але і межі інтелігенцією. В. Г. п.

Именовані, перенесені, відзначені і пр.

Перенесені. Міністер судівництва перенїс нотаря Яримовича з Гвадця до Підгаєць.

Именовані. Цїсар именував надїлених титулом і характером старших радників львівських, Петра Гірша і Альф. Розенберга у Львові, старших радників львівських. — Виспї суд краєвий у Львові именував авскультантами львівського округу вишого суду крайового судових практикантів: Ив. Вагнера, Вяч. Мих. Павларского, Войт. А. Творовского, Стаж. Ад. Саганка, Володис. Ільницького, Стан. Варжского, Едв. Лоренца, Ил. Мар. Залеского,

Мир. Іос. Гординого, Мик. Джурдж Селецкого, Яросл. Барановского, Тад. Льва Лучаковского, Вол. Йойа, Ів. Трача, Діон. Нїментовского, Каз. Богосевича, Авт. Беауха и Мих. Сивиньского, дальше провизоричного аскултанта при окружном судѣ въ Вѣгяду (въ Востѣ), Волод. Сивевича и нотаріального кандидата Стан. Мих. Даньца.

Наука, штука и література.

— Вѣдєньского тыждєвника „Die Zeit“ появилсь ся 134-ий зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Politisches aus Mähren. Von Michel Konstantin. — Das politische Leben Bulgariens. Von Dolgoff. — Gewerkevereinstum und Lohnbewegung. Von Dr. Alexander Tille. — Psychischer Ursprung und sociale Bedeutung der Religion. Von Professor Dr. Stein. — Georg Herwegh und Robert Prutz. Ungedruckte Briefe. — Jens Peter Jacobsen. Von Otto Stössl. Das Wiener Placat. Von Gustav Gugitz. Antoine. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Die Wand. Von Roberto Bracco.

Передплату на сей тыждєвникъ четвербно 3 зр. принимаютъ почта, все кингарѣ и администрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція желѣзницъ державныхъ оповѣщае:

Ч. 20586/4. Заведєне возбѣт III класъ при поѣздахъ поспѣшныхъ. — Ц. к. министерство желѣзницъ, вдовольняе такъ въ парламентъ якъ и зб стороны публики часто высказаному бажаню о заведєне возбѣт III класъ при поѣздахъ поспѣшныхъ на шляхахъ ц. к. желѣзницъ державныхъ, зарядило подѣ днємъ 3 цѣтня с.р., що-бы згаданъ возъ додавано до слѣдующихъ поѣздѣвъ поспѣшныхъ: на шляху Вѣдєнь-Егеръ до поѣздѣвъ посп. ч. 1, 2, 3 и 4; на шляху Вѣдєнь-Прага до поѣздѣвъ посп. 3/203, 5/205 и 206/6 и на шляху Веселі и Л.-Линцъ до поѣздѣвъ посп. ч. 403, 1105/1205 и 1206/1106/405. Ужите III-ой класъ при выше наведенныхъ поѣздахъ поспѣшныхъ буде дозволене только на воддалєне понадѣ 100 км., въ настѣдѣхъ чога и выдаване билетѣвъ III класъ обмежаєсь одѣтно до сего зарядженя. Выимку ставити шляхъ Цильно-Егеръ, на котрѣмъ нема жадного обмеженя шо-до ужитя III класъ.

Ч. 19366/5. IV Додатокъ до обовязующихъ водѣ 1 сєрця 1896 постановѣ регуляци и тарифѣ для перевозу особѣ, пакунѣвъ, посылокъ экспресовыхъ и пѣсивъ въ локальномъ руху ц. к. австр. желѣзницъ державныхъ. — Згаданый додатокъ уйдєт въ жите зъ днємъ 1 мая 1897 и мѣститъ въ собѣ змѣны и доповненя тарифы головной. О скѣлько тымъ додаткомъ заведєне абстєне подвышєне цѣнъ вѣды, то тѣ будутъ обовязувати доперва водѣ 10 мая 1897. Сей додатокъ можна купити въ ц. к. Дирекціяхъ желѣзницъ державныхъ або за посередництвомъ стаций по цѣнѣ 5 кр. в. а.

Ч. 19217/5. Галицко-адриатицкй звязокъ желѣзничій. — Зъ днємъ 1 цѣтня 1897 уйдєт въ жите нова тарифа при рѣвночасномъ занєсєнн тарифѣ зъ 1 сѣчня 1893 вразѣ зъ додатками I—III.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдєнь 29. цѣтня. Wiener Abendpost заперечує донесеню одного вѣдєньского дневника, мовъ бы черезъ языковй розпорядженя для Чехи и Моравы введєне новой процедуры цивильной водложено на два чи три роки.

Петербургъ 29. цѣтня. Вчерашня нарада войскова выпала величаво. Цѣсаръ принимавъ вчера дипломатѣвъ и складавъ визиты въ значнымъ особамъ. Вечеромъ водбула ся іа-лева выстава въ театрѣ. Обоихъ монархѣвъ витано зъ одушевленємъ. Мѣсто було знову освѣтлене.

Надослане.

Зиѣна льокалю.

Найдєшевѣй снаадъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО

подѣ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдєшевѣй шєхъ въ ведикѣмъ выборѣ окуларъ, двѣры, льорнєты, барометры, термометры — Напраны найскєрше и найдєшевѣй. — Устроєня електричныхъ давковѣвъ. — Замовленя зъ провинці водворотно. 4185

Адреса: Оптич. Коперницкй
Львовѣ площа Галицка ч. 1.

МАШИНЫ универсальны до тертя мидгалѣвъ, булокъ, дукру и т. п. по зр. 150, формъ, бланк, ножаъ столовой и кухонной. Патентованый стиски деревяный до шикѣвъ, сыру и т. п. (помыслу и выробу краєвого) поручає ПЕТРО ХИШОВСКОМЪ, торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капитульна ч. 1 (супротивъ кате-дры).

ПРОСИТЬ СЯ ЗВЕРНУТИ УВАГУ НА ОДИНОКЕ ХРИСТИАНСКОЕ РИТОРИКО-АРТИСТИЧНОЕ ЗАВЕДЕНЕ

Яна Дройовского

Львовѣ, площа Бернардинська
число 3.

въ котрѣмъ выконуютъ ся кавчукъ и металевый стампиль для всякихъ урядѣвъ, громадъ, желѣзницъ и войсковыхъ властей, якъ и артистичній гравировъ на метали и рогожцѣныхъ каменяхъ, металевый вышивкы, штанцы на гузики и медаль, цѣни до оплатѣвъ и одиноко артистично рѣзбленый релієвно гербы и монограммы, эмаліованый правдивую эмалію, якъ и цѣлєбѣна всякихъ эмблемѣвъ на дипломъ и адресы. Фирма моя звѣстна зъ артистично досконалыхъ эмблемѣвъ на адресы для кн. Савѣи и для его Ексцеленціи президента мі-ністрѣвъ гр. Бадєнього. Выселєна на провинцію выконує ся сейчасъ.

4185

АЛЬБУМЪ

заслужєнныхъ Русинѣвъ
Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товари-
ствѣ „Просвѣта“.

БОТАНИКА

на вѣстї класъ шкѣл середнихъ.
Цѣля учебника Д-ра О. Роста-
финьского, Зладив Иван Верх-
ратскій. Вад. р. 1896. Цѣна 1
зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛОГИЯ

на вѣстї класъ шкѣл середнихъ.
Написав Иван Верхратскій. Вад.
р. 1895. Цѣна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ
зъ рускою ботаничною термино-
логіей и номенклатурой. Зладив
Иванъ Верхратскій. Вад. р. 1892.
Цѣна 30 цент. в. а.

Виданя тѣ мож дѣстати в
книгарнѣ Ставропигийей иѣ або
у автора. Кто замовляє у ав-
тора шо найменше пять при-
мирникѣвъ Ботаники (= 6 зол.),
або пять примирникѣвъ Зоологій
(= 6 зол. 50 цент.) або та-ожъ
разомъ згаданї три виданя (Бо-
танику, Зоологию и Сисє = 2 зол.
80 цент.) тому виселєна ся жа-
данї книжка в протязї чотирѣхъ
днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує
автор.

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. университету

поручає

свое переплетниче и галицкїе заведеє

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

366

Подоймає ся всякихъ работѣвъ, особливо переплету: Служєбни-
ковѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Библіотечныхъ книгъ, Альбу-
мовѣвъ, Мѣлѣвъ, Дипломѣвъ и т. н. по укрѣпленыхъ цѣнахъ.

Водѣ 1 (13) сѣчня 1897 выходитъ
у Львовѣ шо четверта (на мѣсци
популярныхъ газетѣвъ „Батьковщи-
на“ и „Чигальна“) тыждєнева попу-
лярна газетка

СВОБОДА

письмо политичное, просвѣтне и
господарское для народа.

Выдає и за редакцію водповѣдає
д-ръ Костъ Левинскй. Редакторъ
просвѣтно-господарской части Ва-
силъ Король, учитель господарства.

Цѣлѣрѣчна передплата выноситъ
2 зр., на повѣ року 1 зр. Редакция и
администрація: Львовѣ, рынокъ ч. 10
(въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) пере-
дѣвой статѣвъ звичайно политичного
змѣсту; 2) статѣвъ информацийный
политичного змѣсту (н. пр. о сєгорѣ-
шней сєсїи сеймовѣй, о выборахъ,
водзовы Краєвого руского комїтєту
выборного, о нарядѣхъ рады дер-
жавной); 3) статѣвъ факѣвъ переваж-
но економичного або господарско-
го змѣсту (н. пр. д-ра Костя Леви-
ского, О громадѣхъ окружныхъ, О
заводовыхъ стоваришєнихъ госпо-
дарскихъ, д-ра Дам. Савчака О но-
вомъ законѣ дороговѣвъ, О крає-
вой продажѣ соли, О краєвой
акцизѣ водѣ напѣтѣвъ, Вас. На-
горного Вѣстѣ зъ Народной Того-
вля, о Цєлєньского Торговля без-
рогамъ, Гр. Врєцѣны О пасѣчницѣ-
тѣвъ; 4) доносъ збъ всѣхъ сторонѣ
краю; 5) порады, пытаня и водпо-
вѣды въ справѣхъ просвѣтно-госпо-
дарскихъ и економично-политичныхъ;
6) рухъ сєдѣнєв руского; 7) вѣсти
зъ Просвѣты; 8) шо чуваги въ свѣ-
тѣ; 9) новина; 10) господарство,
промыслъ и торговля.

ТУТКИ цѣтарѣвой 1000 штукъ
1 зр. поручає А. Мазур-
кевичъ, Львовѣ ул. Галицка ч. 12.

Ц. к. уприв. гал. акційный Банкъ гіпотечный у Львовѣ.

ОГОЛОШЕНІЕ.

На водбутѣмъ дня 24 цѣтня с. р. 29-тѣмъ звичайномъ Загалѣ-
номъ Зборѣ акціонарѣвъ ц. к. уприв. галицкого акційного Банкѣ гіпотеч-
ного ухвалєно збѣдѣшити капиталъ акційный о одинѣ мїліонѣ зр.
в. а., емїтуючи 5.000 акцій по 200 зр. номінальной вартости зъ
купонами, зъ котрыхъ першій буде платный 1-ого сѣчня 1898.
Р. Т. акціонарѣвъ Банкѣ гіпотечного мають право поднєсти на кож-
дыхъ 5 штукъ акцій даєнѣйшихъ емісій

1 нову акцію по цѣнѣ 280 зр.

Дробѣвъ не уваглядєнає ся.

Новѣ акція, яко беручй повный удѣлъ въ зыскахъ за р. 1897, за-
осмотрєнй будуть въ купоны платный 1-ого сѣчня 1898, за шо Банковѣ
крѣмъ цѣны емісійной 280 зр., належитъ збонїфікувати 6% водсотки водѣ
зр. 280 за частъ водѣ 1 сѣчня 1897 до дня довершеной вплаты а такожъ
звернути за етемпєль по зр. 250 водѣ каждой новой акцій.

Право побору можна выконати найбѣзпѣйше до дня 31 мая
1897 вкључно, а по унєльвѣ того терміну право се безусловно выгисає.
Р. Т. акціонарѣвъ, котрѣ хотятъ користати зъ того права, мають
найбѣзпѣйше до 31-ого мая с. р. зложити свои акція въ кашъ нашого
Завєдєня або въ Філіяхъ нашихъ въ Черновцахъ, Краковѣ и Тернополи
въ цѣли остемпєльованя и зложити приписану вплату.

Львовѣ дня 25 цѣтня 1897.

Ц. к. УПРИВ. ГАЛИЦКІЙ

АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ.

156 1—8

Збѣстаючи въ зыскахъ купецкихъ зъ першо-
рядными домами торговельными російскими, маємо
честь поручити зъ нашихъ складѣвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригінальныхъ нашихъ 1/2 фт. пачкахъ по: 40,
50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ 1/4 фт.
пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр.
ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр.,
1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленнѣхъ найменше 2 фунтѣвъ, при
порошку 3 фунтѣвъ выселємо франко; при
водборѣ 6 фунтѣвъ додаємо 5% въ товарѣ.

19

Зъ поважанємъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНСКІЙ

артистѣ-маляръ

звѣстный водѣ колымакачѣ лѣтъ изъ своихъ праць маляр-
скихъ, украшає церкви въ стилѣ вєхѣднѣмъ разомъ зъ позо-
лочєнємъ, престолѣвъ, иконостасѣвъ, и ишій рѣчи. Принимаетъ
рѣзбѣрскы работы поєла власныхъ планѣвъ. Выготовлює вся-
кой величины церковный образы до иконостасѣвъ, престолѣвъ,
плащенїѣвъ — ольѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. По-
бѣльшує зъ фотографій портрєты. Зъ уваженя ц. к. кон-
серваторіи реставрує всякй старинности, а то фрески, рѣзбѣвъ
и т. вн. входячй въ кругъ праць малярства по найумѣр-
ѣйшихъ цѣнахъ. Подѣсаный проситъ Всєхъ Духовєнствѣ
занотувати собѣ его адресу. 205 87—?

Т. Копистинскій

у Львовѣ, улица Краковска число 20.

ДО АМЕРИКИ

а вменю до:

Нового Іорку, Балтіморє,
Канады, Техасѣ, Бразиліи,
дальше до Африки, Австра-
ліи и пр.

перевозятъ найдєшевѣе и подає по-
ясєнєня безплатно

около повѣ столѣтїа истнующа польска фірма:

Карешъ и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Проситъ ся писати до насъ по польски або
по нѣмецки. 24 11—20

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватисъ на нашу часописъ.

Виходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-й годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вѣдло“ найзнаменитѣйшихъ повѣстей виходить во второкъ, а во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Любика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣднѣ: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I, Wallfischgasse 10; В. Франкфуртъ и Гамбургъ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и наложитѣль за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрію: за границею: на цѣлый рокъ . . 18 зр. на цѣлый рокъ . . 24 зр. на півъ року . . 9 зр. на півъ року . . 12 зр. у Львовѣ: на цѣлый рокъ . . 16 зр. на півъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр. Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вѣртають ся лише на попередне застережене. — Рекламціи неопечатаніи вѣдъ порта. Поодинокое чело коштує 8 кр. а в. Оголошенія звычай принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ однок. стрѣчки инсератовою або в. місяце вѣдъ рубрикѣ „Надобране“ по 25 кр. а в. Печати и инші доносенія приватныи челоуть ся по 15 кр. вѣдъ стрѣчки.

Новыборча работа.

I.

Верховодяче сторонничество польске не може опам'ятати ся по своѣй „побѣдѣ“ при сегоднѣшнихъ выборахъ до рады державнои. Его оріанты въ Галичинѣ и по-за Галичиною заявляютъ поважну обаву о будучности. „Чимъ спокѣйнише вдивляемо ся въ образъ, який намъ представивъ ся“, каже вчерашній Przegląd, „тымъ болѣе бачимо на нѣмъ глубокихъ розруклинь. Радикальна організація у всѣхъ Галичинѣ а соціалістична въ захѣднѣй не розвязали ся, але противно, работы деструктивныхъ людей всякого роду и калібру тривають далѣе; водбувають ся згромадження явны и тайны, ширить ся заговоръ, который дыбавъ на свободы горожанскій, на честь краю и ладъ суспѣльный. Повстає що-разъ болѣе замѣшане понятіе, що-разъ болѣе в дѣматогѣвѣ, и одинъ зъ нихъ, атакують сельскій народъ, инші ширять отруу середъ верствы интеллігентнои.“ Небезпеченство видить Przegląd навѣтъ зб стороны такого Щепановского, который, перенявши вѣдъ Романовича Słowo polskie, пише въ либеральномъ духѣ о католицкѣй вѣрѣ и старає ся выказувати, что тога вѣра у Поляковъ есть мертвая и тягне ихъ за собою до гробу, та жалувъ, что реформація въ Польщи въ 16-мъ вѣдѣ упала.

Przegląd каже, что така пропаганда точить сердце польское суспѣльности, коли соціалісты и радикалы точатъ еи коренѣ. Отже вѣдъ накликує ту суспѣльность до організації. Именно водкликує ся до духовенства, „яко чинника, который може вѣдъ разу стати до работы и здѣлати наиболѣе безъ злишнихъ зверхныхъ ефектовъ“. Оно має бути частію авангарды, котра вѣдъ разу повинна войти на боеву лінію. До сѣи авангарды мають далѣе належати: доброе учительство, демократическіе малыхъ фельварковъ и замѣшныи хлопцы. „Рѣдъ сельскихъ стоваришень религіино-суспѣльныхъ, займающихъ ся справками кредитовыми, экономическими и религіинными, принесє величезный пожитокъ, а повѣстаті можуть такі стоваришенія дуже легко підъ зручною опікою парохѣвъ. Достоинства презесѣвъ и вице-презесѣвъ, мировыхъ судѣвъ, водтакъ окремі

водзнаки для членѣвъ стоваришенія, окремі хоругви костельныи для него и спеціальныи богослуженія зъ процесіями на интенцію стоваришенія, спѣлныи забавы якъ найдалѣе вѣдъ коршны а найближе природы, малі зѣзды стоваришеныхъ зъ кѣлѣхъ сусѣдныхъ селъ, при нагодѣ якійсь водчѣтъ, а все видима цѣль экономическая, подпирана властями краевыми, и правна помѣчь, подавана упрощеныи до того юристами, наконецъ дуже велика дѣлѣтъ о достоянствѣ поколѣня, что теперь переходить черезъ народныи школы — отєе практичный и недорогой способъ успѣшного поборюванія анархического заливу.“

Петербургскій Край въ листѣ зб Львова подає иншіи провѣкты. И вѣдъ видить велику грозу небезпеченства. „Фразы, заломуванє рукъ и горькѣ жалѣ теперь вже нѣчто не вѣдѣтъ. Треба выповісти войну, а до того треба крѣпко зорганізованой арміи, умѣлыхъ а енергичныхъ вождѣвъ, амуниціи, грошей, жертвъ, посвяченія, смѣлои и цѣлѣй свѣдомой работы, треба прасы, способнои ривалізувати зъ противниками. Всякій паліативъ нинѣ вже принесли бы только шкоду; доба wymagaє мужной мысли и мужныхъ дѣлъ.“ Край радить, чтобы передовѣсѣмъ зѣхали ся вызначѣнныи представителѣ умѣркованныхъ элементѣвъ, именно obywatelstwo krajowe зб вѣхъ околлицъ, „въ цѣли обговоренія ситуаціи, соолідаризованія акціи и сполученія силъ въ порѣшыхъ напругахъ підъ спѣльною програмою и одною рукою. Такой зѣзды, вѣдъ звалѣ якійсь въ томъ родѣ крокъ есть нинѣ поступатомъ суспѣльной ваги въ Галичинѣ. Бо нема сумнѣву, что мы стоимъ на передодни найкрайниѣйшой а неминуемой реакціи, и коли зъ нашои стороны не буде интензивной успѣшной санаціи теперѣшныхъ водносинъ, нами самими, нашими силами и головами, то завѣшенє конституціи стане ся только пытаніемъ часу и то часу дуже короткого.“

Przegląd вважає завѣшенє конституціи такожъ имѣвѣрнымъ, але вѣдъ потѣшає ся, что оно „можетъ охоронити вѣдъ ще болѣшого лиха, бо вѣдъ якои рѣзни и затраты всего, что Поляки моголи здобути для себе по погромѣ: грозитъ внутрѣшній розкладъ, повстане брата на брата, руїнованє домѣвъ божихъ и традицій.“ Przegląd годить ся на зѣзды obywateli зъ цѣлого краю, але не надѣє ся, чтобы вѣдъ

выдавъ вѣдъ конечный овѣчь. Бо передовѣсѣмъ obywatelstwo есть вѣдъ агитаторѣвъ оклеветанє передъ людѣмъ, показанє ему якъ ворогъ его, а людъ сему зовѣсѣмъ увѣривъ и вѣдъ собѣ товъ такъ въ голову, что водваживъ ся пойти навѣтъ противъ церковнои зверхности, котра осудила ворохобничу акцію агитаторѣвъ. Отже товъ obywatelstwo може лише: звязати ся словомъ, что не повѣритъ жадной справы адвокату, знаому зъ ворохобничою акціи середъ людѣмъ, не запренуєрѣе шкодливой часописи, не дасть нѣкому зарѣбѣку, хто словомъ и дѣломъ не належитъ до табору суспѣльного ладу, та подпирати буде вѣсми силами згадану вышеше авангарду.

Мы вѣждали за потрібне задалегѣдъ звернути увагу на плыни нашихъ противниковъ, чтобы одвѣтно до нихъ розвинути и нашу акцію.

Письма зъ Вѣднѣ.

Дня 28 н. ст. цвѣтня.

[Зъ парламенту. — Завернула межѣ тутѣшныи хѣткарями.]

Колись наша „Правда“ не находила слѣвъ похвалы для нѣмецкихъ либералѣвъ. Дѣало ся се ще тогдѣ, якъ либералы были „тактовий“ [сего слова нашъ Русины дуже надуживаютъ!] и сидѣли мовчки въ слѣпѣй правительственной болѣшости. За те молодѣ-Чехи были тѣи недобрѣ людѣмъ, что не допускали парламентъ до „позитивной“ работы. Они зновъ не были анѣ троха „тактовий“. Теперь часы змѣнили ся. Молодо-чешскій грѣбный левъ уже укѣсѣнъ, а сѣи при жолѣбѣ правительственной; нинѣ титулъ „нетактовий“ партіи и закидъ браку способности до „позитивной“ работы спѣткає либералѣвъ и прочу оппозицію. Очевидно сѣи разомъ мусѣтъ высказувати недовѣленє вже „Русланъ“, бо „Правда“ пошла на села... Що при тѣи оказіи дѣстанєсь и послови о. Тягачевичи за те, что вѣдъ въ оппозиціи, о сѣмъ анѣ трохи не сумнѣваемо ся...

Отже либералы почали нинѣ справдѣшну обструкцію парламентарну. Почали еи на власну руку, безъ порозумѣнія зъ прочими оппозиційными партіями. Се, что они не порозумѣли ся, вышло дуже скоро на верхъ, бо вже

при четвертѣмъ поименномъ голосованіи не было антисемитѣвъ въ сали. Нинѣшнє засѣданє тривало шѣсть годинъ и коштувало, якъ звычайно, майже 6000 зр. Переговоры графа Баденского зъ либеральными панами подчасъ свѣтъ розбили ся. Пѣвъ-офіціально заперечують, что се сталося именно для того, бо телеграммы, которыми графъ Баденіи позапрошувать ихъ на спѣлныи конференціи, не „дѣйшли до рукъ адресатѣвъ“, отже важнѣйшій проводникъ либералѣвъ не явили ся. Такъ говорятъ, але лєдѣи чи богато людѣмъ повѣритъ сему комуникатору. Теперь хоче оппозиція — въ першѣй лінії Нѣмцѣ, подразненѣи языковыми розпорядженіями — такъ довго не допустити въ парламентъ до нѣяконъ работы, доки се привительство не забере ся. Зовѣсѣмъ ясно высказала се скрайно-національна „Ostdeutsche Rundschau“ въ нинѣшній вѣступной статѣ: „Такому правительству можна противоставити лише брутальну борбу. Новѣи наряды розпочинають ся підъ знаменемъ рѣшучои беззвѣдливой борбы, котра знає лишь одну цѣль, а то є усунєнє теперѣшного кабинету.“

Погану картину представляє нинѣ парламентъ. Вправдѣ послы явили ся майже вѣдъ, порожныхъ мѣдѣ было досѣть мало. Зъ правительственныхъ русскихъ послѣвъ є вже тутъ посолъ Барвѣнскій; прочіи же коло „паски“ засидѣли ся. Независимѣи рускѣи послы были вѣдъ три на засѣданіи. Такожъ нема вѣхъ Румунѣвъ, а зъ Румунами и послѣвъ Винницкого та Воляна. Пятъ поименныхъ голосованъ забрали чотири години часу. За кождѣмъ разомъ мусѣтъ секретарѣ выкликати 425 именъ. Приймаючи выкликанє и запроотокованє по 10 именъ на минуту, треба болѣе якъ сорокъ минутъ на одно голосованє, розумѣє ся коли все иде зовѣсѣмъ гладко и безъ перервы. Майже двѣ години говоривъ либераль д-ръ Лехеръ [зъ Берна] про угоду торговельну зъ Болгарины. Ше може годину водчитувано всякій формальности и засѣданє покѣдничло ся. Середъ нормального ходу рѣчей бувъ бы при першѣмъ читаніи конвенціи болгарскои нѣхто мабути и словомъ не обѣзвѣвъ ся; але теперь, при обструкціи, д-ръ Лехеръ, хочъ и якъ часто зывавъ „до рѣчи“ президентомъ, говоривъ безъ кѣдѣи въ досѣтъ гумористичный способъ. А се доперва першій бесѣдникъ генеральной дебати...

3)

Запѣзно.

Оповѣданє И. Потапенка.

(Конецъ.)

Другого дня, о одинадѣти годинѣ рано, Микола Ивановичъ вышелъ на улицу перейти ся якъ звычайно передъ снѣданіемъ. Вѣдъ мавъ на цѣли лишь проходѣ. Вѣдъ не хотѣвъ вступати до Антоніи Сергѣевны. Вѣднѣи, розумѣє ся, прийдє ся поговорити зъ нею, але то тяжко. Вѣдъ уступивъ Александрѣ и не мѣгъ не уступити. Дуже зле зъ его стороны, что такъ вѣдъ не поговоривъ зъ Александрѣю раніше, заки освѣдчивъ ся Антоніи Сергѣевнѣ. Але Антонія Сергѣевна така гарна людина, така приятна для него, что пѣимє его прикре положєнє. Вѣдъ хотѣвъ пройти ся по Литейной до Невы, а вѣдъ такъ вернути ся назадъ. Але склало ся якось такъ, что вѣдъ завернувъ на Кирочу и опинивъ ся коло того дому, де жила Антонія Сергѣевна. То трохи здивувало его, але ему лишало ся лишь одно: выйти на третій поверхъ. Антонія Сергѣевна зустріла его зъ усмѣшкою, однакъ, вдивившись въ его лице, заразъ же пѣимила все и въ очахъ еи появилъ ся выразъ смутку.

— Здоровѣи були, дорога приятелько! — промовивъ Микола Ивановичъ, а въ тонѣ его брѣнѣла смутна нута.

— Сѣдайте и нѣчто не говорѣтъ! — вѣдповѣла Антонія Сергѣевна. — Бачу и розумѣю все.

Вѣдъ сѣвъ и зѣхнувъ.

— Нѣ, розповѣмъ... Позвольте розповѣсти!..

— Хотите, я вамъ розповѣмъ, якъ то було? — зъ пѣвъ-осмѣхѣмъ спытала она.

— Нѣ, то вамъ певно не вѣдѣсть ся... Вы

не можете собѣ уявити, який мотивъ... Дуже жорстокий, невымовно жорстокий...

— А! и то знаю... легко догадати ся!... Такъ, Микола Ивановичу молодѣтъ страшно егоистична и жорстока!... Хочъ, правда, можна знайти для нихъ оправданє... Они ятратъ наши раны, не замѣчаючи того. Атже-жъ они не знаютъ, что такое рана, что такое болѣ сердце... Потѣмъ они доведутъ ся и роблять ся вырозумѣли; на жалѣ, найчастѣйше то буває для насъ вже за пѣзно!..

— Такъ, вы все знаете, я то бачу! — сказавъ Микола Ивановичъ.

— Не то что знаю, а сподѣвалась того!.. Я майже могла розповѣсти вамъ то вчера, якъ и сегодня. Але не хотѣла брати на себе жорстокою роль. Ну, вамъ казали поклясти ся? Що?

— Такъ, майже... Взяли слово чести...

— Я не вино вашои дочки... Она по своему має слушнѣсть... Подумайте, атже-жъ се наибѣльша, найгорячѣйша еи любовь досѣ... Отъ скоро она въ кого-небудь влюбитъ ся, тогдѣ она пѣимє, что полюбити живого ще не значить зрадити помершого... Я говорю зъ вами отверто, Микола Ивановичу, тому что наше положєнє одинакє. Я горячо любила своего покѣйного мужа, якъ и вы — свою покѣйную жену... Та скоро доля разъ забрала ихъ, намъ остає ся лишь захвати ихъ въ память, яку ховаемо въ глубинѣ нашихъ сердець... она для насъ свѣта, але мы грѣшныи и слаби. Живый чоловікъ не може вдоволити ся памятію про неѣбѣника, вѣдъ шукає живого... Отъ и мы знайшли одно другого, але...

— Подождемъ, Антоніи Сергѣевно... Може будучность воднесе ся до насъ ласкавѣйше!.. промовивъ Микола Ивановичъ.

— Нѣ, лѣпше не думати про те...

Вѣдъ вышелъ вѣдъ неи сумный, але

рѣвночасно якось успокоенный, бодрый. Все таки вѣдъ радѣ, что такъ гладко вѣдбула ся третодневная сцена. Вѣдъ много перетерпѣвъ за тѣи дѣи, але вѣдъ не може сказати, что зъ того не вышло нѣчто приятного. Вѣдъ видимо здруживъ ся зъ Антонією Сергѣевною, ихъ дружба була названа а стала сердечною.

Александра зумѣла взяти себе въ руки и коли въ нихъ по давному бувала Антонія Сергѣевна, она поступала собѣ зъ тактомъ. Лишь до неи ѣздила рѣдко, не лишала ся въ неи, якъ перше, на цѣли дѣи, та и Антонія Сергѣевна не конче запрошувала еи.

Межи двома женщинами уложили ся тѣи деликатныи водносини, якѣ укладають ся ради третей особы, а тою третей особою бувъ лишь Микола Ивановичъ! Все выходило гладко и прилично и постороннє невѣдѣмнє око не могло-бъ замѣтити нѣ одной суперечности. Та въ дѣйсности сердечнѣсть зъ ихъ водносинъ цѣзла на все. Якъ бы нѣ было зъ великою вырозумѣлостію Антоніи Сергѣевны, якъ не вмавляла-бъ она въ себе, что Александра въ правѣ, что она иначе и не могла думать, въ глубинѣ еи душѣ все таки крѣло ся чувство негодованія противъ дѣвичныи. Такъ чи иначе, а все-жъ Александра водограла важную роль въ еи житіи. Не будь еи, або поглянь она на дѣло иначе — тверезѣйше, практичнѣйше, — цѣле останнє житѣ Антоніи Сергѣевны уложилось бы иначе и, якъ она се лишь въ души признавала, уложилось бы лучше. Микола Ивановичъ такій якъ-разъ чоловікъ, зъ якимъ она могла-бъ заживати тихого, ясного счастья. Атже-жъ въ неи остало ся такъ мало лѣтъ, коли женщина має ще право думать про подобнє счастье. Роки йдуть, не ждучи, поки щасливо уступать ся людскѣи невзгоды, что не позволяють имъ покористувати ся дарами житя.

И кождого разу, коли она стрѣчала ся зъ Александрѣю, въ неи являло ся зъ легка навѣтъ вороже чувство для дѣвичныи, — чувство, якого она не могла побороти нѣякими стараніями.

Александра-жъ не здавала собѣ ясонъ справы и, може бути, навѣтъ не замѣчала, что поведєнє еи зъ Антонією Сергѣевною трохи иначе, нѣжъ перше.

А Миколѣ Ивановичу, который не признавалъ ся великимъ талантомъ спостерѣганія, здавало ся, что все иде якъ слѣдъ. Вѣдъ помирился зъ конечностію и радувався ся, что той эпизодъ не поспеує водносинъ мѣжъ двома женщинами. То по крайнѣй мѣрѣ тѣшило его.

* * *

Минуло пять лѣтъ. Бываютъ ества, которыми сама судьба пѣклує ся заедно, пыльно глядячи, чтобы въ нихъ нѣчто не змѣнилось ся, а все йшло такъ якъ було. Иншому каже доля въ короткѣмъ часѣ прожити тысячъ перемѣнъ, досѣдчити тысяча потрясенъ, змѣнѣти ся не до пѣзнанія; такому все въ его житіи здає ся новє. Другій живе цѣли роки безъ важныхъ перемѣнъ, безъ потрясенъ, день за днемъ, нинѣ якъ вчера, завтра якъ нинѣ, — и все въ него те саме: та сама хата, той самъ способъ житя, тѣи самыи краски одеждъ, тѣи-жъ мысли при обѣдѣ, тѣи-жъ знакомѣи и приятелѣи, и самъ вѣдъ все той же.

Таке було и житѣ нашихъ знакомыхъ. Александра трохи споважнѣла, Антонія Сергѣевна дрѣбку потовѣтѣла и въ неи прибули двѣ-три морщинки коло очей. Въ Миколѣ Ивановичѣ лєдѣи волосє сѣрѣбломъ запорошило на голову, але то и все змѣна.

А что въ житіи такихъ людей все дѣє ся

Не знати, як вийде парламент з сепаратної ситуації. Для графа Баденського се болючий удар, бо востер меч звернене против його особи. Та й більшість німців була дуже мізерна: всего щось 20 голосів. Можливості розв'язання парламенту ніхто тут не бере серйозно; в такім разі достав би граф Казимир безсумнісно ще „грішній“ парламент. Й зміна регуляції парламенту немислима. Вправді німці кружили в кулоарах зв'язка, що клерикали вже виробили проект зміни регуляції, котрий повикидав наглядні внесення, обмеживши поименні голосування, скасувавши 10-хвилинні павзи, дав президенту більшу власть в руки і т. д., але все те доперва проект. А й той проект зможе опозиція убити в самому зародку. На сей проект мали вже згодитися польське коло і славянський християнський союз. З молодочехами ще торгують, бо їм нічо за дурно ані за об'єднання не хотять дати; кажуть платити готівкою. Антисеміти думають приєднати третім місцем віцепрезидента, яке мало би завести ся. Та погодики нотую лише з обов'язку денникарського, не надбючи ся їх зrealізованя. Довідую ся також, що сесія сесія має бути коротка, бо мала би ся гати менше-більше до кінця мая. Бели предложена законів угоди з Угорщиною прийдуть взагалі на порядок денний, то має бути вибрана комісія ad hoc зложена з 45 членів. Сю комісію оголосили би перманентною і она радила би через цілий червень і липень. В перших днях вересня збрав би ся парламент на-ново.

Слідуюче засідання сепатинці. В субботу за-дня робітничого свята 1-ого мая не буде засідання. Завтра сходять ся председатели клубів на нараду в справі уложення „ключа“ до вибору комісії. Більшість рада захопити собі 2/3 місць у всіх комісіях; де-хто з меншости прокує 1/3 місць для більшости а 1/3 для меншости.

Велике заворушення запанувало межі в'днеськими синами Ескуляша. Коли заведено у нас палати лікарські на лад палат адвокатських і нотаріальних, всі поклали великий надрі на сю інституцію. Сам закондавець виходив мабуть з тої точки погляду, що така організація стану лікарського буде не лише запорукою оборони його інтересів, але і піднесе моральний рівень цього стану. По мысли закону з 1891 року організовано і у Відні палату лікарську. В тій палаті вибрано окрему раду дисциплінарну, свого рода „Ehrengericht“. Ся рада почала свою діяльність тям, що потягнула до одв'чальности всіх тих лікарів, котрі поганую рекламою газетною хотять вийти поб'доносно з конкуренції товаришів. І справді! Прошу лише взяти до рук Neues Wiener Tagblatt, Wiener Tagblatt або Extrablatt; переглянувши анонси подбете має оголошеня практикуючих лікарів [міркуючи по именах — самих жидів] і то в такій крикливій формі, що фактично оно не причиняє до піднесення поваги стану лікарського. В тій доктори Stein, Deutsch, Kaczander, Siebner, Hirsch, Hartmann, Engländer, Réti, Singer Altman і як вони там дальше зовуть ся, по-дбавали наказ залишити дальше того рода

анонсована. Коли-ж наказ нічо не помог, рада позасуджувала їх на грошеві кары. Та й се не помогло, а дальших кар [н. пр. застановленя права практики] рада не може накладати, як се в н. пр. у адвокатів. Для того палата лікарська скликала була на минувшу суботу загальні збори лікарів і поставила на порядку деннім резолюцію, що би в дорож наглядного внесеня парламентарного перевести зміну закона з 1891 р., поб'єля котрого могла би палата в поступованю дисциплінарнім відбирати право свободного практикування на якийсь час або и на все. Учасників було около 600, бесідники [самі синами Ізраїля!] дуже завзято промовляли против внесеня — и виділи перепав з своїм жада-нем. На-разі лишити ся все по давному, лікар-жидки тріумфують и вже вчера помітали у всіх денниках отверте письмо до палати, з котрого виходить, що им ані в голову не йде залишити средства крикливой реклами. Скандальна се афера и она викликала у Відні великий несмак, тям більше, що оть недавно та сама палата ухвалила для пацієнтів страшну таку лікарську. Прим'ром: візита у лікаря дома 2 зр., відвідане хорого в день 3 зр., вночі 6 зр.; відвідане в означену пацієнтом годину 5 зр., кожда страчена година 5 зр., и т. д. В тій спосіб квестія лікарська станула тут на порядку деннім. Хтось мусить справу сю подлати. Коли не сам парламент, то правительство буде мусьло внести проект зміни закона. Антисемітський денникі прокладають бойкот жидів-лікарів, основуване шпиталів, а дальше кась хорих для майстрів, учителів, урядників и інших станів.

Постулять ширшою властью дисциплінарною для палат лікарських є безперечно оправданий. Стану оцідирекцій, адвокатів, нотарів, державних урядників, інших публичних урядників и т. д. — всі они підлягають далекосягаючим дисциплінарним законам свого стану и не сміють переступити тої границі, де розпочинаєсь понижєня цього стану. То и не без радї пише вчєрашня „Deutsche Zeitung“ [орган ум'єрованих націоналів] про жидівських лікарів: „...Така нація знов показала, що ані студії, ані образованє, ані пожитє з іншими народами не є в силі убити одну з їх найгрішніших прикмет, именно прикрыванє блудів и безкарність злих людей, за котрими промавляє хіба лиш та обставина, що они є також жидами“. Сей денникі визнає до оминаня жидівських лікарів, бо „жиди нехай вандрують назад до Галичини и Угорщини, котрі то краї ним нас надбляють...“

(й. п.)

Гостина цєсаря у царя.

В среду, другого дня цєсарської гостини в Петербурзі, відбув ся передь полуднем величавий перегляд войска. Оба монархи вийшли о год. 10 верхом на Марсове поле, положене в середині м'єста. Цєсар мав на собі мундур генерала свого Кексгольмського гвардійського полку гренадирів, а цар вийшов в уніформі полковника з відзна-

ками ад'ютанта. Цар не має ранги генерала. Вонь при вступленю на престол був полковником і ад'ютантом та заявив, що тую рангу задержати дальше, поки не виаванзує по черзі. Войска виступило около 50.000; було в тій 50¹/₂ батальонів піхоти, 37 швадронів і 15 сотень кінноти и 140 пушок. Войскам доводив вел. кн. Володимир. Перевіз монархів по передь фронт войска забрав годину часу. Відтак стало войско дефілювати. Цар станув на чолі, розпочинаючи парад; переїхав поперед цєсаря, відсалютував шаблюю и тоді заняв місце ліворуч цєсаря. Коли зближав ся Кексгольмський полк гренадирів, тоді цєсар пустив ся коротким гальопом станути на его чолі, повитав по російськи жовнірів, добув шаблю и провів свій полк поперед царя, а оп'єсля завернувши, станув на задь правобіч царя. До проходжого войска відбывав ся цєсар від часу до часу словом „Спаси-бо!“ а жовніри відповідали звичайним: „Ради старать ся!“ Гарно виглядала дефілада кінноти; р'єч відомо, що кождо кожного полку д'єбрані цілком однаковий масти. Особливо звертали на себе увагу царей гузари в своїх дорожних мундурах. Ї се найдорожший полк на світ, бо всі жовніри мають арабський коні, и то самі сиві. Оціцри, з найвысшою російськом аристократією, їдуть на арабах чистої крові. Полком тям доводив кн. Гагарин. Вкінці закомандовано до атак. Кіннота пустила ся в найбільшій гоні, а на шість кроків передь монархами станула мовь вкопана. Цєсар голосно промовив до войска „Спаси-бо!“, а цареві утиснув руку.

На перегляд войска збрало ся множество народу; трибуны були заповнені висшим світлом; вел. княгині привидляли ся парад з-під шатер; вел. князі брали самі участь в параді, займаючи свои станувиски в рядах войска.

По сїданю в палаті кн. Ольденбургського зложив цєсар кілька візитів, а оп'єсля приймав дипломатичних заступників держав. Вечером відбула ся в двірській Марійській театрі галава вистава. М'єсто знов було величаво освітлене.

Цариця приймає в среду гр. Голуховського, а оп'єсля вонь був у гр. Муравєва на довгий парад. По полудні приймає гр. Муравєва цєсар на аудієнці.

Генерал-ад'ютанти цєсаря гр. Паар и Болфрась дістали від царя золоті табакерки з брильянтами.

Вчера був цєсар на сїданю у австрійського амбасадора кн. Ліхтенштайна, а на обід у цариць-вдову.

Гр. Голуховський, по параді з гр. Муравєвим був на аудієнці у царя, а по полудні оба міністри нараджували ся ще раз.

О год. 10-й вечером вийхав цєсар з поворотом до Відня. Оба монархи попрощали ся на дворі дуже сердечно. Тьма народу пропала гр'ємко по улицях відбываючого гостя. М'єсто було знов освітлене.

В денники обговорюють значіне цєсарської гостини в Петербурзі и згідно признають їй велику вагу так взагалі, як особливо для удержаня європейського мира. По-

даємо отсе декотрі изь зам'єтніших гостів.

Німцка Petersburg Ztg. пише: „Колі Росія и Австро-Угорщина подують собі руку в особах своих монархів, то Франція и Німеччина суть при тій — можна сказати — невидимо, и в тій лежить визначна вага цєсарської гостини. Через те сила, котра стоїть за миром, є так м'єгчє и так успокоюча, що як там хліх и хитрі наміри держав, не належачи до європейських союзів, не закаламуть нам нашої радости.“ — Очевидно має ся тут на гадці Англія. Цілком виразно говорить вже „Новое Время“: Гостина цєсаря Франца Іосифа, як и шире прийняте, єму зладжене, єсть знаком згоди обох держав; се признають всі в'днеські и будапештєнські денники так урядові як и опозиційні. Радючи з того признаня, каже той денник, що спільна акція обох держав є можлива и бажана, але з усл'євомь всякої взаємности. Хвила до того як-раз надає ся. Інтервенція держав є конечно, але она тільки тоді може бути позиточна, коли жадна держава не схоче для себе якогось окремого впливу. Р'єч можлива, що Греція зверне ся до Англії, але Англія уживає Греції для власних користей. Перешкодити сему може найліпше згода між Росією а Австрією. Згода тога буде запорукою згоди всіх держав, неодолимою перешкодою для англійських плянів, и зьлокалізує війну між Грецією а Туреччиною.

Берлінська National Ztg. зам'єчає, що, поминувши теплий тон європейських то-астів, визначають ся они передовсім спільною цілю обох монархів, щоби удержати мир; бо и справді иншою спільности інтересів між Росією и Австрією нема. Але радить треба, що тота спільна ціль так цілком взяла верх над дотепершніми суперечностями інтересів и що згідне поведєне Росії, Австрії и Німеччини в справі в'єхідної перебуло так важну практичну пробу.

Berliner Tageblatt добачує в петербургських тоаєтах віднову союзу трьох монархів.

„Петербургскія Відомости“ указують також на вагу цєсарської гостини для полугоди в'єхідної справи и для мира, але — кажуць — пусті суть толки тьх, що в тепершній гостині добачують поділ Європи на два табори, а в подорожї цєсаря Вільгельма до Відня заходь около утворєня трицєсарського союзу. Зовсім непотр'єбно нових політичних комбінацій, коли є вже инша. Тоту иншу політичну комбінацію зє той денник „сполученою континентальною Європою“. Француско-російський союз щасливо згоджує ся з тридержавним союзом в своїх мирних цілях. Але згода що-до удержаня мира ще не є достаточна; треба також доконче згоди в цілях реальних. Така згода буде найліпшою запорукою мира; а тепершнє об'єднанє гадок промостить дорогу до такого зближеня обох союзів. Росія для себе не хоче нічого; але щоби скріпити мир, она готова до всего, що може спинити азіяспірації. В тій змыслі конечно є згода для континентальної Європи. Над'ємо ся — каже орган кн. Ухтомського, — що тепершнє гостині

не лиш поб'єля установленого порядку, але и дуже звичайно, то и з Александром стало ся те, що звичайно стає ся. Она влюбила ся, в неї теж влюбились, освідчились, и она збирала ся вийти за-мужь.

Вибранец єв серця був у кождім вигляді гідний чоловік, досить гарний, молодий, з св'єжим університетським дипломом, з кількома сотнями десятин землі в тій же губернії, де був масток Миколи Івановича. Будь все те инакше, Александра певно не влюбилась би в него, та й Микола Іванович ледви чи поблагословив би ту пару.

На весільній приготівля Микола Іванович дивив ся з осміхом, під яким кривав ся якийсь затаєний смуток. Щось було в него на душі и се м'єгчє було добачити в тій погляді, яким вон дивив ся на дочку. В тій погляді св'єтив ся докорь. Та Александра була надто щаслива, щоби зам'єтити се.

Раз між ними, коли они були самі, вивязала ся розмова.

— И так, Саню, ти виходиш замужь! — сказав Микола Іванович. — Як же хочете розпорядити ся по шлюбі?

— Ми вийдемо кудись...

— А потім?

— Потім л'єто проживемо на селі!.. в'єло відпов'єла Александра.

— Ну, бажано вам щасливої дороги... А я остану ся сам і... в самотині скінчу свій в'єк.

По лиці Александри проб'єгла якась т'єнь. Она на хвилу задумала ся.

— Таточку, а ти?.. ти хот'єв тоді...

— Що, дитя моє? — спытав Микола Іванович, знаменито зрозум'євши, що она думає.

— Ты хот'єв женити ся... але...

Она нараз живо встала, підійшла до него и обіймила его шию рукою.

— Таточку любий, я тоді була страшно жорстока... На що ти послухав мене?.. промовила она майже кр'єз плач.

— Твої аргументи були такі, моя любя, що против них я не м'єгчє спорити!.. — смутно и лагідно відпов'єв вон.

— Так... то страшно!.. Я тепер думаю о тій и та розмова, та сценка... видають ся мені неможливі. Они були для тебе тортурами... Правда?

— Так!..

— Та хіба-ж не можна направити? Боже мій, по що часами липають нам р'єшенє квестій житя, коли ми в житю ще нічого не розум'ємо?.. Я готова зробити, що хочеш, аби лиш направити д'єло... Яким правом я буду уживати житя, підчас як ти будеш нудити світлом в самотині?.. Хіба она не схоче? Ми єи оск'єрбили? Я оск'єрбила єи тоді? Але я поїду до неї и покаю ся и буду молити єи... Микола Іванович осміхнув ся.

— Нї, дитя моє, не роби того... Не треба! — сказав вон, глядячи єи руку. — Якось то буде... Будь собі щаслива и ніколи не думай о тій!.. Ну, поїдлу менє, а поїду... В мене єспішна робота.

Вон поїшов до свого кабінету, але, розум'є ся, не взяв ся до роботи. Сцена та збурдала его, але вон не жалував того, що она

відбула ся. Треба було нагадати те все Александрі: нехай она знає, яка жорстока була для него, нехай жадує того.

Настала весна. Молодята пов'єнчали ся и вийхали. Микола Іванович зараз відчув страшно тугу. Дім м'єгчє опуст'єв, єму робота не робила ся, дома не сид'єло ся. Вон чув, що скоро зробить ся доматором, то певно значє тов'єстити и переїмнати ся в дивака. Доси не зам'єчав, як минають дні; тепер заняв ся рахуванєм их и надав значіне фактови, що єму вже минає п'єтдесять. Наступила хвила, коли єго буквально страх напав. — „Невже-ж — думаю вон — мені вже на в'єк одному бути? То страшно!“

В одну таку хвилу страху, обави о будучність, вон в'єк з свого дому до Антоніє Серг'євни. З нею вон пот'єшав себе. В неї єму зробило ся легше. Той моральний зв'язок, який установив ся поміж ними поб'єля осв'єдчин'є, пять л'єт тому назад, ніколи не слаб. В тій вон знаходив приятельку, близького чоловіка.

Але сим разом вон сид'єв мрачний. Важкі думи надто сильно опанували єго голову и вон не в силі був відбити ся від них.

— Чого се ви нині такі скучні, Микола Івановичу? — спытала єго хазяйка.

— Думи прис'єли, Антоніє Серг'євни! — відпов'єв вон.

Она засміяла ся.

— Хіба вам се не по нутру?

— Важкі думи! — пояснив вон.

— Под'єльте ся з мною! Полегшає!..

— Ех, Антоніє Серг'євни! Коби ви могли виврати з памяти оден епізод, що лив ся пять л'єт тому назад... Мовь и не було єго... А я все той же: и можу повторити вам тій самі слова и зробити ту саму пропозицію...

Она осміхнула ся и з'єхнула.

— Нема що забувати, Микола Івановичу! — промовила она. — Між нами не було нічого такого, що треба-б забувати... Але ваша пропозиція?.. Я вам на то скажу: все треба робити в свій час!.. Ціле моє житє я най-більше бояла ся, щоби як небуд не стати ся см'єшним: то много значить в очах людей... Зроби ся см'єшним раз лиш, а тебе перестануть поважати. Тям то навіть дурневи не треба подавати приводу до см'єху... А в'єк від тридцяти до сорока л'єт у жєнщини — сп'єшний в'єк. Те, що в тридцять и четверт'єм році було-б для всіх звичайне и природне, буде для них см'єшне в тридцять и дев'єт'єм... Не знаю, як вам, Микола Івановичу, — то ваше д'єло... А мені... мені зап'єзно!.. Я отяж'єла... Мені здає ся, що таким ставати в церкві під в'єнцем... як би то сказати?.. не естетично!.. Одним словом: зап'єзно, Микола Івановичу!.. А бують такі обставини, що л'єпше ніколи як зап'єзно... Ви годите ся з мною?

— Я все з вами годжу ся! — сумним тоном відпов'єв вон, цілючи єи руку.

Они лишили ся приятелями.

З російського переклав В. ІІІ.

приме засаду: „In necessariis unitas“; остале правде само.

Война грецко-турецка.

З Греції нема майже ніяких важних позитивних вѣстей. Про дальшу акцію турецкого якъ и грецкого войска въ Тесаліи не чувати нічого; лише хіба тільки, що Турки заняли мѣсто Заркостъ, але се могло и само собою розумѣти ся. Въ Епірі Греки тратять здобутий теренъ и мусять вертати ся. На Крѣтѣ тежъ мала поспути ся карибетъ мѣжъ войскомъ Васоса, и черезъ те приходять на вѣсть до стычокъ мѣжъ грецкимъ войскомъ а повстанцями.

Въ Аѳенахъ настало нове міністерство. Президію кабінету обявъ дотепершній провідникъ оппозиціи Дмитро Ралісѣ, адвокатъ и аразомъ профессоръ університетскій, — чоловікъ зъ европейскимъ образованиемъ, бо права покынувъ въ Парижі. Теку міністра войны обявъ Сімопулю. Сегодня мало нове міністерство явити ся въ парламентъ.

Въ корольвскій родинѣ тяжка журба о долю кн. Николая; бувъ вѣстъ въ армії тесальскій и нема о нѣмъ вѣсти. Побойують ся, чи не лучилась ему яка пригода підъ Незе-ромъ. Про кн. Юрія, що находить ся на торговій флотѣ, такожъ нема вѣстей.

Н. Г. Прессе довідче ся зъ Петербурга, що за починомъ цѣсаря Францъ Іосифа розпочато мѣжъ Грецією а Туреччиною переговори о миръ.

Процесъ березовицкій.

Тернопіль дня 29 н. ст. цвѣтня.

Вчера [28-ого цвѣтня] вечеромъ переслухано прочихъ обжалованихъ: Николу Житинського, Дмитра Підгайного, Гринька Олинця, Івана Кобильника [15-лѣтнього хлопця], Стевана Бялого [Полякъ, але говорить по руски], Василя Дябла, Николу Затварницького и Івана Ящевского.

Зъ обжалованихъ признавъ лише Гринько Олинець, що кинувъ два або три рази камѣнемъ, а зновъ Стеванъ Бялый признавъ ся, що разъ крикнувъ, абы другі кидали, коли зъ-за хаты Пилипа Підгайного зачали на людей метати камѣнемъ.

Обжаловані були пересвѣдчені въ ночи 28-ого лютого и до нинѣ не змінили свого пересвѣдчення, що тогдѣ у Пилипа Підгайного робили ся выборы, а тільки громада перешкодила. Першій переслухуваний обжалований Семко Гладунъ, чоловікъ старій [по-надъ 70 лѣтъ] збѣнавъ ось що: Побно у вечеръ 28-ого лютого, коли вже забиравъ ся спати, приславъ до него Пилипъ Підгайний посланця, щоби разомъ зъ сыномъ прийшовъ до него на голосоване. Було то то дивне, але пошшовъ. Тамъ заставъ вѣтъ багато людей, комісари и якогось молодого пана. Пилипъ Підгайний заразъ зажадавъ вѣтъ свѣдка, щоби давъ голосъ на него, на учителя [Копыта] и на Пеюрского. Свѣдокъ не хотѣвъ и вышелъ покликати кѣлькохъ людей, абы були свѣдками, що то дѣ ся. Коли свѣдокъ повернувъ зъ людьми и зновъ заявивъ, що на учителя голосувати не буде, Пилипъ Підгайний выкинувъ его зъ хаты и копавъ ногами. Свѣдокъ пошшовъ до дому и вже не выходивъ. — На замѣтъ предсѣдателя трибуналу: якъ свѣдокъ мѣгъ говорити людямъ о выборахъ, коли выборовъ не було, свѣдокъ відповѣвъ: Були! бувъ же комісаръ, бувъ вѣтъ, бувъ писаръ на столѣ лежавъ папѣръ, атраментъ, перо. Все, якъ при выборахъ. Такъ само говорили и другі свѣдки.

Вечеромъ вчера почало ся такожъ переслухание першого свѣдка — Пилипа Підгайного. [Се присадкуватий, артистичный, сиволосий богатъ, который противъ священника робить зъ Поляками партію борчу въ громадѣ, де вѣсѣмъ Полякомъ а больше якъ тысячь Русинѣвъ]. Заприсяженный збѣнавъ баламутно. Каже, що выборціи комісаръ — секретаръ тернопольского староства Хлендовскій вступивъ до него въ ночи зъ 28-ого лютого на 1-ого марта „на забаву“. При „забавѣ“ наряджували ся о выборахъ, абы и Полякомъ выбрати зъ громады на выборцівъ. Комісаръ виѣхавъ зъ его дому передъ збѣговищемъ. Свѣдокъ вышшовъ до людей за фортку и казавъ, щоби пошшли до хаты и подивили ся, що нема выборовъ. Люде підняли крикъ, стиснули ся и высидили браму. Семко Гладунъ трутивъ свѣдка въ груди, а Иванъ Сковронскій выдеръ ему лѣхтарню зъ рукъ та и крикнувъ: „гурра хлопцѣ!“ Иванъ Олинець бивъ дручкомъ у парканъ та и кричавъ: „Ты продавъ громаду! давай грошѣ!“ Такъ само поводили ся Иванъ Житинскій и Гринько Олинець та и другі, котрыхъ свѣдокъ не видѣвъ. Свѣдокъ утѣкъ зъ гѣбѣми на подѣ и зъ вѣдтамъ видѣвъ, якъ Дмитро Мушастый выбивавъ вѣкно, а в Семко Рома-

никій товкъ. Видѣти се мавъ... у ночи и крозь вѣконецъ на подѣ, коли зачало сыпати ся камѣне зъ крикомъ: „Давай вѣтъ! ты продавъ громаду! Давай грошѣ, бо спалимо!“

Въ дальшѣмъ переслуханю Пилипъ Підгайный подавъ шкodu, яку потерпѣло его домо-вство, на 176 зр. після оцѣнена знаткомъ. Дальше збѣнавъ, що браму заперъ по вѣдвѣдъ комісари, а выважали еи, коли свѣдокъ бувъ уже въ хатѣ. Хто кидавъ камѣнемъ, не знае, але крозь вѣкно видѣвъ, якъ Семко Романчикъ и Иванъ Олинець выкидали парканъ.

На пытане прокуратора збѣнавъ, що до Семка Гладуна казавъ лише, на кого будуть голосувати. А люде говорили, що мають бути тайніи правыборы.

Вѣдтакъ почали выпытувати свѣдка оборонцѣ. Д-ръ Могильницкій выказувавъ ему сучереніе въ збѣнаняхъ. Въ слѣдствѣ свѣдокъ відкликавъ, мовъ-бы вѣтъ мѣгъ бувъ познати и подати: хто и що робивъ тогдѣ въ ночи. Вѣднці д-ръ Могильницкій поставивъ внесене, щоби трибуналъ покликавъ на свѣдка слѣдчого судью Фабріого, бо свѣдокъ закидуе, що протоколъ не обнимае его збѣнанъ въ слѣдствѣ. — Свѣдокъ на пытаня оборонцѣвъ дававъ відповѣди взагалѣ выминаючи и дуже гнѣ-завъ ся...

Вѣдтакъ переслухано тернопольского ц. к. старосту радника Завадского. Вѣтъ збѣнавъ, що правыборы въ Березовицѣ великій вына-чивъ на 3-ого марта, а секретаръ Хлендовскій мавъ у ночи 28-ого лютого свѣдъ приватный интересъ до „когось“ въ домѣ Пилипа Підгайного.

Третій свѣдокъ Хлендовскій збѣнавъ, що выѣхавъ до Березовицѣ до Пилипа Підгайного за-дѣя приватного своего интересу до когось. Розправа не выкрыла, хто бувъ тымъ „хтось“, бо трибуналъ не допустивъ оборонцѣ поставити се пытане свѣдкови.

Рѣвно-жъ трибуналъ відмовивъ відзвана судѣ слѣдчого Фабріого на свѣдка.

Пополудни другого дня розправы [29-ого цвѣтня] тягло ся дальше выпытуване секретаря Хлендовского — зъ поминенемъ пытаня: до кого и въ якѣмъ интересѣ вѣтъ приѣхавъ до хаты незнакомого ему Пилипа Підгайного въ ночи 28-ого лютого? — Свѣдокъ збѣнавъ дальше, що коли вѣтъ бувъ у Підгайного, говорено о кандидатахъ на выборцівъ, але свѣдокъ не бравъ участы въ томъ розговорѣ, а сидѣвъ тамъ три години лише дѣлятого, що товариство ему сподобало ся...

Дальшій свѣдокъ Иванъ Підгайный збѣнавъ, що у Пилипа Підгайного була „забава“ и радилы о выборахъ. Побно въ ночи ударили дзвѣнъ. Комісаръ утѣкъ, выѣхавъ. Люде при-бѣгли зъ заступникомъ вѣтъ Иваномъ Кручовымъ. Михайло Підгайный кричавъ: „Коли роблять выборы, биймо!“ Вѣдтакъ люде отворили браму а Иванъ Сковронскій, вырвавъ у Пилипа Підгайного лѣхтаръ и крикнувъ „гурра хлопцѣ!“ Люде кинулись и кричали: „Давай намъ вѣтъ! давай грошѣ! палѣмъ!“ Ломали и кидали камѣнемъ.

Свѣдокъ Олександръ Чернявскій [Полякъ] збѣнавъ: Компания зъ 23 люда зъ комісаремъ забавляла ся у Пилипа Підгайного и радилы надъ правыборами. Около пѣвнocy ударили дзвѣнъ. Свѣдокъ порадивъ секретареву Хлендовскому чимъ скорше відвѣзати до Терно-поля. Браму зариглювали. Люде надѣшли за-разъ. Пилипъ Підгайный казавъ имъ, що нема выборовъ. Видѣвъ, якъ Иванъ Сковронскій кинувъ лампу подѣ ноги. Почувши крики, свѣдокъ утѣкъ.

Дальшій свѣдокъ Дмитро Стешинъ, начальникъ громады, збѣнавъ: Его завѣзавъ Штробель, щоби прийшовъ до Підгайного на наряду о правыборахъ. Заставъ тамъ комісари. Комісаръ пытавъ ся его, чи треба жандармѣвъ до правыборѣвъ. Учитель Копытъ пытавъ ся Семка Гладуна, чи дасть на него голосъ, а той сказавъ, що нѣ. Коли ударено въ дзвѣнъ, комісаръ поѣхавъ, лышаючи ему оголошене правыборѣвъ въ Березовицѣ на день 3 марта. Надѣшли люде, зъ улицъ рознѣсь ся крикъ. Свѣдокъ вышшовъ на подѣвъ и сказавъ, що нема выборовъ. Зробило ся троха тихо, а потому почато кидати камѣнемъ. Хто кидавъ, свѣдокъ не знае.

(Дальше буде.)

Наша Адміністрація просить Вл. Переплатниковъ — якъ найскорше надсы-лати передплату на II-гій чвертьрѣкъ а възглядно и вырѣвнати залеглости.

НОВИНКИ.

— За упокѣй нашего историка Миколы Костомарова відправлено — якъ що року — въ сегоднѣшній 12-тй роковины его смерти дня 7 (19) цвѣтня пахаджу въ Казанскѣмъ соборѣ въ Петербургѣ.

— Въ Радеховѣ — якъ намъ зъ-вѣдтамъ доносять — выпущено у Велику суботу на

волю множество арештованныхъ за выборы, а именно: зъ Холодова ажъ 29 селянъ; зъ Виткова дяка Василя Соболѣу, Івана Вареницю и Адама Сенецкого [Поляка]; вѣднці выпу-щено и литерата Бронима Луцка, который про-вадивъ въ Каменеччинѣ живу агітацію вы-борчу.

— Дня 28 с. м. устроили чешскіи товариства вѣденскій въ „чешскѣмъ домѣ“ вечерѣ для сла-вянскихъ посѣлъ. Явилы ся 91 посѣлъ. П. Герольдъ и Козловскій подносили симпатію мѣжъ Чехами а Поляками. Зъ Русинѣвъ про-мовляли о. Тянчквичъ и Барвѣнскій. О. Тя-нчквичъ сказавъ, що раны, якы болятъ Че-хѣвъ, е ще больше болѣучи у Русинѣвъ, але здержувъсь вѣдъ рекриминацій зъ огляду на присутность польскихъ посѣлъ. Стояловецъ Данелякъ сказавъ, що его партія все буде бо-ротись противъ привилѣевъ пануючого сторон-ництва польского.

— Запомогли для громадъ навѣщенихъ эле-ментарными нещастиями. Зъ сумы 800 зр., при-значеной соймамъ для потерпѣвшихъ въ на-слѣдокъ элементарныхъ нещастъ въ мину-шѣмъ роцѣ, выдѣлъ краевый признавъ запо-моги тымъ громадамъ, що подавали ся о нихъ до сойма. Такъ одержали суму 400 зр. грома-ды въ лѣвѣмъ повѣтъ: Береги горшій, Затварниця, Дверникъ, Хмѣль и Руске; въ бѣль-скѣмъ повѣтъ суму 240 зр. одержала громада Осѣкъ, що потерпѣла вѣдъ выливу рѣкы, а въ рѣшѣвскѣмъ повѣтъ суму 160 зр. дѣстала гро-мада Небылицѣ. По той самой причинѣ прави-тельство признало суму 4,000 зр. для населена въ повѣтахъ: ярославскѣмъ, грибовскѣмъ и новоторгскѣмъ, высказуючи однакъ при томъ надѣю, що и край зѣ свои стороны причинитъ ся відповѣднымъ даткомъ до згаданой запо-моговой акціи. Краевый выдѣлъ, не маючи призначеной соймамъ на ту цѣль дотаціи, не мѣгъ поки-що удѣлити нѣякихъ запомогъ тымъ повѣтамъ.

— Відзнанія за выкрыте у Львовѣ військо-вого шпѣгунства, въ наслѣдокъ чого увязне-но передъ кѣлькома мѣсяцами Бармана и Ва-ничка, одержали бурмістеръ мѣста Стрыя Людв. Геттінгеръ, кондукторъ державныхъ зе-лѣзницъ у Львовѣ Іос. Шитовскій и полицій-ный агентъ въ Стрыю Евд. Бриннеръ. Геттін-геръ одержавъ кавалерскій хрестъ ордеру Францъ-Іосифа, а Шитовскій и Бриннеръ сѣрѣб-ный хрестъ заслуги. Цѣлу справу шпѣгунства выкрывъ кондукторъ Шитовскій, а увязнене Бармана наступило на зелѣзничѣмъ двѣрци въ Стрыю.

— Реформа судовыхъ наложитостей. Нова цивильна процедура поведе за собою такожъ реформу судовыхъ наложитостей вѣдъ засу-дѣвъ, поданъ и т. п., оплачуемыхъ стемплями. Відповѣдный проектъ е вже выготовлений и буде відосланный невдовзі до палаты посѣлъ. Теперь обовязуе стемплевая тарифа, що похо-дитъ ще зъ 1850 року.

— Фабрикація селянскихъ „бунтовъ“. До-писуватель Газетъ-и Коломѣжск-он розповѣвъ одну исторію, що кидаетъ вельми характери-стичне освѣтлене на галицкій т. з. селянскій бунтъ. Вѣвторокъ, дня 20-го с. м. въ пере-вѣдъ черезъ Дебеславцѣ зустрівъ вѣтъ 8 го-сподарѣвъ зъ того села, сковавшихъ разомъ и веденыхъ грома жандармами. Довѣдавшись вѣдъ жандармѣвъ, що то „бунтовники“, вѣтъ заѣхавъ зъ дебеславскимъ бунтомъ и ставъ въ сѣлѣ розвѣдыватись. И розвѣдавъ ся. Въ Дебеславцяхъ вѣдъ дошлого вже часу е ве-е-могучимъ паномъ Самсонъ Айзенбергъ. Вѣтъ держитъ въ своихъ рукахъ керму громадской управы, переводитъ выборы, назначаетъ вѣтъ и радныхъ, переводитъ екезекуціи, правитъ сирѣтскими маетками (н. пр. спадщиною по бар. Гайдли), словомъ — Айзенбергъ е въ Дебе-славцяхъ деспотомъ. На доказъ его власти можна навести фактъ, що коли наслѣдникъ и природный сынъ бар. Гайдлы спровавъ безъ дозволу Айзенберга одѣтъ фльварокъ, Айзен-бергъ приневольвъ купца відрѣчи ся вѣдъ за-купна, при чѣмъ самъ зробивъ найлыпшій „шешетъ“. Подѣ такимъ паномъ и о „бунтъ“ не трудно. А причина того „бунтъ“ была та-ка: Айзенбергъ выарендувавъ разомъ зъ рад-нымъ Стеф. Семенчукомъ, батькомъ наслѣд-ника по бар. Гайдли, другій фльварокъ, що належавъ до масы по томъ же бар. Гайдли, и покориствувавшись случайностью, що покѣй-ный, бывши довголѣтнимъ вѣтѣмъ въ Дебе-славцяхъ, цукавъ свою худобу на громадске пасовиско, выарендувавъ разомъ съ фльвар-комъ и то пасовиско жидами зъ Испаса. Се-дяне, довѣдавшись о томъ запротестували пе-редъ вѣтѣмъ, але безуспѣшно; вѣтъ зависи-мый вѣдъ Айзенберга, а крукъ кружковъ ока не выколе. Коли селянамъ не помогли вѣтъ нѣ раднѣ, а Айзенбергъ велѣвъ посадити на толоцѣ вербы въ доказъ своихъ правъ влас-ности, селяне помогли собѣ сами. По богослу-женю дня 18-ого с. м. вышлы товною на па-совиско и повкидали Айзенберговъ вербы. Жандармы Шимоновичъ и Шиманскій бачили се, але не перешкаждали; не бачили, видко, въ томъ нѣякого проступку. Инакше дививъ ся на те Айзенбергъ. Вѣтъ заразъ казавъ зробити карне донесене о нападѣ селянъ на громадскій урядъ и о рѣзкихъ ексцесахъ, а вѣтъ потвердивъ то донесене громадскою пе-чаткою, почѣмъ самъ Айзенбергъ выбравъ ся въ Коломѣю. Шо вѣтъ тамъ робивъ, то тай-на; досѣтъ, що успѣхъ мавъ, бо вернувъ зъ жандармами, котры по короткихъ церемоніяхъ закували 8 господарѣвъ и погнали въ Коло-мѣю за „бунтъ“. Не досѣтъ того. Трѣкомфую-чий жидъ старавъ ся же наклонити мѣсцевой парохъ до зложеня ложного збѣнаня, що нѣ-бы-то селяне въ церквѣ зробили авантюру, хочъ самъ вѣтъ рѣкъ тому бупувавъ грома-ду противъ того-жъ парохъ за его проповѣди о твердости.

— Площа краевонъ выставки у Львовѣ зъ 1894 року буде відступлена невдовзі на мѣсе-цабы и гимнастики для дѣтей. Иніціативу въ той справѣ подавъ недавно основанный у

Львовѣ „Związek rodzicielski“. Забавы будуть відбувати ся тамъ черезъ цѣле лѣто. Въ звяз-ку зъ тою справою наступить значне розши-рене дѣтячихъ купелѣвъ на Вулицѣ.

— Ис. Стояловскій залишивъ намірену по-дорожъ до Риму тому, що жадало вѣдъ него безусловного занеханя публицистичной и вза-галѣ политичной дѣяльности. Лише подѣ тымъ услѣвемъ мавъ доступити прошеня. Доноситъ о томъ вѣденскій дописуватель Dziennik-a polsk-ого.

— Войсковой оркестры будуть грати у Льво-вѣ въ мѣсяци маю: 4-ого мая вѣ второкъ пе-редъ намістничѣмъ; 6-ого мая въ четверѣ передъ генеральною командою; 11 ого мая вѣ второкъ въ Стрыйскѣмъ парку; 13-ого мая въ четверѣ въ Бзутискѣмъ городѣ.

— Про складѣ новонъ палаты посѣлъ под-ае Parlamentarisches Jahrbuch д-ра Кольмера такы цѣкавы подробицѣ: На 425 посѣлъ е 203 новыхъ. Въ порѣвнаню зъ выборами зъ 1891 р. число нѣмецкихъ посѣлъ зросло зъ 177 на 205; чешскихъ зъ 76 на 85, Поляковъ зъ 58 на 71, Италіянцѣвъ зъ 16 на 19 Хор-ватѣвъ зъ 7 на 9, Русинѣвъ зъ 8 на 10, Ру-мунѣвъ зъ 4 на 6, Сербѣвъ зъ 1 на 2. Шо до звания відносины представляютъ ся такъ: Число заступничѣвъ промыслу и ремесла зросло въ новѣй палатѣ зъ 30 на 60, духов-ныхъ зъ 20 на 31, властителѣвъ землѣ и до-мѣвъ зъ 146 на 165; число учителей и про-фессорѣвъ змалѣло зъ 40 на 35, адвокатѣвъ и нотарѣвъ зъ 62 на 50, лѣкарѣвъ и аптека-рѣвъ зъ 13 на 11, техникѣвъ, механикѣвъ, бу-дѣвничихъ и инженерѣвъ зъ 12 на 8, урядни-кѣвъ зъ 31 на 29, писателѣвъ и журналистѣвъ зъ 14 на 9. Въ парламентаріѣмъ рѣчнику у-мѣщенъ и короткы житєписы посѣлъ. Надто поданный тамъ переглядъ соймавъ зъ ихъ посламы.

— Арѣбнѣ вѣсти. Школу спѣву отирае у Львовѣ 1-ого мая звѣстна оперова спѣвачка Ядвига Камільова. Школа буде помѣщена при ул. Подлевского ч. 9 въ партерѣ и буде обни-мати такожъ оперовый курсъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Друге руске товариство до-бровѣльною сторожѣю огневой „Со-кѣлъ“ заснувало ся заходами д. Григорія Грицака въ Повѣтъ, сѣлѣ повѣту горо-децкого. Уставъ товариства після взѣрца зла-дженого Володимирѣмъ Лавровскимъ, справ-никомъ товариства гимнастичного „Сокѣлъ“ у Львовѣ, выдрукованого въ календарѣ „Сокѣлъ“ на рокъ 1897-ый предложено ц. к. намістни-цтву, а подане підписали кромѣ оснудателя д. Грицака, ще пять громадянъ повѣтскихъ. Намѣстництво приняло уставъ до вѣдомости писемъ зъ дня 28-ого падолиста 1896 р. ч. 99258.

Першій загальнѣй зборы товариства від-були ся дня 5 (17) сѣчня с. р. въ домѣ ч. О-нуфрѣя Гавришчина въ присутности шѣстьохъ оснудателѣвъ и чотирохъ выписавшихъ ся въ члены товариства. Присутній выбрали одно-голосно головою зборѣвъ ч. Андрѣя Греня а писаремъ ч. Григорія Грицака. Писаръ від-читавъ и пояснивъ уставъ и въ краснѣрѣч-вой промовѣ подякувавъ зборанымъ за те, що помогли ввести товариство въ житѣ. Вѣд-такъ выбрано старшину товариства: на голову Андрѣя Греня — заступника вѣтъ, на при-водцю Григорія Грицака агента „Дѣйстра“, на учителя Казимира Бартка молодця, на справ-ника Онуфрѣя Гавришчина молодця, на скарбника Івана Пирога господаря, на госпо-даря Михайла Ланя господаря; — чѣтарами выбрано: Теодора Гавришчина до 1 відвѣду [лѣвѣцѣ], Кароля Греня до 2 відвѣду [до об-слуги сикавокъ], Николая Греня до 3 відвѣду [до доставы воды], Ясѣя Шарбута до 4 від-вѣду [порядкового]. Зборы именовали одно-голосно Андрѣя Греня членомъ почетнымъ за заслуги положеній при заснованю това-риства. Въ члены-оснудателѣ въписавъ ся Гри-горій Грицакъ а въ члены дѣйстнѣй 8 господа-рѣвъ. Въ справозданю выражено жалѣ, що зъ мѣсцевой интелігенціи нѣхто на зборахъ не явивъ ся.

Бажаючи новому товариству найкрасшого розвитку, кличемо до его членѣвъ покликѣмъ: „Вѣдрѣмъ ся!“

Послѣдній вѣсти.

Бѣлышѣ парламентарна, хотякъ запо-бѣгти обструкціи оппозиціи, постановила услу-пить меншости при выборѣ комисіи: 10 ма-натѣвъ при 24 членахъ, 14 при 36 а 20 при 48. Мимо того часть Нѣмцѣвъ [передѣвѣмъ націоналы] постановили вести обструкцію дальше.

Рѣвно-жъ мають они поставити въ палатѣ внесене о поставленѣ гр. Баденълю въ ставѣ обжалованя за розпорядженя языковъ.

Шенерѣвѣвъ збирають підписы на вне-сене, щоби правительство предложило радѣ державной акты смерти наслѣдника престола.

Зъ Вѣдны одержуемо телеграфичну вѣсть, що пос. Ярославъ на нинѣшнѣмъ засѣда-ню виѣвъ интєрпєляцію до министра Вель-зєрегаймѣ въ справѣ страшныхъ и адужитъ жандармеріи при выборахъ въ повѣтъ борѣвѣвскѣмъ.

До всіх Хвальних Видільов Читальн

„Просвіта“.

Головний Виділь Товариства „Просвіта“ у Львові ринув на своєму засіданні з дня 13 червня взяти всі Хвальні Виділь Читальн „Просвіта“, щоби найпобільше по день 15-ого мая с. р. предложили йому, по мысли §. 50 г) статута, письменне справозданнє з своєї діяльності в минульшом році, чого многи читальні виділь, мимо клькарзових уповнень, доси не зробили. Справозданнє ті мають мстити водповіди на питання: 1) Чи читальні мстити ся у власноті, чи в громадскоті, чи в наймленноті дом? — 2) Яке є число читальнот [и читальнот] та коли и під чим проводили и доглядом водбудують ся их еходини? — 3) Яким числом книжок розпоряджує читальні и які в ній є часописи? — 4) Чи водбудували ся в читальні поучаючі водчити, выклади або вечерниці, та кільки их водбуто в однім році? — 5) Кілько засідань водбудув читальні виділь и що хосенного урадив та зробив за-для що-раз гарнійшого розвою читальнот и читальнотх інституцій, як: крамниця, падалиця, позичковий каси и шпихльра? — 6) До якого майна дійшла вже читальна сама, а яким майном розпоряджають читальні інституції? — 7) Хто з членот виділь або хто з читальнотх внагалі заслужив ся найбільше окол хосенного розвою читальнот и их інституцій? — 8) Хто належав до читальнотх виділь в посліднім році? — 9) Хто може спиняв розвій читальнот и які усунуло перешкоди? — 10) Що належало бы зділати за-для успішного розвою дотичной читальнот „Просвіта“?

За Головний Виділь Товариства „Просвіта“.

У Львові дня 15 н. ст. червня 1898 р.
Юліян Романчук. Д-р Кост Лемків.

Выказ складаных жертвъ.

— На фондъ заповоговий товариства „Академічна Громада“ у Львові зложили ласкаво жертви вод 1-ого жовтня 1896 р. слідуючі Вп. Доброді: Н. Н. 50 кр., Н. Н. оцір 2 зр., о. Г. Латоровскій парохъ в Долнці 1 зр., о. Головацкій парохъ в Медичці 2 зр., п. Платон Карпинскій богословъ 1 зр., о. В. Лаврецькій парохъ в Сокалі 2 зр., п. М. Маричак инспекторъ податк. в Рівницях [?], п. Пилип Євнт 2 зр., п. Григорій и Юлія Врецови зб Львова 5 зр., п. Антон Хойнацкій управитель книгари Станислав 1 зр., + 1 зр., п. К. Кульчицкій судья в Самборі 2 зр., п. Василь Сас Яворскій радникъ в Бережанах 3 зр., п. В. Дудинскій радникъ в Березанях 1 зр., п. В. Струтинскій радникъ суду в Сараєві 57 зр., о. Т. Вилинкевич парохъ в Раківці 10 зр. 45 кр., п. А. Подляпшій зб Скватина 1 зр., п. А. Хойнацкій 1 зр. [по раз третій], п. А. Крижскій зб України 2 рубль, п. Вас. Цимбалъ зб України 1 рубль.

ЛЕДОВИЙ компаній знаменитъ по зр. 24, 36, 45 и 50. Машини американскій до робленя мороженого (з корбкою з боку) о поємности 1, 2, 3 літровъ по ал. 5-50, 6-50, 7-50 поручає ПЕТРО ХПОНТОВСКИЙ, торговля зблвана у Львові, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ кате-1595 дръ.)

Пошукує мѣсяця
пѣвецъ церковный, молодець лѣтъ 23, обученный в сѣвѣ и уставѣ церковномъ; до того обученный в пѣснѣхъ и всякомъ послушанъ господарекѣмъ. Ласкаве зголошенє до мене: *Михайло Волинскъ*, пѣвецъ церк. в Мерицахъ почта Куликѣвъ. 149 3-3

Василь А. Собола
пѣвецъ управитель хоръ в Витковѣ новомъ, безженний, 23-лѣтний, шукає посади на селѣ; може такожъ занятъ ся шаркою громадскою. Зголошенє на адресу: Вас. А. Собола, пѣвецъ церк. в Витковѣ по-151 вѣмъ почта в мѣсці. 3-3

М. Т.
Старша женщина глядає мѣсяця до заряду и всякого занятя при господарствѣ на селѣ. Ласкавий зголошенє у пана Кузачекого в Пустомитахъ п. Наварія. 153 3-3

Позолочує и посрѣблює всякі металеві предмети церковный и салонові **РОБОТНІА БРОНЗОВНИЧА**
В. СКУРЖИЛЪ
Львовъ, ул. Галицка 15.
Такожъ виконує роботи нові зб срібла, бронзу, хімічного срібла и металівъ дешево и густовно 126 4-4

ТУТКИ цигаретові 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Магуркевич, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

бель, п. Любимъ Чирнянскій 50 кр., д-р Сев. Даниловичъ зб Косова 5 зр., тов. Кароль Чайковскій студ. правъ 4 зр., проф. Іларій Огоновскій 3 зр., тов. В. Гусевичъ водъ групи ради-кальной в Кракові 2 зр. 50 кр., п. А. Хойнацкій 1 зр. [по раз четвертій], п. Володимиръ Левицкій ц. к. нотаръ в Винникахъ 2 зр., о. Володим. Ганицкій парохъ в Новошинахъ 1 зр., п. Н. Н. професоръ гімн. 1 зр., тов. Євентъ Стрийскій студ. правъ 2 зр. — Всѣмъ тѣмъ Вп. панама добродіямъ виділь товариства складає на сѣмъ мѣсці сердечне спаси Богъ и подає до публичной вѣдомости, що фондъ сей зрѣб до суми [?]. — За Виділь товариства „Академічна Громада“ *Ізидоръ Голубовичъ* голова. *Гриць Гарматій* касиръ.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдѣнь 30 червня. Дня 17 мая водбуде ся на честь д-ра Люегера похѣдъ зб смоло-скинами и серенада.

Въ министерствѣ торговлѣ раджено вчера надъ заведенемъ недѣльного спочинку на зельзницяхъ. Заступники приватныхъ зельзницъ заявили, що недѣльный спочинокъ буде можна завести лише поепенно водъ 1 мая 1898, и то лише в тѣхъ мѣсцяхъ, коли товаровый рухъ є слабый.

Петербургъ 30 червня. Министры справъ заграничныхъ гр. Муравѣвъ и гр. Голуховскій выдали до російскихъ и австрійскихъ посольствъ в Бѣлградѣ, Софіи, Букарештѣ и Цетиніи ноту такого змісту, що цесаръ Францъ Іосифъ и царъ Николай при нагодѣ обмѣны своихъ гадѣокъ могли зб водовольнотмъ ствердѣти похвальне поведенє дотичныхъ правительствъ при тепершній греко-турецкій войнѣ. Таке поведенє балканскихъ державъ тѣмъ болѣе згоджує ся зб намірами обохъ монархѣвъ, що они оба постановили вытравляти непохитно при засадѣ загального мира и удержаню тепершнього порядку рѣчей.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктовъ.

28 н. ст. червня 1897.

Львовъ: Пшеница 7-50 до 7-75 жито 5-25 до 5-50, ячмѣнь броварный 5-50 до 6-—, ячмѣнь пашинный 4-75 до 5-—, овесъ 5-75 до 6-—, рѣпакъ 11-— до 12-—, горохъ 5-— до 8-—, вика 4-50 до 4-75, насѣне льняне — до —, насѣне коношне — до —, бѣбѣ — до —, коношина червона 25-— до 40-—, коношина бѣла 30-— до 40-—, коношина шведка 50-— до 65-—, тютюнка — до —, анижъ — до —, кукуруза стара 5-— до 5-31, кукуруза нова 5-— до 5-31, хмѣль — до —, за 100 кѣль у Львовѣ, оковита за 10 000 літровъ — до — зр.

Великій складъ (транзитовый)

ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ

зб островѣвъ: Лиссы, Лессины, Браццы, Курцолъ и Истрия

спѣлки: D. Niec, Francisvic и Pavicic въ Кракові, Ринокъ гол. 25

поручає свои безвзглядный и выключой

НАТУРАЛЬНІІ ВИНА

бѣлий и червоний

дуже доброй якості и по дѣйстви низкихъ цѣнахъ.

За натуральнотъ и правдивотъ винъ дає ся гарантія.

Цѣнникъ изъ жадає francs.

Высылка на провинцію в бочкахъ або фляшка-ми в скринкахъ loco дворецъ Краковъ. 103 13-20

Стоваришенє парового мореплавання

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа Азія
Повн.-Америка Полуостр.-Америка
Австралія Африка

Перевѣзъ пассажирѣвъ и товаровъ по возможно низкихъ, безконкуренційныхъ цѣнахъ, спеціально до Бразиліи, Аргентини, Перу, Чили, Сполученныхъ Державъ повн. Америки, Канады, Австраліи.

Выдаванє зельзничныхъ билетѣвъ на зельзницѣ повн. Сполученныхъ Державъ.

Близкии информаций на оствѣ мовиъ удѣляє выключно генералны агентура. 87 13-50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genova.

На дослане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стация Золотѣвъ, отворяє ся 1 мая 1897. — Заведенє отворенє цѣлый рокъ. Близкихъ вѣдомостей удѣ-11-14
ляє ЗАРЯДЪ.

ЛИЦЕ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трыбу-нальска ч. 12 домъ власный, можна достати щоденно вже о годинѣ 8-ой рано горячій снѣданъ.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зб капустою 15 кр.
Сѣканий легки 12 „
Фляжки 12 „
Нѣжка телача зб хрѣномъ 10 „
Ковбаска зб хрѣномъ 5 „
Каваръ 15 „
Обѣдъ вѣ абонаментъ 40 „
Всякі напитки вѣ найлѣпшихъ родахъ по най-умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походятъ зб мови реставраціи, даю водбѣраючихъ марки. — Найлѣпшии вино по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши водъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, вѣ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

37 высокими поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Змѣна лѣкалаю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

подъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового лѣкалаю

при п. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшій лѣхъ вѣ великомъ выборѣ окуларъ, цѣпиръ, лѣзернетъ, барометры, термометры — Направы най-скорѣе и найдешевше. — Устрои-электрическихъ двѣлокѣвъ. Замокленія зб провинціи водворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовъ, площадь Галицка ч. 1.

Академикъ

глядитъ лекціи на селѣ або в місті від 1-ого мая. По близкіи вѣдомости писати до Н. Б. Гор-родниця п. в місці. 150

БОТАНИКА

на вышнѣи класѣи шкіл середнихъ. Пѣла учебника Д-ра О. Роста-финского. Зладивъ Иванъ Верх-ратекій. Вид. р. 1896. Цѣна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛОГІЯ

на вышнѣи класѣи шкіл середнихъ. Написавъ Иванъ Ве-хратекій. Вид. р. 1895. Цѣна 1 зол. 30 цент. в. а. Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ зб рускою ботаникою терминологіи и номенклатуры. Зладивъ Иванъ Верхратекій. Вид. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а. Выдаваня тіи мож дістати в книгариі Станиславскіи и аб у автора. Хто замовляє у автора що найменше пять примірниківъ Ботаники (—6 зол.), або пять примірниківъ Зоологіи (—6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згаданіи три виданія (Ботанику, Зоологию и Списъ — 2 зол. 80 цент.) тому высилає ся жада-нии книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чімъ порто оплачує авторъ.

На подарунки!

В КАНЦЕЛЯРІИ

Руского Товариства Педагогичного

при улиці Академічній ч. 8.

можно купити слідуючі виданія:

и образной виданя.

Звѣринецъ 10 кр.
Гостинецъ 10 „
Забавки 10 „
Меняжерія 40 „
Робинзон 20 „
Квиточка 20 „
Виночокъ 20 „
Кобзаръ Тараса Шевченка 20 „
Франко: Діє Микита, 2-ге цілкомъ перер. вид. 50 „
Мирон: Пригоди Дон Кихота 40 „
Наші звѣрята 40 „
Діточі вигадки ч. I. 30 „
„ ч. II. 30 „
Забавки для дітій 40 „
Мала менажерія 35 „
Велика менажерія 40 „
Нашимъ дітямъ ч. I. 40 „
„ ч. II. 40 „

2) Виданя без образків.

Читанка ч. I. II. III. IV. в опр. 20 кр. без опр. 10 „
Китиця желанъ, 2-ге розширене виданє 20 „
Ів. Франко: Абу Каземові капці 20 „
Учитель на рр. 1890—1896 2 зр.
Дзвінокъ на рр. 1892—1896 3 зр.
Ів. Левицкій: Понадъ Різдвяніи сценки 10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяра 20 „
Відъ Бескида до Андів 10 „
О. Никанковскій: Батько і мати, двоспівъ для дітій з фортепиано 10 „
Леонидъ Глібона: Байки 5 „
В. Чайченка: Олесь; Байки; Комаръ; Два оповѣданія, по 5 „
В. Чайченка: Дума про княжину Кобзаря 5 „
Дніпрова Чайка: Кавка про сонце та его сина; Писанка по 5 „
М. Лисенко: Тече вода з підъ явора. Двоспівъ з фортепиано 10 „
Мана етнографіка України-Руси 20 „
Гордиенка: Картагенці і Римляни 20 „
Юлій Верне: Подорожъ довола земли 60 „
Варановскій: Приписки до ієнітѣвъ 20 „
Молитвенникъ народний, в полатнои оправлен. 10 „
Д-р. Л. Кельнер: Коротка історія педагогіи 60 „
Василь В-р: Джонатанъ Свіетъ. Подорожъ Гу-лівера до краю великанівъ 25 „
Останъ Макарушка: Короткий оглядъ руско-українского письменства 15 „
Всякі замовленія высилають ся скоро і точно.

Александръ Царевичъ

артистъ-маляръ

(зб Кобидоволокахъ п. Янѣвъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтній практицѣ вѣ краю и за границею приймає водъ кѣлькихъ лѣтъ вѣсь вѣ обсягъ церковной штуки входячи працѣ, а именно: малює церковныи образы до иконостаѣвъ и престолѣвъ; приймає рѣзбарскіи работы посли власныхъ планѣвъ у вѣсхъ жаданыхъ стилѣхъ, вразѣ зб позволенемъ; малює стѣны церквей и т. п. Кромѣ того выготовляє портреты зб фотографіи и зб натуры. Поднимаючи ся вѣсхъ работѣ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣтѣйше, вѣ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвалныи письма, має водъ повну надѣю, що Вѣщ. Духовенство затамать собѣ ласкаво его адресу. 36 114 ?

Знає водъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. раѣнерія спир-туса, заосмотрена найлѣпшихъ приладами ректификаційными найновѣйшомъ сѣмѣи, фабрика руку, лѣзерѣвъ и онту

Юлія Миколаина Насѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручає старій польскій силый горѣвки, дуже добрій розсолѣи, лѣсеры, румы правдивыи зб Ямайки, якъ такожъ найлѣпшомъ якості краєвий спеціалъ якъ: Народѣвка, Dziennik, Szaszlik, Карпатѣвка, „Діабель“, Помаранчева не солодженая, Ратаѣи, Деревѣвка и т. п. горѣвки упривѣлеванъ и одинокѣ правдивыи если зб нашомъ фабрикѣи спровадженъ.

Одинокѣ жерело вѣ краю для пн. антикарѣвъ до побя-раня алкоголью абсолют. и найчистѣйшого спиртуса, до цѣ-лей лѣчинныхъ вольного водъ податку и вѣже оподаткованого.

Правдивый спиртусъ оптовий найсильнѣйшій, здоровлю не шкодний, бо не выроблюванъ зб есенціи оптовѣи. Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9, и улица Га-лицка ч. 1. 4912 330-?

Розкладъ їзди поїздівъ зельзничныхъ

пѣсля часу середно-европейского [пѣзнійшого о 36 минутъ відъ часу львівского].

Поїздъ	година	Приходить до Львова з	Поїздъ	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспѣш.	6.10	Черновець и Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадомом
„	8.15	Сокаля і Ярослав на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзца в получ. з Сокалем і Я-рославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного в получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспѣш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець и Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного в пол. з Хи-ровом і Станиславовом	поспѣш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець и Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспѣш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хи-ровом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзца в получ. з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Скольго
Ніч			Ніч		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослав на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадомом	мішаний	7.22	Стрия і Лавочного
поспѣш.	8.45	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Сучави і Черновець	„	10.15	Черновець и Сучави
поспѣш.	9.55	Підволочиск і Бродів	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Лавочного і Стрия в получ. з Хи-ровом і Станиславовом	поспѣш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Роз-вадомом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хи-ровом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадомом і Новим Санчем
„	12.10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспѣш.	5.10		поспѣш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пѣра нічна числитъ ся від 6 години вечером до 5 години 59 минутъ рано.

7

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Папѣръ зб фабр. Черлянскою.

Зб друкарнѣи Институту Станиславскіи, подъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Выдавецъ и одѣвчальныи редакторъ: Иванъ Белѣй.

Виходить у Львові щодня (крімъ недѣль і релігійнихъ святъ) о 6-й годині по полудні. Літературний додатокъ „Вибірочка найкращихъ новелъ“ виходить во второкъ, а во второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату і писематъ приймають: у Львові Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — въ Ярославі Л. Крижановскій; — у Відні: М. Дукес, І. Селлерстатте; F. A. Richter, Nibelengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбургъ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ належить за писематъ платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ въ Австрій: за границею: на цілий рікъ . . . 18 зр. на цілий рікъ . . . 24 зр. на півъ року . . . 9 зр. на півъ року . . . 12 зр. у Львові: на цілий рікъ . . . 16 зр. на півъ року . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр. Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вольні вѣдъ порта. Поодинокі числѣ коштують 8 кр. а в. Оголошеня звычайно приймають ся по цѣнѣ 10 зр. вѣдъ одної строчки иностранною або якъ місяць 25 зр. рубриці „Надбавка“ по 25 кр. а в. Подяки і інші доносеня приватні члени ся по 15 кр. вѣдъ строчки.

Справа українського театру въ Росіи на з'їзді театральномъ въ Москві.

Въ марті сего року відбувся у Москві з'їздъ театральний. На тѣмъ з'їзді обговорювали ся всякі питання що-до поліпшеня театру въ Росіи. Засѣданя III-ого видѣлу з'їзду дня 15 (27) марта було присвячене справѣ українського театру і его становища въ Росіи. Въ сѣй справѣ прочитані були „доклади“ [реферати]: 1) Черниговської управи мѣскої, 2) Черниговської інтелігенції, 3) писателя і підприємця театрального М. П. Старицького, 4) драматичного писателя І. К. Карпенка-Карого та А. К. Саксаганського, 5) І. Л. Шрага. Вѣсь они вказували на тяжкі умови, середъ якихъ змушений існувати український театр і драматична поезія.

М. П. Старицького зустріли на катедрѣ з'їзду жвавыми оплесками. Вѣсь у своїхъ рефератѣ казавъ, що українська сцена є переважно людова, стрічає сповнуче у всѣхъ верствахъ нашої громади, але зазнає багато утисківъ. По закону „не можна устроювати спеціально-малоруськихъ театрѣвъ“. Але „циркулярами“ приказано, що се треба розуміти такъ, нбѣ не може бути спеціально-малоруськихъ виставъ театральнихъ і для того треба виставляти разомъ, въ одинъ вечеръ, українську пѣсу поручъ зъ російською. Вѣсь року 1889 заборонено виставляти пѣси зъ інтелігентного життя, навѣть зъ мѣщанського, а лише зъ сѣльського. Далѣ стали зовсѣмъ заборонити пѣси історичні, історично-побутові і переробки зъ чужихъ літературъ. Въ наслідокъ утисківъ тихъ українська сцена обмежує ся самими „Коханнями“...

Рефератъ І. Л. Шрага бувъ прочитаний секретаремъ з'їзду А. М. Кремльовимъ. Шрагъ пише, що народний театръ въ Полуденній Росіи може бути тільки українськимъ, бо лише въ нѣмъ люде почують свою рідну мову. Успѣхъ українськихъ спектаклівъ показує, що саме такого театру тамъ треба. Усѣ писаня для сцени въ Росіи підлягають театральній цензурѣ; але для українськихъ пѣсѣ існують же особливѣ утиски. Забороняють ся пѣси історичні і зъ життя інтелігенції; окрімъ того безумовно заборонені переклади пѣсѣ українською мовою зъ іншихъ мовъ. Драми Шекспіра, Шілера, Мюллера та інші, дозволені для сцени російською, заборонені для укра-

їнською. У реєстрѣ пѣсѣ дозволеніхъ [окремною цензурою] для виставъ людськихъ не поміщена нѣ одна пѣса українська. Спектакль українськихъ товариствъ на Україні дозволяють ся лише урядомъ крайовимъ: генерал-губернаторомъ або губернаторомъ, коли тимчасомъ дозволять на вистави російській дає поліція. Щобъ скасувати всѣ ті утиски, треба просити урядъ державний, щобъ: 1) українські пѣси підлягали цензурѣ на однаковихъ умовахъ зъ російськими; 2) щобъ дозволено видавати і виставляти пѣси історичні зъ життя інтелігенції, такожъ перекладені зъ іншихъ мовъ; 3) щобъ українські пѣси записані були въ реєстрѣ пѣсѣ дозволеніхъ для виставъ людськихъ; 4) щобъ український спектакль дозволяли ся на однаковихъ умовахъ зъ російськими.

Отсе найважливіші зъ рефератівъ въ справѣ українського театру.

Загальні збори з'їзду прийняли ось-такі постанови вироблені III. видѣломъ:

1. Щобъ українська література драматична підлягала цензурѣ на однаковихъ умовахъ зъ російською [се-бѣ-то, щобъ дозволяли ся пѣси історичні, перекладені зъ другихъ мовъ і т. д.].

2. Щобъ театральні вистави українскі підлягали урядовому доглядові на умовахъ однаковихъ зъ виставами російськими.

3. Щобъ українскі пѣси заведені були у реєстрѣ пѣсѣ дозволеніхъ для виставъ людськихъ [„народнихъ“].

Сѣ постанови, въ формѣ мотивованого „ходатайства“, будуть вѣдані на увагу вишшому уряду.

Зваживши, що з'їздъ драматичнихъ артистівъ зъ цілої Росіи у Москві бувъ незвичайно багатолюдний, бо числивъ тисячъ участниківъ, і звернувши на себе увагу широкихъ кругівъ суспільности держави російської, — можна мати надѣю, що ухвалені з'їздомъ резолюції въ справѣ театру українського въ Росіи вийдуть тому театрові на пожитокъ — допоможуть увільнити український театръ зъ тихъ винятковихъ путъ, які спинають нормальний его розвитокъ. Чимъ скорше се стане ся, тимъ лучше для правительства російського, — бо що симпатія загалу по сторонѣ спутаного українського театру, о сѣмъ свѣдчать вже самі резолюції ухвалені з'їздомъ московськимъ.

Война грецько-турецька.

Вже оногди доношено, що Турки заняли Лярісу, Трікалію, Заркоє і Волю, а Греки завернули ся до Фарзало, де поволі стягають ся і на ново організують ся. Тимчасомъ зъ новішихъ вѣстей виходить, що ті донесеня були въ часті передчасні; бо про занятє Трікалі з'являють теперъ на ново, а про Волю доносять сегодня, що вѣдѣшла туди одна бригада турецької пѣхоты і одна дивізія кінноты і Турки леда хвилю надѣють ся заняти Волю. Отже видно, що Воля ще не занята. Турецьке войско посуває ся до Фарзало, але рѣшачочою битвѣ надѣє ся ажъ коло Домоку (Тавмако, Думки), мѣста положеного о якихъ 4 милѣ на полудневый захѣдъ вѣдъ Фарзало. Позавчера вечеромъ вѣдъ 6-ої години була ся бригада полковника Смоленського зъ турецькою передною сторожою коло Айвалъ, що лежить о якій півтора милѣ на північний захѣдъ вѣдъ Фарзало при шляху залізничній зъ Воля черезъ Велестіно на захѣдъ ажъ до Трікалі і Калабаки. Про конецъ той битви нема ще вѣсти. Въ разѣ побѣды Турківъ мавъ полковникъ Смоленскій звернути ся до Домока. Зъ Атенъ доносять, що вѣчера грецьке войско побѣдило Турківъ підъ Велестіномъ. Мѣсто се лежить ще вище на північний захѣдъ вѣдъ Айвалъ, майже на половинѣ шляху зъ Воля до Айвалъ. Ескадра грецькихъ панцирниківъ прибула до Воля.

Зъ Епіру нема вѣстей. Зъ Атенъ доносять, що тамъ ходять слухи; мовъ то вѣчера зведено битву підъ Пентепіадією, але не знати, зъ якимъ успѣхомъ. Зъ Царгороду зновъ прийшла вѣчера вѣсть, що Османъ паша мабуть иде на чолѣ 30-тисячного войска до Яніны.

Нове міністерство грецьке уконститувало ся. Президію і теку маринарку обнявъ Раліс, внутрішні справи Теотокіс, заграничні Кулюдіс, просвіту Евтакіас, судництво Тріантафілас, скарбъ Сімонулос, войну полковникъ Цамадос. Рада міністрівъ ухвалила, щобъ Цамадос і Теотокіс поїхали до Фарзало.

Начальство надъ армією остало ся таки въ рукахъ наслідника престолу. Лише въ першій хвилі пригнобленихъ вѣстей зъ боєвища заворушили ся Атенѣ і домагали ся

вѣдѣликаня королевича і цѣлого генерального штабу.

Нѣмецькій корабель военный „Цесарева Августа“, що стоявъ підъ Кретою, доставъ приказъ удати ся до атенської пристані Фалерону. Wiener Tagblatt довідкує ся, що приказъ той не значить, мовъ бы Нѣмеччина мала залишити близько Креты, а свѣдчить лише о труднѣмъ положеню королевської родины, бо корабель выслано на крайній випадокъ для ея охорони.

Після найновішихъ вѣстей зъ Царгороду мали грецькій міністеръ заграничнихъ справъ і амбасадоръ французькій, англійскій та російскій звертати ся до Порты зъ просьбою о тимчасовій розѣмѣ; але Порта мала відказати тѣй просьбѣ, а султанъ мавъ заявити, що доти не уступитъ, поки Греки не уступлять зъ Креты. А зновъ зъ Відня доносять, що всѣ правительства заявили, що не скорѣйше приступлять до інтервенції, поки Греція сама о те не попросить. Першимъ услѣвомъ інтервенції було бы, щобъ Греція відкликала корабль і войско зъ Креты.

Опозиційний Budapesti Hirlap пише: „Въ тоаствахъ петербургськихъ бачимо заповідь дуже довгого мира. Нѣжна увага, яку звернено такожъ на насъ, виставляючи багато угорськихъ хоругвъ, не може нѣчого иншого означати, якъ що Росія хоче затанити вѣсь гѣркій спогади, получені зъ катастрофою підъ Вілятошемъ. Коли теперъ Росія явно узнає угорську державу, коли царъ приносить даръ нашому народові, то є се доказомъ, що Росія въ новѣмъ союзѣ прикладає вагу такожъ до Угорщини і бажає повного помиреня зъ нею. Се такъ само розумно якъ і для насъ лестно, і ми зъ щирою подякою приймаємо вѣжливість російську.“

Справи парламентарій.

Зъ вѣчерашного [въ п'ятницю] засѣданя палаты посѣдовъ треба насампередъ піднести інтерпеляцію д-ра Ярославича до міністра оборони крайової гр. Вельзерега імба въ справѣ страшихъ надужитъ жандармівъ при выборахъ въ повѣтѣ борщевскѣмъ. Інтерпеляція мѣститъ въ собі багатий матеріалъ фактичний, котрого міністеръ не може злегковажити, а мусить зарядити слѣдство.

Саломея Крушельницка.

[Въ послѣднѣмъ (8-мѣ) числѣ „Зорі“ зъ 15 (27) цвѣтня знаходимо портретъ славно звѣстної нашої артистки-співачки панни Саломея Крушельницкой, а до портрету додала Редакція і ея житєписъ. За дозволѣмъ Редакції „Зорі“ передаємо сю житєписъ панни Крушельницкой въ повній основѣ нашимъ Вп Читателямъ.]

Імя нашої землячки-артистки прославилось уже далеко по-за границями нашого краю, а у насъ такъ симпатично знане въ найширшихъ кругахъ руськихъ, що надѣмо ся заслужити собі на подяку читачівъ „Зорі“, подаючи отсе ея портретъ і бодай деякі короткі звѣстки про ея житє і дотеперішну артистичну дѣяльність.

Саломея є донькою о. Амвросія, пароха въ Бѣлѣй тернопільського повѣту, і Теодоры зъ Савчинськихъ. Вже въ дитинствѣ оказувала незвичайну способність до музики і ще дома разомъ зъ наукою фортепьяну побирала науку потного співу. Опісля въ р. 1882—1883 брала участь въ хорѣ Руської Бесѣды въ Тернополі, співавши альтовимъ голосомъ. Коли въ р. 1884 і 1885 заведено въ Бѣлѣй селянський хоръ, Саломея живо інтересувалась нимъ і неразъ управляла хоромъ въ церквѣ. Въ тѣмъ часѣ було въ Тернополі Товариство Przejscioł muzyki підъ управою знаменитого музиканта Вшелячинського, котрий опісля бувъ професоромъ въ львівській консерваторіи музичній і торківъ померъ на тѣмъ становищі. До того товариства належала і Саломея. Въ рр. 1892—1893 була ученицею львівської консерваторії і побирала науку гри на фортепьян у проф. Вшелячинського, солового співу у проф. Высоцького, а гармонію у проф. Сол-

тиса. По двохъ рокахъ науки дістала абсолютну зб срібнимъ медалемъ і дипломъ зъ вѣдзначенямъ. Въ тѣмъ часѣ брала визначну участь въ концертахъ львівського Товариства музичного, мѣжъ иншимъ такожъ въ ораторіи Гендлія Messias, виведеній у великій четверть 1892 р. въ львівськѣмъ театрѣ. Въ живій ще паматі львівськихъ Русинівъ остають тогдѣшні выступи п. Крушельницкой въ концертахъ „Львівського Бояна“, въ котрихъ визначала ся своїми сопрановими солами. Злишно додавати, що перебуваючи у Львові належала до дѣйствнихъ членівъ „Бояна“.

Въ маю 1893. р. выступила п. Крушельницка въ-перше на сценѣ. Її дебютъ у львівськѣмъ польськѣмъ театрѣ въ Фаворитѣ Доніцетого і въ Кавалеріи Масканього увѣнчавъ ся гарнимъ успѣхомъ. Въ осени того-жъ року поїхала для дальшого образованя до Медіолану, де учила ся співу у звѣстної учительки Фаветі Кресціової, а гри і міміки у проф. Контіого. Въ маю 1894 р. въ часѣ львівської вистави, заагтажувала ея дирекція львівського театру Скарбковського на примадонну до оперъ: Фаветъ, Аїда, Трубадуръ, Африканка, Балъ масковий, Галька, Страшний двѣр, Кавалерія. Въ осени того-жъ року вернула п. Крушельницка до Медіолану на дальшу науку, а въ сѣчни 1895 являє ся зновъ у Львові въ Пучинього Manon Lescant і иншихъ.

На весну 1895 р. поїхала до Відня, де зъ проф. Генсбахеромъ студіювала оперы Вагнера: Lohengrin, Tannhäuser. Зъ-вѣдти на зазвѣвъ дирекції краківського театру удалась до Кракова і зъ великимъ успѣхомъ выступала тамъ въ операхъ: Жидовка, Трубадуръ, Балъ масковий, Lohengrin і н. Опісля зновъ поїхала до Медіолану, а вѣдтамъ дістала за-

звѣвъ на сезонъ зимовый 1896 до Кремонь, де своїми выступлениями въ Manon Lescant, въ Гутенотяхъ і иншихъ зыскала собі незвичайне признанє такъ у публики якъ і въ дневникахъ. Опісля вѣзвано ея до Задару, а при нагодѣ посвяченя памятникя італійському поетови Томасекови до Себеніка. І тутъ і тамъ викликала наша артистка палке одушевленє і засідала въ широкихъ кругахъ італійськихъ літератівъ і визначныхъ людей.

Въ лѣтѣ 1896 являлась наша землячка зновъ въ Кракові, де мѣжъ иншимъ въ оперѣ Желеньского Gorlana зъ незвичайнимъ успѣхомъ співала партію Аліны. Въ осени того-жъ року співала въ Трієстѣ въ театрѣ Fenice въ оперѣ Вердіого „La forza del destino“ і виявлялась зб своєю трудною задачѣ такъ свѣтло, що наслідкомъ того дістала зазвѣвъ на примадонну до городского театру въ Одесѣ, де вѣдѣ 21. надолілетя 1896 до 8. марта 1897 співала 35 разівъ. Крімъ того выступала въ одеськихъ концертахъ на добродійній цѣлі і своїмъ чудовимъ співомъ українськихъ пѣсѣнь найбільше причиняла ся до успѣху тихъ концертівъ.

Зъ Одеси прибула наша артистка до Львова нарештѣ, щобъ взяти участь — мимоходомъ кажучи, не по разѣ першій — въ концертѣ, улагоджуванѣмъ рускими народними товариствами въ роковини смерті Т. Шевченка. За те руска громада, зібрана на концертъ дня 17-го марта въ великій сали Народного Дому, сердечно витала, любу землячку і немовкачними оплесками нагороджувала ея чудовий співъ.

Теперъ п. Крушельницка пробуває зновъ въ Медіоланѣ, вѣддаючись пильно дальшимъ наукамъ, а незадовго мабуть буде выступати

въ Флоренції въ оперѣ Отелло; опісля поїде до Варшави, вѣдки має вже зазвѣвъ на выступи.

Сего року обходять въ Бергамѣ сотні роковини уродинъ Росіного, а наша землячка призначена до виступу въ оперѣ, що буде виставлена зъ нагоди того свята. Ми напередъ щиро тїшимо ся, що зъ сѣн задачъ виявляє ся славно, бо по ея дотеперішнихъ успѣхахъ можемо бути того певні.

За далеко зайшли бы ми, коли бы хотѣли повтаряти вѣсь похвалы, які збирала наша землячка по дневникахъ, особливо італійськихъ і одеськихъ. Скажемо тільки коротко, що всюди, де лише выступала доси — въ Кракові, въ Кремонѣ, Задарѣ, Трієстѣ, въ Одесѣ — витано і величано ея такъ, що щиро радуватись може тымъ руске серце. Въ Задарѣ вийшло, якъ то кажуть, цѣле мѣсто на берегъ моря, щобъ попрощатись зъ нею, коли вѣдтамъ вѣдѣздила; такъ само въ Себеніку. Епископъ зъ Задару, що їхавъ разомъ зъ нею на кораблі до Анконы, сердечно благословивъ ея на дальшу дорогу артистичну. А вже-жъ може нѣгде не витано і не прощено ея такъ сердечно і одушевлено, якъ въ Одесѣ. Дня 3 марта с. р. давано на бенефісъ нашої артистки оперу Отелло, въ котрій она грала ролю Дездемони. Оваціямъ, які виправляла їй зібрана публика, не було кінця. При тѣмъ дістала артистка хороши подарунки: срібну корону зъ написомъ „Талановитій артистцѣ“, чудову бранзолету зъ написомъ „Славний артистцѣ вѣдъ земляківъ“, срібний гравований сервісъ столовий, альбомъ зъ написомъ „Ідеальній Дездемонѣ“, — не згадуючи про цвѣты, букеты і т. п. На прощанє провели нашу землячку на дворець залізничній і наші земляки Укра-

Достойні
пань!

Пробуйте тільки разъ випрасувати „Ба-
жанта“ крохмаломъ брилянтовимъ до на-
тира, а переконаєтесь, що вінъ о много
практичніший і лучшій вѣдъ иншого.
Отже жадайте тільки:

„БАЖАНТА“

крохмаль
брилянтовый

вѣдзначений великимъ медалемъ ерѣ-
лымъ въ роцѣ 1894.
Набути можна у всѣхъ торго-
вляхъ кориняжъ.
106 10—50

Сторонництва нѣмецкй поступове и лю-
дове поставили внесеня, щобы поставити
въ станѣ обжалованя графа Баден-
скаго и другихъ министровъ, котры
подписали розпорядженя языковы для Чехин
и Моравы.

Відтак веда ся дискусія надъ наглымъ внесенемъ соціалістівъ въ справѣ розв'язаня зв'язку товариствъ персоналу зельзничного. Въ дискусіи забирали слово: насампередъ соціалістъ Феркаффъ, відтакъ гр. Вадені [кажучи, що розв'язане наступило за-для проявівъ некористнихъ для зельзничної служби], дальше промовляли инші послы, а особливо замѣтна була сварка мѣжъ соціалістами а антисемітами. Вкінци внесенє гласности відкинено 179 голосами противъ 134.

П. Шенереръ поставивъ внесене: вѣзати правительство, щобы заборонило осѣдати чужимъ жидамъ въ Австрію, — а такожъ интєрпеляцію до правительства, чи се правда, що оно дуامة подобнѣ розпорядження, якъ для Чехіи и Моравы, выдати такожъ для иншихъ краєвъ [Стирія, Каринтія Кранны].

Процесъ березовицкій.

Тернополь дня 30 н. ст. цвѣтня.

Радникъ Рожанковскій — якъ я вже до-
носивъ — не прибувъ дня 28 с. м. до Терно-
поля на розправу березовицку зъ тої причини,
що рѣвночасно мавъ оборону въ рѣвно-жъ по-
выборчѣмъ процесѣ въ Золочевѣ. Здавало ся,
що зможе прибути бодай 29-ого, але не мѣгъ.
Отже всѣхъ 21 обжалованихъ зъ Березовицъ
великон боронить вѣсьмъ нашихъ адвока-
тѣвъ.

Другого дня розправы [29-ого] переслухано ще свѣдка Ивана Кручового [сына заступника вѣйта Михайла Кручового]. Свѣдокъ збѣнавъ, що его закликали до Пѣдгайного на правыборы. Люде за нимъ поѣшли на подвѣре, а коли каменемъ киненымъ зъ-за хаты дбѣтавъ у голову, поѣшовъ до дому. Брама Пѣдгайного отворила ся пѣдъ натискомъ збраниго народу. Пѣдгайный казавъ людемъ, що у него нема выборовъ, и свѣдокъ зъ деякими господарями вѣдѣшовъ. Що стало ся дальше, не знае. Тогдѣ, коли вѣнъ вѣдходивъ, люде були успокоили ся, тымъ больше якъ вѣйтъ сказавъ, що нема выборовъ.

Третьего дня розправы [30-ого] трибуналь дальше переслухуе свѣдѣковъ.

Свѣдѣць Александръ Пѣдгайный [сынъ Пилипа] збѣнавъ, що збраний у нихъ въ ночи 28-ого лютого радили надъ кандидатами на выборцьвъ, щобы и Поляка выбрати. Комисаръ забравъ ся, коли ударено въ дзвѣнъ. Люде збѣгли ся, перекинули фѣрку и браму, вѣд-такъ зачали кидати камѣнемъ. Свѣдѣць сидѣвъ у кутику въ хатѣ до кѣнця. Пѣдъ хатою люде — одинъ говорили спокѣйно о выбо-рахъ, другій кричали: „Вѣйта намъ дай!“ та й хтѣсь крикнувъ: „гурра хлопцѣ!“ Семко Гладувъ пхнувъ Пилипа Пѣдгайного у груди,

а лѣхтарню збивъ хтось. Иванъ Сковроньскій
мавъ Пилипа Пѣдгайнаго взяти за ковшѣрь.

Свѣдоць Иванъ Гавришъ бувъ у Пилипа Подбайного. Тамъ казали ему пити, але вѣн не хотѣвъ. Коли на ударъ дзвона прийшли люде, вѣйтъ сказавъ имъ, що нема виборѣвъ, и они були успокоились; але опѣся счинивъ ся галасъ. Свѣдоць стоявъ зъ боку, не видѣвъ, що вѣдтакъ дѣяло ся, и пѣйшовъ зѣ старшими до дому.

Процесъ скѣнчить ся имовѣрно завтра — въ субботу.

(Дальше буде.)

Перегляд політичний.

Всѣ дневники майже о нѣчѣмъ иишѣмъ
теперь не пишутъ, якъ тѣлько о войнѣ и о го-
стинѣ цѣсаря въ Петербургѣ.

Водзвы малярскіх дзевяцікѣхъ замѣтій особливо тымъ, що такъ урядовъ якъ и оппозицій дзевяцікѣхъ водѣркаюць ся урочисто всякою ненависті до Россіи. Такъ пише урядовый Nemzet: „И угорскій народъ ширымъ сердцемъ подае дружну руку приятелеви своего короля, бо мы не маемо нѣякого гнѣву, нѣякой помсты нѣ ненависти до царя и его народу. Зъ поважанемъ водѣркаемо голову передъ надзвычайными доказами поступу въ Россіи. Хто иначе говорить, той або лже або говорить мовъ слѣпый о краскахъ, беручи російскій народъ и Россію за одно зъ панславистами, котрыхъ мы умѣемо досконало розвизнати. Мы добре знаемо, що байка о ненависти Мадырѣхъ до Россіи опирае ся на тѣмъ, мовъ бы Мадыры не могли дочекати ся хвилѣ, щобы помстити ся за Вилігошь. Хто той байцѣ йме вѣру, той нашъ народъ дуже низко цѣнить. Интервенція Россіи въ р. 1849 зготовила нашій борбѣ за волю, що правда, погубный зворотъ; але причины той интервенціи знаий намъ за надто добре, нѣжъ щобы мы мали складати за те вину на російскій народъ, на теперішню російску політику або навѣть на царя Николая II. Николай I. въ своій лицарскій прихильности до молодого цѣсаря австрійского приславъ свое войско до Угорщины. Було се послѣднимъ блескомъ політики св. союза, а зъ того не можна зовѣсть высновувати нѣякого виводу що-до теперішнихъ взаимныхъ чувствъ угорского и російского народу. Що такій вивѣдъ бувъ бы бувъ хибный навѣть въ часѣ тогдѣшньої борбы за волю, доказамо те, що и тогдѣ гонѣды поводили ся зъ російскимъ войскомъ безъ жадного слѣду обопѣльной ненависти. Такъ, мы Мадыры не маемо ненависти до Россіянъ. Голосають те хіба нашій вороги, котрі певно такожъ не в ширими приятелями російского народу, только хитро маюць свои самолюбій цѣли на увазѣ.“

Наша Адміністрація просить Вл. Передплатників — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій чвертьрѣкъ а взглядно и выровнати залеглости.

инць и Россіяне, Поляки та инші. Отсе пода-
емо ще стишокъ, посвященный нашѣй артистцѣ
одескимъ землякомъ нашимъ Бобенкомъ:

Твой голосъ, якъ ліра поета,
Безъ власти надъ нами царюе,
Росою спадае на сердце
И душу, якъ небо, чаруе.
Неначе морська цариця
Аббъ якъ русалка Днѣпрова,
Ты голосомъ рай обіцяєшь
И долю и жизнь якусь нову.
Плыवेशь Ты при мѣсяці яснѣмъ
Въ блискачому човні зъ коралл
И мѣниши до себе; та шкода,
Що все одпливашь ты далѣ,
А насъ покидаєшь. Намъ сумно
Безъ Тебе, русалко-царице!
Верни ся до нашого неба,
Зійди, якъ рожева зоряниця!

Вкбнци зазначимо ще одно: Мы далекай вбдъ того, щобы п. Крушельницкбй писати се въ заслугу, що вона все и всюды памятае и почувае себе Русинкою Украинкою, бо се уважаемо за еи святый обовязокъ: все-жь таки зъ уваги, що на жалъ-такъ богато нашихъ землякбвъ и землячокъ занедббуетъ сей обовязокъ, мы тымъ ббльше радй нашбй артистцб и зъ щирого сердца бажаемо йи якъ найкращихъ успбхбвъ и славы на еи дальшбй артистичнбй дорогб.

ЯНИЧАРЫ.

Культурно историчн^{ый} образъ.

За Теодоромъ Вінклеромъ — подав М. Майковскій.

Въ борбѣ народѣвъ мабуть не знати другого сумнѣйшого прикладу и зъ огляду культурно-историчного, и зъ точки самого перебѣгу

— На день 1-ого мая власти у Львовъ за-
рядили великія средства осторожности въ оба-
въ передъ сподѣваемыми роббтинскими розруха-
ми. Вчера и нинѣ, черезъ цѣлу ночь стояло
въ разныхъ пунктахъ мѣста войско подѣ ору-
жемъ. Въ будынку карнаго суду при ул. Ва-
торія укрыто нѣкъ компаніи пѣхоты, а такъ
само и въ иныхъ будынкахъ. Въ виду спо-
койного поведенья роббтинскыя такіе заходы
робблять комичне вражде, — Роббтники скла-
кали на нинѣ рано загалный зборы до ратуша.
При погодѣ пополудни выбѣруть ся на прогул-
ку до пасычанского лѣска за Лычаковскою ро-
гачкою. — До Давидова на день 1-го мая за-
реквіровано сивильный постеруны жандарме-
ри и одну компанію войска; надѣо выбравъ
ся туды ѣ комісаръ львовского староства п.
Пшибиславскій, цѣбы на случай розруху упо-
коювати население. Средства осторожности въ
Давидовѣ выдали ся правительству потрібный
въ виду сподѣваемыхъ манифестацій зб стороны
львовскихъ соціалістовъ надѣ могилою убитого
давидовского выборца.

— **Повыборчий процесъ въ Золочевѣ** вѣд-
бувъ ся дня 28 двѣтня противъ Ант. Яциши-
ного, Павла Бойка, Михайла Бойка и Гринька
Короля обжалованыхъ державною прокурато-
рією о злочинѣ публичного насильства въ §
99. зак. карн., мнимо сповненого на особѣ
войта Андруха Новосада въ Желеховѣ. Об-
жалованыхъ боронили адвокаты радникъ Ро-
жанковскій и д-ръ Люка. Розправа выказала,
що цѣлю арештованія обжалованыхъ бу-
дуть стероризоване выборцѣвъ въ користь канди-
датуры Барвінькего. Обжалованыхъ увѣль-
нено.

— Сезонъ повыборчихъ процесовъ въ Перемышлѣ разпачавъ ся вже сего тиждня. Мѣжъ иншими вѣдѣла ся вчера розирава противъ увязненого ще 19-ого лютого с. р. Василя Яремѣя зъ Мижуловичъ повѣту яворѣвского, обжалованого о злочинѣ зъ §. 81 зак. карн. за обпѣръ жандармови, коли той хотѣвъ его увязнити. Яремѣя, тяжко порубаного тогдѣ жандармомъ, трибуналъ засудивъ вчера на три мѣсяцѣ вѣзницѣ.

— Велика парада в Стрию. Дня 21 цвѣтня вѣдбула ся в Стрию заходами тамошнього старосты декорация фрайтра и инфантериста котрий „положили заслуги подчасъ выборов у Скольницъ“, де якъ, звѣстно, двоухъ жидѣвъ убито, а кѣлька особъ ранено. Парада була велика. Зъ Перемышля прибула войскова музика, а стрийска залѣга выступила в цѣлости. Прибувъ такожъ полковникъ Юнакъ и выголосивъ промову на тематъ небезпечности яка грозить зб сторони бурливыхъ елементаѣвъ а вѣдтакъ замаловавши скольскы выборы заявивъ, що фрайтеръ и инфантеристъ „für eifrige Assistenzleistung“ одержують цѣсарскы вѣдзнаки. Парада закончила ся дефільадою передъ офіцерами и обома вѣдначеными войками, а вѣдтакъ бенкетомъ у войсковѣй мѣнажнѣ.

— Зь дирекції руско-народного театру „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ пишуть намъ, що театръ підъ управою И. Польщука и М. Олшанського розпочавъ дня 26-го цвѣтня циклъ представлень въ Дрогобичи, де тѣхшій ся възгляднымъ поводженемъ. Водѣ 1-го с. м. репертуаръ представлень такий: 1-го, въ суботу „Баронъ цыганскій“; 4 го, въ второкъ, комедія Гр. Цеглинського „Торговля жемчугами“; 5-го, въ среду, Ив. Франка „Майстеръ Чернякъ“ и въ додатку „Перше повмирили...“; 6-го, въ четверъ „Хата за селомъ“; 8-го, въ суботу „Сватана на Гончаровицѣ“; 9-го, въ недѣлю „Мужичка“; 11-го, въ второкъ, „Нахма-

рило"; 12-го, въ среду, "Пташникъ зъ Ти-
ролю"; 13-го, въ четвергъ, "Нешасне кохане";
15-го, въ субботу и 16-го, въ недѣлю, "Пти-
гарь".

— Въ справѣ водкинена словенского пода-
ня магистратомъ въ Триестъ администраціи
трибуналь у Вѣдны узнавъ, що то водкинене
было противяе законови, бо словенска мова
въ триестинськомъ окрузѣ в мовою уживаюю
тамошнимъ населеніемъ. Въ вѣдомы цѣкавыхъ
мотивахъ, якъ зовсѣмъ дословно можна бы
повторити й нашимъ польскимъ магистратамъ
на споконвѣщній рускій земли, зазначено, що
мовою населена каждого краю належить ува-
жати тую мову, котра по свѣдѣнству исторіи
уже вѣдь вѣковы была въ даномъ краю въ
уживаню. Чи розумно, панове зъ магистра-
товъ ?!

— **Антисемітський розрух** — яксь пишуть до польських дзєвняків — выбух оногодї въ селѣ Солончї, положенїй 10 кїльометровъ вѣдъ Львова за Стрыйскою рѣкою. Товпа селянъ напала на коршму, въ котрій, яксь се скрѣзь въ Галичинѣ водить ся, шинкуе жидѣ, и ограбила єї, повываиваши при тѣмъ всѣ вѣкна, та полонявнїя меблѣ. Атакъ не требає довго, але бувъ дуже завзятий. Трї-скотнїя доманькѣ рвѣи и брызкѣ выбиваюхъ вѣконѣ мѣшавъ ся зъ крикомъ нападаючихъ. Жидѣ зъ родиною спасъ ся утѣчу.

— Дрогобицька рада повітова уконституувалася за дня 29 цвітня. Маршалкомъ вибрано г-р. Стан. Тарявського зб Снятинки, а віце-маршалкомъ посла до сейму краєвого Леонарда Висоцького. До видѣлу увійшли пп.: Грабъ, Фаурштайнъ, Іос. Штраєръ, посолъ Охримовичъ, адвокатъ д-ръ Кмициковичъ и д-ръ Герцль. При тѣмъ складѣ видѣлу — пише Kurjer lwowski — господарка Ганчаківськихъ и Охримовичѣвъ, що вєлавила ся деморалізацією на весь край, може вже разъ скінчити ся, хіба що нові вибранці знохотять ся зновъ зъ багачами на помаслы Охримовичемъ.⁴...

— Президентом львовской палаты адвокатов на месте пок. Ив. Чайковского выбрано Едм. Ронянского, а первым вице-президентом Володисл. Горещкого. Другим вице-президентом выбранный Тад. Скалковский.

— **Огні.** Дня 17-ого с. м. агоріло в Туча-
пах коло Ярославля сьмь будиноків на філь-
варку п. Мицковского, разом зб збжежм, а
крім того дві селянськї стодоли. Шкода
выносить 25.000 зр. — В Камьніцѣ струм-
ловій выбух огонь дня 28 с. м. и задиан
енергічному ратункувю згорѣла лишь одна мѣ-
щаньска загорода. — В Велику пятницю вы-
бухъ зъ незнаню причины грозный пожаръ
въ Боднарцѣ, гордицкогю повѣта. Погорѣло 13
господарствъ, мѣжъ тыми 5 наеасекурованыхъ.
Пожаръ бувъ такій сильный, що люде не всти-
гли ничого выратувати, а оденъ господарь, не
выдяня ратунку, зъ роспуки кинувъ ся въ по-
ломьнѣ, де знайшовъ смерть. Въ огни погибло
7 штукъ худобы. Близько 60 особъ лишило ся
безъ кута, безъ хлѣба и безъ одежѣ. Шкода
выносить до 12.000 зр.

— Литомиць (народовць) львівськом дух. семинаріі зложили при нагодѣ концерту въ честь Т. Шевченка дня 15 цвѣтня и передали нашій Администраціи 8 зр. 67 кр. на пам'ятникъ Шевченка.

— 3ъ Дирекціи семинаріи учительской въ Самборѣ одержуемо до оповѣщенія: Для 2 мая 1897 вѣдѣе се передъ комісію испытуюю въ Самборѣ испытъ для жѣночихъ работъ ручныхъ. Кандидатки, що повнѣтъ обязавши учительскій, мають вносити поданія черезъ Радѣ школьну, а не повнѣтъ обовязовѣтъ учительскихъ просто до Дирекціи учительской д. к. семинаріи въ Самборѣ до 15 мая 1897. До поданія належить долучити: 1) метрику уродже-

То благословене — немов прокльнѣти
неный Европѣ — сповняло ся черезъ дови
ѣтки. Зорганізованы яничары въ сталѣ войско
були цвѣтомъ турецкой арміи, а великій побѣ
дѣ, гнѣты нанесенъ христіянству, треба за
вдѣлывати порванымъ дѣтямъ Европы. Се сы
ны, питоміи нашѣ хлопята, се кровь и груди
нашихъ матерей, се недѣспаній ночи, неугомон
ный трудъ. Такъ по нашихъ стрѣлахъ, по на
шихъ палатахъ вербувавъ Турчинъ лицарѣвъ,
вѣдъ колыски воднимавъ намъ сны неоще
ныхъ мрій. Въ початку невелике число яни
чарѣвъ, бо около тысячь мужа, зросло въ
кѣлькахъ лѣтахъ до кѣльканадцѣ тысячь. По
якъмѣ часѣ вже не досыть было горя обобра
ныхъ зъ дѣтей родичѣвъ, не досыть було чу
жѣй краѣ полономъ амѣтати, але такожѣ въ
своѣй власной державѣ выдирано силою хри
стіянскимъ родинамъ зацвилѣ надѣѣ. Правда,
знайшло ся немало и такихъ родинъ нѣчем
ныхъ, що за почести та обѣцаники Турчина
вѣддавали добровѣльно заплаканы дѣти собѣ
на ганьбу а братамъ своимъ закордоннымъ на
вязанку мордѣвъ кровавыхъ.

Въ завязку могли бути янічарами лише нежонаті. І ббдий християнський родичь подь поганьськимъ ярмомъ покористували ся синьъ одинокимъ нббы-привілеємъ. Несчастна мати женила сына — хлопятко, женила та про-клинала.

Доперва по рокахъ зачало правительство, вербувати въ музулманьскихъ хатахъ до корпусу лицарьвъ-невольникбвъ. Ньчо не могло спасти рѣдню вѣдъ ласки високои порты; утѣкчѣвъ наѣтъ не хотѣли пограничній державы принять, а выдавали портѣ. Лишь майно, лишь тяжко заробленый грѣбъ мѣтъ повернути спокій третямъ родинамъ. А сотники османьскій, якъ усе въ подобныхъ випадкахъ вѣрній своему правительству, вербува-

ли бездѣль, не глядѣли на потрібне число. Не журили ся тымъ, що кождою бражки остава-лось по-надъ приписане число, — а щобы по-ступати въ идеи державы, продавали остальныхъ хлопцѣвъ у невольо. А все, розумѣясь, на свою руку и на свою користь.

Дивный се народъ турецкій, а ще дивнѣйшее лицарство вѣрныхъ Магомеда. Символомъ гѣдности тыхъ страшныхъ витязѣвъ Европы — то проста ложка, полонникъ, котель въдѣ мяса. У яничарѣвъ при шапцѣ замѣстъ въдзнаки, идеалу державы, прикрыленный бувъ мосяжный футераль, а въ нѣмъ деревяна ложка. Старшій на знакъ гѣдности носили великій полонникъ, а вкѣнци цѣлый штабъ офицерскій високои порты ось-якъ называвъ ся: першій сотникъ — „зушникъ“, другій сотникъ — „оберкухаръ“; третій сотникъ — „оберводность“; четвертый сотникъ — „достойникъ ваврива“.

Найбольшу власть надъ усіми вѣдѣлами яничарѣвъ мавъ генераль-сотникъ зъ титуломъ „кулькая“ — се по просту управитель невѣдлыныхъ. Сей мавъ велику честь у всѣхъ и лише сполученъ яничары мали право обратиться ему той такъ надѣйный степень. Кульская бувъ душою цѣлою орды яничарѣвъ; вѣсть то становивъ, коли орда мала нападати або боронити ся.

Збруя яничарська — то довга тяжка цв'яка з короткою кольбою, далі ятаган з довгий преострий ніж. Крім того за поясом пістоль, на плечех шкобріа торба на кулі і порошниця доповняли сьчну збрую.

(Конецъ буде.)

ня; 2) свідство з VIII-го класу або науки приватної; 3) свідство моральності; 4) вказівка переробленого матеріалу наукового; 5) жвава робота ручної виконавчої власноручно надати предмети комісії при испытанні устійливості. — З комісії испытанні.

Президент мѣста Львова д-р Малаховський виїде завтра до Відня, щоб там при участі посольства з мѣста Львова вести переговори з міністерством війни в справі як найскоршого приступлення до роботи коло будови кадетської школи у Львові.

Нова трупарня. Львівський магістрат оповідає, що на мѣсце дотепершньої трупарні при головному шпиталі, усуненою виділомъ красивимъ дня 30-го цвѣтня, буде отворена вѣдъ 1-го с. м. для публичного ужитку нова трупарня при епидемічній бараці на Янів-скіхъ.

Царський син. Передъ черновецькимъ судомъ стававъ сими днями Вас. Семаковський обжалований о оригінальний вишукъ темноти буквинськихъ селянъ. Вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ вѣнъ крутивъ ся по селахъ, голосячи въ тайні, що вѣнъ є синономъ цѣсаря, приневоленимъ укрити ся черезъ якийсь часъ и позбавленімъ на разѣ средствъ до життя. При тѣмъ вѣнъ вимовлявъ незрозумѣлі слова и оповідавъ въ секретѣ казки, якихъ бы не знайшовъ и въ книжѣ „Тисяча и одною ночи“. Селяне зъ острахомъ слухали оповіданъ и радо несли помѣчъ „цѣсарскому синонъ“, сподѣючись, що вѣнъ колись віддасть ся имъ по цѣсарськи. Вѣнъ той спосібъ Семаковський зобрававъ значній квоты, бо де-хто жертвувавъ ему й по 25 зр. Случай захотѣвъ, щобъ оденъ зъ обманенихъ познавъ въ „цѣсарскій дитинѣ“ звычайного дурневіта. Семаковський опинивъ ся въ арештѣ, а трибуналъ засудивъ его на 18 мѣсяцѣвъ вѣзничь.

Вѣдѣньскі лікарѣ в Бомбаю. Wiener Klinische Wochenschriftъ доносить, що выслана въ цѣли розслѣду чуми експедиція вѣдѣньскихъ лікарѣвъ вертає зъ Бомбаю дня 1-ого с. м. Лікарѣ тѣ розслѣдували чуму не лише въ Бомбаю, але и въ другихъ мѣсцевостяхъ. Въ шпиталі Артура Роде мали до диспозиції дуже много клінічного и анатомо-патологічного матеріалу. Секції довершені на помершихъ на чуму прислорили дуже багато цѣкавихъ а незнанихъ доси подробиць анатомічного образу тої грѣзної пошести. Розслѣдженю такожъ, якими дорогами бацил чуми достає ся до людського організму. Достає ся черезъ шкуру и воддохомъ дорогами. Лічєне хорьхъ, а особливо забезпечуванє здоровьхъ передъ чужою сыровицею Гаєкіна и Грѣйна побѣла справоздана експедиції не має такихъ великихъ успѣхѣвъ, якъ се французька праса въ своїхъ часѣхъ голосила. Чума въ Бомбаю выгасає вже зъ кождимъ днемъ; 6-го цвѣтня було тамъ лише 70 случаївъ смерті.

Живѣмъ похоронений. Зъ Кагоръ у Франції пишуть: Одинъ селянинъ занедужавъ наглє въ каварни и его відвезено до дому, до села Руфійляк. На другій день недужий, мило заходивъ лікарѣ, померъ и его похоронено. Ледви грабаръ засыпавъ грѣбъ, почувъ зъ сѣредини стогны, зъ-разу слабій, відтакъ сильнійшій. Коли затревожений побѣгъ відвзати помочи сусѣдѣвъ и відкопавъ зъ ними грѣбъ та отворивъ домовину, показало ся, що зроблено то запізно, бо нещасливий справдѣ вже не живъ. Покулений палець рукъ и выкривленє лице свѣдчило о его страшныхъ мукахъ. Ся пригода зробила велике вражѣнє въ цѣлій околиці.

Станъ засѣдовъ въ Австрій зъ половини цвѣтня: Озимі засѣдъ перезимували дуже добре и розвинули ся по більшій часті лѣше, вѣжъ торѣхъ. Мыши поробили шкоды въ многихъ околицяхъ Моравы, Чехіи и Шлеска. Ярій засѣдъ на окінченю. На-разѣ станъ засѣдовъ вдоволюющій. Роботы коло кукурузы, бараболъ и буряковъ зачались на добре. Станъ рѣпаку менше вдоволюющій.

Дрѣбні вѣсти. Краєвий маршалокъ гр. Ст. Бадені вернувъ вчера до Львова и обявѣвъ урядованє. — Въ Буківську померъ тамашний бурмістръ Фр. Домбровскій въ 66-мъ роцѣ життя. — Инкассентъ мѣсковъ газдѣвъ у Львовѣ, Кл. Шехтеръ, побрѣзавъ собѣ вчера горло и пробивъ жолудокъ. — Судъ присяжныхъ у Львовѣ засудивъ Михайла Жеєла зъ Мокротина за убійство на пѣвтора року вѣзничь. — У президента высшего краєвого суду д-ра Тхоржницького у Львовѣ поновлено 27-ого цвѣтня большу крадѣжъ; забрано зъ горнища мужьскій и женскій шубы, много бѣлы и другихъ рѣчей. Шкоду оцѣнюють на 900 зр. Спосѣбъ переведеня крадѣжъ каже адогавуватись, що довершили си випрактиковані злодѣѣ. — Въ Малеховѣ коло Львова окрадено въ ночи зъ 28-го на 29-го цвѣтня латинскій костелъ. Невыслѣдженій доси злодѣѣ забрали зъ вѣтвѣрѣвъ 8 шпурѣвъ коралѣвъ та много другихъ предметѣвъ, все вартости 500 зр.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Про отворенє читальнѣ „Проевѣты“ въ Иваню золотѣмъ [повѣту залѣщичского] пишуть намъ:

Посередъ гамору и шуму выборного, коли акція була въ найбільшомъ розгарѣ, коли то навѣтъ полила ся невинна руска кровь и скропила ту землю руску, яку вже давнѣше зрошувала кровь нашихъ предѣвъ — але не въ часѣ виконуваня правъ горожанськихъ, тѣлько въ часѣ нападу орды азіяскихъ въ оборонѣ вѣры и волѣ народу руского, — відбудо ся дня 5 н. ст. марта с. р. въ Иваню золотѣмъ отворенє читальнѣ „Проевѣты“.

Збори отворивъ мѣсцевий парохъ о. Ів. Велигорскій, котрий побѣмъ яко предсѣдатель коротко представивъ зборанымъ, по що она зборили ся. Народъ рускій [казавъ] єнигъ чи

не послѣдній межъ вѣсьми народами австрійськими; бѣдує горько, а причиною сего бракъ просвѣты, науки, когорта подаетъ способы, якъ зъ бѣды ратувати ся. Відтакъ вказавъ на Чеховѣ, котрий черезъ заложене „Matice lidu“ піднесла свій народъ и пливъ вѣнъ стоить високо и просвѣтно и економічно. Наша „Проевѣта“ має на цѣли пробудити и просвѣтити народъ рускій и длатого читальнѣ новинній, якъ той паукъ, обнувати своєю сѣткою цѣлу руску страну. О. предсѣдатель пояснивъ відтакъ статутъ читальнѣ „Проевѣты“. Після того вписавши ся членъ выдѣлили видѣловыхъ, а видѣлъ уконституувавъ ся въ той спосѣбъ, що головою выбрано о. Ів. Велигорского, заступникомъ Михайла Шабатуру, секретаремъ Івана Вѣстовского, касиромъ Івана Кубака, а бібліотекаремъ Дмитра Николюка; заступниками видѣловыхъ: Николу Човгана и Николу Мартинчука. Видѣлъ заразъ відбудувъ засѣданє и ухваливъ: помѣстити читальню въ хатѣ ч. Івана Вѣстовского, котрий даромъ відступивъ хату; выкладку членьску постановлено на 30 кр.; ухвалено передплачувати „Свободу“, „Посланника“ и „Добрый Радъ“, а о. парохъ обявѣвъ давати „Дѣло“ до читальнѣ. Въ членъ читальнѣ вписала ся такожъ Ви. жена мѣсцевого пароха, панѣ Івана Велигорька и богословъ п. Матей Велигорскій.

Опѣла п. М. Велигорскій выголосивъ зъ памяти відчитъ на тематъ „Маркіанъ Шашкевичъ, просвѣтителъ Галицкой Руси“. Вѣнъ оповѣвъ найперше про долю селянина-хлѣбороба въ часѣ панцинянѣ, коли то на селянина, „темного брата“, глядѣли зъ погордою, тымчасомъ вѣнъ въ своей груди носивъ scarsъ мысли и чутя; треба було лишень кого, хто бы тѣ scarsъ выдобувъ, хто бы зблизивъ ся до помѣтуваного вѣсьми селянина-хлѣбороба. Тымъ чоловікомъ бувъ власне Маркіанъ Шашкевичъ и въ тѣмъ его заслуга, що вѣнъ першій на Галицкой Руси почавъ писати книжки живою бесѣдою народною; вѣнъ то прилягъ душею и серцемъ до народу и промовивъ до него его рѣдкимъ словомъ. Селяне выслушали відчиту зъ великою увагою, а на ихъ лицахъ слѣдне було заинтересованє и цѣкавѣсть. — Учасникъ.

Наука, штука и література.

О садѣвництвѣ, огородництвѣ и молочарствѣ. Написавъ д-ръ Іосифъ Олеськѣвъ. Коштомъ и заходомъ Товариства „Проевѣта“. У Львовѣ, 1897. Зъ фундації Стефана Дубравского 3-а преміювана книжочка. — Стор. 50 малюк вѣсьмки, цѣна 12 кр. — Єе 205-та книжочка Товариства „Проевѣта“, а зар. 1897 6-та.

Українське съязто у Петербурзі. Сореклітній ювілей українського письменника Данила Лукуча Мордовця. Переказавъ Цезаръ Біліло. У Львові, 1897. Коштомъ Редакції „Зорі“. 3 друкарні Наук. Товариства ім. Шевченка. — Стор. 38 вѣсьмки, зъ портретомъ Д. Мордовця. [Передрукъ зъ „Зорі“.]

Въ справѣ спѣву страстныхъ псалмѣвъ хоромъ питомцѣвъ семинаріи дух. у Львовѣ одержали мы зъ просьбою о умѣщенє ось-такє письмо:

Спѣвъ страстныхъ псалмѣвъ въ каплиці руской семинаріи духовной у Львовѣ стягнувъ и сего року мимо слоты у Велику пѣтницю велике число слухачѣвъ. Причиною сего паломництва суть и самыя композиції Бортнянського, Гайдена, Воробкевича, и слава концертового виконаня за часѣвъ давнихъ, особливо зъ часѣвъ диригентуры Котляручука, Сапуна, Иванцева а остатними роками О. Нижанковського. Церковь розмѣрно мала, прибрана транспарентами Божого грѣбу и украшена цвѣтами, выкликувъ въ той часѣ поважній настрѣй та творить своего рода акустику; спѣвъ на хорѣхъ, відбавляючись о ровній звѣдѣ церковній, робить вражѣнє, наче-бы выконувано его мѣжъ публикою на долині, а найбільшій ефектъ выкликують рѣпа зъ своими тонкостями. Сю тайну адає ся знали добре давній диригентъ та ведучи хоръ, неразъ и не зъ дуже добрыхъ зложений голосѣвъ, чарували слухачѣвъ.

Сегорѣчний диригентъ — хочъ мавъ матеріалъ хорьхъ добрый, видко за мало звернувъ на сю тайну уваги, а полишаючи на боцѣ всякій субтельности композиторѣвъ страстныхъ псалмѣвъ, ограничивъ ся мабуть на даване такту и виконуванє деякихъ грубихъ знакъ въ музичныхъ. На се розумѣ ся не звертавъ уваги и хоръ та самому гармонію и въ тѣмъ мѣсяцями храмающе не повѣвъ выкликувати ефекту. До сихъ хибъ долучили ся ще майже питомі вѣсьмъ хорамъ рускимъ, а то: не одиодушнє зачинанє, форса деякихъ голосѣвъ а часами цѣлого хору та невыговорюванє слѣвъ. О скѣлько тямимо концерты рускій — безъ сихъ хибъ не обійшовъ ся майже нѣ одинъ. Лише багута О. Нижанковського выкорѣнювала ихъ и то лише деякі, бо примѣромъ и зъ-пѣдъ его руки выходили часами кусники замазані въ словахъ. Маючи на увазѣ, що спѣвъ — се декламація голосомъ, покаже ся гая хіба важною и конечною до усунуваня въ концертовихъ виконуваняхъ. Форса — се хіба переважно молодыхъ спѣвакѣвъ. Одному, другому спѣвакови, неразъ и зъ добрымъ голосомъ, дуже часто захоує ся звернути на свой голосъ увагу слухачѣвъ, та коли лише въ хорѣ трається ся нагода, „тисне“ такъ, що бы его голосъ вышшовъ на верхъ. Се ему звычайно удає ся, а слухачъ стрепенувшисъ ажъ оберне ся въ сторону спѣвака, але радше длатого, що ефектъ вышшовъ умный.

Мимо сихъ загальныхъ хибъ та страпного legat-a „же е-е намъ“ въ „Благообразный Іосифъ“ а за повѣлованю трохи темна фигури „Возведохъ“ и „Живий въ помощі“ — хоръ въ цѣлости представивъ ся добре. Не такъ солісты. По части вдоволюющимъ бувъ басъ и теноръ въ позиціяхъ низшихъ, менше

добре вышшли партіи тенора въ позиціяхъ вышшихъ, а вже найфатальнѣше баритонъ. У сего матеріалъ правда добрый и вправна рука може бы и зробила що зъ того голосу, однакъ въ такѣмъ станѣ, якъ вѣнъ теперъ є, не надававъ ся вѣнъ до цѣлости — разъ зъ огляду на відмѣну барву голосу въ порѣвнаню до цѣлости хору, а по друге въ наслѣдкѣхъ неученой форсы. Форса въ спѣвѣ робить зъ него карикатуру та се доказавъ здасть ся той самъ баритонъ, що на утрени воскресній въ св. Юрѣ спѣвавъ чудово-гарне „Плотю“. Хотѣвъ здасть ся выкликати подивъ, а вышшовъ крикъ, и то зъ вражѣнемъ мовѣ-бы хвилями душивъ хто спѣвака за горло. Вражѣнє зновъ мавъ канъ робивъ теноръ, що въ день Воскресенія въ той самій церквѣ намагавъ фистулою брати вышшій позиції при соляхъ „Отче нашъ“.

Повышшій уваги робимо въ тѣй цѣли, що бы разъ на все такъ часто лучающій ся хибъ усунено, а щобъ спѣвъ нашъ, особливо церковный, и то въ интерпретації майже першого руского мужьского хору, порывавъ не лише своими композиціями, але и виконанемъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція желѣзницъ державныхъ оповѣщує:

Дотепершній назвы стаціи Бурштинъ и Череповицъ Серетъ при шляху Львовѣ Ицѣанъ зміненій на Бурштинъ Демѣновъ и Череповицъ. На тѣмъ самѣмъ шляху заведеній вѣдъ 1-ого мая с. р. рухъ особовый и для пакункѣвъ на перестанку Тисовець та на шляху Глибока-Бергометъ на перестанку Бекѣвъ. Выдачу билетѣвъ и наданє пакункѣвъ полагоджує ся за послѣплатою.

Ц. к. уприв.

Assicurazioni Generali въ Триестѣ

заложенъ въ роцѣ 1831.

Головна агенція для Галичины у п. М. Дубенского у Львовѣ, улица Коперника ч. 18. Телефонъ н-въ 468. Въ мѣсяцѣ марта 1897 року въ віддѣлѣ обезпеченъ на житѣ тов. Assicurazioni Generali внесено 788 внесень на суму 2,801,619 зр. а. в. а выставлено полицѣ 644 на суму 2,181,459 зр. а. в. Вѣдъ 1 сѣчня до 31 марта 1897 р. внесено 2305 внесень на 8,601,194 зр. а. в., а выставлено 1875 полицѣ на суму 7,334,469 зр. а. в. Заповѣдженій шкоды въ тѣмъ віддѣлѣ вѣдъ 1 сѣчня до 31 марта 1897 року выносятся 515,229 зр. а. в.

Выказанный станъ обезпеченъ вѣдѣлу житєвого выносивъ въ дни 31 грудня 1895 р. 177,718,755 зр. въ капиталѣхъ и 209,945 зр. а. в. въ рентахъ на 60,183 полицѣхъ, на що резервовано въ готѣвцѣ 46,882,121 зр. а. в. Заплаченій цѣкды въ 1895 р. въ віддѣлѣ житєвомъ выносятся 2,485,797 зр. а. в., а для вѣсьхъ галудей вѣдъ часу заложеня товариства (1831 року) побѣла шорѣчныхъ выказѣвъ выплачено 281,357,598 зр. 61 кр. а. в.

Товариство признає належачимъ до чинной арміи або обороны краєвомъ на случай войны важность забезпеченя до сумы 5,000 зр., а признаєчимъ до загального ополченя, на случай ихъ покликаня до чинной службѣ, вартѣсть забезпеченя до сумы 15,000 зр. безъ доплаты яко небудъ премій.

Именованя, перенесеня, відзначеня и пр.

Вѣдзначенє. Цѣсаръ надѣливъ команданта постерунку жандармеріи у Львовѣ Ів. Тарнавского сѣрбнымъ хрестомъ заслуги.

Именованя. Дирекція почтъ и телеграфѣвъ именовала почтовыми прагматикантами окнечныхъ ученикѣвъ середнихъ шкѣлъ зъ испытанъ зрѣлости: Ант. Найтера, Володисл. Гадовского, Кар. Камру, Іос. Шандровского, Фр. Лукаевича, Евст. Волянського, Мар. Гурницького, Станисл. Фрайндельсберга, Мих. Кобылянского, Кар. Старавъ, Ад. Краха, Володисл. Бѣля, Кар. Грабовича, Жиг. Терликовского, Волод. Книся, Ант. Дзенцѣловского, Авр. Кременера, Здисл. Ставнянского, Жиг. Мальца, Из. Ижиковского, Мих. Цѣвѣловского, Игн. Грудня, Фр. Мончу, Іос. Рѣонцу, Петра Крижановского, Лейбу Зальца, Ер. Кшиевского, Мар. Шиборовского, Юл. Гавдека, Яр. Сѣвѣлевича и Жиг. Клечковского.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣнь 1 мая. Зъ нагоды нинѣшного свята социалистичной вѣдбуде ся тутъ по вѣсьхъ частяхъ мѣста 61 зборѣвъ социалистичныхъ, а то 29 загальныхъ вѣчъ и 32 корпораційныхъ. Порядокъ дневний тыхъ зборѣвъ: свято 1 мая и его значѣнє. Социалистичный послы не возмѣмутъ участвѣ въ сѣмъ обходѣ, бо всѣ порозѣздили ся по своихъ округахъ, чтобы тамъ святкувати день 1 мая; лише п. Дашинскій остане ся зъ причинъ недуги.

Нинѣ по полудни и завтра рано не выйдє жадевъ дневникъ крѣмъ урядового.

Будапештѣ 1 мая. Тутешній дневникъ допослатъ, що на сегорѣний великій маневры въ Австрій и Нѣмечинѣ приѣде царъ, а цѣсаръ австрійскій и нѣмечій будуть на маневрахъ въ Россіи.

Берлинъ 1 мая. Веѣ дневники обговороють вагу цѣсарской гостини въ Петербурзѣ и указують на спѣшну ноту выслану до балканьскихъ державъ, котра є доказомъ, до якои згоды дѣйшло въ Петербурзѣ мѣжъ обома монархами. Въ той нотѣ добавувати треба не тѣлько признанє для тыхъ державъ за ихъ дотепершнє поведєнє, але и упоминєнє на будучє.

Зъ Петербурга доносятся, що оба монархи згодили ся на дальше ведєнє дотепершнѣи політики въ вѣсходній справѣ. Интервенція державъ наступить ажъ тогдѣ, коли бы Греція о те попросила, або коли бы грозило небезпеченство чужимъ подданымъ въ Греції або королевскій родинѣ.

Бунарьшѣ 1 мая. Президентъ міністрѣвъ выславъ до румынскихъ посольствъ въ Петербурзѣ и Відни депешѣ, въ котрыхъ высказує радѣсть зъ причинъ признаня для румынской політики и указує на цѣль тои політики, що бы разомъ зъ великими державами дѣлати о удержанє мира.

На досланє.

ЛИСТЬ

въ реставрації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12. домъ власный, можна достати щоденно вѣжє о годинѣ 8-ой рано горячій сѣдана.

Цѣнникъ.

Печєня вѣпрѣва зъ капустою	15 кр.
Сѣканій легка	12 „
Флячки	12 „
Пѣжка телѣца зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	6 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитокъ въ найлѣвѣшихъ родахъ по найумѣренѣйшимъ цѣнахъ; для певности, що походятъ въ мѣсяцъ реставрації, даю відбирочимъ марку. — Найлѣвѣшій вѣнъ по найдешевѣшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все сѣвѣжє, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрѣна кухня.

79 13—52

Зъ высьокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Змѣна льокалю.

Найдешевѣшій окладъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Конернического

подѣ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового льокалю

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевѣшихъ въ великомъ выборѣ окулѣръ, цѣкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорѣе и найдешевѣше. — Устроєнє электричныхъ давѣнокѣвъ. — Замовленя зъ провинції відпоротно. 4185

Адреса: Оптикѣ Копернической Львовѣ площа Галицка ч. 1.

Кто пѣ
Жатрайнера
Княйла солодову каву?
Всѣ
котрі люблять смачну каву, хочуть
бути здорові и хочуть щастя.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Достати можна въ тов. „Проевѣта“.

На подарунки!

В КАНЦЕЛЯРІИ

„Руского Товариства Педагогічного“

при улиці Академічній ч. 8.

можно купити слѣдующі виданя:

1) Образові виданя.

Звѣринѣцъ	10 кр.
Гостинецъ	10 „
Забавки	10 „
Менажерія	10 „
Робинзон	40 „
Квиточка	20 „
Виночокъ	20 „
Кобзаръ Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лисъ Микита, 2-ге цѣлкомъ перер. вид.	50 „
Миронъ: Пригоди Дѣди Кікота	40 „
Наші звѣрѣта	40 „
Дѣточі вигадки ч. I.	30 „
„ „ „ ч. II.	40 „
Забавки для дѣтѣй	35 „
Мала менажерія	40 „
Велика менажерія	40 „
Нашимъ дѣтямъ ч. I.	40 „
„ „ „ ч. II.	40 „

2) Виданя безъ образі.

Читанка ч. I, II, III, IV, в 4-хъ частяхъ 20 кр. безъ опр.	10 „
Китиця желанъ, 2-ге розширенє виданє	20 „
Ів. Франко: Абу Каземові капці	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Дѣтѣнокъ на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левинскій: Попаданє, Рѣзваній сценки	10 кр.
Вол. Шухевичъ: Записки школяря	20 „
Видъ Вѣскада до Андѣвъ	10 „
О. Нижанковскій: Батько и мати, двѣ сѣні для дѣтѣй зъ фортепьяно	10 „
Леонидъ Глибѣвъ: Байки	5 „
В. Чайченка: Олесь; Байки; Комаръ; Два оповѣданя, по	5 „
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дніпрова Чайка: Кавка про сонце та его сына; Шанка по	5 „
М. Лисенко: Тече вода зъ підъ явора. Двоєспѣвъ зъ фортепьяно	10 „
Мала етнографічна Україна-Руси	20 „
Гордѣнка: Картагенці и Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорожъ доволка землі	60 „
Буряковскій: Принесъ до ісїтѣвъ	20 „
Молитвенникъ народный, в полотно оправленъ	20 „
Д-р. Л. Кельнеръ: Коротка історія недагѣтѣй	60 „
Василь В-р: Джонатанъ Свѣтъ. Подорожъ Гильєра до краю великанѣвъ	25 „
Останъ Макарушка: Короткий оглядъ руско-українського письменства	15 „

Всякія замовленя вносяють ся скоро и точно.

ДРОТЪ КОЛЬЧАТЫЙ ЦИПОВЫЙ до о-городжень по зр. 4-50 за 100 метрѣвъ. Топорѣвъ лѣсовъ до значенія деревъ (зъ двѣма доволнѣми буг-тами) по зр. 6.

поручае **ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ**, торговля зелѣна у Львовѣ, площа Капитульна ч. 1 (супротивъ кате-4595 дры.)

ФАБРИКА
капелюхъ и цилиндровъ
подъ фирмою

Антонъ Кафка

(передъ тѣмъ А. Кожедубовъ) Львовъ Ринокъ 29 переходъ ка-менища Андріюльскаго — въ сто-роны костела до вѣзютовъ, ул. Театральна 12.

поручае на сезонъ весенній и лѣтній

Капелюхи и цилиндры власного výroby въ наймодѣйшихъ фасонахъ по найдешевшихъ цѣнахъ. Капелюхи и цилиндры зъ славной фабрики П. К. Габига, ц. к. на-дворного диверанта у Вѣднѣ, и продае ихъ: цилиндры по 9 зр. и капелюхи твердыя якъ и мягкыя въ всякихъ наймодѣйшихъ краскахъ по 5 зр. Зъ фабрики Вильгельма Плесса у Вѣднѣ наймодѣйшихъ сезонныхъ цилиндры по 8 зр., а ка-пелюхи мягкыя въ 3-50 и выше. Вепромакальныя капелюхи мягкыя т. зв. „Loden“ зъ фабрики I. Пиллера въ Градцѣ. **ШАПОКЛЯКИ** атласовыя наймодѣйшій по 5 6 и 8. Великыя въ выборѣ шапокъ для цилиндровъ и до дорожки. Най-новѣйшій цѣны и иллюстрацїи на жадае даромъ и оплатно.

ТУТКИ цигаретовъ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазур-кевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

ЮЛІАНЪ ПАНЬКЕВИЧЪ

артистъ-малляръ

мае честь повѣдомити, що зъ днемъ 10 го лютого с. р. переѣхъ ся до Паушѣвки почта въ Джуринѣ.

Выготвляе образы церковныя на полотнѣ и деревѣ, послѣ власныхъ начертанъ або послѣ дорученъхъ зорѣвъ. Приймае до выконанъхъ зъ дерева иконостасы, престолы и пр. ерзъ зъ золотенемъ, послѣ власныхъ планѣвъ; украшае внутря цер-ковъ, выконуе такожъ портреты крейдею, пастелью и охвъи послѣ фотографїй або зъ натуры.

Каждо, хоть-бы и найменше замовлене выконуе солидно и въ возможно найкоротшѣмъ часѣ. Звертае увагу

на особливо приступныя цѣны и поручаючи ся благосклонной памяти Всч. Духовенства, Хвальныхъ Братѣвъ и Товариствъ, просить и на дальше о численнѣй замовленя.

АДОЛЬФЪ КАМШЕЛЬ

Львовъ, Hôtel Belle-Vue

СКЛАДЪ ВСЯКИХЪ МАТЕРІАЛѢВЪ БУДѢВЛЯНИХЪ

выключне заступництво на Львовѣ Австрійского това-риства акційного фабрики Портланд-цементу въ Цаковѣй

Продае дешевше нѣтъ всюды

портландъ цементъ, вапно-скалесте и гидравличне, výroby цементовъ и штайнугровъ, цеглу огнетривалу, огнетривалу папу дахову, асфальтовъ плиты изоля-ційны, дестильовану смолу вуглеву **КАРБОЛІНЕУМЪ** якъ такожъ взагалѣ всьхъ матеріалы будовлянй — заручуючи за ихъ доброту.

Предпрїемство робѣтъ бетоновыхъ и крыта даховъ даховою, лушомъ и папою огнетривалою по цѣнахъ умѣренныхъ. — Телефонъ нрѣ 460. 121 5-?

КАРТЫ ЪЗДЫ

до ПѢВНОЧНОИ АМЕРИКИ

Голяндско-Американскимъ шляхомъ (Нидерландско-Американское товариство па-роходной плавбы.)

I. Kolowratring 9

IV. Weyringergasse 7 a

WIEN.

Щоденна експедиція зъ Вѣднѣ.

Поясненя безплатно.

6 16-3

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогическаго дво-тъжневынѣ педагогично-научовый, выходѣтъ въ 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Вороньска ч. 2. Предплатъ на цѣлыя рокы 3 зр. на повъ року 1-60 кр. на четверть року 1 зр.

ВЪ ТРУСКАВЦІ

лѣчать ся зъ надзвычайнымъ успѣхомъ: ревматизмъ, подагра, товетота, пѣсокъ нирковый, астма, исхїасъ, хоробы жѣночїй.

Обширну брошуру о Трускавцѣ высылае на жадае зарядъ. — Въ I-омъ и III-омъ сезонѣ о 30% тѣнше.

При закупкѣ товарѣвъ просимо покликуюватись на нашу часопись.

Выдавецъ и отвѣдальный редакторъ: Иванъ Белей.

Патѣръ зъ фабр. Черлявской.

Зъ друкарнѣ Института Становицкаго, подъ зарядомъ Юсифа Гузара.

Нехѣное средство на кашель и катаръ

Антикаря Шнайда ПОРОШОКЪ противъ катару и кашлю

та разомъ въ нѣмъ гербата противъ ка-тару и кашлю

зъ St. Georgs-Apotheke, у Вѣднѣ V/2 Wimmergasse 33, послѣ приписѣвъ лѣкарскихъ приладженъ суть нехѣными вы-пробованными средствами про-тивъ катаральныхъ недуговъ ор-ганѣвъ воддыховыхъ, противъ упертыхъ кашлѣвъ, хрипка, за-еушеченю, астмы и т. усуваючи олеумъ, усмиряючи кашель и выкликуючи уступлене духо-ты. Цѣна пачки порошку про-тивъ кашлю и катару 50 кр., а принадлежно до сего гербаты на катаръ и кашель 50 кр.; почтою о 20 кр. больше на опа-коване и листъ факховый. Поч-тою высылае ся по найменше двѣ пачки. Попередне надбѣлае надежнѣности переказомъ пожа-дано. Правдливъ листъ въ St. Georgs-Apotheke, Wien V/2 Wimmergasse 33, и тамъ треба звертати ся зъ всѣми пи-семными замовленями. Складъ у Львовѣ въ антицѣ-подъ звѣздой п. Миколаяша. 7-?

Полотна, бѣле, столове, рушники, хусточки, дре-лїхы и т. п. власнй výroby

продаетъ по цѣнахъ фабричныхъ

Красево тозаристѣ тѣакце

„ПРЯХА“ зъ Корсна

въ свойъ ново устроеной торговли

у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2.

Замовленя зъ провѣнцїи просимо надсылати до Корсна.

Заразомъ остерѣгаемо, що ре-презентантомъ нашої фирмы, подо-рожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а имѣючи аттѣстатъ антъ позитивнѣвъ не вы-сылаемо. 77 7-62

100 коронъ

хтобы доказавъ що мною пода-не вино не есть природне. Въ 5-10-15 литровыхъ почто-выхъ бѣтѣвахъ почавши въ 2-50 зр. высылае

ТОРГОВЛЯ ВИНЪ МОДЕСТЫ ФИЛИПОВСКОЙ

Поджамъ адъ Рогатинъ.

Такожъ въ цѣлыхъ бѣтѣвахъ зъ Подкарпа Вудапестъ Sa. U- heli-Klosterneuburg. Кому то-варъ не вподобаетъ ся, беру на-заде.

Неменче поручаю мою Тор-говлю тютюну — степляеъ — аначѣвъ почтовыхъ и при-борѣвъ до писаня у Львовѣ ул. Академична ч. 6.

1/10 доходу въ користь „При-юта“ свящ. вдовъ и сирѣтъ въ Самборѣ. 180 4-?

Зъ поважанемъ Модеста Филиповска.

Власного výroby ПОСТЕЛЬ Ковдры на овечьей вѣвъ по зр. 3 50, 4, 6, 8, до 14 зр. МАТЕРАЦЫ волосныя (три полукла) по зр. 12 50, 14, 16, 18, 20 до 30. Подушки зъ пѣры и воло-сѣнны. Простирала, сѣнники и т. п. найдешевше поручае только

спеціальна робѣтъя výrobyвъ по-стель ЮСИФА ШУСТЕРА у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5. 111 „Импреса“ 5-16

МУЖЕСКУ

Везильность

выкликуе именѣо страшны-ми насѣдками тайныхъ грѣ-ховъ молодости и рознуеты, усуне напѣвно и на довго оди-нока, розширена въ многихъ выданахъ иллюстрация книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдана: 1 зр.

Польске выдана: 1 зр.

Нѣмецке выдана: 2 зр.

Тысячъ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недуговъ и направили свои мужескыя силы при помощи казаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належнѣ-тоети, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазинѣмъ выдавѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierer's Ver-lagsbuchhandlung in Leipzig.)

КОТВА

Liniment Capsici compos.

зъ антики Ріхтера въ Празѣ

звѣтне знамените усмиряюще болѣ вътиране; въ цѣлѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находятъ ся у всѣхъ антикахъ. Треба жадаѣи се вѣгально улюблене средство домова завѣсгды лишь словами

Ріхтера лініментъ зъ „котоу“

и для осторожности брати флашки лишь зъ звѣтеною маркою охоронною „котоу“, бо ино-таки суть правдивы.

Ріхтера антика подъ „Золотымъ Львомъ“, 363 25-36

Прага.

Знамениту штучну лімонаду

вытворюють

Маршнера шипучїй лімонадїй

БОНБОНЫ

зъ оттакою маркою охоронною

Фабрика оріент. цукровыхъ товарѣвъ

A. MARŠNER

в Празѣ Kral. Vinohrady, Plzenka.

Дѣстати можно всюды. Де не-мае складавъ еп дѣгов, высылаемо фласко 100 пачокъ за 7 зр. за послѣ-платою або за попереднѣмъ надѣ-сланемъ належнѣности. 162 2-10

Водѣ 1 (18) сѣчня 1897 выходѣтъ у Львовѣ по четверга (на мѣсяцѣ популярныхъ газетокъ „Вѣдѣвѣн-на“ и „Читальня“) тѣжденева попу-лярна газетка

СВОБОДА

письмо политичне, просвѣтне и господарске для народа.

Выдае и за редакцію водповѣдае д-ръ Костъ Левичикъ. Редакторъ просвѣтно-господарской части Ва-силь Король, учитель господарства.

Цѣлѣрѣчна передплатъа выносѣтъ 2 зр., на повъ року 1 зр. Редакция и администрація: Львовъ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣсѣтъ: 1) пере-дой статьи звѣдѣнно политичного змѣсту; 2) статьи информаций по-литичного змѣсту (и пр. о сегорѣ-ной сессїи сеймовой, о выборахъ, выборахъ Краевого руского комїтету выборного, о наарадахъ рады державной); 3) статьи факховыя переваж-но экономичного або господарско-го змѣсту (и пр. д-ра Костя Левичи-кого, О громадахъ оружннхъ, О заводныхъ стоваришеняхъ госпо-дарскихъ, д-ра Дам. Савчака О но-вомъ законѣ дороговѣвъ, О крае-вой продажѣ соли, О краевой акціѣ въ водѣ напѣтѣвъ, Вас. На-горного Въѣтъ зъ Народной торго-валѣ, о Пеленьского Торговля без-рогатами, Гр. Врепѣоны О пасѣннцѣ-тѣвъ; 4) дописи зѣ всѣхъ сторѣнъ краю; 5) порады, пытаня и водпо-вѣди въ справахъ просвѣтно-госпо-дарскихъ и суспѣбно-политичныхъ; 6) рухъ селянства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваѣи въ свѣ-тѣ; 9) новины; 10) господарство, промыслъ и торговля.

НОВО ВѢДѢРТА ДРОГЕРІЯ

улиця Хоружинъ, роугъ улицъ Сокола

Складъ и продажъ препаратѣвъ антикарскихъ. — Складъ средствъ универсальныхъ краевыхъ и заграничныхъ. — Вина лѣчныхыя. — Конякъ французскїй и семигородскїй. — Средства дїететичныя. — Перфумы, мыла и другїя средства туалетовыя. — Средства для дезинфекціи, перевязки и хирургичнй прирады и проче. — Воды мінеральныя

Припоручае руской Публицѣ

Антонъ Котлярчукъ

магистръ фармаціи. 146 5-10

ЛІЯРНЯ ДЗВОНѢВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

въдѣлана двѣма сѣбѣными медалями

выконуе дзвѣны рѣзною ваги и приймае uszkodженъ дзвѣны до переливаня въ найкоротшѣмъ часѣ, а та-кожъ мае на складѣ готовы дзвѣны рѣзною ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотѣвершнй замовленя, прошу о ласкавъ замовле-ня такъ на поодинокїй новїй дзвѣны якъ и на цѣлы групы. За тѣвалѣсть матерїалу и гармонїйный звукъ мо-ихъ дзвѣновъ ручу и длатого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

3789

За певну и добру лѣокацію

поручаемо

- 4 1/2 % листы ипотечнй
- 4 % листы ипотечнй коронової
- 5 % листы ипотечнй преміованїй
- 4 % листы товариства кредитового земского
- 4 1/2 % листы Банку краевого
- 5 % облигаціи Банку краевого
- 4 % позичку краю
- 4 % облигаціи пропінацийнй

и всякїя ренты державнй

Тѣ наперы продаемо и купуемо по найточнѣйшѣмъ курсѣ денномъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и воддѣлъ депозитовый перенесенїи до лѣокалю партерового въ бу-дынку банковѣмъ. 374 С. 9-0

Zacherlin

Дѣлае зъ дивною силою! Убиваетъ недостижимо

пѣвно и скоро насѣкомъ шкѣдѣй всякого рода и длатого мїліоны покушнѣвъ выхвалюють его и пытають за пѣмъ. Его примѣты: 1. запечатана флашка; 2. нмя „ZACHERLIN“.

67 3-8

Склады всѣгды тамъ де вывѣшенїи плякаты „Zacherlin“.

Виходить у Львові щодня (крім неділі і рушних свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших новітніх“ виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Діло“.

Передплати і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Дукес, І. Селлерстатте; — Ф. А. Ріхтер, Nibelungengasse 4; — Н. Шалек І. Wollzeile 11; — Haasenstejn & Vogler І. Wallfischgasse 10; в Франкфурті і Гамбурзі: М. Haasenstejn & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком в Австрії: на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр. на пів року . . . 9 зр. на пів року . . . 12 зр. у Львові: на цілий рік . . . 16 зр. на пів року . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр. Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекляції неопечатані вільні від порти. Поодинокі чиселі коштують 8 кр. а в. Оголошення змисли приймають ся по ціні 10 кр. від одного стрічки інсератовою або експрессом з рубриці „Надобрано“ по 25 кр. а. в. Подяки і інші доносення приватні числять ся по 15 кр. від стрічки.

Повыборча робота.

II.

Мы подали після львівського Przegląd-у і петербургського Край-у плани наших противників, верховодячого сторонництва польского, против людского руху, русского и польского, в Галичину. Планы эти треба брати за актуальный, как видно из того, что не только инший польский часопис, а и навстречу ввденский орган г. Казимира Баденього Die Reichswehr высказывает подобный намтры. Иная речь, чи и о сколько они для насъ не безпечны.

Перший план иде до того, чтобы крѣпше зорганізувати польску верховодячу партію за поміччю з'в'язу obywatelstwa або за поміччю польского духовенства. Другий план иде значно дальше, иде навстречу дуже далеко: ото на случай, коли-бъ перший план не довѣвъ до цѣли, має завѣсити ся конституція.

Розберемо найперше сей другий планъ. Може ходити або о часткове завѣшене конституції вь самій тільки Галичинѣ черезъ заведенне стану выемкового, або о повне завѣшене конституції вь цѣлій Австрії.

Мы гадали зъ-разу, что нашъ противникъ мають на гадцѣ только Галичину. Але зб'ятать вь Reichswehr показує ся, что тутъ иде о цѣлу Австрію.

Однакожъ сего проекту не можна, бодай вь сѣй хвили, брати на серію, и мы дивуємо ся, якъ мѣст о нѣмъ пбвурядовий органъ згадувати и нимъ страшити. Вѣнь стоить вь разячій суперечности зъ дуалістичнымъ устроємъ монархії, зъ австрійско-угорскою угодою зъ 1867-ого року. Сеся угода вимагає конституційного устрою вь обохъ половинахъ монархії, и завѣсити конституцію вь одній половинѣ значило бы зорвати ту угоду, нарушити цѣлу систему дуалізму. Коли-бъ отже навстречу припустити, что народы и краѣ австрійскій не унеможливили бы завѣшеня конституції вь Австрії, то мусѣла-бъ на се згодити ся такожъ Угорщина, а се могло бы довести до того, что замѣсть теперѣшного дуалізму заведено-бъ персональну унію, що чей-же не було бы анѣ вь интересѣ цѣлости монархії анѣ вь интересѣ династії. Але и безъ того взгляду

на Угорщину годѣ навстречу подумати, чтобы теперь кто небудъ поваживъ ся робити експериментъ, який вже передъ 32 роками майже вь початкахъ конституційной еры, не удавъ ся.

Впрочомъ рускій народъ, а думаємо, що и польскій людъ, ледве чи дуже плакавъ бы за теперѣшною конституцією. Мы сѣємо виправдѣ рѣшучими противниками абсолютизму и горячими прихильниками конституції, але конституція правдивою а не фіктивною. Бели-жъ конституція єсть только пустою формою, то треба о нѣй сказати словами Кавура: „Найбѣршимъ лихомъ єсть той гнѣтъ, котрый крѣє ся підъ плащикомъ законныхъ формъ“.

Не боимо ся такожъ оголошеня стану выемкового для Галичини. Передовѣмъ сумнѣваемо ся, чи правительство знайшло бы для такого зарядженя большѣсть вь радѣ державній, бо не припускаємо, чтобы згодили ся Чехи, котрі недавно самі такого стану дбнавали. Але коли-бъ навстречу и прийшло до того, то вийшло бы хіба на те, что — очевидно вь одній только взглядѣ — дѣяло ся у насъ черезъ заборони вѣчь. Коли не можна було устроювати большій вѣчь повѣтвой або окружній, то сходили ся людє вь малыхъ товариствахъ зъ кѣлькохъ мѣсцевостей и поговорили собѣ довѣрочно о своихъ справахъ, а така пропаганда показувала ся декуды навстречу успішнѣйшою, якъ формальній та публичній збори...

По з'в'язѣ obywatelstwa навстречу самѣ Przegląd не надѣє ся великихъ результатѣвъ. Obywatelstwo вже и теперь робить все, що може, чтобы рухъ народу придушити. Оно и безъ звязаня себе словомъ, чого домагає ся Przegląd, не поврѣє своихъ справъ адвокатамъ з'в'язаній по сторонѣ народу, не прену-мерує щиро людowych и демократичныхъ часописей, не дає зарѣчку тымъ, котрі зъ нимъ не тримають. Оно, зъ немногими выемками, ще большѣ робить: оно дає свою економічну, соціалну и політичну перевагу народови, особливо рускому, дуже дѣтливо почувати и старає ся всѣми силами народъ удержувати вь зависимости відъ себе. А який зъ того результатъ? Той, что народъ уважає obywatelstwo за своихъ ворогѣвъ, якъ каже Przegląd, але не вь наслідокъ клеветъ агітаторѣвъ (до дотрыхъ хіба належить и г. Станиславъ Тарновскій своєю голосною статією о „порціяхъ“ зъ-пе-

редѣ 22 лѣтъ), але вь наслідокъ сумного щоденного досвѣду.

Такъ само и надѣя на польске духовенство зъ „добрымиъ учительствомъ“ и т. д. єсть дуже слаба. Духовенство сѣи хоче мати впливъ на народъ, то мусить ити зъ народомъ, а не зъ дворомъ противъ народу. Вь тѣмъ лежить и пбеланництво его, что ы боронило слабого та пригнетеного противъ сильнѣйшого. Бели-жъ духовенство поступає противно, то отмирає только двери агітації радикальній и наражає не лише свою повагу але могло-бъ довести и до пбдопана вѣры а бодай церкви.

Якъ-бы прямованя нашихъ противникѣвъ, а именно уживаній ними средства, мали большу етичну вартѣсть, то намъ бы могло ажъ жалѣ ихъ бути. Звыжъ трицять лѣтъ ведутъ свою „органічну працю“, и коли вже имъ здавало ся, что довершуютъ великою будовою, наражъ бачуть, что та будова — то банька мыльня. Стоять безрадній и выдумуютъ проекты надъ ратованемъ своего панованя, замѣсть зрѣбити єдине можливе и розумне дѣло: зречи ся того панованя а стати правдивыми братами меншій браті, противъ котрой только завинили.

Але мы не можемо задовольняти ся захитанемъ ситуації нашихъ противникѣвъ; мы, чтобы станути крѣпко и обезпечити своє становище, потребуємо ще дуже багато позитивной работы зъ нашої стороны. О тѣй работѣ поговоримо пбзѣйше.

Война греко-турецка.

Вѣнь подтверждаетъ ся; мала се бути побѣда значна и рѣшуча; страты по сторонѣ турецкій великі.

За те зъ Епіру доносять, что Греки опустили досѣ заняті мѣста и збѣрались вь граничній мѣстѣ Артѣ, де ждуть нападу Туркѣвъ. Вь суперечности зъ тою вѣстєю, походячою врѣштѣ зъ Атенъ, доносять рѣвно-часно тежѣ зъ Атенъ, что грецке войско иде на Пентеполію.

Вь субботу явивъ ся новій кабінетъ грецкій вь парламентѣ, а президентъ міністрѣвъ Ралієсъ заявивъ, что першою рѣчею нового правительства буде довести армію назадъ до ла-

ду, бо безъ того не можна анѣ війны дальше вести анѣ зъ честію помирити ся. Бувшій президентъ міністрѣвъ сказавъ, что вѣнь и его сторонництво будуть нове правительство пошрати якъ найщирѣше. Ралієсъ зажадавъ, чтобы парламентъ відрочивъ ся, и на те зго-джено ся односторонно.

Вь Атенѣхъ розѣйшла ся поголоска, что полковникъ Васосъ має бути зъ Креты відкликаний.

Polit. Correspdz. довідує ся зъ Риму, что Греція має вь найблизшій часѣ звернути ся до державъ зъ просьбою о интервенцію. Вь такѣмъ разѣ державы передовѣмъ зажадають відъ неї відкликаня флоты и войска зъ Креты.

Письма зъ Відня.

Дня 1 н. ст. мая.

[Зъ парламенту: Обжаловане графа Баденього. — Антисеміти. — Рускій независимый посоль].

Вчєрашнє засѣданє було зновѣ однимъ зъ тыхъ, якій продукує теперѣшна неясна ситуація політична. Було се єсьме зъ ряду засѣданє. Парламентъ збраний відъ 27-ого н. ст. марта; ушло вже 35 днівъ, а числячи одинъ день переєчно на 6000 зр., коштувало досѣ тыхъ всѣмъ засѣданъ гарну суму 210.000 зр. А хѣсна зъ дотеперѣшныхъ засѣданъ нема нѣякого; парламентъ ще не вложивъ ся вь парламентарну роботу, навстречу не дѣставъ досѣ нѣякой работы. Се за-для хиткой позиції тємъ окликомъ фразу „führen und nicht sich führen lassen.“ Фраза, анѣ слова, дуже гарна! Але такими окликами має право кидати лишь таке правительство, что стоить сильною стѣною вь парламентѣ, вийшло зъ парламенту, єсть вь повнѣмъ значѣно того слова міністерствомъ парламентарнымъ. Тымчасѣмъ нинѣ правительство стоить супротивъ парламенту немѣчно — и хвилями знає за ся вражѣня, что оно фактично не знає: что почати — и зъ дня на день дожидає, чи який щасливый случай не закончить цѣлу крієу...

Вчєрашнє засѣданє стояло підъ двома новими знаменами. Именно провѣдъ оппозиції

Воскресеніє.

Великодня кавка.

Краина була якъ другій. Шумѣли сосны по высокошипылыхъ горахъ, рѣвѣвъ дикій звѣръ поміжъ лѣсу гукаючи, рѣки спускали свои воды у далеке море, нивы вкрывали ся рѣчною зеленію та пестрыми цвѣтами. Все, бачь, якъ деінде. Лишь у людей сѣи землѣ не було гаразду зъ поконь-вѣку. Зъ-першу, якъ книги старі розказували, вели начальники сего краю люді мѣжъ собою борби, водтакъ во-рожай дикі народы нищили краину, несучи зб собою мечъ та огонь, полишаючи згарища, плачъ та зойки, смерть и неволю. Згодомъ ставало ще гѣрше... Минула ся дичь поганьска, пролетѣла немѣв хмара саранча, та єсь повстали проти себе сусѣдній братній племена. Одной матери имя носили, одного Бога почитали, та бачь, сильнѣйшій братъ задумавъ покорити, на раба собѣ примѣнати молодшого слабого. И зновѣ полили ся струѣ братньої крови, а высокій курганы зазначили ся чорною лентою на зелено-пышныхъ степахъ. Ми-нали вѣки, а рабство тревало, а злѣба мѣжъ братами росла, не вкорочувала ся. Разъ лишь на коротко середѣ бурѣ великой ярка блискавка озарила пѣтму, что вкрывала запбзану краину, та свѣтло єи немногимъ вказало ясно путь, а прочихъ ослѣпило єе більшъ, и на довго потонули воны вь безнадѣйне забутѣ.

Краина вже давно втратила своихъ начальникѣвъ, поїшла підъ чуже ярмо. Теперъ мѣняли ся одні по другихъ, та гараздъ відъ нихъ не много дѣставало ся пригнобленымъ невольникамъ. Може ї кому було гараздъ, та не имъ, хоть воны и вѣрно служили, и ще вѣрнѣйше гнали спину підъ паньску волю.

А далѣ-далѣ ставало усе гѣрше. Вже мѣжъ дѣтьми той самої землѣ засѣяно зерно роздору и станувъ сынъ проти батька, братъ проти брата; підъ однимъ дахомъ кланяно ся рѣзнымъ богамъ, одна семья йшла кѣлькома дорогами. Поля яловѣли, плугъ ржавѣвъ, а пѣтма чимъ-разъ больша обгортала нещасну краину. Вянули цвѣты безъ поцѣлѣвъ сонця, мовкли птицѣ середѣ глушѣй ночной, кисли воды вь застоляхъ рѣкахъ — цѣла природа западала вь сонъ. А людє? Людє — денкій таки вже дрѣмали підъ звучну пѣсоньку сусѣды, инші рвали ся ще до дѣла, такъ що-жъ? Одні кидали зерно добре, не справивши впередъ нивы, — другі надто глубоко и довго орали а сѣйбу липали на горячій часъ, — ще инші купували у заздогого сусѣды лихе зерно та засѣвали рѣдній нивы тернемъ и бодаками, а були й такі, що, не бачучи нѣчого середѣ тѣмъ, кидали зерно на зерно, та й своего не збѣрали и чуже заглушили. Правда! зачувано, что є краѣ, де вѣмѣють справляти землю підъ богатій плоды, вѣмѣють встояти за свои права, жити вь гараздѣ та свободѣ — но не знаючи ихъ мовы, годѣ було зъ чужинцями porozумѣти ся — ба! де-хто вже й свою рѣдну нехтувавъ та занедбувавъ, а о вывченю чогось путнього відъ другихъ и не думано. Многі вь своѣй тѣмѣ и гнили а ще пышали ся, что нема надъ нихъ...

Та не давъ Богъ краинѣ сѣй марно пропадати. У важкій часѣ гнѣту и недолѣ пбславъ їй двоухъ пророкѣвъ: оденъ звавъ ся Сынъ воли, другій, что за нимъ прийшовъ, Сынъ свѣтла. Обоухъ одна родила сторона. Не йшли вони на пустыню, не накидали бедра своего шкѣрянымъ поясомъ а плечѣ верблюдно ко-жею, не їли саранчѣ нѣ меду — но тихимъ а яснымъ словомъ навчили любити и боро-нити свое, а й не цурати ся мудрости дру-

гихъ, а примѣнювати єи до своего грунту, щобъ розгонити тѣмъ рабства та невѣжества. Оба до послѣдній хвилины бороли ся за лучшу долю свои землѣ.

— Коли она настане? — пытали молодшій вь нетерпѣлицѣ. А старій лишь кивали на се головами.

— Намъ того не дѣждать ся... Де вь свѣтѣ та сила, щобъ нашѣ пута розкришила?

Та хочъ силы ще не ставало, но надѣя красна почала прозябати вь серцяхъ сумнѣваючихъ ся. А єсь и старенькій оденъ дѣдуєсь умираючи предсказавъ вѣщими устами радѣстне пророчество:

— Конєць вашого лиха наближає ся. Но заки сонце яснѣйше зѣйде, чекає васъ ще много борби, много трудѣвъ. Прийдє часъ, коли опустите руки и закличете: „Пропали-сьмо!“ Но не унижайте, крѣпѣть ся духомъ, а за вами побѣда! Та тямте й се: Шокомъ у вашѣй краинѣ завитала доля, то пбсла постави милостивого Бога мусять вь нѣй земешкати чотири божій пбсланцѣ. Коли послѣдне лихо поборете, за нимъ увѣйде до васъ Пробужене, водтакъ Любовь и сестрицѣ Прѣсвѣта та Праця. Они навчать васъ, що дѣяти, щобъ и вамъ, якъ другимъ народамъ, засѣяло Воскресенє.

Вѣщѣ слова божого старця почали небавкомъ справджувати ся. Наспѣвъ часъ, что своею злобою и лютоєстю нагадувавъ на послѣднє „люте время“. И прийшовъ мужъ, а имя его було Ворогъ мира, а прозвище Другъ гнѣту. И почали ся гонѣнія всѣхъ, что лишь задумали станути вь оборонѣ своихъ слуш-ныхъ правъ. И стало ся, чого досѣ не бувало. Острє вѣстрє вымѣрено вь грудь покѣрного люду. Та народъ сѣмъ разомъ не поддавъ ся, вѣстрє надто глубоко торкнуло живе тѣло,

надто кровѣ проляло ся, чтобы вѣнь ще оставъ байдужнымъ на таке нехтованє. Навстречу найбільше сонній почали протирати очи, чтобы середѣ тѣмъ чого доглянути.

И єсь здивували ся всѣ чимало, коли од-ного ранка побачили поміжъ хатами яєну дѣ-вочу статъ. На головѣ мала вѣночокъ зъ бѣ-лого расту, вь одній руцѣ держала маленьку сашку, вь другій дзвѣночокъ.

— Хто ты? — пытали.

— Я Пробужене, — засмѣяла ся дѣвочка зъ голубыми очима.

— Відки взяла ся ты у насъ? — чуду-вали ся кругомъ неї.

Дѣвчина вказала рукою на зорѣючу смугу неба відъ сходу. Теперъ ажъ, при тѣмъ першѣмъ блеску по дняхъ пѣтмы, почали людє розглядати ся по своѣй краинѣ. Высокій хопты заросли все кругомъ, а чужинцѣ такъ и розѣзли ся на ихъ предвѣщній землиці.

— Га! жваво треба вамъ брати ся до работы! — скрикнула дѣвчина и сейчасъ ударила сашкою вь найблизшій городці. Хопты було повисше головы. — Зъ давна вже, бачь, єи у васъ єяно! — дивувала ся дѣвчина, вы-рываючи пыльно все свое сашкою.

А работы-жъ було вь неї, работы! Не лишь докругъ хатъ заростало бодаче, а навстречу вь серцяхъ людей почало вже кѣлѣтити ся, а все: роздоръ, вражда, єгоизмъ, нерадѣ-не, рабѣльє, невѣжество. Тодѣ дѣвчина спу-скала ся на крылахъ своихъ солодкихъ слѣвъ вь глубину душъ людскихъ и нѣжно вырывала водтамъ все лишне. И не переставала вь пра-ци. Замешкавши на горѣ підъ высокимъ дере-вомъ, де гнѣздило ся сотки птицѣ, будилася відъ ихъ щебету скоро свѣтъ, а умывши ру-мяне личко вь зимнѣмъ потоцѣ, бѣгла поміжъ людей. Сашкою вдарила вь дверѣ, а дзвѣноч-комъ дзвонила підъ вѣкномъ, будячи сонныхъ.

перейшов на посла Шенерера і його чотирох політичних приятелів. А далі зам'яли і ся поява, що опозиція, хоч і як сильно чисельно, не виказує межі собою організація. Georg Ritter von Schönerer в тій силісильному чоловіком, що своєю німецькою скрайною беззглядністю не дає супокій прочим німецьким партіям. Коли ж ліберали мали монополію на оборону „Deutschthum“ загроженого Славянами. Богато она нагрівши, перебули велика півдлі політичній, аж доки народ не полишив їх на боці. Тепер окрім лібералів є ще „Deutschvolkliche“, антисеміти, навіть клерикали німецькі — і всі вони заявляють ся оборонцями німецької національної ідеї. А по-за тими партіями стоїть визначна непохитними принципами політичними люди Шенерера. Страх перед закладами Шенерерянців і їх конкуренція в форсованню німецької ідеї — були тими сильними чинниками, що геть завернули голову лібералам. Ліберали пустились на обструкцію. В середину на засіданню пущено в рух обструкційну машину. Почала ся б'гання, наради. Граф Бадені був у страшно зломі гумору. Наразі опорожнились лави міністрів, не було і важливіших шляхтичів польських в сали. За той час говорив ліберал д-р Лехер свою обструкційну промову про торговельну угоду з Болгарією. Аж ось зайшов мало ким запришкений епізод. Один проводник лібералів шепнув бесідникові кілька слів, сей скінчився, зараз відбулось голосоване і угода торговельна помашувала до комісії економічної. Здає ся граф Бадені сказав кілька чемних слів лібералам, може й де-що обіцяв, от як звичайно межі грівшими людьми... В четвер пійшла по кульорах звістка, що Шенерер збирає підписи на обжаловані ір. Бадені і що назбирав їх 32 межі скрайною опозицією. Межі лібералів наче хто бомбу кинув! В четвер вечором зійшлись они на засіданні, так само умірені націоналі „Deutsche Volkspartei“ і починаючи небезпечність конкуренції з боку Шенерера, порішили: за всяку ціну позбавити в опозиції. Ще більше гнала їх в опозицію воля виборців, роз'ярена чеських німців. Мов меч Дамокла завис над їх головою і конгрес лібералів, який відбуде ся завтра в Теплицях. І стало ся, що ліберали внесли обжаловані против графа Казимира і його чотирох товаришів з кабінету, котрі підписали розпорядження язикові для Чехії і Моравії.

Тільки-ж р'вч ся не так дуже трагічна, як виглядає. Коли секретар д-р Ебенгох відчитував акт обжаловані [бо умірені націоналі і Шенерерянці внесли свої окремо], на сали панувала веселість не лише на правиці, але й на лівій стороні. Обурені лібералів уже не викликує сенсація, бо оно не виходить з внутрішнього їх переконання. Не є се тая беззглядна опозиція, котра сказавши собі раз, що правительство треба звалити, змагає до сего всіми законними методами. При відчитуванню актів обжаловані

граф Казимир сидів на своєму фотелі і безмісльно, байдужно глядів перед себе. Граф Гляйспах дуже сердечно тшнів ся, барон Гляньц троха підсміхав ся, прочі міністри вже навіть не були в парламенті. Не в такім гуморі бачив я наш ексцеленції, коли в середину почала ся була обструкція!... Справа ясна. Опозиція ліберали не хотять, бо може не чують ся в силі, або з-гори так укартували справу, — д'ятого покинули обструкцію і ледви чи вже до неї повернуть. З другого-ж боку они занадто заангажовані в цілій справі і боять ся опинити публічною. Отже внесли акт обжаловані, з-гори значачи про его безуспішність. Палата перейде до порядку денного, а они будуть мати свою совість заспокою. „Головну муру не пробьєш!“ — будуть повторяти за розумним народним філософом.

Дивну ролію в тій всій гравіть антисеміти. Они ще не належать до більшості парламентарної і ледви чи коли будуть формально належати, бо їх виборці запротестували би против того. У Відні режим польського графа страшно зненавиджений і з тими они мусять числитися. Але ніхто й сего не заперечить, що межі антисемітами з одної, а графом Казимиром з другої сторони йде „техтель-мехтель“ на всі застави. Минувши середі при обструкції они голосували три рази з опозицією, четвертий раз уже вийшли з салі. І тепер також при нагляді внесено соціалістів в справі розв'язанні організації зельничного персоналу голосували они за наглядістю, але за те розкрили картину дуже приємну для графа Бадені. Ціла промова антисеміта Аксмана [суб'єкт купецкий, дуже добрий бесідник] крутила ся коло соціалістів, хоч антисеміти не мали найменшої причини до того. Тая полеміка перейшла потім в незрозумілі крики і в сварку з простягненими пистуками, яка повстала межі антисемітами і соціалістами. Тепершній парламент має подостатком таких бурливых сцен. В таких хвилях президент Катрайв сидить преспокійно і відноситься до цих сцен зовсім рівнодушно, поки послы самі не усякують ся. Що „поважніший“ patres conscripti вт'якають из салі, побоюючись о своє „дороге“ життя. Але за якийсь час знов виходять ся ціле товариство і дискусія йде спокійно далі. Здає ся, що наш посол для сільських громад Станіславів-Товмач-Богородчани і Надвірна мав уже „dunkle Ahnung“ про ті бурливі сцени, бо ще й досі не вибав з Надвірня... В іншій правительствений рускій послы були вже на вчорашнім засіданні, був і посол Винницький з Буковини, лиш о. Мандичевський хибував...

Антисеміти відбули вчора нараду свого клубу і видали комунікат. Там каже ся, що они не прилучують ся до обструкції, щоб „не здержувати роботи парламентарної та уможливити розумних соціальних

реформ, бо се могло би вийти на користь капіталістам і жидам“... Як тій соціальній реформі, де проект законів до ціяльній реформі, де тема до наради парламенту? — сего офіційний комунікат не каже. Антисеміти по просту хотіли викрутити ся з трудної ситуації і пустили Віденцям ту-мана. А згадавши про жидів, знали, що сей аргумент найліпше траїть до переконання. „Spießbürger - амт“. Нинішній Deutsches Volksblatt вступив в статі крушити копів против централізму австрійського. Редактор посол Вергані кличе з емазю, що „Centralismus ist in Oesterreich unhaltbar“, і далі доходить до того, що устрій треба до-конце перемінити на федералістичний; на се, каже, вказують послідні дні життя парламентарного. Отже кличе: „Fort mit dem Centralismus!“ Та не здуриш антикаря! Такі оклики чужо не перші раз і они в на-разі, доки наш парламент не стане парламентом європейським в цілому значенні того слова, лиш теорією, частію програми поодиноких сторонників політичних. Але антисемітам ходять о те, щоб в тепершню хвилю відвернути увагу цілої партії на іншій предмет. Не було чого іншого під рукою, давай мучити федералізм! А межі нами кажучи — для них в'їнь при-їсь би велику страту, отже годі брати го-лось сей серіозно.

Наші незалежні рускі послы мають чимало клопоту з виборами до комісії парламентарних. Спільна конференція представителів клубів установила такий „ключ“, як і Вам згадував в послідній дописі. Сторонники більшості д'бтануть 3, а меншість 2/5 м'їсць в комісіях. В зложених з 48 членів д'стане меншість 20, з 36 — 14, вкінці з 24 — 10. Комісії по 18 членів тепер уже не будуть вибирати. На м'їсця призначені для меншості парламентарної рефлектують ліберали [49 послів], ліберальні маїнати [28 п.], умірені націоналі німецькі [38 п.], антисеміти [28 п.] і соціалісти [14 п.]. Окрім того ще щось п'ять маленьких партій [по 3—6 послів], межі ними і наш незалежні три рускі послы, раді би д'бтатись до деяких комісій в першій лінії до легітимістичної. Можливе се було лише в тій ситуації, коли котре з більших сторонників відступити одно м'їсце нашій трійці. Зробили се антисеміти за починком д-ра Люетера, з його власної ініціативи. Досі вибрано дві постійні комісії: адресову та економічну — і по одному м'їсцю відступили антисеміти неузгоджені при підлі всім 12 галицьким опозиційним послам. До адресової комісії увійшов стояловець д-р Данелак, до економічної о. Танячевич. Далі об'явили ще антисеміти „von Fall zu Fall“ віддати Галичанам і в інших комісіях одно м'їсце, де антисемітам припаде до розпорядимости по три м'їсця, отже в комісіях з 36 членів. Найважливіша для нас веріфікаційна екладає ся з

24 членів, а побільшено числа членів комісії супротивило ся р'шучо коло польске. Щоб тут д'бтати бодяй одно м'їсце [тут антисеміти мають два] удали ся незалежні рускі послы до Чехів з жадансь, щоб нам відступили одно своє м'їсце. Але сумніваю ся, чи се удасть ся, бо Чехи мають звязані руки і більшості ледви чи позв'язать на таку заміну. До тій комісії пійшов би з незалежних Русинів д-р Окуневський. Соціалісти призначили на своє одно м'їсце посла Дашинського. З клубу християнсько-славянського увійде посол Винницький. Такі еклады сєи комісії могли би бути м'їсць вдоволені.

(Н. П.)

Процес березовицький.

Тернопіль дня 30 н. ст. п'ятни.

По полудні переслухано дальших свідків.

Свідок Микола Кручовий зб'їзав, що прийшов тогді, коли брама коло хати Подгайного була отворена; чув, як на дворі кидали кам'яцями і кричали, але не знав, хто н'ї сто.

Свідок Василь Матла почув окол півночі крик в селі за-д'ля того, що у Подгайного відбувають ся вибори. Пришов під хату, де стояли люди, а коли хтось ударив каменем заступника в'їта, Івана Кручового, в'їнь пійшов на гостинець, але не видів, хто кидав кам'їнем; чув лиш як Стефан Бялий сказав „на шпась“: „Збирайте кам'їнь!“

Свідок Софія Деркач, почувши окол півночі крик, поб'їгла на м'їсце і стала на дорозі коло хати Подгайного, де стояли також Василь Дябло і Іван Кручовий син Івана зовсім спокійно. Коли з-за брами почали кидати кам'їнем, она аб'ї страху у-т'їкла.

Вд'так відчитано протоколи свідків: Альберта Бижовського, Яна Ясінського, Адольфа Оборського, Гната Майки, Віктора Петерського, Іосифа Копыта, Івана Березовського, Олексія Поворозника і Дмитра Дебеляського. З тих протоколів зам'їтне зб'їзав Яна Ясінського, мов-би в'їнь пійзав го-лось о. Миронівича, коли той кричав між товою: „гурра Русини! не дайте ся!“ — та запер-чуюче зб'їзав рівночасного свідка Адольфа Оборського. Інз Ясінський опер'ї своє пок'їчене на т'їм, мов-то о. Миронівич не вимовляв правильно согласного „р“, коли тима-сом о. Миронівич вимавляв си зовсім чистоту. Зам'їтне також зб'їзав свідка Гната Майки, що о. Миронівич стоїть на чолі народно-рускої партії, а Пилип Подгайний ішов з Подяками; о радикалах в селі не знають нічого.

Вд'так переслухано свідків:

Олеку Кручового громадського „паліца“, котрий зб'їзав, що зав'язаний лавив ся на м'їсце і застав коло хати Пилипа Подгайного окол 200 людей. Пилип Подгайний кричав

І під го-лось звучного дзеленьканя втавали в'ї до праці, згорблені спина простували ся і гордо а св'їдом сп'їшив кожний на свої лані чистити і ладити его під новий зас'їв. Та хоч труд був г'їркий, но солодила его згадка пророчтва і ясний блеск від в'їсходу, що з кожним днем більшав та більшав.

Аж ось одного весняного рана не прийшло вже Пробуджене від в'їна хат; та се нікого й не здивувало, бо вже звикли самі до св'їта вставати. Під високим дубом найшли лиш сапку д'ївчини і д'ївчонок, що им'ї на спомин'ї полишила. Її самої не було.

Ще стали люди, вд'їляючи ся в'ї ясну смугу неба, відки прийшла д'ївчина, коли за-зор'їло ще дужше на в'їсході і ясна ж'їноча стат'ї вийшла з-пом'їж хмар. Б'їлі делі опер'їзували ей бедра, а червоні рож'ї в'їначі кругом'ї чо-ло. Під ей поглядом і усміхом'ї м'їгали людські серця, г'ївном запалені очи заливали ся сл'їзою прощ'ї, а затиснені злобно кулаки рознимали ся до братнього об'їм'ї.

— Се певно Любов! — шепт'їли старі люди, що т'їмили ще пророчтво д'їдуса.

— А Любов, проведена товпою, ступала все далі в'ї краину, а сл'їдом'ї ей в'їростали по викорчованих нивах пахучі л'їлі та ф'їялки.

— Позвольте замешкати м'їж вами! — сказала ласкаво.

— Просимо, просимо! — закричала громада і кожен на-вперед від'їняв свою хатину. Но Любов лиш кивнула головою та усміхнула ся солодко.

— Поселю ся в'ї серцях'ї ваших, — промовила і не давши нікому й вийти з д'їва, сейчас взяла ся до роботи.

Розпустивши довгу ленту з рож'ї та

ф'їялок, так і кинула нею між товпу, а відтак ст'їгнула зручно мов аркані. Людям стало ще дивніше в'ї тих путах, та не-бавком'ї поняли, що не доконче то так і зле йти в'ї громад'ї до д'їла. Ба, навіть самі з доброн во-ль лучили ся в'ї громади, бо д'їбачали вже ясно, що сполученими силами більше можна вд'їяти і певніше опер'їти ся ворогам'ї-гнобителям.

А Любові між людьми і не видати. За те чули в'ї, що в'ї серцях'ї їх ворухити ся щось нового, якесь чувство нев'їсказане словами, а гарне-прегарне. Люди так сердечно полюбili свою рідну землю, свій лан, свої води та небо, в'їсх своїх. Брат'ї сп'їшив братови на пом'їч, сус'їд н'їсь добре слово сус'їдови, б'їдн'їг'ї і не було, бо прочі их за-помагали. Повстали громадські сп'їлки до всякого доброго д'їла, спільно почали справляти одним'ї плугом'ї одну ниву. Сильні сею любовію они покорили навіть катів своїх, бо годі им'ї було тепер розбити ту велику силу народню, що зв'язала ей лента Любови та єдності братньої. Минали дні, а Любов за-парювала в'ї серцях'ї в'їсх жителів країни, а нивы их, викорчовані від всякого шк'їдн'їго хоп'ї, так і чекали здорового за-с'їву.

— Коб'ї нам'ї ще Пров'їта! — з'їхали старі люди, — а д'їждемо ей Воскресен'ї!

І не довго ждали. Теплою л'їтнього полудня прийшли об'ї сестрич'ї. Перша держала св'їтло в'ї руці і книгу; друга пр'їла идучи куж'їль, а р'їй п'їб'їлок снував ся до-кола неї. Хоч день був ясний, но ще ярк'їше св'їтло било від них на нивы і в'ї кожний закутинок'ї доходили его лучі. Аж тепер стало зовсім видно, а т'їм розс'їзували ся немов злов'їж хмари в'ї долину. Пров'їта ус'їла на майдані, а розтвориши книгу, що

ей держала в'ї руці, сказала:

— Уч'їте ся!

В'ї так і сп'їшили до науки, а най-більш молод'їж. А ясна пан'ї радо учила в'їсего, а ей книга мала так чар'ївну силу, що хто раз ей за-коштував, не м'їг уже від'їрати ся від св'їтла а вертати до т'їм. А т'їм охот'ївше горнуло ся все до науки, т'їм трив'їйшій за-пущала она кор'їнь в'ї молоді уми, бо учено в'ї р'їдній мові, не як дотепер бувало в'ї чужб'ї, мертв'ї для их серця. А книга ся вчила в'їсего: як справляти р'їдній нивы, як торговати та пром'їшляти, як стояти за свої права, як любовию та єдністю та наукою поборювати ворогів, як любити своє а не дуратись і чужого розуму набирати від розум'їйших уже чужинців.

А чого Пров'їта навчала словом'ї і кни-гою, того Праця, ей сестриця, вчила на д'їл'ї. В'їзавши чеп'їги плуга або серп'ї чи косу в'ї руки, йшла на лані і разом з'ї другими від'ї рана до вечера пильно трудилась. То знов ставала по крам'їнях'ї і вела купецкий рахунок, або по хатах'ї пекла, варила, пр'їла, по-рядкувала з'ї ж'ївками. Довгими вечерами пр'їла з'ї ними тоненьку куж'їль, шила і ме-режила, а дочка Пров'їти, Поезія, висп'їнувала звучний п'їсоньки або розказувала чар'ївні казки, що від'їривали людей від щоденних трудів а уносили их в'ї св'їт'ї м'їр'ї та в'їчили любити красу. В'ї п'їсоньки, як висп'їнувала Поезія, були такі питомі країн'ї, но в'ї гнет'ї та недоли'ї многи'ї про них забули, аж Поезія спонукала их збирати той скарб, яко згадку минувших л'їт, та осолоду на д'їл'ї горя... Поруч з'ї Поезією не менше трудилась ей молод'їш'ї сестрички, Музика, Р'їзба і Малярство. Перша стругала хлопцям'ї звучний соп'ївки, друга учила л'їптити з'ї глини або выковувати з'ї каменя мов живі статуї,

а посл'їдні розс'їзувала к'їсками на полотні такі чудові картини, що люди не могли з'їйти з'ї д'їва.

Громадка божих'ї слуг'ї не дарм'їувала, а найбільш пробували вони по селах, по за-кутинах'ї темних пом'їж найб'їднішими братами; там'ї с'їдали зерно правди, добра, просв'їти. А люди залюбки горнули ся під прапор'ї ясных'ї панів, бо самі д'їбачали, що за ними прийде Воскресен'ї. Крипа жов'ї не та стала. Зазелен'їли здорові аб'їж'ї поля, запл'їсокот'їли весело р'їки, зац'їпили рас-ним'ї цв'їтом'ї пышні садки, гарні двор'їчки стали на м'їсця давних'ї курних'ї хат, а Лю-бов, Єдність, Пров'їта по н'їк'ї замешкали межі людьми. Не було вже тепер тут ні пана ні хлопа, ні ката ні раба, були лиш люди та брати, одна в'їльна семья. Розб'їгули ся в'їками невод'ї похл'їлений стат'ї, піднесли ся гордо та св'їдом св'їтлом'ї науки просв'їчені голови, а сильній любовію та наукою за-б'їжали во-ль — і добули ей!

І знов настала весна. Таки люди не т'їмили, бо-ж'ї то і перша була весна на свободі. Наближав ся Великден, випула со-ботня н'їч. Люди от'їкували чогось великого, гарного, якогось уже давно вижиданого щас-тя. На в'їсході ставало чим'ї-раз'ї ярк'їше. Б'їлі, немов кучерява воина хмарины поча-ли рожевіти з'ї-разу краєм'ї лиш, немаче р'ї-б'їв их'ї хто червоним'ї шовком'ї, відтак за-тягли ся ц'їл'їскі пурпурною краскою та з'ї-в'їльна підносили ся в'ї гору. Далі з'ї-под'ї них так і триснув'ї с'їб'ї тоненьких'ї лу-чей, ст'їлячи золотом'ї путь величній стат'ї, що за ними в'ї сл'їд'ї д'ївчула ся. На ей в'їра-м'їр'їм'ї чол'ї лежав'ї супок'їй рай, яєи очи кидали блески, що выс'їп'їли кожду сл'їзоу, за ей усмішкою лет'їло на землю щаст'ї, від-волене, мир, любов. Одинадц'ї зв'їзд'ї мов

до людей: „Чого хочете?“ — а громада відповіла: „Ми прийшли на вибори!“ За заступником вбита, Іваном Кручовим, пішли люди отвореною фарткою на подвір'я Підгайного, а відтак і брамою, щоби послухати вбиту, чи є вибори. Коли потім ударив хтось каменем заступника вбита Ів. Кручового, вийшли з ним господарі на вулицю, а за ними з-за хати кидає хтось камінням.

Свідок Стефан Бидловський збав, що за Іваном Кручовим була фартка отворена, а люди потиснулися брамою. Клики „Гурра, хлопці!“ не чути, бо з старшими пішли спокійно додому.

Свідок Олекса Керничний прийшовши на місце, застав браму отвореною; чувся перестук Підгайного з Семком Гладуним, при чом люди подали ся наперед і потрутили Пилипа Підгайного, але ніхто його не бив.

Свідок Роман Кручовий збав, що по вишенню вбита казав обжалований Іван Сковронський людям йти до дому. Дорогою йшов перед ним обжалований Ілько Іванич.

Свідок Олекса Підгайний Романов збав, що прийшовши до обійстя Підгайного застав браму зачиненою; Підгайний стояв у фартці, а коли говорив з заступником вбита, отворено браму.

Свідок Анеля Тарнопольська, будучи кухаркою Підгайного, збав, що комісар з Тернополя був у Підгайного раз перед тижнем, а другий раз 28-ого лютого вночі. Чула, як при комісарі говорив Чернівський, заки прийшов Семко Гладун: „Коби дві-три слова, то все було б добре“, а Михайло Підгайний казав відтак, що вночі не мож робити виборів. Відтак збав, що намовляла її свідчити: Олекса Підгайний на Івана Сковронського, будучи той бив його тата; Пилип Підгайний казав їй говорити, що не було ніякого пана, а Чернівський, що Михайло викрикував на Поляків. Комісар, закушавши шинкою, поїхав до міста, а вона пішла до коршми за горівкою; коли вернулася, уже з-за хати кидали камінням.

Свідок, Микола Лазарь збав, що Іван Сковронський пішов додому із заступником вбита, заки ще почали кидати камінням.

Свідок Іван Олинець Яцків збав, що з вулиці пішов на „пересувину“ і при бійці не був.

Свідок Ілько Вівчаровський збав, що у Підгайного сказав до нього учитель Іосиф Кошут, що його (Вівчаровського) вибрали з V-ої курії, але він мимо того не хотів голосувати на учителя. Скоро зачали кидати камінням, він скрився на стриху і в підм'я не бачив нічого.

Свідок Микола Івашків видів тогді в хаті Підгайного якійсь папір на столі, але про вибори не чув.

Свідок Антон Бялий збав, що тогді була бесіда о виборах, бо „професор“ сказав, що Вівчаровський є вибраний з V-ої курії. Війти казав, що буде голосувати на найкрасній дідамі вкрашало золотисте волосся. Одвіж він не мала на собі ні кравової пурпури, ні пекучого золота; біла лиш, біла, тою білизною, що освілює негріб св'яту весняного. Кудя потягли ся довгі зовні білі ризи, там земля зафілювала золотим абжеєм, за нею виділилися рожеві та фіялки, били живучою водою жерела, вили гнізда співучий північ. Ішла вона тихо-тихо, не доторкаючи стопами землі, ні головою небес, ішла без шелесту та шуму. Но таки чули всі її присутність в глибині сердець своїх, не злалака їх своїм приходом, тихим, безшелестним, від давня ждали його, вижидали. Зб'яв дідамі так і відчитали: Воскресне!

А велична стаття йшла все далі та далі, а ярке світло від неї заливало море всю крапну, наповняло груди людську якимсь невисказаним щастям, незмірим радістю. І все, що жило, заворушило ся під чудотворними лучами всеобіймаючого світла, а з тисячних уст понесло ся мов грміть весняний слівце: воскрес! І залунала пісня стократним відгомном, розкотила ся по горах та нивах, по срібних фіялах стротених р'єк полила ся у синє море. Загуділи дзвони по селах та містах. Люди громадно так і рванули ся в церкву, так і впали наць перед престолом. І ніколи ще не яснів образ Христа таким ярким світлом, як нині, — ніколи ще не плыла так сердечно пісня: Христос воскрес! — як десь. А пісня усе йшла ся без упину в даляні, а за людьми і ціла природа гукнула пісню воскресну, пісню обнову:

— Воскрес наряд із гроба тми і новолі, роздорб та ложи, воскрес до життя нового, до світла, добра, любови і свободи — воскрес!

Віра Лебедєв.

„професора“, бо то його фаміліянт, а коли Вівчаровський сказав, що то він має бути вибраний з курії IV-ої, „професор“ відповів, що Вівчаровський буде вибраний і з IV-ої і з V-ої курії. Обжалований Семко Гладун зачав сварку з Підгайним, кажучи, що професор до школи належить, а не до виборів; Підгайний викинув його з своєї хати. А відтак Чернівський в хаті кричав: „Ми зробили, що хотіли!“ Скоро вдарили в дзвон і люди зачали збігатися, комісар зараз виїхав, а Псюрський бив кулаками по столі: „Що то попл мав давонити!“ Побігши, в середину, казав йому війти, що тогді комісар привіз був йому листи виборчі. Потому, як війти заперили людей, що нема виборів, свідок пішов додому з іншими господарями.

Свідок Василь Керничний збав, що видів Гриньку Олинця на гостинці; був пар минут на подвір'ю, а коли ударив хтось заступника вбита каменем в голову, вступив ся геть. Вбита додав, що чув від ф'рмана, як комісар утік з виборів з Березовиць.

В межах на жадані лави оборонців заряджено відчитати за протоколом збав свідка Анелі Тарнопольської.

Далше переслухано свідка Федьку Олинця (Шаргу), що був лиш на гостинці, як рух счинив ся, видів, що обжалований Гринько Олинець пішов до дому.

Свідок Микола Мустакий збав, що обжалований Іван Сковронський успокоював людей і вийшов з обжалованим Ільком Іваничем до дому перед киданням кам'я.

Свідок Стефан Вовна збав, що Гловацький, пославши Підгайного, кликав його „на голоси“ до хати Підгайного.

Свідок Гаврило Житинський збав, що Гловацький казав йому в коршмі, аби йшов до Підгайного голосувати на Найяснішого Пана, то не буде платити податків.

Свідок Роман Базюк заявив, що до Підгайного кликав його Гловацький на голосовані, бо там буде їсти і пити.

Свідок Іван Штепін (Деревляний) збав, що наймит Підгайного кликав його до голосовані, але він не пішов.

Свідок Стефан Тарапата каже, що Іван Підгайний, син Пилипа, затулює його до хати і там сказав йому Пилип Підгайний: „Ми вибираємо собі інші права, ніжжєсь хочемо; чув, як Гладун переривав ся з „професором“ за вибори, а коли дзвон ударив, пан комісар поїхав. Як зачали сыпати камінням, він сховав ся в куті, де до кінця пересидів.“

Вбита відчитано протокол переслухання свідка Миколи Підручного, котрого Підгайний посилав по Гладуна, але не казав говорити о виборах. Як кидали камінням, він сидів у гробі.

Потім д-р Могильницький іменем оборони поставив внесок, щоби цілий трибунал удав ся на місце до Березовиць в цілі пров'єрені, чи пошкодовані Пилип Підгайний з в'їзду стрихового м'єг вночі видіти, хто на долін ушкоджував його хату.

Тернопіль, 1 н. ст. мая.

Прокуратор спротивив ся внесенню д-ра Могильницького, а відтак і трибунал дав відмову, вдоволюючи ся збавним самим свідком.

Вбита переслухано свідка Василя Чубатого і Миколу Штимбрського, котрі збав, що в час критичній брама Підгайного була отворена. Чубатий чув, як кричали „гурра“ і видів, як кидали каміннями, але не знав, хто. Штимбрський перед тим пішов до дому з обжалованим Семком Романічником.

По закінченню поступованя доказового приступлено до остаточних выводів.

Прокуратор Пивойці зазначив на вступі свої промови, що нема жита конституційного без борби сторонництва і не в то але, бо тым чиним добра справа вироджує ся з борби. Але борба мусить бути в границях закона, бо де безправність, там дорога не в спасення; она веде до криміналу. Лучає, що політичні сторонники не знають цілі, але в поіхачах провідників. А той одиниць не мають на оці добра загалу, тільки власне добро або білету. Тогді вистають злочини, та ще гірше дів ся, де поміж людьми нема образованія політичного. До освіченія загального добра в'їз в Бога повинна бути окликом, як то в красних словах зазначив оден руский поет: „І буде воля Твоя всім людям владіти, та всі тюрми змінять в доми просвіти“. Вбита, приступуючи до обговоренія правової сторони, зазначив, що перед виборами веда ся з обох сторін агітація легальна і нелегальна з обави вкороченія політичних прав. Допущені широкі має по раз чергій до права вибору викликало безперечно хвилевий стан аномальний, спонукаючи людей невідомим до легков'їрного примічання всіх в'їст та до виступу проти властей. Отсе головна

характеристика нинішньої справи. Вбита відступав від обжалованія Івана Кручового і Миколи Затварницького, а що до других обжалованих вказує прим'єнені законних чинів кар'єбних, а то з §. 308. зак. карн. [розширювані заперкою чинів в'їст], з §. 83. зак. карн. [злочин публічного насильства заворушенія домашнього спокою] і з §. 85. а) і б) зак. карн. [злочин публічного насильства злочинним ушкодженням чужої власності].

По выводі прокуратора наступили выводы оборонців, а то: д-ра Івана Добрянського іменем обжалованих Семка і Андруха Гладунів; д-ра Андроника Могильницького іменем Івана Сковронського, Стефана Сковронського, Дмитра Мустакого і Михайла Підгайного; д-ра Волод. Зарицького іменем Івана Житинського і Івана Олинця; д-ра Костя Левицького іменем Ілька Іваничового і Івана Кручового сына Івана; д-ра Ант. Горбачевського іменем Василя Дебельського і Семка Романічкого; д-ра Льва Павенцького іменем Ілька Підгайного і Миколи Житинського; д-ра Мих. Дорундяка іменем Дмитра Підгайного Ільковича і Гриньки Олинця; д-ра Андрія Чайковського іменем Івана Кобилянця, Стефана Бялого, Василя Дябла, Миколи Затварницького і Івана Яцевського.

Выводи скінчили ся о год. 8-йй вечором, а сл'їдуючого дня т. в. 2-ого мая в полудне трибунал оголосив вирок, котрим засуджено: 1) Семка Гладуна на 4 м'єсць; 2) Івана Сковронського, 3) Андруха Гладуна, 4) Михайла Підгайного, 5) Ілька Підгайного і 6) Миколу Житинського на 2 м'єсць; 7) Івана Житинського, 8) Івана Олинця, 9) Семка Романічкого, 10) Дмитра Мустакого і 11) Гриньку Олинця на 6 тижнів, а 12) Івана Кобилянця, 13) Дмитра Підгайного і 14) Василя Дябла на 1 м'єсць в'їзниць. Увільнено: Ілька Іваничового, Івана Кручового сына Івана, Стефана Сковронського, Василя Дебельського, Стефана Бялого, Миколу Затварницького і Івана Яцевського.

Выводи оборонців подано в сл'їдуючих числах.

Перегляд політичний.

Дня 2 мая пос. Енгель ставав перед своїми виборцями в Виноградах і висказав ся, що теперішнє положення в парламенті не є ще яснє, але здає ся, що Австрія так у заграничній як і у внутрішній політиці стоїть перед щасливою будучістю. Молодеческі послы стоять і доси в опозиції до правительства, а тільки змінили тактику, бо бачать добру волю у правительстві. Будуча більшість парламентарна може бути лише славянська і автономістична.

На в'їзч н'їмецьких лібералів в Теплицях дня 2 с. м. прийнято острю резолюцію против языкових розпоряджень. Бурмістр міста, витяючи збори, сказав, що ті розпорядження є злым духом, перед котрим треба заперти ворота. П. Шлезінгер выводив, що розпорядження болю до дотика Н'їмців. Чеські Н'їмці мусять тепер вести завазую борбу не тільки о свої права але і о честь, але они в тій борбі не стоять самі. Завдяки г-р. Баденьому н'їмецько-чеська справа стала тепер н'їмецько-австрійською.

На вчорашнім в'їзч н'їмецьких народовців в Ліберці дня 2 с. м. всі бесідники висказували конечність найзавзятішої опозиції. Принято резолюцію, в котрій языкове розпорядження названо негідним з законами, нарушенем конституції, початком здійсненія чеського державного права, насильством із сторони правительств. Резолюція домагає ся від всіх н'їмецьких послів завазую безоглядно опозиції, щоби лиш довести до відкликанія языкових розпоряджень. Н'їмецьким клерикальним послам висказує резолюція догану за зраду н'їмецького народу. Всі повтій рады визнає ся, вислати водпоручників до В'їдні, щоби цесареві вложили положення чеських Н'їмців. Заразом визнає ся всі автономічній власті, щоби аж до відкликанія языкових розпоряджень перестали виконувати всі чинності в припорученім крузі діланія, о скільки не суть до того обов'язані законами.

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатників — як найскорше надслати передплату на II-гій чвертьр'єк а взглядно і виробити залежності.

НОВИНКИ.

— Ставропигійське Братство збрало ся давним звичаєм вчора, в Топину неділю, на доріжні збори для переведенія вибору старшини. Кільканацятільний старшинина д-р Ісидор Шараневич відчитав насамперед справозданє з діяльності Братства, за орудованя майном в р. 1896 і теперішнього стану майна, а також з розвитку музею,

ним самим перед роками заложеного, а обісля, здаючи провід на найстаршого в'їком члена, возвав до нового вибору. Першій заступник старшини проф. Мих. Полянський, висказав в імені Братства д-рови Шараневича подяку за його тільки успішній труд і просив о дальшій провід. Потім через аклямацію вибрано старшинином на сл'їдуючій р'єк знов проф. д-ра Шараневича, а заступниками дотепершніх заступників проф. Мих. Полянського і радника Голіньського. На членів виділу голосовано картками і вибрано теж переважно дотепершніх членів. Обісля высказано ще бажанє, щоби справозданє старшини, відчитанє на засіданні, подати в головних точках до загальної відомости в часописах, через що заінтересували ся ширші круги справами Ставропигійського Братства, безперечно важними в життю і розвитку Русин. Д-р Шараневич обіцяв вдоволити тому бажанню, а ми певні, що сповняючи його, заслужити собі на загальну подяку.

— Ремісничє товариство „Зоря“ у Львові уладило вчора в полудне, як що року, спільне свяченє для своїх членів, на котрі прибуло також багато запрошених гостей. Коли після прив'їту голови п. Вас. Нагбрюго поділено ся свяченим яйцем і позасідано до спільної гостини, явив ся проф. Юл. Романчук, вертаючи з доріжнього засіданія Ставропигійського Братства. Збраний Зоряне і гості повтали нашого заслуженого ветерана патріота гримками оплесками і відспіванєм многолітня та воскресної пісні. При дружній розмові і патріотичних промовах протяглась гостина майже до 4 годин. З промови зам'їтніші були промови д-ра Костя Левицького, проф. Романчука і члена „Зорі“ Данилюка. Д-р Левицький указав на тяжкі часи які перебуває Русь, але заразом не відрадіний обіцяв, що свідомість народу і патріотизм всіх станів двигли ся у нас незвичайно і заповідають недалеку побіду в тяжкій нашій борбі. На поклик бесідника збрано 10 зр. 5 кр. на потерпівших при виборах. Проф. Романчук указав на то, що у нас нема робітничь станів; бо ми всі, чи хлібороби, чи ремісники, чи інтелігенція св'єтка або духовна, — всі ми робітники, а як в родині брати і сестри, хоч часто всьлякий їдять хліб і всьлякий им поводити ся, все-ж таки памятають, що они одного батька діти, і люблять ся в згоді та помагати один одному, — так повинно бути і між Русинами, а посл'їдні часи навіть вказують багато доказів, що так є справді. Бесідник випив за здоров'є ремісничь-робітничь руских і за згоду та солідарність всіх станів у Русинів. На той самі тематі говорив також член „Зорі“ п. Данилюк, а з його промови в'їзв дух горячого патріотизму, який переняте наше ремісничє товариство. Ціло ще за здоров'є патріотичного нашого духовенства, що народови указує дорогу до его прав, а прим'єром власним починає до розбудженія народної самосвідомости. Взагалі спільна гостина між нашими ремісниками зробила мусьля на кождім, хто на ній був, як найліпше вражінє.

— Засіданє видаву Наукового товариства імені Шевченка буде в середу 5 н. ст. с. м. о годіні 6 в канцелярії товариства [Академічна 8].

— З книгарні Наукового товариства ім. Шевченка. Звертаємо увагу тих Р. Т., що замовляють книжки за посл'їдплатою, що дешевше буде, коли пришлуть гроші на книжки переказом, ніж як беруть их посл'їдплатою, бо сама посылка посл'їдплатна коштує до 30 кр., чого при посылці під опаскою нема. Посл'їдплатна добра лиш тогді, як замовляє ся книжки на більшу суму. — З книгарні „Наук. тов. ім. Шевченка, ул. Академічна ч. 8 у Львові.“

— За погром жидів в Ходорові зельничими робітниками, т. зв. „барабанами“, буде потягнений до одвічальности перед березанським судом 34 осіб. З двох арештованих жидів оден, Штрах, що викликав розрух, пущений на волю, а другий Арбайт, що рубав „барабани“ сокирою, сидить в арешті. Жид, котрому робітники поломали ноги, помер у львівській шпиталі. В Ходорові удержує слободі одна компанія в'їска.

— Товариство політичне „Хлопська Рада“ основує ся в повті городцків з головним осідком: м'єсто Городок. Статуты, котрі сими днями внесені до намістництва, підписав д-р Лонгин Озаркевич, двох священиків і десять селян.

— Сумний кінець лихваря. У Вижицях живє Маєр Рознер, великий процесович і напастник, котрий своїми штурками не одного господаря з поблизких с'їл випер з хати або з остатного кавалка поля. Так процесував ся він і з Прокопом Лучаком з Чорногуз за один кавалок поля. Процес не був скінчений, а Прокоп Лучак вигнав 21-ого чв'їтня на згаданий кавалок свою корову попаси. Надійшов на те Маєр Рознер і хотів узяти корову в застав. Пришло межи обома до суперечки, потім до бійки, в котрій Прокоп Лучак нещасним ударом положив Маєра Рознера трупом на землю. На другий день згодив ся сам до карного суду в Чернівцях.

— За зневагу релігії арештувала краківська поліція минушого тижня Берка Вайсмана, служачого в однім з тамошних готелів, бо в присутності кількох в'їзників і кондукторів допустив ся в одній шинку зневаги релігії. Він витинав з паперу фігури і робив такі зам'їтки, що становили обиду хреста. Присутній були тым так обурені, що віддали Вайсмана в руки поліції, котра відставила его до суду.

Малый фейлетон.

Образокъ зъ житя.

Иванъ Боровиченко зъ цѣкавостію взявъ за читати листъ зъ Вѣдѣя вѣдъ своего друга.

„Вѣдѣнь 18/8 1896.

Дорогий Товариш!

Що я чую? Ухамъ совмѣть не вѣрю. Ты, Иванъ, такой горячій патріотъ, заручуешь ся зъ Полькою, и то ще зъ такой родины по матери, котра е непримиримымъ противникомъ руского народа. Я вѣрю, что ты вяжешь ся зъ нею зъ чистою любовію, бо знаю, что она бѣдна, — але чи Ты розгадавъ, яку Ты кривду робить своему народови? Чи у насъ нема красныхъ своихъ, Русинокъ, та й неразъ и не безъ крейцара? Товаришу! Кѣлько то нашихъ сирѣтъ по горячихъ и трудолюбивыхъ патріотамъ мре зъ голоду и йде въ поневѣрку! А чому? Бо наши лапають ся на любовіи сентиментальныхъ Польокъ. А якъ мы зъ тымъ выходимо, самѣ, Товаришу, добре, знаешь. Пригадай но собѣ, что наша интелігенція найбільше черезъ женитьбу зъ Польками сотками вынародовлюе ся. Ще самі они чують ся хочъ деколи Русинами, але дѣти ихъ, дѣти — Боже! и не говорити! Марнуе ся сила народу руского, а интелігенція передъ въ тѣмъ веде. Бо что-жъ бачимо? Одинъ, другій, десятый шукае тысячѣвъ; Богъ зна, что, а вкѣнци женить ся безъ дутка зъ Полькою... А чому? — бо Полька краше умѣе зловити... Я не ворогъ Полькѣвъ, але хочу и для себе справедливости. — А някъ чи вийде Русинка за Поляка, чи Поляка за Русина, все — зъ рѣдкими хибя выимками — наша народность на тѣмъ трагитъ. Зъ житя маемъ примѣровъ досыть, то и не потребую Тобѣ наводити. Конецъ-конецмъ але робить. Знаю, что мои слова будуть Тобѣ немилы, але знаючи мене вѣдъ давна, не будешъ посуджувати, що не щиръ. А впрочѣмъ якъ хочешъ...

Цѣлую Тебе сердечно — Твой Петро.

Иванъ Боровиченко, скѣнчивши читати, опустилъ листъ зъ рукъ и задумавъ ся.

— Справдѣ! Петро правду каже, але вѣтъ не знае, яке мои Вандѣзъ добре сердце. Вѣтъ самъ бы залюбивъ ся въ нѣй, якъ бы еи познавъ. А впрочѣмъ, что она винна, что мой народъ земляки еи кривдять. Она менѣ

не перешкодить бути добрымъ Русиномъ, любить свою землю и свой народъ.

До комнаты убѣжала панна Вандзя и принесла „Народувку“, котру что-нио принѣсь зъ почты пославъ. Обое засѣли заразъ читати. Все було старе и перемелено, хибя одно ще цѣкавило ихъ — борба Кубанцѣвъ. Обое брали сторону повстанцѣвъ, а Иванъ, розгоряченый розмовою, наразъ вырвалъ ся:

— Якъ бы менѣ водносини позволяли, аразъ похваля бы-мъ бити ся за свободу Кубы!

— Пойдешъ, мой любый, бити ся зъ Москалемъ, якъ буде колись повстане польске... сказала Ванда.

— Зъ охотою... коли ходити буде о воду народу, якъ руского, такъ и польского, коли то буде боротьба зъ деспотизмомъ... Але нѣколи не пойшовъ бы я боротись о водбодоване Польщѣ „вѣдъ моря до моря“ коштомъ рускихъ земель!

— Мой любый, по что робити якѣсь рѣшницѣ? Чи-жъ то не мали мы колись спѣльныхъ королькѣвъ? чи не жили мы якъ братъ зъ братомъ?

Иванъ горко усьмѣхнувшись.

— Нѣ, Вандзя! Тая братня дружба до нѣчого добраго не довела. Шляху нашу вынародовили, жидовы намъ навели, людѣ звели на нужду... Мы повинни жити въ дружбѣ, але не зрыкати ся своєю самостійности. Отъ я першій хочу згоды... такъ беру Польку, але бажамъ лучшю долѣ своему народови.

— Мой Васю, Васечку! Ты мене видко вже не любишь!... Такъ то оденъ народъ!... Ивана кольнуло въ сердце.

Минуло кѣлька мѣсяцѣвъ. Въ краю закипѣло по всѣхъ усядахъ. Выборы! выборы! Дѣяло ся вечеромъ. Иванъ якъ-разъ вернувшись вѣдъ адвоката, где працювавъ яко деппендентъ. На столѣ лежавъ листъ вѣдъ Вандѣ и свѣжій дневникъ. Хочъ якъ Иванъ интересувавъ ся выборами, взявъ читати насампередъ листъ. Вандзя писала:

„Милесенькій!

Пишешь, что Ты выборцемъ и хочешь голосувати на Гурика. Коли Ты мене любишь, мой золотый, мой соколе сыны, то голосувати будешь на Богдановича. Я чула вѣдъ нашего пробоща, что Гурикъ радикаль, въ Бога не вѣритъ... Мой любый! Зроби сию дробницю

для своей дорогой Вандечки, покажи, что щиро еи любишь...“

Середъ того впадае до комнаты знакомый академикъ.

— Чули новину, пане Боровиченко? Въ Черневі жандармы закололи на смерть Петра Стасюка, а кѣлькохъ тяжко ранили...

Боровиченко подеръ листъ и кинувъ до печи. Панна Вандзя я на дармо ждала на водповѣдь. Нитка урвала ся разъ на все...

Говоренко.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣнь 3 мая. Ситуация министерства и парламенту не поправляясь, а радше погрбавсь. Переведена угоды зъ Угорщиною ледви чи удасть ся. За 8—10 днѣвъ мае настати довша перерва нарядѣ палаты послѣвъ.

Вѣдѣнь 3 мая. Завтра католическе сторонничество лудове зложитъ въ радѣ державной внесене на змѣну державного закону о народныхъ школахъ. Внесене домагае ся такой змѣны закону, чтобы исповѣдній водносини въ народной школѣ порадкувало законодательство краеве, а не державне, а планы наукъ и выкладову мову мае установляти краева рада школьна въ порозумѣннѣ зъ выдѣломъ краевымъ. Книжки школьной мають бути що найменше шість лѣтъ въ уживаню безъ змѣны.

Будапештъ 3 мая. Австрійска депутация квотова выбрала субкомитетъ, а сей водбуетъ зъ субкомитетомъ угорской депутации квотовой спѣльные засѣданя. Опѣсля водбулось засѣдане повной депутации австрійской, на котромъ были такожъ министры Бадені и Бѣльинскій.

На дѣла.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стація Золотѣвъ, отирае ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый рѣкъ. Ближихъ вѣдомостей у дѣла ЗАРЯДЪ. 12—14

Змѣна льокалю.

Найдешевшій снарядъ товаровъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА Копернического

подѣ „КОПЕРНИКОМЪ“ перенесенный до нового льокалю при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окулъры, двѣкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направны найскорше и найдешевше. — Устроены электричныя давильнѣ. — Замовленя зъ провинци водворотно. 4185 ротно.

Адреса: Оптикъ Коперниціи Львѣвъ площа Галицкая ч. 1.

Курсы Львовскій

зъ дня 3 н. ст. мая 1897.

Акція за штуку безъ купона.	Шлат.	Змѣн.
Зелѣ. гал. Кар.-Людв. по 200 ар. м. к.	216 50	219 60
Зелѣ. Львѣвъ-Чернов. Ясы по 200 ар.	200 —	285 —
Банку гипот. гал. по 200 ар. а. в.	381 —	402 —
Банку кредит. гал. по 200 ар. а. в.	210 —	—

Листы вставный за 100 ар.	Шлат.	Змѣн.
Банку гипот. гал. 5% а. в. выдѣло. зъ 10% прем.	110 10	110 80
Банку гипот. гал. 4 1/2% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	93 70	97 40
„ „ 4 1/2% а. в. льос. въ 51	100 60	101 20
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	97 60	98 20
Товариства кредит. 4% (1 емисіи)	97 90	98 60
„ „ 4% льос. въ 41 1/2 л.	97 70	98 40
„ „ 4% льос. въ 68 л.	97 40	98 10

Облиги за 100 ар.	Шлат.	Змѣн.
Галиц. фонду пропациійского 4% а. в.	97 80	98 60
Буков. фонду пропациійского 5% а. в.	102 75	—
Комунальный Банку краев. 5% (1 ем)	102 10	102 80
„ „ 4 1/2% (1 ем)	100 —	100 70
Позички краевой зъ 1878 по 6% а. в.	105 —	—
Позички краевой зъ 1891 по 4% а. в.	—	—
Позички краевой зъ 1893 по 4% а. в.	97 50	98 90
Позичка м. Львова 4% по 200 коронѣ	97 20	97 70

Льосы:	Шлат.	Змѣн.
Мѣста Кракова	25 —	—
Мѣста Станиславова	—	—

Монеты:	Шлат.	Змѣн.
Дукатъ цѣсарскій	5 62	5 72
Наполеондоръ	9 50	9 60
Пѣвизимперіаль	9 60	—
Рубель сѣрный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 26 1/2	1 27 1/2
100 марокъ нѣмецкихъ	58 4	58 90

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимаетъ вкладки на

КНИЖОЧКИ

2219

и опроцентуе ихъ по

4 1/2% на рѣкъ.

Великій складъ (транзитовый)

ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ

зъ островѣвъ: Лиссы, Лессины, Браццы, Курцолъ и Истрии

спѣлки: D. Nieć, Franciszki и Pawliczi

въ Краковѣ, Ринокъ гол. 25

поручаетъ свои безвзглядный и выключный

НАТУРАЛЬНІЙ ВИНА

бѣлы и червоні

дуже доброй якості и по дѣйстви низкихъ цѣнахъ.

За натуральность и правдивость винъ дае ся гарантію.

Цѣнники на жадаве franco.

Высылка на провинцію въ бочкахъ або флашками въ скринкахъ лосо дворець Краковѣ. 103 14—20

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. раѣнерія спиртуса, заосмотрена найближшими приладами ректификаційными найновѣйшю системою, фабрика рому, ликерѣвъ и оцту

Юлія Миколая Насѣдникѣвъ у Львѣвъ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручаетъ старій польскій сильный горѣвки, дуже добры розовісы, ликеры, румы правдивы зъ Ямайки, якъ такожъ найближшю якості краевой спеціалістъ: Ямайка, Dziennik, Szeziel, Карпатѣвъ, „Дабель“, Помаранчева не солодженая, Ратафія, Деренѣвъ и т. н. горѣвки управлісваніи и однокимъ правдивый если зъ насомъ фабрики спроважений.

Одинокое жерело въ краю для пш. антикарѣвъ до побраня алькогolio абсолют. и найчистѣйшого спиртуса, до цѣлей личничихъ водного вѣдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спиртусъ оцтовый найчистѣйшій, здоровлю не шкодний, бо не вироблюваний зъ есенціи оцтовой. Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9, и улица Галицкая ч. 1.

КАВУ

въ 5-кѣловыхъ мѣшочкахъ франко по 9 ар. 20 кр., 10 ар. 20 кр., 10 ар. 70 кр. и 11 ар. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кѣловыхъ барилочкахъ франко по 3 ар.; 3 ар. 30 кр.; 3 ар. 70 кр.; 4 ар. 10 кр.; 4 ар. 50 кр.; 4 ар. 90 кр. (Дорожній вина флашками)

высылае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 42—?

Словарь нѣмецко-русскій

Ом. Партиціоного продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 ар. замість 3 ар.

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1897 выхидеть у Львѣвъ що четверта (на мѣсяці популярныхъ газетѣхъ „Вѣдѣвъ-на“ и „Чатальна“) тыжнедова популярна газетка

СВОБОДА

письмо политичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію водповѣдае д-ръ Костъ Левицкій. Редакторъ просвѣтно-господарской части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выноситъ 2 ар., на полъ року 1 ар. Редакция и администрація: Львѣвъ, ринокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) передовы статьи звичайно политичного змѣсту; 2) статьи информаций политичного змѣсту (и пр. о сегодѣшней сесіи сеймовой, о выборахъ, водозвы Краевой руского комитету выборного, о нарядѣхъ рады державной); 3) статьи факховы переважно економического або господарского змѣсту (и пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводныхъ товариществахъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новомъ законѣ дороговѣвъ, О краевой продажѣ соли, О краевой акцизѣ вѣдъ напитековъ, Вас. Нагорного Вѣстъ зъ Народной Торговли, о Пеленского Торговля безрогами, Гр. Вредныи О пасичничствѣ; 4) дописи до всѣхъ сторонъ краю; 5) порады, пытанія и водповѣды въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и економическо-политичныхъ; 6) рухъ сельскаго руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтъ; 9) новины; 10) господарство, промыслъ и торговля.

ТУТКИ цигаретовъ 1000 штукъ 1 ар. поручаетъ А. Мазуркевичъ, Львѣвъ ул. Галицкая ч. 12.

Просать ся авернути увагу на одинокое християнское ритовничко-артистичне заведење

Яна Дройовского

Львѣвъ, площа Бернардинська число 3.

въ котромъ выконують ся кавчуковий и металевый штампы для всѣхъ видовъ урядѣвъ, промадѣ, зельваній и войсковыхъ властей, якъ и артистичный гравюры на метали и до роцѣвничихъ каменяхъ, металевыхъ вывѣски, станцы на гузики и металѣ, цѣны до оплатѣвъ и однокимъ артистично рѣзбленый резной гербы и монограммы, эмалюваный правдивою эмалію, якъ и цѣлостоване всѣхъхъ эмблемѣвъ на дилломы и адресы. Фирма моя звѣстна зъ артистично досконалыхъ эмблемѣвъ на адресы для ки. Сантѣи и для его Ексцелленціи президентѣ мѣнштровъ гр. Баденского. Высылка на провинцію выконуе ся сейчасъ.

АЛЬБУМЪ

заслуженныхъ Русинѣвъ

Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Розкладъ їзди поїздѣвъ залізничныхъ

важний від 1 мая 1897

після часу середно-європейского [пізнішого о 36 минут від часу львівського].

ПОІЗД	до Львова	ПОІЗД	зі Львова
посп. особ.	приходить о	посп. особ.	відходить о
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочиска з голови двірця
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан
7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15	„ Підволочиска з Підзамча
8.05	„ Лавочного	6.45	„ Іцкан
8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40	„ Кракова
8.25	„ Сокала	8.55	„ Скольного [до Гребенова від 10/7 до 31/8]
9.10	„ Кракова	9.20	„ Сокала
10.35	„ Ярослав	9.25	„ Янова
1.15	„ Янова	9.40	„ Підволочиска з головного двірця
1.30	„ Кракова	10.05	„ „ „ Підзамча
1.40	„ Скольного [Гребенне від 10/7 до 31/8]	10.27	„ Іцкан
1.50	„ Черновець	10.45	„ Янова [від 1/8 до 31/8 в неділі і свята]
2.15	„ Підволочиска на Підзамче	1.04	„ Підволочиска з головного двірця
2.30	„ „ „ головн. дворець	1.55	„ „ „ Підзамча
5.25	„ Сокала	2.08	„ „ „ Підзамча
5.35	„ Підволочиска на Підзамче	2.40	„ Бруховичъ що неділі і свята
5.45	„ Іцкан	2.50	„ Черновець
3.04	з Підволочиска на Підзамче	3.05	„ Кракова
3.30	„ „ „ головн. дворець	3.15	„ Скольного [від 1/8 до 30/8 зъ Стрия]
5.10	„ Кракова	3.27	„ Янова [від 1/8 до 14/8 и від 1/8 до 30/8]
6.00	„ Підволочиска на голов. дворець	3.40	„ „ „ від 1/8 до 31/8 в будні дні
6.55	„ Кракова	4.40	„ Бруховичъ
8.00	„ Янова від 1/8 до 14/8 — від 1/8 до 30/8		„ Зминой води
	що день а від 1/8 до 31/8 в будні дні		„ Ярослав
8.15	„ Бруховичъ		
8.45	„ Кракова	4.20	до Кракова
8.49	„ Бруховичъ	5.20	„ Лавочного
9.01	„ Янова [від 1/8 дня 31/8 в нед. і свята]	6.45	„ Кракова
9.10	„ Іцкан	7.05	„ Сокала
9.30	„ Кракова	7.25	„ Тернополя з головного двірця
9.43	„ Підволочиска на Підзамче	7.30	„ Лавочного
9.50	„ Іцкан	7.47	„ Тернополя з Підзамча
10.03	„ Підволочиска на голов. дворець	7.48	„ Янова [лишь від 1/8 до 30/8]
10.20	„ Скольного лишь від 1/8 до 30/8	8.50	„ „ „ від 1/8 до 30/8
12.10	„ Лавочного	10.30	„ Іцкан
		11.00	„ Кракова
		11.27	„ Підволочиска з головного двірця
			„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часописъ.

Паштъръ зъ фабр. Черляньской.

Зъ друкарнѣ Институту Отавровіцкаго, подѣ зарядомъ Юсѣфа Гузара.

Выдавецъ и одѣлальный редакторъ: Иванъ Белей.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-той годикѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вѣдѣль“ на найменшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницу на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрация „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро ogłoszeń ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвига 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣдѣль: М. Dukas, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и инсераты за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ литер. додаткомъ

въ Австрій: въ границахъ: на цѣлый рокъ . . 18 зр. на цѣлый рокъ . . 24 зр. на полъ року . . 9 зр. на полъ року . . 12 зр. у Львовѣ: на цѣлый рокъ . . 16 зр. на полъ року . . 8 зр. на четверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 85 кр. Редакция, Администрация и Экспедиция подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи закупаются съ лише на по-передне застережене. — Рекламация неопечатаный вольный вѣдъ порта. Поодинокое членское коштуе 8 зр. а в. Оголошеня звычайны принимаютъ ся по цѣнѣ 10 зр. вѣдъ однокъ стрѣчки инсератовъ або въ мѣсяць а вѣ рубрицѣ „Надобране“ по 25 зр. а в. Подписки и книжки доносены приватный членскы ся по 15 зр. вѣдъ отпуща.

Переглядъ політичний.

Вѣдновлене австрійско-угорской угоды, котре за кілька мѣсяцѣвъ повинно бути довершено, якось не клеить ся. Обѣ кво-товѣ депутаціи зѣбѣхались до Будапешту на спѣлку нараду, але нема виглядѣвъ, щобы погодили ся. Якъ вѣдомо, Мадяры твердо сто-ятъ при тѣмъ, щобы на нѣяке пѣдвышене угорской квоты не пристати. А зѣ австрійской стороны первѣстно жадано розкладу спѣлк-ныхъ выдѣлѣвъ на обѣ половины державы въ рѣвнѣхъ частяхъ, опѣсля въ вѣднѣшеню 58:42%, а теперъ гр. Бадені уважавъ бы, якъ пишуть, за велику свою побѣду, коли бы де-путаціи згодили ся на розкладъ въ вѣднѣшеню 64:36%; въ такѣмъ разѣ становиско гр. Ба-деню было бы на довгій лѣта запевнене. Ко-лижъ бо Мадяры и чути не хочуть навѣтъ о такѣмъ пѣдвышеню угорской квоты. Отже прийдѣ мабуть до того, що оба правительства — инакше кажучи, гр. Бадені зѣ бар. Бан-фѣмъ — згодили ся що-до розкладу квоты, а цѣсаръ затвердитъ тоту угоду тымчасово на оденъ рокъ. Але така полагода справы може бути, сказано, лише тымчасова, а опѣсля почне ся зновъ тота сама исторія на ново.

Завзята агітація Нѣмцѣвъ противъ язы-ковыхъ розпоряджень, выданныхъ для королевства чешского и для Моравы, справить у всѣхъ разѣ гр. Баденюму богато труд-ности, особливо, коли бы нѣмѣцкыя послы въ радѣ державной схотѣли вытравляти въ своѣй оппозиціи и обетрукціи. Що обурене и жалѣ Нѣмцѣвъ не мають слушногъ пѣдставы, о тѣмъ нема що и казати; але зѣ другой стороны признана треба, що справдѣ крайний часъ, щобы покласти разѣ конецъ всѣмъ спорамъ языковымъ и національнымъ — бо майже на одно оно выходитъ — не міністеріальными розпорядженнями, а въ законодатѣльнѣй дорожѣ. Поминувши вже, що розпоряджене можна такъ само вѣдѣлѣкати якъ выдати, то головна рѣчь въ тѣмъ, що залежать они вѣдъ меншой або большой ласки управляющаго міністерства, а ласка зновъ залежить звичайно у насъ вѣдъ закулъсовыхъ торгѣвъ и вѣдъ выслугъ въ пар-ламентѣ. Що ласка а справедливѣсть — то не только рѣчь не одна и та сама, але по-найбольше навѣтъ зовѣмъ вѣдъ себе далека, се ажъ надто добре вѣдомо. Тымъ то такіи розпорядженя зовѣмъ не причиняють ся до усуненя або бѣдѣй алагожденя національныхъ антагонизмѣвъ, а скорѣйше ихъ заострюють.

А споры языковой въ Австрій не в спра-вою выимковою, спорадичною, бо майже нема краю, де бы ихъ не было. Оттакъ про Даль-матію пише Narodni list: Итальянскы урядову мову въ Дальматіи переняло австрійске пра-вительство вѣдъ Венеціи. Опѣсля выдано два розпорядженя міністеріальны, що власти ма-ють зѣ хорватскими сторонами зносити ся въ хорватскѣй мовѣ, а урядники мають крѣмъ итальянскон умѣти такожъ хорватску мову. Але внутрѣшнее урядоване въ Дальматіи вѣдбувае ся и доси лише въ итальянскѣй языкѣ. Пѣ-зѣшнее заведено, зновъ таки самымъ только розпорядженемъ, нѣмѣцку мову въ политичной службѣ. А мову краєвого населеня все усуну-ва ся на пѣдрядне становиско. Здавна вже рѣчи. Вѣдѣколи въ соймѣ засѣдае хорватска бѣль-шѣсть, не минула нѣ одна сесія, щобы не вы-сказано правительству бажаня що-до заведеня хорватскон мовы въ уридахъ. Тутъ справа тымъ легша, що не ходитъ о усуненя нѣмѣц-кого языка, а итальянского, тай нема слушногъ причины пѣддержувати штучно итальянску мо-ву въ краю майже чисто хорватскомъ.

А що-жъ казати про руску часть Гали-чины? Не кажучи вже о внутрѣшномъ урядо-ваню, чи богато урядникѣвъ знае руску мову, щобы зѣ рускими сторонами зносити ся по руски? А и тѣ, що справдѣ знаютъ, чи хо-чуть? У насъ урядники зѣ засады не хочуть знати рускон мовы. Кѣлько то неразъ треба навоювати ся, щобы выбороти собѣ списане руского протоколу при якѣмъ тамъ переслу-хуваню або руску вѣднѣвѣдъ на руску просьбу!

Часть бы, крайний часъ полагодити разѣ и упорядкувати тѣ справы!

Въ угорскѣмъ соймѣ выѣсь сими-днями п. Польоній такъ интерпеляцію до пре-вѣса міністрѣвъ: Зѣ уваги, що анѣ въ петер-бургскихъ тоаствахъ анѣ въ нотѣ до болгар-ского правительства не зазначено правно-дер-жавного становиска Гро цѣсарекон Милосте-яко апостольского короля Угорщины, заштыте интерпелятъ: 1) чи угорске правительство запорядило що зѣ нагоды гостины цѣсая въ Петербургѣ, щобы правно-державне становиско и достоинство короля Угорщины были якъ слѣдъ зазначенъ? 2) якъ вѣ факты, котры бы были доказомъ, що достоинство угорского ко-роля было увзглядене?

Сербскій король по дорожѣ до Це-тиніи вступивъ до Абаци и бувъ зо двѣ го-дины у пробуваню тамъ румунской коро-левской пары.

Греко турецка война. Миністры Теотокіс и Цамадосъ, переглянувши грецкій таборъ пѣдъ Фарзалемъ, повернули въ недѣлю до Атенъ. Греке войско опустило свое ста-новиско пѣдъ Фарзалемъ, бо леда хвиля на-дѣйдуть пѣдъ те мѣсто Турки. Такожъ зѣ До-моку забирае ся населене до Ляміи. Побѣда Грековъ пѣдъ Велестіномъ, хочъ и справджуе-ся, не мае важного значѣня. Турки вѣдтамъ не уступили, а коли займуть Велестіно, будутъ мати въ своихъ рукахъ желѣзничій шляхъ до Воля.

Въ Епірѣ стратили Греки свои станови-ска коло Пентеніадинъ; зразу боролись они добре, але опѣсля повставъ мѣжь ними зѣ не-вѣдомой причины такій переполохъ, що утѣ-кали на ослѣпъ, такъ якъ зѣ пѣдъ Лярісѣмъ. Дня 30 цвѣтня не было въ Епірѣ вже анѣ од-ного грецкого жовнѣря.

На Кретѣ адміралы европейскихъ кора-блѣвъ ухвалили позволити населеню пѣбрати живность въ мѣстахъ, обсаженныхъ европей-скими залогамы. Тымчасовый губернаторъ Кре-ты Измаиль паша запротестувавъ противъ тои ухвалы и зажадавъ, щобы бѣлокаду острова або зовѣмъ знесено або выконувано якъ слѣдъ.

Въ Атенѣхъ обурене на родину король-ску все ще треваетъ. Сими днями, якъ доносятъ вѣдтамъ до Лондону, жену наслѣдника пре-стола повитано на улицы свистомъ, а товпа змусила ен схоронити ся до шпиталю, де вѣд-виджуваля раненыхъ и хорыхъ.

Повыборчій процессъ въ Перемышляхъ.

Дня 28 цвѣтня с. р. вѣдбули ся передъ звычайнымъ трибуналомъ суду окружного въ Перемышляхъ двѣ повыборчій розправы карий противъ селянъ.

Въ одной справѣ бувъ обжалуваный Ан-дрѣй Жолнѣскій [Полякъ] зѣ Рокитницѣ за злочинъ зѣ §. 99. зак. карн. сповнений тымъ, що по пѣяному сказавъ: „Kupilem pię gniaz żydów i rano, a gdy ich rozgnie, będzie nam dobrze“. Трибуналъ засудивъ Жо-лынѣского на 14 днѣвъ арешту за преступле-не закона о пѣяньствѣ. Жолнѣскій довгий часъ сидѣвъ у вѣзничій сѣдѣчѣй.

Въ другой справѣ вѣдбула ся розправа противъ чотырохъ селянъ — Михайла Зѣнке-вича старшого, Михайла Зѣнкевича молодшого, Михайла Заяця и Дмитра Кравчика обжало-ванныхъ о злочинѣ насильства публичного зѣ §. 99. зак. карн. черезъ небезпечный погрозы. Пѣсля акту обжалованя мали они грозити вѣй-товѣ И. Новакови, а то: Зѣнкевичъ мали гро-зити словами: „забити его [вѣйта] якъ пса, поталабати ногами“; „будемо мало що сидѣ-ти“; „забѣмъ ты якъ Сагана“; „школа, що ту нема вѣйта; треба було его заплаати, до стопна привязати и бити, хто бы хотѣвъ“ и т. п. Мих. Заяць мавъ допустити ся погрозы тымъ, що на тѣ слова Зѣнкевичѣвъ притакувавъ слова-ми и руками, а Дмитро Кравчикъ тымъ, що кричавъ „школа, что ту нема вѣйта; то бы-сего его до стопна привязали а потѣмъ били; треба то було зробити ще въ субботу“. Зѣ-мѣжь обжалованныхъ Зѣнкевичъ и Заяць сидѣли у вѣзничій сѣдѣчѣй девѣтъ тыжднѣвъ ажъ до розправы. Всѣ обжалованый заперечили заки-

нутый имъ злочинъ та и переведена розправа цѣлкомъ не подтвердила того, що имъ закиду-вавъ актъ обжалованя. Найголовнѣйшій свѣ-докъ, мнимо угроженный вѣйтъ Новакъ зѣ-знавъ, что лише разѣ, стоячи пѣдъ вѣконѣмъ коршмы, чувъ, якъ селяне вѣдказували на не-го за правыборы, що громаду продавъ и пе-ревѣвъ правыборы зѣ комисаремъ и дѣдичемъ въ дворѣ, а згромадженъ селяне надармо че-кали, — и чувъ, якъ М. Зѣнкевичъ старшій сказавъ: „треба его було забити якъ пса“. Иншихъ слѣвъ погрозы не чувъ; лише Дмитро Кравчикъ, цѣлкомъ пьяный, вѣдгрожувавъ ся въ способѣ выше поданный. Тыхъ погрозы свѣдокъ зѣ початку троха боявъ ся и навѣтъ удавъ ся бувъ до ц. к. старосты. Староста ка-завъ ему носити револьверъ и заравъ зробивъ донесене до прокураторіи державной. Всѣ прочіи переслуханны свѣдки не подтвердили нѣякого факту погрозы, крѣмъ того одного, що Дмитро Кравчикъ грозивъ бы станѣ цѣлкомъ пьянымъ.

Супротивъ такого результату розправы о-боронецъ д-ръ Кормошъ домагавъ ся увѣлье-ня всѣхъ обжалованныхъ вѣдъ закинутого имъ злочину, а засудженя лише Кравчика за пѣянь-ство; у высказѣ „треба было его забити“ нема ести злочину; оно вѣдносило ся до минушоп-ети и за погрозу уважатись не може. Однакъ трибуналъ бувъ иншой гадки и засудивъ Ми-хайла Зѣнкевича старшого за злочинъ погрозы на два мѣсяцѣ вѣзничѣй, Михайла Зѣнкевича молодшого и Михайла Заяця увѣльнивъ, а Дмитра Кравчика засудивъ за пѣяньство на 14 днѣвъ арешту.

Дня 30 н. ст. цвѣтня вѣдбула ся розпра-ва противъ Василя Яремѣя зѣ Мужило-вичѣ повѣту яворѣвского. Трибуналъ складалъ: радникъ Зайдлеръ яко председатель, рад-ники Ченель, д-ръ Бенчевскій и адъюнктъ Барткевичъ яко вѣнаты. Обжалованого боро-нилъ д-ръ Кормошъ. Пѣсля акту обжалованя Яремѣй допустивъ ся злочину публичного на-сильства зѣ §. 81. зак. карн. тымъ, що жан-дармови, котрыи мавъ приказъ арештувати е-го, ставивъ чинно опѣръ и при тѣмъ жандарма-тяжко на тѣлѣ ушкодивъ. Пѣсля мотивѣвъ акту обжалованя мавъ жандармъ Козловскій припоручене вѣдъ комисаря староства Табо [Tableau] спровадити Яремѣя до староства для укараня за выступъ его при правыборахъ.

Обжалованны толкувавъ ся, що вправдѣ хопивъ за багнетъ а опѣсля за карабинъ жан-дарма, але не въ цѣли ставленя опоры, але доперва тогдѣ, коли жандармъ, хотячи его безъ найменшой причины арештувати, пробивъ его багнетомъ въ груди. Отже вѣнъ, ратуючисъ вѣдъ смерти — хотячи запобѣгти, щобы жан-дармъ не повторивъ атаку и не заколовъ его на смерть, вхопивъ за багнетъ.

Свѣдѣкъ Владиславъ Козловскій, жан-дармъ, записанный зѣзнавъ: Зѣ припоруче-ня комисаря удавъ ся въ асистенціи вѣйта до мешканя обжалованого, а стрѣтивши его на подворѣ, якъ рубавъ дрова, вѣзвавъ его, що-бы вѣдложивъ сокиру и йшовъ зѣ нимъ до староства. На те Яремѣй сокиры не кинувъ и сказавъ, что до староства не пойдѣ. Тогдѣ свѣ-докъ [жандармъ] вытравивъ Яремѣви сокиру зѣ рукъ и взявши карабинъ „in die Balance“ заявивъ ему, что вѣнъ в арештованный. Въ тѣй хвилѣ Яремѣй кинувъ ся на свѣдка и хопивъ одною рукою за багнетъ а другою за карабинъ и скрутивъ карабинъ на поперекъ. Довшій часъ тревала сѣпаннина и середъ того свѣдокъ добувъ шаблѣ та рубавъ нею Яремѣя кѣлько разѣ по головѣ и руцѣ, котрою вѣнъ хотѣвъ заслонити ся. Опѣсля свѣдокъ выдеръ кара-бинъ зѣ рукъ Яремѣя и при тѣмъ нехотючи ушкодивъ ся самъ о карабинъ. Яремѣй утѣкъ. — На запытане оборонци свѣдокъ казавъ, что Яремѣй не домагавъ ся вѣдъ него письменного арештованя, лише зборонювавъ ся йти зѣ свѣд-комъ до староства. А що-до пробити багне-томъ у груди свѣдокъ сказавъ, что Яремѣй мусѣвъ пробити ся о багнетъ при сѣпаннѣй зѣ нимъ.

Свѣдокъ Олекса Василь [покликанный на свѣдка прокураторію] вѣйтъ, записанный, оповѣвъ передовѣмъ хѣдъ правыборѣвъ въ Мужилевичѣхъ. Коли комисаръ староства Табо приѣхавъ на выборы, чекала вже передъ льо-калемъ выборчимъ товпа выборцѣвъ. Комисаръ

увѣйшовъ до середины, отворивъ паперы, спытавъ вѣйта, якъ называе ся, опѣсля спы-тавъ заступника вѣйта и ще одного присут-ного, якъ называють ся, записавъ собѣ ихъ и-мена и заявивъ, что выборы вже скѣченны! На те свѣдокъ [вѣйтъ] склавъ, что то не може бути, бо ще не было выборѣвъ, не было голо-сованя отже не знати хто выбранный. А коли комисаръ сказавъ, что выбранны они три, свѣ-докъ [вѣйтъ] заявивъ, что такого выбору не приймае, бо нарѣдъ чекае на голосоване и сказавъ бы, что вѣнъ продавъ громаду. По-тѣмъ свѣдокъ покликавъ селянъ зѣ на-двора до голосованя. Однакъ се нѣчо не помогло, бо комисаръ оставъ, вѣзвавъ ся и заявивъ, что вже по выборахъ, забирае ся до вѣдходу. На се селяне выборѣвъ почали выкрикувати и дома-гались голосованя, а обжалованны Яремѣй вы-разивъ ся, что то „ошущество“. Комисаръ, запи-савши собѣ его имя, вѣдѣхавъ и давъ на-казъ жандармови Козловскому, щобы Яремѣя заразъ спровадивъ до староства для пока-раня, [якъ выразивъ ся] „за зневагу комисіи“. Яремѣя засудило опѣсля староство in contum-acias на пѣдѣвѣтѣ патенту зѣ 1854 року на 14 днѣвъ арешту. Самъ фактъ арештованя Яремѣя подавъ сей свѣдокъ въ деѣмъ вѣд-мѣнно вѣдъ зѣзнавъ жандарма. Кажѣ, что Я-ремѣй на зазывъ жандарма, щобы зѣ нимъ йшовъ, не хотѣвъ йти, але домагавъ ся письма, кажучи, что ели дѣстане вѣзване на письмѣ зѣ староства, то тогдѣ пойдѣ, а безъ вѣзваня не пойдѣ. Сокиры не вытравивъ жандармъ Яремѣви, тѣлько Яремѣй на за-зывъ жандарма самъ вѣдкнувъ сокиру, ко-трою рубавъ дрова.

Дальшій свѣдокъ [прокураторію покли-канный] Василь Кисѣль, записанный зѣзнавъ цѣлкомъ вѣдмѣнно вѣдъ попереднихъ свѣд-ковъ. Яремѣй не хотѣвъ йти зѣ жандармомъ, тѣлько домагавъ ся письма. На зазывъ жан-дарма вѣдкнувъ сокиру на бѣкъ, а въ тѣй хвилѣ жандармъ, вхопивши карабинъ въ обѣ руки якъ до атаку, зробивъ нагло рухъ въ напрямѣ до обжалованого, такъ что вѣстре багнету найшло ся при самыхъ грудехъ обжа-лованого. Однакъ, чи обжалованны тогдѣ [якъ кажѣ] бувъ пробитый въ груди, чи нѣ, сего свѣдокъ не замѣтивъ; зауважавъ лише, что по тѣмъ руху Яремѣй подавъ ся и вхо-пивъ одною рукою за багнетъ и цѣлкомъ зѣ-гнувъ багнетъ, а другою рукою хопивъ за ка-рабинъ. — Предѣдатель розправы на внесенє обороны зарѣдывъ, что свѣдковъ, котрый слу-живъ у вѣйску, подано въ руки карабинъ — и свѣдокъ иллюструвавъ, якъ жандармъ, вхо-пивши обома руками карабинъ зробивъ нимъ атаку до Яремѣя. — Жандармъ, сконфронто-ванный зѣ свѣдкомъ, обставъ при своѣмъ, что тримавъ карабинъ „in die Balance“, а свѣдокъ зновъ обставъ при своѣмъ зѣзнаню. Въ тѣй хвилѣ заступникъ прокуратора поставивъ вне-сене, щобы свѣдка [Василя Кисѣля] за-для того, что „ложно зѣзнавъ“, вѣдставити до су-дѣ слѣдчого, а трибуналъ прихиливъ ся до сего внесена.

Дальшій свѣдкіи покликаий обороною: Касья Михайло, Олена Сидорко и Кеєня Ла-врикъ зѣзнали користою для обжалованого — згѣдно зѣ свѣдѣствомъ Василя Кисѣля.

По промовахъ прокуратора и оборонци трибуналъ выдавъ вырокъ засуджующий Яремѣя на кару 3-мѣсячно вѣзничѣй, [за злочинъ зѣ §. 81. зак. карн.] и на заплату жандармови вѣдшкодованя 17 зр. 50 кр.; бо трибуналъ не признавъ толкованя обжалованого, что вѣнъ, перше пробитый, лише боронивъ ся. — Про-тивъ вырокъ зголосивъ прокураторъ вѣдкликъ за-для низького вымѣру кары.

Переведена розправа противъ Яремѣя подала дуже добру характеристику способу переводженя правыборѣвъ на галицкѣй Руси. Оборонецъ Яремѣя мавъ тутъ вѣдчине поле при розборѣ пытаня: хто тутъ властиво зави-нивъ? — чи пробитый и порубанный Яремѣй, чи той, хто [якъ выказала розправа] сповни-вши грубе надѣжжѣ, казавъ арештувати Яре-мѣя за то, что назывъ такъ вѣдковъ по имени.

ДОСТОЙНІЙ ПАНЬ!

Пробуйте только разъ выпрасовать „Бажанта“ крохмалемъ брильянтовымъ до на-жанта! крохмалемъ брильянтовымъ до на-жанта! а переконаетесь, что вѣнъ о многого, практичнѣйшій и лучшій вѣдъ иншого. Отже жадайте только:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ БРИЛАНТОВЫЙ

вѣдзначеный великимъ медалемъ срѣб-нымъ въ роцѣ 1894.
Набути можна у всѣхъ торго-вельскъ корѣнникъ.
106 11—50

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатників — як найскорше надслати передплату на II-гій чвертьрѣкѣ а зглядно и вѣрѣвати залеглости.

НОВИНИ.

— **Повыборчі процеси.** И Коломыя належить до тихъ мѣстъ, де останні выборы будуть предметомъ судовыхъ розправъ. Невдовзі звичайній трибуналъ буде судити тамъ 7 селянъ зъ Волковецъ: Вас. Драганюка, Григ. Запаринюка, Мих. Иванова Чернявского, Сим. Драганюка, Андр. Дмитрова Рѣзана, Мих. Марковського и Атан. Зеленкова за те, що они 3-го лютого перешкаждали агітації сторонниківъ, правительственного кандидата, о. Гробельского. Друга розправа передъ трибуналомъ коломыянского суда вѣдбує ся противъ селянъ зъ Рунгори: Ив. Копельцева, Іос. Коха и Стеф. Грабовецкого, котрыхъ обжаловано о те, що они 11-го марта мали грозити сторонникамъ о. Гробельского побоями, если не будутъ голосувати на посла д-ра Окуневского. Обжалованыхъ має боронити адвокатъ въ Коломыи, д-ръ В. Дудыкевичъ.

— **Створішене свѣтскихъ священниковъ-емеритовъ** повстало сими днями у Вѣднѣ. Цѣлю его є забезпеченє вѣдповѣдного удержаня для священниковъ, що въ наслѣдокъ старости чи слабости не можуть сповняти вже своихъ обовязковъ. Вѣсьмъ звѣстно, що для старцѣвъ и инвалідѣвъ зъ духовного стану доси не зроблено майже нічого. Близько 10.000 священниковъ въ Долитавѣ [пѣсля обчисленя Fremdenblatt-y] не може „зайти високо“ зъ простихъ причинъ недостатку посадъ. Если отже якіи священники, у котрого за молодихъ лѣтъ не було навіть можности призираня гроша на „чорный день“, мусить пойти на пенсію, то положене его въ виду карикатурно-скупон емеритуръ можна-бъ уважати прямо положенемъ розпуки. Зарадити сему постановило нове емеритальне стоваришене, що буде складати ся зъ членѣвъ двохъ категорій: дійст-ныхъ и спомогачихъ. Першими будуть лише священники, другими такожъ свѣтскіи люди, але особливо члени високого духовного ґра-тин. Управа стоваришеня находить ся у Вѣднѣ, I. Wipplingerstrasse Nr. 30.

— **Видѣль читальнѣ „Просвѣты“** въ Балинцахъ устроює въ недѣлю 16 мая с. р. вечерниці зъ слѣдуючою програмою: 1) Псаломъ „Да воскреснетъ Богъ“ вѣдѣвѣає хоръ мѣсцевый. 2) „Бувало а нинѣ“, комедія зъ народно-го житя, представитъ молодежь мѣсцеву. 3) „Вазанка народныхъ пѣсень“ Свичинского, хоръ. 4) „Вулиця“ Колессы, хоръ. — Початокъ о годниѣ 7—8 вечеромъ. Доходъ на будову дому читальнѣ „Просвѣты“.

— **Першій конституцій зборъ политичного товариства „Селяньска Рада“** въ Перемышлѣ вѣдбули ся [якъ було заповѣджено] дня 30 н. ст. цѣтня с. р. Однакъ зъ порядку дневного мусѣли вѣдѣвати точки 6—8, а то рефераты о радѣхъ повѣтовыхъ, о краницѣхъ и внесеня членѣвъ, бо перемыске староство заборонило тѣ точки, мотивуючи заборону своєю приписомъ §-у 14 закона о товариствахъ, що „порушенє а зглядно заповѣдженє тихъ точокъ могло бы наступити доперва по уконституваню товариства“. Зборъ вѣдбули ся величаво въ сали магістратской. Наряды вѣдкы д-ръ Теофіл Кормошъ промовою, по чѣмъ на внесенє о. Захаряевича зборъ выбрали головою зборѣвъ д-ра Кормоша. По вступній промовѣ посла Стефана Новаковского, высяняючій значѣне и цѣль политичного товариства, розпочало ся вписуване въ члены. Членѣвъ, переважно селянъ [однакъ не бракло и священниковъ та свѣтскихъ интелігенцій], вписало ся 284, по чѣмъ зборъ — по короткій перервѣ и дискусіи щодо числа членѣвъ зъ интелігенції маючой засѣдати въ будучѣмъ видѣль — выбрали до видѣль одного священника о. Антонія Захаряевича, двоухъ зъ свѣтскихъ интелігенцій, а то адводата д-ра Теофіла Кормоша и профессора Ивана Приймю и сѣмоухъ селянъ, именно: посла Стефана Новаковского, Тимка Микиту, Ивана Демковича, Гриця Партуку, Миколу Логина, Федька Панкевича, а на заступника Олексу Дубяна. Головою товариства выбрали зборъ д-ра Кормоша. Выбранный видѣль заразъ уконституувавъ ся, выбираючи заступниковъ головы посла Новаковского, секретаремъ проф. Приймю, а касіеромъ Т. Микиту. Заразомъ рѣшивъ видѣль скликати вѣче народне [окоужене] на 15-ого н. ст. мая с. р. до Перемышля. Наконецъ рѣшивъ Видѣль выбрати депутацію, котра бы удала ся до мѣсцевого пароха [крил. Подольнянского] и Преосв. Епископа зъ запытанемъ и зажаленемъ, длячого не вѣдбуло ся приобщенє парохомъ и на тѣй пѣдставѣ заповѣдженє богослуженє за погибшихъ при выборахъ. Справа зъ богослуженемъ була така: Комитѣтъ осунуватѣвъ „Селяньскон Радѣ“ выбравъ депутацію зложену зъ двоухъ селянъ и одного зъ свѣтскихъ интелігенцій, чтобы удала ся до пароха [о. крил. Подольнянского] зъ прошенемъ о вѣдправѣ въ день зборѣвъ богослуженя зъ панахидою по погибшихъ при выборахъ. О. парохъ обѣщавъ и навѣтъ заплати не хотѣли принять. На тѣй пѣдставѣ комитѣтъ оглошѣвъ, що богослуженє вѣдбує ся. Въ день зборѣвъ зойшло ся до церкви кѣлька сотъ селянъ, а тимчасомъ богослуженє не була. Межи селянами выкликало ся огрѣченє и многи нарѣкали, що „роблять зъ нихъ радикаловъ, а помолитись имъ не дадутъ“. Огрѣченє се ще збѣльшило ся, коли о. парохъ принявъ депутацію „Селяньскон Радѣ“

неласкаво. Оказавши, що „не може позволить на богослуженє для демонстрацій“, почавъ выпытывать членѣвъ депутації, якъ называють ся, а довѣдавши, що мѣжь ними є посолъ Новаковский, формально выкинувъ депутацію за дверь. Опѣсля депутація удала ся зъ зажаленемъ до Преосв. Епископа, але вѣтъ ен не принявъ. Кажуть, що наше печальне староство вѣдносилось „урядово“ до духовной власти, чтобы на богослуженє не позволила, бо то демонстрація, а нашъ великій политикъ „Staatsmann-y“ — тымъ бѣльше, що деякі теперъ въ промоції, сейчасъ послухали и крилошаньске слово пѣйшло въ лѣсъ. Пѣсливъ нашъ братъ Поляки! У нихъ не є демонстраціє бо богослуженє за „zamordowanych w Krożach“, а въ день „powstania listopadowego“, а въ память повстаня зъ 1863 року...

— **Славянское товариство співачкѣ у Вѣднѣ** — якъ намъ пише нашъ корреспондентъ — устроює въ сесю пятницю [7. н. ст. мая] въ великій сали вѣдненского музичного товариства [Grosser Musikvereinssaal] великій концертъ. Дуже добрна програма обнимає двѣ части, зъ котрыхъ першу выповняє девять точокъ, другу часть „Stabat mater“, творъ д-ра Антона Дворжака въ десятихъ уступкахъ. Въ першій части подыбуемо пять хорѣвъ [д-ра Юганнеса Брагма „Страчена молодѣсть“, Моношка „Sloneczko“ гармонизація Губада], иллірійскій и словѣньскій народній пѣсни гармонизація Губада, вѣбниці сербско-македонскій народній пѣсни гармонизація Мокраняча, дальше басове сольо співачка надворной оперы Вильгельма Геша, дуєтъ сопрана и альты выконають ц. к. співачки оперы Едітъ Валькеръ и панна Анна Новакъ, вѣбниці оркестра ц. к. надворного капелмейстера Едварда Штрауса выконає Желенського „W Tatrach“, Дворжака „Slovanske tance“ C-dur, E-moll и „Legendy“ G-moll, C-dur. Въ другой части выступаютъ хоръ, сола и оркестра. Окрѣмъ згаданныхъ солистовъ подыбуемо тутъ же имя ц. к. співачка надворной оперы Франца Падала. Товариство розпоряджає въ теперѣшню пору справѣ величынны хоромъ, и то вѣдъ часу, коли покликано на дѣргента славно-звѣстного словѣньского композитора М. Губада, колишного директора словѣньского національного товариства співачкого въ Люблинѣ. — Не стая намъ словъ заохоты, чтобы запросити вѣхъ нашихъ земляковъ до вѣдѣданя сего концерту, першого такъ величавого у Вѣднѣ. Сала, де вѣдбує ся концертъ, обчислена на 5.000 участниківъ. Карты вступу [1—3 здр. а на мѣсця стоить 80 кр.] продає Musikalienhandlung Gutmann im k. k. Hofopernhausa, а вечеромъ о 7 годниѣ при касѣ. — Нѣмецкій шовіністичній дневникъ дуже не радо глядѣтъ на сей славянскій концертъ. Шовінізмъ деякихъ дневниковъ обертає ся вже на тѣй границѣ, де починає ся звичайна людска глупота. Такъ примѣромъ Deutsche Zeitung пише, что то „deutsch-feindlicher Demonstration-Concert“, что то „Freiheit“ посылати оповѣстки про концертъ въ лутешній редакції и що се дуже сумный [!] обявъ, коли надворна співачка зъ роду Американка [панна Валькеръ, бо прочій Славяне] помагавъ „das deutsche Wien zu beleidigen“. Блаженніи нищи духомъ! (й. п.)

— **Зъ университету.** Надзвичайного профессора, д-ра Адольфа Бека заименовавъ цѣсаръ звичайнымъ профессоромъ фізіологій на медицинскій видѣль университету у Львовѣ; приватнымъ доцентомъ польского права на правничѣмъ видѣль того-жъ университету затвердивъ міністеръ просвѣты д-ра Ал. Винаржа.

— **„Золотый хрестъ“.** Пѣдъ тою назвою именує пѣдъ протекторатомъ архик. Стефанія стоваришене державныхъ урядниковъ — и оно передъ кѣльма днями въ Абациі, въ при-томности своихъ протекторки, положило угольный камѣнь пѣдъ будову першой лѣнчницѣ австрійскихъ державныхъ урядниковъ. Лѣнчниця буде вѣддана до ужитку въ ювілейномъ роцѣ панованя цѣсаря.

— **Тарифу для лѣкарѣвъ на Буковинѣ** ухвалила дня 10 цѣтня буковинска лѣкарска компанія въ Чернівцѣхъ. Пѣсля неи належало бы ся: а) за ординацію въ домѣ лѣкаря 1 зр., б) за ординацію въ домѣ лѣкаря при дуже докладній осмотреню за помощью зеркала або микроскопу 2 зр., в) дневная визита въ домѣ хорого 2 зр., г) визита сейчасъ або о назначеній годниѣ въ домѣ хорого 3 зр., д) ночне визита [вѣдъ 9 год. вечеромъ до 7 год. рано] 3 зр., е) за конзіліумъ для каждого лѣкаря, что бере въ нѣй удѣль по 5 зр. Сю тарифу передано ще пѣдъ наряду видѣль комнаты лѣкарскон, чтобы уважляла рѣзницю платнѣ въ Чернівцѣхъ а на провинції.

— **Для тихъ, що въ карты грають.** До фербля засѣло кѣлькахъ грачѣвъ. Одному зъ нихъ выйшли грошѣ и вѣтъ позывавъ вѣдъ другого граючого по гульденѣ, але и тѣй про-грававъ, а потѣмъ не почувавъ ся до обовязку вѣддати сей довѣ. Справа пѣйшла передъ судъ и прийшла ажъ передъ найвысшій трибуналъ судовый у Вѣднѣ. Сей же выдѣвъ рѣшенє [зъ 4-ого лютого 1896 ч. 854, III. сенатъ], что о позичку, дану свѣдомо до прод-ожена забороненой гри, пѣсля §. 1174 зак. цив. не можна позывати, хочъ ся позичка была давана по гульденѣ на жадеане граючого, бо позывающій позывавъ грошѣ лише въ намѣрѣ уможливити продуженє забороненой чинности. А звороту такого датку, даного до сповненя недозволеной чинности, пѣсля §. 1174 зак. цив. не можна жадати.

Посмертний — ґ — оповѣстки.

О. Николай Волошинъ, парохъ въ Зарѣчу, надворнянского деканата, упокойвъ ся дня 26 цѣтня въ 69-омъ роцѣ житя а 45-омъ свѣченствѣ. В. е. п.!

Яківъ Меруновичъ, старшій землѣничій инжѣнеръ на пенсіи, братъ пок. Евстахія Меруновича, бывшего пароха въ Толчѣвѣ, упо-койвъ ся дня 30 цѣтня у Львовѣ въ 70-омъ роцѣ житя. В. е. п.!

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

Именованя. Президія красной дирекції скарбу именовала канцѣтового практиканта скарбу Мих. Павлицкого канцѣистомъ скарбу въ X-ой класѣ ранга для службѣ при постоянныхъ по-датахъ I-ой инстанції.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На Бурсу им. св. Онуфрія въ Ярославѣ зложили дальше ласкаво вѣдъ послѣднего выка-зу Р. Т. п. Ант. Каспшицкій 1 зр.; на имени-нахъ у о. В. Р. 2:25 зр.; п. Е. Лѣвчинскій 3 зр.; д-ръ Филаретъ Сембратовичъ зъ Вережанъ 1 зр.; вдова М. Унгѣаеръ 1 зр.; громада Пелкинь при акавѣстѣ 3 зр.; у о. А. Матюка дек. ярослав-ского на именинахъ зъ даткомъ п. Маркевича 10.07 зр.; зъ членѣвъ ярославскихъ збрана 20:75 зр.; панъ Людвика Левница 10 зр.; д-ръ Вас. Кебузинскій въ Перемышлѣ 10 зр.; о. Т. Калужняцкій зъ Зѣбры 1 зр.; п. В. Лицинякъ въ сѣмѣниці перемискомъ збравъ 2:32 зр.; п. С. Витошинскій 25 зр.; на руки о. Вас. Козлов-ского въ Краковѣ зложили: панъ Стефанія Дан-кевичева 1 зр., Ст. Данкевичъ 30 кр., панъ Ка-ролина Вайхъ 70 кр.; о. В. Козловскій 50 кр.; о. П. Годованскій 2 зр.; п. К. Бартошевскій 3 зр.; Свѣтъ. Видѣль Радъ повѣтовъ въ Яросла-вѣ 50 зр.; о. п. Матковскій пралатъ въ Перемы-шлѣ 5 зр.; вынато зъ пушки въ церквѣ 8:34 зр. — За всѣ повѣшѣй жертвы складаемо въ имени Видѣль Бурсы вѣсьмъ Впр. 00 и Вп. III. широр-уске спаси Богъ. — о. І. Хотимецкій, предсѣ-датель о. В. Романовскій, касіеръ бурсы въ Ярославѣ.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣкъ 4 мая. Переговоры обоухъ депу-тацій квотовыхъ въ Будапѣштѣ не довели нѣ до чого. Имовѣрно установитъ цѣсарь угодову провизіорію на оденъ рѣкъ.

Вчера прѣйхала сюды голландска моло-денска королева Вильгельмина зъ матрію-регенткою.

Будапѣштѣ 4 мая. Урядовый комунікатъ о переговорахъ квотовыхъ депутацій каже: „Субкомитѣты обоухъ депутацій квотовыхъ зѣ-брали ся о 5 годниѣ по полудни, чтобы даль-ше вести наряды, попередного дня розпочати. Засѣданє трвало до 7 год. и скончило ся на ствержденю, что не доведено до пороумѣн. О тѣмъ станѣ рѣчи оба комитѣты здадутъ справу депутаціямъ.“

Угорска депутація збере ся въ среду на повне засѣданє. Теперъ розпочнуть ся пе-реговоры мѣжь обома правительствами.

Цетинія 4 мая. Прибувъ сюды сербскій король.

Переписка Редакції и Адміністрації.

Вп. Н. Б. въ Го. За анонсъ прѣйде 60 кр. — Вп. І. Да. въ Ту. Поднято и заплачено є теперъ до кѣнця вересня. — Вп. М. С. въ Ти. го. До кѣнця I кварталу прѣйде ще 6.50 зр. — Вп. А. Са. въ Хо. Заплачено до кѣнця мая. — Вп. М. Цѣ. въ Ка. стр. Адреса: Стинява, по-чта Любвицѣ. — Хв. Читальня въ До. Мѣсяч-но 1 зр.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктовъ.

1 н. ст. мая 1897.

Львѣвъ: Пшеница 7:50 до 7:75 жито 5:25 до 5:50, ячмѣнь броварный 5:50 до 6:—, ячмѣнь пивничей 4:75 до 5:—, овесъ 5:75 до 6:—, рѣпакъ 11:— до 12:—, горохъ 5:— до 8:—, вика 4:50 до 4:75, насьне льняне — до —, насьне конопне — до —, бѣбѣ — до —, бѣбѣкъ 4:50 до 4:75, гречка — до —, конюшина червона 25:— до 40:—, конюшина бѣла 30:— до 40:—, конюшина шведка 50:— до 65:—, тымотка — до —, авижъ — до —, кукурудза стара 5:— до 5:30, куку-руза нова 5:— до 5:31, хмѣль — до —, за 100 кѣльо у Львовѣ, оквитя за 10 000 лі-тровъ — до — зр.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вѣдъ дня 12 лютого 1888 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ
а вѣсь находящій ся въ обѣгу 5% асигнаты касові зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ опроцентованіи по 4½% вѣдъ 15 мая 1889. 2218
Передружъ не буде плачений. ДИРЕКЦІЯ.

На дослане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптическихъ и механическихъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового льокалю при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найденой вѣхъ въ великомъ выборѣ окулъ, ры, цѣкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Напрѣвъ най-скорше и найдешевше. — Устро-ени электрическихъ звѣздобѣвъ. Замовленя зъ провинції вѣдво-ротно. 4186
Адресъ: Оптикѣ Коперницкій Львѣвъ пл. Галицка ч. 1.

На подарунки!

В канцелярії

Русского Товариства Педагогического

при улицѣ Академической ч. 8.

можно купити слѣдуючі виданя:

в образковѣ виданя.

Звѣриные	10 кр.
Гостиница	10
Забавки	10
Менажерия	10
Робинзон	40
Квиточка	20
Виночок	20
Кобзаръ Тараса Шевченка	20
Франко: Дѣла Микита, 2-е цѣлкомъ перер. вид.	50
Мирон: Пригоди Дон Кихота	40
Наші зѣвирята	40
Дѣточі вигадки ч. I.	30
„ „ „ ч. II.	30
Забавки для дѣтей	40
Мала менажерия	85
Велика менажерия	40
Нашимъ дѣтямъ ч. I.	40
„ „ „ ч. II.	40

2) Виданя безъ образковъ.

Читанка ч. I. II. III. IV. в опрѣдѣ 20 кр. безъ опр.	10
Китиця желанъ, 2-е розширене виданє	20
В. Франко: Абу Каземовъ канцѣ	20
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Дѣтнокъ на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левицкій: Понадѣсь, Радивніи сценки	10 кр.
Вол. Шухевичъ: Записки школяря	20
Вѣдъ Бескида до Андѣя	10
О. Нижайковский: Вѣтъко і мати, двоєніи для дѣтей зъ фортепиано	10
Леонидъ Гайлова: Байки	5
В. Чайченка: Олесь; Байки; Комарь; Дня оповѣданя, по	5
В. Чайченка: Дума про кнѣзя Іоанна Кобзаря	5
Дніпрова Чайка: Каяка про сонце та его сѣня; Писанка по	5
М. Лисенко: Тече вода зъ підъ япора. Двоєніи зъ фортепиано	10
Мапа етнографіи України-Руси	20
Гордиенко: Картавеніи і Рѣмляни	20
Юлій Верне: Подорожъ доволка землі	60
Барановскій: Приписки до іспитѣ	20
Молитвенникъ народній, в полотно опрѣвлен.	20
Д-р. Л. Кельнер: Коротка історія педагогії	60
Василь В.-р: Діагностикъ Свѣтъ. Подорожъ Гу-дѣра до краю великанівъ	25
Останъ Макарушка: Короткій оглядъ руско-українского письменства	15
Вѣсьмъ замовленя вислать ся скоро і точно.	

МОЛИТВЕННИКЪ

выданный „Просвѣтою“

въ народній моѣ, великій, обѣмлючій 640 сто-рѣнъ друку, найновѣйшій зъ всѣхъ такихъ Мо-литвенниковъ.

Молитвенникъ сей мѣститъ въ собѣ: 1) Мо-литвы щоденный равній и вечерній. II) Зъ Богослу-женя церковного, именно: а) зъ Вечернѣ, б) зъ Повечернѣхъ малой, в) зъ Повечернѣхъ великой, г) зъ Утренѣ, д) Литургіи св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III) Тайны по-каянія и пресв. Евхаристіи. IV) Молитвы для рѣз-ного вѣку стацу и въ рѣзныхъ потребахъ. V) Мо-литвы въ часѣ Великого посту. VI) Молитвы на праздники а) Господскіи, б) Богородичныи, в) Свѣтскіи, VII) Молитвы сполученъ зъ вѣдѣностями, VIII) А-кавѣяетъ до а) Пасхи Христовѣ, б) Пресв. Богороди-цы, в) св. Отця Николая, IX) Мольбѣвъ до пресв. Бо-городицы. X) Тропарѣ, кондаки, богородичныи и про-кляченя а) недѣльнѣ, б) щоденный, в) на праздни-ки Господскіи, Богородичныи и Свѣтскіи, г) на дѣльнѣ потребахъ. XI) Коляды и иншіи пѣсни церковныи. XII) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ достати можна въ кан-целярії тов. „Просвѣты“ Рынокъ ч. 10, въ кни-гарни Старополітской и въ переплетничѣхъ вѣдѣденю М. Снежарского по такимъ цѣнахъ: 1) Молитвенникъ брошурованный. — зр. 70 кр. 2) опрѣвленный на-пѣвъ въ полотно зъ одѣйнымъ вѣдѣтисками. — „ 90 „ 3) опрѣвленный цѣло въ полотно зъ золочеными и вѣдѣтисками. — „ 1 „ 80 „ 4) опрѣвленный якъ пѣдъ 3) зъ додѣ-комъ золоченыхъ беребѣвъ. — „ 1 „ 30 „ 5) опрѣвленный на-пѣвъ въ шкѣру зъ золочеными и вѣдѣтисками. — „ 1 „ 10 „ 6) опрѣвленный цѣло въ шкѣру зъ зо-лочеными и вѣдѣтисками. — „ 1 „ 60 „ 7) опрѣвленный якъ пѣдъ 6) зъ додѣ-комъ золотыхъ беребѣвъ. — „ 1 „ 80 „ Замовляющій поодинокѣ Молитвенникъ зво-лять прислать на оплату почты 20 кр.

Мѣхи ковальскіи, выробу красновѣ-замѣнитѣ, цѣ зр. 30:— и 35:— шмидиза, шрубштакъ, ковала мо-лоты и т. п.
порукає ПЕТРО ХШОНСОВСКИЙ, торгова зєднанъ у Львовѣ, пл. Капітуальна ч. 1 (супротивъ кат-1595) дры.]

Пошукує мѣсяця

пѣвѣць церковный, молодець лѣтъ 23, обученный въ свѣтъ в уставѣ церковномъ; до того обученный въ пѣсѣхъ и великомъ послуху господарскѣмъ. Ласка-ве зголошено де мене: Мисла-Вольницъ, пѣвѣць церк. въ Мер-вѣчахъ почта Куликѣвъ.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Виходить у Львові щодня (крімъ недѣль і рускихъ святъ) о 6-тій годині по полудні. Літературний додатокъ „Вісникъ найзнаменитішихъ поетівъ“ виходить во второкъ, а во второкъ і п'ятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату і нисерати приймають: у Львові Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газетъ ул. Карла Людвика 9, і А. Ольшевського ул. Кизиньского 2; — у Ярославі Л. Крижановскій; — у Станіславі М. Дукас, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбургъ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належитість за нисерати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ за границею:

въ Австрій:	за границею:
на цілий рікъ . . . 18 ар.	на цілий рікъ . . . 24 ар.
на півъ року . . . 9 ар.	на півъ року . . . 12 ар.

у Львові:

на цілий рікъ . . . 16 ар.	на півъ року . . . 8 ар.
на чверть року . . . 4 ар.	на місяць . . . 85 кр.

Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламація неопечатаний вольный вѣдъ порта.

Поодинокое число коштує 8 кр. а в. Оголошеня звычай приймають ся по ціні 10 кр. вѣдъ однок. строчки нисератовою або експлиціо „въ рубриці“ „Надбелане“ по 25 кр. а в.

Подяки і інші доносеня приватні числит ся по 15 кр. вѣдъ строчки.

Робота радикаловъ.

Органъ рускои партіи радикальной „Громадський Голосъ“ мѣстить въ остатнѣмъ числѣ зъ 1-ого мая таке заявленє: „Центральні зарядъ, розглянувши ся въ парламентарній ситуації, ухваливъ на засѣданю 22 цвѣтня, щоби нашъ посолъ вступивъ до клубу послѣвъ соціалъ-демократичныхъ яко рускій радикалы. За центральний зарядъ: Д-ръ Иванъ Франко, Сенько Вітикъ.“

Коли задля успішного переведеня виборѣвъ і поборова неприязної системи другі незалежні партіи рускій злучили ся въ спільнѣмъ комитетѣ, одні радикалы станули на боцѣ, а тѣльки по повѣстахъ ишли звычайно разомъ. Мимо того другі рускій партіи і Красный рускій комитетъ не робили рѣзницѣ і ставили радикаловъ такожъ своїми кандидатами або бодай не робили имъ перепонъ. Тѣмъ спільнѣй акція завдячує д-ръ Ярославъ і д-ръ Окуневскій передъ-всѣмъ свій виборѣ; коли-бъ они були обмежені на партію радикальну, о виборѣ ихъ анѣ бесѣды не могло бы бути.

Мимо того радикальна партія поступає теперъ такъ, якъ коли-бъ она сама а бодай она головно переперла виборѣ д-ра Яросевича і д-ра Окуневського, і ухвалює, зовсѣмъ не порозумѣвши ся зъ нѣкимъ, анѣ зъ комитетамы виборчимы анѣ зъ виборцями, тактику для тыхъ двохъ послѣвъ.

Ту надмѣрку претензію, не вѣдповѣдаючи зовсѣмъ силѣ і значѣню партіи, і тов веденє політики на власну руку та вилучуванє зъ солідарности загальної въ часѣ отчаяної борби цѣлого народу треба безвзглядно осудити. Зъ такимъ самимъ правомъ якъ радикалы можуть на власну руку провадити політику Барвинскій зъ Вахнянськимъ ба і великій хрѣнъ по громадахъ, а если радикалы скажуть, що прецѣвъ ихъ цѣль і напрямъ зовсѣмъ иншій, то на се мусимо вѣдповѣсти, що цѣль не оправдує средствъ.

Д-ръ Ярославъ і д-ръ Окуневскій такъ само якъ і о. Танякевичъ, до котрого радикалы не звертають ся, не суть представителями одной якої небудь партіи середъ Русинѣвъ, але представителями, і то єдиними представителями, цѣлого руского народа. Коли-бъ ихъ яка партія хотѣла аннексувати виключно для себе, то тымъ самимъ вѣднѣла бы имъ тов значѣнє. Тоды були бы въ парламентѣ послы рускихъ радикаловъ, народовцѣвъ, но і урядовцѣвъ, але не було бы репрезентації руского народа.

Гр. Баденьому се було бы только на руку, бо ему ходитъ именно о удержанє фѣкції, що вѣнъ полагивъ руску справу въ Галичинѣ, а лишились только поодинокі незадоволені люди і фракції. Опозиція соціалістѣвъ для него найменше небезпечна, бо кождый на позоръ умѣе, що соціалісты мусѣть въ оппозиції стояти, хочъ-бы і противъ иншого правительства якъ его.

Радикальный органъ подає і мотивы ухвалы центрального заряду радикальной партіи. Головні мотивы такі: 1) кождый зъ внесковъ треба поперѣдъ ґрунтовно обговорити, а се може стати ся лише въ клубѣ соціалъ-демократичномъ; 2) соціалны демократы стоять найближше радикаламъ, они будуть внесєня рускихъ послѣвъ радикальных, хочъ-бы і въ справахъ рускои народности, підпирати, і бесѣды тыхъ послѣвъ только тоды будуть мати бѣльшу вагу, коли будуть підперті соціалъ-демократами.

Мотивы тѣ зраджують очевидно незнанє парламентарного житя. На клубовыхъ нарадахъ обговорюють ся справы зѣ становившя спеціальныхъ интересовъ клубу, а рѣчево якъ і зѣ становившя партійного ведуть ся на рады въ комісіяхъ. Отже нехай нашъ посолъ ходять только пильно на засѣданя комісій, особливо бюджетової, хочъ-бы до нихъ і не належали, а навчатъ ся тамъ далеко бѣльше якъ на засѣданю клубу соціалныхъ демократѣвъ. Поминувши, що не бачимо мѣжъ ними такихъ великихъ капацитетѣвъ, але ихъ интересы не суть же-жъ ідентичні зъ интересами руского народу. Соціалістичны послы

суть головно репрезентантами интересовъ промисловыхъ робѣтничѣвъ, а нашъ посолъ, не только выбраний зъ селянскої курии д-ръ Окуневскій, але і выбраний зъ загальної курии д-ръ Ярославъ, мають заступати передъ-всѣмъ интересы хлопскі. Що тѣ интересы не завсѣгды сходять ся зъ собою, се-жъ стверджено і на остатнихъ зѣздахъ соціалістѣвъ въ Нѣмеччинѣ, де соціалісты зъ пѣвнѣчно Нѣмеччины рѣшучо выступили противъ конспесій Фольмара для хлѣборобѣвъ-хлопѣвъ. Здає ся намъ навѣтъ, що д-ръ Окуневскій, коли-бъ вступивъ до клубу соціалістѣвъ, бувъ бы тамъ єдинимъ посломъ зъ селянскої курии.

А що-до потреби знайти собі підпору, то нашъ посолъ знайдуть підпору у соціалістѣвъ і тоды коли не вступитъ до ихъ клубу. За попередню сесію парламентарної п. Романчуковъ, о скѣлько знаємо, нѣколи не хибло підписѣвъ на его интерпелляції або внесенєя анѣ не хибло бесѣдъ за-для підпирания тыхъ внесєнь. Противно, вѣжучи ся въ оденъ клубъ зъ соціалістами, могли-бъ нашъ посолъ зразити собі иншій ґруппу, котрій имъ неразъ такожъ могли бы бути помѣчнѣ, н. пр. анти-семітѣвъ, нѣмечкихъ націоналовъ а хочъ-бы і молодѣ-Чехѣвъ.

Найважнѣйшою рѣчию єсть, щоби всѣ нашъ три послы въ парламентѣ тримали ся разомъ, щоби не виставляли Русинѣвъ на смѣхъ передъ свѣтомъ, що навѣтъ три представителѣ ихъ, вийшовши зъ рамєни одного комитету, въ часѣ потреби найбѣльшой солідарности, не вѣжють ити разомъ, що взагалѣ нема жадной загальної волѣ і загальної опінії руского народа та проте нема що і числити ся зъ такимъ народомъ. Мы маємо отже надѣю, що розбравши справу основно, не только д-ръ Окуневскій, яко давнѣйшій парламентаристъ і бѣльше народовець нѣжъ радикалъ, але такожъ д-ръ Ярославъ не послухають голосу всего руского народу і своихъ виборѣвъ. Мы вѣжваємо і радикаловъ, щоби не вѣдлучали ся вѣдъ другихъ Русинѣвъ але злучили ся зъ тими, о котрыхъ въ часѣ виборѣвъ могли пересвѣдчити ся, що зовсѣмъ не суть имъ неприхильні, только не хотѣть интересы партійні ставити по-надъ интересы загальні. Веденє політики на власну руку въ напрямѣ розбиваня рускихъ силъ було бы роботою деструктивною і шкодливою, противъ котрой кождый щирый Русинъ мусѣвъ бы вступити.

Письма зъ Вѣднѣ.

Дня 2 н. ст. мая.

[Зъ парламенту. — Нова процедура цивѣльна.]

Клерикалы залицяють ся до антисемітѣвъ і радѣ бы втягнути ихъ до бѣльшости парламентарної. Пѣсля вибору д-ра Люеґера на бурмістра вѣднѣського і пѣсля промовы его зъ нагоды записанєня, они дуже вдоволені успѣхами клерикальной агітації. Недвозначно виходить се изъ статей ультрамонтаньскої Salzburger Chronik. Она вдоволеня промовою д-ра Люеґера і зъ радѣстю констатує, що для людей стоячихъ по-за парламентомъ є се рѣчь загадочна: длячого ще доси не сполучили ся антисеміты зъ клерикалами? Здаєть ся, що промова Люеґера не могла бы була инакше звучати въ устахъ барона Ді-Павлього [про-вѣдника клерикаловъ]. Хотѣя антисеміты не входять въ складъ бѣльшости парламентарної, то таки можна прийняти за певне, що они хотѣть уважатися елементомъ бѣльшости, отже ихъ звязи зъ народною католицкою партією мусѣть бути чимъ-разъ тѣснѣйшій. Коли-бъ они сполучили ся, то разомъ зъ теперѣшною бѣльшостю станула бы импунюча бѣльшѣсть парламентарна і тодѣ вже не треба буде пробѣ втяганя ліберальныхъ елементѣвъ до бѣльшости. Але все те музика будучности. Заприсяженє Люеґера, тая свѣтла побѣда по тяжкомъ бою, має далеко-сягаючу вартѣсть, наколи се буде интродуковано до тої великої остаточной побѣды, до котрой всѣ австрійскі католики свѣдомо або і несвѣдомо мусѣть змагати.

Такъ говорить Salzburger Chronik і мабуть въ ен словахъ вѣднѣвас ся теперѣшня ситуація парламенту, тѣе неяснє, доси ще не высѣдованє становище антисемітѣвъ супротивъ бѣльшости зъ одной, а меншости зъ другой стороны. Антисеміты кинули теперъ окликъ федерального устрою Австрій, паралельно зъ ними поставити въ найблизшихъ дняхъ клерикаль-на партія самостѣйне внесєна на роздѣль основнон уставы о народныхъ школахъ на поодинокій краѣ коронній і переданє сен справы въ округъ дѣлана соймѣвъ красныхъ. — Оногды розбила ся въ парламентѣ вѣсть, що при реконструкції кабинету мавъ бы уступити міністеръ торговлѣ баронъ Гляницъ і перейти на свое попереднє мѣсце до міністерства за-граничныхъ дѣлъ яко шефъ торговельно-політичного вѣдѣлу.

Вѣдъ часу до часу виринають сумнѣвы, чи новє судове поступованє въ справахъ цивѣльныхъ увѣдѣ дѣйствию зъ днемъ 1 сѣчня 1898 въ житѣ, чи нѣ. Звычайно пѣсля кождой такой звѣстки появляють ся дementі въ урядовыхъ і пѣвъ-офіціальныхъ дневникахъ. Въ парламентѣ підчасъ послѣднього засѣданя звернувъ ся одинъ нѣмечкій посолъ зъ запытанємъ просто до міністра судѣвництва графа Гляиспахъ. Ексцелленція не давъ симъ разомъ нѣякой вѣдповѣди. Тымчасомъ у Вѣднѣ вже розпочали ся для примѣщеня высшего суда красовой работы коло палаты Шенборна при Laudongasse [тамъ попередно була рѣльничѣ-льсѣва академія]. Дотеперѣшній убѣкації сего суду въ Justizpalast займе цивѣльный судъ красвыи на салѣ публичныхъ розправъ.

Дня 3. н. ст. мая.

Ситуація затемнена! Послѣдній вѣсти та-кій, що криза парламентарна потягне за собою кризу обохъ президентѣвъ-миністерѣвъ, австрійского і угорского. Ще зъ дороги підчасъ повороту зъ Петербурга вѣзавъ нашъ цѣсаръ графа Баденього до себе. Премієръ дожидавъ уже цѣсаря въ стрѣльцѣмъ замку Ляйпцъ за Вѣднемъ, куда цѣсаръ поѣхавъ просто, мѣняючи Вѣднѣ. Авдєнція трєвала годину. О пѣсля премієръ, міністеръ фінансовъ і всѣ члены австрійской квотовой депутації поѣхали до Будапешту для устныхъ переговоровъ. Вѣсти, якѣ приносѣть сюда дрѣтъ будапештєнскій, дуже занепокоючѣ. До порозумѣня не прийшло і наколи се не наступить въ найблизшихъ годинахъ, то тутъ уважають уступленє обохъ міністерѣвъ-президентѣвъ немину-чимъ.

Вчерашній партійній мѣтинѣ чеськихъ Нѣмцѣвъ въ Теплицяхъ і Райхенбергѣ при сильной численнѣй участи постановили продовжати безпардонну оппозицію і obstructію въ парламентѣ. Першою жертвою языковыхъ розпоряджєнь є посолъ Штайнвєндєръ, дотеперѣшній презесъ клубу умѣренныхъ націоналовъ „Deutsche Volkspartei“. Вѣнъ мусѣвъ зложити урядъ председателю клубу, а заповѣдають, що зложити і мандатъ. Графъ Бадєні мавъ информуватися у Штайнвєндєра: якъ прийме его партія языковѣ розпорядженя. Штайнвєндєръ, якъ кажутъ, мавъ вѣдповѣсти успокоючо, бо — позабувъ въ тѣй хвилѣ на Шенєрєра. Тымчасомъ Шенєрєръ заворушивъ ся і загнавъ умѣренныхъ націоналовъ тамъ, де они теперъ зна-чили ся. Очевидно Штайнвєндєръ упавъ жертвою. Въ клубѣ вѣнъ одинъ бувъ противъ обжалованя Баденього і не давъ на дотычнє внесєнє свого підпису. Ся змѣна фронту значно улєкшитъ порозумѣнє межѣ умѣренными а крайними нѣмечкими націоналами, а то може вийти лѣшь на шкоду графови Казимирови.

Въ п'ятницю въ ексекутивнѣмъ комитетѣ правѣць предложили клерикалы готовый еля-боратъ закона о народныхъ школахъ въ напрямѣ склерикалізованя і подѣлу на краѣ коронній. Графови Баденьому прийшло се дуже не въ пору, дуже озлобивъ ся на барона Ді-Павлього, а комитетъ правѣць выбравъ зъ тої прикрикѣ ситуації такъ, що узнавъ себе некомпетентнымъ до нарядъ надъ сѣмъ проектомъ; се [мовивъ] мусѣть впередъ порѣшити поодинокій партіи. Зъ того виходить дуже ясно, що клерикалы, вѣтупаючи въ теперѣшній хвилѣ зъ такимъ проектомъ, не пошчитали ся

напередъ графа Баденього о его гадку, хотѣвъ не такъ дуже зловити рыбу въ мутнѣй водѣ, якъ бѣльше кинути колоду графови Баденьому передъ ноги або недвозначно дати до пѣзнаня, що бѣльшѣсть парламентарну не вѣнъ зробивъ і она его провадитъ, а не вѣнъ ен... Яка про-нія судьбы! „Führen und nicht sich führen lassen“ — казавъ колѣсь графъ Казимиръ... А нинѣ?

Бѣльшѣсть парламенту зарезервувала со-бѣ мѣсця председателѣвъ і другихъ вице-председателѣвъ у всѣхъ комісіяхъ. Отже польске коло має дѣстати президію въ комісіяхъ адре-совѣй, правничѣй і промысловѣй а мѣсцє дру-гого вице-президента въ економічнѣй і рѣльничѣй. Чеській клубъ дасть президента до комі-сѣй бюджетової і зельзнѣичѣй а другого вице-президента до промысловѣй, петиційної і легі-тимационѣй. Клерикалы мають взяти президію въ комісіяхъ податковѣй і легітимационѣй а мѣсцє другого вице-президента въ бюджетовѣй. Полуднєво-славянскій клубъ [вкупѣ зъ фрак-цією п. Барвиньского] має дѣстати президію въ комісіяхъ для нетыкальности посольскої і въ економічнѣй а мѣсцє другого вице-президента въ правничѣй і зельзнѣичѣй. Центрумъ [6 не-добитѣвъ Фалькенгайна] дѣстане президію пе-тиційної комісії і мѣсцє другого вице-прези-дента въ комісії для нетыкальности посоль-скої. Румуны [6 послѣвъ] дѣстали бы президію въ войсковѣй комісії, консервативна шляхта въ рѣльничѣй а вице-президію въ податковѣй. На презесѣвъ десѣнованѣй отѣй послы: д-ръ Кайцль (бюджетовѣй), Яворскій (адресовѣй), Ді-Павлі (податковѣй), д-ръ Вайгѣль (промысловѣй) графъ Пінінскій (правничѣй), д-ръ Ферянчѣвъ (комісія для нетыкальности), Повше (економіч-на), графъ Зєдвѣць (рѣльничѣй).

Попадає сей имовѣрный подѣлъ урядѣвъ і почестѣй виключно зъ дневникарского обо-вязку. Ясно зъ него, що ексекутивный коми-тетъ бѣльшости полишивъ меншости [а чисель-на рѣзниця межѣ бѣльшостію а меншостію дуже мала!] мѣсця лише вице-президентѣвъ у всѣхъ комісіяхъ. Мы дуже сумнѣваємо ся: Чи меншѣсть згодитъ ся на таке диктатор-ство? Коли-бъ только она сякъ такъ була зорганізована, то певно нѣ. Здає ся, що під-несуть протестъ лібералы, нѣмечкій націоналы а може і антисеміты. Клубы тѣ численнѣйшій, якъ неодна партія бѣльшости, прим. полуднє-въ Славяне, клерикалы, недобитки центра, консервативны і Румуны. Отже справа лєдвы чи поїде такъ гладко, якъ выглядає на па-перѣ. Особливо на легітимационну комісію буде мусѣла оппозиція звернути бачну увагу. Сли деякі мандаты запротестованѣ, то въ далеко бѣльшѣй части тѣ панове сидѣть въ бѣльшости. Було бы неfortunно вѣддавати президію сен комісії приятелєви політичному згаданныхъ панѣвъ. О недопущєнє сего мусѣть подбати скрайній елементы въ оппозиції і зъ конкрет-нымъ постулатомъ звернутися тутъ до про-чихъ партій оппозиції. Она въ теперѣшнѣй ситуації имовѣрно вызыскає цѣлу свою силу, щоби зробити махерамъ парламентарнымъ „Strich durch die Rechnung“. — Доси выбраний лише двѣ комісії: адресовѣй а економічна [только наглячѣ справы спонукали парламентъ до сего]. Отже нинѣ ще занадто рано гово-рити про тѣ — такъ сказати бы — мрѣвъ па-новѣ зъ бѣльшости, але хто цѣкавий, нехай вчитує ся въ нихъ... Референтомъ комісії адресовѣй має бути назначенный одинъ молодѣ-Чехъ.

Обжалованя графа Баденього прийдутъ въ п'ятницю на порядѣкъ дневный парламенту. При тѣй дискусіи має забрати слово і посолъ д-ръ Ярославъ і звернути увагу на упо-слѣдженє рускои мовы въ Галичинѣ. Коли се буде можливо, то нашъ незалежний посолъ поставлять мабуть небагомъ внесєнє, щоби державнымъ закономъ — а не непов-ными розпорядженями міністерскими — по-ставити ясно рѣвноправнѣсть нашої мовы въ цѣломъ публичномъ житю Галичины. Теперъ нашъ правительственный посолъ въ своѣмъ „Ру-сланѣ“ не мають досыть слѣвъ похвалы для себе: Якъ твердо они стоятъ за „справедли-вою славянско-чеською справою“... Побачимо, чи і при такой справѣ можна буде числити ся а почутѣ „справедливости“ у нихъ, чи може

якій вищий „інтереси державні“, котрі аж надто часто сходять ся з інтересами кола польського, не заженуть їх в матню. Добре оно „маркірувати“ справедливого тамт, де се-го вимагає могоча воля прем'єра...

Вчорашній „Narodni Listy“, подаючи проєкт закону, який пропонує клерикали мнущою п'ятиці в справі склерикалізованих народних шкіл, так кінчає свою вступну статтю: „Як тепер стоїть д'ло, можемо вже нині послати Ді-Павлюму і Ебенгохові предсказати, що їх внесення не перейде так, як вони сего бажали бы. Горьковидь клерикали на допустили ся тут знов той хибі, проти якої звикала сама виступати. Провідники клерикалів мали внесення своє пропозити передовсім іншим автономним партіям до розваги і одобрення, щоб можна було в їх проєкт поправити те, що треба поправити, та щоб можна було порозуміти ся і довести до еляборату, котрий надавав бы ся всім партіям автономним. Се було б д'ло політичне, добре і великою досягності. А так се лиш гузарекій атак горьковидь ультрамонтанів, котрий зведе богато куряви, але не доведе до нічого. Як колиб чеський народ супротивив ся внесенню Ліхтенштайна з року 1888, так буде остерожним і супротивив ся внесенню Ебенгоха. Він не перестане домагатися повної автономії в своїм шкільництві.“

В той спосіб молоді Чехи і сим разом використують нагоду, щоб домагатися повної автономії Чехії, обнімаючи і шкільництво. Отже востра межа звернене проти тої точки проєктованого закону, де в принципі позбавляє народна школа і на далі загально доступною інституцією державною, а лиш головою под'ля школи після конфесій віддає ся р'шенню краєвих соймів. Внесення своє поставили клерикали завтра [в'вторник] в повний палат. Можна над'яти ся, що сеє справа ще дужче затемнить і так уже темний небосклон австрійського парламенту. Графови Казимирови приходиться вона дужче не в пору.

(Н. п.)

Война греко-турецка.

В справі греко-турецкої війни подає Pester Lloyd такий дипломатичний комунікат:

„Інтервенція Європи ще не прийшла на чергу. Сам Раліс, новий президент грецького правительства, заявив, що нічого не знає о інтервенції. А він же мусить се найліпше знати, бо Європа не буде інтервеніювати, поки грецьке правительство о се не попросить. Непрошена не прийде Європа на поміч Грекам, котрі так довго малавали собі в ради і кпили собі з них. Кажемо: Грекам; бо коли ходити о те, хто найбільше провинив в тій так сумній авантурі, то вина паде передовсім на загаль населення, котре легкомудро а законисто перло правительство на Крету і на тесальську границу. Аж другий з черги винуватий Деліаніс тим, що допустив до таких розм'рив руху і не вгамував его в пору та в р'шучій хвили не мав відваги опертись. За те покараний він вже димісією, але за так велику провину недостаточна се покара. Про короля можна говорити хіба аж на самі копець. Розсудок був в его може навіть на властиву дорогу; але він не мав сили опертись на тому, що уважав за волю народу і за з'р'яду постанову свого міністерства. Опісля-ж показало ся, що та так звана воля народу була тільки — жадобю без сили, а постанова правительства збудована на п'єсу тої жаждоби. Першою хвилю, першим вызовом не тільки Туреччині але й Європі був наб'їг полковника Васоса на Крету. Отже передовсім відкликати треба той вызив, поки Європа може вчинити щось для Греції. Європа не може вдатися в справу на користь держави, котрої офіц'ри на Креті випов'їли війну ей войскам. Греція мусить узнати повагу Європи. Скоро се стане ся — а Греки добре зробили бы, коли бы самі зробили те, до чого будуть в противнім разі змушені, — то потому може вже і інтервенція Європи прийти на чергу.“

Але, як доносить з Атен, по зм'н'ї правительства атенського не можна над'яти ся зміни політики. Певно, що Раліс, коли б хот'їв закінчити війну, котрої не викликав, найшов бы ся в користнійшій положенню, ніж Деліаніс, котрий сам причинив війну. Але на те не заносить ся. Раліс об'являє розвинути більшу енергію, ніж его попередник. Тимчасом обурене населення звертає ся против короля і его родини, і нема днини, щоб не виправляло королеви демонстрацій. Коли нове правительство явилось в парламент, один з опозиційних посл'бв домагав ся, щоб королеви відкликано з бовища, бо „в'їнь дужче утомлений“; при тих словах галерія демонстраційно біла брав.

Міністер справ заграничних мав в розмові з дипломатами сказати, що зовсім

не був бы противний інтервенції держав, але не згодить ся, щоб Греція мала о те просити. В урядових кругах грецьких мабуть проявляє ся бажання, щоб держави з власної ініціативи почали рівночасно інтервенцію і в Атені і в Царгороді.

Найнов'їшій в'їсти доносить, що полковника Васоса відкликано з Крети і именовано командантом армії на м'їсці Маноса. Так само відкликано з Крети майора Константіна і заступлено ним наслідника престолу. На м'їсці обох в'їслано на Крету інших офіц'рів. Але такі в'їдкиканню Васоса добачують початок відкликання всего грецького войска з Крети.

Турецке войско посуває ся до Фарзало, а нав'їть доносить, що вже і заняло те м'їсто. За те опустели Трікалю, мабуть щоб скр'їпити армію, посуваючу ся на полудне до Фарзало; Греки мали заняти опущену Турками Трікалю.

При усті до залу Арты мав затопитись оден грецький корабель; через те грецький корабель, що стоїть в заливі, мають заперту дорогу.

Справи парламентарній.

На вчорашньому зас'їданню палати посл'бв вибрано остаточно дотепершню президію: Катрайна [ледви 13 голосами більшости], Абрагамовича і Крамаржа. — Н'їмц' опозиціоністи вийшли були з салі.

Пологаджено нагаче внесення п. Першого в справі чеської школи в Дукі, де староста, без дозволу м'їсцевой ради шкільної, наказав будувати чеську школу. В поименнаго голосованню наг'їб'їт внесення відкинуто 195 голосами против 95.

В'їдчитано більше число внесення і інтерпеліцій. М'їж іншими в'їсь п. Ебенгох свій проєкт школи в'їроисповідної, а пос. Стефанович з Буковини поставив нагаче внесення з'їжаданем державної помочи для розвою промислу в Галичині всхідній і на Буковині для заради страшно убож'її населення. Пос. Шенерер поставив аж три внесення в справі языковій.

Внесення католицького сторонництва людювого на зм'їну шкільних законів, зложено вчера п. Ебенгохом в рад' державної, обіймає отей головній точки:

1. Народна школа остане і далі, як досі, заведений публичним, приступним для всеї молод'їж.
2. В'їдсины испов'їдній упорядкує краєве законодавство, котре пр. буде мати право установити, що в разі, коли в одній кляс'ї є пр. що найменше 30 д'їтей некатоліцих, то мають они побирати науку окремо, чи то в рівнорядних відд'їлах чи в окремих школах, здвиженних коштом краю.
3. Предмети науки будуть ті самі, що і тепер, а краєва рада шкільна в порозум'їню зм'їнить краєвим буде установляти м'їру науки.
4. О шкільних книжках р'їшає краєва рада шкільна в порозум'їню зм'їнить краєвим.
5. Примус шкільний триває що найменше шість л'їт, а инші постанови, пр. о осмил'їтнім обов'язку шкільному, видає краєве законодавство.
6. Учител'їв семінарій учительських именує міністер просв'їты з терна, уложеного краєвою радою шкільною в порозум'їню зм'їнить краєвим.

В справі австрійсько-угорської угоди були оба президенти міністрів, гр. Бадені і Банфі, вчера на авдієнції у ц'їсаря, котра тривала з годину. Міністри здавали ц'їсареві справу з перебігу переговорів квотових депутатів. По тій авдієнції мало станути на т'їм, що тепер оба правительства начнуть м'їж собою укладати ся щодо розкладу квоти. В тій ц'їлі прийдуть мабуть на другій тиждень угорські міністри до В'їдні.

Процес березовицький.

Промова адв. д-ра Ів. Добрянського.

По вивод'ї прокуратора Пивогокого першій в'їмени обжалованих Семка і Андруха Гладунів промавляв д-р Іван Добрянський: Розправа представила одну картину з минулих виборів. Пот'їшаючим, по словам прокуратора, є факт повстання партій, що мають св'їдчити про поступ і культуру. Та належало-б т'їм партіям позволити свободно стирати ся. В св'їжій пам'яті є ще соймові вибори з 1895 р. Насл'їдком їх була руска громадна депутатія, що поспішила з жалобою до ст'їл монарха. Здавалось, що другі вибори будуть вже законно переведені, але сталося инакше; они зазначили ся проливом крови. Спорячим

партіям не дано можности висказати свої б'їдно свої гадки. Коли-ж незалежний посл'бв в парламенті поднеси сильний протест против переведення виборів, они з правительства почули голос, що, не опираючись на правду, особливо в справі березовицькій, тяжко скривив наш народ, обвинивши его в радикалізмі. Сумно се, що сам шеф правительства представив справу березовицьку неправдиво; він сказав неправду, що б'їм Підгайного здемольовано, та що на чол'ї товпи шов'ї священник — де-ж той священник? — кричучи, щоб р'їзати Ляхів. Шеф правительства, говорячи таке, мав акт обжаловання під рукою. Народови зроблено велику кривду. Ми явили ся, щоб боронити обжалованих; явили ся м'їж іншим і для того, щоб пересв'їдчитись, к'їль-ко в т'їм всім правду, та чи справді м'їж народом загн'їдний ся радикалізм. І ми відб'їдемо з т'їм відрадієм почут'ям, що так зле не є; переслуханий в'їть заявив, що не знає нав'їть, що то є радикалізм. Я з радістю констатую, що того рода підозр'їня і обжаловання безосновні. Не прийшло-б до розривів, коли-б кождій партії дана була можність лояльно і свободно перевести своїх кандидатів при виборах. Священники в ц'їлї Австрії читали пастирскій лист в справі виборів, а н'їгде не вели их за те жандарми до старостів і арештів. Таке поведєння може лиш підкопати релігію і приготувати дорогу до радикалізму, а надто ще вызвати незадоволеня і огорченє народа. Скоро в Березовиці поставив розрив, то сталося се не через радикалізм, а случайно. Що люде повірили слухам про вибори у Підгайного, то не дивинця, бо слухав переведення прав виборів в н'їч без участі громади бували в нас і описувались подр'їбно в газетах. Народ читав се, м'їг повірити, що і тут могло так бути. Прокуратор несправедливо поставив твердження, що 28. лютого у Підгайного не відбували ся вибори. Нинішня розправа доставила нам так много подр'їб в т'їм д'їл'ї, що нав'їть більше інтелігентний чоловік (не лиш Семко Гладун) прийшов бы до пересв'їдченя, що у Підгайного відбували ся вибори. Підгайний запрошує людей посланцями не в день, а в н'їч; а на забаву чей-же н'їхто в н'їч не запрошує. Другій факт: загадочно поява секретаря староства Хлендовського в дом' Підгайного дав много до думаня. Неимов'їрно то, щоб староста що-ніно з Arbeiter-Zeitung довадав ся, що 28-го лютого Хлендовскій був у Підгайного. Адже-ж він сам був другого дня з прокуратором в Березовиці і оглядав школу Підгайного; неможливе, щоб ему там не сказано, хто вечером 28-ого лютого був у Підгайного. У Хлендовського не було часу їздити до селян на забаву, бо в'ї урядники посл'їдними тижнями були дуже заняті. Яким чином м'їг бы лиш той урядник староства в такій горячій час'ї їздити на 3-годинну лібацію з х'їборобами? Впроч'їм сам Хлендовскій — чи назвати се наивностю з'ї его стороны, чи легковаженем високого суду — не хот'їв сказати, до кого він там їздив. О д'їло н'їхто его не пытав лиш о особу, а він все-таки не назвав ей. Йона справа не боїть ся дня, може бути представлена кождого часу. Хлендовскій каже, що мав там свій приватний інтерес до одної особи, а догадується, що застане ей в Підгайного, завернувши до него. І се власне неправда; за т'їм м'їстити ся щось, що могло-б кинути зле св'їтло на справу. Коли-б у него було приватне д'їло, він повинен бы зараз після полагожденя того д'їла від'їхати, а він сид'їв у Підгайного більше-менше чотири години. Товариство ему подобало ся? Кого то пояснене може задовольнити? Далше він сказав, що лиш раз був у Підгайного і що тогд' се розрив не було, а затанув, що від'їзжаючи дав начальникови опов'їщеня, що вибори відбудуть ся 3. марта. То наводить кождого на здогад, що Хлендовскій хот'їв тайно перевести вибори, привезти до староства протокол і к'їнець. Тимчасом то не удало ся, бо ударено законом на аларм; Хлендовскій перед від'їздом м'їг лиш дати начальникови опов'їщеня виборів. З'ї з'їзнав Анев'ї Тарнопольскої виходить також, що там були вибори, та що д'їло вело ся в тайні. І другі св'їдки з'їзнали, що там були вибори, отже і Семко Гладун мав право ширити в'їсть, що в Підгайного відбувають ся вибори. Він не ширив ложних в'їстей, бо після закона ложних в'їстей не розс'їває той, хто є певний, що говорить правду. Коли-б у Гладуна не було тої певности, то він не спроваджував бы людей до хати Пилипа Підгайного, щоб они були св'їдками того, що там д'їє ся; він і в село не ходив бы опов'їщати се другим. Після §. 308. зак. карн. ширена ложка в'їсть повинна наповнити лю-

дей тр'ївогою і страхом, скоро она має вважати ся проступком. Н'ї прокуратор, н'ї трибунал не спытали св'їдків, чи та в'їсть вызвала тр'ївогу і страх у людей, а коли-б она н'їкого не затр'ївожила і не наподохла, Другій обжалований, Андрух Гладун, ширив лиш те, що чув від батька Семка, котрому і мус'їв в'їрити; для того о ван'ї его не може бути і мови. Далше злочин з'ї его не може бути і мови. Для того о ван'ї §. 83. зак. карн. допускає ся той, хто втискає ся в дом і там довершує насильство. Пант прокуратор був тої гадки, що тут належить лиш застановити ся над т'їм, чи обжалований втиснувся до дому пошкодованого. Під словом „втиснути ся“ розум'їе обставину, коли хто в'їде до чужого дому без огляду на те, чи був який оп'їр з'ї стороны зач'їпленого і насильство з'ї стороны нападаючого. Обжалований насильно не втиснувся, то є не вдерли ся до дому Підгайного, бо і св'їдки і с'їм Підгайного з'їзнали, що ф'їртка була відчинена, та що они свободно в'їшли і н'їхто не ставив им опору. Сам заказ з'ї стороны властителя дому не достаточний; если-б прим'їром на дом' була картка з написом „вступ заборонений“, а в'їшов туді жебрак і когось скальчив, то его належало-б обжалувати о злочин з'ї §. 83. зак. карн.? Каже ся далше в законі, що втиснене має наступити з'ї стороны уруженого чоловіка. Простой палиц'ї не можна вважати оруж'єм, т'їм менше, коли з нею ходить 73-л'їтній старець, Семко Гладун. Далше же закон говорить, що при втисненю нападаючий має впасти в дом або помешканє. Хто находит ся на подвір'ї, а не переступив порога дому, той не вдер ся ще в дом. Тому, що в'ї обжалований остали ся на подвір'ї, то і нема тут вимог з'ї §. 83. зак. карн. В проєктах нового карного закона — автором их знаменитий юрист д-р Гіє — вияснено се ще виразнійше. Лише в одній случаю найвишій трибунал узнав подвір'ї принадлежністю дому. Більше таких р'їшень не було. В'їнци закон вимагає, щоб вдираючий в дом мав на м'їр довершити насильство. В акт обжалованя тверджено, правда, що Гладун хот'їв чинно повалити Підгайного на землю, однак при розправ'ї се не справдилось. При розправ'ї Підгайний з'їзнав, що, коли его хтось вдарив по голов'ї, він вже не т'їм, що стало ся. А Чернівскій виразно сказав, н'їхто, а т'їм менше Гладун не кинув ся на Підгайного чинно. Старому Підгайному не можна і тому в'їрити, що він і его родина старались нав'їть намаляти св'їдків до зложеня ложних з'їзнав против обжалованих. Після закона втиснене в дом і на м'їр насильства мусить оставати в причинній зв'язі з собою. Тут того нема. Обжалований в'їшли на подвір'ї т'їм гадц'ї, що там відбувають ся вибори і кождий, хто був виборцем, мав право там явити ся. Що йно на м'їсці вже в'їшло непорозум'їє, а відтак повстала і драка. Нав'їть Семко Гладун, яко запрошений г'їсть не вдер ся там, а так само і Андрух Гладун, если був на подвір'ї, не вдер ся там насильно. Если хт'ї втисне ся против вол'ї господаря н. пр. на вес'їє, пот'їм розпочне суперечку з господарем дому і нав'їть ударити его, то і се ще не буде публичним насильством з'ї §. 83. зак. карн., бо м'їж втисненем а ударом не було причинової зв'язи — втискаючий ся на вес'їє не мав з-разу на м'їру ударити. Так само було і в нинішнім случаю, для того трибунал, розваживши се, повинен обжалованих увольнити.

Панозе, де ваш католицизм?!

[Стаття надіслана з краю.]

(Далше.)

Мы ту ще раз тільки сконстатуємо, що п. Барв'їнскій, виступаючи яко митрополітичній кандидат, о мандат свій на посла не старав ся у народу, у виборців. Він тільки запрошеннями з картами вступу скликав обмежений кружок своїх прихильників; народ, загаль виборців був від того збору виключений. Чи католицизм п. Барв'їнського боїть ся денного св'їтла? П. Барв'їнскій ан'ї думав поучити народ о католицьких засадах в політиці; ему не ходило о розширенє духа католицького, лиш о покровительство можних, о мандат посольскій. Мандат посольскій — то властивість народу, то его идеальне добро признане божим і заповучене ц'їсарским законом, а п. Барв'їнскій сягнувши по него не пытаючи народу, чи годить ся на се — значить: католик п. Барв'їнскій согр'їшив против десяткої заповіді Вожої — пожелав добра ближнього свого. [И не оден він; так

само поїшли противъ тої заповіді и п. Вахнянинъ и Каратницькій и Охримовичъ и о. крил. Мандичевскій и канонік Гробельскій — все они старались о мандатъ не у народу, котрому не заслуговали ся, котрого не навчили стояти за голошеній собою идеї, але у панівъ и у сполученіи зъ ними жидовъ, — хочъ пани въ мыслѣ ординаціи выборовъ не мають навѣтъ права розпоряджатися мандатами въ IV-й куріи, бо се не ихъ власність, а право до того они собі лишъ присвоили.] Конституємо далше, що хочъ п. Барвѣнскій зъ своїми выборцями не конферувавъ о католицизмѣ, то за те докладно poinformувавъ про свою „католицку“ політику своїхъ агітаторівъ и навѣтъ приєднавъ жидову для неї. Якъ вѣдомо — головний агітаторъ за п. Барвѣнскимъ наймивъ по кілька шістьокъ прихильниківъ, погостивъ у коршмі и піднявхъ запровадивъ на зборъ рускихъ выборцівъ, щоби виправляли бурду та не дали прийти до слова народному кандидату и привитати ся зъ зборними выборцями словами „Слава Иисусу Христу!“ Далше вѣдомо, що за п. Барвѣнскимъ агітували — крімъ різнихъ панківъ — такожъ мѣжъ иншими: оденъ ноторіанскій противникъ духовенства, оденъ вѣтъ знаній зъ крайної деморалізації, оденъ караний за обманство и оденъ коноводъ. А вже найбільшій покровъ знайшла кандидатура и політика п. Барвѣнского підъ — жидовскими халатами. Жиди купували голоси, видавали картъ честнымъ выборцямъ, розпивали нарбѣ и т. д. Чи се дѣяло ся для идеї? Нѣ! для выбору католика Барвѣнского. Вѣдомо вкѣнци, що въ интересѣ кандидатури п. Барвѣнского въ многихъ мѣсяцяхъ при правиворкахъ форовано на выборцівъ жидівъ. Черезъ те въ Холевѣ полилась кровь християнська на цвинтари, на освяченімъ мѣсяці коло церкви — за-дѣя зневаги святого мѣсяца треба було перенести найсв. Тайну. Се дѣяло ся въ окрузѣ выборцівъ п. Барвѣнского, оснудателя католицкого Союза!... У вечеръ въ передоденъ выбору посла въ Бродяхъ, коли честній рускій выборць молился на вечерні въ церквѣ, сторонники кандидатури п. Барвѣнского заплывали ся въ сали музичної. И начислено памятного того вечера въ сали музичної 93 сплячихъ пияныхъ хрипѣвъ, а на сторожі ихъ засадъ політичнихъ и „католицкихъ“ поставлено кустодію зъ 25 бдливихъ євреївъ... П. Барвѣнского выбрано посломъ. Вѣтъ приймивъ выбѣръ и вступивъ до клубу католицкого. Католицке сердце п. Барвѣнского не жахало ся приймати мандатъ добытый людскою кривдою, перекупствомъ, рабванемъ картъ выборчихъ и т. д. — мандатъ орошений християнскою кровію въ сполученіи зъ зневагою найсв. Тайны... Здаєть ся — для католицкого совѣсти досить моральної колізії...

Другимъ виднѣйшимъ мужомъ зъ-мѣжъ нашого „католицкого лицарства“ є безперечно п. Анатоль Вахнянинъ. Знаємо п. Вахнянина яко знаменитого бесѣдника на різнихъ зборахъ и вѣчахъ. Его промови зборній разомъ — то цѣла студія психологічна. Треба подивляти, якъ п. Вахнянинъ легко, безъ найменшихъ скрупулівъ змѣняє свои політичній програми, погляди и засади. А се такожъ не абы-якій талантъ. Тожъ коли де-хто вѣдѣть ся скептично до сего факту, коли п. Вахнянинъ проголосивъ, що ставъ підъ прапоромъ католицизму, — мы сей фактъ радо повитали въ наші, що католицизмъ укаже п. Вахнянина правою дорогою и усталить на старѣсть погляди его політичній. Чи се сталося, не беремо ся судити; мы лише констатуємо, що п. Вахнянинъ, правда, поїшовъ вѣдъ трѣхъ лѣтъ стало новою дорогою — тільки не католицкою. Зъ нагоди наглыхъ внесенъ послѣвъ Романчука и Леваковского п. Вахнянинъ выступивъ 1896 року яко прокураторъ zagrożеного католицизму та європейского ладу на Руси — и, не знаємо вже чому, нагадавъ намъ тогдѣшнімъ своимъ выступомъ англійского короля Генриха VIII-ого — чи тому, що п. Вахнянинъ професоръ исторіи, чи тому, що Генрихъ VIII бувъ такожъ „defensor fidei“ и лунувъ въ собѣ релігійну ревнивість въ рѣвній мѣрѣ зъ жестокосердністю. Тогдѣ п. Вахнянинъ, виправдуючи урядові заборони зборівъ и вѣтъ та немовъ заохочуючи правительство до такого поступованія и на далше, цитувавъ днѣ вѣдсидженій въ арештѣ нашими селянами „агітаторами“. Тыхъ днѣвъ було тогдѣ ледви парусотъ. Нинѣ за „агітаціи“ вѣдсидѣло, вѣдсиджує и ще має вѣдсиджувати вѣсьмъ сотѣ нашихъ селянъ, по-при нихъ и кількохъ євщениківъ, — сума днѣвъ не лишъ арешту, але и тяжкої вѣзниці вийде теперъ на тысячѣ, — а дѣлкихъ „агітаторівъ“ послано на другій свѣтъ агітувати. Власть зробила своє противъ „агітаціи“ — але що зробивъ п. Вахнянинъ для розширення zagrożеныхъ католицкихъ засадъ въ політицѣ на Руси? Підчасъ тогдѣшньої его промовы у Вѣднѣ — послы нѣмецкій накликували его: „А чому-жъ вы не идете въ на-

родъ и не агітуєте въ свѣй бѣбѣ?“ Пригадали п. Вахнянинъ его обовязокъ супротивъ спра-вѣ, котру взявъ ся заступати. Оже п. Вахнянинъ повиненъ бувъ обѣхати всѣ три повѣты свого выборчого округа, скликувати збори и поучати нарбѣ; повиненъ бувъ и ставитися на кождѣмъ зборѣ устроєніемъ его противниками и поборювати ихъ агітацію. Вѣтъ, яко славный бесѣдникъ, мѣгъ се тымъ лекше учинити и справу свою політику всесторонно пояснити, тымъ бѣльше, коли самі селяне-выборць о то просили. Прокураторови католицизму бракло католицкой вѣдѣаги. Его нѣгде не було, вѣтъ для католицизму нѣчого не зробивъ. Задоволивъ ся тымъ, що въ Жовквѣ вѣдбувавъ довшу конференцію передъ выборами зъ секретаремъ ц. к. староста, а пана секретаря чейже не потребувавъ поучати о своімъ католицизмѣ въ політицѣ, той мѣгъ се зъ-горы знати. Правда, п. Вахнянинъ скликувавъ, подѣбно якъ п. Барвѣнскій, довѣрочній зборъ за запрошеннями, але то були збори его одномыслинниківъ, тамъ не було кого поучати. На зборѣ въ Равѣ 13-ого лютого староство приставило вѣйтѣвъ, щоби послухали выкладу зъ католицкого політики посла Наталя Вахнянина; та безъ нихъ могло обійтисъ, имъ вже було кому пояснити сю справу и безъ пана Наталя Вахнянина. На тыхъ зборахъ були й жиди, та они дуже добре зрозумѣли всю суть політики п. Вахнянина и знали, о що ему ходитъ, голосували та агітували за нимъ и підперли нашого католика всею силою. Пытаємо, чи се зробили зъ огляду на „католицкій“ пересвѣдченя п. Вахнянина и для піддержанія католицизму? На зборѣ въ Равѣ були й Мазуры свиновѣ — и тыхъ п. Вахнянинъ просто одушевивъ для своєї політики та кандидатури. „Одушевленіи“ станули за нимъ немовъ за своимъ гетьманомъ до борби выборчої и вразъ зъ жидовою побѣдили, — правда, тыми самими штуками, якій скрѣвъ по галицкій Руси практикують ся — розпиванемъ выборцівъ, перекупствомъ, ба навѣтъ охотою провокаціи рускихъ выборцівъ, що зборились въ церквѣ на службу Богу.

Наші патентовані католики и ихъ покровителѣ мають скрѣвъ тую саму систему выбору, доведену послѣдними часами до досконалости. Тую систему примѣняють они безвзглядно, хочъ-бы и противъ всякой християнської етики. Видко они и ихъ покровителѣ мають особній выборчий кодексъ моральний. Такого кодексу не знайдете нѣгде, тільки въ Галичинѣ и въ Угорщинѣ. Мораль сего кодексу та сама и тутъ и тамъ; рѣзниця лишъ въ тѣмъ, що въ Угорщинѣ тримають ся его при выборахъ жидовско-мадарскій либералы, вороги католицкой церкви, а у насъ тѣ, що величають ся католицизмомъ и крѣють ся підъ прапоромъ католицизму.

Про пана Ксенофонта Охримовича не будемо тратити багато мѣсяца и слѣвъ; вѣтъ не вѣдъ нинѣ послѣвъ и его постава такъ само добре надаєся на посла, якъ и на дрогобичского бурмистра. Вѣтъ зъ певнымъ задоволенемъ може глянути на свою минувшу по-сольску дѣяльність. Въ радѣ державної засѣдає вѣдъ 1885 року. На дванадцятѣмъ року 1897 въ-перве оббѣзавъ ся, потакнувши „ja! ja!“ за польскими послами и вставъ навѣтъ до спростованія. Почекаємо ще зъ кілька лѣтъ, а п. Охримовичъ выступить ще и зъ промовою въ парламентѣ. Однакъ намъ не ходитъ о его народну дѣяльність; насъ обходить лишъ католицизмъ его въ житіи публичнімъ, въ політицѣ, бо вѣтъ такожъ неразъ — не знаємо вже зъ якої радѣи — любить величатися, що вѣтъ є митрополичо-католицкій кандидатомъ на посла [хочъ мы про се не чували]. Не вѣдмоулямо п. Охримовича, якъ и вѣсьмъ прочимъ панамъ зъ католицкого Союза, що они въ приватнімъ житіи можуть бути дуже примѣрными католиками; мы приватного характеру не тикаємо, а ходитъ намъ о обявы ихъ католицизму въ публичнімъ житіи, и до того маємо право, бо они самі піднесли католицизмъ яко програму своєї політичної дѣяльности. П. Охримовичъ чей не буде на насъ гнѣватисъ, коли отверго скажемо, що католицизму въ его політицѣ годѣ добачити. Католицка політика чей-же не може опиратисъ головно на жидѣвъ. П. Охримовичъ безъ жидовъ не бувъ бы ставъ нѣколи такимъ славнымъ политикомъ, навѣтъ въ самѣмъ мѣстѣ Дрогобича; а якъ вѣтъ славно умѣє вести жидову на рускихъ християнскихъ выборцівъ; якъ вѣтъ при тѣмъ стараєсь о піддержанъ поваги католицкого духовенства, — се показавъ найлучше послѣдній выбѣръ посла въ Дрогобичи. Неоденъ найстаршій кагалникъ не позрафитъ такъ зорганізувати жидовску братію, якъ п. Охримовичъ, отже хочъ въ житіи приватнімъ вѣтъ може и є дуже щиримъ католикомъ, въ житіи публичнімъ стоить сей нашъ посолъ ближе жидовского кагалу, нѣжъ св. католицкой церкви.

(Далше буде.)

Наша Адміністрація просить Вп. Предлатниківъ — якъ найскорше надслати передлатку на II-гій чвертьрѣкъ а взглядно и вырѣвнати залеглости.

НОВИНКИ.

— Спѣльне свячене въ рускомъ гимнастичномъ товариствѣ „Сокѣлѣ“ вѣдбує ся въ недѣлю 9-ого н. ст. мая о годичѣ 12 въ полудни. Други звѣють явити ся въ строяхъ сокѣльскихъ. — За комитетъ Крижановскій голова. Я. В. Рудницькій заступникъ.

— Велика катастрофа на Елизейскихъ поляхъ въ Парижі. Вчера по полудни дучила ся въ Парижі велика катастрофа, що розвѣрами пригадає катастрофу въ вѣденѣмъ Рингъ-театрѣ. На теренѣ Елизейскихъ полѣ уряджено посѣла щорѣчного звычаю, котрый сягає ще половини минувшого столѣття базаръ на добродѣйній цѣли. Базаръ вѣдбувавъ ся въ вѣдпо-вѣдно до тої цѣли збудованомъ, великаньскѣмъ деревляномъ будинку зъ просторою галлею о двохъ выходахъ. Стѣны того будинку були выложенъ дорожними містерными тапетами. Тому що вчерашній базаръ бувъ уряджений парискою аристокрацію на клерикальній цѣли и вѣдбувавъ ся підъ проводомъ кн. Августа Аремберга, то и стягнувъ вѣтъ чимало молодыхъ панъ зъ найбільше дѣстигнованыхъ єфѣръ аристократичныхъ Парижа. Панѣ спрѣдавали тамъ дробницѣ, якій передше на ту цѣль прибиравли, а на забаву прибули найвызначнѣйшія личности Парижа и Франціи. Около годичи 5-ой по полудни въ наметѣ, де продукowano кинематографъ, давъ ся чути страшный гукъ, а вѣдтакъ и крикъ: „палить ся!“ Въ мить цѣльй будинокъ, въ котрѣмъ стояло ся въ розпудъ близько 1200 осібъ, огорнула полумѣнь. Повстала нечуванна паніка. Все тиснуло ся до виходу. Пышній туалеты панъ заяснили огнемъ. Перераженій людѣ въ видѣ живыхъ палаючихъ смолоскипѣвъ кидали ся въ розпудъ по площі, качали ся по землі. Коли прибула пожарна сторожа, базаръ представлявъ вже одно велике згаріще. Кинено ся ратувати нещасливыхъ, однакъ много осібъ було вже спаленыхъ на уголь. Товпы народа представляли неформенній купы. Товпы людей, що приходили на мѣсце катастрофы зъ мѣста, побѣльшали лишъ замѣшане. Коли о годичѣ 6-ой вечеромъ раненыхъ вѣдвѣтаємо въ ношахъ и амбулянсахъ до шпиталѣвъ, не було вже сумнѣвъ, що много осібъ згинуло вельми страшною смертію. Выдуботъ до год. 6 трупы поукладано на тротуарахъ ул. Гужонъ. Розумѣє ся, що въ першій хвилі годѣ розпѣзнати идентичность жертвъ. Деякі трупы дають образъ страшныхъ мукъ, якій мусѣли переходити; они на повѣ спаленіи, а на повѣ ненарушеніи. Найстрашнѣйшій бувъ видѣ, коли вѣдсложено нагло стѣну, при котрій було 60 осібъ збитыхъ въ одну неформенну масу зъ покрывлеными вѣдъ страшного болю лицами. Помѣжъ спалеными мають находити ся: бар. Нейль, марграфія Галліфѣ, графиня Гунольштайнъ, гр. Ст. Періе, ген. Миніе, а такожъ сестра австрійской цѣсаревны, кн. Алія-конъ и инші особы високого походження. Межъ тыми, що пошукують середѣ трупѣвъ своихъ кровныхъ розпудка и лементъ. Причины пожару на разѣ не сконстатовано. Зъ фаворон стороны припускають, що електрична искра запалила целюльондой зѣвъ кинематографу, котрій въ одной хвилі выбухли ясною полумѣню. Будинокъ базару згорѣвъ до тла. Усыване руинъ може вѣдбуватисъ лишъ дуже осторожно и помалу, для того не скоро вѣдѣйде ся всѣхъ нещасливыхъ. На мѣсце катастрофы прибули двѣ компаніи піонерѣвъ. Міністеръ Ганотъ зложивъ заразъ публичну подяку вѣсьмъ, що въ першій хвилі поспѣшили зъ ратункомъ.

— Кардиналь-митрополитъ Сембратовичъ не выѣздивъ по Великоднѣхъ святахъ зъ Львова и повторено нами за другими часописями вѣсть, будто бы вѣтъ выѣзжає до Унева, була безвѣдѣствна. Нинѣ припадає храмъ архикатедральной церкви; кардиналь-митрополитъ бере участь въ празничныхъ богослуженяхъ.

— Президентъ мѣста Львова, д-ръ Малаховскій, конферувавъ вчера зъ митромъ Бѣлинскимъ въ справѣ будовы школы кадетѣвъ у Львовѣ. Бѣлинскій робить трудности. Нинѣ й завтра конференціи тревати-муть далше.

— Огнѣ. Въ среду 28-ого цѣвтъни по полудни выбухъ огонь въ мѣстѣ Новѣмъ Торѣвъ и при сильнѣмъ вѣтрѣ зничивъ 39 домѣвъ разомъ зъ будинками господарскими. Загальна шкода, якої наробивъ огонь, выкосить до 50 тысячъ зр.

— Зъ Коломыѣ пишуть намъ: Зъ концѣмъ минувшого мѣсяца опустивъ наше мѣсто Вп. о. Климъ Кульчицкій обнимачи прѣсуду парѣа въ Підпечарахъ. Годѣ описати, зъ якимъ жалемъ пращали тутешній Русини сего щиро го патриѣта и труженика на поли народномъ, бо-жъ и справдѣ мало кому удасть ся своими заслугами здобути собі такую ширу прихиль-нѣсть и дружбу цѣлої руской громады, яко тѣшивъ ся о. Климъ зъ своєю родиною въ часѣ довголѣтнього побуту свого въ Коломыи. Въ чудовѣ и зъ великимъ смакомъ, коврами и зеленію прибраныхъ комнатахъ товариства руска интелігенція, а коли панство Кульчицкій заняли почетне мѣсце, промовивъ першій слова пращанія тутешній нотарѣ п. Онисимовичъ яко голова товариства, потому промовля-иъ представителѣ товариствъ: „Руского жы-ночного кружка“ [котрого секретаркою була панѣ Кульчицка], „Бояна“, Школьной помочи и другихъ — почѣвъ вручено пращанымъ прекрасній памятный подарунокъ. Глубоко тронутый тыми доказами признанія и симпатіи

о. Кульчицкій подякувавъ въ довѣй а хоро-шій бесѣдѣ, підчасъ котрой въ неоднѣмъ оцѣ заблысла слѣзою, а панѣ Кульчицка попраца-ла горячими словами тутешне руске жыноцтво. — По части офіціальной розпочали ся гри товарискій и тревали до позної ночи, пере-плѣтуваній хорами, музикою и промовами [Вп. посла Заячківского и другихъ] а закѣнченій проголошеніемъ прекрасного а дуже удатного стиха, скомпонованого въ честь о. Кульчицко-го п. Гузаремъ, радникомъ тутешного суду. — На другій день родина и кружокъ близшихъ приятелѣвъ прощавъ вѣдѣзжающихъ уже на дворці зельзницѣ, бажаючи имъ зъ щиро го сердца щасливой дороги и поведженія на новѣмъ мѣсці пробуванія.

— Противъ Бартмана и Ванічка, узвѣзненыхъ за шпѣгунство въ користь Россіи, вѣдбує ся у Вѣднѣ прощѣ о зраду стану. Процѣсъ той розпѣчне ся підъ конецъ червня.

— Нафтарскій рухъ. Зъ Дрогобича доносятъ, що на поляхъ въ Раточинѣ межѣ Бориславомъ а Попинами американьска спѣлка Перкельсъ еі Мекъ Интошъ дѣстала по 3-мѣсячнѣмъ вер-ченю зъ глубины 180 метрѣвъ велику силу ропы, котра заливає сусѣдній обшары. Буде то друга Схѣдниця.

— Выоравъ скарбъ на своімъ огордѣ селянинъ въ Родатичахъ підъ Бродкомъ, Вой-тѣхъ Дудекъ. Скарбъ выкопаний зъ збанкомъ складає ся зъ 3 фунтѣвъ різнихъ сребныхъ монетъ, переважно польскихъ зъ першихъ ро-ківъ XVII-го вѣка (1620—1641).

— Диволядѣ. Въ селѣ Лютичѣ въ селян-скѣй стайніи прийшло на свѣтъ хороше те-лятко, але двоєладѣ — мало три головы, три языки и четверо очей. Теля рычало и було здорове, але наполоханный властитель коровы вѣдѣвъ ему подѣрзати горло и закопати.

— Дробній вѣсти. У Львовѣ померъ рахун-ковій ревизентъ скарбовыхъ добѣръ, Кар. Шин-длеръ, въ 53-лѣтній роцѣ житія. — Въ Маковѣ померъ тамошній парѣхъ, кс. Мих. Юровскій. — При улицѣ Лычаковскій у Львовѣ кинувъ ся онѣгда зъ высоты третого поверха въ на-мѣрѣ самоубійства концепістъ торговельной палаты, Ів. Бардашъ. Смерть наступила въ короткѣмъ часѣ середѣ страшныхъ мукъ самоубійничя. — Въ Станиславѣ вѣдобравъ собі жите 2-го с. м. выстрѣломъ зъ револь-вера сынъ инспектора дирекціи домѣнъ и ль-євѣвъ, Генр. Добрудскій, що числивъ 19 лѣтъ житія и бувъ талановитымъ скрипачемъ. — Бухгалтерова фірмы Clayton et Schutleworth, Богд. Керстенови, що мешкає у Львовѣ при ул. Житомѣтѣвскій, укравъ невслѣдженій доси злодѣй зъ помешканія 600 зр. и гарде-робу вартости 100 зр. — Зъ Загребу доносятъ, що епископъ Штрѣсмаєръ сими днями поважно занедажує. Недугъ — якъ догадують ся — мавъ бути наслѣдкомъ єспити стравъ затро-єныхъ, припадкомъ въ епископскій кухні. — Въ Вашингтонѣ отворено вчера всесвѣтній конгрѣсъ почтовцѣвъ.

Посмертій — ꙗ — оповѣсти.

Іоанъ Валявскій, парѣхъ зъ Лѣбохоры, дек. скѣльского, упоковъ ся передъ тыжднемъ у Львовѣ въ 64 роцѣ житія а въ 39-лѣтній священства. В. е. п.

Д-ръ Михайло Розлуцкій, асистентъ сані-тарній льѣвского староства упоковъ ся вчера у Львовѣ. Покѣйный, Русинъ, сповня-ючи тяжкій обовязокъ лѣкаря мавъ въ остан-нѣмъ часѣ санітарній надѣрѣ надъ громадою Сквиловомъ коло Львова, де — якъ вѣдомо — панує епідемічно пятнастий тифъ. Несуци ревно помѣчь неужимъ, вѣтъ и самъ наба-вивъ ся тої страшною хоробою, котра вкѣнци принесла ему смерть. Покѣйный бувъ такожъ закладовымъ лѣкаремъ въ Дублянахъ. В. е. п.

Именованія, перенесенія, вѣдзначенія и пр.

Перенесенія. Нотаръ Вевюрскій, перенѣсь ся зъ Долины до Устрикъ. — Дирекція почтъ и телеграфѣвъ перенесла почтового офіціала, Іос. Лясковницкого зъ Львова до Станиславова, повѣрюючи ему зарадъ тамошного почтового и телеграфичного уряду на зельзничнѣмъ дворці.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣн 5 мая. Polit. Correspdz. довѣдує ся зъ Копенгага, що президентъ французской республики Форъ не поѣде сего року до Петербурга.

Букарештѣ 5 мая. Померъ тутъ бувшій президентъ министрѣвъ кн. Іванъ Гіка.

Цѣна зѣбна и другихъ продуктівъ.

3 н. ст. мая 1897.

Льѣвъ: Пшеница 7-50 до 7-75 жито 5-25 до 5-50, ячмѣль броварый 5-50 до 6-—, ячмѣль пишневый 4-75 до 5-—, овесъ 5-75 до 6-—, рѣпакъ 11-— до 12-—, горохъ 5-— до 8-—, вика 4-50 до 4-75, насѣна льняне — до —, насѣна конопне — до —, бѣбѣ — до —, бѣбѣ 4-50 до 4-75, гречка — до —, коношина червона 25 — до 40-—, коношина бѣла 30 — до 40-—, коношина шведска 50-— до 65-—, тымотка — до —, анижъ — до —, кукуруза стара 5-— до 5-30, куку-руза нова 5-— до 5-31, хмѣль — до —, за 100 кѣло у Львовѣ, оквѣта за 10 000 лі-трѣвъ — до — зр.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Просвѣта“.

ДЗЛЮ

Виходить у Львові щодня (крім неділі) з руської мови. Літературний додаток „Вісник найближчих новин“ виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Дзлєм“.

Передплату і інсерти приймають: у Львові Адміністрація „ДЗЛЮ“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; у Відні: М. Дукес, І. Селерстатте; Ф. А. Ріхтер, Nibelungengasse 4; Н. Шалек І. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler І. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДЗЛЮ“ і належність за інсертати платні у Львові.

Передплата на „ДЗЛЮ“ з літер. додатком

в Австрії:	за границею:
на цілий рік . . . 18 зр.	на цілий рік . . . 24 зр.
на пів року . . . 9 зр.	на пів року . . . 12 зр.

у Львові:

на цілий рік . . . 16 зр.	на пів року . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на місяць . . . 1 зр. 85 кр.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Редакція неопечатає вільні відь порта.

Поодинокі члені коштують 8 кр. а в оголошення змисли приймають ся по ціні 10 кр. відь одної строчки інсертатів або щомісячно 25 рубриць „Надоборане“ по 25 кр. а в.

Подарки і інші домосення привагилі членів ся по 15 кр. відь отримка.

Руські послы в радѣ державній.

В тепер 11 послів в радѣ державній, котрі отверто признають ся до руської народности (п. Тишковського, хотѣ єсть руського обряду і не зазирає ся руськості, до них не вчисляемо). Они розпадають ся на двѣ головні групи: 1) послів вибраних за волю народа а бодай не противъ тѣх волѣ, — сими сѣ д-р Яросевич, д-р Окуневскій і о. Танякевич з Галичини, та д-р Волянъ і Винницькій з Буковини; 2) послів, вибранихъ тѣмъ з волѣ правительства і Поляківъ противъ волѣ руського народа, — такими сѣ Барвѣнскій, Вахнянинъ, Каратницькій, Охримович, о. Гробельскій і о. Мадичевскій з Галичини.

Тѣмъ тамтихъ 5 можна уважати за послів руськихъ, сѣ 6 сѣ тѣмъ тѣмъ послы Русини, а докладнѣше послы правительственно-польскі руської народности. Ихъ кандидатури не ставивъ жаденъ руській комітетъ, жадне руське товариство, жадна руська часопись, тѣмъ польскі комітети і правительство противъ кандидатівъ ставленихъ Русинами. Ихъ не можуть отже Русини не тѣмъ признавати за своїхъ представителівъ, але не можуть до нихъ навѣть претенсію мати, щоби они справы руського народа заступали. Дятого, не признаючи ихъ, не треба і гнѣвати ся на нихъ, коли не поступають послѣ волѣ руського народа; они для насъ чужі.

Щодо 5 руськихъ послів, то 3 зъ нихъ, с. є. послы з Галичини, вийшли тѣмъ з волѣ народа а противъ волѣ правительства і верховодячого сторонництва польского: тѣ сѣ в повній мѣрѣ представителями руського народа в Галичині. Оба буковинскі послы руськы вийшли головнѣ з волѣ правительства, але тамошній руській народъ, далеко менше освѣдомлений якъ народъ галицько-руськый, згодивъ ся на нихъ а бодай не протестувавъ противъ нихъ. Они, вѣдповѣдно до буковинськихъ обставинъ, займають инше становище в радѣ державній якъ галицько-руськы послы. Шкода тѣмъ, що оба не держать ся разомъ і народовець Винницькый приступивъ до клубу полудневыхъ Славянъ, „старо-Русинъ“ д-р Волянъ тримає з Румунами, хотѣ Румуны мають инші інтереси якъ Русини і зовсѣмъ не обявляють ся прихильними для потребъ буковинсько-руського народа.

Послы Танякевич, Окуневскій і Яросевич, і нѣхто бѣльше, репрезентують цѣлий руській народъ Галичини. Той народъ вибравъ ихъ на припоручене Краєвого руського комітета виборчого і зъ ініціативи сего-жъ комітета завзянухъ та повагу єго у знаючихъ комітетівъ повѣстовыхъ. Отже той народъ має право домагати ся відъ нихъ, щоби они послѣ єго волѣ поступали.

Не може тутъ очевидно ходити о те, щоби имъ приписувати, якъ они вѣ кождѣмъ поодинокѣмъ случаю мають поступати, щоби имъ зъ краю накидати тактику. Се значило бы те саме, якъ коли-бъ міністерство війны або якийсь Hofkriegsrath руководивъ всѣми рухами армії вѣ полі. Таке бувало вправдѣ вѣ давнѣйшихъ а навѣть вѣ новѣйшихъ часахъ, але майже засѣди зъ найбѣршимъ успѣхомъ.

Однакожъ певній кардинальній вимога, навѣть підъ вагладомъ тактики, можна і мусѣть ся до нихъ ставити. А такими вимогами єсть именнѣ: щоби они всѣ три держали ся разомъ і щоби супротивъ теперѣшного Русинамъ неприязного і неприязну для Русинівъ систему репрезентуючого правительства займали рѣшучо опозиційне становище.

Наші послы не можуть намъ зазѣ взяти, що мы трохи бѣльше о тѣй справѣ поговоримо і свои погляды выскажемо. Яко днешнякарѣ, котрѣ зъ обовязку нашого мусѣли зѣ давна приглядати ся ходоу дѣлѣ в радѣ державній, чѣй не будемо до того некомпетенті.

Отже мы гадаємо, що наші три послы, якъ репрезентанты цѣлого 3-мільонового галицько-руського народа, не повинні входити до жадного клубу. Се і зъ тактичнихъ взглядівъ зовсѣмъ не потрібне. Они можуть легко

знайти підпору у многихъ поважнихъ сторонницівъ в парламентѣ, у однихъ зъ принципіальнихъ, у другихъ зъ опортуністичнихъ взглядівъ.

Зъ опортуністичнихъ взглядівъ можуть имъ помагати нѣмцѣ либералы і народовці, котрѣ стоять такожъ вѣ опозиці до міністерства Баденського. Зъ принципіальнихъ взглядівъ мусѣть стати по ихъ сторонѣ навѣть молоді Чехи, яко демократы і репрезентанты свободы та постуцу. І зъ принципіальнихъ і зъ опортуністичнихъ взглядівъ мусѣть ихъ підпирати соціалній демократы і стояловці талудовці галицькы, послѣдній хіба зъ виняткомъ деякихъ національнихъ справъ. Такожъ антисеміты не можуть відъ нихъ ухилити ся.

Руські послы повинні стояти на принципіальнѣмъ становищі і боронити передовѣсімъ справедливости. Они нѣколи не повинні виступати противъ засады справедливости, навѣть тогды нѣ, коли тактичній взглядъ вскажува-ли-бъ имъ стати противъ тѣхъ, котрѣ ихъ підпиратъ. Н. пр. они не повинні нѣколи виступати противъ рівноправности національнѣхъ та языковѣхъ, хотѣ-бъ се не подобало ся нѣмцямъ, противъ вкороченя чинихъ-небудѣ політичнихъ правъ та свободъ і т. д. Тимъ способомъ здобудуть собі повагу яко мужѣ принципівъ, навѣть у противниківъ; всѣ будуть знати, зъ кимъ мають дѣло і чого відъ руськихъ послівъ можуть ожидать, та і нѣкого тѣмъ собі не зраять, навѣть тѣхъ нѣ, противъ котрихъ вѣ одній або другій справѣ будуть голосувати, хотѣ тамтѣ ихъ вѣ иншихъ справахъ підпирали.

Мы ограничаємо ся нинѣ на тѣхъ короткихъ вказівкахъ. Мы надѣємо ся, що всѣ три руські послы будуть вѣ тѣмъ дусѣ поступати, що все будуть пам'ятати, що они репрезентанты цѣлого галицько-руського народу а не поодинокихъ верствъ єго, класѣ або партій. І сподѣваємо ся, що ихъ поведѣня вийде имъ на славу а руському народови на пожитокъ.

Письма зъ Відня.

Дня 4 н. ст. мая.

[Нинѣшнє засѣданє парламенту. — Обжалованє графа Баденського і товаришівъ. — Програма работи парламентарної. — Зъ клубу соціалъ-демократівъ.]

Нинѣшнє засѣданє парламенту не було ані троха такъ бурливѣ, якъ сего всѣ надѣя-ли ся. Після ухвалѣ либерального зѣзду партіи вѣ Теплицяхъ і нѣмецко-національного вѣ Райхенберѣ можна було надѣятисѣ великою бурѣ парламентарної. Оба зѣзды заявили ся за безвзглядноу опозицію, ба навѣть за найдалше йдучоу обструкцію. Тимчасомъ „гора зродила мышѣ!“ Якъ-бъ не одно поименне голосованє, котре кинуло бодай тѣмъ обструкці, то і були-бъ мы зовсѣмъ позабули на той крикъ і на рекламу, якими інценовано опозицію нѣмецкихъ либералівъ і умѣркованихъ націоналівъ. Засѣданє розпочало ся якъ звичайно о 11-бї годинѣ. Межи секретарями за-сѣвъ симъ разомъ посолъ д-р Яросевич. Секретарѣ вѣ 12 і они приходять по черѣ, кождого засѣданя по чотирохъ. Палата досѣ цѣлѣмъ заповнена. Тужливимъ окомъ глядимо зъ лѣвожъ журналістівъ на порожнє мѣсце посла Мандичевського; сѣльскій громады Станиславова-Товмача-Богородчанъ-Надвѣрної нехай кликнуть: „Горѣ имѣємъ сердца!“ Окрѣмъ посла Мандичевського нема нинѣ вѣ палатѣ і посла Окуневського, котрого громадскы выборы вѣ Городенці і загальні зборы тамошного повѣтового банку [де вѣдѣ є директоромъ] зму-сили до выѣзду на три днѣ; нинѣ вечеромъ стане вѣнъ назадъ у Відні. Прочі послы руської народности вѣ всѣхъ на засѣданю. Графъ Бадені появивъ ся у фракѣ зъ ланцужомъ ордеровымъ; повернувъ зъ авдієнціи у цѣсря, куды ходивъ зъ барономъ Балфѣмъ. Нашъ премієръ вѣ кепсѣмъ нинѣ гуморѣ. Звичайно о-становляєсь по дорожѣ до свого мѣсця, жарту-ючи зъ польскими шляхтичами, вѣдбирає низь-кы поклонѣ зъ всѣхъ боківъ, декому за пань-братѣ стискає руку, иншого навѣть рукою по-клепє по плечі... Нинѣ перейшовъ мимо поль-

скихъ лавъ, сѣвъ сейчасъ на свѣй фотель і поглубивъ ся вѣ довгу і видѣмо дуже интересну розмову зъ міністромъ Гавчомъ, при чѣмъ графъ Гляйспахъ нахиливъ голову помежи обохъ, о-першись о фотель товаришівъ недолѣ. Четвер-тій міністеръ, д-р Рітнеръ, зѣгнутий якъ звичайно вѣ десять погібелей, сидѣвъ у правѣмъ кутку лавы міністерской і розмалювавъ по черѣ зъ своими найближшими єусѣдами, вѣ котрихъ жилахъ плывє польска шляхотска кровь. Наразѣ графъ Бадені скочивъ, выпря-мивъ ся і черезъ задню фортчку підбѣгъ до президента Катрайна. Одинъ зъ секретарівъ, котрому припала монотонна роль вѣдчитуваня вилнувшихъ актівъ, хопивъ черезъ похибку за актъ обжалованя графа Баденського і почавъ на-ново читати. Президентъ засиствувавъ вѣд-читуванє, графъ Бадені успокоивъ ся. — Даль-ше двѣ години трвало голосованє на прези-дента і двохъ віцепрезидентівъ. Після регу-лярнѣмъ палаты мусѣли они по чотирохъ тиж-дняхъ піддати ся поновному, оконченому ви-борови. Цѣла лѣвица не брала участі вѣ го-лосованю; відъ коли истнує нашъ парламентъ, лучило ся се по разѣ першій. Вѣ той спосѣбъ теперѣшня президія носить на єобѣ п'ятно пре-зидіи бѣлшости; партіи меншости вѣ нѣй зо-всѣмъ не заступлені. Антисеміты деякы голо-сували а деякы нѣ. Голосувавъ такожъ зѣ-межи нашихъ независимыхъ послівъ о. Таня-кевичъ; послѣдними часами вѣнъ звичайно го-лосує зъ антисемітами. Посолъ Яросевичъ го-лосує звичайно зъ соціалъ-демократами, хочъ полишивъ собі зовсѣмъ свободну руку і на-разѣ не вступає до ихъ клубу. При такѣмъ станѣ рѣчи посолъ Окуневскій попадає звичайно ме-жи Сцїлєю і Хариду... Президія зѣбрала ма-ле число голосівъ: Катрайнъ 226, Абрагамо-вичъ 211, вѣкци Крамаржъ 204 [послѣдній навѣть понизше абсолютной бѣлшости]. — По-тихъ голосованяхъ ишло нагяче внесєне д-ра Цѣршого вѣ справѣ чеської школы вѣ Дукѣ, опѣсля зновъ довгій монотонній вѣдчитуваня но-выхъ внесєнъ та всѣлякихъ интерпелцій — і на тѣмъ засѣданю о годинѣ 4½, закнчило ся. Бѣлшій интересъ збудило внесєне посла Ше-верера і товаришівъ на выдѣленє Галичини і Буковини зѣ звязи краївъ коронныхъ. Вѣ виду чимъ-разѣ сильнѣйшою агітаціи за роз-винеємъ автономіи поодинокихъ краївъ а на-вѣть за федеративнымъ устроємъ державы, задумують руськы независимы послы поставити небавомъ вѣ палатѣ справу подѣлу Га-ли-чини, сен неперірродно цѣлости і — якъ се признавъ самъ графъ Бадені вѣ дискусіи надъ галицькими выборами — звязи двохъ половинъ краю зъ зовсѣмъ вѣдмѣннымъ характеромъ.

Всѣ три обжалованя графа Баденського по-ставлено на порядокъ дневный засѣданя вѣ четверѣ сего тиждня. Передъ тѣмъ вѣдбудуть ся выборы до кількохъ комісій. Треба підне-сти одну вельми характернѣтну обставину. Тѣ внесєны на обжалованє міністрівъ підпи-сало разомъ 73 нѣмецкихъ послівъ, принадле-жнихъ до партій: либеральной, умѣрено-націо-нальной і скрайно-національной. Окрѣмъ нихъ є ще вѣ палатѣ околѣ 130 послівъ нѣмецкой народности, що не підписали обжалованя. Се послы принадлежачі до партій: нѣмецкой кле-рикальной, вѣрноконституційныхъ маїнатівъ, свободно-либерального союзу, дальше антсе-міты, соціалісты і соціалъ-політики нѣмецкой народности. Вчерашна пѣв-офіціална Reichs-wehr робить уже вѣдповѣдну атмосферу. Мы мали нагоду читати подѣбну статью такожъ вѣ клерикальнѣмъ Linzer Volksblatt. Они ди-вуютъ ся: по що робити тѣмъ крику? чи-жъ не лѣпше вибрати комісію ad hoc і таа ко-місія при головній участі Чехівъ і Нѣмцівъ могла бы передискутувати языковй розпорядже-ня, домагати ся змѣны, а кабинетъ графа Ба-денського не такій вже злобный, щоби не во-дливъ „справедливимъ“ [поняте дуже кавчуко-ве!] жаданямъ одної чи другої стороны... Приходять панове до головы по розумъ! Шко-да лише, що такъ пізно нагадали ся. Але зъ сего виходить недвозначно, що имовѣрно хтось изъ бѣлшости поставитъ посереднє внесєне, щоби справу придѣлити спеціальной комісії, очевидно коли палата вѣдкнє внесєне на об-жалованє, бо до того треба двохъ третинъ

бѣлшости. Зъ другого-жъ боку ясна рѣчь, якъ проблематичну вартѣсть мають такі роз-порядженя, котрѣ можна поправляти, зносити, застановлювати і якъ тамъ правительству по-добає ся. Отже для насъ добра наука: дома-гати ся управильненя правъ руської мовы ли-ше вѣ дорожѣ закона.

Нинѣ пѣзнимъ вечеромъ була нарада чо-тирохъ предѣдательствъ клубовыхъ у прези-дента Катрайна за-дѣла уложєня програмы ро-боты парламентарної вѣ найближшѣмъ часѣ. Мѣжъ иншими бувъ тамъ і посолъ Барвѣн-скій яко одинъ зъ трѣхъ предѣдательствъ клу-бу християнско-славянського. По четверѣ вѣйдуть засѣданя частѣше одно за другимъ. Якъ найскорше мусѣть бути полагоджена тор-говельна угода зъ Болгарією; вѣ вторникъ має она стати на порядокъ дневный палаты па-нівъ і сейчасъ буде ратифікована, бо попе-редна кнѣжить ся зъ 13-ымъ с. м. Нагячій внесєня [є ихъ ще щось 15] будуть ити по черѣ; найперше придуть: внесєне д-ра Руса вѣ справѣ внесєня стемпли дневникарського і свободы колыпортажѣ, дальше внесєне д-ра Ляїніи вѣ справѣ управильненя межинарод-ныхъ вѣдносинъ вѣ Трієстѣ і на Побережї. Петиційна комісія буде здавати що 14 днѣвъ справу зъ вилнувшихъ петицій, выповнюючи тѣмъ одно цѣле засѣданє. Отже ся справа дѣждалася реформы: петицій не будуть при-падати пыломъ вѣ комісію. На взѣрѣ нѣмец-кого парламенту кожда п'ятниця, починаючи відъ 14-ого мая, выповнять ся самостійними посольскими внесєнями. Вѣ нѣмецкѣмъ Reichs-tag-у ухвалено вже давно таке внесєня графа Шверіна і зъ того часу п'ятниця называєсь тамъ „Schwerin-Tag“. Однакъ мимо тѣхъ всѣхъ широкихъ диспозицій удержувєсь уперто вѣ ку-льоарахъ поголоска, що зъ кнѣцемъ мая па-рламентъ вѣйде на феріи, а зѣстане лишѣ пер-манентна комісія для законівъ угодовыхъ. Рѣвно-жъ нотую поголоску, що спѣлній деле-гації зберуть ся сего року вѣ лисенопадѣ. Зъ програмы парламентарной работы виходить ще одно. Якъ я вамъ уже передѣше высказавъ здогадъ — либераламъ при обжалованю міні-стрівъ ходило лишѣ о те, щоби выдѣлати ся зъ того крутого положєня, куды ихъ загнавъ Шенереръ; зъ другого-жъ боку треба було замилити очи выборцямъ і онініи публичной. Либералы взяли нинѣ участь вѣ нарадѣ надъ роботою парламентарною...

Соціалъ-демократы і независимы Русини поставлять небавомъ вѣ повній палатѣ внесєня на скасованє цѣсарского патенту зъ 20-ого цѣвтя 1854 року. Се цѣтка колишного абсо-лютизму, дороговѣний реліквій австрійского Polizeistaat-у! Патентъ вѣддає кождого горо-жанина прямо на ласку і неласку політичнои власти. Хто прочитає славно-звѣстный § 11-ый того патенту, тому певно ажъ морозъ перейде по спинѣ. Всѣо невѣльно, всѣо заборонєно! Патентъ карає „jedes polizeiwidrige Verhalten“ арештомъ до 14 днѣвъ або кароу грошевою до 100 зр. Тєв „polizeiwidrige Verhalten“ є понятѣмъ широкимъ наче неперезримый оке-анъ, а вѣ додатку нема нѣякой нормы чи ка-тихизму: якъ треба поводитисѣ, щоби „Verhal-ten“ було „polizeimässig“? ... А засуды на осно-вѣ того патенту бувають такі класичні, що недавно тутешній доцентъ поліційного права д рь Брокгаузенъ оголосивъ на єю тему цѣлу книжку, остро критикуючи выроки сен кате-горіи. Лєдвіи чѣ поємѣ піднести ся вѣ парла-ментѣ який голосъ [выявивъ хіба польскихъ шляхтичівъ!] за задержанємъ того патенту. Наші люде натерпѣли ся богато черезъ дра-коньскы постановы того патенту. Дятого по-винні Русини зъ краю чимъ скорше надбєла-ти на руки независимыхъ нашихъ послівъ докладній примѣры засудівъ выданныхъ ц. к. староствами, щоби матеріалъ можна належно використати і при тѣй нагодѣ зновъ поруши-ти багно галицькои адміністрації...

(і. н.)

Офіційна „правда“...

[Письмо в Жовківщині.]

Въ справозданіи ц. к. намісництва львівського, котре президент міністрівъ г-р. Бадені перчитавъ на засіданні посольської палати дня 7 цвітня с. р., сказано міжъ иншимъ, що політичне товариство в Жовкві вдало в дозволу, в котрій говорить ся, щоби виборці вв проводжали до повітового мѣста *силий урлютишки и не в порожніми руками*. Отже пересылаемо Вамъ оригінальну відозву Жовківскої Рускої Ради, печатану в Ставропільській печатні. У відозві [затитулованій „Пересторога для нашихъ виборцівъ“] підъ числомъ 2. — якъ бачите — стоить:

„Щоби охоронити виборцівъ відъ розличнихъ нападівъ добре буде, щоби зъ виборцями прибули зъ кожного села кількохъ смѣлихъ и розумнихъ людей неввиборцівъ.“

Більше нема тамъ нічого! Кілька примірниківъ той відозви посылаемо до Відня на руки посла д-ра Окуневського, щоби мѣгъ зъ нихъ зробити належний ужитокъ.

Далше стоить вгаданіємъ офіційна нѣмъ справозданію, що в селѣ Блищиводахъ, жовківського повіту, Луцъ Максимовъ підмовлявъ виборцівъ, щоби в случаю некористного результату виборівъ розбили голову комісареві. Отже мусимо сконстатувати, що твердження се єсть простою неправдою, бо хочъ того Луця Максимовъ в самъ день прав виборівъ на припоручені староства арештовано и хочъ вінъ в слѣдчѣмъ арештѣ пересидѣвъ невинно 14 днівъ, — слѣдство противъ него застановлено и пушено его дня 19 марта на волю, бо показало ся, що то була денунціяція учителя Коздроньского, противъ котрого теперъ Максимовъ вѣсь жалобу до суду о клевету.

Подбно стоить дѣло и зъ справою куликівскою, о котрій говорить ся в тѣмъ офіційна нѣмъ справозданію. Підчасъ прав виборівъ в Куликовѣ стовпили ся жиды в сали виборчій такъ, що мѣщане-прав виборці не могли дотиснути ся. Тоджъ мѣщане наперли зъ-на двору и жиды ввалили ся на стѣлѣ комісійний и на комісаря такъ, що той мусѣвъ вкномъ вискочити. За тое арештовано на другій день девятьохъ прав виборцівъ-мѣщанъ, однакомъ передержано ихъ в судѣ лише 10 днівъ, бо ц. к. прокуратура не бачила причини внести противъ нихъ обжаловане.

Сй три моменти зъ повѣту жовківського подаемо до публичной вѣдомости за-для иллюстрації вартости офіційна нѣмъ справоздань...

Процесъ березовицькій.

Промова адво. д-ра Костя Левицького.

Адвокатъ д-ръ Кость Левицькій, прома-вляючи яко оборонецъ Ілька Іваницького и Івана Кручового сына Івана, обжалованихъ о злочинъ насильства публичного зъ §. 83 закону карного, поповнений заворушеннямъ спокою домашнього, зазначивъ на вступѣ, що справа Березовицька стала ся голосною не тѣлько в краю, але и поза границями того-жъ, позаякъ передъ тѣломъ законодатнимъ в столиці держави піднесено є до першорядного значѣня, щоби оправдати поведене властей супротивъ руху виборчого помѣжъ народомъ рускимъ в нашѣмъ краю. Справу отже осуджено — говоривъ бесѣдникъ — хочъ не суджено анѣ не доходжено, та тѣмъ способомъ посуджено обжалованихъ — заки ще справа сама відбилась о стѣни отесані салъ розправъ. Супротивъ того на підставѣ вѣдѣній нинѣшної розправи, можливо докладно переведеної, тѣмъ стараннѣйше мусимо розбзнавати: що в на тѣй справѣ правдою а що нѣ, щоби тѣмъ способомъ пзнати саму суть рѣчи.

Коли оттакъ приглянемо справѣ тѣй що-до мнимого заворушення спокою домашнього на особѣ пошкодованого Пилипа Підгайного, то она представитъ намъ картину, що не підходить підъ рамки закона карного та хіба представитъ ся більше замѣтною зъ стороны правно-політичної и тому уважаю моимъ обовязкомъ ближе вказати на підойму и підкладѣ справи сєй, щоби наглядно вивести добутокъ розправи та вкнці яєно станути передъ питаннямъ: хто виненъ и чи мои обжаловані провинились.

На тѣй картинѣ зъ ночи 28. лютого видѣють три головні предмети: *хата Підгайного и господаръ єи Пилип Підгайний* а супротивъ нихъ *громада Березовицька*. Обжаловане стає в оборонѣ спокою домашнього хати Пилипа Підгайного, але запитаємось, чи в тѣмъ часѣ справдѣ хата Підгайного була тѣмъ затишемъ сѣльскимъ, де панує спокій домашній підъ охороною права. Не входжу навѣть в то, чи тодѣ відбудувались дѣйєно прав вибори в домѣ Підгайного, чи то були вибори на пробу, чи нарада передвиборча а

всежъ таки самъ господаръ призначивъ свѣй дѣмъ на акцію політичну, вѣсьмъ доступну, запрошуючи и взиваючи до неї середъ ночи когдо поало а навѣть своихъ противниківъ політичнихъ, якими є оба обжаловані Гладуны. Тѣмъ чиномъ самъ Пилип Підгайний призначивъ свою хату на арену для борби політичної та нинѣ не має вінъ права відкликуватись до охорони спокою домашнього, бо „*volenti non fit injuria*“. Хто самъ відступивъ свою хату на ведене аітацій політичної, той мусить предѣнь знати, що звѣден вийти можуть всякѣ суперечности, супротивности и инші прикрі подѣи, и вінъ добровѣльно зрѣкає ся спокою домашнього а тѣмъ самимъ и охорони права домашнього. *Хата Підгайного не мала отже спокою зъ волѣ самого господаря и тому она не може становити предмету заворушення спокою домашнього, бо де нема спокою, тамъ годѣ его заворушити.*

Добавивъ се и п. речникъ державный поставивши намъ тезу праву, що до злочину заворушення спокою домашнього вистатчає, щоби дѣлане було супротивне заявленій волі властителя дому а Пилип Підгайний побачивши тѣму народа не хотѣвъ ихъ вѣсьмъ пускати до своихъ хатъ. Однакомъ я зъ тѣмъ поглядомъ правнимъ нѣякъ не можу згодити ся. Самовольне порушене посѣдана права може становити проступокъ цивільно-правний або карно-правний а коли вѣсьмъ однімъ и другѣмъ случаю самоволя другої особи є конечно вымогомъ до порушення права, то очевидно мусить бути рѣжниці якась межъ тѣми обома проступками. До заворушення спокою домашнього треба ще окрімъ самої самоволѣ такожъ насилъ на особѣ и майнѣ властителя рѣчи а де самъ властитель віддає свою рѣчь до публичного ужитку, тамъ вінъ не має права жалуватись анѣ в дорожѣ цивільно-правній анѣ в дорожѣ карно-правній. Натомѣсть хотѣти понимати рѣчь посѣла выводу п. речника державного, належало бы впередъ скасувати приписъ §. 339 закона цивільного и цѣле поступоване провизоріальне. Поглядъ тѣй є отже зовсѣмъ неоправданий.

Тому то Пилип Підгайний віднавѣвъ свѣй хатѣ право спокою домашнього и то зовсѣмъ не зъ стичного поводу. Про сторонництво політичній в Березовицѣ великій хотѣли мы дознатись зъ устѣ ц. к. старосты яко господаря повѣту, але на жалѣ той-же не умѣвъ нѣчого сказати. Пояснили намъ справу: *начальникъ громады и свѣдокъ Гнатъ Майко*, котрій в громадѣ Березовицѣ великій не чували про окричаныхъ радикалѣвъ и навѣть не знають: що се таке „радикалѣ“ а тѣлько знають тамъ сторонництво народно-руске підъ проводомъ честного душпастиря о. Александра Миронюча, противъ котрого станувъ Пилип Підгайний разомъ зъ Поляками. Вінъ отже ставъ *відступникомъ справи народної*, щоби догодити свѣй амбіції, бо зъ кѣлькадесяти людьми хитро намагавъ ся вінъ укоротити права політичній громады, що числять около два тысячѣ населеня. П. речникъ державный зновъ зазначивъ, що сторонництво політичній не є нѣчо злого, бо добра справа завсѣгды побѣдитъ. Такъ! я се вповнѣ признаю и хотѣту засаду примынити до нинѣшної справи. Завдяки Підгайному увязнено підчасъ виборівъ душпастиря и кѣлькадесять передовыхъ господарѣвъ зъ Березовицѣ великої, але мимо того Підгайний зъ своєю партією не вийшовъ побѣдно при прав виборахъ; выйшли честній громадине зъ своимъ душпастиремъ. Ось бачимо, по чий сторонѣ була добра справа! Підступне дѣлане Підгайного обмистилось на нѣмъ самѣмъ.

И тутъ являєсь *громада зъ розбудженимъ рухомъ селянскимъ* в оборонѣ правъ політичнихъ. П. речникъ державный зновъ тутъ закидає, що се несвѣдомий сторонники, а мы гордимось тѣмъ нашимъ людомъ рускимъ, що доходить своихъ правъ. Славный романістъ Ihering в своѣй розвѣдѣ „*Der Kampf ums Recht*“ пояснивъ тѣту борбу за право. Вінъ представивъ намъ хлѣбороба, що найбільше завзято доходить свого права за землю, котра его кормить и удержує, але свѣдомый хлѣборобъ горожанинъ покидає свою родину, полишає свѣй добутокъ и землю та сѣйшити на поле борби політичної підъ стягомъ народнимъ, бо вінъ знає, що відъ заступництва законодатного залежить дѣла его судѣба в родинѣ и на ґрунтѣ. Отже не товпа нерозумѣюча, анѣ товпа роззюшена, отсе людъ освѣдомлений, що стає до борби за свои права! То порозумѣвъ и Підгайний, бо якъ спершу відгрожувавъ ся збранимъ громадянамъ „зловѣдѣвъ, розбѣйників“, такъ почувши рѣшучу відповѣдь, що се громадине, котрій прийшли дознатись про свои вибори, самъ ихъ впускає на обійствѣ, щоби переконались о тѣхъ виборахъ. Мѣгъ бувъ справу поладити ще й самъ той комісаръ загадочный, коли-бъ замѣсь утѣкати, наваривши лиха, бувъ прояснивъ сумнѣвы, а такъ сталоєь инакше!

П. речникъ державный привитавъ насѣ словами руского поэта народного: „и буде воля Твоя мѣжъ людѣмъ владѣти та вѣсь тюрмы змѣнить вѣсь домъ просвѣтъ“, але се може статись лишь тогдѣ, коли *затанує у насѣ дѣйствна свобода и ширѣсть*, та допуститъ ся широкой версты народу до належнихъ имъ правъ, бо тогдѣ не буде причини до недоволення и взаимного ворогованя!

Коли зустанемо тѣ три головні предмети, то бачимо, що хата Підгайного була призначена на льокаль виборчій и що самъ Підгайний відступивъ дѣланемъ выкликавъ цѣлу пригоду та що чесна громада стала в оборонѣ свого права!

На тѣй підставѣ приступаючи до самого чину закиненого обжалованому Ількови Іваницькому, заявляю, що той-же не мѣгъ заворушити спокою домашнього, бо передовѣсьмъ не мавъ вінъ наміру анѣ виконати або переперти свое право приватне на чужѣй хатѣ анѣ не *выконувавъ нѣякой пѣмсты, але тѣлько яко управленийъ прав виборѣвъ шовъ виконати свое право виборѣ*. Не дѣлавъ вінъ тутъ зъ поминенемъ властей, бо ввійшовъ за заступникомъ пачальника громады, Іваномъ Кручовымъ, на подѣвѣ Пилипа Підгайного, та власне шукавъ дальшой властей, то є комісаря виборчого, отже й не вдиравъ ся, щоби непокоити посѣдане Підгайного. Коли-жъ переконавъ ся, що вѣсь нема прав виборѣвъ, то спокійно відійшовъ домѣвъ, якъ то признали свѣдѣки: Александръ Підгайний, Романъ Кручовый и Никола Мушастый. Вкнці и до хаты не ввійшовъ анѣ не бравъ спѣвучасти помысли §. 5. закона карного. Супротивъ того задля браку знаменъ злочину насильства публичного зъ §. 73. закона карного, не може бути мовы о его засудженю. Якъ п. речникъ державный відступивъ відъ обжалованя Івана Кручового сына Івана, то тѣ самѣ вгледѣды промавляють за увольненемъ и другого мого обжалованого Ілька Іваницького. Они оба невинно терпѣли в увязненю слѣдчѣмъ и теперъ ожидаютъ вѣдрады, яку имъ може подати вырокъ увольняющій, о що ихъ именѣмъ упрашаю.

Переглядъ політичній.

Справа квоты ввійшла теперъ на нову дорогу. Оба президенти міністрѣвъ дѣстали відъ цѣсаря припорученє, щоби оба правительства почали мѣжъ собою переговори, а дѣйшовши до якоєсь згоды зложили свои внесенє в парламентѣхъ. Переговори будуть оба правительства поки-що вести письменно. Зъ угорской стороны зачувати, що угорске правительство хоче при тѣмъ держати ся тои підстави, на якѣй в р. 1887 обчислено розкладѣ квоты. Коли ще справитъ ся деякѣ похибки, котрѣ тогдѣ позаходили, то дѣйде ся до підвищення угорской квоты на 33.2%. Таку більше менше квоту схоче имовѣрно угорске правительство подавати зъ своєю стороны, а при дальшихъ торгахъ може згодити ся на заокругленє єи на цѣлькѣ 34.1%. Письменній переговорѣвъ мѣжъ обома правительствами заберуть имовѣрно зъ чотири недѣль часу. Чи обопѣльнѣ ноты мають держати ся в тайнѣ або чи мають бути подавані до прилюдной вѣдомости, се рѣчь ще не порѣшена. Угорске правительство мабуть вождѣ бы, щоби вся обмѣна нотъ вела ся мовъ бы підъ прилюдною контролею. Коли и тѣ переговори не доведуть до нѣякого кнѣдя, тогдѣ имовѣрно оба министерства будуть мусѣли подати ся до дімієи. Коли-жъ приїде до угоды, то зновъ заходить питання, чи австрійскій парламентъ затвердитъ єи. Коли-бъ нѣ, то австрійске министерство найде ся в крутѣмъ положеню.

Чи сякѣ чи такѣ, г-р. Баденьому не довге вже ворожатъ панованє. Вѣсь и польскій дневникъ цѣлкомъ поважно толкують про можливієть уступленя г-р. Баденього; потѣшають ся лише тѣмъ, що его наслѣдникъ не выдержитъ и чотири недѣль. Рѣчь — кажутъ — проста: нове правительство або задержитъ языковій розпорядженя, а тогдѣ стрѣне ся зъ такою самою опозицією або и ще зъ завзятѣйшою, коли оно буде клерикальне; або відкликє языковій розпорядженя, а тогдѣ Чехи и ихъ приятель стануть в такѣй опозиції, що в порѣвнаню зъ нею нинѣшня опозиція є забавкою. Отже найбѣйше водочини раду державну до осєни, а вѣсь тѣмъ часѣ старатись перевести угоду мѣжъ Чехами а Нѣмцями.

Пуста рѣчь потѣшати ся тѣмъ чи затирати руки, що хтось наваривъ такого пива, котрого нѣ самъ выпити не годенъ нѣ другій нѣхто!

Въ справѣ языковыхъ розпорядженъ приняла сими днями рада мѣска нагладє внесєне, щоби уложити пропамятє письмѣ до цѣсаря, выложити вѣсьмъ недостатки языковыхъ розпорядженъ и ихъ суперечности

зъ законами та выкликаний ними утискѣ(?) нѣмецкого народу, а вкнці просити цѣсаря, щоби велѣвъ своему министерству якъ найскорѣйше відкликати тѣ розпорядженя. Пропамятє письмо має бути пересланє иншимъ громадамъ и радамъ повѣтовымъ до піднаєу, а відтакъ окрема депутація зложитъ его цѣсарєви.

Про гостину цѣсаря в Петербургѣ и порозумѣнє мѣжъ Австрією и Росією пишуть до краківскогo Czas-у зъ Відня, очевидно зъ окруженя г-р. Голуховского, що порозумѣнє те складає ся зъ двохъ точокъ. Одна зъ нихъ відносить ся до теперѣшности, друга до будучности. Підставою першої є ненарушеніє Туреччини и удержанє теперѣшного стану посѣдана. Наслѣдкомъ того порозумѣня були однаковѣ ноты г-р. Муравєва и г-р. Голуховского до посѣлѣвъ обохъ державъ в Бѣлградѣ, Сѣтіи, Букарєштѣ и в Цетиніи. Друга часть порозумѣня відносить ся до такого можливого випадку, якому старєє ся заповѣстити часть перша, — значить: випадку, коли бы Туреччина мала розпасти ся. Очевидно ся часть угоды мусить остати ся в тайнѣ; а навѣть не здалось бы нѣ на що здогадувати ся тои тайны, бо першої части угоды вистанє на довгій часѣ.

Зъ Сѣтіи доносять, що президентъ міністрѣвъ и министръ справъ заграничнихъ Стоиловъ припоручивъ болгарскому дипломатичному агентови в Петербургѣ, щоби російскому правительству высказавъ подяку за признаєне, выраженє потою г-р. Муравєва за поведєне болгарского правительства в справѣ греко-турецкой войны, и щоби уцепивъ, що болгарске правительство и дальше остане ся вѣрнымъ дотеперѣшній своѣй політицѣ. Подбноє припорученє выслаєно такожъ до дипломатичного заступника Болгаріи у Відня.

Зъ Солуны звѣщають, що спѣрѣ о митрополію в Скоплѣ вже порѣшений на користъ Сербѣвъ. Сербскій архимандритъ Никифоръ именованій администраторомъ митрополіи и вже обнявъ свое урядованє.

Въ честь сербского короля відіравлено дня 4 с. м. в Цетиніи урочисту службу Богу, на котрій явили ся члєны родины князя и дипломатичній заступники державъ. При входѣ до церкви повитавъ короля промовою митрополѣвъ на чолѣ духовенства. Король именувавъ наслѣдника престолу кн. Данила полковникомъ, а кн. Мірка капитаномъ 9. сербского полку пѣхоты, котрого властитель є черногорскій князь. Король вертаючи зъ Цетиніи до дому, вступити на 3 або 4 днѣ до Відня.

Зъ боєвища мало новинъ. Підъ Велєстїномъ мали Греки другій разъ відперти Туркѣвъ. Въ долині Фаралю стануло 40.000 Туркѣвъ противъ 23.000 Грекѣвъ, котрими доводивъ самъ наслѣдникъ престолу. По кѣлькогодинній битвѣ мали Греки відперти Туркѣвъ. Правительство грецке переговорює зъ адміралами европейскихъ державъ, щоби позволили выслати на Крету одєнь военный корабель грецкій, котрый має забрати полковника Васоса и иншихъ відкликанихъ офіцѣрѣвъ. Васосъ має обняти начальство в Епірѣ на мѣсце Маноса.

Наша Адміністрація просить Вл. Передплатниківъ — якъ найскорѣйше надсылати передплату на II-гій чвѣртѣрокъ а вгладно и вырѣвнати залежности.

НОВИНКИ.

— Нашу артистку-спѣвачку панну Саломею Крушельницку заажажовано на драматичну примадонну до Санъ-Яго, столицного мѣста республики Чілі в полудневній Америцѣ, кудѣ она и выбрала ся вже зъ Медіоляну дня 24 цвітня. Сезонъ в Санъ-Яго потреває пять мѣсяцѣвъ и возьмуть в нѣмъ участь найвызначнѣйшіи артистичній силы.

— Доля увязнєныхъ прав виборѣвъ зъ Аврєвѣвъ повѣту жовківскогo. Якъ вѣдомо зъ дописѣй вѣсьмъ часѣ — приїхавъ бувъ виборчій комісаръ ц. Строньскій на прав виборѣ до Деревнѣ, а коли увидѣвъ около 200 людей збранихъ при канцеляріи громадскій, де бувъ призначений виборѣ, захавъ до двора и зъ-вѣдти пославъ три разы жандармѣвъ по вѣйта. Прав виборѣ не пустили вѣйта зъ канцеляріи — и за то заразъ на другій день відвели жандармы до суду в Мостѣхъ великихъ одинацятьохъ селянъ и тамъ они пересидѣли больше якъ 30 днівъ. На початку цвітня пушено ихъ на волю, однакъ сказано имъ, що слѣдство противъ нихъ ще не застановлено. Повернувши зъ арештѣвъ вѣсьмъ не застановлено, оговѣдали они, що тамъ обходили ся зъ ними гѣрше, нѣжъ зъ підпалниками злодѣями и розбѣйниками. Безусловно не по-

взяли им видѣти ся зъ нѣкимъ зъ родины, не позволяли навѣть дождувати ся въ справахъ заряду господарствомъ въ весняной порѣ. Черезъ весь часъ арешту не выпускали ихъ на огородъ вязничный, а держали въ душныхъ кельяхъ, де ихъ обѣла короста ажъ такъ, що обсыпай прищамъ и рамами мусѣли сейчасъ по выходѣ зъ вязницъ лѣчати ся. Одному зъ увязненыхъ умерла дома 12-лѣтня дѣвчина. Збъ слобазми въ отецъ просивъ вѣтъ, щобъ ему позволили пойти хоть на похоронъ дитини, однакъ на дармо. Въ наслѣдокъ того поважъ вѣтъ въ такую роспуку, що бувъ близкій божевѣльства. Доцѣра тогды позволено ему першій разъ побачити — арештантскій огородъ...

— Значу крадѣжъ въ Станиславѣ сповнено недавно на школу адвоката д-ра Бучиньского. Невислѣдженый доси аматоръ привласнивъ собѣ пачку цѣнныхъ паперѣвъ вартости 7000 зр. и банкову книжочку на 3000 зр. а въ додатку ще и дробну суму въ готвѣцѣ.

— Въ Городенцѣ вѣдбууть ся дня 11 и.ст. мая с.р. зборы диковскы, на котры чч. пѣдѣвъ декалальныхъ запрошуе — *Алексей Вагинскій*, агентъ товариства дяковского.

— Куда дѣвали ся нашъ русскій голасы при выборахъ? Намъ пишуть: „Въ Сокальцѣхъ три честныя выборцы заявили на письмѣ, що хотять поѣдъ присягою ствердити ось-якій фактъ: По скѣченю славныхъ выборовъ зъ IV-ой куріи прийшовъ до выдѣлу рады повѣтвой въ Сокалі одинъ жидъ, що бувъ нанятый до выдѣла картокъ русскимъ выборцамъ, и зажадавъ умовленой заплаты. Згода була по 2 зр. за одну выдѣлку картку голосованя. Жидъ предложивъ 11 такихъ картокъ. Секретарь рады повѣтвой п. Казимиръ Кісінгъ дававъ ему за то 10 зр. Коли однакъ жидъ зачавъ сварити ся словами: „Panowie robicie z geby cholewe! obciagacie po 2 zgr, wiec dajcie teraz 22“ — тогды за ингервенцією повѣтвого люстратора Станислава Гоголевского выплативъ Кісінгъ жидови 20 зр. Отъ куда дѣвали ся нашѣ карты голосованя! — и такимъ злодѣйскимъ способомъ насъ побито...“

— Кс. Стояловскій — якъ довѣдуе ся Neue freie Presse — упросивъ своего правного заступника д-ра Пресбургера, чтобы той выѣлъ подане непосредно до министра судѣвництва въ справѣ карно-судового переслѣдваня его за злочинъ нарушеня религіи. Д-ръ Пресбургеръ сповнивъ уже бажаня кс. Ст. и въ дотычнѣмъ поданю подѣбѣ, що заклинень кс. Стояловскому чинъ — водправленю службы Божой мимо кипеши на него клятвы — не мѣстять въ собѣ сути злочину зъ §. 122 б), але скорше зневаженя церковного авторитѣту. А що до выданого вадовницкимъ судѣю слѣдчимъ наказу увязненя, а въ наслѣдокъ наказы перемѣненого комнатою радною на наказъ доставленя кс. Стояловского — то до сего нема нѣякой причины, бо всехъ свѣдѣвъ переслѣдувано, отже и не може тутъ заходити небезпечность змовы. Подѣ концы поданя д-ръ Пресбургеръ просить въ имени кс. Стояловского о зельзаний листѣ, а кс. Стояловскій зобовязуе ся поѣдъ словомъ чести явити ся добровольно въ окружномъ судѣ въ Вадовницѣхъ и ажъ до поклѣнчя судового поступованя не сповняти нѣякой священной функціи. Министръ судѣвництва — якъ довѣдуе N. freie Presse — заповѣдывъ, чтобы ему о цѣлѣй той справѣ предложено докладу религіи.

— Министръ просвѣты затвердивъ рескриптомъ зъ дня 7 цѣвтя с. р. статуи и планъ науки приватной учительской семинарии женской у Львовѣ, удержуваной Сузанною Грусевичною и Софією Отшалковскою.

— Такъ свѣтъ [польскій] платитъ! Въ мѣстѣ Жовквѣ урядѣ теперь заступникъ бурмістра антикаръ Дадлецъ. Хотячи собѣ записати ласку офіціальныхъ свѣрь при маючѣмъ незадового наступити выборъ бурмістра, выславъ той вицебурмістръ на другой день по послѣдній министерскій кризъ такую телеграму до президента гр. Баденского, почетного горожанина мѣста Жовквы: „Miesto Żółkiew, jedno z pięćset miejsc urzędowej działalności Waszej Eksceleencji, przesyła wyrazu podziwczącej usiechy a oraz i gratulację z powodu ponownego odnalezienia Najwyższemu zaufaniem.“ — Въ понедѣлокъ 3-го с. м. вѣдбууть ся власне выборы бурмістра. При выборѣ бувъ самъ п. староста. Вицебурмістръ зъ емоціою подае до вѣдомости агадану телеграму. И о диво — анѣ одного оплеску! анѣ одного знаку одобреня! Переводить ся выборъ бурмістра картками. Урядовы сѣры заманичувають такъ зручно, що на 28 голосующихъ доставъ адвокатъ Мациольскій 26 голосѣвъ, 2 картки воддано пороженъ, а п. Дадлецъ не доставъ анѣ одного голоса! Такъ то у насъ свѣтъ платитъ!

— „Русская“ университетская молодежь львѣзска устроуе дня 11 и.ст. мая въ великій сали „Народного Дома“ вечеръ зъ танцями на доходъ фонду для выпечаня V-ого тому творѣвъ пок. Володимира Хилыка (Еронима Анонима). Запросивъ комитѣтъ не розсылае. Вступъ вѣдъ особы 3 короны. Одагъ для дамъ вѣзитны, для мужичъ балеви.

— Огнь. Въ Городищи королевскѣмъ згорѣла дня 29 цѣвтя с. р. чотири загоры селянскы. Огнь вѣбухъ о 9-ой рано, а завдяки повѣтнѣмъ вѣтрамъ вѣтрови спасла ся церковь, котра була у великій небезпечности. Шкода, въ части обезпечена, выносить 3.500 зр. — Въ Гучахъ коло Ярослава зничивъ огнь минувшого мѣсяця сѣмъ двѣрскихъ будынкѣвъ дѣдича Миндеского и двѣ селянскыя стодолы. Шкода выносить 25.000 зр.

— Дальшій вѣсти про катастрофу въ Парижи. Причины описаной вчера катастрофы въ Парижи ще не сконстатовано докладно. Противъ властителей фатальной кинематографу заряджено слѣдство, а париска преса приписуе вою вину нещастя недбалству аранжерѣвъ базару и полиціи, що не постарали ся о вод-

повѣдн средства осторожности. Надто вина полиціи лежить ще въ томъ, що она дала дозволъ на будову противу всехъ пожарнымъ приписамъ. Новый будынокъ добродѣйного базару збудовано недавно на площі подарованой банкиромъ Гайнимъ. Старый базаръ находивъ ся при ул. де Беті, и рѣкъ-рѣчно бувъ черезъ три мѣсяцѣ отвореный. Въ сѣмъ роцѣ можна було сподѣватися большого натовпу людей тому, що новый базаръ бувъ урядженый свѣтлѣйше, нѣжъ попередныи; водворене старинныхъ улицъ и господъ якъ Іліонъ д'оръ, Пеліканъ, Олянь и ин. мали передо-всѣмъ велику притягуючу силу. Ты историчный спомини мали запевнити успѣхъ забавы, а тымчасомъ она скѣнчила ся катастрофою. Катастрофа могла бы бути ще грозѣйша, елибъ була наступила трохи скорше. Гостиня нунція Клеріого стягнула до базару близько 6000 особѣ. На щастѣ — нунція, оглянувши базаръ, выйшовъ, а зъ нимъ воддѣлали ся и больша часть цѣкавыхъ. Стало ся се передъ выбухомъ пожару. Пожаръ спостерѣвъ першій слуга и кликнувъ на бар. Макѣ, показуючи ему огонь. Той наказавъ ему молчать, чтобы не робити попохожу. Але огнь обнявъ водѣразу цѣлый будынокъ. Бракъ выходовъ причинивъ ся до поблѣшеня числа жертвъ. Цѣла катастрофа тревала 15 до 20 минутъ. Подчасъ паніи больше людей подушли ся въ натовпѣ нѣжъ въ огни. Близко тридцать особѣ выратували въ першій хвили робѣтники зъ поблизькомъ друкарѣвъ и слуги зъ сусѣднихъ готельѣвъ. Они зъ нараженемъ власного житя выдѣбували зъ пожара загорѣныхъ. Гроза положена була така страшна, що много людей божовѣло; такъ крыли ся по закутивахъ, зъ-водки и годъ було ихъ вытягнути, або самохѣтъ кидали ся въ огнь. Богато выратованныхъ оныбѣло зъ переляку. Число жертвъ будѣ можна подати на певно ажъ по окѣченю рекламаций, а се не такъ скоро наступитъ. Межи тымъ, що попалили ся, розпѣзано доси 120 особѣ, котрыхъ имена списано въ урядовѣй листѣ. Наибольше згинуло дамъ зъ вышней аристократіи, а мѣжъ ними е тежъ много членѣвъ аристократичныхъ родинъ вѣдѣнскихъ. Мѣжъ иншими спалило ся кѣлька аристократичныхъ черницъ, що були занаты продаженю въ базарѣ. Згорѣла такожъ: сестра нашой цѣсаревны княгиня Алясонъ, жена испанского консула Флореса, жена вѣдѣнского банкира Порреса, бароновъ Глис. Карнель де Сент-Мартенъ и Сент-Дидіе, графиня Міремелъ, вицеграфиня Марія де Бониваль и де Сент-Періе и много иншихъ. Именъ австрийскыхъ подданныхъ нема на офіціальныхъ листахъ небѣдичныхъ. Черезъ цѣлу першу нѣчь на мѣсци катастрофы вѣдбували ся страшны сцены, а вже передъ 5-ою годиною рано поѣдъ палатою промислу, де поскладано трупѣвъ, зобрали ся товпы народу въ цѣли розпѣзнаня. До сродины впускано чергою лише по кѣлька особѣ. Розпѣзнаня трупѣвъ дуже тяжке, бо они въ большій части неформенны масы; люди ты, выдѣставши зъ середины пожара, знайшли смеръ въ натовпѣ, ихъ роздавѣно. Деякій тѣла розпадали ся на кусники, коли ихъ поднимано. Смерѣвъ, якіхъ вѣдъ нихъ бѣ, такій сильный, що въ сали промисловой палаты ледви выдержитъ хто довше якъ кѣлька минутъ. Мимо того розпѣзнаня тревас безъ перервы при здвигови народа. Те саме дѣе ся и въ шпиталѣ Божонъ, де помѣщено поклѣчечныхъ; ихъ заразъ першой ночи по катастрофѣ вѣдѣдавъ президентъ Форъ. Близко 180 раненыхъ вѣдвезено до ихъ помѣшканя. Много особѣ, якіхъ уважано вже жертвами пожара, зголосило ся вчера. По причинѣ жалобы въ Парижи театры позамыкаю. Вчера вечеромъ въ Елизейскій палатѣ вѣдбула ся нарада министровъ въ справѣ зарядженъ по поводу катастрофы. Передо-всѣмъ президентъ Форъ предложивъ надѣслати зъ-за границы кондольный телеграму, а министръ Ганотъ подавъ до вѣдомости, що все амбасадоры явили ся у него зъ кондольціями. Вѣдгачъ для нерозпѣзнанныхъ трупѣвъ ухвалено урядити въ субботу собѣльный похоронъ и панахиду въ костелѣ Notre Dame. Надъ гробѣмъ президентъ Форъ выгоселитъ промову.

— Смерть княгини Софіи Алясонъ якъ и цѣла париска катастрофа выклкала у Вѣдн великій пригнобляюче вражѣне. Княгиня Алясонъ зъ княжою лѣни баварского дому була рѣдною сестрою цѣсаревны Елисаветы. Она уродила ся 22 лютого 1847 р. въ Монаховѣ. Зъ-разу була заручена зъ королемъ Людовикомъ II. баварскимъ, але 1868 р. по причинѣ задрости короля збрѣла ты заручины и выйшла за кн. Фердинанда Алясонъ зъ дому Бурбонъ-Орлеанъ, другого сына короля Людовика Филиппа. Оныдѣ судѣба мабуть хотѣла, чтобы княгиня зайняла ся такожъ продаженю въ парискѣмъ добродѣйнымъ базарѣ. Въ хвили, коли розкладала товары, збѣжала ся до неи якась дама зъ словами: „палитъ ся! вѣжаймо!“ Мужъ еи вже передъ тымъ воддѣлавъ ся, заповѣвши, що приидѣ по неи. И вѣтъ справѣ въ той же хвили прийшовъ и хвативъ еи за руку, але въ товпѣ розбѣзано ихъ, а княгиню роздавѣно. Обѣ слуги, що були при нѣй, выратували ся. Кн. Алясонъ зъ перераженя тяжко занедужавъ; на головѣ мав легку рану, а волосе и борода осмаелѣли. Трупъ княгини не знайденъ. Знайденъ лише на зарпичи еи шлюбу обручку, а лѣкаръ розпѣзнавъ останки еи плѣмбованныхъ зубѣвъ. На основѣ того и стверджено смерть княгини. Про катастрофу и смерть княгини Алясонъ вѣдѣдали ся на цѣсарскѣмъ дворѣ у Вѣдн по ино зъ раннихъ дневникѣвъ. Урядова вѣсть наспѣла на передѣ до министества заграничныхъ справъ. Гр. Голуховскій повѣдывъ про все цѣсаря и маршалка двору цѣсаревны, котра пробувае теперь въ Лайнци въ товариствѣ дочокъ еи — сестры. Цѣсаръ выбравъ ся до неи самъ. Сумну вѣсть приймала цѣсаревна плачемъ; плакала цѣле поподуде. При нѣй остаются обѣ еи дочки, архикн. Гизеля и Валерія. Жалоба на вѣдѣнскѣмъ

дворѣ потревае кѣлька недѣль. Заповѣджену урочистѣсть на честь голѣндерской королевны, а такъ само и урочистѣсть вѣдселеня памятника Маріи Терезы въ Прешбургѣ водклкаю. Бурмістръ Люеверъ выславъ громадѣ Парижа кондольный телеграму.

— Вправы мѣшаного хорѣ „Львовского Бояна“ вѣдбууть ся завтра, въ пятницу, о годинѣ 7½ вечеромъ. Зъ огляду на близкій концертъ зывае выдѣль всехъ членѣвъ, чтобы въ комплетѣ и точно явили ся.

— П. Альбинъ Менсовичъ, урядникъ магистрату львовского, одержавъ зъ ц. к. наместничества авторизацію на урядово уповаженного геометра цивильного.

— Добровольна голодова смерть черця. Угорскій часописъ доносѣтъ, що въ бѣднѣмъ темпѣмъ куць хорѣвъ костела при монастыри Францисканѣвъ въ Вайценѣ знайденъ дня 26 цѣвтя с. р. трупъ мужичны, въ котромъ заразъ пѣзано давнійшого черця, братчика Мартина. Покійный зывавъ ся Гаттеръ и передъ кѣльканацѣтьма роками належавъ до найзамѣкнѣйшихъ горожанъ мѣста. Одержавши въ спадщину по вѣтчи великій складъ полотна, мѣгъ жити якъ найвыгодѣйше, коли-бъ не особливый нахиль до побожности, ради котрой пересиджувавъ цѣлыми днями въ костелахъ, занедбующи все инше. По стратѣ маютку вѣтъ вступивъ до чина Францисканѣвъ и выбувъ тамъ кѣльканацѣть лѣтъ, а потѣмъ перешѣвъ ся до монастыря Міноритѣвъ въ иншѣмъ повѣтѣ. Черезъ шѣсть лѣтъ въ его мѣстѣ нѣхто и чутки не чувъ, де вѣтъ дѣвае ся, ажъ ось сими днями знаходять его трупа въ костелѣ. Вѣтъ незаметно дѣставъ ся на хорѣ, де знайденъ его на оклепку соломы. Побѣчъ него на мурѣ было написано крейдою: „8 марта. Кѣлька хрестикѣвъ назначу на сѣй стѣнѣ, только дѣвѣ я меръ зъ голоду и спраги. За десять дѣвъ будѣ всему кѣнецъ“. Коли по 48 дѣняхъ вѣдѣйденъ трупа, на мурѣ было назначеныхъ 9 хрестикѣвъ. Значило-бъ се, що борѣтба черця збъ смертію тревала 9 дѣвъ. Однакъ можливѣ, що Гаттеръ живъ довше, але не мавъ уже силы до значеня хрестикѣвъ. Трупъ его бувъ уже зовѣмъ збѣжалъ; бувъ се радше въ шкурѣ опитный кѣстякъ. Подѣ першимъ наведеннымъ напсомъ знайденъ и вѣдчитано другой: „Вже 5 хрестикѣвъ написавъ, отже маю ще 5 дѣвъ житя“. Дальше видѣли слова: „Смерти не бою ся — мѣя житѣ было однимъ голодованямъ, нехай нимъ будѣ и смерть“. Гаттеръ числивъ 53 лѣтъ житя.

— Самоубійство зъ надѣрного почуга о-бываку. Нѣмецкій дневникъ подаетъ такую трагичну пригуду: Антонъ Ванке, сынъ бѣдныхъ родичѣвъ зъ Чехи, удавъ ся по скѣченѣй гимназій до Вѣдн на дальшій студіи. Не зъ грошемъ прибувъ вѣтъ сюды, але зъ надѣво, що лекціями забезпечитъ собѣ прожитокъ. За хату заплативъ два мѣсяцѣ напередъ, а чтобы и на довше мати захистъ, живѣ денно 15 крейцарями, що ихъ выдававъ на сухій хлѣбъ. Тымчасомъ шукавъ лекцій. Хочъ якъ щастѣ вѣдъ него сторонило, таки удалося ему вѣдѣнці заняти мѣсце домового учителя у одного банкира. За науку двоухъ молодыхъ гимназистѣвъ дѣставъ Ванке 30 зр. мѣсячно назъ зъ цѣлымъ удержанямъ. Все почало щасливо складати ся. Разъ взяла Ванкого охота выробити хлопцевѣ домову латинску задачу, а той зъ повнымъ довѣремъ до вѣдомости своего ментора вѣдѣсавъ гласдо задачу и вѣдѣвъ до школы. Коли прийѣвъ еи вѣдгачъ домѣвъ, на задачу видѣли були два великій штрихи. Домовый учитель зробивъ въ задачи двѣ великій похибки, а кляса, яку ученикъ дѣставъ за роботу учителя, не була вдовольноча. Ванке взявъ собѣ еи немилу пригуду такъ дуже до сердца, що постановивъ умерти. И дѣйство, по якѣмѣ часѣ щезъ безъ слѣду. Зъ пошлѣныхъ паперѣвъ вѣдѣдалася родина банкира о его намерѣ и стала за нимъ пыльно глядѣти; людяныи банкиръ вызначивъ навѣтъ водѣвѣдну нагороду. По кѣлькихъ дняхъ вывѣла ся страшна подѣя. Дѣти, що шукали на берегахъ озера Найзидерского [въ Угорщинѣ] за грибами, найшли трупа учителя. Ванке, кидуючи ся въ воду, ще и подѣравъ собѣ горло, чтобы певнѣйше згинути.

— П. Василь Кораль, агрономъ и люстраторъ товариства „Просвѣты“, выдѣе дня 7 и.ст. мая с. р. въ повѣтъ сокальскій на люстрацію читалень и господарствъ селянскихъ сполучену зъ выкладами о справахъ просвѣтныхъ, господарскихъ и экономичныхъ. Вѣдгачъ вѣдбуе ся така-жъ люстрація: въ першій половинѣ червня въ повѣтѣ бобрѣцкѣмъ, а въ першій половинѣ липня въ повѣтѣ яворѣвскѣмъ. Позаякъ люстраторъ будѣ лишень въ тыхъ громадахъ, де находять ся вже читальнѣ „Просвѣты“ або де они на-певно мають бути заснованы, то-жъ ты громады, що не мають ще читальнѣ „Просвѣты“ и хотять у себе ихъ заложити та зъ выкладѣвъ люстратора користати, нехай зголосѣть ся: зъ повѣту бобрѣцкого до фѣли „Просвѣты“ а вслѣдно до головы тои фѣли Вп. п. Романа Сосновского, судѣ въ Бобрѣцѣ, а зъ повѣту яворѣвского до Вп. п. Сидора Бриттана, кандидата нотаріального въ Яворѣвѣ.

— Мати-подпачия. Въ Угриновѣ горѣшнѣмъ подѣ Станиславомъ поеварила ся Марина Дѣдичка, налогова пѣячка, збъ своимъ сыномъ Олексіемъ о якѣсь 15 зр. збъ спадщины и зъ мѣсти подѣлала его хату. Цѣла загорода Олексіемъ згорѣла до тла. Шкода выносивъ звыкъ 1000 зр. Самъ Олексіа ратуючи свою дѣтину зъ поломѣни, мало-що не погибъ. Пальнику воддано до суду.

Наука, штука и литература.

— „Зорі“ ч. 8. зъ 27-ого цѣвтя мѣстять: продовжене новелѣ Нест. Леядина „Зломані крила“; чотири стихи Марка Мурави; оповѣдане Стеф. Пятки „Дрогобичскій найда“; „Весна 1897-ого року“ стихи Н.—ръ; поча-

токъ оповѣданя Польничкого „Живосилом повѣнчаний дяк“ въ перекладѣ Павла Граба; записки, вѣстки и замѣтки; біографію Сал. Крушельницкой; стихи Сивенского; „Несподѣванка“ оповѣдане Гр. Коваленка зъ подорожи; водповѣдъ А. Борковского Т. Мальвановому; товаришамъ зъ поводу національного свята у Петербурзі; хроніку и бібліографію. — зъ иллюстрацій мѣстять се число „Зорі“ портретъ Саломеи и Крушельницкой, видѣ Медвѣдѣвского монастыря въ чигиринскѣмъ повѣтѣ, кѣвской губерніи и видѣ ржишѣвского жѣвничого монастыря надѣ Днѣстромъ коло мѣстечка Ржишѣва. — „Росейско-украинского словаря“ доданы до сего числа листѣ 27-ый [стор. 223—230 вѣдъ слова „Пухленькій“ до „Равности“].

Надѣслано.

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weiße und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) Porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

G. Henneberg's Seiden-Fabrik (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Пѣдгаецѣ.

На загальномъ зборѣ товариства ремѣсникѣвъ „Помѣчъ“ въ Пѣдгайцахъ мѣжъ иншими справами порушено важну справу будовы власного дому товариства ремѣсничого въ Пѣдгайцахъ. А що товариство не посѣдае капиталѣвъ потрѣбныхъ до будовы дому водповѣдного не лишь для цѣлей товариства, але взагалѣ для цѣлого руского населеня повѣту пѣдгаецкого, то загальный зборъ поручивъ выдѣлову товариства заняти ся збиранемъ жертвъ на будову дому товариства.

Отже выдѣлъ товариства устроивъ въ той цѣли въ мѣсяци лютомѣ 1897 два представлѣня театральны штуки „Правда все горою“ и тогды то на нашъ зызыкъ не водказали намъ помочи передовѣмъ товариство касиновѣ въ Пѣдгайцахъ, котре водѣступило намъ свою салию зъ освѣтленямъ, — майже вся мѣсцова польска интелігенція, котра радо поспѣшила на наше представлѣне и кромѣ того зволени прислати нашѣ жертволюбивы патріоты пп.: д-ръ Вас. Кебузинскій зъ Перемышля 5 зр., Вир. о. деканъ Залудцкій зъ Теревовѣ 3 зр., о. совѣтникъ Гузаръ зъ Завалова 2 зр., о. Навроцкій зъ Голгоць 1.50 зр., о. Сендѣцкій зъ Золотныхъ 2 зр., о. Ошникевичъ — и прочій. Веѣмъ тымъ, котры зволени причинити ся якою-небудь лептою до будовы власного дому, складаемо щирѣ „спасибѣгъ“!

Але що сума на будову нашего дому выносивъ до теперъ лише около 50 зр., мы рѣшили ся устроити на тую цѣль въ мѣсяци маю сего року, а то 9-ого и.ст. мая для мѣщанъ и селянъ, 11-ого и.ст. мая для интелігенціи о годинѣ 7½, вечеромъ въ сали товариства касинового въ Пѣдгайцахъ [салѣ рады повѣтвой намъ водказано] зновъ два представлѣня штуки „Капраль Тимко“ а на закѣченя хорѣ водѣспѣвае „Завѣщане“ Т. Шевченка.

До теперъ практиковалося у насъ, що коли давали мы концерты або рускій представлѣня въ Пѣдгайцахъ, еписыла на нихъ зъ охотою мѣсцова польска интелігенція, — спасибѣгъ, ѣй за те! Але руска интелігенція зъ охрестности водѣтсала ся, зъ малыми выимками. Звертаемося про-те до нашихъ Публики и просимо прибути на представлѣне наше на день 11-ого мая. Вступъ вѣдъ особы 1 зр.; вѣдъ родины зъ 5 особѣ 3 зр. [Хто бы не одержавъ запрошеня, зволѣтъ удати ся до выдѣлу тов. „Помѣчъ“]. Вступъ для мѣщанъ и селянъ вѣдъ особы 25 кр. а для мѣщанскихъ и селянскихъ дѣтей 15 кр. вѣдъ особы. При сѣй случайности просимо такожъ о ласкаве размѣленѣ жертъ на будову нашего дому — насампередъ всехъ Тыхъ Родимѣвъ, котры теперь на высокихъ становищахъ, а выйшли зъ-подѣ мѣщанского пѣдгаецкого стрѣхи — а выйци взагалѣ всехъ Р. Т. рускихъ патріотѣвъ, абы не водказали намъ своєю помочи — за що имъ Господъ еотакратно вынагородитъ. Жертвы просимо надсылати на адресу: „Товариство ремѣсникѣвъ Помѣчъ въ Пѣдгайцахъ“.

Въ Пѣдгайцахъ дня 4 мая 1897. О. Володимиръ Богачевскій предѣдатель. Петро Вялицкій секретарь. Онуфрій Маркевичъ касиръ.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдѣн 6. мая. N. Wiener Tagblatt довѣдуе ся зъ Пешту, що бар. Ванѣ мавъ передѣ цѣсаремъ притати на подѣвшенѣ угорской квоты зъ 31¼ на 34½%. Гр. Вадѣи хоче щодо квоты порозумѣти ся зъ угорскимъ правительствомъ, водгачъ зложити въ парламентѣ угодовы внесеня, а опѣла подати ся до диміціи, чтобы уможливити перевѣдене угоды, загрожене справою языковыхъ розпорядженъ. Той самъ дневникъ доносѣтъ, що розпорядженя языковъ мають бути водклканы, а справы языковъ будутъ упорядкованы въ до-розѣ законодатной. Наслѣдникомъ гр. Вадѣного мавъ бы стати кн. Альфредъ Ликстемитинъ.

Патѣбургъ 6. мая. „Правит. Вѣстникъ“ оголошуе именованя гр. Палена вице-губернаторомъ варшавскимъ. Гр. Паленъ бувъ доси членомъ курляндской губернской комисіи до селянскихъ справъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На фондъ будовы новыхъ и обновы старыхъ русскихъ церквей збравъ дальше о кр. Теодиль Павликовъ и доставивъ въ касу Народного Дома у Львовъ 18 зр 72 кр. Именно жертвовали на сю цѣль Р. Т.: о. Никита Дяковъ зъ Лопушанъ збравъ (уже семей разъ) 3 зр; дѣти Марія и Емилиа Мацелюхи 1 зр.; урядникъ староства въ Чортковѣ Димитрій Марко 2 зр; судовой адъютантъ Конст. Павликовъ въ Сокалі 5 зр.; почтмайстеръ въ Лонцу Корн. Левинскій 1 зр.; пенсіон. финанс. урядникъ у Львовъ Вас. Бойко 5 зр.; изъ старобни аднос въ Успенскій церкви у Львовъ вынато 1 зр. 72 кр. Все го збрано доси 2.423 зр. 49 кр.

На дослане.

Змѣна лѣкала.

Найдешевшій оладъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА Копернического

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового лѣкала при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляровъ, цвѣсеровъ, лѣзорѣзъ, барометровъ, термометровъ. — Направы найдешевшия и найдешевшия. — Устроена электрическая дѣловня. — Заковлена въ провинціи водопро- 4185
Адреса: Оптика Копернической Львовъ площа Галицка ч. 1.

Наука, штука и література.

— Вѣдѣнского тиждевику „Die Zeit“ появивъ ся 135-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Das Wesen der Obstruction. Von S. — Ein Sieg der italienischen Demokratie. Von Dr. Napoleone Colajanni. — Das politische Leben Bulgariens. Von Dolgoff. — Von den deutschen

Börsen. (Finanzieller Brief aus Deutschland) Von S. v. H. — Der Kampf um die Vorherrschaft in Deutschland. Von S. Lublinski. — Seelentiefen. Von Dr. J. Sadgar. Georg Herwegh und Robert Prutz. Ungedruckte Briefe. — Jens Peter Jacobsen. Von Otto Stössl. — Emanuel Reicher. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Egidius und der Fremdling. Von W. G. van Nieuhuys.

Передплату на сей тиждевику чвертьрѣчно 3 зр. принимаютъ почта, всѣ книгарни и администрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Курсъ Львовскій

зъ дня 5 н. ст. мая 1897.

Акции за штуку безъ купона.	Шлат.	Жад.
Зелѣ. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м.к.	217	220
Зелѣ. Львов.-Чернов.-Яссы по 200 зр.	287	290
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	390	400
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	210	—
Листы заставны за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выдѣл. зъ 10% прем.	110 10	110 80
Банку гипот. гал. 4 1/2% а. в. дѣл. 50 л.	100	100 70
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 70	97 40
„ „ краевото 4 1/2% а. в. дѣл. въ 51	100 50	101 20
„ „ 4% а. в. дѣл. въ 57 л.	97 50	98 20
Товариства кредит. 4% (1 емісія)	97 60	98 30
„ „ 4% дѣл. въ 41 1/2 л.	97 50	98 20
„ „ 4% дѣл. въ 56 л.	97 30	98
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропизаційного 4% в. а.	97 70	98 40
Буков. фонду пропизаційного 5% в. а.	103	—
Комунальный Банку краев. 5% (II емі)	102	102 70
„ „ 4 1/2% (III емі)	100 10	100 80
Позички краевоты зъ 1873 по 6% а. в.	103	—
Позички краевоты зъ 1891 по 4% а. в.	—	—
Позички краевоты зъ 1893 по 4% а. в.	97 90	—
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	97 10	—
Лѣсы:		
Мѣста Кракова	25	27
Мѣста Станиславова	1	—
Монеты:		
Дукаты цѣсарскіе	5 61	5 71
Наполеондоръ	9 48	9 58
Полъимперіаль	9 60	—
Рубель сѣрный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 26 1/2	1 27 1/2
100 марокъ нѣмецкихъ	58 4	58 90

ПУШКИ до транспортация модела обѣжу 1/2 л. 150, 3/4 л. 160, 1 л. 170, 1 1/2 л. 185, 2 л. 200, 2 1/2 л. 220, 3 л. 240, 4 л. 270, 5 л. 300, 6 л. 330, 7 л. 360, 8 л. 390, 9 л. 420, 10 л. 450, 15 л. 575, 20 л. 625, 25 л. 700, 30 л. 800 зр.

порука ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зѣлѣна у Львовъ, площа Капитульна ч. 1 (супротивъ кате- 1595 дра.)

ПОДЯКА.

Выдѣлъ Товариства Читальни „Просвѣты“ въ Микулинцяхъ складае сердечну подяку Ви. пп. Аннѣ Рыбачекъ, Маріи Солтисъ и Ви. пп. Онуфрию Солтисови управители школы въ Бѣлѣй и Іоанови Рыбачекови слухатели правъ — за даръ въ квѣтъ 8 зр. зложений въ имени бл. п. Антонія Рыбачека на фондъ будовы дому на Читальню „Просвѣты“ въ Микулинцяхъ.

ДЯКЪ

безженный, испытанный, зъ добрымъ голосомъ, може учить свѣву нотного на чотири голоса. — Ближайшій вѣсти подаетъ Іосифъ Лаваревичъ въ Сасовѣ 158 [почта въ мѣсці]. 1-3

За 2 зр. переробляе найматери волостины [три по дупки]; дрелихи на покриты водъ 60 кр. метръ; старіи ковры приймае до покриты и переробки

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львовъ, ул. Коперника.

Найводновѣдѣншою порою до водсѣжена постель вѣсна. 111 6-15

Закупивши дуже користо партію
ДОБРОЙ КАВЫ
оферуемо ви въ 5-клевыхъ ворочкахъ
по 9 зр. франко
о скѣлько стане запасау а
КАВУ СПЕЦИАЛЬНОСТЬ
незвычайно великого зерна и знамениту въ смаку
по 12 зр. 20 кр. франко.
161 1-10
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНСКІЙ
артистъ-малыръ
звѣстный водъ кѣльканицати лѣтъ изъ своихъ праць малырскихъ, украшае церкви въ стилѣ вѣходимъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и инші рѣчи. Принимаетъ рѣзбарскіи работы поѣла власныхъ плановъ. Выготовлюе всякой величины церковной образы до иконостасовъ, престоловъ, плащеницъ — одѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Подѣлываетъ зъ фотографіи портреты. Зъ уваженія ц. к. консерваторіи реставруе всякіи старинности, а то фрески, рѣзбы и т. ин. входячіи въ кругъ праць малырства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Подписанный просить Вѣч. Духовенство занотувати собі вѣо адресу. 205 98-2
Т. Копистинскій
у Львовъ, улица Краковска число 20.

„ДНѢСТЕРЪ“
Товариство взаимныхъ обезпечень
у Львовъ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10.
перше я одякоме руске товариство аскураціи, припоручене Вѣч. Духовенству и испитъ вѣрными черезъ Виресов. Митр. и Пресов. Еп. Ординаріаты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечаетъ будынки, скотъ, господарскіи знаряды, збѣже въ зернѣ и солодѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкѣдъ огневыхъ за моалливо найвызшою оплатою.
Шкоды ликвидуе ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключеніи зъ первыми Товариствами контраскураціиными подаетъ „Днѣстерови“ можѣсть обезпечувати и выплачувати и найвысшій сумы.
Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.
На жите можна обезпечати ся черезъ „Днѣстерь“ поѣла всѣхъ возможныхъ комбинацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае якъ найкорыстѣйшій услѣвья и выдае полісы и квѣты въ рускомъ языкѣ.
Товариство взаимного кредита „Днѣстерь“, стоваришене зареєстроване зъ обмежаною порукою, приймае водъ своихъ членѣвъ и третяхъ лицъ вклады до опроцентована по 5%. Гарантія цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляютъ ся только властителямъ реальностей, водныхъ водъ тагарѣвъ, за и руково дѣлахъ членѣвъ. Зъ позичокъ водтѣгае ся десята часть на удѣлѣ.
Зголошенія о удѣлене агенціи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстерь“ не в заступлений, приймають ся. 4414

Климентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету
порукае
свое переплетниче и галлантерійне заведење
у Львовъ, ул. Академична ч. 8. 366
Подймае ся всякъи работѣ, особливо переплету: Служебники, Евангеліи, Молитовники, Библіотечныи книги, Альбомы, Мапы, Дипломаты и т. ин. по умѣреннымъ цѣнахъ.

Ц. к. упр. галиц. акційный БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ
перенѣсъ
Контору вымѣны
и
Воддѣлъ депозитовый
котрыхъ бюра мѣстали ся дотеперь въ мезанинѣ власного, буданку до лѣкала фронтного въ партерѣ.
Воддѣлъ депозитовый
принимаетъ вклады и выплачуе завдатки на рахунокъ бѣжущий, принимаетъ до переходованя паперы вартѣстны и дае на нихъ завдатки.
Крѣмъ того впроваджено подобно якъ въ ин-ституціяхъ заграничныхъ т. зв.
Депозиты сховкові (Safe Deposits)
За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рѣчно, депозитаръ дѣстае въ сталевои касѣ паницирной сховокъ до выключного ужитку и подѣ власнымъ ключемъ, де безпечно и дискретно переховувати може свое майно або важныи документы. 374 Д
Подѣ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдѣгодѣйшій зарадження.
Принимъ дотично того рода депозитѣвъ одержати можна безплатно у воддѣлѣ депозитовѣвъ.

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Балтиморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австрали и пр.
перевозить найдешевше и подае по-ясненія безплатно
около пѣтъ столѣтъ истнующая польска фірма:
Карешъ и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 24 12-20

Зѣстаючи въ зносилахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными російскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складѣвъ
ЧАЙ
правдивый китайскій
въ оригинальныхъ нашихъ 1/4 фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ 1/2 фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр.
ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.
При заовлѣненъхъ наименше 2 фунтовъ, при порошокъ 3 фунтовъ высылаемо франко; при водборѣ 6 фунтовъ додаемо 5% въ товарѣ.
19 зъ поважанемъ
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.
органъ руского товариства педагогичного двотиждевику педагогично-научковий, выходитъ водъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменска ч. 2. Предплата на цѣлый рокъ 3 зр. на пѣтъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Просить ся авернути увагу на одякоме християнское ритовничо-артистичне заведење
Яна Дройовского
Львовъ, площа Бернардинска число 3.
въ котромъ выполняютъ ся кавчуковъ и металевыи стампиды для всякихъ урядѣвъ, громадъ, зѣлѣзницъ и войсковыхъ властей, якъ и артистичный гравиру на метали и дорогочинныхъ каменяхъ, металевыи выѣски, штанды на гузики и медаль, ценги до оплатѣвъ и одякоме артистично рѣзбленый реліѣвно гербы и монограммы, эмаліованый правдивою эмалію, якъ и цвѣзельнонана всякихъ эмблемѣвъ на дипломы и адресы. Фирма моя звѣстна зъ артистично досконалыхъ эмблемѣвъ на адресы для кн. Салтисъ и для его Ексцелленціи президента министровъ гр. Баденского. Высылка на провинцію выконуе ся сейчасъ. 148 6-10
КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выбѣръ поезій для народу зъ жатѣвсьи и портретѣвъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна каждой части 25 кр
Оправленъ примѣрники продають ся по 35 кр.
ТУТКИ цигаретовыи 1000 штукъ 1 зр. порукае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12

Розклад ізди поїздів залізничих
важний від 1 мая 1897
після часу середно-європейского [пізнійшого о 26 минут від часу львівського].

ПОЇЗД	посп. особ.	до Львова	ПОЇЗД	посп. особ.	зі Львова
приходять о	відходять о		приходять о	відходять о	
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочиска з голови двірця		
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан		
7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15	„ Підволочиска з Підзамча		
8.05	„ Лавочного	6.45	„ Іцкан		
8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40	„ Кракова		
8.25	„ Сокаля	8.55	„ „		
8.25	„ Кракова	9.20	„ Скольного (до Гребенова від 10 1/2 до 3 1/2)		
9.10	„ Ярослав	9.25	„ Сокаля		
10.35	„ Янова	9.40	„ Янова		
1.15	„ Кракова	10.05	„ Підволочиска з головного двірця		
1.30	„ Скольного (Гребенне від 10 1/2 до 3 1/2)	10.27	„ „ Підзамча		
1.50	„ Черновець	10.45	„ Іцкан		
2.15	„ Підволочиска на Підзамче	1.04	„ Янова [від 1 1/2 до 3 1/2 в неділі і свята]		
2.30	„ „ головн. дворець	1.55	„ Підволочиска з головного двірця		
5.25	„ Сокаля	2.08	„ „ Підзамча		
5.35	„ Підволочиска на Підзамче	2.31	„ Брухович що неділі і свята		
5.45	„ Іцкан	2.40	„ Черновець		
		2.50	„ Кракова		
			„ Скольного [від 1 1/2 до 3 1/2 з Стрля]		
3.04	з Підволочиска на Підзамче	3.05	„ Янова [від 1 1/2 до 3 1/2 в неділі і свята]		
3.30	„ „ головн. дворець	3.15	„ „ що день, від 1 1/2 до 3 1/2 в будні дні		
6.00	„ Кракова	3.27	„ Брухович		
6.55	„ Підволочиска на головн. дворець	3.40	„ Замков води		
8.00	„ Кракова	4.40	„ Ярослав		
	„ Янова від 1 1/2 до 3 1/2 — від 1 1/2 до 3 1/2 що день від 1 1/2 до 3 1/2 в будні дні				
8.15	„ Брухович				
8.49	„ Кракова	4.20	до Кракова		
9.01	„ Янова [від 1 1/2 дня 3 1/2 в нед. і свята]	5.20	„ Лавочного		
9.10	„ Іцкан	6.45	„ Кракова		
9.30	„ Кракова	7.05	„ Сокаля		
	„ Підволочиска на Підзамче	7.25	„ Тернополя з головного двірця		
9.48	„ Іцкан	7.30	„ Лавочного		
9.50	„ Підволочиска на головн. дворець	7.27	„ Тернополя з Підзамча		
10.03	„ Скольного лиш від 1 1/2 до 3 1/2	7.48	„ Янова [лишь від 1 1/2 до 3 1/2]		
10.20	„ Лавочного	8.50	„ „ „ 1 1/2 до 3 1/2		
12.10		10.50	„ Іцкан		
		11.00	„ Кракова		
		11.27	„ Підволочиска з головного двірця		
			„ „ з Підзамча		

ДѢЛО

Выходитъ у Львовъ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-той годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вѣдѣи“ издаваніи нѣмѣцкихъ новѣстей“ выходитъ во второкъ, а во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оголошеній ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвига 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославлю Л. Крижановскій; — у Вѣднѣ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; П. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I, Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платны у Львовѣ.

Передплата на „Дѣло“ съ літер. додаткомъ

въ Австріи: на полный рокъ . . . 18 зр. на полный рокъ . . . 24 зр. на полъ року . . . 9 зр. на полъ року . . . 12 зр. у Львовѣ: на полный рокъ . . . 16 зр. на полъ року . . . 8 зр. на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр. Редакция, Админістрація и Экспедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженіе. — Рекламціи неопечатаны вольны вѣдъ порта. Поодинокое чело коштуе 8 кр. а в. Оголошенія звышъ принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовъ або вѣдъ мѣсяца а вѣдъ рубрицъ „Надобленіе“ по 25 кр. а в. Подѣлки и шпиль доносены приватны челоуе ся по 16 кр. вѣдъ стрѣчки.

Переглядъ політичный.

Про становиско гр. Баденього толкують теперь вседневники и, якъ вже вчера сказано, не вожорають ему довгого панованія. Отже на той тематъ краковска Nowa Reforma подае въ послѣднѣмъ числѣ такую цѣкаву дописъ зъ Вѣднѣ: „Президентъ міністрѣвъ гр. Бадені рѣшучо сказаны на смерть; вѣднѣ находятъ ся лише въ томъ яко-такимъ приемнымъ положенію, що рѣдъ смерти може собѣ выбрати послиа своєї вподобы: може умерти якъ лицаръ, диктуючи Угорщинѣ условия угоды; може повалити ся въ парламентъ и лишити опінію незручного а крѣмъ того эле поинформованого політика; а може такожь агинуты — и се заедно ему грозить — зъ рукъ скрытовѣйныхъ, на око дуже прихильныхъ ему приятельѣвъ. Гр. Бадені дѣйшовъ вже до той межѣ, що лишаеь ему только о-казати спрѣтъ въ способѣ — не правленія, а уступленія вѣдъ управы. Президентъ міністрѣвъ, замѣтъ змѣркувати напередъ положене парламентарне и самому взяти починъ до утворенія большости, допустивъ до того, що большѣсть утворила ся не лише безъ него, але — такъ сказати бы — противъ него. Бо нехай нѣхто на вмавляе въ насъ, що все урядовѣ и покутны обавы оказувано ему прихильности в ширѣ. Адже-жъ вѣдомо, що фракція Дінавого въ громадѣ сторонницѣвъ, котры нѣбы то хочуть становити большѣсть правительственну, мае голосъ дуже важный, коли не просто рѣшающій, хочъ бы вже зъ уваги на свою чисельну силу. А тимчасомъ органъ одного зъ проводирѣвъ того сторонництва, Linzer Volksblatt, зовсѣмъ недвозначно вы-являе становиско до гр. Баденього въ передѣвой статѣ зъ нагоды клерикального внесенія въ справѣ реформы народныхъ шкѣлъ.

„Ухвалюючи те внесеніе — пише той органъ — католицке людове сторонництво зовсѣмъ не мало намѣру приспорити правительству ще большѣе клопотѣвъ, хочъ оно и зовсѣмъ не мае причины якъ-небудь оглядати ся на правительство. Адже-жъ гр. Бадені не заперечивъ доношенію либеральныхъ дневниковѣвъ, що вѣднѣ не бажае мати того сторонництва въ большѣсти парламентарной. Такъ коли шкѣльне внесеніе справдѣ справляе правительству клопотѣ, то католицкому сторонництву оно зовсѣмъ байдуже. Католицкому людовому сторонництву ходило о далеко важнѣйшій рѣчи, нѣжъ о те, чи ухвалюючи свое внесеніе, справитъ правительству приемность чи клопотѣ.“ Такъ бутымъ тономъ не вѣдзываютъ ся сторонництва, котры зачисляютъ ся до правительственной большѣсти або суть до него прихильны. Але зъ другой стороны президентъ кабинету, що шануе свою парламентарну честь, не може оперти ся на такѣмъ сторонництвѣ, бо въ вѣднѣшенію до него рѣшучо гравъ бы родю рѣжка на табаку. Отже коли бы на хвилю унявъ ся крикъ оппозиціи, то заразъ показались бы трудности партійны. Справа угорскѣи угоды тежъ цѣлкомъ безвыхѣдна. Кабинеты угорскій и австрійскій на точѣ квоты затыли ся, якъ жидъ въ танцю, и аѣ рушь. Банѣи правитъ свое, Бадені свое. Разъ Бадені ѣде до Банѣюго, другой разъ Банѣи до Баденього, а вчера (4 с. м.) были разомъ у цѣсаря. А коли бы навѣтъ правительства згодили ся на якусь квоту и угодовѣ внесенія зложили въ парламентъ, то оппозиція зачне свою обструкційну тактику зъ причины языковыхъ розпорядженъ.

Якъ заповѣдають нѣмецкыи и чешскыи дневники, мае ще выйти языкове розпорядженіе для службы на зельзницяхъ чешскихъ. Послиа того розпорядженія назвиска стаций и вѣдхѣдъ поѣздѣвъ мае выкликуватись въ обохъ краевыхъ мовахъ, насампередъ по нѣмецки а опѣсла по чешки, въ мѣстахъ чисто чешскихъ и такихъ, де нема навѣтъ 10% чехѣвъ. На стацияхъ и мѣсцевостяхъ чисто нѣмецкихъ и такихъ, де нема навѣтъ 10% чехѣвъ, оповѣщане обмежаеь лише на нѣмецку мову. — Narodni Listy замѣчаютъ на те: Противъ такого полагодженія справы му-

симо рѣшучо застеречи ся и звертаемо увагу нашихъ послѣдѣвъ на те, що они мусять, де треба, спротивити ся выдачѣ такого розпорядженія. Було бы се нѣчимъ иншимъ, якъ переведеніемъ засадѣ, обнятыхъ ославленными вѣднѣскими пунктаціями, послиа котрыхъ нѣмецка мова мала бы бути пануючою въ цѣлыхъ Чехахъ, а чешка лише въ чешскихъ сторонахъ и то на другѣмъ мѣсци мала здобути собѣ право.

У насъ въ руской Галичинѣ ще й не снить ся нѣкому кликати иначе якъ: Gródek, Sądowa Wisznia, Basiówka, Werbiak и т. д.

Найновѣйшій вѣсти зъ боевища заперечують атенскимъ вѣстямъ про славу побѣду королевича подѣ Фарзалемъ. Противно, показуе ся, що Турки заняли Фарзалъ и побѣдили Грековъ на цѣлой линіи. Греки завертають ся до Домуку. Такожъ и полковникъ Смоленскій мае уступити зъ Велестина и вернуть ся або въ сторону Воля подѣ охороною грецкой флоты, або въ сторону Гальміру, щобы злучити ся зъ головною армією.

Polit. Correspond. доносить, що російскій міністеръ заграничныхъ справъ гр. Муравевъ повѣдомивъ сими днями телеграфічно російскаго посла въ Атенѣ, що зъ уваги на грозяче грецкой династіи небезпеченство російске правительство въ порозумѣнію зъ иншими державами готово вдати ся мѣжъ обѣ воюющей стороны, коли атенске правительство того зажадае. О той дешпи повѣдомили все російскій амбасадоры правительства тыхъ державъ, въ котрыхъ заступають Россію. Державы мали згодити ся на гадку, порушену гр. Муравевымъ.

Грецкій король мае бути готовъ до принятія интервенціи державъ, але правительство доси противитъ ся сему. Починъ до интервенціи мабутъ выйшовъ вѣдъ англійской королевской родины, однако Англія лишае акцію Россіи, щобы тымъ запевниты успѣхъ интервенціи. Зъ Берлина доносять, що послиа за-галной гадки вѣдшководане воєнне буде въ разѣ интервенціи державъ грати важну роль. Припускають, що Туреччина зажадае грецкой флоты въ заставъ за вѣдшководане.

Письма зъ Вѣднѣ.

Дня 6 н. ст. мая.

[Зъ парламенту.]

Середъ деякихъ обставинъ в найлѣпше зовсѣмъ нѣчого не робити. Здае ся, что теперѣшня ситуація парламентарна вызвала такую тактику зъ стороны графа Баденього. Мимо того ще вчера удерживали ся въ кульорахъ вѣсти про недалеке уступлене кабинету. Матеріалъ, якій е, мае бути полагодженій до кѣнця мая. Окрѣмъ адресовой дебаты етانه на порядку дневнѣмъ торговельна угода зъ Болгарією и законъ про преміи за экспортъ цукру, бо истнующей стративъ зъ концѣмъ цѣвѣтня свою правосильность. За те говорятъ напевно, что законы угодовѣ, навѣтъ на случай порозумѣнія мѣжъ обома кабинетамъ дотычно квоты, вже не придуть передъ феріями на порядокъ дневный повной палаты. Именно чешскій феодалы и молодѣ-Чехи противлять ся такому скорому поступованію, бо справа занадто важна.

Противъ всякого ожиданія выбрано референдумъ адресовою комисіи графа Войтѣха Дѣдушицкого 27 голосами на 38 присутныхъ. Первѣстно бувъ одинъ молодѣ-Чехъ назначенный на референда. Графъ Дѣдушицкій предложитъ въ слѣдующій второкъ въ комисіи проектъ адресы. Либералы мають внести свой власный проектъ. — Въ справѣ угоды зъ Угорщиною завертають въ парламентарныхъ кругахъ, що оба правительства вже давно погодили ся надъ квотой; она выражена въ вѣднѣшенію 66 : 34. Въ той способѣ наложено бы на Угорщину якихъ 12 миліонѣвъ рѣчно большѣе якъ дотеперѣ, отже можна надѣяты ся страшного опору зъ стороны цѣлого угорского парламенту. Остаточный выхѣдъ зъ ситуаціи буде здаеь ся такій, що цѣсаръ на основѣ прислужующаго ему права назначитъ квоту про-

визорично на одинъ рокъ. Отже за рокъ цѣла исторія розпочалась бы да саро, але тогдѣ може наша ситуація парламентарна буде большѣе выкликувана.

Нинѣ на засѣданію мають рускыи независимыи послы поставити наглыче внесеніе въ справѣ делегаціи не-галицкихъ судѣвъ до переведенія выборчихъ процесѣвъ, а такожь одну интерпеляцію, яко вѣдгомѣтъ до послѣднихъ выборѣвъ въ Калущинѣ, котра то интерпеляція буде певно дуже немилѣю для мѣрѣодѣйныхъ а такожь певно и нашихъ „тактовныхъ“ кругѣвъ.

Товариство галицкихъ народныхъ учителей внесло петицію до парламенту, де зазначивши безхосенность своихъ просьбъ въ краєво-шляхотекѣмъ соймѣ галицкомъ, домагае ся для учителей польшшенія платѣвъ, скороченія часу службы и системы конечного авансу по певнѣмъ числѣ рокѣвъ службы, якъ се е въ Долѣшной Австрійи и въ Чехіи. Нинѣшня Arbeiter-Zeitung присвячуе сѣй справѣ велими симпатично написану статью, де пенсіи нашихъ учителейъ называе „Hungerlöhne“ при пересѣчной денной платѣ 68 кр. Треба знати, что тутъ платня найбѣршого зарѣбника, что потрафитъ лише землю копати и возити тачками, выносить при 10-годинной праці 1:30—1:50 зр. денно! Немаду сензацию выкликують и даны, наведеніи въ петиціи на основѣ справозданія краєвой рады шкѣльной. — Однакъ зъ-горы треба сказати, что позитивного успѣху зъ сѣй петиціи годѣ надѣятись. Большѣсть, зложена зъ польскихъ шляхтичѣвъ и клерикаловъ та людей ними инспированныхъ, зможе зъ супокѣйною совѣтѣною перейти надъ петицію до порядку дневного. Але се нѣчо не значить. Нехай черезъ форумъ парламенту — хочъ якъ се прикро и невыгѣдно галицкимъ шляхотскимъ верховодамъ — доведуть ся народы Австрійи и Европы о всякихъ благодатяхъ шляхотского панованія и господарки въ Галичинѣ...

(и. п.)

Справы парламентарны.

На вчерашнѣмъ [въ четверѣ] засѣданію палаты послѣдѣвъ почала ся дискусія надъ наглыми внесеніями трехъ нѣмецкихъ сторонницѣвъ о поставленіе міністра-президента гр. Баденього и чотирохъ его товаришѣвъ въ станѣ обжалованія. Посольскыи лавы и галеріи были цѣлѣю заповнены. Здогадувано ся, что засѣдане буде займаче и бурливѣе, и здогады не завели. Було се справдѣ одно зъ найбурливѣйшихъ засѣданъ. А хѣдъ его бувъ такій:

Насампередъ промовивъ гр. Бадені. Вѣднѣ заперечивъ, мовѣ-бы въ сѣмъ випадку була причина до обжалованія министровъ, и покликавъ ся на языковѣ розпорядженія зъ давнѣйшихъ часѣвъ за правительствѣ либеральныхъ, особливо на такѣ розпорядженія выдане 1869 року для Галичины. Законы основныи дають право правительству выдавати такыи розпорядженія. Выданыи розпорядженія подѣвѣдають потребѣ. Въ спорѣ интересѣвъ людности зъ интересами незадоволенныхъ нѣмецкихъ урядниковѣвъ правительство почувае ся до обвязку допомочи до побѣды интересамъ людности. Супротивъ того, что внесеніе не мають нѣякою реальною подѣставы, правительство мае пересвѣдчене, что выдаючи оспарюваныи розпорядженія не переступило границъ законныхъ и для того зъ повнымъ спокоємъ дожидаетъ вырѣку палаты. — Цѣлу промову гр. Баденього лѣвѣица перебивала заперечуванемъ и сѣканемъ, зновъ же правѣица оплескувала, а по скѣнченію бесѣды въ палатѣ запанувавъ великій гамѣръ. Президентъ взываеь палату кѣль-ка разъ о утихомирени, а выдѣици удѣливъ голосу слѣдующему бесѣдникови.

Пос. Кайзеръ [профессоръ школы рѣльничон въ Шлеску, заступникъ презеса клубу нѣмецкой партіи людовой] мотивувъ внесеніе своего клубу въ довѣйшій промовѣ. На вступѣ зазначивъ, что его клубъ поставивъ се внесеніе не для пустои демонстраціи, не за-для обструкціи, але вповнѣ на серію. Мы — казавъ бесѣдникъ — вповнѣ пересвѣдченъ, что правитель-

ство нарушило конституюцію и за те мусить ся потягнути его до одвѣчальности, бо оно въ способѣ неможливый до оправданія кинуло мѣжъ населене головно роздору. Мы знаемо, что ся розправа судовѣ зверне ся не въ користь обжаловуючою, але обжалованого, однакъ се лише завѣдики складови лавы присяглыхъ. Тутъ маемо на гадѣвъ передѣвѣмъ коло польске, хочъ оно не мае права промовляти въ сѣй справѣ, бо оно само вѣдѣ довгого вже часу остае въ слѣдствѣ [Опѣски на лѣвѣици]. Впрѣчѣмъ Поляки тутъ и для того интересованы, бо мѣжъ обжалованными е ихъ земляки, та й Поляки все держали ся лишь егонистичного становѣица интересѣвъ своего краю. Побѣдъ Поляковъ бачимо молодѣ-Чехѣвъ. Поминувши вже, что они мусять бути тутъ сторонничими, годѣ-жъ и брати на серію людей, котры пересвѣдченія свои политичныи змѣняють зъ дня на день мовѣ рукавички. Третья група — то нашѣ, Нѣмцѣ; але для зрадниковѣвъ нѣхто прецѣвъ не мае по-важанія. Отже пп. министры знаходять ся въ положенію знаменитѣмъ; они все ще на вольной стопѣ [веселѣтъ]. Гр. Бадені покликавъ ся на колишній поваги либеральны. Ты поваги зрадили насѣ. Правительство брутально нарушило конституюцію и тымъ погрѣбало повагу и довѣре навѣтъ до найвысѣйшихъ чинниковъ власти. Може бути, что се выплывае зъ личныхъ при-кметъ характеру министра-президента. [Голосы: То вѣднѣ принѣвъ зъ Польщѣ!]

Вѣдтакъ Шенереріанецъ пос. Вольфѣвъ мотивувавъ внесеніе вѣдѣ свои группы: То, что тутъ гр. Бадені поваживъ ся нинѣ наговорити, естъ найзухвалѣйшою наругою зъ нѣмецкого народу и дивую ся, что вѣдѣ президента министровъ не зажадано рахунку въ способѣ зовсѣмъ инакшій. Вѣднѣ выступивъ такъ певный себе, мовѣ-бы зновъ дѣставъ вѣдѣ цѣсаря письмо зъ узнаваніемъ и носитъ его въ кишени. Переговоры угодовѣ зъ Угорщиною вправдѣ остались безъ результатѣвъ, але имѣвѣрно зновъ накинута народамъ Долитавщины угода, яка насѣ змусить оплачувати промыслѣ и банки малярскыи. Щобы для угоды зѣднати Чехѣвъ, сотворено розпорядженія языковѣ. Обѣрчене огорнуло все круги народу нѣмецкого. Гр. Бадені зачудуе ся, что теперь наступитъ. Теперь знаеь вѣднѣ нашѣи силы, теперь мы передъ Чехами, Словѣнцами и иншими народностями меншою стѣйности...

Тутъ счинила ся буча, яка рѣдко лучае ся въ парламентѣ. На правѣица запануvalo обурене. Чехи лаяли Нѣмцѣвъ, Нѣмцѣ Чехѣвъ. Запанувавъ страшний крикъ и травѣвъ зъ десять минутъ. Вицезидентъ Абрагамовичъ дзвонивъ, але надаромъ. Кѣлько разѣвъ Вольфѣвъ починавъ говорити далѣ, буря зрыва-ла ся на-ново. Чехи и Нѣмцѣ зъ лайками кидали ся на себе, здавалося леда хвиля побѣрууть ся за чубы. Лѣвѣица почала накликувати Абрагамовича, щобы привернувъ ладѣ, абы Вольфѣвъ мѣгъ далѣше промовляти, але Абрагамовичъ не мѣгъ дати собѣ рады. Тогдѣ Вольфѣвъ зъ кинами крикнувъ до него: „Auf dem Dache sitzt ein Greis, der sich nicht zu helfen weiss!“ Абрагамовичъ перервавъ засѣдане и выйшовъ зъ салѣ. По 10 минутахъ отворивъ засѣдане наново и давъ нагладу Вольфови за обиду нѣмѣцкихъ народѣвъ Австрійи. Вольфѣвъ почавъ говорити далѣше:

Нѣмцѣ, что не вагали ся наставляти плечѣ, кѣлько разѣвъ династія була загрожена, теперь падутъ жертвою чорной невѣдчности. Въ огидный способѣ обдерто ихъ зъ правѣ. Але знайте, что маеѣ дѣло зъ рухомъ политичнымъ не вѣдтатымъ черезъ кордонъ державы. Пойдемо до Дрездѣна и тамъ скажемо нашимъ братамъ, что мы по змѣзѣ сповнили свою задачу, остали-сьмо вѣрныи до остаточности, але скажемо имъ такожь: „Дорогій братя! намъ здае ся, что тутъ уже конецъ!“ Намъ здае ся, немѣвѣ-бы гр. Бадені бувъ вѣстунѣмъ „Kladderadatsch-a“, въ котрѣмъ мы Нѣмцѣ не думаемо затонуты безъ слѣду. Майтеѣсь на бачности нѣмецкыи товаришѣ! Кажуть намъ: — „Вы зрадники державы, зыркаете за границу“. Мы того не чинимо, але запытайте ся, чи бодай супротивъ союза зъ Нѣмеччиною годѣть ся Нѣмцѣвъ трактувати „auf polakische Manier“? И вышняя политика подѣвъ управую Поляка Голуховского стоить зовсѣмъ въ су-

перечности зъ тымъ союзомъ, бо сама впрошув ся, щоби їй вольно було вытяти Англичанамъ каштаны зъ жару. Такому правительству, думаемо, не лежить на серці дѣйствне добро Австрій. Для правительства головна рѣчь — мрѣѣ о великій Польщи...

Тутъ наступила нова сцена. Віцепрезид. Абрагамовичъ вѣдобривъ слово Вольфови за обиду правительства а удѣливъ слово Функому. Лѣвниця піднесла страшний крикъ. Пос. Вольфъ кричавъ: „Не дамъ собі голосъ вѣднати! Якимъ се правомъ? що вѣнъ называе ся Абрагамовичъ и в Полякъ? Апелую до палаты и вношу поименно голосоване.“ Абрагамовичъ поновно удѣливъ голосу Функому, але той не хоче теперъ промовляти. Абрагамовичъ вѣтае и перерывае засѣдане. Міністри выходять зъ салъ, а Нѣмцѣ-людовцѣ кричать до нихъ: „Прочь зъ ними! Abzug! Abzug!“ Коли Абрагамовичъ на-ново отворивъ засѣдане и удѣливъ голосу Функому, лѣвниця зновъ піднесла крикъ: „Вольфъ мусить говорити! не стерпимо насильства!“ Пос. Гросъ вѣсье, щоби зъ причини загального зворушенія замкнути засѣдане, а пос. Штайнвендеръ додавъ, щоби голосувати надъ тымъ поименно. Середъ криківъ и сварки доведено се голосоване до кѣнця; внесене Гроса упало 205 голосами противъ 74.

Вѣдтакъ забравъ слово нѣмецкій посту-повецъ [лібералъ] посолъ Функе для мотивованія третього внесенія на обжаловане міністрівъ. Обжаловане міністрівъ — мовивъ вѣнъ — єсть доперва початкомъ акцій зъ стороны нѣмцѣв. Нѣмцѣ мають ще острѣйшій стрѣль въ сагайдаку и не дадутъ спокою до-ти, доки розпорядженія языковъ не будуть на-задъ взяті. Гр. Бадені не знае ще нѣмецкого народу въ Чехіи и въ Австрій; вѣнъ знае тільки народъ польскій, и то лише вышій его вер-сты. Представитель нѣмецкого народу не за-вернуть ся анѣ на крокъ... Гр. Бадені спро-давъ Нѣмцѣвъ, щоби за ту цѣну купити Че-хѣвъ. Вѣнъ мабутъ уважае нашу борбу за переміну и длатого нинѣ поводитъ ся такъ вызываючо. Приймаемо тѣ вызыви! Нѣмцѣ Нѣмцѣ, хочъ-бы найпослѣднійшій, не мѣгъ бы насъ шанувати, якъ-бы мы въ сѣбѣ борбѣ подали ся. Нѣ! мы будемо боротись и побѣ-димо!

По промовахъ мотивуючихъ внесена при-ступлено до дискусіи надъ внесеніями. До го-лосу записало ся 50 послѣдъ „за“ а 10 „про-тивъ“; межі тими послѣдними находять ся послы Яворскій и о. Танякевичъ.

Першій промовивъ молоді-Чехъ Кайзль противъ внесенъ. При оплескахъ Чехѣвъ и правивъ вѣнъ пояснявъ справу розпорядженъ языковъ въ Чехіи, заклинавъ Нѣмцямъ, що они провокують Чехѣвъ, а вѣдповѣдио на сю провокацію буде — перехѣдъ надъ внесеніями до порядку дневного.

На промовѣ д-ра Кайзля дискусію пе-рервано.

Вѣдтакъ вѣдчитано багато внесенъ и ин-терпелаций. Мѣжъ внесеніями даемо перше мѣсце наглагому внесеню посла д-ра Яросевича, щоби для повыборчихъ процесѣвъ зъ вѣсходно Галичинъ делегатовано чужі [не-галицкі] суды. — Пос. Стефановичъ поставивъ нагле внесенне домагаючихъ выбору комісії, котра бы выго-товила уставу для підпиранія промыслу въ краяхъ, де того потрібно, именно въ Галичинѣ и Буковинѣ. — Пос. Шенереръ поставивъ вне-сенія: 1) щоби правительство выдало законъ

забороняючий емеритованымъ урядникамъ при-мати посады Verwaltungsrath-овъ [членѣвъ радъ надзорчихъ] въ рѣзнихъ банкахъ и зѣ-лѣзничихъ а вглядно, щоби имъ зъ пенсіи потручувано стѣлько, скѣлько побарають яко члены радъ надзорчихъ — 2) въ справѣ уде-ржавленія асекураціи. — Пос. Целлеръ [соціалі-стѣ] поставивъ внесенне о выборѣ комісії зъ 48 послѣдъ для выготовленія закона языкового на основѣ справедливости. — Пос. Дворжакъ поставивъ внесенне въ справѣ управленія вѣдносинъ робѣтничѣвъ рѣзничихъ. — Пос. Розеръ вѣсье, щоби дороги польні увѣлѣнни вѣдъ податку. — Пос. Кайзеръ интерпелювавъ въ справѣ обмеженія делегацийного примусу до 500 зр. а пос. Песлеръ въ справѣ авантуръ выправляючихъ войсковыми вѣ Лѣнцу, де о-денъ засѣдникъ офицера безкарно нападае и рубаетъ людей на улиці.

На внесенне пос. Брзорода палата ухва-лила побѣдшити членѣвъ комісії легі-тимацийной зъ 24 на 36. Черезъ те зможуть и дрѣбнѣйшій фракціи парламентарній выслати до тои комісії свого представителя. Якъ намъ доносятъ телеграфічно зъ Вѣднѣ — стояловцѣ и людовцѣ годять ся на выборѣ посла Окунев-ского до комісії легітимацийной.

Дискусія надъ внесеніями о обжалованіи міністрівъ вѣстись буде далше на засѣданіяхъ нинѣ [въ пятницу] и въ суботу. Нинѣ має промовляти міністеръ судѣвництва Гляйспахъ. Ще разъ має забрати слово и гр. Бадені.

Наша Адміністрація просить Вп. Пе-редплатниківъ — якъ найскорше надсы-лати передплату на II-гій чвертьрѣкъ а вглядно и вырѣвнати залежности.

НОВИНКИ.

— За участь въ яворѣвскѣмъ вѣчу передъ выборами одержали вже акты обжалованія пп. Вас. Нагорный, Іос. Германъ, д-ръ Кар. Ле-ваковский и яворѣвскій мѣщанинъ Сенько Бо-рисъ. Прокураторія въ Перемышлѣ обжаловуе ихъ о злочинѣ заколоту публичного спокою зъ §. 65. зак. карн. и о провину побурюванія противъ правительствоныхъ органоу и шлях-тъ зъ §§. 300. и 302. зак. карн. Обжалованіи не будутъ рекурвати противъ акту обжало-ванія, щоби не проволѣкати справу. По уплы-вѣ 14 днѣвъ повиненъ бути оголошеній рѣчи-нець розправы передъ судомъ присяжныхъ.

— Новый выборчій процесъ розпочавъ ся нинѣ въ Самборѣ. Обжаловано 26 зѣлѣзнич-никовъ зъ Стрыи по поводу выборовъ зъ V-ои куріи; шѣстьохъ зъ нихъ є увязненыхъ. Роз-права потрѣває зъ 8 днѣвъ. Обороны обжало-ваныхъ підняли ся адвокаты: д-ръ Бвг. Олес-ницкій зъ Стрыи и д-ръ Сумперъ зъ Львова.

— Затверджене выбоу. Цѣсаръ затвердивъ выборѣ Щастного Гневоша, вѣдателя добръ вѣ Новосѣлахъ, на маршалка, а о. Теоф. Калужницкого, почетного крѣшанина и па-роха вѣ Забрю, на віцемаршалка рады повѣ-товой вѣ Саноцѣ.

— Найновѣйшій показчикъ мѣсцевостей у-кладу ц. к. почтового контролѣра Ів. Біго, выйшовъ у Львовѣ зъ друкарнѣ Dziennik-a Polsk-ого накладомъ автора п. з.: „Najnowszy Skorowidz wszystkich miejscowości z przysiółkami w Królestwie Galicyi, Wielkiem Księstwie Krakowskiem i Księst. Bukowińskiem z uwzględ-ieniem wszystkich dotąd zaszłych zmian tery-toryalnych kraju“. 6 єє друге поправне выдане показчика того-жъ самого автора, заосмотрене найновѣйшою мапою Галичинъ и Буковины и зъ докладнымъ означеніемъ старостѣ, повѣ-товыхъ судѣвъ, парохіальныхъ и почтовыхъ та телеграфічныхъ урядѣвъ зъ вѣддаленіемъ

зъ кѣлометрахъ вѣдъ дотычнои мѣсцевости. Надто подано тамъ списы населенія пѣсля об-численія зъ 1890 р. и вѣдательствъ посѣлостей табулярныхъ добръ, а такожъ зѣставлене о-кружныхъ судѣвъ зъ принадлежащими судамъ повѣтовыми, выказъ повѣтовъ дирекціи екарбу, списъ постерункѣвъ жандармеріи и короткій оглядъ почтовыхъ, телеграфічныхъ и телефо-ничныхъ приписѣвъ та приписѣвъ касы о-щадности. Зъ огляду на ту информацийну вартѣсть новый показчикъ п. Біго заслугоує вѣлми на увагу.

— Великій [цѣсарскій] маневры вѣдбудуть ся сего року найперше межі 2. корпусомъ [Вѣ-денъ] и 1. корпусомъ [Краковъ]. Терентъ ма-неврѣвъ межі Мархъ и Бечна на моравско-угорскій границі, куды помаширують оба корпусы. Цѣсаръ замешкае на той часъ вѣ Бистрици въ замку барона Лявдона. Зъ-вѣдси поѣде монархъ до Далматіи, де вѣдбудуть ся комбінованіи маневры двохъ бригадъ арміи зъ ескадроу флоты войной. Найбѣльшій ма-неврѣвъ будутъ вѣ околици мѣстечка Тотіеъ межі Пештомъ и Пресбургомъ, де возьмуть участь чотири корпусы. На послѣдній маневры прибудуть: нѣмецкій цѣсаръ Вильгельмъ II, сакскій король Альбертъ, румынскій король Кароль I. и сербскій король Александеръ I. Говорять такожъ и про приѣздъ російского царя, однакѣвъ на-разѣ єє лише пого-лоска. — (м.)

— За выборѣ Люегера на бурмістра Вѣднѣ противъ вѣдъ и бажанія жидѣвъ высѣдчено нѣмъ тежъ одну ласку, а именно вѣдзначено старшого рабіна у Вѣднѣ, д-ра Гідемана высо-кимъ орденомъ. Гідеманъ бувъ онѣгоды у цѣ-саря зъ подякою за те вѣдзначене. Вѣнъ про-мовивъ: „Дякую за вѣдзначене, вѣ котромъ мои співисповѣдники видать признаку незмѣн-ной ласки монарха въ тѣхъ такъ тяжкихъ для нихъ часахъ.“ — А на те вѣдповѣвъ цѣ-сарь: „Тѣшитъ мене се дуже, що вы такъ по-няли се вѣдзначене. Впрочѣмъ оно и вамъ лич-но належить ся.“

— Вѣденскій магистратъ порѣшивъ онѣгоды выплачувати школьній дѣтворѣ за збиранє хрѣстѣвъ мѣсцевыхъ за-для знищенія по 2 кр. вѣдъ кождою літры. Такий самъ приписъ истнуе вѣ цѣлѣй долѣзшій Австрій.

— Розстрѣльєне анархистѣвъ. Дня 4-го с. м. рано о год. 5-ой розстрѣляно въ Монжоні 5 анархистѣвъ, котрыхъ засуджено на смерть за атентатъ, довершений підчасъ процесіи вѣ свято Вхаристіи вѣ Барселонѣ.

— Процѣсъ Аччяріта, що допустивъ ся за-маху на короля Гумберта, розпочае ся вѣ Римѣ вѣ другій половинѣ мая.

— Дрѣбні вѣсти. Намѣстникъ кн. Бвст. Сан-гушко вернувъ зъ Італіи до Львова. — У Льво-вѣ померъ капитанъ Іос. Кноцъ вѣ 55-омъ ро-цѣ житія. — Въ Хирѣвъ померъ дня 24-го цѣвтія довголѣтній лѣкаръ ц. к. державной зѣлѣзничѣ д-ръ Мик. Шубертъ прожившій 64 лѣтъ. — Торговельного помѣчника Хайма Рах-мѣля Рубінштайна, що лѣвъ цѣлѣй грабежи до-пустивъ ся бувъ нападу на пенсіонованого вой-скового интенданта у Львовѣ, зашпѣвши до его дому и хотѣвши его за-для рабунку заду-шити, засуджено онѣгоды на 6 лѣтъ вѣзничѣ.

— Въ приетупѣ божевѣдства трѣбувала онѣ-годы повѣститись вѣ мѣсцѣмъ огороу у Львовѣ бѣна безъ занята Блена А., та перешкодивъ їй въ намѣрѣ самоуправства огороуникъ Ів. Чечель. Їи вѣдставлено домѣвъ и поручено онѣцѣ спѣвъ-люкаторѣвъ. — Въ Краковѣ вѣ-добривъ собѣ онѣгоды житє реставраторъ вѣ готели Народовѣвъ Ентельбертъ Бертеръ, муж-чина лѣтъ 37. Вѣнъ пробивъ собѣ звычайнымъ пожежѣ праву ескарп и праву сторону груди.

— Въ селѣ Радохѣнцяхъ, положеныхъ межі Перемышлемъ и Мостисками панує пятинистый тифъ. Страшна та епидемія панувала тамъ вже вѣ минушѣмъ роцѣ, а теперъ прибравъ що разъ то грѣбнѣйшій розмѣры. — Величезного виза зловилъ сербскій рыбаки вѣ Дунаю коло Оревы; вѣнъ бувъ 2½ метра довгий, 90 цм. широкій и важивъ 280 кѣл. Великана того привезено до Пешту и тамъ спродано за 680 зр. — Зъ Нового-Йорку доносятъ, що на остро-вѣ Гвадалупа було велике трясене землѣ. Сот-ки людей погнули. Осередкомъ землетрясенія була мѣсцевѣсть Монтсератъ.

— Спростоване похибки. У вѣчерашнѣмъ [91-омъ] числѣ „Дѣла“ у вступній статѣ „Русскіи послы вѣ радѣ державній“ вѣ II-омъ стовпцѣ, вѣ 26-ой стрѣчѣ выпущені слова: „а повинні выступати“ [русскіи послы] противъ вѣкороченія чинихъ-небудь правъ...

Именованія, перенесенія, вѣдзначенія и пр.

Именоване. Д-ра Ал. Черкавского заимено-вано надзвычайнымъ профессоромъ экономіи по-литичной на ягйлоньскомъ университетѣ.

Вѣдзначене. Львовскій книгари, Володисл. Губриновичъ, одержавъ титулъ цѣсарского рад-ника.

Конкурсъ. Выдѣлъ повѣтѣвъ вѣ Скалатѣ розписує конкурсъ на посаду окружного лѣкаря зъ оскѣдомъ вѣ Тарнорудѣ и зъ платѣю 600 зр. та додаткомъ на кошту дороги 400 зр. До окру-га придѣленъ мѣсцевости: Тарноруда, Черни-шѣвка, Орѣховецъ, Качанѣвка, Иванѣвка, Рожис-ка, Жирѣвка, Фашѣвка, Лука мала, Козина, Ко-шиницѣ, Ставки — все разомъ зъ населеніемъ 15896 душъ. Рѣчинець вношена поданъ до 31 мая с. р.

Телеграммы „Дѣла“.

Лондонъ 7 мая. Зъ Афганістану доносятъ о стѣчѣ афганьской граничной сторожѣ зъ російскими чумовымъ кордономъ. Мало впа-сти двохъ російскихъ жовѣрѣвъ и одинъ афганскій.

Парижъ 7 мая. Президентъ Форъ выслать до австрійского цѣсаря телеграму, высказуючи жалъ зъ причини княгинѣ Алясовѣ. Цѣсаръ вѣ сердечныхъ словахъ подякувавъ, заявля-ючи заранѣмъ свое співчуте для Франціи и Парижа.

На до слане.

ВОДОЛѢЗНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА вѣ Сасовѣ

стація Золотѣвъ, отворяе ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый рѣкъ. Вѣзшихъ вѣдомостей удѣ-ляе ЗАРЯДЪ. 18-14

ЦѢНИКЪ.

въ реставраціи НАФУЛЫ ТЕУФЕРА, уліця Трибу-нальска ч. 12. домъ власный, можна добѣтати щѣденно вже о годнѣ 8-ой рано горячій снѣданъ.

Печеня вѣпрова зъ кашустѣю	15 кр.
Сѣканий легки	12 „
Флячки	12 „
Пѣжка телѣца зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ вѣ абонаментѣ	40 „

Вѣсній напитокъ вѣ найлѣпшихъ родахъ по най-умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для пѣвности, що походить зъ мѣстъ реставраціи, даю вѣдбирочимъ марки. — Найлѣпшій винъ по найдешевѣйшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, вѣ великій выборѣ отравъ и напитокѣвъ заосмотрена кухня.

79 14—52 Зъ высокими поважаемѣ

НАФУЛА ТЕУФЕРЪ.

Зѣтна льокалю.

Найдешевѣйшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеній до нового льокалю

при п. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевѣйшихъ зъ великомъ выборѣ окуларѣ, цѣпкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы най-скорше и найдешевѣе. — Устроє-нія электричныхъ двигѣковъ. — Замовленія зъ провинціи вѣдво-рогю. 4185
Адреса: Оптика Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

ТАЧКИ сильній по зр. 220 и 250. Работѣ до шутру по зр. 8-50, лопаты, чаганы и иншіи знаряды до робѣтъ земныхъ
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зѣлѣзна у Львовѣ, площа Капитульна ч. 1 [супротивъ кате-4595 дры.]

ТУТКИ цѣгаретѣвъ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазур-кевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партичного
продаетъ товариство „ПРОСВѢТА“
по 1 зр. замѣтъ 3 зр.

АЛЬБУМЪ
заслуженныхъ Русинѣвъ
Цѣна 70 кр
Дѣстати можна въ товари-ствѣ „Просвѣта.“

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. раѣнерія спир-туса, заосмотрена найлѣпшими приладами ректификаційными найновѣйшою системоу, фабрика рому, лікерѣвъ и оцту

Юлія Миколая Насѣдникѣвъ у Львовѣ
ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старій польскій сильній горѣвки, дуже добрі розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Лмайк, якъ такожъ найлѣпшою якості краєвій специалъ якъ: Народѣвка, Dziennik, Szozetek, Карпатѣвка, „Дабель“, Помаранчева не солодженая, Ратафія, Дерѣнѣвка и т. и. горѣвки упривѣлеваніи и однокѣ правдивій есди зъ нашою фабрикою спровадженій.

Одиноке зерело вѣ краю для пп. антикарѣвъ до побі-раня алькоголю абсолют. и найчѣстѣйшого спиртуса, до цѣ-лей лѣчничихъ вѣднѣмъ вѣдъ податку и вже оподаткованого. Правдивій спиртуса оцтовий найсильнѣйшій, здоровлю не шкодний, бо не вироблюваний зъ есенціи оцтовѣи
Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и уліця Га-лицка ч. 1.
4912 333-?

Стоваришене парового мореплавання

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа Азія
Пѣвн.-Америка Полудн.-Америка
Австралія Африка

Перевѣзъ пѣсажирѣвъ и товарѣвъ по можливо низькихъ, безконкурентныхъ цѣнахъ, спе-ціально до Бразиліи, Аргентини, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Кана-ды, Австраліи.

Выдаване зѣлѣзничихъ білетѣвъ на зѣлѣ-зничѣ пѣвн. Сполученыхъ Державъ.

Близшиѣ информаци на сѣбѣ моватѣ у дѣлає въключю Генералній агентура. 87 15—50

„La Ligure Americana“

Italia Sezione Esteri Genova.

УЧИТЕЛЬ

срѣвъ руского товариства педагогичного дво-тъждневникъ педагогично-научный, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменска ч. 2 Предплатѣ на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часописъ.

Выдавец и одѣвчальный редакторъ: Иванъ Белѣй.

Патѣръ зъ фабр. Черляньской.

Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іоакима Греняка.

нихъ запятане: Чи факты подані „Галичаниномъ“ є правдиві и якъ може Е. Ексцеленція оправдати ті средства, які підприємствъ черезъ шефа секційного Ritter-a von Гальбана, а котрі порушують вимоги етики и права.“ [Слѣдують підписи.]

*

Зъ надворнихъ цѣсарскихъ театрівъ дає теперъ выставки лишъ опера, бо Burgtheater замкнений до осени за-для реконструкції зельного амфітеатру зъ невыгодной формы ліры на підкову. Опера грає ще лишъ до половини червня, опісля тривати-муть лѣтній фєрїи до 1-ого серпня. Въ оперѣ теперъ замѣтна була выставка Вагнеровского „Ring der Nibelungen“ зложеного зъ чотирохъ оперъ: Rheingold, Walküre, Siegfried и „Götterdämmerung“. Цѣле инсценуване було зовсѣмъ нове, навѣть нові декорації пензля италійского артиста Антона Brioschi. Теперъ приготувавъ ся въ оперѣ новий балетъ „Наречена зъ Кореи“, музика Баера. — Перша драматична артистка надворного театру панѣ Шарльота Вольтеръ [замужна графиня Сулліванъ] тяжко занедужала и що-хвиля грозить катастрофа. Що-дня появляють ся бюлєтени, цѣлий Вѣдєнь сочувствую, навѣть зъ цѣсарского двору приходять часті запятаня. — Въ Carl-Theater грає теперъ французска труппа п-ны Марселъ Іоссе, славной париской драматичной артистки, въ спідѣ зъ рѣвно-жъ знаменитимъ артистомъ Кокленомъ. [За той часъ ансамбль Carl-Theater дає гостиний виступи въ Празѣ.] При нагодѣ подамо вамъ цвѣтку рецензїи театральної, якими информиують тутешніи дневники публику про панну Іоссе. Въ драмѣ „Frou-frou“ она умирає на сценѣ, отже описує одна газета — „якъ она вилла ся, простягала ся, якъ хустилку розкушувала, було се чисто французке, се бувъ нервозно-граціозный шикъ“... Опісля такої реклами збѣгають ся всѣ Вѣдєнцѣ, особливо жѣноцтво лакове на сензацію; всѣ хотять бачити коначу панну Іоссе. — Theater an der Wien, де звычайно йде легка оперетка, починає підъ дирекцією п-ны Шенереръ заводити у себе выставки оперъ. Оногда ставили першій разъ оперу Віктора Неслера „Rattenfänger von Hameln“ въ п'ятьохъ (!) актахъ, компоніста звѣстною опери „Trompeteur von Säckingen“. Опера основана на байцѣ, якъ то колїсь въ гановерскімъ мѣстечку Гамельнъ вандруючий свѣвакъ Гунольдъ зобов'язавъ ся за нагороду вынищити всѣ щуры. Нагороду не дали, отже вѣтъ выпровадивъ всѣхъ дѣтей зъ мѣста. Народна легенда каже, що зъ тыхъ дѣтей повстали опісля семиго-родскі Саксонцѣ. Сюжетъ опери невдячний, а музика така, що годѣ щось похвалити або зганити. Саміи гарні мелодїї, кѣлька сентиментальныхъ арїї, множество ефектовныхъ сценъ. Все те зужити музикальній фразы, кож-дый капельмайстеръ театру мѣгъ бы все те списати зъ власныхъ досвѣдѣвъ. А прецѣвъ опера удержалася и подобавъ ся легкій публи-цѣ. Особливо дуже вдячна головна роля барі-тонова Гунольда, де артистъ Бульсѣ мѣгъ розвинути свѣй гарний голосъ. Опісля йдуть ще выставки двохъ иншихъ оперъ — Гумпер-динка „Königskinder“ и Пуччіного „Bohèmes“.

підійти підъ ласку, може въ де-чѣмъ помо-же и казавъ я дати ще по одній царцѣ.

Выпили мы. Вѣтъ зновъ торочить „про всѣляку вѣлличину, а я очей не зводжу зъ Американцѣвъ. За кождимъ ихъ порушенемъ пасу очима. Дивлю ся, а далѣ не втерпѣвъ:

— Паньку! А се що таке? Диви, якъ вѣтъ далеко плонують, той Американецъ, а та-кимъ якимъ жовтуватъ! що се?

Панько вдививъ ся на мене и такимъ якимъ милосерднымъ поглядомъ, немовъ-бы хотѣвъ сказати: Ехъ ты дурино, що-жъ ты знаєшь, якъ ты це того не бачивъ? А пото-му до мене зъ сердцемъ:

— Та то, дурино, „чу“! Они всѣ тов грызуть, навѣть жѣнки.

Я вже нѣчо не кажу, встыдаю ся, а да-лѣ зъ цѣкавости не втерпѣвъ:

— Паньку! Та де-жъ бы зновъ они „чу“ грызли? У насъ „цю“ кажуть — шануючи твої слухи — на безроги! то оно щось иншо-го мусить бути?

— Ехъ „трїноръ“!... бодай тебе!... „Чю“ є такий солодкій тютюнъ. Американецъ бере его на зуби и грызе.

Я ажъ підскакивъ зъ великою вѣхи.

— Но, то ту брате такъ само якъ и въ нашѣмъ селѣ. Та й у насъ хлопцы грызуть тютюнъ, тѣлько що не называвъ ся „цю“, а по просту „бага“. О, вже тотіи Американцѣ на половину впали въ моїхъ очахъ!

Побесѣдували мы ще трохи, а далѣ за-брали ся до Панькового помешканя. Я якъ впавъ на лѣжку, та такъ и заснувъ вѣдъ-ра-зу замученый такою далекою подорожю.

Зъ америк. „Свободы“.

Якъ бачимо, п-на Шенереръ заваяла ся робити конкуренцію надворній оперѣ. — Theater in der Josefstadt почавъ уже, скорше якъ звычайно, свои лѣтній фєрїи — кажуть, за-для кризи матеріяльной. Въ театрѣ тѣмъ розпо-чавъ якийсь „чудотворецъ“ Бенъ-Алі-Бей зъ товариствомъ свои египетскіи и индійскіи шту-ки. — Недавно отворено народный „Weigl-Theater“ підъ дирекцією Галіотіого; иде тамъ комедїя „Die Tochter Bellias“. — Сими днями розпочинаєсь будова театру при дав-ній Веринтскій „ліній“; буде се зъ черги де-сята сцена у Вѣдні. Має бути готовий до цѣсарскихъ уродинъ въ слѣдуючѣмъ роцѣ и буде называти ся „Franz-Josefs-Jubilaeums-Theater“. Мѣсто дає ґрунтъ підъ будову зъ тымъ услѣдствємъ, що по 52 рокахъ перейде театръ на власнѣсть мѣста. Фонды зложили акціонеры, чисто антисемітска спѣлка, на ко-торой стоить надворный літографъ Ан-гереръ. (й. п.)

Справы парламентарній.

На вчерашнѣмъ [въ пятницу] засѣданю палаты послѣвъ — передъ приступленємъ до дальшой дискусїи надъ внесеннями о обжа-лованнѣ министрѣвъ министръ судѣвництва Гр. Гляйспахъ водповѣвъ на интерпеляцію, чи нова процедура цивільна увидѣ въ житѣ зъ днемъ 1 сѣчня 1898 року. Министръ заявивъ, що опісля закона впровадного до той процедури вхѣдъ би въ житѣ зъ днемъ 1 сѣ-чня 1898 р. єсть постановлений въ дорожѣ за-конодатѣй. Впрочѣмъ нема нѣякихъ перешкодъ натуры рѣчевой, щоби реформа почала зъ тымъ днемъ обов'язувати. Вѣдтакъ министръ розпо-вѣвъ о зарядженяхъ починеныхъ для введеня реформы въ часѣ вызначенѣмъ.

Опісля приступлено до дальшой дискусїи надъ внесеннями въ справѣ обжалованя министрѣвъ.

Бурлива була четвергова дискусїя надъ сею справою, але вчерашна була ще бурли-ва. Умѣли Чехи въ ерѣ Вїдінштрєца робити „опозицію“ — Нѣмцѣ, якъ показує ся, умѣ-ють мабуть ще лѣпше.

Першій забравъ слово мін. Гляйспахъ. На вступіи зазначивъ, що не хоче судити, чи обструкція годить ся зъ парламентарною мо-ральною, однакъ думає, що вчерашній выясненя министра-президента не дадуть ся опрокинути анѣ збути мовчки. Правительству не можна тутъ підсунути анѣ злої волѣ анѣ вини, а панове, котрі підписали обжалованє министрѣвъ, певно не беруть сего на серію...

Тѣ слова министра выкликали страшну бурю. Нѣмцѣ почали гримати въ пульты и кричати: „То безчельнѣсть! Нехай відкличе той высказъ! Вѣзвати его до порядку!“ Крикъ и гримѣ стававъ уже дужчий. Мін. Гляйс-пахъ стоявъ блѣдний и кидавъ очима по сали. Розъяреніи послы зъ лѣвцѣвъ почали що-разъ ближе підходити до него зъ криками. Презі-дентъ Катрайнъ выдержавши довшій часъ, вкѣнци вставъ и заявивши, що засѣданє пере-рыває, выйшовъ изъ салѣ. Министры такожъ повставали. Але крикъ не унимавъ ся. Нѣм-цѣ — одинъ валили кулаками въ пульты, другіи передъ лавою министрѣвъ кричали: „Не дамо собѣ такъ грати по носѣ! Не стерпимо такой мовы! Нехай відкличе!“ Гр. Бадені почавъ переговорювати зъ деякими послы зъ лѣвцѣвъ; тѣ зажадали, щоби Гляйс-пахъ відкликавъ свѣй высказъ. Бадені и другіи министры звернулись до Гляйспаху; видко було, що радили ему, абы якось пола-годивъ справу, але Гляйспахъ, бачилось, не хотѣвъ, вкѣнци забравъ свою теку зъ папе-рами и выйшовъ зъ салѣ. За нимъ выйшли и другіи министры. Перерва тривала двѣ години! За той часъ министры відбули нараду.

По перервѣ Катрайнъ удѣливъ зновъ слово Гляйспаху. Але лѣвця піднесла крикъ на-ново: „Не смѣвъ говорити! Най від-кличе!“ Гляйспахъ починає говорити, але се-редѣ криківъ не годѣвъ. Пос. Шенереръ кри-чить: „Най відкличе, або най выносить ся!“ Катрайнъ: „Але-жъ прошу выслушайте, що министръ скаже. Пѣсля регуляміну годѣ во-добрати ему голосъ!“ На те піднесли ся кри-ки ще бѣльшій. Нѣмцѣ, грозючи министрамъ кулаками, кричали: „Най відкличе, або прочъ зъ нимъ!“ „Вѣзвати его до порядку!“ Пос. Вольфъ: „Пане президент! бережи правъ парламенту супротивъ министрѣвъ! то зачинає бути квестїя галицка!“ Катрайнъ: „Панове! говорѣмъ спокѣйно. Зовсѣмъ не хочу робити на когось пресїю, але мушу держатись регу-ляміну.“ Крики: „Отже и супротивъ міні-стрѣвъ! Вѣзвати его до порядку!“ Катрайнъ: „До того не маю права. П. министръ не скѣн-чивъ ще свои мовы...“ Шенереръ: „И не скѣн-чить!“ Вольфъ, стоячи передъ лавою министрѣвъ кричить: „Коли министръ ставъ ся безвѣст-нымъ, треба ему відобрати голосъ!“ Катрайнъ давить, ажъ вкѣнци давнѣмъ чукає и во-

сѣть ему другій. Середѣ того Чехи и Поляки выхѣдять зъ лавъ, перетискають ся до лавы министрѣвъ, а вытискають майже насильно Нѣмцѣвъ. Гляйспахъ починає говорити дальше:

Тымъ посламъ, що підписали те внесе-нє, ходити о певный рѣдъ тактики парламент-тарной, а я, розумѣє ся само собою, не мѣгъ-матї намѣру обидити яке-небудь сторонництво. [Оплески на правицѣ.] Але кромѣ той фор-мальной квестїи є ще рѣчєвъ консеквенцїи...

Тутъ піднявъ ся наново гурѣбъ и кри-ки: „Прочъ зъ Гляйспахомъ! Най відкличе!“ Министръ говоривъ, але за криками „Abzug Gleispach!“ нѣхто его не чувъ, хѣба може стенографы, що лѣвцы перепихали ся близько до министра. Пос. Гросъ кричить: „Стенографы не повинні списувати мовы, котрой мы не чуємо!“ Наразъ Гляйспахъ скѣнчивъ и сѣвъ. Чехи и Поляки сыпнули оплесками, зъ лѣви-цѣвъ зновъ задунали гучніи протесты. Вѣдтакъ крики тягнулись дальше при розборѣ квестїи чи мову Гляйспаху, котрой нѣхто не чувъ, можна уважати за мову и чи єи взяти до про-токолу. Остаточно стало на тѣмъ, що Ка-трайнъ відчитавъ сю мову пѣсля записокъ стенографичныхъ.

Доперва околѣ 4-ои години могла поча-тись дальша дискусїя.

Пос. Пергелтъ выголосивъ довшу бесѣду за обжалованнємъ. Протесты противъ розпорядженъ языковыхъ — мовивъ вѣтъ — дѣйдути не лишъ до палаты министрѣвъ, але й до замку цѣсарского. — Пос. Яворскій коротко высказавъ въ имени польского кола вдоволенє зъ заявленємъ министрѣвъ. — Пос. Гогенбургеръ въ своѣй мовѣ запятавъ Поляковъ, чи було-бы имъ мило, якъ бы въ захѣдній Галичинѣ завели языкъ рускій яко другій краєвий. — Пос. Пальфї сказавъ, що Нѣмцѣ бурять ся тому, бо тратять преро-гатиwy, які посѣдали безправно коштомъ Че-ховъ.

На тѣмъ дискусїю перервано.

Вѣдчитано мѣжъ иншими интерпеляціи: пос. Ярославича, въ справѣ выборовъ въ Ка-лущинѣ и о. Танякевича въ справѣ нешано-ваня свѣтъ рускыхъ у войску.

Пос. Шенереръ поставивъ внесенє, абы для информованя зле информованого цѣсаря о сторонництвахъ парламентарныхъ vybrati „ра-ду народну“ зъ представитѣльствъ уєхъ сто-ронництвъ а підъ проводомъ одного зъ архи-князѣвъ. — Внесенє сего не підперто.

Правительство внесло проєктъ закона о утвореню становыхъ стоваришенъ рѣльничѣвъ.

Процесъ березовицкій.

Промова д-ра Андроника Могильницкого.

Бесѣдникъ выступавъ въ оборонѣ Ив. Сковронского и Стеф. Сковронского, Дмитра Мушастого и Мих. Підгайного. Покликуючися на выводы правый проф. д-ра Ив. Добрянско-го, обмежуєсь на выказанє пытаня о винѣ об-жалованныхъ. Слѣдство и розправа — се двѣ супречности, бо самъ головный свѣдокъ и пошкдованный Пилипъ Підгайный три разы змѣнювавъ свои збѣнаня. Напередъ въ слѣд-ствѣ посудивъ всѣхъ обжалованныхъ; вѣдтакъ відкликавъ свои збѣнаня, заявляючи, що осбѣвъ зовсѣмъ собѣ не пригадує. Вкѣнци при роз-правѣ вѣтъ зновъ пригадує собѣ, але вже но-вы обставины. Той самъ Пилипъ Підгайный подає, що его душено до землѣ. Що то зна-чить — душити когось до землѣ? Треба, що-бы душений не стоявъ, але хребтомъ лежавъ на землі. Свѣдокъ каже, що Пилипа Підгай-ного звязъ Ив. Сковронскій за ковнѣрь, ко-ли той спытавъ его, що въ него двѣ ся. Взят-и когось за ковнѣрь — то не насильство; злочинѣмъ було бы хѣба — взяти за каркъ и зломати каркъ, хочъ бы то бувъ каркъ рус-кого хлопа. [Веселѣсь.] А возымѣмъ же підъ розвагу, що стало ся то въ хвили, коли люде здивованіи и обуреніи пытали ся за своими вы-борами. О тѣмъ, що въ насѣ правыборы від-бувають ся незаконно, та що комисарѣ вѣдять по начахъ, о тыхъ всѣхъ беззаконностяхъ вы-борчихъ чули нашіи люде по вѣчахъ. И тому не можна дивувати ся, що обжалованіи, зане-пожовніи середъ ночи, вважали своимъ горо-жанскымъ обов'язкомъ заинтерпелювати Під-гайного, що стало ся зъ правыборами. Але анѣ Ясько Сковронскій анѣ Стефанъ Ско-вронскій не винніи тому, бо самъ Ясько Ско-вронскій якъ старшій чоловікъ сказавъ до збѣраныхъ людей: „Выборѣвъ нема. Люде, йдѣть до дому!“ Стефанъ Сковронскій мавъ такожъ бути мѣжъ першими, котрі вступили на подвѣръ и за те его посуджує ся о злочинѣ. Але тамъ було близько 500 людей, а навѣть люде зъ сусѣднихъ громадъ, якъ зъ Острова, та коли задній поперли напередъ, они мимовѣдно войшли на подвѣръ.

Дальшій обжалованый Михайло Підгай-ный станувъ на подвѣрѣ и мавъ кричати:

„Злодѣѣ, рабѣвники, Ляхи, будемо васъ рѣ-зати!“ Вѣтъ признавъ ся, що сказавъ лишъ: „Рабѣвники, продались-те громаду!“ отъ и все, что ему можна закинути. И бы самъ не хо-тѣвъ его убѣднєния, єли бы вѣтъ справдѣ вы-крикувавъ такой небезпечный грѣбѣвъ супротивъ братного народа польского, але коли вѣтъ того не сказавъ, то не повиненъ даромъ покуту-вати. Лишь оденъ свѣдокъ Чернѣвскій збѣ-навъ, що Михайло Підгайный кричавъ: „Ля-ховъ рѣзати“, але той самъ Чернѣвскій на-мавлявъ свѣдка Анєлю Тарнопольску, щоби фальшиво посвѣдчила се противъ Мих. Під-гайного. Прецѣвъ той обжалованый пойшовъ вѣдтакъ спокѣйно до хаты Пилипа и тутъ тримавъ компанїю зъ загроженными гѣбѣмъ господаря, та наче той небѣщикъ За-глоба въ дверехъ курника выкидавъ Богуня, вѣтъ повинивъ почетну сторожу зъ макого-номъ въ руцѣ при вхѣдѣ на стрыхъ и кри-чавъ, що голову провалить кождому, хто до него підступитъ. [Сензація и веселѣсь].

Дмитра Мушастого обжаловуєсь о на-сильство публичне зъ §§. 83 и 85 зак. карн., але слѣдство въ справѣ его провини є разачо супречне, та ажъ при розправѣ мовъ бы на данный знакъ говорити противъ него фамілія Підгайного. Чому ажъ тутъ Пилипъ Підгай-ный нагадавъ собѣ, что бачивъ збѣ стрыху се, чого нѣякъ не мѣгъ бачити, бо и вѣконце малє и на дворѣ темно, а до того ще не мѣгъ дивити ся, бо на дахѣ камѣнь летѣло. Годѣ повѣрити, щоби Підгайный видѣвъ, що двѣ ся коло вѣкна, бо не можъ присутити, щоби свѣтло лямпы відбило ся въ ту сторону, а и свѣдки збѣнали, что тотя лямпа стояла підъ стѣною, отже свѣтло не могло йти въ гору. Вкѣнци, загадавши промову речника дер-жавного, д-ръ Могильницкій додавъ, что та-кихъ розправъ якъ нинѣшня буде въ Галичи-нѣ бѣльше. Але тому, что стало ся при остан-нихъ выборахъ, не винніи анѣ обжалованіи анѣ Поляки яко народнѣсть, лишь та управа, що замѣсть выконувати приписы закона, сама ло-милъ его, щоби помогти одній партїи чи на-родности, а пошкودити другій и потѣмъ дати представитѣльствъ єи у Вѣдні оружя неправды про радикальну агітацію середъ рускыхъ хло-повъ. Бесѣдникъ кѣнчить зазывомъ до трибу-налу, щоби вѣтъ своимъ безпристрастнымъ вырокомъ давъ выразъ правды. Iustitia regno-rum fundamentum!

Переглядъ політичный.

Въ справѣ квотовой відбувавъ ся въ Пештѣ, якъ доносять дневникови N. fr. Presse, дня 5 с. м. рада министрѣвъ; уложено на нѣй головніи точки ноты, котра сими днями має выслатись до австрійского правительства. Угор-ске правительство, указуючи на безуспѣшнѣсть переговоровъ мѣжъ квотовыми депутациями, уважавъ, що прийшовъ часъ розпочати обѣмъ министерствамъ переговоры для подгожденя квотовой справы. Тому въ нотѣ высказе угор-ске правительство готовѣсть, розпочати ті пе-реговоры заразъ, а заразомъ укаже напрямъ, въ якимъ бажає ихъ вести. Угорске прави-тельство є готове приступити до ревїзїи обчи-слєнъ зъ р. 1887. Означенѣи цифры нота не подаєть. Однако рѣчь вѣдома, що пѣсля угор-ской ревїзїи выхѣдѣть квѣта въ высѣтѣ 33.2%. Инша рѣчь, чи ся цифра буде крайнимъ сло-вомъ угорского правительства. Въ Пештѣ чи-слять на те, что австрійское министерство су-проти той цифры буде жадати розкладу квѣ-ты въ відношеню 63.6:36.4%. Заповѣдають заразомъ, що письменный переговоры потрева-ють кѣлька недѣль, а вкѣнци певно окаже ся потреба ще й устныхъ переговоровъ. Отже обѣмъ нотѣ має мабуть установити обѣмъ не становиско. Въ другій половинѣ мая буде цѣсаръ въ Будапештѣ, и въ тѣмъ часѣ, надѣ-ють ся, підуть переговоры скорѣйшимъ кро-комъ.

До вчерашныхъ вѣстей зъ бѣовища се-годня мало что можна додати нового. Турки заняли Велєстино; полковникъ Смоленскій завернувъ ся и прийшовъ безъ пригоды до Ар-міру, мѣста положеного о якихъ чотирѣ милѣ вѣдѣ берегу заливу Волийского. Вѣдѣ головной арміи грецкой, що завернула ся до Домоку, дѣлѣть его зъ пять милѣ скрѣзь гористѣи и непроходной краины. Одна турецка бригада пѣйшла до Вольѣ, и рѣчь певна, что займе те портове мѣсто. Зъ Воля утѣкають Греки до Атевъ.

Зъ Креты вже відплывъ Васосъ зъ чо-тирма офіцерами. Наслѣдкомъ вражѣня, яке на Кретѣ зробили вѣсти про неудачѣ грецкой арміи, счинають ся споры мѣжъ Кретенцами а грецкимъ войскомъ. Доносять, что въ Акро-тірь грецкій жовнѣръ, зневаженъ и побитъ Кретенцами, утекли на италійское судно адмі-ральске.

Въ Афинахъ заворушене велике; загально побойются ся революціи; вчера розбійла ся чутка, що на короля спустивъ ся хтось замаху. Баталіонъ резервістівъ відказавъ послуху, коли ему приказано йти на бовнище.

При тѣмъ вѣсімъ доносять зъ Лондону, що лордъ Сельсбері на аборакъ ліги мавъ промову, въ котрій заявивъ, що грецко-турецка війна не може довести до нарушеня европейского мира, бо саме послѣдними часами вытворили ся крѣпші підстави мира, нѣжъ коли-небудь.

Якъ у насъ будуть зельзницю?

[Письмо надбслане.]

Судило ся менѣ недавно бути въ долиньскѣмъ повѣтѣ, а що на мѣсці дождавъ-емъ ся о де-чѣмъ цѣкавомъ и побачивъ на власні очі, то думаю, не завадитъ подати до публичной вѣдомости.

Князь Казимиръ Любомирскій, якъ кажутъ, набувъ вѣдъ камери деревостанъ въ льсахъ въ Суходолѣ, Липовицѣ и т. д. Щобъ зъ того интересу потягнути вѣдповѣдні зиски, треба якось закупленіи деревостанъ вырубати, вывезти та позбути дальше. До такого грубого дѣла князь за слабый, отже по-за его плечима стае Лайосъ Кризеръ, той самъ, котрого оферты пѣсли поголоски въ своѣмъ часѣ Выс. скарбъ не принявъ, а котрому теперь якось удало ся се обійти. Першою задачію въ такихъ випадкахъ єсть — переступити всѣ пороги всякихъ властей, а другою — поставити потрібный грѣшъ, пошукати дальшого купця. До того интересу треба ще й зельзницѣ, а подѣню грунтѣвъ населена повѣту, котре такожъ має причинити ся підприємцямъ своєю кровавицею до зробленя доброго интересу... Князь Казимиръ Любомирскій дѣстає концесію на переведене трасы и переводитъ єи. Вѣдъ 29-ого жовтня зъ 5-ого падолиста 1896 перепроваджує ся реамбуляція и на підставѣ тѣхъ Выс. ц. к. министерство зельзническриптомъ зъ 7-ого падолиста 1896 ч. 8148 надає князеві концесію на будову вузко-торови зельзницѣ Креховичѣ-Суходолѣ, а зараномъ признає право выласнованя.

Предприємство не въ тѣмъ бите — бо вже заздальгѣдъ входить у всякія переговори зъ интересованими — дурнѣйшихъ оно манти завдатками; другимъ кажутъ власти: „Зельзниця мусить бути до серпня!“ [повночотникамъ громады Спаса говоривъ такъ староста Навроцкій]; до третихъ высылаетъ ся Туртeltaвбѣвъ, Творжилѣвъ; на иншихъ грунтахъ будъ нѣчью будъ днемъ сыпле ся насилемъ валы, а взагалъ вѣсімъ каже ся, що всео буде полагожене, заспокоєне якъ слѣдъ. Такимъ чиномъ на просторони вѣдъ Струтина нижного ажъ до Суходолу лишило ся ледви кільканадцятьохъ интересованыхъ, що потрафляю оперти ся факторами и устоятиєсь передъ пострахами и насилемъ. Въ такой сподѣбѣ робота йшла, валы росли ажъ до Рожнѣтова, а коли при комісії реамбуляційной покривденіи люде подали до протоколѣвъ свою кривду, свои жагання, то имъ говорено „якъ вы погодили ся, то комісія нѣчо до того; удавайтесь до суду“ — хотъ сама комісія изъ стороны техничной поставила свои жагання — а опѣкунъ громадъ и делегаты рады повѣтовон п. Бавманъ нѣчого не видѣть, ба навѣть не посмѣе заплатити підприємство, де то лежать тѣ грунты въ громадѣ Спась и скѣлько ихъ єсть, що то обѣщали якійсь Туртeltaвбѣвъ и Творжила за заняте громадске пасовиско? якимъ правомъ рада громадска могла зъ войтомъ дати комусь громадске добро? и за що? — хотъ на просторони вѣдъ Лугѣвъ подѣ Спась торъ зельзничій перетинає дорогу публичну щось сѣмъ разѣвъ, иде по-прицѣ ну не дальше якъ на метръ, ба навѣть забирає ро-вы... Мимо того всего нѣякихъ замѣтѣвъ, потребъ и конечностей не уважливо, а полагожено все по жаганию підприємства. Въ тѣмъ случаю припису уставъ для зельзницѣ безсилый а §. 365 зак. цив. десь загубивъ ся...

Що насилемъ забираю грунты, показують факты. И такъ: Въ осени 1896 и на весну 1897 р. въ Лугахъ на грунтъ Макс. Прѣбнова на розкавъ заряду сыпано валъ нѣчью и насильно. Въ Спась на грунтъ Іосѣя Лянтѣра кѣлька разъ насильно валъ, а той розкидавъ. Зъ грунту належачаго до Федора Максимова прогано насилемъ его сына Николу, якийсь наставникъ Яблонскій стрѣлявъ зъ револьверу до него и до вѣтця. Федора Миѣа прогано силою зъ его грунту, бито и взагалъ малтретовано его такъ довго, доки не змуслено до угоды. Зъ Анною Шведѣ, спѣлвастительскою грунту зроблено „на пѣсокъ“ якусь угоду, коли єи брата не було дома, и забрано грунтъ. Люде мусять стеречи свое добро днемъ и нѣчью. Однимъ словомъ — уживає ся всякихъ фортелѣвъ, щоби тѣлько заняты грунты. Обѣ-

цую ся до тыждня, двохъ або трехъ зробити угоду, заплатити, а коли взято, що було треба, тогдѣ ты, хлопе, выходжу ходоки до княжон канцеляріи за своимъ, а ще й дотеперъ всего нема. Всякихъ фактѣвъ и поступованя підприємства не списавъ бы и на вѣдоловій шкѣрѣ; до того треба бы якого свѣтового корреспондентѣ, а тогдѣ зельзниця Креховичѣ-Суходолѣ мала бы гарну свою исторію... Не завадило бы, щоби якій чоловікъ покликаний вглянувъ въ тоту исторію ближе та звернувъ увагу властей и запятавъ прилюдно: чи вышмає стояти добро публичне, чи добро одиницѣ, та чи кождому прислугує подобне право? А коли такъ, то найлучше було бы той поганый знакъ: § змѣнити на: 0 — тогдѣ не було бы клопотѣвъ.

Видѣвъ я и чувъ, що при послѣдній комісії [13 и 14-ого цѣвтя] бувъ уже инший вѣдпоручникъ рады повѣтвой. Може войнъ о де-що поспѣтаетъ, бо фаній дороги видѣвъ и чувъ неоднѣ... Побачимо!

Наша Адміністрація просить Вп. Предплатниківъ — якъ найскорше надслати передплату на II-гій чвертьрѣкъ а взглядно и вырѣзнати залеглости.

НОВИНКИ.

— Зъ товариства „Прогрѣтъ“. Въ мѣсяці цѣвтя с. р. внесено черезъ канцелярію „Прогрѣтъ“ поданія до намістництва о засноване новыхъ читальнь „Прогрѣтъ“ въ отихъ 23 громадахъ: въ Залесцяхъ и Молодинчѣ повѣту бобрѣцкого; въ Наврѣ пов. борщевского; въ Язловцѣ пов. бучацкого; въ Рѣчкахъ пов. золотѣвского; въ Хотѣнѣ пов. калуского; въ Жуковцѣ пов. коломыскаго; въ Дмитрію пов. львовского; въ Круковцѣхъ пов. мостиского; въ Сѣлцѣ, Негрибцѣ, Пикulichахъ и Нижанковичахъ пов. перемыскаго; въ Бурканѣхъ и Золотникахъ пов. підгаецкого; въ Рѣчкахъ и Любичѣхъ пов. равекого; въ Турѣвцѣхъ пов. скалатского; въ Свѣтазовѣхъ пов. сокальского; въ Стрѣльбичахъ пов. старо-мѣского; въ Славску и Угерску пов. стрѣльбичского; въ Юрковцѣхъ пов. томашацкого. — Всѣхъ читальнь „Прогрѣтъ“ по концѣ цѣвтя с. р. було заснованыхъ або зголошенихъ 420.

— Дирекція товариства взаимныхъ обезпечень „Дѣльстеръ“ пригадує сѣмъ, що звычайный рѣбчій загальній зборъ того товариства вѣдбудується въ среду 12-ого мая с. р. о годинѣ 2. по полудни въ великій сали Народного Дому у Львовѣ. Участь въ зборахъ може взяти кождый членъ товариства; забирати слово, ставити интерпелляціи и голосувати мають право члени обезпеченій вартѣстѣ 3000 зр. и выбраный повномочникъ громады управленій по мысли §. 81 статута, якъ такожъ властитель листвъ удѣловыхъ фонду основного. — О годинѣ 5-ой самого дня вѣдбудується I-ий звычайный загальній зборъ товариства взаимного кредиту „Дѣльстеръ“, на котрыхъ мають право голосу тѣ члени, котры бодай на 14 дѣвъ передъ тѣми зборами заплатили цѣлый удѣлъ. — Дирекція просить особливо всѣхъ мѣсцевыхъ своихъ членѣвъ, щоби зволити явити ся въ зборахъ якъ найчисленнѣйше и найточнѣйше, а бо за причины опѣзанныхъ весняныхъ робѣтъ въ поли може будуть перешкожденіи члени зъ провинціи, отже щоби бувъ потрібный комплетъ до вѣдбуду зборѣвъ. — Д-ръ Стефанъ Федакъ. Д-ръ Я. Куличковскій.

— Послѣдне [17-е] число „Свободы“ зъ 6-ого с. м. сконфіскувала ц. к. прокураторія за вступну статью п. заг. „Не злякаемо ся!“ Редакция выговорила и розбѣла передплатникамъ другій накладъ. И се число „Свободы“ вызначує ся добротію и богатствомъ матеріалу. Кромѣ знаменитой вступной статьи знаходимо въ нѣмъ: статью „Процесъ за выборы“; дальше статью „Не спытавши броду, не лѣзь у воду!“ трактуючу о емиграціи до Канады; вѣдтакъ дописъ зъ Бережанщины и зъ Сокальщины; порадѣ В. Короля въ одной справѣ господарскѣй; переглядъ политичный; новинки; цѣны зѣбжа, худобы и т. д.

— Зъ Комарна пишуть намъ: Доносимо Вамъ, що дня 5 с. м. о годинѣ 7-ой вечеромъ судъ самбѣрскій выпустивъ всѣхъ 39 узвѣзенихъ тамъ Комарнянцѣвъ на волю. Дня 6 с. м. о 6-ой годинѣ рано прийшли бѣдаки пѣхотою до дому. Коли они неспѣшно появили ся, занавула мѣжъ родинами незвычайна радѣсть. Що склонило судъ до такъ наглого увѣзвѣня нашихъ вѣзвѣвъ, не знаємо. Тутъ не було надѣвъ на увѣзвѣне ихъ до часу карной розправы.

— Правыборы въ Стрыку зъ V-ой куріи, що вѣдбули ся дня 26 лютого с. р., дали причину до процесу карного, котрый розпочавъ ся вчера въ Самборѣ передъ звычайнымъ трибуналомъ. На лавѣ обвиняемыхъ сидѣтъ 26 ремѣвниковъ и робѣтниківъ, переважно вѣдъ зельзницѣ. Обжалованъ о злочинѣ публичного насильства и провину зѣбговиска. Зъ обжалованыхъ 8 сидѣтъ у вѣзницѣ слѣдчій. Боронять ихъ адвокатъ д-ръ Олесницкій зѣ Стрия и адв. д-ръ Сумперъ зѣ Львова. Причину до обжалованя дала — пѣсла представлѣня справы въ актѣ обжалованя — така подѣля: Бурмістръ стрѣльбичскій вѣлѣвъ въ день правыборѣвъ узвѣзнити робѣтника Іормана, котрого підозрѣвавъ, що прийшовъ голосувати за когось иншого. Ёго вѣдставлено до староства, а староста вѣлѣвъ его заперти въ громадскѣмъ арештѣ. Опѣсла прийшовъ до староства трехъ робѣтниківъ вѣдъ зельзницѣ „убѣднати ся“ о своего. На запятанѣ старосты, що се значить, они по-

правили ся, що прийшли „просити“ о увѣзвѣненѣ Іормана. Староства вѣлѣвъ имъ вынести ся. Незадоволю вернули они назадъ и оденъ зъ нихъ ставъ зновъ уперто просити о увѣзвѣненѣ Іормана. Але на приказъ старосты зновъ забрали ся. Тымчасомъ въ сѣняхъ и на подвѣрѣ зобрали ся больше людѣ. Староста вѣлѣвъ имъ забрати ся, „бо се будынокъ урядовый“. На те „хтось“ сказавъ: „Знаємо о томъ. Выпустити его, бо подѣля ся кровѣ!“ Рѣвночасно „хтось“ кинувъ камнемъ. На запятанѣ, хто то кидаетъ, зновъ „хтось“ вѣдповѣвъ, що не тѣлько камѣнь, але й стрѣпки полѣтѣтъ зъ староства, коли узвѣзеного не выпустятъ. „Мусимо его вѣдобрати, хочъ-бы силою.“ Спродажено жандармѣвъ, а тѣ заразъ добули шабѣль. Товпа вѣдступила ся, але „хтось“ крикнувъ: „Що то за ладъ? Хѣба взяти косы и рѣзати ихъ!“ Отже актѣ обжалованя выказує, що тѣ погрозы были небезпечны, а камѣнь, киненый на старосту, лише припадкомъ нѣкого не ранивъ. Иншій обжалованій были непослушны, бо оденъ сказавъ жандармови, розганяючому товпу: „Чей-же менѣ вѣльно туды ходити!“ — другой зновъ сказавъ: „Щѣ-жъ то мы псы, щоби насъ такъ розганяти?“ Иншій тежъ перемавлялъ ся зъ полиціянтами и жандармами.

— А рѣ Іосифъ Олескѣвъ оповѣщує: Аген-ты корабельный зъ Итали и зъ Бременъ розсылають до нашихъ людей літографованіи лѣсты, безъ нѣякого пѣдпису, обѣщаніи на то, щоби людѣй звѣзбати до Аргентины. Тѣ лѣсты, въ котрыхъ на чолѣ помѣщено мое имя, розумѣють нашѣ людѣ такъ, що я поручаю имъ Аргентину для переселованя. Я вже перестерѣгавъ разъ въ часописахъ передъ тѣмъ надужитѣмъ моего имени, але що й теперь же богато людѣй паде жертвою того обманства, то ще разъ публично перестерѣгаю передъ емиграціею до Аргентины. Не дайте ся люде на пѣдмову корабельнымъ агентамъ, бо загирите за-про дурно мастокъ, погубите себе и вашѣ родины. [Иншій нашъ часописъ прощу о повторѣнѣ сѣи перестороги.] — Д-ръ Іосифъ Олескѣвъ профессоръ учительской семинаріи у Львовѣ.

— Охота емиграціи до Бразиліи не выводитъ ся мѣжъ нашими сѣлянами, хочъ навѣтъ услѣва переѣзду до Бразиліи стали нинѣ зовѣсімъ не тѣ, що были перше. Якъ намъ говорено — до о. Волянського въ Острѣвичку заходить по информацию що-до подорожы сѣляне зъ рѣзныхъ повѣтѣвъ, н. пр. зъ густыньского [зъ Сидорова, зъ Кривенского], зъ бучацкого [зъ Порховы], зъ підгаецкого [зъ Увѣся]. Однако вже хочъ-бы зъ огляду на тяжкій нинѣ услѣва переѣзду до Бразиліи, емиграція туды певно не прибере такихъ розмѣрѣвъ якъ бывало.

— Ц. к. краєва рада шкѣльна на засѣданю зъ дня 4 мая ухвалила мѣжъ иншимъ: 1) затвердити выборъ п. Ів. Якубовича и о. Мар. Тополицкого на вѣдпоручникѣвъ рады повѣтвой до окружной рады шкѣльной въ Товмачѣ и выборъ Жигм. Туртeltaвбѣ, учителя израильской религіи, на представителя того вѣроисповѣданя до окружной рады шкѣльной въ Долинѣ; 2) вызначити на представителя учительства до окружной рады шкѣльной въ Камѣницѣ струмиловѣй Володисл. Гайльмана, управителя 5-клас. школы народнои въ Буську; 3) именувати учителями въ школахъ народныхъ: Вас. Порода старшимъ учителемъ 5-клас. школы народнои въ Камѣницѣ, Саву Мельника учителемъ въ Бѣлѣцѣ, Гр. Мурину управителемъ 2-клас. школы въ Словитѣ, Мар. Бѣзбораньску учительскою въ Крисовичахъ, Ст. Яроня старшимъ учителемъ 6-клас. школы мужескою въ Ярославѣ, Ядв. Шинковску управительскою и Мар. Голиньску молодшою учительскою 2-клас. школы въ Красчинѣ; 4) затвердити въ учительствѣ о. Полѣвѣкта Кѣмѣта, греко-кат. катихиза при гімназіи въ Дрогобичѣ; 5) перемѣнити вѣдъ 1-ого вересня 1897 р. школу народну одно-класову въ Вѣлшаницѣ на дво-класову, а три-класову въ Ягольницѣ на чотири-класову; 6) приймати до вѣдомости справозданя краєвыхъ инспекторѣвъ шкѣльных зъ люстрацій: гімназіи въ Золочевѣ и шкѣлъ народныхъ въ округахъ: чешанѣвскѣмъ, перемышлянскѣмъ и бобрѣцкѣмъ.

— Грѣбъ Івана Вагилевича. Просьтъ насъ запятати: Кождаго, кому-бъ знае було мѣльце, де знаходиться сѣ грѣбъ рукою писателя Івана Вагилевича. (умеръ 10-го мая 1866 р.), що спавъ вѣдъ заклады архивъ мѣста Львова, а подѣвъ конецъ житя бувъ занятый при бібліотѣцѣ им. Осеслинскихъ, просить ся подати близшій описъ мѣсця и памяткика до редакціи „Дѣла“ або Kurjer-a Lwowsko-го.

— Новѣ аптики у Львовѣ Министерство внутрѣшнихъ справъ позволило на заложене двохъ новыхъ аптикъ у Львовѣ. Одна зъ нихъ має бути отворена при площѣ Академічній, а другая напротивъ політехники при улицѣ Льва Сапѣги.

— Въ справѣ крадежи въ Станиславѣ, довершеной у адвоката д-ра Бучинского, доноситъ самъ интересованый, що злѣдѣя прихоплено вже разомъ зъ украденными цѣнными паперами, котры впрѣчѣдъ были власностію одного зъ кліентѣвъ д-ра Бучинского.

— Справу недѣльного вѣдпочинку у Львовѣ полагодило намістництво зъ деякими вѣдмѣнами въ такой способѣ: Всѣ склѣпы мають бути отвореніи вѣдъ 7-ой до 12-ой въ полудне [доси были отвореніи вѣдъ 7-ой до 10-ой рано и вѣдъ 3-ой до 6-ой полудни] а склѣпники зъ вѣктуалами вѣдъ 7-ой рано до 12-ой въ полудне и вѣдъ 7-ой до 8-ой вечеромъ. Хлѣбѣ пекти можна буде до 10-ой рано, а спровадѣти черѣзъ цѣлый день (якъ доси было). Великій змѣнѣ уляга праця фризѣрѣвъ, що доси правѣцвали цѣлый день; теперь будутъ лишь до 2-ой полудни. Молочарѣвъ будутъ и дальше отвореніи цѣлый день, а склѣпы зъ мясными продуктами вѣдъ 7-ой до 11-ой рано и вѣдъ 6-ой до 9-ой вечеромъ. Тѣ постановы мають обовязувати и въ иншихъ мѣстахъ Галичины.

— Недѣльный вѣдпочинокъ въ трафікахъ. Министерство скарбу, д-ръ Бѣлинскій, постановивъ завѣсти въ трафікахъ недѣльный вѣдпочинокъ. Имовѣрно вже въ червні с. р. наступитъ примѣнене новыхъ нормѣ. Въ недѣлю трафіки будутъ отвореніи вѣдъ год. 6-ой рано до год. 11-ой передъ полуднемъ и черѣзъ двѣ години вечеромъ. Однако здає ся, що для выгоды консументѣвъ тютюну большій мѣста будутъ подѣлены на части, а въ кождѣй части мѣста бодай одна трафіка буде навѣтъ въ недѣлю отворена черѣзъ цѣлый день.

— Справа будовы школы надѣтской у Львовѣ — якъ доносятъ зъ Вѣдѣя — полагожена вже въ министерствѣ прихильно. Въ той справѣ, якъ вѣдомо, вѣлѣхавъ до Вѣдѣя президентъ мѣста Львова д-ръ Малаховскій и тамъ при помощи деякихъ послѣдовъ осягнувъ те, що министерство згодило ся на услѣва рады мѣста Львова дѣтской будовы той школы.

— Пригода на зельзницѣ. Въ недѣлю 2-ого с. м. о годинѣ 3-ой по полудни вѣхавъ повѣдомъ зѣ Львова одинъ жидѣ. Коли выхиливъ голову зъ вагона, вѣтеръ зрвавъ ему капелюхъ зъ головы. Чи вѣдтакъ подорожний надто за капелюхомъ похиливъ ся, чи дверѣ отворили ся, досѣтъ что опинивъ ся на зельзничѣмъ шляху, а колеса вагона обтали ему праву ногу при вѣстѣцѣ. Нещастного доведено до Кракова, а тамъ стація ратунокѣ вѣдала его до шпиталю.

— Пригода на зельзницѣ. Дня 4-го с. м. въ ночи на стаціи въ Волшѣвѣхъ особовый поѣздъ ч. 313 рушивъ бувъ саме вже въ напрямѣ до Станиславова, коли нагле по кѣлькихъ пѣдѣкокахъ здержано его. Причина була така: Въ одномъ вагонѣ III-ой класѣ сидѣла недавно повѣнчана молода пара, Филипъ Гольдбергъ зъ Черновѣцъ и его жена. Гольдбергъ спавъ. Чи войнъ самъ збудивъ ся, чи збудили его крики товаришѣвъ: „Станиславѣвъ!“ — не знати, досѣтъ, що збудившись войнъ схопивъ ся, выбѣгъ зъ вагона и скочивъ такъ нещасливо, що дѣстѣвъ ся подѣ колеса, де-й погнѣвъ на мѣсці. Тѣло его було подерте на куснѣ. Жена Гольдбергѣ, не знавши, що стало ся зъ мужемъ, скочила й собѣ-жъ за нимъ, але ѣи не стало ся нѣчого, може тому, що поѣздъ вже здержувано. На одномъ пассажирѣ пригода та зрѣбала также пригноблѣны вражѣнь, що войнъ, приѣхавши до Станиславова, заразъ въ ночи померъ. Бувъ то якийсь агентъ торговельный, Айзѣкъ Штрагеръ.

— Соціальный курсы, на котрыхъ будутъ выкладати лексѣнды и профессоры обохъ галицкихъ университетѣвъ, урядуютъ стѣанькивскѣй сѣры въ Краковѣ. Має се бути — якъ пише Kurjer Lwowski — нова удка до ловленя прихильниковъ для упадаючого сторонничества стѣанькивского.

— „Страхи“. Въ сѣлѣ Звинячи справлявъ Михайло Кравчукъ хрестини и зъ той нагоды купивъ у кормѣвъ двѣ літры горѣлки и за 10 кр. булокъ. Коло церкви заступили ему дорогу три „страхи“, вѣдобрали горѣлку, а его самого добре набили. Показало ся вѣдтакъ, що „страхами“ были: паробокъ Мальований и два его товаришѣ.

— Дрѣбні вѣсти. Маршалокъ гр. Стан. Баденіи выѣздитъ до Вѣдѣя взяти участь въ нарадахъ адресовой комісії палаты панѣвъ. — Громада мѣста Рудки надала президентѣви министерѣвъ, гр. К. Баденѣму, и министрови скарбу, д-рови Бѣлинскому почетне горѣжанство. — У Львовѣ померъ урядникъ помѣщичныхъ урядѣвъ краєвого суду, Каз. Ленкавскій въ 62-омъ роцѣ житя.

Посмертій — ꙗ — оповѣстия.

О. Іоанъ Тозарниціи, парохъ въ Клещѣвѣнѣй, дек. нараѣвского, упокоивъ ся въ 52 роцѣ житя, а въ 24-омъ священства. В. а. п.!

Телеграммы „Дѣла“.

Прага 8 мая. Politik дождѣує ся, що въ р. 1898 на певно вже буде заложенный чешко-гѣмѣцкій университетъ на Моравѣ.

Петербургъ 8 мая. Зачувати, що всѣ болгарскіи офицеры, проживающіи въ Россіи, дѣстали зѣ Софіи приказъ вертати домѣвъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. В. По. ꙗ Мл. Одержали. — Вп. С. Ко. ꙗ Ск. Заплатчено до теперь на сей роцъ 8 зр. — Вп. І. Та. ꙗ Чѣ. До кѣнѣя червня ще 5 зр. — Вп. А. Яч. ꙗ Ш. Такъ. — Вп. Д. Ро. ꙗ Жо. До кѣнѣя червня ще 6 зр. — Вп. М. Ки. ꙗ Са. Такъ. — Вп. Я. Ян. ꙗ Ш. Такъ.

Надбслане.

ЛИСТЫ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улицѣ Трибунальска ч. 12 домъ власный, можна достати щоденно вже о годинѣ 8-ой рано горячій сидѣня.

Цѣнникъ.

Печѣня вѣпрѣва зъ капустою	15 кр.
Сѣкѣный легки	12 "
Флячки	12 "
Пѣжка тѣляча зъ хрѣномъ	10 "
Кѣвѣска зъ хрѣномъ	5 "
Кавѣръ	15 "
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 "

Всякій напикъ въ наѣлѣпшихъ родахъ по наѣлѣпшихъ цѣнахъ; для пѣвности, що походятъ зъ мѣстѣ реставраціи, даю вѣдбѣрающіи марки. — Наѣлѣпшій винъ по наѣлѣпшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напикѣвъ заосмотрѣна кухня.

79 15—52 Зъ высѣкимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Зміна локалю.

Найдешевій оладі товарів оптичних і механічних

ВЕНЕДИКТА
Коперницького
під "КОПЕРНИКОМ"перенесений до нового локалю
при пл. Галицької ч. 1.

По цїнах найдешевїх
в великомъ выборѣ окуларъ,
циферъ, лѣнзетъ, барометръ,
термометръ. — Напрямъ най-
економѣе и найдешевше. — Устро-
ени електричныхъ дѣлѣнь. —
Замовленя зъ провинцїи водво-
ротю. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницький
Львѣвъ площа Галицька ч. 1.ЧИСТА
алькалічна
ВОДА
КИСЛА

выробована водъ сотокъ лѣтъ яко лѣкъ на
всѣ недуги органѣвъ воддыховыхъ и тра-
вления при гостѣхъ, нежитѣ жолудка и
мѣхура. Добра особливо для дѣтей, рекон-
валесцентѣвъ и въ часѣ тяжк. (1).
Найдевшій напитокъ діететичный и покрѣпляющій.

Генрикъ Маттоні въ Giesshübl Sauerbrunn.

ФАБРИКА
КАПОЛЮХОВЪ И ЦИЛІНДРОВЪ
під фирмою

Антонъ Кафка

(передъ тымъ А. Кожеложекъ)
Львѣвъ Ринокъ 19 переходна ка-
мениця Андріюльскаго — водъ сто-
роны костела до вулицѣвъ, ул.
Театральна 12.

поручае на сезонъ весняный
и лѣтний

Капелюхи и цилиндръ власного
выробу въ наймодѣвѣйшихъ фа-
сонахъ по найдешевѣйшихъ цѣнахъ.
Капелюхи и цилиндръ зъ славной
фабрики П. К. Габіа, ц. к. на-
дворного ливеранта у Вѣднѣ, и
продае ихъ: цилиндръ по 9 ар. и
капелюхи твердыя якъ и мягкыя у
всѣхъ лѣтъ водъ 3-60 и выше.
Непромакальнѣй капелюхи мягкыя
т. зв. "Loden" зъ фабрики I. Ш-
клера въ Градцѣ. ШАПКОЛѢЖИ
атласовъ наймодѣвѣйшій по 5 б и
8. Великій выборъ шапокъ для
циклѣстовъ и до подорожжя. Най-
новѣйшій дѣлѣны илюстрованъ на
жадане даромъ и оплатю. 7-10

Знамениту штучну лімонаду
вытворюють

Маршнера шипучій лімонаднй

БОНБОНЫ

зъ оттакою маркою охороною
Фабрика ориент. цукровыхъ товарѣвъ

A. MARSNER

v Praze Kral. Vinohrady, Plzenka.

Достати можна всюду. Де ще
нема складѣвъ ея gros, высылаемо
грасю 100 пачокъ за 7 ар. за послѣ-
днюю або за попереднюю над-
сланемъ належитости. 152 3-10

НОВО ВѢДКРЫТА ДРОГЕРІЯ

улицѣ Хоружинѣ, рѣгъ улицѣ Сокола

Складъ и продажъ препаратѣвъ антикарскихъ. — Складъ
средствъ универсальныхъ краевыхъ и заграничныхъ. — Средства
лѣчѣнія. — Конякъ французскій и семігородскій. — Средства
лѣчѣнія. — Перуанскіе, мыла и другіе средства туалету. —
Средства для дезинфекціи, перевязки и хирургическія прирады
и проче. Воды мінеральныя.

Препоручае руской Публицѣ

Антонъ Котлярчукъ

маістеръ фармаціи. 146 5-10

Посередничимо въ закупнѣ

СЪЧКАРЕНЬ ССХ по 32 ар.

вальцовыхъ зъ двома колеса-
ми по 34 ар.

МЫНКОВЪ по 63 ар.

и другихъ машинъ господарскихъ.

Въ користъ нашихъ водбирателѣвъ узыскали
мы въ фабрицѣ и уступаемо купуючимъ 10 про-
центъ водъ цѣнъ повысшихъ и другихъ цѣнъ фа-
бричныхъ за другіе машины и запрашаемо до янѣ
найчисленѣйшихъ замовленѣ. 60 1-2

Вѣдшовши въ звязи зъ первостепенною фабрикою

ПОЛОТНА

чисто льняного, румбурского и ирландского —
за котрого чистоту ручимо — оферуемо посеред-
ничене въ тѣмъ артикулѣ. Пробки полотнъ и
цѣнникъ знаходитъ ся для осмотра нашихъ Пч.
Гостей въ головномъ зарядѣ и по фідіяхъ ТОВА-
РИСТВА. Замовленя приймае ся лише на цѣлѣй
штучки, мѣстѣй въ собѣ 23—0 метр. довготы.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

Водъ року 1868

БЕРГЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выробоване на кліні ахъ и многими практичными лѣкарями
узнае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожъ и въ
Нѣмечинѣ, Франціи, Россіи, на повостровѣ Балканскомъ, въ
Швейцаріи и т. д. на недуги шкурныя особливо противъ

Выкидѣвъ шкурныхъ рѣзного рода
зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣлана Бергерово мыла смоля-
ного яко гигіеничного средства до усуненія порывѣвъ, до чи-
щеня и дезинфекціи шкуръ есть равномѣрно загально признано.
Бергера мыла смоляные мѣа 40% смолы деревной
и рознѣтъ ся запаню водъ всѣхъ иншихъ родовъ
мыла смоляного въ торговлѣ. — За-для охороны
перехъ фальшования треба жадати выразно
Бергера мыла смоляного и уважати на побиѣхъ
помѣщенный знакъ охороны.

Въ унертыхъ недугахъ шкурныхъ уживае ся замѣсть
мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смоляного сѣчаного.

Яко лѣгодѣйшѣе мыло смоляное до усуненія всякой
нечистоты шкурны

на выкиды шкурны и на головѣ у дѣтей, такожъ яко незрѣ-
наис мыло до мыта и купѣльнѣ для щоденного ужатку слу-
жить, оббѣжаемо 35% глицерину и пахуче

Бергера глицеринове мыло смоляное.

Цѣна штучки кожного рода 35 ар. вразѣ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручае ся слѣдуючій
заслугуючій на увагу: Мыло бензоевое для илѣжности шкуръ;
мыло бораксовое противъ прыщѣвъ; мыло карболовое до
вылѣженя шкуръ и знакъ по водѣ и яко мыло дезинфе-
кційне; Бергера мыло до купѣльнѣ въ смороковѣхъ миньонѣхъ
и тако-же мыло телетовое, Бергера мыло для дѣтей, для
маленькихъ дѣтей (25 ар.); мыло ихтіоловое на червонѣсть
лица; мыло весениковое дуже успѣшно; мыло таниновое про-
тивъ прытѣ ногъ и выдѣланя волоса; мыло до зубѣвъ, най-
лѣпшѣе средство чищеня зубѣвъ. Що-до иншихъ родовъ мыла
Бергера звертаемо увагу на брошуру. Треба жадати мыла
Бергера, бо истинують наслѣдованя безъ успѣху.

Мѣста продажъ для Львова въ антикахъ пл.: I. Байзера,
Г. Бюменфельда, К. Миколая, З. Рукера, К. Складеніицкого,
Венерского, д-ра Зарицкого и фирмахъ А. Ербара, Гайнса,
Куляка и А. Гапапорта. Дальше въ антикахъ въ Бродѣвъ Кри-
зого, Ландберга; въ Борщѣвъ Ал. Пйотровского; въ Берез-
нахъ А. Дурета, Л. Нагліка; въ Березѣвъ Галицка, Ербена;
въ Хирѣвъ Левичко; въ Дрогобичѣ А. Книжковичко, I.
Тобіашека; въ Ярославѣ I. Ангермана, I. Рона; въ Коломи-
и Павловского, Штенца, Витославского; въ Кампнѣвъ Пше-
ского; въ Перемислѣ у всѣхъ 4 антикахъ; въ Рѣшѣвъ Кар-
пінского, Прона; въ Самборѣ I. Алексевича и Гердачкѣ на-
слѣдниковъ; въ Станиславѣ у всѣхъ трехъ антикахъ; даль-
ше въ антикахъ въ Стрию, Тернополѣ и у всѣхъ антикахъ
большихъ мѣстъ Галичины. 83 7-24

ВСТѢЯКІЙ КУПОНЫ

и
вылѣсованій цѣннѣйшѣхъ паперы

выплачуе

безъ потрученя провізіи або коштовѣ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и воддѣль
депозитовый перенесенъ до
локалю партерного въ бу-
дынку банковомъ.

874A 11-0

КАРТЫ ЗДЫ

до Північної Америки

Голандско-Американскимъ шляхомъ
(Нідерландско-Американське товариство па-
роходной плавбы.)

I. Kolowratring 9

IV. Weyringergasse 7 a

WIEN.

Щоденна експедиція зъ Вѣднѣ.

Поясненія безплатно.

6 17-3

ВЪ ТРУСКАВЦІ

лѣчать ся зъ надзвычайнымъ

Обширну брошуру о Трускавці

успѣхомъ: ревматизмъ, подагра, товетота, пѣсокъ нирковый,
астма, исхіясъ, хоробы жѣлѣночій.

Въ I-омъ и III-омъ сезонѣ о 30% танше.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватися на нашу часопись.

Выдавец и одѣлчальный редакторъ: Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фаб. Черляньской.

Зъ друкарнѣ Институту Становитѣйского, подъ зарядомъ Іоакима Греняка.

Выходит у Львові щодня (крім неділі і русяк свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вибірка найважливіших новин“ виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на переміну разом з Ділом.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Дука, І. Селлерстатте; Ф. А. Ріхтер, Nibelungengasse 4; Н. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I., Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літ. додатком

в Австрії:	за границею:
на цілий рік . . . 18 зр.	на цілий рік . . . 24 зр.
на пів року . . . 9 зр.	на пів року . . . 12 зр.

у Львові:

на цілий рік . . . 16 зр.	на пів року . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на місяць 1 зр. 85 кр.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вільні варті.

Одностороннє членство 8 зр. а в. Оголошення змисли приймають ся по ціні 10 кр. варті однієї сторінки інсератови або в місяць а в рубриці „Надобранє“ по 25 кр. а в.

Подяки і інші доносення приватні членств ся по 15 кр. варті змисли.

Німці против Гр. Баденього.

Скінчила ся триденна завзята битва в рад державній між німцями посланими а Гр. Баденієм. О результаті ви не сумніваєте ся й на хвилину ніхто, ані навіть внескодавці. Але побіда Гр. Баденього дуже несподівана, тільки 203 голосами против 163, отже більшості 40 голосів, коли подібне внесення молодого Чехов в році 1892 на обжалованні міністра Гр. Шенборна відкинуто 238 голосами против 41. Така побіда виходить на поразення, особливо коли зважити ся, що против Гр. Баденього голосували також німці, які властиві більшості посольства, с. е. тоє сторонництво, котре Гр. Бадені вважав так потрібним для своєї більшості, що без неї не хотів оставити президентом міністрів. Зменшав вагу поразення голосованні за Гр. Баденієм німцями клерикал, клябів Дінальового і Гр. Фалькенгайна. Ті могли були переважити і рішити відкинення внесення Кайала, коли-б були всі враз з іншими Німцями против неї голосували.

Бадені видко, як се вже не раз у нього було (щоб тільки згадати справу Лютера), не вмів оцінити ситуації. А на ньому повинен був тям більш звернути увагу, що він не руководив ся зовсім ані симпатіями для Чехов ані справедливості, тільки з оглядами політичними. Він занадто легковажив собі Німців-лібералів, особливо після їх поразення при виборах і розпадення давньої ліберальної лівки на три часті. Він не розважив, що ліберальні Німці мусять тепер вести отчаяну боротьбу о свою екзистенцію, та що сеї обставина, як і те, що він їх зачепив в дуже драгливості пункті, в справі німецько-чеській, змусило їх ршучість до крайності і спонукає не перебірати в средствах. Будь що будь, віддані в тепершній порі такого розпорядження о чеській мові урядові не було політичним кроком зб сторони Гр. Баденього, хоч з оглядів треба його дійство трудне положення.

Що-до мериторичної сторони справи, то слушність єсть очевидно по стороні Чехов. Они мають повне право жадати, щоб тепершні уполномоченні змисли чеського а гегемонія змисли німецького скінчили ся, щоб в їх краю, до котрого они історично мають

більше право як Німці і де они становлять абсолютну більшість населення, їх змисли на рівні був поставлений з німцями, тям більш, що они культурно не стоять нижче від Німців а за тям зрівнянню промовляють і практичні потреби, вже й не згадувати о основних законах державних. Та и не ходити тут так о загальності, як именно о урядових, котрі-то мусять підчинити ся вимогам державним. Все-ж таки здає ся нам при тм, що в одній точці можна було узглядити бажання Німців. Іменно в чисто німецьких округах, де Чехов нема й 5 процентів а не раз навіть 1 процент, можна було задовольнити ся умовним по урядові і судах достаточного числа людей знаючих чеській змисли а не конче від кожного вимагати знання того змисли. Чехам ходити тут головно о праву сторону: щоб їх край уважали за одну неподільну цілість і борони Боже не признавати якого-небудь поділу краю після народності. Але узгляднені певних відрубних властивостей єсть зовсім оправдане, при тм же довго усталених обставин годі без кончеї потреби за одним замком змисли, а Німці, з огляду на географічні обставини, й не догадали ся поділу краю на дві провінції з двома соймами, а були б відділи задовольнили легким узглядненню німецьких округів, коли тепер розрив до крайності, домагають ся установлення двох вищих судів краєвих і двох намісництва.

Що-до правної сторони, чи міністерство є управлене видавати того рода розпорядження, то ані атак Німців ані оборона Чехов не були щасливими. Певне, що управлене відношення змисли повинно би дбати ся дорогою законодавчою а не розпорядженнями, і для того рбний сторонництва в рад державній догадали ся видання закона о народності, в доповненні §. 19 основного закона державного. Але виразною постановою о тм в конституції нема, а ті самі, що утворили австрійську конституцію, Герцог і товариші, толкували сю справу инакше, и не йно толкували але практикували, та й то не раз (таж и польській змисли в галицьких урядах і судах не основує ся на законі) и без ршучого супротивлення та заперечення того права власті ексекутивної. Отже втворило ся до певної міри право звичаєве, котрого не можна цілком перечити. Німці терплять те-

пер справедливу кару за те, що колись, як се було в їх руках, не видали закона о народності.

Як довго боротьба потреває и до чого она доведе, годі тепер оцудити. Шанси Німців не єсть корисний. Передовсім розпорядження раз даного не легко взяти назад, особливо коли той, в чию користь оно видане, такий завзятий и сильний посідає як Чехи. Друга причина слабких виглядів Німців єсть їх несолідарність. У клерикал, подібно як у соціалістів, національне почуття звичайно буває взагалі слабе: они аж на другім місяці ставлять інтереси національні а на першій церковні; до того-ж німецьким клерикалам з альпейських країв далеко до Чехи, то и менше їх дотикають справи тамешних родичів. Але и прочі фракції Німців, що тепер разом голосували против Гр. Баденього, слабо держат ся купи, и пр. антисеміти и ліберали єсть собі завзятыми противниками и взаємно не довіряють своїй опозиції. Вкінці не знати також, о скільки витревалыми покажуть ся німці ліберали, чи не ослабнуть они в борбі або чи не дадуть ся якими иншими концесіями у доброті.

Що-до форми тепершньої опозиції Німців, то признаємо, що нам дикі сцени в парламенті взагалі не подобають ся, від якої б небув партії они виходили. Они понижають повагу парламенту и своїм злым примфром шкідливо впливають на загаль. Однак же сама обструкція парламентарна дає ся в багатьох случаях оправдати и доводити не раз до цілі. Она була уживана и в примфній державі конституціоналізму, в Англії, де парламент зовсім иншій права и иншу власть має як у нас, та й зб своїм поваги нічого не стратив. Остра и витривала опозиція навіть меншости може обалити правительство, опираюче ся на великій більшості, як се було перед кількома роками з міністерством Тіси в Угорщині.

Гр. Бадені має той особливий дар, що він єсть истинний антагонізм національній и соціалній своєю будучі-то енергією а по-правді брутальною умів заострити и змисли. Такий результат був его намісництва в Галичині, такий сам показує ся тепер результат его міністерства. Однак же Австрії треба зовсім инакших управителів...

Повибірчі процеси в Перемислі.

В понеділок 3-ого мая и через три слідуючі дні вела ся в окрузі суду в Перемислі повибірча розправа против Венедикта Світлицкого и его 46 товаришів з Балвич, обжалованих ц. к. прокураторією державною за злочини насильства публичного з §§. 81 и 98 зак. карн. сповнений через вимушене на комісії виборчій, щоб уважний вибір трьох виборців призвала важним, та й через те, що грозили жандармам, аби приарештованих селян випустили. Обжалованих боронили з рамени Краєвого руского комітету адвокати д-р Теофіл Кормош з Перемисля, д-р Андрій Кош з Калуса и д-р Лонгін Озаркевич з Городка.

Після акту обжалованя, як и після зб-звань деяких свідків, факт представляє ся в такий спосіб. При правиборах з V-он курії, котрі 23 лютого переводили секретаря мистського староства Коланковскій, вибрани селяне на своїх виборців 118 голосами честних господарів Стаха Томкова, Антона Рыбу, Іосифа Чапского и Іосифа Світлицкого, мимо того, що після зб-звань записаного свідка Іосифа Чапского секретаря староства, поучаючи селян, припоручав и просив їх, щоб голосували на віта [Паславского], лєничого, горальника з двірок горальня и на заступника віта або на бывшего жандарма Хвалібога. Кандидати, припоручені паном комісарем, дістали лише по 6—12 голосів. Мимо того комісар, вернувши з обіду, уважив вибір Томкова, Чапского и Світлицкого під позором, що єсть по кількох в громаді того самого имени, и зарядив [змість поновного або тєснїшого вибору межі Томковими, Чапскими и Світлицкими рбних имени] тєснїший вибір межі оставшими кандидатами ним порученими, котрі дістали ледви по кілька голосів, а лиш оден [віт] дістав 12. Тоді счинив ся межі збраними виборцями великий крик. Они почали кричати: „То циганство! то обманство! пан [комісар] пошакрував голосовані! мы не хочемо нового вибору тєснїшого, а жадает, щоб пан оголосив тих, котрих громада собі вибрала!“ Комісар наливає ся тих криків и згодив ся з волею селян, а кром того на них прошене [а він каже, що „під пресією“] дав им посвідчене, ко-

Письмо з Хорватії.

Загреб, 6 н. ст. мая.

[Выборы до хорватского сойму. — Загреб в свой будний одежи.]

„Выборы! выборы!“ Тільки не лякайтесь! — бо то не у вас, в Галичині, хоч и там мабуть недалеко до того... Однак на раз не пійшов ще ані Landsmann, австрійскій Бьмарк, ані не розбігали ще домів наших любячихсь сободоблющих. Поки-що гомонить се слово „выборы“ в Галичині ще лиш по закованих на велику колодку тюрмах та по судовых саях...

„Выборы! выборы!“ — се оклик дня тепер в Хорватії, де „хорватско-славонско-далматинська“ влада розписала передвчеранові выборы до „хорватского“ [ино] собору (сойму). Тож я й не читаю тепер нічого більше по загребских кофейнях в домашних газетах, не чую в приватных и публичных разговорах нічого иншого, як про нові выборы, котрі зачнуть ся вже 19 ого сего місяця. Рух, поїздки, оголошеня, програмы, погромы — се знамя и тутешных выборов. И тут нема солідарности між сынами одной матери, и тут може прийти до того, що батько буде пытати Івася: чи на него прийшов стрляти?...

До выборов тутешных станут симь разом супротив себе три сторонництва: одно правительственное [всюди „найсимпатичнїше“] так зване тут „народне сторонничество“ и два опозиційні. Маж стрьчками пра-

вительственных органов можна читати превеликий жал, що опозиція ще дужче не роздробила ся, ба що більше — партія „Obzor“ [антисеміти, партія Штротсмаера] удало ся на час выборов сполучити ся з одною частію так званого „сторонництва права“ [партія Старчевича, радикальна опозиція], котрого другій відлом зостав особняком як так звана „дїста странка права“. Сеса „странка“ [партія] відкинує собі право бути правдивим защитником идеї Антона Старчевича, котрого видимым наслідником став жидовскій адвокат д-р Франк. Се мабуть и головний камінь „претикновения“, що „дїста странка права“ надто зжидоватла та головно через те настав розлом в сторонництві права. Д-р Франка, жид, вже и потурбували передвчерас там на саях під окликом: „doli židovi!“ Правительству було очевидно дуже на руку розриване опозиції и вже думало, що опозиція геть уже поїде між мертвых... Та нараз настала злука двох найбільших сторонництв, щоб спільно боротись не против одиниці, а против „системы“, — именно щоб выбороти для селянства лучшу долю в жизненой боротьбі з „великашамі“. Mutatis mutandis заходить велика аналогія з послідними нашими выборами.

Собор хорватскій ршає самостійно лиш в дїлах внутрїшньої управы, судоводства и просвіт. На тї области є він законодатным органом. В других дїлах приходит усе „свыше“, з Пешту, куды хорватскій сойм высылає з-поміж себе выбраних 40 членів, платных пашально. Пештєнского брук не увидит очевидно при тепершнім положенні нїякій опозиційний

посол, а самі „маджароны“. Законовою вимогою для тих посланников до Пешту є знанє мадарскон мовы. Очевидно! таж сего вимагає мадарска... терпимість, рівноправність и сободоблющість!

Сам хорватскій сойм складає ся з членів выбраних и з вірістів. Выбраних послів є всіх 91, а то: 88 з округів, и 3 з самого Загребу [Загреб має три округи]. Выборы є мшані: в некоторых округах, сильнїших цензусов, они є безпосередні, а знов у других слабїших, посередні. Таке mixture compositum знаємо тепер и у нас, тільки в иншій виді... Варто би ще лиш нашому Бьмарку похити сюды на студії виборчих практик, щоб зорієнтувати ся, в котрих краях и повѣтах можна завести безпосередні выборы, а де знов певнїший посередній...

Сегодня порозпильовано в Загреб друкован оголошеня зб списом всіх до wyboru управленых в позбучнім порядку. Кождїй цкаво глядїть, як то его имя красно надруковано...

Само мѣсто Загреб робить внѣшню дуже добре вражѣне. Головно впадає в око велика чистота супротив нечарного — примфром — Львова, и велике число красных парків и просторых мѣских гаїв, з котрих один, Тускапас, в самім майже центрі.

Під одним взглядом Загребане в товаристві житю дуже цкавий в своїм роді народ. Тут вам усе, не йно з вышней веретны, але и з середной а по части и найнижшій — по-при хорватску бєсѣду знають дуже гарно також по німцки. И то не ли-

єдз так рівномірно и рівночасно, що годі сказати, що Загреб є славянське мѣсто. Не то нерѣдко, але навіть дуже часто буває так, що в розговорі один говорить по німцки, а другій ему відновдає по хорватски, або на відворот. Ба ще більше: один и той самъ значе щось розказувати в одній бесѣді а кінчат в другій, або и те саме повторити ще в другій. Все те тут таке нерѣдке, що чужій чоловік мусить се зараз запримѣтити в тм мѣст — ославленім з красы жївочої.

Впрочім из Загребу не мав би Ваш „вѣдєнскій корреспондент“ богато що доносити, бо Загреб не має цїх німцкго мѣста в тм значно, щоб поведичати ся публичными забавами, котрих майстрами є Німці. Коли-б тут не було театру [hrvatsko zemaljsko (краєве) kazalište], то й не знав би чужинець у вечер, що з нуджі почати. А театр справді хоршій новий будинок в роді вѣдєнського „deutsches Volkstheater“ — и добре обсаженный в опері и драматургії, котрі грає щодня на перемѣну. Тільки... свѣтити цуктами — и в тм уже знов слїдно „духа славянського“. Середна веретва мало вчає до театру, а висока ще менше. Все то мы Славяне певно не доведемо до того, як н. пр. Німці, щоб о холоді и годі выставити 6—10 годін перед касою, аби дістати білет... То раз „люде!“ А у нас всіх далеко инакше. От як-раз читаю, що и Словяни в Люблян нараджають ся, чи би не замкнути свою „оперу“ на пару лѣтъ... щоб стало лекше. Таке вже наме, такий — як каже Турок — kismet!

го, констатуємо з'ясувати, що в даній справі зовсім нема моментів з'ясування §. 83 зак. карн. Речник державний добуває той момент в тій, що в обжалованій постанові під впливом спільної мисли, але тут не було ніякого порозуміння, що вони мають піти до хати Підгайного і там будуть се і те робити. В даній справі був лише спільний мотив до діяння, а тим мотивом було тільки почуте права. Злий намір мусів би огорати всіх діячів, а де нема порозуміння наперед, що до способу діяння, там не може бути мови о спільності діяння в злом намір. З'ясування обжалованій Вас. Дебельській був лише на підв'язку Підгайного, а се не є злочин, коли він там не хотів робити ніякого насильства, та захоплював ся зовсім спокійно. Ті самі мотиви дають ся піднести на користь другого обжалованого Семка Романіцького. Вправді його обвинув. Підгайний, що він поміг першим військовим на підв'язку з'ясування, але то збіг свідка проти-ворічить його-ж власним з'ясуванням злочини в слідстві. До того ще треба з'ясування піднести збіг збігів Ів. Гавриша і Мик. Шимирського, котрі potwierдили, що Семко Романіцький захоплював ся на підв'язку Підгайного зовсім спокійно. З'ясування переведеної розправи показує, що оба обжаловані йшли до хати тільки в той цілі, щоб виконати своє право виборче, то є, щоб сповнити свій громадянський обов'язок. Злочини не до-розжати правом, бо кожний злочинець ломить право, а о домашню права з боку обжалованих не може бути байдужості. Олі в нас в краю взагалі захитано довіру до влас-тей, то до суду в нас ще довіри поміж народами і в почуті того довіри до судей-ської влади упрощаю о увільненні обох мо-них обжалованих.

Промова адвоката д-ра Льва Павенцького.

На вступі своєї оборони обжалованих Ілька Підгайного і Ник. Житинського ви-сказує бесідник, що старанно переведене слідство пригадує слова римського поета: «Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus», бо справа нинішня — се факт цільком зви-чайний тому, що обжаловані не могли допустити ся злочину злочинного ушкодження чужої власності з §. 85. зак. карн. Перед хатою Підгайного було множество людей і то сильно занепокоєних, а одиниця, знайшовши ся в такім товаристві іде несвідомо за движе-нем товпи, так що ніхто з учасників не міг вийти з таври, що стане ся з дальшого діяння. Така товпа є небезпечна особливо тоді, коли заходить провокація, як то мало мисли в нинішнім случаю. Тут наводять бесідник пригоди з голосних борб студентів буцацьких з жидами. Натомість §. 85. зак. карн. по конечности обвиняє злий намір, а той же є немислимий у товпи провокований. Також і прості чини зб'я-ків не підходять під поняття злочину зло-сливого ушкодження чужої власності. Обжа-ловані оба знайшлись мимоволі коло хати Підгайного без ніякого наміру або злоти до него. Вправді в слідстві признались до кидання камінням, але зробили се лише в той цілі, щоб скоротити ув'язнене слідче. А таке признає без другого доказу не ста-новить доказу правди. Коли-ж розправа не виказала безпосередньої вини обжалованих, то їм належить увільнити. Вкінці оборо-нець підносить, що скоро шкода має вийти над 25 зр., то не мож тої вартості шкоди брати спільно що до всіх діячів, але кожний з обжалованих відповідає за шко-ду, яку що до його особи виказано. А позаяк обжалованим не виказано, яку шкоду вони своїм діянням нанесли, проте упрощаю о увільненні обох обжалованих від закине-ного їм злочину.

Промова адвоката д-ра Мик. Дорундяка.

Оборонець заступає за обжалованих Дмитром Підгайним, сином Ілька і Гринь-ком Олинцем, виказуючи, що посуджені їх не є вродостойне, бо сам Підгайний в слідстві відступив від всякого посудження, та аж при розправі виступив з'ясуванням, що Гринько Олинець штуркував друком в в'язню. Той Олинець сам признав ся, що ки-нув камінцем пару разів «на шпаш», але се там, бо з'ясування кидано на него. Впро-чому він стояв спокійно на гостини, отже не брав ніякої участі живої. Далше під-нести треба, що по мисли §. 85. зак. карн. шкода заподіяна мусить вийти над 25 зр., отже кожний винуватий з'ясування мусить та-ку шкоду заподіяти, позаяк припис §. 141. зак. карн. о спільності діяння становить ви-няток і не дає ся в данім случаю при-м'ятти супротив виразної постанови §. 85. зак. карн. Другий обжалований Дмитро Під-гайний, син Ілька, був на забаві у На-ет Підгайнон, а, прийшовши на місце, не допустив ся нічого злого, бо він оден сві-

док не визнає против него. Він перше-го признає ся був перед жандармом, а відтак і перед судією слідчим, але зро-бив се лише для того, щоб вийти на волю, та перед трибуналом зовсім відкинув своє збігання. Отже при розправі показала ся правда, що він цільком не брав участі в закиненні їм кар'єрним чині. На всякий спосіб він оден з інших обжалованих не допустили ся злочину злочинного ушкоджен-ня чужої власності, а в найгіршому разі могли допустити ся хиба переступства з §. 468. зак. карн., позаяк кинене кількома камінцями до паркану не могло заподіяти та-кого ушкодження хати Підгайного, яке закину-є в акт обжалованій. З'ясування причин у-прашаю, щоб високий трибунал звільнив у-вільнити обох обжалованих від закине-ного їм злочину з §. 85. зак. карн.

Справи парламентарій.

Суботнішні засідання палати по-слів [завдяки попереднім переговорам] президію з'ясування перейшло вже спокійно і справу обжалованій міністрів доведено до кінця.

Посол Гросс (лібераль) промовляв остро против розпоряджень, яке першого кроку до утворення держави чеської. — Пос. Гр. Дубек в імени вірноконституційних послів більшої пословиці заявив, що хоч вони будуть голосувати против обжалованій міністрів, то однак мусить виразити жал до правительств за видане розпоряджен-ня, шкідливого з'ясування поглядів. — Пос. Менієр [н.м. поступовець] відмовив правительству права видавати того рода розпо-рядження без порозуміння з парламентом. — Слов'янець пос. Шустер чиць боронив роз-порядженіє і домагає ся справедливості для Слов'яців [н.м. крикнули: *Най Поляки зроблять то само для Русинів!*] — П. ке. Шайхер [антисеміт] промовляв против розпорядженя.

Відтак по замкненню дискусії на вве-сене п. Гізовського промовляли як генеральні бесідники: 6. мін. Фалькенгайн против обжалованій а п. Кіндерман [н.м. людовець] за обжалованій. Кіндерман ви-кликав великий гнів серед панів выска-зом, що Гр. Фалькенгайн 16 лтв лібно-хував яко міністер.

Потім серед спростовань зам'яна була промова стояловця д-ра Данеляка, котрий виступив против Нмців за те, що кривдять Поляків в Пруссію.

Вкінці приступлено до голосування над внесенням д-ра Кайзля, щоб над внесенням о обжалованій перейти до порядку денного. Внесення се ухвалено 203 голосами против 163. [Пос. д-р Ярославич голосував против сего внесення.]

Пос. Окуневський поставив внесення, щоб до комісії легітимістичної мали доступ всі послы, щоб кожний міг пересвідчитись, як в Галичині «роблять вибори» — Внесе-ня се відкинено. Чехи голосували з'ясу-ванням против.

П. В'яковський інтерпелював в спра-ві поборного трактування учителів окру-жною радою шкільною в Долині.

Слідуюче засідання нині [в понеді-лок].

Перегляд політичний.

З'ясування грецько-турецького бовища доносять: В суботу перед полуднем заня-ли Турки Волю; здобули там багато пушок, амуніції і живности. Войско, котре иде з'ясуванням одної сторони на Домоко, з'ясуванням на Ар-миру (чи Гальмиру), позаймало багато грець-ких місцевостей. Армира отверта для турець-кого войска. Греки з великим поспіхом укрьплюють Домоко. В Епір держав ще Греки дві місцевості, Імарет, Салатору.

Але тимчасом наспівває найважнійша в'єсть, що грецьке правительство просило вже письменно державу о інтервенцію, а зара-зом повідомлено їх о відкиданні Ва-соса, 25 офіцерів, двоох компаній сапе-рів і 400 жовнірів п'хоты з'ясуванням Крети; загальне відкидання всего грецького войска з'ясуванням Крети має наступити незадовго. По тій заяві грецького правительств офіцери амбасадори держав інтервенцію з'ясуванням услівем, що Греція свої інтереси дає без застережень в руки Європи. Греція жадає, щоб се услів-ся виразно в іншій формі. Далше під-нести в справі інтервенції: Амбасадори дер-жав посвідчили, що відобрали грецьку ноту з'ясуванням о інтервенцію, і офіцери свої жде інформації свого правительств.

Уважають за р'єч певну, що Порта го-това попірати заходи держав, лише не жа-дуть ся на роз'єм, щоб не дати Грекам зно-в збрати свої сили. Султан має бути прихильно настроєний і не відкине свого дозволу на автономію для Крети; так само не буде жадати високого відшкодованія воен-ного. Лише з'ясуванням огляду буде сул-тан жадати дрібного упорядкування границь так, щоб хребет г'єр на східній тесаль-ській границі під Аналісою і Незером до-став ся Туреччині.

Наша Адміністрація просить Вп. Пе-редплатників — як найскорше надсы-лати передплату на II-гій чвертьр'єк а зглядно і вир'євати залежності.

НОВИНИ.

— З'ясуванням товариства ім. Шевченка. Засідання секції історично-філософичної від-буде ся дня 12 н. ст. мая о годині 6^{1/2}, з'ясуванням порядком денним: «Війна козацько-польська 1625», реферат С. Рудницького; «Нова польська монографія по історії кольо-нізації України» реферат М. Грушевського.

— Потім засідання комісії археографічної. — До чого уживають ц. к. жандармеріи на галиційській Русі? — Такий заголовок дали ми на розпочатку повисше інтерпеляцію посла д-ра Ярославича до міністра оборони кравон графа Вельзерсгайма. Інтерпеляція се дуже обшир-на, обіймає 24 колоній друку історичного протоколу. По вступі, який ми подали ни-ні, наступають прим'єри з докладним пода-нем фактів, і то не кількох, але тричі і шістьох! — а кожний факт оброблений старанно. Отсе називає ся інтерпеляція! За-слугу в таври мають патріоти з'ясуванням борщівського [д-р М. Дорундяк і другі], що потрудили ся збрати весь багатий матеріал для ужитку посла. Того рода інтерпеляція можна би внести з'ясуванням округів вибор-чих, але до того треба би потрудити ся всю-да по округах. Може з'ясуванням часом і до того дойде у нас!

— В справі непошанованія руских свят вніс — як ми вже доносили — посол о. Данило Танякевич інтерпеляцію до міністра оборони кравон на XI. засіданні палати по-слів з'ясуванням 7 мая. Причину до інтерпеля-ції дав о. послові такий факт: Дня 26 цв'єтня с. р., отже в другій день Св'ятого Воскресення Христового після нашого обряду відвідів стаціонарного в Золочев полку п'хоты відбував там мов-би у будній день свої звичайні вправи войскові, а 27-ого цв'єтня, в третій день руского Великодня, дві ескадрони уланів переїздили по-при са-му церкву руску з'ясуванням своїм тру-бленим, і то в порі, коли в церкві пра-вила ся торжественна богослужба. Розуміє-ся, один і другий факт мусить викликати між народом найбільше огорчене і крайню обзацію. Отже зваживши, що згадані реї-менти рекрутують ся з руских пов'єтов і войсками в них є головні Русини, неспові-дники греко-кат. обряду, а через таке посту-поване не тільки відносно таври воляма мож-ність сповнити свій обов'язок релігійний, але і глибоко зобиджено їх чувства релігійні як і їх родин; далше вважав на увагу, що таке непошанованіє руских свят власт-ми войсковими то не одинокий випадок, але радше увійшло в правило, в стаду норму, — о. послов звернув ся з'ясуванням до міністра оборони кравон: чи він знає о не-шанованні войсковими властями руских свят в руских реїментах і що він гадає за-рядити, аби таке поступоване, котре є супе-речне основним законам державним і вкорочує національне і релігійне право рус-кого народу, сейчас раз на зав'єгди усу-нути? — Сю інтерпеляцію о. Танякевича підписали всі три незалежні рускі послы, стояловці, всі три послы польского сторо-ниства людового і кількох антисемітів.

— На фонд запомоговий для учителів народних при руськом товаристві педаго-гічній у Львові [оснований посліднім за-гальним збором товариства] зложили до-тепер отей великодушній Жертводавці: Клоб Русинько у Львові 10 зр.; Гро Єміненція Кардиналь Сембратович 100 зр.; Преосвяще-ний Еп. Конст. Чехович 20 зр.; Впр. крил Войтович з'ясуванням 2 зр.; Впр. крил. Подольницький з'ясуванням 3 зр. — Ра-зом 135 зр.

— «Громада» товариства Русинів у Відні [заходом Комітету, котрого головою є д-р Володимир Янович а секретарем Ардагон Хромовський] устроєє в пам'ять XXXVI-тих роковин смерті народного Кобзаря Тараса Гр. Шевченка концерт в суботу 15-ого с. м. в сали «Kaufmännischer Verein». I. Johannes-gasse Nr. 4. Початок концерту точно о 8 го-дині вечером. Вступ на концерт лише за запрошенням. Добровільні датки приймуть ся з'ясуванням. — Програма концерту: 1) Вступ-не слово д-ра В. Яновича. 2) Д. Євчинського «Дивир реве» про хор м'шаний і сольо ба-рітонове в супроводі фортеп'яна. 3) Чайков-ського Op. 35 I. Satz. [скрипка сольо з'ясу-ванням]. Кароль Брай і панна Люиза Брай. 4) Шевченка-Лисенка «На городі коло броду» сольо супротив в супроводі фортеп'яна, від-співває п-на Аделя Сельтеман, а аккомпано-вати на фортеп'яні буде п. К. Брай. 5) Шев-ченка «Думи мої» декламація панни Мал-вини Глазер. 6) а) Шевченка-Топольницького «Три шляхи», квартет, мужеский хор; б) Лисенка «Ой и не гаразд Запорожці», три,

мужеский хор. 7) А. Рубінштейна «Русская итрепак», фортеп'яно-сольо, відиграє панн І. Дюровецка. 8) О. Нижанковського «Мені єж страшно», сольо бас Александр Носа-левич, аккомпановати-ме на фортеп'яні п. К. Брай. 9) Д. Євчинського «Народний п'єсн», м'шаний хор а сарелла. [Хором на концерт управити буде о. Володимир Садовський.] — Концерт заповідає ся світло. Приготовані до него тревали два місяці. Комітет надіє-ся, що заходи его увічять ся блесковим у-спіхом — іменно, що на се велике народне свято поспішать громадо, без винятку, ц'єла руска колонія у Відні з'ясуванням рускими послами. Наша Редакція жєлає від себе заходам Ко-мітету як найкрасшого усп'єху!

— Ново-выбранный управителі советъ Ста-вроп'єйского Института уконтитуував ся в середі мин. тиждня, вибравши з'ясуванням себе настоятелями: церкви пп. Герасимовича і Глинського, бурсу Пешкевича і д-ра Лагоду, касу, музею і бібліотеку Сивуляка, домів Кулачовського і д-ра Лагоду, друкарні і лі-тографію д-ра Лагоду і д-ра Савицького, кни-гарні д-ра Вол. Шараневича і Волинського, референтами в справах правничих Голин-ського, Левицького, Герасимовича, Кулачовско-го, д-ра Ілевича і д-ра Вол. Шараневича, прокуратором Кулачовського, секретарем Клемертовича. [Вибір настоятелів книж-них тамазинів наступить на одній з'ясу-ванням з'ясуванням.] Д-р Добрянський, ако синдик Інститута, належить все до управ-ляючого совета.

— Дяківська школа в Станиславові. Мину-шого року побудувала станиславівська Капіту-ла дом призначений на дяківську школу. До-си — як пише «Дяківський Глас» — в трех учеників-бурсаків, котрі кром науки дя-ківства побирають також науку столарства в кравей школі промысловій. На прошене Капітулы дозволила Дирекція Народной Тор-говлі у Львові побирати кільком ученикам, дяківським кандидатам, безплатно науку ку-печества в філії Народной Торговлі в Стани-славові. 6 надія, що кожний деканат поки-що буде удержувати одного ученика в тій школі [бо Капітула ще не має фондів], а ті ученики стануть розсадниками доброго і крас-ного сп'єху по деканатах.

— Русини — підприємцем в Берліні. В столиці Нмечини отворив наш зем-ляк п. Михайло Ганаковський [сын м'шани-на рогатинського] в мало минавшого року заведе для електротехніки при головній у-лиці Friedrichstrasse 131. Як доведеться, поводити ся нашому землякові добре і він т'єшити ся довірем широким кругом пу-блики. Бажаємо сердечного усп'єху і на будуче, поздоровляючи щиро-русским «щастя Боже!»

— Шенерієнець пос. Вольф за обиду на четвергові засіданні парламенту вивав на подиню чеських послів: Горжіцу, Гер-ольда, Енліа і Скалю. До подинки станув лиш Горжіца і програв; прочі воліли по-лагодити справу без подинки.

— Огні. По-при більший огонь в Клеко-тові під Бродами, де згоріло 4-ого с. м. 17 загород селянських а шкода вносіть 15,000 зр., приходить ся нам занотувати ще більший пожар в Гещаві пов'єту теребо-вельського, де при в'єтрі згоріло близько 80 загород а по-над 200 будинків. Шкоду числять на 70,000 зр. а більша часть загород не була безпечена.

— Міністер судівництва видав 5 с. м. розпоряджене о системізованні нових 1311 посад судейських в судах I і II инстан-ції. [Позвише і персонал канцелярійний буде побільшений о 1493 урядників.] Обсада розп'єсє 1 падолиста 1897 [але в округах львівських і краківських не перед 1-им липня 1898]. На округ львівський припадає 68 радників пов'єтових, і 58 начальників пов'єтових, а з'ясуванням теперішніх начальників часть дбєтє VIII класу ранги. В новій окружній суд в Стрию буде утворене місце прокуратора.

— Погроми жидів починають останніми часами повторятися по-раз частіше в полудневій Росії. Після погрому в Шполі побито зноу жидів дня 28 цв'єтня с. р. в м'єстечку Кантакузові коло Вознесенська, в губерній херсонській. Погром мав силу еле-ментарної катастрофи. Всі крами розбито в пух. Священник з'ясуванням в руках бла-гав товпу, щоб отямилась, але не помогло. В загальній погромі майже чудом остала ненарушена божиця, котрої селяне не хотіли доторкнутись лише з'ясуванням якогось забо-ну. В Вознесенську населенє починає та-кож рухатись против жидів, котрі завчасу в'єкають з'ясуванням.

— Поб'єди з'ясуванням з Львова до Зимно-води і Брухович почнуть ходити дня 9 с. м. До Зимно-води йти буде що-дня поїзд о 3 год. 40 мин. пополуно. До Брухович буде йти що-дня поїзд львівський о 3 год. 27 мин., а вертати-ме до Львова до 30-ого червня о 8 год. 15 мин. вечером, а від 1-ого липня о 8 год. 49 мин. вечером. — Кром того кождої неділі і в [дат.] свята йти буде з Львова другій окремий поїзд о 2 год. 31 мин. пополуно.

— Арбій в'єсти. Дня 25 н. ст. мая відбу-де ся в Желдці коло Жовки в'єчєна панни Наталі Тимкевичівнон, доньки м'ш-сєвого пароха, з'ясуванням Володимиром Дани-ловичем.

Помертий — ☞ — опов'єсти.

О. Кинтилян Р'єпчик, парох в. Си-невдовку вижив деє скількох, відзначе-ний кралопаєскими ексепиторіями, ушко-нав ся в 56 роц'є житя, а в 34-ом'є свя-ченства. В. е. п.

Григорій Шостакевич, управитель школи в Добротворі, пов. кам'єнецького, упоконв-ся дня 5 н. ст. мая на патистий тиф. В. е. п.

Виходить у Львові щодня (крімъ недѣль і руськихъ святъ) о 6-тій годині по полудні. Літературний додатокъ „Вісникъ“ найважливішихъ новістей“ виходить во второкъ, і во второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплата і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — въ Ярославі Л. Крижановскій; — у Відні: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; въ Франкфурті і Гамбурзі: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії: за границею: на цілий рікъ . . 18 зр. на цілий рікъ . . 24 зр. на півъ року . . 9 зр. на півъ року . . 12 зр. у Львові: на цілий рікъ . . 16 зр. на півъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр. Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламціямъ неопечатаній водній воді порта. Подорожне число коштує 8 кр. а в. Оголошенія змѣшані приймають ся по ціні 10 кр. водъ одної стрѣлки інсератовою або експрессомъ водъ рубриці „Надобляне“ по 25 зр. а. в. Недѣли і ниші домосени приватній числять ся по 16 кр. водъ стишка.

Переглядъ політичний.

Въ суперечъ докладнымъ вчерашнымъ вѣстямъ, що Греція вже звернула ся до державъ зъ просьбою о інтервенцію, доносять сегодня зъ Риму, що урядовихъ кроківъ досі Греція ще не зробила въ тѣмъ напрямѣ, лише зажадала, щоби їй дано спроможність забрати зъ Крети часть войска. При тѣмъ подтверджує ся вѣсть, що мѣжъ державами все триває обмѣна гадокъ, що-до ихъ участі въ інтервенції.

Зъ Атенъ зновъ доносять, що після та-машної погоди вже уложена нота грецького правительства, въ котрій оно жадає водъ державъ інтервенції. Міністри Раліс і Скулудіс вчора довго конферували зъ нѣмцями послѣмъ.

Після вѣстей зъ Царгороду турецке правительство мало вже уложити такі условія мира: три міліони турецкихъ фунтівъ воєнного відшкодованія; управлїненє грецько-турецкої границі; уневажненє договорівъ, уложенихъ на користь грецькихъ підданихъ въ Туреччині; выдача панцирнихъ кораблівъ; управлїненє справъ кретенської таке, щоби об'єднана Креть автономія була обкрєнена на користь Туреччини. Хоч можна надѣятися, що зъ тихъ жаданъ Туреччина въ дечомъ попустить, то таки рѣчь певна, що въ головнихъ точкахъ буде при нихъ твердо стояти навіть і при інтервенції державъ.

Тимчасомъ акція воєнна ще не застоповлена. Въ Домоку стоить грецьке войско готове до бою (і мабуть до утѣхъ). Полковникъ Смоленскій такожъ жаде атаку турецького. Водъ Турки заняли і обсадили; Едемъ папа об'єднать мешканцямъ безпеченство житя і майна, але зъ условіємъ, що грецька флота відплине зъ підъ Воля на віддаленє пушотного вистрѣлу. Для того грецькій адміралъ згодив ся зъ тымъ жаданємъ і відпливъ зъ заливу. Але теперъ доносять Köln. Ztg. зъ Воля, що грецьке адміральске судно ладить ся бомбардувати мѣсто.

До чого уживають ц. к. жандармерію на галицькій Русі?

Інтерпеляція д-ра Ярославича і товаришівъ до 6го Експ. п. міністра кравової оборони г-р. Вельвергеймба.

(Далше.)

Те, що повѣщено сказано, стверджують отей подѣй:

1. Титко Малицькій, виборецъ зъ Вільхвѣця, судового повѣсту мельничного, за-для далекого віддалення прийшовъ вже день передъ виборами до Борщова і шовъ собі зъ дру-гимъ виборцемъ Михайломъ Баланакомъ і вѣйтомъ вільховецькимъ, Василемъ Костинчукомъ, цѣлкомъ спокійно улицею по-при староство. Було се около 6 години по полудні.

Наразъ всѣхъ трьохъ окружила вище згадана ватага, Мих. Волюцькій зъ Борщова ударивъ Малицького зъ заду палицею по голові, ажъ сему шанка спала; а коли Малицькій схиливъ ся за шанкою, ударивъ его жидъ Н. Каць, економъ зъ Тарнавки, знову палицею по спинѣ а другій разъ п'ясткомъ въ лице. На те надійшли два жандарми. Они цѣлкомъ зъ близька мусѣли видѣти те, що зайшло, але они прирештували напастованого Малицького і відвели до касарн. Коли переслухуваний Малицькій жалувавъ ся, що не тільки не за-взявъ оборони водъ ц. к. жандармівъ, але ще его і прирештовано невинно, пустивъ его ко-мандантъ ц. к. постерунку жандармерію на волю. Се можуть ствердити Титко Малицькій і его оба названі товаришѣ.

2. Того самого дня по полудні шовъ хлопъ, Никола Ковбель Антоновъ зъ Борщова, цѣлкомъ спокійно зъ мѣста скалецкимъ го-стинцемъ до дому. По дорозѣ стрѣвъ его вѣзъ, на котромъ сидѣло 5 борщівськихъ мѣщанъ, переважно молодихъ парубківъ, і оденъ жан-дармъ въ повнѣмъ приборѣ. Коли побачили надходячого Ковбеля, здержали конѣ, збѣсочи-ли, виваши жандарма, зъ воза, окружили

Ковбеля і стали его оправдати палицями, бючи его по голові і по спинѣ. Ник. Ковбель завер-нувшись і хотѣвъ назадъ до мѣста вѣткати. Але въ тій хвилі заступила ему дорогу ва-тага драбівъ, що надійшли зъ мѣста, таке, що Ковбель зъ тяжкою бѣдою вѣстивъ утѣчи до найближшого дому Івана Томича, надзира-теля телеграфу. Ц. к. жандармъ спокійно при-дивлявъ ся тій напасти і насильству і, дивна рѣчь, не видѣвъ потреби вдатися въ справу.

3. Та сама ватага напастниківъ тежъ въ день передъ виборами зъ палицями і колами въ рукахъ окружила на ринку руського ска-лецкого мѣщанина Василя Борового, напа-стувала его і водгрожувалась та була бы его зъ певністю обидла, коли бы не було за бо-гато свѣдківъ, котрі бавили ще въ мѣстѣ по-торгъ і поприбѣгали на крикъ.

Отже не можна було надивуватися, що колькохъ ц. к. жандармівъ цѣлкомъ зъ близъ-ка привидѣло ся тій напасти, а коли цѣлкомъ природно люде звертали на нихъ очі, ждучи ихъ інтервенції, они відвернулися та смѣ-яли ся.

Се можуть посвѣдчити крѣмъ Василя Бо-рового такожъ нічний свѣдкі Федько Свя-тий зъ Козачини і Василь Дроздовскій зъ Борщова.

4. Тонъ-жъ дини, коли стало змеркати, та сама ватага въ притомності 5 ц. к. жан-дармівъ тяжко побила виборця Івана Анто-нѣйчука і вѣзника Дмитра Козака зъ Грошо-вон. Зъ села Грошовон до Борщова є якихъ п'ять миль, для того п'ять тамошнихъ вибор-цівъ явило ся въ Борщевѣ вже день передъ виборами. Зъ мѣжъ нихъ виборецъ Іванъ Антонѣйчукъ і парубокъ Дмитро Козакъ по-шли до шинку Браксмаера нап'ити ся по-скляницъ чаю. Тамъ заразъ приступивъ до Івана Антонѣйчука якийсь незнаний жидъ і дававъ ему 80 зр., коли вѣнъ голосъ вибор-цівъ зъ Грошовон приєднає кандидатуви поль-ского центрального комітету. Але Антонѣй-чукъ не хотѣвъ вдавати ся въ той гендель; ему стало якось боляко, і вѣнъ закликавъ свого товариша, щоби вертаги на нѣчлѣгъ. Але те, що вѣнъ відказавъ ся продати голо-су, вийшло ему на зле. Ледво Антонѣйчукъ і Козакъ, вертаючи на нѣчлѣгъ, звернули зъ ринку въ бѣчну улицю, що веде до гр.-кат. поповства, опала ихъ згадана ватага і тяжко побила. Оба дѣстали палицями по голові і по спинѣ (якъ кажуть, по 30—40 ударівъ), такъ що Антонѣйчукъ зъ окровавленою голо-вою упавъ на землю заморочений і ажъ по хвилі добувъ силъ і поволѣкъ ся далше; Козакъ удадо ся утѣчи ажъ до ворѣтъ по-повства, але тамъ опустили его силы, і вѣнъ покотивъ ся на землю. Обоихъ побитихъ най-шовъ въ найсумнѣйшомъ станѣ наймитъ гр.-кат. приходника Іларко Москва передъ воро-тами поповства, помѣгъ имъ поперевазувати раны і на ихъ просьбу переночувавъ ихъ въ стайні, бо они заявили, що збѣстраху о своє-здоровлє і житє анъ кроку не можуть зва-жити ся по-за поповство.

Тымъ побоямъ і тому насильству спо-кійно привидѣло ся цѣлкомъ зъ близька п'ять жандармівъ, котрі стояли при входѣ въ бѣч-ну улицю і видѣли Антонѣйчука і Козака та, якъ можна мѣркувати зъ вишнихъ випадківъ, свѣдомъ ходили за розбійничою ватагою і мовъ бы давали їй охорону, щоби безъ пере-шкоды і безъ страху передъ опоромъ могла виконувати свои насильства.

Се можуть посвѣдчити самі побиті, якъ і свѣдкі Франко Орловскій Павловъ і Ан-тошко Орловскій Стефанівъ, оба зъ Борщова.

5. Того-жъ дня змеркомъ впала та сама ватага на огорожене об'єсте радного гро-мадекого і виборця Мих. Зелинського, стала виправляти по об'єсту крики і ломати пати-ки зъ шони. Драбъ хотѣвъ очевидно виваби-ти Мих. Зелинського або іншихъ руськихъ ви-борцівъ, котрі після ихъ здогаду мали бути на нѣчлѣгу у Зелинського, та спровадити на нихъ арештованє; до того вже і побороно потрібній приготування, бо передъ домомъ Зе-линського (вѣнъ мешкає въ бѣчній улиці о-сторонь ринку) усталилось рѣвночасно коль-кохъ жандармівъ. На частѣ Зелинського не було дома, а такожъ і виборцівъ не було у

него жаднихъ на нѣчлѣгу. Лише дочка Зе-линського, Марія Зелинська, дошла тогдѣ въ стайні корову, а почувши на об'єсту гаморъ, вийшла збѣстайнѣ, наробила крику, а драбъ поутѣкала. Она бачила такожъ патрулю жан-дармівъ, котрихъ ждало передъ домомъ пя-тьохъ або шістьохъ; коли ватага вынесла ся, забрали ся такожъ і жандармы, не кажучи нѣчого драбамъ.

(Далше буде.)

Справи парламентарій.

Вчешніе [въ понедѣлокъ] засѣданє па-латы послѣвъ перейшло спокійно, бо всѣмъ шло о то, щоби скоро поладити справу но-вого торговельного трактату зъ Болгарією, ко-трий повиненъ увійти въ житє вже сими дня-ми. Трактатъ сей, по дискусіи, палата ухва-лила.

Збѣ справъ, якъ були на сѣмъ засѣданю, наведемо що-замѣтнѣйше: Міністеръ скаргу д-ръ Вѣлиньскій вѣнѣ предложено зъ причи-ны побльшенія силъ въ судѣвництвѣ. — Пос. Муръ поставивъ внесенє въ справѣ становихъ стоваришенъ рѣшничихъ. — Пос. Белоглазекъ [антисемітъ] вѣнѣ, щоби недѣльний відпочи-нокъ въ фабрикахъ тютюну тривавъ водъ 2-ои пополуни въ недѣлю до 6-ои рано въ поне-дѣлокъ. — Пос. Погачникъ [Словѣнецъ] дома-гає ся полекшѣ въ войсковій службѣ для си-нѣвъ селянськихъ. — Пос. кс. Фішеръ поста-вивъ внесенє о виданє закона, щоби знести оплати за доручуванє судовихъ писемъ въ справахъ цивільнихъ. — Пос. Меруновичъ по-ставивъ внесенє зъ домаганємъ ревізії закона о товариствахъ заробковихъ і спѣлкахъ го-сподарськихъ. — Пос. Вол. Гневошъ интерпе-лювавъ въ справѣ примусового обезпеченія водъ огню, а пос. Габерманъ въ справѣ тубер-кулозы у худобѣ. — Послы Паттай [антисе-мітъ] і Грегорицъ [Словѣнецъ] поставили ин-терпеляцію въ справѣ вѣдомихъ погромівъ жидівъ „барабамъ“ въ Ходоровѣ. Въ интер-пеляції сказано, що въ интерпеляції, яку сво-го часу вѣнѣ бувъ въ тій справѣ пос. Євге-ній Абрагамовичъ, рѣчь була представлена фальшиво. Ходоровскій жиды страшно вызы-скували робѣтниківъ і се дало причину до ро-зрухівъ. Вирѣшмъ навіть погромъ спровоку-вали самі жиды. Отже интерпелянты запиту-ють правительство, чи оно постарася въ до-розѣ законодавчій запобѣгти вызискови ро-бѣтниківъ і чи хоче выслати до Ходорова безсторонню комісію для докладного розслѣ-дження факту?

На засѣданю палаты послѣвъ въ суботу вибрано кілька комісій.

До комісії веріфікаційной [для веріфікації виборцівъ], зложеной зъ 36 чле-нівъ, увійшли зъ Русинівъ: Окуневскій і Валянтинъ; зъ Поляківъ: Дулемба, Гізовскій, Гурекій, Меруновичъ, Півинскій, Быкъ і Да-шинскій. — При нагодѣ вибору до сен ко-місії пос. Окуневскій [якъ мы вже вчора згадали] поставивъ таке внесенє: Зъ огляду на те, що въ интересѣ всѣхъ народівъ Австрії єсть довѣдати ся, що дѣляса при выборахъ до рады державной въ Галичинѣ а після выводовъ посла д-ра Грегорица такожъ въ другихъ краяхъ, внескодавцѣ вносять, щоби розправы комісії веріфікаційной оголосити явными. — Внесенє се упало. Поляки а зъ ними і молоді-Чехи голосували противъ вне-сеня. Полякамъ було се внесенє не на руку, але що молоді-Чехи голосували противъ яв-ности засѣданъ комісії веріфікаційной, се може свѣдчити хіба лишъ о тѣмъ, що молоді-Чехи за уступки правительства для себе го-тові підписати правительство і Поляківъ беззвгядно, хочъ-бы ї тамъ, де очевидячки постануть противъ засады свободолобности і справедливости. Не дивниця, що підчасъ сего свого голосованя молоді-Чехи почули збѣ-стороню оппозиції пронічний смѣхъ, кини зъ ихъ „свободолюбности“ та оклики: „фе!“

До комісії петиційной, зложеной зъ 24 членівъ, не увійшовъ анъ о-нонъ зъ

Русинъ. Зъ Поляківъ увійшли: кс. Фішеръ Ольпинскій, Поточекъ і кс. Свежи.

До комісії податкової, зложеной зъ 36 членівъ, увійшовъ зъ Русинівъ Охримовичъ, а зъ Поляківъ: Войтѣхъ Дѣдушицькій, Вол. Гневошъ, Левинскій, Валевскій, кс. Пас-торъ і Ройковскій.

До комісії правничої, зложеной зъ 24 членівъ, увійшовъ Русинъ Виницькій, а зъ Поляківъ: Мадейскій, Півинскій, Євгеній Абрагамовичъ і Быкъ.

До комісії для нетыкальности по-сольскої, зложеной зъ 24 членівъ, не у-війшовъ анъ одинъ Русинъ а зъ Поляківъ увійшли: Дулемба, Гізовскій, Валевскій і Євг. Абрагамовичъ.

Вчешніе [въ понедѣлокъ] уконституували ся вибрані комісії. Комісія легітимі-аційна вибрала пресесомъ Фухса [клерикала], его заступниками Шікера і Сляму, а секре-тарями Гізовского і Пражака; — петиційна пресесомъ Бавмартнера [клерикала]; — травничя пресесомъ Мадейского; — подат-кова пресесомъ Діпавлього [клерикала], а его заступникомъ Менера [нѣм. поступовця], о-днакожъ Менеръ мавъ просьбу не прийнявъ вибору, заявляючи, що по причинѣ розпора-дженъ языковихъ не думає трудитися для признаня податківъ тому правительству...

Польске „коло“ на своѣмъ засѣданю зъ 9-ого с. м. радило надъ кількома справа-ми, котрі заслугоють на занотованє.

Пос. Вол. Гневошъ вѣнѣ, щоби „коло“ запротестувало въ палатѣ противъ внесеня руськихъ независимихъ послѣвъ жадаючого придѣлення повѣрочнихъ процесівъ на галиц-кій Руси судамъ не-галицькимъ. Бєтъ се, мо-вивъ п. Гневошъ, обидою нашихъ судівъ. — Однакъ „коло“ не прихилило ся до сего вне-сеня. Розумѣє ся, въ комунікатѣ „кола“ не знаходимо дискусіи въ сѣй справѣ — а шкода!

Пос. Гізовскій, представивши некористный для галицькихъ мѣсць купѣлевыхъ розкладѣ вѣзды на зѣльзници Трансверсальной, предло-живъ, щоби въ тій справѣ „коло“ выслало депутацію до міністра зѣльзницъ. При дискусіи надъ тымъ пос. Соколовскій додавъ ще предложити просьбу міністрови, щоби за его интервенцією Північна зѣльзница завела до-гѣднѣйше нѣжъ теперъ сполученє Кракова зъ Варшавою. — „Коло“ згодило ся на сѣ пред-ложеня і поки-що вибрало комітетъ, котрий має уложити проєктъ бажаної змѣны розкла-ду вѣзды.

Пос. Богдановичъ предложивъ, щоби „ко-ло“ поургувало отворенє V-ои класъ гімна-зіальной въ Бучачі.

Презесъ „кола“ Яворскій здавъ справу зъ переговорівъ зъ міністромъ обороны крає-вой въ дѣлѣ Геннера, ад'юнкта суду повіто-вого въ Перемышлі, котрого гоноровый судъ войсковый позбавивъ гѣдности офіцера резер-вы за те, що вѣнъ яко судья въ одній справѣ цивільній выдавъ вирокъ некористный для войсковости і тымъ стягнувъ на себе гнѣвъ генерала Гальчогого. — Якъ вынали перегово-ры Яворского зъ міністромъ, въ справозданю нема згадки.

Рухъ въ руськихъ товариствахъ.

Выдѣлъ Наукового товариства имени Шевченка на засѣданю зъ дня 5 мая с. р. поладивъ мѣжъ иншимъ отей справы:

1. Голова згадавъ про смерть члена то-варства бл. п. д-ра Корнила Чайковского і вѣзавъ присутныхъ до водданя ему че-сти встанємъ зъ мѣсця.

2. Принято до товариства 4 новыхъ чле-нівъ [мѣжъ тымъ 3 зъ України].

3. Принято до вѣдомости освѣданє комі-тету въ дѣлі збираня складѣ на науковий фондъ для товариства.

4. Выбрано ко-місію для оцѣненя повѣ-стокъ, що на-дослано на конкурс редакції „Зорі“.

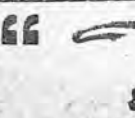
5. Принято до вѣдомости, що чешка Ака-демія наукъ въ Празѣ прислала товариству вѣс свои выдана почавши водъ 1890 р

Достоинный
пань!

Пробуйте тільки разъ випрасувати „Ба-жанта“ крохмалемъ брилянтовимъ до на-жання, а переконаєтесь, що вѣнъ о много-практичнійшій і лучшій водъ иншого. Отже жадайте тільки:

„БАЖАНТА“

крохмаль
брилянтовый

вѣднаний великимъ медалемъ сѣб-нымъ въ роцѣ 1894.

Набути можна у всѣхъ торго-вляхъ кориннихъ.

106 13—50

Виходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-той годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вибліотека найважнѣйшихъ повѣстей“ виходить во второкъ, а во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣднѣ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и напечатанность за инсераты платятъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австрію: за границею:
на цілий рокъ . . . 18 ар. на цілий рокъ . . . 24 ар.
на півъ року . . . 9 ар. на півъ року . . . 12 ар.
у Львовѣ:
на цілий рокъ . . . 16 ар. на півъ року . . . 8 ар.
на чверть року . . . 4 ар. на місяць 1 ар. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламація неопечатаній вольній водъ порта.
Поодинокє чило коштує 8 ар. а. в.
Оголошеня зымають ся по цѣнѣ 10 кр. водъ одной стрѣчки инсератовою або за мѣсто а. в. рублицѣ „Надоблєне“ по 25 ар. а. в.
Подати и индѣ домосея приватный чилить ся по 15 кр. водъ стрѣчки.

Письма зъ Вѣднѣ.

Дня 10. н. ст. мая 1897.

[Зъ парламенту: Обжалованє графа Баденюго и товаришѣвъ; становище рускихъ послѣвъ въ тѣхъ справѣ; програма парламентарной работы. — Концертъ въ Шевченковѣ роковинѣ.

Повный три засѣданя заняли три внесеня, якъ выйшли зъ нѣмецкой стороны въ справѣ поставленя пѣтьохъ министровъ въ станѣ обжалованя за языковѣ розпорядженя для Чехи и Моравы. Читатель нагадають собі наше первѣстєе становище. Мы не сумнѣвали ся, що цѣла рѣчь не являеться результатомъ сѣрѣзной и систематичной оппозиціи зъ одной стороны, а безвзглядной борбы зъ другой стороны; она болѣе обчислена на эффектъ „pro toto exteño“, на заспокоєня широкихъ интересованныхъ кругѣвъ. Нема сумнѣвъ, що слибы либералами и націоналами нѣмецкими розходило ся о поборенє та знищенє кабинету графа Казимира, они были бы знайшли и выбрали такую дорогу, котра безъ сумнѣвъ была бы довела до цѣли. И такъ выстачала сама обструкция парламентарной, котра — инценована зъ выразною цѣлю — была бы мусѣла и безъ актовъ обжалованя довести або до кризы парламентарной — до розвязаня парламенту, або до кризы кабинетной — до уступленя министерства. Коли собі поставимо питання: чи мѣгъ и чи смѣвъ парламентъ въ те перѣшній хвилѣ, позабываючи на „позитивную работу“, розпочинати парламентарную обструкцію? — то водповѣдно безусловно, що справдѣ было се можливе безъ стратъ для організму державного, безъ шкоды для „позитивной работы“. Несповна двадцать правительственныхъ предложень лежить на столѣ парламенту, а зъ тѣхъ двадцать предложень хѣба лише провѣтъ закона о установленю становыхъ рѣльничихъ спѣлководъ мѣгъ бы мати претенсію до назвы „позитивной работы для народа“. Ще може и чековый законъ можна-бы сюды зачислити, хочъ хлопы рускѣ певно не будутъ чеками орудувати. Але прочіе предложєня?! Се-жъ чистый интересъ кабинету або якогось упривѣлейованого стану! Чи домы польскій въ Вашингтонѣ и Петербургѣ будутъ поставленъ теперь або ажъ за десять рокѣвъ, — чи военна флота дѣстане для своихъ цѣлей одинъ миліонъ злр., — чи акціонеры галицкихъ желѣзницъ, не дай Боже, не стратять на опѣзненю удержавненя драгнѣвыхъ шляхѣвъ [прим. Львовѣ-Велѣць], — чи якісь тамъ одинъ дѣмъ въ Празѣ буде проданый, — чи профессоры гѣрничихъ академій дѣстануть побывшенє пенсіи, — чи вѣднѣи домы на грунтахъ вѣднѣекой Franz-Josefs-Kaserne будутъ свободны водъ домово-чиншового податку, — се самъ „народъ“ анѣ не свербитъ анѣ не болить... А противно, зыскавъ бы вѣднѣи зъ хвилею уступленя кабинету, — спеціально на рѣдъ рускій оживъ бы, сли-бы на мѣсци те перѣшного премієра-годака засѣвъ який-небудь инакшій чоловікъ, въ которого жилахъ не плыве шляхотска кровь. Дялятого незрозумѣла се рѣчь: якъ може же який рускій дневникъ, якъ отъ прим. „Русланъ“ напѣкати надѣ стратю часу для „позитивной“ работы для народа! Въ 91 числѣ того органа зъ 6-ого мая є навѣтъ статья затитулована гарною фразою „Нарідъ хоче хлѣба!“ Она пересѣвана зъ тутешного рептілного, а по половину офіціального дневника Reichswehr, а носить заголовокъ того „Zwischenruf-y“, який зробивъ антисемітъ посолъ Грегоріѣвъ зъ нагоды одного поминеного голосованя... Се та сама тактика, я-кон хопились антисеміты, чтобы закрыты свое „техтель-мехтель“ зъ графомъ Казимиромъ а пустити тумана своимъ выборцамъ. Я про се вже згадувавъ. Если панамъ зъ парламентарной болѣшности такъ дуже ходитъ о „позитивную работу“ для народа, то чому-жъ они сего не зробили въ давнѣйшихъ сѣсяхъ парламенту, коли такъ же выгѣдно свѣдѣли самѣ межѣ собою, въ своимъ товариствѣ? До дуже важныхъ правъ парламенту належить не лише дѣяльність законодатна, але и наглядъ надъ езекутивною, контролѣ дѣлъ и розпоряджень правительства.

Прийшовъ часъ, коли въ австрійскомъ парламентѣ зовѣмъ справедливо доказано, що правительство не мало права выдавати розпоряджень языковыхъ. Графъ Бадені, забравши першій слово, оправдувавъ ся тымъ, що вѣднѣи не першій выдѣе такъ розпорядженя, отже не першій нарушивъ конституцію. Аргументація Arbeiter Zeitung супротивъ сен промовы є справедлива: „Графъ Бадені має зовѣмъ рачію. Ще не було въ Австріи министра, который бы не нарушивъ конституціи, и нема такого закону, которого бы вже не нарушили. Въ тѣхъ старо-австрійской традиціи, въ тѣхъ перѣхъ австрійской адміністраціи, берутъ участь въ дуже великой гармоніи министры всѣякой народности и партій политичныхъ, либеральны и клерикальны, чешскі, польскі и нѣмецкі министры. Они нарушали законъ несчислимъ разы и нарушили мабуть всѣ законы. Кобы такъ графъ Бадені схотѣвъ разъ оповѣсти: якъ часто и якъ законы нарушивъ вѣднѣи за часъ своихъ урядничой карієры? О милый Боже! се была бы такъ якъ комплетна збѣрка австрійскихъ законѣвъ“. Подѣляемо сей поглядъ органу соціалъ-демократѣвъ. Въ сѣмъ случаю не выйшовъ початокъ языковыхъ розпоряджень министерскихъ изъ тѣхъ благородныхъ инстинктѣвъ „справедливости“, якій формально вмовляе въ графа Баденюго рептілная праса, починаючи водъ тутешной Reichswehr а кончаючи на „Русланѣ“. Мы певны того, що графъ Бадені зробивъ чистый купецкій интересъ тымъ актомъ „справедливости“. Ему треба було есконтувати вексель выставленый молодод-Чехамъ и вѣднѣи часть векселевой сумы заплативъ. Сли-бы сей вексель бувъ графъ Казимиръ выставивъ середъ иншихъ политичныхъ обставинъ Нѣмцямъ на шкоду Чехѣвъ, бувъ бы такожъ мавъ по своєи сторонѣ „коло“, клерикалѣвъ и всѣхъ тѣхъ полудневыхъ Славанъ зъ Русинами, де одинъ хѣба Господь Богъ зможе вызнати ся въ ихъ политичныхъ принципнахъ чи поглядахъ. И зновъ величала бы рептілная праса „справедливость“, зновъ поклавъ бы „Русланъ“ нашихъ правительственныхіковъ на педесталъ героѣвъ...

Намъ треба бути того погляду, що языковѣ права народности належить управлиннѣи законоомъ, и то основнымъ закономъ державнымъ при подѣлѣ державы на територіи національны. Мы Русины страшно збогачили ся такими министерскими розпорядженями! першій-лѣвшій почтовый експедиентъ нѣмого собі зъ нихъ не робитъ и треба каждый рускій реценіє чи корреспонденку особно высваровати. Анѣ слова, Чехи зробили на розпорядженяхъ [очевидно якъ довго министры зновъ не касують] знаменитый интересъ. Тамъ є замкнена нѣмецкая область, въ 38 судовыхъ повѣтахъ населене чисто нѣмецке. Передъ кѣлькома роками я мавъ нагоду звѣдувати тѣ околнѣи и чимале було мое здивованє, коли я въ Чехиіи черезъ протягъ цѣлыхъ тыжиднѣвъ не подыбавъ Чехѣвъ, скрѣзь Нѣмцѣвъ. Статистика выказує тамъ декуды лишь 1% населения чешской народности. Если тамъ у всѣхъ урядахъ установлено повну рѣвноправность чешской мовы, и урядничіи мусѣтъ выказати ся знаньемъ чешской мовы въ словѣ и писемѣ, то о скѣлько болѣе наказує „справедливость“, чтобы въ захѣднѣи Галичинѣ, на Маурахахъ, скрѣзь урядували по руски, бо тамъ живѣе пропорціонально значне число людей руской народности, и се число самъ графъ Казимиръ, взглядно его помѣчники разъ-у-разъ збѣльшають переносенемъ „ze względów służbowych“. Шкода, дуже велика шкода, що такон „справедливости“ не домагавсь анѣ „Русланъ“ анѣ компанія нашихъ правительственныхіковъ. Не дочекавшись такои „справедливости“ абъ стороны графа Казимира, тымъ менше зѣ стороны шляхтичѣвъ, анѣ такожъ иніціативы зѣ стороны правительственныхіковъ, остаточно будутъ мусѣли рускѣ оппозиційны послы выстунити зъ такимъ внесенемъ. Вашъ корреспондентъ уже теперь затырає руки, бо тутъ стане по сторонѣ руской „справедливости“ справы не тѣлько цѣла оппозиція, але и зъ правнѣи, коли не молодод-Чехи, то певно христіаньско-славянскій клубъ [35 голосѣвъ!], де посолъ Барвѣнскій здобувъ собі сильную позицію и значѣнє. Та що-жъ, коли политика не знає

сентиментѣвъ! Побюємо ся, що замѣтъ те перѣшной „справедливости“ прийдє инша амуніція, — якъ-тамъ небудь „высшій державный интересъ“, ажъ надто часто идентичный зъ интересами шляхотско-польского кола, не позволять на такую „справедливость“. Якъ не одно, то друге, а рачія все буде по сторонѣ графа Казимира, бо-жъ тѣ панове мають мандаты зъ его ласки...

Сли бы хто хотѣвъ дѣждати ся водъ те перѣшной болѣшности парламентарной „всякихъ соціальныхъ и экономическихъ реформъ“ [слова „Руслана“], то стане ся се певно не добровѣльно, бо при доброй воли она мала доси доволѣ часу на соціалный реформы. Вѣднѣи болѣшности треба вымусити тѣ реформы, здобути собі силою, и на те власне є оппозиція въ австрійскомъ парламентѣ. Таа оппозиція доказує чудесъ! Колісь послы зъ болѣшности сидѣли собі супокійно дома и лишь инкасували дѣти не зголошующись анѣ хорыми анѣ перешкожденными. Нинѣ вже не такъ! Страха ради наказало правительство, чтобы всѣ тѣ сидѣли, бо болѣшность теперь чисельно дуже незначна. Сердце радує ся, коли бачимо заповненій всѣхъ шѣсть фотельѣвъ нашихъ правительственныхіковъ. Нинѣ потрудивъ ся навѣтъ посолъ Мандичевскій, прибувши зъ тепленькой надвѣрнянской „резиденціи“ на нинѣшне засѣданє. Цѣкавымъ зоромъ поводитъ навкруги, а скептичнымъ о стѣлѣ, о скѣлько важнымъ каменемъ лежить ему на сердци бракъ „позитивной работы“ и „соціалный та экономичный реформы“...

Рускѣ независимѣ послы мали передъ голосованемъ надѣ актами обжалованя свою наваду. Шо-до оппозиціи австрійской супротивъ графа Баденюго — о скѣлько я поинформованый — не было сумнѣвъ. Тутъ треба пригадати, що голосованє надѣ сими трема внесенями не водѣло ся просто надѣ ними, але надѣ дальше идущимъ внесенемъ д-ра Кайзля, чтобы надѣ внесенными перейти до порядку дневного. Отже голосованє мало характеръ заявы симпатій чи може певного довѣрѣя для самого графа Казимира и его товаришѣвъ. Болѣшность хотѣла показати, що она водѣдає графови Баденюму свои голоса и навѣтъ не хоче допустити до того голосованя, де обжалованє паде, сли не заявить ся за нимъ двѣ третины голосѣвъ, отже де графови треба было мати принятѣльнѣи лишь троха болѣше по-надѣ третину палаты, значить 142 пословѣвъ. Зваживши при тѣмъ теперѣшнєе становище Чехѣвъ супротивъ Русинѣвъ, теперѣшнєе ихъ братанє зъ ворожими намъ польскими шляхтичами, зрозумѣмо: чому посолъ д-ръ Яросевичъ не забавивъ ся въ нѣякій сентименты „славянскон взаимности“, котру молодод-Чехи выкористовують для себе, але станувъ на становищи безвзглядной оппозиціи противъ кабинету. Сю оппозицію заявляи всѣ три независимѣ рускѣ послы на другѣмъ засѣданю въ знанѣи заявъ словами: „...Се правительство будемо поборовати всякими средствами, якій посла реуляміну маємо до розпорядности.“ За-для сѣихъ мотивѣвъ якъ и зъ погляду на суть рѣчи — посолъ д-ръ Яросевичъ голосувавъ противъ переходу до порядку дневного надѣ актами обжалованя. Послы о. Танячкє и д-ръ Окуневскій не голосували зовѣмъ, заявляючи сымъ конечность реванжу молодод-Чехамъ за водѣступленє одного мѣсца въ комисіи легитимационной.

Мы подали були вѣсть, що парламентъ буде радити до конца мая, опѣла зѣстанесть у Вѣднѣи лишь перманентна комисія для законѣвъ угоды зъ Угорщиною. Оногда появило ся въ пѣвъ-офіціальный Reichswehr, запереченъ тотон поголоски. Сей дневникъ заявляє, що парламентъ буде радити дальше ажъ до пѣзанога лѣта. Супротивъ того нинѣшный Шепсовый Wiener Abendblatt завѣряє зъ всякою певностію, що справа стоить власне такъ, якъ мы се вже давнѣйше подали. Законы угодовы мають вже небавомъ увѣйти до парламенту.

Шевченковскій концертъ тутешного руского товариства „Громада“, заповѣдженный перѣвѣстно на 1-ого мая, водѣбудєсь ажъ сеи су-

боты 15 н. ст. мая въ „Festsaal des Kaufmännischen Vereines, 1. Bezirk, Johannesgasse 4.“ Нашѣ первѣстныи информации были автентичны. Коли пошла поголоска сумнѣвъ: чи заповѣдженный концертъ водѣбудє ся дѣйстно 1-ого мая, мы звернули ся были просто до головныхъ аранжерѣвъ концерту и, окрѣмъ благородного обурєня на людей розѣвѣающихъ такій сумнѣвы, дѣстали мы поновнєе выразнєе заповѣненє, що концертъ водѣбудєсь такы въ заповѣдженный день. Про водѣкликанє не повѣдомлено насѣ. [На будучєе выпрашаємо собі таке по лупованє, де чисто „рутенскє“ недбалѣсть аранжерѣвъ може збудити сумнѣвъ въ достовѣрность нашихъ информаций.] Читатель „Дѣла“ знають уже програму концерту. [Мусило тутъ зробити комитетови докѣръ за недаблѣю корректу запросинѣ, черезъ що мѣсцями зогиджена краса нашон мовы.] Вѣступъ на концертъ, якъ вѣдомо, бесплатный. Сподѣваємо ся, що вѣднѣека руска колонія ставитъ ся на Шевченковѣмъ святѣ якъ одинъ мужъ! (й. п.)

До чого уживають ц. к. жандармеріи на галицкой Руси?!

Интервѣляція д-ра Яросевича и товаришѣвъ до Гзо Експ. п. міністра кравовои обороны г-р. Вельзерсгаймба.

(Дальше.)

6. Та сама ватага того-жъ дня кѣлька разѣвъ напастувала Іосифа Шиманьского, радного и поважаного мѣщанина борщевского; окруживши его на публичной дорожѣ зъ палицами въ рукахъ, грозили ему, що будутъ бити. Першимъ разомъ выбавивъ Шиманьского зъ бѣды одинъ изъ его друзей, а другимъ сифъ Духъ, зъ котрымъ Шиманьскій живѣе дружно. Вѣднѣи добувъ Шиманьского зъ тиснявы, выпровадивъ его до сѣней одного суѣднѣного дому и сказавъ: „Утѣкайте водѣднѣи, бо я волѣвъ бы; менѣ самому дѣстали бы ся буки, приготовленны на васъ.“

Наполоханный побѣгъ Шиманьскій домѣвъ; але пригадавши собі, що має ще важне дѣло, пошѣвъ по якѣмсь часѣе же разѣ до мѣста. Уйшовши кусень дороги до мѣста (его хата стоить на самѣмъ кѣнци мѣста), спостерѣвъ, що та сама ватага бѣжить противъ него и женє за кѣлькома хлопцами зъ Турильча, а они зъ шапками въ рукахъ, наляканы, втѣкають що силы передъ него. Коли тѣ драбы побачили Шиманьского, дали тамтѣмъ спокѣи; а коли Шиманьскій упоминавъ, чого нападують спокѣиныхъ людей, водѣказавъ ему Іосифъ Духъ: „Сегодня вѣсѣмъ Русинамъ треба порозвалювати головы.“ Отсе для прикладу, що то въ малѣмъ мѣстечку дѣяло ся подѣ бокомъ 50 ц. к. жандармѣвъ!

Але зъ Шиманьскимъ же не конецъ. Коли настала нѣчь, та сама ватага три разы нападала на его домъ, кидала камѣнемъ на дахъ, до дверей и на стѣны; а обйшовши домъ, зазірало кѣлькохъ драбѣвъ до вѣкна, бо по дозрѣвали, что Шиманьскій ночеу у себе выборѣвъ. Ихъ хотѣла ватага выбавити и навѣсти на нихъ арештованє. А коли Шиманьскій выглянувъ черезъ вѣкно, то побачивъ кѣлькохъ ц. к. жандармѣвъ на дорожѣ передъ домомъ; они найспокойнѣйше въ свѣтъ придивлялись ся тому, що тотъ ватага выправляла, та ждали.

Се можуть посвѣдчити крѣмъ Іосифа Шиманьского его жѣнка Анна, Сидоръ Зелинскій и Франко Тхоржевскій зъ Борщєва.

7. Незвычайно характеристичною треба назвати отсе пригуду:

Трохъ выборѣвъ зъ Вѣльхѣвца, мельничкого судового повѣту, за-для далекого дороги пришилши же въ день передъ выборами, дня 15 марта с. р., до Борщєва и станули у своего знакомого, Антошка Ковбля, руского мѣщанина въ Борщєвѣ. Але одного зъ тѣхъ рускихъ выборѣвъ же въ мѣстѣ, поки пошли на нѣчлѣвъ, обнали згаданый драбы и смертельно обили, якъ се може ствердити свѣдокъ Мих. Набакъ. Тымъ перестрашенъ утекли згаданый выборѣвъ чимъ борѣжѣи на нѣчлѣвъ до Антошка Ковбля та ажъ тутъ чули ся безпечныи. Але они дуже помылили ся, бо по

якимсь часъ ввійшовъ до Антошка Ковбеля оденъ ц. к. жандармъ зъ полиціянтомъ до комнати, а звертаючись до господаря, до Ковбеля, каже до него цѣлкомъ поважно, якъ вонъ смѣя „чужихъ людей“ ночувати у себе, та загрозиць Ковбелю, що заплатитъ за се 5 зр. кары.

Ковбель або не лепко знавъ австрійскі закони і може не знавъ, що кождому вольно переночувати у себе гостей, або після галичкихъ звичаївъ мѣркувавъ собі, що тутъ въ часъ виборѣвъ все є можливе, взявъ грѣзбу цѣлкомъ за правду и ставъ виправдувати ся передъ ц. к. жандармомъ, якъ лише мѣгъ. Але оденъ зъ гостей бувъ собі смѣлий хлопъ и більше ознакомлений зъ законами та відказавъ ц. к. жандармови: „Чого-жъ вы хочете, паноньку, виганяти насъ въ ночи зъ безпечного нѣчлѣгу? Чи хочете може, щоби насъ тамъ драбы поубивали? Въ такѣмъ разѣ лѣпше насъ тутъ убийте заразъ самі, то бодай згинемо въ хатѣ а не на дорожѣ. Але мушу вамъ сказати, що вы не маєте права виганяти насъ вѣдсе, бо мы гостѣ господаря, зъ того самого повѣсту, а не які злодѣѣ.“

На тую смѣлу відповѣдь ц. к. жандармъ трохи змякъ; але щоби ратувати свою повагу, каже: „Та такъ! Вамъ вольно; але я маю такий приказъ „зъ горы“, то мушу слухати. Вы не можете тутъ остати ся и мусите пойти зо мною на иншій нѣчлѣгъ; а щоби вы не бояли ся, то я васъ тамъ заведу.“

Выборцѣ видять, що нема ради дальше противити ся ц. к. жандармови, прощають ся зъ своимъ господаремъ и идуть за жандармомъ. Сей веде ихъ до бурмістра Антона Хойны, де бувъ прилашований нѣчлѣгъ для сторонниківъ кандидата польского центрального комітету. Тамъ жандармъ лишивъ тыхъ трехъ выборцѣвъ и сказавъ имъ: „Тутъ маєте ночувати!“ И тутъ мусѣли тѣ три выборцѣ противъ своєї волѣ лишити ся на нѣчъ въ цѣлкомъ чужѣмъ товариствѣ и зносити вѣдъ своихъ противниківъ вѣллякій доскуляня.

О тѣмъ урядовѣмъ поведѣню ц. к. жандарма годѣ сказати, якъ бы его назвати; але оно характеристичне зъ того огляду, до чого то въ Галичинѣ уживають ц. к. жандармерію!

Сю пригоду можуть посвѣдчити пѣдъ присягою свѣдкі Антошко Ковбель и Мих. Чубакъ, оба зъ Борщева. Чубакъ навѣтъ знає имя того ц. к. жандарма; вѣнъ теперъ стоить въ Мельницѣ.

8. Та сама ватага того-жъ вечера напала такожъ на дѣмъ руского дяка Іосифа Шарковского зъ Борщева, у котрого находить ся такожъ читальня.

Думуючи, що тамъ сховали ся рускій выборцѣ, хотѣли тѣ драбы силою дѣстати ся до дому и пробували клинами пѣдвжати дверѣ; але домѣвники Сидоръ Руданъ, Мих. Лоточинскій и Ник. Лоточинскій пѣдпирали дверѣ зъ середини вѣсми силами.

Заразъ за тою ватагою прибігають два ц. к. жандармы зъ двома полиціянтами. Командантъ постерунку Гаттасевичъ вѣзавъ „въ имени права“, щоби вѣдчинено дверѣ; а коли се стало ся, перетрусивъ дѣмъ, не сказавши дякови, чого властиво глядає въ хатѣ, хочъ до того пѣсля приписѣвъ, якъ має жандармерія, бувъ обовязаний. Але вѣнъ очевидно глядавъ за выборцями. Шарковского й доси не повѣдомлено о причинѣ ревизіи.

Се можуть посвѣдчити Іосифъ Шарковский, его жѣнка Іосифа, а вѣдтакъ ще свѣдкі Сидоръ Руданъ, Мих. Лоточинскій и Ник. Лоточинскій, вѣс зъ Борщева.

9. Той самої ночи прийшли ц. к. жандармы на обѣствѣ гр.-кат. поѣвства, стукали до дверей поѣвства и кѣньской стайнѣ, имовѣрно припускаючи, що тамъ є выборцѣ, и голосно выкикували назвиско приходника зъ Турилѣча, Іосифа Балька, котрый бувъ выборцемъ, якъ и иншихъ ще гр. кат. священникѣвъ, котрѣ, будучи выборцями зъ подальшихъ громадъ, ще въ день передъ выборами приѣхали и заѣхали до свого дѣкана и приходника борщѣвского о. Мих. Гулы.

Але було вже пѣзно въ ночи и майже вѣс въ дому спали, для того й нѣхто не вѣдзавъ ся жандармамъ. Коли на другій день гр.-кат. приходникъ Мих. Гула жалувавъ ся въ ц. к. старостѣ на таке нарушене домашнього спокою, що й не знає, якъ его назвати, и то изъ стороны ц. к. жандармеріи: то сказавъ ему, що то може не були жандармы. Коли-жъ бо парубокъ приходника, Іларко Москва, бачивъ зъ кѣньской стайнѣ крѣзъ вѣдно при ясній мѣсячній ночи цѣлкомъ докладно, що се були жандармы: они ввійшли на обѣствѣ, голосно пытали ся за священниками, кричали и кольбали кѣлька разѣвъ сильно били въ дверѣ стайнѣ.

Се може зѣзнати пѣдъ присягою парубокъ Іларко Москва.

10. Та сама ватага тежъ той самої ночи впала на обѣствѣ руского мѣщанина Федька Кѣльчицкого зъ Борщева, розбила колодку

при стодолѣ и забрала зъ замкненої стодолы ячменю въ вартости 10 зр. а. в., зъ кѣньской стайнѣ двѣ дерки кѣньскі въ вартости 5 зр. а. в. зъ курника смѣвъ курокъ въ вартости 4 зр. а. в. Зѣ стайнѣ выгнали драбы корову, декотрѣ вѣдали на нѣй, а потому выгнали єи на поле. Крѣмъ того зѣрвали и поломали напастники Кѣльчицкому чотирѣ сѣжнѣ штахетѣвъ зъ огорожѣ обѣствѣ.

На крики зъ сусѣдного дому выбѣгъ Гринько Кѣльчицкій зъ своимъ братомъ Антошкою пѣдвжати ся, що таке дѣє ся; тогдѣ обкинули ихъ драбы камѣнемъ, влучили и скалѣчили Гринька, такъ що оба мусѣли чимъ боржѣй утѣкати. Але таки удало ся ему, якъ и иншимъ домѣвникамъ Федька Кѣльчицкого пѣзнати кѣльцохъ зъ тыхъ драбѣвъ, и вже внесено до ц. к. прокураторіи державной противъ цѣлѣ той ватаги донесене за публичне насильство.

Але дивне диво, що рѣвночасно, якъ тота ватага виправляла таке на обѣствѣ Кѣльчицкого, на дворѣ на дорожѣ, може о 30 крокѣвъ, стояли два ц. к. жандармы и звернесѣ лицемъ до хаты Кѣльчицкого, спокійно всемо придивлячи ся; а Гринько и Антошко Кѣльчицкій можуть присягнути на те, що видѣли, якъ оденъ зъ тыхъ ц. к. жандармѣвъ показувавъ пальцемъ и при тѣмъ голосно сказавъ до когосъ зъ той ватаги: „А дивнѣ: тамъ хтосъ ховає ся за стодолу!“ (Вѣнъ мавъ тогдѣ Антошка Кѣльчицкого на прикметѣ).

Се можуть ствердити свѣдкі Гринько Голубецъ Прокопѣвъ, Петро Кѣльчицкій, Марія Кѣльчицка, Гринько и Антошко Кѣльчицкій, — вѣс зъ Борщева.

11. Та сама ватага змеркомъ впала на обѣствѣ Василя Дроздовского, бувшого бурмістра и одного зъ найзнатѣйшихъ рускихъ мѣщанъ, розбила и зѣрвала у него ворота. Се може ствердити Іванъ Дроздовскій, синъ Василя; вѣнъ вийшовъ на крикъ зъ хаты и розѣгнавъ драбѣвъ.

Але о тѣмъ нѣчого не знали тѣ 50 пѣтролюющихъ жандармѣвъ, хочъ дѣмъ Дроздовского стоить при самѣй головної улицѣ, (Дальше буде.)

Переглядъ політичний.

Зъ Вѣднѣ доносять, що Нѣмцѣ народовѣцѣ постановили въ радѣ державній вытревѣвати въ найострѣйшій опозиціи, поки не будуть вѣдчинені лѣзковѣ розпорядженія, а вѣс разѣ потреби будуть перешкаджати працямъ парламентарнымъ, особливо ухваленю рекрута, податкѣвъ и угоды зъ Угорщиною.

Въ Будапѣштѣ розѣйшлася поголоска, що Банѣ пѣсдавъ ся до дімієи, бо не має надѣѣ, щоби угорскій соймъ згодивъ ся на пѣдвисѣнене угорской квоты. Міністеріальна криза скѣнчить ся имовѣрно ажъ на другій тыждень. Доношено такожъ, мовъ бы то гр. Бадені радивъ продовжити дотеперѣшну угоду австрійско-угорску на дальшихъ 10 лѣтъ, але тѣй вѣсти заперечує міністеріальный Fremdenblatt.

Про гостину сѣрбского короля въ Цетиніи пишуть: Оба князѣ якъ и ихъ міністры обговорювали основно справу станѣвиска Сѣрбѣвъ въ Македоніи и згодили ся на те, що оба правительства, коли державы на ново займуть ся справою реформъ въ Туреччинѣ, мають спѣльно заходити ся такъ у державѣ якъ и Порту, щоби узыскати достаточнѣй запоруки для культурного и національного розвитку сѣрбского населѣня въ турецкѣй державѣ. Ажъ до той хвилѣ оба правительства будуть спокійно ждати и держати ся дотеперѣшной політики, щоби державамъ улѣкшити ихъ заходы коло удержаня мира.

Князь Францъ Іосифъ Батенбергскій, заручений зъ чорногорскою княжною Анною, бавить у Вѣднѣ въ переѣздѣ до Цетиніи, де его вѣнчане зъ княжною вѣдбуде ся дня 18 с. м. пѣсля православного и евангелицкого обряду. Пѣсля вѣнчаня поѣде молода пара до Италіи, а въ осени до Петербурга и Москвы.

Зъ Атенъ доносять: Вчера російскій посолъ въ имени заступникѣвъ державъ вручивъ грецкому міністрови справъ заграничныхъ ноту зъ заявленіемъ, що державы готовѣ вѣддати Греціи свои услуги, щоби довести до мира и до полагожденя теперѣшныхъ спорѣвъ мѣжъ Грецією а Туреччиною, скоро Греція вѣдкличе свои войска зъ Креты, згодитъ ся безъ застереженя на автономію Креты и прийме рады державъ. Грецке правительство заразъ вѣдповѣло, що войско зъ Креты вѣдкличе, приставъ на автономію острова и здає свои интересы на опѣку державъ. Уже сегодня мають два грецкі кораблѣ пѣдъ Платанією забрати 400 жовнѣрѣвъ зъ Креты. Правительство повѣдомило армію о интервенціи державъ.

Процѣсъ березовицкій.

Промова адв. д-ра Андрѣя Чайковского.

Д-ръ Чайковскій, оборонецъ Івана Кобильника, Стефана Бялого, Василя Дѣбла, Микола Затварницкого и Івана Ящевского, промовивъ:

Вис. трибунале! Въ виду такого всесторонного и вычерпующаго обговорѣня предмету разсправы моими товарищами, менѣ яко вѣні-розпункови той лавы оборонцѣвъ, не богато вже полишає ся сказати. Гадаю однакъ, що не вѣдѣ рѣчи буде, єли я справу зреаасую и може де-чимъ доповню.

Отже згѣдно зъ поглядами Ви. пана прокуратора выхѣдною точкою той справы єсть kwestія: чи вѣдбували ся въ ночи 28-ого лютого у Пѣдгайного Пилипа правыборы, чи нѣ? — Ви. прокураторъ выхѣдитъ зъ того погляду, що коли тогдѣ тамъ нѣякихъ правыборѣвъ не було, то розголошуванє вѣсти будѣто-бы выборы тамъ вѣдбували ся, становить переступленє зъ §. 308. зак. карн., а тѣ, що прийшли на пѣдвѣре Пѣдгайного, де не було нѣякихъ правыборѣвъ, сповнили злочинѣ публичного насильства зъ §. 83. зак. карн., бо они не мали права тамъ приходити. Зъ того слѣдує а contrario, що єли тамъ вѣдбували ся дѣйствио правыборы, то розсѣванє вѣсти про нихъ не може пѣдходити пѣдъ приписѣ §. 308. а тѣ, що тамъ прийшли въ цѣли виконаня своего горожаньского права, мали право до того, отже не могли сповнити злочину зъ §. 83. з. к.

Мы оборонцѣ стоимо на тѣмъ поглядѣ, що тамъ вѣдбували ся правыборы, а цѣо найменше мали вѣдбути ся, лишь не удали ся. Що у Пилипа Пѣдгайного вѣдбували ся той ночи якѣсь цѣкавій містеріи, на те достатчили намъ розсправа ажъ надто богато матеріялу.

Той динны пѣзною ночью розсылає Пилипъ Пѣдгайный своихъ герольдѣвъ до благонадеждѣйшихъ людей, мѣжъ иншими до начальника громады Дмитра Стешина, и запрашає ихъ на нараду, на голоса, на выборы. На мое пытанє поставленє до вѣйти, чи вѣнъ бувъ бы пѣйшовъ до Пѣдгайного на „забавку“, бо-жъ вѣнъ зъ нимъ не конче добре жие, то вѣнъ вѣдповѣвъ менѣ выразно: що иншого забавка, а цѣо иншого порада. Крѣмъ того зѣбрало ся тамъ богато иншихъ людей, а вѣс такий, котрѣ належали до противной священиковѣ партіи. — а мѣжъ ними знайшовъ ся такожъ секретарѣ старѣства Хлендовскій. Пытаю ся: Бєли тамъ у Пѣдгайного не було нѣчого бѣльше, лишь нарада одномышленникѣвъ, то длячого такъ Пѣдгайный якъ и Хлендовскій такъ того уперто вѣдвѣкують ся и кажутъ, що то була звичайна мясопустна забавка? Надто Хлендовскій не хоче нѣбразъ сказати: чого и до кого вѣнъ тамъ приѣхавъ?

Я читавъ колѣсь французскій романъ, де якогосъ дуже порядного господина засуджують за просту крадѣжъ для того лише, що вѣнъ не хоче выказати своего alibi. Дотѣрва пѣзнѣйше показало ся, що той господинъ мавъ той самої ночи rendez-vous зъ якоюсѣ дамою, котрой не хотѣвъ компромѣтувати. Я не могу припустити, щоби и въ данѣмъ случаю п. Хлендовскому щосъ таке тра-чѣло ся, але не длятого, щоби вѣнъ бувъ „незодольный“, лише попросту длятого, що то дѣяло ся въ хлопскѣй хатѣ, де було рѣвночасно 23 людей мужчинъ, а п. Хлендовскій цѣлый часъ зъ комнаты не выхѣдывъ. Отже тою особою, до котрой Хлендовскій мавъ приватный интересъ, бувъ мужчина. Але чому-жъ того не сказати? Вѣдтакъ зновъ п. Хлендовскій вѣдповѣє ся, що не чувъ анѣ гармідѣру въ сѣль анѣ дзвона, — а прѣдѣнь потвердили то свѣдкі акту обжалованя, що Хлендовскій дотѣрва тогдѣ и длятого вѣдѣхавъ, що давъ ся чути гамѣръ та дзвѣнъ и другі заохочували его до утѣчѣ.

Що Хлендовскій не приѣхавъ до Пѣдгайного безъ интересу урядового, на те вказує хочъ-бы той фактъ, що передъ самымъ вѣдѣздомъ вынѣвъ зъ кишѣнѣ оповѣщенє про розписаніи на день 3 марта правыборы и вѣддавъ его вѣитови. О скѣлько менѣ вѣдомо, то до розвоженя такихъ звичайныхъ оповѣщенѣ не уживає ся ажъ урядникѣвъ! До той функціи є звичайный возный або почты, тымъ бѣльше, що — якъ тутъ уже замѣтивъ д-ръ Добрянскій — урядники політичнѣ въ часъ выборовъ мають стѣлько дѣла, и то важного, що ажъ въ парламентѣ похваляли ихъ ревнѣсть.

Коли отже тѣи, котрымъ на тѣмъ залежить, такъ старанно укрывають причину и цѣль сходянѣ у Пѣдгайного, то правда ажъ просить ся на верхъ: панъ Хлендовскій пѣвхавъ до Пѣдгайного перевести правыборы, єли удасть ся, а нѣ, то лишити оповѣщенє про правыборы и вѣдѣде. Коли-бъ удало ся, бувъ бы списавъ ся дѣтничный протоколъ и конецъ.

Тымчасомъ не удало ся, а вѣс засланяють єи звичайною гостиною мясопустною. Менѣ приходить въ тѣй хвилѣ на гадку одна дуже поучаюча байка про того вѣвка, що хотѣвъ ско-чѣти до огороду межѣ телѣта, а коли баба на-робила крику и сполошила его, то вѣнъ ска-завъ: „черезъ бабинѣ телѣта не можна менѣ до огорода пѣдвѣйти ся...“ П. Хлендовскій на ставленіи пытаня: чого вѣнъ такъ довго сидѣвъ у Пѣдгайного, сказавъ, що ему тов товариство подобало ся. А вѣнъ мѣгъ смѣло сказати такъ: „то черезъ хлопскѣ выборы не можна менѣ до Пѣдгайного пѣвхати на разѣзі!“

Цѣль того зѣбраня замаркуванъ ясно учитель Копитѣ въ протоколѣ нинѣ вѣдчитанѣмъ: „Розходило ся [каже] о уложенє syntratusnej listy“ — ось що! Зъ того выхѣдитъ, що у Пѣдгайного тогдѣ выборы вѣдбували ся. То друга рѣчь, що ихъ не перевѣдено; але они мали бути перевѣденѣ, а въ виду того вѣдпа-дає основа, на котрѣ Ви. прокураторъ постав-ливъ свое обжалованє такъ що-до переступлен-я зъ §. 308 якъ и §. 83. зак. карн.

Приступаю теперъ до фактичной стороны той справы дѣтнично моихъ клѣнтѣвъ, зъ котрыхъ одного п. прокураторъ выпустивъ зъ обжалованя и остало ихъ лише чотирѣхъ. Я нахожду ся въ такѣй ситуаціи, що противъ моихъ клѣнтѣвъ нема нѣ одного сѣвѣдка и я не маю кого оспорювати. Они обжалованѣ на пѣдставѣ власного признаня. Чи таке при-знанє безъ иншихъ доказѣвъ може мати пѣсля нашего закона яке значѣнє и чи на нѣмъ можна оперти засудѣ, о тѣмъ говорили вже мои товаришѣ и того повтаряти не хочу. Ска-жу лише, що тоє признанє було вымущенє ихъ положеніемъ, въ яке попали. Имъ здавало ся [и такъ имъ радили досвѣднѣи криміналі-сты, котрѣ вразѣ зъ ними сидѣли], що коли признають ся, то заразъ ихъ пустѣтъ на во-лю. Воно дуже имовѣрно и длятого до при-знаня ихъ нѣякой ваги привязувати не мож-на. Але припустѣмъ, що се правда, до чого они признали ся: що они дѣйствио кинули у вѣдно Пѣдгайного по камѣнцѣи, то що зъ то-го? Чи то має бути злочинѣ зъ §. 85. зак. карн.? Тажъ то простѣй Bubenstreich! Зъ того ще не выхѣдитъ, щоби они тымъ нанесли шко-ду Пѣдгайному, бо не знаємо, чи тѣ камѣнцѣ потрапили въ свою цѣль. Мои товаришѣ вы-казали вже основно, що при злочинѣ зъ §. 85 з. к. не можна сумувати шкоды вѣсми зро-бленѣи на рахунокъ вѣсхъ, бо тутъ вѣдповѣ-дає кождѣй за себе. Впрочѣмъ, вис. суде, аважко на вѣскъ тыхъ людей — и мы вѣс, якъ тутъ є, не вынимаючи и почтенныхъ чле-нѣвъ вис. трибуналу, удармо ся въ груди — чи нѣхто зъ насъ, будучи въ тѣмъ вѣцѣ, не кидавъ камѣнцями и не зрѣбивъ нѣякой шко-ды? Тажъ то у молодыхъ людей належить до геройства. А робивъ намъ хто за се акты об-жалованя зъ §. 85. зак. карного?

Що-до обжалованя го Стефана Бялого — вѣнъ сказавъ лише: „збирайте камѣнѣ“. Повиненъ бы отже вѣдповѣдати за §. 5 и 85 з. к., але лишь тогдѣ, єли-бы було сконстатѣ-вано, що той его зазывъ бувъ виконаний, що доверѣна на его зазывъ люди стали метати ка-мѣнѣ у вѣдна Пѣдгайного. Тымчасомъ оденъ свѣдокъ сказавъ выразно, що Бялый сказавъ тоє жартомъ.

Що-до обжалованя Василя Дѣбла, то противъ него промовляє лишь тѣя прѣсудція, що вѣнъ называє ся Дѣбло, а цѣла буча дѣ-яла ся въ ночи коло 12-ои години — бо бѣльше доказѣвъ противъ него не виджу.

Теперъ ще, противъ принятого звичаю, позволю собі пѣднести на десертъ шинку, котру мавъ забрати Іванъ Ящевскій. Свѣдокъ Анѣла Топольницка сказала, що того дня зварила одну цѣлу шинку, котру ще за-дня зѣбли у Пѣдгайного челядники, а вѣдтакъ зварила пѣвъ шинки, покрайла на полумиску и поставила у вечерѣ передъ гостей. Гостѣ п. Пѣдгайного були того рода [не ухиляючи п. Хлендовско-му], що не конче шукали за вилами а брали шинку стародавнимъ звичаємъ пальцями. От-же не улягає сумѣвѣннѣ, що заки вѣдзовавъ ся дзвѣнъ березовицкій, гостѣ Пѣдгайного шин-ку тую спрятали, тымъ бѣльше, що консумѣ-тѣвъ було тамъ бѣльше нѣжъ треба до пѣвъ шинки. Чи-жъ годить ся, вис. суде, щоби мой клѣнтѣ Ящевскій поносилъ кошти той шинки сконсумѣванной въ хатѣ Пѣдгайного, оффицио-ажъ на три сѣбѣи? Менѣ здає ся, що самѣ панъ Пилипъ Пѣдгайный вѣсѣдѣвъ бы єи того!

Теперъ застанаю ся: чимъ мавъ бы бути оправданый вырокъ засуджуючій моихъ клѣнтѣвъ — якою теорією кримінальною?

Теорія вѣдстрашеня не може тутъ мати мѣсца, бо она въ австрійскѣмъ правѣ не обо-вѣзує. Впрочѣмъ що бы мало ся тымъ выро-комъ вѣдстрашѣти? Хѣба треба людей вѣд-страшувати, щоби не йшли на правыборы, де они мають право бути? — Може теорія по-правы? Але вѣс тѣ обжалованѣ то найєстѣ-нѣйшѣи люде въ свѣтѣ, и менѣ не лѣгчѣло єи въ мой практичѣ знайти такъ гарного свѣ-доцтва регістратуры на стѣлько обжалова-

ны хъ водъ разу, що тутъ. — Може теорія водплати, задобити чинення? Добре! Тота теорія мала найстрожше примѣнене въ законѣ Мойсеевѣ. Тамъ була введена роена talionis: око за око, зубъ за зубъ. Але она нѣколи не приписувала: за зубъ два зуби а за око два ока. Коли-жъ бы ти обжалованъ за кинене камѣнемъ у водно мали бути покаранъ за злочинъ зъ §. 85. зак. карн., тогдѣ хѣба бы примѣняти засаду: за око голову.

Пригадую собі зъ моїхъ студій правничихъ, що професоръ нашъ тутъ присутній [д-р Добрянскій] викладаючи намъ ти теорію карн., захоочувавъ насъ подумати: чи не дала бы ся знайти ще яка теорія посередна. И мы, молоді адепти криміналістики, даремно ломали собі голову, не могли дійти до путнього кінця. Вкінці зрезинували мы збъ всего, бо коли Нѣмець не выдумавъ нѣчого бѣльше, то и намъ се не удасть ся. Кобы то менѣ тогдѣ такъ, якъ теперъ, я бы вѣ митъ такую нову теорію поставивъ и професоръ давъ бы бувъ менѣ водличну ноту... Пригадую собі слова, котрі сказавъ честный благородный Полякъ Едвардъ Гневошъ графови Дѣдушицкому на коридорѣ парламенту. Веѣ тов добре тямлять, то не потребуе тыхъ слѣвъ повтѣрѣти. Отже теорія готова. Мали-жъ бы выроки, засуджуючи выборові гецы, провоковані людьми, що повинні стояти на сторожи ладу, оправдувати ся теорією: Regierungswasch-Theorie? Отже такі выроки мають бути миломъ потрібнымъ декому до обмыти рукъ?

Однакъ я вѣрво твердо въ то, що наші суды свѣдомі ще свои задачі, своего посланництва; они не покинутъ своего высокого становища за-дѣя політичныхъ подувѣвъ. Они не забудутъ о тѣй незалежности, яку имъ гарантують законы основній, и длятого теорію выше названу водкинуть!

Выс. суде! Якъ нѣ скінчать ся ти по-выборчі гецы, менѣ одного лише жалѣ, що люде не свѣдомі властивого стану рѣчи приписують ти гоненя и дразненя руского народу польскому народу. Жалѣ менѣ, що гонителѣ и провоканти одягають ся въ польску одежу, черезъ що у нашего народу вытворює ся мимо волѣ жалѣ, антипатія, злѣсть до польского народу. А прецѣнь тутъ ясно якъ на долони, що не антагонизмъ національный гравъ тутъ ролю, лишь антагонизмъ класовый. Тѣ, що посѣдають, тиеснуть и переслѣдують тыхъ, що прокинувшись до політичного житя борють ся о тую одробину правъ своихъ. И одні и другі не в свободнымъ, бо подѣляють одніи чужой власти. Зображаю собі, що тѣ двѣ класы пригнѣтаючихъ и пригнѣтенихъ помѣщені на окрузѣ колеса, котре обертає ся. Теперъ они на верха, а мы на сподѣ; але я вѣрво въ то, що се колесо оберне ся колѣсь такъ, що мы будемо на верха, а тогдѣ не дай Боже, чтобы мы хотѣли водплатити рѣвною монетою! Такій експериментъ, який теперъ зъ нами робить ся, дуже небезпечный, и длятого прошу выс. судъ о увѣльнене моихъ кліентѣвъ.

Понеже высокѣсть шкоды нанесенои Пилипови Подгайному виплає не лишь на конструкцію злочину зъ §. 85. з. к. але такожъ на водшкодоване, проте нехай менѣ буде вольно о высокѣсти шкоды поговорити окремо по-за kwestію вини.

Протоколъ візій мѣсцевой констатує, що у Пилипа Подгайного найдено страшно спущенне. Признаю ся, що я бачивъ ще страшний спущення, але не о те ходитъ. Особливо впавъ менѣ въ око оденъ великій завбільшки шинки камѣнь найденый въ хатѣ коло нечи. Пригадую выс. Трибуналови, що Анеля Топольницка, котра заразъ рано по тѣй бомбардації була въ хатѣ, завважала найбѣльшій камѣнь завбільшки двохъ пѣстуковъ на столѣ, а впрочѣмъ саме дробне камѣне. Коли-бъ той величезный камѣнь находивъ ся бувъ въ хатѣ вже рано, передъ приѣздомъ комісії, була бы его певно побачила. Отже камѣнь той безсумнѣвно поклавъ тамъ хтось передъ приѣздомъ судѣ слѣдчого. Е, выс. суде, такі артисты, що дуже гарно умѣють групувати руины, скелѣ, звалища. Я певный того, що и у Подгайного бувъ передъ приѣздомъ судѣ такой декораторъ-артистъ, котрый потрафивъ угрупувати для бѣльшого ефекту цѣлу тую страшну руину. Во такими великими камѣнями нѣхто кидати не потрафить въ сѣхъ часахъ. Правда, Гомеръ оповѣдавъ, що при облозѣ Трои кидали люде, що пѣвъ вола зѣвъ на разѣ, а такой штуки не потрафить жаденъ безровникий хлопець, котрый пѣвъ року мяса не видить...

Завважаю ще, що шкода була оцѣнена тернопільскими знатоками. Они вартѣть, що такъ скажу, „пересолили“, беручи цѣны такъ, наче-бы дѣмъ Подгайного стоявъ ося-туть на площі Собѣского, а не въ Березовицѣ. Таке оцѣнене не водповѣдає фактичній вартості и для того прошу на него не звѣжати.

Не хочу дальше забирати часу выс. суду и вѣрво прошу ще разѣ о увѣльнене моихъ кліентѣвъ.

Справы парламентарій.

На вчерашнѣмъ [въ второкъ] засѣданні палаты послѣвъ полагоджено три предложєня правительственныя. 1) Предложено въ справѣ державной помочи въ сумѣ 250.000 зр. для потерпѣвшихъ водѣ нещастѣ элементарныхъ въ цѣлѣй монархіи палата ухвалила. — 2) Внесенный министромъ рѣльництва проектъ становыхъ стоваришенъ рѣльничихъ приѣздно-комісії зъ 48 членѣвъ. 3) Проектъ закона о удержавненіи локальной зельзницѣ Львѣвъ-Бѣлзѣ въ водослано по живѣй дискусіи до комісії зельзничной зъ 48 членѣвъ.

Ширше справозданъ зъ дискусіи надѣ двома послѣдними проектами подамо завтра.

Нѣмецка партія людова постановила вытревѣти въ наострѣйшій оппозиціи противъ правительства, поки розпорядженя языковъ не будутъ водкликані; есентуально намѣряє перешкаждати дальше дѣяльности парламенту, особливо въ ухвалюваню рекрута, податковъ и угоды зъ Угорщиною. Впрочѣмъ подчасъ вчерашного засѣданя бесѣдники зъ оппозиціи заявляли се голосно въ дискусіяхъ.

Наша Адміністрація проситъ Вп. Предплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій четвертьрокъ а вглядно и вырѣвнати залеглости.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ „Селянскои Рады“ въ Перемышлѣ** ухваливъ на засѣданні своемъ 2 мая с. р. скликати вѣче дня 15 мая 1897 до салъ на Замку зъ такою програмою: 1) Значѣне знесеня панцини — выголоситъ пос. Новаковскій. 2) О выборахъ до радѣ громадскихъ и повѣтовыхъ, рефератъ ч. Тимка Микиты. 3) О крамничяхъ и касахъ позичковыхъ, рефератъ о. Ант. Захаревича. Повѣдомляючи о томъ, просимо прибути на се вѣче и другихъ захоочувати, чтобы якъ найчисленнѣйше прибували та забирали голосъ въ такъ важныхъ справахъ и заявляли свою гадку та свои потреби, бо толькѣ въ той способѣ можна зарадити лиху, яке веѣмъ докучає, и дѣйти до пожаданого цѣли. — Въ Перемышлѣ дня 2 мая 1897. За выдѣлъ: *Д-ръ Т. Кормошъ* голова. *Стефанъ Новаковский* заступникъ головы.

— **Кардиналъ митрополитъ Сембратовичъ** выѣзжаетъ нинѣ, въ среду, до Унева, де перѣбуде до суботы. Въ суботу выѣде на каноничный осмотръ бережаньского деканата въ супроводѣ крил. о. Бачиньского.

— **Въ справозданю товариства „Анѣстеръ“** за мѣсяцъ цѣтень с. р., помѣщенѣмъ у вчерашнѣмъ числѣ „Дѣла“ въ рубрицѣ „Господарство, промыслъ и торговля“ зайшла въ послѣдній стрѣчѣ похибка черезъ проущєне одного стиха. Именно по словамъ „Сума веѣхъ тыхъ шкѣдъ разомъ зъ коштами ликвидацийными выносить зъ кѣнцемъ цѣтня с. р.“ має бути „на власный разсудокъ 7.368 зр. 02 кр. Фондъ резервовый выносить зъ кѣнцемъ цѣтня 58.882 зр. 10 кр.“ [а не: сума шкѣдъ 58.882 зр. 10 кр., якъ було напечатано.]

— **На потерпѣвшихъ при выборахъ** зложивъ сегодня на руки нашой Адміністраціи Ви. мѣщанинъ зъ Войнилова Петро Дурбакъ за себе и за свою жену Евдокію 5 зр.

— **Въ процѣсъ самѣборскѣмъ о правыборы** зъ V. куріи въ Стрыю занавъ вырокъ позавчера въ полудне. Зъ 26 обжалованныхъ трибуналъ узнѣвъ винными публичного насильства зъ §. 81 зак. карн. и засудивъ: 1) Мерклинтѣра на 6 тѣждѣвъ, 2) Гусака на 6 тѣждѣвъ и 3) Штамера на 2 тѣждѣвъ тяжкой вязницѣ; дальше узнѣвъ винными переступленя збѣговиска и засудивъ: 4) Фотельмана и Якланьского на 3 днѣ, 5) Мариняка, 6) Іосифа и 7) Гриня Денкевичѣвъ и 8) Барабаша на 7 днѣвъ, а Головиньского на 5 днѣвъ арешту. Прочихъ обжалованныхъ [мѣжъ тыми чотирохъ] ще въ часѣ розправы увѣльнено.

— **Вѣдѣ панѣ Оленаскѣ Кульшевиной** одержали мы такой листочекъ: „Смерть моеі покійной дружини Пантелеимона Омельковича Куліша принадледа до мене стѣльки прозяв спочуття, що я не маю снаги дати листами одповіді усеім моімъ корреспондентамъ. Сим приношу имъ мою найщиршу подяку за ихъ боляче и горяче спочуття въ мой тяжкій утратѣ. — О. Куліш. Ганница Пустинь, 16 квітня 1897.“

— **Товариство ремѣсниковъ и мѣщанъ „Зоря“ въ Перемышлѣ** проситъ насъ оповѣстити: Въ недѣлю дня 4 (16) мая с. р. водбуде ся торжественне благословєне прапора общества руководѣльничѣвъ и мѣщанъ „Зоря“ въ Перемышлѣ зъ слѣдуючою програмою: 1) О 10. годинѣ передъ полуднемъ божественна литургія, якъ звычайно въ катедральномъ храмѣ. 2) По убѣнчєно божослужєннѣ водбуде ся чинъ благословєня прапора. Послѣ того наступитъ торжественный походъ зъ прапоромъ до помѣщеня общества при улицѣ Водной ч. 6. Подаючи се повѣдомлене до вѣдомости Р. Т. Публики, просимо нашихъ патриѣвъ и доброселѣтѣвъ о якъ найчисленнѣйшу участь. — Вѣдѣ выдѣлу общества руководѣльничѣвъ и мѣщанъ „Зоря“ въ Перемышлѣ. Иванъ Кадикъ предѣдѣтель. Гавр. Дзюба секретарь.

— **Збори почтмайстрѣвъ.** Дня 1-ого червня с. р. водбудутъ ся у Вѣднѣ загалный збори стоваришеня австрійскихъ почтмайстрѣвъ въ цѣли перевєденя реорганізаціи приватныхъ почтъ. Проектъ реорганізаціи министерство торговлѣ выготвило вже давно, але въ житѣ его ще не введено. Стоваришене почтмайстрѣвъ вызвавъ веѣхъ членѣвъ, чтобы голошували напередъ свои внесеня черезъ адміністрацію часописи Post у Вѣднѣ.

— **Селане зъ-подѣ Перемышля,** а то зъ Пешевичъ и другихъ слѣвъ наръкають, що при отаксованю шѣдѣ, якѣ терпѣть при виправахъ артилеріи, дотычній комісії поступати не щиро, бо коли общары двѣрскѣ достають добру вынагороду, селянамъ давали впередъ дуже мало, а теперъ нѣчого. Одиъ зъ адвокатѣвъ перемыскихъ, жидѣ, мавъ зрѣбити селянамъ просьбу до министерства войны, взять и грошѣ, але порозумѣвши ся зъ старостомъ, звернувъ грошѣ. Селане — якъ звычайно немудро и безъ порады — хотѣть выслати депутацію до Вѣднѣ.

— **Сѣрниковый монополъ.** Зъ Пешту доносятъ, що угорские правительство намѣряє завєсти тамъ сѣрниковый монополъ. Въ такѣмъ случаю кожда пачка сѣрниковъ була-бъ заосмотрена правительственною бандеролю, якъ то вѣ Россіи. На-разѣ ведуть ся въ справѣ того нового тягару для населєня переговоры зъ австрійскимъ правительствомъ.

— **Вѣдѣнская палата лѣкарѣвъ** — якъ доносятъ нашъ корреспондентъ — на засѣданні 9-ого мая выклочила зъ товариства 19 такихъ лѣкарѣвъ-жидѣвъ, котрі мимо заказу рады дисциплинарной и мимо каръ грошевыхъ — не перестають дальше анонсувати ся въ способѣ крикливой рекламы. Рѣшене оголошє имєна тыхъ докторѣвъ. На часѣ трехъ рокѣвъ водбрано имъ право активного и пассивного выбору.

— **Дурному все вѣчна память!** Въ селѣ Товстолузѣ, повѣту тернопѣльскому, живе селянинъ Павло Гуцулъ зъ жѣнкою и сыномъ, 16-лѣтнимъ хлопцемъ. Въ часѣ эмиграціи горячки до Бразиліи, продавъ вѣтъ всю свою власность, зложену зъ города и новой хаты, вартости до 400 зр., за четверту частину сєи сумы. Безплатный перевѣзъ до Бразиліи адержано, а Гуцулъ мусѣвъ ждати, чи не приѣде часть, коли зновъ безплатно перевезуть его за море. Тымчасѣмъ грошѣ зъ продажи хаты и города минули ся на житѣ и зъ весно сего року мавъ Гуцулъ въ кишені всего 8 зр. Пѣдѣ той часѣ навинула ся до хаты Гуцула якась шляхтянка. Она обѣщала дати Гуцулову и его сынови выгѣдне мѣсце у Львовѣ; тутъ мали они оба пыльнувати города у якогосъ великого пана. Гуцулъ выбравъ ся зъ сыномъ и шляхтянкою до Львова, а що шляхтянчѣ не ставало грошей, то Гуцулъ купивъ такожъ для неї карту вѣды. По дорожѣ частували ся веѣ трѣ, а зъ послѣднихъ 8 зр. лишило ся Гуцулову 3 крейцѣрѣ. У Львовѣ завєла шляхтянка Гуцула передъ перехѣдну каменницю и сказала ему заждати, доки властитель городу не зѣйде разомъ зъ нею на улицу. Гуцулъ ждавъ и не дѣждѣвъ ся. Зъ трѣхъ крейцѣрами въ кишені мусѣвъ зъ сыномъ вертати пышки 22 миль до дому.

— **Памятникъ Мицкевича въ Варшавѣ.** Варшавскій часописъ напечаталъ водзѣву, въ котрой подано до вѣдомости польского населєня, що комитѣтъ будовы памятника Мицкевича одержавъ уже 19-ого цѣтня с. р. дозвѣль генералъ-губернатора кн. Імеретиньского на поставлене Мицкевичеви памятника на публичной площі въ Варшавѣ и на збиране призначєныхъ на тую цѣль складѣвъ. Вызваючи веѣхъ до поддержаня сєи патриѣотичной акціи, комитѣтъ заявляє, що вѣтъ вже уконституувавъ ся.

— **Великій злодѣйскій складѣ** водкрыла сими днями полиція близько Перемышля. Въ ярѣ лѣса на Липовицѣ, три кілометры водѣ мѣста, устроили немыслѣдженъ досѣ злодѣй справдѣнный складѣ бѣлы, одѣжѣ и всякого рода другихъ рѣчей, укрытыхъ въ кущахъ и подѣ корѣньями деревъ. Кромѣ пакѣ, звязанныхъ и готовыхъ до перенесєня, найдено навѣтъ колыба парѣ чобѣтъ зъ острогами [имовѣрно зъ крадежи у оѣцѣровѣ] и инші рѣчи.

— **Дробнй вѣсти.** Православный войсковый капеланъ у Львовѣ д-ръ Николай Димитріевичъ достаєвъ титулъ протоерея [Ergpriester].

Вѣсти зъ Аепархіи Львѣвской.

Презенты одержали оо.: Ем. Вилинkevичъ на Гозѣвъ, Ал. Заячѣвскій на Зѣбаражѣ, Я. Кѣвъ Краснопера на Пѣдгайчѣ. — На конкурѣ зъ речинцемъ до 5-ого липня розписанъ парохіи: Рогачинъ дек. наравѣского и Мозолѣвка дек. подѣвѣского, а зъ речинцемъ до 1-го липня: Причѣвъ дек. львѣвского-загородского и Лѣбохора дек. скѣльского. — Консисторія вѣтавилась до президіи намѣстничтва о згоду на канон. институту оо.: Івана Головиньча на Лукавицю выжну, Ал. Заячѣвского на Зѣбаражѣ, Якова Краснопера на Пѣдгайчѣ. — Президія намѣстничтва гѣдитъ ся на канон. институту о. Бвг. Рудницкого на Дубрѣвъ. — До институтуи водзваный на Выбѣдѣвъ о. Онисимъ Юзичинскій. — О. Теоф. Любѣнцкій достаєвъ институту на парохію Верѣбѣвъ. — О. Ерѣнъ Кмицкевичъ, парохъ Фраги, именованый завѣдѣтелемъ хѣдорѣвского деканата. — Архіерейскій грамоты похвалѣный зъ правомъ уживаня експозиторій крилошаньскихъ одержали оо.: Мих. Яцишинъ парохъ Вороцова, Юл. Курмановичъ сотрудникъ въ Зарудѣ, Ник. Стрѣльбицкій парохъ Великогополя, Вас. Бѣлѣцкій парохъ Страда и Иванъ Черепашинскій парохъ Керницѣ. — Декретъ увѣльненя водѣ парох. испиту конкурсового одержавъ о. Ем. Дѣльбицкій парохъ Рѣпшева. — Правительство асигнувало плату зъ рѣдѣй. фонду для прив. сотрудника въ Бѣркахъ великихъ на оденъ рокъ. — Завѣдѣтельство дѣстали оо.: Ів. Головиньчъ зъ Смѣржа въ

Лукавиці вижній, Корн. Лотоцький зъ Вербо-
ва въ Рогачинѣ, Ник. Гапій зъ Завалова въ
Сморжи, Ярослав. Гургула зъ Бурштину въ Чер-
чи, Ал. Мѣскій зъ Лукавиць нижній въ Ха-
щованю, Вол. Пристапекъ зъ Хащована въ
Либхорѣ. — Сотрудництва одержали оо.:
Арт. Авдиковичъ новопоставл. пресвитеръ въ
Дудківцяхъ, Ів. Дорожинскій въ Семейнонѣ,
Ілар. Гучковскій зъ Струтина въ Вербівцяхъ,
Клим. Калинскій новопост. пресвитеръ въ
Струтинѣ, Григ. Городницькій новопост. пре-
свитеръ въ Дмитровѣ, Юл. Барановскій ново-
пост. пресвитеръ въ Заваловѣ, Левъ Юрчин-
скій новопост. пресвитеръ въ Бурштинѣ, Ал.
Гучковскій новопост. пресвитеръ въ Івачевѣ.

Вѣсти зъ Еп. Перемишской.

Намѣстництво надало опорожнену паро-
хю regіе соі. въ Жегестовѣ дек. мушын-
ского о. Ал. Гукевичеві, парохови зъ Речи-
чань.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдѣнь 12 мая. Президентъ міністрѣвъ
повѣдомивъ телеграфічно староство въ Тѣшинѣ,
що кс. Стояловскому позволено свободно про-
бывать въ Тѣшинѣ и у Вѣдн. Кс. Стоялов-
скій мавъ вже прибути до Тѣшина и хоче
тамъ скликати вѣче своего сторонництва.

Будапештѣ 12 мая. Тутешній дневники
обговарюють кризу угорского министерства и
признають, що Угорщина мусить згодити ся
на якесь підвищенне квоты, але не ажъ до
36%. Pester Lloyd перечить поголосцѣ о міні-
стеріальній кризѣ.

НОВО ВІДКРИТА ДРОГЕРІЯ

улиця Хоружини, рігъ улиці Сокола

Складъ и продажъ препаратівъ антикарскакихъ. — Складъ
средствъ универсальныхъ краевыхъ и заграничныхъ. — Вина
лѣчныхъ. — Конякъ французскій и семгородскій. — Средства
дѣтскія. — Перфумы, мыла и другіе средства туалетовъ. —
Средства для дезинфекціи, перевязки и хирургическіе прирады
и прочее. — Воды мінеральныя.

Припоруцае рускій Публицъ

Антонъ Котлярчукъ

маістеръ фармаціи, 146 6—10

Подяка.

Смерть неумолима выдерла менѣ дня 4 н. ст. мая
найдорожшу жену Максимилію въ самѣмъ цвѣтѣ, бо въ
26-лѣтій роцѣ житія. Запевно, бути молодію а при тѣмъ
любленою, и умерти — то дуже велика болѣзнь. Але
пережити молодію а серцю найдорожшу истоту, надію,
потѣху и невбдугу товаришску жити — то болѣзнь
болѣзнь, то страта незмірна, то море болѣзней для
серця люблячого. Будучи поставленнымъ на тов, щоби
другихъ потѣшати въ подобномъ несчастіи и горю, прий-
мивъ и я сей тяжкій ударъ зъ рукъ Всевышняго зб
зданемъ ся на Его волю святу и стараюсь рівно-жъ и
себе потѣшати тою св. вѣрою, котрою исповѣдникомъ
вѣмъ.

Розрадою великою въ тѣмъ претяжкомъ горю, яке
мене доткнуло, було сочувство добрыхъ людей, якъ не
менше участь Впр. и Веч. ОО. Добродѣтѣвъ въ похоро-
нахъ покойной. Складаю проте на сѣмъ мѣсці прилюд-
ну и найсердечнѣйшу подяку всѣмъ Впр. и Веч. Отцямъ
Добр. вѣдавшимъ покойной послѣдню прислугу. Дякую
сердечно Вамъ, Впр. О. Декане и Сов. Шанковскій зъ Ду-
либъ за провѣдъ въ похоронахъ, Вамъ Впр. О. Совѣт-
нику Федусевичъ и Вамъ Впр. Кс. каноніку Олендеръ
за участь въ тѣхъ-же; Вамъ Веч. Отцѣмъ Стрия:
Сельскій, Бобикевичъ и Кордасевичъ за вѣдлуженіи па-
растасы въ дома, за труды въ похоронахъ, а кромѣ того
Вамъ Веч. О. Бобикевичъ за слова потѣхи проголошеніи
надъ гробомъ. Сердечно дякую дальше и Вамъ Веч. ОО.
Горалевичъ зъ Угерска, Шепаровичъ зъ Добрянъ, Са-
вюкъ зъ Заболотова, Подлисскій зъ Облазницъ, Кир-
чѣвъ зъ Довтого, що-сте зволіли ласкаво прибути зъ
молитвами за упокій душъ покойной. Вкѣнци заявляю
щирю подяку и всѣмъ вѣрнымъ Христовымъ збдпрова-
дившимъ тѣлній останки на мѣсці вѣчного спочинку.
Нинѣ молю Всевышняго, щоби Вамъ всѣмъ стократно
вынагородивъ и щоби Васъ всѣхъ вѣдъ подобнаго не-
щастія хоронивъ.

Солонка дня 10 н. ст. мая 1897.

164

Людвикъ Підгорецькій — мужъ. Неонилъ — донеч-
ка покойной и Родина.

Стоваришене парового мореплавства

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа
Півн.-Америка
Австралія

Азія
Полудн.-Америка
Африка

Перевѣзъ пассажирѣвъ и товарѣвъ по возможно
низькихъ, безконкурентныхъ цѣнахъ, спе-
ціально до Бразиліи, Аргентини, Перу, Чілі,
Сполученыхъ Державъ півн. Америки, Кана-
ды, Австраліи.

Выдаванє звѣдничихъ білѣтовъ на зелѣз-
ницѣ півн. Сполученыхъ Державъ.

Близише інформацій на всѣхъ мовахъ уділяе
виключно генеральна атенатура.

87 16—50

„La Ligure Americana“

Italia.

Sezione Esteri.

Genova.

Именованія, перенесенія, вѣдзначенія и пр.

— Перенесенія. Намѣстникъ перенѣсь концеп-
тового практиканта намѣстництва Маріана Ка-
мѣнського зб Львова до Рогатина.

— Именованія. Цѣсарь именувавъ радниківъ
высшого суду краєвого Франца Гомоля и Корн.
Коссовича радниками двору найвысшого трибу-
налу, останного extra statum — Лѣничаго
техніка Іос. Кулачовского заименовано адъ
юнктомъ инспектора лѣсництва.

На до слане.

ВОДОЛѢЗНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стация Золочѣвъ, отиврає ся 1 мая 1897. — Заведене
отворене цѣлый рокъ. Близише вѣдомостей уді-
ляе ЗАРЯДЪ. 14—14

Зибна лѣкало.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

пе, внесенный до нового лѣкало

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ
въ великомъ выборѣ окуляровъ,
двѣйеры, дюрнеты, барометры,
термометры — Направы най-
скорше и найдешевше. — Устро-
енія электричныхъ двѣйковъ.
Замовленія въ провинціи вѣдо-
вотно. 4185

Адреса: Оутѣвъ Коперницкій
Львовъ илѣща Галицка ч. 1.

Сѣтки дротяны до огороженъ по
цѣнахъ фабричныхъ. Сѣтка лѣкро-
вана до заслоны вѣконъ по 1 ар.
за метеръ квадратный
поручає ПЕТРО ХИПОНОВСКИЙ,
торговля зелѣзна у Львовѣ, илѣща
Капитульна ч. 1 (супротивъ кате-
дры). 1895

ПАСЬКА

изъ 50 пѣвъ въ дуже добромъ
станѣ, по причинѣ выгяду, де-
шево на продажъ. Уліѣ-дѣржко-
ны соломяны вразѣ зб всѣми
приборами. Зголошеня на адре-
су: В. Н. poste restante Пеняки
кодо Бродѣвъ. 167 1—3

БОТАНИКА

на вѣснѣ класъ шкѣл середнихъ.
Після учебника Д-ра О. Поста-
финьского. Зладив Іванъ Вер-
ратскій. Вид. р. 1896. Цѣна 1
зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛОГІЯ

на вѣснѣ класъ шкѣл середнихъ.
Написав Іванъ Верхратскій. Вид.
р. 1895. Цѣна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ
зъ рускои ботаничон терміно-
логіи и номенклатуры. Зла-
дѣвъ Іванъ Верхратскій. Вид.
р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Виданія ті мож дістати в
книгарнѣ Ставропигіиє ій або
у автора. Хто замовляє у ав-
тора що найменше пять при-
мірянкѣвъ Ботаники (=6 зол.),
або пять примірянкѣвъ Зоології
(=6 зол. 50 цент.) або такожъ
разомъ згадані три виданія (Бо-
танику, Зоологію и Списъ = 2 зол.
80 цент.) тому виславъ ся жа-
дані книжки в аротязі чотирохъ
днів, при чімъ порто оплачує
авторъ.

Въ дѣмъ посесора потреба

ЖЕНЩИНЫ

середнихъ лѣтъ о невели-
кихъ вимогахъ. Жадає ся до-
глядъ малого домового госпо-
дарства. Зголошенія ся до В.
Голинатого въ Шельнакахъ по-
чта Нове село кодо Підволоч-
искъ. 163 1—2

Великій складъ (транзитовый)

ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ

зъ островѣвъ: Лессы, Лессины, Браццы,
Курцолъ и Истрии

спѣлки: D. Nieć, Francisević и Pavićić

въ Краковѣ, Ринокъ гол. 25

поручає свои беззглядный и выключный

НАТУРАЛЬНІЙ ВИНА

бѣлий и червоний

дуже доброй якості и по дѣйстно низь-
кихъ цѣнахъ.

За натуральность и правдивость винъ дає ся
гарантию.

Цѣнки на жадає francs.

Высылка на провинцію въ бочкахъ або фляшка-
ми въ скринкахъ Іосо дворець Краковѣ. 103 18—20

Вѣдъ 1 (18) сѣчня 1897 выходитъ
у Львовѣ що четверга (на мѣсці
популярныхъ газетокъ „Вѣдковичи-
на“ и „Читальня“) тижнева попу-
лярна газетка

СВОБОДА

письмо политичне, просвѣтне и
господарске для народу.

Выдає и за редакцію вѣдповѣдає
д-ръ Костъ Левинскій. Редакторъ
просвѣтно-господарской части Ва-
силь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выноситъ
2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакция и
администрація: Львовѣ, рынокъ ч. 10
(въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) пере-
дѣлой статьи звичайно политичного
змѣсту; 2) статьи информацийной по-
литичного змѣсту (и пр. о сегодѣн-
ней сесии сеймовой, о выборахъ,
водоузы Краковского руского комитету
выборочного, о наарадахъ рады дер-
жавной); 3) статьи факховъ переваж-
но економичного або господарского
змѣсту (и пр. д-ра Костя Левин-
ского, О громадахъ окрѣпшихъ, О
заводовыхъ стоваришеняхъ госпо-
дарскихъ, д-ра Дам. Савчака О но-
вомъ законѣ дороговѣмъ, О крає-
вой продажѣ соли, О краєвой
акціи вѣдъ напѣткѣвъ, Вас. На-
горного Вѣстѣ зъ Народной Того-
вля, о Пенянского Тоговля без-
рогами, Гр. Врецьоны О пасѣнни-
цѣвъ; 4) дописъ зб всѣхъ сторонъ
краю; 5) порады, пытанія и вѣдо-
вѣдъ въ справахъ просвѣтно-госпо-
дарскихъ и сусѣбно-политичныхъ;
6) рухъ селянства руского; 7) вѣснѣ
зъ Просвѣты; 8) що чувати въ свѣ-
тѣ; 9) ловины; 10) господарство,
промыслъ и торговля.

ТУТКИ цѣтаретовъ 1000 штукъ
1 зр. поручає А. Мазур-
кевичъ, Львовѣ ул. Галицка ч. 12.

Посередничимо въ закупнѣ

СЪЧКАРЕНЬ

ССХ по 32 зр.

вальцовыхъ зъ двома колеса-
ми по 34 ар.

МЛЫНКОВЪ

по 63 зр.

и другихъ машинъ господарскихъ.

Въ користъ нашихъ вѣдбирателѣвъ узыскали
мы въ фабрицѣ и уступаємъ купующимъ 10 про-
центъ вѣдъ цѣнъ повысшихъ и другихъ цѣнъ фа-
бричныхъ за другіе машины и запрашаємо до якъ
найчисленнѣйшихъ замовленъ.

160 3—7

Войшовши въ звязи зъ первостепенною фабрикою

ПОЛОТНА

чисто льняного, румбурского и ирландского —
за котрого чистоту ручимо — оферуємо посеред-
ничене въ тѣмъ артикулѣ. Пробѣри полотна и
цѣнникъ знаходитъ ся для осмотра нашихъ Пч.
Гостей въ головѣмъ зарядѣ и по фѣліяхъ Това-
риства. Замовленія приймає ся лише на цѣлы
штуцки, мѣстачъ въ собѣ 23—10 метр. довготы.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

АДОЛЬФЪ КАМНЕЛЬ

Львовѣ, Hôtel Belle-Vue

СКЛАДЪ ВСЯКИХЪ МАТЕРІАЛѢВЪ БУДѢВЛЯНЫХЪ

выключно заступництво на Львовѣ Австрійского това-
риства акційного фабрики Портланд-цементу въ Шаковѣ

Продає дешевше нѣмъ выгоды

портландъ цементъ, вапно скалистое и гидравлическое,
выробы цементовъ и штайнгутовъ, цеглу огнепрезду,
огнепрезду папу дахову, асфальтовъ плиты изоля-
ційны, дестильовану смолу вуглеву КАРБОЛИНЕУМЪ
якъ такожъ вазгалъ всякй матеріалъ будовляны —
заручуючи за нхъ доброту.

Предпріемство робѣтъ бетоновыхъ и крыта даховъ
дахѣвкою, лункомъ и папою огнепрезду по цѣнахъ
умѣренныхъ. — Телефонъ въ рѣ 460. 121 8—7

Знаєа вѣдъ многихъ лѣтъ ч. к. управ. рафинеріи спир-
туса, заосмотрена найдѣйшими приладами рестифікаційными
найновѣйшій сис еми, фабрика рому, лікерѣвъ и оцту

Юлія Миколаяша Насадѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручає старій польскій сильній горѣлки, дуже добрій розоліємъ,
лікеры, румы правдивы зъ Ямайки, якъ такожъ найдѣйшою
якості краєвой спеціалы якъ: Нардобка, Dziennik, Szczutek,
Карпатѣвка, „Дибель“, Помаранчева не солоджена, Ратаїя,
Деревѣвка и т. м. горѣлки управлѣваній и одиноко правдивы
если зъ нашою фабрикою спровадженъ.

Одиноке жерело въ краю для пп. антикарѣвъ до побѣ-
рана алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спиртуса, до цѣ-
лѣй дѣлнчыхъ вольного вѣдъ податку и вже оподаткованого.
Правдивый спиртусъ оптовый найсильнѣйшій, здоровлю
не шкодний, бо не выроблюваный зъ есенціи оптовой.

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9, и улица Га-
лицка ч. 1. 4912 335—7

Розкладъ їзди поїздівъ залізничихъ

важний від 1 мая 1897

після часу середно-європейского [пізнішого о 36 минут від часу львівського].

ПОЇЗД		до Львова	ПОЇЗД		зі Львова
посп. особ.	приходить о		посп. особ.	відходить о	
7.30	з Іцкан	1.30	6.00	до Підволочиска з голови двірця	1.04
7.50	„ Янова		6.10	„ Іцкан	
7.52	„ Тернополя на Підзамче		6.15	„ Підволочиска з Підзамча	
8.05	„ Лавочного		6.45	„ Іцкан	
8.15	„ Тернополя на головний дворець		8.40	„ Кракова	
8.25	„ Сокаля		8.55	„ „	
9.10	„ Кракова		9.20	„ Скольного [до Гребешова від 10/7—31/8]	
10.35	„ Ярослав		9.25	„ Сокаля	
1.15	„ Янова		9.40	„ Янова	
1.40	„ Кракова		10.05	„ Підволочиска з головного двірця	
1.50	„ Скольного [Гребешова від 10/7 до 31/8]	5.10	10.27	„ „ Підзамча	2.31
2.15	„ Черновець		10.45	„ Іцкан	
2.30	„ Підволочиска на Підзамче		1.04	„ Янова [від 15/8 до 31/8 в неділі і свята]	
5.25	„ „ головн. дворець		1.55	„ Підволочиска з головного двірця	
5.35	„ Сокаля		2.08	„ „	
5.45	„ Підволочиска на Підзамче		2.40	„ Бруховичъ що неділі і свята	
5.45	„ Іцкан		2.50	„ Черновець	
3.04	з Підволочиска на Підзамче	8.45	3.05	„ Кракова	
3.30	„ „ головн. дворець		3.15	„ Скольного [від 1/8 до 30/8 з Стрия]	
6.00	„ Кракова		3.27	„ Янова [від 1/8 до 14/8 і від 1/8 до 30/8]	
6.55	„ Підволочиска на головн. дворець		3.40	„ „ що день, від 15/8 до 31/8 в будній день	
8.00	„ Кракова		3.40	„ Бруховичъ	
8.15	„ Янова від 1/8 до 14/8 — від 1/8 до 30/8		4.40	„ Зимнои води	
8.49	„ „ що день а від 15/8 до 31/8 в будній дні		4.40	„ Ярослава	
9.01	„ Бруховичъ		4.40	„ „	
9.10	„ Кракова		5.20	до Кракова	10.50
9.30	„ Підволочиска на Підзамче		5.20	„ Лавочного	
9.43	„ Іцкан		6.45	„ Кракова	
9.50	„ Підволочиска на головн. дворець		7.05	„ Сокаля	
10.20	„ Скольного лишь від 1/8 до 30/8		7.25	„ Тернополя з головного двірця	
12.10	„ Лавочного		7.30	„ Лавочного	
			7.47	„ Тернополя з Підзамча	
			7.48	„ Янова [лишь від 1/10 до 30/8]	
			8.50	„ „ „ 1/8 до 30/8	
			10.30	„ Іцкан	
			11.00	„ Кракова	
			11.27	„ Підволочиска з головного двірця	

ЗАМІТКА: Пѣра нічна числитъ ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватисъ на нашу часонісню.

Выдаєць и одѣлчальный редакторъ: Іванъ Белой.

Папѣръ зъ фабр. Черляньской.

Зъ друкарнѣ Иститута Ставропигіиєского, підъ зарядомъ Іоакима Греляка.

Виходить у Львові щодня (крім неділей і руських свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісникъ публіцистичнихъ новістей“ виходить во второкъ, а во второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату і писематъ приймають: у Львові Адміністрація „ДѢЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, і А. Ольшевського ул. Килиньского 2; — въ Ярославіі Л. Крижановскій; — у Відні: М. Duker, I. Seilerstätter; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфурті і Гамбурзі: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ і надісланість за писематъ платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій: за границею:
на цілий рікъ . . 18 зр. на цілий рікъ . . 24 зр.
на півъ року . . 9 зр. на півъ року . . 12 зр.

у Львові:
на цілий рікъ . . 16 зр. на півъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженіе. — Рекламціі неопечатані вільні въ портъ.

Поодинокое число коштує 8 кр. а. в. Оголошенія змѣстѣ приймають ся по цѣнѣ 10 зр. въ одній строчці писематомъ або експрессомъ а въ рубриці „Надобное“ по 25 кр. а. в.

Подарки і інші докесени приватні числять ся по 15 кр. въ день.

Смутна поява.

„Nie kocham Rusinów. Tak mało pośród nich znalazłem prawdziwych charakterów, a tak dużo małostkowości, ciasnego sobkowstwa, dwulicowości i pychy, że zaiste nie wiem, za co bym miał ich kochać. Rozumie się, znam parę wyjątków, lecz te wyjątki tylko stwierdzają ogólny wniosek.

Nawet Rusi naszej nie kocham. Co w niej mam kochać? By ją kochać jako pojęcie geograficzne, na to zbyt wielkim jestem wrogiem czczonych frazesów, zbyt dużo widziałem świata, bym miał utrzymywać, że nigdzie niema tak ładnej przyrody, jak na Rusi. By kochać jej dzieje, na to zbyt dobrze je znam, zbyt gorąco kocham ideały ogólnoludzkie sprawiedliwości, braterstwa i wolności, bym nie miał czuć, jak mało w dziejach Rusi przykładów prawdziwego ducha obywatelskiego, prawdziwego poświęcenia, prawdziwej miłości. Czy może mam kochać Ruś jako rasę — tę rasę ociężałą, niesforną, sentymentalną, pozbawioną hartu i siły woli, tak mało zdolną do życia politycznego na własnym śmieci, a tak płodną w perekińczików najrozmaitszego gatunku? Czy może mam kochać świetną przyszłość tej Rusi, której nie znam, dla której świetności żadnych nie widzę podwalin?“

Хто сказавъ ті слова? Певне якийсь Поляк на Руси живий або який рускій перекладачъ? Нѣ, се одинъ зъ найвизначнішихъ Русинівъ, зъ головнихъ проводирівъ рускихъ, зъ першихъ теперішніхъ поетівъ і писателівъ на Руси, се — д-ръ Іванъ Франко. То сказавъ десь въ тѣснотѣ кружку підъ jakimсь хмелемъ враженемъ? Нѣ, вінъ сказавъ се зъ повною розвагою, написавъ се для широкого свѣта, для польскої публіки, въ популярній і дуже розповсюдженій видавничстві польськомъ „Biblioteka Młóki“ (н-ры 287—289 въ передмові до польского видання своїхъ „Галицькихъ образківъ“).

Въ тѣмъ самімъ уступіі каже д-ръ Франко далше, що „prawie na każdym kroku trzeba płakać nad dziejami Rusi“. Се правда. Ледве кольканація лѣтъ минуло, якъ подобно талаповитий і заслужений діятель рускій, помершій недавно майже въ забутю Панько Кульба зафранкувавъ Русь своєю Крашанкою, ажъ теперъ зновъ ще бѣльшу несподіванку зробивъ й д-ръ Франко своєю сповідію передъ Поляками.

Отже д-ръ Франко не любить Русинівъ і Руси. Га, на миловане нема силванія — але у чужихъ. Якъ насъ не любить Поляк, Москаль, Румунъ, Мадяръ, Нѣмець, то Богъ зъ ними, не можемо имъ за те докоряти. Але якъ Русинъ не любить Русинівъ і Руси, то зовсімъ що инше.

Д-ръ Франко, правда, подає причини, чому вінъ насъ не любить: вінъ „не знає, за що мавъ бы любити Русинівъ, і не знає, що має любити въ Руси“. Ахъ, яка-жъ то груба, егонетична натура: любити тільки тамъ, де є за що! Правда любовь, се-жъ д-ръ Франко яко поетъ повиненъ знати, не пытає, чи є за що любити, але любить. Д-ръ Франко аналізує Русь, розбирає єї, якъ анатомъ, на понятя географічне, історію, расу і будучність. Але хочъ вінъ поетъ і трохи філософъ, а не поцавъ на те, що єсть найблизше, т. є. що Русію єсть передъ-всімъ рускій нарѣдъ, а нарѣдъ єсть великою родиною. Отже любимо Русь, якъ любимо свою родину, і то цѣлу родину, не одного або другого члена єї, якъ любимо батька і матір, і братівъ і сестер, і дѣти і всю дальшу рідню разомъ взявши. Та і не пытаємо, за що і що єсть любити, але любимо, бо то наше, бо то родина. Мати не розбирає, чи дитина красна чи погана, чи здорова чи калѣка, чи розумна чи слаба, здібностями, — ба навѣть противно, слабішу не разъ бѣльше любить, бо така бѣльше потребує любови.

На жаль, д-ръ Франко не знає, що то є любовь, і не має любови. Вінъ любить вправдъ горячо, якъ каже, загально людскі ідеали справедливости, братерства і волѣ, — але така абстрактійна любовь мало варта, она дуже часто криве підъ собою егонизмъ, любовь себе тільки самого. А вже-жъ любовь не его-

стична і не абстрактійна єсть найвищимъ людскимъ чувствомъ і найвищою людскою честнотою, за такую признали єї загально всѣ люди во всѣхъ вѣкахъ і у всѣхъ народівъ. Коли-жъ д-ру Франкові того чувства не достаетъ, то ми можемо надъ тымъ тільки глибоко жалѣти.

Чувство любови старає ся д-ръ Франко заступити почутямъ обовязку. Вінъ працює для Руси, якъ каже далше, przedewszystkiem z poczucia psiego obowiązku. „Выкормленный хлопскимъ хлѣбомъ“, почувавъ ся до обовязку вѣдѣти грѣшъ, выданный хлопскою рукою на єго выобразование. „Мѣй патріотизмъ рускій то тяжке ярмо, вложено долею на мои плечи. Можу за те проклинати долю, але скинути ярма не можу.“ Жалуємо Васъ, Пане Докторъ, отже хочемо Вамъ прийти въ помѣчь. На Ваше выобразование ишла праця не лише руского хлопа, але і польского і нѣмецкого і чєского, тай не тільки хлопа, але і иншихъ працюючихъ верствъ. Тажъ вишій школы, хоть бы і въ нашѣмъ краю, не удержують ся самимъ коштомъ краю, а тымъ менше коштомъ руского хлопа. Отже коли Вы лише зъ обовязку рускій патріотъ, а не зъ пересвѣдченія, не зъ привязанія, не зъ любови, то можете се тяжке ярмо скинути безъ церемоніі!

Та нехай бѣ д-ръ Франко не любить Русинівъ і Руси, нехай бы єму праця для Руси выдавала ся тяжкимъ ярмомъ, а не милою, солодкою роботою, якъ матери заходъ коло дитини, — але по що вінъ зъ тымъ похваливъ ся передъ свѣтомъ, передъ польскою публікою? За нелюбленє Русинівъ і Руси можемо єго жалувати, але публично поганенє ихъ мусить таки обурювати. Коли вінъ то всьо, що наговоривъ на Русинівъ і на Русь, уважає за правду і хотѣвъ конче похвалити ся відкритямъ такою великою правдою, то мѣгъ бы бувъ ту правду намъ въ чотири очи сказати: може бы оно було на що придало ся. Може бы слабшій духъ, почувши вѣдъ такого авторитета, якъ д-ръ Франко, що „не видѣти нѣ-якихъ підвалінъ для свѣтлої будучности Руси“, загрили ся і одушевляли ся для народної праці! Може бы ті звичайні пусті голови, котрі теперъ зъ гори дивлять на всѣхъ і найцирѣйшихъ труженниківъ рускихъ та „зъ засади“ для нашого мізерного народу нѣчого не хотять робити, після слівъ д-ра Франка навчили ся шанувати циръй хотѣ-бъ і недолугій трудъ та й самі забрали ся до такого труда! — Нѣ, сего д-ру Франкові було бы за мало: єму ходитъ о тоє, щобъ ширшій свѣтъ знавъ, що межи Русинами нема характерівъ, що Русинъ то лѣнливий, неспособный чоловікъ безъ почутя ладу і безъ сили волѣ. О правдивѣсть тыхъ высказівъ не будемо зъ д-ромъ Франкомъ спорити: судили о насъ не разъ чужі люди, але такого суду не пригадуємо собі. Одно тільки скажемо: буває не разъ, що чоловікъ судить другихъ після себе, а д-ръ Франко давъ багато доказівъ, що єго вдача дуже субективна; отже коли середъ Русинівъ дѣйстно мало єсть правдивихъ характерівъ, то на сєй єго тяжкій докоръ пригадаємо єму слова Спасителя: Нехай кине першій камѣнь той, хто чувствуетъ себе цѣлкомъ чистымъ.

Мы згадали о Крашанці Кульба, котру засудили навѣть поспуной Поляки (якъ Свєнтоховскій въ „Prawd-“ а самъ д-ръ Франко назвавъ єї мабуть патологічнимъ обявомъ. Але все-жъ Крашанка не мѣстила такихъ напастей на Русинівъ тай появила ся въ рускій мовѣ, отже була мовь-бы лише для своихъ написана. А який одностунный осудъ стрѣтила она всюди, і въ Галичинѣ і на Украинѣ, навѣть у старыхъ приятелѣвъ Кульба! Ледве чи й у чужихъ писателѣвъ багато знайдє ся напастей, дорѣвнуючихъ брутальностію сѣй сповѣди д-ра Франка! Коли Полякъ Сѣнкевичъ въ своїхъ повѣсти Ogniem i mieczem згабивъ давнє козачтво, отже лише одну часть історіі Руси, то навѣть честній Поляки, якъ н. пр. Жигмонть Качковскій, выступили за те противъ него. Д-ръ Франко перейшовъ і Кульба і Сѣнкевича.

Не будемо запускати ся въ дослѣджуванє причинъ, котрі спонукали д-ра Франка до поданія Руси такої такожъ великодоної писанки. Мы радѣ бы вынайти причину, найменше

для него некористну. Може она лежить въ той angeborene Widerspruchslust, до якої самъ признає ся д-ръ Франко въ своій статѣі о Мицкевичу, въ любованію въ парадоксахъ і позованію на оригіальність, въ жаждѣ вѣдъ значити ся вѣдъ всѣхъ людей, показати, що ось я не такіи собі звичайний чоловікъ, якъ другі люди. Тільки-жъ такі чувства і такі прикметы характера не ведуть до дѣла Александра Великого, але скорше вже до дѣла Герострата...

По крайній мѣрѣ д-ръ Франко хоче належати до людей зовсімъ „модерныхъ“, до найпоступовѣйшихъ межи поступовыми, забуваючи, що не досить єсть ступати напередъ, але треба ити такожъ прямою дорогою, хочъ бы повольно, а не сходити, въ жаждѣ скоршого поступу, на мановѣдь, зъ которого обѣля мусить ся завертати. Вінъ вєстає ся такого давного, звичайного, пережитого чувства, якъ любови для своихъ родимцівъ і своєї вѣтчизни. „Я не стою вже въ вѣцѣ наивныхъ і заслѣплєныхъ коханківъ і можу о такій деликатній матеріі, якъ любовь, говорити тверезо“, каже д-ръ Франко. Але деякі чувства і деякі погляды суть вѣчні. Любовь своєю рѣднѣ буца, вѣдъ коли свѣтъ стоить, та й остане ся, поки свѣтъ стоить буде. Такого чувства нѣхто не потребує і не повиненъ вєстидати ся або величати ся тымъ, що вінъ вишій надъ такіи сентиментальностію, що зъ нихъ вже виробѣ. Природа є тутъ найлѣпшою руководницею а таке покидуванє дотепершними чувствами і идеалами людскости за-для мнимихъ ихъ пережитости подобне до позованія недорослого хлопчика або дѣвчинки на дорослу особу і вєстиданє дѣточихъ забавъ та почувань, природныхъ вѣкови.

Мы, малі люди, не „модерні“ і не перепоступові, будемо якъ доси любити Русинівъ і Русь і будемо працювати для неї не зъ „печячого обовязку“, але зъ щирої привязанія. Яка насъ, Русинівъ, чекає будучність, чи свѣтла чи несвѣтла, того мы не годні проникнути. Самъ же-жъ д-ръ Франко каже далше, въ суперечности до свого попередного высказу: „Рускій людъ таки помалу підноситъ ся, почувавъ въ що-разъ ширшихъ масахъ жажду свѣтла, правды і справедливости, і шукає дорѣгъ до нихъ; праця для такого люду не поїде на марнє“. Мы держимо ся народної пословицѣ: „Не вважай на врожай; сѣй жито, хлѣбъ буде!“

Письма зъ Відня.

Дня 11. н. ст. мая.

[Зъ парламенту. — Рускій независимій послы а „Руслан“. — Комісія легітимацийна.]

Мы не помыляли ся въ осудѣ нѣмецков оппозиціи чи обструкціи. Вєчерашнє засѣданє, за нимъ і нинѣшне, показали наглядно, що оппозиція, яку инценували либералы і нѣмецке сторонництво людове [Deutsche Volkspartei] то бувъ слѣпый вєстрѣль. Вінъ не поцѣвивъ нѣкого, бувъ обчислений лишь на ефектъ для видѣвѣ. Звичайному смертельникови незрозумѣла рѣчь: що властиво стало ся? Але треба розважити, що въ політичній житю всьо має свою причину. По-за либералами стоять могуті ихъ протекторы жиды-капіталісты. Прийшла хвиля, коли на порядку денніймъ станула торговельна угода зъ Болгарією. Австро-Угорщина [въ бѣльшій мѣрѣ Угорщина] мають рѣчний експортъ до Болгаріи на суму 20 мільонівъ. Се интересъ Угорщини, въ другій ліній богатыхъ чєскихъ фабрикантівъ, въ третій рядѣ великихъ вѣдєньскихъ фірмъ експортowych. Правительство, кабінетови графа Бадєного, залежало на вѣдновленію сєй угоды передъ крайнимъ рєчинцемъ 13-ого мая. Наші фінансы державні стоять такъ, що кождохчасє правительство зависимє вѣдъ могутого капіталу. Волѣдъ за тымъ оно мусить вволити волю могутимъ фабрикантамъ, рєпрезєнтантамъ межинародного капіталу. До того прєстїжъ графа Казимира бувъ бы сильно упавъ, сли-бы вінъ передъ згаданимъ рєчинцемъ не бувъ въ силѣ мати въ кишені вже готовє вѣтумъ

рады державной. Тутъ обструкція чи оппозиція могла бы була осягнути свою цѣль, сли-бы вєрагалъ либералы були мали якусь яєну цѣль оппозиціи. — Партія умѣренныхъ націоналівъ [Deutsche Volkspartei] порѣшила вєчеромъ выразно, що она не буде робити обструкціи при предложеніяхъ економічыхъ, а лише при справахъ чисто політичыхъ. Хто знає нашъ австрійскій парламентаризмъ, той і спѣзнає: яка звинна вымѣвка кривє ся въ тыхъ гарныхъ словахъ. У насъ майже нема нѣякихъ чисто політичыхъ справъ въ парламентѣ; велику часть політики забирають спѣлній делегаціи. Намъ здає ся, що хто хоче зничити яєсьє правительство, котре уважає нещастємъ для народу, то для него кождє допускатимє средство въ добрымъ, бо для него побороєна даного правительства є conditio sine qua non. Найлѣпшій законъ, якъ мы Русины се выпробовали на нашій власній шкѣрѣ, нѣчого не поможуть, коли керму правительственну держать люде намъ ворожѣ. Подѣвъ послѣднихъ днѣвъ дали намъ пѣзнати, що вѣдъ давныхъ партій політичыхъ годѣ надѣяться справдѣшної політичної оппозиціи. Ситуація въ парламентѣ мусить ще довго кляруватисѣ, заки небоскѣнь прояснитъ ся. Теперъ въ поодинокихъ клубахъ киють. Тутъ мусимо у-спокоити „Руслана“, котрый незвичайно за-опѣкувавъ ся графомъ Казимиромъ — [який манифеєтъ выписавъ бувъ передъ выборами?] і роблячи єму межи „невѣдчыми“ Русинами „атмосферу“, констатувє въ числѣ 94-ѣмъ, що „обструкційности самі порозбивали ся і ослабли“. Голосованє надъ переходомъ до порядку деннього надъ актами обжалованія графа Бадєного і товаришѣвъ выказує, що в клерикалівъ підъ проводомъ послѣвъ Цалінгера і д-ра Капферера вѣдтягнули ся вѣдъ голосованія. Пѣзнѣйше стали звѣстий і дєтайль. Въ клубѣ клерикалівъ [Katholische Volkspartei] такожъ появилася оппозиція; неогато бракує, щобъ они не „порозбивали ся і ослабли“. Далше після нашихъ інформацій либеральній маѣнаты [verfassungstreuer Grossgrundbesitz] зовсімъ не „розлазять ся“ на три групы, якъ радикально выражає ся „Русланъ“ въ дописи зъ Відня. Бєли що розбєє ся, то найскорше партія умѣренныхъ націоналівъ. Она розпаде ся, бо вже і теперъ тратить рацію яку чимъ разъ бѣльше, въ мѣру того, якъ екстримій Шенереръ выбиравъ ся на верхъ Далеко бѣльша половина сєй партіи перейде підъ керму Шенерера; мабуть побачимо тамъ бѣльше здекларованыхъ оппозиційныхъ націоналівъ. Менша половина, підпирана при послѣднихъ выборахъ антисємі-тами, прилучить ся зовсімъ явно до сєй партіи. Про розбѣте клерикалівъ або либеральныхъ обшарникѣвъ нема що і писати. Такіи люде держать ся „купы“; одинъ приказує — всѣ слухають. Теперъ за приказникомъ кривє ся „зелѣзна рука“ графа Казимира. Треба бы навѣть завєсти тутъ въ палатѣ такую моду, щобъ при голосованію прємієръ вытягавъ бѣду хустину яко команду вѣтума „Ja“, а червону, коли треба сказати „Nein“. При такыхъ порядкахъ неможлива рѣчь, щобъ „Русланъ“ колись написавъ ось-такіи слова, якъ написавъ минувшю суботы про рускихъ независимыхъ послѣвъ: „Середъ бєзголови обструкційниківъ втратили і наші радикальні послы голову і не знають, що зъ собою робити“. Оно вже нинѣ такъ є і певно жадець зъ нашихъ правительственныхъ послѣвъ не ломить собі головы надъ тымъ: якъ має голосувати?

Tempora mutantur et nos mutamur in illis... Колись „Правда“ [органъ посла Барвѣньского] була бы вѣтвила молодѣ-Чехѣвъ въ ложцѣ воды; они не знаходили пощады въ очахъ почитателѣвъ графа Казимира. Студіи цѣлыхъ рѣчникѣвъ выказують гарну збѣрку краснѣрчывыхъ зворѣтѣвъ, зверненыхъ бывало противъ Чехѣвъ. Колись подѣлили ся ними зъ читателями. Тымъ самымъ стилемъ лєє теперъ „Русланъ“ нашихъ независимыхъ послѣвъ. Що кому зъ тѣхъ лайки приїде і чого властиво прѣсѣкъ ся „Русланъ“, то хибѣ одинъ Господь Богъ знає. Посолъ Барвѣньскій звѣсть нарѣкати, що зъ нимъ „обѣйшли ся Русины по свиньски“, длятого треба бы дожидати, що „Русланъ“ буде старати ся впровадити иншій

способъ політичної полеміки, въ відмінний спосіб буде поборювати противника. Нині не ті часи! Молодо-Чехи вже при жолобі правительственомъ, то і для „Руслана“ нема більшої радости. Тепер вже і наші правительственники „маркірують“ страшних приятельств молоді Чехові. Ходили тут на отворене чеського „Народного Дому“ і братали ся. Точнісінько такъ само, якъ колись ми їздили до Праги, братали ся на конгресі зъ тими самими, що обісла сиділи въ криміналахъ... Але si duo faciunt idem, non est idem. За свою промову збравъ п. Барвіньскій „гучні оплески“ [такъ бодай пишуть „Русланови“ зъ Відня]; за те промова посла Тянякевича була „мрачною“ і являє ся яко „пуста фраза“; се такожъ пише руско-католицькій „Руслан“. Я тамъ не бувъ, але для мене нема ані троха сумніву, що ефект промови обохъ послівъ бувъ якъ-разъ противний. Але коли вже такъ написано въ „Руслані“, то — Духъ святий при насъ — треба повірити, може колись в будучности „Руслан“ зрванжує ся...

Въ тій віденській дописи [не тяжко відгадати: чиє се перо?] подибуємо дуже важний уступъ: „Графъ Бадені все ще пручає ся против парламентарної більшости і не рад їй піддати ся [!] та бажавъ приєднати ще вірноконституційнихъ власників для більшости, щобъ тимъ способомъ всунути клинъ для себе вигідний“. Ті слова, написані однимъ зъ нашихъ правительственихъ послівъ, стверджують ясно те, про що ми вже давно доносили. „Führen und nicht sich führen lassen“... хотівъ колись графъ Казимиръ; нині навѣть „Руслан“, поважуючий всяку „власть Богомъ дану“, резонує... Яка горка прорія судби!

Комісія легітимацийна вже выбрана і ви складъ вамъ звѣстний. Зайшовъ вчера на засѣданню одинъ разячий і то дуже несправедливий фактъ. Члени комісії належачі до більшости парламентарної попридѣлювали собі по два вибори до зрєферованія, а опозиційнимъ послали зъ меншости [межи иншими д-рови Окуневскому і послови Дашиньскому] не придѣлили бодай доси нѣякихъ протестівъ. Се се дуже дивне поступоване, бо запротестованій власне вибори послівъ належачихъ до більшости. Тамъ сидить і посолъ Вахнянинъ. Не вже-жъ бракъ „такту“ політичного посуне ся такъ далеко, що коли не вінъ самъ, то его Busenfreund дѣстане сей виборъ до реферованія?! Послы зъ опозиції дуже обурені і ся справа вызоветъ певно велику бурю въ парламентъ. Въ кулоарахъ говорять, що при веріфікації галицькихъ виборівъ упаде одна або двѣ жертви. Вказують въ першій лінії на п. Охримовича. Шляхтичъ будуть мусѣли пожертвувати одно-двоє ягнятъ „на заколеніє“ въ виду дуже кепскої слави галицькихъ виборівъ. А теперъ, коли въ парламентъ сидять уже три Русини, а всякія заходи „Руслана“, щоби їхъ „навернути“, будуть безуспішні, то шляхтичъ випускають ті жертви имовірно межи рускими правительствениками. Се буде боляти о много менше, якъ утрата хочъ-бы одного члена польского „кола“...

Дня 12 н. ст. мая.

[Комісія легітимацийна. — Комісія адресова.]

Про вчерашнє засѣданє легітимацийної [веріфікаційної] комісії довідую ся подробицѣ. Роздѣлено межи референтівъ 65 запротестованихъ мандатівъ. Зъ того членамъ меншости парламентарної припало всего 8, членамъ більшости 57 мандатівъ. Одинъ членъ польского „кола“ дѣставъ 6 рефератівъ, два инші польскі шляхтичъ по 5, чотири Поляки і одинъ молоді-Чехъ по 4, одинъ молоді-Чехъ і одинъ Хорватъ по 3, п'ять зб. Словѣцькѣвъ, Чехівъ, клерикалівъ, нашихъ правительствениківъ і антисемітівъ по 2 реферати. Въ додатку устроено цѣлу рѣчь се такъ хитро, що запротестованій вибори дѣстали ся все одному зъ найлучшихъ приятельствъ „нещасливого“ заступника народу. Галицькі протести дѣстали ся до „зрєферованія“ въ руки польскихъ шляхтичівъ і посла Вахнянина, лишъ деякі поїшли межи молоді-Чехівъ, котрихъ теперъ „славянська взаємність“ вже дуже тѣсно зъ шляхтичами і правительствениками Русинами. Межи меншостю пущено нятриу такъ, що завзяті вероги подѣставали взаємно свои мандати до зрєферованія. Актъ мести виконано на Італіанцяхъ і антисемітахъ за їхъ голосованє при обжалованю міністрівъ; їхъ запротестованій вибори придѣлила більшостъ противникамъ політичнимъ. Протестъ противъ вибору соціаліста Резеля дѣставъ антисеміт д-ръ Гесманъ! Противъ такого подѣлу рефератівъ, де послы д-ръ Окуневскій і Дашиньскій не дѣстали ані одного реферату, протестувала меншостъ і ставляла все противний внесєня. Голосовано майже все картками. Якъ роздѣлено пооди-

нокі галицькі протести, о тѣмъ напишу пізніше.

Комісія адресова выбрала була підкомітетъ, зложений зъ сѣмохъ членівъ, котрі всѣ належать до більшости. До того підкомітету входять і посолъ Барвіньскій. Субкомітетъ вѣдбує засѣданє въ понедѣлокъ і зрєдудує проектъ вѣдповѣди на тронову промову, якій предложивъ бувъ минувшого тиждня графъ Войтѣхъ Дѣдушицькій. Въ п'ятницю або въ суботу збере ся рѣшєннє комісії для ухвалення адреси і въ слѣдуючій тиждень прийдє она передъ повну палату. Зъ независимихъ Русинівъ має забрати слово при адресовій дискусії посолъ о. Тянякевичъ. Адреса є лишє звичайнимъ актомъ куртоазії парламенту. Въ иншихъ краяхъ вже давно затративъ ся звичай вѣдповѣдати на тронову промову. Передъ шести роками не могли у насъ погодити ся на одноцѣлну адресу, отже не ухвалили нѣякою, а подано лишє звичайну заяву лояльности для трону. Хочъ надъ адресою працює і п. Барвіньскій, то все-таки „Руслан“ не повиненъ робити зъ єє дробницѣ такої великої исторії. Адреса не є абсолютно нѣякою „позитивна робота“ для народу та й таки певно не причинить ся а власне опбизитъ „реформи економічні і соціальні“, котрі органи рускихъ урядовцѣвъ послѣдними часами не сходять зъ языка. Можлива рѣчь, що і симъ разомъ не прийдє до ухвали адреси, отже праця пп. Дѣдушицького і Барвіньского пропаде маривсьянько...

(й. н.)

До чого уживають ц. к. жандармерію на галицькій Руси?!

Интерв'юція д-ра Яросевича і товариствъ до Єго Експ. н. міністра кравової оборони г-р. Вельзергайма.

(Далше.)

Ті самі драби, подѣлившись на менші юрби або й поодинокі, на другій день, въ день виборівъ, далше вели своє розбишачтво въ бѣлий день, зъ тою тільки відмінною, що до побойвъ і зневагъ долучали ще видиранє легітимацийнихъ картъ.

Але ц. к. жандармерія нѣчого не боронила драбамъ ані їхъ не спиняла, противно помагала їмъ, особливо при видираню легітимацийнихъ картъ, разячимъ способомъ.

Се показують отей подѣл:

12. Выборецъ Павло Малиновскій зъ Новосѣлки надъ Збручемъ приѣхавъ въ день виборівъ около 8 години зъ-рана до Борщева і станувъ передъ коршмою. Заразъ приступило до него кількохъ агітаторівъ изъ стороны кандидата польского центрального комітету і зажадали відъ него легітимацийну карту і карту до голосованія. Щоби їхъ позбутися, упевнявъ Малиновскій, що не має карти при собі, бо не доручено єму; але драби заразъ пізнали по тѣмъ сторонникамъ хлопекого кандидата. Отже завели Малиновского до сѣней коршмара, а Кароль Богуцькій дававъ єму 10 зр. за легітимацийну карту; але Малиновскій не хотѣвъ продати свого голосу. Тодѣ завели его до шинку, а начальникъ громади борщевскі Антонъ Хойна, просивъ его на келишокъ горѣвки, відтакъ на склянку пива; тільки Малиновскій уперто запевняє, що вінъ не п'є ані горѣвки ані пива. Въ тѣмъ Хойна три рази задзвонивъ въ тарѣль, і на той знакъ входить трєхъ жандармівъ до шинку, беруть Малиновского до альєкири і жадають відъ него легітимацийної карти. Але Малиновскій не хоче дати. Тодѣ приступає до него кількохъ драбівъ, перетрушують Малиновского при ц. к. жандармѣ ажъ до тѣла, знаходять у него легітимацийну карту за пазухою, відбирають єи відъ него разомъ зъ картою до голосованія, другъ обѣ карти, а Малиновскому дають кілька стусанівъ по-підъ ребра та викидають его за-дверѣ.

Цѣлу пригиду можуть ствердити наочні свѣдѣки Мих. Любецькій і Ник. Горжицькій, оба зъ Новосѣлки надъ Збручемъ.

Одєнь зъ тѣхъ ц. к. жандармівъ, що помагали при тѣй грабѣжѣ, зве ся Підгородецькій, другого свѣдѣки не знають.

13. Выбореци Андрѣєви Боянови зъ Лановцѣвъ, судового повѣту мельницького, ті самі драби при помочи ц. к. жандармівъ вѣдерли въ коршмѣ ще передъ голосованємъ легітимацийну карту разомъ зъ хустиною, въ котрій була карта завинєна. Скоро тільки Боянъ зайшовъ до коршми, обступили его драби, а два ц. к. жандармы, котрі заразъ вѣшли, вѣзвали его, щоби показавъ легітимацийну карту. Коли вінъ не хотѣвъ єи дати, перетрусили его драби при жандармахъ, нашли легітимацийну карту зъ картою до голосованія въ хустинѣ, відобрали обѣ карти разомъ зъ хустиною і въ додатку побили его. Разомъ зъ картою було въ хустинѣ завинєне такожъ 1 зр.

50 кр. дробними грѣшми, що бѣдачно мавъ на дорогу. Коли драби розгорнули хустину, розсыпали ся грѣшѣ по підлозѣ. Драби безстыдно позабирали собі ті грѣшѣ і вынесли ся чимъ скорше; а ц. к. жандармы, при котрихъ те все дѣяло ся, пустили ихъ въ спокію.

Коли бѣдний хлопъ оповѣдавъ ту неимовірну пригиду, то плакавъ горько, не за выдертими грѣшми, але за бракъ оборони і несправедливостю, якій его спѣтали.

На жалъ Боянъ не знає тѣхъ жандармівъ, але вінъ пізнавъ бы ихъ легко, коли бы станули передъ нимъ ті жандармы, що тогдѣ були въ Борщевѣ.

14. Ті самі драби напали на руского выборця Василя Бойка зъ Стрѣлковецъ, коли вінъ въ день виборівъ передъ початкомъ голосованія шовъ до староства, і ударили его зъ заду два рази п'ясткомъ въ голову такъ, що вінъ оморочений упавъ на землю.

Се потвердити свѣдокъ Мих. Куриликъ зъ Стрѣлковецъ. Але патруль жандармерії, що находила ся тогдѣ заразъ обѣч, не хотѣла о тѣмъ нѣчого знати.

15. Василя Боровского зб. Скалы, котрого вже день передъ виборами напастувала тога ватага, обступили ті самі драби зъ Николомъ Бѣлинськимъ на чолѣ, коли Боровскій цѣлкомъ спокійно шовъ дня 16 марта с. р. до суду на термінъ, і ударили его кілька разівъ въ лице.

Заразъ давъ ся въ те ц. к. жандармъ і хотѣвъ Боровского арештувати, тільки єєи утѣкъ на своє щастє; але драбамъ ц. к. жандармы не казали нѣчого.

Се може потвердити наочний свѣдокъ Сидоръ Зелиньскій зъ Борщева.

16. Гриця Довганюка зъ Вовковецъ коло Борщева, котрий цѣлкомъ спокійно шовъ за своими дѣлами, арештувавъ дня 15 марта с. р. на улиці жандармъ лишє на доносъ кількохъ до ватаги належачихъ жидівъ, мовъ то Довганюкъ агітує мѣжъ селянами. Жандармъ завѣвъ Довганюка до громадского арешту, де єєи пересидѣвъ около 20 годинъ (відъ 5. год. по полудни дня 15 марта до 12. год. въ полудне дня 16 марта) безъ жадної їди.

Се може потвердити наочний свѣдокъ вѣйти зъ Корольки.

На Довганюка доси ц. к. жандармерія не зробила жадного доносу, отже его увязненє і передержанє въ арештѣ було въ найвысшій степені протизаконне. Довганюкъ пізнаєть того жандарма на певно, скоро тільки вінъ станувъ бы єму до ока.

17. Ті самі драби напали дня 16 марта с. р. передъ голосованємъ на выборця Семена Бурдейного зъ Дзвинячки (суд. пов. мельницького), коли вінъ въ день виборівъ переходивъ цѣлкомъ спокійно дорогою коло староства. Якійсь Іосифъ Захарюкъ зъ Борщева ударивъ его п'ясткомъ въ лице такъ, що вінъ оморочений поваливъ ся на землю, а инші драби, належачі до ватаги, копали его ногами.

Се можуть потвердити наочні свѣдѣки Федь Квасный і Максимъ Медвѣдъ зъ Дзвинячки.

Патрулююча жандармерія, хочъ мусѣла цѣлкомъ певно видѣти той нападъ зъ близенька, зовсѣмъ не вдавала ся въ справу.

18. Одєнь драбъ зъ тої ватаги напавъ навѣть гр.-кат. приходника Іосифа Балыка зъ Турильця безкарно, коли єєи шовъ дня 16 марта до выборчого льокалю, і ударивъ его п'ясткомъ въ груди.

Ті публичні напастованія і бійки були лишє тымъ можливѣ, що ц. к. жандармерія, хочъ єєи въ день передъ виборами досконало знала о выбрикахъ тѣхъ драбівъ, то таки жадному зъ нихъ нѣчого не казала ані жадного не арештувала і безкарно позваляла уганяти ватазѣ.

Ц. к. жандармерія на оправданє свого поведєня не може подати нѣякою слухнои причини, тымъ менше, що заразъ по першихъ выступакъ тої ватаги, по побитю Титка Малицького і Ник. Ковбля, ще въ день передъ виборами около 6. години по полудни хлопскій кандидатъ д-ръ Мих. Дорундякъ пѣшовъ до ц. к. староства і до команданта постерунку ц. к. жандармерії, жалувавъ ся на неспіюване поведєне тої ватаги і жадавъ такъ відъ ц. к. старосты якъ і відъ команданта жандармерії охорони спокійнихъ громадянъ. Оба обѣцяли єму, що напастники будуть арештовані, але се такі не стало ся.

19. Іосифъ Регушъ, даякъ зъ Капустинєць, припшовъ въ день виборівъ рано до Борщева, де мавъ якесь приватне дѣло. Зъ Яковомъ Шевчукомъ, зъ котримъ разомъ припшовъ, зъ выборцемъ Павломъ Стефанишинимъ і зъ Іваномъ Петрунякомъ, всѣми зъ Капустинєць, зайшовъ вінъ до коршми Бракемаєра. Тамъ вже чатувало кількохъ драбівъ, а скоро довѣдали ся зъ розмовы, що Регушъ є сторонникомъ хлопекого кандидата, заразъ впали на него і били его по голові.

На крикъ вѣшовъ заразъ до шинку ц. к. жандармъ, арештувавъ побитого Регуша, завѣвъ его до судового арешту, де вінъ сидѣвъ болше якъ 24 годинъ.

На Регуша не зроблено жадного доносу, значить: его приарештовано цѣлкомъ невинно.

Се можуть потвердити наведєні выше наочні свѣдѣки.

20. Выборцямъ Яковомъ Бѣлинському і Назарковимъ Осадчукомъ зъ Шинковецъ, повѣту борщевского, не доручено легітимаций і картъ до голосованія ажъ до дня виборівъ. Бѣлинскій пѣшовъ для того до ц. к. староства за картами; але тамъ єму сказано, що легітимаций повинні бути у громадского писаря Супера. Бѣлинскій пѣшовъ до Супера і справдѣ дѣставъ відъ него карти для себе і для Осадчука. Але коли хотѣвъ Осадчукъ занести легітимацию, напало его на улиці кількохъ жидівъ і давали єму за обѣ карти зразу 10 зр., обѣсла 15 зр., а вкѣнци 20 зр. А коли вінъ не хотѣвъ продати голосівъ, звабили его жиды до шинку Зайды Карміна; тамъ явивъ ся заразъ ц. к. жандармъ (маєєи бути Климовичъ зъ Озерянъ) і въ суперечъ всякимъ законамъ казавъ собі показати карти. Коли Бѣлинскій, спонуканий остримъ поведєнемъ ц. к. жандарма, послухавъ і давъ єму, Климовичеві, карти, приступивъ якийсь жидъ, взявъ обѣ карти зъ рукъ жандарма і счєзъ. Климовичеві було се цѣлкомъ байдуже; вінъ ані не поступивъ ся, щоби ухопити драба; противно, коли Бѣлинскій жалувавъ ся, що єму выдерто карти, жандармъ приликавъ двоохъ поліцаївъ, вѣдѣвъ Бѣлинського арештувати і вѣдєсти его до судового арешту.

Тамъ пересидѣвъ Бѣлинскій відъ 9 години зъ-рана до 6-ої вечері, коли вже давно було по голосованю, такъ що ані вінъ ані Осадчукъ не могли голосувати.

На Бѣлинського не зроблено жадного доносу; отже его арештовано і передержано черезъ день въ арештѣ протизаконно і цѣлкомъ невинно.

Сю пригиду Бѣлинського можуть потвердити наочні свѣдѣки Андрѣй Олефиръ і Іванъ Панадійчукъ зъ Шинковецъ.

(Далше буде.)

Руска рѣльничя школа въ Кѣцмани на Буковинѣ.

Відъ осени сего року — якъ пише „Буковина“ — будуть буковиньскі Русини мати въ Кѣцмани свою руску рѣльничю школу. Будинки школи мають бути до осени готові, директоръ школи п. Жуковскій уже є, наука певно почне ся вже сего року.

Доси була на Буковинѣ тільки одна подобна рѣльничя школа, і то нѣмецка въ Чернівцяхъ. Зъ неї широкий загаль населєня краю не мавъ користі; для селянъ потрібні були низші школи рѣльничі зб. зроумѣлює выкладовою мовою, а такій установивъ крайній соймъ, по довголѣтнихъ заходахъ, що-но торѣкъ: одну руску въ Кѣцмани, а другу волоску въ Радѣвцяхъ.

Ті школи буде утримувати край, а въ нихъ будуть учити рѣльничства селяньскихъ синівъ, що покѣнчили народні школи. По окѣнченю такої рѣльничної школи повинні бы ученики вміти самостійно і розумно господарити на своихъ грунтахъ, бо всего, що рѣльничкові потрібно знати, буде можна въ тѣй школѣ навчити ся.

Наука въ тѣй школѣ буде трєвати два роки зъ перервами лишє на Великдєвъ і Рѣздво; рѣкъ починає ся 1-ого жовтня а кѣнчить ся 30-ого верєсня. До школи будуть приймати хлопцѣвъ межи 14 а 16-тимъ рокомъ житя [молодшихъ або старшихъ хлопцѣвъ будуть приймати лишє за дозволємъ выдѣлу краевого]. Абы хлопцѣвъ приймили, потрібно дозволу родичѣвъ або опѣкунівъ і ихъ зобовязаня, що будуть за хлопцѣвъ платити [коли хлопець не дѣстане безплатного мѣсяцѣ]. Потрібно доброго свѣдоцтва зъ покѣнченої нормальної школи і свѣдоцтва здоровля. Поданя треба вносити до дирекції школи передъ початкомъ шкѣльного року.

Школи рѣльничі въ Кѣцмани і Радѣвцяхъ є интернатами (бурсами), де хлопцѣвъ дѣстануть мешканє, цѣле удержанє і опѣку лѣкареку въ лекшій слабости. До тѣхъ шкѣль приймуть по 20 до 24 учениківъ, отже і кѣцманьска буде мати до 24 учениківъ. Зъ тѣхъ приймає край на себе десятиохъ і буде за нихъ платити. Инші мусѣть сами за себе платити по 120 зр. на рѣкъ, въ чотирохъ чвєртєрѣчныхъ ратахъ зъ горы. Громады, товариства і приватні особи можуть за згодою зъ выдѣломъ кравимъ назначувати стѣпендію для учениківъ. О вѣльний мѣсяць можуть старатися ученики лишє родомъ зъ Буковини.

Въ школѣ будуть учити рѣлігій, рѣдної мовы нѣмецкої мовы, рахунківъ, геометрії і рисунківъ, землєписи [особливо Авєстрії і Буковини], исторії натуральной, будовы рєстєнь

хову худоби, господарки, львця худоби, зна-
ня законів і львової господарки. Може бу-
дуть вчити і музики та пожарництва. Оче-
видна річ, до того все прилучаєся прак-
тична робота в полі, в городі і в стайні
а у вільний час прогулянки для звичаєв
взрощених господарств. Школа буде мати
для практики ціле своє власне господар-
ство.

Подаючи сї деякі дані про руску рбл-
ничу школу в Коцмані — „Буковина“ за-
вчасу звертає увагу наших господарів,
щоб не занедбали доброї нагоди і дали
своих синів на науку. Аби-ж то скорше
дбалося до вѣдомости селян, то учитель
вже тепер нехай розповідать селянам, що
то за школа і якій з неї хосен.

Перегляд політичний.

Мимо заперечення Pester Lloyd-а вѣс угор-
ській дивинки ліберальні уважають кризу
угорського міністерства за неминучу. Bu-
dapesti Naplo промовляє за задержанєм
дотепершніх умов австрійсько-угорської
угоди. N. Pester Journal гадає, що угорське
правительство і ліберальне сторонництво зго-
дяться на дрібні уступки в справі квоти,
щоб корона не потребувала вдавати ся в
справу.

В угорекім соймѣ відповѣдав
вчора президент міністрів Бані на інтер-
пеляцію п. Польонія в справі цѣсарської го-
стини в Петербурзі, заявляючи, що правдо-
держане становиско угорського короля було
достатньо бережене самим королем. Від-
повѣдь ся не вдовольнила п. Польонія, але па-
лата прийняла єї до вѣдомости. — На інтер-
пеляцію п. Кошута в справі вѣхдній ска-
зав Бані, що Греція добровольно просила о
інтервенцію і обидяла відкликати войско з
Крети. Тепер ведуть ся мѣж державами пе-
реговори в тій справі і є надѣя, що тї пе-
реговори доведуть до доброго кінця. І єю
відповѣдь прийняла палата до вѣдомости. —
На інтерпеляцію п. Апонія в тій самій
справі відповѣвъ президент міністрів, що
удержане спокою і тепершнього стану по-
сѣдана було вѣд початку головною підставою
заходів держав; можна надѣятися, що не-
задовго мир буде привернений, а Крета до-
стане автономію під зверхніцтвом Туреч-
чини. Межи Австрією, Нѣмеччиною і Італією
є повна згода що-до цѣлей і задач, якї дер-
жави мають в вѣхдній справі. Подорожею
цѣсара до Петербурга в тридержавнѣм со-
юзѣ не змінило ся нѣчого. Союз той не на-
лежить до перемінюючих комбінаций політич-
них для переведення хвилених цѣлей, але
є непохитною підставою заграничної австрій-
сько-угорської політики. Але те не перешкадає,
щоб монархи, належачи до того союзу не
могли оставати в найдружнѣйших відносинах
до інших монархів. Політика росій-
ська зовѣсть згоджує ся з консервативною
політикою, яку Австро-Угорщина разом з
своими союзниками веде на вѣхдѣ. І Росія
так само, як Австро-Угорщина, не ходить
о самодлюбній цѣли, а тільки о удержанні спо-
кою, ладу і тепершнього стану посѣдана.
Дятого можна рѣшучо сказати, що мѣж Ав-
стро-Угорщиною а Росією у вѣхдній політи-
цѣ є повна згода, а їх цѣли є тї самі. І єю
відповѣдь прийняла палата до вѣдомости.

В нѣмекім парламентѣ ради-
ли вчора над внесенєм соціальних демо-
кратів, щоб з карного кодексу вычеркнути
параграфы о обидѣ маєстату. Бесѣдники со-
ціальних демократів выказували, як легко
достаеть обжаловане о обидѣ маєстату через
достав з причини особистої обиды, а про-
кураторы такими процесами хотять звернути
на себе увагу, щоб авансувати. Лѣнше було
бы, щоб процеси о обидѣ маєстату выточу-
вано так, як і всяку иншу обиду, значить,
лише на жадане того, хто чье себе обидже-
ным. По переведеній дискусіи відкинено жа-
данє п. Ріхтера, щоб те внесенє передати
окремій комісії.

З Греції нема нѣчого нового а важ-
ного. Туреччина хотѣла бы передѣ уложенєм
мира здобути ще як найбільше користей;
тому достав Едемъ наша приказъ ити дал-
ше на Ламію або на Тернопіль. В Тесалії
заводять Турки тимчасово свою управу. Бу-
вшій консул турецкій в Ларісѣ, Триканѣ і Во-
лѣ іменованій каймаками в тых округах
і мають уладити там управу мѣст і гро-
мад, поліцію і побір для та урядувати так,
щоб населенє мало до них довѣре.

Рух в руских товариствах.

[Загальні збори „Дністра“.]

Вчора по полудні в сали „Народного
Дому“ відбули ся пятий звичайний загальні
збори членів товариства взаємних обезпе-
ченє і товариства взаємного кредиту „Дні-
стер“. Збори тревали вѣд години 2³⁰, до
5-ої.

Президент товариства п. Вас. Нагбний,
закі приступив до формального отворення
зборів, представив кількома словами остан-
ній успіх в розвою товариства. Хоч-бы
про товариство знало ся лиш тільки, що о
его розвої дбає не лиш сам заряд, але і
цѣла суспільність і духовна власть [пере-
мыска капітала піддержувала єго навѣть
спеціальними курендами], то вже і сего бу-
ло-бъ досить, вже і сего було бы вѣдрадним
результатом. Що результати в розвою то-
вариства є справді вѣдрадні, про се свѣдчать
і інші факти. Резервовий фонд товариства
„Дністер“ перевищав вже основний фонд,
так що вже невдовзі буде можна приступи-
ти до львовизації лістів. Призначивши 8000
ар. на амортизацію першого заснованя, то-
вариство усеушло з білінею одну більшову
позицію. Се успіх великої ваги. Згадавши
далше, що міністерство внутршніх справ
выдало 1896 р. нові розпорядженя дотично
білінованя і надзору товариства, бесѣдник
отворив формально збори а представивши
зборним правительственным комісарі п.
Гута, відчитавъ порядокъ дневний. По відчи-
танню порядку дневного п. Нагбний прига-
дав ще зборним, хто після статута має
право участі в зборах і право голосованя,
та покликав п. Костя Паньківського на се-
кретаря зборів і попросив технічного ди-
ректора товариства д-ра Ярослава Кулач-
ковського выповнити першу точку порядку днев-
ного, т. є. відчитати протокол з останніх
загальних зборів. Коли по відчитанню сего
протоколу прийнято єго без замѣтов до вѣ-
домости, приступлено до другої і третьої точ-
ки порядку дневного: до читаня справозданя
дирекції та ради надзираючої за четвертий
рѣк оборотів і комісії ревизійної. По відчи-
танню першого справозданя д-ромъ Дам.
Савчаком і д-ромъ Я. Кулачковимъ при-
нято єго без дискусіи до вѣдомости. Лише
в справі формальної забирає голос єв.
Рожанковскій, звертаючись до дирекції з
бажанєм, щоб она розсыла справозданє
заряджувала перед зборами. На те відпо-
вѣвъ д-р Кулачковскій, що дирекція радо се
зробить; не розсылає справозданє тепер, бо
в них друкують ся звичайно також внесеня
ради надзираючої, як загальні збори
можуть прийняти або відкинути. На случай
відкинєня справозданє мусѣло-бъ улягти змі-
нѣ і єго треба бы розсылати другій раз. Дя-
того на час зборів друкувало ся доси лиш
мале число справоздань, щоб в рѣшт накладу
можь було поробити евентуальні зміни внесенє.
По погодженню сего формальности відчитавъ
п. Вол. Ганкевич справозданє комісії ревизій-
нійної. Збори на єго внесенє удѣлили дирек-
ції і радѣ надзираючої абсолюторію і при-
ступили до четвертої точки порядку дневного,
до внесенє ради надзираючої: а) в справі
роздѣлу надвышки доходу і б) в справі вы-
нагород двохъ выбранихъ директорів
[1.200 ар.] і трехъ членів комісії ревизій-
нійної [225 ар.]

По ухвалѣ обохъ тыхъ внесенє насту-
пивъ выбѣр: а) пѣтьохъ членів ради над-
зираючої на мѣсце уступаючих [по мысли
§. 92. статута] членів: д-ра Стеф. Федака,
д-ра Євг. Олесницького, о. д-ра Ів. Гроб-
левського, Теод. Стахевича, Іос. Гурика і д-ра
Ом. Савицького; б) пѣтьохъ заступників чле-
нів ради надзираючої і в) трехъ членів
комісії ревизійної і одного заступника. По
першѣмъ голосованню [64 участників збо-
рів] выбраний до скрутиніи пп. Доманчук,
Врецьона і Раф. Стеблецкій сконстатували,
що зѣ выбѣру до ради надзираючої выйшли
вѣс уступаючі члєны зѣ вышкомъ одного
д-ра Ом. Савицького, котрий застерѣвъ ся пе-
редъ поновнимъ выбѣромъ, звиняючись пере-
шкодами власнихъ занять. На єго мѣсце ви-
брано суд. радника Гр. Кузьму. Так само і
зѣ выбѣру пѣтьохъ заступників выйшли вѣс
попередній заступники членів ради надзираю-
чої пп. Гр. Врецьона, Іос. Ганячакъ, о. Євг.
Гузаръ, д-р Ом. Калитовскій і д-р Іос.
Олесківъ — як се сконстатували выбраний
до скрутиніи пп. д-р К. Левицкій, Прухня-
кій і Брилинскій. Рівно-ж і по голосованню
59 участників зборів на трехъ членів ко-
місії ревизійної і одного заступника заявили
выбраний до скрутиніи пп. о. Лепкій, Гурикъ
і Врецьона, що попередній складъ тої комі-
сії не змінив ся; в тій остал ся на даль-
ше пп. Вол. Ганкевич, Ом. Куницькій, Іос.
Хлопецкій і Гр. Щирба. — При шестій то-
чці порядку дневного, т. є. при означеню чи-
сла членів ради надзираючої, що мають бу-
ти выбрани наступними звичайними загаль-
ними зборами [§. 92. статута] число то озна-
чено на внесенє д-ра Федака числомъ 18.

Вѣбачи наступили інтерпеляції членів
товариства, до котрыхъ можна влучити і двѣ
інтерпеляції поставлені по відчитанню вно-
сенє ради надзираючої. На запытаня о. Гір-
няка, чи наступить сего року зниженє премій,
відповѣвъ д-р Кулачковскій, що се насту-
пить ажъ тогдѣ, коли будуть покриты цѣлкомъ
кошты заснованя. — П. Стеф. Абрагамовскій,
агентъ „Дністра“ в Микулинцяхъ запиту-
вав: чи товариство має який фонд на вына-
году для тыхъ, що прилучують ся товариству
добровільнымъ ратованємъ обезпеченихъ ма-
етностей підчасъ пожарів? На се відповѣвъ
д-р Кулачковскій, що товариство удѣлювало
все такі нагороди тымъ, котрі того слушно
зажадали вѣд урядника „Дністра“. — О.

Лепкій промовлявъ в справі членських
правъ тыхъ осіб, що обезпечують в „Дні-
стер“ земельплды. Обезпечуючі земельплды
лишь на кілька мѣсяцівъ в роцѣ, они че-
резъ тыхъ кілька мѣсяцівъ уважають ся чле-
нами товариства, а в іншихъ мѣсяцяхъ року
не мають членськихъ правъ і тымъ самимъ
часто не можуть брати участі в зборахъ.
Бесѣдникъ жадав, щобъ такихъ членів по 5
лѣтахъ постійного обезпечуваня земельплды
в „Дністер“ робити сталими членами. В
відповѣди на се д-р Кулачковскій заявивъ,
що се неможливе: по перше тому, що сего не
робить і Краковське товариство; по друге то-
му, що поставлена інтерпеляція не на мѣсці,
бо зміна статута не була поставлена на по-
рядку дневнѣм а по третє і тому, що „Дні-
стер“ обезпечує земельплды лишь тымъ, ко-
трі обезпечують в „Дністер“ будинки. —
О. Голодинскій спротивив ся тому, щобъ
агенти „Дністра“ були рівночасно і агентами
„Феникса“ або „Славіи“. На се відповѣвъ п.
Томашевскій, що вінъ, будучи агентомъ „Дні-
стра“, приймає для него обезпечєня будин-
ків, але коли хто просить, щобъ єго обезпе-
чити передъ градомъ, то вінъ мусить звертати
ся до „Феникса“, бо „Дністер“ такихъ обез-
печєнь не приймає. Зѣ тымъ згодив ся і д-р
Кулачковскій. — На жаданє п. Петра Дурбака,
щобъ „Дністер“ улекшивъ своимъ членамъ
як не-будь асекурацію градову, д-р Ку-
лачковскій заявивъ, що такі стараня вже ро-
блено в пештеньскімъ товариствѣ „Vater-
ländische allgemeine Versicherungsanstalt“, але
оно поставило за тяжкій условія. Дятого
вѣнъ радить і на дальше звертати ся зѣ
безпечєнемъ градовымъ до „Феникса“. По у-
дѣленю д-ромъ Кулачковскимъ ще кількохъ
формальнихъ пояснєнь вычерпано порядокъ
дневний зборів товариства обезпечєнь „Дні-
стер“ а отворено збори кредитового то-
вариства „Дністер“. П. Нагбний, покликавши
на секретаря п. Врецьону, попросивъ д-ра
Федака відчитати справозданє за рѣк адмі-
ністраційний 1896/7. По прийнятю того спра-
возданя і справозданя шкотнового до вѣдо-
мости, збори удѣлили без дискусіи заря-
дови абсолюторію. Дивіденда за 1¹/₂ року вы-
носіть 6%.

По загальнихъ зборахъ вчора відбуло
ся засѣданє надзираючої ради „Дністра“ для
выбору одного директора зѣ-мѣжъ членівъ
ради надзираючої на мѣсць д-ра Стефана
Федака, а такожъ одного заступника дирек-
тора на мѣсць д-ра Ом. Савицького, котрыхъ
мандаты зѣ днемъ вчашнимъ скінчили ся.
Рада выбрала: директоромъ зновъ д-ра Ст.
Федака, а заступникомъ директора д-ра Щаст-
ного Сельского.

**Наша Адміністрація просить Вп. Пе-
редплатників — якъ найскорше надсы-
лати передплату на II-гій чвертьрѣк а
взглядно і вырѣзнати залеглости.**

НОВИНКИ.

— „Львівскій Боянъ“ пригадує своимъ чле-
намъ, що завтра [вѣ пѣтницю 14-ого с. м.] о
год. 7¹/₂ вечеромъ звичайній вправи хоръ мѣ-
шаного, і просить ихъ явитись точно і в
комплектѣ. — В. III.

— Товариство „Жѣночій кружокъ“ в Ко-
ломийсѣмъ відбувѣ звичайній загальній зборі
вторгѣ днѣ 18 мая с. р. о годнѣ 4-ї по-
полудни в комнатахъ товариства „Родина“,
а в браку комплету відбувѣть ся тѣ збори
того самого дня о годнѣ 5-їй пополудни. —
За выдѣлъ Кислевска секретарка.

— Процѣсъ противъ селянъ з Давидова
вѣдбує ся — побѣла новійшій вѣсти — лиш
передъ звичайнымъ трибуналомъ [отже нѣхто
зѣ обжалованихъ не стане передъ судомъ
присяжливихъ].

— Справа пожарної сторожѣ в сѣльскихъ
громадахъ нашого краю, якою краєвий Зв'яз-
окъ сторожѣв пожарныхъ займаєвъ ся вѣдъ
кількохъ лѣтъ, уже поладженя. Вѣ наслѣ-
докъ внесеного Зв'язкомъ поданя выдѣлъ кра-
євий выдѣвъ розпорядженя, на основѣ которо-
го выдѣлы радѣ повѣтовихъ мають організувати
в сѣльскихъ громадахъ своихъ повѣтовъ о-
бязкову пожарну сторожу. Кождий муж-
чина вѣ вѣдѣ вѣдѣ 18 до 42 лѣтъ, що мешкає
в громадѣ і не є каткою, належить до о-
бязкової пожарної сторожѣ і повиненъ вѣ
мѣсяцяхъ: маю, червнѣ, липнѣ, серпнѣ і ве-
реснѣ, вѣ першу недѣлю кождого мѣсяця, а
в разѣ непогоди вѣ одну зѣ найближшихъ
недѣль по вечѣрні ставити ся вѣ громад-
ськомъ урядѣ для пожарныхъ вправъ, а надто
явити ся безпроволочно вѣ часѣ пожару.
Вѣльній вѣдѣ того обовязку остануть лиш
війсковий всѣхъ степенѣвъ вѣ чинній службѣ,
духовній особи всѣхъ обрядівъ і тѣ, котрыхъ
вѣдѣ того обовязку увѣльняють начальники гро-
мады. Хто занедбавъ бы того обовязку і у
начальника громады не оправдавъ ся, або
хто бы вѣ службѣ чѣ підчасъ ратунку передъ
пожаромъ допустивъ ся непослужу супротивъ
свого начальника, буде караний після §§. 32,
57 і 60 громадского закона. Сторожа складає-
ся зѣ двохъ вѣдѣль: 1) зѣ ратункового
вѣдѣлу до ратования людей, маєтку і загро-
женыхъ будинківъ і 2) зѣ водного вѣдѣлу
до службѣ при сикавцѣ і достатчаня воды.
Надзѣръ надъ виконуванємъ обовязківъ пожар-
ної сторожѣ належить до громадськихъ властей,
а надзѣръ надъ виконуванємъ обовязківъ гро-
мадскихъ властей до выдѣлу радѣ повѣтовихъ,
котрий до тої чинности може выбрати вѣд-
повѣднихъ делегатівъ. Слѣ выдѣлы радѣ по-
вѣтовихъ припиняють того такъ важного
розпорядженя, то сѣльскій громады нашого

краю вѣ короткѣмъ часѣ мати-муть обовяз-
ковій пожарній сторожѣ. Після розпорядженя
выдѣлу краєвого мають выдѣлы радѣ повѣто-
выхъ надобляти до краєвого Зв'язку пожар-
ныхъ сторожѣв справозданя зѣ поодинокихъ
случаївъ пожару в громадахъ своихъ по-
вѣтовъ. Зѣ тыхъ справозданєв укладає ся
статистика пожарівъ. Після надбеланихъ
справозданєв вѣ часѣ вѣдѣ 1-ого вересня до
31-ого грудня минувшого року нашъ край на-
вѣстило 351 пожарівъ, що знищили 483 до-
мѣвъ, 796 господарськихъ будинківъ і двѣ
церкви чи костели. Надто спалило ся двѣ
дѣтей. Причиною пожарівъ були: вѣ 28 слу-
чаяхъ подпалъ, вѣ 21 случаяхъ хлѣба будова
печей і дымарѣвъ, а вѣ 49 случаяхъ неосто-
рожнѣсть; причина рѣшты пожарівъ невѣстѣ-
джена. Шкода тыхъ пожарівъ оцѣнена боль-
ше-менше на 706.000 ар.

— Зновъ рухъ еміграційний. Зѣ Тернополя
пишуть намъ: Передъ Великоднемъ ходила
чутка вѣ повѣтахъ тернопільскімъ, збараж-
ськимъ і теребовельськимъ, що вѣ виду остат-
нихъ выбѣровъ годѣ тутъ дочекає ся чого
лѣншого і що люде збирають ся емігрувати.
Около 5-ого мая появили ся на двѣрці вѣ
Тернополі емігранты все по кількохъ родинъ;
мали они вѣс документи подорожній, карты
корабельній зѣ Гамбурга до Нового-Йорку і
мовили, що їдуть до Канады. Розбалакавши
ся сказали, що їдуть до Параня, однакъ хто
выстаравъ ся имъ о тѣ фальшивѣ карты ко-
рабельній і подѣ чинимъ проводомъ пускають
ся вѣ ту далеку дорогу, сего повѣсти не хо-
тѣли. Ъхало тогдѣ 63 осібъ, а були вѣс май-
же зѣ села Глепави. До теперъ переѣхало
черезъ Тернопіль, о сѣльско можна було ви-
вѣдати ся вѣдѣ службѣ зельзничной, 120 ро-
динъ. Подаючи сѣю вѣстку, звертаю увагу на
се, що власті не роблять емігрантамъ хоч-
бы навѣть якихъ-небудь перепонъ і що емі-
грацію яко фактъ доконаний треба бы стар-
ранно реєструвати, а сего у нашой интеліген-
ції дотримає ся годѣ. Яко причину свого
отчаїдушного кроку подавали емігранты бракъ
зарбѣтковъ. Заплата за роботу, за котрою тре-
ба неразъ і мило йти, выносіть 14—18 кр.
за день для особы дорослої. — До сѣн вѣсти
додаємо: Днѣ 3 с. м. дворець вѣ Чортковѣ
бувъ немовъ у облозѣ селянъ емігрантовъ до
Канады. Зѣ Кривча було чотири возы, зѣ Бр-
маківки шѣсть, зѣ Бѣльча десять, зѣ Пано-
вѣць шѣсть, зѣ Наври три, зѣ Бабинець пѣть
возівъ і т. д. Розумѣєсь, до Канады можуть
емігрувати только заможнѣйші селяне. Про-
симо Вп. читателѣвъ нашой часописи зѣ тыхъ
сторѣбъ донести намъ де-що ближе о розмѣ-
рахъ еміграції і єї причинахъ.

— Краса рада шкільна на засѣданю днѣ
10 с. м. ухвалила: именувати учителями вѣ
школахъ народныхъ [мѣжъ инцими]: Ів. Фа-
ловича вѣ Угорникахъ, Стан. Салика вѣ Ду-
бровиці і кс. Яна Голду учителемъ римско-кат.
релігії вѣ 6-кл. мужескій школѣ вѣ Коло-
мынѣ; — затвердити вѣ учительськомъ знаню
Франца Тондєру учителя гімназії вѣ Стани-
славѣ; — зорганізувати другу одно-класову
школу вѣ Адамахъ вѣдѣ 1-ого червня с. р., а
двѣ школы на передѣльєтахъ Львівськомъ і
Черлєньськомъ вѣ Городку вѣдѣ 1-ого вересня
1898 р.; — перемѣнити вѣдѣ 1-ого вересня с.
р. чотири-класовѣ школы: мужеску і жен-
ску вѣ Городку на шести-класовѣ; чотири-
класову мѣшану вѣ Бориславѣ на двѣ чоти-
ро-класовѣ мужеску і женську; одно-класо-
ву вѣ Замостію на дво-класову.

— Маніфєстація вѣ користь кс. Стоялов-
ского а противъ єпископівъ латинськихъ вѣ
Галичинѣ відбула ся вчора у Вѣднѣ на зборѣ
християнско-соціальныхъ робітниківъ, де я-
вили ся вѣс послы-стояловѣ. Кс. Айхгорнъ
вѣ свой мовѣ сказавъ, що кс. Стояловскій
їде до Риму представити папѣ свою справу,
а вѣдѣтъ звернувъ ся остро противъ єп. Пу-
зини, котрий заусуєндувавъ і посла кс.
Шпондера за то, що той стоить за людомъ.
Посл. Шаєръ подякувавъ кс. Айхгорнові за
єго шпѣрѣть, представивъ сумній відноси-
ны галицькѣ підѣ управноу шляхты, а закнѣ-
чивъ окликомъ вѣ честь д-ра Люєтера.

— Огнѣ. Вѣ ночи зѣ 9-ого на 10-ого с. м.
знищивъ страшний пожаръ вѣс господарскій
будинки на фольварку Острівчикъ дольшій
коло Скваряви. Удало ся уратувати лѣдні
шпихлѣрь і одну шопу. Двѣрѣ і тепларня не
спалили ся. Огонь бувъ підложений.

— Вѣдѣ вчора у насъ сильно поустудѣло.
Не диво! Вѣ Альпахъ упали снѣги; декуды
снѣгъ лежить на метрѣ високо. Снѣгъ упавъ
такожъ вѣ єдинбургськомъ коміатѣ вѣ Угор-
щинѣ. Зѣ Трієсту доносять по-при снѣгъ та-
кожъ о страшнѣмъ вихрѣ. Не треба і казати,
що снѣги наробили багато шкоды на заєвахъ
і по садахъ.

— Соймового посла Сѣрєднявского засудивъ
трибуналъ вадовицькій яко друга инстанція на
20 днѣвъ арѣшту вглядно на 100 злр. кары
грошевою за обиду чести старосты Феттера
зѣ Мыслениць сповнену тымъ, що Сѣрєдняв-
скій фальшиво обвинявъ передъ намѣстницт-
вомъ того старосту о надужитя при выбо-
рахъ до сойму і о переслѣдуванє людеї вѣ
повѣтѣ за невыбраня посломъ шляхотско-
урядового кандидата Поповского. Судъ по-
вѣтовий бувъ увѣльнявъ посла Сѣрєднявского
вѣдѣ вини і кары.

— П. Осипъ Маковей зѣ Чернівцѣвъ про-
сить насъ о умѣщенє отсєп єго оповѣстки:
Пригадує Вп. Товаришамъ, котрий 1887-ого
року складали испѣтъ зѣрѣлости вѣ академич-
ній [рускій] гімназії у Львовѣ, що мы тому
десять лѣтъ рѣшили зѣхати ся сего року у
Львовъ, і то днѣ 7 червня. День сей припа-
дає вѣ понедѣлокъ, на другій день лѣт. Зелє-
нихъ свѣтъ, отже буде мабуъ для всѣхъ до-
гѣднихъ. Програму зѣвѣду уложати тѣ това-
ришѣ, що живуть у Львовѣ або ближе Льво-
ва. — Осипъ Маковей вѣ Чернівцяхъ.

ДѢЛО

Выходит у Львові щодня (крім неділей і державних свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вибірка найважливіших повістей“ виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на перемінно разом з ДѢЛОМ.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — в Ярославі Д. Крижановський; — у Відні: М. Дukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В Франкфурті і Гамбурзі: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ і належність за інсерати платити у Львові.

Передплата на „ДѢЛО“ з літер. додатком в Австрії: за границею: на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр. на пів року . . . 9 зр. на пів року . . . 12 зр. у Львові: на цілий рік . . . 16 зр. на пів року . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр. Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вільні від порги. Поодинокі члени коштують 8 зр. а в. Оголошення звычайно приймають ся по ціні 10 кр. від одного строчки інсератови або експозиції в рубриці „Надоболане“ по 25 зр. а в. Ціна і інші документи приватні члени ся по 15 кр. від стрічки.

Подъ въ радъ державной.

Безголове, безпринципальность и недостаток этики — отсюда характеристика теперешней рады державной. Не проводу не ладу, не людей не программы, только хаос. День за днем сходят змарнованный, а нема выгладу скорой зміны. Супротивности заостряють ся що-разъ больше, пристрасти збільшають ся.

Нѣмці загрозили обструкцією, але не переводять еи вповни. Перші відступили антисеміти, за ними пішли народовці. Ліберали гнівають ся на них, але й они не трактують справи цілком на серіо. Тільки-ж коли-б і всі Нѣмці вели обструкцію дальше, они могли бы досягнути лише хвилиний успіху повалення г-ра Баденго. До тривалого успіху треба окрім негати ще й позитивної програми: они повинні показати, в якій сподоб хотіли бы лучше залагодити языкову справу в Чехії та в цѣлій державі. Коли-б уложили проект загальний а зручний і справедливий, то могли бы для него позискати народы з меншими претенсіями як Чехи. Але Нѣмці невырозуміли і непоправні: они хотять надъ народами славянськими задержати давню свою опіку та гегемонію, коліс за их малолітності оправдану, але коли ті народы вже доросли, то всі змагання задержання надъ ними тої опіки, мусять показати ся даремними.

Чехи добили ся добрих часів для себе, на котрі они й заслужили. Але не вміють уживати свого щастя. Замість показати, що они лийші вѣдѣ Нѣмців, що они справедливіше управляли бы державою (як се перше, коли доперва добивали ся правленя, нераз і голосили), они противно, поступають так само несправедливо, як коліс Нѣмці поступали, а як имъ хто докоряє водступленем вѣдѣ принципів, то они зъ брутальним цинізмом покликують ся на те, що Нѣмці так само робили, як були в більшості. Ба, але що-ж зыскуе загальнъ народу на тій зміні? Ему все одно, чи кривдить его несправедливый Чехъ чи несправедливый Нѣмецъ.

Особливо різко зазначили се они і цѣла парламентарна більшість вразъ зъ католицьким бар. Діпавітмъ въ справі верифікації виборів. Вже коли ходило о наглядчій несення Окуневського і Дашинського надъ галицькими виборами, Чехи показали, що имъ на етиці, на справедливості мало залежить. Ще більше показало ся се при виборі комісії легітимационной і роздѣленю рефератів. До тої комісії не повинні передовсім входити люде непосредно интересовані, т. е. ті, котрих вибіръ запропостованый, бо у них трудно припускати повну безсторонність. А однакж більшість палати вибрала до сєи комісії н. пр. пп. Вахнянина і Меруновича, котрі отже будуть судити о законности тихъ практик виборчих, за помощью котрих они самі збѣтали виборий! Розумѣмо, що більшість хотѣла мати в комісії своих людей і роздати мандаты поодинокимъ своимъ кліюбам; але чи-ж не можна було замѣсть п. Вахнянина вибрати н. пр. Винницкого, а замѣсть Меруновича якого непротивостанованого Поляка?

Безстыднѣ цинічна несправедливість показала ся і дальше при роздѣлѣ рефератів. На позбѣр парламентарна більшість доказала нѣбѣ акту справедливости, що згодила ся на аложенє комісії легітимационной зъ 36 послів, такъ що і опозиційні Русини та Поляки (Окуневскій і Дашинскій) могли до неї вѣйти. Але коли прийшло до роздѣлу рефератів, то верифікацію правительственныхъ послів повѣрено ихъ найблизшимъ приятелямъ, противно-жъ верифікацію опозиційныхъ послів ихъ найбільшимъ ворогамъ. Дальше посли зъ більшости, і то навѣть такі, котрих вибіръ запропостованый, подбѣтали 5 і 6 виборів до реферования, а 7 членів комісії не дѣтали ані одного, хотя о се упоминали ся. Н. пр. д-ръ Окуневскій не має жадного реферату, а Вахнянин аж 5, межі ними верифікацію свого кліюбового товариша Охримовича, д-ра Ольпиньского і Тишковского. Мерунович має також 5, межі ними Барвиньского, Гробельского, Мандичевского і Вахнянина. [Мандаты Богдановича, Валевского і Высоцкого придѣлено д-ру Дулембѣ, Чарковского, Владислава Гневоша, Каратницкого, Навроцкого, Ройовского і Вайзера Гізовскому, Гордицкого і Меруновича Пілинському, Левицкого д-ру Дикови (Чехови), Пастора, Пілиньского і Віктора д-ру Быкови.]

До такої формальной провокації опозиційныхъ послів Нѣмці так не посували ся, тожъ прихильники обструкції мають оденъ аргументъ больше для своего поведѣня. Але лихो есть, коли зъ публичного житя щезає етика, коли засада „замѣсть справедливости насильство“ знаходить одобрѣнє у репрезентантівъ народів, коли ті репрезентанти загрожують моральность суспільности. Належало бы вѣ имъ загроженої морали еи приятелямъ всякою народности відкликати ся вѣдѣ репрезентантівъ народів до народівъ самихъ.

До чого уживають ц. к. жандармерію на галицькій Русі?!

Интерпретация д-ра Ярославича и товарищъ до Гео Ексы. п. министра кравови обороны г-ра Вельзерсаймба.

(Дальше.)

21. Цѣлкомъ подобнымъ способомъ при помощи ц. к. жандармеріи вѣдѣвано легітимационную карту до голосования вѣ шинку Мошка Либетера ще передъ розпочатимъ голосованиемъ тремъ виборцямъ зъ Івана пустого (суд. пов. мельничкого): Семкови Боднарчукови, Семкови Пилипчикови і Прокопови Гавриликови.

Ц. к. жандармы (мали се бути постенфіреръ Галасевичъ і Іванъ Смалюхъ) казали собѣ тымъ виборцямъ показати вѣ шинку легітимационную, хочъ нѣякій законній припис не давали имъ до того права. Коли хлопы, нѣчого злого не прочувавши, выдали свои легітимационны, жандармы стали ихъ поволі і докладно розгортали, а вѣ тѣй хвилі приступивъ якийсь, очевидно напередъ замовлений жидъ, хопивъ зъ рукъ жандармівъ карты і счезъ зъ ними. Ц. к. жандармы зовсімъ не чѣпали того драба, а ті три хлопы не прийшли до голосования, бо безъ легітимационной безусловно не хотѣли ихъ впустили до виборчого лѣкалю. При тѣй нагодѣ зажадавъ постенфіреръ Галасевичъ ще і вѣдѣ четвертого виборця зъ Івана пустого, вѣдѣ Олексы Гнатюка, легітимационную разомъ зъ картою до голосования; та тогдѣ не було підъ рукою жадного жиди, і ц. к. жандармъ вѣдѣдавъ Гнатюкови его карты, але зарозумѣвъ противъ волѣ і бажаня виборця написавъ на картѣ до голосования имя польского кандидата Чарковского-Голесевского. Гнатюкъ велѣвъ собѣ обѣсѣла перевернути на картѣ те имя і написати имя хлопского кандидата д-ра Мих. Дорундяка, але такі зъ тою поправленою картою не дѣтавъ ся до голосования, бо при входѣ до виборчого лѣкалю велѣвъ собѣ якийсь чорнявий жандармъ показати легітимационную; а коли Гнатюкъ показавъ жандармови карту, то сей власноручно подеръ карту Гнатюка і порозкидавъ кусники. Се може Олекса Гнатюкъ подтвердити присягою.

На якій законній підставѣ казали собѣ ц. к. жандармы показувати легітимационную навѣть по шинкахъ, сего вже нѣякъ зрозумѣти не можна. Але вже найбільшою безправности допускали ся ц. к. жандармы при входѣ до виборчого лѣкалю. Тамъ різні драбы і жиды котрі громадами і безъ жадної перешкоды стояли передъ входомъ, не тільки передъ очима ц. к. жандармівъ безкарно напастували хлопскихъ виборцівъ, сторонниківъ хлопского кандидата, але вѣ своихъ безстыдности посували ся такъ далеко, що спокійныхъ виборцівъ на дворѣ нападали передъ самими дверима до виборчого лѣкалю, кидали ихъ на землю і насильно выдирали имъ легітимационную разомъ зъ картами до голосования.

Часто знову выдирано хлопскимъ виборцямъ легітимационную такъ: Жандармъ передъ входомъ до виборчого лѣкалю зымає виборця, чтобы показати ему легітимационную. Сей показує карту зложеноу вѣ кѣлькоро такъ, що

можно добре перечитати нашѣ „Karta legitymasujna“ і имя виборця, але держитъ еи вѣ обохъ рукахъ. Тогдѣ жандармъ каже собѣ карту дати вѣ руки, бо инакше не пустить виборця до виборчого лѣкалю; а коли виборецъ вѣдѣдає карту, жандармъ розгортає еи поволі цѣлкомъ, а тымчасомъ прискакує якийсь чатуючий на се жидъ чи иншій драбъ і безкарно выдирає карту зъ рукъ ц. к. жандарма.

Для чого ц. к. жандармы такъ доскуляли хлопскимъ виборцямъ, годѣ зрозумѣти, бо для контролѣ цѣлкомъ було достаточно переказати ся, що на картѣ легітимационной выписане имя виборця. Больше не потребували ц. к. жандармы нѣчого, бо обѣсѣла виборча комісія провѣрювала легітимационную докладно. Була се по просту велика безправность і надужите урядової власти изъ стороны ц. к. жандармеріи і дати ся пояснити лише тымъ, що жандармы були вѣ порозумѣннѣ зъ тымъ драбамъ. Якъ ходитъ чутка, то навѣть мали бути умовлені знаки, по котрыхъ жандармы розпознавали т. зв. „добрихъ“ виборцівъ вѣдѣ „злыхъ“. Виборецъ мавъ лише показати жандармови два зложеніи выпростованій пальцівъ, і заразъ его пускало безъ перешкоды; вѣдѣ иншихъ, що не знали того знаку, жадано показаня карты, а при тѣмъ звычайно драбы выдирали карты зъ рукъ ц. к. жандармеріи.

А выдѣта легітимационная не була дробною рѣчею, бо, якъ говорить, за кождо такую легітимационную плачено пять зр. Чи и ц. к. жандармы мали вѣ тѣмъ свою пайку, того по правдѣ не знати; але чогось подѣльного можна о декотрыхъ зъ тыхъ панівъ (о Галасевичу, Климовичу, Рудницкомъ) здогадувати ся, инакше годѣ собѣ пояснити имъ незвычайной ревности.

Декотрі жандармы позволяли собѣ жадати вѣдѣ виборцівъ не только легітимационную але і картѣ до голосования, котрі ихъ цѣлкомъ нѣчого не мали обходити, ба декотрымъ виборцямъ вѣдѣказано навѣть вѣступу до виборчого лѣкалю зъ тої причини, що, показавши легітимационную, не хотѣли вѣдѣдати карты до голосования. Вѣдѣнці декотрымъ виборцямъ жандармы передъ входомъ по просту вѣдѣвали легітимационную і не вѣдѣдали, хочъ виборецъ доминавъ ся, або дерли вѣ куснѣ, якъ Олекса Гнатюковъ.

Такимъ чиномъ лишь ті рускі виборці, сторонники хлопского кандидата, дѣтавали ся до виборчого лѣкалю, котрі тамъ вѣшли заразъ зъ початку підъ опѣкою своего кандидата д-ра Мих. Дорундяка і рускихъ священниковъ; иншимъ доскулявано і не пускало ихъ описанными выше способами, тымъ больше что ц. к. політничій урядники, урядуючі при выборахъ, зовсімъ не дѣтали о те, що дѣлає ся на дворѣ.

Ц. к. жандармы змѣняли ся нарощно що хвила передъ входомъ, а було ихъ 16; для того не у всѣхъ випадкахъ можна було провѣрити, котрі то именно ц. к. жандармы позволяли собѣ наведеніи самоволѣ; однакж стверджено на певно, что тыхъ — не знати, якъ о нихъ сказати — „жартівъ“ допускали ся особливо ц. к. жандармы: Галасевичъ, Климовичъ і Рудницкій. Легко можна бы се провѣрити, коли бы взгалѣ всѣ жандармы, котрі тогдѣ були вѣ Борщевѣ, станули до ока виборцямъ, о котрыхъ тутъ мова.

Описанный выше способомъ выдѣрто легітимационную отнимъ виборцямъ:

22. Стефанови Зеленому, виборцеві зъ Худийовець, выдѣръ якийсь незнакомый драбъ легітимационную передъ очима двоухъ жандармівъ, коли, показуючи на вѣзване карту, мусѣвъ еи розгорнути. Его обѣсѣла не впушено до лѣкалю выборчого, і вѣнъ не голосувавъ.

23. Виборцеві Григорови Луцкови зъ Бѣльча золотого, котрий зложеноу легітимационную державъ крѣпко вѣ обохъ рукахъ, вѣдѣбравъ ц. к. жандармъ (мавъ се бути Рудницкій) карту вже при другихъ дверяхъ і розгорнувъ еи, а вѣ тѣй хвилі выдѣръ еи зъ рукъ жандарма якийсь незнакомый драбъ. Луцка черезъ те не впушено до голосования.

Се можуть подтвердити свѣдѣки Ілько Родикъ, Дмитро Данильчукъ і Ілько Паньковъ, — всѣ зъ Бѣльча золотого.

24. Виборцеві Федьови Бойкови зъ Стрѣльковецъ такимъ самымъ способомъ выдѣръ зъ рукъ карту якийсь жидъ передъ очима ц. к. жандармівъ. Кусень легітимационной лишивъ ще вѣ рукахъ Бойка і зъ нимъ пущено его до виборчого лѣкалю; але виборча комісія не приняла его голоса.

Се можуть подтвердити наочні свѣдѣки д-ръ Мих. Дорундякъ, адвокатъ зъ Борщевы, і Василь Курмишъ зъ Пицатиневъ.

25. Вѣдѣ виборця Демка Боднарку зъ Слобѣдки Турилецкой зажадавъ при входѣ до виборчого лѣкалю якийсь високий грубий жандармъ легітимационную, а вѣдѣбравши еи, такожъ і карту до голосования. Коли виборецъ не хотѣвъ показати карты до голосования і доминавъ ся о легітимационную, жандармъ не вѣдѣдавъ еи, а виборця нагнавъ.

Се можуть подтвердити наочні свѣдѣки Григоръ Оленкевичъ зъ Підфилипа повѣту борщевского і Петро Ревчукъ зъ Турилча.

26. Вѣдѣ виборця Романа Маличука зъ Бѣльча золотого зажадавъ ц. к. жандармъ (мавъ се бути Галасевичъ) при входѣ легітимационную, а коли еи вѣдѣбравъ і розгорнувъ, передѣръ еи якийсь драбъ вѣ рукахъ жандарма на двоє. Легітимационная, хочъ ушкоджена, була еще до ужитку; але ц. к. жандармъ Галасевичъ подеръ еи на куснѣ і кинувъ. Черезъ те виборця не допущено до голосования.

Се може подтвердити наочный свѣдокъ Іванъ Юрковскій зъ Лановецъ.

27. Виборцеві Петрови Ревчукови зъ Турилча вѣдѣбравъ при входѣ ц. к. жандармъ (мавъ се бути тежъ Галасевичъ) легітимационную; а коли еи розгорнувъ, выдѣръ еи зъ рукъ ц. к. жандарма якийсь чатуючий жидъ. Виборця не допущено до голосования.

Наочнымъ свѣдкомъ того бувъ Олекса Байдюкъ зъ Турилча.

28. Такъ само выдѣръ якийсь борщевскій жидъ зъ рукъ ц. к. жандарма (мавъ се бути Климовичъ) легітимационную виборця Михайла Русака зъ Гуштинка. Русака не допущено до голосования.

29. Виборцеві Павлови Стефанишиному зъ Капустиневъ вѣдѣбравъ при входѣ ц. к. жандармъ легітимационную і передавъ еи другому жандармови (той другій мавъ бути Климовичъ). Коли Стефанишинъ доминавъ ся о карту, вѣдѣправлено его словами „Иди зъ Богомъ“, а карты не вѣдѣдали. Коли бы вѣнъ бувъ дальше доминавъ ся або посмѣвъ сказати голоснѣше яке слово, то були бы его певно за опѣръ приарештовали і замкнули, або, судячи по кровавыхъ подѣяхъ вѣ вѣходнѣ Галичинѣ, могло ему ще і горшого що грозити.

30. Виборцеві Василеви Бойкови зъ Стрѣльковецъ такимъ самымъ способомъ выдѣрто легітимационную, коли еи вѣдѣбравъ вѣдѣ него при входѣ постенфіреръ Галасевичъ і розгорнувъ.

31. Виборця Івана Рудого зъ Глубѣчка три разы вѣдѣправивъ ц. к. жандармъ вѣдѣ входѣ, бо не хотѣвъ пустити зъ рукъ свои легітимационную, а домагавъ ся, чтобы его заведе-но передъ комісію, то вѣнъ тамъ розгорне легітимационную. Ажъ за четвертымъ разомъ, коли вѣдавъ ся въ справу Іванъ Шиманскій зъ Борщевы, пущено Рудого до середины. Та і тутъ ще хотѣли ц. к. жандармы вѣдѣбрати карту; ажъ коли се побачивъ командантъ постерунку, сказавъ голосно: „Дайте-жъ спокій! вже еи оглядано.“

Се може подтвердити наочный свѣдокъ д-ръ Мих. Дорундякъ.

(Конецъ буде.)

Зъ заг. зборівъ „Либетра“.

[Справозданє Рады надзирающей и Дирекції зб стану и розвою товариства взаимныхъ обезпеченъ „Либетра“ за рікъ 1896 — IV-ый ад-министративный.]

Въ роцѣ 1896 прибуло 14.434 новыхъ обезпеченъ, а вѣдѣновлено зъ попереднихъ лѣтъ 29.153 полісѣ, — разомъ отже выдано 43.587 полісѣ на суму 24.642.416 зр. обезпеченої вартости зъ премією въ сумѣ 202.567 зр. 09 кр., — зъ котрыхъ унаважнено 4284 полісѣ

[з причини несплаченої, зміни предметів або відступлення члена] з сумою 22,292.518 зр. забезпеченої вартості в 17,333 зр. 99 кр. премія. По відчисленню повисших сторін було отже в році 1896 всіх забезпечень важних 39 303 на суму 22,349.898 зр. забезпеченої вартості з премією 185.233 зр. 10 кр. Пересічна вартість одного забезпечення була 568 зр.; пересічна квота премії за 1 забезпечення виносилася 4 зр. 71 кр. — В порівнянні з роком попереднім було більше о 7414 полісів з приростом на суму забезпечення о 3,931.640 зр. більше; узявши премію більше о 31,788 зр. 90 кр. — Не прийнято до забезпечення в протягу року 254 внесень на суму 124.042 зр. вартості з причини небезпечайшого ризику або пересадної ціни. — Виповіщено нам 138 забезпечень на вартість 71.695 зр. з премією 514 зр. 57 кр. і не відновлено. — Позыскали ми в році 1896 забезпечення з 164 нових місяцевостей, отже разом мали-сьмо забезпечення в 2574 громадах в 58 повітах Галичини і 7 повітах Буковини. — З підвищення забезпечень було 36,329 забезпечень недвижимостей [будинків] на суму 20,627.771 зр. забезпеченої вартості з премією 174.282 зр. 18 кр., з котрих припало 3287 полісів на забезпечення церковей, будинків парохіальних, шкіл і будинків громадських в сумі 6,634.982 зр. вартості з премією 32.133 зр. 20 кр., а 33042 полісів на прочі будинки мешкальні і економічні в сумі 13,992.789 зр. забезпеченої вартості з премією 142.148 зр. 98 кр. *Держимостей* було 2,974 забезпечень на суму 1,722.127 зр. вартості з премією 10.950 зр. 92 кр., а то 879 полісів на забезпечення знарядів домашніх, господарських і товарів крамничних в сумі 722.713 зр. забезпеченої вартості з премією 4.620 зр. 27 кр. і 2095 полісів на забезпечення збожа і пашів в сумі 999.414 зр. забезпеченої вартості з премією 6.330 зр. 65 кр. — З підвищеної суми забезпечення віддано в реаскурацію суму 9,538.420 зр. вартості [=42%] за оплатою премії 81,022.02 зр. [=43%], позбавило на власне ризико 12,811.478 зр. вартості 104,211 зр. 08 кр. премії.

Шкоди мало наше товариство в тому році 407 випадків на будинках і 26 випадків шкоди на движимостях, разом 433 шкоди, котрі приключилися при 213 пожарах в 182 місяцевостях в 48 повітах. *Причина пожарів* була: в 4 випадках підпалене, в 37 мниме підпалене, в 5 випадках несправильність будови, в 1 випадку експлозія нафти, в 12 випадках неосторожність, в 8 випадках удар громами, в 251 випадках взяв ся огонь від сусідів, а в 115 не можна було вкрити причини. *Сума всіх тих шкод* виносилася 121,210 зр. 36 кр., а додавши виплату 3 шкод зарезервованих з тамтого року в квоту 427 зр. 78 кр., виплачено в році 1896 відшкодовано в сумі 121.638 зр. 14 кр., а разом з коштами ліквідаційними суму 124,971 зр. 06 кр. т. е. 67 1/2% від суми премій. З підвищеної суми звернено нам від товариства реаскураційного 66,555 зр. 20 кр. т. е. 53% суми всіх шкод, отже позбавило на власний рахунок сума шкод 58,415 зр. 86 кр., т. е. 56% від суми премій оставши на власний рахунок. — З підвищених шкод було: на церквах, будинках парохіальних, школах і будинках громадських 13 шкод в сумі 10,425 зр. 43 кр. = 32 1/4% премій тон категорій; на будинках селянських і міщанських [включаючи шкоду зарезервовану] 394 шкоди в сумі 106,372 зр. 94 кр. = 76 1/2%; на движимостях домашніх 8 шкод в сумі 1075 зр. 35 кр. = 24%, на збожжю і паші 18 шкод в сумі 3796 зр. 64 кр. = 61 1/2% від суми премій з тон самої категорії. — Більші пожари і шкоди мали ми в році 1896: в Дроговижі, повіта жидачівського, в Устюжені пов. буцацького, в Боянці пов. жовківського, в Бараві пов. бережанського і в Угрюнові пов. сокальського [впрочім виказ всіх шкод долучено до Справоздання]. — Сего року мали ми перший випадок суду мирового в справі відшкодованій [з Пулимом Айдем в Озврі пов. золотівського] і 1 випадок відмови відшкодованій [Берлеви Ліберманови в Петранці пов. какуського] — натовість у всіх прочих випадках пошкодовані члени були цілковито вдоволені і виразили нам за скорі і точне відшкодування, признане і подяку. Рівно-ж показало наше товариство знов свій гуманітарний характер, признавши в 8 випадках відшкодоване в сумі 1884 зр. 25 кр. в дорожні ласки, де слушні причини промовляли за помилуванням пошкодованих, хоч буква статута була против них; з тон суми було 1003 зр. 76 кр. на наш власний рахунок. — Загалом в чотирох літах існування товариства виплачено уже 1175 відшкодовано в сумі 308.687 зр. 59 кр., а

з коштами ліквідації разом 317,523 зр. 95 кр.

Рахунок зисків і страт і рахунок білясу за рік 1896 представлений в формі відмінній, як в попередніх, а то для того, що розпорядженням ц. к. міністерства справ внутр. з дня 5 марта 1896 ч. 31 В. зак. держ. видано в місяці попереднього розпорядження з 18 серпня 1880 новий припис для товариств асекураційних і приписано таку форму для замкнень рахункових всіх товариствам. Найважливіша зміна єсть та, що до рахунку зисків і страт в приходах вставлено, як перенб з року попереднього, також цілий фонд резервовий після стану з днем 31 грудня 1895 р. і консеквентно з тим почислено в позиції IV. приходів також відсотки і купони від фонду резервового, а за то в видатках в поз. V. 3. вставлено цілий фонд резервовий після стану з днем 31 грудня 1896. — Сума видатків збільшилася значно через то, що сего року відписали-сьмо наразі з коштів заснована в організації цілу решту в сумі 7,007 зр. 72 кр., а з коштів инвентаря, друків і матеріалів атенційних част в сумі 1570 зр. 60 кр., разом відписано суму 8578 зр. 32 кр., — то єсть більше як у всіх літах попередніх, — бо в попередніх трьох літах амортизоване було з тих коштів 6,145 зр. 96 кр.; именно в першому році 2,513 зр. 47 кр., в другому 2,733 зр. 20 кр., в третьому лише 899 зр. 29 кр. Далше відписали-сьмо на страту сего року претенсії непевні в сумі 530 зр. 73 кр., з котрих однак сподіваємося част ще стягнути, так як стягнули-сьмо в тому році з непевних претенсій відписаних в році попередньому суму 236 зр. 46 кр.

Кошти адміністрації, виказані подрбно, виносять разом з провізією агентів 35,834 зр. 04 кр. = 19 3/5% від суми премій.

Стан *цвітних паперів* збільшився о 11,852 зр. 90 кр. і виносив [після долученого подрбного виказу] 68,067 зр. 50 кр. без дочисленія бжучих непіднятих купонів; всі ті папери зложені в депозит гал. Банку кравого. — Стан *вкладок процентових* в банках і щадницях збільшився о 10,583 зр. 62 кр. і виносив з днем 31 грудня 1896 суму 21,974 зр. 13 кр.

За невыкуплені поліси у агентів позостало до жаданя з кінцем року 35,047 зр. 34 кр., однак залеглість та єсть оправдана тим, що члени платять за свої поліси переважно ратами і що власне в осені і зимі 1896 встав в багатьох повітах серед селян настій і тьвота за грошми через замкнене торгів за-для зарази худоби, а самі премії за поліси з остатнього кварталу виносили суму 45,332 зр. 60 кр. Значніша част тих залеглостей уже виплинула до каси в протягу I. кварталу 1897 р. Впрочім до стягання премій і грошей від агентів привязує дирекція найбільшу бачність і заплати поступають правильно: в протягу року 1896 виплинуло від агентів готівкою 186,082 зр. 52 кр.

Фонд резервовий збільшився через дочислене придбл з надвыжки попереднього року, власних процентів, дробів [крейцарових] з відшкодовань, і через додатки членів о 16,468 зр. 53 кр. і виносив з кінцем року 54,731 зр. 04 кр., а дочисляючи 20%, з надвыжки сегоднішної по мысли §. 69. статута виносив стан фонд резервового по кінцею року 1896 суму 55,269 зр. 61 кр., — отже перевищив уже суму капіталу основного. Факт сей, в звязи з доконаною амортизацією решти коштів заснована в організації, становить важний крок в розвою товариства, бо по мысли закона і статута буде можна вже від слідуочого року почавши обернати надвыжки що-рбні на силу капіталу основного, а відтак на звороты для членів. — *Резерва премій* збавилася на підставі дозволу ц. к. міністерства справ внутр. зисків [рескрипт з дня 30/12 1896 ч. 39237] в висоті 33 1/3% від суми премій, по відчисленню участі товариства контра-аскураційного і виносить 34,737 зр. 03 кр. — *Резерва шкод* на рік слідуочий обнімає 1 відшкодоване, котре до кінця року не було ще виплачене, однак з початком бжучого року вже виплачено. — Всі три резерви мають цілковите покриття в цілих паперах і льокаціях банкових, виказаних в активах.

Надвыжка доходу виносить в наслідок більших одноразових амортизацій, о котрих вище була бесіда, суму 2,692 зр. 83 кр., — з чого після статута припадає 20% = 538 зр. 56 кр. до фонду резервового, і 25% = 673 зр. 21 кр. властителям літів уділових. Що-до решти предкладає рада надзираюча окреме внесення.

Наконець виказуємо щирі подяку Впреев. Ординаріатам всіх трьох Епарій за

їх покровительство, Впов. Делегатам і Веч. Духовенству за їх зичливу поміч і П. П. Агентам як і всім нашим прихильникам за ревне співділанє в інтересі розвою товариства.

Панове, де ваш католицизм?!

[Стаття надіслана з краю.]

(Далше.)

Веч. о. крил. Мандичевскій уважає ся також католицким послом і повинен всім за такого уважатися з огляду на свій духовний стан і становище, яке як декан і почетний крилошанин займає. А все-ж дивує нас, чому 1892 року не хотів він підписати інтерпеляції, в котрій ходило о охорону автономії католицкої церкви. Дивує нас також немало, що сего року в такій спосіб кандидував, стерпів таку неморальну і некатолицку агітацію за собою, вибор прийняв і довів до того, що честні виборці мусіли запротестувати против важности такого вибору. Розуміємо, що о. крил. Мандичевському як „umiarkowanemu Rusinowi“ могло багато на тій залежати, щоб не допустити до вибору посла, котрий має погану натуру ступати польському графови на „нагіткі“ — о чом праса польська отверто ви-сказалася — і він важив тому свою особу; але „est modus in rebus“ і границі агітації. О. Мандичевскій прецьн не повинен мати жалю до руских виборців, що хотіли вибрати послом не його, але того, до кого ні-т має довіри цілий народ рускій. О. Мандичевскій сам собі винен. Русини не читали его промов в парламенті в обороні прав і інтересів народу руского [котрого част становлять его виборці] і кат. церкви. Він не скликав виборців, не складав ніякого справоздання зб своєї посольської діяльности. Ми сподівалися, що характер о. Мандичевського ввиду сегоднішних подій виборчих на Руси не позволит ему кандидувати і йти против народу. Надія нас завела. О. крилошанин не вразила ні кровава трагедія в Чернівцях, ні драма в Викторіві, ні безвинне арештоване братів во Христі і по званію оо. Сумика і Баріша, — він бай-душно прийняв факти купування голосів на него, розпоюване народу і всякі шахрайства в інтересі его вибору і як католицкій священник і декан прийняв мандат і вибор не з рук народу виборчого округу, але з рук і ласки „profesni-on hierarchii“ — в повіт станиславський з рук жида д-ра Ньмгана, головного пропінатора в Станиславові Равха і підвластеної ім шляхти ерихоньської: Мендла Либенсарт, Зеліа Рубінштейна, Рафулы Ватенберга [караного за кривоприсягу] і Австєра з Галича. От до чого доводити фальшиво поняті політика декотрих наших панів, котрі самі голосять, що их політика нббь стоить під покровом св. кат. церкви, — доводити до того, що католицкій крилошанин завдячує свій вибор жидові, деморалізації, урядовим насильствам, доходами аж до вазнення духовних... Чи се дасть ся погодити з католицизмом, чи се має піднести і скривити повагу духовенства і св. церкви в очей народу, чи се радше не підрыває св. католицкої віри — не беремо ся судити, — осудь сєи рбчи належить під суд компетентний.

Під той осудь підпадає моральна вартість вибору також члена станиславської Капітулы крилошанина д-ра Івана Гробельського, — чи вийшов він в послы властивою католицкою дорогою. Тут досить буде пригадати собі оклики жидів: „Vivat! ünse-Kapcnik ist gewöhlt!“ — і факт, що половина голосів на о. Гробельського було жидовських, щоб дійти до пересвідчення, що кандидатура і вибор в такій спосіб зовсім не до лиця ані католицкому священникови, ані крилошанови, ані Капітулі...

Не можемо в нашом огляді поминути п. Модєста Каратницького, що в недавнім часі багато піднімав ся також нббь-то під прапором католицизму. Свою діяльність політичну розпочав — як годилося для такого як він католика — в 1895 році перед соймовими виборами від зломана даного Русинам слова, а далше від того, що сам як ц. к. судья у власній особі являв ся в інтересі своєї кандидатури між розпоюваних виборців спроваджених на силу жидовою, а коли для переформування его вибору против п. Романчука жидівська голота розбила і катувала честних руских виборців, а д-р Андроник Могильнак, вже не апелюючи до рускости п. Каратницького, але бодей до его християньского почуття, відозвав ся до него: „Panie seǳio! żydzi mordują chrześcijan!“ — п. Каратницький позбавив глухий. Розпочавши так славно свою політичну діяльність, мав він цивільну відвагу явитися на нараді в палаті кат.

митрополита, а навіть — як кажуть — відбрав гратуляції по причині так славної побди від двох старших католиків: пп. Барвіньського і Вахнянина. Як католик заходив ся він з сойм [при дебаті над законом довецьким], щоб було воібно в неділі і свята полювати, бо пани і урядники не мають часу в иній день, і тим чином святити день святий та уморальноючю впливати на люд... Сего року станув п. Каратницький як кандидат в окрузі Самбір-Старе місто-Руки-Турка, віддавши під покров старости, що дав на почеканю шлюби цивільний і славний з того, що жидов помагав до верховодства в повіті, а духовенство руско-католицке перед жидовою понижав. Такому католикови, як п. Каратницький, не трудно було вийти послом в такім повіті, де правобори були скрбз назначувані по коршмах, де — можна сказати — одні тільки жиди мали право вибрати виборців, а християн-мужиків били і кровавили, та й в сам день вибору тяжко побити руского католицкого священника о. Грабця. Такого вибору ми п. Каратницькому не завидимо... Нехай собі подвигаєсь і далше так емло на тій дорож, а певно зробить світлу карієру на своїй політиці, — тільки-ж нехай не каже, що він католик, що веде католицку політику. Він може думає, що Русини не поняли его політики. Нь! Ми розуміємо дуже добре его интенції політичні і его католицизм — і будемо перед такими католиками, як він, остерігати ще наших діти і внуки, хоч-би п. Титко Рєвакович в „Руслані“ і сто раз припоручив его на посла. Рекомендація п. Титка не заимпонує нам зовсім.

Панове Барвіньскій, Вахнянин et Comr! Не заимпонує нам ні ваш покровитель, ні тй немой ваш приклонник, що вийшли з вашої школи — ми ними і займатися не хочемо — і ви самі, панове, не заимпонує нам більше своим католицизмом, бо дла ваш „яв васт творять“. По тм всім, як ви при виборах пописали ся з вашою „католицкою“ політикою, ми вас не лиш не можемо уважати за вірців католиків, але маємо навіть підставу сумніватися, чи ви ще взагалі заслуговує на назву католиків. *Мови ваші*, хоч і як бы з них вдало католицким духом, не заманять нас, бо дла ваш не ов'язий ним; з поступків ваших не вє християньско-католицкій дух, а заносить жидовско-мадярським лібералізмом, що ви его враз ієз панам і жидами пересадили на галицькій ґрунт. Вже сам ваш виступ в товаристві шляхти і жидови не може нас одушевляти, — в сердечності шляхотського католицизму ми не дуже-то віримо, а тим менше можемо его сподіватися у ваших жидовських союзників, хоч-би се були і арендатори добрих митрополічних... В політиці йдете об руку з жидами — они при виборах розбивають ся за вами. Що-ж вас дучить з ними? чи може спільність релігійної ідеї? Кождий знає, що идеолом жиди грбш — а чи у католиків так само? чи можете ви, католики, служити рівночасно Богу і Мамоу? — Кєско презентуєсь як католик той, хто — сховавши ся за вельможний контуш і за жидовскій халат — для догоди і на skniecie можливого контуша лає брата свого: він сакі та такий, а я один правдивий католик!...

Не можете бути в політиці взоровими католиками, бо нема у вас дарів св. Духа, не посїдаєте крїпости до католицкої роботи, не пояснили-сь навіть своим виборцям посланія австрійського Епископату. Нема у вас далше ні любови, ні милосердія, ні кротости, ні воздержанія. Як бы ви мали любов, то бы-сте не мїстили по своих фазетках доносов на братів, спокійних і честних людей, котрі хіба тм провинили ся, що не хотять переймитися вашими поглядами, і не накликували бы-сте „Polizei! вельможні, берть ся до них!“ Як католики мусите прецьн знати: „Иже глаголет: люблю Бога моего, а брата своего ненави-дять, ложь єсть!“ — Нема у Вас милосердія, бо вас то зовсім не дїмає, як вашого ближнього, руского мужика, в кайдани кують, не зрушують вас слєзы від і сирбт по побитих... Не творите також дль милосердія для душ ближнього, не научите невіжи. Рускій мужик аж просить ся, щоб ви его на зборах і ввчях просвітили о правді в політиці, а ви тимчасом конферуете з панам і жидами. Сумніваючому ся не даєте добрих рад, бо чи ви порадите рускому мужикови, як знайти свою правду? Печальних не потїшаєте не хочете слухати жалів і кривды мужика, бо від него на зборах утїкаєте, а коли він упиється о свою кривду, то байдужно глядите, як вельможні диктують для него одну раду і розраду: кайдани і арешти. Не конець на тм, — вам для осягнення мандату бай-

дужна в соблазн меншого брата: розпиваю его при выборах, байдужна вамъ продажъ голосовъ при выборах, продажъ пересвѣдченія. Голосите свѣтови, що веде католицку політику, а въ політичнѣмъ житю не зважаєте на декороль. Мы вже попередъ замѣтили, що поступаете противъ десятой заповѣди Божої: пожелаете добра ближнього, бо посягаете — противъ его волѣ — о его добро горожанське, право вольного выбору собѣ заступника. Прогрѣшуетесь и противъ сего заповѣди, бо забираете ближньому, рускому мужикови его добро, мандатъ, противъ его волѣ. Выманюване жидами картъ голдована — се краджѣ, а выдиране картъ ще гѣрше, то рабунокъ. Скажете: мандатъ по-польскій не в рѣчь, котру бы можна красти або зрабувати. Нѣ, панове! Уже ко. Гауитъ Скарга въ „Kazaniu sejmowem“ каже: „Nie tylko ten, co cudze zboze ze spichrzu kradnie ale i ten, który zabiera jego dobro duchowe, zlodziej jest!“ А право свободного выбору — се духове добро руского мужика, якъ каждого горожанина. Вы провинились и противъ пятой заповѣди. На васъ и на вашихъ вельможныхъ покровителѣвъ на де вина за страждани народу при выборах, бо се дѣлалось за-вашого выбору. Вы были вразъ зъ вельможными моральными виновниками грѣха. И хочъ якъ панъ Вахнянинъ буде въ парламентѣ вымакувати руками и вразъ зъ польскимъ графомъ вказувати въ сторону народныхъ русскихъ послѣдѣвъ, мы а зъ нами всѣ люди правы будуть кликати: „Умывте руки...“ Вашу политику спільную зъ графомъ Войткомъ осудивъ Подлакъ, католикъ и шляхтичъ, гофратъ Едвардъ Гневошъ, чоловікъ посивѣлый въ службѣ політичній и державній. Скажете може: мы не проливали крови, мы не мали бынетовѣвъ... Але чей яко католики знаєте на столько катихизмъ, що виненъ не только той, хто грѣхъ творить, але и той, хто чи то радить до грѣха, чи позволяе грѣшити, чи не водводитъ вѣдъ грѣха, чи користае зъ грѣха, а въ житю політичнѣмъ може найбільше той, хто дае повѣдъ и въ чинимъ интересъ вини сповнено. И леді Макбетъ сама не забилъ короля, а до смерти не могла стерти кровавыхъ пятенъ зъ своихъ рукъ... Ба и не только сими грѣхами вы обтяжили совѣсть католицку. Вы призвали имя Господа вашего надаремно. Вы сказали, що будете вести католицку политику и йти по прѣпоромъ св. кат. церкви, а яку вы политику вели при выборахъ? Чи католицку? Ваша политика выборчѣй противна всякой христіанськой морали, а що противне христіанськой морали, се противне католическимъ, се не може бути католическимъ. И по що вы брали се святе знамя до рукъ? — чи по то только, щобъ его осквернити? — могли по охороною сего прапору безкарно ширати деморализацію въ народѣ, по въ вѣвѣскою католицизму продавати найгѣршій політичний товаръ, управлѣти швидель політичний? Такъ не поступаютъ католики, а хибѣ торгашѣ католицкихъ идей, подобій до тыхъ, що ихъ Спаситель прогнавъ зъ храму...

(Конецъ буде.)

Переглядъ політичний.

Въ Греції бій ще не уставъ. Въ Епірѣ Грекамъ навѣтъ повело ся въ битвѣ при дорозѣ, що веде до Філіппиды. Турки завернули ся, а Греки заняли Имаретъ. Кромѣ того по-надъ рѣкою Артою въ кѣлькохъ мѣсяцѣхъ стѣрають ся противники. Въ Тесали Едемъ паша веде дальше свои операціи военныхъ. Наслѣдкомъ того, якъ доносятся зъ Атенъ, мало правительство грецке звернуло ся до державъ зъ жалобою, що доси не прийшло до застановленія кроковъ военныхъ.

Порта ноту державъ, якъ доносятся зъ Царгороду, приняла прихильно, але не дала бы никакъ водповѣди. Въ дипломатическихъ кругахъ разумѣють, що Порта передъ заключенемъ войны хоче покѣтити позачинаю операціи военныхъ, чтобы зашеснати собѣ безвѣстную демаркаціонную лінію на часъ розвѣду. И се уважають за рѣчь оправдану, бо годъ приневолити побѣдника до наглого зашеснати операцій, чтобы задержавъ ся на некористныхъ становискахъ въ горахъ. Для того державы не могутъ уважати рекламацион грецкого правительства. Греція муситъ спокойно ждати интервенціи державъ, котры великими возможностями будутъ хоронити ен интересъ, однако не могутъ змусити Туреччину, чтобы заразъ же въ тѣхъ хвиль зашеснати операціи военныхъ. Вчера мала въ Царгородѣ водбути ся рада амбасадорѣвъ.

Оногдахъ повѣдомилъ заступники державъ въ Атенѣхъ грецке правительство, что нема никакъ перешкоды, чтобы грецке войско водплыло зъ Креты, и что адмиралы воддадутъ Греції всѣ судна, сконфіскованъ въ часѣ

блокады Креты. Наслѣдкомъ того выслано до Платани (на Кретѣ) три грецкі судна по тамошну залѣгу. Але войско не хоче вѣдати на кораблѣ, бо черезъ перервану комуникацію телеграфичну не достало ще водѣ правительствѣ дѣтчного приказа.

Справы парламентарій.

На вчерашнѣмъ засѣданіи палаты послѣдъ въ прийшло кѣлька разъ до острыхъ сценъ мѣжъ меншостію и большостію за-дѣла въ-домого поступованія комисіи верификаціонной.

Заразъ на початку засѣданія пос. Гофманъ воп Веленгофъ, вказавши на нельояль-не и брутальные поступованія большости при роздѣлѣ рефератѣвъ о запротестованныхъ мандатахъ поставивъ внесене, чтобы такую комисію розвѣзати. — На се молодѣ-ческій пос. Дикъ водповѣвъ цинично, що лѣвѣця давнѣйше, маючи большостъ, такъ само робила. — Коли президентъ потѣмъ хотѣвъ мовчки збути внесене п. Гофмана и перейти до порядку дневного, оппозиція поднесла крикъ, а пос. Штайн-вендеръ поставивъ водъ себе внесене Гофмана яко наглядяче.

Обѣсла по довгѣй дебатъ надъ наглядчимъ внесенемъ хорватского посла Лягѣниа о мѣжна-родныхъ водноснахъ мѣжъ Хорватами а Ита-лійцами, пос. Дашинскій зажадавъ явно-сти нарядъ комисіи верификаціонной, а зновъ пос. Гофманъ, чтобы палата заразъ перевела дискусію надъ наглядчимъ внесенемъ о розвѣ-занъ тои комисіи. — Внесене [при поименнѣмъ голосованіи] водкинено 140 голосами противъ 120.

Слѣдующе засѣданіе ажъ во второкъ на другій тыждень.

Наша Адміністрація прѣситъ Вл. Пѣредлатниковъ — якъ найскорше надсе-лати прѣдплату на II-гій чвертьрѣкъ а възглядно и выровнати залежности.

НОВИКИ.

— Грошъ на потерпѣвшихъ при выборахъ, якій лишили ся че въ Адміністраціи „Дѣла“ зъ днемъ нынѣшнимъ, именно суму 156 зр. 99 кр. передали мы Краевому рускому коми-тетови выборчому (очевидно зъ просьбою ува-жляти въ спеціальный жадаия Р. Т. жер-тводавцѣвъ.) Попередно наша Адміністрація выслала 20 зр. 50 кр. до Мужиковъ на руки тамошного о. пароха, 122 зр. 09 кр. до Стани-славова на руки адр. д-ра Мелитона Вучинь-ского для Чернева, а 5 зр. доручила титуломъ заповѣди п. Г. Л.-ова, который сѣмъ тыжднѣвъ пересидѣвъ въ арештѣ въ Радеховѣ. Отже всего зложено до нынѣ на руки нашої Адмі-нистраціи 304 зр. 58 кр., а по передачі ны-нѣшного дня 156 зр. 99 кр. Краевому рускому коми-тетови, нѣчо у насъ вже не лишило ся. Жертвы, якій че будутъ выливати на руки нашої Адміністраціи, передавати будемо Кра-евому коми-тетови, бо вѣтъ мѣзъ найлучшу еви-денцію, де и кѣлько потрѣбно помочи.

— Перше спѣльне свячене устроююе выдѣлъ львовскій читальнѣ „Провѣтъ“ въ недѣлю д. 4 (16) мая с. р. по 12 годнѣвъ въ полудне въ комнатахъ читальнѣ [домъ ч. 10 въ ринку]. Читальняный выдѣлъ запроуе отсимъ пѣс-момъ всѣхъ членѣвъ читальнѣ „Провѣтъ“ у Львовѣ до громадной участи въ сѣмъ першѣмъ спѣльнѣмъ святѣ великоднѣмъ.

— Аригадуемо, що завтра, въ субботу, водбудутъ ся вечерницѣ зъ танцами въ комна-тахъ „Руской Бесѣды“.

— Дальшѣ процессы за в. бары мають водбути ся: 1) въ Станиславѣвъ противъ 41 се-лянъ зъ Чернева и 16 селянъ зъ Викторова; — 2) въ Перемышлѣ противъ 83 селянъ зъ Стоянецъ и 18 селянъ зъ Плешевичъ; — 3) въ Золочевѣ противъ 27 селянъ зъ Холодова; — 4) въ Самборѣ противъ 72 мѣщанъ зъ Комарна и 26 селянъ зъ Семинькова; — 5) въ Тернополѣ про-тивъ 26 селянъ зъ Цеброва. Меншихъ процесѣвъ тутъ не згадуемо. Въ кѣлькохъ изъ сѣхъ про-цесѣвъ внесено супротивлене противъ обжа-лованія. Въ справѣ цебровскѣй обжалованіе проку-ратѣрѣ 6 селянъ, що грозилы при правыбо-рахъ тамошными выборчѣмъ, чтобы голосовали зъ ними, а тыхъ самыхъ 6 и 20 иншихъ се-лянъ, що комисаря выборчого Хлендовского и войта Щепанюка хотѣли змусити до поновного переведенія правыборѣвъ, обѣсла-жъ до выдѣла акту выборчого и печатки громадской, нако-нецъ що сѣмъ-же членамъ комисіи выборчого Хлендовскому та Щепанюкову и такому-жъ членови дѣдичеву Гарапихову грозилы побитемъ, смертью, подпаленемъ, чтобы ихъ стероризова-ти, отже обжаловуе ихъ о злочинѣ публичного насильства зъ §§. 81 и 99, възглядно зъ §. 98 зак. карн. — Рускій коми-тетъ выборчій и во всѣхъ сѣхъ процесѣхъ постаравъ ся о бесплат-ну помѣчь праву для обжалованныхъ.

— Выдѣлъ філіи товариства „Провѣтъ“ въ Самборѣ повѣдомляе отсимъ Вл. членѣвъ мѣ-сцевыхъ и замѣщевыхъ, що каждый недѣль о годнѣвъ 5-бій по обѣдѣ водбудуватѣ будутъ по-пулярный выклады зъ обсягу науки господар-ства, промыслу, истеріи и наукъ природничихъ въ комнатахъ „Руской Бесѣды“ въ Самборѣ. Рѣвно-жъ повѣдомляемо сею дорогою Хвальнѣ выдѣлы читальне нашего округа, що накопи-ли бажали устроити выклады по читальняхъ,

выдѣлъ філіи прийде радо зъ помочию. Зголо-шеня въ тѣхъ справѣхъ просимо присылати до філіяльного выдѣлу товариства „Провѣтъ“ въ Самборѣ. Впов. отѣвъ духовныхъ та свѣт-скихъ труженникѣвъ на поли просвѣтѣмъ про-симо, чтобы зводили занятихъ успешнымъ роз-воємъ читаленъ уже истнующихъ, потрудилихъ около заснованія новыхъ, старали ся придбати членѣвъ та и взагалѣ спомогали працю выдѣ-лу, бо-жъ сей, мимо широн охоты и волѣ, безъ Вашон помочи мало водѣяти може. Членскій выклады просимо присылати на руки скарги-ка Вл. Захаревича въ Самборѣ. — Вѣдъ выдѣлу філіи тов. „Провѣтъ“ въ Самборѣ, 10 мая 1897. [Другі часописи просимо о по-вторенѣ повѣщеномъ водозвѣвъ.]

— Товариство перемышльскѣ ремѣсникѣвъ и мѣщанъ „Зоря“ розвивае ся — якъ пише Ки-сѣгъ ргемускій — възглядно дуже добре, бо ле-дѣвъ передъ кѣлькома мѣсяцами основане мае-жъ 100 членѣвъ и свой прапоръ, который сен-дѣвъ посвятивъ заразъ по службѣ Божѣй въ катедральной церкви епископъ Чеховичъ. При тѣмъ торжествѣ мѣсцевѣй рускѣй дамы сповнятъ обовязокъ хрестіаныхъ матерей, а по-тѣмъ всѣ члены и прихильники „Зорѣ“ зъ прапоромъ пойдутъ до львовскоу товариства при улицѣ Водяній ч. 6. Прапоръ е даромъ пе-ремыскон Русинкѣ, панѣ Т. Н.

— Справа будовы кадетской школы у Льво-вѣ была вчера на порядку дневнѣмъ засѣданія рады мѣста Львова. Прѣзидентъ Малаховскій, повернувши зъ Вѣдны, де вѣвъ переговоры зъ правительствомъ въ тѣхъ справѣхъ, привѣзъ та-кій результатъ переговоровъ: Школа кадетская [до котрой вступитъ застережено передовѣмъ для молодежи зъ Галичины] мае водбудуватѣ на грунтахъ званыхъ „Примѣрки“ [передъ Стрыською рогаткою на право водѣ гостинця, за кладовищемъ]. Грунтъ поды школу въ обѣ-мѣ 12 морговѣвъ, набуде скарьбъ державный водѣ громады за 70.000 зр. Самъ же буды-нокъ на школу поставитъ мѣсто комитѣмъ 500.000 зр. и тую суму буде оно мусѣло вы-позичити въ касѣ шадничѣй а буде ен запла-чувати шорочными ратами по 31.250 зр. Пра-вительство-жъ зверне громадѣ мѣста Львова комѣтъ будынку въ 28 ратахъ по 34.200 зр. рѣчно. Такимъ чинѣмъ скарьбъ державный, сплачуючи громадѣ рѣчно о 2950 зр. больше, дае ѣй можнѣсть по 28 рокахъ зложити собѣ-таку суму, що она оплатитъ нею свою поло-вину належитости водѣ перенесенія власности грунтовъ [але не больше якъ 14.000 зр.] и ще лишитъ ся ѣй трицѣть и кѣлька тысячъ вынагороды за грунтъ. Громада мѣста Львова мае че достатки школѣ водотягами воды зъ жерель Дубовѣхъ на Вѣльчѣ [але передъ под-писанемъ контракту мае министерство посвѣд-чити, що та вода е придатна до питя] и вы-будувати водповѣдныи каналы. Громада мѣста Львова пристае на безплатное занятиабуло-ване правительствѣа яко властителя грунта на „Примѣркахъ“, але жадае зашеснати, что буд-дичи будутъ вѣльнѣ водѣ поджѣвъ и всякій репарацион ихъ належати будутъ до правитель-ства. Отже на вчерашнѣмъ засѣданіи рада мѣста ухвалила, чтобы провѣтъ контрактъ, якій выготовитъ министерство, добре розслѣд-ла комисіа правничѣа.

— Зъ львовского школьничества. Вчера на за-сѣданіи рады мѣста Львова ухвалено отворити зъ початкомъ нового року школьного 1897/8 VII-у класу въ женской школѣ св. Антонія на Личаковѣ, але поды услѣвомъ, що до запи-су зголосятся ся бойдѣ 30 ученицѣвъ.

— Ис. Стояловскій появиъ ся вчера на ко-ридорахъ вѣденского парламенту и тамъ кон-ферувавъ зъ послѣдами своего сторонничества. Вчера бувъ вѣтъ зъ кс. Шпоадеромъ и кс. Айх-горномъ на авдіенціи у папского нунція, а зъ д-ромъ Данелякомъ и кс. Айхгорномъ у міні-стра судновѣдѣния. Подчасъ авдіенціи у міні-стра Гляйспахъ кс. Стояловскій просивъ о де-лѣтованѣ иншого суда до переведенія его роз-правы, чтобы его не судили въ Вадовичахъ. Министръ Гляйспахъ водповѣвъ ему, що все-буде залежати водѣ того, якъ вѣтъ полагодитъ свою справу зъ Римомъ.

— Огнѣ. Дня 3-ого с. м. зничивъ пожаръ стѣинѣвъ на фольварку кн. Юр. Чарторыйского Пивода въ Ярославскѣмъ повѣтѣ. Пожаръ тре-вае близько шѣсть годнѣвъ, але зашдѣки енер-гичной помочи службы живыхъ инвентаръ удало-ся уратувати. Пожаръ повставъ водѣ удару грому.

— Повѣтога наса ошадности въ Городенѣ-буде отворена дня 1-ого липня с. р. Она буде-принимати выклады ошадности до 1000 зр. на 5%, выдавати позички гіпотечны и на заставѣ цѣнныхъ наперѣвъ та есконтувати векселѣ. Касу помѣщено въ будынку рады повѣ-товой.

— Оригінальнѣ дефравдаціи выкрыто слу-чайнѣ въ львовскѣмъ наместничествѣ. Одевъ-рахунковый асистентъ 30-лѣтний паничъ-Юго-фальшувавъ водѣ кѣлькохъ роковъ асигнаты на поборѣ урядничихъ платъ и въ порозумѣ-нью зъ вознымъ задержувавъ собѣ зъ нихъ значній квоты. Погулявши якійсь часъ по-львовскихъ тѣнѣлахъ, вѣтъ вѣбѣи зявъ собѣ водпустку, поѣхавъ до Пешту и якъ кажуть-прошавъ безъ вѣсти. Дефравдована сумѣ-мае выносити подела одной верзіи 18.000, подела другой 30.000 зр.

— Посолъ д-ръ Ст. Смалъ-Стоцкій скликае на недѣлю 16 н. ст. мая въ Рогѣзѣвъ своихъ-выборѣвъ, абы здати имъ справу въ свои дѣ-ляности въ соймѣ. Посолъ Стоцкій загадуе-обѣхати въ тѣхъ цѣли всѣхъ большѣй села своего-повѣту, зъ-водѣки е посломъ.

— Обманьство при поборѣ до войска. Въ-Хшановѣ есприный спекулянтъ мойсеевого вѣ-роисповѣданія обѣщавъ молодымъ бранцамъ-увѣльчене водѣ службы войсковой, сли зло-жати водповѣдній квоты грошей. Охотѣ най-шли ся, але коротко тревала ихъ радѣсть, бо-мусѣли сердечнѣ выйнуты, коли учули при ко-миіи важке слово „tauglich“. Въ элементъ той-мусѣла зѣвшати ся полиція и Шмуля Ляндава

та Берка Кляйна арештувала поды замѣтомъ-обманьства и водставила до суда карного. Але-грошѣ пойдѣли мабутъ на губы...

— Товариство учительѣвъ середнихъ школѣ-на Буковинѣ на послѣднѣмъ зѣбраніи обгово-ривало справу мешкаѣвъ ученикѣвъ середнихъ-школѣ. Проф. д-ръ Франкъ и Вота резерву-вали сю справу, опираючисъ на богатѣмъ ма-териалѣ зѣбранѣмъ въ прѣтѣгу двохъ лѣтъ. Въ-самыхъ Черновцахъ они звидѣли больше якъ-200 мешканѣвъ ученикѣвъ. Справоздане пред-ставило въ дуже сумнѣмъ свѣтлѣ мешканѣа уч-еникѣвъ. За найлѣпшій способъ, якъ зарадити-тѣй нещасной недогодѣ зъ мешканѣми, радѣли-референты закладати интернаты. Зѣбрание при-дучило ся до того погляду и приняло внесене-дир. Мандичевского, що одвѣчальныхъ опѣку-нѣвъ мае ся поучити, якѣ обовязки тяжать на-нихъ супротивъ ученикѣвъ повѣреныхъ ихъ-доглядѣви. Радникъ школьный Кляверъ по-ставивъ внесене, чтобы товариство постарало-ся о признанѣ якоисъ сумы зъ державной лю-теріи на добродѣйній цѣли на устроенѣ интер-натѣвъ на Буковинѣ, а проф. Вота радѣвъ, чтобы при учительской семинаріи заложити-интернатъ при помочи стѣпендіи, якѣ тамъ-роздають на 10.000 зр. рѣчно.

— Бѣжа посланница въ арештѣ. Недавно-18-лѣтня Грина Бричукѣвна, родомъ зъ Гли-ницѣ, сторожницекѣй повѣту, на Буковинѣ, об-явила ся въ Ширѣвцахъ горѣшныхъ божою-пѣсланницею. Довкола неѣ збирали ся великій-товпы народу и она обясняла имъ, що была-черезъ пять лѣтъ въ небѣ и Господъ пошлѣвъ-ѣи назадъ на землю, чтобы спасти людей и-вывести ихъ зъ неволѣ и сорому. Люде слу-хали ен и воддавали ѣй великій почести. Коли-она зъ великою товпою людей, що вже повѣ-рили въ ен божѣ пѣсланницѣмъ, прибула до-Ширѣвцѣвъ горѣшныхъ, принимали ен тамъ-зъ великимъ одушевленемъ и мимо толковѣ-и забороны священника впровадили ен до цер-кви и тамъ она говорѣла больше нѣжъ годну-проповѣдъ: якъ ен передъ пятьма роками-взяли ангелы до неба по тяжкой, смертельной-слабости и якъ ен Господъ назадъ пошлѣвъ-на землю, чтобы розповѣдала людямъ про не-бесній чуда та про всемогучѣсть божу а лю-дей учила божю правду святой. При тѣмъ-„святѣа“ остерѣгала людей передъ жидами, чтобы зъ ними не вѣдали ся въ жадній ин-тересы. Жандармъ ширѣвцѣй хотѣвъ арешту-вати „святѣа“ проповѣдницю, бо познавъ ен, что она, закимъ ще повернула зъ неба, сидѣла-въ арештѣ за краджѣ и волокитство, але-товпа селянъ, больше якъ 600 людей, не дала-ѣи арештувати. Бричукѣвну бороливъ передъ-арештованемъ также ширѣвцѣй вѣйтѣ и-цѣла рада громадѣа. Вѣдѣтакъ водпровѣдила-цѣла товпа Бричукѣвну до Старой Жучки, де-также проповѣдала. Ажъ въ Садагурѣ змогла-жандармерія арештувати „святѣа“, мимо опору-згромажденѣй товпы народу и ширѣвцѣй рады громадской, котра зъ вѣйтѣмъ станови-ла мовѣ-бы прибѣгну сторожу божѣй пѣслан-ницѣй. Противъ ширѣвцѣй вѣйта подала-жандармерія донесене за опѣръ а „святѣа“ за-садила до судового арешту въ Садагурѣ.

— Воронки въ Черновцахъ. За шѣстку мож-на въ Черновцахъ дуже легко дознати ся, что-станесъ зъ чоловікомъ. Иде ся до воронки-або до планетника и тѣхъ зъ картъ або зъ фа-солѣ выворожать, яке ему чѣсте судило ся, что-его вороги замѣрятъ, чи достане грошѣ-въ короткѣмъ часѣ, чи выйде за-мужъ, чи бу-де чоловікъ вѣрный и т. д. Шѣстка не вели-ка стрѣла, а довѣдати ся рѣзкихъ цѣкавыхъ-и загадочныхъ рѣчей кортѣтъ дуже. Такъ мо-же думала собѣ и Анна Гандюкова зъ села-Торского коло Товстого въ Галичинѣ, що при-йшла ажъ до Черновцѣвъ до воронки. Тутъ-зайшла до панѣ Маріи Мизеръ, сѣлѣи на одно-око выхрещеной жидѣви, что мешкае при у-лицѣ Кучурмарѣ. Мизерѣа не-абы-яка панѣ. Ёи чоловікъ поважный панѣкъ собѣ зъ боко-бородами, вѣдай якійсь низшій урядникъ въ-магістрѣтѣ, а она мае незлыи зарѣбокъ зъ-картъ. Въ недѣлю ѣде фіакромъ до унійтскон-церкви въ капелюсъ такѣмъ широкѣмъ якъ-решето, и чтобы показати ся передъ простѣмъ-народомъ, сыпле левами на тацу а всѣ же-браки зъ-поды церкви зѣбгають ся до неѣ якъ-до якои добродѣйи — такъ уже знають ен-щедру руку. Тѣта одноока выхрестѣа брала-водѣ Анны тѣлько по 20 кр. за карты и ка-зала ѣй ставити на лютерній, даючи ѣй „добрий-цумеръ“. Анна выставила 7 зр., але не вы-грала анѣ разу. Тѣгдѣ сказала ѣй сѣльпоока-ворожка для привернення счастья ѣти черезъ-18 днѣвъ не солене, а коли и то не помагало, мимо того, что Анна обѣщала ся майже три-тыжднѣ безъ соли, сказала ѣй припрѣвѣдити-своего чоловіка: — „чтобы ворожка на него-подвѣила ся“. Чоловѣкъ Анны мае слабѣсть-св. Валентія, падачу такую, що якъ его хо-пѣтъ, то вѣтъ тыжднями муситъ лежати. Але-Анна вытянула его такъ ажъ до Черновцѣвъ-и тутъ вѣтъ захорувавъ нагле. Побачила Ми-зерѣа, что не буде кому упѣмнѣти ся за дур-ною жѣнкою, бо чоловікъ слабосильный, да-вай намавлѣти ен, чтобы продала кавалокъ-грунту и за тѣ грошѣ „купила собѣ счастье“. Щѣсте мало коштовати 50 зр., бо Мизерѣа о-повѣдала, что муситъ ѣхати за нимъ ажъ у-горы до одного гуцула, который мае такую силу, что каждому „приверне“ его счастье. Анна за-чала торгувати ся за счастье и выторговала за-30 зр. Прѣдала дома градину и принесла во-рожекѣ 15 зр., а другую половину обѣщала дати-„якъ буде познана“. Але познана не было и-Анна зновъ дурно тратѣла ся на дорогу до-Черновцѣвъ. Передъ кѣлькома днями пришла-Анна вже 24-ый разъ до Черновцѣвъ до во-рожки и стала жадаѣти водѣ неѣ або зворѣту-грошей, або обѣщаного счастья. Панѣ Мизерѣа-замкнула ся въ салонѣ, а своему пану муже-ви припорушила оставѣти въ почѣкальни Анну-„замалювати въ морду“, чтобы не шхала ся-паньству на очи. Панѣ Мизеръ выконавъ при-поручене зъ такою точностию, что Анна зъ

плачемъ выбѣгла на улицу а тамъ заняли ся нею добры люди. Чи въ Чернівцяхъ нема поліції, чтобы такі рвчи, загально знані, діяли ся безкарно въ столиці краю?

— Фабрикантн ангелѣвъ. Варшава остае теперь подъ глубокимъ вражбымъ великого злочину, який тамъ отсе выкрыто. Поліція у дало ся здемаскувати фабрикату ангелѣвъ, котра мешкала въ богато урядженыхъ апартаментяхъ, де въ спеціально сконструированій печи — палила дѣти.

Помертвий — 5 — оповѣсти.

О. Григорій Пирожинскій, парохъ въ Люблинці и мѣтодеканъ любавскій, епархіи перемысли, упокоивъ ся по короткій а тяжкій недугъ [павши жертвою своего званія] на тыфъ дня 12 мая с. р. въ 42-бмъ рѣзъ священства а въ 66-бмъ житія. В. е. п.!

Володимиръ Ситникъ, правникъ, членъ „Академіячн Громады“ [сынъ віцебурмістра Струсова] упокоивъ ся скоропостижно сен среды о 7-бй годинѣ рано. [Остаючи при вправѣхъ войсковыхъ, яко кадѣтъ резервний, вдобравъ собѣ жите выстрѣломъ]. Покойный, Русинъ лат. обряду, тѣшивъ ся симпатією мѣжъ товаришами, тожъ полишивъ по собѣ цѣлый жалъ у всѣхъ, що его знали. В. е. п.!

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣнь 11 мая. Зъ Моравы, Тиролю, Краины, Угорщины, Швайцаріи, доносятъ про докучливѣ зимно и великій снѣги. Навѣтъ въ Истриі, Горціи, полудневой Італіи поспали снѣги. Въ Сольногородѣ застановлено на Гайсбергу рухъ сѣльницъ черезъ замети снѣжній. Въ Франціи морозы поробили велику шкоду въ винницяхъ.

Прага 14 мая. Професоры нѣмецкого университета выслали до рады державной острый протестъ противъ языковыхъ розпорядженъ, выказуючи, що они загрожують нѣмецкому университетови и гимназіямъ. Подбѣный протестъ выходить такожъ водъ професоровъ політехніки.

Портретъ Тараса Шевченка
Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Переписка Редакции и Администрации.

Вн. А. Од. съ Ру. Одержали. — Вн. В. Д. съ Жи. Такъ. — Вн. Ю. Га. съ Го. Одержали. — Вн. Г. Се. съ Ро. Такъ. — Вн. М. Кр. съ Кр. До конца мая.

Надѣслане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ
Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стація Золочѣвъ, отирае ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый рокъ. Близкихъ вѣдомостей у дѣла ЗАРЯДЪ. 15—14

Змѣна локалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Копернического

подъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового локалю

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляровъ, цѣнкеръ, лорнетъ, барометры, термометры. — Направы найсверше и найдешевше. — Устроены электрическихъ дѣвонковъ. — Замовлены въ провинціи водворотно. 4185

Адреса: Оптика Копернической Львовъ, площа Галицкая ч. 1.

ЛИПШ

въ реставраціи НАТУЛИ ТЕРФЕРА, улица Трибунальська ч. 13, домъ власный, можна дѣстати пощенно вже о годинѣ 8-бй рано горячій снѣдана.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вѣпрова зъ капустою . . . 15 кр.
Снѣжній легка . . . 12 „
Флячки . . . 12 „
Пѣжка телія зъ хрѣномъ . . . 10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ . . . 5 „
Кавяръ . . . 15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ . . . 40 „

Всякій напитокъ въ найдешевшихъ родѣхъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить зъ мови реставраціи, даю водбѣраючимъ марки. — Найдѣвшии винъ по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши водъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборѣ стравъ и напитокѣвъ заосмотрѣна кухня. 79 16—52 Зъ высокимъ поважанемъ

НАТУЛА ТЕРФЕРЪ.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двухъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житейською и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна каждой части 25 кр

Оправленъ примѣрники продають ся по 35 кр.

АЛЬБУМЪ

заслуженныхъ Русинѣвъ

Цѣна 70 кр

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продаетъ товариство „ПРОСВѢТА“

по 1 зр. замѣсть 3 зр.

СВОБОДА

письмо политичное, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію водновѣдае д-ръ Костъ Левицкій. Редакторъ просвѣтно-господарскон части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплатѣ выносятся 2 зр., на повъ року 1 зр. Редакция и администрація: Львовъ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣстить: 1) передовыи статей звичайно политичного змѣсту; 2) статей информацийной политичного змѣсту (н. пр. о сегодѣшній сесіи соймовой, о выборахъ, водзовыи Краевого руского комитету выборного, о наарадахъ рады державной); 3) статей факховъ переважно економичного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новомъ законѣ дороговомъ, О краевой продажѣ соли, О краевой акціяхъ водъ напитокѣвъ, Вас. Натюрного Вѣсть зъ Народной Торговли, о Целевского Торговля безрѣгами, Гр. Врецьоныи О пасѣнничествѣ; 4) дописи збъ всѣхъ сторѣнь краю; 5) порады, пытанія и водповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и еусобно-политичныхъ; 6) рухъ селянства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваи въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство, промыслъ и торговля.

ПУШКИ Фляшмана, герметичне, до транспортация модока, обаму: 1 д. 1-70, 1 1/2 д. 1-85, 2 д. 2-20, 3 д. 2-40, 4 д. 2-70, 5 д. 3-20, 6 д. 4-20, 7-30, 8 д. 4-20, 10 д. 4-75, 15 д. 6-75, 20 д. 6-25, 25 д. 7-30, 30 д. 8-30 зр.

порукае ПЕТРО ХИОНСТОВСКИЙ, торговля зѣлѣна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедрѣ).

ВЫШИВКИ

всѣхъ Галичины

побѣла коллекція зборанон Товариствомъ „Клубъ Русинѣвъ у Львовѣ“ появилася накладомъ Антоныи И. Хойнацкого зъ літографичного заведенія Андрѣя Андрѣичина по цѣнѣ

3 зр. 30 кр. а. в.

за примѣрникъ складаючий ся зъ 20 таблицъ въ 4-о королевского формата въ хорошо выдѣланой тефѣ.

Выдана сихъ „Вышивокъ“ переважно значно подобно родѣ выдана, що появились въ Киевѣ, Одесѣ и Москвѣ и то не лишѣ подъ взглядомъ техничного выконана, але такожъ и подъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выдана се заключае въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорѣвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтобъ Борщѣвъ, Городенка, Кадушъ, Надворна, Снятинъ, Товмачъ и иншихъ о вѣрѣмъ наследуваню красоты, уживаныхъ народомъ въ дѣтничій охрестности.

Зъ замовленіями належитъ звертатись до Антоныи И. Хойнацкого, управителя Книгарни „Старопопийского Института“ у Львовѣ, улица Руска ч. 3. 365 19—?

БОТАНИКА

на высшій класъ шкѣ середнихъ. Цѣна учебника Д-ра О. Роста-финьского. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1896. Цѣна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛОГИЯ

на высшій класъ шкѣ середнихъ. Цѣна учебника Д-ра О. Роста-финьского. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1896. Цѣна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ зъ русконъ ботаничонъ терминологіи и номенклатуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Выдана ті мож дѣстати в книгарни „Старопопийскій ии“ або у автора. Кто замовляе у автора що найменше пять примѣрникѣвъ Ботаники (=6 зол.) або пять примѣрникѣвъ Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадані три виданія (Ботанику, Зоологию и Списъ = 2 зол. 80 цент.), тому вислаетъ ся жадані книжки в протягѣ чотырохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачуе авторъ.

ТУТКИ цѣларетовыи 1000 штукъ 1 зр. порукае А. Мауэр-кевичъ, Львовъ ул. Галицкая ч. 12.

Закупивши дуже користо партію

ДОБРОЙ КАВЫ

оферуемо ен въ 5-кѣлевыхъ ворочкахъ

по 9 зр. франко

о скѣлько стане запасу а

КАВУ СПЕЦІАЛЬНОСТЬ

незвычайно великого зерна и знамениту въ смаку

по 12 зр. 20 кр. франко.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

161 2—10

ЮЛІАНЪ ПАНЬКЕВИЧЪ

артистъ-малѣ

мае честь повѣдомити, шо зъ днемъ 10 го лютого с. р. перенѣсь ся до Паушовни почта въ Джуринѣ.

Выготовляе образы церковныи на полотнѣ и деревѣ, побѣла власныхъ начерковъ або побѣла дорученныхъ взорѣвъ. Принмае до выконана зъ дерева иконостасы, престолы и пр. вразъ зъ золоченемъ, побѣла власныхъ плянѣвъ; укрощуе внутра черковѣ, выконуе такожъ портреты крейтковѣвъ, пастельовѣвъ и охѣйныи побѣла фотографіи або зъ натуры.

Кожде, хоть-бы и найменше замовленя выконуе содѣрно и въ возможно найкоротѣйшій часѣ. Звертае увагу

на особливо приступный цѣны

и поручаючи ся благосклонній памяти Всѣхъ Духовенства, Хвалныхъ Брацѣвъ и Товариствъ, просить и на дальше о численній замовленя. 50 5—?

Великій складъ (транзитовый)

ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ

зъ островѣвъ: Лиссы, Лессины, Браццы, Курцолѣ и Истрии

спѣлки: D. Nieć, Franciszević и Paviczić

въ Краковѣ, Ринокъ гол. 25

порукае свои безвзглядный и выключный

НАТУРАЛЬНЫЙ ВИНА

бѣлый и червоний

дуже доброй якості и по дѣйстно низкихъ цѣнахъ.

За натуральность и правдивость вина дае ся гарантію.

Цѣнники на жадане франко.

Высылка на провинцію въ бочкахъ або фляшкахъ въ скринкахъ лосо дворецъ Краковѣ. 103 19—20

Розклад ізди поїздів залізничних

важний від 1 мая 1897

після часу середно-європейского [пізнішого о 36 минут від часу львівського].

ПОІЗД		ПОІЗД	
посп. особ.	до Львова	посп. особ.	зі Львова
приходять о		відходять о	
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочиск з головн. двірця
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан
7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15	„ Підволочиск з Підзамча
8.05	„ Лавочного	6.45	„ Іцкан
8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40	„ Кракова
8.25	„ Сокаля	8.55	„ „
9.10	„ Кракова	9.20	„ Скольного [до Гребенова від 10/7—31/8]
10.35	„ Ярослав	9.25	„ Сокаля
1.15	„ Янова	9.40	„ Янова
1.30	„ Кракова	10.05	„ Підволочиск з головного двірця
1.40	„ Скольного [Гребенне від 10/7 до 31/8]	10.27	„ Підзамча
1.50	„ Черновець	10.45	„ Іцкан
2.15	„ Підволочиск на Підзамче	1.04	„ Янова [від 1/8 до 31/8 в неділі і свята]
2.30	„ „ головн. дворець	2.31	„ Підволочиск з головного двірця
5.25	„ Сокаля	2.40	„ Брухович що неділі і свята
5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50	„ Черновець
5.45	„ Іцкан	3.05	„ Кракова
3.04	з Підволочиск на Підзамче	3.15	„ Скольного [від 1/8 до 30/8 з Стрия]
3.30	„ „ головн. дворець	3.27	„ Янова [від 1/8 до 1/8 и від 1/8 до 30/8]
5.10	„ Кракова	3.40	„ „ що день, від 1/8 до 31/8 в будній день
6.00	„ Підволочиск на головн. дворець	3.40	„ Брухович
6.55	„ Кракова	4.40	„ Замков води
8.00	„ Янова від 1/8 до 1/8 — від 1/8 до 30/8		„ Ярослава
	що день а від 1/8 до 31/8 в будній дні		
8.15	„ Брухович	4.40	до Кракова
8.49	„ Кракова	5.20	„ Лавочного
9.01	„ Янова [від 1/8 дня 31/8 в нед. і свята]	6.45	„ Кракова
9.10	„ Іцкан	7.05	„ Сокаля
9.30	„ Кракова	7.25	„ Тернополя з головного двірця
9.43	„ Підволочиск на Підзамче	7.30	„ Тернополя з Підзамча
9.50	„ Іцкан	7.48	„ Янова [лишь від 1/8 до 30/8]
10.00	„ Підволочиск на головн. дворець	8.50	„ „ 1/8 до 30/8
10.20	„ Скольного лишь від 1/8 до 30/8	10.30	„ Іцкан
12.10	„ Лавочного	11.00	„ Кракова
		11.27	„ Підволочиск з головного двірця
			„ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна чинить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

ВЪ ТРУСКАВЦІ

лѣчать ся зъ надзвычайнымъ успѣхомъ: ревматизмъ, подагра, товетота, цѣсокъ нирковый, астма, исхіясъ, хоробы жѣночій.

Обширну брошюру о Трускавці высылаетъ на жадане зарядъ. — Въ I-бмъ и III-бмъ сезонѣ о 30% танше.

При закупитъ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавецъ и одѣвчальный редакторъ: Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фабр. Черлянской.

Зъ друкарнѣ Института Старопопийского, подъ зарядомъ Іоакима Грениака.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і релігійних свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісникъ найважливішихъ новістей“ виходить во вторникъ, а во вторникъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львові Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро ogłoszeń ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Карла Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославль Л. Крижановскій; — у Вѣдн: М. Дукес, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I, Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфурт и Гамбург: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и принадлежность за инсераты платитъ у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літ. додаткомъ въ Австрію: за границею: на цілый рікъ . . 18 зр. на цілый рікъ . . 24 зр. на півъ року . . 9 зр. на півъ року . . 12 зр. у Львові: на цілый рікъ . . 16 зр. на півъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр. Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережене. — Рекламациі неопечатані вільні въ портъ. Поодинокое число коштує 8 кр. а в. Оголошенія змѣстять принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. въ одну строчку инсератовъ або еднѣмъ а в. рубль „Надбавка“ по 25 зр. а в. Печатки и инші домосени приватні члени ся по 16 кр. въ день.

Закулісові роботи виборчі.

Крімъ того, що діяло ся явно при сегоднішніхъ виборахъ до ради державной, багато ще цікавішого відбувало ся въ тайні, лякаючися Божого свѣта. Але люде о тѣмъ въ більшій часті таки знають и говорять, хочъ не всего можна писати. Одна дуже цікава закулісова робота порушена вже була и въ часописяхъ и въ радѣ державной, а она заслугує, щоби трохи більше о ній поговорити.

Ще въ мартѣ с. р. одержали ми донесене зъ Калуша о письмахъ вѣдъ г. Казимира Баденського черезъ шефа секційного Гальбана и вѣдъ кн. Саніушка до калуского староости зъ припорушеннямъ поборювати всіма силами кандидатуру Романчука, зъ визначеннямъ значнійшій суми грошей на тую цѣль и зъ запевненіемъ, що всѣ ужиті средства будуть г. Баденію оправдані. Ми вдержували ся наразі зъ подаваніемъ тои вѣсти, закомунікованомъ зъ доброго жерела, лишаючи собі використати ея въ своій порѣ. Тимчасомъ подавъ ея „Галичанинъ“ въ 90-мъ числѣ зъ 5-ого мая, зовсімъ такъ само, якъ она и насѣ дійшла, въ дописи зъ Калуша підъ заголовкомъ „Містерія виборчі“. На основѣ тои дописи поставивъ д-ръ Ярославичъ дня 7 мая интерпеляцію въ радѣ державной, котру мы въ ч. 93 зъ 8 мая въ цѣлості помѣстили.

Звѣстний вѣдєньскій тижневникъ Die Zeit такъ высказавъ ся о сѣй интерпеляціи: „Доказъ имовірности фактівъ въ интерпеляціи поданихъ збѣставъ переведеній наведенимъ карныхъ донесень о купованю голосовъ; повный доказъ правды тихъ скандальныхъ подій давъ бы г. Бадені, коли-бъ після свого звичаю не відповѣвъ на тую интерпеляцію. Тимъ однакжъ еще не признаемо, що евентуальна відповѣдь принесла бы основане відпертє.“

Г. Бадені дійсно не відповѣвъ доси на интерпеляцію, але шефъ секційный Гальбанъ надіславъ „Галичанинови“ на основѣ оставленого §-у 19-ого закона правого спростоване, въ котрѣмъ такъ каже: „Я анѣ після порученя президента міністрівъ анѣ після власной волѣ до калуского нѣ до жадного иншого староости не писавъ анѣ такого анѣ подібного письма. Заявляю, що я не знаю ся зъ калускимъ староостою и нѣколи зъ нимъ не стоявъ нѣ въ устныхъ нѣ въ письменныхъ зносинахъ и що я въ тѣй справѣ та й взагалѣ въ справѣ виборчѣ вѣдъ нѣкого анѣ не дѣстававъ припорушення анѣ не сповнявъ. (Підп.) Д-ръ Генрикъ ридаръ Гальбанъ, ч. к. шефъ секційный и директоръ канцеляріи выс. палаты пословъ.“ Таке саме спростоване, очевидно надіслане такожъ д-ромъ Гальбаномъ, помѣстила въ пару днівъ потѣмъ и Neue freie Presse. — Стилізація того спростованя не зовсімъ естѣ щаслива, бо вже-жъ зъ того, що п. Гальбанъ не знавъ лично зъ калускимъ староостою Мавевскимъ, ще не виходить, аби не мѣгъ до него листъ написати.

Мы повторяемо, що мали-сьмо таке саме донесене ще въ мартѣ. Знаємо такожъ, що въ цѣлѣмъ дѣстали таке-жъ донесене нашѣмъ посломъ въ радѣ державной. Въ Калуші та справа звана и обговорювана широко. Змѣсть цѣлои вѣсти естѣ такий, що трудно припустити, аби ви хтось мѣгъ самѣ скомпонувати: за-надто въ ній естѣ подрбностей а навѣть приводять ся дословно уступы зъ листѣвъ въ нѣмцѣмъ и польскѣмъ нязцѣ. Скомпонувати мѣгъ бы хіба хтось такий, хто взагалѣ зъ такими закулісовими роботами добре естѣ обзаконмлений.

Такожъ жерело тои вѣсти промавляє за ея правдивостію. Ото выговоривъ ся зъ тымъ чоловікѣмъ, котрый може и повиненъ бути зъ виборчими справами ближе познакомлений, а выговоривъ ся по-неволи та при свѣдкахъ. Розумѣ ся, що имени того чоловіка годѣ подавати.

А що за-дла побореня кандидатуры п. Романчука уживали ся грошѣ, и що тымъ грѣшми розпоряджавъ такожъ староста п. Мавевскій, на те е позитивні доказы. Въ протестѣ противъ выбору п. Навроцкого поданній н. пр.

такий фактъ: Дня 13 марта два выборца зъ Неговиць Василь Шевчук Сондей и Василь Шевчук Тимковъ подали донесене до калуского суда, що два дни передъ-тымъ давъ имъ зять калуского староости Францъ Оржельскій по 10 зр. а обѣцая дати ще 40 зр., щоби тѣлько голосували на п. Навроцкого. Тѣ грошѣ оба выборца зложили въ судѣ вразѣ зъ донесеніемъ. П. Оржельскій мешкає разомъ зъ староостою а плативъ въ своѣмъ мешканю. — Підкупства дѣяли ся такожъ въ долиньскѣмъ и бобрѣцкѣмъ повѣтѣ. Що-до сихъ послѣднихъ, то Рускій комитетъ у Львові подавъ донесене карне до прокураторіи, що въ Бобрѣцѣ въ самѣ день выбору 16 марта куповано голоса по 20 зр. и выше, и привѣвъ поименомъ тыхъ, що дали ся підкупити, тыхъ, котрі не дали ся, и свѣдковъ. Доходжене судове вже веде ся.

Що-же до письма кн. Саніушка, то треба замѣтити, що оденъ урядникъ оправдувавъ ся передъ однимъ чоловікомъ, що вѣнъ мусить все то робити, що діяло ся при виборахъ, бо староство дѣстало таке а таке письмо. Та й дійсно поступовано такъ, якъ въ тѣмъ письмѣ мало бути припорушено.

Въ калускомъ староствѣ по тыхъ відкрытияхъ наступило велике занепокоєне. Шукать того, хто выговоривъ ся, и падають підозрѣния на рѣзнихъ людей, що они підпили собі або зъ иншою якои причины зрадили тайну. На всякій спосѣбъ сеся годѣ навчить высокіхъ політиковъ большою осторожности. Дня 10. мая приѣхавъ до Калуша радникъ намѣстництва п. Пиводкій. Що его приѣздъ стоить въ непосредній звязи зъ тою справою, о тѣмъ въ Калуші всѣ пересвѣдчені.

Будемо видѣти, чи и яку відповѣдь дасть г. Бадені на интерпеляцію. Бѣли відповѣсть, то розумѣ ся, що заперечити и що-до свого припорушення и що-до письма кн. Саніушка, такъ само, якъ заперечивъ правдивѣсть фактівъ о галицкихъ виборахъ, поданихъ въ интерпеляціи Романчука, або якъ заперечивъ въ р. 1895 правдивѣсть твердження въ наглядѣмъ внесеню антисемітѣвъ по поводу незатвердження Люефера на бурмістра, що вѣйско у Вѣдн стояло въ поготовю, хотя се оповѣдано по цѣлѣмъ мѣстѣ яко рѣчь зовсімъ историчну.

Письма зъ Вѣдн.

Дня 13. н. ст. мая.

[Комісія легітимацийна въ парламентѣ. — Опозиція либералѣвъ. — Становище умѣренныхъ нѣмцѣмъ націоналѣвъ. — Партія Стояловцевъ въ парламентѣ, привѣдъ кс. Стояловского.]

Я вамъ уже писавъ про те, якъ роздѣли переважуюча большѣсть легітимацийной комисіи рефераты запропостованыхъ выборовъ. Зъ поименоного списку выписую лише галицкій. При имени запропостованого подаю въ клямрѣ имя дотычного референта: Барвѣньского [Меруновичъ], Гробельского [Меруновичъ], Каратинского [Гізовскій], о. Мандичевского [Меруновичъ], Охримовича [Вахнянинъ], Вахнянина [Меруновичъ], Богдановича [Дулѣмба], Чарковского-Гольевского [Гізовскій], Дулѣмбы [молодо-Чехъ Сляма], кс. Фішера [Гурскій], Володислава Гневоша [Гізовскій], Гомпеша [Вахнянинъ], Городиского [Пілінскій], Колишера [Быкъ], Козакевича [Дашинскій], Левицкого [молодо-Чехъ Дикъ], Мадейского [молодо-Чехъ Пражакъ], Меруновича [Пілінскій], Навроцкого [Гізовскій], Ольшиньского [Вахнянинъ], кс. Пастора [Быкъ], Пентака [молодо-Чехъ Сляма], Піліньского [Быкъ], Ройовского [Гізовскій], Розенштока [Дулѣмба], Рутовского [Вахнянинъ], Сапѣги [Пілінскій], Шаера [Гурскій], Трахтенберга [молодо-Чехъ Сляма], Тишковского [Вахнянинъ], Валевского [Дулѣмба], Вайзера [Гізовскій], Виктора [Быкъ], Вилковского [Гурскій], Высоцкого [Дулѣмба], Забуды [Гурскій], Знамировского [Быкъ].

Всѣхъ протестѣвъ зголошено 67 а зъ того припадає після повѣшого выказу 37 на Галичину. Одинъ межѣ ними (противъ д-ра Розенштока зъ брѣдской палаты торговельной)

е о стѣлько замѣтний, що звернений противъ одностороннего выбору. При концѣ сѣи цѣлои операціи для ратованя шляхотскихъ мандатѣвъ заложили послы Окуневскій, Праде [нѣм. нац.] и Кінманъ протестъ противъ такои брутальности, бо имъ, мимо кѣлькоразовои заявы, не придѣлено нѣякого реферату. Трѣстинскій дневникъ Piccolo протестує рѣко противъ того, що италійскі мандаты придѣлено Словѣнцямъ д рови Лягінѣи и Ферянчичевѣ, а зѣ те выборѣ д-ра Лягінѣи дѣставъ его личный и политичный пріятель Ферянчичъ. Зъ галицкихъ послѣдѣвъ дѣстали послы: Гізовскій 6 галицкихъ протестѣвъ, Вахнянинъ 5, Дулѣмба, Быкъ, Меруновичъ и Гурскій по 4, Пілінскій 3 а Дашинскій 1 протестъ. Тѣ протесты, якъ видно, поѣшли въ дуже „добры“ руки; посолъ Вахнянинъ може гордиться ся спеціалнымъ довѣремъ шляхтичѣвъ. „О, рускій льве, спокоевъ будѣ!“ Спеціалістомъ для выборовъ нашихъ правительственныхъ являє ся посолъ Меруновичъ. Що вѣнъ противъ выбору послѣвъ Барвѣньского, Вахнянина, Гробельского и Мандичевского нѣчого не буде мати, се рѣчь большѣ якъ певна. П. Охримовича взявъ п. Вахнянинъ въ опѣку...

Зъ тои цѣлои исторіи спѣзнаете, що въ житю политичнымъ сентименты, тая всѣляка „етика“ политична, „справедливѣсть“, „тактовнѣсть“ и т. д. не е нѣчимъ иншимъ, якъ лише колѣсальнымъ Pflanz-омъ. Бѣли „Русланъ“ приѣде вамъ ще зъ такими благородными науками, нагадайте ему про отсю брутальность политичну. Але на брутальность нема иншой силы, якъ власне така сама брутальность! Осѣ якъ кончить Arbeit r Zeitung свои замѣтки на сю тему: „Слѣдно лихѣ намѣры, однакжъ не треба впадати въ кепскій гуморъ. Власне тымъ лѣпше! Польскій и рускій нарѣдъ пѣзнає по тѣмъ: де его вороги а хто ему пріятель. Молодо-Чехамъ и антисемітамъ іратулюємо до того шляхотского выхования. Оно помѣтитъ ся швидко на нихъ самыхъ.“

Нинѣ на початку засѣданя палаты выкликало се поступоване большѣости легітимацийной комисіи дуже бурливѣи сцены. Умѣренѣи нѣмцѣи націоналы вылаiali большѣсть парламентарну послѣдними словами. „Zwischenruf“ посла Кінмана: „Се е свинство!“ — ехарактеризувавъ найдѣльше бракъ всякого почутя справедливости и моральности парламентарной теперѣшной большѣости. Посолъ Гофманъ-Веленгофъ поставивъ внесенє, що зъ огляду на разячу партійность, яка запанувала въ легітимацийной комисіи, треба тую комисію розвязати а нѣомѣсть выбрать нову. Се внесенє нагячє приѣде сими днями на порядокъ дневный. Часы змѣнили ся — шляхтичамъ уже не до ладу йде въ парламентѣ! Чого-жъ дожидати? Чому не розвязати сей парламентъ?..

Зъ 36 членѣвъ комисіи легітимацийной сѣ-можѣ членѣвъ не дѣстало анѣ одного реферату! Межи ними е и д-ръ Окуневскій. Се актъ небувалои доси брутальности политичной, але зарекомъ могуче средство агітаційне для зворухеня масъ народныхъ. „Крукъ крукови ока не выколетъ!“ — для шляхтича, выбраного насильствомъ и всѣлякими швѣдлями, буде очевидно кождый выборѣ его кумпана зовсімъ „легальнымъ“. Здивує може кого, що посолъ Дашинскій [соціалістѣ] дѣставъ рефератъ выбору Козакевича, своего политичного товариша. Ся рѣчь має свою исторію, поминувши вже обставину, що протестъ противъ выбору Козакевича певно не остоявъ бы ся. Д-ръ Быкъ поставивъ яко принципъ „кола“, що протестѣвъ не можна давати до реферату „ворогамъ“ политичнымъ, а треба придѣляти ихъ пріятелямъ тыхъ несчастливыхъ заступникѣвъ народу. Посолъ Дашинскій вхопивъ за слово и при выборѣ Козакевича такъ загнавъ тымъ „бычимъ“ принципомъ шляхтичѣвъ у матню, що консеквентно мусѣли ему сѣи выборѣ придѣляти.

Нѣмецкѣи либералы порѣшили вчера на засѣданю своего клубу [Deutsche Fortschritts-partei] вести дальше безвзглядну оппозицію противъ кабинету графа Баденского, хочъ-бы въ тѣй борѣ мали остати лишь они самѣ. Впро-

чѣмъ въ змаганю до сѣи „высокои и благородной цѣли“ буде клубѣ старати ся порозумѣти зъ прочими нѣмецкими партіями. Таку заяву треба брати до вѣдомости зъ резервою. Куды нинѣ либераламъ до екрайной оппозиціи? Але хто знає! — бѣда не спитъ...

Нѣмецкимъ умѣреннымъ націоналамъ [Deutsche Volkspartei] не веде ся. Въ Райхенберѣ на зѣздѣ партійномъ они були дуже відважні: заявили таку рѣшучу склоннѣсть до оппозиціи чи обструкціи, що здавало ся машина парламентарна стане зовсімъ, ели графъ Казимиръ не уступитъ. Опѣсля вже змякли и посортували свою оппозицію, полишаючи еи лишь на чисто „политичный“ предложєня правительствѣа. Каждому стане ясно, що тутъ велику ролю грала якась „высша“ політика, тєе, що махеры политичный звикли называти интересами державными... Яко на виновника сѣи змѣны указують на посла Штайнвендера. Теперъ зъ провинціи, зѣ всѣхъ сторѣнъ — зъ пѣвнѣчной Чехіи, зѣ Сиріи, Тиролю, Шлєска и т. д. — приходять голоса обурєня на таку невыразну хитку политику. Передвѣчера всенародный зѣбрѣ товариства „Deutscher Volksverein“ підъ проводомъ д-ра Дершатты въ Градѣи ухваливъ въ тѣй справѣ резолюцію, де кладе ся натискъ на то, що выборѣвъ припоручаютъ своему послови націоналовѣ Гофманови-Веленгофови и иншимъ выдержати въ оппозиціи „ohne Nachgiebigkeit und Schwanken, rücksichtslos, unbeirrt und in allen sich im Parlamente ergebenden Fragen“, а сю оппозицію піддержати выборѣвъ „bis in alle ihre Konsequenzen“. Тѣ послѣдній слова натакують вже на можливѣсть розвязаня парламенту и новыхъ выборовъ...

Сими днями принесла Pszczółka, органъ кс. Стояловского покликъ до своихъ партійныхъ товаришѣвъ, щоби въ справѣ языковыхъ розпоряджень підпирали г. Баденского. Такъ и стало ся. Дальшихъ консеквенцій зъ того не можна вытѣтати. Після нашихъ автентичныхъ информаций стояловцѣ зѣстануть и на дальше въ оппозиціи. Самѣ кс. Стояловскій зъявивъ ся нинѣ въ парламентѣ и зайшовъ просто до буфету журналистѣвъ. Зъ виду вѣнъ змѣнивъ ся о стѣлько, що запустивъ бороду; оно дивно выглядає при одязѣ латиньского священника... Привитанє его зѣ стороны политичныхъ прихильникѣвъ було дуже сердечне. Особливо мазуръ посолъ Цєна радѣвъ наче мала дитина, довгий часъ державъ кс. Стояловского въ обіймахъ. Послы заповнили швидко тихій звичайно буфетъ, именно польскіи шляхтичѣ хотѣли всѣ бачити выклятого ксьондза. Посолъ д-ръ Данелякъ представивъ кс. Стояловского министрови судѣбництва г. Гляйенахови, а министръ розмавлявъ зъ кс. Стояловскимъ дуже довго... Мѣжъ тымъ насувѣ ся менѣ пытанє: Що теперь буде? Адже-жъ тѣ всѣ журналисты, послы, навѣть министръ — були въ одной комнатѣ зъ выклятымъ патромъ... Бррр! ажъ морозъ иде по-за шкѣру... (й. н.)

До чого уживають ц. к. жандармеріи на галицкѣи Руєн?!

Интерпеляція д-ра Ярославича и товаришѣвъ до Бѣо Ексц. п. министра краввой обороны г. Вельзергеймѣа.

(Конецъ.)

32. Вѣдъ выборѣвъ Павла Козака и Федька Шидловского зъ Констанціи, коли показали свои легітимациі, зажадавъ ц. к. жандармъ при входѣ ще и картки до голосованя; але коли они не хотѣли ихъ вѣддати, жандармы по просту не пустили ихъ до середины. Не було тогдѣ передъ выборчимъ лѣкалемъ нѣкого тымъ выборцамъ знакомого зъ интелігенціи, хто бы мѣгъ повагою своєю у ц. к. жандармѣвъ выеднати обѣмъ выборчимъ вступъ, а передъ входомъ громада драбѣвъ чатувала въ грѣзѣи поставѣ. Дялятого оба выборѣвъ вѣдступили вѣдъ выборчого лѣкалю и въ наибольшѣмъ страху утекли до дому, не вѣддавши своихъ голосѣвъ.

33. Вѣдъ выборца Ивана Сухого зъ Бе-

ДОСТОЙНІЙ
ЦАНЬ!

Пробуйте только разъ выпрасувати „Бажанта“ крохмалемъ брилянтнымъ до натирания, а переконаетесь, что вѣнъ о многого практичнійшій и лучшій вѣдъ иншого. Отже жадайте только:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ
БРИЛАНТОВЫЙ

вѣдзначенный великимъ медалемъ ерѣб-
нымъ въ роцѣ 1894.
Набути можна у всѣхъ торго-
вельныхъ корѣнницѣхъ.
106 14-60

режанки зажадали жандармы при вході на-самперед картки до голосованя; але він не хотів їм показати, лише віддавши свою легітимацію. Тоді з рук жандарма вийшла легітимація якійсь жидки, що тільки читав на те. Сухого не пущено до локалю wyborczego.

34. Выборці Грицька Гладыша, Олексу Жеребного и Ивана Озарчука з Панівців не пустили ц. к. жандармы до wyborczego локалю, бо ті wyborці не хотіли дати з рук своїх легітимацій, хоч показували їх так, що цілком добре можна було відчитати написи „Karta legitymacyjna“ и имя wyborcy. А коли они такі домагалися вступу, жандармы всіли на них по грубиянски и разом з іншими 20 wyborcami, що також не хотіли дати з рук своїх легітимацій ані їх розгорнути, відвели їх аж за ворота подворя на улицу.

При тій нагоді приступив один жандарм до одного свідкам незнакомого wyborcy, котрого разом з іншими випроваджено геть, и сказав до него: „Ты, італіане, чому не даєш сюди карту?“ притиснувши хлопця до стіни и вийнявши йому легітимацію.

Се можуть посвідчити ті три wyborці з Панівців.

Ті самі свідки присягають ся, що виділи, як на подвір'ю wyborczego локалю згромаджені там драбы напали найменше 10 хлопців-выборців перед очима ц. к. жандармів, кидали їх одного по другому на землю и насильно повдбали їм легітимаційні карти.

Наочного свідка тих подій, wyborcy Грицька Гладыша, ті драбы також напали перед входом до wyborczego локалю и кинули його на землю; але він мав легітимацію и карту до голосованя добре сховану, так що драбы не могли їх найти и відобрати.

Але коли названих трьох wyborців з Панівців ц. к. жандармы вивели за ворота, то опісля без причини и цілком противзаконно не впустили їх вже назад, а они з страху перед ватагою, що з палицями в руках волочила ся без перешкоди, утекли до дому, не віддавши голосу.

Так само не допустили ц. к. жандармы до голосованя також и всіх тих wyborців, котрих разом з тамтими трема введено за ворота.

Згадані драбы позволяли собі навіть в снігах wyborczego локалю, де дивним способом терпіла їх ц. к. жандармерія, нападати безкарно на руских wyborців, и не спав їм за те ані волос з голови, хоч в wyborчій локалі при вході стояло яких 15 ц. к. жандармів. И так и пр.:

35. Жид Н. Кац, економ з Тарнавки, котрий мов би помагав ц. к. жандармам в снігах, напав на wyborcy Ивана Городиского з Грошовою, коли сей, віддавши голос, виходив з wyborczego локалю, и перед очима ц. к. жандармів ударив Городиского сильно кльком разів п'ястком по голові и по спині, выкинув его з сніг и крикнув до драбів, що ждали на дворі: „Kimmts, nehmts den Ganef!“

Коли драбы стали грбно тиснути ся до Городиского, зачав сей благодати одного жандарма, щоби его взяв в оборону, та аж тоді провів его жандарм за ворота. Але Каца за его напасть не приарештовано.

36. Та сама ватага вже по выборах напала кльком спокійних руских м'щан борщівських, котрі с'уть членами тамошньої рускої читальні и через те тым більше ненавистий тым драбам; м'щане ті називають ся: Федько Кинар, Сидор Лоточинський, Иван Крочак, Іосиф Куйбда и Иван Лучка; а нападено их около 3-ої години пополудни на дорозі при сабмь старостів. Ватага напала насамперед Федька Кинара и его товаришів з окликом „гура!“ и посыпала на них кам'нем та зранила Ивана Крочака и Ивана Лучку; Сидорови Лоточинському розбили конову, що н'єс в ній воду до дому; опісля ударили на всіх и почали их обкладати палицями и п'ястками.

Тым напастям и побоям придивляло ся довгий час яких 15 ц. к. жандармів з віддалення 20—30 кроків и дивним дивком не м'шали ся зовсім до справы, хоч кликано о поміч, а кльком осіб вzywало навіть ц. к. жандармів, щоби сповнили свій обов'язок.

Аж по бійці, коли на крик явив ся командант ц. к. жандармерії, почали на его приказ ц. к. жандармы розганяти нападників; але се стало ся аж тоді, коли вже з невідної голови лила ся кров.

Словом: тої днини Русинів віддано на поталу всякій безкарній напасти.

Оттак поводити ся ц. к. австрійскі жандармерія при выборах в Галичині! Як всі ц. к. уряди, так и она иде при выборах під команду польского центрального коміте-

ту и сходити мов би на наймитів політичного сторонництва Станьчиків, котрі per fas et nefas хотять удержати своє верховенство у всьохній Галичині.

Але для ілюстрації годить ся додати ще одну пригуду.

По выборах з дня 16 марта с. р., коли побідив кандидат польского центрального комітету, повстало межі руским населенням неслыхане обурення, що таким способом переведено wyborcy пана Чарковского-Голевского, а особливо з причини тих тяжких нападів, на які через два дні були выставлені хлопцы без жадної охорони, як и з причини дикого поведіння ц. к. жандармерії, для котрого годі найти навіть назви.

Р'єч проста, що хлопцы в першій кипічці подумали, як би на своїх гнобителях помстити ся при добрій нагоді. Отже склало ся, що двоє побідою оморочених сторонників правительственного кандидата — мали се бути одніи учитель сільський и громадський писарь Левицький — з поворотом з выборов вступили до коршми в Мухатівці, веділи собі дати вина и забавляли ся веселенько. При тмь позволили собі деяких зловислів зам'яток и лайок на хлопского кандидата и на цілє хлопского сторонництва, з котрими звернули ся до зібраних в коршмі парбків и кльком хлопців. Парбкі постановили відплатити ся за ті обиды, и коли ті два паны забрали ся з коршми и пустили ся в дальшу дорогу, они засіли ся на них при дорозі и напали на них. Однє з тих панів мав при собі револьвер и, боронячись, всадив одному парбкові кулю в черево, так що сей зараз повалив ся. Тоді прискочили другі, перевернули в'єз и перебили порядком обох панів та завдали одному з них досить тяжкий, а другому легкий ушкодження т'єла. Потому повтікали.

Возвано зараз жандармерію з Борщева, и се було в цілком порядку; але не так вже в порядку було урядове поведіння ц. к. жандармів.

На донос якогось Витвицького, зненавидженого в цілком селі, приарештовано 18 найзатягніших хлопців, на котрих Витвицький з інших причин мав зл'єсть, а котрі в тмь нічим нападі не мали жадної участі и в більшій часті навіть в коршмі не були того дня чи то вечера, коли ті панки позволили собі обиджати хлопців. Их в'єзнено з постели и заведено до в'єз. Там жандармы веліли їм стояти „Habt acht!“, щоби ані не рушили ся. Однє жандарм положив ся в повнім одязі на б'єжку, а другий (було их всего двоє) пильнує арештованих. Так перестояють арештовані цілу мартову н'єч. Им не в'єльно ані рушити ся ані заснути, они мусять стояти „Habt acht!“. А були м'ж ними старші люди, майже старці, котрих и сил не етает. Коли котрий рушити ся, доетает кльком пригудку на „Habt acht!“

Жандармы гостять ся тымчасом у в'єз горькою; а щоби и ув'єзненых отрезити, веліли їм по черзі розминати рот и порожній келихки вихають им сподом силою в рот, приговорюючи на збитки: „Адже-ж и арештованим треба дати горьки!“

По якмь часі, знову щоби отверезити утомлених, загадують ц. к. жандармы арештованим р'єзний рух, веліли їм клякати, кучати и т. и., а для відм'єны навіть цідувати себе.

Так триває від 11 години вночі до рана: Чиста инквізиція з середних в'єків!

Коли настав день, закладають им т'єсно ланцюжки, що им аж руки тернуть, и ведуть до Борщева. Там сидять арештовані три дні в сл'єдстві, а потім пускаять их на волю, бо показує ся, що они цілком невинні Винуватими були цілком инші.

Те все можуть під присягою потвердити: Ник. Чернега, Мих. Тарнавський, Мих. Томкевич и Юзко Курюх, в'єз з Мухатівки.

Отсе найважнійший подій з посл'єдних выборов до рады державної з борщівского пов'єту.

Отже з уваги, що повисше розказані випадки достаточо доказують, що при минулих выборах в борщівському окрузі wyborчій уживано ц. к. жандармерії до цілє, яких ся інституція зовсім не має, и обертано си против спокійного народу способом цілком невластивим, ба навіть брутальним; — дальше з уваги, що винуваті повинні бути зараз прим'єрно укарані так для поздержання деморалізації, викликаної тым противзаконним поведінням, як и для охорони законів и для поваги тої для держави так важної інституції, — підписані запитує Гго Ексц. міністра кравової оборони гр. Вельзесгайма:

1. Чи повисше розказані противзаконні події при ostatnich выборах до рады державної в борщівському окрузі знані Гго Ексцелленції? — 2. Чи Гго Ексц. готові в'єточити строгє сл'єдство против винуватих, в'єглядно винуватих укарати? — 3. Що гадає Гго Ексц. зробити, щоби запобігти таким випадкам на будуче?

У В'єдні 30 цвітня 1897.
Д-р Яросевич, Д-р Окуневський, Гибеш, Ревель, Бернер, Іосиф Штайнер, Козакевич, Шрамель, Цена, Вратни, Кізеветер, Д-р Феркав, Танякевич, Бойко, Целер, Цінтр.

Панове, де ваш католицизм?!

[Статья надслана з краю.]

(Конец.)

Вы, панове Барв'єнський, Вахнянини и Сомр., своєю політикою нарушили також повагу Г. Ем. кардинала, підшываючись під його авторитет. Правда, Гго Ем. кардинал уд'єлив свого благословення для католического Союза и его католической політики, але не дав и не м'єг бы ніколи дати свого благословення на таку дорогу, якою члєны католического Союза в своїй політиці при выборах ходили. Г. Е. кардинал не м'єг знати, що вы тими дорогами и штуками будете старатися о wyborcy и осягнете свои мандаты. Вы надужили архієрейского благословення и тым підорвали авторитет найвысшого достойника руской церкви. Се не годить ся! Беріть собі прим'єр з ваших противників, котрым докоряете браком католицизму. Они не втягають Г. Ем. кардинала и Преосв. епископів в політичну дискусію, виходячи з засады, що рускй епископы мусять стояти по-над спорами політичними, — ваші противники політичній надто совістні, щоби втягати владик руских в дискусію політичну наражували их повагу. А вы втягаєте найвысшого достойника руской церкви до акцій wyborcy и при выборах засланяете его авторитетом, немов-бы вы на в'єс свои некатолічкй поступки мали від него призволеня. Чи Г. Ем. кардинал або котрий з епископів годить ся на те, щоби мандат добувати розпиванєм християнских wyborcy? Або чи дає кандидатом-католиком позволеня на союз з жидами а агітаторам на всякй шахрайства, выдиране карт, купованя голосів, на насильне жидовы, щоби біла руских wyborcy, навіть священників, як се д'єля ся в Турці, де выбрано п. Каратницького? Знайдіть епископа, а ще католического, котрий бы позволил на такі практики wyborcy и их не осудив! Прец'єнь вы, яко католики, мусите знати посланіє австрійского Епископату; знаєте, що жаден епископ не позволить своим кандидатам приходити до мандатів при помочи таких неморальных средств, незгідних з християнскою моралію и понижающих достоинство католицизму, — та що епископ, котрий бы се похвалял, мус'єв бы строго одв'єчати перед св. Апостольским престолом; він в католическій церкві був бы неможливий. Як же-ж см'є хто таку неморальну агітацію wyborcy засланія авторитетом Г. Ем'єнції и тым чином так легкодушно и безсов'єтно підривати его повагу? Таж через те сто раз больше можна підкопати его повагу, н'єж через недор'єчну бес'єду якого там недовареного молодика...

Вы, панове, в своїй політиці wyborcy тримались не католическо-християнских засад, але жидовско-мадарских лібералів, и поступали не раз так, мов-бы забули, що над нами ет Бог, справедливый судья, що за зло карає. Вы могли своими поступками в політиці навіть захитати у народу в'єру в справедливост Божу, кобы на щастє наш народ не був так глубоко релігійний и кобы руске патріотичне духовенство, послуш не розказови св. отця, нам'єтника Христового, и посланію австрійского Епископату, не стануло було в боротьбі wyborcy при народі и тым чином уратувало ситуацію. Мы, дивлячись на те, що творилося у нас в имя „zrocznego ladu i porzadku“ та на ваші поступки в имя католицизму, могли бы были усомнитися в католицизм, сли-бы взором его мали бути вы. Однак духовенство наше дало нам взір католицизму и показало его силу. Гму, правда, в'єгднійше було сидіти тихо дома и не наражуватися при выборах на обиды, зневаги и поб'єв жидовы, але тут не ходило о сам народный обов'язок, але и о обов'язок для св. кат. церкви, котрой оно служити. Оно тым піднесло повагу духовенства и церкви, и своим прим'єром показало неправду, голошену ворогами катол. церкви, мов-бы она стояла по стороні богатых и не брала б'єдных та угнетеных в оп'єку и оборону. Духовенство забезпечило церкві вплив и поважанє — честь ему за се! Нині вже з рядів противників духовенства чути остороги: „Не рухайте руского духовен-

ства, бо се морально сила и повага!“ Так поступили щирі католики.

А вы, панове з католического Союза, як поступили? що вы зробили для католицизму? Чи вас а не хвалити союз з жидами? чи кривда и деморалізація народу? чи може напасті на Русинів и руске духовенство? Дадь вже и не знаєте, на кого в'є своїм „Руслані“ нападати, и чепили-сте ся, як п'єний плота, о. Танякевича. Пишете п'єс-н'єтний, що він, взявши участь в народі оппозиційных посл'єв за-для внесення в справі галицких wyborcy, понизив повагу Гго Ем. кардинала, бо м'єж тими посланми були и соціальні демократи. Пытаємо: яка льогічна зв'яз межі одним а другим? Самі вы, панове, перед выборами конферували з жидками и всякими иншими елементами — и тоді не бачили, що се „extra-католикамі“ не выпадає, а тепер кидаетесь на о. Танякевича, хоч він яко посол мав тут право и обов'язок. Дуже то навіть сумно и доказ великого запропащеня католической чувств у декотрых панів, що о. Танякевич, вступаючись у В'єдні за кривдою своего народу и за обиду та зневагу руского духовенства при выборах, знайшов поміч аж у соціальных демократах. Коли о. крил. Мандицький, о. канонік Гробельский, кс. Фішер, кс. Пастор и в'є инші великі католики з польского „кода“ и з т. зв. руского клубу мовчали [та и не диво, що мовчали], то мус'єли соціальні демократи боронити поваги духовного стану. А що поступили льогально, св'єдчать слова признаня для Дашиньского в католических газетах Reichs-rost и Christliche Volkszeitung. Вам, панове від високой політиці в панських передпо-коях, де враз н'єж жидками чекаете на рос-кази вельможных, перевернуло ся трохи в голову, сходите вже на кумедію — зачинаете себе идентифікувати з католицизмом. Здаєсь вам, що кождий, хто против вас, той уже противник католицизму, и пишете в „Руслані“, що „Пратор“, выдаваний руским катол. священником під редакцією д-ра Т. Кормоша, ширить лібералізм, бо выступає против католического політичного товариства! Н'є, противно! він сповняє лише свой като-лическій обов'язок, бо выступає против над-уживаня католицизму з вашої стороны до політичных цілєй, — выступає против політичного швидлю під катол. фірмою, против вашого „лібералізму“ з католицизмом. Як довго в католическом Союзі верховодят люди, що в політиці и при выборах до-пущать моральні засады. християнскй катол. церкви и з кривдою народу, в'є союз з жидами, у в'єдомый способ добувають мандаты, так довго кождий католик, шануючий себе и свой католицизм, буде оминати т. зв. католическій Союз, виходячи з засады: „блажен муж не иде на сов'єт нечестивых“. Вам здаєть ся, що як вы оглоосили себе католиками, то вже вас н'єхто за ваші некатолічкй вчинки не може потягнути до одв'єчальности, бо инакше він ворог като-лицизму. Уразив таж хтос в непарламентар-ный способ само з ваших мужів державных [мабуть п. Барв'єнського], вже пишете в „Руслані“ и в Szas-і: „Див'єт! який брак католицизму!“ Мы непарламентар-ного вираженя не похваляємо, але може се було лишень выпливом ог'єрчення на некатолічкй політику п. Барв'єнського; а впрочім п. Барв'єнський не репрезентує ще собою католицизму. Дальше схочете уважати кождого, хто уразит п. Вахнянина чи Каратницького чи Охримовича, або хто не схоче передплачу-вати вашого „Руслана“, за ворога католици-зму?!... Смишій вы, панове, з тым своим тероризмом псевдо-католицизм! Майте себе за персоніфікацію католицизму, а варто лишь придивитися вашим вчинкам політичным, щоби познати, що вы з своєю wyborchoю політикою радше ходяча обидя католической идеи. Мы маємо вже досить того вашого „спеціального католицизму“, маємо досить вас, панове Барв'єнський, Вахнянини и товариш! Дякуємо вам за в'є ваші здобутки, за всю вашу політику. Не заманите нас больше до вас, хоч-бы вы, п. Барв'єнський, в'є-одно твердили словами Володимира Мономаха — [як свого часу в „Правді“]: „Добра хоч Руській землі“. Дякуємо вам за те „добро“ — та и за ваш „католицизм“. И з ним вы програли справу, бо мы познали, що вы панове в като-лическом Союзі выступаєте з промовама в одежах овчих, а до wyborcy поїшли вы в'є — вовчых.

Одно правда ваша — а именно, що мы „за мало католика“. Але се в'є тмь значіно, що мы позволили вам надуживати католи-цизму до політики. Однак не завинив тут брак католицизму, а звычайна терпелівост руска. Але тепер и она мусить скінчитися — и мы нині пытаємо: „Панове, де ваш като-лицизм?“ — де вы згубили его? — чи не

въ погони за мандамата, карієрою, наживою? — и яко добрий католики водъзываемось до васъ: „Нехай оставить вамъ Господь прегрѣшенія ваша и просвѣтитъ васъ духомъ разума, духомъ страха Божія!“

Русинъ католикъ.

Зъ заг. зборѣвъ „Днѣстра“.

[Справоздане товариства взаимного кредиту „Днѣстеръ“ у Львовѣ, стоваришени зареєстр. въ обмѣж. порукѣю, зъ дѣяльностью за 1. рѣкъ адміністративный 1895/6.]

По доконаню всѣхъ формальностей, які заходять при введеню въ жите товариства кредитового, розпочали мы въ имя Боже дѣяльність нашего товариства взаимного кредиту зъ днемъ 1 липня 1895 року.

Вѣдь дня розпочата дѣяльности до кѣнця грудня 1896 приступило до нашего товариства членѣвъ 489 зъ 525 удѣлами, не выступивъ въ томъ числѣ нѣхто, проте станъ членѣвъ зъ днемъ 31 грудня 1896 лишивъ ся незмѣненый — и дѣлится ся на:

господарѣвъ	388	або	79,35%
интелигенцію свѣтску	40	"	8,18 "
священникѣвъ	33	"	6,75 "
женщинъ	19	"	3,89 "
ремѣсникѣвъ	5	"	1,02 "
церкви	3	"	0,61 "
институцій	1	"	0,20 "
разомъ	489	або	100,00%

На удѣлы декларованъ въ высотѣ коронъ 26.250 — сплатили 489 членѣвъ суму: 18.998 кор. 46 сот., або 72,37 прц. квоты декларованой и 38 кор. 85 сот. пересѣчно на одного члена.

Фондъ резервовый выносивъ 978 коронъ зъ внесового вѣдь приступившихъ 489 членѣвъ.

Цѣлый фондъ товариства власный, складаючий ся зъ удѣлѣвъ и фонду резервового, выносивъ зъ днемъ 31 грудня 1896 року 19.976 кор. 46 сот.

Вклады до обороту выносили зъ кѣнцемъ 1896 року: 124.193 кор. 63 сот. Стопа процетова вѣдь вкладѣвъ есть 5 прц.

Зъ кредиту банкового въ сѣмъ не користали-сьмо.

Вѣдношене капиталу чужого до власного представляе ся якъ: 6:22 : 1, бо коли капиталъ власный выносивъ 19.976 кор. 46 сот., то высота капиталу чужого на вкладкахъ до обороту представляе квоту: 124.193 кор. 63 сот.

Позичокъ на скрипты довший удѣлало товариство въ томъ роцѣ адміністративный 417 скриптѣвъ на суму 150.005,02 кор. зъ того сплачено 25 скриптѣвъ и раты бѣжучъ

позбѣтае на 1897 рѣкъ: 31.111,41 "

392 скриптѣвъ на . . . 118.893,61 кор.

Позичокъ на векслѣ удѣлило товариство 54 на суму . . . 19.400— кор.

зъ того сплачено 10 векслѣвъ и на рахунокъ . . . 6.457,87 "

збѣтало на 1897 рѣкъ: 44

позичокъ векслѣвыхъ . . . 12.942,13 кор.

Разомъ на скрипты и векслѣ удѣлено 471 позичокъ въ сумѣ 169.405 кор. 02 сот., зъ того сплачено суму 37.569 кор. 28 сот., остала зъ днемъ 31 грудня 1896 всѣхъ позичокъ суму 131.835 кор. 74 сот. Процентъ вѣдь позичокъ выносивъ 6 прц. и 1 прц. провизіи на кошты адміністраціи.

Залеглостей у довжниківъ було зъ днемъ 31 грудня 1895: 35 ратъ въ сумѣ 2.455 кор. 03 сот.; переважно були то раты зъ остальныхъ двохъ мѣсяцѣвъ 1896 р., котрі въ значившій части въ сѣчни с. р. вилынули; — справъ процетовыхъ було 2, за раты зъ сѣчня и лютого, разомъ въ квотѣ 178 кор. 14 сот.

Рахунокъ лѣвокацій обнимавъ готѣвку плачену до насъ черезъ щадницю почтовую и выплаты зъ тон-жъ щадницѣ, якъ такожъ готѣвку лѣвокану хвилево въ другихъ институтѣхъ кредитовыхъ для опроцентования. Зъ кѣнцемъ року позбѣтало такихъ лѣвокацій 8.491 кор. 04 сот.

Вѣдсотковѣвъ побрано въ сѣмъ роцѣ адмін. [1895/9] въ загалный сумѣ кор. 9.969,32, зъ чого выдано на опроцентование вкладѣвъ кор. 4.291,85 и встановлено до біліане яко пасива кор. 2.720,48 титуломъ напередъ побраныхъ на рѣкъ 1897 процентѣвъ вѣдь позичокъ скриптовыхъ и векслѣвыхъ.

Загалный оборотъ касовый выносивъ за рѣкъ 1895/6 кор. 747.583,46.

Капиталъ оборотовый выносивъ коронъ 147.879,88.

Чистый зыскъ выносивъ: 989 кор. 31 сот.

Зъ того вносимо признати:

а) титуломъ 6 прц. дивидендѣ вѣдь удѣлѣвъ по мысли §. 16. статута . . . 660,78 кор.

б) до фонду резервового по мысли §. 15. статута . . . 98,94 "

в) на утворене резервы можливыхъ стратъ . . . 229,59 "

разомъ . . . 989,31 кор.

На цѣлу дивиденду мають право удѣлы вилаченъ по день 31 грудня 1895 въ сумѣ 7.952 кор. 26 сот., на пѣвъ дивиденды удѣлы вилаченъ въ часѣ вѣдь 1 сѣчня до 30 червня 1896 въ сумѣ 5.280 кор. 28 сот., на червѣ дивиденды удѣлы вилаченъ въ часѣ вѣдь 1 липня до 30 вересня 1896 въ сумѣ 1.684 кор. 28 сот. Решта удѣлѣвъ зложеныхъ по дни 1 жовтня 1896 въ сумѣ 4.081 кор. 64 сот. не має права до дивиденды за сей рѣкъ.

Переглядъ політичный.

Въ справѣ греко-турецкой вѣины приходять дальшій вѣсти, по части — якъ звычайно — суперечный. Зъ Царгороду доносятъ, що Турки майже безъ опору заняли Домоко; рѣвночасно приходять вѣсти зъ Атенъ, що доси не повело ся Туркамъ заняти Домоко, а навѣтъ завертають ся до Фарзалию. Едемъ паша дѣбаетъ приказъ, чтобы дальше вѣвъ енергично акцію военну.

Въ Епірѣ Греки поступаютъ зачѣпно и облагаютъ Превезу и Нікополь. На Превезу приступаютъ такожъ и зъ стороны моря.

Зъ Вѣднѣ доносятъ, що заступникъ Греціи повѣдомивъ вчера австрійскѣ министертво справъ заграничныхъ, що Греція розпочала блокаду береговъ Епіру и Воля.

Коли вчера вѣдбувала ся рада министровъ въ Царгородѣ и радла, яку вѣдповѣдати державамъ въ справѣ интервенціи и розѣмъ, надійшла вѣсть, що 3.000 грецкого войска выѣшло на пѣвнѣ въ Превезу. Се зробило прикре вражѣне на турецкихъ министровъ. Такожъ и амбасадоры недоволены, що Греки въ хвили, коли державы въ интересѣ Греціи старають ся о розѣмъ, починають зачѣпный кроки.

Наша Адміністрація просить Вл. Предплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій четвертьрѣкъ а взглядно и вырѣвнати залеглости.

НОВИНКИ.

— Нинѣ — 3 (15) мая — день памятный въ новѣйшій исторіи галицко-русского народа яку роковины знесенія панщины, того тяжкого ярма, въ яке за Польщѣ паны запрягли хрепченый народъ. Та панщина, яку знесено 3 (15) мая 1848 року, то не було ще всею горе селянина, яке вынѣвъ вѣдъ зъ-пѣдъ шляхетскои Польщѣ, — цѣсарь Юсефъ II, ще тамъ-то столѣтъ касувавъ пѣдданьство и бодай полекшивъ ярмо, въ котрѣмъ судилось народови ходити ще до мая памятного 1848 року. На другій — 1898-ий рѣкъ припадають пѣддѣстѣ роковины знесенія панщины. Галицко-русскій народъ вѣдѣвляе сей ювілей свѣтлымъ торжествомъ всенароднымъ, гѣднымъ памятки такой многоважной пѣдъ историчной.

— Про руско-народный театръ пѣдъзарядомъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ а пѣдъ дирекцією пп. Пѣльчука и Ольшаньского пишуть намъ зъ Дрогобича: Театръ, перебуваючий вѣдъ 26-ого цѣвѣтна с. р. въ Дрогобичи — пѣдъ взглядомъ гры артистѣвъ и старанной выставки штукъ не полагавъ нѣчо до желанія, а однакъ сала, кромѣ двохъ представлѣвъ, свѣтлы майже пустками. Коли щира праця артистѣвъ и старанна выставка штукъ не маныть, то звертаемо ся до Вл. Публики дрогобичкой и дохрестной, чтобы зволела прибути численно бодай на представлѣне дня 18 н. ст. мая [въ вторѣкъ], котре дане буде въ користъ бурсъ св. Іоана Хрестителя въ Дрогобичи. Покажѣтъ Родимцѣ, що вмѣмо працю цѣвити а бѣдныхъ с. юмагати, и що у насъ ще е сила й солидарность, любовь до рускои Музы и до бѣдной школьной молодежи! Представлена буде народна опера „Запорожець за Дунаемъ“. — Одинъ зъ членѣвъ Бурсъ.

— На памятникъ дѣла бл. п. Петра Стасюна жертвувавъ на руки нашон Адміністраціи п. М. Ходоуцкій 50 кр.

— Товариство ремѣсникѣвъ „Помѣчь“ въ Пѣдгайцахъ именувало на своихъ сегорѣчныхъ загалныхъ зборахъ почетными членами: посла пѣдгайского и члена краевого вѣдѣлу д-ра Даміана Савчака зъ Львова и д-ра Василя Кебузиньского зъ Перемышля.

— Въ справѣ выкрытѣ въ львовскѣмъ на мѣстницѣвъ дефравдаціи пише Gazeta lwowska, що допустивъ ся ен офіціалъ рахуновского департаменту на мѣстницѣвъ Ів. Мильковскій. Вѣдъ вѣдъ довшого часу побиравъ пенсію за перенесеныхъ зъ Львова урядникѣвъ въ той способѣ, що зазначуючы у всѣхъ книгахъ замкненѣ платѣвъ, не повѣдомлювавъ о томъ касы, до котрой вѣдѣтъ зъ належито выготовленными квітами перенесеныхъ урядникѣвъ посылавъ своего каменичного сторожа. Того сторожа вже арештовано, а цѣлу справу вѣдѣвано державной прокуратури.

— Новоминерованый нотарѣ. Міністеръ судѣвничѣвъ именувавъ нотаріальныхъ кандидатѣвъ: Ангельчиковского зъ Тысьменицѣ нотаремъ въ Балгородѣ, Добрянського зъ Дрогобича нотаремъ въ Бирчи и Абгаровича зъ Рогатина нотаремъ въ Жидачевѣ.

— Огнѣ. Въ середѣ 12-ого мая о год. 2-бй по полудни выбухъ грѣзный пожаръ въ Слобѣдѣвѣ журиньской, чортѣвского повѣта. До двохъ годичъ зничивъ огонь 70 господарствъ

зъ усѣми припасами и инвентаремъ. Кѣлькадесятъ родинъ остало безъ кута и безъ хлѣба. Причиною пожару була неосторожность дѣтей зъ огнемъ.

— Артистична школа маларства у Львовѣ, ведена въ академичѣмъ напрямѣ, була вже вѣдъ давна потрѣбна зъ огляду на тыхъ, що мають талантъ до маларства, не мали вѣдповѣдныхъ фондѣвъ на образованѣ въ академичѣмъ маларствѣ. Той потрѣбѣ постановили вѣдѣлити артисты-маларѣ пп. Юл. Макаревичъ и Александрѣ Августиневичъ. Дня 1-ого жовтня с. р. отворять они у Львовѣ школу рисункѣвъ и малюваня зъ природы для женщинъ, а въ мѣру вѣдповѣдного числа зголошенъ и для мужчинъ. Наука буде вѣдбувати ся що-дня. Влизшій информаций подае секретаріятъ товариства приятельскѣвъ красныхъ штукъ у Львовѣ при площі св. Духа.

— Концертъ славянского спѣвачного товариства у Вѣднѣ. Зъ Вѣднѣ пишуть намъ: Попсувала ся сими днями у чистыхъ Нѣмцѣвъ тая ихъ чиста нѣмецка кровь. Де-жъ бо то! — славянскѣ товариство спѣвачкѣ вѣдбуло собѣ зновъ пару лавровыхъ листѣвъ до своего вѣнца доброй славы. Докіи оно ще було слабѣе, доки ще розвивало ся, называла его нѣмецка праса и симпатичнымъ и много-надѣйнымъ, бо [здавалось Нѣмцямъ] нема й кого побѣдѣти. Коли-жъ славянской спѣвачки сягнули певною рукою по лавры, накинцѣ Нѣмцѣвъ-шовинистѣ на то „feindliche“ товариство та й ерихоньскими трубами стали трубѣти въ его неславу. А товариство поступало все дальше, особливо послѣдними часами, коли батуту взявъ енергичный музыкъ М. Губадѣ. Послѣдний концертъ, що вѣдбувъ ся 7 ого с. м. у великій сали музичного товариства давъ наглядный доказъ великой и со-вѣстной праці того товариства. Мы были на томъ концертѣ и вражѣне вынесли зъ него кольосальне. Всѣ точки програмы выведено зъ выверховаютою точностью и прецизією. Що то зробивъ зъ тыхъ спѣвачѣвъ талановитый чоловікъ! Голосы у самыхъ спѣвачѣвъ не тай-то знатный, але за те вышколеное знаменитѣ. Каждый кусень програмы вывчено майже на память, такъ що спѣвачки дивились болѣе на дірігентѣ, уважали на его вѣтъ знаки — и тому йшло все по думцѣ и души его. Запримѣтимо же, одно: У насъ буває, що при кобѣи кусеня, де вже толькы музыка до-грае послѣднихъ тактѣвъ, спѣвачки и спѣвачки звычайно складуютъ ноты та й веселенько перерывають ся зъ публикою та усмѣхають ся до кѣдего вдоволено, покѣнчивши спѣвачку баталію. Се рѣчь на першій поглядъ нѣбы невинна, мало значуча, а прецѣвъ мусимо признати, що воно дуже пеуе самъ эффектъ. Того мы не бачили у вѣдѣнскѣмъ хорѣ, и то власне рѣчь, на котру дірігентъ повиненъ звернути увагу хору. Коли-бъ такъ п. Губа-дови дали найкрасшій квартеръ нашего „Бо-яна“, мы думаемо — вѣдъ зробивъ бы зъ него чудо не хоръ. Якъ богато вѣдъ натру-дивъ ся коло того хору, якъ вѣдъ каждый кусень, кождо скажѣтъ ноту перерывѣвъ, свѣдѣчатъ хѣба слова одной спѣвачки, котра намъ по концертѣ сказала: „36 сотню разѣвъ мусѣли мы повторять оденъ и той самъ тактъ, доки вѣдъ не выйшовъ по думцѣ Губады!“ Отъ и въ томъ дѣло. У насъ — знаемо де-що зъ сумного досвѣду — вже и спѣвачкѣ або спѣвачка не прийшли бы болѣе на вправу, бо мовлявъ дірігентъ „мучить“. Въ иншихъ людей иначе буває...

Не доторкаемо подрѣбно всѣхъ точокъ програмы сего концерту, бо мали бы мы за богато работѣ, чтобы вѣддати вражѣне, яке збудило въ насъ ихъ выкананѣ. Нѣмцѣ опу-стили „слухи“ — такъ ихъ пригнобивъ вы-слѣдъ концерту. Але скажемо по добрѣ пѣ-сень. Чули мы тутъ сербско-македонскій лю-довъ пѣснѣ, илѣрскій въ знаменитѣй гармониза-ціи М. Губады, польскѣ „Lube słoneczko“ Мо-нюшка хоръ а capella гармонизаціи Губады, знамениту рѣчь д-ра Ант. Дворжака „Stabat mater“ — а не було, на жалъ, нашон рѣднѣи пѣснѣ. Якъ були, хоръ славянской вже и по-переспѣвувавъ; значить: придали-бъ ся новѣ. Добре бы було — ее власне приходять намъ на думку, — чтобы нашъ „Львовскій Боянъ“ навязавъ зъ тымъ такъ симпатичнымъ то-вариствомъ дружной зносны — вымѣнивавъ но-вы творы руской музыки за такъ-жъ творы иншихъ славянскихъ народѣвъ. Користъ буде ачеи-же велика: наша Русь познакомить ся зъ творами Музы иншихъ братныхъ народѣвъ, розширить свой потрохъ за узкій музичный свѣтоглядъ, та й наша рѣднѣа пѣсня задво-нитъ голосною луною по наддунайскѣй столи-ци, а тогдѣ и для насъ буде слава та й на нашихъ композиторѣвъ слыне який промѣн-чикъ заслуженого признанія. — (с. л)

— Зъ Надвѣрнянцѣвъ пишуть намъ: Мушу подати до загалной вѣдомости Р. Т. Читате-льскѣвъ „Дѣла“, що въ Станиславѣвъ маемо зѣбного брѣззѣвника, имено п. Петра Ду-ткевича, котрого пышнѣ и естетичный вырѣбы не лише можуть йти въ-заводы зъ загранич-ными творами штукѣ, але ще болѣе могутъ украшати нашѣ церкви, нашѣ величавый об-рядѣ, могутъ вытворити добрый густъ у простодушна... Бувало плативъ я 12 зр. за позолочене чашѣ пустѣйшимъ золотомъ; те-перь же позолотивъ менѣ п. Дуткевичъ чашу такожъ за 12 зр., але давъ дукатѣе золото! Передъ Воскресеніемъ Христовымъ сего року купивъ я у п. Дуткевича свѣтъ до церкви за 270 зр., въ готичѣмъ стилѣ, зъ чистого бронзы и красно золоченого, на 36 свѣчѣкъ. Сей продуктъ п. Дуткевича есть такъ крас-ный, что не можѣ надивити ся на него. Кто ту красоту зобачить, не може нахвалити ся. И дѣйствѣ есть то не абы-якій помѣсль. Скла-дае ся той свѣтъчѣкѣ найперше зъ фундаменту т. е. стѣвничка надъ метръ высокого, круче-ного. До него примѣвована гей спрѣхами чуд-но орнаментованными, майже на самѣмъ спѣдѣ широка корона, около 100 центиметровъ въ

промѣрѣ, на той коронѣ иде наокрыти шѣсть трисвѣчничѣвъ въ томъ густѣ, який дають ся по стѣнахъ салѣонѣвъ. Троха выше иде въ окрѣгъ стѣвничка друга корона, менша, а на нѣй примѣвовано дванадѣть лѣхтарикѣвъ въ густѣ вежѣкъ, якъ въ шахахъ; тѣ лѣхтарикѣ йдуть горою короны. Надъ другою короною видно вже геть по-надъ найвысшими свѣчка-ми повдичку, але густѣмъ орнаменту на стѣвахъ, а на самѣмъ верху стѣвны пышае ся ще третя маленька корона. У той укритѣ есть кѣльце на шнурѣ металевый чѣ тамъ дротѣ-ный, ще въ певнѣмъ вѣдѣделѣно золотыми гал-ками украшеный. Отъ и красота готова. Ра-дѣсть для видѣвъ велика, охоту до церкви зажегаюча. Добре бы було выкѣдати вже разѣ монстеръ жидѣвскій Ицка Оппенгайма et Comp. зъ Кадуша и иншихъ, та заводити чудный вы-рѣбы вже теперъ славной руской фірмы. Що-до свѣтъчѣвъ, то желавъ-бы-мъ интересован-нымъ замѣловати собѣ такъ, якъ ту описаный. Во далѣ готовъ я въ себе вмовити и въ дру-гихъ, що красшого вже майстеръ удати не може. — А. С.

— Дивна пригода. Въ недѣлю 10 мая въ полудне вертала публичѣность товѣмъ улицѣю Баторія у Львовѣ зъ проходѣвъ, коли нагло коло карного суда роздавъ ся крикъ: трам-вай електричный переѣхавъ жыку. И справ-дѣ такъ было. Вѣзникъ трамвая електричного не вѣсѣвъ мимо повѣдѣной и осторожной вѣды здержати вѣза, коли зовѣмъ неспѣшавно нашла ся якась жѣнка пѣдъ колесами. Вѣзъ сейчасъ задержали и завернули зъ великою осторожностью. На превелике здивованѣ всѣхъ присутныхъ показало ся, що якимъ невы-чайнымъ чудомъ жыцѣ вѣ волосѣ зъ головы не впавъ. Упала такъ щасливо, що вѣзъ не-рейшовъ понадъ нею, навѣтъ не доторкнув-шись ен. Але зацѣкавлено зросло ще болѣе, коли, закимъ публичѣность могла пригланути ся жыцѣ, она замѣшала ся въ товѣ и про-пала. Метка була!

— Дрѣбный вѣсти. Въ Римѣ померъ Доминикъ Берті, сенаторъ, філософъ и историкъ штукѣ, авторъ житѣписи Джіордана Бруна; Берті бувъ въ р. 1866 министромъ просвѣты а въ рр. 1881—84 министромъ рѣльницѣвъ и торговлѣ. — Въ Парижѣ згорѣвъ 9-ого с. м. вечеромъ циркъ Молиѣра недалеко вѣдъ мѣсяца недавной страшной катастрофы, але сѣмъ разомъ нѣхто зъ людей не згинувъ. — Въ Тегеранѣ [въ Пер-сіи] заваливъ ся будынокъ лазѣвъ жѣвочной и пѣдъ звалищами згинуло кѣлька сотѣ жен-щинъ; докладна цифра жертвъ не знана, бо пѣдѣя законѣвъ пророка не вѣльно чужимъ мужичинамъ глядѣти на обнаженѣ тѣло женщинѣ и ажъ по трицѣть рокахъ, коли зъ тѣла останутъ ся лишь кости, вѣльно буде звалища вѣдкѣпати. — У Львовѣ померъ въ 78 роцѣ жытя Антоній Брасекъ выслѣдъ директоръ зѣ-лѣзницѣвъ. — Инспекторъ тернопольской поліціи Скульскій задумавъ сповнитѣ самоубійство и заживъ субимити; хочъ заразъ взято ся до ратунку самоубійника, однакъ нема надѣвъ на удержанѣ его при жытѣ. — Цѣсаръ удѣль-погорѣльцѣвъ села Глѣщавъ въ теребѣвѣ-скѣмъ повѣтъ 500 зр. запомогѣ. — Цѣсаръ вѣдзначивъ архиваря товариства любителейъ музыки у Вѣднѣ Гесевія Мандичевского золо-тымъ хрестомъ заслуги зъ короною. — Кра-евый маршалокъ, гр. Ст. Бадені выѣхавъ вче-ра вечеромъ до Кракова на публичне засѣда-нѣ Академіи наукъ.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣн 15 мая. Запѣвнѣють урядово, що мѣжъ Австрією а Россією нема жадной особ-ной умовы що-до повоєтвѣ балканьского; а вже рѣшучо запѣречуютъ, мѣвъ бы Австрія мала заняти Солунъ, а Россія Вѣрменію.

Wiener Ztg. оголошує министѣрѣальне ро-порядженѣе що-до активования окружного суду въ Стрию зъ днемъ 1 падѣлиста с. р.

Букарештѣ 15 мая. Корѣвѣвска пара вернула вчѣра зъ Абацин, де бавила кѣлька недѣль.

На дослане.

Змѣна лѣокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пѣдѣ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового лѣокалю

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевѣйшихъ въ великомъ выборѣ окуларѣ, цѣвѣры, лѣорнетѣ, барометры, термометры. — Направы най-скорѣе и найдешевѣе. — Устро-еніе електричныхъ звѣнокѣвъ. — Замѣлована зъ провинціи вѣдво-ротѣно. 4185

Адреса: Оптикѣ Коперницкій Львовѣ площѣ Галицка ч. 1.

Кто пѣе
Жатрайнери
Кнайла солодову каву?
Всѣ
котрі люблять смѣчну каву, хочуть
бути здоровы и хочуть шадити.

ЛИНІНЬ
в реставрації НАФУЛЫ ТЕПФЕРА, уліця Трыбу-
нальська ч. 12. дмъ власный, можна достати щоденно
аж о годині 8-ой рано горячі сніданя.

ЦѢНИНЬ.	
Печена вепрова зъ капустою	16 кр.
Свиный легки	12 "
Флячки	12 "
Нбжека телача зъ хрѣномъ	10 "
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 "
Каваръ	15 "
Обѣдъ въ абонаментъ	40 "

Всякі напитки въ найлѣпшихъ родахъ по най-
умѣренѣйшимъ цѣнахъ; для певности, що походять
зъ моєї реставрації, даю водобираючимъ марки. —
Найлѣпши вина по найдешевшимъ цѣнахъ, почавши
вдѣ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ
и напитковъ заосмотрѣна кухня.

79 17—52 Зѣ высокимъ поважанемъ

НАФУЛА ТЕПФЕРЪ.

МАТТОНЬОГО GIESHÜBLER

натуральна
алькалічна
ВОДА
щавова

найлучшій дієтичний и покрѣпляючий на-
питокъ, випракований при недугахъ жо-
лудка и кишкы, нирокъ и мѣхура, припо-
ручають найпершій лікаръ яко дієтне під-
помогове средство при лѣченю въ Карлсбадѣ
и иншихъ купельныхъ мѣсцяхъ, а такожъ
яко додаткове лѣчене по купеляхъ для без-
перерывного ужитку. (VII.)

ВЕРТГАЙМА

зъ подвійнымъ швомъ
МАШИНЫ ДО ШИТА
Першорядный фабрикатъ нѣ-
мецкій для домового ужитку и
промыслу доставляю зъ Відня
до всѣхъ мѣсцевостей австро-
угорской монархіи.

Высоко- раменный вѣжный м.	зр. 35-50
Высоко- раменный ручной м.	зр. 31-50
Кругло- човенц. машина	зр. 49—
30 дѣль часу на пробу.	5-лѣт- на по- рука.

Кожду машину, яка въ проб-
номъ часѣ не покаже ся знаме-
нитомъ, водбравю на мой коштъ
безъ трудности назадъ 21 3—5

Nähmaschinen Versandt-Haus
LOUIS STRAUSS,
фирма судово протоколована
и ліверантъ стоваришени ц. к.
урядниківъ.
Wien IV. Margarethenstr. 12 fh.

НОВО ВѢДЕРЫТА ДРОГЕРІЯ

уліця Хоружини, рѣгъ уліцѣ Сокола

Складъ и продажъ препаратѣвъ аптекарскихъ. — Складъ
средствъ универсальныхъ краевыхъ и заграничныхъ. — Вина
лѣчныхъ. — Коньякъ французскій и семиродскій. — Средства
дієтичны. — Перьямы, мыла и другіе средства туалетовы. —
Средства для дезинфекціи, перевязки и хирургическія прирады
и проче. — Воды минеральны.

Припорукае руской Публицѣ
Антонъ Котлярчукъ
маістеръ фармаціи. 146 7—10

ЗАПРОСИНЫ.

Въ понедѣлокъ дня 31 мая 1897 о год. 6 пополудни
водбудуть ся

въ льокалі Комнаты Рукодѣльничой (ратушѣ II. поверхѣ)

Загальні Зборы

членѣвъ Товариства доставъ рукодѣльничихъ для
ц. и к. Арміи у Львовѣ.

ПОРЯДОКЪ НАРАДЪ:

1. Вѣдчитане протоколу зъ попереднихъ Загальныхъ
Зборѣвъ.
2. Справоздане Дирекціи за рокъ 1896 що-до доставки за
посередництвомъ Товариства виробѣвъ шкѣрныхъ зъ р. 1896
и що-до занятія ся доставою а такожъ достаченемъ матеріа-
лѣвъ и готѣвки на роботу поодинокимъ групамъ шевскимъ
на доставу на рокъ 1897.
3. Справоздане о заложеномъ курсѣ школы майстрѣвъ
шевскихъ у Львовѣ въ льокаляхъ спѣльной робѣтнѣ Товариства.
4. Ухваленне выдѣтокѣвъ на курсѣ школы шевской.
5. Предложеное замкнення рахункѣвъ за р. 1896 и удѣ-
лене Дирекціи абсолюторіи. 172 1—1
6. Выбѣръ 5 членѣвъ на мѣсце выльосованныхъ.

Вильгельмъ Флячнскій
секретарь.

Станиславъ Немчиновскій
презесъ.

За певну и добру льокацію

поручаемо

- 4 1/2 % листы ипотечный
- 4 % листы ипотечный короновы
- 5 % листы ипотечный преміованы
- 4 % листы товариства кредитового земского
- 4 1/2 % листы Банку краєвого
- 5 % облигаціи Банку краєвого
- 4 % позичку краєву
- 4 % облигаціи пропінацийны

и всякі ренты державны

Тѣ паперы продаемо и купуемо по
найточнѣйшомъ курсѣ денномъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и воддѣлъ
депозитовый перенесенъ до
льокалю партерового въ бу-
дынку банковомъ. 874С. 10—0

АДОЛЬФЪ КАМШЕЛЬ

Львовъ, Hôtel Belle-Vue

СКЛАДЪ ВСЯКИХЪ МАТЕРІАЛѢВЪ БУДѢВЛЯНЫХЪ

выключе заступництво на Львовѣ Австрійского това-
риства акційного фабрики Портланд-цементу въ Шаковѣй

Продае дешевше нѣжъ всюды

портландъ цементъ, вапно скалисте и гидравлическое,
выробы цементовы и штайнуговы, цеглу огнетривалу,
огнетривалу папу дахову, асфальтовы плиты изоля-
ційны, дестильовану смолу вуглеву **КАРБОЛИНЕУМЪ**
якъ такожъ взагалѣ всякі матеріалы будѣвляны —
заручуючи за нихъ доброту.

Предприємство робѣтъ бетоновыхъ и крѣта даховъ
дахѣвю, дупкомъ и папою огнетривалою по цѣнахъ
умѣренныхъ. — Телефонъ н рѣ 460. 121 9—?

КОТВА

Liniment Capsici compos.

зѣ антика Ріхтера зѣ Празѣ

звѣстне знамените усмиряюще бѣль втиране; въ цѣнѣ по
40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ антикахъ. Треба
жадати се загально улюблене средство домове завсѣгды
лишь словами

Ріхтера ліментъ зѣ „котою“

и для осторожности брати флашки лишь зѣ
звѣстною маркою охороною „котою“, бо ино
такі суть правдивы.
Ріхтера антика подѣ „Золотымъ Львомъ“,
Прага. 363 27—35

Вѣдѣ року 1868

БЕРГЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лікарями
уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожъ и въ
Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на повостровѣ Балканскомъ, въ
Швейцаріи и т. д. на недуги шкѣрны, особливо противѣ

Выкидѣвъ шкѣрныхъ рѣзного рода
зѣ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣлане Бергерова мыла смоля-
ного яко гігієничного средства до усуненія порпѣвъ, до чи-
щення и дезинфекціи шкѣры есть рѣвножъ загально признае.
Бергера мыло смоляное мае 40% смолы деревной
и рѣзнить ся значно водѣ всѣхъ иншихъ родѣвъ
мыла смоляного въ торговлѣ. — За-для охороны
передѣ фальшованиемъ треба жадати выразно
Бергера мыла смоляного и уважати на побѣхъ
помѣщенъ знакъ охороны.

Въ ушертахъ недугахъ шкѣрныхъ уживае ся замѣтъ
мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничего мыла смоляно сѣрчаного.
Яко лагоднѣйше мыло смоляное до усуненія всякой
нечистоты шкѣры
на выкиды шкѣрны и на головѣ у дѣтей, такожъ яко незрѣ-
нане мыло до мытья и купельныхъ для щоденного ужитку слу-
жить, обьямающе 85% глицерину и пахуче

Бергера глицериново мыло смоляное.

Цѣна штуки кожного рода 35 кр. вразѣ зѣ приписомъ уживаня.
Зѣ иншихъ родѣвъ мыла Бергера поручае ся слѣдуючъ
заслугуючъ на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкѣры;
мыло бораксове противѣ прищѣвъ; мыло карбове до вы-
глажденія шкѣры и знаковъ по всѣмъ и яко мыло дезинфек-
ційне; Бергера мыло до купельныхъ зѣ смиреновыхъ шпильокъ
и также-жъ мыло туалетное; Бергера мыло для дѣтей, для
маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіолове на червонѣсть
лица; мыло веселикове дуже успѣшно; мыло танинове про-
тивѣ прѣтъ ногъ и выпаданія волосъ; мыло до зубѣвъ, най-
лѣпше средство чищення зубѣвъ. Що-до иншихъ родѣвъ мыла
Бергера звертаемо увагу на брошюру. Треба жадати мыла
Бергера, бо потиють наслѣдованя безъ успѣху.

Мѣсто продажы для Львова въ антикахъ: ц. к. Г. Байзера,
Г. Влюменфельда, К. Миколая, З. Рукера, К. Склепанского,
Венюроского, д-ра Заричко и фирмахъ А. Ербара, Гайсіма,
Куляка и А. Гаппарта. Дальше въ антикахъ въ Бродѣхъ Кри-
зого, Ландберга, въ Борщевѣ Ал. Пйотровского; въ Береж-
нахъ А. Дурета, Л. Напѣлика; въ Березовѣ Галамаса, Ербена;
въ Хирѣвѣ Левницкого; въ Дрогобичѣ А. Кшижановского, І.
Тобишняка; въ Ярославѣ І. Ангермана, І. Рона; въ Коломиѣ
Павловского, Штенца, Витославского; въ Камницѣ Пиле-
ского; въ Перемислѣ у всѣхъ 4 антикахъ; въ Рѣшнѣ Кар-
пинского, Прона; въ Самборѣ І. Алексевича и Гердички на-
слѣдниковъ; въ Станиславѣ у всѣхъ трехъ антикахъ; даль-
ше въ антикахъ въ Стрию, Тернополѣ и у всѣхъ антикахъ
большинхъ мѣст Галичины. 83 8—24

КАРТЫ ЪЗДЫ

до Пѣвнѣчной Америки
Голяндско-Американскимъ шляхомъ
(Нидерландско-Американское товариство па-
роходной плаблѣ).

I. Kolowratring 9
IV. Weyringergasse 7 a **WIEN.**
Щоденна експедиція зѣ Вѣднѣ.
Поясненія безплатно. 6 18—3

АРОТЪ кольчастый цинковый до о-
городженъ по зр. 450 за 100 ме-
тровъ. Топорѣтъ лѣсовъ до значенія
деревъ (зѣ двѣма довольными бук-
тами) по зр. 6,
поручае **ПЕТРО ХИПОНСТОВСКІЙ**,
торговля звѣдана у Львовѣ, площа
Капітульна ч. 1 (супротивъ кате-
дрѣ). 1595

Въ дѣмъ посесора потреба

ЖЕНЩИНЫ

середнихъ лѣтъ о невели-
кихъ вымогахъ. Жадае ся до-
глядъ малого домового госпо-
дарства. Зголосити ся до В.
Голинатого въ Шельпахъ по-
чта Нове село коло Пѣвдоло-
чискъ. 165 2—2

ПАСѢКА

изъ 50 пнѣвъ въ дуже добромъ
станѣ, по причинѣ вывѣзду, де-
шево на продажъ. Уліѣ-дѣржю-
ны соломяны вразѣ зѣ всѣми
приборами. Зголошеня на адре-
су: В. Н. poste restante Пеняки
коло Бродѣвъ. 167 2—3

Власного виробу ПОСТѢЛЬ. Ковдри
на овечій вѣвъ по зр. 850, 4, 6, 8,
до 14 зр. МАТЕРІАЦЫ волосны (три
полушкы) по зр. 1250, 14, 16, 18,
20 до 30. Подушки зѣ пѣры и воло-
сѣны. Простирала, сѣвники и т. п.
найдешевше поручае толькѣ
спеціальна робѣтня виробѣвъ по-
стѣль **ЮСИФА ШУСТЕРА**
у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5,
111 „Изпресса“ 7—15

Знамениту штучну лімонаду
вытворюють

Маршнера шипучій лімонаднй

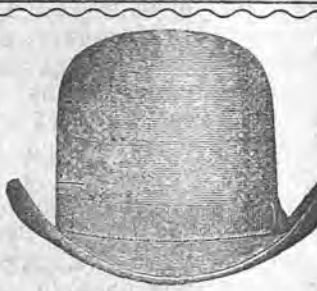
БОНБОНЫ

зѣ оттакю маркою охороною
Фабрика ориент. цукровыхъ товаровъ

A. MARSNER

в Прагѣ Kral. Vinohrady, Plzenenka.
Достати можна всюды. Де ще
нема складѣвъ оп гросъ, высылаетъ
галею 100 пакѣтокъ за 7 зр. за посѣд-
платою або за попереднымъ надѣ-
сланемъ належитости. 152 4—10

ФАБРИКА

капелюховъ и цилиндрѣвъ

подѣ фирмою

Антонъ Кафка

(передѣ тымъ А. Кожелюжскѣмъ)
Львовѣ Ринѣвъ 29 переходна ка-
менна Андріюлого — водѣ сто-
роны костела до езунѣвъ, ул.
Театральна 12.

поручае на сезонъ весняный
и лѣтний

Капелюхи и цилиндры власного
виробу въ наймоднѣйшихъ фа-
сонкахъ по найдешевшимъ цѣнахъ.
Капелюхи и цилиндры зѣ славною
фабрикою П. К. Гайца, ц. к. на-
дворного ліверанта у Вѣднѣ, и
продае ихъ: цилиндры по 9 зр. и
капелюхи тверды якъ и мягкі у
всякихъ найновѣйшихъ краскахъ
по 5 зр. Зѣ фабрики Вильгельма
Плеса у Вѣднѣ наймоднѣйшихъ
фасонѣвъ цилиндры по 8 зр., а ка-
пелюхи мягкі водѣ 3-60 и выше.
Непромакальнѣй капелюхи мягкі
т. зв. „Loden“ зѣ фабрики І. Пі-
хера въ Градцѣ. **ШАПОКЛЯКИ**
атласовы наймоднѣйшій по 5 6 и
8. Великій выборъ шапокъ для
циклѣстовъ и до подорожжя. Най-
новѣйшій цѣнникъ иллюстрованъ на
жадане даромъ и оплатно. 83 8—10

Нехѣкое средство на кашель и катаръ

Аптекаря Шнайда

ПРОТИВЪ КАТАРУ

И КАШЛЮ

та разомъ въ нимъ

гербата противѣ ка-

тару и кашлю

зѣ St. Georgs-Apotheke, у
Вѣднѣ V/2 Wimmergasse 33,
пѣсля приписѣвъ лѣкарскихъ
приладженъ суть нехѣбыми вы-
пробованными средствами про-
тивѣ катаральныхъ недугъ ор-
ганѣвъ воддыховыхъ, противѣ
ушертахъ кашлѣвъ, хрипка, за-
сѣмленю, астмы, п. угуваючъ
флегму, усмиряючи кашель и
выликуючи устѣплене духо-
ты. Цѣна пакѣты порошокъ про-
тивѣ кашлю и катару 50 кр., а
принадлежно до сего гербаты
на катаръ и кашель 50 кр.;
почтою о 20 кр. больше на опа-
коване и листѣ фрахтовѣй. Поч-
тою выслае ся по найменше
дѣвъ пакѣты. Попередне надѣслане
належитости переказомъ пожа-
дано. Правдивъ лишь въ St.
Georgs-Apotheke, Wien
V/2 Wimmergasse 33, и тамъ
треба звертати ся зѣ всѣми пи-
семными замовленями.
Складъ у Львовѣ въ антицѣ
подѣ звѣздой п. Миколая. 8—?

30

ТУТКИ цигаретовы 1000 штукъ

1 зр. поручае А. Мазур-

кевичъ, Львовѣ ул. Галицка ч. 12.

Ц. к. управ. гал. акційный Банкъ гіпотечный у Львовѣ.

ОГОЛОШЕНІЕ.

На водбутѣмъ дня 24 цѣвтія с. р. 29 тѣмъ авчайномъ Загаль-
номъ Зборѣ акціонарѣвъ ц. к. управ. галицкого акційного Банку гіпотеч-
ного ухвалено збѣльшити капіталъ акційный о одинѣ мільонѣ зр.
в. а., емітуючи 5.000 акцій по 200 зр. номінальной вартости зѣ
купонами, зѣ котрыхъ першій буде платный 1-ого сѣчня 1898.

Р. Т. акціонарѣ Банку гіпотечного мають право піднести на кож-
дыхъ 5 штукъ акцій давнѣйшихъ емісій

1 нову акцію по цѣнѣ 280 зр.

Дробѣвъ не увагляднае ся.

Новѣ акціи, яко беручѣ повный удѣлъ въ зыскахъ за р. 1897, за-
осмотрѣны будутъ въ купоны платнѣ 1-ого сѣчня 1898, за що Банкови
крѣмъ цѣны емісійной 280 зр., належить збѣщѣкувати 6% відсотки водѣ
зр. 280 за часѣ водѣ 1 сѣчня 1897 до дня довершеной влаты а такожъ
звернути за стемпелъ по зр. 250 водѣ кождою новою акціи.

Право побору можна выконати найпѣвнѣйше до дня 31 мая
1897 включно, а по уплывѣ того терміну право се безусловно выгасе.

Р. Т. акціонарѣ, котрі хотять користати зѣ того права, мають
найпѣвнѣйше до 31-ого мая с. р. зложити свои акціи въ касѣ нашего
Заведеня або въ Філіяхъ нашихъ въ Чернівцяхъ, Краковѣ и Тернополѣ
въ цѣли остемпльованя и зложити приписану влату.

Львовѣ дня 25 цѣвтія 1897.

Ц. к. УПРАВ. ГАЛИЦКІЙ

АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГІПОТЕЧНЫЙ.

156 3—8

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часонисъ.

Виходить у Львові щодня (крім неділі і церковних свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найвищих новітностей“ виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Діло“.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Дука, І. Селлерстатте; Ф. А. Ріхтер, Nibelungengasse 4; Н. Шалек І. Wollzeile 11; Haaenstien & Vogler І. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haaenstien & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літ. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр.
на пів рік . . . 9 зр. на пів рік . . . 12 зр.

у Львові:
на цілий рік . . . 16 зр. на пів рік . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламация неопечатаній вільній від порту.

Поводиноче число коштує 8 кр. а в. Угодошення звычай приймають ся по ціні 10 зр. від одного стрічки інсератови або як жбде а в рубриці „Надобранє“ по 25 кр. а в.

Підписи і інші доносення приватий числять ся по 15 кр. від стрічки.

1848—1898.

Від Краєвого руского комітету виборчого дістали ми таке повідомлення:

Красный русский комитетъ выборов на засѣданіи въ дня 3 [15] мая, въ рѣшениі занесенія панцины, постановивъ:

1) дати ініціативу до торжественного обходження у Львові і въ цѣлѣмъ краю въ 1898-мъ році 0-лѣтнього ювілея занесенія панцины якъ і 50-лѣтнього ювілея розбудження нового життя народного у галицкихъ Русинівъ;

2) въ тій цѣли запросити рускі товариства і інституції зб Львова, щоби вразі з нимъ завязали комітетъ ювілейний.

Відпоручники тихъ товариствъ і інституцій мають зібратися на перше засѣданє дня 27. н. ст. мая о 3-й годині по полудні въ сали Народного Дому і рѣшити мѣжъ иншимъ о дальшихъ запискахъ до комітету і до учасни въ приготавляючихъ роботахъ до ювілейного торжества.

До сего повідомлення Краєвого руского комітету виборчого маємо отсе додати за-для доповнення:

Справу торжественного святкування ювілея занесенія панцины і розбудження нового життя народного у галицкихъ Русинівъ порушено найперше дня 8 мая на засѣданіи видѣлу Народної Ради, на котрі були запрошені такожъ члени товариства з-за видѣлу. Після довгої дискусії порішено передати ту справу Краєвому рускому комітету виборчому, яко вишшовшому зъ вільного вибору всѣхъ Русинівъ і обіймаючому въ собі всѣ рускі сторонництва, щоби вінъ заняв ся зложенємъ ювілейного комітету, котрий відтакъ поведе справу далше. Въ торжествахъ мусить очевидно взяти участь цѣлий народъ, якъ у Львові такъ і въ цѣлѣмъ краю. Уложене спеціальної програми належати буде до ювілейного комітету, але вже на тѣмъ засѣданіи згадувано о деякихъ точкахъ, іменно: щоби въ день 3 (15) мая 1898 відбула ся перша служба Божа въ церкві при Народнімъ Домі, щоби у Львові відбуло ся велике вѣче підъ голымъ небомъ, представлєне въ рускомъ театрі відповідної штуки, умысле на тую цѣль

написаном, выставка выказуюча станъ галицкихъ Русинівъ въ 1848-мъ і въ 1898-мъ році, щоби видана була книжочка для народу і т. и. Така приготавлена вимагають очевидно довшого часу.

Засѣданє комітету виборчого скликано нарочно на день 3 (15) мая, въ рѣшениі занесенія панцины, і тамъ прийнято одностайно проєктъ Народної Ради. Комітетъ розсилає вже запрошенія до 17 львівськихъ товариствъ і інституцій рускихъ.

Мы зъ своєї сторони приймаємо зъ радістю тѣ рѣшенія Народної Ради і Краєвого руского комітету, звертаємо на нихъ увагу цѣлої рускої суспільности і просимо ви завчасу заінтересувати ся тою справою а гадки свої поддавати комітету ювілейному, скоро той утворить ся.

Письма зъ Відня.

Дня 15. н. ст. мая.

[Зъ парламенту: Посолъ д-ръ Яросевичъ; брутальность въ комісії легітимационній і рускі протесты.]

Оногды помістила тутешна „Deutsche Zeitung“ звѣстку, що посолъ д-ръ Яросевичъ вступивъ до клубу соціалъ-демократівъ. Коли-жъ тую вѣсть повторивъ і „Галичанинъ“, то мусимо заявити, що она минає ся зъ правдою. Посолъ Яросевичъ на наше запитанє заявивъ, що мимо ухвали ексекутивного комітету рускої радикальної партії вінъ, полишаючи собі зовсімъ свободну руку, уважає окрімъ своєї посольської совѣсти одинокимъ мѣрдайною волю своїхъ виборцівъ, зъ котрими въ шести повѣтахъ свого виборчого округу зможе порозумѣти ся доперва підчасъ лѣтніхъ ферій парламенту. Дятого поки-що зовсімъ непотрѣбно ломити собі голову надъ сего справою. Але посолъ Яросевичъ є вѣдъ самого отворенія парламенту т. зв. госпітантомъ [гостемъ] згаданого клубу і въ тѣмъ характері прислухавсь дискусіямъ на засѣданяхъ клубу. „Тѣ дискусії — після его высказу — є незвичайно основні, рѣчей і всесторонні, а се може бути сполучене лише зъ користію для початкуочого парламентариста“. Зачуваю, що і д-ръ Окуневскій просивъ въ такій самій цѣли о дозволѣ бувати на засѣданяхъ клубу соціалъ-демократівъ.

Свою дорогою деякі впродѣмъ дробні рѣзниці въ поглядахъ нашихъ трѣхъ незалежнихъ послѣдъ помалу вироблюють ся. Въ справахъ національнихъ і на точці опозиції супротивъ теперішнього кабінету погляди ихъ є одностайні і не вказують найменшої диференції; тільки въ справахъ чужихъ, при дивачнихъ индѣ внесеняхъ всѣлякихъ фракцій політичнихъ, голосують всѣляко — кождий маючи свою причину.

Комісія легітимационна не буде мати супокую. Тая безпримѣрна брутальность при роздѣлѣ оспоренихъ мандатівъ і самъ фактъ, що надъ протестами виборчими будуть рѣшати такі люди, котрихъ вибѣръ рѣвно-жъ заперестованій [клясичний примѣръ: пос. Вахнянинъ!], і то рѣшати на основі реферату Busenfreund-а „несчастливго“ заступника народного буде предметомъ бурнихъ дискусій на кождѣмъ засѣданіи. Довѣду ся, що соціалъ-демократи загадують обструкцію, если більшѣсть добровольно не почує ся до обовязку справедливости. І иншѣмъ прийде до тѣхъ обструкцій, бо більшѣсть добровольно нѣякої уступки не зробить; до всього треба ви змусити. Страхъ якъ величали ся тѣ панове „справедливими“, коли наказано имъ боронити своїми голосами графа Казимира передъ обжалованіями! А що-жъ тутъ? Не вже-жъ такъ скоро катъ взявъ цѣлу „справедливѣсть“?

Русини мусять собі ще й те згадати, що головне Молодо-Чехи є въ сѣй справі шкодниками для насъ. Они своїми голосами порішили тайнѣсть легітимационній комісії, голосуючи противъ внесення посла Окуневського. Они своїми голосами пороздѣлювали въ комісії рускі протесты противъ шляхетськихъ виборівъ межі самихъ шляхтичівъ, вглядно ихъ малюючи! Сягнѣмъ пам'ятію трохи вѣздъ! При наглядѣмъ весеню въ справі галицкихъ виборівъ зновъ они порішили переждѣ до порядку дневного, вглядно відославши справу [внесенє д-ра Странского!] до тѣхъ самої комісії легітимационній, де зновъ усею прикриють своїми голосами, вислугуючись графови Казимирови і шляхтичамъ польскимъ. Більшости розходять ся о заповненє мандатівъ зисканихъ при помочи швидлю виборчого, розходять ся о прислугу для польськихъ міністрівъ, котрі не хотять дозволити навѣть заглянути за кулісь, зъ по-за котрихъ вступили на арену політичну. Молодо-Чехи певно

не мають причини боятися о свої власні мандати — а прецѣмъ дають ся вживати за оруде до такої нужденної тактики, котра є въ силѣ потрати основами цѣлого парламентаризму. Если репрезентація народу має бути фактично репрезентацією волі того-жъ народу, то повиненъ кождий мандатъ посольскій бути чистий мовъ слеза, і се повинно бути доказане. Насѣ Русинівъ цѣле се поступованє Молодо-Чехівъ поучає, яка се блята тая „взаимность славянская“, о котрій они до недавня стѣльки наспівали ся... Се зновъ одна наука більшє, що нѣхто намъ не допоможе, на нѣкого не можна числити, коли мы самі собі не можемо...

Въ виду такої ситуації конечно рѣчь, щоби зъ усѣхъ округівъ виборчихъ понадєслано вѣрній і дословній копії виборчихъ протестівъ на руки незалежнихъ послѣдъ. Треба бути приготавленимъ на те, що доступъ до актівъ буде утруднений; на те знайдуть ся всѣлякі штучки... Найлучше було би протесты віддати въ якихъ 100—150 екземплярахъ для роздѣлення межі послѣдъ. Лише скоро, таки сейчасъ треба се зробити! А оно все у насъ иде такъ поволи, такъ лѣниво...

(й. н.)

Зъ нашого шкільництва.

[Письмо зб Львова.]

Вже то загально звѣстна рѣчь, якъ сторонничо поступають окривні ради шкільній супротивъ руского шкільництва. Мѣжъ иншимъ подано зъ Гусятинщини вѣсть, що тамашна рада окривна часто відкидає въ прелімінаряхъ уложенихъ радами мѣсцевими позиції обнимаючі дійствій потреби шкѣль, а натомиєть приписує тымъ радамъ видатки на такі рѣчи, котрі для ихъ шкѣль зовсімъ непотрѣбні і не обиятій уставою — н. пр. передплачували видавництва Szkoła [4 зр. 5 кр.], Biblioteka dla dzieci [3 зр.], „Народна Часопись“ [2 зр. 50 кр.] і т. п. Поступованє таке стоить въ яркій суперечности зъ приписами шкільними і єсть грубимъ надужитємъ власти. Що-до укладанія преліминарѣвъ взагалѣ, то §. 1. Інструкції зъ дня 14 липня 1894 [Ч. 63. Дневн. уст. і розп. кр.] приписує вразно, що видатки шкѣльній звычайні і надзвичайні укладає рада шкѣльна мѣсцева, а

Нові лѣчниці здобутки сучасної медицини въ лѣченю чахотки (сухѣть).

Написавъ д-ръ Яковъ Невестюк.

Коли лѣкарямъ повелось окомъ уоруженимъ побільшавшимися склами вѣрті ся въ незнаній свѣтъ бактерій, вони стали слѣдити нагаду бактерій, щоби знайти способъ певного побороуваня сихъ невидимихъ а страшнихъ ворогівъ людскости.

Дослѣды въ тѣмъ напрямі навели лѣкарівъ — мѣжъ иншимъ такожъ на способъ побороуваня бактерій бактеріями того самого роду та ихъ продуктами. — Такою самої метою придержує ся супротивъ нашон народности нашъ любий „Hausarzt“ графъ Казимиръ, побороючи насѣ Русинівъ камеральними рускими бактеріями та ихъ продуктами [въ роді „Руслана“]. Отже метода для насъ зрозумѣла.

На тій засаді опирають ся такожъ труды Коха надъ лѣченємъ найстрашнѣйшої язвы роду людского — чахотки.

Перше средство Коха т. зв. туберкуліна [Tuberculinum], котре въ рокахъ 1891 і 1892 наробило стѣльки розголосу имени Коха, було продуктомъ зъ бактерій чахоточнихъ годованихъ по-за людскими тѣломъ*), а одержувало ся черезъ високу температуру при помочи гліцерину [Glycerinum] яко вытягъ [наливка] гліцериновий зъ бактерій. Однакъ средство се завело покладаній въ нѣмъ надѣй лѣкарівъ і

бѣднихъ „обреченцівъ“ на смерть — чахотниковъ*). Одиі асистенты Коха зробили на тѣмъ средствѣ інтересъ — великій грошѣ, але самъ Кохъ оставъ ся чистий і безинтересовний, якъ яло ся великому ученому. Однакъ злі язвкы і грішій відъ нихъ пера нашарпали ся досыть его чести, коли показало ся, що его средство не є же средствомъ противъ чахотки, а лише неудачною пробою, не показуючою навѣть, куда йти далше, щоби дійти до цѣли.

Кохъ въ першій хвили після ствердження по клінікахъ, що туберкуліна не лѣчить чахотки, дуже бувъ зденерувавъ ся і публично заявивъ, що вінъ самъ не уважає туберкуліны ще за певне средство, тільки нетерпеливій товаришъ-лѣкаръ підъ напоромъ ще більшє нетерпеливихъ хорыхъ-чахотниковъ — по просту выдерли ему зъ лабораторії невыпробовану ще туберкуліну і стали ви вживати до лѣченя людей, коли вінъ хотѣвъ ще дальше пробовати ви на звѣрятахъ. Після сего выхавъ бувъ Кохъ до Єгипту, щоби успокоити свои розбиті нервы а відтакъ вернути до Европы до дальшої праці.

По повороті зъ Єгипту працювавъ Кохъ далше въ тишині своїй лабораторії. Результатомъ его праці явилось вынайденє нового средства, котре вінъ назвавъ „ТА“, а средство се є вытягомъ зъ бактерій чахотки за помочію $\frac{1}{10}$ части содового лугу. Се средство єсть лѣпше відъ туберкуліны о стѣлько, що по встрикненю его не появляє ся горячка, якъ

по встрикненю туберкуліны, однакъ має воно і свою зду сторону, а іменно, що на мѣсяцяхъ встрикненя нарывають боляки. Дятого Кохъ закинувъ се средство і ставъ дальше слѣдити, ажъ вынайшовъ найновѣйше средство, котре назвавъ „TR“. Се послѣдне средство здає ся буде мати успѣхи въ лѣченю чахотки.

Складає ся воно зъ незмѣненихъ складниківъ бактерій чахотки і приготує ся въ такій способъ: Бактеріи сушать ся і розтирає ся въ агатовѣмъ моздѣрнику, потѣмъ розпускає ся все въ дистильованій воді і даєть до цѣл трифунт — приладу, въ котрѣмъ черезъ скорий его рухъ [крученє ся] укладають ся зъ тѣмъ мѣшанинѣмъ двѣ версты [подѣбно якъ на подѣвжаючѣмъ решеті]. Верства горѣшна бѣлава, опалізуюча, але зовсімъ ясна та прозрачна — і въ сѣй верстві не можна вже знайти цѣльхъ бактерій. Підъ тою верствою находить ся друга, густа, въ котрій находять ся ще цѣльхъ бактерій — то осадъ. Осадъ сей еушить Кохъ зновъ і зновъ розтирає, а опдіє центрифуге. І сего маніпуляцію повтарає вінъ такъ довго, поки вже нѣчого не лишає ся въ виду осадъ — і въ той способъ одержує ся цѣлий рядъ ясныхъ плинѣвъ.

Поступованє се здаєть ся дуже просте і можна бы дивуватись, чому до теперъ за него нѣхто не взявъ ся, — а прецѣмъ въ дійствѣности рѣчь се дуже тяжка, коли знажити, що поодинокі бактерія чахотки має только $\frac{1}{100}$ частей одного міліметра довготы, отже теоретично здаєть ся рѣчно просто неможливо розтирати такий малесенькій твѣрѣ. Та славний Кохъ взявъ ся до сего Сизифового труда і довершивъ его.

Одержавши першу, гонѣшну, опалізуючу верству назвавъ вінъ єя „ТО“, а слѣдуючу

„TR“. Дослѣды надъ лѣчницями прикметами сихъ двохъ першихъ плинѣвъ, а опдіє і цѣлого ряду дальшихъ плинѣвъ показали, що въ „ТО“ мѣстять ся части чахоточнихъ бактерій, котрі розпускають ся въ гліцерині, то значить що „ТО“ є въ дѣланю своїмъ на організмъ людскій подѣбно до закиненої туберкуліны. Тымчасомъ „TR“ — т. є. друга опалізуюча верства — одержана після „ТО“ зъ сушеного і розтираного осадъ, якъ і всѣ дальші зъ осадъ одержуваній опалізуючій версты мають прикметы имунізаційні*). Побізнавши се, Кохъ выкинувъ „ТО“ а всѣ опдіє зъ осадъ одержаній версты опалізуючій змѣшавъ зъ першою — одержаною зъ осадъ — т. є. „TR“ — і все то разомъ назвавъ „TR“ і ставъ се встрикувати звѣр'ятамъ і людямъ.

Дослѣды, на-разі ще не покінчені, показують, що средство се не выликує ані горячки, ані запалєня, і що-найважнѣйше помагє організмови побороувати чахотку.

Самъ Кохъ высказуєть о сѣмъ своїмъ новѣмъ средствѣ, що щось лучшого на чахотку вже й годі выгадати [„Etwas Besseres lässt sich in dieser Art nicht darstellen und was überhaupt mit Tuberkelculturen“) zu erreichen ist, das muss mit dies n Praeparaten zu erreichen sein.“]

На се смѣле і певне твердженє Коха

*) Бактеріи дають ся годовувати по-за людскимъ та звѣр'ячимъ тѣломъ на бульоні, на желатині і т. д., а деякі неперѣборчиві на вѣтъ на картопляхъ. — Прим. автора.

*) Туберкуліна встрикнена підъ шкѣру вже въ скѣлькості одной тысячной части грама выликує горячку і запальний процесъ, черезъ що чахотки не побороє ся, а радше помагє ся їй розвивати. — Прим. автора.

*) Черезъ имунізацію [Immunisation] розумѣє ся робленє організму відпорнимъ, се-бѣть помагати організмови побороувати бактеріи чахотки. — Прим. автора.

*) Культурою називає ся годівля штучна бактерій по-за людскимъ та звѣр'ячимъ організмомъ [якъ се вказано выше] — Прим. автора.

рада окружна [по порозумінню зб сторонами конкурентними] тільки потверджує їх — значить: рада окружна не може сама творити прелімінарьвв и накидувати радамь місце-вымъ. Спеціально що-до згаданихъ выда-ництвъ — то они, яко рѣчи неконечный для шко-лы, не належать до выдѣлѣнь нѣзвычайныхъ нѣ надзвичайныхъ обявѣнь параграфомъ пер-шимъ Инструкціи — и яко такі після §. 37 „не можуть бути преліміновані и накладані на стороны конкурентній, а можуть бути по-крывані тільки зб добровольныхъ жертвъ тыхъ-же сторінъ, або одної зъ нихъ, або о-собѣ приватныхъ“. Зб сего виходить, що рада окружна не має права змушувати рады мѣс-цевей до передплачуваня пѣякихъ издавництвъ, а можуть се чинити рады мѣсцевей [або сторо-ни конкуруючі] лишѣ добровольно и, очевидно, вибираючи собѣ видана після своєї вподобы, якѣ уважають для своєї школы вѣдповѣд-ными.

Всѣ громады рускі в гусетинськомъ по-вѣтѣ, одержавши таке несправедливе и разячо сторонниче розпоряджене рады школьной о-кружної, крайню нимъ огбрили ся. Однакъ многі зъ нихъ, не познакомлені близше зъ приписами школьными [на що очевидно деякі люде в радѣ окружній найбільше числили], поддалися остаточнѣ тому лиху. Лишѣ деякі, знаючи приписи, запротестували противъ того, але не могли правды доступити вѣ дома [вѣ радѣ окружній] звернули ся до „Народной Рады“ у Львовѣ и домагалися вѣдъ львовскихъ Русинѣвъ, чтобы постарались о выяснене до-точныхъ приписѣвъ школьных вѣ сферахъ компетентныхъ. Бажане се сповнено и ось ре-зультатъ той справы:

Вѣ краевѣй радѣ школьной выражено ве-ликое здивоване, що рада окружна могла по-добне жадане ставити. Рада мѣсцева [сказано тамъ] рѣшучо не може бути змушеною до за-купки такихъ издавництвъ; коли-жъ бы ува-жала деякі видана пожаданными для бібліо-теки школьной [для учителя або молодежи], то може се лишѣ добровольно учинити; однакъ и вѣ сѣмъ случаю має рада мѣсцева повне право вибирати собѣ тѣ видана, якѣ хоче пе-редплачувати, отже при рускомъ выкладѣмъ явѣтъ школы може выирати собѣ руску педа-гогічну часопись „Учитель“, а для дѣтей „Дзві-нокъ“ и т. п. Що-до „Народной Часописи“, то передплачуване еи яко газетѣ політичной не має тутъ зовѣмъ мѣсця. Сказано заразомъ, що противъ такого жаданя може мѣсцева ра-да школьна внести протестъ до окружної ра-ды школьной, а коли-бъ се тамъ нѣчого не помогло, то до краевой рады школьной, и що краева рада школьна зносить подбѣий безо-сновный зарядженя радѣ окружныхъ.

Знаючи, що и многі инші рады окружнѣй постувають собѣ вѣ подобный способъ супро-тивъ рускихъ громадъ, подаємо повисшій ко-ментаръ до загальної вѣдомости. Най рускі громады знаютъ, якъ на будуче вѣ подобныхъ случаяхъ поступати. Мы не повинні позволи-ти, чтобы деякі люде злон волѣ надуживали власти окружныхъ радѣ школьных для сво-

обычае ся вѣ 15-омъ н-рѣ Berliner klinische Wochenschrift зб 12-ого цѣвѣтѣ с. р. проф. Бухнеръ зб Монахова [München], що Кохъ передчасно говорить такъ смѣло, бо вінъ [Бухнеръ] власне теперъ робить у своѣй ла-бораторіи подбѣий дослѣды и надѣсь по нихъ ще лѣпшихъ результатѣвъ, якъ тѣ, якѣ одержує Кохъ по встрикненю своєї „TR“. Бух-неръ розтирає вогкі бактеріи зб пѣскомъ и рѣнею [Kieselguhr] а опѣсля розпускає вѣ дистильованѣй водѣ] крѣмъ механічного дѣланя е такожъ хемічне, черезъ що власне „TR“ може обіймати менше успѣшнѣй части, якъ средство Бухнера. Бухнеръ подносить ще і сѣю обставину противъ методы Коха, що при методѣ Коха при розтираніи сушенихъ бактерій працюючи при тѣмъ чоловікъ може легко набавитися чахотки, подчасъ коли при его [Бухнера] методѣ той небезпечности нема, бо вогкі бактеріи не подносять ся у воздухъ и не попадають вѣ легкі людскі. [Сей по-слѣдний аргументъ е зовѣмъ справедливый, але-жъ коли буде певне средство противъ ча-хотки, то заражене чахоткою можна буде ма-ловажати, бо тогдѣ буде дуже легко еи по-збути ся.]

Не беручи ся пересуджувати, чие вѣд-крыте — чи Коха, чи Бухнера — покаже ся вѣ практицѣ лучшимъ [се покаже часъ], по-даю Вп. читателямъ до вѣдомости лишѣ фак-ты яко інформацію зб новочасного лѣчничого напрямѣ вѣ сучасной медицинѣ.

Вѣ Мостахъ великихъ 14 мая 1897.

ихъ цѣлей и влиявали на нашѣ школы вѣ способъ просто противный ихъ назначеню.

Переглядъ політичный.

Вѣ додатку до языковыхъ розпоря-джень, выданихъ дня 5 цѣвѣтѣ с. р. для ко-рольства чешского, выдаѣтъ дня 27 цѣвѣтѣ с. р. міністеръ судѣвництва розпоряджене зб пояс-ненемъ, якъ тѣ розпорядженя треба розумѣти и виконувати. Narodni Listy подають текстъ того додаткового розпорядженя. Каже ся тамъ, що теперъ уживане обохъ краевыхъ языковъ вѣ корольствѣ чешкомъ має бути розширене на цѣле поступоване судове, вѣдносяче ся до полагоды або рѣшеня справъ зб сторонами. За те не вѣдносять ся згадані розпорядженя до внутрѣшного урядованя, особливо до справъ президіальныхъ, дальше до службы рѣгистрату-ры и урядѣвъ помѣщничихъ. Урядники и слуги, о сколько остаются вѣ службовыхъ вѣд-носинахъ до судѣвъ, именно вѣ ихъ особни-стыхъ зносинахъ зб урядами, не уважають ся за стороны; для того для судового поступованя вѣ справахъ особистыхъ и дисциплинарныхъ остаются ся давній приписи. Вѣ урядовыхъ пе-решискахъ урядѣвъ мѣжъ собою остає ся при-давѣмъ звычайно. Сюды зачислє ся всякі справозданя, списы, выказы и т. н., о сколько они вѣдносять ся до осудѣвъ або поясненъ, жаданихъ вышешю инстанцією. До протоколу подавочого и до тыхъ списѣвъ, до котрыхъ сто-ронамъ вѣльно вглядати, має уживати ся при-писи краєвого языка, уживаного стороною; але все, що списує ся вѣ судахъ и держав-ныхъ прокураторіяхъ лишѣ для власного уря-догово ужитку, має списуватися дотеперѣш-нымъ способомъ (значить: по нѣмецки).

На те выказують Narodni Listy, що §. 7. розпорядженя языкового приписує повну рѣв-ноправность обохъ краевыхъ языковъ такожъ вѣ судовѣмъ поступованю, не вѣдносячымъ ся до сторѣнь, и жалують ся, що теперъ одѣтъ міністеръ обмежає приписи тамтого параграфу. Такимъ чиномъ зновъ дѣткливо нарушує ся рѣвноправность обохъ краевыхъ языковъ. Роз-поряджене міністра судѣвництва противить ся рѣвноправности обохъ краевыхъ языковъ вѣ чешкомъ корольствѣ и противорѣчить тексто-ви самыхъ языковыхъ розпоряджень. Для того вызває згаданный дневникъ чешскихъ послѣвъ, чтобы сповнили своѣй обовязокъ и поробили по-трѣбнѣй кроки, чтобы законна рѣвноправность и рѣвнозначность чешской мовы зб нѣмецкою не осталася лишѣ на папери.

Сегодня вѣ прускомъ соймѣ прихо-дитъ до першого читаня внесена правитель-ствомъ новѣля по закону о зборахъ и товари-ствахъ. Першій параграфъ той новѣль поста-новляє, що урядникъ поліціи має право роз-вязати зборы, коли они противлять ся карному кодексови або загрожують спокою и безпе-ченствѣ публичному, а особливо интересови державы. Иншій параграфъ забороняє мало-лѣтнимъ брати участь вѣ політичныхъ збо-рахъ и належати до політичныхъ товариствъ. Всякі політичнѣ зборы, зб котрыхъ малолѣтнѣй не выдѣлять ся на вѣзване поліційного уря-дника, можуть бути заразъ розвязані. Зновъ иншій параграфъ признає поліціи такую са-му власть що-до розвязуваня товариствъ, якъ першій параграфъ що-до розвязуваня зборѣвъ. Вѣдтакъ е вѣ новѣль такожъ постанова, що прускі товариства можуть лучити ся зб ин-шими, остающимися по-за границями нѣмецкой державы, лишѣ за дозволомъ міністра справъ внутрѣшнихъ.

Противъ слушности всѣхъ тыхъ поста-новъ не було бы властиво що й казати, коли бы не те одно, що вѣ разѣ приняты той новѣ-лѣ всѣ зборы и товариства будуть вѣддані на необмежену ласку и неласку поліціи. Поняте о тѣмъ и мы можемо мати незгѣрше. Для того всѣ поступовы, не правительственны, дневники нѣмецкі дуже остро выстувають противъ той новѣль. Навѣтъ Бисмарковъ Hamburger Nachrichten звертають ся противъ неи. Загально и бажануть и надѣють ся, що новѣля не найде вѣ прускомъ соймѣ бѣльшости голосѣвъ.

Зб другої-жъ стороны, бѣльше для де-монстраціи нѣжъ зб выгладомъ на успѣхъ, внесли вѣ нѣмецкій радѣ державной поступо-вы сторонничества, соціалнѣй демократы, антї-семіты и н., начеркъ закону о товариствахъ вѣ напрямѣ просто противномъ. Начеркъ той вѣйде завтра до рады державной.

Зб Петербурга доносять, що дня 14 с. м. мѣжъ стациями вѣ Бокенгофѣ и Ельвою коло Дорпату выскочивъ зб шинѣ поѣздъ зе-лѣзничій, що вѣзъ два баталіоны Краснояр-ского полку пѣхоты. Причиною мала бути страшна злива, черезъ що на шляху подмыло насыпъ. На 25 минутъ передъ тымъ поѣздомъ перейшовъ ще поѣздъ почтовый безъ пере-

шкоды. При тѣмъ несчастію поторощилось 16 возѣвъ; 56 жовѣрѣвъ погубило на мѣсцѣ, 43 тѣжко покарѣченыхъ, 3 офіцѣрѣвъ и 37 жо-вѣрѣвъ е легко раненихъ; зб службы зѣлѣз-ничой погубили два кондукторы, а одѣтъ е по-карѣченый.

На нѣту державъ вѣ справѣ интервенціи мѣжъ Грецією а Туреччиною вѣдповѣла Порты дня 15 с. м. Она пристає на залѣшене военныхъ кроковъ, але жадає, чтобы за основу розѣмѣу и мира приняты отѣй услѣвѣя: Греція має заплатити десять миліонѣвъ фунтѣвъ во-енного вѣдшкодованя; має бути привернена давня границя; договоры для грецкихъ подд-анныхъ, проживающихъ вѣ Туреччинѣ будутъ вѣдновлені на основѣ мѣжнародного права; уложена буде конвенція для выдаѣвъ простыхъ злочинѣвъ; пристани волѣска и превезаньска зб початкомъ розѣмѣу будутъ вѣддані для ко-мунікаціи кораблѣвъ. Обопѣльнѣй повномочники зѣйшлись бы вѣ Фарзалю.

Зб Вѣдѣя доносять до берлинского дне-вника Post, що доси державы пристають лишѣ на жадане Порты що-до военного вѣдшкодо-ваня и управлѣненя границъ; що-до иншихъ жаданъ нема еще згоды. Бѣльшѣсть державъ противить ся турецкой окупаци Тесалии, ко-трои домагає ся Порты.

Пѣсля вѣстей зб Лондону радѣла Англія, чтобы скликати до Парижа конгрѣсъ для по-ладнаня кретенской справы и грецко-турец-кого спору; але Нѣмеччина, Россія и Австрія противлять ся сему.

Вѣ Епірѣ Грекамъ знову не повело ся; Турки ихъ побѣли, а они завернулись до Арты.

Зб Креты вѣдпыло вчера 1100 грецкихъ жовѣрѣвъ; е се вже другій вѣдѣвъ, а ще одѣтъ послѣдний тѣжъ незадовѣго опустѣть Крету.

До Атенъ прибули адъютанты наслѣдни-ка престолу. Коли высѣдали на берегъ, при-няло ихъ населене глумомъ.

Справы парламентарній.

Нинѣ комісія адресова починає свою дѣяльність.

Проектъ адресы бѣльшѣости парламентар-ной вже й оголошений. Выготавивъ его рѣфе-рентъ гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій, а ухваливъ на двохъ засѣданяхъ субкомітетѣ [редакці-ный], до котрого входили крѣмъ гр. Дѣдуши-кого послѣ: кн. Шварценбергъ, д-ръ Кри-маржъ, гр. Фалькенгайнъ, бар. Ді-Павлі, Бар-вѣньскій и Лупуль. Потѣмъ парламентарна комісія бѣльшѣости перейшла ще [на двохъ за-сѣданяхъ] принятый подкомітетомъ проектъ и згѣдно ухвалила предложити его адресовѣй комісії. Правительство не взяло участи вѣ сихъ нарадахъ парламентарной бѣльшѣости и тымъ зновъ зазначило, что оно не солидаризує ся зб бѣльшѣостію, утвореною по-за его плечима.

Побѣчъ проекту адресы бѣльшо-сти и парламентарной комісія дѣетане подѣ на-рады — о сколько доси вѣдомо — ще два проекты адресѣ, оба вѣдъ клубѣвъ нѣмецкихъ лібералѣвъ: вѣрноконституційной бѣльшой по-сѣлости и партіи поступовѣвъ [Fortschrittspartei]. Проектъ адресы вѣрноконституційной бѣльшой по-сѣлости вже такожъ оголошений вѣ дневникахъ.

Зб стороны оппозиціи готовитъ ся велика борба противъ проекту адресы бѣльшѣости. До-си — якъ кажуть — приготоовано нѣ бѣльше нѣ меньше якъ двѣста поправокъ. Очевидна — обструкція! Супротивъ сподѣванѣй обструкціи вѣдъ оппозиціи молодѣ-чешскі Narodni Listy пи-шутъ, что бѣльшѣсть правѣцъ постановила пе-ревести вѣ рѣшѣмъ дискусією надѣ адресою за-вѣску цѣну, бо перша кампанія вѣ радѣ дер-жавной мусить закончити ся бѣдай выясне-немъ ситуаціи, на сколько ходитъ о сформо-ване крѣпкой бѣльшѣости и о заманѣфестован-и програмы вѣ способъ выразный и торже-ственный.

Нарады надѣ адресомъ вѣ комісії про-тягнуть ся на всякій способъ черезъ цѣльнѣй тыждень.

Здаєтъ ся вѣ второкъ прийдѣ на поря-докъ дневной палаты послѣвъ наглячѣ внесене о. Данила Танячевича вѣ справѣ прискорєня слѣдствѣ карныхъ и увѣль-неня зб арѣштѣвъ увязненихъ за выборы на галицкой Руси. По-при о. Танячевича прийдѣ мабутъ до слова такожъ д-ръ Окуневскій. — Вѣдтакъ прийдѣ на чергу наглячѣ вне-сене д-ра Яросевича о придѣлене по-выборчихъ процесѣвъ на Руси галицкой су-дамъ не-галицкимъ.

Про змѣтѣтъ адресѣ поговоримо завтра.

Палата послѣвъ почала свою дѣяльність 27-ого марта. Вѣдъ того часу до нинѣ вѣдбула палата 15 засѣданъ, а лѣдѣи уконституували ся що-найважнѣйшій комісії и ухвалено всего одно предложєне правительственне [торговель-ный трактатъ зб Болгарією]. Зб прочихъ 10 предложєнь правительственныхъ бѣльша часть не полагѣжена навѣтъ вѣ першѣмъ читаню. Наглячѣхъ внесєнь поставлено доси 28; зб того 10 дотыкало нужды вѣ рѣзныхъ сторонахъ, а прочі 18 мали за основу політику, мѣжъ ты-ми були внесєны зб нагоды розпоряджень язы-ковыхъ та галицкихъ выборовъ и зб жада-немъ скасованя стѣмпля дневникарского та за-бороны кольпортажѣ дневникѣвъ.

Рухъ вѣ рускихъ товариствахъ.

На XI-омъ засѣданю старшины гімнастич. товариства „Соколѣвъ“ у Львовѣ, котрѣ вѣдбуло ся вѣ четверѣ 6-ого н. ст. мая с. р. подѣ проводомъ головы д. Нагбрного вѣ присутности 13 членѣвъ стар-шины.

Принято до вѣдомости справоздане адмі-нистраціи д. справника, після котрого вѣ цѣвѣтѣ с. р. вправляло ся вѣ гімнастичѣ вѣ одѣбѣ годнѣй пересѣчно 6 членѣвъ и 10-учениковѣвъ, вправѣ членскихъ було 2, учени-ковѣвъ 1.

Принято до вѣдомости справоздане касо-ве вѣдчитане першимъ книговодѣмъ д. Ган-кевичемъ, після котрого по концѣ цѣвѣтѣ 1897 довги товариства выносили 939 зр. 43 кр., активы 713 зр. 9 кр. Отже властивый довгъ выноситъ 226 зр. 34 кр., а по вѣдѣтѣ-неню квѣтъ 220 зр. 40 кр. належачихъ ся фон-дови будовы дому и 40 зр. 43 1/2 кр. належа-чихъ ся фондови на прапорѣ, покаже ся над-выжка 34 зр. 49 кр.

Дальше принято справоздане касове за-частъ вѣдѣ 1-ого грудня 1896 до концѣ цѣвѣтѣ 1897 вѣдчитане д. Ганкевичемъ, після котро-го: вѣ груднѣ 1896 було приходу 156 зр. 8 кр., розходу 132 зр. 86 кр., отже надвыжка 23 зр. 22 кр.; вѣ сѣчнѣ 1897 приходу 110 зр. 33 кр., розходу 86 зр. 84 кр., надвыжка 23 зр. 51 кр.; вѣ лютѣмъ приходу 143 зр. 89 кр., розходу 170 зр. 62 кр., недобѣръ 26 зр. 73 кр.; вѣ мартѣ приходу 307 зр. 6 кр., роз-ходу 249 зр. 39 кр., надвыжка 57 зр. 67 кр.; вѣ цѣвѣтнѣ приходу 124 зр. 57 кр., розходу 202 зр. 24 кр., недобѣръ 77 зр. 67 кр.

Припоруєно комісії для збирания скла-докъ на будову дому власного, чтобы до мѣ-сяця предложила точне справоздане. — До комісії для збирания складѣвъ на будову влас-ного дому выбрано д. Яремкевича на мѣсцѣ уступившого д. Цеглинського.

Принято до вѣдомости справоздане д. справника Лавровского, після котрого 4 чле-ны выступили зб товариства, а 42 членѣвъ вычеркнуєно зб причини неплачєня вкладѣвъ.

Надзвичайнѣй загальнѣй зборы то-вариства вѣдбули ся вѣ повѣдѣлокъ 10-ого мая подѣ проводомъ головы д. Нагб-рино вѣ присутности 25 членѣвъ. Нарады вѣд-крывъ д. голова короткою промовою.

Зборы приняли зрєчене д. Романа Це-глинского зб достоинства першого заступ-ника головы и выбрали на его мѣсцѣ першимъ заступникомъ головы д. Григорія Врецьону 18 голосами противъ 7, котрѣ одержавъ д. Ос. Мончаловскій.

Принято внесєне д. Рудницкого, чтобы безъ дозвола старшины нѣхто не уживавъ фірмы товариства до издавництвъ.

Внесєне д. Данилюка, чтобы стримати подане до міністерства дѣтлично змѣны уставу, ухваленой торчѣными надзвичайными загал-ными зборами, и знести цѣлкомъ ухвалу на змѣну устава, не подѣвѣвъ д. голова подѣ го-лосоване, бо подане не буде выслєне, а зне-сєне ухвалы на змѣну уставу, яко не поста-влено на порядку дневномъ сихъ зборѣвъ, може прийти подѣ нарады доперва на слѣду-ющихъ зборахъ.

Внесєня д. Яремкевича дѣтлично припору-єня старшинѣ, чтобы постаралася о змєненє цѣны строю до 20 зр., не подѣвѣвъ д. голова подѣ ухвалу, бо сєю справою займає ся ко-місія стрѣзова.

Внесєня д. Лавровского: „Зборы припо-ручають старшинѣ, чтобы она приняла обяза-нокъ высказанный вѣ §. 12. уставу заснову-емого ся у Львовѣ товариства будовы руского театру и черезъ се помогла сему товариству вѣйти вѣ жите“, — рѣвно-жъ не подѣвѣвъ д. голова подѣ ухвалу за-дѣла спѣзеной поры, а члены про справу добре не poinformовані; нѣтомѣсть обѣщавъ скликати вѣдѣ слѣдуючого четверга за тыждєнь зборы всѣхъ членѣвъ, котрѣ подписали сей уставъ товариства бу-довы и предложитъ тымъ зборамъ справу до порѣшеня.

На XII-омъ засѣданю старшины товариства вѣ четверѣ 13-го мая подѣ проводомъ першого заступника головы д. Вре-цьоны а вѣ присутности 13 членѣвъ старшины.

Выбрана на часѣ неспрѣсутности д. скарб-ника его заступникомъ д. Мороза.

Принято одного дѣйствого члена.

Наша Адміністрація просить Вп. Пе-редплатниковѣвъ — якъ найкорше надсы-лати передплату на II-гій чѣвѣртѣрокъ а взглядно и вырѣвнати залеглости.

НОВИ НК И

— **Водъ посла о. Тяничкевича** одержуемо ося-такъ письмо: Ставляючи інтерпелляцію въ радъ державній въ справѣ непошанована нашихъ святъ войсковыми властями въ спеціаль-нѣмъ припадку, знаю, що я тымъ далеко не доповнивъ ще тяжачого на менѣ обовязку парламентарной обороны того прислугуючого намъ права, щоби нашъ святъ въ нашѣмъ краю у водношеню до нашихъ людей скрѣзь и всѣми властями, такъ цивільными якъ и войсковыми були пошанованъ, право, котре только безъ кінця дѣзнавъ нарушенъ. Щоби менѣ се уможливити, прошу Вп. моихъ Родимцѣвъ, особливо Пречестне наше Духовенство, щоби зволѣли ласкаво прислати менѣ [въ докладній спеціалізації] всѣхъ справдженъ конкретный факты непошанована нашихъ святъ всѣми властями. — *Данило Тяничкевич.* [Вѣсь иншій рускій часописи прошу о ласкаве подане сего водозвѣста.]

— **Велика буря**, попереджена зливою и градомъ, шалѣла вчера у Львовѣ майже черезъ 20 минутъ. Повывивала немало вѣконъ, зривала дахѣвки, навѣтъ кѣльба цѣлыхъ дахѣвъ зривала [н. пр. зъ бровару Пензіяса], ломала дерева або й вывертала зъ корнямъ. Най-больше шкоды наробила въ огородахъ мѣскамъ [Бзунтѣмъ]. Полоса водъ улицъ Словацкого до Жигмонтовского майже зовсѣмъ знищена. Богато старыхъ осикъ, емерекъ, каштанѣвъ и акацій вырвавъ циклонъ зъ корнямъ. Зъ огорода мѣского перенѣсь ся на улицу Жигмонтовску и тамъ поламавъ дерева по огородахъ. Въ другихъ частяхъ мѣста буря была менша. Ще найбільше ушкодила плянтаціи передъ будинкомъ генеральной команды. Коли-бъ буря не була заповѣла себе на передъ дощемъ, бувъ бы може хто поживъ подчасъ циклону и смерти.

— **Читальня „Провѣсты“** отворено въ Провѣдну недѣлю на Воронякахъ, присѣлку Золочева, заходомъ фѣли „Провѣсты“ въ Золочевѣ. Членѣвъ вписало ся 160. Головою выбрано о. Ив. Гурґала, сотрудника въ Золочевѣ.

— **Дя потерпѣвшихъ при выборахъ** зложили взглядно прислали на мон руки: п. Я. Гренякъ 50 кр.; на свяченѣвъ въ „Соколѣ“ 10 зр. 5 кр.; на свяченѣвъ въ „Соколѣ“ 16 зр. 16 кр.; въ читальни мѣщанскѣй въ Городку 3 зр. 90 кр. [для Яремѣя]; о. Кумановскій 2 зр.; Русинъ и Русинки перемѣили 30 зр. яко третью рату. — Грѣшми зложенными на потерпѣвшихъ, накопи не назначено ихъ на спеціальную яку цѣль, розпоряджае краевый комитетъ выборовъ. — *В. Нагорный.*

— **Роботы коло другой городской церкви у Львовѣ** при „Народномъ Домѣ“ розпочнутъ ся наново сими днями. Передѣмъ будутъ уставляти ся докола площѣ за пресвитерією тон-жъ церкви гарній зельзанъ штахеты, а потѣмъ зачне ся встановлене дальшихъ вѣконъ зъ кольорового скла зъ малюнками деякихъ святыхъ нашої церкви. Въ тѣй справѣ веде ся переписка зъ одною фабрикою въ Тироли. Вѣдтакъ наступитъ усталоеня помосту — и т. д.

— **Зъ Наукового товариства имени Шевченка.** Засѣдане выдѣлу товариства буде въ среду 19 н. ст. е. м. о. годниѣ 6 вечеромъ.

— **Въ церкви львовского женского монастыря** чина св. Василия Вел. при улицѣ Зблѣкѣ поставлено останними часами дуже гарный ажурный иконостасъ зъ кедрового дерева, за головнымъ престоломъ „горное съдѣлице“, въ капличкахъ два боцнѣ престола и оденъ „прискомидарь“. Все те коштувало 6000 зр. Въ недѣль и святъ ходитъ до тѣхъ церквей значне число вѣрныхъ нашего о. рады.

— **Антисемітскій розрухъ.** Въ Миньску на Литвѣ третьего дня Великоднѣхъ святъ дали ся чути по мѣстѣ крики: „Вѣтсай, хто може! бѣтъ!“ Заразъ всѣ склѣпы поаміканѣ, а домы затарасовано. Показало ся, що на Нязѣмъ базарѣ повстала бѣлка помѣжь христіанскими и жидами. Завдяки интервенціи адміністраціи власти скінчило ся все на повыванію шайбъ и скальченю двоухъ людей. Причинны розруху ще не выяснено.

— **Про тепершню гостину кс. Стояловского у Вѣдни** пише Fremdenblatt: „Ще зъ Чачи выславъ кс. Стояловскій черезъ три духовный особы — одною зъ нихъ бувъ звѣстный кс. Айхгорнъ — письмо до папского нунція Талліаніо, въ котромъ представивъ докладно свой сѣбръ зъ галицкими епископами и просивъ о провѣренѣ справы, за яку его выклѣто. Першимъ крокомъ кс. Стояловского у Вѣднѣ було водѣдане папского нунція. Зайшовъ войдъ до нунція въ товариствѣ кс. Айхгорна и посла кс. Шпондра, котрого краковскій епископъ сусѣднувавъ за его политичній порекопаня. Нунцій приймивъ кс. Стояловского дуже прихильно. На пытане кс. Стояловского про свою просьбу въ справѣ каноничного процесу, а такожъ на запевнене, що войдъ готовъ выбратись до Риму для выдѣнаня папского прощения — Талліаніи сытавъ: коли наступитъ та подорожъ до Риму? Кс. Стояловскій водповѣвъ, что муситъ водпочати 8—10 днѣвъ; редакцію часописей Wiener und Pzschölka войдъ передавъ въ другій руки и за тыждень выбере ся до Риму. Нунцій звернувъ увагу на те, что кс. Стояловскій носить теперь бороду та вусы и сытавъ его, чи бы попередъ не обголивъ ся якъ католицкій священникъ. Кс. Стояловскій водповѣвъ, что войдъ властиво чорногорскій священникъ, бо належитъ до антиварской епархіи; чорногорскими священникамъ не лишъ не заборононо носити бороду, але имъ то прямо приказано. На се замѣтивъ нунцій зъ усмѣшкою: „Значитъ ся вы носите лигунічну бороду...“ Нунцій попрацавъ ся зъ кс. Стояловскимъ дуже ласкаво. Потѣмъ кс. Стояловскій зайшовъ до парламентарной и тамъ занявъ мѣсце въ комнатѣ журналистѣвъ. Коли

про него довѣдали ся его сторонники, посѣщали до него, оббѣмали его и цѣдували. Кс. Стояловскій прийшовъ до парламентарной, щоби постаратись о авдіенцію у міністра судѣнничества. Гр. Гляйспахъ приймивъ его въ одной изъ саль палаты. Подчасъ тѣхъ авдіенціи были такожъ посолы Данзлякъ и кс. Айхгорнъ. Кс. Стояловскій заявивъ министрови, що вѣрить въ справедливѣсть правительства, але войдъ приневоленъ внести жалобу противъ галицкихъ властей и просьбу, щоби для переведеня его процесу делѣгировано судъ по-за Галичину. Гр. Гляйспахъ водповѣвъ на все, что спрашавъ на разѣ не пекуча та что все залежитъ водъ того, якъ уложатъ ся водносини межъ кс. Стояловскимъ и Римомъ. Сли они уложатъ ся добре, то се буде мати въ значній мѣрѣ выливъ на вырокъ суду. Вырокъ церкви въ церковныхъ справахъ повиненъ бути певною директивною такожъ для свѣтскихъ судѣвъ. Министръ судѣнничества зазначивъ тежъ, что было бы бажаю, щоби кс. Стояловскій выминавъ на будуче всякихъ колізій зъ властями, а тогдѣ певно не буде жалуватись на пересѣдуваня зъ стороны властей и, те казавши, попрощавъ кс. Стояловского дуже вѣжливо. — Посла найвогнѣшого донесеня зъ Вѣдня кс. Стояловскій выѣхавъ уже до Риму. Передъ его водѣздомъ зѣбрали ся послы-стояловскіи и ухвалили водзвати своего учителя, щоби нѣякъ не пристаъ, коли-бъ у Римѣ корисные полагоджене его справы робили зависимыми водъ того, щоби войдъ усунувъ ся водъ дѣяльности политичной.

— **О. Анулинскій** проситъ насъ оповѣстити: Дня 12 мая с. р. упокоивъ ся наглою смертію о. Григорій Пирожинскій, парохъ въ Люблинѣ еп. перемысли, членъ „Братского Союза“. Управшаю всѣхъ членѣвъ водслужити одну службу Богу за упокой душѣ бл. п. Григорія и переслати водворотною почтою одну корону на слѣдуючій случай смерти. Всѣхъ членѣвъ было 172.

— **Зъ Золочева** пишутъ намъ: Дня 10 мая сего року розпочали ся скрѣзь по гимназіяхъ письменный испиты зрѣлости. Та й у насъ въ блаженѣмъ Золочевѣ писали ся черезъ цѣлый тыждень рѣвнѣ тематъ — по польски, по нѣмецки, а часу было доволѣ, бо водъ годины 8-ои до 1-ои. Наконецъ прийшла субота, а зъ нею послѣдняя задача — руска. Декому сердце радувалось: отъ, мовлявъ, попробую силъ на рѣдному полю! Но на дармо оно радувалось безалабие, — признавало, что мы въ Галицѣ, де Русь має рѣвноправнѣсть „на паперѣ“ — якъ кажуть нашѣ политики. А я скажу, що нѣ! у насъ еи навѣтъ „на паперѣ“ не видко. Бо чому-жъ на польску задачу и на нѣмецку дають пять годинъ, а на руску лише три — ну, сли ласка директора, то позволить на чотирѣ... Также се прецѣ була бы рѣвноправнѣсть „на паперѣ“, бо задачѣ пише ся на паперѣ! Чи може рускій тематъ лекшій чымъ польскій? Нѣ! такъ само дають до обробленя рѣвнѣ науковій або якъ тамъ задачѣ, котрѣ такъ само вымагають часу и мысленя. Але се же мабуть такій „здобутокъ“ нашихъ католицкихъ политикѣвъ — сего вымагають мабуть „высшій интересъ державній“... Ну, та й не беремѣсь о тѣмъ судити; най судитъ тѣ, котрымъ власть до того дана „свыше“, а мы лишь такъ дѣлимъ ся зъ людьми отемъ яразкомъ „рѣвноправности“ — бо мы не егонисты, не ховаемо, якъ лиска кѣстки у траву. — *Лисаписи.*

— **Стіпендія.** Ц. к. намѣстничество надало опорожнену стіпендію зъ фундаціи имени Якова Кульчицкого въ рѣвнѣ квотѣ 180 зр. Тимотееви Кульчицкому, ученикови V-ои класы шестиклассовой народной школы въ Самборѣ, своегови фундатора, почавши водъ 1896/7 року шкѣльного.

— **Выдѣлъ товариства ремѣсниковъ „Помѣчь въ Подгайцахъ“** проситъ насъ о помѣщене отсего его письма: Заповѣдженъ нами представлення театральнѣ водбули ся дня 9 и 11 мая при великой участи публики. Уважаемо отже своимъ обовязкомъ зложити публично подяку всѣмъ тымъ, котрѣ причинились до удачѣ нашихъ представленъ, а заразомъ и до доходу на будову власного дому. Насампередъ дякуемо ширѣ свѣтлому выдѣлову подгаецкого Кашина, що водступавъ намъ даромъ своео сально. Дальше дякуемо Вп. шп. режисеръ Писецкому и Стеткевичеву; пп. артистамъ, передѣвѣмъ п. Чесницкому, Бурдіанову, Титлѣ, Маріи Щерѣ, Садовскому, Блевѣ Кумѣ та й прочимъ, и свѣвкамъ — за посвячене часу на представлене и за знамените водграиене своихъ роль. Фондъ на будову дому нашего товариства зрѣсь о 50 зр. До того доходу [чистого] причинили ся щедрѣ дати нашихъ Впов. патриѣтъвъ и добродѣвъ. И такъ: Его Емин. кардиналъ Сембратовичъ, зволѣвши ласкаво приняти покровительство надъ нашимъ товариствомъ, жертвовавъ 10 зр.; п. Махайло Медичій властитель большого послѣдства зъ Александрѣвъ 5 зр.; о. декашъ Стеткевичъ зъ Божикова почестный членъ товариства 2 зр. [ще въ мѣсяцѣ лютомъ]; о. декашъ Залудцкій почестный членъ товариства 2 зр.; о. Навроцкій зъ Голгочъ 2-50 зр.; о. Ив. Маркевичъ зъ Юнашкова 2 зр.; о. Левинскій зъ Вербова 1 зр.; д-ръ Павловичскій 1 зр.; п. Обухкевичъ 1 зр.; о. Содомора зъ Новосѣлкѣ 1 зр.; п. Петро Швидкій дякъ подгаецкій 1 зр.; о. Литвинскій 50 кр. — Веѣмъ тымъ Ви. меценатамъ нашего ремѣсничего товариства складяемо щире спаси-Богъ! Дальше, якъ тамтого разу такъ и симъ разомъ, складяемо щирѣ подяку Вп. польскій Публицѣ, що прихильно воднеслись до нашего товариства. А вѣвчѣмъ осмѣляемѣсь и симъ разомъ водвозвѣтитись до всѣхъ нашихъ Родимцѣвъ и Патриѣтъвъ о ласкаве надѣслане легтъ на будову нашего дому, а Господу за каждый датокъ нагородѣти. Просимо адресувати: Выдѣлъ товариства ремѣсниковъ „Помѣчь“ въ Подгайцахъ. — За выдѣлъ: о. Вол. Богачевскій пред-

вѣдатель, Петро Вилецкій секретарь, Онуфрій Маркевичъ скарбникъ.

— **Зъ процесѣвъ поворѣборчихъ.** Въ процесѣхъ давидѣвскѣмъ — якъ уже была у насъ загда — прокуратура обжаловала 10 сельанъ о злочинѣ убійства а 19 о злочинѣ публичного насильства. О забийство обжалованъ: Курковский, Найда, Грабъ и Токарскій зъ Давидова, Шеремета, Юркевичъ, Степко и Наконечный зъ Черепина, Романъ Сыкало зъ Кротина и Ив. Телега зъ Товчева. — Зъ початкомъ червня водбуде ся передъ звичайнымъ трибуналомъ карнымъ у Львовѣ розправа противъ соціалъ-демократѣвъ Денети и Зараньского обжалованныхъ о переступѣ §§. 300 и 302 сповненый выголошенемъ водбурюющихъ бесѣдъ въ Винникахъ.

— **На суботинѣмъ концертѣ вѣденскѣмъ „Громады“** въ память Т. Шевченка явили ся побѣтъ рускихъ посѣвъ такожъ чешскіи, словѣнскій а зъ польскихъ д-ръ Вѣвковскій, Войко и Цена. На комерѣ д-ръ Вѣвковскій выголосивъ дошу промову о водноснахъ руско-польскихъ, подносячи потребу порозумѣнья и згоды.

— **Пригода на зѣлѣзници.** Ц. к. Дирекція зѣлѣзницѣ державныхъ звѣщае насъ: При пересуваню поѣзду мѣшаного ч. 954 дня 14 мая с. р. на стациѣ въ Островѣ, шляху Ярославъ-Сокаль, выскочили зъ шинъ 4 возы товаровъ. Зъ ѣдучихъ ушкоджена не дѣзнавъ нѣхто. — Выпадокъ сей причинивъ ся до опѣзана сего поѣзду о двѣ годины, якъ такожъ поѣзду мѣшаного ч. 953, ѣдучого зъ противной стороны, о три годины.

— **Огнѣ.** Зъ повѣту бережаньского пишутъ намъ, что въ тѣмъ повѣтѣ дня 13 мая [въ четверѣ] въ само полудне при сприячючѣмъ вѣтрѣ выгорѣла половина села *Стриганецъ*; погорѣвъ такожъ мѣсцевый парохъ о. Макогонскій. Причиной огню была неосторожнѣсть зъ цигарами при маленькій пѣтицѣ.

— **Кс. Себастьянъ Кнайпъ**, звѣстный властитель заведеня водѣльничого, такъ ослабѣ, что — якъ доносятъ зъ Монахова — можна побояватись ся и найбѣршого кнѣца. На всякій же способъ уже не зможе воддавати ся лѣченю.

— **Слѣдство въ справѣ катастрофы въ Паризи** выказало, что цѣлу вину нещастя належитъ приписати служѣмъ Белякова, котрый, обслуговичи кинематографъ, необережно обходивъ ся зъ етеромъ и споводувавъ выбухъ пожара.

— **Отверте письмо до царя.** Англіискій и швейцарскій нѣгліетъ въ Россіи выписали до царя Николая отверте письмо и выдрукували въ своемъ лондонскѣмъ органѣ „Современникъ“. Въ тѣмъ письмѣ наклѣмили они са моволово российскихъ урядникѣвъ якъ головне жерело всего зла въ политичнѣмъ и соціалнѣмъ житіи Россіи, апелюючи до царя, котрого вѣстеронне образоване подносеть, щоби войдъ зволѣвъ дѣяльність урядникѣвъ поддати подъ контролю публичной опіни. Въ письмѣ тѣмъ помѣщено тежъ статью про невѣдрядне положеня прасъ въ Россіи, выказуючи, что она въ державѣ царѣвъ воддана на ласку и неласку первого дѣлшого урядника.

— **Знакъ часу.** У Вѣдни въ протягу першого 1897 чверть року сконсумовано 2946 коней, о 242 больше, якъ въ тѣй самой періодѣ минувшого року. На одѣмъ зъ послѣднихъ засѣданъ порѣшивъ магістратъ побудувати рѣвнѣцию на конѣ коштомъ 57.128 злр. Треба завважити, что кнѣске мясо далеко дешевше водъ волового. У Вѣдни можна его продавати лише въ яткахъ спеціально до того назначеныхъ.

— **Звѣзненъ католицкихъ стоваришенъ** подъ возванемъ св. Петра оголосивъ водзозу, въ котрѣй читаемо: „Комисарѣ, котрымъ П. вѣче католикѣвъ, що водбуло ся въ минувшѣмъ роцѣ, поручило задачу пальнувати выконаня ухваленыхъ въ часѣ вѣчевыхъ нарядѣ резолюцій, признаючи конечнѣ зорганізованиа и сильной акціи католицкихъ элементѣвъ, ухвалили запросити истинуючѣ вѣче католицкій стоваришеня до взаимного зближеня и сподученя въ загалнѣмъ краевѣмъ звязку. На ихъ зызывъ водкликнувъ ся цѣлый рядъ стоваришенъ у Львовѣ, Краковѣ и на провинціи, заявляючи готовѣсть приступити до звязку, что невѣдзѣвъ послѣ затвержденя статутѣвъ властями уконституувать ся и выбравъ центральный комитетъ для веденя акціи. Той комитетъ 12-ого цвѣтня с. р. водбувъ перше свое засѣдане, на котрѣмъ ухвалено розпочати акцію звязку отворенемъ окружныхъ радъ въ поодинокихъ мѣсцевостяхъ краю, котрѣ въ тѣшенѣ звязи зъ мѣсцевыми католицкими чинниками и опертѣ на знаню мѣсцевыхъ водносинъ давали-бъ чинну и енергичну инициативу въ оживляваню истинуючыхъ чинникѣвъ католицкой справы, въ покликнуваню до житя новыхъ, въ ірупованю и лученю змаганъ и працѣ для зааспокоеня, слухныхъ поступатѣвъ католицкого населеня выраженныхъ въ резолюціяхъ краковского и львовского вѣча. Закладане робѣтничихъ стоваришенъ, розширюваня и множеня такъ гарно розпочатыхъ якъ „Przyjaźń“ i „Prasa“, скликуваня народныхъ католицкихъ вѣчъ, засновуваня новыхъ Соціаліцій Маріинскихъ конференцій Товариства св. Винкентія а Павло и т. п. ото высокій и великій зачатѣ звязку. Тымъ то й центральный комитетъ въ пересѣдченю, что ихъ зѣдѣсенне каждому доброму католикови повинно лежати на сердци, звертае ся до цѣлой нашої католицкой еусѣбности зъ горячою и усиленною просьбою о подѣержане працѣ и акціи звязку, о якъ найкортше и найчисленнѣйше приетуиле до него, щоби въ короткѣмъ часѣ выдѣ одно католицкое стоваришене не лишило ся поза его обѣгома.“ За центральный комитетъ подписали ся подъ тою водзозвою предсѣдатель кс. Володѣил. Сапѣга и его заступникъ пр. д-ръ Тад. Пѣлатъ. Межи подписанными членами комитету стрѣчаемо имена Русинѣвъ: д-ра Стеф. Федака и крилошанина о. Ив. Чапельского.

— **Фабрику ангѣлѣвъ** водкрыла 11-ого мая с. р. жандармерія въ одѣмъ домѣ на Замарстиновѣхъ подъ Львовомъ. Одна зъ тамошнихъ локаторѣвъ приймала дѣти „на выхованѣ“. Незвычайно частѣ похороны дѣтей зъ того дому звернули на себе увагу жандармеріи. Отже переведено тамъ несподѣвано ревизію и найдено одного свѣжого трупа, другу дитину умирающую зъ голоду, а третью въ крайнѣмъ запущеню, але розвѣрно ще досытъ здорову. Жандармерія водзвала телефонично стацию ратункову на помѣчь. Заморену голодомъ дитину найдено укрыту подъ брудною веретою; она была вже на-пѣвъ удушена. Лѣкаръ велѣвъ жандармеріи зажадати судово-лѣкарской обдукціи тѣла помершой дитины, а 8-мѣсячну, найдену подъ веретою, воддано до шпиталѣ св. Софіи, де, може бути, удасть ся уратувати ѣй житѣ. „Выхователька“ навѣтъ не вмѣла сказати, якъ заморена голодомъ дитина называе ся, анѣ хто еи мати. Заряджено стрѣго елѣдство.

— **Небезпечный сонъ.** Въ Хорватіи въ мѣстѣ Бельоварѣ устроило одно музичне товариство концертъ. По концертѣ музыки удали ся до своихъ комнатъ въ готели на першѣмъ поверѣ и поклали ся спати. Двацѣтъ двоѣтнѣному Генрикови Моретти приснило ся, что горитъ домъ, а сонъ бувъ такъ выразный, что бѣдака зъ крикомъ побѣгъ до вѣкна и зѣскочивъ на подѣврѣ, де упавъ безъ памяти, тяжко показлѣченный. Приняли его до шпиталю, але нема надѣвъ, щоби оставъ при житіи.

— **Пожаръ въ часѣ весѣлья.** Въ недѣлю 9-ого мая с. р. водбувало ся весѣлье у одного священника подъ Галичемъ. Гостей было чимало и забава йшла охоча, ажъ наразѣ при вечерѣ въ часѣ веселого настрою цѣлого товариства роздавъ ся тревожный крикъ: горитъ! Наставъ великій переполохъ, бо огонь выбухъ не дѣсь далеко, въ селѣ, а таки въ тѣй самой хатѣ на подѣ. О ратунку не могло бути й бесѣды, всѣ спасали житѣ. За коротку хвилю спалахотѣла крыша и завалила ся, обертаючи въ погѣль всѣ рѣчи и пакунки, котрѣ тамъ зложили гости. Шкоду обчисляе господаръ на пѣвтора тысяча, а гостѣ не лишъ не забывали ся, а й потратили всѣмъ, что зыли зъ собою.

— **Персональ львовскон оперетки театру гр. Скарби** выѣхавъ въ субботу зъ директорѣмъ п. Людв. Геллеромъ до Кракова и розпочавъ тамъ въ мѣскаѣмъ театрѣ рядъ десяти представленъ. Потѣмъ персональ львовскон оперетки выѣде на цѣле лѣто до Варшавы.

— **Вломила ся до церкви** въ Стросѣтахъ на Буковинѣ Теодосія Сальванъ и закрада грошѣ та вартѣстѣй предметы. Она родомъ зъ Гурагуморы, тожъ вернувши до рѣдного села, почала вести дуже гуляче житѣ зъ двома парубками. Черезъ те звернула на себе увагу жандармеріи. Еи арештували и поддали стрѣгому переслуханю. При тѣмъ признала ся злѣдыка до крадежи. Еи воддано вразѣ зъ товаришами до судового арешту.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Красный вице-маршалокъ Автоній Якса Хамецъ выѣхавъ до Вѣдня. — Президентъ буковиньского правительства розвазавъ раду громадску мѣста Серета въ наслѣдокъ выступленя зъ неѣ такого числа радныхъ, что останне число, не становлячи комплету, не могло выдати нѣякомъ ухвалы. — Вѣрменскій архіепископъ кс. Исаковичъ выѣхавъ въ субботу рано на Буковину въ цѣли посвяченя вѣрменско-католицкой каплицѣ въ Карапчинѣвъ, выбудованон и назначенон для публичного ужитку Рим. Кшиштофовичемъ. — Президентъ вышного суду, д-ръ Тхоржинскій выѣхавъ въ субботу до Краковыхъ Варѣвъ [Karlsbad]. — Въ ночи 12-ого мая убивъ въ Давидѣвъ коло Львова сельянинъ Ив. Дуда своего брата, а его жѣнку сильно побивъ. Причиной злочину была погроза убѣтого, что вывѣтитъ жандармеріи, мовѣ-то Иванъ Дуда убивъ передъ кѣлькома лѣтами давидѣвску кормарку. Ивана Дуду арештовано. — Въ Времѣ водбувъ ся недавно процесъ столарского майстра Бляса. Коли выдано вырокъ засуджуючій обжалованого, Блясъ стрѣлѣвъ зъ револьвера до судѣвъ Арнольда. Стрѣль хибивъ, а засудженого водведено до арешту.

Посмертнѣ — — оповѣстия.

О. Михаилъ Глѣбовицкій, парохъ въ Рѣвни, дек. калуского, упокоивъ ся нагло дня 10 н. ст. мая с. р. въ 70 роцѣ житя, а 44-ѣмъ священства. В. в. п.!

Вѣсти зъ Епархіи Станиславѣвской.

Намѣстничество надало опорожнену парохію regiae coll. въ Молодатынѣ, дек. пѣстиньского, о. Теоф. Шухевичеву, парохѣвъ зъ Садагуры.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зѣлѣзницѣ державныхъ оповѣщуе:

Ч. 2370/4 Дотеперѣшню назву стациѣ „Гавѣгдорфъ“ лежачою на шляху Нидеръ Лінде-визъ-Барддорфъ Гайнерсдорфъ змѣнено зъ днѣмъ 1 мая с. р. на „Гавѣгдорфъ-Вайденавъ“.

Ч. 24919/5. Заповѣдженъ зъ днѣмъ 1 мая с. р. IV додатокъ до обовязуючихъ водъ 1 септѣ 1896 постановѣ регуляциимъ и тарифѣ для перевозу осѣвъ, пакункѣвъ, посылѣтъ экспресовыхъ и посѣвъ въ локальнѣмъ руху ц. к. зѣлѣзницѣ державныхъ не выѣде.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Е. Ст. въ Се. На сей роцъ 10 зр. — Хв. Чум. въ Се. Годимѣсь. — Вп. В. Вр. въ Бе. Адресъ: Львовъ, ул. Хрестова [Krzyżowa] ч. 24

Выходить у Львові що дня (крѣмъ недѣль и русскихъ святъ) о 6-той годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библиотека найбаваниттѣхъ поѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницу на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплата и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація „Дѣло“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро ogłoszeń ул. Кооперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославлю Д. Крижановскій; — у Вѣднѣ: М. Duke, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasestein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasestein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и надежность за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи: въ границахъ: на цѣлый рокъ . . . 18 зр. на цѣлый рокъ . . . 24 зр. на полъ року . . . 9 зр. на полъ року . . . 12 зр.

у Львовѣ: на цѣлый рокъ . . . 16 зр. на полъ року . . . 8 зр. на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 85 кр. Редакція, Админістрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Редакція неопечатаній вольный вѣдь порта.

Поодинокое число коштує 8 кр. а в. Оголошенія высылкѣ принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдь одного стрѣчки инсератовъ або епиграмъ зъ рубричъ „Надобное“ по 25 кр. а в.

Подарки и высылки доносима приватный числитъ ся по 15 кр. вѣдь отишка.

Переглядъ політичний.

Одѣнь польскій дневникъ дѣставъ зъ Вѣднѣ вѣсть, що грозить частна криза міністеріальна; въ справѣ адресу до трону мають нѣбто розниці ся погляды мін. Гавча а иншихъ членѣвъ кабинету, и черезъ те бар. Гавчъ має уступити. Вѣсть тоту повтаряють вѣдѣньскій дневники, а одѣнь зъ нихъ додає, що и становиско міністра Гляйспахъ е захи- тани; на мѣсцѣ Гавча мавъ бы пѣсла того вступити д-ръ Рітнеръ, а на мѣсцѣ Гляйспахъ котрыйсь зъ молодого-Чехѣвъ.

Якъ доносять Narodni Listy, переслала старша прокуратура державна инструкціи міністра судѣбництва въ справѣ розпорядженъ языковыхъ подвластныхъ прокуратурамъ, и то ще зъ власными додатковыми поясненіями. Якъ видно, розпорядженія языковъ цѣлкомъ иначе выглядали первѣстно, нѣжъ теперь мають выглядати въ выконанію. Гр. Бадені або теперь завернувъ ся на некоторъ Чехѣвъ, чтобы уладити Нѣмцѣвъ, або вже напередъ выдачею языковыхъ розпорядженъ мавъ гадку обхорити ихъ опѣсля міністеріальными поясненіями. Першій загадъ е больше имовѣрный, бо въ другѣмъ разѣ мѣжъ же напередъ знати, що не заспокоить анѣ Чехѣвъ анѣ Нѣмцѣвъ, только противно, и однихъ и другихъ подѣйме противъ себе. И справдѣ чешскій дневникъ дуже остро выступаютъ противъ инструкцій міністра судѣбництва, выказуючи, что такимъ чиномъ языковъ розпорядженія тратятъ всю свою вартѣсть, та звывають чешскихъ посѣдовъ до рѣшучого выступленія противъ такого поведѣния правительства.

Дня 16 с. м. вѣдбуло ся въ Прешбургу уроцисте вѣдкрыте памятника Маріи Тересѣ. Рада мѣска Прешбурга ухвалила передъ пяти роками здвигнути сей памятникъ въ 25-тй роковинѣ коронованія цѣсаря Францъ Иосифа на угорского короля. На вѣдкрыте того памятника поѣхали зъ Вѣднѣ и Будапешту май же всѣ архикнязѣ и архикнягинѣ, мѣжъ ними такожъ архикн. Францъ Фердинандъ, Оттонъ, Райнеръ, архикнягиня Стефанія, Глисавета и Иосифа. Зъ цѣсаремъ приѣхавъ министръ справъ заграничныхъ гр. Голуховскій. На двѣрці повѣтавъ цѣсаря президентъ угорскихъ министровъ бар. Ванѣ зъ вѣдми министрами, примасъ угорскій, епископы, суперинтенденты, генералы, депутаты зъ цѣлого краю и и. О год. 11-ой передъ полуднемъ вѣдбуло ся вѣдкрыте памятника. На промову бурмістра вѣдповѣвъ цѣсарь: „Передовѣмъ дякую мѣсту и его населеню за патриотичну готовѣсть, зъ якою у вѣдкрытѣи памятникъ моего славного предка Маріи Тересѣ въ 25-тй роковинѣ моєи коронаціи. Е се свято народне, день, въ котрѣмъ зновъ платимо довѣдъ вѣдчности великой королеви, котра жила для народу, для котронъ каждый сынъ вѣтчины готовъ бувъ згинути, а въ котрой на цѣлѣмъ свѣтѣ почитано идеаль монаршихъ честнѣсть. А теперь нехай спаде заслона, чтобы мы повѣтали сей памятникъ зъ пѣтизвонкомъ для минувшости и зъ крѣпкою вѣрѣю въ будущнѣсть; е се не лише символъ вѣрѣного привязанія и патриотичной любви до трону и вѣтчины изъ стороны населенія сего старого мѣста коронаціонного, але заравномъ знакъ благотатной гармоніи мѣжъ королевѣмъ а народомъ и вѣдчности потомкѣвъ, котра нѣколи не загине.“ По сихъ словахъ спала заслона, котра окрывала памятникъ. Опѣсля бувъ цѣсарь въ францисканскѣмъ монастыри, а потомъ принимавъ войсковѣсть, духовенство, депутации и т. д. О год. 7 вечеромъ бувъ цѣсарь на выставѣ въ мѣскомъ театрѣ, данѣй на добродѣйный цѣли. Вчера рано приѣхавъ цѣсарь до Будапешту.

Въ италійскѣмъ парламентѣ вѣла ся сими днями дебата надъ африканскою колонією. Президентъ министровъ заявивъ, що вѣбъ старавъ ся торѣкъ привезти станъ посѣдѣ въ Африцѣ до давнихъ границъ, и справдѣ Италия не страшила тамъ нѣчого, а лише зрѣкла ся протекторату надъ Абессинією, обнятого давнымъ Учальскимъ договоромъ. Министръ увѣнчалъ словомъ чести, що правитель-

ство не вѣйшло въ нѣякій тайный договоръ зъ неусомъ. Однако досѣдъ послѣднего часу поучивъ, що оккупация Касаль не приноситъ Италии нѣякого пожитку, а е лише великимъ тягаромъ. Еритрея мала доси лише войскове значѣнне и завѣдѣмъ получена була зъ небезпеченствомъ войны. Надѣя, що тамъ можна буде заложити рольничу колонію, оказалась ея пустою. Щобы колонію удержати въ теперѣшнѣмъ станѣ, на те треба дальшихъ 30 миліонѣвъ, а въ разѣ якоєсь зачѣпки изъ стороны Шѣвъ треба бы тамъ поставити двѣ арміи коштѣмъ 80 миліонѣвъ.

Дехто радить — говоривъ президентъ министровъ — покинути колонію, але нѣхто не радить рѣвночасно правительству вѣдступити заняту теперь землю неусови, а Масаву лиши- ти якоєсь иншѣй державѣ. Полученъ зъ тѣмъ великій труднѣсть. Италійска національ- на честь позволяла бы вѣдступити Касаль Е- гиптову, але нѣколи не позволить вѣддати на- шій посѣлости неусови. Италия розумѣе, що утрата Масавы не лише позбавила бы насъ впливу на Червономъ морі, але стрѣлась бы ще и зъ немалыми трудностями мѣжнародны- ми. Для того правительство має такій планъ: 1) войскову оккупацию по можности зменшити и обмежити на саму Масаву; 2) анѣ въ цѣло- стѣ анѣ въ части не вѣдступити нѣкому заня- тыхъ посѣлостей, але управу уладити подѣ начальниками зъ тамошнихъ земляковъ посѣ- выбору Итали; 3) по можности чимъ скорѣй- ше залишити тимчасову оккупацию Касаль. Щобы повѣли перевести сю програму, треба порозумѣти ся зъ Англією що-до вѣдступленія Касаль Египтову, а зъ неусомъ что-до управ- ливленія границъ. Але що правительство не може докладно сказати, коли буде могло пе- ревести тоту програму, то жадає 19 миліонѣвъ кредиту на р. 1898. Правительство е готове подѣдати ся ухваламъ палаты, але не може вести иншой політики; коли-бы палата выска- зала иншу гадку, то оно не могло бы остати на своемъ становиску. — Дальша розправа мала вѣстись вчера.

Подѣ конецъ засѣданія внесено интерпе- ляцію до президента министра въ справѣ за- гадковой смерти увязненого робѣтника Фреція. Смерть ся выликала всюдѣ велике аворуше- нне. Рѣчь мала ся такъ: По замѣху Агъарита на короля увязнила поліція мѣжъ иншими столярского челядника Фреція, хочъ про него не знавъ нѣхто нѣчого злого. По вѣсьмохъ дняхъ умеръ Фреція въ вѣзницѣ. Полиція сразу сказала, що вѣнъ умеръ на ударъ сердца, опѣсля, що вѣнъ самъ вѣдобравъ собѣ жите, а вѣдѣнці, що кинувъ ся зъ першого поверху на подѣврѣ и розбивъ собѣ черепъ. Одѣнь лѣ- каръ орѣкъ, що е было самоубийство. Иншій лѣкаръ заявивъ рѣшучо, що Фреція у вѣзницѣ мучено, убито, а опѣсля кинено на подѣврѣ. Слѣдчій судья вѣвавъ потому трехъ профе- сорѣвъ, а тѣ, якъ говорятъ, мали потвердити орѣчене того другого лѣкаря, що Фреція мучено, копано ногами и убито ударами въ го- лову, легкій и печѣнку. На черепѣ начислено 27 смертельныхъ стѣвченъ и пукненъ. Жан- дармерія увязнила одного фельдвѣбля и чоти- рохъ сторожѣвъ, що мали въ день смерти Фреція службу въ вѣзницѣ поліція. — На ин- терпеляцію, якъ сегодня доносѣть, мавъ пре- зидентъ министровъ признати, що Фреція за- мучено, а заравомъ заявивъ, що подѣзрѣныхъ увязнено.

Въ справѣ грецко-турецкой войны уважають всѣ правительства услѣва розѣуму, поданій Туреччиною, за невозможный до принятія. Вѣдшководане военне могло бы бути зве- дено до четвертой части. На вѣдступлене Те- салія Туреччинѣ не можна згодити ся, бо се было бы нарушеніемъ берлинского договора; хибѣ лишалась бы Тесалія въ рукахъ Туреч- чины мѣжъ бы въ заставѣ, поки Греція не за- платитъ вѣдшководана.

Зачѣпка изъ стороны Грековъ въ Епирѣ, якъ запевняють зъ Атенъ, вышлѣла на роз- казъ тамошного команданта безъ вѣдомости грецкого правительства. Въ субботу били ся Греки подѣ Грѣбовомъ недалеко Арты ажъ до заходу сонця. Битва мала бути дуже завзя- та и тревала 40 годинъ. Греки понесли великій

страты, особливо въ офицерахъ. Погибъ и самъ командантъ Папѣянопольскъ. Греки вѣд- перли Турковъ, але ихъ положенне не має вы- глядѣвъ, бо утомленій довгимъ боемъ не вы- держать поновного атаки Турковъ.

Въ Тесаліи Турки зъ 30.000 войска уда- рили вчера на грецке войско подѣ Домокомъ. Битва тревала до вечера; про ея конецъ нема ще вѣсти.

Наша Админістрація просить Вл. Пе- редплатниковъ — якъ найскорѣе надсы- лати передплату на II-гій четвертокъ а взгладно и вырѣвнати залежности.

НОВИНКИ.

Епархіальный церковный синодъ поста- новивъ скликати до Львова Е. Е. кардиналь- митрополитъ Сильвестеръ при концѣ вересня с. р. Въ тѣй цѣли выдавъ вѣнѣ подѣ ч. 289 таку вѣдзвѣзку: Пѣсла принѣсь церковного права установленыхъ св. кат. церковю для епархіальныхъ синодѣвъ, звысѣмо вырѣп. членѣвъ львовскѣмъ капитулѣ, всѣмъ, и всѣмъ оо. профессорѣвъ обряду руского на богословскѣмъ факультетѣ львовского университета и докто- ровъ св. богословія, всѣхъ впр. оо. дѣйствныхъ совѣтниковъ митр. консисторіи, катихѣтѣвъ среднихъ шкѣлъ у Львовѣ и всѣхъ настоя- тельѣвъ деканатѣвъ епархіи львовской, а въ случаю важной перешкоды, мѣстодеканѣвъ, такожъ впр. о. протогугмена и вѣс. оо. игу- менѣвъ монастырѣвъ Ч. С. В. въ епархіи львовской, чтобы явились дня 10 (22) червня с. р. о 9 годинѣ рано въ сали консисторскій у Львовѣ на вѣдшководѣицѣй зборѣ для епар- хіального синоду въ цѣли заявленія бажанъ и прошенъ вѣс. духовенства а такожъ выра- жѣмъ радѣвъ, что-до потребности и способу пере- веденія мѣлочныхъ ся приняты рѣшенъ на сино- дѣ. На тѣмъ зборѣ выберѣ ся прокуратора вѣс. духовенства, котрый для збереженія по- рядку и усуненія злишнихъ довгихъ дебатъ буде предлагати замѣты и сумѣны, сла- бы якъ мавъ вѣс. кляръ противъ мѣлочныхъ при- нятыя ся рѣшенъ синодальныхъ, и взагалѣ бу- де промовляти въ имени духовенства. Нако- нецъ выберѣ ся мѣсцевыхъ судѣвъ [judices in partibus] и синодальныхъ испытательѣвъ, котрыхъ предложѣть ся епарх. синодѣ для одобренія, и прочихъ функционерѣвъ епарх. синоду, якъ: промоторѣвъ, секретарѣвъ, нота- рѣвъ, церемоніерѣвъ и синодальныхъ судѣвъ.

Въ память XXXVI. роковинъ смерти Та- раса Шевченка устроѣе дня 26 н. ст. мая с. р. товариство „Бережанскій Бонъ“ концертъ въ сали Радѣ повѣтѣвой въ Подгайцахъ. Вступъ вѣдъ особы 1 зр. Початокъ о 7 1/2 въ вечерѣ. Програма концерту: 1) Вступне слово д-ра А. Чайковского. 2) Бортнянского Кон- цертъ XXIX. „Восхвалю“ мѣшанный хоръ то- нариства. 3) Нижанковского „Минули лѣта молодѣи“ собою тенорѣвъ зъ ансамблемъ фортепьяна вѣдѣп. И Козакъ. 4) Лисенка „Ой пуцу я кончиенька“ тріо зъ хоромъ, муж. хоръ товариства. 5) Фортепьянъ — панна К. 6) а) Лавровского-Ремезы „Корона золотая“ и б) Ремезы „Туга“, хоръ мѣшанный. 7) Де- кламация — Б. Ленскій. 8) Колессы „Вулчѣ“, хоръ мѣшанный. 9) Preissinger L. „Paraphrases sur des airs bohemes N. 1. Za vodou, za vodickou“, цитра, о. Е. Куличинскій. 10) Сѣчнь- ского „Дивиро реве“ хоръ мѣшанный.

На потерѣвшихъ при выборахъ на га- лицкой Руси нашъ братъ зъ Пѣвнѣчной Аме- рики — пѣсла остатного выказу въ амери- кансько-руской „Свободѣ“ [ч. 19 зъ 6 мая] — зложили 89 долларѣвъ и 50 центѣвъ [т. е. больше якъ 200 здр. а в.]. — Кромѣ того здаѣть ся не взяла „Свобода“ че въ рахунокъ 18 долларѣвъ и 5 центѣвъ, якъ о. Иванъ Ар- данъ збѣравъ въ церквѣ въ Джерзі-Ситі.

Русины въ Ансоніи въ державѣ Connecti- cut Сполученыхъ державъ Пѣвнѣчной Америки обходили торжество посвященія угольного ка- мѣня подѣ руско-кат. церковь дня 9 н. ст. мая [въ недѣлю Мироносицѣ]. Умѣщену въ „Свободѣ“ вѣдзвѣзку зъ запросинами священ- ковъ и братѣвъ церковныхъ на се товѣжестве подѣислѣли въ имени парохіального комѣтѣу предѣсѣдатель Гаврило Дзянѣкъ и секретаръ Димитрій Ванько. Одѣнь зъ комѣтѣовыхъ пѣйшовъ бувъ до айрѣшого [ирландского] епископа въ Hartford зъ просьбою, чтобы вѣнѣ звызовъ прибыти на посвященіе або бодай по- зволявъ на се своимъ священникамъ. Епископъ прѣставѣвъ на те, але подѣ услѣвомъ, сли Антоніѣвъ сейчасъ запишутъ на него свою церковь. Розумѣе ся Ансоніѣвъ не пристали, а церковь — каже „Свобода“ — ажъ тогдѣ на епископа запишутъ, коли ракъ засыне!

Огнѣ. Про огнѣ въ Стриганцѣхъ повѣту бережанского дѣстаемо такъ близкій вѣсти:

Огонь выбухъ 13-ого с. м. въ само полудне и зничивъ половину села. Зъ 40 господарствъ не зѣстало и слѣду; цѣзѣло такожъ приходство руске зъ будинками економичными. Ратунокъ бувъ невозможный бо вѣтеръ дувъ сильный а люде по части вышлѣли въ поле а по части выѣхали на торѣкъ до Нарава. Шкода вели- чезна. Люде днюють и ночують подѣ голымъ небомъ, бо зъ цѣлого села лѣдѣи чѣ 40 хатъ лишило ся. Священникъ зъ родиною мешкає въ stodolѣ, хотѣа опѣлѣла. Нужда велика; люде кѣлька день не ѣли, не маючи анѣ що анѣ де зварити, жиють хибѣ печеными буль- бами. — Кажуть що 14 господарствъ було о- безпеченыхъ въ товариствѣ Краковскѣмъ а приходство въ „Славинѣ“. Причина пожежи доси не выяснена, але здає ся неосторожнѣсть. Значѣло горѣти зъ stodolъ одного господаря, у котрого тогдѣ возили толокою обрѣнѣкъ спрѣшеній сусѣдѣ.

П. Кимѣ Тополицкій, надкомисаръ скарбовый въ Вадовицѣхъ, перенесенный зъ Вадовицъ до Самбора.

Въ справѣ кс. Стояловского дѣставъ Сзас таку телеграфичну информацию зъ Вѣднѣ: „Справа Стояловского вѣдграєсь выключѣно на грунтѣ церковномъ. Власть въ державѣ като- ликѣй не могла вѣдмовити зельзѣного листу комуєсь, хто хоче ѣхати до Риму для управ- ливленія своего вѣдновленія до церкви. Вызана- чено короткій реченецъ, по котрѣмъ зельзѣный листъ тратѣть свою силу. Стояловскій, удаю- чись до Риму, мусѣвъ мѣлѣдѣватись у нунція и бути нунциѣмъ принятымъ, якъ и подѣкувати министрови судѣбництва за листъ зельзѣный. Больше не было нѣчого въ тѣй справѣ. Круги правительственный обмежили ся на зельзѣный листъ, даючій можнѣсть направѣ блудѣвъ и провинъ релігійныхъ. Справа не має нѣ най- меншой звязи зъ политикою та парламентомъ и буде выключѣно, остатчѣно и рѣшучо порѣ- шена въ Ватиканѣ, чтого треба и можна дожи- дати очевидно зъ полнымъ довѣремъ, особливо что-до власти и поваги епархіи церковной.“ — Такъ старѣа ся вѣдѣньскій офиціонѣкъ осоло- дити ворогамъ кс. Стояловского гѣрку пітулку завѣдану имъ удѣленѣмъ кс. Стояловскому зель- зѣного листу, ласкавымъ принятемъ его у нунція и министра судѣбництва. [Давѣйше нунція не хотѣвъ кс. Стояловского навѣтъ до- пустити на аудієнцію] Засторога Сзас-у, що цѣла справа кс. Стояловского естѣ выключѣно церковною, а анѣ крѣхты политическо, нѣкого здоровомыслячѣго не переконає. Певно, что естѣ она церковна: церковъ мусѣвъ зрѣбити щось супротивъ факту, что по выключѣю кс. Стоя- ловского число его сторонникѣвъ и поклонни- ковъ межи Мазурами, хлѣбборобами и робѣтнѣ- ками, не только не зменшило ся, але радше збільшило ся. Але-жъ по-при сторону церков- ну годѣ не добачити тутъ и политичной, коли сторонницѣво кс. Стояловского має нѣвъ въ радѣ державѣй свою делегацію, зъ котрою, яко польскою, мусѣвъ мабутъ числитъ ся и нѣвънѣ „польске“ правительство и польске „коло“. Показало ся, що Стояловскій репре- зентує силу, а зъ силою, хотѣ-не-хотѣ, мусѣвъ числитъ ся.

Дефравданта Ив. Мильковского, офиціала рахункового департаменту намѣстничества, що передъ выкрытѣмъ дефравдаціи вѣтѣкъ бувъ за урѣломъ зѣ Львова, схвачено вже въ субботу въ Будапештѣ на реквизицію львовсканъ поли- ціи. Арештовано его въ мешканю однонъ шан- сонетки, що скрѣла его въ шафѣ, и знайдено при нѣмъ ще 290 зр.: рѣшту зъ тѣхъ кѣль- кохъ сотокъ, якъ Мильковский, выѣзжаючи зѣ Львова позичивъ у тугѣшнихъ лѣхварѣвъ и въ части промотавъ бувъ уже въ товариствѣ ве- сѣльскихъ дѣвчатъ въ Будапештѣ. Характери- стичне е то, что Мильковский крѣмъ фравкового убрѣния не бравъ зъ собою нѣякихъ рѣчей, а все лишивъ у Львовѣ. Належавъ вѣнѣ до вѣлыми способныхъ урядникѣвъ; коли-бъ не та легководнѣсть, що зрѣбила его дефравдан- томъ, бувъ бы мѣгъ зрѣбити карьеру. Наиболь- ше прѣстрахавъ ся до тѣнлю; бувъ тамъ щѣ- деннымъ гостемъ а плативъ що-дня по кѣль- кадесять гулѣдѣнѣвъ за шампаны и вечерѣ для сѣвѣвачѣкъ. Се й завѣло его тудѣ, де теперь опинивъ ся. По окѣнченю поступованія въ справѣ выданія дефравданта въ руки львов- ской полиціи привезутъ его за кѣлька днѣвъ до Львова.

Процѣсъ противъ Бартмана и Ванічка зѣ Львова о шпѣгунство въ користъ Россіи вѣдбує ся у Вѣднѣ дня 14 червня с. р. — За выслѣженѣе и схваченѣе Ванічка и Бартма- на одержавъ комисаръ дирекціи полиціи у Львовѣ, п. Лисаковский, вѣдѣ министертва внутрѣшнихъ справъ письменне признане. О трехъ иншихъ особахъ, вѣдзначеныхъ по по- воду того арештованія, була у насъ вже згад- ка давѣйше.

Для запѣбѣгана деморализаціи середъ молодѣки министерство внутрѣшнихъ справъ розбѣсло до всѣхъ намѣстничѣвъ дня 16 мар- та с. р. окружнѣкъ, якій галицке намѣстничѣво подало до вѣдомости всѣхъ старѣствъ и ди- ректорѣвъ полиціи. Въ тѣмъ окружнѣку при-

ДОСТОЙНІЙ ПАНЬ!

Пробуйте только разъ выпрасовать „Ба- жанта“ крохмалѣмъ бриллантовымъ до на- тѣрѣна, а переконаєтесь, що вѣнѣ о много практичнѣйшій и лучшій вѣдъ иншого. Отже жадайте только:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ БРИЛАНТОВЫЙ

вѣдзначенный великимъ медалѣмъ сѣрѣ- нымъ въ роцѣ 1894. Набути можна у всѣхъ торго- вѣхъ корѣннѣхъ. 106 15—50

Виходить у Львові щодня (крімъ неділі і релігійнихъ святъ) о 6-й годіні по полудні. Літературний додатокъ „Вісникъ найзнаменитішихъ новістей“ виходить во второкъ, а во второкъ і п'ятницю на перемінну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату і инсерати приймають: у Львові Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, і А. Ольшевського ул. Килиньського 2; — въ Ярославі Л. Крижановскій; — у Відні: М. Дука, І. Селлерстатте; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler 1, Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбургъ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належащість за инсерати платитъ у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії: за границею: на цілий рікъ . . . 18 ар. на цілий рікъ . . . 24 ар. на півъ року . . . 9 ар. на півъ року . . . 12 ар. у Львові: на цілий рікъ . . . 16 ар. на півъ року . . . 8 ар. на чверть року . . . 4 ар. на місяць 1 ар. 85 кр. Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи ввертають ся лише на попереднє застереженіє. — Рекламація неопечатаній вільній відъ порта. Поодинокі члені коштують 8 кр. а в. Оголошенія зважляють ся по 10 кр. за одну строчку инсератовою або експедицією а въ рубриці „Надоболане“ по 25 кр. а в. Подписи і инші документи приватні члені платять ся по 15 кр. відъ стрічки.

Письма зъ Відня.

Дня 17 н. ст. мая.

[Зъ парламенту: Теперішня ситуація; комісія адресова; чорні шмари недалеко обструкцій; становище графа Баденського.]

Сего тижня мусить все рѣшити ся! Такъ бодай запевняють збъ всіхъ боківъ, такъ говорять въ добре поинформованихъ кругахъ, такого погляду в „поважній“ політичній информатори днівниківъ. Безперечно в оно въ інтересі парламенту ба навіть держави, щоби непевна внутрішня ситуація чимъ скорше виснилася ся.

Характеристична рѣчь, що вѣсть про дімісію графа Баденського удержує ся постійно, навіть чимъ-разъ сильніше виступає. Говорять, що зъ проєкту адреси, якій предложила парламентарна більшість, графъ Бадені невдоволений, а ще гірше мають бути настроєні прочі члени кабінету. Зъ тої цілю адреси виступає на першій пляні заакцентоване повно автономію краївъ, — сего, що въ теперішній ситуації являє ся користнимъ для Чехівъ і Польківъ. Вправді адреса все пообістане нїчимъ більше, якъ актомъ куртоазію, відъ неї ще далеко до зреалізованія тихъ задушевнихъ егоїстичнихъ бажань нашихъ шляхтичівъ, але і тї аристократичні претенсії сильнихъ політично партій мусять прийняти всѣ Русини зъ повнимъ обуреннямъ і голоснимъ протестомъ. При федеративномъ устрою Австрії — значить: при повній автономії Галичини яко краю коронного — були бы мы видані вже зовсімъ на поталу польськихъ шляхтичівъ. Фактично оно вже почасти і теперъ такъ в, але бодай наразі не виключена можливість зміни. Нї одинъ Русинъ не може приложити руки своєї до зреалізованія тихъ егоїстичнихъ забаганокъ. Побачимо, якъ пійдуть въ тій справі нашъ правительственный Superlativ-католикъ! Впрочімъ проєктъ адреси в сухую комбінацію звичайнихъ фразъ, котрі вже мало не кождий виробчикъ на даху парламенту виснистує... Чи тая адреса буде ухвалена чи нї, се для широкихъ масъ народу зовсімъ рвндоушне. Треба лише дивувати ся, що тї самі люде і газети, котрі звичайно падають надъ „страшою часою“ для „позитивної“ роботи, теперъ зовсімъ холоднокровно забирають ся на до-

гій часъ до роботи надъ цѣлкомъ злишною рѣчю...

Комісія адресова мала нині перше засѣданє, а такихъ засѣдань буде ще пропасть. Навѣть годъ вгадати, коли адреса зможе прийти передъ повну палату, хочъ де-хто завіряє, що се стане ся имовірно 28-ого мая. Одинъ і то головний проєктъ адреси поставила більшість парламентарна, другій вийшовъ відъ ліберальнихъ маїнатівъ, третій заповѣли ліберали, четвертий мають зголосити антисеміти [зъ-підъ пера д-ра Патта], вкінці ще п'ятимъ проєктомъ грозять стояловці... Бели буде який хосенъ зъ тихъ цѣлихъ адресовихъ дискусій, то хіба може лишъ той одинъ, що тутъ провалить ся міністерство графа Баденського. Більшість парламенту зробила ся сама, безъ волѣ прем'єра, і она хоче взяти его въ курателю. Графъ Бадені пручає ся. Теперъ вийшла адреса зовсімъ противъ интенцій правительства і оно просто не може допустити до ухваленія такої адреси. Зъ друго-го-жъ боку зголосили ліберали при всѣхъ, а умірені націонали при політичнихъ точкахъ проєкту адреси більшість якъ найдалше идучу обструкцію. Шенереріанці і безъ заявы готові все робити обструкцію; вже завтра мають звернути ся до прочіхъ Нѣмцівъ зъ проєктомъ, щоби виходити зъ салъ, кільки разівъ зачне говорити міністеръ судбництва графъ Гляйспакъ. Та і прочі партії опозиції можна буде легко з'єднати для такої обструкції, котра поставитъ собі явну недовозначну цѣль: поваленє кабінету графа Баденського. Вчорашня Bohemia доносить, що въ саміхъ польськихъ „коляхъ“ усе сильніше виступають интриги противъ графа Казимира. Деякі сторонництва вже заздалегідъ рахують ся зъ евенчуальністю розвизанія парламенту. Оногда появилася ся вѣсть, що ліберали заклали зъ шенереріанцями угоду, котрою обѣ сторони на случай новихъ виборівъ об'являють собі взаємно не бороздити. Нїяке демен-ті доси не появило ся; зъ того виходило бы, що сеся вѣсть відповѣдає правді. Було бы се доказомъ великого політичного сприту Шенерера, бо тымъ способомъ притиснувъ бы вінъ до стѣни уміреныхъ націоналівъ. Они мусять рѣшити ся: або на бокъ рѣшучого Шенерера, або на бокъ антисемітівъ, зъ котрими тѣсно споріднює ихъ ходженє помежи дощ.

Ліберали зголосили вже до проєкту адре-

сы предложеного більшістю — не менше якъ 200 внесень поправокъ. Се початокъ тої обструкції, котра цѣлу справу мусить унеможливити. Прошу собі лишъ узяти тую пропастъ часу, заки можна буде передискутувати і переголосувати всѣ ті поправки!... Соціально-демократи грозять обструкцією за негорінь въ комісії легітиміаційній... Молодо-Чехівъ зашармували видані до языковыхъ розпоряджень приписи виконавчій, котрі сильно обнижують ефектъ тихъ розпоряджень. На завтра скликавъ езекутивний комітетъ молоді-Чехівъ повне засѣданє клубу. Будуть жадати знесенія тихъ виконавчихъ приписівъ, або — якъ пишуть Narodni Listy — будуть мусѣли сейчасъ змѣнити фронтъ супротивъ кабінету... Рвє ся на всѣ сторони! Ситуація парламентарна дуже темна; правительство не має въ ньому опори, нїкому на нѣмъ не залежить. Середъ такої ситуації і тота звѣстка, що въ сѣмъ тижні все мусить рѣшити ся, прибирає видъ повної вѣргодності. Довго такъ не може потривати...

Дня 18 н. ст. мая.

[Голоси тутешньої преси. — Шестий проєктъ адреси. — Зворотъ въ поглядахъ півъ-офіціальної Reichswehr.]

Скрайна Шенерерівська Ostdeutsche Rundschau присвячує нині адресѣ свою вступну статію. Запримѣчаємо одно мѣсце, котре недвозначно заповѣдає обструкцію: „Коже слово треба буде розважити, кожда буква в адресовомъ проєкті „Атенція“ [гр. Войтѣха Дьдушакъ] має значєнє. Апробата, взглядно відкиненє кожного слова, кождої интерпункції мусить бути на вѣки вѣчний замаркованє въ протоколахъ стенографічнихъ черезъ поименный голосуванє. Се все въ інтересъ держави і ви успішного розвою. Найменшій недоглядъ спровадивъ бы для Австрії переражающій наслідки...“

До п'ятохъ заповѣдженихъ проєктівъ адреси прибуде ще нині-завтра шестий збъ сторони уміреныхъ націоналівъ.

Вчорашнє перше засѣданє адресової комісії виказує цѣлу серію промовъ, промовъ довгихъ та есучныхъ, розбираючихъ per longum et latum абстрактній питаїя, сягаючихъ въ сфери політичного утопізму. Нинішня Arbeiter-Zeitung кпить собі зъ „повени слівъ і красної стилістики“, а каже: „Для насъ [со-

ціально-демократівъ] истнує хіба лишъ одинъ проєктъ адреси: „Давайте суди загальне, рѣвне і безпосереднє право виборче въ Австрії, а певно скінчить ся тая цѣла правдо-державна балаканина і цѣлий страхопудъ клерикалізму чи абсолютизму...“

Середъ парламентарного хаосу правительство починає змѣняти фронтъ і въ півъ-офіціальної прасѣ трубить до відвороту. Досять прочитати нинішню Reichswehr, котра каже: „Справа стоїть такъ, що Нѣмцівъ розпорядженія языковій обурили, Чехи зновъ виконавчими приписами невдоволені. Въ тѣмъ лежить мабуть вказівка, що дорогою языковихъ розпоряджень не доїде ся до цѣли. Доти не буде супокію, доки не буде уладжена kwestія языкова. Дячого-жъ розважка мусѣла бы бути переведена міністерськими розпорядженнями? Въ той спосібъ ледви чи погодимо партію. Зъ того ясно, що справу треба політично законодатий дорож.“ Який золотий слова! Графъ Казимиръ за багато покладавъ на „зельзану руку“, пересправа зъ Русинами въ Галичині не вышколила его на доброго політика... Теперъ хотѣвъ бы вибрити зъ болота і не тяжко відбрати нову „політичну“ штуку папа графа. Розпорядженія языковій годъ такъ мігъ nichts dir nichts знести, бо утерпѣвъ бы на тѣмъ авторитетъ правительства австрійського, по нашому, не-політично кажучи — люде дуже смѣяли бы ся. Отже видає ся виконавчій приписи до розпоряджень, щоби выкликати невдоволенє молоді-Чехівъ. Ефектъ не опѣнєвъ ся: після уложеної програми вже появилася ся молоді-чеська „невдоволенє“. Хтось теперъ буде мусѣвъ пустити ся на „Staatsman-p-a“ і запроєктувати „ревизію“ розпоряджень при порозумѣннї обохъ інтересівъ, або може таки уладженє справи въ дорожъ закона, черезъ що розпорядженія вже самі собою стратили бы правосильність... „По що ревизію розпоряджень? чому радше не відъ разу законъ языковій?“ — кличе Reichswehr, — але не доповѣдає, чи законъ для Чехівъ чи на цѣлу Австрію? „Правительство санкціонує зовсімъ певно і охотно все те, въ чѣмъ погодять ся интересовані партію...“ Страшні перевороты въ поглядахъ півъ-офіціального давника! Мабуть страхъ передъ обструкцією таки при-давъ ся на що-небудь. Показує ся, що мабуть нема такого закопаньного грѣшника [хіба може одинъ „Русланъ“], котрого не можна бы „навернути“... (й. п.)

П'ятдесята рочниця смерти бл. п. єпископа Івана Снѣгурського.

Написавъ Михайло Зубрицький.

Сего року, дня 24-ого вересня, минає п'ятдесять лѣтъ відъ смерти незабутного владки Івана Снѣгурського. Д-р Юліанъ Пелешъ въ своїмъ творѣ „Die Geschichte der Union“ [томъ II, стор. 952] называє его „безперечно найбблѣйшимъ єпископомъ перемиської єпархії“. Такимъ вінъ лишає ся і нині.

Першій описавъ житє єп. Снѣгурського ще 1851 року о. Іосифъ Лозинскій, парохъ въ Медіцѣ а відтакъ въ Яворові. Зъ сен житєиснї пѣзнаємо, що укладникъ старавъ ся вѣрно представити житє повне заслугъ для церкви і руского народу, а заразомъ бувъ щиримъ почитателемъ єпископа. Въ 1884 роцѣ описавъ житє сего владки о. Іванъ Наумовичъ для товариства имени Качковського, де намагавъ выказати, що єп. Снѣгурскій державъ ся поглядівъ т. зв. твердыхъ Русинівъ. Та се вже було намаганє представити саму рѣчь невѣрно. Погляди мѣжъ Русинами чей-же були инші відъ 1818—1847 а инші въ 1870—80-ихъ рокахъ. Въ 1880-ихъ рокахъ подавъ мабуть якийсь священникъ спомины про єп. Снѣгурського въ „Новімъ Промісѣ“. А року 1894-ого оголосивъ друкомъ о. Юстинъ Желехвскій, выслуж. катихизъ перемиського гімназії, брошуру підъ заголовкомъ: „Іоаннъ Снѣгурскій, его житє і діяльність въ Галиційской Русі“. О. Желехвскій бувъ послѣднимъ капеляномъ єпископа, тожъ мѣгъ ближе приглянути ся житю сего високо-заслуженого достойника рускої церкви. Въ

своїмъ творѣ, побѣчъ житєиснї після укладу о. Лозинського, подавъ о. Желехвскій свои спомины, завѣщанє єпископа та і початокъ і розвѣй деякихъ заведень основанихъ єпископомъ. Хібною сего твору в то, що о. Желехвскій записавъ єп. Снѣгурського до партії стоячої на „началахъ историческихъ“. Се-жъ певне, що самъ авторъ въ 1847 роцѣ не дойшовъ бувъ до тихъ поглядівъ на народнѣмъ і літературнѣмъ поли, якихъ теперъ по уплыві п'ятдесяти лѣтъ придержує ся. Безперечно єп. Снѣгурскій бувъ добримъ Русиномъ, великимъ патріотомъ, а особливо гіднимъ і дбаючимъ о своє стадо владикою. На сю брошуру появилася ся рецензія проф. Вас. Бѣлецкого въ VIII томѣ „Записокъ Наукъ товариства им. Шевченка“.

При кінці минулого столѣтя і зъ початкомъ теперішнього сумні і прикрі часи переживавъ рускій народъ. Се-жъ і не дивно, коли поміркуємо, що Галичина що-лише прийшла зъ-підъ власти польськихъ шляхтичівъ до Австрії. Держава безправности і неладу, опѣкуна одної нечисленної верствы а гнобителька народнихъ масъ, розлетѣла ся. Але привычка до самоволѣ і неладу перейшла въ спадщинѣ зъ нашимъ краємъ і до Австрії. Сѣльскій народъ заневолений, мѣщанє принижєні і збѣднѣлі, а інтелігенція рускою такъ якъ бы не було. Священники, по найбільше темні, розмовляли по руски хіба зъ селянами. Одиі Василяне мали яку-таку освіту, але они були більше Поляками, якъ Русинами. Зъ-поміжъ нихъ вибрано єпископівъ, що бблѣе дбали о свій хосенъ а-за-дїя того о паньску ласку, нѣжъ о добро повѣреної собі паствы. Марія-Тереза, а ще бблѣе ен сынъ Іосифъ II. старали ся польшити долю Рус-

нівъ, але оно не такъ легко приходило вычистити стайню Авгія...

Сей монархъ, боронячи монархічнихъ основъ, стрѣтивъ ся зъ опоромъ не давно всемогучихъ можновладцівъ, а щоби зломити ихъ силу і значєнє, обернувъ ся до найзавязтѣйшихъ ихъ ворогівъ — до народнихъ масъ. Въ тѣй цѣли звѣсть вінъ крѣпачтво заневоленого панщинника, выдавъ богато иншихъ людськихъ і справедливыхъ розпоряджень, приказувавъ урядникамъ точно виконувати его наказы і самъ відвиджуючи свои краѣ пересѣдчувавъ ся, чи его волю сповняють. Однакъ всего того було за мало. Треба було темному народови подати науку, а се мали выповнити рускі священники. Щоби се могло стати ся, Іосифъ II. основує генеральний семинарь у Львові і університетъ. А щоби наука йшла успішнѣйше, вводить въ нѣмъ богословскі выклады въ рускій мовѣ. Та зъ сихъ выкладівъ не було хбєна для руского народу. Укладники підручниківъ а разомъ і професори знехтували живу, народну мову, а запомогли ся мертвечиною, старословенською рускою, яку мало хто розумѣвъ. Въ тѣмъ часѣ Русини пересякали були вже польськимъ духомъ, привыкли до польщини і бокомъ дивили ся на ті выклады. До зашифнї сєи далекосягаючю гадки Іосифа II. привинивъ ся і самъ цѣсарскій урядъ, бо дававъ неповну контруу тымъ, що ходили на рускі выклады. Молоді люде не горнули ся на ті выклады і ихъ знесено около 1810 року.

Якъ взагалъ руске духовенство жило безъ всякой вышюї гадки і цѣли, такъ само по-найбблѣше і руска єрархія не вызначала ся глѣбшимъ поглядомъ і зрєкла ся проведу руского народу яко особної самостойної оди-

ницѣ посередъ многихъ народівъ Австрії. Выбѣръ єпископівъ — якъ теперъ, такъ і тогды не залежавъ відъ духовенства ані відъ народу. Именованє зависѣло відъ впливу на корону рѣзнихъ можныхъ чинниківъ въ краю, Римѣ і Відні. Коли перемиській єпископъ Антоній Ангеловичъ ставъ галицкимъ митрополитомъ, радъ бувъ видѣти на єпископскѣмъ престолѣ о. Михайла Гарасевича, архипресвитера львовської капітулы. Бувъ се ученый чоловікъ і Австрії прихильникъ. Тажъ въ роцѣ 1809, коли повстанці заняли Львівъ, натерпѣвъ ся вінъ богато відъ польськихъ генералівъ, а відтакъ оба они, Гарасевичъ зъ Ангеловичемъ, мусѣли утѣкати до Угорщини... Та у Відні борзо о тѣмъ забули! Найшовъ ся въ Оломуцѣ войсковий капелянъ о. И. Костецкій і сего именували єпископомъ перемиськимъ, а поминули Гарасевича. Ажъ вѣдєньскій парохъ о. Ольшавскій, вѣрно представивши номіната, перешкодивъ о. И. Костецкому засѣсти на владичѣмъ престолѣ. Та зновъ поминено Гарасевича, а ставъ єпископомъ перемиськимъ о. Михайло Левинскій, чоловікъ гарний зъ лиця, але і зъ паньскими примхами та навичками. За короткій часъ умирає митрополитъ Антоній Ангеловичъ въ 55 роцѣ житя. На митрополитѣмъ престолѣ засѣвъ перемиській єпископъ Михайло Левинскій, однакъ цѣлі чотири роки зволѣвавъ зъ перенесенємъ до Львова, т. є. до 1818 року. Того самого року именувавъ цѣсаръ Францъ I. перемиськимъ єпископомъ о. Івана Снѣгурського, пароха при церквѣ св. Варвары у Відні.

Такъ ставъ єпископомъ въ Перемисли ще молодий чоловікъ, бо 34-лѣтній священникъ. Се именованє було несподѣванкою для

Справы парламентарній.

Віденський денник подає дослівний текст проєкту адреси до цесаря, якъ більшости палаты послѣвъ такъ и рѣзкихъ фракцій меншости. Подаемо нинѣ головной части проєкту адресы більшости, уложеного, якъ звѣстно, г-р. Дѣдушицкимъ вразѣ съ субкомитетомъ а такожъ въ порозумѣннѣ съ парламентарною більшостію.

По звичайнѣмъ вступѣ згадує адреса на першѣмъ мѣсці о угодѣ зъ Угорщиною и высказує „надѣю, що повне и справедливѣ увагляджене спроможности обохъ половинокъ державы уможливити, щоби угода, пожадана въ интересѣ цѣлои монархіи, довела такожъ до заспокоєня справедливыхъ домаганъ напѣи половини“.

Дальше высказує проєктъ конечности, щоби „довголѣтна внутрѣшня борба межѣ различными народностями Австріи уступила наконецъ спокоеви. Палата послѣвъ пересвѣдчена, що только взаимнымъ признаніемъ историчныхъ и врожденныхъ правъ народѣвъ Австріи дасть ся осягнути національный миръ. Справедливѣ переведена законно запорученои рѣвноправности вѣсѣхъ народностей въ цѣломъ публичномъ житіи, въ урядѣхъ и въ школахъ, якъ и заховане историчной самостѣйности и неподѣльности королѣвствъ и краѣвъ, при береженои сполучаючої ихъ реальнои звязи, се запорука для осягненія тои високой цѣли“.

Вѣдтакъ посвященный довѣй уступъ правъ соймѣвъ краєвыхъ. Адреса домагає ся, щоби соймамъ, „вѣдповѣдно до давнихъ традицій историчныхъ, признанийъ бувъ ширшій кругъ дѣланиа“. Дальше каже ся: „Памятаючи на велику важность автономіи королѣвствъ и краѣвъ, палата послѣвъ зъ радостію скористає зъ нагоды, щоби соймамъ дати въ большій мѣрѣ матеріальный средства до сповненія ихъ задачъ, вѣдступаючи имъ поодинокій зъ теперѣшнихъ податкѣвъ або забезпечуючи вѣдповѣдну участь въ доходахъ державы зъ податкѣвъ. Але причинило бы ся такожъ въ высокій мѣрѣ до поведженія королѣвствъ и краѣвъ, конечныхъ для розцѣту монархіи, коли-бъ подана була нагода дати управѣ поодинокихъ краѣвъ конечный степенъ самостѣйности и уложити еи згѣдно зъ рѣзными потребамъ краѣвъ, черезъ що можна бы такожь админістрацію упростити и еи кошти зменшити“.

Переходячи до справъ школьныхъ, проєктъ адресы высказує „бажане, щоби школа вѣдповѣдала потребамъ различныхъ краѣвъ и народѣвъ, а се дасть ся осягнути въ повной мѣрѣ только розширеніемъ законодатного спвдѣланиа соймѣвъ. Згѣдно зъ словами найв. троновой бесѣды палата привязує наибольшу вагу до выховуючої задачѣ школы, такъ щоби черезъ ню покласти основу до религіиного и морального пониманія житія на правдивѣе добро молодежи и вытвореніе генерации, способной розвивати теперѣшний ладъ суспѣльный спокѣйно, всякій переверотъ выключаячою реформаторскою роботою въ дусѣ соціальной справедливости“.

Розвизане соціальныхъ питанъ видить адреса „только въ поважномъ моральномъ по-

богато людей на Руси, а наибольше для перемѣсокъ капіталу. Однако — якъ пѣзніше показало ся — було оно дуже хосенне для рускои церкви и народу. Не пересолимо, коли высказемо гадку, що сей владика, зъ своимъ поглядомъ, охотою до працѣ для добра своего народу, своею жертвенностію на народній цѣли перерѣбъ своихъ сучасникѣвъ и выперевдивъ ихъ о богато лѣтъ.

Про его житѣ писали у насъ досыт, згадували про его завѣщане, де-хто, знавши его лично, оголосивъ свои спомыны, — та всего того мало, щоби пѣзнати житѣ еп. Свѣгурского и гѣдно оцѣнити его заслуги для Руси. До всесторонного пѣзнанія треба перейти всю его публичну дѣяльність, переглянути купы наперѣвъ, перечитати обѣзники, якъ вѣнъ выславъ до пѣдчиненого духовенства — а тыхъ немало вышло за частъ его 29-лѣтнего епископства. Зъ другого боку годило бы ся помѣркувати надъ тымъ, якихъ помѣчникѣвъ и порадинокѣвъ мавъ вѣнъ побѣчь себе въ Перемышлѣ, якіи бувъ просвѣтний стаянъ епархіального духовенства, які оно идеалы лелѣяло въ своѣй душѣ, якъ свою задачу понимало и якъ свѣй обовязокъ выполняло супротивъ повѣренои паствы? Неменше важною рѣчию буде пѣзнати становиско его супротивъ тогочасного правительства а взглядно династии, супротивъ латинского духовенства, пануючої веретвы шляхотскои, супротивъ безнастанныхъ революційныхъ змаганъ польского народу до вѣдбуванія ро-збраной Польщѣ, супротивъ своего пѣдчиненого духовенства и руского народу.

(Дальше буде.)

ниманню цѣлей житя“ и заповѣдає, що палата зверне особливу увагу на соціальныя реформы.

Потѣмъ говорить ся о працяхъ для розвою рѣльництва, ремесла, промыслу и торговлѣ. О рѣльництвѣ толкує адреса досытъ широко, але бѣльше загально; зъ натискомъ пѣдносить ся покликане законодатства краєвого „рѣшити культурный задачъ одвѣдно до различныхъ вѣдносинъ и потребъ краѣвъ“. Дальшій частини проєкту адресы суть только парафразою бесѣды престольной, а конецъ мѣстити бажане захованія мира, до чого по теперѣшнѣмъ зворотѣ въ оріентальныхъ справахъ єсть всяка надѣя.

Въ комисіи адресовѣй вѣдбуло ся перше засѣдане — якъ вѣдомо — въ понедѣлокъ. На засѣдане явили ся и министры г-р. Бадені, Бѣльинскій, Гавчъ и Ріхтеръ. Хѣдъ дискусіи бувъ такий: П. Ріхтеръ [нѣм. народовѣць] запротестувавъ противъ того, що референтъ адресы [г-р. Войтѣхъ Дѣдушицкій] выготавивъ проєктъ адресы зъ езекутивнымъ комитетомъ правницѣ. На такий способъ засѣдана комисіи уже алишний. — Потѣмъ вѣдчитано той проєктъ адресы. — П. бар. Людвигсторфъ въ имени вѣрноконституційной большои посѣлости заявивъ, що на той проєктъ адресы згодитисъ не може, бо не годить ся на уступы о розширеніи автономіи краѣвъ. Натомѣсть бесѣдникъ вывѣс проєктъ своєї партіи. — П. Крамаржъ [вѣцпрезесъ комисіи] бачить въ проєктѣ референта зазначеній головной точки вѣсѣхъ программъ скоалізованныхъ партій большости. Вѣдтакъ бесѣдникъ, застановляючисъ надъ теперѣшнымъ станомъ, прийшовъ до заключенія: або абсолютизмъ або федерація. Дальше выправдувавъ розпорядженія языковій, а що-до заграичной політики высказавъ доволеніе зѣ стрѣчи цесаря зъ царемъ въ Петербургѣ, бо Чехи все были противниками тридержавного союза. — П. Бернрайтеръ [зъ вѣрноконст. большои посѣлости] промовлявъ противъ проєкту головной зъ причины намаганія до федерализму. — П. Ді-Павлі [клерикаль] промовлявъ за адресою и обставявъ за тымъ, щоби соймамъ краєвымъ вѣдати выливъ на школы народній и середій. — П. Штірікъ [зъ вѣрнок. большои посѣлости] высказавъ гадку, що справа языкова може полагодитисъ только черезъ порозумѣнне народѣвъ мѣжь собою, а не наказами зъ горы. — П. Шікеръ [нѣм. поступовець] заповѣвъ, що его сторонництво такъ довго не понежае обструкціи, поки правительство не вѣдкличе розпорядженъ языковыхъ. — П. Кампі [Италиенець] заявивъ ся противъ проєкту. — П. Мадейскій розумѣє ся боронивъ проєкту большости и розпинавъ ся за „autonomia krajowa“ та за розширеніемъ компетенції соймѣвъ. — П. ке. Шайхеръ [зъ христіаньскои соціальной партіи] закинувши большости не-тактовность а навѣтъ brutality, бо она обставявала собѣ референта, заки рѣчь була бодай бы загальною обговореною въ комисіи, и заповѣвъ самостѣйный проєктъ адресы вѣдъ своего клубу [антисемітского]. — П. Коппъ [нѣм. поступовець] выступивъ рѣшучо противъ федерализации Австріи, бо въ федерализации бачить, вправдѣ не напращу, але певну ліквидацию старон фирмы Австріи, а вѣднци предлосивъ проєктъ адресы своего сторонництва. — Послѣдний промовлявъ кн. Фрид. Шварценбергъ въ имени шляхты чешской за адресою. — На тѣмъ засѣданѣ перервано.

Вчерашне [вѣдторкове] засѣдане палаты послѣвъ, хочъ тревало вѣдъ 11-ои години до 5-ои, перейшло безъ всякой работы за-для обструкціи оппозиции. За весь часъ панувала въ палатѣ справдѣшна анархія; нема анѣ порядку дневного, анѣ формъ парламентарныхъ; президиіи нѣхто не респектує, бо и она не поступає посяла регуляциу; впрочѣмъ все, що честне, обурює ся на brutality поступоване парламентарной большости, въ котрой верховодятъ Поляки. Хѣдъ засѣданиа бувъ такий.

На вступѣ вѣдчитано письмо министра справъ внутрѣшнихъ, що протестъ противъ выбору п. Розенштока вѣдкликано.

Пос. Гофманъ поставивъ нагладѣе внесене зъ жаданемъ вынесенія sprawy на Балканѣхъ и зъѣзду монархѣвъ въ Петербургъ, котрый, на думку интерпелянта, змѣнявъ становище Австріи супротивъ тридержавного союза.

Мин. Гуттенбергъ вѣдповѣвъ на интерпеляцію Вол. Гневоша въ справѣ высокихъ тарифъ и недогодного розкладу вѣзды на зѣльзницѣ Львѣвъ-Бѣлѣць, заявивши, що по державенно тои зѣльзницѣ всею буде лѣпше.

П. д-ръ Вѣнковскій пѣднѣсъ жалобу на brutality поступоване большости, котра скомпрометувала его при выборѣ комисіи правницѣ. Пѣсла умовы сторонництва — до комисіи зъ 24 членѣвъ меншѣсть доставляє 10 членѣвъ, и то якихъ хоче. До податковой комисіи меншѣсть вызначила такожъ его и вѣнъ стоявъ на літографованѣй картцѣ голосованія.

Тымчасомъ більшѣсть не голосувала на него, але на кого иншого, и вѣнъ перепавъ. Галицкій циганѣства запапували вже и въ парламентѣ. Бесѣдникъ, будучи певнымъ, що вѣнъ выбранный до комисіи, взявъ участь въ першѣмъ засѣданю комисіи. На тѣмъ засѣданю выбрано секретарѣвъ несправно [бо вѣсѣхъ было 13, а его голосъ бувъ неважний], отже пытає президента и комисіи правницѣ: чи той выборъ секретарѣвъ бувъ правосильный?

П. д-ръ Окуневскій забравъ слово въ такий справѣ: Зъ Самбора вѣставъ письмо, що судья слѣдчій самбѣрского суду окружного зажадавъ письменно вѣдъ президента палаты, щоби приславъ ему дрогобицкій акты выборчій, бо въ Дрогобицѣ украдено зъ урны 40 картъ на д-ра Олесницкого. Отже интерпелянтъ запытує, длячого президиіи не вѣдослала актѣвъ судови? — През. Катраинъ вѣдповѣвъ, що на се вѣдповѣсть презесъ комисіи легитимацийной. [Гамбуръ.] Президиіи палаты вѣдмовляє выдане актѣвъ судови длятого, бо нѣбы потребує ихъ п. Вахнянинъ...

Вѣдтакъ мала палата приступити до порядку дневного, але за весь часъ тревали якъ не крики и сварки, то поименный голосованія надъ формальными справами. Вѣднци президентъ Катраинъ не бачивъ нишомъ рады, якъ замкнути засѣдане. — Слѣдуюче вѣдбуде ся мабуть въ пятницу.

Послѣдній выборы въ Калущинѣ.

Написавъ Я. К.

Хто слѣдивъ уважно сегорѣшныи рухъ выборчій, мусить прийти до пересвѣдченія, що *будучность наша!* Я обмежу ся на повѣтъ калускій, де було такъ богато надужитѣ, тероризму, перекупства, а мимо того калускій повѣтъ — якъ въ V-ѣй такъ и въ IV-ѣй куріи — высказавъ большѣсть голосѣвъ на кандидата народного: въ V-ѣй о 32 а въ IV-ѣй о 37 голосѣвъ — и якъ бы не то нещастѣ, що ординація выборы обдарувала насъ такимъ въ значной части хунѣвскимъ повѣтмомъ якъ Додина, а въ додатку якъ бы не высунуено противъ нашего кандидата кандидатуру ц. к. старосты, — мы были бы все-таки панамъ ситуации.

Хто бачивъ нашихъ селянъ-патріотѣвъ, якъ они цѣлыми тыжднями днювали и ночували на сторожи, абы комисаръ не вѣѣхавъ неспѣждано до села, той мусить передъ та-кимъ селянствомъ чоломъ ударити.

Въ селѣ Пѣдѣркахѣ вызначеній были выборы на 12-ого лютого, въ самъ день ярмарку въ Калущинѣ. Махеры выборчій гадали, що селяне розбѣдуть ся на ярмарокъ, а тогдѣ легко буде перевести выборы въ користъ кандидата польско-правительственного. Але коли дѣдичъ зъ Пѣдѣрковъ п. Собота побачивъ, що селяне сильно зорганізованыи дожидають правы-выборѣвъ, поѣхавъ до староства, щоби правы-выборѣвъ вѣдложити, бо вѣнъ ще не готовъ зъ своею агітацією. И старостѣ дѣйствию вѣдложило правы-выборѣвъ на часъ неозначенный. Тымчасомъ п. Собота нѣ сѣло нѣ пало починає лѣсъ рубати и замовляє якъ наибольше пилъ до лѣса. Кажє укладати зъ галузя великій купы, а пѣдскакевичъ п. Соботы голосать: „хто буде голосувати на пана, той вѣстане наибольшій купы даромъ, а хто нѣ, той нехай навѣтъ не вказує ся анѣ до лѣса, анѣ пѣзнѣше на ланѣ до работы...“ И коли здавало ся, що для п. Соботы теренъ уже пѣдготованныи, бо селяне потакували [хочъ свое мѣркували! якъ то ка-жеть „козакъ хоче а мовчить“] — наразѣ неспѣждано, безъ повѣдомленія, зъѣздитъ 25-ого лютого раненько самъ п. староста до двора пѣдѣрѣцкого. По нарадѣ п. Собота выправивъ дворакѣвъ напередъ до канцелярии громадской, а самъ привѣхавъ опѣсла зъ п. старостою. Справа заповѣдала ся для панѣвъ славно: въ канцелярии дворакѣвъ бѣльше нѣжъ 30, а на-родныхъ правыборѣвъ всего 8... Мавъ гро-мадо! сторожила-сь майже двѣ недѣлѣ, а нѣтъ посрамимъ ся... П. староста — утѣшний, що неботѣ буде работы, скоренько пере-веде выборъ выборы по мысли „ржон-ду“ — засѣдає до стола, покликає до комисіи начальника громады, п. Соботу и о. Ко-зака та и zaczynaє голосоване. На разѣ на дворѣ розлягає ся труба гей на алармъ. На сей знакъ нашъ патріоты-селяне якъ ру-шати ся! — одинъ зъ стодѣлъ, другій зъ шѣпъ, де-хто зъ млына — а всео зъ уѣсѣхъ бѣковъ садитъ до уряду громадского, не пытаючи чи фѣса чи плѣтъ... Хто зъ боку придивлявъ ся тому, мѣгъ гадати, що селяне бѣжати до якого штурму! Прибувши до канцелярии громадской — поуставляли ся въ одну мить пѣсла азбучного порядка, абы пану старостѣ улѣкшити его урядоване... И якъ бы воляки на муштрѣ зрѣбли свое дѣло такъ справно, що ажъ лю-бо. Безъ крику и гуку, при наибольшѣмъ ла-дѣ, выбрали своихъ честныхъ выборѣвъ: двоухъ зъ V-ои куріи а трѣхъ зъ IV-ои. Кандидатъ народный о. Козакъ вѣставъ 227 голо-

сѣвъ, коли тымчасомъ кандидатъ польско-ури-дическій п. Собота, властитель села и вѣцмар-шалокъ рады повѣтвой, вѣставъ 37 голосѣвъ, а другій кандидатъ польско-уридическій Митасъ всего щѣсь 7 голосѣвъ. О. Козакъ, председа-тель руского комитету повѣтвого, не рубавъ лѣса та и не мавъ до роздѣлѣ великихъ купъ галузя, анѣ не мавъ ланѣвъ; вѣнъ мавъ только слово правды на устахъ и тымъ побѣдывъ такъ славно. Намъ здає ся, що другій разъ п. вѣцмаршалокъ Собота не полакомить ся на мандатъ выборчиіи зѣ своего села. [Мимоходомъ кажучи — мы мали п. Соботу за чоловѣка вырозумѣлого, але при сѣй нагодѣ мы пере-свѣдчили ся, що вѣнъ пересѣкъ на-скрѣзъ по-виніакомъ, бо н. пр.: заразѣ того самого дня выповѣвъ службу своему побережникови Ива-нови Козакови, а другого дня и опѣсла пок-завъ ся местнымъ супротивѣмъ пароха о. Козака.] По тыхъ правыборахъ пытали мы пѣдѣрѣц-кихъ селянъ: чому се, якъ комисаръ выборчій [староста] привѣхавъ, они поховали ся по ха-тахъ, стодолахъ и т. д. На се они вѣдповѣли зовѣсѣмъ розумно: „Бо, видите, мы бояли ся, абы комисаръ, якъ побачить такъ богато на-роду, не розхорувавъ ся та и не вѣдѣхавъ не перевѣвши выборы, якъ то стало ся въ Вѣстовѣй, въ Сѣлцѣхъ войнилѣвскимъ и ще де-е тамъ. А такъ стало ся дуже добре, бо и мы безпечнѣйшии для пана комисаря здоровѣйше...“

(Дальше буде.)

Переглядъ політичный.

Въ урочистостяхъ вѣделенія памятникъ Маріи Тересіи въ Прешбургѣ брала такожъ участь депутація угорского сойму и палаты магнаѣвъ. Коли прийшло опѣсла до аудіенцій у цесаря, вѣдѣдала ся депутація, що вына-чено ѣи ажъ третѣе мѣсеце. Обиджена тымъ, вѣдѣхала депутація зъ Прешбургѣ, не яви-шись передъ цесаремъ. Ся пригода спонукала вчера оппозиційной сторонництвѣ Угрона и Ко-пуста до внесенія интерпеляцій въ соймѣ. Пре-зидентъ палаты вѣдповѣвъ, що въ Прешбургѣ довѣдавъ ся о тѣмъ, що аудіенцію депутація у цесаря назначено ажъ на третѣмъ мѣсци, и длятого повязъ намѣрѣ зрѣчи ся аудіенциі. Зъ тою гадкою звѣривъ ся президентвои ми-нистрѣвъ, а сей одобрилъ еи. Однако бесѣдникъ упевняє, що нѣхто не хотѣвъ обидити парла-менту, а випадокъ бувъ лише наслѣдкомъ не-порозумѣнія. Президентъ министровъ Банфи на запытане въ тѣй самѣй справѣ вѣдповѣвъ, що то не правительство, а управа мѣста Преш-бургѣ уклала програму урочистостей.

Вчера и въ прускомъ соймѣ и въ нѣмѣцкѣй радѣ державной раджено въ справѣ закону о товариствахъ. Въ нарадахъ надъ новелою до закону о товариствахъ, вне-сеною правительствомъ въ соймѣ, заявили бе-сѣдники, що новела по просту вѣдбирає наро-дови право лучити ся въ товариства, вѣддаю-чи его на ласку и неласку поліциі, а такожъ не спинить розросту соціальной демократіи, только противно буде въ еи рукахъ дуже до-брымъ оружіемъ агітаційнымъ при наиблиз-шихъ выборахъ. Вѣднци голосами консервати-вѣвъ ухвалено вѣдослати новелою до комисіи, зложенои зъ 28 членѣвъ.

Якъ мы вже доносили, противъ тои но-велѣ зложено въ радѣ державной внесене, до-магающе ся свободы зносинъ для вѣсѣхъ това-риствъ краєвыхъ полмѣжь собою. Внесенѣе те пѣдписало 225 послѣвъ, а то: либералы, анти-семіты, Поляки и соціалісты; першимъ вне-скадавцемъ є п. Ріхтеръ. Є се сильна заява оппозиции, звернена передовѣсѣмъ противъ са-мого канцлера; дивуютъ ся навѣтъ, що кан-цлеръ досѣ не подавъ ся до димісії. Внесенѣе мае навѣтъ деякіи выгяды, що перейде въ парламентъ; але зъ другои стороны упевню-ють, що навѣтъ и въ такѣмъ разѣ нѣчого зъ того не выйде, бо рада союзна не затвердила бы ухвалы рады державной.

Отже надъ тымъ внесеномъ Ріхтеръ веда-є ся такожъ вчера нарада въ радѣ державной; але бесѣдники не такъ промавлили за тымъ внесеномъ, якъ выступили противъ правитель-ственного новелѣ. Ріхтеръ говоривъ, що тотѣ новела — се выповѣдъ войны державнымъ законамъ. Тою дорогою хоче правительство переперти переверотный законы, але бесѣдникъ мае надѣю, що они не перейдутъ въ парла-ментъ. — Министръ Бетіхеръ боронивъ пруске правительство и упевнявъ, що правительство не гадає вести войны зъ парламентомъ. — П. Кардорфъ говоривъ такожъ въ оборонѣ прави-тельства и выводивъ, що оно мусить старати ся о законы, заповѣдаючи надѣжливанию пра-ва товариствъ, а то для охоронѣ права вы-борного. — П. Зінтеръ высказувавъ, що новелою можна уважати за початокъ до замаху стану. — Министръ Бетіхеръ ще разъ упевнявъ, що жаженъ прускій министръ не гадає про за-

НОВИНКИ.

махъ стану. Ані канцлеръ кн. Гогенлоге ані бесѣдникъ не є реакціоністами. — П. Рікертъ говорить: Вѣдъ 10 лѣтъ дѣють ся тутъ такі рѣчи, які не повинні дѣяти ся. Зъ каждымъ днемъ росте недовольство такъ мѣжь урядниками якъ и навѣть мѣжь офіцірами. Зъ засадами „sic voleo, sic iubeo“ або „suprema lex regis voluntas“ можна правити въ Россіи, але не въ Нѣмеччинѣ. — П. Гавеманъ укаже, що въ Вѣртембергѣ, де законъ о товариствахъ є найбільше вольнодумний, соціалістѣвъ зовсѣмъ нема. — П. Цімерманъ обговорює надужитя, якіхъ правительство допускає ся противъ закону о товариствахъ, и згадує о розвязаню вѣча въ Дрезні, котре хотѣло запротестувати противъ розпорядженьмъ языковимъ, выданимъ австрійскимъ міністромъ для чеського королевства. — П. Гогенталь (зъ Саксоніи) заявить, що правительство мало право не допустити стороннихъ подданныхъ на вѣче, а навѣть выдалити ихъ зъ краю. Розвязано то вѣче дѣлятого, бо мимо закау удѣлено голосу одному въ австрійскихъ пословъ.

На интерпеляцію, внесену въ италійскѣмъ парламентѣ въ справѣ смерти увязаного Фреція, не сказавъ президентъ міністрѣвъ, що Фреція справдѣ замучено, только заявивъ, що слѣдство веде ся и увязнено вже підозрѣлихъ о убійство поліціантѣвъ. Интерпелянтъ, соціалістичный посолъ Коста, запитувавъ дальше, чи правительство гадає вызначити вдовѣ Фреція рѣчку пенсію и выказувавъ, що оно обявлено до того хочъ бы дѣлятого, бо Фреція увязнено безъ достаточной причины. На те сказавъ міністеръ судѣвництва, що вдова може пенсію дѣстати лишь въ такомъ разѣ, коли карный процесъ выкаже, что Фреція справдѣ убито въ вѣзницѣ. Тогда п. Коста выступивъ зъ внесеніемъ, чтобы вдовѣ Фреція вызначити рѣчку пенсію и додатокъ на выхование дѣтей. Президентъ міністеръ объявъ, что на другій день выначитъ день, коли се внесене п. Косты має прийти на чергу нарядѣ.

Про услѣвья, які Порты жадає для покѣнченя греко-турецкого спору, пише Fremdenblatt, що Порты, выбираючи Фарзаль для переговоровъ о мирѣ, хоче мабуть ухилити ся вѣдъ интервенціи державъ. Порты очевидно не оцѣнює якъ слѣдъ положене рѣчей; бо те, что монархи Австріи и Россіи приняли ненавѣстимость Туреччины за основу своей политики, зовсѣмъ не значить ще, чтобы Туреччина не числячи ся зъ державами, мала побѣля своей вѣдѣбѣ господарити на балканскѣмъ пѣвостровѣ. Услѣвья миру, поданы Портою, є надъ мѣру пересадий. На вѣдѣступлене Тесасліи Туреччинѣ Европа не пристане, а такожъ мусить спротивити ся высокости жаданыхъ коштовъ военныхъ. Такожъ уваженіє окремыхъ договорѣвъ, на користь грецкого насессія въ Туреччинѣ уложенихъ, було бы прецеденціє, на яку христіанскій державы не можуть позволити. Туреччина лѣпше зробила бы, коли бы въ тѣмъ добачувала головний зыскъ зъ своихъ побѣдъ, что они дадутъ тѣ большу спроможность підкрѣпити ся у своемъ нутрѣ и покласти конецъ дотепершій поганѣ господарѣ. Те, что Европа обстає за цѣлостію отоманской державы, не означає ще ані перевороту на Балканѣ ані дальшого треваня дивныхъ неправильностей.

Амбасадоры въ Царгородѣ дѣстали вѣдъ своихъ правительствъ однакожъ инструкторѣ, чтобы рѣшучо спротивили ся пересаднымъ жаданьямъ Туреччины, и чтобы нарядили ся, какимъ способомъ мають Порты вручити свѣй протестъ.

Турки заняли Домоко. Греки побѣля допесенъ атенскихъ мали тамъ дуже хоробро битие зъ чотирь разы большимъ войскомъ турецкимъ и, улагаючи перевазъ неприятеля, завернули зъ пѣдъ Домоку въ найбільшѣмъ ладѣ. Такожъ и полковникъ Смоленскій опустивъ Альміру и дѣставъ приказъ завернути до заливу Неаменцель, де грецка ескадра жеде на него, чтобы перевезати войско до Лямія; тамъ має Смоленскій получить ся зъ рѣштою арміи.

Порты донесла амбасадорамъ, что турецкій войско заняли Домоко и что въ Епірѣ на турецкій земли нема вже жадныхъ вѣдѣдѣль грецкихъ. Султанъ велѣвъ своимъ войскамъ зашишити всякія кроки военныхъ.

Въ Атеняхъ, якъ доносять черезъ Триестъ, положене зъ каждымъ днемъ стає грѣзнійше. Знову повтаряють ся демонстраціи противъ королевской родины. Мѣжь оппозиційными послами кружить петиція, чтобы королевича Константина, который доводитъ въ Тесали, поставити въ станѣ обжалованя.

Наша Адміністрація проситъ Вп. Предплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій четвертьрокъ а зглядно и вырѣвнати залеглости.

— „Свячене“ въ читальни „Просвѣты“ у Львовѣ святковано сєя пѣдѣль першій разъ и зовсѣмъ удачно. Мѣжь 12-ю а 1-ю годиною зъ полудня въ гарно пристроеныхъ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ згромадило ся понадъ сотка членѣвъ, читальникѣвъ та читальницѣ, и обступили гарно накрытый стѣлъ. Оденъ зъ душпастирѣвъ Успенской церкви, о. Конст. Яримовичъ, посвятивъ Божій дары, а всѣ присутній вѣдѣспѣвали гарну пѣсню Христового воскресеня. По словѣ сего душпастиря, пожелавшого товариству читальнѣ якъ найкрасшого розвою, повитавъ збранихъ голова читальнѣ п. Григорій Вредѣйна на тему воекресакочого житя Русинѣвъ въ столицѣ князя Льва, а то головню въ ихъ товариствахъ, зъ котрыхъ найстаршимъ єсть львовска Ставропіія, а наймолодшимъ основана недавно читальня „Просвѣты“, и заохочувавъ всѣхъ львовскихъ Русинѣвъ и всѣ Русинки до впеу въ просвѣтне товариство. — Голова товариства „Зоря“ п. Василь Нагорный додавъ, что и патриотичный Зоране вже вѣдъ 15 рокѣвъ організують ся и трудять ся хоєнно надъ спѣльнымъ житємъ руского мѣщанства львовского, та выказавъ надѣю, что „Зоря“ и читальня „Просвѣты“ пойдуть рука объ руку у всѣхъ народно-русскихъ справахъ, чтобы руске мѣщанство княжого Львова водродило ся и жило власнымъ рускимъ житємъ. — Д-ръ Костъ Левицкій сказавъ гарне слово на тему заходѣвъ товариства „Просвѣты“ около основаня просвѣтныхъ читалень всюды въ краю, чтобы всѣ Русины и Русинки держали ся выключно своихъ честныхъ и выпробованыхъ провѣдникѣвъ, прихильныхъ загальному добру Руєв, и йшли за ними у всѣхъ справахъ пѣдъ спѣльнымъ чистымъ народнымъ прапоромъ рускимъ. — Подѣбно говорили и читальники пп. Губачекъ, Бандровскій, Шовдра и панна Ковальська. Вѣдъ такъ понесли ся тоасти въ честь вызначныхъ труженникѣвъ на просвѣтно-економічний нѣвъ руской, сѣвѣвано народній пѣсни патриотичной и пожелано щиро, чтобы подобній свѣта и прогудки уряджувала читальня „Просвѣты“ спѣльно зъ „Зорею“ якъ найчастѣйше. На тѣмъ свѣтѣ не позабуто и на тѣ рускій бѣдній родины, что то зъ причинъ сегобѣдныхъ выборовъ не мали веселого Великодня...

— Перемысли Русины и Русинки прислали на руки и до розпорядности Краєвого руского комитету — выборного 136 зр. для потерпѣвшихъ за выборы. [Въ тѣй щедрѣй жертвѣ мѣститъ ся 40 зр. вѣдъ перемысликого товариства „Вѣра“]. Кромѣ того перемысли Русины и Русинки жертвовали другу такую суму 136 зр. на потребы Краєвого руского комитету. [Въ сѣй сумѣ мѣститъ ся 50 зр. вѣдъ жертволюбивого патриота д-ра В. Кебузиньского присланий комитетови ще передѣше, въ часѣ найгорячѣйшѣмъ]. Тымъ чиномъ Перемыслие прислали на сѣ двѣ руско-патриотичный цѣли найщедрѣйшу жертву въ сумѣ 272 зр., за що вѣдъ всѣхъ русскихъ сердець належитъ ся имъ найщирше признане и подѣка.

— Независимый послы рускій удали ся письменно до министерства справъ внутрѣшнихъ, чтобы покарать конспікѣта наместничства Табо въ Яворовѣ за того славетне переведене правъ вѣдъ Перемыслии записаннымъ свѣдѣкомъ, войтомъ зъ Мужилоничѣвъ.

— Зъ Теребовлѣ пишутъ намъ: Дня 25 н. ст. мая о годинѣ 6 вечеромъ выголоситъ въ сали магістрату въ Теребовлѣ о. Иванъ Волянскій, бывшій водпоручникъ Выдѣлу краєвого, свои спомины зъ подорожи до Бразиліи. Просить ся о численну аудиторію, бо дохѣдъ признаный на добродѣйный цѣли. Цѣны мѣсьцъ: крѣсло 50 кр., вѣстугъ на сали 25 кр., для селянъ и мѣщанъ 10 кр.

— Не повѣрити, ажь зѣмрѣти. Въ Трибухѣвцѣхъ, буцацкого повѣту, въ селѣ, що числитъ 1300 осадѣ, проявилася недавно еміграційна горячка, въ наслѣдокъ котрой переселило ся доси за море звышъ 60 родинъ. Теперъ выбирало ся зъ того села зновъ 40 родинъ до Америки и було-бы ихъ вѣщо не спитило, бо селяне нѣякимъ пересторогамъ не вѣрять. Ажь отъ 11-ого с. м. вертає зъ Канады оденъ трибухѣвецкій господарь, Тома Малиця, що страивши все, уважає ся ще щасливимъ въ порівнаню зъ тими, котры остали ся за моремъ. Люде цѣкавы, давай розпитувати его: а що тамъ? а якъ? Малиця й оповѣдає, та въ виду его оповѣданъ — рай мальований въ писмахъ канадскихъ емігрантѣвъ показує ся добре набреханою казкою; показує ся, что письма зъ Америки приходять до Галичины фальшовані. Про рай нема що писати вѣдтамъ, бо и нѣякого раю тамъ нема. Найбільше-жъ нарыжає Малиця на еміграційныхъ агентѣвъ, что обходять ся зъ емігрантами въ обурюющей способѣ. Особливо агентъ М. Моравецъ зъ Гамбурга обманює ихъ безъ милости и доводитъ до крайной нужды. Найлѣпшимъ мабуть прикладомъ того є самъ Малиця. Только тому прикладови й повѣрили трибухѣвецкій люде и остигли вже въ своей еміграційной горячцѣ.

— Новый „народный театр“. Зъ Теребовлѣ пишутъ намъ: Недавно заѣхавъ до насъ лѣкійсь „народный театр“, котрого афшъ пересылає Хв. редакція. У вѣвторокъ вѣдбуло ся перше представлене. Шо воно таке сей театръ, ще не знаютъ у насъ; лише вѣдъ акторѣвъ чути деякія слова не конче рускій, н. пр. „благодарю“ заѣмльє „дакую“, „я не куряца“, „не возможна“ и т. п. Чи не сей то театръ,

что хтось изъ Самбора ангажувавъ до него артистѣвъ? [Прим. Ред. Зъ надѣсланого намъ афшу [друкованого по польски и по руски, а по руски мѣшанными правописами, фонетично и етимологично] бачимо назву театру: „Народный театр під дирекцію К. Підвисоцкого а зарядомъ Э. С. Новіцкого“. На згадане перше представлене въ Теребовлѣ запѣвъ афшъ двѣ штуки „Добромъ за злѣ“, народный образъ въ 2 актахъ Луцка [выступилъ 6 осібъ] и „Не пхай носа“, комедію въ 1 актѣ Луцка [выступаютъ 4 особы]. Въ обохъ штукахъ, грають мужичны: Ёльнскій, Р. Роскошъ, М. Роскошъ и Новіцкій, а женщины: Новіцка, Яремівна и Краєвска. — Цѣны мѣсьцъ въ Теребовлѣ были выначені: крѣсло 1 зр., лавка 60 кр., партеръ 40 кр. — Больше про его труппу театральну поки-что не маємо вѣстѣй.]

— **Нова клевета на руске духовенство.** Dziennik polski зъ дня 11 мая с. р. помѣстивъ доносъ зъ Добромиля, въ котрѣй духовенство руске въ Перемышльщинѣ вѣзгалъ а въ повѣтъ добромилскѣмъ же зъ-окрема оклеветано, мовѣ-бы оно по церквахъ займало ся безаестанно агітацієй въ користь Россіи зѣ шкодою для краю и державы. Мѣжь иншимъ корреспондентъ каже, что „w jednej ze świątyni dobro-milskich tego pokroju patryota moskiewski wygłosil pan-giryk w cześć Moskwy... był to ksiądz ruski“ — и т. д. Отже въ справѣ тои подоклеветливой доносъ пише намъ оденъ Русинъ зъ Добромильского: „Хотай мы привыкли до подлыхъ денунціій и низкихъ клеветъ нашихъ „pajserdecznijuszch“, то однакожъ тая доносъ въ Dziennik-у перейшла своею безчелюстностью богато нынѣшъ на той тематѣ. Намъ здасть ся, что навѣть злышню доказувати ложь доносувателя, котрый, хочъ не подписавъ ся пѣдъ доносіє, не навѣвъ имени бодай того руского священника, котрый мавъ „w świątyni wygłosil panegiryk w cześć Moskwy“. Вже се мусить свѣдѣти о безличной ложѣ, супротивъ котрой неможливе яке-небудь спростоване. Тутъ не лишавъ нѣчо иншого, якъ хіба зъ погордою вѣдкнопнути такую брудну клевету якогось нужденного patriotnika!..“

— Въ справѣ примусового обезпеченя вѣдъ огню доносятъ зъ Вѣднѣ, что правительство має въ короткѣмъ вже часѣ внести до рады державной проектъ закона, на основѣ котрого заведе на примусовое обезпечене нерукомѣстей, однакъ не монополю правительственного аскураційного заведе. Де будынокъ має бути обезпеченый, се буде пошлене воли властителя, але вѣдъ буде зобовязанный обезпечувати цѣлу вартѣсть будовы дому зъ выимкомъ фундаментѣвъ и пивничныхъ стѣнъ. Въ тѣй цѣли треба буде перевести оцѣнку всѣхъ будынкѣвъ. Доносѣть такожъ, что правительство выдѣсть принципъ, побѣля якихъ повинні бути стилізований аскураційный контрактъ, чтобы заповѣстити евентуальнымъ непорозумѣнямъ. Та здає ся, что правительство поставитъ и принципъ, на основѣ котрыхъ належитъ переводити контрактъ. Такожъ имовѣрно установитъ максималный тарифъ що-до обезпеченя поодинокыхъ родѣвъ будынкѣвъ и въ поодинокыхъ мѣсцевостяхъ та и въ постарѣє ся о засноване аскураційной поліціи. Краєвымъ соймавъ буде дане право основуваня аскураційныхъ институцій на основахъ взаимности. Такой институцій занимались бы обезпечуванемъ тыхъ будынкѣвъ, котрыхъ властитель не хотѣли бы обезпечувати добровѣльно. Правительство має рѣвно-жъ постарати ся о вѣдповѣдну реаскурацію такихъ институцій.

— Зъ Збаражского повѣту пишутъ намъ: Въ першихъ дняхъ сего мѣсяца выкопали копальники на огородѣ двѣрѣкѣмъ въ Новѣмъ селѣ дитину, обвинену въ бѣле тонке полотно и газету. Щобы слѣды злочину затерти въ присутности двоухъ панѣв спритано выкопаного трупа и розпушено поголоску, что того трупа пѣсь зѣбѣвъ. Наша жандармерія видно зъ утомленой працѣ при выборахъ посла не набрала ще силы до выслѣженя злочину и пошукыване за злочинцемъ иде якое мѣло. Якъ несе поголоска, мала не знаю добре, чи то жандармерія чи зверхность громадека — слѣдити не за злочинцемъ, але за пѣсомъ, котрый дитину мавъ зѣбѣсти, але — на щасте пѣса — пошукываня за нимъ були даремны; видно, что хотѣвъ хтось знати, чи пѣсь зѣбѣвъ дитину вразѣ зъ шматомъ и газетою... Хотай одна зъ тыхъ копальницъ водгрожувала ся при свѣдѣкахъ, что выкаже, чню то дитину выкопано, слѣ-бы ея напастовано — то мимо того до нинѣшного дня нема признаки слѣдства. Коли-бы выкопано трупа на огородѣ хлопѣкѣмъ, то напевно не обійшло бы ся безъ енергичного слѣдства и хлопъ мавъ бы немалый клопѣтъ...

— **Нотаремъ въ Гвѣздци** именованный кандидатъ нотаріальный зѣ Стрыя Гвидонъ Потоневскій.

— Въ справѣ закупна електричного трамвая у Львовѣ вѣдъ фирмы Сіменсъ и Гальске на користь мѣста вѣдбували ся онгоды наряды спеціально для тои справы выбраной комісіи мѣской. Предметомъ нарядъ було остаточно означене цѣны закупна. На рахунокъ тои цѣны громада мѣста Львова выплатила вже 650.000 зр.; оставала бы ще до заплаченя сума 100.000 зр., въ котру вхѣдять деякія дрѣбныя сумы. До порозумѣня въ справѣ тыхъ дрѣбныхъ сумъ ще не прийшло, хочъ се и було цѣлєю нарядѣ.

— **Рабѣвъ на тюремнѣмъ постѣ.** Дня 12 падолиста 1895 р. при будовѣ касарнѣ для краєвой обороны въ Золочевѣ, де підприємцемъ бувъ звѣстный тамошний рабѣвъ Файвель Рогатинеръ, погибъ по причинѣ залпѣня всякихъ средствъ осторожности робѣтникъ Юрій Конецтурскій, впавши въ глубокую яму зъ вапномъ. Державна прокуратура заинтересувала ся тою пригодою и потягла до одвѣчальности рабѣна-підприємця, мѣского инжѣнера и мулярского майстра. По судовѣй розправѣ, що вѣдбула ся 12—13 с. м. засудивъ трибуналь рабѣна на 6 недѣль тяжкой

вѣзницѣ зъ постомъ. Двоухъ другихъ обжалованныхъ увѣдѣлено. Въ Золочевѣ а се вже третій зъ черги членъ рады громадекой мойсеевого закона, что засѣдавъ майже черезъ цѣлы рѣкы на лавѣ обжалованныхъ и бувъ приневольный державною прокуратурією до опущеня сенаторского крѣсла.

— **Очи школьныхъ дѣтей.** Въ Лондонѣ оглядавъ д-ръ Картеръ очѣ 8.000 школьныхъ дѣтей и пришовъ до переконаня, что ледви 40% дѣтей має зѣръ нормальный. Однакъ звычайный недостатокъ зѣру є дуже малѣ. Заледво 10% дѣтей видить неправильно, за коротко або за далеко. Короткозорѣсть є природною прикметою вѣдмѣнной будовы ока и зовсѣмъ не зростає та не можна ея приписувати перетяженю або лихому вильвови науки при неприхильныхъ услѣвяхъ для здоровья. Дуже цѣкаве постережене д-ра Картера є то, что дѣти мѣской не видять такъ далеко, якъ могли бы при своей будовѣ ока. Око примѣнює ся до вражѣнь, які звычайно одержує. Дитина, що рѣдко дивитъ ся на небо, на горы, на дерева, стає черезъ те менше способною спостережати вѣддаленый предметъ, але далеко лекше спостереже малый предметъ, голову вѣдъ шпильки, букву и т. д., якъ дитина сѣлкає.

— **Населене Россіи.** Россійскій „Правительственный Вѣстникъ“ доносятъ, что загальный списъ населеня въ Россійскій державѣ выказавъ жителѣвъ: въ 50 внутрѣшнихъ губерніяхъ 94,188,750, въ Конгрессѣвъ 9,442,590, въ Фінляндіи 2,527,801, на Кавказѣ 9,723,553 и на Сибирѣ 5,731,732; загаломъ є въ цѣлой Россійскій державѣ 129,211,113 жителѣвъ.

— **Стрейкъ грабѣрьѣвъ.** Въ одній французскѣмъ мѣстѣ, въ Мегонѣ, не вѣльно хвилево... вмирати. Три мѣсцевъ грабѣрь застрайкували, жадаючи подвысошеня платѣвъ! Рада мѣска вѣдмовляла имъ того подвысешеня тому, что „клиента є дуже малѣ“.

— **Дрѣбный вѣсти.** Въ Папѣ на Угорщинѣ умеръ въ сѣхъ дняхъ жебракъ Густавъ Врандеръ. Лѣкаръ сконстатувалъ, что померъ на утрату силъ за-дѣля злого вѣдживлюваня. По смерти найшли въ его лахманахъ книжочку щадничу на 120.000 коронъ. — Коло Познаня спровадивъ гр. Скужевскій чотирѣ верблѣды, чтобы ихъ уживати при господарствѣ. Верблѣды заакліматизували ся добре. Ходять у плу-зѣ и каждый тягне за двоухъ коней. При тѣмъ вѣдять чисту сѣчку зъ житной соломы.

Наука, штука и література.

— Вѣдъ давня заповѣдане повне выдане творѣвъ Юрія Федьковича почало вже выхѣдѣти. Сими днями одержали мы зъ Черновець першій выпускъ того выданя, котрого повный заголовокъ звучитъ: „Твори Юрія Федьковича. (Перше повне выдане). Томъ першій. Выпускъ I. Въпорядкувавъ др. Василь Щурат. Заходомъ редакціи „Буковина“. Чернівці 1896. Зъ друкарні товариства „Руской Ради“ під зарядомъ Івана Хромоуского“. [Сторѣвъ 128 вѣсьми.] — Побѣля роздѣлу матеріялу першій томъ творѣвъ Юрія Федьковича має мѣстити поезіи, а сей першій выпускъ обнимає поезіи Федьковича зъ рокѣвъ: 1859—1860 [стор. 5—13], дальше зъ 1861 [стор. 15—91] и частину поезій зъ року 1862-ого [вѣдъ стороны 93 до конца выпуска]. Выдане старанне та гарне. Здасть ся намъ — не потребуємо богато словъ тратити на припоручене землякамъ сего выданя одного зъ вызначнійшихъ поетѣвъ нашихъ. Справдѣ — выдане се повинно знати щирый привѣтъ въ каждой руской хатѣ.

— **Проф. д-ръ Р. Ф. Кайндль** интересує ся живо вже вѣдъ десяти лѣтъ житємъ Русинѣвъ а особливо Гуцулѣвъ и старає ся щиро все чимъ-разъ глубѣе пѣзнати ихъ звычаѣ и обычаѣ та познакомити зъ ними ширшу публику руску и не-руску. По многихъ дотепершнихъ студіяхъ оголосивъ вѣдъ зновъ двѣ новы про Русинѣвъ, а то: *Haus und Hof bei den Russen. Ein Beitrag zur Hausforschung in Oesterreich* (Separatdruck aus Band XXVI. der Mittheilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien). Wien 1896. Im Selbstverlage der Anthropologischen Gesellschaft. 2. *Haus und Hof bei den Russen. Mit einer Einleitung über den Namen der Russen.* — Перша праця про Гуцулѣвъ мѣститъ 228 иллюстрацій и займає въ тѣмъ взглядѣ перше мѣсце зъ-помѣжь всѣхъ працъ про Русинѣвъ. Збиране матеріялу етнографичного и иллюстрацій зъ его власныхъ начеркѣвъ и фотографій свѣдѣть про муравлину пильность автора. Кайндль — якъ пише „Буковина“ — здобувъ собѣ своимъ обходженемъ повне довѣре у Гуцулѣвъ, такъ что они ему все показували и поясняли. Вѣдъ зѣбравъ до купы дуже старанно богато данныхъ зъ життя гуцульского, и то дуже совѣстно. Дуже цѣкавы его дослѣды про будову, замки, урядженя, наряды, оздобу, пошту, ткацтво, писанка и т. д. [Можна купити въ книгарни Г. Пардінского за 2 зр. 50 кр.] — Друга праця „Haus und Hof bei den Russen“ менша, але заслугує такъ само на пильну увагу Русинѣвъ. Авторъ доказує на вѣстувъ, что найлѣпше называти Русинѣвъ, что мешкають на рѣвнинахъ, т. є. Поляны, Подоланъ, Підбѣрянъ — Русаками. Кайндль описує дуже вѣрно и точно деякія звычаѣ Русинѣвъ. До объясненя служать вѣрній иллюстраціи, тыпы селянъ, хаты, иншы будѣвлѣ и всѣлякія наряды. [У Пардінского коштує 48 кр.] — Зъ-пѣдъ пера Кайндля вышовъ теперъ: *Bericht über die Arbeiten zur Landeskunde der Bukovina während des Jahres 1896*. VI. рѣчникъ, за помічю буковинского краєвого музея. Авторъ наводѣть всѣ працѣ зъ року 1896, что дотыкають буковинского краєзнавства. Се справоване подѣлене побѣля працъ: I. Alterthumskunde. II. Ethnographie und Volkskunde. III. Geschichte und Culturverhältnisse. IV. Geographie und Statistik. V. Allgemeines. [У Пардінского коштує 20 кр.]

Наука, штука и література.

— „Зорі“ ч. 9-те з 1 (13) мая мѣститъ въ собі: додѣлене новелъ Нестора Лендина „Зломані крада“, — „3 поезій Миколи Чернявського“, — початокъ комедіи на чотирьохъ Бориса Гривченка „Нахмарило (Дядькові примхи)“, — „Піах Українки над домовиною Куліша“ Надежды Б., — „Слово над домовиною Куліша“ и „Споминка про незабутнього сусѣда Куліша“ І. Троєцького, — початокъ оповѣданъ зъ давно минулого „Не судилося“ написавъ О. Л-сь, початокъ студіи д-ра В. Щурата „До історії останнього побуту П. Куліша у Львові“, — вѣстки звичайної рубрики. Ілюстрації в ньому числі три: „Князь Константин Иванович Острожский гетьман велико-литовский + 1533 року [з портрету належачого до графа Михайла Тишкевича], образъ Еман, Шпінера „У малярів“ [на цѣлу сторону] и „Камінь Кратера в Ямнім“. Поваркуш „Словаря рос.-укр.“ доданий до сего числа обіймає сторони 231—238 [вдѣ слова „Равноугольный“ до „Разговорить ся“].

Именованія, перенесенія, відзначенія и пр.

— Конкурсы. Видѣвъ краєвий розписує конкурс на посаду учителя до наукъ елементарнихъ загальнообразуєчихъ въ краєвій низшій школі рѣшничій въ Бережниці підъ Стриємъ. До сего посади, що на разѣ обсажує ся на одинъ рѣш провізорично, привязана є робота етатова платня 500 зр., додатокъ активальний 50 зр. рѣчно, а по ульвѣ кожного слѣдуючого пѣтилѣтї додати пѣтилѣтній 50 зр., а крѣмъ того дѣстає учитель вѣльне мешканє службове. — Зголошувати ся належить найдальше до 15 червня с. р. до вѣдѣлу краєвого.

Телеграмы „Дѣла“.

Будапешт 19 мая. Завтра будуть міністри радити надъ квотою справою, и є надѣя, що устий переговори доведуть до порозумѣня зъ Австрією.

Цетинія 19 мая. Вчера відбуло ся вѣнчанє кн. Францъ Іосифа Батенбергского зъ чорногорскою княжною Анною.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктівъ.

17 н. ст. мая 1897.

Львовъ: Пшеница 7-50 до 7-80, жито 5-30 до 5-80, ячмѣнь броварний 5-50 до 6-—, ячмѣнь пашинный 4-75 до 5-—, овесъ 5-90 до 6-40, рѣпакъ 11-— до 12-—, горохъ 5-— до 8-—, вика 4-50 до 4-75, насѣне льняне — до —, насѣне конопне — до —, бѣбъ — до —, бѣбикъ 4-50 до 5-—, гречка — до —, конюшина червона 25-— до 40-—, конюшина бѣла 30-— до 40-—, конюшина шведка 50-— до 65-—, тымотка — до —, анижъ — до —, кукуруза стара 5-— до 5-25, кукуруза нова 5-— до 5-25, хмѣль — до —, за 100 кильо у Львові, оковита за 10.000 літрѣвъ — до — зр.

ЗАВЕДЕНЕ ЖЕРЕЛЬНЕ и ВОДОЛѢЧНИЧЕ МОРИШНѢ (пѣдъ Стриємъ)

положений въ околицѣ здоровой и красной середѣ шпильковхъ лѣсовъ 380 метр. по-надъ ровенъ моря. Станція залѣзнична, почта и телеграфъ въ мѣсци, купель бромово-солянковой, боровінової, рѣчній и ставной. Вода лѣнична горко-солоня зъ жерела Бонифатія. Гідропатичне лѣченє женитично, електричностію и масажемъ. Вѣзанія: хоробы горла, легкыхъ, жолудка, жѣлчи, нервовъ, ревматизмъ, недокровнѣсть и скрофулы. — Заведенє отворене вѣдъ 1-ого червня до 15-ого вересня. — Пансіонъ вѣдъ 18 зр., въ лѣченє вѣдъ 22 зр. тижневно.

170 2—21

ЗАРЯДЪ.

Закупивши дуже користо партію

ДОВРОЙКАВЫ

оферуємо ви въ 5-кільевхъ ворочкахъ

по 9 зр. франко

о скѣлько стане запасу а

КАВУ СПЕЦІАЛЬНОСТЬ

незвычайно великого зерна и знамениту въ смаку

по 12 зр. 20 кр. франко.

161 3—10

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Стоваришенє парового мореплавання

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа

Пѣвн.-Америка

Австралія

Азія

Полудн.-Америка

Африка

Перевѣзъ пасажирѣвъ и товарѣвъ по можливо низькихъ, безконкурентныхъ цѣнахъ, спеціально до Бразиліи, Аргентини, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Канады, Австраліи.

Выдаванє залѣзничныхъ білетѣвъ на залѣзничнѣ пѣвн. Сполученыхъ Державъ.

Близшихъ информации на вѣсѣхъ мѣстахъ удѣляе виключно генеральна атенатура.

87 18—50

„La Ligure Americana“

Italia.

Sezione Esteri.

Genua.

Надѣсланє.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

станція Золочѣвъ, отиврає ся 1 мая 1897. — Заведенє отворене цѣлый рѣкъ. Близшихъ вѣдомостей удѣляє ЗАРЯДЪ. 17—14

Зѣбна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеній до нового аціоналю

при пл. Галицкій ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшійхъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣнорѣты, барометры, термометры. — Направы найскорѣе и найдешевше. — Устроєня электричныхъ двѣнокѣвъ. — Замовленія въ провинціи водворотно. 4185
Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ пл. Галицкій ч. 1.

Курсъ Львовскій

зъ дня 17 н. ст. мая 1897.

Акции за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣ. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м.к.	217	220
Зелѣ. Львов.-Чернов.-Яссы по 200 зр.	285	289
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	297	407
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	210	—
Листы заставніи за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 20	110 90
Банку гипот. гал. 4 1/2% а. в. льос. 50 л.	100	100 70
„ „ 4% 60 л. по 200 зр.	93 70	97 40
„ „ краєвого 4 1/2% а. в. льос. въ 51	100 50	101 20
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	97 50	98 20
Товариства „Кредит. 4% (I емісія)	97 60	98 30
„ „ 4% льос. въ 41 1/2 л.	97 50	98 20
„ „ 4% льос. въ 56 л.	97 40	98 10
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінційного 4% в. а.	97 80	98 10
Буков. фонду пропінційного 5% в. а.	10 50	—
Комунальн. Банку краєв. 5% (II емісія)	102	—
„ „ 4 1/2% (III емісія)	100 10	100 80
Позички краєвій зъ 1878 по 6% а. в.	103	—
Позички краєвій зъ 1891 по 4% а. в.	—	—
Позички краєвій зъ 1893 по 4% а. в.	97 80	—
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	97 10	97 89
Льосы:		
Мѣста Кракова	25	27
Мѣста Станиславова	41	—
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 60	5 70
Наполеондоръ	9 48	9 58
Полъимперіаль	9 55	—
Рубель сѣрный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 26 1/2	1 27 1/2
100 марокъ нѣмецкихъ	68 4	68 90

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двухъ частяхъ

Выборъ поезій для народа

зъ житєнськю и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна каждой части 25 кр

Оправленіи примѣрники продають ся по 35 кр.

ЗАРЯДЪ.

СВОБОДА

письмо политичное, просвѣтне и господарское для народа.

Выдає и за редакцію водповѣдає д-ръ Костъ Левичій. Редакторъ просвѣтно-господарской части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пѣвъ року (зр. Редакция и администрация: Львовъ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣта“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) передовой статѣй звичайно политичного змѣсту; 2) статѣй информаций политичного змѣсту (н. пр. о сегодѣшней сѣси сеймовой, о выборахъ, водвозы Краєвого руского комитету выборного, о наарадахъ рады державной); 3) статѣй фактовой переработки экономического або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левичія, О громадахъ окружныхъ, О заводныхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новомъ законѣ дороговѣвъ, О краєвой продажѣ соли, О краєвой акцизѣ вѣдѣ напитковъ, Вас. Нагорного Вѣстѣ зъ Народной Торговли, о Целевского Торговли безарогата, Гр. Врецьоны О насѣнничествѣ; 4) дописъ зъ всѣхъ сторѣвъ краю; 5) порадъ, питаня и водповѣдъ въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и сусѣбно-политичныхъ; 6) духъ сельскаго руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новинки; 10) господарство, промыслъ и торговля.

Мѣхи ковалевскій, выробу краєвого, знаменитъ, по зр. 30— и 35—, шпайды, шпубатки, ковала, молоты и т. п.

порукає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля залѣзана у Львові, площа Кашицкая ч. 1 (супротивъ кате-1595 дръ.)

ПАСѢКА

изъ 50 пѣтѣвъ въ дуже добромъ станѣ, по причинѣ вывѣду, дешево на продажъ. Улѣ-дѣржоны соломяный вразъ зъ всѣми приборами. Зголошеня на адресу: В. Н. poste restante Пеняки коло Бродѣвъ. 167 3—3

АЛЬБУМЪ

заслуженныхъ Русинѣвъ

Цѣна 70 кр

Дѣстатя можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Интелигентна женщина

въ середнихъ лѣтахъ знайде мѣсце яко завѣдѣтелька дому у вѣдѣвъ-священника пѣдъ корыстными условіями. Адреса: А. К. poste restante Старе-мѣсто. 168 3—3

Словарь нѣмецко-русскій

Ом. Партиционного продає товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Глядає ся учителя, академика

до двоихъ дѣтей вѣдъ 15 с. м. — 15 зр. мѣсячно. Адреса: А. Л. Городниця ад Гусатин. 169 — 2—2

БОТАНИКА

на висшій класъ шкѣ середнихъ. Цѣла учебника Д-ра О. Роставиньского. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1896. Цѣна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛОГІЯ

на висшій класъ шкѣ середнихъ. Написавъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1895. Цѣна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ зъ рускою ботаничною терминологіей и номенклатурой. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Виданя ті мож дѣстати в книгарнѣ Ставропигійскій ил або у автора. Кто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такжеъ разомъ згадавши три виданя (Ботанику, Зоологию и Синє = 2 зол. 80 цент.), тому вислѣає ся жадані книжки в протязі чотирохъ д

Виходить у Львові що дня (крім неділі жорських свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших новістей“ виходить во вторник, а во вторник і п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату на інсертати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Duker, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I, Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсертати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 18 ар. на цілий рік . . . 24 ар.
на пів року . . . 9 ар. на пів року . . . 12 ар.
у Львові:
на цілий рік . . . 16 ар. на пів року . . . 8 ар.
на чверть року . . . 4 ар. на місяць 1 ар. 35 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вільні від порту.
Подорожні членські кошти 8 кр. а в Оголошення з'являють ся по ціні 10 кр. від одної строки інсертатів або в місяць в рубриці „Надобавки“ по 25 кр. а в.
Підписки і інші доходи приватні числять ся по 15 кр. від строки.

Польська управа в Австрії.

Гр. Казимир Бадені є третім польським політиком, який в протязі несповна сорок лѣтъ доставляв ся на становище президента міністрів. Перед ним займали тов місце Гр. Агенор Голуховський і Гр. Альфред Потоцький. Ані одного ані другого не попереджували великій розгорт. Оба по короткості правленню повернули до краю, не відзначивши ся ані й не скомпромітувавши ся, не зробивши нічого користного але й нічого некористного для держави, бо не удало ся їм свої плани перевести. Оба могли, не стративши на повазі, з ширшою діяльністю піти на скромнішу яко намістники в своїм краю.

Інакше було з Гр. Бадені. Сей єсть чоловіком більше „модерним“. Потрапивши насамперед — се ще після старої потемкинської методи — представити результати своєї управи Галичиною в найкористнійшій світлі, взяв ся робити собі рекламу, і в тій показав ся дійсно майстром. Він увійшов в зв'яз з чеськими і німецькими публіцистами, і небагато стала польська, німецька і чеська журналістика величати його як знаменитого мужа державного, по котрості можна надати ся великих рвчій. Его шумна бесіда вступила в парламент, в котрій заповів, що не дасть ся провадити а хоче сам провадити парламент, що утвердила привязувати до него великі надії.

Вправді вже зараз з початку підносила ся против него опозиція, особливо з рускої і антисемітської сторони. Але коли Гр. Бадені було удало ся бодай позбріти уладити досить замотані відносини парламентарні і довести в розм'їрні короткості часів три справді великі справи — реформи виборчої, реформи податкової і процедури цивільної — до позитивного результату, здавало ся, мимо декотрих некористних для него появ, що его слова і его становище усталали ся.

Нині вже дуже мало лишило ся людей, котрим би не стала ясною ціла мізерія баденівської політики. Кождий, не цілком ще засліплений, мусить признати, що Гр. Бадені на всіх полях цілком побитий, що его мінна „рука зельзна“ наробила лише багато трескоту, але в дійсності показала ся зо всім безсилною; що він лишив ся далеко-

далеко по-за своїм майстром Гр. Таффим; що его всі средства і всі штуки вичерпали ся та що він австрійської державі наробив більше шкоди, як котрий-небудь з ви управителів, почавши від Гр. Голуховського в 1860-бм році, в своему наслідникові лишити справи державні в найбільшій неладі, з котрого нелегко буде їх видобути. На більшій скалю наробив він в цілій Австрії те, чого перед тим на меншій скалю доказав в Галичині.

Яко намістник Галичини він запрезентував ся також з великими претенсіями. Мав завести лад в адміністрації, веденій неуміло і слабо его попередниками п. Залеским і Гр. Потоцьким, мав скріпити лад суспільний і залагодити справу руску. А результат его намістництва такий, що політична адміністрація краю находити ся нині в винковій стані; що маловажна перед тим в Галичині справа робітничая набрала і тут великого значіння; що невыразний досі польський рух людський набрав конкретної форми в партіях Стояловського і людвигів; що руске питання заострило ся надзвичайно. Справді, Гр. Бадені лишив кн. Сантушкови незавидну спадщину.

Управу Австрії хотів Гр. Бадені вести з Поляками, т. є. з верховодячим сторонам молоді-Чехами, надіючись, що его зручності удасть ся супротивності межі сими трема сторонами вирівняти. Перший завод зробили ему антисеміти. Кажуть, що він спати не міг, коли перед самим вступленням его до міністерства прийшла вість о побіді антисемітів при виборах до ради мѣської у Відні. Він пробовав з-разу придумати рух антисемітський своєю „зельзною рукою“. Се ему зовсім не удало ся і він мусів уступити перед Люстером.

Позаяк він дуже мало оглядає ся на засади а випонує ему тільки сила, то маловажив з-разу німецьку партію клерикальну, котра тогди заприязнена була з антисемітами. Дятого тота партія стояла против него і в р. 1895 голосувала против диспозиційного фонду. Опісля він змушений був призначити становиско супротив неї, але все-таки не хотів з нею злучити ся, щоб не зразити собі до решти ліберальних Німців, представляючих будь-що-будь численну

партію в парламенті. Се ему не цілком удало ся, бо вже в 1896 році част німецьких лібералів звернула ся против него, хотя в способі ще досить умірюваний.

Він кокетував і з соціалістами і з німецькими народовцями, бо рад би, без огляду на засади і становище партій, все, що репрезентує яку силу, для себе позискати, а завдяки дуже багатому своїй дипломатичній зручності. Справді якийсь час здавало ся, що соціалісти досить укоскані, але коли они при виборах перепали против антисемітів, він вицофав ся. З-поміж німецьких народовців позискав їх проводиря Штайнвендера, але незадоволені партії змушув сего проводиря завертати.

Найгірше пішло ему з Чехами. Він надіяв ся збути їх меншими уступками, так щоб не мусів через те віддохнути від себе всіх Німців [з винятком інтернаціональних клерикалів]. Але Чехи були уперті, і він мусів їм признати тільки, що навіть німецькі властители більшою поєдності, о котрих ему з огляду на інтереси державні особливо ходило, станули против него. Він, здає ся, не припускав на стільки завязтості у Німців-лібералів; не надіяв ся, щоб они посунули ся аж до обструкції парламентарної, і то навіть ще гіршій, як була обструкція молоді-Чехів за міністерства коаліційного.

Уступаючи супротив всякої сили, уступив навіть против Стояловського, котрого перше так завзято переслідував. Але всі его уступлення не поможуť ему: er ist — як каже Німець — mit seinem Witz zu Ende.

Здає ся, що він покладає ще надію на угоду угорську. Уже при кінці минулого року чути було, що межі ним а Банімі прийшло до порозуміння, котре тільки з огляду на опінію публічну в Угорщині і в Австрії ще якийсь час мало ся укривати. Умовлене відношене квоти має бути 35 до 65. Будучість покаже, кільки в тій правди. Але справи в Австрії зайшли так далеко, що не знати, чи і довершене умови з угорським правительством багато поможе Гр. Бадені. На всякий спосіб правлене Поляка Гр. Баденіого оставить лихий спомин, а симпатія до Поляків не встане у народів Австрії...

Письма з Відня.

Дня 18 н. ст. мая 1897.

[Інтерпеляція посла Окувського до президію парламенту в справі крадіжки голосів на д-ра Олесницького в Дрогобичі — Заряджене міністра-президента в справі конспіції Табо з Яворова. — Міністер скарбу о підвищенні платні урядників.]

В сій хвилі поставив пос. д-р Окувський в палаті послів ось-такую інтерпеляцію до президію палати:

„З причини зескомотования около 40 карт голосования з урни виборчої в Дрогобичі [Голоси на лівці: Слушайте! слушайте!] розпочав суд самоборський слѣдство карне. Судья слѣдчий зажадав від президію парламенту актів виборчих [вибору посла Охримовича з IV-он курії], однак президію з непонятної для нас причини відмовила тому жаданню, в наслідок чого ціле слѣдство мусить бути застановлене. В наслідок подій в комісії легітимацийній, стремлячих очевидячки до затушовання практик виборчих в Галичині, поступок п. президента викликає в краю серед рускої суспільності таке вражінє, мов-би і наша президію подавала руку до затушовання підлої корупції при галицьких виборах! Звѣстно, що жаден судья не смѣє видавати свого вероку в справах цивільних, поки карний судья, добачуючий якусь провину, не выдасть свого вероку в справі, — і всі власті мусять свої акти видати суду слѣдчому. З уваги, що комісія легітимацийній вже в попередних каденціях уміла придержувати акти через п'ять лѣтъ, — запитує п. президента: як він оправдав свої поступок супротив ревізіції суду слѣдчого в Самборі?“

Президент Катрайн, дуже заклопотаний сею інтерпеляцією, відкликав ся на презеса комісії легітимацийної Фухса. Коли ж показало ся, що Фухса нема в сали, Катрайн сказав, що він полагодить рѣчь в порозумінні з презесом комісії легітимацийної і дасть відповідь на інтерпеляцію д-ра Окувського доперва тогді, коли Фухс явить ся в сали.

О відповіді президента прийняла опозиція криком: „То скандал! На письмі до суду був ваш підпис! ви й відповідайте про себе! Комісія легітимацийна не єсть яв-

П'ятдесяті річниця смерті бл. п. єпископа Івана Свѣтурського.

Написав Михайло Зубрицький.
(Дальше.)

Коли Польща розпала ся, а Галичину прилучили до Австрії, руським священникам стало легше жити на світлі, полекшала трохи і незавидна доля руского мужика. Що не стала ще більше зміна на лѣпше, аложило ся на се більше причин: передчасна смерть Іосифа II, відтак довготривала війна та й все що немала сила інтелектуальна і матеріальна противників руского народу.

Мало хто з Русинів одушевляв ся для реставраційних польських розмахів, а тим менше руські єпископи. Іван Свѣтурський також стояв непохитно при Австрії, старав ся як найсовітніше і найдокладніше виконувати всі припоручення австрійського уряду і до сего захоплював також священників пригадуючи їм часто, скільки добра мають Русини завдячувати Австрії. Також здержував священників від всякої участі в роботі польських стронництв революційних.

Австрійський уряд був тогди дуже вимагаючий і домагав ся не раз від духовенства таких послуг, як вже цілком до єпископа і священників не належало, а таких їх виконувало. Для приміру наведемо ось-такій об'язник:

N. 2163. Ponieważ c. k. Administracja tabaki i stepu pismem swoim z dnia 21 Pazdziernika r. b. do liczby 12510 zapadłym, użala się iakoby gdzieniektórzy z kapłanów oświadczyć mieli, że o okolniku Naszego Konsystorza z dnia

19-o Pazdziernika 1826 z liczby 1617 wypadłym a przemycania tiliunu przez Duchowieństwo pobłażanego dotyczącym się, żadney nie mają wiadomości — Przeto dla pozyskania w tej mierze należytego przekonania, rozkażujemy Wielebnemu I X Dziekanowi, by stosownie do zażądzenia w spomnianym okolniku przy końcu zawartego bez zwłoki a najdalej do ostatniego Grudnia r. b. obwieszczenia owego okolnika przez Dekanat uczynione a podpisem podgęcznych Dusz pasterzy stwierdzone Naszemu Konsystorzowi przedłożył. — W Przemyslu dnia 29-o Listopada 1828. T. Fedynkiewicz Wikary gen. i Offi. Kubaiewicz.

Передного року т. є. 1827 об'язником з 26. цвѣтня ч. 619 зывает єпископ священників на основі домагана краєвої управи, щоб они доносили консисторію про переступи монархічних прав, бо само оголошене рбзних приписів не выстає і людей від переступів не здержує.

Священник Андрій Минчакевич, парох з Волосянки [тепер в турецькій повіті], зав'язував якийсь час парохією Розлуч. Вели йому платити аліментів також за Розлуч, однак він не хотів платити, покликуючись на те, що аліментів платити ся від особ, а не від парохів. На се одержав відповідь, як покаже наведений об'язник:

N-o 1941... quod vero attinet parochum in Wolosianka AD. Andream Minczakiewicz, qui sibi utpote admortori in Rozlucz emensuratum Alumnaticum vel ideo persolvere recusat, quod idem a persona non vero a Beneficio pendi debere existimet, Eidem significabit [декан], subditorum SS-ae Majestatis esse, ut mandatis ab Eodem emanatis strictam praestent obedientiam

eademque non secundum placitum suum interpretarentur. Quosque itaque nil aliud decisum fuerit, praedictus parochus ad solutionem Alumnatici qua admort in Rozlucz etiam executione stringendus venit... Premissae die 6 a 9 bris 1828. Joannes Eppus. Kubaiewicz.

Польські революціоністи, загадуючи відбудувати Польщу, не думали зречи ся Руси, бо тогді би Польща була маленька і бідна. Треба було конче рушити руський народ, тї маси занедбані і заневолені. Однак руський мужик не давав собі і споминати про відбудову Польщі; коли про се учув, весь тремтів, нагадуючи давне, а шкбра его не лоптѣла на ново наставляти під гарп. Повстанці, люде молоді, може по части не могли наїти правдивої притоки того ворожого настрою мужицтва, міркували собі: „Ми хлопаєм так красно бесѣдуємо про рай в будучій Польщі, а они нам кулак показують або відставають до циркулярного уряду...“ Довго не глядали притоки, але зараз зложили все на руських священників. Вся злоба їх і вороговане за-для неусіху мѣж руським мужицтвом обернула ся против руского священства. Та се було не першій раз і — на жаль — не останній. Допопєно до уряду, що руські священники нічого не роблять і народі друзі, а перед селянами занеславлювано їх Каспер Пенілевич і другі укладали руські пѣсни, де висмѣвали священників, як в сій пѣсеньці, поданій до відомости духовних об'язником з дня 15 вересня 1846. ч. 175: „Ропу также нас дерут за поховок хрыз берут — Уродыт sia tra platyty, Uze trudno w switi zyty“...

Єп. Свѣтурський видав до деканів слѣдуючий об'язник:

Nr. 26. Indigemus notitiis pro ulteriori usu officii instituendo, quomodo modernis infaustis temporibus Curati Nostri in his adjunctis se comportaverint, an vocationi suae conformiter se gesserint et ab omni macula liberi manserint; quapropter Illustrem Admodum Reverendum Dn-um [Dominationem] provocamus, ut secundum suam scientiam Nobis referat, an non aliqui ex Nostri Curatis his nefariis moliminibus implicati vel ab Instantia politica desuper percepti fuerint, aut ob suam politicam sentiendi agendique rationem in praesentibus circumstantiis se suspectos reddidint Premissae die 2-a Martii 1846. Joannes Eppus.

Дня 31 липня 1847 погину у Львові на шинели Теодій Висновський і Іосиф Капустинський [останній за те, що напад уночі 18-ого лютого 1846 бурмістра в Пільні Каспера Маркія і в поганій способі, при помочи кількох товаришів, заголовив]. Засуд на смерть випечатано і розслано до відомости священства. Деякі руські священники відправляли службу божу за страчених. Се дійшло до відомости уряду а від него до консистора. З сего приводу видав єпископ слѣдуючий об'язник:

Z. 2044. Nach den hohen Orts eingelangten Anzeige haben sich einzelne Seelsorger beikommen lassen, für die am 31 July l. I hinggerichteten Hochverräther öffentliche Trauergottesdienste abzuhalten. Da die Geistlichen schon in Gemässheit ihres Berufes verpflichtet sind alles zu vermeiden, was als eine der Regierung feindliche Demonstration angesehen werden könnte, und in dem eben besprochenen Falle angesehen müsste, und nur Aergerniss geben würde, so wird in Folge h. Präsidial-Schreibens vom 12 August l. J. Z. 4024.4066 der gesammten Curatgeist-

ною! мы на кождомъ засѣданіи будемо под-
носить той скандалъ!“ и т. д.

Що президія палаты водмовила выдана
актовъ судови самбѣрскому, се дѣло Поля-
ковъ и барвинчукъ. Та тымъ осягнено хи-
ба то, що Полякамъ зновъ бризнено добре въ
очи, а президія, котрій и такъ здало бы ся
больше поваги, мусить на такімъ поступованіи
хиба тратити...

*

По оголошеній въ „Дѣлѣ“ [ч. 89 зъ 4
н. ст. мая] розправъ передъ перемыслимъ три-
буналомъ противъ Василя Яремѣя зъ Мужко-
ловича — независимый рускій послы звернули
ся письменно до министерства справъ внутрѣш-
нихъ зъ жаданемъ, щобы покарато выборчого
комісаря Табо [Tabeau] за его славный спо-
сѣбъ переведенія правыборцѣвъ въ Мужко-
ловичахъ. Якъ вѣдомо — покликанный прокурато-
рією на розправу свѣдокъ вѣйтъ мужколовец-
кій Олекса Василь збѣнавъ подъ присягою, що
концепістъ Табо перевѣвъ правыборцы въ Му-
жколовичахъ въ такій спосѣбъ: „Коли Табо
приѣхавъ, товпа выборцѣвъ уже чекала пе-
редъ локалемъ выборчимъ. Але Табо не до-
пустивъ нѣкого до голосованія, лише въ сали
спытавъ вѣйта, заступника вѣйта и ще одного,
якъ называютъ ся, записавъ собѣ ихъ имена
и заявивъ, що вже по выборахъ а выбраніи на
выборцѣвъ тѣ три, котрыхъ вѣйтъ запытавъ,
якъ они называютъ ся. Вѣйтъ не хотѣвъ та-
кого выбору приняти и закликавъ правыбор-
цѣвъ до салъ, але Табо не хотѣвъ вѣдъ нѣ-
кого голосу приняти. Сказавъ, що вже по вы-
борахъ, и вѣдѣхавъ“. Дальше вѣдомо, що въ
наслѣдокъ тыхъ славныхъ правыборцѣвъ потер-
пѣвъ порубанный жандармомъ и ще въ додатку
засуджений трибуналомъ на три мѣсяцѣ вѣз-
ницѣ [кромѣ довгого арешту слѣдчого] честный
господаръ Василь Яремѣй, котрый, не могучи
стерпѣти такого надужити власти пана Табо,
выразивъ ся, що такій правыборцы — то „ошу-
ство“. Отже независимый послы рускій, будучи
того самого погляду, якъ несчастный Василь
Яремѣй, що переведеніи паномъ Табо правы-
борцы въ Мужколовичахъ були хиба глумомъ
надъ закономъ, зажадали вѣдъ міністра пока-
раня пана Табо.

Сегодня министеръ гр. Баденіи заявивъ,
що въ наслѣдокъ письма нашихъ послѣвъ
вѣйтъ наказавъ, черезъ намѣстника кн. Сан-
туса, щобы до трехъ днѣвъ прислано ему
реляцію въ справѣ того клясичного комісаря
выборчого — Tableau...

*

Въ справѣ подвышенія платнѣ урядни-
камъ высказавъ ся министеръ д-ръ Вѣлиньскій
передъ посломъ д-ромъ Окуневскимъ, що у-
важае се за квестію чести министерства, що-
бы найдалше зъ новымъ [1898-ымъ] рокомъ
урядники дѣтали вже подвышеніе платнѣ...

(х. х.)

Ще одна „офіціална правда“.

[Письмо зъ Сѣльци беньковского въ Камениччинѣ.]

На протесты нашій противъ переведенія
правыборцѣвъ внесенъ такъ до ц. к. староства
въ Камѣнцѣ якъ и особною депутацію до

lichkeit auf das Eindringlichste hiemit einge-
schärft, dass sie derley Trauerandachten, die nur
auf Anstiften der Uebelgesinnten veranlasst wer-
den könnten, zu unterlassen habe. Uebrigens, wie
wohl überzeugt von der unzweideutigen Gesin-
nung eines jeden Geistlichen für die väterliche
Regierung, machen wir dem Landdechanten zur
strengen Pflicht, sorgfältig die gegenwärtige
Verordnung zu überwachen, und den Fall der
Uebertretung unverweilt anzuzeigen. Przemyśl
am 21 August 1847. Johann Bischof. Wito-
szynski.

Становиско польского духовенства су-
противъ руского въ давній Польщи условлене
было національными и социальными порядками.
Супротивъ Русина стоявъ Полякъ, супротивъ
закрѣпощенного руского мужика польскій шлях-
тичъ. Духовенство пануючю версты дивило
ся зъ-горы на духовенство приниженыхъ и
заволоныхъ масъ. Панъ-шляхтичъ повиненъ
бувъ мати науку и осяту, а ще больше его
духовный; мужикъ мавъ працювати передо-
вѣмъ на своего пана, то й не треба ему було
науки; за него думавъ и мысливъ его панъ.
Коли-жъ на мужика выдано засудъ, щобы
проживавъ въ тѣмъ кромѣшній, то и его ду-
ховный не потребувавъ мати науку; для него
было досытъ, якъ знавъ трохи читати и писа-
ти. Такій священникъ для хлопа ажъ надто
выстатчавъ... Рускимъ священникамъ творили
въ Польщи всякій пакости, а духъ гордости
латиньского духовенства не знавъ мѣры. Тѣ
пануючій погляды перейшли зъ Галичиною до
Австрій, бо-жъ придбанныхъ поглядѣвъ не лег-
ко въ одной хвилѣ позбутися. Тѣ самыя по-
гляды ще и днесъ у насъ не выкорѣнили ся,

Выс. ц. к. намѣстництва, дѣтали мы по Ве-
ликодныхъ святахъ ось-яку водновѣдъ зѣ ста-
роства:

L. 5701. Do Dmytra Szewczuka i towa-
rzyszzy w Sielcu bienk.

W załatwieniu protestu wniesionego przez
Dmytra Szewczuka i tow. przeciw wyborowi
wyborców z IV. kuryi w Sielcu przeprowadzo-
nemu dnia 8 marca b. r. i w wykonaniu roz-
porządzenia wysokiego c. k. Prezydium Na-
miestnictwa z 10 marca 1897 L. 2915/pr. orze-
kam, iż zarzut protestu, że termin wyboru nie
był ogłoszony, odpada w obec twierdzenia de-
putacyi do wys. Prezydium c. k. Namiestnictwa,
że oprócz tych, którzy głosowali, nie przypu-
szczono do głosowania 150 wyborców zgroma-
dzonych. Dalsze zarzuty tej treści, że komisarz
wyborczy nie odczytywał listy, lecz przyjmował
głosy w miarę jak się wyborcy zgłaszali — da-
lej że w oznaczonej godzinie zamknął głosowa-
nie, skutkiem czego niedopuszczeni zostali wy-
borcy, którzy w chwili zamknięcia głosowania
nie znajdowali się w lokalu wyborczym, są bez-
podstawne — gdyż powyższe zarządzenia komi-
sarsza wyborczego są zupełnie uzasadnione w
przepisach państw. ordynacyi wyborczej. — Prze-
ciw temu orzeczeniu nie służą dalsze środki
prawne.

W Kamionce 23 marca 1897. C. k. sta-
rosta Bętkowski.

Позаякъ все, що сказане въ тѣмъ письмѣ,
єсть зовѣмъ негѣдне зъ правдою, и позаякъ
„przeciw temu orzeczeniu nie służą dalsze środ-
ki prawne“, тожъ мы звертаємо ся ще до Хв.
Редакціи „Дѣла“ зъ усиленнымъ прошенемъ о
ласкаве представленіи въ своій цѣнній часо-
писи цѣлою тои справы у властивѣмъ и цѣл-
комъ справедливѣмъ свѣтлѣ, щобы свѣтъ пе-
реконавъ ся, якъ то нашъ ц. к. староства по-
лагоджують протесты.

Першій правыборцы въ Сѣльци беньковѣмъ
були розписаніи та й на кѣльканацять день
попередъ оголошеній на 13-ого лютого и вѣд-
були ся цѣлкомъ спокійно, безъ жадного
жандарма, та безъ нѣякихъ надужитъ. Причи-
на тому була здаєсь та, що староство каме-
нецке зачисляло Сѣлецъ, не знати зъ якои
раціи, за позицію для себе цѣлкомъ певну.
Коли однакъ якъ въ V. такъ и въ IV. ку-
рии выбрано по 5 нашихъ честныхъ выбор-
цѣвъ а межи ними и руского мѣсцевого душ-
пастиря, напавъ правыборчого комісаря п. Я-
ворчиковского великій страхъ — и длятого
заразъ вечеромъ ураждено щось трема ма-
зурскими голосами внести протестъ, котрый
розумѣе ся староство дуже радо уваглядило,
але о тѣмъ, якъ такожъ о новыхъ правыбо-
рахъ, о дни, годинѣ або мѣсяці вже цѣлкомъ
не повѣдомило уряду громадского. Ино при-
ватно „подъ великимъ секретомъ“ повѣдомивъ
„хтось“ въ Добротворѣ въ недѣлю 7-ого мар-
та декотрыхъ „зауфаныхъ“ нашихъ Поляковъ
[котрій належать до лат. парохій въ Добротво-
рѣ], що другого дня т. е. 8-ого марта вѣдбу-
дуть ся въ Сѣльци нові правыборцы, щобы от-
же сейчасъ „od kółka do kółka“ повѣдомляли
вѣхъ Поляковъ и жидѣвъ, абы на рано вся
„wiata“ въ цѣлѣмъ комитетѣ станула до пра-
выборѣвъ и выбрала самыхъ своихъ выбор-
цѣвъ, а Русины, не знаючи о нѣчѣмъ, не
прийдуть або мало хто приїде, и перепадуть

противно: они є головнымъ мотивомъ дѣланія
у богато индивидуѣвъ. Въ Австрій почали вы-
заволяти рускихъ священникѣвъ зъ зависимости
шляхты и латиньского духовенства, однакъ
треба жалувати, що цѣлкомъ не зломано сего
вплыву, а передовѣмъ, що не знесено права
патронату.

Якъ повѣдають біографы — еп. Сѣнгур-
скій живъ у згодѣ зъ латиньскими епископа-
ми, однакъ, коли котрый зъ нихъ докучавъ
або радъ бувъ принизити руске духовенство,
тогда вѣйтъ выступивъ усе беззглядно. Лат.
епископъ Корчанскій выдававъ выпусками
„Przyjacieli chrześcijańskiej prawdy“. Въ тѣмъ
выдаванні въ помѣщено розправу противъ рус-
кого духовенства, де пѣддано въ сумнѣвъ
правне его становиско. Еп. Сѣнгурскій высту-
пивъ противъ сего. — Року 1835 подано въ
латиньскѣмъ Схиматизмѣ число душъ рускихъ
на 565,044, а се цѣлкомъ не годило ся зъ
правдою. 300,000 рускихъ душъ пропало въ
канцеляріи польского консистора. Въ рускѣмъ
Схиматизмѣ зъ 1837 р. число рускихъ душъ
было 800,740. Зъ сен притоки выдавъ еп.
Сѣнгурскій до деканѣвъ такій обѣзникъ:

Nr. 53. Cum in Schematismo Dioeceseano
Premisliensi r. l. pro A. 1835 conspexerimus,
quod praeter animas cath. r. l. in nonnullis Pa-
rochiis uti in Przemyśl, Sambor, Sanok, Jaro-
slaw, Mosciska, Jaworow, Drohobycz, Dobromil
etc. numerus animarum r. gr. cath. expressus
sit, cumque numerum animarum in tota Dioe-
cesi Premisliensi r. l.

Cath. r. lat. 662,454
Cath. r. gr. 565,044

„z kretešem“. А щобы ще лѣпше переконати
ся, чи бодай того послѣднього дня не повѣдо-
млено громады „урядово“ о заврѣшнихъ пра-
выборахъ, то оденъ „z зауфanych“ Стахъ Рен-
касъ, славный сѣлецкій заступникъ вѣйта,
вѣдобравъ въ Добротворѣ вѣдъ нашего по-
сланця почтового всѣхъ урядовъ кавалки, по-
отвиравъ ихъ самовѣльно и видко, якъ-бы зѣ
староства було яке повѣдомлене, бувъ бы его
сховавъ до кишенѣ. Але стало ся трохи
инакше!

Пѣзно вже зъ вечера вступивъ оденъ
нашъ чоловѣкъ до одного Поляка зъ орудкою
и той неборакъ якое цѣлкомъ нехотачи вы-
мовивъ ся, що „завтра правыборцы“. Нашъ
християнинъ, хочъ уже пѣзно було, дає чимъ
борше о тѣмъ знати другимъ, а тѣ зновъ, не
зважаючи на нѣщо, выбираютъ ся на цѣлу
ночь и собѣ „od kółka do kółka“, такъ що до
рана всѣ Русины, хотъ и якъ далеко порозки-
даніи, були вже о всѣмъ повѣдомленіи и зѣ
всеходомъ сонця почали сходити ся до канце-
лярій. Поляки здивували ся, зъ-вѣдки Русины
о всѣмъ довѣдалися, але найбѣльшою неспо-
дѣванкою було то для п. комісаря Яворчиков-
ского, котрый побачивши, що при голосованіи
зъ V. куріи Русины зновъ таки горою, якъ то
було и першимъ разомъ, не мѣгъ уже вытри-
мати до кѣнца, але вѣдобравши бодай 83 го-
лосы, перервавъ голосоване та радъ-не-радъ
оголосивъ выборцами майже тыхъ самыхъ
честныхъ господарѣвъ, що и за першимъ ра-
зомъ були выбраніи, и поѣхавъ на обѣдъ.

По полудніи мали вѣдбути ся правыборцы
зъ IV. куріи, але п. комісаръ видячи, що штуч-
ка зъ неоголошенемъ дня правыборѣвъ рано
не удала ся, взявъ ся вже на иншій спосѣбъ.
Приѣхавши до канцеляріи, поговоривъ щось
впередъ по нѣмѣцки до стоячого въ сали въ
службѣ вахмістра жандармеріи зъ Добротвора
Себастьяна Котляряжа [другій жандармъ Іоганъ
Крамъ повнивъ зновъ свою службу при вхо-
довыхъ дверехъ] и розпочавъ правыборцы ось
въ якій спосѣбъ: До голосованія припускавъ
яно тыхъ правыборцѣвъ, о котрыхъ знавъ, що
будуть голосувати пѣсля его интенціи, якъ та-
кожъ тыхъ, котрыхъ ему п. вахмістръ припо-
ручавъ словами: „Panie komisarzu! jeszcze ten
nie głosował!“ Такій мимо своєї волѣ рекоман-
дованій правыборцѣвъ не потребували навѣтъ вы-
голошувати именъ выборцѣвъ, досытъ було
сказати [якъ то имъ пѣдповѣдано], що голо-
сують „na tych samych, co wójt“ — а п. ко-
місаръ вже самъ выголошувавъ въ голосъ, нѣ-
бы то за згодою правыборця, имена: Tymoteusz
Wasyliszyn [писарь], Iwaś Diduś [провізоръ],
Iwaś Weretelnik [комитетовый вѣдъ всеро —
всѣ три Русины], Stanisław Rękas i Maciej Ba-
biński [два послѣдній Поляки]. Про людске око
вѣдобрано кѣлька голосѣвъ и вѣдъ честныхъ
правыборцѣвъ, бо п. комісаръ знавъ добре, що
они позбѣтануть въ меншости; прочихъ, що
просились до голосованія, не припустивъ. Вѣд-
обравши въ такій спосѣбъ голоса щось ино
вѣдъ 27 правыборцѣвъ въ протягу нѣвъ годи-
ны, а нехай — и то вже найбѣльше — трехъ
квадрансѣвъ — [за першимъ разомъ призна-
чено було на голосоване двѣ години!] вѣставъ
п. комісаръ и каже, що голосоване вже зами-
кає та що „większością głosów wybrani“
на выборцѣвъ тыхъ пять, о котрыхъ ро-

зумѣе ся всѣ прочіи правыборцѣ и чути не
хотѣли, хиба ино нашъ честный вѣйтъ И-
ванъ Королевичъ и его честна компанія.
Всѣ оставшіи правыборцѣ, не припущеніи мимо
просѣбъ до голосованія, въ числѣ що наймен-
ше 120—130, оставили на тѣ слова п. комі-
саря и почали наново просити его, щобы при-
нявъ вѣдъ нихъ голоса. Але надармо! п. ко-
місаръ ще разъ заявивъ, що голосоване вже
замкнене, и вѣзавъ сейчасъ розходити ся, бо
„ще й панъ вахмістръ збѣмѣвъ“... Народъ зъ
жаалемъ, плачемъ, проклинами и зъ найбѣль-
шимъ огорченемъ почавъ розходити ся, порѣ-
нуючи правыборцы першій, котрій яко „неле-
гальный“ п. староста уневажнивъ, зъ сими, що
ихъ передъ хвилею п. комісаръ и урядникъ
ц. к. староства перевели уже „цѣлкомъ ле-
гально“. [Треба признати, що таке поступова-
не зъ народомъ — то неоцінена школа для
него! Жадній газеты, книжки, читальнѣ та
вѣча, зборы и агитаціи не докажуть того, що
одній такъ „по галицки“ переведеній правыбо-
ры. Народъ розбурхавъ ся тымъ, протирає очи,
розпѣнає все и порѣвнує, запам'ятує собѣ тоє
добре и гартує ся мовъ сталь-криця.]

Слѣдуючого дня надъ 80 рускихъ пра-
выборцѣвъ внесло протестъ до староства
противъ такихъ „легальныхъ“ правыборѣвъ
а заразомъ выслано и телеграму до намѣст-
ництва въ той справѣ. Въ два днѣ выѣхала и
депутація до намѣстництва зъ протестомъ. Дѣ-
ло ся то въ четверть 11-ого марта. Депутаціи
сказано, що п. намѣстникъ того дня депута-
цій не приймає, а вѣдослано нашихъ людей
до п. радника намѣстництва [здає ся п. Мавте-
нера, бо люде его имени не спам'ятали]. Той
выслушавъ ихъ уважно, высказавъ свое зди-
воване: „щѣ се такого може бути? тажъ на-
мѣстництво припоручає перепродажувати всю-
ды правыборцы зовѣмъ безсторонно, а тутъ
завсѣгды тѣлько депутацій та протестѣвъ!“
Признавъ, що п. комісаръ не потребувавъ вѣд-
читувати именъ зъ листы, але-жъ зновъ посту-
пивъ собѣ цѣлкомъ противъ закона, не допу-
скаючи правыборцѣвъ до голосованія, бо пра-
выборцѣ всѣ до одного мали вѣдати свои го-
лосы, ажъ коли-бъ вѣйтъ переконавъ ся, що
уже нема нѣкого до голосованія, тогда допер-
ва може голосоване замикати. Вѣдѣнци п. рад-
никъ намѣстництва признавъ, що такій прави-
борцы неважний. Ще больше утѣшили ся нашій
депутаты, коли п. радникъ сѣвъ до столика
та й каже, що власне укладає телеграму до
староства въ Камѣнцѣ про нові правыборцы
въ Сѣльци беньковѣмъ, отже най они зголосятъ
ся тамъ по вѣдповѣдѣ. Люде не знали, якъ
надыкувати ся п. радникови, и поѣхали до-
мѣвъ. А що сердеги вѣхали до Львова цѣлу
ночь и назадъ цѣлу ночь [бо то сѣмъ миль
мартовон дороги!], то ажъ позаслабали и для-
того заразъ въ пятницю не могли бути въ
старостѣ, а прийшли въ суботу. П. комісаръ
Бентковский сказавъ имъ, що пана старосты
нема теперъ, бо выѣхавъ, а вынайшовши теле-
граму зъ намѣстництва сказавъ людямъ, що-
бы не журили ся, — все приїде имъ на мѣсце.

Ну и прийшло все на мѣсце ледви-ажъ
по Великодныхъ святахъ! — та й [не прав-
да-жъ?] яка хороша офіціална вѣдповѣдъ?
Такъ то полагодило каменецке ц. к. староство
нашъ протестъ внесеный до него и до намѣст-
ництва, — такъ то полагодило обѣцяно дану
нашій депутаціи въ намѣстництвѣ... Не знати
ще, якъ буде полагоджений нашъ протестъ
внесеный до рады державной, — не знати ще
такожъ, якъ буде полагоджена наша жалоба
внесена до суду черезъ Народну Раду...

Може бы выбранный такими способами
посолъ п. Барвинскій потрудивъ ся до Сѣльци
и почувъ тѣ благословенія, які для него ма-
ють всѣ честній люде, то мабуть не тѣлько
своего посольства, але и княжон короны чимъ
скорше зрѣкъ бы ся, — бо людска кривда,
людскій боль, слѣзы и прокляты нѣкому ще
не выйшли на добре...

Перегляд політичний.

Вѣденська рада мѣста ухвалила
вчера выслати адресъ до цѣсаря въ справѣ
языковыхъ розпоряджень. Бурмістръ д-ръ
Люееръ заявивъ, що цѣлею адресу є, по-
класти конецъ борбѣ, выкликаний языковыми
розпорядженнями, щобы рада державна могла
приступити до працѣ надъ социальными ре-
формами. Забираючи ще опѣсля другій разъ
голосъ, сказавъ д-ръ Люееръ, що правитель-
ство, котре само выдало тѣ розпорядженія, не
може ихъ вѣдкликати, а такожъ и рада дер-
жавна не може въ тѣмъ дѣлѣ нѣчого допомогти;
зарадити може лише корона. Нѣмѣцкій на-
рѣдъ не має въ тѣмъ нѣякой користі, щобы
попирати тыхъ, котрій теперѣшнє положенє
хочуть продовжити до безконечности, щобы
лише кричати та кричати. Радный Фейдлеръ

Acathol. 5 041
Judaeorum 57,457
universim 1,289,996
cum Stupore deprehenderimus; proinde Officio
Decanali ordinamus, ut in futura Consignatione
Animarum ad Schematismum Dioeceseano pro
A. 1836 conficiendum cum fine Augusti 1835
Nobis exhibenda, quilibet Curatus et in quali-
bet localitate exacte et conscientiose exprimat:
1º numerum animarum fidelium r. gr. c., 2º nu-
merum animarum fidelium r. l., 3º numerum ani-
marum Acatholicorum, si ibi degunt, et 4º nu-
merum animarum Judaeorum, ibidem habitan-
tium. Officium autem Decanale sollicite invigi-
labit, ut quilibet Curatus non perfunctorie, sed
juxta specificas Consignationes animarum suae
Parochiae, aut si hae haberi non possint, juxta
certam scientiam, quoad quamlibet localitatem
computum faciat, et cum omni possibili exacti-
tudine Nobis medio Officii Decanali summarice,
seorsive tamen quoad quamlibet localitatem in
sua Parochia reperibilem substernat. — Pre-
misliae die 15 Januarii 1835. Joannes Eppus. J.
Eawrowski.

Лат. Схиматизмъ зъ 1832 р. подає та-
кій числа:

Латинникѣвъ 661,480 душъ
Акатолікѣвъ 4,703 „
Жидѣвъ 53,166 „

зъ чого бачимо, що за три роки прибуло ла-
тинниківъ 1,000 душъ, а жидѣвъ 4,000. Се та-
кожъ приключка — розумѣе ся, если поданіи
числа въ обохъ Схиматизмахъ були правдиві.

(Конецъ буде.)

Выходитъ у Львовъ що дня (крѣмъ недѣль и русскихъ святъ) о 6-той годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библиотека найзнаменитѣйшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницу на переѣзѣ разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админірація „Дѣло“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оглошеное ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвига 9, а А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославль Л. Крижановскій; — у Бѣды: М. Дука, Л. Селлерстатте; — у А. Richtera, Nibelungengasse 4; — у H. Schalek I. Wollzeile 11; — Haasenstein & Vogler 1, Wallfischgasse 10; въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ литер. додаткомъ

въ Австріи: за границею:
на цѣлый рокъ . . . 18 ар. на цѣлый рокъ . . . 24 ар.
на полъ року . . . 9 ар. на полъ року . . . 12 ар.

у Львовѣ:
на цѣлый рокъ . . . 16 ар. на полъ року . . . 8 ар.
на четверть року . . . 4 ар. на мѣсяць 1 ар. 35 кр.

Редакція, Админірація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи зачитываютъ ся лише на попередне застереженіе. — Рекламация неопечатаный вольный въѣзъ порта.

Поодинокое членое коштуе 8 кр. а. в. Оголошенія зачитываютъ ся по цѣнѣ 10 кр. въ одну строчку инсератовою або въ мѣсяцъ а въ рубрицѣ „Надобное“ по 25 кр. а. в.

Подати и иншия домосенія приватныя членитъ ся по 15 кр. въѣзъ отишка.

Переглядъ політичний.

Въ справѣ языковыхъ розпоряджень мавъ сими днями клубъ чешскихъ пословъ до рады державной нараду, на котрой постановлено зажадати рѣшучо въѣзъ правительства въдѣлыванія додатковыхъ розпоряджень, выданныхъ для поясненія, якъ первѣстны розпорядження треба розумѣти выконувати; въ разѣ, коли бы правительство сего не зробило, грозятъ чешскіе послы оппозицію. Такожъ дома гае ся клубъ усуненія міністра судовництва. Про ухвалу клубу повѣдомлено дня 18 с. м. президента міністрѣвъ, а по полудни того-жъ дня нараджували ся въдпоручники клубу съ послами фефдальной болъшой посѣлости.

Narodni Listy доносятъ, що правительство поробило вже кроки въ цѣли спростованія хибной интерпретации языковыхъ розпоряджень. Въ тѣй справѣ переговорювало правительство съ парламентарною комисією и съ вызначены членами чешского клубу. Той самъ дневникъ пише, что у г-ра. Баденюго была депутация чешского клубу повѣдомити его о ухвалѣ клубу, протестующій противъ инструкцій до языковыхъ розпоряджень; на те г-р. Бадені заявивъ, что правительство готове выдати новыя инструкціи. Депутация сказала опбеля президентови міністрѣвъ, что чешскій клубъ вступитъ на дорогу обструкціи, коли тѣ новыя инструкціи не будутъ скоро выданы.

Урядовыя дневники зачинають въ тѣй справѣ тежъ троха вже иначе писати. Коли парламентарныя трудности — такъ кажуть — не будутъ усунены ширюю угодою, на котру бы радо прислали Нѣмцѣвъ, Чехи и всѣ иншия народности, то въ такѣмъ разѣ всѣ народы будутъ залежати въѣзъ каждочасного правительства, а ихъ становиска нѣколи не будутъ безпечны передъ бурями и негодами. Уже-жъ и теперъ жалуютъ ся Чехи, что инструкціями для переведенія языковыхъ розпоряджень обкресово тѣ розпорядження на некористъ Чехѣвъ. Годѣ признати слушность замѣтамъ, мовъ то законъ о краевыхъ языкахъ не дасть ся перевести въ парламентъ. — Отже видно, что и правительство вже зачинае завертати на дорогу законодатного полагодженія справъ и спорѣвъ языковыхъ.

Въ справѣ греко-турецкой войны доносятъ съ Атенъ: Президентъ министровъ Ралисъ донѣсь телеграфично наслѣдникови престола, что въ Епирѣ уложено розѣмъ на тѣй основѣ, что обѣ стороны мають заняты тѣ становиска, якы мали передъ войною. Наслѣдникъ престолу дѣставъ повновѣститъ повѣдомити турецкого команданта о тѣхъ услѣвахъ, уложеныхъ мѣжъ арміями въ Епирѣ, и заявити ему, что залишае военныя кроки, а вся одѣальность за нарушене розѣму спаде на турецкого команданта. Полковникъ Смоленскій прибувъ до Ламіи, де его населене повѣдало съ одушевленіемъ. Головна сила грецкой арміи стоить въ Фурку, зо двѣ милѣ на полудне Домоку, а наслѣдникъ престолу становъ квартируе коло Ламіи, ще другихъ двѣ милѣ далѣе на полудне. Грецкы повномочники зѣшли ся съ Сейфуляхомъ пашою, чтобы уложить ся о розѣмѣ. Паша заявивъ, что до-несе Едемови пашѣ про бажане Грековъ, а припускаючи, что сей згодитъ ся на розѣмъ, здержуе изъ своихъ стороны военныя кроки на 24 годины, поки не дѣстане дальшихъ приказѣвъ. Вчера уложено въ Тесалии розѣмъ на 7 днѣвъ. Въ Ламіи не осталось живои душѣ, все повѣкало съ мѣста.

Президентъ министровъ Ралисъ сказавъ одному дневнику, что не може и бесѣды о тѣмъ бути, чтобы Греки въдали Туреччинѣ хочъ бы пядь земли; Греція не може такожъ пристати на змѣну своихъ границъ, бо въ такѣмъ разѣ ватаги, что уганяють ся въ там-тыхъ сторонахъ, легко могли бы непокоити грецкую землю, а Греція мусѣла бы удерживати тамъ войско для обороны границъ.

Зъ Царгороду зновъ доносятъ: Великій везиръ повѣдомивъ всѣ министры и власти, что султанъ приказавъ здержати военныя кроки, чтобы спинити дальшій проливъ крови, од-

нако не треба гадати, чтобы услѣва, на якихъ уложено розѣмъ, мали бути заразомъ услѣвами мира. Команданты войскъ дѣстали приказъ пильнувати въ часѣ розѣму, чтобы не починало жадныхъ кроковъ военныхъ; але войско мае завѣдѣти бути готове до войны.

Вчера мали Греки зновъ переступити подѣ Артою границу турецкую и навѣтъ стрѣляти на турецкій становиска.

Сторонництво войскове въ Царгородѣ домагае ся заняты Тесалии, бо въ противѣмъ разѣ тотовой повстаті розрухи середъ незадоволеныхъ Турковъ.

Повыборчій процесъ въ Перемышлѣ.

Зъ Перемышля пишутъ намъ:

Дня 19 мая с. р. въѣбула ся въ тутешны судѣ окружны передъ вышайшимъ трибуналомъ розправа карна противъ Панька Цѣжмана, господаря зъ Витошинецъ повѣту перемыского, обжалованого прокураторією о злочинѣ зъ § 99. закона карного, мнимо сповненный тымъ, что Цѣжманъ мавъ грозити вѣтви Фелькови Черкавскому словами: Ходи ту! только разъ ты факну та й будешь забитый. Ты же за собою крижѣ зъ коршмы потянешь! Погрозы тѣ мавъ Цѣжманъ высказати длатого, что вѣтъ якъ и цѣла громада були обурены на вѣтѣ, что вѣтъ заповѣвъ правыборы въ школь, всѣ выборы зѣшлись до школы, а тымчасомъ вѣтъ зъ комиссарѣмъ Новосѣлецкимъ перевели правыборы въ мешканю вѣтѣ и выбрали зъ IV-ой куріи вѣтѣ а арендара, а зъ V-ой куріи лѣсничого.

При розправѣ вѣтъ, свѣдокъ наиболѣе обтяжающій обжалованого, зрѣкъ ся свѣдоцтва яко своякъ обжалованого. [Розумѣе ся, коли бы вѣтъ бувъ свѣдчикъ, мусѣвъ бы бувъ признати, что зъ комиссарѣмъ Новосѣлецкимъ звела громаду и черезъ те на глумъ воли громадинъ зробили выборцами: вѣтѣ, лѣсничого и жиды!] Такъ само зрѣкъ ся свѣдоцтва ще оденъ свѣдокъ. Прочы свѣдки зѣзнали въ користъ обжалованого — кромѣ одного свѣдка, жѣнки вѣтви, котра въ части обтяжающо зѣзнала. — Оборонецъ адвокатъ д-ръ Кормошь въ оборонѣ поднѣсь, что коли мнимо загроженный [вѣтъ] зрѣкъ ся свѣдоцтва, то нема субетрату до оцѣненія, чи зъ огляду на личне успособлене загроженного мнима грѣзба выликала боязнь, та что въ данѣмъ случаю о небезпечной погрозы не може бути бесѣды.

Трибуналъ, по короткой нарадѣ, у вѣдѣннѣ обжалованого, котрый пересидѣвъ у вѣзницѣ слѣдчій въѣзъ 1-ого марта до 19-ого мая, отже 11½ тыжнѣвъ!

Справы парламентарныя.

Вчера [въ четвертъ] въѣбуло ся засѣдане палаты панѣвъ, на котромъ переведено дискусію надъ адресою до короны. Заповѣдано, что и въ палатѣ панѣвъ вывѣже ся споръ при сѣй дискусіи и что она протягнѣсь на два засѣданія. Однакъ зъ причины, что г-р. Бадені зъ министрами Вѣлиньскимъ и Глянцомъ мали вывѣзати до Пешту на переговоры угодовы то сторонництво згодило ся перевести дискусію коротко; длатого многы бесѣдники, записанъ до голосоу, казали вычеркнуты ся. Хѣдъ засѣданя бувъ такій:

Либѣраль Хло мецкій въ имени оппозиціи обговоривъ важнѣйшій уступы зъ троновой промовы и розпорядженія языковы. Въдѣтакъ что-до проекту адресы правѣвъ заявивъ, что лѣвѣця згодитъ ся на него а свѣй проектъ залишитъ, если опуститъ ся тамъ уступъ о розпорядженіяхъ языковыхъ, котры до живого дѣйнялы нѣмецке населене. — Клерикаль Фалькенгайнъ боронивъ адресы правѣвъ.

Вѣдѣтакъ промовы мін.-през. г-ра. Бадені. Розпорядженія языковы — мовивъ вѣтъ — несправедливо выкликали такую оппозицію и агітацію зѣ стороны Нѣмцѣвъ. Вѣтъ, выдаючи тѣ розпорядженія, не мавъ гадки обмежувати нѣмеччину а тымъ менше оскорбляти Нѣмцѣвъ. Его личне чувство зборонило бы ему се учинити, але вѣтъ бувъ и с тои гадки, что въ роз-

порядженіяхъ нема укороченія народныхъ правъ Нѣмцѣвъ.

Вѣдѣтакъ по промовахъ клерикала Кіоштайна и либерала Шаршмѣда та референта Чедика адресу правѣвъ принято. Львица и центрумъ здержали ся въѣзъ голосоуванія.

Въ адресовѣй комисіи палаты пословъ вела ся вчера дальше дискусія генеральна надъ проектомъ адресы. Бесѣдники зъ правѣвъ [мѣжъ тымъ г-р. Пиніньскій и Мадейскій] промовляли за розширеніемъ компетенціи соймѣвъ краевыхъ, а зновъ члены зъ оппозиціи были головно на розпорядженія языковы.

Засѣдане палаты пословъ въѣбуде ся въ понедѣлокъ. Говорятъ, что президія палаты, чтобы зацѣпкати оппозицію, подѣастъ насампередъ подѣ голосоуваня внесеня п. Дашиньского [зъ вѣвторкового засѣданія] о узнаня засѣданъ легитимацийной комисіи явными. Однакъ оппозиція все-таки не покидае гадки обструкціи...

Наша Админірація проситъ Вп. Передплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій четвертокъ а възглядно и вырѣвнати залежлости.

НОВИНКИ.

— Слѣдство въ справѣ выбору посла зъ IV-ой куріи въ Дрогобичи веде вже въѣзъ болѣкохъ тыжнѣвъ радникъ Рошкевичъ изъ Самбора. Выѣхавши въ Дрогобиччину вѣтъ переслухавъ выборы подѣсанныхъ на донесеню до самборской прокураторіи. Тѣ выборы, люде честны, зѣзнають до протоколу, что въдали картки голосоуваня зъ именемъ д-ра Олесницкого, а позаякъ д-рови Олесницкому выборча комисія почислила значно менше голосоувъ, отже судья слѣдчій зажадавъ актѣвъ выбору въѣзъ президіи парламенту, чтобы доходити справы дальше. Тымчасомъ — якъ вѣдомо — президія палаты пословъ въѣдмовила выдана актѣвъ, але по интерпеляціи д-ра Окуневского чей-же не схоче доводити до скандалу и акты судѣ слѣдчому перешле.

— Передъ судомъ присяжныхъ въ Перемышлѣ въѣбудутъ ся карны розправы: дня 4 н. ст. червня противъ Петра Новаковского зъ Торковъ обжалованого о провину зъ §. 302 зак. карн., а 5-ого червня противъ бывшего кандидата на посла социалиста Корнила Желажкевича и Антоны Гілета о провину зъ §. 300 зак. карн.

— Въ память бл. п. д-ра Корнила Чайковского въѣправитъ посолъ о. Танякевичъ поминальнѣ богослуженя въ четвертъ 27-ого н. ст. мая о годинѣ 9 рано у Вѣднѣ въ гр.-кат. церквѣ св. Варвары [I. Bezirk, Postgasse коло министерства торговлѣ]. На се богослуженя запрошуе ся отсымъ всѣхъ вѣдѣньскихъ Русинѣвъ. — (н.).

— Стипендіями по 100 зр. рѣчно надѣлявъ краевый президентъ Буковины слухачѣвъ правѣвъ Льва Семаку и Михайла Догомилу до слухача филозофій Теоділа Брендзана, членѣвъ черновецкого руского академ. товариства „Союз“.

— Неповановане рускихъ святѣ. Ц. к. повѣтовый судъ въ Монастирѣкахъ възвѣвъ [ч. вѣзваня 3980] на термѣнъ въ справѣ провізоріальнѣй Карла Шевчука и его суперника на день 4 (16) мая т. в. на недѣлю о 9 годинѣ ранѣ. Впрѣчѣмъ на той день было вѣзваныхъ до монастирѣцкого суда ще около 80 иншихъ селянѣвъ. Се нехай послужитъ за матеріялъ послови о. Д. Танякевичу.

— Про рухъ еміграційный пишутъ намъ зъ подѣ Гримальова: Дня 5 мая с. р. выѣмігрувала зъ Зеленой повѣту скалатского чотири родины въ числѣ 19 особѣвъ. Попродавши поля и будинки повезли зъ собою болѣе якъ 4.300 зр. готовки, а то: Фелько Бѣлашъ 800 зр., Мих. Лескѣвъ по-надъ 1850 зр., Иванъ Лозинскій 1.100 зр.; Анна Лескѣва, котрой чоловікъ ще передъ рокомъ выѣхавъ до Бразиліи, повезла 550 зр. Морѣ поля подѣльско-го попродавали за 175—200 зр. Первѣстно мали всѣ они гадку ѣхати до Бразиліи, але въ Гамбургѣ — якъ зъ-въдѣтамъ пишутъ — за намовою агента выбрали ся до Канады. Але чи тамъ Анна Лескѣва въѣдукае своего чоловіка зъ Бразиліи, не знаю. — Б. И.-с.

— Пос. о. Д. Танякевичъ пересылае намъ до уѣзденія отсе писемъ: Поновляю мою просьбу до нашего Пречестного Духовенства: Нещасливый селянинъ Я. К. зъ Л. бувъ дру-гій разъ у мене у Вѣднѣ. Грунтъ зліцегова-

ный, лишень интабуляція ще не переведена, отже ще не выключена можливість, чтобы вѣтъ лишивъ ся при грунтѣ, бо можна зъ жидомъ трактувати. На се потреба 700 зр. кругло. Тому поновно прошу Вп. Отцѣвъ и Родимѣвъ, чтобы приспѣшали зъ помощію заразы. Periculum in mora. — Танякевичъ.

— Общество св. Василія Вел. въ Ужгородѣ [Унгварѣ] начало выдавати въ угорско-рускомъ нарѣчю популярну часопись п. заг. „Наука“. Въ покликъ до передплаты редакція каже, что до выдаваня популярной газетки спонукавъ общество св. Василія Вел. духовный и матеріяльный подѣупадокъ угро-русского народу, о чѣмъ заговорили широкіе круги, признаючи, что усунути лихо може лишь просвѣта. Мѣжъ умѣщеными статейками 1-ого числа е науковъ, белетристичный и господарскы. Часопись мае выхадити двѣчи въ тыжденѣ а кош-туе до конца сего року лише 1 злр.

— Въ справѣ нотаріальныхъ платѣвъ выдала президія вышнего суда краевое розпоряджене, котре говорить, что нотаріамъ не належитъ ся нѣяка винагорода за списы актѣвъ тогдѣ, коли они роблятъ се при нагодѣ яконсъ иншой урядовой чинности въ характерѣ судовыхъ комиссарѣвъ. Не вѣльно имъ въ такихъ случаяхъ умовляти ся зѣ сторонами что-до высоты винагороды анѣ тежъ примати би безпосередно. По окбиченю урядовой чинности они мають лишь вѣдати акты судовы, а той, означивши высоту платѣвъ, самъ ви стягне и доручитъ нотареві. То розпоряджене не обовязуе очевидно въ тѣхъ случаяхъ, де нотаръ сповняе свою урядову чинность на вѣзване стороны, а не на припорученю суду.

— На потерпѣвшихъ при выборахъ на галицкой Руси приславъ сими днями купецъ зъ Москвы п. Володимиръ К. Петровъ 300 рублѣвъ зѣбранныхъ мѣжъ его знакомыми. Редакція „Галичанина“, котрой до розпорядимости п. В. К. Петровъ приславъ ея жертву, призначила [выѣмивши рублѣвъ на гудьденъ] по половинѣ: 190 зр. 50 кр. на потерпѣвшихъ а 190 зр. 50 кр. на выдане брошюры о остатныхъ выборахъ до рады державной.

— Про конѣртъ и комерсъ товариства „Громада“ въ Шевченковѣ роковины пише намъ нашъ вѣдѣньскій корреспондентъ: Минувшю суботу поминала тутешна „Громада“ память великого безсмертного поэта. Загаломъ, кажучи, мы сподѣвали ся красныхъ поминокъ; коли-жъ замѣтъ того дѣзнали мы вражѣня розчарованя, то кладемо се свѣдомо наkonto недовѣстои устроюющего комитета, тои безсмертно „Gemüthlichkeit“, зъ якою забываютъ ся нашы люде до народныхъ справъ, полишаючи саме дѣло або щасливому случаю або людемъ, котры не доросли до переведеня перенатого дѣла. Не тутъ мѣсце запускати ся въ детали, подносимо лише загалный вражѣня.

Сала купецкого товариства дуже гарна. Она освѣтлена електрикою, простора, гарно декорована, и красного терену для напоя народныхъ манифестаций тяжко собѣ и представити. На сали маса радѣвъ крѣсель, уставленыхъ въ двѣ великыя колыны. Зъ тѣхъ многихъ радѣвъ заповненъ може 5—6, прочы пустѣньскы... Межи публикою подостаткомъ дамъ, святочно прибраныхъ. Дальше явлено ся колька пословъ, именно рускы о. Танякевичъ и д-ръ Окуневскій [про пос. Яросевича нема згадки, чи бувъ чи нѣ?] — Ред., буковинскій п. Виницкій, польскій „людовѣцъ“ д-ръ Винковскій и Бойко, польскій стояловѣцъ Цена, послы Чехѣ, кс. Стоянъ и Словѣнецъ кс. д-ръ Крекѣ. Зъ прочон руской колыны явили ся лишь тѣ немногы, якихъ нѣколи не бракуе при нашихъ народныхъ торжествахъ. Се: парохъ о. Сембратовичъ, д-ры Ол. Кулачковскій и Орестъ Зарицкій, урядники пп. Дѣковъ и Мазуркевичъ, капитанъ п. Василевскій и ще колька особѣ — отъ и вся наша „сильна“ Русь вѣдѣньска. Неудрадну картину пустон саль ратувало ще значне число членѣвъ „Січѣ“, что явили ся въ приватнѣмъ характерѣ [бо оба товариства не стоить офіціально въ дружныхъ зносинахъ]; вѣдѣнци одинъ-однѣсьскій членъ робѣтничон „Родины“, грѣзанный та сердитый, бо се товариство навѣтъ не запросило до участи. Може котитѣ „позабувъ“, а може прямо не хотѣвъ запросити робѣтничѣвъ на се свято! Незглубимъ челоусти „рутенского“ аристократизму, перенатого въѣзъ сусѣдѣвъ... Великій просторы вѣльного мѣсца межи публикою выповняло рѣвно-жъ велике число членѣвъ комитета зъ сино-жовтыми „Громадиньскими“ въѣзнаками. Зѣ всѣхъ сторонъ нарѣкали на сей комитѣтъ. Разъ устроивъ бувъ вечерокъ уже передъ 14 днями, але лишь на паперѣ! Хто бувъ минувшого разу, то теперъ анѣ не показавъ ся... Теперъ запрошеня або зовѣмъ не розсылаю, передаючи для вѣдѣньскихъ Русинѣвъ та пословъ парламенту черезъ „окаію“ [яке привязане до народныхъ звичаѣвъ?!], або розѣслано такъ пѣвно, что де-хто дѣбѣвъ въ самъ вечеръ. Отже въ той способѣ комитѣтъ надѣючися „чуда“ дѣставъ вечеромъ сали порожену; всего було оттакъ около 100, а може троха по-надъ те число.

Свою дорогою всіх наших тутешніх го-
ратів і всіх наших комісарів, вкільки всіх
правильно-руських послів хоч-би до
серця притиснути! — Коби хоч один
появився, то ні! Устроили страйки, опозицію,
обструкцію і т. д., а все те против Шевче-
нкового культу, дарма, що комітет навіть е-
тимології уживав найуспішнішого аргу-
менту на наш "великий риба"... Звичайно,
хитрий Малоросся, як мовляв Тургенев.
За те можна сподівати ся, що як уже доси
за двома опадми, посмалить небавом до ц-
сари під мочучим проводом посла Бар-
виського, именно як депутата трех міліо-
нів галицьких Русинів... Оно нічо не ко-
штує, говорю, а може ще й чо-небудь канше...
Такою була сара, про котру мій товариш
по першій Устрик, чи Теревовт не зміг бы
нікнати сказати, що була "по берегах повна" і
що "одушевлене малювало ся на лиці присут-
них". На естраді портрет Шевченка, сино-
жовий опадаючий лентою з відповідними на-
писами, довкола — не львів, але львів екзо-
тичних цвітів.

Програма концерту випала несогріше.
Вступне слово виголосив д-р В. Янович,
голова товариства. По формальних повта-
нях численної публіки говорив р-чн зви-
чайний, як при таких нагодах у нас гово-
рять ся. Певно нічо нового не сказав, але
сказав добре, і честь йому за те! — Хор
м'шаний виповнив дві точки програми ком-
позиціями Дениса Сичинського, мужеский квар-
тет співав два Лисенковий квартети. Ти
продукції вдоволили нас, публіка заявила
своє признане д-рентови о. Садовському силь-
ними оплесками, котрі, на жаль, мусили швид-
ко кінчити ся, бо глуха луна йшла по пустій
сали. — Симпатична декламаторка панна Гля-
зерова виголосила Шевченковий "Думи мої"
і "Тополю". В другій поемі була знамени-
то, розуміла свою р-ч, наголос був до-
брий і та не надто часто ієстикуляція полу-
чила ся з певністю себе в гарну цвітять.
Перша поема, не надаючи до темпераменту
декламаторки, вийшла в порівнянню з дру-
гою слабше, і мусимо гітати ся, що публіка,
радіючи повою симпатичної Русинки декла-
маторки на в'єденській естраді, змусила єи
до виголоси "Тополю". — Панна Зельмань,
учениця консерваторії, співала Лисенкове
"На город" а мусила надпрограмово співати
ще одну німецьку пісню. Очевидно, п'єня ні-
мецька вийшла з інтерпретації о много д-
че, бо руска п'єня разила кепекою деклама-
цією; се впрочом не дивниця у справдішній
В'єдені. Меццо-сопран молоденької артистки
чарує в долішніх реєстрах, але невы-
правлений в горішніх. — Пані Діурковецька
займповувала нам чудесною грою на фор-
теп'яні; піска Рубінштейна "Русская і тре-
пак" вийшла з-під єи рукъ знаменито. —
В програмі був ще угіщений тутеш-
ній консерваторист п. Носалевич з
призначеним баритоновим сольом. Однак
вонь узнав за відповідне бути "перешкоди-
ним" і не співав зовсім. Злий язики ка-
жуть, що се за нашу рецензію з нагоди
страстных псалмів "образив ся" на всіх
Русинів і то дуже... Р-чн не так трагічна,
як більше комічна, але факт останє фак-
том. П'ятуюмо той поступок співка Ру-
сина, що поважив ся відмовити своєи участі
в поминках нашого найбільшого народного
поета. Таке було бы непомислиме у иншого
народу!

По концерті був комерс в прилега-
ючій ресторан. Президіи не було ніяко, а
шкода, бо був бы може краще відбув ся.
Перша промова посла о. Танячківича була
знаменита. В першій часті дякував Слав-
нам, котрі нам симпатизують; в другій
часті промови апелював до рускої молоде-
жи, покладаючи на неї ц-лу свою над-
ю. — Друга визначна промова була д-ра Віноківського,
котрий говорив про наш міжнародний від-
носини, про причини, длячого Русини ще доси
не вибили ся бодай на те політичне ніву, на
акт станауі Поляки, і заявив, що твердо
в'єрять в будучність руского народу. — По-
соль д-р Окуневський говорив про недостат-
ки одной організації між в'єденськими Русина-
ми. Згадавши про братний народ Слов'я-
нців, про польських хлопів і их репре-
зентацію, доторкував ся легко д-ра Франка і
закінчив промовою, щоби вся в'єденська
Русь устроила небавом сибльну прогулку
чи якій сходиши і там обговорила своє да-
льше житє. — Промови посольє кс. Стоян
(Чеха-клерикала) і Цени не були зам'ятні. —
Слов'єнець д-р Крекь говорив про руски.
Вирадив не опанував зовсім нашу мову,
але все-таки говорив плавно, підносячи зна-
чєня Шевченка, того народного кобзаря, яким
Слов'єнці не можуть поведичати ся: А закін-
чив д-р Крекь народною п'єнею: "Та вже
шабл заржавіли, мушкеті без курків, а
ще серце козацьке не бонте ся Турків!" —
В імени молодєжи промовляв п. Яричев-
ський, відповідаючи на промову посла Таняч-
ківича. — Межи промовами співав хор
Сичинків; хором кермував наш нести-
жний Яричевський. По першій промові о. Та-
нячківича відсв'євали вє стоячи наш націо-
нальний гимн "Ще не вмерла України". —
(й. п.)

З почтових галицьких порядків
П. Ол. Барилляк з Смільна під Бродми
пише нам: Дуже часто лучаєсь у нашій
всхдній Галичині, що листи адресовані по
руски мусять відбути довшу подорож, заки
добреть ся до своєи пристани. Оден власне
зразокъ таков однесен подаю до в'єдомости
ц. к. Дирекції почт. Листъ надано в Раде-
хові дня 11 мая с. р. і положено на н-мъ

адресі читками, великими і майже калігра-
фічними, але рускими буквами: "Ол. Барилляк
в Смільні коло Бродів". Звичайним робомъ
мав вонь появиtia ся в місяці свого при-
значєня в другій день. Тимчасомъ яєсь не
подобалоє єму п-йти простою дорогою; треба
мандрівками! Отже пускаєсь на вандрівку, на
св'єжій воздух, на Подбл... Дня 13 мая в
в'єз в Баворові коло Тернополя [як св'єд-
чить печатка тамошнього уряду почтового].
Що за схожість м'єж словами "коло Бро-
дів" а "Баворов", не знаю. Тамъ мабуть
люде мають лучший зб'єр, тожє перечитавши,
що "не туди дорога", завертають єго "во сво-
єся". Листъ, відсапнувши ще кілька днів,
чи в Баворові, чи по дорож, прибуває оста-
точно до Бродів дня 20 мая, отже по дев'я-
тох днях вандрівки! Годилося ц. к. Дирек-
ції почт постаратисє для своєих функціо-
нів або о побільшаючий скла або оо. буква-
р! — Олекса Барилляк.

В справі руских викидає на Ягай-
лонський університетъ довідомоє ся, що за-
повіданий в кількох часописях виклады
прив. доцента д-ра Кирила Студинського в
вє с'єм л'єтнім семестрі не відбувають ся.
Причиною має бути яєсь непорозум'єня, в
наслідокъ котрого не оголошено тихъ викла-
дів у програмі Ягайлонського універси-
тету.

З Городка пишуть намъ, що тамошний
бурмістр Андрей Липує утипов ся дня 20
мая о годін 3/4, рано в городцкбмъ ставъ.
Причина самоубійства незнана.

Аннєта в справі каси хорих у Львові
раділа онгоди надъ лікарнимъ примусомъ.
Знаючи з пом'єж лікарівъ доматили ся,
щоби виб'єр лікарівъ залежав відъ волі хо-
рого. Се і лікарівъ вызволило-б відъ зар-
ядівъ каси хорих і пацієнтамъ вийшло бы
на користь, бо лікарі могли бы тогдъ запи-
сувати л'єки п'єся свого власного розум'єня,
а не п'єся вказовк зарядівъ. Репрезентан-
ти робітників осв'єдчили ся противъ того.

Самопоміч подає києвськєи екскурсовъ.
Розпорядженємъ з дня 5-ого цвітня с. р.
затвердило нам'єстництво статутъ новозасно-
ваного стоваришенє галицьких екскурсовъ по-
датковихъ підъ назвою "Самопоміч". В на-
слідокъ того предс'єдатель стоваришенє ви-
брав ся в депутати до президента дирекції
скарбу, д-ра Корытовського, з просьбою, щоби
вонь обявля протекторатъ надъ новимъ сто-
варишенємъ. Президєнтъ вдоволив просьбъ
і прарікъ, що долею і гідними змаганнями
податковихъ екскурсовъ заопікує ся ревнє.

Знов велика зельзнична катастрофа
лучила ся — якъ доноєть телеграфічно з
Колоніи — на шляху Гіллсгайт-Герольштайн.
Війсковий поїздъ, що в'єз 1000 резервістівъ
до Мену, вихопив ся з шинъ і поторочивъ
ся. Першій телеграфічній в'єсти доноєть лишъ
про 28 жовітківъ убитихъ і многихъ пока-
лєченихъ. Здає ся буде ихъ больше.

Дрбний в'єсти В'єденський університетъ
именував шведского короля Оскара своємъ
почетнымъ докторомъ видлу фільософічного.
— В п'ятницю мин. тиждєня обходив в Пе-
ремишлї лат. єпископ кс. Лука Остєя Со-
лєцький п'ятнадцату р'єчницю интронізації на
єпископа перемиського. — В Станиславові
лучили ся в четвєрть мин. тиждєня два само-
убійств: вояк Петро Лобачевський застр'єливъ
ся з карабіна а льокай Іосифъ Шабатура з
пістолєта. — В Стрию померъ 15-ого с. м.
в 54 роцъ житя инжінєр стрийской рады
пов'єтовий Жигмонт Ржевуский (Кшива),
одєн зъ видатн'єйшихъ командантівъ в
повстаню 1863 року. — Цсарь перенєсь в
станъ спочинку директора домєнъ в дирек-
ції добръ буковинського православного фонду
релігійного в Чернівцяхъ Іос. Вислоцкого,
над'єляючи єго титуломъ і характеромъ рад-
ника двору, а на єго м'єсце заименувавъ [бу-
шого управителя добръ гр. Турин-Вальсассі-
на], л'єнєного і директора добръ Ульмана
[шуриня міністра Ледебура], з поборами VI-он
клася рангъ. — До Львова приїхала на дов-
шій часъ польська поетка Марія Конопницка.
— В Станиславові отрула ся 30 л'єтна жєна
домозорца карного закладу Губєра. Причиною
самоубійства було лихе пожитє зъ мужемъ.
— В Бродяхъ відбравъ собъ житє уланъ Ко-
альский. — В околицяхъ станиславовского
пов'єту і на чернявськбмъ передм'єстї Город-
ка появили ся миши. — В Михалєвѣ, де
якъ зв'єсто, знайдєно недавно в землі люд-
скі к'єстки, відкрито золоті пам'ятки стари-
ни. — В Нижнбмъ Новгородѣ зничивъ по-
жаръ 108 домівъ. В огні три особи згинули
а шість попекло ся. — В Бруксєлї відбудє
ся вєршинъ міжнародний конгрєс фар-
мацевтівъ. — Правительство в Аргєнтинѣ за-
боронило жєнщинамъ в'єзти на біцикляхъ.

Посмертний — ф — опов'єстки.
Юлія Мидловська, жєна пароха о. Миха-
ила Мидловского в Крихівцєхъ підъ Стани-
славовомъ, розпрошала ся зб св'єтомъ в Ве-
лику п'ятницю сєго року, проживши роцѣвъ
72. Була се жєнщина обдарована великими
чєстнотами душъ, тиха, трудолюбива. О вели-
кодушнбмъ милосєрдїю покійнои могли бы
богато сказати убогі Крихівчанє. Господар-
ство жєнчєи вєла зорово і на велику скало-
та й зъ великимъ усп'єхомъ. В умовнбхъ ру-
ху жєнцтва брала уд'єлъ, будучи членомъ
товариства жєнцочого в Станиславові відъ
початку єго итнованя аж до своєи смерти.
До кожного доброго д'єла руку приклада-
ла. Д'єти виховувала в патріотизмъ і чєстнотъ,
а найкрасшимъ доказомъ того такий харак-
теръ люде і великий патріотъ, нинѣ вже на
становискахъ, якъ донька покійнои Євгеніи
Яцикевичє в Пасьчнбмъ та сьни Ієндорѣ,

ад'юнкть судовий в Тернополі і Василь,
гр.-к. парохъ в Львокахъ. Земля їй перомъ!
Николай Комарь, народний учитель в
Ц'єнєвѣ коло Долини, народолоубецъ д'єланий
в громадѣ, упокоивъ ся в 56 роцѣ житя.
В. в. п.

Именованя, перенєсеня, відзначєня и пр.

Конкурсъ. Видлє львовской рады пов'є-
товои оголошє конкурс на посаду окружно-
го л'єкаря в Яричєвѣ новбмъ. В округъ той
входять громади: Яричєвѣ новбмъ, Яричєвѣ
старбмъ, Подл'єски великій, Заньчєвѣ, Борщє-
вичѣ, Пікуловичѣ, Прусы, Кукизєвѣ, Руданцѣ,
Цєперєвѣ, Ремєнєвѣ, Вислобоки і Подл'єски
малі в львовськбмъ пов'єтѣ, а надто ще гро-
мади Д'єдилєвѣ і Хренєвѣ в пов'єтѣ каме-
нєцкбмъ. Плата окружного л'єкаря в Яри-
чєвѣ вноєить 500 зр. р'єчно зъ додаткомъ
250 злр. на кошту подорожї. Рєчнєцъ вно-
шенєя поданъ до 20-ого червня с. р.

МОЛИТВЕННИКЪ

выданий "Просвѣтою"
въ народній мовѣ, великій, обіймаючий 640 стор-
онъ друку, найнов'єйшій зъ всіхъ такихъ Мо-
литвенниківъ.

Молитвенникъ сей м'єстить в собі: 1) Мо-
литвы щодєний ранній і вєч'єрий. II) Зъ Богослу-
жєня церковного, именнє: а) зъ Вєчєрнї, б) зъ
Повєчєрнїцъ малєи, в) зъ Повєчєрнїцъ великої,
г) зъ Утрєнї, д) Литургія св. Іоана Золотоустого,
е) Молитвы в часѣ св. Литургії. III) Тайны по-
каяня і прєсв. Евхаристії. IV) Молитвы для р'єж-
ного в'єку стау і в р'єзкихъ потребахъ. V) Мо-
литвы в часѣ Великого посту. VI) Молитвы на
празники а) Господєскі, б) Богородичні, в) Св'єтлїхъ,
VII) Молитвы сполучєні зъ водусєтами, VIII) А-
кафистъ до а) П'єсєи Христа, б) Прєсв. Богородицѣ,
в) св. Отця Николая, IX) Молєбєнъ до прєсв. Бо-
городицѣ, X) Тропарѣ, кондаки, богородичні і про-
киємени а) нед'єлнї б) щодєний, в) на празникъ
Господєскі, Богородичні і Св'єтлїхъ, г) на дєєні
потребъ. XI) Коляди і инші п'єєни церковні.
XII) М'єсяцєсловъ ц'єлого року.

Сей Молитвенникъ достати можна в кан-
цєларії тов. "Просвѣта" Ринокъ ч. 10, в кни-
гарни Ставроп'єгійськѣй і в перелєтнїчбмъ
завєдєнню М. Спєжарєского по такихъ ц'єнахъ:
1) Молитвенникъ брошурованый . . . — зр. 70 кр.
2) оправлений на-п'єв в полотно
зъ одвітними водтєсками . . . — " 90 "
3) оправлений ц'єло в полотно зъ
золотєними і водтєсками . . . — " 30 "
4) справлений якъ підъ 8) зъ додат-
комъ золотєнихъ берєговъ . . . — " 30 "
5) оправлений на-п'єв в шк'єру зъ
золотєними і водтєсками . . . — " 10 "
6) оправлений ц'єло в шк'єру зъ зо-
лотєними і водтєсками . . . — " 60 "
7) оправлений якъ підъ 6) зъ додат-
комъ золотєнихъ берєговъ . . . — " 80 "
Замовляючій поодинокѣ Молитвенникъ аво-
лять присылати на оплату почтѣ 20 кр.

Знана відъ многихъ л'єтъ ц. к. уприв. рафінєрія спір-
тису, заосмотрєна найлїтшими приладами ректифікаційними
найнов'єйшої сьєстєми, фабрика руму, лїкерівъ і одгу

Юлія Миколаяна Насл'єдниківъ у Львові

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

порукає старій польськї силний гор'євки, дуже добрий розоліємъ,
лїкєри, руми правднїй зъ Імайєи, якъ такожъ найлїтшїи
якості краєві спеціалї яє: Народбєвє, Zielenik, Szesutek,
Karpatovka, "Дабєль", Помаранчєва не солодженє, Ратафїи,
Дерєвєнка і т. п. гор'євки уприв'єлеванї і однокѣ правднїй
єди зъ нашєи фабрики сироваджєй.

Однокѣ жєрєло вє краю для п. лїткарівъ до побі-
раня альєгоголю абсолутъ, і найлїтшїшого спіртусу, до ц'є-
лєй л'єчнїхъ в'єльного відъ податку і вєжє оподаткованого.
Правднїй спіртусъ оптовий найєлїтнїшїй, здоровлю
не шкєдливъ, бо не вироблюваный зъ єсенциі оптовѣи
Смадъ для м'єста Львова: ул. Копєрника ч. 9, і у лїцї Га-
лицна ч. 1. 4912 339-?

ДОБРОЙКАВЫ

оферуємо єи в 5-кїлевыхъ ворочкахъ

по 9 зр. франко

о ск'єлькѣ стане запасу а

КАВУ СПЕЦІАЛЬНОСТЬ

незвычайно великого зєрна і знамениту вь смаку

по 12 зр. 20 кр. франко.

161 4-10

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Закупивши дуже корнєтно партію

по 9 зр. франко

о ск'єлькѣ стане запасу а

КАВУ СПЕЦІАЛЬНОСТЬ

незвычайно великого зєрна і знамениту вь смаку

по 12 зр. 20 кр. франко.

161 4-10

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Закупивши дуже корнєтно партію

по 9 зр. франко

о ск'єлькѣ стане запасу а

КАВУ СПЕЦІАЛЬНОСТЬ

незвычайно великого зєрна і знамениту вь смаку

по 12 зр. 20 кр. франко.

161 4-10

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Телеграммы „Дѣла“.

В'єдєнь 21. мая. На вєчєрнбмъ зас'є-
даню комісії зєл'єзничнои заявивъ міністръ
Б'єлєвський, що шляхъ Львів-Бєлєцъ-Томаш-
євѣ буде получєний зъ зєл'єзничними рос-
сїєскими.

Загребъ 21. мая. Зъ причини выбо-
рѣвъ до сойму повстали вєчєр вь Прагѣ роз-
рухи. Жандармы стали стр'єляти; одного сє-
л'єнина застр'єлено, багато иншихъ арєш-
товано.

Надослане.

ВОДОЛ'єЗНИЧЕ ЗАВЕДЄНЄ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА вь Сасовѣ

стация Золочѣвѣ, отворєє ся 1 мая 1897. — Завєдєнє
отворєнє ц'єлий роцъ. Влизнїхъ в'єдомостєй удѣ-
ляє ЗАРЯДЪ. 18-14

Ц'єнникъ.

Печєня вєпрѣзъ зъ кашустѣю . . . 15 кр.
Св'єклїй лєгєи . . . 12 "
Флякн . . . 12 "
П'єжєка тєлєчє зъ х'єномъ . . . 10 "
Ковбаска зъ х'єномъ . . . 5 "
Кав'єрѣ . . . 15 "
Об'єдъ вь абонамєнтѣ . . . 40 "

Вєскїй напїтєк вь найлїтнїхъ родахъ по най-
ум'єрєннїшїхъ ц'єнахъ; для пєвнѣсти, що походять
зъ мѣстї рєставрація, даю водбїраючїмъ маркї. —
Найлїтнїй вїнъ по найдєєшнїхъ ц'єнахъ, почавши
в'єдъ 40 кр. лїтра.

По театрѣ вєє св'єжє, вь великій виб'єрѣ стравъ
і напїткѣвъ заосмотрєна кухня.

Зъ высокимъ поважанємъ

НАФУЛА ТЕПФЕРЪ.

Зм'єтна льокалю.

Найдєєшнїй смадъ товарѣвъ оптичнїхъ і механїчнїхъ

ВЕНЕДИКТА

Копєрнїцкѣи

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

пє, єнесєний до нового льокалю

при пл. Галицкѣи ч. 1.

По ц'єнахъ найдєєшнїхъ
зъ великбмъ виб'єрѣ окуляри,
цїкєри, л'єорнєтї, баромєтри,
термомєтри — Нап'єранъ най-
єкорнє і найдєєшнє. — Устроє-
нєя елєктрїчнїхъ дєвїєкѣи. —
Замовлєнє зъ провинції водво-
ротнѣ. 4185

Адреса: Оптикъ Копєрнїцкїй

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

ВЫЖИМАЧИ до б'єлї зъ вальцями

тумовыми по зр. 12, 13, 14, 15, 16,

18 и 20. Магнѣ коматнї по зр. 24 и 30

порукає ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ,

торговля зєл'єзана у Львові, площа

Капітульна ч. 1 (супротивъ кате-
дрѣ). 1695

Перворадно урядженє зъ ком-
фортѣи

КАВАРНЯ ВЕБЕРА

при улиці Гродзницкѣи ч. 4. [рогъ

ул. В'єрменскѣи] Абонамєнтъ

м'єсячний на склянку кави ме-
ланжє зъ бужєно зр. 30 кр. Бі-

ларды найнов'єйшої констрєк-
ції: годнєня вь дєнь 30, вь ноя

48 кр. Богата читальня. О лас-
кавіи вєзгляды упращє — В'єл.

Вебєрѣ. 178 1-5

В'єдъ 1 (18) с'єчнїя 1897 виходить

у Львові щѣ четвєртє (на м'єсци

популярнїхъ газетѣкъ "Батьківщина"

і "Читальня") тиждєнєва полу-
лярна газєтєка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтнє і

господарськє для народу.

Выдає і за редакцію відповідає

д-р Костя Левинский. Редакторъ

просвѣтно-господарської частї Ва-
силь Король, учитель господарствє.

Царьбична передплата вноєить

2 зр. на п'єв роцъ (зр. Редакція і
адмїністрація: Львовѣ, ринокъ ч. 10

(вь домѣ "Просвѣты").

"СВОБОДА" м'єстить: 1) пере-
дѣиь статеъ звичайно політичного

зм'єсту; 2) статеъ інформаційнїхъ
політичного зм'єсту (н. пр. о сєгорѣ-
чній сєсїи єиьмовѣи, о выборахъ,
водѣвѣ Краєвого руского комітєту
выборчѣи, о нарадахъ рады дер-
жавнои); 3) статеъ факѣиь переваж-
но єкономїчного або господарськѣи
зм'єсту (н. пр. д-ра Костя Левин-
ского, О громадахъ оружнїхъ, О
заводовыхъ стоваришеняхъ госпо-
дарськихъ, д-ра Дам. Савчака О но-
вомъ законѣ дороговѣи, О крає-
вѣиь продажєи соли, О краєвѣиь
акцизахъ водъ напїткѣиь, Вас. На-
горного В'єстѣ зъ Народной Тѣргов-
лѣи, О Пєлєнєской Тѣрговлѣи бєа-
рогамъ, Гр. Врєцѣиь О пашчннѣиь;
4) допїєн збъ вєсьхъ сторѣиь
краю; 5) порады, пшаня і водпо-
в'єдї вь справахъ просвѣтно-госпо-
дарськихъ і єуспѣдно-полїтичнїхъ;
6) рухъ сєлєцїєства руского; 7) в'єсти
зъ Просвѣты; 8) що чуваєи вь єв-
тѣ; 9) новїни; 10) господарствѣиь,
промьєслѣ і тѣрговлѣиь.

АЛЬБУМЪ

заслужєннїхъ Русинівъ

Ц'єна 70 кр.

Виходить у Львові щодня (крім неділей і святих) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вісник найважливіших новин“ виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Діло“.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшавського ул. Княгині-Скоро 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Dukas, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I, Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії:	за границею:
на цілий рік . . . 18 зр.	на цілий рік . . . 24 зр.
на пів року . . . 9 зр.	на пів року . . . 12 зр.

у Львові:

на цілий рік . . . 16 зр.	на пів року . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на місяць 1 зр. 85 кр.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи повертаються лише на попереднє застереження. — Рекламація неопечатаній вільній від порта.

Поодинокі члени коштують 8 зр. а в. Оголошення звичайно приймаються за пів 10 зр. в рік одним стрічком інсератовою або як містяться в рубриці „Надобрано“ по 25 зр. а. в.

Подарки і інші доходи приватний членів ся не 15 зр. в рік отримав.

Що виказали до тепер процеси за вибори?

Перша серія більших процесів за вибори у всьодній Галичині скінчилася, і на-стала тепер навза, заповнювана меншими процесами повибірчими. Отже хочемо приглянути ся, який результат виказали дотепершній процеси.

Бели противникам нашим ходило о те, щоб на тих, що поважились против них виступити при виборах, наложено як найбільше кар, то они свою ціль осягнули. Мы другим разом подамо статистику процесів за вибори и викажемо, кільки людей зостало засуджених, кільки вносять разом их кары, а кільки зостало увільнених. Але если ти противники надіяли ся, що тым способом смирий рускій хлопъ застрашить ся та піддасть ся их гегемоніи, то они грубо помили-ли ся. Зб всего, що чуємо и видимо, показує ся, що наш народъ только гартує ся. Як не зломил Чеховъ політичній процеси за панова-ня німеччини лібералів анъ також остан-ній процес чеськой „омладини“ за стану ви-имкового, так само не зломлять Русинів тепершній процеси за вибори.

Але процеси ті виказали дуже наглядно ний рвч, котрі певне не можуть бути по-жадані для наших гегемонів и их протек-торів та для пануючої на Руси системи. Рвч ті були вправді вже й перше знані и Русинами підношені, але противники оспору-вали их и заперечували; отже при теперш-них процесах правдивість тверджень и жа-лоб Русинів а неправдивість твердження противників показала ся в неоспоримий спосіб.

Передсім виказало ся, що реляції старостів до намѣстництва и представле-ня галицьких виборів президентом міністрів гр. Баденім в радѣ державній були зовсім теанденційні и невѣрні. Досить згадати о справѣ о. Мироновича. Зъ якою певністю виставляв гр. Бадені о. Мироновича яко ко-манданта розбѣшеной товпы, ведучого ту товпу до нападу на дѣмъ спокійного и лю-блягого горожанина! А то виказала розправа судовая, що не только не було в тѣмъ пред-ставленю анъ слова правды, але що сего не

було навіть в актѣ обжалованія прокураторів державнои, хотя гр. Бадені именно на той актъ покликывав ся! Урядові сфери самі тепер змушені відкликати свои попередні твердження, якъ се и, пр. зробила Gazeta lwowska що-до о. Боговеса зъ Хоросткова.

Другий дуже маркантний результат до-тепершніх процесів за вибори такіи, що стверджено и сконстатовано противзаконне по-веде-ня комісарів виборчих, и то не только делегованих до переведеня прав виборів лю-дей нефахових, але також урядових старост. Наглядним примѣромъ такого пове-деня єсть спосібъ переведеня прав виборів в Мужилівцях концесію при старостѣ в Яворовѣ п. Табѣ. Свідками, покликаними самою прокураторією державною, и то людь-ми, займаючими урядові становища, н. пр. начальника громади, стверджено неоспоримо, що прав виборів відбували ся безъ голосованя, безъ вибираня, а только простою номінацією комісарем виборчимъ усмотрених надѣ-них индивідуів.

Третій дуже важний результат повби-борчих процесів лежить в тѣмъ, що ним дано доказъ, що навіть тамъ, де рускій ви-борецъ-селяне допустили ся противзаконностей, виною сего було поступоване комісарів ви-борчих. Яремій не був би опирав ся жан-дармови а беззаконні селяне не були би на-робили шкоди в дѣмъ Підгайного, якъ-би не були дали поводъ до того комісарѣ виборчій Табо и Хлендовскій своимъ поведеньемъ.

Смереківскій процесъ показавъ, що зб-знання комісара виборчого, чоловіка на уря-довімъ становищі, и то збзнання записаній, стояли в яркій суперечности зъ збзнаннями, рівно-жъ записаними, всѣх инших свѣд-ків, навіть свѣдків коронних, котрі при актѣ прав виборів ишли зъ тымъ комісаремъ рука в руку. Против комісара, адъюнкта податкового п. Попельки, зроблено відтакъ донесене карне о кривоприсягу. Побачимо, який оно буде мати результатъ.

Стрийскій процесъ виказавъ, на якихъ зовсімъ нестійнихъ основахъ выточувано де-котрі процеси. Въ протягу сего процесу сама прокураторія державна видѣла ся змушеною головного свѣдка, которого збзнання подали го-ловну и майже єдину підставу до обжалова-

ня цѣлон масы виборців, обжалувати о кри-воприсягу, а трибуналъ, сконстатувавши его вину, засудивъ его сейчасъ на дѣтливую кару, противно-жъ большу часть обжалованихъ ви-борців признавъ невинними. Але сей про-цесъ виказавъ ще больше. Той свѣдокъ, дав-шій поводъ до обжалованя только невиннихъ людей а потѣмъ самъ засуджений, стоить в урядовій службі радѣ повѣстовои, котрой мар-шалокъ гравъ видну роль при тѣмъ виборѣ, и вѣнъ таки в судовій сали передъ оборо-ндами и иншими людьми покликывав ся на сего свого зверхника, верховного начальника автономічної власти, и на старосту, верхов-ного начальника державнои власти в повѣ-тѣ... А збзнання старосты при розправѣ передъ трибуналомъ були такожъ цѣкаві, дуже ре-зервовані и значно відмѣнні відъ предста-вленя в актѣ обжалованя. Якъ же зовсімъ инакшою показала ся стрийська справа при высвѣтленю судовімъ, анъжъ представлювано єи передєе яко актъ страшного терроризму и розузданя „розбѣшеной товпы“!

Чей досить на сихъ прикладахъ, хотя и зб згаданихъ тутъ процесів и зъ иншихъ, о котрыхъ тутъ не згадуємо, могли бы мы ще не одну дальшу конклюдію вытягнути. Уже й се, що мы нинѣ порушили, виказує наглядно, якъ переводили ся у насъ вибори и по чийй сторонѣ правда: чи по сторонѣ Русинів, жа-лующихъ ся на противзаконности, провокаціи и насильства, чи по сторонѣ противної, котра не только всякій незаконности зъ своєю сто-роны заперечує, але ще й всю вину складає на рускихъ виборців, особливо-жъ на рус-кихъ хлопів и рускихъ священників. Зъ сего именно результату дотепершніхъ про-цесів за вибори мы можемо бути зовсімъ за-доволені.

Письма зъ Відня.

Дня 20 н. ст. мая.

[Парламентарна ситуація. — Выбори до вѣ-денскихъ радѣ повѣстовыхъ.]

Вѣденскія респітальна праса вже зовсімъ инакше заговорила, зробила ся маленька, вже не ворожить конецъ свѣта, не грозить скасо-

ванємъ парламенту анъ навіть розвизанємъ... Зб всѣхъ сторонъ зачуваю про тепершню хит-ку позицію кабінету. Кажуть, що графови Ка-зимирови тая цѣла исторія дуже непрємна, жадує за золотими часами підъ львівскими „трема кавками“, „сильна рука“ перебуває не менше сильній парализъ, а де-хто шепче в уху, що якъ-би не ободраючи голосъ „Русла-на“, то вже давно бувъ бы попавъ в роспуку. Довгий часъ цѣла респітальна праса, на наказъ „сѣ-выше“, старала ся настрювати опінію пу-бличну и инспірувати круги виборчій противъ обструкційнои опозиціи, бо — мовлявъ — опо-зиція опираючись противъ „сильной руки“ польского шляхтича ворожо стає противъ уся-кихъ „сусильныхъ и економічныхъ реформъ“, цеує всякій благородній инстинктъ большости для „позитивной работы“ „цѣла тая „позитивна работа“ — теперъ тушоване швидлѣвъ вибор-чихъ в легітимацийній комісії! — Прим. ко-респ.] Але свѣтъ збпсований, здеморализова-ний, не хотѣвъ повѣрити in verba magistri... Респітальна праса не надѣяла ся, що вже такъ мало дурнівъ знайде въ блаженній Австрії! И ось одной гарной днини вывѣшує повѣ-офіціальна праса бѣлу хоругву, застановляє атакъ на „непатріотичну“ опозицію, для ко-трои австрійскій патріотизмъ шляхтичѣвъ все ще зовсімъ темный пунктъ. Та се не помага-ло; противно, прийшовъ передвѣчерашній день, памятный второкъ, коли машина парламентар-на станула... Респітальна праса затрубѣла вчера до відвороту вже зовсімъ выразно. Ажъ лю-бо читати вчерашній вѣтупий статѣй Fremden-blatt-у и Reichswehr. Чудесно написані! Нашъ „Русланъ“ певно перепечатає ихъ, якъ свого часу „Zwischenruf“ розумного Грегориѣ, що „народъ хоче хлѣба“... Безнастанно від-бувають ся конференціи межъ поодинокі-ми проводниками большости, президію па-латы и членами міністерства. Имовѣрно ще й доси не знайшли способу, въ який можна бы выйти зъ прикриои ситуації. Дялятого оголошує ся urbi et orbi, що наряды мають бути задер-жані въ найбільшій тайнѣ. Такъ але не в, бо якъ-би результатъ бувъ, то журналісты, на-родъ хитрый, вже давно були бы вытягнули его на свѣтло дня. Найблизше засѣданє має бути въ понедѣлокъ. А чому такъ пізно? На се и причина знайшла ся. Бо завтра засѣданє палаты панівъ, наряды надъ адресою, отже

Пятдесятя річниця смерти бл. п. епископа Івана Снѣгурского.

Написавъ Мисайло Зубрицький.

(Розповідь.)

Становиско еп. Снѣгурского супротивъ свого духовенства и руского народу досить прояснене вже в тѣмъ, що до теперъ вийшло зъ друку. Вѣнъ цѣле свое житє старавъ ся довести до того, щобы духовенство стояло на высотѣ свого поклонія: оглядавъ наро-хн, поучавъ, упоминавъ, а щобы лѣпше по-знати своихъ священниківъ, запрошувавъ кож-дого до себе на обѣдъ, коли який явивъ ся у него зъ орудкою, а черезъ те мѣгъ зъ бе-сѣды лекше пізнати священника и чоловіка. Сей владика глядавъ людей, бо знаємо, що радивъ Маркіянови Шашкевичеви святити ся безженнимъ; піддержувавъ невеличкій ще тогды рухъ літературний; для сєи цѣли за-купивъ бувъ друкарню въ Перемышлі, щобы тамъ друкувати церковній рускій видавництва. Вѣнъ спомогавъ рускихъ літератівъ, якъ отъ Якова Головацкаго. Правда, не мѣгъ всѣмъ помогти, бо треба було на всѣ боки обзирати ся. Кождому живому чоловікови тяжко приходило рухати ся при тогдѣшній управѣ поліційній; на митрополічѣмъ престолѣ сидѣвъ аристократъ въ поглядахъ, що на-родной, живои мовы не терпѣвъ, бо ся, після погляду его, була лишь для хлопа потрібна; та й посередъ священниківъ не було на-родной свѣдомости и не було багато о-хоты до праці для піднесеня свого народу. А впрочѣмъ и не вѣльно було що-небудь путнього робити. Почавъ свяще-никъ заводити тверезобѣ, жалувавъ ся жидѣ панови, а панъ дальше, або пакости творивъ;

сказавъ священникъ яке слово селянинови про его обовязки панщиняній, зновъ бѣда! Такъ вѣ обьявнику зъ 4-ого вересня 1897 ч. 2139, підписанімъ Сьлещкимъ и Витошинскимъ, приказує ся священникамъ на жадає губерніи, щобы они селянамъ нѣчого не бесѣдували, коли зайдє спѣрзъ зъ паномъ, а щобы відсе-ляли ихъ до циркулярного уряду.

Треба піднести и то, що еп. Снѣгурскій не багато мавъ добрыхъ помѣчниківъ. Мѣжъ крилошанами, були лише отей люде, що ро-зумѣли свого епископа и помагали ему гадку его переводити: Іванъ Могильницькій [ум. 1831] и Іванъ Лавровскій [ум. 1846]. Богато трудивъ ся о. Іосифъ Левицькій, Антонъ До-брянскій, згадати-бъ ще про Іосифа Лозинь-ского, та й се вже всѣ. Може ще де-хто по-трудивъ ся, однакъ такихъ певно не багато було.

Ще й се піднести треба, що еп. Снѣгур-скій радѣ бувъ довести до того, щобы его священники були рускими священниками и для руского народу правдова. Межи рускими священниками заводѣла польщина, духовній бесѣдувавъ по руски хіба до селянина, коли прийшовъ зъ орудкою; мѣжъ собою и зъ сво-єю родиною говоривъ по польски, ба кождий думавъ, що инакше бути не може. Се вже та-ка наша погана навчѣка була, що мы погля-ды пануючої версты переймали и за свои приймали. [Днесъ инакше, а все ще багато намъ недостає. Поки мы не наберемо столько цивільной відваги, щобы всюды, на кождѣмъ мѣсці и въ якомъ небудь товариствѣ, бесѣ-дувати по руски, доти мы не будемо мати права называти ся свѣдомимъ, самостійнимъ народомъ!] Року 1835 прибувъ до львівского семинарія о. Іванъ Ільняцькій на пресека и почавъ выкладати старословенську мову. Се дуже не злюблю ся тогдѣшнімъ питомцямъ

и почали кричати: „Со? on chce nas porobicъ Azyatami!“ Се-жъ клясичне! люде, що мали правити богослуженя вѣ старословенскій зрученій мовѣ, не хотѣли єи вчити ся! А Снѣгурскій при кѣнці житя заводивъ рускій испиты зъ пастирского богословія при кон-курсахъ, тѣшити ся, коли вже передъ его смертію на посвященію церкви въ Хирѣвѣ о. Ант. Добрянскій выголосивъ проповідь по руски, а вѣ своімъ завѣщаню записує 10.000 ал. к. м. на оплату учителя пастирского бо-гословія вѣ перемыскаімъ семинаріи, если вѣнъ буде по руски выкладаѣ; сли нѣ, признає сѣ суму на що инше.

Були випадки, що священники селянамъ проповідѣли по польски. Противъ сего высту-павъ еп. Снѣгурскій частѣйше. Для важности предмету наведу его три обьявники, выдані зъ сего поводу. Зъ нихъ пізнаємо, що сей епис-копъ бувъ добрымъ Русиномъ, дбаючимъ о добро повѣренои собѣ паствы, и радѣ бувъ, щобы вѣрній мали хосенъ зъ науки по цер-квахъ голошенихъ.

I. N-ro 349.

Tristis experientia docuit, quod nonnulli Candidati Status Spiritualis nec in lectione ru-thena, nec in cantu Ecclesiastico, nec in ritibus ac Caeremoniis ab Ecclesia Orientali stabilitis sint exercitati, imo nonnulli in his omnibus adeo a- nimum indifferentem monstrent, ut eos sui ritus et linguae patriae pudere inferre posset. Cum autem ejusmodi sentiendi et agendi modus sit Ritui Nostro praejudiciosus, et Candidatis ad Sta- tum spirituale aspirantibus in eo assequendo difficultates pariat; proinde Illri adm. Rdo De- cano ordinamus, singulis Curatis respectivi De- canatus commendari, ut suos filios maxime ad Statum Spirituale aspirantes tempestive ac so- lenter in lectione ruthena, cantu Ecclesiastico u- niverso et ritibus ac caeremoniis Ecclesiasticis

instruant, aut instrui curent, ne secus in promo- tione ad Stipendium Seminarium et Statum Spi- ritualium difficultates exponantur. Premissae die 8-a Martii 1827. Joannes Eppus. J. Zawrowski.

II. N-ro 2693.

Experientia docuit Nos, quod multi ex Can- didatis status sacerdotalis non tantum, qui the- ologicis studiis operam navant, sed plane etiam illi, qui jam ad Sacros Ordines aspirant, non tantum linguae ruthenae, quae tamen illis utpote futuris animarum Curatoribus irremisibiliter est necessaria, totaliter sunt ignari, sed nequidem orationem Dominicam alias quaedam preces idiomate rutheno recitare sciunt. Quam ex ejus- modi Candidatis non multum emolumentum in cura animarum expectare liceat, haecque eorum igno- rantia potissimum culpa parentum, qui Proles suas mature in lingua ruthena instruere negli- gunt, et easdem Proles preces quotidianas in eadem lingua ruthena recitare non sinunt — adscribenda sit; quare Officio Decanali committi- mus, ut omnes Curatos Decanatus sui Nomine Nostro cohortetur, quatenus proliis suis Noti- tiam linguae vernaculae ruthenae mature instil- lare satagent, precesque quotidianas in lingua ruthena recitare sinant, non enim tantum turpe est, si homo adultus linguam vernaculam igno- rat, sed patres Sacerdotes, qui filios suos ad sta- tum Doctorum populi perducere cupiunt, ad in- struendos eos in lingua ruthena in conscientia obligantur. — Premissae die 26-a Xbris 1833. Sielecki [Vicarius] G[eneralis]. Polanski.

III. N-ro 448.

Ex speciali casu cum displicentia cognovi- mus, quod 1. nonnulli Curatorum vestibis saecu- laribus induti in Examinibus trimestralibus com- parere soleant, 2. Catechisationes juvenutis, et sermones homileticos ad populum non in lingua vernacula ruthena, sed idiomate polonico absol- vant, atque hoc modo efficiunt, ut instructio

ДОСТОЙНИЙ ПАНЬ!

Пробуйте тільки разъ випрасувати „Ба- жанта“ крохмалемъ брилянтовимъ до на- тирания, а переконаєтесь, що вінъ о много практичнійшій и лучшій відъ иншого. Отже ждайте тільки:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ БРИЛАНТОВИЙ

вдзначений великимъ медалемъ сѣрѣ- нымъ въ роцѣ 1894. Набути можна у всѣхъ торго- вляхъ коринняхъ. 106 15—50

міністри мусять там сидіти. Надто гр. Бадені їде завтра до Будапешту, де тепер перебуває цесарь. В кулоарах говорять про имовірне відпочине парламенту до осені. Нема сумніву, що розпорядження являють запечатані, они мусять зробити місце законам мови. Серед горячого бою парламентарного нема мови о такій законі; его мали бы підготувати порозуміння в соймах краєвих, а з тим в'язе ся в'єсть, яку мы одержали вчера, що середь л'їта будуть скликані краєві сойми а до их сесії прикладають симь разом велике політичне значіння. Закон являють мусить опиратись на порозуміння народностей, а не лиш на ухвалу більшости парламенту. Але Н'ємці не хотять і чути про такі переговори, як довго не будуть зовсім скасовані являють розпорядження. Се зовсім природна річ! Молодо-Чехи мають розпорядження в кишені і при переговорах не дадуть забрати і одної букви; противно, будуть переславляти лиш в'єть т'їм напрямом, щоби що-небудь зискати. Тепер зажадали их мужь довіря скасованія приписовь виконавчих до являють розпоряджень, котрим чують ся покривджені. Тимчасом наче гр'їм з'є ясного неба спадає на нас петиція в'є формі адреси до трону, яку вчера ухвалила нагло скликана в'єднеська рада громадська. Ї се свого рода політична штука д-ра Люетера. Здаєсь не помилимо ся, если сю штуку п'їмемо яко річ инспіровану з-горы. Се був в'є неоговорений в'єх'їд з'є крутої ситуації. Шоє неогорожено, але zdrowo! Мабуть доси в'є два рази сховав ся графь Казимир в'є прикрив'є хвильх за плеч'є корони, — чому-ж не поспробувати бы ще раз? Omne trinum perfectum... Рада м'єста В'єдн'є — по-надь голову парламенту, нашого одногокого законодатного т'їла, і по-надь голову міністерскій, нашу ексекутивну власть — апелює просто до трону і нинішня п'їв-офіціальна праса запов'єдає добрий усп'їх! Сей факт є колюсальною блямакою для кабінету. Если бы правительство стояло на сильных ногах, то петицію чи адресу громады В'єдн'є сп'їткала бы така сам'єсьня судба, як колись депутацию триміліонового руского народу. З'є другого-ж боку д-р Люетер ратує і свою ситуацію в'є парламенті. Оінія публична не могла порозум'їти аргументу Gregoria, що „народь хоче хл'їба“ ergo графь Казимир мусить мати рацію, але звертала ся против тактики антисемітскон „опозиції“. В'єдн'є д-р Люетер реванжує ся графови Казимирови. А ратуючи свого приятеля, робить самь чудесний интересе політичний. Се була бы розвязка одного problemu — являють справи будуть може бодай на-разь убиті. Але дальше ще їде адреса, з'є котрею не годить ся правительство!? Ну, адресу можна буде выкину-

eorum, quam tradunt, ab Auditoribus parum aut sinistre, aut plane prorsus non intelligatur sicque ejusmodi Curati vocationi suae non respondeant, nec juvat praetextus, quemquidam Curatus pro sui explicatione non erubuit in medium proferre, quod scilicet in lingua ruthena non sit bene versatus, quia potiori jure de populo rutheno dici potest, eundem non esse in lingua polonica bene versatum, et alioquin quemlibet qui curam animarum inter populum ruthenum in se suscepserat, linguam ruthenam calere oportet, si vero in illa sufficienter versatus non fuerit, praestat et sana ratio suadet, ut ille potius linguam ruthenam propter conceditam sibi Communitatem discat, quam ut tota Communitas propter Curati sui commodum linguam polonicam percipiat. Quapropter Officio Decanali committimus, ut indilate Curatis Decanatus sui districte nomine Nostro praecipiat, quatenus omnes et semper in examinibus trimestralibus veste Clericali decenter induti compareant, et tum Catechisationes juventutis, quam sermones homileticos ad populum in lingua veracula ruthena habeant, secus transgressores hujus nostrae dispositionis animadversioni subiacentur. — Premissis die 5-ta Martii 1835. Joannes Erppus. Polanski.

Приглянувши ся ближе житю еп. Сиб'гурского можна см'їло сказати, що се був чоловік живий, котрого одушевляла гадка щиро трудити ся коло обнови і в'єдродження свого такь дуже нещасливого народу. В'єн був т'їм в'єтравальмь робитником, що управляв заведбану нину для будущих покол'їнь. Чи его насл'їдники вели дальше уг'їло розпочату роботу, не буду про се на с'їм м'єсці розводити бес'їду. Та і не кождий чоловік має талант до такої твердой і невсипущон праці. Т'їмь більше в'єр'їая ся еп. Сиб'гурскій межі рускими ерархами, що ц'їле свое життя посвятив на службу рускій церкви і народови. Проте і память сего праведника не загине пом'їж нами, а противно, коли лиш приїде до бес'їди про наше народне в'єдроджене, не помине ся згадати про епископа Івана Сиб'гурского.

Михайло Зубричій.

ти; на то м'єсце приїде звичайна заява л'їальности. В'єдн'є мусить прийти угода з'є Угорщиною, — за той час ожне марево являють закон'їв і т. д. Dulce in infinitum! Тяжкі часи чекають графа Баденього. Тяжка праця дожидає і реп'їтливну прасу!..

В'є посл'їдних д'їях в'єдбули ся в'є п'їнацати в'єднеських пов'їтах [бездирках] вибори до рад'є пов'їтових. Деякі зовсім дробні справи вылучені з'є круга д'їланя самої ради громадскої а прид'їлені т'їмь радам пов'їтовим. Кожда така рада [Bezirks-ausschuss] складає ся з'є 18 член'їв; три круги вибор'їв'є вибирають по ш'єсть люд'є. Тут так само, як при виборах громадських, розграв ся борба межі антисемітами і лібералами, [соціал-демократи не обняті приписаным мінімум безпосередних податков'є, отже і не входять в'є рахунок]. Поб'їдили антисеміти в'є одинацати пов'їтах, ліберали поддержали панованє в'є чотирох пов'їтах. В'єсьх пов'їт'їв є 19, отже в'є чотирох пов'їтах позостає давна рада, бо період єи функції ще не пок'їчив ся. Центр м'єста, Леопольдштадт (II), Альзергрунд (IX) і Деблінг (XIX) вибрали по 12 ліберал'їв [першій і другій круг]; Ландстрассе (III) і В'єдн'є (IV) вибрали по 13 антисеміт'їв і по 5 ліберал'їв. Маріягільф (VI) вибрав 14 антисеміт'їв, двоєх ліберал'їв і двоєх компромісових кандидат'їв. Найбав (VII) і Маргарет'є (V), дальше в'є новополучені бездирки Майдлінг (XII), Гіцінг (XIII), Рудольфсгайм (XIV), Фінсгаує (XV), Гернальє (XVII) і Верінг (XVIII) повибирали самих антисеміт'їв. З'є выказу ясно, що в'є бездирках Леопольдштадт (VIII), Фаворітен (X), Сімерінг (XI) і Отакрінг (XVI) не було нових вибор'їв.

Дня 21 н. ст. мая.

[З'є парламенту: Конференція ексекутивного комітету прав'їц; рускй независимй послы; комісія легітимаційна. — Повідомк'є політичний.]

Про конференцію, яка передв'єчера в'єдбула ся межі пред'єдателями клуб'їв більшости, презідією палаты посл'їв'є і міністерством, приносять пражскій д'ївник д'їроб'їв. Піднести треба сю обставину, що члени кабінету були першій раз на нарад'є ексекутивної комісії більшости, иншими словами — признали сю більш'їсть, і графь Казимир, вже покинувши ідею „führen“, починає „Sich führen lassen“... Розходило ся о тактику супротив обструкції. Пор'їшено выдержати напор'є обструкції, а хочь середств на єи пок'їнанє м'їмо колюсогодинних нарад'є не придумано, то спод'їють ся пок'їнати єи самою терпеливостію. В'є той спос'їб зас'їданя тревали бы до п'ївноты і розпочинали ся знов'є о 8 годин'є рано. Знов'є де-хто підносив гадку федеративного устрою державы яко одинокій в'єх'їд з'є ситуації. Посл'їв'є до парламенту высылали бы тогд'є сойми краєві, якь се було в'є початках нашого житя парламентарного. А нашим шляхтячам в'є те лишь грай!

Сл'їдуюче зас'їданє палаты посл'їв'є має в'єдбути ся в'є понед'їлок; порядком д'ївний ще не з'їв'єтний. Графь Бадені має забрати слово і заявити, що правительство не подаєть ся напорови обструкції і хоче за всяку ц'їну змусити парламент до звичайної роботи. Тепер уже стоить за графомь правица, отже се буде заява більшє єи, н'їж поглядь прем'єра.

Рускй независимй послы — якь дов'їдую ся — скликали мабуть на суботу вечеромь нараду, в'є кторій має взяти участь і колюс'є люд'є приватных. Предметомь нарады буде: становив'є руских посл'їв'є при адресов'їй дискусії в'є повній палат'є і назначенє бес'їдник'їв. Имов'їрно піднесуть нашй послы з'є ц'їлым натискомь справу под'їлу Галичини на дв'є національнй території. Се одинок'є хвильа і крайній час, коли чим'є-разь сильн'їше підносять ся голосы за федеративнымь устроєм Австрії. Для нас автономія Галичини яко такої була бы тепер чистою руїною. Дов'їдую ся такожь, що рускй независимй послы хотять злучити ся — коли не в'є клуб'ї, то бодай в'є яку-небудь організацію, котра бы м'їмо малого числа репрезентувала ся одинок'їльною політичною фракцією і выдавала свои клубові комунікаты.

В'є посл'їдній хвильа дов'їдую ся, що правица такі — попустити! Внесє п. Дашиньского, щоби комісія легітимаційна була публичною, має передати одинок'є член'є більшости [чи не якій правительственный Русин? — Прим. коресп.] і се внесєне буде прийняте. „Посрамив'є з'їло“, але прийшли до головы по розум'є. Се було вымусєне; безь вымусєня не над'їяти ся н'їякомь справедливості в'єд більшости. Може навіть руска реп'їтливна праса порозум'є, що если се стане ся, то треба вс'їм Русинамь кликнути: честь опо-

зиці! Своєю дорогою ся річ має такожь свою историю. На сл'їдуючым зас'їданю має п. Дашиньскій і безь того взяти назадь свое внесєне, надь котрымь стояв парламент більшє чотирох'є годин'є безд'їльно. Але за те польскій „людовець“ д-р В'єшковскій має поставити такй внесєнє: 1) комісія легітимаційна розвязує ся, 2) нову комісію вибирає ся л'їосом з'є ц'їлої палаты; в'єд пасивного вибору выключені властители запротестованых мандат'їв і 3) в'є самій комісії льо сами прид'їлює ся в'є р'ївній м'їр'ї поодинокі рефераты. Меншб'єг хоче т'їмь показати, що їй байдужно, хто буде в'є комісії, кобы лишь брутальности і партійности не було. Ще не выключєна можливість, що таке внесєне, м'їмо уступства дотычно внесєня Дашиньского, приїде передь палату на найближш'їм зас'їданю або троха п'ївн'їше.

В'є кругах посольских опов'їдають, що вчера в'єдбув ся поодинок'є межі директором парламентарної канцелярії Гофратом Гальбаном-Блюменштоком з'є одною, а головным редактором т'їждневника Die Zeit, профессором університету д-ром Зінгером з'є другої стороны. Причиною поєднує мала бути статья д-ра Франка про Мицкевича [„Ein Dichter des Verrathes“ пом'їщена в'є Die Zeit і коментарь до интерпеляції посла Яроєевича в'є справ'є калуєских вибор'їв. Гофрат Гальбан почув'є ся обидженим деякими м'їсцями т'їх статей. Поєдинок'є на пістол'єт'є ск'їнчив ся сп'їсливо, кул'є не поц'їлили противник'їв. Нотуємо се лишь яко поголоску.

(н. н.)

Ще о „офіціальній правд'є“.

В'є „Д'їль“ вже дос'їть було зиліюстровано фактами, якь виглядала тая „офіціальна правда“, яку подав міністер-презідент гр. Бадені палат'є посл'їв'є рады державної в'є своїй промов'є дня 7 н. ст. ц'їв'їня при деб'єт'є надь наглядними внесєнями посл'їв'є Окуневского і Дашиньского в'є справ'є галицких вибор'їв. Нин'є можемо занотувати випадок, що урядова Gazeta lwowska по разь першій станула намь до пом'їчи в'є илюстрованю тої „офіціальної правды“, а именно в'є справ'є прав'єбор'їв в'є Хоростков'є.

В'є час'є дискусії палаты посл'їв'є надь наглядними внесєнями посл'їв'є Дашиньского і Окуневского в'є справ'є галицких вибор'їв, в'єдчитув'є [коли гр. Бадені змучив'є ся самь в'єдчитувати] представител'є правительство, міністерскій радник баронь Чапка, м'їж иншимь нотатку о передвыборчих пригодах в'є Хоростков'є, п'їсля кторой на передвыборч'їм збор'ї в'є той м'їсцевості гр.-кат. парохь выразив'є ся, що *это голосе на „пана“, той заслужує на назву зрадника та що олов'є за благородным металем на кулю для него*. Хотя в'є той нотатц'є не наведено назвица дотычного пароха, учув'є ся т'їмь представлємь річи д'їткнений о. Богонос, гр.-кат. парох в'є Хоростков'є. Отже стверджуємо тепер, що в'є с'їй справ'є заходит непорозум'їня, бо в'є той згадц'є о передвыборч'їм збор'ї в'є Хоростков'є не мало ся на гадц'є о. Богоноса, але *иншого гр.-кат. духовного*, котрий був на т'їм збор'ї і д'їйств'єно ужив'є инкрімінованых сл'їв'є, а кторого назвице умисно промовчано в'є урядов'їй нотатц'є, не хот'їючи надавати т'їй немил'їй справ'є непотр'їбного розголоску.

До сего спростованія „офіціальної правды“ в'є Gazet-ї lwowsk-їй мы скажемо: З'є „урядовон нотатки“ [sic!] д'їйств'єно вышло, що не хто иншій, лиш о. Богонос [„In Chorostków... der Pfarrer“] сказав, що „wer einem „Herrn“ die Stimme abgibt, als ein Verräther gebrandmarkt zu werden verdient, und dass für die einem solchen Menschen gebührende Kugel das Blei ein viel zu edles Metall ist“. Тепер Gazeta lwowska в'єдкликує се, але неправду маскує „niepotrzebniem“. На село люд'є дурити! Сл'ї-бы справд'є якій „inna gr. kat. duchowny“ сказав'є таке, сейчась був бы опинив'є ся в'є кримінал'є. Арештовано пред'єб'є і жандармами до арешт'їв паковано священиков'є руских — якь оп'їсля показало ся — зов'єм'є а зов'єм'є невинных, а тут — при так'їм высказ'є — „nie chciano padać sprawie niepotrzebnego rozgłosu“... Н'ї! розголос'є власне має дуже добрий кур'є — т'їльк'є Gazeta lwowska не хоче в'єдкликувати не-правды зов'єм'є, якь Богь приказав, а нехай все „aliiquid haeret“ на руск'їм духовенств'є.

За-для того — скажемо при с'їй нагод'є — не знайшли мы доси ан'є одного офіціального спростованія такых неправд, о котрых ув'єсь св'їтъ знає і котрі були сконстатовані прилюдно при розправах судовых. Н. пр. в'є справ'є о. Миновича з'є Березовиц'є велікоя.

В'є процес'є березовицк'їмь по посл'їдних выводах оборон'їв выступив прокуратор в'є оборон'ї презідента міністр'їв гр. Баденього [і тернопольского старосты Завадского]. Именно заявив, що, гр. Бадені, говорячи 7-ого ц'їв'їня в'є палат'є посл'їв'є о пригод'є в'є Березовиці, не має под'є рукою акту обжалованія, отже оборон'єц д-р Добрянскій не має підстави того твердити. [Що-до старосты Завадского прокураторь казав, що староста, хочь заразь другого дня по пригод'є був в'є Березовиці, не м'їг знати о т'їм, що секретарь старосты Хлендовскій був у Пилипа Подгайного, бо з'є ним'є н'є з'є кимь другим'є не говорив'є о т'їм.]

Тогд'є забрав слово д-р Добрянскій і середь загально напруженої уваги заявив: „Заперечєне п. прокуратора дотычно презідента міністр'їв не зг'їдне з'є правдою. Доказомь того можуть служити стенографічні протоколы из зас'їдан'є рады державної з'є дня 7 н. ст. ц'їв'їня. Протоколы т'ї маю под'є рукою і в'є них, на 157 стор'їн, знаходить ся сл'їдуючій уступ'є промовы міністра презідента:

Der Staatsanwalt in Tarnopol hat am 31 März 1897 gegen 21. Beschuldigte die Anklage wegen Verbrechens der öffentlichen Gewaltthätigkeit nach §. 83, beziehungsweise §. 85. lit. a und b, sowie wegen Uebertretung des §. 308 St. G. (Verbreitung falscher, beunruhigender Gerüchte) erhoben, ferner beim Bezirksgerichte in Tarnopol den Antrag auf Einleitung der Strafamtshandlung nach §. 308 St. G. und §. 23 P. G. gegen zwei weitere Beschuldigte gestellt. A дальше стоить там: Nach dem Ergebnisse der in dieser Angelegenheit bis jetzt geflogenen Erhebungen kann es keinem Zweifel unterliegen, dass Mironowicz die Bauern zum gewaltsamen Ueberfalle auf Podhajny's Wohnung verleitet hat. Nach den seit Monaten systematisch betriebenen Verhetzungen und Aufwiegungen der Gemüther dürfte es diesem Priester ein Leichtes gewesen sein, die Bauern gegen die gegnerische Partei derart aufzubringen, dass sie an Podhajny's Rache zu nehmen beschlossen. Auch erscheint es constatirt, dass Mironowicz an der Spitze der Excedenten einherschritt und den ihm folgenden Bauern „Hurrah! auf die Polen!“ zurief.

З'є наведєних сл'їв'є міністра-презідента кождий зрозум'є, що в'єн, говорячи 7-ого ц'їв'їня о березовицк'їй справ'є, *має под'є рукою акт обжалованія*, бо в'єн *выразно поклик'євав ся на день 21 марта* яко на день выг'єтовленія акту обжалованія прокуратором. Р'їч дивна т'їмь більшє, що міністер-презідент, маючи под'є рукою акт обжалованія, в'є друг'їм уступ'є свои высше наведеної бес'їды высказав'є ся о о. Миновичу ц'їломь противно, н'їж бы належало було єму высказатись, і під'їв'є против'є того священика тяжкій зам'їтъ, якихь нин'їшня розправа не выказала і о якихь в'є акт'є обжалованія не згадано ан'є одинок'їм словом. В'є виду стенографічных протокол'їв я — зак'їнчив д-р Добрянскій — обстою при своїмь, що презідент міністр'їв має уже 7-ого ц'їв'їня акт обжалованія против березовицких селян, отже в'єдпов'їд державного прокуратора не має підстави.

На сю заяву д-ра Добрянского не м'їг державний прокураторь уже н'їчого в'єдпов'їсти.

Перегляд політичний.

М'їж грецкими і турецькими войсками уложено роз'єм'є. Їще передь самимь роз'ємом ударили Турки д. 18. с. м. на Греків под'є Фуркою; Греки держали ся до вечера, але на другій день завернули до Таракы. Турецка в'єда заходила ся об'їти становища грецк'ї, але в'є т'їмь перервано битву насл'їдкомь роз'єму. Головна грецка квартира находить ся тепер коло Тернопильє.

Турецкй д'ївникы доносять, що Порты выг'єтовлює для Тесалії організацію управы, поч'є і телеграф'їв, що гадає тамь перевести спис'є населєня і заимєнувати великого раб'їна жид'євского в'є Ляріє. Видно з'є того, що Туреччина на правду ладить ся обняти Тесалію в'є пос'їданє; але мабуть приїдєть їй об'їти ся лишє смакомь.

З'є Креты доносять, що начальники повстан'їв'є хочуть скликати в'єче Кретенц'їв, щоби вибрати т'їмчасове правительство і проголосити злуку Креты з'є Грецією. Італійскій адмірал'є має заявити колюс'ємь визначнимь Кретенцямь, що держав'є обстоєть при т'їм, щоби справу кретенську поладити наданєм автономії; однак'є коли бы така управа оказала ся непрактичною, то в'єльно буде Кретенцямь по як'їмсь час'є заявити иншій бажанія. — В'єсь ся выдає ся неможливою.

Вчера мав російський міністер судівництва виїхати до Иркутка, щоб завести в Сибіри судовий устрій Александра П. і особисто отворити перший суд присяжних. Подія ся має велику вагу також і для європейської Росії, де знаходиться сторонництво (Пободоносцев з "Московскими Ведомостями"), котрі в судах присяжних добачу підкопування самодержавія і всякими способами заходять ся знівечити поступове судівництво з р. 1864. Для того поступові дивні російські радять той подорожі міністра і в заведенню судів присяжних також на Сибіри витяють побуду поступових засад.

Комісія парламентарна, котрій пруский сойм приділив правительственну новелу о зборах і товариствах, відкинула ті параграфи, котрі признають поліції право розвивати збори і товариства і забороняють лутити ся політичним товариствам; за те приняла з деякими змінами постанову по велі, котрі малолітнім забороняють брати участь в зборах і бути членами товариств. Друге читання новелі має прийти на чергу в сойм д. 28. с. м.

В італійському парламенті вела ся дня 20 с. м. дальша нарада над справою італійської поліції в африканській колонії Еритреї. Міністер війни заявив, що неможлива річ удержати тепершню військову окупацію Еритреї коштом 7 мільонів лірів; на те треба би 30 мільонів. Також не можна погодити справу так, щоб крім Масави задержати більшу частину округу, якою є височина або повернути до давнього трикутника Масави-Керен-Асмара. Міністер пояснив причини моральні, для котрих занято Касалу; мбце се треба опустити, скоро приступити ся до нової організації колонії. Найбільше буде неврути до стану річ з лют. 1892-1894 з цивільним губернатором на чолі. Міністер закінчив заявою, що 7-мільоновий бюджет вистане, коли усуне ся військову окупацію височини. Президент міністрів Рудіні потвердив, що правительство гадає військову окупацію обмежити по можності на саму лише Масаву, але зараз опустити Еритрею є неможливе. Президент міністрів заявив, що не мбг бы остати на своїм становищі, коли бы палата не згодилась на з його поглядами і намірами.

Того самого дня заявив в англійському парламенті державний секретар, що італійське правительство повідомило Англію, що не гадає держати Касалу, а що до хвилі, коли має ся опустити, хоче порозуміти ся з британським і єгипетським правительствами. В справі сїй вже англійське правительство переговорювало з італійським.

Наша Адміністрація просить Вп. Предплатників — як найскорше надсилати передплату на II-гій чвертьрок з оглядом і виробити залежності.

НОВИНКИ.

Вечерок музичально-вокальний який устроений дня 27 н. ст. мая с. р. [лат. Вознесеніє] в пам'ять XXXVI-х роковин смерті Тараса Шевченка в сали "Сокола" тернопільської руско-народної товариства: Рука Бесіда, Рука Бурса, філія "Просвіти", філія руского товариства Педагогічного і Тернопільської Боян — відбуде ся після такої програми: 1) Вступне слово — п. Дм. 2) Нїжницький "Закувала", хор муж. з акомп. фортеп'яна. 3) Вітницький "У сусьд", форт. сольо, п-на Р. 4) Лисенко "Гетьмани", сольо баритонове з фортеп., п. У. 5) Лисенко "Коломийки", хор м'шаний. 6) Деклямація "Ст. Недільський "Моя мати" і о. Нижанковський "Нова Сьча", хор муж. 8) Цитра "о. К. 9) Ф. Колесса "Улиця", хор муж. і м'шаний. — Доходь призначений на Руску Бурсу. — Ціни мбце: кресла перворядні 1 зр., другорядні 80 кр., прох. 60 кр.; паркет 40 кр.; партер 25 кр.; галерія 15 кр. — Початок точно о 8 годині вечером. — По концерті комерс в реставрації Зиха [готель Пуншверта].

Річний загальний збори філії "Просвіти" в Тернополі відбудуть ся дня 27 н. ст. мая с. р. [того самого дня, що вечерок в пам'ять Т. Шевченка] о годині 3-й з полудня в сали товариства Gwiazda. Відьвілі просять о численну участь членів і о захохоту знайомих, щоб як найчисленніше явили ся на сї збори.

З підгаєччини пишуть нам: З великою радістю вчитали ми в "Дьлі", що Бережанський Боян устроїв в нашом мбст концерт в роковини Т. Шевченка. Через тов подаст ся нагоду і тым членам спомогателям Бережанського Бояна, котрі мешкають в повбт підгаєчці, приділити ся поступові і розвоєн товариства, а тым самим послухати прегарний нашої рускої пбсн. Та і ще з таких концертів тая найважливіша користь, що ними одушевляємось і в нинішніх тяжких для нас часах набираємо сили до дальшої боротьби. Програма того вечерка дуже богата, а сили, ко-

три в виконанню беруть участь, звбстий в Галичині. П. Козак [тенор] дав ся вже нераз чути своїм прегарним голосом, а славнозвбстий о. Г. Купчинський уважав ся нині першим майстром на цитрі в Галичині. Щоб товариство і в других наших повбтових мбстотках устроювало такі концерти, залежати буде відь того, як поведе ся концерт підгаєчкий. Товариство однак не ризикне тут нічого, бо ми певні, що підгаєчка патріотична інтелігенція не залишить нагоди поспішити на концерт і тым способом винагородити труды, які взяв на себе Бережанський Боян.

Епархіальний церковний синод відбудуть ся в осени с. р. також в Черемшлі і в Станиславові, а не лише у Львові. Головною цілю скликання тих синодів є торжественне оповіщення потверджених папою римським постанов львівського провінціального синоду з 1891 року. Постанови ті напечатано вже і за оплатою розблано по парохіях.

В справі мешанована руских святих вбзав станиславський єпископський Ординаріат всь деканальний уряд єпархії, щоб они до 15-ого червня с. р. предложили консисторії спис мбсцевостей, де в рускій святи відбудуть ся торги і ярмарки на худобу. Єпископська консисторія ршшила звернути ся до правительства з просьбою о перенесенні торгов і ярмарків з руских святоточних днів на будні, тому що ярмарки і торги в святоточні дні понижують нашу церковний обряд і підкопують релігійні чувства та моральність народу.

Видьвілі "Львівського Бояна" зважає всьх своїх членів хор мужеского, щоб явили ся завтра, в неділю, о годині 12-й в полудне в сали товариства музичного, де відбуде ся проба похоронної пбсн, яку відьспівають члени всьх львівських співочих товариств над могилою помершого вчера музиканта і композитора бл. п. Кароля Мікульського, котрого похорони назначені на завтра на годину 4-у по полудні зь улиці Хорунчини ч. 12. За відьвілі Волод. Шустевич. — Кароль Мікулі, п'яніст і композитор, ученик, приятель і видавець Шопена, бувший директор львівського товариства музичного і консерваторії і директор власної школи музичної помер вчера перед полуднем у Львові. Вбн родив ся 1819 р. в Чернівцях, де его родичі займали поважне становище. По становивши посвятити ся майже против волі родичів музиці, Мікулі вьселаний 1839 р. на медичні студії до Відня покинув их зараз по смерті матери і став учителем музики у Бабли. В роц 1844 вьїхав до Парижа образувати ся дальше під проводом свого улюбленого Шопена. Коли Шопен 1847 р. нездужаючи перестав уділяти лекцій, Мікулі вьбрав ся в концертну подорож по краю. Одушевлений его талантом президент галицького музичного товариства у Львові Кальхберг покликав 1858 р. спосбного п'яніста на становище директора топ музичної інституції. І вбн обняв его і вьтравив на пбм несповна 30 лбт, почбм уступив, закладаючи власну музичну школу у Львові, зь котрої вьйшли много талановитих віртуозів. Мікулі зазначав ся і на поли композиції, переважно фортеп'янової, вальсами, маршами, полонезами, ноктурнами і т. н. Також вьдав творы Шопена [у Кічнера] і заосмотрив цбнними коментарями. Отсе важніший момент зь довголітньої дбальности Мікульського, за яку відзначив его цсарь 1888 р. орденом Франц-Іосифа.

Посаду руского катихета при школ св. Мартина у Львові надала рада мбста Львова о. Ів. Рудовичеві.

Людвиг Адольф Семигінювич-Штаффе, професор учительських семінарій в Чернівцях, заслужений для Русинів тым, що вьдав свои переклади наших народних пбсн на мову нїмецьку, упокоює ся онюди в Чернівцях. — Покійний родив ся 28 мая 1832 р. в Сучаві. Его батько був Русином, а мати Нїмкин. Учив ся в Чернівцях і у Відні, де на університеті займав ся також публіцисткою і белетристкою. В той час оголошув багато своїх оповідань, новел, казок, критик, поезій в різних вбденських часописах. В р. 1855 вернув на Буковину і відь 1856 до 1859 р. в Чернівцях видавав Familienblätter. Відь так був до 1871 р. професором в гімназії в Кронштадті, а відь 1875 р. до смерті професором при учительських семінаріях в Чернівцях. Мбж его творами передовсьм важне для нас є видане: "Kleinere sische Volkslieder. Meltrisch übersetzt von L. A. Stauffe Simiginowicz. Leipzig, Verlag von Otto Wigand 1888." Семигінювич, звбстий тогд Русинам уже зь своїх етнографічних і історичних споминок про Русинів у творі "Die Völkerguppen der Bukowina", подає вбн своїй праці переклади наших коломийок, дум, думок і шумок, а вь додатку переклад деяких ліричних і епічних поезій Данила Млаки. Вь передмбві подає коротку характеристику руских народних пбсн написану зь теплою. Русини — пише "Буковина" — втрапили в покійнім Семигінювичу сердечного приятеля, котрий нїколи не перчив свого руского походження, належав до нашої Рускої Ради, цікавив ся живо рускими справами, а за те не був виноватий, що мати вьходила его на Нїмця а обставини 1850-х роков ще більше его згерманізували. Зь руского роду вьйшов "перший нїмецький поет на Буковині", як єго лексикони нїмецьких поетів называли. В. с. п.!

П. Александра Мишугу зазначено на кілька вьступів до варшавських театрбв. Вьступи его там розблнуть ся вже вь се-реду.

Зь Відня пише нам наш кореспондент: Роббніча "Родина" справляла мнун-

шон неділі вь льокалі "Zur Kaiserin Elisabeth" на Ляндштрассе вечерні вь рбнню 3 (15) мая. Програма заповбдала ся гарною; загальну цбквбсть будила вь першій лінії заповбдена голова промова посла д-ра Яросевича. Гостей зббрало ся доволі, все-ж таки о много менше, як ми бачили на Шевченко-вбм вечери того-жь товариства. Зь інтелігенції явилось всего мало-що по-надь 10 людей; окрім посла о. Тянякевича були ще: голова "Січ" п. Ераст Бурчинський зь значним числом членів і голова "Громади" д-р Янович, вббни, як звбчайно, п. Дяков. Початок був назначений на 7-му годину, але цбла рбч опбзнилась до 8^{1/2}, бо не було головного бесбдника посла і головного прелгента д-ра Л. Треба було на-борз вьповнити програму импровізованими рбчами. Промову держав академик п. Сембратович. Вь си розббт не вьдамо ся, бо й так зрббв патріотичне дбл, беручи єи на себе зь коначности. Але не безь хбсна для бесбдника буде, звернути его увагу на пронасть високопарних слбв і зворбтбв, котрі, анб слова, є чудесні вь "высшій" політиці, але абсолютно незрозумблї і понятя зовсбм чужї для чоловбк менше образованого. Такі "тбл автономічн", "перейдуть до порядку денного", "кампанія вьборбв" і т. н. ледви чи зрозумблї для руского роббтника. Деклямавав п. Яричевський "Великдень", уступ зь Франкових "Паньських жарбтбв". Вбн опбсла вьпровадив кблька народних пбсн зь хором роббтничим; виконане було бездоганне. Однак на першбм мбсці кладено промову о. посла Тянякевича, котрий наче справдбшний мбстець слова змалював сумовиті картини колишньої панщини, опбсла обговорив наш тепершній національний біланс, вьказуючи на слбди колишньої нашої неволі, вббни розкрив образ найближшю будучности. "Всбх сумних подбв послбдніх часбв" — мовив бесбдник — потрббно було, щоб народ поїшов у борбу політичну і загартував ся. Ми всь, хто зь зблнним молотом вь руці, хто при плузі, хто надь книжкою — всь ми змагаємо до одної цбли... А вьказавши на тую цбл, о. посол закбнчив свою знамениту промову окликом "Ще не вмерла України!" Всь встали зь мбсць і мбгучї сїбв національного имну лунав широко зь грудей руского роббтника. Промовою роббтника п. Богайчука закбнчила ся офіційна часть вечерні. Відь так наступили танцї під вьправним і енергичним проводом тепершнього голови "Січ". Згодом збъявив ся і посол д-ра Яросевич; як казали: "припбзнив ся". Надь тым словом перестав вса дискусія. Будучї законодавець чисто-руского кодексу карного буде мусбв уважати на ті вські нашї народні "Strafau-schliessungsgründe", до котрих я ще відь часу колишних артистичних прогулок зьвк зачисляю: "припбзнив ся", "забув", "за-синав", "збубив", "перестрашив", "ли-пав", і т. д. Прелгнт зь відчитом "забув" такі зовсбм прийїт і на другї день навбт мав сильно жалувати того... Роббніки повитали д-ра Яросевича незвичайно щиро і вбн дуже скоро був межі своїми людьми, окружений доволу цблым кружком вдячюї аудиторії. Посол Яросевич вписав ся як звбвичайний член до "Родни", а давнбше вже разом зь послом Окуневським до "Січ". Товарища розмова вь одній сали а танцї вь другій протягнули ся дуже пбзно вь нбч. — (й. н.)

Не вьдержав. Зь Самбора доносять, що онюди відббрав собі там же жите покликаний на двомбсячній вьправі резервист Іван Іванечко зь Долгого. Відь першого дня свого побуту вь Самборі вбн жалував ся все на жостокбсть фрейтра Ф. Однак надбючись, що все оскоро скбнчить ся, терпбв рбзні пакости. Аж 12-ого с. м. терпбвбсть его урвала ся і вбн повбснв ся. Обдукція вьказала, що Іванечко повбснв ся вь нормальном стані і не був паний. Неббщик поліпшив жбнку і господарство.

Узянений обманець. Львівська поліція прихопила небезпечного обманця Іосифа Ледвуса, що, не маючи нбякого занятя, живє собі дуже вьббдно коштом других, обдурюючи множество людей оббцянками посади, спадщини і т. н. Одною зь его послбдніх жертв був денний зарббник Мартин Чтернастек, що старав ся о посаду. Пбзнавши ся зь Ледвусом, вбдав ему до кбльки мбсяців всю свою заощаджену суму 190 зр. Ледвус оббцяв ему посаду портіра при фабріці тютюну вь Кракові і знайшов там навбт спбльника, що писав до Чтернастка "урядово", підписуючись: Ст. Гралевський, директор фабрики. Вбн зажадав відь ббдного зарббника 50 зр. квбці. Але Чтернастек затревожений проволокою сам вббни написав до дирекції тютюну вь Кракові, вбдї ему відббвди, що вь фабріці нема нбякого Гралевського. Вь подббний спосбб Ледвус обманив кблька службнц; відь Анни Ляхник вьзяв 200 зр. на рахунок

Полотна, ббле столове, рушники, хусточки, дреліх і т. п. власні виробы продає по цбнах фабричних

Красеє товариство ткацке "ПРЯХА" зь Керосна

вь своїй ново устроєній торговлі у Львові уряд. У. Килиньського ч. 2.

Замовля зь провінції прости надослать до Керосна.

Зрзавсь остербгаємо, що репрезентуєть нашої фірми, подорожують по Галичині і Буковині, в. п. А. ЛЮХЕР, а имива агенти анб позаміжбв не вьсїлаємо. 77 6—52

спадщини, яку мав для неї вьпроцесувати; відь Дороти Райнер вьдурив 150 зр.; відь Франциски Н. вьдурь 50 зр. і т. д. Жертви того манія починають зголошуватися аж тепер, коли его арештовано.

Дрббнї вбсти. Кравий маршалок, гр. Стан. Бадені вернув зь Відня до Львова. Вь Кракові засуджено на три мбсць вбзницї двох зблнничих кондукторбв, Жиги. Монджиковского і Стан. Ярецького, котрі легкодушно перекутали зблнничу галюму і тым могли спровоадити катастрофу.

Телеграми "Дьла".

Будапешт 22 мая. Вчерашній переговори мбж гр. Баденімі а бар. Банфімі вь справі квотовій не довели до згоди. Оба міністри були вь полудне на авбнці у цсаря. Бадені відьбхав назад до Відня. Говорять, що дотепршнша угода буде тымчасово продовжена на два роки, щоб правительство мало час перевести вбдновленя угоди.

Берлін 22 мая. Вьсене Рікерт принятю вь нїмецьком парламенті вь третбм читаню. Сын канцлера, секретарь легатійний кн. Александер Гогенльог, голосував за вьсенем.

Nordd. Allg. Ztg. довбдує ся зь Відня, що архик. Франц-Фердинанд д'Есте має ще дві зими провести вь Альжирі; потбм вь надбї, що зовсбм верне до здоров'я.

Надслане.

Бляхар станиславський Кастант Мухинкевич, котрий покрывав мой дбм бляхою, хотичи себе зарекомендувати священникам вь цбл, щоб поручали ему покривати бляхою церкви, освбщає, що я був зь его роботи дуже вдоволений та поручю его всьм знайомикам. Коли се дойшло до моїх вбдомости, змущений я освбдчати, що я був зь его роботи дуже невдоволений, бо та его робота кепсека і неадала, і що я нбкому не поручав его і не мбг бы поручити. — Вь Станиславові дня 20 мая 1897. Ром. Заклинський.

вь реставрації НАТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трубнальська ч. 12 дбм власний, можна достати щоденно вбж о годині 8-й рано горячі снїдана.

Цбнникъ.
Печеня вепрова зь калуствою . . . 15 кр.
Сканий легес . . . 12 " "
Флячки . . . 12 " "
Ножка телача зь хрбномъ . . . 10 " "
Ковбаска зь хрбномъ . . . 5 " "
Кавяръ . . . 15 " "
Оббд вь абанембт . . . 40 " "
Всїкї абанембт вь найлбпших родах по найумбрбйшнх цбнах; для певности, що походять зь жої реставрації, даю відббрюючий марк. — Найлбпшї вина по найдешевшїх цбнах, почавши відь 40 кр. літра.

По театрї все свбжє, вь великій вьббрї страв і напбтбв заосмотрена кухня.

79 19—52 Зь высокимъ поважанемъ

НАТУЛА ТЕПФЕР.

Змбна льокалю. Найдешевшїй складь товарбв оптичних і механічних

ВЕНЕДИКТА Коперницького підь "КОПЕРНИКОМЪ" перенесений до нового льокалю при пл. Галицької ч. 1.

По цбнах найдешевшїх вь великомъ вьббрі окуларів, цбкеры, лбюрети, барометри, термометри. — Напраны найскорше і найдешевше. — Устроєня електричних дьбблбв. — Замовля зь провінції відьвбрно. 4185

Адреса: Оптич Коперницький Львбв пл. Галицька ч. 1.

MATTONI'S GIESHÜBLER натуральна алькалічна ВОДА шавова

найлучшїй дієтичний і покрбпляючий напиток, вьпрактикований при недугах жо-лудка і кишок, нирок і мбхура, припбручають найпершїм лбкарь як дбйстне під-помогове средство при тбчену вь Карльсбаді і иншїх купелевих мбсцях, а також як додаткове лбченє по купелях для без-перервного ужитку. (VII.)

КОБЗАРЬ Тараса Шевченка вь двох частях

Вьббр поезій для народу зь житєвсью і портретомъ автора.

Накладомъ тов. "Просвѣта". Цбна кождої части 25 зр. Оправлений примбрники продають ся по 35 зр.

Словарь нїмецько-рускій Ом. Партицкого продає товариство "ПРОСВѢТА" по 1 зр. замбсть 3 зр.

Власного виробу ПОСТЕЛЬ. Ковдри на овечій вовні по зр. 350, 4, 6, 8, до 14 зр. МАТЕРАЦІЇ волосинні (три полушки) по зр. 1250, 14, 16, 18, 20 до 30. Подушки з п'яти і волосинні. Простирала, сьняники і т. п. найдешевше поручає тільки спеціальна робітня виробів по-стелі **ЮСИФА ШУСТЕРА** у Львові, ул. Коперника ч. 5, 111 „Ипресса“ 8-15

Св. Юрія грудний зела

і приналежний до него грудний порошок

св. Юрія з „St. George's Apotheke“ у Відні, V. 2, Wimmergasse 33. Одинокі средства против нежитовъ, кашлѣвъ, хрипки, за-елемлена, астмы и т. п. усугуб-люють, усмиряють кашель, влещують лажкій воддыхъ и при-носять пользу дыхавчимъ въ найкоротшій часъ. — Цѣна пачки грудныхъ порошковъ св. Юрія 50 кр., а пачка приналеж-ного до нихъ чаю св. Юрія тежъ 50 кр.; почтой платитъ ся о 20 кр. дорожжя за опаковане и пе-ресылку. Высладе ся почтой найменше двѣ пачки. Гроші просятъ ся прислать перека-зомъ. Правдливъ лишь въ анти-цѣ водъ св. Юрія, Відень, V. 2, Wimmergasse 33, куда нале-жить адресувати всякій замо-вленя. Складъ въ Краковѣ въ ап-тицѣ ГЕЛЛЕРА, ул. Гродска; у Львовѣ въ антицѣ ПЕТРА МІ КОЛЯША. 80 9-12

Найновѣйшій

Батисты, піки, сати-ны, перкаль, поло-тенця, левантини поручає найдешевше

АНТОНІЙ ГУДИЄНСЬ

СКЛАДЪ ПОЛОТЕНЬ И ВѢЛЯ у Львовѣ, Готель Европей-скій, площа Марійска. 18. Прѣбкн франко. 1-6

КАРТЫ ЪЗДЫ

до Північної Америки Голандско-Американськимъ шляхомъ (Нідерландско-Американське товариство па-роходов плавбы.)

I. Kolowratring 9 W I E N. IV. Weyringergasse 7 а Щоденна експедиція зъ Відня. Поясненя безплатно. 6 19-3

ВСТЯЯКІ КУПОНЫ

ВЫЛЪСОВАНІ ЦѢННІ ПАПЕРЫ виплачує безъ потрученя провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц. БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и воддѣль депозитовый перенесені до льокалю партерового въ бу-дынку банковомъ. 374A 12-0

МУЖЕСКУ

Безсильность выкликану именно страшны-ми наслідками тайныхъ грѣ-ховъ молодости и разпутств, усугуб напелно и на довог оди-ножа, розширена въ многихъ выданахъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана Россійске выдане: 1 зр. Польске выдане: 1 зр. Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячъ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недуговъ и направили свои мужескіи силы при помощи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належи-тости, высладе ся франко книга въ конвертѣ магазинномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierer's Ver-lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Знамениту штучну лімонаду

вытворюють

Маршнера шипучі лімонадні

БОНБОНЫ

зъ оттакою маркою охоронною

Фабрика ориент. цукровыхъ товаровъ

A. MARŠNER

v Praze Kral. Vinohrady, Plzenenka.

Достати можна всюды. Де ще нема складовъ еи двохъ, высладемо франко 100 пачокъ за 7 зр. за послѣ-платою або за попереднімъ надѣ-сланемъ належистости. 152 5-10

ЩАВНИЦЯ

Заведене жерельно-купелеве и кліматичне. Найсильнѣйшій щавы содово-с лоні и зелѣзисті, успѣшні: въ початкахъ сухотъ, по запаленю легкихъ, въ астмѣ, въ нежитяхъ болонъ легкого и гортанки, въ терпѣныхъ жолудка, кишочк, печѣнки и при гемороидахъ, при вытворюваню камѣня въ мѣхурѣ и въ ниркахъ, въ недугахъ жѣночыхъ, при некровности, ослабленю, у всѣхъ станахъ нервовыхъ и по инфлюенцѣ. 159 2-6

Купель мінеральнй, заведење гідропатичне зъ пенсіонатомъ д-ра Колячковского на Медзюсю, купель рѣчній и т. д. Заведене ингаляційне, лѣчене молочне, жентичне и кефірове. Лѣкаръ заведења д-ръ Сѣбборовскій. Довѣзъ до стаціи зелѣзницѣ Старый Санчъ. Сезонъ водъ 20 мая. Замовленя на мешканя приймають заряды заведењ „Горного“ и „на Медзюсю“.

КОМПЛЕТНІЙ ВИПРАВЫ кухонній и у-рядженя комнатній, меблѣ зедѣній, матрацы дротяній зъ можливо най-выжшимъ опустомъ при большомъ водборѣ поручає ПЕТРО ХИОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Кашигульна ч. 1 (супротивъ кате-1595 дры.)

ГОСТЬЦЬ И РЕВМАТИЗМЪ

лѣчить одно лишь масть Русса (Russ Gichtsalbe). Слонкъ 1 зр. Розсылає С. Рукера Антона Львадь. (Галичина.) 2-24

НОВО ВѢДКРЫТА ДРОГЕРІЯ

улицы Хоружины, рогъ улицы Сокола

Складъ и продажъ препаратѣвъ антикарскихъ. — Складъ средствъ универсальныхъ краевыхъ и заграничныхъ. — Вина лѣчинныя. — Конякъ французскій и семигеродскій. — Средства діететичныя. — Перфумы, мыла и другіи средства туалетовъ. — Средства для дезинсекцій, перевязки и хирургическіи приряды и проче. — Воды мінеральныя. Припоруцає руской Публицѣ

АНТОНЪ КОТЛЯРЧУКЪ маістеръ фармаціи. 146 9-10

АДОЛЬФЪ КАМНЕЛЬ

Львовѣ, Hôtel Belle-Vue

СКЛАДЪ ВСЯКИХЪ МАТЕРІАЛѢВЪ БУДѢВЛЯНЫХЪ

выключне заступництво на Львовѣ Австрійского това-риства акційного фабрики Портланд-цементу въ Шаковѣй

Продає дешевше нѣжъ всюды

портландъ цементъ, вапно скалистое и гидравлическое, выработки цементовъ и штайнгоутовъ, цегла огнетривалу, огнетривалу папу дахову, асфальтовіи плиты изоля-ційныя, дестильовану смолу вуглеву КАРБОЛІНЕУМЪ якъ такожъ взагалѣ всякіи матеріалы будѣвляныя — заручуючы за нихъ доброту.

Предпріемство робѣтъ бетонныхъ и крыты даховъ даховою, лукомъ и папою огнетривалою по цѣнахъ утѣренныхъ. — Телефонъ и нрѣ 460. 121 11-?

КОТВА

Liniment Capsici compos.

зъ антики Ріхтера въ Празѣ

звѣстне анематое усмиряющее болѣ втиране; въ цѣнѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находится ся у всѣхъ антикахъ. Треба ждати се загальне улюблене средство домовое завсѣгда лишь словами

Ріхтера лініментъ зъ „котвою“

и для осторожности брати флашки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „Котва“, бо ино-такіи суть правдивы. Ріхтера антика подѣ „Золотымъ Львомъ“, Прага. 363 28-35

Сезонъ водъ 20 мая до конца вересня.

Стація желѣзнична, по-чтова и телеграфична: Ивоничъ.

ИВОНИЧЪ

Заведене жерельно-купелеве и кліматичне

положене на стоцѣ Карпатъ 410 м. н. п. м. поручає свои

щавы солонно- и зелѣзисто-йодовіи купель йодовіи, бороваіновіи, иловіи, гідропатичній, ингаляцій. На сезонъ 1897 прибуває оденъ домъ мешкальній, ура-дженый послѣ найновѣйшихъ вымоговъ, и колька кабинетѣвъ гідропатичныхъ.

Цѣны мешканъ до 20 червня и водъ 20 серпня значно низші. Зголошеня приймає и брошюры зъ подробнымъ описомъ пересылає безплатно.

Дирекція Заведень жерел.-купѣл. у Львовѣ.

Воды и перетворы жерельныя ивоничскія можна набути въ складахъ водъ и въ антикахъ. 174 2-8

Водъ року 1888

БЕРГЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на кліні ахъ и многими практичными лѣкарями укаже ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожъ и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пѣвостровѣ Балканьскомъ, въ Швейцаріи и т. д. на недуги шкурныя, особливо противъ

Выкидѣвъ шкурныхъ рѣзного рода зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣлана Бергерового мыла смоля-ного яко гігіеничного средства до усугубленя порплѣвъ, до чи-щеня и десинфекціи шкуры есть ровномѣр загално признане. Бергера мыло смоляное має 40% смолы деревной и рѣзати ся значно водъ всѣхъ иншихъ родѣвъ мыла смоляного въ торговлю. — За-дѣя охороны передъ фальшованемъ треба ждати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на побѣхъ помѣщеній знакъ охоронный. Въ упертыхъ недугахъ шкурныхъ ужинає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчинного мыла смоляно сѣрчаного. Яко лагодѣйше мыло смоляное до усугубленя всякой нечистоты шкуры

на выкиды шкурныя и на головѣ у дѣтей, такожъ яко незрѣ-нане мыло до мыти и купельвъ для щоденного ужатку слу-жить, оббѣмаче 35% глицерини и пахуче

Бергера глицеринове мыло смоляное.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразѣ зъ приписомъ уживаня.

Зъ явнихъ родѣвъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючій заслугуючій на увагу: Мыло бензоове для чѣжистости шкуры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболове до вы-гладженя шкуры и зноковъ по волосѣмъ и яко мыло десинфе-кційне; Бергера мыло до купельвъ зъ смесковыхъ шипящихъ и тако-жъ мыло туалетное, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтиолове на червѣнотѣ лици; мыло везианковое дуже успѣшное; мыло таниновое про-тивъ прѣты ногѣ и выпаданя волоса; мыло до зубѣвъ, най-лѣпше средство чищеня зубѣвъ. Що-до явнихъ родѣвъ мыла Бергера звертаемо увагу на брошюру. Треба ждати мыла Бергера, бо истинность наслідована безъ успѣху.

Мѣсяца продажы для Львова въ антикахъ пи.: I. Байзера, Г. Бюменфельда, К. Миколая, З. Рукера, К. Склепницкого, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фирмахъ А. Ербара, Гайсина, Кулая и А. Ганшпорта. Дальше въ антикахъ въ Бродѣхъ Кры-зого, Ландберга; въ Борщевѣ Ал. Пйотровского; въ Бережа-нахъ А. Дурета, Л. Наглика; въ Береговѣ Галамаса, Ербана; въ Хирѣвѣ Левицкого; въ Дрогобичи А. Книжановского, I. Тобиашека; въ Ярославѣ I. Антермана, I. Рона; въ Коломи-и Павловского, Штенция, Витославского; въ Каминѣхъ Пиле-ского; въ Перемисли у всѣхъ 4 антикахъ; въ Рихневѣ Кар-пиньского, Прона; въ Самборѣ I. Алексевича и Гердички на-слѣдниковъ; въ Станиславѣ у всѣхъ трехъ антикахъ; даль-ше въ антикахъ въ Стрию, Тернополіи и у всѣхъ антикахъ большихъ мѣстъ Галичины. 89 9-24

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогичного дво-тѣждневникъ педагогично-научковий, выходѣть водѣ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вірменска ч. 2. Предплата на цѣлый рокъ 3 зр. на цѣль року 160 кр. на четверть року 1 зр.

Zacherlin

дѣлає зъ дивною силою! Убиває недостижимо

певно и скоро насѣкомъ шкурныхъ всякого рода и дѣлаетъ мѣлкими покушѣвъ выхвалюють его и пытають за нимъ. Его приметы: 1. запечатана флашка; 2. имя „ZACHERLIN“.

Склады всюды тамъ де вывѣшеніи плякаты „Zacherlin“.

ВЪ ТРУСКАВЦІ

лѣчать ся зъ надзвычайнымъ успѣхомъ: ревматизмъ, подагра, товстота, цѣсокъ нирковый, астма, исхіясъ, хоробы жѣночій.

Обширну брошюру о Трускавци высладе на жадане зарядъ. — Въ I-омъ и III-омъ сезонѣ о 30% танше.

При закупкѣ товарѣвъ просимо покликуюватись на нашу часопись.

Выдаєць и одѣвчальний редакторъ: Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фабр. Черляньской.

Зъ друкарнѣ Иституту Статистического, подѣ зарядомъ Іоанна Греняка.

Виходить у Львові щодня (крім неділі і русяких свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найважливіших новин“ виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на переміну разом з Ділом.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килиньського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Дукес, І. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ належить за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 18 ар. на цілий рік . . . 24 ар.
на пів року . . . 9 ар. на пів року . . . 12 ар.
у Львові:
на цілий рік . . . 16 ар. на пів року . . . 8 ар.
на чверть року . . . 4 ар. на місяць 1 ар. 85 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламція неопечатаний вільний вільний порт.
Подорожне число коштує 8 кр. а в.
Оголошення змій приймають ся по ціні 10 кр. в одній стрічці інсератом або в місяць а в рубриці „Надобране“ по 25 кр. а в.
Подарки і інші донесення приватний чистити ся по 15 кр. в одній стрічці.

Справедливості і хліба!

Перед нами лежить п'ять проєктів адрес до цесаря, в відповідь на престольну бесіду. З них один вже прийнятий палатою панів, другий є твором антисемітів і німецьких народівців а ухвалені ввечерю радою м'єскою, котра, користаючи з безсилності парламенту, зручними маневрами Люетера станула на его м'єсці, нагадуючи претенсії і становище рабів м'єскої в Парижі супротив конвенту за часів великої революції. Три проєкти внесені в палату послів: один в ім'я славянсько-клерикальної більшості, другий і третій в ім'я німецьких лібералів.

Не будемо ближче розбирати тих проєктів, тим більше, що жаден з них не має найменших шансів не то бути прийнятим але навіть прийти під дискусію повної палати. Се на всякий спосіб є некорисно для парламенту, оно деградує значно парламент з его становища яко чинника рівноправного короні. Але мериторично не вийде з того для народів Австрії ні-як шкода, бо зм'єсть жадного з проєктів не відповідає тепершнім головним потребам народів.

Провідною гадкою проєкту адреси більшості, уложеного ір. Дьдушицьким, є розширення автономії коронних країв. Таке розширення є корисне для Чехів, для Польків, для Слов'янців в Країні, для Хорватів в Далматині, також для Італіанців в Триєсті а навіть для Румунів в Буковині, але прямо шкодливе для Русинів і всіх національних меншостей, отже також для Італіанців в Тироли або Далматині, для Слов'янців в Сирії і для Хорватів в Триєсті. Для того Русини в своїм національним інтересі завжди були і мусять бути противні розширенню автономії країв. Національні меншости могли б тільки тоді згодити ся есентуально на яке розширення автономії, коли б перед тим вповні забезпечено їх національній, політичній, культурній і економічній права і інтереси. Русини домагали ся і домагають ся все автономії народів, а се-ж є становище, безпе-

речно більше відповідатиме сучасним обставинам і потребам, як випадковий поділ на краї, походивший з часів, коли національні справи не грали ще важливішої ролі. Аналогія Німеччини, котру підносять австрійські автономісти а властиво федералісти, зовсім не відповідає обставинам австрійським, бо в німецьких краях нема національних різниць, та й то краї ті, хоч мають своїх окремих монархів, сполучені є одним центральним парламентом, виходячим з безпосередніх виборів.

В проєктах меншостей, а також в адресі м'єста Відня, за велику роллю грає справа розпоряджень мовних для Чехів і Морави. Ті розпорядження не є таким страшним нещастям, як ним не стала ся така велика кривда Німцям. Правда однак, що справи національні і мовні вимагають конче управління. Престольна бесіда повинна була заповісти або парламент повинен був домагатися видання закону, котрий б, стоячи на підставі арт. 19 основних законів державних, унормував з одної сторони становище німецького мови а з другої сторони права мовні меншостей національних. Розум'є ся, що такий закон мав би наслідки і на відношенні польського і руського мови в Галичині.

Модним окликом, котрий видають всі партії, але декотрі з дуже підозрілим галасом, то оклик заспокоєння потреб матеріальних, оклик: „хліба для народу!“ Певне, що сей оклик є дуже оправданий, а ми, Русини, котрих народ є бідніший в одних народів Австрії окрім може декотрих нелягрю навчених околиць італійських, мусимо той оклик підносити голосніше як хто-небудь. Програма в дозві Краєвого руського комітету виборчого зазначає головний потреби матеріальні руського народу, а ми пересвідчені, що руські послы не залишать їх висказати.

Але коли декотрі панські або буржуазні сторонники забавляють ся в особливих опікунів голодуючого хлопа, то ми не можемо вкрити в їх широту а мусимо у них шукати інших мотивів. Навіть польські шляхтичі ставили внесені або робили заходи, маючи свідчити о їх прихильності для матеріальних потреб народу. Але ті заходи

виходили враз або в рівній а навіть в більшій мірі на користь більшості, як н. пр. закон о винагородженню шкод елементарних та о опустях податкових, або мали легким способом, бо без всякої шкоди для неї а тільки на кошті держави, дати шляхтці патент на „правдивих приятелів люду“, н. пр. внесені ір. Пініньського на зниження переносних належностей в одній хлопської посілости. Зовсім інакше показують ся наші пані супротив хлопа в поденному житті або в законодавстві там, де заходит певна колізія між інтересами хлопецькими а панськими, н. пр. в справі зміни закону ловецького або ревізії катастрофи ґрунтового. Тут всякі взгляди справедливості идуть на бій а виступає ярко класовий егоїзм.

Але коли б наша більша посілость і справді показувала ся дбалою о матеріальні потреби селян-хліборобів, то се не мало б чим так дуже величати ся. Перед знесенням невольництва в Америці многи плантатори зовсім добре обходили ся з своїми невольниками, але не з почути справедливості або людяності, ано — у власному інтересі. Се-ж не спиною правдиво гуманних людей в їх заходах, щоб визволити невольників з-під опіки і придбати їм рівні права горожанські. Хліб єсть вправді конечним умовом фізичного життя, але не можна за хліб вбрати волі та людських прав.

Оклик „народу потребує хліба“ підноситься не раз для того, щоб відвернути загальну увагу в одних кривд народу, котрі єму тяжко дають ся в знаки і домагаються ся конче усунення. Кривди ті задає народова ціла тепершня система політична, і єсть зовсім певною річю, що наш народ не тільки з нужди емігрує, але також з причини тяжкого гнету політичного. Дуже характеристичний єсть н. пр. факт, що в одних повстаннях м'єст господарів, не притиснений нуждою, заявив перед двома місяцями, що мусить емігрувати з краю, бо „годі тут вже довше витримати“; коли-ж опісля прийшла в'єсть, що ір. Бадені має уступити, він сказав, що тепер вже лишиться. Винуватиме народи несе в ду-

же значній мірі наша адміністрація з своєю доповіддю, з своєю протекцією для одних а неприхильністю для других, обставляючи ся і найрозличнішими секатрами, не раз дуже докучливими. Коли б сея система змінилась, коли б у всіх галузях адміністрації запанувала повна справедливість, тоді народ, навіть при тепершній своїй нужді, віддохнув би далеко легше.

Той потреби і того жадання не висказує з достаточною вагою жаден з проєктів адреси. Загалом народ Австрії, а меж ними! особливо руському, потрібна тепер найбільше не автономія країв, не знесення розпоряджень мовних для Чехів, але доброї адміністрації і матеріального підвигнення. Отже нашим окликом єсть: справедливість і хліба!

Постійні вибори в Калущині.

Написав Я. К.

I.

Як в Подгірках, так і в інших громадах мусьляни стерегти ся, щоб при виборах не виведено їх в поле просто тим способом, що не оповіщено б часу і м'єсця виборів. Пів б'є ще в такій громаді, де начальник честний чоловік, — але де він „прихвостень“ панської, там, хоч б навіть старості на кільканадцять годин наперед оповістило о виборах, прихвостень-в'єсть перетримає оповіщення в найбільшій тайні перед громадою, повідомить лише своїх зашників — та й вибори випадають на сором невинним правоборцям. Так переведено вибори в Копанках, Сливках, Лядзянцях, Рівні, Грабівці і т. п.

Але — як я написав на початку — мимо всего будучи наша, бо на скільки залежало від громадян — не помагали нашим противникам ані штучки виборчі, ані тероризм, ані підкупства, ані фальшоване голосування. Всі махери виборчі в пов'єт посрамили ся, бо при всьому тим не потрапили в Калущині вибороти для правительствено кандидата бодяй одного голосу більшості — а в додатку ще ц. к. прокуратура державна дбала донесення в таких немих

Письма з Канади.

Від о. Нестора Дмитрова, котрий — як відомо нашим читателям — в'їхав у Великій п'єст сегодній з Монт-Кармеля в Пенсильвенію на душпастирювані до Канади, одержуємо ось-такі писмо:

Edmonton 4 мая 1897.

Поважана Редакціє!

Прошу оголосити в Вашій часописі слідує:

Прошу всіх розумних селян, отців духовних і взагалі людей доброї волі, щоб всіма силами не допускали до в'їзду в Канаду наших бідних селян, котрі не зможе мати в Winnipeg 200—300 доларів. [Около 700 ар. а. в. Ред.] Я переконав ся на власні очі, як тяжко б'ють наші люде, котрі заплыли сюда без гроша і яку страшну кривду роблять їм всім Русинам своєю жербанією. Канадське правительство буде завертати до старого краю тих людей, котрі не выкажуть ся в Winnipeg сумою 200—300 доларів.

Прошу всіх часописи повторити отсю мою пересторогу.

Нестор Дмитров.

P. S. При с'ї нагоді даю Редакції „Діла“ дозволі перепечатати мій фейлетон з „Свободи“ [американської] п. заг. „Канадська Русь. Подорожні спогади Нестора Дмитрова“.

Н. Д.

I.

До Winnipeg приїхав я 5. чв'єтня с. р. Подорож з Buffalo [N. Y.] до Winnipeg не зам'єтна, отже годі про не і згадувати. Б'є ся дві доби, от і все. На дворі

зел'єниця в Winnipeg побачив я наші два сердаки, привтав ся з людьми та й дов'дав ся, що оні з-під Бродів з села Берліна. Один з них навіть передплатив „Свободу“. Таки зараз з'явив ся п. К. Генік і спровадив мене до Immigration House [дому імміграційного].

Тут я побачив такий стан: Від послідних виборів наступили зміни в правительстві, отже партія, котра дбала ся до керми, поробила свої порядки. Всюди по урядах повсаджувала своїх людей, а давних урядників поусувала. Така зміна консеквентно наступила і в справах імміграційних. Новий персонал урядничий, з дуже енергичним шефом на чолі, провадить справи імміграційні порядно. В персоналі урядничім є люде, котрі говорять всякими азами. Єсть тут урядник Швед, Француз, Німець і наш Русин п. Генік. Всякі справи поладжують ся совісно з блискучою скорістю і бюрократичним педантизмом. Сам будинок виглядає дуже чистенько і, як на імміграційний будинок, особливо для наших людей, зовсім вигідний. Люде дбать даром чисте, вигідне і здорове мешканіє, кухню спільну до ужитку і опалі.

Я застав тут наших кільканадцять родин, в головній часті з борщівського повіту, котрі лише встиди приносять нашій нації. Декотрі сидять уже по кілька місяців. В одягах кравчих, з волосом довгим, брудним, нужденним. Ані суди Боже намовити їх, щоб поперебирали ся. Кажуть, що в'їзду свою загублять, а одна жінка загрозила своему чоловікові, що в'їзти ся або пов'їзти ся, коли він посм'є волоса собі обстригти. На наших людей дивлять ся Канадійці гірше, як на Індіанців, бо Індіанці

тут зглядно культурні народи. Оні мають свою газету і письмо святе на своїй мові. Один урядник радив мені зовсім на серію, щоб кількох наших людей в'їзти на науку до Індіанців.

Прошу собі лише представити: Приходять родина з Галичини Чоловік, жінка і осьмеро дітей. По дорож'ї всі гроші видали. Агенти выдерли послідний цент у чоловіка. Голі, босі, брудні, бідні, правдиві дідьки, зав'язують до імміграційного дому. Заряд імміграційного дому лопить руки і не знає, що почати з тими нещасливими людьми. Добрі люде скидають ся по пару центів — має родина на якийсь час на прожиток. Дітвину лаять по сходах і занецивають все — і з потребою идуть такі на сходи або під двері. Заряд в'їзду клеє, проклінає і повідомляє правительству, що з такими людьми годі що почати. Але правительству не має на-разі з другою якою стороною масової імміграції, то терпить наших людей яко malum necessarium. Яке поняття має правительство о нас, можна вже з того собі представити...

Але вертаймо назад до такої нашої нещасливої родини. Вышукати вже чоловікові роботу. Він рубав дрова день-в-день і пересічно кожного дня заробляв 50 центів. Жінка дуже тале. Він вимого не має ніяких, складає центи і жие собі, після его поняття, зовсім по паньськи. Засидів ся вже чоловік в м'єсті, не працює тяжко, хліб б'єлий єсть, як в добрім році в Галичині на Великдень, і сидить та й ані тямки собі не має про фарму [господарство ґрунтового]. Таких людей наших у Winnipeg є велике число. Тая спекуляція наших людей до нічого не здатна, бо і шкода змарнованого часу, як вже якийсь цент прибирав ся —

бо вк'єди такі майор м'єста [в'єсть є шефом бюро імміграційного] силом вижене людей на фарми, але тоді вже добрих дарових фарм не буде.

Наших людей в Winnipeg єсть до дві сотки. Оні д'єлять ся на три часті. Перші то ті, що хвилино переїжджують в імміграційний будинок, мають якісь центи і спекулюють по галичці за чимсь льшним, кидають ся на купні фарми, особливо біскупські [на тих уже страли до 300 доларів], а вк'єди страшні з половиною гроша ос'єдають на фармах. Другі то безсеробренники, котрі сидять в Winnipeg і заробляють, щоб поселити ся з центами на фармі. Треті то пролетарі, котрі сидять в м'єсті, р'єжуть дрова, несуть воду та палать в ґрубах російським жидам і так в'єтутують не мають гадки о фармі; кажуть, що вже в Галичині досить напружували ся. Хлопці идуть на службу до фермерів, д'євчата служать у Англіків і жидів, а малі д'єти ходять до школи англійських. Малі хлопці, ледь 14 л'єт, д'єтає у фермера на рік 60 доларів. Я подивився наші д'євчата по готелях і оні вже говорять досить з англійськи і мають по 10 дол. на місяць. Трафляє ся дуже часто, що фермер забирає на л'єто цілу родину і платить 150 дол. В л'єт ходять наші люде з Winnipeg на жини до Minnesota і North Dakota і заробляють по кількадесяти доларів. Чи легко такого чоловіка намовити, щоб пішов служити, то знов друга річ. Хлопці в'єткають з служби, бо їм „ся цне“ за татунем і за мамунею, родину годі намовити, щоб заробила через л'єто центи, бо наш чоловік, хоч голі, як турецький святий, каже, що він газда, на службу не в'їде. Найліпше ще тримають ся д'євчата. Оні найскорше учать ся бесіди і культура світова

для польско-урядової сторони справах, як фалшоване голосованя при правиборах з У-он куріи в Голіни і підкуплюване виборців через п. Оржельського, зятя ц. к. старости калуського.

Який тероризм панував при правиборах в Калущині, на се може послужити за свідомство факт, що в самім місті Калущині з суду повітового ніхто [окрім начальника Серафимського] не пішов до голосовання, відтягнуло ся від голосовання і учительство, а жиди не сміли голосувати бодай на одного кандидата з м'шчанської листи, хоч [як самі говорили] не годились на листу польско-урядову, котра складала ся майже з самих урядників [внявши одного причепу панського, русиньда Юзефа Фельчинського, фабриканта лхтарів церковних]. На пам'ятку подаємо листу виборців У-он куріи з міста Калуща: Юліан Маєвський ц. к. староста, Аполінарій Серафимський радник судовий, Михайло Совинський комісар староства, Людвик Фусс емерит, инспектор податковий, Станіслав Заленський директор каси ошадности, Александер Степлович инспектор податковий, Едмунд Міхер радник салінарний, Владислав Корняк лютатор камеральний, д-р Адольф Вуршт лікар повітовий, Мечислав Станецкий адвокат, Бернард Вітлий адвокат, Ігнатій Пшестьальський секретар ради повітовий, Ігнатій Троїновський секретар староства, Франц Оржельський кандидат нотаріальний, Іосиф Фельчинський фабрикант лхтарів церковних. Ось маєте виборців, котрі мали вибирати посла з куріи — *risum teneatis* — п'яно! Нема що казати люде „файні“ — але не на виборців з куріи загально! Всім сміяли ся, навіть самі деякі з них панів сміяли ся, але так хотіло ц. к. староство і так мусіло бути!

Бідний м'шчане калуський! — ані оден з їх кандидатів не доступив чести стати виборцем. Не помогло честному сему м'шчанству, що в болоті по коліна чинило перед урядом громадським о холод і голод майже дві доби без перерви. [П. комісар виборчий з бурмістром п. Фуссом хитрець! — довших перерв голосовання не заповідали, коли йшли самі посилати ся... Переривали ніби „на десять мінут“, і самі пересиджували при перекусці годину, а м'шчане, боячись, аби голосовання не замкнено, не могли відб'гти бодай ложку страви хопити!] Отже коли має м'шчанство о голод і холод мусіло м'штані бозого перед будином уряду громадського, жидова мала вступити вольний до середини передними і задними дверми. Тим немов показувано м'шчанству: Бачиш! ми, пани і жиди, маємо силу, а ти м'шчаніне роби й плати податок, кровію і майном, але як приїде тоб скористати з права конституційного, то ти тогді останній...

М'шчанство очевидно мусить мати жал найбільший до бурмістра п. Фуса. Він так поступив з м'шчанами, що не вибрав до комісії такого поважного чоловіка, яким є асесор Бенедикт Дьдосак, а вольв жиди і секретаря Пшестьальського. Не маємо нічого против тих двох панів, але сама дуже скоро їх чіпає ся. Як дівчата, так будучи гадзін, так будучи матери; як матери, так будучи дьти, така наша будучність в Канаді. З тих виглядів повинні родити свої дівчата пхати конечно на службу до Англіків і других культурніших народів.

Наш чоловік, з своїм галицьким вихованем, так кормлений, як его там кормили, єсть на-раз не спосібний до роботи в Америці. Він ніяк не в силі удержати конкуренції з робітником других націй. Вкова неволя і гнет зробила з него раба невольного, лїнивого, байдужного. Дворі галицький — тепер в великій часті жидівській — адеморалізували его, фізична его немощ робить его неспосібним до роботи такої, як в Америка вимагає. Він не має житевих вимог, але і не має прикмет чоловіка, котрий би в силі собі заробити, щоб заспокоити ті вимоги, як має американський робітник других націй. Наведу лиш два факти, а они вистають до освітлення више сказаного. Вь Edmonton люде наш тяжко бідили. Правительство дало имь запомогу 250 доларів і вистарало ся о роботу. Наші люде покинули роботу і дальше з голоду м'зли. — Другий примір: Оден фармер взяв нашого чоловіка до себе о 130 миль від Winnipeg, обіцяв ему добру заплату і казав в лїс дерево рубати. Видить фармер, що робота з під его рук не иде так, як би повинно бути, отже бере нашого мужика найспокійніше на вїз, вивозить кілька миль в поле і скидає на волю божу. Певно каже: „або роби, або гинь!“ На щаст

етика наказувала вибрати до комісії одного м'шчанина! Але, видко, п. Фусс на том не розуміє ся... Ми сподівали ся, що чей-же бурмістр упібно ся за м'шчанством, — але дарма! як то кажуть: *czego się Jasi nie nauczył, tego się Jan już nie nauczy*...

Честним м'шчанам не вольно було ані хвилики побути в сали виборчої. По відданню голосу сейчас мусіли забиратись, коли противно — всяка зволоч обдранців під покровом Цоллерів, Астів, Файнхубів, Фельчинських, Оржельських *e tutti quanti* могла вольно входити і виходити і знову входити, кілька їй любило ся. М'шчане мусіли тинятись по-під плоту, бо не допускали их до салі виборчої, аби не мати контролю над переводженем правиборів...

Та й ми лише здвигали раменами, глядячи на тоту тму жандармерію і війська, що спровадило староство до Калуща на правибори. По що? на що? Такі самі жандарми і панове офіцери, бачучи, як набір християнський, мимо всего веде ся спокійно, пытали ся: „А ми ту по що?“ Ну, се вже знав пан Совинський.

Свою дорогою — нігде правди дьти — п. Совинський багато тим прислужив ся до нашого славної побіди в Калущині, бо набір видячи, що то не дьє ся, — тим більше запалив ся до боротьби за своє право і за свою правду — і навіть такі села, що давніше зачисляли ся до домени правительственной сторони, тепер стояли на нашім боці — н. пр. села: Довга війнильська, Довжка, Довга калуска, Голіни, Завой, Нейбів, Перевозець, навіть Ясін дав при сих війсках чотирох честних виборців. Видячи веселі лиця виборців з таких сел, що давніше засмакували були в дрегях і ковбасах а тепер пішла дорога правди і чести, ми набрали пересвідчення, що они вже ніколи не зрадять справи народної і селянської, они вже прозріли і розуміють: хто имь брат а хто собі рад...
(Дальше буде.)

Письмо з Гусятинщини.

Греція почала була війну на Креті... Знак часу несупокійного, нервового, — а се мабуть уділяє ся воздухом... то не дивниця, що й у нас вибори під той час відбували ся при стані „выимковом“... Впрочім знатки були се вже наперед запобігли. Пригадайте собі! — ще торік краківська Регорта принесла була сензаційну на той час вїсть, що в Галичині на час виборів буде заведений стан „выимковий“... А чи не сталося так? Так навіть в горячійших часах, н. пр. 1863 року, выимковий стан не забавив ся людскою кровію...

Наш прем'єр в зв'язній своїй промові з 7 цвітня с. р. оправдував в рад державній поступоване правительства на галицької Руси — відомо вже, в який спосіб. Що до Гусятинщини він навіть, що парох руський в Хоросткові на передвыборчій зборі грозив оловом, а той парох на зборі навіть не був; так само і его сотрудник. Парох хоростківський лежав хорий на

чоловічсько мав центи, дбрав ся до стації, приїхав до Winnipeg і тут жидам дрова рубав.

В Winnipeg подбав я також той проклятий поділ наших Русинів на обряди. Русини латинського обряду, окружені кількома пыскатыми Поляками, відокремляють ся від своїх братів, кумів, сусідів. Польський священник що-року приїжджає і сповідає та причащає гуртом всіх, хто поїдає до французького костела. Зб'глядов в ірроисповідних, національних і організаційних наш священник ще сего року мусить бути в Winnipeg. Хто его удержувати буде на-раз, се вже р'в в першій лінії нашой церковной ерархії, а відтак і всіх Русинів. Занедаємо ми справу в самих початках, не зможемо направити і за десять л'т.

Наш головний колоні, мені до тепер зв'язній в Канаді є сл'дуючий: 1) Manitoba — Winnipeg і околиця, як Gonor і Beausejour, — Lake Dauphin, Stuartburn; 2) Alberta — Edmonton, Edna; 3) Assiniboia — Pheasant Forks.

Я буду по черз' робити свої зам'тки про ті колонії, бо в том порядку мені дорого випадає найліпше. Если мои зам'тки не будуть достаточні для фахових людей, то най дарують, бо я чоловік зовсім не фаховий, тільки маю добру волю і щирі любові до народу та й хочу ему по тій щирости послужити.

(Дальше буде.)

рожу в лиці, а сотрудника і дома не було, був на похороні. [Се м'г посоль д-р Ярошевич зараз в рад державній екостатувати, бо-ж був у Хоросткові.] — В Галичині в'дбули ся правибори так спокійно, як звичайно, бо навіть жандармів не було; в день виборів зовсім не дозволено, бо ніякої чинности парох тамошний не мав. — В Чабарівці було так само. Коли там комісар выпросив о. пароху з салі, той пішов, люде спокійно віддали свои голоси, і що „нецкаво“ для когось голосували, правибори з У-он куріи відложено і війско спроваджено. — Так само спокійно було в Васильківцях.

Але цікаве доходжене веде ся против о. пароху з Васильківця — в напрямі „*podburzania przeciw szlachcie*“. Иде тут — назвавши р'в по имени — о „*obrazę szlacheckich portek*“. Во той священник таке сказав: „Я тут не знаю жадної шляхти. У мене шляхта то пани, як Сап'га, граф Голуховський, наш д'дич пан Уейський, а тут всі р'льники. Вибирайте людей уцтивих. Що то за шляхтич, що має трое штанів та всі з д'рами?“ В Васильківцях є шляхта ходячкова і она тим дуже обидилась та й гей-же: „ксюндз бунтував против шляхти!“ а староство далі до прокуратури — ну і сл'дство готове! Дай Боже, щоб прийшло до розправи о „*obrazę szlacheckich portek*“... Для всіх знайомих о. пароху васильківського се дуже пот'шне, бо сей отець самі шляхтич і держить високо прапор шляхотський. Однак при том цікава р'в: чому то ніхто, до кого то належить, не знає нічого о том, що власне в тих Васильківцях писарь громадський в коршмі [з шляхотки в „ратуши“] таке говорив: „Кобимь тепер мав якого руського попа, то бимь так бив, щоб аж т'ло від костей відлітало!“ та й чули се люде; чув і н. пр. Олесько Волошук.

Але полиш'мь се, а спытаймо: з який властиво причини вийшла ця історія з „*podburzaniem*“... Ото в Васильківцях є заступник в'йта Данило Грицак, колись поважавий чоловік. Але тепер склало ся иначе, отже душпастирь мусів выступити против деморалізації, коли д'ялось таке, що розпущені гольтяки — н. пр. побили на дорозі л'каря Рареса, оттак собі для гумору — а що і господарка громада не в ладі, то вид'л кравий [не повітовий] в порозумінню з намістництвом ще минушого року засуспендував Данила. Однак сею суспензію переведено доперва тепер, і то чи не про око лишень... Оно і околиця має свій вплив... Знаєте — наш повіт на границі, а в Росії, зв'язна р'в, губернатор каже своє а исправник робить своє... Але Данило подав рекурс против тої суспензії, бо каже: „до мене ніхто не має права!“ А то д'лятого, бо рада громадська в Васильківцях урядє неправильно. На внесеній рекурсі трибунал адміністративний ор'к не „*гальмів*“ тої ради, але о том ц. к. староство мабуть „не знає“, бо шість л'т минуло а неправна рада радить громадою... Певно „не знає“ о том і вид'л повітовий, котрий повинен стояти на сторожі автономічних прав... Не диво ж, если Данило є того пересвідчення, що коли его у Відні не скасували, то як може Гусятин касувати? — та й до того радить ся зробити з того квестію судову, именно *хоче видати провізорію о нарушені права посідання власті в'йтовскою*. Чи не дотенно? Але ще за прикладом Данила Грицака готова також рада громадська видати провізорію і не схоче уступити ся...

Перегляд політичний.

Чеський намістник г. Куденгове видав д. 17 с. м. також інструкції до языкових розпоряджень. Інструкції ті з зам'ткою „дуже довірочно“ в головних р'вах не р'знять ся ні в чом від інструкцій міністра судівництва. Не тільки их зміст, але і уклад є той сам.

На промову, яку президент міністрів г. Бадені мав сими днями в палаті панів в справі языкових розпоряджень, зам'чають Narodni Listy: „Слова президента міністрів цілком инакше виглядають, ніж інструкції, котрі тільки нацували крови. Г. Бадені признав, що языковими розпорядженнями заводять ся рівноправність не тільки в стичности з сторонами, але також у внутрішнім урядованню. Розуміє ся, що заява президента міністрів в парламенті не має того значіння, що дуже довірочно видані властями інструкції. Д'лятого, щоб заява президента міністрів могла мати конкретне значіння, то треба ем конечно займ'увати властями. Самі слова, вказані в палаті

панів ніколи не вдоволять чеського народу.“

Про уладжене языковий справи в розз' законодатій каже той самі д'вник: „Такі поладжене цілком вдоволяло бы Чехів. Але зараз такі звертаємо увагу на те, що дотичний закон належить до компетенції соймів, і що повна, вже основними законами заповучена языкова рівноправність всіх австрійських народів, о скільки она відноситься до прав чеського народу, мусить бути переведена в далеко більшій м'р, ніж се стало ся языковими розпорядженнями.“

Fremdenblatt подає в'сть з Будапешту, після котрої чим раз більше нм'в'рним стає ся, що угодові внесені будуть відложени на пізнішій, а приїде до угоди тимчасової. Справу однако ще не пор'шено остаточно. Угорекі д'вники пояснюють, що не удача посл'дних переговорів має свою причину також в парламентарних відносинах угореких. В л'т' трудно було бы перевести угоду в угорекім парламенті, а до осені може настати якась успокоєна. В'сти про тимчасову угоду є після тих д'вників передчасні, коли ще 7 м'сяців лишає ся на переговори.

З Атені доносять, що неутральна границя між обома арміями вже означена і обі сторони завернули свои войска о 800 метрів по-за ту границю. Едем паша д'став повновласть безпосередно переговорувати з Греками про усл'ва мира.

М'ж раненими під Домоком находит ся 16-л'тний син Річіота Гарібальді, кореспондент Tribuna-и і оден італійський священник з Медіоляну, котрий теж був між добровольцями.

В Атенях народ успокоив ся, зрозумівши, що для д'ра Греції треба також удержати і династію.

З Крети відойшов вже остаток грецького войска.

Російський д'вники радять Туреччині, щоб при переговорах о мир не пересюлювали своих жадань, памятаючи, що за побіду свою властиво мають дякувати державам. И так пише „Новое Время“: „Турецке правительство, уважаючи на власну користь, не повинно піднимати против себе всен Европи, та ше, сказати бы, на передодню тої доби всх'дної справи, коли знову розходиться б'де о привернене нормального стану р'чей в Туреччині. Тепершня війна була бы може цілком инакше обернула ся, коли бы державам, найбільше інтересованим на Балкані, не повелось було зльокалізувати війну і зв'вечити над' Греків на повстане християн в Македоніи і в Епірі. За повний усп'х своєї армії має султан передовсім а може навіть єдино дякувати тому обмеженій війні, бо лиш оного подало Туреччині можливість звернути свої сили на границі Тесалії і Епіру. Коли турецке правительство схоче поступити ум'рено, то зєднає собі більше довіре держав в справі тих реформ, котрих они від него ждали і тепер після ухилена греко-турецкого спору на ново будуть жадати.“

Справи парламентарні.

На нинішнім зас'данню палати послів ради державної посоль д-р Окуневський вносить таку інтерпеляцію до г. Казимира Баденього яко управителя міністерства справ внутрішніх:

На правибори до Садкович в самбірськом повіті назначен на д. 25 лютого с. р. з'хав сам ц. к. староста Богуслав Кешковський, а побачивши, що правиборці зійшли ся багато, запытав остро в'йта: „В'йте! На що тут зійшло ся тільки люде?“ Коли в'йт відповів на те, що его-ж обовязок є призвати на вибори всіх до голосовання управнених, сказав староста: „Але для мене вигідніше, коли их зійде ся не багато, бо скоріше верну доми.“

Оп'сля ц. к. староста запытав виборців, чи не говорив имь може хто, що пани хотять завести назад панщину. На те відповів виборець Василь Кузьмак, що сего не говорив имь ніхто, але хлопам тили оно підозр'ле, бо ніколи ще не бачили, щоб д'дич так побивали ся при виборах, як тепер; д'лятого боать ся якогось зради. Тогді скочив до него ц. к. староста і перед всіма виборцями так сильно ударив Кузьмака два рази в лице, що сей чотири дні ходив запухлим.

З' уваги, що кождий урядник повинен своим поведенем приносити честь станови урядничому і що §. 12 ц.с. розпорядження з д. 20 цвітня 1854 накладає на кождого полі-

тичного урядника під строгим одвічальністю обов'язок приличного поведіння;

з уваги, що адміністративний урядник не тільки повинен ганити нікого за участь в виборах і за виконання найважливішого права громадянського, але противно заохочувати до того;

вкінди з уваги, що бите виборця в лице при виборах не тільки не може скривити довіри населення до адміністративних властей, а противно мусить его ослабити, а навіть, як то Вашій Експеленції з'ясно, до досвіду буде відомо, може битого спонукати, що віддасть зуб за зуб. —

підписані запінують:

1) Що Ваша Експ. заповідати, щоби вишуканого ц. к. старосту самбурского Богуслава Кешковського по мысли §. 12 ц.к. розпорядження з'д. 20 червня 1854 відзвати до строгої одвічальності?

2) Чи В. Експ. гадає що заповідати, щоби на будуче не допустити подібних грубих похибок против звичайних, а для урядників в їх урядованні обов'язкових правил поведіння?

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатників — як найскорше надслати передплату на II-гій чвертьрок зважливо і виробнати залеглости.

НОВИНКИ.

— Дальші процеси за вибори. В суді повітовому в Борщеві, окрім дробіших справ виборчих, має дня 28 мая відбутися розправи против 13 селян з Мухоматівки, обжалованих о то, що по виборах посла з IV-он курії, дня 16 марта, побили писаря громадського Левицького; лікарі сказали, що писарь 19 днів був хорий; обжаловані мають відповісти за §. 411 з. к. Писарь Левицький єсть також обжалований, що стріляв по чаші бійки і впакував кулю в тило чолівка, отже має відповісти за §. 335 з. к. Справа ця була агадана в інтерпелляції д-ра Яросевича і подана в 99-ом числі „Діла“.

Два селяне з борщівського повіту, Микола Постій і Онуфрій Відунька, мають стати перед окружним судом в Тернополі. Они одержали від прокуратури державної акт обжаловання з 23 марта ч. 932 о §§. 279 і 283 з. к. Против тому акти внесено однакові супротивлене, котре еще не залажене.

З гусятинського повіту дотали акти обжаловання від прокуратури державної в Тернополі о. Турула, парох з Увельси, і кільканадцять селян з той-ж громади о публічне насильство з §. 81 з. к.

Жидачківський суд повітовий засудив жидачківського пароха о. совітника Николая Лукавечко, адвоката д-ра Генгиса Олесницького і нотаря Іларія Савицького на 20 днів арешту або 100 зр. за противозаконне устроєння в'язи і обиду правительственного комісара, а д-ра Андроника Мосилянського на 7 днів арешту за співане в компанії жартобливої а для поляків образливої півні народної.

— Репрасалии повыворчї. П. Адольф Цьнський, член відділу повітового і директор повітвоних каси задатковон в Гусятині, господарям з тих громад, котрі при виборах оказали ся противними польським кандидатам, відмовляе позичок з той каси, зазначуючи виразно, що се робить для того, бо „виборці ваші ішли против панів“. Так відмовлено н. пр. господарям з Кривельського і з Шидловець. А прець-ж се каси повітова і стоїть фундами ради повітвон, отже людей з цього повіту, а не саміх лише властителей більших посіло стей та хрунїв!...

— Нешановане руских свят. На день 6 червня, в наше Благовіщення, дотали 7 селян з Протес, судового повіта Журавно, і 2 з Перекіс, суд. пов. Войнилів, вбзвані до пересуду як свідки до суду в Войнилів. Імена вбзваних і оден примічник вбзвані переслала Народна Рада у Львові до зужиткованя послови о. Танякевичеві.

— Посвящене клінік а відтак будинку медичного відбудує ся в суботу рано. Акту посвященя доповнили лат. єпископ Вебер і руский митрат Бйдецький при сіві хорі питомців. Промовляли: маршалок ір. Бадені і д-р Гошард в імени краю, декант медичного відділу д-р Кадій, намістник кн. Сангушко і ректор університету о. Комарницький. Всі промови були польскі; навіть з уст ректора, руского крилошанина, не вийшло ані одно слово руске! Та до сї справи ми ще повернемо.

— Філія „Просвіты“ в Тернополі надбала нам до уміщення слідуєче оповіщення: Відділ філія „Просвіты“ в Тернополі постанів на засіданні своїм з дня 18 с. м. скласти рішн загальні збори на день 27 н. ст. мая о годині 3-ій пополудні. Збори тін відбудуть ся в комнати каменїц товариства ремісничого Gwiazda. З огляду на се, загальні збори скликають ся вже по раз другий (бо перш, скликані на 23-ого сьчня с. р., не відбуду ся з причини тогдішньої замети сьчнго), як і з огляду на те, що того-ж дня вечером відбуде ся в сали „Сокола“ концерт в пам'ять Тараса Шевченка, уряджуваний вейм тернопільськими товариствами народними, хоче відділ надіяти ся,

що Р. Т. члени зволють сїм разом численно зібратися. Сею дорогою звертає ся відділ до Всч. інтелігенції, щоби зволюла о зборах тихх повідомити чч. членів-селян до у часті їх заохотити. — За відділ *Госпастій Дурковскій* голова філія „Просвіты“ в Тернополі.

— Панна Саломія Крушельницка, котру заангажовано недавно до опери в Сант-Яго, має бути заангажована на 1-ого грудня с. р. до участі в премієрові представленю опери В. Желенського „Гопляна“ в Варшаві. Після інформації Есха музичного ведуть ся вже переговори в справі представлення тої премієри поміж дирекцією варшавських театрів і п. Желенським. В уложеніях вже плян обсади поодиноких роль нашій артистці-співачці визначено роль Балдіни.

— З Наукового товариства ім. Шевченка. Засіданне відділу товариства буде в середу 14 (26) с. м. о год. 6 в канцелярії товариства.

— Недільний відпочинок. Матістрат м'єста Львова оголосив уже нові зміни в приписах намістництва, що відносять ся до недільного відпочинку і мають на цілі упорядити його. Після 1-ого §-у тихх приписів праця в неділю є дозволена: 1) Пекарям до години 10-он рано, а потім від 10-он у вечері а продавцям хліба через цілий день; 2) цукорникам і медовникам до 10-он рано, а продавцям через цілий день; 3) ризникам і продавцям дичини до 11-он рано; 4) виробникам вуженого мяса і ковбасникам до 10-он рано, а продавцям до 10-он рано і від 6-он до 9-он вечером; 5) фризерам, голярам і перукарям до 2-он по полудні, а в часі карнавалу через цілий день; 6) молочарникам, а так само 7) цвітоточникам через цілий день. Після §-у 4-ого тихх приписів праця при продажі товарів в торговельних промислах дозволена є в неділю від 7-он до 12-он рано, а надто гравілерникам від 7-он до 8-он вечером. Приписи о недільному відпочинку в торговельних промислах обов'язують також особ, що займають ся в промисловий спосіб продажем артикулів живности, полудневих овочів, цукрових виробів і т. п., а також іалантерійних товарів, коротких і довгих, виробів з дерева і бляхи та деяких інших артикулів, продаваних на публічних площах і по сьнях домів або піддахах. Інші приписи нововданихх розпоряджень в справі недільного відпочинку остають тї самі, що давніше. Наведені зміни обов'язують від 15-ого с. м.

— Від Вп. Ярослава Коритовського з Калюша одержуємо до поміщення в „Ділі“ отсе письмо:

„Сім маю честь повідомити Всечестне Духовенство як також Всехвальні Комітети церковні, що обявляють заступництво продажи дзвонів из знаной фабрики краєвої Антоія Сераяна в Калюші і прошу Всечестне Духовенство і Комітети церковні о ласкаве замовляванн за моїм посередництвом, а ручи, що інтересований одержат добрий і дешевий товар. Ціна від 150 до 220 зр. за сто кїло. Поручаючи ся ласкаві пам'яті Р. Т. Родимців пишу ся з глибоким поважанням — *Ярослав Коритовскій* купец в Калюші.“

Наша Редакція, знаючи, як противники не перебирають в способах, щоби п. Коритовського аруйнувати за его патріотичну діяльність [досить пригадати загартане ему з склепу всіх напиків в часі виборів], припорукає Р. Т. Землякам як найгорячіше его просьбу „Одн другим помагаймо!“

— Кс. Княп в Верігофен святкував перед кількома днями 77-мі роковини уродин. Мимо недавних хороб і глибокої старости солєнізант після часописнихх інформацій мав бути дуже оживлений і веселый. Аж знов ондги подали деякі часописні телеграфічну звістку з Берліна, що кс. Княп уже помер. Хоч в виду перебоїв хороб оно було можливе, то все-таки не є так але. На основі найсвіжішихх донесень можемо потішити численних наших Княпів, що кс. Княп не вмер. Він живе ще, хоч стан его здоров'я є справді безпечний і будить обави. Старість не радить...

— Фундація ліца для жінок в Перемислі, що мала повстати з маєтку бл. п. Стефані Пшедржмирской, пішла — як то кажуть — спати. Цілий полишений не-бощий маєток земскій спродано вже на ліцитації. Купив его брат небощки.

— Чудом спасає дитя, на котре ондги за Устрьками наїхав зельзничний поїзд. Мале стояло на шляху поміж пинами і з пальчиком в устах дивило ся на зближающій ся поїзд, котрого машинист, спостерігши дитину, не міг уже задержати. Поїзд здержав ся аж тогді, коли дитя було вже під ним. Глядячи за пошарпаным тїлцем, а тут — чудо! Мале лежить на землі, усе з пальчиком в устках...

— Від д-ра К. Студиньскго одержуємо слідуєче пояснене в справі викладів, заповіджених ним на університеті Ягйлонськом в Кракові. Виклади мої відбудуть ся кожної суботи, почавши від дня 22 с. м. В плян лекційнім не поміщено монхх викладів не для яких-небудь непорозумін, лише по той причині, що мою доцентуру затвердило міністерство в часі, коли плян лекційний був уже напечатаний і т. д. *Д-р К. Студиньскій*.

— Торжественне отворенє львівських клінік, лікарської проф. д-ра В. Ант. Гіюзієвського і хірургічної проф. д-ра Л. Ридгера, відбуде ся завтра. Початок о годині 10-ій рано.

— Субвенції від галицької каси ощадности з ухвалених за 1896/7 рік 18,000 зр.

жали між іншими товариствами і інституціями також: монастирь львівських Василіан на рускій дівочій інтернаті 200 зр., львівське товариство руских ремісників „Зоря“ 100 зр., львівське товариство „Шкільна Поміч“ 200 зр. і товариство „Руслан“ 100 зр.

— Фізикатські іспити перед екзаменаційною комісією в Кракові під проводом радника намістництва д-ра Меруновича зложили доктори всіх наук лікарських: Ів. Іоссе, Вав. Кендзьорь, Оток. Лянґ, Юл. Любонидей, Ром. Малачинський, Юл. Петровський, Каз. Саверь, Фрид. Симент, Теодор Соневицький, Ант. Стасина і Дав. Штернбах.

— Кінець розбійника. Недавно тому околиця Хотина позбула ся вкінді звістного конокрада і розбійника Івана Чунгула. Мав він 38 лт а вже від 19 лт бунував і сповняв багато злочинів в повітвній Бесарабії. Був він справдішним пострахом сьльського населення. Взяно его кільканадцять раз і то не лише в Росії, але і в Австрії та Румунії, але завжди умів викрутитися або висмикнутися ся. В послідній часі, по сповненій ним зухвалім рабунку, пустили власти за ним погоню. Погоня складала ся з кількох селян, урядника поліційного і граничних стражників. Догонений Чунгул видрав ся на стріжній беріг Прута і зачав з-водтам кидати на нагінників камінь. „Подай ся!“ кликало до него. — „Не віддам ся в ваші руки живий!“ відповідав розбійник. Бачучи, що погоня вже по-раз ближше него, він схоронив ся в отворі межі скалами, де, як показалося, находила ся печера, що послужила ему як добрий захист. Годь було его там досагнути. Тогді нагінники взяли ся на спосіб: привезли фру соломи, позатыкали нею отвори печер і підпалали. Думали, що розбійник до страху перед удешенєм піддасть ся. Але Чунгул волев'я умерти. Найшли его на дні печери удушеного, з головою завитою в свиту. Мав при собі два револьвери і 40 рублів готівкою. Кажуть, що розбійник той мав на совісті кілька а може і більше убійств.

— Товариство в'єденських Русинів „Громада“ переносить ся з кінцем сего місяця [нов. ст.] з теперішнього льокало IV. Favoritenstrasse 44 на I. Universitätsplatz Nr. 1, I. Stock, де о. парох д-р Сембратович відступив безкористовно одну комнату на єи поміщенє.

— Помітував себе. Минувшої суботи в дорах г. Абесперга-Травна в Бокеліє стріляв хтось з корчів до льєничого, коли входив до свого дому. На щасте, куля не поцілила льєничого, а застрягла в стїні комнати. За злочинцем глядаю, але даремно. Доперва за кілька днів найшов льєничій припадков пап'єр, що ним скритоубійник прибав був кулю у рущиці. Льєничій розвинув пап'єр — а то був кусень податкового квіту, выставленого на имя Лехнера, значного о околиці льєничого злудя. Льєничій повідомив зараз жандармерію і она арештувала виновника. Лехнер признав ся в суді, що хотів застрелити льєничого з мести за те, що через его донесеня сидів кілька днів в арешт за лєсової провини.

— Арештований у Відні аматор образів, що подав себе за урядника Іштвана Радваніо з Пешту, в доктором медицини і зве ся Беля Ленкей. Він приїхав справді з Пешту, де провадив лікарську практику у Відні опинив ся без грошей і мусів навіть заставити брилянтову спінку. До крадежї образів в галерії графині Чернін признав ся отверто, але кинене на него підозрінє о крадіж в інших галеріях образів відпер ршчу. Виярты крадіж має бути его першим — деботом.

— Покальчені скажаними зв'язями мають в Росії право до фды зельзничани по зниженнях цінах. Постанова та має на цілі заохотити бідніше населенє догляданя помочи в бактеріологічнихх стаціях на случай покусаня скажаними зв'язями.

— Жидівскій міжнародний конгрес відбуде ся в днях 25—27 с. м. в Монахові. Конгрес має на цілі зблизити до себе жидів, розз'яних по різних краях і взагалі скріпшити сїоністичний рух. Одн з головнихх рефератів воголосить на том конгресі голосний публіцист Макс Нордау; він буде говорити про економічне, суспільне і політичне положенє жидів в різнихх краях.

— Дяковарскій єпископ Штротсмаєр зложив достоянство єпископа Сербії в наслідок переговорів в справі заключеня конкордату між Сербією і Ватиканом Ватикан прийняв ту димісію під умоваю, що Штротсмаєр лишат ся на своїм становищі аж до основаня окремої столиці для сербського єпископа.

— Славний на цілий світ діамант, що знаходив ся досі в Гайдерабаді [в м'єсті в Передних Індіях] а тепер був признаний на ювілейний дар для англійської королеви, украдено з скарбця, лишаючи на его м'єці такий сам, але не зовсім, бо... фальшивий. Сеє крадіж, розумє ся, викликала сензацію.

— Народні учителі у Відні скликали ондги вчє, на котрім явило ся 900 учителів. По горячихх дебатахх ухвалено на том вчч острій протест против шкільного внесення клерикалів Ебенгоха і Діпавлього.

— Шайку жидів-злудів засудив карний суд в суботу на кару взижч від чотирох місяців до півтора року. До тї пайки, що через два роки вела у Львові свій злудівскій промисл, належали: лікарничій термінатор Авр. Фіше, краєцкій челядник Сам. Шлюссер, малаєрскій челяд-

ник Авр. Гербет; столярскій термінатор Вен. Вольф Шаттен гесте Фрізер, Краєцкій термінатор Герш Лейба Шторг; краєцк Файвіш Шлюссер, жена краєцк Дресля Шлюссер, спродавець зельзнихх виробів Цінакєс Лец, ганделєс Лейба Фрідман в Марк. Майм.

— Дрбні в'єсти. В Одесі померла сими днями в домі убогих селянка Е. Громогласова, що мала 120 лт. До послідного дня тїшилась она добрим здоров'єм. — В Бориславській копальні „Уніон“, власности фабриканта Т. Компесса з Діссельдорфу, погіб 18-ого с. м. робітник Ів. Лавришин з Мокрян самбурского повіта; при браку осторожности зсунув ся ему камінь на голову. — В Жабю застрів ся почтмайстер К. Левицький з невдомой причини. — В Тернополі утопив ся в рішток коло кошар краєцк Мошко Принц, впавши нидь у воду имовірно в нетверезім стані. — В Перемислі помер польний маршал-поручник і дивізіонер краєвої оборони Євг. Ляціх в 59-ом році життя. — В Ярославі помер 20-ого с. м. комісар скарбу і поручник резерви 45 п. п. Ферд. Бернадцій в 29-ом році життя. — Интендант надворних театрів в Будапешті, барона Копчу, котрий до мадарського кнського касна спроваджував балетниц для своїх знайомих, усунено з его становища. — Спадкоємцям барона Гірша вилгнено 1,060.715 спадкового податку. — В Орані, у вхіднім Альжирі, пришло ондги до демонстрацій і розрухів о характері антисемітськ.

В'єсти з Еп. Перемискої.

Завідательство дотав о: Іван Лискевич в Гвадди дек. жукотинського і Петро Кузик в Любичин, дек. любачівського. — Соудництво дотали о: Петро Янів в Краснім дек. высочанського, Теодор Дуль в Билин великій дек. мокрянського. — Канон. інституцію на Прилуки дек. ясицького одержав о. Лев В'єрєцький. — До канон. інституції на Жегесті дек. мушинського вбзваний о. Алексей Гукевич. — Одном'єсячну відпустку дотав о. Данило Ленкий з Горбач.

В'єсти з Епархії Станиславської.

Введені оо: Іван Войнаровскій як прив. сотрудник в Топорівцях, Сев. Шанковскій як завідатель в Копачинцях, Яр. Луцк як завідатель в Рибні, Пант. Бйлоус як прив. сотрудник з правом управы в Посьчи, Еман. Сьчинскій як систем. сотрудник в Товмачику, новопост. пресв. Клим. Кичура як систем. сотрудник в Далешеві, Волод. Яворскій як експон. сотрудник в Колодрбці і Дам. Добротвор як систем. сотрудник в Балинцях. — Канон. інституцію на Пацків дотав о. Ал. Павроцький. — До канон. інституції на Молодичин вбзваний на першу половину жовтня о. Теоф. Шухевич. — Консисторія віднеслась до намістництва о згоду на канон. інституцію о. Івана Лабя як приходника Клявинець. — В епархіяльну звяз прийняті: б. завідатель Гоцьєва о. И. Войнаровскій і питомець львівского дух. семинарії Тадей Рогошевскій. — Консисторія віднеслась до намістництва о продовженє дотації для прив. сотрудника в Мышні. — Дотацію признало правительство для прив. сотрудника в Ягольниці старій і в Посьчи на 1897 рік. — Відпустку для покрьпленя здоров'я дотали: оо. Мих. Литвиневич з Залєся на 6 неділь, Ник. Гриньовскій из Снятина на місяць, Ал. Сабат з Рьчки і Лев Дістрянскій из Озерян на два місяці. — Испыт на дяків відбуде ся 28-ого н. ст. мая в єпископській консисторії. Просьби о допущенє до испыту належить внести через приходскій уряд до 24-ого н. ст. мая с. р.

Посмертний — ☞ — оповістия.

О. Володимир Ступницький, парох Кудринце, деканата кудринського станиславської епархії, честний і щирый Русин-наровець, упоков'є ся дня 8. н. ст. мая в 45-ом році життя а в 17-ом священства. В. а. п.!

Іменования, перенесеня, відзначеня і пр.

— Відзначеня. Цсар наділів старшого прокуратора Филипа Воронцового у Львові титулом і характером радника двору.

— Іменования. Міністер скарбу заіменував старшого инспектора податкового, Вал. Ольшевського у Львові скарбовим радником в окрузі львівськом дирекції скарбу. — Д-р Григ. Земоніцький, звістний лікар і оператор, іменованій надзвичайним профессором на медичнім відділі львівського університету.

Телеграми „Діла“.

В'єден 24 мая. Сегодня привізять сюды з Чех бурмістри нмечскихх м'єст, щоби на авіенції у цсаря выступити против языковыхх розпоряджень; але ще не знати, чи дотануть ся до авіенції. Нині мають тї бурмістри явити ся громадо в рад державной. Щоби не допустити до демонстрацій из стороны галерій, обмежено выдачу білетів на галеріи.

Прага 24 мая. На вчера були тут скликані збори нмечскихх студентів, щоби выступити против языковыхх розпоряджень. На збори запрошений були також посли Шенерер и Про. Але поліція заборонила збори з уваги, що студенти можуть згромаджувати ся лише за дозволом ректора.

Виходить у Львові що дня (крім неділі кривих свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вісникъ" найзнаменитіших новістей виходить во второкъ, а во второкъ и п'ятницю на переміну разомъ зъ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимають: у Львові Адміністрація „Дѣла" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославіи Л. Крижановскій; — у Вѣдн: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло" и надежность за инсераты платитъ у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло" зъ літер. додаткомъ

въ Австрію: въ границу: на цѣлый рокъ . . 18 зр. на цѣлый рокъ . . 24 зр. на полъ року . . 9 зр. на полъ року . . 12 зр. у Львові: на цѣлый рокъ . . 16 зр. на полъ року . . 8 зр. на четверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 86 кр. Редакція, Адміністрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженіе. — Рекламация неопечатаній вольный вѣдъ порта. Подорожне чиело коштує 8 кр. а. в. Оголошенія звычайно принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ однимъ стрѣжкомъ инсератовъ або ех мѣсяце а въ рубрицѣ „Надоболане" по 25 кр. а. в. Подарки и инші доносенія приватны чиститъ ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Справы парламентарій.

Обструкція що-разъ дужша!

Вчерашнє засѣданє палаты послѣ вѣдбуло ся знову дуже бурливо. Галеріи переповнені, передъ палатою множество людей домогало ся вступу на галеріи. Послы майже въ повномъ числѣ ждуть президента палаты и початку засѣданія. Тимчасомъ президентъ зблмѣвъ въ своімъ бюрѣ. Лѣкаръ-послы [мѣжъ ними нашъ д-ръ Ярославичъ] поспішають до него зъ помощю. Засѣданє отиравъ вице-президентъ Абрагамовичъ, повѣдомляючи о занедужаню президента и о смерти посла Гофбавера [селянина антисемита]. Приступлено вѣдтакъ до вѣдчитуваня петицій. Петицій вѣшло 234 въ справѣ языковыхъ розпоряджень. Лѣвця, посуюючи свою обструкцію що-разъ далѣше, жадає, чтобы кожду петицію вѣдчитати и поименно голосувати надъ вписанемъ кождою до стенографічного протоколу, а крѣмъ того, чтобы передъ кождымъ голосованемъ заповряджено перерву на 10 минутъ. Такъ сходявъ часъ до 5 години по полудни, але бодай спокійно. По шести годинахъ забавы, около 5 години, записавъ ся до голоса п. Кайзль. Проводивъ тогдѣ вице-президентъ Крамаржъ. П. Кайзль замѣчає, що президія не добре толкує §. 62. регулямину, дозвляючи на перерву передъ кождымъ поименнымъ голосованемъ надъ тымъ, чи якусь петицію вѣдчитати и вписати до протоколу. Пособа гадки бесѣдника регуляминъ дозволює на перерву передъ голосованемъ тогдѣ, коли справа якась е не досыть ясна, такъ що послы передъ голосованемъ потребують нарядити ся мѣжъ собою. Але въ справахъ петицій, надъ котрыми нема жадной дискусіи и коли ходитъ лишь о те, чи петицію вѣдчитати и зазначити въ протоколъ чи нѣ, надъ тымъ не треба ажъ наряджувати ся передъ голосованемъ, для того и не треба перерывати засѣданя на 10 минутъ.

Вице-президентъ Крамаржъ, добачуючи въ промовѣ п. Кайзля внесенє, чтобы зашишити перервы передъ голосованями, хоче те внесенє пѣддати пѣдъ голосованє. Опозиція не пристає, розумѣючи, що се було бы змѣною регулямину; для того не дає вице-президентови

прийти до слова, перебиваючи ему що хвиля крикомъ, смѣхомъ, заперечуванемъ.

Наступила досыть довга дискусія надъ интерпретацію регулямину, а именно параграфу 62 що-до перервъ; але крики не устануть, мѣжъ поодинокими послами доходить до лайки, мало що не до бійки, такъ що перебігу промовъ годѣ навѣтъ подати въ порядку и звязи.

Мѣжъ иншими промовлявъ п. д-ръ Гросъ: „Мы зробили ужитокъ зъ права, яке признає намъ §. 62. регулямину; а до сего спонукало насъ незгоднє зъ регуляминомъ поведєнє президента, котрый на послѣднімъ засѣданю не допустивъ наглядныхъ внесенє. Теперь знову заходите ся коло того, чтобы намъ сконфіскувати те право. Слова параграфу 62 суть ясны и выразны. Тамъ каже ся взагалѣ, що „по кождомъ питаню" (nach jeder Frage) президентъ має заповрядити перерву на 10 минутъ, коли сего жадає що найменше 20 послѣвъ, — а не передъ якимъсь заматанымъ голосованемъ. На те не вѣде нѣчого жадна ухвала палаты. Можете допустити ся насильства, але за те буде одвѣчати бѣдѣдѣдѣ. Мы старали ся поступати прилично и спокійно (смѣхъ на правици). Коли президія въ особѣ своего хвильного заступника не мала поваги, на яку має право, то п. вице-президентъ нехай се припише самъ собѣ и тому тонови шульмайстра, який мы чули передъ хвилею. Для того вношу застереженє противъ того, чтобы теперь насильно ухвалою вывертати наразъ те толкованє параграфу 62., яке доси завсѣгды було бережено и давѣйшою президію прикладанє до сторонництва теперѣшного вице-президента. Повтаряю, що одвѣчальность спаде на васъ, коли бы хотѣли допустити ся такого насильства."

Вице-президентъ хотѣвъ зновъ пѣддати справу пѣдъ голосованє, и зновъ крикъ оппозиціи не допустивъ до того.

П. Вольфъ кличе, показуючи на лаву міністрѣвъ: Тамъ нашъ ворогъ, тамъ ударити, на Баденього! Се цѣль нашихъ стрѣльбъ!

Засѣданє треба було перервати. Коли палата втихомирила ся, обнявъ провѣдъ вице-президентъ Абрагамовичъ. Але заразъ на вступѣ звернувъ ся по мысли п. Кайзля зъ запитанемъ до палаты, чи має удѣляти дозволу на

перервы передъ голосованями. На те зняла ся страшна буря. Правица повсталала, нѣбѣ до голосованя за внесенемъ п. Кайзля. Опозиція на те стала кричати: „Нема голосованя! Не допустимо до голосованя!" Зачали трѣскати въ пулпѣты каламарями, пестуками, чоботами. Середъ тои бурѣ вице-президентъ сказавъ кѣмъ-ка слѣвъ незрозумѣлыхъ, — щось нѣбѣ „внесенє принято!" Крикъ, гукъ, стукѣтъ еще бѣдѣдѣдѣ. Почали дерти дружки и кидати на себе та на президію. Стенографамъ врывано ихъ записки и подерто. Однѣ зъ оппозиціи посунули на середину салъ до лавъ министеріальныхъ и до президіи зъ крикомъ на насильство. Другі лишили ся на мѣсяцяхъ, товкли по пулпѣтахъ, кричали, кидали книжками въ сторону президіи и министерѣвъ.

Вѣдчици заявивъ вице-президентъ Абрагамовичъ, що ще тѣлько одну петицію вѣдчитавъ ся и на-тѣмъ буде конецъ засѣданя. Було вже около 8 години. Въ палатѣ втихомирило ся. Вѣдчитано кѣлька наглыхъ внесенє и интерпелляцій.

Зъ интерпелляцій зазначимо: п. д-ра Окуневского въ справѣ правыборѣвъ въ Садковичахъ; п. Вахнянина въ справѣ запомогъ для вѣдѣвъ и сирѣтъ по рускихъ священникахъ; п. Титингера зъ Черновца, длячого практикантѣвъ судовыхъ жидѣвъ поминають при авансахъ въ окружъ высшего суда львовского; п. д-ра Винковского въ справѣ народныхъ учителей; п. кс. Шпондера о замыканє прускою границѣ для галицкихъ безрогѣ.

П. о. Танячевичъ домагавъ ся закону о рѣвноправности народностей, а п. д-ръ Винковский, чтобы и польскіе промовы въ палатѣ записувано до стенографічныхъ протоколѣвъ.

Передъ закѣнченемъ засѣданя була ще суперечка о порядокъ дневный. Засѣданє скѣнчило ся о 9 години; слѣдующе вѣдбуде ся завтра д. 25 с. м.

Пѣдчасъ засѣданя мавъ президентъ міністрѣвъ г-р. Бадені якийсь папѣръ въ рукахъ; мавъ то бути, якъ доносятъ Курьер-ови Lwow-sk-ому, декретъ на вѣдроченє палаты, але г-р. Дѣдушицкий мавъ вѣдрадити вѣдъ оголошеня того декрету.

Польща до чотирохъ морей...

[Статья надбелая.]

Наші оптимісты [вчисляючи мѣжъ нихъ не лишє нашихъ ц. к. католикѣвъ, але навѣтъ и декого зъ щирѣйшихъ народовѣцѣвъ] думаютъ и не разъ даютъ ся чути зъ словами, мовѣ-бы-то голоса такихъ Полякѣвъ, якъ н. пр. Дунинъ-Борковскій et consortes, що вѣдзвали ся въ початкахъ нашего національного вѣдрожєня, уже безповоротно проминули, немовъ то Поляки, радо чи не радо, признали намъ нашу самостѣйность... Се выходило бы зъ цѣлон майже польскои прасы, що часто вѣдзываетъ о „szczereych uczuciach dla bratniego narodu". Правда, такє можна було бачити — тогдѣ, коли наша народна украинско-руська идея або мало выходила по-за границѣ литературныхъ стремлѣнь, або була въ періодѣ борьбы мѣжъ самими Русинами — коли добувала собѣ право горожанства, горожанства абсолютного въ галицкой Руси. Идея народна рѣшучо поборолала и теперь видѣла на першѣмъ планѣ нашои программы политичнои, майже безъ рѣзниці партій. И що-жъ мы теперь бачимо?

Доки Украина-Русь была лишє въ литературѣ, або въ такѣй стадіи, коли для Полякѣвъ девиза „divide et impera" была дуже користною, доти ихъ правдивѣй цѣль не высказувались такъ отверто. Наразъ „нашѣ братья" схопили ся за голову, коли побачили могучій національно-политичный зрѣбѣтъ Русинѣвъ. И въ тѣмъ раздраженю вже забувають удавати объективность на тѣмъ пунктѣ; вони вже перестрашили ся, що цѣла вѣходна Галичина врываетъ ся имъ зъ рукъ [а безъ неѣ Польща маленька!] и вдаряла у всѣ дзвоны на івалтъ, що нещастє грозитъ вѣдъ Русинѣвъ. А найголосѣйше дзвонять усакіе демократы, не выключаячи й людовѣцѣвъ, чого найлѣпшимъ доказомъ е [не гадуючи вже про Dziennik и Narodowy] статья Skrzywick-ого въ Przegląd-ѣ wszechpolsk-омъ, дуже радо передрукованій кѣлька разѣвъ Курьер-омъ lwowsk-имъ, що має претенсію бути дуже объективный... О повныхъ безличности статьяхъ Przegląd-у wszechpolsk-ого не будемо тутъ говорити [тымчасомъ лише звертаємо на нихъ увагу Русинѣвъ], а

Письма зъ Канады.

II.

LAKE DAUPHIN DISTRICT.

Зъ Portage la Prairie суне ся трензъ [позвѣдъ] дуже лѣвно и недбало до Dauphin. Чоловѣкъ забуває, що вѣнъ въ Америцѣ, и мимоволь насувають ся ему спомини, якъ то колись вѣдѣвъ поганю галицкою зельзницею зъ Львова до Равы рускои або Жовкви. Повнѣсьный трензъ, нашіпованный людьми рѣзного рода и рѣзной породы. Помѣжъ звычайными грѣшниками, що обгорнулись кожухами горѣвовною переверненными, сидѣть и французскій патеръ въ чорной реверендѣ, котра почавши вѣдъ нѣгъ сильно гузиками пѣдъ шнєю обняла своего слугу, якъ бы его не мала нѣколи выпустити изъ своихъ обѣмѣвъ. Въ smoking саге [возѣ для курцѣвъ] крайний неладѣ, напльовано поганю до неможливости, а дымъ зъ рѣзаного рода тютюновъ просто убиваетъ чоловѣка, що не привыкъ до тои атмосферы. Середъ того убивающо дыму зазрѣвъ я женщину та й здивувавъ ся, якимъ чудомъ она сюда попала. Приглядаю ся ближе — та-жъ то наша Марушка! такъ, то она въ цѣлой своей постати. На головѣ завѣй, грубый завѣй, наче-бъ десять хустокъ навѣла, чорный сердакъ короткій, зъ-пѣдъ сердака выирає что чорнѣйша сорочка, груди розхрѣстаніи, жовтаве тѣло выирає на свѣтъ божій, двѣ перемѣтки [запаски] служатъ за спѣдницю, а довга сорочка ажъ по кѣстки заболочена, чорна, брудна, ажъ гдѣ дивити ся. На восковѣмъ лицѣ пробиваетъ ся неозначена туга, грѣжа, неувѣдѣсть еи теперѣшного истованя. По-бѣчъ неѣ сидѣвъ чоловѣкъ высокого роста,

сухой, блѣдый, прибитый, пригнобленный, зъ поглядомъ смутнымъ, невыразнымъ.

— Де вы ѣдете? — запытавъ я.

Чоловѣкъ перестрашенный почавъ чухати ся въ потылицю и поволеньки выцѣдѣвъ:

— Прощу пана, мы нѣбѣ-то идемо на гомѣдѣ.

— Та якъ нѣбѣ-то? — запытавъ я далѣше.

— Та такъ, прощу пана ласкавого, бо мы не маємо аѣ одного крейцера, та навѣтъ не буде что въ губу вкинути, а не то фарму заплатити.

— Та чого-жъ вы сидѣте въ тѣмъ дымѣ? тамъ прецѣ есть мѣсце въ другѣй карѣ!

— Не можна, прощу пана, тамъ паны сидѣть. И мы влѣзли були мѣжъ панѣвъ, але кондукторъ загнавъ насъ сюда.

Я вышукавъ кондуктора и довѣдавъ ся вѣдъ него, що вѣнъ на домаганє другихъ людей, котрі бридили ся одягомъ, брудомъ женщины галицкои, пересадивъ ихъ до smoking саге. Зъ великимъ трудомъ удалось менѣ наклонити кондуктора, чтобы забравъ ихъ зъ того дыму.

Зъ далѣшого оповѣданя довѣдавъ ся я, что тѣ бѣднѣ люди походятъ зъ борщѣвского повѣту. Они зъ кѣлькама ще родинами заѣхали зъ ласки Мислера до Georgia и, набѣдѣвши ся тамъ страшно, дѣстали ся майже чудомъ до Філадельфіи а зъ-вѣдѣвъ при помочи консуля австрійского вѣдославъ ихъ поганый Мислеръ до Winnipeg. Черезъ зиму тулили ся нещасливѣ при другихъ въ иммиграціонѣмъ домѣ, а теперь выбрали ся безъ цента до Dauphin на святую землю, щобъ — якъ казалъ — для своихъ дѣточекъ хлѣба „копѣсь" роздобути. „Мы, прощу пана, знаємо, — казавъ мужикъ, — что намъ уже гараздъ не

буде, але бодай нашѣ дѣти не будутъ такими дѣдами, якъ мы..."

Пѣвно вечеромъ приѣхали мы до Dauphin. Трензъ спѣзѣвъ ся тѣлько о чотири години. По дорогѣ вода пѣдмывала зельзну дорогу, отже треба було дорогу направляти. Впрѣчѣмъ спѣзѣнє въ ту околѣцию не потягає за собою нѣякихъ шкѣдливыхъ наслѣдѣвъ. Разомъ зъ тою нещасливою родиною примѣстивъ ся я въ иммиграціонѣмъ домѣ.

Дѣмъ иммиграціонѣмъ по малыхъ мѣсточкахъ въ Канадѣ — то буда одноповерхова, збита миліонами бѣльшихъ и меншихъ цѣвѣхѣвъ. На долинѣ велика комната. На серединѣ велика зельзна англійска кухня, на котру ставитъ кожда родина свой горшокъ, по-пѣдъ стѣны деревляныя прѣчѣ нѣбѣ лѣжка. На горѣ такъ само уряджено. Чоловѣкъ, що приходитъ на фарму, має право десять днѣвъ мешкати въ тѣй будѣ и користуватись кухнею и причею. Дровъ на опалъ даютъ, проживаю у кождого своя. Народу якъ мухъ! Чорнѣсьный, гамбрѣно. Слабѣньке свѣтло маленькои лампки освѣчує ледви оденъ закутокъ. Гамбрѣ рѣзно-го рода бѣлѣдъ зливає ся въ оденъ невыразный гукъ. Ту знайдѣшь Французѣвъ, Шведѣвъ, Нѣмцѣвъ, російскихъ жидѣвъ, Шотландѣвъ, Русинѣвъ, Полякѣвъ и др. Народъ розбѣрає ся и ладитъ ся до вѣдпочинку. Оденъ свѣце, другій щось балакає и смѣє ся, тамъ въ кутѣ хреститъ ся побожный Французъ, а насередъ хаты, якъ у себе въ дома, душитъ поклонны нашъ мужикъ, ажъ гукъ розходитъ ся по хатѣ. Народы дивлять ся на ту гимнастику, не розумѣють, что се значить — смѣють ся ажъ за боки хапають ся, а впрѣчѣмъ гадають собѣ, что оно такъ передъ сномъ мусить бути.

Я дѣставъ зъ протекціи особне лѣжко на першѣмъ поверѣ и змученый дорогою та й

вражѣнями заснувъ здоровымъ сномъ. Я вже добре захропѣвъ, якъ хтось мене зъ-легенька штуркнувъ у бѣкъ. Обтираю очи, дивлю ся, стоить надѣмною чоловѣкъ и починає розбѣратись и ладити ся до сна. Я посунувъ ся пѣдъ стѣну. Незнакомый чоловѣкъ положивъ ся на лѣжко и, не обзываючи ся до мене нѣ словомъ, захропѣвъ здорово. Рано вставъ вѣнъ и такъ само, не обзываючи до мене нѣ словомъ, забравъ ся до своего дѣла. Я вѣдтакъ подыбавъ его въ готели при сѣданю, навѣтъ при однѣмъ столѣ мы сидѣли, але вѣнъ до мене нѣчого та й я до него нѣчого. Европейцѣмъ певно дивне такє поступованє, але тутъ звычайна рѣчь. Чоловѣкъ сей видно не мавъ до мене нѣякого бѣзѣсу [интересу] та й я до него нѣ.

Зъ полудня выбравъ ся я фѣброю до нашои колоніи, котра лежить надъ рѣкою Drifting и охрещена именемъ Теревовля. До стации зельзничной Valley River 16 миль дороги. Рѣвнина розстѣгає ся наоколо. Лѣсы оскѣкой понакидуванѣи групами по розлогихъ поляхъ. Бѣль хатки видѣють ся зъ-далека, вѣддалей вѣдъ себе о англійскои милью а иногдѣ й бѣльше. Коло хатъ стайнѣ, збитѣи зъ осичины, выглядють якъ пивниці на картофѣль. Худоба и конѣ бродять по снѣгахъ и водахъ та вытигають зъ-пѣдъ снѣгу, якъ рены на далѣкой пѣвнѣчи, стебелѣца нескошенои травы. Куда окомъ глянешь, непроходимѣи просторы пшеничнои землѣ, котра проситъ ся сама пѣдъ управу, — сама мати-земля рада бы поживити своихъ дѣточекъ, что покривѣженѣи, збѣдженѣи, пересѣченѣи паньскою ласкою въ Галичинѣ, зъ голоду мѣють. Видно подекуды високу стерню торѣчнои пшеницѣ, котрой стебла грубѣи, якъ буйного бадыла степового.

Середъ тяжкихъ думѣвъ добравъ ся я до Valley River. Далѣша дорога возомъ стала не-

ДОСТОЙНІЙ ПАНЬ!

Пробуйте тѣлько разъ выпрасувати „Бажанта" — крохмаль брильянтовый до натираня, а переконаєтесь, що вѣнъ о много практичѣйшій и лучшій вѣдъ иншого. Отже жадайте тѣлько:

„БАЖАНТА"

КРОХМАЛЬ БРИЛАНТОВЫЙ

вѣдзначенный великимъ медалемъ ерѣбнымъ въ роцѣ 1894. **Набути можна у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ.** 106 16-50

Перегляд політичний.

В справі квотовій доносять: Зв'язана, яке бар. Банфі аложив в ліберальній клуб будапештський, виходить, що тимчасова угода є неминуча і лише для того, щоб уряд не виступав з нею перед парламентами, бо ще лишаяся сім'я м'яса цв'я на дальшій переговори. Але мусить прийти до провізорії, котра об'їме зарбвно квоту, як і договір митовий та торговельний. Високість квоти, коли не прийде до угоди між парламентами, назначить монарх на оден рік; що-до інших постанов угоди можлива є і довша провізорія. Здає ся, що для тей часті угоди, котра не відноситься до квоти, нам'їрено дволїтну провізорію. М'їж внесеннями угодовими є і такі, котрі можна окремо відділити і раніше подогідити; такими є справи: обовязковости валюты коронной, котра має вїйти в жите з днем 1. сїчня 1898; закон о чеканеню пятакоронков, і інші економічні проекти, котрі не остають в тїсній звязі з угодою, як закон о підвищеню податку ввд пива і горївки, котре, як вїдомо, має послужити на покритє вышней платї урядников.

З Атенъ доносять, що на зазывъ Едема панї, щоб правительство визначило повномочниковъ до веденя переговорв о миръ, мало правительство заявити заступникамъ державъ, що Греція, здавши свою судьбу в руки державъ, не видить потреби вдатися сама в переговори безпосередній.

Настрїб населеня, а навѣть войска, має бути дуже неприхильний до наслѣдника престолу; ему найбільше приписують неудачу в войнѣ. Черезъ те можна поважно побоювати ся заворушеню, коли королевичъ верне до Атенъ.

Після вїстей зъ Царгороду вся добыча турецкого войска, забрана Грекамъ в Дяріс, Волю, Фарзалю и Домоку, выносятся 17 пушокъ, 34.316 пушочныхъ набоївъ, 95 возвѣв амуниці, 96 возвѣв, 3.169 карабїновъ, 12.334 скринь набоївъ карабїновихъ и богато иншого военного знадобя.

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій чвертьрїкъ а взгядно и выровнати залежности.

НОВИНКИ.

— **Головний видѣлъ товариства „Провсвѣта“** завѣдомляе [черезъ „Свободу“] Хвалный видѣлъ чиналенъ „Провсвѣта“ и всѣхъ Вп. членовъ товариства, що за посередництвомъ „Народной Торговлѣ“ можуть набувати добрый машины господарскы за оустомъ 10% ввд цѣны фабричныхъ. Отже интересованъ звать пересылати свои замовленя до дирекціи „Народной Торговлѣ“ у Львовѣ [ринокъ ч. 36].

— Вчера почавъ ся у Львовѣ зѣздъ реформаторв податковихъ и ихъ помощниковъ, сполучений зъ выкладами о маючій увїдїти в жите реформѣ податковій. Участники зѣзду ся по-надъ сто. Выкладають профессоръ и радникъ министерства д-ръ Маеръ и два министерскы секретары. Выклады ввдубають ся вь сала ратушевїи и третїи будуть десять днѣвъ, зъ чого вь першихъ чотирохъ днѣхъ они бувають уважай за популярный, бо кромѣ членовъ зѣзду бере вь нихъ удѣль болше особѣ спеціально запрошенныхъ. Першій ввдїтитъ ввдубувъ ся вже вчера, другій буде нинѣ, а третій и четвертый завтра и вь четверъ. Початокъ ввдїтїу о годїнѣ 5-їй зъ полудня.

— **Новый урядъ почтовый вь Яремчи**, повѣту надворнянского, входить вь жите на часъ ввдъ 1 н. ет. червня до 30 вересня с. р. До округа дорученъ сего ч. к. урядъ почтового належитъ буде лише сама мѣсцевість Яремчи.

— **Ц. к. краєва Рада школьна** на засѣданю зъ дня 17-ого мая с. р. ухвалила именувати вь народныхъ школахъ: Мх. Мацевку старшимъ учителемъ 5-кл. школы вь Скалатѣ, Ант. Беднарского младшимъ учителемъ 5-кл. школы мужеской вь Збаражѣ, о. Войт. Цругара римо-кат. катихитомъ вь 5-клас. школѣ женскій вь Теребовлѣ, Сим. Наливайка учителемъ при 1-кл. школѣ вь Вольшаницѣ, Фр. Калинцукъ старшою учителькою и Іосифъ Попорилесъ молодшою учителькою другої 4-кл. школы женской вь Тернополѣ.

— **Польскій синекуры**. Вь угорскѣмъ сеймѣ выступило вь останнихъ часахъ противъ того, чтобы послы приймали посады членовъ заввдуючихъ радъ по рѣзкихъ банкахъ, сельницяхъ и иншихъ фїнансовыхъ стоваришеняхъ. Вь Австрїи иначе! Посада Verwaltungsrath-a дѣстає ся звычайно „аслуженому“ послову, приносять ему кѣлька або и кѣльканацѣть тысячъ зр. доходу и є чимъ вь родѣ емеритуры. И такъ зъ-межъ польскихъ пословъ зроблено Поповича членомъ управляющей рады львѣвско-черновецкой сельницѣ, Хшановского членомъ надзирающей рады общинной сельницѣ, Мадейского членомъ управляющей рады австрійского стоваришеня земского кредиту, а

Сев. Генцля членомъ надзирающей рады угорско-галицкой сельницкой шляху. Синекуры, что правда, дуже масны, але чї принимає ихъ годить ся зъ гѣднѣстю и независимѣстю подѣль? Kolo polskie певно на се не ввдповѣсть...

— **Зъ Канады** — якъ доносить о. Несторъ Дмитровъ — завернули шѣсть галицко-рускихъ родичъ, що прибыли туда безъ грошей.

— **Велина буря зъ тучю и градомъ** заввблишки львовского горѣха навѣстїла вь недѣлю 23-ого с. м. о 5 годїнѣ зъ полудня окреснѣсть Комарна и набрала великой шкоды вь поли и огородахъ. Верениця вылила и вѣсь дуки залила, пасовиско пѣдъ водою; здаєт ся, що и Днѣстеръ выступить зъ береговъ, бо вода дуже прибыває. Люде бѣдѣкають, бо не мають де худобныя понаести. — Такожъ зъ Глинска пѣдъ Жовквою доносять намъ: Велике нещастє постигло село Глинское дня 23 мая. Двѣ хмары, одна зъ заходу а друга зъ полудня, залучившє около 5-ои годины надъ селомъ, пустили такій сильный дождь, що вода, опадаячи зъ горѣ, позаливала и рѣчку позависила огороды, поля и луки такъ, що мешканцѣ стратили всяку надѣю на сегоднїшій зборъ. А найбільше утерѣло приходство, положене близько потока, котрый черезъ село плыве. Цѣле приходство залила вода. Вѣсь огороды и садъ разомъ зъ кирницею потѣкъ цѣлковито зничивъ а вь дальшѣмъ своимъ бѣзѣ занѣсь рѣчку, пѣскову и глиною приходску найлучшу сгноить такъ, що парохъ [о. Порожокъ] и вь трохъ лѣтахъ не опамѣтає ся зъ страты, черезъ сєсю приходу.

— **Загальні збори членовъ товариства „Народный Дѣмъ вь Сяноцѣ“** ввдубудъ ся точно дня 5 (17) червня 1897, а се пѣсля такой программы: а) о 9 годїнѣ равно литургія, якъ того wymagaє статутъ; б) о годїнѣ 10¹/₂ ввдкрыте зборѣ вь комнатахъ „Народного Дома“ одѣтнѣмъ словомъ; в) справозданє зъ дѣяльности видѣлу зъ выложенемъ исторїи основана товариства и закупна дому; г) справозданє касовѣ; д) выборъ контрольной комїси; е) внесеня видѣлу; ж) выборъ нового видѣлу и з) внесеня членовъ. — До участї вь сїхъ зборахъ запрашавмо сердечно всѣхъ Членовъ товариства. — *Ввдъ видѣлу товариства „Народный Дѣмъ“ вь Сяноцѣ.*

— **Школы безъ катихитѣвъ**. При львѣвскихъ народныхъ школахъ св. Анны, св. Антонїя, Чацкого, Блисаветы, Конарского, Мицкевича, св. Мартина, Пирамовича и Сташица истнуетъ доповняющій промысловый школы, що складають ся зъ трехъ куревъ: приготавливающего зъ одною и промыслового зъ двомя класами. До тѣхъ школъ ходитъ молодѣжь рѣзкихъ вѣройсповѣданъ и обрядѣвъ дуже численно, а третє справозданє школьного видѣлу, що заввдудъ тѣмъ „доповняющими школами“, выказує вь останнїй 1896/7-омъ роцѣ школьный 969 учениковъ. Всього потребного учать ся тѣ ученики лише по польски. Мѣжъ иншимъ одну годину на тыждень вчать ся и религїи. Учениковъ-Русинѣвъ було вь останнѣмъ роцѣ вь школахъ: св. Анны 19, св. Антонїя 29, Елисаветы 13, Конарского 7, Мицкевича 17, св. Мартина 26, Пирамовича 26, Сташица 20, отже всѣхъ разомъ 157. И що-жъ по тѣмъ значимѣ числѣ? Пѣдчасъ коли латинскимъ и жидамъ удѣляютъ ихъ катихиты лекціи религїи пѣсля вымогъ ихъ обрядѣвъ, то ученики нашего обряду — якъ то мы вже неразъ пѣдписали — мусѣть учить ся религїи ввдъ катихитѣвъ латинского обряду. А нашѣ власти духовны анѣ рушъ не могутъ знайти на се раду?!

— **Кѣньска контролѣ**. О. Іосифъ Терешкевичъ зъ Воробѣвки, повѣту тернопольского пише намъ: Прийшовъ наказъ до села, чтобы 12-ого мая вести конѣ до Цѣброва до контролѣ, и менѣ вѣйтъ казавъ, що о 9-їй годїнѣ мають бути всѣ конѣ вь Цѣбровѣ. Я маю пару лошаковъ 2-лѣтнихъ и тотѣ, каже вѣйтъ, записавъ. Та якъ можна лошаки записувати? До войска кѣнь мусѣть мати 4 роки, по що-жъ лошаки? Чи не добре бы оно було, чтобы ч. к. старостѣ поучили вѣйтѣвъ, чтобы они не робили пѣсля своего вѣдобы? О 8¹/₂ рано покидали роботу вь полю и кажу вести всѣ конѣ до Цѣброва. Воробѣвка ввдъ Цѣброва близько, чверть годины ходу. Люде пѣгнали скорше. Коли мои парубки надѣхали зъ кѣньми, вже було по контролѣ; Воробѣвка вже перейшла, а Цѣбровъ и другї села щѣ не зачинали. Моихъ коней вже не приймала вѣдѣбна комїсиа, кажучи, що „вже кѣнжжу замкнули“. Нѣбы то они зъ книжки понятухъ? Де там! Люде переженуть конѣ гуртомъ по-при нихъ, а они здаєт ся и уваги не звертають, бо имъ такыхъ коней не треба. Господарскї конѣ не мають мѣры потребной; лише перешкода вь работѣ бѣдному хлѣборобови... Чей лучше бы було зарядити, чтобы вѣйтъ лише рослѣпшїй конѣ зъ села казавъ вести до контролѣ, а по що гнати калѣкы, слѣпыхъ, кривыхъ нѣбы на посмѣховиско? Также нехай точно годину означать и вь признанной годїнѣ розпочинають, а то о 9-їй кажутъ гнати, а передъ 9-юю вже по контролѣ, бо „кѣнжжу замкнули“. Я-коє я не могу зрозумѣти, что то за политика — тає контролѣ кѣньска? Чи то може для мене такій ченїй? — За тыждень дѣстає вѣйтъ наказъ ввдъ ч. к. старосты тернопольского, чтобы мои конѣ доставити до Острова до кѣньской контролѣ, и то острый наказъ; на случай недостатка наступитъ примусовѣ доставленя и укараня „dotkliwъ gzuwna“.

Нагадаю ся старостѣ ажъ вь тыждень. А прѣдъ тѣмъ самого дня пополудни була контролѣ вь Глубѣчку, а тамъ уже мусѣли кѣнжжу ввдїтї. Але до Глубѣчки недалеко, отже треба ему призначїти дальше... Вь негоду, вь болото треба було казати вести конѣ ще о пѣвночї, бо то далеко дорога, абы [хоть на 8-у приказали], стати скоро день, бо зновъ готовѣ кѣнжжу замкнути... О 2-їй годїнѣ повернули зъ Острова. Цѣлый день уже страче-

ный, але що то кого обходить? Гадаю, что така процедура не може бути обѣмъ сторонамъ приемле. — *Іосифъ Терешкевичъ.*

— **Посвященє прапора „Зорѣ“ вь Перемишлѣ** ввдубѣло ся дня 16 с. м. вь катедральній церквѣ. По службѣ Божїй аложено прапоръ по серединѣ церкви, а коли окружили его прибранїи вь синѣ-жовтѣ ленты члены „Зорѣ“ зъ свѣчками вь рукахъ, довершивъ чину посвященя прапора Преосв. еп. Константинъ Чеховичъ а потѣмъ промовивъ до членѣв „Зорѣ“, навязуючи рѣчь до значѣня прапора, до золотой звѣзды на его верху и до зображенъ на прапорѣ: св. Николая зъ одной стороны а льва спинающего ся на скалу [яко гербу Русѣ] зъ другой. Промову свою закончивъ Преосвященный вѣзванемъ членѣв „Зорѣ“, чтобы все крѣпко держали ся свои вѣры. Опѣсля епископъ вѣнѣвъ першїй звѣздъ золотой вь прапорѣ, а потѣмъ кумы вѣили дальшїй. Ввдтакъ члены „Зорѣ“ перенесли прапоръ зъ церкви до львового товариства и тутъ выголосивъ промову д-ръ Антоневичъ. Опѣсля засѣли всѣ за столы. Тоасты розпочавъ оденъ членъ „Зорѣ“ промовою, вь котрій пѣдвѣсь заслугу панѣ Т. Несторовичевѣ [жены радника фїнансовой дирекціи], котра своимъ коштомъ справила прапоръ для „Зорѣ“. Пѣдчасъ пиру ввдїтано телеграмы: ввдъ львѣвской „Зорѣ“, ввдъ стрїпейской „Мѣшанской Бесѣды“ и зъ Вѣднѣ ввдъ посѣловъ Тяничкевича, Окуневского и Яросевича. Кликамъ „славно“ и „многая лѣта“ не було кѣнця. По пїрѣ, котрый скѣнчивъ ся около 3-ои годины, наступила забава [спѣ-вы, декламаціи, товарискї gry] и протянули ся до пѣзного вечера.

— **Иній топкн соли** хоче фабрикувати скарбѣ державный. Вѣднї люде вже ввдъ давня купують топкн частинами, на якї розцѣлюють купцѣ. При тѣмъ купецъ очевидно зыскує ту солѣ, що ввдпѣає ввдъ пѣлки, на шкоду купцового. А недавно тому довѣдали ся власти, что на Буковинѣ, особливо вь Черновцахъ, истнує фабрикація малыхъ топковъ, якї роблять купцѣ зъ накрышеномъ и розбитомъ соли. Тѣ топкн продають людемъ по 4 кр., отже богато дорожше якъ скарбѣ, бо пѣсля того коштованъ бы 1 кѣльграмъ соли 30 кр. замѣсть 11 кр. Дослѣды властей выказали, что сєся фабрикація не провадила ся для вызвыску народу, бо такї маленкї топкн купували люде только разъ вь рѣкѣ на Великденъ на стѣлѣ до священного. Але все-таки ся фабрикація вь надужитѣмъ супротивъ державного монополю. Тому удавъ ся галицкїй видѣлъ краєвий до министерства зъ просьбою, чтобы оно позволило вь галицкихъ салінахъ вырабатѣти солѣ вь цѣголкахъ, якъ се дѣє ся вь альпейскихъ салінахъ. Кѣжда цѣголка має два рѣвцѣ, що єи дѣлятъ на чотїри рѣвнї части, и пѣсля нихъ можна розломити єи легко и безъ кривды консумена на меншї частїны. Кромѣ того мають цѣголки завивати ся заразъ при фабрикаціи вь пѣлѣрь, а черезъ те не буде солѣ брукати ся вь транспортѣ. Зъ огляду санитарного буде така новѣсть дуже пожелана.

— **Бл. п. Орестъ Саламонъ** адъюнктъ судовый вь Сяноцѣ, помершїй тамъ вь 40-омъ роцѣ жїтя, знаный широко вь своего честного характеру, добрый Русинъ и щїрый прихильникъ народу, будучи членомъ „Провсвѣты“, трудивъ ся ревно для сего товариства, а вь завѣщаню записавъ ему всѣ свои книжки правничї, котрыхъ маєвъ богато.

— **При женскій школѣ вь Мостискахъ** именовано практиканткою — жидѣвку, дочку арендаря зъ сусѣдного села. Вь виду сего пѣдносѣть навѣть польскї газеты питання: „Якъ даєт ся погодити религїино-моральне вихованє христїанскихъ дѣтей зъ жидѣвскою учебнѣю и вь дуѣхъ якон религїи та єтики має она образовати христїанскую молодѣжь, скоро наука Христа є для неї чужа? Чи вь дуѣхъ талмуда? Адже-жъ жиды пѣдъ нѣякимъ услѣвѣмъ не зробили бы христїянина учителемъ вь хайдерѣ!“

— **„Поетъ зрады“** [Ein Dichter des Verrathes] — такїй бувъ заголовокъ статьи д-ра Івана Франка, що, появивши ся вь вѣднѣвскѣмъ тыждневнику Die Zeit, набрала великого шуму мѣжъ поляками и вызвала зъ ихъ стороны громы обуреня и лайку на автора. Ажъ ось вь найновѣйшѣмъ числѣ Die Zeit появила ся статья, котра справдѣ поважно и науково-обективно збиває „еретичнїй“ гадки д-ра Франка про Мицкевича. Таєя статья выйшла зъ пѣдъ пера д-ра Генрика Моната [галицкого жїда], адвоката и публициста у Вѣднѣ.

— **Новѣ гнѣздо львѣвскихъ злодѣевъ**, що мѣстїло ся за Городецкого рогачкою вь захистнѣй шошѣ, выслѣдивъ полицїйный агентъ Базюкъ. Нинѣ вьночи выловлено цѣлу честну компанїю — 25 безбѣзпечныхъ злодѣевъ, за якими слѣджено уже ввдъ давня.

— **Смерть ввдъ грому**. Вь Завидчу коло Бродѣвъ ударивъ грѣмъ дня 19-ого с. м. у вѣзъ, на котрѣмъ ѣхали два паробки, двѣ дѣвчаны и жидѣ, сынѣ єконома зъ Лѣшкова. Жидѣ убивъ грѣмъ на мѣдцѣ, а прочїхъ попаривъ. Грѣмъ такъ сполошивъ конѣ другого воза, що они кинули ся вь бѣкъ и вывернули вѣзъ, при чѣмъ вѣзникъ зломивъ обѣ ноги.

— **Змѣны власности**. Березовицю вь збаражскѣмъ повѣтѣ зъ общариномъ 940 моргѣвъ землѣ купивъ ввдъ Россїянина Микола Гроссуль-Толетого Мея. зъ Полькова Конопакїй. — Добросѣнь зъ принадлежности, власнѣсть Ів. Урбанского, закупивъ д-ръ Ант. Боржемскїй зъ Лукавця.

— **Касѣ гїпотечного банку у Львовѣ** грозило минушюй ночи безбѣзпеченство. Якїйсъ невыслѣджений злодѣй трѣбувавъ витрїхомъ отворити фронтѣй дверѣ, але наполохавъ его капраль полицїи. Злодѣй утѣкаючи выпустивъ зъ рукъ витрїхъ и не маєвъ уже часу подняти его.

— **Ц. к. Дирекція сельницкой державныхъ у Львовѣ** просить насъ о оповѣщенє, что она продаєт вь дорожї письменныхъ офертъ 90

штукъ дзвонѣвъ стационныхъ. Дзвонѣ вѣжать 10 до 20 клгр. штука, мають злѣзній серця а по части такожъ конзолѣ зъ литого зѣлѣза, и можна ихъ оглянути вь магазинахъ матерїалѣвъ у Львовѣ, Перемишлѣ и Стрию. Вь офертахъ заосмотрѣныхъ маркою естемпелевою на 50 кр., треба подати цифрами и писемомъ число маючихъ ся закупити дзвонѣвъ, якъ такожъ оферовану цѣну за 1 клгрмъ дзвона вразѣ изъ серцемъ а взгядно и зъ конзолою. Оферты належитъ запечатати, на кувертѣ написати „Оферта на дзвонѣ“ и подати до пѣдписаной ч. к. Дирекціи найбѣзѣйше до 10-го червня с. р. годины 12-ои вь полудне. Рѣвно-часно треба зложити особно вь касѣ дирекціи вадїюмъ вь wysokości 10% поданой цѣны купна, наколи таєя выноситъ болше якъ 100 зр. а. в.

— **Пригада зъ електрикою** лучила ся недавно вь Прѣшбурѣ. При нагодѣ яконсѣ войсковой парады утворила артилерїя на одній площї кордонъ. Якимъ дивомъ замѣтала ся хоруговѣ мѣжъ простягненїи вь горѣ дроты и вь наслѣдокъ того дѣткнувъ ся охоронный телефоничный дрѣтъ до грубого дрѣта електричной зѣлѣзницѣ. Тепло электричной струѣ було таке велике, що охоронный дрѣтъ телефоничный розтопивъ ся и упавъ однимъ концѣмъ просто на коня ввдъ гарматы, що стоявъ якъ-разъ на шляху електричной зѣлѣзницѣ. Неначе громомъ раженый поваливъ ся кѣнь на землю и погнѣбъ по кѣлькохъ хвилѣхъ. Вь тѣмъ самѣмъ часѣ надѣхавъ надпоручникъ артилерїи, чтобы погнѣлуги, что стало ся, и нещастє хотѣло, що и єго кѣнь доторкнувъ ся носомъ о небезпечный дрѣтъ. Кѣнь, мовъ пѣдоконеный, упавъ на мѣдцѣ, скѣдаючи вѣднѣ далеко ввдъ себе. Офіцїровъ якѣсь нѣчого не стало ся, а и кѣнь єсї прийшовъ небавомъ до себе.

— **Обезпеченє студентѣвъ**. На полїтехнїцѣ вь Дрѣзнѣ вѣйшла вь жите институтія, котра має на цѣли обезпеченє студентѣвъ на случай выпадковъ, що потягають за собою смерть або неспособнѣсть до працѣ. Обезпеченє обнимає всѣхъ студентѣвъ и всѣ выпадки, якї могутъ приключити ся вь полїтехничнѣмъ будинку при робленю дослѣдовъ и при практичныхъ вправахъ вь лабораторїяхъ, а навѣть выпадки пѣдчасъ науковыхъ прогулокъ. Каждый студентъ платитъ титуломъ обезпеченя 1 марку и 60 фениковъ. Є се перша того рода институтія вь Нѣмеччинѣ.

— **Вѣнчанє гр. Таафого**, сына покѣйного президента министрѣвъ, збудило заинтересованє вь высшихъ товарискихъ кругахъ у Вѣднѣ. Молодой графъ повѣнчанъ є 23-ого с. м. зъ жидѣвкою, панною Магдою Фухсъ. То гарна и интелїгентна дѣвчина, котру такъ сподобала собі болгарска князя пара, що забрали були єи зъ собою вь характерѣ лекторки до Софїи.

— **Новї выборы до радъ повѣтовихъ вь Снятинѣ и Жидачевѣ** розписало намѣстництво: для группы сельскихъ громадъ на 5-ого липня, для мѣской группы на 7-ого липня а для группы болѣшихъ посѣлѣстей на 8-ого липня с. р.

— **Судова розправа противъ 29 сельанъ зъ Давидова**, обжалованыхъ о убїйство выборного комисаря Попеля, нанесеня тяжкого тѣлесного ушкодження и о публичнѣе насилство, вызначена вже на 28-ого с. м. и ввдбуде ся пѣдъ промовѣмъ радника Хилинського. До разправы покладаю близько сто свѣдѣковъ.

— **Саранча** пронесла ся дня 20 с. м. по-надъ Добромилемъ вь напрямѣ зъ полудневого вѣходу на пѣвнѣочный захѣдъ. Бачили єи люде вь полудневу пору, а мѣсцями потрохи и выбила. Саранча лѣтѣла довгою, не дуже широкою смугою, затемняючи солнце.

— **Жидамъ тѣсно?** Вь Самборѣ адвокатскї кандидаты и судовї практиканты мойсеевого вѣройсповѣданя плачуть и жалуютъ ся, що ихъ поминають при авансахъ. Вь цѣли вынайденя способѣвъ „приневолена“ ввдпѣднѣхъ властей, чтобы увѣгладжывали жидѣвскихъ кандидатѣвъ при судовыхъ авансахъ, самборскї брѣмѣи скликають своихъ братѣвъ на вѣче до Львова. Вѣче має ввдбути ся вь двѣхъ днѣхъ латинскихъ Зеленихъ святѣ.

— **Обчисленє выдатности зѣбна на грунтахъ паньскѣмъ а хлопскѣмъ у вѣсхѣднѣй Галичинѣ**: Одинъ гектаръ землѣ выдалъ 1895 року засѣяный пшеницею: на паньскѣмъ 9 метричныхъ сотнарѣвъ а на хлопскѣмъ 7¹/₂; засѣяный житомъ: на паньскѣмъ 7 а на хлопскѣмъ 5¹/₂; засѣяный ячменемъ: на паньскѣмъ 10¹/₂ а на хлопскѣмъ 9; засѣяный вѣвсомъ: на паньскѣмъ 9 а на хлопскѣмъ 7 метр. сотнарѣвъ. Зъ такогo самого кавалка, що у пана выдає 100 метр. сотнарѣвъ пшеницѣ, збирає хлопѣ не цѣлькѣ 83 сотнарѣвъ. Коли-жъ зрахувати на грошѣ, то выходитъ ось-якъ: 1 гектаръ засѣяный пшеницею приноситъ великий посѣлѣстей пшеницѣ за 57 зр. 27 кр. а хлопскѣй за 43 зр. 30 кр.; засѣяный житомъ приноситъ паньскѣй жита за 44 зр. 50 кр. а хлопскѣй за 36 зр. 80 кр.; засѣяный ячменемъ приноситъ паньскѣй ячменю за 51 зр. а хлопскѣй за 44 зр. 56 кр.; засѣяный вѣвсомъ приноситъ паньскѣй вѣвса за 46 зр. 30 кр. а хлопскѣй за 37 зр. Паны и хлопы господаруютъ межа о межу, а прѣдѣлы рѣзниця така значна! Причиною сего є, що на паньскихъ ланахъ розумѣйшїа господарка, якъ на хлопскихъ запонахъ, котрї чимъ-разъ малѣють. До розумѣйшїої господарки треба грошѣ [на машины, штучнї навозы и т. д.], а хлопѣ грошей не має...

— **Дѣбна вѣсть**. Цѣсаръ дарувавъ комїтетови церковному вь Серѣднѣмъ селѣ 80 зр. на докѣченя будовы церкви.

Наука, штука и література.

— **Польско-рускїй словникъ** загадує выдати проф. д-ръ Михайло Пачовскїй и вь тѣмъ дѣлѣ оповѣстє:

„Для успѣшного розвою нашої мовы такъ на поли школьництва якъ и вь сусѣбнѣмъ житю вѣзъвѣт ся пѣдписанный до трудного дѣла

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руських свят) о 6-ій годі по полудні. Літературний додаток „Вісник найважливіших новин“ виходить во вторник, а во вторник і п'ятницю на переміну разом з Діло.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килиньського 2; — у Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Дука, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ належить за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додаткомъ в Амстердам: за границею: на цілий рік . . . 18 ар. на цілий рік . . . 24 ар. на пів року . . . 9 ар. на пів року . . . 12 ар. у Львові: на цілий рік . . . 16 ар. на пів року . . . 8 ар. на чверть року . . . 4 ар. на місяць . . . 35 кр. Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламція неопечатанъ вільно въ портъ. Поодинокі члени коштують 8 кр. а в. Оголошеня звычай приймають ся по ціні 10 кр. въ однокі стрічки інсератовъ або експресса а въ рубриці „Надобранє“ по 25 кр. а в. Неділя і інші донесеня приватні числять ся по 15 кр. въ стрічку.

Що дальше?

Вже в понеділок сподівали ся загально, що гр. Бадені заповість відпочене ради державної. На разі мало его стримати від сего „жоло“ польске. Ся се правда, то цікаво було б знати: длячого і в якій цілі?

Що тепершній стан в палаті по-своєму не дасть ся довше протягати, се рече кождому очевидна. Виправді голосили органи правди, що треба терпеливості и вытравленості перемочи противника, але се тільки пуста балаканина. Супротив такої обструкції, яку показали Нмці на двох останніх засіданнях, ніяка терпеливість и вытравленість не допомогли і не допоможуть.

Отже що робити? Ми собі очевидно не будемо ломити голови гр. Баденю чи інших сфер, але на де-що мусимо звернути увагу.

Подане гр. Баденю о дачі не було щире; ему ходило именно о те, щоб одержати доказ цесарского довіря, скріпити сим своє становище и дістати вільну руку до господарства в державі.

Поступоване парламентарної більшості шло до того, щоб опозицію спровокувати. Се-ж звідний и здавна уживаний маневр, викликає розрухи, щоб противника легше схопити та здусити.

Впродовж чі се з горы було уложено чи помалу склалося, але виходить на таке: Гр. Бадені супротив атаків Русинів, опозиційних Поляків и соціалістів в справі виборів вказує, при помочи Поляків, що він цільком невинен а вину поносить власне противники; на атаки Нмців в справі розпоряджень языкових вказує, що він поступив зовсім справедливо: отже в одній и другій случаю чіпають ся его цільком без причини. Парламентарна більшість (спровокувавши насамперед противника, відтак) показує ніби велику терпеливість и уступчивість супротив опозиції. А однак опозиція напасть невинне правительству и невинну більшість парламентарну и робить всяку парламентарну роботу неможливою!

Отже правительство не може уступити

супротив опозиції ні більшості супротив меншості, тим більше що правда має бути по стороні правительства и більшості. Впродовж ан змїна міністерства ан розв'язане ради державної не уратували бы ситуації.

Польскі и повурядові дивізіони вже давніше вказували на потребу ужити радикальних засобів. Перше говорили о завершені конституції, тепер говорять о „радикальній змїні“ в організації державній, в устрою конституційній.

О завершені конституції ми вже згадували перед трома тижнями и вказали неможливість ви з огляду на дуалістичний устрій держави и угоду угорську з 1867-ого року. Скорше була бы можлива радикальна змїна конституції.

Дивізіони, стоячі ближе до правительства або до парламентарної більшості, вказують на те, що безпосередній вибори до ради державної, заведені на місце давного делегування через сойми, переведені були самими Нмцями против Поляків а без участі Чехів, котрі и не визнають их правности. Они домагають ся отже, щоб попередній стан тепер повернути. Таке жадане висказували вже перед роком в раді державній фєвдалы, а також по трохи и Поляки.

Антисеміти знов стали тепер промовляти за федералізм, за котрим очевидно стоять також Чехи и Поляки. Адреса більшості парламентарної вказує на потребу розширення автономії, а гр. Бадені, котрий з-разу займає більше резервоване становище в тій справі, вкінці також на сю адресу властиве згодив ся.

Отже дуже ймовірно єсть, що реакційні елементи, купів з поступовими молодими Чехами, хотіли бы використати тепершню ситуацію до якогось рішучого кроку.

Але се не могло бы наступити в конституційній дорозі, тільки через замах державний, через окройоване нової конституції. Чи згодила бы ся однак на се корона и як захочував бы ся супротив того народу? що зробити з 5-ою курією?

Ми вже перед двома днями зазначили наше становище супротив розширення автономії. Констатуємо, що навіть „Буковина“ станула на такім самім становищі, хотя п.

Барвнський в раді державній стоить за адресою гр. Войтха Дьдушицкого...

На тій становищі стоить отже цілький рускій народ як в Галичині так и в Буковині. Се треба вже нині зазначити з цільким притиском. Але мусимо також приготуватися бути на всякій есентуальній заході наших противників. Треба, щоб цілький народ рускій як найголосніше запротестував против есентуальних змагань віддати его до решти в руки безпощадних противників и станув до як найенергичнішого, найбільше рішучого опору. Против розширення автономії, заведення федерації або надання Галичині выимкового становища ми мусимо піднести оклик під Галичиню. Ми не хочемо приналежними бути до якогось нової Польщі, не отримавши ся ще з панованя давної и дізнаючи передмак тої нової Польщі вже тепер, коли ми еще належимо до Австрії...

Письма зъ Відня.

Дня 24 н. ст. мая.

[З парламенту: Внесення и інтерпеляції руских послів; з клубу соціал-демократів.]

На нинішній засіданні постановили рускі послы слідуєчї внесення и інтерпеляції: Посол о. Данило Танякевич поставив внесення в справі предложення адреси чину [Thatadresse] найвищому престолови. Внесення се подаємо [в дословній переклад з нмєцького]:

Висока палата послів зволить ухвалити: Взиває ся правительство, щоб предложити палаті послів слідуєчї проєкти законів:

1) Проєкт закона о народностях [Nationalitätengesetzes], яко виконавчого закона до 19 артикулу основного державного закона з 21 грудня 1867 В. з. д. ч. 142 про загальні права горожан держави, щоб в тій спосіб забезпечити и меншостям національним повне та рівне виконуванє их національних прав.

2) Проєкт закона екзистенції [Existenzgesetzes], котрий, опираючись на за-

гальним робітничим законі [право праці и обовязок праці] и на загальним законі обезпеченя життєвого, забезпечив бы кождому горожанові мінімум доконечне до екзистенції [Existenz-Minimum].

Ті проєкти законів має правительство предложити як найскорше, и то безусловно ще в бжучім році — так вчасно, щоб ще в протягу сего року могли бути в обох палатах ради державної ухвалені, а рівно-ж, щоб уможливити правительству єї закони — змагаючи до заведення національного и соціального мира межі народами Австрії — сейчас з початком ювілейного 1898 року предложити до санкції Гр. Величеству цесареві яко адресу чину [Thatadresse], той безперечно найпершій а певно и найдорожшій дарь любови від народу австрійської держави, вглядно его заступників.

Під вглядом формальним ставимо внесення, щоб першу часть сего внесення предложити спеціально до того вибраній комісії народностей, зложеної з 48 членів, другу-ж часть внесення комісії економічної.

У Відні 24 мая 1897.

Танякевич, Ярослав, Окуневський, Кубік, Забуда, Цена, д-р Данеляк, кс. Шпондер, д-р Вітковський, Бойко, Кремпа, Троль, Вишницький, Лягін, д-р Крек, Айнзідлер, д-р Люетер, Леопольд Штайнер, Найнтафель, Аксман.

Посол о. Танякевич поставив опісля ще одно внесення, зважаючи правительство, щоб предложити проєкт примусового загального обезпечення від всіх припадків в господарстві.

Посол д-р Окуневський вів до гр. Баденю яко управителя міністерства справ внутрішніх, інтерпеляцію в справі надужити самбурского ц. к. старости Богуслава Кешковського при правиворах в Садковичах, де то дня 25 лютого ц. к. староста самбурскій докоряв войтови, що зійшло ся багато людей до правиворів, а відтак ударив два рази в лице виборця Василя Кузьмака. [Повний текст сєї інтерпеляції подали ми вже в 106 ч. „Діла“. — Ред.]

Посол о. Танякевич поставив дві інтерпеляції: одну до міністра проєкти и впровадженя, міністра фінансів

Письма зъ Канады.

(Дальше)

Я не довго забавляв ся в тій хижі. Казали мені, що чоловік, до котрого я мав заїхати, мешкає о півтора фарми дальше. Я пустив ся до того чоловіка — та й довго не лавив по лєві, бо велика то простора тої півтора фарми. Вкінці найшов я и хату того чоловіка. Прекрасне положенє, особливо при освітлені місяця. Річка вє ся поміж береги лєсєтї. За річкою хата трошка більш як перша, коло хати вєз, що служив тимчасом за комору, під возом знаряди кухонї, а один горщик прикритий „Свободою“. Стаїна також досить обширна — дві корови, двоє телят, два воли, на дворі два плуги — початок газдівства. В хаті такий самий лад, як всюди. Я розгоїв ся, висушив промоклі ноги и черевки и, побалакавши про се и те, заснув здорово.

Рано в неділю збудив мене когут, що завзято кричав під постелею. Нарід абрав ся гурмом перед хатою. Майже ціла колонія, котра складає ся з 15 родин а з 78 осіб, залегла підворе. Посланці, выслані за моїми річками до Valley River, не вертали. Люде ворожили, що они вернуть на вечер. Я выбрав ся тимчасом оглядати фарму — 113 морів лєса! Осичина, лїщина маленька, подекуди мізерний дуб, рідко дуже соснина. Земля знаменита. Горощок дикий, дикий жито и овес в хлопа. Земля чорна, пшенична, від вєків лїтесть на локоть нагноєна. Корзунк лєса дуже легкій, бо корінь тримає ся на верхі. Выпасе худоби — коби тільки она була! Вода здорова, воздух дуже здоровий. В зимі, правда, мо-

роз сильній, дуже сильній, и зима вже від падолиста починає ся, а кінчить ся з кінцем цвітня, але наш чоловік каже: як має бути зима — най же буде, але най не паскудить так, як в Галичині. Наш чоловік спєки боїть ся, а не зими. Простори величезні, таж то 160 акрів, 113 морів галицьких добрих дарових землі! Та до всего того потреба конечно гроша и розуму, бо инакше згине серед тих лєсів той, що приходить без цента та й в додатку ще и з дурним розумом.

Най нїхто не важить ся пускатись без цента до Канади — най лишає ся в Галичині, бо там лекше бути жебраком, як ту. Там жебракови кавалок хлїба чорного подають, а ту нїхто нїчого даром не дає, хїба за роботу заплатити, але-ж тої роботи нїгде на фармах нема, хїба робота коло своєї фарми, а не можна на нї робити, як не маєш волів, плуга — хоть з голоду гинь! Та и таки мусиш гинути! Щоб вжити ся за господарку и прожити час, заким дочекаєш ся свого, треба конечно принести з собою вже на місце найменше 300 долларів (около 800 гульденів а. в.) Без того маленького капіталу чоловік або згине або буде вїчним дїдоводом.

Великій бід зробили наш люде, що поприходили до Канади на зиму. Звєсна прець рече, що в зимі хлїба з-під сїгу не добудеш, грошї прожнеш через дову и люту зиму, а на весні останеш без цента, хоть в дуб головою товчи... Наші люде, що осїли в колонії Тереволь, поприходили на зиму и в зимі около Різдва. Найбільше людей прийшло з повтїв борцького, чортківського, буцацького и теревольського. На 15 родин застав 5 волів, 2 корови и 2 телят, а з тої суми 2 воли, 2 корови

и 2 телят належить до одного чоловіка. Що-ж лишає ся для других? Оден вєз и 3 воли. Треба ще и то заприїмити, що наш чоловік спускає ся з цїлюю резігнацією на волю Божу. Стане під хатою, подпре своїм лїняним тїлом маленьку хижку и буде стояти так цїлий день, — каже, що як Бог дасть, так буде. Глубока філософія — але Бог з неба не скине, як чоловік рук сам не приложит.

Вечером пізно вернули посланці з моїми річками и я почав сповідати людей. На другий день рано падав сїг, отже не можна було на дворі відправити служби Божої — треба було в хаті приготувати жертвенник. Маленька хатинка заповнилась людьми по береги. При першій слові „Благословенно царство“ народ розплакав ся, як мала дитина. При проповіді я не міг сам здержати ся від сліз, згадавши ті причини, то лихолїте, котре выгнало нас за море, в сїг, лєси и бори, шукати лїшю будучности для наших дїтей. По скінченій служби Божої я охрестив малого канадійського Русина, а відтак наступила церемонія посвященя хреста — свободи. На горбку над річкою поставили наші колоністи хрест осиковий на пам'ятку свободи 1896 року. В відповідній до торжества бесїд я згадав про пам'ятку свободи 1848 року, перейшов в коротцї історію нашого розвою народно-економічного аж до 1896 року и вдарив з притиском на сїй рік послідній, котрий з виходом в Канаду став роком дїйсної свободи... Хрест — се першій, першій рускій хрест в канадійських лєсах, на канадійській землі.

Розпрацьавши ся з людьми, виїхав я в дорогу до Dauphin и по дорозі розбирав одну причину непорозумїя між нашими

людьми на тій маленькій рускій колонії. Дві родини не хотїли сповідати ся, бо они, кажуть, Поляки. Один навіть заявив, що ему польскій ксьондз при відїзді наказав остро, щоб перед руским священником не сповідав ся, хоть-бы мав чотири роки не сповідати ся. От шовінізм польскій! А де-ж розпорядженє папи що-до свободи сповіди и приймає св. Тайн в котрім-небудь обряді в случаю конечної потреби? Розпорядженя властї нїчого не значать тогдї, коли йде о колонізацію. Спасенє душ для польских ксьондзів байдужна річ, коли йде о спасенє „ойчизни“. Наслухали ся наші люде вытребеньків пустих за „ойчизну“ и в Галичині и навіть по дорозі до Канади... А чому-ж польскій священник минушого року сповідав и причащав наших людей в Winnipeg и говорив їм, що то все одно? — Нї! Такими дорогами не зайде, панове Поляки, до вашої цїлі. Наш народ уже прозрів и свою водрубість народну добре розуміє. Люде латинського обряду з вєхдної Галичини абсолютно не є Поляками! Они говорять по руски, они молять ся по руски, бють поклони, хоть шепчуть тихо нїби польскі слова. Ваші корунки и шкаплїри, котрими ви обложили наші жїтї, зовсім не зроблять их Польками. Факт однак є, що нам латинство дуже а дуже набридло. Аж ту за морем видно наглядно, як латинскій обряд причинає ся до колонізації нашого народа. На шасте — ту нема в тій вгляді найменшої обави. За кілька лєт и слїду не лишити ся наз виплыв польско-латинського. Розумєє ся, що треба енергичної опїки над нашим народом зб сторони его свідомої інтелігенції.

и міністра для Галичини: чому ще досі не предложено парламентови додаткового кредиту 150,000 зр. як субвенцію для трьох гр.-кат. фондів єпархіальних для вдов і сиріт священичів? — другу до міністра рільництва, чому асентунок коней і доставка коней до класифікації признаєся в часі горлячою польною весняною роботи?

Посол д-р Яросевич вівше петицію судових урядників маніпуляційних з повітів борщівського і чортківського о управлінні їх становища і о поліпшенні матеріального положення.

Соціально-демократичний клуб вівше готовий проєкт закону про працю в гірничих копальнях. Після сего закону не сміє одна група [Schichte] робітників працювати під землею довше як 8 годин. Жінки і дітей в віці 14—16 років можна уживати до праці лише в часі вдов 5 годин рано до 8 години вечором, і то лише до робіт таких, як міністер рільництва в дорозі розпорядження узнати для них за відповідні. Дітей понизше 14 років жити не можна взагалі zatrudnати в копальнях.

(й. п.)

Справа рускої женьської школи.

Рускій родич посылаючи свої доньки до рускої школи вправі при ц. к. женьській учительській семінарії у Львові, вислали на дніх петицію до міністерства просвіти, просячи о доповненні сєи школи чотирма дальшими класами — вдов п'яти до восьми. Справа та тягне ся у нас вдов звыж року і має свою історію.

Вже давніше [в р. 1879] міністерство признало було при тогдшній м'шаній рускій школі вправі потребу вышних класів для руских учениць і отворило для них особну 5 і 6 класу. Ті класи існували через довгий час; однак опісля, по розд'її давньої м'шаной школи на мужеску і женьську, пішли якось в непамять. Сей брак відчували при рускій родині, бо діти їх не мали (по скінченню чотиро-класової школи вправі) в'язного закладу, де би могли дальше образоватися в своїм матірнім язичі. Тому-то ухвалили в лютомь мин. року загальні збори руского педагогічного товариства у Львові выслати до міністерства просвіти петицію о доповненні чотиро-класової школи вправі дальшими чотирма класами, взглядно о розширенні на школу вдов. Просьбу свою мотивувало педагогічне товариство головн тым, що вже попередно існували для дв'їх 5 і 6 класів, — що отворене рускої вдовлової школи при ц. к. женьській учительській семінарії давало би учительським кандидаткам добру нагоду познакомлятися ближше з методом і з веденням науки в школі вдовлової, — а вкінці, що приспорило би для женьської семінарії учениць знаючих добре рускій язик і принесло би тым самим значну користь для ц'їлого краю школярства.

О скільки знаємо — краєва рада школярства, запитаю о гадку, не була в засаді противною отворенню рускої вдовлової школи, а тільки піднесла деякі труднощі в переведенню сего д'їла, як: брак руских учебників для вдовлових шкіл, — kwestію фондів, з яких би ті учебники друкуватися мали, — а вкінці взгляды, що польська школа вправі єсть тільки чотиро-класовою. Насл'їдком сєих піднесених труднощій міністерство не відказало просьби просто, але зложило ц'їлу справу поки-що до актів.

Як бачимо, труднощі не були зовсім так великі, щоб через них мала справа вже повалитися. Брак учебників єсть зовсім природний: не було досі руских вдовлових шкіл, то й не було потреби старатися о рускі учебники. Коли-б заведено дотичні школи, то скоро станули би і потрібні книжки. Так було завжди і всюди. Ми пригадуємо, що свого часу не було також і польських гімназіальних учебників; мимо того заведено в гімназіях польській язик викладовий, а вскорі потім станули й польські підручники. — Що-до фондів то існує прецьмь богатий фонд для видавництва людських учебників, отже з нею можуть печататися і книжки для вдовлових шкіл, котрі єсть лиш доповненєм людського школярства. При добрій волі р'че не повинна стр'їнути труднощі і з того взгляду, що рускі учебники по якійсь часі також розійшли би ся і повернули би фондові коштів з добрим зиском. — Вкінці що-до польської школи вправі, то не домагано ся досі розширення ся на школу вдовловою з причини, що не було потреби того,

бо у Львові існує аж п'ять польських вдовлових шкіл, тому мали учениць вдовлової польської школи вправі легку можливість образовати ся в тих школах дальше. Зовсім инакше д'їло з рускою школою. Русини не мають не лиш у Львові, але і в ц'їлїм краю ані одной вдовлової школи рускої! Впрочім що-до рівного трактування польського і руского, о с'їм дало би ся також різне сказати. Ми пригадуємо лиш, що вв'ї учительській семінарії у вдовлової Галичині були вдов початку утравієстичними, а прецьмь к'їльк то часу і заходів коштувало, закимь оно було яко-такі переведене в житє. Так само основано з-разу при них лиш польські школи вправі, а доперва позітїше отворено й рускі. Не запод'їано би певно і так упривілейованому у нас польському школярству н'якои кривди, коли-б дано нам ту школу, котрої ц'їлий рускій народ так потребує.

Рускій родич з Львова, не маючи можливости образовати своїх дв'їх вдов в ц'їлїм язичі, піднесли тепер на-ново ту справу. Дов'їдуємо ся, що також руске товариство педагогічне і вдовль "Народний Рад" в інтересі ц'їлого руского народу высилають підбій петиції. Можемо мати надію, що спільні старання доведуть вкінці до ц'їли.

Просьба львівських родичів звучить ось так:

Высоке ц. к. Міністерство!

Підписані родичі, посылаючи свої доньки до чотиро-класової рускої школи вправі при ц. к. женьській учительській семінарії у Львові, просять усиленно Высоке ц. к. Міністерство, чтобы зволю доповнити ту школу чотирма дальшими класами [вдов п'яти до восьми класів], а то постепенно так, чтобы вже з сл'їдующим рокомь школярства 1897/8 отворена була класа п'ята для учениць, що кінчать тепер класу четверту.

Просьбу свою попрають підписані родичі сл'їдующими важними причинами:

1) Підписані, записуючи з-разу свої доньки до ц. к. рускої школи вправі, чинили се в той певній наді, що діти їх будуть побирати там в своїм матернім язичі не тільки науку елементарну, але одержать і те образоване, яке в нинішніх часах вдов дв'їх загально вымагає ся, а яке подає школа вдовлової. Надію свою покладали підписані на той оправданій основі, що Высоке Міністерство узнало було вже давніше ту потребу і установило рескриптом з дня 11 серпня 1879 ч. 11.867 для учениць попередної м'шаной школи вправі: п'яту і шесту класу. — Тепершнє ограниченє женьської школи вправі на чотирі класи тяжко дотикає підписаних родичів. У Львові [як і в ц'їлїм краю] нема н'ї одной вдовлової школи рускої, — отже доньки наші не мають н'якого закладу, де би могли по скінченню рускої школи вправі продовжати науку в своїм ріднім язичі. Хотячи їх дальше образовати, мусіли би підписані посылати їх до польських вдовлових шкіл. Однак така зм'їна викладової мови єсть сполучена з многими труднощами дидактичними і дуже спиняє дальшу їх науку. [Се познають навіть дирекції польських шкіл женьських, б'їльше-класових і вдовлових, ставляючи ноторично різні труднощі і приймаючи дуже нерадо учениць руских до своїх закладів]. Крім того выставлена руска молодіж в польських школах і на ту кривду, що не одержує там достаточного образованія в рускій мові, н'ї в рускій історії і літературі.

2) Підписані згадали вже вышше, що потребу вышних класів женьських при рускій школі вправі признало вже раз Высоке Міністерство, установляючи рескриптом з дня 11 серпня 1879 ч. 11.867 [зауд'їленим Радю школярства краєвою писемом з дня 21 серпня 1879 ч. 8474] при тогдшній м'шаній школі вправі — еще особну п'яту і шесту класу для дв'їх. Рескрипт сей увійшов в роц 1879/80 навіть д'їстно в житє; однак опісля, по розд'її тої м'шаной школи на мужеску і женьську, пішов в непамять — на велику шкоду руских родичів і учениць.

3) Труднощі що-до підручників для такої б'їльше-класової школи не суть великі. Деякі учебники [як Читанка руска] єсть вже готові, інші добрі книжки можуть бути ужиті з нижших класів шкіл середніх, а вкінці можуть тимчасово послужити і деякі польські підручники. В короткїм же часі, до одного або двох л'їв, можуть рускі учителі всь потрібний підручники легко выготувити.

4) Фреквенція вышних класів єсть зовсім забезпечена. Доказом того єсть значне число дв'їх в тепершній ц. к. рускій школі вправі, учениць в рускій школі ім. Маркіяна Шашкевича, а вкінці поважне чи-

сло дв'їх прибуваючих з провінції і побиравших свою першу науку в язичі руском, а ходячих лиш з konieczności до польських шкіл вдовлових.

Рускій родич позволяють собі высказати непохитну надію, що Высоке ц. к. Міністерство узгляди на їх наглаго потребу і сповнить їх усиленно і справедливу просьбу.

У Львові дня 22 мая 1897.

[Підписи.]

Последні выборы в Калущинь.

Написав Я. К.

(Конец.)

Тепер подаю до відомости имена тих честнихь выборців, котрих не годна була зломити н'яка ворожа сила ані звести з правної дороги н'яка покуса — як то н. пр. высказали честні выборці з Небылова: «Абы нам давали не знати к'їльк грошей, абы нас брали на шибеницу, мы справы народной не зрадим!» Ось їх имена: В V-й курії: Стефан Головацкий, Павло Тимків і Олекса Петрина з Бабина. — о. Иван Крижановский і Ант. Харбів з Берлог. — Яць Цюпин з Болохова. — Никола Тимків, Никола Дунак і Андрус Драган з Хот'їня. — Яць Иванович з Цв'їтов. — Стефан Ганущак і Михайло Микитин з Довпотова. — Иван Гринів і Юрко Петрів з Добрівлян. — Дмитро Мелник з Довгої калуской. — Дмитро Чміль, Дмитро Петрів і Андрус Микитин з Довгої войнилівской. — о. Емилиан Б'їлєцький і Иван Микит Годованец з Ясєня. — Никола Иванів Лазоринський і Яць Павлишин з Кадобна. — о. Александр Петрович з Кам'їня. — Михайло Черпак, Иван Павленко і Семан Сеніч з Красної. — о. Константин Чеп'їль, Прок'їп Кушлик [выслуж. учитель] і Панько Иванів Сидорів з Кропивника. — Олекса Ситник з Луки над Д'їєстром. — о. Игнатій Мулик з Мошковице. — Клим Кучера і Василь Федорів з Мыслова. — о. Нестор Коржинський і Михайло Онофрин з Медін. — Луц Атаманчук і Тома Андрусів Кошка з Мостиць. — Михайло Черник, Иван Мигович, Яків Мелник і Василь Глушак з Небылова. — Николай Кобринський, Павло Стефурак, Николай Пулик, Гринь Мат'їв, Юрко Юрчинський і Михайло Бойчук з Новиць. — Василь Петрів, Андрей Петрів, Дмитро Вальнюк, Михайло Вальнюк, Иван Л'їчинський [шляхтич] з Підмихайля. — Гнат Друк, Филип Керкош і Василь Семанишин з П'їла. — Данило Бур з Перекошів. — о. Иван Пал'їв і Андрусів Николай з Перекошів. — Сидор Сьомак, Василь Пич, Никола Морис і Василь Пуляк з Петранки. — о. Иван Козак і Кирило Капєць з Підб'їрок. — Іосиф Даунда з Рипанки. — Филип Гудзоватий і Мат'ї Анд'їв з С'ївки калуской. — о. Антоній Бобикевич і Михайло Кашуба з Студ'їнки. — Петро Слюзар, Федь Попадюк і Дмитро Куз'їв з Станькови. — Михайло Коник і Михайло Яць з Тужилова. — о. Григорій Третьак і Михайло Давидак з Угринова середного. — Олекса Перегінний з Угринова старого. — Иван Хомяк, Олекса Перчик і Гринь Мудрик з Верх'ї. — о. Иларій С'їчинський і Стефан Иванович [начальник громади] з В'їстов. — Иван Данилов Луговий і Данило Шавранський з Завади. — Фед'їр Гринів, Семан Мосюрчак, Яків Прок'їп і Асаеть Перегінний з Завою [Зав'їй вибирав в V-й курії з Яворівкою] — о. Антоній Гойдан, Фед'їр Патирин і Мат'ї Гриневський з Збори.

В IV-й курії: Федь Борисевич, Иван Атаманчук і Никола Литвин з Бабина. — о. Иван Крижановский, Антон Харбів і Ілья Яцишин Дуб з Берлог. — Гнат Кендюк і Иван Шпенюк з Хот'їня. — Яць Иванович і Михайло Тур'ї з Цв'їтов. — Стефан Ганущак і Иван Олесків з Довпотова. — Никола Черпак і Иван Семєнов з Добрівлян. — Петро Коет'їв і Федь Мелник з Довгої войнилівской [ще двох з Довгої войнилівской дивним і то дуже дивним способом выбрано н'їби противних; різно о т'їм говорять правыборці; мабуть... протест не пом'їг]. — Анд'їй Петрів з Довжик. — о. Іосиф Люб'їнецький з Дубовиць. — Онофрей Криницький, Мат'ї Валентинчик і Василь Мазурик з Голина. — Фед'їр Юрбів, Юрко Литовець Магас, Мат'ї Шолопак і Василь Гелєгий з Ясєня. — Павло Паньків з Яворівки. — Никола Иванів Лазоринський і Яць Павлишин з Кадобна. — о. Ал. Петрович і Стефан Дмитрів з Кам'їня. — о. Дан. Шкурган і Семан Тимків з Красної. — о. Конст. Чеп'їль, Прок. Кумляк і Панько Иванів Сидорів з Кропивника. — Семан Наконечний з Луки над Д'їєстром. — о. Игнатій Мулик з Мошко-

вєць. — Роман Дзунда [молодший] і Василь Кучера з Мыслова. — о. Нестор Коржинський, Иван Микитин Лагойда і Василь Николів Федак з Медін. — Роман Ромалів, Гринь Мостовий і Филип Яковит з Мостиць [при правыборах тамошніх... вв'їл... не д'їстав ані одного голосу]. — Михайло Черник, Иван Мигович, Яків Мелник і Василь Глушак з Небылова. — Андрус Шевчук, Василь Шевчук і Василь Шевчук Сондєй з Неволиць. [Се ті „nie-wdzięcznicy“, що не лиш відкинули грош за голоси, але ще і внесли донесєне до прокураторії державной на старостинського зятя п. Оржельського, кандидата в канцелярії п. Гроблевського в Калущинь]. — Николай Кобринський, Павло Стефурак, Никола Пулик, Гринь Мат'їв, Юрко Юрчинський і Михайло Бойчук з Новиць. — Василь Петрів, Андрей Петрів, Дмитро Вальнюк, Михайло Вальнюк і Иван Л'їчинський з Підмихайля. — Гнат Друк, Филип Керкош і Василь Семанишин з П'їла. — Яць Греб'їнський і Онофрей Поб'їгун з Перекошів. — о. Ив. Пал'їв і Михайло Петрів Гурницький з Перекошів. — о. Володимир Левицький з Прислуна. — Сидор Сьомак, Василь Пич, Никола Морис і Василь Пуляк з Петранки. — о. Ив. Козак, Кирило Капєць і Михайло Будзан з Підб'їрок. — о. Леонид Романовський і Ярема Бедр'ї з Рипанки. — Михайло Свирида і Володимир Свирида з Середного. — Фед'їр В'їзович з Слободы небыловской. — Юрко Лилак і Панько Коцан з С'ївки калуской. — Прок'їп Стефанишин і Михайло Тимків з С'ївки войнилівской. — Дмитро Гринів з Слободки. — Михайло Литвиншин, Павло Андрусів і Стефан Цимбаліста з Студ'їнки. — Петро Слюзар, Федь Попадюк, Дмитро Куз'їв і Иван Мальборський з Станькова. — Михань Коник, Гнат Яць і Михайло Яць з Тужилова. — Иван Савчук і Онофрей Василь з Угринова середного. — Иван Небыловець і Павло Берложецкий з Угринова старого. — Антон Перчик, Ілья Дуда і Мат'ї Когут з Верх'ї. — о. Иларій С'їчинський і Стефан Васишин [нач. громади] з В'їстов. — Иван Данилов Луговий, Василь Лесик і Данило Шавранський з Завади. — Данило Данів і Анд'їй Прок'їп з Завою. — о. Ант. Гойдан, Петро Патирин і Мат'ї Мендела з Збори.

Отсе имена тих неустрашимых патриотів руских — честныхь священников-проводников и селян! — то тверді як криця характеры, на яких мы будемо славу будучиє напос св. Руси и добро народу, — то характеры, яких нам наш „najserdecniejsi“ мусіть завидувати...

(Конец буде.)

Перегляд політичний.

З Чех прийшло до В'їдні около 150 выслаників н'їмецьких громад, чтобы на авд'їєнці у ц'їсаря просити о відкликанні язикових розпоряджень. На нарад'ї, яку відбули дня 24 с. м., постановлено не виконувати справ громадських, що входять в припоручений об'єм д'їланя, і в червні скликати в'їче до Хебу. Вкінці ухвалено одноголосно таку резолюцію: Зібрані бурмістри і заступники н'їмецьких м'їст в Чехах заявляють, що зовсім одобрюють остру обструкцію, ведену н'їмецькою меншоєстю в палат'ї послов, і годять ся з тым, чтобы економичних справ не уживано за покранку до опусканя становища безоглядної опозиції, та однодушно высказують бажанє, чтобы з уваги на національний гнет н'їмецького народу, що особливо проявив ся в выд'їлних посл'їдних часах язикових розпоряджень, всь Н'їмц без огляду на політичний переконання шли руку в борб'ї против всьх ворогів н'їмецького народу.

Politik радить, чтобы правни опустила раду державну и всю одв'їчальность за тепершній стан р'чей полишила Н'їмцям. Narodni Listy домагають ся розвязаня ради державной и скликаня чеського союму.

Montags Revue доносить, що депутація в'їдєнської ради м'їскої, котра мала вручити ц'їсареві ухвалений недавно адрес в справ'ї язикових розпоряджень, не д'їстане у ц'їсаря авд'їєнції.

Та сама часопись упевнює, що переговори в справ'ї австрійско-угорскон угоды р'шучо відложено на позітїше. Угорський парламент вже около половини червня розб'їє ся на л'їтній феріа, а австрійскій ямоврно ще скоріше. Угодові конференції м'їж правительствами розпочнуть ся на новаж в вересні.

З Петербурга доносить, що польська шляхта гродєнськой губернії постановила

для ув'язков'я знесення контрибуції зложити суму, рівняючи ся пов'язаній контрибуції, и утворити зъ того фонду для місяцевих школь стипендіи имени царя Николая II. А зновъ зъ Варшави пишуть до Кур'єра Розпай-ского, що въ Варшаві лагодять ся вже на прийняте царя. Въ тій цілі повстає вже комітетъ, зложеный зъ кн. Матвія Радзивіла, гр. Володисла Вельопольского, банкира Кроненберга и н. Той комітетъ удавъ ся до генералъ-губернатора варшавского кн. Імеретинського зъ заявою, що готовъ зобрати фондъ въ высоті пів мільона рублівъ на добродійну фундацію имени царя Николая II, и уладити въ имени цѣлого краю балъ на прийняте царя. Генералъ-губернаторъ удавъ ся въ тій справі зъ запитанємъ до міністра внутрѣшнихъ справъ Горемікина, а сей давъ відповідь прихильну. Теперъ позавязують ся комітети губернiальні, пов'язані и громадскі для збирання складокъ.

Въ тій самій справі пишуть до Przeglądu Wschepolsk-ого: Якъ вѣдомо, царъ має сего року въ серпни загостити до Варшави. Угодовці вже давно носять ся зъ гадкою віддати при тій нагоді честь молодому цареві и выступити нѣмъ то въ имени суспільности на знакъ, що она умѣ цѣнити его ласку. Хотѣли они піднести цареві якийсь цінний даръ; але тимчасомъ вийшовъ царекій указъ, що заборонює се. Отже треба було зміняти намѣр. Теперъ пресеє комітету товариства кредитового земского Гурекій, не пытаючи нѣкого, звернувъ ся до кн. Імеретинського зъ запитанємъ, якъ буде принята гадка основана фундацію имени царя. Князь, запитавши царя, відповівъ: царъ зволить наймилостивѣйше додати ся на таку гадку, але зъ тымъ, щоби его докладно повѣдомлювано, якъ справа розвиває ся и поступає. Дѣставши таку відповідь, Гурекій скликавъ до себе около 40 капіталістівъ такъ зъ аристократіи якъ зъ промисловцівъ и поручивъ имъ, щоби застановили ся, яка бы то мала бути фундація, не торкаючи зовсѣмъ питаня, чи взагалі варто або треба оснувати яку фундацію. Вкінци не знати ще, яка то буде фундація, але имовірно буде то дѣмъ для старцівъ и калѣкъ.

Справа уложеня условій мира мѣжъ Туреччиною а Грецією мало поступила напередъ. Відповідь амбасадорівъ на ноту Порты высказує подяку за роз'ємъ, а відтакъ повѣдомлює, що амбасадори мають відъ своихъ правительствъ припорученє вести переговори о миръ, та подає такі підстави до веденя тихъ переговорівъ: Признає ся Порты право до стратегічного управлїнення границь и такъ само до военного відшкодованя; але відшкодованє те повинно бути згідне зъ дѣйствними шкодами, якій Туреччина понесла черезъ війну, и въ фінансовою спроможністю Греції; такожъ мають остати ся ненарушені права Греківъ, запоручені имъ свого часу державами.

Після приватнихъ вѣстей зъ Царгороду Порты готова опустити кілька мільонівъ фунтівъ зъ жаданого первѣтно відшкодованя, але рѣшучо домагає ся управлїнення границь такого, щоби Греції відступити часть Епіру, заселену самими Греками, а за те хоче забрати Тесалію, въ котрій и доси живе багато магометанцівъ.

Въ Атеняхъ знову домагають ся удержаня такого стану посѣданя, якій бувъ передъ війною, а за відшкодованє воєнне не хотять и слухати нѣчого.

Про наради амбасадорівъ въ Царгороді подає Frankfurt. Zig. цѣкаві подробиці. Мѣжъ иншимъ пише, що въ суботу обговорювали справу відшкодованя воєнного; одні промавляли за тымъ, щоби Греція заплатила пять мільонівъ фунтівъ, инші промавляли за вѣсьмома мільонами. Російскій амбасадоръ Нелидовъ выступивъ зъ такою гадкою, щоби Росія переняла на себе воєнне відшкодованє; въ такімъ разі потрутила бы собі дотичну суму зъ довгу, якій ще винна їй Порты и при-стала бы на заведенє мѣжнароднои управы державнихъ довгівъ Греції по мысли проекту иншихъ державъ. На се жаданє Нелидова нема ще відповіди державъ.

Російскіі дивізіи відзываютъ ся відъ якогось часу остро о Туреччині. „Свѣтъ“, высказуючи радѣсть зъ причини роз'єму, каже, що теперъ приходить черга на Европу, котра не повинна допустити, щоби Туреччина нарушила урочисті обѣтницѣ державъ, що границі Туреччини и Греції не змінять ся безъ огляду на те, хто побѣдить. „Новости“ пишуть: Треба надѣяти ся, що по заключеню мира туркофильскіі симпатіи декотрихъ дивізіонівъ уступлять передъ свѣдомістю того тяжкого удару и шкоды, якій магометанізмъ завдавъ культурі и цивілізації. Треба надѣяти ся, що побѣджена слаба сторона відзакє симпатіи загаду, такъ їй теперъ потрібні. Кретенскіі повстанці, якъ доносять зъ

Атенъ, передали черезъ полковника Стайкоса, котрий остатній опустивъ Крету, пропамятне писемо до грецкого правительства, въ котрѣмъ заявляють, що Кретенці навѣть по відкликаню грецкихъ войскъ готові вѣрми силами до-магати до злуки зъ Грецією; однакѣ поки порѣшати що-небудь, радѣ бы порозумѣти ся зъ грецкимъ правительствомъ, щоби поступати після его вказѣвокъ, коли они лише будуть годити ся зъ національними інтересами Кретенцівъ.

Справы парламентарній.

Адресова комісія скінчила вчера свою роботу и вже такожъ по дискусіи спеціальної приняла проектъ адреси бльшости. Гр. Бадені зложивъ заяву, що вправді не ідентифікує ся зъ адресою бльшости, уложеною безъ вѣдомости правительства, але и не бачить въ ній того, що добавує опозиція. Нема тамъ бесѣди о федерації, лиш о автономіи. Правительство стоить на ґрунті законівъ основнихъ, але се не значить, щоби оно не хотѣло поправки конституції. А черезъ розширенє компетенції соймівъ полекшити ся радѣ державній.

Референтомъ адреси въ повній палаті выбрано гр. Войт. Дѣдущицкого.

Члени комісії зъ нѣмецкихъ партій поступово и народно заявили, що застерѣгають собі зазначити становище своихъ партій въ повній палаті.

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатників — якъ найскорше надслати передплату на II-гій чвертьрѣкъ а взглядно и вирѣшати залежности.

НОВИ НК И.

— Зъ Станислава пишуть намъ: Заходомъ тутешного „Боюна“ устроюють Русини мѣста Станислава дня 16 н. ст. червня с. р. въ сали театральній им. Моношкѣ торжественный вечеръ въ память XXXVI-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка. Програма вечера слѣдуюча: 1) Вступне слово и відчитъ: „Про значѣнє Шевченка для рускои суспільности“ выголосить п. Волод. Масляк. 2) „Дружеский пѣсни“ мѣшаний хоръ В. Матюка. 3) „Гамалія“ мужескій хоръ въ супроводі фортепьяно и декламация укладу П. Вѣликовского. 4) Жидівка Halevy-ого, сольо-квартетъ (на фортепьян, скрипку, флетъ и виолончель). 5) Декламация Шевченковой поезіи „Думи“, выголосить панна С. 6) „Тамъ на горі жытѣ“ мѣшаний хоръ о. Ник. Кумановского. 7) Спѣвъ Яреми зъ Шевченковыхъ „Гайдамаківъ“, сольо баритоновъ, музика Н. Лисенка, відсѣває п. Стр. 8) „Галичка жизнь“ фантазія на мотивахъ руско-народныхъ, сольо-квартетъ мужескій хоръ Ф. Колессы. 9) „Було колись“ мужескій хоръ Ф. Колессы. 10) „Еспана“ (Испанія) Вальдтайфля-Шабріє, подвійный хоръ въ супроводі фортепьяна. — Початокъ вечера точно о годинахъ 8-ой. По вычерпаню програмы відбуде ся въ побѣчныхъ комнатахъ [реставрація Русина п. Геркперца] обѣдний комерс. — Білетівъ вчаснѣше можна дѣстати въ Народній Торговлі, а въ день вечера відъ години 7-ой въ кафе театральній. Цѣны мѣсь: льожа I и X по 5 зр., прочі по 4 зр.; фотель бальконовы и партеровы по 1 зр. 20 кр.; крѣсла перворядні по 1 зр., два послѣдні ряды по 60 кр.; партеръ 40 кр., для учениківъ 20 кр.; галерія 15 кр., для селянъ 10 кр. — За Комітетъ Р. Зарицкій, П. Вѣликовский, Свѣтля Чортенька.

— До вѣдомости п. віцепрезидента скарбовою Дирекції п. Коритовского. Село Хишневичъ въ повѣтъ рудецкій знає якъ головний овѣдокъ мышей польныхъ. Черезъ три минувші роки мыши знищили добробѣтъ и такъ небогату громаду. Опустѣ податківъ признано доперва за оденъ рѣкъ, а ц. к. урядъ податковий въ Рудкахъ відчаслє сей опустѣ доперва при податкахъ на рѣкъ 1897-ий! За рѣкъ 1896 (не говорити вже за 1895-ий!) фантазе езекуторъ остатню даху. Але кобы бодай по закону фантазувавъ! У одного халушника не було чо вжити, то выгнать зъ печи послѣдній въ хаті банякъ. У другого господаря хотѣвъ конечно взяти пару коней за рѣшту 5 зр. зъ 1896 року. Господаръ якъ-разъ понѣсь податокъ до Рудокъ, а сынь его дававъ только одного коня. Пришло до торгання, парубокъ дѣставъ (не відъ езекутора) палкою по голові, що ажъ кровь его обляла — и остаточно и засуджено его на два мѣсяці арѣшту за опѣръ власти. У иншого господаря езекуторъ хотѣвъ за 90 кр. взяти кожухъ, а коли донька не давала, бо батька, що зацітавъ 13 зр. податку, не було дома, езекуторъ потянувъ єи три рази палицею по плечехъ и ще обѣцявъ за опѣръ власти везити єи до криміналу. Остаточно-жъ показало ся, що тихъ 90 кр. не належало ся. Дуже много господарівъ по-фантовано [и то по парѣ коней!], котрі вже цѣлковито податківъ заспокоили. Громадѣ страшенно обурені, що имъ належить ся опустѣ за мыши, а зъ нихъ душу тагнути! Sapiienti sat!...

— Въ процесѣ Давидовцевъ обжаловувати буде самъ прокураторъ Середовскій. Проводити буде розправъ радникъ Хидицьскій, а въ характерѣ вогантівъ засядуть радники Льо-

ренцъ, Франкъ и Нитарскій [заступники ихъ радники Тустановскій и Литвинович]. Оборону обѣме кѣлькохъ адвокатівъ, мѣжъ иншимъ д-ры Теннеръ и Моргенротъ.

— Нотаръ Роберта Мокрицкого перенесено зъ Миколаєва до Камѣнки Струмиловон.

— Выдѣль товариства „Бурса с. Іоана Хрестителя“ въ Дрогобичі складає подяку Вп. Дирекції и вѣсьмъ членамъ дружины Руского народного театру, перебуваючого теперъ въ Дрогобичі, за даръ 32 зр. 50 кр. яко дохѣдъ зъ представлєна даного въ хосенѣ Бурсы. — П. Кмитъ предѣдатель.

— Канонічна візитація бережанського деканата почала ся дня 15 с. м. відъ мѣста Бережанъ. Уже при вѣзді до повѣту бережанского, передъ мѣстечкомъ Наравомъ повитали Г. Ем. кардинала староста, маршалокъ повѣта, оба наравскіі парохі и начальникъ громады. При вѣзді до Бережанъ відбудує ся при гріофальныхъ воротахъ звичайній прийняте, а відтакъ при великомъ здвизі народу, середъ звуківъ палкового имну похѣдъ підбайшовъ до приходскои церкви. Опісля вступивъ Ем. кардиналъ до костелівъ латинского и вѣрменского. Дотеперъ відбудує ся візитація: въ Бережанахъ, Козовѣ, Куропатникахъ, Ценеви и Выбодувѣ. Візитація має потрєвати до 11-ого червня, а послѣдною мѣсечовістю буде Лапшинь.

— Загальні збори членівъ товариства „Народный Дѣмъ въ Сяноцѣ“ відбудуєт ся точно дня 5 (17) червня 1897, а се після такои програмы: а) о 9 годінъ рано литургія, якъ того wymagaє статутъ; б) о годінъ 10½ відкрыте зборѣвъ въ комнатахъ „Народного Дѣму“ одвѣтнимъ словомъ; в) справозданє зъ дѣяльности віддѣлу зъ выложенємъ исторіи основаня товариства и закупна дому; г) справозданє касовѣ; д) выборъ контрольной комісії; е) внесеня віддѣлу; ж) выборъ нового віддѣлу и з) внесеня членівъ. — До участи въ сихъ зборахъ запрашаємо сердечно вѣсьхъ Членівъ товариства. — Відъ віддѣлу товариства „Народный Дѣмъ“ въ Сяноцѣ.

— Церковь руска въ Ріо-Кларо. Никола Лещинскій зъ Поручина, що выбравъ ся передъ двома роками до Бразиліи, пише теперъ зъ-відтамъ до своихъ рѣднѣківъ до Поручина, що тамошній Русини въ Ріо-Кларо зачали въ євѣни сего року підъ проводомъ своего пароха о. Роздольского будувати церковь и мали єи до Великодня ужити. Щастє Боже нашимъ заморскимъ братьямъ!

— Отворенє двохъ клінікъ, именно клініки внутрѣшнихъ хорѣбъ д-ра Ант. Глюзиньского и хирургічної д-ра Ридигера, відбудує ся вечера передъ полуднемъ въ выкладовыхъ саяхъ спеціальныхъ будиноківъ. На выклады обохъ профессорівъ явило ся крѣмъ студентівъ университету много цивільныхъ и войсковыхъ лѣкарьівъ, профессорівъ львѣского университета и делегатівъ краковського, такъ що салъ булѣ заповнений по береги. Д-ръ Глюзинскій выголосивъ выкладъ про терапію. По его выкладѣ зборані слухачѣ перейшли до хирургічної клініки, де д-ръ Ридигеръ представивъ историчный розвѣй заосмотрѣваня ранъ, почавши відъ часѣвъ Гомера, а скінчивши на нашихъ часахъ. Оба выклады могли зацікавити кожного, навѣть неспеціаліста. Про прелєгентівъ скажемо, що д-ръ Глюзинскій походить зъ Конгрєсовки и бувъ тринадцять лѣтъ профессоромъ патологіи въ Краковѣ, а д-ръ Ридигеръ, родомъ зъ Хельма въ заходныхъ Прусахъ, мавъ тамъ зъ-разу свою клініку, поки не обнявъ катедры хирургіи на университетѣ Ягйлоньскомъ. Русини медики, що були въ Краковѣ учениками д-ра Ридигера, агадують его велими симпатично и говорятъ про него яко про широго прихильника Русинівъ.

— Змѣна власности. Добра Хлопчичъ въ рудецкій повѣтъ, власнѣсть Кар. Бараньского, купивъ за 160.000 зр. Іос. Ярижиковскій.

— Погана установка! Въ селѣ Реневѣ коло Залозецъ — якъ пише „Позлаинскій“ о. Джуланьского — трафляє ся, що якъ женить ся парубокъ або дѣвчина віддає ся, то йдуть до арендаря, насампередъ кланяють ся арендареві, потѣмъ арендарѣ, падають три рази до ногъ, потѣмъ цѣлуютъ по рукамъ, такъ само и жиденятъ відъ найбѣльшого ажъ до найменшого, и кажутъ, що у нихъ така установка... Крайній бы часъ таку огидну установку закнати!

— О. Іларіона Филиповича, архимандрита-матрофора, именувавъ цѣсаръ радникомъ православнои консисторіи и протопрезвитеромъ архикафедральной церкви въ Чернівцяхъ.

— Позичка для Городенки. Цѣсаръ санкціонувавъ ухвалу галицкого сойму, котроу Городенцѣ дозволено затыгнути 18.000 зр. позички.

— Редакцію газетокъ кс. Стояловского — Wiecea и Przeglądki — обнявъ минушого тыждня посолъ д-ръ Данельскій разомъ зъ посломъ кс. Шпондромъ.

— Вѣче селянокъ. Черновецка газетка для буквиньскихъ селянъ „Праця“ доносить, що на вѣче, скликанє минушого тыждня проф. Стоцкимъ до Рогѣзны підъ Садуурою въ цѣли выселуханя посольского справозданя, прибуло бѣльше селянокъ нѣжъ селянъ. Она зъ дѣтьми заповнили льокаль и прислухували ся дуже уважно бесѣдѣ посла.

— Въ справѣ крадени образѣвъ у Вѣдні. Арештованій у Вѣдні д-ръ Ленкей признавъ ся вже, що крѣмъ крадени въ галеріи образѣвъ гр. Черіна, допустивъ ся такожъ крадежѣй въ крадѣній галеріи образѣвъ въ Пештѣ и у вѣднѣскомъ Kunstverein-ѣ. Покраденіі образѣвъ віднайдено и віддано властителямъ. Кѣлька образѣвъ д-ръ Ленкей заставивъ бувъ за невеликій грошъ. Щоби спасти ся передъ кароу, вѣднѣ удає божевѣльного. До недавна звавъ ся вѣднѣ Енгльвѣдѣръ, а й доси є — жидомъ.

— Рухъ трамваївъ у Вѣдні загрожений. Трамваєй слуги жадують змѣны службового регуляміну и зменшеня годінъ працѣ. На слу-

чай, коли-бъ ихъ жаданє не уваглено, они готові відъ Зеленихъ святъ солідарно застрайкувати.

— Чи се вже сезонъ зѣльничихъ катастрофъ! Зъ Москвы доносять, що мѣжи стациями Зубова Полянка и Причкараєво на шляху Казаньской зѣльничіі дня 21 с. м. вечеромъ зновъ высочивъ поѣздъ зъ шинъ въ наслѣдокъ ушкодження ваѣоновон оси. Одинацѣть ваѣонѣвъ розбіло ся.

— Музичній рецензіи писані шевскимъ копытомъ — се немовірно, але правдивѣ, бо о тѣмъ свѣдчить рапортъ львѣской поліції. У шевца Абы Штернберга у Львовѣ працює челядникъ, що прямо пропадає за співомъ. Природа не дала ему тенора, вѣднѣ самъ співати не може, мусить вдоволати ся концертами другихъ. Щоби мати такі концерты все „підъ рукоу“, вѣднѣ вытресувавъ собі въ тѣмъ напрямѣ хлопця-терминатора Арона Цімера. Вѣдній Аронко на команду челядника мусѣвъ цѣлыми днями выспѣвувати якъ який теноръ, только що безъ гажѣ, безъ пробѣ и безъ признаня. Мавъ, правда, за свои пописы рецензіи, але дуже плястичні. Во скоро при роботѣ помыливъ ся въ співѣ, — що впроцѣмъ трафляє ся и найлѣпшимъ артистамъ, — дразливий на похихи челядникъ выписувавъ ему заразъ рецензію — на шкѣрѣ. По одній такій рецензіи, выписаній имовірно копытомъ, Аронкови ажъ гузъ набѣвъ підъ окомъ. Тодѣ й терпѣць ему урвавъ ся и вѣднѣ зъ плачемъ похѣдъ до поліції зъ жалобоу на острого рецензента...

— Зновъ до пѣвнѣчного бѣгуна выбравъ ся Андрѣ. Дня 1. червня має вѣднѣ бути вже въ Шпїцбергенѣ. Приготованя до дальшого подорожи бальономъ будуть покѣнчені имовірно вже 20-ого червня, отже о пять тыжднівъ скорше нѣжъ манує того року. Голубина почта буде симъ разомъ лѣпше зорганізована, а въ Тремзе буде уряджена стация для тренованя голубѣвъ. Абы лишѣ вѣтры дописали, бо въ манушѣмъ роцѣ, якъ вѣдомо, не мѣгъ Андрѣ цугити ся въ дорогу бальономъ только за-для противныхъ вѣтрѣвъ.

— Дрѣбній вѣсти. Померли: у Львовѣ: Антонія зъ Германѣвъ Горска, жена радника прокураторіи скарбу; въ Станиславѣ емеритованый старшій поборѣцъ податковий, директоръ станиславьской шклиціи и довголѣтній членъ рады мѣской Стан. Ляховичъ въ 65-омъ роцѣ жытя; въ Самборѣ емеритованый лѣкаръ повѣтвой д-ръ Юр. Оммайсъ въ 76-омъ роцѣ жытя. — Радники намѣстництва Леоп. Моравцевъ повѣрено управу реамбуляційнои комісії и выкупуна ґрунтѣвъ підъ будову зѣльничого шляху зъ Чорткова до Залычкѣ. — Цѣсаръ удѣливъ тремъ селянамъ-погорѣльцямъ зъ Конохѣвъ по 15 зр. запомоги. — Зъ Телпичѣ чєскихъ доносять, що велика копальня вугля въ Хотовникахъ до тла згорѣла. — Експлозія 3000 кильограмѣвъ динаміту знищила цѣлу фабрыку въ Криммелѣ. Чотирѣхъ робѣтниківъ выкинуло у воздухъ; инші по-втѣкали.

Посмертній — ꙗ — оповѣсти.

О. Євгеніи Алексєвичъ парохъ въ Торськомъ, деканата зальщичского, упоковъ ся дня 24 с. м. въ 52 роцѣ жытя а въ 27-омъ священствѣ. В. в. п.!

Наука, штука и література.

— „Ясні зорі“. Драма на 5 дѣй. Написав Борис Гринченко. Цѣна 20 кр. Накладомъ Редакції „Зорі“. Львів, 1897. — Стор. 132 16-ки.

— „Дзвінка“ ч. 10 зъ дня 20 мая мѣститъ: Байку Ів. Франка „Ворона и гадюка“; етихъ Яричевского „Присяга“; продовженє повѣсти „Безъ родины“ Г. Мальота; анекдотку „Передрокъ“; етихъ Павла зъ Войславичъ „Квартетъ“ [після Крылова]; продовженє „Ученихъ розмовъ Никольца зъ таткомъ“; етихъ Паславского „Молитва по науцѣ“; оповѣданє „Пещера дитина“; байку Я. Жарка „Рябо“; розвѣдку „Лєн мантровѣвъ“; забавку „Поставини“ и загадки. — Зъ иллюстрацій помѣщений образокъ „В огороді“.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Радехова пишуть намъ: Дня 3 (15) мая відбудує ся въ Радеховѣ відкрыте читальнѣ „Промѣтъ“.

Давно тутъ треба було читальнѣ. Народъ, хотій письменный, але якийсь неямущій, а въ додатку бѣдний. Причиною бѣдноты зле поле. Земля майже чистый пѣсокъ. Верста урожайна дуже тонка, а підложє вапняне, якъ тутъ зовуть „опока“. Найлѣпше тутъ удають ся барабѣтъ, хотъ и инше збѣже въ мокрыхъ рокахъ гарнѣ, але якъ сухій рѣкъ, то нема що й на косу брати. Ростинъ пастѣвныхъ не єють. Худоби, зъ котрой могли бы мати який-такій хосенъ, тримають дуже мало. Въ додатку пересѣчний господаръ має мало поля та й то по бѣльшой части задовоженє.

На зборѣхъ явила ся майже вся мѣсцевѣ руска интелігенція, котрой тутъ досыть. Зборѣ отворивъ о. І. Давидовичъ. Привитавши зборѣвныхъ, поєснивъ значѣнє 3-ого мая въ исторіи руского народу. По тѣмъ п. В. Равлюкъ поєснивъ статутъ читальнѣ. Вписало ся до неи сейчасъ 67 членѣвъ. До віддѣлу увѣшли: о. І. Давидовичъ яко голова, Филипъ Стефанюшинъ заступникъ головы, Мартинъ Дибайло секретаръ, д-ръ В. Павлюкъ касієръ, Василь Луцѣвъ бібліотекаръ. На заступникѣвъ выбрано Михайла Ляховида и Семка Бѣлозѣра. Наконецъ забравъ слово д-ръ В. Павлюкъ и въ довгий гарній промовѣ высказавъ, на

що закладаєся читальні та які з них
людям хосен. Навіть відомо, «много-
та й» Г. В. Царевич, ново-вибраному голов-
лі в їхній членстві, що дали почині до за-
снована читальні. — В. Р.

Телеграми „Дьла“.

Відень 26 мая. Прибувши сюди з Чехи
высланими нмемцких мбств по наряді з
ліберальними послами постановили не вы-
спраляти до цсара депутати.

Букарешт 26 мая. Наслѣдникъ престолу
є небезпечно хорый.

Надослане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стация Золотѣвъ, отвѣрає ся 1 мая 1897. — Заведене
отворене цѣлый рокъ. Близишхъ вѣдомостей удѣ-
107 для ЗАРЯДЪ. 19—14

Змѣна лѣкалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового лѣкалю
при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевъ акхъ
въ великомъ выборѣ окуларъ,
цискеръ, лѣноретъ, барометры,
термометры. — Направы най-
скорше и найдешевше. — Устро-
ение электричныхъ дѣлѣнѣвъ. —
Замовленя въ провинціи водо-
ротно. 4185
Адреса: Оптикъ Коперницкій
Львѣвъ илѣща Галицка ч. 1.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктовъ.

25 н. ст. мая 1897.

Львѣвъ: Пшеница 7-50 до 7-80, жито 5-30
до 5-80, ячмѣнь броварный 5-50 до 6-—, ячмѣнь
пашинный 4-75 до 5-—, овесъ 5-90 до 6-40,
рѣпакъ 11-— до 12-—, горохъ 5-— до 8-—,
вика 4-50 до 4-75, насьне льняне — до —,
насьне конопце — до —, бѣбѣ — до —,
—, бѣбѣ 4-50 до 5-—, гречка — до —,
коношнина червона 25-— до 40-—, коношнина
бѣла 30-— до 40-—, коношнина шведка 50-—
до 65-—, тымотка — до —, анжъ —
до —, кукурудза стара 5-— до 5-25, куку-
руза нова 5-— до 5-25, хмѣль — до —,
за 100 кильо у Львѣвъ, оковита за 10.000 лі-
трѣвъ — до — зр.

Курсъ Львѣвскій

зъ дня 25 н. ст. мая 1897.

Акція за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣв. гал. Кар. Людв. по 200 зр. м. к.	216 50	219 50
Зелѣв. Львѣв-Чернов. Ясен по 200 зр.	284	287
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	400	410
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	210	—
Листы заставный за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльосъ зъ	110 20	110 90
10% прем.	100	100 70
Банку гипот. гал. 4 1/2% а. в. льосъ 50 л.	96 70	97 40
4% а. в. льосъ 60 л. по 200 кор.	100 50	101 20
4 1/2% а. в. льосъ въ 57 л.	97 50	98 20
Товариства кредит. 4% (I емісін)	97 50	98 30
4% льосъ въ 41 1/2 л.	97 50	98 20
4% льосъ въ 56 л.	97 40	98 10
Облига за 100 зр.		
Галиц. фонду проинаціонного 4% а. в.	97 80	98 10
Буков. фонду проинаціонного 5% а. в.	100 50	—
Комунальнй Банку краев. 5% (II емісін)	102	—
4 1/2% а. в. льосъ въ 57 л.	100 10	100 80
Позички краевонъ зъ 1878 по 6% а. в.	103	—
Позички краевонъ зъ 1891 по 4% а. в.	97 80	—
Позички краевонъ зъ 1893 по 4% а. в.	97 80	—
Позичка м. Львѣва 4% по 200 коронъ	97 10	97 80
Лѣосы:		
Мѣста Кракова	25	27
Мѣста Станиславова	41	—
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 61	5 71
Наполеондоръ	9 48	9 58
Пѣвѣмперіаль	9 55	—
Рубель сѣбный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 26 1/2	1 27 1/2
100 марокъ нѣмцкихъ	58 4	58 90

МОЛИТВЕННИКЪ

выданный „Провсвѣтоу“

въ народный мѣвъ, великій, оббѣняющій 640 сто-
рѣвъ друку, найновѣйшій до всѣхъ такихъ Мо-
литвенникѣвъ.

Молитвенникъ сей мѣстѣтъ въ собѣ: 1) Мо-
литвы щоденный ранній и вечерній. 2) Зѣ Богослу-
женія церковного, именно: а) зѣ Вечернѣ, б) зѣ
Повечернѣ, в) зѣ Повечернѣ, г) зѣ Утренѣ, д) Литургія св. Іоана Золотоустого,
е) Молитвы въ часѣ св. Литургія. III.) Тайны по-
каянія и пресв. Евхаристія. IV.) Молитвы для рѣж-
ного вѣку стану и въ рѣзныхъ потребахъ. V.) Мо-
литвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на
празники а) Господскіе, б) Богородичніе, в) Святыхъ,
VII.) Молитвы сполученъ зѣ воднѣстами, VIII.) А-
какиєтъ до а) Песна Христа, б) Пресв. Богородицѣ,
в) св. Отца Николая, IX.) Молитвенъ до пресв. Бо-
городицѣ, X.) Тропарѣ, кондаки, богородичніи и про-
кименъ а) недѣльный б) щоденный, в) на празникъ
Господскій, Богородичный и Святыхъ, г) на дѣякі
потребы, XI.) Коляды и ишій цѣсны церковный.
XII.) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ достати можна въ кан-
целяріи тов. „Провсвѣта“ Рипокъ ч. 10, въ кни-
гарня Старицкійскій и въ переплетничѣмъ
заведеніи М. Снежарского по такихъ цѣнахъ:
1) Молитвенникъ брошурованный — ар. 70 кр.
2) опривленный на-пѣвъ въ полотно
зѣ одѣвными воднѣсками — „ 90 „
3) опривленный цѣло въ полотно зѣ
золочеными и воднѣсками — „ 1 „ 30 „
4) опривленный цѣло въ полотно зѣ до-
даткомъ золоченымъ беретѣвъ — „ 1 „ 30 „
5) опривленный на-пѣвъ въ шѣбру зѣ
золочеными и воднѣсками — „ 1 „ 10 „
6) опривленный цѣло въ шѣбру зѣ зо-
лочеными и воднѣсками — „ 1 „ 60 „
7) опривленный цѣло въ полотно зѣ до-
даткомъ золотыхъ беретѣвъ — „ 1 „ 80 „
Замовляющій поодинокѣ Молитвенникъ зво-
лять присылать на оплату почты 20 кр.

На подарунки!

В КАНЦЕЛЯРИИ

„Руского Товариства Педагогичного“

при улиці Академічній ч. 8.

можна купити слѣдуючі виданя:

1) Образковій виданя.

Звѣринецъ	10 кр.
Гостинецъ	10 „
Забавки	10 „
Монахерія	10 „
Робинзон	40 „
Квиточка	20 „
Виночокъ	20 „
Кобзаръ Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лис Микита, 2-ге цѣломъ перер. вид.	50 „
Мирон: Пригоди Дон Кихота	40 „
Наші звѣрята	40 „
Дітѣчі виданя ч. I.	30 „
„ ч. II.	30 „
Забавки для дѣтий	40 „
Мала монахерія	35 „
Велика монахерія	40 „
Нашимъ дітѣмъ ч. I.	40 „
„ ч. II.	40 „

2) Виданя безъ образків.

Читанка ч. I. II. III. IV. в оприві 20 кр. безъ опр.	10 „
Китица желанъ, 2-ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Казимові канці	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Дзвінокъ на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левичскій: Попались, Різдваці сценки	10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяра	10 „
Видъ Бескида до Андів	10 „
О. Нижанковскій: Батько і мати, двоспів для	10 „
дѣтий з фортепиано	10 „
Леонидъ Гайбона: Байки	5 „
В. Чайченка: Олесь; Байки; Комарь; Два	5 „
оповѣданя, по	5 „
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дішпрова Чайка: Кавка про сонце та его	5 „
сина; Писанка по	5 „
М. Лисенко: Тече вода з під явора. Двоєспів	10 „
з фортепиано	10 „
Мапа етнографічна України-Руси	20 „
Гордієнка: Картагенці і Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорожъ довкола землі	20 „
Барановскій: Приписъ до ієнатів	60 „
Молитвенникъ народный, в полотно опривлен.	10 „
Д-р. Л. Кольеръ: Коротка історія педагогіи	60 „
Басиль В-р: Джонатанъ Свѣтъ. Подорожъ Гу- льверѣ до краю великанів	25 „
Останъ Макарушка: Короткий оглядъ руско- українського письменства	15 „

Всякі замовленя виводять ся скоро і точно.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Провсвѣта“.

Стоваришене парового мореплавання

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа

Пѣвн.-Америка

Австралія

Азія

Полудн.-Америка

Африка

Перевѣзъ пасажирѣвъ и товарѣвъ по можливо
низькихъ, безконкурентныхъ цѣнахъ, спе-
ціально до Бразиліи, Аргентини, Перу, Чілі,
Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Кана-
ды, Австраліи.

Выдаванє зѣдѣзничихъ билетѣвъ на зѣдѣз-
ницѣ пѣвн. Сполученыхъ Державъ.

Близишѣвъ информаций на вѣсѣхъ мѣстахъ удѣляє
выключно генеральнѣ атенатура.

„La Ligure Americana“

Italia.

Sezione Esteri.

Genova.

ДОБРОЙ КАВЫ

Закупивши дуже користо партію

оферуємо ви въ 5-кѣлевыхъ ворочкахъ

по 9 зр. франко

о скѣлько стане запасу а

КАВУ СПЕЦІАЛЬНОСТЬ

незвычайно великого зерна и знамениту въ смаку

по 12 зр. 20 кр. франко.

161 5—10

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ЗАВЕДЕНЕ ЖЕРЕЛЬНЕ И ВОДОЛѢЧНИЧЕ

МОРИШИНЪ (пѣдъ Стрыемъ)

положений въ околици здоровой и красной середѣ шпильковъ
лѣсѣвъ 380 метр. по-надъ ровень моря. Стация зѣдѣзничѣ, почта
и телеграфъ въ мѣсци, купель бромово-соляковой, боровіновѣ, рѣчній
и ставовѣ. Вода лѣчница горько-солонѣ зѣ жерела Бонифатія. Гідро-
патичне лѣченє жєлѣзцею, електричностію и масажемъ. Вѣзанія:
хоробы горла, легкихъ, желудка, жѣлѣзчѣ, нервовъ, ревматизмъ, не-
докровность и скрофулы. — Заведене отворене вѣдъ 1-ого червня
до 15-ого вересня. — Пансіонъ вѣдъ 18 зр., зѣ лѣченємъ вѣдъ
22 зр. тыждєвно.

170 3—21

ЗАРЯДЪ.

АДОЛЬФЪ КАМНЕЛЬ

Львѣвъ, Hôtel Belle-Vue

СКЛАДЪ ВСЯКИХЪ МАТЕРІАЛѢВЪ БУДѢВЛЯНЫХЪ

выключно заступниство на Львѣвъ Австрійского това-
риства акційного фабрики Портландъ-цементу въ Шаковѣвъ

Продає дешевше нѣжѣ вѣсуды

портландъ цементъ, вапно скалисте и гидравлическое,
выробы цементовъ и штайнгоувъ, цеглу огнетрєвалу,
огнетрєвалу папу дахову, асфальтовѣ плиты изоля-
ційнѣ, дестильовану смолу вуглеву КАРБОЛИНЕУМЪ
якъ такожѣ вѣсгалѣ всякѣхъ матеріалѣвъ будѣвляныхъ —
заручуючи за нѣхъ доброту.

Предпріємство робѣтъ бетоновыхъ и крытъ даховѣвъ
даховою, лупкомъ и папою огнетрєвалю по цѣнахъ
умѣренныхъ. — Телефонъ н рѣ 460. 121 12—?

Юлія Микодина Насѣдникѣвъ у Львѣвъ

Знаєа вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рѣзєнерія спїри-
тусу, заосмотрєна найлѣвѣшими приладами ректифікаційными
найновѣйшѣмъ систємѣ, фабрика руму, лїкерѣвъ и оцту

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

порукає старѣ польскій силный горѣвки, дуже добрі розодієвъ,
лїкєры, румѣ правдивѣ зѣ Ямайки, якъ такожѣ найлѣвѣшѣ
якості краєвъ спеціалы якъ: Народѣвка, Dziennik, Szozutek,
Карпатѣвка, „Дибелъ“, Помаранчєва не солоджєна, Ратафія,
Дерєновка и т. н. горѣвки управлѣванѣвъ и одиноко правдивѣ
єсли зѣ нашѣмъ фабрики справѣдженѣ

Одиноко жєрєло въ краю для пп. антикарѣвъ до побѣ-
раня альголого абсолютъ и найчистѣйшого спїритусу, до цѣ-
лѣй лѣчєничѣвъ вѣдѣльного вѣдѣ податку и вѣже оподаткованѣвъ.
Правдивѣ спїритусъ оцтовѣ найсилнѣйшій, здоровѣло
не шкодливѣ, бо не выроблюванѣвъ зѣ есенціи оцтовѣ
Складъ для мѣста Львѣва: ул. Коперника ч. 9. и улицѣ Га-
лицка ч. 1. 4912 341—?

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогичного дво-
тыждєвникъ педагогично-научковѣ, выхѣдѣтъ
вѣдѣ 1 червня 1889 у Львѣвъ ул. Бѣрманьска
ч. 2. Предплата на цѣлый рокъ 3 зр. на пѣвъ
року 1-60 кр. на червь року 1 зр.

Розкладъ їзди поїздѣвъ зѣдѣзничихъ

важный вѣдъ 1 мая 1897

пѣсля часу середно-європейского [пѣзнішого о 36 минутъ вѣдъ часу львѣвского].

ПОІЗД	пѣсп. особ.	до Львѣва	ПОІЗД	пѣсп. особ.	зѣ Львѣва
прихѣдѣтъ о			відхѣдѣтъ о		
7.30	з Іцкан	6.00	до Пѣвѣлоческѣ з головн. двірѣа		
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан		
7.53	„ Тернополя на Пѣдзамчє	6.15	„ Пѣвѣлоческѣ з Пѣдзамчѣ		
8.05	„ Лавочного		„ Іцкан		
8.15	„ Тернополя на головнѣй двѣрецѣ	8.40	„ Кракова		
8.25	„ Сокаля	8.55	„ Скольѣго [до Гребєновѣ вѣдъ 10/1—21/2]		
9.10	„ Кракова	9.20	„ Сокаля		
10.35	„ Ярославѣ	9.25	„ Янова		
1.15	„ Янова	9.40	„ Пѣвѣлоческѣ з головнѣй двірѣа		
1.30	„ Кракова	10.05	„ Пѣдзамчѣ		
1.40	„ Скольѣго [Гребєнє вѣдъ 10/1 до 31/2]	10.27	„ Іцкан		
1.50	„ Черковецѣ	10.45	„ Янова [вѣдъ 15/1 до 21/2 в недѣлі і свѣта]		
2.15	„ Пѣвѣлоческѣ на Пѣдзамчѣ	1.04	„ Пѣвѣлоческѣ з головнѣй двірѣа		
2.30	„ „ головн. двѣрецѣ	1.55	„ Пѣдзамчѣ		
5.25	„ Сокаля	2.08	„ Бруховицѣ що недѣлі і свѣта		
5.35	„ Пѣвѣлоческѣ на Пѣдзамчѣ	2.31	„ Черковецѣ		
5.45	„ Іцкан	2.40	„ Кракова		
		2.50	„ Скольѣго [вѣдъ 1/2 до 30/2 з Стрѣя]		
3.04	з Пѣвѣлоческѣ на Пѣдзамчѣ	3.05	„ Янова [вѣдъ 1/2 до 1/2 в недѣлі і свѣта]		
3.30	„ „ головн. двѣрецѣ	3.15	„ „ 1/2 до 30/2		
6.00	„ Кракова	3.27	„ Бруховицѣ		
6.55	„ Пѣвѣлоческѣ на головн. двѣрецѣ	3.40	„ Зимнѣ водѣ		
8.00	„ Кракова	4.40	„ Ярославѣ		
	„ Янова вѣдъ 1/2 до 11/2 — вѣдъ 1/2 до 30/2				
	що дєнь а вѣдъ 11/2 до 21/2 в буднѣ днѣ				
8.15	„ Бруховицѣ	4.40	до Кракова		
8.45	„ Кракова	5.20	„ Лавочного		
	„ Бруховицѣ	6.45	„ Кракова		
	„ Янова [вѣдъ 1/2 днѣ 21/2 в недѣлі і свѣта]	7.05	„ Сокаля		
9.01	„ Іцкан	7.25	„ Тернополя з головнѣй двірѣа		
9.10	„ Кракова	7.30	„ Лавочного		
9.30	„ Пѣвѣлоческѣ на Пѣдзамчѣ	7.47	„ Тернополя з Пѣдзамчѣ		
9.43	„ Іцкан	7.48	„ Янова [лишь вѣдъ 1/2 до 30/2]		
9.50	„ Пѣвѣлоческѣ на головн. двѣрецѣ	8.50	„ „ 1/2 до 30/2		
10.00	„ Скольѣго лишь вѣдъ 1/2 до 30/2	10.50	„ Іцкан		
10.20	„ Лавочного	11.00	„ Кракова		
12.10		11.27	„ Пѣвѣлоческѣ з головнѣй двірѣа		
			„ Пѣдзамчѣ		

ЗАМѢТКА: Пѣра нѣчна числѣтъ сѣя вѣдъ 6 години вечеромъ до 5 години 59 минутъ рано.

СѢТКИ дротѣй до огороженѣвъ по
цѣнахъ фабричныхъ. СѢтка лѣкєрѣ-
вана до заслоны вѣсѣтъ по 1 зр.
за метєрь квадратѣвъ
порукає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ,
торговля зѣдѣвана у Львѣвъ, площа
Кашіульна ч. 1 [супротивъ кате-
дрѣ]

Вѣдѣ 1 (18) сѣчня 1897 выхѣдѣтъ
у Львѣвъ що четверта (на мѣсци
популярныхъ газетѣвъ „Батьковщи-
на“ и „Галичина“) тыждєвна попу-
лярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и
господарєне для народу.

Выдає и за редакцію водпѣдѣває
д-ръ Костѣ Левичскій. Редакторъ
просвѣтно-господарєнска части Ва-
славъ Король, учитель господарєства.

ДѢЛО

Виходить у Львові щодня (крім неділей і релігійних свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник“ найменшійших повістей виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату на інсертати приймають: у Львові Адміністрація „ДБЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килиньського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Duke, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В Франкфурті і Гамбурзі: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДБЛО“ належить за інсертати платити у Львові.

Передплата на „ДБЛО“ з літер. додатком

в Австрії:	за границею:
на цілий рік . . . 18 зр.	на цілий рік . . . 24 зр.
на пів року . . . 9 зр.	на пів року . . . 12 зр.

у Львові:

на цілий рік . . . 16 зр.	на пів року . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на місяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередню застережену. — Рекламці неопечатані вільні від порту.

Поодинокі чиселі коштують 8 кр. а в. Уголошення з'являються за поштом 10 кр. від одного стрічки інсертатів або як місце в рубриці „Надобрані“ по 25 кр. а в.

Цей листок і інші доносення приватні чиселі ся по 15 кр. від стрічки.

Два внесення о. Танякевича.

На позавчорашньому засіданні палати послів о. Танякевич поставив два внесення, чи властиво одно внесення складаюче ся з двох частій, дотикаючі справ найважливіших для нашої держави, а навіть для теперішньої суспільності взагалі. Одно внесення домагає ся видання закона о народностях, а друге закона о екзистенції.

Внесення ті підписали всі три рускі послы з Галичини, рускій посол Винницький з Буковини, польскі послы людвиг і стояловіч, декотрі послы словенські і хорватскі і кілька німецьких послів антисемітів. Отже внесокдавець належить і до здекларованої опозиції і до нездекларованої опозиції і до парламентарної більшості, а під виглядом національним до народності рускої, польської, словенської, хорватської і німецької, так що не достало тільки підписів Чехів, Італійців і Румунів.

Перше з тих внесенень було вже давніше, в конкретній формі докладно сформульованих проєктів, предкладає німецькими послами ліберальними, іменні Шаршмідом і гр. Вурмбрандом. Однак їх внесення мали на цілі не так загально унормуване прав національних, а спеціально языкових, для всіх народностей, як іменні забезпечення привілеїв для німецької мови, і для того они, супротив опору інших народностей, мусіли остати ся без результату. На потребу видання закона о народностях указували нераз різні послы, межі іншими Романчук, котрий зважав більш клуби і сторонництва парламентарії, передовсім численніший тогди клуб німецького лівця, щоб заняти ся тою справою. Однак їх хтось не хотів до того брати ся, гр. Таффе уважав сю справу за так трудну до розв'язання, що зважав тільки послів, щоб над нею застановляли ся. Тимчасом справа тая ставала що-раз більше пекучою, аж тепер показали ся шкідливі наслідки ви занедбаня видань в адміністративній дорозі розпоряджень языкових для Чехів і вслід за тим наступившою обструкцією парламентарною німцям.

Закон о народностях потрібний єсть для всіх народів в Австрії, навіть для тих, котрі тепер єсть більше або менше упривілеговані, як німці, поляки і італійці. Але найбільше він потрібний для народів ущемлених, а особливо для Русинів. Для руского языка є тільки деякі розпорядження міністеріальні, котрі впрочому дуже мало заховують ся, і закон красивий о языціх викладових в школах народних і середніх з 22-ого червня 1867, котрий вже тогди не відповідав потребам Русинів а тепер ще менше відповідає, котрий почасти стратив свою правну силу через пізніший основний закон державний та продржавлений зостав деякими пізнішими постановами властей адміністративних.

Декотрі сторонництва, н. пр. Чехи і Поляки, противні єсть виданню закона о народностях в рад державній, бо там не можуть всі послы знати спеціальних обставин і потреб інших країв і інших народностей; отже они відкидають се право для соймів. Але ж тая трудність заходить і при багатьох а багатьох інших законах, видаваних для поодиноких сторін і поодиноких класів народу. За те рада державна дає більшшу поруку безсторонності, бо в соймі все ж сильніша народність склонна до надужиття своєї переваги супротив народності слабшої.

Для того ми не перестанемо домагатися видання закона о народностях в рад державній. До уложення дотичного проєкту найкомпетентніше єсть очевидно правительство, котре може найдокладніше знати потреби всіх народів.

Щодо другого внесення о. Танякевича то оно має ще більшшу досяглість як перше. Забезпечення кожному до екзистенції кождо-му горожанини мінімум є вже не австрійська, навіть не європейська, але світова справа. Тільки ж се проблема, досі не розв'язана ані наукою ані практикою. В практиці, оскільки собі пригадуємо, пробовала перед кількома роками залагоджувати подібну справу Швейцарія виданьм закона о забезпеченню права до роботи, але безуспішно. Тому і о. Танякевич не подав в своїм внесенні бодай найзагальнішого нариса, як він собі виображає розв'язання сего питання. Бо

таким нарисом очевидно не можуть уважати ся слова, що закон о екзистенції має „опирати ся на загальні закони робітничості [прав праці і обов'язку праці] і на загальні закони забезпечення життєвого“. Для того ми се внесення мусимо уважати на-тепер тільки красною мрією. Але справою тою повинні займатися неустанно не тільки теоретики, а також мужі державні. Нам здає ся, що проєкти Шредера в его торік виданій праці Das Recht der Wirtschaft о забезпеченні мінімуму екзистенції за помічю вільності від оподаткування, безпечності від екзекуції і запевнення свого гнізда та о установленню максимуму екзистенції могли би дати підставу, на котрій би належало пробовати частковий розв'язок тої справи.

На всякий спосіб о. Танякевич має заслугу, що порушив так важку справу. Коли б наслідком его внесення хоч частина его проєктів була здійснена, то народи Австрії мусіли б за те бути ему вдячні.

Письмо з турецького повіта.

Ц. к. староста турецький приготував ся до нових виборів. При теперішніх виборах рускій кандидат дотав 1 і 2 голоси, при будучих уже так зле не буде, бо паньско-жидовско-шляхотскій кандидат мусить вийти „jednogłosnie“. По правоборах сказав п. Більський на сесії ввійти в Лівню до вайта з Липи, Яцька Осифовича: „Війте! ми будемо жити з собою на гербату!“ І дійсно „зелена рука“ додержує слова. Докажем того отсе писем:

L. 3779. Do Naczelnika gminy w Lipiu.

Skonstatowano, że przy moście w gminie tamtejszej na półtora metra wysokim nie ma żadnych poręcz, jak nie mniej, że belki [ligary] i poprzeczne ligary są przegniłe, tak że niebezpieczeństwo grozi dla przejezdnych, tem bardziej, że ruch komunikacyjny w tej stronie jest znaczny. A że naczelnik gminy zaniedbał obowiązku reperowania tego mostu, wysłał posłańca karnego na wyłączny koszt tegoż na tak długo dopóki w mowie będący most nie zostanie należycie zreperowany. — Posłańcowi karnemu zapłaci

wójt za drogę tam i napowrót kwotę pięć złr. w. a., zaś za każdy dzień czekania po 2 złr. w. a. — Turka dnia 20 Kwietnia 1897. C. k. starosta Biliński.

П. Більський, видаючи сей наказ, певно не заглянувши до дорожнього закона; та він забув заглядавши до зборників законів лише тогди, коли учив ся права. А дорожній закон цілком що иншого повідає. Заряд громадських доріг складають громада старшина та й зверхник двірського обшару — і ті відповідають за лихий стан доріг, а не вайт. Матеріал на мости мають давати двірскі обшари безплатно в експлоатації 5% від чистого податку, а коли сего за мало, має купити повітовий відділ з поборок, які на тую ціл від податників побирає. — Громадяне Липи відбрали всі свої престації за 1896 рік, а тепер в чвітні не зачинали коло доріг роботи, бо за-для непригідного стану воздуха не можна було сего зробити. Староста має право наглядати стан доріг, однак про пом'ячені хибі відмовляють повітовий відділ, а сей має заповідувати потрібне. Та повітова рада і відділ в Турці — се рідні діти Більського. Він є штучним, лиш йому властивим способом перепачкував, то тепер не потребує на ню оглядати ся. Та коби то так в кождім селі свого повіту дбав п. Більський про доброту доріг. Але де там! Та й навіть поліція має обов'язок вперед уповістити, показати пом'ячені хибі і віддати до направи невластивого, а аж коли се не помаже, карати. Або така жорстокість кар: п'ять зр. і по два зр. за кождий день перемарований карним посланцем в Липю! Ще готовий де в якій польській уряді розписати конкурс на посаду карного посланця в Турці, а кладу голову, що на сю дохідну посаду подасть ся кільканація утратників шляхтичів! — хтось-би і котрий з графів, як перестане послувати у Львові і Відні! А ще додам, що місто, о котрий розходиться, лежить під самим льсом, куди нема ніякого переїзду, лиш на тартак в Липю звозять з льса клецы та й які газда колись переїде в поле. Та в початках чвітня газды в поле не їздили, до тартаку клеців не возили, а „світека“ комунікаційна дорога з другими селами через село пере-

4)

Письма з Канади.

III.

STUARTBURN, MANITOBA.

Се найбільша руска колонія в Manitoba — положена на полудні, о 9 миль від North Dakota. З черги вибрав ся я там дня 16 чвітня о 8 год. рано з Winnipeg. Разом з мною їхала одна родина з боршівського повіту і двоє вже обивателів з Stuartburn, що вийшли були піхотою 54 миль на стрічу своїх країн. Треба знати, що для іммігрантів єсть особна класа з дерев'яними лавками. Розуміє ся, я всьом пом'як наших людей і випитував ся докладно про все, що мені було потрібно знати. Год мені не споминути про мов товариство подорожі — оно бы навіть гріхом було, як бы я не споминув. Двоє людей, обивателів з Stuartburn, виглядали вже досить по людски, резонували, сміяли ся з бід галицької і оповідали про свою будучність, яка їх чекає в Канаді. Чоловік, що св'яко приїхав з Галичини, слухав уважно отворивши губу, а жінка, нехарна, в галицькій одежі, дрмала з дитиною на руках. Двоє більших дітей ходили собі по купі, як по кораблі, що недавно его опустили. Не треба додавати, що й діти були відстрашаючо брудні.

Кондуктор, що перетинав білети а вчитав на моїх білеті, що я Priest [священник], видивив ся на мене дуже значучо та й потім віддичив ся мені за те, що я всьом разом з тими брудними людьми, але про се я пізніше агадаю. Побалакавши доволі про се і про те, я витягнув з кишені газету і почав читати. Жінка повголосом шепче чо-

ловікови: „То ксьондз наш папери читають?“ — „Ні, віддичаю ся я, то газета.“ — „Та то газета?“ — „Чи не віддичає ніколи газети?“ — „У, та де-ж я віддича!“ Я довдавав ся опісля, що в тій селі, з водки они походять, доперва 1884 року школу завели. О ти слава просвіти галицької! о ви райці ради шкільної краєвої! о ви штабрати австрійскі! — де-ж та кровава праця нашої народу поділась? Де ті мільони податків на те драгнє шкільництво галицьке? Чи чув хтось таке? в Галичині доперва 1884 року школа. Ні! Американец не повірив би мені, хтось-би я присягав ся.

З такими гадками приїхав я до Dominion City. Почув з Stuartburn забрав мене на свій в'їз і я, усадовивши ся вигідно на мішках муки, котрі він в'їз для наших людей, їхав поволи 20 миль. Англік по дорозі свистав собі, приспівував. Коні йшли м'явими кроком, а я змерз так добре, бо пізніший в'їз стігав зимно з ледівців. Вкінці добралисьмо ся на місце пізно вечером і я замешкав в гостинім домі Петра Майковського, котрому за его щиростину складаю широ-сердечну подяку.

На другий день рано вибрав ся я оглянути наш фарм. Перша фарма, котре я побачив, належить до бузшого економа, з роду Ворменина. Тимчасова хатинка, тимчасова загорода, зладжена вже в пізній осені, виглядає дійсно на тимчасове. — Слідуюча фарма, яку я подивив, була фарма нашого заможнішого мужика. Хата простора, як доброго газды в Галичині, будинки господарські порядні — на подвір'ю стоить в'їз за 60 доларів, плуги, в'їзні чотири воли, дві корови і одно теля. За хатою выорано, подальше льє чистенько выпратаний. Якось мило поглянути на таке газдівство. Чоловік

сей привіз з собою до 500 доларів готівки і з трема хлопцями запопадливо заходить ся коло газдівства. Я певний, що сей чоловік за яких п'ять л'єт зажене в кути старих фармерів Англіків і Німців, бо про Французів нема вже що й говорити. — Слідуюча фарма належала до бідного чоловіка. Немає, як єму в зимі дучило ся — бо згинула корова і теля — прибило его, а ще більше его діти, що мусіли вибачати за молоко. В хаті сего фармера, як і всюди, подивив я побіч англійської кухні, галицьку п'єч до печеня хліба, котре своїм черевато-образним подібєм забирає половину хати. На льі обійцях ті чудовища повилися з хати. — Недалеко стояла хатинка бідного чоловіка, котрий 4 центи привіз до Winnipeg і навіть їх мені показував — казав, що до смерті буде їх при собі носити. „То, єгомоть, послідній капль крови мови“ — казав бідний чоловік. В Галичині обдирали бідного мужика всьом по порядку. Почавши від пана старости, а скінчивши на Мопкові, котрий найбезчелішше в св'їті доминав ся о якісь довгі і грозив, що буде телеграфувати до Львова до поліції, щоб его не пустили. Бідний мужик перестрашений дав усьом віддичного. По дорозі веюди давав знов віддичного і в'їзав в роспуць від галицької біды, а як вже переїхав такий св'їт, як з Борщева до Winnipeg, то лишлось єму з 8 соток 4 центи — тая дійсно послідна капля его крови. Де-що трошка заробив чоловік і потяг на земельку св'яту. Вм'їрили єму лани просторі, що ледь окош доглянеш кінця фарми; та що з того, коли нема чим почати, хтось головою об'осику товчи! Але наш чоловік не закладає рук. Серед лютон зимы рубає дрова і ставити хатинку, бідну хатинку, але так поставив

і жие та й надіє не тратити — „бодай дітям моїм буде легше“. Так, дітям буде вже зовсім добре. Діти наші то така відрадна надія та така солодка відрада для батька збідженого, сповнений! І справді! Відрадно дивитись, як колосальні поступы роблять наш діти. Старші хлопці і дівчата служать у маючих фармерів, учать ся розуму, набирають огляди, підпомагають а навіть удержують цілу родину. Молодші ходять до школи і поступами своїми задивують Англіків. Я подивив дівчатка, котрі зовсім добре розмовляють по англійски. Діти то будучність наша — они вже тепер дуже благодатно впливають на родичів.

Вертаючи від наших людей, вступив я до фармера Англіка, котрий ту вже сьом л'єт сидить. Правда, у него в хаті уряджене, як у культурного чоловіка. Дівчинка грає на фортеп'яні, сам він чоловік не дурний, але на подвір'ю, в его господарстві нема ладу. Худоби багато, понад 30 штук, але она така мізерна вийшла з зимового догляду і з тон буди-стайні, що аж жалі дивити ся. Заряди господарскі, машини різного рода гниють на подвір'ю, але за те коні добре і старанно годовані. Наш чоловік віддичивши мастковим буде стояти за сьом л'єт вище від Англіка.

Під вечір поставили наш люде в льє хрест і престол та й гішли ся, що в неділю будуть мати велику парад з ло-зою — але, на жал, парада не дописала. Вночі збрав ся вихор, почало гриміти і блискати, а рано плав св'їт, гонений повільним проникуючим зимним в'їтром. Серед тої страшної ночі я бачив пожеж, величавий і страшний пожеж. О кілька миль подальше палили ся прері. Се дуже лютый

ходить в нинішній місяць. Та що довго бесідувати? Осипович дотав в дні п. Більніського „на гербату“!...

Однак не думайте, добрі люди, що ввійти в Липю вже всю „гербату“ випив на високім повітря метр метку. Ой ні, любчики! П. Більніський, великий аматор „гербати“, ставить перед своїх добрих знайомих що-найменше по кілька чарок, най потім собі на здоров'я, а йому на славу! Ось читайте далі:

L. 4211. Do Naczelnika gminy w Lipiu.
Sprawdzonem zostało że tak tablica miejscowości, jakoteż drogokaz w gminie tamtejszej są całkiem nieczytelne i nie mogą służyć do użytku dla podróżnych. A że naczelnik gminy zaniedbał swego obowiązku postarania się o odnowienie tych napisów, wysłałam posłańca karnego na wyłączny koszt jego na tak długo, dopóki nie zarządzi odnowienie całej tablicy z napisem miejscowości jakoteż drogokazu. Posłańcowi zapłacił wójt z własnych funduszy za drogę tam i napowrót cztery złr. zaś za każdy dzień czekania po dwa złr. w. a. — Turka dnia 1 maja 1897 c. k. starosta Biliński.

Чи се не напасть на гладкій дорозі? В Липю є три таблиці при дорозі на різних місцях. Котра-ж не подобала ся п. Більніському? Написи на таблицях і показнику дороги є виразні і читкі. П. Більніський певно переходив тамтуди вночі, коли не міг прочитати, або може він короткозорий? Впрочім може би таблицю вислати до якого архівариста, або й комісії для публичних грамот, най би ршила, чи она придатна для публичного ужитку, чи ні. П. Більніський трохи пересолов, хоть до „гербати“ соли не дають... Та у него все можливе! мабуть уже такий смак зпечутий...

Та й ще не кінець. Прошу читати далі:

L. 4061. Do Jacka Józefowicza naczelnika w Lipiu.

Tutejszem prawomocnem orzeczeniem z dnia 7 maja 1897 L. 3764 skazałem was za przekroczenie §. 14. instrukcyi mobilizacyjnej w myśl rozpr. min. z 30 września 1887 Nr. 198 dz. ust. państw. na grzywnę w kwocie 10 złr. w. a. na rzecz funduszu ubogich gminy Lipia, którą do grzywny macie pod rygorem egzekucyi najdalej do dni ośmiu w c. k. Starostwie złożyć. — Turka dnia 8 maja 1897. c. k. Starosta Biliński.

А реч була така: Прийшов жандарм до війта і питає ся его, чи має мобілізаційну книжку? Війт відповів, що не має, — бо неписьменний і не знає, що се за книжка, та й не давно настав за війта. Тимчасом книжка була в канцелярії громадянської, що мстять ся у писаря. Та жандарм не мав що лишнього зробити, побіг і замелдував, так само як і про выше наведені справи, знаючи, що в Турці се люблять — та й буде „Belobung“, і то велике...

Зб'ється ж виходить, що п. Більніський завзяв ся зруйнувати матеріально чоловіка невинного.

Сподіємо ся, що рускі посли не залишатимуть підняти в парламенті сею вже задалеко йдучу самоволлю. Най знає світ про порядки в турецькій повіт і про той

ворог для фермерів в літню пору... Так лютого зима, як було тої неділі, я в житю не зазнав. Чуті було, як зимний втертості проникав. Загріти ся не можливо було. Веє ми скостенілі дбали ся до стору [склепу], де я відправив службу Богу, висповідав 87 людей. Богато за-для страшного зима не поприходило.

Наших людей на тій колонії находить ся нині вже 45 родин, разом 175 душ. Перших 24 родин осіло 19-ого серпня 1896 р., відтак прийшли в осіли а навть і в зимі, та й тепер тягнуть ся по кілька родин на ту колонію. Люде наші походять з повітів: заліщицького, борщівського, коломийського, з Буковини і одна родина з Товмача. Найбільше образовані люде і приступні до культури є люде з повіту коломийського... Найбільше темні люде — то Буковинці. Их жінки за цю життя не хотять перемінити одягу, та й дітей до школи не посилають.

Земля ту загально добра, подекуди єсть кам'яне, але кам'яне, котре напало колос і стирчить на-верхи. Овочжати знамениті, орного поля досить, ліса подостатком. В ліс підобавлять дикі сливи, вишні, а навть виноград. Родить ся ту всяка огорожина. З пашні родять ся пшениця, бульба, овес, ячмінь і др. Околиця на випасть худоби дуже пригідна. До North Dakota всего 9 миль, отже на літо йдуть наші люде на жнива, там і зароблять від 40—60 дол. На околиці фермери, котрі потребують

„танцюристий рай“, в якій ми вкль свій коротасмо...

Як уже відомо — підчас вибору пошла з IV-он курії в Турці побіли жиди перед ц. к. старостом виборця о. Теодора Грабця з Липя. [Донесення „Галичанина“ про побіте о. Ілії Присташи з Миківця розминуло ся з правдою. Хтось чув, що десь дзвонили, але не знав, де. Писарь зб'ється пошаврував правобори і о. Присташи не був виборцем з IV-он курії і на вибори не їздив.] О. Грабець подав жалобу на жидів до ц. к. суду повітового в Турці. В суботу по Великодні відбула ся карна розправа. Суд засудив жидів по сьм днів арешту. Засуджені не прийняли вироку і відкликали ся до вищої інстанції. Якій буде кінець, донесемо. Підчас розправи тьма тьменна жидівня залегла підворе перед старостом і судом. Жінка вязничного дозору відганяла поблизших з товпи милою. На ганку першого поверха сиділа пань старостиха. Ся зневага близьких приятелів ви чоловіка заболіла ся і до живого запекла, отже і сказала: „Dlaczego odprzedacie ludzi? Ja starościna, a tego nie robię! Siadajcie sobie, ludzie, siadajcie!“ [Там є лавки]. Тепер люде дивують ся, що стало ся: чи жиди може хотять вихрестити ся, а пань старостиха чи случайно не учить их катихизму? — бо як зв'язно, у наших людей — люде то люде, а жиди — то жиди...

Последній вибори в Калушці.

Написав Я. К.

(Докінчене)

Подавши имена честних наших виборців, не годить ся мовчки поминути, а треба на памятку внукам і правнукам передати имена тих, котрі зрадили народну справу. Не діло их на курії, бо чи хто з них зрадив справу в курії V-ій, чи в IV-ій, на одно вийде. Ось имена их: Стефан Березницький, Іполит Березницький, Михайло Альбинов Березницький з Березниць [всє в обох куріях]. — Даміан Тимків з Дуброви. — Никола Татур і Гринь Попович з Довжки. — Володислав Щипковський і Василь Микитин з Голіня. — Павло Флюка з Ясєня. — Семань Томків і Василь Джусь [член „Провісвєт“] з Кам'яні. — Матвій Бойків і Михайло Доминевич з Копанок. — Антось Козьоль [попє о мен] і Івань Лалач [провізор церковний] з Лдяного. — Онуфрей Насада з Неговиць. — Атанас Боринець, Андрей Ткач і Андрей Сидорин з Рівні [всє в обох куріях]. — Гаврило Марків, Никола Ванкур і Тимко Павлов з Сливки [перші два в IV. курії а в V. курії всє три, вибрав двома громадами Сливками і Слободою небыльскою; до хунтвської побди причинив ся там, на сором, начальник громади Дмитро Мендюк, колєс патріот]. — Федь Тимків, Юрко Мелничук, Ілько Мелничук, одєн єврей і два мазури з Томашовець [всє були виборцями в обох куріях, а як вийшли на виборців, то знає лише Господь Бог і пань Совьєвський; наш томашовецький патріот їздили до Львова до намєстника з жалобою на спосіб переведєня правоборів і з

робітника і добре платять. Прим. хлопець 15-літній побрав минувшого літа по 16 дол. на місяць. Зимовою порою платять по 4 і 5 дол. в місяць... Для бідніших роздавало правительство через зиму муку, а урядник Карстенс, котрий нм ту муку привозив і роздїляв, уходив за Рудольфа, — і ще нині наш темний мужик дав би собі голову втяти, що се Рудольф. Навть писали люде листи до него, називаючи его Найяснїшим Рудольфом. При тій темноті наш бідний мужик страшно лукавий і не зичливий своему братови. Одєн маленький примір: В Stuartburn осєв чоловік надь рькою і поклав собі хату. Другий, побачивши, що се добре місце, осадив ся собі по другій стороні рьки і почала ся сварка. Ходять они оба до Winnipeg на терміни і вкїди дбали такє орєчє: фарму треба розколоти на дві половини, так щоб жадному не було кривды. Невдоволеный мужик приїхав до дому і загрозив своему сусєдові, що сокирою его зарубає, як той не вступить ся, а самь поє до кримінаду. Такі простори землі, такі лани, а таке поганє лукавство галицьке! Одєн мужик загрозив другому процесом, як той пустить худобу на его фарму, але се цєстє, бо він навть не знає границь своєї фарми. То все згине з часом, як наші люде троха обтрясуть ся з тон луски галицької.

Прикра, дуже прикра рька для нашого чоловіка безь церкви і священника, але першї кроки в тмь виглядї я вже поробив.

просьбою о нові правобори, але, як показало ся, шкода було труду і грошей]. — Михайло Беник і Василь Ханенко з Тонблєска. — Дмитро Кушник і Іосиф Бабій з Загбрі. — Войтх Дибчак з Завою. — Дмитро Васильків [провізор церковний] і Михайло Кравчук з Болохова. — Стає Тимків і Василь Безрукій з Дуброви. — Никола Романишин з Голіня. — Федор Вангела з Лдяного. — Петро Наконечний з Луки. — Івань Стефурак [начальник громади з Угринова середного, рідний брат славного-звєстного артиста руської сцени бл. п. Стефана Стефурак]. — Неодїнь з повыше наведєних пийшов против своєї совєсти за Юдинь грбш, неодєн знов споганив ся зь лакмєства на пятацять центимєтрів ковбаси, на порцію дрегльєв, на гнилий оселедець, вкїди й на порцію парухи... Сумна торьчє, що це не зєли ся межі честным народом так безхарактерники та тупоумї чревоугодники і покрывають себе, свои громади і свій народь соромом, — але даєть Бог, що они зведуть ся зь накорьнком... коби тьлько якь найскорше!

Вкїди годить ся подати також имена тих калуських мїщан, котрі дїляли на некористь справи народної, а роздїляли ся за кандидатом урядовим — як при правоборах так і при самих виборах. Ось они: Іосиф Фельчинський фабрикант лїхтарів церковних, Францшок Фельчинський фабрикант дзвонів, Мартин Максимак, Семань Лещій, Іосиф Кушник, Теодор Долинка, Гринь Микільський [провізор церковний], Францшок Ясєвський дозорєць стовпів телеграфічних, Петро Іванікський, Созонь Вїдоняк, Антоній Сьлєцький будівничий, Романь Бойкович... Де-хто за пару шїсток, за марне пиво топтав і висмївав найсвятїйшї чувства нашого народу... Знайши ся також декотрі такі мїщане, що давнїше солідарно йшли за лїстою мїщанською, а тепер по часті змикитили, як: Даміан Рубчак, Павло Бучинський, Филип Гуминилович і ще кілька.

Але загаль мїщанства калуського тримав ся солідарно і йшов до борби неутрапимо, а не его вина, що в Калуші [подбно і в мєсточку Войнилов] при такій тяжкій прєсії урядовї на жидів не мїг вибороти хочь-би одного виборця ань з V-он ань з IV-он курії. Особливо годить ся підєсти зь повнимь узнанєм заслугу п. Антоніа Сєрафина, фабриканта дзвонів в Калуші, котрий все і всюди солідарно йде з мїщанством, ба ще й підмагає справу матерїально, о скілько лишє може. В чась акції виборчї конь его були намь до розпорядимости чи вь день чи вь ноцї...

Напоследок мусимо ще на одєн можливий замїт відповісти. Може хтось запитає нас: „з-вїдки ми знаємо, що ти а ти голосували на кандидата народного, а инші зрадили справу народну? такє голосованє було тайне!“ Отже ми на те скажемо, що знаємо се зовсєм добре зь обсервації виборців. Ми вчитували зь очей: хто честний патріот. Хоч кандидат наш, любимець народу в Калушї, перепає через повіт долиньський — ти наш виборць-патріот на сю прикру вєстє не упали на дусь, але зь чистою совєстію, зь погіднимь лицєм глян

Сподїю ся, що вь осєні люде зачнуть в Stuartburn будувати церковь, а зь весною повинєт прийти священник. Розумьє ся, що мусити ту прийти священник жонатий, добрий господар, чоловік енергїчний і людський, котрий би примїромь своимь свѣтив людям. Священник самотний не вь силь бы жити середь тих непроходимих прерїй і лєсєв. На церковь дав правительство 40 акрєв землі, а священник ад personam мїг бы собі взяти 160 акрєв. Вь кождї мєсєвєсти я стараю ся вибрати землю і потрібнї формальности перепроводити.

Вь понєдїлок 17-ого цвѣтня я вибрав ся ранєнько фьрою до Dominion City і ту, приїхавши вь полудне, застав дві родини наших людей, котрі приїхали зь Winnipeg до Stuartburn. Втерь тягнув дуже зимний. Жінки зь дїтьми розтаборились коло маїзину, а чоловік шукав за фьрами. Цькаві бойсь американськї збрали ся гурмою і оглядали наш славний чоботи і брудний кожух галицькї. Зь-далєка і Індіанє підємхували ся і зь-підь лоба глядїли на своих товаришєв. Я почав зь ними розмовляти, а кондуктор з плєчима кажє до другого чоловіка: „Отєє priest тьх людей!“ — „То не твїй business [интерєст]“ — відрубав я ему і поїхав до Winnipeg, щоб зараз на другїй день удати ся вь далєку дорогу, бо аж до Edmonton.

дїли вь будучнєстє. Знов же цїлкомь инакше зрадники народної справи. Хоч их справа нїбы була горою, видко було по них, що нечиста совєсть гризе их, печє, і неодєн зь них вольв бы був не дожити такої нечєстивой побди...

Тож і кїнчу отсе писмо тьми самими словами, що і зачав-єм: Будучнєстє наша! Тьлько праць, брати! — невиспїсїюм праць надь народом! Не маємо власти вь своих руках, не маємо мастєв — але маємо за собою правду. Зь правдою не перєстаємо ити вь народь, а вінє незабавки кликєє одушнимь грбкмь окликом: „Мы не даємось! насє бьльше тут!“

Я. К.

Перегляд політичний.

Вь справі языкових розпоряджєнєх доносєть Narodni Listy, що чєскє намієстництво дотало инструкцію, котра по мысли заявї прєзидєнта мїністрєв, зложенє вь палатї панєв, постановляє, що чєска мова має бути урядовою також вь тьх внутрїшних справах, котрі не вьдєсєть ся до урядованї зь сторонами. Такимь чинимь направлєно виданї передь тьмь пояснєня языкових розпоряджєнєх і привєрєно тьмь розпоряджєнєм их первїстний обєм. Такє само має справа незадовго бути направлєна також вь вьдєсноє до судових властєх.

Выбори до хорватського соїму випали не цїлкомь по мысли хорватского ір. Бадєного. Правительство, поробивши зь своєю сторонь всє пригтовлєня, розписало выборы дня 3 с. м., а вже дня 19 с. м. перевєдєно 40 виборєв, такє що на виборчї аїтацію лишє лишило ся лєдвї дві недєлї. Та і вь тьмь часєх правительство не дармувало. Опозиційнї дєвєники конфїсковано дєнь вь дєнь; виборчї зборї спїняно, якь тьлько було можна; вь часєх виборєв змобїлізовано войско і не жалувано батїстєв на ворохобникєв, котрымь дано добру научку, висєлаючи одних там, де вже нїяких виборєв нема, других до шпиталєв. До того всего ще і незгода роздєдувала оппозицію. А таки удалось оппозиції здобути 29 мандатєв (вь двох округах выборы застановлєно) противь 34 урядовцєв Хорватєв і 23 Сербєв. По бьльших мєстах перєперто урядових кандидатєв лишє голосами вьдкомандованых урядникєв; богато округєв вь такїх, де урядовцє вийшли лишє дуже незначною бьльшєстїю голосєв. Органь бана потїшає ся тьмь, що сторонництво правительствєнєє всє таки має бьльшєстє двох третїн, і вьказує користи зь сильною оппозиції. При тьмь всьмь теперїшнїх виборєх дають доказ, що панованє маїяронєв вь Хорватї зблизжає ся до кїнцї.

Observatore Romano довєдує ся нїбы то зь найлїшого жєрєла, що царь вь своїй справєдливостї для всьх своих подданных приказав, щобь уніятєв не перєслєдовано за их вьру, а дано имь повну волю визнавати католицьку вьру і виконувати єї обряди.

Про переговори держав зь Турєччиною вь цїли полагоджєня спору зь Греціїю доносєно, що на нарадї амбасадєрєв вь Царгородї заявив російськїй амбасадєр Нєлїдов, що російськє правительство готово перєнєти вьдшкодованє воєнє, якє бы Греція мала заплатити Турєччинї, і вьдшїбути собі ту суму зь довгу, якї Турєччина ще винна Росїї. Коли бы ся вьсє потвєрдилась, то безь огляду на висєту вьдшкодованї, на яку держави згодились бы зь Турєччиною, Порте не дотала бы ань гроша. Пєсєла самєствєнського договору мала Порте заплатити Росїї 1400 мїліонєв рублєв воєнного вьдшкодованї і 10 мїліонєв рублєв вьдшкодованї для російських подданных, котрі потерпїли через войну. За 1100 мїл. р. дотала Росїя землю вь Азїи, такє що на остєло ся до заплати ще 300 мїл. р. воєнного вьдшкодованї і 10 мїл. р. для потерпївших російських подданных. Опєсєла Росїя опустєла ще зь того 100 мїл. р., а зь остєлих 200 мїл. р. заплатила Порте вь часє вьд р. 1884—1895 всего 215 мїл. р., такє що на д. 1 сьчня 1896 була ще винна 179 мїл. р. Довг Турєччинї, якь видно зь сєго, є ще такє великїй, що Росїя могла бы нимь заплатити навть цїлє вьдшкодованє воєнє, якого тепер Порте жадає, і ще таки Турєччина не сплатила бы своего довгу. Але Росїя сталає бы заразомь вьрїтєлєм Греції, а се могло бы мати поважнї наслєдки, бо тогдї Греція сталає бы цїлкомь зависимою вьд Росїї. Той стань рьчи мїг бы мати також важний вплив на уладнанє справи крєтєньскої.

Nordd. Allg. Ztg. доносєть зь Вьднї, що бьльшєсть Крєты буде знесєна лишє вь частї,

а довіз війська, озброєння і амуніції буде і далі зборонено. Тепер знову указують на кн. Франца Йосифа Батенбергського як на будучого губернатора Крети, на якого мовлять згодився вже і султан. Кн. Батенбергський, брат бувшого кн. болгарського, оженився отже недавно з чорногорською княжною Анною.

Після виступу з Крети повстанців підпалювали села в околиці Ретимна.

З Царгороду доносять, що Порта нажадане амбасадорів застановила дальшу висилку грецьких підданих по за границю Туреччини. Конзулі, пробуваючі в Вольо, доносили царгородським амбасадорам, що установлений в Вольо турецький урядники будуть конфіскувати сторонні товари. З тей причини зажадали амбасадори від Порти, щоб тим товарам звеліла дати спокій.

Справи парламентні.

Вчорашнє засідання палати послів було свідком дальшої безоглядної обструкції німецьких партій опозиційних. Позаяк на попередньому засіданні президія палати при допомозі більшості перетяла спосіб обструкції через переривання засідання на десять хвилин перед голосуванням над такими внесеннями, як щоб якусь петицію випечатати в стенографічному протоколі, то опозиція на вчорашньому засіданні підняла за те, винявши новий, ще кращий спосіб обструкції.

Засідання почалося о 11 годині.

Послам роздано справоздане комісії адресоване о проєкті адреси, а також проєкти адреси внесені в комісію іншими партіями яко вота меншості.

Зараз по відкритті засідання пос. Гросс [лібераль-поступовець] запротестував проти незгідного з регуляціями поступовання президії на попередньому засіданні при голосуванні над внесенням посла Кайзля. То — каже п. Гросс — було насильством президії і більшості над меншістю! Далше запротестував проти того, що віцепрезид. Абрагамович перервав поименне голосування над квестією, чи відчитати петицію одної громади німецької. Вкінці сконстатував, що сам віцепрезид. Крамарж сказав онігди, що деяких виразів, які упали в палаті, не зазначити ся в протоколі. В виду всего того п. Гросс поставив кілька внесення о спростованні деяких уступів протоколу і зажадав, щоб над кожним з тих внесення голосовано поименно і тайно [картками], але не досить на тому, бо зажадав ще, щоб голосувати поименно і над квестією, чи голосування має бути тайне. „Отже, мои панове, — закінчив посол Гросс — наша відплата за усунення перерв 10-хвилинних!“ [Оплески на лівійшій]. — Крім посла Гросса ще й посол Функе поставив окреме внесення о зміну протоколу и, розуміється, також зажадав поименного голосування. — И так голосовано та й голосовано щось аж 15 разів від 11-ої години до 6-ої вечером.

Ще перед полагожденням справи протоколу забрав слово п. Шенерер і підняв жалобу на президію за вбаване его до порядку. „Коли польська і чеська президія — горить війна — відважити ся й на дальше так поступати против регуляцій, то будуть мати нагоду пересвідчитися, що значить *finis teutoniceus*. [Впр. Абрагамович відбивав бесідникови голос. Шенерер кричить:] Регуляція єсть законом, то мусять шанувати его навіть Поляки і Чехи на становищах віцепрезидентів!“ [Впр. Абрагамович дає Шенереру нагану. На лівійшій кричить.]

Внесення п. Гросса і других більшості, розуміється, повідкидала. По голосуваннях впр. Абрагамович вдрочив засідання на ніч. Не закрив, а лише відпочив для того, щоб опозиція не мала нагоду знову обструкціювати на точці протоколу.

Так на вчорашньому засіданні палата через всієї години не могла навіть приступити до порядку денного. Як буде ніч, побачимо.

О способі розвязки хаосу парламентарного ходять усякі вѣсти. Говорять о відроченні сесії, а навіть о розвязанні ради державної і зав'язанні конституції.

Рух в руських товариствах.

На засіданні головного відділу „Провісвіт“ у Львові з 13 н. ст. цвітня, 4, 11 і 18 мая с. р. порішено поміж ними слідувати важнійшій справі:

1. Принято до відомости, що до міністерства рільництва у Відні внесено прохання о призначенні допомоги на двох вандрівних учителів господарства.

2. Принято до відомости, що каса товариства заплатила частку належності скарбови воді набуту до товариства в квоті 1.107 зр. 76 кр.

3. Ухвалено завбавити філію товариства, щобі предложили рахунки з розпродажу книжок та щобі звернули книжки нерозпродані.

4. Принято до відомости, що за місяць цвітень і май с. р. вийшла і розсылає ся книжечка п. з. „Паська“, уложена о. Ник. Михалевичем, а за червень премія книжечка з фонду впр. професора Стефана Дубравського п. з. „О садівництві, огородинстві і молочарстві“, уложена проф. д-ром Іосифом Олесковим.

5. Рішено упросити д-ра Теофіла Окуневського, щобі зволів заступити товариство в справі виміру належності еквіваленту в перед ц. к. трибуналом адміністраційним у Відні.

6. Принято до відомости плян лострації читальні „Провісвіт“, предложенний п. Василем Королем, а то: на місяць май в повіт сокальський, на місяць червень в повіт бобрецький, а на місяць липень в повіт яворівський.

7. Пошановано заслуги бл. п. д-ра Корниля Чайковського повстаням з місяць і записанам сего до протоколу.

8. Передано управу магазину книжок товариства о. Лежигубскому, на місяць перешкоджено суду Долбицького.

9. Принято до відомости, що ц. к. староство в Косові, на представлення Головного відділу, відклало своє розпорядження попередне, котрим було заборонило членам читальні в Кутах вести наради над справою впровадження в життя каси позичкової.

10. Порішено оголосити в „Свободі“, що члени товариства можуть через „Народну Торговлю“ замовляти всі машини господарські і одержати 10% опусту.

11. Принято до відомости, що бл. п. Орест Саламон, бувший ц. к. ад'юнкту судовий в Сяноці, записав всі свої книжки змісту правничого для бібліотеки товариства, та пошановано пам'яті покійного повстанця з місяць і записанам сего до протоколу.

12. Упрощено п. Григ. Врецьону, щобі як вдовірник Головного відділу явив ся на отворені читальні „Провісвіт“ в Любні великій коло Городка.

13. Вдовірниками до спільного комітету для святкування 50-літнього ювілею знесення панщини вибрано п. Григ. Врецьону і о. Алекс. Темницького.

14. Принято до відомости, що трибуналом адміністраційним не узгодив зажадання против виміру належності еквіваленту в квоті 405 зр. 20 кр.

15. Принято з подякою дарувати 41 книжок чеських від п. Франтішка Ржегоржа з Праги.

16. Принято 143 нових членів; взагалі прийнято в році бжучім 800 нових членів.

О відкритті читальні „Провісвіт“ в Любні великій пишуть нам:

Любні великій — се велике село в горішньому повіті. Числить оно около 1800 Русинів, а разом з Любніком або Любніем малым около 2700 руських парохіян, котрих добрим душпастирем єсть там загальний поважаний і люблений о. Мих. Гелитович, який виправд 65-ий рік життя, но ще кріпке здорове. Єсть то знане загальне купелеве місце барона Конст. Бруницького, що то від кільканадцяти років уже трудить ся над украшением і розширением свого купелевого заведення та костела, побудував дім для жандармерії і „матечек“, оминаючи старанно руську церкву, і єсть від давна предсідателем місцевої ради шкільної та презесом повітової ради в Городку, а не може спомогти ся на збудоване нового просторого шкільного будинку на місці маленького, вогкої і старенької вже школи, поставленої ще старанем руських любніських душпастирів в час, коли то школами правив руський консистор.

Основане читальні „Провісвіт“ там аж просило ся! — але треба було вперед відповісти підготовлені зб сторони місцевих чинників. Знайшли ся відтак щирі Русини, забажали школи для старих і для молодих, вийшовши з школи дѣточої. Віддавати їх, під проводом свого доброго душпастиря і доброго учителя, внесли через Головного відділу товариства „Провісвіт“ подане до ц. к. намістництва з повідомленням, що хочать мати читальню на основі статута сего просвітнього товариства, вибравши день перенесення мощей свого покровителя св. О. Николая, попросили у Головного відділу „Провісвіт“ о вдовірника, постаралися о тимчасове приміщення і отворене читальні. Дня 9 (21) мая с. р. около 6-ої години вечером зринуло ся багато мужиків і жінок, молодців і дівчат до хати читальні, котру відступив тимчасово оден з членів оснувателів. Прибули також вдовірники читальні „Провісвіт“ з Малкович і Черлян, о. Мих. Царь і п. Качмарський; прибули і гості, як о. Качмарський і його жена з Славска, академик Царь і другі. Мисцевий душпастирь і оснувател читальні представили зібраним вдовірникам Головного відділу „Провісвіт“ п. Григ. Врецьону і відступили ему провід на перших зборах. По відповідному поученню на тему конечной потреби самопомощи наших громад через читальні і читальний крамниця,

спіхлрф, щадниц, позичков каси та тим підбій сплки — вписало ся до читальні зараз 56 нових членів, мужиків, жінок, молодців і дівчат; вибрано перш читальний відділ з найсвітліших і найщиріших читальників; визначено річну вкладку в висоті одної корони для господарів і молодців, а повт корони для дівчат; вибрано о. Мих. Гелитовича головою, а п. Домазаря секретарем; відспівано многолѣтство в честь цѣсаря, Головного відділу „Провісвіт“ і его вдовірника, голови, членів відділу і перших оснувателів читальні — і так положено гарний початок основи до дѣла відродження громади Любня в просвітньо-економічній напрям. Вдовірник Головного відділу „Провісвіт“ вручив від него читальному відділу гарний дар в книжках на суму 11 зр. і пожелав читальні як найкращого розвою.

Тепер від щирої дѣяльності першого читального відділу залежатиме дальший розвиток читальні і сполучення з нею громадянсько-читальницьких інституцій.

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатників — як найскорше надслати передплату на II-гій чвертьрѣк а зглядно і вирѣзнати залеглости.

НОВИНКИ.

— Процес давидовський против 29 обжалованих розпочне ся вже завтра рано і триває може навіть десять днів, тим більше, що крім 60 свідків досі покликаних, оборонці певно в час розправ зажадають покликати нових свідків. Акт обжаловання обіймає 49 сторінь писем, а виготовив его сам прокуратор п. Середовський. Мж обжалованими є також одна жінчина Брігиди Граб. Вступити на розправу лиш за білетами, котрі видавати ся будуть в канцелярії президії карного суду все в передоден розправ між годину 5 а 6 вечером в будні, а мж 11 а 12-ого перед полуднем у свята.

— Про Е. кардинала-митрополита Сембратовича, візитующего тепер, як відомо, бережанський деканат, подав вчера „Галичанин“ мовби кардинал задержав до сьї небезпечно в Козові і мовби на вбаване з-відтам о. крил. Чапельський вихав зб Львова до Козова дня 25 с. м. зб лкарем д-ром Ясінським. Отже з зовсім автентичного жерела інформують нас, що педана „Галичанином“ вбав не є згодна з правдою. Авт. Е. кардинал не захорував, ані не вбав до Козова д-р Ясінський. Стан здоров'я кардинала єсть нормальний [такі самі, як перед вбавом зб Львова]; вчера він був в візитації одної парохії а на ній вихав до другого.

— Вправи мшаного хору Львівського Бояна відбудуть ся в п'ятницю 28-ого с. м. о годині 7½ вечером. Відділ запрошує всіх членів, щобі явили ся точно і в комплекті. — В. III.

— З Куровець [в Тернопільщині] пишуть нам: В днх 3 і 6 н. ст. червня відбуде ся в селі Куровцях в сали шкільної аматорської представлення. Відграють селане-аматори „Капіля Тимка“, мьєлодраму в 5 актах Іс. Мидловського з музикою Матюка. Селане-аматори мають повну надію, що всі околичій патріоти і знайомі поспішать як найчисленніше на сї представлення, бо-ж і доложено всяких можливих старань, щобі представлення випало як найлучше. Постарано ся о новій декорації сценічній, запрошено музику братів Вольфгалль з Тернополя, словом — не пожалувано грошей, щобі своїх любих гостей і патріотів задоволити. О гр не згадуємо, хиб тільки то, що се першій виступ Куровчан. Красна допис в „Дѣл“ в місяці сьїм розказала о тм ширшому світові. — Н. Ч.

— Початки організації Русинів в Америці. В американській „Свободі“ з дня 6 с. м. читаємо відозву до всіх Русинів в Джерзі-Сіті, Нью-Йорку і околиці, підписану шістьма жінчинами. Підписані — Анна Васильчак, Ксєня Феценко, Параска Вахновска, Параска Феценко, Текля Демчю і Євроска Хованець — взивають свої сестри, робітниц і слуги, до заснованя братства, котрого члени мали-б забезпечені на случай нещастя, слабости або і смерті. В нещасті чи слабости члени братства мали-б за помогою і догляд, а на случай смерті члена братства було-б обов'язане занятися похороном. Пригадавши, що почин до такої організації зроблено вже зарядженою підчас Великодних свят грошевою складкою, котру зложено на руки предсідателя церковної ради в Джерзі-Сіті, Павла Ступинського, ініціаторки нової організації радять не занепащувати добрих починів а приступити до дальшої акції для зорганізованя жіночого братства громадн. В тій цілі скликають оні всіх охочих на сходинах до хати Павла Ступинського в Джерзі-Сіті, щобі там порадили ся в справі названя братства, назначеня братських вкладок і за помогою. В відозві предложено, щобі нове братство назвати братством св. Ольги. Чи его вже засновано, не знаємо. Скаканий сходина в Джерзі-Сіті мали відбутися дня 16 с. м. Щастя Боже нашим землякам!

— Подорож міністра рільництва до Галичини. В цілі візитації деяких наших шкільних рільничих приїде міністер рільництва гр. Ледебури дня 10 червня с. р. до Галичини. Програма подорожжя, наколи она внаслідок яких непередбачених обставин не змінить ся, уложена ось-як: 11-ого червня буде міністер в Неполомиці, де звидіть

дять скарбові льсы; 12-ого звидіть в Кракові студію рільничу, буде на виставі рогатих худоб, в палаті Співській буде удѣляти авдієнції а потім поїде на кінський перегоны; 13-ого червня [в недѣлю] поїде до Чернихова і звизитує тамашу школу рільничу; 14-ого выїде до Львова, по дорозі вѣтухить до Тарнова, звидіть там школу огородину і відвѣдає кн. намістника в Гуменіках під Тарновом; 15-ого звидіть у Львові краву школу лѣнчичу і школу огородину в Вольцѣ капітанської, а потім удѣляти буде авдієнції і відвѣдає видѣлих предсідателів властей; по полудні поїде до Дубляна на візитацію высшої школи рільничої, а 16-ого червня верне до Відня.

— Конкурси на богато посади в судовництвѣ розписав львівський высшій кравый суд з речинцем до 15-ого червня с. р. Обладжені будуть місяць вольських радників в VII. класѣ рангі, начальників повѣтових судів, судових секретарів в VIII-ой ранзі і судових ад'юнктов в IX класѣ рангі. Мѣсяц будуть обладжені в жовтні, а подаватися на них можуть, окрім урядників судових, також урядники інших дикастерій, адвокати, нотаріи, а також адвокати і нотаріальні кандидати.

— Бурі, громи, град і зливи навѣстили в другій половині сего мѣсяця неодну околицю нашого краю. Деякі вѣсти мы вже подали, а нині наводимо ще пару. Дня 21 с. м. в Боднарцѣ горлицкого повѣту серед бурі ударив грм в коні оравшого селянина Юрка Шура. По-при обох конях погіб і погонич, син Юрка. Самому господареві не вбав грм вбаво. — В околиці Сянока лютувала буря дня 16. с. м. В Небещанах ударив грм в двірський будинок і чотири зб них згорѣли. — Коло Львока панували страшний зливи. Потіки позаливали і замулили поля так, що треба наново орати. Весняні засѣви, розумѣє ся, пропали. — Зб Добромилля доносять, що рѣка Вирва прибула і залила та зруйнувала кілька домів в Новбм мѣстѣ. Затеєграфовано до властей о помбѣ технічн.

— Пань Марія Лявова-Горжіцова, перша драматична артистка чеського театру пражского [жена посла Горжіці], почала сего тиждня свої гостинні виступи на сцені Скарбовської. Досі виступила два рази: в „Честі“ Судермана і в Madame Sans-gêne [Сарду] представилась яко одна з першорядних артисток драматичних. Гра єї певна, рівномѣрна, природна, декламація відповѣдна, голос сильний, при тм героїска постава і лице гарне. Ческу артистку вивають Львоване щиро, хоч на першм представленні публіки могло бути більше...

— Військові оркестри у Львові будуть грати в червні: 1-ого перед генеральною командою, 2-ого і 16-ого перед намістництвом, 8-ого і 30-ого в Стрийськм парку, 10-ого і 20-ого на площі св. Духа, 15-ого в мѣсцѣ [звукотѣм] огороді і 24-ого на Высокм замку. Початок кожної продукції о годині 6-їй вечером.

— З Старомѣського пишуть нам [з дня 25 с. м.]: Мы тутт же яри не скѣпчили; люде же сьїють овес, садят бульбу і т. д. Слота не дає робити, за пашу тѣсно... Дѣш, що хочеш, а сѣяти треба, бо треба вѣсти...

— Нещастний пригоди наших люде в Америці. Дня 29 цвітня в копальні вугля в Монте-Кармелі потерпѣв попарення Михайло Горошак. Его відвезли до шпиталю в Ashland; чи поздоровѣє, нема вѣсти, але була надѣя. — Днем перед тим [28-ого цвітня] Іосиф Бѣлинський з Бѣлины великої [самоброкового повѣту] ішов з Нью-Йорку до Пітсбурга шляхом зѣлзничним, аж нараз надлѣтѣв на него поїзд і відтѣв ему об ноги повисе колий. Нещастного віддано до шпиталю в Пітсбургу. Хоч він уже шѣсть лѣт в Америці, не вписав ся до нѣякого братства або товариства, то й не дѣстане нѣ зб водкн за помогою. В Галичині має він жінку і дитину.

— Борба студентів з поліцією. Минушом суботі арештовано в Будапешті за уличну демонстрацію против бар. Банфіо [з причини угодних переговорів] 8 університетських студентів і засуджено их на грошеві кары. В наслідок того студенти 25-ого с. м. урядили перед будинком університету демонстрацію, вимѣрену против поліції. Поліція выслала своїх детективів, але студенти познали их і викинули з університетского будинку. По тій причині явив ся у ректора з жалобою на студентів концепіст поліції Паверь. Студенти, повѣдомлені о тм, облягли канцелярію ректора. Той впровадив концепіста, але студенти обкопали концепіста ногами а опѣсла выслали до ректора депутацію з жалобою на поліцію. Ректор знав жалобу оправдану, заявляючи, що студенти мають право ставати в обороні своїх політичних переконань. По стороні молодіжні станає також сенат.

— Пропала у Львові перед двома тижнями девятилітня дѣвчина Валька Ревѣй з Зарудія під Куликовом, утѣкши зб служби на Городецьком. Мати-селянка, даремно глѣдаючи дочку, просить всіх, хто б довѣдав ся про-небудь про дѣвчину, повѣдомити о тм пароху в Зарудцях під Куликовом.

— З дымом пустили люде в Австрії в роцѣ 1896 не менше як 93 мільони і 206 тисяч зр. [о 3¼ мільона більше як в роцѣ 1895]. Зб кравь коронних найбільше заплатили Чехи, бо 25 мільонів і 296 тисяч; відтак Австрія долѣшна [головно через мѣсто Відня] 25 мільонів 81 тисяч, а Галичина 12 мільонів 46 тисяч. Палѣросѣв „драма“ по повт кр. розійшло ся 1.109 мільонів штук, „коротких“ по 2¼, кр. 561 мільонів штук, „спортів“ по 1 кр. 417 мільонів штук, а „султанів“ по 2 кр. 208 мільонів штук. Зб цигар найбільше вы-

падено „порторика“ по 3¹/₂ кр., 60 209 міліонів штук, „трабуко“ 41¹/₂ міліонів а „бри-таніка“ 37 міліонів штук. Загаломъ выку-рено 1.244 міліонів штук цигаръ [о 1 міліонъ 200 тисячъ болше якъ въ роцѣ 1895].

— Песч контрабандистомъ, Якъ фінансо-выхъ сторожѣвъ пошивають въ дурнѣ котра-бандисти горьвки, показує фактъ, про який доносять зъ Коломиѣ. Акцизну лінію вѣдъ стороны села Вербѣжа творить тамъ рѣка Прутъ, черезъ котору въ мѣстѣ можна пере-правлять лише по одиночкѣ мостѣ, де днює и ночує на сторожі пролінаційный урядникъ. Крімъ того берегомъ рѣки, котору можна пе-реплести човномъ, ходитъ звичайно фінансо-вий сторожъ. Мимо тыхъ средствъ осторожно-сти контрабандисти черезъ цѣлый рѣкъ „вы-водили въ поле“ цѣлу згадану сторожу. По-мисель ихъ, гѣдний патенту полягає на томъ, що они привычили пса перешливати на коман-ду рѣку въ обохъ напрямкахъ. Контрабанди-сты, уставленъ на замѣсѣхъ берегъ привязу-вали до собаки по кілька мѣхурѣвъ зъ горьво-кою и пускали си на рѣку. Ажъ ось мину-шого четверга одинъ сторожъ выкрывъ сию ма-ніпуляцію. Пса контрабандиста арештовано и помѣщено на привязи въ ратуши.

— Живцемъ згорѣла въ Перемѣшлѣ кіль-ка дитина судового возного Фитоля. Дити-ну лише саму дома и она почала бавити ся сѣрниками. Вѣдъ того заняла ся на пѣй одѣжъ и нещасна дитина згорѣла живцемъ. Страшна ся пригода повинна бути пересторогою для на-шихъ господицъ, котры такъ легкодушны [осо-бливо по селахъ пѣдчасъ робѣтъ у поли] ли-шають дома дробнѣй дѣти безъ догляду и о-пѣкы.

— Дробнѣй вѣсти. Краевый маршалоукъ гр. Стан. Баденъ выѣхавъ вчера вечеромъ до Ра-дехова, а верне до Львова въ понедѣлокъ; позавчера приѣхавъ вѣдъ бувъ несподѣвано до Бережницъ и звѣстувавъ тамошну школу роблящю. — Звѣстный львовскій купецъ бу-вшій радный мѣста Львова Едв. Махайскій по-меръ по кількадевнѣй недугѣ у Вѣднѣ. — Олена Ганалай, мамка у пекаря Березины при ул. Личаковскѣй у Львовѣ, задушила у снѣ 5-мѣсячну дитину своего господаря. — Померши въ цвѣтѣ с. р. адвокатъ и ди-ректоръ фабрики цукру въ Церетвицѣ пѣдъ Литомислемъ записавъ университетови и полі-техніцѣ въ Празѣ 400.000 зр. на стипендію для Чехѣвъ, а 100.000 зр. на запомоги для чехскихъ мѣстъ и хлѣборобѣвъ. — Въ Петер-бурѣ буде отворенъ въ вересни с. р. першій курсъ лѣкарского института для женщинъ. — У Войниловъ померъ Адольфъ Куненъ, вла-ститель дрогеріи въ Станиславѣ и антики у Войниловъ, котору пускавъ въ аренду. При-бувши до Войнилова полагодити рахунки зъ арендаторомъ антики, вѣдъ нагле заслабъ и, заки явивъ ся лѣкаръ, померъ. Нагла смерть дала причину до поголоски, що Куненъ умеръ вѣдъ отруѣ, але родина его перечить тому и каже, що умеръ на ударъ сердца.

Посмертний — 5 — оповѣстан.

Филиппъ Кулиничъ, старшій учитель въ Равѣ рускѣй, упокоивъ ся въ нѣмецкѣй колѣ-ній Брукентель пѣдъ Равою рускою, де про-бувавъ за вѣдпусткою. В. е. п.!

Надослане.

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl. 3.35 per Meter — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weiße und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis fl. 4.65 p. Met. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) Porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣнь 27 мая. Архикнязь Францъ Фер-динандъ д'Есте має на весну слѣдующого року обняти назавдъ команду дѣлаи.

Слѣдство о крадѣжѣ, розпочате противъ антисемитского посла Митермаера, застановлено зъ причины задержаня.

Будапештѣ 27 мая. Въ соймѣ интерпелю-вала вчера оппозиція въ справѣ стычки сту-дентѣвъ зъ полицією. Міністеръ просвѣты въ своѣй вѣдповѣди зазначивъ, що студенты не мають права забирати голосъ въ квотовой справѣ. Зъ того пѣйшла въ соймѣ буча. А по засѣданю збѣрали ся студенты передъ парла-ментомъ и выправили демонстрацію противъ либералѣвъ, президента міністрѣвъ и министра просвѣты.

Берлинѣ 27 мая. Парламентъ признавъ правительству 49 міліонѣвъ марокъ додатково-го кредиту на ульпшеня войсковой, а именно на нове узброєне артилеріи.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція желѣзницъ державныхъ оповѣ-щаєтъ:

Ч 27944/5. Пѣвѣднѣно-нѣмецкій рухъ това-ровъ зъ Галичиною и Буковиною. — Зъ днемъ 1 червня 1897 у.бѣде въ жите додатокъ VI до тарифа часть II, зшитка 2.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— Именованя. Радный скарбу Из Маєръ и-менованны старшимъ радникомъ скарбу въ Чер-новцахъ.

Надослане.

Змѣна лѣкалю.

Найдешевшій снарядъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесенный до нового лѣкалю
при пл. Галицкѣй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣкеры, лѣорнеты, барометры, термометры. — Направы най-скорше и найдешевше. — Устро-еня электричныхъ двигѣловъ. — Замова на зъ провинціи водво-ротно. 4185
Адреса: Оптикъ Коперницкій
Львовѣ площа Галицка ч. 1.

ТАЧКИ сильны по зр. 220 и 250. Рабы до шутры по зр. 850, допаты, чаганы и иншй знаряды до робѣтъ земныхъ

поручає ПЕТРО ХИЩОНОВСКИИ, торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капитульна ч. 1 (супротивъ кате-дрѣ).

Матуристъ

пошукує лекціи на село. А. С. С. ул. Красѣцкихъ ч. 7.

183 1-3

Для Р. Т. купцѣвъ, промыслов-цѣвъ, адвокатѣвъ, нотарѣвъ ц. к. властей, парохій, громадъ, това-риствъ, общарѣвъ двѣрскихъ и т. д. выконує рѣзны стампиль, металевы и кавчуковы, печати, кльшѣ, гербы, монограммы, ем-блемъ и всякы работы зъ обя-зку ритовництва, печаткарства и цизеларства

Артистичне заведење ритовниче

А. ЗИГМАНА (A. Zigman)

Львовѣ, улица Сикетуска ч. 14.

Цѣны найдешевшій, выкона-ны совѣстне и скорѣ. 179 1-2

За 2 зр.

перерѣлає най-сильнѣйше збиты материалы волостины [тра по думкѣ]; дрелихи на покриты вѣдъ 60 кр. метръ; стары ко-дры прѣймає до покриты и пе-рерѣка

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львовѣ, ул. Коперника.

Найвѣдповѣднѣйшою порою до вѣдѣвженя постелъ есть весна. 111 8-15

БОТАНИКА

на вѣснѣ класи шкѣл середнихъ. Писавъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1896. Цѣна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛОГИЯ

на вѣснѣ класи шкѣл середнихъ. Писавъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1895. Цѣна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ зъ рускомъ ботаничномъ термино-логіи и воменклатуры. Зла-дѣвъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Виданя ті мож дістати в книгарнѣ Староприписъ иъ або у автора. Сто замоває у ав-тора що найменше пять при-мѣрникѣвъ Ботаники (= 6 зол.), або пять примѣрникѣвъ Зоологіи (= 6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадані три виданя (Бо-танику, Зоологію и Списъ = 2 зол. 80 цент.), тому вислає ся жа-дані книжки в протязѣ чотырохъ днѣй, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

Клиентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. университету поручає

свое переплетниче и галлятерійне заведење у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Подоймає ся всякѣхъ робѣтъ, особливо переплету: Служебни-ковъ, Святецѣй, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбу-мовъ, Манъ, Дипломѣвъ и т. ин. по утвореныхъ цѣнахъ.

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ опіріальныхъ нашихъ ¹/₂ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 100, 125 кр.; — въ ¹/₈ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтовъ, при порошкѣ 3 фунтовъ высылаємо франко; при вѣдборѣ 6 фунтовъ додаємо 5% въ товарѣ. 19 Зъ поважанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

„ДНѢСТЕРЪ“

Товариство взаимныхъ обезпечень

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣтъ“ Ринѣкъ ч. 10.

перше и одинокѣ руске товариство аскураціи, припорученѣ Вѣч. Духовенству и вѣснѣ вѣр-нымъ черезъ Впроев. Митр. и Проев. Еп. Ор-динаріаты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечаетъ бу-дынки, скотъ, господарскі знаряды, збѣже въ зер-нѣ и солодѣ, сѣно въ стогахъ и будынахъ про-тивъ шкѣдъ огневыхъ за мо...ливо найвысшою оплатою.

Шкѣды ліквидує ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заклоченъ зъ першими То-вариствами контраскураціиными подають „Днѣ-строви“ можібѣтъ обезпечувати и выплачувати и найвысшій сумы.

Полісы „Днѣстра“ приймає Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На жите можна обезпечати ся черезъ „Днѣ-стеръ“ ибѣла всѣхъ возможныхъ комбинацій въ То-вариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дає якъ найкористѣйшій услѣвья а выдає полісы и квіты въ рускомъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоваришенѣ зареєстрованѣ зъ обмеженою пору-кою, прѣймає вѣдъ своихъ членѣвъ и третяхъ лицъ вѣкладки до опрѣентованя по 5%. Гаран-тія цѣлковита. Удѣлы по 50 корѣвъ. Позичка удѣ-ляютъ ся толькѣ властителямъ реальностей, вѣль-ныхъ вѣдъ тягарѣвъ, за и рукою двоухъ членѣвъ. Зъ позичокъ вѣдтыгає ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленѣ агенціи въ мѣсцевѣ-стяхъ, де „Днѣстеръ“ не в заступленый, прѣйма-ють ся. 4414

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякі паперы цѣнны и МОНЕТЫ

по найдешевшѣмъ курсѣ деннымъ че числѣни пѣякои провизіи.

Контора вымѣны и вѣддѣль депозитовый перенесенъ до лѣкалю партерового въ бу-дынку банковѣмъ. 374 В 9-0

ТОРГОВЛЯ

ТОВАРОВЪ КОЛѢОНІАЛЬНЫХЪ

КОМНАТА ДО СНѢДАНЬ

РОМАНА ШКИРПАНА

ВЪ БЕРЕЖАНАХЪ

поручає Вп. мѣсцевѣй и доокресной Публикѣ

каву — вино — свѣчки — муку — и. цукоръ — портеръ — церковный папѣръ — т. чай — пиво — фарбу — цѣтки — д.

Высылка на село щоденно вѣдворотною почтою

Услуга скорѣ. Цѣны низкы.

177 2-3

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНСКІЙ

артистѣ-малярѣ

звѣстный вѣдъ колѣсанцѣи дѣтъ изъ своихъ працъ маляр-скихъ, украшає церкви въ стилѣ вѣдходнѣмъ разомъ зъ позо-лоченемъ, престолы, иконостасы, и иншй рѣчи. Принимаетъ рѣзбарскы работы пѣсла власныхъ пляновъ. Выготовлює вся-кой величины церковный образы до иконостасѣвъ, престолѣвъ, плащеницъ — ольшными красками на полотнѣ и деревѣ. По-большує зъ фотографіей портреты. Зъ уповаженія ц. к. кон-серваторіи реставрує всякы старинности, а то фрески, рѣзбы и т. ин. входячы въ кругъ працъ малярства цю найумѣр-нѣйшихъ цѣнахъ. Подписанны просить Вѣч. Духовенство за-познѣвати собѣ его адресу. 205 101-?

Т. Копистинскій

у Львовѣ, улица Краковска число 20.

ТУТКИ

цигаретовой 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мауэр-кевичъ, Львовѣ ул. Галицка ч. 12.

ИВЕНИЧЪ

Заведѣне жерельно-ку елеве и кліматичне

положенѣ на стоцѣ Карпатъ 410 м. н. п. м. поручає свои

щавы солоно- и желѣзисто-йодовѣй купель йодовѣй, боровіновѣй, иловѣй, гідропатичнѣй, инталаціи.

На сезонъ 1897 прибыває одѣнь домъ мешкальнѣй, уря-дженый пѣсла найновѣйшихъ вымогѣвъ, и кілька кабинетѣвъ гідропатичныхъ.

Цѣле заведење освѣтленѣе электрично.

Цѣны мешканъ до 20 червня и вѣдъ 20 серпня значно низкы. Зголошеня приймає и брошюры зъ подробнѣйшѣмъ описомъ пересылає безплатно

Дирекція Заведѣнь жерелъ-купль. у Львовѣ.

Воды и перетворы жерельны ивоничскы можна набути въ складахъ вѣдъ и въ аптекахъ. 174 3-8

ДО АМЕРИКИ

а именно до: Нового Юрку, Вальтѣморе, Канады, Техасѣ, Бразиліи, дальше до Африки, Австра-ліи и пр.

перевѣзѣтъ найдешевше и по дѣе по-ясненя безплатно

около пѣвъ столѣтъ истнуоча польска фірма:

Карешъ и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Прѣснѣ ся несати до насъ по польскѣ або по нѣмецкѣ. 24 15-20

Виходить у Львові щодня (крім неділей і руських свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить во второк, а во второк і п'ятницю на перемінно разом з ДВЛО.

Передплату у інсертати приймають: у Львові Адміністрація „ДВЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшавського ул. Килиньського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Дуке, І. Селлерстатте; — Ф. А. Ріхтер, Nebelungengasse 4; Н. Schalek І. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler І. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДВЛО“ і належність за інсертати платити у Львові.

ДВЛО

Передплата на „ДВЛО“ з літер. додатком

в Австрії:	за границею:
на цілий рік . . . 18 зр.	на цілий рік . . . 24 зр.
на пів року . . . 9 зр.	на пів року . . . 12 зр.

у Львові:

на цілий рік . . . 16 зр.	на пів року . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на місяць 1 зр. 85 кр.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламці неопечатані вільні від порту.

Поодинокі чиселі коштують 8 зр. а. в.

Оголошення звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від одного строчки інсертатом або за місяць а в рубриці „Надоборно“ по 25 зр. а. в.

Підписи і інші дописи приватні числять ся по 15 кр. від строчки.

Перегляд політичний.

Агітаціям і демонстраціям против языкових розпоряджень, а по части і за ними, нема кінця. Дня 23 с. м. німецькі студенти університету і технічної академії в Празі вислали до своїх ректоратів депутації з письмом, в котрім прилучають ся до петицій професорів против языкових розпоряджень. Оба ректори прийняли вручені їм письма, упевнили послаників о своїй прихильності і просили переказати студентам подяку професорів.

А знов чеські дневники порушили потребу видання языкових розпоряджень також для духовенства в німецьких сторонах краю. Власть церковна повинна бы після гадки тих дневників запорядити, щоб кожний священник в німецьких сторонах краю знав об'єктивну мову. Дневники вимагають Чехів, щоб вносили петиції з тим же жаданям. Донедавна також о новій організації чеських гімнастичних товариств: в цілі матеріальної і моральної помочи кожному більшшому і заможнішому товариству „Соколов“ має бути приділене одно товариство з німецьких сторін.

Одній берлінській дневник доводить ся з Петербурга о наміренні замаху на царя. В Царскій Селі в парку уязнено якогось молодого ремісника, котрий вб'є кількох днів звертав на себе увагу тим, що доконче бажав бачити царя, а побачивши одного молодого офіцера переважаючи, зм'яв ся дуже, уважаючи его певно за царя. При уязненні найдено револьвер і штилет; а на допити мав він відповісти, що хотів царя убити, щоб велавити ся; він читав багато з Достоевського і хотів бы повиснути, як інші лицарі. Очевидно у того молодого ремісника мусіли в голову перевертатися клешні.

В Берліні розпочав ся д. 24 с. м. дуже зам'ятний процес карний против бывшего кримінального комісара Тавша о кривоприсягу і злочин в урядованні і против літератури а разом поліційного агента бар. Ліцова о сфальшованні документу і обман.

Євгеній Тавш, род. 1844 р. в Монахії, син баварського полковника, був давніше баварським офіцером, але опісля квітнував, а по п'яти літах вступив до поліції в Берлін і до трох літ зостав кримінальним комісарем при поліційній поліції. Зразу мав він нагляд над готелевими гостями і іншими чужинцями, опісля над поліційною печаттю і особистим безпеченством цесаря. В останніх роках звертали ся до него навіть міністерство війни, головний штаб, уряд маринарки, коли ходило о викриття зрадників, шпигунів, анархістів, зрадників тайних розпоряджень і т. п.

Коли цар гостив в Берліні, появили ся в дневниках німецьких і заграничних текст царського тоасти так перекручений, що викликав навіть занепокоєння. Слѣдство, переведене в той справі в цілі викрити того, хто подав до дневників перекручений тоасти і то мов в уряді, довело до процесу против літературів і дневників Лекерта і Ліцова. В тому процесі ставав Тавш за свѣдка. Але показало ся, що він складав під присягою фальшиві свѣдоцтва; м'яж ним редактор Tagblatt-у збавив під присягою, що Тавш перед ним приписував перекручене царського тоасти міністерству справ заграничних, а Тавш теж під присягою заперечив тому. Показало ся при тому також, що Тавш інтригував навіть против найвищих достойників державних, хоч мабуть за его плечима стояв хтось далеко сильніший від него. Отже тепер стає він перед судом за кривоприсягу; але чи викрє ся і в сьм процесі, хто то властиво орудував Тавшом в его інтригах, — хто то був той его „Hintermann“, — того мабуть годь надіяти ся.

Крім того Тавш, уживаючи Ліцова до тайних поліційних послуг, нагороджував его за ті послуги і брав від него покітованія. Отже одно таке покітованє на 50 марок прийняв Тавш від Ліцова з підписом якогось „Кукуца“. Покітованє було з фальшивим підписом на те, щоб не лишило ся слѣду, хто то властиво справив ся з тою послугою. Ся річ також викрєла ся при попередньому процесі, а наслідком того одвічає тепер Тавш за злочин в урядованні, а Ліцов за сфальшованні документу.

Кароль бар. Ліцов, род. 1856 р., також добрав вихованє військове. Опісля був літератором, а коли ему не вело ся, став в р. 1891 поліційним агентом. Его уживав Тавш до послуг в своих інтригах против міністрів Маршала і Келера.

Прокуратор зазначує в обжалованні також, що Тавш в р. 1891 оповідав дневникареви Кремерови о тяжкій хоробі цесаря, ніби о раку в усь, — що проф. Берман мав навіть виконати на цесарю в часі его побуту в Абації операцію. Тавш мав при тому говорити, що окружив цесаря шпигунами, котрі ему, Тавшові, доносили о всьм, що дѣ ся в замку. Після гадки прокуратора ввѣ Тавш на власну руку політику, неспіраючи дневники.

Доспє переслухано лише обжалованих. Зам'ятні суть збзнання Ліцова що м'яж ним Тавш велѣв ему кілька разів умістити в дневниках вѣсти про хоробу цесаря, — що казав ему остро критикувати по дневниках поліційну адміністрацію інших провінцій, щоб тим більше виявляли ся заслуги Тавша.

З Атен доносять, що правительство згоджує ся вже на заплати двох мільйонів фунтів відшкодовані на управлінє границь. Заворухи в Атені знов по троха успокоило ся; також гадки суть бодей тамшніх заступників держав. У всьм разі безпеченство чужинців є запевнене тим, що в Фалероні стоїть багато чужих воєнних кораблів. Все-ж таки пишуть, що над 200.000 осіб наплыв до міста з краю без ніякого удержання; а вже те одно не дуже промалює за повним спокоєм і безпеченством.

З Крети вернув вже до Атен останок грецького війська, лишивши Кретенцям шість пушок. З того можна догадувати ся, що повстанцє не цілком ще гадають залишити своє дѣло. Припускають, що держави зажадають від грецького правительства поясненя що-до того дарунку. Пишуть також, що держави готові Туреччині припоручити, щоб під наглядом європейських держав привернула на Креті спокій в разі, коли бы справді Кретенці схотѣли оружно противити ся заведенню автономії.

Процес Давидовскій.

(Першій день розправи 28 и ст. мая.)

Перед звичайним трибуналом карним начав ся нині епілої голосно справу давидовскої. Розправу веде радник Хилінський, але ватають засѣди радника Лоренца, Франца, Нитарскій і их заступники радника Тустановскій і Литвинович. Обжаловує сам прокуратор Середовскій.

Імовірно побоювано ся яких демонстрацій, бо до суду відкомандовано кількох поліцаїв, а в аудиторію засѣв в мундирі комісар поліції. Тимчасом в аудиторію сидѣть ледви кільканадцять осіб.

О годині 9-й впроваджують поодинокі тих обжалованих, котрі від 12-ого марта до тепер сидѣть в слѣдчій в'язниці. По ліцях их видно наслідки довшої в'язниці; всь сильно поблѣдні. Они присѣли до тих, що остали на вільній стої. На трьх лавках сидѣть 29 обжалованих — в свитках, опанчах, переносних мундирах військових, і пів-м'єсних кабатах.

Оборони обжалованих підняли ся адвокати: виступ радник Сумпер, д-р Лілієн і Клим. Сокаль. — Радник Сумпер боронить: Корковського, Ніколу Юркевича, Найдю, Телегу, Наконечного, Граба, Люстера, Іосифа

Мазура, Кутного і Івана Мазура. — Д-р Лілієн боронить: Івана Шеремету, Токарського, Барана, Сметанського, Зихала, Вікентія Шеремету, Арена, Станіслава і Осипа Охмачев. — Д-р Сокаль боронить прочих, а йменно: Стеця, Ілька Юркевича, Рыбинського, Бригіду Граб, Химчина, Мастелюра, Хировського, Гната і Антона Здановських і Ясеньського.

Трибунал прийнявши до вѣдомости роздѣл оборони, увільнив [яко не потрібних] оборонців покликаних з уряду.

При слуханні генералій показало ся, що майже всь обжаловані — люди неписьменні, бѣдні; найбогатшій має 10 моргів поля, а поле платить ся у них від 30 до 50 зр. При слуханні генералій радник Хилінський питає кількох обжалованих, може лучше им говорити по руски, але обжаловані не скористали з того. Вражє інтелігентнішого чоловіка робить обжаловані Химчин; говорить по руски, відповідає смѣло і певно. Один з обжалованих [Рыбинскій] не дочуває.

Свѣдків підливає трибунал на три серії: на понедѣлок, вѣторок і среду.

Тепер відчитано акт обжалованія, котрий подаємо у вѣрнім скороченню:

Ц. к. державна прокуратура у Львові обжаловує перед трибуналом орѣкающим ц. к. суду крайового у Львові:

а) *уязненіє*: 1) Іосифа Корковського [45 літ, римо-кат., жонатого] зарбника з Давидова; — 2) Івана Шеремету [35 л., греко-кат., жон.] господаря з Черепина; — 3) Миколу Юркевича [28 л., гр.-кат. жон.] з Черепина; — 4) Івана Найдю [24 л., римо-кат., жон.] з Давидова; — 5) Стефана Стеця [40 л., гр.-кат., жон.] з Черепина; — 6) Івана Телегу [41 л., римо-кат.] з Товщева; — 7) Ілька Юркевича [28 л., гр.-к. жон.] з Черепина; — 8) Вас. Наконечного [37 л., гр.-к., жон.] з Черепина; — 9) Бригіду Токарського [34 л., римо-кат., жон.] з Давидова; — 10) Лавра Граба [22 л., римо-кат.] зарбника з Давидова;

б) *останочіє на вільній стої*: 11) Войтха Рыбинського [69 л., римо-кат., жон.] з Давидова; — 12) Петра Люстера [римо-кат., вдвца] стражника зельничного з Оттегавен з Давидова; — 13) Бригіду Граб [38 л., римо-кат., незамужну] зарбницю з Давидова; — 14) Гришка Химчина [50 л., гр.-кат., жон.] з Черепина; — 15) Василь Мастелюра [26 л., гр.-кат., жон.] з Черепина; — 16) Івана Хировського [24 л., римо-кат., жон.] з Давидова; — 17) Іосифа Мазура [27 л., римо-кат., жон.] з Давидова; — 18) Івана Барана [27 л., римо-кат., жон.] з Давидова; — 19) Гната Здановського [26 л., римо-кат.] з Давидова; — 20) Антона Здановського [32 л., римо-кат., жон.] з Давидова; — 21) Михайла Сметанського [31 л., римо-кат.] з Давидова; — 22) Станіслава Охмана [27 л., римо-кат., нежон.] зарбника з Давидова; — 23) Іосифа Охмана [29 л., римо-кат., жон.] з Давидова; — 24) Романа Зихала [30 л., гр.-кат., жон.] з Кротошина; — 25) Вікентія Шеремету [38 л., римо-кат., жон.] зарбника з Давидова; — 26) Андруха Кутного [42 л., гр.-кат.] слугу дворського з Кротошина; — 27) Івана Мазура [37 л., римо-кат., жон.] з Давидова; — 28) Вільгельма Арена [26 л., євангеліка, жон.] столяра з Вайнберга; — 29) Павла Ясеньського [30 л., римо-кат., жон.] з Підтежного.

А) Обжаловані [замѣсть повторюванія именіє подаємо порядковий числа] під 1, 2, 4, 17, 18, 19, 20, 21 і 22 допустили ся злочину насильства публичного з §. 98 б) з. к. через те, що 11 марта в день виборів з курію V в Давидові грозили збраним виборцям ушкодженням на тѣл в той цілі, щоб зневолити их не голосувати, а грозили их з огляду на відносини і личні прикмети загрозених могли в тих послѣдних зродити узазднену обаву.

Б) Обжаловані під 3, 4, 14, 15, 16, 18, 26, 27 і 28 допустили ся злочину з §. 83 з. к., бо вдерли ся насильно до касарні жандармскої в Давидові і там допустили ся публичного насильства на осіб Станіслава Попеля.

В) Обжаловані під 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 і 13 допустили ся злочину тяжкого ушкодження тѣла з §. 142 з. к., бо в ворожбѣ намір кинулись на Станіслава Попеля і той в наслідок побиттів помер, хоч не дасть ся довести, хто задав ему смертний удар.

Г) Осип Корковскій допустив ся злочину з §. 153 з. к. через тяжке ушкодження на тѣл давидовського вѣйта Івана Котюшки.

Д) Стефан Стеця допустив ся злочини з §. 81 з. к. через те, що супротивив ся жандармові в службі;

Е) Обжаловані під 1, 2, 3, 6, 15, 24, 21 і 23 допустили ся провини з §. 279 з. к. через підбужуванє других против виборчої комісії.

Ж) Обжаловані під 12, 22, 15, 14 допустили ся тої самої провини через підбужуванє других до опору жандармам в службі.

З) Павло Ясеньскій провинив ся тим, що не послушав приказу жандарма звываючого підчас збѣговиска до розходу.

До розправи мають бути вѣзані лѣкарі судові і 59 свѣдків; дальше мають відчитатися протоколи лѣкарських обдукцій і збзнання 28 свѣдків, до розправи непокликаних, а також мають предложитися яко согра delicti — колѣ, одѣж і куля револьєрова винята з голови убитого Михайла Данька.

Поводи:

В Давидові мали відбутися дня 11 марта с. р. вибори посла з курію V з виборчого округу Львів, а переводити ся мали на підставі листів виборчих, зуставлених з припоручення і під проводом львівського старости, при чом означений був законом приписаний речинець до вношеня рекламцій. Дня 8 марта явили ся у старости проводники соціальної партії Іван Козакевич і Діаманд з жалобою, що вѣй давидовскій не доручив деяким резервістам карт до голосуваня. Після збзнання вѣйта, — визначений до виборів комісар Станіслав Попель привѣз більше карт легітимацийних, щоб виставити их управлєним урлопникам і резервістам; однак селяне, в наслідок зборів, які дня 7 марта відбули ся в Давидові під проводом соціалістів, були задалегд сильно підбурені, бо на зборах тих говорено, що вська бѣда хлопца є через панів а перестане она тогдѣ, як вибраний буде послом Іван Козакевич.

День перед виборами рознесла ся вѣсть, що урлопникам будуть давати фальшиві карти легітимацийні. А в день виборів товпа резервістів, під проводом Іосифа Мазура, з піднесеними палицями стояла перед дверми льокалю виборчого і грозила, що голови розбѣ тому, хто поважить ся голосувати. Через те двѣ години ніхто не вжив ся приступити до віддання голосу. [Тут акт обжалованя подає свѣдків, котрі дотичні закиди мають ствердити.] Коли-ж при помочи жандармів виборці підступили до урни, голосуванє не могло довго тривати, бо нарѣд роптав голосно, що дѣють ся надужитя: що Попель вглядає в картки і нищить тѣ, на котрих було вписанє имя Козакевича. Попель, котрого поступуванє називає акт обжалованя „повним такту і спокою“, вислав телеграму до старости з запитанєм: що має робити з резервістами, котрі не достали карт, відчитав би голосно і вѣзав виборців, щоб вибрати собі мужів довіря для контролюваня самого акту виборчого.

До полудня голосувало до 200 осіб. Нарѣз рознесли ся в євѣдній від комісії комнати страшний крики, нарѣд почав товпити ся так, що часть комісії з Попелем на перед в найбільшій страху утѣкла до жандармскої касарні. Після збзнаня свѣдка кесондза Фіалковского мали то бути люди з чужих сѣл, умысле підставлені на те, щоб викликати заколот. Після утѣч Попеля обжаловані Іосиф Корковскій мав власти до льокалю виборчого, забрати наперѣ та урну виборчу і на дворѣ, на саях, відбрати дальшій голоси.

На звѣтку, що Попель утѣк, і то — як говорено — з панерами, всь виборці почали горнути ся до касарні. При дверех касарні станув жандарми, однак натовп народу був за великий і через те жандарми, що вартували, мусѣли від дверей уступити. Тогдѣ Попель вийшов і став промовляти до людей, але розъярена товпа почала тягнути его м'яж себе, урвала ему полу і ледви удало ся другим членам комісії виборчої втягнути его до канцелярії жандармскої і затарасувати двері тяжкою шафою. Однак нарѣд товнив ся чим раз більше, вѣднці выломано двері від кухні. Попель почав утѣкати і тогдѣ то позичив ему Людвик Янушевскій револьєра. Попеля зловлено, ко-

ли він хотів скрити ся в коморці побіч кухні, тут почали его бити и тут завдано ему першу рану в чоло. Окровавлений вистрілює він два рази з револьвера и убив Михайла Дадка, котрий власне в хвили стрілу мав хватити его за груди. [Тут подає акт обжалованя, як и о скільки після виказів слідства брали обжаловані участь в першій заатакованій Попеля, зустрічає їх збівши и подає свідків на ствердження участі поодиноких обжалованих серед поданих обставин.] Окровавлений Попель цуєвсь ся утікати улицею. По дорозі просив надійшовшого команданта жандармів Ріда о поміч, а той, взявши его під руку, ввів его до костела, коли-ж двері костела були замкнені, хотів ввідести его до двора. Але за ними гонили ціла товпа, почало падати градом кам'яне, а „szereg“ [як каже акт обжалованя] з колами кинулась на Попеля. З товпи вб'є ся один, далеко чутний крик: „Zabić go! on zabił chłopa! rąski szereg za chłopską głowę! „Попель не мав сили піднести вже руки до стрілу, німими рухами молив о пощаду, падав кілька разів на землю и вставав знову, вкінці упав у-остатнє лице до землі. Тоді „orgawę“ [як каже акт обжалованя] хватили его за руки и ноги, обернули лицем до гори и стали страшно бити колами. Серед того він и помер. Жандарм вкінці зробив ужиток з' оружжя и застрілює Матія Граба, котрий [під актом обжалованя] мав нахилити ся, щоби відібрати Попелеві револьвер.

Попель — як каже акт обжалованя — не мав ніяких ворогів личних, а упав жертвою несовітної агітації.

Далше наводять акт обжалованя свідків, зустрічає збівши обжалованих, подає зміст протоколу оглядин лікарських и т. д.

Цілий акт обжалованя [літографований] обнімає 49 сторінок письма.

По відчитанню акту обжалованя оборона піднесла, що справу взято під невластиві параграфи. Після слів самого акту обжалованя розходить ся тут не о тяжке ушкодження тіла, але о намірене убійство, отже судити має не звичайний трибунал, але суд присяжних. По поясненнях прокуратора трибуналу, по нараді, узнав ся компетентним и почав переслухувати обжалованих.

До години 1½ переслухав обжалованих Корковського и Івана Шеремету, а відтак відпочив розправу до 4 години.

(Далше буде.)

В справі святкування 50-літнього ювілея

Знесення панщини и пробудження нового життя народного серед галицьких Русинів збійши ся вчора, на запрошене Кравого руского комітета виборчого, делегати львівських товариств и інституцій. Запрошені були: 1) Станіславський Інститут, 2) Народний Дім, 3) Галицько-руська Матица, 4) Руска Бесіда, 5) Просвіта, 6) Общество ім. Качковського, 7) Наукове товариство ім. Шевченка, 8) ремісничі товариство Зоря, 9) студентський товариство Академічна Громада и 10) Друг, 11) Общество руских дам, 12) Клуб Русинів, 13) Народна Торговля, 14) Дістерт, 15) Русское Касино, 16) співачі товариство Боян, 17) гімнастичне товариство Соколь. Всі запрошені вислали або відпоручників або письменні заявленя; тільки Академічна Громада відмовила участі. [Заявлене Ак. Громади подамо завтра.]

Явило ся звыж 30 осіб, меж ними, окрім львівських членів Комітета виборчого, о. крилош. д-р Делькевич, член виділу кравого д-р Савчак, проф. Володимир Шухевич, завідатель державних львівських и домен Галицької, катихиза о. Стефанович и інші.

В імени Комітету виборчого пояснив проф. Романчук генезу и цілі скликання вчорашнього збору, а подавши коротко мотиви святкування ювілею, кинув також деякі гадки о способі того святкування.

Зібрані одобрили поступоване комітету и признали его управлене до взяття ініціативи в той справі, узнали потребу святкування обох ювілеїв и рішили, на внесенне проф. Шухевича, поручити ювілейному комітету, щоби займав ся також справою святкування 50-літнього ювілея вступлення на трон цесаря Франца-Йосифа.

Відкинено внесенне, щоби святкуванем всіх трох ювілеїв займав ся Комітет виборчий, а постановлено, щоби відпоручники львівських товариств и інституцій враз з львівськими членами Комітету виборчого склали комітет ювілейний. До того комітету має ся запросити ся всі три Ординаріати и Капітули, як и Товариство св. апостола Павла, о вислане своїх відпоручників. Запрошені мають зайняти ся, як делегати збору, крилош. о. д-р Делькевич и проф. Романчук, котрі скличуть також послідуючі збори комітету ювілейного. Укон-

ституоване комітету наступить по его доповненню.

Рух в руских товариствах.

На засіданях виділу Наукового товариства ім. Шевченка, відбулих 18 и 26 мая, полагожено отей справи:

1. Постановлено вислати академіям наук у Відні и Кракові свої виданя для обміну.

2. Принято в члени: 3 особи з Галичини а 1 з Угорщини.

3. Удільно кілька субвенцій на науковий праць и визначено високість ремунерації для автора шкільних книжок друкованих накладою товариства.

4. Удільно „Рускій Рад“ в Чернівцях“ запозови 500 зр. на видане творів Федьковича.

5. Выбрано д-ра Д. Савчака и К. Паньківського делегатами до комітету, щоби мав заняття ся обходом 50-літнього ювілею знесення панщини и пробудження нового життя народного у галицьких Русинів.

6. Обговорено також справу святкування 100-літнього ювілею появи „Енеїди“ и 25-літнього ювілею заснованя товариства імени Шевченка.

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатників — як найскорше надслати передплату на II-гій чвертьрбн а взглядно и виробнати залеглости.

НОВИНКИ.

— Его Ем. кардинал Сембратович — візитує деканат бережанський — загостив до Козови 22-ого с. м. з полудня, 23-ого полудня виїхав до Дббца, 25-ого був в Шибалин, 26-ого в Куропатниках, 27-ого в Ценеві и в Выбурові, а 28-ого в Капличках. Достойного гостя вітає народ з своїм духовенством всюди дуже торжественно — кінними бандеріями, тріумфальними брамами и т. п.

— З Станіслава телеграфують нам, що розправи чернівецької завтра в тамешнім окружнім суді не буде.

— До характеристики рівноправности языков в Галичині. Перед роками було описано в „Ділі“, як Русини кандидат адвокатський [оден із знаних нині адвокатів-народовців] виб'є руску просьбу о прийняття его на односторонню практику до суду, а бувши президент Шенк набрав крику, лютив ся, кидав подане, а вкінці аж міністерство мусіло справу р'шити и р'шило в користь поданя руского. Подібний випадок зайшов оте тепер. Оден Русин [п. Е.], окичений правник и маючий всі умови вимагані до вступлення в службу судейську, стараючись о прийняття его на судову практику, виб'є подане в рускомі языкі. Віцепрезидент кравого суду вишого п. Дилевський, приймаючи се подане, узнав за потрібне висказати петицію своє невдоволене з того, що подане вносить в языкі рускомі. Як говорять — мав він сказати пану Е.: „Вношене поданя руского в з Вашої сторони певний неакт, бо урядовий язык є польскій, отже Ви повинні були подане написати по польски. Руского языка вольно уживати сторонам, а Ви не в стороню. Обавляю ся, що Ви вносите політику до суду...“ и т. д. П. Е., почувши таку бесіду від п. віцепрезидента, мав — як говорять — внести другого дня додатково друге подане, написане по польски. — Тепер питає: чи мав п. віцепрезидент Дилевський рацію? Не мав, и ми певні, що сли-бь справа вивела ся [так як тамта за часів Шенка] перед міністерство, р'шене випало бы в користь поданя руского. Ясна прець р'ч, що коли то подає ся доперва о прийняття до суду, то він же ео ірсо не єсть урядником, а тільки може ним бути, — він, доки его не прийняти, є ще стороною, а яко стороною вольно ему вносити подане в рускомі языкі.

— В Петербурзі гостить тепер український театр Марка Кропивницького. Якійсь Г. пише о сій гостині в „Новом Времени“: „По довгій антракті петербурзька публіка повитала вчора свого давнього любимця, талановитого М. Л. Кропивницького, що появив ся з своєю красною українською трупю в театр „Аркадія“. З іменем М. Л. Кропивницького звязана дльвівське українського театру в Росії. Він, коли не сотворив того театру, то на всякій спосіб зорганізував его, вткнув в него життя и завоював для него симпатії всієї російської публіки. Коли трупа під проводом М. Л. Кропивницького появила ся перед десяти літами по раз першій в Петербурзі, сяла Кононова, де тая трупа давала представлення, стала місцем, куди громадили ся всі любители справдливої драматичної штуки. В трупі були тоді: пан Заньковецька и Затиркевич, панове Садовський и Кропивницький — и вже той квартал сам собою виставляв для приєднаня загальної симпатії. „Назар Стодола“, „Наймичка“, „Сватане на Гончарівці“, „Запорожець за Дунаєм“ и другі — всі ті штуки подобали ся в Петербурзі надзвичайно и театр раз-у-раз був переповнений. Укра-

ини, мимознаменитих головних сил в трупі, мали ще й на диво гарний ансамбль. Потім трупа Кропивницького розділила ся, розбилась на окремі групи, почало ся суперництво и дльво Українців загорилось [?—Ред.]. Тепер п. Кропивницький знов зорганізував трупу и, судячи по першій представленню, прекрасно. Зв'єтна оперетка а радше комічна опера „Запорожець за Дунаєм“ вийшла з великим успіхом. Публіка було на представленню дуже богата“.

— З Угорської Руси. В справі мадарської литургии римска курія знов заявила ся р'шучо против неї. В р'шенню сказано, що в справі литургии після грецького обряду не має вводити ся нічо нового [„nihil innovetur“], отже уживане мадарського языка до литургии останеся таки забороненим. — Епископа Юлія наділив цесарь середнім хрестом ордеру Леопольда. Дня 2 мая духовенство складало епископові благожелання з нагоди цесарського водзначеня.

— До нещастних пригод наших людей в Америці, про які ми згадали вчора, додаємо нині ще одну: В залізній фабриці Blast Furnace в North Tonawanda постигло дня 8 мая нещастє нашого краіна Івана Балюса. Коли він схилив ся шулювати руду, урвала ся купа руди и присыпала его. Коли его видобули, мав зломану руку и ногу и за кілька хвилин помер. Неббчик був родом з Малашова повіту горлицького, мав 40 літ и полишив жінку и односторонню дитину. Не належав ан до братства ан до „Союза“.

Наука, штука и література.

— Д-ра Андрія Чайковського „Спомины з-перед десяти літ“ — з часів окупації Босни австрійськими військами — друкований від часу до часу в фейлетоні попередніх р'чників „Діла“, появили ся недавно з друкарні Наукового товариства імени Шевченка окремою книжкою обіймаючою 218 сторінок більшою 16-ки. Автор — як відомо — брав участь в боснійській кампанії яко офіцер 77-ого [самбурского] полку п'хоты и свої поміччя та вражіння списав майстерським пером в сійх „Споминах“. Книжка містить в собі с'єм утворів: 1) „Моя подорож до Фочі“ — 2) „Як я познакомив ся з святыми турецькими“ — 3) „Gratuliere Ihnen zur überstandenen Feuerprobe!“ — 4) „Стояні Ковачевич“ — 5) „Моя подорож з Фочі до Каліновика и з поворотом“ — 6) „Standrecht“ — вкінці 7) „Христос воскрес!“

Ой „Спомины“ д-ра Чайковського вийшли окремою книжкою на загальний, що так скажемо, напор нашон читачої публіки, котра за весь час, як „Спомины“ печатали ся в фейлетоні „Діла“, не переставала допитувати ся, чи з них робити ся передрук, и заохочувала видати их окремою книжкою. И так стало ся — вийшла книжка, одна з найкращих в той галузі нашого письменства. Читає ся она з незвичайним занятєм. Талановитий автор, одарований таланом быстрого поміччя и легкостію представлення р'ч, нераз з правдивим гумором а все з серцем, подав нам в тих своїх споминах багато цікавого и поучаючого про Босну и Боснаків, про життя військо а особливо руских вояків, про війну и еї грізні прояви. Деякі образки мають справдливу артистичну вартість, а такі невеличкі образки „Standrecht“ и „Христос воскрес!“ мусить ся зачислити до перелі нашон літератури белетристичної.

Як найгорячіше припоручаючи сій „Споминам“ д-ра Андрія Чайковського нашій Публіці, подаємо зарозом до відомості, що книжку можна набути або у автора [д-р А. Ч. адвокат кравий в Бережанях], або в книгарнях львівських Наукового товариства ім. Шевченка и Станіславського Інститута по ціні 60 крейцарів за прим'єрник.

Телеграми „Діла“.

Відень 28 мая. На нинішнім засіданню палаты послів Нмцв опозиційні ведуть далше обструкцію жадаючі поименних голосовань.

Відень 28. мая. Прибув сюди болгарський кн. Фердинанд з женою по дорозі з Парижа до Софії.

Будапешт 28. мая. Кілька тисяч народу ухвалило вчора на в'чу протест против підвищення квоти.

Букарешт 28. мая. Стань здоровля наслідника престолу поліпшив ся; здає ся що небезпеченство минуло.

Надслане.

ВОДОЛЪЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА в Сасові

стація Золочів, отворяє ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цілий рік. Ближніх відомостей у діла ЗАРЯДЪ. 20—14

в реставрації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, уліця Трибунальска ч. 12 дм власний, можна достати щоденно вже о годині 8-й рано гарячі сніданя.

ЦѢНИКИ.	
Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Свіжий легіа	12 „
Фляжки	12 „
Полка телія з хрінном	10 „
Ковбаска з хрінном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонементах	40 „

Всякі напикти в найближчих родах по найм'єрнійшій ціні; для певности, що походять з мови реставрації, даю відбираючим марку. — Найбільш вині по найдешевших цінах, почавши від 40 кр. літра.

По театр' все св'єжа, в великій виборі страв и напиктів заосмотрена кухня.

79 20—52 З високим поважанем

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Зм'єна локалю.

Найдешевший опад товарів оптичних и механічних

ВЕНЕДИКТА

Коперницького

під „КОПЕРНИКОМ“

перенесений до нового алькоа

при пл. Галицькій ч. 1.

По цінах найдешевших в величчій виборі окуляри, чокери, льористи, барометри, термометри. — Напрями найскорше и найдешевше. — Устроєня електричних дзвінків. — Замовлення з провинції водворотно. 4185

Адреса: Оптик Коперницький Львів площа Галицька ч. 1.

Портрет Шевченка

Ціна 50 кр.

Достати можна в тов. „Просвіта“.

КОТВА

Liniment Capsici compos.

з апіки Ріхтера в Празі

зв'єтне знаменитє усмиряюче бль втиранє; в ціні по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всіх апіках. Треба жадати се загально улюблене средство домове завсєгда лишь словами

Ріхтера лінімент з „котвою“

и для осторожности брати фляжки лишь з зв'єтною маркою охоронною „котвою“, бо ино такі суть прадивні.

Ріхтера апіка під „Золотим Львом“ 363 29—35

Прага.

Стоваришене парового мореплавання

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа Азія
Півн.-Америка Полуд.-Америка
Австралія Африка

Перевіз пасажирів и товарів по можливо низьких, безконкурентних цінах, спеціально до Бразилії, Аргентини, Перу, Чілі, Сполучених Держав півн. Америки, Канади, Австралії.

Выдаване залізничних білетів на залізниці півн. Сполучених Держав.

Ближшій інформації на всіх мовах уділяє виключно генеральна агентура.

87 20—50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genova.

транспортованя молока, обему: 1 л. 1-70, 1½ л. 1-85, 2 л. 2-—, 2½ л. 2-20, 3 л. 2-40, 4 л. 2-70, 5 л. 3-—, 8 л. 4-—, 10 л. 4-75, 15 л. 5-75, 20 л. 6-25, 25 л. 7-—, 30 л. 8-— зр.

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ, торговля залізана у Львові, площа Капітульна ч. 1 [супротив кате-1595 дри.]

Перворядно уряджена з ком-фортам

КАВАРНЯ ВЕБЕРА

при уліці Гродзких ч. 4. [р'бт ул. Вірменської] Абонемента м'єсячний на оклянку кави pelange з булжю 8 зр. 30 кр. Біллярди найновішої конструкції: година в день 30, вночі 48 кр. Богата читальня. О ласкавій вигляд упрощає — Віл Вебер. 176 3—5

В Станіславові

найдешевше набути саджанки ярин и цвітів, букети и в'єнці у Шмідта ул. Галицька 180 2—5

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

в двох частях

Выбір поезій для народу з життєвсью и портретом автора.

Накладом тов. „Просвіта“.

Ціна кождої часті 25 кр.

Оправлений прим'єрники продають ся по 35 кр.

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Выходить у Львові шо дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-гои годикъ по полудни. Литературный додатокъ „Вѣстникъ найзнаменитѣйшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оглошенихъ ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославъ Л. Крижановскій; — у Вѣдми: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и инсераты за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ съ литер. додаткомъ въ Австрію: за границею: на цѣлый рокъ . . 18 ар. на цѣлый рокъ . . 24 ар. на полъ року . . 9 ар. на полъ року . . 12 ар. у Львовѣ: на цѣлый рокъ . . 16 ар. на полъ року . . 8 ар. на четверть року . . 4 ар. на мѣсяць 1 ар. 85 кр. Редакція, Админістрація и Экспедиція подъ ч. 34 ул. Баторія. — Рукописи закупаются са лише на попередне застереженіе. — Рекламціи неопечатаны въльнъ въ портъ. Поодинокое членое коштуе 8 кр. а. в. Оголошенія звычайно принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. въ однокъ строчкѣ инсератовъ або въ мѣсто а въ рубрицѣ „Надобраніе“ по 25 кр. а. в. Подписи и инші доносенія приватны членомъ са по 16 кр. въ однокъ строчкѣ.

Дальшій подѣвъ въ радѣ державной.

Мы вже зазначили, что не подѣляемо анъ завязности Нѣмцѣвъ супротивъ розпоряджень въ справѣ чешского языка анъ цѣлон ихъ тактики. Розпорядженія языковой вважаемо въ цѣлости за справедливы, съ выемкою деякихъ постановъ шо-до чисто нѣмецкихъ частій краю. Выдане ихъ повинно бы было вправдѣ наступити въ дорожѣ законодательнѣ, але дорогу админістративну оправдавъ бодай до певной мѣры дотеперѣшныи, незаперечуваный авчакъ. А въ тактицѣ нѣмецкихъ послѣвъ намъ, якъ и кождому прихильникови парламентаризму, не можуть подобати ся декотры за-надто дикі сценны. Отже не може насъ нѣхто посуджувати, шо мы, съ причины оппозиційного нашего становища, хочемо справу теперѣшной обструкціи парламентарной трактувати сторонничо.

Але съ другой стороны обурювати насъ муситъ поступоване парламентарной бѣльшости и президіи палаты послѣвъ. Меншбѣсть має право уживати всѣхъ закономъ и регуляминъ дозволенныхъ средствъ, хоть-бы якъ они были для бѣльшости або для правительствѣ недогодны, хоть бы навѣтъ прибирали й позоры карикатуры. Отже и, пр. неустанныи поименный голосованія, жадае десятиминутowychъ павѣтъ и т. д. се все суть способы, регуляминъ выразно дозволенъ або застереженъ, и не вольно ихъ нѣкакъ водворити або заперечувати. Найголовѣйшимъ обовязкомъ президіи есть пильнувати регулямину, а если деякы его постановы суть недогодны або шкодлы, то лишае ся только одна дорога: завести въ законный способъ водворѣній змѣны. Скоро же президіи и бѣльшбѣсть нарушають регуляминъ та позбавляють меншбѣсть прислугующихъ й правъ, скоро ломають законъ та допускають ся надужити и насильствѣ: тогды они тымъ самымъ звѣльняють меншбѣсть въдовъ обовязку заховуваня законѣвъ, оправдують надужити съ ей стороны, и замѣтъ панованя закона та права наступае пановане самоволь и брутальной силы. Вина спадае вже не на меншбѣсть але на бѣльшбѣсть съ президіей, упадокъ парламентаризму и всякы шкодлы насѣдкы треба й приписати.

А такъ показуе ся именно въ теперѣшныхъ парадахъ вѣдѣнского парламенту. До-

сытъ агадати о томъ, шо наглядчѣ внесены зовсѣмъ не трактууть ся въ регуляминъ способъ, шо президіи при помочи бѣльшости палаты змѣняе регуляминъ безъ законного ухваленя въ дорожѣ самовольной интерпретаціи, шо предсѣдатель самовольно перерывае засѣдане замѣтъ замыкати.

Шо Поляки чогось такого допускають ся, сему не дивувати ся. Але шо были бы на тое сказали и шо были бы противъ того зробили молодѣ-Чехи, коли бы были съ ними такъ поступали, якъ теперь они самѣ поступаютъ?...

Декотры голоса закидывали теперѣшной обструкціи, шо она перешкаджае ухваленю законѣвъ, корыстныхъ для народу, потребуемого хлѣба. Але чи повела о належитостяхъ судовыхъ або адреса, задля котрыхъ въ брутальный способъ зломано та має ся дальше ломати регуляминъ, то — корысть велика для людности, то — хлѣбъ для народу?...

Перебѣтъ вчерашного засѣданя бувъ такий. Нѣмцѣ розпочали докоромъ президіи, шо нарушила регуляминъ, перерываши засѣдане замѣтъ замыкати. П. Абрагамовичъ [президентъ Катранъ] ще все хорый водповѣтъ, шо секретаръ были дуже змученъ, отже не могли вже водчитувати внесенъ и интерпретацій!

Посля дошомъ обструкціи и поименныхъ голосованъ заявивъ п. Абрагамовичъ, шо приступаютъ до порядку дневного, т. е. до первого читаня новелъ о належитостяхъ. Нѣмцѣ галасують, бо посля регулямину повинна вести ся перше нарада надъ внесенными наглядчима. П. Абрагамовичъ дае голосъ Нѣмцѣви Шкєрови. Той вѣтае, але нѣмецкы послы не дають ему говорити. Разъ-въ-разъ подносятъ ся крики: прочъ съ Бадени! Абзигъ Бадени! — Гр. Бадени сидитъ захмареный и видимо занепокоеный. Вонъ кѣлька разѣвъ забирае ся подходить до президіи, але затримуе ся и зновъ сѣдае. Наконецъ выходитъ съ салъ. Опозиція плескае и кричитъ зновъ: Абзигъ Бадени!

Галасъ треваетъ дальше. Послы сварятъ ся межи собою. Антисемитскій кельнеръ Миттермаеръ, обжалованый передъ судомъ о просту крадѣжѣ, однакъ выйшовшій безкарно съ причины заданія справы, вызывае либералѣвъ. Шенеріанецъ Иро кличе до него: „Сема заповѣдь божа: не кради!“ Посля довгого галасованя Крамаржъ, обнявши тымчасомъ президію, заявляе: Скоро п. Шкєрови его приять не дають прийти до слова, то вношу, шо вонъ самъ зрѣкае ся голосу. Отже даю слово

послѣдуючому бесѣдникови, д-ру Пацакови.

Слѣдую страшный крикъ. Д-ръ Шкєръ протестуетъ противъ водвореня ему слова, лѣвѣи кричитъ: то ошущство! Иро кличе: то лѣвѣи! Межи Нѣмцѣмъ-либераломъ Пешкою а Чехомъ Дикомъ приходитъ майже до бѣйки, другы послы силою ихъ водпихаютъ, а опять Трайнфельсъ подходить и молить о спокой. — Тымчасомъ Чехи и Поляки окружили д-ра Пацака, такъ шо Нѣмцѣ не можуть тамъ приступити, а Пацакъ зачинае говорити. Нѣмцѣ кричатъ вправдѣ и не можна анъ слова съ бесѣды зрозумѣти, але улюкованый тамъ попередъ стенографы пишуть, а Чехи и Поляки оплескуютъ.

По той бесѣдѣ п. Гарапихъ ставитъ внесенне на замкненіи дискусіи. Въ именномъ голосованю принято внесенне 171 голосами противъ 112. Нѣмецкы народовецъ Песлеръ кличе: 171 лѣвѣи! Генеральный бесѣдникъ Шкєръ пятнуе поступоване президіи яко нечесное а потѣмъ остро критикуе предложеню новелю. Вѣдми рѣшено передати ту новелю маючой ся выбрати комисіи съ 36 членѣвъ.

П. Дашинскій домагае ся именного голосованя надъ его внесенемъ о явности легитимационной комисіи. При именномъ голосованю, въ часѣ котораго п. Абрагамовичъ заявляе, шо комисія легитимационная была все тайною, водкнено се внесенне 149 голосами противъ 112. П. Дашинскій и Тиръ протестуютъ противъ выпыланя президіи на голосоване.

Слѣдующе засѣдане водбуде ся во второкъ.

Съ причины клику п. Песлера о „171 лѣвѣи“ збѣили ся послы польскы, чешскы, вѣдмы и иншы, и постановили вызвати его на поединокъ. До поединку выделеговано Чеха Удержалъ. Песлеръ поединокъ приймивъ.

Письма съ Вѣдны.

Дня 26 н. ст. мая.

[Клубы и комисіи въ парламентѣ. — Нове внесенне рускихъ послѣвъ.]

Нинѣ появилъ ся первый офіціальный списокъ комисій, клубѣвъ и союзѣвъ парламенту. Всѣхъ клубѣвъ е теперъ 17, рѣзныхъ комисій выбрано доси 11, а въ мѣру потребности выбраны еще дальшій. Подаетъ списокъ клубѣвъ, въ скобкахъ число членѣвъ и имя презеса клубу. Именно: 1) Клубъ чешскы феодалѣвъ [19 членѣвъ, графъ Пальфъ]; — 2) Центрумъ [6 чл., графъ Фалькенгайнъ]; — 3) Християнско-соціальный союзъ т. зв. антисе-

миты [26 чл., д-ръ Люетеръ]; — Klub svobodomyšlných lidov ch poslanců českých [60 чл., д-ръ Енгель]; — 5) Deutsche Fortschrittspartei т. зв. либералы [33 чл., д-ръ Функе, д-ръ Гроссъ, д-ръ Пертельтъ]; — 6) Vereinigung von Grossgrundbesitzern либералы [30 чл., нема постѣйного пресеса]; — 7) Club Italiano [19 чл., баронъ Мальфатти]; — 8) Koło polskie [59 чл., всѣ, окрѣмъ одного кс. Свєжого, съ Галичины, предс. Яворекій]; — 9) Polskie stronnictwo chrześcijańsko-ludowe [6 чл., д-ръ Данельскы]; — 10) Польске сторонницю лудове [3 члены, безъ предсѣдателя]; — 11) Клубъ Румунѣвъ [5 чл., Дуцулъ]; — 12) Schönerergruppe [5 член.]; — 13) Slovanska krščansko-narodna zveza [35 членѣвъ, Барвѣнскій, д-ръ Булатъ, д-ръ Шуштергичъ]; — 14) Social demokratischer Verband [14 чл., списъ подае фальшиво 15 чл., Дашинскій]; — 15) Freie deutsche Vereinigung такожъ либералы [15 чл., предс. Мавтнеръ]; — 16) Verband der deutschen Volkspartei [38 членѣвъ, 3 госпитанты; презесы: Барайтеръ, Гофманъ-Веленгофъ, Кайзеръ, Рихтеръ, Штайнвендеръ]; — 17) Club der katholischen Volkspartei т. зв. клерикалы [31 чл., предс. Ди-Павлі]. До нѣякого клубу не входить посля офіціального списку 17 членѣвъ, фактично-жъ е ихъ 18. Въ томъ числѣ нашы три независимы послы. Выказъ подае межи неналежащими до нѣякого клубу послѣвъ д-ра Окуневского и о. Танячкенича. Посолъ д-ръ Ярославъ фигуруе въ списѣ клубу соціалъ-демократѣвъ яко членъ того клубу. Подчасъ нинѣшного засѣданя на наше занятане, заявивъ шановный посолъ, шо се фальшиве представлене рѣчи и опирае ся лишь на томъ, шо служачи парламенту доручуютъ ему яко госпитантову клубу дуже часто запросины на засѣданя. Дуже давно выглядае тая цѣла справа, але рѣчию самого посла е постаратись о справлене похибки взгляду адекларувати свое становище такъ, щобы не было нѣякого сумнѣву. Дальше межи неналежащими до нѣякого клубу т. зв. „дикими“ суть еще два Сербы, д-ръ Кронаветеръ, Стефановичъ съ Буковины, д-ръ Штраухеръ съ Черновѣцѣвъ, д-ръ Вашатый, д-ръ Волянъ съ Черновѣцѣвъ, антисемитъ Миттермаеръ и т. д.

Окрѣмъ клубѣвъ е еще т. зв. „Freie Vereinigungen“, о союзы послѣвъ рѣзныхъ поглядѣвъ для осягненя якоисъ цѣли взгляду обо-

Населене російской державы

посля сегоднѣшняго загалъного спису.

Дня 19 с. м. въ „Русскомъ географическомъ обществѣ“ въ Петербургѣ водчитано два справозданія съ выслѣдѣвъ останной конскрипціи населеня въ Россіи съ дня 28 ст. ст. съчана с. р. Були то справозданія И. Вильзона и П. Семенова. По общисленямъ первого — въ довершено конскрипціи брало участь 2.800 рахмайстровѣвъ, въ томъ числѣ 495 офіцѣровѣвъ, 654 рѣзородныхъ урядникѣвъ и 1.024 студентѣвъ; оба-жъ справоздавчѣ признали, шо не лише праця ихъ была пильная, але шо й населене всюды воднесло ся до тои працѣ прихильно. Се важне, бо оно дае запоруку можливой точности конскрипціи.

Вѣдъ часѣвъ Петра Великого до кѣнця першой половины нашего столѣтя одини конскрипціями были въ Россіи такъ званы „ревизіи“, котрыхъ можна-бъ начислити десять. Нѣ одна съ нихъ не была точна. Провѣрюванѣ-жъ ихъ по три ба й по чотирнацять лѣтъ, не вытѣгаючи съ збѣраного матеріалу нѣякихъ выводовѣвъ. Надто въ поименный списы попадали лишь ты клясы, шо были оподаткованы, а самы списы походили съ рѣзныхъ часѣвъ. Коли-жъ зважитъ ся, шо населене, добачуючи въ „ревизіяхъ“ цѣль подвышеня податкѣвъ, утѣкало водъ нихъ и крыло ся по степамъ та лѣсахъ, то й результаты тыхъ ревизій прийдѣ ся зачислити до фантастичныхъ. Одинокимъ корыстнымъ для науки памятникомъ е советне оброблене матеріалу збѣраного IX-ою ревизією съ 1851 р. Членъ академіи Кеппель посвятивъ ему шѣсть лѣтъ працѣ, а результаты еи оглодосивъ 1857 р. Они зовсѣмъ задскредитували форму и способы російскихъ

конскрипцій. Кеппель выявивъ бажане, щобы комисію для обробленя матеріалѣвъ X-ой ревизіи зложено съ репрезентантѣвъ „Географическаго общества“ и Академіи наукъ. Однакъ бажане се не сповнило ся. Міністеръ Брокъ бувъ тои гадки, шо ревизію належало бы зробити простѣйшою, не обтяжачи еи непотрѣбными статистичными данными. Въ результатѣ X-та ревизіи [1858—1859] уваглядилъ лише крѣпкаке населене Россіи и була останною. Результаты найновѣйшой конскрипціи — се вже дѣло статистичныхъ бюръ при министерствѣ дѣлъ внутрѣшнихъ, де географичне товариство градо перворадну ролю.

Найновѣйша конскрипція выказала въ цѣлой російскѣй державѣ 129,211.000 душъ [съ того 64,616.280 мужчинъ и 64,594.833 женщинъ]. Въ порѣвнаню съ результатами ревизіи съ 1851 р. населене Россіи зросло о 93%. Тогдѣ всего населене было 67,380.645. По общисленямъ центрального статистичного комитету въ 1858 р. было его 74,556.450, а въ 1885 р. 108,819.332.

Вельми поучающъ е цифры съ конскрипціи населеня 140 значѣйшихъ мѣстъ. Показуе ся наприкладъ, шо пятимъ съ черги мѣстамъ е фабричне мѣсто Лодзь, шо має 314.780 мешканцѣвъ, а перевысшаютъ его подѣ тымъ взглядомъ лише: Петербургъ съ передѣмѣстами 1,267.023, Москва 988.610, Варшава 614.752 и Одеса 404.651. Мѣсть, шо мають звыжъ 100.000 населеня, е 19. Крѣмъ наведеныхъ пятьохъ належать сюда: Рига 282.943, Кіевъ 248.750, Харьковъ 170.682, Тифлисъ 159.862, Вильна 159.568, Ташкентъ 156.506, Саратовъ 133.116, Казань 131.508, Катеринославъ 121.216, Ростовъ надъ Дономъ 119.889, Астраханъ 113.075, Баку 112.253, Тула 111.048, Кишинѣвъ 108.506. Мѣсть водъ 100.000 до 50.000 е 35; мѣжъ ними появило ся такъ ма-

лозане, якъ Намантанъ [61.907] и незнайшъ попереднымъ конскрипціямъ мѣста Самаркандъ и Коканъ, шо нинѣ переросли Тверь, Полтаву, Курскъ. Взагалѣ мѣста середной Азіи заняли неостанне мѣсце; першій-лѣпшій Ошъ або Ходжентъ съ 35.000 або 30.000 мешканцѣвъ стоятъ выше водъ старинного Пскова [29.500].

Въ 49 губерніяхъ европейской Россіи и въ области надъ Дономъ начислено 94,188.750 населеня. Въ чотырохъ губерніяхъ оно перевысшае 3 міліоны, у восьмохъ губерніяхъ — 2,500.000, а въ десятиохъ выноситъ 2—2½ міліона. До першихъ чотырохъ губерній, шо мають звыжъ 3 міліоны населя, належать: кѣвска [3,564.433], вятска, подѣльска [3,036.580] и пермска. Звыжъ 2½ міліона населеня е въ губерніяхъ: волынскѣй [2,999.364], полтавскѣй [2,794.756], самарскѣй [2,761.851], херсонскѣй [2,728.508], тамбовскѣй въ области войска Донского [2,575.818], воронѣжскѣй и харковскѣй [2,510.378]. Два до повѣтрѣя міліона населеня мають губерніи: москowska [2,433.356], саратовска, курска, черниговска [2,322.007], уфимска, казаньска, миньска, катеринославска, петербургска [2,104.511] и орловска. Въ порѣвнаню съ цифрами конскрипціи 1885 р. населене середнихъ черноземныхъ губерній зросло дуже мало. Такъ наприкладъ, прибуло населеня въ губерніяхъ: воронѣжскѣй около 9.000, въ орловскѣй губерніи до 91.000, въ тамбовскѣй губерніи до 107.000, въ полтавскѣй до 140.000, — подчасъ якъ населене волынскѣй губерніи зросло о звыжъ 800.000, херсонскѣй и катеринославскѣй о звыжъ 700.000, области войска Донского о 670.000, пермекѣй о 650.000, подѣльскѣй о 630.000, а навѣтъ миньскѣй о 650.000. Въ менше населеныхъ губерніяхъ поваряе ся то само. Впрочемъ губерніи: тамбовска, курска и полтавска належать до 16

найгустьѣше заселеныхъ губерній Россіи.

Значно зросло число населеня и въ десятиохъ губерніяхъ польского королевства, де оно теперъ выноситъ 9,442.590 противъ 7,960.304 посля конскрипціи съ 1885 р.

Губерніи и области Кавказу мають тежъ 9,723.553 населеня противъ 7,284.547 съ року 1885. Губерніи и области въ Сибѣри подняли ся съ 5,313.680 съ 1885 р. на 5,731.732. Пять степовыхъ областей дало 3,415.174 противъ попередниои цифры 2,567.113; области Туркестану и Закаспійска мають теперъ 4,175.101 противъ 2,759.985 съ р. 1885, отже прибуло тамъ звыжъ 66%. Вѣдми для повноты образу належитъ додати ще 2,527.801 населеня Финляндіи, шо посля числа мешканцѣвъ стоить на 12-омъ мѣстѣ номѣжъ російскими губерніями та 6.412 російскихъ подданныхъ въ Хивѣ и Бухарѣ.

Въ цѣкавыхъ пропорціяхъ остаются цифры мужеского и женского населеня Россіи. На 136 мѣстъ, котрыхъ населене перевысшае 10.000, только въ 14 мѣстахъ число женского населеня перевысшае мужеске. Наибѣльше женщинъ е въ Калиши [на 100 мужчинъ 116 женщинъ], Катеринобурѣ и Нѣжинѣ [на 100 мужчинъ 114 женщинъ]. Трохи больше женщинъ е въ Черниговѣ и Саратовѣ. Рѣвновага подѣ тымъ взглядомъ пануе въ Могилевѣ губернскай, Бердянску, Вологдѣ, Митавѣ, Умани, Нахичевани, Пензѣ, Симбирску и Витебску. Дуже мало женского населеня въ Хабаровску (29 на 100 мужчинъ), Батумѣ [40 на 100], Кронштадтѣ и Карѣ [44 на 100]. Петербургъ, выказуючи 82.6 женщинъ на 100 мужчинъ [693.907 мужчинъ и 573.116 женщинъ] перевысшае подѣ тымъ взглядомъ Москву, де недостае 133.270 женщинъ, такъ шо на 100 мужчинъ припадае лишь 76.3 женщинъ [560.940 мужчинъ и 427.670 женщинъ]. Вар-

ДОСТОЙНІЙ ПАНЬ!

Пробуйте только разъ выпрасовать „Бажанта“ крохмалемъ бриллантовымъ до натирания, а переконаетесь, шо вѣтъ о много практичѣйшій и лучшій водъ иншого. Отже жадайте только:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ БРИЛАНТОВЫЙ

вѣдзначеный вѣдлѣкитъ медалемъ срѣбнымъ въ роцѣ 1894. Набути можна у всѣхъ тор.о-аляхъ корѣнныхъ. 106 17—50

роны певных интересов. Е ихъ три: 1) „F. V. der Vertreter agrarischer Interessen“ [120 чл.]; — 2) F. V. für eine zweite Eisenbahnverbindung mit Triest [25 чл.]; — 3) F. V. zur Vertretung gewerblicher Interessen [45 чл.].

Комісія виступають слѣдуючі: 1) к. адресова [48 чл., предс. Яворскій]; — 2) к. бюджетна [48 чл., предс. д-ръ Кайзль, межи членами Барвѣнскій, Дашинскій]; — 3) к. землевѣдѣнча [48 чл., предс. Кафтанъ, межи членами Охримовичъ]; — 4) к. негальности посольскою [24 чл., предс. д-ръ Ферянчикъ]; — 5) к. правнича [24 чл., предс. д-ръ Мадейскій, межи членами Винницкій]; — 6) к. рѣшѣнча [48 чл., предс. д-ръ князь Шварценбергъ, межи членами Вахнянинъ]; — 7) к. легітимацийна [36 чл., предс. д-ръ Фукоъ, межи членами Окуневскій, Дашинскій, Вахнянинъ]; — 8) к. въ справѣ судового переслѣдуваня посла Шаера [18 чл., межи членами Винницкій и д-ръ Давидовскій]; — 9) к. петиційна [24 чл., предс. Бавмартнеръ]; — 10) к. податкова [36 чл., предс. Ді-Павлі, межи членами Охримовичъ]; — 11) к. економічна [48 чл., предс. Повше, межи членами о. Танякевичъ, д-ръ Гробельскій]. Вкѣнці урядують же контрольна комісія для державнихъ довгѣвъ [4 чл., предс. д-ръ Фукоъ] и квотова депутація [10 членѣвъ зъ палаты послѣвъ].

Въ складѣ президіи парламенту входить посоль д-ръ Яросевичъ яко одинъ зъ дванадцяти секретарѣвъ палаты. Послы о. Мандичевскій и Каратинскій не належать до нѣякои комісії. Посоль д-ръ Яросевичъ має увѣйти въ складѣ комісії для законѣвъ угодныхъ зъ Угорщиною.

Рускій независимій посоль внесуть нове нагальче внесенє, підписанє майже цѣлою лѣвицею. Розправы судовѣ въ повѣрчихъ процесахъ показали, що урядовѣ реляції, якѣ предложивъ г. Бадені парламентови, були неправдивѣ. Внесодавцѣ възвуть парламентъ до ухвалы, чтобы на будуче правительство не приходило передъ палату зъ фальшивыми інформаціями. Дискусія, ява виявляє ся надъ тымъ внесенємъ, буде певно дуже цѣкава, але декому й дуже немила. Теперъ може вже не заминує г. Казимиръ довезеными фоліями реляцій, списуемыхъ для него власными его комисарями и жандармами...

Дня 27 н. ст. мая 1897.

[Клубъ „независимыхъ Русинѣвъ“. — Arbeiter Zeitung про посла Яросевича].

Три рускій независимій посоль [о. Танякевичъ, д-ръ Окуневскій и д-ръ Яросевичъ] порѣшили нинѣ на нарадѣ, въ котрій взяли участь и деякі приватні люде, завязати офіціальный клубъ. Ся організація не буде вправдѣ называти ся „клубомъ“, бо число послѣвъ мало, але „группою“. По нѣмецки звучати-ме назва „Gruppe der unabhängigen Ruthenen“ — „группа независимыхъ Русинѣвъ“. Если-жъ мы будемо уживати слова „клубъ“, то лишь длятого, що оно бѣльше утерло ся въ ужива-

шавъ мѣжь бѣльшими мѣстами в выимкомъ: на 297.893 мужчинъ в тамъ 316.859 женщинъ. Кіѣвъ, подобно якъ Петербургъ, має 82.9 женщинъ на 100 мужчинъ, а майже така сама пропорція заходить и въ Одессѣ. Въ 49 губерніяхъ европейскои Россіи принадлеае пересѣчно по 102.8 женщинъ на 100 мужчинъ; въ 11 губерніяхъ польского королевства — по 98.6 женщинъ на 100 мужчинъ. Въ губерніяхъ и областяхъ Кавказа пропорція тѣ такъ самѣ якъ въ степовыхъ областяхъ, т. е. и на Кавказѣ и въ степовыхъ областяхъ выпадае по 89.5 женщинъ на 100 мужчинъ. Въ областяхъ Туркестану и Закаспійскій — женщинъ ще менше [83.6 на 100 мужчинъ]. Губерніи и области сибѣрскіи находятъ ся подъ тымъ зглядомъ въ нормальныхъ відношеняхъ; они выказали по 93.7 женщинъ на 100 мужчинъ. — Перевага мужеского населеня надъ женскимъ въ бѣльшихъ мѣстахъ [Петербургъ, Москва и ин.] пояснює ся тымъ, що до тыхъ мѣстъ наплывае багато мужчинъ зъ околици на заработки, лишаючи жѣнки дома. Недостатокъ женщинъ въ поодинокихъ губерніяхъ поясняютъ еміграційнымъ рухомъ.

Зъ огляду на густоту населеня Россія довго ще може уважати ся обеспеченою въ землю. Сорокъ и девять губерній европейскои Россіи и Донска область выносятъ безъ значного обшару водѣ 4.242.697 кв. верстѣ [верста бѣльше трети якъ кв. клм.], такъ що на квадратную версту выпадае по 22.2 мешканцѣвъ. Та число се дуже хитав ся. По менше якъ 5 душъ на кв. версту выпадае въ губерніяхъ: архангельскій, олонекій, вологодскій, астраханскій; по бѣльше якъ 83 душъ на кв. версту — въ московскій и подольскій; въ кіѣвскій губерніи выпадае 79.6 мешканцѣвъ на кв. версту. Бѣльше нѣжъ 50 душъ на кв. версту приходить въ губерніяхъ: полтавскій, курскій, петербургскій, тульскій, харьковскій,

ню. На внѣ буде репрезентувати цѣлу групу посоль Окуневскій, у внутрѣ будуть проводити нарадамъ посоль по черѣ, якъ се е въ иншихъ партіяхъ. — Опѣсля веда ся ширша нарада надъ тымъ: яке становище мають заняти нашѣ посоль при адресовѣй дискусіи, котра розпочне ся по всѣй имовѣрности въ понедѣлокъ. Детайлѣ ослонѣн на-разѣ ключовою тайною. Лише можемо зазначити головный моментъ выступу, а именно поступлять доконечного подѣлу Галичины на двѣ админістраційны части: всходну руску и захѣдну польску.

Про се заговорила и нинѣшня N. fr. Presse, забравши сю вѣдомбѣ зъ „Галичанина“, котрый зновъ репродукувавъ нашѣ інформації зъ минушой суботы. Вѣсть ся наробила вже днесъ тутъ чимало шуму, особливо межи польскими послами выкликала она справдѣшну панику. Бо можна надѣяти ся, що въ теперѣшну хвилю буде ся справа въ рукахъ Нѣмцѣвъ могучимъ тараномъ противъ польского „кола“. Въ той часѣ треба доконечно збѣвѣхъ сторонѣ краю поддѣржати сю акцію нашихъ послѣвъ; то вже справа рускихъ політичныхъ товариствъ и організацій. До дискусіи мають зголосити ся въ имени клубу посоль Окуневскій и Танякевичъ. Першій бесѣдникъ буде промовляти зъ юридично-историчного становища, другій зъ культурной точки погляду. Очевидно обѣдмуть промоваи цѣлу адресу.

Нинѣшня Arbeiter Ztg. заговорила про становище посла Яросевича супротивъ клубу соціалъ-демократичного. Е се офіціальный органъ партіи, отже его голосъ одиноко мѣрдаиний. Отже при вычислюваню клубѣвъ парламентарныхъ каже вѣнъ мѣжь иншимъ такъ: „...Неправдою е и се, що посоль Яросевичъ поданый яко членъ соціалъ-демократичного клубу. Посоль Яросевичъ, выбранный зъ XIV. округа V. куріи въ Галичинѣ, буває постійно запрошуваний на засѣданє клубу посѣла его власного бажаня. Доси прилучавъ ся вѣнъ до акцій сего клубу, але формально не належавъ до него. Вѣдишєне радикальныхъ Русинѣвъ, особливо-жъ посла Яросевича взглядомъ соціалъ-демократичного клубу порѣшати ся дефинитивно ажъ тогдѣ, коли зъѣзды соціалъ-демократичной партіи, на котрѣмъ буде имовѣрно и руска радикальна партія заступлена, буде мати ясный поглядъ на ихъ становище супротивъ соціалъ-демократѣвъ“.

Черезъ то, що організовано рускій клубъ, котрый буде завтра поданый до вѣдомости президіи палаты, побѣльшило ся число клубѣвъ парламенту зъ 17 на 18, за те зменшило ся число „дикихъ“ послѣвъ зъ 17 на 15, а въ офіціальномъ выказѣ зникне имя д-ра Яросевича зъ листѣ соціалъ-демократѣвъ, бо годѣ рѣвночасно належати послови до двохъ клубѣвъ.

черниговскій и орловскій, а менше нѣжъ по 20 душъ — въ костромскій, надонскій, пермскій и оренбургскій. Въ польскѣмъ королевствѣ, що занимае 111.554 кв. верстѣ, выпадае на кв. версту 84.8 душъ; найгустѣйше заселенъ губерніи пѣтробовска [130.7 душъ на кв. верстѣ] и варшавска [125.7 душъ] они подѣ зглядомъ густоты населеня першѣ въ цѣлѣй російскій державѣ. — Губерніи и области Кавказа [411.324 кв. верстѣ] мають пересѣчно по 23.6 душъ на кв. верстѣ, при чѣмъ максимумъ належати до губерніи ериванскон [44.3], а minimum до черноморской [8.9]. Въ Сибѣри [10.922.480 кв. верстѣ] выпадае пересѣчно по 0.5 душъ на версту. До найбѣльше заселеныхъ губерній належати томоска и тобольска [2.6 и 1.2], до найрѣдше заселеныхъ — якутска и приморска. Степовѣ области заселенъ троха густѣйше; въ семирѣчнскій е по 3 душъ на кв. верстѣ, въ тургайскій найменше, бо по 1.2. Въ областяхъ Туркестану и Закаспійскій на кв. версту выпадае пересѣчно по 3.9 мешканцѣвъ, хочъ тѣ числа тамъ дуже хитають ся, межи 0.8 въ Закаспійскій области и 18.9 въ Ферганскій и Памирѣ.

Такъ в результаты останной конекрипціи населеня въ російскій державѣ. Остаточный высновки зъ нихъ ще не поробленѣ. Коли они будуть готовѣ, тогдѣ можна буде ще докладнѣйше представити зрѣбѣ населеня, бо не лишь зрѣбѣ, але и племенный складъ его и постепенный розвѣй образованя та численность неселянскихъ класъ. Выказы мѣсць уродженя можуть дати поясненє на-прямую и силы колонизації. Вкѣнці-жъ выказы головныхъ и другорядныхъ занятѣ послужать матеріаломъ для економічної статистики державы. Все те може бути велики цѣкаве.

В. Ц.

Справы парламентарній.

Внесенє посла Данила Танякевича и товарищѣвъ що-до приготавливающихъ робѣтъ до загальною обезпеченя сѣльскихъ господарствъ водѣ нещастѣ звучить:

Зъ уваги, що сѣльске господарство перебувае дуже тяжку кризу, котра не знати якъ довго потревае, а обявляє ся чимъ разѣ бѣльшимъ упадкомъ всякой господарской продукції и тымъ самымъ господарского доходу, та черезъ те теперѣшнє его положенє взагалѣ е дуже важке;

зъ уваги, що хлопскій господарства не мають спроможности користати якъ слѣдъ зъ выслѣдкѣвъ поступу сѣльского господарства и прилаженон до того поступу агрономічной техники, — що не мають потрібного достаточного кредиту, — що хлопскій ґрунты чимъ разѣ бѣльше роздроблюють ся, — що доси немае що організація хлопѣвъ-господарѣвъ, — що черезъ те все хлопскій господарства не можуть мати такои вѣдпорной силы, якъ великѣ посѣлости, и ихъ положенє мусить бути тымъ же скрутнѣйше, якъ се й справдѣ доказують такъ громадній шорѣнній ліцитації хлопскихъ господарствъ якъ и загнѣдывша ся въ поодинокихъ краяхъ коронныхъ, особливо въ Галичинѣ и Буковинѣ горячка еміграційна;

зъ уваги, що при такѣмъ загальномъ положеню господарствъ каждый недорѣдъ спроваджуе заразѣ катастрофу, котрой наслѣдкѣвъ годѣ потому выгонти и за кѣлька лѣтъ, а коли недорѣдъ або нещастє въ господарствѣ повторять ся рѣкъ по рѣцѣ, то навѣтъ спроможность господарского истнованя мусить счезати и колишній господарѣ сходятъ на пролетаріѣвъ цѣлкомъ або въ части безземельныхъ або немающихъ, що анѣ для господарства анѣ для державы не е бажанє;

зъ уваги, що анѣ господарскій громады анѣ державна управа не поробили нѣякихъ приготавливань и заходѣвъ, чтобы на будуче въ випадкахъ недорѣдѣвъ або господарскихъ нещастѣ зарадити такому грѣзному стану або бодай можливоу учинити яку зараду (такъ пр. не нагромождено зѣбжа на выпадокъ недорѣду нѣ соломѣ и сѣна на выпадокъ посухи; въ такихъ разѣхъ знае ся лише одну раду: хвилей запомогти, зъ котрыхъ лише та одна користь, що они нѣчого не помагачуть);

дальше зъ уваги, що обезпекѣ, тотѣ для сѣльского господаря правдива зарада на небезпеченства, анѣ въ части не обнимають ще всѣхъ элементарныхъ шкѣдѣ и нещастѣ (и такъ властиво доси е лишь оденъ способъ обезпекѣ водѣ граду, а водѣ всѣхъ иншихъ шкѣдѣ, якъ посухи, слоты, мышей, комарѣхъ и т. и. нема нѣякой обезпекѣ), а коли бы и были обезпекѣ водѣ всѣхъ шкѣдѣ, то хлопъ не мѣгъ бы зъ нихъ користати, бо зъ доходѣвъ своего господарства не спромѣгъ бы ся на те;

зъ уваги, що теперѣшній обезпекѣ водѣ элементарныхъ шкѣдѣ и господарскихъ нещастѣ, обезпекѣ водѣ граду и водѣ падежи худобы, для сѣльского господаря а особливо для хлопа зовсѣмъ недоступный, бо дорогѣ и при теперѣшномъ станѣ рѣчи не можуть бути дешевѣ, отже и не могутъ бути навѣтъ въ тыхъ випадкахъ загальною зарадою на господарскій шкѣды;

дальше зъ уваги, що сѣльскій господарства коли мають бути справдѣ подпорою и основою суспѣльного и державного господарства и жереломъ народного богатства, то треба ихъ вызволити зъ того грѣзного положеня, а передовсѣмъ е одною зъ першихъ задачъ державы обезпечити ихъ бодай до якои границы передъ нечисленными небезпеченствами: то одинокою можливою охороны передъ всѣякими господарскими нещастями треба глядати лише въ загальномъ обезпечѣ водѣ господарскихъ нещастѣ.

Длятого підписанѣ складають внесенє:

„1) Для охороны сѣльского господарства водѣ господарскихъ припадкѣвъ, элементарныхъ шкѣдѣ и господарскихъ нещастѣ, вынавши пожержѣ, має бути заведена загальна обезпекѣ водѣ нещастѣ. — 2) Вызвае ся правительство запорядити потрібный до того приготавливаня: а) зѣбрати дотычный статистичный матеріалъ, б) скликати анкеты знатокѣвъ сѣльского господарства и асекурацій, в) спонукати найширшій господарскій круги до на-рѣдъ надъ тою справою. — 3. Выслѣды тыхъ приготавливающихъ робѣтъ передати управамъ господарскихъ стоваришенъ, якѣ мають утворити, до перегляду и наряды.

Зъ формального огляду має се внесенє придѣлити ся господарскій комисіи.

У Вѣднѣ, 24 мая 1897. — Танякевичъ, д-ръ Яросевичъ, д-ръ Окуневскій, д-ръ Давидовскій, д-ръ Розеръ, Бойко, Клеменбаверъ, Кремпа, Шпондеръ, Цена, д-ръ Віковскій, Аксманъ, Бальоглявекъ, Шнайдеръ, Кайзеръ, д-ръ Люстеръ, д-ръ Вайскірхнеръ, Ведраль, д-ръ Шайхеръ, Шлезингеръ, Кубікъ, Забуда.

Переглядъ політичный.

Въ Будапештѣ сторонництва Уірона уладѣло д. 27. с. м. великѣ зборѣ, въ котрыхъ взяло участь около 5.000 особѣвъ, въ цѣли за-протестованя противъ пѣдѣвшеня квоты. Бесѣдники промовляли противъ Австріи, що мовѣ то тамъ вже водѣ кѣлькохъ лѣтъ веде ся сильна агітація и въ соймахъ и промысловыхъ товариствахъ и въ дневникахъ противъ Угорщины, а Угорщина сидитъ спокойно, зложивши руки, та же, що Австрія на ню наложить. Пѣдѣвшенє квоты не має нѣякой под-стави. Австрія має все, Угорщина нѣчого: нѣ арміи, нѣ заступникѣвъ свои державы за границу, а платити на сибѣлнѣй выдатки мусить. Заступники заграничныхъ державъ сидятъ у Вѣднѣ, кожда войскова инстигуція находитъ ся у Вѣднѣ; все е въ Австріи, въ Угорщинѣ нѣщо. Угорщина лише на те, чтобы платити. Вкѣнці ухвалено резолюцію, въ котрѣй протестуе ся рѣшучо противъ всякого пѣдѣвшеня квоты и заповѣдае ся якъ най-завзятѣйшу борбу противъ такого намѣру. Ухвалено такожъ внести петицію до сойму противъ пѣдѣвшеня квоты и въ той цѣли роз-винути агітацію въ цѣлѣмъ краю.

Зъ Греції и Туреччины такъ дальше надходять вѣсти: Турецкій урядники въ Тесалии мали дѣстати водѣ правительства приказъ агітувати мѣжь населенємъ, чтобы выслано до Порты петицію за прилученємъ Тесалии до Туреччины. Зъ Царгороду не перестаютъ высылати войско на границу. Сими днями мало вѣдѣти на сербскую и болгарскую границу 30 баталіонѣвъ, а шѣсть перевозовыхъ кораблѣвъ водѣплыло зъ запечатанными приказами.

На нѣту державъ мала Порта дати вже вѣдповѣдѣ. Въ вѣдповѣдѣ тѣй не торкае зовсѣмъ условій мира, а толькѣ каже, що готова переговорювати зъ амбасадорами и выказуе бажанє, що услѣвія миру были підписанѣ въ Ферзалю.

Греція зновъ, якъ доносятъ, звернула ся до державъ зъ потою, въ котрѣй збивае точку за точкою жадааня Туреччины. Жадаанє воен-ного вѣдшкодованя е — каже — неслушне, бо не Греція, а Туреччина розпочала войну. Такъ само неоправданє е жадаанє управлѣненя границы, бо война выказала, що грецкій позиціи стратегічно зовсѣмъ не е важнѣйшій нѣжъ турецкій. Черезъ знесенє договорѣвъ що-до грецкихъ подданыхъ, въ Туреччинѣ проживающихъ, были бы они нараженѣ на самоволю Туркѣвъ. Вкѣнці о жадааню умовы що-до выдачѣ злочинцѣвъ нема що й говорити при теперѣшномъ судѣвництвѣ турецкомъ.

Процесъ Давидовскій.

[Першій день розправы 23 н. ст. мая.]

(Дальше)

Іосифъ Корковскій пѣсѣла акту обжа-лованя одинъ зъ найнебезпечнѣйшихъ агітаторѣвъ въ Давидовѣ. Зъ зѣзнанъ его доведѣмо ся дуже много. Агітацію выборовъ першѣй по-чавъ въ Давидовѣ польскій ксѣндзъ Філяковскій. Выбрано комитетъ, до которого належавъ и обжалованный. Козакевичъ бувъ на зборахъ въ Давидовѣ, однакъ то не е правдою, мовѣ-бы его бесѣды могли подбурити народѣ. Зъ легі-тимациями и картами голосованя дѣлясь малъ-верзаци. Дорученє тыхъ картъ вѣдкладали зъ дня на день, ажъ въ день wyboru мавъ ихъ роздати Попель. Резервѣсты и урлюонники про-сили комисію о карты. „Сли-бы треба ити до войны — говорили они, — то намъ скоро до-ручено бы възваня; чому-жъ не дають намъ картъ голосованя?“ Попель кричавъ до лю-дей: „выносѣть ся!“ Обжалованный пойшовъ потому до коршмы, а за хвилю приѣхли лю-де до него. „Вы — кажуть — комитетовѣй у коршмѣ, а тамъ Попель покрывъ голосѣ!“ Обжалованный поѣхъ до канцеляріи громад-ской. Тутъ не було нѣкого [Попель бувъ уже въ касарни], толькѣ якійсь чужій хлопъ силь-но термосивъ польского ксѣндза. Корковскій позбиравъ карты и легітимации, занѣсь на сани а потому до хаты Іосифа Охмана — на то, чтобы другого дня вѣдвезти все до староста. Голосу водѣ нѣкого не вѣдбировъ. Що було въ касарни, не знае. Вѣита ударивъ два разы въ лице, бо той першій его ударивъ. Не бун-тувавъ нѣкого; противно — просивъ о спо-кѣй. Народъ мѣгъ бути розъяренный. Лѣсничѣ говорили, що за таний грошѣ въ самѣмъ Дави-довѣ куплять 200 голосѣвъ. Резервѣсты зъ-разу поводили ся дуже чѣмно — просили, пыта-ли: „чи мы не вѣрнѣй дѣти Найснѣйшого Па-на?“ Мохнацкого люде не хотѣли, бо вѣнъ на-вѣтъ не представивъ ся выборѣмъ. Обжа-лованный не грозивъ пѣкому; се неправда, мовѣ-бы вѣнъ казавъ, що голову побе тому, хто буде голосувати. Хто бивъ Попеля не знае;

знає тільки, що Іван Шеремета самъ гово-
ривъ, що вінъ то виваливъ двері у жандарм-
ській касарні.

Іванъ Шеремета збзнає подбно. Пе-
речить, мовъ бы вінъ вдеръ ся до касарні.
Попеля разъ ударивъ палицею, коли той уже
лежавъ на землі. Зъ картами була круганина.
Войти не давали ихъ выборцямъ, але готові
зъ назвискомъ Мохнацкого хотіли віддавати
Попелеві. [Тутъ председатель заявляє, що въ
дальшомъ ході розправи викаже ся, що По-
пель картъ тихъ прийняти не хотівъ.] Під-
часъ першого заколоту обжалований бувъ у
коршмі. Прибігши зъ-вдтамъ, скочивъ вко-
номъ до канцелярії, а потімъ хотівъ побачи-
ти Попеля, щоби казати арештувати его за
неправне задержане легітимай. О тмъ, що
Попель мавъ уповажнене приймати голоси
вдъ управненихъ безъ легітимай, обжало-
ваний не знавъ. Легітимай не давали, ажъ
підъ напоромъ дали карты до голосованя. Але
що кому по перш, якъ нема аграменту? — що
по картъ голосованя, коли нема легітимай?
Выбори відбували ся нелегально: Попель и
члени комісії відбирали картки крбъ вкно.
О тмъ, що Корковскій забравъ паперъ зъ кан-
целярії, обжалований не знає. Дверей до ка-
сарні не вивалювавъ. Бувъ тамъ, але Попеля
вже не було. Побачивъ его ажъ по тмъ, якъ
жандармъ застрѣливъ Мацька Граба. Ударивъ
его за те, що Попель, Домініканскій слуга,
фальшувавъ право цѣсарске. Хто ще бивъ По-
пеля, не знає; бачивъ тільки, якъ лежачого
Попеля ударивъ кѣлкомъ Василь Наконечный,
и то по плечехъ.

При кѣнци переслухання того свѣдка
прийшло до острон перепалки мѣжъ радни-
комъ Хилинськимъ а адвокатомъ д-ромъ Лі-
лієномъ. Председатель розправи, може и ми-
мовольно, спинавъ оборонцівъ въ ихъ пита-
няхъ ставленихъ обжалованимъ, кажучи то-
номъ досить прикримъ що тѣ питання були
вже ставлені. Порушений тмъ д-ръ Лілієнъ
заявивъ, що зъ огляду на поступоване пред-
сѣдателя мусить застеречи ся, що тільки въ
дорозѣ протоколярій прийме всякій замѣтки
и о тмъ напередъ повѣдомляе трибуналъ.
Здає ся, що по сѣй заявѣ оборона буде мати
большу свободу слова.

Пополудни почато розправу дальшимъ
переслухуванемъ Шереметы. Въ свѣдствѣ по-
давъ вінъ збзнаня, обтяжуючі другихъ обжа-
лованихъ; теперъ вінъ майже все відкликує.
Запитаний, длячого збзнававъ обтяжуючо
підчасъ свѣдства, каже: „Чи я знаю, що
тамъ судья писавъ? Я того не говоривъ!“
каже рѣшучо, що самъ видѣвъ якъ Попель
фальшувавъ карты голосованя и нищивъ тоті,
на котрихъ бувъ написаний Козакевичъ. Ви-
дѣвъ такожъ власними очима письмо літо-
графоване, видане не знати кимъ, въ котрмъ
визвало ся священникѣвъ, щоби агітували за
Мохнацкимъ, и кождому зъ нихъ обѣщовано
за те по 100 зр. Некористно збзнававъ Ше-
ремета для спѣвообжалованихъ Юркевича,
Найды и Наконечного.

Никола Юркевичъ — признає, що
тогдѣ, коли жандармъ уже застрѣливъ Граба,
вінъ рязьарений ударивъ разъ Попеля по
револьверѣ. Не голосувавъ, бо не дѣставъ
карты голосованя. Вінъ то відпроваджувавъ
зъ другими польского ксьондза зъ канцелярії
до дому и за те давъ имъ ксьондзъ 60 кр.
Коли обжалований побачивъ забитого Попе-
лемъ Дабька, лежачого въ крові, хотівъ его
ратувати, підійсѣ до горы, але самъ не мѣгъ
его дивинути. Зъ-вѣдси взяла ся кровь на его
опанчи и на ремѣнику. Збзнаня Шереметы,
котрий въ свѣдствѣ казавъ, що Юркевичъ
бивъ трема наворотами Попеля, и такій самі
збзнаня жандарма обжалованимъ заперече.
Людей не бунтувавъ, до нападу на канцеля-
рію не кликавъ нѣкого. Зъ спѣвообжалованихъ
нѣкого не обвиняє; бачивъ, що обжалований
Стецко хвативъ жандарма въ-пѣвъ, коли той
хотівъ стрѣляти, але перечить, мовъ-бы
Стецко бивъ жандарма. — Юркевичъ відпо-
вѣдавъ по руски, коротко а певно.

Іванъ Найда: Людей вдѣ голосованя
не відстрапувавъ. До касарні прийшовъ уже
по виваленихъ дверехъ. Попеля за полу не
хватавъ, анѣ сурдута на нѣмъ не подеръ. Не-
користий для него збзнаня свѣдківъ, именно
Шереметы, перечить. Называє неправдою,
мовъ-бы вінъ казавъ войта бити.

Стефанъ Стецко, жилявий хлопъ, по-
чинає говорити оригінально польщиною, від-
такъ переходить на руске и мѣшаниною та-
кою говорити черезъ весь часъ довгого пере-
слухання. — Предс. Слухайте, Стецку! ви
обжаловані, що били Попеля! — Обж. Хто?
Я? Анѣ палцемъ! — Предс. Вамъ не ка-
жуъ, що палцемъ, але коломъ. — Обж. То
не правда! я маю свѣдківъ! — и починає
описувати цѣлу пригоду майже згѣдно зъ ак-
томъ обжалованя. Резервістами „командувавъ“
по войсковому Іосифъ Мазуръ. Обжалований
не мѣшавъ ся до нѣчого. Бачивъ, що Шере-

мета боронивъ польского ксьондза. Корковскій
на мостѣ вѣвъ дальше голосоване. Попель въ
послѣднихъ хвиляхъ тримавъ у одній руцѣ
револьверъ, въ другій кѣль. Никола Юрке-
вичъ и Шеремета, кождий по три рази уда-
рили Попеля колами, и то подбѣдними до тыхъ,
що стоять яко corpus delicti въ кутѣ салѣ
[колы сяжневй, грубй, частоколовй]. Що-до
себе самого признає, що жандармови зробивъ
замѣтъ, аби не стрѣлявъ, але навѣтъ не ру-
шивъ его; отже перечить навѣтъ збзнаню Юр-
кевича [мовъ-бы обнявъ жандарма въ-пѣвъ].
Слѣвъ: „ще ты будешъ людей мордувавъ?“
вінъ до жандарма не говоривъ. На запитанє
спѣвообжалованого Корковского, чи справдѣ
видѣвъ вінъ, якъ Корковскій при саняхъ від-
биривъ голоси, Стецко цѣлає свое збзнанє;
бачивъ, що Корковскій паперы вынѣвъ на са-
ни, а больше не бачивъ нѣчого. При конфрон-
таціи Стецка зъ Юркевичемъ почали оба сва-
рити ся. На свою оборону ставить трехъ
свѣдківъ, котрихъ трибуналъ ще передъ роз-
правою вписавъ въ число свѣдківъ.

Іванъ Телега. Разъ ударивъ Попеля,
коли той уже й не рухавъ ся. Ударити му-
сѣвъ, бо его зневолили до того другй. Вінъ
просивъ: „Не бийте его, даруйте ему жите!“
але хтось ударивъ его [Телегу] сильно ко-
ломъ и крикнувъ: „Бий! вінъ не варта жи-
ти! вінъ забивъ хлопа!“

Василь Масталенъ обжалованій о то,
що попередній, заперече. Бувъ передъ кан-
целярією, а обтяжуюче его збзнане жандарма,
мовъ-бы вінъ пхавъ ся, называє неправдою;
такъ само неправда, мовъ то вінъ кричавъ:
„Маю двѣ раны, я свого не дарую! якъ не
віддасть паперѣвъ, то го забю!“ — анѣ не-
правда, що подававъ лопату до виважєня
дверей [все то збзнала кухарка жандармѣвъ];
анѣ неправда, що підъ его напоромъ жан-
дармъ мусѣвъ уступити. Карты домагавъ ся,
але легально. Люде похали его на жандарма,
при чѣмъ жандармъ два рази пробивъ ему
руку; тогдѣ вінъ поїшовъ підъ цвинтаръ.
Попеля бачивъ уже забитого, и то зъ-далека.
Зазначує, що при конфронтаціи зъ кухаркою
въ касарні жандармѣвъ при его арештованю
она сказала, що не може пѣзнати, чи то той
самъ. — Оборонецъ Сокаль просить о вѣзванє
яко свѣдка Михайла Шведа на обставину, що
обжалований стоявъ на цвинтарі, віддаленѣмъ
о 50 кроківъ, а оборонецъ Сумперъ ствер-
джує, що обжалованому, котрий уже въ 1894
р. вийшовъ зъ войска и стало замешкує въ
Черепинѣ, не видано карты яко „урльонни-
кова“. Председатель відчитує протоколъ о-
глядити дѣкарскихъ обжалованого. Шеремета
просить о голосѣ и починає говорити по рус-
ки. На те радникъ Сумперъ перерыває: „Po
polsku mówcie! przecieć umiecie!“

Іванъ Хировскій не голосувавъ, бо
не мавъ ще лѣтъ. Прийшовъ підчасъ голосо-
ваня, постоявъ и поїшовъ до коршми. Вий-
шовши почувъ крики, вернувъ идъ канцелярії
и чувъ выстрѣлъ, не знає, зъ котрой стороны.
По выстрѣлѣ люде товпили ся до касарні. За
Попелемъ не шовъ; бачивъ его вже неживого.
Коли люде троха розсыпали ся, побачивъ по-
стрѣленого Граба и зъ другими занѣвъ его до
мешканя писаря. Неправда, мовъ-то вінъ го-
воривъ до жандарма при дверехъ канцелярії:
„Зробѣтъ ладъ, выдайте Попеля людемъ, або
казѣтъ его жандармови взяти!“ Заперече
збзнаня свои въ свѣдствѣ, мовъ-бы знавъ о
тмъ, що Іосифъ Мазуръ грозивъ всѣмъ ра-
зомъ зъ Шереметою. Чи говоривъ то въ
свѣдствѣ, не знає; може й говоривъ, бо по а-
рештованю бувъ сильно зиритований и заклю-
потаний, отже й не памятає, що говоривъ.
Дальше заперече высказъ въ протоколѣ, мовъ-
бы Найда хвативъ Попеля за полу. О листѣ,
въ котрмъ обѣщовано ксьондзамъ по 100 зр.
за агітацію за Мохнацкимъ, чувъ, але листу
не бачивъ. Збзнаня свѣдківъ обтяжуючі его
заперече.

Оборонецъ д-ръ Лілієнъ зазначає, що не-
яснѣсть акту обжалованя що-до самого полѣ-
женя льокалю выборчого дає ся відчувати въ
дотепершнмъ ході розправи, отже прозить
о відчитанє протоколу огляднѣ будинку.
Трибуналъ на се годить ся. Касарня и гро-
мадскій урядъ въ Давидовѣ становлять одну
цѣлѣсть підъ однимъ дахомъ.

Теперъ начало ся переслухуванє обжа-
лованихъ оставшихъ на свободѣ.

Войтѣхъ Рыбчинскій, старикъ, не
дочувавъ и добре не бачить. Видѣвъ забитого
Попеля, але анѣ не бивъ его, анѣ палицею
зъ болотомъ не ткнувъ ему въ уста. Такожъ
не кричавъ, що жандармы злодѣй, коли зло-
дѣя крыють!“ Шереметы, котрий свѣдчавъ
противъ, вінъ не знає.

Петро Лѣостеръ, обжалованій о то,
що після збзнаня Граба и другихъ мавъ під-
бурювати противъ жандарма, и кричати: „Ло-
вѣтъ жандармѣвъ! Я самъ відберу имъ іве-
ры!“ — и мавъ копнути кѣлька разъ Попеля
та кричати „Дивѣтъ! отсе праведникъ, боро-

нивъ вѣры Христовой! Не хотѣвъ-есть кавы,
то лий теперъ кровь!“ Обжалованій збзнає,
що не памятає нѣчого; вінъ бувъ того дня
сильно напийтй; се може доказати двома
свѣдками не вѣзваными до розправи. Въ слѣд-
ствѣ казавъ, що бувъ тверезый зѣ встыду и
боязни, щоби за пѣянство не стративъ мѣсяцъ.
Такожъ не знає, чому Грабъ мавъ злѣсть на
него. — На внесенє оборонця Сумпера, и за-
годою прокуратора трибуналъ мавъ взяти підъ
розвагу, чи покликати ставленихъ Лѣостеромъ
двохъ свѣдківъ Винкентія и Петра Патика.
О годинѣ 7½, розправу відложено до
рана. Публики въ аудиторіи дуже мало; по-
заду салѣ сидѣть кѣльканацѣ хлопѣвъ и
жѣнокъ зъ Давидова. Се своики увязненыхъ.
Вечеромъ, по замкненю розправи, обжалованій
збѣтаючі на свободѣ, и своики ихъ окружали
передъ судомъ громадами оборонцівъ, радѣ
знати, якъ иде справа.

Зъ першого дня розправи замѣтне, що
вѣсь переслуханий обжалованій обстають при
тмъ, що Попель дѣйстно фальшувавъ карты
голосованя.

[Другій день розправи 29 н. ст. мая].

Нинѣ начала ся розправа переслухува-
немъ дальшихъ обжалованихъ.

Бригіда Грабъ, обжалована о то, що
мала два рази копнути Попеля обцасомъ и
при тмъ сказати: „То за мои два гульдені!“
Обжалована перечить. Почувши стрѣлы утѣ-
кла до хаты, нѣчого не бачила и не чула.
Противъ неи свѣдчить свѣдокъ Лабута, а об-
жалована каже, що вінъ тогдѣ бувъ пѣяний.
А що она навѣтъ не була коло Попеля, свѣд-
чить ся Францішкою Кореньовскою. О вѣзван-
нє того свѣдка попросивъ оборонецъ д-ръ Со-
каль.

Гринько Химчинъ збзнає по руски.
Вінъ обжалованій за нападъ на касарню, де
мавъ кричати за Попелемъ: „вѣтъ ту!“ и по-
тмъ выломивъ двері. Вінъ перечить всему.
До жандармѣвъ не кричавъ: „Вы злодѣй, бо
злодѣя крыте!“ Шѣсть лѣтъ насъ туманили,
теперъ хочемо выбрати такого, котрий буде
за нами!“ — Обжалованій Шеремета такожъ
супротивъ сего свѣдка відкликує свои збзнан-
ня. Обжалованій чувъ вдѣ Шереметы, що
Попель відбиривъ картки и ховавъ до кише-
нѣ. [Тутъ председатель почавъ поучати Ше-
ремету, що Попель бувъ на то, щоби відби-
рати голоси... На се відповѣвъ Шеремета, що
Попель выходивъ зъ льокалю выборчого до
другої комнаты, відбиривъ картки и писавъ
оловцемъ назвискомъ Мохнацкого; навѣтъ вдѣ
него (Шереметы) домагавъ ся картки, але
вінъ сказавъ, що комисаръ не смѣе картъ
забирати, на то єсть урна! Химчинови не
тільки вінъ (Шеремета) говоривъ, о маль-
верзаціяхъ Попеля; о тмъ говорили всѣ лю-
де). Обжалованій не видѣвъ того, якъ Попель
утѣкавъ. До протоколу не казавъ, що бачивъ
Попеля утѣкаючого и чувъ, якъ той кричавъ
„хто підійде до мене, то го застрѣлю!“
[Председатель відчитує протоколъ его збзнанъ
въ часѣ свѣдства, де вінъ казавъ, що ба-
чивъ, якъ коло Попеля стояли Шеремета,
Наконечный и Никола Юркевичъ. Тутъ по-
просивъ о слово Корковскій и збзнає, що
самъ бачивъ, якъ Попель фальшувавъ карты
голосованя: Хемичнымъ оловцемъ писавъ на
карткахъ, перечеркуючи назвище Козакевича.
Оборонецъ Сумперъ показує двѣ карты легі-
тимайній, а Корковскій поясняє, що написавъ
шимъ ся резервістамъ давано карты легіти-
маційній, призначеній для кого иншого або вже
відобраній; назву правного властителя карты
вытираю, а вписувано иншого]. Обжалованій
на доказъ, що підчасъ нападу не бувъ у ка-
сарні, мавъ свѣдка Гаврила Муха. Противъ
него говорить жандармъ, мовъ-бы вінъ такъ
тиснувъ ся, що жандармъ зранивъ его нехо-
течи въ нѣсь. Отже обжалованій каже, що
нѣколи не бувъ скальчений. — Оборонецъ Лі-
лієнъ вносить: 1) щоби обжалованого підда-
ти дослѣдови лѣкарскому, а 2) щоби вѣзвати
на свѣдківъ Гаврила Муха и Стефана Соро-
ку. Що-до першого внесеня прокураторъ го-
дить ся, але щоби се відложити по переслу-
ханю жандарма, а що-до другого противити
ся. Трибуналъ выдасть рѣшенє пѣзнѣше.

Ілько Юркевичъ: Попеля не бивъ
и заперече дотичнє збзнанє Шереметы. При
конфронтаціи Шеремета відкликавъ ранѣше
збзнанє; вінъ бачивъ, що Ілько мавъ у ру-
кахъ кѣль, але того, чи бивъ нимъ Попеля,
не бачивъ. Ілько запевняє, що навѣтъ не
мавъ кола.

Василь Наконечный [збзнає по руски]:
Въ касарні не бувъ. Попеля разъ ударивъ,
коли той уже лежавъ. Хто бивъ, не знає; ба-
чивъ, що Шеремета ударивъ. Се неправда, що
Шеремета збзнавъ у свѣдствѣ, мовъ-то обжа-
лованій кѣльканацѣ развѣвъ ударивъ Попеля
по головѣ и копавъ его ногами въ уста. —
Шеремета, станувши до ока, зновъ відкликає
свои збзнаня, подані въ свѣдствѣ.

Бернардъ Токарскій: Попеля не бивъ
по черевѣ, не кричавъ „а то-сь ся підняє!“
Дотичнй збзнаня свѣдківъ заперече.

Лавро Грабъ: Попеля не бивъ. Противъ
него — каже — свѣдчивъ свѣдокъ Цимбалюхъ
зѣ злости. Тою самою мѣркою відмѣривъ
Грабъ будинкови зѣлѣзничому Петрови Лѣо-
стерови, на котрого зложивъ въ свѣдствѣ
протоколъ богато обтяжуючихъ обставинъ.

Вѣдтакъ оборонецъ д-ръ Сокаль завадъ
Хировскому деякія питання дотично особѣ,
котрій могли бы потвердити, що вінъ не бравъ
удѣлу въ выломлюваню дверей, и вынѣвъ вѣ-
зати на свѣдківъ Станислава Хировского и
Іосифа Сливку.

Іосифъ Мазуръ, обжалованій о на-
падѣ на жандармерію, заперече. Коло льо-
калю выборчого бувъ, не командувавъ и не
стримувавъ нѣкого вдѣ голосованя. [Конфрон-
тують его зѣ Стецкомъ, котрий его обтяживъ.
Стецко голосно кричить, що Мазуръ грозивъ
людямъ, а коли Мазуръ заперече, Стецко
піднесенимъ голосомъ каже: „Ты тумане!
що? я не бачивъ?“] Слѣвъ „що то менѣ за
комісія! мы такой комісії не хочемо!“ обжа-
лованій не казавъ. При дверехъ льокалю ви-
борчого стоявъ, але нѣкому не зборонявъ вхо-
ду. Неправда, що въ день передъ тымъ гово-
ривъ у коршмі: „Що? мы не маємо голосу?
мы, войскові? Я заантретую всѣхъ, закомен-
дерую яко капраль Reihen rechts або links и
побачимо!“ Розваленемъ головы нѣкому не
грозивъ. На зборахъ скликанихъ Козакевич-
чемъ бувъ, але не чувъ добре, бо стоявъ за
парканомъ. Мовы о урльонникахъ на тыхъ
зборахъ не чувъ [иначе збзнавъ въ прото-
колѣ свѣдствѣ] и не знає, якъ таке може
стояти въ его протоколѣ свѣдствѣ. О годинѣ
11 бувъ уже дома; се може ствердити его
служачій, сестра жѣнки и ще кѣлька особѣ.
Правда, що вінъ вѣзавъ бувъ усьхъ, що не
мали картъ и легітимай и казавъ имъ стати
въ кольону, але то дѣлятого, щоби Попель
мѣгъ переглянути, кѣлько выборцівъ не мавъ
картъ [о 8-й мавъ Попель карты роздати.] —
Оборонецъ зновъ зазначає, що обжалованій,
вернувши ще 1892 року зъ войска, не дѣставъ
карты. Черезъ пять лѣтъ его тримали за „ур-
льонника“!

(Дальше буде.)

НОВИНКИ.

— Прогулку до Лисиничъ [огородъ Грунда]
уряджують въ четвертъ, на Вознесеніє, львів-
скій товариства: Клюбъ Русинѣвъ, Руска Бе-
сѣда и Боянъ. Крімъ продукцій мѣшаного
хору „Боянъ“ відбудуть ся и танцѣ при уча-
сти музики войсковой. — Вступѣ до огорода
20 кр. вдѣ особы. Чистий дохідъ призначе-
ний на товариство „Русланъ“. Зъ огляду на
забаву и цѣль належить надѣятися, що вѣсь
Русины львівскій и близкій замѣскій поспѣ-
шать на сесю прогулку. Оповѣщенє публич-
ныхъ не буде нѣякихъ, такъ само и особныхъ
запросинъ не высылаетъ комітеть.

— Руско-народній товариства въ Коломиї
устроюють дня 8 н. ст. червня с. р. концертъ
въ честь XXXVI. роковинъ смерти нашого
незабутного тенія Тараса Шевченка въ сали
польского товариства „Соколь“. Докладнѣйша
програма подаєть ся пѣзнѣше.

— Про вечерницѣ въ память Т. Шевченка
въ Підгайцахъ пишуть намъ: Дня 26 с. м.
обходили підгаецкій Русины велике народне
святѣ. Бережанскій „Боянъ“ [30 особѣ] зѣв-
хавъ того дня до Підгаецъ дати концертъ въ
память роковинъ смерти Т. Шевченка. Що
бережанскій Боянъ, мимо всѣхъ перешкодъ,
зволивъ приѣхати до Підгаецъ, въ тмъ го-
ловна заслуга д-ра Андр. Чайковского, ко-
трий щиро занявъ ся концертомъ, и о. На-
вроцкого зъ Голѣбчъ, котрий першій просивъ
Бояна приѣхати та при кождій нагодѣ дода-
вавъ бояністамъ духа надѣиво на усьхъ кон-
церту. И дѣйстно, концертъ выпавъ підъ
кождимъ взглядомъ знаменитѣ. Слава бере-
жанского Бояла стягнула двѣ сотки публики
до великой салѣ рады повѣтвой и то безъ
розницѣ народности; навѣтъ знатнѣйшй жиды
явили ся мѣжъ гостями. [Мимоходомъ ска-
завши — лише священникѣвъ зѣ околищъ було
дуже мало; чому се?!] Вступне слово доброго
бесѣдника и писателя л-ра Андр. Чайковского,
декламация п. Богд. Ленкого, гра на цитрѣ о.
Купчиньского, спѣвы тенора п. Козака и хору
бояністовъ, зложеного зъ красныхъ женскихъ
и мужскихъ голосѣвъ підъ батутою п. Ре-
мезы — взагалѣ всѣ продукціи пересвѣдчили
збраныхъ, що на такій артистичный бенкетъ
и двацѣть миль не жалъ бы поѣхати. По кон-
цертѣ відбувъ ся въ касинѣ спѣбный ко-
меръ, рѣвно-жъ при бесѣдахъ и спѣвахъ, при
затальномъ одушевленю, котрого збудженє
належить выгнѣти въ честь д-ру Чайковско-
му и бережанскимъ бояністамъ. Мабутъ они
и на будуче не забудуть на підгаецкихъ Ру-
синѣвъ.

— Петицію громады Медини и сусѣднихъ
громадъ въ справѣ відшкодованя за шкоды
починеній при войсковымъ стрѣляню [внесену
недавно до рады державной черезъ п. Ярсе-
вича] відослала комісія петиційна до комісії
економічної для увазляденя. Въ комісії еко-
номічної займає ся сѣй справою посолъ о. Та-
някевичъ. — [и. н.]

Дрбний всти. Въ Теревовли дня 26 с. м. подчасъ войсковыхъ вправъ въ стрѣльню убито припадково одного жовитра зъ тамошного баталіону стрѣльцѣвъ, родомъ Мадяра. — Заряджена ревизія акцизного уряду въ мѣстѣ Форджинъ выказала недостачу 354.000 лѣровъ. Префектура увязала въ той справѣ 42 мѣскихъ радниківъ. — Подъ колесами поѣзду блискавичного, що шовъ зб Львова, погнѣвъ въ Перемишля за другою рамною коло Вильча малый хлопцеъ. Машинистъ, що провадивъ поѣздъ, не виненъ нічого; завила власна неосторожність хлопця.

Romans (Küstenland).

Прислана намъ машина Wertheim Nr. 5, естъ дѣломъ майстерскимъ наибольшого выконченія, естъ просто чудомъ своего рода, водовода въ мѣстѣ помывочнымъ вымогамъ, а що найзамѣтнѣйше, машина працюе безъ гамору и длатого моя жена естъ дуже вдоволена нею и припоручае ея якъ найгорѣйше сю машину всѣмъ приятелькамъ.

B. Michellini.

Телеграммы „Дѣла“.

Петербургъ 29 мая. Президентъ комитету министровъ Дурново и оберпрокураторъ синоду Пободоносцевъ въѣзжаютъ на коляска недѣлю до Мариенбаду.

Лондонъ 29 мая. Однѣ днѣвнѣзъ довѣдусъ ся, що Россія въѣзжаетъ недѣлю переговоровъ зъ Туреччиною о те, чтобы позволила Россіи обсадить деякія мѣста въ передній Азіи.

Надослане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ
стация Зодочѣвъ, отвѣрае ся 1 мая 1897. — Заведене
отворене цѣлый рокъ. Ближнихъ вѣдомостей у дѣ-
107 ласъ ЗАРЯДЪ. 21-14

ЗАКЛАДЪ ВОДОЛѢЧНИЧІЙ

Д-ра Храпца 72
въ Закопанѣмъ 7-10
Отвореный черезъ цѣлый рокъ. Уряджене
якъ найлѣпше. Цѣны дуже приступный.

Полотна, бѣле столове,
рушники, хусточки, дре-
лхи и т. п. власныя выробы
продае по
цѣнахъ фабричныхъ

Краеве товариство ткацке
„ПРЯХА“ зъ Коросна

въ свой ново устроеній торговли
у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2.

Замовляти зъ провинціи простино
написати до Коросна.

Заразомъ остерѣгаемо, що ре-
презентантомъ нашої фірмы, подо-
рожуючымъ по Галичинѣ и Буковинѣ,
е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ
атентѣвъ ант поганихъ не выс-
лаемо. 77 7-52

ТУТКИ цигаретовъ 1000 штукъ
1 ар. поручае А. Мазур-
кевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Сезонъ въѣзъ 20 мая до
конца вересня.

ИВОНІЧЪ

Заведене жерельно-купелеве и кліматичне

положене на стоуѣ Карпатъ 410 м. н. п. м. поручае свои

щавы солоно- и зелѣзисто-йодовы

купель йодовы, боровинный, иловы, гидропатичны, ингалацин.
На сезонъ 1897 прибуває оденъ домъ мешкальнѣй, уряд-
женый поѣла найновѣйшихъ вымоговъ, и кѣлька кабинетѣвъ
гидропатичныхъ.

Цѣле заведенне освѣтлене электрично.

Цѣны мешкальнѣ до 20 червня и въѣзъ 20 червня значно низші.
Зголошеня приймае и брошуры зъ подробнымъ описомъ
пересылае безплатно

Дирекція Заведень жерел.-купѣл. у Львовѣ.

Воды и перетворы жерельны ивоничскы можна набути въ
складахъ въѣзъ и въ антикахъ. 174 4-8

АДОЛЬФЪ КАМНЕЛЬ

Львовъ, Hôtel Belle-Vue

СКЛАДЪ ВСЯКИХЪ МАТЕРІАЛѢВЪ БУДѢВЛЯНИХЪ

выключне заступництво на Львовѣ Австрійского това-
риства акційного фабрики Портланд-цементу въ Шаковѣй

Продае дешевше нѣмъ всюды

портландъ цементъ, вапно скалите и гидравличне,
выробы цементовы и штайфуговы, цеглу огнетривалу,
огнетривалу палу дахову, асфальтовъ плиты изоля-
ційны, дистилловану смолу вуглеву КАРБОЛІНЕУМЪ
якъ такожъ всагалъ всякы матеріалы будѣвляны —
заручуючи за нихъ доброту.

Предпріемство роббѣть бетоновыхъ и крыта даховъ
дахѣвою, дупкомъ и папою огнетривалою по цѣнахъ
умѣренныхъ. — Телефонъ н рѣ 460. 121 13-2

въ реставраціи НАФУЛЫ ТЕНФЕРА, улица Трибу-
нальска ч. 12 домъ власный, можна достати пощенно
аже о годниѣ 8-ой рано горячъ свѣдѣни.

ЦѢНИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкланъ легка	12 "
Флячки	12 "
Пѣжка телля зъ хрѣномъ	10 "
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 "
Кавяръ	15 "
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 "

Всякы напитки въ найлѣпшихъ родахъ по най-
умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять
зъ мѣстъ реставраціи, даю водбѣраючимъ марка. —
Найлѣпшій винъ по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши
въѣзъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ
и напитковъ заосмотрена кухня.

79 21-52

Зъ-высокимъ поважанемъ

НАФУЛА ТЕНФЕРЪ

Зѣвна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

въѣзъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевъ нѣхъ
въ великомъ выборѣ окуляры,
цикеры, льорнеты, барометры,
термометры. — Направы най-
скорше и найдешевше. — Устро-
ени электричныхъ звѣнокѣвъ. —
Замовлена зъ провинціи водво-
рогнѣ. 4185

Адресъ: Оптикъ Коперницкій
Львовъ площа Галицка ч. 1.

MATTONI'S GIESSHÜBLER

природна

алькалична

ВОДА

щавова

найлучшій столовый и покрѣ-
пляючій напитокъ,
выпробованный при кашлю, при недугахъ
шитъ, при катарѣ жолудна и мѣхура.

Heinrich Mattoni & Giesshübl
SAUERBRUNN.

ДРОТЬ кольчатый цинковый до о-
городжень по ар. 450 за 100 ме-
тровъ. Топорѣвъ львовъ до значенія
деревъ (зъ двома довольными бук-
тами) по ар. 6,
поручае ПЕТРО ХИОНОВСКИЙ,
торговля зѣвна у Львовѣ, площа
Капитульна ч. 1 (супротивъ кате-
4595 драм.)

ГОСТЕЦЬ и РЕВМАТИЗМЪ
лѣчить едно лишь мазь Русса
(Russ Gichtsalbe). Слонъ 1 ар.
Розсылае С. Рукера Антика
Львовъ. (Галичина.)

175 3-24

Власного выробы ПОСТѢЛЬ. Ковдры
на овечьей вѣнѣ по ар. 850, 4, 6, 8,
до 14 ар. МАТЕРІАЦЫ волосныи (три
полуска) по ар. 1250, 14, 16, 18,
20 до 80. Подушки зъ пѣры и воло-
снѣвъ. Простирала, сѣвники и т. п.
найдешевше поручае только

спеціална роббѣня вырѣбѣвъ по-
стѣль ЮСИФА ШУСТЕРА
у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5,
111 „Импресса“ 8-15

КОТВА

Liniment Capsici compos.

зъ аптеки Ріхтера въ Прагѣ

звѣстне знамените усмиряюще бѣль втиране; въ цѣнѣ по
40 кр., 70 кр. и 1 ар., находить ся въ всѣхъ аптекахъ. Треба
жадати се загально улюблене средство домова звѣздѣ
лишь словами

Ріхтера лініментъ зъ „котвою“

и для осторожности брати флашки лишь зъ
звѣстною маркою охоронною „котвою“, бо ино
такъ суть правдныи.

Ріхтера антика подѣ „Золотымъ Львомъ“,
Прага. 363 30-35

Юлія Миколая Насѣдникѣвъ у Львовѣ

яковъ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старій польскій сильній горѣлки, дуже добрій розолісъ,
лісеры, румы правдныи зъ Імлянѣ, явъ такожъ найлѣпшій
якости краевы спеціалы явъ: Народовка, Dziennik, Szczynek,
Карпатѣвка, „Дѣбелъ“, Помаранчева не солодженя, Ратаѣвъ,
Деревѣвка и т. п. горѣлки уривѣлеваныи и однокѣ правдныи
если зъ нашої фабрики спровадженъ.

Одиноке жерело въ краю для пп. антикарѣвъ до побѣ-
рѣня алькоголю абсолютъ, и найчистѣйшій спиртусъ, до цѣ-
лей лѣчничихъ вѣльного водѣ податку и вже оподаткованого.

Правдныи спиртусъ оптовый найквалітѣйшій, здоровлю
не шкѣдливъ, бо не выроблюваний зъ есенціи оптовѣвъ.
Складъ для мѣста Львовѣ: ул. Коперника ч. 9, и улица Га-
лицка ч. 1. 4912 342-2

ВЕРТГАЙМА

зъ подвійнымъ швомъ
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
Першорядный фабрикатъ въ-
мѣстѣ для домового ужитку и
промыслу доставляю зъ Вѣднѣ
до всѣхъ мѣстечестей австро-
угорской монархіи.

Высоко- раменный ножны м.	ар. 35 50
Высоко- раменный ручной м.	ар. 31 50
Кругло- човенн. машинѣ	ар. 49-
30 днѣвъ часу на пробу.	5-лѣт- на по- рука.

Кожду машину, яка въ пробѣ-
номъ часѣ не покаже ся знаме-
нитю, водбѣраю на мой коштъ
безъ трудностей назадъ. 21 4-6

Nähmaschinen Versandt-Haus
LOUIS STRAUSS,
Фірма судово протоколована
и ливерантъ стоваришени ц. к.
урядникѣвъ.
Wien IV. Margarethenstr. 12 fh.

Знамениту штучну лімонаду
вытворюють

Маршнера шипучій лімонаднѣй

БОНБОНЫ

зъ оттакою маркою охоронною

Фабрика ориент. цукровыхъ товарѣвъ

A. MARŠNER

v Praze Kral. Vinohrady, Plzenka.

Достати можна всюды. Де не
мама складѣвъ еп грош, высылаемо
 franco 100 пакохъ за 7 ар. за послѣ-
платою або за попереднымъ надѣ-
сланемъ належитости. 152 6-10

Нехѣдне средство на кашель
и катаръ

Аптекари Шнайда

ПРОТИВЪ КАТАРУ

и кашлю

та разомъ въ нимъ

гербата противъ ка-

тару и кашлю

зъ St. Georgs-Apotheke, у

Вѣднѣ V/2 Wimmergasse 33,

пѣсла приносѣвъ лѣкарскихъ

приладженъ суть нехѣбными вы-

пробованныи средствами противъ

катаральныхъ недуговъ орга-

новъ воддыховыхъ, противъ

упертыхъ кашлѣвъ, хрипка, за-

охлажденю, астмы и т. п. усуваючи

елемъ, усмиряючи кашель и

выкалюючи устуглене духѣ-

ты. Цѣна пакки порошку про-

тивъ кашлю и катару 50 кр., а

принадлежнѣ до сего гербаты

на катаръ и кашель 50 кр.;

почтою о 20 кр. больше на опа-

коване и листъ фактовый. Поч-

тою высылае ся цѣло наименше

двѣ пакки. Попередне надѣслане

належитости переказомъ пожа-

дано. Правдныи лишь въ St.

Georgs-Apotheke, Wien

V/2 Wimmergasse 33, и тамъ

треба звертати ся зъ всѣми пи-

семными замовленями.

Складъ у Львовѣ въ аптецѣ

подѣ звѣздою п. Миколая.

80 9-2

Закупивши дуже користно партію

ДОБРОЙ КАВЫ

оферуемо ви въ 5-кѣлевыхъ ворочкахъ

по 9 зр. франко

о скѣлько стане валасу а

КАВУ СПЕЦІАЛЬНОСТЬ

незвычайно великого зерна и знамениту въ смаку

по 12 зр. 20 кр. франко.

161 6-10

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

За певну и добру льокацію

поручаемо

4 1/2 % листы ипотечный
4 % листы ипотечный коронови
5 % листы ипотечный преміованъ
4 1/2 % листы товариства кредитового земского
4 1/2 % листы Банку краевского
5 % облигаціи Банку краевского
4 % позичку краеву
4 % облигаціи пропінационнѣй

и всякы ренты державны

Тѣ наперы продаемо и купуемо по
найточнѣйшомъ курсѣ денномъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и водѣвъ
депозитовый перенесенъ до
льокалю партерового въ бу-
дынку банковомъ. 874С. 11-0

КАРТЫ ЗДЫ

до Пѣвнѣчной Америки

Голяндско-Американскимъ шляхомъ
(Нидерландско-Американскѣе товариство па-
роходной плавбы.)

I. Kolowratring 9

IV. Weyringergasse 7 a WIEN.

Щоденна експедиція зъ Вѣднѣ.

Поясненя безплатно. 6 20-13

Вѣдѣ року 1868

БЕРГЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями
уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожъ и въ
Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пѣвостровѣ Балканскомъ, въ
Швейцаріи и т. д. на недуги шкѣрны, особливо противъ

Выкидѣвъ шкѣрныхъ рѣзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣлане Бергерова мыла смоля-
ного яко гѣніенію средство до усуненя порпѣвъ, до чѣ-
щеня и деснищенія шкѣры естъ равнѣмъ загално признане.
Бергера мыло смоляное мав 40% смолы деревной
и рѣзати ся значно водѣ всѣхъ иншихъ родѣвъ
мыла смоляного въ торговлю. — За-для охороны
передъ фальшованемъ треба жадати выразно
Бергера мыла смоляного и уважати на побѣхъ
помѣщеннѣй знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкѣрныхъ уживае ся замѣтъ
мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смоляного сѣрчаного.

Яко лагоднѣйше мыло смоляное до усуненя всякой
нечистоты шкѣры
на выкиды шкѣрны и на головѣ у дѣтей, такожъ яко неарѣ-
нанс мыло до мыта и купѣльнѣвъ для щоденного ужитку слу-
жить, оббѣймающе 35% глицерина и пахуче

Бергера глицериново мыло смоляное.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразѣ зъ приписомъ уживана.

Зъ иншихъ родѣвъ мыла Бергера поручае ся слѣдуючій
заслугуючій на увагу: Мыло бензоевое для чѣвности шкѣры;
мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболовое до вы-
глажденя шкѣры и знакъвъ по вѣсѣт и яко мыло деснищен-
чійне; Бергера мыло до купѣли зъ смерековыхъ шишалохъ
и также-жъ мыло тоалетное, Бергера мыло для дѣтей, для
маленкыхъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтѣлове на червѣнѣсть
лица; мыло веснянкове дуже успѣшно; мыло тапилово про-
тивъ прѣты ногъ и выпаданя волосъ; мыло до зубѣвъ, най-
лѣпше средство чищеня зубѣвъ. Що-до иншихъ родѣвъ мыла
Бергера звертаемо увагу на брошуру. Треба жадати мыла
Бергера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Мѣста продажы для Львовѣ въ антикахъ пп.: І. Байзера,
Г. Блюменфельда, К. Миколая, З. Рукера, К. Скленянского,
Веворского, д-ра Зарикского и фирмѣ А. Ербара, Гайсима,
Куляка и А. Раппорта. Дальше въ антикахъ въ Бродѣвъ Кри-
зого, Ляндберга, въ Борщѣвъ Ал. Пйотровского; въ Берѣ-
нахъ А. Дурста, Л. Наглика; въ Берѣзовѣ Галимаса, Ербана;
въ Хирѣвъ Левяцкого; въ Дрогобичи А. Книжановского, І.
Тобіашека; въ Просѣвъ І. Ангермана, І. Рона; въ Коломи-
и Павловского, Штендла, Витославского; въ Камънѣвъ Пиле-
ского; въ Перемишлѣ въ всѣхъ 4 антикахъ; въ Ратѣвъ Кар-
пінського, Прона; въ Самборѣ І. Алексевича и Гердлички на-
слѣдникѣвъ; въ Станиславоу въ всѣхъ трехъ антикахъ; даль-
ше въ антикахъ въ Стрию, Тернополи и у всѣхъ антикахъ
большихъ мѣстъ Галичины. 83 10-24

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-той годикѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вѣдѣтеля пайзвѣстнѣйшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣдн: М. Дука, I. Seilerstätter; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Naassenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Naassenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и принадлежность за инсераты платитъ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рокъ . . . 18 зр.	на цѣлый рокъ . . . 24 зр.
на полъ року . . . 9 зр.	на полъ року . . . 12 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рокъ . . . 16 зр.	на полъ року . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць 1 зр. 85 кр.

Редакція, Админістрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженіе. — Редакція неопечатанъ вѣдѣль вѣдѣ порта.

Поддѣлокъ чило коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайъ принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдѣ однимъ стрѣчкой инсератомъ або ен мѣсяцѣ а въ рубрицѣ „Надоболане“ по 25 кр. а. в.

Подѣлки и инші домосенія приватный чилоють ся по 15 кр. вѣдѣ оташка.

Въ справѣ валоженья „союза“ кредитового.

Организація кредиту поступила у насъ въ ostatnichъ часахъ о стѣлько напередъ, що побѣ мѣсцевыхъ касъ позичковыхъ приступлено вѣдѣ 1893 року до засновуваня повѣтвыхъ стоваришень кредитовыхъ русскихъ.

Мѣсцевыя касы позичковыя въ руской части краю закладано пѣсля потрѣбного вѣдѣ. Насампередъ пѣднесено гадку користного зужиткованя майна громадского въ громадскихъ касахъ позичковыхъ, вѣдѣ гадку засновуваня самостоятельныхъ касъ позичковыхъ „Власной помощи“ а въ кѣнци сполучуваня касъ позичковыхъ съ читальнями „Просвѣты“ въ цѣли веденя вѣдѣвѣдного наглядѣ та заведеня одицѣльного вѣдѣводства мѣсцевыхъ касъ позичковыхъ, все на основѣ закона о товариствахъ съ 15 падолиста 1867, В. з. д. 134, позаякъ закладане мѣсцевыхъ касъ позичковыхъ на пѣдставѣ закона съ 9. цѣвѣтня 1873, В. з. д. 70, показало ся невѣдѣдовѣдѣмъ за-дѣла коштовности и трудности вѣдѣводства. Громадскія касы позичковыя и самостоятельныя касы позичковыя по громадахъ полишенъ нѣтъ вѣскаго наглядѣ а навѣтъ евиденціи, нѣтъ вѣскаго наглядѣ касъ позичковыхъ при читальняхъ „Просвѣты“ выказуять наглядѣ, що мѣсцевыя институціи кредитовыя могутъ успѣшно розвивати ся при моральной и материальной пѣдмѣрѣ на-зверхъ.

Посередними огнивами кредиту мають у насъ стати повѣтвыя стоваришенія кредитовыя, що за починомъ перемысли „Вѣры“, на пѣдставѣ закона съ 9 цѣвѣтня 1873, В. з. д. 70, заложено дотеперъ въ кѣлькохъ мѣстахъ повѣтвыхъ та съ вѣдѣ зновъ вѣйшовъ покликъ заснованя „союза“, до переведеня дальшой организаціи русскихъ стоваришень кредитовыхъ по повѣтахъ. Дотепершій нашъ повѣтвы стоваришенія кредитовыя не розвинули доси организаціи кредиту по громадахъ, але все-таки вже въ початкахъ виявили поважну дѣяльність та потребу широкого кредиту въ цѣли розвиненя вѣдѣвѣдѣности въ своихъ повѣтахъ.

Середъ даныхъ обставинъ еусѣбно-економічныхъ нашего народу руского выринає отже пытане: чи обмежити дѣяльність „союза“ яко товариства въ осерѣдку краю, до самой организаціи повѣтвыхъ стоваришень кредитовыхъ, чи вѣдѣ разу падати сему новому товариству кравѣмому ширшій обемъ а то въ напрямѣ сотвореня питомой институціи кредитовою, котра мала бы такожъ на метѣ: громадити рускій грѣшь та розпорожувати его въ свои руки по повѣтахъ и громадахъ. Рускій грѣшь запомагає нѣтъ мѣліонами чужей институціи кредитовою, що неразъ таки ворожо выстѣпають супротивъ нашихъ интересовъ народныхъ и економічныхъ, а прѣцѣнь вже крайній часъ, чтобы мы Русины служили собѣ самымъ. Безперечна рѣчь, що сотворити такую институцію кредитовую въ столицѣ краю — то рѣчь не легка и такой „союзъ“ въ першихъ рокахъ не зможе обнять цѣлой широкой цѣли; але разъ початокъ треба зрѣбити, а чимъ скорше, тымъ лѣьше.

Противъ той гадки пѣднесено закидъ, що вѣпередъ належить намъ организувати якъ наибѣльше повѣтвыхъ стоваришень кредитовыхъ а вѣдѣтакъ уже буде до чого закладати кравѣмое руске стоваришеніе кредитове. Замѣтъ сей е бѣльше оправданный зѣ стороны теоретичной а менше зѣ стороны практичной, бо завязующій ся институціи кредитовыя потребують пѣдмоги въ самомъ оборѣтѣ кредитовѣмъ и вѣдѣ того залежить не тѣлько ихъ успѣшный розвѣдѣ, але часто навѣтъ само завязаніе институціи кредитовой. До того не можъ намъ поминати ще й той обставинѣ, що мѣсцевыя касы позичковыя е нѣтъ безрадній та что они потребують конче осерѣдка организаціонного зѣ готовымъ кредитомъ въ руцѣ, якого имъ не въ силѣ подати початкующій стоваришенія кредитовыя по повѣтахъ.

Вѣдѣнціи що-до самого устрою будучого кравѣмого „союза“ кредитового пѣднесено гадку, чтобы то стоваришеніе обмежити вѣдѣ разу на само вѣдѣлованіе кредиту товариствамъ

кредитовымъ по повѣтахъ и громадахъ а вѣдѣ непосредного уживаня кредиту выключити поодинокіи особы фізичны. Въ тѣмъ однакѣ годѣ не добачити значной недогѣдности, позаякъ на той случай „союзъ“ не може числити на ширше заинтересоване загалу а тымъ самымъ на приступлене великого числа членѣвъ зѣ удѣлами, котры становлять першу пѣдойму до розвою стоваришенія зарѣбково-господарского. Зѣ другой зновъ стороны приступати до заложеня товариства акціонного и старати ся у правительства о концессію, — по мѣой гадцѣ, уже зѣ самого початку дуже утруднило бы справу а може й розбило бы ен на довгий часъ зѣ шкодою живущихъ интересовъ нашего народу.

Уважаю про-те вказаннымъ: приступити зарѣдъ до дѣла та зѣ малого дальше розширити, въ мѣру розвою институціи. Рускій кравѣмый „союзъ“ кредитовый, основанный на пѣдставѣ закона съ 9 цѣвѣтня 1873, В. з. д. 70, мавъ бы на цѣли: пѣднесене быту экономическому членѣвъ а тымъ самымъ добрыбыту въ краю, зѣ особнымъ уваженіемъ интересовъ и потребъ стану хлѣборѣбского и промыслового. До переведеня той цѣли въ самомъ початку стоваришеніе буде удѣляти своимъ членамъ дешевого и приступного кредиту позичками и задатками, за обезпеченомъ на недвижимости або за порукою; буде приймати до користного оборѣту вкладковъ капіталы; набувати вѣрительности и недвижимости; пѣддержувати та организувати товариства, стоваришенія и спѣлки кредитовыя, господарскія и промысловыя по мѣстахъ, мѣстечкахъ и селахъ въ краю, та й взагалѣ сполучеными силами помагати членамъ въ пѣдниманю всякихъ позжиточныхъ предпріемствъ, а пѣднѣйше, коли „союзъ“ той мастково пѣднесе-ся, зможе выдѣнати законне призовлене на выдаване листѣвъ заставныхъ, удѣловане позичокъ и задатковъ на заставы движимостей, та розвинути оборѣтъ векселями и паперами вартными.

У Львовѣ дня 26 н. ст. мая 1897 р.

Д-ръ Костъ Левинскій.

Справы парламентарны.

Межи правительствомъ а правичею вѣдѣуть ся наряды надъ теперѣшнымъ положеніемъ парламентарнымъ и надъ тымъ, що дальше дѣлати. Ходить о те, чи починати въ радѣ державной адресову дебѣту, чи парламентъ вѣдрѣчити; а зновъ, коли бы постановлено адресову дебѣту починати, то якъ се зрѣбити, чтобы ен можна перевести и адресу ухвалити. Въ субѣту мала въ той справѣ комісія парламентарна наряду, на котрой были министры гр. Бадені, Гавчъ и Бѣлинскій. Правительство мабутъ е той гадки, чтобы на теперъ залишити адресову дебѣту, а чимъ скорѣйше вѣдрѣчити парламентъ и тымъ часомъ старати ся о поведѣннѣ Нѣмѣдѣвъ зѣ Чехами. Въ субѣту не постановлено ще нѣчого, а вѣдѣложено порѣшене справы на бажане правительства до сегодня.

Нѣмѣцке поступове сторонничѣтво высладо до прѣзидѣи палаты послѣвъ на руки прѣзидѣнта д-ра Катрайна такой прѣтѣстъ зѣ датою 29. с. м. и зѣ пѣдписами послѣвъ д-ра Гросѣ, д-ра Фунского и д-ра Пертѣльта: „На послѣднихъ засѣданяхъ палаты послѣвъ допустили ся вицепрѣзидѣнты Абрагамовичъ и д-ръ Крамаржъ, котры на перемѣну проводили нарядамъ, грубыхъ нарушенъ регуляміну и черезъ те вчинили правильный наряды палаты невозможными“. Дальше вычисленъ всѣ тѣ нарушеня регуляміну: Вицепрѣзидѣнты не дозволяли десяти мѣнутыхъ перерывъ; вицепрѣзидѣнтъ Абрагамовичъ перерывъ засѣданя на 40 годинъ и позбавивъ черѣзъ те палату права установляти день и порядѣкъ дневныхъ слѣдѣующего засѣданя; вицепрѣзидѣнтъ Абрагамовичъ перерывъ начѣте вѣдѣчитуванѣ пѣтиціи и переложивъ на конѣцъ засѣданя; вѣдѣтъ не допустивъ богато внесенъ въ справѣ формального трактованя; вѣдѣтъ не допустивъ до голосованя надъ внесенемъ о замѣненѣ засѣданя; вицепрѣзидѣнтъ Крамаржъ вѣдѣбравъ бесѣдниковъ голосѣ лише зѣ той

причины, що сей не мѣгъ прийти до слова черѣзъ гамѣръ въ палатѣ; и т. д.

Зѣ уваги, що поведѣне обохъ вицепрѣзидѣнтовъ нарушило въ наведеныхъ випадкахъ права парламентарной меншѣности, а вицепрѣзидѣнты присвоили собѣ права, якыя прислугують лише цѣлой палатѣ, складаемо прѣтивъ такого поведѣния прѣтѣстъ передъ нашими выборцами и передъ всѣмъ населеніемъ та сею дорогою повѣдомляемо прѣзидѣнту о нашѣмъ прѣтѣстѣ. Коли замѣтъ законныхъ постановъ пѣтуе самоволя бѣльшѣности, коли право и законъ дѣпоче ся ногами, то о хосенной дѣяльности палаты послѣвъ не може бути и мовы. Мы жадаемо сатисфакціи не для себе, а для нарушеного права, и надѣемо ся, що вицепрѣзидѣнты Абрагамовичъ и Крамаржъ зложатъ сейчасъ свой почестный урядъ, до котрого оказали ся неспособными.

Д. 26. с. м. вѣдѣтъ п. д-ръ Винковскій интерпѣляцію въ радѣ державной въ справѣ народныхъ учителей въ Галичинѣ. Въ интерпѣляціи указує ся на зѣвѣтну нужду галицкихъ учителей народныхъ, особливо сѣльскихъ, котры въ селахъ зѣ населеніемъ меншимъ нѣжѣ 2.000 рѣдко побірають 250—350 зр., а вже дуже рѣдко 400 зр. и зѣ того выживити мусѣтъ себе и родѣну. Такой учитель може поправити свою долю хѣба тогдѣ, коли дѣбане ся до якогось мѣстечка або бѣльшого мѣста, де и платня трохи бѣльша и выховане дѣтей легше и живѣе та одѣжъ выгѣдѣйше и дешѣе можна набувати. Пѣсля обовязуочого въ Галичинѣ закону о народнѣмъ шкѣльництвѣ зѣ д. 2. марта 1885 всѣ початковыя школы одноклассовыя и высшѣя ажъ до шѣстиклассовыхъ належать до категоріи шкѣль народныхъ, а кождый учитель, котрый має испѣтъ зрѣлости и патентъ квалифікаціонный, уважає ся за спѣсобного до шкѣль народныхъ чи то одноклассовыхъ, чи бѣльшеклассовыхъ. Тымъ часомъ, коли въ Галичинѣ заведено въ р. 1892 новыя пѣяны наукъ, выдала рада шк. кр. розпоряджене, що учитель, котры старають ся о мѣсяцъ при школахъ пяти- або шѣстиклассовыхъ, мусѣтъ мати испѣтъ т. з. вѣдѣловый. Отже учитель, котрый має испѣтъ зрѣлости и квалифікаціонный, натрудивши ся 20—30 лѣтъ на сѣлѣ або въ маленькомъ мѣстечку и заживши бѣльше голоду нѣжѣ чѣго доброго, коли хоче передъ смертію дѣбѣтати мѣсце въ пяти- або шѣстиклассовой школѣ въ якѣмъ бѣльшѣмъ мѣстечку и платню 400—500 зр.: то сивый и пригорбленный злидѣнями, має здавати испѣтъ вѣдѣловый!

Те розпоряджене галицкой рады шк. кр. не тѣлько прѣтивѣтъ ся законамъ, але е оно и нелѣдокѣ та справляє, що молодыя учителя громадѣно покидають службу, чтобы найти удержане денне; черезъ те бракъ учителей може ще бѣльше зрѣсти на шкоду краю и народной просвѣты.

Длятого интерпѣлянтъ и товаришъ запѣтуютъ министра просвѣты: 1) чи знає вѣдѣтъ о тѣмъ розпорядженіи галицкой рады шк. кр.? 2) Чи гадає припоручити галицкой ц. к. радѣ шк. кр., чтобы зарѣдъ вѣдѣдѣкала те розпоряджене, незгѣдне зѣ закономъ, а шкѣдливѣ для просвѣты?

Процѣсъ Давидѣвскій.

(Дальше)

Обжалованный Иванъ Баранъ —бувъ рано при голосованіи. Люде не хотѣли голосувати, доки не дадутъ урѣловникамъ картъ. О картѣ упоминали ся, бо до того наклеивавъ ихъ кѣсьондѣвъ зѣ амвоны, а ще и обурѣло всѣхъ, что вѣйтъ и Попель зѣвольтали зѣ дня на день зѣ выдачею картъ. Видѣтъ, что урѣловники стояли гурмою коло мѣстка, але порѣзходили ся и коло двѣрей не стояли. Голосу не давъ, бо и вѣдѣтъ урѣловникъ [хочъ уже три роки по службѣ вѣйсковой и стало замѣшканнымъ въ Давидѣвѣ!] Просивъ о арѣстованѣ Попеля, але жандармъ сказавъ: „На що того? чѣкайте полудня, то дѣбанѣте карты“. Чи кидавъ хто до вѣконъ камѣнемъ, не бачивъ и не знає. — Прѣдѣдѣтель вѣдѣчитує протоколъ его зѣ слѣдѣства, де зѣзнавъ, что видѣтъ, якъ Попель

убито. Обжалованный признає, что видѣтъ якъ Шеремѣта и Стецко были Попеля, але той уже лежавъ на земли. Такожъ Наконѣчный кѣлька разъ мавъ ударити. Машталѣра не видѣтъ; за то видѣтъ, якъ Стецко зѣлапавъ жандарма въ пѣвъ, але перечить, мовѣ-то при конфрѣнтаціи зѣ Стецкомъ мавъ сказати, что той бивъ жандарма. Обжалованный казавъ, что Стецко „буѣ“ а не „бѣѣ“. Не грозивъ нѣкому, что голову побѣ каждому. О лѣнѣ за Мохнацкимъ до кѣсьондѣвъ чувъ, але не бачивъ листу. На зѣборѣ Козакевича бувъ, знає, что Козакевичъ просивъ вѣйти и Попеля, чтобы роздали всѣмъ карты; начальникъ обѣщавъ зарѣдъ се учинити, але по вѣдѣвѣдѣ Козакевича нагнавъ всѣхъ зѣ канцѣларіи. — На запѣтанѣ оборѣнця Лѣліана обжалованный заявляє, что по перѣслушаніи его не читано ему протоколу его зѣзнанъ. Дальше на пытаня д-ра Сокаля каже, что урѣловники не мали въ рукахъ нѣякихъ палицъ, отже и не могли ними грозити, въ гору пѣдносити, якъ то каже актъ обжалованной. Адв. Сумперъ пытає обжалованного: „на кого бы вы были голосували?“ — Обж. На Козакевича! — Адв. Сумперъ: Чи не намовлявъ хто васъ, чтобы вы голосували на Мохнацкого? — Обж. Самъ кѣсьондѣвъ „пѣсѣгага“ на Мохнацкого, бо нѣтъ вѣдѣтъ старшій, „kamieniczny pan“, а Козакевичъ „innej wiary“. Але вѣдѣтъ вѣдѣтъ Козакевича, бо вѣдѣтъ „бѣдѣный панъ“ и скорше зрѣзумѣе бѣду хлопѣску. — Дальше констатувѣ прѣдѣдѣтель, что всѣ протоколы пѣдписаны обжалованнымъ по зѣвычайной формулѣ: Po odczytaniu tak zeznałem. — Д-ръ Лѣлієвъ вносѣтъ, чтобы завѣзвати слѣдѣдѣного судѣю Гайдѣрѣра и трѣхъ протоколянтѣвъ яко свѣдѣковъ на обѣставину, что обжалованному не вѣдѣчитано протоколу. Прокураторъ не допускаючи возможности, чтобы судѣя слѣдѣный не вѣдѣчитавъ протоколу, спрѣтививъ ся зѣванію его и протоколянтѣвъ на свѣдѣковъ. Въ острѣй вѣдѣвѣдѣ д-ръ Лѣлієвъ просить трибуналъ, чтобы важнѣе самой справы ставити высше, якъ обѣву, что перѣслушанѣмъ можна кого уразити, бо перѣслушанѣе яко такѣе не повинно уразити нѣкого, а вѣдѣкинѣе того жаждана може потягнути за собою наслѣдки бѣльшой ваги, якъ перѣслушанѣе судѣй слѣдѣного. — Обжалованный Стецко голосѣно плачущи, закидѣвъ Баранѣ, что на него свѣдѣчѣтъ неправду. На те Баранъ каже, что справѣ не може по совѣсти сказати, чи Стецко ударивъ Попеля, чи тѣлько пѣднѣтъ кѣдѣ до горы. Прѣдѣдѣтель вѣдѣчитавъ протоколъ конфрѣнтаціи Стецка и Барана въ слѣдѣствѣ.

Гнатъ Зданѣвскій вѣдѣповѣдає дуже интелігентно. Пришовъ на выборы рано. Карты не дѣбѣтавъ, бо Попель заявлявъ, что картъ нема и что затѣлѣграфувавъ по нихъ до Львова. По тѣмъ обжалованный поишовъ до дому, а коли вернувъ, чтобы перѣсвѣдѣчити ся, чи карты прийшли, було вже по всему. Неправда, мовѣ-бы вѣдѣтъ сказавъ до Шеремѣты: „Не голосуй, бо будѣшь битый!“ [Шеремѣта вѣдѣкликѣе того зѣзнанѣе и каже, что чувъ тѣлько слова: „Дай спѣкѣ!“] Нѣкому не грозивъ, нѣкого не вѣдѣтрѣчѣувавъ [якъ то зѣзнавъ постѣпѣфѣрѣ Рѣдѣль котрый обжалованного цѣлькомъ не знає]. Лѣсѣфа Мазура правда видѣтъ, якъ комендирувавъ, але на то [якъ се самъ Мазуръ зѣзнавъ], чтобы Попель бачивъ, кѣлька картъ треба выдати. При двѣрѣхъ стояли рѣзныя люде, але неправда, чтобы то были самыя урѣловники, бо они порѣзходили ся. Дальше подає свѣдѣковъ, котры могутъ потвердити, что вѣдѣтъ не грозивъ нѣкому. Урѣловникѣвъ было около 30, а голосующихъ было до 3000, тожъ и не было причины побоюватися, коли бы были урѣловники дѣйствѣно грозили. Обжалованный не мавъ палицъ, а запѣтанный оборѣнцѣмъ Сумперѣмъ каже, что нѣхѣтъ зѣ урѣловникѣвъ не мавъ палицъ и вѣдѣдѣ до льокало бувъ усѣ вѣдѣльный та й люде безнѣстанѣно перѣходили туда и назадъ.

Антѣонъ Зданѣвскій зѣзнає якъ попѣредній. Не грозивъ нѣкому, отже неправдѣе е зѣзнанѣе Шеремѣты и другихъ, мовѣ-то вѣдѣтъ вѣдѣстрашувѣвъ людей и хотѣвъ головы розбивѣвати. О карту лѣгитимационну доповинѣвъ ся; Попель сказавъ, что старѣство тыхъ картъ не дѣручило, але дававъ карту до голосованя.

Однак обжалований не хотів брати самої картки голосування, бо она без карти легітиміційної не є важна. Около години 2½ пішов він до канцелярії, кількох чужих людей випросив, а щоб люди не подерли актів, замкнув канцелярію і ключ віддав присяжному. — На питанні оборони подає свідок, котрий стверджує, що він, брат його Гнат і Мазур не тільки не грозили нікому, але навіть просили людей о спокій. Ані він, ані жаден з. зв. „урльопник“ не мав палиць. — Оборона просить о звільненні сьомого свідка в справі обох Здановських.

[Другий день розправи 29 н. ст. мая].

По полудні переслухано далі обжалованих.

Михайло Сметанський, обжалований о грізбу виборцям, заперечує. Він сам хотів голосувати, але коли побачив, що комісія переглядає картки, бояв ся перший віддати голос; однак одіслав віддати самому Попелю. Щоб більше, він з лівничим тарасовим вийшов на двір і зважав людей до голосування, остерігаючи їх, що о 4 години голосування буде замкнено. Потім пішов до коршми і там почув о заколоті. [Сметанський говорить оригінально, живо гesticкуючи, однак председатель не дає йому всего широко оповідати]. Обжалований заперечує збізнання жандарма, мовби він не послухав жандарма, коли той зважав його уступити ся. Неправда, мовби мав кричати: „З картками шахрують, треба на комісію уважати!“ Відкликає ся на лівничого з Тарасова Івана Добротанського [котрий і так буде переслуханий яко свідок]. Оборонець д-р Лілієн просить о звільненні на свідка Михайла Палицю на обставину, що той разом з Сметанським був у коршмі. Прокуратор не знає сего за потрібне.

Станіслав Охман, обжалований о то само, що кількох попередніх і так само заперечує. Нікому не грозив, при голосуванні був, карти не дістав, хоч домагав ся єи. Був у коршмі, а почувши крик, прийшов до канцелярії, почув стріль, видів, як Попель били, але не знає, хто бив. Неправда, мовби намовляв людей до відобрання жандармам іверів. Характеристична річ, що він, хоч не був при війську, і два його брати, всі управнені до голосування, не дістали карт, хоч домагали ся пару разів у війта і у Попеля. На жаданні оборонця Сумпера обжалований оповідає, як Попель застрелив Дацка. Дацко стояв цілком спокійно. Обжалований чув також від людей, що Попель ще раз стріляв, але нікого не трапив. Вкінці сей обжалований, згідно з збізнаннями попередників, ршучо збізнає, що урльопники не мали палиць і не грозили нікому, отже в акті обжаловання подано се неправдиво.

Іосиф Охман, обжалований о насильство публичне і о збіговиско, бачив, як приїхав Попель на правибори, а за ним слуга вів до канцелярії кінь з горькою і ковбасою. Бачив, як обходжено ся з людьми. Урльопники не то не спинали нікого, але робили дуроту; за те жандарми почали людей з сьней викидати... „за карк і he-runter!“ Був недалеко канцелярії цілий час, але не бачив, як комісія утїкала. Почув стріль і здалека побачив убитого хлопця [Дацка]. Обжалований жалув ся, що при арештуванні жандарми били його і Корковського. Ціла комісія, як збізнав член комісії Ярош, мала револьвери. Другий член виборчої комісії казав, що Попель за кожну порожню карту обіцявав одного гульдена, Корковській прийняв заборав з канцелярії акти до хати його втіди. При арештуванні жандарм забрав папери.

Тут на жаданні оборонця Сумпера Корковській збізнає се раз, що папери позбирав на то, щоб їх хто не покрав або не подер. — Сумпер: А говорили ви о тм пану комісареві від староства, коли вечером приїхав до Давидова? — Корковський: Ні, не було часу говорити. Коли мене жандарм закованого привів перед комісаря [Гловицького], той не питаючи мене о ніщо, ударив мене шість разів у лице, другий пан ударив мене чотири рази в лице, а писарь два рази по голові. — Сумпер: Так з ласки пана комісара дістали ви десять разів в лице і два рази в голову! [Середь аудиторії зворушене.]

Роман Зихало з Кротошина обжалований о збіговиско. Не почув ся до нічого, збізнає як попередній.

Вінкентій Шеремета посуджений о підбоджування против жандармів і чинний напад на жандарма тоді, коли той [Рідль] стріляв до Граба після акту обжаловання мав він хватити Рідля за ремінь і скрикнути: „Що робите? чого людей стріляете?“

Обжалований заперечує тому: В час, коли Рідль забив Граба, він навіть не був на місці катастрофи.

Андрей Кутний, після акту обжаловання, мав бути одним з найперших, котрий напад на касарню, бо стояв так близько Дацка, що по вистрелі Попеля пару капелів Дацков крові упало на полотняку Кутного. Він збізнає, так як і в свідстві, що Дацко хвабив Попеля за груди, а той боронячи ся стріляв. Попель був уже без шапки і окровавлений на чолі. Кутний був у касарні, бо похалили його там другі. В свідстві збізнає, що Гринько Химчин обійшов жандарма і тломом своїм выломив двері до канцелярії жандармів, а за ним ціла товпа, кричачи „гурра“, втиснула ся до середини. Тепер каже, що бачив тільки, як Химчин стояв коло дверей, але нічо більше, і не знає, як увійшло накинене ему збізнання. — На питанні прокуратора каже, що коли Дацко хвабив Попеля за груди, другі люди стояли спокійно. До касарні увійшло їх дуже багато; хто перший увійшов і хто ломив двері, не знає. — Адв. Сумпер питає його: чи знає, о що він обжалований? — О б ж. „Не знаю!“ — До касарні йшов, бо люди йшли; хотів бачити, що там буде. Сумпер: А може ви пішли там, щоб Попеля вытягнути? — О б ж. „На що мені Попель?“ — В компанії, коли Попель застрелив Дацка, народу було дуже багато.

Іван Мазур не почув ся до злочину публичного насильства. „Гурра“ не кричав, руками не махав, жандарма не збирав збідцувати і не дав причини до того, що люди вдерлись до касарні. Чув від Щепана Паздзюра, що Попель день перед тим мав сказати: „Завтра кількох хлопців упаде трупом!“ На питанні д-ра Сокала заявляє Іосиф Мазур, що він чув то само. Так само і Сметанський каже, що і ему говорив Щепан Паздзюр. Вкінці і Корковській заявляє, що Попель ему казав днем перед виборами: „По що хпаете ся до того? Не мшайте ся, бо то вам на добре не вийде!“ — Д-р Сокаль вносить взвати на свідків Щепана Паздзюра і Мартина Криса на обставину, що Попель дійсно заповідав, що кількох хлопців мусить згинати. До сего внесення прилучив ся і адв. Сумпер. — Прокуратор називаючи се твердження сплетнею, спротивив ся внесенню оборони. — Адв. Сумпер: Вже з огляду на феноменальну прояву, що в Давидові комісарем виборчим не був урядник, але приватний чоловік, котрий уже з становища свого яко завідатель болшої посілости, не міг мати довіря у людей, кінче треба спзнати, що се був за чоловік, як відносив ся до людей, бо все те кинє світло на причину цілої справи, і хто знає, чи на случай засудження обжалованих не зменшити бодей кар. Для того він гадає, що трибунал не відкине внесення оборони і взве поданих свідків.

Вільгельм Арндт, обжалований о вломі до касарні, заявляє, що по полески не розумів і відповідає по нмекци. Неправда, мовби він кричав у кухні жандармській: „Тому злодїви [Попелю] поломити кості!“ Він навіть не знає, де є касарня жандармська. Попель бачив і чув, як він казав, що буде телеграфувати до староства по карті легітиміційній. Чув, що урльопники домагали ся карт; деякі казали, що доки не дістануть карт, не повинні ніхто голосувати; але не чув, щоб хто кричав: „До середини увійдеш, але не вийдеш, бо тоб тут смерть буде!“ Перечить також, мовби бачив, як хлопці вытягали коле з плота. Яким способом одно і друге в єго протокол, не знає.

Наконець стає перед трибуналом послідній з обжалованих Павло Ясінський, обвинений о збіговиско і непослух жандармови. Карту віддав на мості при саянях, але не знає кому. Чув, як урльопники жалували ся, що не дістали карт, але неправда, мовби вони не допускали людей або грозили. Не бачив, як комісія вкінці утїкала; за те бачив, як на крик: „Люде, там опусто!“ народ тиснувся до середини льокалю дверми і вкінці. Стріль зачув, але з задом з собою, і пішов з цілковитою подивити ся. Побачив убитого хлопця, злякав ся і вернув до моста. Бачив, як жандарм вів під руку Попеля. Люде тиснули ся, і він пішов подивити ся, що є. Попель лежав уже на землі, на боці стояв хлоп з палицею. Хлоп „хотів щось робити“, а жандарм стріляв у него і перестрелив опану обжалованого. — Председатель кінче хоче знати, що значить то „хлоп хотів щось робити“, напирая на обжалованого, щоб пригадав собі, чи той хлоп не нахилив ся по револьвер, однак Ясінський того не бачив. Перед жандармом

не міг уступити ся, бо не було мшца.

На тм закінчено переслухання обжалованих.

Тепер забрав слово адв. Сокаль: Переслухання обжалованих скінчене. Збізнання свідків дають ключ до розв'язки кровавої загадки давидівської, котрої не розв'язує акт обжаловання. Однак ліста свідків не є повна, бо не стає тут багато головних свідків. З уст кількох обжалованих чули ми, що з картками легітиміційними і картками голосування діяли ся мальверзації різнородні, отже якби се показало ся вповні правдою, то тоді ціла справа взяла би оборот багато корисніший для обжалованих. Для того вношу, щоб трибунал попросив легітиміційну комісію парламенту о уділенні їй актів виборчих з округу львівського в цілі виясненні мотивів, які руководили обжалованими і всіми Давидівцями в дні катастрофи, і для характеристики атмосфери того дня.

Адв. Сумпер: Хотів уже дотепершій збізнання дати аж доволі матеріалу до витворення собі гадки о властивім апараті виборчій вправленій в рух в Давидові, де против права діяли ся нечужий надужитя, богато народу позбавлено права голосування, відсылали людей від Анни до Каюфи і т. д. — то однак, щоб не полишити нічого, що може ствердити несправдливості цілої комісії виборчої в Давидові взагалі а Попеля зокрема, я цілковито прилучую ся до внесення мого співоборонця.

Прокуратор уважав критику поступованія комісії виборчої що-найменше за передчасну. Справу тую вияснить хід розправи, на то переслуханий будуть свідки. Не розуміє, до чого веде внесення оборони. Чи з актів і карт буде можна спзнати, хто їх пофальшував? Для того внесення оборони противити ся.

Д-р Сокаль: Наколи-б акти виборчий виказали велике число карток мажаних і витраних, то певно ми всі знали би, хто постарав ся о то. Для оборони в напрямі виясненія маніпуляцій виборчих акти тоті дуже важні. Бели прокуратор уважає, що акти тых можна зажадати аж по скінченню доходу доказового, то через се розправа дуже протягнула би ся, отже все лишне постарати ся вперед о тоті акти, а пересылка їх не буде трудна.

Трибунал возме внесення оборони під розвагу, а рішене оголосить пізніше.

На тм перервано розправу до понеділка.

Пополудні [в суботу] явив ся на сали посол Козакевич, коротко розмовляв з оборонцями, а підчас перерви зивав ся з обжалованими.

[Третій день розправи 31 н. ст. мая.]

Председатель розпочинає розправу оголошенем трибунальських рішень внесення оборони. І так: Годить ся на взване свідків обороною предложених, однак не всіх. Іменно не годить ся на взване судів слідчого яко свідка на обставину, що той мав не відчитувати Баранови протоколу збізнання, бо протоколи слідства є майже ідентичні з збізнаннями Барана, зложеними в час розправи. Далі не годить ся на взване свідків, котрі мали би ствердити мовби Попель сказав дійсно що „кількох хлопців мусить згинати“ бо обставина тота не має ніякого зв'язу з розпавою. — Рівно-ж відкидає трибунал внесення оборони що-до спрвадження актів виборчих, бо трибунал не уважає себе компетентним до осудження тых актів, а також не дасть ся справити хто міг картки фальшувати.

Прокуратор домагає ся звільнення на свідка Іосифа Граба супротив збізнання Льора, заперечуючого, мовби він бив Попеля.

Потім входять на сали взвані на них свідки: між ними два жандарми, ксьондз Фіалковський, кухарка жандармів [капелюшова дама] і одна жінка. [Одн свідок, Гінеберова, давидівська шинкаря, за-длї слабости не явила ся.]

Перед переслуханням свідків відчитує ся протокол львівського староства що-до розпоряджень єго на день виборів в Давидові. Сказано там, що староство зважало ще в липні ввійти та писарів та почувало їх, як мають виготовити лісти. В Давидові лісти уложив писар Чайковський і визначено осьмидневний речинець для рекламаций. Староство іменовало 18 комісарів виборчих, між ними Попеля, а дня 7 марта всіх комісарів поучено, як мають проводити вибори. Дня 11 марта Попель дійсно телеграфував, чи можуть урльопники голосувати; на се дістав відповіди, що можуть. На жалобу Козакевича і Діаманда староста наказав війтові здати справу, чому не дав карт урльопникам. Війт сказав, що ніхто не рекламував. [З цілого повіту були да

рекламация.] Поведення Попеля староство називає легальним і повним такту. — Далі председатель відчитує інструкцію для комісарів виборчих: як мали переводити акти виборчий, іменно: кого допустити до голосування і як переводити голосування і скрутинію. — Далі відчитує ся інструкція для ввійтів і писарів, як мали укласти лісти виборчий.

Адв. Сумпер зазначає, що після протоколу староства ввійти був добре поучений о способі переведення виборів, а предіє діялись надужити. Отже щоб спзнати характер ввійта і єго вфрыгдливості яко свідка, просить о зажаданні від намїстництва письма, в котрім ввійт оправдує ся: чому не видавав карт резервістам. — Адв. Лілієн домагає ся для виясненія правильности виборів взвати на свідка д-ра Левицького, конценіста при львівському старостві, на обставину: чи для всіх управнених до голосування выслано карти до Давидова [бо в такім случаю выскази Попеля і ввійта, що „карт нема“, були неправдою, чи не выслано? — Адв. Сокаль долучає до того же жаданні, щоб взвати на свідка львівського старосту [Коларжевського]. Прокуратор не годить ся на перше внесення [дотично листу ввійтового]; не годить ся також на звільнення д-ра Левицького; не противити ся лиш звільненню старосты на свідка. — Адв. Сумпер зазначає на підставі протоколу староства, що поступованє ввійта було дуже пенене, а задачею трибуналу, котрий предіє не є парламентом, єсть вияснити правду. Для того се раз обстає при своїм внесенню, домагаючи ся письма ввійтового і телеграми Попеля, наколи они тільки є в намїстництві. — Адв. Лілієн так само выказує, що обовязком трибуналу єсть правду вияснити, бо тільки президентові міністрів вільно давати відповіди выминаючи. Председатель перерыває: „Прому не мшати трибуналу з парламентом! я того допустити не можу!“

Почало ся переслухання свідків.

Перший свідок Ярош з Давидова, некараный, був членом комісії виборчої. Лісту виборчу укладав писар, а ввійт голосив, що она выложена і можна рекламувати. Не рекламував ніхто. Люде з-разу не дуже інтересували ся виборами. Був на зборі Козакевича, де говорено о тм, що пани є причиною хлопскон бід; збори зробили на зборящих велике вражінє, користе для кандидатури Козакевича. На пару днів перед виборами почало ся невдоволенє. Хто дав причину до того, свідок не знає. Корковській, правда, підпірав справу Козакевича, але не бунтував нікого. Мазур збравши урльопників, стояв коло дверей, а люде казали, що він не допускав людей до сали. Карты голосування привіз Попель з собою; комісія ухвалила давати карты голосування без карт легітиміційних. Неправда, мовби Мазур кричав: „Що мені така комісія!“ він о карту упоминав ся спокійно. Хто перший зачав кричати: „Попель покрав папер!“ не знає. Здановській, коли ему давали карту голосування без легітиміцій, не приймав єи, але поводи єи спокійно. В лісту виборчу вписували урльопників при комісії і на карті голосування давано число після лісти. Свідок не видів, щоб карты голосування хто переглядав, щоб Попель ховав карты, або перечеркував, або щоб відбирав картки по-за льокалем виборчим. Комісія утїкала, коли до вікон почато кидати каміє а до льокалю тисли ся люде. Свідок не утїкав вкінці, але пішов між людей, бо бояв ся, щоб єго не чепили ся так, як ксьондз. Пішов до комісії, котра схоронила ся до жандармів. Попель налісав у жандармів телеграму до староства, потім вийшов сам і відчинив двері до котрих добували ся люде. Свідок не пішов за ним і не видів як улав перший стріль Попель обійшов касарню, але вже був окровавлений; пішов на дорогу і там збив жандарма. Свідок видів то з коридора, потім пішов до касарні, і вже не бачив нікого. Чув, що по стрелі Попеля, поїсь ся крик: „Лапай розбійника, злодїя!“ Тут своїми збізнаннями обтяжує Машталіра. Далі збізнає, що ціла комісія поступала легально і не фальшувала нічого. — На питанні прокуратора: чому урльопники не дістали карт легітиміційних, свідок не знає відповісти. — Адв. Сумпер довідує ся від свідка, що комісія надумувала єи, кому дати карту голосування змшєсть легітиміцій, а кому ні. „Podejrzanyм каже nie dawaliśmy“. Попелю ніхто не урвав поли; може трошка була обдерта, але не урвана. Ксьондз на проповіді поучував, щоб о карты упоминати ся, однак тоді не казав, на кого мають голосувати. Чи Попель був для людей симпатичний, свідок не знає. [Вкінці свідок видко змуджений, починає на деякі питання оборонця

Ліліана відповідала нетерпеливо і підтверджує за предсідателем, що два рази одного не буде говорити. „Przegaszam rana, bo rap mi głowę kręci...“ А предсідатель робить замітку, що оборонці виходять, не уважають і через то продовжують розправу. Свідок зблизька, що урлюпики давидівські падиці не мали. Корковський попросив о голос і заявив, що неправда, мовби листи були выставлені на 14 днів. — Свідки показують зложені обороною дві шкрані карти легітиміційні, а він допускає, що то північніше мусьветсь фальшивувати, аби трибунал в блудь впровадити, бо при комісії нікому карт легітиміційних не давано.

Свідок Іван Лякроа, коваль дль 50, не караний. Пришов о годині 9 рано, голосована ще не було. Мьж урлюпниками бачив Мазура. Чув, як по утечі комісії люди кричали до кебондз: „Ты кебондз! ты не врта бути! Тобі корову треба продати, аби-сь поїшов на похорон! Ты злодій!“ і т. д. Зь-далека чув два стрьли і крик: „Попель хлопа забив!“ Бачив, що якийсь хлоп підважив дверь від касарні, але не познав его мьж обжалованими. Тут показав ся, що свідок в тестем застрьленого Граба. Свідок не обтяжує нікого, за те свідчить рьшучо, що дверь до касарні вывалено аж по тьм, як Попель стрьляв. [Замьтне того, що свідок чув два стрьли раз-по-разь.] Свідки судья сльдчий протоколу не відчитував!

(Дальше буде.)

Перегляд політичний.

Köln. Ztg. довідую ся зь Петербурга, що президент Форь має в половині липня поїхати морем до Петергофу, а відтам до Петербурга. Париский Nord потверджує сю вьст о ебьлію, що після его гадки програму подорожі французского президента уложено в чась посльдній поїздки французского амбасадора зь Петербурга до Париса. На програму на осьмидневний побуть Форя вь Росію, уложено самим царем, мавь президент згодити ся. Але після Nordу мавь президент Форь вибрати ся безь жадиного міністра дорогою черезь Одесу, щоби мінута ерфчи зь цесарем Вільгельмом. Противно після Köln. Ztg. подорож Форя имовьрно відбула ся Балтичким морем. Найбьльше замьтне вь тій програмі в те, що зь президентом не має їхати жадець міністерь.

Вь відповіді Туреччини на ноту амбасадорьв замітний в притиск, зь якимь Порга домагає ся, щоби передь переговорами о мирь докончено означити речинь розьуму, котрий поки-що уложено на неозначений чась.

Вь справі условій мира, поданихь Порту, і відповіді грецкои на ті условія, пишуть, що держави хочуть Греції обезначити ненарушимість границь, але відшкодоване воєнне Греція мусить заплатити. Дятого повинна зменшити стань свого войска до 20.000 і уживати его лише для внутрьшнього безпеченства і ладу. Такь само мусить залишити удержаня воєнної флоты. Державамь мусить на тьм залежати, щоби Греція віддала ся лише розьвоєві власного краю і щоби залишила все, що могло бы выставляти на небезпеченство європейскій мирь.

Наша Адміністрація просить Вл. Предплатників — якь найскорше надсылати передплату на II-гій чвертьртьк а взглядно и выровнати залежлости.

НОВИНКИ.

— Зь Наукового товариства имени Шевченка. Засьдана исторично секція відбуде ся дня 2 п. ст. мая [вь середу] о годині 7-ой вечеромь. На порядку денномь: реферать проф. М. Грушевского „Нові розвідки зь исторії давньої Руси“. — О годині 7½ засьдана секція фьльмьбьліогіон зь такимь порядкомь: а) пп. Л. Гнатюк, В. Гнатюк і О. Розьдольскій зрешують свои збьрки казокь; б) проф. Корьудзь подасть оглядь розвідокь вь справозданяхь рускихь гімназій за остайні роки; в) проф. М. Грушевскій предложить розвідку Ол. Коньського про хронологію писань Шевченка.

— Зь Бережань пишуть намь: Для 3 п. ст. червня с. р. відбудуть ся загальні збори товариства „Бережанскій Боянь“ вь Бережанахь о 6. годині вечеромь вь комнатахь товариства, на котрий маємо честь вьсьхь Р. Т. членьв запросити, зь тьм, що окремій запрошення высылати ся не будуть. — Відь Выдлу „Бережаньского Бояня“: Д-рь А. Чайковскій за предсідателя, В. Лєнскій за секретаря.

— Зь Перемышля пишуть намь: Изь причинь независимыхь відь комітету дьвоцій вечерь на дохьдь прията для рускихь дьтей вь Перемышля — не відбуде ся. Відложено его на неозначений чась. — За комітетъ Несторевича.

— Зь Стрия пишуть намь: Упевнившись о стаду погоду, устроєе Стрийскій Боянь на другій день лат. Зеленихь святъ прогьлуку до Бубнища, найкрасної мьсечности нашого Підбьря, і запрошує отємь Вл. Родимцьвь околиць Стрия і Болехова зь родинами до найчисленнйшої участі. Для Стрия вьздз изь Стрия раннимь поїздомь до Болехова, а відтакь замовленими підводами на мьсєе признаєня. Поворотьмь вечеромь. Вь програму прогьлуки входить продукція хорь Бояня і гри товарискій. Родины, беручи участь вь тій прогьлуцѣ, зьволить заосмотрити ся вь вьктуалы.

— Руске духовенство жураженського деканата ухвалило уживати вь своій перепицѣ зь вьскими властями лише руского языка і руского письма. Про сю ухвалу повьдомлено вьвь дотычній властѣ зь тою заявою, що письма вь иньшій языкѣ і иньшимь письмомь написані оставатись будуть безь відповіді.

— Зь Тернополья пишуть намь: Зазадальгьд прилавив ся я, щоби написати справоздана изь загального збору фьлім „Просьветы“, котрий мавь відбути ся 27-го мая с. р., але що на тьм зборь бувь видьль вь ¾, неприємний та що не повьдомлено ані мьсечевыхь ані замьсечевыхь членьв про зборь, то назбирало ся „интересантовъ“ такь мало, що вразь изь водпоручникомь центрального выдлу було всего 16 осіб і зь браку комплекту не можна було відбути зборьв. Такимь чиньомь відпадала перша точка мови дошєи і тому переходжу до дальшихь справь сего памятного дня.

Вечеромь того самого дня відбув ся концерт вь 36-й роковини смєрти Тараса Шевченка. Програма концерту була досить обьємиста, бо мьсєила девять точокь і, значачую се зь притискомь, часть вокальна выпала завдяки артистичній дирігентурѣ о. Остапа Нижанковского підь кожнимь взглядомь вдовольночю. Вступне слово выголосив зь властивою ему вервою п. Дмитерко, а обьєла наступила часть вокальна. Три точки програмы выповнивь хорь мужескій сьривлений пьтма замьсечевыми силами. Имено відьсєивавь: 1) Закувала та сива зауула, 2) Мене мати вьрожьбита і 3) Нова Сьчь. Найбьльше відьсєивано пьсєню першу, хотий найбьльше одушевленя вызьикала Нова Сьчь, вь котрой відданю вызьначну ролю відьграли добьрий голось солдовь: тенора і баритона. Дуже добре вьязьвась ся зь соля баритонового п. Устиянович, при чьмь запримьтити можна було, що вьт при відьвьдній школѣ мьбь бы стати колєсь першопорядку силою. Замьтний бувь такожь басовый голось одного зь гостей за-для силы і милой барвы свого голосу. — Приступачи до оцьки успьху хорьв мьшаныхь, зь признаємь треба піднести, що вьдтний спьв ихь приписати треба неутомимій праці о. Петра Нижанковского, котрий відь двохь мьсєцѣвь підготьвляв мьсєцѣй силы до сего выступу. Нашому жьноцтву, що численно взяло участь вь выступѣ, належить ся честь і сердечна подька, бо оно часто не зьважаючи на непогоду спьшило радо на пробы; але за те і спьвь его выпавь свьтло. Се одушевлене жьноцтва вь передьконцертныхь пробахь вьсть запоручую, що при дальшій праці товариство Боянь, яке має ся туть вь осєни заснувати, буде розьвивати ся хорошо. — Немалою окрасою програмы було сольо фортепьянове п. Розєнштокь, котра вьправно і зь чутьмь відьотрала фантазію оперту на мотивахь руско-народныхь. — Гра о. Купчиньского на цитрь вызьикала бурю оплескѣвь; мусьв вьт відьотрати ще двѣ думки надьпрограмово та й же і обьєла вызьикнувано его двѣчи, щоби подьякувати за вьповнѣ артистичну гру. За те деклямація выпала слабо, хотий не зьвьни деклямакторки. — Успьхь грошевий зь концерту незначний; дохьдь выносивь около 130 зр., зь чьго по відьчисленю выдаткѣвь лишить ся 20—25 зр. і дохьдь сей признаєно на одьжь для убогонь молодежи шкьльнон.

По концертѣ відьбув ся концерт вь реставрації Зиха. Збьрало ся тамь около 80 участникѣвь концерту і при спьвѣ пьсєнь, промовахь, монологахь, та тоєстахь забавляла ся зь якьсь чась весело. Відьданиймь обьвомь вь чась сен позаурядовонь машьсєстація було се, що вь комєрѣ взяло участь двохь сєлян зь Зьбаржянина.

По тьм предметомьв представлено подаю чь кілька замьтокь субьєктивныхь. Найперше выпадє мень звернути ся зь укьлібною просьбою до аранжєра концерту. Хто берєсь до аранжєваня такого торжєства, та й щє фьрмою вьсьхь рускихь товариствь, повинень добре погадати надь тьм, що робить, бо никакь компромьтує і ті товариства і загальнє Русиньв. Справа була така: Оповьщенє про концерть выдруковано і розьдѣлено вь двохь мовяхь, а за ньчє настала зьмьна. Зробьлено похьбку, розьдѣлюючи такій оповьщеня, але по чьмь було зьвьняти ихь? За нетакть одицькѣ мусьв потьмь терпѣти неповинно загальнє. — Значачити такожь мушу, що часть нашонь публики не доросла ще до того, щоби могла брати участь вь поважныхь манифєстаціяхь народныхь. Початокь концерту назначєно на годину 8-му вечеромь, а розьначьв ся вьт майже о цьлу годину позьніше, та мило того такьхь, що зьбьили ся, були цьлѣй десяткы. Обьзвяти ся — се ще не тяжкѣй грѣхь, але-жь треба вь такьмь разѣ поводити ся єпокойно. А то зьбьники робили вь чась вступного слова чьмьмь такій смьхь і такь безоглядно пересєували крьєлами, немовь опозичия вь вьдєньскьмь парламентѣ. Декотрь достойники зьволить тогьдь розьмовляти, а иньшь горьпакхь пустили свои дробь у вышьяваныхь сорочєкахь на фронтѣ, той забавляв ся

туть по своєму, або вложивши пальчикь вь уста приглядьв ся „комєдія“. Концертъ не для дьтей, а хто ихь бере на салю, нехай уважає, щоби надьпрограмовь ихь продукція не відьбували ся на самьмь фронтѣ, передь естрадою.

На закьбчєне ще одєнь факть. При тьтешнймь старєствѣ сєть мьногь иньшихь, ставь вьт „полякуємь“. Вь чась комєрєу мьжє 12 а 1-ю годиню по пьвночи стрьтїло его двохь людей підь отьворєними вькнами реставрації Зиха. Ходивь вьт по-підь вькна і надєлхувавь, що говорити ся вь серединѣ. Видно — зробило ся ему жаль покинутой на-родности і бодай зь-далєка хотьвь почути руске слово...

— Товариство Русиньв „Громада“ у Вьднѣ выбрало до початкомь мая новий выдѣль, вь котрого складѣ вьшли: яко голова о. д-рь Семьбратовичь парохь тьтешнонй церкви; яко заступникь головы д-рь Вол. Яновичь практикуючий дькарь; яко касєрь п. Мазурєвичь офьціалъ вь міністерствѣ просьвѣтѣ; яко секретарь і господарь п. А. Хромовскій учєникь торговельнон академіи; яко бібліотєкарь п. Чернявскій офьціалъ Пьввѣчнон зєльзницѣ. Вь складѣ суду мирового входить д-рь Ол. Кулачковскій редакторь „Вьстника законѣв державнихь“, п. Василь Сивакь ок. правникь і п. Ал. Давєвичь мєханікь. — Членьв вь 38, однакьжє на жаль бьльша часть фьгурує лишь — на папєри. Вь бібліотєцѣ вь щєсь 380 томѣвь, вь читальни несповна 20 часьпєсєй. — (п.)

— Зь „Народнон Торговль“. Около 6-ого червня с. р. надьїде до Львова бьльшій транспорть лучшого бьлого вина вь бьчкахь около 130, 100, 50 и 25 літрѣв по цьнѣ 40 кр. за літрь вразь зь бьчкою Іосо Львѣв-дворець. Хто бы хотьвь зь тои нагоды корєстатѣ, зьволить відьотрати відьнести ся зь замовленємь до Дирєкції, щоби можна було безь коштовь и оплати акцызь мьсєон выслати вино просто зь двьрчи на означєне мьсєе. — Вино тєе дуже доручачьно а особливо і зь того взглядь, що дасть ся довго держати і консервувати. — Дирєкція „Народнон Торговль“.

— Окружний судъ вь Стрию. Урядова часєсєпє оголошє розьпоряджєнє міністерства судьвництва, після котрого окружний судъ вь Стрию розьбьчє свою дьвльнєсть зь днємь 1-го падьлиста с. р.

— Вь унєвєрситєтскихь клінікахь у Львовѣ безьплатна ординація лишь для убогихь хорьхь відьбуває ся що дня, а именно: вь клініцѣ для внутрьшнихь хорьбь відь годѣ 7 до 10-ой, а вь хірургічній клініцѣ відь годѣ 8 до 11-ой передь полуднємь.

— Гр. Алексєй К. Толстой о нашихь нападьныхь пьсєняхь. Вь одьмѣ изь листѣвь Гр. А. К. Толстого [автора знаной и у насъ повьсти „Князь Сєребрянний“, напечатаныхь вь сєгорьчій цьвѣтєвѣй-книжцѣ „Вьстника Евронь“ читамь: „Мій двьородний братъ [Лєв М. Жємьужникѣв] прѣїхавь зь Малоросіи і привьзъ зь собою такѣй величавѣй національнй мотивъ! Они мень перевєрили сердце. Ньвья національна музика не выразила свои народности зь такого величїю і силою, якь руско-українська [„малоросєйська“] музика, навьть лучше ньжє великоруска, що така вымовна. Слухачюи ви, тьє постепенно видьла бы відькрываючу ся передь тобою всю исторію Руси-Украины [„Малоросіи“] тьє лучше познала бы характерь народности, ньжє читаючи Гоголя або Коньського... [Тутъ бєсєда о зьвѣстній „Исторія малоросєйскій“ приписуваній Георгію Коньськомь, архієпископови бьлорускомь].

— Незадьволєні зь недьльного вь пьчинку пєкарскій чєлядникы у Львовѣ, котрий працюють найтяжєше, бо 17 годинь на добу, скликали вьчєра 150 своихь товаришѣв на зборь: Они замьсть вызначєныхь для себе 12 годинь недьльного відьпочинку домагають ся цьлои добы. Обьговоривши сєй постульат на зборахь, выбрано комісію зложєну зь 6 чєлядникѣв и 6 майстѣв для унормованя відьпочинку безь интервенції властєй. Надьто порушено на зборахь гайєнічій уряджєня пєкарєнь у Львовѣ, справу подьбьшеня платнѣ и відьносинь чєлядникѣв до робьтникѣв. Президенть мьста Д-рь Малаховскій заявивь ся ревню перемьсєромь пєкарєнь и оглянувь ихь вьжє кільканицѣ вь супроводѣ спеціальної комісії.

— Зь театру Гр. Скарьба у Львовѣ. Перєдостатний выступь панѣ Маріи Лявдовон-Горьжїцѣвой, артистки пражского народнон театру вь комєдіи Сарду и Моро: „Madame Sans-Gêne“, було вьчєра. Нинѣ по причинѣ пробѣ до „Теодорь“, вь котрій выступить п. Марія Лявдова-Горьжїцова, представлєня не буде.

— За обьду рєлігій засуджєно вь Краковѣ вь середу Йцка Літмана, Вильгельма Ерліха и Берка Вайсманя. Літмань и Ерліхь зєважєли церковь св. Хрєста і ихь засуджєно: Ерліха на два мьсєцѣ, а Літмана на мьсєцѣ арєшту. — Друга розьправа вєла ся при замькєнихь дьверєхь противь Берка Вайсманя, котрий допустивь ся злочину зєважєи св. Дарьв. Его засуджєно 10 мьсєцѣвь вьзвнчїє.

— Цьвѣтна вьдєньского нѣмєцкон дьлєсєту. Хто зрозумѣє? — пьсєтка преміи! На улицѣ вьдуть два возы наладованѣ цєглами. Одицькѣ фьрмань хоче выпєредити другого, котрий его выпєредивь. Межє ними повстає така голосна розьмова. Задний кричить: „Gefirwaidafarodo!“ — перєдний відьгукє: „Podenonito!“ Оба порозумѣли ся, були вдовольні и їхали дальше, пакуючи люлькы. А ть, честный читатєль? Поясєню! Першій кричавь: „Geh' vor, weiter, fahr' ab da!“ — другій відьповьвєвь супькойно: „Ich lad' eh' noch nicht ab da!“ — (п.)

— Сумний наслѣдик неосторжжєности. Вь Молдавії на Буковинѣ копали люди глубоку, 14-мєтрову криницю. За-для дощѣвь роботу перєрвано, а коли по кількохь дньхь вьзато ся до дальшонь работь, три робьтники сущєні одицькѣ по другьмь вь яму, погьбли наслѣд-

комь вьтворєныхь вь закрьтѣй ямѣ вугляныхь газѣв. Спущєно вьбѣнчє четьвертого, але вытєгнєно его, хочь безпритомно, на шє живого, і довшій чась лєжавь на свѣжьмь воздуцѣ, закькимь прїйшовь до себе. Сумний той случай не першій у насъ, а вь є людє не знають, що при такьій робьтѣ треба яму відькрити бодай на пару годинь закьимь можна до неї спускєти ся.

— Катастрофа вь Пізѣ [вь Італіи] лучила ся вьчєра вь катедральнѣмь костєлѣ підьчась торжєства вьдєленєня образа Богородицѣ, а жертвами єи вьпало кільканицѣ осібь. Заразъ після розпочатя церемоній одна запалєна свѣчка выпала зь лѣхтаря і відь неї зьнявь ся огньмь декорацийнхь фєстєонь. Вь костєлѣ настала паника, а народь товпоно мєтнувь ся до найблизшого вьходу. Мимь того, що огонь не мавь кудь розьширити ся та що его заразъ погашєно, натовп не змєншивь ся. Людє подушенї и покарѣчєні почали падати; подушеныхь упало 8 осібь а покарѣчєныхь 19. Вь мьстѣ наставь на вьсѣтє о катастрофѣ вєличій пополахь. Торжєство вь костєлѣ, котрє належало до давного пізаньского звьчаю, перєрвано, а костєль замькєно.

— Процєсь противь сєлян зь Чернева, дє то підьчась останнихь вьбѣрѣв зь V-он куриі жандармы положили трупомь бл. п. Петра Стасюка а бьльшє господарѣвь покарѣчали, мавь відьбути ся вь Станиславѣвѣ дня 12 червня с. р.

— Дробний вьсти. Померли у Львовѣ: Володєславъ Свѣхло, учитель мужескон семинаріи учительскон, одицькѣ дьвльнѣшихь членѣв польского товариства педагогичнон и авторь кількохь педагогичныхь розьправь, вь 50-бмь роцѣ житя; Іосєфъ Пьонтовскій, ємеритованний прєзиденть краєвого суду, вь 79-бмь роцѣ житя. — Вь Перемышлѣ дитина судового воєного Фьілола, бавлячєи єврянками, запалила на собѣ одєжєнку і попєклась такь тяжєко, що вь короткьмь часѣ померла. — Вь Бродкахь мавь повєстатѣ нова антика. Тамьшєе старєство розьписало вьжє конкурсь. — Зьв'язокь соціальныхь політикѣв у Вьднѣ розьпочнє 29-ого с. м. публичний нарады вь справѣ факховихь спьлєкѣхь рьльничьхь. Реферєнтѣмь назначєний д-рь Мих. Гайнішь. — Вь Гандавѣ згорѣвь до тла магазинь товарѣвь великого соціальничого стоваришеня корпорацийнон Воорнѣт. — Зь Нового Йорку доносьєть, що тамь вь наслѣдокь выливу рькы Ріо-Гранде розьсєпалося 500 домѣвь, а 3000 осталося безь даху.

Посмертний — ☞ — оповѣстан.

Омєлянъ Федусєвичь, народный учитель вь Росохахь повьту коломьйского, шарьй Русань, упокойнь ся тамь 25-ого н. ст. мая с. р. Бувь вьт учитєлемь черезь не-повна дєсятѣ лѣт на пьтєохь посадахь, працювавь ревню, всюду заводивь хорь, а мешкаючи вь лихихь будынкахь шкьльныхь запєвѣ у сухоты і вь молодѣмь вьцѣ, бо вь 32-бмь роцѣ житя заснуєв на вькѣ, полишаючи жену і двєхь малыхь дьтей безь найменшого заосмотрєня, бо не мавь скьбченєи 10-лѣтної службь, вымаганєи закономь до пр-ва ємеритурь. В. є. п.!

Лєонтинь Голинскій, рьдникь высшего суду краєвого у Львовѣ, засьпучивь сєнїора Ставропільского институту, упокойнь ся вь суботу вь 64 роцѣ житя. В. є. п.!

осиофа Сапрунова, жена о. Теодора Сапруна пароха вь Пьскахь, женщина рьдкьхь чєсєноть, упокойла ся дня 27 н. ст. мая вь 42-бмь роцѣ житя. В. є. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція вьзвѣнчїє державныхь оповьщєвь:

Ч. 28650/4. Для ужьтєгу подьорожуючон Публичь будуть оповьщєванѣ вь часѣ відь 1 червня до кьнѣя вєрєсєя с. р. на стацияхь зєльзничьхь: Львѣвѣ, Стрию, Перемышлѣ, Сколє, Лавочнє и Новє Загѣрє, телеграмь вьдєньского за-вєдєна мєтєорьбьліогіон, заповьдаючи сподѣвєнє верєжє найблизшой добы; при тьмь будуть вьсєгьвєнѣй мань мєтєорьбьліогіон, даючи поглядь на загальний стань воздуха вь Европѣ.

Завєдєнє білєтѣв на частковѣй просторѣ по злижєній цѣнѣ на шляху Львѣв-Янѣв. — Зь днємь 1 червня 1897 будє выдавати ся білєты на частковѣй просторѣ для шляху Львѣв-Янѣв по слѣдуючыхь знизєнєхь цѣнахь:

зъ важьностію	II кл.	III кл.
½-мєсячною	13-26 зр.	6-63 зр.
1 мєсячною	23-46 зр.	11-73 зр.
2-мєсячною	36-72 зр.	18-36 зр.

Повьсєий білєты управлєють до фьды на згаданѣмь шляху тьлькѣ тія особы, на котрыхь імя сущє вьсєгьвєнѣй и котрыхь фьтєографія до білєтѣв долачєно. На подєстѣ тьхь білєтѣв вольно уживати вьсьхь розькладѣв фьдѣ обья-тєхь поїздовь осьобовыхь при котрыхь значєдѣ чь вьт дотычєныхь слєжє — Згаданій білєтє обьймають часть пѣвѣ, одьного або двохь мьсєцѣвь калєндарьныхь і не дає ся жадного опусту при сущѣй білєтѣв вь протягу мьсєця, якь такожь не зєвєрає ся зачлєченєи належѣтєстєи на случай неужьтє білєту. — Продажєю білєтѣв вьзвєдє ся бьро информацийнє ц. к. зєльзничь державныхь у Львовѣ [ул. 3-ого мая, готєль „Импєріалъ“]. — Згаданій білєтє замовляє ся франко і то або безьпєсєредє вь высєє свєзандѣмь бьрѣ, або черезь ц. к. урядѣ стаций вь Яновѣ долачєючи фьтєографію [формьтѣ визьтє-вѣй 6-5 цтм. шпр., 10-5 цтм. выс.] і прьпадаючу належѣсть. — Выданє білєту замовленєго вь бьрѣ информацийнон можна жадати вь протягу 48 годинь, вь другьмь случай вь протягу 4 днѣв по замовлєнє. — Описаній білєтє належѣть по уплѣвѣ ихь єтѣйности вьдєстєти до мьсєця выданя, а зглядно до стаций Янѣв. — Перєписєнє білєту на частковѣй просторѣ на иньшу особу, якь и выданє дуплікатѣв єсть безьусловно выкьлєчєнє.

Виходить у Львові що дня (крімъ неділі мѣруєхъ святъ) о 6-тій годині по полудні. Літературний додатокъ „Вибіотека найзнаменитішихъ повѣстей“ виходить во второкъ, і во второкъ і пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату і писерати приймають: у Львові Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Копринка ч. 11, і Бюро газетъ ул. Кароля Людвига 9, і А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославію Л. Крижановскій; — у Відні: М. Дукес, І. Селлерстатте; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ і Гамбурзі: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належитість за писерати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії: за границею:
на цілий рокъ . . . 18 ар. на цілий рокъ . . . 24 ар.
на півъ року . . . 9 ар. на півъ року . . . 12 ар.
у Львові:
на цілий рокъ . . . 16 ар. на півъ року . . . 8 ар.
на чверть року . . . 4 ар. на місяць 1 ар. 35 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламціі неопечатаніи відлять відъ порта.

Поодинокє чило коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня звычайъ приймають ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одної стрічки писератової або якъ мѣсто а въ рубрицѣ „Надобранє“ по 25 кр. а. в.
Підписи і инші дописи приватні числять ся по 15 кр. відъ стрічки.

Переглядъ політичний.

Угорщина може повеличатись дуже важнимъ здобуткомъ. Мадяры відъ давна домагались ся мадярськихъ закладівъ войсковыхъ на ладъ академіи войскової въ Вінернайштадтѣ. Але доси завжди рѣшучо опирало ся тому спільне міністерство війны. Ажъ теперъ майже несподівано наставъ зворотъ въ тій справѣ. Дня 24 мая с. р. вѣдано спільного міністра війны Крітгера на цѣсарскій двіръ до Будапешту, а опѣсля вийсѣ міністеръ гонведъ въ угорскій соймъ два закони, зарѣвно зъ політичного якъ і войскового огляду дуже важні для Мадяровъ. Першій зъ нихъ побільшує число застереженихъ для угорськихъ громадянъ мѣсць въ спільныхъ заведенняхъ войсковыхъ о 130; зъ того числа припадає 100 на всѣ кадетскі школи въ монархіі, а 30 на вишій войсковій закладъ спільної армії. Другій законъ є ще важніший, бо заводить окремі заклади для вихованя і образованя офіцирівъ гонведъ; а вихованкамъ тѣхъ академіи відно буде крімъ того вступати такожъ до спільної армії, коли викажуть ся знаємъ нѣмецкої мови. Черезъ той законъ допершній академії въ Будапештѣ перетворить ся цѣлкомъ на ладъ офіцирскої академії въ Вінернайштадтѣ. Має она бути заразъ отворена і буде обіймати три класы по 100 вихованківъ. Крѣмъ того отворена буде войскова вища реальна школа зъ трема класами по 50 вихованківъ. Окличене тѣхъ школи давъ вступъ до академії. Окремо ще заложені будуть двѣ чотирокласові кадетскі школи для гонведъ. Тѣ такъ важні здобутки Угорщини викликають въ кругахъ вишихъ офіцирівъ спільної армії немале занепокоєнє. Сторонництво Кошута, противне династїі, завжди домагало ся цѣлого віддѣленя угорськихъ гонведъ відъ спільної армії, а наслідкомъ того такожъ утворенє окремої артилерїї і окремого генерального штабу для армії гонведъ. Теперъ вже зроблено початокъ до вихованя мадярськихъ офіцирівъ для мадярськихъ полківъ спільної армії і для гонведъ, а певно не довго прийде ждати на те, що Мадяры зажадають такожъ заложеня военної академії для образованя мадярського генерального штабу для гонведъ.

Прускій соймъ вже і въ третій читаннє відкинувъ новелоу о товариствѣ въ укладѣ урядовѣ, а прийнявъ єн такъ, якъ єн поправила парламентарна комісія. Міністеръ Реке, котрий боронивъ въ соймѣ первѣстного урядового укладу, заявивъ, що правительствѣ нїякъ не згодитъ ся на поправки комісії, котра „лише роздїлила повиларя зъ плянцѣ“, прийняючи тѣ полекші, якї мѣстять ся въ новелѣ, а повикидавши всѣ параграфи, на котрихъ правительству найбільше залежить.

Зъ Царгороду доносять, що Порто въ відповѣдї, даній амбасадорамъ дня 29 мая с. р., назирає на те, щобъ уложено розвѣмъ на 15 днівъ, котрий би можна опѣсля продовжити, коли би до того часу не покінчили ся переговори о мирѣ. Однакѣ Порто бажає щиро, щобъ чимъ скорѣйше заключено мирѣ. Мабуть і Греція пристає на такий розвѣмъ, якого жадає Туреччина.

Пѣсля вѣстей зъ Атенъ турецкій регулярний і нерегулярний войска посунула ся въ почі дня 30 мая на нейтральний поєс і заняли двѣ мѣсцевости. Королевичъ выславъ грецкихъ офіцирівъ, котри визначали нейтральний поєс, для провѣреня, чи Турки єго не переступили. Поведенє Турківъ наводить Греківъ на подозрѣнє, що они мимо розвѣму гадають о якѣмъ замаху.

Въ Атенѣхъ має бути цѣлкомъ спокійно, а вѣсти о непорозумѣняхъ мѣжъ королевѣмъ і правительствомъ тежъ мають бути безпѣдставні.

Королева англійска, котра сего мѣсяця обходить 60-лїтній ювілей свого панованя, запросила на ювілейній урочистості грецького наслідника престолу ки. Константина. Отже въ двірськихъ кругахъ застановляють ся надъ

тимъ, чи при теперѣшнѣмъ станѣ рѣчей поѣздка королевича на той ювілей була би на часѣ.

Зъ Креты доносять, що сими днями віддѣль башибужуківъ безъ жадної зачѣпки нѣ причини впадъ до одного сѣла коло Кандїи і вимордувавъ 15 Кретенцївъ.

Мимовѣльна выслуга.

Кравый рускій комитетъ выборчий выславъ, якъ звѣстно, до рускихъ товариствъ і институтівъ у Львові запрошеня, щобъ вразъ зъ нимъ завязали комитетъ до святкованя 50-лїтнього ювілея знесеня панщини і пробужденя галицкихъ Русинівъ.

На тѣхъ писемъ, якъ мы вже згадали, всѣ запрошеніи відповѣли прихильно або выслали своихъ делегатівъ; тільки студентске товариство „Академічна Громада“ дало таку відповѣдь:

Ч. 243.

Виді українсько-руського товариства „Академічна Громада“ рѣшивъ односторонно не брати участі в комитеті зложеніи зъ делегатівъ українсько-руськихъ і москвофільскихъ львівськихъ товариствъ, завязанимъ в цѣли відсвяткованя 50-лїтнього ювілея знесеня панщини і нашого народного відродженя, а то зъ слїдуючої причини:

В склад комитету ввійшли люди, котрі не лишень не признають намъ права до самостійного розвитку, але котрі працювали і працюють надъ тѣмъ, щобъ на галицкій Русинъ впливати найгрубшій обекурантизмъ та сервілізмъ і котрі не жахають ся найнегіднїшихъ ередствъ тамъ, де ходять о збаламученє публичної опінії, або здоптанє того, що носить на собі знамя українсько-руське.

Українсько-руська молодь занадто свѣдома своїхъ національнихъ принципівъ і занадто сильно вірить в будущність свого народу, щобъ мала в передодні 50-лїтнього ювілея народного відродженя і в хвилі, коли ширшаюча зъ кожнимъ днемъ свѣдомість народна різько пятає всякихъ зрадниківъ народнихъ, дучити ся зъ тими, для котрихъ не має иншихъ слівъ, крімъ погорди.

Ухвалою сею закладаємо заразъ протестъ в імени всеї свѣдомой українсько-руської молодіжї проти того, щобъ ренегати нашого народу промовляли до нього, яко заступники, та підшивали ся підъ назву Русинівъ.

Львів дня 25. мая 1897.

За виді товариства „Академічна Громада“ І. Івдоръ Голубовичъ голова. Гриць Гарматій за писаря.

Здавалосьъ бы, що 50-лїтній ювілей знесеня панщини і пробужденя галицкихъ Русинівъ єє такє свято, котре повиненъ обходити весь народъ рускій безъ рѣзницѣ класъ або партій, отже: селяне, мѣщане і робѣтники, интелігенція свѣтска і духовна, народовцѣ, москвофїли і польнофїли, поступовцѣ, радикалы і консерватисти, лібералы і клерикалы, і т. д. Такъ єє не для якосъ частини але для всего загалу руского важный фактъ, що рускій хлѣпъ вызволивъ ся зъ фізичної неволѣ паньскої і переставъ робити панщину а руска интелігенція вызволилась зъ духовної неволѣ польскої і перестала уживати польської мови. Та й здавалосьъ бы, що кождий Русинъ бажає і вважає конечнымъ, щобъ се свято обходило ся якъ найсвѣтлїше і найвеличнїше, а се зновъ очевидно неможливо иннакше, якъ тільки коли весь загалъ рускій нимъ займе ся, якъ то впрочѣмъ въ такихъ случаяхъ [н. пр. 1880 р. въ обходѣ столѣтнього ювілея знесеня пѣдданьства] доси бывало.

Отже нѣ! Молоді радикалы рускій вважає водновѣднимъ відлучити ся відъ всего загалу руского, збрати на вѣть солідарнѣсть зъ тою старою братією, зъ котрою передъ двома мѣсяцями обходили спільно свято Тарасове і высказували на нѣмъ однаковій зъ нею идеали. Тає несолідарнѣсть одної часті „українсько-рускої молодѣжї“ — въ противпоставленю до все солідарного поступованя москвофільскої молодѣжї зъ загаломъ своихъ партій — се сумна поява въ нашѣмъ житю народнѣмъ. Що намъ помогутъ декламациі о 25-мїліоновѣмъ руско-українськомъ народѣ, о вольної руско-українськѣй державѣ, коли мы розвѣднанѣмъ нашимъ въ кождѣй робѣтѣ показуємо нашу незрѣлѣсть, показуємо, що мы не вмѣємо бути народомъ!

Не вхѣдимо ближше въ змѣсть писемъ „Академічної Громады“, тѣмъ бѣльше, що не може бути нашою задачію боронити москвофїлівъ. Скажемо тільки отсе:

Молоді радикалы промовляють зъ такимъ патосомъ, якъ коли-бъ они, і то они одні, ратувати хотѣли загрожену честь України-Руси! Простѣть, панове, не хочемо вамъ ухитити, але намъ имена Романчука, Нагбного, Костя Левинького і иншихъ народовцївъ въ комитетѣ выборчѣмъ дають лѣпшу поруку. Бо тѣ люди бороли ся зъ москвофїлами ще тогдѣ, коли они були далеко сильнїйшіи, завзятїйшіи і небезпечнїйшіи. Нинѣ-жъ, щобъ зъ ними провадити борбу, на те не треба великої відваги, — се зовсѣмъ не є якась бѣльша штука або заслуга.

Але нинѣ нема й такої потреби до того. „Москвофїлы“ не оказують ся вже й такими нетолерантними та агресивними якъ давнїйше. Въ акціи выборчѣй они поступали зовсѣмъ льояльно, хотя „Буковина“, „Руслан“ et Comp. заповѣдали зъ найбільшою певністю, що они „выкерують“ народочѣвѣ. Они й не оказують тѣхъ давнїхъ несприхильности для народного языка; ихъ не разило, що ихъ товариства подбѣтавали запрошеня въ чисто-народнѣмъ языкѣ, і въ бѣсѣдѣ на першихъ зборахъ ювілейного комитету, не выключаячи членѣвъ „Друга“, звычайно майже не чути було рѣзницѣ межѣ „москвофїломъ“ а народочѣвѣмъ. Треба сподѣвати ся, що они і дальше будуть такъ само льояльно поступати.

Намъ дивно, що якъ-разъ въ такий порѣ „українсько-руська молодѣжъ“ такъ остро осуджує москвофїлівъ. Тажъ єи трохи старшій одномышленникъ и, якъ кажуть, инспіраторъ ще недавно братель ся зъ ними, і то навѣть зъ самими найяркѣйшими! Въ рр. 1890, 1891, 1892 і 1893 радикалы, котрихъ тактика полягає часто въ тѣмъ, щобъ робити противно, якъ роблять народовцѣ, самі шукали звязи зъ тими, котрихъ нинѣ „Академічна Громада“ називає ренегатами. Ба ще й теперъ, передъ мѣсяцемъ, тѣ радикалы заявили готовѣсть приступити до комитету выборчого і тамъ засѣдати вразъ зъ тими самими людьми, котрихъ „українсько-руська молодѣжъ“ теперъ такъ ажახнула ся. Тільки оденъ несподѣваний инцидентъ сему доси перешкодивъ. Отже видѣте панове, вашъ патосъ не може на свѣдущѣмъ, чоловіцѣ зробити поважного вражѣня.

Вы тѣшите ся може, що своєю відмовою наробили певного шуму, бо вамъ ходило мабуть найбільше о розголосѣ. А не бачите або не хочете зрозумѣти, яку вы прислугу робите всякимъ нечистымъ силамъ і противникамъ Руси. Якъ покvapно і зъ якимъ задоволенѣмъ помѣстили се писмо ваше не тільки „Буковина“, але й „Руслан“, ба такожъ Gazeta пагодowa і т. д. Вы хочете вважати ся за найзавзятїйшихъ борцївъ противъ ворогѣвъ Руси, а на дѣлѣ робите тѣмъ ворогамъ найбільшу прислугу. Чи думаете, що се зблизить нашу повагу передъ свѣтомъ, коли навѣть въ такий справѣ, якъ сей ювілей, видѣть розвѣднанє мѣжъ нами?

Жаль намъ тебе, українсько-руська молодѣжю! Видко багато щирости, багато ревности не въ одимѣ твоѣмъ змаганю. Але видко и якусь лиху силу, котра дѣбру волю на хибну дорогу звертає. Не въ тѣмъ ваша задача, щобъ вы ставали на перекѣрѣ тѣмъ вашимъ старшимъ братамъ, у котрихъ мусите чей-же такожъ видѣти щиро волю, ревну а безкористовну працю, сердечну любовь і пожертвованє для народної справы, але въ тѣмъ, щобъ вы, въ тѣмъ самѣмъ напрямѣ и дусѣ дѣлаючи, розвагу старшихъ заступали молодецою живостію. Вашому выступленю въ справѣ замку на Вавелю прилєснула цѣла руска суспѣлнѣнь, але зъ теперѣшнымъ вашимъ подригомъ останете осамотнені. Занадто сильно спочуває весь рускій загалъ потребу солідарного поступованя въ сѣй тяжкій добѣ. Може се, якъ і радѣсть противникѣвъ Руси, васъ и всѣхъ нашихъ радикалѣвъ приведе до опам'ятаня!...

Процѣсъ Давидѣвскій.

(Дальше)

[Третій день розправы 31 н. ст. мая].

По полудні почато переслуханє свѣдка ксьондза Фялковского. Зъ амвоны перечитавъ посланіє Епископату, котре поучувало, якого посла вибирати, а потѣмъ поучувавъ поступати зъ тактомъ, щобъ ихъ „не смарували по газетахъ“. До 10-го нарѣдъ не займавъ ся выборами. Того дня приѣхавъ до Давидова братъ кандидата Брайтера зъ другимъ паномъ і скликали збори. Зійшло ся до 120 осібъ, переважно урлоппники. И свѣдокъ бувъ тамъ. Урлоппники жалувались єму, що имъ не дають картъ. Свѣдокъ спытавъ о то вѣйти, тѣмъ бѣльше, що тѣ люди казали, що вѣйти нѣкому нѣчо не голосувъ. Вѣйти відповѣвъ свѣдкови, що „тутъ рядить Попель, до него треба удати ся“. Надбїшовъ Попель і сказавъ, що завтра, сли комісія ухвалить, вѣнъ карты выдасть. Брайтеръ промовлявъ і высказувавъ програму своего брата; обѣдужуваня не було нѣякого. Передъ тѣмъ були ще два збори. На першѣмъ выбрали комитетъ але той не уконституувавъ ся. На тѣмъ зборѣ були Данекъ і Зараньскій [соціалісты]. Зараньскій промовлявъ противъ панѣвъ, згадувавъ щось о роцѣ 1846, але що, свѣдокъ не знає. Попель полемізувавъ і боронивъ кола польского. Другій зборѣ відбувъ ся 7-го марта. Передъ сѣмъ зборомъ бувъ Козакевичъ, хотѣвъ порозумѣти ся і зѣ свѣдкомъ, але у него була недѣля і не мавъ часу. Однакъ зборѣ відбувъ ся. Въ день выборѣвъ по уконституованю комісії, котрої членомъ бувъ і свѣдокъ, Попель зарядивъ відчитанє закона, але люди не хотѣли слухати. Голосованє почало ся, мало людей віддавало голоса, але бувъ спокій. Першій Мазуръ домагавъ ся карты легітимацийной, тільки для себе самого. Писаръ вписавъ єго і заявивъ свѣдкови, що вже бѣльше такихъ зголошувало ся. На карткахъ давано числа; всѣхъ картокъ выдано до двадцять, але зъ того вписано до листѣ не бѣльше якъ вѣсьмохъ. Попель телеграфувавъ до старосты тільки для успокоєня [!] народу. Голосованє йшло дуже млаво до год. 11^{1/2}. Члены комісії почали намовляти людей до голосованя. Въ тѣй цѣли вийшовъ і свѣдокъ на двѣр і промовлявъ успокоючо до народа та й налякавъ войскомъ. На се сказавъ Корковскій; „Мы самі войско!“ Хировскій сказавъ єму тогдѣ, що не має картъ. Дятого свѣдокъ розлючений на вѣйти, що не роздавъ картъ, поставивъ въ комісії вносєнє, щобъ вѣйти вийшовъ перепросити нарѣдъ; але вѣйти, хочъ комісія згодила ся, не зробивъ того. — На запытанє предсѣдателя трибуналу: чи свѣдокъ мавъ якї причины посуджувати вѣйти о неправильнє поступованє, свѣдокъ потверджує се, бо знає, що люди на кілька днѣвъ передъ тѣмъ домагали ся картъ і можна було се зробити. Тымчасомъ нарѣдъ самъ почавъ йти до голосованя і відъ 12 до 2 год. голосовало до 200 осібъ. Голосуючий заповняли першу хату. Наразъ почувъ свѣдокъ якийсь нелюдскій зойкъ, потѣмъ нагле филоу наперѣ нарѣдъ на двѣр такъ, що они отворили ся. Крику загального не було чути. Наразъ задзвенѣли вѣкна і комісія перелякана утѣкла Свѣдокъ лишавъ ся въ салі. Слѣвъ „шахрайство“ при нападѣ не чувъ. Все те зробило на свѣдку вражѣнє, якъ би цѣла справа була укартована. Товна кинулась на него; були то люди чужі і почали єго знєважати словами, свѣдокъ не відзававъ ся. Вѣдчи люди відвели свѣдка до дому. По якихъ десятихъ мину-тахъ показали єму крѣзь вѣкно, що Попель уже забитий. Сгѣрлу не сувъ. Шеремета аїтувавъ сильно, мавъ листъ за Мохнацкимъ, а читавъ єго ковалъ зъ Черепина. Змѣсть листу бувъ, по гадцѣ свѣдка, дуже добрый, однакъ не мѣгъ се бути листъ Мохнацкого; свѣдокъ обѣцувавъ десятку тому, хто єму докаже, що листъ той справдѣ бувъ відъ Мохнацкого. Листу не хотѣли до рукъ єму дати. Панеры и урну выборчу забравъ Корковскій. Свѣдокъ знає о тѣмъ, що люди не симпатизували зъ Попелемъ. Пѣсля гадки свѣдка першимъ моральнымъ виновникомъ катастрофы бувъ вѣйти Котюшко другимъ [посолъ] Коза-

ДОСТОЙНІЙ ПАНЬ!

Пробуйте тільки разъ випрасувати „Бажанта“ крохмаломъ брилянтовимъ до натираня, а переконаєтесь, що воно о много практичнїйшій і лучшій відъ иншого. Отже жадаете тільки:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ
БРИЛЯНТОВЫЙ

вѣдзначений великимъ медалемъ срѣбнымъ въ роцѣ 1894
Набути можна у всѣхъ торго-
вляхъ кориньцѣхъ.
106 18—50

кевич, а третім Корковській. Котюшко через те, що дійсно листи не були справдливий; чи зб'яв волі в'їти, того не знає, а знає тільки, що в'їти подав до листи около 20 таких, котрі давно померли і в'їти о том знав. [Председатель немов бере в оборону в'їти і збиває сі зб'яв свідка...] Далше каже свідок, що в'їти зачинив тым, що казав, мов-то в'їти не має ніякого права, а все в руках Попеля, через що звернувшись на Попеля всю ненависть, а по гадці свідка Попель не знав, чи листи добре уложив. В'їти впровадив в блуд людей, об'їючи кожного дня, що дасть карти [заким умиє руки і все здає на Попеля], а по правосильності листи не мав в'їти права навіть рекламаций приймати. Що до Козакевича — то в'їти мав сильно розворушити народ, як то свідки говорили, що були на его зборі.

Прокуратор пытає, чи правда се, що Попель в'їти людям карти і писав на них що хотів. — Свідок заявляє, що Попель виходив так часто, що свідок збивав его до порядку і просив о такт і пильнувані урни. Чи Попель сам в'їти карти, не знає і не скаже, хоч Попель не був ему прихильний. При комісії не видів, щоб Попель переписував карти або заглядав до них. Поведення его було лагідне. О в'їти свідок говорить як найгірше. В'їти мусить з ним процесуватись. Вплив в'їти на громаду є найгірший. При правоборіх з курії IV-ої за старанієм в'їти в'їти всего 4 особи і в'їти себе самих! Що до Корковського — свідок уважає его винним через его агітацію за Козакевичем.

На питанні адв. Сумпери каже свідок, що карти почали роздавати 4 чи 5-ого марта. А при питанні Сумпери, як свідок толкує собі того, що в'їти родив три сини не дбали карт, приходять до сцені. — Предс'їд. Перепрашаю! Прошу пытати тільки о факти. Най ксьонд не відповідає! у хилію се пытане. — Сумпер. А я відкинуюсь до трибуналу. Я собі не дам... [Трибунал іде на нараду і ор'їкає, що пытане се ухиле, бо оцінене фактів того рода не належить до р'їч.] В'їти далшом зб'яв каже свідок, що грозьбы в'їти Маура не чув і наочно не бачив, щоб урлюпники не допускали виборців до льокалю виборчого. — На запытане адв. Сокаля свідок каже, що по его гадці Попель не розумів інструкції виборчої, а за-для зарозумілості не радився нікого. — Що до жандарма — то в'їти не м'їт удержати порядку, бо не було енергії у Попеля, а в'їти був до крайності недбалый. — Урлюпники були без палиць і не стояли в'їти боєвій лінії.

Обжаловані Корковський і Мазур ще раз підносять, що листи не були выставлені і уряд не голосив нім нічого про вибори. — Свідок Ярош перечить тому.

Іван Дякроа, синь бувшого свідка, хлопець л'їт 16. При виборах був в'їти 9-ої рано. Хто мав карти, той шов голосувати, а хто не мав, не шов. Попель в'їти уже неживого, при ч'їм бачив, що Рыбчинський ударив раз труп палицею по голові. Жандарма вже тогді не було.

На том закінчено третій день розправы. Публики збиває се все мало, а пань удвоє більше як мужиків. Убікація судові все обсаджений поліцією.

(Далше буде.)

Наша Адміністрація просить Вп. Предплатників — як найскорше надсилати передплату на II-гій чвертьр'їк а взглядно і виробнати залежності.

НОВИНКИ.

— Товариство руских жінок в'їти Перемішли устроює дня 6 н. ст. червня с. р. аматорське представлення на дохід убогого молодого школьного. Представлення відбуде ся в'їти на замку, а відограні будуть дві комедії, імено: „Перше помилування, потім ся побрали“ в'їти двох д'їях, і „В'їти не задр'їсний“ в'їти одній д'її. Не сумніваємо ся, що як само представлення веселых пісєх так і гуманна ц'їль того представлення згорне всю м'їсцеву і дохрестну публику руску. *В'їти Вид'їти товариства.*

— Е. Е. митрополит Самбратович к'їчить візитацію бережанського деканата 11-ого н. ст. червня в'їти м'їсцевості Лапшия, а 12-ого вертає до Унева. Там перебуде Зелений свята, а по святах верне до Льова.

— Елементарні нещастья З'ї Рожн'їтова пашуть нам: В'їти ночи з'ї 26 на 27-го с. м. на в'їтила наш кут велика злива, а док'їчила другого дня, коли-то пополудни через дві

години так ляло, що найменший пот'їк переривав своїм розм'їрами неодну р'їку. Шкоди в'їти зас'ївах і на с'їножатах величезні: на-раз'ї год'ї их обчелити. Найбільше потерп'їли села Лецька, Дуба, Князьєвське, Яновка і Ц'їнева. З'ї г'їр вода позносила, що лиш дало ся, а на долах там, де були буйні зас'їви і трава, лежать купи намулу і п'їску. М'їж народом чиста роспука, бо к'їсненція его на сей р'їк дуже загрожена. На-раз'ї повинні бы власти пос'їшити з'ї якою помічю, бодай з'ї відписанем податків на сей р'їк. — Велика злива, яка лютілась на дні 27 с. м., переводила усе дохрестні потоки в'їти Лаврові, старом'їського пов'їта. Лаврові лежить в'їти прогалині, поміж трема верхами, к'їсь вкритими л'їсом, нині, при к'їльканицях паровых тартаках, голыми, тож не диво, що води залили ц'їле село, при ч'їм найбільше мус'їть потерп'їти по середині села положений монастирь Василіанський. Через село веде недок'їчена ще дорога пов'їтова, з'ї Старого м'їста до Лютовиск; води забрали на-с'їм, понесли з'ї собою кам'їні мости і замулили усе поля. Вода несла з'ї собою повно к'їлоб'їв, м'їстки і лавки, а також ц'їлі хати і будинки. Лаврові село маленьке, одно з'ї найб'їднійших, найбогатшій господар має 2 морі поля, тож нещастья того відобє ся страшно на его мешканц'їх. — Коло Выжниць Черемощ з'їрвав м'їст, а також на пов'їтових дорогах завалило ся к'їлька мост'їв. Выжниця і Куты доок'їла окружений наче-б'ї озером. П'їсла посл'їдних в'їст'ї вода починає опадає.

— В'їти справ'ї синод'їх дієцезальних у Львові, Перемішли і Станіслав'їх, що мають відбути ся в'їти осени сего року, пише „Душастырь“:

Мы певні, що на тых синодах дієцезальних не тільки що оголосить ся постановы синода провінціального львівського, але р'ївно-ж в'їти три Ординаріати, порозум'ївши ся перед тым, предложать з'ї своєї сторони деяк'ї важні пытання, що суть на час'ї, а до-тыкають так само к'їли руху як і житія релігійно-морального нашого народу. Маємо ту особлив'їю на прим'їт: 1) Певне управл'їнене в'їти духовних з'ї священників, д'їла так спасенного для кожного чоловіка, а тым більше для нашого стану, що певно наше духовенство радо повитає. — 2) Управл'їнене соборників деканальних, як'ї они вже в'їти деяких деканатах відбудують ся, з'ї більш підкладом релігійно науковим. — 3) Б'їльшє спречизоване відношене парох'їв до шк'їл, р'їч дуже пекуча, при ч'їм і к'їли має деяк'ї свои уваги. — 4) Выдане практичного указника пропов'їдничого, особливо для молодшого духовенства, що не раз, як'ї то кажуть „з'ї иглы“ кинене на само-стійній м'їсця, навіть мимо найб'їльшої волі не в'їти собі дати рады. Указник такий в'їти нашій м'їст, передов'їм подає в'їти розклад матерій, так правд'ї догматичных, як і моральных, котрі бы треба уняти в'їти способ для народу достуний в'їти протягу одного року. — 5) Испытувальє синодальний, яко найбільше компетентний, можеб'ї подумали о зладженю та выданю підручник'їх конкурсных для парох'їв, чого же доси на жал'ї нема у нас. — 6) Синод м'їг бы поручити духовенству, абы у виду розбудженого руху просв'їтного м'їж народом через закладане читальне і других таких товариств, старало ся все стояти на ч'їл і давати релігійно-моральний напрям, хоронити в'їти всяких згубных вплив'їв та стеречи ся, абы так товариства не повставали по-за плечима духовенства. Також після м'їсцевых обставин помагати народowi в'їти закладаню сп'їлок торговельных, господарских та шпихт'їров і других, абы народ бачив в'їти своим духовним свого справд'їшого в'їти, а тогді певно жадна струя радикальна не підкопає нашов поваги. — 7) Наші СС. Служебники в'їти повн'їм розц'їв'їт, м'їг бы тому Синод положити на серце духовенству, абы скрозь, де бы могли бути есентуально пороблений фундації, записи або инші средства у-тримання, отворило заборонки. — 8) Скорше отворене интернату під'ї покровом св. Іосафата в'їти памяті ювілея 300-л'їтної р'їчниц'ї Уніи. Фонды на се збиває Ем. Кардиналь, однак'ї порушене справы на синод'ї певно б'їльшє знайде заинтересовану у ц'їлого духовенства, котре не від'їтає ся в'їти своєю жертволюбивості тым б'їльше, що сей институт передов'їм займає бы ся сиротами по священниках, котрі нераз не мають і найменшой оп'їки. В'їти м'їг бы знайти і друг'ї хлоп'ї прим'їщеня в'їти м'їру можности, чи то безплатно чи за доплатою. Р'ївно-ж о сиротах-д'ївчатах по священниках треба док'їче подумати; доси заледни к'їлька д'ївчат може знайти безплатне прим'їщене в'їти институту СС. Василіанок на кошть „Народного Дому“ і Ем. Кардинала. — Мы священники тым зовсім не хочемо відд'їлюватись в'їти прочого руского народу, але пред'їти таки щось док'їче вже час'ї зробити для наших сир'їт. При доброй тільки волі та шарш'їм заинтересованю нашого духовенства все можемо легко зробити. — Богато инших справ актуальных можна-б'ї на синодах управл'їняти. Так само і духовенство певно, высказе неодній потреби. Спод'ївати ся належить, що ті синоды, добре і однообразно підготовані у всіх трех'ї епарх'їях, не одно спасенне д'їло принесуть для ся церкви, духовенства і народу.

— Др'їбні в'їсти. В'їти март'ї с. р. припадає 50-л'їтній ювілей свящєства к'їстоса львівської консисторії і историка о. Антонія Петрушевича. — Маршалок краєвий вернує

вчера з'ї Радехова до Льова. — Друг'ї з'їздь катихіз'їт відбуде ся у Львові 26, 27 и 28 серпня. — В'їти справ'ї дефранданта Мильковского уб'їчила особна міністерством делетована комісія свои дохрещенія. Показало ся, що Мильковский „позичив“ собі з'ї касы 38,000 ар. — У Львові приарештовано в'їти в'їденскі каварни одного з'ї бувших урядників в'їти д'їлу краєвого, котрий здефрандував на приватну школу б'їльшу суму.

В'їсти з'ї Аепархії Львівської

Новіціатъ СС. Василіанок в'їти Словит'ї. Як'ї в'їдомо, Е. Е. митрополит віддав про-вадження новіціату СС. Василіанок в'їти Словит'ї, О. О. Василіанам. До Словит'ї вы'їхали о. Тисовский і Повх, та заняли ся відпо-в'їдним приготуванем монастиря. Перебу-довуване та реконструкція невдовзі будуть пок'їчені. Од'їтній фонд'ї на удержане вже бодай в'їти части знайшли ся, так що фактичне отворене новіціату наступить з'ї днем 1. вересня с. р. До того часу треба в'їти канди-даткам, що мають нам'їр в'їти вступити до мо-настиря, переслати свои прошеня на руки о. игумена монастиря у Львові.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— Для товариства св. Ап. Петра прислали: В'їти. о. Мих. Кордуба з'ї Сумна 1 зр 50 кр; в'їтисове і вкладку за р'їк 1897 церковь в'їти Лан-нах'ї дек. буського 3 зр. — Мриць.

Телеграмы „Д'їла“.

В'їти 1 червня. Парламентарна комісія ухвалила выказати подлку об'їм відпрезидента палаты за их енергійний пров'їд. Е се им'ївно демонстрація противъ з'їв'їтного протесту. Президиє Катраин не приняє протесту, звинячєнь, що є хорый і справы президиє не займає ся. Лібералы внесли протест просто до президиє. В'їти парламентарных'їх кругах'ї говорять, що рада державна не буде відрочена; б'їльш'їе буде старати ся о переведені адресовон дебаты.

Градець 1 червня. Студенты університету ухвалили резолюцію противъ языковых'їх розпоряджень і выправили демонстрація в'їти будинку університетск'їх, в'їти політехніц'їх і передъ наметництвом. Поліція арештувала к'їлькох, але пустила их, коли подали свои назвиска.

Царгород 1 червня. В'їти о высылц'ї войска на сербську границу в'їти неправдива.

Портретъ Тараса Шевченка

Ц'їна 50 кр.

Д'їстати можна в'їти тов. „Просв'їта“.

КОБЗАРЬ Тараса Шевченка

в'їти двох'ї частях'ї

Выб'їр поезій для народу з'ї житєньсю і портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просв'їта“.

Ц'їна кождой части 25 кр. Оправлений прим'їрники прода-ють ся по 35 кр.

Перворядно уряджена з'ї ком-фортномъ

КАВАРНА ВЕБЕРА

при улиц'ї Гродзицких'їх ч. 4. [р'їк ул. Ворменской] Абонаментъ м'їсячний на склянку кавы mе-lange з'ї бутлюю 3 зр. 30 кр. Бі-ларды найнов'їшою конструк-ціє: година в'їти день 30, в'їти ночи 48 кр. Богата читальня. О лас-каві взгляды упрашає — В'їти Веберъ. 178 4—5

С'їтки дротані до огорожень по ц'їнах'ї фабричных'їх. С'їтка дяк'їро-вана до заслоны в'їти по 1 зр. за метеръ квадратный поручає ПЕТРО-ХПОНСТОВСКИЙ, торговля з'їз'їна у Львові, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ кате-1595 д'їл.)

Словарь н'їмецко-рускій

Ом. Партичного

продає товариство „ПРОСВ'ІТА“ по 1 зр. зам'їсть 3 зр.

Розклад їзди поїздів залізничих

важний від 1 мая 1897

після часу середно-європейского [пізнійшого о 36 минут від часу львівского].

ПОЇЗД		до Львова	ПОЇЗД		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
	приходять о			відходять о	
7.30	з Іцкан	6.00 6.10 6.15 6.45 8.40 8.55 9.20 9.25 9.40 10.05 10.27 10.45 1.04 1.55 2.08 2.31 2.40 2.50	до Підволочиск з'ї голови двірця	3.05 3.15 3.27 3.40 4.40	Іцкан Підволочиск з'ї Підзамча Іцкан Кракова Сколького [до Гребенова від 10/1—11/1] Сокаля Янова Підволочиск з'ї головного двірця Іцкан Янова [від 15/1 до 11/1 в неділі і свята] Підволочиск з'ї головного двірця Іцкан Янова [від 15/1 до 11/1 в неділі і свята] Брухович що неділі і свята Черновець Кракова Сколького [від 1/1 до 30/1 з Стр'ї] Янова [від 1/1 до 14/1 и від 1/1 до 30/1 що день, від 15/1 до 31/1 в будній день] Брухович Зимнов води Ярослава
7.50	„ Янова		„		
7.52	„ Тернополя на Підзамче		„		
8.05	„ Львовичого		„		
8.15	„ Тернополя на головний дворець		„		
8.25	„ Сокаля		„		
9.10	„ Кракова		„		
9.35	„ Ярослава		„		
1.15	„ Янова		„		
1.30	„ Кракова		„		
1.40	„ Сколького [Гребенне від 10/1 до 11/1]	3.04 3.80 6.00 6.55 8.00 8.15 8.49 9.01 9.10 9.30 9.43 9.50 10.00	з Підволочиск на Підзамче	4.40 5.20 6.45 7.05 7.25 7.30 7.47 7.48 8.50 10.30 11.00 11.27	до Кракова Лавочного Кракова Сокаля Тернополя з'ї головного двірця Лавочного Тернополя з'ї Підзамча Янова [лишь від 1/1 до 30/1] „ „ „ 1/1 до 30/1 Іцкан Кракова Підволочиск з'ї головного двірця з'ї Підзамча
1.50	„ Черновець		„		
2.15	„ Підволочиск на Підзамче		„		
2.30	„ „ голови двірця		„		
5.25	„ Сокаля		„		
5.35	„ Підволочиск на Підзамче		„		
5.45	„ Іцкан		„		
3.04	з Підволочиск на Підзамче		„		
3.80	„ „ голови двірця		„		
6.00	„ Кракова		„		
6.55	„ Підволочиск на голови двірця		„		
8.00	„ Кракова		„		
8.15	„ Янова від 1/1 до 11/1 — від 1/1 до 30/1 що день а від 15/1 до 31/1 в будній дні		„		
8.49	„ Брухович		„		
9.01	„ Кракова		„		
9.10	„ Янова [від 15/1 дня 11/1 в нед. и свята]		„		
9.30	„ Іцкан		„		
9.43	„ Кракова		„		
9.50	„ Підволочиск на Підзамче		„		
10.00	„ Іцкан		„		
10.20	„ Підволочиск на голови двірця		„		
12.10	„ Сколького лишь від 1/1 до 30/1		„		
12.10	„ Лавочного		„		

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

При закупн'ї товар'їв просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавец і од'їтальный редакторъ: Иванъ Белей.

Пап'їръ з'ї фаб. Черлянськой.

З'ї друкарн'ї Інституту Становл'їтського, під'ї зарадомъ Іоакима Греняка.

ДѢЛО

Виходить у Львові щодня (крім неділей і рушних свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вісник“ найякісніший новітній виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на переміну разом з „ДѢЛОМ“.

Передплату і інсерти приймають: у Львові Адміністрація „ДѢЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Кидинського 2; — в Ярославі Д. Крижановський; — у Відні: М. Duker, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; в Франкфурті і Гамбурзі: M. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ і належність за інсертми платити у Львові.

Передплата на „ДѢЛО“ з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік . . . 18 зр.	на цілий рік . . . 24 зр.	на пів року . . . 9 зр.	на пів року . . . 12 зр.
у Львові:			
на цілий рік . . . 16 зр.	на пів року . . . 8 зр.	на чверть року . . . 4 зр.	на місяць 1 зр. 85 кр.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вільні від порту.

Поодинокі чисел коштують 8 кр. а в.

Оголошення звычайно приймають ся по ціні 10 кр. від одного стрічки інсертів або ся місяць а в рубриці „Надобране“ по 25 кр. а в.

Підписи і інші дописи приватні члени ся по 15 кр. від стрічки.

Письма зъ Вѣднѣ.

Дня 31. и. ст. мая 1897.

[Ситуація парламентна: Далиша судба обструкції; — резиліація посла Ярославича зъ уряду секретаря; — змѣна регуляміну]

Вѣднѣ 10. до 28. мая стоявъ на порядку денному кожного засѣдання парламенту законъ о належностяхъ въ новѣмъ процесѣ. Перше читане і відослане до комісії удало ся перевести доперва при помочи хитрости, брутальности і зломана регуляміну парламентного, котрий є закономъ державнимъ і стоить підъ охороною вимогъ кваліфікованой більшости до есентуальной змѣны. Вѣднѣ 10. до 28. мая бувъ австрійскій парламентъ видовищемъ дикихъ сценъ, богатыхъ въ епізоди, хвилями болючою, хвилями комічною. Несчастливий языковий розпорядження, котрий видавъ бувъ графъ Бадені ad carlandam benevolentiam одной народности а безъ пороумѣня зъ другою, зродили той виниловий станъ. Опѣсля звернула ся обструкція раг excellence противъ графа Бадені, далше були і такі хвилі, що она була вимѣрена противъ більшости парламентной взглядно президіи выбраной і підпираной сею більшостию. Теперъ справа такъ станула, що президентъ д-ръ Катрайнъ — якъ кажуть, веденый почутємъ справедливости — не хоче поддавати ся слѣпо воли більшости парламенту, котра, чтобы переперти своя егостичный цѣли і закрыти особу своего нового пушля графа Казимира, не зважає на найвычайнѣйшій основы приличности і брутально ломать законъ. Нинѣ у Вѣднѣ нѣхто не знає: який оборотъ возьме цѣла справа? Але въ найблизшихъ дняхъ а може і въ найблизшихъ годинахъ справа мусить рѣшити ся. Се рѣчь певна. І деякі познати промовляють за тымъ.

Послѣдній недѣля вже повѣяло примирительнымъ духомъ изъ вступной статьи Neue fr. Presse. Обструкція о стѣлько розчарована, що мабуть ясно спознала, що дорогою самыхъ скандаловъ і неколыхъ криковъ не зможе осягнути цѣли. Що-до сен тактики посныали ся докторы збъ всѣхъ сторѣнь. Вказують на молодого-Чеховъ, котрий торбѣ рѣвно-жъ обструкцію повалили реформу податкову, але не скандалами, а кѣлькагодинными промовами і т. д. Безперечно теперѣшнее поведене президіи, часто-густо прямо провокуюче, причинило ся въ великій мѣрѣ до тыхъ дикихъ проявовъ обструкції. По отвореню нинѣшного засѣдання будуть протестувати і демонструвати Нѣмцѣ-обструкціонисты противъ обохъ вице-президентѣвъ, котрымъ вчера ексекутивный комитетъ правичѣ середъ горячихъ оплещѣвъ высказувавъ подяку і признане. Цѣлый парламентаризмъ збѣшовъ на ниво суперечокъ межъ більшостию парламентною і сильною чисельнѣ меншостию. Въ тѣй цѣлѣй борбѣ проявляє ся чимало гумору. Уже нѣхто не скривавъ ся зъ тымъ, що головна увага всѣхъ звернена въ теперѣшню хвилю лишь на те, чтобы всякій постанову регуляміну накручувати і використувати на шкоду противника. І отъ власне на тѣмъ, на браку можности пороумѣня терпѣти цѣлый парламентаризмъ.

А графъ Бадені при тѣмъ вѣднѣ немѣняний! Нѣхто иншій, лишь власне вѣднѣ своею нещастною політикою давъ такий напрямъ австрійскому парламенту. Звычайнымъ купецкимъ „тешетомъ“ бажавъ вѣднѣ приєднати собі молодого-Чеховъ. Сю штуку оточила репѣтильна праса нѣмцѣмъ „справедливости“. Але графъ перечисливъ ся въ-своихъ рахункахъ... Немовъ хвилевымъ прѣблискомъ политичного роуму треба зважати ся обставину, що графъ Бадені до послѣдній хвилі намагавъ ся втягнути вѣрноконституційныхъ магнатѣвъ [Verfassungstreuer Grossgrundbesitz] до своей більшости. Ему се не удало ся. Теперѣшня більшость зрѣшила ся сама собою і взяла въ свою курателю нашего премьера. Загально звѣстною є тайною, що графъ Бадені вже давно радъ бы позбутися ся сего парламенту — коли не розвязати его, то що-найменше відпочити. Правила мабуть ажъ надто добре знає, що се нѣчо не поможе, а противно: въ першѣмъ слу-

чаю она потерпѣла бы на тѣмъ при есентуальныхъ новыхъ выборахъ, а въ другѣмъ цѣла справа лишь проволѣкла бы ся до осени. І дійсно, вѣднѣ довшого часу органы більшости колышуть вѣсть, що леда день наступить відпоченя сесіи. Послѣдній вѣсти подають, що се стане ся въ середу або въ п'ятницю передъ латинскими Зелеными святами. Зновъ же чеська [по нѣмцѣмъ писана] Politik заявляє въ своемъ справозданіи зъ ситуації парламентарной, що тутъ нема мѣсяця для молодого-Чеховъ. Если же доси выдержали въ вѣднѣмъ парламентѣ, то були они до того лише змушені конечностию, котра при дальшѣй обструкції мусить покѣтити ся. Сказано недвозначно, що де-хто зъ більшости поддає гадку опущеня парламенту. Австрію называють по-за границями „краемъ неимовностей“. Не вже-жъ мавъ бы і такий фактъ скрѣпити ся назву? А може то лишь такий пострѣхъ на крикливу обструкцію? Се послѣдне здаєть ся найбільше имовѣрно.

Зъ добре информированныхъ кругѣвъ розбѣйца ся вѣсть, що про відпоченя парламенту не думає ся серьезно; що-найбільше межъ засѣдання палаты всунуть довшу павзу, чтобы зъдалека вѣднѣ буръ і громѣвъ можна въ мирный способъ поладнати цѣлу рѣчь. За симъ поглядомъ промовляла-бъ тая обставина, що клерикалы зывають своихъ прихильниковъ до надсыланя петицій противъ обструкції въ парламентѣ. Вѣднѣ трѣхъ днівъ приходять масами такі петиції. Завтра передаетъ посолъ Фергъ такихъ 212 петицій вѣднѣ промисловыхъ товариствъ зъ обохъ Австрій, Тиролю, Чехіи, Сольногогороду, Стирїи, Шлеска, Каринтіи і Буковины [Чернѣвѣ і Кѣцманъ]. Далше зыває клерикальный Linzer Volksblatt нѣмцѣмъ громады альпейскихъ краѣвъ, чтобы надеждали такий петиції. Сей дневникъ такъ пише: „Если нѣмцѣмъ народъ въ Чехіи і на Моравѣ такъ богатый, що може позволить на такий рѣчь, то вѣднѣ находить ся дійсно въ щасливѣмъ положеніи. Нѣмцѣмъ народъ въ краѣвахъ альпейскихъ, особливо-жъ въ Горьшій Австрій, не є въ такѣмъ положеніи, чтобы мѣгъ выкидати свои податковѣ тѣльдену на обструкційну дѣяльність деякихъ партій. Обязанкомъ громадъ є выступити енергично противъ сего. Засылайте парламентъ петиціями, въ котрыхъ осуждете той способъ заступованя справъ народныхъ. Заявляйте протестъ і жадайте сейчасъ рѣчевой працѣ. Ваши слова заважати и не збѣстанутъ безъ наслѣдствѣ. Але треба се зрѣбити скоро!“ І тѣ петиції вже почали масами приходити. Д-ръ Ебенгохъ і баронъ Ді-Павлі певно добре информированъ про справу парламенту; они-жъ трясуть більшостию і головно за ихъ згодою появили ся языковий розпорядження. Они не потребували бы всякихъ петицій, не зажадали бы такой жертвы вѣднѣ альпейскихъ Нѣмцѣвъ, сли-бы відпоченя чи таки намѣръ розвязаня парламенту були рѣчию певною. Середъ нормальныхъ обставинъ бувъ бы парламентъ уже теперъ розпочавъ свои феріи; нова ситуація поставила конечность продолженя нарадѣ. Впрѣчемъ все те лишь здогады, рѣшене справа залежить вѣднѣ подѣй въ найблизшихъ дняхъ.

За примѣромъ двоухъ Нѣмцѣвъ д-ровъ Доберніа і Пѣршого зложивъ д-ръ Ярославичъ урядъ секретаря парламенту, выславши до президента палаты таке письмо: „Уважаю се низше мои чести сидѣти ще далше въ президіи побѣдъ президентѣвъ, котрий въ очевидный способъ нарушили постанову регуляміну палаты. Дятого складаю урядъ секретаря.“ Мы зовсѣмъ добре понимаемо благородне обурене шановного посла, але беручи рѣчь холоднокровно і безъ синтентивѣвъ, може оно було бы далеко льпше і користѣйше для Русинѣвъ, сли-бы д-ръ Ярославичъ бувъ вынайшовъ який-небудь иншій способъ для ааявы именно сего обуреня. Щасливый случай зрѣбовъ, що въ 12 послѣдѣ оппозиційныхъ зъ Галичины і 14 социалистѣвъ рѣшивъ бувъ жеребѣ въ користъ посла Ярославича. Теперъ на се мѣсцѣ приѣде якийсь посолъ зъ більшости, може посолъ Каратницкій, а може і який чоловікъ иншой народности, а въ та-

комъ случаю знаткомъ для руского письма бувъ бы посолъ Меруновичъ... Що за честь!...

Справа змѣны регуляміну прибирає певной формы. На-разѣ думаютъ о змѣнѣ лишь деякихъ параграфѣвъ. Ся справа має прийти въ осени передъ повну палату. Президентъ задержитъ дотеперѣшнее право зываня до порядку, далше може задекретувати здержане дѣтѣ посольскихъ, а ще далше — выключене на 1 до 30 засѣданъ зъ рѣвночаснымъ оголошенемъ снхъ картъ на кошты покраного посла. Особливо ся послѣднѣ постановѣ дуже болюча, бо она спровадила бы великій кошты [она практикує ся у Франції]. Далше — для підпоры внесена на поименне голосоване має вымагати ся большого числа послѣвъ [доси выстачало 50]. Вѣднѣ мало бы обкромити ся право жадаия 10-минутныхъ павзъ передъ кожымъ голосованемъ. — Однакъ годѣ вгадати, якъ тая справа скѣнчить ся. Ледви чи знайде ся потрібна до ухвалы більшости двоухъ третинъ повной палаты? (й. п.)

Письма зъ Борщева.

Въ наслѣдокъ интерпеляції посла д-ра Ярославича по причинѣ некоректного поступованя ц. к. жандармеріи въ часѣ выборовъ посла до рады державной въ дняхъ 15 і 16 марта с. р., внесено 30-го цѣвтя с. р. въ радѣ державной, зарядило ц. к. министерство обороны красной доходженя противъ усѣхъ жандармѣвъ, що при выборахъ въ Борщевѣ були въ службѣ. Ц. к. надпоручникъ зѣхавъ ще дня 19. мая с. р. до Борщева на доходжене непоостережено [бодай для публики] і розпочавъ противъ жандармѣвъ слѣдство та вѣвъ его вѣднѣ 23. до 25-го мая включно. Публика довѣдала ся о слѣдствѣ доперва тогдѣ, коли свѣдѣки зѣ повѣту і всѣ жандармы [по-надъ 50] зѣхали ся до Борщева — свѣдѣки въ цѣли переслухваня а жандармы для сконфронтация збъ свѣдѣками. Свѣдѣковъ за вѣзванями явило ся може въ-двое або въ-трое больше якъ жандармѣвъ.

Зъ оповѣданя переслуханныхъ людей до-вѣдуємо ся, що подтверждено не тѣлько всѣ факты подаетсѣ послѣмъ въ интерпеляції але ще свѣдѣки навели і подтвердили богато иншихъ і драстичнѣйшихъ фактовъ зъ поступованя жандармѣвъ, що стояли тогдѣ підъ рукою власти политичной.

Справа побитя писаря громадского Владислава Левицкого мушкатовецкими мужиками і пострѣлена тымъ писаремъ селянина Никола Олѣйника, сына вдовѣцъ зъ Мушкатовки — була предметомъ карной розправы дня 28 мая с. р. передъ судомъ повѣтовымъ въ Борщевѣ. Владиславъ Левицкий мавъ вѣднѣ довести за переступлене зъ §. 335 з. к. а Никола Олѣйникъ, Антохъ Посинякъ, Іосифъ Курнишъ, Илько Чернега, Василь Олѣшукъ, Михайло Слободянь, Петро Кучеръ, Михайло Вольный, Илько Мѣзунъ, Михайло Козакъ, Никола Чернега і Михаско Скларчукъ за переступлене зъ §. 411 з. к. за то, що побили Владислава Левицкого, Іосифа Марковского і Гривога Явного — всѣхъ трѣхъ писарѣвъ, зъ котрыхъ першій 18—19 день а два другі 8—10 день въ наслѣдокъ побитя были неспособнѣ до работы своего звана.

Пострѣленный Никола Олѣйникъ, носячи кулю въ тѣлѣ и, посля ореченя лѣкарѣвъ, нездѣбный до працѣ по-надъ 30 день, лежить вѣднѣ 16-ого марта до нинѣ хорый, а заступає ся черезъ повновластника.

Розправу переводить адьюнкты Омеляны Кобринский; прокураторию заступає практикантъ намѣстничина Гофманъ; всѣхъ селянъ обжалованныхъ о §. 411 з. к. боронить адвокатъ д-ръ М. Дорундякъ.

Справа набрѣла була своего часу стѣлько крику, что на доносы рѣзного сорта людей жандармерія середъ ночи повытагла була зѣхати спячихъ 18 горожанъ мушкатовецкихъ, мстила ся на нихъ цѣлу ночь въ способѣ въ интерпеляції посла Ярославича представленый [гл. 99 число „Дѣла“] ажъ до години 9-ой

рано, коли-то ихъ вѣдставила до суда. Майже всѣхъ тыхъ судѣ по переслуханю пустили на волю; однакъ декотрі пересидѣли по 2½ тыждня і по 5 тыжднѣвъ въ арѣштахъ слѣдчихъ.

Розправа выказала ось-що: Три писарѣ громадскі, Левицкий, Марковский і Явный, хочъ не были выборчими, але прибувши 16-ого марта до Борщева разомъ зъ вѣйтами, побѣювали ся вертати до дому разомъ зъ ними, чтобы припадкомъ не дѣстали ся въ руки людей огрѣченныхъ по причинѣ „махерокъ“ выборчихъ. Левицкий, наймивши однокѣнку, зывъ двоухъ другихъ і підхмеленъ ѣхали всѣ три до Турилча черезъ Мушкатовку. Мушкатовецкѣ всѣхъ выборѣвъ, не дѣставши картъ легитимацийныхъ та повернувши до дому жалували ся передъ своими товарищами. Підхоженъ писарѣ, бачучи, що коло двоухъ кормѣвъ въ Мушкатовѣ сотки роздразненого народу диспутѣ на тематѣ вѣдбувшого ся выбору посла, вѣдвжали ся вступити до коршмы по цигарета, на склянку пива і порцію руму. Не досытъ на тѣмъ: они засѣли при столахъ въ шинку і запустили ся въ дискусію, а Левицкий навѣтъ въ способѣ провокуючий мавъ собі закпнати зъ выборѣвъ мушкатовецкихъ, що ходили до выбору безъ легитимаций і зъ нѣчимъ вернули. Въ слѣдъ за тымъ деякі зъ присутныхъ, чтобы не выкликати авантуры, самѣ вышли зѣ коршмы на двѣрѣ. Фѣрманъ, ждучи зъ однокѣнкою на двѣрѣ на писарѣвъ зо три чверти години, разомъ зъ шинкаремъ зывавъ писарѣвъ, абы йшли зѣ шинку, бо роззѣренный народъ готовъ ихъ оббити. Коли Левицкий зъ однимъ изъ своихъ товаришѣвъ выхѣдывъ зѣ кпинами на устахъ і вылазивъ на вѣзокъ, тогдѣ Никола Олѣйникъ потягнувъ его разѣ палицею по плечехъ. Левицкий, не надумуючи ся, въ тѣй хвилѣ выстрѣливъ і трафивъ Олѣйника кулею такъ, що той упавъ на землю. Тогдѣ Олѣшукъ за своего товарища а Михайло Вольный за своего брата побѣрдного потягнули Левицкого палицами по плечехъ. Левицкий казавъ фѣрманови утѣкати, але товпа народу здержала конѣ зъ окликомъ: „Вѣднѣ убивъ чоловіка! не пустити того панка, бо мы его не знаємо!“ Заступникъ вѣйта Антохъ Посинякъ здержавъ коня, хотячи „арештувати“ панковъ, що стрѣляютъ у людей, а пострѣленого вѣддати до суда, однакъ товпа перевернула вѣзокъ і писарѣвъ нагарагала. Зѣявивъ ся вѣйтъ і казавъ пострѣленого Олѣйника та одного побитого писаря вѣднести до себе до дому, а два другі писарѣ утѣкли.

На основѣ переведеной розправы і по промовѣ обороны оголосивъ судѣя вырокъ заступлене зъ §. 335 з. к. на кару пять тыжднѣвъ арѣшту, вѣдсылаючи Никола Олѣйника зѣ жаданемъ вѣдшкодованя на дорогу права, а зѣ дванацятьохъ обжалованныхъ селянъ Антоха Посиняка, Юзѣка Курпиша, Василя Олѣшукѣ, Никола Олѣйника [пострѣленого] і Михайла Вольного — каждого на кару по три тыжднѣвъ арѣшту за переступлене зъ §. 411 з. к. і на заплату вѣдшкодованя для побитыхъ 16 зр. 60 кр.

Всѣ засуджені згодили вѣдкликъ.

Въ 106 числѣ „Дѣла“ въ рубрицѣ „Новинки“ було подано, що два селяне зѣ Лановецѣ, Никола Постѣй і Онуфрѣй Бѣдулька, одержали вѣднѣ ц. к. прокураториі державной акты обжалованя въ напрямѣ провинъ зъ §. 279 і 283 з. к. і що мають ставати передъ судомъ окружнымъ въ Тернополи, скоро актѣ обжалованя, котрому обжаловані спротивили ся, стане правосильнымъ. Додатково до того і зѣ достовѣрного жерела знаємо і дописуємо, що актѣ обжалованя, опертый на збѣнаняхъ двоухъ жандармѣвъ, Галасевича і Кристиняка, высшій судѣ рѣшенемъ зъ 4 мая 1897 ч. 9985. затвердѣвъ а обжалованныхъ що-до наведенныхъ новыхъ фактовъ і свѣдѣковъ вѣдославъ до припису §. 222 п. к., значить ся: свѣдѣковъ передъ розправою на рѣшающей обставинѣ можуть поклякати. День розправы ще не вызначеный.

Справи парламентні.

Вчорашнє засідання палати по-слів'я було спокійніше, ніж попереднє, але заразом дало доказ, що опозиція не гадє залишити обструкції, хоч і не перешкаджала відосланню двох правительствених проєктів до комісії. Переб'їг засідання був такий:

Вдчитано письмо п. д-ра Яросевича, котрим сей посоль заявляє, що складає уряд секретаря, бо уважає за р'чч незгідну з його честію, належати в складі такої президії, в котрій оба віцепрезиденти допучуть реулямінт.

Опбеля міністерь скарбу вніс проєкт закону о картелях, а міністерь судництва проєкт закону о стоваришенях селянських. Оба проєкти відослано до комісії.

Дальше п. Песлерь зложив заяву, в котрій жалуге, що такь неприлично высказав ся про правницю.

Теперь наступив ц'їлий рядь протестів противь поступованія президії. П. Бернрайтерь протестував в'ї остроім тоім в'ї имени ліберальної б'їльшої пос'їлости и заявив, що доти неспокою, поки правительство не відкличе язикових розпоряджень. Дальше пішли протести пп. Штайнвендера, Шенерера, Дашиньского и Функо. Потому секретарь Рошковский відчитав знаний вже протест л'ївнц'ї в справ'ї нарушенія реуляміну обома віцепрезидентами, внесенний первістено на руки президента Катрайна. Наконєць секретарь Ебенгохь став'ї читати писемо, в'ї котрімь правниця бере президію в'ї оборону передь докорами, вычисленными в'ї протест'ї лібералів, и збиває их'ї точка за точкою. И такь каже ся тамь, що десятихвиноу перерви передь голосованєм дозволєн'ї пос'їлу реуляміну лише на те, чтобы нарадити ся передь голосованєм в'ї справах'ї трудн'їйших, — що президія мала право звернути ся до палати з'ї запитанєм о интерпретацію реуляміну в'ї т'їй справ'ї, — що не можна брати президіи за зле, коли она при навал'ї запитан'ї и внесен'ї „що до формального трактованія“ бачить себе змушеною відкинути такий запитан'ї и внесен'ї, — що в'ї т'їмь раз'ї, коли бес'їдники, зголосившю ся до слова, его власне сторонництво не дає прийти до голосу, президія легко могла припускати, що тому бес'їдникови самому не залежить на правду на голос'ї, и т. д.

Читанє сего довгого писма перерывано що хвиля то оплесками з'ї правнц'ї то запечуванєм и см'їхом з'ї стороны опозиції, а під'ї конець вже такь опозиціоністи перебивали своими зам'їтками, що секретарь ледво м'їг писмо дочитати до к'їнца. Пот'їмь настав'ї великій неспокой в'ї палат'ї, середь котрого д'їсталось не одно грубе слово такь п. Ебенгохови, якь взагал'ї правнц'ї. Коли успокоило ся, промавлили пп. Пергельт, Шікер'ї и Шенерер'. Першій два виступали противь відчитаного писма правнц'ї: „Мы — каже п. Шікер'ї — жалуюмо ся на президію, що нарушила реулямінт; мы жадаємо справедливости: а туть зам'їсть того читають намь писмо, котре виправдує президію! Се тероризм, а той учительскій тонь писма — се безстыдність!“ П. Шенерер'ь запов'їдає, що опозиція буде всеміи способами спиняти роботу парламенту, поки не будуть відкликані язикові розпорядження.

Тогд'ї віцепрезидент Крамарж в'ї довшій промов'ї заявив, що з'ї другої стороны президія уважає за св'їй обовязок'ї всеміи способами старати ся о те, чтобы удержати порядок в'ї палат'ї, и неспод'ївано перерыває засіданє на дв'ї години.

В'ї час'ї перерви нараджувало ся правительство з'ї правнцєю. Кажуть, що правительство напирало, чтобы палату заразь відпочити, але правниця спротивила ся тому. Все-ж'ї такь відпоченє має наступити сегоднє. На т'їй нарад'ї мали такожь згодити ся, чтобы адресован'ї дебати нав'їть не пробувати в'ї палат'ї. Сегоднє має палата лише высказати свою в'їрність для трону.

Дуже зворушений мав'ї бути г-р. Бадені. Черезь весь час'ї, якь відчитувано писмо б'їльшости, стояв'ї передь его фотелемь Шенеріанець Вольф'ї и зо три черги години договарював'ї ему та вымахував'ї п'їстукані майже по-п'їд'ї н'їс; в'їд'ї часу до часу выкрикував'ї в'їн: „Abzug! Hinaus!“ або такь в'ї очі Баден'ї верещав'ї: „Сей мусит'ї поїти геть! Се ганьба на чести Австріи!“ По скінчен'їмь читаню мав'ї г-р. Бадені бути такь червоний, що побювано ся о него. В'їн п'їшов'ї м'їж'ї польських водирев'їв и жалував'ї ся, що н'їхто его не заступив'ї передь Вольфомь; выправдували ся тымь, що н'їхто не чув'ї криків'ї Вольфа.

По перерв'ї відбуло ся кілька разів'ї именне голосованє надь спростованіями протоколу, котрий відкинено що до одного. Опбеля

принято кілька внесен'ї бюджетової комісії, що-до підмог'ї для п'їльги в'ї нужд'ї. Дальше звернув'ї ся п. Шенерер'ь до голови легітимацийної комісії з'ї питанєм, коли прийдуть під'ї наради палати надужити виборч'ї, особливо галиц'ї.

П. Окуневскій запитує в'ї справ'ї выдач'ї виборчих'ї акт'їв п. Охримовича судови самоброку. Голова легітимацийної комісії п. Фукс'ї відпов'їдає, що теперь студіює т'ї акт'ї референт'ї (п. Вахнянин'ї); коли в'їн'ї лише скінчить свою роботу, то акт'ї заразь перешле ся судови. (П. Окуневскій: За пять л'їт'ї!)

П. Окуневскій зложив'ї нагляче внесенє, чтобы палата в'їзвала президента міністрів'ї до поясненія суверенности, як'ї заходять в'ї справ'ї галицких виборів'ї м'їж'ї заявами президента а фактами, котрі высказали ся при посл'їдних'ї розправах'ї судовых'ї.

П. Дінавлі зложив'ї нагляче внесенє, чтобы нова процедура цивільна в'їйшла в'ї житє ажь в'їд'ї дня 1 с'їчня 1900 р.

П. Штрахер'ь складає внесенє на утворенє дирекції державних'ї зельніц'ї в'ї Чернівцях'ї.

П. Данеляк'ї интерпелює в'ї справ'ї систематичних'ї надужит'ї директора поліції в'ї Краков'ї и конфіскач'ї часописей для народу.

П. Кремпа интерпелює в'ї справ'ї трудностей, яких'ї д'їзнає торговля безрогами.

П. Козакевич'ї интерпелює в'ї справ'ї надужит'ї, яких'ї допускала ся ц. к. жандармерія в'ї пов'їт'ї львівськомь.

П. Ярославич'ї интерпелює в'ї справ'ї надужит'ї, котрых'ї допущив'ї ся при виборах'ї ц. к. староста в'ї Гусятин'ї.

Сл'їдуюче и мабуть посл'їднє засіданє сегоднє о год. 12 в'ї полуднє.

Процесъ Давидовскій.

(Дальше)

[Четвертый день разправы 1 н. ст. червня.]

Св'їдок Ярош просит'ї о голос'ї и додаточно з'їзнає, що чув'ї в'їд'ї Зельонки, що Попель д'їйстно об'їяв'ї Зельонц'ї по 1 зр. в'їд'ї голосу, але не хот'їв'ї дати грошей наперед'ї. — Р'ївно-ж'ї св'їдок Баран'ї д'їзнає, що Зельонка хот'їв'ї присягати, що Попель давав'ї ему по 10 зр. за голос'ї.

Св'їдок Станислав Ковальскій, л'їсничій з'ї Товщева, член'ї комісії, з'їзнає: В'їн'ї промовляв'ї до людей, просив'ї о спок'їй. Перерывав'ї ему часто Мазур'ї, держачи в'ї руках'ї перо и каламар'ї. [Мазур'ї заперец'ї.] Коли дав'ї ся чути крик'ї, св'їдок радив'ї Попелеви перервати голосованє, Попель г'їдыв'ї ся, але к'їсн'їмь в'їдрадив'ї. По вываленю дверей, побережнич'ї Самборскій влет'їв'ї до середини и крикнув'ї: „Паны! ут'їкайте, бо б'їда!“ Комісія ут'їкла в'їкномь, ну и св'їдок з'ї нею. Попель в'їйшов'ї був'ї до людей, чтобы спитати, чого хотять? Коли люди почали до него тиснути ся, члены комісії втягнули его назад'ї. Попель вытягнув'ї револьвер'ї, але св'їдок сказав'ї, що нема причини стр'їляти. Люди впали за Попелемь, почали его бити. В'їн'ї упав'ї. Наразь роздав'ї ся выстр'їль. Св'їдка вытягнули сил'їмь ц'ї побережнички, кажучи, що може пожити смерти, завели его до воза и в'їн'ї похав'ї. При смерти Попеля не був'ї. Що-до выдаванія комісією карт'ї з'їзнає такь, якь кс. Фіалковскій. Телеграму до староства стилізував'ї самь св'їдок, бо на его гадку ур'їдничкамь карт'ї належали ся. П'їсля его гадки — крик'ї почав'ї ся по відчитаню л'їсту за Мохнацкимь. Попель, коли вернув'ї в'їд'ї людей до касарн'ї уже покров'їавлений, сказав'ї до св'їдка: „Я д'їстав'ї постр'їл'ї в'ї лице!“ Корковського бачив'ї св'їдок уже день передь тымь розгорячкованого, але не чув'ї, чтобы грозив'ї кому. При виборах'ї не було ладу; хто и куда хот'їв'ї, ишов'ї до льокалю выборчого. — Л'їкар'ї судовый пытає св'їдка, чи Попель був'ї притомний, вернувши до касарн'ї зранений на лиц'ї? — Був'ї притомний, ходив'ї по хат'ї. Рана виглядала такь, якь бы т'їло було зраненє до чашки. З'ї св'їдкомь говорив'ї ц'їлкомь притомно. — Дальше з'їзнає св'їдок, що против'ї решти комісії н'їхто не виступав'ї, а чому вся я-р'їсть народу звернула ся на Попеля, на се відпов'їсти не ум'їв. Попеля в'їн'ї майже не знав'ї; зауважав'ї т'їлько, що Попель був'ї горячак.

Обж. Баран'ї каже, що такожь в'їйт'ї мав'ї револьвер'ї. Попель и в'їйт'ї в'їйшли до другої комнати и Попель мав'ї сказати до в'їйта: „Якь будуть хлопцы дуже упоминали ся о карт'ї, то є рада: я маю револьвер'ї и вы такожь певно маєте; в'ї двоє в'їконт'ї, будемь стр'їляти...“

Св'їдок Рідель, жандармь-постенфірер'ї, н'їмець по польски говорить слабо, однакь для зрозум'їня з'їзнає по польски. В'їн'ї остає в'ї сл'їдств'ї війсковымь за те, що ужив'ї оруж'ї, отже не може бути заприсяженимь.

Жандарм'ї Киш'ї, высланный св'їдкомь на прав'ї выборы, дав'ї ему о 9-й годин'ї знати, що не може дати соб'ї рады. Св'їдок приписав'ї службу ще и соб'ї и станув'ї при дверех'ї льокалю выборчого. Чув'ї в'їд'ї других'ї, що ур'їднички відгрозжували ся. Люди жалували ся, що их'ї покривджено. На крикав'ї Попеля св'їдок выпорожнив'ї комнату передь льокалемь выборчимь. Передь фронт'їмь будинку стояли обжаловані: Мазур'ї, оба Здановскій, Баран'ї, Иван'ї Шеремета. Люди почали йти голосувати. Св'їдок стояв'ї тогд'ї в'ї дверех'ї комнати выборчої. Роман'ї Зихало, Юркевич'ї Никола и Маштал'їр'ї кричали, що д'їє ся шахрайство. Коли почато выбивати в'їкна, св'їдок взяв'ї карабін'ї на „fertig“ и ужив'ї его. Люди розперхнувшись и т'їлько для того не ранив'ї н'їкого смертельно, лише пробили Маштал'їрови руку! але думає, що мус'їв'ї ще когось скал'їчити, т'їлько не знає кого. Коли комісія ут'їкла, св'їдок в'їйшов'ї на дв'їр'ї и подыбав'ї Попеля. Попель пытав'ї ся, що має робити? Св'їдок сказав'ї: „Ходіть до касарн'ї и тамь лишите ся.“ В'їв'їв'ї его до кухн'ї и казав'ї ему замкнути ся. Коло дверей поставив'ї Киша, а сам'ї п'їшов'ї на передній дв'їр'ї. Люди шукали всюду Попеля и увид'їли его кр'їзь в'їкно. Попель ся крик'ї: „Жандармы, злод'їи, злод'їи сховали!“ Попель в'їйшов'ї на пор'їг'ї. Найд'ї хв'їтив'ї его за сурдуть, а св'їдок хопив'ї Попеля за груди и похав'ї его назад'ї до с'їней. Попель отворив'ї другій раз'ї дв'їр'ї, и тогд'ї люди кинулись и втиснули св'їдка до середини. Ужити оруж'ї не м'їг'ї, бо обернувшись'ї був'ї до Попеля, чтобы знов'ї похати его до касарн'ї. На перед'ї вс'їх'ї був'ї Химчин'ї и пхав'ї ся такь, що попав'ї на багнет'ї и скал'їчив'ї ся в'ї н'їс'ї. Товпа була така, що св'їдок в'ї с'їнях'ї уже не м'їг'ї в'їера рушити. Стр'їлу жадного не чув'ї за-для страшного крику. В'їйшов'ї на улицю и почув'ї крик'ї: „Вже го мають!“ Побачив'ї, якь Попель выб'їг'ї з'ї кухн'ї на дорогу. Сильно окровавленный приб'їг'ї до св'їдка и сказав'ї: „Ведіть мене, я вже не маю сили.“ Никола Юркевич'ї ударив'ї Попеля раз'ї коломь по карку и Попель упав'ї. Такожь св'їдка ударив'ї хтось по карку. Почали падати кам'їня и колы. По Юркевичу Иван'ї Шеремета потягнув'ї лежачого Попеля по голов'ї, коли той підносили ся. Ще заки Шеремета ударив'ї Попеля, св'їдок застр'їлив'ї Граба. Що хот'їв'ї Граб'ї робити, св'їдок не знає, а стр'їлив'ї у него, бо думав'ї, що Граб'ї хоче відобрати Попелеви з'ї рук'ї револьвер'ї. По удар'ї Шеремети св'їдок відійшов'ї, бо Попель уже не жив'ї. — На запитанє судового л'їкаря, чи Граб'ї стояв'ї, чи може йшов'ї тогд'ї, якь св'їдок застр'їлив'ї его, св'їдок не знає, чи ишов'ї, чи був'ї похилений; знає лише то, що анаходив'ї ся против'ї него. — Попель, упавши по удар'ї Юркевича, ще двигав'ї ся; удар'ї Иван'ї Шеремети обезсилив'ї его. — Вікентій Шеремета хопив'ї був'ї св'їдка за рем'їнь и крикнув'ї: „На що стр'їляєте людей?“ — На питанє прокуратора св'їдок заяв'їв'ї, що ведучи Попеля визнавав'ї людей кілька разів'ї, чтобы розходили ся. — Відтакь ще з'їзнає, що в'ї час'ї голосованія Попель выходив'ї пару разів'ї з'ї комнати выборчої, але св'їдок не вид'їв'ї, чи відбирав'ї картки в'їд'ї людей. — Попель лежав'ї на м'їсци ажь до при'їзду комісії.

Св'їдок Ілія Киш'ї жандарм'ї, за-для сл'їдства, яке веде ся против'ї него, не заприсяженимь з'їзнає: В'їн'ї зажадав'ї помочи постенфірера, бо тот'ї, що домагаля ся карт'ї, не хот'їли уступатись. П'їн'їйше св'їдок був'ї у касарни. Попель просив'ї св'їдка, чтобы выпров'їадив'ї по-за товпу обеланця, котрый мав'ї телеграфувати до староства по в'їйско. Св'їдок в'їйшов'ї з'ї касарн'ї. В'ї т'їй хв'їли люди стали тиснути ся, а Попель два рази стр'їлив'ї. Св'їдок, вид'їставши ся на в'їльнє м'їсцє, побачив'ї, якь Рідель провадив'ї Попеля. Св'їдок ишов'ї им'ї на пом'їч, але залав'їв'ї его Стецко за груди и сказав'ї: „Ще й ты будеш'ї людей розбивати?“ Такожь об'їяє св'їдок Ардта и Шеремету.

Пополудни почато дальше переслухуванє в'їд'ї св'їдка Валентія Гука. „Голосували-сте?“ — „А що я маю голосувати, коли карту ще дома маю, бо-м'ї ся не м'їг'ї достати до урны!“ Св'їдок не може відпов'їдати, бо сильно закропленный. Предс'їдатель каже его тымчасомь відвести.

Св'їдок Кароль Мазур'ї, р'їдний брат'ї обох'ї обжалованих'ї. Не з'їзнає н'їчо нового и н'їкого не обвиняє. Зам'їтна твердження сего св'їдка, що в'ї протокол'ї сл'їдства в'ї з'їзнанія, яких'ї в'їн'ї не складав'ї.

Св'їдок Натан'ї Гінеберг'ї, шинкар'ї, з'їзнає: Підчась голосованія урядував'ї у коршм'ї и тамь принимав'ї рапорты. На в'їстку, що Попель забив'ї, сказав'ї до ж'їн'їк: „Ут'їкаймо!“ — „Добре, ут'їкаймо!“ Але ут'їкати з'ї пятеро д'їтьми? И мы лишили ся та й н'їякой шкоды не мали. — Св'їдок обвиняє

Зихала и Л'їостра такожь на підстав'ї их'ї власних'ї, хочь по п'їному складаних'ї рапортов'ї. Дальше каже, що до коршми зайшов'ї якійсь панок'ї по м'їсци прибраний, а люди казали, що в'їн'ї давав'ї ус'їмь, котрі хот'їли голосувати на Козакевича, „такє олівцє, що атрамент'ї пише“. — Обж. Зихало починає сварити ся з'ї св'їдкомь. Зихало твердить, що ушив'ї ся у Гінеберг'ї, а Гінеберг'ї, для р'їгованія „гонуру“ свого интересу, перечить тому.

Св'їдок Юзефа Ксєс'ї, кухарка, замужна, безд'їтна, служить у жандарм'їв. Хто знає, чи не зиритована тымь, що предс'їдатель, не зважаючи на єи бордо-сукню и синій капелюшок'ї, не говорить в'ї „пан'ї“, а „вы-кає“. Она не з'їзнає н'їчого зам'їтного и за те перепрашає „великій“ трибунал'ї.

Св'їдок Іосиф'ї Бен'їковскій, давидовскій учитель, був'ї при комісії протоколятомь. Передь утечею комісії з'ї льокалю выборчого п'їшов'ї був'ї на об'їд'ї. Вернувшись'ї тогд'ї, коли вже Попель був'ї у жандарм'їв. Чув'ї два выстр'їлы коло касарн'ї, побачив'ї дым'ї и ут'їк'ї передь школу. Бачив'ї, якь Рідель в'їв'ї Попеля, якь кидано колами, якь Попель обернувшись'ї и просив'ї з'ї розложеними руками: „Люде! що я вамь винеш'ї?“ Циганства при голосованю не було н'їякого; противно, Попель и к'їсн'їмь не приняв'ї в'їд'ї в'їйт'їв'ї кількадесять карт'ї голосованія, відобраних'ї або не доручених'ї выборчимь. Розум'їє ся, що на тых'ї картках'ї був'ї вже наперед'ї вписаній Мохнацкій.

Св'їдок Людвик'ї Янушевскій, адміністратор'ї маетку коло Ланьцута, в'ї час'ї виборів'ї мешкав'ї в'ї Давидов'ї и тамь голосував'ї. Віддавши голос'ї лишив'ї ся в'ї льокалі выборч'їмь. З'їзнає под'їбно, якь в'ї до-тепер'їшній св'їдк'ї. В'їн'ї, на жаданє Попеля, дав'ї ему револьвер'ї уже в'ї касарни и то по т'їмь, якь Попель першій раз'ї в'їйшов'ї був'ї до людей.

Св'їдок Шолдра, в'їйт'ї з'ї Кротошина, був'ї у першій комнат'ї льокалю выборчого. Чув'ї, якь люди жалували ся, що не мають карт'ї, але грозьб'ї не чув'ї. Впрочем'ї не з'їзнає св'їдок с'їй н'їчого зам'їтного.

Св'їдок Войт'їх'ї Дубович'ї, л'їсничій з'ї Давидова, член'ї комісії, першій віддав'ї вс'їх'ї до утечи и сам'ї першій выскочив'ї в'їкномь. Мимо живон'ї фестикуляції и образового опису всего, що д'їяло ся в'ї касарни, св'їдок не з'їзнає н'їчого б'їльше надь то, що з'ї касарн'ї знов'ї першій ут'їк'ї, при ч'їмь д'їстав'ї раз'ї паткомь по плечех'ї, та не знає в'їд'ї кого. Св'їдок відкликує ся часто на якусь паню Дзюбакевичеву и тымь выликує в'ї аудиторіи весел'їсть.

Теперь забрав'ї слово оборонець Сокаль: Зазначивши, що б'їльш'їсть обжалованих'ї, остаючих'ї на в'їльній стоп'ї — то люди дуже б'їдній, для котрых'ї довшій побут'ї у Львов'ї єсть правдивою карою, бо они не мають ані що їсти ані де спати, а розправа протягне ся по-надь десять днів'ї, звернувшись'ї до трибуналу, чтобы скористав'ї з'ї прислужуючого ему права и ухвалив'ї для тых'ї б'їдаків'ї денну запомогу. Высота такой запомоги означена в'їправд'ї т'їлько на 5 кр., але трибуналови в'їольно, зваживши нин'їшній обставини, відступити в'їд'ї такон старос'їв'їтской постанови. — Прокуратор'ї не спротивив'ї ся внесеню, т'їлько зазначив'ї, що в'ї час'ї самої розправы ажь до єи укінчення он'ї неум'їстне.

[Пятый день разправы 2 н. ст. червня.]

Розправа почала ся оголошенєм р'їшенія трибуналомь вчорашного внесенія обороны о запомогу обжалованымь остаючимь на в'їльній стоп'ї. Трибунал'ї р'їшив'ї обжалованимь Бригид'ї Граб'ї, Кутному и Вікентієви Шеремет'ї, зар'їбничкамь, дати денну запомогу по 12 кр.; що-до прочих'ї обжалованих'ї відмовив'ї, бо они або господар'ї або єныи господар'їв'ї.

Обж. Арнд'ї попросив'ї трибунал'ї о то, чтобы розправа відбула ся безь его присутності. Трибунал'ї позволив'ї ему йти до дому.

Почало ся дальше переслухуванє св'їдків'ї.

Вытверзений уже нин'ї св'їдок Гук'ї з'їзнає об'їяжуючи обох'ї Здановских'ї, Мазура и Корковского. Каже, що Корковскому віддав'ї на відстку голос'ї. Дальше об'їяє Зихало, бо н'їбы той першій кричав'ї: „Не дайте ся! Паны берут'ї нас'ї під'ї ноги!“ — Обж. Зихало перечить з'їзнаню Гука и ставит'ї св'їдків'ї, що Гук'ї его не знає, бо передьчєра „представив'ї ся“ ему [Зихал'ї] и пытав'ї его: хто в'їн'ї є? — Обж. Корковскій р'ївно-ж'ї перечить и додає, що власне с'їй св'їдок Гук'ї першій почав'ї кричати: „бий!“ и робити бунт'ї. Коли Маштал'їр'ї кричав'ї „Дайте спок'їй Попелеви!“ Гук'ї ударив'ї Маштал'їра в'ї лице. — Другій обжалованій стверджують то. — Предс'їдатель заяв'їв'ї, що по с'їмь обжалованю Гука залежить в'їд'ї прокуратора, якь в'їн'ї має з'ї Гукомь поступити. Однакь про-

куратор не розширює обжалованя на Гука.

Свідок Авербах, бейсфери, обвиняє обох Мазурів о збіговиско, а Охмана о то, що кричав, аби жандармів гверы відобрати.

Свідок Атішка Гук з-горы заявляє, що „на ten przuklad“ не має нічого збзнати, крім того, що бачила, як Корковскій „wyciął w rusk papą pascelnika“ [вбїта Котюшка]. Відходячи від салт Атішка хрестить ся.

Відводний свідок Сливка, мимо супротивленя прокуратора записаний, збзнає: Корковскій приніс йому лист за Мохнацким а свідок відніс той лист Козакевичеві.

Лист той складає до актів оборонців Сокала, а на вписане прокуратора предсідатель відчитує той лист, адресований „Do Wielebnego księdza“ з клявзалею „ścisłe poufne“. Авторь листу згадує о своїх заслугах в радѣ державній, именно для духовенства; потім бє сильно на соціалістів, плаче на то, що мимо шістьох мільонів даваних рбчно на школи, нардѣ так темний, що приймал видлы соціалістів; дальше авторь инсинує рускому духовенству лѣво-ского повѣту, що оно самосвідомо в ненависти до всего, що польске, псає людє в руки соціалістів, выказує, що на случай wyboru Козакевича вибѣр той сумно відобє ся попередь всего на духовенствѣ, и взыває до ницєна несоветных впливѣв а до агітаціи за Мохнацким. Підписаний — „Dawid Abrahamowicz“. Замѣтне, що авторь, говорячи о своих заслугах для народу и духовенства, покликє на свѣдка селянство вѣх країв державных — зь додатком: „ma się rozumieć z wyjątkiem chłopów galicyjskich“.

Свідок Гринько Самбѣрскій збзнає по руски, коротко и ясно; видно чоловік вповні інтелігентний. Признає, що Добро-станскій выходив від комісії и спроваджував людє зь свого села до голосованя, але чому? — бо вѣс тоті людє впередь дѣтали карты вже зь написаным „Мохнацким“. Свідок був коло комісії. Коли комісія утѣкала відком, хтоб поцѣлив Попєла каменєм у голову так, що его кровь облила. Оповѣдає цѣлу подію, однак в нѣчѣм не выясняє справы. Обжалованых не обтяжує а радше боронить. Заперечує вчерашнє збзнанє Рідля мов-бы Химчинь кричав до жандарма: „Выдайте намь злодѣя Попєла!“ Урлюшонки гурмою не стояли, нѣкому не трозили. Чувь, як старшій господарь жалували ся, що они господарѣ, не мають голу, а леда слуга двѣрскій має голос! Заперечує, мов-то Зихало був тымь, котрый першій кричав: „Шахрайства дѣють ся! не дайте ся, людє!“

Свідок Шутъ не збзнає нічого. Впро-чѣм вѣн сам наговоривь ксьондзови „дур-ницѣ“, бо „такъ якобє склало ся и конець!“

При вѣзваню дальшого свѣдка Блѣхар-ского вносить прокураторь, чтобы того свѣдка, як и вѣх, котрі зь-разу були увязнені [хочь слѣдство против нихь застановлено], не записати. Сему противить ся вся оборо-на. По нардѣ трибуналъ відмовивь вносить прокуратори. — Блѣхарскій обтяжує Мазура, Барана и Здановского.

Свідок Пенкальскій не збзнає ні-чого.

Свідок Мих. Стецко стверджує, що обжал. Лѣостеръ був пняний так, що „зага-навь качки“ по дорозѣ.

Свідок Савицкій збзнає, що Шере-мета грозивъ; а що-до Мазура и Охмана пе-рерить то, що подано вѣ его протоколѣ зь слѣдства, котрого ему, каже не відчитано.

Нинѣшню передполудневу розправу за-кінчено переслуханєм свѣдка Яроша, кот-рый не збзнає нічого замѣтного.

(Дальше буде.)

Перегляд політичний.

Зь Царгороду доносять, що Порта згоджує ся на дальшій розѣмъ аж до по-кінченя переговорѣв о мирѣ. Ся умова має бути леда хвиля підписана вѣ головній ту-рецькій квартирѣ. Турецкі повномочники, котрі мають зь амбасадорами вести переговори о мирѣ, вже именовані. Переговори начнуть ся вѣ найближних дняхъ.

Але вѣ Атенахъ все таки боять ся, що султанъ по уплавѣ розѣму звелить розпочати на ново военні кроки; длѣтого грецке войско громадить ся вѣ Термопильяхъ и на горахъ Еты. На давныхъ становищахъ и вѣ Ляміи лишили ся тільки передній сторожѣ. Грецка власть церковна выдала до народу посланіє, вѣ котрѣмъ остерѣгає, чтобы не давати послу-ху вѣстямъ, ширенымъ противъ корольского дому. Королева и жена наслѣдника престолу мають виѣхати до головной квартиры короле-

вичи, чтобы зь нимъ попрацати ся передь его виѣздомъ до Англіи. Королевичъ має удати ся на лондонскій урочистости просто зь головной квартиры, не вертаючи до Атень. Вѣ часѣ его подорожи и гостины вѣ Англіи головне на-чальство грецкои арміи обѣмє полковникѣ Смоленскій.

Зь Креты доносять о новыхъ рѣзняхъ, якихъ допустили ся башибужуки вѣ околиці Кандіи. Англійске войско вѣ Кандіи дѣстало приказъ розброити Туркѣв.

Наша Адміністрація просить Вп. Пе-редплатників — якъ найскорше надсы-лати передплату на II-гій чвертьрѣкъ а вглядно и вырѣзнати залежности.

НОВИНКИ.

— **Процѣс противъ селянъ изъ Стоянецъ** заче ся вѣ Перемышлѣ дня 21 п. ст. червня передь звичайнымъ трибуналомъ.

— **Митрополиій Ординаріѣ** припоручивъ урядамъ деканальнымъ, чтобы безпроволочно скликали соборники деканальні и чтобы на соборникахъ выбрали вѣ порозумѣню зь де-канальнымъ духовенствомъ способнѣйшихъ священникѣв для урядженя місій духовныхъ вѣ сѣмѣ, такожь ювілейнымъ роцѣ по вѣхъ деканатахъ а такожь, чтобы горячо заохотили духовенство до устроюваня місій духовныхъ, пѣбєла програмы зь минушого року и тор-жествъ ювілейныхъ всюды, де тѣ ще не від-були ся.

— **Зь Буковины** виѣхало до Канады вѣ су-боту 79 родинъ а 345 особѣ, переважно изъ заставнического и кѣманьского повѣта. Вѣ Лу-жанахъ, цисарь громадскій Кульчицкій такъ захваливъ людямъ Канаду, що богато замо-жнѣйшихъ господарѣв продає газдѣства и ви-бѣрає ся за море. А самъ панъ цисарь не вы-вандровує, коли тамъ такъ дуже добре...

— **Вѣ американскій „Свободѣ“** знаходимо вѣ послѣднѣмъ числѣ такі вѣсти: Вѣ першій половинѣ мая с. р. прибуло до Канады около 400 рускихъ родинъ зь коломысского, бор-щѣвского и кѣманьского повѣтѣв. Зь тыхъ одна часть выѣправилась до Edmonton, друга до Lake Dauphin а третя до Stuartburn. — Андрей Домбровскій, родомъ зь Ростоки вел., новосандецкого повѣту, замѣшканий вѣ Шамо-кинѣ, переходивъ у ночи шляхомъ зѣльничѣв. Вѣ наслѣдокъ его власной неосторожности на-ѣхавъ на него поѣздъ и убивъ его на мѣсці. Полиншивъ жѣнку и дѣти безъ всякого заосмо-тряня. — Дня 5 н. ст. мая с. р. уповивъ ся Андрей Бвусякъ, членъ „Руско-народного Со-юза“ и братѣва св. Івана Хрестителя вѣ Олі-фантѣ.

— **Заповѣдженя прогулки до Лисиничъ** не відбуде ся завтра зь причини слоты, але аж на другій день Зеленихъ святъ.

— **Вправы мѣшаного хору Львѣвского Бояна** відбудуть ся вѣ пятницю (4-ого с. м.) о го-динѣ 7½ вечеромъ. Выдѣлъ взымає вѣхъ членѣв, чтобы точно и вѣ комплектѣ я-вили ся.

— **Дирекція почтъ** оповѣщує: Зь днѣмъ 1. червня с. р. отвореній будуть вѣ Рабѣ, Шкль и Римаковѣ здрѣй стаціи телеграфіичній сполученій зь ц. к. урядомъ почтовымъ на часть сегорѣчного сезону купѣлевого, т. е. до кѣнца вересня, зь ограниченою службою дневною. — Такожь отворено зь днѣмъ 1 н. ст. червня нову стацію телеграфіичну зь обме-женою службою дневною вѣ Вышнѣвичку по-вѣту подгаецкого при тамошнѣмъ урядѣ поч-товѣмъ.

— **До рады повѣтровои вѣ Перемышлѣ** до-повнячій вибѣр одного члена зь группы гро-мадъ сѣльскихъ розписала президія наміст-ництва на день 12 н. ст. липня с. р.

— **Испытѣ зрѣлости вѣ рускій гимназіи у Львовѣ** відбуває ся, почавши відъ понедѣлка сего тиждня відъ проводомъ ц. Керекярта, директора гимназіи станицьлавского.

— **Испытѣ зрѣлости вѣ Ярославѣ** відбувъ ся вѣ дняхъ відъ 25 до 31 мая. Свѣдоцтво зрѣлости одержали: Іосифъ Чадовскій, Стан. Гроховскій, Гермъ Гаръ, Иванъ Калимонъ, Іосифъ Колѣ, Март. Крушинскій. Зд. Куль-човъ [зѣ вѣдн], Стан. Людкевичъ [зѣ вѣдн.] Брон. Лукасевичъ, Войт. Мавицъ, Стеф. Му-дрецкій, Сам. Орнштейнъ, Як. Померанцъ, Ксав. Станкевичъ, Мих. Станько и Алойсій Щепань-скій [зѣ вѣдн].

— **Розбѣй на дорозѣ.** Зь Лютовискъ доносять, що дня 26 мая с. р. якийсь жидъ напавъ у лѣсѣ жидѣвку Сару Бартелъ, коли она шла на термѣн до лютовиского суда, и ударивши ей кѣлку разѣв у голову, заткавъ їй ротъ бѣготомъ. Коли Сара не могла вже говорити, розбишачка забравъ у неѣ 40 злр. гѣтовкою и коралѣ, а самъ утѣкъ. Жандармъ зь рай-таровицкого району, Низинкевичъ, выкрывъ ви-новника вѣ особѣ Йцка Тиндєра и арештувавъ его. При переведеній ревизіи найдено вѣ его домѣ правдивый магазинъ всякого рода предметѣв, що походили зь крадежѣи.

— **Про розрухи противъ жидѣв вѣ Альжирѣ** [вѣ Африцѣ] надѣшлѣ близшій вѣсти, зь котрыхъ показує ся, що розрухи выбухли вѣ кѣлькихъ мѣсцевостяхъ. Вѣ мѣстѣ Оранѣ по-нищено жидѣвскій склепъ и магазинъ; тысячѣ народу тягнули улицями, выкрикуючи: „прѣчь зь жидами!“ Розрухъ мали выкликати самі жиды. Зь кѣлькихъ жидѣвскихъ домѣвъ стрѣ-ляно и ранено пару особѣ а одного молодого чоловіка убито. Вѣдѣнцѣ, мимо великого роз-яреня народу удало ся полиціи и войску ла-гѣднымъ поступованємъ довѣсти того, що то-ва па уступила. Жидѣв, що стрѣляли и кидали на нардѣ камнѣмъ, увязнено. Вѣ Инкерманѣ нардѣ збуривъ синагогу а жиды крѣють ся

по домахъ. Вѣ Маскарі, Сент-Люі, вѣ Сидѣль-Абєсѣ товпы понищили жидѣвскій магазинъ. Вѣ Айнѣ-Темешунтѣ вынесено всю обстау синагоги на берегъ рѣки. Видно, що и вѣ Аль-жирѣ жиды не конче мають у народу... симпатію.

— **Фанатизъ раскольниковъ.** Недавно була у насъ зѣвѣтка, що вѣ Россіи коло Одєсы на-йдено вѣ одній пивницѣ вѣсѣмъ а вѣ другій сѣмъ трупѣв — раскольникѣв, котрі зь о-бавы передъ кѣнцемъ свѣта, що заповѣвъ якійсь тамошний пророкъ, дали себе добро-вѣльно замурувати, чтобы згинути голодовою смертію. Теперъ зновъ доносять зь мѣста Ти-располя про страшне злочинство, якого до-пустивъ ся раскольникъ Федѣръ Ковальѣв. Відъ якогось часу зникали вѣ Тирасполѣ хлопцѣ у вѣщѣ відъ сѣмъ до вѣсѣмъ лѣтъ. Тыхъ, хлопцѣв выкрадавѣ Ковальѣв и зако-пувавъ живцемъ за мѣстомъ. До теперъ від-найшла полиція дванацять трупѣв. Ковальѣв признає ся до вини зь цѣлымъ спокоємъ ду-шѣ и каже, що вѣн закопувавъ живцемъ дѣ-ти, бо такъ учить его вѣра. Оповѣдає, що звичайно закопувавъ по кѣлька дѣтей наразѣ о пѣвочнѣ и відтакъ моливъ ся за нихъ до самого ранку, доки не замовкли тихі стѣны дѣтей подъ землею. Людѣбѣ, Тирасполя и околицѣ страшно зворушена тымъ випадкомъ, бо ще кѣлька дѣтей бракує а Ковальѣв не хоче нічого бѣльше казати, чи вѣн ихъ та-кожъ може де закопавъ.

— **Нещастє на зѣльничцѣ.** Дня 23 мая с. р. вѣ ночи виѣхавъ зь двѣрца вѣдѣвского зѣль-ничѣ у Варшавѣ особовый поѣздъ. Вѣ той хвилѣ улицю Товаровою ѣхавъ омнібуѣ. Па-давѣ тогдѣ зливный дощ, отже стражники зѣльничій на переѣздѣ схоронили ся до будки. Омнібуѣвъ найшовши дорогу на переѣздѣ від-ночно, вѣѣхавъ на помѣсть а дорожники вѣ той хвилѣ замкнули рогачку зь противной сторо-ны, такъ що омнібуѣвъ найшовъ ся неначе вѣ самодѣлѣ. Машинистъ поѣзду середъ темноты не мѣгъ спостережи перешкоды и вѣѣхавъ зь цѣлымъ розгономъ на вѣзѣ. Наступивъ ударъ; льокомотива, зломивши дѣшелъ, відкинута ко-нѣ вѣ одинѣ бѣкѣ а омнібуѣвъ вѣ другій. Се-редѣ відломкѣвъ погбло кѣльканацять людѣв а прочі ранені.

— **Цѣсарь о угорскихъ Русинахъ.** Підчасъ відкрытѣ памятника цѣсаревѣ Маріи Терезѣ вѣ Прешбурѣ, цѣсарь, приймаючи рѣзній де-путации промовивъ до унѣварского епископа Фірцака: „А що тамъ робить бѣдній Русинъ вѣ вашѣмъ околицѣхъ? Чи не смѣлѣють?“ Дѣ-ставши відповѣдь, що завдяки зарѣженямъ правительства видно мале поліпшенє тѣ що є надѣя на лучшу будучину, відповѣвъ цѣсарь: „Тымъ добрымъ [braven] людямъ треба всѣмъ можливымъ способомъ помагати“.

— **Кѣлько коштувавъ Нью-Йоркъ?** Островъ на котрѣмъ находить ся теперъ се мѣсто зь мільонами жителѣвъ, продали Індіанѣ вѣ 1688 роцѣ за 10 сорочокъ, 30 паръ панчохоъ, 10 пушокъ, 30 кулѣ, 30 фунтѣвъ стрѣльного пороку, 30 сокирь, 30 кѣтлѣвъ и одинѣ гор-щѣхоъ.

— **Дотѣпный кѣнь.** Вѣ мѣсячнику товариства охорони звѣратъ подыбуемо такє оповѣданє: Передъ кормомъ стояли довгимъ рядомъ во-зы; вѣзники забавляли ся вѣ коршнѣ. Пому-ченій кѣнь поспускали головы, роздумуючи певне о свойѣ бѣдѣ, а може й о свойѣмъ го-лодѣ. Вѣдѣнцѣ одному навкучили ся стояти без-дѣльно, тымъ бѣльше, що й жолудокъ допо-минавъ ся о свои права. Підѣвѣ голову и побачивъ, що зь задѣ передного воза висѣть кошкѣ зь вѣсѣмомъ. Однакъ дармо силувавъ ся, не мѣгъ пыкомъ досягнути коша. Отже вѣдѣнцѣ підѣвѣ передню ногу, абы кѣнь при-сунути, але той бувъ за далеко; лѣдѣи можна було зь боку его ударити. Кѣнь ударивъ зѣ-боку и розгойдавъ кѣнь, ударивъ другій разѣ, и ще бѣльше розгойдавъ, и такъ робивъ дѣти, доки ажъ кѣнь не наблизивъ ся на стѣлку до него, що вѣнъ всѣпѣвъ ухопити повный пысокъ вѣвєа. Наученный досвѣдомъ, вѣвъ такъ овєє, ажъ доки вѣзникъ передного воза не побачивъ того и не перервавъ ему до-тѣпно добутой вѣды.

— **Школа садѣвництва на Буковинѣ.** Буко-винське товариство краєвои кулѣтуры при помочи міністерства рѣльництва завело при черновѣцкѣй школѣ садѣвництва курсъ науки, що має молодыхъ людѣв, особливо господар-скихъ сынѣв, котрі скѣнчили народну шко-лу, навчити пѣканя овочевыхъ деревъ, закла-дѣна и удѣржуваня домашнього огорода. Наука буде трѣвати одинѣ роцѣ и провадити ся прак-тично и теоретично. Першій курсъ науки за-чне ся 1 червня с. р. и закѣнчить ся 31 лип-ня на другій роцѣ. Відповідно до поры року практична наука буде обнимати всѣ работы коло деревъ, коло садовины, коло яринъ и цѣвѣтѣв. По-при те будуть учити, якъ треба хоронити рѣстѣны передъ шкѣдливими впли-вами непогоды, відъ шкѣдливихъ, галапа-скихъ рѣстѣнъ; якъ збирати овочѣ и всякій о-городовій продукты та переховувати ихъ; якъ удѣржувати живоцѣлѣты, стежки, зѣльнички; наконець будуть учити кошикарѣства и робѣть зь дерева, о скѣлько се має звязъ зь садѣв-ництвомъ. На першій курсъ будуть приняті чѣтери выхаванцѣ, котрі дѣстануть у огоро-дника тои школы цѣле удѣржанє бесплатно.

— **Загальній зборъ членѣв товариства „На-родный Дѣмъ вѣ Сяноцѣ“** відбудуть ся точно дня 5 (17) червня 1897, а се пѣбєла такои програмы: а) о 9 годинѣ рано литургія, якъ того wymagaє статутъ; б) о годинѣ 10½, від-крытѣ зборѣвъ вѣ комнатахъ „Народного До-му“ одѣвѣтнимъ словомъ; в) справозданє зь дѣяльности выдѣлу зь выложеномъ истѣриі основана товариства и закуна дому; г) спра-вѣзданє касовѣ; д) вибѣрѣ контрольной комі-сії; е) внесенєя выдѣлу; ж) вибѣрѣ нового выдѣлу и з) внесенєя членѣв. — До участи вѣ сѣхъ зборахъ запрашаємо сердечно всѣхъ Членѣв товариства. — **Вѣдѣ выдѣлу това-риства „Народный Дѣмъ“ вѣ Сяноцѣ.**

— **Дрѣбній вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ конвен-тови Бернардинѣв у Львовѣ 300 ар. запомѣги на будѣву фѣліального кляштору вѣ Фразѣ повѣтъ рогатинского. — Полскій поєтъ д-рѣ Асникъ вѣ Краковѣ все ще лежить небезпечно хорый. — Парохію при катедрѣ и церкѣв св. Николая вѣ Черновцяхъ надавъ президентъ краю протоєрєви Иванови Бєжанови зь Ста-новѣвѣв горѣшнихъ, послѣви сойму краєвого. — На памятникъ Адама Мицкевича вѣ Вар-шавѣ збравъ Kurjer warszawski до 30-го мая 31.285 рублѣвъ.

Надѣсланє.

„Henneberg-Seide“

nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen, — schwarz, weiss und farbig, von 35 kr. bis fl. 14-65 p. Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. versch. 340 Qual. und 2000 versch. Farben, Des- signs etc.), porto- und steuer-frei ins Haus. Muster umge- hend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hof.) Zürich.

Наука, штука и література.

— **Die österreichische Monarchie in Wort und Bild.** Зь того гарного и цѣнного выдѣвництва, початого за спонукую и при участи пок. на-слѣдника престолу архикнязя Рудольфа, а від-такъ дальше веденого подъ патронатомъ архи-княгинѣ-вдовы Стефаніи, появилось ся досѣ сѣм-нацять томѣв, а теперъ починає выходити томъ про Галичину. Якъ попередній томы, такъ и сей выхѣдити буде шестикми що двѣ недѣлѣ. Кожный шитокъ коштує 30 кр., а буде ихъ вѣ сѣмѣ томѣ около 23. Деякі перервы зай-дутъ черезъ шитки недоконченыхъ же томѣв про край угорскій. Цѣлый томъ обѣймаючій Галичину скѣнчить ся вѣ лѣтѣ 1898 р. Передъ окѣнченємъ тому выйдє гарна окладинка зь гербомъ краю: цѣна ви 1 зр.

Змѣсть сего, для насѣ цѣкавого тому, має бути такій: Мѣсто Краковѣ: пера д-ра Конст. Гурского вѣ Краковѣ. — Мѣсто Львѣвъ: Во-лодисл. Лозинского у Львовѣ. — Описъ краю: профессора унѣверситету львѣвского д-ра Ем. Дуниковского. — Давнѣйша истѣрія: ц. к. кон-серватора д-ра Вол. Деметрикевича вѣ Кра-ковѣ. — Истѣрія: а) краковскѣи краины до прилученя до Австрій: профессора унѣверситету краковского д-ра Стан. Смоляки; б) рускихъ князѣвствѣ до сполученя зь Польщею: профессора краковского унѣверситету д-ра Анат. Левицкого, а відъ сполученя зь Польщею: ві-цепрезидента галицкои краєвои рады шкѣльон д-ра Мих. Бѣжиньского. — Народознавство: фѣзична сторона населеня: д-ра Іос. Маєра вѣ Краковѣ, народне житє Полякѣв: проф. Сим. Матусяка вѣ Краковѣ; народне житє Ру-синѣв: профессора Олєкс. Барвѣньского у Львовѣ; народне житє Вѣрменѣ: профессора львѣвского унѣверситету Ів. Антоновича; на-родне житє жидѣв: Льва Герцбергѣ-Френкля, секретаря торговельной палаты вѣ Бродкахъ; про нѣмецку колонізацію: краєвого инспекто-ра шкѣль д-ра Людимира Германа у Львовѣ; про польскій нарѣчя: профессора краковского унѣверситету д-ра Лук. Малиновского; про рускій нарѣчя: профессора Івана Верхрат-ского у Львовѣ. — Домашній промыслъ: гр. Володим. Дѣдушицкого. — Музыка и народна музыка: проф. д-ра Фр. Билицкого вѣ Кра-ковѣ.

Література и театр у Полякѣв: профес-ора краковского унѣверситету д-ра Стан. гр. Тарновского; література руска: профессора львѣвского унѣверситету пок. д-ра Омель. Ого-новского. — Штука: архітектура: профессора Володисл. Луцкевича вѣ Краковѣ; живопись пѣстикѣ: профессора краковского унѣверситету д-ра Маріяна Соколовского; штучный про-мыслъ: Володисл. Лозинского у Львовѣ. — Житє економічне: сѣльске господарство и го-дѣвля худѣбы: профессора унѣверситету львѣв-ского д-ра Тад. Пілата; лѣсництво, мыслѣв-ство и рыбѣрство: директора Володисл. Тинѣч-кого у Львовѣ; горництво: профессора краков-ского унѣверситету Володисл. Шайнохъ; тор-говля, промыслъ и ремесла: профессора кра-ковского унѣверситету д-ра Іул. Леа; комму-нація: міністра д-ра Льва Вѣльинского.

Вѣ текѣстѣ буде мѣстѣтѣхъ багато илю-страцій, якъ меншихъ и бѣльшихъ образѣвъ, иніціалѣв, винѣтъ и т. и., разомъ 280. Похо-дять вони відъ Жигм. Айдукевича, проф. Теод. Аксєтовича, Рудѣльфа Бернта, Іул. Бляса, Гус. Шарльмонта, Мор. Кошєля, Валєр. Еліаша, директора Іул. Фалата, профессора Вільг. Гєхта, К. Гнѣчмѣньского, Ром Коха-новского, Фридр. Кєніга, Войт. Косєака, Іул. Макаєевича, проф. Фридр. Омана, проф. Казим. Похвалєского, проф. Тад. Рыбковского, Кар. Зігля, Петра Стахєвича, архітекта Ант. Вебєра, проф. Іул. Захарѣевича, Іос. Зубєра. Илю-страціи рѣзанъ вѣ деревѣ вѣ кєльгографіичнѣмъ институтѣ ц. к. надѣворной и державной дру-карнѣ подъ проводомъ профессора Вільгельма Гєхта. Крѣмъ того додані будуть до сего то-му двѣ кольоровѣ картины зображаючій одяги польскій и гудульскій; малювавъ ихъ Жигм. Айдукевичъ, а хромѣксілѣографічно выковавъ Германъ Парѣ.

Якъ видно зь наведеного проспекту, у-часть рускихъ письменникѣв и ученихъ вѣ сему выдѣвництѣв, дѣтѣкаючому нашего рус-кого краю, єзникаючо мала, майже нѣяка, бо всего трѣхъ!...

Именованя, перенесєня, відзначєня и пр.

— **Вѣдзначєня.** Радникъ окружного суда вѣ Золочєвѣ Генрихъ Альшєрѣвъ одержавъ при на-гѣдѣ переходу вѣ станѣ супѣничку титулѣ рад-ника вышєгого суда краєвого.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руських свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додатокъ „Вісникъ найзнаменитішихъ повстей“ виходить во второкъ, і во второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — въ Ярославі Л. Крижановскій; — у Відні: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфурті і Гамбурзі: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літ. додаткомъ

въ Австрій: за границею: на цілий рікъ . . . 18 ар. на цілий рікъ . . . 24 ар. на півъ року . . . 9 ар. на півъ року . . . 12 ар. у Львові: на цілий рікъ . . . 16 ар. на півъ року . . . 8 ар. на чверть року . . . 4 ар. на місяць 1 ар. 35 ар. Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженіе. — Рекламні неопечатані відлїй відъ порта. Поодинокі члени коштують 8 ар. а в. Оголошенія звычай приймають ся по ціні 10 кр. відъ одного стрічки інсератової або єк місяця в 75 рубриці „Надбавка“ по 25 ар. а в. Подяки і інші доносення приватні числять ся по 15 кр. відъ стрічки.

Письма зъ Відня.

Дня 1 н. ст. червня.

[Послѣдній вѣсти зъ парламенту.]

На нинѣшньому засѣданю будуть поставлені зъ рускої сторони два нагячі внесенія. Одно внесенє посла д-ра Окуневського, змѣстомъ своимъ обнимаюче три аркуші писма, в дуже основно оброблене і кінчить ся жадаємъ, щоби парламентъ вѣзавъ правительству: нехай пояснить фальшиві інформації президента міністрівъ въ справѣ галицькихъ виборівъ і потягне тихъ урядниківъ, що в авторами релакції, до одвѣчальности. Друге нагяче внесенє посла Яросевича выказує, що після переведення розправъ судовыхъ стали ясені страшені надужити урядниківъ галицької адміністрації. Внескодавець домагає ся покарання ихъ въ дорожъ судовій виглядн дисциплінарній, о скільки провини не підходять підъ нормы кодексу карного. Внесенє Яросевича держане въ дуже острѣмъ тоні.

Дня 2 н. ст. червня 1897.

[Замкненє парламенту.]

Нинѣ замкнено сесію парламенту — дванадцять сесій ради державної вѣдъ часу існуючої австрійської конституції. Выразно треба сказати: замкнено [geschlossen] а не відкрито [vertagt]. Въ тѣмъ однімъ слові лежить величезне політичне значєнє. Тепер, імовірно зъ початкомъ вересня або вже може й скорше абере ся рада державна на нову, тринадцату сесію. Симъ однимъ словомъ кінчуть графъ Бадені непрозриму чорну занавѣсу на безпосередню парламентарну минувшність. Тѣ бурні послѣдні два місяці належать вже до історії. Грядуче покоління буде вчитувати ся въ тѣ соромні картки історії австрійської конституціоналізму, люде живі, вже не оглядаючись позадь себе, пойдуть впередъ. Нове життя політичне зродить нові ситуації. Нові ситуації уможливають нові комбінації. На тихъ новихъ комбінаціяхъ опирає ся ціла надѣя графа Бадені, зъ вѣдєи сподѣває ся для себе лучшє сходячого сонця...

Всѣ предложенія правительственихъ, цілі стоси ініціативнихъ внесенє, півъ копє нагячихъ внесенє, стирти інтерпелляцій, вѣдєи ціла тронова промова яко програма тепершнього правительства, адреса яко протиставлена програмѣ більшости і т. д. — те все спочило сномъ блаженнимъ підъ непрозримомъ чорною занавѣсою.

Дванадцата сесія ради державної тревала вѣдъ 27-ого марта до нинѣшнього дня, разомъ 68 днівъ. Въ тѣмъ довгѣмъ часѣ відбувало ся 20 засѣдань палати послѣдъ, а зъ нихъ якихъ десять засѣдань пожелла обструкція. [Числячи по 6.000 злр. денно, коштувала XII-а сесія звычай чотириста тисячъ злр.] Ціла сесія полишає всегдє одинъ готовий законъ угоди торговельної зъ Болгарією. Але полишає она ще й свободне поле для нового життя політичного. Замкненє парламенту дає графови Баденіому зовсѣмъ свободну руку, бо вѣдъ уже не звязаний програмою, котра мѣстити ся въ троновій промові.

Вѣдъ 1869 року не було у насъ такого випадку, якъ ось тепершній. Рада державна звычай працювала безъ перервъ черезъ шість роківъ, лише вѣдъ часу до часу відрочувано засѣданя; звычайно президентъ заявляв, що о слѣдуючѣмъ засѣданю повѣдомить послѣдъ письменно. Теперъ скликає новон сесію прижаке цѣсарь, за тымъ поїде вибѣр новон президія, а заки се стане ся, зновъ найстаршій вѣкомъ членъ палати Ritter von Proskowetz буде мати нагоду увѣковѣчити своє имя на картахъ історії.

Wer zuletzt lacht, lacht am besten! — се були послѣдні слова членівъ опозиції, коли въ кульоваряхъ парламенту працювали ся поодинокі члєны палати зъ собою. Стало ся именно те, до чого змагаля опозиція своєю обструкцією. Правительство графа Баденіого зродило отсю ситуацію, а більшостъ парла-

ментарна довго опирала ся напорамъ опозиції. Въ тѣй небувалій досі борбѣ оемѣшено австрійскій парламентаризмъ; вѣдъ перебувавъ кризу недужого чоловіка; та борба потоптала ногами і законъ, брутально знехтувала регуляції парламенту. Вѣдєи потягав она за собою ще і упадокъ президія; невинною жертвою являє ся тутъ президентъ д-р Катрайнъ, котрий не хотѣвъ брати активної участі въ тѣй кампанії, а не мавъ досыть силъ, щоби опертись більшости парламентарній. Обструкція побѣдила! Але позбѣтавъ графъ Бадені зъ своимъ кабинетомъ. Позбѣтали і розпорядженія языкові, сей плѣдъ его політики. Послѣдній слова проголошений въ парламентѣ упали зъ лавы Шенеріанцевъ. Посолъ Иро гремучимъ голосомъ кликнувъ: „Nieder mit Baden!“ Nieder mit der Regierung!“ Сѣй слова в сѣнатурю дня; лѣвця оплескувала ихъ і повторяла. На правиці окликъ сей вызвавъ протестъ і обурєнє. Въ тую хвилю здавало ся, що межі послами правидъ і лѣвицъ прийде до чинної стички — та розважнѣйшій втихомирили розгоряченихъ противниківъ... Ще хвиля, а кабинетъ і президія опустели свои мѣсця. Графъ Бадені бувъ сильно червоний і, пробіраючи ся помѣжъ лавы польского „кола“, відбравъ зъ лакавою уємгшою грація, що такъ вилабудавъ ся зъ ситуації. Широка наче море австрійська конституція! Графъ Бадені може ще поградувати собі до одного успѣху. Черезъ замкненє сесії парламенту скінчила ся і нетакальність членівъ палати. Се вымѣрене головою противъ евентуальної нѣмецкої агітації въ Чехії. А найбільшій се ударъ для Шенеріанцевъ, котрі при тепершній ситуації потягнули бы за собою масы народній.

Розвязаню парламенту опирала ся правидъ дуже рѣшучо. Панове зъ польского „кола“, за ними клерикалы, молоді-Чехи або хочъ-бы і нашій правительственихъ Русини мали всяку підставу побоюватись о свои дѣйствно „дорогі“ мандати. Инакше бувъ бы графъ Бадені розвязавъ парламентъ і при новихъ виборахъ бувъ бы дѣставъ виправдѣ палату не въ надто змѣненѣмъ видѣ, але за всяку ціну бувъ бы старавъ ся позбутись тихъ впливовихъ „мажерівъ“, що вѣ послѣднѣмъ часѣ на-добре затруювали ему житє...

Кажуть, що теперъ буде скликаний соймъ чеській. Графъ Бадені буде старатись погодити нѣмцѣвъ зъ Чехами по-за парламентомъ, може навіть при допомогі якихъ конференцій...

Поверхової ситуація змѣнила ся, але у внутрѣ она та сама, лишъ троха опѣзнити ся...

Зъ замкненємъ парламентарної сесії розвязанъ такожъ комісія, межі ними і легітиміаціна. Всѣ протести виборчї спочину зновъ въ канцелярію, доки палата не збере ся на-ново і не вибере новон комісії. Зъ супокійною совѣтію можуть всѣ галицькі послы замовити собі яку сотку новихъ візитнихъ картожокъ зъ титуломъ „посла ради державної...“ И все те, що говоривъ графъ Бадені дня 7. цвѣтня про галицькі вибори, поїшло підъ тую чорну занавѣсу. А вчерашній нагячй внесенє послѣдъ Окуневського і Яросевича були дуже немішли!... Однимъ ударомъ поціявъ графъ Казимиръ і тую „вѣдєи муху“, уникнувъ „неприємностей“...

Три рускі незалежні послы повертають въ рідний край, межі своихъ виборцівъ. Они перебули першу школу парламентарну і се буде для нихъ безперечно найбільше кориснимъ. Зъ супокійною совѣтію стануть передъ виборцями. Они зробили все, що могли середъ данихъ обетавинъ. Завсѣгдє стояли они на сторожі нашихъ національнихъ і політичнихъ правъ, а мураліна робота — підготовленя до дальшої праці — выповнила два місяця побуту ихъ въ парламентѣ. Всѣ три певно стануть передъ своими виборцями і воля виборцівъ дасть напрямъ ихъ дальшій політиці. Зъ бажаннями щасливого повороту супроводимо ихъ въ рідний край!

Нинѣ вечеромъ сходить ся правидъ парламенту на працюальній бенкетѣ до Сахера. Нашихъ послѣдъ працюють нинѣ „Съвоики“ въ ресторанѣ „Ried-Hof“.

Въ справѣ урядовон „правды“.

Нагяче внесенє посла д-ра Окуневського і товаришѣвъ въ справѣ промовы 6. Експ. президента міністрівъ гр. Баденіого зъ д. 7 цвѣтня 1897 звучить:

При дебать, переведеній въ сѣй высокій палатѣ въ справѣ галицькихъ надужитъ виборчихъ зъ поводу нагячихъ внесенє Окуневського Дашинського, 6. Експ. президентъ міністрівъ гр. Бадені не давъ прямої відповѣди на жалобу внескодаватѣвъ, а старавъ ся підчинити ему галицькій властї тымъ обороняти, що, приймаючи не цілкомъ лицюючи ему ролю оборонця польского кола, а заразомъ публичного жалобника Русинівъ, обжаловувавъ весь рускій народъ о „нечуваній тероризмъ“, о „найсумнѣйшій вибрики“ і „насилствѣ“. Гр. Бадені опиравъ ся при тѣмъ на надбавляй ему въ тѣй цілі справозданя галицькихъ урядівъ і попередивъ ихъ вытягомъ зъ загальноно справозданя галицького намѣстника, въ котрѣмъ не тільки потверджує ся загальне обжалованє, зверненє гр. Баденіемъ противъ всего руского населєня, але ще й окремо робить ся частинъ руского духовенства докрѣ, що оно брало участь въ вибрикахъ населєня і „помагало такъ спокійному, скритому але пасивному сѣльскому народови въ его противзаконнѣмъ поведєню“.

Тѣ обжалованя, вироблені органами правительства кумулятивно і однодушно, старавъ ся гр. Бадені поперти прикладами „наймаркантийшнхъ“ випадківъ тероризму і „карныхъ“ вибриківъ виборчихъ; при тѣмъ розказавъ тѣ приклады въ такъ рѣзко тенденційній формѣ і для прикрасы наводивъ такъ багато фактівъ-то фактівъ і подробиць, що збити можна ихъ було лише на основѣ цілкомъ певного матеріалу, якого лише карній процесъ могутъ достатити.

Отже карній процесъ переведеній досі въ Галичинѣ нѣбы-то за протесту виборчї, не тільки не потвердили відчитаныхъ гр. Баденіемъ справозданъ правительственихъ органівъ, але выказали прямо противнє, такъ що вже теперъ можна ствердити, що всѣ тѣ справозданя, о скільки они відносять ся до випадківъ, досі карними судами розслѣдженыхъ, треба назвати фальшивими і крайню тенденційними. И такъ на основѣ досі переведеныхъ карныхъ процесѣвъ можна ствердити отей неправды і перекрученя въ згаданныхъ справозданяхъ:

I. О т. зв. вибрикахъ виборчихъ въ Березовицѣ великій пов. тернопольского сказавъ гр. Бадені:

„Д. 28 лютого 1897 заможный рускій господаръ Пилипъ Підгайний угощавъ у себе больше товариство. Рѣчь проста, що при тѣй нагодѣ говорено о правиворахъ, розписаныхъ въ тѣй громадѣ д. 3 марта. Мѣжъ гѣбѣмъ бувъ такожъ секретаръ ц. к. староства тернопольского Хлендовскій. Коли у Підгайного ще пробували гоетъ, відозвали ся наразъ о повночїи церковній дзвони на тревогу і колькасотъ людей окружило дѣмъ Підгайного. Підъ проводомъ свого пароха Мироновича збѣгли ся хлопцы въ найбільшѣмъ розъяреню, щоби перешкодити переведєню правиворѣвъ, котрі, якъ они гадали, відбували ся у Підгайного зъ его сторонниками. Въ одну мить знищено дверѣ вѣнка, домашню обставу і огорожу, а дѣмъ збурено до тла. На те выслано на мѣсце судової комісії і 42 мужа войска і увязнено головныхъ виновниківъ, мѣжъ ними д. 3 марта такожъ о. Мироновича.“

Що до сего сказавъ гр. Бадені наконецъ своихъ выводовъ ще отес:

„Послѣ дотепершнхъ розслѣдѣвъ, ведєнихъ въ сѣй справѣ, не можна сумнѣвати ся, що Мироновичъ спонукавъ хлопѣвъ до насильного нападу на хату Підгайного. По підбурюваняхъ, вже вѣдъ мѣсяцѣвъ систематично ведєнихъ, була до сего священника мабутъ легка справа, такъ розъярити хлопѣвъ на противну сторону, що они постановили помстити ся на Підгайнімъ. Такожъ оказує ся рѣчею провѣреною, що Мироновичъ ишовъ на чолѣ напастниківъ і выкрикувавъ до хлопѣвъ, що ишли зъ нимъ: „Гура! На Ляхѣвъ!“

Отже при головній розправѣ, що зъ кнѣцѣмъ цвѣтня відбула ся въ тернопольскѣмъ окружнѣмъ судѣ, выказало ся:

1) що цілкомъ неправда, щоби хату Підгайного збурено. Доконано лише незначныхъ ушкодженъ і то черезъ те, що збраний хлопцы хотѣли впасти до замкненої хаты, щоби перешкодити незаконному переведєню виборѣвъ.

2) Цѣлкомъ неправда, щоби о. Мироновичъ бравъ участь въ тѣмъ карыдостойнѣмъ дѣлѣ. Противно треба зазначити, що державна прокуратурія навѣтъ не обжаловувала о. Мироновича о злочинъ публичного насильства, а розправа выказала, що сей священникъ

всѣмъ своимъ впливомъ старавъ ся не допустити до того насильства.

Дальше доведено, що староста Завадскій лише для того, що о. Мироновичеві, улюбленому у народу кандидату, нѣчого не мѣгъ відѣяти законнымъ способомъ, велѣвъ его въ часѣ правиворѣвъ увязнити черезъ жандарма на превелику дивовижу і вести пѣшки якъ найбільшого злочинца улицями Тернополя, де народу ажъ кишѣло.

3) Відтакъ стверджено при головній розправѣ, що челядь Підгайного і коваль Гловацкій справѣвъ скликали сторонниківъ Підгайного на вибори д. 28. лютого і що Хлендовскій о повночїи д. 28. лютого оповѣщенє про правиворѣвъ, котрі мали ся відбути д. 3. марта, отже за два днѣ, выдавъ ажъ тогдѣ, коли дзвѣвъ церковный сповѣстивъ его, що люде дождѣвались о его хитрощахъ і що незаконне переведєнє правиворѣвъ не буде могло відбути ся.

II. Про вибори въ Хорошковѣ сказавъ гр. Бадені такъ: „Выборчї збори, що відбули ся въ Хорошковѣ передъ правиворами, а на котрыхъ гр. катол. духовенство доводило, давали підставу до поважнихъ обавъ. Середъ безконечныхъ жалѣвъ і грѣзѣвъ бесѣдниківъ сказавъ „приходникъ“, що той, хто водѣстє голосъ на „пана“, заслууге на назву зрадника, а на кульку, що єи вартъ такій чоловікъ, оловѣ в занадто цѣнный металъ.“

Тымъ нашою невыразнимъ а до того фальшивымъ обвинувачєнемъ учувъ ся о. Богоносъ, гр. кат. приходникъ Хорошкова, обиджєнимъ і змусивъ урядову Gazet-y Lwowsk-y, що въ формѣ спростованя заявила, що въ тѣмъ разѣ заходить якесь непорозумѣнє, бо гр. Бадені при тихъ словахъ „не мавъ на гадѣ о. Богоноса, тільки якогось иншого приходника.“ Але урядова газета львѣвска не подала имень тогѣ якогось иншого приходника і въ загалѣ жадному приходникови анѣ въ тѣмъ повѣтъ анѣ въ околичныхъ не выточено карного процесу; для того вже теперъ можна ствердити, що ціла та історія є нѣчимъ иншимъ, якъ злобною выдумкою або въ найгѣршѣмъ разѣ тенденційнымъ перекрученємъ.

III. Про виборчї розрухи въ Баличахъ говоривъ гр. Бадені такъ, мѣжъ бы то канцелярѣ намѣстництва Колянковскій, котрий самъ при правиворахъ бувъ комисарѣмъ, цілкомъ правильно-перевѣвъ выборы і мѣжъ бы то виборцѣ самі выкликали розрухъ тымъ, що Колянковского змусили узнати безъ законной підставы результатъ першого голосованя і взагалѣ домагали ся вѣдъ него самовѣльно неоправданныхъ рѣчей.

Отже при головній розправѣ, котра д. 3. мая с. р. відбула ся въ перемыслѣмъ окружнѣмъ судѣ противъ Венедикта Свѣтлицкого і 46 товаришѣвъ, стверджено, що правиворѣвъ зъ Баличъ пов. мѣстского выбрали на выборѣвъ 118 голосами Стаха Томковского, Іосифа Чапекского і Іосифа Свѣтлицкого, коли мѣжъ тымъ указаний комисарѣмъ Колянковскимъ кандидаты, вѣйтъ, лѣвний і горальникъ, подѣставали лише 4—12 голосѣвъ. Въ суперечъ ясной постановѣ §. 30-ого ординації виборчон правительственихъ комисарѣвъ уневажають властновѣльно выбѣръ тыхъ 118 голосами выбранныхъ виборѣвъ і въ суперечъ ясной постановѣ §. 50-ого ординації виборчон запорядивъ т. званий тѣснѣйшій выбѣръ мѣжъ вѣйтомъ, его заступникомъ, лѣвнымъ, горальникомъ і однимъ бывшимъ жандармомъ, хочъ они подѣставали, ледво по 4—12 голосѣвъ. Такимъ чинѣмъ показало ся при головній розправѣ, що не неоправданъ жаданя виборѣвъ выкликали розрухъ, а противно якъ разъ незаконне поступованє правительственихъ комисарѣвъ.

IV. Говорячи о виборѣмъ нѣбы-то заколотѣ въ Блѣшчыводахъ, обвиняє гр. Бадені Луца Максимового, що вѣдъ вызвавъ виборѣвъ до бунту і грозивъ, що въ разѣ некористныхъ виборѣвъ голову розвалить правительственому комисареві. Се такожъ хибно, бо слѣдство противъ Максимового, выточєнє въ тѣй карній справѣ, застановлено ще д. 19. марта с. р. отже на три недѣлѣ передъ бесѣдою гр. Баденіого, бо доточный обвинувачєня Максимового оказали ся цілкомъ фальшивыми.

V. Гр. Бадені і намѣстникъ кн. Сангушко сказали въ своихъ справозданяхъ, що руске духовенство чи то якась частина руского населєня а що за те колькахъ священниковъ мусить оправдувати ся навѣтъ передъ судомъ.

Поминувши о. Мироновича, котрого цілкомъ безпідставно винуватили а навѣтъ обжалували гр. Бадені і его галицькі орудя, увязнено лише въ однімъ одинакомъ жидѣчѣвскѣмъ повѣтъ 4 рускихъ священниковъ нѣбы за заколоты при виборахъ. Увязнити велѣвъ ихъ староста Галецкій, котрий одного за другимъ зъ наймарнѣйшихъ причинъ казавъ арештувати і жандармами відѣставляти до арешту такъ, щоби оно якъ найбільше впадало въ очи і полохало рускихъ

ваня Бритіду Грабъ. Корковского и Маура.

Свѣдокъ Ваврикъ Сидоръ абзавъ [по руски], що до голосованя прийшовъ бувъ зъ двома картами, зб своєю и своего зятя. Черезъ порогъ взявъ водъ него тѣ картки ксьондзъ, розвинувъ, а побачивши, що тамъ написаний Коакевичъ, сказавъ: „Z rąnem Bogiem! ro-dwie nie wolno!“ Свѣдокъ абзавъ то подъ свя-тостію присяги.

(Далше буде.)

Переглядъ політичний.

Fremdenblatt высказує гадку, що доконче треба буде ще пробувати довести до поро-зумѣня въ справѣ языковыхъ розпоря-дженъ. Коли надійде тота хвиля, то такъ Нѣмцѣ якъ и Чехи повинні тямити, що кож-дый зъ тыхъ народѣвъ має до зыскана чѣ до страчѣня. Коли бы Чехи и Нѣмцѣ хотѣли тре-вати въ своѣй непримиримости, то и для однихъ и для другихъ получене оно зъ не-безпеченствомъ. Австрійскій патріотизмъ ве-литъ вѣсмі народамъ гамувати ся до яконсѣ межѣ въ справахъ національныхъ. Сповнене того обовязку дасть можливесть приверненя правильныхъ водношенъ парламентарныхъ. Замкнене сесіи въ самъ часъ промощує до то-го дорогу.

N. fr. Presse такожъ доносить, що по ко-роткій перервѣ правительство хоче почати пе-реговори зъ проводниками Нѣмцѣвъ и Чехѣвъ въ Чехахъ на Моравѣ, щоби пробувати угоду въ справѣ языковій. Сесію парламентарну на-мѣрено скликати на вересень, бо скликане сибльныхъ делегацій и ухвалене сибльного бюджету залежить водъ принята угодою про-визоріи въ обохъ парламентахъ.

Грецькій король повѣдомивъ прези-дента міністрѣвъ, що зъ уваги на такъ тяжке положене краю зрѣкає ся поки-що третою ча-сти свои листы цивильной на рѣчъ державного скарбу. Такъ само воддасть и королевичъ Кон-стантинъ частину свои апанажѣ на потреби державній.

Вчера по полудни розпочато переговори о миръ мѣжъ Туреччиною и Грецією. Доси пе-ребѣжъ переговорѣвъ держитъ ся въ тайнѣ. Сегодня мала бути подписана угода що-до розвѣму для Тесаліи и Епіру.

Справы парламентарній.

Послѣднє засѣданє палаты по-слѣвъ дня 2 червня було зовсѣмъ коротке.

Заразъ по отвореню засѣданя забравъ слово п. Яворскій и заявивъ въ имени болъ-шости парламентарной, що она при теперѣш-нѣмъ станѣ палаты, де велка хосенна работа є неможлива и самъ парламентаризмъ загро-женъ, зрѣкає ся формальной ухвалы адресы до трону, котру она одноголосно ухвалила и на будуче за свою програму уважати поста-новила.

Водтакъ гр. Бадені сконстатувавши въ имени правительства, що палата водъ якогось часу не може сповняти свои чинности, а па-тѣмъ терпить интересъ публичный, заявивъ, що довше терпѣти того годѣ, а положити се-му конецъ є конечиностію державною. Прави-тельство є того пересвѣдченя, що поступає тутъ згѣдно зъ гадкою болъшости. Отже гр. Бадені зъ найвысшого припорученя замыкає XII-ту сесію рады державной.

Якъ промову Яворского такъ и Баде-ного перерывала опозиція протѣстами, смѣ-хомъ, а коли екцивѣ понесли ся крики: Abzug Badeni! Abzug Ministerium! Fort mit Badeni! Nieder mit der Regierung! По бесѣдѣ гр. Баденного въ презид. Абрагамовичъ замкнувъ сесію, бажачи послати та й високому прав-ительству всего добра и взѣвши окликъ въ честь цѣсаря.

Бувшій віцепрезиденты палаты послѣвъ Абрагамовичъ и Крамаржъ, якъ такожъ бувшій презесы и віцепрезесы клюбѣвъ болъшости парламентарной послы: Яворскій, Пальф, Ди-Павлі, Кайзль, Шустершичъ, Луцулъ и ще де-якій були вчера на аудієнціи у цѣсаря — не трѣмiallyно, але по одному. [Бувъ то день за-гальныхъ аудієнцій.] Веѣ тѣ панове заявляли цѣсареві льояльнѣсть. Цѣсаръ дякувавъ и роз-мовлявъ зъ кождымъ, але аудієнція тая не має якогось особлившого значѣня.

Vaterland доносить, що болъшѣсть парла-ментарна ухвалила оголосити свою комісію парламентарну за урядуючу безъ перервы и припоручити їй пильно слѣдити дальшій хѣдъ політики. Одинъ зъ членѣвъ комітету буде за-вѣсгды оставати у Вѣднн и зъ-вѣден инфор-мувати веѣ клюбѣы.

Говорять, що молодѣ-Чехъ Кайзль буде въ осени покликаний до міністерства.

Рада державна, якъ допускають, може бути скликана найскорше у вересни с. р.

Наша Адміністрація просить Вп. Пе-редплатниківъ — якъ найскорше надсы-лати передплату на II-гій чвертьрѣкъ а вглядно и виробнати залогости.

НОВИНКИ.

— **Зъ Рогатина пимуть намъ:** Водъ довпо-го вже часу заходивъ ся загальнъ учительнъ тутешного округа про заснованє въ Рогатинѣ філіи Руского товариства педагогичного. Гадка ся здѣйствила ся, заходы добрымъ увѣнчались усьхѣомъ. Внесеніи до затвердження статути товариства приняло ц. к. намѣстництво до вѣдомости, а 7-ого червня с. р. водбудуть ся его першій загальній зборѣ. Не сумніваємо ся, що вѣстку про заснованє філіи Руского товариства педагогичного въ Рогатинѣ повитає зъ у-тѣхою кождый, кому розвитокъ нашего школь-ництва народного — сеи могучою підоймы на-родного водрождения — лежить на серци, и поспѣшитъ зъ матеріальною и моральною під-могою сему молодому товариству черезъ гро-мадне вписуване въ членѣы. Знаючи загальнъ ту-тешного учительства, вповнѣ вѣримо, що оно не воддає ся водъ свого морального обовяз-ку; за те звертаємо ся до Вп. духовенства, щоби подало помѣчну руку сему товариству, памятаючи, що просвѣта народна якъ и выхо-ване тогдѣ мати-ме справдѣшну стѣйностъ, на-коли церковь и школа зложать ся на сю ро-боту.

Звъщаючи Хвальну Редакцію про засно-ванє нашой філіи, просимо помѣстити слѣду-юще оповѣщенє:

Дня 7 н. ст. червня с. р. о годинѣ 10 рано водбудуть ся въ Рогатинѣ першій загаль-ній зборѣ філіи Руского товариства педагогич-ного, на котрій комітетъ має честь веѣхъ при-клонникѣвъ народного школьництва а въ осо-бенности Вп. учительнъ рогатинского и су-межныхъ округѣвъ запросити. Порядокъ дне-вний: 1) Вступне слово; 2) вписъ членѣвъ; 3) выборъ выдѣлу; 4) водчитъ и дискусія надъ нимъ; 5) внесенє членѣвъ.

— **Зъ Стрыи пишуть намъ:** Сеи суботы [5 н. ст. червня] розпочинає руско-народный те-атръ рядъ представлень въ Стрию въ сали „Ресурсъ“ въ Краковскѣмъ готели. Заявлявши ся въ мѣстѣ комітетъ стрыйскихъ Русинѣвъ зыває всю Р. Т. руску Публику, якъ мѣсе-цъвъ такъ и охрестну, до пильного водвѣдуваня театральныхъ выставъ, котрыхъ всего буде водѣсмъ и на котрій складає ся добѣръ самыхъ новыхъ, переважно оригінальныхъ штукъ. Те-атръ народный не бувъ уже въ Стрию болъше якъ два роки, персоналъ его нинѣ вповнѣ скомплетованный, бо при новыхъ силахъ є та-кожъ майже веѣ давній, звѣстный вже зб свои рутины; репертуаръ добрый. Тожъ було бы непростимымъ грѣхомъ, коли-бы сали не була повна кожного вечера. — *Комітетъ.*

— **Дирекція руско-народного театру** доно-сить намъ зъ Дрогобыча: Дирекція руско-на-родного театру просить о повѣдомленє Р. Т. Публики въ Стрию и охрестности о перевѣдѣ дружины театральной дня 4. н. ст. червня до того-жъ мѣста. Перше представленє водбу-де ся въ суботу 5-ого с. м. а водограна буде оперета Целлера и Веста „Пташникъ зъ Ти-роля“, въ недѣлю 6-ого „Нахмарило“ Грвн-ченка, а въ второкъ „Ой не ходи Грицю та на вечерницѣ“. — *І. Польщукъ* директоръ.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ:** Въ сере-ду 16-ого червня с. р. по вѣчу просвѣтно-економічнѣмъ устроюванѣмъ тутешного філі-ю товариства „Просвѣта“ и по загальнѣмъ зборѣ членѣвъ той-жъ філіи въ сали Седель-маера водбуде ся въ той самой сали о годи-нѣ 5-бї пополудни загальній збѣръ членѣвъ нѣво-заснованого товариства „Народный Дѣмъ въ Станиславоѣ, товариство зареєстрованє з обмеженою порукою“ зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: 1) справозданє заряду; 2) вписъ новыхъ членѣвъ; 3) выборъ рады надзираю-чої; 4) внесенє членѣвъ.

Нема чей-же Русина, щоби не водчувавъ потреби Народного Дому не то въ такѣмъ мѣ-стѣ якъ Станиславѣвъ, але и въ кождѣмъ хотѣ-бы найменшѣмъ мѣстечку. Рускій инсти-тутіи не мають захисту; праця на поли еко-номічно-просвѣтѣмъ и національнѣмъ нахо-дитъ множество трудностей и перепонъ, мѣжъ иншимъ и зъ той причины, що не маємо, де збѣйти ся чи то до работы чи на пораду тогдѣ, коли того найбільше потрібно; въ деякихъ случаяхъ за нѣякій грошъ не можна докупити ся салъ и даніи зборѣ або цѣлкомъ не водбу-вають ся, або не тамъ и тогдѣ, коли для насъ було бы найхосеннѣйше. Тожъ часъ бы вже крайній лиху зарадити и зъ тымъ окли-комъ звертаємо ся передовѣсмъ до Русинѣвъ Станиславѣвщины: Вплотѣмъ хотѣ на такъ маленькій розмѣръ Тарасовъ слова: „Въ сво-ѣй хатѣ своя правда и сила и воля“. — За зарядъ товариства „Народный Дѣмъ въ Стані-славоѣ, товариство зареєстрованє з обмеже-ною порукою“ д-ръ *Михайло Коцюба, Прокѣпъ Мостовичъ.*

— **Коломыйскій Боянъ** при спѣвучастіи ко-ломыйскихъ руско-народныхъ товариствъ та при ласкавомъ спѣвудѣлѣ драматическоу арти-стки п. Ф. Лопатинской зъ Чернівцѣвъ у-строює въ второкъ 8-ого н. ст. червня с. р. въ сали „Сокола“ вечеръ въ память XXXVI роковинъ смерти Т. Шевченка зъ слѣдуючою програмою: 1) Вступне слово. 2) Д. Сичин-скій: „Вязанка зъ народныхъ пѣсень“ про хоръ мѣшаний зъ акомп. форт. 3) * * * фор-тепявъ, водограє п. Ф. С. 4) „Причина“ Т.

Шевченка, выголосить п. І. Биберовичева. 5) Шевченко-Лисенко: а) „Якъ бы менѣ мамо намисто, б) „Ой мѣсяцъ“, сопраново солю водспѣває п. Ф. Лопатинська. 6) а) Н. Кума-новскій: „Грета вязанка зъ народныхъ пѣ-сень“, б) Н. Вахнянинъ: „Ой ишли нашѣ славный Запорозжѣ“, хоръ мѣшаний. 7) „На-споминѣ Тарасовѣ“ Кс. Климковича, выголо-ситъ п. Л. Г. 8) Вильба: „Моряки“ дуєтъ про теноръ и баритонъ, водспѣвають оо. К. и К. 9) П. Нѣщинскій: „Закувала та сива зазуля“ хоръ мужескій зъ акомп. фортеп. — По кон-цертѣ комерсъ въ бѣчній сали. — Вступъ на сали: ложка 3 ар., крѣсла на балъконѣ и першорядный на сали 70 кр., въ дальшихъ ря-дахъ 50 кр., партеръ 30 кр., для ученикѣвъ, селянъ и гарнизону 20 кр. Датки приймає ся. Початокъ точно о год. 8 вечеромъ. Доходъ на „Школьную помѣчъ“ въ Коломыи. Билеты до-стати можна скорше въ „Народный Торговли“ а водъ 7 години вечеромъ при касѣ. Мѣсе-цъвымъ запрошенъ не высылаетъ ся. Добѣрна про-грама, солю-спѣвъ славно звѣстной артистки и спѣвачки п. Ф. Лопатинской зъ Чернівцѣвъ, гра на фортепявъ знанон вже пѣвистки п. Ф. С., декламация нашон першон артистки п. Ів. Биберовичевой, дуєтъ оо. К. и К., хоръ „Ко-ломыйского Бояна“ подъ умѣлою дѣрѣнтурою о. Курняка — все те повѣдає, що вечеръ у-дасть ся подъ кождымъ взглядомъ. Отже треба надѣяти ся, що публики явитъ ся много, бо справдѣ грѣхомъ бы було сидѣти дома подчасъ такой народной манифестаціи!

— **Зъ руского львовскѣмъ „Сокола“:** Рус-скій львовскій „Соколъ“ устроює въ рускій Зе-леный свята прогулку до Яремча на шляху аельзницѣ Станиславѣвъ-Вороненка за-дѣля звидженя тамошной околици. Выѣздъ зб Льво-ва 13-ого о годинѣ 6.10 рано повѣдомъ по-спѣшнымъ а привѣздъ до Яремча о годинѣ 12.10 въ полудне. Выѣздъ зъ Яремча 14-ого о годинѣ 6.26 рано, а поворотъ до Львова о годинѣ 2.01 въ полудне. — Цѣна ѣзды туда и назадъ 6 злр. 80 кр. — Хтобы зъ Р. Т. го-стей хотѣвъ узяти участь въ той прогулкѣ, зволитъ зголосити въ товариствѣ „Соколъ“ [улиця Подвале ч. 7.] що-дня водъ 7 до 8-ои вечеромъ. — За комітетъ прогульковий *Кри-жановскій* голова, *Рудницкій* заступникъ.

Запросины на загальній зборѣ. Симъ маю честь запросити членѣвъ товари-ства гімнастичного „Соколъ“ у Львовѣ на наядвичайній загальній зборѣ, котрій водбудуть ся дня 18 н. ст. червня о годинѣ 8 вечеромъ въ сали товариства зъ слѣдующимъ поряд-комъ дневнымъ: 1) Справа участіи „Сокола“ въ ювілейнѣмъ комітетѣ; 2) выборъ головы и двоухъ заступникѣвъ; 3) внесенє членѣвъ. — *Василь Набрийнѣй*, голова.

— **Товариство рускихъ женщинъ въ Пере-мышлѣ** устроює на горѣ Замковѣй дня 6 н. ст. липня с. р. фестивъ сполученый зъ фантового льотерією на доходъ бѣдноу школьнѣмъ моло-дежи руской. Отже просимо про те Р. Т. Пу-блику о ласкаву підпомогу тои патріотично-гуманной цѣли и о ласкаве надѣсланє фантовъ на руки Вп. панѣ М. Людкевичевой [дѣмъ Ка-пітульный], а датѣвъ грошевыхъ на руки Вп. панѣ З. Цеглинской [руска гімназія]. — Водъ выдѣлу товариства рускихъ женщинъ въ Пе-ремышлѣ, 3 червня 1897. [Другій рускій часо-писъ просимъ о ласкаве повторенє тои зывѣ.]

— **Новый повывборчій процѣсъ** заповѣдають рередъ трибуналомъ суду окружного въ Ясѣлѣ. Прокураторія обжаловує колыканатѣхъ се-лянъ, закидаючи имъ, що по выборахъ зъ IV-ои куріи въ Горлицяхъ они допустили ся публичного насильства бючи занитыхъ „хру-нѣвъ“ и вытовкаючи шибѣы.

— **До бродского рады мѣской** выбираю о-ногды 18 радныхъ и выбрано въ переважно-чѣй болъшости жидѣвъ; зъ I-ого круга вы-шли такожъ два Русины: лькаръ д-ръ Стру-мѣнскій и нотаръ Громницкій.

— **О. Джулинскій** зъ Лапшина просить насъ повѣдомити: „Дня 8 н. ст. мая с. р. упокоюнъ ся въ Кудринцахъ [епарх. станиславѣвской] о. Володимиръ Стуницкій, членъ „Братского Со-юза“. Прошу веѣхъ (181) членѣвъ водслужити одну службу Богу за упокій душѣ бл. п. Владимира. Вклады одной короны не потреба пересылати, бо бл. п. о. Григорій Пирожин-скій зъ Люблина бувъ водвѣцемъ и не оста-вивъ незаомотреныхъ дѣтѣй, отже вклады веѣ одержитъ вдовица по бл. п. Володимиръ Стуницкій. Веякій дальшій вѣсти и оголоше-ня водноєсяй ся до „Братского Союза“ будутъ водъ теперь подавати ся тѣлько въ одѣмъ „Посланнику“.

— **Зѣздѣ товариствѣвъ**, що складали испѣтъ зрѣлости въ акад. гімназіи у Львовѣ въ р. 1887 водбуде ся у Львовѣ дня 7 н. ст. червня. Зѣздѣ роздѣне ся соборною службою Бо-жою за упокій душѣ директора о. В. Ильниц-кого, проф. М. Подольского и тов. Ив. Го-лоты о год. 10 въ Волоскій церковь. Просимо веѣхъ товариствѣвъ явити ся на богослуженію якъ найчасеннѣйше. Про дальшу програму доведѣають ся товаришѣ на мѣсци. [Веѣ рускій и польскій часописы просимо повторити єю звѣстку.] За комітетъ: *Леопъ Левчикій, Іосифъ Зацеровскій.*

— **Дирекція почтъ и телеграфѣвъ** оповѣщує, що зъ днемъ 1. червня с. р. заведено на ста-ціяхъ зѣльзничныхъ Болшѣвъ, Скоморохи ста-рѣй и Липица дольшина на шляху Острѣвъ-Галич загальній рухъ телеграфичный зъ огра-ниченою службою денною.

— **Такимъ цѣкаве!** На рускій женескій школь вправѣ у Львовѣ знаходитъ ся на та-блици така написъ: С. k. seminarium żeńskie [по руски дастъ-Богъ!]. А позіансе: наперѣдъ [sic!] по польски, а подѣмъ по руски: „Руска школа вправѣ зъ языкомъ виклаговимъ рускимъ“. Польска буква „g“ замѣсть „d“ незвычайно шпетитъ и осмѣшує написъ руску, а прецѣнъ нѣхто не подбає, щоби таблицю поправити. Якъ бы то такъ въ польскій написъ пошла руска буква — якъ бы замѣсть „g“ маляръ поставивъ „d“ — така таблица певно не пе-

рестояла бы и одного дня! Отже може бы тѣ, до кого се належить, усеунули тоту чудасію зъ руской женеской школы вправѣ а умѣ-стили таблицю безъ похибокъ и зъ принадлеж-нымъ пошанованѣмъ руского языка.

— **Курсъ кутя коней.** Дирекція ц. к. школы ветеринаріи у Львовѣ подає до вѣдомости, що другій 6-мѣсячный курсъ кутя коней въ роцѣ 1897 водбуде ся въ школь кутя при школь ветеринаріи въ часѣ водъ 1-го липня до 31-го грудня с. р. Ковальскій челядникъ, що хотѣтъ записати ся на той курсъ, мають зголосити ся лично въ мѣсяци червни с. р. въ канцеляріи дирекціи [ул. Кохановского ч. 33] въ годинахъ водъ 10-ои до 11-ои передъ по-луднемъ и предложити: 1) свѣдоцтво окѣче-ной зъ добрымъ поступомъ школы народнои; 2) свѣдоцтво вызовлена и 3) свѣдоцтво водбу-тои бодай 2-лѣтної практики челядничои.

— **Грѣмъ** ударивъ дня 29 мая о годинѣ 11¹/₂, рано въ школьній будынокъ въ Равѣ руской. Ударъ бувъ досѣтъ сильный. Грѣмъ полшивъ по собѣ въ кождѣй клѣѣ слѣды, однакъ на щастѣ зъ людей не потерѣвъ нѣхто, лише колькохъ хлопцѣвъ опертыхъ о стѣну легко поразивъ. Въ школь було подѣ той часѣ око-ло 200 дѣтѣй.

— **Въ Ряшевѣ** — якъ доносятъ польскій га-зеты — бушує теперь якась шайка злочин-цѣвъ, що высылаетъ до тамошныхъ горожанъ листы зъ погрозами. Одинъ одержавъ оногды листъ, въ котромъ безименный злодѣй жадає, щоби безпозволочно вложивъ 20 зр. до спо-рохнаваго дерева въ Старомѣсто, бо инакше убьютъ єму сына-одинака, а его самого пу-стятъ зъ дымомъ. Той листъ доносить ще, що до такихъ рѣчей заложено тайне товариство, котре розпочало вже свою роботу. Справу воддано властямъ и они певно выслѣдятъ тую шайку.

— **Языкъ „урядовый“.** Маємо подъ рукою водписъ одной посмертнѣй картки. Текстъ польскій: Imię: Anna. Wiek: lat 2. Stan: dzifce. Zatrudnienie: przy cyćci. Oznaczenie cho-rob: naglowy i wymioty. Smierć: nagła. На другѣмъ боцѣ картки така дописка: Urzond gminny uznala ciało martwy pochować bo na tym ciale żadny przyszkody nima bo si urzond naciolo patrzył i na to si potpisuje. † Iwan Bo-browski wuj!

Наука, штука и література.

— **„Зорі“ ч. 10** зъ дня 27 мая мѣститъ: Продовженє оповѣданя О. Л.—ся „Не суди-лось“; три стихки зъ поезій К. Тетмаєра въ перекладѣ В. Шурата; продовженє комедіи „Нахмарило“ Б. Грвнченка; стихъ Вѣры Ле-бедовой „Ворожба“; оповѣданє Васюты „Безъ промаху“; 3 поезій Богд. Ленского; продо-вженє статьи В. Шурата „До історіи останного побуту П. Куліша у Львовѣ“; оповѣстки и кри-тичній замѣтки, бібліографію и переписку ре-дакціи. — Зъ иллюстрацій мѣститъ се число „Зорі“ портретъ Павла Подуботка, козацкого гетьмана, портретъ львнина Порфира Завер-туна зъ Бузбѣки и видъ козацкой чайки. — Россійско-украинского словаря розбелано зъ сямъ числомъ аркушъ 29 [стр. 239—246 водъ слова „Розговорный“ до „Разносить“].

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зѣльзниць державныхъ оповѣщує:

Ч. 25121/5. Дня 5 мая с. р. передано до прилюдного ужитку ново устроенє на австрій-скѣмъ березѣ Вислы новоу стациіи Надберже ле-жаче мѣсце для переложѣня товарѣвъ на кора-блѣ вразѣ зъ торомъ довозимымъ, сполучающимъ се мѣсце зб стациєю Надберже. Яко бюро спе-диційне и агентура торговельна урядує на зга-данѣмъ мѣсци зъ рамѣни ц. к. зѣльзницѣ держ. фірма Гольдлаустъ и С-ка, котра удѣлає всѣякія близшихъ поясненѣ дотично руху перекла-дого.

Ч. 30537/2 *Доставка зѣльзничныхъ мостѣвъ.* — Ц. к. Дирекція зѣльзницѣ державныхъ у Львовѣ оголошує въ урядовѣй вѣдѣньскѣй и львовскѣй газетѣхъ розписанє офертъ на доставу колькохъ зѣльзничныхъ мостѣвъ. Дотичній услѣва можна пер-еглянути въ бюрѣ для будовы и удержаня зе-льзницѣ державныхъ у Львовѣ. — Оферты мож-на внести найбѣзпѣйше до 15-ого червня с. р. до ц. к. Дирекціи зѣльзницѣ державныхъ у Львовѣ.

Именованя, перенесеня, водзначеня и пр.

— **Перенесеня.** Міністеръ судѣвничства пере-нѣсъ адъюнкта суду пов. Іосіава Прокоповича зъ Солотвини до Янова — Намѣстникъ пере-нѣсъ концеп. практиканта намѣстництва Гедо-на Хондзиньского зб Львова до Турки.

— **Именованя.** Провѣзирочный учитель муж. семинаріи учительской у Львовѣ Володим. Ко-цовскій именованный сталымъ головнымъ учите-лемъ тои школы. — Міністеръ судѣвничства именовує адъюнктомъ суду повѣтового адъ-юнктами судовыми: Іларіи Веселовского зъ Со-лотвини для Синока Ювеналѣ Турека-Невядом-ского зъ Янова до Львова, а адъюнктами суду повѣтового авскултантѣвъ Іосіава Шмідта и Юліа Калужняцого обохъ въ Солотвинѣ.

Телеграммы „Дѣла“.

Прага 4 червня. Зачувати, що пп. Ге-рольдъ и Кайзль мають незадовго бути покли-каний до Вѣднѣ на нараду зъ гр. Баденіемъ въ справѣ языковыхъ розпорядженъ.

Кіевоа 4 червня. Повстанцѣ переселали ад-міраламъ ноту зъ заявою, що въ нѣякій пере-говори не будутъ вѣдвати ся, поки турецке войско не опустить Креты.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ по дня (крѣмъ недѣль и русскіхъ святъ) о 6-той годикѣ по полудни. Литературный додатокъ "Вѣдѣлю" найзнаменитѣйшихъ новѣстей" выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницу на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація "ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24, Центральное бюро ogłoszeń ул. Конопника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославлю Д. Крижановскій; — у Вѣдн: М. Dukas, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Naassenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Naassenstein & Vogler.

Передплата на "ДѢЛО" и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

Передплата на "ДѢЛО" съ літер. додаткомъ

въ Австрія: за границею:
на цѣлый рокъ . . . 18 ар. на цѣлый рокъ . . . 24 ар.
на полъ року . . . 9 ар. на полъ року . . . 12 ар.
у Львовѣ:
на цѣлый рокъ . . . 16 ар. на полъ року . . . 8 ар.
на четверть року . . . 4 ар. на мѣсяць . . . 1 ар. 30 кр.
Редакція, Админістрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Рекламация, неопечатаній вольный въѣзъ порта.
Поодинокое членское коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія зыкылъ принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. въѣзъ одной строчки инсератовъ або еи мѣсца въ рубрицѣ "Надобелане" по 25 кр. а. в.
Подати и инші доносенія приватный числятъ ся по 15 кр. въѣзъ стишка.

Замкнена рада державна.

Хто бы бувъ три або повтрети мѣсяця тому проводивъ, якій буде пробѣгъ и конецъ першої сесіи нової рады державно! Першій разъ мали зайти до палаты пословъ широкій маси люду, на котрыхъ приняте робили ся въ ея серединѣ великій приготовленія. А зъ другой стороны правительство зъ гордо голошеною претенсією "вести парламентъ", на его передъ мужъ "зъ зельною рукою, новый Соборскій, австрійскій Бисмаркъ", котрого нѣмцъ розвѣдали вправдѣ трохи антисемиты, але все-же таки стояла его слава, що по нембчицѣмъ міністерствѣ коалиційный завѣтъ ладъ въ парламентарій роботѣ и довершивъ три великія реформы, а имено розвизавъ трудне пытане реформы выборов.

Однакъ ще нѣколи въ Австрія, а може и въ жидній иншій державѣ, не перейшла и не склонила ся сесія парламенту въ такой дѣйстно скандальный способъ. Близко десять тыждѣвъ минуло безъ найменшого, хоть-бы лише чисто формального результату, бо черезъ замкнене парламенту вся работа, навѣтъ уконституоване президіи и выборъ комисіи, буде мусѣла водбувати ся на-ново. А чотириста тысячъ ринськихъ коштувала сея забавка народы Австріи!

Въ котру-небудь сторону подивити ся, вступы показує ся велика декаденція. Нема людей анѣ въ парламентѣ анѣ въ правительствѣ. Ще передъ шѣстьма роками засѣдали на президіальныхъ креслахъ поважаний якъ патриархъ д-ръ Смолька и все порадный бар. Хлюмецкий, проводирѣвъ правіцѣ бувъ гр. Голенвартъ, проводирѣвъ лѣвицѣ Пленеръ, а въ еи рядахъ являла повага д-ра Гербста. Теперъ выступає въ имени правіцѣ п. Яворскій, котрого колись давній презесъ "кола" польского д-ръ Грохольскій просто баталізувавъ; лѣвица не має навѣтъ жадного проводира, та и уступили зъ нею вызначившій личности, якъ Беръ и Зісѣ; въ наибольшѣмъ клубѣ, у молодого-Чеховъ, нема пѣкого, хто бы хоть трохи дорбнувавъ повагою и заслугами д-ру Рігеру. На фотели президента міністрѣвъ, засѣвъ мѣсца спиртного гр. Таффеого его лихій а претенсіональный ученикъ, нема такожь межъ министрами такого способного чоловіка якъ д-ръ Штайнбахъ. Та кобы ще мѣсца поевать и талантовъ заступили характеры! Але тыхъ — и се найсумнѣйше — показує ся ще большій недостатокъ. Надармо шукати ихъ по всѣлякихъ клубахъ и середѣ рѣзныхъ народностей: карьеровичѣвъ и интригантѣвъ богато, характерѣвъ — о скѣлько, розумѣ ся, могли дати ся больше пѣзнати — кобы дуже маленько. Такъ само у цѣлахъ сторонницѣвъ замѣтъ якихъ высшихъ идей, шляхетнѣйшихъ принципѣвъ, почути справедливости, видко тѣлько звычайный, низкій егоизмъ партійный. А на фотеляхъ министровъ! Правда, вже и гр. Таффе не мавъ богато скрупуловъ, але пѣдъ тымъ взглядомъ гр. Бадені перевысшає его дуже, дуже значно...

Длятого намъ здає ся, що наилучшимъ выходомъ зъ теперѣшньої ситуації було бы, коли-бъ уступили и министерство и парламентъ. Деморализація політична ще не сягнула глубоко въ нардѣ. Якъ-бы якесъ нозе правительство, зложене изъ мужѣвъ честныхъ и справедливыхъ, безъ огляду на народность и на етатониче партіине, оббавало ся до народѣвъ Австріи щиримъ, теплымъ словомъ; якъ-бы замѣтъ дипломатичныхъ штучокъ и интригъ ужито простоты и откровенности, то чей-же и народы выбрали бы собѣ заступникѣвъ, проникнутыхъ подобнымъ духомъ, а тогды теперѣшній споры національн и партійный дали бы ся значно злагодити. Коли робило ся тѣлько иншихъ експериментѣвъ, то чому-бъ не зробити сего, котрый, коли-бъ навѣтъ не удавъ ся, бувъ бы бодай краснымъ доказомъ и памятою шляхетныхъ злаганъ, о котрыхъ бы можна сказати: in magnis etiam voluisse satis est?

Замкнене парламенту приноситъ вправдѣ хвилево бездальнене, але оно єсть доказомъ повной безрадности, політичного банкротства. За три мѣсяцѣ цѣла работа муситъ зачати ся

на ново, а теперѣшній трудности можна буде въ добромъ разѣ по-трохи закрыти, залатати хвилевыми умовами та якими тамъ штучками, але безъ радикальнѣйшой курації годѣ ихъ усунути. Якъ неспособне до доброй и сталон управы теперѣшнє правительство, такъ неспособна и парламентарна бѣльшѣсть, о котрой навѣтъ польскій дневники пишутъ, що въ нѣй є нечестивъ и интригантскій элементъ, готовъ завтра лучити ся зъ тыми, зъ котрыми вчера завзято воювали. Вже и не гадувати о тѣмъ, що репрезентація наибольшого краю коронного, Галичины, єсть въ значній мѣрѣ чистою фекцією, що на нѣй тяжать кровь и слезы руского народу и польского мужицтва. Такой парламентъ неспособный до правдивыхъ реформаторскихъ робѣтъ, до вырѣвнана або хочъ-бы злагодженія національныхъ и класовыхъ супротивностей, до усуненія незадоволенія вымѣренемъ сякой-такой справедливости покривденнымъ, до переведенія справедливой угоды зъ Угорчиною.

Письма зъ Вѣдн.

3 н. ст. червня 1897.

[Замкнене парламенту. — Бенькетъ правіцѣ. — Голосы прасы про ситуацію.]

Замкнене парламенту викликало загальну констернацію. Веѣ дожидали того загадочного "чогось", веѣ знали, що довше такъ потревати не може а муситъ "щось" стати ся, але хибѣ втаемничений въ справу знали, въ якій способѣ выйде гр. Бадені зъ ситуації. Нинѣ вѣтъ безъ парламенту, має свободну руку... Кто може знати, що принесє будущицѣ? Она може помѣтити ся на графѣ Казимирови, але може и сякъ-такъ скрѣпнати захитане становище. Нинѣ годѣ поставити ясу и певну прогнозу. Коли возьмемо пѣдъ холодну розвагу голосы прасы, то хвилыми дознаемо вражѣня, що зъ ситуації взагалѣ нема выходу. Але може оно лише въ першій хвилѣ такъ страшно выглядає; розбурханій пристрастію умы ще не успокоили ся. Нема въ свѣтѣ пропасти, черезъ котру не можна бы поклясти моєта... Таке може показати ся и въ нашѣй внутрѣшній політицѣ...

Додатково подаю кѣлька даныхъ до етатистики послѣдньої сесіи. Засѣданъ було 20; одно зъ нихъ выповнило властиво два засѣдания зъ 40-годинною перервою. Першій три засѣдания пѣйшли на полагоджене формальностей; четверте и пѣте заняли галицкій выборчій швидлѣ; шесте выповнило ся наглымъ вступенемъ въ справѣ языковыхъ розпорядженъ; на семѣмъ пѣйшли до комисіи законы чеховый, конвенційно-болгарскій и про будовы въ Клятенбургѣ; осьме засѣдане заняло наглымъ внесене соціалістѣвъ противъ розвязаня організації зельничного персонала; девѣе було посвячене наглымъ внесению про чешку школу въ Дукѣ; десяте и одинацѣе пожерло обжаловане графа Баденѣого и товаришѣвъ; дванацѣе и пѣтнадцѣе зѣйшло на наглымъ внесению про пожатѣ Словѣнцѣвъ зъ Италицими; на тринадцѣтѣмъ ухвалено угоду торговельну зъ Болгарією яко одинокій результатъ минушой сесіи; чотирнадцѣе засѣдане заняло перше читане чотирохъ предложѣнь правительственныхъ, котры вдослано до комисіи; а дальше? Дальше вѣдѣ 16 до 20-ого засѣдания выповнила обетрукція, дикій есены въ парламентѣ. Середѣ той бурѣ, середѣ загального крику, перевела президія въ дуже хитрый способъ перше читане закона о належностяхъ въ процѣсѣ. Все те на цѣло не придало ся, естосы паперу задруковано дурнѣсенно; треба буде цѣлу исторію розпочинати на ново. О, щасливу, дуже щасливу руку мавъ графъ Бадені, купуючи собѣ въ молодого-Чехахъ притѣльнѣвъ за цѣну розпоряджене языковыхъ!...

На працанъ устроила собѣ вчера бѣльшѣсть парламентарна бенькетъ въ Сахеровѣмъ Hotel Continental. Участникѣвъ могло бути акихъ 130; межъ ними були и нашѣй правительственно-рускій послы. Кто мѣгъ, бувъ у фѣраку, иншій салѣонѣмъ одѣвъ, а ще иншій таки въ лѣтнѣмъ ясномъ кабатѣ. Експедиція

Яворскій сидѣвъ на президіи а коло него оба вице-президенты палаты. Старый чешскій шляхтичъ гр. Пальфѣ тоаствувавъ въ честь Яворского яко сеніора правіцѣ; Ді-Павлі пивъ за здоровье президіи и высказавъ надѣю, що она буде выбрана поновно. Ось якъ характеризовывъ вѣтъ членѣвъ президіи: "Д-ръ Катрайнъ хотѣвъ терпеливостію, посуною до границъ доброты и ласкавости розбронти противникѣвъ, але завѣвъ ся. Мы бачили, якъ его доброта була нагороджена, она коштувала его частины здоровья... Абрагамовичъ, добре знаный зъ незрѣвнаною способностью посередниченя и примириваня [по нашому кажучи: махѣръ парламентарный]... Вѣднѣи д-ръ Крамаржъ выказавъ скромное поведене на своѣмъ урядѣ, еупротивъ усеѣхъ насильствъ рѣшучесть и енергію." Розумѣе ся Ritter von Абрагамовичъ и д-ръ Крамаржъ дякували; Абрагамовичъ кѣнчивъ тоаствомъ на парламентаризмъ, Крамаржъ возвеличивъ христіянську справедливість... Ще дальше тоаствувавъ д-ръ Герольдъ на автономію краѣвъ, Сустершѣвъ на трѣвку згоду партій теперѣшной бѣльшѣости а графъ Войтко Дѣдушицкій и собѣ не мѣгъ здержатись, и склѣнчивъ рядъ тоаствѣвъ "старо-польскимъ kochajmy się", котре зныкає зъ горизонту въ мѣру того, якъ польска шляхта топитъ ся въ кипѣни сыновѣ Израіля... Чи межъ тоастами ишла пѣсня, якъ прим. на студентскѣй "кнайпѣ", о тѣмъ исторія мовчить. Але Tagblatt доноситъ ще, що скоро склѣнчила ся офіціална часть, додавъ собѣ духа посоль еѣльскихъ громадъ Стрыя - Дрогобыча - Жидачева панъ Охримовичъ — выголосивъ глубше [букву "б" подчеркнѣмо, чтобы зѣперѣ, не дай Боже, не замѣнѣвъ иншою! — Прим. коресп.] обдуману промову, розпочавши — якъ каже сеєя газета-рядъ — "der wilden Trinksprüche". Бувъ у золотѣмъ гуморѣ. Веѣ шляхтичѣ хвалили его — такъ добре забавивъ товариство...

Голосы прасы про замкнене сесіи подѣленъ, цѣсѣя того, до якои партіи зачислає ся сей або той органъ. Зъ чешскихъ и клерикальныхъ дневникѣвъ вѣе духомъ самосвѣдомости и зарозумѣлости; они твердо вѣрять въ непобѣдимую силу правіцѣ. Але не менше тріумфуютъ и органы оппозиції; она-жѣ властиво обетрукцією побѣдила, сли такую побѣду взагалѣ можна назвати побѣдою.

Тонъ чешскихъ дневникѣвъ наибольшѣ рѣшучій. Писана по нѣмецки чешка *Politik* такъ говоритъ: "Не можна знати, якъ намѣры має правительство. Ситуація не змінилась. Але вже нинѣ запевняемо правительство, що заки Чехи возмуть ся зновъ за законодательную працю, мусѣтъ мати певнѣсть, що заступники чешского народу мѣжуть взагалѣ повернути до парламенту. Значить ся: справы мусѣтъ уложити ся такъ, якъ се зазначено въ адресѣ бѣльшѣости, и таа бѣльшѣсть могла бы ввѣнчати ся, що диференція межъ програмою правительства, выказаною въ троновѣй промовѣ, а програмою бѣльшѣости, обнятою адресою, зникнуть зовѣмъ. Въ теперѣшній ситуації треба заакцентувати три моменты: програму бѣльшѣости обнята адресою, запевнене треваня языковыхъ розпорядженъ и солидарность правіцѣ, котра буде задержана за всяку цѣну."

Въ подобный способъ говоритъ клерикальный *Vaterland*: "Одно є рѣчию певною, имено, що правительство поестуило не такъ безъ porozumѣня зъ правіцею. Правительство выявило намѣръ замкнути парламентъ, правіца на се згодила ся. Се изъ многихъ причинъ; головно за-для того, що уважає дальше ведене сесіи лишь дальшою шкодою для парламентаризму, а сему не хоче чѣ и помагати. Зъ другого-жѣ боку правіца нинѣ и вчера заявила свою солидарность, котру и на дальше середѣ всякихъ обставинъ задержитъ. Правительство, якъ вѣдомо, думало, що не може идентифікувати ся зъ проклетомъ адресы и мусѣтъ застеречи ся противъ него. Може спробує porozumѣти ся, що-до диференцій зъ правіцею? Але що нѣ стане ся, правіца заявила свою солидарность, прогословуючи свою екекутивную комисію парламентарною."

Молодо-чешскій *Narodni Listy* пишутъ: "Знаємо се дуже добре, що въ рядахъ тепе-

рѣшныхъ чешскихъ пословъ нема анѣ одного, котрый бы схотѣвъ подписати новѣйшѣйшій пунктаци, на котрыхъ основѣ прийшлоє бы жертвувати Нѣмцямъ языкову рѣвноправность, одноцѣльнѣсть Чехин и чешке право державне. А що Нѣмцѣ домагають ся тыхъ жертвъ и безъ нихъ не схотѣтъ заключити мира, то для насъ головный плянъ гр. Баденѣого выдає ся бути даремнымъ а судьба его кабинету мабуть запечатана. Вѣтъ муситъ въ лѣтъ вступити на зовѣмъ иншу дорогу, коли хоче въ осени мати щасливый жнѣва. Вѣтъ муситъ зречи ся всякихъ надѣй на панѣвъ Бернрайтера [либерального маѣната], Хлюмецкого [либерала въ палатѣ панѣвъ], Менгера и Русса [либералѣвъ] и муситъ звернути ся рѣшучо на право. Автономісты не смѣють супротивъ горячкова агітація нѣмецкихъ централістѣвъ стояти безчинно, але мусѣтъ використати лѣтній фѣри для великой манифестації своєй солидарности. Они мусѣтъ выготувати спѣльную детальнѣну програму для австрійской державы, въ котрой историчный корольѣства и краѣ достануть те, що имъ належитъ ся, — въ котромъ рѣвноуправленій национальности зможуть свои справы полагоджувати непосредно самостѣбно своими соймами и своими правительствами, а спѣльному правительству и спѣльному конгрессови [! — Прим. коресп.] полишено бы лишь те, що дѣйстно є спѣльне для веѣхъ краѣвъ та народѣвъ и въ котромъ були бы переведеній дѣйстно сильна центральна управа и дѣйстно сильне центральне законодательнѣ тѣло для спѣльныхъ справъ, дотыкающихъ цѣлой державы, на взѣръ пѣвнѣчно-американской униі, федеративной Нѣмеччины або федеративной Швайцаріи."

Пѣвъ-офіціальный органъ гр. Казимира *Reichswehr* тѣшитъ ся, що теперъ выгасла нетыкальнѣсть пословъ, отже "замкнена дорога скаженного поза-парламентарного юджѣня, на котрой усе змагає дальше и дальше на дорожѣ до безмыслѣного перевороту сусѣльного". А дальше каже: "Кожда негация парламентаризму и его формъ значить и муситъ означати скрѣплене вызванон силы правительства. Она провадитъ и муситъ довѣсти до замѣны законодательности въ екекутиву. Бо держава жѣе дальше навѣтъ тогдѣ, сли парламентъ самъ себе убиває. Держава домагає ся заспокоєня своихъ потребъ, менше о те: вѣдѣ кого?" Вѣднѣи ось ще цѣвѣтка пѣвофіціальной етилистки: "Оппозиція Нѣмцѣвъ противъ языковыхъ розпорядженъ була бы могла мати иншій ефектъ, сли-бы она при цѣлѣй своѣй рѣшучости була заховала и розвагу; сли-бы не була обнизила парламентарну борбу до коршечной бійки; сли-бы таа оппозиція була звернена не противъ правительства, а противъ екекутивы взагалѣ... Кто розбере холоднокровно нинѣшну декларацію гр. Баденѣого, той дознаєтъ вражѣня, що правительство твердо рѣшило ся водвернути ушкоджене интересѣвъ державныхъ черезъ унеможливлене всякой работы парламентарной. Правительство, котре такъ говоритъ, не є слабымъ! Сли нещаслива "геда" не покѣнчить ся, сли она попре Нѣмцѣвъ не до боры за ихъ добре право, за ихъ добру рѣчь, але до беззвѣздяного штурму противъ державы и еи основъ, тогдѣ може стати ся все можливе, лишь одно нѣ, имено, чтобы языковій розпорядженя упали и чтобы графъ Бадені упавъ!"

Пѣвъ-офіціальный *Fremdenblatt* заявляє, що послѣднѣа проба porozumѣня надъ языковымъ пытанемъ не може не наступити. Зъ тымъ муситъ разомъ прийти и переєвѣдчене, що языковій розпорядженя въ дорожѣ примирѣня мѣжуть пѣбѣйти, пѣдъ ладъ обѣмъ сторонами.

Се були бы голосы органѣвъ теперѣшной бѣльшѣости, взглядно пѣвъ-офіціальныхъ дневникѣвъ. По серединѣ можна поставити польско-либеральну *Wien. Allg. Ztg.* Она каже: "Мы щиро бажаємо, чтобы на зборахъ выборѣвъ, якій устроить повернувший до дому послы, говорило ся богато про згоду обѣхъ народностей. Пристрасти вже досѣтъ зросли въ гору. Теперъ бувъ бы вже часъ вплывати на нардѣвъ успокоючо. Певно, что до того треба вдѣвати, але добре заслуженою є слава того політика,

ДОСТОЙНИЙ ПАНЬ!

Пробуйте тільки разъ випрасувати "Бажанта" крохмалемъ брилантовимъ до на-тираня, а переконаєтесь, що воєнъ о много практичѣйшій и лучшій вѣдѣ иншого. Осьже жадати тільки:

"БАЖАНТА"

КРОХМАЛЬ БРИЛАНТОВЫЙ

вѣдѣзначеній великимъ медаломъ ерѣбнымъ въ роцѣ 1894.

Набути можна у всѣхъ торго-
вляхъ корѣннихъ.

а другі, неинтересовані, мусять вынести горку науку, що цільним своїм еством — моральним, і духовним, горожанським і матеріальним — належать єдино під опіку і надборт старости та ангелів його; що не мають чого надіятися від нікого; що хотіли-б бути рівні в своїм званні, хотіли-б яке свідство выставити дотичний декант, — коли не будуть пасти ласки пана старости і не піддадуться під його всемогутню опіку, не мають чого лїпшого сподіватися.

На священиків вишукують у старості все, що лиш дасться, а навть таке, що аж надто разячо бе в очі. На примір: Впр. о. Теофіла Турчмановича обжаловують жандарми за то, що десь нїби-то гноївка у него тече на подвір'ю, і засуджено його на 5 зр. ваглядно 2 зр., котрі вїдн від напасти і заплатив. О. С. Кмичкевича засудив пан староста на 10 зр. кару за то, що поховав дитину помершу на скарлатину, а тая хвороба оголошена була за епідемію і через то публичний похорон був заборонений. А знов о. Г. Мороза засуджено в старості на 20 зр. за то, що у него був рідний брат його на святах, а о. Мороз не мелядував його у вїдн яко чужинця, і що якась учителька переночувала одну нїч в домі о. Мороза а вїдн си також не мелядував. Ну, то вже і в Тесалі може так строго не практикує ся, хоч і посеред війни! А знов о. завідає Гомзу хотів би пан Бїльнський сейчас перенести, бо той священик нїби довів до чогось такого, що парохіане готові підняти правдиву революцію, а п. староста стоїть на сторожі ладу та опосе суспільного і радь би не допустити. Отсе факти подинчі.

Але у п. старости Бїльнського єсть і своя вироблена система. По перше: повагу священиків до крайности понизити у парохіан через вїдн і дїявля свого до такої степені, що нїх нема. — категорично кажу: нема вїдн, котрий би слухав або радив ся свого священика, або стояв о него. Кождий думає про себе, провадить політику опортуністичну, бо инакше почув би важке: „Ja was rozpręde!“ — Як і зробив то в дїлах сїлах судового повту боринського, що суспендував за дармо — [за мину зраду тайни сесійної], лиш на пострах — двоє впродїм честних вїдн, і до нїх не доказано нїх провини анї їх рєституовано. — Друга точка, огрбчуча до живого, то тая, що пан Бїльнський — на перекбрї законам — систематично заперече всякому священикови помочи правної, екекуції політичної и всего, чого лиш хто потребує, а навть не відповідає на просьби и письма. Так и. пр. до нїх не переведено анї одної справи конкуренційної, хоч о нї просили о. Ленчик, о. Турчманович, о. Фидик, о. Бачинський для своїх мешкань а о. Хлопецький для церкви, котру п. Бїльнський видів і пїзнав, що там може наступити катастрофа и побити людей. Або така справа, як обгородженє цвинтарів, залагає негкне-на, а вїдн в своїм круї дїлання нїчо не зробити „бо [каже] пан староста погнївали би ся, як би я був собі з вогнометем добрий“. Або стачненє обнїтої инвентарем скїпшени в дорожї політичної екекуції, котре єсть обовязком ц. к. старости, дїшло до такого стадіюм, що н. пр. о. Ленчик уже майже стратив надїю, а о. Мороз пише вже певно який десятій арешт, то до староства, то до намїстництва, и нема успїху! Та и чи одно? Вже аж обридло слухати тих жалів на таку безправність та и уже и писати годї про все.

Але за те всь тї, що йдуть на руку пану Бїльнському, лїкують, гараздують, особливо жиди, урядники, учителі и вїдн, малі обшарники [бо великих, шляхти тут нема], писарь громадскї, завідає тартаків та всякї брехачь політичнї.

Жиди стали ся всемогутними, а до чого посувають своє упованє на пана старосту, свідчить найлїпше факт, що они посмїли удати ся з просьбою до „szefa powiatu“, що-б ратував жиди Ерля, котрого судь замкнув за велике обманство крїдове и навть на приобїцїю 40.000 зр. кавцію випустити не хотїв. А жид Шехтерь, віцебурмістр Турки, по просту загородив собі кавалок ринку [!], назовив глини и буде робити собі инспекты, бо его „прице“ любить дуже цибулю. А впродїм усьм вільно торгувати в недїлю, купувати все в недїль и свято, підчас зарази гонити худобу и всякї гендель турецкїй.

Урядники — серед таких відносин — сходять на автомати. Пан староста посмарував разь олїєм свои системи, накрутив на вибори, а коли тоті удалісь, тепер и не журить ся о нїкого и о нїчо, бо про що ему дбати? Турка не завалить ся!

А вже найлїпше тепер учительству. Рай для них та й годї! Беруть тоту свою платню та и живуть здорові, а наука? Одна небога панї Савчакова вярвала ся разь пожалуватись, що родичь дїтей не посилають до школи. Та и що-ж довїдала ся? Сказано їй: „Zle pani z tem?! Siedź pani cicho i nie rzytaj, czy kto jest, czy nie ma.“ Факт автентичний! За старостваня пана Бїльнського нїхто в цїлїм повтї не заплатив ще крїдари кару за непосиланє дїтей, а ходити их, як де и коли: двоє, троє, пачеро а десятико то вже хїба на бїду учителя. И по що той инспектор збиває камїне на непотрїбнї вїзитації, коли мусить на все мовчати? — бо пожалувати ся не смїє, позаяк вьзвычайнїй дорожї всякї писма переходять через руки „szefa powiatu“, а засїдань рады шкільної окружної вже три роки нема жадного, отже знов виходить на таке: „Zle pani z tem?“ — або иншими словами: „фасуї собі свои грошї, нїчо не роби и мовчи!“ Я лиш чудую ся, що тога якась краєва Рада шкільна, що то так умїє воювати датами статистичними, де їй того треба, якось мовчить на все и все апробує. А може хоче зробити в нашбїм повтї пробу через заведенє загальної повтвової школи анальбетів в Турцї?! Оно виходить на таке — та нехай же тимчасом покаже школи и видатки дурної [даремної] науки, щоб заощадити на фондї такої цивілізованої школи в XX-їм столїтї за панованя „wielce w szkolnictwie zasłużonego męża stanu, brata ministra, Jaśń'e Wielmożnego...“

Або вїдн?! Таж то тепер повтвово велич, що и не приступай! Нїкого не бойте ся, нїчим не журити ся, бо має ласку „szefa powiatu“. Отже рахунків нїхто не лїстрував за той час, дороги хїба в Липю мусять бути добрі, бо їдеш до Рїпаню, Тарнаву, Бачноватого або де хочеш — то аж гідь дивитись на то жидівське господарство дорожняне, на тоті „polskie drogi z powiatowemi poręczami“...

Або якї щасливї обшарники! Чи то хто вгляне в их господарку лїсову? чи упїмає ся о часті конкуренції шарварковї? або чи хто виступить противь кривдї хлопцї, коли пань каже хлопцї заплатити 10 зр. за те, що худоба в лїсї зїдїла ся, або що пань маршалок як „wice-szef“, хоче зробити собі интерес на Висоцку вижнїм, Мохнатїм, Матковї, Букбїчи коштом громады або церкви? Де там! то все вільно... за цїну ласки старостинської.

Тепер ми розумїємо, чому то так завзято воювано, щоб не дай Боже, який священик не увїдшов до рады повтвової. На що им тут контроль? на що опозиції? От на трасу зєлїзничу видає видїль повтвовий пану маршалкови и послови Осуховському 6000 зр. И траси нема, а и не треба, бо зєлїзниця приїде куди инде, а грошї чи и коли повернуть до каси рады повтвової? От ухвалено було в памятї ювілея цїсарского вибудувати дїм народний имени Качковського в Турцї, вже и перша рата запала, а що дальше стало ся, вїсть Бог и — новий пань касієрь повтвовий, старець 80-лїтний, бувшїй возный повтвовий, розумїє ся, зє огляду, що вже не довиджує, то и безпечнїйшїй, бо тоті другї панове, хотї и молодшї, хотї и видїловї, чомусь не мали такого „zaufania“.

Отсе слабонїкї скїцї відносин турецких, так огрбчучих, що просто приходять застановити ся: де ми живемо? чи в державї конституційнїй, де власти самї шапують закони и стоїть на сторожі законів, чи може в наших горах настали часи середньовїчного Faustrecht'а?...

Перегляд політичний.

Дня 10 с. м. відбуло ся в Липску вїче всенїмецького союзу (Alldeutscher Verband), на котрїм явили ся також послы до австрійского рады державної д-р Функе, д-р Шікерь и Вольф. П. Вольф говорив про положенє Нїмцїв в Австрії. Язиковї рєшорядженя — сказав бесїдник — показали, що правительство хоче здавити Нїмцїв. Але бодай тільки доброго справили тї рєшорядженя, що порушили Нїмцїв знов до солідарности; народь зачинає знов більше відчувати справи національнї, а показує ся се мїж иншими и в тїм, що гадка про відлученє Галичини від Австрії в тепер так популярна; тепер також можливе в поборюванє таких „чорних“ заступників народу, як Кальтенегерь и тов. Що ся борба переносить ся також до Нїмеччини, се рїчь проста; вже сам розум державний велить Нїмцям интересувати ся справами своих братів в Австрії. Важна рїчь, щоб нїмецько-австрійскї союз зазначено в нїмець-

кїй конституції державнїй; але австрійскї Нїмцї не просять о помочи, тільки о спочутї и любові. — П. Функе сказав, що Нїмцї самї собі винні, бо суть завадот уступчивї и терпелївї. Врештї Нїмцї лиш на позбрї потерпїли ударь, бо таки оно неправда, що Нїмцї, хочажи жити в Чехії, мусять научити ся по чеськи. Язиковї рєшорядженя в нагородю для чеських послів за те, що приступили до парламентарної більшости; ір. Бадені купив собі нїм чеських послів, а продав Нїмцїв. — Пос. Шікерь промавлїв за згодою всіх нїмецьких сторонницїв и дикував за сердечне принятє. — По рїзних же инших бесїдах принято резолюцію такою змісту: Зібранї в Липску члєны всенїмецького союзу припоручають презідію ви-сказати и публично оголосити симпатію Нїмцям австрійским. — По вїчу відбув ся комерсь студентів, в котрїм взяли участь студентскї товариства (буршенштафты) з Відня, Праги, Інсбруку, Лубна и Градца. Мїж всїмакими тоастами промавлїв також п. Вольф, упевнюючи, що Нїмцї не дадуть собі выдерти рідної мови, тїм певнїйше, що и молодїж мають за собою; вкїдн выпив за здоровє Бїсмарка.

За тиждень зачинають ся в Лондонї урочистости 60-лїтнього ювілея панованя англійской королеви Вікторії, на котрї зїздяг ся також заступники всіх європейских дворів. Програма тих урочистостей має бути така: В суботу дня 19 с. м. передь полуднем приїзять гостї королеви. В недїлю передь полуднем відїрава в церкви, вечером рідний обїд у князя и княгинї Уельських. В понедїлок передь полуднем королева приїде з Уїндсеру; потому сїданє у королеви; по сїданю буде королева при-нимати гостей и сторонних заступників; вечером бенкет, а опїсля буде королева при-нимати дружину своих гостей и сторонних заступників, депутатів індійскїх и ко-льонїальнїх и офіцїрів індійской армії. В второк передь полуднем урочистий похід, а вечером бенкет. В середу передь полуднем прийме королева адреси обох палат парламенту, опїсля буде при-нимати бурмі-стрів и презідентів провінціальных, від-такь перегляд трабантів, а потому королева верне до Уїндсеру; вечером їалева выстава в оперї. В четверть вечером прийняте в бекінгемскїй палатї. В пятницю вечером обїд и бал. В суботу 26 с. м. передь полуднем перегляд флоти в Портсмутї. В понедїлок дня 28 с. м. приїде королева з Уїндсеру на народний єстїнь, на котрїм забавит відь 5—7 години, попрацає ся зь своими гостями и верне назад до Уїндсеру. На тїм скїнчить ся ювілейнїй обїд. Додати лиш треба, що дня 24 с. м. в четверть в честь архикнязя Франца Фердинанда д'Е-ете, котрий заступати буде цїсаря, відбуде ся сїданє у австрійско-угорского амбасадора; на сїданю буде також князь Уельскїй зь женою.

О переговорах мїж амбасадорами а Туреччиною нових вїстей нема. Появили ся лиш ширенї з Царгороду жалї на острє, майже нїби то брутальне поведєнє англійского амбасадора, котрий, як мы вже доносили, противить ся всякому розширеню турецких границь; его попирають амбасадоры італійскїй и французскїй. В жалях тих выказують, що англійскїй амбасадор дискредитує у Порты англійску політику, такь що Порты перєхалає ся до Росії, котрої заступник Нє-лїдовь постуває противно дуже галантно; через те, як пишуть, „Росія збере те, що посяла Англїя.“ Зь тих вїстей можна здога-дувати ся, що при переговорах о условя мира амбасадоры не цїлком годять ся зь собою, а мабуть подїлили ся на двї групи: Росія, Австрія и Нїмеччина зь одної стороны, а зь другої Італія, Франція и Англїя. Коли бы такь справдї було, то и переговори готовї потягнути ся до безконечности.

Атенскїй дописуватель подає до лон-донского дневника Times тексть крєтен-скїх конституцій, выготовленнїй торбєм амбасадорами. Мїстит она вь собі такї постанови:

І. Князь 1) має бути христїанном и чужинцем, выбранный державами, а узнанный султаном; 2) буде мати право застановляти вє принятї народным збором закони; 3) буде мати право выдавати амнєстї; 4) буде именовати всіх урядників такь христїань як и магомеданцїв; 5) буде выконувати найвысшу контролю надь збройною силою краю.

П. Народный збрї 1) складатись буде зь христїань и магомеданцїв, котрї в мїру числа населєня будуть выбирани окремо од-ними и другими; 2) буде сходитись що два роки и вь особливих випадках; 3) буде

ухваляти бюджет и всь закони простою більшостию голосів.

III. Фінанси. 1) Посереднїй и безпосереднїй податки безь выимки, доходи зь домєв, салїн и т. д., зь почт и телеграфів зь выимкою тих, що належать до сторонних правительств або компанї, мають ити до скарбї острова. 2) По пяти лїтахь буде край плати-ти до цїсарского скарбю 10.000 фунтів штерл. рїчного тарачу.

IV. Збройна сила. 1) Турецкого войска на острові не буде. 2) До удержаня порядку має служити при помочи віддїлів чужого войска жандармерія, остаюча вь разї потре-бы підь розказами одного або кількох чужих офіцїрів. 3) Коли чуже войско усту-пить зь краю, то на его мїсце буде зоргані-зована краєва міліція.

V. Мова урядова має бути грецька, бо всь мешканцїв нею говорять. Закони, рєшорядже-ня и урядовї оповїщеня будуть оголошувани заразом и вь турецкїй мовї.

VI. Флягу буде Крєга мати свою окрему,

Перегляд часописей.

[„Душпастьєр“ гадки пївыборчї. — „Букви-на“ про москвофїлство.]

„Душпастьєр“ помїстив вь остатнїм числї своемь замїтну вступну [редакційну] статтю, котра — зь огляду на характерь то-го органу — заслугує на загалку. Авторь ста-тї пише:

„Тяжкї хвилї переживає и переживає рускїй народ. Богато о тїм писали щодєн-нїй часописи, багато людей высказало свої судь, деякї строго осудили цїлий рух на-роду руского, пятуючи его по-просту „гай-дамаччиною“, котру треба силою згнєсти, при-вести народ до мовчаня та зробити зь него „сїсху та розсїву лудєк“. Вєсь станує пер-едь очі страшнїй опирь радикалізму та вь дальшїм наслїдкї сполученю зь нимь анар-хїи, що доторкнувшись найслабїших наших суспільных галицьких відносин, кїнув мїжь народь гасло „лїсь та павоска“ та порушив, якь сказано зь высокого мїсця, найнижшї инстинкты людности. Здавалось бы, що зь того заложєня мусить конечно послї-дувати дуже страшнє заключєнє, що справдї мусить занєконити всіх добромислячих людей, що мусить наступити найбільшїй роз-ладь суспільний. Певно отже „порушенїй не-совїстною агїтацією, выголюдїлї та бажаю-чїй получєня своих долї масы руского на-роду несправедливою рукою посягнули по чужє майно, по майно больше посїдающих або що-найменше прибралї грбазу поставу пере-вороту суспільного“.

„На щастє, такь оно зле не єсть“ — ка-же дальше авторь. „Навть и самї обвини-тель руского народу не вїрїли вь свою прав-домовнїсть.“ Авторь не перєчить, що „ради-кальна струя нуртує мїжь рускимь народом и кїртиннымь способом подкїпує грунт...“ але „зь другого боку робїта радикалів, на щастє, не знаходить на стілько пригожон почвы мїжь народом, щоб цїлий рухь рус-кого народу послїдних часівь можє назвати рухомь перевороту, грбазымь всякому лави суспільному“.

„А що оно такь єсть, то явнымь сего доказомь — каже авторь — оть хотї-б и повїборчї процєсы, котрї зовєсь що иншо-го выказують, якь радикалізмь мїжь рускимь людемь. Выказують нїчо больше якь то, що народь рускїй конечно хотїв взяти больше активну участь вь житї конституційнїмь, хотїть свободно покористувати ся своими пра-вами, vybrати собі заступників по своїм волї [не запускаясь вь квалїфікацію поди-нокних осіб], скрбь, де видїть певнє вко-рочуванє або знасилуванє своих прав, упо-минає ся о них, може нєразь не по формї, але простолїднїй менче глядїти на форму, вїдн глибоко тільки відчувавь заподїян собі кривду и вь больше або менше парламентар-нїй формї высказує, що „кривда намь“, такь право цїсарєке не каже“ и т. д. Якї же се властиво рухь? Се передовєсь рухь чисто народный, що передовєсь мавь на цїлі за-ховати свою індивідуальнїсть народну противь всяких затї чужої верствы суспільної, котра захопивши власть у свои руки, спїнає скрбь природний розвїй руского народу та дїлає нєразь на его шкоду.“

Дальше авторь статї пише:

„Вєсь интелїгентнїй Русинь безь рїзницї поглядїв, у котрых крїхотка любови до свого, мусить выходити зь тої точки погляду, що выплыває впродїм пїз права природного и Божого, що заступники народу мусять в-ступати вь оборонї власности того народу, що его заступають, якь: его вїри, церкви, народности, и мусять старати ся приспосити ще другихь добрї та правь. Тому интелїген-

1) По поводу новинки, уміщеної в часописі „Руслан“ в ч. 118, сконстатовано, що на засіданнях секції історичної та філологічної дня 2. с. м. і взагалі коли-небудь справа вислана виділом водногосподарства товариства до ювілейного комітету не була на порядку денному і тим самим не могло бути в той справі ніякого ухвалення.

2) Передискутовано проект статута Товариства до кінця.

Наша Адміністрація просить Вп. Предплатників — як найскорше надслати передплату на II-гій чвертьрічк а взглядно и вырѣзати залеглости.

НОВИНИ.

— Розрухи в Східниці. Після справоздання одних з польських газет — причиною поведінкових розривів в Східниці зовсім не була агітація противників, але падаючи там вдов довшого часу надружжя місцевої поліції, а також поступок жандарма, котрий п'яно і здався уже в рові лежачого робітника Кукульського пробив багнетом крбз живіт і груди. Тоді доперва збрала ся товпа і почала выбивати жидівку, котрих уважала за винуватків надружжя, тим більше, що більшості ради громадської — жиди. Доси арештовано над двіста робітників, а арештована винна і невинна і на підставі ложних доносів тривають далі; всякі інстанції до старости не помагають. Робітники в переполоху утїкають в ліси; роботи стоять. Інші знов дописувателі пише: Р'ч, після оповідання наочних свідків, мала ся так: Жандарми, здав ся в добрий гумор, вийшли на вулицю віддихнути свіжим воздухом. Одному з них не подобало ся, що йдучи супротив них робітників Кукульський, п'яний, співавши цілу дорогу, сам чий в товаристві свого брата і кількох інших робітників. На приказ жандарма, щоби був тихо, відповів, що він не робить ніякої авантюри, а співати чей-же вольно. Воді слова до слова прийшло до гарячої суперечки. Товпа святокучих того дня робітників і жидів [були се також жидівські свята] окружила жандарма і Кукульського, вкбці незвістним уже способом Кукульський знайшов ся в придорожній рові з пробитими багнетом грудьми. Брат забитого, виступаючи в його обороні, збавив тяжко скальченний багнетом в руки. Тоді товпа, все а все більшаюча, кинула ся з окликом „гурра“ до найближшої пропінатіи і до жидівських домів. Почала ся канонада кам'яни і приступ з друками і палицями. В забутовані пропінатіїв і в інших жидівських домах повишано вкна, понижено досить жидівських перан і побито кілька осіб. Около години 9-ої вечером сильна злива і приїзд кількох жандармів спровадили спокій. Почали ся арештовані. Жандарми, в супроводі громадської поліції і пошкодованих, арештують багато осіб і відвозять до Дрогобича. Справжніх винуватків трудно віднайти, а наслідком того що-найменше третину арештовано неправдо, бо притримано багато таких, котрі можуть показати свою невинність, а навіть таких, котрі доперва другого дня вернули з святи і о нічому не знали. Оціні публічна, хоч з одної сторони засуджує кар'єрний розрив товпи, так з другої сторони безпідставне і нетактовне поведіння поліції перед розрухами і по розрухах викликає обурення і неспокій. Кожний робітник бонти ся арештований. Деякі йдуть на роботу і з роботи лісами, бачними стежками, щоби тільки не подобити жандарма. Тепер спокій уже цілковитий, але жиди не можуть прийти до себе, а утїкають до Борислава і Дрогобича. В другорічк кількадесят возів жидів вийшло з Східниці.

— Вчорашнє оголошене вирую в справі давидовської викликало м'яз обжалованими нбму розпущу; они не надіяли ся, що спаде на них така велика кара. Всі они зголосили через своїх оборонців зажалене неважності і відкинули що до виїзду кару. По відчитаню мотивів, коли тих, котрі сиділи цілий час в слідчій в'язниці, відведено назад до в'язниць, по коридорах почув ся голосний плач. То плакали жінки і свояки ув'язнених. З в'язниць випущено лише увільненого Ілька Юркевича, котрий в слідстві пересидів майже три місяці. Разом взята кара всіх засуджених винос: 42 1/2 року і 3 тижнів в'язниць, при том 290 днів темниці [в рбчницю катастрофи] і 2002 днів пошту.

— Вправи м'шаного хору „Львівського Бояна“ відбудуть ся в п'ятницю 11-ого с. м. о години 7 1/2 вечером. З огляду на прогулку в понеділок Зелених свят, в якій м'шаний хор „Львівського Бояна“ чини бере участь, визнає виділу всіх членів, щоби явили ся на сї вправи точно і в комплекті. — В. III.

— Неповищення руских свят. В самі день Вознесіння підчас раннього богослуження з'являв начальниць суду в Галича Айзельт до села Дельва, на провізорию, а що всі люди були в церкві, то велів з'відтати викликати свідків. Через то настала у церкві метушня ухиляюча повз богослуження. Не знати, чи п. начальник суду багате лізує истинний в том напрямі розпорядження, чи може багате лізує ще більше себе самого, що так нерозважно наражує ся на заслужені докори, яких пощади не му-

доді! А може хоче вбїт сею дорогою звернути на себе увагу вищих властей?.

— З'їзд товариств, що в році 1897 складали іспит зрелости в академічній гімназії, відбудуть ся дня 7-го с. м. у Львові. [Деякі товариств, не могли явитися, прислали привітний писма або телеграми.] З'їзд розпочав ся соборною службою Божою в церкві Успенія за упокій бл. п. директора о. Василя Ільницького, проф. Михайла Подольського і товариств Івана Голоты та Антона Стрільбицького. До служби Божої і панахиди станули товариств оо.: Лев Левіцький, Вол. Винарський і Іос. Зацерковний. Другі товариств-священники відчитували служби Божі при бчних престолох. В церкві явили ся також бувши і тепершні професори академічній гімназії, виступив директор Ол. Борковський, Петро Огоновський, д-р К. Лучаківський і інші. По богослуженню збрала ся товариств з своїми бувшими професорами в одній з гарно пристроєних саль академічній гімназії, де щиро привітали їх тепершній директор п. Харкевич. Бувши господарем клас проф. Борковський відчитав катальог. Два рази не відозвав ся ніхто; се відчитувало імена померлих товариств. Зібрані товариств віддали повстаням з м'єдчесть їх пам'яті. Відтак промовив дир. Борковський, зобразив тую тяжку долю, за якою кождий Русин мусить боротися, заки дбне якого-небудь становича і вбавив, щоби мимо противностей ніхто не полюбив сказати: „я не люблю Руси, я не люблю Русинів!“ По промові дир. Борковського промовляли іменем товариств д-р Кир. Студинський і о. Лев Левіцький з подякою для дир. Борковського, дир. Харкевича і для професорів. Відпіванем „Ще не вмерла України“ закбчило ся торжество в гімназії, а потім збрала ся товариств враз з своїми професорами і директором п. Харкевичем на спільний обід. Вечером відбула ся в сали реставраційній в городі бауатекм спільна вечеря, на котрій рішено з'їхати ся у Львові за дальших п'ять лтв.

— Пошест на пошести. Нова тота слаббеть огортає винимково самих лише повтових ветеринарів, і зневоляє их до винаходження всякого рода худобних пошестів в повтвтах. От примір: В одній м'єсцевості окальчть на ногу вблв призначений з транспортом до Відня. Цілий транспорт з приказу ветеринара здержано, а в повтв оголошено контумпация. Купець і властитель закумпуаціонової худоби завдали собі праці і переглянули всі обори і стайні в цілбм повтв а також в сусідбм — і показав ся, що ань одної стайні не було хоро, ань одна штука не згуба в обох повтвтах послдними часами. А вестати три місяці були оба повтв замкнені! Як великий розмір приборав сея ветеринарска слаббеть, бачимо з того, що в Галичині маємо тепер аж сорок замкнених повтв!

— Агенти еміграційні по повтвтах вже тепер підготували собі ґрунт до основної громадської еміграції. В повтв стрийськом розкидують они друковані картки з завазо, що старостам не буде в нічбм спиняти тих, котрі вибирають ся до Америки. Припоручають особливо околиц в полудневої Америки: Санта-Фе Ентре Рі, Кордоба, Мендоза і другі, при чбм голосать мов-то селяни наш зароблять там м'сячно 48 зр., а до того має харч і мешкане. Шевц, муляр, бляхар і інші заробляють денно по 6 зр. і харч; при том — голосать — все дуже дешево: літра горьки 30 кр., кбл цукру 20 кр.; земля всюди плбдна, чорна; кбн або вбл коштів 40 до 45 зр.; з Буенос-Айрес емігранти вбм мають вольний перевіз аж до м'єси поселення — і т. д. Наслідки несовістної тої агітації вже видні; селяне спрдають ґрунт потайком і ладять ся до об'їзної землі. Гадаємо, що старостам нажаж жандармерія, котра вже скбчила повиборчій відпочинок, енергично розглянуть справу тої агітації і агітаторів заше там, де козам роги виправляють...

— Убийство. В Коростятині коло Манастирськ забив селянин Осеіп Залевський серед сварки колом другого селянина Івана Журавинського, а до того ще сильно покальчив его ніжкою. Залевський, сповнивши сїй злочин, утїк.

— Страшна повтв навстала околиц положений в Сематгород над р'ками Шамост, Арайнос і Марос. Шкбди дуже великі. Лбсь камеральний знищений на великом просторі, через що потерпїла держава шкоду на 300.000 зр. — В Сербії залили води цілий простор вбл Лапова до Ягодини і вбл Енпрі і Ніжа до Старої Паланки.

— Великий вибух пороку случив ся позавчера в фабриці пороку вбл Стефанскірхен коло Розенгайм. Серед страшної бурі ударив грбм в саму фабрику і сто сотнарів пороку вилетїло в гору. Вибух знищив одинадцять будиноків а великі дерева повиривав з корнями. В Розенгайм, віддаленим о 2 кілометри вбл фабрики, повиривало вкна і двері з завббб. При катастрофі один тільки служачий фабрики легко ранений.

— Небувала доси у Туркбд пригода дучила ся в Царгород. Відобрала собі там жите Назімет Ганум, дочка Іззет бей, бувшого маршалка султанських палат. Самоубійниця зробила копець своему житю выстрблом з револьвера. О причинах самоубійства говорять всьляко; ймовірно була нею нещастна любов.

— Коминонь на свободу хотїла видбстатися одна з ув'язнених в жбчбчій в'язниці Маріи Магдалини у Львові. Димником дбсталася на дах в'язниць, з-вбдєн перелзла на сусідній дах приходської камени-

ці і шукала дороги, щоби з піднебесної висоти дбстатися на долину. Спостережена не хотїла ніяким способом вернути „обратним путем“ назад там, де за декретом може безжурно прожигати. Тоді вбавано сторожу огневу. На ви вид вбдвжжя а свободи жадна дама добровбльно увбйшла на під, а побзїйше в товариств комісара поліції перенацєрувалася назад до в'язниць.

— Дух патріотизму не вигасає поміж збавльми — як звичайно говорять — Турками. Коли султан звиджував шпитальний барак в Ільдіє-кіоску, побачив тяжко раненого жовїра, приступив до него і поспытав: чого бы він соб бажав. „Найяснїйший пане! — відповбв жовїр — одну лишнь маю просьбу: щоби ми здобутого краю, який ми злиди так ряно кровію, не віддавали; земля то богата, трудна до здобути і колись до нас належала. Слова сєей повтаряє тепер з ентузіазмом цілий Царгород.“

Вїсти з Аепархіи Львівської

В пропозицію прийняті на парохію св. Ап. Петра і Павла у Львові: 1) Ал. Танчаківський, 2) Бвг. Шухевич, 3) Іос. Терлецький, Іван Кобринович, Конст. Яримович, Іван Щуровський, Іван Гургал, Корн. Бачинський, Дам. Лопатинський, Юл. Дудик, Яросл. Якевич і Вас. Томович; на Лисовичі: 1) Іос. Терлецький, 2) Амвр. Полянський, 3) Ал. Юрик. — Презенту на Соколів одержав о. Епифаній Роздольський. — На конкурс розписаний з реченєм до 1-ого липня: Яричв дек. львівско-загородського і Либхора дек. скбського, а з речинєм до 5-ого липня: Мозолбв дек. підгавського і Рогачин дек. нараївського. — Митроп. консисторія вставилася до президії намістництва о згоду на канон. інституцію о. Епифанія Роздольського на Соколів. — До канон. інституції на вереснь вбзваний, оо.: Яков Краснопєра на Підгайчики і Ал. Заячківський на Збараж. — Канон. інституцію одержали оо.: Бвг. Рудницький на Дубрів, Ів. Головечевич на Лукавицю выжу, Онисім Юзичинський на Выбудв. — Конкурсний іспит парохіальний відбуде ся в днях 24 і 25 н. ст. червня с. р. — Позволене приступити до іспиту конкурсного дбтали оо.: Теоф. Лучак співрудник з Товстого і Теодор Пиндус співрудник из Соснова. — Митроп. консисторія вставилася до намістництва о плату з релігійного фонду для співрудників: в Шумлянах, Дубківцях, Стрбвцях, Мышковичах і Чернихівцях. — Правительство асигнувало плату з фонду релігійного для приватних співрудників: в Борках великих, в Доброходах, в Вишнєвику і в Струтині выжбм [у всіх чотирох м'єсцях на один рік]. — Завдательства дбтали оо.: Мих. Форш, парох Воли голобрекон, в Яричв; Клим. Василевич, співрудник з Яричв, в Воли голобрек; Теод. Гурал, співрудник з Мышкович, в Клеббв; Ем. Гавриш, співрудник з Сивевбска выжного, там-же; Вол. Андрухв, співрудник з Підгорода, в Черч. — Спрудництва дбтали оо.: Лев Юрчинський [новопост. прєсвїтер] в Бурштин, Леонтій Сприн [новоп. прєсв.] в Борках великих, Ігн. Глббвдський з Плаучі великої в Підкамені, Теод. Пайкуш з Підкаменя в Плаучі великій, Іван Рудницький завдатель Дубрєва в Ляховичах подорожних, Мих. Сивенський [новопост. прєсв.] в Страдці, Ал. Гутковський [новоп. прєсв.] в Підгороді в Вас. Владичин з Страдці в Вишнєвику.

Наука, штука і література.

— „Дзвінка“ ч. II. з 5-ого червня м'єстить: Казку-былицю Марка Черемшини „Райска птїця“; — дальшу част „Учених розмов Никольці з татком“ Ост. Макарушкі [дальше про Т. Шевченка]; — Гарний стих Павла з Войделавич „Слезі“; — казку „Наш шістьох переїде свїт“ з казок Гріма переклав Б. Г-р.; — продовженє п'єсти Г. Мальота „Без родині“ і загадки. — Ілюстрація представляє образок Мінієра „Сама“.

Надбслање.

Rohseidene Bastkleider fl. 8.65

bis 4275 per Stoff z. kompl. Robe. — Tassos und Shantings-Pongees — sowie s-hwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis 14'50 per Metre. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damast etc. (ca 249 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. G. Henneberg's Seiden Fabrik (k. u. k. Hofl.) Zürich. 3

Господарство, промисль і торговля.

— Стань засббв у всхбдній Галичині — після справоздань надбсланих з днем 30 мая Rolnikow — представляє ся досить вббляючо, з винимком барабол, бо тих вббляло насблдьком дощв дуже много. Все-ж таки безастаний дощ шкбдять дуже багато бо не дають добре рбл обробити, буряні заростають все більше озимину, а через дощ полоти не можна.

Зливи, о яких згадували ми, нанесли великі шкоди і позмудлювали цілий простор. Коло Бродбв, в Высбцу дня 26 м. м. буря з градом повалила зббжа, а знищала цілком буряки і коноплі. Значий шкоди нанесла 23 і 24 м. м. градова буря, котра занала цілу просторонь поміж Самбором а Дрогобичом. Потерпїли іменю села: Куль-

чиць, Гординя, Корнєльвк, Ськиринц, Бглина, Дублини і др. Свбже посбний ячмена вода знесла враз зь землєю до ровбв. Роббтника дбстати тяжко і вблв дорогій дуже.

В охрєстности Збараж, Тернополя, Чорткова, Скали, Залишк дощ почали ся вже по роботах і урожає заповбдають ся там хорошо. Пшениця озима загально буйна, хоч захопчена; на чорноземі готова она влягти, а коло Бродбв, Красного, Львова, Щирця, Галича проваляє ся иржа, особливо на дольнихх листьях. Коло Городка пшениця вымає; за то коло Підгавц і на Подбл она дуже красна. Засбвы ярї предста-вляють ся менше користо; навбт овес потерпв много вбл вохкості, а ячмїнь, зь винимком Подбл і Стрия, пожовк і росте дуже слабо.

В околицих Старого м'єста, Тура, Самбора сьбб ячменю і вбсєа ще не скбчена Кукуруза жовкє і розвиває ся дуже слабо.

Барабол вь околицих Чешанова, Любачева, Ярослава, Яворова, Комарна, Львова погнили цілком і треба було их другій раз садити. Коло Самбора, Калуса, Косова садженє власне кбчить ся.

Коношина на разь всюда хороша. Сьнок-обв надбяти ся можна дуже добрых, однак вь многихх сторонах сьножати ще під водою, н. пр. вь повтв рудецкбм Двїстер почавши вбл Николава в гору виступив зь беребв ще при таяно снббв т. в. зь кбнцем лютого, і вода доси не опала. В Сайковб, Саскбй камеральній і домінікальній, Хирунжанц, Підвысокбм, Новосблках опарських, Колодубах сьножати і пасовника стоять цілком під водою, а люди не мають пашь для худоби і коней. В Саскбй камеральній вода сяє так далеко, що вбл хаты до хаты тільки човном дбстати ся можна.

Именованя, перенесєня, вбдзначєня и пр

— Именованя. Радникм суду краевого при трибуналах судовых першої інстанції именован: радник і начальниць суду в Галинах Януарій Бавєскій для Золочева, начальниць суду в Балигороді Свєстакій Чвартакій для Тернополя, заступник прокуратора Осип Голковскій у Львові для Львова, начальниць суду повтвго в Мєстєсках Альфред Вандровскій для Тернополя. — Адбнть суду повтвго Антоій Вилецкій в Лбску именованый заступникм прокуратора в Коломб — Перенєсєня. Радник суду краевого д-р Франц Мандибурь з Тернополя перенєсний до высшого краевого суду у Львові.

— Вбдзначєня. Цсарь надає старшому радникові ц. к. краевої дирекції скарбу у Львові Люд. Зікєрови, при нагоді его переходу на пенсію, титул и характер радника двору.

— Затверженє виборбв. Цсарь затвердив выборы: кс. Станислава Корнєвского, рим.-кат. парох в Терєбовлі, на заступника презеса рады повтвго в Терєбовлі; Гр. Стан. Тарновского, властителя Сняинки, на презєга и Леонарда Сивєнского, властителя ббльшой посблости в Дрогобичи на заступника презеса рады пов. в Дрогобичи; вкбци выббръ Авт. Горайского, властителя ббльшой посблости в Модєрбв на презєга и Іванч Тшєцєского, властителя ббльшой посблости в Мєсци, на заступника презєса рады повтвго в Коросн.

Выказ складаних жертв.

— На Бурсу и. м. св. Іоанна Хрєстителя в Дрогобичи жертвовали вбл 1-ого цвбтня до 1-ого червня 1897 Р. Т.: Свѣтла Рада м'єста Дрогобича 200 зр.; О. Я. Косєак 10 кр.; п. Мих. Терлецький академик 15 кр.; п. Ів. Трубачь начальниць громади зь Михалєвич 50 кр.; зь вечера на пращанє п. Левичого на чальника етаци зблзничон, зложен на руки п. Малишевского 3 зр.; зь представлєня руско-народного театру в Дрогобичи 32 зр. 50 кр.; пант Охримовичева 1 зр.; п. Гітнерь 2 зр.; пант Клоянова 50 кр.; п. Еліашевич 1 зр.; Св магїстрат м Дрогобича звернув за салю 5 зр.; о. В Рудавскій зь Нбйла 10 кр. — Складючи Ви жертвовалимь сердечне спасє Бог, шручаємо нашу Бурсу и на дальше ласкавий ошб! — За видбл: П. Кмтє прєдсдатель, В. Паславскій касїєр.

Телеґрами „Дѣла“.

Вдєнь 10 червня. На вчєрашнбм засбданю зббду соціалїстбв посолъ д-р Яросєвич повїтав зббд вь именї радикалбв руских, сказав, що партія радикальна соціалїзмує ся зь засадами соціал-демократбв, лише мусить держати ся инакшої тактики.

Вдєнь 10 червня. Президєнт рады державнон Катрайнє має, як доносать чєскї дєвїники, зложити мандат посольскій.

На вчєрашнбм засбданю рады мбсєон прийшло до буч, котра скбчила ся тым, що лїберальний раднї опустили салю. Пбшло о те, що одєнь антїлїберальний раднї, вбддавши голосє при голосованю, вийшов зь салї, поки ще скбчило ся голосованє. Був то голосє р'шачої. Лїбералы жадали уне-важненя того голосу, а бурмієстр спротивив ся тому жаданю.

Царгородъ 10 червня. Секретарь вбб-садь антїгосєн, росєйскої и италїєскої вбд-вхали до Тєсєлі, щоби на м'єсци розслбдити стань р'чн.

вовий, разом з квотою приділеною загальними зборами за надвись року попереднього, підняв ся на суму 61.378 зр. 49 кр. в. а.

— Рахунок Товариства взаємного кредиту Антверпен у Львові, стоваришене зареєстрованого з обмеж. порукою за місяць май 1897 р.:

1. Стань довжний: Удільні членів 29.113.24 кор. Фонд резервний 1.588.94 кор. Льокації рахунку об'язуючого 5.200 кор. Вкладки: а) стань на початку мая 169.480.57 кор., б) вложено в маю 17.326.88 кор., в) внято в маю 4.430.79 кор., позбаве з кінцем мая 182.376.66 кор. Сальдо процентів (погашених) 9.464.61 кор., спеціальна резерва зиску в страт 229.59 кор. Сума 227.973.04 коронь. — II. Стань чинний: Позички удільні: а) стань на початку місяця 206.695.33 кор., б) удільно в маю 19.380 кор., в) сплачено в маю 4.349.20 кор., стань з кінцем мая 221.726.13 кор. Готівка в касі з днем 31 мая 3.770.15 кор. Льокації: а) в Падниці поштової (оборот чеків) 1.221.02 кор., б) в цінних паперах 1.000 кор. Сальдо коштів адміністрації 255.74 кор. Сума 227.973.04 коронь. — Членів прибуло 45, убуло 0, отже разом з кінцем мая 1897 членів було 745 з декларованими удільми 785 в сумі 39.250 коронь. — З припавших до заплати позичкових залягало з кінцем мая с. р. 46 рат в сумі 2.558 коронь 68 сотинок, а продовжено за згодою Дирекції речені заплати 26 ратам в сумі 1.479 кор. 78 сот. Стопа процентова в дьд вкладах 5%; процент в дьд позичок удільованих 7%.

Наука, штука и література.

— Віденського тижневика „Die Zeit“ появили ся 140-ий зошит з таким змістом: Oppositionelle Strategie. Von K. — Regierung und Kammer am Bosporus. Von Ernst von Schöler. — Agrarpolitik. Von Dr. Rudolf Meyer. — Ein Vorschlag zur Abänderung der Habilitationvorschriften. Von Dr. Josef Eckstein. — Die indischen Fakire. Von Mirza Zeaeddin Akmal. — Eine Jungzechiade. Von Viteslav Stein. — Vom Festefeiern. Von Otto Julius Bierbaum. — Kleine Kunstchronik. Von Alfred Gold. — Peter Altenberg. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Koloman Mikszaths Cabinetstück. Deutsch von Hugo Ganz.

Передплату на сей тижневик з четвертно 3 зр. приймають пошта, всі книгарні и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показ даром и оплатно.

Выказь складаных жертвъ.

— Для товариства св. Ан. Петра прислали вписове и членську вкладку за рік 1897 й: Церков в Ляцком великом дек. золотвского 3 зр.; Веч. о. Галайчук за церков в Микулчині и дочеру в Ямні 6 зр.; Веч. о. Діонисій Сивистун за Оплицка 1 зр. вписового и 50 кр. на вкладку за рік 1897. — Мриц.

Послѣдній вѣсти.

Въ процесѣ давидвѣскм оголошено такий вирокъ: Иванъ Шеремета 5 лѣтъ взыницѣ, Найдя 4 1/2 року, Никола Юркевич и Стецко по 4 роки, Телега, Наконечный, Токарей, Рыбачинский по 3 роки, Лавро Грабъ 2 1/2 року, Химчинъ, Іосифъ Мазуръ и Баранъ по 1 1/2 року, Корковскій, Хировскій, оба Здановскі, Кутный и Иванъ Мазуръ по роцѣ тяжкон взыницѣ; прочі засуджені на мѣсяцъ [Льостеръ 6 мѣс., другі менше], а лиш одент Зихало на 3 тиждѣй. Увѣльнено лиш двоихъ: Ілька Юркевича и Бритдъ Грабъ.

ЗНАМЕНИТЕ ПИВО „EXPORT“ зъ бровару парового въ Калущи на мѣры и флашки продае

ГОСТИНИЦЯ Адольфа Братля у Львовѣ, ул. Сингуска ч. 35. 190 2-3

ГОСТЕЦЬ И РЕВМАТИЗМЪ дѣлать едино лишъ мастъ Русса [Russ Gichtsalbe]. Слозь 1 зр. Розсылае С. Рукера Антика Львовѣ. (Галичина). 175 6-24

МУЖЧИНА середного вѣку, Русинъ, старшій учитель вѣдъ кѣльканцятъ лѣтъ практикѣ въ проважденю господарства, хотѣвъ бы навязати знакомствъ въ цѣли супружества зъ интелігентною особою, панною або молодію бездѣтною вдовою, Русинкою, мающею свое власне хочѣ бы и трохи занебане господарство. Вѣкъ мѣг бы принести съ собою на господарство до 1000 зр. готівки а невдовзі перейде на емеритурю. Мающею охоту до навизана такою знакомости просить порозумѣти ся зъ нимъ лѣстовно, присланою на руки Редакції „Дѣла“ въ кувертѣ опечатаній лѣтъ (если можна, зъ фотографією) подъ адресомъ „До А. П. въ Б.“ а Редакція доручить той лѣствѣ по принадлежности. За дискрецію ручать ся словомъ чести (2-3)

Найновѣйшій Батисты, шки, сатины, перкаль, полотенця, левантинны поручае найдешевше АНТОНІЙ ГУДИЕНСЪ СКЛАДЪ ПОЛОТЕНЦЬ И БѢЛЫ у Львовѣ, Готель Европѣйскій, площа Марійска. 181 Прѣбкн франсо. 6-6

КОБЗАРЬ Тараса Шевченка въ двухъ частяхъ Выборъ поезій для народу зъ житєнсью и портретомъ автора. Накладомъ тов. „Просвѣта“. Цѣна каждой части 25 кр. Оправлені примѣрники продають ся по 35 кр.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдѣнь 9. червня. Пѣсля донесеня Fremdenblatt у президію палаты панѣвъ повѣдомлено урядово, що цѣсаръ зъ наибольшимъ волеулемъ принявъ адресу, ухвалену тою палатою.

Вѣсть, що архикн. Францъ Фердинандъ дѣ Есте зиму зновъ має провѣсти въ Алжирѣ, є невѣрна; архикнѣзь поѣде на зиму до Абачіи.

Прага 9. червня. Ческій и моравскій намістникъ поѣхали до Вѣднѣ, чтобы правительству здати справу зъ настрою нѣмецкого населенія тыхъ краѣвъ.

Зъ симъ числомъ розсылае ся въ прилозѣ „Вѣдѣзвѣ“ Руского товариства педагогичного, на котору звертаемо увагу нашихъ Вп. Читателѣвъ.

КОНКУРСЪ.

Філія „Просвѣты“ въ Рогатинѣ розписує конкурсъ на одноразову підмогу в сумѣ 60 коронь [30 зр.] а. в. для сына селяньского або маломѣщаньского зъ повѣта рогатиньского, котрый хотѣвъ бы посвятити ся одній зъ галузей промыслу, очевидно побираючи науку въ школѣ промысловой у Львовѣ, въ Коломыи або и въ иншій мѣсцевости. Наука 5 приватныхъ майстрѣвъ выключена.

Стараноу ся о тую підмогу має до поданія [неостемпльованого] долучити:

а) свѣдоцтво окѣченія школы пародной; б) посвѣдчене, що єсть сыномъ дѣйствого члена „Просвѣты“ вписаного будъ у Головнобм, будъ у філіяльнѣмъ товариствѣ и не залягающего зъ вкладками, [тутъ выстане долучити почтовый рецѣпѣсъ на высылку вкладки до Львова або вѣдликъ на зложене вкладки у філіяльного касієра]; в) заяву, котору галузь промыслу выбирає.

Поданія належить присылати найдальше до 2-ого н. ет. липня 1897 на адресу: Філія „Просвѣты“ въ Рогатинѣ — де можна буде вѣдоброти неузглядненій просьбы, лично або почтою за надѣсланемъ при поданію почтовой марки.

Примѣтити годить ся, що ученикъ надѣленный тою підмогою, одержити єи по записѣ до школы промысловой, а при добромъ поступѣ по роцѣ може зновъ рефлектувати на підмогу въ мѣру фондѣвъ філіи „Просвѣты“.

Вѣдъ Вѣдѣлу філіи „Просвѣты“ въ Рогатинѣ, дня 4 червня 1897. І. Макогонскій голова. Павло Кудрикъ секретарь.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого вѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“ перенесенный до нового льокалю при пл. Галицкой ч. I.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуларѣвъ, цѣвкѣвъ, лѣорнетѣвъ, барометрѣвъ, термометрѣвъ — Направы найсмерше и найдешевше. — Устроєніє электричныхъ двѣонокѣвъ. — Заможденія зъ провинціи водворотно. 4185

Адреса: Оптикѣ Коперницкій Львовѣ, площа Галицка ч. I.

Закупивши дуже користно партію **ДОВРОЙКАВЫ** оферуємо єи въ 5-кѣлевыхъ ворочкахъ по 9 зр. франко о скѣлькѣ стане запасау а **КАВУ СПЕЦІАЛЬНОСТЬ** незвычайно великого зерна и знамениту въ смаку по 12 зр. 20 кр. франко. 161 9-10 **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

ЗАВЕДЕНЕ ЖЕРЕЛЬНЕ И ВОДОЛѢЧНИЧЕ МОРИШИНЪ (пѣдъ Стрыємъ)

положенный въ околица здоровой и красной середѣ шпильковѣхъ лѣсовъ 380 метр. по-надъ ровенъ моря. Станція желѣзнична, почта и телеграфъ въ мѣсци, купель бромово-солянковой, боровіной, рѣчной и ставовой. Вода лѣвична горко-солонѣ зъ жерела Воніатія. Гідропатичне лѣчене женитцѣю, електричностію и массажемъ. Вказанія: хоробы горла, легкыхъ, жолудѣвъ, жѣночѣ, нервовѣ, ревматизмѣ, недокровностѣ а скрофулы. — Заведене отворене вѣдъ 1-ого червня до 15-ого вересня. — Пансіонъ вѣдъ 18 зр., зъ лѣченемъ вѣдъ 22 зр. тиждевно.

170 5-21 **ЗАРЯДЪ.**

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогичного двѣо тиждевнѣмъ педагогично-научнымъ, выходитъ вѣдъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Вірменська ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1.60 кр. на четверть року 1 зр.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНСКІЙ

артистъ-малѣрь

звѣстный вѣдъ кѣльканцятъ лѣтъ изъ своихъ праць малѣрскихъ, украсає церкви въ стилѣ вѣсходномъ разомъ зъ позолоченемъ, престолѣвъ, иконостасѣвъ, и иншій рѣчи. Принимаетъ рѣзбарскіє работы поєла власныхъ планѣвъ. Выготовлює вєсакъ величїи церковныя образы до иконостасѣвъ, престолѣвъ, плащеницѣвъ — одѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшує зъ фотографій портреты. Зъ уваженія ц. к. консерваторіи реставрує вєсакъ старинности, а то фрески, рѣзбы и т. ин. входячі въ кругъ праць малѣрства по найумѣрейшихъ цѣнахъ. Подписанный просить Вєч. Духовенство занолувати собѣ єго адресу. 205 103-?

Т. Копистинскій у Львовѣ, улица Краковска число 20.

Стоваришене парового мореплавання

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа
Пѣвн.-Америка
Австралія

Азія
Полудн.-Америка
Африка

Перевѣзъ пассажирѣвъ и товарѣвъ по можливо низькихъ, безконкуренційныхъ цѣнахъ, спеціально до Бразиліи, Аргентинѣ, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Канады, Австраліи.

Выдаванє желѣзничныхъ білетѣвъ на желѣзницѣ пѣвн. Сполученыхъ Державъ.

Близшиє информаций на вєсѣхъ мовѣхъ удѣлає вєключкѣ генеральнѣ атентурѣ. 87 24-50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genova.

Розклад їзди поїздів залізничих

важний від 1 мая 1897

після часу середно-європейского [північного о 36 минут від часу львівського].

ПОЇЗД		до Львова	посп. особ.	відходитъ о	ПОЇЗД	зі Львова	посп. особ.	відходитъ о
посп.	особ.							
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочиска з голови двірця		6.00	з Іцкан		
7.50	„ Янова	6.10	„ „		6.10	„ „		
7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15	„ „		6.15	„ „		
8.05	„ Лавочного	6.45	„ „		6.45	„ „		
8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40	„ „		8.40	„ „		
8.25	„ Сокаля	8.55	„ „		8.55	„ „		
9.10	„ Кракова	9.20	„ „		9.20	„ „		
10.35	„ Ярославѣ	9.25	„ „		9.25	„ „		
1.15	„ Янова	9.40	„ „		9.40	„ „		
1.30	„ Кракова	10.05	„ „		10.05	„ „		
1.40	„ Скольного [Гребенне від 10 1/2 до 3 1/2]	10.27	„ „		10.27	„ „		
1.50	„ Черновѣць	10.45	„ „		10.45	„ „		
2.15	„ Підволочиск на Підзамче	1.04	„ „		1.04	„ „		
2.30	„ „ головн. дворець	1.55	„ „		1.55	„ „		
5.25	„ Сокаля	2.08	„ „		2.08	„ „		
5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.40	„ „		2.40	„ „		
5.45	„ Іцкан	2.50	„ „		2.50	„ „		
Ніч								
3.04	з Підволочиска на Підзамче	3.05	до Кракова		3.05	з Кракова		
3.30	„ „ „ головн. дворець	3.15	„ „		3.15	„ „		
6.00	„ Підволочиск на головн. дворець	3.27	„ „		3.27	„ „		
6.55	„ Кракова	3.40	„ „		3.40	„ „		
8.00	„ Янова від 1/2 до 1 1/2 — від 1/2 до 3/4, що день а від 1 1/2 до 3 1/2 в будні дні	4.40	„ „		4.40	„ „		
8.15	„ Брухович	4.40	до Кракова		4.40	з Кракова		
8.49	„ Брухович	5.20	„ „		5.20	„ „		
9.01	„ Янова [від 1 1/2 дня 3 1/2 в нед. и свята]	6.45	„ „		6.45	„ „		
9.10	„ Іцкан	7.05	„ „		7.05	„ „		
9.30	„ Кракова	7.25	„ „		7.25	„ „		
9.43	„ Підволочиск на Підзамче	7.30	„ „		7.30	„ „		
9.50	„ Іцкан	7.47	„ „		7.47	„ „		
10.00	„ Підволочиск на головн. дворець	7.58	„ „		7.58	„ „		
10.20	„ Скольного лиш від 1/2 до 3/4	10.30	„ „		10.30	„ „		
12.10	„ Лавочного	11.00	„ „		11.00	„ „		
ЗАМІТКА: Пора нічна числїть ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.								

НОСЫ бѣлы, знамениті, штука 50 зр. Машинки патентовані до вѣзана снопѣвъ по зр. 30 — поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, горюває желѣзна у Львовѣ, площа Капитульна ч. 1 [супротивъ кате- 1595 др.]

Товариство „Просвѣта“

при зближающихся ся испытатъ въ школахъ народныхъ подає до вѣдомости Свѣтл. Радѣ Школьных, Впов. священниковъ, катихитѣвъ, учителей и родичѣвъ, що книжки наклады товариства, призволені кр. Радѣю школьною на преміи для учениковъ, красно оправлені можна купити въ канцеляріи товариства рыноу ч. 10, по слѣдующій дѣлѣ:

Росказы про силы природы 20 кр. Оповіданія о житію св. Борн-са и Глѣба „ 20 „ Повѣс ки для дѣтей „ 27 „ „ Сестра „ 15 „ Байки „ 22 „ Исторія Руси ч. I. „ 25 „ Исторія Руси ч. II. „ 23 „ Лѣтъ и коночѣ „ 24 „ Рогата худоба „ 45 „ Про живоплоты и лѣсы „ 20 „ Вєнѣмїи Франклінъ „ 16 „ На досвѣткахъ „ 22 „ Середѣ ледового моря „ 25 „ Житє св. великомученика и лѣкаря Панталеймона „ 20 „ Дробна итица господачка, а великій грошъ „ 20 „ Вѣдѣрѣте Америкѣ „ 22 „ Звѣрѣта шѣбодн и пожиточн „ 42 „ Перекотиполое „ 18 „ Кирилъ и Методій „ 18 „ Повѣстки (Тѣточка Ганна и Два старѣвъ-богомольцѣ) „ 13 „ Финляндія и Сахара „ 22 „ Молитвенникъ народный (въ звичайной оправѣ) „ 20 „

въ лучшій отвѣтъ: а) хребѣтъ полотняный и золоченый хрѣстъ зъ передѣ 25 „ б) цѣла оправѣ полотняна, берєи золоченый и золоченый хрѣстъ зъ передѣ 35 „ Молитвенникъ народный великій по цѣнѣ 90 кр., 1.10, 1.30, 1.60, 1.80 зр. 1-?

Вєсакъ замовленія высылаютъ ся скоро и точно.

БОТАНИКА

на вєспіи клєсн шкїл середних Пѣла учебника Д-ра О. Роста-Финьского. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Вѣд. р. 1896. Цѣна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛОГІЯ

на низшї клєсн шкїл середних, Написавъ Иванъ Верхратскій. Вѣд. р. 1895. Цѣна 1 зол. 30 цент. в. а. Списъ важнѣйшихъ выразовъ зъ рускою ботаничною терминологією и номенклатурѣю. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Вѣд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а. Вѣдана ті мож дістати в книгарні Ставропигієй ії або у автора. Хто замовляє у автора що найменше пять примѣрників Ботаники (=6 зол.), або пять примѣрників Зоологіи (=6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадані три вѣдана (Ботанику, Зоологію и Синс = 2 зол. 80 цент.) тому вислєає ся жадані книжки в протяз чотирох днѣвъ, при чѣмъ порто оплачує авторъ.

ДѢЛО

Виходить у Львові щодня (крім неділі і релігійних свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник“ виходить вівторком, а вівторком і п'ятницею на переміну разом з „ДѢЛО“.

Передплата і інсерти приймають: у Львові Адміністрація „ДѢЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Клянь-ского 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Дуке, І. Сеілерштатт; — Ф. А. Ріхтер, Nibelungengasse 4; Н. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ і належність за інсертати платити у Львові.

Передплата на „ДѢЛО“ з літер. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр.
на пів року . . . 9 зр. на пів року . . . 12 зр.
у Львові:
на цілий рік . . . 16 зр. на пів року . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламація неопечаталий вільно входить.
Подорожні чекі коштують 8 кр. а в.
Оголошення закладі приймають ся по ціні 10 кр. в день однієї строки інсертатом або як місце а в рубриці „Надобрано“ по 25 кр. а в.
Підписи і інші дописи приватні члени ся по 15 кр. в день стишка.

Зб'яв справ парламентарних.

На передпослѣдньому [19-бм] засѣданні палати послѣд замкненої ради державної поставив посол д-р Ярославич таку інтерпретацію до графа Баденого яко управителя міністерства справ внутрішніх:

1) В кѣльк днів по правоборѣх з IV. курії в громадѣ Постолівка повѣту гусятинського, котрі перевѣв виборчій комісар Амброзович в такий спосѣб, що 140 виборців не допустив до голосування, вбавано до ц. к. староства до Гусятина Антона Кулика, Стефана Шмири, Данила Шмири, Іосифа Набожника і Блажка Фургалу, а ц. к. комісар повѣтовий Амброзович засудив їх по 14 днів арешту — без переведення розправ і без подання їм кар'єрної чинності, котра засудженим і досі не в знаю. Всѣ засуджені зголосили против того несправедливого вироку відклик, але мимо того передано їх ц. к. судови повѣтовому в Копичинцях для відсидження кар.

2. В кѣльк днів пѣзніше припроваджено на донос вѣта Якова Космича з Постолівки другу партію „злочинців“, а именно Івана Мошалока, Прокопа Кравчука, Івана Рудана, Стефана Кулика, Якова Слободаного, Каспера Древняка, Василя Костишина, Войтѣха Лепецка, Івана Лабая, і Тимка Коса з Постолівки — та й знов засуджено їх по 14 днів арешту, без переведення розправ, при чѣм ц. к. комісар повѣтовий Амброзович заявив, що против его вироку нема ніякого рекурсу і відтак відсиджав засуджених до арешту суду повѣтового в Копичинцях для відсидження кар.

Позаяк се противзаконне поступоване повѣтового комісара Амброзовича в Гусятинѣ становить очевидне надужитє власті урядової, — то підписані запитують міністра-президента яко управителя міністерства справ внутрішніх:

1. Чи Екецеленція схоче наказати згаданого урядника примѣрно укарати?
2. Що думає Екецеленція зарядити, щоб противзаконному поступованню галицьких адміністративних властей конець положити?

У Відні дня 1 червня 1897.

Д-р Ярославич, Танякевич, Кремпа, д-р Окуневський, Бойко, д-р Віковський, Шавръ, Забуда, Гібеш, Вратни, Козакевич, Ганіх, д-р Данеляк, Шпондєрь, Кубік.

Опозиційні польські послы внесли на тѣм-же засѣданні кѣлька внесенє в загальнім інтересѣ народу. Наведемо их:

Пос. Шаєрь поставив такий внесенє:

1) Внесенє взымаюче правительство, щоб найскорше перевело справедливу ревізію катастру ґрунтового, тым більше, що підприємств торбѣ періодична ревізія не усунула таких надужитє через несправедливе поклясифікованє ґрунтів в той спосѣб, що на селянські ґрунти перевалено тягарь податковий з ґрунтів панських. Таких випадків — каже внескодавець — в Галичинѣ безліч, а за примѣр наводять село Будзівої коло Тячина, де на громадські ґрунти, котрих в лише о 5 моргів більше, як панських, наложено податку ґрунтового 2700 зр. річно, а на панські лише 730 зр., хотия оди і другі ґрунти в однаковій якості, — або село Красне в повѣтѣ ряшівському, де селянські ґрунти поставлено до I. і II. класу, а панські [належаючи до фідікомісу графа Романа Потоцького] поставлено до класу VIII-ого, хотия ґрунти панські лише потоком віддѣлені від селянських!

2) Внесенє взымаюче правительство, щоб як найскорше скасувало ревізорів худоби в пограничних повѣтах, а чинності их передало заступництву кожної громади, як се вѣть в інших повѣтах. В мотивах внесенє сказано, що ревізори худоби в пограничних повѣтах [по найбільшій часті жиди, плачені по 400—600 зр. і до того побираючи немалі діти, хоч нічого не розуміють з ветеринарі] в правдивою язвою для селян. Не досить того, що селянин, хотия продати або купити худобину, муєть тягати єи до того ревізора нераз і кѣлька миль та платити таку, вѣн наражений ще на всякій безпідставний секатурі та злобий карі.

3) Внесенє взымаюче правительство, щоб як найскорше при судах повѣто-

вих стабілізувало повѣтових ґеометрів для безплатного переведення ґеометричного подѣлу селянських спадщин ґрунтових, подѣбно як в уставі ґеометрів евіденційних. В мотивах сказано, що нинішній спосѣб подѣлу ґрунтових спадщин через інженерів [котрі мешкають в більших мѣстах] по просту руйнує малі спадщини.

4) Внесенє: а) щоб цѣну кухонної соли знизити з 11 кр. на 7 кр. за кѣль, через що консумція соли піднеслась бы; б) щоб соль для худоби була льшя, не шкодливій здоровлю худоби, і продавала ся по 2 кр. за кѣль; в) щоб в кожній громадѣ був заведений ц. к. трафіки соли. В мотивах сказано, що в богатій у соль Галичинѣ облі повинна бути дешевша, ніж в тих краях, куди она з Галичини ввозить ся. Тимчасом в Россіи і в Бельгії галицька соль дешевша о 8 кр.! Що-до соли для худоби, то она все ще дорога і нездорова. А трафіки соли коче потрібні, бо хоч вѣд трѣх лѣтъ край переняв зарядь соли, щоб запобѣти жидівському посередництву, але відѣл краєвий віддає продажь соли найбільше жидам, отже лиха так як бы не усунуто.

Посол Кубік поставив внесенє взымаюче правительство, щоб як найскорше скасувало оплату 17¹/₂ кр. за доручуванє писем судових.

Посол Цена поставив внесенє взымаюче правительство, щоб в найкоротшій часѣ выготовити проект закона постановляючого вынагороду громадам за поручений круг дѣланя. В мотивах сказано, що сотки громад в Галичинѣ через тое перетяженє підѣпували а многи цѣлком поруйнували ся.

Посол Бойко поставив внесенє, щоб правительство чим скорше внесло закон касуючий нотаріати, а тепершій чинності нотаріат передало адвюкатам судових повѣтових. По введеню того закона в житє опорожнені посади нотаріів уже не обєдажувати. В мотивах сказано, що нотаріальні такє руйнують бѣднѣше населенє. Нотарі властиво мають тї самі чинності, що суди, а в судѣ они дешевші.

В справѣ торговлѣ безрогами

на котру у насѣ тепер звернено більш увагу і видко змаганя до належної єи організації — подаємо зб „Свободы“ статью о. А. Пеленського з Кієвинцѣ, котрий першій практично взяв ся до сего дѣла. Вѣн пише:

Зб годѣвѣ безрогѣ мѣг бы наш селянинѣ еще сяк-такѣ латати свою подерту кишеню, сли-бы тою справою заопѣкував ся, як належить, наш сойм і відѣл краєвий, котрий передѣ-вѣм має дбати о добробытѣ краю.

Обраховано докладно, що в роцѣ 1894 наш господарѣ мали три рази більш доходу з вывозу безрогѣ за границу, як з вывозу збжа. І так в тѣм роцѣ продано нашого збжа галицького за границу за 3,698,940 зр., а безрогѣ вывезено за границу до дня замкнення для насѣ границѣ Нѣмеччини 800,000 штук. Коли почислимо, що кожда штука пересѣчно важила лише по 50 кл. [а то дуже низько почислено], то будемо мати 400,000 метричних сотнарѣв. Єсли за кождий сотнарѣ платили лише по 30 зр. [а тогды більше платили], то наш край доставѣ за свои безроги 12 мільонѣв, се значить три рази більше, як за спроданє збже за границу.

Тепер для насѣ нѣмєцкій край замкнений; наших безрогѣ там ввозити не можна, а за причину подають тое, що у насѣ не добре выконують ся приписы ветеринаріи, що отже заходить небезпеченство занесеня до них заразы ратичной, хоч се властиво не в жадна небезпечна зараза. Для безрогѣ угорських Нѣмеччина отворена, бо угорскє правительство умѣ упѣнути ся та й має в Берлинѣ свого конзуля, а той добре дбає о інтересѣ свого краю.

Як наш край галицькій упослѣдженый в торговлѣ безрогами, в порѣвнаню з другими коронными краями, а особливо з Угорщиною, показує ще нагляднѣше то, що навѣть другі краѣ нашон державы замыкають свою границу для вывозу наших безрогѣ. І так Чехи, скоро у насѣ покаже ся ратична зараза, заразѣ свій край замыкають; ба коли намѣстництво галицьке поотвѣрає повѣтѣ

Призабуга.

Оповіданє П. Маргеріта.

— Що? — озвала ся прачка, перестаючи рахувати бѣле. — Як то? вы не знаєте, що стало ся з Камілем?

Молодий чоловік, що в одній камізелѣ крутив ся за пафросами по кѣмнатѣ, в котрій панував студентський нєладѣ, відповѣв здержуючись:

— Розумѣє ся, що нѣ! І як вы хочете, щоб я єе знав? То було такѣ давно... Впрочѣм — додав вѣн байдужным тоном — що се може мене обходити?

— Ах, онѣ як! Та я вже знаю, де она живе, та ще як щасливо... Їй пощастило! — говорила прачка, лукаво моргаючи очима. Відтак змѣнивши зовсѣм тонѣ, промовила, завязуючи свій клунок: — Та, коли вамѣ то байдуже...

Моріо пускав великі клубы диму зб свого пафроса. Вѣд вѣчерашного дня з титулом доктора медицины, після свѣтлої обєрони диссертаций, вѣн за тиждєнь мав ѣхати в Пріасѣ, свій рѣдний город. Як бы там нѣ було, але имя Камілі і спомины про тую швачку, що була єго подругою цѣлий рѣкѣ, поки вѣн не збрав зб нею трохи надто рѣзко, не були для него байдужні.

— Камілі!... прошептав вѣн. — Ах, такѣ. Давній час!

І вѣн подивив ся на прачку, хитру женщину з Версали, котрою вѣн держав ся весь часѣ свого студентского житя тому, що она старанно прала єго бѣле.

— Не так то ще давній час! — сказала прачка. Взявши ся за боки, она див-

лась єму просто в очі, зб виразом добродушности, в якѣм рѣвночасно було щось в роцѣ материнської прихильности та ироніи посередницѣ, и она додала:

— І вы були таки нєлюдяни для тої бѣдної молодой женщины!

Вѣн скривив ся якоє недбало і добувши зб шафи фляшку зб коньяком та двѣ чарочки, наповнив их і сказав:

— Я збрав зб нею, коли замѣтив, що рѣчь стає поважною... отѣ и все. Жартувати можна, чуму-б нѣ, коли чоловік молодой, але зачиювати свою карієру і жертвувати житє, то вже нѣ! За ваше здоровлє, мамо Лєгрєн!

Она жваво выпѣдила алкоголь і сказала:

— Се не перешкодило ѣи бути щасливою тепер...

А що прачка на сѣмѣ урвала, то Моріо спытав по хвили зацѣкавлений:

— Що-жѣ она робить?

— За-муж выйшла, отѣ що! За богатого торговця новості. Такий гарный магазинѣ... знаєте „Магазинѣ трѣох принцѣв“ на площі Кліші.

— То и добре!

— У неї трѣ дѣтей, правдивий Аморки... товєтєнкій і рожевий як яблучка. О, вы и не пѣзнали-б єи! — сказала не без хитроцѣв мамо Лєгрєн.

— Хѣба-жѣ вы зб нею видаєтє ся?

— Нема ще и тиждня, пане Моріо, як я стояла перед своєю брамою в улиці Моріѣ і она перейшла коло мене зб своим мужем, высоким гарным мужчиною і зб дѣтьми. Они ѣхали в Версаль подивити ся на дворець і парк. О, она зовсѣм не стала гордою, пѣзнала мене і говорила зб мною досить довго. А як она була убрана, кобы вы

бачили! Не такѣ, як бывало, о нѣ! [тут прачка не могла скрити хитрої усмѣшки] — то вже не задрѣпана дѣвчина-швачка на посылках... Видко, що муж має за що прибрати єи!

І задоволена, замѣтивши, що Моріо умислє поцѣлує, та догадуючи ся, що вѣн досить уже зранений, она завдала собѣ свій клунок на плечѣ.

— Отже до понедѣлка, пане Моріо, будьте здорові!

* * *

Моріо почав одягати ся, розвиваючи в мысли цѣлий монологѣ.

„Отѣ як! Бѣдна Камілі! Ну, тымѣ льшє, тымѣ льшє! Отже зловила щастє або... по просту мужа! Вѣн, той пузатый батько родини, мабуть не дуже хитрий. А як то дивно — аж такѣ стратити зб очей давню знакову! Коли-б не страх перед шлюбом, я справдѣ нѣ за що в свѣтѣ не збрав бы був зб нею. Миленька була тая Камілі! такѣ, може трошки за худощава, але гарна дѣвчина і весела така: личко хитреньке, все бѣле від пудру, а волосє як вѣреолє, тонке як волокна золота. В неї були якісь оригінальнї рухи; мала привычку, напудрувавши себе, мочити вказуючий палець о языкѣ і гладити ними брови; поглядѣ єи очей в тѣм заглубленю нѣжної тѣни ставав якійсь оригінально-чорный, набрав якось дивного блиску утоми.

„Бѣдна та Камілі! Але якѣ то людє дають собѣ раду! Отѣ она замужна. Я — докторѣ, зб дилемомѣ, арѣлий для практики і женитѣбы. Сказати лише, що тому вже пять лѣтъ! уже пять лѣтъ! Правда, я не цѣкавив, та все було-бы менѣ приято побачити єи зновѣ, побачити єи в тепершій рамцѣ.

І хто знає... Она мене любила, коли я єи прогнав! Менѣ выпало выбѣхати, она писала божєвѣлий листы, разѣ у ночі я застав єи у себе на рожи. А живе она на площі Кліші, онѣ як!

„Она певно вже забула мене. Але-жѣ якѣ то? Хѣба женщина забуває того, через кого она терпѣла? Нѣ! А все-таки було бы смѣшно, коли-б... Що-жѣ я трачу? За тиждєнь ѣду відси. Она тепер не повинна бути гѣрша, якѣ перше. Погода чудова, робити нѣчого. Правда, я самѣ радѣ бы перекопати ся, чи все те правда...“

По тѣм прекрасным монологѣ Моріо зійшов на долину і сѣв на омнѣбує Одер-Кліші, котрымѣ и проѣхав цѣлу свою дорогу.

* * *

Магазинѣ „Три принцѣсы“ крѣзь свои чисті скла притягав око купами шовкових матерій, снѣжною бѣлостію нагрудных вставок, тонкими лѣсками парасольѣв, полиском ковѣрѣв. Не дуже великій розміромѣ магазинѣ той говорив про достатокѣ, трохи не про роскошѣ.

Моріо, збентежений нагло, притулившись носом до выставового вѣкна і понуро дивлячи ся, не мав відваги увѣйти; лякав ся стрѣнути мужа або субєкта. Вѣкна подумав, що на него могли вже звернути увагу і, боячись осмѣшити себе, вѣн вѣшов зб скоростію вѣтру.

Камілі була при касѣ. Вѣн пѣзнавав єи заразѣ по матовѣм цѣвѣ напудрованого якѣ перше лиця, по єи волосю, що блищало як шовкѣ, і по вогких повѣках єи очей. Она пѣдвєла голову і впилила в него спокійный поглядѣ кучихи, котрий очевидно зовсѣм не осмѣлив єго.

и оголосити, що вже у нас нема ратично зарези, намістництво в Празі мимо того ще не дозволяє привозити галицьких безрогів на торги Праги, хоч безроги з тих повітів уже давно ладують до Відня. Значить ся: Чехи так довго тримають для нас Прагу замкнено, як довго їх господарі мають недостатком своїх безрогів до збуту. Гандляр галицький мусить довго находити ся до намістництва в Празі, щоб отворило Прагу для наших безрогів. Сего року оден купець з Станиславова мав таку пригоду: Вислав два вагони безрогів до Праги з таких повітів, з котрих можна було вже ладувати до Праги. Припадково меж пашпортами були два чи три пашпорти з повіту, з котрого намістництво чеське не по-звляло ще ладувати до Праги [хоч до Відня можна було ладувати]. Отже ті два вагони завернули назад кушцеви до Станиславова. Кілько він понів на тій страті, там і назад кошты транспорту, а кілько стра-тили безроги на вазі! Бєли у Відні трафити ся таке, що при выладованю ветеринар зауважав ратичну заразу, тоді не позволяють спродати ті безроги на торговниці, лише ве-дуть їх просто до р'внз, а купці в'єдєнські користають на тій о стілько, що о 2 до 3 крейцарів на кільо таньше купують ті без-роги.

Годбля безрогами у нас значно упадає, а край поносить необчислений страти. Причи-ны сего такі: 1) за висока тарифа на зель-зницях державних і несправедливий спо-сбб побираня єи; 2) за надто строгі припи-сы поліційно-ветеринарній, яких нема в других краях нашої монархії; 3) наконець вь самбм Відні дуже выкористовують нас кушці в'єдєнські, ба що більше, на торго-вцях в'єдєнських побирають податок кон-сумційний вь той спосбб, що за свині угор-ські, вь порівнаню до своєї вартости и ваги, оплачує ся о половину менше як за наші.

Розберу першу точку, вь якій спосбб побирають у нас оплату за перевбз безрогів, и зроблю порівнанє з тарифом при тран-спорте волбв. Хочу показати, що власне наш дробний господар тут дуже уносл'дженый, бо він мало годув волбв в'єдєнських до вывозу за границю краю, а найбільше доста-вляє безрогів.

На зельзницях вь двоякій спосбб по-бирають оплату за перевбз безрогів. Або платити ся так, що вынаймає ся вагон и числїть ся, кілько має квадрат. метрбв и як далеко безроги мають ся веати, безь взгляду на тоє, кілько и яких свиней до вагону зм'є-стити ся и кілько они будуть важити. Вь той спосбб оплата выпадає дорого. Бєли ладує ся ц'льий вагон, с. є. оба поверхи, то платити ся за оден метр квадратный так:

за свині за худобу			
вбд 1 до 50 клм.	1 зр. 50 кр.	90 кр.	
" 51 " 150 "	1 " 40 "	85 "	
" 151 " 300 "	1 " 30 "	80 "	
над 300 "	1 " 20 "	75 "	

Отже ц'йна транспорту безрогів вь о дві третини выема вбд ц'ны транспорту худоби рогатой. О скілько купець дорожше оплачує зельзницю за перевбз безрогів, о стілько му-сити танше купити у господаря. Прим'ром за вагон безрогів з Ходорова до Відня тре-ба заплатити 200 до 207 зр., то за такий сам вагон волбв платити ся 120 зр., отже о ц'льых 80 зр. танше.

— Чимь можу служити, пане?
Вбн не спод'вав ся того и пробормо-т'вв лише:

— Я бы хот'вв краваток и ков'єри-кбв.

Она вийшла з-за каси зб словами:

— Субект сн'дає, але я вамь поможу вибрати.

Она не дивила ся на него, вбдкрывала коробки, як коли-б н'коли не бачила єго, неначе-б вбн був прохожимь гостемь, чу-жимь, зовс'мь незнакимь їй. Вбн почув, що єму якось н'яково. Она сповняла своє д'є-ло безь найменшон неохоты.

— Оть вамь наймод'йшій краватки, ан-глійскі, дуже гарні... Отєя дуже практична...

Моріо, котрому пересехло вь горл'є, хи-тав головою, не р'шаючи ся вь вибор'є.

„Скоро она пбзнала мене, то певно ува-жав мене великимь дурнемь!“ — подумав и уявивши собб, чи такі справд'є, зам'єтивши вь кутиках уст Каміля легку невыразну усм'єшку — усм'єшку, яку вбн добре знав, — подумав: „Она мєстит ся... то певно!“ И тогд' вбн також почав усм'єхати ся дур-новато усм'єшкою, але она зовс'мь цєзла зб лица, скоро вбн зам'єтив, що она нав'єт не гляд'єла на него, але вдививши ся кудись вь противну сторону, неначе ждала, поки вбн вбнци вибере собб краватку. Вбн по-сп'шно пробував: — Я беру сєсю и отту!

Вь другій спосбб ладує ся безроги так, що платити ся вбд ваги за поодинокі штуки. Нєсправедливбсть заходить не вь побираню за високои ц'ны вбд ваги, але вь спосбб об-численя. Безроги д'лять ся на чотири класы.

Перша класа поросята до 20 кл., друга пбдсвинки до 35 кл., третя худак до 60 кл., четверта товст'є до 170 кл. ваги живої. И так: єли штука важити 25 кл., то вже чи-слити ся до другої класы и платити ся так, як бы важила 35 кл.; єли важити 36 кл., то платити ся, як бы мала 60 кл. ваги; а єли важити 91 кл., то платити ся за 170 кл. Отже вь першбмь выпадку платити ся дармо за 10 кл., вь другбмь за 24, вь третбмь за 79 кл., а то робити велику рбзницю при бблшнихь транспортах. Та кобы ті безроги були бодай д'йстно важєні, але и то н'є! Урядник пбєля своєи вол'є розд'ляє на класы и самь таксує. А єли не має ся ласки у начальника и ц'бон прислуги зель-зничон етаци, то ладованє вь той спосбб выпадє ще дорожше. Вь сєй спосбб лучше ладувати вь тбмь случаю, коли нема до ладо-ваня 90 до 100 штук, лише 70 до 80, або низше 50 на менше н'яж пбв вагона.

При транспортах безрогів мы вь порбв-наню зб Уграми дуже уносл'джені. Угорскі свині вбд добре тучєні, а они при транспор-тах платят за безрогу, що важити 180 до 200 кл., так само, як мы за безрогу, що важити 91 кл. Правительство угорске пома-гає своимь рбзникамь, де лише може, и д'я-того Угорщина такь богатити ся.

Наші приписы ветеринарній дуже доку-чають господарямь, а не приносять бажаного пожитку через свои нерозумній зарядженя. Покаже ся и. пр. вь однбмь або вь двох сє-лах пов'ту зараза чи то пыскова чи ратична, заразь замыкають ц'льий пов'т, хоч-бы ті села були на самбй граници пов'ту и хот'є сус'дний пов'т та окол'ний села вбл'ий вбд заразы. [Тажь розум'йше було бы зам-кнути лише ті села, де зараза показала ся, и сус'дні села, хоч-бы ті села належали до другого пов'ту.] Через такий зарядженя по-носять господарі необчислений шкоды. Неодєн має вже выгодовану на продаж безрогу або худобину, або не має вже чимь годувати єи, а туть наразь замыкають ярмарки вь пов'т, туть зновь ексекутор'є приходити за податки! Та сама власт'є політична замыкає ярмарки, а вєд'є за тымь высылє ексекутора до села, такь як-бы господарь грош'є мус'єв мати! Ті приписы докучають лише господарямь, а жиды и гандляр'є худобы и безрогів зб того користають. Ночами купують жиды худобу и провадять куда имь треба, а господарь, коли має и вь паші воли на другбмь сєл'є, не вбльно єму их забрати до дому, хочь оба сє-ла замкнені. Такь само зб'єнники за такий грош'є купують безроги та перевозят до сус'єд-ного пов'ту и потбмь вь св'єт, а о пашпорты не журят ся.

Якь кажу, через нерозумній зарядженя ветеринарній упадає у нас годбля и тор-говля худобы. Передь кількома л'єтами було ще гбрше. Кждий транспорт безрогів до Відня мус'єв на граници краю вь Бялбй бу-ти выладований, и тримали безроги вь конту-мації. То була найтяжша секатура, бо часомь такий транспорт и два тыждн'є або ббльше стояв вь Бялбй.

А. Пелєнскій зб К'єв'инич.

Перегляд політичний.

Справу заведеня земств вь губер-ніях, утворєних зб давной Польщ', розби-рають вбд якогось часу вь російських уря-довихь кругах. Отже доносять зб Петербурга, що вь губерніях вилєнскбй, гроднєнскбй и ковєнскбй земства поки-що не будуть заве-дєні. Причиною має бути те, що вь тихь гу-берніях переважає число польських власт'є-тєл'єв бблшнихь пос'єлостей: вь вилєнскбй має ихь бути 78 прц. всего числа д'єдич'єв, вь гроднєнскбй 88 прц., а вь ковєнскбй 90 прц.; такимь чиномь Поляки мали бы перева-гу вь земствахь тихь губерній. За те вь и-шихь губерніях нема причини бояти ся пе-реваги Полякбв, бо вь миньскбй є лишь 36 прц. д'єдич'єв-Полякбв и пос'єдають они 45 прц. земл'є; вь могол'євскбй є ихь 19 прц., а земл'є пос'єдають 32 прц.; вь витебскбй 18 прц., а земл'є мають 37 прц.; вь волын-скбй 10 прц., а земл'є мають 40 прц.; вь по-дбльскбй 21 прц., а земл'є мають 53 прц.; на-конець вь к'євскбй є польських д'єдич'єв 9 прц., а земл'є мають 36 прц. Отже вь тихь губерніях мають бути заведені земства, мо-же нав'єт ще сего року; але и туть статуєт земств'є має бути зм'єненый. Вь земствахь вже истнуєчихь є дв'є куріи виборч'є, котрі дають рбвне число членбв земства: курія дворянска и курія сєлянсько-м'єщанска. А вь названихь губерніях мала бы бути уста-новлена лише одна загальна курія, такь що при виборахь членбв до земства польскі д'єдич'є всюды мус'єли бы остати вь мен-шости.

Мы свого часу доносили про телегра-му царя до султана, вь котрбй царь про-сив султана о застановленє военныхь кро-кбв против Греції; тогд'є султань справд'є вел'єв зараз застановити війну и вбдпов'єв царєви, що уволюв єго просьбу, а царь зновь высылєв телеграму зб подякою. Отже ажь те-перь російска агенція телеграфічна оголошє тексть той першон телеграмы царя — якь каже — зб уваги на те, що телеграма тотя выкликала вь заграничнихь днєвникахь хибній толки. Тексть той такь звучит: „Царєке Се-ло, 5 (17) мая. В. ц'є. Милбсть не здивує ся певно, що вбдносєи сердечной приязни и до-брого сус'єдского пожитя, які заходить м'єжь нами, спонукують мене вбдкликатись до най-благородн'йшихь чувств'є, котрі роблять мен'є над'єю, що В. ц'є. М. усп'єх, які хоробра ар-м'єя осагла вь лицарскбй борб'є, не залишити завершити д'єломь зб'єднимь зб ум'єренными и мирными нам'єрами, які В. ц'є. М. заявив передь розпочатємь війны. Д'єломь такимь буде приказь, выданий турецькому войску, щобь безпроволочно залишити дальшй руху военный вь Греції, а заразомь збгода на интер-венцію державь вь ц'єли привєрненя мира. В. ц. М. здобудє собб тымь чиномь зновь право на високе поважанє, яке кожкий має для него, и сповнит д'єло великою мудрости, на котрє я зб мови стороны н'ьколи не забу-ду. Прощу Вашу ц. М. в'єрити вь мою не-зм'єнну приязнь. Николай.“

По замкненю рады державной має теперь гр. Бадєні пробувати довести до угоды м'єжь Н'ємцями и Чєхами и вь тбй ц'єли роз-почєть переговори зб проводниками обохь на-родбв. Пока-що такь Н'ємц'є якь и Чєхи займають становище выжидачє, хочь Чєхи

мабуть вже порозум'єли ся зб гр. Бадєнімь. Они ан'є гадають розпочинати переговори зб Н'ємцями, а стоять при тбмь, що почин'єт повинєн вийти або вбд Н'ємц'єв або вбд правительства. Коли-ж бы сє стало ся, то зновь тблько вь такбмь раз'є приступлять до угодовихь переговорбв, коли н'ємєцк'є послы стануть на становиску повной рбвноправности языковой; ажь тогд'є можна бы говорити дальше про спосбб переведєня той рбвноправ-ности и про охорону національныхь меншостей. Чєск'є послы приступили бы до тихь перего-ворбв зб тою св'єдомєстію, що не можуть зробити н'якихь уступок Н'ємцямь, бо сє належить скор'йше до Н'ємц'єв, котрі с'є вь пос'єданю вс'єхь правь, запоручєнихь основными законами. Взагал'є Чєхи не велику мають над'єю, щобь переговори довели до я-кого путя, тымь ббльше, що Н'ємц'є зб своєи стороны за перше услбє угоды кладуть вбд-кликанє языковыхь розпоряджен'є. Вь тбй справ'є дов'єдують ся Narodni Listy зб Відня, що Н'ємц'є вже выготовили свою програму я-зыковой рбвноправности. Они передовс'мь хо-тять под'єлу корбл'євства чєского на три о-круги: чєскій, н'ємєцкій и м'єшаний. Вь чєскбмь окруз'є мав бы бути чєскій языкь урядовымь такь вь урядованю власт'є зб сторонами якь и вь служб'є внутр'єшнбй; вь н'ємєцкбмь окруз'є такь само був бы уря-довий языкь н'ємєцкій; а вь н'ємєцкбмь о-круз'є обовязували бы выданий вже языков'є розпорядженя. Крбмь того мав бы кожкий Чєхь запєвненє право вносити вь н'ємєцкбмь окруз'є чєскій поданя и жадати полагбды сво-ихь справь вь чєскбй мов'є, а на вбдвороть таке саме право мали бы Н'ємц'є вь окруз'є чєскбмь. Вь тбй ц'єли вь урядках мус'єло бы бути якєсь число урядникбв, котрі бы знали об'є мовы крав'є. Суды другої инстанції по-д'єлено бы пбєля народности населєня також на н'ємєцк'є, чєскіє и м'єшаний.

Вь л'єт'є мають зайти дек'є зм'єны вь посадахь намістникбв. И такь намістникь гр. Жигм. Тунь, дотепершній президенть Сольногороду, має пойти вь пенсію, а на єго м'єсце має прийти єго сын гр. Іосєф Тунь; такь само пбде вь пенсію президенть Карин-ті бар. Шмідт, а на єго м'єсце має прийти президенть бургундскбй гр. Гєсєл.

Зб Атен'є доносять днє 5 с. м. Рада міністрбв на жаданя турецк'є порозум'єла ся що-до кількохь точокь вь справ'є роз'єму. Грецька флот'єа опустити турецк'є воды. Турец-к'є або сторонній корабл'є не будуть при пере-вбд'є зб однои пристани турецькой до другої задержуваний ан'є перєсмотрєваний. За те не вбльно буде перєсылати войска и амуніції для турецькой армії черезь пристани, узаный вже за нейтральній. Також не вбльно турецкбй флот'є выплывати зб Дарданєл'єв и скр'єпля-ти залогы на архипєлягу. Доси не знати, чи пбдписано роз'єм'єт що-до тихь точокь, але можна над'єяти ся, що не буде новыхь труд-ностей. Довбз живности для турецького вой-ска буде дозволений зб тымь услбємь, що корабл'є буде переглядати найближій конзул'є державь.

Вь Царгород'є почали ся днє 3 с. м. переговори межь Турєчиною а амбасадорами, заступачами Греції. Греції при тихь пе-реговорахь не має свого окремого заступника. Лише, якь доносять зб Атен'є, постановило грецьке правительство выслати до Царгороду вышєго офіцера зб генєрального штабу и двоухь вбдпоручникбв цивільникбв, щобь при переговорахь давали амбасадорамь по-тр'єбній поясєня. Пока-що переговори не вий-шли ще по-за меж'є вєтупныхь нарад'є. Ам-басадоры радят зб турецькимь міністрбмь заграничныхь справь Тєвф'єкомь нашєю безь секретар'єв и протоколянтбв. Нарады ті держат ся вь повній тайн'є.

Зб Крєты доносять, що одєн зб на-чальникбв повстанц'єв, Гаті Михайл'є, вы-дав вь окруз'є Кидоніи вбдозву, вь котрбй опов'єдує, що по вбдход'є грецького войска вбн об'єймає управу округа; заразомь розпи-сє выборы до народного збору. Той самь начальник утворивь також поліцію для охор-оны могометанскбй пос'єлости передь пусто-шенємь и вызвав окремымь письмомь христ'є-ян'є, щобь не н'євєчили могометанского май-на. Взагал'є здає ся, що м'єжь повстанцями настаєт спокбй и готовбсть мирити ся.

Наша Адміністрація просить Вп. Пе-редплатникбв — якь найскорше надсы-лати передплату на II-гій чвєрт'єрбк а вбзгядно и вырбєнати залєглости.

НОВИНКИ.

— Розправа карна пртивь сєлян'є зб Чер-нєва вызначєна вь станиславскбмь суд'є о-кружбмь на 18-ого сєго м'єсяця [а не на

— Може ще що? — спытала.

Вже все.

Та вь хвильи, коли вбн платив, при-шло єму щось на гадку...

— Не можна-бы [вбн не зважив ся сказати: „не могли-бь вы“, хочь єму хот'єло ся прошенати: „не могла-бь ты“] вбдослати ті р'єчи до мене, домбв?

— Дуже радо, пане! Яка адреса?

Вбн пильно дивив ся на неї вь ту хвильи, коли она почала спокбйно писати вь своєй великбй книз'є, и вбн рбзко вымовив, наголошуючи кожде слово:

— Роберт Моріо, докторь медицины, улица Кіжа, число 15.

— Кіжа, — повторила она за нимь спо-кбйно.

На хвильку блєснула єму нерозважна над'єя, але Каміля вывєла єго зб нерозваги.

— Хлопец принесє вамь нин'є вечеромь або завтра.

— Даруйте, — сказав вбн — але я покидаю Париж, їду на провинцію.

Она, тономь в'єчливой и делєкатной куп-чихи вбдпов'єла: — О, буде все сповненє точ-но. Прощайте, пане!

И Моріо вийшов — год'є сказати, щобь зб чувствомь вдоволеной гордост'є.

В. ІІІ.

17-ого, якъ хибно доношено]. Розправу вести буде радникъ Туртелтаубъ, обжаловувати буде самъ прокураторъ Гинце, а боронити будуть адвокаты д-ръ Олесницький зб Стрыя, д-ръ Чайковский зб Бережанъ и ще одинъ або два зб Львова.

— Всправъ комарнянської акції обжалована, уже виданий прокураторію в Самборъ, обнимає 23 битихъ аркушів писемъ. Обжалованихъ в 72 осіб. Розправа відбуде ся передъ трибуналомъ звичайнимъ в Самборі доперва в серпні або вересні, бо противъ акту обжалована внесено спротивлене.

— Руско-народній театръ представитъ в Стрию: вб второкъ 8-ого н. ст. червня комедію „Майстеръ Чернякъ“ и „Перше повмирати“; вб четверъ 10-ого комедію „Модный женихъ“; вб суботу 12-го драму „Хата за селомъ“; вб неділю 13-ого комедію „Войтъ за-ламецькій“; вб понеділокъ 14-ого драму „Нещасне кохана“; вб середу 16-ого оперетку „Баронъ циганський“; вб суботу 19-ого комедію „Торговля жемчугами“; вб неділю 20-ого „Давоны зб Корнякѣмъ“; вб второкъ 22-ого драму „Честъ“, а вб четверъ 24-ого драму „Два гетьманы“.

Зб Наукового товариства имени Шевченка. Засіданне відбуду товариства відбуде ся дня 9 н. ст. червня [вб середу] о годинѣ 7-ой.

— Испытъ зрѣлости вб ц. к. академічній гімназії у Львовѣ, що мавъ розпочати ся 28 мая, розпочавъ ся [за-для недуги председа теля, директора станиславской гімназії п. Керекярта] о кілька днівъ пізнійше, именно 31-ого мая [вб понеділокъ мина. тиждня] 5-ого червня [вб суботу]. До испиту засіло 28 абітурієнтівъ а здали: 5 зб відзначенихъ [18¹/₂], 15 зб добрымъ поступомъ [54¹/₂], 6 мають поправити одинъ предметъ, мѣжъ тими оденъ екстерністъ [21¹/₂] а 2 репробовано, о-бохъ екстерністѣвъ [7¹/₂]. Испытъ здали: Алексеевичъ Ярославъ, Бережницькій Олександр [зб відзн.], Величко Теофанъ, Гулевичъ Аркадій, Демченко Павло [зб відзн.], Дурбакъ Павло, Кмита Юліанъ, Ласякъ Осипъ, Матвійся О-сипъ [зб відзн.], Пристаць Михайло, Прийма Іванъ, Савчакъ Ярославъ, Савчакъ Юлій, Саноцькій Володимиръ, Стефановичъ Ярославъ [зб відзн.], Турчановичъ Тарасъ, Флякевичъ Вікторъ [зб відзн.], Целевичъ Олегъ, Шухе-вичъ Осипъ, Яновичъ Николай. Вчера [вб неділю] по богослуженню відбуду ел роздача свѣдоцтвъ. По промовѣ директора п. Харке-вича, который подавъ молодымъ людямъ бать-ківскій рады, державъ довшу бесѣду осми-лительн голова класъ проф. Іларій Огонов-ский. Вб краснорѣчивій бесѣдѣ зазначивъ вбн про обовязки супротивъ вѣтчины, церкви, родини, закрѣпавъ до невинного труду на неяскомъ полі, хотѣ-бы навѣть трудъ той для труженника гірскій часомъ выдававъ оочѣ. Вб имени абітурієнтівъ промовивъ Павло Дур-бакъ. Вб пращальній промовѣ дякувавъ п. профессоръ а особливо головѣ класъ п. Іл. Огоновскому за духовий хлѣбъ, який они ро-кама подавали абітурієнтамъ, который зновъ зб своєю стороны обѣцяють на будуще трудити ся щиро для добра свого народу, зб которого вышли.

— Зб „Народномъ Торговѣ“. На вино, о-котрымъ недавно помѣстили мы на сѣмъ мѣсяці згадку, прийшло такъ багато замовлень, що першій выговъ выстативъ ледви для полови-ны замовляючихъ. Тымъ зб в. п. нашихъ го-стей, котрымъ, на жалъ, теперь не можемо доставити аносованого вина, постараво ся по-можности достатити его въ найооротшѣмъ часѣ. Однакъ побояемо ся, що бочѣлокъ 25-літровыхъ, на котрій то вилынуло найбіль-ше замовлень, не потрагимо всемъ іделати, а то длыго, що у продуцентѣ — а вино-тов иде просто вбдъ продуцента — такъ ма-ленькихъ бочѣлокъ можна дѣстати лишь вы-имково; рѣдкій сутъ и 50-літровы, а звичайній на 100 літрѣвъ и выше. Отсе просимо ласка-во уважлянтити. — Дирекція „Народномъ Тор-говѣ“.

— Вписи до першої руской класъ низшої гімназії вб Чернівцяхъ на слѣдуючій рѣкъ шкѣльній відбуду ся вб дняхъ 15, 16 и 17. липня межъ 8. а 10. годиню передъ полуд-немъ вб сали релігій. Родичѣ або ихъ заступ-ники мають привести ученикѣвъ зб собою, предложити метрику и послѣднє свѣдоцтво шкѣльнє та зложити вписового 3 зр. 60 кр. Испыты вступній відбуду ся вб згаданихъ дняхъ, письменній вбдъ 10. до 1. годины по-редъ полуднемъ, устній вбдъ 3. до 6. годины по полудні. Высѣдѣ испыту оповѣстятъ ся разъ по 6-й годинѣ кожного дня. Близкій условія приняты будуть оповѣщенъ на чорній таблицѣ. Родичѣвъ упрощає ся, чтобы подчасъ испытѣвъ не перебували зб заведенню.

— Повывборчій процесъ кримъ противъ Петра Новоковского [брата посла Стефана] зб Торокъ відбувъ ся минулою пятницѣ передъ судомъ присяжныхъ вб Перемышлѣ. Петра Новоковского обжаловала була прокураторія державна о провину зб §. 302. зак. карн., чѣ-бы сповнеу тымъ, що на вѣчахъ, скликаныхъ вб часѣ правывборѣвъ вб трехъ мѣсцевостяхъ, оповѣданемъ про кривды хлопцѣвъ підбурю-вавъ селянъ до ненависти противъ шляхты, духовенства и взагалѣ противъ класъ пош-даючихъ. Трибуналомъ проводивъ радникъ су-ду Зайдлеръ-Виславскій, обжаловувавъ про-кураторъ Штіберъ, боронавъ адв. Местеръ. Обжалованій боронивъ ся тымъ, що не мавъ найменшого наміру підбурювати, а оповѣдавъ людямъ то, що вычитавъ вб газетахъ и книж-кахъ, а агітаціѣ вб часѣ выборѣвъ естъ кождо-му горожанянови дозволено. Свѣдѣвъ по-кликано до розправы много. Збзнанія ихъ бу-ли баламутні, хотій переважно вб користь обжалованого, а кощѣ-вѣнцѣмъ зб всѣхъ зб-знанъ не можна було дѣйти до пересвѣдченя, що обжалованій допускатъ ся закиненому ему провини. Трибуналь поставивъ судамъ при-сяжнымъ три пытанія. По промовѣ прокурато-

ра, который домагавъ ся засудженя и пока-раня обжалованого вб той цѣли, чтобы на буд-уче водѣтрашити всѣхъ вбдъ несовѣстной агі-таціи, и по теплій бесѣдѣ оборонця судѣвъ присяглы заперечили всѣ три пытанія, а три-буналь увѣльнивъ обжалованого.

— Процѣсъ дзвидѣвскій, перерванный на лат. Зелений свята, почне ся зновъ завтра рано и и мабуть завтра скѣнчить ся.

— О перемѣнахъ кѣльныхъ старостѣвъ до-носить Газета прѣдѣсна. Причиною тыхъ, вб найкоротшѣмъ часѣ маючихъ наступити змѣнѣ, мають бути послѣдній выборы, подчасъ ко-трыхъ деякі старосты заняли такє становище, що дальшій ихъ побытъ вб дотычныхъ повѣ-тахъ е невозможенъ. Не гадаемо, чтобы пере-мѣна „невозможеныхъ“ старостѣвъ вѣшувала щось доброго; они и на новыхъ становискахъ стануть заразъ при найближшыхъ выборахъ зновъ „невозможенными“. Тутъ лишь одна рада: перемѣнитъ... систему!

— Галерія портретѣвъ Народного Дому збо-гатитъ ся новыми двома портретами людей заслуженныхъ для того институту: Льва Мадѣ-линского, декана и пароха зб Коропця, и Григорія Шашкевича, архиресвитера пере-мыского капитулы.

— Ческа політика супротивъ Россіи и По-ляковъ. У Львовѣ, якъ вѣдомо, выступала вб польскѣмъ театрѣ примадонна пражского те-атру ческого панѣ Лявдова-Горжцова. Їи відвѣдавъ тамтого тижня у Львовѣ мужъ ея — посолъ рады державной и членъ молодѣ-ческого клубу. Польскій дневникаръ выдалъ вб честь обоихъ гостей обѣдъ, при котрымъ, середъ тоагѣвъ замѣтна була промова посла Горжцы. Вбнъ сказавъ: „Судъ Поляковъ о Чехахъ бувъ до теперъ дуже несправедливый, бо опертый на высказкахъ вѣдѣньской прасы, котра все посуджує Чехѣвъ о московскѣмъ. Тымчасомъ Чехи нахиливались до московщи-ны, а властиво до панславизму лише длыго, чтобы тымъ полахати Нѣмцѣвъ. Москваъ бу-ли все только злымъ духомъ для Чехѣвъ. Чехи знаютъ се добре, що Россія доси нѣчого для нихъ не зробила, а такожъ на будуще нѣчого не зробить. Бувъ часъ, коли цѣсаръ хотѣвъ дати Чехамъ державнє чеське право; не спр-отививъ ся тому анъ Байетъ, анъ Андраши, а спротививъ ся Москваъ Новиковъ, который бо-льшъ ся, що по Чехахъ станутъ домагати ся того и Поляки. Нинѣ Поляки и Чехи знаютъ, до чого ведуть ихъ стремлѣнія, и розумѣють то дуже добре, що будучи ихъ лежать у спѣльній праці“.

— Важне для годѣвѣвъ безрогъ и рускихъ промысловѣвъ. Изъ Станиславова пишуть: Всѣхъ, котрій хотять стати членами „Підбѣр-ской Спѣлки для торговѣвъ безрогами, якъ-такъ же сиринючихъ той сиравъ просимо, абы були ласкаві прибути на день 24. червня с. р., вб день св. Онуфрія, до Станиславова. Нача-токъ нарядъ о годинѣ 3-ой пополудни. Про-мѣсе буде можна довѣдатися того-жъ дня вб рускихъ торговляхъ вб Станиславоѣ.

— Вбдъ п. Костя Подвысоцкого одержуемо зб просьбою о помѣщенє вб „Дѣлѣ“ отсе-письмо: Вб кѣлькихъ газетахъ подано звѣстку про заснованє „нового руского театру“, де мене вказувано яко оснуетеля-директора то-го театру. Однакъ се минає ся зб правдою, бо що-до першихъ вѣстей изъ Самбора, то дѣйствию п. Манастирскій, урядникъ цементни-чій вб Самборѣ и п. Яновичъ, драматичный артистъ руского театру, задумували оснуети новый рускій театръ, але оно розбило ся... Що-до звѣстки зб Теревовѣвъ — можливе е, що п. З. Новицкій надуживає мене повѣль-ности и ставитъ на афішахъ мене яко дирек-тора. Наколи такъ е дѣйствию, то се нѣкъмне впрваджуванє вб блудъ Р. Т. Публіки, а брутальній вымыскъ моего имени. Рѣчь була така: Вб сѣчн с. р. зѣявивъ ся п. З. Новиц-кій зб своєю громадскою артистичною вб Мѣль-ниці, а провѣдавши, що я перебуваю вб Го-рошевѣ коло Мѣльницѣ, приѣхавъ до мене и просивъ, чтобы я зб женою взявъ участь у выставѣхъ на підставѣ мои концесіи. Зб-разу я не хотѣвъ и слухати про те, однакъ по довгихъ просьбахъ я згодовъ ся и давъ ему повномочіє ставити спектаклѣвъ штуки подѣ моиъ дозоромъ вб околици Борчева. Такъ початково и було. Однакъ по кѣлькихъ тиждняхъ пропавъ бувъ п. З. Новицкій мовѣ подѣ землю, що я ажъ черезъ полицію про-его побуть вб Скалатѣ довѣдавъ ся. Безпро-вольчю зажадавъ я звороту концесіи и пози-ченихъ штукъ драматичныхъ, однакъ надар-мо, бо п. З. Новицкій и не вѣдѣшавъ на мои писемъ. Такъ веде ся ще вбдъ марта с. р. Привеюдою доси не выступавъ я противъ него, жалуючи тыхъ людей, що дѣлять зб нимъ незавидну долю, бо и справдѣ було у него кѣлькорю здѣлныхъ. Але теперь заявляю и забороняю п. З. Новицкому уживати на афі-шахъ моего имени и зывати его, чтобы вб якъ найкоротшѣмъ часѣ звернувъ менѣ концесію и вышоченій штуки драматичній; вб против-нѣмъ случаю выступлю проти него на дорогу права. При той нагодѣ мушу и се подѣнести, що зовсѣмъ безпѣдѣвно закидують менѣ, мовѣ-бы я стремивъ до осягненя самостѣйной дирекціи театру; а що я постаравъ ся о кон-цесію на самостѣйній выставѣ театральній, то-тому причиною були обетавины, якъ были по-збавили мене на-разѣ куска хлѣба. Моимъ одинокимъ идеаломъ е працювати для раз-витку руско-народного театру подѣ якою бы той фірмою и не бувъ. — Вб Дорогобичѣ д. З н. ст. червня 1897. — Костъ Подвысоцкій, ре-жисеръ и артистъ руско-народного театру подѣ зарядомъ „Рускомъ Весѣдѣ“.

— Кс-ондѣъ Штандеръ, посолъ рады дер-жавной, дѣставъ — пбѣля донесеня Н. fr. Pres-зе — увѣльненє вбдъ еуспензіи, вб котру по-павъ за то, що противъ забороны вбдъ своего епископа кандидувавъ на посла яко сторон-никъ выкатого кс. Стояловского.

— Судбыя дѣорнѣствъ [писарѣвъ судѣ-выхъ и иншихъ урядѣвъ] заняли ся дотычній міністерства и выготовили проектъ, пбѣля ко-жрый писаръ має побирати що-най-менше: у Вѣднѣ 1 зр. а вб иншихъ мѣстахъ по 80 кр. денно. Выповѣдженє мѣсяця наступає пбѣля проекту не на 14 днѣвъ, якъ до теперъ, але на цѣлый мѣсяць. Дѣорнѣсты мають уже по десяти лѣтахъ право до емеритурѣ, котрой мінімумъ означено на 120 зр. рѣчно. Вб мѣру лѣтъ службы побѣльшає ся и платня и еме-ритурѣ, такъ, що писаръ по выслуженю 40 лѣтъ дѣставъ бы 450 зр. рѣчно пенсіи. Та-кожъ мали бы рутинованій писарѣ першен-ство при обѣдѣ поменшихъ урядѣвъ, и. пр. канцелістѣвъ, передъ всѣми подаючими ся зб выимково выслуженыхъ пбѣдѣорнѣствъ. Про-ектъ той має увѣйти вб жите вже зб почат-комъ 1898 року.

— Дирекція галицкихъ почтъ оповѣщує: Зб-днемъ 6 червня с. р. отворено вб Миколаѣвѣ надѣ Дѣвстрѣмъ [повѣтъ жидачѣвскій] при та-мошнѣмъ урядѣ почтовѣмъ стацию телеграфу збогранисеною службою денною. — Урядъ почтовый вб Черхавѣ [повѣтъ самборскій] звич-нено часово зб-днемъ 1. червня 1897. Зб-той причины прѣдѣлено мѣсцевости: Черхавѣ, Блажѣвъ, Ольшаницѣ до округа доручень уряду почтового вб Самборѣ а мѣсцевости Мокраны, Монастирѣвъ, Лукавця, Ванники и Лопушна до округа доручень уряду почтового и телеграфичного вб Підбужѣ.

— Дотепній панъ комисаръ. Czasopismo akademickie оголошує таку цѣкаву исторію: „П. Болеславъ Пілатовскій, комисаръ ста-роства вб Бучачи и властитель добръ, заты-гнувъ яко академикъ дня 7. листопада 1879 року вб „Братній помочи слухатѣльвъ уни-верситету у Львовѣ“ позичку вб квѣтъ 6 зр. 50 кр., котру — пбѣля довжного скрипту, власноручно підписаного [а автентичности своего підпису не заперечивъ] зобовязавъ ся сплатити „зб фондѣвъ, якъ власною працею заробивъ або коли-небудь заробить, або якъ ему колись до власного ужитку вбдданій бу-дуть“. Коли-жъ по безастанныхъ упоминеняхъ „Братній помѣчѣ“ мушѣла черезъ судъ дохо-дити звороту той позички, панъ комисаръ Пі-латовскій на розправѣ дня 29. цѣвня 1897 р. у Львовѣ, предложивши лично метрику хре-щеня, выказавъ, що вб хвилѣ затыгненя по-зички бувъ малолѣтній, а вб наслѣдокъ того судъ, по мысли §. 152 зак. цѣв., увѣльнивъ его вбдъ обовязку заплаченя згаданой квѣты, при чѣмъ „Братній помѣчѣ“ до той позички доплатила ще 5 зр. коштовѣвъ, на котрій еи за-суджено, и до всѣмохъ днѣвъ мушѣла выслати до Бучача на адресу п. Пілатовского“.

— Стѣнна руска карта Буквинны выдѣ вб серпни с. р. накладомъ университетской кни-гарни Г. Пардиного вб Чернівцяхъ вб вымѣ-рѣ 1 : 150.000. Карта буде мати величину 1.22 + 98 центимѣтрѣвъ. Выготовивъ еи по-ручникъ Фішеръ дуже старанно, докладно и переглядно. Шѣстьма красками будутъ озна-ченъ горы, долины, лѣсы, рѣки, зѣлѣнницѣ, дороги и мѣста та села, навѣтъ найменшій при-сѣлки. На картѣ будутъ означенъ краѣвъ и повѣтѣвъ гостинцѣ, штурованій дороги, улички и дорожки, стежки вб горахъ, шляхи зѣлѣ-ницѣ, стаци и перестанки, тунелѣ, приватній зѣлѣнницѣ промысловѣ, границѣ повѣтѣвъ и громадскій рѣки и потоки, мосты, пороны, бро-ды, млыны рѣчній и паровѣй, трачки, клязы, цегольнѣ, лютроварнѣ, броварѣ, копальнѣ, вапнярки, уряды податковѣй, цловѣй, почтовѣй, телеграфичѣй, инспектораты фінансовѣй, лѣсни-чѣвъ державній и приватній, аптеки, парохѣй, монастирѣвъ, школы, шпиталѣ, суды повѣтѣвъ, постеруны жандармеріи, вбдѣлы сторожи фінансовѣй, гранична сторожа, лѣкарѣ громад-скій, ревизоры худобы, коршмы, купельнѣ мѣсяця, жерела мінеральнѣй, настаній, высѣкѣвъ гѣръ, лѣсы, долины и др. Ся карта буде знаменитѣмъ підручникомъ не только для географіи але и статистици краю. Цѣна вб чотирѣхъ лѣ-стахъ 3 зр., подѣльплена на полотнѣ 4 зр. 50 кр. При замовленяхъ до кѣнца червня суб-скрипційна цѣна 2 зр. 50 кр. а на полотнѣ 4 зр.

— Не удало ся. Вб Ліберці [вб Чехіи] сповнивъ одинъ злочинѣвъ убійство, сполуче-нє зб рабункомъ. Полиціи не удало ся винов-ника схватити мимо того, що гладыли за нимъ пыльно по всѣхъ зѣлѣнницяхъ. Тымчасомъ на двѣрци зѣлѣнницѣ Францъ-Іосифа у Вѣднѣ притримано якогось пассажира, который вѣхавъ безъ білету, наданий вб якѣмѣс приладѣ Га-зовѣмъ яко товаръ. Цѣкавое вынаходникъ де-шевѣвъ вѣды приарештували, а заклады теле-граммъ уже вб двѣ годинѣ показало ся, що вѣтъ той самъ, за котрымъ розбивала ся по-лиція вб Ліберці. Теперь поѣде вѣтъ цѣкомъ задармо назадъ, только... вб ланцужкахъ.

— Вб Краковѣ убивъ артистѣвъ-Малѣй Тадей Гадомскій актора Валентовского. Рѣчь була така: Гадомскій оженивъ ся передъ шѣстьма роками зб Еленѣю Зелиньскою. Подруже то-то не було щасливѣ, тому вѣтъ розѣйшовъ ся зб жѣнкою и она вступила до театру станисла-вовского, вб котрымъ выстунає подѣ прибора-нымъ назывищемъ Вжезиньскою. Коли-жъ зб-початкомъ мая театръ сей приѣхавъ до Кра-кова на гостинній выстунъ, Гадомскій, стара-ючи ся всѣми способами наклонити жѣнку до дальшого спѣльного жита, побачивъ, що ак-торъ Валентовскій займає ся его жѣнкою больше, якъ на се позволяють правила жита товариского. Вб день нещастной пригоды ве-черомъ бувъ Гадомскій вразѣ зб Валентов-скимъ и другимъ акторамъ Кициньскимъ вб мешканю своєю жѣнки на вечерѣ, вбдѣтакъ всѣ-три вышли разомъ, и розѣйшли ся. Гадомскій по дорожѣ до своего мешканя подыбавъ кѣлька особѣ зб станиславского театру, котрій не-добавивши его якъ-разѣ говорили о некоемъ приличнѣмъ водношеню Валентовского до Га-домского. То подразнило Гадомского такъ силь-но, що вѣтъ постановивъ пересвѣдчитися о правдѣ, вернувъ передъ мешканє жѣнки и тамъ ждѣвъ, що выдѣе зб его взгляду. Около-години 11¹/₂ побачивъ, що Валентовскій и Ки-

циньскій увѣшли вб брану згаданого дому. Тогдѣ Гадомскій приступивъ до Валентовского и почавъ ему докорати, що компромитѣвъ его и его жѣнку. Валентовскій мавъ на се засы-пати его зневагами, а обрушений тымъ Гадо-мскій ударивъ своего противника вб лице. Ва-лентовскій почавъ Гадомского обкладати па-лицею. Гадомскому не удало ся выдерти па-лицѣ, а коли Валентовскій замѣривъ ся до нового удару, Гадомскій, доведеный до распу-ки, добувъ ецизорика и пхнувъ нимъ Вален-товского тричи вб груди. Раны були смер-тельны. Гадомскій блукавъ цѣлу нѣчь по мѣ-стѣ, а рано увязнено его вб редакціи „Dziś“.

— Арбѣній вѣсти. Вб Вербѣвчакѣ и Наква-ши повѣту бѣдского покусавъ сказанный пѣсь-дѣвъ особы. Нещасныхъ выслано на клінику проф. Буйвіда до Кракова. — У Вѣднѣ за-стрѣливъ ся радникъ вб урядѣ охмістрѣвскѣмъ Лайдинеръ вб день по именованю его радни-комъ; причиною самоубійства мала бути тяж-ка слабѣсть. — У Вѣднѣ почавъ ся страйкъ службы трамвайной, а вб Дрезднѣ загалують столарѣ велику змову. — Вб портѣ вб Ліса-бонѣ лучивъ ся выбухъ на австрійскѣмъ ко-раблѣ Wien, который вѣхавъ до Англіи на обѣдѣ 60-лѣтнього ювілею панованя королевы Викто-риі. При выбуху погібъ одинъ машинистъ а кѣлькихъ моряковъ сильно поранило.

Вѣсти зб Еп. Перемыской.

Каноничну институтію дѣстали оо. Ів. Литинскій на Чукѣвъ дек. самборского, А-лексеѣ Гукевичъ на Жѣтѣстовѣ, дек. мушин-ского и Левъ Писецкій на Зверѣтѣвъ дек. ку-ликѣвского. — Вбдзнаки крылошанскій одер-жали оо. Андрей Гайдукевичъ парохъ вб Свя-томѣ дек. перемыского и Тадей Скородинскій парохъ вб Скоповѣ дек. порохницкого. — Другимъ ординаріятскимъ шкѣльнымъ комиса-ремъ для замѣского перемыского деканату именованъ о. Андрей Гайдукевичъ. — Увѣль-ненє вбдъ испыту конкурсового дѣставъ о. Левъ Саноцкій парохъ Мякиша нового.

Посмертій — ꙗ — оповѣстия.

Вікторъ Гѣбей, папскій пралать, епископ-скій вікарій, крылошанинъ протоерей кате-дральній вб Мукачевѣ, директоръ институту для дѣвчатъ-сирѣтъ по священникахъ, членъ-оснуетель товариства св. Василія Вел., кон-систоріальный совѣтникъ и пр. — упокоивъ ся 26-ого мая с. р. вб Ужгородѣ вб 59 роцѣ жита а 35-мѣ священства. Покойній бувъ однимъ зб найвиднѣйшихъ угорско-рускихъ патриѣтъвъ и оборонѣмъ правъ руского язы-ка противъ мадарщины. Зѣветній бувъ та-кожъ яко авторъ статей вб угорско-рускихъ часописяхъ и яко издавецъ Календаря това-риства св. Василія Вел. В. е. п.

Господарство, промыслъ и торговля.

— Заминненє рахункѣвъ Банку звязкового вб Станиславоѣ, стоваришеня зареєстрованого зб обмеженою порукою зб-днемъ 31. мая 1897:

Станъ чинный.

Вклады щадничѣй выплаченѣй	7.705 ⁷⁷ / ₇₇ зр.
Позички на скрипты удѣленѣй	38.151 ⁷² / ₇₂ „
„ „ вексѣль	22.994 ⁷² / ₇₂ „
Вѣдѣстки выплаченѣй	37 ³⁰ / ₃₀ „
Кошты админістраціи	573 ¹⁷ / ₁₇ „
Кошты спору	60 ⁹⁷ / ₉₇ „
Недвижимости	188 ⁹⁷ / ₉₇ „
Льокація	705 ⁶⁰ / ₆₀ „
Зыскъ зб року 1896	578 ⁷⁷ / ₇₇ „
Готѣвка	507 ⁴⁷ / ₄₇ „
Разомъ	71.504 ⁴⁶ / ₄₆ зр.

Станъ довжный.

Фондъ резервовый	1.491 ⁸⁴ / ₈₄ зр.
Удѣлы	9.327 ⁶¹ / ₆₁ „
Вклады щадничѣй выплаченѣй	38.961 ⁷⁵ / ₇₅ „
Позички на скрипты зверненѣй	4.079 ⁶¹ / ₆₁ „
„ „ вексѣль	13.787 ⁰⁵ / ₀₅ „
Вѣдѣстки побранѣй	1.977 ⁴⁸ / ₄₈ „
Кошты админістраціи	173 ³³ / ₃₃ „
„ спору	17 ²⁷ / ₂₇ „
Льокація	837 ³⁹ / ₃₉ „
Зыскъ зб року 1896	851 ⁴⁹ / ₄₉ „
Разомъ	71.504 ⁴⁶ / ₄₆ зр.

Оборотъ грошывый 143⁰⁰⁸/₀₀₈ зр. 92 кр. — Членѣвъ разомъ 411. Сума декларованныхъ удѣловъ 9.569 зр. Сума дѣйствию выплаченыхъ удѣловъ 9.327 зр. 61 кр. Станиславоѣ для 2 червня 1897. Дирекція Т. Стажевичъ: Ілія Ткачуникъ.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— Именованя. Міністеръ рѣльництва имену-вавъ управительнѣмъ лѣсовъ Іосіа Крушинского, Кирила Кохановского, Володисл. Лѣсовского и Ришарда Навратля державными лѣсниками.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣднѣ 7 червня. Вчера передъ полуд-немъ розпочали ся вб сали Вимбертера на-рады соціально-демократичного вѣча. Е се шесте вѣче соціальныхъ демократѣвъ и такъ само, якъ попередній, скликанъ за запросеннями. Вѣ-че потреває цѣлый тижденъ.

Триѣсть 7 червня. Позавчера лучились тутъ поважній розрухи мѣжъ робѣтниками. Славянскій робѣтники опали италіискыхъ и сильно ихъ потурбували, ажъ полиція зробила-ладъ. Пять Италііцѣвъ е тяжело раненыхъ, а кѣлькихъ легко. Увязнено кѣлькихъ водирѣвъ.

Канеа 7 червня. Полковникъ Маносѣ, пе-ребраный за Кретенца, хотѣвъ дѣстати ся на Крету; але пбзнаво его и не пущено.

КОНКУРСЪ.

Філія „Просвѣты“ въ Рогатинѣ розписує конкурсъ на одноразову підмогу въ сумѣ 60 коронъ [30 ар.] а. в. для сына селянского або маломіщанського зъ повѣта рогатинського, котрий хотѣвъ бы посвятити ся одной зъ галузей промыслу, очевидно побіраючи науку въ школі промысловій у Львовѣ, въ Коломиѣ або въ иншій мѣстности. Наука у приватныхъ майстрѣвъ выключена.

Староуцій ся о тую підмогу має до подання [неостемпльованого] долучити:

а) свѣдоцтво окінченія школы народнои; б) посвѣдчене, що єсть сыномъ дѣйствнаго члена „Просвѣты“ вписаного будь у Головинѣ, будь у Філіалѣмъ товариствъ и не залагаючи чого зъ вкладками, [тутъ выстане долучити почтовый реценсіє на высылку вкладки до Львова або водкликъ на зложенє вкладки у Філіалного касієра];

в) заяву, котру галузь промыслу выбирає; Подання належить присылати найдалѣше до 20-ого н. ст. липня 1897 на адресу: Філія „Просвѣты“ въ Рогатинѣ — де можна буде водобрати неузглядненій просьбы, лично або почтою за надбавленіємъ при поданіи почтовой марки.

Примѣтити годить ся, що ученикъ надѣлений тою підмогою, одержити еи по записѣ до школы промысловой, а при добромъ поступѣ по роцѣ може зновъ рефлектувати на підмогу въ мѣру фондѣвъ Філіи „Просвѣты“.

Водѣ Выдѣлу Філіи „Просвѣты“ въ Рогатинѣ, дня 4 червня 1897.

І. Макогонський голова. Павло Кудриць секретарь.

На до слане.

Змѣна локалы.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

підѣ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеній до нового локалы

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевѣйшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорѣе и найдешевше. — Устроєнія электричныхъ дѣлѣніевъ. — Замовленія зъ провинціи водворотно. 4186

Адреса: Оптика Коперницкій Львовъ, площа Галицкая ч. 1.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктоѣвъ.

4 н. ст. червня 1897.

Львовъ: Пшеница 7-50 до 7-80, жито 5-30 до 5-80, ячмінь броварный 5-50 до 6-00, ячмінь шпильный 4-75 до 5-00, овесъ 5-90 до 6-40, рѣпакъ 11-00 до 12-00, горохъ 5-00 до 8-00, ячма 4-50 до 4-75, насьне льняне — до —, насьне коноши — до —, бобѣ — до —, бобѣ 4-50 до 5-00, гречка — до —, конюшина червона 25-00 до 40-00, конюшина бѣла 30-00 до 40-00, конюшина шведска 50-00 до 65-00, тымотка — до —, аяжъ — до —, кукурудза стара 5-00 до 5-25, кукурудза нова 5-00 до 5-25, хмѣль — до —, за 100 кильо у Львовѣ, ок. вѣта за 10 000 лигрѣвъ — до — ар.

На подарунки!

в канцелярии

„Руского Товариства Педагогичного“

при улиціи Академичній ч. 8.

можно купити слѣдуючі виданія:

О Образовіи виданія.

Звѣреніє . . . 10 кр.
Гостинецъ . . . 10 „
Забавки . . . 10 „
Менажерія . . . 40 „
Робинзон . . . 20 „
Киточка . . . 20 „
Виночокъ . . . 20 „
Кобзаръ Тараса Шевченка . . . 20 „
Франко: Лисъ Микита, 2-ге цѣлкомъ перер. вид. . . 60 „
Миронъ: Пригоди Донъ Кихота . . . 40 „
Наші звѣрята . . . 40 „
Діточі загадки ч. I . . . 80 „
„ „ ч. II . . . 80 „
Забавки для дѣтей . . . 40 „
Мала менажерія . . . 35 „
Велика менажерія . . . 40 „
Нашимъ дітямъ ч. I . . . 40 „
„ „ ч. II . . . 40 „

2) Виданія безъ образіевъ.

Читанка ч. I, II, III, IV, в опр. 20 кр. безъ опр. . . 10 „
Китица желанъ, 2-ге розширене виданє . . . 20 „
Ів. Франко: Абу Казимові канцї . . . 20 „
Учитель на пр. 1890—1896 . . . 2 ар.
Давінокъ на пр. 1892—1896 . . . 3 ар.
Ів. Левицкій: Понадїсь, Рїздванї сценки . . . 10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяря . . . 20 „
„ „ Вїдъ Бесїда до Андїв . . . 10 „
О. Нижанковскій: Ватѣю і мати, двоєспїв для дїтей зъ фортепьяномъ . . . 10 „
Леонидъ Глібова: Байки . . . 5 „
В. Чайчѣнка: Олєся; Байки; Козмарь; Два оповїданія, по . . . 5 „
В. Чайчѣнка: Дума про княгиню Кобзаря . . . 5 „
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та его сына; Писанка по . . . 5 „
М. Лисенко: Тече вода зъ підъ явора. Двоєспїв зъ фортепьяномъ . . . 10 „
Мала етнографічна Україна-Руси . . . 20 „
Гордієнка: Картагенці і Римляни . . . 20 „
Юлій Верне: Подорожъ до вѣликаго землі . . . 60 „
Барановскій: Прївїсь до ісїятїв . . . 20 „
Молитвенникъ народный, в полотно опр. . . 10 „
Д-р Л. Кельнер: Коротка історія педагогїи . . . 60 „
Василь В-р: Дїжонатан Свѣт. Подорожъ Гудівера до краю великанівъ . . . 25 „
Остап Макарушка: Короткій оглядъ руско-українського письменства . . . 15 „

Всякі замовленія высылать ся скоро і точно.

МУЖЧИНА середного вѣку, Русинъ, старшій учитель водѣ въльканати дѣтъ, практикъ въ проважденіи господарства, хотѣвъ бы навязати знакомствѣ въ цѣли супружества зъ интелігентною особою, панною або молодою бездѣтною вдовою, Русинкою, мающею свое власне хозяйство. Вѣкъ мѣтъ бы принести съ собою на господарство до 1000 ар. готовки на невдовѣй переїде на емеритурѣ. Маючиохъ охоту до навязанія такои знакомствѣ проситъ порозумѣти ся зъ нимъ листовно, присылаючи на руки Редакціи „Дѣла“ въ кувертѣ опечатанній листъ [если можна, зъ фотографією] подѣ адресою: „До А. П. въ Б.“ а Редакція доручитъ той листъ по принадлежности. За дискрецію ручитъ ся словомъ чести. (1-?)

Товариство „Просвѣта“

при зближаючи ся испитахъ въ школахъ народныхъ подає до вѣдомости Свѣтл. Радѣ Шкѣльныхъ, Впов. священіевъ, катихитѣвъ, учительв и родичѣвъ, що книжки накладу товариства, приволоенъ кр. Радю шкѣльному на премїї для ученикѣвъ, красно опр.авленій можна купити въ канцелярии товариства рынокъ ч. 10, по слѣдуючій цѣнѣ:

Росказы про силы природы . . . 20 кр.
Оповѣданія о житіи св. Бориса и Глѣба . . . 20 „
Повѣстки для дѣтей . . . 27 „
Сестра . . . 15 „
Байки . . . 25 „
Исторія Руси ч. I . . . 22 „
Исторія Руси ч. II . . . 23 „
Дѣнь и конопѣль . . . 24 „
Рогата худоба . . . 45 „
Про живопись и дѣсь . . . 20 „
Веняминъ Франклинъ . . . 16 „
На досвѣткахъ . . . 22 „
Середъ ледового моря . . . 25 „
Житє св. великомученика и лѣкаря Пантелеймона . . . 20 „
Дробна птица господарска, а великій грошъ . . . 20 „
Водерты Америки . . . 22 „
Звѣрята шкѣдїи и пожиточїи . . . 42 „
Перекотиполе . . . 18 „
Кирїл и Методїй . . . 22 „
Повѣстки (Тѣточка Ганна и два старѣ-богомольцѣ) . . . 18 „
Филиппидія и Сахара . . . 22 „
Молитвенникъ народный (въ звичайной опр.авѣ) . . . 20 „

въ лучшій опр.авѣ:

а) хребетъ полотняный и золоченый хрестъ зъ переду . . . 25 „
б) цѣла опр.авъ полотняна, березки золоченый и золоченый хрестъ зъ переду . . . 35 „
Молитвенникъ народный великій по цѣнѣ 90 кр., 110, 130, 160, 180 ар. . . 1-?

Всякі замовленія высылать ся скоро и точно.

Посередничимо въ закупнѣхъ

СЪЧКАРЕНЬ

ССХ по 32 ар.

вальцовыхъ зъ двома колесами по 34 ар.

МЛЫНКѠВЪ

по 63 ар.

и другихъ машинъ господарскихъ.

Въ користь нашихъ водѣбирательвъ узыскали мы въ фабрицѣхъ и уступаємъ купуючимъ 10 процѣнтѣ водѣ цѣнѣхъ повысшихъ и другихъ цѣнѣхъ фабричныхъ за другіи машины и запрашаємо до якъ найчисленнѣйшихъ замовленѣхъ. 160 7-2

Вѣдшовши въ звязи зъ первостепенною фабрикою

ПОЛОТНА

чисто льняного, румбурского и ирландского — за котрого чистоту ручимо — оферуємо посередничене въ томѣ артикулѣ. Пробки полотнѣхъ и цѣпникѣхъ знаходитъ ся для осмотру нашихъ Пч. Гостей въ головномъ зарядѣ и по Філіяхъ Товариства. Замовленія приймає ся лише на цѣлї штучки, мѣстачї въ собѣ 23—40 метр. довготы.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогичного двѣ-тѣхденникъ педагогично-научный, вых.одить водѣ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Борнєвска ч. 2. Предплата на цѣлїй рокъ 8 ар. на пошт. року 160 кр. на четверть року 1 ар.

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ (безпеченъ въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ водѣ 1874 р.)

скинчивъ зъ концѣмъ 1895 р. 27-ий рокъ своеи дѣятельности и зросли во вѣсѣ водѣдѣляхъ „Славїи“

Фонды резервовъ и ручаючїи . . . зъ концѣмъ 1895 р. 6,815,229-98 кр.
Премїи належитости побѣднїи и водѣот-ки за рокъ 1895 . . . 2,116,833-28 „
Обезпеченїи сумы въ секціяхъ на жите . . . 1,613,343-45 „
Обезпеченїи сумы въ секціи водѣогню . . . 253,137,811- „
Выплатенїи капиталы, ренты и водѣшко-дованія въ 1895 р. . . 1,521,531-61 „
За часть своего истнованія выплативъ банкъ „Славїя“ своимъ членамъ капиталы и водѣшкодованія въ за-гальной сумѣ . . . 25,553,849-30 „

„Славїя“ приймає въ секціяхъ I и II обезпеченія на дожитє або на случай смерти, якъ и обезпеченія вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченія водѣ шкѣдѣ огневыхъ будинкѣвъ, движимостїи, збѣжа товарѣвъ, запасѣвъ, скота и пр.

Тарифы „Славїи“ вельма умѣренїи, а услѣва обезпеченія вельма корыстнїи.

Тарифъ и друкорѣвѣвъ вѣсѣнь всякого рода, якъ и вѣсѣхъ потребныхъ поясненїи удѣляє якъ на-охотѣйше головне Заступництво „Славїи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улиціи Славяц-кого ч. 3. 28 11-2

„Славїя“ приймає зголошенїя о удѣленє аген-ци въ мѣстностяхъ де нема ще заступника и вѣльми радо удѣляє агенци письменнымъ селянамъ.

Подяка.

Дѣткнутї тяжкимъ горемъ а болячою стратою найдорожшого мужа, найльготнѣйшого отця, найсердечнѣйшого брата бл. п. О. Евгєнія Алексєевича, пароха въ Торекѣмъ, зашѣщїцког.о деканату, котрого люта смерть, глуха на нашї молитвы, нечула на нашї слезы, въ самѣи силѣ мужского вѣку, бо несповна въ 52 роцѣ житїя дня 24 мая с. р. вырвала зъ посередѣ нашої семьи по довгихъ и тяжкихъ терпѣнїяхъ, почувавмо ся, жалемъ и смуткомъ въ глубокимъ перенатї, до обовязку зложити на сѣмъ мѣсци прилюдну подяку такъ вѣсѣмъ тымъ, що въ цѣлѣмъ тяжкѣмъ горю старали ся намъ водраду нести и нашу печаль дѣлїти та гонїи блѣ нашего сердца, якъ и тымъ, що зволїли участь вѣзти въ сумнѣмъ обрядѣ похороннѣмъ. Передъ вѣсѣмъ зъ глубины сердца складаємо щїру подяку ВП. Паньстѣву Мацѣвльскимъ зъ Торекского, котрий въ часѣ довготрєвалой слабости Покѣйного всегда навѣдувались и въ останнихъ тыждняхъ майже день и нѣчь чували при нѣмъ а въ часѣ смерти заняли ся цѣлымъ сумнымъ приготованемъ до похоронѣвъ, закнмъ ще водѣдалена родина могла прибути. — Приймѣть подяку вѣсѣ Впр. и Веч. ОО. Добродѣвѣ, що-сте численно звѣдчали сумный обрядъ похоронный а именно Фр. Скульскій со-вѣтникъ и декане за провѣдѣ а ОО. Александровичъ, Бачинскій, Вѣлорускїй, Боднарчукъ, Велигорскїй, Гаморакъ, Гаваньскїй, Курбасъ, Курдидицъ, Лойванюкъ, Илевичъ, Матковскїй, Медвєцкїй, Нанаси, Викторѣ Ростковичъ, Рудницкїй, Темницкїй, Хоминъ зъ зашѣщїцког.о деканату, Кобилянскїй зъ скальскаго а Емилѣ Ростковичъ зъ чорт-кѣвского, немєнше Веч. ОО. лат. обряду Кавецкїй и Гло-внѣ за труды въ похоронѣ, Вамъ же Веч. О. Алексан-дровичъ за слово потѣхъ въ перкѣ а Впр. О. Темницкїй за щїре и сердечне слово пращальне надѣ гробѣмъ спаси Бѣгъ водѣ опечаленои родины. Не менше сердечно дяку-ємъ Высокоблагородному Пану коляторови Володимирѣ Сѣмїтиновскому и его Высокодостоинѣи женѣ за слова потѣхъ и за заявлену помѣчь якъ и участь въ похоронѣ. Рѣвно сердечно дякуємо за такую участь и Высокоблагоро-днѣи Пани Софїи графини Ростворовскѣи и Высокоблагоро-дному Пану Якову Сѣмїтиновскому. Дякуємъ деле-гатамъ ц. к. Радѣ шкѣльной окружной зашѣщїцкои, що зволїли прибути на похоронѣ и воддати останню при-слугу своему довголѣтнему членови, а особливо Вп. Па-новїи Директорови Липенѣвъ, що надѣ гробѣмъ такъ крас-норѣчиво и сердечно попращавъ минушого еи члена тои-жѣ Радѣ. — Приймѣть и Вы Честне Братство и па-рохїане Торекского за участь такъ численну въ похоронѣ и за заявлену любовь Покѣйному Вашому парохови сер-дечне Бѣгъ заплать! — Ще разъ найсердечнѣйше спаси Бѣгъ вѣсѣмъ симъ нашимъ Добродѣямъ!

Торекѣ 26 мая 1897.

Климентина Алексєевичъ жена; Востаскїй, Софїя, Марїя дѣти; Бронимъ Алексєевичъ братъ; Климентина и Марїя Волынскїи сестры; Осипъ Волынскїй шваторъ; Пе-тро Козюба зять.

ФОТОГРАФИЧНЕ ЗАВЕДЕНЄ

Брунона Калишевского

въ Берѣжаняхъ

завѣдує и поручає Вп. Публицѣ въ рѣжно-родныхъ форматахъ по умѣреныхъ цѣнахъ

Михайлѣ Торосевичѣ.

182 3-3

ВЫЖИМАЧКИ до бѣлы зъ вальцями гумовыми по ар. 12, 13, 14, 15, 16, 18 и 20. Майлѣ комнати по ар. 24 и 30 поручає ПЕТРО ХШОНЦОВСКІИ, горюваля зѣдѣана у Львовѣ, площа Канїтульня ч. 1 [супротивъ кате-дры].

Яйця на покладки

водѣ правдивыхъ курей Бра-ма за штуку 15 кр.; водѣ Голєндрѣвъ, чорныхъ, зъ великимъ бѣлымъ чубкомъ, за штуку 25 кр.; водѣ Гуданѣвъ [Hondans] за штуку 25 кр.; водѣ правдивыхъ стирїй-скавъ курей за штуку 10 кр.; водѣ сѣрбныхъ Пудуанѣвъ за штуку 30 кр.; водѣ Лянгє-ганзѣвъ за штуку 30 кр.; водѣ индикѣвъ за штуку 30 кр.; водѣ сѣрбныхъ Wyandot-тѣвъ за штуку 30 кр.; а. в. Италїанцѣвъ за штуку 30 кр.; водѣ курей-карликѣвъ за штуку 30 кр.; водѣ Кохї-хїна за штуку 25 кр.; водѣ семїгородскихъ нагошайжъ за штуку 20 кр.; водѣ Дар-вїнѣвъ за штуку 25 кр.; водѣ Іокъ гана за штуку 50 кр.; водѣ Емденскихъ гу-сей-вылєканѣвъ за штуку 1 ар.; водѣ неївѣснѣхъ качѣвъ за штуку 20 кр.; водѣ вели-кихъ стирїйскихъ качѣвъ за штуку 20 кр.

Пересылаю яйца на покладки лише водѣ звѣрять чїсто р-совыхъ, котры вже частѣйше булї прѣтѣванїи, а даю всяку гарантію за чїстоту и справ-дѣлиность расы.

Max Pauly

Kölnach (Steiermark.)

Розклад їзди поїздівъ залїзничихъ

важный від 1 мая 1897

після часу середно-європейского [пїзнїйшого о 36 минут від часу львівського].

ПОїЗД		до Львова	ПОїЗД		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходять о	відходять о		відходять о		
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочиска а головн. двірца		
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан		
7.52	„ Тернополя на Підзамчє	6.15	„ Підволочиска а Підзамчє		
8.05	„ Лавочного		„ Іцкан	6.45	
8.15	„ Тернополя на головний двірєць	8.40	„ Кракова		
8.25	„ Сокаля		„ Скѣлого [до Гребєнѣва від 10 1/2 до 31 1/2]		
9.10	„ Кракова	8.55	„ Сокаля	9.20	
10.35	„ Ярослав	9.25	„ Янова	9.40	
1.15	„ Янова	10.05	„ Підволочиска а головного двірца		
1.30	„ Кракова	10.27	„ „ Підзамчє		
1.40	„ Скѣлого [Гребєнє від 10 1/2 до 31 1/2]	10.45	„ Іцкан		
1.50	„ Черновєць	1.04	„ Янова [від 12 1/2 до 31 1/2 в недѣлі и свята]		
2.15	„ Підволочиска на Підзамчє	1.55	„ Підволочиска а головного двірца		
2.30	„ „ головн. двірєць	2.08	„ „ Підзамчє		
5.25	„ Сокаля	2.40	„ Бруховичъ що недѣлі и свята		
5.35	„ Підволочиска на Підзамчє	2.50	„ Черновєць		
5.45	„ Іцкан		„ Кракова		
3.04	з Підволочиска на Підзамчє	3.05	„ Скѣлого [від 1 1/2 до 30 1/2 з Стрїпа]		
3.30	„ „ головн. двірєць	3.15	„ Янова [від 1 1/2 до 14 1/2 и від 1 1/2 до 30 1/2]		
5.10	„ Кракова	3.27	„ „ що день, від 12 1/2 до 31 1/2 в будні днї		
6.00	„ Підволочиска на головн. двірєць	3.40	„ Бруховичъ		
6.55	„ Кракова	3.47	„ Замний водї		
8.00	„ Янова від 1 1/2 до 14 1/2 — від 1 1/2 до 30 1/2	4.40	„ Ярослав		
8.15	„ „ що день а від 12 1/2 до 31 1/2 в будні днї				
8.45	„ Бруховичъ	4.40	до Кракова		
8.49	„ Кракова	5.20	„ Лавочного		
9.01	„ Бруховичъ	6.45	„ Кракова		
9.10	„ Янова [від 12 1/2 днї 31 1/2 в нед. и свята]	7.05	„ Сокаля		
9.30	„ Іцкан	7.25	„ Тернополя а головного двірца		
9.43	„ Кракова	7.30	„ Лавочного		
9.50	„ Підволочиска на Підзамчє	7.47	„ Тернополя зъ Підзамчє		
10.00	„ Іцкан	7.48	„ Янова [лишь від 1 1/2 до 30 1/2]		
10.20	„ Підволочиска на головн. двірєць	8.50	„ „ „ 1 1/2 до 30 1/2		
12.10	„ Скѣлого лишь від 1 1/2 до 30 1/2	10.50	„ Іцкан		
	„ Лавочного	11.00	„ Кракова		
		11.27	„ Підволочиска а головного двірца		
			„ „ Підзамчє		

ЗАМІТКА: Пора нічна числитъ ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

При закупнѣхъ товарѣвъ просимо покликуватисъ на нашу часописъ.

Выдаєць и одѣвѣтальный редакторъ: Иванъ Болєй.

Патѣръ зъ фабр. Черлявскон.

Зъ друкарнѣхъ Института Становицкїи, подѣ зарадѣмъ Іоакима Гренєка.

Выходить у Львові щодня (крімъ неділі і рускихъ святъ) о 6-й годині по полудні. Литературный додатокъ „Вісникъ“ найзнаменитішихъ повѣстей“ выходить во второкъ, а во второкъ и пятницу на перебіну разомъ зъ Діломи.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львові Адміністрація „ДВЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 3, и А. Ольшеского ул. Килинського 2; — въ Ярославіи Л. Крижановскій; — у Вѣдн: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteine & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasensteine & Vogler.

Передплата на „ДВЛО“ и напечатанность за инсераты платитъ у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „ДВЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи: за границею: на цѣлый рокъ . . 18 зр. на цѣлый рокъ . . 24 зр. на полъ року . . 9 зр. на полъ року . . 12 зр. у Львові: на цѣлый рокъ . . 16 зр. на полъ року . . 8 зр. на четверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 85 кр. Редакція, Адміністрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережене. — Рекламациі неопечатані вольні въ портъ. Поодинокое членко коштує 8 зр. а. в. Оголошенія звычайно принимаютъ ся по цѣнѣ 10 зр. въ одною строчкою инсератовою або въ мѣсяць а въ рубрицѣ „Надобелане“ по 25 зр. а. в. Подати и инші домогения приватныі числитъ ся по 15 зр. въ день.

У Львові дня 8 н. ст. червня.

Нині [8 н. ст. червня] вѣдбував ся въ Сполученыхъ Державахъ Північної Америки въ мѣстѣ Майфільдъ [въ Пенсильваніи] сегоднѣшня конвенція „Руского Народного Союза“, на котру зъѣздили ся делегаты русскихъ братствъ взглядно членствъ зъ всѣхъ сторінъ Америки.

Сй щорічний конвенції мають велике значѣнне въ організації нашихъ братствъ въ Америцѣ, а до сегоднѣшного прикладають они большу вагу, бо йде о декіль змѣнъ статута, щоби — якъ сказано у відозвѣ „Союза“, напечатаній въ „Свободѣ“ — сея інституція, оперта на добре обдуманыхъ статутахъ, росла, розвивала ся и крѣпилася въ хосенѣ американо-руской а на славу и помѣчь цѣлои нашої великой Руси.

Въ якбѣмъ напрямѣ має змѣнитися статутъ „Союза“ и о чомъ ще будуть нашѣ американо-рускі брати радити на сій конвенції, се видко зъ отеси статѣвъ углѣщеной въ „Свободѣ“ однимъ членомъ „Союза“:

„Що-до статутівъ — треба бы передо-вѣсти змѣнити ихъ въ той способѣ, щоби до товариства „Союзъ“ можна принимати канадійскихъ Русинівъ. О. Несторъ Дмитровъ въ своихъ подорожнихъ споминахъ згадує, кілько ихъ уже єсть въ Канадѣ, тому мы повинні застановити ся надъ тымъ, підъ якими умовами ихъ принимати, бо якъ мы ними не займемося, то захоплять ихъ другі народности, и зновъ тисячки руского гроша потоне въ кишени чужихъ людей.

Що-до того, хто може бути членомъ „Союза“, то треба бы вычеркнути зъ параграфу сегомо слово „Славянинъ“, бо після того мавъ бы право пристати до „Союза“ и Словакъ и Чехъ и Полякъ, а „Союзъ“ повиненъ бути товариствомъ чисто рускимъ, а не мѣшанымъ. Впрочімъ другі Славяне прийшли скорше до Америки якъ мы, отже мають свои організації и певно до насъ не пойдуть.

Що-до вѣры, то „Союзъ“ и да лѣше не повиненъ робити жадной рѣзницѣ помѣжь православными а уніятами, якъ се и було до теперъ; „Союзъ“ не єсть організація уніатска, ані православна, але народно-руська — отже на вѣру не може звертати жадной уваги, а

дивитись мусить тільки на то, чи Русинъ, котрий хоче стати членомъ, єсть чоловікъ честный, та чи выповнить всѣ другі условія приписані въ статутѣ. При той нагодѣ позволю собі сказати рѣчь впрочімъ всѣмъ знану, що такъ само якъ „Союзъ“ такъ и его органъ „Свобода“ не єсть ані уніатскою ані православною, але газетою маючою на цѣли лишь просвѣчене народу. „Свобода“ противъ православія яко вѣры ніколи не выступала и не думає, бо то не єе business. Выступала она лишь противъ православныхъ проводирівъ, священниківъ и др., а такожъ коли они въ горячѣхъ місіонерскій забували неразъ на границѣ приличности або послугували ся бридкими средствами [якъ неправдою и шкальованемъ] для осягненія своихъ цѣлей. Противъ такого поступованія „Свобода“ все буде выступати, такъ само якъ кождий честный чоловікъ повиненъ стояти противъ всякого зла и неправды безъ огляду на се, чи тов зло робить чужий хто або ворогъ, чи самъ рідный батько. Правда надъ все, она не знає нѣ брата, нѣ свата. Того повиненъ тримати ся „Союзъ“ и его органъ „Свобода“ и здаєсь тримавъ ся доси.

Позаякъ мѣжь членами „Союза“ знаходимо дуже мало самотныхъ, длятого вартъ-бъ роздѣлити членівъ на два віддѣлы: 1) жонаті и замужені и 2) самотні. Перші платили бы такъ, якъ платять теперъ и мали бы такі самі права якъ и доси: другі, т. в. самотні, такъ двѣчата якъ и хлопцѣ, платили бы лишь по 25 цт. на мѣсяць, але за то дѣставали бы лишь 250 долларівъ посмертного, 50 долларівъ въ разѣ утраты одной руки або ноги, 125 долларівъ въ разѣ утраты двохъ рукъ або ногъ и т. д. взагалѣ все на половину. Черезъ тов далеко бѣльше самотныхъ пристало бы до „Союза“, такъ двѣчаты якъ и хлопцѣ, аніжъ єсть ихъ до теперъ, бо кводеръ [25 цт.] на мѣсяць грошѣхъ невеликы и за тов кождий бувъ бы на випадокъ забезпечений. Звѣстно, що нашѣ люди зачали йти до Америки недавно, а пришовши тутъ за-для браку своихъ організацій причѣплялись до чужихъ: словацкихъ, польскихъ, нѣмецкихъ и американо-рускихъ. Ба же й теперъ досыть ихъ тамтудъ блукає. Людей тыхъ можна-бъ рахувати на сотки, а они бы радо пристали теперъ до нашої організації, ели-бы имъ зробити декіль полекшѣ. Въ

виду того конвенція повинна застановитись надъ тымъ, чи бы не добре було принимати людей за старыхъ членівъ зъ другихъ великихъ організацій [але не братствъ], ели они выкажутъ ся, що всѣ свои обовязки въ організації, до котрой належали, ажъ до кінця самого сповняли и сповняли всѣ другі условія, які приписують статуты „Союза“ въ параграфѣ семомъ.

Вартъ бы такожъ ухвалити, щоби кождий членъ справивъ собі відзнаку, абы оденъ другого мѣгъ пѣзнати, якъ то дѣєсь по другихъ організаціяхъ.

Постаратись о сильну організацію за сучасними школами для дѣтей и вѣтѣрными для старшихъ та за читальнями. Дѣти ростуть, а своего не знаютъ. Такъ само богато старшихъ могло бы научити ся читати и писати, ели-бы всюды були вѣтѣрні школы и „Союзъ“ агітувавъ за тымъ. Читальнѣ такожъ конечно бы ся здали, бо народъ, не знаючи де чась пойти въ разѣ безработя, иде до салѣонівъ, и піяństwo, на жалѣ, ширить ся дуже.

Зъ грѣшми на „Народный Дѣмъ“ зобра-нними треба-бъ такожъ щось зробити, нехай не лежать. По моѣй думцѣ, треба-бъ ихъ вложити въ business [интересъ], котрый выплачуєсь добре [якій сторѣ (склепѣ) компанійный або що], розумѣє ся, після ухвалы конвенції; ели-жъ нѣ, то можна-бъ за ті грошѣ выдати книжки для тутешныхъ людей, доконче потрібні, котрі выплатились бы. Такъ примѣромъ буваря руского конечно намъ треба, бо спроваджене зъ краю коштує багато клопоту... Маленькій бодай подручникъ для науки англійского языка такожъ доконче потрібный и треба-бъ о него постаратись.

Рівножь при нагодѣ конвенції „Союза“ треба бы прийняти відповѣдній резолюція, щоби дати выразъ обуреню нашою на всѣхъ виновниківъ проливу руской крови підчасъ польскихъ выборовъ и тымъ показати, що мы интересуемо ся справами старого краю и кривды заподѣяны братямъ нашимъ болять насъ немало. Такожъ здалось бы заложити особне товариство, до котрого мѣгъ бы належати кождий Русинъ за оплатою одного доллара на рокъ, а котрого одинокою цѣлю було бы збиранє фондівъ для спомоги краевыхъ газетъ, борющихся за хлопскі права, и вза-

галѣ на агітацію, маючу за задачу освѣдом-люванє нашихъ братівъ въ старомъ краю.

До сєи не зъ одного взгляду цѣкаво для насъ статѣвъ, додамо, що въ відозвѣ видѣлу „Союза“ справа протесту противъ остатныхъ галицкихъ выборовъ зазначена зъ натискомъ „Сегоднѣшня конвенція — сказано у відозвѣ — має бути грѣмкимъ и грѣзнымъ протестомъ“.

По конвенції відбуде ся нинѣ вечеромъ концертъ въ гарно убраній руской сали громады Майфільдской, въ котромъ возьмуть участь: братство зъ Оліфанту, два братства зъ Майфільдъ, зъ Симпсонъ и т. д.

Въ святочный сєи день нашихъ братівъ въ Північній Америцѣ пересылаемо имъ щирый привѣтъ: „щастє Боже!“ — и сердечну подяку, що не забувають на „старый край“ — відчувують и подѣляють его горе. Дастъ Богъ усѣмъ намъ дождати ся лучшихъ часівъ!

Процѣсъ Давидовскій.

(Дальше)

[Девятый день разправы 8 н. ст. червня.]

Мѣжь обжалованными настроѣй дуже поважний. Се-жъ день, въ котромъ порѣшитъ ся: чи воля, чи вязниця... Відчуте ваги хвилѣ дає ся бачити и на оборонцахъ и на трибуналь.

Забирає слово — прокураторъ и відступавъ відъ обжалованя трєхъ сужденыхъ: Михайла Сметаньского, Вильгельма Арена и Павла Яевньского, а трибуналь зразъ увѣльняє ихъ. Відтакъ прокураторъ обжаловує прочихъ:

Не треба — каже — лѣшого доказу надъ саму розправу, якъ погубною єсть тактика деякихъ сторонництвъ підчасъ выборовъ. Цѣлый рядъ зборівъ кинувъ сѣбѣ не-нависѣти до панівъ, а трафіло того зерно на рѣлю підготовану соціалістами. Вже передъ выборами нѣсь ся всюды окликъ „постѣймо за лѣсы нашѣ“ и инші погрозы. Неразъ бу-вали при выборахъ забурєня, але не було случая, щоби комисаръ згинувъ підъ палками, щоби чернь кидалася на касарню жандармівъ. А прецѣнь не було провокаціи зъ стороны Попеля. Поступованє его було повне такту. Говорєно, мовѣ-то Попель фаль-

Вправы тѣлесні.

Написавъ д-ръ В. Сѣменовичъ.

Якъ для захованя доброго здоровья ко-нечный вѣдпочиннокъ, такъ и конечный в рухъ.

Мязи [мускулы] не є лише механизмомъ до порушеня тѣла, але они є и збѣрниками поживлянія. Всѣ процєсы вѣдживленя и перемѣны тканокъ, очищенє и вѣдбудованє ихъ вѣдбувають ся найбільше въ мускулахъ, бѣльше нѣжь деінде въ тѣлѣ людсьомъ. Щоби тов все вѣдбувало ся правильно, треба доброго круженя крови. За кождымъ скорченємъ мязей они вытискають аужиту кровь зъ волоско-ватыхъ судинъ кровеносныхъ а за кождымъ зновъ розширенємъ напылає до нихъ кровь нова, чиста. Черезъ се тѣло очищуєсь и вѣдживляє ся.

Житє в рухомѣ, смерть супочинкомъ. Люде учєны твердятъ, що праця фїзична дає чловѣкови веселєтьє ума, вдоволенє, здоро-вый и солодкій сонъ. Ели взагалѣ яка-небудь фїзична праця дає чловѣкови тѣлько користи, то о кілько бѣльше може ему дати єе разум-на вправа тѣлесна [гїмнастика]!

Якъ рухъ такъ и поживляніє причиняють ся на-рѣннѣ до виробленя въ чловѣцѣ силы фїзичной и моральной, а тымъ самымъ здоро-вля. Найлучшій примѣръ того маємо на лю-дахъ, котрі змушені черезъ довшій часъ ле-жати въ лѣжку. Мимо того, що они їдять и пють подостаткомъ, тѣла имъ не прибуває, а протївно, убуває. Якій впливъ въ розмѣрно короткомъ часѣ має разумна вправа тѣла на організмъ людскій, найлучше пѣзнаємо на при-кладѣ:

Въ Англіи подано систематичной гїмна-

стицѣ дванадцать вояківъ. Уже по чотирохъ мѣсяцяхъ они стѣлько набрали тѣла, що лєдвѣ могли надягнути на себе свои мундуры. По пятохъ мѣсяцяхъ треба було тымъ воякамъ новий справляти мундуръ, бо не тѣлько ихъ мускулы, але й груди такъ розросли ся, що старі мундуры стали просто неможливы.

Поминувши то, що черезъ систематичну гїмнастику чловѣкъ набирає тѣла, мязи его, призвичайні до систематичной вправы, можуть знести бѣльше труда та працѣ и лучше єе выконати аніжъ мязи несправлені. А се за-для двохъ причинъ: по перше — систематич-на вправа робить ихъ твердшими, бѣльшими, сильнѣйшими и вытєрєвалѣйшими; по друге — мязи выправлені хутше стягають ся и до-кладнѣше выконують працю, — однимъ сло-вомъ мязи є бѣльше послушными воли мозку и своимъ нервамъ.

Підъ систематичною вправою я розумѣю майже выключно гїмнастику шведского рода. А власне зъ неспѣдимости того Соколовъ вѣгалъ минає ся часто зъ своєю цѣлю, бо тамъ дбає ся майже выключно о виробленє въ Соколахъ понисовой зручности, а мало о гїгієнічну вправу тѣла.

Рухъ мязей — якъ выше згадавъ-ємъ — єсть однимъ зъ найголовнѣйшихъ чинниківъ, котрі помагують здоровому вытворюваню тка-нокъ мязовыхъ, и то не лише тканокъ въ зо-внѣшнихъ мускулахъ, але такожъ и у всѣхъ органахъ нашихъ.

Підчасъ вѣдпочинку двѣ чинности вѣдбу-вають ся въ нашомъ тѣлѣ. Сыра пожива пе-рєробляє ся въ органахъ травленя на матє-ріалъ, котрый комѣрки нервѣвъ и мязей по-пѣйше зъ крови нашої высєкають и вѣдбуду-вають нимъ свои тканки. Друге — кровь за-бирає аужитый матеріалъ и тымъ способомъ очищує цѣлый организмъ. Коли мязи є въ ру-

ху, волосковаті судины кровеносні розширя-ють ся и до мязей приплыває бѣльше крови. На тѣмъ терпѣють органы внутрѣшні, котрі підчасъ працѣ мязей менше одержують крови. Длятого въ часѣ травленя жолудка — т. в. по їдѣ — не повинно ся працювати ані фї-зично ані умово.

Найтяжше є перекопати людей працѣ фїзичной, що и для нихъ, а особливо для ре-мѣсниківъ, гїмнастика є такожъ конечна. Они звычайно говорять: „Я напрацюю ся черезъ цѣлый день сокирою, гїблемъ, молоткомъ або чимъ тамъ, що лєдвѣ дышу, а вѣнь ще каже йти до Соколовъ гїмнастикувати ся!“ На се така моя відповѣдь: „Правда, ты працюючи мучишь одну часть тѣла, и до той части збѣгне ся значна частина крови, такъ що на тѣмъ терпѣють всѣ инші, а коли ты погїмна-стикуєшь ся розумно, то кровь роздѣлитъ ся рівномѣрно назадъ по цѣлѣмъ тѣлѣ и утѣма уступитъ. А що бѣльше! — коли ты є ремѣ-сникомъ, то тобѣ бѣльше, якъ кому иншому, потреба певной, зручной, мѣцной и система-тично виробленой руки. Умѣла, систематична вправа кожѣй и жили, кождого хотѣ-бы й най-меншого мускулу, зробити зъ твоєи руки руку справѣдшого артиста. Всѣ мязи безуслѣвно, безъ выимки, въ систематичной вправѣ мусять брати рѣвну участь, абы привыкли до выкону-ваня докладныхъ, зручныхъ и певныхъ ру-ховъ. Тодѣ и цѣла рука стане певнѣйшою и выконає працю зъ прецизією. Отже такъ ар-тистъ маляръ якъ и артистъ кравецъ, столаръ, однимъ словомъ кождий артистъ и ремѣсникъ безъ выимки потребує систематичной вправы, ели хоче дѣйстно стати артистомъ въ своѣмъ фаху.

Та поминувши се — систематична, умѣ-ла гїмнастика чи тѣлесна вправа має ще ин-шу, далеко важнѣйшу задачу, о котрой гїм-

настики и взагалѣ сусѣднѣсть мало знає, а именно: она виробляє мозокъ и нервову си-стему.

Кожда група, вязка мускулівъ має въ мозку особне свое мѣсце, зъ вѣдкѣй нервы, котрі контролюють мускулы, беруть свій по-чатокъ. Длятого у коваля тая часть мозку, зъ котрой виходять нервы до рукъ, єсть бѣль-ше розвита, якъ инші части. На тѣй підста-вѣ справеделиво можна судити, що ті люди, котрі вѣддають ся спортови бѣцклевому, бѣльше мають розвиту часть мозку, въ ко-трой нервы нѣють свой початокъ. Мое твердженє скрѣпляють такожъ досвѣды уче-ныхъ лѣкарівъ пєсихіатрівъ, котрі рѣшучо твердятъ, що найбільше идіотівъ знаходитъ ся мѣжь тими людьми, котрыхъ немовлятами сповивано такъ, що дѣтьми черезъ бракъ руху не могли виробити собі мускулівъ, а черезъ те и мозку.

Окрѣмъ того при систематичной гїмна-стицѣ и вправѣ мязей виробляє ся память. Бо гїмнастикуючій мусить собі запам'ятати — систематично наступаючій по собі певній рухъ, котрыхъ вимагає вправа. Длятого я горя-чо припоручаю гїмнастикамъ а особливо ихъ начальникамъ, щоби въ гїмнастицѣ заводили певну систематичну науку, а до того найлуч-ше надає ся система гїмнастики шведской. И така гїмнастика чинить чловѣка не тѣлько мѣцнѣйшимъ на тѣлѣ, але и на умѣ. Гїмна-стикѣ, що привыкъ до сповнованя система-тичныхъ рухівъ, вчить ся такожъ и лѣогично мыслити.

Умѣла гїмнастика йде далѣ — она та-кожь поправляє обычаѣ людей. Черезъ ню набуває ся лѣшний вѣдчѣ и лѣшого поведєня, а тѣло зручноє и гнучкоє. Длятого гїм-настика и Соколовство — то не безцѣльна забава для хлопцѣвъ — якъ звычайно

ДОСТОЙНІЙ
ПАНЬ!

Пробуйте тільки разъ випрасувати „Ба-жанта“ крохмалемъ брилантиномъ до па-тираня, а переконаєтесь, що вѣнь о много практичнѣйшій и лучшій вѣдъ иншого. Отже жадайте тѣлько:

„БАЖАНТА“

крохмаль
брилантиновый

вѣдзначеній вѣдаками медалемъ сѣрѣ-лымъ въ роцѣ 1894.

Набути можна у всѣхъ торго-вельхъ морьныхъ, 103 20—50

шувать картки, відгрозують ся... Все то злобий вигадки. І ціла комісія поступала легально, і цілий акт передвборчий був легальний. Я застерігаюся, що хибно подано в газетах, мов-то я признав, що вибори не були переведені легально; я тверджу цілком протилежно. Треба зважити, що се перші вибори в V-ю курію; що села не мають персоналу виробленого, а чейже і по містах листів не можуть бути точні. Збіраючи свідків ствердили, що листи були выставлені і дані часті на рекламациі. Надто Попель сам їде до староства, радить вписати до листів тих, котрі не мали карт. Отсе загальні уваги, котрими попереджую подробиць розборів справи і ще раз стверджую, що тільки чужі впливи стали причиною смерті Попеля, котрий так ввів в свою честність і таке мав довіру в люд, з котрим жив разом, що зрився ся асистенція — то може одна его вина, котру відпокутовав смертю.

Доведено — мовив далі прокуратор — що урлопники, з Мазуром на чолі, грозьбами відстрашували виборців. На саму суть речі не впливає то, що урлопників було лише 30 а виборців по-над тисячу; виборці — то люди, котрі не прийшли на то, щоб силою відирати ся до урни, а гурт отчайдухів міг відстрашити і відстрашив виборців. В свідстві свідки поименно наводили тих, що були в той юрб; при розправі свідки не обтяжують нікого. Я покликуюсь на збірання свідків і самих обжалованих, котрі твердять, що грозьби були.

На підставі розправи відступаю від обжалованя Корковского і Станислава Охмана о насильство публічне, але підпираю се обжаловане що-до Шеремети, Найдю, Осипа Мазура, Івана Барана, Гната і Антона Здановських [котрих оборона, мов-то они помагали робити порядок, не оказалась правдивою] і Іосифа Охмана [тут прокуратор мотивує обжаловане кожного збіранням свідків]. Коли-ж уже почав ся акт виборчий, обжаловані підсудували виборцям гадку про надужитя і шахрайства.

Найпершу роллю відіграв Осип Корковский. Він день перед виборами заставляє собі лист [Абрагамовича] з Черешина, мов-то, що ему звістний був зміст, умысле підбоджує виборців. Він крутив ся поміж людей, намагався здержати ся від голосованя — і за те вношу знати его винним. В той самий напрям помагали Корковскому Телега, Машталер і Никола Юркевич. Два послідні провинили ся тим, що не слухали взованя жандарма. Осип Охман і Роман Жихало, після вказу розправи, помагали Корковскому в несовісності обаламученю народу. [При кождім прокуратор наводив вкази свідків].

Далше приступаю до хвилі, коли виборці нападають на касарню. Після ходу розправи відступаю від обжалованя о насильство через напад касарні що-до Машталера і Хировского, але обжаловую: особливо Шеремету [бо сам признав ся до того пе-

редь Корковским], Андруха Химчина [бо перший кинув ся на касарню, аж скальчив собі нос], Івана Найдю [котрий хватив Попеля за полу, щоб стягнути его на долину, а певно не в добром замѣрѣ], Івана Хировского [котрий признав ся в свідстві, хоть підчас розправи відкидавъ], Яська Мазура [котрий накликавъ ще других], Андруха Кутного [котрий сам каже, що був так близько забитого Дацька, що кров сплила его одѣж].

Наступає акт найстрашній: убиство Попеля. Вже в час розправи — каже прокуратор — заявив я, що прокураторія не уважає акту того ан за скритоубиство ан за звичайне убиство. Бо-ж крик був і погроз не можна брати поважно. Попеля бито довгий час, град колбів і кам'я падав на него, а хоч стверджено, що Шеремета і Юркевич били его по голові, то не дасть ся ствердити, чи удари их були смертоносні.

Першим, котрий ударив Попеля, був Юркевич; до того і сам признає і стверджує збірання свідобжалованих і свідобств. Одним з тих, котрі Попеля колбкокротно ударили, є Шеремета, а цілий ряд свідків стверджує того. Юркевича обжаловано на підставі збірань Шеремети, а коли сей тепер відкидає свои збірання, то речі трибуналу буде сесю обставину розсудити. Василь Наконечний і Телега признають ся, що били Попеля, коли той ще рухав ся. Телега твердить, що був паний, але се заперечують збірання свідків. Далше свідки обтяжують Найдю, Стецька, Токарекого [той бив Попеля колбкома наворотами]. Так само стверджено, що бив Попеля Лавро Граб, а Люстер копіує. Люстер толкує ся, що був цілком паний, але оповідає всі обставини так ясно, що мимо збірань свідків, годі повірити в его безпам'ятність в той час. Збірання свідків перчать і обороні Рыбинського, котрий допустив ся знущаня над трупом. Піддержую обжаловане і против Бригиды Граб; розправа ослабила обжаловане против неї, бо не переслухано одного свідка Благути, але з другої сторони Благути, після вказу свідків, має бути чоловіком недостовірним.

Не єсть выяснено речі, коли Попель скінчив житє, для того не можна знати, чи послідні чотири обжаловані били Попеля ще живого, чи вже бездушного трупа; але після ореченя лікарського випадає прийняти перший случай, і гадаю, що трибунал не буде мати причини уважати удари той за знущаня над трупом, а узнаєть их, згідно з актом обжалованя, винними тяжкого ушкодження тѣла.

Що-до Корковского обжаловую его же о побиті вѣта і о накликувані до того других.

Вкінці піддержую обжаловане Станислава Охмана, котрий накликавъ, щоб жандармам відобрати івері; Люстера о те саме; Шеремету Вікентія, котрий хватив жандарма за рем'я і звав жандармів злодѣями, і Химчина о выступ против жандармеріи.

старші судят — але то школа великої вартості, се школа для тѣла і ума. Хоч розвій сей школи раціональної доперва в стані немовлячості, однак початки вже зроблено а будучність доконає свого.

Вже у старинних Греків пізнано вартість тон школи. Як знаємо — у них гімнастика, вправа тѣла, стояла дуже високо, а з тим в парі йшло і житє умове. Найбільш учені і поети безсмертною славою вийшли з тон школи. Але по що гребати нам в старих попеліях, коли примѣри того дає нам за наших часів сама Америка.

В державі Нью-Йорк в містѣ Ельмайра є право, що кождий в'язень, засуджений на кримінал за звичайний переступ, хоть-би й незнати на кілька лѣт, може бути пущений на волю по вѣсімнадцяти місяцях, если через дванадцять місяців з черги буде вести ся без догани а за вѣсімнадцять навчить ся якогось рем'я. З чотирох тисяч в'язнів половина відповіла жаданю права, а друга була непоправна. Лікар тамошнього заведеня карного ужив систематичної гімнастики яко средства поправки. Наслідки тон системи були зачудовуючі. Уже в перших вѣсімнадцяти місяцях сѣмдесять і п'ять процентів на его пущено на волю, тому, що поправились, а п'яніше увільнено і решту з винкою трьох непоправних. Чи-ж треба гадати дужого примѣру для пересвідчення, що систематична вправа тѣла виробляє мозок, поправляє обчаш і убаглює човічка? В тій самій державі в заведенях для хорих на ум примѣнено також систематичну вправа тѣла яко лѣк — і, як доносить, успіх показує ся дуже добрий.

Також багато хороших фізичних лѣчат при помочи гімнастики.

Нині лѣчать тут систематичною гімнастикою ідіотизм, лѣчать танец св. Віта [тільки не такі, якого танцюють старокрайські органи при виборах], нервовість, истерию та й всякі хороби нервові, а також жодковий [не острій, яких галицькі хрунї набаляють ся з дригльв і ковбас], а хронічний, лѣчать хороби серця [але не у панночок та кавалерів] а у старших, коли мають отовщене того органу, лѣчать всякі болі голови, особливо у женщин, — одним словом: всі хороби, котрі мають свій почин в браку руху.

Не знаю, як тепер у вас, але тисяч, які тут Американки видають на антипіріну, фенацетину, бромосельцер і інші лѣки, котрих уживають тут пані на усмирено болі голови, можна би видати на щось дужого, сли-би тая краса половина роду людского уживала більше руху. Під рухом розумію спадеру пару кроків по ринку або попередь выставові вѣкна, але систематичну гімнастику цілого тѣла.

Дійсно слів бракує човікови на припоручені систематичної гімнастики всім без рбаниць вѣку і пола. Дятого дуже радує ся гадкою лѣвбських наших Соколів — ширити Соколство по краю. Особливо молодіж шкільна і університетська повинна без винки належати до Соколів, бо — як повисше вказав-ем — се раціональний лѣк на піддвигнені людскости фізично і морально. Вже старинний народ вказав о тм свою думку, кажучи: in sano corpore mens sana.

Чикаго, 1897

Реасумуючи все — кінчив прокуратор — вношу знати всіх обжалованих винних догичних злочинств або провин [тут прокуратор відчитує кожного з обжалованих і подає параграфи закона карного, о котрі кожного обвиняє], а що-до вимѣру кары — трибунал зволить увзглянути бездоганну их минушність, шаль, який огортає цілий маси, і обаламучене. Однак се не дасть ся сказати що-до Корковского і Шеремети. Они то були головними винниками, они підбурювали других, а і минушність не промовляє за ними.

По промові прокуратора оборонці попросили о пазу, а председатель перервав на часок розправу.

По пазі перший промовив оборонець Сумпер:

Высокий трибунале! Маючи відповісти на промову прокураторіи, значаючи, що знаю вагу мого обовязку супротив трибуналу і безсудних. Обязком обороны єсть безсловна льояльність, т. є. цілковите обмежене себе лиш на то, що вказує розправа а обовязок той тм лекцій, що оборона стоить перед судьями справедливими, такими, що коли-б відчинити всі вѣкна сей салі, дух адміністраційний сюда не завѣ. Що-до обжалованих то нагадую тут слова Мицкевича: „Треба мати серце і гадати в серце“. Треба тямити, що то частина нашой сфери маси людю. Треба серцем вглянути в их серце.

Рік 1896 зелотими буквами записав ся для народу: дав ему V-ту курію, дав заступництво бідним масам. Не місце тут вхходити, чи оно було на час: закон єсть святий і він вкладає на просвітну веретув обовязок: не обмежувати, прав, які закон той признає тм для котрих він наданий. Наколи прокуратор слівив причини катастрофи в Давидові, то і я мушу дослѣдити, як примѣнено новий сей закон в Давидові і о скільки се важе ся з нинішню справою.

Як були уложені листи, знаємо. Сам писарь Чайковский розказував то, а розказував засноуючи ся вчно несправдливостю. Робота то була дуже тандитна, а хоч не знаємо, якій процент було опущених в листі, то знаємо, що було их дуже много. Одвчальний редактор того акту, вѣт Котюшко ставав перед нами яко „dygnitarz“ і засноював ся своим секретарем. Не вольно мені говорити о тм, чи та неточність листів не була случайно плодом яких закулісових махінацій; розправа не вказала того. Я не хочу перечити, що листи були выставлені; не вхожу в то, чи якийсь проголошен під носом через шановного „мера“ давидовского, проголошен під козелом, було летальне; я стверджую, що крім Котюшка і Яроша листів ніхто не бачив. Чи-ж не диво, що не було рекламаций? Пречні ніхто не поучив народу! Люд ввів в справдливост, ждав карт, длятого не рекламував. Був там вправді молодий політичний урядник, но его чинність мусѣла бути тільки чистою формою; подивив ся, чи листа єсть, але не ствердив, яка она.

Переходимо до часів найблизших катастроф в Давидові. Являють ся vyslanники Козакевича, чують про недоручені карт, вставляють ся у старости а там западає адміністраційна ухваля, щоб приймати голоси без листів. Се поставило справу в пов свѣтла, в пов тѣни — і мусѣло би не то у хлопа, но у кождого збудити підозрѣне. І сам Попель попав в прикре положені. Обцявъ карты, а не міг того дотримати; через се стратив цілу повагу свого уряду. Відносини в Давидові дивні: вѣчна борьба священника з вѣитом, людність мѣшана, двір є власністю патрѣв, котрі затоплені в богомбію не мають часу подбати о доцелу судбу людю, живучого на просторах их землях. Якій же примѣр мав той люд?

Сторонництво соціалістичне розвинуло сильну агітацію. Всякій иній сторонництва уважали его позицію за страчену. Маємо один лист, і то не якогось сторонництва, а одного човічка [Абрагамовича], що покликуює ся на свои заслуги, узані всіми, тільки не галицькими хлопцями, котрих тільки чотири міліони. Отже не було ніякого контр-акції; ґрунт оволодѣли соціалісти. Звѣтна рѣч, що люд лишне до того, хто промовляє до него языком пристрасти; не даю, що акція соціалістів прийнялась.

До того приходив ще склад комісії. Попель був ледви два роки в Давидові, був функціонарем Домініканів, котрі чей у люд не велику мають симпатію. Крім того Попель був профаном, не знав виборчої інструкції, а ще достав і дивний склад комісії. Перший ко. Фіалковский контрує Попелеви на кождім кроці; видно ту того „а“,

маломѣсточкову амбіцію, котра домагався для себе всіх гідностей. А ще на нещасте лѣкаль выбрано дуже неумѣстний; не выбрано школи о чотирох салях, але уряд о двох маленьких клітках. Не було способу уложеного, як мав ся голосувати: чи позбучно, чи громадами. Таж на равтѣ установляє ся комісія для унормованя порядку, а тут не було нічого. Коли ксьондз голосив в костелі, що кождому прислугує право голосованя, чи-ж недоручене карт урлопникам не мусѣло им видати ся кривдою і несправдливостю? Люд кинув ся до сповненя свого права, узнав того сповненя за свій обовязок.

Доручувані карт голосованя без легітимацій мусѣло занепокоити народ, бо-ж дійсно тут нема контролі, чи мою картку не ужито за фідібуси до ситарів, наколи на ній вписаний „червоний“ Козакевич. А хлоп не має часу розумувати; підозрѣне друга его природа. Хлоп бачив, що урлопники, котрі служив цѣсареві, не має того, що має кождий фатас і заволока двѣркі. Народ не знає нічо о рекламациях, він не дає на терміни правосильности. Тож не було що говорити о тм, що час рекламаций минув. Але що більше, народови говорено до останної хвилі, що карты дѣстануть. В той спосб ствержене прокураторіи, що одинокою причиною була агітація соціална, мушу назвати одностороннім. Була она одною причиною по-при тисячѣ инших. А пошановані прав народу єсть у нас дуже мале. Так було і тут, і через нетактовне поступоване дуже огрчили народ.

А тепер: хто єсть той Корковский, котрому дав пан Котюшко як найгірше свѣдоцтво? Я вдячний, що п. прокуратор увѣлнив его від части обжалованя, бо і тм вини не спочила на нм. Він єсть резонером; сам знає більше і цілком правно поучував люд, щоб не голосували без легітимацій. Я зробив би так само. Що-до побиті вѣта — то справа се неясна і не конче виглядає так, як то представив п. Котюшко, котрого збірання цілковито не є вѣрдоцтв. Вже сама запальність Котюшка против Корковского вказує, що збіраня Котюшка є безпідставні. Корковский признав, що ударив его, але не бив яко вѣта, не бив за зле боронене громади. Я маю понате о твердості голови пана Котюшка, а одним словом кажу, що не вѣрю ему, бо збіраня его то одна велика ненависть. Була то обид, зневага, но ніколи злочин. Що-до злочину насильства — то здаєсь мені, що прокураторія додала то Корковскому на „десерт“, бо де-ж, щоб такі герші був обжалований тільки о побиті вѣта! Він кричав „шахрайство!“ Оно справді зле, бо зражує брак кречности; то неприлично так говорити в поряді товариств; але критика комісії вольна кождому, а хто знає, чи і мы, бачивши цілу справу, були би дуже кречными.

Що-до листу Абрагамовича — то Корковский зробив тільки прислугу авторові; без Корковского Европа не пізнала бы тих золотих гадок листу... Впрочім критика листу не є каригідною. Дятого прошу увѣлнити Корковского від обжалованя.

Що-до Юркевича — его обжаловув Стецько, приклонник системи трійковон; він кождого обвиняє, бо „если мене обвиняють, то і я буду других“. Свѣдоцтво таке чей-же не вѣрне. Юркевич признає, що ударив Попеля, але нема найменшого доказу, що ударив у голову і став винником смерті. Що-до грозьб і насильства, о котрі обвиняє его Рідель, то годі повірити, щоб серед крику, серед тисяч однаково прибраних хлопів, жандарм міг так добре розпізнати особу.

Так само невинним зову Найдю. Нхто не ствердив, щоб справді грозив він кому розбитєм голови. Але йдм далше. До грозьб треба почути, що грозьба є сповнена, а того розправа не вказала. Там були хлопи; они не є вразливий, нервовий, грозьби не бояли ся, а хоч-би й були грозьби то по-при тисячнім народі грозьби тоті були киванєм пальця... вже не скажу де. [Тут оцінює збірання поодиноких свідків, обтяжуючих Найдю.]

Що-до Телеги той признає, що зневолен був Попеля бити. Трибунал не име вѣри его обороні, але за то збіраня свідків не вказують, чи Попель жив ще. Лікар не збірані нам нічо позитивного, нема протє рації обвиняти его о тяжке ушкодження тѣла. То само говорю о Василь Наконечнім, тм більше, що після збірань свідків Попель уже не жив, а при тм нема доказу, що Наконечний ударив Попеля по голові. Що-до Лавра Граба то збіраня свідка Цимбалюха дуже невѣрні.

З цілої промови п. прокуратора я з приятністю констатую, що п. прокуратор заявляє становище дуже справедливе і людське.

И з огляду на те я був пересвідчений, що п. прокуратор вступити в дії обжалованя Лостра, про котрого збавили всі свідки, що він був п'яний. І не диво! Нещасте одно по другім постало: умерла йому жінка, коло яко буди вийшла з кола машина, за що готові стратити службу. А колиб він і дійсно конував Попеля, то після математичного обчислення було се вже що найменше в пів години по відступленю жандармів, а так довго — після збави лкарських — Попель не міг жити. А резонував, бо був п'яний. Впрочім вибори в на то, щоби кожний горожанин резонував!

А тепер що-до послідного мого клієнта Мазура. Він до нині, хоч кілька літ уже в резерві, перенятій цілком службовим духом, як то яло ся капітани 30-ого полку. Він через своє „Vergatterung“ зробив лише прислугу, о чім не міг знати пань прокуратор, котрий певно єсть цивільом. Мазур своїм командом усе зобразив без карт, бо число їх хотів знати прецінь сам Попель. А хоч і правдою було бы, що він грозив та що деякі урлопники мали палиць, то все те ще не єсть грозбою, бо не було нікого, хто бы їх бояв ся.

Бувають хвилі, в котрих числится ся треба з розчаруванням. Так і з мною. Я думаю, що п. прокуратор, котрий так станув високо, що ань одним словом не драснув обжалованих, певно відступити від обжалованя Мазура і Кутного о напад на касарню. Знаємо, що коли всі почали кричати „гурра“, коли фліями плив нарбд, коли сотка сотку перла — не можна ствердити, що оден і другий шов там з ясним наміром нападу! А на підставі того, що стверджено єго присутність в касарні, трибунал не може засудити.

Sine studio et ira высказав я все, що говорило мені серце і співчуте для тих нещасних і для упавших жертв. Выс. трибунале! Сердечно прошу памяти на то, що се був перший виступ молодих сил на арену політичну; що обжаловані були п'яний шалом; що тоті люде батьки родин; то люде, за котрих не бдали тоті, котрі бдати були повинні!

(Конець буде.)

Перегляд політичний.

N. fr. Presse зам'ячає, що про замкнення ради державно не було доен оповіщення в урядовій часописі, хоч завжди відпочинає чи розвизана парламенту оповіщення в урядовій часті урядового дневника Wiener Ztg. Замкнення ради державно є р'яче дуже важна також з огляду на публічне право. На п'ять миль довкола Відня не сміє відбувати ся нігде ніче під готим небом в часі, коли радить парламент. Отже поки замкнення парламенту не оголошено в урядовій часописі, можуть політичні власті заборонити в тій окрузі в'їзду під готим небом, покликуючись на те, що урядово нічого не знають о замкненю парламенту. Так само і з уваги на ненарушимість посольську повинно замкнення парламенту бути урядово оголошено в урядовій часописі, бо оголошено в самім парламенті має вагу лише для парламенту, але не для урядів. Отже суди можуть все ще узнавати ненарушимість послів, хоч з хвилиною замкнення ради державно ненарушимість устала.

Motavska Orlice говорить о намірених переговорах в справі чесько-німецької угоди і упевняє, що чеський нарбд не прийме ніяких укладів, котрі бы противились народній програмі, — отже не прийме поділ краю на округи чеський, німецький і м'яшан. Вкінці каже: „На языкових розпорядженнях нам зовсім не залежить; жили мы перед ними, будемо жити і по них. Як г. Вадені хоче після бажаня Нмдів рев'їдувати языковий розпорядження, то нехай собі те здоров'ї робить; але нехай же зарозом знає, що тогді і чеські послы будуть рев'їдувати своє поступоване з правительством. Правительство має взят и перевзят: або стане на ґрунті права і честної рівноправности, на котрім бодай по части стануло языковими розпорядженнями, або піддале удоптанам дорогами дотепершних правительств. Оно може вибрати, як хоч: чеський нарбд буде знав, як після того має собі поступати. Він не глядає борби для борби, але і не в'їз так утомлений і ослаблений, щоби боятися дальшої борби, коли єго до того змусять“.

Процес Тавша-Ліцова в Берліні скінчив ся, як ми вже доносили увільнення Тавша і засудження Ліцова. Але так сей процес, як і давнійшій Лекерта-Ліцова,

не тым був цікавий, кілько вини окаже ся на обжалованих і чи они будуть засуджені чи увільнені, а тым, що над'яно ся відкрити тих, безперечно високих достойників, що крими ся по-за плечима Тавша і уживали єго до своїх особистих цілей і интриг. А вже сам Тавш з своїми підручними агентами поліційними був бы певно не зважив ся на власну руку на такій интризі, як виявили ся вже при процесі Лекерта-Ліцова. Однак вже наперед заповідано цілком слушно, що Тавш буде мовчати і нікого не виявити, а за те не мене єго нагорода. Так і стало ся: Тавш мовчав, не виявив нікого, і єго увільнено. Але чи єго увільнено, чи були бы засудили, загальна гадка так в Нмечині як і за границею уважає не Тавша за обжалованого а нмечу поліцію, і поліція тот вийшла з обох процесів — засудженою. Берлінська National Ztg. пише: З тайною поліційною поліцією, з такою, якою она є досі, треба раз зробити кінець; не окало ся з нею ні найменшого пожитку, але за те повно ледарства, деморалізації, безправности, заколоту понятя о „добрій державі“ під фірмою і при діяльності тої власті. Кримінальна поліція потребує тайних агентів, щоби запобігати злочинам і мати на оці злочинців; але на полі поліційного життя тайна поліція не має чого глядати. Так званий нагляд над печатню із сторони поліційної поліції в цілком злишній і веде, як кожда злишня річ, до надужити і безправности. Коли печатню допустити ся чогось каргбдого, то на те є суди, щоби карати в границях означених закономъ прасовым; але крім того ще слідує за авторами статей, до того нема ніякого управлення.

Царь Вільгельм, як дов'їдує ся Breslauer Ztg., мав бути дуже обурений, коли перед процесом Тавша викрили ся різні интриги, в котрі очевидно вмішана була тайна поліція, і казав собі опбеля що день здавати докладну справу з перебігу процесу. Царь має горячо бажати основної рев'їзи поліційної поліції і реформи зносин між міністерствами і печатню. Незадовго має бути установлена окрема комісія для розсмотрення тої справи.

Як доносить з Царгороду, мав англійський амбасадор при переговорах о укладі миру заявити, що від свого правительства має приказ противити ся великому розширенню турецьких границь. Амбасадори Франції і Італії мають єю в тій справі пошрати, лише російський амбасадор Нелідов мав сказати, що Тирнава мусить дістати ся Туреччині. Бувшій амбасадор берлінський Зія паша і бувшій амбасадор атенський Ассім бей дістали приказ помогати міністрови заграничних справ Тевфіку при переговорах.

З Атен з доносить, що правительство спинило кілька узброєних вбддів, що вибирали ся на Крету, і скривило поліцію морську, щоби не пускати повстанців. Має се бути наслідком об'їзду, яку правительство дало державам.

Наша Адміністрація просить Вп. Предплатників — як найскорше надслати передплату на II-гій чвертьр'їк а зглядно і вир'їзнати залеглости.

НОВИНКИ.

— Испыт зр'їлости в гімназі в Золочеві відбув ся вбд 28 мая до 4 н. ст. червня під проводом краєвого инспектора Івана Левицького. До испыт зашло 24 учеників і один екстерніст. Испыт здали: Адольф Алексевич, Петро В'їлоха, Осип Боляня, Арнольд Бониковський, Казимир Ходоровський, Володимир Дем'ївський, Мечислав Гавенда, Стан. Гулянь, Алекс. Гольматий, Юл. Крушельницький, Денис Майковський, Фридрих Мілер, Володимир Павлі, Ант. Ратушань, Вік. Сікора [з вбдз.], Мих. Согоцький, Теодор Ваньо [з вбдз.], Фішель Вашиць [з вбдз.], Петро Кижик, Алекс. Гулянь і екстерніст Канський. Два дістали поправку а двоєх репробовано.

— Корнелі Желяшківич і Антон Гілет ставали д. 5 с. м. в перемисльком суді перед судами присяжними, обвинені прокураторією за те, що д. 22. лютого с. р. на передвиборчих зборах в Ярославі оповідав Желяшківич, оден з провідників львівських соціальних демократів, про випадок, якій зайшов вбд одним селі яворівського повіту, де жандарм мав пробити селянина багетом, і назвав поведене жандарма надужитом власті, за котре вина спадає на старостів; на те агромаджен вбдозвали ся окликом „Ганьба! Геть з ними!“ а початок до тих криків мав дати Антон Гілет, господар зв Крутеля. Розправа скінчилася увільненням.

— Рев'їд громадської переписки жителів господар Дмитро Рыбак в Лядськом

п'ятокськом коло Товмача. Будучи виборцем з В. курії, похваив він вбд день виборів до Товмача, щоби віддати свій голос на руського кандидата, хоч тогді неадужав на шарлатану. Він простудив ся і з того часу не вставав вже з постели, а сини дили помер. Покійний мав що-їно 30 літ. Честь єго памяті!

— Предприємство будови польського театру у Львові достав п. Іван Левинський, вбд оферту о кількадесять тисяч низшу від всіх прочих оферентів.

— Доповняючі вибори до рад повітових. До ради повітової в Горлицях вбдбує ся доповняючі вибори одного члена з групи громадських дія 15-го, одного члена з групи громадських дія 17-го і одного члена з групи більшових дія 17-го липня с. р.

Совет „Народного Дому“ у Львові на засіданню д. 4. с. м. уділив з фонду 3-го мая стипендійні одноразові запомиги по 25 зр. Іларіонові Цыбикові, ученикові VI. класу станиславського гімназі, сироті по м'їшанин в Монастирських, і Николаєві Мельникові, ученикові VII. класу тернопільської гімназі, синові селянина з Довжанки. Фонд сей, заложений кр. Теод. Павличковим, вивозив з кінцем 1896 р. 233 зр. 75 кр. готівкою і 1.500 зр. цінними паперами. На тій самій засіданню роздав Совет „Народного Дому“ з власних фондів 58 зр. а з фонду Ілі Горещкого 30 зр. на одноразові запомиги для шкільної молодіжи. З фонду Ілі Горещкого дістануть запомиги лише учениці женьських семінарій учительських. Фонд сей вивозив з кінцем мин. року 479 зр. 63 кр. готівкою і 3.500 зр. цінними паперами. Дальшій запомиги мають розділяти ся аж перед Різдвами святами.

— З Золочівського одержуємо з просьбою о поміщені отсе писмо:

В 19-бм числі „Свободы“ з 20-го мая с. р. поміщено допис з Золочівського, в котрій автор накинув ся на читальню в Б'їл'ї Камени мокрим рядном, мовлячи, буцмь-то „двері до читальні вбд'їли і свята не так часто отварають ся“. Можливо єсть р'яче помилити ся і можливо що автор замість написати: „не отвараю вже двері до читальні вбд'їли і свята“, написав через помилку загалом: „не отварають ся“ — і тая необачна помилка нанесла так для цілої б'їлокамєнської читальні взагалі, як особливо для вид'їлу, котрого головою єсть Всеч. о. К. Копаць, тамшній парох, велику кривду, чого доказом нехай послужать ось ті факти:

В „Д'їл“ за м'їсяць грудень 1896 року була видрукувана програма вечерка устроєного вид'їлом читальні в Б'їл'ї Камени в честь і памяті Маркіяна Шашкевича. Вбд вечерка заповнила ся простора сая читальні в Б'їл'ї Камени по береги. М'їж иншими був на тій вечерці Вп. п. Шнайдер, власитель Б'їлого Камени і охрестних с'їл, інтелігенція так руска як і польська з Б'їлого Камени, м'їшане, а з доохрестних с'їл видно було відпоручників читальні, як з Підгорецького чотирох і вбд чин не з Закомаря і з Черемошні. Вечерок, в котрого програму входили: вбдчит, сп'їв з нот, декламація, гра на фортеп'їан з вступним словом на початку, випав знаменито під кожним взглядом, а найлучшим доказом того було 35 зр. чистого доходу, призначеного на будову нової церкви в Б'їл'ї Камени.

Дня 16-ого мая 1897, отже вбд чотири м'їсяці п'їзніше, устроїла читальня в Б'їл'ї Камени другий вечерок на памятку уні. Збраних гостей повитав Всеч. о. К. Копаць, а вбдчит о. св. уні вголосив з памяті знаменито Всеч. о. В. Дубицький, сотрудник з Олеська. Дальшій точки програми викопили сп'їви. Сп'ївано [хор б'їлокамєнський з нот]: Мир Вам б'їра, Чом р'їченька, Як бы-м була я заулу, Крылець, Ой не гаразд, Чом так скрито, — а з декламації вголосила „Тополю“ м'їшаночка Софія Кижика [сп'ївачка і член читальні], а „Поклик до Слав'ї“ вголосив син м'їшанський Михайло Киндзівський. Вечерок закінчено п'їсено: „Ще не вмерла України“. По части офіційної наступила с'їб'їна вечерка, а до стола зашло: двоєх отців дух. русько-кат. обряду, двоєх лат. обряду [оден аж з Підгорецького І. Крадохів], ціле т'їло учительське м'їстотка, м'їшане і м'їшанки з своїми діточками; розумів ся, крім гостей, всі були члени читальні. Серед поважних бесід т'їла веселого забави протягнула ся части неофіційна аж до 1-ої години по півночі.

З дописи в „Свободі“ виходить, що автор не був на тих вечерках і мусів о них не знати, а з-вбд сл'їдує мій здогад помилки вбд уступі згаданого допису, де мало бути „вже не отвараю двері читальні вбд'їли і свята“, а через помилку написав „не отварають ся“, ба в противному случаю, сли п. автор згаданого допису був на обох вечерках, вставив собі св'їдоцтво злого чоловіка, бо-ж подобні вечерки можуть відбувати ся з убіхом лише при попереднім сов'їтнім підготовленю беручих чинну участь в устроєваню вечерків.

Отсе спростоване нехай вистане за нагороду читальні в Б'їл'ї Камени і єго голов'ї Всеч. о. К. Копаць за труды положені при урядженю згаданих вечерків. А автор згаданого допису скажемо: Не штука критикувати; б'їльша бы була заслуга і для читальні і для Русі — приложити руку до доброго діла і т'їшати ся поступом просвіт серед м'їшан, аніж той поступ подобними дописами спиняти!

Олекса Пристай зав'їдатель вбд-гб'їрчак.

— Кс. Княп не умер — як то розголосили були дневники. Після одних в'їстий має ся навіть лучше, а після других станє єго здоров'ї все ще г'їзний.

— Цікавий процес в'їв ся сини днями перед червоцким судом присяжних. 35-літнього жиди Файбіша Зінгера, котрий судам знаний з різних крадіж, обманств і торговлі д'ївчатами, обжаловано о убійство другого жиди, Штайнмеца. Вбд сам жидівський судний день минувшого року Зінгер заколов свого суперника перед збраною товпою жидів. Він виправ ся всякою вини, але майже всі свідки збавили против него. Дуже погане св'їтло кинув сей процес на тую гиль, та безхарактерність м'їж жидами, що користаючи з легков'їрности д'ївчати заманюють їх об'їянками, а потім продають в Туреччині і Румуні до домів розпусти. Д'ївчата гинуть марно, а жиди робить на тій масці. Зінгера засуджено на с'їм літ тяжкої в'їзні.

— Кілько учителів має Австро-Угорщина? Народних і вид'їлових учителів єсть в Австрії 66.000, в Угорщині 26.000; учителів шкіль середних 5000 і 3200; в семінарійських учительських 1630 і 580; в богословських заведеннях 230 і 260; в фахових школах 6370 і 1480, — разом в Австрії 80.300, в Угорщині 32.200, а в цілій монархії 112.500 учителів. Перес'їчно випадає один на 397 мешканців.

— Арештоване розбійника. З Б'їлої доносить: Перед вбвроком сповнено в П'їс на Шлеску пруськом розбійниче убійство на банкір Коні і забрано значну готівку з контори. Властям пруським і австрійським жандармері удало ся попати в сл'їд злочинців, трох з'ївтих і кілька разів уже караних волоцюг з б'їльського повіта. Двоєх з них арештовано в кілька днів по довершеном злочині недалеко Б'їлої і вбдставлено до окружного суду в Вадовицях, де один з них отруив ся у в'їзні, а перед смертю признав ся до злочину і виявив своїх товаришів. А все-таки третого з них і найнебезпечнішого, Влодарського, не можна було зловити, бо украв ся в доохрестних горах і л'їсах та вбд кілька разів утєч перед погонєю, ба навіть три м'їсяці перебував у Відні під прикритим назвищем. Дня 2 с. м. по'ївив ся знов вбд околиці Б'їлої, а вбдсланий за ним жандарм по'ївав на єго сл'їд і пустив ся за ним в погоню. Утєкаючи перед жандармом, доб'їв Влодарський аж під саму Б'їлу і може було би єму удало ся і синь разом утєчи, коли-б случайно з другої сторони не над'їшов жандарм Лех, що як-раз вертав до дому збд служби о годині 3-бї пополуночі. Побачивши жандарма, украв ся Влодарський в придорожних корчах, а коли жандарм, котрому вдало ся підозр'ївим поведене Влодарського, наблизив ся до тих корчів, аби єго з-вбдтам виполошити, почав Влодарський стр'їляти з револьвера. Жандарм стр'їлив і собі, але не поцілвав і тогді опришок вискочив з корчів і почав ут'їкати. Жандарм утомлений кільканацять годинною службою не міг єго зловити ані стр'їляти, бо вбд робило багато людей і вбд легко міг бы був поцілвати невинного. Однак мимомого гнав за убійником, добуваючи послідних сил, а на поміч прийшло єму кількох людей, що робили вбд полі. Тогді Влодарський почав знов стр'їляти, поцілвав одного з погонів смертельно в черево, а другого тяжко в уста. Тогді инш перестали за ним гнати, але жандарм з наразенєм власного життя, бо опришок вбдвертав ся що хвилі і стр'їляв до него, б'їг за ним дальше аж під першій дом в Б'їл'ї. Доперва тут один муляр, що стояв на руштованю, вкопав кусень цегли і влучив злочинця в чоло. Ударений задержав ся хвилку і з того скористав жандарм, прискочив до него та зловив єго. Ранених перенесено до шпиталю, де мимомого лікарської помощи поціланий в черево 19-літній хлопець Гома. Житю другого, раненого в уста, не грозить небезпечність, хоч рана дуже тяжка. Влодарського вбдвезено до суду в Вадовицях під сильною сторожею жандармів і поліції, котра була потрібна не так д'їлятого, щоби не допустити до утєч злочинця, як радше аби єго охоронити перед м'їстію населення, що злягло товпами улиць ведучи з суду до дв'їри і грозило опришкови смертю.

— Арб'їн в'їсти. Вбд Самборі помер Валеріан Баєвський президент тамшнього окружного суду. — З Кракова доносить, що станє здоров'ї польського поета Асоня все г'їзний і можна побоюватись катастрофи. — Дня 17 н. ст. червня вбдбує ся в Кривб'їл'ї коло Рахехова в'їчане п. Маркіяна Дітковського, консієта фінансової дирекції, з панною Михайліною Бачинською, дочкою пок. Михайла Бачинського, б. нотаря в Калущі.

Именованя, перенесеня, вбдзначеня і пр.

— Именованя. З'їв'їзничий ад'їункт Володислав Антоневич, руський перекладник станиславської дирекції, именованний начальником стації в Гаті в Буковині.

— Перенесеня. Управитель т'їсбв при дирекції православного релігійного фонду в Чернівцях Рихард Купецкий перенесений до Львова, а управитель т'їсбв Антоні Покорний зб Львова до Чернівців.

При закупці товарів просимо поєликуватись на нашу часопис.

Виходить у Львові що дня (крім'неділь і'руських свят) о 6-тій годінї по полудні. Літературний додатокъ "Вісникъ" найнаменитшихъ новістей" виходить во второкъ, а во второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату і инсерати приймають: у Львові Адміністрація "Дѣла" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газетъ ул. Карла Людвика 9, і А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославіі Л. Крижановскій; — у Відні: М. Дукес, І. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteine & Vogler I, Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ і Гамбургѣ: М. Haasensteine & Vogler.

Передплата на "Дѣло" і наденжитостъ за инсерати платитъ у Львові.

ДѢЛО

Передплата на "ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австрій: за границею:
на цілий рокъ . . . 18 зр. на цілий рокъ . . . 24 зр.
на півъ року . . . 9 зр. на півъ року . . . 12 зр.
у Львові:
на цілий рокъ . . . 16 зр. на півъ року . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламация неопечатаній вѣдлий вѣдъ порта.
Поддинокъ число коштівъ 8 зр. а. в.
Оголошенія звыклі приймають ся по цѣнѣ 10 зр. вѣдъ однимъ стрѣчкѣ инсератови або еи мѣсецѣ а въ рубрицѣ "Надоболане" по 25 зр. а. в.
Подьяки і инші доносники приватніи числятъ ся по 15 зр. вѣдъ стрѣчки.

Важна работа.

Політичний устрій австрійской державы вкладає на горожанъ вѣ багату роботу. Репрезентаційныхъ тѣлъ, до выбору котрыхъ вѣ бѣлѣйшій або меншій мѣрѣ покликаний загаль населеня, єсть чотири: репрезентація громадска, повѣтова, краєва і державна; тому-жъ часто, ледве одинъ выборы скінчать ся, вже зачинають ся другі. Такъ і теперъ. Підъ весну вѣдбули ся выборы до рады державной, а теперъ наступають вѣ многихъ повѣтахъ і громадахъ выборы до радъ повѣтовихъ або громадскихъ.

У Русинѣвъ єсть тота хіба, що насъ бѣльше интересують великі та голосні справи, а за мало займаємо ся справами дробнѣйшими та тихими. До выборовъ соймовыхъ та парламентарныхъ беремо ся зъ великимъ запаломъ і енергією, значно менше заходимо ся коло выборовъ повѣтовихъ, а вже найменше коло громадскихъ. Таке дѣланє не вѣдповѣдає имовѣрности успѣху, бо якъ-разъ найлучшого успѣху можемо надѣятися при выборахъ громадскихъ і повѣтовихъ, а далеко труднѣйше досягнути его при выборахъ до сойму або до рады державной.

Не виходить зъ того зовсѣмъ, щоби мы мали єй послѣдній выборы менше собѣ важити. Але мы повинні ревнѣйше та енергичнѣйше, якъ доси, займатися выборами громадскими та повѣтовими, вже зъ тої причини, що вѣ нихъ, а именно вѣ громадскихъ выборахъ, при вѣдповѣдній роботѣ нашѣй, добрый успѣхъ єсть майже зовсѣмъ певный. А успѣхъ дѣлає ободрюючо: вѣнъ намъ дає або скрѣплює вѣ насъ довѣра до себе самихъ, до нашої сили, і захоочує насъ до дальшого та ширшого дѣланя.

Але і зъ огляду на свою вагу выборы громадскі та повѣтові вимагають, щоби ними зайняти ся дуже серіозно. І то зъ двохъ причини.

Громада єсть основою нашого автономічного устрою, вѣ нѣй найбільше обертає ся звичайне, щоденне житє нашего народу, заспокоюють ся єго потреби. Обійсте і село або мѣстечко — се звичайный, щоденный кругозѣръ нашого селянина або маломѣщанина; якъ вѣ нихъ все добре уладжено, вѣнъ неразъ вже тымъ до значной мѣры може задовольняти ся. Тѣ двѣ сфѣры єму і найбільше арозумѣлій, у не одного око мало і сягає по-

за нихъ. Мы справедливо заходимо тѣ пильно коло того, щоби по громадахъ заводили твѣрды, школу добру, просвѣту, добру господарку, читальню, крѣмницю, касу позичкову і т. д. Але власне щоби все тѣ дало ся легше перепровадити і щоби добре успѣвало, на те потрібна єсть добра управа громады. Противно, де управа лиха, де вѣйти нездалий або навѣтъ шкѣдливый, тамъ всяка добра акція для иншихъ щирыхъ людей єсть дуже утруднена.

На жалѣ, наша интелігенція сѣльска, іменно духовенство, вѣдносить ся неразъ до сѣмъ апатично до выборовъ громадскихъ, а особливо не старає ся о то, щоби само входило вѣ складъ громадской рады. Ся апатія має звичайно дуже шкѣдливѣ наслѣдки. Або вѣйде при выборахъ прямо лиха рада зъ лихимъ вѣйтомъ, або хотѣ-бы се і не стало ся, то у насъ ще мало є такихъ радъ а особливо такихъ вѣйтовъ, котрі бы самі, безъ помочи интелігенції, потрафили зовсѣмъ добре завѣдувати вѣсьми справами або оперти ся вѣському сторонньому впливови. Для того неразъ і добрый зъ-разу вѣйти мало-помалу зледащѣ, а громада запропащує ся. Тогдѣ-жъ ревный душпастирь або щирый учитель, коли хотѣть заходити ся коло добра народу, знаходять тѣлько трудностей, що мусѣть жалувати, що не причинили ся до выбору лучшой рады громадской та самі вѣ нѣй не засѣдають.

Зъ другої-жъ стороны неспособній рады і начальники громадскі дають нашимъ противникамъ пожаданий позѣръ до змаганя, щоби завести громады окружній зъ окремыми вѣйтами, своими людьми або своими орудіями, і тымъ способомъ останокъ нашої самоуправи взяти вѣ свои руки. Они не мали-бъ такой смѣлости ані можности до такихъ заходѣвъ, коли-бъ мы зъ нашої стороны постарали ся о добрый рады і добрыхъ вѣйтовъ.

Наконецъ если мы такъ заходимо ся коло выборовъ до сойму і рады державной, то власне зъ тої-жъ причини повинні мы дуже велику вагу прикладати і до выборовъ громадскихъ. Тажъ звѣстна єсть велика роля вѣйта при тѣмъ выборахъ, бѣлѣша навѣтъ нѣжъ комісаря выборного. Якъ будемо мати вѣсюды своихъ добрыхъ вѣйтовъ, тогды выборы соймові і парламентарні пойдуть намъ та-кожъ добре, і не будемо навѣтъ потребувати при нихъ такъ напружати вѣсь свои силы якъ теперъ.

Мазуры, котрі пѣзнѣйше розбудили ся

до життя горожанського якъ мы, випередили насъ вѣ політичній роботѣ що-до выборовъ громадскихъ та повѣтовихъ. У нихъ далеко бѣльше єсть вѣйтовъ, котрі тримають зъ громадою, а не зъ дворомъ або зъ старостомъ. Они і остатній выборы до радъ повѣтовихъ перевели корпѣтно. Для того имъ удали ся та-кожъ значно лѣьше выборы до рады державной. Они і теперъ заходять ся ревно коло выборовъ громадскихъ, коли у насъ сего не дуже видко.

Для того мы зываємо всю нашу интелігенцію, щоби якъ найенергичнѣйше заняла ся выборами громадскими і повѣтовими. Належало-бы се не лишати вѣсюды самѣй интелігенції мѣсцевѣй, котрой неразъ нема або не єсть до того способна, але можна і треба ужити до того такожъ організації зъ недавнихъ выборовъ до рады державной: комітѣтъ повѣтовихъ і мѣсцевыхъ, доповняючи або змѣняючи ихъ пѣсля потреби. Такожъ належить устроювати нарады, зборы і вѣча вѣ тѣй цѣли. Коли при выборахъ до парламенту мы зъ горы не робили собѣ великихъ илюзіѣвъ, теперъ можемо зъ повною надѣєю ожидать доброго успѣху нашої работы.

Письма зъ Відня.

Дня 7 н. ст. червня 1897.

[До ситуації: Що стане ся далѣше? — Страйкъ трамвайный. — Зъ цѣсарской опери.]

Латинскій Зелений свѣта втихомирили політичний бурѣ. Нинѣ вѣдбувають моравскій Нѣмцѣ, лібералы спѣльно зъ націоналами, зъвѣздъ партійній вѣ Бернѣ моравскѣмъ.

Вчера розпочавъ ся тутъ вѣ сали Вімбертера зъвѣздъ делегатѣвъ соціалъ-демократичной партіи, посвѣчений очевидно лише справамъ організації партіи. Вѣдъ першого зорганізования партіи на зъвѣздѣ вѣ Гайнфельдѣ (1889 року) є се зъ черги шестий зъвѣздъ. Прибуло 160 делегатѣвъ і вѣсь послы соціалісты. Яко гостѣ беруть участь два делегаты руско-українскі і радикальной партіи: посолъ д-ръ Яросевич і секретарѣ езекутивного комітету п. Вітнякъ, дальше два послы до нѣмецкого Reichstag-у Молькенбургъ [Гамбургъ] і д-ръ Фанкухъ [Берлинъ]. Хочъ дивно і загадочно видає ся намъ участь двохъ репрезентантѣвъ руской партіи радикальной, то все-таки полишаємо ширше справозданє на слѣдуючій разъ.

Графъ Бадені — пѣсля звѣстки чешской Politik — за якихъ два-три тиждѣвъ, отже зъ початкомъ линія розбѣчне переводити угоду межи Нѣмцями і Чехами. Сѣ два тиждѣвъ уважає вѣнъ конечными для себе і для спорячихъ сторѣвъ; мавъ заявити, що се дуже потрібне яко "Ruhe- und Gesundheitspause"... Переговори будуть вести ся мабуть вѣ Празѣ, а може такожъ вѣ Бернѣ моравскѣмъ. Коли-бъ они закнчили ся успѣшнымъ результатомъ, то соймъ чешскій мавъ бы зѣбрати ся на коротку сѣсію вѣ серпни; для парламенту отворена була бы дорога на вересень. Та ледви є оно такъ гладко поїде. "Зелѣною рукою" нѣчо не помѣгъ графъ Бадені; може знайдѣсь у него бодай троха "спритной руки"? Побачимо!

Вѣ латинскій Зелений свѣта розпочавъ ся тутъ страйкъ трамваю, товариства "Wiener Tramway", котре треба вѣдрѣзнити вѣдъ "Neue-Wiener Tramway-Gesellschaft". Хто знає великі простори, якіи займає собою Вѣдєнь, а дальше і се, що Вѣдєнцѣ не радо люблять ходити пѣхотою, той зрозумѣє величезне значѣнє теперѣшного страйку. Улицѣ Вѣднѣ безъ трамваѣвъ представляють зовсѣмъ вѣдманный виглядъ; не чути перерезливого свѣсту вѣзникѣвъ, прохожихъ не заглушують звѣнки трамвайовыхъ коней. Страйкъ розпочавъ ся вѣ недѣлю рано о 5-й годінѣ, а що все було підготовлене вѣдъ довшого часу, то і цѣла рѣчь розвинула ся точно пѣсля уложеної програмы. На сторонѣ страйкуючихъ станула симъ разомъ рада громадска, а властиво бурмістръ д-ръ Люеферъ яко шефъ політичної власти першої инстанції.

Рухъ межи служачими трамваю розпочавъ ся вѣ роцѣ 1889-омъ першимъ страйкомъ, котрий довѣвъ бувъ до кровавихъ ексцѣсѣвъ і антисемітскихъ демонстрацій вѣ екстримныхъ повѣтахъ Гернальсѣ, Фаворитенѣ і Веринѣ. Тѣ части мѣста були тогдѣ обсажені войскомъ і представляли видъ облоги войною. Страйкъ принѣсь бувъ вправдѣ деякій полекшѣ, однакъ закнчивъ ся безъ надто свѣтлыхъ результатѣвъ. Вѣ роцѣ 1892 зновъ заворушили ся були трамвайники, але акційна спѣлка випередила страйкъ, поробивши деякі уступки вѣ хосенѣ служачихъ. Однакъ деякі зновъ инші справи обѣцяно управити вѣ протягу пяти лѣтъ. Тѣ пять лѣтъ власне теперъ скнчили ся, заповѣджене управити не наступило, отже доматаня очили на ново.

Брандона дочка.

Оповіданє старого капітана.

Нѣ, я нѣколи не мавъ крушеня корабля ані колізій за цѣлий часъ, вѣдъ коли я на морі, а буде вже того звыжъ 40 лѣтъ. Однакъ я мавъ троха чудныхъ пасажирѣвъ вѣ своѣмъ часѣ. Розповѣмъ вамъ о двохъ, що на мене сильно вплинули — а чи на добре чи на зле, се ви заразъ побачите.

Було се вѣ осени 72-ого року, саме на день передъ вѣздомъ зъ порту, якъ прийшовъ на корабель старій джентлєментъ і скоро приступивъ до мене. Вѣнъ бувъ високий, худий, зъ шпакватимъ волосємъ, і мавъ малый горбъ на плечехъ.

"Добрий день, капітане!" сказавъ вѣнъ. "Я довѣдавъ ся доперва нинѣ рано, що вы їдете до Англії, і поспѣшивъ сюда довѣдатися, чи не могли бы вы прийняти мене зъ дочкою за такъ короткимъ повѣдомленємъ..." — "Чому нѣ?" вѣдповѣвъ я сердечно якъ звичайно. "Дуже менѣ буде мило прийняти васъ. А що теперъ случайно только трѣхъ пасажирѣвъ є записаныхъ, і то вѣ другій класъ, то будете мати салѣонъ майже виключно для себе." Вѣнъ подкинувъ менѣ доспѣхъ і анікъ до салѣону. Я чудувавъ ся єго поспѣхови і думавъ, зъ-вѣдки мала надѣйти дочка, бо єи не було видно нѣгде. Я припоручивъ хлопцямъ, щоби забрали ихъ пакунки на корабель, і самъ приплинувавъ, якъ зносили куфры до двохъ найлучше прилаженихъ каютъ на кораблі.

Вѣ-тѣмъ почувъ я легкі кроки за собою і, обернувшись, побачивъ я появу чудной краси, якої менѣ не лучало є мати вѣ снахъ. "Моя дочка! — капітанъ Гарнотъ!" сказавъ п. Брандонъ представляючи насъ. Я такъ бувъ цѣрваний єи надзвычайною красою, що незручно дѣткнувъ єя капелюха і безъ мысли вымовивъ только: "Тѣшу ся, що познакомивъ ся зъ вами, панно!" Она умѣстила свою мягку бѣлу ручку вѣ мою опалену лабу і, дивлячись менѣ просто вѣ лице своими смѣючими ся синими очима, сказала: "Мы певно будемо добрыми приятелями черезъ цѣлу дорогу..." Она говорила чаруючимъ акцентомъ колоніальнымъ. Я бувъ єи вѣрнимъ, послушнымъ слугою, невѣльникомъ, чи якъ хочете. Вѣдъ першого погляду залюбивъ ся я вѣ нѣй по уха. Можете усьмѣхатися, але памятайте, що я бувъ тогдѣ розмѣрно молодимъ.

Лишаючи ихъ, щоби собѣ урядили каюты до вѣдобы, я вийшовъ сходами зъ салѣону на покладъ. Се забрало имъ багато часу, бо ані батько ані дочка не показали ся, ажъ коли корабель вѣхавъ зъ порту і тогдѣ повернувъ до пристани.

Тогда подорожъ лишила у мене найцѣслившу і найсумнѣйшу споминку. Місєъ Брандонъ була величавою морячкою. Вѣ погоду чи непогоду все була на покладѣ і радувала мене своимъ подивомъ для мого тримаштового кліппера та своими дитинячо-наивными пыт-

*) Тогъ — меншій паровець, що тягне за ливну вѣтрової і великій корабель, котріи мають мѣсца наворачнути вѣ пристани.

нями. Що рана ходивъ я по покладѣ каюты, вѣдмѣ, дожидаючи нетерпѣливо єи появи, і хотѣ бы день бувъ найбридшій, для мене немовъ заблѣсь ясный лучъ сонця, коли она вийшла зъ коридора, свѣжа якъ Bellis perennis*, а тѣсячъ разъ красша. — Розумѣє ся само собою, що мои товаришѣ позалюбливали єя вѣ нѣй такожъ, однакъ она трактувала ихъ зъ очеvidною рѣвнодушностію, єи не зъ цѣлковитимъ холодомъ. Єи усьмѣхи були вѣсь резервовані для мене і менѣ она ихъ не скупила. Вѣ салѣонѣ бувъ фортепьянъ і часто вѣ довгі вечеры она спѣвала і грала для моєи тѣлько приятности, коли я сидѣвъ на крѣселѣ і вдивлявъ ся жадно вѣ єи красне лице. Зъ пѣсєнь найлѣпше подобала ся менѣ "Tom Bowling", а она вливала тѣлько патосу вѣ своє виконанє, що часами слѣозы котили ся по моѣмъ осмалєнѣмъ лицю, коли она спѣвала. Ахъ! се були щасливѣ днѣ! було небо, доки они тревали...

Але я ще не сказавъ майже нѣчого о єи батьку. Правду сказати, я такъ бувъ занятій єго красною дочкою, що не звертавъ уваги на него, такъ якъ бы се може выпадало. Вѣнъ бувъ понура, неговарнека людина. Коли не бувъ у каютѣ, де пробувавъ найбѣльше часу, то ходивъ зъ руками заложеными вѣ-задъ по кнѣцѣ корабля, якъ бачилось заглубленій вѣ гадкахъ. Менѣ якось неплыла гадка, чи вѣнъ коли не сповнивъ злочину, котрого споминъ тяжить на єго совѣсти...

*) По англійскі "Daisy" означає окрѣмъ назвы ботаничній — взагалъ-щось милого, якъ-бы у насъ "цїмєсъ".

Незадовго довелося менѣ довѣдати ся бѣльше о нѣмъ.

Одного вечера, коли мы вже були зъ девѣть недѣль вѣ дорожѣ, я сидѣвъ самъ зъ моимъ идоломъ вѣ салѣонѣ. На кѣлька день передъ тымъ я бувъ такъ нерозважний, що вызнавъ єй свою любовь і просивъ єи, щоби стала моєю жѣнкою. Она ушачливила мене безмѣрно, обѣцяючи се, коли батько позво-литъ. Вѣнъ згодивъ ся, хотѣ троха неохотно, і того вечера будучність стояла ясно передо мною.

Мы такъ сидѣли мовчки якієсь часъ — западъ щасливъ для слѣвъ — і дивились на заходяче сонце, якъ ховало ся за золочєні хмары на овидѣ, коли наразъ, на моє велике єчудуванє, она розплакала ся. "Моя дорога! що стало ся?" — скрикнувъ я стрѣвоженный. — "О Альфредѣ! я довѣдала ся теперъ страшной рѣчи вѣдѣ батька. Я не буду вже щасливою! Мы не можемо пѣбрати ся вже нѣколи..." — "Не можемо пѣбрати ся!" викрикнувъ я неспритомно. "Чому?" — "Бо мѣй батько... мѣй батько... злочинецъ. О, я чує ся такъ нужденною! приходять менѣ хіба кинути ся вѣ воду!" — "Алісію, бѣй єя Бога, не говори такъ, бо одурѣю. Що вѣнъ зробивъ?" — "Щось страшного. О, не говори до мене бѣльше!" і она заридала такъ.

Вѣ тѣй хвилі я бувъ такъ шалєний, що приходила менѣ охота йти на долину, витягнути старого єрахопуда за карѣ зъ лѣжки і спытати, якого лиха вѣнъ наковивъ, що моѣй милій завдавъ такого тяжкого болю. Однакъ-жъ я сего не зробивъ. На мѣсєцѣ того я пригорнувъ єи до себе і сѣдлувавъ єи слѣ-

Зъ предложенихъ жаданъ приняла дирекція насампередъ того, що вѣдъ липня по-чавши служачі будуть обов'язані до 12 годинъ денної служби, однакѣмъ въ потребѣ мусять ще позостати въ службѣ 2 години довше, за котрѣ особно дѣстануть винагороду по 10 кр. за годину. Доси було обов'язковихъ 14 годинъ, а крѣмъ того 2 надъобов'язкові. Однакѣмъ тѣ 16 годинъ стали ся правиломъ, отже теперъ такъ само 14-годинний день праці ставъ-бы загально обов'язувочимъ. Дальше: ставнимъ поднесено платню зъ 1'35 зр. на 1'45 зр., а робѣтникамъ въ ремізахъ и перепрягачамъ коней зъ 1'30 зр. на 1'45 зр. денно, вкѣнци вѣс служачі мусьли бы мати чотири недѣлѣ взглядно свята на рѣкѣ зовѣмъ вѣдъ вѣдъ служби. Натомѣстѣ спѣлка трамваева не згодила ся на одно жадане, именно на скасоване т. зв. „Unterbrechungsdienst“. Суть еси системи спочивае въ тѣмъ, що 14-годинна служба не йде однимъ тягомъ, примѣромъ вѣдъ 5-ої години рано до 7-ої вечеромъ, але въ серединѣ, коли обнижуе ся рухъ, наступае примусова перерва на 4—6 годинъ. Служачі дѣстае свободний часъ примѣромъ о годинѣ 10-й передъ полуднемъ и має повернути до служби за кѣлька годинъ, а ся перерва ему не числяе ся, отже мусить позостати въ службѣ до 1-ої години въ ночи, а о 5-й рано розпочинати нову туру. Така служба руйнуе организмъ чоловіка. Супротивъ того товариство трамваева має несповна 2 міліони рѣчно чистого зыску и мно грубыхъ дивідендъ посѣдае кольосальний инвентаръ и въ бѣжучихъ опадностяхъ около 6 міліонѣвъ зр. Два товариства омнібусовъ (одно вѣденське, друге лондонське) и далеко бѣдѣйше „Neue Wiener Tramway-Gesellschaft“ полѣпшуютъ вѣдъ часу до часу платню свого персоналу въ мѣру зрѣсту своихъ доходѣвъ. Тѣлько трамваеве товариство, завдяки давнѣйшій либеральній управѣ мѣста и звязямъ акціонерѣвъ-капіталістѣвъ, умѣло доси дуже добре цѣлу рѣчь вѣдкладати ad calendas graecas. Теперъ розпочало страйкъ 3000 людей; въ тѣмъ числѣ 700 кондукторѣвъ, 600 вѣзничѣвъ, 400 ставнихъ и 1300 професіоністѣвъ. Вчѣра замѣстѣ 500—600 вѣзничѣвъ курсувало на рѣзанныхъ лініяхъ всего 45. Службу сповняли контролѣры и низшій урядничій персоналъ. Ниякъ число вѣзничѣвъ може збѣльшило ся на 80—100. Електрична лінія зовѣмъ застановлена; въ недѣлю рано випуцено вправдѣ 7 повѣзѣвъ провадженихъ инжѣнерами, але вѣзда не йшла; до того въ Брігитенау улична товпа понизила вѣкна вагонѣвъ. На кождѣмъ вѣзѣ вѣдуть два поліцаѣ, впрѣчѣмъ и тѣ немногі вѣзы курсуютъ лишь на головныхъ шляхахъ; вечеромъ здержуе ся рухъ зъ обавы передъ демонстраціями. За те омнібусы вѣс въ руху; повытагано вѣс вѣзы де якъ лишь були на складѣ — и вѣс розумѣе переповнені. Трамвай платить за те, що на вѣсхъ шляхахъ не курсуе котракотѣмъ застережене мінімальне число вѣзѣвъ велику грошеву кару, котра обтягае ся зъ кавціи въ хосенъ мѣста Вѣдѣна. Въ першѣмъ дни выно-

ситъ она 50.000 зр., за кождый дальшій день по 20.000 зр.

Сей випадокъ боротьбы праці людѣкомъ зъ силою капіталу замѣтний ще и тѣмъ, що провѣдъ страйку спочивае въ рукахъ антисемітскихъ послѣвъ зъ вѣденської V-ої куріи, Аксмана и Бельоглявка. Симпатіи публики рѣшучо по сторонѣ страйкуючихъ.

Зъ кѣнцемъ сего тижжня кѣнчатъ ся выстави цѣсарскѣ оперы; феріи трѣвати-муть до 1-ого серпня. Въ тѣмъ часѣ буде грати въ будинку оперы ансамбль цѣсарского „бурі-театру“, котрый теперъ перебудовуе ся. Послѣднього мая солистѣ [тенорѣ] надворной оперы Георгі Миллеръ въ роли Равля въ Маєрберѣвскихъ „Гугенотахъ“ розпращае ся зъ публикою. По 30 рокахъ служби въ цѣсарскій оперѣ перейшовъ въ станъ супочинку. Рѣдкій се бувъ артистѣ, бо нѣколи не „слабувавъ“, нѣколи не бувъ „недиспозованый“, спѣвавъ усе, кѣлько разѣвъ стояло имя его на афіши. Старій рѣчи спѣвавъ знаменито, до новыхъ, головно италійскихъ штукъ [прим. Масканього] не мавъ щастя, бо и голосъ тративъ колишній блескъ и силу. Публика вѣденська прашала его величаво; якихъ сорокъ разѣвъ мусѣвъ з'являти ся на просценіюмъ, чотири разы промовлявъ, вѣнцѣвъ дѣставъ безлѣчь, зъ того три сѣбній.

(И. П.)

Процѣсъ Давидѣвскій.

(Конецъ.)

По промовѣ оборонця Сумпера промовѣвъ другій — д-ръ Ліліенъ:

Сумний образъ передъ нами: — почавъ вѣдъ — зъ одной стороны подоптане права, безраднѣсть комисаря выборчого, а зъ другой темна маса людѣ. Сей образъ спонукавъ оборону двократно просити о поддане справы о-судови горожаньского суда, а по вѣдкненію внесена я зъ протестомъ противъ того починаю свою бесѣду.

Судъ давнѣйше мало занимавъ ся тѣмъ, що одиницю на давѣ обжалованихъ заступлять цѣлѣ масы, котрѣ въ данѣй хвилѣ можуть стратити свою индивидуальность и волю, цѣла маса стае ся однимъ коллективнымъ индивидуумъ, що въ данѣй хвилѣ кинѣ ся и змаса-круе чоловіка тогдѣ, коли-бы кожда одиниця въ нормальній свѣдомости не сповнила того. [Тутъ бесѣдникъ подае бѣльше цитатѣвъ зъ перворядныхъ соціалогѣвъ]. Се вказуе, що тутъ треба брати подѣ розвагу непочтальность цѣлон масы. Справа сама прикра для мене; я осуждаю ви такъ, якъ осудила ви опінія публична, а тѣлько хочу розсѣдѣти, о скѣлько удѣлъ въ нѣй брали мои клієнты.

Бесѣдникъ почавъ зѣбвати закиды противъ Шереметы и Токарекого. „Що-до обжалована о грозбу, то менѣ — каже — не богато оставѣс додати до выводовъ моего попередника. Обжалованный о то Иванъ Шеремета.

По моѣй гадцѣ вѣдъ не винѣтъ. Самъ вѣдъ признае, що просили комисію „якъ дѣти матѣрь“. Агітувавъ — якъ умѣвъ! не мѣгъ агітувати артикулами по газетахъ... Агітувати вѣльно кождому за якимъ хоче кандидатомъ.“ — Дальше розбравъ оборонецъ матеріалъ до-казовый противъ своихъ клієнтѣвъ и збивавъ крокъ за крокомъ.

Що-до нападу на касарню оборонецъ сказавъ: „Я не могу бути такъ льояльнымъ, якъ мой попередникъ; я не могу узнати Попеля домѣвникомъ въ касарни, а черезъ те о-слаблѣе ся обжалована. Бо домѣвникомъ не е той, хто убѣдѣе въ хату лѣдѣ на кѣлька хвилѣ. [Тутъ бесѣдникъ покликывавъ ся на поваги въ литературѣ судѣвничѣй.] А и такі грозбы, якъ накликуване до жандармѣвъ, щоби не стрѣляли до людѣ, не становлять нѣякой провини, противно, свѣдчать о великомъ умѣркованю.

Я знаю — кѣнчивъ оборонецъ — що промовляю до судѣвъ, котрѣ по-за §§-ами кодексу знаютъ и кодексъ людскости, бо подѣ мундуромъ мають серце. Гѣрники, дѣставши ся зъ шибѣ на чистый воздухъ, мѣвѣ. Чи-жъ диво, що людѣ, замкнені въ шибѣхъ безсилности політичной, кинулись въ хвилѣ першого проблеску въ вузѣнку фѣртотку, яку полишено цѣлымъ міліонамъ, а кинулись горячково, пристрастно. Кѣнчу-жъ словами польского поэта: „Ręce karaj, nie ślepu miecz!“

Вѣдѣнци промовѣвъ третій оборонецъ д-ръ Сокаль. Вѣдъ сказавъ:

Въ сѣмъ процѣсѣ е щось, що має знамя величости. Бо-жъ не лиха воля, не пристрасть яка низька, не жажда зыску е тутъ мотивомъ, але велике слово „свобода“ и стремлѣне до неѣ. Проявы того стремлѣня до осягненія повной свободы горожаньской то проява, котра мусить насъ тѣшити, а тѣшити тѣмъ бѣльше, коли проявляе ся она мѣжъ простолюдѣмъ. Тяжка тая доля хлопска! Не треба якъ бесѣды Козакевича; вѣкова борба о кусень хлѣба, чорна, повна гнѣту доля довела до того, що людѣ той стае сильнымъ и зъ зловидного дитинства зростае въ мужчину. На першій покликъ стае зъ 11 громадъ 3000 выбѣрѣвъ, и тамъ, де, якъ знаемо, можна було продати голосъ, нема анѣ одного, хто бы злакомивъ ся на грѣшъ и за грѣшъ той запродавъ свой обов'язокъ. Людѣ той пѣзнае, що держава то е щось, чого непосѣдною вѣдъ е частично, пѣзнае, що и его голосъ не е безъ ваги; що досытъ вже другі думали про него; що самъ вѣдъ повинѣтъ радити про себе. Рѣдні образы бачили мы въ часѣ розправы. Мы бачили жида-шинкаря, котрый дивуе ся, на що хлопѣвы голосувати; мы бачили вѣйта, котрый такъ добре розумѣвъ ординацію выборчу, що заборонивъ своимъ выбѣрѣцямъ вписувати назвище кандидата на картцѣ, бо „иначе, по що бы лани насъ тамъ кликали? На то они будуть, щоби писати!“ Але бачили мы такожъ людѣ, котрыхъ ревнѣсть заслуге на нашу симпатію. Не можна подумати щось страшнѣйшого, якъ само убѣйство; але чи-жъ можна дивувати ся? Живемо на

грунтѣ, де бурливѣсть соймѣвъ и соймѣнѣвъ була хлѣбомъ щоденнымъ. Чи-жъ дивувати ся, що и хлопъ польскій, першій разъ ставши до борбы, переступивъ границу?

Кѣлька обетавинъ додаю до выводовъ моихъ попередникѣвъ. Насампередъ зъ протоколу стенографічного парламенту читаю въ справѣ вѣдѣнтанѣмъ правительственнымъ представителемъ Чапкою, що ліста выбора зъ Давидова десъ заподѣляе ся... Бракуе намъ отже того corpus delicti, котрый мавъ тутъ бути доказомъ кривды обжалованихъ, якъ доказомъ ихъ вини е тоті — колы, що ось стоять подѣ стѣною. Я хочу пригадати высказъ президента міністрѣвъ, котрый яко причину вѣсхъ забуренъ выбѣрѣчихъ подавъ тероризмъ, антагонизмъ національный... [Предѣдѣтель, Але-жъ прошу пана оборонця не выводити подѣбныхъ консеквенцій! Ту не парламентъ! я на се не могу позволить. Прощу тримати ся строго предмету самой розправы.] Коли такъ, то я, хочѣ думаю, що высказъ президента міністрѣвъ має чей-же свою вагу и по моѣй гадцѣ вѣдкликати ся на него можна, тѣмъ бѣльше, що тутъ була бы на се найумѣтнѣйша хвиля, — на жадане трибуналу полишаю се, а тѣлько згадаю ще разъ се одно слово: „тероризмъ“. Я свѣдомый великою льояльностью п. прокуратора и позволю собѣ доповнити поданій нимъ причины давидѣвской катастрофы отсимъ власне словомъ „тероризмъ“, и его назву головною причиною нещастя. Бо-жъ не дасть ся заперечити, що тероризмъ бувъ, хотѣ бы тѣлько, якъ сказавъ п. прокураторъ, зѣ стороны Корковского и Шереметы.

Вѣдѣтакъ д-ръ Сокаль перейшовъ до подѣбного выкладу справы своихъ клієнтѣвъ. Почавъ вѣдъ Стецка. Подѣчасъ слѣдѣства Стецка помагавъ прокураторіи, обтяжувавъ вѣсхъ обжалованихъ, а за-дѣя того другі обжаловані зѣбывали на него, хотѣ стѣйность тѣхъ зѣзнанъ дуже слаба. Не дивувати ся, що хлопъ, побачивши одного и другого трупѣ, хваивъ жандарма за ремѣнь и просивъ го, щоби не мордувавъ людѣ. Бувъ се цѣлкомъ природный вѣдѣрхъ; кождый зъ насъ хватае за вѣмѣрене противъ него зельзѣо. — И у Юркевича не бачу вини. Противъ него зѣбывавъ Шеремета, але вѣдкликывъ свои зѣзнаня въ часѣ розправы. Навѣтъ Стецко цѣфнувъ свои зѣзнаня. — Що-до Рыбиньского и Бригиды Грабѣ, то цѣлѣй рядъ свѣдѣвъ промовляе за тѣмъ, що Попель уже не живѣ, коли они мали его ударити. Впрѣчѣмъ Рыбиньского сама природа сильно покривдила: вѣдъ мало-що видѣти и мѣгъ не добачити Попеля, тую бездушну масу окрыту болотомъ; — а що-до Бригиды Грабѣ то навѣтъ одинокого свѣдѣка противъ него годѣ було вѣднати, а до того ще стверждае, що зѣзнаньямъ его вѣрити не можна. — Дуже хиткі закиды промавляють и за виною Химчина, бо-жъ зѣзнаня свѣдѣвъ стверджуютъ, що Химчинъ мимоволѣ бувъ при дверехъ, а на першу погрозу Попеля налякавъ ся и утѣкъ. — Що до Василя Машталѣра, обжалованого о непослухъ жандармамъ, то сама ситуація вказуе, що годѣ було сповнити волю

зы. „Оповѣдѣ менѣ все“ сказавъ я успокоючи. — „Уелѣ, мой батько, якъ вже знаешь, бувъ агентомъ одного зѣ банківъ въ Арлінгтонѣ, Викторіи, и здасть ся спронефѣривъ значай сумы грошей банковыхъ, щоби ними спекулювати. Розумѣе ся, вѣдъ гадавъ звернути ихъ передъ обрахункомъ, коли-бы недо-бѣръ выкравъ ся, однакъ вѣдъ стративъ усе и тому-то вѣдъ утѣкъ зъ краю.“ — „Тѣлько всего?“ сказавъ я зѣтхнувши зъ полѣкшѣ. „Се певно досытъ але, але зновъ не виджу, що тутъ становило бы такую перешкоду до нашого вѣнчавъ.“ — „Ба, се ще не найгѣрше лихо. Батько перекопаныи, що поліція слѣдила его до Мельбурну и до сего корабля. Вѣдъ каже, що его заарештуютъ, якъ буде высѣдати.“ — „Се дуже може бути“ подумавъ я, але додавъ-емъ: „А вѣдъ може має якій плянъ?“ — „Такъ, має, коли тѣлько схочешъ помочи ему... Однакъ се мабутъ страшно навѣтъ роздумувати надъ тѣмъ. А вѣдъ каже, що се одинока нагода утѣкъ.“ — „Що-жъ такого?“ — „Щоби вѣдъ умеръ и бувъ похороненый на мори!“ вѣдѣвила она зѣ очевидною судорогою. — „Не розумѣю!“ кажу. — „Вѣдъ хоче удати умерлого, а потому, коли его зашиють для похорону, мы мусимо знайти способъ убѣднати его а подложити щось иншого.“

Смѣлѣсть такого предложѣня просто вѣдѣняла менѣ вѣдѣхъ. Якъ-бы се выкрыло ся, то наслѣдки для мене за помѣчъ дану злочинцевѣ до утѣкъ були бы нещасні. Я постановивъ не мати нѣякого дѣла зъ такъ беззаконнымъ поступованѣмъ, але одѣнь поглядъ зъ тѣхъ залпаканыхъ очей захитавъ мене въ мой постановѣ. — „Зроби се для мене“ просила она кладучи свою бѣлу руку на мое рамя. Си дотыкъ зелектризувавъ мене. Я не надумувавъ ся довше, а згодила ся мимо во-

лѣ. Ахъ, який дурницѣ не зробить чоловікъ залюблений!

На другій день замельдовано, що Брандонъ тяжко хорый. Я вынявъ скринку зъ лѣками, якъ се було моею повинностью, и приказавъ каютовому стѣюардовѣ пыльнувати его. Въ три дѣи нотѣмъ замельдовано, що Брандонъ умеръ. Коли менѣ се донесено, я убѣдѣшовъ до его каюты. Вѣдъ лежавъ въ нижнѣмъ лѣжку, блѣдый и непорушный якъ смерть. Я помацавъ тѣло; було зимне и скотѣнѣе. Коли се не була смерть, то удававъ еи, якъ годѣ лѣпше. Я обѣлавъ по майстра вѣтрѣлъ и той зашивъ тѣло при менѣ. Коли се сталося, я вѣдѣправивъ его и засунувши ся въ каютѣ зъ середины острымъ ножѣмъ розпорѣвъ швы. Рука менѣ страшно трясла ся. А що, сли-бы вѣдъ наравду умеръ? Признаю ся, що дѣзнавъ я чувства правдивой полѣкшѣ, коли сей чоловікъ отворивъ очѣ и воскрѣсшій Брандонъ сѣвъ. Я подавъ ему горѣвки и она помогла оживити его. Вѣдъ одѣгъ ся скоро и тихо. Потому вытягнувъ зъ американского куфѣра готову фѣтуру, котру вѣдъ напередѣ приладивъ, такъ що-до мѣры якъ и що-до ваги, вложивъ еи въ полотно та и зашивъ власными руками. Нѣ вѣдъ нѣ я не заговѣрили и слова. Коли все було готове, я выйшовъ на звѣдѣныи. Побачивши, що не було нѣкого, давъ я ему знакъ. Вѣдъ перейшовъ на пальцахъ черезъ коридоръ до каюты дочкы и укравъ ся.

На першій сторожи по полудни дзвѣтъ задзвонивъ поважно на похоронѣ Антона Брандона. Офіцеры и людѣ и пассажиры стояли навколо мене зъ вѣдѣртыми головами, коли я читавъ зъ „Book of Common Prayers“ красный, поважный обрядъ похоронный. Боже! прости менѣ! се було страшне лицѣмѣрство. Не знаю вже, якъ я вѣдѣправивъ. Потому чувъ я, якъ

оповѣдали, что бувъ-емъ подѣчасъ богослужѣня дуже зворушеный. Певно, але се було зъ вины и боязни.

По похоронѣ Брандонъ повернувъ до своихъ каюты, котра була все зачиненою, а ключъ я затримавъ у себе. За мою помѣцію Алисія перекрадала ему вѣду зъ дня на день.

Може зо двѣ недѣлѣ потому, коли мы вѣхали Каналомъ при полныхъ вѣтрилахъ, за-сигналізувавъ насъ тогѣ. Сподѣваючись небезпечности, я зѣскочивъ на долину и перевѣвъ Брандона до мои каюты. Коли я выйшовъ зновъ на покладѣ, побачивъ-емъ саме, якъ товстый чоловікъ влазивъ на бѣкъ корабля. Безъ передмовы запытавъ вѣдъ рѣзко: „Маєте пассажира на кораблі, що зве ся Брандонъ?“ — „Мавъ я, чужинце, мавъ.“ Вѣдъ глядѣвъ на мене допытливо. „Ходѣтъ на долину пане“, сказавъ я.

Коли мы сходили, вѣдъ пояснивъ, що бувъ детективомъ высланнымъ въ погоню за Брандономъ, котрый утѣкъ зъ Австраліи зѣ значною сумою грошей и цѣнныхъ паперѣвъ. Коли показавъ „уаррантъ“, я велѣвъ подѣ-фѣцирови принѣсти дневникъ. Подѣ датою 15-ого сѣчня вѣдъ прочитавъ записку: „Похороненый на мори въ ширинѣ 35° 49' пѣвн., довжины 33° 16' зап. Антоній Брандонъ, пассажиръ каютовый. Причина смерти не вѣдома.“ Вѣдъ забурмотавъ щось подѣ носомъ, чого я не розумѣвъ. Потому зажадавъ побачити рѣчи Брандона. Я попровѣдивъ его до Брандоновой каюты. Вѣдъ перешукавъ кождый куфѣръ и пакунокъ, однакъ не вѣдѣкрывъ анѣ слѣду паперу, анѣ нѣчого вартного. Выразъ его лица, коли высѣдавъ зъ корабля-въ кѣлька годинъ потѣмъ, не бувъ дуже приемный.

Коли мы прибили до берега въ Лондонѣ, я перепачкувавъ пана Брандона въ одѣмъ зъ куфѣрѣвъ его дочкы. Нѣхто на кораблі не

подозрѣвавъ правды. Ихъ тайна зѣсталѣя при менѣ.

Мы умовили ся, що наше вѣнчавъ зѣ Алисією вѣдѣбуде ся спокѣйно передъ моимъ выѣздомъ въ наступающу дорогу, а медовый мѣсяцъ мавъ бути опрѣваджѣный на глубинахъ морскихъ. Коли мы прашали ся того вечера, она обѣщала донести менѣ, коли еи батько знайде спокѣйне мѣсце побуту въ краю.

И дотримала слова! Ось еи листъ. Я его заховавъ черезъ вѣс тотіхъ лѣтъ. Не має анѣ адресы анѣ подпису.

„Мой дорогой капитане!

Дуже, дуже дякую за всю вашу ласка-вѣсть. Мы обоѣ зѣ чоловікомъ — бо панъ Брандонъ е моимъ чоловікомъ, хотѣ сего не знали въ Арлінгтонѣ — не забудемо вамъ сего нѣколи! Простѣтъ той подѣступѣ, якого мы уважали за конечно ужити супроти васъ, щоби выконати нашѣ планы. Мы маємо ся досытъ добре, бо мой чоловікъ не стративъ грошей на спекуляціяхъ, якъ я се уважала за потребѣе вамъ сказати. Дорогий капитане! Можу покладати на певно, що у власнѣмъ интересѣ не донесете властямъ о моѣмъ чоловікѣ. А що вѣдъ умеръ на мори, то можемо сподѣвати ся жити безпечно вѣдѣ банко-выхъ урядникѣвъ и вѣдѣ поліціи.

Прапайте на завѣдѣдѣ!“

И то бувъ конецъ моего роману. Я вже нѣколи не чувъ о нихъ нѣчого. Чи они жили, щоби уживати своего несправедного набутку, чи нѣ, не могу сказати. Се тѣлько знаю, що она была першою женщиною, котра мене оду-рила, але и останною. Другій разъ я вже не пробувавъ...

П. Реклау у вѣгонѣ 17. II. 1897 зѣ лондоньского Tit-Bits

И. В.

жандарма там, де й самі жандарми не могли рушити ся. — И Иванъ Хировскій обжалованый о нападѣ на касарню цѣлкомъ безпідставно, бо-же годъ всѣхъ, кого тѣлько добавлено въ касарни, асуджувати за насильство. Сего обжалованого виправдують такожъ безсторонній збзнання писаря Чайковского и вѣйта и ксьондза. — Вкѣнци оба брата Здановскій, обжалованый о злочинъ грозбы и насильства. Мои попередники выказали вже, що грозбы не могло бути тамъ нѣякои, а збзнання свѣдѣкѣвъ не выказують вини Здановскихъ; противно, очищаютъ ихъ вѣдъ починенныхъ имъ закидѣвъ.

Кѣнци мои уваги, зазначую, що мои клієнты — люди до теперъ не карані. Дивне и то, що люди тоті, хотъ бѣднй, такі бѣднй, що въ часѣ розправы не мали що вѣсти, а предѣвъ въ часѣ катастрофы нѣхто не кинувъ ся на майно Попеля, нѣхто не забравъ ему анъ зигарка, анъ грошей. То люди, котрыхъ мѣгъ огорнути гнѣвъ, але они честнй, спокѣйнй, пожиточнй громадѣ горожане, и се промавляе за ихъ невинностію.

По сихъ послѣднихъ выводахъ трибуналь перерывае розправу вчера пѣдъ вечеръ до 5-ой години нинѣ зъ полудня. О сѣй годинѣ трибуналь оголоситъ верокъ.

Переглядъ політичнй.

Вѣче соціальныхъ демократѣвъ, що збрало ся сего тиждня у Вѣднй, радио вчера надъ тактикою своего сторонництва въ радѣ державнѣй. Кѣлькохъ бесѣдникѣвъ до-раджувано усильно побороувати христіанскихъ соціалѣвъ (антисемітѣвъ) и реакційнй законы, на якй заноситъ ся. Вѣдзавъ ся такожъ голосъ, що нѣмецкй робѣтничкй нѣшого не потерпѣли черезъ языковй розпорядженя. П. Дашинскій заявивъ, що польскй соціалнй демократы въ своѣй програмѣ жадають лише охорони національныхъ правъ, але не фантазуютъ о якѣмъ державнѣмъ правѣ зъ такъ аваню идеею лгайлонскою. Они не суть такожъ антисемитами; противно сторонництво мае въ Галичинѣ навѣтъ жидѣвску часопись. Бесѣдникъ противитъ ся всякимъ заходамъ въ цѣли великою реформы выборчон до рады державнон, бо така реформа теперь неможлива; за те треба заходити ся около змѣны соймовон ординаціи выборчон и старати ся о заведе- нѣ пятой куріи при выборахъ до сойму и о розширенѣ права выборчон въ громадахъ. — Вкѣнци вѣче приняло резолюцію, въ котрой згоджуе ся на дотепершню тактику въ радѣ державнѣй и жадае дальшого ви веденя, а посламъ своего сторонництва высказуе повне довѣре. Вѣдтакъ принято внесеня, чтобы старатъ ся о змѣну соймовон и громадскон ординаціи выборчон, побороувати клерикальне внесеня шкѣльне и всякй товариства клерикальнй. Вкѣнци постановлено выкликати манифестаціи въ цѣлѣй Австріи у всѣхъ разакъ, коли буде о то ходило, чтобы поперти акцію своихъ пословъ въ радѣ державнѣй.

Linzor Volksblatt доноситъ, що цѣсаръ пѣдчасъ авдіенціи провѣдникѣвъ парламентарнон правнѣкъ сказавъ до Ді-Павлього: „Коли-бъ я бувъ переконаннй, що языковй розпорядженя можуть шкодити нѣмецкому народу, то бувъ бы нѣколи не приставъ на нихъ; але знаю, что такъ не е. Тѣшитъ мене, что бо-дай заступники католическихъ корѣнно нѣмецкихъ краѣвъ альпейскихъ приступили до парламентарнон бѣльшости.“

Молодоческй моравскій дневникъ Lidove poviny пише, что гр. Бадені въ найблизѣмъ часѣ мае скликати до Берна або до Праги заступникѣвъ всѣхъ нѣмецкихъ и чешскихъ сторонництвъ на нараду для переведеня угоды мѣжъ Чехами и Нѣмцями. Коли бы прийшло до згоды, то на серпенъ буде скликаннй чешскй соймъ для нарады надъ языковою справою.

Въ Угорщинѣ въ Альпарѣ пѣштеньского комитату и въ Надудварѣ пѣдъ Дебрециномъ зайшли мѣжъ робѣтниками розрухи въ часѣ лат. зеленыхъ святъ. И тутъ и тамъ вдали ся поліція и войско, чтобы привернути спокѣй. Въ Надудварѣ застрѣлено одного робѣтника а 31 ранено; въ Альпарѣ застрѣлено одну жѣнку и богато людей покарѣнено. Въ тѣмъ самѣмъ часѣ въ Будапѣштѣ збрало ся вѣче соціальныхъ демократѣвъ; але вчера комісаръ правительственнй розвязавъ вѣче, бо бесѣдники почали промавляти о подѣяхъ въ Надудварѣ. А двоухъ робѣтникѣвъ зъ той мѣщевости, котры прибули до Будапѣшту зѣ скаргою до міністра, приарештовано на при- порученѣ власти зѣ Надудвару.

Такъ и въ Берлинѣ вѣдбуло ся въ часѣ лат. зеленыхъ святъ вѣче соціалістѣвъ и то польскихъ; було оно зъ черги трете. Пѣсля справозданя управы сторонництва

аробила соціалістична пропаганда великй по- ступокъ, особливо мѣжъ горничими робѣтниками на Шлеску. Число польскихъ соціалістѣвъ въ послѣднѣмъ роцѣ потроило ся, за- ложене богато новыхъ товариствъ соціалістичныхъ, а число передплатникѣвъ соціалістичнон Gazety robotniczoj-oi дуже зросло. Богато шкодивъ соціалнй демократіи впливъ католического духовенства; але соціална демократія веде зъ тымъ впливомъ завзяту борбу и е певна своей побѣды. Постановлено при найблизшихъ выборахъ до нѣмецкон рады державнон взяти дѣяльну участь и всюды выступити зѣ власными кандидатами.

Berl. Tageblatt довѣдуе ся зѣ Петербурга, что головнй точки умовъ мѣжъ Россією а Австрією списано докладно въ обобщѣ- ныхъ нотахъ.

Зѣ Бѣлградѣ доносѣтъ, что тамъ науе велике обуренѣ зъ причины, що не по- вели ся усилей послѣдними часами заходы Сербіи, чтобы Порта признала сербскѣй на- родности права въ Македоніи, зѣ чимъ була бы получена деяка автономія въ справахъ церковныхъ, шкѣльных и н. Посуджуютъ тамъ одну сусѣдну державу (мабуть Австрію), что то она перешкодила тому, бо залежитъ ѣй на тѣмъ, чтобы розвѣй сербскон народности спинити.

Зѣ Царгородѣ и Атенѣ вѣстей мало. Вчера вѣдбула ся зновъ нарада мѣжъ амбасадорами а турецкимъ министромъ загра- ничныхъ справъ, а завтра мае вѣдбутись пер- ше засѣданѣ войсковыхъ повномочникѣвъ въ справѣ управленія границы.

Зѣ Лярисѣ прийшла до амбасадорѣвъ и до Порты деша зѣ 150 подписами зѣ прось- бою о прилученя Тесали до Туреччины.

Грецкй министрѣ вѣйны Цамедосъ вы- ѣхавъ до Термопильѣ. Королева и жена на- слѣдника престола, що вѣзли до головнон кватирѣ грецкон попрацати ся зѣ наслѣд- никомъ престолу передъ его выѣздомъ до Англіи, вернули вже до Атенѣ и на бажанѣ короля выбираютъ ся до Петербурга.

Тайне товариство „Етника гетайрия“, ко- трому загально приписують такъ пѣддержу- ванѣ повстаня на Крѣтѣ якъ и послѣдню вѣй- ну зѣ Туреччиною, выдало тайный обѣяникъ, въ котромъ повѣдомлюе ся членѣвъ товари- ства, что всѣ, котры выявляють планы товари- ства або ганятъ ихъ, будутъ зѣ товариства вычеркнені. Крѣмъ того каже ся въ обѣяни- ку, что товариство вышло просто зѣ арміи и не перестане истнувати, поки жити буде грец- кй народъ.

Слѣдство, ведене въ справѣ того тайного товариства, выказало, что оденъ банкѣръ самъ одинъ доставивъ 20.000 карабинѣвъ до узбро- еня кретенскихъ повстанцѣвъ.

Наша Адміністрація проситъ Вп. Пе- редплатникѣвъ — якъ найскорше надсы- лати передплату на II-гій чвертьрѣкъ а взглядно и вырѣвнати залежности.

НОВИНКИ.

— Другій Ходорѣвъ! Противжидѣвскй роз- рухи и то дуже поважнй, выбухли позавчера въ Схѣдницѣ помѣжъ робѣтниками наѣтовыхъ закопѣвъ. Схѣдницѣ то другій Бориславъ; рѣаницѣ хѣба тотѣ, что схѣдницкй робѣтники — люди бутнѣйшй, якъ бориславскй рѣишники, бо зарядъ схѣдницкй приймае майже самыхъ мазуровѣвъ. Причину до розрухѣвъ мавъ дати ще минушого четверга якійсь жидъ тымъ, что погрозивъ одному робѣтничкови смертію. Розъяренй мазуры кинулись позавчера вече- ромъ на жидѣвскй домъ, стали выбивати вѣк- на, ломити дверѣ, а жидѣвъ окладати палка- ми. Знищено 20 домѣвъ, всѣ оклены жидѣвскй поруйновано. Средиѣ страшнон при тѣмъ бѣй- кѣ ранено деякихъ жидѣвъ и жидѣвѣкъ; най- тяжше потерпѣвъ мабуть Вольфъ Гляштинъ, котрому побито жѣнку, двоє дѣтей и тяжко ранено въ голову шестимѣсячну дитину, а ра- на буде здаеъ смертельною. Зѣ робѣтникѣвъ погнѣбъ Станиславъ Кукульскій зѣ закону Бе- сядецкогю. Его пробивъ командантъ схѣдниц- когю постеруку жандармѣвъ. Другій робѣт- никъ Бальчикъ доставъ вѣдъ багнету рану въ рамя. Крѣмъ тыхъ ранила поліція схѣдницка шаблями много робѣтникѣвъ, котрыхъ до те- перъ ще не выслѣджено. Загаломъ арештова- но на-разѣ 40 особѣвъ, переважно молодикѣвъ вѣдъ 16 до 20 лѣтъ. Арештована поступають дальше и число ихъ дѣйде певно до сотки. Заразъ по розрухахъ сконеченовано въ Схѣд- ницѣ жандармерію мѣщеву, зѣ Дрогобича, Борислава та Трускавця и зареквіровано вой- ковъ зѣ Самбора. Средиѣ жидѣвъ наставъ страшнй переполохъ; всѣо кинуло ся утѣка- ти зѣ дѣтьми и манатками до Борислава и Дрогобича. До Схѣдницѣ зѣвѣдѣае комісія слѣдѣа зѣ Дрогобича и Самбора.

— Прогулькѣ до Лисиничѣ [огорода Грунда] уряджуютъ въ поведѣлькѣ Зеленихъ святѣ товариства „Руска Бесѣда“, „Клубѣ Русин- ковъ“, Львѣвскй Боянъ“ и „Академична Гро-

мада“ при участіи музыки вѣйсковон. Крѣмъ забавъ и танцѣвъ вѣдѣспѣае мѣшаннй хоръ „Львѣвского Боянъ“ кѣлька народныхъ пѣ- сенъ. — Початокъ о годинѣ 5-ѣй пополудни. Вступъ до огорода 20 кр. вѣдъ особы. Чистый дохѣдъ назначеннй на товариство „Русланъ“. Зѣ огляду на цѣль прогульки треба сподѣва- ти ся, что не браке нѣкого зѣ Русинѣвъ львѣвскихъ и зѣ близкиихъ мѣщевостей. О- обѣянкъ запрошенъ не выслае ся нѣкому, а такожъ не буде нѣякихъ оповѣщенъ пляка- товыхъ.

— Выдѣлъ товариства Рускихъ жѣнщинѣ въ Станиславѣвъ подае снмъ до вѣдомости, что загальнй зборы сего товариства вѣдбудуть ся въ день концерту въ память Т. Шевченка т. е. въ среду 16-ого н. ст. червня. Зборы вѣдбудуть ся въ комнатахъ Клубу руского о годинѣ 11-ѣй передъ полуднемъ.

— Читальня „Просвѣты“ въ Кутахъ устроюе на фондѣ будовы власнон дому въ храмовый день Пресв. Тройцѣ дня 14 н. ст. червня с. р. въ сали Стетнера при участіи мѣшаного хору селянъ зѣ Балинецъ вечерницѣ въ память XXXVI-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шев- ченка зѣ слѣдуючою програмою: 1) Вступне слово. 2) „Завѣщанѣ“, слова Т. Шевченка, басовѣ сольѣ въ супровѣдѣ двоухъ хорѣвъ, му- зика Вербицкогю. 3) „Огнѣ горѣть“, слова Т. Шевченка, квартетъ, музыка Исидора Вороб- кевича. 4) Деклямація: „Пѣдъ нѣпѣтну хви- лю“ К. Устѣяновича. 5) „Верховино свѣтку ты нашъ“, музыка М. Лисенка, и „На берѣжку у ставка“ пѣсеня народна. 6) Вязанка зѣ на- родныхъ пѣсенъ, музыка Д. Сѣчиньского. 7) Деклямація: „Посланіе“ Тараса Шевченка. 8) „Вечерницѣ“, слова и музыка П. Нѣщинь- ского. — Цѣны мѣщѣ: три першй ряды крѣ- селъ по 1 зр., дальшй по 70 кр., послѣднй по 50 кр.; мѣщѣ стояче 25 кр. Вѣлетѣвъ дѣста- ти можна въ торговли Вп. Айталя Грегорови- ча а вечеромъ при касѣ. — Початокъ точно о годинѣ 8-ѣй.

— Зѣ Пѣдгаецѣ пишутъ намъ: Нашй мѣща- не, члены товариства ремѣсникѣвъ „Помѣчъ“ въ Пѣдгайцахъ, намѣряють вѣдограти въ Бе- режанѣхъ въ сали маістрату дня 17 н. ст. с. м. театральне представленѣ. Выставленй буде образъ зѣ житя народу въ трѣхъ актахъ „Правда все горою“ Романа Сурмача [Грон. Луцка] зѣ музыкою о. И. Кишакевича. До- хѣдъ призначѣн на будову власнон дому товариства. Двоакратно удачна выставка того образу въ Пѣдгайцахъ [о чѣмъ згадували мы въ своихъ часѣхъ] позволяе надѣятись, что бе- режаньска и окрестна публика охотно посѣ- шитъ подивляти гру нашихъ мѣшанъ-амато- ровъ, котры въ Пѣдгайцахъ згадаными выста- вами зѣднали собѣ загальне признае. — На товариство „Помѣчъ“ жертвовали вѣдъ послѣд- ного оголошеня Р. Т. Д-рѣ Даміанъ Савчакъ зѣ Львова 5 зр., Василь Бойко зѣ Львова 5 зр., Сломинскй властитель бѣльш. посѣл. зѣ Божикова 2 зр., о. Дим. Гузаръ зѣ Завалова 2 зр., о. Василь Залуцкй зѣ Звинячки 1 зр., о. Бѣнгей Гузаръ зѣ Львова 1 зр., о. Лотоц- кй зѣ Тростянцѣ 1 зр., о. Клоесевичъ зѣ Гнѣль- ча 1 зр., о. Иполитъ Габруевичъ зѣ Котузова 2 зр. Фондъ на будову дому выносѣтъ до те- перъ 106 зр. 55 кр. Р. Т. жертводавцямъ складаемо сердечне спаси-Бѣгъ, а всѣхъ па- тріѣтѣвъ просимо о дальшй жертвы. — Вѣдъ выдѣлу ремѣсничого товариства „Помѣчъ“ въ Пѣдгайцахъ.

— Площа св. Юра перемѣнена буде — якъ вѣдомо — въ огородъ спѣцеровй. Отже вѣд- поведнй работы нѣвѣляціи уже почали ся. Срединою площѣ буде переходити 9 метрѣвъ широка дорога для руху возового, а цѣла площадь обсаджена буде деревами и корчами. Розумѣе ся, что традицінна ярмарка не верне ся вже нѣколи на святоюрску площу!

— Нова стѣція телеграфічна зѣ ограниченною службою денною буде отворена зѣ днемъ 16. н. ст. червня с. р. въ Ольвѣвъ повѣту золо- чѣвского при тамошнѣмъ ц. к. урядѣ поч- товымъ.

— Зѣ товариства „Січ“ у Вѣднй. На на- дзвичайныхъ зборахъ сего товариства дня 4 н. ст. червня доповнено выдѣлъ и вѣтъ теперъ представляе ся такъ: голова Браеъъ Бура- чинскій студ. лѣсн. академій; заступникъ головы Романъ Семѣратовичъ студ. правъ; бібліотекаръ Миронъ Кордуба студ. фѣл.; се- кретаръ и господаръ Иванъ Санодкй студ. правъ, касієръ Юліанъ Бурачинскй медикъ; заступники членѣвъ выдѣлу: Олександръ Петровскй медикъ и Остапъ Калужнякй ассистентъ почтовый. — Впрѣчѣмъ загальнй зборы полагодили кѣлька адміністраціиныхъ справъ. — Товариство уряджуе въ першй день рускихъ Зеленихъ святѣ дня 13 н. ст. червня прогульку зѣ слѣдуючою програмою: Мѣщѣ збору Café Central (на Гернальсѣ) [Gütelstrasse] о годинѣ 6-ѣй рано. Вѣдѣи трамваемъ [Neue Wiener Tramway] на дворецъ Полудневои зелѣзницѣ Meidling а зѣ двѣрѣя вѣдѣвѣдъ позавѣдѣ о годинѣ 6-ѣй. Цѣлю прогульки е огляненѣ купельныхъ мѣщѣ Vöslau u. Baden та ихъ околѣцѣ. Вечеромъ това- ристкй комерсѣ и забава при поворотѣ въ бровара въ Liesing. О годинѣ 10.55 вечеромъ поворотѣ до Вѣднй. — (н.)

— Страйкъ полицѣеъ выбухъ бувъ въ Но- вѣмъ Санчи. Причиною страйку було розпо- рядженѣ маістрату, наказуюче полиціамъ... носити воду инспекторѣи полиціи. Маістратъ, не могучи предприняти строгихъ мѣрѣвъ про- тивъ страйкуючихъ, бо не було бы кому по- замыкати ихъ до арешту, мусѣвъ пактувати зъ ними. Наказъ ношеня воды знѣтъ и — страйкъ скѣнчивъ ся.

— Нешастя элементарнй. Въ Родзинѣ на горышѣмъ Шлеску вода, дѣставившѣ до вну- тра копанѣвъ, зничила майже цѣлѣвито сесю мѣщевостѣвъ. Пѣдземнй склепѣльнй всѣ попере- рывались, а въ наслѣдокъ того земля почала западати ся. Средиѣ страшнон лоскѣту запа- дали ся дома и мурѣ. На пастѣ, всѣ мешкан- цѣ змогли утечи. Около 1000 особѣвъ збѣгае

безъ даху, а шкода выносѣтъ около два м- лионы марокъ. Вѣдогратѣ, якй заосмотрѣ- вали водою цѣлѣй повѣтъ, понижѣнй. Мѣсто Мысловицѣ цѣлкомъ позавѣленѣ воды. На ули- цяхъ появляють ся цѣплины широкй на 3 ме- трѣхъ. До вчера опорожняють ихъ все бѣльше. 600 родинѣ розложило ся таборомъ пѣдъ го- лыми небомъ. Въ акціи ратунокѣй помагае такожъ погранична русскѣя сторожа. — Зновъ же у Франціи переводѣна рѣка Изера залила богате въ фабрики полотно и шовку мѣсто Voiron. Дома и робѣтнй залитѣ, а при- дѣльнѣ цѣлѣвито понижѣнй. Шкоды обчисля- ютъ на десять миліонѣвъ, а 4.000 робѣтникѣвъ останѣ ся черезъ два мѣсяцѣ безъ занятя. Всякй комуникаціи перерванй, вода забрала всѣ мосты. При заливѣ погнѣло кѣлька особѣ.

— Огнѣ. Дня 29 н. ст. мая згорѣвъ фѣльва- рокъ Валавѣвъ пѣдъ Сокалемъ, власнѣсть гр. В. Дѣдушицкогю а въ посесіи у жидѣ, котрый потерпѣвъ бѣльшу шкоду. Въ огни погнѣло семеро коней и згорѣли всѣ приряды госпо- дарскй. До зменшеня огню причиняла ся сѣль- ска огневѣ сторожа зѣ Конотѣпъ; она пере- правилась чованами черезъ Бугъ. Натомѣстъ сокальска огневѣ сторожа приѣхала вже по всѣмъ...

— Новй почтавъ марни убѣйдуть въ житѣ разомъ зѣ обовязковимъ виправдженѣмъ ко- роновон валютѣ зѣ днемъ 1 н. ст. сѣчня 1898 року. Цѣна ихъ буде унормована пѣсля новои валютѣ. Введенй будутъ марки по 1, 2, 3 и 5 сотикѣвъ. Сама краска марокъ и вѣста ли- шать ся тѣ самі; рѣзняцѣ буде въ зубѣкованѣ або въ вѣнѣтовѣмъ рисунку поодинокихъ сор- тѣвъ. Естѣ такожъ проеѣктъ, чтобы за примѣ- ромъ Нѣмеччины, де карта корреспондѣнцина коштуе 5 феникѣвъ, пѣднести и у насъ ви- цѣну на 5 сотикѣвъ. Австрія потребуе рѣчно 160 миліонѣвъ картъ, отже пѣднесенѣ цѣны о 1 сотикѣ на штукѣ принесло бы екарбови 80.000 рѣчного доходу. На-разѣ дохѣдъ той ще лишь проеѣктѣваннй, а треба надѣятись, что вѣтъ и на дальше останѣ лишѣнь про- еѣктомъ.

— Правники жидѣвскй, о котрыхъ зѣвѣдѣ въ часѣ латинскихъ и жидѣвскихъ Зеленихъ святѣ мы вже згадували, радѣли надъ тымъ, якъ бы пофореувати авансѣ судовикѣвъ жи- дѣвъ. Участникѣвъ збрало ся надъ 50 а на- рады тревали два днѣ. Рѣсѣренты вѣдказували на львѣвску апеляцію, что она христіянина, якъ вступитъ до суду, до двоухъ мѣсяцѣвъ именувѣ аскултантомъ, а жидѣвъ старае ся або позбутись або ставити имъ рѣзнй пере- поны. По перевѣденю дискусіи ухвалили зѣ- бравай жидѣ таку резолюцію: „Зѣвѣдъ адво- катѣвъ и адвокатскихъ кандидатѣвъ, про- тѣстѣуе противъ покривдженя судовыхъ прак- тикѣвъ при именованяхъ; ухвалюе внести водповѣдну пѣтицію до парламенту, а ели-бы то не помогло, то выбрати комісію зѣ 11 членѣвъ, котра збере матеріалъ и въ цѣли хороненя основныхъ законѣвъ перешле кожде нарушенѣ ихъ посламъ-жидамъ и другимъ посламъ доброн вольтъ якъ въ парламентѣ, такъ и въ соймѣ зѣ възванѣмъ до предпри- нятя енергичныхъ крокѣвъ; коли бъ и то не помогло, комісія мае безнастанно скликувати вѣча и зборы“. Крѣмъ того ухвалено, чтобы комісія выслала трѣхъ депутатѣвъ до Вѣднй для представленя справы министрови презі- дентѣи и министрови судѣвничѣи.

— Нова гімназія у Львѣвѣ. Якъ довѣдуеъ Gazeta Lwowska — министрѣ просвѣты зѣво- ливъ, чтобы вѣдъ року шкѣльного 1898/9 пѣд- дано всѣмъ рѣвнорядныхъ класѣ IV-он гім- назіи львѣвскон пѣдъ особну управу, и систе- мізувавъ для згаданныхъ паралѣлокъ сѣмъ но- выхъ посадѣ дѣйствныхъ учитѣльѣвъ [разомъ уже зѣ посадою управляющою] и посаду дѣй- ствнго учителя римо-кат. релігій.

— Арѣбнй вѣсти. Дня 17. н. ст. червня вѣд- будѣ ся въ Кривѣмъ коло Радехова вѣнчанѣ п. Ивана Сербенского, капітана-авдітора при судѣ ц. к. краевон обороны у Львѣвѣ зѣ пан- ною Марією Діаковскою дочкою мѣщевого па- роха. [Того-же самого дня вѣдбудѣ ся тамъ такожъ вѣнчанѣ п. Маркала Діаковского ц. к. комісѣря екарбового зѣ Чорткова, зѣ панною Михайлиною Бачинскою, сиротою по пок. но- тари въ Калущи, якъ то мы вже вчера до- носили.] — Въ Кутахъ вѣдбудѣ ся дня 12 н. ст. червня о 7-ѣй годинѣ вечеромъ въ тамош- ній церкѣвъ вѣрменскѣй вѣнчанѣ д-ра Данила Кулика зѣ Выжницѣ зѣ панною Марією За- гавською. — Сими днями померъ надкомісаръ окружнон дирекціи ескарбу въ Бродѣхъ Най- манъ въ 37 роцѣ житя.

Господарство, промыслъ и торговля.

— Въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечѣнь „Днѣстеръ“ прибуло въ маю с. р. 4.289 важ- ныхъ обезпечѣнь въ сумѣ 2,409,386 зр. обез- печѣнон вартости зѣ премією 21,146 зр. 18 кр. — було отже разомъ вѣдъ сѣчня до кѣн- ца мая с. р. 16.774 важныхъ обезпечѣнь на суму 10,034,068 зр. обезпечѣнон вартости зѣ премією 82,942 зр. 87 кр. Въ попереднѣмъ [IV-ѣмъ] роцѣ було въ тыхъ самыхъ пятѣохъ мѣсяцахъ 13.509 важныхъ полѣсъ на 8,286,436 зр. обезпечѣнон вартости зѣ премією 68,753 зр. 35 кр. — отже показуе ся сего року въ пятѣохъ мѣсяцахъ о 3,265 обезпечѣнь въ су- мѣ 1,747,632 зр. и 14,189 зр. 52 кр. преміи бѣльше. — Шкѣдѣ було въ маю с. р. 55 слу- чаѣвъ, межѣ тыми бѣльшй пожары въ Гле- щавѣ пов. теребовельского [18 членѣвъ] и въ Полоничѣй пов. каменецкого [9 членѣвъ] — отже разомъ зѣ попереднихъ було до кѣн- ца мая с. р. 131 шкѣдѣ, зѣ котрыхъ 126 уже выплачено, 4 вѣдшкодована [въ сумѣ 767 зр. 60 кр.] на-разѣ зѣ причины дохѣдженъ судо- выхъ здержанъ, а 1 шкода [зѣ 30/5 с. р.] въ лѣквѣдаціи. Сума вѣсѣхъ тыхъ шкѣдѣ разомъ въ коштыи лѣквѣдаціи выносѣтъ на власнй рахунокъ 16,225 зр. 02 кр. — Фондъ резер-

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руских свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вісник найважливіших новин“ виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на чергову разом з „Ділом“.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „ДВЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро ополонень ул. Коopersька ч. 11, а Бюро газет ул. Карла Людвига 9, а О. Ольшеского ул. Келінського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Duker, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДВЛО“ належить за інсерати платити у Львові.

ДВЛО

Передплата на „ДВЛО“ з літ. додатком

в Австрії: за рік: 18 зр. за рік: 24 зр.
на пів року: 9 зр. на пів року: 12 зр.

у Львові: за рік: 16 зр. за рік: 24 зр.
на пів року: 8 зр. на пів року: 12 зр.
на чверть року: 4 зр. на чверть року: 6 зр.
Ред. ціна, Адміністрація в Еженціях під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи зберігаються лише на попереднє застереження. — Рекламні неоплачені вільні вхідні.

Подорожні членські кошти 8 зр. в. в.
Оголошення з'являються за пів 10 зр. в. в. однією строкою в номері або в місці в. в. рубриці „Надбавки“ по 25 зр. в. в.

Подарки і інші доходи приватні числяться по 15 зр. в. в. в. в.

Два всеавстрійські збори у Відні.

Дня 6 н. ст. червня зібрався у Відні конгрес соціалістичних демократів з цілью Австрії. Рівночасно відбувалося в Будапешті вчорашній соціалістичний з'їзд в Берліні вчорашній соціалістичний з'їзд німецької держави. Се на наш погляд досить цікава поява. Соціалістична демократія, чим більше приступає до практичної діяльності, тим більше затрачує свій попередній характер міжнародний і міждержавний. Може найсильніше зазначилося це у польських соціалістів з Галичини, котрі заявили про торжок за національними і державними ідеалами всього польського загалу, наслідком чого відлучилися від них руські соціалісти, не давши впрохання, окрім оголошення програми і видання двох номерів свого органу Robotnyk, ніяких дальших познаний життя.

В конгрес австрійських соціалістів у Відні беруть участь також два руські радикали: посол д-р Ярославич і секретар виконавчого комітету Вітик. Се також цікава для нас поява. Доси руські радикали старалися відмежуватися від соціалістів, они заявляли нераз, що не суть соціалісти, а коли д-р Франко виступав торжок на з'їзді мадярських робітників у Відні з водчотом о хлоскській руху в Галичині, проводив віденських і австрійських робітників д-р Адлер зазначив виразно його неприналежність до соціалістично-демократичної партії. Тай загане уконституоване руською соціалістичною партією у Львові вказувало на відрубність партії радикальної.

Дня 20 н. ст. червня має у Відні відбуватися всеавстрійський з'їзд хлосків. Сей збір має свою вагу і для Русинів, бо ми нарід іменно хлоский а не „панський“ ан промислово-робітничий. Руські хлоси стають також що-раз більше свідомими своєї народності і починають під тим виглядом досягати руської інтелігенції, коли нечисленним впроханням робітникам руським по містах і промислових заводах ще далеко до того.

Однак вчорашній хлос в Відні не має на цілі так, як конгрес соціалістів, організації хлосів в Австрії, ино певний потреби їх в теперішній час. Хлосам німцям з Долішньої Австрії, котрі имен-

но устроюють се вчорашній, ходять тепер найбільше о дві справи: о заведення заводських стоваришень господарських і о угоду з Угорщиною. Перша з тих справ порушена була, як звично, перед шістьма роками тодішнім міністром рільництва гр. Фалькенгайном, а відтак його посереднім наслідником гр. Ледебуром. Однак за минулої ради державної не доведено є до кінця, а супротивлялися скорому і успішному залагодженню є в мисль предложена міністра іменно польські посли, раз з огляду на інтереси класові більшої послости, а не менше з огляду на політичні інтереси Польщі, котрі радили для хлосків справ виробити галицький сойм найвищою інстанцією законодавчою. Тепер гр. Ледебур поновив своє предложення, де-в-чому змінене на користь автономістичних забаганок. Німецькі хлоси бояться, що під впливом різних антихлосків елементів в рад державній проект правительственный ще більше буде зміненний в некорист хлосків інтересів. Отже они хотять сему заповісти за допомогою великої маніфестації хлоскою.

Справа відновлення угоди з Угорщиною має ширший інтерес, як справа заводських стоваришень господарських. Хлоси австрійські будуть є трактувати на вчорашній очевидний з'їзд станова інтересів хлосків. Хлоси і мельники австрійські намагаються, н. пр. на маніпуляції Мадярів з ввозом і вивозом збіжжя і муки. Галицькі хлоси і годівники безрогів мають причину нарікати на протеговане Угорщиною в справі торгівлі безрогами, о чому ми недавно помістили статтю о. Пеленського. Крім того в багатьох інших справах Австрії взагалі а австрійські хлоси спеціально є уноспільджені супротив Угорщини, н. пр. в справі квотів, тепер так голосний і пекучий, хоть може не конче найважливіший а бодай не єдино важкий.

Для того добре було б, як-би в тій всеавстрійській вчорашній хлоскій у Відні взяли участь також заступники хлосків інтересів з Галичини, а між ними очевидно і Русини. Не ходять тут о якусь більшу, громадну участь: на таку, видно, аранжери того вчорашній не реалізують, бо внаслідок були до нас понадедали свої запрошення. Але кількох інтелігентних і свідучих людей

по можності і два-три хлоси — повинні би виїхати туди, а навіть слово там промовити. Нехай не виглядає так, що галицький, а спеціально руський хлос признають в економічних справах польських верховодів за заступників своїх інтересів, або що они не мають свідомости, відваги або сили самі подбати о свої інтереси. Очевидно, що вчорашній набрало би також більшої ваги через участь Галичини.

Письма з Відні.

Дня 8 н. ст. червня 1897.

[До ситуації політичної. — З соціалістично-демократичного з'їзду. — Страйк трамвайний.]

Посланий вчорашній, що парламент буде скликаний на кінець вересня, однак нема наміру розпочинати тринадцяту сесію новою престольною бесідою. В одній з найперших засідань будуть з боку правительств предложені закони дотикаючі угоди з Угорщиною і бюджет на рік 1898-ий. Переговори з мужами довіря Чехів і Німців мають наступити дуже скоро — як власне довіряюся з доброго жерела — на виразі бажання цесаря. Бели тільки конференція доведуть до якого позитивного результату, то сечас приступити ледіслатива до управління язових водносин в дорож закон.

Нині третій день наради з'їзду делегатів соціалістично-демократичної партії. Вчора посол Дашинський здавав справу з дуже рухливим діяльністю соціалістичного клубу в рад державній. Для нас іменно цікаве то місце, де в справозданні говориться про посла д-ра Ярославича:

„Ми мали в нашому клубі також одного гостя. Д-р Ярославич є членом руської радикальної партії, котра працює у вчорашній Галичині між руськими хлосами і котра в своїй тактиці а також в багатьох частях своїх програм стоїть до нас дуже близько. Бели навіть є дуже великий принципальний різниця, то прець годимося в тій, що треба так теперішнє правительств, як також більшість парламенту поборювати своїми силами. Ми не могли вчинити бажану руською радикальною партією, щоб прийняти є послів до нашого клубу, хоть д-р Ярос-

вич особисто чув себе соціалістично-демократом. Ми р'їшили виждати, доки его партія не займуться принципіально: як становище займає она супротив нас? Тому д-р Ярославич а на-тепер гостіантом клубу.“

З дальшого справоздання цікавий є погляд соціалістично-демократів на справу ревізії основних законів державних. Посол Дашинський висказався за білу урядового комунікату про се справу ось-як:

„Ті погрози, якими кидають на нас при шампані, що парламентаризм загрожений, не застрашують нас зовсім. Конституційний устрій держави є для капіталістичної суспільности о много потрібніший, як для нас. Впрохання абсолютизму дбавать два рази, в роках 1848 і 1866, добре пошкодять; не можемо нічого против того мати, щоб дбавать це і в-третє... Говорять тепер дуже багато про автономію і федералізм. Ми соціалістично-демократи стоїмо на такій становищі: Бели автономія означає право кожного народу р'їшати про свою судьбу, то тогді ми є також автономістами; бели-ж федералізм має бути свободним союзом народів, то тогді ми є федералістами. Вказують нам на чекі право держави. Тисячлітня історія Чехії є історією високої шляхти, для народу означає она лише тисяч літ праці і сліз. Поляки говорять також про „історично-політичні індивідуальності корольств і країв“. Се є також офіційна історична брехня! Бо се неправда, що прим. Буковина становить історичну індивідуальність; она є тільки іншим, як продуктом дипломатичного шахрайства. Те, що по розділі Польщі прийшло під Австрію, се є продуктом безправности і гнету, се має стати наразі також політичною індивідуальністю! Ті історичні індивідуальності є тільки іншим, як тільки феодальними і бюрократичними втворами — і ми мусимо бути против того, щоб стару кривду перероблювати на нову автономію. Для нас не є мірдоайні ті всі позовки пергаміни, ані ті всі феодальні зарозумілості і традиції, але треба живучого великого комплексу народів сполучених в Австрію. Чехи безусловно супротивлялися є сему дуже р'шучо, єли-б хто хотів коли-небудь фактично відокремити цювою запорою Чехію від прочої Австрії... Історичні права були все власністю шляхти; ті шляхотські привілеї хотіли би знов впровадити. Але ми хочемо пере-

Археологічний з'їзд в Києві.

В серпні сего року відбудеться в Києві XI-ий з'їзд археологічний.

Підготовлюючи роботи до сего з'їзду уже почалися. В сечні сего року підготували комітет ради в Москві під проводом графині П. С. Уварової [в нарадах взяло участь около 50 осіб з різних сторін Росії] і начеркнув програму з'їзду.

З'їзд буде тривати від 1-ого до 20-ого ст. ст. серпня. Перші два тижні присвячені будуть рефератам, а третій тиждень поїздкам на археологічні розкопки і на оглядини пам'яток старини. Програму поїздок уложив проф. Володимир Антонович.

Сими днями надіють ся приїзду гр. Уварової до Києва і повороту проф. Антоновича з Парижа. Під проводом гр. Уварової буде в Києві зложений відділ комітету для приготування будучого з'їзду. Роботами того комітету буде управляти проф. Антонович. Приготовлюючи комітет займе ся розкопками, а крім того уладженям кількох вистав на будучий з'їзд, котрі заповідають є дуже цікавими. Вистави мають бути такі:

1) Археологічна під особистим наглядом проф. Антоновича; на тій виставі будуть зібрані всілякі археологічні р'їчи, що знаходяться в різних збірниках в Києві і також у поодиноких осіб; сюди прийдуть результати розкопок курганів.

2) Палеографічна вистава, уладжена знавцем знатком історії України-Руси,

И. М. Каманинським, котрий завідувє центральним архивом при університеті. В тій архіві знаходиться більше 6 тисяч актових книг з різних сторін полуднево-західного краю і більше трьох мільонів окремих документів. Є се багатий матеріал для історика, а на основі тих жерел п. Каманин написав вже цілий ряд об'ємистих монографій, відносячихся до історії України-Руси. Каманин вже зачав збирати для вистави що зам'їтніший з палеографічного огляду документи. За се л'їто він перегляне всі церковні бібліотеки старих київських церков і монастирів і задумує також кілька поїздок по краю, щоб познакомити ся на місці з різними пам'ятниками давньої письменности, як ще збереглися. Вага тої вистави не улягає сумніву, а довголітній досвід Каманина і широкі его знання в історії України-Руси обезпечують їй повний успіх.

При палеографічній виставі буде уладжений окремий відділ, обіймаючий зними флігрантів і водяних знаків з паперу XVI. в. Збираєм тих знаків знає ся А. Т. Лебединцев і зібрав їх вже кількох. Є се дуже трудна робота, але і дуже важна: часто лише з таких знаків можна означити час, з котрого походить якась старинна рукопись. П. Лебединцев надіє ся зібрати кілька тисяч образків водяних знаків і флігрантів. М'їж зібраними вже ним водяними знаками є не мало таких, що доси палеографам зовсім не були знаві.

3) Вистава старих книг під проводом Істоміна. На сею виставу надіють ся

зібрати багато книг, що вийшли друком з численних типографій, які в XVI. і XVII. в. находили ся на Волині і Подолі і в інших сторонах полуднево-західного Русі.

4) Церковно-археологічна вистава під проводом проф. духовної академії Петрова. Надіють ся зібрати для сеї вистави всілякі р'їчи з церковним характером, як: образи, хрести, ризи церковні, антикиси і т. и. Вистава се буде уладжена при церковно-археологічному музею київської духовної академії, де зібрано багато зам'їтних р'їчей церковних.

5) Вистава етнографічна; єи план ще не уложений.

6) Вистава географічних карт і планів; буде она мала характер історично-географічний. Уладжене і зібране матеріалів прийняв на себе В. Г. Лякоронський, котрий займає ся вичуваням і розелджуваням старинних карт і планів, що відносяться до полуднево-західного краю. Недавно читав він в історичному товаристві львівця Нестора виставу о старинній карті України, виданій перший раз в 1648 р. в Гданьску зв'їстним Боплянським. Істноване тої карти оспорювано до посліднього часу. Проф. Антоновичу удалося розелдтити атлас Бопляна, складаючий ся з 8 карт, а Лякоронський описує его подрбно і знає з него копії, котрі незадовго будуть видані. Мани Бопляна дуже докладні і на них виписано багато осел, котрі опісля зовсім зчезли. На географічну виставу надіють ся зібрати плани Києва. З уваги на старинність Києва і его історичну минувшість така вистава дуже цікава. Виставу

планів Києва уладив було в р. 1885 бувший тогді начальник штабу київського воєного округа генерал Косиць в одній из сал окружного штабу. Ген. Косиць удалося зібрати кількадесят планів Києва, м'їж ними декотрі дуже цікаві. Декотрі з тих планів зберігають ся в Петербурзі в головній нижнійній управі. Дуже бажалося б, щоб ген. Косиць, котрий є тепер помічником команданта київського воєного округа не відказав своїм світлом участі в уладженню задуманої тепер вистави планів.

Кілька рефератів на будучий з'їзд буде посвячених топографії Києва. Доси давна топографія Києва мало знава. Що-до положення декотрих місцевостей і церков, про котрі задувають львівці, заходить велика різниця гадок. Тепер збереглися з старинного Києва лише малі остатки; по церквах і будинках лишилися тільки фундаменти, котрі тепер відкривають ся при будові домів і зривуванню ґрунтів. В львівських задує ся, що в Києві до нападу Татар, отже до XII. в., було 400 церков, — що на одній площі міста була група бронзових коней, привезена імовірно з Візантії, і т. и. З того всего лишилися тільки сліди без значіння. З давніх пр. золотих воріт лишилися тільки дві стінки. М'їж бажалося б, щоб в час львівських з'їздів перед з'їздом поновлено розкопки в самім Києві. Доси правильних розкопок не ведено за-для браку средств; а такі розкопки могли би віддати важні услуги археології.

перти безсмертний і непроданий права народів на існування, свободи і рівності. Ми етимом за тим, щоб на демократичних основах сотворити національний політичний надійдуальності. Мусимо зацікавитися народом сею справою, щоб автономія не мала значіння лише для графів Дьдушицьких і князів Шварценбергов. Для того ми домагаємося загального права виборчого для громад і країв як культурного услуба для впорядкованого життя; далше свободи печаті, свободи товариств і зборів, свободи світської школи, охорони національних меншостей, если вже неможливо їх відграничити. [В устатках соціаліста Поляка вилазить тут шло з мійка! — *Прим. коресп.*] і т. д. Соціална демократія працювала вже середь багато тяжких обставин і она дорожить до задач будучности. Супротив історичних прав висукувачів до угнітання народів — ми поставимо природне право національностей до оборони против утиску. А хто може побідити в тій боротьбі? — про се для нас нема сумніву.

Страйк трамвайний продовжуєся нині далше. На всіх шляхах курсує може несповна 150 возів, супротив несповна 50 передвора, а 100 вчора. Нині рано конферувать в тій справі бурмістр Люетер з намісником графом Кільмансгомом і міністром-президентом графом Баденієм. Урядники будівничого департаменту в магістраті числять ввід передвора вози курсуючі на поодиноких шляхах і що-години засылають офіційний комісійний протоколи. Розуміється — до мінімального числа 500 возів ще дуже далеко. Хоч дирекція трамваїв приймає всякого до служби, то мало зголошуєся — здається з боязні. До того соціал-демократи видали пароллю, що мимом антисемітського напрямку страйку не сміє жаден соціал-демократ [межи трамвайниками їх дуже мало] зломити солідарності ані помагати зломити страйк. Нині пополудні відбував ся збір трамвайників в ратушевій сали. Проводив президент союзу християнсько-соціальних робітників Кунчак, далше три начальники страйку, послы Аксман і Бельоглявек, вкідци середь величезного ентузіазму заявив посол до ради державної антисеміт Штайнер, що після его інформацій рада міста Відня ухвалить завтра секвестрацію трамваю на рід м'єста. Після того понесли ся оклики: "Ввід завтра ми будемо служити м'єсту!"

(й. п.)

Перегляд часописей.

„Руслан“ о християнсько-славянськом союз. — *Голос Русина в газеті Kelet о Русин угорський.*

В „Руслані“ подбуємо такий комунікат християнсько-славянського союзу, до ко-

того — як звістно — належать і рускі урядовці:

„Славянський християнсько-народний союз збрав ся був по замкненню ради державної і в четвер на засіданні під проводом посла Барв'яньського. Принято до ввідности, що по мысли ухвали зашавши на попередньому засіданню союзу парламентарна комісія більшости узнала себе на час фєрїй парламентарних неустакною, а председатель клубов більшости творять субкомітєт, котрий має наглядати за всіма політичними подїями в тїм часі, щоб не допустити правительства до розбиття парламентарної більшости і творення нових з'єднань котрих-небудь з'єднань дотепершніх груп.

Славянський союз ухвалив, щоб три председатели [Барв'яньскій, Буляг і Шустершїч] були за час фєрїй в тїснїм контакті а в важких справах покликували до поради парламентарну комісію славянського союзу.

Рїшено також, що одна з трьох груп [Русини, Хорвати, Слов'яни] не може предприняти ніякого важного кроку політичного без взаємного порозуміння з іншими групами.

Тим способом обезпечено тривалість дотепершньої більшости парламентарної і виключено всяку можливість заходів, щоб н. пр. втягнути до більшости парламентарної Штайнвендерлянд коштотом Слов'яни, або Італіанці коштотом Хорвати.

Отже рускі урядовці в клубі мають дбати о то, щоб до більшости не допустити Нїмців і Італіанців, бо они вороги Слов'яни і Хорвати. А що Поляки — вороги розвитку руского народу — не лише знаходять ся в більшости парламентарній, але ще грають там першу скрипку, — се нашим урядовцям нїчо не вадить... Та й не диво! Слов'яни і Хорвати мають на оці інтереси свого народу, а наш урядовець — знов що иншого!

В газеті Kelet помітив один угорскій Русин — Гїадор Стріпскій — замїтну статтю п. заг. „Змїна системи“. В статті тїм він говорить:

„До упадку угорських Русинів — пише він — дало причини не лише матеріальне положення, але й лихе ведення духового їх життя, котре лишило свои тяжкі слїди на народі. Тепер настала пора здобути для него его природні права і виховати его в людности та демократизм.“

Всі напрямки XIX-ого вїку проминули для угорської Руси безслїдно; она ніколи не жила своим життям і нині ще не живе. Для того ганьба нині називати ся на Угорщині Русином; для того бере перевагу мадярщина по-при безслїдну, бо безкорінну російщину: для того інтелігенція перечить свое руске походженнє і fidelissima patrio Раковця живе самітна, залишена в відночі і темноті. Ми — каже далше автор — не маємо принципів

життя, тому й не живемо. За-для політики мы стали Мадярами, але простий народ, без шкіль, не міг змадарщити ся. Політичний огляд — після нашого, московщиною ослабленого розуміння — не допусти нас і до того, щоб працювати для народу так, як инші працюють. Щоб ніхто не сказав, що бажаємо жити народу, втворили мы по-мадярське житє також московськість, прийали російскій літературний язык. З-введення крайне занедбане мужика.

Народ розбив ся на дві часті: на „попів“ і „хлопів“, між котрими звязи нема, бо їх не лучить спільна мова. Священники [крім 25 до 30 московїдів] і дома і прилюдно говорять, пишуть і думають по мадярськи, а мужик по руски. Де-хто почав его вчити на російскій мові, але й се не могло; мужик збав Русином невченим, хоч его вчили.

Тепер у нас нема ні одного священика, що знав бы чисту руску мову; нема й такого житя, на яке дали нам Мадяри дозвол законний з 1868 року XLIV; московїли здержали і звївчили его. І самі для себе не втворили ніякої літератури, і для народу нічого розумного не написали. Як в Галичині в 50-их роках література псевдо-руска не давала інших рідчїх крім казок про бояр та князів, так на Угорщині по нинїшній день священники годують народ вправді побожними, але зовсім незрозумїло писаними катихизмами, молитовниками, житиями святих, а в найліпшій випадку образками з Росії і про Росію (в „Листку“).

А прець по-при мадярське житє можна було нам і по руски жити. Сего не заборонює нам закон, не заборонює і природа. Державну мову знати в користно, але ви всі не переймуть. Чи навчав ся угорскій Русин-мужик ввід 1836, а особливо ввід 1867 року по мадярськи? Крім мадярської лайки — бо по мадярськи лаяти ся люблять і не-Мадяри — мужик не навчив ся мови державної. Не навчили его заробити на хлїб, то він не має потреби присвоювати собі чужу мову.

Конець того був такий: Мы Мадяри — мужик Русин; мы мадярскій патріот — мужик голодний; у нас потреби і претенсії досить великі — Русин на них грошей не дає; серце тягне нас до кириллиці [а й тогд не до Русина] — а розум обстає за мадярщиною. Куди йшли мы? Нїкуди з'єсним наміром! Наслїдок нашого вагання — то літературний „орос“ язык! Він по нашій думці і безпечний для мадярщини, і при тїм нїби-рускій, і російскій, і патріотичний і голодний. А по правді він у нас нїякий язык: Русин остав ся таким мізерним, як був доси. Не ширенє мадярського слова, не множество державних шкіль, не лихва жидівська, не мачошина природа була причиною морального і економічного упадку угорських Русинів,

бо сї причини дальші; першою причиною того була заведена нами мертвечина, наш „літературний орось язык“.

Чому? Бо ся мова мертва: нею учить мужиків годі. Ви не розуміє і інтелігенція, бо вихована по мадярськи. В школах не учать ен, дома нею не говорять. Она розбила народ на дві половини, між котрими нема духової звязи. Окремо живе інтелігент, а окремо мужик. Та „літературна орось мова“ не допустила до розумного уложення відносин нашої мови до мадярської — спинено природний розвиток нашої мови, спинено всю провїду.

За-для того положенє наше таке:

1) Нижшї верстви суспільности живуть окремо ввід вищих, мов-би не походили з одного народу.

2) Мужик без науки в питомій мові мусить учити ся з двох чужих мов. З того виходить, що:

3) Вишшї верстви хотїли бы заравом бути і Мадярами і Оросами, лиш не Русинами, — а через те в дійсности вичим не в;

4) мужик в Русині зовсім, інтелігенція орось-мадярською зовсім, в пуді один і другї однаковї.

5) Посередником культури на угорскій Руси — мертва мова.

Рада на те все — поворот до природного розвою, признанє прав народної мови. Досить маємо клопоту з мадярською мовою, яко державною; годі силувати народ ще до другої чужої мови. Чому накидати ему чуже, мертве житє?

Змїни системи бажаємо на кожній лінії.

Перегляд політичний.

Віденскій дневники доносять, що на артилерійній стрільниці в Феліксдорф під Віднем роблено сими днями проб з новими пушками, а результат так був несподівано добрий, що незадовго можна надїяти ся нового озброєня австрійської артилерії. — Таким чином справа нових пушок вирінає знов на верх. Мы пригадуємо, як то перед кількома місяцями заворушило ся в Европі на вїст, що Франція ладить ся заводити в своїм війську нові пушки. Зараз тогд такий сам намір проявив ся в Нїмеччині, і так само почали і в Австрії указувати на потребу нового озброєня артилерії. Але справа се не легка, бо вимагає великого вкладу грошового, і так тогд поволи якось утихла. Отже тепер знов починає заносити ся на нову благодать.

Недавно доносили дневники цілком на певно, що французскій президент Фор д. 25 липня с. р. поїде до Петербурга. Вже навїть і програму тої подорожі подавано досить докладно. Аж знов тепер доносять, що президент Фор в перших днях серпня буде на урочистостях в Оранжі. З тої виходить, що на дорогу до Петербурга, побути в Росії і на поворот лишилось бы так мало часу, що подорож тота оказує ся майже неможливою. Тим то і пояснюють ся вїсти, що Фор поїде до Росії аж з концем серпня. Взагалі подорож тота стрічає ся з великими трудностями. Поминувши вже те, що після конституції президент не може опускати краю, а віцепрезидента республіки не знає і не має, то заходить ще і ся трудність, що президенти обох палат парламенту уважають ся за рівноправних президентови республіки і мають так само претенсію репрезентувати Францію в Петербурзі. Тимчасом мабути цар не годить ся на те, щоб і они їздили разом з Фором. Також і покритє коштів подорожі є не мало важною справою. Треба бы зажадати кредиту в парламенті, а там знов не знати, як з того могли бы вийти дискусії, не милі для Росії. Отже мабути радять над тим, чи не далось бы покрити тїх коштів в часті з звичайного бюджету міністерства заграничних справ, а в часті з приватної каси президента Фора.

В справі переговорів о услуба мира між Туреччиною а Грецією нових вїстей нема. Переговори ведуть ся далше в тайні; тепер мабути ходити о управленє тесальської границі.

Рух в руских товариствах.

На засіданні ввід Наукового товариства ім. Шевченка з дня 9-ого червня с. р. полагожено отї справи:

„Горкїй сезон огорковий“.

Написав д-р Яков Невестюк.

Сегорбний сезон солодких огорків горкїй для многих. Горкїй він для Нео-Греків, котрі показали світові Ахілєвій пята та своих Нео-Ефіалтов і Нео-Гемеродомів способних цілий день без упику бігти, коли їде о утечу з поля бою... за втчину. З другого боку горко та й не солодко побдоносному султанові після „побдоносцевського“ стилю царського п'єсьма до него, в котрім — по словам Шіллера — „mit des Zuckers linderndem Saft zähmet die herbe brennende Kraft...“

Горкого також медовника підїє антісемітскій Deutsches Volksblatt Нїмцям австрійським на Зелений свята, піддержуючи думку, що австрійскій централізм пережив ся та що одинокє спасєня Нїмців в федеративній устрої Австрії. Така капітуляція гордих на свою расу австрійських Нїмців з проводу в Австрії мусить коштувати їх много горкої жовчи.

Горко Нїмцям, але тричі горко графові Казимирові і всім шприхам та дозво нам надломаного в солідарности свій польского колеса, а вже певно, „нїгде правды діти“ — як мовляв покійний проф. Омелян Огоновскій — найбільше горко в сею пору нео-рутенським заколесникам польского колеса.

Их ситуація тепер і на будуче дуже прикра. Через замкненє сесії парламентарної урвались им милі діти, і они замїсть їздити в околиці Відня на вино, мусять їздити „во своєси“ на квасне молоко. А они — так як Володимир Великий „люблять

бенкет и празники“) — бо „Руси любят вино пити“.

По-за сею невбдрадною дійсністю привиджуєся им страшенє марєво федеративного устрою Австрії, а з ним підлу Галичини на вхідну і західну. Де-ж им тогд голуюку склонити? З вхідною попутть их за Сян независим Русини, а в західній не будуть их потребувати, бо там навїть дотепершнє asylum для руских патріотів буде звинене, а з „чад“ новокурених тільки одно-одинокє вєспїдо примостити ся в Краков після неудач у Львові, — отже і там не конче в для них мїсце...

Що-ж им робити в часі сїх примусових вакацій, щоб скріпити свое становище?

„Союз“ і „Руслан“ не „процївають“... отже треба бы обернутись до простонародя з живим словом, треба-б устроювати посольскї справозданя та вїча, хот-би за цїну нарахєня себе всякого рода семереківським і несмереківським героям а Іа Попелка... Бїда тільки в тїм, чи добродушний рускій хлопчє хоче бути на стілько добродушним, щоб поїти на их вїча.

З другого знов боку — чи се „личить“ з повагою крилошанина Гробельського ставати перед тими мужиками, котрі недавно несли на руках з тюрми молодого, невбданого ще крилошанськими експозиторіями его противника?

Чи може крилошанин Мандичевскій надїяти ся, що коли вєтупит на сю нову дорогу, дадут ему дождати ся ще другого 25-лїтнього ювілея свого маршалкованя?

Чи може професор Барв'яньскій показувати ся в своїм окрузі, підмінованим

*) Олександр Барв'яньскій „Ілюстрована історія Руса“. У Львові, 1890, сторона 20. — *Прим. автора.*

Могильниками і Олїйниками?

Чи може мати якї успіхи акція судї Каратницького після того, як Русини знають навїть змїст тайних п'єсьм, а Русини дїти ним страхати?

Одєть посол жовківскій міг бы після розпорядженєя языкових для Чехії говорити на тему своєї улюбленої байочки про Лєха, Чеха і Руса, коли-б ему не було страшно здыбати ся око в око з бувшим своим студентом Королєм та з імпертинентским мужиком Мекелітою...

Посол Охримович зовсім не має гумору, а той гумор, котрим він бавив правду на ен бенкет — се Galgen-Humor перед вїздом до Дрогобича, де крім слїдства в справі зєскамотованя голосів при виборі станула для него каменем преткновенія ще і справа обсади мїсця лїкаря мїського.

Будучи хитрим політиком — він не допускає до стабілізації тамошнього провізориного мїського лїкаря — Русина через дев'ять лїт, а тепер після того, як Русини по виборах безцеремонно ввели справу зєскамотаж голосів перед суд, він без ухвал ради оголосив в часописях [польських] конкурс на посаду лїкаря мїського...

Тепер прийдє ему пити одно і другє пиво, котрого сам собі наварив.

Що з ним зробить дрогобичскій Брусалим, не знати; однак на мою думку Дрогобичанам і околици треба бы вдумати ся в отї слова Герцена:

„Чоловік виступаючий до борби з суспільністю може бути більше правий, як она, і тогд він революціонер, — або суспільність більше права, як він, і тогд суспільність повинна предприняти вєс мїри, щоб огордити ся ввід него і его шкідливон діяльності.“

В Мостах вєх. 8. VI. 1897.

1) По поводу новинки, уміщеної в часописі „Руслан“ в ч. 118, сконстатовано, що на засіданнях секції історичної та філологічної дня 2. с. м. і взагалі коли-небудь справа вислана виділом водногосподарства товариства до ювілейного комітету не була на порядку денному і тим самим не могло бути в той справі ніякого ухвалення.

2) Передискутовано проект статута Товариства до кінця.

Наша Адміністрація просить Вп. Предплатників — як найскорше надслати передплату на II-гій чвертьрбк а взаглядно и вырбнати залежности.

НОВИНКИ.

— Розрухи в Східниці. Після справоздання одного з польських газет — причиною поведінкових розривів в Східниці зовсім не була агітація противників, але падаючи там вдов довшого часу надзвичайної місцевої поліції, а також поступок жандарма, котрий п'яний і здався уже в рові лежачого робітника Кукульського пробив багнетом крбз живіт і груди. Тоді доперва збрала ся товпа і почала выбивати жидівку, котрих уважала за виновників надзвичайних, тим більше, що більшості ради громадської — жиди. Доси арештовано над двіста робітників, а арештована винна і невинна і на підставі ложних доносов тривають далі; всякі інстанції до старости не помагають. Робітники в переполоху утїкають в ліси; роботи стоять. Інші знов дописувателі пише: Р'бч, після оповідання наочних свідків, мала ся так: Жандарми, здав ся в добрий гумор, вийшли на вулицю віддихнути свіжим воздухом. Одному з них не подобало ся, що йдучи супротив них робітників Кукульський, п'яний, співавши цілу дорогу, сам чий в товаристві свого брата і кількох інших робітників. На приказ жандарма, щоби був тихо, відповів, що він не робить ніякої авантюри, а співає чей-же вольно. Водь слова до слова прийшло до гарячої суперечки. Товпа святокухня того дня робітників і жидів [були се також жидівські свята] окружила жандарма і Кукульського, вкбці незвістним уже способом Кукульський знайшов ся в придорожній рові з пробитими багнетом грудьми. Брат забитого, виступаючи в його обороні, збавив тяжко скальченний багнетом в руки. Тоді товпа, все а все більшаюча, кинула ся з окликом „гурра“ до найближшої пропінатіи і до жидівських домів. Почала ся канонада кам'яни і приступ з друками і палицями. В забутовані пропінатіїв і в інших жидівських домах повишано вкна, понижено досить жидівських перань і побито кілька осіб. Около години 9-ої вечером сильна злива і приїзд кількох жандармів спровадили спокій. Почали ся арештовані. Жандарми, в супроводі громадської поліції і пошкодованих, арештують багато осіб і відвозять до Дрогобича. Справжніх винників трудно віднайти, а наслідком того що-найменше третину арештовано неправдо, бо притримано багато таких, котри можуть показати свою невинність, а навіть таких, котри доперва другого дня вернули з свята і о нічому не знали. Оціні публічна, хоч з одної сторони засуджує кар'бдний розрив товпи, так з другої сторони безпідставне і нетактовне поведіння поліції перед розрухами і по розрухах викликає обрбчене і неспокій. Кожний робітник бонте ся арештований. Деякі йдуть на роботу і з роботи лісами, ббчними стежками, щоби тільки не подобити жандарма. Тепер спокій уже цілковитий, але жиди не можуть прийти до себе, а утїкають до Борислава і Дрогобича. Вв второк кількадесятя возів жидови вїхало з Східниці.

— Вчорашнє оголошене вирок у справі давидовської викликало мбж обжалованими нбму розпущу; они не надбали ся, що спаде на них така велика кара. Всі они зголосили через своїх оборонців зажалене неважності і відкинь що до вирбру кары. По відчитаню мотивів, коли тих, котри сиділи цілий час в слбдбй в'язниці, відведено назад до в'язниць, по коридорах почув ся голосний плач. То плакали жінки і свояки ув'язнених. З в'язниць випущено лише увільненого Ілька Юркевича, котрий в слбдбй пересидів майже три місяці. Разом взята кара всіх засуджених вынесе: 42 1/2 року і 3 тиждів в'язниць, при том 290 днів темниці [в рбчницю катастрофи] і 2002 днів пошту.

— Вправи мшаного хор у „Львівського Бояна“ відбудуть ся в п'ятницю 11-ого с. м. о години 7 1/2 вечером. Зь огляду на прогулку в понеділок Зелених свят, в якій мшаний хор „Львівського Бояна“ чини бере участь, визнає виділу всіх членів, щоби явили ся на сй вправи точно і в комплекті. — В. III.

— Неповищення руских свят. В самі день Вознесіння підчас раннього богослуження зб'хав начальник суду з Галича Айзельт до села Дельва, на провізорию, а що всі люди були в церкві, то велів зводити викликати свідків. Через то настала у церкві метушня ухиляюча повазь богослуження. Не знати, чи п. начальник суду багате лізує истинний в том напрямі розпорядження, чи може багате лізує ще більше себе самого, що так нерозважно наражує ся на заслужені докори, яких пощади не му-

годі! А може хоче вбн сею дорогою звернути на себе увагу вышних властей?.

— Зб'зд товаришів, що в році 1887 складали іспит зрблості в академічній гімназії, відбув ся дня 7-го с. м. у Львові. [Деякі товаришів, не могли явитися, прислали привітний писма або телеграми.] Зб'зд розпочав ся соборною службою Божою в церкві Успенія за упокій бл. п. директора о. Василя Ільницького, проф. Михайла Подольського і товаришів Івана Голоты та Антона Стрільбицького. До служб Божих і панахиди станули товаришів оо.: Лев Левіцький, Вол. Винарський і Іос. Зацерковный. Другі товаришів-священники відчитували служби Божі при ббчних престолах. В церкві явили ся також бувши і тепершні професори академіч. гімназії: Мих. Полянський, выслуж. директор Ол. Борковский, Петро Огоновський, д-р К. Лучаківський і інші. По богослуженню збрала ся товаришів зь своїми бувшими професорами в одній з гарно пристроєних саль академічній гімназії, де щиро привітали їх тепершній директор п. Харкевич. Бувши господарь клас проф. Борковский відчитав катальог. Два рази не відозвав ся ніхто; се відчитувано імена померших товаришів. Зб'брані товаришів віддали повстаням зь мбцею честь їх памяті. Відтак промовив дир. Борковский, зобразив тую тяжку долю, зь якою кождий Русинь мусить боротися, заки дбне якого-небудь становича і вбзав, щоби мимо противностей ніхто не полюбив сказати: „я не люблю Руси, я не люблю Русинів!“ По промові дир. Борковского промовляли іменем товаришів д-р Кир. Студинський і о. Лев Левіцький зь подякою для дир. Борковского, дир. Харкевича і для професорів. Відп'явсь „Ще не вмерла України“ закбчило ся торжество в гімназії, а потім збрала ся товаришів враз зь своїми професорами і директором п. Харкевичем на спбльний обід. Вечером відбула ся в сали реставраційній в городі бауатекбм спбльна вечеря, на котрій рбшено зб'хати ся у Львові за дальших п'ять літ.

— Пошест на пошести. Нова тота слаббсть огортає вынимково самих лише повтвочих ветеринарів, і зневоляє их до вынаходження всякого рода худобячих пошестів в повтвтах. От примір: В одній мбцевості окальчть на ногу вблв призначений зь транспортом до В'дні. Цблй транспорт зь приказу ветеринара здержано, а в повтв оголошено контумпация. Купець і властитель законтумпацияной худоби завдали собі праці і переглянули всі обори і стайні в цілбм повтв а також вь сусбдбм — і показало ся, що ань одної стайні не було хоро, ань одна штука не збгла вь обох повтвх послбдними часами. А вестати три місяці були оба повтви замкнений! Як великий розмір прибориrase ветеринарська слаббсть, бачимо зь того, що в Галичині маємо тепер аж сорок замкнених повтв!

— Агенти еміграційні по повтвх вже тепер підготували собі ґрунт до основної громадської еміграції. В повтв стрийськбм розкидують они друковані картки зь завазо, що старостам не буде вь нічбм спиняти тих, котри вибирають ся до Америки. Припоручають особливо околиц вь полудневої Америки: Сант-Фе Ентре Рі, Кордоба, Мендоза і другі, при чбм голосать мов-то селянини наш зарбляє там мбсячно 48 зр., а до того має харч і мешкане. Шевц, муляр, бляхар і інші зарбляють денно по 6 зр. і харч; при том — голосать — все дуже дешево: літра горьки 30 кр., кбл цукру 20 кр.; земля всюди плбдна, чорна; кбн або вбл коштів 40 до 45 зр.; зь Буенос-Айрес емігранти вбб мають вбльний перевбз аж до мбця поселеня — і т. д. Наслбдк несомбстної тої агітації вже видий; селяне спрбдують ґрунт потайком і ладять ся до оббцяной землі. Гадаємо, що старостам насаже жандармерія, котра вже скбчила повиборчій відпочинок, енергично розглянуть справу тої агітації і агітаторів заше там, де козам роги выправляють.

— Убийство. В Коростятині коло Манастирськ забив селянин Осеіп Залевський середь сварки колом другого селянина Івана Журавинського, а до того ще сильно покальчив его ножем. Залевський, сповнивши сй злочин, утк.

— Страшна повтв навбстила околиць положений в Сематгород над р'ками Шамост, Арайнос і Марос. Шкбды дуже великі. Лбсы камеральні знищені на великбм просторі, через то потербля держава шкоду на 300.000 зр. — Вь Сербії залли води цілий простор вбд Лапова до Ягбдны і вбд Евпрії і Ніжа до Старої Паланки.

— Великий выбух пороху случив ся позавчера вь фабриц пороху вбд Стефанскірхень коло Розентайм. Середь страшної бурі ударив грбм вь саму фабрику і сто сотнарбв пороху вылетбло вь гору. Выбух знищив одинадцять будиноків а великі дерева повыврав зь корбнями. В Розентайм, віддаленбм о 2 кілометри вбд фабрики, повыврало вкна і двері зь завббв. При катастрофі один тільки служачий фабрики легко ранений.

— Небувала доси у Туркбд пригода дучила ся вь Царгород. Відобрала собі там жите Назімет Ганум, дочка Иззет бей, бувшого маршалка султанської палаты. Самоубійниця зробила копець своему житю выстрблом зь револьвера. О причинах самоубійства говорять всбляко; имбврно була нею нещастна любов.

— Коминонь на свободу хотбля видбстатися одна зь ув'язнених вь жбвбчій в'язниці Маріи Магдалины у Львові. Диминком дбсталася на дах в'язниць, зь-вбдєн перебзла на сусбдній дах приходської камени-

ці і шукала дороги, щоби зь піднебесной высоты дбстатися на долину. Спостережена не хотбля ніяким способом вернути „обратным путем“ назад там, де за декретом може безжурно прожнати. Тоді вбзавано сторожу огнєву. На ви видь вбдвжжя а свободи жадна дама добровбльно увбйшла на під, а побзйше вь товаристві комісаря поліції перенацєрувалася назад до в'язниць.

— Дух патріотизму не выгасає помбж забавлям — як звичайно говорять — Турками. Коли султан звиджував шпитальний барак вь Ільдіє-кіоску, побачив тяжко раненого жовіра, приступив до него і поспытав: чого бы він собь бажав. „Найсбвйший пане! — відповбв жовірь — одну лише маю просьбу: щоби мы здобутого краю, якій мы злиди так р'яно кровію, не віддавали; земля то богата, трудна до здобути і колись до нас належала. Слова сєей повтаряє тепер зь ентузіазмом цілий Царгород.“

Вбсти зь Аепархіи Львівської

Вь пропозицію прийняті на парохію св. Ап. Петра і Павла у Львові: 1) Ал. Танчаківський, 2) Бвг. Шухевич, 3) Іос. Терлецкий, Іван Кобринович, Конст. Яримович, Іван Щуровський, Іван Гургал, Корн. Бачинський, Дам. Лопатинський, Юл. Дудык, Яросл. Якевич і Вас. Томович; на Лисовичі: 1) Іос. Терлецкий, 2) Амвр. Полянський, 3) Ал. Юрик. — Презенту на Соколбв одержав о. Епифаній Роздольський. — На конкурс розписаний зь реченєм до 1-ого липня: Яричбв дек. львівско-загородского і Либхора дек. скбльского, а зь речинчєм до 5-ого липня: Мозолбв дек. підгавського і Рогачинч дек. нарабського. — Митроп. консисторія вставилася до президії намбстництва о згоду на канон. інституцію о. Епифанія Роздольского на Соколбв. — До канон. інституції на вересень вбзаний, оо.: Якбв Краснопєра на Підгайчики і Ал. Заячківський на Збараж. — Канон. інституцію одержали оо.: Бвг. Рудницький на Дубрівч, Ів. Головкєвич на Лукавицю выжу, Онисим Юзичинський на Выбудбв. — Конкурсный іспит парохіальний відбуде ся вь днях 24 і 25 н. ст. червня с. р. — Позволене приступити до іспиту конкурсбго дбтали оо.: Теоф. Лучак сотрудник зь Товстого і Теодор Пиндус сотрудник изь Соснова. — Митроп. консисторія вставилася до намбстництва о плату зь релігійного фонду для сотрудников: вь Шумлянах, Дубківцах, Стрбвцах, Мышковичах і Чернихівцях. — Правительство асигнувало плату зь фонду релігійного для приватных сотрудников: вь Борках великих, вь Добродовах, вь Вишнєвику і вь Струтині выжбм [у всбх чотирох мбєцях на один рік]. — Завбдательства дбтали оо.: Мих. Форш, парох Воли голобрекон, вь Яричбв; Клим. Василєвич, сотрудник зь Яричбв, вь Воли голобрекой; Теод. Гурал, сотрудник зь Мышкович, вь Клеббв; Ем. Гавриш, сотрудник зь Сивєвбска выжного, там-же; Вол. Андрухбв, сотрудник зь Підгорода, вь Черч. — Сотрудництва дбтали оо.: Лев Юзичинський [новопост. прєсвитер] вь Бурштині, Леонтій Сприн [новоп. прєсв.] вь Борках великих, Ігн. Глббовицький зь Плаучь великон вь Підкамені, Теод. Пайкуш зь Підкаменя вь Плаучи великій, Іван Рудницький завбдатель Дубрєва вь Ляховичах подорожних, Мих. Сивєнський [новопост. прєсв.] вь Страдці, Ал. Гутковский [новоп. прєсв.] вь Підгороді у Вас. Владичин зь Страдця вь Вишнєвику.

Наука, штука і література.

— „Дзвінка“ ч. II. зь 5-ого червня мбстить: Казку-былицю Марка Черемшны „Райска птїця“; — дальшу част „Учених розмов Никольч з татком“ Ост. Макарушк [дальше про Т. Шевченка]; — Гарний стих Павла зь Войславич „Слезі“; — казку „Нас шістьох переїде світ“ зь казок Гріма переклав Б. Г-р.; — продовженє пбвбсти Г. Мальота „Без родині“ і загадки. — Ілюстрація представляє образок Мінієра „Сама“.

Надбславе.

Rohseidene Bastkleider fl. 8.65

bis 42 7/8 per Stoff z. kompl. Robe. — Tassos und Shantungs-Pongees — sowie a-schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis 14 1/2 per Metre. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damast etc. (ca 249 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. G. Henneberg's Seiden Fabrik (k. u. k. Hofl.) Zürich. 3

Господарство, промисль і торговля.

— Стань засббв у всхбдній Галичині — після справоздань надбсланих зь днем 30 мая Rolnikow — представляє ся досет вбдвжжя, зь вынимком барабол, бо тих выгнано насбдком дощів дуже много. Все-ж таки безастаний дощ шкбдять дуже багато бо не дають добре рбл обробити, буряні заростають все більше озимину, а через дощ полоти не можна.

Зливи, о яких згадували мы, нанесли великі шкоди і позмудували цілий простор. Коло Бродбв, вь Высбцу дня 26 м. буря зь градом повалила зббжа, а знищала цілком буряки і коноплі. Значний шкоди нанесла 23 і 24 м. градова буря, котра занала цілу просторонь помбж Самбором а Дрогобичом. Потербди имено села: Куль-

чиць, Гордїня, Корнєлєвка, Ськиринч, Бг-лина, Дублины і др. Свбжє посбний ячмена вода знесла враз зь землєю до ровбв. Роббтника дбстати тяжко і вбн дорогій дуже.

Вь охрєстности Збараж, Тернополя, Чорткова, Скалы, Зальчик дощ почали ся вже по роботах і урожає заповбдають ся там хорошо. Пшеница озима загально буйна, хоч захопчена; на чорноземі готова она вылагти, а коло Бродбв, Красного, Львова, Щирця, Галича проваляє ся иржа, особливо на дольнихх листьях. Коло Городка пшеница вымає; за то коло Підгавц і на Подбю она дуже красна. Засбвы ярі предствляють ся менше користо; навбт овес потербв много вбд вохкості, а ячмєнь, зь вынимком Подбля і Стрия, пожовк і росте дуже слабо.

Вь околицих Старого мбста, Тура, Самбора сьбб ячменю і вбсєа ще не скбчена Кукурудза жовкє і розвиває ся дуже слабо.

Барабол вь околицих Чешанова, Любачева, Ярослава, Яворова, Комарна, Львова погнили цілком і треба було их другій раз садити. Коло Самбора, Калуса, Косова садженє власне кбнчить ся.

Конопина на разь всюда хороша. Сьнокббв надбяти ся можна дуже добрых, однак вь многихх сторонах сьножати ще під водою, н. пр. вь повтв рудецкбм Двєстер почавши вбд Николава вь гору выступив зь беребв ще при таяно снббв т. в. зь кбнчєм лютого, і вода доси не опала. Вь Сайковб, Саскбй камеральній і домінікальній, Хирунжанч, Підвысокбм, Новосблках опарских, Колодубах сьножати і пасовника стоять цілком під водою, а люди не мають пашь для худоби і коней. Вь Саскбй камеральній вода сьгає так далеко, що вбд хаты до хаты тільки човном дбстати ся можна.

Именованя, перенесєня, вбдзначєня и пр

— Именованя. Радиком суду краєвого при трибуналах судовых першої інстанції именован: радник і начальник суду вь Галинах Януарій Бавєскій для Золочева, начальник суду вь Балигороді Свєстак Чвартацкій для Тернополя, заступник прокуратора Осип Голєвскій у Львові для Львова, начальник суду повтвочого вь Мєстєсках Альфред Вандровскій для Тернополя. — Адбнть суду повтвочого Антоній Вилєцкій вь Лбску именованый заступник прокуратора вь Коломб. — Перенєсєня. Радник суду краєвого д-р Франц Мандибурь зь Тернополя перенєсний до вышного краєвого суду у Львові.

— Вбдзначєня. Цбсарь надає старшому радникові ц. к. краєвої дирекції скарбу у Львові Люд. Зікєрови, при нагоді его переходу на пенсію, титул и характер радника двору.

— Затверженє выбббв. Цбсарь затвердив выббры: кс. Станислава Корженєвского, рим.-кат. парох вь Теребовлі, на заступника презеса рады повтвочой вь Теребовлі; Гр. Стан. Тарновского, властителя Сняинки, на презеса і Леонарда Сивєнского, властителя ббльшой посблости вь Дрогобичи на заступника презеса рады пов. вь Дрогобичи; вкбци выббр Авт. Горайского, властителя ббльшой посблости вь Модєрбв на презеса і Іванч Тшєцєского, властителя ббльшой посблости вь Мєсци, на заступника презеса рады повтвочой вь Коросн.

Выказ складаних жертв.

— На Бурсу и. м. св. Іоанна Хрєстителя вь Дрогобичи жертвовали вбд 1-ого цвбтня до 1-ого червня 1897 Р. Т.: Свбтла Рада мбста Дрогобича 200 зр.; О. Я. Косєак 10 кр.; п. Мих. Терлецкий академик 15 кр.; п. Ів. Трубачь начальник громады зь Михалєвич 50 кр.; зь вечера на пращанє п. Левіцкого на чальника стаци зблзничон, зложен на руки п. Малишевского 3 зр.; зь представлєня руско-народного театру вь Дрогобичи 32 зр. 50 кр.; пант Охримовичева 1 зр.; п. Гітнерь 2 зр.; пант Клоянова 50 кр.; п. Еліашєвич 1 зр.; Св магистрат у Дрогобича звернув за салю 5 зр.; о. В. Рудавскій зь Нбйла 10 кр. — Складючи Вп жертвованямь сердчєне спасє Ббг, щоручаємо нашу Бурсу и на дальше ласкавий ошбв! — За видбл: П. Кмєт прєдсдатель, В. Паславскій касієр.

Телеґрамы „Дбля“.

Вбдєнь 10 червня. На вчєрашнбм засбданю зб'зду соціалістбв посбл д-р Яросєвич повитав зб'зд вь имені радикалбв руских, сказав, що партія радикальна соціалізмує ся зь засадами соціал-демократбв, лише мусить держати ся инакшої тактики.

Вбдєнь 10 червня. Президєнт рады державнон Катрайнє має, як доносить чєскі дєвєники, зложити мандат посблєскій.

На вчєрашнбм засбданю рады мбсєон прийшло до буч, котра скбчила ся тым, що ліберальні радні опустили салю. Пбшло о те, що одєнь антліберальний радний, вбддавши голосє при голосованю, вийшов зь салі, поки ще скбчило ся голосованє. Був то голосє р'шачий. Лібералы жадали уневажненя того голосє, а бурмієстр спротивив ся тому жаданю.

Царгород 10 червня. Секретарь вбдбсадь англійского, російского і италійского вбдбхали до Тесалі, щоби на мбсци розслбдити стань р'чн.

Надслане.

ВОДОЛЪЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ
Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ
стация Золочівъ, отирає ся 1 мая 1897. — Заведене
отворене цілий рокъ. Ближнихъ вѣдомостей уда-
ляе **ЗАРЯДЪ**. 26—14

Звѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механическихъ

ВЕНЕДИКТА
Коперницкого
пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового льокалю
при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ
въ великомъ выборѣ окуляровъ,
циркуляровъ, лорнетовъ, барометровъ,
термометровъ. — Направы най-
сворше и найдешевше. — Устро-
ения электрическихъ звонковъ.
Замовленія въ провинціи водо-
отно. 4186

Адреса: Оптикъ Коперницкій
Львовъ пл. Галицкая ч. 1.

МОЛИТВЕННИКЪ

выданный „Провсвѣто“

въ народной мѣстѣ, великій, обнимающій 640 сто-
рѣтъ друку, найновѣйшій во всѣхъ таковыхъ Мо-
литвенникахъ.

Молитвенникъ сей мѣстятъ въ собѣ: 1) Мо-
литвы шоденный ранній и вечерній. 11) Зѣ Богослу-
женія церковного, имениты: а) зѣ Вечерній, б) зѣ
Повечерній малой, в) зѣ Повечерній великой,
г) зѣ Утренній, д) Литургія св. Іоанна Золотоустого,
е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. 111) Тайны по-
каянія и пресв. Евхаристіи. 1111) Молитвы для рождѣ-
наго вѣку стау и въ рѣзкихъ потребѣхъ. 11111) Мо-
литвы въ часѣ Великого посту. 111111) Молитвы на
праздники а) Господскіе, б) Богородичныя, в) Святыхъ,
1111111) Молитвы сполученъ зѣ водѣствамъ, 11111111) А-
кафисты до а) Песа Христа, б) Пресв. Богородицы,
в) св. Отца Николая, 111111111) Молитвы до пресв. Бо-
городицы, 1111111111) Тропарь, кондаки, богородичныя и про-
кимены а) недѣльный б) шоденный, в) на праздникъ
Господскій, Богородичный и Святыхъ, г) на деякія
потребы. 1111111111) Кляды и иншія пѣсни церковныя.
11111111111) Мѣсяцословъ цілого року.

Сей Молитвенникъ достати можна въ кан-
целяріи тов. „Провсвѣта“ Ринокъ ч. 10, въ кни-
гарни Станиславской и въ переплетничьмъ
заведеніи М. Сножарского по таковыхъ цѣнахъ:
1) Молитвенникъ брошюванный — зр. 70 кр.
2) оправленный на-пѣвъ въ полотно
зѣ одѣвными водѣсками . . . 90 „
3) оправленный цѣло въ полотно зѣ
золочеными и водѣсками . . . 1 „ 80 „
4) оправленный якъ пѣдъ 3) зѣ додат-
комъ золоченымъ береговъ . . . 1 „ 80 „
5) оправленный на-пѣвъ въ шкуру зѣ
золочеными и водѣсками . . . 1 „ 10 „
6) оправленный цѣло въ шкуру зѣ зо-
лочеными и водѣсками . . . 1 „ 60 „
7) оправленный якъ пѣдъ 6) зѣ додат-
комъ золотыхъ береговъ . . . 1 „ 80 „
Замовляющій поодинокое Молитвенникъ зво-
дять присылать на оплату почты 20 кр.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣтати можна въ тов. „Провсвѣта“.

Клиентій Федунъ

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. университета
поручає.

свое переплетничье и гальванеріинье заведење
у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Подймає ся всякихъ работъ, особливо переплету: Службни-
ковъ, Евангелій, Молитвенниковъ, Библіотечныхъ книгъ, Альбу-
мовъ, Манъ, Дипломовъ и т. п. по умѣреннымъ цѣнамъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякія паперы цѣнныя и МОНЕТЫ

по найдешевшіймъ курсѣ деннымъ
че числѣхъ нѣякои провизіи.

Контора вымѣны и водѣвъ
депозитовый перенесенъ до
льокалю партерового въ бу-
дынку банковомъ.

ТОВАРИСТВО „ПРОВСВѢТА“

у Львовѣ Ринокъ ч. 10

выдало новыхъ накладныхъ друковъ.

I. Друки правничіе:

1. Позовъ въ справахъ drobныхъ либра по 25 кр.
2. Контрактъ купни и продажи I. либра по 40 „
3. „ „ „ II. „ по 40 „
4. „ „ „ III. „ по 40 „
5. Повномочіе „ „ „ по 40 „
6. Поданіе о екс- и нитабуляціи, взоръ а) б) в) г) либра по 40 „
7. Написъ до поданіе о нитабуляціи либра по 20 „

II. Друки для кассъ позичковыхъ:

8. Дневникъ кассовый либра по 40 „
9. Книга довжиковъ „ „ по 40 „
10. Книжочка для позичающаго 100 прим. „ 2— „
11. Скриптъ довжикъ „ „ 1—20 „
12. Книжочка выдѣлкова (щадя) „ „ 3— „

III. Друки для крамницъ:

13. Книжка товаровъ либра по 40 „
14. Книжка кассовая „ „ по 40 „

IV. Друки для читальни и кассъ позичковыхъ:

15. Спискъ членѣвъ либра по 40 „
16. Грамоты членѣвъ читальни „ „ по 2 „

За опакѣваніе и оплату почты дочислѣє ся на-
дежность особно.

На подарунки!

В КАНЦЕЛЯРІИ

„Руского Товариства Педагогичаго“
при улицѣ Академичной ч. 8.

можно купити слѣдующіе виданія:

1) Образковъ сиданъ.

Звѣринецъ	10 кр.
Гостинецъ	10 „
Забавки	10 „
Менажерія	10 „
Робинзон	40 „
Квиточка	20 „
Виночокъ	20 „
Кобзаръ Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лисъ Микита, 2-ге цілкомъ перер. вид.	50 „
Миронъ: Пригоди Донъ Кихота	4 „
Наші звѣрята	40 „
Дѣтѣи выдѣлки ч. I.	30 „
„ ч. II.	30 „
Забавки для дѣтей	30 „
Мала менажерія	35 „
Велика менажерія	40 „
Нашимъ дѣтямъ ч. I.	40 „
„ ч. II.	40 „

2) Виданія безъ образковъ.

Читанка ч. I. III. IV. въ 12-ти 20 кр. безъ опр.	10 „
Книжка желанъ, 2-ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Каземи канцї	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Дѣтѣи на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левицкій: Попались, Різваніи оценки	10 кр.
Вол. Шухевичъ: Записки школяря	20 „
Вѣдъ Бескида до Андів	10 „
О. Нижанковскій: Батько і мати, двоспівъ для дѣтей з фортепиано	10 „
Леонидъ Глибѣва: Байки	5 „
В. Чайченко: Олеса; Байки; Комарь; Два оповѣданія, по	5 „
В. Чайченко: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та его сына; Писанка по	5 „
М. Лисенко: Тече вода з під явора. Двоспівъ з фортепиано	10 „
Мапа етнографічна України-Руси	20 „
Гордиенко: Картагенці і Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорожъ довола земли	60 „
Барановскій: Пригоди до Іспаніи	20 „
Молитвенникъ народный, в полотно оправлен.	0 „
Д-р. Л. Кельеръ: Короткая исторія педагогическая	60 „
Василь В.-р.: Джонатанъ Свѣтъ. Подорожъ Гу- ливера до краю великанів	25 „
Останъ Макарушка: Короткій слядъ руско- українскаго письменства	15 „

Всѣмъ замовленія виводять ся скоро і точно.

БОТАНИКА

на вивснї класи шкѣл середнх
Шкѣла учебника Д-ра О. Роста-
шевскаго. 3-тє изданіе Івана Вер-
ратскій. Вид. р. 1896. Цѣна 1
зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛОГІЯ

на вивснї класи шкѣл середнх.
Написавъ Іванъ Верратскій. Вид.
р. 1895. Цѣна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ
зѣ рускою ботаникою термино-
логіи и номенклатуры. Зла-
дъ Іванъ Верратскій. Вид.
р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.
Виданія ті мож дѣтати в
книгарни Станиславской и аб-
у автора. Кто замовляє у ав-
тора що найменше пять при-
мѣриковъ Ботаники (=6 зол.),
абъ пять примѣриковъ Зоологій
(=6 зол. 50 цент.) абъ таже
разомъ заданіи три виданія (Бо-
танику, Зоологию і Списъ = 2 зол.
80 цент.) тому вивснѣє ся жа-
даніи книжки в цѣнѣхъ чотирохъ
днѣхъ, при чѣмъ порто оплачує
авторъ.

РОНДЪ МОСЯЖНИЙ до смаженія кон-
фітуръ по зр. 240, 280, 320, 4— и
450. Зѣтка до печенія андрѣвъ
по зр. 450. (ита водосный почор-
ный до перетирания мяса по зр. 1—
130 и 160

поручає ПЕТРО ХИШНОВСКОКІЙ,
торговля зѣдѣна у Львовѣ, площа
Капитульна ч. 1 (супротивъ кате-
дрѣ).

ПОТРЕБУЮ

женщины старшій до
заряду домоу.

Вдова по священнику має пер-
шенство.

Адреса: О. Баранецкій, па-
рохъ въ Пяновичахъ почта Сам-
бѣрь. 192 1—3

Потребую

конципиента

Адвокатъ Федакъ.

71 4—6

За 2 зр. перероде най-
сильнѣйше избиты
материалы волосный (три по-
душки); дрежи на покѣтѣ
водъ 60 кр. метръ; старі ков-
дры прѣймає до и крѣтѣ и пе-
рерѣбѣ.

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львовъ, ул. Коперника.

Найновѣйшѣйшою порою до
водѣжѣ постѣлѣтѣ всѣхъ весна.
111 11—15

Товариство „Провсвѣта“

при зближающихся ся испытѣхъ
въ школахъ народныхъ подає до
вѣдомости Свѣтъ Радъ Шкѣль-
ныхъ, Впов. священниковъ, кати-
хѣтовъ, учителей и родичѣвъ,
що книжки наклады товариства,
привозенъ кр. Радѣю шкѣльною
на преміи для учениковъ, красно
оправленъ можна купити въ
канцеляріи товариства рынокъ
ч. 10, по слѣдующей цѣнѣ:

Росказы про силы природы	20 кр.
Оповѣданія о житіи св. Бори- са и Глѣба	20 „
Повѣсти для дѣтей	27 „
Сестра	15 „
Байки	22 „
Исторія Руси ч. I.	25 „
Исторія Руси ч. II	23 „
Ленъ и конопилъ	24 „
Рогатъ худоба	45 „
Про живоплоты и дѣсы	20 „
Веняминъ Франклінъ	16 „
На дозвѣткахъ	22 „
Середъ дѣдового моря	25 „
Житє св. великомученика и лѣкаря Пантелеймона	20 „
Дробна птица господачка, а великій грошъ	20 „
Вѣдѣрыте Америка	22 „
Звѣрята шкѣднїи и пожиточнїи	42 „
Перекотиполе	18 „
Квиріъ и Методій	22 „
Повѣстки (Тѣтовка Ганна и два старцѣ-бѣгомольцѣ)	14 „
Финляндія и Сахара	22 „
Молитвенникъ народный (въ звычайнѣй опрѣвѣ)	20 „

въ лучшей опрѣвѣ:
а) хрѣстѣ полотняный и зо-
лоченый хрѣстѣ зѣ передѣ 25 „
б) цѣла опрѣва полотняна, бе-
реги золоченъ и золоче-
ный хрѣстѣ зѣ передѣ 35 „
Молитвенникъ народный вели-
кій по цѣнѣ 90 кр., 110,
130, 160, 180 зр. 1—?
Всякій замовленія выслакує
ся скоро и точно.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу
зѣ житѣискою и портретомъ
автора.

Накладомъ тов. „Провсвѣта“.

Цѣна каждой части 25 кр.

Оправленъ примѣриками прода-
ють ся по 35 кр.

Благодареніе.

О смерти, смерти! яка ты жестока! Тымъ воскли-
комъ повитавъ я горькій приговоръ и тяжкій ударъ, на-
вѣстившій мене дня 4 н. ст. апріля с. р. на чужинѣ —
въ Краковѣ. Безпощадна, люта смерть, которая розрывая
найтѣнѣйшіи звязи, перенесла въ вѣчнѣсть, розвѣдчила,
выдерла менѣ найдорожшю, возлюблѣннѣйшую и неза-
бвенную жену, забрала дѣтямъ добрую, горячо ихъ лю-
бящую пеньку, Корнелію изъ Данкевичей Давидовичъ.

Кромѣ Бога ничъ не въ состояніи усмирить нашъ
бѣдъ, нашу печаль, и насъ потѣшитъ; нѣхто не водѣдстъ
менѣ жени, — нѣхто не заступитъ осиротѣлымъ дѣтямъ
матери.

Одинокою вѣдрадою для зболѣлого сердца остав-
шихъ ся въ тяжкомъ горю и печали було оказаное намъ
искреннее сочувствіе друзей и знакомыхъ, посѣтившихъ
водѣдти послѣднюю прислугу покойной, якъ и потѣшити
насъ опечаленныхъ въ Краковѣ и Радиховѣ.

Тожъ уважаю своимъ довѣтомъ поблагодарити пере-
дѣвѣмъ Вблаг. г-на Зенона Данкевича, ц. к. надгеоме-
тра въ Краковѣ, и его Высокоуважаемую Супругу, ко-
торѣ въ часѣ болѣзни и смерти покойной въ Краковѣ
зѣ истинно дружескою преданностію и щирою сердеч-
ностію къ покойной и менѣ водносили ся зѣ всею возмож-
ною помощію спѣшныи и сердечное сочувствіе менѣ ока-
зали. Благодарю и Васъ Всечестнѣйшій Отче Василій
Козловскій за оказанную менѣ чужому такъ велику по-
мѣчь, вѣзливѣсть и утѣшене. — Благодарю тоже и Впреп.
кришанина и пароха Кракова о. Іоанна Борсука за
водѣслужене молитовъ похоронныхъ передъ перенесеніемъ
тѣла покойной на дворецъ желѣзной дороги.

Примѣте и Вы, Высокоуважаемая госпожа Гвменія
Даниловичъ сердечное благодареніе за Ваше истинно дру-
жеское занятє пригтовленіемъ къ похоронамъ покойной
Вашою приятельки, — тоже и Вы, Впреподобный Отче
Іосифе Красицкій, за Вашъ патріархальнѣй-отеческій сло-
ва потѣшенія, и Вы Всеч. о. Романе Красицкій за щирѣ
прихильвѣсть и вырочене мене въ приходѣ и господар-
ствѣ въ часѣ болѣзни покойной.

Неменше задущебно благодарю Впр. ОО. Лаврентія
Дьяковского и Діонізія Свистуна за ихъ прашальнѣй
трогательнѣй слова въ церкви и на кладбищѣ, — благо-
дарю водѣ сердца Всеч. Братію въ Христѣ, посѣтившю
водѣдти покойной послѣднюю прислугу и зложити тѣлѣннѣ
останки на мѣсці вѣчного упокоенія, имениты Впр. ОО.:
Іосифа Красицкого изъ Дернова, дек. Іоанна Сохадского,
Якова Корчиньского, Михаила Цегельского, Сильвестра
Гарданьского, Михаила Свистуна, Діонізія Дьяковского,
Онуфрія Курбаса, Михаила Кордубу, Савина Яцковского,
Іоанна Стоцкого, Іоанна Завадовского, Виктора Гаруха,
Александра Даниловича, Теофіла Корчиньского, Стефана
Петрушевича, Михаила Громадку, Діонізія Свистуна,
Іоанна Лотоцкого, Мат. Поповича, Лаврентія Дьяковско-
го, Емилиа Тарнавского, Кирила Левичького, Помана Кра-
сицкого, Каз. Савицкого и лат. кс. ОО. А. Скальского
и Франца Бѣльовку.

Благодарю искренно всѣхъ сродниковъ, друзей и
знакомыхъ, присутствовавшихъ на похоронахъ и не ща-
дившихъ слѣвъ утѣшенія, тоже и всѣхъ тѣхъ, которіи
зложили вѣнки на гробъ покойной, и тѣхъ, що посѣ-
тили переслати менѣ писемно свое сочувствіе. Благодарю
наконѣцъ братство церковне въ Радиховѣ, хоръ сель-
скій изъ Павлова пѣдъ проводомъ Петра Рудя и чч. при-
хожанъ Радихова за ихъ численное участіе и возведѣ-
ченіе похоронного обряда.

Богъ да вознаградитъ Васъ за Ваше добре сердце,
за Ваше челоуѣколюбіе, за сочувствіе для опечаленныхъ
и скорбящихъ. Спаси Васъ Богъ!

Радиховъ въ маю 1897.

191 1—1

Исидоръ Давидовичъ — мужъ; Романъ, Емилианъ,
Гвгеній и Петръ — дѣти; Наталія Григоріи, Анисія Ва-
ленъ и Климентина Любинецка — сестры покойной.

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригинальныхъ нашихъ 1/4 фт. пачкахъ по: 40,
50, 60, 70, 80, 100, 125 кр.; — въ 1/8 фт.
пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр.
ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр.,
1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтовъ, при
порошку 3 фунтовъ выслаемо франко; при
водѣборѣ 6 фунтовъ додаемо 5% въ товаръ.

3% поважанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ДО АМЕРИКИ

а имениты до:

Нового Іорку, Балтіморѣ,
Канады, Техасъ, Бразиліи,
дальше до Африки, Австра-
ліи и пр.

перевозитъ найдешевше и подає по-
ясненія безплатно

около пѣтъ столѣтъ истинноча польска фірма:

Карешъ и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Проглѣсь ся писати до насъ по польскѣ або
по нѣмецки.

24 16—20

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватисъ на нашу часопись.

Выдавецъ и одѣвчальникъ редакторъ: Іванъ Белей.

Папѣръ зѣ фабр. Черлявской.

Зѣ друкарнѣ Иституту Станиславского, пѣдъ зарядомъ Іоанна Гредяна.

Виходить у Львові щодня (крім неділей і руських свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших поетів“ виходить вівторок, а в п'ятницю на переміну разом з Діпломом.

Передплати і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діпла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшавського ул. Килиньського 2; — в Ярославі Д. Крижановський; — у Відні: М. Дукс, І. Селлерстатт; — Ф. А. Ріхтер, Nibelungengasse 4; Н. Шалек І. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler І, Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діпла“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДІПЛО

Передплата на „Діпла“ з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр.
на пів року . . . 9 зр. на пів року . . . 12 зр.
у Львові:
на цілий рік . . . 16 зр. на пів року . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-
переднє застереження. — Рекламіція неопечатаній
вольній відь порта.
Поодинокі числа коштують 8 кр. а в.
Оголошення зважляють ся по ціні 10 кр.
вдвх одної строчки інсератовою або як місце а в
рубриці „Надобляне“ по 25 кр. а в.
Ціна і інші доходи приватній числять ся по
15 кр. вдвх строчки.

Перегляд політичний.

Д. 7 с. м. відбувся в Беріі моравський з'їзд водпоручників моравських Нїмців ліберального і людського стороництва. З'їхали ся з цїлою Морави заступники нїмецьких мїст і громад і послы соймові і до ради державної обох стороництв. Бесїдники виступали різко против языкових розпоряджень і правительств, а збори постановили, що оба стороництва будуть згідно поступати в борбї против клерикалів і Чехів. Одногласно принята резолюція зазначує, що языковий розпорядження є початком розпаду Австрії, бо очевидно ведуть до розриву одноцїльного звязи Чехії і Морави з державою, — що ті розпорядження забирають Нїмцям дорогу до урядів в тих двох країнах, коли противно Чехії в цїлій державі мають вільний вступ до урядів, коли тільки научать ся по нїмецьки (отже то і є!). Дятого збори постановляють боронити прав нїмецького народу і зважають всїх нїмецьких послів, щоб твердо і витривало уживали всяких законних способів, поки не привернуть Нїмцям їх права і не усунуть языковий розпорядження.

Fremdenblatt, обговорюючи ті збори, замїчає, що так палкі бесїди, як ті, що відбували ся в Беріі, можуть лише збільшити розлад між Чехами і Нїмцями і нїяк не причиняють ся до їх помирення. Так само і голоси нїмецьких та чеських дїєвників не причиняють ся до усюкованя зворушених умов. Країна поря — нїше той міністеріальний дїєвник — щоб ті, кому залежить на тїм, щоб парламентаризм не підупав зовсім, виступили в обороні ідеї взаимного згоди і не лишали поля тїм, котрі національний мир в Австрії уважають за щось менше важного, нїж підбурюванє і борбу. Нїщо не стоїть на перешкодї перевести управлінєне языковим справам в законотвірній дорозї, але перед тїм мусїло би наступити взаимне порозумїє між сторонами і висказанє своїх жадань і бажань.

Переговори о умови грецько-турецького мира идуть поволі і держать ся в тайні. Крім того, що доси відбули ся три наради між амбасадорами а турецьким міністром заграничних справ, а вчора мала відбутися четверта, — що секретарь англійської, російської і італійської амбасад вїдїхали до Тесалії — і що знайоми розпочали роботу для об'ясненя воєнного відшкодованя і розсїдження договорів, котрі признають Грекам в турецькій державі деякі користи, а котрих знесеня Порто тепер домагає ся, — крім того урядових вїстей нема жадних. Лише приватно з дописей царгородських до англійських дїєвників довідуюмо ся, що держави признають Порту п'ять мільйонів фунтів загарантованого відшкодованя воєнного, управлінєне тесальско-македонської границі в більшій мїрї, нїж об'явлено аразу, і вїдїти ревізію, але не знесенє договорів для грецьких підданих, прожважуючих в Туреччині. Одно здає ся рїчею певною, що переговори готові потягнути ся дуже довго, бо не легко буде в кожній окремій точці згодити ся не то з Портою, але самими таки амбасадорам чи то заступникам нїм державам між собою.

З Царгороду доносять, що в тамошніх урядових кругах чинить раз більше утверджує ся гадка, щоб не віддати вже Тесалії Грекам. Так чи сяк — кажуть — стратили ми Крету; то бодай задержати Тесалію! Нехай собі держави, як хочуть, дають раду з Грецією! З Крети приходять вїсть, що повстанці знов рухают ся і по цїлому острові нищать остальні ще доми і оливий гаї магометанський. Дятого Порто домагає ся, щоб вилати на Крету турецьке войско, бо инакше там не заведе ся ладу.

Нїсьма з Вїдні.

Дня 9 н. ст. червня 1897.

[Становище руської радикальної партії супротив соціал-демократів.]

На з'їзді делегатів соціал-демократичної партії має виступити нїм посол д-р Яросевич в імені руської радикальної партії таку заяву [подаємо єн в дословній перекладі з нїмецького]:

„З припущеня заряду руської радикальної партії беремо участь в отєм з'їзді як гості і маємо честь в імені нашої партії заявити слїдуюче:

Руська радикальна партія є о стільки зближена до соціал-демократичної партії, що она по мысли соціалістичної теорії а з огляду на те, що єн аїтація обмежує ся лише на руських хлопів, поставила в своїй програмі удержавненє землі і поборюючи капіталістичний устрій суцїльного займає супротив буржуазійних (bürgerlichen) партій те саме становище, що і соціална демократія. В національній питанні стоїть руська радикальна партія на становищі, яке після єн погляду є одиноким справедливим, а іменно, що кожда нація повинна мати право рїшати сама про свої справи і в тїй цїлі повинна творити суцїльний організм з самостійними законодавчими і адміністративними органами. Дятого руська радикальна партія домагає ся розвязки національного питання в Австрії на основі т. зв. автономії національностей, а тепер існуючої ладї, сотовореній коїкома сильнішими народностями для своїх власних інтересів, котрий дїлит Австрію на поодинокі автономні королїства і краї, уважає перестарїлим і несправедливим. Але з огляду на те, що з поступом культури і державного економічного розвою, котрий проявляє централізуюче стремлїє, спільний [а за тїм і спільною управи вимагають] справи народів що-раз збільшають ся а також в будучности число їх мусить зростати, дальше з огляду на те, що оно не лежить в інтересі робучих класів населеня Австрії ані також не причинити ся до скрїпленя їх солідарности, єли они через розширюванє автономії країв, зглядно через рїзновидний і зовсім не сучасний законодавства та адміністрації країв, будуть розкавалковані, а єе означало би в дачу робучих класів поодиноких країв ще гірше на беззглядєне визискуванє з боку буржуазії, вїдїти з огляду на те, що оно і для національних меншостей є особливо важною рїчю, щоб они мали можливість з своїми національними жалобами виступити перед європейським форумом і в тїй спобї бороти ся против національного угиску, — домагає ся руська радикальна партія, уважляючи вє тї незвичайно важкі моменти і мимо своїх національно-автономних змагань, полишеня центрального парламенту з єго теперішню, єли вже не розширеню компетенцію; а дотично національних потреб руського народу обмежає ся лише на те, щоб, по мысли національно-автономного принципу партії, вє в Австрії живучі Русини в дорозї підїлу Галичини і Буковини зблїли сполучені в одну цїлєсть а з територій замешкалїх Русинами має повстати одностїна автономна адміністраційна область з захованєм австрійських центральних органів.

На основі принципів повїще наведених зорганізували ся руські радикали в партію особну вдвх соціал-демократично, мимо того, що они взяли соціал-демократичну теорію за основу своєї програми. Ми заявляємо, що хочемо і на дальше позбистати відрубную партію, а то так довго, доки австрійська соціална демократія не поставити програми також що-до kwestії національної на основі принципів, за котрими стоїть руська радикальна партія, і як довго не прийме також в свою програму наїє національнє жаданє підїлу Галичини і Буковини. А однакже наїматочі на те, що основна соціал-демократична ідея обох партій є за надто важною, щоб руська радикальна партія могла стати водеторонь могутної організації цїлого австрійського пролетаріату, ми заявляємо, що бажавмо вїйти в соціал-демократичну партію в якій найтїснійшій контакті і будемо все готові в поодиноких практичних случаях, идучи за бажаннями, ставленими кожного разу з боку соціал-демократичного партійного заряду в інтерєс нашої спільної справи, в тїм наїрам працювати на наїм руській ґрунті.

Таку декларацію зложили на з'їзді два делегати руської радикальної партії н. посол д-р Яросевич і Вїтєк. Заяву єсю зредатував тут в Вїдні один з членів партії.

Як загадкою для нас є участь представителів руських радикалів на чистопартійному з'їзді австрійської соціальної демократії, котра то участь практично не представляє ніякого значіння, а під виглядом тактики самостійної руської радикальної партії є для неї прямо шкідливою, — то ще більш для нас незрозумїлою і високо-діпломатичною штука є явлєня єе повїще наведена заява. Годї наївїт відшукати в історії послїднього часу причини, якї могли єн зродити... Сей погляд дотикає не принципів радикальної партії, котрими в частині виконаня, але головню початку і кінцевого уступу заяви. Що найменше дївна рїч, що єе взагалї одна яка-би то нї була руська національна партія має част на такій витребенєк, як експедиція на чужій партійній з'їзді!?

Дня 10 н. ст. червня 1897.

На нїмїшньому засїданні з'їзду делегатів соціал-демократичної партії зложили два делегати руських радикалів н. посол Яросевич і Вїтєк слїдуючу заяву, котру репродукуємо з офіційного комунікату. Ми дїстали були відгінний текст заяви, після котрого збратає руських радикалів з соціал-демократами не виглядало так тїсним. Однак, як бачимо, мабуть в послїдній хвилі радикальній делегати мусїли змо-дифікувати свою заяву. Догадуємо єа, що соціал-демократи не згодились на перше предложенний текст.

Єсь нова редакція заяви:

„Мы [руські радикали] стоїмо на ґрунті програми соціал-демократичної партії. Організація руських радикалів є на-тепер [derzeit] самостійною, нашою областю аїтаційною є руське селянство, а єго спеціальні відносини вимагають конечно відгінної тактики. Дятого хочемо піддержати самостїність партії, але бажавмо вступити в дуже тїсний контакт [engste Fühlung] з соціал-демократичною партією і будемо все готові в поодиноких практичних случаях з єею спільно поступати, порозумївати єа з єн зарядом партійним, як також відповідати вимогам [Wünschen] до нас зверненим. [Bravo!]“

Новий текст заяви, як бачимо, дуже відгінний вдвх попереднього. З давнього кінцевого уступу, котрий євним сервілізмом був прямо компромітуючим для самостїйної політичної партії, якою доси треба було уважати русько-українську радикальну партію, позбавив малий відгінний в послїдніх словах, хоч єе-таки і вонь досить недвозначний.

По тїй заяві встав єоціалїст-Поляк посол Дашинський і — після „Arbeiter Ztg.“ — сказав так:

„Особливий обетавини руського селянства вимагають такого становища руської радикальної партії. Крок, якї она тепер зробила, є кроком на перед, і подає напрям, в якїм єея партія вдвх тепер мусить йти і буде йти. То єе лише kwestія часу, коли руські радикали почують єеє так сильними, що виступлять всї против дробних спорів національних так само енергїчно, як ми. [Сей уступ з уст Поляка не звучить ані трохи дївно! — Прим. коресп.] До того причини єа чимало також наше теперїшнє становище що-до интернаціоналізму. Позвольте-ж менї супротив єею висказати найширїшу радїсть і погратулювати руським радикалам до єею кроку. [Оплески].“

Вдвх себе помїстила Arbeiter Zeitung такий коментар:

„Заява, яку зложив посол д-р Яросевич в імені радикальних Русинів, має для нас велике значінє. Она проголошує за певненє найтїснійшої дружби [Waffenbrüderschaft] з соціальною демократією. Борба руських радикалів, яку они провадять против національних і економічних угїтників, против польських шляхтичів, може пояснити і оправдати тогу зволїкаючу тактику. Але мимо того заява єея є величезним [gewaltig] кроком в розвою єею причиненого народу, а недалеко єєє той час, коли

і заступники руського пролетаріату опинять ся в таборі интернаціональної соціал-демократії...“

(й. н.)

Безпримірне легковаженє руської мови.

Вдвх о. Ник. Стисловського одержуємо ось-такє писмо:

Роздїл 10 н. ст. червня 1897.

Хвальна Редакціє! Подаю до вїдомости бодї мїй, якого я дїзнав з боку слуг справедливості, котрий обовязаний шанувати право признанє нам, хотя не самою справедливостію в цїлости, то бодай в частині законами.

В вівторок 8-ого с. м. о годині 3½, вїзвано мене на постерунок тутешньої жандармерії, бо приїхала слїдча комісія в справі мого арештованя жандармом Покривкою [на приказ жидівського старости п. Галецького] дня 15 марта с. р. Прийшов я там і свїтла комісія просить мене оповїсти цїлу справу. Менї видало ся зовсім природним говорити тою мовою, котрою щоденно говорю, бо инакше мїг би-м запутатись, бути незрозумїлим, а єе певно на користь менї не вийшло би. Тож говорю по руськи. Але свїтла комісія не дає говорити! „My nie rozumiemy! ksiadz musisz mówić po polsku! zresztą to jest język urzędowy!“ На ті слова не відзваю єа нї словом. Тодї просять, щоб говорити по нїмецьки. На мою заяву, що не володїю мовою нїмецькою і комісія мене не зрозумїє, заявляють єа члєни комісії готовими до обясненя в всякій помочи. Протокол єкїчено по трєх чи чотирох годинах. Прийшло до підпису. Я підписав єпо-кїчно — без замїту з боку свїтлої комісії — по руськи і відїшов до дому.

В четвер 10-ого с. м. по 10-й годині вїзвають мене повторно на постерунок жандармерії, бо слїдча комісія зараз відїздить, а єе чогось мене потребує. Думаю собі: вже не верну єа з-вдтам, повезуть просто до Львова... Зб страхом вступив я до комітату, де урядувала свїтла комісія. П. капітан перепрапє мене, що мусїв другий раз вїзвати, але єе дятого, що я мушу підписати єа по нїмецьки, бо що не єе підписанє по латинськи або по нїмецьки, не має значіння — н. пр. так, як би жид підписав єа по жидівськи, то мусїв би єа підписати єа по нїмецьки. „Прощу дарувати!“ кажу я капітанові „але думаю, що з ласки Божої наша мова єе не зрїнана з жидівською!“ — „Nu, das will ich nicht sagen“ каже п. капітан, „але як би хто написав стенографїєю, то певно мусїв би додати і обясненє до своєї підпису.“ — „Певно, що мусїв би“ кажу я, „бо стенографія до тепер не узана законами“. П. капітан, видячи, що не дуже переконують мене єго мови, каже вдтак, що єли „ein Bauer“ приїде і не вміє писати а тільки ставити хрестик, то мусить єа єго імя дописати... Наслухавшись уже до-сыта таких красних нїмецьких, щоб не почувти єеє силою нового, цїкавого порівнян. То мене сильно заболїло, бо я дїзнав, що для свїтлої комісії слїдчоє нїсьмо руське, отже і мова рівнозначна з жидівською, з стенографією, надї нею же і хрестик можна класти...

Чи тїм способом підносить єа любов, довїре, пошанованє до властей? Думаю, що чей-же нї! А передаю той факт під розвагу свїтлїх наших патріотів, як один з причин до характеристики того невідрадного положеня, в якїм єеє наша мова в Австрії.

Николай Стисловський сотрудник в Роздїл.

Наша Адміністрація просить В. Передплатників — як найскорше надсылати передплату на 11-гій чвертьрок а зглядно і вирівнати залежності.

— Розрухи в Схвдници. Дальші вѣсти о кровавихъ розрухахъ мѣжъ робѣтниками а жидками є такъ хаотичнй и суперечнй собѣ що зъ обширныхъ справозданъ, якй помѣщають польскій газеты, годѣ зрозумѣти ходу цѣлоу справы.

Послѣ однихъ — неохота до жидѣвъ а за нею часті побѣдъ дѣють ся вже вѣдъ довшого часу, а послѣднѣ бійка була два тыжднѣ тому. Дотеперѣшнє слѣдство мало выкрыти, що по Схвдници крутили ся якйсь агітаторы и пѣдъюджуваы супротивъ жидѣвъ. Въ четверть минушого тыждня якйсь робѣтникъ — а бувъ вѣдъ пѣдпийтй — идучи дорогою по-трутивъ жидѣ, а той выгаснувъ зъ-за холмыи револьверъ и загрозивъ нимъ робѣтнику. То дало причину до першихъ ще на дрѣбну екалю розрухѣвъ четверговыхъ.

Послѣ другой версіи почало ся вѣдъ того, що жидѣ-рѣзникъ зневаживъ словами якогось робѣтника, коли той не хотѣвъ купити злого мяса. Обидженый робѣтникъ оповѣвъ се товаришамъ збъ свого закону и они почали бити кожного жидѣ, якйи лишень до закону пѣдѣйшовъ. Жиды збѣрали ся цѣлоу юрбою, кинулись на робѣтниківъ и одного Мазура сильно покровавили. Тогда почали Мазуры змовлятись и вызначили собѣ Зелень свѣта на день вѣдплати. О замѣрѣ тѣмъ довѣдала ся жандармерія и зажадала помощи зъ Борислава и Трускавця. До полудня въ понедѣлокъ [7-ого с. м.] бувъ спокѣй; по полудни понеслась вѣстка, що въ коршмѣ „на Дѣлѣ“ бѣють ся Мазуры. Поліція не застала вже въ коршмѣ пѣ-кого; дѣзнались тѣмъ, що робѣтникъ Кукульскій зъ братомъ и товаришами побили жидѣ-шинкаря и пѣйшли на Схвдницю. Справдѣ по якѣмсь часѣ Кукульскій, коли на пропѣнаціи схвдницѣй не хотѣли ему дати вже болѣше пяти, почавъ бѣйку, котра перенесла ся вѣскорѣ на улицу. Збѣрала ся товпа що-найменше шѣстьсотъ люда. Явились два жандармы. Кучера, командантъ зъ Кропивника, до которого району належить Схвдниця, арештувавъ Кукульского, а командантъ зъ Трускавця Готвальдъ — его брата. Товпа стала ся стискати, всѣ кричали на Кукульскихъ, щобъ не дали ся, въ натовпѣ збѣхано жандармѣвъ и обохъ арештованныхъ въ рѣвъ, и тогдѣ Кучера, которо брата Кукульского мавъ хватити за обшивку, завдавъ Кукульскому смертельну рану [пѣсѣла другихъ двѣ раны, и то зъ заду]. Жандармы станули готови до стрѣлу, товпа розступила ся, раненого, его брата и ще двоухъ закованныхъ кинено на вѣзъ и вѣдвезено до уряду громадского. Тамъ Кукульскій въ годину чи въ пѣвъ умеръ. Тогдѣ товпа кинулась на жидѣвскій дома, особливо на улицу ведучу до Кропивника, бо на той улицѣ стоить згадана жидѣвска ятка. Все, що попало пѣдъ руки, нищено и грохотано. Рѣчи, товарѣ, обставу склепѣвъ кидано або въ воду, або въ ропу. Пѣрѣ зъ подушокъ и перинъ покрыто землю такъ, що ноцію выглядала она мовѣ-бы свѣгомъ вкрыта. Травело се вѣдъ години 7-ои до 9½, вечеромъ. Шкоду обчислюють на 5000 зр., а обчислено лишъ то, що потерѣли найбѣдѣйшій зъ жидѣвъ. Що не прийшло до проливу крови, то лишъ для того, що жиды крили ся по подлахъ и христіянскихъ домахъ. Звинчено всего надъ 30 домѣвъ, котры выглядають теперь якъ-бы по нахѣдѣ Татары. Жиды жалуютъ ся, що зрабовано имъ сѣрѣбло, золото и грошѣ, зѣдасе однакъ, що рабунку не було нѣякого, и жалобы тотѣ можна уважати за жидѣвскій местнй выгадки. Ноцію прийшло збъ Самбора вѣйско, другого дня зѣхала комісія судово-лѣкарска и комісія збъ староства. Почались арештованыя транспортами по сорокѣ людеи. Закованныхъ робѣтниківъ вѣдставляе вѣйско до Дрогобича и Самбора. Жиды утѣкають, все ще боять ся дальшихъ розрухѣвъ.

Кореспондентъ Kurjera lwowsk-ого доносить, що при арештованыхъ дѣють ся страшнй надужитѣ. „Я самъ — пише вѣдъ — бувъ свѣдкомъ — арештованѣя чоловічка, котрый пѣсѣла пересвѣдченѣя мого и иншихъ робѣтниківъ не мѣвъ брати въ розрухахъ удѣлу. До бараку, де згаданий робѣтникъ бувъ занятый, увѣдшовъ жандармъ зъ цѣлоу юрбою жидѣвъ и арештувавъ его, а жиды кинулись на робѣтника, забили его на землю и почали знущати ся надъ нимъ. Жандармѣ, сыпанный мноу о назвы и характеръ тыхъ жидѣвъ, вѣдказавъ просто, что не скаже того, а на дальшй мой пытанѣ, якъ вѣдъ самъ зове ся, наставивъ бѣгнетъ и загрозивъ, що уживе его.“ Kurjer додае, що кѣлька иншихъ подробицъ о поступованю жандармеріи, полишае зъ огляду на конфѣкату.

Послѣ иншихъ донесень — провинивъ въ цѣлѣй справѣ нестактъ органѣвъ безпеченства, бо самй ексцесъ мали выглядѣ простѣмъ коршемъ бійки. Жандармы мали бути сильно пѣдѣохочені, и т. п.

На нашу гадку — подыбалася на Схвдницѣ арогантнѣсть жидѣвска зъ мазурскою бутю, а розрухи того рода появляти ся мусѣть тамъ, де насѣдкомъ невьясненого досѣ способу жиды мають рѣдъ старшования надъ упослѣдженѣю людностію христіянскоу.

— За выборы ставили вчера передъ львѣвскимъ трибуналомъ чотири правѣборцѣ зъ Яричева нового, обжалованый прокураторією о то, что пѣсѣла донесена старѣства мали они по скѣченныхъ правѣборахъ закидати комісаревѣ выборчому, Пшибыславскому обманство сповнене тымъ, что комісарѣ роздѣляе голоса, вѣдданныи на Сокальского, мѣжъ двоухъ правѣборцѣвъ того самого назвища, черезъ що мусѣло прийти до тѣснѣйшого голосованѣ. Обжа-

лованй рѣшучо заперечують. Розправу вѣдложено въ цѣлѣ вѣзванѣ свѣдѣвъ. Обжалованныхъ боронять: д-ръ Сумперъ и д-ры Лесевичъ и Маргенротъ.

— Розправа нарна противъ посла Стефана Новаковского и Сѣнька Вѣтика вѣдбуде ся въ Перемышлѣ вѣже 15-ого с. м. Оба обжалованый о \$ 300 зак. карп. То буде вже третѣя сего мѣсяца розправа въ Перемышлѣ о тоту саму провиниу. Попередній двѣ розправы — одна противъ Петра Новаковского а друга противъ Желяшковича игосподарѣ Гілета скѣдчили ся увѣдненьемъ на пѣдставѣ уневиняющего вердикту судѣвъ присяжныхъ.

— Новѣ выборы до рады повѣтровои въ Борщевѣ розписало намѣстництво для громадѣ сѣльскихъ на день 22-ого, для мѣстѣ на 23-ого, а для куріи болѣшихъ посѣлостей на 26-ого н. ст. лица с. р. Властитель болѣшихъ посѣлостей выбиравъ 9, мѣста и мѣсточка 5, а сѣльскій громады 12 членѣвъ.

— Важне для селянѣ. Міністеръ судѣвництва пригадавъ особнымъ окружникомъ всѣмъ судамъ, щобъ тыхъ, котры хотѣть легализувати акты правнй або декларувать ся зъ вписамѣ до книгъ грунтовыхъ не вѣдѣсѣляли до нотарѣвъ, але щобъ згаданий чинности полагѣжували ся просто въ судахъ.

— Славно-звѣстна руска фірма пп. Михайла Спжарского и Сына постарала ся о листовый папѣръ зъ гарнымъ портретомъ Тараса Шевченка [клішѣ выкованый за границею]. Касетка сего листового паперу вразъ зъ кувертами продае ся въ склепѣ пп. Спжарскихъ [въ каменницѣ „Прѣсвѣтъ“] по цѣнѣ вѣдъ 40 кр. до 1 зр. 50 кр.

— Елементарнй нещастѣ. Рубрика сеѣя ставе у насъ щоденноу, бо кожного дня дохѣдѣть новѣ вѣсти о повеняхъ и заливахъ. И такъ пишуть зъ Дрогобича, что дощѣ понесу-вали въ тамтыхъ сторонахъ дороги такъ дужѣ, что люде не можуть навѣтъ обѣрнуку возити. Поля непообѣсѣванй стоить пѣдъ водоу, а засѣвы пожовкли и гниють. Рѣка Тысьме-ница и другй помѣншй повывляла. — Зѣ-пѣдъ Сокала доносѣть, что тамъ лѣтила ся 28 мин. м. страшна злива зъ градомъ. Вода замулила огороды и сѣножатѣ, а градъ дужѣ пошкодивъ житамъ. Въ Сѣльцѣ, Пархачѣ и другихъ прибережныхъ сѣлахъ выливъ широ-коу Бугъ и наробивъ чимало шкоды. — Знач-ный повѣнь навѣстили околицѣ, положений надъ середнимъ Дунаемъ, коло Оресовѣ, а такожѣ коло Букарешту и Царгороду повывлялаи рѣ-ки. — Въ Чехіи, коло Авеігъ зливы понизили много виници, а въ сѣлѣ Гунляйнѣ надъ Ла-боу покрывъ градъ землю на два метры вы-сокою верствоу.

— Зѣ исторіи австрійской жандармеріи. Въ громадѣ Австерѣвѣльскѣ, въ Чехіи, выбито за-для якогось причины вѣкна въ помешканю лѣкарѣя окружного и въ касарни скарбовѣи сторожи. Жандармѣ приарештувавъ одного хлопця, коли той хотѣвъ кинути камнемъ у вѣкно. Хлопецъ почавъ вырывать ся, а жандармѣ пхнувъ его батнетомъ, роззѣрней тымъ люде кинулись на жандарма, роззѣрнули его и побили. — Въ Елѣмарѣ на Угорщинѣ въ комитатѣ торонтальскѣмъ прийшло до крова-вой бійки мѣжъ жандармами а населеніемъ. Двоухъ жандармѣвъ убито, а два лѣдѣи спасли жите утечу, застрѣливши передше двѣ о-собѣи.

— Пѣдпалъ. Въ Жидачевѣ згорѣла въ ноци зъ 8 на 9 ого с. м. одна загорода въ насѣ-докъ пѣдпалѣ. Злобный пѣдпалникъ замкнувъ стайню на колодку, щобъ утруднити вырѣто-ване товару. Властитель загорода повѣдывавъ екобѣвъ, влѣтѣвъ до стайнѣ и хотѣвъ товаръ повѣдчинати, але вѣпѣвъ лишъ одну штуку вынести, а чотири штуки згорѣли. Самъ же господаръ попаривъ собѣ сильно руки, ноги и лице. Пѣдозрѣного о пѣдпалѣ приарештувала жандармерія.

— Цѣкава подорожѣ. Фердинандъ Будицкій, 26-лѣтнй механикѣ, Хорватъ родомъ зъ За-гребѣ, путивъ ся въ подорожѣ по Европѣ на роверѣ. Зѣ Берлина переѣхавъ до Дрездена, черезъ Вроцлавъ, Остераву, Калішъ переѣхавъ до Варшавѣ, а зѣ-вѣдти ѣде на Москву, Минскѣ, Смоленскѣ до Петербурга; потѣмъ зѣвѣдывши Аѣо, Штокгольмѣ, Христіанію, Ко-пенгагу, Гамбургѣ, переѣде цѣлу Нѣмеччину, Англію, Францію, Италию и Туреччину, зѣ вѣдѣи верне вже до Загребѣ. При тѣмъ яко фотограф-аматоръ буде знимати всякй крає-виды. Сѣбѣльй туристѣ пускае ся въ дорогу тымъ вѣдѣажнѣйше, что разѣ уже вѣдѣбувъ довшу, бо 4.007 клм. подорожѣ по Австріи и Нѣмеччинѣ.

— Посламъ державъ христіянскихъ при дворѣ турецкомъ жило ся колишѣ дужѣ тяжко. Они були немѣвъ полоненники и гѣднѣтъ ихъ була дужѣ понижена. Коло ихъ домѣвъ сто-яла все сторожа, та не почетна, а зѣ мешка-ня вѣльно имъ було выхѣдѣти лишень за при-зволомъ великого вѣзира. Ихъ уважали звы-чайно шпѣонами, тому не допускали зносниъ посѣловъ рѣзныхъ державъ мѣжъ собою. За те Порта давала имъ цѣлковите удержанѣ. Каж-дый доставъ денно: 3 фунты восковыхъ свѣ-чокъ, 4 фунты омастѣ, чвертку рижу, 4 ба-раны, овесъ на семерѣ коней, харчѣ, рыбы, овочѣ и дрова; до того же достававъ каждый мѣсячно по 10.000 аспрѣвъ [аспрѣвъ рѣвнае ся ¼, нашего сотика], отже на нашй грошѣ цѣ-лыхъ 12 зр. Нинѣ посламъ въ Царгородѣ ве-де ся... троха лѣпше.

— Цѣла рада громадска въ арештѣ. Въ мѣстѣ Федорѣвъ въ Итали выкрыла ся въ касѣ магѣстратскѣй дефравдація на 354.000 ліръ, въ насѣдѣкъ чого префектура приказала у-вязнѣти всѣхъ 42 радныхъ мѣста и зарѣдила противъ нихъ стрѣге дохожденѣ. Яка шкода, что префектура тая не має нѣякой власти... въ Галичинѣ!

— Дрѣбнй вѣсти. Погорѣльцямъ громады Ро-манѣвка въ вѣдѣвѣмъ повѣтъ жертвувавъ цѣ-саръ 400 зр. — Въ Липску розпочавъ ся зѣзѣдъ нѣмѣцкихъ литератѣвъ и дневничѣвъ; участниківъ збъ всѣхъ сторѣвъ Нѣмеччины и Австріи зѣзѣхало ся надъ 600. — Число адво-катѣвъ въ Австріи усе збѣлѣшае ся. Въ 1851 было ихъ 516 а въ роцѣ 1896 было ихъ вже 3758 зъ чого добра половина припадае на жи-дѣвъ. — Въ Нѣгрібѣ коло Перемышля по-меръ дѣдѣи Кароль Заремба Бѣлявскій, па-триѣтъ польскій и записавъ 20.000 зр. на фондѣ стѣпендійный. — Въ Швеціи померъ въ 73 ро-цѣ жита д-ръ Оскаръ бар. Діксонъ, котрый уряджувавъ кѣлька пѣдѣбѣгунѣвъ ексѣди-ціи, мѣжъ иншими ексѣдицію Норденшильда на кораблѣ „Вега“. — Тамтого тыждня зви-джували Станиславѣвъ члѣны угорского педа-гогічного зѣзѣду учитѣльвѣ школѣ середнихъ округа Мармарош-Сигѣтъ, участниковъ було 25, мѣжъ ними 5 жѣнщинѣ.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣнь 11 червня. Вѣсть, подана деко-трѣми дневниками, что президентъ рады дер-жавной п. Катрайнъ гадае зложити мандатъ посольскій, оказуе ся хибноу. Вчера бувъ Катрайнъ на аудіенціи у цѣсарѣ.

На вѣчерашнѣмъ засѣданю соціально-де-мократичного вѣча заявивъ вѣдѣнскій вѣдпо-ручникъ Файтль, что заява д-ра Яросевича, зложена въ имени руского сторонничѣа ра-дикального, не вѣдоволяе его, бо соціально-де-мократична організація не дозволяе на принѣ-я такого сторонничѣа, котре не стоить вѣпов-ни при соціалѣстичнѣй програмѣ. На те вѣдпо-вѣвъ львѣвскій вѣдпоручникъ д-ръ Діамандъ, что руске сторонничѣа радикальное зовѣстѣмъ не бажае приступати до організації соціально-демократичной, а хоче тѣмъ поступати сѣбно-но зѣ сторонничѣа соціальныхъ демокра-товъ. — На вносѣне д-ра Діаманда вѣче ухва-ляло призначити 100 зр. для родинѣ селянѣ, заужденыхъ въ давидѣвскѣмъ процесѣ, и роз-писати дальшй складки на сю цѣль.

Варшава 11 червня. Зѣ достовѣрныхъ жерѣлъ приходѣтъ вѣсть, что зѣ царемъ при-ѣде сюды и царица.

Петербургъ 11 червня. Царица привела вчера доньку.

Берлинъ 11 червня. Вроцлавскій General-Anzeiger доносѣтъ, что архієпископъ Стофаниа на запроснѣи царекон пары вѣдѣдае сего року петербургскій дворѣ.

Тавшови має бути выточене слѣдство о злочинѣ обидѣ маѣстату.

Переписка Редакции и Администрации.

Вн. Ю. Жу. въ Во. До кѣнца червня ще 8 зр. — Вн. В. Кл. въ Жу. Рахунки вы-рѣднанй до кѣнца червня. — Вн. К. Це. въ Ка. Ще 3 зр. — Вн. І. Шу. въ Бр. Одержали

ЦѢЛКОВИТІ
урядження церковні
пмоностасы, кивоты, про-
цесійні вѣвтарники и пр.
поручѣ
Р О Б О Т Н Я
М. ЧЕРНАВСКОГО у Львѣ
при ул. Кароля-Людвика
пѣдѣ ч. 3 по дешевѣмъ цѣнахъ.

**Потребую заразѣ ин-
структора**
до приготѣванѣя ученика до IV-ои
класѣи. Зголошенѣя, вразѣ зѣ по-
данемъ условій, належитъ при-
сылати на адресу: В. Дяковѣ,
институтъ св. Миколая у Льво-
вѣ, ул. Театиньска ч. 19.
193
1-3

ТУТКИ цѣгаретѣвъ 1000 штукъ
1 зр. поручѣе А. Мазу-
ровичѣ. Львѣвъ ул. Галицка ч. 2

Закупивши дужѣ користоу партію
ДОВРОКАВЫ
оѣруемо би въ 5-кѣлевыхъ ворѣчкахъ
по 9 зр. франко
о скѣлько стане запасу а
КАВУ СПЕЦИАЛЬНОСТЬ
незвычайно великого зерна и знамениту въ смаку
по 12 зр. 20 кр. франко.
161 10—10
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Стоваришенѣе парового мореплазѣства
„LA LIGURE BRASILIANA“
Европѣ
Пѣвн.-Америка
Австралія
Азіи
Полудн.-Америка
Африка
Перевѣзъ пасажирѣвъ и товарѣвъ по можливо
низькихъ, безконкурѣнційныхъ цѣнахъ, спе-
циально до Бразиліи, Аргентины, Перу, Чілі,
Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Кана-
ды, Австраліи.
Выдаванѣе зѣвѣзничныхъ білетѣвъ на зѣвѣз-
ницѣ пѣвн. Сполученыхъ Державъ.
Близьшѣи информации на всѣхъ мѣстахъ удѣляе
выключѣно генеральнѣя атенатура.
87 25—50
„La Ligure Americana“
Italia. Sezione Esteri. Genova.

и дякуємъ. — Вн. В. Го. въ Бѣ. До кѣнца мар-
та. — Вн. А. Го. въ За. Одержані. — Вн. В.
Кр. въ Ко. Ще 2:50 зр. до кѣнца червня. —
Вн. „Гѣбѣтъ“ зъ Коломиѣ. Вашого справозданѣя
зъ Шевченковскаго концерту не можемо умѣ-
стити, бо вѣзгалѣ дописей вѣдѣ людеи, котры
не подають редакціи своего имени, не мѣстимо.

Цѣна збѣжка и другихъ продуктівъ. 8 н. ст. червня 1897.

Львѣвъ: Пшениця 7:50 до 7:80, жито 5:30
до 5:80, ячмѣнь броварный 5:50 до 6:—, ячмѣнь
пшенистый 4:75 до 6:—, овесъ 5:90 до 6:40,
рѣпакъ 11:— до 12:—, горохъ 5:— до 8:—,
вика 4:50 до 4:75, насѣвне льняне — до —,
наѣвне конопне — до —, бѣбѣ — до —,
—, бѣбѣвъ 4:50 до 5:—, гречка — до —,
коношнина червѣна 25:— до 40:—, коношнина
бѣла 30 — до 40:—, коношнина шведска 50:—
до 65:—, тымѣтка — до —, анижъ — до —,
кукурудза стара 5:— до 5:25, куку-
руза нова 5:— до 5:25, хмѣль — до —,
за 100 кѣльѣ у Львовѣ, оковѣта за 10.000 лі-
трѣвъ — до — зр.

На дѣсланѣ.

Зѣвѣна льокало.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѣдѣ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесенный до нового льокало
при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевѣи хлѣбъ
въ великомъ выборѣ окуларѣ,
цискѣи, льорнѣты, барометры,
термометры. — Напѣравѣ най-
економѣе и найдешевѣе. — Устро-
енѣя электричныхъ двѣвѣнокъ. —
Замѣвленѣя въ провинціи вѣдпо-
ротки. 4185
Адреса: Оптичѣ Коперницкій
Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПІВЪ
въ реставраціи НАФТУ.И ТЕПФЕРѣ, улица Трубѣ-
нальска ч. 12. дѣмъ власный, можна достати щѣденно
вѣже о годнѣи 8-ой рано горячй сѣдѣна.

ЦѢНИКЪ

Печѣня вѣпрова зъ капустѣю	15 кр.
Сѣянй легки	12 „
Флячѣи	12 „
Пѣжка толяча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитокъ въ найлѣпшихъ родѣхъ по най-
умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для пѣвности, что похѣдѣтъ
зѣ мѣки реставраціи, даю вѣдѣбрачѣмъ маркѣ. —
Найлѣпшй вина по найдешевѣмъ цѣнахъ, почавши
вѣдѣ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великомъ выборѣ стравъ
и напитковъ заосмотрѣна кухня.
79 23—52 Зѣ выекомѣи поважаемѣмъ
НАФТУЛА ТЕПФЕРѣ.

Зѣ выекомѣи поважаемѣмъ
НАФТУЛА ТЕПФЕРѣ.

РОНДѣ МОСЯЖНІ до смаженѣя кон-
фѣтуръ по зр. 2:40, 2:80, 3:50, 4:— и
4:50. Зѣдѣзка до печѣня андрѣтовъ
по зр. 4:50. Сѣта волосѣвнй почѣв-
рѣй до перѣтиранѣя мяса по зр. 1:—,
1:30 и 1:60
поручѣе ПЕТРО ХІШОНСТОВСКІЙ,
торговля зѣвѣзна у Львовѣ, площа
Капітульна ч. 1 [супротивъ кате-
дѣры]

Товариство „Прѣсвѣтъ“

при зближающихся ся испѣтѣхъ
въ школахъ народныхъ подае до
вѣдомѣсти Свѣтѣ. Радѣ Шѣоль-
ныхъ, Вѣпов. свѣщенѣковѣ, кѣти-
хѣтовѣ, учитѣльвѣ и родичѣвъ,
что книжки назѣладу товариства,
призѣволенй кр. Радѣю шѣольною
на преміѣи для учениковѣ, красно
оправленй можна купити въ
манѣцѣларіи товариства рынокѣ
ч. 10, по слѣдующѣи цѣнѣ:

Росказы про силы природы	20 кр.
Оповѣданѣя о житіи св. Бори- са и Гѣлѣа	20 „
Повѣски для дѣтей	27 „
Сѣстра	15 „
Байка	22 „
Исторія Руси ч. I.	25 „
Исторія Руси ч. II.	23 „
Лѣнь и коноплѣ	24 „
Рѣгата худѣба	45 „
Про живѣплѣты и лѣсъ	20 „
Вѣняминѣи Франклінѣи	16 „
На достѣтѣкахъ	22 „
Середъ лѣдового моря	25 „
Житѣе св. великомученика и лѣкарѣя Панѣадеймона	20 „
Дрѣбна птица господарева, а великй грошѣ	20 „
Вѣдѣрѣте Америки	22 „
Зѣвѣрѣта шѣдѣи и пожитѣи	42 „
Перекѣтѣи	18 „
Кѣрѣль и Метѣдѣи	22 „
Пѣвѣстѣи (Тѣвѣтка Ганна и Дѣа старѣи-богомѣльцѣ)	18 „
Финляндія и Сѣхара	22 „
Молитвенникъ народный (въ зѣмчѣиной оправѣ)	20 „

въ лучшѣи оправѣ:
а) хрѣбѣтъ полѣтѣннй и зо-
лочѣи хрѣстѣ зѣ передѣ 25 „
б) цѣла оцѣрава полѣтѣнѣа, бе-
реги золочѣи и золочѣ-
ннй хрѣстѣ зѣ передѣ 35 „
Молитвенникъ народный вели-
кй по цѣнѣ 90 кр., 1:10,
1:80, 1:60, 1:80 зр. 1—?

Всякй замѣвленѣя выекомѣи
ся скоро и точно.

Выходитъ у Львовъ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-тій годикѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библиотека наименитныхъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницу на переѣмъ разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оглошеній ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославлю Л. Крижановскій; — у Вѣдн: M. Dukes, I. Seilerstätte; P. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и принадлежность за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ литер. додаткомъ

въ Австріи: за границею:
на цѣлый рокъ . . . 18 зр. на цѣлый рокъ . . . 24 зр.
на пѣть рокъ . . . 9 зр. на пѣть рокъ . . . 12 зр.
у Львовѣ:
на цѣлый рокъ . . . 16 зр. на пѣть рокъ . . . 8 зр.
на чверть рокъ . . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.
Редакция, Админістрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Рекламация неопечатаній вѣдѣль вѣдѣль порта.
Однократное число коштує 8 кр. а. в. Оголошенія зыскы принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдѣль одной стрѣчки инсератовъ або еи мѣсяць а въ рубрицѣ „Надбѣлане“ по 25 кр. а. в.
Подѣлки и ишия дожескии приватный числятъ ся по 15 кр. вѣдѣль отишка.

Наша народна работа.

Добре естъ кинути вѣдѣль часу до часу окомъ по-за себе и розглянути ся въ свой работѣ, кѣлько и якъ мы еи довершили, а вѣдѣль подивити ся передъ себе, що намъ еще лишає ся робити. Особливо-жъ може се придати ся галицкимъ Русинамъ теперь, по горячѣй кампаніи выборчѣй, середъ тяжкихъ обставинъ политичныхъ и экономичныхъ, а передъ наступающими новыми та важными работами. Пора Зеленыхъ святъ якъ-разъ надає ся до такого розпам'ятаня.

Большу часть работы въ минувшихъ пяти мѣсяцахъ сего року заняла политика. Мы належимо до тыхъ, котры нерадѣ зъ того, що политика зуживає такъ богато нашей силы, и завидуюмо Чехамъ, що ихъ розвой народный зачавъ ся ще въ часахъ абсолютизму, коли можна була вѣдѣльти ся выключно работѣ просвѣтѣй и экономичѣй. Але теперь навѣть той, хто политику уважає за лихо, муситъ еи признати ляхомъ конечнымъ. Передъ пѣвсемъ роками выступили рускѣ радикалы яко партія экономична, котра свѣсь вѣдокремлене вѣдѣль народовѣвъ мотивувала именно докоромъ — своею дорогою безпѣдстванымъ, — що народовѣвъ займають ся лише національными та политичными справами, а не дѣють о справы экономичны. Нинѣ радикалы управляютъ голвно политику, а що-до байдужного имъ перше націоналізму радѣ бы навѣть перестигнути народовѣвъ. Такъ само рускѣ урядовѣвъ закидали намъ, що мы лише о политику дѣяемо; а недавно „Буковина“, привождая статью зъ новон радикальной газетки „Праця“, заохочувала дуже до политики и политичной аїтаїи.

Политична дѣяльнѣсть галицкихъ Русинѣвъ концентровала ся именно въ акції выборчѣй. Зъ той дѣяльнѣсти можемо взагалѣ бути задоволенѣ. Розбуждене широкихъ масъ народу обявило ся въ такѣй мѣрѣ, въ якѣй ще вѣколи не оказуваѣсь и якои навѣть не надѣяно ся. Такжежъ выборѣ трохъ независимыхъ посѣловъ естъ на першій разъ незлымъ результатомъ, коли зважитъ ся, що дванадцать лѣтъ тому мы потрапили переперти противъ правительства лишь одного посла а шѣсть лѣтъ тому мы при прихильности або й помочи правительства змогли выбрати только пѣтьохъ. Декотрі дуже присталѣ повѣты показали теперь богато житя и силы; тожъ надѣяти ся можна, що и дальшій доси все ще глухѣ куты розбудять ся.

По выборахъ наша политична работа залежада именно въ выготовлюваню протестѣвъ выборчѣхъ, въ подаваню матеріалѣвъ для нашихъ посѣловъ, въ оборонѣ обвиненыхъ за выборы передъ судами и въ збираню матеріальной помочи для потерпѣвшихъ. У всѣхъ сихъ напрямкахъ обьявила ся досыть жива акція. Протесты внесено зѣ всѣхъ округѣвъ выборчѣхъ, зъ декотрыхъ дуже основнѣ и деталічнѣ. Межи матеріалами для посѣловъ вѣдѣльнає ся дуже докладна интерпелляция, выготовлена борщѣвскими Русинами для д-ра Яросевича. До обороны передъ судами стають всюды безкористовно рускѣ правники, а грошѣй для потерпѣвшихъ збѣрано въ краю и за границею, навѣть въ Америцѣ значну суму.

Дальшою акцією политичною буде выдане пропанатной книги о сегодѣшнихъ выборахъ, чимъ займає ся Рускѣй комитетъ выборчѣй у Львовѣ, и выборы до радѣ повѣтовыхъ [въ Жидачевѣ, Снятинѣ, Золочевѣ, Борщевѣ и и.] та до радѣ громадскихъ. Се дѣло нашихъ дѣятельствъ на провинціи, и мы тутъ ще разъ вказуемо на важность его.

Акція политична приготовлена була краевымъ нашимъ товариствомъ „Народна Рада у Львовѣ“; але она не могла бы була розвинути ся такъ широко и бути такъ интензивною, якъ-бы не были злучили ся до неи всѣ независимѣ Русины, а особливо народовѣвъ и „староруска“ партія. Только правительственный Русины не лишь не належали до той акції, але стадали прямо противъ неи. Вывадѣ „Католицкѣй Союзъ“ оголошевъ въ „Руселанѣ“, що вѣдѣль акції выборчѣй уеуває ся, але его голловнѣй оснудатель и двигатель, шп. Барвѣнь-

скій, Вахнянинъ et consp., дѣлали зовѣмъ въ супротивности до того заявленя.

Политичну акцію Русинѣвъ підпирало руске дневникарство, котре въ сѣмъ роцѣ поступило напередѣ. Були люде, що заповѣдали нашому „Дѣлу“ убуютокъ передплатниѣвъ орѣзъ появлене новыхъ субвенціонованыхъ орѣганѣвъ, зъ котрыми конкуренція подѣвъ взглядѣмъ дешевости для часописѣй, стоячихъ только о власныхъ силахъ, муситъ зъ горы сважати ся выключеною. Однакожъ „Дѣло“ не только не стратило передплатниѣвъ, але ще зыскало, и можемо повеличати ся, що ще нѣколи не мали-сьмо только передплатниѣвъ, якъ сего року. А нова популярна газетка „Свобода“, посвячена политичнымъ и экономичнымъ справамъ, станула вѣдѣль разъ на такѣй высотѣ и зъєднала собѣ такую симпатію, що можемо мати добру надѣю на дальшій еи розвой.

Але займаючи ся политикою, не занедбували Русины, а именно народовѣвъ, такжежъ справъ просвѣтнихъ и экономичныхъ. Мимоходомъ только згадаемо, що нашъ „Дѣстерь“ розвиває ся ширѣмъ болѣше, що „Народна Торговля“ забирає ся отвирати дальшій фѣліи [въ Борщевѣ и въ Золочевѣ], а подамо лише кѣлько дѣтъ о дѣяльности „Просвѣты“ въ сѣмъ роцѣ.

Вѣдѣль руского Нового року 1897, отже за пѣть мѣсяцѣвъ, приступило до „Просвѣты“ 888 новыхъ членѣвъ, такъ що се товариство вѣдѣль своего завязаня до теперь числитъ всѣхъ членѣвъ 9,517. Такѣй великѣй прирѣстъ членѣвъ, якъ сего року, не показуваѣсь ся нѣколи навѣть въ приближеню. Такжежъ число читальнѣвъ „Просвѣты“ взросло за тыхъ пѣть мѣсяцѣвъ значно. До кѣнды минувшого року маѣла „Просвѣта“ всѣхъ своихъ читальнѣвъ 351, теперь прибуло 95, отже е всѣхъ 446. А додати мусимо, що се суть читальнѣвъ не только на паперѣ истнующѣй, бо выдѣль „Просвѣты“ провадитъ наглядѣ надъ ними або самъ безпосередно або черезъ фѣліи, а такжежъ высылаетъ своего лектора, котрый вразѣ має выклады и дає поученя о господарскихъ и взагалѣ экономичныхъ справахъ. Календарь „Просвѣты“ на сей рокъ розойшовъ ся, першій разъ, въ 10,000 примѣрникѣвъ, а въ книжочкахъ „Просвѣты“ видко такжежъ неустанне прямоване що-разъ до лучшого. Наконецъ устроювала „Просвѣта“ ще вѣча господарскѣй по повѣтахъ.

Не пишемъ се для того, чтобы мы могли тою всею дѣяльностью и осягненными результатами бути вже вповни задоволенными. Противно, ще далеко-далеко болѣше треба робити, чтобы йшло у насъ такъ, якъ належитъ ся. Але нехай наша дотепершняя работа зъ еи видимыми результатами ободрѣе насъ, заохочує до дальшой работы и приеднує до той работы що-разъ новѣ силы, навѣть такихъ людей, котры зъ невѣрою або апатією споглядають на великѣй нашъ обѣтъ.

Письма зъ Вѣднѣя.

Дня 11 н. ст. червня 1897.

[До тепершней политичной ситуации. — Новѣй жаданя войсковѣй.]

Въ Празѣ має вѣдѣльти ся сими днями зѣвѣдѣль чехскихъ мужѣвъ довѣра зъ краю. На зборѣ будуть реферувати послы д-рѣ Герольдѣ, д-рѣ Крамаржѣ и д-рѣ Кайзѣль. Здаєсь розходитъ ся о то, чтобы засягнути вказѣвокъ что-до евентуальныхъ переговоровъ зъ Нѣмцами, бо — якъ доносьть — именно сихъ трѣхъ посѣловъ має графъ Баденѣй покликати на вѣдѣль до Вѣднѣя на конференціи. Теперь певна рѣчь, что Чехи возьмутъ участь въ переговорахъ, але й не менше певна рѣчь, что зъ языковыхъ розпорядженъ не дадутъ собѣ зяти анѣ одной буквы. Въ одну звязъ зъ тыми переговорами кладуть вчерашну у цѣсаря авдѣнцію барона Хлюмекского [бывшого президента парламенту, вызначного политичного проводника моравскихъ Нѣмцѣвъ]. Ситуация анѣ трохи не проясняє ся. Не хочѣ графъ Баденѣй скасувати языковѣй розпорядженя, тогдѣ полишать ся Нѣмцѣвъ въ найдалѣше йдучѣй обструкціи, ко-

тра має дѣйти ажъ до недозволеня континенту рекрутѣвъ. Коли-жъ бы графъ Баденѣй вволивъ бажаню Нѣмцѣвъ, то зновъ зустрѣне ся зъ немалѣмъ грѣбною оппозиціею молодѣ-Чехѣвъ. Пѣсѣля Narodn-ыхъ Listѣвъ — 90% имѣвѣрности промовляє за тымъ, что переговоры ледви ии дадутъ добрый результатъ. Тутъ треба пригадати, что надѣ ческо-нѣмецкою угодою зломилѣ ся доси вже неоднѣ правительствѣ. Не вже-жъ та сама судьба дожидаетъ ка-бинетѣ графа Баденѣго?.. При тѣмъ всѣмъ — пѣсѣля информаций дневника Grazer Tagblatt — „молодо-ческѣй проводники чувѣть ся дуже не-печными. Они знаютъ, что лишь якѣйсь величезный успѣхъ мѣгъ бы оправдати тую зраду, яку они сповнили на дотепершнихъ свободѣлюбныхъ принципахъ націи. Зъ-вѣдѣль иѣде тепершняя беззгляднѣсть, длятого такъ поводитъ ся и вице-президентѣ д-рѣ Крамаржѣ, про котрого клерикальный президентѣ д-рѣ Катрайнѣ має сказати: Зъ Крамаржомъ нѣчо не порадишь; вѣнѣ такѣй реакціонерѣ, что супротивъ него я поступѣвецъ...“ Про самого президента д-ра Катрайна, котрый рѣвно-жъ передвѣра бувъ у цѣсаря на авдѣнціи, довѣдую ся, что вѣнѣ подчасъ лѣта має стати гофратомъ и буде покликанный до министерства просвѣты и вѣроисповѣданъ або буде именованный членомъ найвысшого судового трибуналу. Очеvidно поновному выборѣвъ на президента вже не подѣдаєтъ ся; на-разѣ выѣзжаетъ до купельѣвъ для поратования здоровья.

Конгрѣсъ нѣмецкихъ націоналѣвъ, скликанный до Егерь, заказали власти, хочъ бувъ обмеженный на запрошенныхъ поименно. Яко причину подано те, що скликующѣй не знаетъ зъ-горы подати имена всѣхъ запрошенныхъ та что кѣлько дѣвъ напередѣ появѣла ся въ Egerer Zig. вѣдѣль, чтобы всѣ бурмістры громадъ зѣвѣхали ся на конгрѣсъ, отже була причина уважати сѣ зборы публичными. Видно, что графъ Казимирѣ прикладає теперь свою методу до Нѣмцѣвъ. Але что така система довѣла въ Галичинѣ до негативныхъ [для него] результатовъ, то тымъ менше успѣхѣвъ може по нѣй сподѣвати ся въ высоко-цивилізованѣй Чехіи. Нѣмецкѣй національнѣй послы зѣ Стирѣи, Каринтіи и Краины скликали такжежъ свѣй конгрѣсъ, де має ухвалити ся програма позапарламентарной работы подчасъ фѣрій.

Невеселу новину приношу рускому народу подѣ Зелѣнѣй Святѣ! Пѣйдутъ зновъ болѣшій податки [такъ можна бы коротенько еи занотувати]. Въ осени предложитъ спѣльнѣ министѣрство войны делегаціямъ жаданя нового войскового кредиту. Розходитъ ся о зовѣмъ новѣ оружѣе нашей полной артилеріи и о помноженѣ австро-угорскѣй военной фѣлты. Тѣ жаданя называє управа войскова „bescheiden und unabweisbar“. Про канѣны поговоримо троха болѣше. Недавно Франція а въ зовѣмъ посѣднѣмъ часѣ и Нѣмеччина переводѣть у себе новѣе оружѣе артилеріи: на мѣсеце дотепершнихъ канѣвъ заводѣть скорѣпальнѣй канѣны [Schnellfeuergeschütze]. Наша артилерія має ще давнѣй, котры стрѣляютъ чотири разѣвъ на минуту, хочъ своею дорогою кождѣй выстрѣль коштує кѣлькодесять золотыхъ. Наша канѣна е одною зъ найстаршихъ въ Европѣ, хочъ и релятивно, дешева, бо люфѣ сталевѣ-бронзова коштує лишь 1! — Прим. коресп.] 688 зр., подчасъ коли сталевѣ люфѣ французскѣ канѣны коштує 3850 франкѣвъ, а нѣмецкѣй 3150 марокъ. Новѣй модель австрійскѣй канѣны выпробували сей весны на стрѣльницѣ въ Феліксдорфѣ за Баденомъ. Она е скорѣпальна, дає при уставленѣй цѣль 15 а при неуставленѣй цѣль 20 стрѣльѣвъ на минуту. До стрѣльня уживає ся 7 1/2 центиметрового калібру патронѣвъ, при чѣмъ ужито бездымного пороха. Фаховѣй газетѣ пишуть, что наша нова канѣна буде страшнымъ „поступомъ“ въ шпѣцѣй военной, бо нова нѣмецка може дати всего 10 стрѣльѣвъ на минуту! При пробѣвахъ новѣй канѣны были присутнѣй нашъ спѣльнѣй министѣръ войны генералѣ кѣнниѣ Кріггаммерѣ и шефѣ генеральнѣго штабу фельдцѣй-майстерѣ Бекѣ. Треба зважити, что на закупшѣй новыхъ канѣвъ ще не конецъ. За тымъ иѣде нова амуніція, а дальше збѣльшене числа амуніційныхъ возѣвъ. Теперь на кожду бате-

рію приходѣть 8 канѣвъ; число се зменшатъ на 6 або на 4 скорѣпальнѣй канѣны, але за те за кождѣю батеріею буде вѣхати 10—12 возѣвъ зъ амуніцією [Munitionswagen]. Окрѣмъ того муситъ побѣльшити ся и число конѣй та и число людей потребныхъ до обслуги канѣвъ та возѣвъ. — Возѣна фѣлты має троха скромнѣшій потреби, бо лишь два торпедѣй кораблѣ [Torpedokreuzer] и одинѣй великѣй корабель военный. — Сума грошей пѣйдѣ зновъ на „удержанѣе мира“, и то въ часѣ, коли цивилизация такъ швидкою стоюю иѣде въ передѣ. До того ще нашѣ делегаціи е тымъ законодатнымъ тѣломъ, котре — ухвалюючи величезный тягаръ — не стоить подѣ безпосередноу контролею народныхъ выборчѣхъ кругѣвъ; делегаціи, якъ звѣстно, выбирає парламентъ, властиво его болѣшнѣсть. Тѣмъ ся народе! Се буде частина той „позитивной работы“ якъ каже нашъ „Руселанъ“, еи не досягне обструкція, бо въ делегаціяхъ зыскѣ сидѣти лишь „тактовнѣй“ и „повнѣй патриотизму“ посѣлы... Але ии на тѣй „позитивной работѣ“ буде знамя „всѣлякихъ экономичныхъ та сусѣльныхъ реформъ“, котрыми то фразами нашѣ урядѣвъ закрывають свѣй сервілізмъ супротивъ кождѣчасного правительства?

(й. п.)

Письмо зъ турецкого повѣту.

[Зъ містеріи повѣтовыхъ.]

Вже то особливо покійный невѣджалуванѣй памяти д-рѣ Корнило Чайковскѣй немало написавъ ся до „Дѣла“ про містеріи турецкѣй. Не стало покійного — а містеріи зѣстали, якъ були, а бодай чѣ не етепенуютъ ся подѣ панѣванѣмъ „szefi powiatu“, славного старосты, пана Бѣльиньского.

Недавно довѣдали ся вы про исторію зъ вѣйтѣмъ изъ Лици. Не правда-жъ, что исторія цѣкава? Та всѣкихъ исторіи не еписавъ бы у насъ — якъ бывало каже пок. д-рѣ Корнило — и на воловѣй шкѣрѣ...

Зачну вѣдѣль поступѣваня зъ рускимъ духовенствомъ турецкого повѣту, противъ котрого звернена теперь голловна форса. Нехай говорять факты:

Сего року подало ся трѣхъ священникѣвъ на ишия парохіи и дѣстали презентѣ. Але ин-ституцію здержало ц. к. намѣстничтво на конкомітацию старосты — гадаєть политичну якъ все? — де тамъ! Панъ Бѣльиньскѣй взявъ ся выставити священникамъ *свѣдоцтво моральности* [sic!], бо розумно думає, что подѣ взглядѣмъ политичнымъ нема что писати, бо „wszystcy jednacy moskale“... И такъ выставѣлає одному свѣдоцтво, что зле живѣ зъ женою [!], другому, что провадитъ житѣ неморальнѣе [о котрымъ довѣдаѣвъ ся вѣдѣль парохіянѣвъ, присланныхъ жидами-юдителями].

Въ сѣмъ другѣмъ випадку бере панъ староста зъ дотычныхъ парохіянѣвъ страшний протоколы и высылаетъ до ц. к. намѣстничтва. Справа переходѣть на дорогу дисциплинарну и Консисторія делегує декана и двоѣхъ актуарѣвъ, чтобы на неутралиѣмѣ мѣсецѣ присягою довѣдаѣвъ ся, что естъ на рѣчи. Зѣвѣдає комисія и показує ся, что дотычнѣй обжаловующѣй, зѣ злости на священника а подбунтованѣй кимъсь добре рафинѣваннымъ на всѣкѣй лѣкавства, збѣзнають вправдѣ зъ початку обжалуючо, але выдѣячи, что покликанный контрѣ-свѣдѣки выясняютъ справу противно, цѣфаютъ свои зѣзнаня — и справа, такъ страшно въ старостѣвъ занавѣгурована, наразѣ упадає. Нѣ, не упадає! а де-жъ бы справа пана Бѣльиньского могла упасти? На другѣй день 26-ого н. ст. мая зѣявляє ся якъ *deus ex machina* жандармѣ Гиль, кличѣ всѣхъ на-ново и починає по своему. До вѣйта: „На что ты йшовъ и людей скликавъ?“ А до газды: „Ты на что хату вѣдѣстувѣшь? Було пошѣвъ — гнати! Они мають до церкви... Тота присяга нѣчо не значить“ и т. д. А забравши вѣдѣль обжаловующихъ зновъ до старостѣвъ, певно довѣвъ до того, что таки п. староста мають „рѣхѣть“.

Третьѣму священниковѣй пригадаѣвъ панъ староста въ конкомітации минувшѣсть, за ко-тру вже давно вѣдѣль. Словомъ — допровадивъ до того, что всѣ остали якъ на лѣдѣ,

ДОСТОЙНІЙ
ПАНЬ!

Пробуйте только разъ выпрасовать „Бажанта“ крохмалемъ бриллантовъ до на-тирана, а порекомендѣсь, что вѣнѣ много практичѣйшій и лучшій вѣдѣль иного. Отже жадайте только:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ
БРИЛЛАНТОВЫЙ

вѣдѣльзначенный великимъ медалемъ сѣрѣ-нымъ въ роцѣ 1894

Набути можна у всѣхъ торго-
валяхъ корѣннихъ.

106 21—50

а другі, неинтересовані, мусять вынести горку науку, що цільним своїм еством — моральним, і духовним, горожанським і матеріальним — належать єдино під опіку і надборт старости та ангелів его; що не мають чого надіятися від нікого; що хотіли-б бути рівні в своїм званні, хотіли-б яке свідство выставити дотичний декант, — коли не будуть пасти ласки пана старости і не піддадуться під его всемогуту опіку, не мають чого лїпшого сподіватися.

На священників вишукують у старостів все, що лиш дасться, а навть таке, що аж надто разячо бе в очі. На примір: Впр. о. Теофіла Турчмановича обжаловують жандарми за то, що десь нїби-то гнобля у него тече на подвір'ю, і засуджено его на 5 зр. ваглядно 2 зр., котрі вїдн від напасти і заплатив. О. С. Кмичкевича засудив пан староста на 10 зр. кару за то, що поховав дитину помершу на скарлатину, а тая хвороба оголошена була за епідемію і через то публичний похорон був заборонений. А знов о. Г. Мороза засуджено в старостів на 20 зр. за то, що у него був рідний брат его на святах, а о. Мороз не мелядував его у вїтї яко чужинця, і що якась учителька переночувала одну нїч в домї о. Мороза а вїдн си також не мелядував. Ну, то вже і в Тесалї може так строго не практикує ся, хоч і посеред вїйни! А знов о. завідателя Гомзу хотїв би пан Бїльнський сейчас перенести, бо той священник нїби довїв до чогось такого, що парохїяне готові підняти правдиву революцію, а п. староста стоїть на сторожі ладу та опосе суспільного і радї бы не допустити. Отсе факти подинї.

Але у п. старости Бїльнського єсть і своя вироблена система. По перше: повагу священників до крайности понизити у парохїянь через вїдїтї і дїявїя свого до такої степені, що нїх нема. — категорично кажу: нема вїтї, котрий би слухав або радив ся свого священника, або стояв о него. Кождї думає про себе, провадити політику опортунїстичну, бо инакше почув'є важке: „Ja was rozpręde!“ — Як і зробив то в дїлах сїлах судового повїту боринського, що суспендував за дармо — [за мнїму зраду тайни сесїйної], лиш на пострах — двоє впродїм честних вїдїтї, і до нїх не доказано нїх провини анї их рєстїтуовано. — Друга точка, огрбчує до живого, то тая, що пан Бїльнський — на перекбрї законам — систематично заперечує всякому священникови помочи правної, екекуції політичної и всего, чого лиш хто потребує, а навть не відповїдає на просьби и письма. Так и. пр. до нїх не переведено анї одної справи конкуренційної, хоч о нї просили о. Ленчик, о. Турчманович, о. Фидик, о. Бачинський для своїх мешкань а о. Хлопецький для церкви, котру п. Бїльнський видїв і пїзнав, що там може наступити катастрофа и побити людей. Або така справа, як обгородженє цвинтарїв, залагає негкєна, а вїдн в своїм круї дїлання нїчо не зробити „бо [каже] пан староста погнївали бы ся, як бы я був собі з вєгомєтем добрий“. Або стаченє обїяно инвентарем скїпшїни в дорозї політичної екекуції, котре єсть обовязком ц. к. старости, дїшло до такого стадїуму, що н. пр. о. Ленчик уже майже стратив надїю, а о. Мороз пише вже певно якїй десятий арешт, то до староства, то до намїстництва, и нема успїху! Та и чи одно? Вже аж обридло слухати тїх жалїв на таку безправність та и уже и писати годї про все.

Але за те всї тї, що йдуть на руку пану Бїльнському, лїкують, гараздують, особливо жиди, урядники, учителї и вїдїти, малї обшарники [бо великих, шляхти тут нема], писарї громадскї, завідателї тартаків та всякї брєхачї політичнї.

Жиди стали ся всемогутими, а до чого посувають своє упованє на пана старосту, свїдчить найлїпше факт, що они посмїли удати ся з просьбою до „szefa powiatu“, що бы ратував жиди Ерля, котрого судї замкнув за велике обманство крїдове и навть на приобїцїю 40.000 зр. кавцію випустити не хотїв. А жидї Шехтер, вїдебурмістр Турки, по просту загородив собі кавалок ринку [!], назовив глини и буде робити собі инспекты, бо его „прице“ любить дуже цибулю. А впродїм усїм вільно торгувати в недїлю, купувати все в недїль и свято, підчас зарази гонити худобу и всякїй гендель турецкїй.

Урядники — серед таких вїдїтї — сходять на автомати. Пан староста посмарував раз-один свої системи, накрутив на вибори, а коли тотї удалис, тепер и не журить ся о нїкого и о нїчо, бо про що ему дбати? Турка не завалити ся!

А вже найлїпше тепер учительству. Рай для них та й годї! Беруть тоти свою платню та и живуть здорові, а наука? Одна небога панї Савчакова вярвала ся раз по жалуватис, що родитї дїтей не посилають до школи. Та и що-ж довїдала ся? Сказано їй: „Zle pani z tem?! Siedź pani cicho i nie rzytaj, czy kto jest, czy nie ma.“ Факт автентичний! За старостова пана Бїльнського нїхто в цїлїм повїтї не заплатив ще вїйцаря кару за непосиланє дїтей, а ходити их, як де и коли: двоє, троє, пачеро а десятир то вже хїба на бїду учителя. И по що той инспектор зїнає камїне на непотрїбнї вїзїтації, коли мусить на все мовчати? — бо пожалувати ся не смїє, позаяк вїзїтї через руки „szefa powiatu“, а засїданє ради шкільної окружної вже три роки нема жадного, отже знов виходить на таке: „Zle pani z tem?“ — або иншими словами: „фасуї собі свои грошї, нїчо не роби и мовчї!“ Я лиш чудую ся, що тота якась краєва Рада шкільна, що то так умїє воювати датами статистичними, де їй того треба, якось мовчїти на все и все апробує. А може хоче зробити в нашім повїтї пробу через заведенє загальної повїтрової школи анальбетів в Турцї?! Оно виходить на таке — та нехай же тимчасом покаже школи и видатки дурної [даремної] науки, щоб заощадити на фондї такої цивїлізованї школи в ХХ-їм столїтї за панованя „wielce w szkolnictwie zasłużonego męża stanu, brata ministra, Jaśń'e Wielmożnego...“

Або вїдїти?! Таж то тепер повїтрово величї, що и не приступай! Нїкого не бойтє ся, нїчим не журити ся, бо має ласку „szefa powiatu“. Отже рахунків нїхто не лїстрував за той час, дороги хїба в Лїпю мусить бути добрі, бо їдеш до Рїпанї, Тарнави, Бачноватого або де хочеш — то аж гідь дивитис на тото жидівське господарство дорожняне, на тоти „polskie drogi z powiatowemi poręczami“...

Або якї щасливї обшарники! Чи то хто вгляне в их господарку лїсову? чи упїмає ся о частї конкуренції шарварковї? або чи хто виступить против кривдї хлопцї, коли панє каже хлопцї заплатити 10 зр. за те, що худоба в лїсї зїдїла ся, або що панє маршалок як „wice-szef“, хоче зробити собі интерес на Висоцку вижїбїм, Мохнатїм, Матковї, Букбїчи коштом громади або церкви? Де там! то все вільно... за цїну ласки старостинської.

Тепер ми розумїємо, чому то так завзято воювано, щоб не дай Боже, якїй священник не увїдїшов до ради повїтрової. На що им тут контроль? на що опозиції? От на трасу зїзїнїчу видає видїл повїтрової пану маршалкови и послови Осуховському 6000 зр. И траси нема, а и не треба, бо зїзїнїца приїде куди инде, а грошї чи и коли повернуть до каси ради повїтрової? От ухвалено було в памятї ювілея цїсарського вибудувати дїм народний имени Качковського в Турцї, вже и перша рата запала, а що далше стало ся, вїстє Бог и — новий панє касїєр повїтрової, старець 80-лїтний, бувшїй возный повїтрової, розумїє ся, з огляду, що вже не довиджує, то и безпечнїйшїй, бо тї другї панове, хотї и молодшї, хотї и видїловї, чомусь не мали такого „zaufania“.

Отсе слабонїкї скїцї вїдїтї турецкїх, так огрбчующих, що просто приходять застановити ся: де ми живемо? чи в державї конституційній, де властї самї шапують закони и стоїть на сторожі законів, чи може в наших горах настали часи середньовїчного Faustrecht'а?...

Перегляд політичний.

Дня 10 с. м. вїдбуло ся в Лїпску вїче всенїмецького союзу (Alldeutscher Verband), на котрїм явили ся також послы до австрійської ради державної д-р Функе, д-р Шїкер и Вольф. П. Вольф говорив про положенє Нїмцїв в Австрїї. Язиковї рєшорядженя — сказав бесїдник — показали, що правительство хоче здавити Нїмцїв. Але бодї тільки доброго справили тї рєшорядженя, що порушили Нїмцїв знов до солїдарности; народ зачинає знов бїльше відчувати справи національнї, а показує ся се мїж иншими и в тїм, що гадка про вїдїленє Галичини вїд Австрїї в тепер так популярна; тепер також можливе в поборюванє таких „чорних“ заступників народу, як Кальтенегер и тов. Що ся борба переносить ся також до Нїмеччини, се рїчь проста; вже сам розум державний велить Нїмцям интересувати ся справами своих братїв в Австрїї. Важна рїчь, щоб нїмецько-австрійскї союз зазначено в нїмець-

кїй конституції державнїй; але австрійскї Нїмцї не просять о помочи, тільки о спочутї и любові. — П. Функе сказав, що Нїмцї самї собі винні, бо суть завадот уступчивї и терпелївї. Врештї Нїмцї лиш на позбрї потерпїли удар, бо таки оно неправда, що Нїмцї, хочажи жити в Чехїї, мусить научити ся по чеськи. Язиковї рєшорядженя в нагородю для чеських послїв за те, що приступили до парламентарної бїльшости; г-р. Баденї купив собі нїм чеських послїв, а продав Нїмцїв. — Пос. Шїкер промавлїв за згодою всїх нїмецьких сторонницїв и дякував за сердечне принятє. — По рїзних же инших бесїдах прийнято резолюцію такої змістї: Зібранї в Лїпску члєни всенїмецького союзу припоручають презїдїю висказати и публично оголосити симпатїю Нїмцям австрійським. — По вїчу вїдбув ся комерс студентів, в котрїм взяли участь студентскї товариства (буршеншфты) з Вїднї, Праги, Інсбруку, Лїбна и Градца. Мїж всїмакими тостами промавлїв також п. Вольф, упевнюючи, що Нїмцї не дадуть собі выдерти рїдної мови, тїм певнїше, що и молодїж мають за собою; вкїдци выпив за здоровє Бїсмарка.

За тиждень зачинають ся в Лондонї урочистости 60-лїтнього ювілея панованя англїйської королеви Вїкторїї, на котрї зїзїдає ся також заступники всїх європейських дворів. Програма тїх урочистостей має бути така: В суботу дня 19 с. м. перед полуднем приїздить гостї королеви. В недїлю перед полуднем вїдїрава в церкви, вечером рїднїнї обїдї у князя и княгинї Уельських. В понедїлок перед полуднем королева приїде з Уїндсеру; потому сїданє у королеви; по сїданю буде королева приїмати гостей и сторонних заступників; вечером бенкет, а опїсля буде королева приїмати дружину своих гостей и сторонних заступників, депутатї индїйскї и колонїальнї и офіцїрї индїйської армії. В второк перед полуднем урочистїй похїд, а вечером бенкет. В середу перед полуднем прийме королева адреси обох палат парламенту, опїсля буде приїмати бурмістрів и презїдентів провінціальних, вїдтак перегляд трабантів, а потому королева верне до Уїндсеру; вечером їалева выстава в оперї. В четверть вечером прийняв в бекінгемскїй палатї. В пятницю вечером обїдї и бал. В суботу 26 с. м. перед полуднем перегляд флоти в Портсмутї. В понедїлок дня 28 с. м. приїде королева з Уїндсеру на народнїй еєстїнь, на котрїм забавит вїд 5—7 години, попрацає ся з своими гостями и верне назад до Уїндсеру. На тїм скїнчить ся ювілейнї обїдї. Додати лишє треба, що дня 24 с. м. в четверть в честь архїєпископа Франца Фердинанда д'Есте, котрїй заступати буде цїсаря, вїдбує ся сїданє у австрійсько-угорського амбасадора; на сїданю буде також князь Уельскїй з женою.

О переговорах мїж амбасадорами а Туреччиною нових вїстїй нема. Появили ся лишє ширенї з Царгороду жалї на острє, майже нїби то брутальне поведєнє англїйського амбасадора, котрїй, як мы вже доносили, противить ся всякому розширеню турецких границь; его попирають амбасадоры италїйскїй и французскїй. В жалїях тїх виказують, що англїйскїй амбасадор дискредитує у Порты англїйську політику, так що Порты перєхалєє ся до Россїї, котрої заступник Нєлїдов поєтуває противно дуже галантно; через те, як пишуть, „Россїя збере те, що поєдала Англїя.“ З тїх вїстїй можна здогадувати ся, що при переговорах о условїя мира амбасадоры не цїлком годять ся з собою, а мабуть подїлили ся на двї групи: Россїя, Австрїя и Нїмеччина з одної стороны, а з другої Италїя, Франція и Англїя. Коли бы так справдї було, то и переговори готовї потягнути ся до безконечности.

Атенскїй дописувателє подає до лондонського дневника Times текст крєтенскїй конституції, виготовленїй торбї амбасадорами. Мїстит она в собі такї постанови:

І. Князь 1) має бути христїянином и чужинцем, вибраний державами, а узнаний султаном; 2) буде мати право застановляти всї прийнятї народним збором закони; 3) буде мати право видавати амнєстї; 4) буде именовувати всїх урядників так христїян як и магомеданів; 5) буде виконувати найвысшу контролю над збройною силою краю.

П. Народнїй збрї 1) складатис буде з христїян и магомеданів, котрї в мїру числа населєня будуть вибирати окремо одними и другими; 2) буде сходитис що два роки и вь особливих випадках; 3) буде

ухваляти бюджет и всї закони простою бїльшостю голосів.

ІІІ. Фїнанси. 1) Посереднїй и безпосереднїй податки без выимки, доходи з домів, салїн и т. д., з почт и телеграфів з выимкою тїх, що належать до сторонних правительств або компанї, мають ити до скарбї острова. 2) По пяти лїтах буде край платити до цїсарського скарбї 10.000 фунтів штерлїнського тарачу.

ІV. Збройна сила. 1) Турецкого войска на острові не буде. 2) До удержаня порядку має служити при помочи вїдїлїв чужого войска жандармерїя, остаючи в разї потреби під розказами одного або кількох чужих офіцїрів. 3) Коли чуже войско уступить з краю, то на его мїсце буде зорганїзована краєва мїліція.

V. Мова урядова має бути грецька, бо всї мешканцї нею говорять. Закони, рєшорядженя и урядовї оповїщеня будуть оголошувати заразом и в турецкїй мові.

VI. Флїгу буде Крєга мати свою окрему,

Перегляд часописей.

[„Душпастьєр“ гадки пївыборчї. — „Буквица“ про москвофїльство.]

„Душпастьєр“ помїстив в останнїм числї своем замїтну вступну [редакційну] статтю, котра — з огляду на характер того органу — заслугує на загалку. Автор статї пише:

„Тяжкї хвїлї переживає и переживає рускїй народ. Богато о тїм писали щодєннї часописи, багато людей высказало свої судї, деякї строго осудили цїлий рух народу руского, пїтнючи его по-просту „гаї-дамачїною“, котру треба силою згнєсти, привєсти народ до мовчаня та зробити з него „сїчу та розсїву лудєк“. Вєсь станує перед очі страшнїй опірї радикалізму та в дальшїм наслідку сполученю з ним анархїї, що доторкнувшись найслабїших наших суспільних галицьких вїдїтї, кїнув мїж народ гасло „лїсь та павосїска“ та порушив, як сказано з высочайшого мїєдїя, найнижшї инстинкты людности. Здавалось бы, що з того заложєня мусить конечно послїдувати дуже страшнє заключєнє, що справдї мусить занєкочити всїх добромислящих людей, що мусить наступити найбільшїй розлад суспільний. Певно отже „порушенїя несовїстною агїтацією, выголюдїлї та жакоучїя получєнєя свои долї масы руского народу несправедливою рукою поєагнули по чуже майно, по майно бїльше поєдающих або що-найменше прибралї грбзну поставу перєвороту суспільного“.

„На щастє, такє оно зле не єсть“ — каже дальше автор. „Навть и самї обвинителї руского народу не вїрїли в свою правдомовнїст“. Автор не перєчить, що „радикальна струя нуртує мїж руским народом и кїртиним способом підкопує грунт...“ але „з другого боку робїта радикалів, на щастє, не знаходить на стїльїй пригожїй почвы мїж народом, щоб цїлий рух руского народу послїдних часів можє назвати рухом перєвороту, грбзным всякому лави суспільному“.

„А що оно так єсть, то явным сего доказом — каже автор — оть хотї-б и пївыборчї процєсы, котрї зовєсь що иншого виказують, як радикалізм мїж руским людом“. Виказують нїчо бїльше як то, що народ рускїй конечно хотїв взяти бїльше активну участь в житї конституційнїм, хотїв вїдїбно покористувати ся своими правами, выбрати собі заступників по своїм волї [не запускаямось в квалїфікацію подїнокїх осіб], скрїзь, де видїв певнє вкєрочуванє або знасилуванє своих прав, упомїнає ся о них, може нєраз не по формї, але простолїднї менєє глядїти на форму, вїдн глибоко тільки відчував заповїданє собі кривду и в бїльше або менєє парламентарнїй формї высказує, що „кривда нам“, так право цїсарєке не каже“ и т. д. Якї же се властиво рух? Се передовєсь рух чисто народнїй, що передовєсь мав на цїлі зложити свою індївїдуальнїст народну против всїяких затї чужої верствы суспільної, котра захопївши властї у свои руки, спїнає скрїзь природнїй розвїл руского народу та дїлає нєраз на его шкоду.“

Дальше автор статї пише:

„Вєсь интелїгентнї Русини без рїзницї поглядїв, у котрых крїхотка любови до свого, мусить выходити з тої точки погляду, що выплыває впродїм пїз права природного и Божого, що заступники народу мусить виступати в оборонї власности того народу, що его заступають, як: его вїри, церкви, народности, и мусить старати ся приспосити ще других добрї та прав. Тому интелїген-

ЛИНІЯ
въ реставрації НАФУЛЫ ТЕПФЕРА, уліца Трибунальська ч. 12. Домъ власный, можна достати щоденно вже о годині 8-ой рано горячі снідани.

ЦѢНИКИ.	
Печена вепрова въ капустою	15 кр.
Смажани легки	12 "
Флячки	12 "
Ножка теленя въ хрінномъ	10 "
Ковбаска въ хрінномъ	5 "
Кавяръ	15 "
Обѣдъ въ абонаментъ	40 "

Всякі напѣтки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшимъ цѣнахъ; для цѣности, що походять зъ моєї реставрації, даю водибраючимъ марку. Найлѣпши вина по найдешевшимъ цѣнахъ, почавши водъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напѣтківъ заосмотрѣна кухня.

79 24—52 Зѣ высокими поважанемъ
НАФУЛА ТЕПФЕРЪ.

УЧИТЕЛЬКА
испытана матуристка, глядитъ сейчасъ лекції на провинції до старшихъ панночківъ. Зголошеня до бюро дневниківъ и оголошеня Пльона, Львова, подъ 195 „УЧИТЕЛЬКА“ 1—3

ГОСТЕЦЬ И РЕВМАТИЗМЪ
лѣчить едино лишь мазь Русса (Russ Gichtsalbe). Слонъ 1 зр. Розсылае С. Рукера Антика Львова. (Галичина.)
175 7—24

ЗНАМЕНІТЕ ПИВО „EXPORT“
зъ бровару парового въ Калущи на бѣры и флашки продае
ГОСТИНИЦЯ
Адольфа Братля
у Львова, ул. Сикстуска ч. 35.
190 3—3

Власного виробу ПОСТЕЛЬ. Ковдри на овечій вонъ по зр. 550, 4, 6, 8, до 14 зр. МАТЕРАЦІЯ волосяний (три полумши) по зр. 1250, 14, 16, 18, 20 до 30. Подушки зъ бѣры и волосяний. Простирала, снѣжки и т. п. найдешевше поручае только
спеціална робітня виробівъ постель ЮСИФА ШУСТЕРА
у Львова, ул. Коперника ч. 5.
111 „Импресса“ 10—15

М. НАССЪ
у ЛЬВОВЪ
при улиці Шпитальной ч. 28
поручае великій запасъ
Повозковъ, Тарантасовъ, Возковъ
и т. п. нові а также уживані по дуже приступнымъ цѣнахъ, гарантуячи за добрый виробъ. Принимае ихъ также въ комисію до продажи и выписываетъ за малою вынагорою.
140 дою. 1—3

КРАЕВЫЙ ИНСТИТУТЪ ПРАЦЪ
Бюро комисовъ
для Промыслу и Рольництва
у Львова, уліца Баторія число 6
поручае
офіціалістівъ приватныхъ, спѣробѣтниківъ будвляныхъ, технѣчныхъ и т. п., а также учительки, управительки, бонны, виховательки и т. п.

ПОСЕРЕДИНИТИ
въ купнѣ и продажи, въ поселяхъ въ вынаходженію спѣлнѣковъ, въ вироблюванію позичокъ, векселевыхъ и гіпотечныхъ, полагающе віза пашпортівъ и т. п.

Бюро воднайму мешканъ
посѣдае постійно выказы водныхъ мешканъ вычѣйныхъ, каналерскихъ, льокалѣвъ и т. п.

КОНТОРА СЛУГЪ
особно урядженя поручае службу всякою категоріи.

Всякі порученя полагающе безпроволочно.
194 1 3

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу зъ житєписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна каждой части 25 кр.
Оправлені примѣрники продають ся по 35 кр.

MATTONI'S GIESSHÜBLER (IV.)
Уважати на той выпаленый знакъ на корку, якъ такожъ на етикету зъ червонымъ орломъ припоручае яко охорону противъ частыхъ фальшованъ
MATTONI'S Giesshübler Sauerbrunn.

МАШИНИ патентовані до тертя соли штука зр. 150. Машинка американскій до сѣкани мяса по зр. 4—поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣна у Львова, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедр.) 4595

ТУТКИ цигаретовъ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мауру-кевичъ, Львова ул. Галицка ч. 12

Въ Станиславовѣ
найдемешевше набути саджанки аричъ и цвѣтѣвъ, букеты и вѣнцѣ
у Шмідта ул. Галицка
180 5—5

КОТВА
Liniment Capsici compos.
зъ антики Ріхтера въ Празѣ
звѣстне знамените усмиряюще бѣла втиране; въ цѣнѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ антикахъ. Треба жадати се загально улюблене средство домово заведѣды лишь словами
Ріхтера ліментъ зъ „котвою“
и для осторожности брати флашки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „котвою“, бо ино такі суть правдиві.
Ріхтера антика подъ „Золотымъ Львомъ“, 363 32—35
Прага.

Знана водъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. раѣнерія спірту, заосмотрѣна найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшою системою, фабрика рому, лікерівъ и одгу
Юлія Миколаша Насѣдниковъ у Львова
ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка
поручае старі польскі сильні горѣлки, дуже добры розоліемъ, лікеры, румы правдиві зъ Ямайки, якъ также найлѣпшія якості краевы спеціалы якъ: Народоўка, Dzieciak, Szeziket, Карпатѣвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратаѣя, Деренѣвка и т. п. горѣлки управлѣваніи и одиноко правдиві ели зъ нашою фабрикою спроваджені.
Одиноко жерело въ краю для пш. антикарѣвъ до побраня алькоголю абсолютъ, и найчистѣйшого спірту, до цѣлей лѣчничихъ водно водъ податку и вже оподаткованого. Правдивы спірту оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкодний, бо не вироблюваній зъ есенціи оцтовой.
Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9, и уліца Галицка ч. 1.
4912 348—?

КАРТЫ ЪЗДЫ
до Північної Америки
Голландско-Американскимъ шляхомъ
(Нідерландско-Американске товариство пароходион плавбы.)
I. Kolowratring 9
IV. Weyringergasse 7 a
WIEN.
Щоденна експедиція зъ Вѣдня.
Поясненя безплатно. 6 22—3

За певну и добру льокацію
поручаемо
4 1/2 % листы ипотечный
4 % листы ипотечный коронової
5 % листы ипотечный преміовані
4 % листы товариства кредитового земского
4 1/2 % листы Банку краєвого
5 % облигації Банку краєвого
4 % позичку краєву
4 % облигації пропінацийный
и всякі ренты державні
Тѣ паперы продаемо и купуемо по найточнѣйшомъ курсѣ денномъ.
КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
Контора вымѣны и воддѣль депозитовый перенесені до льокалю партерового въ будынку банковомъ.
374С. 12—0

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватис на нашу часопись.

ПОЛОТНА, бѣле столове, рушники, хусточки, дрѣлхи и т. п. власныя виробы
продаетъ по
цѣнахъ фабричныхъ
Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна
въ своій ново устроеной торговлі у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2.
Замовленя въ провинції просимо надсылати до Коросна.
Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашою фірми, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентівъ анъ потатниківъ не выставляемо.
77 9—52

Знамениту штучну лімонаду
вытворюють
Маршнера шипучій лімонадній БОНБОНЫ
зъ оттакою маркою охоронною
Фабрика ориент. цукровыхъ товаровъ
A. MARŠNER
v Praze Kral. Vinohrady, Plzenenka.
Достати можна всюду. Де ше нема складѣвъ en gros, высылаетъо franco 100 паковокъ за 7 зр. за посылплатою або за попереднымъ надбавленемъ належитости. 152 8—10

Нехороше средство на кашель и катаръ
Антикаря Шнайда ПОРОШОКЪ
противъ катару и кашлю
та разомъ въ нимъ
гербата противъ катару и кашлю
зъ St. Georgs-Apotheke, у Вѣднѣ V/2 Wimmergasse 33, після приписѣвъ лѣкарскихъ приладженіи суть нехорошия выпробованіи средствами противъ катаральныхъ недуговъ органовъ воддыховыхъ, противъ утерѣтъ кашлѣвъ, хрипка, заелеглѣню, астмы и т. п. усуваючи елемѣнту, усмиряючи кашель и выключючи устѣплене духоты. Цѣна пакеці порошкы противъ кашлю и катару 50 кр., а принадлежностей до сего гербаты на катаръ и кашель 50 кр.; поштою о 20 кр. больше на опакѣваніе и листъ фактовый. Почтою высылаетъ ся що найменше двѣ пацки. Попередне надбавлене належитости переказомъ пожадано. Правдиві лишь въ St. Georgs-Apotheke, Wien V/2 Wimmergasse 33, и тамъ треба звертати ся зъ всѣми писемными замовленіями.
Складъ у Львовѣ въ антицѣ подъ звѣздою и Миколаша.
30 10—?

Товариство „Просвѣта“
при зближающихся испѣтахъ въ школахъ народныхъ подае до вѣдомости Свѣтъ Радъ Школьныхъ, Виов. священниковъ, катихитѣвъ, учителей и родителей, що книжки наглядѣ товариства, призовлені кр. Радѣю школьною на преміи для учениковъ, красно оправленіи можна купити въ канцеляріи товариства рыноч. ч. 10, по слѣдующей цѣнѣ:
Росказы про силы природы 20 кр.
Оповіданія о житіи св. Бориса и Глѣба . . . 20 "
Повѣс ки для дѣтей . . . 27 "
Сестра . . . 15 "
Байки . . . 22 "
Исторія Руси ч. I. . . 25 "
Исторія Руси ч. II. . . 23 "
Лѣнь и конопль . . . 24 "
Рогата худоба . . . 45 "
Про живноты и лѣсы Бениаминъ Франклінъ . . . 20 "
На дозвѣткахъ . . . 22 "
Середъ ледового моря . . . 25 "
Житє св. великомученика и лѣкаря Пантелеймона . . . 20 "
Дробна птица господарска, а великій грошъ . . . 20 "
Вѣдѣры Америки . . . 22 "
Звѣрята шкѣдлі и пожиточні Черекотилова . . . 18 "
Кирилъ и Методій . . . 22 "
Повѣстки (Тѣточка Ганна и Два старцѣ-богомольцѣ) 18 "
Финляндія и Сахара . . . 22 "
Молитвенникъ народный (въ звичайной оправѣ) . . . 20 "
въ лучшій отравъ:
а) хребетъ полотняный и золоченый хребетъ зъ передѣ 25 "
б) цѣла оправѣ полотняна, берѣги золочені и золоченый хребетъ зъ передѣ 35 "
Молитвенникъ народный видный по цѣнѣ 90 кр., 110, 130, 160, 180 зр. 1—?
Всякі замовленія высылаетъ ся скоро и точно.

Сезонъ водъ 20 мая до жѣлѣна вересня.
Станція желѣзнична, поштова и телеграфічна: **ИВОНІЧЬ**
Заведѣне жерельно-купелеве и кліматичне
положене на стоцѣ Карпатъ 410 м. н. п. м. поручае свои
щавы солоно- и зелѣзисто-йодовы
купель йодовы, бороваины, йодовы, гідропатичны, вигаляція.
На сезонъ 1897 прибуває одѣвъ домъ мешкальниый, урядженіи подѣла найновѣйшихъ вымоговъ, и колька кабинетѣвъ гідропатичныхъ.
Цѣде заведѣне освѣтлене електрично.
Цѣны мешканъ до 20 червня и водъ 20 серпня значно низші.
Зголошеня приймае и брошюры зъ подробнымъ описомъ пересылае безплатно.
Дирекція Заведѣнь жерел.-купѣл. въ Ивоничи.
Воды и перетворы жерельні ивоничкы можна набути въ складахъ водъ и въ антикахъ.
174 6—8

„ДНѢСТЕРЪ“
Товариство взаимныхъ обезпечень
у Львовѣ въ домѣ „Просвѣта“ Ринѣч. ч. 10.
перше и одиноко руске товариство асекураційне, припоручене Всѣмъ Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріаты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечаетъ будынки, скотъ, господарскы снаряды, збѣже въ зернѣ и солодѣ, сѣно въ стѣгахъ и будынкахъ противъ шкѣдъ огневыхъ за молаливо найнизшою оплатою.
Шкоды ліквідуетъ ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключені зъ першими Товариствами контрааскураційными подаютъ „Днѣстрови“ можность обезпечувати и выплачувати и найвысшій сумы.
Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краєвий при позичкахъ ипотечныхъ.
На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ“ поєла всѣхъ возможныхъ комбинацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, которе дае якъ найкорыстѣйшій услѣвья и выдае полісы и квітѣ въ рускомъ языцѣ.
Товариство взаимного кредита „Днѣстеръ“, стоварищене зареєстроване зъ обмеженою поручкою, правнае водъ своихъ членѣвъ и третіхъ лицъ **выдадки** до опрѣчтованія по 5%. Гарантія цѣлѣковита. Удѣлы по 50 коронъ. Поаячки удѣляютъ ся только властителямъ реальностей, водныхъ водъ татарѣвъ, за п рукою двоухъ членѣвъ. Зѣ позичокъ водѣтае ся десята часть на удѣлѣ.
Зголошеня о удѣлене атенціи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не е застѣуленый, приймають ся.
4414

Водъ року 1868
БЕРГЕРА ЛЬНИЧЕ
МЫЛО СМОЛЯНЕ
выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями у насъ ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але также и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на повѣтроствѣ Балканскихъ, въ Швейцаріи и т. д. на недуги шкѣдны особливо противъ
Выкидѣвъ шкѣдныхъ рѣзного рода
зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣлѣне Бергерова мыла смоляного яко гѣнічного средства до усуненія порилѣвъ, доучищеня и десѣфекціи шкѣры есть рѣвножъ загально признане. Бергера мыло смоляное мае 40% смолы деревной и рознѣтъ ся значно водъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговлі. — За-дѣля охоронны передѣ фальшованемъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на побѣщѣ помѣщеній знакъ охоронный.
Въ утерѣхъ недугахъ шкѣдныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно
Бергера лѣчничего мыла смоляного сѣрчаного.
Яко лѣдѣбнѣе мыло смоляное до усуненія всякою **нечистоты шкѣры**
на выкѣды шкѣры и на головѣ у дѣтей, также яко незрѣванис мыло до митѣ и купѣлѣвъ для щоденного ужатку служить, обѣймающе 35% глицерину и пахуче
Бергера глицериново мыло смоляное.
Цѣна штуки кожного рода 35 кр. вразѣ зъ приписомъ уживанія.
Зѣ иншихъ родовъ мыла Бергера поручае ся слѣдующій заслугующій на увагу: **Мыло бензоовое** для чистѣйшій шкѣры; **мыло бораксовое** противъ прыщѣвъ; **мыло жерельное** до выглаженія шкѣры и знаковъ по вѣспѣ и ако мыло десѣфекціе; **Бергера мыло до купѣлѣ въ смѣрковыхъ шипалѣхъ** и также-жъ мыло тоалетное, **Бергера мыло для дѣтей**, для малѣнькихъ дѣтей (25 кр.); **мыло ихтіолове** на червѣнѣшій лиця; **мыло веснянково** дуже успѣшно; **мыло таниново** противъ прытѣ ногѣ и выпаданія волосъ; **мыло до зубѣвъ**, найлѣпше средство чищеня зубѣвъ. Що-до иншихъ родовъ мыла Бергера звертаемо увагу на брошюру. Треба жадати мыла Бергера, бо истинную наслѣдованія безъ успѣху.
Мѣсца продажи для Львова въ анти. ахъ пп.: І. Байзѣра, Г. Вайомѣльда, К. Миколаша, З. Рукера, К. Скленянского, Веворского, д-ра Заринского и фирмахъ А. Ербара, Гайсина, Куляка и А. Гананорта. Дальше въ антикахъ въ Бродѣвъ Кризого, Ляндберга; въ **Борисѣ** Ал. Пйотровского; въ **Бережанѣ** А. Дурета, Л. Нагліка; въ **Березовѣ** Галицкаго, Ербана; въ **Хирѣ** Левянского; въ **Дрогобичѣ** А. Книжжановского, І. Тобіашека; въ **Ярославѣ** І. Ангермана, І. Рона; въ **Коломи** Павловского, Штенция, Витославского; въ **Камнѣ** Пилевского; въ **Перемѣ**ши у всѣхъ 4 антикахъ; въ **Рисѣ** Карпачевского, Прона; въ **Самборѣ** І. Але. севляка и Гердлички на слѣдующіи; въ **Станиславовѣ** у всѣхъ трехъ антикахъ; дальше въ антикахъ въ **Стрию**, **Тернополи** и у всѣхъ антикахъ большіхъ мѣст Галичины.
89 12—24

ДѢЛО

Выходитъ у Львовъ що дня (крѣмъ недѣль и русскихъ святъ) о 6-той годикѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вѣдомости на найзнаменитѣйшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницу на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовъ Администратія „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро ополоненъ ул. Коцерника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Билиньского 2; — въ Ярославлю Д. Крижановскій; — у Бѣди: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Solalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ съ литер. додаткомъ

въ Австріи: за границею:
на цѣлый рокъ . . 18 зр. на цѣлый рокъ . . 24 зр.
на полъ року . . 9 зр. на полъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рокъ . . 16 зр. на полъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 85 кр.
Редакція, Администратія и Экспедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережене. — Рекламаци неопечатаній вольнй водъ порта.

Подписное чило коштує 8 кр. в. в.
Оголошенія звыклъ принимаютъ ся по цѣнѣ 10 зр. водъ одной строчки инсератовъ або ея мѣсця в 25 рубрицъ „Надоблано“ по 25 кр. в. в.

Печати и иншій домесена приватный числитъ ся во 15 кр. водъ отишма.

Звѣздъ австрійскихъ соціальныхъ демократовъ.

Въ дняхъ 6 до 12 н. ст. червня відбували ся у Вѣднѣ нарады делегатовъ австрійской соціально-демократичной партіи. О тыхъ нарадахъ мы вже кілька развѣ згадували, подаючи о нихъ деякі вѣсти, якъ и роблячи деякі примѣтки. Нинѣ хочемо тѣ вѣсти доповнити та додати до нихъ ще деякі дальші уваги.

Головною задачею сего звѣзду було ухваленє нової організації партіи. Нова організація основує ся на групахъ національных; именно соціальні демократи нѣмецкон, чешкон, польской, словѣнсько-хорватской и италіянської народности въ Австріи мають кожій для себе мати свою окрему організацію, але всѣ тія організації будуть мати спільну репрезентацію и сходити ся на спільныхъ звѣздахъ, де ухвалюють ся загальні справы для цѣлой партіи. Тота зміна въ теперішній одноцѣльній організації мусѣла наступити очевидно на жаданє Чеховъ и Поляковъ, котрі, будучи соціалістами, не хотять зречя ся свого національного характеру. Въ тѣмъ показала ся вага національної ідеї, котру соціальні демократи [а такожъ нашій радикалы] до недавна еще такъ мало уважали.

Цѣкаві були нарады надъ справою тактики. Выступавъ тутъ дальше острый антагонизмъ соціалістовъ до антисемитовъ, котрі по сѣбѣ называютъ себе такожъ соціальною партією. Якъ звѣстно, антисемиты перемогли соціалістовъ у Вѣднѣ и въ цѣлій Долѣшній Австріи. На звѣздѣ поясняли соціалісты свое поражение, котре пѣсля ихъ попереднього бундичного выступованя було для загалу досить несподѣване, тою обставиною, що звѣ антисемитами голосували слуги. Се толкованє єсть досить незручне, бо звѣстно, що сила антисемитовъ опирає ся головню на дробныхъ ремесленнахъ, а и межи властивыми робѣтниками мають они багато прихильниківъ, якъ н. пр. самі проводирѣ соціалістовъ признали се теперь о робѣтникахъ трамваевыхъ. До соціалістовъ же зражує многихъ звязъ ихъ съ жидами, хотъ они на звѣздѣ старали ся водпекуватись фѣлосемитизму.

Властиві робѣтничі справы заняли розмѣрно небагато часу на нарадахъ звѣзду, а хлопскі справы були хибя мимоходомъ порушувані, та и то головню мабуть зъ того взгляду, що въ соціалістичныхъ округахъ выборовъ суть такожъ хлопы выборами зъ V-ой куріи.

На звѣздѣ явили ся и делегаты рускон партіи радикальной, котра супротивъ соціальныхъ демократовъ займала досить неясне становище. Зъ самого початку, коли зачали показувати ся перші завязки тон партіи, при конці 70-ыхъ рокѣвъ, они выступали яко соціалісты, а назва „радикалы“ тогды не була у насъ навѣтъ уживана. Въ р. 1890 они zorganizували ся яко партія радикальна, котрой найвызначѣйшимъ знаменами були байдужность до питаня національного и борба противъ религіи. Зъ часомъ борбы тон заперестали, а при тѣмъ перекинули ся навѣтъ въ ярыхъ націоналовъ, чимъ зблизили ся зовсѣмъ до народовѣдѣвъ. При конці минувшого року утвердила ся пѣдъ ихъ патронажомъ руска партія соціально-демократична, котра однаковъ фактично не истнує, а теперь вѣшли они въ звязъ зъ загальною партією соціально-демократичною, зъ котрою мабуть и злучать ся небакомъ въ-одно.

Що сподукало рускихъ радикаловъ вже нинѣ до сего кроку? Здає ся, причинила ся до того припадкова обставина, що д-ръ Ярославъ вѣйшовъ яко посолъ до рады державной. Въ рускомъ народѣ — бодай на теперь — нема же анѣ свѣдомости анѣ підставъ до соціалізму, бо рускій народъ, якъ се мы вже зазначували, єсть хлопскій, а хлопы навѣтъ въ Нѣмеччинѣ анѣ у Франціи не суть соціалістами. Д-ръ Ярославъ не и выбрано посломъ яко соціально демократ, навѣтъ не яко радикала, только яко оппозиційного Русина, а зъ титулу самого радикальства не бувъ

бы вѣнъ дѣставъ и десятой части тыхъ голосовъ, якъ на него упали.

Що другі народы австрійскі мають у себе соціально-демократичну партію, се не диво, бо у нихъ єсть буржуазія и численній станъ робѣтничій по мѣстахъ. Але у насъ, Русинѣвъ, нема нѣ одного нѣ другого. Бо чейже нѣхто не схоче тыхъ немногихъ нашихъ адвокатовъ та лѣкарѣвъ уважати рускою буржуазією, противъ котрой треба організувати веретву робѣтничу! Противно, по-при движенію хлопского стану єсть нашою найголовнѣйшою задачею вытворити якъ найчисленнѣйшій станъ середній у насъ, руску интелігенцію, а анѣ до одного анѣ до другого намъ соціально-демократична партія не поможе. Для нашихъ же мѣстъ намъ, при нашихъ соціальныхъ и національныхъ вѣдносинахъ, бѣльше придала бы ся програма и організація антисемитовъ нѣжъ соціальныхъ демократовъ.

Користь для Русинѣвъ зъ найновѣйшого кроку рускихъ радикаловъ хибя така, що зможемо повелічати ся, що вже дорѣвнуємо другимъ культурнымъ народамъ, бо маємо у себе такі партіи якъ и они, почавши водъ клерикальной а скѣпчивши на соціально-демократичній. Але нѣ, такі ще не дорѣвнуємо: щобъ мы станули на-рѣвни, мусимо постарати ся ще о — анархистѣвъ...

На звѣздѣ явило ся 158 делегатѣвъ. По привитаню товаришемъ Поппомъ зъ Вѣднѣ выбрано президію, до котрой вѣйшовъ такожъ оденъ Чехъ и оденъ Полякъ (Гудецъ зъ Львова). Бесѣдники промовляли не только въ нѣмецкій, але такожъ въ чешскій, польскій, словѣнскій и италіянскій мовѣ.

Выказано симпатію для страйкуючої службы трамваевой, хотъ деякі жиды супротивляли ся, бо она майже вся належить до антисемитовъ, и рѣшено назначити їй запомогу.

Принято до вѣдомости справозданє репрезентацій партійной зъ дѣяльности за минувшій рокъ. Се справозданє выказує зрѣбѣть організації партіи и поясненє результатъ выборовъ до рады державной.

Вѣдтакъ п. Дашинскій здававъ справу о парламентарній дѣяльности и дискутовано широко о тактицѣ партіи. Головный проводиръ соціальныхъ демократѣвъ, д-ръ Адлеръ зъ Вѣднѣ [жидъ и швейцѣр шефа секційного Гальбана-Блюменштока], вказувавъ на три головні задачѣ: потребу рѣшучої борбы противъ клерикалізму та поубѣства [Paffenhum], подолженя трудностей національных и охоронны робѣтничѣвъ; соціально-демократична партія взагалѣ не противна розпорядженямъ г-ра Баденского що-до чешской мовы, але она мусить зъ иншихъ причинъ участъ брати въ борбѣ противъ Баденского. Вѣднѣ ухвалено, що звѣздѣ згоджує ся зъ дотеперѣшною тактикою и не видѣть причинъ ея змѣняти, а посламъ соціально-демократичнымъ высказано повне довѣре и признанє.

При дебѣтѣ надъ організацією партіи зложивъ д-ръ Ярославъ знану вже заяву рускон партіи радикальной. Д-ръ Діамандъ зъ Львова признавъ тѣй заявѣ велику вагу а потѣмъ сказавъ: „Доси рускій радикалы подѣляли зверхнымъ впливамъ иншихъ партій, такъ що мы [соціалісты] не могли йти зъ ними при выборахъ рука въ руку, а черезъ тоє обѣ партіи стратили кѣлька мандатѣвъ“ [?!]. На внесенє д-ра Діаманда принято отєю резолюцією: „Звѣздѣ приймає до вѣдомости заяву рускихъ радикаловъ и витає зъ радостію, що стояча на спільномъ принципіальномъ грунтѣ руско-радикальна партія въ добре зрозумѣломъ спільномъ интересѣ намѣряє вступити зъ нами въ тѣснѣйшій зносини. Мы ожидаємо, що тоє зближенє причинитъ ся до повного розясненя вѣдносинахъ у внутрѣ тон партіи якъ и до прискореня ея організації на соціально-демократичній основѣ, та що тымъ уможливлена буде спільна тактика, спільне поступованє а пѣзвѣйше такожъ спільна організація.“

Организацію для цѣлой соціально-демократичной партіи Австрійи установлено такъ: Що два роки скликає ся звѣздѣ, на котрій має кожній округъ выборчі V-ой куріи право выслати двоухъ делегатѣвъ; въ мѣшаныхъ що-до языка округахъ кожда народнѣсть має право двоухъ делегатѣвъ выслати. Організований группы промысловъ кождой народности выслають одного делегата. Члены ексекутивныхъ выдѣловъ всѣхъ національныхъ організації партіи якъ и соціально-демократичній послы до парламенту мають право участі. Загальний звѣздѣ має выключне право змѣняти про-

граму партіи, вѣнъ залагоджує такожъ справы аїтації, тактики и організації, вѣдносѣй ся до цѣлой партіи. Політична управа цѣлой партіи належить до спільной репрезентації австрійской соціальной демократіи, котра складає ся зъ репрезентації и ексекутивныхъ комитетѣвъ нѣмецкихъ, чешскихъ, польскихъ, италіянскихъ и полуднево-славянскихъ організації. Спільна репрезентація сходитъ ся пѣсля потреби; сталу ексекутиву спільну творять мешкаючі у Вѣднѣ члены всѣхъ національныхъ репрезентацій и комитетѣвъ ексекутивныхъ. До сихъ постановѣвъ о організації прийато ще заявленє, що нова організація має цѣлю перемогти практичній трудности языковой рѣзницѣ. Основнымъ принципомъ ея єсть національна самостоятельность а интернациональна сполучность. При тѣмъ же звѣздѣ водпиравъ якъ найенергичнѣйше всяку солідарность зъ національными борбами клясѣвъ посѣдаючихъ; супротивности клясѣвой суть сильнѣйшій якъ рѣзницѣ національній.

Дальше раджено надъ справою охоронны робѣтничѣвъ и прийато дотычній резолюціи о выданє законѣвъ для тон охоронны, о реформу уставы промысловой и законы для охоронны горничѣвъ, робѣтничѣвъ транспортныхъ и иншихъ.

Зъ дискусіи надъ прашою партіи цѣкавѣйшій отѣй дані: Головный органъ партіи Arbeiter-Zeitung принѣвъ въ минувшѣмъ роцѣ зъ передплаты 68.000 зр., зъ розпродажи поодинокихъ номерѣвъ 92.000 зр. Редакція коштує 33.000 зр., администратія 12.000 зр., стемпель коштувавъ 40.000 зр. Друковано 15.000 до 20.000 примѣрниковъ, сего року въ часѣ выборовъ до 50.000. Провіанціональній часописъ, н. пр. Volksrecht въ Осѣку [Австрія, фабричне мѣсто въ пѣвнѣйшій Чехіи], мають 5.000 передплатниковъ. Головный органъ чешскихъ соціалістовъ має замѣняти ся на часописъ щоденну; те саме бажанє высказувано що-до польского органу Naprzód, выходячого въ Краковѣ.

Раджено ще о стоваришеняхъ конеумційныхъ и асоціацияхъ продуктивныхъ а потѣмъ замкнено зборы. Бесѣдники розличныхъ народностей выслаляли рѣшеня звѣзду, що дали партіи зовсѣмъ нову основу; сѣй звѣздѣ має дѣляго историчне значѣнє. Чехъ Гибельъ згадавъ, що на звѣздѣ заступленіи були всѣ народы, та що прийшли вѣднѣ и Русины та й обѣдали спільно працюючими. Зборяний розойшлись при спѣвѣ Марсильянки и Червоного прапора.

Письмо зъ Городенки.

Черезъ минувшій тыждень відбували ся въ Городенцѣ выборы громадскі.

Теперѣшня зверхность громадска вєлавила ся була за часть своего урядованя такими цѣтками галицкон автономіи, якъ замыканє радныхъ до арешту черезъ полицію громадску за то, що радній, рускій мѣщане, славетному п. Арцѣшевскому не хотѣли бюджету призовлювати, — якъ тратование рускихъ выборѣвъ кѣнницєю въ хвили, коли тѣн добрили ся до вѣддана голосѣвъ на посла до сойму, — якъ перемѣна звычайныхъ круглыхъ шапокъ на головяхъ Русинѣвъ-полціантѣвъ на конфедератки, — и т. п. А все те робивъ „szlachcic“ панъ Арцѣшевскій, выбранный на бурмієтра самими сердцами и давши нѣмъ за то зъ початку шляхотске свое слово, що въ часѣ своего урядованя буде кермувати ся лишь волею и добромъ тыхъ бѣдныхъ рускихъ мѣщанъ. Таке то шляхотске слово и такій его дѣла!

Та запамятали собі се рускій мѣщане — и коли лише повернувъ зъ Вѣднѣ посолъ д-ръ Окуневскій, они пѣдъ его проводомъ zorganizували ся за два днѣ такъ крѣпко, що на голову побили вѣроломного шляхтича и вѣнъ у всѣхъ трехъ колахъ соромѣтно перепавъ. Теперь панъ пачальникъ Арцѣшевскій буде мати часть роздумувати, чи порадо було ему, выбраному выключно рускими мѣщанами, такъ бѣлоуо дразнити святі ихъ чувства...

Въ двоухъ першихъ колахъ побѣдила руска лѣста цѣлковито и до рады увѣйде 24 радныхъ стоявшихъ на руско-мѣщанскѣй лѣстѣ. Въ першѣмъ колѣ побѣда така була неможлива, бо чило выборѣвъ рускихъ въ сѣмъ колѣ найвысше оподаткованыхъ досягає ледви третини, а рѣшту становлять жиды, урядники и Поляки. Отже зайшовъ тутъ фактъ характеристичный. Рускій мѣщане, побѣдѣвши въ двоухъ низшихъ колахъ, предложили польскѣй интелігенціи и польскимъ мѣщанамъ такую угоду, чтобы на лієту зъ 12

радныхъ, маючихъ ся выбрати въ тѣмъ колѣ, взяти лише трехъ рускихъ мѣщанъ а ажъ девять Поляковъ. Интелігенція польска приставала вже на такую угоду, мѣркуючи, що уже крайній часть — бодай въ локальныхъ громадскихъ справахъ сполучити ся свѣдомымъ людямъ въ одну партію, а не взаимною борбою Русинѣвъ зъ Поляками воддавати нашій мѣста въ руки жидѣвскій. Та хто сѣй плынь христіянської лучаисты розбивъ? хто не допустивъ, чтобы бодай въ одномъ закутку нашего краю рускій мѣщане подали руку польскимъ? чтобы руска интелігенція не поборювала польской и на водворѣтъ? Не допустивъ до того — rap starosta! Волѣвъ випровадити девять жидѣвъ, абы лишень не допустити хотъ-бы одного руского радного — зъ того кола. И то наывавъ ся політика ц. к. старосты.

Коли одного разу посолъ нашъ д-ръ Окуневскій въ соймѣ закинувъ верховодячѣй верствѣ польскѣй, що она деморализує нашъ народъ, вноситъ ганѣрну въ еуспѣльность и воддає на поталу жидѣвъ, абы лишь удержатись при кермѣ — выступивъ въ оборонѣ шляхты а радше верховодячихъ теперь въ Галичинѣ сѣверъ шляхотный графъ Войтѣхъ Дѣдушицкій и казавъ, что то все неправда... А тутъ староста цѣсарскій, п. Страссеръ, чтобы мавъ якъ-разъ гонити раны еуспѣльности нашої, розъяровъ ихъ ще бѣльше, силує ся воддати громаду въ руки жидѣвскій, чтобы лишь — не дай Боже — не дѣстало ся повѣтове мѣсто въ управу руского мѣщанина.

Вѣднѣ ты Галичє! И ще смѣе такій п. староста чванитись передъ делегациєю жидѣвского тымъ, что до него приходила депутация руска просити о компромисѣ зъ Поляками, а вѣнъ того не принявъ и волю вволити волю жидѣвского кагалу, даючи на дванацѣть радныхъ ажъ девять мѣсѣвъ жидамъ!

Та нѣчо такъ крѣпко не подѣлало на освѣдомленє рускихъ та польскихъ мѣщанъ, якъ ся політика галицкого старосты. Стоять теперь они крѣпко при собі и єсть повна на-дѣя, що зверхность громадска, мимо заходѣвъ старосты, дѣстане ся въ чистѣй нашій робѣтній руки...

Всеавстрійске вѣче хлопѣвъ

оголошенє на 20-ого червня с. р., о котрѣмъ мы писали въ 120 ч. „Дѣла“ и о котрѣмъ ширша згадка була въ ч. 22. „Свободы“ въ дѣло жє нє на пѣзвѣйшій часть. Дня 7. червня водбули ся загальні зборы звязку рѣльничѣвъ Низшой Австріи при дуже численній участі хлопѣвъ въ мѣстѣ Tulln. На тыхъ зборахъ заявлено ся однодушно за тымъ, чтобы „на-разѣ стримати ся зъ вѣчємъ всѣхъ австрійскихъ хлопѣвъ, заповѣданнымъ на 20-ого червня, бо цѣль тыхъ зборѣвъ стала ся безпредметною, скоро сессію рады державной несподѣвано замкнено. Однакожъ заразомъ постановлено, что скоро політичне положенє змѣнитъ ся, мусить гадка всеавстрійского вѣча хлопѣвъ“ бути сейчасъ на ново поднесена и енергично переведена въ жите“.

Зъ сего комуникату згаданныхъ загальныхъ зборѣвъ звязку низшо-австрійскихъ рѣльничѣвъ выходить ясно, что хлопы низшо-австрійскі, веденіи послами Якоме, Ріглеромъ и Шайхеромъ, задумували зборами 20-ого червня выконати нѣмцѣмъ на правительство и на раду державну въ напрямѣ двократными вже троновыми мовами заповѣданого закона о заводовыхъ спѣлкахъ рѣльничѣвъ, котрому то законѣвъ все щѣсь чи хтось стоить на завадѣ, и въ напрямѣ угоды зъ Угорщиною, котра, ели належито не буде припильнована працюючими верствами населеня Австріи, зновъ черезъ десять лѣтъ зъ того населеня буде тягнути посѣдній соки. Бо-же кождому, хто хочъ трохи обзванный зъ господарско-політичними вѣдносинами Австріи до Угорщины, єсть вѣдомє, что Австрія по пораженияхъ 1866 року мусѣла здати ся на ласку и неласку бутныхъ Мадярѣвъ, котрі — згодивши ся на поношенє спѣлковыхъ выдатѣвъ державныхъ въ вѣдношеню 30%, такъ въ дальшихъ пунктахъ сєн угоды, якъ и забезпеченѣмъ собі

**ДОСТОЙНІЙ
ЦАНЬ!**

Пробуйте только разъ выпрасовать „Бажанта“ крохмаль брилянтовый и да на-тирана, а переконаетесь, что вѣнъ о много практичнѣйшій и лучшій водъ иншого. Отже жадайте только:

„БАЖАНТА“

**крохмаль
брилянтовый**

вѣднѣченый великимъ медалемъ сѣрб-нымъ въ роцѣ 1894.

Набути можна у всѣхъ торго-вляхъ корбичахъ. 103 23—50

переважаючого впливу на господарку і на внутрішню політику Австрії, до крайності використали силу і кредит Австрії з шкодою для її населення. Досить вказати на союзи, до яких Угорщина наперла Австрію, — коштовний, бо підносячий з кожним роком тягар мілітаризму, на який горожане Австрії мусять платити 70%, а Угорщини — 30%; на некорисний для Австрії трактат торговельний за границею, при котрих р'шавши Угрю, бо він ходило о ослабленні індустрії австрійської, щоби через те змогли її у себе; на протекційну систему цлову для вивозу господарських продуктів Угорщини, якої населення Австрії відмовлялося з стереопитною фразою „треба порозуміти з Угорщиною“; те саме і що-до цінних солей, що-до маніпуляцій з угорською і спиртосом, через зниження цінних цих продуктів в користь Угорщини австрійське р'шуння і млінарство а не менше і скарб державний тратить з року в рік мільони, котрі в жаднощі не стоять відносно до мнімої користи, яку з дешовою угорською муки н'бь-то має б'дніе населення, бо ті крейцарі, які зискує б'дак на дешовій угорській муці, мусить в десятеро віддати всілякими посередними податками. Не досить, що наша половина держави платить на спільний потреби о 40% більше н'бь Угорщина, Угрю повели в своїй хитрості справу так, що він мусить служити австрійській кредит, австрійській купувати, австрійська сила збройна, коли противно Австрія в'є н'ми іно руйнована. Се все розуміють низшо-австрійські хлопці і тому хотять вони при заключуванню нової угоди з Угорщиною припинувати, хоч-би і напором на правителство і на раду державну, щоби сею поновною угодою Австрія знов не була за-для користи Угрям зраджена через короткозорих, або мало відважних, або може і несовісних політиків. Тому і було перше постановлене в'є всеавстрійських хлопців на 20-ого червня, щоби іменом пригадати державній раді і правителству, що годі зирати сорочку з власного населення для догодження Угрям, та що австрійські хлопці не хотять дати собі за-для Угрюв здерти сорочку...

Однак несподівано раду державну замкнуло. Іли хто хоче догадувати, що попри многи причини входила тут в гру і обав перед с'єм всеавстрійським хлопцям в'єчемо, то хто знає, чи не буде сей згода д'же близьким правді. Але тогди в'єрта за-т'ямити, що з св'єдомою а р'шучою постановою хлопців правителственої сфери, бодай у В'єдн, мусить числитися; хто знає, чи не треба було замкнени скандально для когось сесії і тому, щоби х'л'боробскій нар'д ц'л'он Австрії, сп'шачи до ц'сарського резиденційного м'єста, не сп'шав там г'р'мко: куди то йде кроваво заправований г'р'бш податників? — а історії галицької правдиві, то чи на те нар'д ложити на жандармерію, щоби си уживано до того, як се показано в інтерпеляціях внесених нашими независимими посланцями в рад' державній?

Справа всеавстрійського в'єча хлопців — се переважна справа, і тому звернули ми на н'ю завчасу увагу патріотичного нашого загалу, в'єзваючи, щоби і з' нашого х'л'боробского народу явилися там водпоручники. Постановою низшо-австрійського зв'язку р'л'ників в'єче се відкликано, аж поки рада державна назад не збере ся. Позаяк справу в'єслану водпоручників хлопців з' рускою части Галичини порушила і „Свобода“, а день 20-ого червня недалеко, то належить всюди, де загадано вибрати ся до В'єдн на се в'єче [а знаємо, що збирало ся в'є кількох околищах], інтересованих пов'єдомити о відложенню сего в'єча аж до отворення нової сесії ради державної.

На відложено сего в'єча ми зискуємо на час, щоби, закінчивши в'єче поновно буде запов'єджене, систематично підготувати туді сильну повномочіями і ц'л'и св'єдомої репрезентації х'л'боробского нашого народу. Не ходити о велике число людей, що мали бы там по'х'хати; нехай бы і кілька одиниць, але щоби они репрезентували повномочіями багату громаду, товариств, а що найважнійше, щоби знали точно, яку там мають сповнитися задачу з огляду на ц'л'ий х'л'боробскій нар'д Австрії, а спеціально з огляду на свій, руский. Рада державна мусить бути св'єдома, що податники, котрі н'х там в'єслали, дивлять ся н'м — на пальці...

Основуємо товариство малярске!

Cheć go podnieść, uszczęśliwić —
Cheć nim cały świat zadziwić!..
A. Mickiewicz.

То ту то там вирінає поміж нашими малярями гадка основана товариства. Був нав'єт час, здавало ся, вже-вже оно в'є-

дять ся, але не в'єдило ся н'єчого. І шкода велика, бо справа се важна, як'є важною є кожда розумна організація, особливо-ж у нас, Богом забутих Русинів. А пора вже й вставати, бо н'бь була і довга і темна! Виведем'є отже сю справу на денне св'єтло, розглянемо ся в'є теперішніх обставинах, а побачимо, в'є ч'єм х'ба і як'є й зар'дити.

В'є м'єсточку С'льов'є живе славний на ц'л'ю околищу маляр. В'єсо він знає написати і с'в. Варвару, і с'в. Николая, і Д'єву Пречисту, а раз як'є змалював д'євола під ногами с'в. Михайла, то люде бояли ся до образа приступити. Такий то був „живописець“!

Прийшов раз до него оден'є г'азда з' сус'єдного села Темнова, з' своїм'є сином'є, що вже „вивчив'є“ с'єльську школу. Добрий і дотепний хлопчина, та не мож'є собі з' ним'є ради дати: в'є ст'єни записує! А що напише, чи ч'л'ов'єка, чи хату, чи к'бтку, то таке в'єдате, що не мож'є надивувати ся. „Чи не м'ог'є бы в'євчити ся на такого майстра, як'є от'є в'є?“ — Чому н'є?! — Торг'є в'є торг'є, за 3—4 ринських та к'блька к'р'ц'єв зерна р'бно має сей хлопчина по к'блькох роках стати таким сам'єським майстром, як'є славний автор'є д'євола. Запито могович, починає ся наука.

Хлопець носить воду, рубає дрова, чистить панови і пани чоботи, колыше дитину. По'б'жити до м'єста, понає корову, догляне безроги. Обирає бульбу, копає, сапає, поле в'є город'є. Дуже добрий хлопчина! такий послухний... Часом варить карук'є, тре фарбу, а часом видить, як'є его майстер'є образ'є малює. Напрацювавши ся фізично, т'єшити ся, сли може де з' хлопцями побавити ся або виспати ся, бо раненько треба встати... до науки? — н'є! до роботи, котра з' наукою мало або й н'єчо спільного не має.

Так минає р'бк'є, або й б'льше. За той час'є хлопець научить ся смарувати, а вже дуже добре, сли і троха золотити. В'є нед'єль та св'єта, як'є має охоту, то рисує; за в'єбр'є служать лих'є або і добрий рисунок, але добрий п'єсля в'єподоб'є, без жадної системи. Сам'є майстер'є, хот'є який славний, не багатознає ся на т'єх рисунках, тож'є і не дуже може хлопцеві помочі, сли взагал'є узнаєт'є за водповідне вже так'є в'єчасно розпочинати науку рисования. А сли хлопець н'єчо не рисує, то не его вина, бо-ж'є то дитина, не св'єдома дороги, потребуєча проводу. Гадаючи, що его наука спочиває в'є певних руках, с'льпо йде туді, куди его ведуть. А тимчасом не знає, що починає науку свою вод'є того, на ч'єм она повинна бы к'нчити ся, що властиво повинно бути на друг'єм, трет'єм п'єльн'є, як'є в'єдомості потрібні для нашого церковного маляр'є, а ч'ого, при водповідн'єм під'єльн'є прац'є, маляр'є не повинен'є робити.

По як'єм'є час'є, по 3—4 л'єтах, починає хлопець „термінатор'є“ ознакомлювати ся з' фарбами і малюванем, а то в'є час'є, коли вже починає „кавалерувати“ і коли вже має кавалок ремесла в'є руках. За такий р'єчи, як'є анатомія, перспектива, склад'є хемічний фарб'є, історія штуки, стиль — за то він і не чув'є і не м'ог'є чути, бо і его майстер'є також за то все н'єчо не знає, хот'є пр'єц'єнь... який славний! Оттак'є по умовлених к'блькох роках наступає „в'єзволен'є“ т. є. наука ск'нчена; з' колишнього хлопчини стала ся, б'льше або менше в'єправна, машина до роблення образів. Св'єтлогляд'є его не широк'є, фаховий в'єдомості не великий, самостійна творч'єсть... н'єка. Але і у его принципа так само, а який він славний! значить ся: і без того можна бути славним.

Скаже хто, що моя бес'єда з'лобна, бо і давній артисти також починали науку вод'є ношеня води, тертя фарб'є і т. д. Правда! але давній артисти були о ст'єлько щаслив'єйші, що не мали жадних готових в'єбр'єв, як'є х'ба старинний стату'є, на котрих учили ся рисунку та анатомії. Решту — а та решта становить власне суть их'є артизму — мус'єли самі творити! Нав'єт тої „решти“ не треба, бо-ж'є на то було перед'є нами досить артистів; і д'єйсно, наш маляр'є мають ц'л'ий з'б'р'єк таких „коперстич'єв“ [Kupferstiche], котрі становлять у них'є ту „решту“! Тамт'є артисти „творили“ з' н'єчого; наш маляр'є „перетворюють“ готове, а часто з' доброго на зле. Тому там була штука своя, питома; у нас все позичена, а в'є додатку переницьована.

В'є той сп'єс'єб'є перес'єчно повстають у нас маляр'є, а правильно золотар'є та с'єнцар'є. Однак'є сей сп'єс'єб'є є злий і наносить штуд'є і загалови неоц'єнені шкоди. Така наука, зам'єсть розвивати, в'є зар'єд'є вже убиває природний з'дбности, зводить их'є на дорогу ремесла, виключаючи самостійну працю духа, за котру при такий науц'є не дбає ся. Часто прояви самостійности стр'єчають ся з' на-

см'єшками, ну, а тот'є роблять також своє. Стаючи самостійним малярем, не в'єносити такий „ч'єладник'є“ розум'єня сути штуки, а і пот'єм не набере его, бо в'є своїй нищ'єт'є часто і не прочуває, що по-за т'єм, що він знає, може истувати щ'єс'є красочого, доскональшого. В'є рефлексія не бавить ся. Свій фах'є трактує як'є інтерес'є. З' одної сторони стар'є д'єта, безробіт'є, недуги, всякий елементарний випадки стають перед'є очима; з' другої сторони бажан'є достатного і в'єг'єдного жит'є та уживан'є, при браку водповідного образования, замилюван'є до свого фаху яко такого; скромний вымоги публіки не слухують его уважати малюван'є за науку, котр'єй н'єколи к'нчи не ма; противно, учать его уживати свій фах'є за сп'єс'єб'є осягнен'є можливо найб'льших матер'єйських користей, як'є остаточний их'є ц'єль, без огляду на то, чи штука на т'єм'є що зискує або стр'єтити. Браку серіознон'є науки допускає легко фальшиву амбіцію, зарозум'єл'єсть, і такий вызволен'єй ч'єладник'є р'єдк'є дасть ся вже ч'єго научити. Се образок'є перес'єчного маляр'є. Не в'є гад'є мен'є виступати проти маляр'єв, котр'є в'є той сп'єс'єб'є учили ся. Они тому не винні; их'є треба жалувати, що стали ся жертвою нерозумних обставин, бо многи з' них'є могли бы були виобразувати ся на справд'єшних'є артистів. В'єказую лиш'є на той фатальний сп'єс'єб'є науки, котрий і так'є ще видає л'єпшій результат, як'є бы спод'євати ся можна, сли природний талант'є перемаже і майстра і его ш'єлку.

Але в'є д'єсь у нас нев'єдоме н'єк'єму жерело, з' котрого обильно плывуть маляр'є — ничого рода. Т'єй обдарований вод'є природи не в'євичи ся, а все уймають. Як'є малювати, то і малювати, як'є золотити, то і золотити або с'єнцарювати. До всього возьмуть ся; і треба Богу дякувати, сли в'є половин'є роботи не зникнуть, або й ще що г'р'шого не стане ся. Все они працують „для церкви“, для „нашого св. об'єр'єда“, але вскор'є надходить той час'є, що вылазит з' м'єшка шило. Они то носить з' собою то болото, котре нас'є вс'єх'є обх'єлає. І они мають своїх термінаторів, котрі і принципалів, буває, пере-в'єс'єлають. Про т'єх вс'єх'є не стану говорити, бо они вже неодному дали ся в'є знаки; хоч'є лиш'є обома руками в'єказати т'єм'є вс'єм, котр'є хот'єт'є вид'єти: Див'єт'є ся і переконайте ся, що так'є, як'є в'є, в'є зле; що крайна вже пора очистити наш'є церкви з' т'єх к'єльк'є, з'є тої малюваної г'єзи, на котру г'єдко дивити ся; що крайна вже пора, сли ми нар'єд'є культурний, заявити ту культуру і в'є штуд'є; що крайна вже пора заткати і забити то жерело маляр'єв-спекулянтів, з' котрого плыве деморалізація і підкопує до решти штуку і быт'є уц'єливих'є людей!

З' другої сторони стоить публіка, котра потребує маляр'єв. Св'єтська публіка знає собі дуже добре радити: не уживає их'є ц'єлком. Для неї вистаткують аж надто вс'єлякого рода олійний друки, куповані в'є skleпах'є або у прох'єжих'є торговц'єв. Хто хоче мати щ'єс'є л'єпшого, той удає ся до Поляк'єв; ан'є на гадку ему не прийд'є запитати ся, чи на мож'є бы сего або того своїми силами док'євати.

Але публіка духовна, св'єщенники! Т'єй, на жал'є, стоить безрадно і непорядно. Треба н. пр. украсити та урядити ново-збудовану церк'єву. Поперед'є всього треба с'єнцар'є. З' в'єдки его взяти? Шукають, допытують, клоп'єт'є! Але часто, сли не найчаст'єйше, буває, що н'єхто ще і не думає о урядженню церк'єви, бо ще фондів нема, а вже с'єнцар'єв до-схочу! Се в'єправд'є в'єг'єдно, але чи добре? Мен'є д'єло ся бути недавно у одного св'єщенника, котрий, не могучи собі дати ради, ховав'є ся перед'є такими „подорожними“. Такий подорожний зв'єчайно і д'єстает роботу. Хто их'є начерки оц'єнить? хто знає, чи не шкода і тої невеликої суми, якої він жад'є? хто знає, чи сов'єсно та без неприємностей доконає та робота? В'єправд'є такий подорожний має з' собою св'єдоцтва, але чи писав'є их'є фаховий ч'єлов'єк? Н'є! писав'є св'єщенник, котрий був'є з' того р'єзбар'є вдоволений, бо р'єзбар'є той спокійний ч'єлов'єк. Отт'є то вс'є св'єдоцтва, на око р'єчь невинна, багат'є коять лиха! Т'єй похвали, признан'є, котр'є найчаст'єйше значать: „той р'єзбар'є є спокійним ч'єлов'єком“, або „не ошукав'є мене, або бодай я не познав'є ся на т'єм“ — они в'єбавать его зарозум'єл'єсть, в'єтворюють авторитет, на жал'є, неправдив'є. Ба! мимо т'єх св'єдоцтв'є показує ся часто, що такому ч'єлов'єкови найл'єпше ще було дати „в'єд'єчний“ і чим'є скорше его позбутися! Однак'є така наука, яку перебуває оден'є св'єщенник, иде зв'єчайно до л'єса, бо то само лучать ся другому, третьому, десятому! З' в'єд'єн наркана на с'єнцар'єв, маляр'єв, бо той сам'є процес водбуває ся і при малю-

ванню, найсов'єтнійшій ч'єлов'єк'є не знаходить дов'єр'є, і то болото, що его одиниць носить з' собою, паде на вс'єх'є!

Найб'льше лиха коить тут непорядність. Х'ба-ж'є може хто присилувати св'єщенника, щоби входив'є в'є умову з' ч'єлов'єком'є не-анаконим'є, з'є уц'єль, про котрого перш'єй раз'є чує і котрого єдиною запорукою є его слова, що правда, шумний і солодкий? Х'ба одна і єдина непорядність! Наша публіка не знає, радше не хоче знати своїх р'єзбар'єв, маляр'єв; не знає, що годен'є сей або той с'єнцар'є чи маляр'є; не знає, яка ц'єха р'єзбар'є чи образ'єв сего або того автора, а се треба [і можна] знати, щоби вибрати собі до вык'єнан'є жаданого предмету водповідного ч'єлов'єка. Тогди нем'єможливим'є буде з'в'єд'є, нем'єможливий буде той зв'єчай, п'єсля котрого „роботу прикидають“, і то зв'єчайно без н'єякої фахової оц'єнки, от'є по просту тому, що она „не подобає ся“. Чи в'є до того яка моральна п'єдстава? І так'є, і н'є. Так'є, бо робота не подобає ся; н'є, бо треба було наперед'є п'єзнати: що і як'є той ч'єлов'єк'є р'єзбар'є або малює. А оден'є не мож'є вс'єх'є вод'єзл'єти, особливо у публіки, котра руководить ся лиш'є своїм'є смаком, а часто лиш'є трімасами. Однак'є допустим'є, що такий маляр'є п'єддає ся жаданам'є одної сторони: малює п'єсля єї бажан'є і зискує великий похвал'є. Малює так само і для других'є, над'єючись також признан'є, але зискує нагану! Де-ж'є ту можливий поступ'є в'є науц'є? як'є же маляр'є може поважно трактувати свій фах'є, коли мусить подавати ся, як'є та тр'єстана серед'є в'єтру? В'є таких'є умовах'є из'є самоук'єв'є роблять ся партач'є, з'є артист'єв рем'єсники, смак'є публіки не може ви-робити ся при таких'є маляр'єх, а маляр'є не можуть статися артистами при таком'є смаку. І так'є котить ся собі то блудне кольс'єце in dulce infinitum.

Отже збираючи все то до купи, видимо: сп'єс'єб'є образования маляр'єв [і с'єнцар'єв чи р'єзбар'єв] нев'єдповідний і их'є образование недостаточне. В'є насл'єдок'є того штука розвинута ся не може, загаль'є не може в'є н'єй розлюбувати ся, а то, що має перед'є очима, в'єплыває на него умно. Серед'є маляр'єв, р'єзбар'єв і золотар'єв в'єтворила ся горстка несов'єсних'є спекулянтів, котрі с'єють деморалізацію, а інтересована публіка не в'єм'є собі дати ради. Для народу, котрий має претенсію називати ся цивілізованим, хвалити ся своєю культурою — в'є узн'єм'є знач'єно того за багату, а в'є додатком'є за надто мало.

Так довше бути не може і не повинно. Треба сему лиху запоб'єгти, а запоб'єгн'єс'єму, і то радикально, через основан'є товариства. Товариство то об'єяло бы в'є собі маляр'єв, р'єзбар'єв, золотар'єв і вс'єх'є людей, котрі займають ся урядженем'є і украшенем'є наших'є церк'єв.

Ц'єлю такого товариства було бы: піднести истинних'є вже маляр'єв матер'єйсько та морально і виобразувати артистів з'є молодих'є людей та й в'єтворити руску школу маляр'єку.

Матер'єйльно піднесе ся их'є в'є той сп'єс'єб'є, що кожний входячий в'є склад'є товариства маляр'є, р'єзбар'є і пр., буде мати за певнену водповідну м'єсячну платню, буде за асекурований на случай нездбности до прац'є, а его родина на случай смерті буде мати бо-дай невелику, на раз'є, запомогу. Коли усуне ся журба о х'л'єб'є насущний, тогди можна подумати о моральном'є вод'єродженню. Насамперед'є под'єлит'є ся водповідно працю: золотар'є та р'єзбар'є не будуть достаткувати образ'єв, як'є то нин'є часто буває, бо се не их'є поле; так само маляр'є не будуть займ'єти ся золоченем'єм та р'єзбою, бо то до них'є не належить. Хто малювати не в'єм'є, той малювати н'єчого не буде, х'ба схоче сего учити ся для своєї приємности. Через'є заповнен'є сталого доходу і через'є водповідний розд'єл прац'є усуне ся з'є-пом'єж'є маляр'єв і пр. в'єражду і неспокійність, котр'є нин'є м'єж'є нами зав'єзато б'єшуть, а тогди буде можна викликати потрібну емуляцію.

Для піднесен'є ровен'єя інтелектуального заложит'є ся фахова бібліотека, заведе ся водповідний в'єдчит'є, придбає ся з'б'р'єка добрих'є фотографій і пр., котр'є в'єраз'є з'є подручниками дадуть им'є можність розглянути ся в'є т'єм'є великанськом'є матер'єйль, який нагромадила за м'єнувш'єй час'є штука.

Отсе треба зробити як'є найскорше, щоби спинити то зло, яке закоренило ся. Окр'єм'є того треба поставити здоров'є підвалини на будучність: виобразувати молоді сили на з'дбних'є артистів. В'є т'єй ц'єль приймало бы товариство до науки хлопців по ск'єнчен'є бодай чотирох'є клас'є гімназійських або реальних'є, а наука для них'є, подавала бы ся по можности на той лад, що в'є проч'єх'є школах'є малярських, з'є в'єлученем'єм т'єх'є усьх'є

як у нас маляр обійти ся не може. Нині у нас з такими студіями ніхто не може бути малярем; радше йде до ревізорів або жандармів! І не диво. Нині малярська не мають нині у нас ані вартості ані цін. Інакше-ж буде, коли маляр буде знати, що забезпечить собі будучність, а що найменше перш хвиля; коли буде знати, що його праця справедливо оцінить ся та що буде мати поміч і заохоту. Отсе то іменно і найважливіша точка, бо то починає школи малярської, котра мусить мати будучність. Неодноталант, що тепер змарнував бы ся, буде мати промощену дорогу, аж поки придбає собі имя, та не буде мусить опирати ся на товариство.

Не буду довго розводити ся надъ тымъ, о скільки таке товариство принесе хосна загальному. Усушене деморалізуючого безголовія, середъ якого живемо; наведення спорои пайки людей до серйозної праці, муючон ясно визначену мету; забезпечення публіци і церквамъ оригінальнихъ і добрихъ образівъ і пр.; створення інституцій, котра при відповідній підпорі зб сторони загально мусить руску штуку по всьмъ свѣтѣ розголосити; вкінці свѣдомість, що то все осягнули ми власними силами. Для дбалою народу повинно бы бути досить користі, а щоби довго треба було надумувати ся надъ основанемъ такого товариства.

Заходило бы теперъ питанє: зъ-вѣдки взяти на то капіталѣ, бо певно, що безъ капіталѣ сего не осягне ся. Отже і тутъ не виджу труднощій. Найбільшою зъ нихъ була бы хіба руска байдужність. Але, коли Русини разъ вже спромогли ся на солідарність, що здавало ся неможливимъ, і если она треває аж до нинѣ, а дай Боже, щоби вже нѣколи не упала, то чей-же і на проче знайде ся потрібна енергія. Або чи може спочинемо вже на лаврахъ?... А я позволю собі лише запитати: якъ взяла ся у насъ „Народна Торговля“? якъ взявъ ся „Дифтерій“? або товариство для výroбу ризъ церковнихъ? Удѣлами, складами. Если-жъ той спосібъ показавъ ся добримъ въ тѣхъ кількохъ случаяхъ, чому-жъ бы его й тутъ не ужити?

Скаже хто: нехай самі малярі основують его. Правда, можна. Можуть і самі малярі зложити ся і утворити спільку. Але сей спосібъ не видає ся меншъ відповіднимъ, бо при такімъ цѣлковитімъ браку солідарности, якъ у насъ, товариство таке чи спілька не остоялась бы довго. Вѣдтакъ і загаль не буде інтересувати ся тымъ товариствомъ такъ, якъ бы треба. А о то-жъ бо і ходити, щоби загаль мавъ въ тѣмъ свій інтересъ, свою користь, і то не лишъ моральну, але й матеріальну. Отже члени, зложивши відповідну суму удѣлами, вибирають верховний зарядъ товариства. Той зарядъ умовляє ся зъ відповідними силами малярськими, різьбярськими, золотарськими і пр., котрі за певну зб горы умовлену мѣсячну платню зобов'язують ся вѣдати товариству свою працю, і за одобренемъ верховного заряду вибирають зъ-поміжъ себе зарядъ артистичний, по чѣмъ товариство ходитъ въ житє. Занятя певно не бракло бы, бо і нинѣ его не бракує; въ інтересѣ кожного члена лежало бы придбати товариству якісь доходи, і въ мѣру виливаючихъ, змагаючихъ ся замозлен ширшало бы і товариство. Такъ може оно оборонити цѣлу Галичину і всѣ рускі сили, і сталося бы огнищемъ рускої штуки. Зъ чистого зыску оберталась бы якась часть на зельзний капіталъ, на асекурацію, на запомоги, а решта припадала бы до роздѣлу міжъ членівъ, яко дивіденда.

Оттакъ забезпечити ся малярямъ, різьбярямъ і пр. спокійне житє, можливість поважно науки і праці, а членамъ товариства користь моральну і матеріальну, народова дасть ся руску школу.

Пускаючи сю гадку міжъ рускімъ нарѣдѣ, бажано, щоби знайшла такій відгомонъ, на який заслуговує; тожъ прошу умильно всѣ рускі видавництва, щоби зволіли їй бодай хоть кілька слівъ присвятити: нехай бы она продержалась якъ найдалше, якъ найглубше! Хто має якій сумнівъ що-до такого товариства, прошу, щоби зволівъ висказати прилюдно свою гадку, а я сподѣваю ся, що нашъ патріотичний часописъ не пожалуєть мѣсця для сєи жизненої справи. Отварає ся поле дѣляна вѣсьмъ тымъ священикамъ, котрі намъ докоряють, мовъ-то мы не хочемо „зъ нашої высоты артистичнон абстунити, щоби зробити щось для люду, котрий своі хаты нѣмецкими бомазами поганить“; всѣ, що дамагають ся рускихъ образівъ до церковъ і хатъ, танихъ образівъ для старшихъ і дѣтей, і пр. — ті всѣ мають теперъ дуже добру нагоду допомогти до зреалізація сєи гадки, черезъ що і ихъ бажаня будуть могли скорше здѣйснитися ся.

Вѣдкликую ся такожъ до малярівъ, різьбярівъ, золотарівъ і пр., артистівъ і не-ар-

тистівъ, вѣдзвѣть ся на сей покликъ! Се-жъ насъ всѣхъ на рѣвни повинно обходити! Вѣд дружбѣ і спільцѣ доля і слава намъ, а народова хосенъ, отже єдинимъ і громадѣмъ приклонниківъ сѣи справѣ!

Вкінці предкладаю всьмъ людемъ доброй волѣ, що бажать основаня сего товариства, щоби зголосили ся до мене, предкладаючи заразомъ частъ, въ котрій найлучше було бы всьмъ намъ зѣхати ся. Зѣзду такого треба конче, а то для обговореня статута, котрий я готовъ предложити, і для вибрана комітету, котрий бы провадивъ дѣло далше аж до введеня товариства въ житє. Коли насипѣ досить зголошенъ, подамъ се до прилюднон вѣдомости, і на ихъ підставѣ означу день зѣзду.

„Нуже! брата, нуже, дѣлаймо!
Поки еще часъ предъ нами:
Абы свѣту показати,
Що мы еще Русинами!“

Юліянъ Панкевичъ въ Паушѣвцѣ, почта Журинь.

Переглядъ політичний.

Въ справѣ переговорівъ о услѣвѣ мира грецько-турецкого доносать, що міжъ державами панує повна згода. Порта пристає навѣст на найбільше умѣрене полагодженє справы; жаданє вѣдшкодованя обняила вже до 6 мільонівъ фунтівъ (около 20 мил. зр.) Переговори мають бути на доброй дорозѣ, а рѣшницѣ що-до управлїня границъ і договорівъ усунені.

Міжъ грецькою а турецкою головною кватирою розпочато переговори що-до обопільнон видати полонниківъ. Турки мають въ полонѣ 230 грецькихъ жовнїрівъ, а Греки 200 турецькихъ.

Зъ Воля доносать, що тамошний губернаторъ турецкій оповѣстивъ, що майно всѣхъ Греківъ, котрі опустили Тесалію, а не вернуть до двохъ недѣль, буде сконфісковане. До Агенъ приходять зъ Воля вѣсти, що турецкій жовнїръ допускають ся въ Тесалію великихъ грабѣжей.

Зъ судової салѣ.

[Процесъ у Вѣднї противъ Бартмана і Ванічка о шпїєнство.]

Вчера становили передъ вѣденською лавою присяжнихъ бувші офіцери австрійскі Павло Бартманъ і Юсифъ Ванічекъ, обжаловані о продажѣ войсковыхъ тайнъ сторонній державѣ. Зъ міністерства войни выслано на розправу полковника аудиторъ Антрмонта. Бартмана въ разѣ потвердження вини жде кара смерти на шибеници, а Ванічка за співвину і помічъ доживотна вѣзниця.

Справа выкрыла ся такъ: Д. 6. лютого с. р. запримѣтивъ кондукторъ Чигонскій, котрий провадивъ повѣздъ зб Львова до Стрия, що оденъ зъ подорожнихъ разъ въ разъ стоявъ на платформѣ вагону, розглядавъ ся і записувавъ щось до книжочки. Се навело кондуктора на підозрѣнє, що той подорожний мусить бути шпїємъ. Вѣнъ зателѣгувавъ до Стрия, а тамъ приарештовано того подорожного і пѣзано въ нѣмъ Павла Бартмана зб Львова. На телеграфічне припорученє переведено у Львовѣ ревізію въ помешканю уязненого і найдено тамъ богато доказівъ его вини, міжъ иншимъ листы одного войскового attaché у Вѣднї. Такожъ показало ся зъ записківъ Бартмана, що ему помагавъ Ванічекъ за вѣдповідною винагородою; дѣлято уязнено такожъ Ванічка, і обохъ вѣдставлено д. 18. лютого с. р. до Вѣднї, де узакано делегацію вѣденського суду присяжнихъ для того процесу. Въ слѣдствѣ показало ся, що Бартманъ вже вѣдъ р. 1890 виявлявъ войсковій тайни Австрій якійсь сторонній державѣ і выбравъ за те около 42.000 зр. нагороду; выходить зъ записківъ Бартмана, що тота держава доставала вѣдъ него вѣдомости навѣст про найтайнѣйшій планы Австрій, і що вѣнъ подававъ ся до дальшихъ услугъ аж до р. 1900, жадючи загальнон винагороду 25.000 зр. і 5.000 зр. вѣдшкодованя.

Минувшість Бартмана тежъ бурлива. Бувъ вѣнъ поручникомъ въ австрійскій армії, обѣля дїяльність въ львовськѣмъ магїстратѣ; тутъ стративъ мѣсць зъ причини свого соромного житя. Вкінці стрѣвъ ся зъ Ванічкомъ, своимъ давнимъ учителемъ зъ школи кадetskої; Ванічекъ мавъ тогдѣ у Львовѣ войскове бюро інформаційне.

Барманови помагавъ Ванічекъ при укладаню планівъ мобілізації і достававъ за те заплату. Его вина пѣбля акту обжалованя має лише характеръ далекои опіввини.

Самъ актъ обжалованя є дуже оглядно уложений: нѣде выразно не называє ані тѣ державы, котрій обжалованій выдавали австрійскій тайны, ані того повномочника, черезъ котрого вѣденскій войсковій attaché тѣмъ державѣ переговорювавъ зъ Бартманомъ і приймавъ вѣдъ него письма. Въ выпискахъ зъ листівъ Бартмана замѣсть назвы тѣи державы всюды повставлявано слова „ваша держава“.

Розправа веде ся тайно при зачиненыхъ дверяхъ; изъ стороны дневникарства прислухує ся шістьохъ мужівъ довѣри.

Переслухуваний Бартманъ не почувавъ ся до вини, кажучи, що зрадникомъ не бувъ нѣколи. Про своє давнѣйше житє розказує, що є синомъ убогихъ родичівъ, а матірѣ удержувавъ аж до послѣднього часу. На кошты правительства укѣнчивъ кадetskу школу, обѣля будучи офіцеромъ бравъ участь въ борбахъ въ полудневой Далматіи. Бувъ певно зробивъ карієру, коли бы не налѣгъ до льотеріи. Вѣнъ полавъ въ руки ляхварівъ, позиченій грошѣ програвавъ, обѣля зъ розпучки хонивъ ся такого, що его довело до утраты офіцерекого ступня.

Значить перебивъ ему президентъ трибуналу — вы заставили войсковий униформѣ, зломали слово чести і надужили пѣдпису капитана Люкша. Потому були вы дїяристомъ магїстратскимъ і учителемъ въ приготовавчій школѣ Ванічка та потеряли оба тѣ мѣсця черезъ ваше соромне житє.

Обжалованій розказує далше, що будучи офіцеромъ, бувъ заручений, але по его деградации суждена вѣдказала ему. Вѣнъ похѣвъ до неї зъ револьверомъ; его уязнили, ставили передъ судѣ, але увѣльнили. Потому хотѣвъ вступити до заграничного войска, але всюды ему вѣдказали черезъ те, що вѣнъ не кавалеристъ. Далше звернувъ ся до войскового attaché державы, котрой завѣсѣдъ бувъ противникомъ, зложивъ доказы, що умѣе по польски, сербски, хорватски, що розумѣе ся на выговоряню маѣ, і просивъ о принятѣ. Attaché вѣдказавъ, що до войска принятя его не може, але уязне его до чого нишого, до збїраня вѣдомостей. Бартманъ пристає. Тогдѣ attaché давъ ему 150 зр. і каже: „Покажѣтъ, що умѣете. Може щось знаете за твердиню К., а може щось довѣдаєте ся.“ Бартманъ пѣблавъ заразмъ 40 зр. матерїи, поплативъ довѣи і не гадавъ вѣхати до К.; але ему не лишалося нѣчого нишого і вѣнъ мусѣвъ сповнити задачу. За інформацію доставъ 3.500 зр., слѣдуючого року заробивъ 1.700 зр., а въ дальшѣмъ роцѣ 2.000 зр. На запытанє, коли пѣзнавъ ся зъ Ванічкомъ, вѣдповѣвъ обжалованій, що стрѣвъ ся зъ нимъ у Львовѣ, сказавъ ему, що живе зъ льотеріи і втягнувъ его въ гру; Ванічекъ програвъ свои грошѣ і жытций. Звычайно програвавъ обжалованій все, що заробивъ, а обѣля Ванічекъ давъ ему на житє. Разъ обжаловавъ Ванічекъ одного офіцера, що поступавъ неладно: той пѣзавъ его за клевету. Ванічка увѣльнено, але судъ гоноровий засудивъ его на утрату офіцерева. Ванічекъ жадувавъ ся на те передъ Бартманомъ; тогдѣ сей каже: „Вачѣ, і менѣ заповѣдно несправедливѣсть; але я пѣмстивъ ся: вѣдъ р. 1890 доставляю одній державѣ вѣдомостей.“ Ванічекъ сказавъ на те, що ему все одно; чоловікъ, що 30 лѣтъ служивъ державѣ, а обѣля такъ собѣ зъ нимъ поступавъ, не може оглядати ся нѣ на що. Вѣдъ Бартмана жадано тогдѣ плану мобілізації пѣхоты; сєи работы пѣднѣвъ ся Ванічекъ. — На запытанє, чи і заковчанє написавъ Ванічекъ, вѣдповѣдавъ обжалованій, що нѣ; вѣнъ самъ переробивъ те роботу Ванічка, бо работа мала хибы і була за мала. Вѣнъ єи розширивъ, щоби достати більшу заплату. Доставъ за ню 3.600 зр., а зъ того давъ Ванічкови 1000 зр. Той планъ давъ обжалованій такожъ иншимъ державамъ; але оденъ attaché вѣдкнувъ его, а другій сказавъ...

Президентъ: Се буде пѣзвѣстие. Вѣдтакъ выготвили вы планъ нагляданя подорожнихъ і обезджачили почти офіцерами.

Обжалованій: Етѣ, се дробницѣ. Презид.: Потому дали вы рефератъ о заосмотрѣваню войска і достали за те 4.000 зр. Обжал.: Такъ; але се були лишъ вѣдомости о паровыхъ млынахъ, консервахъ і т. п.

Презид.: А за донесеня про инвентаръ полевыхъ зельзницъ мали вы достати 2.000 зр. чого жадано вѣдъ васъ на кѣнци?

Обжал.: Я мавъ здати справу зъ шляху Львовѣ-Стрий-Мункачѣ.

Презид.: И при тѣмъ васъ уязнено. Кѣлько вы побрали разомъ?

Обжал.: 42.130 зр. Тѣ грошѣ обернувъ въ части на свои потребности, а решту програвъ на льотерію.

Показало ся далше, що Бартманъ выготвивъ повный планъ, якъ неприятель може впасти до краю і заняти одну твердиню. Обжалованій вѣдъ сторонной державы не доставъ нѣякихъ писемъ, а зносивъ ся все тѣлько устно; працювавъ понайбільше у Вѣднї. Ванічекъ знавъ о всьмъ. На запытанє оборонця вѣдповѣдавъ обжалованій, що при своихъ работахъ не уживавъ нѣчого більше крѣмъ маѣ, бібліотеки і власныхъ наукъ.

Обжалованій Ванічекъ тежъ не почувавъ ся до вини. Вѣнъ бравъ участь въ войнахъ въ р. 1859 і 1866, бувъ ранений, а пѣзвѣстие его спенсіоновано, і те его огдрчило. Бартманъ выдавъ ся ему тежъ покривденнымъ, а що потребувавъ помічника, то обжалованій помагавъ ему. Першій разъ въ житю зробивъ дурницю; але що-жъ вѣнъ пизавъ? Тайныхъ приписівъ не бачивъ на очі; на підставѣ войсковыхъ книжокъ і при сякій-такій фантазіи кожидй мѣгъ бы те саме написати; вѣрности оно мати не може. — Президентъ замѣчає на те, що въ такѣмъ разѣ стороння держава непотрѣбно бы платила, бо те все могла бы дешевѣе набути въ книгарни. — На запытанє оборонця заявляє Бартманъ, що Ванічекъ до одной работы уживъ загальныхъ приписівъ о мобілізації.

Вкінці вѣдчитано кѣлька документівъ, переслухано дозорця вѣзницѣ вѣденськихъ і обохъ жандармівъ, котрі проводили арештованого Бартмана. Далше ведєть розправа сегодня.

— Загальні зборы „Руского Института для вѣдчати въ Перемышлѣ“ вѣдбудуть ся дня 29 н.ст. червня въ комнатахъ товариства о годінѣ 3 ой евентуально [т. є. на случай недостаточного числа членівъ о тѣи годінѣ] о 6-той по полудни. Програма зборівъ вызначена §. 19 статута. — Того-жъ дня о 8 годінѣ рано вѣдправитъ ся богослужєнє за усопшихъ членівъ і добродѣвѣ Института, а о годінѣ 9-ой вѣдбуде ся неспѣтъ институтокъ.

— С. Ем. кардиналъ Сембратовичъ жертвувавъ на реставрацію монастиря СС. Василіанокъ въ Словтѣ 1000 зр.

— Зъ наукового товариства имени Шевченка. Засѣданє исторично-философичнон секції вѣдбуде ся въ среду [16 н.ст. с. м.] о годінѣ 7-ой вечеромъ. Порядокъ дневной: 1) Д-ръ Кость Левицкій предложитъ розвѣдки присланий для „Часописи правничої“. 2) Проф. М. Грушевскій зреферує статью Мик. Княжевича: „Проектъ полѣпшеня торговлѣ на Украинѣ зъ р. 1784“.

— Зѣзѣдъ товаришівъ. Тѣхъ товаришівъ, котрі недержали спеціального запрошеня, повѣдомляемо, що товарискій зѣзѣдъ учениківъ самѣбрскон гімназіи, котрий въ 1877 роцѣ скѣнчили гімназію, вѣдбуде ся въ дняхъ 9. і 10. липня с. р. въ Самборѣ. Збѣрне мѣсць: Касино мѣщанське дня 9. липня о 8 годінѣ вечеромъ. — Д-ръ Андрей Чайковский, свящ. Левъ Волянскій і Еміль Виткевичъ.

— Рада громадска мѣста Яворова на послѣднімъ своемъ засѣданю рѣшила зъ огляду на все більше пѣдпадаючій станѣ мѣста, старати ся всьми силами: 1) о продовженє шляху зельзницѣ Львовѣ-Янівъ до Яворова, або выбудованє зельзницѣ зъ Судовон Вишнѣ черезъ Яворѣвъ, Немирѣвъ до Равы рускої; 2) побѣтъ истинуючій шестикласовой школы для хлопцѣвъ вѣдкрити, і те вѣдъ найблизшого року шкѣльного, чотирокласову школу руску; 3) о заложєнє въ Яворѣвъ гімназіи або школы реальнон въ выкладѣ утравѣстичнымъ, руско-польскимъ. Рѣшеня такі зазначують добру волю громадянъ. Добра воля то справдѣ половина дѣла, однакъ добре бы було, щоби хотя друга половина, т. є. введено всѣхъ рѣшенъ въ житє, сповнилась і то якъ найскорше.

— Нинѣ вѣдбуває ся передъ трибуналомъ суду присяжнихъ въ Перемышлѣ карна розправа противъ посла Стефана Новакоского, обжалованого о провинны зъ §§. 283, 284, 300 і 302 зак. карн. і 23 зак. правового. Оборону веде адвокатъ д-ръ Т. Кормошъ. Посолъ Новакоскій пересидѣвъ у вѣзницѣ слѣдчій сорокъ дѣвѣ, мимо всякихъ заходівъ оборонця, щоби его бѣло выпустили скорше. [Разомъ зъ посломъ Новакоскимъ обжаловано і Сенька Вѣтика.] — Дальшій повѣборчій розправа карній въ Перемышлѣ будуть передъ звичайнымъ трибуналомъ: дня 21 червня противъ 86 обжалованыхъ селянъ зб Стоянѣвъ а 28-ого червня противъ 18 селянъ зб Плешевичъ.

— Въ процесѣ стояновецкѣмъ пѣдняли ся [на запрошенє Головного комітету выборчого] обороны 82 обжалованыхъ селянъ ш. д-ръ Добрянскій і д-ръ К. Левицкій зб Львова, д-ръ Кормошъ зб Перемышля і д-ръ Могильничкій зб Долины. Сей послѣдній має лично бути въ Стоянѣвахъ розглянути само мѣсць, де пришло до розливу крови.

— Передъ львовськѣмъ трибуналомъ карнымъ яко апелційнымъ ставало нинѣ вѣсьмохъ найповажнѣйшихъ селянъ зб Бутинѣ повѣту жовтѣвского. Всѣхъ ихъ судъ повѣтовый въ Мостахъ великихъ засудивъ бувъ за мниме загроженє публичного спокою черезъ ширєнє ложныхъ вѣстѣй підчасъ выборовъ до сейму на кару вѣдъ двохъ тыжднівъ до двохъ мѣсѣцѣвъ. При нинѣшній розправѣ трибуналъ, по промовахъ адвокатівъ д-ровъ К. Левицкого і Добрянского, зивѣвъ засудъ першого судѣвъ і увѣльнивъ всѣхъ засуджєныхъ.

— Посолъ Шаєръ, стояловець, котрого ажъ рѣшенемъ парламенту [хочѣ на великій жалъ кола польского] выдѣбѣто зъ арешту, стане незабавкя яко обжалованій передъ звичайнымъ трибуналомъ въ Ряшевѣ. Прокураторія обжаловує его о обиду мавсѣтату, о пѣдбурюванє противъ властей і о провину противъ закона о зборахъ.

— Пѣдъ закидомъ шпїонства арештовано въ Перемышлѣ якогось Маєкса Федоровича, котрий прѣхѣвъ зб Конгресивки, а не може вылѣтитиувати ся.

Телеграммы „Дѣла“.

Прага 15 червня. Доносать, що гр. Вячеславъ Кавніцъ хоче зложити мандатъ до рады державнон, бо не годить ся зъ теперѣшною тактикою молодѣческихъ пословъ. Prager Abendblatt (додатокъ до урядового дневника) ганить австрійскихъ Нѣмцѣвъ, що ажъ за границю вѣзять, щоби обговорювати внутрѣшню політику австрійску; ще сумнѣйше те, що такій люде, якъ Функе і Шікеръ узнали зарѣчь можливю, выступити въ Липску обѣчь Вольфа і жалувати ся передъ пѣдданными заграничнон державы.

Теплицѣ 15 червня. 500 чеськихъ „Соколовъ“ выправило ся въ недѣлю до Карбичѣ. Нѣмцѣ міжъ тымъ заняли всѣ гостиницѣ і выкупили все пиво, такъ що „Соколы“ ані не малѣе де пѣдѣти ані не могли достати пива. Зъ тѣи причини пришло до бѣйки, въ котрій потурбовано Нѣмцѣвъ. Въ ночи пришло на двѣрци въ Карбичахъ зновъ до бучѣ.

КОНКУРСЪ.

Рускій Институтъ для дѣвчатъ въ Пере-
мышляхъ разписуе симъ конкурсъ:

1) На посаду учительки въ институтъ для
школъ народныхъ або выдѣловыхъ. Платня
150 зр. рѣчно, харчъ, мешкане въ Институтѣ,
опаль и услуга. Зъ часомъ може бути платня
пѣдвѣшена. Емеритурѣ заповѣнена.

2) На посаду надзирательки до нагляду
дѣтей по-за годинами школьными. Наука крою
и робѣть ручныхъ позадана. Платня пѣсля
угоды, харчъ, мешкане въ Институтѣ, опаль и
услуга.

Подана заосмотрѣній въ водповѣдній дока-
зы, належить вносити до Выдѣлу Руского Ин-
ститута для дѣвчатъ въ Перемышляхъ.

Вѣдъ Выдѣлу Руского Института для дѣв-
чатъ въ Перемышляхъ.

Г. Цегельскій предсѣдатель. Д. Чего-
вскій секретарь.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Провѣта“.

На дослане.

ЗАКЛАДЪ ВОДОЛѢЧНИЧІЙ

Д-ра Храпца

въ Закопанѣмъ

Отвореный черезъ цѣлый рокъ. Уряджене
якъ найдѣлше. Цѣны дуже приступны.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ.

ВЕНЕДИКТА
Коперникового
пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешей акцѣ
въ великомъ выборѣ окуляровъ,
цикеры, лзорнеты, барометры,
термометры. — Напраны най-
скорше и найдешевше. — Устро-
ена электричнхъ дѣвочковъ. —
Замовленя зъ провинціи водво-
ротно. 4185

Адреса: Оптика Коперникій
Львѣвъ, площа Галицка ч. 1.

ГОСТЕЦЬ и РЕВМАТИЗМЪ

дѣлать едино лишь мазъ Руса
(Russ Gichtsalbe). Слоиъ 1 зр.
Розсылає С. Рукара Аптика
Львѣвъ. (Галичина). 8—24

175

ПОТРЕБУЮ женщины старшой до заряду домоу.

Вдова по священнику має пер-
шенство.

Адреса: О. Баранецкій, па-
рохъ въ Пяновцахъ почта Сам-
бѣръ. 192 2—8

КРАЕВЫЙ ИНСТИТУТЪ ПРАЦЪ

и
Бюро комисовѣ
для Промыслу и Рѣльництва

у Львѣвъ, улица Баторія число 6
поручає

офіціалістѣвъ частныхъ, спѣв-
роботничѣвъ будвляныхъ, тех-
нічныхъ и т. п., а такожъ учи-
тельки, управительки, бонь,
выховательки и т. п.

ПОСЕРЕДНИЧИТЬ
въ купнѣ и продажи, въ посе-
сѣхъ въ вынаходженю спѣлны-
кѣвъ, въ вироблюваню позичокъ
векселыхъ и гіпотечныхъ, пола-
годжує віза пашпортѣвъ и т. и.

Бюро воднайму мешкавъ
посѣде постійно выказы вѣль-
ныхъ мешкъ на звичайныхъ, ка-
валерскихъ, льокаль и т. и.

КОНТОРА СЛУГЪ
особно урядженѣ поручає службу
всякой категоріи.

Всякія порученя полагоджуємо
безплатно. 194 2 3

Товариство „Провѣта“

при зближающихъ ся испятахъ
въ школахъ народныхъ подає до
вѣдомости Свѣтл. Радъ Школь-
ныхъ, Внов. свѣщенікѣвъ, кати-
хитѣвъ, учительѣвъ и родичѣвъ,
що книжки наклады товариства,
привзволѣн кр. Радою школьною
на преміи для ученикѣвъ, красно
оправленіи можна купити въ
канцеляріи товариства рыноу
ч. 10, по слѣдующей цѣнѣ:

Росказы про силы природы 20 кр.
Оповіданя о житю св. Бори-
са и Гліба . . . 20 „
Повѣстаня для дѣтей . . . 27 „
Сестра . . . 15 „
Байки . . . 22 „
Исторія Руси ч. I. . . 25 „
Исторія Руси ч. II. . . 23 „
Дѣнь и конопѣль . . . 24 „
Рогата худоба . . . 45 „
Про жавошлоты и лѣсы . . . 20 „
Вениминъ Франклінъ . . . 16 „
На досвѣтѣхъ . . . 22 „
Середъ ледового моря . . . 25 „
Житѣ св. великомученика и
лѣкаря Пантелеймона . . . 20 „
Дробна птиця господарска, а
великій грошъ . . . 20 „
Водкратѣ Америки . . . 22 „
Звѣрѣта шкодны и пожиточны
Перекотиполе . . . 18 „
Кариѣль и Методій . . . 22 „
Повѣстки (Тѣточка Галина и
Два старцѣ-богомольцѣ) 18 „
Финляндія и Сахара . . . 22 „
Молитвенникъ народный (въ
звычайной оправѣ) . . . 20 „

въ лучший оправъ:
а) хребетъ полотняный и зо-
лоченый хрестъ зъ переду 25 „
б) цѣла оправа полотняна, бе-
реги золоченый и золоче-
ный хрестъ зъ переду . . . 35 „
Молитвенникъ народный вели-
кій по цѣнѣ 90 кр., 1.10,
1.30, 1.60, 1.80 зр. 1—2
Всякія замовленя высылають
ся скоро и точно.

Потребую конципиента

Адвокатъ Федакъ

дресоу „М. Л.“ Станіславів ро-
сте restante. 5—6 198 1—3

УЧЕНИКЪ, що скінчив з від-
значенемъ V. класу
гмназіяльну, глядитъ лекціи на
часъ вакацій. Зголошеня під а-
дресу: Оптика Коперникій
Львѣвъ, площа Галицка ч. 1.

Подяка.

Дѣткунѣ тяжкимъ горемъ и болячою стратою най-
дорожшого Отца нашего, — которого люта смерть, глуха
на нашѣ молитвы, нечула на нашѣ слѣзы, забрала намъ
зъ помѣжи нашої семь, почувавмо ся, жалемъ и
смуткомъ глубоко переняи, до обовязку зложити на
сѣмъ мѣсци прилюдну подяку всѣмъ тымъ, що зводили
участъ взяти въ обрядѣ похоронѣмъ. Передовѣсмъ скла-
даемъ изъ глубины сердца щирю подяку Всч. О. Гомов-
скому и Ви. Пани Гомовскій въ Крилоу, котрий въ часѣ
слабости покойного всегда навѣдувались и не щадили
туду, а по смерти заняли ся сумнымъ приготавленемъ
до похорону, удѣлення помочи, словомъ сказати, всѣмъ не
лишнѣмъ жадноу дробницѣ, чтобы сумный обрядъ возве-
личити, и були балсамомъ гоючимъ въ такъ тяжкомъ
горю, — приймѣтъ слова сердечной подяки спаси-Богъ!
Неменше складаемо сердечну подяку всѣмъ Впрѣд. От-
цямъ Добродѣямъ, що численно возвеличали сумный
обрядъ похоронный, а именно: О. Николаю Гомовскому
совѣтнику и декану зъ Блудникъ за провѣдъ, а ОО. Мон-
цѣбовичеву совѣтнику зъ Комарова, Домбчевскому па-
роху зъ Викторова, Третьякову пароху зъ Уринова,
Винницкому сотрудику зъ Галича. Приймѣтъ и Ви
честне Братство, щирю подяку за численну участъ въ
похоронѣ, та й Вамъ Пани Духовичъ, за щирый спѣву-
дѣлъ и занятѣ домовыми справами сердечне Богъ-за-
платъ! Еще разъ найсердечнѣйше спаси-Богъ всѣмъ
тымъ и нашимъ Добродѣямъ!
Крилоу дня 8 червня 1897. 197 1 1
Едмундъ и Елена Гампель, дѣти.

Посередничю въ закупнѣ

СЪЧКАРЕНЬ

ССХ по 32 зр.

МЛЫНКѢВЪ

вальцовыхъ зъ двома колеса-
ми по 34 зр.

и другихъ машинъ господарскихъ.

Въ користъ нашихъ водбирательѣвъ узыскали
мы въ фабрицѣ и уступаемъ купуючимъ 10 про-
цента водъ цѣнъ повѣсшихъ и другихъ цѣнъ фа-
бричныхъ за другіе машины и запрашаемо до якъ
найчисленнѣйшихъ замовленъ. 16) 8—7

Вѣйшовши въ звязи зъ первостепенною фабрикою

ПОЛОТНА

чисто льняного, румбурского и ирландского —
за которого чистоту ручимо — оферуємо посеред-
ничене въ тѣмъ артикулѣ. Пробки полотентъ и
цѣнникъ знаходитъ ся для осмотра нашихъ Пч.
Гостей въ головнѣмъ зарядѣ и по фѣліяхъ Тowa-
риства. Замовленя приймає ся лише на цѣлѣй
штучки, мѣстачи въ собѣ 23—10 метр. довготы.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши водъ дня 12 лютого 1888 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВЫ

4%, зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ

4 1/2%, зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ

а всѣ находячы ся въ обѣгу 5%, асигнаты касовы зъ
90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ опроцентованы
по 4 1/2% водъ 15 мая 1889. 2218

Передрукъ не буде плаченъ.

ДИРЕКЦІЯ.

КАВУ

въ 5-кѣловыхъ мѣшочкахъ франко
по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кѣловыхъ барилочкахъ франко
по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.;
4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожній вина флясками)

высылає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 45—7

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогичного дво-
тыждневный педагогично-научный, выходитъ
водъ 1 червня 1889 у Львѣвъ ул. Борненьска
ч. 2 Предплата на цѣлый рокъ 3 зр. на пѣвъ
року 1.60 кр. на чверть року 1 зр.

Розклад ізди поїздів залізничих

важный від 1 мая 1897

після часу середно-європейского [шінійшого о 86 минут від часу львівского].

ПОІЗД	до Львова	ПОІЗД	зі Львова
посп. особ.	приходить о	посп. особ.	відходить о
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочиска з год. в. двірця
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан
7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15	„ Підволочиска з Підзамча
8.05	„ Лавочного	6.45	„ Іцкан
8.15	„ Тернополя на головний дворецъ	8.40	„ Кракова
8.25	„ Сокаля	8.55	„ „
9.10	„ Кракова	9.20	„ Скольного [до Гребенова від 10/7—11/8]
10.35	„ Ярослав	9.25	„ Сокаля
1.15	„ Янова	9.40	„ Янова
1.30	„ Кракова	10.05	„ Підволочиска з головного двірця
1.40	„ Скольного [Гребенне від 10/7 до 11/8]	10.27	„ „ Підзамча
1.50	„ Черновець	10.45	„ Іцкан
2.15	„ Підволочиска на Підзамче	1.04	„ Янова [від 11/8 до 11/9 в неділі і свята]
3.30	„ „ головн. дворецъ	1.55	„ Підволочиска з головного двірця
5.25	„ Сокаля	2.08	„ „ Підзамча
5.35	„ Підволочиска на Підзамче	2.31	„ Бруховичъ що неділі і свята
5.45	„ Іцкан	2.40	„ Черновець
5.50	„ „	2.50	„ Кракова
3.04	з Підволочиска на Підзамче	3.05	„ Скольного [від 1/8 до 30/8 з Стрѣла]
3.30	„ „ головн. дворецъ	3.15	„ Янова [від 1/8 до 11/8 и від 1/8 до 20/8]
5.10	„ Кракова	3.27	„ „ що день, від 11/8 до 31/8 в будній день
6.00	„ Підволочиска на головн. дворецъ	3.40	„ Бруховичъ
6.55	„ Кракова	4.40	„ Замной води
8.00	„ Янова від 1/8 до 11/8 — від 1/8 до 30/8		„ Ярослав
8.15	„ „ що день а від 11/8 до 31/8 в будній дні		
8.45	„ Бруховичъ	4.40	до Кракова
8.49	„ Кракова	5.20	„ Лавочного
9.01	„ Бруховичъ	6.45	„ Кракова
9.10	„ Янова [від 11/8 дня 31/8 в нед. и свята]	7.05	„ Сокаля
9.10	„ Іцкан	7.25	„ Тернополя з головного двірця
9.30	„ Кракова	7.30	„ Лавочного
9.43	„ Підволочиска на Підзамче	7.47	„ Тернополя з Підзамча
9.50	„ Іцкан	7.48	„ Янова [лишь від 1/8 до 30/8]
10.00	„ Підволочиска на головн. дворецъ	8.50	„ „ „ 1/8 до 30/8
10.20	„ Скольного лишь від 1/8 до 30/8	10.50	„ Іцкан
12.10	„ Лавочного	11.00	„ Кракова
		11.27	„ Підволочиска з головного двірця
			„ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Набути можна въ головнѣмъ складѣ Виякентія Кучабинскаго ул. Коперника ч. 2, Львѣвъ.
На памятку 300-лѣтнього ювілея св. церкви руской

МОЛИТВЕНИКЪ

для христіанъ католикѣвъ обряда руского

пѣдъ заголовкомъ:

„СВЯТАА СВЯТЫМЪ“

Львѣвъ 1896.

Накладомъ В. Кучабинскаго.

Найновѣйшій сей Молитвенникъ беручимъ его въ руку представляє ся користо вже
своимъ вѣншнимъ видомъ. Форматъ книжки зграбный и удатный; друкъ чистый
и гарный; папѣръ добрый; коректа старанна; численны образки и водтиски украшають тексты;
надписи надъ сторонами улегчають переглядъ книги.

Молитвенникъ сей, переложенный и поправленный власною рукою Гго Еминенци
Преосященнаго Кардинала Митрополита, содержитъ въ собѣ въ найпрактичѣйшій способъ
збраний моленя для ужитку такъ Церковного якъ и домашнаго, а именно:

1. Службу Богу або Літургію С. Іоанна Златоустаго съ молитвами іерейскими.
2. Цѣлу Утреню и Вечерню въ незмѣнныхъ ихъ частяхъ.
3. Додатки змѣный до сихъ Богослуженій, якъ Тропарі, Кондаки, Богородичный и Анти-
фоны на всѣ праздники урочисты въ роцѣ.
4. Обширно зложеное приготовлене до Св. Сповіді и Св. Причастія разомъ зъ Псалмами
покаянными.
5. Молитвы обыный зъ частію Катехизмовою.
6. Молитвы ранній и вечерній бдѣ СС. отцѣвъ зложенъ, зъ церковно-славянскаго на
руське толкованъ.
7. Три Акафисты: Іисусу Сладчайшому, Пресв. Дѣвъ Маріи и Св. Николаю.
8. Параклизъ або Молебень до Пресв. Дѣвы Маріи.
9. Пятдесять рѣзныхъ Молитовъ на всяку потребу въ бесѣдѣ руской.
10. Парастасъ за помершихъ.
11. Пѣснь набожный и Коляды.
12. Календаръ церковный и Пасхалія.

Текстъ церковно-славянскій заосмотренный численными объясненями, при труднѣйшихъ
мѣсцяхъ поданъ переводы. Окремій части Богослуженя поозначованъ наголовками. Книга при-
значена для особъ рѣзного стану, такъ для мужчинъ якъ и невѣстъ, такъ для молодежи
якъ и для старцѣвъ; а цѣлю ея — помножене Славы Божой, возвышене С. Церкви и люд-
ске спасене. 196 1—2

ЦѢНА КНИЖКИ:

оправа въ полотно англійске . . . 85 зр. оправа въ шкѣру зъ окутѣмъ и клям-
рою и золотыми берегами . . . 1.70 зр.
„ въ „ зъ окутѣмъ и клямрою 1.20 „ „ въ шкѣру зъ золотымъ берегомъ 1.80 „
„ въ шкѣру . . . 1.20 „ „ въ оксамитъ зъ зоченями 2.50—3.50 „
„ въ шкѣру зъ окутѣмъ и клямрою 1.40 „ „ въ слоневу кѣсть . . . 2.50—3.50 „
При бѣльшихъ затребованяхъ, почавши водъ 10 екземплярѣвъ водступася ся 20% рабату.

Набути можна въ головнѣмъ складѣ Виякентія Кучабинскаго ул. Коперника, Львѣвъ.

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руських свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить во второк, а во второк і п'ятницю на перемінну разом з Діло.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Dukas, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; в Франкфурті і Гамбурзі: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і надіслатись за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр. на пів року . . . 9 зр. на пів року . . . 12 зр. у Львові: на цілий рік . . . 16 зр. на пів року . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр. Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламція неопечатаній водній воді порта. Поодинокі члени коштують 8 кр. а в. Оголошення звычай приймають ся по ціні 10 кр. водь одним стрічким інсератом або ся місяць а в рубриці „Надоболане“ по 25 кр. а в. Неділя і інші донесення приватний числять ся по 15 кр. водь стрічким.

„Польскій антисемітизм“.

[Стаття надбелана.]

Недавній розруха мазурських робітників в Ходорові і Східниці з'ясувала, що антисемітизм та антисемітизм голошеним водь якогось часу з'явився чи там з'явився Dziennika polsk-ogo, можуть вивести в таборі Любегера радості, а ми маємо обов'язок застановитись надь далекосяглюстю сих фактів.

Ми-ж бо знаємо, що Поляки — се на-родець рар excellence філософський, а філосо-семітизм их не розтягає у них, як то бувало у их короля Казимира Великого, на самі тільки представителі красної половини семітського покоління, Естери та Фаїти, але обинає також пейсатих потомків Се-ма. „Der polnische Jude“ або „Juif polonais“ знає в цілій Європі, бо без них поль-скій шляхтич рушитись не може. Вонь все мусить мати при собі жидка фактора, в ге-брайськом жаргоні „мешурес-ом“ званого.

Навіть наш „зельно-рукий“ граф Ка-зимир, мимо свого італійського походження, присвоїв собі сю польську звичку, а его бо-дрый Ritter von Halban, голосний послідними часами через своє посланіє до калуського Па-лата, називав ся ще п'ять л'ят тому Blumenstock, і був осьмого дня по народженю ри-туально обрізаний.

Також в цілій польській історії не-добачаємо нігде слідів антисемітизму, а в літературі польській панує навіть виразний філософський, бо польські писателі, і то найбільші, повыводили в своїх творах ду-же симпатичні типи жидів. Досить згадати Янкля [з „Pana Tadeusza“] Мицкевича, або Мейра Ейзофовича Елізы Оржежкович, або ко-медію Корженевського „Żydzi“, де власне жи-ди представлені яко люди честні і праві, а навпаки — Поляки представлені зб'єсьми прикметами злыми, звычайно і справедливо приписуваними жидамь.

В останніх часах пробовала деякі польскі перемовані ще періодичні видав-ництва їхати до кар'єри на антисемітизм, однак розгони их були безуспішні і они попадали або „змігивували ся“ в розгоні. Тепер став орган „Länderbank-u“ антисе-мітським — та не знає, на як довго. Кажу: „не знає, на як довго“, бо не в'єрю, щоб вонь довго выдержав на сій дорозі, на котру з'їхав припадков. Річ була та-

ка: Коли після преславних сегодньох виборів в'єднеска ліберальна се-б' то жи-дівска Neue freie Presse осудила галицькі ви-бори, тогді ціла польска праса накинудася мокрим рядом на Neue fr. Presse, а ор-ган „Länderbank-u“ переборщив „in der Hitze des Gefechtes“, запропонувавши польським па-тріотам — збойкотувати Neue fr. Presse в Галичині. Сей поклик не остав без ре-зультату, бо дійсно наступило збойкотуванє, але не патріоти польскі збойкотували Neue fr. Presse, але жида збойкотували самого внеско-давця. Жида зачали выкидати сей орган зб'єсьмих товариств і зб'єсьмих приватних домо-в та й цюфати свои інсерати зб'єсьмих ор-гану. На том на-разі потерпіло хва інсератове бюро Plohn-a а редакція polens-volens ду-дала в трубу антисемітську, хоть зб'єсьмих роком може й жалє зробити ся передплат-ників та інсератників „braci Polaków mo-żeszowego wuzpania“. Поживемо, то й... ve-deremo!

Розруха в Ходорові і Східниці, на мою думку, є ефемеричним вибухом без-глуздя мотивів і в них нема навіть тільки антисемітизму, а в розрухах в 1890 році в Коломиї, Снятині та Слободі рунтурекій в часі виборів рабін Blocha, бувшого члена „koła polsk-ogo“, а вже зов-с'єм далеко имь до порівнянє з антисе-мітизмом рускої „черни“ в часі Колівщини або півзвіщих антисемітських розрух в на Україні.

Поляки взагалі не можуть бути антисе-мітами — раз з консерватизму, бо они є традиційними філософськими, а водтак і для того, що жида підпирають их у всяких політичних маніфестаціях і борбах зб'єсьми — „гайдамаками“...

Жида залюбки возвеличують усякі польскі національні урочистости, ба навіть в комітетах завязуваних для обходу та-ких урочистостей блищать назвища жидів-скі, иногда густіше як польскі. По-за-тим чимало жидів постарало ся через намістництво о зміну назвища на польське — н. пр. Ornstein на Orski, Piveles на Pilewski, Rosenzweig на Rozecki. Schön на Ładniewski — і т. д.

А хто-ж ратує загрожену „ойчизну“ в часі виборів, як не жида? Про тактику их, як они уживають в часі виборів, щоб переверти польского кандидата, не бу-ду говорити, бо се загально з'єв'єтне, а я кон-

статую тільки, що львина часть заслуги успішних поборовань независимих кан-дидатур належить ся жидамь. Для того зб'єсьми числять ся верховодячі сфери — від-дають имь гонори [в „centralnym komitecie“ засідали оба рабіни львівскі і краківскі поб'єсьми польскіх інфулатів, графів като-ликів rар excellence та й поб'єсьми редактора антисемітського нині Dziennika polsk-ogo], за-попадають их ласки рб'єсьмих способами [у Львові н. пр. зміною відпочинку недільно-го]. По виборах, що правда, призабувають на жидів...

Я інтерв'ював одного жидка, махера виборчого, і довідав ся водь него, що жи-ди задумують при слідуючих виборах страйкувати. Причин до того мають они бо-гато, але головно єсть мабуть того, що пе-редше були „bessere Zeiten“, а тепер „по-пеував ся ієшеф“ — паны послідними часами не додержують об'єцянок за выслуги виборчї, об'єцяють багато, а коли приїде до выплаты — bądź zdrów żydzie!

В відношеню Поляків до жидів го-ді не признати правдомовности пословиць: „Jak bieda, to do żyda, a po biedzie za drzwi żydzie!“ Але позаяк в галицькій Польщі що-раз „większa bieda“, то і любовь Поля-ків до жидів буде цвила, а в Dziennik polski, — хоч як кореспондент зб'єсьми Кри-стино-поля нині хвалить его за антисемітизм — наверне ся до свого традиційного філосо-фізму

Я. Н.

Письмо зб'єсьми Долинського.

[Повиборчї розправи. — Соборь деканальний в Рожнівтві.]

Якь всюда, так і в нашом куті, именно в Рожнівтві, відбули ся дня 4 червня с. р. дві повиборчї розправи.

Перша була та, о котрій була вже згад-ка в „Ділі“. З'єв'єтний Кальцунь, писар зб'єсьми Дуби, котрий во время оно зайшов туть як худий марний обдертий хлопчина з Турь великою і був зб'єсьми милосердія до Дуби як писар прийнятий, запобав двох бра-тів Волошинів, м'єщан зб'єсьми Рожнівтв, що ті-ж во виборах заладили чебер зб'єсьми помями, примастили их ладно мукою, ба ще до того посоліли, і лудили до того цебра

Кальцуна словами: „хрунь! хрунь! хрунь!“ то знов узали ковбасу і ветромляли ему в зуби... Д'єло ся се на підс'єбню в зазв'єднім домі Вайсмана в Рожнівтві та й вид'єло се много людей і реготали ся всь зб'єсьми б'єдного Кальцуна. Кальцунь почув ся тым зб'єсьми зб'єсьми і запобав обох братів Волоши-новичів перед ц. к. суд в Рожнівтві.

Друга розправа була така: Підчас ви-борів зб'єсьми IV-он курі в Долині „з'єв'єтний“ Василь Хортів зб'єсьми Ришнитога в сходы коло салі виборчої і розкладаючи руками верещав на ціле горло: „Романчук злодій! на що бы я на Романчука голосу-вав? Попи злод'єй! на що бы я их слу-хав?“ Чули се органи „безпеченства“ ц. к. жандарми і много люди, м'єж нимими чест-ний виборець зб'єсьми Ц'єв'єс Ивань Олексинь. Коли той Ивань Олексинь того-ж дня вече-ром вертав до дому, зб'єсьми уже передь самим селом на дорозі одну ф'єру. Було темно і вонь пб'єзнав лишь по голосі, що на ф'єрі сидить Мотю Горовіць зб'єсьми Ришнитога. Отже питаю его: „То ты Мотю?“ — „Я“ каже той. — „А чи везеш и того пелехатого дурня зб'єсьми собою?“ А Василь Хортів сидів туж коло Мотя на ф'єрі і пытає: „Або що?“ Тогді Ивань Олексинь зачав говорити мудре слово: „Та й ты маєш лице? та й ты маєш честь? Пань староста є урядник, д'єдич, але твого івалту не потребує. Прец'єн и зв'є-рина шанує свою старшину, а ты на своих священників будеш кидати боломот?“ Отже за то запобав Василь Хортів Ивана О-лексиного перед ц. к. суд в Рожнівтві [имов'єрно за „sprzeciwienie się urzędowaniu“]. Дивно, що яко обжаловані дб'єтали вб'єзана в той самій справі Никола Ткач'єв и Ни-кола Довбуш зб'єсьми Ц'єв'єс, хотай н'єчо не об-звали ся, лиш сиділи на одній ф'єрі зб'єсьми Олексиномь.

Обі розправи переводив ад'єюнк'є Кароль Виновскій. Але позаяк оба поэмаючи не явили ся до розправи, то судья уволь-нив всьх обжалованих.

Дня 10 червня відбув ся соборь дека-нальний в Рожнівтві.

Першою точкою була слідуюча справа: Вь лютом с. в. передь виборами до ради державнон „з'єв'єтна“ Народна Часовис умі-стила вступну статью зб'єсьми напастію на руске — не на ціле, лиш на підг'єрське духовен-ство. Закидує ся там, що люди не в'єють молитвы; що живуть крайно неморально, м'є-

Вь горахъ.

Написавъ Гловацкій.

Пане дорогій! — мовив до мене одинь приятель, великій дивакъ — пане дорогій! го-меопаты мають знаменити засаду: „подб'єне личити подобнимъ“. Ба навіть альопаты л'є-чать вб'єспу вб'єспу, а Пастеръ взяв ся ска-женину л'єчати скажениною. Але по що тых прим'єрив! Оповідь вамъ, пане, под'єю, що я на ню гляд'єв власними очима, як то чоло-вікь выльчив ся при помочи д'єйсного не-безпеченства зб'єсьми страхів, що ему все при-виджались і всюда его пересл'єдували.

По том вступі закурив м'єй приятель пап'єроску і такъ говорив далше:

Першій раз вид'єв я Альпи л'єтъ тому мабуть двадцять, коли то я приїхав до Тузы. По кількох дняхъ выбрав ся я зб'єсьми малымъ товариствомъ на проходь. Однак при той на-годі я набавив ся тільки страху, що знео-хочений выїхав гнєть, а водтак не м'єгъ кілька роковъ і поглянути на горы... Було насъ тогді шість осіб: двохъ Поляків, Н'є-мецъ, Англичанинъ і двє пані зб'єсьми Франції, а всь ми замешкали вь той самій гостинниці. Не взяли ми проводиря, бо Англичанинъ знав дуже добре м'єсцевість, а верхъ горы, що ми на него мали дб'єтатись, вид'єли мы такъ до-бре, як отсе кр'єсло на середині комнаты. Правда, я кр'єзь побл'єщаючи скда вид'єв спада горы наче зморщеними поорань, але що они выдавали ся мені невеличкими загон-ами, то я й не звертав на них уваги. На-в'єтъ дивувало мене, що на такий проходъ вы-

ходимо о дев'ятій рано; але не хочачи при-звати ся, що не маю понятя о горахъ, не го-ворив я н'єчого, а вь часі прогульки пово-див ся як туристъ, що перейшов не то Альпи, але й Гімалай. Такимъ поведєнемъ виробив я собі загальну повагу і шанобу, а передовсьмь у Н'ємця. Вонь наче прилип до мене ц'єлымъ серцемъ. Розум'єв ся я водд'є-чував ему взаимностію, бо був се дуже ми-лий чоловікъ, тільки мав одну хибу: дб'єта-вав завороту головы.

Подорожъ мали мы дуже веселу. Всь ба-вили ся як малі д'єти, тільки я задержав свій поважний виглядъ, а Н'ємец оглядав ся на кождім спаді горы по-задь себе і де-клямував зб'єсьми Вергіля. Казавъ, що се найлуч-шій способъ відвернути увагу водь того, на що не хочемо дивити ся. „Отже вы, пане, дб'єстаете і тутъ завороту головы?“ спытав я. — „Такъ“ водпов'єв ся сейчас „але... не бес'є-дуймо о томъ, бо не руш'єсь ань крокомъ на передъ.“ По тыхъ словахъ я замовкъ а м'єй Н'ємец усе частіше оглядав ся по-задь себе. Наразъ спынув мене за рукавъ і про-мовив щиро: „Вашъ супокій додає мені вод-ваги. Коли-б не вы, я не рушив бы й кро-комъ далше, або... карчило бы-мь скрутивъ...“

Зимний п'єтъ выступив мені густими каплями на чоло, бо ставъ м'єй душъ бувъ зовс'ємъ противний. Передовсьмь дуже мене то занепокоило, що хоч уже двє години мы йшли, гора, на яку мы мали выйти, зовс'ємъ не наближала ся; противно, бачило ся, що до неї все ще верста ходу. Аж ось гора наразъ зникла, а зам'єсть неї побачили мы великань-ске провалє та скалы, що починались дєсь

далеко та глубоко вь долині, а кінчились... мабуть підь зв'єздами. Тогді вже стративъ я голову до крихты.

Ст'єна, що мы на неї дб'єстались, пода-вала на великій сходы зб'єсьми ступнями высокими на пару соть кроковъ. Станувши підь такимъ ступенемъ, гадавъ я, що се в'єже верхъ, але вь черв'єт години ходу побачивъ я такий дру-гій, водтак третій, четвертий, безъ кінця. Поки-що дорога і взагалі околиця ставалась разъ-у-разъ дикшою. Зникали л'єси, трава, ти-сина, навіть земля; за те, куда глянь, скалы та скалы. Мы ступали по веретвахъ кам'єня, що розсувались намъ підь ногами. Довкола насъ показувались верхи горъ обв'єяні обла-ками, або яруги, що зб'єсьми нихъ видб'єтавалась густа темна мракъ.

Часомъ морщини затирали ся, зникали великі ступені і полонинки, а зам'єсть нихъ вид'єв я стрімку ст'єну, що тяглась аж до л'єсовъ понише, б'єльше якъ о версту. Разъ, коли я забувъ, що мы на горі, привид'єлось мені, що стою на рівнині а земля розету-павсь підь ногами: частина єи підносилась аж вь небеса, а проча часть спадає дєсь аж вь середину земл'є. Я дб'єстав завороту голо-вы і мус'єв хопитись ступающего передомною Н'ємця, аби не сточити ся вь безодню. Вонь ставъ такожъ ити скорше, а незабаромъ опи-нулись мы вь безпечн'єйшомъ м'єсці. „Дякую вамъ пане!“ промовив вонь стискаючи силь-но мою руку. „Вже мені лучшє... Вы ура-тували мое житє.“ Я зб'єсьми диву наче остовп'єв. А поки-що пань, що йшли попередь насъ, поправляли собі шаль і сукн'є, бо на ихъ гадку укладала ся не дуже естетично. „Ахъ,

що за спека!“ промовила одна. — „Яка не-выгодна дорога!“ докинула товаришка.

Коли мы такъ поступали далъ супокійно чверть години, наразъ скінчила ся ст'єна, на котру мы виходили. Я побачивъ, що зб'єсьми всьхъ сторбъ окружали насъ самі скалы и, не знаю длячого, попавъ я у велике одушевлєнє. „Мы в'єже на вершю!“ промовив Англичанинъ і, переспросивши жєнщини, закурив пап'є-роску. „Що-за чудесний видъ!“ промовили обі пані і почали прич'єсувати розв'єанє в'є-тромъ волося. „Друга година!“ промовив По-ляк, „чорты взяли об'єдъ а може и ве-черю!“

Н'ємец с'євъ на земли и, похнюпивши ся, почавъ рецитувати Вергіля. „Чи видите Ту-зу?“ спытавъ я его. „Подабає на кілька зер-нятъ гороху.“ — „Н'єчого не виджу і на н'є-чо не дивлюсь“ водпов'єв. „Передовсьмь не знаю, чи зб'єсьми в'єдси!“ Англичанинъ по-стер'єгъ его бл'єде лице, покивавъ головою, а водтакъ подавъ ему фляшку зб'єсьми конякомъ. Той сердега напивъ ся, водпочивъ троха і у-тихомиривъ ся. Такъ сиділи мы чверть годи-ны, аж наразъ рушивъ ся досить холодний в'єтеръ. Я саме тогді споглядавъ вь сторону Тузы і побачивъ дивну річ. Вь глибокомъ ярі, що починавъ ся недалеко насъ, почала мракъ зм'єняти свою краску: стала синьою, блакитною, а вк'єнци б'єлою. За хвили залгла всь долины і немовъ море мракъ розлила ся кругомъ насъ; тутъ то тамъ зносивъ ся вер-шокъ наче островъ зб'єсьми ф'єль мракъ. Ба неза-барки почали потанати і ті острови, а вк'єн-ци, бачу, і нашъ вершокъ почавъ западати ся. „Що се такого?“ спытала Англичанина

няють ся з жінками, живуть в диких су-
пружествах, удають ся до ворожбитів і
чарівників, ба що люде позаражувати по-
ганими хоробами, а всемо тому винно нерадиве
духовенство руске — не цбле, а лиш тут
на підбрю. [Тут на підбрю ставали кан-
дидатами зб сторони рускои такї любимці
народу і духовенства: Романчук, Олесни-
кій, Могильницький, котрі мали зб-гори під-
черкнене червоно „Nota bene pod zadnym wa-
gunkiem“; — тут в Долині мав водбути
ся страшний суд на виборах; — тут ма-
ли священників бити, копати, тручати стрі-
голов зб сходів; — тут курсували зб
Відня і Львова звѣстїй посланія, інструкції
і апробованя всего можливого і неможливого
в Калуші, Долині і Бобрці; — тут в
Турці укартований був „одноголосний“ ви-
бѣр „звѣстного“ Ройовского і Каратницького,
— отже-ж та статья була прольотом, пра-
вильно всего того. Львівскі фабриканты, ав-
торы і інспіраторы сєи статьи певно самі не
вѣрили в то, що пишуть, і самі зб себе
сміяли ся, але така статья була „комусь“
потрѣбна, ну і они єи вь одной мінуті са-
брикували.] Минуло чверть року. Тепер Ор-
динаріят казав священникам зб того всего
оправдати ся...

Гадки на собѣрѣ були подѣлені. Одні
казали, що таку статью, вь котрій тенденція
капає зб кожного слова а цбль аж надто
выразна, найлучше бы поминути мовчанєм.
Другі знов думали, що статью ту треба збити
фактами зб каждой парохїї окремо і уложити
цблїй реферат. Переважила гадка посе-
редна і ухвалено таку резолюцію: „Собѣрѣ
деканальній зб обуренєм водпирав бруталь-
ну нападъ Народної Часописи на духовен-
ство руске і просити Впр. Ординаріят о якъ
найенергичнѣйшу оборону“. Крім того урядъ
деканальній покличе ся на табелю о стані
приходств і приходників, котра прецѣнь
що року до Ординаріату предкладає ся а ко-
тра певно доказує щось цблкомъ противне,
якъ повысша передвыборча статья Народної
Часописи. Прецѣнь же і безъ того Ординарі-
ят знає своє духовенство і не потребує до-
перва водъ Народної Часописи информувати ся...

Запевно, коли наш мученик о. Арданъ
такъ обставав за моральностю а паничъ Го-
шовскій за тов скритоубійчо замордував его,
то Народна Часопись певно по тѣй причині
вступнои статьи не писала! А кѣлько у насъ
такихъ Арданѣв! а кѣлько у насъ такихъ
Гогошевскіх! И тін панове мають совѣсть і
водвагу закидувати священникам руским не-
радивѣсть і покрыване неморальности! До
бувшого старости Цѣшки прийшовъ бувъ о.
Бирчакъ зб Підбережа і просивъ о помѣчъ
вь роздгнаню дикого супружества. Не давъ!
ще розгорячивъ ся і крикнувъ: „Jak ksiądz
może jemu to udowodnić?“ А о цивільныхъ
вѣнчаняхъ, аранжованихъ турецкимъ старо-
стою Бѣльнискимъ, була бесѣда вь часописяхъ.
Чи то такожъ для поднесеня моральности?
Або тото копане священника вь Долині! Тажъ
коли хто пса на мѣстѣ копне, то иде до ма-
гістрату на поліцію, а тутъ вь Долині свяще-

ника-выборца жидъ на сали выборчої копнувъ,
а комисаръ видѣвъ, чувъ, а нѣчо не сказавъ.
Чи и тымъ моральностъ поднесе ся на нашѣмъ
підбрю? А „święta karczma“ дуже помагає
священникамъ утримувати моральностъ? А
хто-жъ попирає „święte karczmy“? Читали-сьмо
вь часописяхъ, що вь турецкомъ окрузѣ вы-
боры скрѣзь переводжено по коршмахъ. Отъ
кѣлько тематѣвъ нагромадили ми для вступ-
ныхъ статей Народної Часописи!

Бѣдне то руске духовенство! Хто не
хоче той бѣ, а обороны нѣ-зб-водки!

Переглядъ політичній.

Зб Відня доносять, що вь справѣ уго-
ды мѣжъ Нѣмцями і Чехами прави-
тельство зовсѣмъ не гадає робити кроківъ зб
своєи сторони, бо способъ опозиції противъ
языковыхъ розпоряджень, якого хопили ся
Нѣмці, робить всякій починъ изъ сторони
правительства неможливимъ. Теперъ мѣгъ бы
початокъ вийти хибя водъ чеськои феодальной
шляхты або водъ вѣрноконституційнои вели-
кои посѣлости. Коли бы прийшло до перего-
ворѣвъ, то не велись бы они у Відні.

Посолъ чеській і другій віцепрезидентъ
палаты послѣвъ рады державной Крамаржъ
стававъ вь недѣлю передъ своїми выборцами
і сказавъ вь своѣй бесѣдѣ, що теперѣшня
хвиля є для Австрїї дуже важна і рѣшаюча
на довгу будучиностъ. Коли бы Нѣмці за свою
обструкцію дѣстали вь нагороду уступки, тогдѣ
вѣсь соціалній і націоналній сторонництва ма-
ли бы науку для себе, якъ собѣ мають посту-
пати. Чехи завсѣгды були готові до згоды.
Такъ і теперъ може можна буде вынайти які
способы, чтобы злагодити переведене рѣвно-
правности обохъ краєвыхъ языковъ, але водъ
самои засады не можна водступити анъ на во-
люсь. Але пытає, чи Нѣмці такъ само гото-
ві до згоды, коли провѣдъ мѣжъ ними захо-
пили вь свои руки люде, що не сягають окомъ
на передъ; а зъ такими людьми Чехи зъ ува-
ги на свою народну честь не могли бы мирити
ся. Чехи готові до переговорѣвъ вь справѣ
згоды; але не возьмуть участі вь жадныхъ
переговорахъ такихъ, котрыхъ услѣвмъ було
бы знесене або тѣлько застановлене языковыхъ
розпоряджень. Правительство, котре зробило
бы уступку обструкціоністамъ, мусѣло бы бу-
ти приготуване на опозицію Чехѣвъ, котра не
була бы меншою водъ нѣмецкои. Вѣдносини
мѣжъ правительствомъ а чеськими послами не
є такъ ясній, якъ бути повинній. Коли пра-
вительство хоче, чтобы его попирали, правіца,
то мусить оно бути отверто автономістичне.
Оно мусить ити зб автономічною большістю,
бо иншого выходу нема.

Politik дѣстає вѣсть, що минушого тыж-
дня вели ся вь Лякромъ нарады, вь котрыхъ
брали участь: архієпископъ Серава Шта-
длеръ, єпископъ Раузы Марцеличъ і архієпис-
копъ антіварекій Міліновичъ, голова рим. ка-
толицкои церкви вь Черногорѣ. Єдинимъ
предметомъ тыхъ нарадъ було внесене архіє-

пископа Штадлера, чтобы възвати вѣсьхъ ар-
хієпископѣвъ хорватскихъ, далматскихъ і
славонскихъ на конференцію, на котрій має
бути ухвалено, завести славянську ли-
тургію не тѣлько вь Хорватїї, Далматїї і
Славонїї, але такожъ вь Истрїї, Боснїї і Гер-
цеговинѣ. Вь тѣй цблї мала бы такожъ кон-
ференція звернути ся до папы зб пропам'я-
тымъ писемомъ.

На Угорщинѣ готовитъ ся дуже важна
подѣя, котра звертає на себе увагу особливо
католицкои свѣта. Корольскимъ декретомъ
скликано католицкій конгресъ, котрый
має радити надъ автономічною організацією
католицкои церкви вь краяхъ св. Стефана.
Такий конгресъ водбувъ ся на Угорщинѣ вже
разъ вь р. 1870—1871 на основѣ статуту, за
твердженнямъ королевемъ дня 25 жовтня 1869 р.
Для теперѣшного конгресу єпископатъ угор-
скій ще не оголосивъ програмы. Але мѣжъ
иншимъ обговорюють деякі справы, котрі
ймовѣрно будуть предметомъ нарадъ конгре-
су. Оттакъ пѣсля гадки декотрыхъ єписко-
пѣвъ, будуча автономічна організація церкви
могла бы дѣстати право, пропонувати цѣсарє-
ви трѣхъ кандидатѣвъ при именованю єписко-
пѣвъ. Теперъ выходятъ пропозиції водъ міні-
стерства, хочъ міністромъ не дѣконче мусить
бути католикъ. Такъ само мѣгъ бы конгресъ,
чи то выбраний нимъ краєвий комитетъ вы-
конавчий автономічної католицкои церкви, об-
няти адміністрацію вѣсьхъ фондаций церков-
ныхъ, котра теперъ належить до министерства,
а именно дѣставъ бы надѣбрь надъ вѣсьми ка-
толицкими школами. Запримѣтити треба, що
католицка церковь властиво не знає дося
нѣгде автономічної організації.

Складъ католицкого конгресу угорского
є такий: Примасъ угорскій є президентомъ
конгресу, котрый має збирати ся що року.
Конгресъ выбирає крѣмъ того свѣтского за-
ступника президента. Дальше належать до
конгресу: чотириохъ архієпископѣвъ, 20 єписко-
пѣвъ, опать оо. Вєнедиктинѣвъ вь Панонгал-
мѣ, пятьохъ заступниківъ монашихъ чинѣвъ
Премонстрантѣвъ, Цистерсѣвъ, Вєнедиктинѣвъ,
Піарѣвъ і Міноритѣвъ, водтакъ 34 выбранихъ
водпоручниківъ духовенства і 132 водпоруч-
никівъ свѣтскихъ. Вь выборѣ свѣтскихъ вод-
поручниківъ бере участь кождий повнолѣтній
католикъ, котрый не є вь свѣтствѣ анъ не
бувъ караний за злочинъ. Выбранимъ може
бути кождий католикъ, котрый має 30 лѣтъ
і уміє читати і писати.

Leipziger N. Nachrichten, дневникъ, ко-
трый удержує сталї зносини зб Бисмаркомъ,
помѣтивъ довгу а дуже замѣтну статью, по-
ходячу нѣбы-то зб добре поинформованого же-
рела, і вымѣрену противъ найновѣйшихъ
дружнихъ зносинъ Австрїї зб Россїєю,
навязанныхъ гостинною цѣсаря вь Петербурзѣ.
Вь статьи тѣй пробиває ся підозрѣня, що Ав-
стрїя зробила теперъ зб Россїєю подѣбну уго-
ду, якъ колѣсь за Бисмарка Нѣмеччина; якъ
тогдѣ Нѣмеччина, хочъ належала до тридер-
жавного союза, порозумѣла ся окремо зб Рос-
сїєю (пригадуємо т. зв. Гамбургскій чи то Бис-

маркѣвскій вывѣленя, що то вь цблѣй Ев-
ропѣ наробили тѣлько шуму) і держала че-
резъ те Австрїю, вь подѣбнѣмъ шаху, такъ
теперъ статья названого дневника підозрѣває
о те саме Австрїю. Мѣжъ иншимъ кажесть
тамъ: „Досѣть несподѣвано выпала подорожъ
цѣсаря Францъ Іосифа до Россїи, а разомъ
зб тымъ заява, що мѣжъ обома державами у-
становлено спѣльну підставу операційну пере-
дѣвсѣмъ у вѣсхднѣй справѣ. Чи се порозумѣне
иде такожъ ще дальше, того не знати; однако
уважаємо за рѣчь конечну дѣстати ближе по-
яснене передѣвсѣмъ того, чи тѣ сердечній зно-
сини, якї теперъ заходять мѣжъ Россїєю а
Австрїєю, довершили ся при участі Нѣмеччи-
ны, за єи вѣдомостю і згодою, чи може нѣ.
Наші пѣвурядовці кажутъ, що такъ; але се
не є ще доказомъ, котрымъ можна бы вдово-
лити ся; на те наші зносини зб Россїєю єуть
справою западто важною“. Дальше каже ся,
що властиво пояснене справы повинно бы на-
ступити черезъ публичну парламентарну ин-
терпеляцію. Але що се рѣчь дразливъ і дѣс-
кретній, то можна бы справу полагодити такъ,
чтобы до поясненя дипломатическихъ перегово-
рѣвъ уповажнити комісію союзной рады для
заграничныхъ справъ.

Коли французскій президентъ
Форъ вѣхавъ вь недѣлю на льоншамскій поля
на перегоны, експлодувала коло его повозу
рурка сталєва чи, якъ такожъ доносять, оло-
вяна, наповнена порохомъ. Нѣхто при тѣмъ
не потерпѣвъ нѣчого. Рурка була завинена
вь плякатъ, на котрѣмъ були выдруковані
зневажливі для президента рѣчи. Коло рурки
найдено пистолю і малый штилетъ, на котрѣмъ
була вырѣзана грѣзба для президента. Винни-
ка не найдено. Префектъ поліції є тов гадки
що винниковъ мусить бути той самъ, котрый
вь часѣ гостины цѣря поклавъ такожъ рурки
зб порохомъ на майданѣ Конкордії, і що цѣ-
ла тота рурка була такъ зладжена, що не мо-
гла нѣякою зробити шкоды. Больша часть
дневникѣвъ называє той замахъ на президента
дѣломъ якогось божевѣльного або жастомъ
якогось уличника. Президентъ дѣставъ множе-
ство депешъ зб гратуляціями, мѣжъ ними
майже водъ вѣсьхъ монархѣвъ. Вел. кн. Сергій
особисто поздоровивъ его.

Про сей замахъ на французского
президента Форъ насѣвѣвають такі до-
кладнѣйші вѣсти: На тѣмъ самѣмъ мѣсці,
де вь р. 1867. Березовскій стрѣлѣвъ на цѣря
Александра II., і близенько того мѣсця, де
торѣкъ д. 14. липня робѣтникъ Франсуа слѣ-
пымъ набѣсомъ стрѣлѣвъ на Форъ, выконано
д. 13. с. м. 3. годинъ по полудни замахъ на
президента. О тѣмъ часѣ вѣхавъ вѣсьхъ зб
жѣвкою четвернею на перегоны. Тѣмъ народу
ждала переѣзду парадныхъ каритъ. Переѣхали
кариты міністрѣвъ і иншихъ панѣвъ; водтакъ
явилась карита президента. Его витано грѣм-
ками окликами. Вь тѣмъ почувъ ся гукъ і
пѣднѣвъ ся туманъ дыму. Конѣ станули дуба,
але такі заразъ пѣшли спокѣйно дальше. Вь
наступуючѣй каритѣ вѣхали дѣньки президента
і очевидно перелякали ся страшно; але нѣ-

одна зб панѣ. — „Мрака подходить до горы“
водповѣвъ той похнюпившись. „Мусимо сходи-
ти.“ — Слава-жъ Тобѣ Господи, що се не мы
спадѣємо, лишъ мрака підносить ся вь гору!
подумавъ я і повесѣлѣйшавъ.

Але облаки швидий водъ насъ. Мы ще
не встигли вѣстати, а вже обіймила насъ зб
вѣсьхъ сторѣвъ густа мрака і хочъ се бувъ
ще день, потемнѣло такъ, що мы не бачили
нѣчого на два кроки. На рукахъ і лиці по-
чули мы вогкѣсть, водтакъ почавъ падати
дощъ зб снѣгомъ, вкѣнци такій густый снѣгъ,
якъ то часомъ у насъ вь часѣ замѣтѣльницѣвъ.
Не вважючи на се, вертали мы зб водтамъ
тримаючись руками одинъ одного. Дорога була
безпечна, а Англичанинъ знавъ єи добре.
Часомъ усувавъ ся кому зб насъ камѣнь зб-
пѣдъ нѣгъ і вѣнь летѣвъ тогдѣ кѣлька лѣк-
тѣвъ вь долину середъ загального смѣху.
Найголоснѣйше смѣявъ ся Нѣмецъ, що пове-
сѣлѣйшавъ водъ хвилѣ, якъ мрака заслонила
передъ нимъ спадъ горы і тѣ стрѣмкі верте-
пы. По одномъ такѣмъ похованню зѣхали
мы не два, або три, а майже трицѣть лѣкѣвъ
вь долину. Уже женщины почали кричати
„ахъ! ахъ!“ ажъ ось почули мы пѣдъ ногами
тверду скалу. Нѣмецъ бувъ дуже вдоволеній,
хотѣвъ ити далѣ, але подержавъ его Англича-
нинъ. „Даруйте!“ сказавъ „мущу попередъ
дѣзнатись, де се мы є“. Поступивъ кѣлька
кроківъ на передъ, а водтакъ зникъ у мрацѣ.
„Го! го!“ Незабаромъ вернувъ, але на его
лиці видно було затревожене. „Може придасть
ся вамъ маѣтетична стрѣлка?“ спытавъ его
мѣй краєнь. — „А певно! покажѣть!“ водпо-
вѣвъ Англичанинъ, а дѣставши єи покрутивъ
нею на вѣсь сторѣвы, покывавъ головою і про-
мовивъ усмѣхаючись до женщинъ: „Мусимо
задержатись, доки мрака не уступить.“ Вѣд-

такъ звернувъ ся до насъ і промовивъ по-
тихо: „Мы заблукали, находимо ся вь зо-
вѣсьмъ иншѣй сторѣвѣ горы“. — „А якъ вы-
соко?“ спытавъ Нѣмецъ. — „Може вь поло-
винѣ горы, а впрѣчѣмъ чи я знаю?“ — „А
може тутъ який вертепъ?“ пытавъ дальше
Нѣмецъ. — „И за се не ручу“ водповѣвъ той.
„На всякій способъ береги сєи скалы дуже
стрѣмкі.“ Женщины сидѣли похнюпивши го-
ловы. „Шкода, що мы не взяли машинки до
чеколады“ сказала одна.

Вже що четвертѣй годинѣ подувъ силь-
ный вѣтеръ зб бѣкѣвъ і на хвилю водселонивъ
круговидъ. Морозъ перейшовъ менѣ по-за шку-
ру. Я побачивъ, що сидимо якъ на краю,
кѣльканацѣть лѣкѣвъ широкѣмъ. По-заду насъ
стрѣмка стѣна горы, покрыта хѣвскими камѣ-
нями. По стѣнѣ не були мы вь силѣ дѣстатись
до горы, а передъ нами, о-верету пониже, до-
лина. Щобы зѣйти зб краю на єю долину не
могло бути ии думки, бо вь тѣмъ мѣсці ска-
листа стѣна горы спадала прямо вь низъ.
„Коли-жъ мы вже пѣйдемъ, панове?“ спытала
одна панѣ. — „Якъ уступити ся мрака“, вод-
повѣвъ Англичанинъ. — „А сли она инѣвъ вже
не уступать ся?“ — „То будемо тутъ почу-
чувати.“ — „Е! е! жартуйте пане!“ — „Зо-
вѣсьмъ нѣ“ водповѣвъ той поважно. „Мы по-
нали вь засѣку, то і мусимо бути терпѣли-
выми.“ — „Давайте-жъ панове якийсь гасла!“
докинула друга панѣ. „Прецѣнь околиця за-
мешкана... хтось почує!“ — „Саме хочемо
такъ зробити...“ Мѣй краєнь почавъ стрѣляти
зб пистѣль вь низъ, але гукъ бувъ такий ти-
хий; я знавъ, що нѣхто не почує.

Тымчасомъ мрака ставала усе густѣйшою.
Женщины сидѣли сумно, овицнувшись вь шатѣ,
а Нѣмецъ ходивъ то сюда то туду зб призна-
ками великои нетерпѣлки. Наразъ водтѣвъ ме-

не на бѣкъ. Лице его мало дикій виглядъ.
„Пане!“ промовивъ змѣненнымъ голосомъ „знаю,
що сидимо надъ безоднею, а хочъ єи не бачу,
на саму загадку о нѣй дѣстає такого завороту
головы, що не выдержу довше!“ — „Що-жъ
гадаєте зробити?“ спытавъ я зачудуваный.
„Кинусь вь безодню! Радше згинути, якъ такъ
терпѣти. Кажу се вамъ, инѣвъ нехай нѣчо не
знають.“ — „Чи вы здурѣли?“ — „Такъ, чую,
що я здурѣвъ.“ Вь сѣй хвилі зблизивъ ся
Англичанинъ і, заки я стямивъ ся, пѣймавъ
збожевѣлого. Хотѣвъ звязати ему руки, а до
мене промовивъ тихо: „Закиньте ему хусту
на голову!“ Але Нѣмецъ вырвавъ ся, водпо-
хнувъ насъ обохъ і побѣгъ окраємъ на лѣво.
По хвилі почули мы, якъ вѣнь злетѣвъ, а за
нимъ покотило ся камѣне. „Що тамъ такого?“
спытали панѣ, почувши гамѣрь. — „Нѣчо“
водповѣвъ Англичанинъ. „Нашъ товаришъ хоче
дѣстатись на гору“. А до мене каже: „Анѣ
слова о тѣмъ, бо вѣсь пѣйдуть за его примѣ-
ромъ. Вь такий хвилі шальє вь заразливую хо-
робу. Положене прикрѣ...“ Пѣймавъ доброго
гѣдза зб фляшки коняку, почастивавъ і мене,
а водтакъ звѣнкимъ теноромъ заспѣвавъ арію
зб якогось опереткѣмъ. Женщины гнѣть повесе-
лѣли і підспѣвували. Навѣтъ мѣй краєнь за-
бувъ о обѣдѣ і почавъ вторувати фальшивымъ
басомъ.

Лишь я сидѣвъ тихо, зачудуваный і на-
ляканий. Той сѣвъ надъ безоднею, по такѣмъ
сумномъ випадку давъ менѣ пѣзнати надзем-
ну водвагу Англичанина, але такожъ і цѣле
страшне положене. „Спѣвайте пане!“ промо-
вила одна женщина. „То найлучшій способъ
на нудоту і зимно.“ — „Може сѣвъ зверне
на насъ увагу мешканцѣвъ!“ докинула друга.
И почали спѣвати вь-гройку нову пѣсню, ще
весѣльнѣше. Мѣй краєнь, звернувшись до мене,

спѣвавъ на весь голосъ замѣсть слѣвъ тов
пѣсьмѣй такі слова: „А бодай тебе чортъ
вхопили разомъ зб твоєю горою! Якъ бы я
не боявъ ся Швайцарѣвъ, заразъ бы-мъ зѣвъ
тебе замѣсть телятины на обѣдъ!“ Англича-
нинъ звертавъ до него признаю свое блѣде
лице і дававъ дальше рукою такъ.

Наразъ почули мы якийсь голосъ зб до-
лины. Англичанинъ збрвавъ ся на рѣвній ноги
і побѣгъ мерщѣмъ вь сторону, де кинувъ ся
зб оираю Нѣмецъ. „Гоуп! гоуп! кричавъ хтось
зб долины. — „Гоуп! гоуп!“ водповѣдали мы
вѣсь разомъ. Женщины поцѣлували ся зб ра-
доцѣвъ. — „Не забавивъ ся я!“ кричавъ го-
лѣсь. „Сходѣтъ панѣство сюда вь низъ! До-
рога гарна.“ Зб зачудуванємъ пѣзнали мы го-
лѣсь нашего Нѣмця. — „Зб того краю мо-
жете панове смѣло скакати, всього кѣлька
лѣкѣвъ высокої. Але панѣ мусите знѣсти!“
кричавъ Нѣмецъ. — „Ну слава-жъ Тобѣ Гос-
поди! промовивъ мѣй краєнь „повечеряю ин-
нѣ“ і скочивъ просто вь мраку. „А най тя
чортъ вхоплять зб такою дорогою! мабуть
звизхнувъ я собѣ ногу“ вымовивъ вѣнь поох-
кючи, але гнѣть почули мы бесѣду его зб
Нѣмцемъ. За его примѣромъ пѣйшли мы вѣсь,
хочъ панѣ нѣякъ не хотѣли ставати намъ на
рамена. Вкѣнци нагадали ся і мы покинули
щасливо той нещасній окрай, а водтакъ знай-
шли ся на спѣдѣ горы засыпанѣмъ зб вѣсьхъ
бѣкѣвъ камѣнемъ. За-для того не йшли мы, а
котились зб великимъ гономъ і гаморомъ,
взявши ся вь-четверо за руки: панѣ вь сере-
динѣ, я і Англичанинъ по бѣкахъ. Пониже
насъ точили ся вь мрацѣ двѣ постати: мѣй
краєнь і самогубецъ Нѣмецъ. Такъ спадали
мы кѣлька хвилѣ, а коли були вже низше,
ставала і мрака рѣдша, вкѣнци вь половинѣ

Еому нічого не стало ся. Люде кинули ся в ту сторону, водки вийшов гук. Хоплено якогось чоловіка, що держав в руцї останки бомби. Подерто на нїм одѣж, бито палицями и паясниками; ледво обороняла его поліція. Покальченого, окровавленого завели до рестаурації; тутъ показало ся, що се... агентъ поліційний Росго. Тим часомъ властивий виновникъ очевидно давно утїк. На мѣсці де обито агента, найдено рурку, а обѣч картку зъ написомъ: „Смерть Форони“ и шти лѣть зъ вырѣзаними словами: „Альзація-Льотарингія, Польша.“ Такожъ лежавъ тамъ набитый пистолетъ старой системы. Увзянено троє людей, але ихъ пущено, бо показало ся, що они невинны. Виноватого доси не найдено. Поліція мѣркує, що то мусѣвъ бути якийсь дуракъ або божевольный. Вже сама написъ на штилетѣ наводять на таку гадку. Очевидно хотѣвъ виновникъ показати нею, за що карає Форна, — нѣбы то за те, що не починає войны зъ Нѣмеччиною о Льотарингію, и за те, що накладе зъ Россією чи то выбирає ся до Россіи безъ огляду на гнѣть, якою Россія допускає ся на Польшѣ. Отже здоровому на умѣ справдѣ штука выгадати таке; аджеж и зъ Нѣмеччиною воювати и за Польщею рѣвночасно обставати передъ Россією — то чейже за богато и надъ силы Франції.

Д. 11. с. м. бувъ австрійскій амбасадоръ царгородскій, якъ доносять, на авдієнціи у султана и мавъ рѣшучо заявити, що державы, обставати за ненарушимостію Туреччины, тымъ самымъ стоять такожъ за ненарушимостію сусѣднихъ державъ, и що се е основою европейского концерту; длятого нѣ на що не здало ся розправляти про инші условья мира, поки не порѣшить ся справу Тесаліи.

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ у Вѣднѣ противъ Бартмана и Ванічка о шпигунствѣ.]

Въ дальшѣмъ тягу розправы переслухано яко первого свѣдка кондуктора Шиговского, который споводувавъ притримане Бартмана въ Стрию. Шиговскій, выдаючи, що Бартманъ розгладявъ по околици и пильно все потуге, бравъ его за агента поліційного, але якийсь подорожний звернувъ его увагу, що се мусить бути шпигунъ. Тодѣ почавъ вѣтъ говорить зъ Бартманомъ, а коли той ставъ выпытуватися о найменшій дробницѣ, утвердило се въ Шиговскіи пересвѣдчене, що справдѣ мавъ дѣло зъ шпигуномъ. Зателѣграфувавъ до Львова и Стрия, де по привѣдѣ повѣду Бартмана приарештовано.

По Шиговскіи переслухано яко знатока полковника Екгардта. Той зложивъ заяву що до вартости шпигунскихъ донесень Бартмана. Перше всего заявивъ вѣтъ, що власти войсковой зарядили все, чтобы всякій донесеня поробленій Бартманомъ, не мали въ рукахъ чужихъ нѣякои вартости. Все, о чѣмъ Бартманъ и Ванічекъ доносили, змѣнено такъ, що зрада ихъ не може въ нѣчѣмъ пошкодити. Дальше подавъ полк. Екгардъ фахову оцѣнку праць, переданныхъ обжалованными „сторонній державѣ“ и заявивъ, что для державы той мали они дуже велику вагу, бо справдѣ були задивляюще точны. По его гадцѣ невозможно е рѣчию, чтобы обжалованый, яко бувшій офіцеры, могли свои донесеня уважати за маловажны и незначучі. Однако Бартманъ

спадку побачили мы рѣвнину а на нѣй кѣлька вѣвчарскихъ колибъ.

Коли вѣдтакъ въ чверть години зойшли мы на половину, взявъ Англичанинъ Нѣмця лѣдъ руку и промовивъ до панѣ: „Чи знаєте панѣ, що сей чоловікъ хотѣвъ забити ся година тому?“ Самогубецъ засоромлений вѣдѣшавъ на бѣкъ, а панѣ, выдаючи повагу, зъ якою Англичанинъ говоривъ, почали смѣяти ся. Навѣтъ мой крайнѣ уважавъ се за знаменитый дотепъ. Ажъ наколи мы оповѣли цѣлу подѣю, тогдѣ одна панѣ розпалакалась а друга достала спазмовъ. И дѣйстно, хвилевому шалови нашего товарища завдячували мы житє, бо окрай, що мы на нѣмъ сидѣли, висѣвъ надъ безоднею, а только въ тѣмъ мѣсці, де Нѣмецъ скончивъ, можъ було зѣйти безпечно въ долину. Вѣтъ, кинувшись зъ скалы, натрафивъ на верству камѣня, а що хотѣвъ мерщій скінчити зъ своимъ заворотомъ головы, лѣтъ стрѣмголовъ напередъ себе. По кѣлькохъ хвилахъ выдѣставъ ся зъ того пояса мрака и побачивъ передъ собою безпечну дорогу. Тодѣ, прийшовши до себе, выдралавъ ся на-ново на гору, чтобы насъ зъ нею звести.

Ну и що-жъ вы, пане, на те скажете, — закнчивъ мой приятель, — що вѣдъ той подѣѣ Нѣмецъ позбувъ ся зовсѣмъ завороту головы... Ставъ навѣтъ членомъ кружка альпейского, а нинѣ бачу имя его въ числѣ туристѣвъ, що дѣстають ся на найвышій вершки. Подѣбно лѣчи подѣбнымъ!...

Коломыя въ сѣчнѣ 1897.

Переклавъ А. Стѣпанъ Травенко.

обстає при своїхъ и збѣнає, що працѣ тотѣ не мали нѣякои вартости. Вѣтъ доставлявъ якъ наибѣльше матеріялу, бо хотѣвъ якъ наибѣльше гроша, тому писавъ про все широко, а то, що писавъ, е приступне для каждого фахового чоловіка. Бартманъ вѣдкликує свои збѣнаня мовѣ-то вѣтъ пильно твердивъ К. вышпигувавъ на мѣсці, подѣбшый сторожу. Вѣтъ зладивъ ихъ на подѣставъ фантази, книжокъ войсковыхъ и мапъ. Цѣкаве естъ и того збѣнане, що сей власне аташе, котрому передававъ Бартманъ свою роботу а котрого назвы актъ обжалованя обминає, вѣдучи на львовску выставу въ 1894 р. самъ пильно мавъ слѣдити за всѣмъ зъ вѣкомъ поѣзду. Що-до пильнѣвъ мобілізаціи, то пильнѣвъ що-до одного полку давъ ему Ванічекъ. Бартманъ хотѣвъ продати тотѣ пильнѣвъ ще двомъ державамъ, однакъ его пропозиціи не принято и вѣтъ затопивъ начерки тыхъ пильнѣвъ подчасъ прогулки въ Баденьскіи озерѣ. За пильнѣвъ тотѣ ждавъ вѣтъ за порождо Ванічка бѣльше, якъ ему дали. Роботу надъ пильнѣвами мобілізаціи покнчивъ Ванічекъ въ трехъ дняхъ, але Бартманъ узнавъ роботу тоту за неточну.

Ванічекъ заперечивъ, мовѣ бы вѣтъ подхотивъ знакомыхъ офіцеровъ, чтобы вывѣдаться о потрѣбныхъ ему обставинахъ.

Бартманъ збѣнавъ, що информувавъ ся о справѣ такожъ у жандармѣвъ и подѣбшый рѣвъ, котры се заперечили, а Бартманъ каже, что мусѣли заперечити, бо боить ся кары. Дальше оповѣдає, якъ за цѣлкомъ неправдливъ, выдуманий донесеня казавъ собѣ грубо платити. Разъ и. пр. зголосявъ ся ночно до того аташе, оповѣвъ ему, що одинъ зъ капитанѣвъ генерального штабу въ клопотахъ грошевыхъ и тому за добрый грошъ готовъ дати информаций що-до обороны границъ и мобілізаціи. За се ждавъ для того капитана 7.000 зр. а для себе 2.000 зр.

Полковникъ Екгардтъ вѣдчитавъ акты шо-до размѣщеня войскъ и шо-до запровіантованя, важнѣйшій однакъ мѣсця тыхъ актѣвъ пропушено въ читанію пѣсля вѣзавѣвокъ министерства войны. Доведено, що Бартманъ выпытывавъ членѣвъ вѣднейской палаты торговельной о подѣбшій доставы харчѣвъ для арміи. Шо-до того утвердjuje полковникъ Екгардтъ, що Бартманъ въ своихъ справозданяхъ радить „сторонній державѣ“, чтобы знищили галицкихъ жидѣвъ [розумѣсь на случаѣ войны], бо въ ихъ рукахъ находятъ ся знатныя припасы харчѣвъ. На запытане прокуратора, кѣлько дѣставъ за доповняюще, невеличке, пѣваркушє справозданє, вѣдповѣдає Бартманъ, що дѣставъ бѣльше якъ 1000 зр. „Не знаю — каже прокураторъ — працѣ, котру бы такъ щедро гоноровано!“ — „Но — вѣдповѣдає Бартманъ — адвокаты кажутъ собѣ что лѣпше платити!“

Переслухано дальше свѣдка Кошенгофера, управителя фабрики пекарскихъ печей, и свѣдка Саса, который мавъ фабрику полныхъ зѣлѣнницъ. У нѣихъ обохъ явивъ ся Бартманъ и представавъ ся яко войсковый провіантовый офіціаль и вымаивъ вѣдъ нихъ информаций и даты, дотыкающій доставленыхъ для арміи печей и полныхъ зѣлѣнницъ. На вѣдповѣдне пытанє предѣдателя трибуналу, каже обжалованый: „Чи мавъ ся я представити тымъ панамъ яко Павло Бартманъ? Були-бъ мене якъ найкращѣйше выкинули!“

Розправа трєває дальше.

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатниківъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій чвертьрѣкъ а озглядно и вырѣвнати залогости.

НОВИНКИ.

— **Вѣдкликанє загальныхъ зборѣвъ.** Заповѣдженъ на день 18 н. ст. червня загальнѣ зборѣ членѣвъ гѣмнастичного товариства „Сокѣлъ“ вѣдложено на часъ пѣзнѣйшій, о чѣмъ маю честь симъ Вп. членѣвъ товариства вѣвѣдомити. — **В. Набѣрній голова товариства.**

— **Зъ товариства „Громада“ у Вѣднѣ:** Позволяемо собѣ повѣдомити, что дня 9 мая с.р. вѣдбули ся XII-тѣ [звычайнѣ] загальнѣ зборы нашего товариства въ Pilsnitzer-Bierhalle I. Wollzeile Nr. 34. Збѣбранныхъ 20 членѣвъ „Громады“, крѣмъ гостей, выбрали одноголосно головою товариства Вп. о. крил. и пароха вѣднейского д-ра Т. Сембратовича, заступникомъ д-ра В. Яновича, выдѣловыми панѣвъ Исидора Мазуркевича, Д. Чернявского и А. Хромовского а заступниками выдѣловыхъ о. Садовского и п. Н. Степина. До суду мирового выбрано панѣвъ: д-ра Кудачковского, В. Сивака и А. Данкевича. Загальнѣ зборы постановили рѣвночасно перетворити „Громаду“ въ **товариство залоговое** для бѣднѣхъ Русинѣвъ на взѣдръ другихъ того рода товариствъ тутъ истяующихъ. А таке товариство тутъ дуже потрѣбно, бо нашѣ бѣднѣ люди, що захождать до Вѣднѣ, мусѣтъ притворювати ся въ людей, „z Polska“ та калѣчати свою мову польщиною, чтобы дѣбстати залогому, и то зъ тяжкою бѣдою въ „Przeglądzie“ або де инде... Чтобы ея цѣль скорше осягнути, та грѣшь зъ вкладкою на нѣю обертати, зовидѣ о. д-рѣ Сембратовичѣ вѣдступити одну комнату у себе на помѣщенє товариства, за что ему загальнѣ зборы зложили сердечну подяку. Бѣтъ надѣя, что коли товариство стане на сѣй новѣй дорожѣ, може не одѣтъ возмєе собѣ до сердца та вступити до „Громады“, чтобы залогости своего бѣднѣшого брата. По-при тѣмъ останется „Громада“ товариствомъ касиновымъ, де бы каждому Русинѣ, якъ перебуваючому у Вѣднѣ такъ и переѣзжающему бувъ приступъ свободный. Наше товариство надає ся на огнище житя руского у Вѣднѣ тымъ бѣльше,

що и самъ льокаль въ серединѣ мѣста и бѣлизко свои церкви, тожъ и чужимъ легко доплатити ся. Постановивши змѣну статутѣвъ, мы свѣдомѣй великою зачатѣ, яка чекає насъ, та одвѣчальности, яку беремо на себе; однакъ мы надѣємо ся певною подѣпоры не лише вѣдъ всѣхъ вѣднейскихъ Русинѣвъ; мы певнѣ, что галицкѣй добродѣѣ бѣднѣхъ и вѣѣ ширѣй Русины не опустятъ насъ самыхъ, а зложатъ охотно, кѣлько хто зможе, чтобы ратувати бѣднѣхъ братѣвъ, селянъ та зарбнѣковъ, что такъ часто можна ихъ тутъ бачити блукающихъ по улицяхъ та опущеныхъ вѣемъ... Хотѣбы и найменшу лепту, за котору напередъ кажемо шире спасѣ-Вѣтъ, просимо надѣслати на адресу: Verein „Hromada“ in Wien I. Universitätsplatz Nr. 1, I. Stock. — У Вѣднѣ дня 7 червня 1897. Вѣдъ Выдѣлу тов. „Громада“. Д-ръ Т. Сембратовичъ голова, Н. Степинъ за секретаря.

— **Три доси повыборчѣй процесы въ Перемышлѣ передъ судьями присяжными** скнчили ся убѣдненємъ. Въ першѣмъ процесѣ дня 4 червня уневинили судѣй присягѣлѣ Петра Новиковского одноголосно. Такъ само въ другѣмъ процесѣ одноголосно уневинили Желяшкевича и Гелета. Третій процесъ передъ присяжными вѣдбувъ ся дня 11-ого с. м. [въ пятницу] противъ 56-лѣтнего мазура Юсефа Цѣлещкого зъ Розбора, обжалованого о провину зъ §. 302 зак. карн. и присягѣлѣ зновъ заперечили вину десятима голосами.

— **Въ дѣлѣ розправы противъ чернѣвскихъ селянъ,** котра мавъ почати ся въ пятницу, доносятъ, что обороноцѣ, д-рѣ Олесницкѣй предложивъ палатѣ радныхъ станиславѣвского суду внесенє, чтобы акты вѣдступленю передѣе судамъ войсковымъ, абы они перевели процесъ противъ жандармѣвъ, котрѣ въ Чернѣвѣ „робили ладъ“. Рѣвночасно зажадавъ д-ръ Олесницкѣй покликания дуже многихъ прокураторѣвъ не завѣзавыхъ свѣдѣвъ.

— **Д-ръ Андрей Чайковский** оголошує: Р. Т. Земляковъ, замовляющихъ у мене „Спомини зъ-передъ десяти лѣтъ“, прошу крѣмъ цѣны 60 кр. прислати еще 6 кр. на порто и оплату за переказъ, разомъ 66 кр. — **Д-ръ Андрей Чайковский** въ Березаняхъ.

— **Зъ Жовковщины пишутъ намъ:** Станъ засѣбѣвъ въ нашихъ околицяхъ по бѣлшій части лихѣй. Доцѣ, котрѣ же вѣдъ цѣвѣтѣ не перерывають ся, дуже пошкодили. Житѣя по долахъ безъ часу бѣдѣють. На пшеницѣ озимѣй кидася ся иржа. Ячменя пожовкли. Картофѣль, хотѣй богато насаджено по другимъ разѣвъ, выгнили по долахъ. Богато низькихъ казавѣвъ поля, хотѣ въже половина червня, неасявнѣй. На сѣножатѣхъ хотѣ рыбу годѣу, только что се страшно, бо бы хлопа зробили злодѣемъ; хотѣ-бы и на хлопскіи грунтѣ рыба выгудувалась, она не для хлопа... Та проте езекуторы, кобы здоровѣ, загощують вѣже до нашихъ сѣлъ, не пытаячи, що хлопови не стало вѣже старого хлѣба а на новѣй надѣѣ нема... Урядѣ перетяженѣй повыворочою работою розруханѣй хлопской „черни“, не знаю, чи вѣстгнутъ сего року занятіє вѣдписанємъ податку вѣдъ вымоклыхъ грунтовъ... Впрѣчѣмъ наступѣвъ важнѣйша работа, а то выборы до рады повѣтвон та и до радѣ громадскихъ. Отгазіи у насъ гараздѣ! Д. М. хлопъ зъ-надѣ Раты.

— **Запомогѣ для католическихъ мѣсий.** Зъ квѣты 3000 зр., рѣшеной соймѣмъ на устроєванє мѣсий, признавъ выдѣлъ краєвѣй епархіамъ руского обряду: львовскѣй 1000 зр., перемыскѣй 200 зр. и станиславѣвскѣй 100 зр. Латинскимъ епархіамъ признано: львовскѣй 400 зр., краковскѣй 800 зр., тарновскѣй 400 зр. а резервувавъ для перемыскон епархіи 100 зр.

— **Зеленѣ святѣ** были першими днями погоды. Надъ мѣстомъ звисло голубѣ, безхмарнѣе небо, першина въ тѣмъ роцѣ. Погода, котрѣй по такъ довгихъ доцахъ завѣрѣта було годѣ, помѣшала всякѣй пильнѣ и проекты. И такъ вѣдложено проектовану прогулку Боина, на томѣствѣ заповѣдженѣ сходины на мѣсѣй Стрѣльницѣ. Позачѣра вечеромъ збѣбрала ся тамъ дуже численно львовска громада. Гра въ кругу на двохъ круглыхъхъ и иншѣй игры, середѣ котрыхъ пѣсня плыла по пѣсени, забавляла молодѣжь, поважна розмова при скляцѣхъ пива зайняла старшихъ. Боина, охочій якъ все, вѣдѣпѣвавъ двѣ вязанки пѣсень: Тополянничого и Колесы. До пѣзна въ нѣчи, а нѣчъ була чудово-краєна протягались сходины; послѣднѣй, такъ званѣй „марудеры“ ажъ коло другою години роздѣлились. На сходиныхъ поднесено гадку устроєня прогулки для Зорѣ и Читальнѣй и прогулка тотѣ вѣдбудѣсь въ возможно найкоротшѣмъ часѣ.

— **Вѣйта Олексю Когутѣна зъ Княгинина** про которого господарку вѣдъ давна писано богато по часописяхъ, засуспендовано наконецъ зъ припоруचना станиславѣвского выдѣлу повѣтвон за надужитѣ власти. Носитѣ вѣвѣкъ, понесли вѣбнѣи и вѣвѣка...

— **Тѣиъ** починає у Львовѣ прибирати поважнѣй розмѣры. 6 поголовска, что въ послѣднихъ шести недѣляхъ въ 24 полку пѣхоты, котрѣй стоить въ кошарахъ коло анвалѣдѣвъ, померло на тѣѣ около 80 жовнѣрѣвъ. На улицахъ Колоната, Шопена и Подлевского замкнено всѣ водотяги и кривнѣ, бо стверджено, что лиха вода зъ кривнѣ тыхъ причѣ пѣсье много до шарѣя поестѣи. Магістрѣтъ поручає, чтобы минати, о скѣлько можна, згаднѣй улицѣ, етеречи ся сырыхъ ярнѣвъ, якъ салаты и овоцѣвъ, а воду до пѣтѣя переварювати передъ ужитѣмъ. Розпорядженя тотѣ, добрый у Львовѣ, не найлѣпшій однакъ по сѣлахъ нашихъ де чисто, дуже часто кидасѣ тѣиъ, але голоднѣй.

— **Министеръ рѣльництва** г-р. Ледебуръ привѣхъ позачѣра вечеромъ вразъ зъ намѣстникомъ кн. Сангушкѣмъ до Львова. Въ Краковѣ, Тарновѣ и Гуминскахъ вѣдбулось все точно пѣсля заповѣдженѣй программы. Министра сопровождали въ урядѣвѣй подорожѣ секретарѣ президѣльнѣй въ министерствѣ рѣльництва рад-

никъ секційный Попѣ, радникъ двору Герцманьскѣй и инспекторъ краєвѣй культуры Струшкѣвичъ. На зѣлѣзницѣ повитали министра вице-президентъ намѣстничѣва Лѣдѣль и радникъ Мавтнеръ, президентъ мѣста Малаховскѣй, директоры полицѣи, домѣвъ и лѣсѣвъ, зѣлѣзницѣ и надкомисарѣ горничѣй Подгурскѣй. Министѣръ замѣшавъ въ палатѣ намѣстничѣва. Вѣчера звидѣвъ школу лѣсову и дирекцію лѣсѣвъ и домѣвъ, принимавъ репрезентациѣй властей, шкѣлъ и урядѣвъ, належачихъ подѣ управу министерства рѣльництва, а зъ полудня выѣздивъ до Дублянѣ. Нинѣ рано вернувъ до Вѣднѣ.

— **Що знавъ, то написавъ.** 6 ще нинѣ громады, котрѣ не маючи зорганізованѣй школы, мусѣтъ самѣ старатѣсь и вынаходити собѣ „пана учителя“. Вынайшовши „пана“, робѣтъ зъ нимъ пертрактацію, а старшина громады, „вѣдѣбавши“ собѣ его, годѣтъ на рѣкъ [звычайно за 50 зр.], записавѣтъ справу и обѣ стороны „контентнѣй“ вѣдходѣтъ во ея ея; панъ начальникъ до дому а панъ учитель на посаду. Не треба думати, что такѣй „педагогъ“ — то учѣна особѣ; де-жъ тамъ! — звычайно выслуженѣй капраль або вѣдправленѣй шандарѣ. Не подлягѣвъ впрѣдѣ жаднымъ властямъ шкѣльнымъ, але яко чоловікъ „высшого сословія“ хотѣвъ бы мати якусѣ апробату, отже почуваѣсь до обовязку зложити „програму“ свои будучѣй дѣяльности на поли просвѣты, на руки пароха. А что случайно попалась менѣ така програма въ руки, то думаю не вѣдъ рѣчи буде познакомитѣ чѣ читатѣльствѣ, инѣй знаютъ, яку науку мусѣтъ побирати неодна дѣтина „tego posciwego ludku“.

— **Повѣтъ Золѣчѣвскѣй.** Галичѣна Х... 22.10. дня 1894 Школа Лудова Ф. Х... Прозѣа. Пырыпашаю. Ксѣндза Дзѣкна Дзѣкна руского за таке писмо але. Тепѣр пышо я маю учыгы всѣхъ дѣтъ. Нацрѣкладѣ. I. Класа першѣй одѣлъ повинѣа знаты насамперѣтъ. Шчодѣну молитву, други. читаты ropolsky pisac rachowac II. Класа полѣскѣ рускѣй читаты писаты раховаты оповѣдѣтъ и свои Село опысѣты чѣмъ ея займуютъ якѣмъ рѣмѣсломъ. III. Класа повинѣа знаты добре катѣхѣзѣ и бѣблѣткѣ потѣмъ читаты по польскѣй и порускѣй писаты добре цѣлѣй Край Мѣста Сѣла Горы долины знаты добре I. Пѣвътъ Золѣчѣвскѣй опысѣты чѣмъ ея займуютъ якѣмъ рѣмѣсломъ и де яка земля и свои рѣмѣсѣло и дѣвчѣта тышь такъ само. Хлопѣвъ маютъ знаты фѣзыку рух выгачѣ й врукѣхъ вѣсѣмъ. Школярѣ повинны знаты якъ старшиму ушанованѣе дѣты якъ йѣмы слово дѣты. Иѣвъ добре попомѣкѣ й порускѣй Спѣвѣватѣ амѣнъ. Учытелъ Ян Мосѣцѣй Ich leren wenig deutsch Ф. Х... lessen und schreiben seine die aufgaben, ich mein das Haus numero 40. dreisigsten.

Вѣднѣ тѣ дѣтъ, что дѣбѣтали такого „пана учителя“!

— **Рада повѣтвон въ Товмачѣ** мавъ бути леда хвила розвѣзана. Маршалка рады Гуминьского, якъ знаємо, арештовано за его зѣвѣстѣну управу добѣръ товмачныхъ. По арештованю его, зѣвѣхавъ до Товмачѣа дѣлѣтѣ выдѣлу краєвѣго и знайшовъ въ книжкахъ недобрѣръ около 900 зр. Дефицѣтъ той поккрыло трѣхъ членѣвъ рады. Зъ причинѣй непорядковѣвъ прогнано такожъ пана инжѣнера повѣтвонго, а на иншихъ панѣвъ приѣде ще черга. Процѣсъ Гуминьского вѣдбудѣ ся въ вереснѣ.

— **Чи правда, чи рекляма?** Краковскѣй Głos narodu подає въ однѣмъ зъ послѣднихъ своихъ чиселъ таку зѣвѣстку зъ Вѣднѣ: „Министеръ справъ внутрѣшнихъ [г-р. Бадѣнѣ] выдаѣтъ въ найкоротшѣмъ часѣ розпорядженѣе до властей админістраційныхъ, а именно до старѣствѣвъ, жандармеріи [?] и вѣзѣахъ до всѣхъ урядникѣвъ подчинѣныхъ ему а маючихъ зносинѣ зъ людомъ, котрымъ то розпорядженѣмъ накаже имѣтъ якъ найчѣмѣйше обходити ся зъ сторонами, а спеціально зъ людомъ. Будѣ то розпорядженѣе подѣбно до того, яке выдаѣвъ министръ скарбу п. Вѣльнѣскѣй до властей скарбовыхъ.“

Потѣмъ авторъ письма такъ дальше пише:

„Тымъ повинѣтъ тѣшити ся каждый, хто знає дотѣпершнѣе поступованѣе деякихъ органѣвъ власти політичной въ Галичинѣ супротивъ нашего люду. Досаднѣе апопѣстрованѣе сторѣвъ зъ люду, утерѣ въ термінологіи практикѣ урядничѣй, якъ: „psia krew“, „taj-daku“, „miles“, „stój tam za drzwiami“, „wy-poś się chamie“, „pokażę ja ci buntowniku“ и т. д., будѣ вымазанѣе зъ урядового словарѣя титулатурѣ, певно не зѣ шкодою краю и ея еябѣльности. Тымъ розпорядженѣмъ зробить ся концѣ зѣдѣчѣлости обычаѣвъ, яка проявляє ся зѣ стороны тыхъ, котрѣ власнѣе е покликанѣй дѣбѣти о порядѣкъ и приличнѣсть публичну, котрѣ е оплачуванѣй кровавымъ грошемъ люду на то, чтобы служили еябѣльности, а не на то, чтобы своихъ хлѣбодавѣвъ безчѣстили. Бѣтъ се такожѣ крокъ на передѣ въ напрямѣ цивилизаціи, бо у всѣхъ краяхъ, что маютъ претенсію до цивилизаціи, такыхъ прѣстацѣвъ [gubrowatości] терпѣти не можна.“

— **Скрытоубійство.** Въ Кошлякахъ, збѣражского повѣту, задѣшавъ дня 7. с. м. Иванъ Гроньскѣй жыку, а потѣмъ за-дѣла утаивѣа злочину повѣсивъ трупа въ stodolѣ. Причиною убійства мала бути любовѣ до сѣвѣдки Пѣлагѣи Лотоцкѣи, 40-лѣтнѣи вдовицѣ, першою богачки въ сѣлѣ, котра — якъ кажутъ — мала его подмѣнѣти до злочину Гроньскѣи и Лотоцку узвѣзено. Гроньскѣй 36-лѣтнѣй госпѣдарѣ, до тепѣрь все тверезѣй и статочнѣй, полишивъ дома четверѣ дробнѣхъ дѣтъ, наймолодше чотирѣмѣсячне.

— **Добра мама.** Передѣ судомъ въ Туринѣ ставѣла на дняхъ селянка, котра въ семи лѣтахъ привѣла пятеро дѣтъ и всѣ по замордованю закопувала въ пивницѣ дому. Зѣвѣрку матѣрь засуджено на 15 лѣтъ вѣзницѣ.

— Сивий коні найтрудніше утримати в чистоті. Особливо жовті плями з гноївки не дають ся навіть теплою водою змивати. Найліпше додавати до води потовченого вугля деревяного, бо тоді вода така легко змиває всяку нечистоту і дає шерсті хорошій полскі.

— Посолъ Ярославичъ — якъ довідуюмо ся зъ телеграми до вѣдѣнської Arbeiter Zig. — ставивъ онюды передъ выборцами вѣ Старомѣшчинѣ повѣсту скадатского. Після тої телеграми — зборані мали одобрити становище заняти посломъ Ярославичемъ на недавньому зъѣздѣ соціалістичномъ у Вѣдні.

— Дрбні вѣсти. — Рада мѣста Тернополя рѣшила завести безъ проволокъ електричне освѣтленіе. — Въ Краковѣ водбулися конскі перегони; въ суботу і въ недѣлю бувъ на нихъ міністеръ рѣшництва Ледебуръ. — Въ Карлсбадѣ посвячено сими днями нову православну церковь, збудовану въ стилі XVIII. вѣку. Будова коштувала 160.000 зр. — Львівскій операторъ д-ръ Шрамъ доставивъ veniam legendi хірургіна на львівському університетѣ. — Віцепрезидентъ краевой рады школьной д-ръ Божинскій подавъ ся операці; вытато ему уформовану при львівському університетѣ. — Віцепрезидентъ краевой рады школьной д-ръ Божинскій подавъ ся операці; вытато ему уформовану при львівському університетѣ. — Віцепрезидентъ краевой рады школьной д-ръ Божинскій подавъ ся операці; вытато ему уформовану при львівському університетѣ.

Посмертний — 卐 — оповѣстки.

Иванъ Стронскій, ц. к. асистентъ почтовый, упокоивъ ся по довгої і тяжкой недугѣ въ Рашевѣ дня с. м. въ 37 роцѣ житя. В. в. п.!

Вѣсти зъ Еп. Перемыской.

Именовані: о. Теофілъ Скобельскій, парохъ зъ Жукова, першимъ мѣстодеканомъ і другимъ ординаріатскимъ школьнымъ комисаремъ для деканата любачѣвского, а о. Андрей Гайдукевичъ мѣстодеканомъ для деканата перемисько-загородского. — Завѣдательство въ Кристинополі доставъ еромонахъ Ч. С. В. В. Венедиктъ Скоробогатый. — Сотрудничество въ Теплицяхъ доставъ о. Иванъ Фекула. — Водпустку для поратования здоровья доставали о. Ілія Каламунецкій на 6 недѣль, Теодоръ Борисъ на 6 недѣль і Иванъ Грабовенскій на 8 недѣль.

Наука, штука і література.

— П. Францішекъ Ржегоржъ почавъ въ послѣднѣмъ числѣ пражского иллюстрованого тижневника Zlata Praha друкувати статью „Ze Zahrady do Stanislavova. Z halicko-guskych cest [подорожей] Fr. Rehola“. Якъ зъ тексту довідуюмо ся, п. Ржегоржъ водбувъ сю подорожъ въ товариствѣ одного свого земляка въ серпні 1891 року. До тексту помѣщенъ такожъ три иллюстраці [репродукці] зъ фотографій знятихъ самимъ п. Ржегоржомъ], а именно: 1) дороговказъ у Волцневѣ коло Жидачева, 2) кузня въ Дѣдушичахъ мальхъ коло Стрыя і 3) кузня въ Струсовѣ на галицкомъ Подблѣ.

— Вѣдѣнського тижневника „Die Zeit“ появилъ ся 141-ий зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Ministerielles Lebenselixir. Von K. — Der Tausch-Process und das persönliche Regime. Von Richard Mercarius. — Die Schlacht bei Nadudvar. Von Dr. Hugo Ganz. — Zur Kritik der materialistischen Geschichtstheorie. Von Dr. D. Pasmanik. — Entdeckungen und Erfindungen. Von Leo Silberstein. — Eine neue Geschichte von Florenz. Von Richard Ehrenberg. — Die österreichischen Nibelungen. Von Gustav Karpeles. — Kunst und Leben auf Samoa. Von Richard Wallaschek. — Die Schliersee. Von Hermann Bahr. — Die Woche: „Ein offizielles Pflegekind der Grossindustrie“. — Bücher. Revue der Revuen. — Feuerblumen. Von Paul Scheerbar.

Передплату на сей тижневникъ четвербно 3 зр. приймають почта, всѣ кингарні і администрація: Wien, IX/3, Günthergasse 1. Числа на показъ даромъ і оплатно.

Потребую заразъ инструктора

до приготовления ученика до IV-он класу. Зголошеня, вразъ зъ поданымъ условіямъ, належить присылати на адресу: В. Дяковъ, институтъ св. Миколая у Львовѣ, ул. Театинська ч. 19. 193 2-3

АЛЬБУМЪ заслуженныхъ Русинѣвъ

Достати можна въ товариствѣ „Провѣста“.

Словарь нѣмецко-русскій

Ом. Партицкого продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Господарство, промыслъ і торговля

Ц. к. дирекція желѣзницъ державныхъ оповѣщуе: Ч. 31517/5. І. Додатокъ до обовязуючої водѣ 15 червня 1896 тарифы для перевозу особъ і пакунѣвъ на желѣзницѣ львокальній Львовъ Клепарѣвъ-Яновъ. — Повисшій додатокъ уйдѣе въ житѣ зъ днемъ 15 червня 1897, і мѣститъ въ собѣ цѣны билетѣвъ на частковій просторы вразъ зъ дотачными приписами, якъ такожъ змѣну постановѣвъ о билетѣвъ поворотныхъ.

Именованя, перенесеня, водзначеня і пр.

— Конкурсы. Рада повѣтова въ Старѣмъ мѣстѣ розписуе конкурсъ на посаду окружного лѣскара зъ оскѣдомъ въ Топольницѣ зъ рѣчною платнею 1000 зр. Окружъ той має 16 900 мешканцѣвъ въ 22 громадахъ. Речинець до 31 н. ст. липня. — Рада повѣтова въ Городку оголошуе конкурсъ на такую саму посаду зъ оскѣдомъ въ Дубровицѣ. Платня 1000 зр., округъ обіймае 9 мѣсцевостей і 11.294 мешканцѣвъ. Речинець до кѣнца липня. — Рада повѣтова въ Перемишлянахъ розписуе конкурсъ на такую саму посаду зъ оскѣдомъ въ Дунаевѣ. Платня 950 зр. і 24 метрѣвъ дровѣ. Облѣвъ въ округѣ 11. Речинець до кѣнца липня. — Адьюнтъ судовый Матѣй Володимиръ Ярославичъ именованій секретаремъ рады въ Рашевѣ. — Канцелярію суду окружного въ Коломиѣ Иванъ Даневичъ именованій управителемъ вазинцѣвъ при судѣ окружномъ въ Станиславѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Берлинъ 16 червня. Цѣсаръ конферувавъ вчера спѣльно зъ Гогенльогемъ і Микелемъ. Микель має стати канцлеромъ, а Гогенльогъ задержитъ лише справы заграничній. Лондонъ 16 червня. Землетрясеня въ Индіяхъ наробило багато шкодъ. Тысячѣ Европейцѣвъ і Индійцѣвъ ночуе безъ даху і зарѣбку.

Цѣна збѣжа і другихъ продуктобъ.

15 н. ст. червня 1897.

Львовъ: Пшеница 7-50 до 7-80, жито 5-30 до 5-80, ячмѣнь броварный 5-50 до 6-—, ячмѣнь пашнистый 4-75 до 6-—, овесъ 5-90 до 6-40, рѣпакъ 11-— до 12-—, горохъ 5-— до 6-—, вика 4-50 до 4-75, насѣне льняне — до —, насѣне конопіе — до —, бѣбѣ — до —, бѣбѣ 4-50 до 5-—, гречка — до —, конюшина червона 25-— до 40-—, конюшина бѣла 30-— до 40-—, конюшина шведска 50-— до 65-—, тымотка — до —, анижъ — до —, кукурудза стара 5-— до 5-25, кукурудза нова 5-— до 5-25, хмѣль — до —, за 100 кѣлю у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѣвъ. — до — зр.

Надѣслано.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ стація Золотѣвъ, отирае ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый рокъ. Ближихъ вѣдомостей у дѣла ЗАРЯДЪ. 28-14

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ і механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

Копернического

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

пе,енесеный до нового льокалю при пл. Галицкой ч. І.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣнкеры, лорнеты, барометры, термометры — Направны найокорше і найдешевше. — Устроена електричскія двѣяковѣ. — Замовленя зъ промѣнкой водворотно. 4185 Адреса: Оптикъ Коперническій Львовѣ площа Галицка ч. І.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Достати можна въ тов. „Провѣста“.

Юлія Миколая Пасѣдникѣвъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ і С-ка

порукае старій польскій сильній горѣвки, дуже добрій розодіемъ, лікеры, румы правдивы зъ Ямайки, якъ такожъ найдѣшіймъ якості краевой спеціалы якъ: Народоука, Dziennik, Szczęcie, Karpatowka, „Дябелъ“, Помаранчева не солодженая, Ратаѣя, Деренѣвка і т. ж. горѣвки упривилежаны і одиноко правдивы есди въ нашої фабрики спроваджені.

Одиноко жерело въ краю для пл. анткарѣвъ до побирания альбеголю абсолют. і найчистѣшого спиртосу, до цѣлей львичнихъ вольного водѣ податку і вже оподаткованого. Правдивій спиртосу оточный найискуснѣшій, здоровлю не шкодний, бо не виробляний зъ есенціи отпово. Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. і уліца Галицка ч. І. 4912 849-?

ЗАВЕДЕНЕ ЖЕРЕЛЬНЕ і ВОДОЛѢЧНИЧЕ

МОРШИНЪ (пѣдъ Стрыемъ)

позожений въ околицѣ здоровой і красной середѣ шпильковыхъ лѣсовъ 380 метр. по-надъ ровень моря. Стаціи желѣзнична, почта і телеграфъ въ мѣстѣ, купель бромово-солянковой, боровинѣй, рѣчній і ставѣй. Вода лѣвична горко-солоня зъ жерела Боніватія. Гідропатичне лѣчене женіцею, електричностію і масажемъ. Вказаня: хоробы горла, легкихъ, желудка, жѣлѣзч, нервовъ, ревматизмъ, не-докровность і скрофулы. — Заведене отворене водѣ 1-ого червня до 15-ого вересня. — Пансіонъ водѣ 18 зр., зъ лѣченемъ водѣ 22 зр. тижнево.

170 6-21

ЗАРЯДЪ.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНѢВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

водзначена двома сѣрѣбными медалями

выконуе ДЗВОНЫ рѣзанъ ваги і приймае ушкодженій дзвонъ до переливаня въ найкорѣшій часъ, а такожъ має на складѣ готовій дзвонъ рѣзанъ ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходившимъ і фундаторамъ за всѣ дотепершій замовленя, прошу о ласкавій замовленя такъ въ поодинокій новій дзвонъ якъ і на цѣлій групѣ. За трезвѣльство матеріалу і гармонійный звукъ моихъ дзвонѣвъ руча і дятлого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публичѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

3789

ГАЛИЦКІЙ

КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимаетъ вкладки на

КНИЖОЧКИ

2219

і опроцентуе ихъ по

4½% на рокъ.

Стоваришене парового мореплавання

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа

Пѣвн.-Америка

Австралія

Азія

Полудн.-Америка

Африка

Перевѣзъ пассажирѣвъ і товарѣвъ по возможно низькихъ, безконкурентныхъ цѣнахъ, спеціально до Бразиліи, Аргентинѣ, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Канады, Австраліи.

Выдаваня желѣзничныхъ билетѣвъ на желѣзницѣ пѣвн. Сполученыхъ Державъ.

Ближихъ информаций на сѣбѣ мовѣвъ у дѣла выключно генеральнй атентура.

87 26-50

„La Ligure Americana“

Italia.

Sezione Esteri.

Genova.

Розклад їзди поїздівъ желѣзничныхъ

важний від 1 мая 1897

після часу середно-европейского [пзнішого о 36 минутъ відъ часу львівского].

ПОІЗД посп. / особ. приходять о	до Львова	ПОІЗД посп. / особ. відходять о	зі Львова
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочиска з голови двірця
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан
7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15	„ Підволочиска з Підзамча
8.05	„ Лавочного	6.45	„ Іцкан
8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40	„ Кракова
8.25	„ Сокаля	8.55	„ Скольного [до Гребенова від 10½ до 11½]
9.10	„ Кракова	9.20	„ Сокаля
9.35	„ Ярослав	9.25	„ Янова
1.15	„ Янова	9.40	„ Підволочиска з головного двірця
1.30	„ Кракова	10.05	„ „ Підзамча
1.40	„ Скольного [Гребенне від 10½ до 11½]	10.27	„ Іцкан
1.50	„ Черновецъ	10.45	„ Янова [від 1½ до 2½, в неділі і свята]
2.15	„ Підволочиска на Підзамче	1.04	„ Підволочиска з головного двірця
2.30	„ „ голови двірця	1.55	„ „ Підзамча
5.25	„ Сокаля	2.08	„ Бруховичъ що неділі і свята
5.35	„ Підволочиска на Підзамче	2.31	„ Черновецъ
5.45	„ Іцкан	2.40	„ Кракова
5.10	3.04	3.05	„ Скольного [від 1½ до 2½, з Стрия]
8.30	3.30	3.15	„ Янова [від 1½ до 2½, і від 1½ до 2½, що день, від 1½ до 2½ в будній день]
6.00	3.40	3.27	„ Бруховичъ
6.55	3.40	3.40	„ Зминой води
8.00	3.40	4.40	„ Ярослав
8.15	4.40	4.40	„ Кракова
8.49	4.50	4.50	„ Лавочного
9.01	4.50	4.50	„ Кракова
9.10	4.50	4.50	„ Сокаля
9.30	4.50	4.50	„ Тернополя з головного двірця
9.48	4.50	4.50	„ Лавочного
9.50	4.50	4.50	„ Тернополя з Підзамча
10.00	4.50	4.50	„ Янова [лишь від 1½ до 2½]
10.20	4.50	4.50	„ „ 1½ до 2½
12.10	4.50	4.50	„ Іцкан
	4.50	4.50	„ Кракова
	4.50	4.50	„ Підволочиска з головного двірця
	4.50	4.50	„ „ Підзамча

ЗАМІТНА: Пора нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минутъ рано.

КОСЫ бѣдй, знаменитій, штука 50 кр. Машинки патентованій до вазаня снопѣвъ по зр. 80-— поручае ПЕТРО ХОНОСТОВСКІЙ, торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капитульна ч. І [супротивъ кате- 4595 дра.]

ВЫШИВКИ

всходной Галичины

посла коллекція збораной Товариствомъ „Клубъ Русинѣвъ у Львовѣ“ появилася накладомъ Антона И. Хойнацкого зъ літографічного заведеня Андрѣя Андрѣевича по цѣнѣ

3 зр. 30 кр. а. в.

за примѣрникъ складающій ся зъ 20 таблицъ въ 4° королевского формата въ хорошо выдѣланій теѣ.

Выдана сикъ „Вышивокъ“ переписаны значно подобно роду выдана, що появилася въ Киевѣ, Одесѣ і Москвѣ і то не лише подѣ взглядомъ техничного вышиванія, але такожъ і подѣ взглядомъ самого змѣсту, понеже выдана се заключае въ собѣ точну репродукцію численныхъ зворѣвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтовъ Борщова, Городенка, Калушъ, Надѣрна, Снятинѣ, Товмачъ і иншихъ о вѣрнѣмъ наследуваню красокъ, уквашивъ народомъ въ доточной окрестности

Зъ замовленями назежитъ звертатисъ до Антона И. Хойнацкого, управителя Лаваріи Ставропольского Истатута у Львовѣ, уліца Руска ч. 3. 365 21-20

Товариство „Провѣста“

при зближающихся ся испытатъ въ школахъ народныхъ подае до вѣдомости Свѣта. Радъ Школьныхъ, Впов. священникѣвъ, катехитѣвъ, учителей і родитѣвъ, що книжки накладу товариства, призывають кр. Радою школьною на преміи для ученикѣвъ, красену оправленій можна купити въ канцеляріи товариства рыночъ ч. 10, по слѣдующій цѣнѣ:

Росказы про силы природы 20 зр. Оповіданя о житіи св. Боро- 20

Повѣсти для дѣтей . . . 20
Сестра . . . 15
Вайки . . . 25
Исторія Руса ч. І . . . 25
Исторія Руса ч. ІІ . . . 25
Лѣтъ і конопѣвъ . . . 24
Рогата худоба . . . 45
Про живопись і лѣсъ . . . 20
Венеманъ Франклінъ . . . 16
На досвѣткахъ . . . 22
Середъ ледового моря . . . 25
Житіе св. великомученика і лѣскара Пантелеймона . . . 20
Дробна птица тоспочарска, а великій грошъ . . . 20
Водкрыте Америки . . . 22
Звѣрята шкодні і пожиточні . . . 42
Перекотиполе . . . 18
Кириль і Методій . . . 22
Повѣстки (Тѣтовка Ганна і Два старѣцѣ-богомольцѣ) . . . 13
Финляндія і Сахара . . . 22
Молитвенникъ народный (въ звычайной оправѣ) . . . 20

зъ лучшей отираетъ:

а) хребетъ полотняный і золоченый крестъ зъ переду 25
б) цѣла оправы полотняна, береги золоченый і золоченый крестъ зъ переду . . . 35
Молитвенникъ народный великій по цѣнѣ 90 кр., 110, 130, 160, 180 зр. 1-2

Всякій замовленія выслають ся скоро і точно.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и русскихъ святъ) о 6-той годикѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вибліотека найзнаменитѣйшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницу на переѣзду разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣдми: М. Dukes, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I, Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платятъ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додаткомъ

въ Австріи: за границею:
на цѣлый рокъ . . . 18 гр. на цѣлый рокъ . . . 24 гр.
на полъ року . . . 9 гр. на полъ року . . . 12 гр.
у Львовѣ:
на цѣлый рокъ . . . 16 гр. на полъ року . . . 8 гр.
на четверть року . . . 4 гр. на мѣсяць 1 гр. 35 кр.
Редакція, Админістрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаться ся лише на переднее застереженіе. — Рекламціи неопечатаны въ нѣдѣль въ портъ.
Подписное членство коштує 8 кр. а в.
Оголошенія звычайны принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. въ день строчки инсератовъ або въ мѣсяцъ а въ рубрицѣ „Надоболане“ по 25 кр. а в.
Подарки и книги денешня приватны чистятъ ся по 15 кр. въ день.

Справы економічні.

Коли у Русинѣвъ галицкихъ на поляхъ просвѣтають, литературно-наукowymi, а особливо на политичнымъ замѣтныи що-разъ живѣйшій рухъ, на поли економічнымъ супротивъ грѣзного положенія економічного нашего народу оказуемо все еще за мало дѣяльности. Не можна вправдѣ сказать, чтобы мы дармували. Якъ мы вже въ передостатнѣмъ числѣ згадували, Народна Торговля розширяє ся що-разъ болѣе, Днѣстеръ развиває ся добре, рускій товариства задатковъ основуютъ ся що-разъ новѣе а давнѣйшій дѣлають богато, при читальняхъ Просвѣты закладають ся крамничѣ, касы позичковѣ и шинхлѣрѣ, и т. д. Але цѣла та робота есть болѣе шаблонна и она не воздерживаетъ значно нашего матеріального упадку.

Наисумнѣйше те, что земля наша что-разъ болѣе переходитъ въ чужій руки и что мы не виѣмъ того добра, яке намъ дає природа, удержати при насъ. Покажутъ ся на рускихъ грунтахъ жерела нафты, котры дають міліоны зыску, а вже небакомъ переходять тѣ грунта въ руки жидовскій, заграничній або польскій. Такъ стало ся зъ копальнями нафты въ Бориславѣ, Схѣдницѣ и т. д. Те саме дѣе ся зъ копальнями вугля. Якій богатства были въ нашѣмъ посѣданіи, коли-бъ мы зумѣли были тѣ всѣ скарбы землѣ заховати для себе! Досвѣдъ має малый вилытъ на насъ. Якъ мы запропашували добро наше передъ 20 або 10 роками, такъ робимо и нынѣ, та й нема надѣе, чтобы мы завтра стали иначе робити.

Тымъ способомъ въ сторонахъ, де ще до недавна не чути було виного слова крѣмъ руского, втискають ся что-разъ болѣе инші елементы. Отворено и. пр. передъ двома роками зельзницю зъ Станиславова до Воронянки. Зельзниця тотъ иде черезъ найкрасшій стороны галицкои Руси, куды перше только зъ причинъ ихъ неприступности мало хто запускать ся. Наразъ въ тыхъ сторонахъ повстанють цѣлы новы оселѣ зъ многими десятками гарныхъ вилъ для лѣтнихъ гостей, славный колѣсь водопадъ Прута въ Ямнѣмъ коло Доры має зужиткувати ся на фабрику карбиду, — але тѣ вилѣ, тѣ фабрики не находятъ ся въ рускихъ рукахъ, хотъ грунта ще передъ двома роками належали до нашихъ Гуцулѣвъ, хотъ се тѣ самы стороны, де стоять памятники гуцульского героя-опрышка Добуша, его камѣнь, его комора и т. д. Нынѣ тамъ звучить вже польска бесѣда, будутъ ся польскій каплицѣ и костелы, а нашъ Гуцулъ радъ, якъ новы паны его землѣ дають ему де-що заробити на хлѣбъ, та наломъ свѣй языкъ до польского мовы.

Удало ся намъ, правда, въ пару мѣсяцяхъ болѣе посѣлѣсть придбати для нашихъ громадъ. Але якъ же то мало такихъ прикладѣвъ! А далеко частѣйше трафляе ся, что та болѣе або и менша посѣлѣсть дѣстаетъ ся въ руки Мазурѣвъ, котры не такъ легко якъ нашъ Русинъ пускають ся за море, але покнивши свои мазурскій пѣски господаруютъ яко на чорной урожайной земли нашої Руси.

Ба не только землю але и роботу забирають намъ захожій люде. По копальняхъ нафты и вугля працуютъ и заробляютъ Мазуры, такъ само при будовѣ зельзницѣ, а рускому мужикови лишає ся хоба що найбѣрша, найбѣдлѣйша и наименше поплатна работа. Бутинъ Мазуръ и поводитъ ся иначе якъ Русинъ. При розрухахъ жидовскихъ въ Ходоровѣ, въ Схѣдницѣ головну ролю грали Мазуры, котры не уступаютъ нѣ жидови нѣ панови; они не падаютъ такъ до землѣ и не цѣлуютъ по рукамъ каждого подпанка, якъ нашъ смиренный, покѣрныи Русина.

Урядова Gazeta Lwowska мѣститъ въ кождѣмъ номерѣ богато оголошень примусовой ліцитаціи грунтѣвъ рускихъ селянъ, найчастѣйше за довги жидовскій. Зновъ богато нашихъ господарѣвъ, покидаючи свѣй рѣдныи край и выбираючи ся до Бразиліи або до Канады, продає звычайно за безцѣнъ свою батьковщину першому-лѣйшому, хто ся трафить.

Найчастѣйше и ліцитованій грунта и добровольно продаваній переходять въ чужій руки и помагаютъ эмбциати чужій элементъ на нашій землѣ.

А мы дивимо ся на тов, попадкаемо, поговоримо въ нашихъ кругахъ, часомъ де-що напишемъ въ якій газетѣ, часомъ и згадаемо о томъ на якѣмъ вѣчу, — и на томъ конецъ. Робити — не робити ся нѣщо, або майже нѣщо. Такъ идутъ днѣ за днями, оденъ кусникъ землѣ за другимъ усуває ся зъ-пѣдъ нашихъ ногъ, и, якъ въ свѣтѣмъ часѣ писавъ покойный Климовичъ, „въ Варягѣвъ ажъ до нынѣ мы все чужій въ свѣтѣмъ родинѣ, а чужина якъ дома въ насъ“.

Чи-жъ бы на те все не було нѣякомъ рады? Се якесь „Общество покупки земель“, котре, збравши щось два чи три тысячѣ ренскихъ, на томъ и закончило свою роботу. Въ свѣтѣмъ часѣ нашъ радикалы заповѣдали шумно економічну роботу, але они теперь, братанюи ся зъ соціальными демократами, мабуть гадають чекати, ажъ настане соціальный перестрой суспѣльности. Але тогды за пѣзно буде до зарады. За той часъ рускій хлопъ стане безземельнымъ пролетаремъ, котрый дуже скоро затратує и свою національность, якъ показує щоденный досвѣдъ зъ рускими робѣтниками, слугами, сторожами и т. д. по мѣстахъ.

Нѣ, мы не можемо ждати анѣ одной хвилѣ. Нынѣ все відбуває ся дуже скоро, звычайно якъ въ вѣдѣ пары та електрики, тай економічна руина цѣлого народу збѣвма своими страшными наслідками не потребує довгого часу. Стримати ен, поправити нашу долю есть надзвычайно тяжко, але оно не в рѣчь неможлива а в конечна въ интересѣ нашої народнои екзистенціи. Мы не маємо капиталѣвъ, мы бѣдны, але таки потрафили мы заложити и Народну Торговлю и Днѣстеръ и различны касы задатковъ, хотя до сего такожъ треба капиталѣвъ и намъ давнѣйше здавало ся, что се дѣла для насъ недостижимы. Только треба вже разъ взяти ся до той справы, и мы водзвасемо ся прямо до нашихъ товариствъ Просвѣты, Днѣстра и Народной Торговлѣ, чтобы безпроволочно а на спѣлѣмъ збравню взяли ен пѣдъ свою наряду и зъ тою твердою постановою, что тутъ мы ситъ ся щось зробити. Мы не спѣчно и будемо ту справу такъ довго повтаряти, доки нашъ слова не выдадутъ успѣха.

Выборчі процеси безъ кѣнця...

Процесъ селянъ бугинскихъ у Львовѣ.

Розправа противъ селянъ зъ Бутинъ, о якѣй мы иногда коротку подали звѣстку, выказала цѣлый рядъ цѣкавыхъ подробицъ. Рѣчь была така:

Въ часѣ выборовъ соймовыхъ 1895 року вытворили ся въ селѣ Бутинѣхъ двѣ партіи: одна, за котрою стояла цѣла громада (а громада бутиньска то одна зъ наипатріотичнѣйшихъ громадъ Жовковщины), а друга партія зложена зъ вѣйта, славного Никола Музики (что то воювавъ за „пекло бутиньске“ и велявивъ ся своимъ знаменѣмъ политикѣ), его писаря и двѣрскихъ хрунѣвъ. Правыборы выпали послия волѣ честныхъ громадянъ, хочъ и тутъ не обійшло безъ несправильностей: выборы мали переводити ся во второкъ, а переведено ихъ въ понедѣлокъ, въ якѣмъ намѣрѣ, легко догадати ся. Тогдѣ то вѣйтъ Музика, невдоволенный, что его справа упала, отже готовъ утратити ласку тамъ, де треба, выѣлъ протестъ, а самъ розпустивъ вѣстку, что дня 19 вересня водбудуть ся други правыборы. Завѣковѣній громадяне выслали двоухъ найинтелигентнѣйшихъ селянъ Данила Мекелиту и Гриця Грабаря до старосты, чтобы выдѣлались, якъ стоять справа. Дня 19 вересня народъ збравъ ся въ коршмѣ, де бувъ такожъ вѣйтъ Музика, и чекавъ на заповѣдѣный выборы. Вечеромъ вернули збѣ старосты оба згаданыи громадяне и заявили, что протестъ бачили у старосты, але староста сказавъ, что другихъ правыборовъ не буде, а на доказъ того вручивъ имъ карты легитимацийныи для выбранныхъ уже выборовъ. Мекелита

возвавъ людей, чтобы йшли спати, але Музика ще спинавъ усѣхъ, чтобы не йшли, бо выборы може ще и нынѣ, мовлявъ, будутъ.

И выйшла зъ того дивна рѣчь! Другого дня посылалъ Музика до старосты доносъ, въ котромъ подавъ: что въ Бутинѣхъ выбухло „rowstanie“; что люде обсадили вартами все дороги, чтобы не впустили до села комисаря; что убранныи были въ сокиры, зельзній вилы и въ камѣня, та что вѣсто о другихъ правыборахъ пустили мѣжъ народъ Иванъ Величко, Иванъ Кудрикъ, Андрухъ Шкабарекій, Данило Мекелита, Гриць Грабаръ, Илько Константиій, Мартинъ Поврозникъ и Яцко Равликъ. Въ колька день пѣзнѣйше довѣлъ дальше, мовѣто Равликъ мавъ водгрозувати ся, что Музика забѣ сокироу. Старосты, заятрмоване неспокойнымъ о свое житѣ вѣйтомъ, воддало справу прокураторіи, а сея зновъ передала ен судови повѣтовому въ Мостахъ великихъ. Начальникъ мостенского суда п. Графъ сквалѣфовану справу яко переступлене зъ §. 308 зак. карн. [нарушене спокою черезъ розсѣванне фальшивыхъ вѣстей] придѣливъ ен самому собѣ. [Судью карнымъ въ Мостахъ бувъ Русинъ.] По переслуханю свѣдѣвъ, ставленыхъ вѣйтомъ Музикою, начальникъ суда по колькократнѣмъ водкладаню справы засудивъ колько обжалованныхъ на кару водѣ 2 тыжднѣвъ до 2 мѣсяцѣвъ. Засудженъ внесли водкликъ и зажадали вырокъ на пѣсмы. Вырокъ той, невеличкій аркушъ паперу, дѣстали ажъ въ пѣвроку.

На внесенный водкликъ трибуналъ згодивъ ся на переслухане двоухъ свѣдѣвъ водводныхъ, а иногда водбулась передъ львовскимъ трибуналомъ яко водкличнымъ розправа, на котру явили ся все засудженъ. И о диво! Зъ водчитанныхъ протоколѣвъ, тыхъ самыхъ, на подставѣ котрыхъ начальникъ мостенского суда п. Графъ засудивъ всехъ обжалованныхъ и вымѣривъ имъ такую высокую кару, показало ся, что анѣ одинъ свѣдокъ не збывавъ нѣчого обтяжающаго, а что болѣе, все признали, что вѣсти о другихъ правыборахъ ширивъ самъ Музика, а обжалованъ успокоивалъ народъ. Дальше вышло и се на свѣтъ божій, что Музика деякихъ свѣдѣвъ намовлявъ и терроризувавъ. Примѣромъ Яцка Бурка призвавъ до себе пѣдъ позоромъ, что Бурко мавъ кинути въ него черезъ вѣкно до коршмы цѣглоу. Музика бивъ при томъ Бурка по лицѣ, звязавъ ему руки й ноги и звязаного тримавъ доти, доки Бурко не обѣцявъ збѣзнати передъ жандармомъ и въ судѣ, что Равликъ засѣдавъ ся зъ сокироу на вѣйта.

По водчитаню всехъ актѣвъ оборонѣцъ д-ръ Добрянскій выказавъ безпѣдставность вырокъ суду въ Мостахъ и мотивъ того засуду. Деякихъ обжалованныхъ засуджено на подставѣ якъ подає вырокъ, обтяжающихъ збѣзнанъ свѣдѣвъ, а тымчасомъ зъ актѣвъ видно, что такихъ збѣзнанъ або цѣлкомъ не було, або она не обтяжають нѣкого. Така легкомудрность збѣ стороны судѣвъ выговоряющаго вырокъ [а черезъ пѣвроку було часу досытъ] обурити муситъ кождого юриста и зраджує, что и судья не бувъ вѣльный водѣ упередженъ политичныхъ. Другій оборонѣцъ д-ръ Костъ Левичкій выказавъ, что въ закидахъ чиненыхъ обжалованнымъ, цѣлкомъ нема вѣства означенои точнымъ параграфомъ провинны и въ правдивѣмъ свѣтѣлѣ представивъ вѣродостойность свѣдѣвъ, ставленыхъ Музикою.

Трибуналъ по довшій нарадѣ прихиливъ ся до гадки оборонѣцѣвъ и увѣльнивъ всехъ обжалованныхъ за-для вказанон д-ромъ Левичкымъ недостатѣвъ правон подставы до обжалованя о згадане переступлене.

Выказъ обороны о неясности [что-найменше] вырокъ п. начальника Графа зробивъ на трибуналѣ чимале вражѣне. Рѣчь была такъ ясна, что заперечити ен не можна.

Что-до вѣйта Музики — то вѣйтъ уже суспендованныи. Гадаемо однакъ что прокураторій займе въ тымъ его подвѣгми, якій выказала сея розправа, и навѣтъ его, что бити, вязати и наклонювати до фальшивого свѣдоцтва — то рѣчи, за котры карася криминаломъ.

Процесъ погла Новаковского въ Перемышлѣ.

Во второкъ велась передъ трибуналомъ присяжныхъ въ Перемышлѣ розправа противъ посла Стефана Новаковского и Сенька Вѣйтка, обжалованныхъ о провину зъ §§. 300 и 302 зак. карн. [о побдурюванѣ противъ власти и поодинокыхъ становъ суспѣльныхъ], а ще противъ Новаковского о выкликанѣ збѣговиска, о недозволѣну кольпортажу и о переступленѣ крадежи. Проводивъ радникъ суд. д-ръ Бѣнчевскій, обжаловувавъ заступникъ прокуратора Копецъ, Новаковского боронивъ д-ръ Ашкенази, а Вѣйтка д-ръ Местеръ.

Обжалованъ признавали ся, что на вѣчахъ критикували всякій нынѣшній законы и зывали выборовъ, чтобы голосували на кандидата людового, але заперечили, мовѣ-бы мали намѣрѣ побдурювати та будити ненависть суспѣлну. Что-до мнимого збѣговиска Новаковский винить делегата старосты перемыского, п. Мірского, котрый по розвязаню збору въ одной сѣльскѣй читальни арештувавъ Новаковского за колька невинныхъ замѣтокъ, а люде збѣшли ся передъ читальнею пѣдъ той часъ зовѣмъ случайно по дорожѣ на вечерню. Рѣвножъ перечить Новаковский закидъ крадежи прута лозового, — тета его, котра свѣдѣчать въ томъ противъ него, чинить се зъ мести. Вѣйци Новаковский заперечує и закидъ что-до кольпортажи.

Переслуханъ свѣдѣки збѣзнавали не некористно для обжалованныхъ, только одна тета Новаковского обѣстаетъ при томъ, что Новаковский укравъ лозину.

Розправы не докѣчено, а водложено до пятницѣ, бо не явивъ ся оденъ свѣдокъ, на котрого збѣзнаня прокураторъ кладе велику вагу.

Процесъ новочековскихъ селянъ въ Коломыѣ.

Вчера рано почалась передъ звычайнымъ трибуналомъ въ Коломыѣ розправа противъ 9 селянъ зъ Новочековѣ обжалованныхъ прокураторію о насильство публичне. Въ складѣ трибуналу входять: радникъ Моравскій яко проводникъ, а радники Буцацкій, Лянѣ и Стобецкій яко вѣтаны — обжаловує адѣктей Вербицкій а обжалованныхъ боронять мѣстцевѣ адвокаты, д-ры Дембицкій и Дудикевичъ. Яко гѣсть явивъ ся на розправѣ посолъ д-ръ Окуневскій зъ Городенки.

Розправа має потрѣвати до нынѣ до полудня. По водчитаню акту обжалованя [котрый подамо завтра] оборона вносила водложить розправу, чтобы покликати цѣлый рядъ новыхъ свѣдѣвъ, однакъ трибуналъ внесене водкинувъ.

САМОУПРАВА або ПРАВО КУЛАКА.

[Письмо зъ Жидачева.]

Въ „Дѣлѣ“ торѣкъ въ 180 числѣ въ статьѣ п. заг. „Тяжка доля рускихъ мѣстоцѣвъ“ вывѣвъ я справу громадеку передъ ширшою публикою, заявляючи выразно, что уважаю сею справу не за спеціальность одного мѣсточка або одной народности, але за частинну фотографію того загально-галицкого боляка, котрый точить цѣлу нашу суспѣлность въ самыи ен оновѣ, розѣдає ен что-разъ глубше, и то майже зъ математичною докладностью, при чѣмъ сказавъ-емъ наконецъ, что треба намъ хоробу тую розпѣзнавати въ найглубшихъ тайникахъ, перомъ-скальпелемъ засягнути при операціи гангрены ажъ по здрове, боляка водважно розтинати, коли хочемо раны основно гоити, — коли взагалѣ хочемо у суспѣлности галицкои швидко поступаючи декаденцію и збукартѣлѣсть якъ моральну такъ и матеріальну, физичну и психичну спитити, — коли мы не маємо бути тыми, зажита котрыхъ стратили бы вартѣсть идеалы старинныхъ народѣвъ: „за вѣтчину и за громаду житѣ и кровѣ!“

Заява ся поважно тревожила темный души, а выдачи, что розпознату роботу я дальше веду, прийшли до пересвѣдченя, что тутъ нѣшого выходу нема, только або они соромно

упасти мусять, або... або мене разъ на все треба збути ся. И сиробували! Дня 26 сѣчня с. р. такъ въ сали магистратскѣхъ въ натовѣхъ заорудувати мене хотѣли, въ пересвѣдченю, що вся жидовска и шляхотска кровь всею душею боронити ихъ буде, якъ се нинѣ наочно видимо. Але то имъ не удалось. И вже здохло та й на ново до роботи! Отже подаю зновъ одну картинку, частинну фотографію зъ пануючого у насъ „права кулака“ представлену громадянами нашими въ жалобѣ до ц. к. наместничства. Жалоба ся звучить:

Высоке ц. к. Намѣстничество!
Автономія наша — далеко и широко въ свѣтъ знана — здобула собѣ сумну славу подъ назвою „polnische Wirtschafft“. Чому се полска а не жидовска господарка, мы не знаемо; знаемо лишь то, що народъ рускій прозававъ тую господарку автономію „гвавтономією“.

И не помылывъ ся. Пословица „vox populi, vox Dei est“ стверждае ся тутъ въ цѣлѣй основѣ, бо то незбитый и незаперечный фактъ, що цѣла наша автономія — се досгій ланцухъ, котораго кожде огниво-кольце зъ насильства в укуте, насильствомъ звязане, насильствомъ и только насильствомъ купы держитъ ся! Що се не гра слѣвъ, але мерзка а на жалъ, незаперечена дѣйствителъ, подаемо въ нинѣшній жалобѣ кілька фактовъ, котры вже безъ уваги на нашъ давнѣйшій жалобъ въ тѣмъ напрямѣ заносенъ на авдѣнціяхъ у Его Екеца. Князя Намѣстника самъ собою иллюструють наглядно, що для пануючихъ чиникѣвъ въ нашѣмъ мѣстечку — не то вже законъ, не то етика христіянска, але всяка мораль суспѣльна нѣколи не мала и не має нѣ малѣйшой вартости.

Мы прѣпустимо-промовчимо на разѣ цѣлѣй образъ господарки громадской менерѣвъ магистратскихъ, котра богату громаду довела ели не до руины, то на самѣмъ еи берѣгѣ, а пропустимо разѣ, що въ тѣмъ напрямѣ вже ц. к. Прокураторія працюе, а друге, что до сего треба бы року часу и цѣлѣй, не либры а ризы паперу еписати; — мы представимо нинѣ лишь тѣхъ крутъ стезки, завдяки котрымъ верховоды жидачевскіе свою волю громадѣ накладываютъ, а представимо въ той надѣѣ, що Высоке Намѣстничество зволить ласково въ оборонѣ доплатного права стати, справу основно розслѣдити, розповсюджену самоволю выкорѣнити и виновникѣвъ прикладно укарати.

Въ протестѣ а водтакъ въ меморіалѣ 110-охъ хлѣборобѣвъ, батькѣвъ родныхъ въ Жидачева до Его Екеца. Князя Намѣстника минувшого року выказано було, въ якій способѣ нашъ менеры доходять до власти; теперь же представимо, якъ они латають свои ряды прорѣдженъ черезъ смерть и перенесеня декотрыхъ радныхъ зъ ихъ табору, чтобы только при болѣшности удержати ся. Законъ для нихъ пуста рѣчь, се страхопудъ для дурной товпы. Они-жъ яко манеры маюць власть и „добре око“ у высищихъ властей, не только не чуютъ потребности взыати ся нимъ, але просто глумлять собѣ зъ него и зъ всей товпы, котра *може* *еще* *такъ* *наивно* *бути*, *чтобы* *думала*, *что* *законъ* *есть* *святой* *и* *нѣкому* *не* *можно* *его* *безкарно* *ломати* *или* *хоть-бы* *лежаканти*.

И такъ н. пр.:
1) §. 19. зак. гром. зъ 3/7 1896 и §. 3. орд. выб. каже: „Кого зъ причины злочину потягнуто до слѣдствѣ, доки слѣдство то треваетъ, не може бути раднымъ“. Тымчасомъ нашъ менеры, якъ Аронъ Готлібъ, Нутка Готлібъ и Гринько Давидчакъ суть въ слѣдствѣ, а зверхнѣсть громадска преспокойно запрашуе ихъ на засѣданія Рады громадской, они ухвалюють собѣ бюджеты, абсолюторіи, задатки и ремунерации, а на послѣднѣмъ засѣданіи дня 8 н. ет. червня с. р. выбрали делегатѣвъ до выборѣвъ рады повѣтовой и именовали лѣкаря мѣскаго д-ра Дувида Грабшайда. — Чи-жъ не глумъ се зъ закону и безсильнаго народу, особливо ели зважить ся, що слѣдство карне поступило такъ, що два першій славный радный дѣтали актѣ обжалована зъ Самбора, а третого Высоке ц. к. Намѣстничество и Выдѣлъ краевый зъ бурмістра зауспендували, хотъ и якъ вырозумѣли суть для того рода людей, а слѣдство карне все ще въ тоцѣ.

2) §. 22. зак. гром. зъ 1866 р. [бо минувшого року ще обовязувавъ] говорить, что на мѣсце убуваючого радного поклане начальникъ громады заступника зъ того самого кола и то наиболѣе голосѣвъ маючого, а въ разѣ рѣшности рѣшавъ. Тымчасомъ же минувшого року убывъ въ 1-мѣ колѣ радный, бо Рада краева перенесла его до Городенки. На его мѣсце мавъ прийти одинокій позбѣсталий ще заступникъ мѣщанинъ Иванъ Серафинъ, але вже дальше рѣкъ, однакъ Иванъ Серафинъ до Рады громадской на засѣданія не запрашуютъ. Въ 2-мѣ колѣ, по смерти радного Юся Бинштока, зверхнѣсть громадска въ насѣдѣкъ рѣшности голосѣвъ мѣжъ заступниками выловуваля Андрея Малиновича; запросили его кілька разѣвъ, а водтакъ щось имъ не сподобавъ ся и вже болѣе не просятъ. А въ 3-мѣ колѣ на мѣсце уступившого радного поклане на его мѣсце не того, котрый мавъ наиболѣе голосѣвъ т. е. Михайла Зеленецкого, але Дмитра Дахнѣя, хотъ той о 2 голоса мавъ менше. Значить: оденъ имъ невыгодный, то его не просятъ; другогѣ сиробували, але що якѣсь имъ не на руку, то покинули его; а третій мусить имъ бути послушный, бо иначе наженуть его и то цѣлкомъ по закону, яко маючого менше голосѣвъ. И се робить власть пануюча законъ! Але-жъ правда, что то автономія, котра мавъ зновъ свою „гласну автономію“!

3) §. 38. зак. гром. зъ 1896 р. каже, что заступникѣвъ кличе ся на засѣданіе только тогдѣ, коли на попереднѣмъ не було комитету. Тымчасомъ у насъ зѣрѣгулы зывають

на засѣданія Рады громадской заступникѣвъ, только-жъ не всеѣхъ, а лише цѣлкомъ певныхъ, именно: Лейбу Готліба, Абрама Наймана и Шмѣлу Вурмана, всеѣхъ трѣхъ яко заступникѣвъ 2-ого кола, хотъ 2-е коло доповнене выловуванымъ заступникомъ, етъ комитетно цѣле. Кличуть отже тыхъ заступникѣвъ не зъ иного титулу, якъ только того, чтобы мати матеріалъ потрібный до „важності ухвалы“. Въ той такъ поганѣй незаконности етъ де-що потѣшного, а именно, що въ 2-мѣ колѣ етъ ще четвертый жидъ заступникъ Юсѣо Готлібъ, але що вѣнъ зъ менерами живъ въ негодѣ, то его на раду громадску не кличуть, абы знавъ: что то значить зачѣпати ся зъ магистратомъ!

4) §. 19. зак. гром. зъ 1896 р. говорить, что радный, ели входитъ у водносины зъ громадою яко предпріимецъ, ливерантъ або арендаръ, не буде мѣжъ сповнати своего уряду до тѣхъ доки водносины тѣ треваютъ и рахунки зъ-водѣи повставшій остаточно полагоженъ не будутъ. Тымчасомъ Якѣбъ Бинштокъ, радный и асесоръ, арендуе въ епѣлцѣхъ зъ другимъ Готлібѣмъ и зѣтими пашѣ громадскѣхъ, вправдѣ не на свое имя, але кождый знае, что вѣнъ зъ родиною арендуе, вѣнъ пасе волю и вѣнъ платитъ. Дальше вѣнъ достатчавъ громадѣ цѣглы до будовы магистрату, а зверхнѣсть громадска платила ему о 2 чи навѣтъ 3 зр дорожше на тысячь, нѣжъ другій оферувавъ — платила зъ зовѣсѣмъ доси невыясненой причины, бо не то люде звычайный, але самъ заступникъ начальника Михайло Олѣсъ озбывавъ, что цѣгла Ханна Бравера була дѣлша водѣ Готлібовою. Дальше мавъ неполагоженный рахунокъ въ громадскѣй касѣ позиковѣй, за-для котораго повиненъ бувъ уже давно бути заскарженный, ели-бы не обставина, что вѣнъ радный и асесоръ.

5) Першою вымогою, чтобы бути раднымъ, етъ, чтобы платити податокъ водѣ реальности або заробковости або доходовой [§. 1. орд. выб.]. Ну, се знать не лишь на краю Азій але певно и на концѣ, въ самѣй Японіи, обовязуе; только не у насъ въ Жидачевѣ, або мѣже что де въ Галичинѣ. Правда, что Нѣмцѣ называютъ еи „Halb-Asien“, и видко не помылывъ, бо якъ бы не было Halb-, а Echt-Asien, то тогды може не было бы такого случая, чтобы Берль Бинштокъ, не оплачуящій жадного податку [бо хату вже давно продавъ, а гадялдо жадного не провадитъ] бувъ раднымъ! Але что то? можна переслѣпити дальшій §§-ѣмъ, то можна такъ само 1-ый! Кара одна, т. е. жадна. Бо рѣкъ доходитъ, якъ громадяне обставину тую голосно пѣднесли, але на се нѣхто не зважае.

6) Вѣкѣнці мусимо пѣднести еще одно, такожь „законне“, что самъ той, хто се всео провадитъ, т. е. секретаръ громадскій Кароль Бергеръ [бо начальникъ ученый о столько, что на елиборатахъ секретаря не потребуе знакомъ хреста подписувати ся] яко остающій въ слѣдствѣ карнѣмъ не мавъ права до укѣнченія слѣдства урядувати. Бодай законъ такъ вымагае, але не у насъ! У насъ законъ — то менеры магистратскѣхъ зъ своими опѣкунами, ихъ користь, ихъ примхи, самоволя, закономъ у насъ они самѣ!

Въ виду того десяти радныхъ: Стефанъ Серафинъ, Иванъ Стаевна, Василь Климовичъ, Микола Матура, Сень Дахнѣй, Василь Дубикъ, Иванъ Дахнѣй, Михайло Рожанскій, Дмитро Дахнѣй и Антонъ Трѣмбинскій, пануючи свою гѣдѣсть и волю народу, водтѣгнули ся водѣ засѣданія громадского дня 8 червня с. р.

Зваживши при тѣмъ, что — якъ выше пѣдъ 2) выказано — не запрошено трѣхъ радныхъ, котры хотъ первѣство були заступниками, однакъ водтакъ силою закона радными стали, именно Иванъ Серафинъ, Андрусь Малиновичъ и Михайло Зеленецкій, зваживши вѣкѣнці, что — якъ пѣдъ 3) 4) и 5) выказано: Якѣбъ Бинштокъ, Берль Бинштокъ, Аронъ Готлібъ, Нутка Готлібъ, Самсонъ Готлібъ, Лейба Готлібъ, Гринько Давидчакъ, Шмѣлу Вурманъ, Дувида Найманъ не мали права бути запрошеными до участи въ засѣданіи громадскѣмъ, етане ясно, что ухвалѣ повзятъ дня 8 червня с. р., именно выборѣ делегатѣвъ и именованѣ лѣкаря суть неважними, бо такъ неправильны скликане засѣданія, якъ и бракъ комитету, кожда обставина сама про себе становить неважнѣсть ухвалы. А девять радныхъ зъ начальникомъ включно, противъ котрыхъ на-разѣ ще не пѣднесимо жалѣтѣвъ, нѣякъ за комитетъ на *трицѣтъ* радныхъ уважати ся не можетъ, навѣтъ въ Галичинѣ.

Высоке ц. к. Намѣстничество! Подписаній, чуючисъ повыше описанымъ крайню обурюющею незаконнымъ поступоуванемъ зверхности громадской скривдженными, внесли водкликъ до Выдѣлу повѣтового и ц. к. Староства. Однакъ не маючи великою надѣѣ на скорѣ а прихильне полагожене, позаякъ тѣ практикѣй-же водѣ довшого часу въ очакъ тыхъ властей дѣлѣя ся, а прѣць жадна зъ нихъ злему не запѣбѣла, осмѣлюють ся укѣдно просити о вселаскавшину Высоку интервенцію.

1) чтобы ц. к. Староство сейчасъ звѣлѣло скликати Раду громадскую строго поеля закону въ цѣли выбору делегатѣвъ до выбору Рады повѣтовой, именованѣ лѣкаря мѣскаго и прочихъ бѣжущихъ дѣлъ громадскихъ;
2) чтобы звѣлѣло провѣрити все ухвалѣ бюджетовъ и взагалѣ финансовою натурѣ, ухвалюваній такъ незаконно скликуваную Радю, де не-радний, радный въ слѣдствѣ и другій *неуправлений* ухвалювалѣ пѣсля своего внодобы;
3) чтобы громадского секретаря К. Бергера,

яко остающего въ слѣдствѣ карнѣмъ, сейчасъ завѣстити въ урядованю, а всю зверхнѣсть громадску до одвѣчальности потягнути и прикладно укарати, чтобы суспѣльнѣсть такимъ зневажанемъ закона не деморализовала ся.

Жидачѣвъ 15 червня 1897.
[Слѣдуютъ подписы радныхъ и другихъ членѣвъ громады.]

Ось картинка зъ нашей „самоуправы“! А хотъ она далеко ще непоняна, то все-жъ будущій историкъ, позбѣравши все тѣ жидачѣвскѣй, турецкѣй и взагалѣ галицкѣй картинки, нагромадитъ подостаткомъ матеріалу до зложѣния величавоу книги „Die Räubergeschichten aus der galizischen Autonomie gegen Ende des XIX. Jahrhunderts“. Книга тая певне буде призначена на пѣднесенѣ якогѣсь ювілея, а чистый доходъ на збѣльшенѣ „skarbu narodo-wego“... Якій курѣтъ такъ трудолюбиво при-дѣланныхъ вальорѣвъ буде у дальшихъ генерацій и о скѣлько тѣ генераціи вдячній будутъ предкамъ за сю спадщину, то полишаю до оцѣненія интересованымъ — только-жъ до оцѣненія безъ полудѣвъ на очахъ! А впрѣчѣмъ якъ ехотять, бо мовлявъ „не мое, не менѣ“. А мы Русины можемо водѣ себе хѣба только сказати, что такъ якъ нѣоденъ атомъ не гниѣе у вселенной, такъ не гниѣе безслѣдно жадна запѣдѣяна кривда-незаконнѣсть. Всео мавъ спеціфичный тѣгаръ и свои насѣдки. А горе тымъ, что сего не знають або знати не хотять!

Мисайло Петричій.

Переглядъ політичний.

Narodni Listy подають інтервю свого вѣдѣньского корреспондента зъ одною визначною політичною личністю, що, бувши колись членомъ вѣрноконституційного сторонництва, теперь занимае высоке становище. Личнѣсть тая заявила, что всяке добауванѣ стремлѣнь правительства до федерализму не мавъ найменшю подѣставы. Хочъ-бы тамъ справы не знати якъ уложили ся, гр. Бадені не выступитъ нѣ однымъ крокомъ по-за границѣ конституцій; водѣвъ бы хопитись абсолютизму, якъ вѣстунити на дорогу федерацій. Правительство спѣдѣе ся, что Чехи водѣступлять водѣ жаданія, чтобы кождей урядникъ въ Чехіи и Моравѣ бувъ обовязанный знати оба краевѣй языки. За те правительство було-бъ готовѣе удержавити чешку гімназію въ Олавѣ, оснувати чешскій университетъ и технику на Моравѣ и передати короннымъ краямъ грунтовы податки, а краевымъ фондамъ якѣсь проценты зъ безпосереднихъ податкѣвъ. Вѣкѣнці правительство далось бы й намовити на міністра для Чехѣвъ. Чехи врѣштѣ мусять згодити ся на національній куріи.

Въ справѣ нѣбѣ-то намѣреной вже правительствомъ нѣмецко-чешскоу угоды, до котрой починъ мавъ бы выйти зѣ стороны вѣрноконституційной [ліберальной] великою посѣлѣсти, появилось ся письмо въ Politik. Вѣрноконституційна велика посѣлѣсть заперечуе все ширеніе про неи поголоски и заявляе, что она про нѣякій угодовѣй почини своего сторонництва нѣчого не знае.

Прасове бюро молодческого сторонництва розбѣслало до всеѣхъ орѣанѣвъ своего сторонництва письмо, котрымъ зывае ихъ до згѣдного поступованія въ народній праці. Заявѣвъ той е безъ сумнѣвѣу насѣдкомъ недоволенія деякихъ кругѣвъ чешскихъ зъ теперѣшной политики молодчо-Чехѣвъ. Въ зазвѣвъ е такій уступъ: „Сли мають бути осягненіи політичній результаты, то належить усунути на бѣкъ все домашній и приватній споры, а старати ся о розширеніе кружка ревныхъ спѣлѣ работникѣвъ и о те, чтобы суспѣльнѣе жите зрѣбѣти можливѣйшимъ. Днесъ повинні злучити ся все прѣятель народа. Нехай нѣхто зъ нихъ не обмежуе другого въ праці упердженими та инсинуациями.“

Въ Берлинѣ пѣйшла водѣ кількохъ дѣлѣвъ поголоски про бѣзвѣску канцлерску крѣзу. Пѣдставу до такоу поголоски подавъ фактъ, что міністеръ Микель, перервавши курацію въ Висбаденѣ, прибувъ неспѣдѣвано до Берлина. Въ Берлинѣ Микель конферувавъ повѣтора години зъ кн. Гогенльогѣ, а въ полудне мавъ бути разомъ зъ канцлеромъ на авдѣнціи у цѣсаря. Середъ нормальныхъ водносинъ зъ тыхъ фактовъ не богато можна бы выснувати, але въ Берлинѣ е они вже достаточною причиною до робленія політичнѣхъ комбінацій, тымъ болѣе, коли до того долучити ще инші загадочній рѣчи. Міністеръ Микель спровадѣвъ свой дѣмъ у Франкфуртѣ, хочъ ще торѣкъ — якъ се нотують дневники — заявлявъ купцѣвъ, что для пруского міністра е все выгодно мати свое мешканѣ по-за Берлиномъ; надто Микель бувъ хорый и потребувавъ лѣченія, котораго не мѣжъ заллѣпити передѣ часомъ безъ важнѣйшихъ причинъ. Причины тѣ могли бути лишь дѣѣ:

або справа розвязанія стоваришенія аббѣжѣвѣхъ купцѣвъ, або канцлерска крѣза, то етъ, что Микель прибувъ до Берлина або въ цѣли по-середничѣния межѣ правительствомъ и аббѣжѣвою бѣржею або въ цѣли обнятія уряду кн. Гогенльогѣ. Говорять ще иначе, а именно, что Микель, покѣчивши реформу прускѣхъ податкѣвъ, мавъ теперь заняти становище міністра Беттхера. При тѣмъ его повномѣче було-бъ розширенѣ въ той способѣ, что вѣнъ бувъ бы не лишь секретаремъ державнымъ для внутрѣшнихъ справъ, але рѣвночасно и заступникомъ канцлера. Додати треба, что міністеръ Микель водѣвѣвъ такожѣ конференцію зъ адміраломъ Тіріпѣомъ, котрый прибувъ до Берлина яко наступникъ Гольмана въ урядѣ маринарки. Е вѣнъ авторомъ новѣхъ планѣвъ реформы маринарки, апрѣбованѣхъ цѣсаремъ; цѣсарь цѣнитъ его дуже и мавъ его назвати навѣтъ: „Мольте маринарки“. Результатомъ нарадѣ Микеля зъ Тіріпѣомъ мавъ бути новыи провѣкъ въ справѣ бюджету маринарки, выготовленій на день 21-ого червня, въ котрымъ наступитъ отворенѣ новои сесіи парламенту. Про все те розписуе ся теперь широко нѣмецка праса, а добре звычайно поинформована National-Zeitung заявляе по поводу тыхъ політичнѣхъ комбінацій такѣ: „Розширено поголоски про особистій змѣнѣ, что водносѣе ся до министерства скарбу, до вѣдѣпрезидентуры министерства державного въ Прусахъ и до уряду внутрѣшнихъ справъ та заступничѣна канцлера въ Нѣмеччинѣ. Яке політичне значѣнѣе и якій звязокъ зъ собою могутъ мати тѣ спѣдѣваній змѣнѣ, се трудно ма разѣ вѣдати.“

Переговоры о услѣвія грецко-турецкого мира все ще стрѣчають ся зъ деякими трудностями. Султанъ, якъ доносятъ зъ Константинополя, звернувъ ся прямо до пануючихъ, чтобы въ виду роздражѣнѣа музульманского населѣнія узаконити лѣпшій услѣвія мира. Турецка рада міністрѣвъ ухвалила жадати найменше 7 1/2 міліона фунтовъ военнаго водшководанія.

Бюро Вольфа доносятъ, что Порта поручила губернаторови Воля водѣдѣкати самовѣльно нимъ заряджену конфіскацію маєтку тыхъ мешканцѣвъ Тесаліи, котры, выемѣрвавши зъ краю, не вернулись бы до двѣхъ недѣлъ назадъ. Пѣсля новои прокламаціи Едѣма-пашѣ властитель земель, что опустели Тесалію, мають до двѣхъ мѣсяцѣвъ выказати ся новыми документами посѣданія, бо въ противнѣмъ разѣ будутъ нараженіи на конфіскаціи.

Водѣ рѣзнодорожныхъ мешканцѣвъ Тесаліи влывають до Порты петиціи о прилучѣнѣ Тесаліи до Туреччины. Роблять се жиды, магомеданѣ, а головно Волохи, что мешкають въ околѣціяхъ гѣръ Піндусъ. Волять они давну турецку управу нѣжъ грецку неволѣ.

Зъ Канѣн надходять вѣсти, что крѣтенскій комитѣтъ въ Атенѣхъ помню всеѣхъ острѣгогъ дальше выслаа на Крету охотникѣвъ, оруже и амуніцію, а турецкѣй власти нарѣкають на недбалѣсть европейскѣхъ военнахъ кораблѣвъ въ надзыраню побережа Креты. Межи провѣдниками повѣтанцѣвъ въ Алікіанѣ и Акротіріи мало прѣйти до завѣзятѣхъ спорѣвъ а навѣтъ до кровавыхъ розпрѣвъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданіи головного выдѣлу „Просвѣтъ“ у Львовѣ зъ 25 н. ет. мая и 8 н. ет. червня с. р. полагожено мѣжъ иншими слѣдующій важнѣйшій справы:

1. Принято до вѣдомости справозданѣ еіліи „Просвѣтъ“ въ Рогатинѣ и выражено ея признанѣ за успѣшну дѣяльнѣсть.

2. Передано до друку рукописи: а) Якъ Русины стали христіянскими; б) Днацѣть пѣсенъ о св. Николаю; в) Оширъ або якъ плѣзли Кутанѣ садовану и огородовину; г) Якъ ходити коло хорыхъ. Дѣѣ послѣдній нагороджено преміями зъ фонду проф. Стефана Дуравского.

3. Принято до вѣдомости справозданѣ п. Короля зъ люстраціи читалѣвъ зъ чотирѣхъ повѣтѣхъ: мостискѣмъ, старомѣсѣмъ, равѣсѣмъ и сокальсѣмъ. Порѣшено выслати пѣсьмо признанія за успѣшну дѣяльнѣсть читальнымъ „Просвѣтъ“: въ Кальниковѣ, Гусаковѣ, Махновѣ, Городицѣ варажскѣмъ, а о. Гладиловичѣ, п. Гладиловичѣвѣй и п. И. Мозолѣ за неустанну працію въ читальнѣ въ Хировѣ.

4. Порѣшено выслати въ вересни п. Короля на люстрацію читалѣвъ въ повѣтъ рогатинскѣмъ.

5. Принято до вѣдомости, что выслано даромъ книжки слѣдующимъ ново-основаннымъ читальнымъ: въ Ласку, Верѣбѣцѣ, Васючѣвъ, Городиславичѣхъ, Швейковѣ, Цсарахъ, Миколаѣвъ, Жукотинѣ, Беремѣнахъ, Задарѣвъ, Дзѣнѣцѣхъ, Яхторѣвъ, Золотникѣхъ, Бурканѣвъ, Стѣпанѣвъ, Свѣтазовѣ, Сѣльци, Молодинѣ, Боленовичѣхъ, Новосѣльцѣхъ, Угерку, Маковску, Митниці, Сѣлѣскахъ, Радохѣвъ, Юрѣбѣцѣ, Яворѣ, Любѣни великомъ, Плѣшевѣхъ, Воронякахъ, Корняхъ и Махѣвѣхъ.

6. Принято 86 новыхъ членѣвъ.

Наша Адміністрація просить Вп. Предплатників — як найскорше надслати передплату на II-гій чвертьрокъ а взгядно и виробнати залеглости.

НОВИНКИ.

— На потерпѣвшихъ при выборахъ зложили дальше въ нашій Адміністраціи Р. Т.: п. Гвентъ Огоновскій студентъ правъ зъ Сянтина 1 зр.; п. Володимиръ Огоновскій студентъ правъ зъ Сянтина 1 зр.; п. А. Качмарчикъ 1 зр.; п. Левко Бачинскій зъ Городенки 2 зр. [зложивъ на руки д-ра Т. Окуневского о. Н. Н. засуджений за роздаваня водозвѣт выборами на 2 зр. кары]; патриоты зъ Рудечини 12 зр.; п. Стеф. Корнянскій зъ Долины 3 зр. 25 кр. [вѣдъ Русинѣвъ и Поляковѣ]; громадяне села Иланецъ складку 14 зр.; о. Мих. Шумило зъ Цикова 1 зр.; о. Величковскій зъ Букачовцѣ 13 зр. зложенихъ кондесальныхъ священиками на соборчику въ Томашовцяхъ; о. Ап. Гриневецкій зъ Мельнича 2 зр. 45 кр. зложенихъ чч. парохіянми мельничиками.

— Превос. епископ. Юліанъ Кумовскій вѣдѣвъ сими дѣлами на лѣтній воддыхъ до Ненадовъ въ перемышльскій епархіи.

— Заборона вѣча. На день 14 н. ст. червня окликали господарѣ Иванъ Бородайкевичъ, Василь Стасюкъ и Денисъ Кривакъ вѣче селянъ и мѣщанъ до Бортиникъ въ томашовцѣ повѣсть зъ такимъ порядкомъ дневнимъ: 1) Про законъ выборній и загальне голосоване зб зне-сеньмъ курій; 2) про законъ ловецкій; 3) про законъ дорожній; 4) про окржнихъ вой-тѣвъ; 5) послѣдній выборы и нова рада державна; 6) внески членѣвъ. Вѣче мало вѣдбути ся въ столѣ Дениса Кривака и було оголо-шене въ остатѣмъ н-рѣ „Свобода“. Однакъ старство томашовцѣ заборонило се вѣче. Моти-вы заборони намъ поки-ще не знаи.

— Книжки для Русинѣвъ въ Бразиліи надб-славий ласказо мин. року на мои руки пере-давъ я 2-ого червня с. р. п. Л. Рожанскому, который выславъ ихъ того дня почтою на адре-сы чч. Теодора Потоцкого, Григорія Кульчи-цкого и Павла Хомова, русинѣвъ осадничѣвъ въ Рио-Кларо — для тамашовн чыталнѣ — а то пять пачокъ по 2 кдр., вразѣ зъ дароваными „Провѣстою“ сегодѣшними Календарями. На кошты пересылки [6 зр. 50 кр.] ужито 4 зр. приславъ давнѣше Вп. Конпрескамъ, а осталь-ну квоту покрьло товариство „Провѣста“. — Прочіи книжки, якъ осталися, передавъ я Вп. игуменви ОО. Василіанъ у Львовѣ въ цѣли выславъ ихъ на адресу о. Сильвестра Кизими, Василіанна, шѣ вѣдѣвъ въ маю с. р. до ко-лонійи Прудентополю въ Паранѣ. — Зара-зомъ прошу на мои руки вже не присылать книжокъ, а хто бы хотѣвъ выслати книжки або часосныя бразилійскимъ Русинамъ, то зов-леть адресувати просто до тамашовнхъ Русинѣвъ-колонистѣвъ або до о. Никона Роздоль-ского гр. кат. пароха въ Рио-Кларо. Порто друковъ поѣдъ опаскою до Бразиліи выноситъ по 3 крейцарѣ за кождыхъ 50 грамѣвъ ваги. Оденъ пакетъ не може важити болѣше якъ 2 кдр. За рекомендацїю платитъ ся 10 крейца-рѣвъ вѣдъ пакета. Адресуе ся: Sud America, Brazil, Parana — Rio Claro [Bragasina] — per Paranaquia — Curitiba. — Зъ высокимъ пова-жанемъ Скоридинскій [Канцелярія товариства „Провѣста“].

— Quousque tandem... нашіи свята будуть служити на безчестіе? Зб Славоска пишуть намъ: Черезъ оба днѣ Зеленыхъ святъ, и то цѣлыми днями, т. е. вѣдъ рана до вечера, баталіонъ піонерѣвъ и рѣ 10, прибывши до Славоска на вправы, бувъ занятый лупанемъ кам-ня, не выймаючи навѣтъ часу, коли вѣд-правляла ся божественная литургія. Позаякъ то було и въ недѣлю, а баталіонъ сей скла-дався на половину зъ Русинѣвъ и Поляковѣ, то чей и латинскій Консаторъ убомаеъ о своихъ. Негодована народу було велике и зне-охочене для войсковости. Давали ся чути го-лосы обуреня „Отъ виховай дитину, та що зъ него при войску зроблять?“ А вже серце крайлось, коли вечеромъ помученій девамоу працею и голодомъ вояки ходили по хатахъ, чтобы де купити хлѣба або молока зъ слезами въ очехъ наръкали на той „мусъ“ въ свято робити. Надѣюсь, що нашіи посѣлы при най-близшій нагодѣ выкористають той фактъ для поправки вѣднѣшенъ у войску въ недѣль и святъ. Сей фактъ мусѣвъ тымъ болѣше забо-лѣти, що громада Славоска есть чисте руска, и на хлопцѣмъ рускѣмъ грунтѣ вѣдбувало ся розсуджуванє чч. лупанє камня...

— „Львовскій Боня“ пригадує своимъ чле-намъ, що въ пятницу 18-ого с. м. послѣдняя передѣлкаціна проба хору мѣшаного, и про-ситъ ихъ, чтобы точно и въ комплетѣ яви-ли ся.

— Розправа противъ 82 селянъ зб Стоянца, що має розпочатися передъ звичайнымъ три-буналомъ въ Перемышлѣ въ понедѣлокъ 21-ого с. м. потревае 14 днѣвъ. Зъ огляду, що сѣля розправъ невелика, и панувъ въ нѣй духота, поднесено гадку, чи-бы сю розправу не мож-на вести поза судомъ въ сѣли ратушеви, або въ сѣли Сокола.

— Вступниіи испытїи до гимназіи ще утруд-нено новымъ розпоряджєнямъ міністра про-свѣты. Пѣсля того розпоряджєня при вступ-нымъ испытїи до першю класъ будутъ ставити болѣшій вымоги що-до выкладовою мовы. До-теперъ выстатчєвъ диктатъ и устный испытїи; теперъ прибавъ до друга писемнаа задача а именно: граматичный розбѣръ речєня, ясе заведать экзаминаторы, переправдати на письмѣ. Народна школа не учитъ нинѣ систе-матичноу граматикѣ, тожъ такє вымаганє при-испытїи до гимназіи є правдынымъ утруд-ненємъ. Давнѣше увѣдѣванє учениковъ вѣдъ устного испытїи зъ выкладовою языка, коли

вѣдѣвъ мавъ у свѣдѣствѣ народнои школы сте-пенъ „добрий“ а при тѣмъ написавъ добре диктатъ. Теперъ буде вѣдѣвати на се нѣта зъ другою писемною працѣ, а коли-бы вѣдъ не-було зависиме увѣдѣване вѣдъ устного испытїи, то хѣба вѣдъ будутъ мусѣли єго складати, бо не може выпастъ добре така праця, якѣ не подготѣвали въ народнѣй школѣ. На всякій способъ учитель четвертои класъ народнои школы будутъ мусѣли подготѣловати учени-ковѣвъ особными письменными вправами до того утрудненого испытїи гимназіального.

— Осторожно зъ заграничными агентами! Зъ Долинышко пишуть намъ: Мудрый Нѣм-чикъ зъ Гамбургѣа понадылавъ до русинѣвъ священиковъ поѣдъ кувертоу проспекты и за-прошеня, абы грали на гамбургскѣй класовѣй лѣтерїи, котра въ Австрїи строго заборонєна и наразила бы выгравшого на великій непри-ятности. Другій Нѣмчикъ [Boss, нѣмъ литератъ у Вроцлавѣ] надылавъ до священиковъ запро-шеня, абы користали зъ єго посередництва в прєнумерували у него ратами по 2—6 тудѣ-нѣвъ мѣсячно Brockhaus-a Conversations-Lexi-son, 16 томѣвъ. Лексиконъ той уже выйшовъ и можна єго у Вѣднѣ у кождоу антикваря за-цѣну 40 до 50 зр. купити, а нашъ мудрый Нѣмчикъ, єли котороу недосвѣдѣно на удочку свою зловитъ, выберє у него ратами 96 зр.!

— Зб справѣ дьяковскихъ. Дня 28 мая с. р. вѣдбувъ ся въ Станиславѣвъ дьяковскій испытїи. Испытѣи поддало ся вѣсемъ кандидатѣвъ передъ комїсією консисторскою. Зъ тыхъ вѣсѣ-мохъ два [Илія Калитчукъ другій дьякъ зъ Сянтина и Филипп Якимѣвъ дьякъ зъ Тисме-ничавѣ] достали свѣдѣцтва кваліфікацій, чотѣри достали поправку зъ одного предмету а двоухъ репробовано до слѣдующоу испытїи. — Збѣры дьяковъ зъ деканата гусятинского окликавъ дьякъ Ант. Борса до своего дому въ Товстенкѣмъ на день 1 н. ст. липня с. р.

— Служба намѣстника кн. Сангушка въ ма-теостяхъ єго коло Тарнова розпочала 12-ого с. м. бѣйку зъ жыдами, котрі топтали придо-рожной збѣжка. Зъ малого початку прїйшли до правдои боры, въ котрѣй болѣшѣхъ жидѣвъ сильно побито, а одєнь зѣдєсь уже померъ зъ того. Трєхъ дѣвєрєхѣвъ парубковъ у-вѣзєно.

— До испытїи зрѣлости въ львовскѣй жєнь-ской семинаріи учительской зголосєло ся 109 кандидатѣвъ, а до того же 58 ученицъ IV-ого року учительской семинаріи, разомъ отже 167 абитуриєнтокъ. Устный испытїи розпочалися 15-ого с. м. и потрєвають менше-болѣше до 19 липня.

— Новє товариство політичне основуютъ послѣ стояловцѣ. Рєсєшѣка, органъ кє. Сто-яловского, пше, що товариство того буде зватисъ: „Христїянско-соціальный союзъ для Галичини и Шлєска. Видно зъ того, що попе-редній вѣсти о сполучєноу кє. Стояловского зъ антисемїтами є правдои.

— Передъ трибуналомъ судѣвъ присяглыхъ въ Вадовцяхъ стававъ 19-лѣтній практи-кантъ почтовый Луковскій. Въ Краковѣ, за-мѣсть готовитисъ до экспедиторского испытїи, вѣдѣвъ запѣзнавъ ся зъ тінгєль-тангѣми и по-чавъ „широко“ жити. Власныхъ грошенїтъ у него не було, то почавъ вѣдѣвъ рѣзній махінаціи зъ переказами грошенїми и зѣдефравдувань до 12.000 зр. Трибуналь засудивъ єго на 2½ року тяжкоу взынцѣ заостренои постомъ. Замѣтна тая обѣтавѣна, що Луковскій бувъ выхован-комъ єзуитскои хїрѣвскои колєтїи, де скѣн-чивъ нѣшнєу гимназію.

— Пригода панѣ Пивницкои зъ Петербурга въ Перемышлѣ. Передъ болѣшѣма тыжднями прибула зъ малою дочкою до Перемышля, вертаючи зъ Нідци панѣ Ольга зъ Жєлєхов-скихъ Пивницка, жєна чиновника государ-ственного банку въ Петербурѣ, у вѣдѣвѣны до своего вѣтця и родины. Три тыжднѣ пере-бувала она въ Перемышлѣ спокѣйно, бувала въ товариствахъ и на зѣборахъ та и прїимала у себе гостей. Ажъ въ суботу рано впавъ до єи дому комїсаръ поліціи Бенуа зъ двома а-гентами и почалась трусєнина така докладна, що заглядаю не только до куфрѣвъ але и до сѣнника, ба навѣтъ гардеробу доччинои лѣльки перетрясли дуже уважно. Комїсаръ забравши листы панѣ Пивницкои вѣзавъ єи на поліцію, тамъ майже цѣлый дєнь брали зъ неї прото-колъ, а въ кѣнци сказали їй до трєхъ днѣвъ выѣхати зъ Перемышля, и на другій разъ не прїѣздити. За причину ревїзїи и приказу до выѣзду, подано пани Пивницкѣй обѣтавѣну, що она „робитъ рухъ“ въ Перемышлѣ, до неї сходятъ ся якъ на вѣднѣцѣ. Панѣ Пивницка удавалась до амбасады россїйскои у Вѣднѣ зъ просьбою о опѣку, зъ якимъ успѣхомъ, не знаи.

— Філія „Рускои школы“ [Товариства педа-гогичного] въ Кѣцманѣ скликує [на основѣ за-тверджєныхъ буковинскимъ правительствомъ краевымъ статутѣвъ] першїи головїи зѣборы сєго товариства на 2 ого н. ст. липня с. р. о 6. годинѣ вечеромъ въ дѣвѣчѣй школѣ въ Кѣцманѣ.

— Пригода. Одна сєлянка вертала зъ торгу, на котромъ уторгувала 40 зр. за продажъ без-роги. Грошъ завинула въ концѣ хустины. Идучи по-при лѣсъ, постерѣгла, що заяцъ злов-ивъ ся въ заставєну сѣтку. Маючи кошкѣвъ зъ собою, захавала того заяца до кошкѣа, а чтобы бути безпечнѣйшою, що не утѣкне, за-вѣзала заяцєа голову хустиноу, тою самою, въ котрѣй мала завязанїи грошѣ. Прїйшовши до дому, закликала скоро чоловіка и почала хвалити ся, зъ якою то она добычу вертає до дому. Чоловѣкъ зъ цѣкавости заглянувъ до кошкѣа, ажъ ту заяцъ якъ не чмичне раз-омъ зъ хустиноу!.. Жынка въ крикъ: „три-майте! тримайте! але заяцъ пропавъ вразѣ зъ хустиноу и грѣшми по нїнѣшнїи дєнь!“

— Нещастну подорожъ балѣономъ вѣдбувъ въ Берлинѣ звѣстный аєронавѣтъ Вєльфєртъ въ товариствѣ своего аєсєнта Кнабє. Вєльфєртъ працювавъ лѣтами надъ можливимъ ульшѣ-нями въ кермованю балѣонами, а послѣдними

часами вынайшовъ цѣлкомъ нову конструкцію. Балѣонъ єго представляє ся подѣбный до ли-стєвого цѣпара, вузкій а довгїи, а огрѣває ся бензиною. Дня 12 с. м. оба аєронавѣты сєредъ тысячєной топы взыблись такимъ балѣономъ въ гору. Наразѣ, зѣдєсь черезъ неосторожнѣсть самого Вєльфєрта, наступила експлозія. Лѣдка станула цѣла въ огни и вразѣ зъ нею злєтѣ-ли оба аєронавѣты вжє неживѣ и страшно по-наленѣ. Д-рѣ Вєльфєртъ, 45-лѣтній мужина, велика повага наукою въ дѣтєчныхъ кругахъ, мавъ власне женитисъ. Механїкѣ Кнабє поли-шивъ жынку и дочку. Эксплозія наступила на 1000 метрѣвъ въ гору.

— Спрєва убїйства Анны Сїмонъ рїтмай-стромъ Бончєвомъ прояснєло ся все болѣше. Слѣдство выказало подѣбно, якъ було сповѣ-ненє саме убїйство. Сїмонѣвна, заманєна лю-бовнымъ листомъ Бончєва, прїѣхала 9-ого мая до Филиппополя. Зъ готєлю забравъ єи фїякєръ и завѣзъ ажъ до моста на Марїцу, де ждавъ на неї приватный повѣзъ, що мавъ єи завєзти до маєстности Бончєва. На козлѣ повозу сїдѣвъ перебранный жандармъ Богданъ. Анна вѣсла, не прочуваячи нѣчого; въ ру-кахъ тримала кошкѣокъ. Разомъ зъ нею уѣла Бончєвъ и прєфєктъ поліціи Новєлицѣ. Коли повѣзъ поѣхавъ въ напрямѣ до Чїпанѣвъ [10 клм. вѣдъ Филиппополя], Сїмонѣвна почала щєсь мѣркувати, кричала, але нѣхто не сл-ухавъ того. Коло Чїпанѣвъ посѣдає князь Фер-динандъ малєнскїи островѣкъ на Марїцѣ; тамъ станувъ повѣзъ. Бончєвъ зъ прєфєктомъ хо-пили Сїмонѣвну, але она вырвалася имъ и стала утѣкати до Чїпанѣвъ. Але она оба зло-вили єи и насильно прїткали їй до носѣа флїячїну зъ хлѣороформомъ. Сїмонѣвна боро-нилась что могла, но дарємно; напастники роздѣгнули єи до нага, привязали тяжкїи ка-мѣнь до шнѣи и выкинули до Марїцы. Вернувши до Филиппополя спалили кошкѣокъ Сїмонѣвны а одѣжъ сєхавали до мѣшка, обтяжили камє-немъ и кинули у криницю, зъ-вѣдѣи тепєрь мѣшокъ сєй добуто. Годитъ ся зазначити, що Бончєвъ належавъ щє яко кадєтъ до тыхъ, котрі насильно вывєзали князя Александра Батєнбергѣа. Тєпершїиный князь дужє любивъ Бончєва, пославъ єго до заграничныхъ ака-дємїи войсковыхъ, а на дворѣ княгинѣи бувъ Бончєвъ щѣдєрымъ гостємъ.

— Розумна дитина. Одинацѣтьлѣтній князь Олєксѣа Батєнбергѣа, сынѣ помершого въ А-рїицѣ князя Людвика Батєнбергѣа и княжны Беатричи, дѣньки королевѣи Вїкторїи, доставъ вѣдѣвъ матери фунтъ штерлінгѣвъ на цукорки. Грошъ минулисѣ дужє скоро и княжѣтѣко за-жадало вѣдѣвъ матери дальшихъ подѣмогъ. Коли-жъ мати не дала єму грошей, хлопецъ звєрнувъ ся просто до своей бабы и листовно прїсєвъ о грошѣ. Но и баба прислала лишь листъ, повный добрыхъ радъ и перєсторогъ. На сєе достала она такую вѣдповѣдь: „Дорога бабуню! Лиєтъ твоїи я дѣставъ и, надѣюсь, не думаєшь, чтобы я дужє розчарувавъ ся тымъ, что ты не долучила до него грошей. За добрый рады дякую. Листъ твоїи спрѣдавъ я за 4 фун-ты и 10 шїлінгѣвъ [яко автографѣ]. Цѣлую твои ручки — любячїи ты внуку Олєксѣа!“ — Якъ на одинацѣть лѣтъ дужє розумный.

— Дрѣбный вѣсти. Ректорѣмъ краковскоу унїверситету выбранный профєсоръ богослов-ского выдѣлу кє. Кнапинскїи. — У Вѣднѣ померла невєрждана артистка драматична Ка-ролина Вольтеръ, въ Краковѣ довгѣлѣтна акторка краковскои сѣны, Гоєманова. — Въ Одєсѣ повѣсьє ся въ тамашнѣмъ костєлѣ англиканьскѣмъ пасторъ и проповѣдникъ то-го-жъ костєла. Причина самоубїйства невы-слѣдженѣа. — У Вѣднѣ застрѣлявъ ся зъ двоухъ револьверѣвъ торговельникъ кавы Зифєридъ Мандѣ. — Въ хїньскѣй провинціи Квєй-Чу вымордовано болѣшѣхъ католиковъ мїсіона-рѣвъ. — Въ Москѣвъ въ домѣ торговельнѣмъ Мур и Mirielle, въ котрѣмъ працює 500 людєй а вѣсъ разомъ харчуютъ ся, занєдужало въ суботу по обѣдѣ 200 оєбѣвъ, а 115 є до тепєрь хорыхъ. Недѣвѣки обѣду передала поліція до хємічного розслѣду.

Надѣсланє.

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weiße und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis fl. 4.65 p. Met. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) Porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hof.) Zürich.

Наука, штука и література.

— Про мѣсячникъ „Прапоръ“ одержуємо вѣдѣвъ одного поважаного священика отєе пись-мо: Ось лежить передъ нами 4-те число „Пра-пора“, мѣсячника суєбѣльно-політичного и єкономичного для руско-католического духовен-ства. Якъ попередній три числа, такъ и сєе вы-значає ся ярєннымъ представлєнємъ рѣчи, горячоу любовію правды и закону Христо-вогѣ, твердымъ стоянємъ за подѣптанный права занєволеного народу.

Въ старанно оброблєнѣй статьѣ „Рефор-ма духовныхъ семинарїѣвъ“ опрѣкдає вѣдѣвъ основноу безголовїи корєспондєнціи пєсєдо-духовного перемышльскоу примѣнѣнъ въ [Czas-ъ в Przeglad-ъ], и демаскує автора тыхъ корєспон-дєнцій. Стало явѣно, что сєе нашъ старый зна-комый фабрикѣнтъ славєтныхъ артикулѣвъ „Z obozu ruskiego“ такъ часто являющїи сѣ въ католиковѣмъ [sic] Czas-ъ, въ котрыхъ то артикулахъ намагає ся въ ворожѣмъ свѣтлѣ представити весь рухъ жєанєнный на Русє, котрой духовенство обкидєвъ вѣдѣвъ грязєю подѣвѣвъ клеветъ. Наша полєска верховодячѣ-клєка постарала ся о тоє, что знесєно семї-нарѣ вѣдєнскїи. Авторъ артикулу вказує мовѣ

на долѣни, що нѣ держава нѣ Русь хѣсна зъ сєєго дѣла не вѣдєсєла. Сказано, что у Вѣднѣ мали питомцѣ наглядный доказъ, якъ дина-стія шанувє рєлігію и духовенство. „Ся ро-дина що-до рєлігіишности, що-до вѣдѣваєня че-сти духовенству, — сєє нѣ нашїи князѣ, гра-фѣ, шляхтичѣ, що роками не бачѣтъ цєркѣи, що вылєжуєтъ ся тогды, коли въ парафіи бо-гослужєня и процєсїи, що мають духовного за креатуру менше важну, якъ ихъ лѣюкай.“ — И прочє все умѣщєно въ сѣмѣ основно оброблєнѣмъ артикулѣвъ заключає въ сѣбѣ вєль-ми трафїи и цѣнный замѣтки.

Въ артикулѣвъ: „Антидержавнѣсть“, яку закинули намъ злобиво нашѣ вѣдѣзливїи опѣку-ны, доказає авторъ, что мерзкїи єсть для насъ всякїи сєрвилїзмъ; что мы дали доволѣ дока-зѣвъ Австрїи, что мы вѣрїи єи горожанє; что мы вѣдѣный династіи, котра привєрнула намъ права чѣловѣчїа, а жє-жѣ на державу од то-гза до тогза нѣколи не будємо писѣти ся.

„Образки зъ господарного жїтя Галичи-ны“ доказають чїслами офїціальными, что го-сподарїи обѣтавїны земельной посѣлости у насъ вєльми сумнїи и что єкономичнымъ на-шимъ вѣдѣносинамъ грозитъ цѣлковита руїна, наicoli вѣсъ интєлігєнтїи єилы въ краю не сполучѣтъ ся до широкои, невєспущѣи працѣ надъ получєнємъ долѣ зубожѣлого хлѣбо-рѣа.

Въ рубрицѣвъ „публичныхъ зневагъ“ при-мѣщєно два благовѣннїи цѣвѣты на доказъ, якъ высоко доведєно у насъ що-до пошанованя духовенства, єдино по тѣй причинѣ, чтобы услужити высокѣй поліціи, котра на глумѣ вѣсемъ єтичнымъ засадамъ вводитъ тѣлько розладъ въ нашѣ суєбѣльный вѣдѣносїны. Зъ такихъ прєхорошихъ цѣвѣтовъ дала бы ся у-вити спѣра вязанка, особливо зб славєтныхъ часѣвъ нашихъ выборѣвъ, де наше духовєн-ство не то жє всякого рода паны и подпан-ки, але посѣтїюхи, извєрги чѣловѣчєства трактували на рѣвнѣ зъ уличною звѣлоцию. Чимъ жє, пытаємо, провинило ся сєе духо-венство, что и сѣры высѣи такъ бездєре-монно зъ намъ обходили ся? Ото тымъ, что не поїшли за сєрєнїячїмъ голосѣмъ сїхъ „вархолѣвъ“ політичныхъ, что все и всюдѣ ставлять свое „я“ на верху и вєлять єму по-кланѣти ся немѣвоу якому новѣтѣму Ваалѣви, та что въ доптаню правъ єдинїцѣ добачають ушасєливєнє загалу.

Въ артикулѣвъ „Прапоръ ширитъ ліберѣ-лізмъ“ простує авторъ клєветы „Przeglad-y“ и „Уєслана“, котрїи намагають ся въ блудѣ вєстїи публичну опїнію дѣтєчноу тендєнціи сєи для загалу руского такъ вєльми цѣнѣиоу часѣисєи.

Тѣшимо ся дужє, что „Прапоръ“ станувъ на высѣтѣ свои задачѣи и заявѣвъ почєтєне мѣсєце. Сєредъ независимѣи прѣсы католической смѣло ставѣ вѣдѣвъ въ оборѣнѣ достѣиственства рєлі-ги христїянско-католической супрѣтивѣ тыхъ, что зовуть сєбє раг ехєllєnsє правдыми ка-толиками, а дѣлами брутальными заявляѣ, что стоятъ нїзше вѣдѣвъ житєлѣвъ Гонолюю. — З.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславѣвскои.

Въ катєдрѣ Станиславѣвскѣй — якъ пи-ше „Дьяковскїи Гласъ“ — вѣдбувало ся сєєго року въ мѣсяци маю [рускѣмъ] богослужєвѣ щѣдєнє въ чєсть Прєч. Дѣвы передъ прєсто-ломъ Богоматєри, котрїи бувъ образами, ди-ванами, гірляндами, цѣвѣтами живыми украше-ный а лѣямками и свѣчами красно освѣтлє-ный. Щѣдєноу служили три литургїи: о го-динѣ 6 рано самѣ Прєосвящєннїи а вѣдѣ 7 до 8-ѣи крїлопанє. По вєчѣрни о 7-ѣи мавъ докторъ Григорїи Хомишинъ щѣдєноу науку [выголосивъ ихъ 32]. По науцѣ слѣдѣвали пѣснїи зъ Параклєса при участїи брѣтства зъ хоругвами и якихъ 40 дѣтєчѣкъ зъ свѣчами въ рукахъ. На богослужєноу мавѣмѣвъ являло ся на будняхъ 400—500 людєй а въ недѣлѣ та свѣта и до 800; роздѣишлєсь по поводѣ сєго мавєгоу богослужєня: 50 молїтєвнї-ковѣвъ, 40 спѣванїковѣвъ, 150 мїсіиныхъ книж-чѣкъ зъ молебѣмъ и 200 примѣрникѣвъ „Мї-сіонѣра“. Такожъ замагаєсь и всєнародный спѣвъ въ цѣркѣвъ катєдральнѣй. [Згаданный тутъ „Мїсіонѣръ“ — то мѣсячна газєточка, яку зачали выдѣвати оо. Василїєи у Львовѣ. Друкує ся въ друкарни оо. Василїанъ въ Жѣвковїи. Число обѣймає 16 сторѣвъ малѣи 8-ки, а цѣна єго 2 кр., отжє двѣнацѣть кни-жѣчѣкъ на рѣкѣ 24 кр.]

Тєлєграмы „Дѣла“.

Вѣдєнѣ 17. червня. Процєсъ Бартмана и Ванїчка о шѣвгуєнство скѣнчїєвъ ся вчєра за-судѣмъ Бартмана на 5 лѣтъ а Ванїчка на 2 роки вязнїцѣ.

Вѣдєнѣ 17. червня. Ліберальнїи члєны вѣ-дєнскѣи рады мѣскои ухвалїи абѣтєнєнцію, т. є. не брати участїи въ засѣдѣнѣяхъ рады.

Вѣдєнѣ 17. червня. Посѣлъ Пєцѣ, вы-бранный торговельною палатоу въ Райхєнбєр-гѣ, зложивъ мандатъ до рады державнои.

Бєрнѣ 17 червня. Прѣводнїка тутєшныхъ соціалїстѣвъ Людѣ. Чєха позвавєно рантїи рє-зєрєвогѣоу офїцїарѣ за умєнє представлєнє ор-ганїзаціи и сѣтѣа арміи на соціалїстичныхъ зѣборахъ.

Парїжѣ 17 червня. Вчєра вєчєромъ на площѣ Concordia експлѣдувала бомба. Площа була вжє зовсѣмъ пуста.

Бєрлинѣ 17 червня. Вѣсє нѣмєцкихъ со-ціалїстѣвъ вѣдбуєдє ся зъ початкомъ вєрєсєня въ Гамбургѣ. Въ програмѣ вѣча поставлєно мѣжѣ нїнимъ точѣу „рєлігія в справѣу при-ватноу“. Тому что справа вѣры выклєкала вжє чимало непорѣзумѣвъ сєредъ соціалї-стичного стороннїцѣа, Бєбєль бажѣе поста-вити єи разѣ ясно.

Господарство, промисль и торговля

Ц. к. дирекція земельних державних оподаткувань:
Ч. 33063/4. Дотеперішні місяці наборове Берлінц, лежаче на шляху земельних льокальних Глибока-Серет, отворено з дням 15 червня с. р. для обмеженого руху особового и пакункового. — Часті приїзди и від'їзди поїздів задержувалися в той перестанку оподатковано вже в дотичних розкладах в'їзду. — Видаване білетів и експедиція пакунків буде відбудувати ся в дорозі повільнішою доплатою.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Для товариства св. Ан. Петра приславъ Всв. о. Лабій за церковъ въ Боянахъ 3 в. вписове и членську владку за рѣк 1897. — Мриує.

На подарунки!

В КАНЦЕЛЯРИИ
„Руского Товариства Педагогичного“
при улици Академічній ч. 8.
можна купити слідуєчі видання:

1) Образкові видання.	
Зьвіринець	10 кр.
Гостинець	10 „
Забавки	10 „
Менажерія	10 „
Робінзон	40 „
Квіточка	20 „
Виночок	20 „
Кобзар Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лис Микита, 2-ге цілком перер. вид.	50 „
Мирон: Пригоди Дон Кихота	40 „
Наші зьвірята	40 „
Дітоті вигадки ч. I.	30 „
„ ч. II.	30 „
Забавки для дітей	40 „
Мала менажерія	35 „
Велика менажерія	40 „
Нашим дітям ч. I.	40 „
„ ч. II.	40 „

2) Видання без образків.	
Читанка ч. I. II. III. IV. в оправі 20 кр. без опр.	10 „
Китиця желань, 2-ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Каземові канці	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Давидок на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левицький: Попалися, Різдвяні сценки	10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяра	20 „
Від Бескида до Андів	10 „
О. Нижанковський: Батько і мати, двоспів для дітей з фортепиано	10 „
Леоніда Глібова: Байки	5 „
В. Чайченка: Олесь; Байки; Комарь; Два оповідання, по	5 „
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дніпрова Чайка: Кака про сонце та его сина; Писанка по	5 „
М. Лисенко: Тече вода з під явора. Двоспів з фортепиано	10 „
Мапа етнографічна України-Руси	20 „
Гордієнка: Картагенці і Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорож довкола землі	60 „
Барановський: Приїзди до іспанії	20 „
Молитвенник народний, в полотно оправлен.	10 „
Д-р. Л. Кельнер: Коротка історія педагогіки	60 „
Василь В.-р: Джонатан Свіфт. Подорож Гулівера до краю великанів	25 „
Остап Макарюшка: Короткий огляд руско-українського письменства	15 „
Всякі замовлення висилають ся скоро і точно.	

На дослане.

Окулістъ Д-ръ Освальдъ Ціонъ
мешкає теперъ

Сикотуска ч. 21.

Змѣна льокалю.
Найдешевішій складъ товарівъ оптичнихъ и механічнихъ

ВЕНЕДИКТА Коперницького
підъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесений до нового льокалю
при пл. Галицькій ч. I.

По цѣнахъ найдешевішихъ въ всьомъ виборѣ окуляръ, цѣнкеръ, льорнетъ, барометри, термометри. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричнихъ дѣлківъ. — Замовленя зъ провинціи водворотно. 4185
Адреса: Оптикъ Коперницькій Львівъ площа Галицька ч. I.

Курсъ Львівскій

зъ дня 16 н. ст. червня 1897.

Акція за штуку безъ купона.		Плат.	Жад.
Зелъ. гал. Кар. Люда. по 200 зр. м.к.	216 50	219 50	
Зелъ. Львів. Чернов. Яссы по 200 зр.	287	291	
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	395	405	
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	210		
Листы заставны на 100 зр.			
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльосъ зъ 10% прем.	110 20	110 90	
Банку гипот. гал. 4 1/2% а. в. льосъ 50 л.	100	100 70	
„ 4% 60 л. по 200 кор.	96 70	97 40	
„ 4% 60 л. по 200 кор.	100 50	101 20	
„ 4% а. в. льосъ въ 57 л.	97 50	98 20	
Товариства кредит. 4% (I емісія)	97 80	98 50	
„ 4% льосъ въ 41 1/2 л.	97 60	98 30	
„ 4% льосъ въ 56 л.	97 40	98 10	
Облигаці за 100 зр.			
Галиц. фонду пропашаційного 4% в. а.	97 80	98 10	
Буков. фонду пропашаційного 5% в. а.	10 50		
Комунальн. Банку краєв. 5% (II емі.)	102 20	103	
„ 4 1/2% III емі.)	100 20	100 90	
Позички краєвон зъ 1873 по 6% а. в.	103		
Позички краєвон зъ 1891 по 4% а. в.			
Позички краєвон зъ 1893 по 4% а. в.	97 80	98 50	
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	97 10	97 80	
Льосы:			
Мѣста Кракова	25 50	27 50	
Мѣста Станиславова	42		
Монеты:			
Дукатъ цѣсарскій	5 60	5 70	
Наполеондоръ	9 48	9 58	
Полъимперіалъ	9 55		
Рубель срібный	1 20	1 25	
Рубель паперовый	1 26 1/2	1 27 1/2	
100 марокъ нѣмецкихъ	58 4	58 90	

Наука, штука и література.
Портретъ Тараса Шевченка
Цѣна 50 кр.
Достати можна въ тов. „Провѣта“.

УЧИТЕЛЬКА

непытована матуристка, глядять сейчасъ лекціи на провинціи до старшихъ панночокъ. Зголошеня до бюро дневниківъ и оголошень Пльона, Львівъ, підъ 195 „УЧИТЕЛЬКА Z“ 2-3

Потребую конципиента
Адвокатъ Федакъ.

71 6-6

Водъ 1 (18) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверта (на мѣсяцъ популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тижнева популярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвітне и господарске для народу.

Выдає и за редакцію водповіддає д-ръ Костъ Левицькій. Редакторъ просвітно-господарской части Василь Король, учитель господарства. Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на півъ року 1 зр. Редакція и администрація: Львівъ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Провѣта“).

„СВОБОДА“ мѣстить: 1) передовіи статті звычайно політичного змісту; 2) статті інформаційно політичного змісту (н. пр. о сегорѣшній сесіи сеймовой, о выборахъ, водзовъ Краєвого руского комітету выборного, о нарадахъ рады державной); 3) статті факхові перенажно економічного або господарского змісту (н. пр. д-ра Косты Левицького, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоварищеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новомъ законѣ дороговомъ, О краєвой продажѣ соли, О краєвой акціонъ водъ напиктовъ, Вас. Нагорного Въѣзъ зъ Народной Торговлѣ, о Целенского Торговля безрѣками, Гр. Врецьоны О пасѣчницѣхъ); 4) дописи збъ всѣхъ сторѣнь краю; 5) порады, пытаня и водповіды въ справахъ просвітно-господарскихъ и еуспѣшно-політичныхъ; 6) рухъ селянства руского; 7) вѣсти зъ Провѣты; 8) що чувати въ свѣтъ; 9) новини; 10) господарство, промисль и торговля.

Клиентій Федунъ

переплетникъ бібліотеки ц. к. львівск. університету

поруцає
свое переплетниче и галантерейне заведење
у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8. 366

Подоймає ся всякихъ робѣтъ, особливо переплету: Службеникѣвъ, Евангелій, Молитвенникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбомѣвъ, Машъ, Дневникѣвъ и т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНСКІЙ

артистъ-маларъ
звѣстный водъ кѣльканіяты дѣтъ изъ своихъ праць маларскихъ, украшає церкви въ стило вѣдомѣхъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и инші рѣчи. Принимаетъ рѣзбарскіи работы поєла власныхъ планѣвъ. Выготовляєтъ всьомъ величынн церковныи образы до иконостасѣвъ, престолѣвъ, плащаницѣ — оцѣнными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольше зъ фотографій портретів. Зъ уповажєня ц. к. консерваторіи реставрує всякы старинности, а то фрески, рѣзбы и т. ин. входячы въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Подписанныи проситъ Веч. Духовенство занотувати собі его адресу. 205 104-?

Т. Копистинскій
у Львовѣ, улици Краковска число 20.

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Йорку, Балтиморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр.
перевозитъ найдешевш; и подаетъ поясєня бесплатно

около пѣвъ столѣтя истинуча польска фірма:
Карешъ и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Проситъ ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 24 17-20

Здѣлаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными русскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складѣвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригинальныхъ нашихъ 1/4 фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ 1/8 фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ наименше 2 фунтовъ, при порошокъ 3 фунтовъ высылаємо франко; при водборѣ 6 фунтовъ додаємо 5% въ товаръ.

3% поважанемъ
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

За певну и добру льокацію

поруцаємо
4 1/2% листы ипотечный
5% листы ипотечный коронный
4% листы ипотечный преміованый
4% листы товариства кредитового земского
4 1/2% листы Банку краєвого
5% облигаціи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облигаціи пропашаційныи
и всякы ренты державныи

Тѣ наперы продаємо и купуємо по найточнѣйшомъ курсѣ денномъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и воддѣль депозитовый перенесенъ до льокалю партерового въ будынку банковомъ. 374С. 13-0

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогичного двотѣждневникъ педагогично научныхъ, выходить водъ 1 сѣчня 1883 у Львовѣ ул. Ворменска ч. 2 Предплата на цѣлыи рѣк 3 зр. на пѣвъ року 1'60 кр. на чверть року 1 зр.

„ДНѢСТЕРЪ“

Товариство взаимныхъ обезпечєнь
у Львовѣ въ домѣ „Провѣта“ Рынокъ ч. 10.

перше и оданокъ руске товариство асекурацієне, припоручене Веч. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріаты всѣхъ трехъ Епарій, обезпечаетъ будынки, скотъ, господарскыи знаряды, абже въ зернѣ и солодѣ, сѣно въ стѣгахъ и будынкахъ противъ шкѣдъ огневыхъ за мошливо найнижшою оплатою.

Шкоды ліквідує ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключєныи зъ першими Товариствами контрасекураційными подаютъ „Днѣстеровѣ“ можнѣсть обезпечувати въ выплачувати и найвысшій сумы.

Полісы „Днѣстра“ приймає Банкъ краєвой при позичкахъ ипотечныхъ.

На жите можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ“ поєла всѣхъ можливыхъ комбинацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечєнь въ Краковѣ, котре даєтъ якъ найкористѣйшій услѣвья и выдає полісы и квиты въ рускомъ языкѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою, приймаєтъ водъ своихъ членѣвъ и третихъ лицъ выдѣлки до опрѣентованія по 5%. Гарантія цѣлковитая. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляютъ ся только властителямъ реальностей, водныхъ водъ тягарѣвъ, за и рукою двохъ членѣвъ. Зъ позичокъ водтыгає ся десята часть на удѣль.

Зголошеня о удѣлене агенціи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не в заступленый, приймають ся. 4414

АРОТЬ кѣльчастый цинковый до огородженъ по зр. 4'50 за 100 метрѣвъ. Тонорѣцъ дѣловый до значєня деревъ (зъ двома доволными буктами) по зр. 6.
поруцає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зельзана у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ кате-4585 дри.)

25-літний кандидатъ семинария учительского пошукує лекціи на часъ ферій.

I. K. poste restante Samбір. 199 1-1

За 2 зр. переробляє най-сильнѣйше збитыи матеріацы волосныи [три подушки]; древіхи на покритыи водъ 60 кр. метръ; старыи кофры приймає до п. крѣтыи и перерѣбкы

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львовѣ, ул. Коперника.

Найдѣловѣдѣйшою порою до воддѣвженя постелѣ есть весна. 111 12-15

КРАЄВЫЙ ИНСТИТУТЪ ПРАЦѢ

Бюро комисовѣ

для Промыслу и Рѣльництва
у Львовѣ, улици Баторія число 6

поруцає
офіціалістѣвъ приватныхъ, спѣворѣбникѣвъ будѣвляныхъ, технѣчныхъ и т. п., а такожъ учительки, управительки, бѣны, выховательки и т. п.

ПОСЕРЕДИНИЧІТЬ

въ купнѣ и продажи, въ посєсѣняхъ въ вынаходженю спѣльнѣкѣвъ, въ выроблюваню позичокъ вексельныхъ и гипотечныхъ, полагѣжує вѣза пашпортѣвъ и т. п.

Бюро водѣвѣмъ мешзавъ

посѣдає постійно выказыи водныхъ мешъ нѣ вѣнчѣныхъ, ка-валерскихъ, льокальнѣвъ и т. п.

КОНТОРА СЛУГЪ

особно уряджена поруцає службу всякою категоріи. 194 3 3

Товариство „Провѣта“

при зближающихъ ся испитатъ въ шкѣлахъ народныхъ подає до вѣдомости свѣдѣл. Радъ Школьныхъ, Внов. священникѣвъ, катихитѣвъ, учительѣвъ и родичѣвъ, що книжки наєладу товариства, призволенъ кр. Радѣю школьною на преміи для ученикѣвъ, красно опрѣвленъ можна купити въ канцелярии товариства рынокъ ч. 10, по слѣдующей цѣнѣ:

Росказыи про силы природы	20 кр.
Оповѣданя о жатю св. Бори-са и Гліба	20 „
Повѣськи для дѣтей	27 „
Сестра	15 „
Байки	22 „
Исторія Руси ч. I.	25 „
Исторія Руси ч. II.	23 „
Лєнъ и конопль	24 „
Рогата худѣба	45 „
Про живѣодоты и льосъ	30 „
Вєнѣмѣвъ Франклинъ	16 „
На досѣвѣткахъ	22 „
Сєредѣ льедового моря	25 „
Житеє св. великомученика и львѣка Панталеймона	20 „
Дробная пѣтица господарска, а вєдкий грошъ	20 „
Вѣдкрѣтє Амєрики	22 „
Звѣрѣта шкѣдныи и пожиточныи	42 „
Черекотѣлоє	18 „
Кирилъ и Методій	22 „
Повѣстки (Гліточка Ганна и Два старѣцѣ-богомольцѣ)	18 „
Финляндія и Сахара	22 „
Молитвенникъ народный (въ звычайной опрѣвѣ)	20 „

въ лучший опрѣвѣ:

- а) хрєбѣтъ полотноный и золочєный хрєстъ зъ переду 25 „
 - б) цѣла опрѣва полотняна, берєги золочєныи и золочєный хрєстъ зъ переду 35 „
- Молитвенникъ народный великый по цѣнѣ 90 кр., 1.10, 1.30, 1.60, 1.80 зр. 1-?

Всякыи замовленя высылають ся скоро и точно.

КОБЗАРЬ Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбѣръ поезій для народу зъ житейськѣвъ и портретомъ автора.

Наєладомъ тов. „Провѣта“.

Цѣна кождѣи части 25 кр. Опрѣвленъ примѣрники продають ся по 35 кр.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватисъ на нашу часописъ.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 6-ій годіні по полудні. Літературний додаток „Вісникъ найближчихъ новинъ“ виходить во вторникъ, а во вторникъ и пятницу на переміну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро одолоненъ ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣдн: М. Дукес, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфуртъ и Гамбург: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и принадлежность за инсераты платны у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ въ Австрію: за границею: на цілий рікъ . . . 18 зр. на цілий рікъ . . . 24 зр. на півъ року . . . 9 зр. на півъ року . . . 12 зр. у Львові: на цілий рікъ . . . 16 зр. на півъ року . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр. Редакція, Админістрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламация неопечатаній вѣдний вѣдъ порта. Подорожне чело коштує 8 кр. а. в. Оголошеня звыкли принимаютъ ся по ціні 10 кр. вѣдъ однимъ стрѣчкы инсератовъ або еи мѣсе а въ рубрикѣ „Надобранє“ по 25 кр. а. в. Подяки и листи домовеня приватны числят ся по 15 кр. вѣдъ стрѣчка.

Переглядъ політичний.

Бувшій президентъ палаты послѣвъ рады державнои бар. Хлюмедкій розмалявъ онгоды въ Будапештѣ зъ однимъ дневникаремъ о політичнѣмъ положенію Австріи и выразивъ ся мѣжъ иншимъ такъ: „Положенє є на мой поглядъ дуже поважне, и я ледво можу добачити який вихѣдъ зъ него. Коли не удасть ся скоро помирити Чехѣвъ зъ Нѣмцями, то попадемо на дорогу, котра простѣсенько веде до реакціи, а наслѣдкѣвъ такои реакціи годѣ навѣтъ обчислити.“ На запытанє, чи теперѣшнє правительство способне до того, щоби спинити реакцію, вѣдповѣвъ Хлюмедкій: „А певно, що способнѣйше, нѣжъ кожде инше, котре бы наступило по нѣмъ.“

Въ Нѣмеччинѣ заносить ся на змѣны въ міністерствѣ. Крѣмъ змѣны въ управѣ маршарки має, якъ въ Берлинѣ чимъ разъ болѣе утверджує ся гадка, змѣнити ся такожь де-що въ канцлерствѣ. Міністеръ Микель має бы зѣстатъ віцеканцлеромъ и заразомъ вице-президентомъ пруского міністерства; такий чинномъ выручавъ бы кн. Гогенлоге въ дѣлахъ внутрѣшної політики. Тымъ самымъ уступивъ бы міністеръ Бетіхеръ, котрый доси є въ державѣ секретаремъ въ урядѣ справъ внутрѣшнихъ, а заразомъ въ Прусахъ заступникомъ президента міністрѣвъ.

Д. 16. с. м. о 7 год. вечеромъ трѣсла знову въ Парижі бомба, підложена на майданѣ Конкордіи коло статуѣ „Штрасбургъ“. На щастє ливъ тогдѣ дощъ и на майданѣ не було нѣкого крѣмъ одного біцикліста, що переѣздивъ недалеко мѣсця, де трѣсла бомба; але и ему не сталося нѣчого. Лише балюстрада, що йде вколо майдану, легко uszkodжена вѣдломами бомбы. Догадують ся, що бомбу мусѣвъ підложити той самъ, що въ недѣлю наполохавъ було такожь Форѣ; але доси не выслѣджено виновника.

Въ Софіи замкнено сими днями університетъ зъ причини демонстрацій студентѣвъ. Недавно виправляли они демонстрацію протавъ русифікаціи політики правительства, и вже тогдѣ правительство заходило въ голову надъ способами, якъ бы молодѣя привести до опамятаня. Ажъ зновъ обѣсѣло убито писателя Константинова, а студенты зновъ ударили на правительство та въ публичныхъ промовахъ указували на звязъ того убійства зъ політикою правительства и вымусили у ректорату три днѣ феріи, щоби уладжувати жалобный манифестаціи. Дѣйшло до того, що університетъ замкнено, кѣлькохъ студентѣвъ выдѣлено на завѣгды, иншихъ на кѣлька семестрѣвъ, и узнано все дотеперѣшній вписи за неважкий та заряджено нові вписи.

Д. 16. с. м. выбравъ ся князь Фердинандъ зъ женою и обома сынами на Угорщину, де княгиня Климентина зъ обома внуками проведе лѣто на замку Филипа Кобургского въ Арталю. Кн. Фердинандъ зъ женою йде сегодня далѣе до Лондону на ювілей королеви Викторіи.

Грецькій міністеръ внутрѣшнихъ справъ звернувъ ся до заступникѣвъ державъ зъ увагами, що повѣльний хѣдъ переговорѣвъ о услѣвія мира зъ Туреччиною выставля Грецію на великій страты, бо Греція мусить удержувати велику армію и терпитъ черезъ застѣй въ торговлі. Заступники державъ повѣдомили о томъ свои правительства.

Доносить такожь зъ Берлина, що и тамъ урядові дневники недоволені повѣльнымъ ходомъ переговорѣвъ и выступаютъ рѣшучо противъ жаданямъ Туреччины, щоби якусь часть Тесалии задержати.

Процѣсъ вовчовецкихъ селянъ въ Коломыи.

Закимъ подамо справозданє зъ самои розправы, подамо змѣсть акту обжалованя, зъ котрого можна пѣзнати, за яку мнимо провину мали вѣдповѣдати обжаловані о насильствѣ публичны вовчовецкіи селяне. Справу описала прокуратурія въ поводахъ акту обжалованя, котрі за-для своєи досаднои стилізаціи, декуды приперченои гуморомъ, такъ замѣтны, що подамо ихъ тутъ въ вѣрнѣмъ переводѣ:

„Въ першихъ дняхъ марта 1897 — каже прокуратурія — вѣдбувалсь по селахъ выборы въ цѣли приготвления властныхъ выборовъ зъ куріи IV. и V. посла до парламенту. Въ выборѣмъ окупѣ, до котрого належить громада Вовчѣвцѣвъ, рѣшили злученіемъ разомъ партіи радикальна и москвофильска переперти за кождо цѣну або зъ куріи V. або зъ IV. выбѣръ д-ра Окуневскаго на посла. Якими дорогами йшли въ часѣ тыхъ выборовъ проводирѣ обохъ партій а особливо партіи радикальна, якъ много нещастя и злочинѣвъ у вѣсхѣдній Галичинѣ викликали розбудженіи ними найнижшій инстинкты людю, се загально вѣдоме. Подѣбно дѣяло ся въ Вовчѣвцяхъ. Гасломъ радикалѣвъ бувъ тутъ Окуневскій и хто поемѣвъ бы тѣлько подумати о иншій кандидатурѣ, тому грозила смерть и знищенє. Жертвами того тероризму були въ Вовчѣвцяхъ господарѣ Илько Шпичка и громадскій писарь Михайло Сачкевичъ, котрі партіи радикальнои не підпирали.

Дня 3 марта 1897 р. мали вѣдбутись выборы зъ куріи V. Вчаснымъ ранкомъ, ще досвѣта, напылали товпы радикалѣвъ до уряду громадского, щоби заняты позицію и тероризувати иншихъ. Начальный вождѣ радикалѣвъ, Грицько Запаринюкъ, выступивъ зъ горячою промовою до збранихъ, щоби розбудити въ нихъ пристрасть, а оплескамъ и крикамъ „славно!“ не було кѣнця.

На то надѣйшовъ Илько Шпичка, радный громадскій, найбогатшій въ селѣ хлопъ та и кандидатъ на будущо вѣйта, и зробивъ радикаламъ несмѣлу пропозицію, щоби приняли до своєи лісты трехъ выборѣвъ зъ его партіи. На се зѣрвавъ ся невольный крикъ радикальныхъ проводникѣвъ: „Що вѣтъ потягає за панамы? вѣтъ хоче село утопити! убити его! убити его!“ — и въ тѣй хвилі обжалованій хопили его за кожухъ и потягнули въ середину „rozszalałej tłuszczy“, попыхаючи его усе далѣе въ товпу, та и вже-вже підносились кулаки надъ несчастнымъ Шпичкою, и хто знає, яке нещастє було-бъ его постигло, кобы не притомилѣтъ духа и вѣдвѣга господаря Гриця Ковцунника и жандарма Кроца, котрі передерлись черезъ товпу, выхали Шпичку на ганокъ уряду громадского и такъ освободили его вѣдъ грозичной ему небезпечности. За той благодарный учинюкъ зазнали они заразъ мести вѣдъ радикалѣвъ. Грицько Запаринюкъ, щоби здержати Ковцунника вѣдъ дальшои помочи загроженому Шпичцѣ, выпаливъ ему радикальну пощочину [„gadkały policzek“] и сказавъ: „А ты якоу дорогою идешъ?“ — а Василь Драганюкъ, наставивши жандармови грудь, кричавъ вызываючо: „Пробийте мене!“ — коли тымчасомъ Михайло Драганюкъ кричавъ глумливо: „Теперь не вѣльно бити! инька нѣхто не має намъ до розказу, теперь голосованє!“

Дня 2 марта 1897 вѣзавъ комисаръ правительственный до двора писаря громадского Сачкевича, щоби удѣлити ему информации що-до лісты выборѣвъ сусѣдныхъ громадъ, въ котрыхъ вѣтъ такожь вѣвъ писарю. Се не подобалося найгорячѣйшому сторонникови партіи радикальнои Василеві Драганюкови, підбѣрѣваючому всѣхъ, що не годять ся на засады его партіи о Богъ знає якій заговоры, тожь підсентуючи своимъ сторонникамъ, що писарь въ порозумѣнію зъ комисаремъ и Илькомъ Шпичкою пофальшувавъ лісты выборѣвъ ба и самы выборы, затримавъ дня 7 марта людей выходящихъ зъ церкви и вѣзавъ ихъ, щоби пополуни того-жъ дня зѣйшлись передъ урядомъ громадскимъ и зажадали скинення

Илька Шпички зъ радного, а писаря зъ посады. И дѣйство знайшовъ кѣлькодесять малѣ-контентѣвъ, особливо підбуренныхъ двѣрскихъ слугъ, котрі підъ проводомъ его и его товариша Василя Вакарука станули передъ урядомъ громадскимъ и убрѣно домагали ся, щоби вѣйтъ выкинувъ зъ рады Шпичку, а писарь щоби оправдавъ ся передъ ними бо инакше выкинуть его зъ села. Зневоленый у порнныи грозѣбами писарь выйшовъ на ганокъ и почавъ людямъ толкувати, по що ходивъ до двора. Середъ его бесѣды Василь Драганюкъ уемѣхавъ ся злѣбно до людей, а его адъютантъ Василь Вакарукъ крикнувъ просто: „То все неправда!“ и тымъ розваженимъ запереченемъ оба довели до того, що згромадженый людъ середъ крику „выгнати его зъ села!“ кинувъ ся на писаря и певно бувъ бы его чинно знесаживъ, кобы не повага и притомилѣтъ вѣйта, котрый потягнувъ писаря за сурдуть до сѣней, а самъ почавъ успокоивати людъ и се ему и удало ся. Ситуація була такъ грѣзна, що братъ писаря хвативъ за набиту стрѣлбу, щоби въ данѣмъ разѣ посѣпшити братови на помѣчь.

За сѣ провинны, обвинила прокуратурія о злочинъ публичного насильства девять селянъ: Василя Драганюка, Грицька Запаринюка, Михайла Чернявского, Семена Драганюка, Андрия Рѣвуна, Николу Марковского, Тараса Зеленкова и Василя Чернявского, всѣхъ о злочинъ публичного насильства зъ §§. 98 и 99 зак. кар., а Василя Драганюка и Михайла Чернявского еще и о переступленя зъ 314. зак. кар. и покликала за свѣдѣвъ: вѣйта, писаря, Шпичку, двоухъ жандармѣвъ, Ковцунника [що доставъ — якъ каже актъ обжалованя — „радикальну пощочину“], писаревого брата и ще чотирехъ свѣдѣвъ.

Хѣдъ розправы подамо завтра, а поки-що подамо результатъ розправы.

Вчера [17-ого червня] о годинѣ 12½, въ полудне, по промовахъ заступника прокураторіи Вербицкого и оборонѣвъ д-рѣвъ Дембицкого и Дудкевича, предѣдатель оголосивъ засудъ: Василя и Семена Драганюкѣвъ, Михайла Чернявского и Николы Марковского на мѣсяць тажкои вѣзницѣ заостренои постомъ. — Оборона зголосила жалобу неважности.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Справозданє зъ дѣяльности товариства „Шкѣльна помѣчь въ Коломыи“ за рѣкъ 1896:

Загальній зборы вѣдбули ся 7-ого марта 1897 въ комнатахъ товариства „Родина“ въ Коломыи.

Голова товариства въ промовѣ зазначивъ, що товариство розвиває ся мимо байдужности мѣсцевыхъ людей досыть гарно, завдяки жертволюбивости институцій публичныхъ и особѣ частныхъ, и помагає посясти своихъ бѣднымъ а зѣбнымъ и моральнымъ ученикамъ обоухъ тутешныхъ гимназій. Товариство заложило у себе вже вѣдъ трехъ лѣтъ особній „Фондъ мундуровый“, котрый выносить теперь до 400 зр. и дає ученикамъ мундуры або дорожъ або на раты, и сему завдячити треба, що въ сѣмъ такъ тажкобѣ роцѣ для бѣдныхъ ученикѣвъ въ Коломыи не було випадку, щоби способный ученикъ за-для браку мундуру мусѣвъ покинути школу. — Товариство заснувало вѣдъ двоухъ лѣтъ „Институтъ“ для ученикѣвъ рускои гимназій, въ котрымъ заможнѣйшій за мѣрну заплату мають мешканє, харчѣ, помѣчь въ науцѣ и выхованє домовѣ. Сего року є 12 ученикѣвъ платныхъ, а зъ початку мали 2 а пѣзнѣйше 1 оубѣдъ дѣромъ. — Въ роцѣ 1896 выдало товариство: на запомоги для ученикѣвъ 78 зр. 49 кр., на одѣжъ 235 зр. 61 кр., на чиншы для Бурсы св. Михайла 83 зр., на шкѣльны приборы для ученикѣвъ 31 зр. 18 кр., на книжки до бібліотеки для бѣдныхъ ученикѣвъ 107 зр. 7 кр., на 20%, зъ приходу до „Фонду мундурового“ 138 зр. 16 кр., на лѣкы для бѣдныхъ ученикѣвъ 8 зр. 45 кр. Вп. д-ръ Кобринскій лѣчитъ бѣдныхъ ученикѣвъ даромъ а антикаръ Вп. Ед. Штенцель опускає на припорученє товариства 25% зъ цѣны за лѣкы.

До нового вѣдѣла выраніи Вп.: Вол. Гузаръ, д-ръ Кобринскій, Недѣльскій, о. Кл. Кульчицкій, Полянскій, Салѣ, Федѣвъ. По-заякъ о. Кульчицкій 1-ого мая выѣхавъ зъ Коломыи, перенявъ касу Салѣ, а секретарство Федѣвъ.

Бѣльшій датки въ роцѣ 1896 зложили Р. Т.: Соймъ 100 зр.; Рада громадска въ Коломыи 100 зр.; Каса щадничя въ Коломыи 50 зр.; Рада повѣтова въ Косовѣ 50 зр.; зъ вѣчерка Шевченка въ Коломыи 40 зр.; на ювілею о. Коблянського въ Коломыи збрано 34 зр. 10 кр.; на весѣлю въ Гѣвѣдци панство молодѣй [о. Салѣ] 14 зр. 45 кр.; проф. Федѣвъ збравъ 9 зр. 85 кр.; даръ о. Коблянського 15 зр.; д-ръ Дембицкій 106 зр. 58 кр.; Іос. Онискевичъ 35 зр.; д-ръ Икаловичъ 15 зр.; Бѣг. Стрыскій 10 зр.; по 5 зр.: о. Ив. Майковскій, Танякевичъ, І. Кульчицкій, Полянскій; Ант. Серафинъ 3 зр. 10 кр.; Гнатюкъ 3 зр.; В. Кореневичъ, д-ръ Окуневскій, Яр. Коритовскій, Гецѣвъ, Слюзарова по 2 зр.; о. Балицкій 1 зр. 20 кр.; Л. Огоновска, о. Бардинъ, Былинкевичъ, Басарчукъ, Бѣг. Шмериковскій, Сер. Новакъ гвардіанъ, Крушельницкій, В. Кисѣлевскій, Бѣг. Кисѣлевскій, Герасимовичъ, Сев. Шанковскій, А. Решетиловичъ, Т. Войнаровскій, Д. Добровѣръ, В. Кархутъ, Гашицъ, д-ръ З. Левицкій, І. Бурачинскій по 1 зр. Дякуючи Тымъ и всѣмъ иншимъ Вп. Добровѣръ, поручає выдѣлъ и на далѣе долю бѣдныхъ нашихъ ученикѣвъ доброму Ихъ сердцу. Вкѣнци просить выдѣлъ у всѣхъ дѣлахъ такъ „Шкѣльной помѣчь“, якъ и „Института“ та „Фонду мундурового“ звертати ся просто до головы товариства: Л. Салѣ, проф. гимназ. въ Коломыи.

НОВИНКИ.

— Зъ філіи „Просвѣты“ въ Станиславѣ: Філія „Просвѣты“ въ Станиславѣ повѣдомила симъ своихъ членѣвъ, що 23 и 24-ого червня [въ среду и четвертъ] вѣдбуде ся въ Надѣрѣйской окружна выставѣ художбы, уряджана заходомъ ц. к. товариства рѣльничого. Можна буде тамъ побачити расову худобу селянскую, а поясненє будуть удѣлювати въ четвертъ члены выдѣлу: д-ръ М. Коцюба, о. З. Шепаровичъ и о. Г. Баринъ. — Въ недѣлю 20-ого червня с. р. вѣдбуде ся вѣдкрытє читальнѣй „Просвѣты“ въ Колодѣвцѣхъ коло Станиславова. При отвореніи читальнѣй выголосоить д-ръ Коцюба вѣдчытъ зъ господарства. Членѣвъ читальнѣй изъ сусѣдныхъ сѣлъ просить выдѣлъ прибути на годину 3-тю зъ полудня.

— День св. Сусуфрѣя [24 н. ст. червня] с. р. пригадуемо Русинамъ, особливо зъ охрестности Станиславова. Того дня, о годинѣ 3-ій пополуни вѣдбуде ся въ Станиславѣ нарада господарѣвъ, котрі хотѣли бы заложити „Підбѣрку Спѣлку“ промыслову для торговлѣ безрогами и вытворами масарекими. Доси надѣйшли вже многіи письменній зголошеня, и то навѣтъ зъ подальшихъ сторонѣвъ, ажъ зъ Сянока, Выжницѣвъ и т. д. зъ заявленемъ приступленя. Отже для всесторонного обговореня справы треба конче явитись особисто. Надѣємо ся, що на нараду въ тѣй важкои справѣ поспѣшатъ Русины якъ найчисленнѣйше и що въ короткѣмъ часѣ „Спѣлка“ значне зѣ добрымъ успѣхомъ орудувати. Про мѣсеце збору буде можна довѣдатись того-жъ дня въ рускихъ торговляхъ въ Станиславѣ. — Комитетъ.

— Зъ Коломыи пишутъ намъ: Въ честь памяти Тараса Шевченка устроить „Коломыйскій Боянъ“ дня 8 червня с. р. въ сали польского „Сокола“ концертъ, зъ котрого дохѣдъ призначено на „Шкѣльную Помѣчь“. Концертъ выпавъ не такъ вже добре, якъ минувшого року. Публики було мало, а гостей зѣ околицѣ можна було на пальцяхъ почислити. Се зъ вины того розбитя Русинѣвъ въ Коломыйщинѣ на партіи... Вѣчерницѣ розпознались промовою д-ра Олексы Кульчицкого. Его для всѣхъ симпатичну рѣчь приняла публика грѣмкими одлесками. Кѣль куртина запала и зновъ піднесла ся, выкликая мило и піднесле вражѣнє у гостей выступившій хоръ мѣшаний. Женщины, вѣдзначаючи ся и добрыми головами и вродою, стали по одній сторонѣ естрады, а мужчины по другой. Дирѣгентъ о. Т. Курпакъ давъ знакъ и повеселась пѣсня Д. Сѣвичевского „Вязанка зъ народныхъ пѣсень“. Кусникъ сей бувъ бы выпавъ несогѣрше, сли-бы члены Бояна були частѣйше приходили на пробы, бо що о. Курпакъ всѣми силами займає ся Бояномъ а навѣтъ по-надъ своею здоровѣе працовъ, се вѣсѣмъ вѣдомо, и за се ему честь, але той подѣлъ на партіи, а ще болѣе бракъ охоты, були причиною, що якъ перша пѣсня, такъ и всѣ другі хоры выпали млаво. Иншій точки программы выпали удачнѣйше. Вѣльбу „Моряка“, дуєтъ на тенорѣ и басѣ, вѣдѣцѣвали при фортепианѣмъ аккомпаниментѣ ц. Харжевсконъ знаиъ вже широкой публици оо. Зенонъ Кириловичъ и Т. Курпакъ. Оба поєднати знаменити о широкихъ скалахъ и дуже милыи голосы, тому-жъ дуєтъ выпавъ славно, а одушевлена публика, нагороджующи ихъ френетичными одлесками, при-силувала повторити пѣсню. П-а Савчинска

гнала з артизмом; пань Биберовичева віддеклямувала з питомою собою солодкістю по-ему „Причина“ Шевченка, а п. Левъ Гузаръ зъ Станиславова смѣлимъ и рѣшучимъ то-номъ выголосивъ стихъ Ксенофонта Клямо-вичу „На споминъ Тарасовъ“. Відтакъ публі-цѣ нагодилося пригадати собі давню артистку руского театру паню Лопатинську. На запро-сини товариства прибула она зъ Черновца, а коли явилася на естрадѣ, привитано єи оле-сками. Володѣючи тежко-сопраномъ о металі-чній закрасѣ, пань Лопатинська зовсімъ пев-но співала Лисенка: „Коби менѣ мамо на-мисто“ и „Ой місяцю“, а на жаданя публики докинула „повне дикції Гунода „Juvénatig“ зъ Фавста. Інтерпретація була удачна и п. Лопатинська співала добре, но о много кра-ше випали би були тѣ пѣснѣ, єли-би не такъ часто и не кождо нотку „trmol“ ювала, а й бѣльше вважала на „riana“. — По концер-тѣ наставъ комерсѣ, а на нѣмъ звичайний рус-кій порядокъ. Не було нікого, хто би бувъ заявивъ ся тымъ комерсомъ; кождий говоривъ, що хотѣвъ и коли хотѣвъ, а радикалы своїми бесѣдами готови були звести таку саму бучу, яку торбѣ звели въ Горденцѣ, та лише свя-щенники и старші рускі патріоты своєю пова-гою нищили ихъ намѣры. — Гість.

— Процесъ противъ чернівецькихъ селянъ відбуває ся нинѣ въ Станиславовѣ.

— Въ справѣ жєнщинъ на почѣ. Галицка дирекція почѣ постановила — зъ огляду на інтересъ службѣ — замкнути водѣ теперъ дальше допусканє жєнщинъ до практики експедиторскої при урядѣхъ неєраріаль-ныхъ. За то будуть водѣ часу до часу въ мѣру потреби уряджувані у Львовѣ [по по-переднихъ оголошеняхъ] теоретичній курсѣ для кандидатокъ на експедиторскі. По окін-ченю такого курсу будуть кандидатки відбу-вати практику въ визначенихъ на сю цѣль урядѣхъ. Розпорядженє се цѣлкомъ не відпу-скає ся до мужчинъ, котрі, о скѣлько мають відповѣдній услѣвъ, будуть въ мѣру потреби и на дальше допускані до практики при уря-дахъ, отже подана ихъ можна кождо хвилѣ предкалати до рѣшеня.

— Портретъ кардинала-митрополита Силь-вестра Сембратовича, виконаний після ори-налу Волод. Чеховича въ репродукції геліо-графічній, відбитій въ вѣдєнськомъ ц. к. ин-ститутѣ географічнѣмъ войсковѣмъ, появилъ ся недавно. Портретъ кардинала [въ понтифі-кальнѣмъ облаченію] представляє ся дуже гар-но. Цѣна одного примѣрника 3 зр. а зъ за-мовленємъ треба звертати ся до Товариства св. Ан. Павла [въ рускій духъ семинаріи] у Львовѣ.

— Жертва жидѣвского ритуалу. Въ Змиго-родѣ [повѣту ясельского] жила молода боже-вольна жидівка. Два роки тому наразѣ жидѣ-вочка десь щезла; нѣхто не знавъ, де она по-дѣлась, и вѣѣ забули о нѣй. Ажъ ось сими днями жандармерія достала тайне доношенє, що она находитъ ся въ пивниці рабѣна. И справдѣ підчасъ зарядженю ревизіи знайдено ви въ цѣлкомъ темній пивниці, нагу и такъ высохлу, що подавала радше на кѣстякъ, якъ на живу людину. Въ сѣй пивниці жила не-щастна два роки. Жандармерія ухватила ра-бѣна, але судья слѣдчій, по переслуханю єго, пустивъ єго по 24 годинахъ на волю, а акти передавъ прокуратори въ Яселъ. Вступне слѣ-дство выказало, що божевѣльна походить зъ рабѣнскої сємѣи, а ритуалъ жидѣвскій не по-звѣляє такихъ особѣ віддавати до дому боже-вольныхъ. Особа зъ рабѣнскої родини повин-на умерти тѣлько въ домі рабѣна, тому три-мали бѣдну жидівку въ запертѣ и морили го-лодомъ и холодомъ. Замѣтне и то, що коли рабѣна арештована, жиды телеграфували до вѣсѣхъ „славныхъ“ рабѣнѣвъ въ Галичинѣ, що-бы молились за рабѣна-мученика, а по выпу-щеню єго зновъ повѣдомили о тѣмъ вѣсѣхъ ра-бѣнѣвъ.

— Кс. Собастіанъ Кнайпъ, славно-звѣстный гідропатъ [о которого смерти вже кілька разѣ розійшла ся була остатними часами звѣстка] померъ въ Верігофенѣ дня 17 с. м. по дов-шой недузѣ, зъ котрої — низо щирѣхъ за-ходѣвъ лѣкарскихъ — не мѣгъ уже підне-сти ся.

— Нещастє на залѣзниці. Минувшюй ночи на стаци Вирабѣнка, при поѣздѣ товарѣмъ ч. 382 утративъ жите кондукторъ станиславѣ-скій Бергманъ, отецъ двоихъ дѣтей. Близшій обставини ще незвѣстні.

— Віддѣль сяйночій Товариства господар-ского уряджує въ Римановѣ 19, 20 и 21 н. ст. червня переглядну выставу сполучену зъ преміюванємъ и продажію худобы, коней, дробу и безрого. Комісія буде преміювати що-до худобы особливо расу сіментальску, и такожъ мѣшану расу гірську масти червонои або червоно-сорокатої.

— Довгота ліній телеграфічнихъ на цѣлѣмъ свѣтѣ [вынявши 292,600 кілометрѣвъ ліній підводныхъ] означаютъ після найновѣйшихъ обчисленъ на 7,900,000 кілометрѣвъ. На Аме-рику выпадає зъ того найбільше, бо ажъ 4,050,000 клм., на Европу 2,840,000, на Азію 500,000, на Австралію 350,000 а на Африку 160,000 клм.

— Жертвы коньскихъ перегонѣвъ. УВѣдѣи померъ на серцевий ударъ звѣстный влас-тель стайнѣ перегонной Мас Рhee. Вѣнъ вчера на кони „Фортуна“ першій станувъ при метѣ, але закивъ ще відвадено коня до стайнѣ, і-здець упавъ зѣ словами: „менѣ недобре“, и по-меръ.

— На будову дорогѣ у всѣхночій Галичинѣ удѣливъ краєвий видѣль изъ сумы 380,000 зр., ухваленой на тую цѣль соймомъ въ 1897 р., безворотній субвенція слѣдующимъ повѣ-товымъ видѣлѣмъ: въ Борщевѣ на будову до-

роги Переймы-Шашківцѣ 3000 зр.; въ Пере-мышлѣ на дорогу Халупки медичей-Собно-Нивенцѣ 2000 зр.; въ Чешаловѣ на будову дороги Любачѣвъ-Грушѣвъ 3000 зр.; въ Сам-борѣ на дорогу Перемишль-Рудки 1000 зр.; въ Бродѣхъ на дорогу Броды-Залѣзцѣ 4000 зр.; въ Говзачѣ на дорогу Марківцѣ-Камѣна 2000 зр. Крімъ наведеныхъ субвенцій при-знаєтъ краєвий видѣль безпроцентову позичку повѣтовою видѣловъ въ Бучачѣ на будову дороги Язловець-Нижнѣвъ 6000 зр. а повѣто-вому видѣловъ въ Ярославѣ позволавъ еконо-мувати въ краєвомъ банку субвенцію, призна-ну зъ краєвымъ фондѣвъ въ сумѣ 22,000 зр., платну въ кількохъ лѣтахъ на будову дороги Быстровичѣ-Череворекъ.

— Огнь. Въ Гауполѣ згорѣло 15-ого с. м. десять домѣвъ. Се мѣстечко, резиденцію грава Войтѣха Дѣдушицкого, навѣдують огнь що року.

— На кару смерти черезъ повѣшенє засу-дивъ трибуналъ перемѣскій Івана Мельника зѣ Старави за замордованє въ цѣли рабунку 18-лѣтнього парубка Яска Скалуша.

— Глухонѣмій розбѣйникъ. Передъ черно-вецкимъ судомъ присяжныхъ стававъ глухонѣ-мій Микола Лисюкъ Васильєвъ зѣ Вісна підъ закидомъ розбѣйничого убійства. Дня 11 цѣвѣня почула жѣнка тамошного писаря громадского крикъ далеко въ поли и побѣжала на сѣбгу двѣ особы, якѣ бѣгали за собою и били ся. Она закликала двоихъ своихъ парубківъ и ка-зала имъ бѣчи туды, чтобы перешкодили на-пасти. Коли парубки прибѣгли на те мѣсце, побачили въ ровѣ якогось старого жидѣ въ крови а убійникъ утѣкъ въ поблизкій корѣ а відтакъ звѣдтамъ до села. Познали въ утѣ-качѣмъ Лисюка. Въ сѣлѣ вѣнъ скривъ ся на підѣ до стодола Данила Пікуса и звѣдтамъ вытягнули єго вѣнъ зъ жандармѣмъ, що за-вѣдомленіи стали шукати за убійникомъ. Ли-сюкъ боронивъ ся, що жидѣ казавъ єму про-вадити себе до Вісна, а коли вѣнъ не хотѣвъ того чинити, ставъ жидѣ єго бити. Въ бѣйцѣ мавъ вытягнути Лисюкъ нѣжъ и ненарокомъ пробити жидѣ. Слѣдство выказало, що єа вы-думка зовсімъ неправдива. Убитий жидѣ Мошко Ляйбъ Глявѣхъ бувъ старецъ 60-лѣт-ний и не бравъ бы єа бити здорового, силь-ного хлопа самъ одинъ середъ чистого поля. Лисюкъ не мѣгъ подати слушной причины, що вѣнъ робивъ далеко въ поли підѣ єю по-ру та по що узбровѣвъ єа въ довгий острый нѣжъ. Надто найшли при нѣмъ три десетки и кілька зр. дробными грѣшми, що походили зъ рабунку жидѣ. Зѣ того вийшло ясно, що Ли-сюкъ засѣвъ єа бувъ на жидѣ зѣ замѣромъ забити єго и обрадовати. Засудъ запавъ на кару смерти черезъ повѣшенє. Якъ цѣла пе-респрава зѣ глухонѣмимъ була трудна, такъ и оповѣщенє вырочу було не легке. Товма-чемъ бувъ учитель Дубенскій и вѣнъ пока-завъ засудженому знаками, що зѣ нимъ має стати єа, а заразомъ показавъ на образѣ цѣ-саря и давъ Лисюкови до зрозумѣня, що мо-же просити о помилуванє. Лисюкъ пере-хрестивъ єа и потакнувъ, що хоче просити о ласку. Судъ поручивъ єго, здає єа, ласцѣ мо-нарха.

— Чума иде на захѣдѣ. Зѣ Царгорода до-ноєтъ, що чума показала ся надѣ Червонымъ моремъ въ мѣсцевости Дшида. Бєтъ се най-важѣйше портове мѣсто надѣ Червонымъ мо-ремъ и пристанєню для Меки. Щорѣчно при-буває тамъ надѣ 50,000 паломникѣвъ, чтобы звидѣти свѣтѣ мѣсця магомеданской вѣры. Кліматъ нездоровий и дуже горячій. Темпе-ратура досягає часто 40° а при горячѣмъ вѣ-трѣ самумъ навѣтъ 55° Цельзія. Чума высту-пала тамъ доси спорадично; на надзвичайнѣмъ засѣданю санітарной рады въ Царгородѣ уста-новлено 15-дневну карантину для проѣзжихъ въ лязарѣвъ въ Камаранѣ коло Дшиды. Мѣсто віддѣлено водѣ рєштѣ краю а спеціальна ко-місія выѣхала тамтуды для розслѣдження и здержаня небезпечного ворога.

— Арбѣнй вѣсти. Въ Тернополѣ драгоны въ якѣмсь шинку побили жидѣ Хаима Каца такъ сильно, що вѣнъ зѣ того померъ. — Въ Не-воднѣй коло Фриштаку підпаливъ 20-лѣтній краєвикъ обѣсто одного господаря за те, що той хотѣвъ єго перетргѣвати. Палѣи по довер-шенѣмъ злочинѣ вѣжувавъ у Львовѣ, Пере-мышлѣ и другихъ мѣстахъ, а відтакъ добро-вольнѣо вернувъ єа до Фриштаку и віддавъ єа въ руки жандармеріи. — Въ Калькутѣ, въ Індіяхъ передѣантесовыхъ було недавно силь-не землетресєне. Упало багато домѣвъ и мно-жєство вѣжей на костєлахъ, мечєтахъ и свя-тиняхъ індіискихъ. Вѣсѣмъ особѣ погубло а багато є тяжко покарѣченыхъ.

Посмертній — — — оповѣсти.

О. Володимиръ Леонтовичъ, парохъ въ Порховѣй декъ буцацкогю, упоковѣвъ єа дня 8 н. ст. червня на ударъ серця въ 47-омъ роцѣ житя а въ 28-омъ свѣщенства. Похоронѣи відбувъ єа 11-ого с. м. при участі двѣцѣти и трєхъ свѣщенникѣвъ. В. е. п.!

Именованя, перенесєня, відзначєня и пр.

— Именованя. Оглядачємъ худобы и мяса на го-ловнѣмъ двѣрци и Подзамчѣ у Львовѣ именовано лѣкаря ветеринаріяного Андриѣ Сагіна, а єго заступникомъ Осипа Вѣлоха, концєніста ве-теринаріяного при намѣстництвѣ. — Староста Мечиславъ Затаръ въ Черновцѣхъ именованій радничѣмъ буковинского краєвого правитель-ства, а Антонъ Свораковский старостою на Бу-ковинѣ.

— Конкурсы. Ректоратъ школы політехнічної у Львовѣ оголошує конкурсъ въ цѣли обєды-

на протягъ двоихъ лѣтъ посады асистєнта при катедрѣ сухопутного будѣвництва въ той же школѣ. Рєчєницѣ до 8 ого липня с. р. — Рада шкѣльна въ Зѣвѣцкихъ оголошує конкурсъ на посаду управлєного учителя 5-класовой мужєскіи школѣ въ Зѣвѣцкихъ. Подаватись до 15 липня. — Перемѣска палата нотарѣвъ розписує конкурсъ на системізовану посаду другого нотаря въ Стрию, еєвентуально тѣжъ и на ияшу по-саду опорожнену черезъ перенесєне нотаря въ окрузѣ перемѣскої палаты. Рєчєницѣ до 4-ого липня.

— Відзначєня. Радничѣ намѣстництва Ан-Т. Германъ одержавъ ордеръ зєлѣзничої короны III. класи.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдєнъ 18 червня. N. W. Tagblatt доно-сѣтъ, що станѣ здоровья румунского наслѣд-ника престолу все ще грѣзній.

Прага 18 червня. Politik выводитъ, що правительство не має причины робити Нѣм-цѣмъ уступки и взагалѣ клопотати єа ними, кола они перестали бути сторонницѣмъ пра-вительственнымъ.

Берлинъ 18 червня. Урядовый дневникъ оголошує відкликанє адмірала Гольмана зѣ становиска секретаря державного въ урядѣ маринарки и именованє на єго мѣсце адмірала Тірпіца. — Зачувати, що правительство гадає завернутись зѣ своєю новєлю о товариствахъ, обкрєною въ прускомъ соймѣ.

Парижъ 18 червня. Бомба, котра трѣсла позавчера на майданѣ Конкордіи, була мабуть небезпечною конструкціи и могла багато на-робити лиха. Поліція не выслѣдила ще винов-ника, але є тои гадає, що то не мусѣвъ бути анархистъ, бо підвинувъ бомбу такъ, чтобы вѣнкого не убила. Знаки на відломахъ зєлѣза, уважані зразу за кровь, походить зѣ цєгли, о котру тѣ відломы ударили.

На до сланє.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стация Золотѣвъ, отирає єа 1 мая 1897. — Заведєнє отворєнє цѣлымъ роцѣ. Близшихъ вѣдомостей удѣ-ляє ЗАРЯДѣ. 29—14

Змѣна льокалю.

Найдешєвшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пѣдѣ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенєсєнныи до нового льокалю

при пл. Галицкой ч. I.

По цѣнахъ найдешєвшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, двѣкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы най-єкєрше и найдешєе. — Устроєня електричныхъ двѣвнѣвъ. — Замоєня зѣ провинціи відво-ротнѣ. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовѣ площа Галицка ч. I.

УЧЕНИКъ, що скінчивъ зѣ від-значєнемъ V. класу гімназіяльну, глядѣтъ лекцій на часъ вакацій. Зголошеня підъ адресою „М. Л.“ Станіславів ро-198 ste restante. 2—3

Матурпєт семинарія учи-тельского зѣ V. класою гімназіяльного глядає від 15 липня с. р. лекцій на сєлѣ. Ласкаві зголошеня: А. П. матурпєт poste restante Львів, 201 1—3

РОНДѢ МОСЯЖНІЙ до смаженя кон-фитуръ по зр. 2,40, 2,80, 3,50, 4— и 4,50. Зєлѣзка до печєня адрѣтѣвъ по зр. 4,50. (Іта волосєвній поч. бр. ній до перетираня мяса по зр. 1—, 1,30 и 1,60)

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зєлѣзѣ у Львовѣ, площа Капитульна ч. I (супротивъ кате-1595 дры).

ПОТРЕБУЮ

жєнщины старшой до заряду домоѣмъ.

Вдова по священнику має пер-шенство.

Адреса: О. Баранецкій, па-рохъ въ Яновичахъ почта Сам-бѣръ. 192 3—3

ЦѢЛКОВИТІ

урядженя церковній

имѣностасы, кивоты, про-цєсійні вѣвтары и пр.

186 поручає

Р О Б Ѡ Т Н Я

М. ЧЕРНАВСКОГО у Львѣ въ

при ул. Кароля-Людвика

пѣдѣ ч. 3 по дешєвѣхъ цѣнахъ.

Стоваришенє царового морєплавства

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа Азія

Пѣвн.-Америка Полудн.-Америка

Австралія Африка

Перевѣзъ пасажирѣвъ и товарѣвъ по можливо-ниєвнѣхъ, безконкурєнційныхъ цѣнахъ, спе-ціально до Бразиліи, Аргєнтинѣ, Перу, Чілі, Сполучєныхъ Державъ пѣвн. Америки, Кана-ды, Австраліи.

Выдаванє зєлѣзничихъ бѣлѣтѣвъ на зєлѣ-зничѣ пѣвн. Сполучєныхъ Державъ.

Близшихъ инфѣрмацій на вѣсѣхъ мѣстахъ удѣляє еєкєлючно генєралѣмъ аєнтѣура. 87 27—50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Генуя.

ЛИНІИ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улицы Трибу-нальска ч. 12 домъ власный, можна достати щоденно вже о годінѣ 8-ой разо горячій сѣбдана.

ЦѢНИКИ.

Печєня вєпрѣа зѣ канустѣю	15 кр.
Сѣкѣны легєки	12 „
Флякєи	12 „
Пѣжєка телєца зѣ хрѣномъ	10 „
Ковбєсєка зѣ хрѣномъ	5 „
Кавярѣ	15 „
Обѣдъ въ абѣнаментѣ	40 „

Вєсѣкѣ наєнтки въ найлѣпшихъ родахъ по най-умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить зѣ моєи реставраціи, даю відбѣраючимъ марки. — Найлѣпшій вицѣ по найдешєвшихъ цѣнахъ, почавши водѣ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжѣ, въ великомъ выборѣ стравъ и напѣтѣвъ заєсмотрєна кухня.

79 25—52 Зѣ высѣкшимъ поважанємъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

На подарунки!

В КАНЦЕЛЯРИИ

„Руского Товариства Педагогічного“

при улиці Академічній ч. 8.

можна купити слѣдующіи виданя:

1) Образковіи виданя.

Зѣвѣринєцѣ	10 кр.
Гостинєцѣ	10 „
Забавки	10 „
Мєнажєрїя	10 „
Рѣбѣзон	40 „
Кѣйтѣчка	20 „
Вѣночокъ	20 „
Кѣбзаръ Тараса Шевченка	20 „
Франко: Дѣс Мѣкѣта, 2-ге цѣлкомъ перєр. вид.	50 „
Мирѣон: Пригоди Дѣи Кѣхѣта	40 „
Наші зѣвѣрѣта	40 „
Дѣтѣи видаєки ч. I.	30 „
„ ч. II.	30 „
Забавки для дѣтѣи	40 „
Мала мєнажєрїя	35 „
Вєлика мєнажєрїя	40 „
Нашимъ дѣтѣмъ ч. I.	40 „
„ ч. II.	40 „

2) Виданя безъ образкѣи.

Читанка ч. I. II. III. IV. вѣ опрѣвѣ 20 кр. безъ опр.	10 „
Китѣйка жєланѣ, 2-ге розширєнє виданє	20 „
Ів. Франко: Абу Казємовіи канцї	20 „
Учитєль на рр. 1890—1896	2 зр.
Дѣвѣнокъ на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левинскій: Пѣнаєлє, Рѣдѣвнѣи сценки	10 кр.
Вѣл. Шухѣвичъ: Записки школярѣ	20 „
Вѣдъ Бєскѣда до Андѣи	10 „
О. Пѣжанковскій: Бѣтѣко и мати, двѣспѣвъ для дѣтѣи зѣ фортепѣанѣмъ	10 „
Леонидѣ Глѣбова: Вѣйки	5 „
В. Чѣйчєнка: Олєєя; Бѣйки; Комарѣ; Два оповѣданя, по	5 „
В. Чѣйчєнка: Дума про кнѣзѣню Кѣбзарѣ	5 „
Дѣпѣрова Чѣйка: Казєка про сонцє та єго єниѣ; Пѣсанка по	5 „
М. Лисєнко: Тєчє вода зѣ підъ яворѣ. Двѣспѣвъ зѣ фортепѣанѣмъ	10 „
Мапа єтѣнографічєна Украинѣ-Русѣи	20 „
Гордѣенка: Картаєнцїи и Римѣляни	20 „
Юліи Вєрнє: Подорожъ довоєка зємлі	60 „
Варанѣвскій: Припѣсо до ієспѣвъ	20 „
Молитвєнникъ народній, вѣ полотнѣ опрѣвлен.	20 „
Д-р. Л. Кєльнєр: Кѣротєка ієсторїя нєдагѣгїи	60 „
Василь В.-р: Дѣжѣнѣтанъ Свѣт. Подорожъ Гѣ-лѣвѣра до краю вєликѣанѣвъ	25 „
Оєтапъ Макарушка: Кѣротѣкѣи оглѣдъ руско-українєского пѣсьмєнства	15 „
Вєсѣкѣ замоєня вѣєнѣють єа єкєро и тѣчно.	

Портретъ Тараса Шевченка

ЦѢНА 50 кр.

Дѣстѣти можна въ гов. „Прѣсвѣта“.

Товариство „Прѣсвѣта“

при зближаючихъ ся ієспѣтахъ въ школѣхъ народныхъ подає до вѣдомѣсти Свѣтѣ. Рѣдѣ Шкѣль-ныхъ. Вѣпов. свѣщеннѣвъ, кѣти-хѣтѣвъ, учитѣлѣвъ и родичѣвъ, що кнѣжки наєладу товариства, призовєленіи кр. Рѣдою шкѣльною на преміи для учєникѣвъ, єкєсно опрѣвленіи можна купити въ канцєлярїи товариства рынокъ ч. 10 по слѣдующій цѣнѣ:

Рѣєказы проє силѣи прирѣды	20 кр.
Оповѣданя о жѣтѣи св. Борѣ-са и Глѣба	20 „
Пѣвѣєки для дѣтѣи	27 „
„Єєстра	15 „
Бѣйки	22 „
Ієсторїя Русѣи ч. I.	25 „
Ієсторїя Русѣи ч. II.	23 „
Лєнѣи и конопѣлѣ	24 „
Рѣгѣта худѣба	45 „
Про жєвѣопѣлѣты и лѣєы	20 „
Вєнѣмѣнѣи Франкѣлиѣ	16 „
На досѣвѣтєкахъ	22 „
Сєрєдѣ лєдовѣго морѣа	25 „
Жѣтє св. вєликѣомучєнѣка и лѣкаря Панталєймѣона	20 „
Дрѣбѣна пѣтѣка г. єпѣчѣарєка, а вєликій грѣмѣлѣ	20 „
Вѣдѣкрыє Америкѣа	22 „
Зѣвѣрѣта шкѣльнѣи и пожитѣочнѣи	42 „
Пєрєкѣятѣнолє	18 „
Кѣрѣлѣи и Мєтѣдѣи	22 „
Пѣвѣєтєя (Тѣвѣчка Ганѣна и Дѣа старѣцѣ-бѣгомѣлѣцѣи)	13 „
Филѣландїя и Сахарѣа	22 „
Молитвєнникъ народній (въ звѣчѣнай опрѣвѣлѣи)	20 „

въ лѣучшій опрѣвѣ:

а) хрєбєтъ полотнѣяний и зѣ-лѣченый хрєстѣ зѣ пєрєду 25 „

б) цѣлѣа опрѣва полотнѣяна, бє-рєгѣи зѣлѣченый и зѣлѣчє-ный хрєстѣ зѣ пєрєду 35 „

Молитвєнникъ народній вєлѣ-кій по цѣнѣ 90 кр., 1,10, 1,30, 1,60, 1,80 зр. 1—?

Вѣєкѣи замоєня вѣєнѣють єа єкєро и тѣчно.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вісникъ найзнаменитішихъ новістей“ виходить во второкъ, и во второкъ и п'ятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львові Адміністрація „Дѣла“ ул. Ваторія ч. 24. Центральне бюро оголошеній ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Книжнського 2; — въ Ярославію Л. Крижановскій; — у Вѣдні: М. Duke, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Solalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и инсераты за инсераты платитъ у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрію: за границею: на цілий рікъ . . . 18 ар. на цілий рікъ . . . 24 ар. на півъ року . . . 9 ар. на півъ року . . . 12 ар. у Львові: на цілий рікъ . . . 16 ар. на півъ року . . . 8 ар. на чверть року . . . 4 ар. на місяць 1 ар. 85 кр. Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Ваторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженіе. — Рекламція неопечатаній відъ вѣдъ порта. Поодинокіе членіе коштує 8 кр. а. в. Оголошенія зъявляють ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одной строчки инсератовъ або експозиціе въ рубриці „Надобленіе“ по 25 кр. а. в. Цѣнки и инші донесенія приватніи числять ся по 15 кр. відъ строчки.

Рутенська мізерія.

Коли-бъ хтось чужій але знаючий рускі справи а притомъ безсторонній приглянувшись ближе, що теперъ дѣє ся у одной частини галицькихъ Русинівъ, то мусѣвъ бы здивувшись плечима скликнути: Чи тыхъ людей які дуръ чепивъ ся? а то рутенська мізерія!

Насампередъ зачинає ся дописуване Русинівъ до польскихъ газетъ, и то до такихъ знайомихъ зъ неприязни своєю для русинівъ, якъ Czas, Przegląd, Gazeta Narodowa, зъ выводканемъ домашніхъ справъ рускихъ, зъ напастями та доносами на другихъ Русинівъ. Розпочинають ту славу роботу натурально сервілісти-урядовці, ба але дальше приступаютъ до неї москвофілы (въ Przegląd-і), а на-конецъ ще й радикалы (въ Gazet-і Narodow-ій)! Чи не спаленіи тутъ кождому честному Русинови збъ вѣдъ? Найцікавіше було, якъ въ одной и той самій часописи два рідніи братя, оденъ москвофілъ а другій урядовець, полемізували зъ собою въ рускихъ справахъ.

Наступила потімъ слава великодніа сповѣдъ д-ра Франка передъ Поляками: „Я не люблю Русинівъ, то люде безъ характера; не люблю Руси, цѣла Русь то дранте; я мушу вправдѣ для неї працювати зъ обовязку, але то тяжке ярмо.“ — По такой сповѣди д-ръ Франко збѣставъ заименований почетнымъ членомъ товариства „Родина“ въ Вѣдні.

Дальше пошла „геца“ радикаловъ и урядовцівъ противъ спільному святкованю всѣхъ галицькихъ Русинівъ пам'ятки знесенія панщини и пробудженія Русинівъ. Интернаціональній радикалы и интернаціональній клерикалы виступають противъ національнѣ за — недостатку національного почуття!.. Та о той справѣ поговоримо заразъ трохи ширше.

Коли радикалы не хотять вразъ зъ другими Русинами обходити такого соціального свята якъ знесеніе панщини для рускихъ хлопівъ, идуть рѣвночасно на збори соціалістівъ, переважно Нѣмцівъ та жидівъ, чтобы тамъ участь брати въ нарадахъ надъ організацією нѣмцкихъ, чеськихъ та польскихъ робітниківъ.

Останню цѣтку въ тій китиці, щобъ цѣлѣсть достойно довершити, єсть денунціяція въ „Буковинѣ“ на Товариство Шевченка (и его голову), що переступає статутъ и будучи товариствомъ неполітичнимъ бере ся до полі-

тичною акціи. Се — доповненіе до торбного доносу „Буковини“, що Товариство Шевченка започинає політичний часописи.

Ажъ гдѣ и лютѣ збирає, коли дивившись на такѣ помѣшаніе понятій, таку деморалізацію, таке навѣть уподленіе середъ Русинівъ въ такой тяжкій та гробній для нихъ порѣ. Справдѣ, трохи нервовий чоловікъ мѣгъ бы знеохотити ся до всякой народної роботи, якъ-бы не та гадка, що то лише дробна меншѣсть таке виробляє, що загальъ Русинівъ стоить честний та чистий, що Русь вже не одну горшу бѣду перебула, та що тымъ болѣшю и ревнѣшю треба роботи, чимъ тяжше и небезпечнѣше положеніе народу.

А теперъ якъ-разъ кождий щирый патриотъ мусить бажати у всѣхъ галицькихъ Русинівъ доброго и згідного поступованія, коли нѣмъ приходить ся святкувати пам'ятку року 1848, за останній двѣстѣ лѣтъ побѣды року 1772 найважнѣшого для всего галицько-русского народу. Тое святкованіе мало такожъ выказати именно нашу силу, нашу зрѣлѣсть, тожъ годѣ було припускати, що знайдуть ся люде такъ необачніи або такои злои волѣ, що при такой нагодѣ хотять довести насъ до показанія нашої немочи.

Якъ се пошло?

Дня 8 н. ст. мая видѣлъ Народной Рады у Львові вразъ зъ декотрыми членами зъ-поза видѣлу (всѣхъ було 13) радивъ надъ деякими важнѣйшими справами, а межъ иншимъ и надъ святкованемъ 50-лѣтнього ювілея знесенія панщини и пробудженія галицькихъ Русинівъ. Рѣшено сю справу передати Комітетови выборному, чтобы той, запросивши всѣ львовскіи товариства и институты рускіи до участіи, утворивъ ювілейный комітетъ.

Обговорювано ту справу досить докладно, а оппозиціи противъ такого порѣшенія єи не було. И натурально. Бо такой справы за вѣдъ такъ залагоджувались. Не тільки політична акція але и всякій для всего загальъ руского, для всѣхъ партій спільной справы вели єи спільными комітетами, зложенными зъ вѣдъ поручниківъ поодинокихъ товариствъ. Такъ було и. пр. зъ династичными ювілеями въ рр. 1873 и 1879, такъ зо 100-лѣтнихъ ювілеємъ знесенія подданчю неволѣ въ р. 1880, щобъ не згадувати о спільномъ устроєню всенародныхъ вѣчъ въ рр. 1883 и 1888. Та годѣ собѣ и выобразити святкованіе такой пам'ятки якъ знесеніе панщини инакше якъ не спільно всѣми Русинами. Чи и. пр. тыхъ колько тысячъ

хлопівъ, належачихъ до Общества Качковско-го, котрого предсѣдателемъ єсть п. Дѣдицкий, не дѣзали а декотріи зъ нихъ и не памятають знесенія панщини такъ само, якъ хлопѣ належачіи до Просвѣты? Або чи въ святкованю пробудженія Русинівъ не мавъ бы участь брати авторъ найпопулярнѣйшой пѣсни зъ 1848 року, длятого що вѣтъ нѣмъ москвофілъ? Та и чи можливе було бы вповни величавѣ святкованіе того ювілея, коли-бъ одна будь-що-будь велика партія відтянула ся? Скоро-жъ тоє святкованіе мусить бути спільне, то кому-жъ нишому було віддати иніціативу якъ не Комітетову выборному, зложенному зъ рѣзныхъ партій а давшому доказы своєї безсторонности и посѣдающему загальне довѣре та повагу?

Такъ и стало ся. Дня 15 (3) мая, зъ припорушення Народной Рады, порушивъ и. Романчукъ ту справу на засѣданю Комітета выборного, а Комітетъ на всѣ внесенія згодивъ ся. Рѣшенія Комітета оголошеніи були заразъ въ часописяхъ, и анѣ польскій анѣ навѣть пѣвурядовіи або субвенціонованій рускіи органы не видѣли въ нихъ нѣчого страшного. Бо-жъ, якъ мы выказали, цѣле веденіе тої справы відповѣдало зовсѣмъ и дотепершньому звичаю и природѣ рѣчи. Если-жъ бы сю акцію брати зъ чисто партійного ставовища, то она була користна для народовцѣвъ а некористна для москвофіловъ. Бо зъ-помежи запрошенихъ 17 товариствъ 10 належать выключно або переважно до народовцѣвъ вразъ зъ радикалами и урядовцями — комітетъ запросивъ всѣхъ безъ рѣзниці — а лише 7 до москвофіловъ. Товариствъ політичныхъ нарочно не запрошено, чтобы ювілей мавъ соціальный и національный а не політичный характеръ.

Ажъ радикальный видѣлъ студентского товариства Академічна Громада постановивъ не взяти участіи въ ювілейномъ комітетѣ и выплынувъ такожъ на делегатѣвъ Сокола, що тѣ вправдѣ прийшли на збори комітета, але тамъ на свою руку а безъ вѣдомости и противъ волѣ головы тай его заступника зложили подобне заявленіе відмовне. На найближшомъ засѣданю часть видѣлу Сокола, переважно члены Акад. Громады, виступили противъ своего головы а хтось зъ неї поспѣшивъ ся заразъ написати о томъ до Gazet-і Narodow-ой. То була правдива радѣсть для рускихъ урядовцівъ, польскихъ часописей и рускихъ радикаловъ. Першій що пару днівъ помѣщали въ нашихъ рептілкахъ повній неправды статѣ зъ напастями на народовцѣвъ,

что дучать ся зъ москвофілами, тай вразъ зъ радикалами взяли ся відтягати ще Товариство Шевченка и Товариство педагогичне відъ постановленої вже участіи въ ювілейномъ комітетѣ. Болѣша часть вѣдѣньскихъ Сѣчовиковъ прилучила ся такожъ до тої роботи. Романчукъ, Нагбрий, д-ръ Костѣ Левицкий, о. Стефановичъ представляють ся радикально-правительственной спѣлкою якъ москвофілы або ихъ приверженці, дѣстало ся щось и проф. Шухевичи, хотѣ всѣ тѣ мужѣ въ пору дѣйственной потребности навоювали ся противъ москвофіловъ болѣше якъ цѣла радикальна партія разомъ взявши, и то навоювали ся тогды, коли борба зъ ними була далеко тяжша, бо москвофілы були безъ порівнанія сильнѣйшіи и нетолерантнѣйшіи якъ теперъ.

Мотивовъ радикаловъ, котрі не такъ ще давно саміи братали ся зъ москвофілами, и рускихъ урядовцівъ мы не будемо розбирати, а тымъ менше будемо полемізувати зъ рептілками, хочъ-бы навѣть выказуючи лише ихъ брехнѣ. Зъ такими органами всагалъ не полемізує ся и на ихъ голоса не відповѣдає ся; се принятій звичай у всѣхъ порядныхъ часописей въ цѣлѣмъ свѣтѣ.

Ювілей, розумѣє ся, черезъ усуненіе радикаловъ и урядовцівъ такожъ не потерить нѣ найменше. Вѣтъ выпадѣ зовсѣмъ такъ само величаво и буде такою самою великою манифестацією народною, якъ коли-бъ один и другій взяли въ нѣмъ найживѣшу участь. Дивно то вправдѣ буде виглядати, коли при такомъ народно-соціальному торжествѣ, якъ святкованіе знесенія панщини, не буде радикаловъ, але то ихъ рѣчь. Що-найболѣше, будуть трохи смѣяти ся чужій люде зъ рутенской мізеріи, але се мы якось переболѣємо. Мы, рускіи народовцѣвъ, пойдѣмо дальше своєю простою дорогою, працюючи для народу и зъ народомъ. Схоче хто пойти зъ нами, того радо приймаємо, а не схоче, то потрафимо обійти ся.

Процѣсъ вочковецкихъ селянъ въ Коломы.

(Дальше.)

По відчитаню [поданого вчера въ „Дѣль“] акту обжалованія, въ котрѣмъ знаходять ся такіи фразы, якъ „rozszalała łuszcza“, „wiczgryciele radykalni“, „radykalny policzek“ и т. п. — трибуналь відчитавъ рѣшеніе судової рады, котрымъ відмовлено письменній

Підъ недѣлю.

По довгихъ дощахъ, що бодай о стѣлько хѣсна принесли за собою, що холодили деякіи горячѣйшій темпераменты въ радѣ державній, дбѣдавъ ся свѣтъ божій не знати чи довгон погоды. Оно и добре, що яснѣ сонце заглядає у вѣкна салѣ, де передъ трибуналами стають соткии „небезпечніи для суспільного порядку“ хлопѣ рускіи. Засвѣтѣть сонѣчку яснѣ лучами, що примѣняють ся до загального порядку и ломлять ся въ выкрутасы цѣлкомъ подобній до такихъ знаківъ, якъ §§. 98, 99, 300 и т. п., засвѣтѣть у Перемышлѣ, якъ свѣтили въ Коломы, заглянуть у Станиславѣ, а поглумившася надъ Черневомъ, потѣмъ збравшися разомъ сплетуть вѣнецъ, що звисне надъ погорѣлымъ Бзуполемъ и поважно присяде надъ сѣдою, многозаслуженою головою гр. Войтѣха. Козацка свобода, котрої останківъ останкии скривъ, зберѣтъ сей новѣтний Ревуха въ своихъ стайняхъ, звесели ся! Твѣй атаманъ хоронитъ и останкии спорѣдненої тобѣи хлопской волѣ у тюрмѣ — та хоронитъ бодай на добрый часъ, коли сонѣчко яснѣ глянѣ крѣзь крѣгы и усмѣхнѣсь до тыхъ, що мѣсяцями цѣлыми розважати будуть, якъ то добре христіанниови, коли журять ся другіи за него...

Та мабуть графъ Войтѣхъ чимало огорченій, и то цѣлкомъ оправданю. Хтось, дѣсь тамъ, хочъ-бы въ Старомѣщинѣ смѣє взывати хлопівъ, чтобы заявились за подѣломъ Галичины на двѣ части: вѣходну и захѣдну. Се-жъ дуже не ладно підшиватись підъ чужу робо-

ту... Не вже-жъ графъ Войтѣхъ, Несторъ всѣхъ быстроумныхъ а для насъ такъ спасительно пожаданныхъ проєктѣвъ, не думавъ о томъ подѣлѣ? не вже-жъ не переѣвъ его на дѣлѣ? Дивѣть ся и покаряйтесь недовѣркіи! Для Галичины вѣходно все окреме, а все таке, о чѣмъ захѣдна часть краю и не чувъ. У нашѣй божій молокомъ и медомъ текучѣй сторонѣи цѣ десятки процесѣвъ; — у насъ така ревнѣсть по урядахъ, що и у недѣлю завывають стороны; у насъ, щобъ не відрывати людей відъ праці, кличе ся и резервистѣвъ до вправъ на Зеленій свята [всѣ-жъ уратовано два днѣ робучій]; — у насъ громадамъ, якъ ось въ Жидачевѣ, давсѣ повна воля и власти навѣтъ не вглядѣють въ ихъ господарку; — у насъ не чинять ся рѣзниці мѣжъ хлопѣмъ а священникомъ, бо оба идуть до того самого арешту; — у насъ вѣльно складати протоколъ чи то по польски, чи по нѣмецки, и лѣшь не по руски; — у насъ консерватизмъ у всѣмъ, нѣ-хто и не важить ся змѣняти давныхъ порядківъ, хочъ-бы на карколомныхъ мостахъ и дорогахъ; — у насъ така любовъ властей а радше ихъ представитѣлѣвъ до народу, що хлопѣи не каже ся инакше, якъ только [въ знакъ великомъ, приятельской любви] „ты“; — мы маємо ще и богато дечого иншого, чимъ Богъ не поблагословивъ Магюрѣвъ: маємо турѣцку раду и турецкій порядки, ба маємо ще и людей, що добають о ласку для себе и народу, маємо послѣвъ выбираныхъ не за нашѣи грошѣ... А теперъ, зваживши все те — „mein Lieben“, хлопѣ рускіи, чого бажаетъ ты ще? Отже umkehren, невѣдичники! пойдѣть, припадѣть до ногъ добродѣйного графа и по-

цѣдѣть рубецъ его пояса оперѣзуючого хлопску его сукману. Рукъ не будѣте цѣлувати, доки старенькій гофратъ Гнѣвошъ не дасть знати, чи графъ Войтѣхъ обмывъ ихъ вже вѣдъ крови...

Ликуютъ Бутины, усмѣхнулись заплаканий хлопѣ, а заплакала Музика. Та не думайте, що се тоя звичайна музика що тоненько пищать на розбитѣи скрипцѣ, гудѣ на басахъ а сварить ся на рѣшетку. Нѣ, хранѣ Боже! то така паньска Музика, выплекана на старостиньскѣи ласцѣ, а грала вже и въ пеклѣ, хочъ и на стѣли у церкѣи мальованѣмъ, грала довго, доки не пукла струна одна, и друга, доки не перебрала ся паньска ласка и доки до теперъ „роскѣивѣтъ“, бо выплеканому пѣлю взупольской системы, начальникови не сказали поштыи въ дураки... Воно зраджує, що старостиньска ласка на сухоребрѣи товчѣ ся кобыль... Не знати, чи подумали о томъ и другіи, болѣше важній, бо зъ паньской консерваторіи выйшовшій нашѣи музики, що грають въ паньскѣи дудѣи и довели вже до того, що дѣстали патентъ на „porządnych, bożych Rusinków“ та що на ихъ образъ и подобіе має тесатисъ дальшій рядъ молочныхъ братѣвъ польского кола... Теперъ, въ часѣи фѣрій парламентарныхъ, бувъ бы часъ о томъ подумати, бо якъ доносятъ намъ зъ головной взупольской кватирѣи, графѣи Войтѣхъ, зъ огляду на ошаднѣсть, хоче розбѣгати придворныхъ козачківъ своихъ въ Бзуполи, а хто знає, чи зъ такои самой причины не жде та сама доля и придворныхъ гайдучківъ, назначеныхъ до вѣдѣганія зъ болота караты польского кола... А шкода бы было втратити тепленьке мѣсе-

въ парламентѣ, особливо теперъ, коли-то въ опустѣлѣи салѣ почали ся всякіи можливіи технічній ульшѣненія. И такъ и. пр. фотѣлъ міністеріальный будѣть окруженій густою аельзаною рѣшткѣю, на котрѣи у всѣхъ красныхъ языкахъ будѣ выписано: „Махати руками по-пѣдѣи нѣсъ пана президента министѣвъ не вѣльно“. Стенографы дѣстануть ложу підъ стѣлею, до котрой лѣзти будѣть по зводженѣи драбинѣи; се-жъ на то, чтобы послѣмъ не дати спрѣможности дерти стенограмѣвъ. Для дѣлѣихъ „вѣрільныхъ“ послѣвъ бурмістрѣвъ и маршалківъ будѣть въ найзатишнѣйшѣи кутку у-ставленій такъ званій Schlummer-фотѣлъ, ще и грати будѣ надъ ними фонографъ pianissimo пѣсоньку: „За десятку епи серденько, у сѣи відпѣчнѣшь, а якъ встанѣшь, то швиденько у буфѣтъ пойдѣшь!“ Такожъ дѣстане кождій зъ послѣвъ всякій можливіи антідоты противъ омльнѣи и нудности на тоту хвляю, коли президію обіймає славный віцепрезидентъ Абрагамъ Дувидовичъ.

Та досѣтъ вже чести для пана графа! Нѣ, не досѣтъ. Одно ще згадаємо, що задумавъ панъ графъ. Отсе въ осени підчасъ другої сѣсії парламентарной заложить ся спеціальный школа танцѣвъ. Деякимъ послѣмъ удѣляти будѣ наука задармо. Въ першѣи рядѣ мати будѣть до того право такіи послѣи, якъ Дашиньскій и Козакевичъ. Они и такъ не навчили ся ще такихъ фігуръ мазура, якъ н. пр.: „скачи враже, якъ панъ каже“, або ось тои „сиди тихо, не рипай ся“, або и „мовчи языку, дасть тобѣ коло польске кашки“. Послѣи Шенереръ будѣ брати лекціи extra, позаякъ ему потрібній часъ выклады сально-

ДОСТОЙНІЙ ПАНЬ!

Пробуйте тільки разъ випрасувати „Бажанта“ крохмалемъ брилянтовимъ до натирання, а переконаєтесь, що вінъ о много практичнійшій и дужій відъ иншого. Отже жадайте тільки:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ БРИЛЯНТОВЫЙ

вѣднзначений великимъ медалемъ сѣрѣб-нымъ въ роцѣ 1894
Набути можна у всѣхъ торго-
вляхъ корѣннихъ. 106 23—50

просьбѣ обжалованыхъ о покликаніи значнѣй-
шого числа свѣдѣвъ водводныхъ и о. Алекс.
Билинкевича, чтобы яко парохъ вочковецкій
посвѣдчивъ що-до моральности обжалованныхъ.

Тогдѣ въ имени обороны д-ръ Дудикевичъ
предложилъ трибуналовъ, чтобы такі пок-
ликати до розправы тыхъ свѣдѣвъ, о ко-
рыхъ обжалованъ вже просили и деякихъ но-
выхъ. Державна прокураторія — говоривъ о-
боронецъ — представила обжалованныхъ яко
людей нагбршихъ а цѣлу справу неправдиво,
отже обжалованіи мають право жадати пок-
ликаня свѣдѣвъ на выказанѣ безпідставности
обжалованія. Се фактъ, що обжалованіи в люд-
ми честными, а свѣдоцтва выставленіи про
нихъ зверхностію громадскою, кінчати ся ете-
реотично: „zły człowiek, buntownik, gaduła“.
Се фактъ, що донось вѣдъ зверхности громад-
скои диктувавъ жандармъ [се признавъ самъ
вѣйтъ], а вѣйтъ підписавъ зъ боязни, чтобы
его не узнали такожъ радикаломъ. Отже тре-
ба вѣзати о. парохъ Билинкевича, чтобы вѣнъ
давъ свѣдоцтво о моральности обжалованныхъ.
Дальше говорить ся въ актѣ обжалованія о а-
гітаціи, проливѣ крови и т. п., а тимчасомъ
всего того не було. Се фактъ, що въ громадѣ
вочковецкій панувала що-до выбору выбор-
цѣвъ повна згода загалу громадянъ и выборы
перейшли такъ спокійно, що комисаръ по скин-
ченію правыборѣвъ подякувавъ громадянамъ
за ихъ тактъ. Въ виду того годѣ водмовити
обжалованнымъ покликанія свѣдѣвъ на тѣ фак-
ты, тымъ больше, що допущено на свѣдѣвъ
лише такихъ людей, котры въ справѣ е лично
интересованіи. Отже оборона має повну під-
ставу жадати покликанія 11 селянъ яко свѣд-
кѣвъ водводныхъ. Дальше прокураторія пред-
ставила цѣлу політичну акцію выбору ложно
яко союзъ радикаловъ зъ москвофілами, бо
д-ръ Окуневскій бувъ кандидатомъ не партій,
але всего народу, а на посвѣдчене сего обо-
рона вносить вѣзати проф. Романчука, заступ-
ника головы кравого руского комитету выбор-
чого и о. Тита Войнаровского зъ Балинець. —
Прокураторъ спротививъ ся внесенію обороны,
а по рендіцѣ д-ра Дудикевича трибуналъ по-
рѣшивъ: покликати на свѣдка лише о. Билин-
кевича, а прочихъ не покликати.

Потѣмъ почало ся переслухуванѣ обжа-
лованныхъ.

Василь Драганюкъ [32 лѣтъ, жона-
тый але бездѣтний, господаръ на 5 моргахъ,
некараный, интелігентный, говорить гладко и
плавно]. До вини не почуваетъ ся. „Дня 3 мар-
та — оповѣдає вѣнъ — збыло ся ранѣе
на правыборы до 600 людей передъ канцеля-
рію громадску. Вѣйта ще не було. Я и Запар-
нюкъ Грицько вышли-смо противъ него. Одина-
цать кандидатѣвъ на выборѣвъ було
вже уложенихъ, на нихъ згодила ся цѣла
громада, згодивъ ся и вѣйтъ. Надбйшовъ Иль-
ко Шпичка, ставъ передъ ганкомъ и сказавъ:
„Що зъ того, що вы [цѣла громада и вѣйтъ]
згодили ся, хто має бути выборцами, коли я
не згодивъ ся?“ [Шпичка — богачъ, канди-
датъ на будущо вѣйта, вынаймаетъ акцизу
вѣдъ вина и пива въ кѣльяхъ громадахъ, от-
же е зависимый вѣдъ инспектора податкового,
а инспекторъ податковый зъ Снятина Людвикъ
Тотъ бувъ назначеный на выборчо комиса-

ря до Вочковецъ и приѣхавши тамъ въ пе-
редоденѣ правыборѣвъ [2-ого марта], заѣхавъ
до двора и туда покликавъ Шпичку та й, якъ
говорено въ громадѣ, припоручивъ ему агіту-
вати за дѣдичемъ Мойсою.] Середъ сотокъ
правыборѣвъ, коли почули зухвалі слова
Шпички, розиѣсь ся крикъ обуренія. Люди
кричали: „Чи ты старшій вѣдъ громады и
вѣйта?.. ты хрунь!“ и т. п. Вѣйтъ, абы спѣръ
покінчити, казавъ людямъ роздѣлити ся на
двѣ стороны: „хто йде за Грицькомъ Запар-
нюкомъ а хто за Шпичкою“. Коли роздѣли-
лись, показало ся, що за Шпичкою було все-
го 5 людей, а за Запарнюкомъ сотки, цѣла
громада. Тогдѣ Шпичка почавъ менѣ выкида-
ти, що я збунтувавъ громаду. Я водповѣвъ,
что се неправда. На то жандармъ Кребецъ пу-
стивъ ся менѣ до грудей зъ багнетомъ: „Я
тебе, каже, проколю!“ А я кажу: „Добре,
кольтъ, коли е за що!“ — але субординаці
я нѣякои не робивъ. Коли то дѣяло ся, Ми-
хайло Чернявскій водзвонивъ ся. „Мы сюда не
прийшли пробивати ся, але голосувати!“ А
старый Грицько Запарнюкъ, чтобы успокоити
народъ, знавъ шапку, але нѣкого не бивъ у
лице, анѣ нѣхто нѣкого не бивъ та й не кри-
чавъ „убити Шпичку!“ Що-до пригоды въ
недѣлю 7-ого марта [коли то деякі громадяне
домогали ся усуненія Шпички зъ рады гро-
мадскои и писаря Сачкевича зъ писарства] —
то менѣ самъ вѣйтъ казавъ прийти до канце-
ляріи, чтобы довѣдатись, за що Шпичку хо-
тятъ усунути зъ рады. Зъ Василемъ Вакарю-
комъ я тогдѣ й не видѣвъ ся. Впрочѣмъ
Шпичка має на мене злѣсть, а все то, що
тутъ въ актахъ написано, е чиста неправда“.

Грицько Запарнюкъ [личность зна-
на зъ вѣтъ, 60-лѣтний, жонатый, некараный;
говоритъ цѣлѣсто, переплѣтаючи класичными
порбвнями; въ селѣ поважають его и лю-
блять, выбираютъ его все выборцемъ та пле-
ніпотентомъ громады и йдуть до него годити
ся; зъ цѣлымъ селомъ вѣнъ е въ сватѣвствѣ].
Вѣнъ не почуваетъ ся до нѣякои вини. Коли
почавъ ся спѣръ межъ громадою а Шпичкою
а жандармъ кинувъ ся колоти Василя Драга-
нюка, вѣнъ [Запарнюкъ] знавъ шапку зъ го-
ловы, абы люди увидѣли его свый волость,
розпростеръ руки и кликавъ: „Успокойте ся
люде!“ При тѣмъ нехотючи зацепивъ рукою
о лице Ковцунника, що опинивъ ся коло него,
а прокураторія сесе представляє такъ, що
вѣнъ роздававъ „gadukalne policzki“, абы нѣбы
Ковцунникъ не йшовъ на помѣчь Шпичцѣ. Та й
до нѣякои иншой вини вѣнъ не почуваетъ ся;
хиза до одного, що ходивъ по вѣцахъ, але то
прецѣнь вѣлно! [Въ свѣдоцтвѣ моральности
вѣдъ зверхности громадскои а властиво вѣдъ
писаря Сачкевича [Поляка] сказано про За-
парнюка: niemoralny, при кождыхъ выборахъ
сидитъ въ арештѣ“.]

Рѣвножъ все прочіи обжалованіи не почув-
вають ся до вини. Изъ зѣнанъ ихъ наведемо
хиза що цѣкавьше. Михайло Черняв-
скій [26-лѣтний, жонатый, зарбѣникъ, нека-
раный] и Семенъ Драганюкъ [28 лѣтъ
жонатый, зарбѣникъ] зѣзнали, що коли счи-
нивъ ся спѣръ зъ Шпичкою, жандармъ взявъ
Шпичку за руку и завѣвъ его на ганокъ, та й
тамъ Шпичка бувъ безпечный.

и прогнанныхъ начальниковъ громадъ.
Чистый доходъ буде въ половинѣ вызначеный
для бутинскихъ [пекъ-осина! зновъ она] Му-
зика а въ половинѣ яко премія для тыхъ вѣй-
товъ, котры выкажутъ якъ наибольшій дефі-
цитъ въ майнѣ громадскѣмъ. Що-до участни-
ковъ — то ихъ не бракне зъ огляду на то,
що и кандидаты, котры на другій рѣкъ хотятъ
мати тѣ самы права до підпомогі, можуть
взяти участь, а тыхъ здасть ся numerus pe-
clausus, але infinitus.

Що-жъ бы ще занотувати? У Франціи
хтось тамъ кинувъ рурку наповнену порохомъ
пѣдъ колеса Форового позову. То не велика
штука! Нехай но у насъ спробує хто підмі-
нувати отъ той камінь, що тисне — не груди,
а умъ-розумъ нашихъ ласкавыхъ гербовыхъ,
графскихъ опѣкуновъ и добродѣвъ, то й ди-
намитъ не чынитъ ся!

Наша політика краєва не поступає у пе-
редъ, всюда видно застою; однакъ е надѣя,
що при наближающихъ коньскихъ перегонахъ
поступитъ она у перѣдъ, тымъ больше, що до
суперництва стане чимало чистои крови коней
и ихъ властителейъ. Пороблять ся нові зна-
комства, ну, и хто знає, може оно выйде щось
зъ того [не зъ коней, а зъ ихъ властителейъ]
цѣкавого для Европы.

Ек номічній водвоины у насъ такожъ по-
ступають. Муки вже нема, хлѣба нема, крупъ
нема, бараболъ нема, телята и пацята безъ
торгу забрали ескзекутинки, надѣвъ на водни-
сане податкѣвъ вѣдъ замуленыхъ та потовче-
ныхъ градомъ пѣль нема — за те е мудра
голова графа Вѣйтѣха и бутинскы Музика...

Молодичъ.

Зѣзнанія обжалованныхъ ствердили такожъ
фактъ, що комисаръ выборѣвъ старавъ ся при
правыборахъ впливати на выборѣвъ, чтобы
выбирали сторонниковъ Шпички, а коли люди
водповѣдали, що за Шпичкою нема нѣкого, ко-
мисаръ сказавъ, що за намъ е жиды и слуги
дворскы. Отже обжалованый слуга двѣрскій
Василь Вакарюкъ [36 лѣтъ] зѣзнававъ ось-
якъ: „Передъ выборами зачато говорить, що
слуги мають тягнути за Шпичкою. Але они
сказали, що пойдутъ туды, куды громада.
Але люди тому не вѣрили. Тогдѣ я взявъ со-
бѣ ще пять дворакѣвъ и мы поѣшли до кан-
целяріи громадскои, чтобы розмовити ся зъ
Шпичкою и доказати, що насъ дворакѣвъ нѣ-
хто не перекупивъ. Але Шпичка не прихо-
дивъ. Тогдѣ я зачавъ докоряти Сачкевичевъ,
что знавъ мене пайти о 10-бй въ ночи, чтобы
я тягнувъ за Шпичкою, а теперь забудъ менѣ
заплатити 60 кр. кары, хотъ зароблявъ-емъ ли-
ше по 10 кр. на день. Въ канцеляріи було
тогдѣ до 200 народу, але нѣхто не грозивъ
убитѣмъ анѣ писаревъ анѣ Шпичцѣ. Василь
Драганюкъ мене тудъ не кликавъ анѣ не на-
мовлявъ.“

Взагалѣ исторія зъ 4-ого марта предста-
вляє ся зъ зѣнанъ обжалованныхъ зовсѣмъ
инакше, якъ въ актѣ обжалованія.

Потѣмъ почало ся переслухуванѣ свѣд-
кѣвъ, починаючи Илькомъ Шпичкою.

(Дальше буде.)

0 кроваві выборы въ Черневі.

Вчера розпочала ся передъ судомъ при-
сяжныхъ въ Станиславѣвъ карна розправа
противъ 25 селянъ зъ Чернева, обжалованныхъ
о злочинѣ бунту зъ §§. 68 и 69 и о преступ-
ство збѣговиска зъ §§. 283 и 308 карн. зак.
На лавѣ обжалованныхъ сидѣтъ: 1. Олекса
Дембоничъ, 2. Федъ Штундеръ, 3. Панько Бор-
ко, 4. Иванъ Федорко, 5. Никола Семанишинъ,
6. Иванъ Семковъ, 7. Петро Шахъ, 8. Микита
Миськовъ, 9. Онуфрій Семковъ, 10. Федоръ
Кравецъ, 11. Дмитро Королюкъ, 12. Никола
Смѣтхъ, 13. Прокѣвъ Борко, 14. Гнатъ Но-
вицкій, 15. Федоръ Данилюкъ, 16. Дмитро Ха-
ритюкъ, 17. Петро Микитинъ, 18. Дмитро Ко-
ролюкъ, 19. Гнатъ Остапюкъ, 20. Софія Бори-
сова, 21. Василь Чубатинскій, 22. Якимъ
Кимахъ, 23. Тома Скрипа, 24. Михайло Лу-
чинскій, 25. Петро Рошакъ.

Трибуналъ складають: радникъ Туртель-
тавъ яко провѣдникъ, а яко вѣтанты рад-
никъ Старосольскій и секретаръ Луцкій; про-
токолъ веде авск. Шиндлеръ. Обжаловує про-
кураторъ Гинцѣ. Обжалованыхъ боронятъ ад-
вокаты: д-ръ Олесницькій зъ Стрыя, д-ръ Чай-
ковский зъ Бережанъ и д-ръ Дудикевичъ зъ
Коломы.

Яко присяглы засѣдають: Іосифъ Коноп-
ка мѣщанинъ зъ Маріамполя, Голинскій го-
сподаръ зъ Ляцко, Якѣвъ Кисѣлевскій, ку-
пецъ зъ Станиславова, Генітъ, дѣдичъ зъ Бе-
режницѣ, Курисъ нотаръ зъ Богородчанъ, Аба
Гольдшлягъ купецъ зъ Станиславова, д-ръ Ка-
роль Ертель цукорникъ зъ Станиславова, д-ръ
Гавеліхтъ адвокатъ зъ Станиславова, Иванъ
Ключинскій дѣдичъ зъ Майдану, Вѣйтѣхъ
Дреслеръ, мѣщанинъ зъ Богородчанъ, Іосифъ
Котуцкій, мѣщанинъ зъ Товмача и Альбинъ
Амировичъ, антикаръ зъ Станиславова; яко
заступники: Тадей Хлопцицкій посесоръ и О-
лекса Недѣленко, вѣйтъ зъ Бѣлявинець.

Актъ обжалованія розказує справу такъ:
Дня 24 лютого с. р. зрана переводились въ
Черневі правыборы зъ IV. куріи, пополудни
мали перевестись зъ V. куріи. Але вже пе-
редъ полуднемъ склавъ ся такий заколотъ, що
до выборѣвъ зъ V. куріи вже не прийшло.
Селяне підозрѣвали жидѣвъ-выборѣвъ о де-
якій неправильности и потурбовали ихъ. Черезъ
те комисаръ перервавъ выборы и вернувъ до
Станиславова. На его реляцію староство ста-
ниславѣвское выслоло до Чернева жандармѣвъ
дня 27 лютого и велѣло арештувати тыхъ, що
заколотили спокій, и приставити ихъ до суда.
Вахмайстеръ Нідерле зъ трема жандармами
арештувавъ пѣсля приказы 9 указанныхъ ему
винуватыхъ, спровадивъ ихъ до уряду громад-
скои и мавъ ихъ водставити до станиславѣв-
ского суда.

Тимчасомъ чернѣвскі селяне ще дня
26 лютого, мѣркуючи, що готова бути якась
бѣда, дѣбрали ся въ хатѣ зелѣзничного страж-
ника Романа Чапельского на нараду. Були
тамъ мѣжъ иншими Василь Чубатинскій,
Якимъ Кумахъ и Тома Скрипа. Они урадили
и змовили ся, що въ разѣ, коли бы жандармы
явили ся въ селѣ, треба ударити въ дзвонъ,
чтобы люди зѣбрались. Потверджавъ се страж-
никъ Чапельскій и Якимъ Варгола. И такъ,
коли дня 27 лютого жандармы привели ареш-
тованныхъ до громадского уряду, водзвонивъ
дзвѣнъ мовъ на пожаръ, а пѣсля зѣзнанія Па-
вла Коперского вѣгъ того ранка до него въ
хату обжалованый Петро Рошакъ и вѣзавъ

его, чтобы ишовъ въ село, а заразомъ заявивъ,
что робить се на припорученіе обжалованого
Кимака, котрый велѣвъ скликувати людей, бо
жандармы забирають арештованныхъ.

Вахмайстеръ Нідерле, почувши дзвѣнъ,
поспѣшивъ на дзвѣнницю и заставъ тамъ об-
жалованого Федъ Штундера, якъ вѣнъ дзвѣ-
нивъ. Штундеръ звинявъ ся, что ему велѣли
дзвонити старшій и указавъ на обжалованыхъ
Якима Кимака и Мих. Лучинского. Въ ту
пору выходили они зъ побѣства, а запятаніи
жандармомъ, на що казали дзвонити, водпо-
вѣли зухвало, что такъ имъ хотѣло ся. Сѣ
обжалованіи перечать, мовъ бы то они велѣли
дзвонити; а Штундеръ зѣзнавъ въ слѣдствѣ,
что ему казали дзвонити другій, але вѣнъ не
тѣмивъ, хто. Однако участь Кимака въ нара-
дахъ у Чапельского и те, что Лучинскій бувъ
старшимъ братомъ церковнымъ, вѣбѣнъ те,
что они оба разомъ выходили зъ побѣства,
оправдує підозрѣнне, что то они приготовили и
выкидали бунтъ.

Коли вахмайстеръ Нідерле вернувъ ся
до уряду громадского, зѣбрали ся вже люди
передъ канцелярією и товпа народу чимъ разъ
большала. Тогдѣ выйшовъ вѣнъ на двѣръ и
вѣзавъ людей въ имени закону, чтобы разош-
лись ся. Зѣбраніи селяне и жѣнки просили
зразу, чтобы арештованныхъ увѣльнено, бо они
нѣ въ чѣмъ невинны, або чтобы всѣмъ позво-
лено ити разомъ зъ арештованными. Коли-жъ
вахмайстеръ сказавъ, что ему не вѣлно увѣль-
нити арештованныхъ, тогдѣ люди зажадали то-
го рѣшучо и стали водзывать голоса, что
не пустятъ ихъ. А коли жандармы закладали
арештованнымъ оковы, водзвонились въ товпѣ
голосы: „Буде эле! Гавать! Ура!“ Вахмай-
стеръ ще два разы вызывавъ людей, чтобы ро-
зѣйшлись; а коли ихъ упѣмнувъ, что буде
змушений узяти оружя, роздавъ ся крикъ:
„Мы выстрѣлѣвъ не боимо ся; буде смерть
або намъ або жандармамъ!“ Тимчасомъ тов-
па росла, и збѣглось вже 200—300 людей; а
вѣдъ безнастанныхъ криковъ „Гавать! Ура!“
росло такожъ роздразнене мѣжъ людьми. Дла-
того вахмайстеръ постановивъ не ждати не-
минучо нападу людей, а вывезти арештова-
ныхъ.

На поновне вѣзване вахмайстра и жан-
дарма Панькова, котрый ишовъ першій въ па-
троль, розетунивъ ся народъ коло ганку такъ,
что жандармы зъ арештованными могли выйти
зъ ганку. Однако тогдѣ наразъ стиснули ся
люде такъ, що вчинились мѣжъ арештован-
ными и жандармами, а тѣ не могли вже анѣ
на крокъ поступитись. Вахмайстеръ Нідерле
бачивъ теперь, что треба бы ему або выжидати
дальшихъ подѣй, небезпечныхъ для жандар-
мѣвъ, або уступити передъ силою, чого ему
не дозволяє инструкция безъ узятия оружя;
тогдѣ вѣнъ добувъ шаблѣ и ставъ рубати люде
въ товпу. А коли и се нѣчого не помагало,
зачали жандармы багнетами розтрчувати лю-
дей. Ажъ тогдѣ розступили ся люде, а жан-
дармы могли вывести арештованныхъ. Але при
тѣмъ ранено обжалованныхъ: Панька Борка,
Ивана Федорка, Николу Семанишиного, Ивана
Семкового и Петра Жака. Зранено такожъ
багнетомъ Петра Стасюка, котрый поступивши
на бѣкъ, упавъ безъ жита. Семанишинъ и
Федорко воднесли тяжкі раны.

Обжалованіи признають, что були въ тов-
пѣ и не розѣйшлись на зазывъ вахмайстра;
але перечать, мовъ бы они зѣбрали ся въ на-
мѣръ, чтобы довершити насильство. Больша
часть зъ нихъ заявляє, что прийшли передъ
урядъ громадскій лише зъ цѣкавости або за-
держались передъ урядомъ громадскимъ въ
переходѣ, коли побачили збѣговиско. Изъ зѣ-
нанъ вахмайстра жандармеріи, заступника
вѣйта Семана Грейды, Илька Скробача и поль-
ного сторожа Ивана Чайки, котры находили
ся въ громадскѣй канцеляріи, такожъ изъ зѣ-
нанъ Павла Коперского, котрый бувъ въ слѣд-
ствѣ навѣтъ арештованый, выходитъ, что об-
жалованіи пхали ся пѣдъ ганокъ и наибольше
выкрикували. А що они не прийшли пѣдъ
урядъ громадскій припадково, лише на голосъ
дзвона и въ тѣй цѣли, чтобы що найменше на-
полохати жандармѣвъ и не допустити до вы-
ведения арештованныхъ, на те указуютъ попе-
редній нарады у Чапельского, скликуване лю-
дей дзвономъ, зывване Петра Рошака, докѣръ,
зроблений обжалованнымъ Дмитромъ Коро-
лымъ асесорови Костеви Романовичевъ пѣсля
того wypadку, а такожъ погрозы, ширей
дѣмѣтъ ранѣе обжалованого Софією Борисо-
вою; бо Лейба Маргулесъ и Аврамъ Мілеръ
зѣзнають, что она кричала до нихъ, что сегодня
треба всѣхъ жидѣвъ вырѣзати и что она вѣде
оповѣстити се другимъ. Що люде въ селѣ до-
бре знали, яке значѣнне має голосъ дзвона,
показує те, что Юрко Штундеръ пояснивъ Ав-
рамови Шпенленгерови, що на голосъ дзвона
мають люди зѣбратися ся передъ громадскимъ
урядомъ, де надѣялись застати жандармѣвъ
зъ арештованными.

Въ тѣмъ бунтѣ були водиреями обжа-
лованый Федъ Штундеръ и Олекса Дембоничъ, бо

вои оглады, бо вѣнъ чи не зъ тыхъ антена-
товъ, що родились у Bärenland-ъ. Все те вы-
думавъ графъ Вѣйтѣхъ и его козаки придвор-
ны. Музику замовлять уже не зъ Бутинъ, а
зъ Давидова, а пригравати буде она на у-
вѣчану конкурсомъ ноту тои пѣсни: „Мала
Польща три сыны, всѣхъ любляби Русины“.
Президентомъ оденъ ставъ, другій ся въ мар-
шалки вхавъ, третій славный на весь свѣтъ,
бравый зъ него сауитъ“.

На теперь конецъ зъ графомъ и бутинь-
скою Музикою!

Гарный мали мы сего року Зелений свята!
Зелено всюда, зелено и въ головѣ деякимъ
„избраннымъ“ для народу хочъ не черезъ на-
родъ; незелено тѣлько на тыхъ нивахъ де
вода забрала насѣне, а и лобода, сеся салата
хлопска, якобъ не дописала. Та воно нѣчого,
журитись нема чимъ. У Львовѣ кождои не-
дѣлѣ, ба вже и въ будні водбувають ся фе-
стивны — ну, розумѣсь, на добродѣйный цѣли.
Тожъ отрѣсь неодна слоза зъ ока голодую-
чого народу, особливо коли удасть ся фестивъ,
якій водбудеся на покритѣ недобору уѣхъ
попередныхъ фестивѣвъ. Мы зъ нашою сторо-
ны запропонуемъ бы ще отъ такихъ пару
фестивѣвъ: Фестивъ пѣдъ протекторатомъ
холовѣвскихъ хлопѣвъ, и то скоро, закимъ ще
пѣйдутъ до арешту, въ честь посла зъ ихъ
повѣту. Хлопѣвъ уѣхъ 29, панъ посоль три-
цятый; при кінцѣвѣмъ комерѣвъ буде можъ
порозумѣтись. Редакція „Руслана“ вышле
свого репортера а фазерверковъ не треба буде,
бо холовѣвскій барометеръ на той день вѣщує
сильну тучу зъ градо-битамъ. Дальше пѣдъ
протекторатомъ однои повѣтровои рады, будучои
„на wylosie“, фестивъ для всѣхъ еспендова-

они давали на тревогу, а потому побѣгли передъ громадскій урядъ и тутъ брали чинну участь. Олекса Дембовичъ каже, що вѣнъ дзвонивъ на богослуженіе; але се неправда, бо богослуження того дня почало ся значно пізніше.

До розправи вбавала прокуратурія 16 свѣдѣвъ, мѣжъ ними вахмайстра Нідерлього, жандармѣвъ Паникового, Подольского и Вишачького, троєхъ жидѣвъ и членѣвъ громадского уряду. Свѣдокъ Павло Коперскій не явивъ ся, бо вийшовши зъ свѣдѣччя вийшовъ зъ в'язниці збожеволѣвъ и находити ся на Кульпарковѣ. Оборона поклікала 28 свѣдѣвъ.

Черезъ вчорашній день переслухано до 9 години вечеромъ 20 обжалованихъ. Обжаловані не почувать ся до вини, кажуть, що вѣдѣли агромадѣвъ ся случайно, бо дзвонено не на тревогу, але на богослуженіе, а вини за все нещастя приписують жандармерію.

Переглядъ політичний.

Въ справѣ нѣмецко-чеської угоди пише въ дневнику Grazer Tagespost оденъ зъ етирійскихъ бѣльшихъ вѣдѣльцѣвъ, що зазвѣвъ до вѣрноконституційної бѣльшой посѣлости, щоби дала починъ до переговорѣвъ угодованихъ мѣжъ Нѣмцями а Чехами, не лишивъ бы ся може безъ успѣху, але лише при деякихъ условіяхъ. А зновъ тѣ условія залежать вѣдѣвъ політичнихъ засадъ, якій має вѣрноконституційна бѣльша посѣлость, котра неразѣвъ заявила, що солідаризує ся зъ интересами Нѣмцѣвъ въ Австрій, дальше вѣдѣвъ того, щоби правительство не вѣдѣдало ся вѣдѣвъ обовязку приверненя внутрѣшнього спокою и щоби змѣнило тактику, якій придержує ся въ послѣднихъ часахъ.

Vaterland въ тѣй самѣй справѣ доносить, що гр. Вадені мавъ до одного визначного чоловіка сказати, що хоче зроби ти пробу угоди, а коли угода не наступить до осені, то парламентъ буде розважаний. На те заявляє Fremdenblatt, що ся вѣсть є вѣдумкою, бо гр. Вадені до нѣкого не говоривъ чоґось подѣбного.

Темпъ довѣдує ся, що переговори о условіяхъ греко-турецкого єна добрій дорозѣ. Нѣмецкій цѣсаръ и царъ, до котрихъ султанъ звертає ся въ справѣ тесальскій, мали єму радити умѣренє и мудрѣсть та указували на згоду мѣжъ державами, котрі не гадають признати Туреччинѣ нѣякого розширення границь. Въ царгородскихъ кругахъ дипломатичнихъ гадають, що Туреччина схоче вѣдѣступити Греції Крету за Тесалію и въ такѣмъ разѣвъ зречлєсь бы навѣтъ всякого вѣдѣшкодованя воєнного. Деякі політики уважають навѣтъ сей спосѣбъ за найлѣпшу полагоду справы; однакѣ велике питанє, чи державы згодились бы на те. Для Туреччини бувъ бы то анѣ слова добрый интересъ, бо Крета и такъ вже до неї не належить такъ само, якъ пр. Кипръ або Босна.

„Новое Время“ припускає, що Туреччина робить трудности зъ вѣдѣдачею Тесалію, бо чистити на те, що розбѣє ся незадовго згоду мѣжъ державами. Дятого головна рѣчь, удержати тую згоду тревало. Коли бы на мѣсце европейского концерту становъ зъ одною стороною тѣмъсарскій союзъ а зъ другою союзъ англійско-италійско-французскій, тогдѣ Порта мала бы те лекшу справу хитати ся мѣжъ обома тими союзами и переговори тягнути въ безконечность, хочъ для Греції якъ найскорѣйшій ихъ конецъ значить тѣлько, що фінансовый и економічний ратушокъ. Але маємо подставу вѣрѣти — каже той дневникъ — що згода мѣжъ державами удержати ся неможливо, а Туреччина незадовго переконає ся, що свои претенсіи до Тесалію мусить вѣдѣдати до порѣшеня державамъ. Кожда зъ нихъ переконана є о добродѣйствахъ загальною мира, якъ и о тѣмъ, що той миръ найлѣпше обезпечений ихъ згодою въ справѣ вѣхѣдній.

НОВИНКИ.

— До Русинѣвъ зъ городецкого повѣту. Русини городецкого повѣту! „Громада великій чоловікѣ!“ въ єдності сила! „Ся правда спонукала насъ до завязаня політичного товариства „Хлѣпка Рада“. Цѣлею нашою: виобразувати нашихъ селянъ на свѣдомыхъ свого права та достоїнства горожанъ. Средствами посилжати збори та народній манифестації. Популярні выклады зъ законодавства та економіи, обговорюванє справъ громадскихъ та повѣтовихъ, вѣдѣччя зъ исторіи, поясненя до політичної ситуації и т. п. заповняти здоровую рѣчь нашу сходины. Та щоби такъ дѣло успѣшно вѣсти, потрібна намъ єдинодушна помічь усього свѣдомого загалу въ нашѣмъ повѣтѣ. Справа се народна, дятого смѣло кличемо: Батьківщина вѣзває насъ, щоби-сте всѣ приступили до дѣла, котрого

цѣлю згуртовати розвѣдней силы. Плече о плече, до бою за правду и право, противъ тѣмъ та лукавства поїдемо всѣ, справжній робѣтники на хлопскій нивѣ! Най не скажуть колясь, що нашь кутъ запѣднѣвъ въ камѣннѣмъ свѣтѣ, въ часѣ, коли уся Русь схопилась до народного дѣла! Ну, братя! злѣтайтесь тысячуко на першій загальній зборъ, котрі вѣдѣдають ся въ Городку дня 1 н. ст. липня 1897 о год. 2 ой въ лѣокалі, якій означить адвокатъ д-ръ Озаркевичъ. Кладемо подвалину; на вашій честі обовязокъ: справу якъ слѣдъ повѣсти!

Д-ръ Леонтьєвъ Озаркевичъ, о. С. Березовскій, о. Н. Струтинскій, о. М. Царъ, о. М. Яцишинъ, в. Г. Рыбакъ, Петро Шинцаръ, Муринець, В. Петрицакъ, Никола Басъ, Петро Саврасъ.

— Зъ Комарна пишуть намъ: Дѣлємо ся зъ читателями „Дѣла“ новою прикрою вѣстію: Вчѣра ц. к. старостѣвъ зъ Рудокѣвъ вѣдало трѣхъ мѣщанъ комарнянскихъ на термінъ. Вѣдѣвавши не догадували ся, въ якій бы се справѣ ихъ вызвано, до рудецкого староства, а довѣдали ся ажъ тамъ зъ тяженького заводу, якій на нихъ выдало старостѣвъ. Петра Ситницікого и Николу Зазуляка засуджено на кару по 50 ар. або по десять днѣвъ арешту за те, що въ цѣвѣтні сего року передъ Великоднемъ заняли ся складкою на свяченє для родинъ тѣхъ мѣщанъ, котрі за правѣборы сидѣли въ вѣзницѣ слѣдѣчѣй, а третього — Михайла Пеленского засуджено на 70 ар. або 14 днѣвъ арешту за то, що по перевѣдѣній судомъ окружнымъ въ Самборѣ розправѣ противъ стрійскихъ зелѣзничихъ робѣтників оденъ зъ бувшихъ обжалованихъ увѣдѣльцѣвъ трибуналомъ, переѣзжаючи черезъ Комарно, вступивъ до Михайла Пеленского яко до свого знакомого и у него переночувавъ. А треба ще знати, що Михайло Пеленскій мелѣдувавъ се урядови громадскому, тѣлько що хвалѣний сей урядѣвъ, хочъ въ стилѣмъ комплетъ, не бувъ въ канцеляріи громадскій, але въ иншѣмъ загальному звѣстѣмъ мѣсці, гасячи пильно справу. Сего мелѣдуку не хотѣло старостѣвъ рудецкѣвъ узнати за вальорный, и засудило Михайла Пеленского на таку болѣчу кару: 70 ар. або чотиринадцять днѣвъ арешту! Всѣ три засуджені мѣщане зголомили вѣдѣдѣкъ до вышней инстанції. Якъ оно скѣнчить ся, не знати; знаємо лишъ одно, що насъ дуже пильнують... Га! най ся дѣє Божа воля! Якоє оно буде! Перебули мы бѣду, перебудемъ неодну...

— Вчѣрашня розправа карна противъ посла Стефана Новаковского и Сенька Вѣтика передъ трибуналомъ суду присяжныхъ въ Перемышлѣ закончила ся увѣдѣненємъ обохъ обжалованихъ. Присяжні заперечили вини Новаковского: а) що-до трѣхъ фактѣвъ провини побдурюваня [§§. 300 и 302 зак. карн.] одноголосно; б) що-до провини викликаня зѣбоговика [§§. 283 и 284 а. к.] 8 голосами противъ 4; в) що-до переступства крадежи [§. 460 закону карного.] 8 голосами противъ 4; г) що-до переступства недовѣдѣнои кольпортѣжи [§. 23. зак. прас.] одноголосно. Такъ само увѣдѣнено Сенька Вѣтика. Обжаловані взяли собѣ на оборонѣвъ адвокѣтѣвъ-жидѣвъ: Новаковский д-ра Ашкеназѣго зѣ Львова, а Вѣтикъ д-ра Местера зѣ Перемышля. Справу сю переводивъ безинтересовно ажъ до часу розправи адвокатъ д-ръ Теофілъ Кормошъ и було навѣтъ часописами оголошено, що й при розправѣ вѣнъ буде выступати яко оборонецъ. Дятого мусѣло здинувати, що коли вѣ второкъ сего тыждня розпочала ся розправа, замѣсть д-ра Кормоша выступивъ яко оборонецъ посла Новаковского д-ръ Ашкеназѣ зѣ Львова [а на вчѣра вже не приѣхавъ и Новаковский оставъ ся безъ своего оборонѣвъ]. Отже дя розясненя тої справы одержуємо нинѣ письмѣ зъ Перемышля, въ котромъ сказано: „Адвокатъ д-ръ Кормошъ видѣчи, що рускій селянскій посѣлъ зъвѣвъ собѣ за оборонѣвъ жидѣвъ д-ра Ашкеназѣго, не принявъ спѣвооборѣвъ, хочъ безкористовно перѣвѣвъ справу ажъ до розправы...“

— Зарядъ школы въ Подѣбѣрцѣхъ уладивъ 18-ого с. м. прогулку зѣ школьниками дѣтьми до Львова въ цѣльхъ науки. Въ часѣ звѣдѣжуваня важнѣйшихъ мѣсцевѣстей и заведенъ дѣзнавъ сей Зарядъ вѣдѣвъ людей доброю волѣю богато прихильности дя сѣльскѣмъ дѣтворѣ и дятого почувъсь до зложеня подѣки, именѣно Вп. Урядникамъ канцеляріи товариства „Просвѣтъ“ за дарованє дѣтьми по одній книжочкѣ и Вп. о. вѣдѣректорѣви духовнои семинаріи Мрицѣви за ласкаве угощенє дѣтей въ семинарскѣмъ рефектаріи и за одарованє ихъ книжочками. Иванъ Петрицинь у-правитель школы.

— Торжество першого св. причастія вѣдѣбуло ся вчѣра въ каплицѣ СС. Василіанокъ у Львовѣ. До причастія стануло досѣтъ дѣтей, дѣвчатъ и хлопцѣвъ. Богослуженє вѣдѣправивъ Впр. крил. митратъ о. Бѣлѣцкій въ сослуженіи оо. катихѣтѣвъ львовскихъ народныхъ шкѣлъ. Въ часѣ богослуженя сѣвѣвавъ хоръ ученицъ выдѣловыхъ шкѣлъ, котрі добровѣльно прибули, щоби подѣсти ту важну хвилю въ житію дѣтей, що мали приступити до першого причастія. Передъ причастіємъ выголосивъ о. Свѣтѣнскій промову до дѣтей, почѣмъ о. архипресвитеръ удѣливъ св. причастія, а по службѣ Божій одарувавъ всѣхъ дѣтей образками та удѣливъ имъ благословенства.

— Міністерство просвѣты выдало недавно розпорядженє до всѣхъ заведенъ науковыхъ зѣ вѣзванємъ предложити єму подрѣбне справозданє о вѣдѣносинахъ мѣжъ школою а домоу [т. є. приватнымъ житіємъ ученикѣвъ] мѣжъ учителями и родичами, а такожъ приказало всѣмъ заведенямъ подати способѣ до установленя такихъ вѣдѣносинъ, котрі бы могли зѣ хѣсною подѣсти выховуючу задачу середнѣхъ шкѣлъ.

— На памятникъ Ивана Котляревского въ Полтавѣ зѣбрано до теперъ 7.300 рубл. На-

мятникъ стане за соборомъ, недалеко вѣдѣ дому, котрий бувъ власностію Котляревского, на узѣбрю, зѣ котрого вѣдѣкрывавъ ся чудовый вѣдѣвъ на долину рѣки Ворсклы.

— Неповинованє приписѣвъ будѣвляныхъ сталоє въ Тарновѣ причиною сумнои пригоди. На одній вузѣнскій жидѣвскій уличѣвъ вѣдѣрваєвъ ся гнѣмѣвъ ново-выкѣнченый при одній зѣ каменицъ, упавъ на руштованє, розтѣрѣвъ єго, а падаючій балкѣвъ пригнетѣвъ троє малыхъ дѣтей, зѣ котрихъ двоє уже померло а третє умирає. Такожъ одну жѣнку тяжко покалѣчило, а кѣлька особъ лекше. Прокураторъ зарѣдѣла доходженє.

— Вѣсти о тѣмъ у Львовѣ, якій чимало выкликали занепокоєня, показують ся пересадѣними. На послѣдѣмъ засѣданю мѣской Рады зѣложивъ шеєвъ мѣской физикѣвъ д-ръ Павликовскій въ тѣй справѣ таке справозданє: До 12-ого с. м. занедажало на тѣмъ у Львовѣ всего 14 особъ, вѣдѣвъ того-жѣ часу не було анѣ случаю занедажѣня. Неправдивоу показѣлась такожѣ вѣсть, мѣвъ-то въ касарни 24 полку пѣхоты упало жертвоу тѣфу 80 жѣнѣвъ. До марта сего року занедажало на тѣмъ въ зѣгаданій касарни 57 люда а померло 17. Вѣдѣвъ 21 цѣвѣтня не було нѣякого дальшого случаю, отже пошестѣ выгѣдѣла цѣльковито.

— Грѣмъ въ костѣль. Минувшѣмъ недѣлѣвъ зѣбѣхавъ до Кольбушовѣвъ на вѣзѣтаніи канѣнічѣну тарновскій єпископъ кс. Лѣбѣвъ. Пѣдѣчаєвъ першого благословеня въ хвилѣ по вѣступленю єпископа до костѣла — ударивъ грѣмъ въ костѣль, перѣдѣръ ся крѣзъ стѣлоу, одного селянина зѣ Купна забивъ на мѣсцѣ, а оди нацѣтъ особъ поразивъ, деякихъ дуже тяжко. Єпископови не вѣдѣвъ нѣчоу.

— Демонстрація въ театрѣ. Въ Краковѣ выставѣно въ середѣ нову штуку: „Куситель люду“ Теодора Смолярѣжа [псевдонімъ заступника прокуратора Теодора Калитовского]. Штука має тенденцію антисоціалѣстичну и антисемітску отже соціалѣсты постановили перешкѣдити грану сен штуки. Пѣдѣчаєвъ выставѣвъ засѣвъ въ крѣслахъ посѣлъ Дашинскій, а на партерѣ зѣбрало ся значне число приклонникѣвъ партіи соціалѣсно-демократичной. Коли въ другѣй дѣѣ оденъ зѣ акторѣвъ почавъ, пѣсѣля свои рѣчи, говорити не конче пѣдѣхлѣбно дя аїтѣтора соціалѣстичного, наставъ страшний крикъ и свѣтъ и выставу мусѣли перѣрвати. Не помогла накликуваня комісаря поліції о спокоі; на сали почѣли сѣвѣвати робѣтничѣу пѣсню „Czerwony Szatan“. Демонстрація довѣла до того, що дирекція театру мусѣла зѣсценѣ прирѣчи, що штуки тої не докѣнчить и бѣльше вже выставѣвати не буде.

— Страшні жѣнѣцѣвъ. Въ Будапѣштѣ побѣують ся, щоби не выбухла змѣва жѣнѣцѣвъ въ Угорщинѣ, бо вже теперъ робѣтники домагѣуть ся за великомъ платѣвъ. Число ихъ и такъ недѣстаточне; пѣсѣля статистичного обчисленя потреба до живѣвъ 181.088 робѣтниківъ а въ ихъ тѣлько 167.031. Правительство угорскѣ радѣтъ обшарникамъ, щоби законтракували робѣтниківъ зѣ Галичинѣ.

— Посвященє читальняного дому вѣдѣбудѣсь завтра, въ недѣлю, въ сѣлѣ Жиравка львовского повѣту. Дѣмъ сей бувъ передѣєвъ власностію громады и выарѣнованый жидѣви, те перѣвъ громада жидѣвы выкинула и дарувала домъ читальни. Рѣвночасно заводѣтъ жиравецкій громадыне у себе и крамницю. Головнѣйшій выдѣль „Просвѣтъ“ высылѣа на се посвященє своихъ делегѣтѣвъ. Честѣвъ громадѣ, котра такъ дѣває о просвѣту и свое економічне положенє!

— Кс. Себастьянъ Кнайпъ, о смерти котрого донесли мы вчѣра, родивъ ся 17 мая 1821 р. въ присѣлку Стефанрѣдѣ; єго отецъ бувъ хлѣборѣбомъ на невеличкѣмъ грунтѣ и ткачѣмъ. Себастьянъ до 21-ого року житѣя займаєвъ ся такожѣ ткацтвомъ и ажъ въ такѣмъ вѣдѣтѣ знайшовъ спѣвѣможность пѣити до гімназіи. Въ 1848 роцѣ занедажѣвъ сильно на початки сухотѣ. Самъ почавъ лѣчитѣсь водою и вѣдѣдѣ тогдѣ то увѣривъ въ чудесну єи силу. Высѣаченый 1852 року на священника бувъ зѣ-разу сотрудинкомъ и капеляномъ Домініканокъ зѣ Версѣгофѣвъ, а зѣ рокомъ 1880 ставъ тамъ парохомъ и почавъ на великій розміръ лѣчити пѣсѣля свои методы. Метѣда сѣєвъ не цѣлькомъ нова, она зѣвѣстѣа давнѣйшимъ часамъ; особливо Прієніцѣвъ пѣдѣиєвъ сильно гідропатію. Многі рѣчи, якъ зливѣанє водою, хѣдженє босо по мокрихъ камѣняхъ и по росѣ, практиковані була денѣде, однакѣ кс. Кнайпъ надавъ имъ ширше значѣнє, а до того впровадивъ деякій новій рѣчи, якъ спеціалѣный огни, найточнѣйшу гігієнічну дієту, уживанє разового хлѣба и т. п. Слова єго методы стягали рѣкѣвъ рѣчно тысячѣ недужихъ, почавши вѣдѣвъ коронованихъ головѣвъ до найбѣднѣйшого зарѣбѣника; все горнулось до него, а сама вже ширѣа єго вѣдѣча, що перебивала ся въ кождѣмъ словѣ, єго пѣвѣдѣсть своего способу лѣченя, простѣсердѣдѣсть и безкористовность зѣбѣльшали довѣру всѣхъ, що глѣдѣли у него порады. Кс. Кнайпъ выдѣвъ такожѣ пѣдѣручники: „Мѣєвъ лѣченє водою“ и „Якъ жити треба“; оба дѣждали ся кѣлькадѣсятѣвъ выданъ а першій бувъ перѣрѣжѣний на кѣльканѣнѣтъ языкѣвъ. Вѣдѣччя єго и популярні выклады стягали [н. пр. у Вѣдѣни] тысячѣ слухачѣвъ; мова єго була проста, ясна и сильно переконуюча. Кс. Кнайпа покликѣвано до особъ найвысѣе поставленыхъ, якъ до папы Льва XIII. и на двѣрѣ баварскій. Въ рѣзныхъ мѣсцевѣстяхъ повѣстѣли пѣсѣля єго вѣказѣвокъ и єго верієгофского первѣзѣору санѣнѣторіи, що стоѣтъ пѣдѣвъ управѣю фѣховыхъ лѣкарѣвъ. Сама методѣ кс. Кнайпа має въ научнѣмъ лѣкарскѣмъ свѣтѣ много противнѣковъ и не даєтъ ся заперѣчити, що она не до кождѣмъ недугѣ годѣти ся, а часомъ може и пошкодити. Кс. Кнайпъ не бравъ дя себе выагородѣвъ за лѣченє; що-найбѣльше принимавъ невеличкіє жертвы на добродѣйній цѣль, а вже Верієгофѣвъ, перѣдѣєвъ бѣдѣєвъ баварскѣ сѣльце, пѣдѣвѣло ся дуже. Покойною своєю особѣю представляєвъ типъ добродушного хлопа-Ба-

варѣя: лице грубѣе о выстаючихъ костѣяхъ, великіє бровѣ, волосѣ довгіє, сивыє — цѣла статѣ така, якъ бачимѣ єи на тысячныхъ етикетѣкахъ, якими означують рѣчи єго назѣвою о-хрещеній. Похороны покойника вѣдѣбудѣтъ ся въ понедѣлокъ. В. є. п.

Заявляю Вамъ мое повне вѣдоволенє за доставленю менѣ Вертгаймѣвску машину до шѣтѣ. Вона знайшла признанє у моихъ знакомыхъ и я не сумѣваюєвъ, що вскорѣ дѣстанѣте зѣ-вѣдѣси замовленя. Вашу Вертгаймѣвску машину до шѣтѣа можѣвъ кождѣму найгорѣйшѣе порѣчити. Мелькъ [Низша Австрія] сѣченъ 1897. Леопольдина Шиллеръ, вѣдѣстѣтелька рѣбѣтѣвъ жѣвѣнѣчихъ уборѣвъ.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣнь 19 червня. На засѣданю рады мѣской заявили либеральні радні на письмѣ, що поти не будутъ приходѣти на засѣданя, поки намѣстѣнѣцтво не полагѣдитъ рекурсу въ справѣ нарушеня регуляміну бурмістрѣмъ. А зновъ оденъ радній выѣвъ интерпѣляцію, чѣму досѣ не выѣдѣнѣно авѣнѣнціи у цѣсѣря дя депутѣціи въ справѣ языковѣхъ розпорѣженъ. Д-ръ Люєтеръ заявивъ, що буде о се старѣти ся.

Берлинъ 19 червня. Nordd. Allg. Ztg. пише, що всякій вѣсти про постановленіє мѣвъ бы то вже змѣны въ міністерствѣ опирають ся поки-що лише на зѣдогадахъ. Досѣ не рѣшено цѣє нѣчоу.

Обвѣщенє Повѣтового Товариства політичного „Селянська Рада“ у Львові.

Запрошує ся отѣмъ всѣхъ Вп. членѣвъ Повѣтового Товариства політичного „Селянська Рада“ у Львові на звѣчайній загальній зѣбѣр. що вѣдѣбудѣє въ пятницу дня 2 н. ст. липня 1897 р. у Львові, в сѣли Товариства рускихъ ремієснѣикѣвъ „Зѣра“ (при улицѣ Краківскій ч. 17).

Тѣгожѣ дня рано о годінѣ 9-тій вѣдѣправѣти ся Богослуженє въ міській цѣркѣвъ Успенія Прѣч. Дѣви.

О годінѣ 10-тій рано наступѣтъ отворѣнє загального зѣбору зѣ слѣдѣующимъ порядкомъ днѣвнимъ:

1. Привѣтанє зѣбрѣнихъ головоу товариства о. Гр. Гірянѣкомъ.
2. Справозданє зѣ дѣяльности товариства за часѣ вѣдѣ марта 1896 р. до кінѣ червня 1897 р., предложѣтъ секретарѣ товариства Д-р Костѣ Левѣцкіи.
3. Справозданє касѣве, предложѣтъ касиєръ товариства Михайло Гѣлейѣко.
4. Вѣбѣрѣ нової Рады товариства.
5. Вѣбѣрѣ суду мировѣго.
6. Рѣферѣтъ про заводѣвъ стѣварѣшеня рѣльничѣ, выголосѣтъ о. Гр. Гірянѣкъ.
7. Внесѣки членѣвъ товариства.

Запрошѣючи всѣхъ членѣвъ товариства, дя якъ найчисленѣйшої участѣи въ загальнѣмъ зѣборѣ, упрашає Рада товариства, щоби Вп. членѣ товариства зѣволили вѣрѣвѣнѣти своѣ вѣкладѣ членѣскі по 50 кр. за рѣкѣ 1897-мий позѣякъ наше товариство має до покритѣ значнѣ выдатѣки.

За Раду Повѣтового Товариства політичного „Селянська Рада“, у Львові дня 18 н. ст. червня 1897 р.

О. Гр. Гірянѣкъ голова. Д-р Костѣ Левѣцкіи секретарѣ.

На дѣслѣнє.

ЗАКЛАДЪ ВОДОЛѢЧНИЧІЙ

Д-ра Храпца

въ Закопанѣмъ

Отворѣний черезъ цѣлый рѣкѣ. Урядженє яктъ найлѣпше. Цѣны дуже прѣступнѣ.

ЛИШЕ

въ рѣстѣвѣрѣціи НАТУЛЫ ТЕПФЕРЪ, улицѣ Трибунальскѣ ч. 12. домъ власній, можна достѣати щѣденно вже о годінѣ 8-ой рано горячій свѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печѣня вѣпрѣва зѣ капустѣю	15 кр.
Сѣкѣній легѣа	12 "
Фѣлячки	12 "
Нѣжка тѣляча зѣ хрѣномъ	10 "
Кѣвѣсѣка зѣ хрѣномъ	5 "
Кавѣаръ	15 "
Обѣдъ въ абѣнажѣнтѣ	40 "

Всякій напѣтки въ найлѣпшихъ родѣхъ по най-умѣренѣйшихъ цѣнахъ; дя пѣвѣности, що похѣдѣтъ зѣ мои рѣстѣвѣрѣціи, дяю вѣдѣбѣраючимъ марѣки. — Найлѣпшій винѣ по лѣдѣшевѣйшихъ цѣнахъ, почавши вѣдѣвъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выбѣрѣ стравъ и напѣтѣкѣвъ заѣсмотрѣна кухня.

79 25—52

Зѣ высѣкимъ поважаємѣмъ

НАТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Кто пѣе
Жатрайнери
Жнайла солодову каву?
Всѣ
котрі любѣтъ смѣчну каву, хотѣтъ
бути здоровіи и хотѣтъ шѣдити.

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руських свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник“ виходить у вівторок, а в п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшеского ул. Кидинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. Richter, Nibelungengasse 4; H. Solalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I, Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії: на цілий рік . . . 18 зр. на пів року . . . 9 зр. на чверть року . . . 4 зр. у Львові: на цілий рік . . . 16 зр. на пів року . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на місяць . . . 85 кр. Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вносять ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неоплачені вільні вхідні. Поодинокі члени коштують 8 зр. а в. Оголошення з'являються по ціні 10 зр. в день однок. стрічки інсератом або в місяць а в рубриці „Надобавки“ по 25 зр. а в. Подяки і інші домовні приватні числять ся по 15 кр. в день стишки.

Ювілей цариці світла.

Нині шістьдесять лѣтъ, якъ королева Вікторія вступила на тронъ англійскій. Вже таке безпримѣрно довге панованє будить особливше зацікавлення, але се зацікавлення зблїшає ся ще надзвичайно зглядомъ на спосібъ того панованя та на дотичну державу.

Англія, або півля урядової назви Сполучене королівство Великої Британії і Ірландії, єсть нині найбільшою а притомъ найбагатшою державою на цѣлѣмъ свѣтѣ. Она обіймає майже четверту часть всієї землї (29.3 мільйонѣвъ квадр. кілометрѣвъ) і четверту часть всѣхъ людей (375 мільйонѣвъ). Такою великою державою не знає історія: такъ звані свѣтлові держави Александра В., Траяна, Тамерлана, Кароля V. суть малі в порівнаню зъ державою Вікторії. Она панує вѣ всѣхъ частяхъ свѣта, до неї належить осьма часть Азії зъ більше якъ третьою мешканцѣвъ сего континента, пята часть Африки, четверта часть Америки і девять десятихъ частей Австралії. Друга свѣтова держава, Росія, не дорівнює їй величиною обшару (має 22.2 міль. квадр. кілометр.) а тимъ менше числомъ мешканцѣвъ (129 міль). Третя найбільша держава на свѣтѣ, Хина, зближає ся вправдѣ числомъ душъ (357 міль), але єсть значно менша обємомъ (11 міль. кв. кілометр.) а притомъ обмежена на одну часть свѣта.

Столиця тої держави, Лондонъ, єсть найбільшимъ мѣстомъ на цѣлѣй кулі земній; два найбільші по нѣй мѣста, Нью-Йоркъ (зъ Брукліномъ) і Парижъ доходяць лише половини, Берлінъ і Відень лише третини Лондону. А Портъ-Філіппъ вѣ Австралії єсть мабуть найбільшою пристанію на свѣтѣ: она може вгідно помѣстити флоту всѣхъ державъ разомъ збраний. Флотъ воєнна Англії майже такъ завелика, якъ флотъ Росії, Нѣмеччини і Австрії або Франції і Італії разомъ взяті, а єи маринарка гандльова єсть розмѣрно ще далеко бльша. Нема кусника землї, куди бы не заходили англійскі кораблї; краѣ всѣхъ кліматѣвъ і люди майже всѣхъ породъ належать до Англії.

Англія єсть такожъ найбагатшою державою на свѣтѣ, она єсть великимъ банкеромъ цѣлого свѣта. Вѣ самыхъ щадницяхъ — беремо тутъ очевидно тілько європейську державу, безъ колоній — було вѣ роцѣ 1896 вкладокъ на 1.900 мільйонѣвъ зр., що пятий чоловікъ (враховуючи жінки і дѣти) мавъ книжочку щадничу. Але Англія єсть такожъ фабрикантомъ свѣтовимъ, особливо виробѣвъ зъ зѣлѣза і тканинъ. Більше якъ половина всѣхъ товарѣвъ зѣлѣзнихъ і всѣхъ машинъ, двѣ пяті всѣхъ товарѣвъ вовнянихъ а чотири пяті всѣхъ товарѣвъ бавовнянихъ продукую ся вѣ Англії. Она єсть дальше великимъ гуртовникомъ і спедиторомъ; она продає і перевозить не тілько всѣ свои виробы і творы, але взагалѣ близько три четвертини всѣхъ фрахтѣвъ везуть англійскі кораблї. При тѣмъ же податки вѣ Англії невеселі а раціональні. Бо коли по іншихъ державахъ, н. пр. вѣ Австрії, податки посередні, котрі найбільше обтяжують убожшихъ людей, вносять три або й чотири рази тілько, що податки безпосередні, вѣ Англії посередні податки мало що вишій суть вѣдъ безпосереднихъ.

За шістьдесятилѣтнього панованя королеви Вікторії показує Англія величезний поступъ. Вѣ цѣлѣй історії англійскій нема другої періоду рівнон успѣхамъ. Вправдѣ воєнъ великихъ Англія за той часъ не провадила, а єдина європейська війна, вѣ котрій она участь брала, війна кримська, ослабила давнѣйшу єи славу і не принесла їй сталыхъ користей. По тѣй війнѣ она вже єи не мѣшала ся до чужихъ справъ вѣ Европѣ, дозволила зблизити ся Італії і Нѣмеччинѣ та вѣдворати ся балканськимъ державамъ вѣдъ Турції. Але вѣ іншихъ частяхъ свѣта она боролася неустанно о удѣляне або о скрѣпленє та розширенє свого панованя. Найтяжша борба була вѣ Індії. Тамъ була велика небезпечність для горетки Англії супротивъ зворохобленю і сфантазованю людности, вносячюю

майже пята часть всѣхъ мешканцѣвъ землї. Але витривалість англійска перемогла, побнѣйше оголосила ся Вікторія цѣсарєвою Індії а вѣ остатніхъ рокахъ прилучила єще заганжесову Індію зъ Бірмою до своєї держави. Особливо-жъ визначний розвій вѣ Австралії. Де при вступленю на тронъ Вікторії були ще пустинї, тамъ цвітуть теперъ мѣста зъ колѣкасоттысячною людностію, а австралієске золото і зббже збогачують матерний край. Вѣ Азії, Австралії і Африцѣ зблїшили ся посѣлости англійскі за панованя королеви Вікторії о бльше якъ пята мільйонѣвъ квадр. кілометрѣвъ.

Ще бльшій вѣдъ того зверхного приросту і розвою бувъ внутрїшній розвій Англії. Зложили ся на него підприємчива вдача Англіїцѣвъ, ихъ неспожита сила духа, практичний змысль і любовъ свободи та ладу. Великий винайдєня техніки і механіки мали вѣ Англії або євѣй початокъ або своє перше примѣненє, мѣста і фабрики англійскі выросли надзвичайно а державній або євспільній потребі не заворушували внутрїшнього спокою. Революція 1848-ого року не доткнула Англії, бо вѣ нѣй ще зъ-давна цвила найбільша свобода а переслѣдованїя за політичний провини зѣ всѣхъ краѣвъ знаходили і знаходять вѣ нѣй безпечну охорону. Навѣть соціалістичні рухъ обьявляє ся вѣ Англії вѣ границяхъ практичної можливости. Розширенє політичнихъ правъ на широкій маси людности вѣдбуло ся тамъ спокійно, а довершило ся реформою виборчою зъ 1884 року. Англійска шляхта має вправдѣ певного рода управлєтєлюване становище, але она не єсть чужа а тимъ менше противна народови, але ступає звичайно зъ народомъ на єго передѣ.

Королева Вікторія за цѣлѣй часъ свого панованя придержувала ся дуже совѣстно духа і формъ конституції, навѣть тогды, коли їй се було прикро. Хотѣ якъ тяжко прийшло ся їй розставати ся зъ дорадниками своєї молодости, своїми першими міністрами, коли бльшбсть парламенту заявила ся противъ нихъ, однакжъ она вѣдпустила безъ великого опору не тілько ихъ, але навѣть дами свого двору, коли змѣна міністерства того вимагала. Помимо такої уступчивости она справами державними займала ся ревню, і впливъ єи на ті справи бувъ значний, хочъ не завжди виразно замѣтний. Впрѣмѣмъ она вѣдзначача єи не тілько чистотою та сердечностію свого родинного і приватного житя, але такожъ великою оцццностію, котра ярко вѣдбивала вѣдъ марнотратности єи попередниківъ. Коли міністеръ скарбу Гіксъ-Бічъ предкладавъ сего року парламентови бюджетъ, кинувъ окомъ на уплынувшій шістьдесять лѣтъ зъ огляду на наближающій ся ювілей королеви, кинувъ і сказавъ: „Всего-на-всего коштувала насъ монархія передъ шістьдесяти роками 534.000 фунтѣвъ штерлінгѣвъ (6,400.000 зр.), а вѣ остатнѣмъ роцѣ лише 185.000 (2,200.000 зр.). Мы величаємо ся справедливо, що маємо найлучшу монархію вѣ свѣтѣ, але мы можемо ще додати: такожъ найдешевшу.“

Королева Вікторія має теперъ 78 лѣтъ. Она вступила на тронъ яко 18-лѣтна дѣвчина, донька герцога Кента, четвертого сына короля Юрія III. і княгинѣ Вікторії зъ Кобургѣвъ. Вѣ три роки потѣмъ вѣддала ся за свого кузина князя Альберта Кобургскаго, зъ котримъ жила дуже щасливо до єго смерті вѣ р. 1861. Передъ десяти роками обходила зѣвѣй золотий ювілей. Теперъ обходить буде євѣй ювілей діамантовий вѣ круаѣ 70 потомкѣвъ: 7 сыновъ і доньокъ, 33 внуковъ і 30 правнучкѣвъ.

На ювілей тої пороблено величезний приготування. Однакжъ великий та коштовний торжєства будуть мати не такъ дуже урядовий характеръ, якъ бы се було вѣ іншихъ монархїяхъ. Осередкомъ торжєствъ буде процесія до катедральної церкви св. Павла, причѣмъ вѣддадутъ королеви поклѣнїє стрѣльцѣ зъ Австралії, вѣздцѣ зъ Канади, пѣхотинцѣ зъ Ямайки, зъ Індії, зъ Африки і т. д., люди вськихъ расъ і народностей.

Але якъ велика, могутча і богата стоить нинѣ Англія, то і она має свои слабї сторони. Ірландска справа єсть мовъ-бы раюю

на єи тѣлѣ, у внутрѣ показують ся неводрадія партійній водносини і, якъ всюди, соціальні хиби, звязъ безчисленнихъ колоній зъ матернимъ краємъ єсть неразъ слаба і хитка, вѣ політицѣ колоніальній Англія стрѣчає щоразъ сильнѣйше суперництво Нѣмеччини і Франції, особливо-жъ Росії загрожує єи посѣлостямъ вѣ Азії, вѣ найкраснѣйшхъ і найбогатшыхъ сторонахъ свѣта. Духъ Англіїцѣвъ єсть сильний, ихъ довѣра до себе велика, але цѣла будова державна дуже штучна, а небезпечнєства грозять зѣ всѣхъ сторѣвъ.

О кроваві виборѣ вѣ Черневѣ.

(Далше.)

По вѣдчитаню акту обжалованихъ почато переслѣдувати обжалованихъ.

1. Олекса Дембовичъ [котрого актъ обжалованя называє „проводирѣмъ бунту“, бо дзвонивъ „на тревогу“] збѣнає: Історія правыборѣвъ вѣ Черневѣ була така: Вѣйтъ [Антонъ Робачевскій] заповѣдавъ правыборѣ, але коли будуть, не казавъ і нѣхто не знавъ. Коли пытали єго про речинєць правыборѣвъ, вѣнъ крикувъ остро передъ мою хатою [де мѣстять ся читальня]: „Батярь газети пишуть, батярь вѣдъ нихъ газету беруть! Я мушу мати на виборѣвъ порядныхъ людей, а не такихъ, якъ они хотять.“ [Предсѣд. Певно, що вѣнъ не мавъ права оскорбляти такъ цѣлу громаду. Чи бувъ за-для того жалъ до вѣйта? — Обжал. Певно, що люди жалъ мали до него, якъ вѣнъ такъ ганьбивъ старихъ людей.] Не знаючи речинця правыборѣвъ похавъ господаръ Чубатинскій і другій до Станиславова і тамъ случайно дѣзнались вѣдъ одного вѣйта, що правыборѣ розписані на пятницю 26-ого лютого. О тѣмъ зѣвѣтку подававъ одєнь господаръ другому, ажъ надѣйшла пятниця. До полудня виборѣ зъ V курії ишли ладно і комісаръ [секретаръ староства Штраєрь] пѣйшовъ на обѣдъ. Тогды Чубатинскій глянувъ вѣ актъ, а ту бачить, що голосъ Панька Борка, мужа довѣря громадянъ, записаний на Майорка Маргулєса. Зачали ся докоры: що то за мужъ довѣря, що самъ вѣддає голосъ на противниківъ! Входить Борко і каже, що готовъ передъ Богомъ правдымъ присягнути, що вѣнъ на Майорка голосує не вѣддавъ. Але вже люди були занепокоєні. Коли-жъ комісаръ по полудни розпочавъ виборѣ зъ IV-ої курії, пытає єго Чубатинскій: „Якимъ ладомъ актъ сфальшований?“ А комісаръ до него: „Маршъ за двері! Можешъ скаржити!“ Але і теперъ круто ишло: господарѣвъ, що платили до 50 здр. податку, до голосу не допускали, а якісь жидокъ Ентель-бертъ три рази разъ-по-разъ голосъ вѣддавъ. Люди зробили гомѣръ. Стефанъ Іахъ крикувъ: „Берѣть жидъ [Майорка Маргулєса] за двері!“ Такъ і стало ся, а при тѣмъ „подрапали“ єму болячку, котру мавъ на лиці. Тогдѣ комісаръ наразѣ вєтавъ і вѣдѣхавъ; вибору зъ V-ої курії не оголосивъ, а правыборѣ зъ курії IV-ої вѣдбули ся ажъ тогдѣ, коли сорокъ людей було вже у вязниці. Люди нѣякого лиха не надѣляли ся, бо не було й за що. — Предсѣд. А чи не було якої бесѣды або нарады бо тожъ важний день, такъ „красно“ списали-єте ся, що ажъ вамъ заступникъ вѣйта Грейда сказавъ: „Може бы-єте ся і на пана комісаря кинути?“ На другій день була субѣта памятна. — Обжал. поясняє, що вѣ той день кождей складає жертву зъ хлѣба вѣ церквѣ і вѣдбувавъ ся соборна служба Божя. Отже рано обжалованый Штундєрь ударивъ вѣ одєнь дѣвѣвъ на службу Божу, але що Штундєрь не знавъ дзвонити [бо разъ навѣть панъ-отець, якъ на мієию задзвонивъ, люди гадали, що огонь] то обжалованый не давъ Штундєрови довше дзвонити, але самъ заразѣ вѣ чотири дзвѣны ударивъ. О дзвѣноню на алармъ у нѣкого й гадки не було. Вѣ тѣмъ часѣ жандармы поарештували девять людей. Обжалованый пѣйшовъ межѣ товпу передъ урядомъ громадскимъ, але вже було „по всѣмъ“, уже Стасюкъ бувъ мерцемъ. Всѣляка була рада, що зъ мерцемъ зробити. Однї ка-

зали вєзти до мѣста, другї до хаты, а инші до начальника [Робачевскаго]. Предсѣд. Чому до начальника? Обжалов. А черезъ кого-жъ цѣле нещастє прийшло? Тутъ обжалованый розповѣвъ о поступованю вѣйта при правыборахъ, якъ выше.

2. Федъ Штундєрь [пѣсля акту обжалованя другій „проводирѣмъ бунту“ збѣнає: При виборахъ не бувъ. Вѣ субѣту по виборахъ ишовъ зичити ступы. Здыбавъ багато людей. Тѣ казали єму йти дзвонити у великій звѣнъ, на що, не знає. Вѣнъ дзвонивъ якъ дзвонить ся звичайно. Коли зланивъ, жандармъ [вахмайстеръ] притримавъ єго. [Тутъ предсѣдатель вѣдчитує противне єго збѣнанє зъ протоколу слѣдства, що дзвонивъ тимъ давномъ, що на івавѣтъ. — Обжал. Тимъ самимъ давномъ на всео давонити ся.] Жандармъ спытавъ ся єго: „То ты дзвонивъ?“ і зъ тимъ вѣдѣйшовъ. Олекса Дембовичъ тамъ не було. Вѣдъ церкви обжалованый пѣйшовъ до дому, давъ худѣмъ ѣсти і пѣйшовъ изъ канцелярії, але станувъ собѣ далеко, такъ на 30 кроківъ. Жандармъ казавъ: „Люде розбѣдѣть ся!“ За що людей арештували, не знає. До виборѣвъ не мѣшавъ ся. Такожъ не чувъ, абы люди кричали „гура!“ [Тутъ предсѣд. каже, що прокураторъ обвиняє єго яко „гершѣта“, а вѣнъ нѣчого не знає.] О приходѣ жандармѣвъ до села не знавъ напередѣ. — Д-ръ Олесницкій: Чи вы богатый чоловікъ вѣ громадѣ, чи живете зъ зарѣбку, на услугахъ другимъ? — Обжал. Я бѣдний; мушу слухати кожного. — Олесн.: Чи люди казали вамъ, на що дзвонити? — Обжал. Нѣ, не казали. — На дальшій пытаня д-ра Олесн-ого вѣдповѣдавъ: О приходѣ жандармѣвъ вѣдѣдавъ ся, ажъ узрѣвъ вахмайстра. Передъ нимъ пѣхто не дзвонивъ. У великій дѣвѣнъ два рази дзвонили. — Д-ръ Чайковскій: А чого вы такъ дзвонили наче „на івавѣтъ“? — Обжал.: Зле дзвонивъ-ємъ, бо не вмѣю.

3. Панько Борко [тяжко ранений]. Мешкає недалеко канцелярії. Вѣ субѣту учувъ писекъ дѣтей коло канцелярії. Пѣйшовъ туды і увидѣвъ багато людей. Якъ дзвонили, то найперше вѣ одєнь дѣвѣвъ а вѣдката у вѣсѣ. Федъ Штундєрь зле дзвонивъ і Олекса Дембовичъ пѣйшовъ казати, що зле дзвонить. Дзвонивъ то вѣ одну крису то вѣ двѣ. Чого тамъ люди збѣрали ся, не знавъ. Жѣнки плакали і просили жандармѣвъ. Вахмайстеръ казавъ розступити ся і люди розступились. „Коли я утѣкавъ, якъ зачали колоти, а черезъ стискъ людей не мѣгъ-ємъ, тогды жандармъ пхнувъ мене зъ задѣу разѣ, другій разѣ а за третимъ я упавъ і умлѣвъ“. Що дальше було, не знає, бо памятавъ ся ажъ вѣ шпиталі. [Такъ само збѣнавъ вѣ слѣдствѣ] — примѣтивъ предсѣдатель. — Д-ръ Дудикевичъ: Якъ казавъ жандармъ? — Обжал.: „Пляцъ! пляцъ!“ і люди розступили ся. — Дальше обжалованый вѣдповѣдавъ на пытаня предсѣдателя: При виборахъ вѣ пятницю бувъ. По обѣдѣ каже до него громада: „Що? ты на жидъ голосуєвавъ?“ Вѣнъ вѣдпиравъ ся і мѣлдувавъ комісарєви. А комісаръ сказавъ: „Що ты боишь ся?“ а дальше: „Якъ тобѣ що не рєхѣть, йди, скаржъ мене!“ Такъ і вѣйтъ Робачевскій казавъ. До того одєнь жидъ голосувавъ три рази. Зъ того взяли господарѣ перечити ся. Що дальше було, не знає; чувъ лишѣ вѣдъ другихъ, що комісія розбѣхала ся та що мають бути поновий виборѣ. Зъ Олексю Дембовичемъ анѣ зъ Кимакомъ того дня у вѣчѣрь не сходились ся. — Д-ръ Олесницкій: Вѣ особѣ Панька Борка стає передъ судомъ перша жертва героїства жандармѣвъ. Пхнений три рази зъ задѣу, бо допустивъ ся якогось модного гавату черезъ те, що утѣкавъ! [Вѣ сали вєселѣтъ.] Я жадаю вѣдчитаня парєрь лѣкарскихъ. Прокураторъ і трибуналъ згодились на те. Парєры выставленї д-рами Маєвскимъ і Остафінскимъ, написанї дуже нечисто і тяжкимъ якимъсь лєдвѣ зрозумѣлимъ стилємъ. Страчено бльше часу на вѣдчитанє і мало що було можна зрозумѣти. Орєченє що-до Борка: „рана Борка завдана батєтомъ зъ задѣу“

4. Иванъ Федорко [тяжко ранений], чоловікъ старий, дуже ослаблений. [Предсѣд. до него]: „Успокойте ся!“ і каже єму єдвѣтъ. Вѣнъ збѣнає: Ишовъ, де люди ишли, де

люде просили жандармів. А дзвонили на службу Богу. Коли люде просили жандармів, то они казали, що не дустати и казали розступити ся. Люде розступили ся. Якъ люде тиснули ся, то и его похали. Надбѣгъ жандармъ и проколовъ его. Не знав, за що арештований. При выборах не був и о ньчѣмъ ньчого не знав. — Вѣдчитано протоколъ оглядинъ лѣкарскихъ: „Раненый разъ коло сердца межъ 6. а 7. ребромъ а другій разъ въ плечѣ.“

5. Никола Семанишичъ [тяжко раненый]. Въ пятницу при выборах не був. Въ субботу йшовъ до коваля и видѣвъ, що брали „невѣдливковъ“. Брали арештованныхъ за дармо. Жандармъ взымавъ розступити ся и люде розступили ся. Жѣнки давали арештованнымъ зъ заду загортки. Вѣнъ стоявъ о десять кроковъ вѣдъ жандармѣвъ. Не чувъ анѣ „гурра“ анѣ „гавать“ анѣ „мы ихъ не дамо“. Жандармъ надбѣгъ и пхнувъ у него багнетъ. Вѣдчитано протоколъ оглядинъ лѣкарскихъ: „Пробитый багнетомъ въ черевѣ, зъ боку рана небезпечна для житя“. — Д-ръ Олесницікй: Котрый жандармъ васъ пробивъ? — Обжал. не знав.

6. Иванъ Семкѣвъ [раненый]. Въ пятницу при выборах не був. У субботу чувъ гамбѣръ на селѣ; година була 7 або 6. Казали, що будуть докѣнчувати выборы. Дзвона не чувъ. Ишовъ на выборы въ субботу, бо боявъ ся, абы не мавъ вѣдъ вѣйти за то кары. Жандармъ казавъ: „Дайте спокѣй, мы маємо ихъ взяти“, а люде казали: „Коли ихъ берете, то и мы йдемо, бо они такъ винны, якъ и мы“. Жандармъ пхнувъ его въ плечѣ. Не видѣвъ, абы жѣнки вырвали арештованныхъ. — Вѣдчитано протоколъ оглядинъ лѣкарскихъ: „Раненый зъ-заду; рана не небезпечна“. — Дальше обжалованный збѣнав: Вѣдбывати вѣдъ жандармѣвъ не ходивъ. Вѣйти Робачевского тамъ не было.

7. Петро Шакъ [раненый]. Въ пятницу при выборах бувъ, але не до конца, а про результатъ довѣдав ся вѣдъ людей. Въ субботу бувъ на работѣ у одного газды и видѣвъ, якъ люде йшли. Цѣкавый бувъ и ставъ собѣ йти. Чувъ, що дзвонили иначе; але тогды мало ся на службу Б. дзвонити, и вѣнъ собѣ такъ гадавъ, що дзвонити ся на службу Б., хочъ, правда, деякѣ казали, що на „гавать“. Коло канцеляріи было около 200 людей. Люде просили жандармѣвъ, абы арештованныхъ не кували. Жандармъ казавъ розступити ся словами: „Дайте пляцъ!“ Люде проступили ся. Середъ того надбѣгъ жандармъ до него и казавъ: „Ты лотре ту?“ заразъ пхнувъ его багнетомъ. Обжалованный покликъу ся тутъ на свѣдка Мих. Петранюка [до розправы не вѣзаного]. Опѣсля збѣнав неясно; разъ твердитъ щось, то зновъ заперечуе. — Вѣдчитано протоколъ оглядинъ лѣкарскихъ: „Рана на рамени, 1 1/2, цмт. довга, uszkodжена легке“. — Д-ръ Олесн. Чи транспортъ бувъ уже тогды на гостиници, якъ жандармъ васъ пхнувъ? — Обжал. Такъ. — Олесн. Кѣлько кроковъ зъ канцеляріи до гостиницы? — Обж. 5 до 6 кроковъ. — Олесн. Якъ называе ся тая жѣнка, на котру замѣривъ ся бувъ жандармъ, якъ она стояла зъ заложеными руками? — Обж. Настуня Стефина. — Олесн. По чѣмъ мыслили вы, що то на „гавать“ дзвонить? — Обж. Я ньчого не мысливъ. — Олесн. пытае ще разъ о те. — Обж. Я гадавъ, що на службу Б. — Д-ръ Дудикевичъ: Чого вы пѣшли туды? чи тому що дзвонили? — Обж. Нѣ.

8. Микита Мисѣкѣвъ. Въ пятницу при выборах не бувъ. Говорили, що жиды йшли а газды нѣ, и що выборы не скѣнченъ. Не говорили, що буде въ субботу. Ишовъ до церкви, бо то бувъ задушный день. Дзвонили „до входу“ въ оденъ дзвѣнъ, якъ ся дзвонить въ недѣлю. Жандармъ казавъ: „Люде проступитъ ся“ три разы, и люде проступили ся. Кѣлько было людей, не може знати, бо неписьменный.

9. Онуфрѣй Семкѣвъ входячи витавъ всѣхъ „Слава Иисусу Христу!“ и розказуе: Такого чуда не видѣвъ ще, якъ жѣв. Мешкае въ сусѣдствѣ канцеляріи. Чувъ плачь родичѣвъ, жѣнокъ, дѣтей. Дѣяло ся рано коло 7-ой години. Коли жандармъ пробивъ Федорку, той упавъ подъ ноги вахмайстрови, а той его ще шаблею ударивъ, ажъ другій жандармъ оббѣнавъ ся: „Дай панъ спокуй!“ За дзвѣнъ не скаже, бо не чувъ. Бувъ найблизше, бо вели его сестрички, говоривъ зъ вахмайстромъ, радивъ ся, и вахмайстеръ казавъ ему йти позаду, и вѣнъ такъ учинивъ. Вахмайстрови казавъ: старшій самъ розступлять ся, а дѣтей треба успокоити. А жандармы замѣсть успокоити дѣтей, кололи старшихъ. Такъ згинувъ Стасюк. На пытане председателя: по що Стасюка везли до вѣйти и що вѣйти тому бувъ виненъ, що Стасюка убито? — Вѣдповѣдае: „Мы везли, абы порадитись, та й не знали, що робити. А вѣйти замкнувъ ся. То такъ робить вѣрный громадѣ вѣйти? Видѣ-

ко, що не тримавъ зъ людьми! Вѣнъ зробивъ „фальшь“: вѣдвѣ до староства и тамъ здрового жидъ [Маргулеса] несли на рукахъ нѣбы дуже побитого.“ До ньякой вины не почувавъ ся. Въ пятницу при выборах не бувъ. На субботу ньчого не спѣдывавъ ся. Пѣйшовъ туды „бѣду собѣ найти“. — На дальшій пытаня д-ра Олесницікго обжалованный вѣдповѣдае: коловъ оденъ жандармъ, „бѣленькій“, уганяючи ся. Петро Стасюкъ стоявъ по одній сторонѣ, а Федорку на другій. Село видѣло, що арештованныхъ вели зъ рѣзныхъ сторѣвъ села. — На пытаня д-ра Дудикевича вѣдповѣдае: Коли вахмайстеръ зачавъ махати шаблею а жандармъ то уарѣвъ, то заразъ зачавъ и собѣ колоты, и то утѣкаючи. — Предс. Жандармъ казавъ „въ именю права розступити ся“; вы то чули. Чи такъ казавъ? — Обж. Я того не розумѣвъ. — Д-ръ Дудик. Якъ жѣв Грейда [заступникъ вѣйти] зъ вами и другими обжалованными? — Обж. Грейда показавъ, кого „порѣзати“ и пѣйшовъ до дому, заки арештованныхъ ще вывели.

10. Федоръ Кравецъ. Гвалту жадного не чувъ; лишь голосно говорили, що при выборах повѣдклидали газды а жиды-халушники по кѣлька разѣвъ голосували. Въ субботу йшовъ до церкви. Дзвона не чувъ. [Тутъ председатель звертае увагу, що въ протоколѣ слѣдчѣмъ збѣнавъ иначе. На те обжалованный вѣдповѣдае, що судья при протоколѣ кричавъ, и вѣнъ не памятае, якъ збѣнавъ.] Кували тѣхъ, на котрыхъ показали жидъ и Робачевскій. Вахмайстеръ кричавъ: „въ именю права пляцъ!“ Обжалованный тогды утѣкъ. „Пляцъ“ зробивъ ся. Капраль доганявъ людей и калѣчивъ. — Предс. Вы то видѣли? — Обж. Видѣвъ. То всѣо нарѣбывъ намъ нашъ начальникъ Робачевскій. Вѣнъ казавъ, абы на тѣхъ, що читають, не голосували, бо то „батарѣ“. Люде ставали и дивували ся. — Д-ръ Дудикевичъ. Куды вамъ дорога до церкви? чи по-при канцелярію? — Обж. Такъ. — Кого гномада представила на выборѣвъ? — Кимака, Борка, Коперского, Стасюка... — Комисаръ оглосивъ результатъ выборѣвъ? — Нѣ, Навѣтъ зъ V-ой куріи нѣ.

11. Дмитро Королюкъ ишовъ до церкви. Дзвонили якъ звичайно на службу Богу, лишь кѣлька разъ иначе. [Предс. звертае увагу, що въ протоколѣ слѣдчѣмъ збѣнавъ, що такъ якъ на „гавать“. Обжалованный: Може панъ судья самъ такъ написали, бо я збѣнавъ, що такъ якъ звичке.] Вахмайстеръ казавъ: „Прошу пляцъ!“ Люде дали пляцъ. [Предсд. зновъ каже, що въ протоколѣ слѣдчѣмъ збѣнавъ иначе.] „Гурра“, якъ въ актахъ стоитъ, не было. Въ пятницу при выборах бувъ. V-та курія йшла якотакъ. Вѣйти казавъ: „Выбирае ся людей порядныхъ, а тѣхъ „батарникѣвъ“ ученыхъ нѣ. Выбѣрайте: Грейду, Романовича... и мене.“ Людемъ было не рехтъ, що жидъ Енгельбертъ три разы голосувавъ. Жалували ся комисареви, а той казавъ: „Якъ вамъ не рехтъ, то йдѣтъ заскаржете мене!“ Комисаръ казавъ, що „жандармы придуть и скѣнчатъ выборы“, але ньхто не знавъ, коли. — Предс. Ту не ходитъ о выборы, але о то, що Стасюкъ умеръ. — Обж. Мы его не убили! — Д-ръ Чайковскій. Чи казавъ комисаръ, що выборы скѣнченъ и хто выбранный? — Обж. Нѣ, не казавъ ньчого. — Чи не казавъ, чому вѣдвѣздитъ? — Нѣ, не казавъ. — Чи жидъ побѣдѣ дже? — Нѣ. — Що робивъ комисаръ, якъ жидъ штуркали? — Нѣчо.

12. Микита Смѣтхъ. Гадавъ, що выбухъ огонь, и вѣйшовъ дивити ся. Видѣвъ людей коло канцеляріи та жѣнки плакали. На вѣзване жандарма люде зробили дорогу на чотири люда широку. Не видѣвъ, якъ жандармы кололи. Тогды, якъ Стасюка повезли, бувъ уже дома. „Гавать“ не было, лишь жѣнки плакали, давали чоловікѣмъ хлѣбъ, загортка и т. п. За що тѣхъ людей арештували, не знае. — Д-ръ Чайковскій. Якъ у васъ дзвонять на „гавать“? — Обж. Я не знаю, якъ ся дзвонить. Якъ хто умѣе, то дзвонить добре. — Прокураторъ. Чи люде кричали „гавать“ и „не пустить“? — Обж. Нѣ, не казали, що „не пустить“ и „гавать“ не кричали. — Предс. Хтось говоривъ, що „не пустить“! — Обж. Може такъ и было, але я не знаю, хто. — Д-ръ Дудикевичъ. Чи люде кричали, чи жѣнки? — Обж. Жѣнки за чоловікѣмъ и дѣти кричали. — Предс. А люде? — Обж. Не знаю. То были тысячѣ.

13. Прокѣль Борко. Ишовъ до церкви около 10 або 11-ой години. — Предс. А теперъ котра година? Обж. Панъ полиціинтъ дивили ся теперъ на зигарокъ и кажутъ, що 7-ма вѣдай. Якъ я йшовъ, саме тогды выводили тѣхъ скѣванныхъ. Вахмайстеръ кричавъ: „Проступитъ ся!“ Люде проступили ся. И заразъ стало ся калѣцтво. „Гурра“ ньхто не кричавъ.

14. Игнацъ Новицкій [шляхтичъ. Зачинають говорити до него по польски, але вѣнъ

збѣнав по руски]. Ишовъ до церкви зъ Михайломъ Лучинскимъ. Дзвонили трѣхи эле. Бувъ коло канцеляріи, але о що тамъ ходило, довѣдавъ ся о всѣмъ ажъ пѣзнѣйше. [Предс. вѣдчитуе его протоколъ збѣ слѣдства, але вѣнъ перечить; каже, що такъ не говоривъ.] Видѣвъ, якъ коловъ одинъ и той самъ жандармъ Федорку, Стасюка и Николу Семанишина. За Николомъ Семанишинымъ жандармъ пѣдбѣгъ. — Прокур. Чи другій добре дзвонивъ? — Обж. Добре. — Д-ръ Дудик. Якъ далеко было вѣдъ одного до другого раненого? Обж. Было до десяти кроковъ. — Д-ръ Чайк. Вы видѣли, якъ Стасюка проколовъ? — Обж. Видѣвъ. — Чи Стасюкъ стоявъ? — Стоявъ на мѣсци. — Якъ дзвонять на „гавать“? — Въ одну крису, поволѣ. Штундеръ баламутивъ и ньхто не мѣгъ знати, що с. — Прокур. Стасюкъ стоявъ; дячего не вѣдходивъ? Обж. Не мѣгъ назадѣ ити, бо була тѣсноста.

15. Федѣръ Данилюкъ. Ишовъ до церкви, видѣвъ людей передъ канцелярію и собѣ ставъ. Чувъ такожъ, що ще мають бути выборы. За пятницу мало що знае. Въ субботу коло канцеляріи просивъ вахмайстра, абы пустивъ его стрѣя. На то оббѣнавъ ся Грейда [заступникъ вѣйти]: „Або маршь або пашовъ!“ Якъ уже вели, тогды жѣнки и дѣти стиснули ся, абы „пожегнати ся“, хлѣба дати.

16. Дмитро Харитонъ збѣнав: Я йшовъ до церкви. Небѣщакъ Петро Стасюкъ кликнувъ до мене: „Куме! вашого крѣвного взялъ!“ и я пѣйшовъ. То, що дзвонили, было на службу Б. На вѣзване жандарма нарѣбъ розступивъ ся. Зъ-заду жѣнки и дѣти стали плакати и бухнули за арештованными. Петро Стасюкъ вступивъ ся бувъ на бѣкъ. То я видѣвъ, але дальше, якъ его кололи, не видѣвъ-емъ, Стасюкъ, идучи на свое нещасте, казавъ: „хлѣбъ подивити ся“. [Тутъ Харитонъ показавъ на собѣ ремѣнь, котрый кувивъ по бл. п. Стасюку. Ремѣнь пробитый зъ заду.]

17. Петро Микитинъ. Бувъ — и коли люде уступили ся, его друили ажъ по-за стѣну. Пѣйшовъ, абы увязненому зятѣви хлѣба подати. На „гавать“ не дзвонили. „Гурра“ не было. Плакали дѣти и жѣнки. Предс. Оно не было такъ тихо, по братньому, якъ вы розказуе! Обж. Такъ такъ, не якъ! — Д-ръ Дудик. Вы видѣли, якъ жандармъ коловъ? — Обж. Жандармъ бѣгавъ по шляху и коловъ зъ-заду.

18. Дмитро Крулѣвъ. Видѣвъ, що ведуть скѣванныхъ и вѣнъ туды пѣйшовъ. Выборцемъ не бувъ.

19. Гнатъ Остапюкъ. Нѣтъ хлѣбъ до церкви. Коли стоявъ коло церкви, Сисакъ пытавъ ся: „Що робимо?“ а вѣнъ на те: „Отъ стоимо!“ Не мѣгъ пѣзнати, чи то дзвонять на огонь чи ва службу Б. Идъ канцеляріи пѣйшовъ, бо туды люде йшли. О жандармахъ збѣнавъ, якъ попередній. Видѣвъ, якъ Панько Борко утѣкавъ, а жандармъ гонивъ за нимъ, розсыпавъ его багнетомъ разъ и ажъ за другимъ разѣмъ досягъ. Видѣвъ то такожъ Кароль Падковскій. Про выборы розказуе, що вѣйти Робачевскій агітувавъ за Маргулсомъ и взагалѣ выборы вели ся циганетвомъ. „Отъ хотѣ-бы я: плачу 28 зр. податку, а мене въ листу не вписали. Жидови, що вѣзъ молоко, казавъ Робачевскій молоко вылити до рова и йти голосувати, бо иначе заплатитъ 2 зр. кары, а мене выгнавъ вѣдъ голосованя!“ — Д-ръ Олесн. Що с межъ вами а Робачевскимъ? — Обж. Робачевскій хоче, абы каждый ишовъ ему въ лады. Вѣнъ на всѣхъ насъ обжалованныхъ не добрый. — А Грейда? — Грейда с его донощикомъ. И оба хотять, абы имъ люде робили за дармо. — Д-ръ Дудик. Чи не были коли вже давнѣйше якѣ споры межъ вами а начальникомъ? — Обж. Чотири роки тому бувъ протестъ, а было насъ тамъ пѣдписавыхъ до сто громадянъ и священникъ. Тота вражда уже вѣдъ давнѣйше. — Якъ Робачевскій вѣдноситъ ся до вашей читальни? — Вѣнъ зъразу належавъ такожъ, а потому выступивъ и ставъ дуже ворогувати.

20. Зофія Борнѣ [на пытане вѣдповѣдае, що хоче говорити по руски]. Не видѣла жадного жидъ и не казала, що „нинѣ всѣхъ жидѣвъ вырѣжутъ“. Передъ канцелярію була, бо то передъ ви хатою. Дзвона не чула. Стояла далеко и только чула, що жандармѣвъ люде просили. Жѣнки и дѣти плакали. Коли оденъ жандармъ уганявъ ся по межъ нарѣбъ зъ багнетомъ, она сказала „Бѣйте ся Бога! що робите?“ учувъ се вахмайстеръ и крикнувъ на того жандарма, що коловъ, и той заразъ ставъ „габтъ ахтъ!“

21. Василь Чубатинскій [коваль, молодой, интеллигентный] збѣнав: При правыборахъ зъ IV-ой куріи было недоволене межъ народомъ. Комисаръ вѣдѣхавъ и казавъ, що приѣде зъ жандармами. У вечерѣ у дорожника Чапельского були-сьмы и говорили о выборахъ. Я оденъ с обжалованнымъ зъ тѣхъ

девятиохъ, що насъ жандармы були покували. [Прочитъ всѣмъ навѣтъ не обжаловано.] Робачевскій хваливъ ся, що мусить научити каждого, хто до читальни ходитъ, и то вѣнъ казавъ мене арештувати. По арештованю мене я предложивъ жандармови, що самъ скажу людямъ, абы розѣйшли ся, а жандармъ мѣнъ на те: „Стуль пыскъ!“ Дальше розказуе, якъ жандармъ бѣгъ въ задъ и коловъ [Голосы въ аудиторіи: Скандаль!]. Абы хто до комисаря пѣдчасъ выборѣвъ ставивъ ся, не видѣвъ. — Д-ръ Олесн. Якъ было зъ голосомъ Панька Борка? — Обжал. розказуе такъ, якъ то розповѣвъ першій обжалованный Олекса Дембоничъ, а самъ видѣвъ, що жидъ Маргулесь мавъ записанныхъ 95 а народный кандидатъ 65 голосѣвъ, коли тамчасомъ всѣхъ голосѣвъ въ листѣ было лише 120! Жалувавъ ся комисареви, але комисаръ казавъ: „Скаржъ мене!“ — Д-ръ Олесн. Котрѣ то девять были скѣванныхъ? — Обж. вычисляе. — Якъ были скѣванны? — Я бувъ у першій парѣ, а ланцухъ ишовъ вѣдъ насъ до другой пары. — Чи вы покованѣ мали мѣсце перейти вѣльно? — Мѣсця было досѣтъ и мы перейшли вѣльно. — Якъ жѣте зъ Грейдою? — Не добре жѣю. — Д-ръ Дудик. Чи вы были тепло одѣтъ? — Обж. Нѣ. А загорнутѣсь не давали. — Д-ръ Чайк. А передъ вами, якъ вы покованѣ йшли, була вѣльна просторѣвъ? — Обж. Була вѣльна. — А що-жъ жандармы? — Я видѣвъ, якъ жандармъ наганявъ ся до людей, що стояли пѣдъ плотомъ при дорожѣ.

Председатель заповѣдае вѣдпочене до дня слѣдующого.

Оборона черезъ д-ра Олесницікго ставитъ внесеня о допущеніи свѣдѣкѣвъ: Ник. Борасюка, Мих. Петранюка, Павла Данилюка и тѣхъ восьмохъ, що были скѣванны, — а то на факты: а) якъ было въ пятницу пополудни при выборах и б) що арештованѣ мали досѣтъ вѣльного мѣсця до переходу. — Прокураторъ спротививъ ся що-до первой точки [бо выборы тутъ рѣчь байдужна] а згодивъ ся на другу. — За тѣмъ забравъ слово д-ръ Дудикевичъ бѣдпирючи внесеня обороны, а хочъ промова его була переконуюча, трибуналъ не мѣгъ заразъ рѣшити ся и вѣдложивъ рѣшеня до слѣдующого дня.

Другого дня розправы [подаемо поки-що лише коротку звѣтку] переслухано прочитъ чотирѣхъ обжалованныхъ. — Потѣбъ прокураторъ зажадавъ: вѣзваня до розправы комисаря выборного Страсера и вѣйти Робачевского, а такожъ вѣдчитана инструктори жандармскон. — Д-ръ Олесницікй не згодивъ ся лишь на вѣзване вѣйти, а зажадавъ ще вѣдчитана актѣвъ слѣдства противъ жандармѣвъ. — Прокураторъ згодивъ ся.

Председатель зарядивъ павзу на розглядъ актѣвъ вѣйскогого суда. По павзѣ д-ръ Олесницікй заявляе, що въ актахъ тѣхъ нема ньчого, хѣба збѣнання жандармѣвъ. Предсдатель зарядивъ вѣдчитане тѣхъ збѣнанъ. Вѣдтакъ председатель вѣдчитавъ инструкторію жандармеріи, коли має ся уживати оружѣ?

Вѣдтакъ почато переслухувати свѣдѣкѣвъ, насампередъ жандармѣвъ: вахмайстра Нидерле а по нѣмъ Панькова. [Середъ того оказала ся потреба покликати на свѣдка и рѣтмайстра жандармеріи для поясненя.]

Трибуналъ оглосивъ ухвалу дотично внесеня обороны: прихиливъ ся до того, чтобы покликати свѣдѣкѣвъ бывшихъ покованныхъ, але не згодивъ ся на вѣзване свѣдѣкѣвъ маючихъ свѣдѣчити о незаконностяхъ выборныхъ.

Розправа протягне ся ще и черезъ середу.

Переглядъ політичний.

Справа чѣско-нѣмецкой угоды не переставъ бути предметомъ всѣлякихъ толкѣвъ майже по всѣхъ дневникахъ Nordd. Allg. Ztg. приносить зновъ дописъ зъ Вѣдны про розмову дописувателя зъ однимъ австрійскимъ міністромъ. Міністеръ той мало бачитъ выгладѣвъ, чтобы могло прийти до угоды. У всѣхъ разѣвъ правительство буде пробувати довести до угоды, але мусить поступати дуже оглядно и выжидати, поки не настане слухный на те часть. На пытане, чи то было такъ конечно выводити сю справу заразъ зъ початкомъ парламентарной сесіи, коли ще навѣтъ не уложили ся мѣжъ собою правительства обохъ половинъ державы що-до всѣхъ точокъ австрійско-угорской угоды, вѣдповѣвъ міністеръ, що правительство мусѣло порозумѣти ся зъ Чехами, бо не могло числити на Нѣмцѣвъ и черезъ те не могло утворити парламентарной бѣльшости, конечно потрібной до переведеня угоды зъ Угорщиною. Правда, що правительство числило при тѣмъ на вѣрноконституційну бѣльшу посѣдѣтъ и завело ся на нѣй. Міністеръ казавъ, що наибѣльшій надѣвъ до нѣмецкой обструкціи прикладають клерикалы и Чехи, и тѣмъ самимъ имъ наибѣльше залежить на тѣмъ, чтобы не пришло до згоды мѣжъ Чехами а Нѣмцями. Имъ здае ся, що такимъ чиномъ зближають ся до здѣйсненя своихъ федералистичныхъ плянѣвъ. Цѣсаръ певно не годить ся зъ напрямомъ федералистичныхъ сторонницѣвъ, але коли бы при дальшѣмъ опорѣ

нмекон опозиції удало ся переконати цеса-
ря, що той напрям доведе до виходу з ха-
осу, тоді могло бы прийти до кермы міні-
стерство зі-посередь федералістичних сто-
ронництв, а се певно не було бы зыскомъ
для нмекон опозиції. На замѣтку, що се
тільки страхи на Ляхи, — що таке міністер-
ство не удержалось бы довго, відповѣвъ міні-
стеръ, що оно зовсѣмъ не в неможливе при-
такъ запутанихъ водносинахъ. У всякомъ ра-
зѣ міністерство не може відкликати языковъ
розпорядження, а жадне инше правительство
того не зробить. Що найбільше, Чехи приста-
ли бы на те, щоби ті розпорядження, замѣсть
за 4 роки, вийшли въ жите ажъ за 12 лѣтъ,
якъ сего аразу домагали ся Нѣмцѣ; але те-
перъ Нѣмцѣ тымъ не вдоволили бы ся, бо они
жадають теперъ цѣлковитого знесеня розпо-
ряджень. Що далше буде, о томъ ще не рѣ-
шено, а навѣтъ не можна теперъ нѣчого й го-
ворити о томъ. Одно лише певне, що прави-
тельство якъ найгорячіше бажає, щоби
прийшло до згоди мѣжъ Нѣмцями и Чехами.
Противъ законодатного полагодження языкови
справы міністерство нѣчого не має; але такий
законъ мѣгъ бы стати ажъ на підставѣ обо-
блочної угоди обохъ народѣвъ.

Переговори въ справѣ грецко-турец-
кѣй идуть дуже пияво; виглядає оно такъ,
мовъ бы заступники Порты залежало на
тѣмъ, щоби переговори протягати въ беско-
нечність. Греція, якъ мы вже доносили, упо-
минає ся, щоби приспѣшено справу; але те
мабуть не багато поможе.

Berl. Tageblatt доносить нѣбы то зъ до-
брого жерела, що за 8—10 днівъ переговори
покинчатъ ся; але подобні вѣсти появляли ся
вже неразъ, а кѣнця справы анѣ не видко
доси. Після того дневника мали обѣ сторони
вже згодити ся на: 1) відшкодоване воєнне
въ сумѣ 100 миліонѣвъ франківъ (около поло-
вини того, що Порты спершу жадала), 2) упр-
авильнене границь пѣсла пропозиції державъ,
3) уступлене Туркѣвъ зъ Тесаліи и 4) не-
значну змѣну досепѣршнихъ договорѣвъ, обо-
в'язуючихъ Туреччину на користь поселенихъ
въ нѣй Греківъ. Лише клопѣтъ зъ воєннимъ
відшкодованемъ, которого Греція не має відки
заплатити. Коли бы не було иншого способу,
то Порты хоче тимчасово зайняти Вольо або
иншу яку мѣщевість. А зновъ доносить, що
державы хочуть заіварантувати Греції по-
зичку, такъ щоби могла заразъ заплатити
умовлене відшкодоване.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Про отворене читальнѣ „Просвѣ-
ты“ въ Молодинчи, повѣту бобрецкого,
пишуть намъ:

Въ селѣ Молодинчѣ повѣту бобрецкого,
околицѣмъ мазурами, що купили велику по-
сѣлѣсть Луковецъ въ сусѣдствѣ, зацѣпила тве-
редь, працюючість и ошаднѣсть заходами
мѣщевого душіагиря, неутомимого пропо-
вѣдника о. Льва Фицаловича. Зъ того скоро-
ставъ ширый народолоубецъ правникъ п. За-
церковный въ той способѣ, що заложивъ у
насъ читальню „Просвѣты“. А коли и Вп. п.
судья Осеновскій зъ Бѣрки намъ въ фор-
мальностяхъ письменно радо допомѣгъ, то
отворене сен читальнѣ відбуло ся дня 6 червня
по полудни. По прехорошій промовѣ о. па-
роха о томъ: „що в читальня и якій пожитокъ
приносить, коли на основѣ християнскѣй роз-
виває ся“, прочитавъ и пояснивъ п. Зацерков-
ный статутъ, а п. Данило Баранъ, власти-
тель реальности и выслуженный фельдфебель
зъ 1848 року, заявивъ, що безкористоно, якъ
довго читальня хоче, відступає на умѣщене
читальнѣ своє мешканє. До читальнѣ за-
писало ся 45 членѣвъ. До видѣлу выбрано:
о. Льва Фицаловича головою, п. Данила Ба-
рана заступникомъ головою, п. Василя Легко-
го, агента „Днѣстра“, секретаремъ; п. Івана
Ольшника, провізора церковного, касіеромъ;
Михайла Ольшника, бібліотекаремъ, а Івана
Ольшника [молодшого] и Івана Труша видѣ-
ловими. Опѣсла ч. Іванъ Семчѣй —
умысно прибувшій на відкритѣ читальнѣ зъ
Козары, двѣ милѣ віддаленомъ, зъ шѣстьма
господарями вставъ и промовивъ: що в про-
свѣтъ? Мову его цѣлгодинну буде Молодинчѣ
пам'ятати. Мовивъ такъ красно, сердечно, глад-
ко, що люде дивували ся, якъ може чоловікъ
въ простѣй полотнянцѣ такъ красно, плавно
и переконуючо говорити, гей-бы якій місіо-
наръ. По тѣй промовѣ завбавивъ Веч. о. го-
лова, щоби читальники, коли лише возьмуть
до рукъ яку книжку приладану въ даръ відъ
„Просвѣты“ зъ Львова, [а тыхъ книжокъ до-
стала читальня ажъ 42 даромъ], чули ся все
зобов'язаними для того товариства и о нѣмъ
дѣтями своимъ розказували; відтакъ подяку-
вавъ усімъ, котрі причинили ся чи то своимъ
заходомъ чи прибутемъ для звичая того
дня. И на томъ закѣнчила ся тая для села
поважна хвиля.

П. Григорій Зацерковный старає ся, щоби
въ цѣлѣй околицѣ позаволили ся читальнѣ, и
ревно надъ тымъ працює. — *Очевидецъ.*

НОВИНКИ.

— **Процессъ противъ 82 стоянечныхъ селянъ**
[79 мужчинъ и 3 женщинъ, обрядъ греко-и-
римо-католического] обжалованныхъ о злочинѣхъ
публичного насильства, розпочавъ ся нинѣ въ
Черемшину передъ звичайнимъ трибуналомъ.
На сѣй розправѣ маємо мы [подобно якъ въ
Станиславѣ] свого корреспондента, отже
справозданє зъ нею будемо мати вѣрно и то-
че. За для недостаткѣ мѣсяца [бо мусимо пода-
вати справозданє зъ цѣкавого процесу о кро-
навѣй выборы въ Черневі] не могли мы нинѣ
подати акту обжалованя въ процесѣ о рѣв-
но-жъ кровавай выборы въ Стоянці, якъ и про-
довження зъ коломыйского процесу вочковец-
кихъ селянъ. Все те подамо въ слѣдующихъ
числахъ.

— **Новый политический процессъ** почавъ ся
сегодня передъ судомъ присяжныхъ у Львовѣ
противъ социальнихъ демократѣвъ Зараньского
и Денегі. Обжалованныхъ боронять адвокаты
д-ры Грекъ и Соловѣй.

— **Зъ Наукового товариства им. Шевченка.**
Засѣданє видѣлу відбуло ся въ среду 23-ого
с. м. о годинахъ 6 вечеромъ.

— **Въ вѣстѣи нѣтыкальности послѣдъ до-
рады державной** по закрытію недавной сесіи
зайшла така цѣкава пригода: Минулого тыждня
судья слѣдчій въ Краковѣ Дробнеръ вѣзавъ
соціально-демократичного посла Дашиньского
для переслушаня по причинѣ закинутого ему
злочину нарушеня публичного спокою зъ §.
65 зак. карн. Отже пос. Дашиньскій вправдѣ
явивъ ся передъ судьею слѣдчимъ, але за-
явивъ до протоколу, що вѣнѣ послѣ законѣвъ
основныхъ уважає ся яко посолъ нѣтыкаль-
нымъ. По перше для того, що цѣсарєке розпо-
рядженє, якимъ замѣнено сесію рады держав-
ной, не було доси оповѣщено анѣ въ Вѣстни-
ку законѣвъ державныхъ, анѣ въ урядовѣй
Wiener-Ztg. Отже нѣхто въ Австріи не в по-
вѣдомлений урядово, що сесію рады держав-
ной замѣнено. Для знятія зъ посла запоруче-
ного ему законами основными права нѣтыкаль-
ности, що становить частину конституції, до-
конце потрібно послѣ конституції цѣсарєкого
розпорядженя, котре раду державну або від-
рочує або розв'язує. Такъ дословно постано-
вленє конституції. Въ сѣмъ же випадку нема
такого розпорядженя, бо графъ Бадені заявивъ
выразно, що вѣнѣ сесію парламенту замѣнає.
Тимчасомъ конституція не згадує о замиканю
рады державной анѣ словомъ. Въ наслѣдокъ
того кождей посолъ може уважати ся нѣты-
кальнимъ, ба навѣтъ в обов'язаний обороняти
се конституційне право супротивъ судѣвъ.
Зложивши таку заяву пос. Дашиньскій від-
кликавъ ся въ тѣмъ дѣлѣ до комнаты радной
краковського суду и [якъ пише Dziennik kra-
kowski] має намѣръ перевести сю справу че-
резъ усь инстанцій. — Такъ поставивъ справу
нѣтыкальности доси лишѣ одинъ пос. Дашинь-
скій. Де-якій нѣмекій посолъ опозиційный, уже
давнѣйше засуджений, поддѣляє ся наказови
відсидженя арешту. Не знати, якъ поступить
посолъ стоянечный Шаєръ, противъ которого
вызначено карну розправу, та й тѣ опозиційный
нѣмекій посолъ [н. пр. нѣмекій людовецъ
Вікторъ Гетеръ], котрымъ выгочено слѣдства
карній за промовы на зборахъ противъ звѣст-
ныхъ языковыхъ розпоряджень...

— **Конецъ крейцерави!** Днѣ мѣдяного
нашого крейцера а зъ нимъ ч. повкрейцера
[5/10] почили. Wiener-Ztg. оголосила 15-ого
с. м. розпорядженє міністерства скарбу [зъ 9
с. м.] о стягненю тыхъ послѣднихъ мѣдянокъ.
[Посла того розпорядженя: а) монеты одно-
крейцеровѣй выходять зъ обгу зъ днѣмъ 30
червня 1898; б) відъ 1-ого липня 1897 р. ц. к.
касы и уряды не будуть уже выдавати тыхъ
монетъ, нѣмѣть мають приймати ихъ при
всякихъ вилатахъ до 31-ого грудня 1899 р.;
в) почавши відъ 1900 р. всеке зобов'язанє
державы до приниманя тыхъ монетъ гасне.

— **Зъ Бережанъ пишуть намъ** зъ дня вѣ-
рашного: Дня 19 н. ст. червня о 7 годинахъ
надъ вечеръ заповѣдали зловѣщій хмары, що
тягнули по небосклонѣ зъ стороны прѣсѣлка
Лесники, недобрій уроки. И якось заразъ стала
йти туча зъ громами немовъ відломокъ десь
далше дучившого ся хмаролому. Около 10-ои
години въ нѣчѣ дали ся чути зойки и крики
на передѣстѣю званѣмъ „мѣстечкомъ“, де вода
заняла низше поставленій хаты та будынки.
Горожане стали выносити свое майно а сторо-
жа огнева при свѣтлѣ смолокипѣ, аларму-
чи мешканцѣвъ звуками трубъ, шукала при-
чины розливу воды. Показало ся, що вода зъ
потокѣвъ, котрі переливають Бережанъ, по-
зривавши мосты и матеріалъ будованный,
балками затамована выступала зъ берегѣвъ.
На ратунокъ прибуло войско. Дивноєно зъ о-
кликомъ перестороги. Ледѣвъ позаливала.
Вода въ хатахъ по домахъ стоить ще нинѣ,
а въ околицѣ страшний сусѣтство по поляхъ.
Силу величезного камѣня понаносила вода зъ
поблизькихъ гѣръ на рѣлю и буквально заму-
лила нивы. Чимала шкода на-разѣ не дасть
ся сконстатувати. Въ Бережанѣхъ знаходить
ся тутъ на однімъ дому на „мѣстечку“ та-
блячка, котра вказує станъ воды за часу ка-
тастрофы въ день 6-ого червня 1828 р. Те-
перъ станъ воды майже до третей части вы-
соты на згаданій табличцѣ не дѣйшовъ, а все-
таки спустошенє величезне. Само мѣсто Бере-
жаны лежать и такъ въ котлинѣ; навкругъ
горы, а величезный ставъ має выше ниво, якъ
декорій будынки. Переведенє регуляцій пото-
кѣвъ въ відповѣднѣмъ техничнѣмъ напрямѣ,
повинно енергично допоминати ся мѣщанство,
и то не звольючи, бо вода то грѣшній еле-
ментъ! Ставъ при менше нормальныхъ обста-
винахъ може менше бѣды нанести, бо має
дуже сильну греблю: тамъ въ запорѣ сотки а
сотки тысячѣвъ фѣръ камѣня, що становить
фундаментъ не абы-якій. Але потѣчокъ малый
а непогамованый може колѣсь наробити вели-
кого лиха!

— **Зъ Комарна пишуть намъ:** Дня 5. с. м.
попращали мы, Русины комарнянскі, Веч. о.
Симеона Бориса, сотрудника въ Комарнѣ, що
выѣхавъ зъ-вѣдѣи до Хлиплѣ на админістра-
цію. Коли розійшла ся вѣсть, що сердечный
учитель и ширый прихильникъ нашъ о. Бо-
рисъ покидає Комарно, мѣщане облягали его
мешканє, допытуючи ся, чи правда се, чи мо-
же тільки поголоска; коли-жъ вѣдѣи жи-
вувъ уже новый сотрудникъ о. Мих. Ильниц-
кій, всѣ побачили, що вже близькій часъ
розстатя... Дня 3 с. м. на Вознесеніе праща-
ли о. Бориса члѣны читальнѣ мѣщаньской
яко свого голову. Не буду описувати того про-
щаня зъ хвилями глубоко зворушующими, а
опишу відѣздъ о. Бориса зъ Комарна. О го-
динѣ 5-ой рано залягли парохіянє громадно
улицю, при котрій мешкавъ о. Борисъ; многі
входили до его мешканя попрощати ся зъ
нимъ въ хатѣ. Вѣдѣи заѣзджавъ вѣзъ. Панѣ
Борисова всѣдає зъ дѣтьми, а о. Бориса окру-
жає товпа зъ голоснымъ плачемъ, не дають
ему сѣсти на вѣзъ, и вѣнѣ пѣхотою йде, окру-
жений мѣщанами, а дѣти шкѣбный мечуть
цвѣты ему підъ ноги. По дорожѣ прибуває
щоразъ больше народу. Похождъ перейшовъ
такъ рынокъ, передѣмѣте самоборже и пѣш-
шовъ далше за мѣсто близько кѣльмометръ.
Вѣзъ затримавъ ся. О. Борисъ подякувавъ
сердечно за овацію, котрой, якъ сказавъ въ
смирности своей, не достоинъ. Мѣщане заспѣ-
вали „Ще не вмерла Украина“ а потѣмъ
одѣнь мѣщанѣвъ промовивъ: „Слава Тобѣ,
батьку отамане! За тѣй провѣдъ у насъ спа-
си-Бога Тобѣ! Най Господь крѣпить Тебе до
далшого працѣ для добра нашої матери Ру-
си! На новій посадѣ нехай Господь дасть
Тобѣ щастя, здоров'я!“ Мѣщане відповітали
„многая лѣта“. Вѣзъ затуркотѣвъ... Тутъ не
треба було анѣ атиація, анѣ сликуючая би-
гѣмъ у дѣвѣтъ якъ на тревогу... Народъ самъ
зійшовъ ся и ширѣ відъ сердца пращавъ своего
учителя, бо вѣнѣ на се собѣ заслуживъ. —
Мѣщанинѣ.

— **Испытъ зрѣлости въ 1-ой [польской] гім-
назіи въ Перемышлѣ** відбувъ ся підъ прово-
домъ ц. к. инспектора середныхъ шкѣлъ Ива-
на Левачконого въ дд. відъ 8 до 11 с. м. До
испытѣ зголошело ся 17 ученикѣвъ и 1 екс-
тернистѣ. Испытъ зложили: Григ. Цѣцьмирскій,
Стан. Червинскій, Мих. Дадко, Алекс. Двор-
скій, Іосифъ Гладшівскій [зъ відзн.], Стан.
Гамула, Ів. Ярошевскій, Володисл. Курчакъ,
Евг. Кузъ [зъ відзн.], Зах. Лихицкій [зъ відзн.],
Денисъ Ланицкій, Адамъ Папара, Самуилъ
Пехтеръ, Хаимъ Шайнахъ, Адамъ Тумин-
скій, Леві Жупникъ и екстернистѣ Володисл.
Грабовскій. Одѣнь абітуріентѣвъ доставъ по-
правку.

— **Передъ судомъ присяжныхъ въ Тарно-
поли** відбула ся дня 17 с. м. розправа про-
тивъ двоухъ паробчакѣвъ зъ села Антоновки
18-лѣтнього Григорка Баричконого и 16-лѣтнього
Іосифа Реваковского, котрі въ мартѣ сего ро-
ку въ нѣчѣ замордували свою стареньку ба-
бусю Григориху Когуту, щоби заробувати у
неи грошѣ. Обоухъ безсердечныхъ душоубѣвъ,
котрыхъ-тота бабуса яко сироты выховала,
присяжній узнали винными, а трибуналъ засу-
дѣвъ: Баричконого на двадцѣть а Реваковского
на дванадцѣть лѣтъ тѣжкою вѣзничѣ.

— **Д-ръ Францъ Ладиславъ Рігеръ** обходивъ
дня 19 с. м. 50-лѣтній ювілей своего докто-
рату правъ. По публичной диспутѣ 15-ого
червня 1847 р. д-ръ Рігеръ бувъ промованный
въ чотири днѣ ойбѣла, 19-ого червня. Уже
тогда имя молодого юриста Рігера було середъ
Чехѣвъ въ Празѣ популярне, для того на про-
моцію его збрало ся було въ авлі богато па-
триѣтовъ чеськихъ. Уже и его диспутъ передъ
кѣлькома днями зацѣкавила була та й не пе-
решила безъ пригоды. Въ диспутѣ на тему
превентивной и репресивной полиціи правсово-
Рігеръ, диспутуючи зъ однимъ опонентомъ,
выступивъ яко речникъ свободы прасы [рѣчь
въ тогдѣшнихъ часахъ небувала] и коли вы-
разивъ ся, що якъ бы Христосъ мусѣвъ бувъ
своиъ взнеслѣ науки предлагати до цензуры
Калябъ або Платови, то тѣи зовсѣмъ певно
були бы на рукописи написали „non admittit-
ur“, публика почала грѣмко плескати а де-
канъ скоренко диспуту перервавъ. — Въ те-
перѣшній ювілей д-ра Рігера колегія профе-
соровъ правничого факультету чеського уни-
верситету вручила ему адресу зъ благожела-
нѣмъ, выконану по латинѣ на способѣ докто-
рского дилемму по печаткою университетского.

— **Фальшѣвника гульдѣнѣвъ** выкрала вѣ-
денська полиція. Бѣтъ нѣмъ италіанскій ро-
бѣтникъ Антоніо Іраніш. Вѣнѣ заховивъ ча-
сто до малого цирку на передѣмѣстю Вѣднѣ и
тамъ вымѣнювавъ грошѣ въ той способѣ,
что кидавъ на тацу збѣраючихъ линоскокѣвъ
гульдѣна, а бравъ зъ нихъ рѣшту. Власти-
тель цирку пѣзнавъ фальшивый грошѣ и нака-
завъ своему персоналеви уважати, хто якій
грошѣ кидавъ на тацу. Оногда запримѣтила
одна зъ цирковихъ жѣнщынѣвъ, що гульдѣнѣвъ,
якій кидувъ якийсь робѣтникъ на тацу, вы-
давъ глухой звукъ. Робѣтникъ жадавъ 98 кр.,
звороту, але коллектантка звернула ему гуль-
дѣна, вымавляючися, що не має дробныхъ.
Вѣдтакъ указала полиціи на побѣзрѣлого Іта-
ліянца и его арештували. По дорожѣ до по-
лиціи Іраніш хотѣвъ пробѣгти себе кошемъ,
але ему перешкодили. При ревизіи въ его по-
мешканю найдено штаны, приборы до выби-
вания, пригатовлену цинкову мѣшанину и 44
штукъ фальшивыхъ гульдѣнѣвъ. Арештовано
такожъ двоухъ співмѣшканцѣвъ Іранішого раз-
омъ зъ ихъ жѣнками.

— **Стрѣляня у воздухъ.** Последними часа-
ми була поднесена гадка, що черезъ стрѣля-
нє порохоми у воздухъ можна розганяти до-
щевѣй и градѣвой хмары. Гадка тотъ має свое
оправданє, бо-жъ черезъ стрѣляня выкину-
ея сильный напоръ згущеного воздуха, котрый
пре собою версты горѣшній, а тымъ самымъ
може раздробити позисающій хмары. Въ Стірін-
нишѣй при Вѣднѣш-Файстрицѣ роблено про-

бы такого стрѣляня и они показались дуже
пожиточными, бо справдѣ розгонювали градо-
вой и дощевѣй хмары. Наслѣдкомъ того стірін-
ска щадница кася звернулася до министерства
рѣльництва о выѣданѣ вѣй кѣлькохъ гарматъ
давнѣйшого калібру въ цѣлѣ дальшихъ пробѣ.
Министерство, по якъ найлѣпшѣмъ заопінова-
но тои справы центральною стаціою метеоро-
логичною, звернулось до министерства войнъ,
а сесе рѣшило вызичити стірінскій щадници
чотири бѣльшій [10 цнт. ч. 68] гарматы зъ
всякими приборами, подѣ условемъ, що щад-
ница сама понесе кошту транспорту а на
случай, коли-бъ гарматы тотѣ были на довшє
потрѣбній, закупити ихъ на власнѣсть.

— **Про кровавай селянскій разухъ въ Елемѣрѣ**
коло Великого Бечкерека на Угорчинѣ [котрій
лучили ся передъ несповна д.ома тыжднями]
наспѣли такій близній вѣсти: Елемѣръ — село
матери угорского министра торговлѣ Даниѣля.
Але она сама тамъ не господарѣ, тільки [по-
добно якъ въ Галичинѣ польскій панѣ] вы-
пускає въ аренду жадамъ. Відъ кѣлькохъ
лѣтъ вѣ тамъ посесоромъ жидѣ Леві. Отже той
Леві такъ вызыскувавъ селянъ елемѣрскихъ
при работахъ, що они постановили не йти до
него на роботу и вѣнѣ почавъ спроваджувати
робѣтникѣвъ зъ околицѣ А щоби доскулити
своими Елемѣрцямъ, заборонивъ имъ не то
перѣхати возомъ але й перейти пѣшки по
своихъ поляхъ. Але, якъ то кажуть, пришла
коза до воза. Посесоръ потребувавъ машини-
мологѣбною перевезти на свое поле и давалъ
перевозити еи громадскою сѣножатію! Грома-
дяне рѣшучо спротивили ся тому, мовлявъ:
„якъ вѣнѣ намъ, такъ мы ему“. Тогдѣ посес-
оръ спровадивъ жандармерію. Прибули до
села чотири жандармы и почали напирати на
людей, щоби не противились посесорови. Лю-
де — а збрало ся ихъ до сѣмъ сотѣ, одинъ
зъ колами, другій зъ косами — почали грѣбно
выступати противъ жандармѣвъ. Жандармы
дали дванадцѣть стрѣльбѣвъ и заразъ упали два
селянє трупомъ а сѣмъ тяжко раненихъ. Тогдѣ
селянє кинулись на жандармѣвъ и коса-
ми били, помасакрували двоухъ: важмай-
стра Франца Вальтера и жандарма Белю
Агостона; другій два жандармы утѣкли. По
сѣй кровавой пригодѣ прибуло заразъ до Еле-
мѣра умыслѣнѣмъ побѣдомъ войско та й зѣхъ
ла комісія слѣдча и узвизала 50 громадянѣвъ,
мѣжъ тыми и вѣйта Михайла Созокова, котрый
солідарно тримавъ зъ громадою.

— **Нѣщастя елементарный.** Въ околицяхъ Па-
рижа лютувъ ся 18-ого с. м. страшенній цик-
лонъ. Въ Asnières погнѣло пять особѣвъ а 20
е пораненихъ. Въ Colombes підъ Парижемъ
подають число раненихъ на 40, одѣнь дѣмъ
заваливъ ся, а кѣлька е ушкодженихъ. На
улицѣ повозы перевертались, а всѣ дроты те-
леграфичній и телефоничній позриванѣй. — Въ
Нѣмеччинѣ, коло Ляндсбергу запавъ ся голов-
ній законъ въ копальняхъ Пельфінгу, при
чѣмъ погнѣло одинъ горнякъ. — Въ Румуніи
выступивъ наслѣдкомъ прѣрваня хмаръ и вѣч-
ныхъ дощѣвъ Дунай підъ Фегеши зъ бере-
гѣвъ и вытворивъ велике озеро. Комунікація
зѣльничѣа була черезъ кѣлька днѣвъ пере-
рвана.

— **Землетрясенє въ Индіяхъ.** Зъ усьхъ
майже мѣстѣ, положенныхъ на пѣвнѣхъ водѣ
Мадрастѣ, надходять до Калькуты вѣсти о
шкодахъ, нанесенныхъ минушюи суботы земле-
трясенемъ. Въ Читтагонѣ запавъ ся будынокъ
почтовый. Страшна злива въ нѣдѣлю и поне-
дѣлокъ побѣльшила ще шкоды, заподѣяній
землетрясенемъ. Великій ниръ, заподѣяній
бути нагоды ювілея королевен Викторіи мусѣвъ
бути відложений. Такожъ не давано салѣвъ
зъ гарматъ, бо звичайный стрѣльы, якій каждо-
го дня оповѣщаютъ въ Калькутѣ полудне,
пошкодили нарушенемъ черезъ землетрясенє
домамъ. Тысячѣ убогихъ Европейцѣвъ и Ин-
дійцѣвъ днюють и нѣчуютъ підъ голымъ не-
бомъ. Въ другихъ мѣстахъ положене о много
гѣрше. Въ Шильонѣ погнѣло богато людей, а
всѣ дома зрѣваній зъ землею. Те саме до-
носить и зъ Гаваттѣ, де повстали широкій землѣ-
цѣлины, а шляхъ зѣльничій запавъ ся цѣл-
комъ. Деякі мѣщевости позаваленій цѣлкомъ
всякихъ способѣвъ комунікацій — а зъ усьхъ
сторонѣвъ доносить о численныхъ жертвахъ въ
людяхъ.

— **Вымѣна дѣтей въ Даніи.** Въ сканди-
навскихъ краяхъ — якъ пише французскій
журналъ Revue des Revues — истнує уста-
нова, котра звертає на себе увагу всѣхъ фі-
лиантропѣвъ. Подчасъ ферій шкѣльныхъ меш-
канцѣ сѣль посылають свои дѣти до мѣсть,
а зновъ мешканцѣ мѣсть посылають свои на
села, держава дозволяє безплатный перевѣзъ
дѣтей, а школы выправляють дѣтвору послѣ
бажана родины. Дѣти вѣзять самѣ; кожде но-
сить маршрутъ завѣшну на груди, а коли-бъ
яка дитина припадково заблудкала ся, то нею
займуть ся въ найблизшій мѣщевости. При
приходѣ поѣзду селянє и селянка дожидають
малыхъ пасажирѣвъ и берутъ ихъ до дому,
несть и годують поразъ лѣьше якъ въ
мѣстѣ, и дѣтворѣ вертає зъ ферій до мѣста
все очевидячки здоровша. Зновъ же мѣщанє,
приймаючи дѣти зъ сѣль, позаконяють ихъ
зѣ всѣмъ, что въ мѣстѣ гѣдне побаченя и
пѣзнаня, а по реставраціяхъ устроють ся для
сѣльскон дѣтворы навѣтъ забавки зъ танцами.
Мѣсто Коненгага выслає щорѣчно по-надъ
10.000 дѣтей на села и только само приймає
въ гостину изъ сѣль. За введєнѣмъ сен уста-
новы робить ся теперъ пропаганда у Франції.

Телеграмы „Дѣла“.

Петербургъ 21 червня. Вчера відбули ся
хрестины другон доньки царекон; на хрестѣ
дѣтала имя „Тетяна“. — Переведено тутъ
богато ревизіи и узвизано богато особѣвъ, мѣжъ
ними такожъ зъ высихъ кругѣвъ товаришескихъ.
Ходить о выдачу плану мобілізацій котрийсь
сусѣдній державѣ. Найбѣльше скомпромітова-
на має бути дочка одного генерала.

Лондонъ 21 червня. Зъ нагоди ювілея королеви Вікторії відправлено вчерашню службу Богу в катедрі св. Павла; для католицьких князів була рвнчасно відправа в каплиці католицькій; а королева вислухала службу Божу в каплиці в Уіндсері, по чьмъ цѣлувала всіхъ притомнихъ членівъ родини. Архикнязь Францъ Фердинандъ д'Есте бувъ на службі в католицькій каплиці а опбѣла на обѣдъ у князя Уельского.

Переписка Редакції и Адміністрації.

Вн. II. Св. 66 Су. До кінця року ще 4 зр. — Вн. II. У. 66 Дв. Заплачено до 15 вересня. — Вн. М. По. 66 Па. До кінця марта. — Вн. II. Бо. 66 Ро. До кінця року ще 1 зр. 80 кр. — Вн. Ю. Ох. 66 Се. Вписано за цвітень. — Вн. Д. Ел. 66 Ча. Такъ. — Вн. В. Ан. 66 Че. Годать ся.

Оголошене.

В цілі прийняти 100 учеників до інтернату для кандидатів ц. к. Семинарії учительської в Самборі на рік шкільний 1898 оголошує ся конкурс під слѣдуючими условіями:

Комітет інтернату приймає 95 найбідніших і найпильніших в науці кандидатів, а то: з курсу приготвялючого за місячною доплатою по 5 зр. в готівці в I року за доплатою по 3 зр. в готівці, в II, III, і IV року без доплати, лиш за побирану стипендію. — Крім того приймає комітет 5 кандидатів за цілою доплатою по 12 зр. місячно з гори. Добровільне вступлене або випадене з інтернату потягає за собою утрату побираної стипендії. — В інтернаті дістають ученики мешкане, харч, услугу, світло пране і в міру запасу книжки шкільні, а також стараний надзір батьківський. — Приняте учеників з курсу приготвялючого в провізоричне і вістане затвержене по зложеному іспиту вступного з добрим успіхом і по класифікації з кінцем вересня с. р. — Ті, котрі не відповіли повнішим условіям вістануть з 1/10 с. р. безуспішно видалені з інтернату, а на їх місце будуть прийняті гідніші. Подання о прийнятті до інтернату належить вносити на руки Дирекції Сем. учит. в Самборі, з поданням остаточної пошти, найпізніше до кінця липня с. р., до котрого треба долучити: 1) свідочтво убожества, 2) остатне свідочтво шкільне, що найменше з добрим поступом, 3) метрику родження, 4) декларацію родичів, потверджену через Начальника громади і місцевого душпастиря, в наслідок котрої обовязані будуть платити точно щомісяця з гори повніше сказану квоту і достарчати синови: книжку до молена, 4 пари біла, 4 простирала, 4 пошевки, 4 рушники, 6 хусток до носа, все значене, 2 пари нової обуви, два убраня, а також сінник і ковдру до прикриваня. Крім того оплачують родичі прийнятого до інтернату синя 1 зр. з гори на цілий рік за уживане інвентаря і по 5 зр. на принади шкільні на руки настоятеля бурси, котрий ім з кінцем року зложити рахунок з квоти 5 зр.

З комітету інтернату для кандидатів ц. к. сем. в Самборі дня 20 червня 1897.

УЧИТЕЛЬКА

испытана матуристка, глядитъ сейчасъ лекції на провинціи до старшихъ панночекъ. Зголошена до бюро дневниковъ и оголошенъ Пльона, Львовъ, підъ 195 „УЧИТЕЛЬКА Z“ 3-8

ГОСТЕЦЬ и РЕВМАТИЗМЪ

лѣчить едно лишь масть Русса [Russ Gichtsalbe]. Слоужъ 1 зр. Розсылає С. Рукеа Антипа Львовъ. (Галичина.) 9-24

МУЖЧИНА

середного віку, Русинъ, старший учитель вѣдь кольканцятъ дѣтъ, практикъ въ провадженю господарства, хотѣвъ бы навязати знакомствъ въ цѣли супружества зъ интелігентною особою, панною або молодію бездѣтною вдовою, Русинкою, маючою своє власне хочбы й трохи занебане господарство. Вѣнь мѣгъ бы принести зъ собою на господарство до 1000 зр. готівки а невдовзі перейде на емеритур. Маючыхъ охоту до навязаня такої знакомости просятъ порозумѣти ся зъ нимъ листовно, присылаючи на руки Редакції „Дѣла“ въ кувертѣ опечатаний листъ [если можна, зъ фотографією] підъ адресою „До А. П. въ Б.“ а Редакція доручитъ той листъ по принадлежності. За дискрецію ругать ся словомъ чести.

(3-?)

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двухъ частяхъ

Выбѣръ поезій для народа зъ жатвѣнсью в портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна каждой части 25 кр

Опавлений прамѣрники продають ся по 85 кр.

Обвѣщене Повѣтового Товариства политичного „Селяньска Рада“ у Львові.

Запрошує ся отсим всіхъ Вп. членівъ Повѣтового Товариства политичного „Селяньска Рада“ у Львові на звичайний загальний збіръ що відбуде ся в пятницу дня 2 н. ст. липня 1897 р. у Львові, в сали Товариства рускихъ ремісників „Зоря“ (при улиці Краківскій ч. 17).

Тогожъ дня рано о годині 9-тій відправитъ ся Богослуженє в міській церкві Успенія Преч. Діви.

О годині 10-тій рано наступитъ отворене загального збору з слѣдуючимъ порядкомъ дневнимъ:

1. Привитанє зібранихъ головою товариства о. Гр. Гирнякомъ.
2. Справозданє з діяльности товариства за часъ від марта 1896 р. до кінця червня 1897 р., предложитъ секретаръ товариства Д-р Кость Левичкий.
3. Справозданє касове, предложитъ касиръ товариства Михайло Голейко.
4. Выборъ нової Ради товариства.
5. Выборъ суда мирового.
6. Рефератъ про заводівъ стоваришеня рілнничі, выголоситъ о. Гр. Гирнякъ.
7. Внески членівъ товариства.

Запрошуючи всіхъ членівъ товариства, до якъ найчисленнѣйшої участі в загальнімъ зборі, упрашає Рада товариства, щоби Вп. члени товариства зволили вирѣшити свої вkladки членськѣ по 50 кр. за рік 1897-мий позаякъ наше товариство має до покритя значні видатки.

За Раду Повѣтового Товариства политичного „Селяньска Рада“, у Львові дня 18 н. ст. червня 1897 р.

О. Гр. Гирнякъ голова. Д-р Кость Левичкий секретаръ.

На до слане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ
стація Золочѣвъ, отиврає ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый рокъ. Ближихъ вѣдомостей у дѣла ЗАРЯДЪ. 29-14

Змѣна льокалю.

Найдешевѣйшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА
Коперницкого
пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового льокалю
при пл. Галицкой ч. 1.

Во цѣнахъ найдешевѣйшихъ въ великомъ выборѣ окуларъ, цѣпкеры, льорнеты, барометры, термометры — Напрямъ найскорѣе и найдешевѣе. — Устроєня электричныхъ двѣлѣнь. — Замовленя зъ провинціи водворотно. 4185
Адреса: Оптика Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

ОГОЛОШЕНЕ.

Дня 26 червня 1897 о 6 годині вечером в новій сали Товариства задаткового в Комарні відбудуть ся

XXVIII. Звичайні Загальні Збори

Членів Товариства задаткового в Комарні на повіт судовий Комарнянський

стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою, на котрі всіх до голосованя управлених членівъ запрашаємъ.

Предметомъ обрадъ буде:

- 1) Відчитанє протоколу з послѣднихъ зборівъ.
- 2) Справозданє Дирекції з діяльности і рахунківъ за р. 1896.
- 3) Справозданє Комісії контрольной з внесенемъ Ради надзорчої на уділенє Дирекції абсолютної з діяльности і рахунківъ за часъ від 1 січня до 31 грудня 1896.
- 4) Поділ чистого знеку за рік 1896.
- 5) Выборъ 9 членівъ Ради надзорчої.
- 6) Затверженє вибору двохъ членівъ Дирекції.
- 7) Внесенє членівъ.

В Комарні дня 16 червня 1897.

З Ради надзорчої Товариства задаткового в Комарні на повіт судовий Комарнянський, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою.

202 1-1

Д-р. Якимський в. р. презес. І. Гонт в. р. секретаръ.

Знає вѣдь многіхъ лѣтъ ц. к. уприв. разінерія спірту, заосмотрѣна найлѣпшими приладами ректифікаційними найновѣйшою сис. емы, фабрика рому, лікерѣвъ и одту

Юлія Миколая Насадѣдниковъ у Львові

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручає старій польскій силъй горѣвки, дуже добрий розділен, лікеры, румы правдѣвъ зъ Ямайк, якъ такожъ найлѣпшою якости краєвъ спеціалъ явъ: Народѣвка, Dziennik, Szosinek, Карпатѣвка, „Дабель“, Помаранчева не солоджена, Ратаѣя, Деревѣвка и т. н. горѣвки упривѣлєвані и одного правдѣвъ если зъ нашою фабрикою справдѣженъ.

Одногоже жерело въ краю для пп. антикратѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшою спірту, до цѣлей лѣчничихъ вѣльного вѣдь податку и вже оподаткованого. Правдѣвъ спірту зъ оцтовъ найсильнѣйшій, здоровлю не шкѣдливъ, бо не вироблюваний зъ есенціи оцтовѣвъ.

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9, и улицы Галицка ч. 1. 4912 850-2

Посередничимо въ закупнѣ

СЪЧКАРЕНЬ

ССХ по 32 зр.

вальцовыхъ зъ двома колесами по 34 зр.

МЛЫНКОВЪ

по 63 зр.

и другихъ машинъ господарскихъ.

Въ користь нашихъ вѣдбрателѣвъ узьскали мы въ фабрицѣ и уступаємъ купуючимъ 10 процѣнтъ вѣдь цѣнъ повысшихъ и другихъ цѣнъ фабричныхъ за другіе машины и запрашаємъ до якъ найчисленнѣйшихъ замовленъ.

Вѣдшовши въ звязи зъ первоепенною фабрикою

ПОЛОТНА

чисто льняного, румбурского и ирландского — за котрого чистоту ручимо — оферуємо посередничєна въ тѣмъ артикулѣ. Пробки полотенъ и цѣпникъ знаходитъ ся для осмотру нашихъ Пч. Гостей въ головнімъ зарядѣ и по філіяхъ Товариства. Замовленя приймає ся лише на цѣлѣ штучки, мѣстачъ въ собѣ 23—10 метр. довготы.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогичного двѣлѣдничєвъ педагогично-научный, выхѣдитъ вѣдь 1 червня 1889 у Львові ул. Ворменська ч. 2 Предплата на цѣлѣй рокъ 3 зр. на цѣлѣ року 1'60 кр. на чверть року 1 зр.

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ безпечень въ Празѣ

(основанный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѣдь 1874 р.)

скѣпчивъ зъ концѣмъ 1895 р. 27-ый рокъ своєй дѣяльности и зросли въ сѣбѣ вѣдѣлѣтъ „Славіи“

Фонды резервовъ и ручающій	зъ концѣмъ 1895 р.
Преміи надежності побѣдъ и вѣдѣлѣтъ	ар. 6,815,229'98 кр.
ки за рокъ 1895	2,116,833'28 „
Обезпеченъ сумы въ секціяхъ на житѣ	26,136,343'45 „
Обезпеченъ сумы въ секціи вѣдь огню	253,137,811'— „
Выпавленъ капиталъ, ренты и вѣдѣлѣтъ до вѣдѣлѣтъ въ 1895 р.	1,521,581'61 „
За часъ своєго истовнаня выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капиталъ и вѣдѣлѣтъ до вѣдѣлѣтъ въ загалъной сумѣ	25,553,849'80 „

„Славія“ приймає въ секціяхъ I и II обезпечєна на дожитѣ або на случай смєрти, якъ и обезпечєна вѣдѣлѣтъ для дѣтѣвъ, въ секціи IV. обезпечєна вѣдь шкѣдъ огневыхъ будынкѣвъ, двѣлѣмѣстѣй, збѣлѣтъ товарѣвъ, запасѣвъ, скѣта и пр.

Тарифы „Славіи“ вѣдѣлѣтъ умѣренѣй, а услѣва обезпечєна вѣдѣлѣтъ користи.

Тарифъ и друкѣртѣвъ вѣдѣлѣтъ всякого рода, якъ и вѣдѣлѣтъ потребныхъ поясненъ удѣлѣтъ якъ найохотѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львові при улиці Словацкаго ч. 3. 28 12-2

„Славія“ приймає зголошенія о удѣленє агенціи въ мѣсцевостяхъ де немає заступника и вѣдѣлѣтъ радо удѣлѣтъ агенціи письменнымъ селянамъ.

Розкладъ їзди поїздівъ залізничнихъ

важний від 1 мая 1897

після часу середно-європейского [північного о 36 минут від часу львівського].

ПОІЗД	ПОІЗД	ПОІЗД	ПОІЗД
посп. особ.	до Львова	посп. особ.	зі Львова
приходять о		відходять о	
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочиска з головн. двірця
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан
7.52	„ Тернополя на Підзамчє	6.15	„ Підволочиска з Підзамча
8.05	„ Львовича		„ Іцкан
8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40	„ Кракова
8.25	„ Сокаля	8.55	„ Сколього [до Гребенєва від 10/11—11/12]
9.10	„ Кракова	9.20	„ Сокаля
10.35	„ Ярославла	9.25	„ Янова
1.15	„ Янова	9.40	„ Підволочиска з головного двірця
1.30	„ Кракова	10.05	„ Підзамча
1.40	„ Сколього [Гребенєв від 10/11 до 11/12]	10.27	„ Іцкан
1.50	„ Черновєць	10.45	„ Янова [від 11/12 до 12/12 в недѣлі и свѣта]
2.15	„ Підволочиска на Підзамчє	1'04	„ Підволочиска з головного двірця
2.30	„ „ головн. дворець	1.55	„ Підзамча
5.25	„ Сокаля	2.08	„ Бруховичъ що недѣлі и свѣта
5.35	„ Підволочиска на Підзамчє	2.31	„ Черновєць
5.45	„ Іцкан	2.40	„ Кракова
		2.50	„ Сколього [від 1/12 до 20/12 з Стрип]
5.10	з Підволочиска на Підзамчє	3.05	„ Янова [від 1/12 до 14/12 и від 1/12 до 20/12]
8.00	„ Кракова „ головн. дворець	3.15	„ „ що день, від 15/12 до 21/12 в будній день
6.00	„ Підволочиска на головн. дворець	3.27	„ Бруховичъ
6.55	„ Кракова	3.40	„ Замной води
8.00	„ Янова від 1/12 до 14/12 — від 1/12 до 20/12	4.40	„ Ярославла
	що день а від 15/12 до 21/12 в будній день		
8.15	„ Бруховичъ	4.40	до Кракова
8.49	„ Бруховичъ	5.20	„ Львовича
9.01	„ Янова [від 1/12 до 21/12 в недѣлі и свѣта]	6.45	„ Кракова
9.10	„ Іцкан	7.05	„ Сокаля
9.30	„ Кракова	7.25	„ Тернополя з головного двірця
9.43	„ Підволочиска на Підзамчє	7.30	„ Львовича
9.50	„ Іцкан	7.47	„ Тернополя з Підзамча
10.00	„ Підволочиска на головн. дворець	7.48	„ Янова [лишь від 1/12 до 20/12]
10.20	„ Сколього лишь від 1/12 до 20/12	8.50	„ „ 1/12 до 20/12
12.10	„ Львовича	10.50	„ Іцкан
		11.00	„ Кракова
		11.27	„ Підволочиска з головного двірця
			„ Підзамча

ЗАМІТКА: Пѣра нічна числѣтъ ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

КРѢСЛА огорождъ кутѣ, складанѣ въ листовкахъ деревляными, штука по 3 зр. Лавки огорождъ по зр. 10 и 12 Коновки и Сикавки огорождъ, иоручає ПЕТРО ХИПОНОВСКИЙ, торговля зельзана у Львові, площа Капитульна ч. 1 [супротивъ кате. 1695 дры.]

МУЖЕСКУ

Безсильность

выкликану именѣю страшныи наследіями тайныхъ грѣхѣвъ молодости и розпутыи, усуне напєвно и на довго однокѣ, розширена въ многіхъ выданѣхъ иллюстрирована книга

Самѣохорона д-ра Ретана

Россійске выданє: 1 зр. Польске выданє: 1 зр. Нѣмецке выданє: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугѣ и направили свои мужескѣ силы при помощи вказанѣю въ книжцѣ способу лѣченя. По одержанію франкоу належнѣности, высылаетъ ся франкоу книга въ кувертѣ малязномъ выданѣтъ Р. Ф. Бірей въ Липсеку. (R. F. Bierer's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Товариство „Просвѣта“

при зближающіхъ ся испитѣтъ въ школахъ народныхъ подає до вѣдомости Свѣтъ. Радѣ Шкѣльныхъ. Впѣвъ, свѣщеніковѣвъ, катихѣтъ, учителей и родичѣвъ, що книжки накладу товариства, призволєній кр. Радѣю шкѣльною на преміи для учениковѣвъ, красно опавлений можна купити въ канцелярії товариства рыноу ч. 10, по слѣдуючій цѣнѣ:

Росказы про силы природы	20 кр.
Оповіданя о житіи св. Бѣри-са и Глѣба	20 „
Повѣськи для дѣтѣвъ	27 „
Сестра	15 „
Байка	22 „
Исторія Руси ч. I.	25 „
Исторія Руси ч. II.	25 „
Лєвъ и конопль	24 „
Рогата худѣва	45 „
Про живоплоты и лѣсъ	20 „
Вєнѣмѣтъ Франклинъ	16 „
На досѣтъкахъ	22 „
Сєрєдъ лєдовѣго моря	25 „
Житє св. великомученика и лѣкаря Пантєлєймона	20 „
Дрѣбна птица господарска, а вєдѣлѣтъ грошѣ	20 „
Вѣдѣлѣтъ Америки	22 „
Завѣръта шкѣдлий и пожиточий	42 „
Перекотиполо	18 „
Кырилъ и Методій	22 „
Повѣстки (Тѣточка Ганна и Дѣва старѣвъ-богомѣлѣвъ)	18 „
Финляндія и Сахара	22 „
Молитвенникъ народный (въ звывайной опавѣ)	20 „

въ лучшій опавѣ:

- а) хребетъ полотняный и золоченый хрестъ зъ переду 25 „
- б) цѣла опавѣ полотняна, берєги золоченый и золоченый хрестъ зъ переду 35 „

Молитвенникъ народный великій по цѣнѣ 90 кр., 110, 130, 160, 180 зр. 1-2

Всякій замовленя высылаетъ ся скоро и точно.

АЛЬБУМЪ

заслуженныхъ Русинѣвъ

Цѣна 70 кр

Дѣстѣтъ можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і рукописів) о 6-тій годині по полудні. Літературний додатокъ „Вісникъ найважливішихъ новістей“ виходить во второкъ, а во второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату і инсерати приймають: у Львові Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — въ Ярославі Л. Крижановскій; — у Відні: М. Дука, І. Селлерстатте; — Ф. А. Рихтер, Nibelungengasse 4; Н. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I, Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належність за инсерати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій: за границею:
на цілий рікъ . . . 18 зр. на цілий рікъ . . . 24 зр.
на пів рікъ . . . 9 зр. на пів рікъ . . . 12 зр.
у Львові:
на цілий рікъ . . . 16 зр. на пів рікъ . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр.

Годові, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24

ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-

передне застережене. — Рекламці неопечатані

вільні відъ порту.

Поодинокі члени коштують 8 кр. а в.

Оголошенія змисли приймають ся по ціні 10 кр.

вдѣломъ стрічки инсератовъ або якъ місце а в

рублиці „Надбавка“ по 25 кр. а в.

Ціна і інші доходи приватні числять ся по

16 кр. відъ отримка.

Письма зъ Відня.

Дня 20 н. ст. червня 1897.

[До ситуації політичної. — Чорні хмари надъ Балканами. — Нова газета славянська.]

Вже три тиждів минуло відъ замкнення сесії ради державної, а назначена графомъ Баденіємъ „Ruhe- und Gesundheitspause“ все ще не скінчилася.

Постійний тиждень вніс трохи життя в мавбисті нашої політики. Картини зміняли ся наче в калейдоскопі. Neue fr. Presse принесла вѣсть, що графъ Бадені зовсімъ певно думав надъ проблемами порозуміння між Нѣмцями і Чехами, сейчасъ появило ся дementі в краківському Czas-і, бо графъ Казимиръ „не хоче занадто ангажувати ся“. Клерикальний Vaterland прийняв зновъ передвѣра вѣсть, що графъ Бадені чекати-ме до осені; если-жъ его „прихильно викидаюче становище“ буде безъ результату, то розв'яже раду державну, розшише нові вибори і буде старатись а la в Галичині зааражувати „взбурчені“ вибори в Чехії на некорист Нѣмцямъ, если очевидно тї не настрашать ся репресалій. І ся вѣсть не остала безъ урядового заперечення у вчорашньому пів-офіційному Fremdenblatt-і. Віденскій кореспондентъ пів-офіційно прускою „Norddeutsche allgemeine Zeitung“ подав свою розмову зъ однимъ членомъ австрійської кабінету; дбавъ за те порядку відправу! — рептіліна Reichswehr такъ посолала, що тямити-ме до судного дня. На другій день вже не мавъ розмови зъ жаднимъ австрійськимъ міністромъ, лише зъ якимсь визначнимъ „Staatsmann-омъ“. Ну, тихъ мужівъ державнихъ не забракне вже йому ніколи, і навѣть Reichswehr не зможе адементувати.

В дійсності стоить рѣчь такъ, що за чеською нѣмцями угодою досі ніхто не хоче братись, починає спихає графъ Бадені на партію, партія відієкують ся одна за другою і старають ся якъ найенергійніше опрокинути инсинуацію, мов-би то они перші хотіли мирити ся. Молодо-Чехи в beati possidentes. Они боять ся не лишъ утратити хоч-би одну букву зъ того, що захопили, але боять ся і закиду політичного опортунізму відъ виборцівъ. Ліберали зновъ боять ся кпинъ і гнѣву нѣмцеского населення. А позаду стоить грізний Шенереръ; мовъ мечъ Дамокла висить надъ головою лібералівъ. Вонъ заявивъ, що зъ графомъ Баденіємъ таки зовсімъ у нѣяку дискусію не вдає ся. Акції Шенерера поїшли сильно в гору, чого доказомъ майже запевнений виборъ Шенеріанца Вольфа до чеського союму при недалекімъ доповняючій виборѣ зъ округу Дукса-Теплиць, котрий то мандатъ досі бувъ в рукахъ лібералівъ. Для всьлякихъ радикальнихъ політичнихъ партій в графъ Казимиръ неопційний; коби не смѣвъ ся „Руслан“, то варто би именувати его почеснимъ членомъ тихъ партій. Своєю „зельзною рукою“ побуджує вонъ тї радикальні партії до діяльності і сильно скріплює ихъ власне тямъ, що нищать ихъ. Такъ було і у насъ у вхідній та західній Галичині; такий процесъ відбуває ся теперъ в Чехії, де на цілій лінії Georg Ritter von Schönerer бере верхъ, а всѣ „умірковані“, „тактовні“ і всьлякихъ иншими прикметами сервілізму випосажений елементи идуть в кутъ. Політику Шенерера найуспѣшнійше підпірає самъ гр. Бадені. Немовірно, а прецѣнь багато в тій правді...

Але отъ тимчасомъ в саму пору, „im richtigen Augenblick“ — каже пів-офіційний Fremdenblatt — появила ся в Grazer Tagespost, органъ вѣрноконституційнихъ майнатівъ, стаття п. заг. „Zur Lage“, підписана ініціалами „St.“ В авторъ догадують ся графа Штіркі, провідника згаданого партії. Се той благородний меклеръ, котрий появляє ся все на видокруахъ політичній, колько разъ стають скриплячі колеса нашої конституційної машини... Змѣсть тои довгоні статті такий, що вѣрноконституційна більша посѣлбѣсть дуже добре розуміє свою задачу посередництва, але щоби ся задачу можна сповнити, мусить

впередъ правительство, котре спровадило сей станъ тяжкою політичною похибкою, не усувати ся відъ свого найпершого обов'язку коло запровадження супкою у внутрі держави. Правительство зробило пробу: примусовою дорогою подоготити справу чесько-нѣмцеского угоди. Могуче слово цесареке усунуло кризу кабінету, але сей фактъ перенѣсь власне кризу в парламентъ. Парламентарну кризу закбичивъ графъ Бадені замкненнямъ сесії; теперъ ся криза захопила цілу державу. Парламентъ замкнено запбано і тямъ заострено шорткі відносини партій. Порѣшене самого головно-го питання відложено вправді, але не переведено досі.

Здаєсь, що сеєя оферта прийшла нашою премієрви в самъ добрий часъ, бо всѣ рептілі чі пів-офіційні днівники мовъ на команду зрадѣли нею і возвеличили ся значѣнь. А бувъ до сего вже крайній часъ, бо молоді-Чехи попадали на такий теорію, за котрій повинна була навѣть руска рептіліка прикладно взяти ихъ зъ гори. Они теперъ наразъ готові погодити ся і зъ Staatsstreich-омъ, бо — якъ кажуть Narodni Listy — нема для нихъ причини піддержувати тепершнього стану, лише за-для того кусця паперу, на котрімъ виписане слово „конституція“. Далше молоді-Чехівъ нѣчо не обходить. Мають розпорядження і за нихъ потерпають; судѣба Баденієвого стає для нихъ судѣбою тихъ розпоряджень. Они ще раді би дбати автономію Чехії, очевидно безъ подѣлу на теріторію [чеську і нѣмцеску]. А хотѣть се перевести за всяку ціну, нехай-би і дорогою формального перевороту. На тій точці сходять ся они зъ нашими польськими шляхтичами, зъ ихъ мрѣями про галицьку „гавтомонію“ та зъ ихъ протестомъ противъ роздѣлу Галичини, хочъ Галичина не я анѣ трохи такою историчною індивідуальністю, якъ корольство чеське.

Здаєсь, що рѣчь чесько-нѣмцеского угоди поїде тою дорогою, на яку звертає ся графъ Штіркі. Се мабуть одинокій ратунокъ для кабінету гр. Баденієвого. Fremdenblatt кончить свою статтю такъ: „В дійсності не є оно такъ кепско. Коби лишъ уже разъ бодай тї групи, що стоять найближче до державнихъ задачъ, дали починъ до пробъ порозуміння, до котрого на всякій случай треба стремѣти. Тільки в сей спосбѣ, розваживши рѣчь холодно і справедливо, прийдемо до пересвідчення, що языковий розпорядження не є загадкою, котрої не можна-би розв'язати. І тї розпорядження можна до потребъ і жадань обохъ партій такъ допасувати, що Нѣмці і Чехи замѣсть зажиратись на смерть, зможуть жити мирно біля себе.“ А звертаючись до вѣрноконституційної ліберальної більшости посѣлбѣсти каже: „Отея партія може положити першій підвалини мира, на котрихъ опѣла правительство далше може будувати!“

Коли переговори значуть ся, сего нинѣ напевно чі ніхто не знає. Але заповѣдають, що на липень многі міністри вибирають ся зъ Відня на відпустку, отже пбѣла сєи комбинації головні переговори припаде би на серпень або вересень. А за той часъ гр. Казимиръ сподуває dūce cum uliti — нагбнка за опозиційними Нѣмцями иде якъ не можъ лучше. Конфіскації, процесы, заборони мітингівъ, тайній розпорядження [котрий опѣла таки сама прокуратура конфіскує], розв'язуванє товариствъ, недопусканє заснованя новихъ товариствъ і т. д. Коби се тільки що помогло!... Бе отъ у насъ ще й по нинѣшній день має „Руслан“ тільки клопоту зъ тими — якъ називають ихъ посолъ Барвѣнскій в адресовій комісії — „чинниками“, що працюють надъ переворотомъ суспільного ладу...

Офіційно притихло на балканськомъ пбѣвострові, офіційній телеграмі подають намъ звѣстки про більше або менше успѣшній переговори мира міжъ Турками і Греками. Але коли зъ одной стороны такъ успокоюють суспбѣвѣ, то зъ другою треба зазначити і те, що Абдуль-Гамідъ любить робити несподѣванки а зъ даного слова не робить собі найменшого скрупулу. Болгарамъ в Македонію а Сербамъ в Старій Сербію не зрєалізувавъ

анѣ одной зъ тихъ обѣцянокъ і концесій національнихъ, які поробивъ бувъ в критичнихъ хвиляхъ перебутокъ війны. Теперъ вонъ потребує позички і вже доносять, що зъ одной західною державою веде користній переговоры. Вказують на Англію. Она має дати гроші, і то пропастъ грошей; за те Туреччина запевнить їй постійне посѣданє окупованого Египту. А на що потрібні тї гроші? Высока Порта каже, що на адміністраційній реформи, на войсковій інвестиції... Хто знає, чи оно правда? Бо тимчасомъ відъ закбиченя війны зъ Грецією мобілізація турецької армії поступає невпинно. В Европѣ стоить 300.000 люда, в Малій Азії 100.000 підъ зброєю. Порта ставляє Греції чимъ-разъ більші жаданя, і то мимо протесту європейськихъ державъ; зъ Крети войска не забирає... Зъ того виходить, що Туреччинѣ надовѣла опѣка Європи, султанъ хоче скинути зъ себе тую опѣку і в тій цілі лучить ся зъ Англією, котра все і всюда такожъ шукає для себе зыску... Надъ Балканомъ зятають ся нові хмари; греко-турецька війна була мабуть лишъ интродукцією...

По феріяхъ має почати виходити у Відні тиждєнникъ [хочъ не виключена можливість, що се буде днівникъ] славянскій писаний по нѣмцески. Начальнимъ редакторомъ сего органу має стати тепершній віденскій репортеръ [не кореспондентъ!] „Narodni List-овъ“ панъ Репілек, котрий впередъ називавъ ся Münz, бо є найсправедливѣшимъ в свѣтѣ жидомъ. В складъ комітету редакційного входять три молоді-Чехи [д-р Горжіца, д-р Курць і д-р Пацак], одинъ чеській феодалъ [князь д-р Шварценбергъ], два члєны польського „кола“ [д-р Рутевскій і д-р В. Левицкій], одинъ словѣнскій лібераль [д-р Феряничъ], одинъ словѣнскій клерикаль [д-р Жітнікъ], два правительственні Хорваты [Банкіні і Спінчіч], вбѣнци і два урядові Русини [Барвѣнскій і Вахнянинъ]. Дуже ми цікаві на сю газету і на тоту „оборону славянськихъ інтересівъ“, яка вийде відъ згаданихъ члєнівъ правдѣ парламентарно. Про молоді-Чехівъ заприймає тутъ чеська радикальна „Samostatnost“: „Молоді-Чехи нинѣ справді доказують штуки в найвищихъ сферахъ політичного акробатства. Они переконують насъ, що не досить разомъ зъ клерикалами і феодалами танцювати в парламентѣ, але відважують ся сидѣти в тій компанії навѣть в опбѣлній редакції“. Що якъ шѣ, але то тѣшитъ насъ, що вже і посолъ Барвѣнскій та Вахнянинъ знайшли собі свого жиди Мінца на „оборону загроженого Славянства“...

(п.)

О кроваві вибори в Черневі.

Другій день розправи 19-ого с. м.

Кбнчено переслухувати обжалованихъ.

22. Якимъ Кимакъ збзнає: У Чапельского в п'ятницю ввѣчѣр бувъ і тамъ говоріло ся про вибори: о тбмъ, що стало ся; але о дзвоненю нѣчого не говоривъ. Не правда мов-би вонъ в суботу стоявъ коло давнищъ зъ Лучинськимъ; того дня бувъ у лѣвѣ, зъ-вбдки якъ пополудни повернувъ.

23. Тома Скрипа має то сказати, що „що в актѣ написано, то всьо неправда“. В п'ятницю у вѣчѣр бувъ у Чапельского, але тамъ о дзвоненю не було нѣякої бесѣди. В суботу коло канцелярїи не бувъ; бувъ дома. [Такъ само збзнавъ і в слѣдствѣ.]

24. Мих. Лучинскій, при церквѣ вторий братъ, збзнає: В суботу рано отворивъ я церкву і казавъ Іванови Федорови йти дзвонити. Коли той доходивъ, уже хтосъ дзвонивъ; хто, не знаю, але жандармъ каже, що Штундѣрь. Вахмайстеръ неправду збзнавъ, що нѣбы мене пытавъ: „на що я казавъ дзвонити?“ а я нѣбы відповѣвъ: „бо менѣ ся такъ хотѣло“. Такъ само неправда і то, що вѣбѣ коло мене стоявъ Якимъ Кимакъ. Идѣ канцелярїю прийшовъ емъ тогды, якъ уже були ранені. — Прокур Не знаєте, длячого

комісаръ в п'ятницю відѣхавъ? — Обж. Сперли ся на тбмъ, що якійсь жидъ вже по разѣ третій голосувавъ. Бійки при комісії не було нѣякої.

25. Петро Рошакъ збзнає: „Мене обрєхавъ Павло Коперскій. Якій вонъ є, то показує ся: вонъ теперъ на Кульпарковѣ. Вбѣт баламутивъ уже передше. Дзвоненя на гвѣтѣ я не чувъ. Люде збѣгли ся, бо видѣли, якъ жандармы вели людей.“ Про п'ятницю каже: „Я голосувавъ пополудни. Одѣнь жидѣ голосувавъ три рази. Мартульсь дбавъ 95 голо-сбѣвъ не знати зъ-вбдки!“ Вбѣнци жалувъ ся на начальника Робачевского. Жидѣвъ кликали по колька разѣ голосувати, а гадѣвъ, що платити по 50 зр. податку, за дверѣ викидали!

По переслуханю всѣхъ обжалованихъ прокураторъ жадає доповненя поступованя доказового в напрямѣ, о скблько органу власти поступили легально: що спонукало комісаря до перерваня виборбѣвъ і якъ комісарѣ представивъ се вѣ старостѣ? а далше, що і Робачевскій мавъ впливъ на староство, — отже вбзвати до розправи комісаря Страсера і Робачевского. Такожъ жадає відчитаня інструкції для жандармбѣвъ для роз'ясненя справы ужити оружя жандармами. — Д-р Олесницькій гудѣть ся на вбзване комісаря і на відчитанє інструкції для жандармбѣвъ, а до того ще жадає відчитаня актбѣвъ поступованя карного противъ жандармбѣвъ зб стороны войскового суду кравової обороны. Натомѣсть противити ся вбзваню Робачевского, бо вже в слѣдствѣ не було до того потреби, такъ що навѣть прокуратура не уважала за відповѣдне вбзвати его, а далше, що і его личні кваліфікації є нембжливѣ, тямъ більше, що то несприятель обжалованихъ. — Прокураторъ гудѣть ся на відчитанє актбѣвъ карного поступованя войскового суду противъ жандармбѣвъ. — Предѣдатель. Войсковий судъ кравової обороны переславъ акты, але і просить звернути ихъ собі зъ долуценємъ актбѣвъ розправы тутешного суду. — Д-р Олесницькій жадає відчитати лишъ устуну становлячї матеріалъ доказовий.

Предѣдатель заряджує павзу для розгладу тихъ актбѣвъ. По павзѣ д-р Олесницькій заявляє: Оборона зазнала розчарованя. Матеріалу доказового в актахъ нема. Войсковий судъ видко викидає резултант сєи розправы. Отже мусимо обмежитись на збзнаняхъ жандармбѣвъ зложеныхъ в слѣдствѣ войсковбѣмъ і на відчитаню інструкції для жандармбѣвъ на доказъ, що жандармы в сѣмъ случаю не мали права накладати „зельзбѣвъ“.

Протоколи збзнаня жандармбѣвъ відчитувано по нѣмцески, а предѣдатель розказувавъ се опбѣла коротко по польски. Вѣ жандармы збзнавали однаково, пбѣла одного вору. В тихъ протоколахъ сказано, що жандармъ Подолевскій пробивъ трѣхъ а жанд. Паньковъ двоухъ людей. — На жаданє прокуратора відчитано такожъ вбдзвув инсептора жандармеріа зб Львова.

Опбѣла предѣдатель відчитавъ інструкцію жандармеріи: Коли має ся ужити оружїя? §. 12. постановляє: а) вв конечній оборонѣ своєи особы або другон; б) сли є насильна перешкода ударемненя его службѣ; в) сли утѣкає великій злочинець, і то сли не можна его инакше затримати. — §. 65. уст. 2.: а) коли лагбдній средства не помогли, жандармъ має ужити найперше шаблѣ, багнету а потбмъ выстрѣлу, і то сли противникъ шось має в рукахъ; б) сли є насильний опбѣр. Але жандармъ все має обчислити, аби ошадити житє людське і другихъ; уживати оружя можна тільки в спосбѣ войсковий. В товѣтѣ має ужити битя кобѣю. — §. 79.: жандармъ упередъ має просити, далше арештувати.

Потбмъ почалося поступованє доказовє переслуханємъ жандармбѣвъ яко свѣдѣкбѣвъ.

1. Франц Нідерле [жонатий, отецъ 2 дѣтей, вахмайстеръ, некараний. Передъ при-ступленємъ до переслуханя сего свѣдка, д-р Олесницькій противити ся заприсягати его, а то на пбѣставѣ §. 170. уст. 2., бо свѣдокъ

ДОСТОЙНИЙ ПАНЬ!

Пробуйте тільки разъ випрасувати „Бажанта“ крохмалемъ брилянтовимъ до на-тара, а переконаєтесь, що вбнъ о много практичнійшій і лучшій відъ иншого. Отже жадайте тільки:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ БРИЛАНТОВЫЙ

вбдзначений великимъ медалемъ єрѣб-нымъ вв роцѣ 1894.
Набути можна у всьбхъ торго-вляхъ корбннцяхъ.
106 24—50

зостає в слідстві військовому, та ще й не обсохла кров на руках жандармських, най же руки до присяги не підносять! — Прокуратор спротивився сему, бо військовий суд не впровадив ще слідства, отже нема перешкоди, особливо що-до вахмайстра, бо він зброю не уживав. — Д-р Олесн.: З'являється виходить власне, що слідство вже єсть заряджене. Свідчить о тій водоза інспектора жандармерії. А що-до Нідерлього — то він також уживав зброю, шабля, і був командантом. Він як командант водноводає за всіх в сьмі разі. — Трибунал по короткій нараді ривив: вахмайстра Нідерля і жандарма Вишатицького записати, протинно-ж жандармів Семаня Панькова і Юсафа Подолевського не записати. — Прокуратор і оборона застерегли ся протинь того ривня.

Нідерлього записано і він оповідає: Дня 27. лютого о годині 3 рано вийшов я з трема жандармами поарештувати в Чернівціх людей за сповнений „гвалт публичний“. На то мав я розказ воді тугешного староства на письмі. В Чернівцях ми розійшли ся. Два пішли до вайта а два до Маргулеса. Розійшли ся, аби не звернути уваги, не натрафити на великий опір. Мав Маргулеса і Енгельберта сміяти ся, що нас лише двоє прийшло; они казали: „Нького не возьмете, бо вчера вже ся змовили“. Коли я пытав ся их, зь-водки они то знають, водповідали, що така є поголка. До Маргулеса удав ся я, аби довідатися, де виноватці мешкають. Маргулеса лежав у лужку. Зь-водтав пішов я до начальника. Ходив емь зь Костемь Романовичем. Водь начальника Робачевського не мав я ньяком карточки зь списком виноватців; таку карточку мав я водь староства. — Преде. Чи Робачевський о змові говорив? — Свід. Може й говорив. Він казав, що не буде мшати ся, бо бити ся людей. У Робачевського були мьяких 5 мінут. Водь вайта пішов я зь Костемь Романовичем і приарештував емь двоє та і спровадив емь до канцелярії і воддав емь водь надзбр жандарма Подолевського, а сам знов пішов емь. Арештували ми вбсьмох. Оден жандарм пішов по девятого, а я чекав. В-тмь Юрій Варгола шепче мені до уха, що будуть дзвонити на гвалт, будуть ставити опір. Ще не вернув жандарм, а другий жандарм Вишатицький мельдує, що вже дзвонять на гвалт. Я пішов арештувати тых, що дзвонять. Коло церкви стояло яких 30 людей. Запытав я: на що дзвонять? Водповіли: на службу Божу. Видів емь, що оден зльз. Був то Федь Штундери. Я спытав его, хто ему казав дзвонити. Водпові: „Мені старший казав“ і казав на Лучинського і на Кимака. Я запытав тых: „на що?“ а оден з них водпові: „Нам ся так хоче“. Штундери арештувати я бояв ся, бо обступили его люди; я лиш записав его. Мсьцевый парох був дома; мав тогды фхати до хого. То не на богослужене они збрали ся; служба Божа була пбнйше. Так казав Робачевський. Як дзвонили, люди сходились коло церкви, а водь церкви пішли до канцелярії, де вже було около сто людей. А все ще дзвонено, і то на гвалт. Люди оди говорили, що на службу Божу, а другі, що на гвалт. Арештанти вели ся спокійно. Я их закував, бо так каже інструкція. Коли жандарми кували арештованих, я успокоював людей, а они казали: „Не дамо, не пустимо! або все пйдемо, або нь оден“. Я зывав их вь имени права, аби розійшлись. Они успокоили ся, але потому знов: „Не дамо, не пустимо!“ Не просили, аби не кувати; впрочемь такой просьбы я навть не мбг услухати. Я зывав розійти ся, а они кричали: „Гурра!“ Арештанти були ще в канцелярії. Хтось уарів, що вже заковані, і чути було голос: „О, вже буде зле, бо вже заковані!“ Люди тиснули ся вь канцелярії. Оден наставляючи груди казав: „Як цсарь позволяє стрляти, то стрляйте!“ И знов по разь другій водозвало ся: „Гурра“. При выпроваджені арештантів жандарм Подолевський мав ити наперед. Не можна було; все ихали ся. Я пбслав жандарма Панькова, але так не мож було йти. Люди тримали арештантів за руки, ноги, за голову. Я вытяг шаблю і рубав, але нького не скальчив емь. Було так тьсно, що не мбг емь спустити руки зь шаблею. Тогды два жандарми пхнули тых, що тримали арештованих. Я видів, що жандарми робили ужиток зь зброю, але не видів емь, як. Я ужив шабл пбля інструкції, а жандарми не потребують команди. Ть два жандарми не водступали водь арештантів. Кололи на мьсо. Транспорт не був ще в руху. Люди були убрані досить тепло, і тогды не було зимно [27-ого лютого].

Пред. зывав свідка, щоби обернув ся

до обжалованих і показав, котрі тиснули ся. — Нідерля казує на Микиту Миськова, Федя Штундери і Онуфр Семкова. — На увагу предсдателя, що він вь протокол подав багато бльше, водповідає, що ему так сказали. — Преде. Чому вы до о. парох не пішли? То прецнь випытова особа вь громад і вже старший чоловік; его бы люди послушали! — Свід. Я не мав часу. — Таж вы були близько. Водь церква до приходства недалеко! — Парох мусів чути і сам мбг то зробити.

Прокуратор показує вахмайстрови інструкцію для жандармерії і каже показати достатній уступ на оправдане свого дьяла. — Свід. Не може вь тій книжц зорієнтуватися і каже, що свою принесе попоудни зь дому. — Прок. Чи пзнаєте Семанишина і Федорка? — Свід. Не може собь нагадати.

Д-р Олесн. Коли достали вы припоручене водь староства и чи на письмі? — Свід. Вь патицю [26 лютого] около 4 години попоудни, на письмі. — Д-р Олесн. Прості, аби принісь то письмо зь собою попоудни, і пытає дальше: У Маргулеса коршма, чи нь? — Свід. Нь. — Олесн. Вы смідали вь Черневі? — Свід. Нь. — Олесн. Як вы арештували людей? чи вь рбзних сторонах села и чи люди знали о тмь? — Свід. Вь рбзних сторонах села и люди, очевидно, знали все. — Олесн. А мали вы коли вже такий випадок? — Свід. Такий випадок, що нараз треба було стблько людей спровадити, мені ще не трафляв ся. — Олесн. У кого була нарада людей? — Свід. У Дембича. — Д-р Олесн. просить записати се до протоколу, і пытає дальше: Яка є рбзниця мбж дзвоненем на гвалт а до церкви? — Свід. Як на гвалт, то вь одну крису і довший павз. — Олесн. А чи там за все часть лиш вь одну крису дзвонили? — Свід. Я не чув добре, чи через цльий час. — Д-р Олесн. поясняє способ дзвоненя, а дасть пытає ся: А там великий дзвон? — Нь, не великий. — Олесн. А вы виділи? — Свід. Нь, лише зь долины. — Д-р Олесн. Дячего вы вь слідстві того не сказали, що люди вже коло церкви казали „не пустимо“? — Свід. не може водповісти, а опбля каже: „може бути“. — Олесн. Котрых мали вы арештувати? Прошу мені сказати кблькох. — Свід. не може сказати. — Олесн. То вы до протоколу подали гладко аж сьм имен, а тут не можете сказати ань одного? — Свід. Я мав записано. — Олесн. Хто подав вамь імена? — Свід. Рбзні люди; Иван Сисак, Грейда и ще третій. — Олесн. Дячего вы вь слідстві не сказали того, що хтось казав: „як цсарь позволяє стрляти то стрляйте“? То новий факт обтяжающий! — Свід. довший час мовчати, а водтак каже: „Я не памятаю, може-мь забув, може не пытали ся“. — Олесн. Вь чбмь виділи вы того небезпеченство? Чи мав хто що вь руках? — Свід. Ньхто ньчого не мав. — Олесн. То може камнемь хто на вас кидав? — Свід. Ньхто не кидав ньчимь. — Олесн. То може грозив хто? — Свід. Ньхто не грозив. — Олесн. Заходив тут випадок конечном обороны? — Свід. Нь. Я не пбля той точки ужив зь зброю. — Олесн. Чи головне жадає людей могло перешкодити виконаню вашої чинности службової? — Свід. Я не мбг знати, чи грозда могла ударемнити виконане служб. — Олесн. Чи пробовали вы других средств, т. в. арештувати, зельзак заложити? — Свід. Нь. — Д-р Олесн. просить затянута се до протоколу, а потбмь пытає: Чому вы кольб перше не ужили? — Свід. Не вь сьмь випадку. Перше мав ся колоти, опбля стрляти и аж водтак кольбою. [Вь сали сміх.]

Предсдатель пытає свідка, чи знав про опбр? — Свід. Нь. — А потбмь вы старали ся опбр ударемнити? — Свід. Так.

Д-р Дудикевич жадає выясненя: як жандарми йшли зь транспортом? де котрий зь них був? що робив? — Свідок не може сего докладно подати.

На тмь перервано засідане до попоудни.

Пополудни трибунал оголошує своє рившене що-до звзання свідків обороны. Рившено: допустити Николу Ворисюка, Петра Юка и третього. Натомість водмовлено звзати вбсьмох арештованих на потверджене несправильности выборчих, бо kwestія выборов передь трибунал не належить и то бы за далеко завело. Трибунал прихалив ся до внесення прокуратора: звзати комісара Страсера и вайта Робачевського. — Д-р Олесницький: Тых вбсьмох свідків покликав я був також на обставину, що они як арештанти поковані могли перейти сво-

бдно, и ч. прокуратор не спротивив ся тому внесеню. — Преде. Того жадає вь протокол нема. То нове жадає и протинь него трибунал не мав ньчого та й заряджує звзання тых вбсьмох на свідків.

Свідок Нідерля приніс інструкцію жандармерії и припоручене староства. — Водчитують припоручене староства: Комісар Страсер зривив справоздане, що вь час правыборб вь Черневі хлопцы зачали бйку зь жидами и він мусів правыборы перервати. Того-ж дня староство выдало наказ мьсцевой жандармерії: поарештувати за насильство публичне и перевести тамь дохощеня. — Водтак водчитують інструкцію, котру приніс Нідерля; також пбля неи виходить, що жандарми не мали потреби кувати арештованих. — Преде. заявляє, що звзе ще ротмістра жандармерії для дослщженя сего справы.

Д-р Олесн. [до Нідерлього]: Але вы арештували и таких, котрых староство не поручило арештувати! — Свід. Я мав окрмь того картку водь секретаря [староства]. — Олесн. Хто вручив вамь тую картку? — Свід. Вь старостві. — Олесн. А робили вы дохощеня, як то є сказано вь припорученю староства? — Свід. Намь подали Робачевський и Маргулеса. — Олесн. Рано вы никакб збзнали. — Свід. мовчати. — Олесн. Прецнь арештоване мусить бути чинсь оправдане? — Свід. Так. — Олесн. На пбдстав чинх же обжалованых вы тых людей арештували? — Свід. На основ обжаловань Маргулеса.

Д-р Дудикевич: Чи кождий жандарм арештував на свою руку? — Свід. Мали списано на картц. Мы списали собь. — Дуд. Чи вы ударили Федорка? — Свід. Нь. Дуд. Як зывали вы людей? — Свід. Провив емь, остерігав, казав емь розійтись, казав емь розступити ся, аби перейти спокійно зь арештантами. — Дуд. зывав свідка водь святостію присяги подати: як зывав? чи „розійдьте ся“, чи „розступьте ся“? — Свід. Розійти ся, аби мы арештованих перевели. — Дуд. Як можна було колоти, сли тамь не було мьсця? — Свід. Можна. — Дуд. Але жь припис є: оружие militärisch gebrauchen, а на те треба мьсця! — Свід. Так вправы лиш на „екзецирляцу“. Дуд. Дячего-ж не уживано кольбы? — Свід. Інструкція не каже.

Прокуратор: Чи, як той чоловік отворив груди и казав: „коли цсарь каже стрляти, то стрляйте“, казали вы, що ужито зброю? — Свід. Нь. Не казав емь о ужитю зброю. — Прок. Чи вы уважали, що є опбр зь стороны хлопбв? — Свід. Ань мы, ань арештовані рунтись не могли.

Д-р Дудикевич. Вы чули крик: „смерть намь або вамь“? — Свід. Не памятаю.

Судья присяглый: Чи то був івалтовный опбр? — Свід. Мусів бути івалтовный. Нападали „на арештованих“. Судья прис. Отже той опбр уважали вы за опбр жандармськ?

2. Свідок Шимонь [recte Семань] Паньків [30 лть греко-кат., тит. постен-фірер. Хоть Русинь, водповідає и на рускі запытання по польски. Его не записано зь причинь повысших.] Збзнає: Ишов емь на припоручене староства. Коло години 5-ой стали емь вь Черневі. Так рано, аби застати людей дома. Мы тамь розійшли ся на команду вахмайстра. Арештували емь тых, котрых мали на картках списаних. У вбйта був емь. Опбля чекав емь на вахмайстра. А коли я йшов арештувати девятого, Василя Чубатинського, учув емь, що дзвонять на гвалт. Люди оди йшли, другі бггли, оди изь церкви а другі изь канцелярії. Люди коло канцелярії кричали: „Мы не дамо! они ньчо не винні, то жидовска справа!“ Люди зійшли ся, бо дзвонено. Вахмайстер казав намь спышити ся, бо буде опбр, нещасте. Мы зачали сковувати аж тогды, як уарів емь бльше людей, бо бояли емь ся, аби намь не водбрани вьзнів. Люди, коли уарів тых закованих, казали: „Вже за пзно“. Вахмайстер зывав людей аби розійшли ся и зробили „пляц“. Тымчасомь люди ще бльше тиснули ся. Ситуация була грбзна, бо люди кричали а було ихь багато. Але ньхто не оскорбив жандармбв ань словно ань чинно та й зброю ньякого не мали. Коли ескорта выводила вьзнів, чув емь кблька голосбв: „Гурра!“ Але як я йшов, уступали ся мень. Товна кинулась „на арештованих“. Вахмайстер рубав шаблею, але не помагало. Тогды я пхнув одного и другого. Команды не чекав емь. Петра Стасюка я убив. Коли я его пхнув, він схватив ся за болоче мьсце, водйшов кблька кроків и „ляг“. Котрого другого я проколов, не знаю.

Д-р Чайковский. Чому вы радше шабл не ужили? — Свід. Шабл але було

уживати. Вь першій хвилі уживав ся карабіна. — Чайк. Хто кричав „Гурра“ и коли? — Свід. „Гурра“ було разь, якь выводили ескорта.

[Вь сьй хвилі розправы надбйшла страшна туча и градovina. Лоскбт по дахах и вбках. Слова не можна чути. Предсдатель перерыває розправу... Туча шалє, бють громы... Вь сали порушене, що саме тепер переслухує ся чоловіка, котрий убив бл. п. Петра Стасюка...]

По перерв д-р Олесницький [до свідка]: Дешля перше люди? — Свід. Рвночно оди до канцелярії а другі до церкви. — Олесн. Вы казали, що нького особисто не знаєте, а туть кажете, що то отей самй, що ось сидять? — Свід. мовчати. — Олесн. Що то мало значити? „о, вже за пзно!“ — Свід. Певно вырвати намь арештованих. — Олесн. Дячего вы шаблею не тляли? — Свід. Бо карабіномь лекше. — Олесн. А що-жь дорожше: чи ваша выгода, чи жите другого? — Свід. Я не мбг брати шабл, бо була товпа; впрочемь мені ся так хотіло. — Олесн. Що каже §. 65. інструкції о зброю? — Свід. Мав ся его ужити, сли не помогли лагбдні средства, т. в. зыване, арештоване и накладане ланцукбв. — Олесн. А чи вы уживали тых средств? — Свід. Нь.

Конфронтують Василя Чубатинського зь сьмь жандармомь що-до такого факту: Обжалованый Василь Чубатинський каже, що вже коли був закований, говорив жандармбв, аби позволили ему вийти на йанок, бо він мав на людей вилыв и, якь треба, они на его слово пйдуть собь все до одного, але жандарми не хотіли дозволити. Запытаний о се жандармь заперечив. Отже при конфронтації Чубатинський розповідає знов до очей, якь то було, але жандармь таки перечить.

Д-р Дудикевич розпытує свідка, якь ишов транспорт? — Свідок каже, що були сковані по два а кожда пара знов до другой пары. Він [свідок] ишов зь правой стороны. Ть, що достали раны, тримали арештантів руками. Самі арештанти йшли спокійно. — Дуд. Чи арештанти виділи, якь жандарми кололи? — Свід. не знає.

3. Свідок Юзеф Подолевський [28 л., римо-кат., нежон., третій рбк жандармомь.] Преде. [до свідка]. Чи знаєте сих обжалованих? — Свід. Зь виду ихь трудно знати, бо все однаков. [Водтак розказує:] Вахмайстер казав йти; псьма водь староства не показував. Мы вийшли о 2. годині по пбвночи, аби уникнути опору. О опбр говорив вахмайстер. Тамь прийшли мы о 5-ой и розвдували ся бльше о выборах. Вайт Робачевський розказував вахмайстрови, кого арештувати. Вахмайстер записав и мы вийшли. У Маргулеса були сьмо. Вахмайстер говорив зь Маргулесомь, але не знаю що, бо говорили по жидовски, а я [мазурь] вьню лиш по польски. Мы оба зь вахмайстромь приарештували двоєх и пішли до канцелярії. Тамь я лишив ся сторожати. Коли було пьтох арештованих, зачали дзвонити. Присяжний Кость Романович казав, що такь якь на гвалт. Вахмайстер пішов подивити ся. Коли вернув, було вже багато людей. Я не розумів, що люди говорять, бо я [мазурь] по руски не розумів. Я бояв ся, щоби мені що не стало ся, и став емь собь коло вахмайстра. Люди казали, аби арештованих не кувати, они самі все пйдуть. Потбмь казали, що „не пустят“. Вахмайстер казав розходити ся, аби зробити мьсце. Ньхто не уступав ся. Був великий крик: „Гурра“ чув емь и розумів, бо то не по руски. Кричали: „Гурра“, „не даймо ся“ або може и инакше, бо по руски не вьню. При выходь мы йшли: Паньків на передь, вахмайстер на льво а я на право. Я зривив „Ausfall“ на тых, що тримали арештованих. До уступленя не зывав емь. Проколов я двоєх чи трех. Зь обжалованих не пзнаю [каже при конфронтації] нь одного.

Д-р Олесницький. Кричав тамь хто по нмецки? — Свід. Не пригадую собь. — Олесн. Вы збзнали вь протокол вьско-вбмь, що кричали: „Schwindel! Schuferei!“ — Свід. Ньчо не знаю. Не чув емь. [Предсд. поясняє свідкови по польски, а тогды він каже, що кричали.] — Олесн. Яка є інструкція до уживаня зброю и чи уживали вы перше средств осторожности? — Свід. Не уживав емь. — Олесн. Яка була причина вашої боязни? — Свід. Бо люди кричали на нас. — Олесн. [по польски]: То вы перш так збзнаєте, бо тамтй того не кажут [и констатує, що свідок не наводив жадного факту на боязнь]. — Жандарм [показуючи на д-ра Олесницького каже]: Прошу свідлон коміси я не дамь ся пытати водь того пана адьюнкта, бо я не є вь стань водповідати ему. [Вь сали веселость.] — Д-р

Олесн. перепрашає свідка, що мусить робити йому неприємність, однак обов'язок велить йому ставити даліше питання і питає: Кілько людей ви прокололи? — Св. д. Двох чи трьох. — Д-р Олесн. Чому-ж до одного проколеного жаден? жандарм не хоче признати ся? — і просить записати в протокол слідуюче: М'яж збаними жандарма Подолеского а вахмайстра єсть велика суперечність. Вахмайстер, питаний: чи був у війта чи інформував ся? — три рази заперечив, що Робачевський не говорив нічого. Тимчасом сей свідок збанає, що Робачевський розказував, вахмайстер списав і потім поїшли арештувати. Тут уже починає ся поспівати історія той картки.

Предс. питає вахмайстра: що він на ту суперечність скаже? — Нідерле відповідає: Подолеский правду кажу. Я був у Робачевського і у него інформував ся. А що до картки не пригадую собі.

Д-р Олесн. Ви рано збанили, що у Робачевського не інформували ся. Длячого се? — Нідерле. Не міг-емь собі пригадати.

На тій екзачив ся другий день розправи.

Процесъ противъ 82...

Вчера уже вѣдъ рана товпилося передъ брамою перемыского суду бѣльше якъ сотка стоянцевскихъ селянъ прибывшихъ на розправу о злочинѣ публичного насильства. М'яж 82 обжаловаными є три жѣнки, кѣлька старцѣвъ, кѣлька молодикѣвъ а рѣшта мужичины въ силѣ вѣку, здорові, крепкі, деякі вѣдзачають єть типовими правильными чертами лица. Вѣь оня пѣшки прийшли на розправу а цѣлу шестимилеву дорогу перейшли середъ безнастанной зливы. Розправа вѣдбуває ся въ звычайной сали суду. Для публики нема мѣсця, черезъ що розправа сеє є наче-бъ тайна. Розправѣ проводить радникъ Бичевскій, яко вогатий засѣль радникъ Гемпель, Зайдлеръ, Гашицъ и Несвятовскій. Обжаловує заступникъ прокуратора Копецъ. Бороныть: Сенька Фита, Адамишина, Павла Фита, Андрѣя Едре, Мартина и Катерину Закравачѣвъ д-ръ Добрянскій; Дмитра Легана д-ръ К. Левицкій; обороноу прочихъ обьявля: д-ры Кормошъ вѣдъ 8 до 72 а Могильняцкій вѣдъ 72 до 82. При подаваню генералій обжаловані збанають ломаною польщиною; за то деякі смѣло збанають по руски. Дуже многі зъ обжалованыхъ були карані або за бійку або за піятику.

Стефанъ Букатикъ, 66-лѣтній старецъ, запитаний, чи має який маєтокъ, простягає худощаві руки и каже: „Отсе цѣле майно мое тоті пальцѣ“. Одна зъ обжалованыхъ Розалія Галушка, 72-лѣтна старуха. Двохъ обжалованыхъ не явилось до розправи: одинъ зъ нихъ слабый а другій вѣдбуває вѣйсковій вправы.

Переслухана генералій и вѣдчитане акту обжалованя заняло двѣ години. Обжаловані підчасъ читаня акту вѣдъ часу до часу кидать слова зидованя. Одна жѣнка прийшла зъ дитиною при груді а тихій плачъ дитини вѣдбуває ся зъ мѣсця, де звычайно добачуємо [розумѣєсь, не по выборахъ] провину, а не невинности.

Обжаловані прокураторією селяне: 1) Сенько Фита, що грозивъ Іосифови Адамишиному смертю и тымъ допустивъ єть публичного насильства зъ §. 99. карн. зак.; 2) Дмитро Леганъ, що супротивлявъ єть єть крѣмъ того жандармѣвъ, отже провинивъ єть противъ §§. 99. и 81. карн. зак.; 3) Валентій Адамишинъ, 4) Павло Фита, 5) Андрѣй Едра, 6) Мартинъ Закравачъ, 7) Катерина Закравачева, що не давала жандармѣвъ арештувати Фиту и провинились тымъ противъ §. 81. карн. зак.; 8) Андрѣй Богачъ, 9) Тома Бакъ, 10) Василь Брезманъ, 11) Гринько Букартикъ, 12) Иванъ Букартикъ, 13) Максимъ Букартикъ, 14) Олекса Букартикъ, 15) Павло Букартикъ, 16) Петро Букартикъ, 17) Петро Букартикъ-Савола, 18) Стефанъ Букартикъ Юрія, 19) Стефанъ Букартикъ Ивана, 20) Стефанъ Букартикъ Михайла, 21) Анто́нъ Бутракъ, 22) Данко Бутракъ, 23) Иванъ Бутракъ зъ підъ ч. д. 100., 24) Иванъ Бутракъ, 25) Мартинъ Чайка, 26) Гринько Фита, 27) Михайло Фита, 28) Никола Фита, 29) Иванъ Галушка, 30) Розалія Галушка, 31) Никола Иваніцкій, 32) Иванъ Язюнь, 33) Анто́нъ Яремчукъ, 34) Гринько Клокъ, 35) Иванъ Клокъ, 36) Михайло Клокъ, 37) Петро Стефанъ Клокъ, 38) Сенько Козуля, 39) Казимиръ Кравчининъ, 40) Стефанъ Кравчининъ, 41) Федько Леганъ, 42) Якимъ Леганъ, 43) Иванъ Леганъ молодшій, 44) Ив. Леганъ старшій, 45) Катерина Леганова, 46) Никола Леганъ, 47) Онуфрій Леганъ, 48) Павло Леганъ, 49) Петро Леганъ, 50) Анто́нъ Лисъ, 51) Стефанъ Лисъ, 52) Анто́нъ Мавєскій, 53) Анто́нъ Манчуръ, 54) Иванъ Манчуръ, 55) Михайло Мартинецъ, 56) Лавро Мазуръ, 57) Анто́нъ Олянявъ, 58) Михайло Пенхерскій, 59) Петро Рыбка, 60) Иванъ Шуръ, 61) Олекса Шуръ, 62) Михайло Шимала, 63) Иванъ Тошій, 64) Петро Закравачъ або Хробакъ, 65) Войтѣхъ Завадка, 66) Василь Жукъ, 67) Гринько Жукъ — вѣь тѣ обжаловані зъ §. 81. карн. зак. за те, що грозили жан-

дармѣвъ и перешкаждали имъ въ ихъ службѣ; 68) Иванъ Брезманъ, 69) Стефанъ Букартикъ Сеньковъ, 70) Иванъ Дикій, 71) Николай Дикій, 72) Иванъ Мартинецъ, 73) Ілія Нижанковскій, 74) Мартинъ Олянявъ, 75) Иванъ Пенхерскій, 76) Иванъ Рыбка, 77) Федько Жукъ, — перешкаждали жандармѣвъ въ службѣ и допустили єть насильства на вѣйтѣ, которого заперли въ єго хатѣ и грозили смертю; за те обжаловані зъ §§. 81. и 98. карн. зак.; 78) Дмитро Леганъ, 79) Павло Фита, 80) Никола Иваніцкій, 81) Петро Закравачъ и 82) Никола Дикій — обидили жандармѣвъ, называючи ихъ розбійниками, и за те обжаловані зъ §. 312 к. з.

Актъ обжалованя такъ розказує справу: Въ передвыборчѣмъ руху брали живу участь въ Стоянцяхъ тамошній господаръ Сенько Фита и Дмитро Леганъ и скликавали селянъ на нарады въ сирѣвъ правыборѣвъ. Коли мѣсцевый вѣйтъ Іосифъ Адамишинъ на бажанє стоянецкого дѣдича Смяловского скликавъ на д. 21. лютого зборы, чтобы порозумѣти ся що-до правыборѣвъ зъ IV. и V. курій, назначеныхъ на д. 2. марта, приступили до него Сенько Фита и Дмитро Леганъ та грозили словами: „Пам'ятай, що при выборахъ умрѣшь неминучо; убемо тебе де-небудь, бо тримаєшь зъ панами.“ Имъ ходило о те, чтобы налякати Адамишиного. И справдѣ вѣйтъ налякавъ єть и удавъ єть до староства въ Мостискахъ о помѣчь; а староство въ своѣй вѣдзѣ признає, что страхъ Адамишиного зъ уваги на заворушенє мѣжъ стоянцевскими селянами, выкликане агитаторами не бувъ безпѣдставный. Хоть Фита и Леганъ выпирають єть того ноступку, але єть пѣдстава пѣдозрѣвати, что они єго допустили єть и провинились тымъ противъ §. 99. карн. зак.

Коли наслѣдкомъ той грѣзбы велено арештувати Сеньку Фиту и Дмитра Легана и въ тѣй цѣли д. 1. марта прибывъ до Стоянецъ жандармъ Вартоломей Бычекъ, Фита не опиравъ єть єму, але проволькавъ арештованє тымъ, что нѣбы то хоче поповѣсти и худобу покормити. За той часъ збѣгло єть на подвѣрѣ кѣлькасотъ людей, окружили хату и кричали: „Не дамо Фиту и Легана!“ Черезъ те жандармъ не арештувавъ ихъ. После збѣзана свѣдка Іосифа Адамишиного передъ вѣлей вѣтѣмъ заколотѣ Андрѣй Богачъ, Мартинъ Закравачъ и єго жена Катерина. Той самъ свѣдокъ каже, что такожъ Валентій Адамишинъ бравъ участь въ тѣмъ нападѣ; а Павло Фита и Андрѣй Едра самі признають єть, что были на мѣсци той пригоды.

Жандармъ Бычекъ, залививши арештованє, хотѣвъ дати о тѣмъ знати до Судовой Вишнѣ; але зо страху передъ селянами анѣ вѣйтъ анѣ дѣдичъ не хотѣли єму дати анѣ коней анѣ пѣсланца. Тогдѣ вернувъ єть вѣйтъ самъ до Судовой Вишнѣ и повѣдомивъ о тѣмъ, что зайшло, команданта постерунку Антона Катиньского, и того самого дня оба, Бычекъ Катиньскій, вернули до Стоянецъ. Прибывши тамъ о пѣвночи, застали тамъ патрулюющего жандарма Антона Ливору. Катиньскій арештувавъ Фиту и лишивъ єть зъ нимъ въ хатѣ зъ вѣйтѣмъ; а жандармы Бычекъ и Ливора поїшли до Дмитра Легана, чтобы єго арештувати, привести до хаты Фиты и вѣдти обохъ вѣдѣставити до суду.

Дмитро Леганъ заявивъ прибывшимъ жандармѣвъ, что не дасть себе арештувати, положивъ єть на постѣль и разомъ зъ Онуфріємъ Леганомъ, что тежъ бувъ у него, стали кричать: „Розбійники, вы напали на нашъ дѣмъ!“ На крикъ зачали збѣгати єть люди и гомонѣти, что выдадутъ арештованыхъ, такъ что жандармы мусѣли заперти дверѣ хаты, а Бычекъ взявъ єть закладати Леганови оковы. Се єть бѣльше роздратувало селянъ. Товпа, чимъ разъ бѣльша, зачала добувати єть до дверей, а тѣ, что находили єть въ хатѣ Дмитро и Онуфрій Леганы, Розалія Галушка и Катерина Леганова, єть бѣльше додавали имъ духа и кричали: „Іванъ! Розбій въ нощі!“ Стали зъ надвору выважувати дверѣ; але жандармы не допустили до того и арештували такожъ Розалію Галушку. Побоюючись, чтобы товпа не убила ихъ въ нощі, постановили Дмитра Легана вывести ажъ рано. Тымъ часомъ прибывъ въ село єть оденъ жандармъ, Анто́нъ Садлея, и вѣйтъ дѣставъ єть по-пѣдъ стѣну до хаты Дмитра Легана. Тамъ вѣь три жандармы переждала до 7½ год. зрана, а тымчасомъ товпа на дворѣ росла и вѣдгрожувала єть. Зрана станувъ жандармъ Бычекъ въ дверяхъ хаты, жандармъ Садлея ставъ закладати Дмитрови Леганови оковы, а жандармъ Ливора стоявъ обѣчь него. Тогдѣ крикувъ Дмитро Леганъ: „Гей, хлопці! Нема вѣсь тамъ?“ а товпа почала ломити дверѣ въ сѣняхъ. Дверѣ подались и упали на землю, а товпа ввалила єть до сѣней, и тогдѣ жандармъ Ливора выстрѣливъ, а за нимъ такожъ Бычекъ. Народъ вгамувавъ єть, лишивши на мѣсци застрѣленного на смерть Тому Мазура и двоухъ раненыхъ селянъ. Середъ товпы вѣдзвали єть голосы, чтобы брати за косы, сокиры, а на дзвѣ-

ниці почали дзвонити на тревогу. Жандармъ Садлея зновъ зачавъ закладати Дмитрови Леганови оковы; але сей хопивъ жандарма за плащъ, а другою рукою хотѣвъ єго ударити межи очи. Тогдѣ пробивъ єму бѣгнетомъ руку другій жандармъ, Ливора, что стоявъ обѣчь. Ажъ тогдѣ удало єть заковати Дмитра Легана и Розалію Галушку та вывести ихъ зъ хаты. На дворѣ стояло около 400 людей; одні мали въ рукахъ колы, другі выломували колы зъ плота. Ледво удало єть жандармѣвъ провести арештованыхъ до хаты вѣйта, бо дзвѣтъ не втихавъ, а товпа старала єть окружити жандармѣвъ и кричала: „Урра! Берѣть за косы, косы, сокиры, что хто може, убити жандармѣвъ!“

Жаденъ зъ обжалованыхъ не хоче признати єть до участи въ тѣмъ заколотѣ; вѣь кажутъ, что були тамъ лише зъ цѣкавости. Только Дмитро Букартикъ заперечує, мовъ вѣйтъ бувъ на мѣсци пригоды; але тому противлять єть збѣзана Гринька Жука, Гринька Фиты и жандарма. Такъ само выпирають єть Петро Клокъ и Петро Рыбка; але свѣдокъ каже, что они тамъ були. За вызначѣньшихъ напастникѣвъ треба уважати: Гриньку Фиту, который зъ коломъ напиравъ на жандармѣвъ, коли проводили арештованыхъ; Михайла Клока, который пѣдбурювавъ селянъ; Якима Легана, Михайла Мартинца и Антона Лиса, который ходили по хатахъ и скликавали людей; Мацька Мазура, который взывавъ людей, чтобы брали за косы и сокиры; и Войтѣха Завадку, который наибѣльше грозивъ жандармѣвъ.

Коли жандармы Бычекъ и Ливора поїшли арештувати Дмитра Легана, Катиньскій, арештувавши Сеньку Фиту, лишивъ єть въ єго хатѣ зъ вѣйтѣмъ и ждавъ повороту своихъ товаришѣвъ та надармо посылавъ пѣсланцѣвъ до вѣдѣдати єть, что зъ ними дѣє єть. Ажъ рано вѣйтѣ до хаты Василь Брезманъ и Мартинъ Олянецъ зъ крикомъ: „Наварили вы намъ мяса, найдѣте єть! Однѣ убиты, а два пѣдстрѣлены!“ Тогдѣ Катиньскій забравъ Сеньку Фиту и арештованого же опѣсля за опѣръ Мартина Закравача на вѣзъ и вѣдѣхавъ до мѣста, держучи карабинъ готовый до выстрѣлу, чтобы здержати товпу вѣдъ нападѣ. Прибывши до Судовой Вишнѣ, повѣдомивъ Катиньскій о вѣсѣмъ начальнику суду и просивъ, чтобы до Стоянецъ выслати войско на помѣчь жандармѣвъ, что тамъ лишили єть.

Поки вѣдѣлъ кѣнницѣ прибывъ около полудня до Стоянецъ, товпа допустила єть насильства надъ вѣйтѣмъ. Коли по вѣдѣздѣ Катиньского вѣйтъ Іосифъ Адамишинъ вертавъ до вѣйтѣ, побѣгла за нимъ товпа зъ крикомъ: „Убити єго!“ Вѣйтъ скрывъ єть въ своѣй хатѣ, а товпа вдерла єть на подвѣрѣ и стала добувати єть до дверей и вѣконъ та кричати: „Убити єго! Спинити дѣмъ!“ Напастники жадали выдачь громадекою печатки, а вѣйтъ, взявши сокиру, выльзъ на пѣдъ, поручивши женѣ, чтобы выдала печатку. Товпа вѣддала єть, а вѣйтъ скрывъ єть въ шпихлѣри и ажъ тогдѣ выйшовъ, коли три жандармы наблизили єть зъ арештованымъ Дмитромъ Леганомъ. При тѣмъ нападѣ на вѣйта головными виновниками были: Стефанъ Букартикъ Сеньковъ, Иванъ Дикій, Никола Дикій, Ілія Нижанковскій, Иванъ Мартинецъ и Иванъ Рыбка; сей послѣдній наибѣльше кричавъ: „Убити вѣйта!“

Пѣдчасъ нападѣ на жандармѣвъ въ дѣмъ Дмитра Легана вызывано жандармѣвъ словами „розбійники, грабѣжники“, а се становить провину зъ §. 312. к. з. Виновниками той провину были: Николай Дикій, Павло Фита, Ив. Иваніцкій, Дмитро Леганъ, Онуфрій Леганъ и Петро Закравачъ; свѣдчатъ о тѣмъ жандармы Ливора и Бычекъ.

До розправи вѣзвано сѣмъ свѣдкѣвъ: вѣйта Іосифа Адамишиного, єго сына Антона, Яна Кунека и жандармѣвъ Бычка, Катиньского. Ливору и Садлею.

По вѣдчитаню акту входять свѣдки. Вѣйтъ Адамишинъ [великанъ въ бундѣ], три жандармы [четвертый похвѣвъ на кушлѣ], десятилѣтній хлопчина и еще оденъ селянинъ. Предсѣдатель заявляє, что комната радныхъ вѣдкнута попередєє внесєне обороноу о покліканє свѣдкѣвъ вѣдводовыхъ.

Потѣмъ забирає слово д-ръ Добрянскій и мовить: Зъ вѣдчитаного акту видно, что прокураторія хибно пѣдчинила цѣлу єю справу пѣдъ злочинъ насильства. Коли то правда, что подає актъ обжалованя, то тутъ бувъ уже бунтъ. Прокураторъ имовѣрно для того звето насильствомъ, что по єго гадцѣ каждый обжалованій робивъ на свою руку безъ жадноу вязи, але-жъ актъ обжалованя всюдю говорить о спѣльникахъ и всюдю закидує злочинъ не одиницѣмъ, але „товпѣ“, котору въ однѣмъ мѣсци акту звето єть не дуже делікатно „tazsca“. [Тутъ бесѣдникъ выважувъ зъ цѣлого акту обжалованя, что въ нѣмъ усюда говорить єть о цѣлѣй масѣ народу, а не о поодинокіяхъ обжалованыхъ.] Выходить зъ того, что пѣсля акту обжалованя бувъ се розрухъ.

За сѣмъ промавляє и то, что въ тѣй справѣ ужито надивычайныхъ средствъ, якъ войска, а се можливе только при розруху. А поваякъ злочинъ розруху надаєсь только пѣдъ судѣ присяглыхъ, то я ставлю внесєне, чтобы трибуналъ узнавъ себе некомпетентнымъ до судженя сєи справы. — Д-ръ Левицкій прилучуєсь до сєго внесєня и выказує, что и єго клѣнтъ Леганъ може бути обжалованый только о злочинѣ ворохобнѣ. Внесєнамъ нашимъ — мовивъ бесѣдникъ — не хочу ухибити трибуналови, але послугуємо єть своимъ правомъ и назначаємо, что головна засада єть та, чтобы каждый бувъ суджений своимъ судомъ. — Д-ръ Могильняцкій и д-ръ Кормошъ пѣдперли внесєне першого оборонца.

Прокураторъ противить єть внесєню, бо не добачує тутъ злочинъ ворохобнѣ. — Д-ръ Добрянскій въ рѣпліцѣ зазначає, что такий самъ процесъ веде єть якъ-разъ теперъ передъ судомъ присяглыхъ [въ Станиславовѣ]. Оба факты єть однакові, и тутъ и тамъ було то само, тожъ и однаковий судъ повиненъ обѣ справы судити. Коли-жъ тамъ може бути судъ присяглыхъ, то и тутъ повиненъ обжалованій стати передъ властивымъ своимъ судѣю. — Д-ръ Левицкій доказує прокураторови, что справдѣ были предприняті мѣры надивычайнѣ, и то такий, який лише єть можливый на землі. На арештованє одного чоловіка вѣзвано трѣхъ жандармѣвъ, а потому ще войска.

Трибуналъ рѣшає: Внесєне на разѣ вѣдкнуде за-дѣля недостачѣ сѣтва правного; пѣзнѣйше, коли-бы то вышло зъ ходу розправы, може трибуналъ взяти внесєне обороноу пѣдъ розвагу.

Д-ръ Кормошъ внесєть, чтобы наибѣднѣйшимъ обжалованымъ трибуналъ вызначивъ на часъ розправы пѣдмогу, бо се люде бѣднѣ, а оденъ жалувъ єть, что не вѣвъ снѣдана, а такожъ, чтобы обжалованій мали на чѣмъ сидѣти въ сали.

Д-ръ Добрянскій поновляє давнѣйше внесєне о вѣзванє вѣдводовыхъ свѣдкѣвъ, которє то внесєне комната радна вѣдкнудла. Поновнє се внесєне мотивує д-ръ Добрянскій въ довѣшій промовѣ. Такожъ домагає єть вѣзваня свѣдкѣвъ на тоту обставину: чи жандармы не переступили границъ службовыхъ, бо збѣзана нѣмъ интересованыхъ жандармѣвъ годѣ дати повну вѣру. — Того самого домагаєсь и д-ръ Левицкій. Покликуєсь на кардинальнѣ права обороноу, просить о вѣзванє жаданыхъ свѣдкѣвъ, бо не хоче, чтобы розправа була уневажєна за-дѣля укорочєня правъ обороноу.

Д-ръ Могильняцкій: Въ тѣмъ критичнѣмъ моментѣ — сказано въ актѣ обжалованя — бувъ такий страхъ, что дѣдичъ Смяловскій мавъ [пѣсля збѣзана жандарма] боятись навѣтъ дати коней жандармѣвъ. На єю обставину Смяловскій не бувъ слуханный, а обставина сеєя дуже важна, бо прояснює цѣлу ситуацію. А вже-жъ жандармы, хоть мають добре око, не вглянуть нимъ въ душу Смяловского, чи вѣйтъ боявъ єть чи нѣ. Длятого вношу вѣзвати п. Смяловского. Дальше однокимъ свѣдкомъ тутъ єть вѣйтъ. Отже варто сѣзнати: что се за чоловікъ. Я бувъ у судѣ въ Судовѣй Вишнѣ и тамъ знайшовъ-емъ на него ось-такій рѣчи: донесєне лѣвбѣскою командѣ пѣхоты о сиропѣренє грошей, таке саме донесєне мѣсцевого священника о инше сиропѣренє, ба ще и третє донесєне пѣдписанє двадцѣти и кѣлькама громадянами о грубу крадѣжъ, что надає єть до криміналу. Здаєсь, до вѣебулобы тоті донесєня справдѣти до розправы и сѣзнати, який то той панъ вѣйтъ. А ще и то дивнє, что власне той самъ вѣйтъ выставляє усѣмъ обжалованымъ свѣдоцтва моральности, а выставляє безъ пѣдпису священника. Ну, правда, хто кваліфікує єть на лаву обжалованыхъ, той до священника не їде. — Вѣдтакъ домагає єть д-ръ Могильняцкій сиропѣженя зъ команды войсковон актѣвъ дисциплинарного слѣдства противъ жандармѣвъ, которі въ Стоянцяхъ ужили оружя.

Прокураторъ полишає вѣь тоті внесєня осудови трибуналу, а той по нарадѣ годить єть на вѣзванє всѣхъ вѣдводовыхъ свѣдкѣвъ, на жаданє актѣвъ зъ судовой рѣгистратуры що-до вѣйта, на жажданє свѣдоцтва моральности для двоухъ головныхъ обжалованыхъ, Фита и Легана вѣдъ мѣсцевого пароха, а бѣднѣмъ обжалованымъ вызначає по 10 кр. денно и для всѣхъ, о скѣлько мѣсця єтанє, примѣщенє въ судѣ.

(Дальше буде.)

Переглядъ політичний.

При нагодѣ ювілею англійской королевон Викторіи насунує єть само про себе порівнянє теперішньої Англії зъ тою, якою она була передъ 60 лѣтами при

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вісникъ найзнаменитішихъ повістей“ виходить во вторникъ, а во вторникъ и пятницу на переміну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львові: Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославіи Л. Крижановскій; — у Вѣдн: М. Dukes, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и принадлежность за инсераты платитъ у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи: за границею: на цілый рікъ . . . 18 ар. на цілый рікъ . . . 24 ар. на півъ року . . . 9 ар. на півъ року . . . 12 ар.

у Львові: на цілый рікъ . . . 16 ар. на півъ року . . . 8 ар. на чверть року . . . 4 ар. на місяць 1 ар. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженіе. — Реліація неопечатаніи вольніи водъ порта.

Поодинокое чиело коштує 8 кр. а в. Оголошенія зыкль принимаютъ ся по ціны 10 кр. водъ однок строчки инсеровою або си місяць а въ рубрицѣ „Надоборане“ по 25 кр. а в.

Людья и инші домосени приватніи числятъ ся по 15 кр. водъ стишка.

Подѣлъ Галичины.

Органъ п. Щепановского *Slowo polskie*, згадуючи о ухвалѣ згромадження виборцівъ на справозданю д-ра Ярославича въ Скалатщинѣ, домагаючий ся подѣлу Галичины, помѣстивъ о тѣй справѣ передову статью, въ котрій той подѣлъ старає ся представити яко неможливый и яко шкідливый не тільки для Поляківъ але и для Русинівъ. Вонъ есть неможливый, бо не мѣгъ бы бути переведенный безъ згоды галицкого сойму, а той соймъ навѣтъ при найлучшій для Русинівъ констеляції не перестане бути въ бѣльшости польскимъ. Вонъ есть шкідливый, бо черезъ те стратилъ бы Галичина свое поваженіе становище політичне въ державѣ. При тѣмъ же Русины не мали бы бѣльшости навѣтъ въ подѣленій соймѣ а вызвали бы Поляківъ до нетолеранції супротивъ нихъ, фінансово-жъ вѣхднѣ Галичина була бы вѣдай слабшою водъ захѣднѣ.

Мы мусимо передъ всѣмъ сказати, що подѣлъ Галичины не есть якоєс новою рѣчию, поднесеною спеціально виборцями д-ра Ярославича, але се було завсѣгды домаганемъ цѣлого руского народу. Такий постулатъ бувъ поставлений ще въ 1848-омъ роцѣ, и ему вѣчасти вдоволено ажъ до заведенія конституції. *Slowo polskie* каже вправдѣ, що Русины зъ подѣлу не мали користи, бо мали далеко менше рускихъ шкѣдъ якъ теперь и взагалѣ ихъ національный розвѣй бувъ тогды невеликій. Але-жъ се не було виною подѣлу, ино наслѣдкомъ того, що Русины тогды що-ино пробудили ся до народного житя. Нехай бы той подѣлъ потревавъ бувъ довше, а Русины стояли бы нинѣ зовсѣмъ иначе, якъ дѣйстно стоять. Дятого Русины не перестали домагати ся подѣлу Галичины. Въ роцѣ 1867 рускій послы уложили одвѣтний меморіаль, а въ р. 1883 не на меншомъ якѣмъ згромадженю повѣтовѣмъ, але на всенародномъ вѣчи у Львовѣ, и не якісь радикалы, але такий чоловікъ якъ Вахнянинъ звернувъ ся до цѣсара, чтобы взявъ „великій австрійскій мечъ“ и нимъ перетявъ Галичину на двѣ половини. Русины только не завсѣгды выступали голосно зъ тымъ постулатомъ, покѣйный Качала написавъ навѣтъ статью противъ подѣлу въ угодовій „Основахъ“, коли сего хвалено вымагала угодова політика пок. Лавровского и коли здавало ся, що Поляки захѣднѣ Галичины будуть менше противий Русинамъ якъ вѣхднѣ. Надѣя тая показала ся водтакъ не оправдаюю, угодовѣсть наибѣльше умѣркованыхъ Русинівъ зникла, не найшовши водповѣдного ґрунту у Поляківъ, а колишній угодовецъ Качала написавъ *Polityka Polaków względem Rusi* и взагалѣ въ остатныхъ десяти рокахъ своего житя выступавъ дуже рѣшучо.

Що галицкій соймъ не згодитъ ся на подѣлъ Галичины, се мы добре знаємо. Але Поляки и ихъ теперѣшній союзники Чехи домагають ся ще далеко бѣльшихъ рѣчий, конституційно же менше возможныхъ, и пр. засушендованія конституції, загарантованіи навѣтъ угодою угорскою, розширенія автономіи, заведенія федераційного устрою, на що чей-же рада державна такъ само не згодила-бъ ся якъ галицкій соймъ на подѣлъ Галичины, а треба бы хіба октройованія. Мы тымъ не кажемо, чтобы мы были пріятелями октройованія; але если може бути заоктройованый перестройъ цѣлой державы, чому не мавъ бы бути заоктройованый подѣлъ одного краю?

Теперѣшнє поднесене справы подѣлу Галичины выкликали наибѣльше Поляки самі, а именно верховодяче польске сторонництво. Оно домагає ся розширенія автономіи не въ интересъ цѣлого краю, але въ интересъ своихъ власныхъ, для ратованія и скрѣпленія своего панованія надъ цѣлымъ рускимъ народомъ и надъ польскими хлопями. Рускою водповѣдію на тѣ аспирації есть домагане подѣлу краю, а такую водповѣдь дати есть навѣтъ політичною konieczністю.

Що для Поляківъ, а спеціально для згаданого польского сторонництва выйшла бы шкода, се певне, але для Русинівъ стоитъ справа зовсѣмъ иначе. Оно правда, що при

теперѣшній ординації виборчій мали бы Поляки и у вѣхдно-галицкомъ соймѣ бѣльшѣсть. Але-жъ вразъ зъ подѣломъ мусѣла-бъ наступити и змѣна той ординації, а пята курія чей-же на всякій способъ мусѣтъ бути заведена и для соймівъ. Тажъ се неможливо, чтобы 2,800,000 Русинівъ вѣхдно Галичины мали знаходити ся въ меншости супротивъ 1,100,000 Поляківъ и жидѣвъ.

Певне, що подѣлена Галичина не займала бы такого важного становища політичного въ державѣ, якъ цѣла. Але, на жалѣ, теперѣшнє сильнє становище Галичины выхѣдитъ въ користь только одной стороны, а друга не только не має користи, але має ще зъ того шкоду. Треба, чтобы Поляки зовсѣмъ иначе супротивъ насъ поступали, если мы маємо тѣшити ся тымъ, що остаємо зъ ними разомъ и творимо въ тѣй звязи сильнє політичне тѣло.

Польскій політики люблять воювати тымъ аргументомъ, що Поляки въ Конгрессѣ вважали бы себе щасливими, коли-бъ мали те, що мають Русины въ Галичинѣ, а навѣтъ только часть того. Сей аргументъ чути було въ галицкомъ соймѣ, его уживають Поляки супротивъ Москальѣвъ, нимъ послугує ся теперь и *Slowo polskie*. Лишаємо на боцъ великій економичный розцѣвъ Конгрессѣ супротивъ галицкой нужды, а що до національных водносій мусимо сказати: Що за дивна претенсіональнѣсть, що за правдиво шляхотска бута показує ся въ сѣмъ аргументѣ! Поляки порѣвнуютъ свое становище до Русинівъ въ Галичинѣ зъ становищемъ Москальѣвъ до Поляківъ въ Россіи! Чи-жъ не видите, панове, що се послѣднє есть становищемъ цѣлой державы до одной розмѣрно невеликой ея частини, а въ Галичинѣ Поляки и Русины суть зарѣзко частини державы, и те державы таковъ, въ котрій для каждой частини есть загарантована основными законами рѣвноправіе? Те, що Русины въ Галичинѣ мають, они дѣстали не водъ Поляківъ зъ якоєс ласки або почутія справедливости, се дане имъ зъ konieczности въ интересъ австрійскѣмъ, а только те, чого не мають, хотя имъ справедливо належитъ ся, не можуть дѣстати зъ огляду на мнимый и дѣйственный интересъ польскій. Тай навѣтъ коли-бъ Галичина не належала до Австрій але була зовсѣмъ самостоятною, и то польскою, державою, то аналогія тогдышнихъ галицкихъ Русинівъ зъ теперѣшними конгрессовыми Поляками была бы вправдѣ значно бѣльша, але таки же и тогды не зовсѣмъ повна. Бо галицкій Русины были бы елементъ (що-до числа) майже рѣвны Полякамъ, а конгрессові Поляки суть ледве десятою частию Россіи.

О кровавій выборахъ въ Черневі.

Третій день розсправы 21-ого с. м.

4. Свѣдокъ Кароль Вишатицкій [лѣтъ 23, римокат., нежон., тит. постенфѣреръ]. Заприсяженный розказує: Вахмайстеръ мавъ водъ старосты припоручене арештувати въ Черневі вѣноватцѣвъ за выборы и зрѣбити доходження. Мы прийшли до Чернева рано. Вахмайстеръ и Подольскій пойдшли до Маргулеса а я зъ Паньковимъ до Робачевского, де чекали омы на вахмайстера. Робачевскій розказувавъ все докладно. Казавъ, котрій люде, и вахмайстеръ пописавъ на картцѣ. Мы два приарештували двоєхъ, а одного я самъ. Арештованій поводили ся спокѣйно. Коло канцеляріи люде не было. Въ тѣй хвилѣ зачали дзвонити на „гавать“. Поліціантѣ, польовый и заступникъ вѣйта казали такожъ, що то на „гавать“. Въ наслѣдокъ того зачали громадити ся товпы людеи. Жѣнокъ не было, хіба три або чотири. Людей было 100—200. Зъ-разу просили, водтакъ домагали ся выпущенія арештованыхъ. Люде казали: „То є жидѣвска справедливість!“ Чувъ-емъ голоса: „Або наша смерть або ваша смерть, а мы ихъ не дамо!“ То було підчасъ крику и може бути, що то казавъ лишь оденъ або два. Люде рукъ не підносили, лишь кричали; оружя не мали нѣякого. Вахмайстеръ и Подольскій казали: „Люде ро-

збѣдѣтъ ся, бо будемо стрѣляти“. [На сей выказъ покликано заразъ Нідерлього. Вонъ каже: „Я того не казавъ, не пригадую собѣ, але ели Вишатицкій каже, то може бути и правда“. Вишатицкій збзнає дальше:] Коли вахмайстеръ упоминавъ людеи, оденъ хлопъ водкрывъ груди и сказавъ: „Коли цѣсаръ позвала стрѣляти, то стрѣляйте!“ — Предс. Чому вы въ слѣдствѣ сего не казали? — Свѣд. Може не бувъ-емъ пытаный; але теперь добре собѣ пригадую. [Записано до протоколу.] — Предс. Що-жъ то мали значити тѣ слова? — Свѣд. Значило, що они оружя не боятъ ся. — Предс. А Василь Чубатинскій боєвъ жандармѣвъ, абы ему позволили заговорити до людеи? — Свѣд. Не пригадую собѣ. [Тутъ наступає конфронтація. Василь Чубатинскій розказує въ очи, якъ було, и что водъ сего жандарма дѣставъ водповѣдь: „студіи нысокъ!“ Свѣдокъ на те: „Може бути“ и збзнає дальше:] Дзвонили все на гавать, ажъ поки не водѣйшли. Коли жандармы были вже покували, оденъ зъ людеи сказавъ: „Ого, то буде эле, коли вже ихъ заковуютъ“. Положене було грѣзне. Коли мы зачали вести, люде крикнули „гурра“ и кинулись на арештованыхъ. Тримали ихъ за руки, ноги и кричали: „Не даймо!“ То вже було по разъ другій „гурра“, бо передъ тымъ було разъ. Вахмайстеръ добувъ шаблѣ и рубавъ. За нимъ Подольскій и Паньковъ зачали колоти. Свѣдокъ не коловъ, бо йшовъ зъ-заду и вже были розступили ся. Щобы люде, якъ кажутъ, на взване розступили ся, то неправда. — При конфронтації зъ Борисовою каже, що бѣзнає еи и что то она була и кричала: „Жидѣвска справедливость! Нинѣ всѣхъ жидѣвъ вырѣжутъ“. Борисова перечить и каже, что то може яка нѣша була. Свѣдокъ обстає при своемъ.

Предс. [до свѣдка]: Чи вы мусѣли кувати? — Свѣд. Мусѣли-е-го. — Обж. Чубатинскій просить о-голось и каже: Насъ не треба було кувати. Мы-жъ казали: „Мы даємо свое житє, якъ мы де на крокъ водступимо, а не куйте, най ся люде успокоятъ...“ а вы [звертаючись до жандарма] ще не хотѣли намъ на дорожъ и лапущикѣвъ поустити, а тогды була дорога ховзка...

Д-ръ Дудикевичъ. Чи дуже великій крикъ бувъ? — Свѣд. Такъ; навѣтъ не чувъ-емъ, що вахмайстеръ говоривъ. — Дуд. Кажете, что бувъ крикъ, вы были въ сѣнѣхъ, не могли-е-те чути, що вахмайстеръ говоритъ, а якъ же вы могли чути, что люде говорили? Чи можете сказати, что тѣ слова: „наша“, „ваша“ водносили ся до слова „смерть“, коли такъ слова въ тѣмъ крику зливали ся? — Свѣд. Може бути, что такъ, а може и нѣ. — Дуд. Дячего вы кували, коли люде такъ просили? — Свѣд. То были грозбы водъ тыхъ, що на дорожъ стояли. — Дуд. Вы говорили о Борисовѣй теперь такъ рѣчи, а дячего вы того до протоколу слѣдного не подали? — Свѣд. Може тогды не мѣгъ-емъ собѣ пригадати. — Дуд. Коли она то кричала? — Свѣд. Якъ мы вже кавалокъ водѣйшли. — Дуд. Якъ люде тоті Черневівцѣ? — Свѣд. Показало ся, якъ они є. — Дуд. Але передъ тымъ яку они славу мали? чи яко люде тихі, чи вже ославленіи ворохобники? — Свѣд. Вахмайстеръ казавъ напередъ, ще по дорожъ, что буде опѣръ.

Прок. до Нідерлього: Чи вы, упоминаючи людеи, казали людемъ, что имъ вольно буде йти до Станиславова, якъ то розказує ту теперь Вишатицкій? — Нідерль: Може и й казавъ, якъ каже Вишатицкій.

5. Свѣдокъ Игнацъ Тічъ [рѣтмайстеръ жандармеріи, покликанный для интерпретації §. 79. инструкции жандармской]. — Предс. водчитує дотычній уступы и запытує, чи въ выпадку, якъ бы было бѣльше арештантѣвъ, н. пр. 9, а жандармѣвъ 4, треба кувати, чи нѣ? — Тічъ. Послѣ инструкции є такъ: коли оденъ жандармъ а два арештованіи, то має ся кувати. Тутъ на одного жандарма выходило по двоєхъ. — Предс. Чи то обовязокъ, чи може бути взяте взглядоу? — Тічъ. Думаю, что обовязокъ. — Предс. Отже въ сѣмъ выпадку жандармы обовязаніи були кувати? — Тічъ. Такъ. — Предс. А дотычно ужитя оружя? — Тічъ. То може осудати

войсковой судѣ, а на мою гадку треба было такъ поступити. — Предс. Яка ваша гадка о сихъ жандармахъ? — Тічъ. То люде „tüchtig“ и „verlässlich“ [переслуханє рѣтмайстера веде ся по нѣмѣцки]. Свѣдокъ, учувши о пригодѣ черневівской, робивъ такожъ доходження и на его гадку жандармерія ужила оружя належнѣ. — Прок. Чи при доходежнѣ не казавъ вамъ хто, что оденъ жандармъ водѣбѣтъ водъ ескорты и такъ коловъ? — Тічъ. А такъ, чтось собѣ пригадую. [Вытѣгає нотатку и читає.] То Панько Борко. Ну, але я знаю, что се не може бути правда. — Д-ръ Дудик. Вы узнали въ сѣмъ выпадку все яко згѣдне зъ приписомъ. А чи въ виду того, что арештованій поводили ся спокѣйно, что люде просили, абы не кувати, что такъ пойдѣтъ, чи не было хосеннѣйше [zweckmässiger] не кувати? — Тічъ. На те жандармъ не має уважати, але поступати посля припису. — Д-ръ Олес. О тѣмъ всѣмъ не каже инструкция для жандармѣвъ нѣчого. На те нема „Vorschrift-y“. А все то лишь ваша интерпретация. Чи-жъ не лѣпше было не кувати? — Д-ръ Дуд. Чи не лѣпше, абы жандармы были шаблѣ ужили? — Тічъ. Головно уживавъ ся байнету яко оружя. — Предс. А кольбы? — Тічъ. То не по войсковому; кольбы уживавъсь хіба въ крайній потребѣ.

Вызвала ся пересправа, чи сей свѣдокъ має бути заприсяженный чи нѣ. Оборонцѣ противлять ся, прокураторъ жадає заприсяженія, трибуналъ ухваливъ заприсягнути. — Ротмістра заприсяжено.

6. Свѣдокъ Кароль Страеръ [лѣтъ 62, римокат., женатый, 4 дѣтей], секретаръ ц. к. старосты въ Станиславѣ, а памятного дня въ Черневі комісаръ виборчій. Заприсяженный збзнає: Выборы зъ V. куріи скѣнчивъ. Результату не оголошувавъ, бо терпѣть астму, то треба ще было рахувати; казавъ людемъ, что скаже пополудни. Пополудни приступивъ до него Василь Чубатинскій и заявивъ, что голоса фальшиво позаписуваніи. Свѣдокъ лишивъ бувъ акты въ канцеляріи, бо гадавъ, что вѣйтъ Робачевскій возьме. Люде приступили до актѣвъ и читали. Выбору зъ V. куріи таки не оголошувъ, бо вже люде перезирали паперы на столѣ. „Инсинуацію“ Вас. Чубатинского свѣдокъ бувъ обуреный. Голосы синеувавъ Робачевскій, а вѣйтъ контролювавъ. Закидъ Чубатинского бувъ несправедливый. Значало ся голосованъ зъ IV. куріи. Пришовъ давати голосъ жидъ Енгельбертъ. Тогды Стефанъ Гахъ ставъ кричати, что той жидъ уже по разъ третій голосує. Зробивъ ся крикъ: „Берѣтъ жидъ“, чи „бѣйте жидъ“. Зачали жидка термосити, а той сховавъ ся за свѣдка [комісара]. Зачали и другого термосити, а той ставъ подѣ пѣчь. Свѣдокъ казавъ: „Люде! что вы робите? я буду мусѣвъ перервати и приѣду зъ жандармами!“ Крикъ бувъ. Свѣдокъ не пыталъ ся, чого кричали. Въ громадѣ була партія вѣйта зъ жидами и партія радикалѣвъ, партія Чубатинского. Тамъ гнѣздо радикалѣвъ. Яка програма радикалѣвъ, свѣдокъ не знає. До старосты все приходять доносы, что читають газеты забороненіи. Чувъ, что хтось казавъ: „Мы ся и жандармѣвъ не боимъ“. Перервавъ выборы, бо боявъ ся о себе. Коли выхѣдывъ, ему розступили ся. О пригодѣ зробивъ того-жъ дня реліацію до старосты. Имена тыхъ, котріи жидѣвъ турбували, подавъ ему Робачевскій. [Тутъ предсѣдатель [для звязѣ] водчитує реліацію ц. к. старосты [Прокончица] до Львова. Реліація, написана тогдышнимъ стилемъ Przeglądu и т. п., говорить про „masę rozbestwionych chłorów“ и т. д. Старосты звалою всю вину на партію радикальну въ Черневі, котра метала „groźne głosy...“ Предс. [до свѣдка]. Были тамъ грѣзныи голоса? — Свѣд. Нѣ. — Предс. Чи такъ то всео было, якъ тутъ написано? — Свѣд. То знає Робачевскій лѣпше.

Д-ръ Олесницкій. Чи вы по скѣнченіи правыборѣвъ зъ V. куріи мали оголосити результатъ? — Свѣд. Такого припису не знаю. — Олес. Колько всѣхъ голосувало? Свѣд. Сто колькынацять. — Олес. Чи вы мали припоручене водъ старосты: кого выбирати? — Предс. Ухилиє се пытанє, бо то урядова тайна. — Олес. Що то за засады

тихъ радикаловъ? — Свѣд. Не знаю. — Олесн. Чи вже було зачало ся голосованє зъ IV. куріи, якъ Чубатинскій упоминавъ ся? — Свѣд. Ще нѣ. — Олесн. А въ слѣдѣмъ протоколѣ сказано „Już były się zaszęły wybory z IV. kurii!“ — Свѣд. не відповідає. — Олесн. Бувъ тамъ іавтъ? Въ законѣ є 13 родѣвъ іавту. Котрий зъ тихъ 13 бувъ у Чернѣвѣ? — Свѣд. Ударемъ не службѣ. Такъ якъ теперъ въ радѣ державній обструкція; то такожъ іавтъ публичный. — Олесн. Чи припорученє Нідерльому дала въ лично? — Свѣд. Не пригадує собі. [Тутъ наступає конфронтація Страсера зъ Нідерлімъ. Нідерле каже, що Страсеръ давъ лично, а Страсеръ каже, що не пригадує собі.] — Олесн. Чи не дали вы зъ припорученємъ ще й карточку? — Давъ-емъ, тогу, що Маргулеса подавъ. — Д-ръ Олесн. просить записати се до протоколу и пытає дальше: Вы видѣли Маргулеса? — Свѣд. Видѣвъ-емъ покровавленого. — Олесн. Де? ще въ Чернѣвѣ? — Свѣд. Нѣ, вже тутъ, по водъ-вѣдъ зъ вѣдтамъ.

Д-ръ Дудик. О скільки оправдане було жаданє Василя Чубатинського? — Свѣд. Голосъ Борка не бувъ записаний на жиду. — Дуд. И то неправда, що жидъ три разы голосувавъ? — Свѣд. То не могло бути. — Дуд. Якъ то заборонені письма они читають? — Свѣд. Не знаю; кажуть, що они читають. — Дуд. Кто вамъ подавъ имена виноватѣвъ? — Свѣд. Робачевскій. — Дуд. Въ якѣй цѣли подавъ картку Маргулеса, котрого пѣзнійше уже по вашѣмъ водъвѣдъ потурбовано? — Свѣд. Не знаю, въ якѣй цѣли. Я карточку давъ жандармови; и ще было написано, абы больше арештувати, кого вкаже Робачевскій. — Дуд. Що вы написали, якъ скбичили-сте протоколъ выборчій? — Свѣд. Не занотувавъ-емъ нѣчого. — Д-ръ Олеснидкій просить, абы реляцію зъ припорученємъ староства показати Страсеру, чи се та сама. Страсеръ признає, що та сама.

Обж. Чубатинскій просить о голосѣ и каже: То не я бувъ першій, що звернуть увагу на фальшивѣсть протоколу, якъ каже п. секретарь, але Панько Борко. Я стоявъ коло дверей и ажъ за третіймъ вѣзванємъ пана секретаря: „Хто видѣвъ, що фальшиво записано?“ приступивъ-емъ. — Страсеръ відповідає: „Не пригадує собі певно.“

Свѣдокъ Семанъ Грейда [48 л., гр. к.] заступникъ вѣйта [нѣсѣ червоний]. Д-ръ Чайковский противить ся записанью его, бо вѣнъ збъ всѣми обжалованными жидѣ въ наибольшій неприязни. — Предс. [до обж.] Не маєте вы яконъ злости на тихъ обжалованныхъ? — Свѣд. Нѣ. Тѣлько... Але най и не присягаю! — Прок. жадає записанья, бо свѣдокъ не збанає ненависти. — Д-ръ Чайк. §. 170 не каже, абы свѣдокъ ажъ збанавъ ненависть; впрочѣмъ свѣдокъ самъ не хоче присягати. — Трибуналъ ухваливъ записати. — При розпытованю свѣдокъ розказує: Коли комісаръ пѣйшовъ на обѣдъ, прийшло кѣлькохъ, абы засѣсти, де до полудня жиды були вихали ся, и засѣли та й стали читати полишей акты на столѣ. То були: Вас. Чубатинскій, Мих. Лучинскій и Гринъ Стефіна. Казали, що на жидѣвъ записано больше голосѣвъ, якъ на Русинѣвъ, та й що Борко голосувавъ на жидѣвъ. А Борко відпиравъ ся, на чѣмъ свѣтъ стоить. Якъ комісаръ вернувъ зъ обѣду, выступивъ котрийсь и упоминавъ ся. Комісаръ сказавъ: „Ты того не розумѣешь. Иди скажи мене!“ Свѣдокъ видѣвъ, якъ приступивъ жидъ, що его называютъ Альтеръ, чувъ самъ, якъ жидъ казавъ: „zabigan glos!“ и чувъ, що той жидъ два разы голосувавъ. — Предс. Чому вы того до протоколу слѣдчого не подали? — Свѣд. Менѣ ся здає, що я казавъ. [Дальше розказує:] Зъ того зачали люде кричати: „бѣйте жидѣ!“ и хтось ударивъ. Иныхъ жидѣвъ не били. Комісаръ рады повѣстови вставъ и тихонько пѣйшовъ, а комісаръ староства за нимъ. „Я ще [каже свѣдокъ] сказавъ: „Розступѣть ся, бо абы ще хто комісара не ударивъ!“ Маргулеса може били, але свѣдокъ не видѣвъ; кровь на нѣмъ уарѣвъ ажъ на дворѣ. Жиды такожъ кричали. Лавку поломили, шибубу збили. Увидѣвъ то пѣзнійше. Бѣйка въ канцеляріи счинила ся, якъ вже „старшихъ“ не було. — Предс. Якъ ся называютъ тѣ, що тамъ були? — Свѣд. Та каждый мавъ якесь „имено“, але я не знаю. Порядку не було, правда, длятого п. комісаръ не мѣгъ дальше урядувати. О приходѣ жандармѣвъ до села свѣдокъ нѣчого не чувъ. Въ субботу пѣйшовъ до школы и канцеляріи поглядѣти. Давѣмъ давъ ся чути, якъ уже жандармы привели люде. Свѣдокъ мысливъ, що то на іавтъ. Не може знати, на кого звонили; може, абы збѣгали ся. Жандармы заразы „пошлюсували“. Люде казали оди „не дамо“, другі „берете ихъ, то и мы йдемо“. Вахмай-

стеръ остерѣгавъ. И свѣдокъ упоминавъ; але якъ учувъ, що оденъ сказавъ: „якъ его зъ-вѣдтамъ дѣстану, то терѣтъ зъ него зроблю“, заразы утѣкъ. Якъ кололи, не видѣвъ; лише адыбавъ Федорка, якъ нѣсѣ „свое тѣло“ въ рукахъ. „Гурра“ не чувъ. Людей было до 150. Були и „дѣвки“ по бокахъ. На передѣ були: Дмитро Крульвѣ, Дм. Харитонъ, Семковъ, Прокбѣ Борко, Федъ Кравецъ, Федъ Данилюкъ, Панько Борко и др. Софін Борисови не видѣвъ. Вахмайстеръ взывавъ розбѣйти ся. Люде тогдѣ не розбѣшли; може потому, якъ свѣдокъ уже утѣкъ.

Предс. покликъує каждого зъ особна и каже свѣдкови про каждого сказати: чи бувъ и що тогды каждый зъ нихъ робивъ. Свѣд. каже на однихъ, що були, на другихъ, що нѣ. А що робили — то той говоривъ, той сидѣвъ на лавцѣ; Семковъ кричавъ, але вѣнъ все кричѣть куды ходитъ; за многихъ не памятає. Федъ Данилюкъ казавъ: „Присяжный має ту зъ нами стояти“.

Прок. При голосованю чи того жидѣ почитували три разы? — Свѣд. Чувъ-емъ, що забиравъ голосъ два разы и то за другихъ. — Прок. Тамъ оденъ чоловікъ відделонивъ бувъ груди и казавъ: „якъ цѣсаръ каже стрѣляти, то стрѣляйте“. — Свѣд. Я того не видѣвъ и не бувъ.

Д-ръ Дудик. Кто записувавъ при комісії? — Свѣд. Не могу розбѣзнати. — Дуд. А Маргулеса сидѣвъ за столомъ? — Свѣд. Сидѣвъ и щось тамъ писавъ. — Дуд. Кажуть, що люде до голосованя не допускали? — Свѣд. Дѣ декотрыхъ казали: „Ты не маєшь голосувати!“ — Дуд. Люде говорили: „ты жидку вже третій разъ голосуєшь?“ — Свѣд. Такъ. — Дуд. Чи бувъ крикъ и коли? — Свѣд. Бувъ крикъ, ажъ якъ уже были ранені. — Дуд. А до часу, заки вели? — Свѣд. Була остра бесѣда. — Дуд. А „гурра“? — Свѣд. Нѣ. — Дуд. А „іавать“? — Св. Тогды, якъ выводили; але я вже такъ добре не уважавъ, бо я свое робивъ. [Предс. додає: „утѣкавъ“.] — Дуд. Чи люде приносили вязанья сѣраки, хлѣбъ? — Свѣд. Хлѣбъ видѣвъ-емъ, за сѣраки и кожуки не скажу. — Д-ръ Дуд. просить затягнути до протоколу, що була лише „остра бесѣда“.

Д-ръ Чайк. Коли Коперскій захорувавъ? — Свѣд. Якъ пѣйшовъ зъ арешту; але вѣнъ мавъ вже и давнійше напады. — Д-ръ Чайк. просить записати до протоколу, бо противъ Рошака лишь оденъ Коперскій збзнавъ обтяжающе.

Д-ръ Олесн. Що то є радикалы? — Свѣд. А, то тѣ, що ходять до читальнѣ, що читають.

(Дальше буде.)

Процессъ противъ 82...

Почало ся переслухуванє обжалованныхъ.

1. Сенько Фіта [обжалованный о грожене забитємъ вѣйтовн Адаминшви]. Не грозивъ нѣкому. „Вѣйтъ має злѣбѣ“ на мене, хотѣвъ мене застрѣлити. Я его скарживъ до прокураторіи. Коли пѣйшовъ до мене жандармъ Бычокъ арештувати мене, я знавъ, що пѣйду до арешту, бо-жъ на другій день были у насъ правыборы, але-мъ не знавъ, за що буду сидѣти. Зѣйшли ся жѣнки, стали плакати; я взявъ дитину на руки и омылъ. У ночи пѣйшовъ вѣйтъ зъ жандармами, приложили три багеты до груди и арештували. Я сказавъ: „Арештованє принимаю, але прошу о форшпавъ, бо-мъ ослабленій“. Що дѣяло ся въ селѣ, не знаю, бо коло мене сидѣли два жандармы. Ажъ рано прибѣгъ хтось и сказавъ: „Іавату! тамъ є три ранені и два убиті!“ Потѣмъ я сѣвъ зъ жандармами на фѣру. Люде не бѣгли за нами.

2. Дмитро Леѣганъ [обжалованный о опѣрѣ жандармеріи, котра хотѣла его арештувати за мнимій погрозы вѣйтовн.] Я не опиравъ ся жандармамъ а сказавъ, що не пѣйду въ ночи, ажъ рано. Сто разъ присягну, що я не кричавъ: „хлопцѣ! нема васъ?“ Руки взявъ я взадъ, але лѣвою руки я не пѣдносивъ и на жандарма не замахнувъ ся. Жандармъ менѣ пробивъ руку [на скрѣзъ, два знаки по обѣхъ сторонахъ передрамени лишать ся на вѣкѣ]. — Предс. Вы то наробили тои бѣды? — Обж. Я? нѣ! то вѣйтъ виненъ! — Предс. Але вы знаете, що жандармы мають другій степень карности? — Обж. Я зъ тѣ параграфы при войску не чувъ. Коли жандармы наставили багеты, то люде утѣкали якъ заяцѣ, ажъ жандармы смѣяли ся. — Предс. Ей, не до смѣху было имъ. Они то скажутъ тутъ. — Обж. До жандарма я сказавъ, що не пѣйду, ажъ въ день, бо я не почувавъ ся до нѣчого. Я просивъ, чтобы менѣ показали папѣръ, та не показали. Жандармѣвъ было трѣхъ и всѣ наставляли багеты до мене. Я просивъ ся, такъ я не виненъ, и другі люде нѣчо не винніи, а жандармъ пѣдѣвъ збъ смѣтя стебло-

и сказавъ: „Усѣ люде у мене то само, що ось сесе смѣтя“. Коли люде почали збирати ся, то жандармы хватали люде за руки.

На пытаня д-ра Могильницкого обжалованный збзнає, що жандармы говорили до себе: „Утѣкають хлопцы, якъ заяцѣ“. — Предс. Але то не належить до рѣчи! — Д-ръ Мог. Перепрашаю, то належить до рѣчи, бо если самі жандармы казали, що люде утѣкають якъ заяцѣ, то чей-же не мали чого боятись. — Обж. констатую, що жандармы не позволили ему раненой руки завязати, скували его зъ одною жѣнкою, кровь лила ся зъ руки цѣлу дорогу больше якъ кілометръ, ажъ до вѣйта. — Д-ръ Могильн. Я констатую, що актъ обжалованя каже, що Дмитро Леѣганъ бувъ проколенный въ руку за то, що пѣдѣвъ еи на жандарма и хвативъ за плащъ, а тѣмъ-часомъ Леѣганъ мавъ тоту руку по-за плечима, то чей-же не має рѣвночасно мати еи и на передѣ. — Обж. За що мене мали арештувати? Я вѣйтовн не грозивъ. Правда, въ осені скарживъ-емъ вѣйта за спроневерѣне грошей; зъ вѣдѣс вѣнъ має злѣбѣ на мене.

3. Валентій Адаминшнъ [обжалованный о то, що грозивъ жандармови и ставивъ ему опѣръ.] Нѣчо не знає, нѣчого не бачивъ. Бувъ у Фіты, коли тамъ бувъ жандармъ, але вѣвъ ся спокѣйно. Бувъ тамъ тогдѣ и вѣйтъ и поліцаймъ Леѣганъ мавъ тоту руку по-за плечима, то чей-же не має рѣвночасно мати еи и на передѣ. — Обж. За що мене мали арештувати? Я вѣйтовн не грозивъ. Правда, въ осені скарживъ-емъ вѣйта за спроневерѣне грошей; зъ вѣдѣс вѣнъ має злѣбѣ на мене.

4. Павло Фіта [обжалованный якъ попередній.] Я тамъ не бувъ. У Фіта учувъ я крикъ, то мусѣвъ-емъ пѣйти, бо то мѣй рѣднѣй братъ, але не заставъ я вже нѣкого. Слово „рабѣусю“ я не казавъ, бо до жандарма нѣчого не говоривъ-емъ.

5. Андрѣй Ёдре [обжалованный якъ попередній.] Коли я почувъ крикъ, гадавъ-емъ, що зновъ горить, бо въ день передъ тѣмъ у насъ займало ся. Прибѣгаю до Фіты. Жандармъ каже: „Нема ту огню, але я маю того чоловіка [Фіту] взяти. Скажѣть людемъ, най не робятъ крику“. И я такъ сказавъ. — Предс. Але ту збзнавъ Адаминшнъ, що вы казали, що не дасте арештувати Фіта. — Свѣд. Нѣ, то неправда! — Сконфронтований Адаминшнъ каже, що Ёдре просивъ жандарма, абы не бравъ невинного чоловіка та й больше нѣчого.

Мартинъ Закравачъ [обжалованный якъ попередній.] Пытавъ жандарма, за що хоче арештувати Фіту, а вѣнъ сказавъ, що самъ не знає, тѣлько вѣйтъ донѣсѣ на Фіту. Опору жандармамъ не ставивъ. Жандармъ крикнувъ: „W imię Pana Boga będę strzelał!“, потѣмъ сказавъ, чтобы въ имя права уступитись, а хотѣвъ пѣйти, але пошпортавъ-емъ ся. Жандармъ хвативъ мене за руки и втягнувъ до хаты. Я просивъ ся, чтобы мене пустивъ, а вѣнъ казавъ, що мене пустить заразы, а пустили ажъ за девѣть недѣль...

Катерина Закравачъ [обжалованная якъ попередній.] Предс. Chodźcie kobietko! Лѣпше вамъ по польски говорити? — Обж. Нѣ, по руски. Пришла-мъ до Сенька, бо то рѣднѣй братъ, и задухѣла-мъ ся, чого жандармъ хоче его брати. Вѣнъ зѣмѣвъ, мы стали кричати. Нѣчо не говорила-мъ до жандармѣвъ. — Предс. Але вамъ ся нѣчо не стало! — Обж. Якъ нѣчо? Мѣй господаръ сидѣвъ девѣть недѣль. Дѣти малі. Отъ и нинѣ: мы обѣе тутъ, а тамъ дѣти въ дома. Я пытала ся жандарма, за що бере брата, а вѣнъ сказавъ, що не зъ его то волѣ. Мѣй сидѣвъ у арештѣ [зъ плачемъ], а дѣти мерзѣли. А вѣйтъ казавъ, що ще на дванадѣть недѣль мого запакує. — Предс. А вы того чули? — Свѣд. Люде менѣ казали. — Предс. Е, что тамъ люде! — Д-ръ Добрянскій. Перепрашаю, зъ пальця собѣ не высала. Кто вамъ то говоривъ? — Обж. подає назвище кумы и на тѣмъ кѣнчить свои збзнаня.

Андрѣй Богачъ заперечує, мовѣ-бы мавъ кричати: „Не дамо арештувати Фіты, а може, якъ другі кричали, то и я крикнувъ“. Мазура бачивъ уже забитого; мати надъ нимъ плакала. Жандармы стояли на порозѣ; дверь не были вывалені. Леѣгана видѣвъ уже закованого; кровь лила ся ему зъ руки. Люде утѣкали якъ тѣлько побачили жандарма.

Предсѣдатель предлагаетъ оборонѣ, чи не можна бы теперь переслухати хорого свѣдка жандарма Катиньского. Оборонѣ годять ся. Заприсяженный свѣдокъ збзнає: Дѣставъ вѣдъ судѣ припорученє арештувати Фіту та Леѣгана. И выславъ по то до Стоянецъ Бычка. Той вернувъ около 9-ои години вечеромъ и замельдувавъ, що не мѣгъ приарештувати, бо зѣйшлося около 50 людеи и ска-зали, що не дадутъ арештувати нѣкого. Свѣдокъ побхавъ зъ Бычкомъ, а по дорогѣ по-дыбали ще одного жандарма и взяли его зъ собою. Вѣйтъ Адаминшнъ потвердивъ, что жандармъ не мѣгъ дати собѣ рады. Свѣдокъ

хотѣвъ арештувати обѣхъ въ ночи, чтобы не было збѣговиска и потребности ужити оружя. До Фіты пукали довго [а бувъ зъ ними вѣйтъ и два вартѣвники] Фітъ показавъ роказъ арештованя. Той дивувавъ ся, чому ему судѣ не приславъ завѣзаня черезъ возного. Фіта звинявъ ся слабѣстію, длятого свѣдокъ збзнаєвъ по форшпанѣ. Тѣмъ-часомъ коло дверей на дворѣ зѣбралось зо 30 людеи. За першимъ вѣзванємъ нѣхто не розходивъ ся; на друге уступили все, крѣмъ Мартина Закравача. Коли вѣнъ не рушивъ ся, мене „разја zebrała“, я хвативъ его за каркъ и приарештувавъ. Бычекъ и другіи жандармы Лівора пѣйшли по Леѣгана. Двѣ-три години не было ихъ. Наразы якійсь чоловікъ, зраненій въ ребро, вставъ и кричавъ: „Наробили-сте мяса, їдѣте печеню!“ Свѣдокъ не мѣгъ дѣзнати ся, що се значить, всадивъ Фіту и Закравача на фѣру и спокѣйно заѣхавъ до суда. Бачивъ ще зъ фѣры, що люде бѣгли въ сторону, де забито Мазура. Про само ужити оружя не знає. Бувъ у селѣ и тогдѣ, коли вѣйскѣ вже прийшло, але спокѣй бувъ уже всеюда. — На пытаня оборонѣвъ відповідає свѣдокъ дуже хорошо по руски и каже, що судѣя казавъ ему арештувати безпроболочно обѣхъ, длятого, що другого дня мали бути правыборы а ходило о то, чтобы они, хранъ Боже, не бунтували кого. Людемъ казавъ розходитись, бо боявъ ся, чтобы ему не перешкодили въ транспортѣ. О себе не боявъ ся, бо мавъ ще прецѣнь десять патронѣвъ. Дальше збзнає, що Закравачъ не грозивъ ему, тѣлько не уступивъ ся и за те его приарештувавъ. *Нѣшто не грозивъ свѣдкови, не бачивъ нѣякихъ подозрѣньныхъ рухѣвъ, не чувъ нѣякихъ криковъ.*

Прокураторъ на пѣдставѣ збзнанъ свѣдка розширює обжалованє на Закравача о збѣговиско.

Починаєсь дальше переслухуванє обжалованныхъ — такъ зване телеграфичне. На 10 минутъ 12 обжалованныхъ. Входить, ще при дверехъ, а предсѣдатель пытає: „Byłeś u Legana?“ — Та нѣ, прошу пана. — „Robiłeś gabałurdy?“ — Нѣ. „А якъ було?“ — Пришло войско; брали, кого подыбали. — „Ну, сѣдайте собѣ!“ Нѣхто нѣчого не знає. Смѣхъ выклику Стефанъ Букартикъ, 66-лѣтній старецъ. „Коли — каже — войско насъ окружило, панъ капітанъ сказавъ: „Не бѣйте ся! Нѣчо вамъ не буде, а якъ хто буде утѣкати, то голову ему пробѣють!“ Настрой въ цѣлѣй сади веселій, що хвиля чути голосный смѣхъ.

Другій день розправы 22-ого с. м.

Дальше слухають обжалованныхъ.

Розалія Галущка, глухенька бабуса. Она була у Леѣгана, коли прийшли жандармы. Потѣмъ жандармы відчинили дверь и застрѣлили хлопа, а стрѣляли зъ сѣней. Леѣганъ зъ-разу не хотѣвъ дати ся кувати, але руки на жандармѣвъ не пѣдносивъ. Она „іавату! рабѣунокъ“ не кричала. Плакала, бо кровь лила ся зъ Леѣгана якъ зъ коновки. Дверѣ відчиняли на то, чтобы людеи впустили до хаты, аѣвъ не прийшло фѣй на гадку, а жандармы за то еи арештували. Она хотѣла пѣйти до сѣней и принести воды, чтобы обмыти кровь.

Никола Иванцкій [слуга двѣрскій] пѣйшовъ и побачивши забитого хлопа, пытавъ жандарма: чи має параграфъ, абы забити невинного чоловіка? Перечать, мовѣ-бы кричавъ до жандармѣвъ: „Вы рабѣвники!“

Михайло Клокъ бувъ у хатѣ Леѣгана пѣвъ години або три чверти и не чувъ, чтобы жандармъ арештувавъ Леѣгана въ имя права. До дверей не добивавъ ся нѣхто. Не знає, коли отворились дверѣ и коли жандармы стрѣляли. Бунту не было нѣякого.

И дальшій обжалованный, а переслухано ихъ до теперъ [до 10-ои години рано] 45, не збзнають нѣчого. Справа до теперъ не выяснилась цѣлкомъ. Людеи зѣбрало ся больше коло хаты Леѣгана, бо было се на досвѣткахъ, люде вже повставали, ну и йшли дивити ся, по що и за що два жандармы берутъ Леѣгана. Того самого дня мали відбутись правыборы, тожъ деакі поспѣшили ся, бо гадали, что вже пора збирати ся. Коли-жъ люде дѣзнали ся, що хлопъ одинъ забитый а кѣлькохъ раненыхъ то вже зъ цѣкавости горнулись до забитого. Всѣхъ тихъ, котрі были на подвѣрю, бачимо нинѣ на лавѣ обжалованныхъ.

Катерина Леѣганъ, жѣнка Дмитра, ставъ зъ тритѣднєвою дитиною на рукахъ. Була она „на часахъ“, лежала слаба. Жандармы прийшли въ ночи. Дѣти налякались, стали плакати. Жандармы пытали людеи, по що прийшли до хаты. Люде сказали, що они тутешній, що Леѣгана имъ треба буде, бо того дня выборы. На помѣщъ не кликали зъ-надвору нѣкого. Дверѣ отворили самі жандармы, стрѣляли, а вернувши сказали, що „всѣ утѣкають якъ заяцѣ“, засунули дверь и стали кувати еи чоловіка та й пробили ему руку. Криківъ збъ двору не чула и не чула, чтобы жандармы взывали людеи до розходу.

Так само збанає Никола Леант, брат Дмитра, и додає, що коли ослаблена Катерина хотіла піти напиться води, жандарм зламав її за руку, друлив її и крикнув: „Иди, бо ты пробо на смерть!“ Дверь відчинили мабуть жандарми самі; впрочім він не бачив того, але за те чув, як командант говорив до другого жандарма: „Bij na moja odpowiedzialność!“ Коли по застріленню жандарми вернули до хати, казали справді, що люде у них то сміє, а другий казав, що він уміє шаблею махати. — Протокол візи локальної подає, що одна дошка при дверях трохи порушена и деревляна закрутка була зломана. — Отже обжалований подає що порушена дошка — то кусник відпилений грієси, а люде не могли цілковито выломити дверей, бо двері були заперті на залізний засув, и він до них цілий, а обжалований знає добре, що жандарми засували двері. Перед стрілом зазиву жандармів не чув, а чути бы се мусів.

Михайло Мазур, брат застріленого, збанає, що до дверей не пхався ніхто, а жандарми самі відчинили двері и „забили мені брата“. Тільки розложив тільки руки и упав горілиць. Люде зложили Тонка на соломі, але закинь запрягли коня по дохтора, він вже помер.

Войтів Завадка стояв на дворі, може шість кроків, и сам не знає, за що жандарми перестрелили йому руку. Не грозив ані він, ані ніхто; люде не пхалися.

Почалося переслухання десятих клієнтів д-ра Могильницького обжалованих крім опору жандармів ще и о насильне домаганні печатки від войта. Збанає обжалованих речі представляє так: Коли вже жандарми застрілили Мазура, люде стали радити ся, що робити. Оглядач ривши, що треба піти до войта взяти печатку и прийти єи на доносенню до суду, що жандарми одного вбили на смерть та и поранили людей, отже повинна з'явитися комісія. Кількох людей прийшло до войта, а той замкнув ся. Оглядач запустив и каже: „Войте! чого ви заперли ся?“ А войт сказав, що боїть ся, аби єго не забили, и казав жінці кинути печатку людям крізь вікно. Войтови ніхто не грозив; хотіли лише, щоб зробив у селі порядок. А чого войт утік на піді, того ніхто не знає.

До полудня переслухано 77 обжалованих, а прочих пополудни.

Ілля Никандрівський не робив ніякої галабурди. „Не мы винны [каже], але войт. Найясніший Пань не на то дав конституцію, щоб войт шахрував!“

Мартин Олянин [оглядач] ходив до войта, аби дав печатку и повідомив, кого належить, що жандарми забили хлопця. О то просив жандармів. Войт був у Фіти. Обжалований пішов там. Коли по від'їзді жандарма з Фітою и Закравачем свідок шов з войтом улицею, подыбали зо 18 людей. Деякі з них почали проклинати войта, а войт утік, обжалований пішов з людьми до войта. Тут войтиха выкинула єму печатку: напередь тому, що прибавав на худобячих паспортях, а потім тому правду.

Іван Рыбка збанає: Хлопы не добувалися до дверей, а отворили их жандарми самі. Справу з печаткою оповідає як попередній. Від него довідуюсь, що пань войт Адамшин зове свою паню войтиху: „Сура!“ Оповідает, що войт их воює з громадою и з ксенодом каноніком. Казав: „Що-м зробив з маневрами [показав гроші], то зроблю з выборами“. — Предс. И на войта в справедливості! — Д-р Могильн. Нема, нема! — Свідок хоче де-що більше оповісти о войті, та председатель не хоче слухати. — Д-р Добрянський. Перепрашаю, то належить до рчи. Нам иде о то, чтобы познати того войта; се-ж одинокий свідок, що всіх обвиняє. — Предс. На то будут акты. — Д-р. Але з'яв'яється не всего дізнаємось. — Предс. То пісеш гад! Свідок оповідає, як войт при мальованню косяцолом взяв гроші на олій [бо має свою олійню], а не дав ані олій, ані не вернув грошей, а коли маляр на просьбу каноніка пригадали се єму то він висказав ся о каноніку так, що слів тих [як каже председатель] не выпадає писати до протоколу. — Відтак зголосив ся до слова обж. Сенько Фіта и також представляє деякі справи чисто войтські, за котрі Фіта скажув єго.

Д-р Добрянський вносить, щоб в короткій дорозі зажадати від прокуратора жалоби, яку виб'є Фіта на войта, котрий грозив єму смертю. — Прокуратор годить ся. На тм скінчено переслухання обжалованих а почато слухати свідків.

(Дальше буде.)

Перегляд політичний.

Дня 20 с. м. скликало католицко-політичне товариство для чеського корольства народне віче у Влашми, на котрім ір. Карол Шенборн в своїй привітній промові висказав ся з признанєм о тепершнім поступованню сполучених чеських стороництв. Він выступив против гадки, мов бы то політика не мала ніякого дла з релігією. Противно — каже — щирі католики повинні у всіх своїх д'їлах придержувати ся релігійних засад. Що-до політичних справ, які тепер высунули ся на перше місце, стоїмо и мы — каже (значить: фєвдалы) — на становиску нашого державного права и повнои рівноправности народів, и для того можемо спільно поступувати з кожним чеським стороництвом, котре стоїть на тм самім становиску. Тим то и витаю з ширю радістю тепершню угоду чеських стороництв и тепершню більшість ради державної, котра оказала ся так сильною супротив всяких нападств и висказала свои погляди в адресовім внесенню, прийнятм всіми групами.

На Угорщині серед селяньського населення, особливо в урожайній долині альфельдській, проявляють ся розрухи, при котрих проливає ся вже и кров. Заносить ся на част жнив, котрі там зачнуть ся леда день, на змову робітників польних. Правительство заповідає, що на випадок змови віддати властителям землі войско и спроводити з'їзди з усіх сторін чужих робітників. Докладніших в'єстей о тм руху селянства поки-що нема; але мабуть причиною буде те, що и деінде проявляє ся між іншими робітниками: невдоволені з платні и довгого робочого дня.

Про недавній замах на французького президента Фора пишуть французькі д'євники, що то була лише штучка самої поліції, обчислена на те, щоб збільшити популярність президента. Указують при тм не тільки на самі способи уладження того нб замаху, котрий не м'г мати ніяких поважних наслідків, але и на те, що вже днем перед тим замахом один д'євник мав о нм в'єдомість и досить виразно о тм натякував.

Туреччина в Тесалії уладжує ся так, як коли бы не мала єи пустити вже з своих рук. Крім того заходить ся коло направи мечетів и розсел'їджує, де поділи ся давні масткі, що служили, мов релігійний фонд, до удержання мечетів и духовного стану. Масткі ті, розуміє ся, забрала Греція разом з Тесалією, а тепер готові султани доп'їнути ся о них. Тесалія не є заселена самими Греками, але також є значної часті магомеданцями и Волохами; Волохи має там бути около 100.000 душ. Они в посл'їдній війні станули нав'єт явно по стороні турецької, бо за давного турецького пановання мали більші свободу, нбж оп'їла під Грецію. Отже тепер пишуть про петицію, яку тесальскі Волохи мали вислати до Порты и до амбасадорів о поліпшені Тесалії при Туреччині. Греки толкують ті петиції — бо шлють их не тільки Волохи, але и магомеданці та жиди — напоуми и агітацією Турків; але р'єч не цілком певна, чи оно справді так є. Петиція Волохів покликєє ся на те, що вже в р. 1881., коли Тесалію прилучувало до Греції тисальскі Волохи протестували против того так у амбасадорів як и у Порты, але даремно. Наслідки були для Волохів убійчі. Их край зруйновано фінансово, мову выкинено з церкви и шк'ї, хоч за панованія турецького Волохи мали свободу віри и своєї мови в школах. Дальше каже ся в петиції, що Греція так над'їла Волохам, що они в посл'їдній війні станули по стороні турецької и били ся против грецького войска. Вкінці просять, щоб Тесалію лишити тепер при Туреччині.

Не знати, що амбасадори зроблять з тими петиціями, котрі остають в суперечности з голошеною тільки разв засадою ненарушимости Туреччини, але зразом и ненарушимости інших держав балканських.

НОВИНКИ.

— Испыт зрілости в ц. к. рускій гімназії в Перемишлі відбудє ся сего року в д'їах 12—19 червня під проводом инспектора крайного Івана Левичкого. До испиту зголосилося 29 абітурієнтів. З них зложило испит з відзначенм 3, з добрим поступом 20, з поправкою в однім предметі по ф'єріях 3, рєпробовані 2, оден від-

ступив від испиту за-дла слабости, про-те складати-ме аж по ф'єріях. Испит зложили: Василь Іван [з відзначенм], Войтович Петро, Волосенко Павло, Гривайко Осип, Захарієвич Маріяч, Івашко Михайло [з відзн.], Кл'єш Николай [з відзн.], Клофас Іван, Нестерович Мирон, Паарь Александр, Пшеничкий Андрей, Равзев Денис, Рудавскій Інокентій, Савицкй Петро, Тисовскій Володимир, Туна Осип, Устияновскій Мирослав, Цюк Леонтій, Цюк Юліан, Шевчик Іван, Шехович Роман, Шопя Володимир, Яворскій Володислав.

— Вступні испити до і. приготавлючої класи на р'їб шк 1898 ый відбудуть ся сего року в рускій гімназії в Перемишлі дня 16. липня перед ф'єріями а 1 и 2 вересня по ф'єріях, о годині 8 рано. Зголосуватись треба що-найменше день перед испитом в канцелярію гімназіальної и принести метрику ученика, свідочтво шк'ї (як ходив до школи) и свідочтво заціпленой або відновленой в'єси в роц попереднім.

— З Науки товариства ім. Шевченка. Зас'їданє секції математично-природоисп'їтально-кареской відбудє ся в пятницю 25-ого н. ст. с. м. о годині 7 вечером. На се зас'їданє всіх членів секції запрошує ся. — *Ив. Верхратскій*

— На дохід Бурсы ім. св. О. Николая в Перемишлі устроєє товариство „Перемишльскі Б'єн“ в'єторок дня 6 н. ст. липня с. р. в Перемишлі в сали на замку концерт. Ц'їны м'єць, не обмежуючи жертволюбности: ложка 5 зр., к'їсела першорядній 1 зр., другорядній 70 кр., партер 40 кр., для учеників и селян партер 25 кр., к'їсела в ложі 1 зр. 50 кр., галерія 20 кр.; для членів „Б'єна“ ложка 4 зр., к'їсела 75 кр. Білетів може достати в Народній Торговлі, а в день концерту при касі. Добровільні жертви просить ся пересылати на руки голови, д-ра Теофіла Кормоша, адвоката в Перемишлі. Початок точно о годині 8-й вечером.

— Товариство „Бережанскій Б'єн“ устроєє дня 28 червня с. р. в сали касинової в Рогатині концерт з такою програмою: 1) Бортиянскій, Концерт ХХІХ. „Восхвалю“ хорь мш. товариства. 2) Фортелян — панна К. 3) Глинка, „Не искушай“ дуєт на соп. и тен. в'єсп. п. Бачинько и п. Козак. 4) Лавровскій, „Засп'ївай ми солов'ї“ хорь мш. 5) Деклямація — п. Богдан Лепкй. 6) Колесса, „Вулиця“ — хорь мш. 7) Козлов, „Колі-бь я знав“ — хорь теноров з аккомп. фортеп. в'єсп'їває п. Козак. 8) а) Лавровскій-Ремеза, „Корона золотая“ и б) Ремеза, „Туга“ хорь мш. 9) Gall, „Serece“ пієсн суєлії-ска, хорь муж. 10) Купчинскій, „Визанка пієсн народних“ відиграє композити. 11) Сынскій, „Д'ївиро реве“ хорь мш. — Ц'їны м'єць: к'їсела першорядній 1 зр. 20 кр., к'їсела дальшій 1 зр., вступ на с'їло 50 кр. — Початок о годині 8½ вечером.

— Е. Екс кардинал Сембратович в'їхав сьогодні, для пок'їрп'їєня сил, на неозначений час до Підлютово.

— Повени. З Галича доносять дня 22 с. м., що вода на Дієстр'ї стояла оден метр, а піднесла ся до двох метрів по-над звичайний стан, так що можна боїти ся повени. — З Борислава доносять того-ж дня, що м'єст на Тисмениці серед м'єста валить ся з причини високого стану воды. Часть дороги (коло Вальдінгера) запада ся на 4 метри; на тм м'єсці утворило ся озеро. Дорога в тм м'єсці западає ся вже від кількох л'єт через підкопи для добування воку; але гірничі власти не зараджують якомь тому.

— Дня 29 н. ст. червня с. р. відбудуть ся в Кам'єнці струмилівій загальні збори наменцій ф'їлі „Просв'єты“. Програма зборів: О годині 8-й поминальє богослужєня з проповіддю про Маркіяна Пашкевича. О годині 10-й а чаток загальних зборів з таким порядком: 1) справозданє уступаючого від'їду, 2) реферат економічний, 3) виборь нового від'їду. Потім наступить заяв занє задаткового товариства „Буг“. Позаяк заявзанє товариства задаткового є справою загальною, про-те просимо всіх патріотів, людей доброї волі, о приступлені до товариства. — *З Від'їду ф'їлі „Просв'єты“ в Кам'єнці струмилівій.*

— Дефравданта Мильковского [офіціяла наместництва, що то спростувив кількадесят тисяч и прогубив по тінель-тангях, а від так утік до Пешту и там же гуляв рєш-кам] привезено до тутешного суду карного. Сл'їдство веде п. Децкевич.

— Міністер просв'єты уд'їлив відпустку на два п'єрвіа 1887/8-ого року шк'їльного и стипендію по 1.000 зр. на наукову подорож до Італії и Греції професорови П-он [рускої] гімназії в Перемишлі Дмитрови Чеховскому о професорови гімназії в Ярославі Александрови Фрончєвичєви.

— Огнь. Дня 17-го с. м. выбух огонь в Корн'їх в Равниці та знищив 20 загород господарських вартости 25.500 зр. Насампередь прибула сторожа огнева з Гребенова під проводом Василя Божика, ревизора в Любич. Друга поміч прибула з Тенетик під проводом Лебеди, жандарма з Любичи княжой, що в час пожежи вяртував з огню дитину Ілька Брики. Заслужились також п. Гартман жандарм з Рави руской и командант жандармерії в Новос'їлках кардинальських. Дуже багато було людей чужосторонних, лише з причини великого посухи годь було огонь угасити. Огонь выбух о 9-й годині перед полуднем з причини невс'їдженон. З погор'їлцєв було зсекурюваних 8, а з них чотирі в товаристві „Дієстер“.

— Одногуденовых н'єт'ї ст'їгнено в маю с. р. 3376 штук и то по найбільше з Галичини, котра чомусь не хоче позбутися тих грошей. Нест'їгненних одногудено-

вых н'єт'ї лише ся ще 716.417 штук, отже менше, як над'їано ся. Коли міністерство скарбу приступило до регуляції валюты, чи-сло, що з загальною суми 57 мільонів, 883 тисячєв и 361 штук одногуденовых паперів не буде зголошених бодай один мільон до вым'їн, то значить, що на той мільон буде одногуденовок звышених, спалених, згублених и т. п. Тимчасом зголошено до вым'їн о много більше одногуденовок и все ще впливають до кас державных.

— Самоубійство дитини. Дванадцять-л'їтний хлопець Луц Кшеускй з Плебаньки коло Тереволь положив дня 17 с. м. з пустоты кусник х'їба на залізничній шині. Побачив то залізничній будинок, накричав на хлопця и погрозив, що скаже о тм в'їтєви. Хлопець, очевидно побоюючись г'їву и кары від в'їтє, поб'їв до stodoly своих родичєв и тут пов'їсив ся.

— Львівскій процес передь судомъ при-с'їдлєх против соціалістєв Зараньского и Денєги [каменар'їв], обжалованих за перед-выборчй промовы в Винниках, скінчив ся по дводневній розправі вчєра ув'їльненм обох.

— Іосиф Санкович [Sękiewicz], директор гімназії в Дрогобичі, упокоив ся по тяжкій недужі дня 21 с. м. в 51 роц'ї житя. Похорон відбудє ся нині в Шимбарку.

— Панскій жарты. Kurjer lwowski розказує таку пригоду: Дня 2 с. м. вертає селянин Іван Василь з Угерєц мінеральних пов. льського з дровами з льса публичною (громадскою) дорогою, що веде з Орєлца до Угерєц. В дорозі стр'їв єго, в'їду повозом, Болеслав Заторскій, званий „слонем“ д'їл єго великанського росту и сили. Перє-їхавши об'їч, завернув и серед л'їки, яку посл'їднє покидє соромилась бы висказати, ударив Івана Васильєво так сильно в лице, що с'ї по першім ударі упав замо-рочєний на землю. Заторскій, б'їчи, сказав: „То машєт, собака, за выборы!“ З Заторским в'їхав якісь австрійскій войсковий; він під'їєє свою шаблю и подає єи Заторскому, кажучи: „Бий єго кров'ю, нехай здыхає як євний!“ Заторскій хопив шаблю и утаїв єго Петра, Іванового сина, через плєч так сильно, що перет'їєє св'єтку и сорочку и м'їцно ранив єго в плєч. Крім пок'їрп'їєня були при тм Лешко Бабай, Стефан Бабай и Іван Вовк з Угерєц. Василь з синами дали оглянути ся л'їкарем и ввели жалобу до ц. к. суду повітового в Льську. Л'їкар Фрайзінтер ор'їк, що ушкоджєє є дуже легке, хоч Іван Васильєв як є єго сын доси єе терп'їє, а Іван від 2 с. м. не може розняти рота и лише п'їний корм може приймати. Судь визначив в т'ї справі термін на 11 с. м., хоч справа має всякі позначки публичного насильства и злочину тяжкого ушкодження т'їла. Два адвокаты в Льську відмовили свои о-п'їки. Термін дня 11 с. м. відрочєно, бо не станув Заторскій. Отже в додатку Васильєв ще и находить ся до суду. Іван Васильєв бувь выборчєм и голосував з л'їдовцями. Б то чоловік правий, непохитного характеру, честна душа. Не від р'їчи буде згадати, що Болеслав Заторскій є так сильний, що динєє вагоны, а вертайм'євскі касы носить в об'їмах як панни; а так рослий, що рукавички роблять єму особю, бо в гадля готовых не найде на єго руку. Долонь у єго мовь лопата. Можна соб'ї выставити ударь такої медвежої лапы на марну особу Васильєво, що к'їє в соб'ї сталєву душу.

— Самоубійство мільярдєра. З Лондона доносять, що знаний біржєвий спекулянт Барна скочив з пок'їладу корабля „Шкот“ у море близько Мадєри и утопив ся. Коли бы богатєво приносилє часть, то Барна не мавь причини до такого кроку роспуки, бо він у своїм житю добив ся є не мільонів, але мільярдів. Зрау бувь він ц'їрковимь весельчаком и немало нав'єє є б'їды. Відтак бувь кельєромь а потім аванс-ував на провинціального актора. Нагло добив ся оп'їла величезного маєтку в копальнях золота в полудневій Африці. Незадовго розпорядивь маєтком 126 мільонів. В Лондоні заложив банк Барна и ставь силою на лондонскій біржі. Але в посл'їдних часах мавь великіє страты на біржі и се було, здає ся, причиною єго самоубійства.

— Ладного вєпріка продано в Новім Йорку за 1.250 франкєв. Мавь він чотирі роки и важив тільки 661 кг.; довг'їсть т'їла выносила 2½ метра, висок'їсть 1 22 м., обв'їд ш'ї 1'83 м., а груб'їсть т'їла 2'43 м. Походивь він з змішаня двох рась америк'їанських: Poland China и Red Jersey; а ка-жуть, що може д'їйти до ваги 1000 кг.

— Жебраки в Парижі мають свою власну газету, що выходить щодня рано и м'єстит повний и докладний выказь всіх торжєств дня, якь вес'їл, похоронь, хрестинь и т. п. Торжєства богатых людей друковані тов-стими буквами. Також подає органь жебра-ків мешканя богатых и милосердних людей з означєнем найдодаттєйшю години д'їя „відв'їднє“. Поучує також своих прє-нумераторів про найл'їпшіє способи жебра-ниє, якь приступити найкєше до кожод доброд'їиєн особы. Головно треба вызєскати их слабости людскі: один єлєє до кишєв, коли єго назвати „ласкавий пане“, другого треба затитуловати „паномь графомь“, третьому вклонити ся низько, до четвєрто-го приступити з якимсь скромнымь а підлєс-нымь дотєпмь и т. д. Не диво, що коли один пан в Парижі, відмовивши жебра-кови милостинь, жалував ся перед ним на єго маєтковій стані, бо єму не ставало 30.000 франкєв до підприємства, жебрак предложив єму, щобь з'їягнув у єго по-зичку таку суму...

— Арббнй вѣсти. У Львовѣ померъ въ 58 роцѣ жита Володиславъ Кмешинскій, емер. комисаръ дирекціи поліціи. — Суперіоромъ заупитвѣ у Львовѣ ставъ на мѣсце кс. Яна Баденго ко. Мих. Андрейчикъ, бувшій ректоръ въ Старой веси. — Маршалокъ гр. Бадені выѣхавъ до Ягольницъ на лоустратию тамошної рѣльничей школы. — Августъ Фріцъ начальникъ почтъ и телеграфовъ въ Подволочискахъ, померъ у Львовѣ въ 47 роцѣ жита.

Именованія, перенесенія, відзначенія и пр

— Именованія. Д-ръ Игн. Закревскій именованій звичайнимъ профессоромъ експериментальной фізики въ львівському университетѣ. — Секретаръ рады при окружномъ судѣ въ Перемышлѣ д-ръ Евгений Звизлоцкій доставъ титулъ радника краєвого суда.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— Въ Рускои Бурсѣ въ Тернополѣ. Рѣкъ ми нувъ вѣдъ хвилѣ, якъ на вѣдзвѣ Тернопольскои Рускои Бурсы почали вилывати першій датки на запомоти при закупнѣ мундуровъ для убогой молодежи шкѣльномъ Жертвы тѣи допомогли видѣловъ прийти въ помѣчь кобъ комъ бѣднымъ але способнымъ и цильнымъ ученикамъ, тожъ даючи за се Р. Т. жертводавцѣмъ выдѣлъ „Рускои Бурсы“ проситъ и дальшій жертвы на сю цѣль надсылати на руки о. Евгения Громницкого катихита гимназии. Крѣмъ Р. Т. жертводавцѣвъ, котрыхъ имена вже оголошено въ листини минушого року, звалили ще на сю цѣль жертвувати: Панѣ Ландерова зъ Залозецъ 3 зр.; о. Бѣлинскій зъ Зарваницъ 6 зр.; о. Изидоръ Глинскій зъ Буцнева 5 зр.; п. Яковъ Юськевичъ ем. директоръ урядовъ помѣчничихъ 4 зр.; о. Григорій Чубатій зъ Острова 1 зр. 50 кр.; п. Юрій Гецъвъ проф. школы видѣловой 2 зр. 10 кр.; при нагодѣ вѣча господарского прислали о. П. Бѣлинскій, о. деканъ Залуцкій и о. Цетельскій зъ Струсова по 1 зр.; на вечерку въ „Бесѣдѣ“ збѣрали панѣ Нижанковска и Чачковска 4 зр., 84 кр.; панѣ Косовичева жертвовала 1 зр. — Въ Тернополѣ 4 (16) червня 1897 д-ръ Володимиръ Луцаковскій. Свѣц. Володимиръ Громницкій.

— Для товариства св. Ан. Петра прислали вписове и членскую вкладку за роѣвъ 1897 мѣ: Веч. о. Авдій Билинскій вѣдъ себе и за церковь въ Глушковѣ 6 зр.; Веч. о. Емилианъ Менцѣвскій парохъ Ходковичъ, за церковь дочерну Тишковичъ 3 зр. и 20 кр. на порто. — Мрицъ.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣны 23. червня. Вчера вечеромъ приѣхавъ сюды сіямекій король. На двѣрци почитавъ его цѣсаръ зъ архикнязями, намѣстникомъ и иншими достойниками. Король бувъ одягнений въ мундуръ сіямекого генерала, подѣбный до англійского мундуру; на грудяхъ мавъ ленту ордеру св. Стефана. Цѣсаръ мавъ на грудяхъ ленту сіямекого ордеру слона. Король замешкавъ въ цѣсарекѣмъ замку.

Берлинъ 23. червня. Прусскій сеймъ принявъ остаточно по бурливой дебатѣ законъ о товариствахъ зъ змѣнами при попереднихъ читаняхъ ухваленными. Подчасъ дебаты п. Ріхтеръ сильно ударивъ на політику теперѣшного правительства и называвъ ен безголовымъ.

Лондонъ 23. червня. Вчера передъ самымъ полуднемъ розпочавъ ся середъ вѣстрѣдовъ пушокъ походѣ королевой зъ бекінгемской палаты до собору св. Павла. Народу було безлѣкъ изъ вѣсѣхъ стѣнъ свѣта. Службу Богу відправлено на дворѣ передъ соборомъ. По службѣ народъ відспѣвавъ народный имѣть. Опѣсла передъ 2. годиною королевѣ вернула назадъ до бекінгемской палаты середъ беззастѣннихъ окликѣвъ народу. Вечеромъ цѣле мѣсто було освѣтлено.

На до слане.

ВОДОЛЪЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

станція Золочѣвъ, отвриае ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый роѣвъ. Близиныхъ вѣдомостей у дѣла 107 ЗАРЯДЪ. 29—14

Змѣна льокалю.

Найдешевшій окладъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Копернического

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового льокалю при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешейшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, дикеры, лорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорѣе и найдешевше. — Устроена электрическая дѣловня. — Замокленія въ провинціи водворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперническій Львовѣ площа Галицка ч. 1.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Обвѣщене Повітового Товариства політичного „Селяньска Рада“ у Львові.

Запрошуе ся отсімъ всѣхъ Вп. членів Повітового Товариства політичного „Селяньска Рада“ у Львові на звичайний загальний абір, що відбуде ся в пятницу дня 2 н. ст. липня 1897 р. у Львові, в саду Товариства рускихъ ремісниківъ „Зоря“ (при улицѣ Краківскій ч. 17).

Тогожъ дня рано о годині 9-тій відправитъ ся Богослуження в міській церквѣ Успенія Преч. Дѣви.

О годині 10-тій рано наступитъ отворене загального збору зъ слѣдующимъ порядкомъ дневнимъ:

1. Привитане зібранихъ головою товариства о. Гр. Гіринякомъ.
2. Справозданне зъ діяльности товариства за часъ від марта 1896 р. до кінця червня 1897 р., предложитъ секретаръ товариства Д-р Кость Левицкій.
3. Справозданне касовое, предложитъ каснеръ товариства Михайло Голейко.
4. Вибір нової Рады товариства.
5. Вибір суда мирового.
6. Резерватъ про заводівъ стоваришеня рільничі, выголоситъ о. Гр. Гіриняк.
7. Внески членівъ товариства.

Запрошуючи всѣхъ членівъ товариства, до якъ наибольшійшій участі в загальномъ зборі, упрашае Рада товариства, щоби Вп. члени товариства звалили впривнати свої вкладки членскіе по 50 кр. за рік 1897-мій позаякъ наше товариство має до покрити значні выдатки.

За Раду Повітового Товариства політичного „Селяньска Рада“, у Львові дня 18 н. ст. червня 1897 р.

О. Гр. Гіринякъ голова. Д-р Кость Левицкій секретаръ.

На подарунки!

В КАНЦЕЛЯРИИ

„Руского Товариства Педагогичного“ при улицѣ Академічній ч. 8.

можно купити слѣдующіе виданія:

1) Образкові виданія.

Звѣриниць	10 кр.
Гостиниць	10 „
Забавки	10 „
Менажерія	10 „
Робинзон	40 „
Квиточка	20 „
Виночокъ	20 „
Кобзаръ Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лисъ Микита, 2-ге цѣлкомъ перер. вид.	50 „
Мирон: Пригоди Донъ Кихота	40 „
Наші звѣрята	40 „
Діточі вигадки ч. I.	30 „
„ ч. II.	30 „
Забавки для дѣтій	40 „
Мала менажерія	35 „
Велика менажерія	40 „
Нашимъ дітямъ ч. I.	40 „
„ ч. II.	40 „

2) Виданія безъ образківъ.

Читанка ч. I. II. III. IV. в. 1891—1896	10 „
Китиця желанъ, 2-ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Каземовъ канцї	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Дзвінокъ на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левицкій: Понадъясъ, Різдвяні сценки	10 кр.
Вол. Шухевичъ: Записки школяра	20 „
Відъ Бесѣды до Андѣвъ	10 „
О. „Нижанковский: Батько і мати, двосѣдъ для дѣтій зъ фортепианомъ	10 „
Леонидъ Глибова: Байки	5 „
В. Чайченка: Олеси; Байки; Комарь; Два оповѣданія, по	5 „
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Діпрова Чайка: Кавка про сонце та его сына; Писанка по	5 „
М. Лисенко: Тече вода зъ підъ явора. Двосѣдъ зъ фортепианомъ	10 „
Мала етиграфічна Україна-Руси	20 „
Гордіенка: Картагенці і Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорожъ до всѣхъ земель	60 „
Барановскій: Пришле до іопитъ	20 „
Молитвенникъ народный, в полотно оправлен.	60 „
Д-р. Л. Кельнер: Коротка історія педагогіи	20 „
Василь В.-р: Джонатанъ Свѣтъ. Подорожъ Гу-лівера до краю великанівъ	25 „
Останъ Макарушка: Короткый оглядъ руско-українського письменства	15 „

Всѣмъ замовленія высилають ся скоро і точно.

Курсъ Львівскій

зъ дня 23 н. ст. червня 1897.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣв. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	216 50	219 50
Зелѣв. Львов.-Чернов.-Ясы по 200 зр.	237	291
Банку типот. галиц. по 200 зр. а. в.	395	405
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	210	—

Листы являвній за 100 зр.	Плат.	Жад.
Банку типот. гал. 5% а. в. выльосъ зъ 10% прем.	110 20	110 90
Банку типот. гал. 4 1/2% а. в. льосъ 50 л. по 200 зр.	100	100 70
„ „ 4% а. в. льосъ 60 л. по 200 зр.	98 70	97 40
„ „ 4 1/2% а. в. льосъ въ 51	100 50	101 20
„ „ 4% а. в. льосъ въ 57 л.	97 80	98 20
Товариства кредит. 4% (I емісії)	97 80	98 50
„ „ 4% льосъ въ 41 1/2 л.	97 60	98 30
„ „ 4% льосъ въ 56 л.	97 40	98 10

Облиги за 100 зр.	Плат.	Жад.
Галиц. фонду пропичаційного 4% а. в.	97 80	98 10
Вуков. фонду пропичаційного 5% а. в.	10 50	—
Комунальній Банку краєв. 5% (II емісії)	102 20	103
„ „ 4 1/2% (III емісії)	100 20	100 90
Позички краєвои зъ 1873 по 6% а. в.	103	—
Позички краєвои зъ 1891 по 4% а. в.	—	—
Позички краєвои зъ 1893 по 4% а. в.	97 80	98 50
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	97 10	97 80

Льосы:	Плат.	Жад.
Мѣста Кракова	25 50	27 50
Мѣста Станиславова	42	—

Монеты:	Плат.	Жад.
Дукатъ цѣсарскій	5 60	5 70
Наполеондоръ	9 48	9 58
Повѣмперіаль	9 65	—
Рубель сѣрбный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 26 1/2	1 27 1/2
100 марокъ нѣмецкихъ	58 4	58 90

Ученикъ VI. класъ гимназ. Гляджу для мѣси фабрики (кашковыхъ) фабрики стружъ F. E. Ludwig Klingenthal i/Sa. 204 Перфецонъ въ Золочевѣ, улицѣ Мицкевича. 205 1—6

Рондѣ Мосажній до смаженя конфитуръ по зр. 2 40, 2 80, 3 5, 4— и 4 50. Зетѣзка до печеня андурѣвъ по зр. 4 50. (ита волосный почторъ до перетирания мяса по зр. 1—, 1 80 и 1 60

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ кате-4595 дры.)

АЛЬБУМЪ

заслуженныхъ Русинѣвъ

Цѣна 70 кр

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

ЗАВЕДЕНЕ ЖЕРЕЛЬНЕ И ВОДОЛЪЧНИЧЕ

МОРШИНЪ (пѣдъ Стрыемъ)

положений въ околици здоровой и красной середѣ шпильковыхъ лѣсѣвъ 380 метр. по-надъ ровень моря. Станція зелѣнична, почта и телеграфъ въ мѣсцѣ, купель бромово-соляничкой, борониной, рѣчній и ставной. Вода лѣнична горко-солона зъ жерела Боніатія. Гідропатичне дѣлене жентиче, электричностей и массажемъ. Вказанія: хоробы горла, легкыхъ, жолудка, жѣночій, ревматизмъ, недокровность и скрофулы. — Заведене отворене вѣдъ 1-ого червня до 15-ого вересня. — Пансіонъ вѣдъ 18 зр., зъ лѣченемъ вѣдъ 22 зр. тыжднево.

170 7—21

ЗАРЯДЪ.

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. раѣнерія спирту, заосмотрена найближшими приладами ректифікаційными найновѣйшій системы, фабрика рому, лікерѣвъ и оцгу

Юлія Миколаяса Насадѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старій польскій сильній горѣвки, дуже добрый роздѣли, лікеры, румы правдивы зъ Ямайки, якъ такожъ найдѣшпшой якості краєвий спеціалъ якъ: Народовка, Dziennik, Szekutek, Karnatowka, „Дабель“, Помаранчева не солодженая, Ратаѣя, Деревѣвка и т. н. горѣвки упривієсованъ и одиноко правдивы если зъ нашою фабрикою справдженей.

Одиноке жерело въ краю для шп. антикарѣвъ до побирания алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спирту, до цѣлей лѣчинныхъ вѣдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спиртусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкодний, бо не вироблюваний зъ есенціи оцтовой

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и улицѣ Галицка ч. 1. 4913 351—?

Стоваришене парового мореплавання

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа

Пѣвн.-Америка

Австралія

Азія

Полудн.-Америка

Африка

Перевѣзъ пассажиравъ и товарѣвъ по можливо низькихъ, безконкурентныхъ цѣнахъ, спеціально до Бразиліи, Аргентины, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Канады, Австраліи.

Выдаванне зелѣничныхъ білетѣвъ на зелѣничі пѣвн. Сполученыхъ Державъ.

Близиныхъ информаций на вѣсѣхъ мовѣхъ удѣляе выключно телеграфическая атенура.

87 28—50

„La Ligure Americana“

Italia.

Sezione Esteri.

Genova.

Розкладъ ізди поїздівъ залізничнихъ

важний від 1 мая 1897

після часу середно-європейского (пізнійшого о 36 минут від часу львівского).

ПОІЗД	ПОІЗД
посп. особ.	посп. особ.
приходять о	відходять о
7.30	6.00
7.50	6.10
7.52	6.15
8.05	6.45
8.15	8.55
8.25	9.20
9.10	9.25
10.35	9.40
1.15	10.05
1.30	10.27
1.40	10.45
1.50	10.45
2.15	1.04
2.30	1.55
5.25	2.08
5.35	2.81
5.45	2.50
3.04	3.05
3.30	3.15
5.10	3.27
6.00	3.40
6.55	3.40
8.00	4.40
8.15	4.40
8.45	4.40
9.01	4.40
9.10	4.40
9.30	4.40
9.43	4.40
9.50	4.40
10.00	4.40
10.20	4.40
12.10	4.40

ЗАМІТКА: Пѣра нічна числитъ ся від 6 години вечеромъ до 5 години 59 минутъ рано.

Щоденно!

Въ ново-отвореной Реставраціи пѣдъ фірмою

Теоділь Тайхманъ

улицѣ Домініканьска, ч. 2.

КОНЦЕРТЪ

першон вѣденсконъ салъоновонъ оркестры зъ супроводомъ фортепьяна и гармоніомъ пѣдъ управою панны Анеты Бургталь.

Пиво Оломунечне и Львівске. Кухня добора, цѣны уміренні.

Вступъ вѣольный.

Реставрація отворена цѣлу поѣвъ.

Початокъ концерту о год. 8 вечеромъ. 203 1—4

Зъ высокимиъ повѣжанемъ

Теоділь Тайхманъ.

Словаръ нѣмецко-рускій

Ом. Партичного

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Товариство „Просвѣта“

при зближающихъ ся испитаніяхъ въ школахъ народныхъ подае до вѣдомости свѣтъ. Радъ Шѣльничихъ, впов. священниковъ, катихитѣвъ, учителей и родичѣвъ, що книжки наглядѣ товариства, привозеный кр. Радою шѣльничон на преміи для учениковъ, красено оправленый можна купити въ канцеляріи товариства рыноу ч. 10, по слѣдующій цѣнѣ:

Росказы про силы природы	20
Оповѣданя о житіи св. Бори-	
са и Глѣба	20
Повѣськи для дѣтей	27
Сестра	15
Байки	22
Исторія Руси ч. I.	25
Исторія Руси ч. II.	23
Лѣтъ и конопль	24
Рогата худоба	45
Про живоплоты и льосъ	20
Веняминъ Франклінъ	16
На досвѣткахъ	22
Середъ ледового моря	25
Житє св. великомученика и	
дѣкаря Пантелеймона	20
Дробна пліця господарска, а	
великій грошъ	20
Вѣдърте Америки	22
Звѣрота шедій и пожитицъ	42
Перекотиполѣ	18
Кирилъ и Методій	22
Повѣстия (Тѣточка Ганна и	
два старцѣ-богомольцѣ)	18
Финляндія и Сахара	22
Молитвенникъ народный (въ	
звычайной оправѣ)	20

Виходить у Львові щодня (крім неділі в'руських свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вісник найяскравіших новин“ виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату на інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшеского ул. Килинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії: в границях: на цілий рік . . 18 зр. на цілий рік . . 24 зр. на пів рік . . 9 зр. на пів рік . . 12 зр.

у Львові: на цілий рік . . 16 зр. на пів рік . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр. Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вільні від порту.

Поодинокі чиселю коштують 8 зр. а в. Оголошення зм'як приймають ся по ціні 10 зр. від одного стрічка інсератовою або в місяць 4 зр. рубриці „Надоболане“ по 25 зр. а в.

Цейки і інші доходи приватні тиснуть ся по 15 зр. від стрічки.

Молодо-чеські німецько-ліберали.

Під таким заголовком подає знаменитий в'єднський журнал Die Zeit передову статью, котра видає ся нам взагалі в'єрною характеристикою теперішніх німецько-чеських відносин і м'єстити не одну удачну увагу. Зам'єтити мусимо, що автором тої статті єсть кореспондент демократично-поступової часописи Frankfurter Zeitung, за котрою перед кількома роками дуже живо вступили ся молоді-чеські посли в'є рад державній, коли їм хвилево віднято поштовий дебіт в'є Австрії. Подавмо отже найважливіші частини тої статті.

„Межи молоді-Чехами і Німцями наступила, бачить ся, дуже дивна „в'єм'єна гадок“. Німці стали опозиційними політиками реальними, якими колись були молоді-Чехи, а молоді-Чехи розвивають ся що-раз виразніше на правительствених політиків ілюзійних, якими були колись німецькі ліберали. Німці починають пригадувати собі власну силу, а молоді-Чехи починають спускати ся на правительство. Німці добре отирають очі, щоби видіти факти, як доколя них д'єють ся, а молоді-Чехи свої очі замикають. І як колись Німцям був колисьанкою захочуючій державу централізм, так тепер єсть для молоді-Чехів спасаючій Австрію федералізм. Роль зам'єнений. Нема сумніву, хто тепер об'єняв лучшу.

Щоби судити цілком конкретно, треба тільки пригадати собі паралельні події при і по в'єднських пункціях угодових з р. 1890. Тоді німецькі ліберали заключили свою угоду лише з правительством і з старо-Чехами, котрі, як показало ся, що правда аж пізніше, вже в'є т'єм часі страляли всякій ґрунт в'є чеським народі. Молоді-Чехи, котрі духово панували над чеським народом, не уважали. Се була величезна похибка, о котру розбило ся ціле діло. Такої самої похибки, тільки о кілька нумерів грубшій, допустили ся тепер молоді-Чехи. Бо они свою угоду зробили взагалі лише з правительством і Німцями, а не з чеським народом, глухий і сл'єпий, на свою угоду, так тепер молоді-Чехи уперто будують на свої розпорядження языкові. І як виключені тоді молоді-Чехи, так показує тепер виключені Німці, що без них не можна ними розпоряджатися.

Німецькі ліберали числили тоді на те, що правительству, сильному, всемогучому правительству, все-жє удасть ся зломити опір молоді-Чехів, а сильне, всемогуче правительство Таффега а по ім'є ки. В'єднш'єреца й користувались всіми средствами поліційними від конфіскації газет і заборони в'єч аж до стану вимкового в'є Празі. Але они тим не зломали опору Чехів, тільки змогли єго. Також молоді-Чехи уповають нині на силу правительства, правительство гр. Баден'єго не отягало ся своєю силою, правда з'є меншою зручності як гр. Таффе, пустити в'є рух против опозиційних Німців, але н'єхто розумний не сумніває ся вже, що тоє змаганє до пригнетєня скінчить ся такою самою неудоцею, як в'є подібні заходи попередні а особливо також заходи міністерств Таффега і В'єднш'єреца, позавши від р. 1890. Німецькі ліберали вмовили в'є себе в'є той час, що молоді-Чехи були-б'є знищені, коли-б'є їх привести в'є підозрінє зради державної. А молоді-Чехи живо підсочували ту ілюзію. Вже і не говоримо о москвофільських тирадах посл'єдв'є д-ра Вашатого і Айма, а згадаємо для прикладу о сензацийній бесіді посла д-ра Грейга з 16 грудня 1891, де він виставляв Чехію як „вытиснену цятину“, Австрію як „державу насильства“ з „раменами опира“, котра „вже давно страшила право до екзистенції“ а для Чехів єсть тільки „вавилонського неволє“, з котрої они бажать „вызволитися“. Дня 9 червня 1892 чеські Соколи, під проводом в'єднш'єрмістра Праги д-ра Подлішного, взяли участь в'є торжестві Нансі, на котрому таку честь відда-

вано російському великому князеві Константину. В'є падолист'є 1894 молоді-чеська депутация заявила російському амбасадорові в'є В'єдні ки. Лобанову своє співчутє по поводу смерти царя Александра III, при ч'єм д-р Крамарж мав російську промову. Кілько то в'є т'єм часі німецькі ліберали тими „непатріотичними“ демонстраціями публично напругували ся а в'є душі нат'єшили ся! А тепер прийшла черга на Чехів з'є своєї сторони бесідами австрійських Німців в'є Липську і телеграмою до Бісмарка патріотично обурюватися а партійно радуватися. Се дуже ілюзоричне задоволенє.

Особливу певність возбуждують в'є молоді-Чехи декотрі слова ц'єсаря. Добре взявши, они редукують ся до загальних нап'ємнен'є до покою і мира. Цілком інакше з'є далеко більшою р'єшучістю висказав ся ц'єсарь в'є своєм'є часі за угодою з р. 1890. Н. пр. дня 7. червня 1890 сказав ц'єсарь до д-ра Рігера „з'є великою р'єшучістю“, що „до чеської угоди мусити на всякій спосіб прийти“. Дня 11. падолиста 1891 говорив ц'єсарь до старо-Чеха Полляка, з'є оглядом на молоді-Чехів, о „пустих фразах, котрі щодня говорять ся кр'єз в'єкно“, а слово о „дивній компанії“ (sonderbare Gesellschaft) є певне ще в'є памяті всіх. Помимо того угода з 1890-ого року розбила ся в'є р. 1892 о опір молоді-Чехів.

Добре було б, щоби декотрі уваги і пригадки сеї статті розважили собі і політики інших народностей.

О кроваві вибори в Черневі.

(Дальше.)

Іван Сисак [польовий стражник]. Заприсяжений зб'єнав: При виборах я стояв на порозі і мав „флізувати“. В'є п'ятницю пополудні, заки прийшов комісар, прийшли Вас. Чубатинський, Цесельський і Стефіна і дивили ся до протоколу. Там узяли найперше, що на жидівську сторону є більше голосів і що голос Панька Борка записаний на жидів. Потім зачало ся голосованє [з IV-ої курії]. Один жидів голосував три рази. Пустили ся до того жидів. „Бийте жидів! [кричали] коли він уже третій раз голосує, а ми н'є!“ — але свідок не знає, хто кричав. Маргулєса трохи поковтала. Комісар вийшов і свідок зараз поїшов. Де люди раділись о виборах, не знає. Сходили ся в'єдай у Дембівича. Не чув, що комісар казав в'єдходжачи. Дзвонили м'єшано, як на „гавт“. Люди зійшли ся і просили жандармів [в'єдтак каже: просили і грозили]. Слів „не дамо“ не чув. Як свідок прийшов з'є вахмайстром к'є церкві, то вже не дзвонили на „гавт“. Видів, як вахмайстер шаблю махав, але як жандарми кололи, не видів. Тільки Петро Стасюк надійшов і просив, аби я єго об'єнав. — Д-р Чайковський. Чи при виборах був Маргулєс підв'єзаний? — Св'єд. Був підв'єзаний. — Чайк. Що єму хибувало? — Св'єд. Мара єго знає! Як є болячка. — Д-р Олєсницький. Коли ви йшли к'є церкві і в'єд церкві, то чи все дзвонили і як? — Св'єд. Кілька разів бамкнув, дзвонив і у дв'є крики. — Ол. А потім дзвонили на гавт? — Св. Н'є. — Ол. Чи чули ви, що була наперед змова, що будуть дзвонити? — Св. Н'є. — Ол. Якими словами грозили? — Св. То був крик; не грозили. — Ол. Як просили? — Св. „Як їх бере, то и мы идем“. — Ол. Чули ви такі слова: „або наша смерть, або ваша смерть“? — Св. Не чув-єм. — Д-р Дудикевич. То було в'є свято; чи люди були одягнені по святочному? — Св. То було малє свято; хт'єсь був убраный а котрийсь н'є. — Д-р Дудик. Просити за-тягнути до протоколу зб'єнав св'єдка, що Чубатинський утихомирював, просив: „Люде, дайте спокій!“ — Предс. Чи не робили вам люди оп'єса вимовок? — Св. Казали, що я з'є в'єйтом. — Д-р Чайк. А що робила Софія Борисова? — Св. Кричала до жандармів: „Що робите пані? Даруйте!“

Ілько Шкробач [43 л'єт, гр.-кат, поліційнт громадскій]. Заприсяжений відпов'єдав: Пята курія йшла добре. Та й IV-та з'є початку добре, але як голосував Альтер Ентельберт, зачали кричати, бо вже третій раз голосував. Кричали: „б'єй жидів!“, хто кричав, не знає. Тоді н'єхто жидів не бив. По в'єдході комісара в'єдйшов оп'єса і Робачевскій а два жидів лишили ся. Що там з'є ними було, св'єдок не знає, бо та-кож був в'єйшов. Коли жидів вийшли, Маргулєс був об'єрвавлений, а на Альтер не було н'єго знати. В'є канцелярії осталась одна лавка зломана і одна шиб збита. Св'єдок не чув, аби комісар перед в'є-в'єдом казав щось про жандармів. В'є роботу прийшли жандарми і ми поїшли в'є село арештувати тих за вибори. Як мали йти до Василя Чубатинського, люди зачали дзвонити. Жандармів пытав ся, а св'єдок казав, що то на огонь. Люде аж по т'єм зачали сходити ся; ч'єго хотіли, не знає. Вахмайстер казав людям розступити ся. Люде зачали кричати, як арештованих вивели на танок. Кричали: „Мы их не дамо!“ Жандарм казав: „Розступити ся!“ кілька разів, більше як десять. В'єрч'єм кождий собі кричав, а ч'є, не знає. — Предс. В'є протокол св'єд'єб зб'єнали, що кричали „гурра!“ Уважайте! — Св. Я не чув „гурра“. — Предс. Чому-ж ви тоді казали? — Св'єд. Здвигає раменами, а дальше каже: Люде грозили. — Предс. По ч'єм ви то м'єркували? — Св'єд. мовчить. — Предс. Ви як'єс застрашені! — Св. Якоєс не можу. — Предс. Було „гурра“? — Св. Н'є, не було. Як кололи не видів. Дзвонєне чув лиш одєн раз. — Д-р Олєс. Чи дзвонив дзвонив все в'є одну крику, чи м'єшано? — Св. Дзвонили м'єшано. — Ол. Довго дзвонили? — Св. Н'є, не довго. — Ол. Чи не підм'єняв вас хто, як ви йшли до протоколу? — Св. Н'є. — Ол. Ви кажете, що люди кричали: „Не даймо их до Станиславова“, а доси н'єхто того не казав. — Св. Я чув. — Ол. Як до людей казав вахмайстер? — Св. Казав: „Ід'єте собі до суду і там роб'єте собі право“.

Іван Чайка [37 л., гр.-к., громадскій польовий]. Заприсяжений розказує: Я був на дворі а в'є канцелярії давали голоси. По голосіх єв'єла комісія на ф'єру і поїхала. В'є суботу рано дав мені Робачевскій картку до вахмайстра, але єго ще не було з'є села, то я картку дав другому жандармові. Дзвонили на половину, на людей; хто дзвонив, не знаю. Люде стояли коло церкви і Гнат Останюк на запытанє: „що ви робите?“ сказав: „що тоб'є до того?“ Люде при канцелярії просили жандармів, кричали, як могли; сл'єв „мы не дамо“ не чув. Вахмайстер казав: „Дайте пляц, бо будемо стр'єляти!“ — Предс. звертає увагу, що в'є протокол св'єд'єб інакше зб'єнав. — Св. Я в'є суді ще н'єколи не був. Я цілий тиждєн не в'єв. Я б'є сказав до одного слова, коби-м'є лишє памятав.

З'є черги мав б'є бути слуханий св'єдок Павло Коперскій, але він тепер в'є Кульпарков. — Прок. жадає в'єдчтаня єго зб'єнав. — Д-р Чайк. в'є імени оборони противити ся тому, бо зб'єнав Коперского не є великою ваги, а св'єдки виказали, що він від давна хорый на ум'є. — Три б. застер'єг собі р'єшенє на поб'єйше.

Кость Романович [асесор, заприсяжений при сл'єдстві, бо тоді був хорый] зб'єнав: Коли Альтер приступив до голосованя і сказав „zabiram głos“, Гах зам'єтив, що жидів сей вже третій раз голосує. Мені здавало ся, що другий раз. Тоді з'єраз кождий встав і зробив ся рух. „Вер'єт жидів!“ не кричали. — Предс. В'є інакше зб'єнали в'є протокол. — Св. Я був тоді слабый. Нас [старшину] н'єхто не ганьбив н'є бив. — Маргулєс св'єдок видів об'єрвавлєного а Ентельберта обшарпано; хто бив, не знає. В'є суботу почув дзвон, а коли вийшов на дв'єр, сам сказав, що то на „аларм“. Люде прийшли перед канцелярію. Знов задзвонєно на аларм. Коли вахмайстер поїшов до дзвонів, св'єдок

поїшов до дому. — Предс. Як вас пот'єму в'є селі кликали? — Св. „Хрун“, „жидівскій Іван“. — Предс. Хто вам так казав? — Св. Насамперше Федор Кравєц, але не знаю, чи то акурат до мене, бо то було з'є боку. — Д-р Чайк. Чи ви не витручували кого при виборах? — Св. Н'є. Василь Чубатинський і Ів. Шемрай тиснули ся, то я им казав зробити пляц. [На просьбу д-ра Чайковського наступила конференція.]

Четвертий день розправи 22-ого с. ж.

Св'єдок Роман Чапел'єскій [л'єт 37, Русин, торговий зельзниц]. Заприсяжений зб'єнав: До виборів не м'єнав ся, лиш чув де-що про вибори від людей. В'є п'ятницю у в'єч'єр прийшов до него: Василь Чубатинський, Яким Кимак, Олєкс Дембівич, Тома Скрипа і Ілько Прокоп'єв та й розпов'єдали, як в'єдбували ся вибори, та що жидів трохи потормосили. На то св'єдок об'єнав ся з'є-по-за стола, бо саме тоді в'єв в'єч'єр: „Зле буде, бо прийдуть жандарми і будуть арештувати“. І Яким Кимак ска-зав, що зле, бо поарештують, не буде людей і не буде кому голосувати. Они на то сказали дальше: „Здало б'є ся задзвонити, щоби люде зійшли ся, аби могли голосувати і прав'є вибори перевести“. Предс. В'є протокол св'єд'єб зб'єнали ви, що „мали дзвонити на гавт, коли будуть арештувати“. Св'єд. „Я того не казав!“ — і на потр'єбне в'єзване предс'єдателя тричі заперечує, а також зб'єнав з'є натиском: „Я того не чув!“ — Предс. Ви або тоді неправду говорили, або тепер! — Св. Я тут правду говорю. Судья сл'єдчий тяг мене на в'є боки. Мене страшили, що буду сидіти. Я так не зб'єнав и я не м'єг так зб'єнати, бо то неправда! [З'є причини тої розниці зб'єнав в'є сл'єдстві а тепер списують особний протокол, в'є котр'єм висказує, що в'є сл'єдстві „о дзвонєні на гавт, як будуть арештувати“ не казав и не може знати, яким способом судья так написав; дальше, що судья тяг єго и казали, що буде замкнений.] — Д-р Чайк. Ви до читальні належите? Св. Так. Чайк. Чи ви чули з'є газет, що декуди людей дзвон'є на вибори скликають? Св. Так є. Читав-єм и люде о т'єм чули. Чайк. За що б'є мали бути люди арештувати? Св. За то, що жидів поб'єли. Чайк. А люде страхали ся? Св. Так, бояли ся. — Д-р Дудик. Чи ви знали, коли мали бути прав'є вибори? Св. Н'є. Оттак дов'єдали-ємо ся самі. Ліста не була виставлена. Дуд. А о т'єм не говорили, що по перерваних прав'є виборах комісар мав приїхати з'є жандармами? Св. Н'є. Они були у мене дуже коротко.

По переслуханю Чапел'єского предс'єдатель заявляє: „Позаяк Чапел'єскій зб'єнав неправду або нині або в'є сл'єдстві, д'єтого заряджую в'єдставленє єго до суду сл'єдчого“. Коли ординає забрав сего у-в'єзнєного св'єдка, предс'єдатель сказав: „То нова жертва чернівецьких виборів!“ [вибору пана Богдановича! — Ред.]

Юрій Варгола [коваль, шваєр в'єйта Робачевского]. Коли були вибори, не памятає и не був на них, бо був слабый. У Чапел'єского був у в'єч'єр. Там зайшло кілька людей, и св'єдок туди поїшов, бо то через єв'єни. Чубатинський казав, що здалось б'є, як жандарми прийдуть, ударити в'є дзвон; на що, св'єдок не знає, та й взагалі добре не памятає, бо був ще слабый. Чубатинський не казав, мов-б'є чув, що прийдуть жандарми. Св'єдок зб'єнав о висказі Чубатинського то єак то так, а остаточно притиснений наводив такє слова Чубатинського: „Як завтра жандарми прийдуть, то задзвонити, аби ся люде зійшли“. А Тома Скрипа додає: „Та здало б'є ся“. Св'єдок був у Робачевского и казав, що будуть дзвонити на гавт, але дзвонєня не чув. — Прок. Що Чапел'єскій сказав на слова Чубатинського? Св. Н'є. В'єрч'єм не знаю, може сказав. — Предс. Чому ви зб'єнали в'є протокол інакше? Св. Я забув, не памятаю. Пригаду собі за одєн дзвон. Казав, казав! — Прок. Що за люде були

коло канцелярії? Св. Ціле село. Прок. І коло вбита? Св. Так. Прок. А в канцелярії ви були? Св. Нї. Прок. Пригадайте собі! Св. Буль-еми. Прок. Ви чули, як дзвонили? Св. Нї. — Д-р Олесн. Налезите до читальні? Св. Нї. Ол. З людьми як живе? Св. Не зло. Ол. Хто вас послав до Чапелського? Св. Нїхто. Ол. На що ви казали Робачевському, що будуть дзвонити? Св. Бо я чув, що хочуть дзвонити. Ол. Хто у Чапелського, крім Чубатинського, говорив про дзвонення? Св. Нїхто не говорили. Ол. Була там змова, що має дзвонити? Св. Нї. — Д-р Дудик. Чи говорили там, що завтра буде ся дзвонити, бо прийдуть жандарми? Св. Так, що завтра; то казав Чубатинський. Дуд. На що мали дзвонити і по що люди мали зійти ся? Св. Та дзвонити „на гавать“, але по що люди мали сходити ся, того не говорили. — Дуд. Прошу мені розказати: як то було? де хто тогди сидів чи стояв і т. п.? — Св. Забув-еми цілком.

Свѣдок Ілько Прокопцѣвъ [покликаный обороною и переслуханный теперь за-дѣя звязи, для цѣлости, чтобы собы выработи образъ той мнимой змовы у Чапелського]. Свѣдок являе ся въ мундурѣ войсковѣмъ, бо вѣдбувае вправы обороны кравею. Заприсяженный вѣдповѣдае: У Чапелського того вечера був-еми. Я прийшовъ зъ Якимомъ Кимакомъ и застали-сьмо тамъ Чубатинського, Дембича и Скрипу. Они читали якїсь паперѣ о выборахъ, може газету, бо я неписьменный. Потѣмъ говорили о выборахъ. Бесѣды о приходѣ жандармѣвъ анѣ дозвоненю я не чувъ, може говорили, заки мы оба прийшли. Вѣдъ Чапелського вышли-сьмо все разомъ. — Наступае конфронтація сего свѣдка зъ Варголю. Предс. [показуючи Варголю на Прокопцева]. Сей бувъ? Варгола: Бувъ. Предс. А чи вѣнъ то чувъ, що вы чули? Варгола: Чувъ, чувъ. Предс. Ну, Прокопцѣвъ? Прокопцѣвъ. Якъ еми вѣрно Найяснѣйшому монархови присягъ, такъ и ту вѣрно присягъ-еми и по правдѣ збзнаю. Предс. Ну, Варгола? Варгола. Вѣнъ може пѣзвѣше прийшовъ. Предс. до Варголы: Отъ баламутите! — Д-р Чайк. до Варголы: И ваша жѣнка була такожъ тамъ зъ вами; чи то вы, чи жѣнка чула? Варг. Таки я. Д-р Дудик. Вы другого дня розказували, що то вѣдъ жѣнки чули? Варг. Жѣнка була и чула та я чувъ.

Д-р Дудик. просить о заряджене конфронтаціи, бо тутъ е жѣноча интрига. Прокур. такожъ ставитъ внесене, чтобы вѣзвати Марію Варголю. Трибуналъ прихилае ся.

Авраамъ Сиплінгѣръ [свѣдокъ доводный, магазинѣръ спиртуеу]. По записанію не хоче говорити анѣ по руски анѣ по польски, лишь по нѣмецки, не подаючи причины; здае ся, чтобы селяне не розумѣли, якъ вѣнъ збзнае. Ишовъ зъ Мілеромъ до божницѣ по-при канцелярію. Тамъ уже было трохи людей и тогди зачали дзвонити на гавать. Пытавъ ся Штундера, на що дзвонять, а той сказавъ: „абы ся люди сходили“. При канцелярії жандармъ казавъ розступити ся; на те дѣставъ вѣдповѣдъ: „Мы не боимся ся огню, бо мы вже були на вѣнѣ“. Ся вѣдповѣдъ такъ его [свѣдка] настрашила, что заразъ зъ вѣдтамъ пѣйшовъ. У божницѣ Мілеръ про Борисову не казавъ нїчого. Жиды въ божницѣ замкнули ся, бо бояли ся. — Судья прис. Генігъ [до свѣдка]. Чому не говорите по руски? Предс. Дайте ему покой! Вѣнъ ся застрашивъ. Першій разъ у судѣ, видѣть богато панѣвъ и хоче имъ займонувати нѣмецкою мовою, а вѣнъ по нѣмецки говорить гѣрше.

Юрко Штундѣръ [38 л., Русинъ, жон., 3 дѣтей. Яко первый братъ обжалованого Федя Штундера, мѣгъ бы и не присягати, але вѣнъ присягъ.] Въ субботу бувъ дома. Чувъ, що дзвонили, зъ-разу на попереки, але заразъ по тѣмъ добре. Сиплінгѣрови казавъ, що „дзвонять, абы люди сходили ся“, бо такъ чувъ. Люди йшли гостинцемъ по-при его обійете и такъ говорили. О змовѣ нїчо не чувъ.

Лийбъ Маріулевъ [сынъ склепаря зъ Чернѣва, записанный.] При выборахъ не бувъ. Въ субботу, якъ йшовъ до божницѣ зъ Мілеромъ, Софія Борисова стояла на ганку у себе и казала: „Нинѣ всехъ жидѣвъ вырѣжутъ; иду сказать“. До кого такъ говорила, свѣдокъ не знае. Въ школѣ [божницѣ] свѣдокъ сказавъ: „Давѣтъ ся, что баба казала!“ и жиды въ школѣ замкнули ся. — При конфронтаціи свѣдка зъ Борисовою Борисова каже, что анѣ сего жидка не видѣла, анѣ того не казала. — Д-р Чайк. [до жидка]. Вы йшли, а она до кого то казала и чи васъ видѣла? Свѣд. Не знаю, до кого, и не знаю, чи насъ видѣла.

Абрагамъ Мілеръ [16 л., сынъ господаря, записанный] збзнае что-до Борисовой те саме, что Лийбъ Маріулевъ. До кого Борисова такъ казала, не знае. Тою грозбою „троха“ настрашивъ ся. Въ школѣ жиды замкнули

ся на ключъ. Дзвону не чувъ. Люди жидамъ нїчого не робили.

(Дальше буде.)

Процессъ противъ 82...

(Дальше.)

Починаеъ переслухуванѣ жандармѣвъ.

Жандармъ Бычокъ, коли выривае квестіи записанія его, на запытанѣ председателя вѣдповѣдае, что въ судѣ войсковѣмъ сказали ему, что „всео дуже добре“. — Д-р Могильницкій. Я не знаю, что дуже добре: чи то, что жандармъ коловъ и стрѣлявъ, чи то, что кувавъ, чи що? Я позволю собі сказати, что для мене не высказъ Бычка е атродайный, а оречене суду войскового, и для того рѣшучо противлю ся записанію Бычка. — Прокур. обетае за записаніемъ. — Все оборонцѣ обетають за своимъ внесениемъ и мотивуютъ се правными подѣстами. — Трибуналъ по доврѣи нарадѣ рѣшае Бычка не записати.

Бычокъ зачинае вѣдъ заявы, что слова д-ра Могильницкого обиджаютъ его; однакъ председатель вытолкувавъ ему, что тутъ обиды нема. Вѣдтакъ Бычокъ збзнае: Командантъ выславъ его до Стоянецъ. Зайшовъ туда около 4-ой год. пополудни, пытавъ вѣйти, чи оба тѣ, котрыхъ мавъ арештувати, е дома. Вѣйтъ сказавъ, что боить ся йти, чтобы его не забили, але пѣйшовъ. Свѣдокъ показавъ Фитѣ розпоряджене, позволивъ ему зѣйти и погодувати худобу. Зѣйшло ся до 60 людей, стали плакати, а Фита зѣмлявъ. Свѣдокъ звымавъ два разы, чтобы все розойшлись, але нїхто не слухавъ, хочъ остерѣгавъ ихъ и грозивъ войскомъ. Хто кричавъ, что не дасть брати Фиту, не знае; имена екедентѣвъ чувъ вѣдъ вѣйта и подае ихъ зъ нотатки. Побачивъ розъярене, отже не хотѣвъ на власну руку робити, бо се забороняе ему инструпція. Хотѣвъ пѣслати фѣру по жандарма, ходивъ до двора, але тамъ ему не дали фѣры. Вѣнъ пѣшовъ до другого села, сѣвъ на форшпанъ и пѣхавъ на постерунокъ. — Д-р Добрянскій. Якъ вы пытали ся вѣйта о имена екедентѣвъ? — Свѣд. Я описувавъ вѣйтову, якъ хто выглядае, а вѣнъ менѣ казавъ, якъ хто зве ся. — Добр. И на что вы записували такихъ, якъ Лисъ и одна жѣнка, котрі не е обжалованѣ? — Свѣд. Та баба не обжалована, бо не кричала. — Добр. По що-жъ было еи писати? — Свѣд. Бо я хотѣвъ одну бабу мати записану. — Д-р Левицкій. Коли люди зѣйшлись на подворѣ Фиты, нїхто вамъ не грозивъ? — Свѣд. Нѣ. — Д-р Кормошъ. Вы въ слѣдствѣ казали, что була у вѣйта, але вѣнъ не пѣйшовъ зъ вами. — Предс. Але о тѣмъ уже было! — Кормошъ. Перепрашаю! Панъ председатель вѣдкликуе ся что хвѣля, что обжалованѣ лѣше мусѣли все памятати въ часѣ слѣдства, въ пару день по фактѣ, нѣжъ теперь. Менѣ здае ся, что то само можна еказати и о свѣдку. Свѣдокъ въ слѣдствѣ казавъ, что бувъ у Фиты безъ вѣйта, а тутъ наразѣ вѣйтъ ему подае имена людей! — Предс. Прошу пана оборонца не говорити такъ поднесеннымъ голосомъ. — Свѣдокъ вѣдповѣдае, что вѣйтъ таки бувъ зъ нимъ. Дальше описуе, что было у Леана, и подае все згѣдно зъ актомъ обжалованія. Въ хатѣ Леана оба жандармы дверѣ вѣдъ сѣней замкнули на засуву; чи и на гачокъ, не знае. До нихъ прийшовъ ще третій жандармъ. Коли стало свѣтити, хотѣли окувати Леана. Свѣдокъ станувъ при дверехъ, а два другіи взялись до Леана. Въ хатѣ вчинивъ ся крикъ. Зѣ двору люди добывались до дверей. Жандармы остерѣгали, что будутъ стрѣляти. Коли почавъ ся крикъ у хатѣ, почали трѣщати дверѣ и вылетѣли, а оба [свѣдокъ и другій жандармъ] выстрѣлили. По стрѣлѣ люди цѣнулись и почали проклинати жандармѣвъ та звати ихъ „злѣдѣями“, „дѣдоводами, что опили ся маслянкой“. Жандармы не дѣбали о то, вѣдпочнули вѣдъ розъярене, и потому хотѣли зновъ кувати Леана. Хто Леанови проколовъ руку, свѣдокъ не знае. Коли вже выйшли на улицу, было пару сотокъ людей и черезъ цѣлу дорогу проклинали ихъ [жандармѣвъ], кричали, чтобы брати косы и секиры, выломлювали колы зъ плотѣвъ, але хто, не знае. — Д-р Левицкій. Вы жандармъ, розумѣете рѣчь; скажѣтъ, чи треба было тамъ ажъ войсковою силы? — Свѣд. Тогди, коли мы были у Леана, треба было конечно. [Д-р Лев. просить занотувати се въ протоколъ.] — Д-р Кормошъ, злучуючи збзнае свѣдка, что вѣчъ була темна и вѣконце мале, пытае: Якъ вы могли пѣзнати ажъ сорокъ людей? — Свѣд. Я пѣзнававъ по голосѣ. — Д-р Могильницкій. Коли вы добывались до Леана, то тамъ было 7 особъ, а васъ 3, разомъ 10 особъ въ хатѣ, де може мали вы 1 метръ мѣста, вѣконце маленьке та низьке, и вы видѣли людей? Я ставлю

внесене, чтобы покликати знатокѣвъ, най осудитъ, чи тогди, коли свѣтло въ хатѣ а нѣчь темна, можна бачити людей на дворѣ! — Предс. Але то было! — Мог. Я не хочу вытягати фальшивыхъ конклюдзіи изъ збзнанъ свѣдка, але хочу, чтобы не только трибуналъ, але и цѣлый свѣтъ знавъ: що збзнае такій важный свѣдокъ! — На дальшій пытаня д-ра Могильницкого, перерыванъ часто председателемъ, збзнае Бычокъ, что третій жандармъ Садлея увѣйшовъ до хаты уже подчасъ зѣговиска. Зъ того чей-же выходитъ, что грѣзною ситуацие не могло бути.

Другій день розправы закнчивъ ся сценною оригинально. Выступила Катерина Леанова и на цѣлый голосъ каже: „А теперь я буду зъ паномъ жандармомъ говорити, але най менѣ нїхто не перерывае!“ Середъ голосного смѣху, выкликанаго тѣмъ заявлениемъ, председатель вѣдрочуе розправу на завтра.

Третій день розправы 23-ого с. м.

Свѣдокъ жандармъ Лівора, командантъ постерунку зъ Твердицъ. Прийшовъ у ночи на контролю до Стоянецъ и ту заставъ Бычка и Катиньского. Радивъ имъ, чтобы арештувати Фиту и Леана таки заразъ. Фита не хотѣвъ вѣдчинити, ажъ рано, а коли и вѣдчинивъ, то сказавъ, что не пѣйде, бо слабый. Коло хаты абралось трохи людей. Катиньскій вѣзавъ ихъ до розходу, а найблизшого Закравача арештувавъ, втягнувъ до хаты и закувавъ. Свѣдокъ и Бычокъ пѣйшли до Леана. У него свѣтло ся а вѣнъ самъ бувъ убранный; але коли побачивъ жандармѣвъ, скинувъ чоботы, лѣгъ на лѣжку и ставъ кричати: „Злѣдѣи! рабѣвники!“ Жѣнка сѣла на лѣжку и заслонила собою чоловіка. Жандармы хотѣли его скувати. Леанъ не хотѣвъ дати рукъ и свѣдокъ, яко командантъ, вѣдложивъ арештованѣ до рана. Катерина кричала: „Ратуйте! ратуйте!“ а зѣ двору люди кричали, что „не дадутъ Леана“ и чтобы впустити ихъ до хаты. Свѣдокъ не пустивъ Розаліи Галушки [72-лѣтної бабусѣ] зъ хаты, дверѣ самъ позамикавъ, а коли Розалія хотѣла другій разъ пѣйдти до дверей, свѣдокъ арештувавъ еи. Коло 5-ой години прийшовъ до нихъ жандармъ Садлея. Свѣдокъ отворивъ ему дверѣ и рѣвночасно вѣзавъ людей розойтись, грозивъ стрѣлянемъ, а почувъ таку вѣдповѣдъ: „То забете може десяткохъ, але не всехъ!“ Рано взяли ся до закованя Леана, а зѣ двору люди стали напирати на дверѣ. Дверѣ вѣдчинились, а жандармы выстрѣлили. Люди стали утѣкати, а свѣдокъ крикнувъ до жандарма Бычка „На!“ Бычокъ хотѣвъ уже зновъ стрѣляти. Тогди Бычка поставивъ на вартѣ, другому жандарму выказавъ кувати Леана а самъ станувъ „Fertig“. Коли-жъ Леанъ хватнувъ жандарма за плащъ, свѣдокъ пробивъ ему руку. Выйшовъ ще разъ на дворъ. Люди утѣкали передъ нимъ, а хтось кинувъ у него паткомъ. Почалась ескорта. Жандармы взяли скваного разомъ зъ Розалією Галушкою Леана, гѣры мали готовѣ до стрѣлу, и пѣйшли до вѣйта. За ними йшла цѣла товпа зъ крикомъ и грозбами, а середъ неи свѣдокъ пѣзнавъ Петра Леана. Дмитрови Леанови завязали зранену и сквану руку ажъ у вѣйта; не завязали еи въ дома у него, бо не было на то часу. Вѣйта не застали, бо сховавъ ся, и ажъ на вѣсть, что е жандармы, выйшовъ зъ коморы. Тымчасомъ у Фиты сказано Катиньскому, что у Леана жандармѣвъ повязали, и для того вѣнъ пѣхавъ. За двѣ три години приѣхали уланы. Люди вже были при выборахъ и бувъ спокой. Свѣдокъ почавъ арештувати; арештувавъ одного, той вказувавъ другихъ, и т. д.

Д-р Левицкій. Чи Леанъ жадавъ приказу на писемъ? Свѣд. Нѣ, вѣнъ казавъ, что не хоче нїчого видѣти. Лев. Чи бувъ при тѣмъ Бычокъ? Свѣд. Прозеъ рана, я нѣе го-зѣмѣ. Лев. Ну, коли розумѣвъ, якъ хлопцы кричали, то й ту може розумѣти! Свѣд. Бычокъ бувъ. Лев. Котрыми дверми вѣйшовъ Садлея? Свѣд. Фронтомъ и увѣйшовъ спокойно. Лев. Чи той, до кого вы стрѣляли, кричавъ? пхавъ ся? Свѣд. Я не мавъ часу на то зважати. Менѣ йшло „о honop korpusu i bronci“. Лев. А якъ широкий тѣ дверѣ? чи стане тамъ двоухъ людей? Свѣд. Не стане; дверѣ вузенькі. Лев. Чи было такъ небезпечно, что вы не могли бодай у гору, для постраху, стрѣляти? Свѣд. На вѣтеръ менѣ стрѣляти не вѣльно. Лев. Часами такъ стрѣляють. А чи чули вы потребу войска? Свѣд. Нѣ; менѣ не треба было войска, бо я самъ узявъ дати собі раду. Але треба было до арештованя. Лев. Отже треба было войска? — Предс. И ухилиа тую квестію. Войско было и конецъ! — Лев. Я вѣдкликуеъ до трибуналу. Тутъ уже зѣ стороны обороны поднесена була квестія компетенціи суду въ сѣи справѣ. Ходитъ о то, чи ситуациа була така, что треба было ажъ такихъ надзвычайныхъ ередствъ, якъ войско. То рѣчь не малюи ваги

и я обетаю при своѣмъ пытаню. — Свѣд. Коли-бъ не было войска, я не предпринявъ бы бувъ дальшихъ арештованъ. [Д-р Лев. просить о запротоколоване того.]

Д-р Могильн. Вы ще были, якъ зачали ся выборы, и вы мусѣли вѣйта вѣдпровадити до льокалоя выборного. Зъ того выходитъ, что тамъ не было ще покою. Отже суперечнѣсть въ протоколѣ! — Предс. О тѣмъ буде рѣшати трибуналъ.

Д-р Кормошъ. Чому вы, якъ хотѣли першій разъ кувати Леана, вѣдступили вѣдъ кована? — Свѣд. То не має нїчо обѣльного зъ моимъ свѣдоцтвомъ; то моя рѣчь. — Корм. Але мы хочемо, чтобы то була и наша рѣчь. Свѣд. Я не могу того еказати. А впрочѣмъ менѣ такъ хотѣло ся! Корм. Чи Бычокъ стрѣлявъ на вашу команду, чи безъ команды? Свѣд. Самъ стрѣлявъ, безъ приказа. Корм. Отже той, до кого вы стрѣляли, бувъ уже въ сѣняхъ, а Бычокъ нїкого не бачивъ. Свѣд. Вѣнъ не мѣгъ бачити. Корм. Перепрашаю, вѣнъ стоявъ близше дверей, нѣжъ вы. — Предс. Але то вже было! Д-р Корм. Прошу! менѣ йде о суперечній збзнанїи обоухъ свѣдокѣвъ. Предс. То належитъ до аудѣтора. Корм. Власне для того пытаю, что тѣ акты пѣйдутъ до аудѣтора.

Д-р Добрянскій. Пѣсла вашон инструпція вы маєте хоронити жите людей, маєте стрѣляти вже въ крайній потребѣ. Не могли вы заложити гѣры багнетами? На багнетѣ нїхто не пѣйде! Свѣд. Я боивъ ся, чтобы намъ не вѣдѣбрали збруѣ. Добр. Чи передъ стрѣломъ крикнули вы хочъ одно слово: „стой! стрѣляю!“ — Свѣд. Нѣ. [Д-р Добр. просить о запротоколоване того.] Предс. То не належитъ до рѣчи. Я не могу запротоколовати. Добр. Де йде о жите чоловіка, то важне для насъ всехъ. Предс. No, jeżeli koniecznie, to dobrze.]

При конфронтаціи все обжалованѣ запечечуютъ збзнае свѣдка.

Юзефъ Адаминшинъ, вѣйтъ, прибранный зъ-паньска, але дуже драгитиво; не подае на вѣйта, а ескорше на двѣрского стельмаха або гуменного. Слѣдства не має нїякого.

Д-р Добрянскій забирае слово и противитъ ся записанію свѣдка, а навѣтъ переслуханю его, доки не надѣйдутъ жадаий акты противъ свѣдка. — Трибуналъ констатувъ, что власне надѣйшли тѣ акты, а въ нихъ двѣ жалобы не о злочинѣ, але о провину, а въ прокуратурѣ нема нїякого донесеня. — Прокураторъ самъ вноситъ, чтобы не записати вѣйта. — Оборона застерѣгае собѣ особне внесене по переслуханю, а д-р Добрянскій въ довѣй промовѣ наводитъ все, что представляе невѣрыгѣдность свѣдка, домагаеъ вѣдчитаня актѣвъ судовыхъ, и доводитъ, что трибуналъ не може записати свѣдка для того, что вѣдступае вѣдъ того прокураторъ, але для того, что пѣсла поступованя карного сей свѣдокъ абсолютно не може бути записанный. — Д-р Могильн. Я пригадую, что я вносилъ зажадати вѣдъ староства жалобы внесенной 24-ма громадянами на вѣйта Адаминшѣна о крадѣжѣ грошей кватерунковыхъ. Староство высладо было людямъ вѣзваня, але имъ не доручено. Люди перевѣдали то, самѣ пѣйшли до старосты, зложили збзнанїа, а староство обѣцало вѣддати справу прокуратурѣ. — Трибуналъ рѣшае не записати свѣдка а председатель упоминае его, чтобы говорить правду.

Адаминшинъ просить, чтобы ему вѣдчитати першій его протоколъ. На се дѣставъ вѣдповѣдну вѣдправу. Предс. Якъ то было зъ тою грозбою 21-ого лютого? Свѣд. Було страхъ! По ночахъ, по сѣлахъ радили, страхъ! Я свѣдѣвъ маю. 21-ого были зборы въ школѣ. Я еказавъ имъ, что мушу дати зъ уряду голосъ на вельможного пана Смяловского. Той панъ вельможный просивъ, чтобы люди на него голосували, але хлопцы еказали: „Мы не хочемо пана! Панъ най йде на свои выборы!“ И панъ выйшовъ зѣ астыдомъ. Тогди Сенько Фита казавъ до мене: „Мусимо тебѣе забити, бо ты зѣ панами тримаеъ!“ Предс. То только Фита се говоривъ? Але въ слѣдствѣ вы обвиняли и Леана! Якъ же то было? Свѣд. Такъ было, якъ я въ слѣдствѣ казавъ. Предс. И вы злякали ся? Чого? Чи Фита и Леанъ такіи небезпечны? чи они бы васъ забили? Свѣд. Заразъ бы то зробивъ! Вже его вѣзбръ показуе на то... Та вѣнъ брата забивъ. Предс. И що-жъ дальше? Свѣд. Потѣмъ пѣйшовъ я до своего „пшеложенного цѣка старосты“. Цѣла громада була збунтована. Все зѣ двора и жиды бояли ся.

[Д-р Добрянскій [перерывае]. Я констатую, что на сали е жандармы. Они ще не убѣдлены. Прошу о выдаленѣ ихъ, бо-жъ они ще будутъ потребны до конфронтаціи.] Предс. Надъ тѣмъ мусѣти трибуналъ нарадѣти ся. — По нарадѣ председатель оголо-

шув р'шене трибуналу, що переслуханий свідок може бути на салі.]

Війт оповідає далі, як з жандармом поїшов до Фіти. Жандарм показав йому приказ на письмі. Далі розказує, як він і жандарм Бычок ішли до двора, а за ними кликали як за псами. В дворі не дали жандармові ф'ри. Згідно з жандармами оповідає, як вночі поїшов знов до Фіти, як ходив по форшпані, а потому сидів до рана з жандармом Катинським у Фіти, доки не дов'їдалися, що Мазура застр'єлено. Свідок утік до дому, а люде кинулися до его хати, до дверей і вікон, а найбільше добивалися Рыбака, „ойльондач“ Волянин і Іван Дикий. Свідок утік з сокирою на під'ї, а печатку видала жінка. — Радн. Зайдл'єр. А ви боялися дуже? Св'д. Певно, були б мене забили! Певно! Діти перелякалися і похорували, та й я сам мало не вмер.

Д-р Добрянський знов забирає слово в квестіон свідків на салі і понавляє своє внесення, щоби на підставі §. 251. поступованя карного, котрий каже, що обжалований має право жалати, аби свідка на якийсь час із салі видалити. І домагаюся того! — Преде. каже все умішненому Бычкові вийти з салі.

Д-р Добр. [до війта]: І ви о тій грозі в школі говорили з учителем? Та ви просто з школи поїшли до него? Св'д. Я говорив, але учитель сказав, що не чув того. Добр. А чого-ж ви его ставили в старості за свідка? Св'д. Мені видалося так добре. — Притиснений до ст'ни дальшими питаннями каже, що такі не говорив того учителеви. А потім відкинувся на протокол і відмовляв відповіді д-рови Добрянському, бо „дуже терпів на голову і нині цілком не має пам'яті“.

По перерві пополудні д-р Могильницький завдає війтові різні питання і на все д'стає відповідь: „Перепрашаю, я нічого не знаю... Я слабкий... Я все ся м'лю: от' рано сказав, що Дикий добивався до вікна у мене, а то неправда, він не був; мені то мій хлопець каже, я не знаю. Н'в, у мене романтизм в' голові... Я маю більше на голові... то вже тільки часу!“ В результаті війт нічого не знає, хіба то, що бачив людей кр'з вікно. „Я [каже] такий ще молодий чоловік, а вже тільки зубів виривав... з' того у мене романтизм...“

Всі обжаловані перечать его зб'знанням, деякі починають так добре з ним сварити ся.

Д-р Могильн. домагає ся зв'зання на свідка війтові матері Марини Адамишиной. — Прокуратор просить о зволоку і трибунал застане в' над' тым п'зн'йше.

Антон Адамишин син війтов (12-літній хлопчина) з'знає: Рано прийшов оглядати і сказав: „Війте, беріть печатку, поїдемо до забитого Мазура“. Тато взяв бунду і вийшов. Супротив' него йшла товпа людей і кричала: „Забити его!“ Рыбака був на переді; чи кричав, не знаю. „Ojciec przebiegł“ утік на під'ї, але переді дав мені печатку, а я передав єи „ogłada-czowi zwłok pośmiertnych“ а другу печатку дала вже мат'рь. Жандарми надійшли з арештованим і батько зійшов з' поду. На подвір'ю був Нижанковський.

Іван Кункь записаний не з'знає нічого. Бачив, що стояло коло війтових хаги до 40 хлопа, але хто, не знає. Нар'кає, що жандарм покликав его до війта і там грозив єму колькою і бітем, коли не з'знає, хто був коло війта, хоч свідок з'горы сказав, що нічого не бачив.

Починає ся переслухання свідків в' відводих.

Іван Грицак, доси неслуханий, з'знає, що на зборах 21-ого лютого ан' Фіта ан' Л'єган не грозили війтові і не могли грозили. Кождий з' них сидів особно. Свідок вийшов з' школи разом з' Фітою. — Сконфронтований з' свідком війт починає крутити; каже, що Фіта і Л'єган грозили єму переді, перед зборами [рано говорив, що то було при кінці зборів!], але д-р Могильницький виказує наочно крутанню війта.

Вавро Мацьоха був на зборах, бачив Фіту, Л'єгана і війта. Перечить, мов'би Фіта і Л'єган грозили, они навіть не говорили з' війтом. — Війт знов починає крутити, але д-р Добрянський знов доводить до того, що війт уже не знає, коли то було: чи на початку, чи в середині, чи на кінці... бо у него романтизм!

Лавро Сичь і Валентій Чайка не з'знали нічого.

Михайло Замчала, поважний старець, був на зборах. Прийшовши застав' уже обох обжалованих; війта ще не було. Пе-

речить, мов'би хто війтові грозив, бо ан' Л'єган, ан' Фіта не виходили.

Іван Лись був у Фіти тогд', як Бычок прийшов арештувати. Чув, що Б'дра сказав тільки: „За що пань хотять его брати? та він нічо не винен“.

Валентій Лись [незаприсяжений] не чув ніяких криків: „не дамо Фіти і Л'єгана!“ тогд' коли Бычок хотів арештувати Фіту.

Катерина Галась була у Сенька Фіти. З'знає, що Катерина Закравач не кричала нічого до жандармів, тільки плакала, коли єи чоловік жандарм кував.

Адам Ось був на зборах. З'знає, що війт прийшов п'зн'йше як Фіта і Л'єган. Чи говорили з' собою, не знає, але грозба видає єму неможливу.

Іван Богачь був на зборах. Прийшов разом з' Л'єганом і Фітою та й разом з' ними вийшов. Грозби не чув ніяком.

(Далі буде.)

Перегляд політичний.

Дня 20 с. м. відбуло ся в Пайєрбахи в'че католицкого союзу гор'шної Австрії; на в'чу було над' 1000 осіб. Промовляв п. д-р Ебенгох, обговорюючи внутр'шні політичні положення. Дв' — каже — суть головні засади, котрі мимомов'сяких різниць політичних і релігійних лучать всіх Австрійців: конституція і вітчизна. Конституція, чи то з' окликом централізму чи федералізму, є забором' свободи, прав і частя. Для розвитку і поправки конституції ведено вже завзяті політичні борби; але завс'гди конституціоналізм чи то парламентаризм виходив без' шкоди, аж посл'дн, перед часом замкнена сесія ради державної дала народам злий приклад заохочуючи до опору і публичного насильства. З' огляду на те ганить бес'дників н'мц'ю обструкцію. Обговорюючи другу засаду, любови вітчизни і вірності для пануючого дому, докоряє бес'дників тым австрійським політикам, що в'зять до Н'меччини і виступають там з' непатріотичними бес'дами. Наконєч' перейшов п. Ебенгох на справу чеську. Поки чеська справа — каже — не буде полагоджена, поти нема можности до пл'дних праць парламентарної. Неодень вже керманія державний забирає ся до тей справи, але жаде єи не полагодити: і гр. Бадені мав найщир'шій зам'рь, але не его в' тым вина, що тепер мабуть далі до згоди, н'ж коли-небудь. Спр' національний заострює ся, а се для вітчизни дуже небезпечна р'ч; для того всякій патріот повинен старати ся о привернене згоди. Згода м'ж ліберальними Н'мцями а Чехами, коли зв'яжуть ся р'зкі різниці засад м'ж ліберальними Н'мцями а католицьким сторонництвом, усунула бы т. зв. клерикалів в' користи парламентарної більшости; але і таку жертву годить ся принести для так' конечного національного спокою.

Ческо-н'мецький муж дов'ря постановили припоручити громадам, щоби залишили чинности, належачі до т. зв. припорученого об'єму д'ляна. Сей адміністративний справ' має розпочата ся д. 16. липня. Ostl. Rundschau доносить, що п. д-р Функе з' припоручення мужів дов'ря уложив вже інструкції для урядов' громадських, щоби все було по закону, а з' успіхом. Ті інструкції д'стануть ся уряди громадські, а кр'м того також формуляр' для переведення дотичних ухвал в' радах громадських.

Narodni Listy, пишуть: „Зачинаємо милосердити ся над' гр. Бадені, а се зовсім не добрий знак для д'яльного політика. Бадені незадовго стане, мов те дерево, що стоить особняком на широкім полі, сказаний що найбільше на в'жне спочуте політичного філософа Штірка. Наші відносини до гр. Баден'ю були бы нині може инші, коли бы він був не відкидав з' части з'явочих розпоряджень і не сканігулював перед н'мц'ю обструкцію. Жадені неупереджений політик не заперечить нам, що замкнене ради державної було погромоу правди“. Далі докоряє той д'яльник гр. Баден'ю, що депутатів сторонництв більшости не прийнято у ц'саря. Бадені хотів тым способом зазначити, що тепершній правди не уважає за своє сторонництво; а єи політики вже тогд' повинні були п'знати ся на тым, коли на бенкет' правди не явив ся жаден' міністер. В'д' часу замкнення ради державної минуло три нед'ї, а упокоюючи інструкція до з'явочих розпоряджень все ще остають в' силі і н'хто у Відні не клопоче ся чеськими справами.

Pester Lloyd в' дописі з' Софії об'являє болгарське правительство, що оно хоче затерти справу убиства угорської с'ївачки Анни Симонівної, так що филопопольскій судь с'їдчий довго не хотів дозволити на інтервенцію австрійського консула при переслухуванню австрійських свідків, аж уступив бо енергичном' виступленню австрійського угорського правительства. Нав'т' відмовлено нещасній жертві Бончева порядного похорону. Симонівну похоронено на березі Маріци в' тым м'єси, де єи т'ло добуто з' води. Одень тільки міністер війни, полковник Іранов, поступив собі чесно, бо дов'давши ся о злочині Бончева, дав єму шість годин часу, чи не в'дбере собі сам' життя, поки его вел'є ув'язнити. Також доносать з' Софії, що филопопольскій префект поліції вел'є розстр'ляти чоловіка, котрий в'д'є, як Симонівну кидано до Маріци. Коли знайдено т'ло розстр'ляного, припускано зраду, що він сам' наложив на себе руку.

Французскій д'яльник Gaulois подає найнов'шій в'єти про подорож' президента Фора до Петербурга. Президент має д. 23 або 24 серпня в'їхати з' Шербурга до Кронштадту. Част' той установлено для того, бо надійшла в'єсть, що ц'сарь Вільгельм д. 20 серпня поверне з' російських маневров. Французска ескадра поплине тою самою дорогою, котру відбула, їдучи на кронштадтскій урочистости. По дорож' задержити ся президент в' Копенгаг'. Гостина в' Петербурзі тревати буде 7 днів. З' президентом поїде лише міністер справ' заграничних. В' Парижі в' часі подорож' президента головою виконавчої влади буде президент міністрів; він буде підписувати всякі декрети. О тым, хто має президента заступати в' краю, було багато спорів, бо в' французскій конституції нема ніякої постанови на випадок, коли бы президенту випало в'їхати за границю. Отже остаточно пор'шено справу на підставі випадку, якій зайшов по убистві президента Карно. Тогд' виконував власт' тогд'шній президент міністрів аж до вибору нового президента республіки, що тревало три дні.

„Громадяни“ докоряє російським д'яльникам нещирістю супротив' сподіваной гостини президента Фора. В'д' довшого часу віддаються ся з' російської сторони голоси, мов бы прив'з' Фора не була ревизією за честь, яку єму зр'єв' царь своєю подорож'ю до Франції, а тільки новою великою ласкою, яку Форови знов свідчать царь і ц'ля Росії.

Ювілей англійської королеви обходять величаво і в' Лондоні і в' ц'л'ї британської держави. Лише в' Ірландії зайшли д. 22. с. м. демонстрації против' ювілею. В' столиці краю, в' Дублині, к'лькох людей в'в'єсли на ратуші чорну хоругов, але незадовго єи знато. Оп'єсла товпа з' палицями в' руках несли ту хоругов' через улиці м'єста, с'їваючи п'єсно: „Боже, спаси Ірландію“. Поліція розбігла товпу. В' другім поході несе домовину з' надписом: „Держава британська“, а музика грала жалобний марш. Демонстранти повибивали багато шиб'.

З' Атен' доносать, що п'єла дипломатичної депеші з' Царгороду в' суботу має бути підписаний преліминар' мира. Амбасадори російскій і французскій мали д'єтати припоручення, щоби присп'їшали переговори. Воєни відшкодоване для Туреччини має wynести 70 м'ліонів франків; але ще не з'г'джено ся остаточно на висоту відшкодованя.

НОВИНИ.

З'їзд передсинадальний Позавчера відбула ся в' св. Юр' під' проводом' Г. Ем. кардинала-митрополита нарада в' справі приготування до дієцезального собору, котрий, як в'домо, має відбутися в' вересні с. р. В' нарадах' взяли участь декани, доктори богослов'я і катихити середніх шиб' з' апархії львівської. Х'д' наради р'шено задержати в' тайні. Говорять, що з' ініціати-ви кардинала має також зв'язати ся коміт'є для об'єду 50-літнього ювілея панованя ц'саря. Кардинал на прощані з' учасниками наради відфотографував усьх а перед' в'їздом до П'длютого засагав поради у консіліум' львівський [до котрого входив проф. Глюзінскій].

Звертаємось до ч. н. краєвої ради шкільної з' запитанням: Коли буде розписаний конкурс на учителя руского языка при руських паралельках в' Коломиї — тым більше, що посада учителя до польского языка з' тых руських паралельках уже в'д' року розписана!

Рускій мешканець м'єста Львова звертаюг' ся до ч. н. краєвої ради шкільної з' запитанням: чи в'домо їй, що на ч. к. женськом'

семинарі єсть таблиця, котра повинна бы засорити тамошній заряд' шкільний, бо на ній — як се ми вже раз писали — з'м'єсть руского „д“ стоить польське „g“, отже так' видруковано: „Дівоча школа вправ' з руским языком викладовим“. Чи се не сором?

В' інституті д'євоц'м' СС. Василянко [ул. Зыбликевича ч. 24] відбуде ся дня 25 н. ст. червня р'чний поїс з' домашніх наук. Початок о годін' 4-ой.

З' Бережан' пишуть нам: Дня 17 червня відграли тут' м'єсцане підгаєць, члени товариства рем'єсничого „Пом'ч“ три-актову штуку Сурмача „Правда все горою“. Засновув'є она на т'ї нашого с'льського життя і представляє под'ї з'ложеною одиою читальні. Отже виступає ту гурток св'дмою молодіж' с'льської і партія неперов'чених темних селян з' громадським начальством на чолі. Проводить жидь-арендар. Веде ся борба і, розум'єсь, чия правда того верх, сторона поступова виходить поб'доносно. Паралельно з' тым веде ся роман' м'ж парюю молодих людей і кінчить ся вінцем. Тема, як' бачимо, досить в'д'чна, але автор' перепустив єи через пальці, не опрацювавши належноту.

Великі хиб' в' композиції штуки покривали аматори своєю грою, що инд'ї р'внала ся артизмови. Артистично віддав свою ролу п'яниця, а амант' мав також свої щасливі моменти. Звертаємо лишень увагу режисера на те, щоби бер'г' акторів в'д' пересад. Пересаджений, прим'ром, були чуприни селян, их' одєжа і рухи, так' що инд'ї виглядало нечаче ту піднимає ся на глум' наше селянство. В'д' амант'ки знов бажали-б' мы більше життя і природности а менше декламації і патосу. Але поруч' того заявляємо, що гра аматорів була зовсім в'доволяюча і що Бережанці не лишень весело перебували той вечір, але і в'д'чній будуть підгаєцьким гостям за те, що дали красний прим'р' бережанському м'сцанству і може — що дай Боже — тым прим'ром розбудять его до нового життя.

По представленню відбув' ся комерс' в' комнатах „Бояна“ — і бережанскій Русини [школа лишень, що не в'є] гостили щиро братів м'сцан-сусідів, піднимаючи чарку за здоров'є підгаєцької „Пом'чи“, єи невинимих членів о. Богачевського і п. Писецкого та за розвій усього руского м'сцанства. Комерс' покінчив ся танцями. Члени „Бояна“ гуляли з' членами „Пом'чи“. Штука і праця подали собі руку...

З' Львівського університету. По-при виборі ректора вибрано також деканів на 1897/8-ий рік шкільний. Деканом вид'їл правничого проф. д-р Вол. Охенковський, філософичного проф. д-р Исидора Шараневича, а богословського проф. д-р Клим. Сарнищого. — Ново-выбранный ректор д-р ф'лософії Ант. Реман' родив' ся 13 мая 1840 р. в' Кракові і там' єинач'ї гімназію і університет. По скінченню університету відбув' він коштам' гр. Вол. Д'душицького довшу подорож' по вс'х'дній Галичині, відтак' по полуднєвій Росії. Року 1869 габілітував ся на доцента анатомії р'стив' в' університеті краківськом'. В' р. 1873 звид'їв' Кавказ' а в' р. 1884 Крим'. В' 1875 р. вибрав' ся в' подорож' до полуднєвої Африки і в'д' рога Доброї над'ї через Басубо д'бав' ся до порту Дарбан' над' морем' Індійським. По двох' л'тах, упорядкувавши прибрані матеріали вибрав' ся знов до Африки для розсл'дів в' Трансвали. Року 1882 именовано его надзвич. професором географії в' університеті львівськом'. Д-р Реман' оголосив' друком' к'лькадесят' праць своїх, а головн'ю займає ся виготовленнєм' фізично-географічного опису земель давньої Польщі і першу част' тей праці, об'ймаючу опис Карпат, пред'єжн'є уже краківській академії наук.

Краса рада здоров'я обходить нині 25-літній ювілей свого істнованя. З' тей нагоди відбував ся нині торжественне єи зас'дане під' проводом' пр'єса д-ра Чижевича; на зас'дані загостив' нам'єстник' кн. Сантушко і промовит'. Вечером' дав д-р Чижев'ч об'їд' в' честь членів ради.

Доповняючий вибір' посла до сойму з' більшою пос'їлою бувшого округу коломийського розписала пр'єдія нам'єстництва на 30-ого липня с. р.

З' Дрогобицького пишуть нам: Тепершній рік' заказує ся для нас тут' дуже тяжкий. Уже чотири м'єсця майже без' перерви тут' слота, а часами зливи такі, що єиновжати і поля стоять під' водою, а худоба о голод' вириває на обор'ї, бо нема де в'гнати. Сторонами ще в'д' с'нгу вода стоить на полях, а м'єсцями, як' в' Михайлівцях, Липині і в' інших пов'нь к'лькома наворотами заливає працю людську. Для 21 с. м. вода д'бралася до хат' і будинок' господарських. Б'да та й годі!

Огн'. В' Залукви під' Галичем' пог'р'єла одна селянська загорода, а в' полум'єні пог'р'єла чотири-л'тна дитина.

Міністерство судівництва постановило, щоби в'д' 1-ого с'чня 1898 р. суд'ї уживали тог' чорних з' відзнаками з' фіолетного оксаміту і оксамітних бірт'єв, котрими при голошені вироків' накривали бы голови. Також' оборонці перед' трибуналом' присяжних' будуть обов'язані виступати в' тогах' і бірт'євах.

Нові посади канц'єлістів Wien. Ztg. опов'їдує розпорядження міністерства судівництва о системізованню нових 1493 посад' канц'єлістів при судах' I і II інстанції. З' тых посад' випадає: 1 на VIII. класу ранг'ї, 464 на IX-ту, 747 на X-ту а 281 на XI-ту Системізоване решт' посад' канц'єлістів, а то: 26 посад' в' IX-ой, 111 в' X-й а 131 в' XI класі ранг'ї наступит' п'зн'йше.

— Александра Кривошеина, бывшего кассира краковского магистрата, который при браку догляду через колёса лётки спроневавши колёскадесять тысяч и пропав та прогудав, узнали судьи присяжных винными спроневавши а трибуналу засудив его [вчера] на чотири роки тяжкой вазниці.

— Розправа про ивъ посла Шаєра, обжалованого о обиду мавстату, підбурюваня противъ властей и переступленя закона о зборахъ, вѣдуде ся передъ звичайнымъ трибуналомъ въ Рашевѣ зъ початкомъ липня. Оборону піднѣв ся адвокатъ рашевскій д-ръ Малець.

— 24-годинний годинникъ завела вѣдѣ 1-ого мая администрація зѣдзницѣ, почтъ и телеграфѣ въ Бельгій. Новину сю приняла публика добре, отже в надѣв, що она загально розповсюдитъ ся, бо-жъ и приважае ся до тыхъ годинникѣвъ дуже легко.

— Дрѣбный вѣсти. Цѣсарь удѣливъ громадѣ Балчѣвъ въ повѣтъ жидачевскѣмъ 80 ар. запомоги на внутрѣшнее украшене церкви. — Намѣстникъ кн. Сангушко повернувъ зъ Пѣдгорѣя а маршалокъ гр. Бадені зъ Ягольницѣ до Львова. — Въ Майданѣ пѣдъ Росельною вѣдобравъ собѣ жите вѣстрѣломъ зъ револьвера управитель тамошнихъ копальнѣ нафты Францъ Корженевскій; причиною самоубійства мало бути роздражнене нерве зъ великого болю зубѣвъ. — Вчера о 10-годинѣ заарляровано сторожу пожару телефонично, що въ руской дух. семинаріи выбухъ огонь въ коминѣ; сторожа пожарна сейчасъ прибула на мѣсце, але не знайшла небезпечности. — Въ сали розправъ суду окружного въ Вадовицѣхъ посесоръ Н. Мартинякъ передъ самымъ вѣдчинанемъ ему вырочу боячи ся засуду заживъ отруѣ и до колѣкохъ минутъ сконавъ середѣ страшныхъ мукъ. — Въ Бродѣхъ выгравъ кельнеръ зъ каварнѣ Коллера на лѣотеріи державной 35.000 ар.; лѣосъ той купивъ кельнеръ вѣдѣ агента доперва на колѣка днѣвъ передъ тягненемъ, и то заплативъ за него агентови на-разѣ лише половину цѣны [1 ар.], отже по выграву дарувавъ агентови зъ вѣдчности свѣдѣ домохъ въ Бродѣхъ вартости 1.500 ар. — На памятникъ Мицкевича въ Варшавѣ збравъ комитетъ до мин. суботы до полудня 132.325 рублѣвъ. Проектъ памятника мае выготовити рѣзбаръ Киприанъ Голубевскій зъ Парижа и въ той цѣли гостивъ онгоды въ Варшавѣ. — Д-ръ Рігеръ одержавъ зъ нагоды 50-лѣтнего юбилея докторату титулъ барона.

Надѣслане.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Musterschen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Aechte, reingefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verflucht bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort (namentlich glimmen die „Schussfäden“ weiter, wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kräuselt, sondern krümelt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Die Seidenstoff-Fabrik von G. Henneberg (k. u. k. Hof.) Zürich versenden gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an jedermann und liefern einzelne Roben und ganze Stücke porto- und steuerfrei in die Wohnung.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр

— Краса рада школьна на засѣданю дня 21. с. м. ухвалила мѣжъ иншимъ: 1) затвердити именоване: кс. Юсефа Глинського на духовного члена обряду римо-кат. до окружной рады шк. въ Зальцбахѣ, а о. Мих. Ясеницкого на дух. члена обряду греко-кат. до окружной рады шк. въ Львовѣ; — 2) затвердити вѣбѣръ делегатѣвъ перемышлянської рады повѣтвой о. Александра Танчаківського и Романа Калиты до окружной рады шк. въ Перемышлянахъ; — 3) именувати учителями въ школахъ народныхъ: Юс. Гориневича старш. учителемъ III-ой школы 4-клас. муж. въ Ярославѣ, Марію Кашевскую молодш. учителькою 2-кл. школы въ Шегиняхъ; Адольфа Станкевича и Володисла Грушецкого старш. учителями а Вильгельмину Вороничку молодш. учителькою 4-кл. школы въ Соколинкахъ; Константію Лопушанську директоркою 3-кл. школы вѣдѣловий женской сполученой зъ 4-кл. звичайною въ Самборѣ; Елеонору Меклеровну, Ядвигу Мисонгевичевну и Ядвигу Крайчанку учительницами женской школы вѣдѣловий въ Самборѣ; Юс. Мартинякъ учителемъ въ Журанѣхъ, Володисла Гавроньского въ Селищахъ, Яс. Шульчевского въ Недѣлищахъ, Адольфа Вѣгельбаизена въ Сигѣвѣ, Марію Павловну въ Воли задержавцѣхъ; Влс. Витвицкого управл. учителемъ 2-кл. школы въ Гавриловѣ; Леон Вильгельма старш. учителемъ 5-кл. школы муж. въ Буську; Е. Навроцкого молодш. учит. 6-кл. шк. муж. въ Золочевѣ; М. Чехакову учителькою въ Ягонѣ, Андр. Врублевского въ Забѣвахъ, Юсефу Зидкевичевну въ Застѣвѣ, Лавру Ледеревну въ Чарторынѣ, Евст. Дорожинского въ Дичевѣ, Ернестину Стронеревну въ Колодѣвѣ; Теодора Хмельника управ. учителемъ 3-кл. школы въ Ладичинѣ; Григ. Кичака въ Чабаровѣ; Ванку Куликову молодш. учителямъ 4-кл. школы въ Бѣрчи; Велеріана Говдуну управл. учителемъ и Володиславу Говдуну молодш. учителькою 2-кл. школы въ Монастирцѣ; Ванцава Березовского управл. учителемъ 2-кл. школы въ Ловичѣхъ; — 4) зорганізувати двѣ 4-класовы школы, муж. и женскы, имени Тадея Костюшка у Львовѣ вѣдѣ 1-ого вересня 1897 р.; — 5) перемѣнити вѣдѣ 1-ого вересня 1897 р. слѣдуючѣ школы народныхъ: 6-класовый женскій у Львовѣ им. св. Анны, Глисаветы и Чацкого на 3-класовый вѣдѣловый сполученый зъ 4-класовыми звичайными;

6-класовый мужеску и женеску въ Ярославѣ на 3-класовый вѣдѣловый мужеску и женеску сполученый зъ 4-класовыми звичайными; 5-класовый мужеску въ Бродѣхъ на 6-класовый; 5-класовый мѣшану въ Гусатинѣ на двѣ пятикласовы мужеску и женеску; 4-класовый женеску въ Бѣлѣхѣхъ на 5-класовый; 2-класовый въ Кристинѣхъ на 4-класовый; 1-класовый въ Бринѣхъхъ загѣрнѣхъ, въ Островѣ, въ Цеклинѣ и въ Чорнѣхъ на 2-класовый; — 6) вылучити громаду Коростенко ниже зъ обсягу школьного въ Коростѣ и зорганізувати тамъ окрему школу народну вѣдѣ 1 вересня 1897; — 7) затвердити до ужитегу школьного и на преміи въ школахъ народныхъ книжку „Коротка історія біблійна старого і нового завіта для шкілъ народныхъ. Зладивъ Алексій Тороньскій. Львів 1897. Ціна в оправѣ 30 кр.“; 8) затвердити въ званіи учительскѣмъ въ школахъ середнѣхъ: Тадея Левицкого учителемъ гимназіи V у Львовѣ и Артура Пассеодорфера учителемъ гимназіи въ Ярославѣ.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣнь 24 червня. Гр. Бадені принимаючѣ депутацию Товариства австрійскихъ урядникѣвъ державныхъ, сказавъ, що правительство надѣяло ся перевести законъ о подвысѣненю плативъ зъ днѣмъ 1 липня с. р.; але на жалѣ перешкодили сему сумий вѣдчосины парламентарій. Гр. Бадені упевнявъ депутацию о прихильности правительства до урядникѣвъ и обѣщавъ, що справу полагодитъ хочъ бы навѣтъ тымчасовымъ розпорядженемъ, скоро прояснитъ ся політичне положеніе и переведеніе угоды зъ Угорщиною буде заповнене; зараномъ перестерѣгавъ урядникѣвъ, чтобы на правительство не напирали публично, бо се справѣ не поможѣ.

Будапешть 24 червня. Всюды, де грозить змова робѣтниківъ на жинивъ, скрышено жандармерію и выслано женѣвъ. Зъ Бачу надходять тревожний вѣсти.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктовъ.

25 н. ст. червня 1897.

Львовѣ: Пшеница 7'50 до 7'80, жито 5'30 до 5'80, ячмѣнь броварный 5'50 до 6'—, ячмѣнь пашенный 5'50 до 6'—, овесъ 5'90 до 6'40, рѣпакъ — до —, горохъ 5'— до 8'—, вика 4'50 до 4'75, насѣне льняне — до —, насѣне коношине — до —, бѣбѣ — до —, бѣбикъ 4'50 до 5'—, гречка — до —, конюшина червона — до —, конюшина бѣла — до —, конюшина шведска — до —, тымотка — до —, анижъ — до —, кукурудза стара 5'— до 5'25, кукурудза нова 5'— до 5'25, хмѣль — до —, рудза 100 кильо у Львовѣ, оковита за 10.000 лѣтрѣвъ. — до — зр.

Курсъ Львовскій

зъ дня 24 н. ст. червня 1897.

Акція за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣя. гал. Кар.-Людв. по 200 ар. м.к.	216	219
Зелѣя. Львов.-Чернов.-Ясы по 200 ар.	286	289
Банку типот. галиц. по 200 ар. а. в.	398	408
Банку кредит. гал. по 200 ар. а. в.	—	—
Листы заставный за 100 ар.		
Банку типот. гал. 5% а. в. выдѣос. зъ 10% прем.	110 20	110 90
Банку типот. гал. 4 1/2% а. в. лѣос. 50 л.	100	100 70
„ 4% 60 л. по 200 ар.	96 70	97 40
„ краевого 4 1/2% а. в. лѣос. въ 51	100 50	101 20
„ 4% а. в. лѣос. въ 57 л.	97 50	98 20
Товариства кредит. 4% (1 емісія)	97 80	98 50
„ 4% лѣос. въ 41 1/2 л.	97 60	98 30
„ 4% лѣос. въ 56 л.	97 40	98 10
Облиги за 100 ар.		
Галиц. фонду пропінційного 4% а. в.	97 80	98 10
Буков. фонду пропінційного 5% а. в.	102 75	—
Комунальній Банку краев. 5% (11 емі)	102 20	103
„ 4 1/2% (11 емі)	100 20	100 90
Позички краевѣй зъ 1873 по 6% а. в.	103	—
Позички краевѣй зъ 1891 по 4% а. в.	—	—
Позички краевѣй зъ 1893 по 4% а. в.	97 70	98 40
Позичка м. Львова 4% по 200 коронѣ	97 10	97 80
Лѣосы:		
Мѣста Кракова	25 80	27 80
Мѣста Станиславова	42	—
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 60	5 70
Наполеондоръ	9 48	9 56
Пѣвѣмперіаль	9 65	—
Рубель сѣбный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 26 1/2	1 27 1/2
100 марокъ нѣмецкихъ	58 4	58 90

Надѣслане.

Змѣна лѣокалю.

Найдѣшевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА Кооперницкого

пѣдѣ „КОПЕРНИКОМЪ“

пѣдѣ „КОПЕРНИКОМЪ“

пѣдѣ „КОПЕРНИКОМЪ“

Клиентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. университету

порукае

свое переплетничѣ и галлантерійне заведење

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

366

Подоймае ся всякихъ робѣтъ, особливо переплету: Службѣни-ковѣ, Святегаіи, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ. Альбу-мѣвъ, Матѣ, Дилѣбѣвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Зѣстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першо-рядными домами торговельными росейскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складѣвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригинальныхъ нашихъ 1/4 фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 100 и 125 кр.; — въ 1/2 фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр. 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ наименше 2 фунтобъ, при порошокъ 3 фунтобъ высылаемо франко; при вѣдѣборѣ 6 фунтобъ додаемо 5% въ товарѣ.

Зѣ позажалемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНСКІЙ

артистъ-малѣръ

звѣстный вѣдѣ колѣканидѣти лѣтъ изъ своихъ праць малѣрскихъ, украшае церкви въ стилѣ вѣдѣдѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, прѣстола, иконостасы, и иншѣ рѣчи. Принимае рѣзбарскыя работы пося илѣсныхъ планѣвъ. Выгтовлюе всякой величины церковный образы до иконостасы, прѣстола, плащеницъ — ольѣвными красками на полотнѣ и деревѣ. По болѣшине зъ фотографіей познѣтѣ. Зѣ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякы старинности, а то фрески, рѣзбы и т. ин. входячы въ кругъ праць малѣрства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Подписанный проситъ Всѣ. Духовенство занотувати собѣ его адресу. 205 107-?

Т. Копистанскій

у Львовѣ, улица Краковска число 20.

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Йорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр.

перевозитъ найдѣшевше а подае по-ясненя безплатно

около пѣвъ столѣтъ истнующа польска фірма:

Карешъ и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Проситъ ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 24 18—20

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогичного двѣ-тыжнеднѣвникъ педагогично-научный, выходитъ вѣдѣ 1 червня 1888 у Львовѣ ул. Вороньска ч. 2. Предплатѣ на цѣлый рокъ 3 ар., на пѣвъ року 1 60 кр. на чверть року 1 ар.

Вѣсѣлякѣй купошы

и

вылѣосованій цѣнный паперы

выплачуе

безъ потрученя провизіи або коштѣвъ

КОНТОРА ВЫМѣНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вѣдѣлѣтъ депозитовый перенесеній до лѣокалю партерового въ будынку банковѣмъ.

374А 14—0

АРОТЬ колѣкастый цинковый до о-городженъ по ар. 4'50 за 100 метрѣвъ. Топорѣкъ лѣсовый до значеня деревѣ (зъ двѣма довольными буктами) по ар. 6.

порукае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зѣлѣна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (спротивъ кате-4595 дра.)

М. НАССЪ

У ЛЬВОВѢ

при улици Шпитальной ч. 28

порукае великій запасъ

Позовѣвъ, Тарантасѣвъ, Возкѣвъ

и т. п. новы а также уживаній по дѣже приступныхъ цѣнахъ, гарантуячи за добрый вырѣбъ. Принимае ихъ также въ комѣсъ до продажи и вывозитъ за малѣю выногоро-140 дюю. 3—3

За 2 зр.

перерѣбѣе най-сильнѣйше зѣбитѣ матеріацы волосѣнній [три по душе]; Дрѣлѣхи на покритѣ вѣдѣ 60 кр. метрѣ; старѣ ковѣдры приймае до п. крѣты и перѣбѣе

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львовѣ, ул. Коперника.

Найдѣдовѣдѣйшою порою до вѣдѣвѣжѣя постѣлѣ естѣ весна. 111 13—15

Товариство „Просвѣта“

при зближаючихъ ся испѣтахъ въ школахъ народныхъ подае до вѣдомости Свѣтл. Радѣ Школьныхъ, Вѣпов. священіковѣ, катихѣтовѣ, учителямъ и родитѣлѣмъ, що книжки наклады товариства, призыволѣи кр. Радѣю школьною на преміи для учениковѣ, красѣо опрѣвленѣи можна купити въ канцеляріи товариства рынокъ ч. 10, по слѣдуючѣй цѣнѣ:

Росказы про силы природы	20 кр.
Оповіданя о житіи св. Бори-са и Глѣба	20
Повѣсѣ ки для дѣтей	27
Сестра	15
Байки	22
Исторія Руси ч. I.	25
Исторія Руси ч. II.	23
Лѣтъ и конопѣ	24
Рогата худѣба	40
Про живоплѣты и лѣосъ	20
Венѣмѣнѣ Франклѣвъ	16
На досѣвѣкахъ	22
Середѣ лѣдѣвого моря	25
Житѣ св. великомученика и лѣскаря Пантелеймона	20
Дрѣбѣна птица господарска, а великій грошѣ	20
Вѣдѣрыте Америкѣ	22
Звѣрѣта шкодѣи и пожиточнѣй Перекотпѣло	18
Кирѣль и Методіѣ	22
Повѣстки (Тѣточка Ганна и Два старѣцѣ-богомольцѣ)	18
Финляндія и Сахара	22
Молитвенникъ народный (въ звѣдѣчѣй опрѣвѣ)	20

въ лучший опрѣвѣ:

- хрѣбѣтъ полотняный и золоченый хрѣстѣ зъ передѣ 25
 - цѣла опрѣва полотняна, берѣги золоченый и золоченый хрѣстѣ зъ передѣ 35
- Молитвенникъ народный великій по цѣнѣ 90 кр., 1, 10, 1'30, 1'60, 1'80 ар.

Всякій замовленя высылають ся скоро и точно.

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарскѣе для народу.

Выдае и за редакцію вѣдѣвѣдѣа д-ръ Костѣ Левицкій. Редакторъ просвѣтно-господарскѣи части Василь Король, учитель господарства

Цѣлѣорѣчна передплатѣ выносѣтъ 2 зр., на пѣвъ року 1 ар. Редакція и администрація: Львовѣ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣстѣтъ: 1) передѣвой статьѣвъ звѣдѣчно політичного змѣстѣ; 2) статьѣвъ инѣформацийнѣй політичного змѣстѣ (и. пр. о сѣторѣной сѣсѣи соймѣвой, о выборахъ, вѣдѣозвы Краевого руского комитѣту выборчѣго, о наарадахъ рады державной); 3) статьѣвъ фѣховѣй переважно економичного або господарскѣго змѣстѣ (и. пр. д-ра Костѣ Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводѣвыхъ стѣварѣшеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савѣака О новомъ законѣ дороговѣвъ, О краевѣй продажѣ соли, О краевѣй акцизѣ вѣдѣ напитковъ, Вас. Нагорного Вѣстѣ зъ Народной Торговлѣ, о Цѣленского Торговлѣ безплатѣми, Гр. Врѣцѣны О пѣсѣнничѣтѣ; 4) дописѣи зѣ всѣхъ сѣторѣй краю; 5) порады, пытаня и вѣдѣопрѣвѣдѣи въ справѣхъ просвѣтно-господарскихъ и еусѣбно-політичныхъ; 6) рухъ сѣланьства руского; 7) вѣстѣи зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ вѣстѣи; 9) новины; 10) господарство, промыслѣ и торговля.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і рушних свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найважливіших новин“ виходить во второк, і во второк і п'ятницю на переміну разом з Діло.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діло“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Кооперника ч. 11, і Бюро газети ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: M. Dukes, L. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I, Wallfischgasse 10; В Франкфурті і Гамбурзі: M. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр.
на пів рік . . . 9 зр. на пів рік . . . 12 зр.
у Львові:
на цілий рік . . . 16 зр. на пів рік . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-
переднє застереження. — Рекламация неопечатаній
вільній від порти.
Поодинокі члени коштують 8 зр. в. в.
Оголошення з'являються за п'ять 10 кр.
вдв одної строки інсератовою або як місяць в 25
рублів „Надобелане“ по 25 зр. в. в.
Підписи і інші дописи приватний члени за по-
15 кр. вдв отиска.

Перегляд політичний.

В справі чесько-німецької угоди пише Politik, що консервативна більша посольство не може вдавати ся в справу не зна-ти, для кого і за що; іншими словами кажучи, она не може за прикладом Муція Сцеволи жертвувати своєю рукою, щоб улегшити становище своїм німецьким противникам. Значило би се, пожертвувати не тільки своїм інтересом, але й своєю честю; а се було би занадто високою ціною за хитку ласку правительства. Однак консервативна більша посольство готова вийти в угоду справдішну і справедливую. Нехай тільки правительство скличе сойм і внесе начерк угоди в тойм дусі, як то при отвореню послідної сесії соймової заповів було намістник г. Куденгове, тоді всякий переконає ся, що з чеською стороною ніхто не буде противити ся. Але поки-що консервативна більша посольство мусить чемно але рішучо відказати ся в дії участі в акції людей, що тільки конвентуальність мають на увазі.

На те каже N. fr. Presse, що в такім разі Німці не могли би взяти участі в чеській сойм, бо не можуть наражати ся на майоризоване.

Опозиція в угорській сойм п'шла в слід опозиції австрійської і пустила ся на дорогу обструкції; тільки ся обструкція в приличніша, бо обмежує ся до безкопечного говорення і всьляких регуляційних формальностей. Причиною обструкції є там закон, впроваджуючий карну процедуру, а властиво оден парграф того закону, постановляючий, що обиди чести приватних осіб, сповнена в печати, має бути винята з під компетенції присяжних судів. Опозиція добуває в том укорочені свободи печати і по даремних переговорах, щоб дійти до якоїсь угоди, пустила ся на обструкцію. Більшість соймової числить на те, що й посли з опозиційної меншости схотять особисто бути при живих і для того навврити ся ним вкінці обструкції; але опозиція заявляє, що готова на всякі жертви і не уступить, хоч би і що мало дбати ся.

З Вараждину доносять, що з'їхали ся там г. кат. єпископи і постановили не брати участі в католицькій конгресі, що має зібратися для наради над автономією угорської катол. церкви. В разі потреби повідомлять о том папу і цесаря. Однак і г. кат. духовенство готове взяти участь в конгресі, коли би конгрес при-став на бажане г. кат. духовенства в справі автономії г. кат. церкви.

Деякі російські журналісти порушують не по раз першій гадку, щоб перенести столицю Росії до Києва. „Кіевское Слово“ пише в тій справі: „Росія теперш на не має нічого спільного з тою Росією, що 200 літ тому збудувала собі середь бо-лота відно до Європи. Тепер Росія не по-требує такого штучного вікна, бо в нероздільною частию Європи. Нова Росія повинна мати й нову столицю.“ Замітна лише в том річ, що досі звичайно відзивали ся голоси за перенесення столиці Росії до Москви.

Polit. Correspond. доносить з Петербурга, що сего року мають по правім березі Висли повести новий гостинці, щоб в разі потреби легко можна було покласти на них шини і ужити на шлях з'їздиці. На будову тих доріг призначено п'ятрета мільона рублів.

Серед ювілейних урочистостей в Лондоні прикро вражає стан, до якого доведено Ірландію, а який дає їй причину до слушног незадоволення. Коли на засіданні нижньої палати парламенту першій лорд скарбу зложив вносення, щоб ухва-лено для королеви адресу, поздравляючи єї з 60-м роком панованя, запротестував оден посол против адреси, заявляючи, що Ірландія пристати на ню не може. Інший посол виступив з вносенням, щоб заявити,

що Ірландія в час панованя королеви тер-піла голод, убожество, стратила своє насе-лене і конституційні свободи, і для того ір-ландський народ не може бути задоволений і не може прилучити ся до обходу ювілею. Вно-сене те, розуміє ся, відкинено, і то 459 го-лосами против 40; але ті 40 голосів в та-кій поступовій державі, як Англія, вра-жають страшно прикро.

З Софії доносять до Берліна, що кн. Фердинанд після повороту з Англії хоче Болгарію оголосити королівством.

Комітет македонський скликав на не-ділью до Софії велике в'че, на котрім має за-пасти ухвала, як захочуть ся комітету-ви далше при теперішніх под'їях на ве-ході.

З Крети наспівая в'сть, що повстан-ці коло Кісаму на ново розпочали війни-кроки і ладять ся напасти на турецьку при-стань, бо надіють ся приїзду добровольців. Для того австрійський корабль війни стережить західних берегів.

Кубанська справа, про котру до-во не було ніякої згадки, знов починає вири-нати. Сполучені держави Америки мають, як доносять, зажадати від Іспанії для Куби повної автономії. Президент Мекс-Кінлі не хоче вже слухати про об'їзовані реформи; Іспанія нехай відкине своє вой-ско, Кубанці самі нехай собі установляють закони, побирають податки і розпоряджають видатками; Іспанія має задержати зверх-ництво лише з'їмни. А коли би Іспанія не хотіла пристати на те, то Америка сама вдасть ся в справу.

О кроваві вибори в Черневі.

(Дальше.)

Предс. Закликали свідка Робачевського! [Порушене в аудиторію. З великою ц'каво-стію звернули ся очі к дверем.]

Входить Антон Робачевський. [Іде з'їздки, зиркаючи по аудиторію; зроста се-реднього; добре опанований; волосе підстрижене повкругом; а шия чисто обголена, одягнений з'їпанська. Має 40 літ, женатий, має одну дитину, Поляк, начальника і секретаря гро-мади. Признає ся лиш до укарання за обиду чести.]

Д-р Олесницький. Оборона противи-ся записанню сего свідка, хоч він так солодко каже, що на нікого не має злости. Він причина всего лиха. М'їж ним а об-жалованими як найбільша ненависть. Три роки тому внесли були єї люди протест про-тив нег і від того часу вони ворогує. Він то робив найбездарніший донос на читальню. Він причина того, що они нині стають перед судом. Тут відграв ролю і єго приватний інтерес; від результату сеп справи залежить єго становище. — Проку-ратор жадає записання свідка і три-бунал р'їшає записати.

Свідок оповідає: Выборы були ого-лошені, здаєсь, на 48 годін наперед. Ре-зультату голосованя з V-он курії не оголо-шено, бо комісар, хорий на астму, казав, що зробити се пополудні. Комісар пішов на обід до мене а папері лишили ся в канцелярії. Як ми вернули ся до канцелярії пополудні, застали-сьмо крик. Я успокоив і зачало ся голосоване з IV он курії. О том, що они заглядали до паперів, я не знав, аж потому довідав-сь ся. Пришов голосувати Енгельберт, а Стефан Гах ка-же: „Та то вже третій раз! берть жиди!“ Не видів-сь, аби тоді били. Комісар успоко-ював, нарешті перервав вибори і пішов, а я зостав ся. Тоді они пускали ся до жи-дів, але я не давав. Коли-ж учув-сь слова: „Але хто то писав?“ — зараз узнав-сь за відповідне виїти. Найбільше висту-пали Василь Чубатинський і Цесельський. Ко-місар мусів вибори перервати, а відв'їзди-ти казав, що приїде з жандармами; але не

казав, коли. Того-ж дня я був в старо-стві. Пань староста казали мені: „No po! Radz rap sproknu! tam przujda zandarmi!“ И-мена подав я лише два, а прочі имена по-дав певно Маргулес, бо він уже передо мною був у старостві. Чи люди прочували прихід жандармів, не знаю. Жандарми пы-тали ся мене о имена і я говорив, але они казали, що вже мають. На картоні писали через Чайку були написані ще два, котрих мали арештувати. О дзвоненю дознав-сь ся аж від Варгола. За змову у Чапельського Варгола не казав, але Чапельський казав, що була нарада і що він мав відраджувати від скликуваня людей дзвонить, бо буде але. Я з людьми жив дои і тепер жию дуже добре. Читальня я не був противний. Предс. Та бо они там якій забороненій га-зети читають, чи що?! Св'їд. Читають „Сво-боду“, „Громадський голос“, бо виджу, як то з'їздки приходять. В час виборів они стояли против мене. Чого люди йшли ид канцелярії... то з'їздки певно ні, але мусіли мати інші зам'їри. Досі Чернівці були спокійні люди. В суботу я ид канце-лярії не йшов, сидів-сь в цілій часті дома. Як повели арештантів, то над'їхали ф'їри, над'їшли люди, всі опинились перед моїм мешканем, піднесли страшний крик, доби-вали ся до вікон, до дверей. Онуфрей Сем-кович кричав: „А дайте сюди того грубого злодія, най му черево розпуцу!“ Я казав ся замкнути на под. [Наступна конфронтація в'їти з Семковом. Семков каже до в'їти: „То не файно, що пань ікчальник, громадска особа, а говорить неправду! Мы привезли Стасюка до вас, аби щось з ним зробити. Але у вас було позамикано, як ніколи. Тоді я на то казав: „Гей люди! то якась зрада! Ходіть і прута не руште!“

Д-р Олес. [до Робачевського]. Як бу-ли оголошені вибори? Р. б. Якій тиждень вперед коло церкви казав-сь, що ще нема нічого від староства, але аби були готові. Олес. Коли прийшло повідомлене з староства? Р. б. Не пригадує собі. Олес. Чи комісар по об'їді оголосив результат ви-борів? Р. б. Не чув-сь. То не треба було оголошувати; впротім люди переглядали. Олес. Хто був вибраний? Р. б. Я, Федь Остапчук, Кость Романович і Маргулес. Олес. Де був Чубатинський? Р. б. Через цілий час був в канцелярії. Олес. То суперечне з'їзнанням всіх попередних свідків... Як ви, будучи замкнені на под, виділи, що котрий робить, і чули, що котрий говорить? Р. б. То д'їм партеровий, в вікон-це і можна добре видіти. Олес. Ви в том бачите сміло, що два пробовали отворити двері? Р. б. Они йшли не до тих дверей. Олес. Чи люди були спокійні перед вибо-рами? Р. б. Спокойні. [Д-р Олес. просить записати се до протоколу, що люди були пер-ед виборами спокійні.] Олес. Для чого ви називали членів читальні „б'їрами“? Р. б. То неправда. — Д-р Дудикевич. Що Цетвинський [секретар „польського беируку“] робив при комісії? Р. б. Був як з'їздки [!]. Дуд. А Маргулес сидів за столом? Р. б. Не пригадує собі... може бути. Дуд. Коли жандарм вас з'їздки, чому ви не йшли? Р. б. Не хотів-сь м'їшати ся. Дуд. Коли Чапельський говорив о дзвоненю? Р. б. Недав-но тому. Дуд. Казав, на що мало ся дзвони-ти? Р. б. Ні. Дуд. А Варгола казав, на що будуть дзвонити? Р. б. Казав, що на ізавт. Дуд. Ви казали при виборах до Гната Оста-пока: „А ти чого прийшов?“ Р. б. Ні; так не було. Дуд. А як то було з тим Гілі Маргулесом, з молоком [що коли той жи-в'їз молоко а не йшов до голосованя, в'їти казав єму молоко вилити до р'їва і йти голосувати, бо заплатити 2 зр. кары]? Р. б. Може то в жарт.

Прокуратор жадає відчитати лікар-ського парере що-до болячки Мар-гулеса. Оборона: „Охотно!“ Після парере лікарів судових д-р Остапчинського і Древицького — жалував ся Маєр Маргулес, добре відживлений, дня 27 лютого 1897 „на заворот'ї голови і на кашель походячий від ударів“. Ушкодження голови нема; над'ї бро-

вами є два здерті шк'їри величини фасолі. Над'ї ребром значки від п'явок. К'їтка грудна ц'їла. На руці маленьке здерте шк'ї-ри. Серце бе нормально; горячки і познак'ї колена в'ї легких нема. Оречене: легка у-шкода т'їла з'ї подрапаня, котра по 5 до 7 д'їх'їх промине.

На том 22-ого перервано розправу до 23-ого.

(Дальше буде.)

Розправа закінчила ся вчера. Суд'ї присягли по довшій нараді в'їдали вердикт уневінчаний всіх два-цять і п'ять обжалованих.

Процес против 82...

(Дальше.)

Четвертий день розправи 24-ого с. м.

Іде далше слухане свідків.

Антон Валоф був на зборах, але ніякої грозби в'їтові не чув. — Антон Кіцила був через цілий час на зборах, і се неправда, щоб Фіта і Леґань грозили. При конфронтації з в'їтом Кіцила рішучо в'ї очі каже в'їтові, що „бреше“. — Михайло Ос'їв збанає то само, а Тимко Му-трак ц'їлковито підпирає їх збанає.

Михайло Надыбайло сидів коло са-мого Фіти, отже неправда, щоб Фіта выхо-див і грозив в'їтові. Свідок був також з'ї жандармами в'ї нощі у Леґана. Жандарми від разу приложили батігет до грудей Ле-ґана, а єго брата скували без найменшої причини. Людей було коло хати троха, але ніхто не пхав ся. Оден жандарм говорив до другого: „Диви, що тут'ї люди, але як пущу два-три шусы, то повт'їкають як з'їздки!“ При ковано Леґань просив ся: „Пани! за що мене куєте? що я винен?“ Жандарм через вікно не з'їздки до розходу. Хто отво-рив двері, свідок не знає, але двері не були вывалені. В'їзвання судового жандар-ми Дмитрови Леґанови не показав, хоч той до-магав ся. Жандарм казав до него: „Ty jezdysz dureń, a durniom nie pokazuje się ra-peru!“ — При конфронтації з жандармом свідок обетає при своїм збананю, а на те чує від пред'їдателя такі слова: Sluchajcie! Żebyś się do kryminalu nie dostał! Все-сь чув, тільки того не чув, що треба! — Однак свідок рішучо обетає при своїм збананю і не лякає ся погрози пред'їдателя трибуналу. — Забирає слово д-р Левицький і заявляє: „Прощу о вписані до протоколу того, що провідник розправи, мимо супротивленя о-борони, выказав свідкови суперечність м'їж нинішніми єго з'їзнаннями, а з'їзнаннями, які свідок зложив як обжалований в'ї сл'їд-стві.“ [Надыбайло був з'ї-разу також обжа-лований о злочин насильства.] — При кон-фронтації з жандармом Бычком Нады-байло — мимо таких чинених єму пред-ставленя, як „porównaj się“, „lepiej przedzej, jak różno“, „może was kto pamięci?“ — об-етає при своїх з'їзнаннях і додає ще то, що у Леґана ніхто не з'їздки жандармів „ра-буєсами“.

І дальшій свідок Василь Янчала збанає, що ан'ї Леґань ан'ї Фіта не грозили в'їтові.

Завзваний уже в час розправи на свідка д'їдич Смяловський не явив ся, бо не доручено єму в'їзвання, а жандарм Садля [в'їт тепер на лічнені в'ї Шк'ї] не явив ся за-дла недуги. Прокуратор з'їздки ся свідок Садля — але оборона, за-значуючи, що з'їзнання жандарма Садля є найбільшою ваги, ставить вносення, щоб для-того відпочити розправу аж до часу, як зможуть явити ся свідки Садля і Смялов-ський. — Трибунал по довшій нараді р'їшав відложити розправу лише до Дмитра Ле-ґана, а що-до прочіх обжалованих прова-дити далше. — Д-р Левицький, котрого обо-в'їзок з'ї сею хвилею погас, заявляє, що переймає оборону Андрія Богача.

Відтак добру годину займає читане свідок'їх, выставлених обжалованим

зверхностію громадскою. Безъ перестанку чуємо одно и то само: „trzeźwy, moralny, pracowity“; але деяки, якъ Рыба и Фіта — „knaźbny, nieposłuszny i nieprzyzwoity“...

На пополудневій розправі прокураторъ відступивъ відъ обжалована 45 обжалованихъ.

По скінченню поступованя доказового почали ся послѣдні выводы прокуратора и оборонцѣвъ. Зъ оборонцѣвъ промовляв д-ръ Добрянскій, Левицкій и Кормошъ. Д-ръ Могилянскій мавъ промовляти нинѣ. Вирокъ западе певно нинѣ пополудни.

НОВИНКИ

— **Новий читальнй „Просвѣты“.** Въ мѣсяці маю сего року [якъ пише „Свобода“] внесено черезъ канцелярію „Просвѣты“ подана до намісництва о заснувані новихъ читальнй „Просвѣты“ зъ отсѣхъ 20 громадъ: 1) Підъярєвѣ и 2) Городиславцѣ въ повѣтѣ бобрєцькомъ; 3) Вербівцѣ въ пов. городенєцькомъ; 4) Печернѣ въ залыщаньскімъ; 5) Краснѣ въ золочевськѣмъ; 6) Яжбѣвъ старій въ яворівськѣмъ; 7) Верхній и 8) Завбѣвъ въ калуськѣмъ; 9) Острожець въ мостиськѣмъ; 10) Сблєцѣ и 11) Новоселцѣвъ въ перемьськѣмъ; 12) Глинянѣ въ перемьськѣмъ; 13) Псарь, 14) Васичинъ и 15) Свистѣльницѣвъ въ рогатинськѣмъ; 16) Магдалявка въ скалатськѣмъ; 17) Нисичѣвъ въ сокальськѣмъ; 18) Скоморохи въ тернопільськѣмъ и 20) Буківнѣ въ томьмацькѣмъ.

— **Станиславська філія „Просвѣты“** повѣдомляє, що въ недѣлю 27-ого червня с. р. відбуде ся отворене читальнй „Просвѣты“ въ Пасѣчній коло Надвѣрної.

— **Вступні испити до I. класу и до класу приготуваню въ коломийскій гімназіи** будуть відбудувати ся передъ фєріями въ днѣхъ 15 и 16 липця а по фєріяхъ 1 и 2 вересня. Ученики, що хотять здавати сей испитъ, повинні явити ся въ товариствѣ родитѣлѣвъ або опѣкунѣвъ днємъ передъ терміномъ испиту въ канцелярію гімназіи и принести зъ собою метрику, а котрій укнчили IV. взглядо III. класу народної школи, такожъ свѣдоцтво шкѣльне. — [Подючи до відомости терміни вступнихъ испитѣвъ до I-он класу гімназіальної, пригадуємо умѣщену недавно въ нашій часописѣ згадку про новий, побільшений вимоги при сихъ испитахъ, особливо що-до граматичної часті мови викладової (отже въ руськихъ гімназіяхъ рускої) підъ взглядомъ т. зв. анализъ речень. — *Прим. Ред.*]

— **Недуга Е. Ем. кардинала Сембратовича** мы вже вчера доносили, що Е. Ем. кардиналъ передъ выздоровлємъ до Підлютого глядавъ поради у консилиумѣ лѣкарского, въ котрѣмъ бравъ участь проф. Глюзинскій. Отже Gazeta lwowska певно на подставѣ інформації відъ дотычнихъ лѣкарѣвъ — пише, що кардиналъ залавъ на недугу жолудкову, а консилиумъ припоручило ему цѣлковитый відпочинокъ черезъ кілька тиждѣвъ.

— **Передъ звичайнымъ трибуналомъ въ Коломиї** відбуде ся завтра [26 с. м.] нова повѣторка розправа карна противъ обжалованихъ Кобиляцєвъ зъ Печенѣжана и Коха зъ Сопова, котрымъ прокураторія державна закладує злочинъ публичного насильства нѣбѣ сповненого на вѣстѣ Руніурѣвъ.

— **Польскій центральний комитетъ выборчій для всѣхъ Галичини** зберѣ ся на нараду дня 5 н. ст. липця с. р. Gazeta narodowa божить ся, що се не для обговореня евентуальныхъ новихъ выборѣвъ на випадокъ розвязаня ради державної а тѣлько за-для „справъ дотыкаючихъ організацій“ [яко?]!

— **Въ справѣ поднесеня управы тютюну въ Галичинѣ** радла вчера анкета въ видѣ краєвѣмъ. Представителѣ правительства [радники Кемпѣвъ и Свобода] заявили, „о правительствѣ відносити ся прихильно до справы: поднесло цѣну закупки галицького тютюну, установити инспекторатъ тютюневый и будуть установлені субвенції для вандрѣвнихъ учительѣвъ управы тютюну.

— **Испитъ зрѣлости въ ц. н. учительскій муж. семинаріи въ Ряшевѣ** випавъ сего року загадочно. Пѣсля справозданя въ Gazeta lwowska-бій результатъ испиту представляє ся такъ:

сѣдали	здали	дѣтали	унали
ученикѣвъ 39	16	17	6
екстерністоу 16	1	4	11
екстерністоу 12	2	4	5

Отже на 28 екстерністоу и екстерністоу здало испитъ лише 3 особи, а 17 [а може и 18, бо зъ екстерністоу одного згублено у выказѣ] перепало на цѣлый рікъ! Хтось бы мѣгъ сказати, що екстерністи и екстерністи не були належно приготувані; але-жѣ бо и зъ публичныхъ ученикѣвъ — на 39 здало испитъ всего 16, значить: менше нѣжъ половина!...

— **Зъ-підъ Лютовискѣ пишуть намъ:** „Въ Цариньскѣмъ дек. затварницкого відбудуть ся духовні мѣси въ днѣхъ 5 и 6 липця, т. е. въ день св. Іоана Крестителя, въ котрѣмъ то дни припадає відпустъ даный св. Отцемъ Львомъ XIII. На тихъ духовныхъ мѣсѣхъ будуть проповѣдати оо. Василь Сологубъ, Іоанъ Яросевичъ, Єронімъ Моравскій, Євгеній Хоминскій [проповѣдникъ катедральный зъ Перемышля] и Петро Крушкѣ. Крімъ того відбуде ся ще и третє торжество т. е. посвяченє ново-вымаляваної церкви. Щастє Боже!“

— **Затвердженє выбору.** Цѣсаръ затвердиль выборѣвъ д-ра Станислава Рудрофа властителя дѣлѣвъ зъ Шманьковецъ на презеса а Альфреда Дехоста властителя дѣлѣвъ зъ Чорткова на заступника презеса рады повѣторной въ Чортковѣ.

— **Деканомъ медицинго выдѣлу** университету львовского на рікѣ 1897/8-ий выбрано онгоды проф. д-ра Ридигера, славно-звѣстного оператора.

— **Адвокаты яко судѣ.** Въ половинѣ сего мѣсяца минувъ речинець, доки адвокаты могли убѣгатися о розписаніи недавно посады судѣвъ відъ VII. до IX-он класу ранга. То бувъ першій того рода конкурсъ и вѣнъ выкликавъ въ кругахъ адвокатскихъ сензацію, тѣмъ болѣе, що вѣстка о намѣрѣ министерства судѣвництва приймати адвокатѣвъ до службы державной на судѣвъ була повѣурядово заперечувана. Коли-жѣ правительство задумувало несподѣванымъ конкурсомъ запобѣгити недостатку вправленого судѣвского персонала зъ огляду на нову процедуру цивильну притягненіемъ адвокатѣвъ до судової службы, то оно не осягнуло цѣли, бо на судѣвскій посады подали ся всего-на-всего 15 адвокатѣвъ и 4 концептисты. Зъ-межи 15 адвокатѣвъ убѣгало ся 8 о посады радникѣвъ судовыхъ а 7 о посады секретарѣвъ суду; концептисты вдоволяли ся посадами адъюнктовъ. Відъ податковъ сихъ поданъ буде певно записѣти, чи при найближшѣмъ конкурсѣ зголосить ся значнѣйше число адвокатѣвъ...

— **За звѣстий кровавой правды въ Скольмѣ** розпочала ся вчера передъ звичайнымъ трибуналомъ въ Самборѣ підъ проводомъ радника Ранне карна розправа противъ 20 робѣтничѣвъ зъ Сколього та Демѣ въжної, обжалованихъ о викликаніи тихъ розрухѣвъ. Обжалованихъ боронять адвокаты Видъ, Мацєшковскій и Александровичъ. Зъ огляду на значне число обжалованихъ и свѣдѣвъ [29] розправа потреває кілька днѣвъ.

Обжаловані робѣтники: Яковъ Бекеръ, Василь Бѣлякъ, Филиппъ Бойковскій, Иванъ Данилецъ, Филиппъ Дреслеръ, Петро Ямельницкій, Іосифъ Колеса, Мартинъ Колеса, Іосифъ Конрадъ, Иванъ Крапчъ, Брониславъ Курникъ, Михайло Горчакъ, Іосифъ Мадея, Михайло Москальскій, Казимиръ Пайончекъ, Антоній Погодскій, Іосифъ Павловичъ, Иванъ Палковичъ, Мельхiorъ Шафранскій и Никола Тиль о злочинъ насильства публичного [§. 81 и 98] та о провини зъ §§. 279 и 312.

При правды въ Скольмѣ — якъ вѣдомо — побили два жида Самуѣль Лейба Липшицъ и Авраамъ Ельо Ротштайнъ застрѣлений жовіурѣмъ Олексіємъ Николшинимъ, а раненіи були кулями Иванъ Юрчининъ и Борухъ Васеръ та бѣгствомъ Іосифъ Павловичъ и Никола Тиль. Камѣнемъ бувъ скальчений жандармъ Сковронскій тяжко, а жовіуръ Николшинъ легко.

Комисаремъ выборчимъ въ Скольмѣ бувъ концептистъ намісництва Винцентій Шибицковскій зъ Стрия.

Замѣтна рѣчь, що самъ актъ обжалованя признає, що въ листѣ выборчій [укладаній бурмістромъ Мироновичемъ и директоромъ демьянського тартаку Вайсбахомъ] не було вписанихъ „доколѣ сто“ робѣтничѣвъ, але позаякъ они не рекламували, то листа стала ся правосильною. Розъярене робѣтничѣвъ було зверненє головно противъ укладникѣвъ листы и они [якъ сказано въ актѣ обжалованя] ки-нувши на лѣкаль выборчій кричали: „Дайте намъ Мироновича и Вайсбаха! они нашу кровь потѣ! най зъ нихъ кровь лє ся!“

— **Зновъ оденъ вирокъ повѣторного суду въ Мостахъ великихъ** выданный на п. Данила Мекелиту зъ Бутинъ упавъ онгоды передъ трибуналомъ апелійнымъ. Трибуналь скасувавъ вирокъ п. судѣ Мосєньского, котрый засудивъ бувъ Д. Мекелиту на три мѣсяцѣ и на кошту поступованя карного [за урядованє вѣйта Музики и т. п.], а тѣлько за переступленє зъ §. 411 зазудивъ его на 15 зр. кары на убогихъ села Бутинъ. Були ще на Д. Мекелиту донесеня, що нѣбѣ допустивъ ся обидѣ маестату та нѣбѣ намовлявъ „рѣзати ля-хѣвъ а маєтки ихъ роздавати хлопцѣмъ“, але сама прокураторія се відкинула.

— **Выстава рожъ и цѣвѣтовъ**, уряджувана Сполученымъ гал. товариствомъ для огородництва и пчѣльництва, відбуде ся у Львовѣ въ днѣхъ 27, 28 и 29 червня с. р. въ скляринъ паркѣ Кіліньского [на Стрийськѣмъ]. Рада делегатѣвъ товариства відбуде ся 28-ого червня о годинѣ 9-ой рано въ сали ботаничного музея въ университетѣ.

— **Гал. товариство друкарѣвъ Ognisko** просить насъ заготовувати, що двѣи вже відкли-кана прогультя сего товариства відбуде ся въ недѣлю 27-ого с. м. почавши відъ 3 1/2 год. попол. въ лѣску „на Пасѣкахъ“ при неомѣненій програмѣ. Вступъ відъ особы 20 кр., білетъ фамілійный на 4 особы 60 кр. [Білеты закуплені 20-ого с. м. важні є на 27-ого.]

— **Величезну груду сѣрѣбла** добуто зъ глубини землѣ въ копальняхъ Асенѣвъ [въ Сполученыхъ Державахъ]. То сѣрѣбло важить 1650 кильограмѣвъ а его вартѣсть выносить 200 тысячѣвъ франкѣвъ. Бѣсть то найбільша груда сѣрѣбла, яку коли небудо найдено, бо досѣ за найбільшу уважано найдену въ копальняхъ Джинзонъ, що важила лише 150 кильограмѣвъ.

— **Допогопного дуба** продано сими днями на публичній ліцитації въ Парижѣ. То величезне дерево важить 35 тысячѣвъ кильограмѣвъ, має 31 м. довжини и 9 метрѣвъ обводу. Найдено его въ руслѣ рѣкы Родану а продано за суму 4300 франкѣвъ.

— **Дрѣбніи вѣсти.** Славный французскій писатель Францъ Коппе [Coppée], поддавши ся

недавно операції, лежить безнадѣвно хорый. — Вчера у Львовѣ на улицѣ св. Софіи спаливъ ся около 8-ои години вечеромъ вагонъ електричного трамвая. — У Бродяхъ померла 23-ого с. м. Теодора графиня Руссоцка жена брѣдского старосты. — Нинѣ починають ся у Львовѣ конніи перегони.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція желѣзницъ державныхъ оповѣщує:

Ч. 31804/4. Стация „Триєсть-Фрайгафенъ“ котрой назву въ грудни м. р. змѣнено на „Триєсть-Гафенъ“ буде называтися на дальше зновъ „Триєсть-Фрайгафенъ“.

Именованя, перенесеня, відзначеня и пр.

— **Именованя.** Цѣсаръ именувавъ радника въ министерствѣ торговлѣ д-ра Кар. Венєпа центральнымъ инспекторомъ почтовымъ. — Министеръ скарбу именовавъ податковыхъ побѣторѣвъ: Валер. Крамаржа, Гавр. Киричиньского, Доман. Киларского, Іос. Грунера, Кар. Косиньского, Юл. Новицкого и Іос. Герберта, а дальше контролѣрѣвъ головного уряду податкового Кар. Бурдевича и Ив. Городецкого головными побѣторами податковыми для округа краєвой дирекції скарбу у Львовѣ. — Министерство торговлѣ реактивувало бывшого асистента почтового Берн. Розенблата, а дирекція почтъ при-дѣлила его до службы при урядѣ почтовѣмъ у Львовѣ. — Министерство торговлѣ именовало почтовыхъ асистентѣвъ: Зен. Нахольго и Ант. Геттера у Львовѣ, Іос. Циппера въ Ясѣлѣ, Меч. Мецѣвского у Львовѣ, Володим. Льва въ Стрию, Ив. Кунерта у Львовѣ, Фел. Голинського въ Краковѣ, Кар. Мильго въ Ярославѣ, Тому Телишевского у Львовѣ, Ант. Мильго въ Краковѣ, Мойс. Гезанга, Ром. Беляньского, Ив. Квятковского у Львовѣ, Корн. Петровича въ Святявѣ, Яс. Шрайбера въ Новѣмъ Санчи, Іос. Шелігенича въ Тарновѣ, Мих. Врублевскій въ Бродяхъ, Іос. Галюха въ Краковѣ, Алекс. Кисѣлевского въ Тернополѣ, Мих. Курка въ Подгуржѣ, Іос. Калика въ Станиславовѣ, Едм. Шторха въ Вадовицахъ и Сам. Салітермана у Львовѣ офіціалами почтовыми, а дирекція почтъ и телеграфѣвъ полишила всѣхъ ново именованихъ въ ихъ дотеперѣшнихъ мѣсяцѣхъ побуту.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеграфѣвъ позволила помѣняти мѣсяцъ службовый асистентамъ почтовымъ Теоф. Сольскому въ Освѣнцимѣ и Алекс. Зденсьскому въ Вадовицахъ. — Намѣстникъ перенѣсь ц. к. лѣкарѣвъ повѣторныхъ: д-ра Клим. Квятинича зъ Мисленецъ до Живца, д-ра Адольфа Гольдабера зъ Жидачева до Ворщева, д-ра Генриха Влюменфельда зъ Нового Торгу до Мисленецъ, д-ра Ив. Беднарского зъ Надвѣрної до Нового Торгу и д-ра Іосифа Шайну зъ Живца до Надвѣрної, а вѣдѣи ц. к. концептиста санитарного д-ра Юліана Борого зъ Ворщева до Жидачева.

Телеграммы „Дѣла“.

Чернівѣцъ 25 червня. Черезъ безперестанній слоты грозить по цѣлѣмъ краю повени. На Пруть стоить вода вже на три метры понадъ звичайный станъ.

Берлинъ 25 червня. Постановлено тутъ завести въ вѣйску новый магазинный карабинъ малого калибру.

Рондѣ мосяжний до смаженя кон-
фигуръ по зр. 240, 280, 350, 4 — и
450. Зѣлѣзка до печеня андугѣвъ
по зр. 450. Сѣта волосѣний почѣб-
рѣй до перетирания мяса по зр. 1 —
180 и 160
поручає ПЕТРО ХПОНСТОВСКІЙ,
торговля зѣлѣзна у Львовѣ, площа
Каштуляна ч. 1 [супротивъ кате-
дры].
4595

Матурнист семинарія учи-
тельского з V.
класю гімназіальною гляда
від 15 липця с. р. лекції на
селі. Ласкаві зголошеня: А. П.
матурнист poste restante Львів,
201 3-8

Тутки цигаретовъ 1000 штукъ
1 зр. поручає А. Мазур-
кевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Словарь вѣмедко-русскій

Ом. Партичного

продаетъ товариство „ПРОСВѢТА“
по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Словарь вѣмедко-русскій

Ом. Партичного

продаетъ товариство „ПРОСВѢТА“
по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Словарь вѣмедко-русскій

Ом. Партичного

продаетъ товариство „ПРОСВѢТА“
по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Словарь вѣмедко-русскій

Ом. Партичного

продаетъ товариство „ПРОСВѢТА“
по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Словарь вѣмедко-русскій

Ом. Партичного

продаетъ товариство „ПРОСВѢТА“
по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Словарь вѣмедко-русскій

Ом. Партичного

продаетъ товариство „ПРОСВѢТА“
по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Словарь вѣмедко-русскій

Ом. Партичного

продаетъ товариство „ПРОСВѢТА“
по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Словарь вѣмедко-русскій

Ом. Партичного

продаетъ товариство „ПРОСВѢТА“
по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Царгородъ 25 червня. Вчера відбудо ся тутъ осме засѣданє комісії для уложєня грецко-турецкого мира.

Надослане.

Змѣна лѣкалю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового лѣкалю

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣпкеры, лѣпнеты, барометры, термометры. — Направы най-економѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ двигѣловъ. — Замовленя зъ провинціи відво-
отно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій

Львовѣ площа Галицка ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуля

ДѢЛО

Виходить у Львові щодня (крім неділі) по полудні. Літературний додаток „Вісник найвищих новітностей“ виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на переміну разом з Ділом.

Передплата і нисерати приймають: у Львові Адміністрація „ДѢЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — у Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Дука, І. Селлерстатте; Р. А. Ріхтер, Нібелунгсгаузе 4; Н. Солале І. Вользе 11; Хаасенштейн & Vogler I, Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Хаасенштейн & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ і належність за нисерати платити у Львові.

Передплата на „ДѢЛО“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік . . 18 зр. на цілий рік . . 24 зр. на пів року . . 9 зр. на пів року . . 12 зр.

у Львові: на цілий рік . . 16 зр. на пів року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламація неопечатаній вільній від порта.

Поодинокі члені коштують 8 зр. а в.

Оголошення з'являються за п'ять 10 зр. в одній стрічці нисератовою або як місяць а в рубриці „Надбелане“ по 25 зр. а в.

Підписки і інші доносення приватні членів ся по 15 зр. в одній стрічці.

Письма зъ Відня.

Дня 23 н. ст. червня 1897.

[До ситуації. — Зъ віденського руского робітничого товариства „Родина“. — Зъ руского академічного товариства „Січ“]

Яксь горячковасть залягла атмосферу політичну. На одинь бокъ доносять, що переговори гр. Бадені зъ проводниками Чехів і Нїмців вже розпочались або в найближшій часъ розпочнуть ся; де-то каже, що гр. Бадені на-разі лише сондеє погляди провідників політичних, зъ другого-жъ зновъ боку заєдно більше або менше рішучо заперечують всякі поговори на тему примирення акції. Розуміємо сю горячковасть нисератів; ми можемо терпеливо підоджидати.

Нинішній Narodni Listy кажуть: „Мы починаємо відчувати милосердя для гр. Бадені, а се не є доброю ознакою для активного політика. Гр. Бадені опинити ся небагомъ на широкімъ полі наче опущене дерево, що найбільше буде мбгъ числитися на делікатній симпатії політичного філософа графа Штір-ка. Наші відносини до гр. Бадені може були би нині інакші, сли-бъ не бувъ вінъ по части віддількав свій язику розпорядження і не сканіпулював перед нїмечкою об-струкцією. Нехай кожний говорить собі, що хоче, нехай уважає се хоч-бъ і якъ розумнимъ дїломъ, але нїякій неупереджений політикъ не зможе сему заперечити, що замкнене парламенту було пораженьмъ правди“. Далше органъ молоді-чеської робіт гр. Бадені докоря, що цїсарь не прийняв депутатів правди по замкнені сесії корпоративно, а лише поодинокі. Черезъ те віддала демонстрація аудієнція, о котру побивали ся і котра мала заступити вручене адреси. А гр. Бадені заявивъ тїмъ, що вінъ не хоче уважати теперішню правду своєю партією, наш [молодо-чеські] політики повинні були вже тогдї витягнути зъ того конвенції. В до-датку на бенкеті правди не явив ся ані одинь міністеръ. Теперъ минули три тиждї вбд замкненія парламенту, а понижуючі виконуючі приписи до язику розпоряджень все ще існують. У Відні нїкому ані не в голові чеської справи...

Ще більш рішучо виступає чеська Го-літїк противъ способу, в який хотять пере-вести примирення Чехів зъ Нїмцями. Після сего днявника годъ добачати як-небудь при-готовлення до дійсної акції примирення. Вбд більшш поспільності чеської годъ прецьнв жа-дати, щоби она себе експонувала, не знаючи: для кого і по що? Органъ чеськихъ феодалів є за тїмъ, щоби правительство предло-жило готовий еляборат чеському союзові, якъ се вже заповівло устами намістника Че-хії гр. Куденгове, але — „в троха відво-ротїмъ порядку“. Те послїднє „але“ зву-чить досить загадкою і хїба втаємниченій арозуміють вагу тихъ вбдлькихъ послїднихъ слівъ...

Нинішня вечїрна N. fr. Presse інтерпре-тує сей аворотъ в такій способі, що Чехи домагають ся впередъ змїни ординації ви-борчої союзу чеського, котра мусїла би їмъ заповнити велику бблїшть в соїмъ крає-вбмъ. „Тогдї — кличе Politik — всякій по-бачить, що не аустрієнсь нїхто слбв по роз-винути зъ чеської сторони. Участь в рату-нкової акції для другїхъ мусїть чеські фео-дали зъ всякою чємністю відклатити“. На те зновъ відповідає N. fr. Presse, що ледви чи Нїмцї схотять асистувати при такій грї і що взагалї дальша участь Нїмців в на-радахъ чеського краєвого союзу є сумнівна, сли они впередъ не дбстануть іварантїи осягненія якогось порозуміння.

Годить ся ще занотувати, що нїмечка старо ліберальна Reichenberger Zig. в статвї п. з. „Unberufene Vermittler“ рішуче протестує противъ того, щоби конференція в Карльс-бадї, котрій придають зовсїмъ несправедливо таке велике значїня, мїшала ся в справи чесько-нїмечкої угоди. В тїй мнїмїй конфе-ренції, якъ звїстно, взяли участь члени па-

лати панбв Думба, графъ Кінбургъ і д-р Гартель, дальше нїмечкі маїнатъ д-р Берн-райтеръ, ліберали Просковецъ і Фурнієр, вбднці міністеръ д-р Гавч і шефъ секцій-ний Гальбанъ-Блюменштокъ. Згадав часописъ називає „конференцію“ сїхъ купелевихъ го-стей „пережитою Гальбановою штучкою“. Якъ звїстно, д-р Гальбанъ має славу несогбшого махера політичного; вінъ є директоромъ кан-целярії парламенту і ось постаравъ ся о те, щоби зновъ пригадати свѣтови своє повне ім'я. Reichenberger Zig. каже мбгъ нїмцїмъ: „Па-ново зббраний в Карльсбадї не мають права пересправляти в імени свого народу або в тбмъ характері приймати до вбдомості ба-жання і декларації міністерства“.

Якъ бачимо, ситуація політична попала в лїбїрїнтъ. Кблько разбв появили ся яксь звїстка про акцію примирення, тблько разбв можна напевно дождати і заперечєнь зъ апо-строфованої сторони. Гр. Бадені може мати в тїй хвилі лишъ таке переконає, що вінъ о-ставъ в своїй політицї самъ безъ політич-нихъ приятелівъ. Мабуть „зелїзна рука“, слава в Галичинї, не допише єму по-за Га-личину...

Зъ хроніки тутешнихъ рускихъ това-риств вбдльнбмъ часѣ мусїмо занотува-ти деякі факти. Яксь передъ тижнемъ ро-ббтнїче товариство „Родина“ доповнило свій видѣль вибираючи головою товариства роббт-ника п. Михайла Богайчука, заступникомъ го-лови сїюсара п. Ференчика. Дотеперішній голова п. Будзаниукъ подякувавъ добровбльно за урядъ, котрий — треба се тутъ піднести — сповняв якъ найщирїше послї своїхъ силъ і розуміння. В нову президію увбдїли два молодї енергїчнї рускі роббтнїки, два зъ тихъ найбільше свѣдомихъ, якими може доси поведічати ся „Родина“. Далше іменува-ли тї надзвичайнї збори д-ра Івана Франка почетнимъ членомъ; се взагалї перше іме-нованє почетного члена. Кожний мусїть при-знати великі заслуги д-ра Франка для рус-кої літератури і науки, але ледви чи „Ро-дина“ мала те на прикметѣ? Пбдъ теперішню хвилю ходило мабуть о демонстрацію. Бєли ухвала [іменно тепер] мала се на цблї, то певна рбч — „Родина“ осягнула єи, видѣло-ви товариства спавъ одинь камїнь зъ грудей. Але ми рішучї противники тої тактики, ко-тра втягає безъ пардону зъ прямо бруталь-ною силою поодинокї товариства, [котрі ма-ють на цблї далеко поважнїйшї задачі, якъ марнї демонстрації] в вирї ризикового по-літичного житя. Тутъ певно „Родина“ не тре-ба було зъ єи ухвалою. Бєли доси не перева-ла іменована, то могла суспбйно виждати лїпшого часу. Одвѣчалїсть спадає на тихъ дорадникбв видѣлу вбдльнбмъ цблого това-риства, котрі за всяку цбну, хоч-бъ на шкб-р роббтничого товариства, мусїть заспокоїти свій горячії темпераментъ. Ще бблїшимъ ку-ріозомъ являє ся похвала чи признанє, яке заявили загальнї збори вїденськихъ роббтн-кбв льбвської „Академічної Громади“ за єи звїстний протестъ в справѣ святкованя ювілея. На око не стало ся остаточно нїчо незвичайного. На святбї Русї се давнї прак-тики. Одинь протестує, другїй зъ нимъ сим-патизує, третїй „собоїзнує“, нїшїй телегра-фує, ще нїшїй кричить „кривда!“, а десятий зъ роспуки прямо на землю кладе ся на самъ видѣ „ренетатбв“. Все спасає Русь-Укра-їну якъ можуть. За те до практичної роботи звичайно дуже мало охотникбв. Але ходить тутъ о що инше. Досить добре звїстний менѣ обставини в роббтничбїй „Родинѣ“ і я можу почислити на пальцяхъ одної руки тихъ лю-дей, котрі втаємниченї в тонкості нашихъ вбдносїнь партїйнихъ могли були взагалї при нагодѣ сего енергїчного протесту „Академіч-ної Громади“ відкрити в тїй справѣ „вели-ке небезпечєство“ для Русь-України. Ко-мунїкатъ в „Руслані“ каже, що тутъ 100 люда зъ ентузіазмомъ прилучили ся до про-тесту; в такбмъ случаї ані трохи не по-важбємо ся, сли поставимо твердження, що 95% зъ тихъ 100 люда не мало може і по-нятя о тбмъ, о що властиво ходить. Фірми товариства надбужили тї, кому треба було.

Чи оно такъ добре? — повинні они і самї вгадати. А вїденському роббтничому това-риству „Родина“ нема найменшого реального хбсна мїшати ся в такї дблї. Оно здобуде собі неувадаємїй вбнець слави, вдячїсть членбв і добре ім'я, сли тблько сповнить задачу приписану статутами, а не буде гнати за пустими хвїлевими ефектами і пускати фєрверки.

Зновъ прийшла „важка“ в нашбмъ „житю“ народнбмъ і не менше „важна хвиля“, що черновецька „Буковина“ посвятила велику частъ своєї енергї „реформѣ“ товариства „Січ“. Така реформа треває щось чи не десять рокбв... Вперѣдъ „Правда“, теперъ „Буко-вина“, нїгдѣ „Руслан“, десїчасомъ „Народна Часописъ“ — всѣ они „реформують“ се това-риство... Нехай тамъ товариство само журить ся [сли вже доконче треба журити ся] тїми „реформами“, ми бажаємо лишъ того, щоби Господь Всевышнїй охоронивъ „Січ“ вбдъ та-кихъ приятелівъ; зъ воротами вже она сама дасть собі раду. Але коли „Дѣло“ в статвѣ „Рутенська мізерія“ [в ч. 127], беручи ін-формацію в „Буковинѣ“ за добру монету, нотує, що до протестбв противъ обходу юві-лея скасованя панщини „придучила ся ббл-шїсть Сѣчовикбв“, то уважаємо за конче-не пояснити сю справу. Доси ми не опубліку-вали єи, а то зъ простон журнєлістичною де-лікатності, бо нарада була приватна, строго довірлива

В нарадѣ, котра мала бути дерективною для видѣлу, взяли участь самї члени і лишъ оденъ не-членъ, котрий таки просто зъ Відня посмалїв до Чернбвцїв, де іменно друкує ся „Буковина“. Інформація поданї „Буко-винѣ“ є фальшива або тенденційно переку-рєнїй. Нїкому нїчо на тбмъ не залежить, а вже певно нїякій зъ сего хосєнь льбвськой Русї, сли широко станемо доказувати: де і що перекуренє? Але фактомъ є, що при голосованю надъ тїмъ: чи „Січ“ має за-явити свої симпатії протестови „Академічній Громадѣ“, піднесло ся щось три руки, отже не „бблїшїсть“, всѣхъ присутнихъ могло бути около 15 люда. Впробмъ все те приватнї справи товариства — яке-жъ дблї ними дальше інтересувати ся? А вбднці пїтїємо-ще що-найменше нетактѣ Хв. редакція „Бу-ковини“, що вбдльнбмъ пало вмїшувє в цблу справу кореспондента другого днявника... по-минаючи вже опублікованє довірливої наради [бо се не були нїякі загальнї збори!]

Вчера вбдбула ся друга довірлива на-рада — іменно надъ писемомъ льбвськой „Академіч. Громади“, котра проєкує на слѣ-дуючїй [1898] рбкъ обходѣ 25-лїтнього ювілея літературно-наукової дїяльності д-ра Івана Франка. В тїй справѣ ми є уважнїйшї по-дати результати довгихъ нарадъ. Довірочнїй зббръ членбв „Січи“ рішнїв вь принципѣ прилучити ся до обходу ювілейного, вбдєвѣтку-вати єго спббно зъ всею молодєжію у Льво-вѣ, а окрбмъ того у Відні. На покликъ льбв-ськихъ товариствъ предложєно проєктъ вбд-євяткованя вь сей способѣ, що три рускі ака-демічнї товариства [Січ, Академіч. Громада і черновецькій Союз] займуть ся повнимъ ви-данємъ творбв д-ра Франка і виданємъ пор-трету ювілата. Далше самѣ ювілей вбдєвѣт-кує ся у Львовѣ, окрбмъ того у Відні і в Чернбвцяхъ. Вбднці загальнї рускої молодєжи мавъ би вручити ювілатови почетнїй дарѣ. На ту цблѣ проєкує „Січ“ загальну субскрип-цію до висоти 5.000 зр. Почетнимъ даромъ мавъ би бути дбмъ мешкальнїй вь найблїз-шбїй околиці Львова. Нарада у Львовѣ має вбдбути ся в суботу.

(й. н.)

О кровавій виборї в Чернєвѣ.

(Дальше.)

Пятїй день розправи 23-ого с. м.

Почало ся переслухуванє свѣдбв в бдвдвовыхъ.

І. о. Григорїй Филипбв [64 лѣтъ, па-рохъ зъ Чернєви. Заприсяжений збзнає: Па-

мятного часу бувъ я дома до 8-ої години ра-но; опбєдїа поїхавъ я сповѣдати хорого, а вернув-ємъ за пбвъ години. О годнѣ 9½ бувъ я вже дома і заразъ зачала ся служба Божя. Коли я вбвѣдїв до хорого, вже було по всѣй пригодѣ. Дзвонєня першїй разъ я не чувъ; може я тогдї ще спавъ, а впробмъ дверї і вбкна вь зимѣ подвбйнї, то не все і не всѣхъ дзвонбв чути. Межи дзвонєнємъ а службою заходить перерва всѣляка, часомъ бблїше якъ годину. Прок. Коли тота жбнка прийшла, аби вхати до хорого, вь замѣтлї-їй, чого она вь такїй рухъ приходить. Отже о руху вь зналі, а не могли вь вилїнути на парохїянѣ? Свѣд. О руху я чувъ, але самѣ бувъ бм-мъ не вийшовъ, бо я вже неразъ чи-тавъ, що потбмъ священника замѣшували до бунту. Якъ-бъ жандармъ бувъ прийшовъ по мене, бувъ бм-мъ вийшовъ. — Д-р Олєсн. Чи у васъ дзвонять, ажъ ключѣ возмуть, такъ що вь все знаєте, чи дзвонять і коли? — Свѣд. Знаю, сли дякъ прийде, але часомъ і впередъ дзвонять. — Олєсн. Якї то люде тї обжалованї? — Свѣд. Люде поряднї і я нїчо противъ нихъ не маю. Урядъ громадскїй выставивъ шбєтвомъ обжалованымъ але свѣ-доцтво; я не мбгъ тихъ свѣдоцтвъ потверди-ти, бо я на тихъ людєхъ нїчого злого не знаю. [Оборонцї просять записати се до протоколу.] — Д-р Дудик. На котру годину була на-значена тогдї служба Божя? — Свѣд. У мене нема назначєно, бо я не маю правиль-нихъ дакбв. — Дуд. Чи, сли бь та жбнка була не прийшла, заразъ були бь-єте йшли на службу Божу? Свѣд. Такъ єсть. Дуд. Якъ у васъ дзвонять? Свѣд. Менѣ трафяло ся, що я самѣ мусѣвъ поїти задзвонити. Па-ламаръ старий, мало коли самѣ дзвонить, отѣ дасть кому хлѣба і той за него задзвонить.

2. Иванъ Лапчакъ [49 лѣтъ, жонатїй, 3 дѣтей] зъ Тысьменичанъ. Заприсяжений вбдповідає: Бхавъ тогдї до Станиславова і трафивъ на то, якъ ся вь Чернѣвѣ тягали. Дзвона не чувъ. При канцелярії не було ку-ды переїхати. Видѣвъ, якъ оденъ жандармъ коловъ зъ заду, а люде були подалєко. [Але добре представити сего не мбгъ, все неясно.] Д-р Дуд. Чи люде кричали „гурра“? Свѣд. Нѣ. Дуд. Котрий жандармъ коловъ? Свѣд. Тї, що зъ-заду. Дуд. А якъ вели, мѣсце бу-ло? Свѣд. Було. Дуд. Якъ далеко були тї, котрыхъ колови? Свѣд. показує вбдаль на 5 крокбв. Предс. Чого жандарми колови? Свѣд. Аби було ширше поле. [Д-р Дудикъ просить записати до протоколу, що ескорта йшла вбльно і що тї жандарми, що колови, були зъ-заду.] Судья прис. Генїї. Чи пбзнали бь-єте того жандарма? Свѣд. пока-зує на Подолєвского.

3. Семанъ Белєй зъ Тысьменичанъ не збзнаєв нїчо замѣтного.

4. Осипъ Цѣсєльскїй, коваль зъ Чер-нѣва, стоявъ коло ганку при канцелярії і видѣвъ, якъ жандармъ Подолєвскїй коловъ Івана Федорка, котрий стоявъ 5—6 крокбв вбдъ жандарма. — Д-р Дуд. Чи жандармъ бѣгъ чи йшовъ поволи? Свѣд. Бѣгъ за кбл-комъ.

5. Кароль Падковскїй, ткачъ зъ Чер-нѣва, Полякъ. Зъ початку не бувъ; пбзнѣй-ше видѣвъ, якъ жандармъ, той що бувъ зъ-заду, коловъ. Вказує на Подолєвского. Вбнъ коловъ Івана Федорка, котрий стоявъ такъ на 5—6 крокбв оббѣ. — Д-р Чайк. Чи жандармъ, якъ коловъ, вбдвернувъ ся бувъ лицємъ вбдъ арештованихъ? — Свѣд. Вбд-вернувъ ся. Чайк. Чи коловъ зъ мѣсця, чи прискочивъ? Свѣд. Прискочивъ.

6. Юрко Данилюкъ зъ Чернѣва, ви-дѣвъ лишє, якъ оденъ жандармъ махавъ ша-блєю.

7. Михайло Кимакъ зрѣкъ ся свѣдоцтва, бо мбжъ обжалованимъ є єго братъ.

8. Якбв Шкробачъ нїчо не видѣвъ.

9. Матїй Головка, бувъ на два кроки вбдъ ганку а не чувъ крику „гурра“ і видѣвъ, що для покованихъ пляцъ бувъ.

10. Олєкса Рошакъ збзнає, що арешто-ванїй мали тблько мѣсця, що можъ було вб-рогъ вбрати!

11. Данило Свистакъ видѣвъ, якъ жандармъ заколовъ Петра Стасюка, котрий

ДОСТОЙНІЙ
ПАНЬ!

Пробуйте тблько разъ випрасувати „Ба-жанта“ крохмалємъ брилєнтовимъ до на-тарає, а переконаєтесь, що вінъ о много практичнїйшїй і лучшїй вбдъ нїшого. Отже жадайте тблько:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ
БРИЛАНТОВИЙ

вбдзначєний великимъ медалємъ єрѣб-нымъ вь роцѣ 1894.

Набути можна у всѣхъ торго-вляхъ корїннєхъ.

стоять підъ лѣхтарною, о 6 кроківъ вѣдъ канцелярію а вѣдъ покованихъ на 3 кроки. Коли жандармъ заколовъ Стасюка арештованій були вже на передѣ.

12. Настуля Стефіна. Видѣла, якъ жандармъ вынимавъ шаблю. Люде зробили були трохи за малу стежку. Жандарми зачали колоти. Одень жандармъ — каже — кинувъ ся до мене и хотѣвъ мене заколоти, але я выпросила ся. Зложила-мъ була руки на груди и багнетъ трохи вже задралъ менѣ руку [показує малый знакъ на руцѣ] — Предсѣд. А чому вы до протоколу того не подали? Свѣд. Я казала, але судья казавъ: „То не може бути, ты бачо слухай!“

13. Анна Пасѣчна. Була при канцелярію и чула, якъ люде просили ся у жандармівъ; Стасюкъ просивъ такожъ. Его заколовъ жандармъ першого, и то зъ-позаду. Коли ведено арештованихъ, то два жандарми вели а два рѣзали. Стасюка заколовъ той жандармъ, що шшовъ зъ-заду.

Марія Варгола, жѣнка Юрія, сестра Робачевского. Була у Чапельского зъ мужемъ. Тамъ були: Василь Чубатинскій, Тома Скрипа, Якимъ Кимакъ, Илько Прокопцѣвъ, Олекса Дембичъ и Чапельскій. Чубатинскій казавъ: „Завтра, якъ будуть жандармы, треба буде задзвонити“, але на що, не казавъ. А Якимъ Кимакъ додавъ: „Здало бы ся“. Що се мало значить, она надѣ тымъ не заставляла ся. Чапельскій казавъ: „Дайте собі спокій, бо то може бути нещасте, хіба бы було щось великого“. Братови [вѣтові] о тѣмъ не говорила та й зъ мужемъ дома не бесѣдувала. До кого Чубатинскій говоривъ и чѣ се була „змова“, она не знала.

14. Михайло Петранюкъ, Полякъ, кушнѣръ зъ Чернѣва, стоявъ о 20 кроківъ вѣдъ канцелярію и видѣвъ, якъ жандармъ коловъ [показує]. Арештованій були вже перейшли, а жандармъ вернувся ся и коловъ. Шака проколовъ на самѣмъ останку.

Теперь вѣдчитано протоколъ збѣнанъ Павла Коперского, котрый теперь въ Кульпарковѣ. Прокураторъ и трибуналь признають, що збѣнанъ Коперского, котрый якъ то збѣнали свѣдѣки, вже давнѣйше проявлявъ збоченя ума, не можуть мати ваги, але трибуналь дає ихъ підъ осудъ судѣвъ присяжныхъ. [Вѣдчитано безпредметовый протоколъ Параски Романовичевой.]

Підъ конецъ переслухано тыхъ 8, котрі 27-ого лютого були арештовані и поковані.

1. Стефанъ Гахъ [лѣтъ 69, сивий] оповѣдає: Мене арештували и завели до канцелярію. Мы просили жандармівъ, абы не кували, але они казали, що имъ иначе не вѣльно. Мѣсяця вѣльного до переходу було до-сыть. Я бувъ зъ самого заду. За руки, за ноги, нѣхто насъ не лапавъ. Якъ кололи, я не видѣвъ, бо то було позаду. — Д-ръ Олесн. Якъ то було зъ Енгельбертомъ при голосованю въ IV курію? Свѣд. Голосували слуги жидѣвскій, що податку не мають, а тѣ, що платять по 20, 50 зр., не голосували. И якъ падавъ голосъ на нашого то й перо не черкнуло, а жидѣ голосувавъ три разы! Я удѣмнувъ ся, а комисаръ до мене: „Стуль морду!“ Олесн. Выборы были оголошені? Свѣд. Нѣ. — Д-ръ Дудик. Чи кричали „гурра“? Свѣд. Нѣ.

2. Никола Пичкѣвъ зрѣкъ ся свѣдоцтва бо мѣжъ обжалованими є его свояки.

3. Гнатъ Грейда [29 лѣтъ] каже: Мене взяли зъ дому и завели до канцелярію. Я бувъ скованый зъ Николомъ Гавриловымъ и шшовъ по серединѣ. Якъ насъ выводили, пляцъ бувъ. Для насъ була дорога, що *можъ було фѣброю переїхати*. Мене нѣхто не чѣпавъ ся. Якъ жандармъ коловъ, я не видѣвъ, бо то було позаду насъ. Д-р. Олесн. Чи выборы были оголошені? Свѣд. Нѣ. Я чувъ лише черезъ людей.

4. Дмитро Гриць въ збѣнає: Мѣжъ заковаными шшовъ зъ Иваномъ Шемраемъ. Пляцъ бувъ, хочъ не дуже великій. Жандармъ вынимавъ шаблю и заразы зробили бѣльше пляцу. Якъ кололи, не видѣвъ, бо вже были перейшли. Коло него не було зъ людей нѣкого близько, але такъ ажъ на 4—5 кроківъ. — Д-ръ Чайк. Вы знали, что васъ арештовано? Свѣд. Нѣ. Чайк. Чи выборы были оголошені? Свѣд. Нѣ. — Д-ръ Дудик. А передъ тымъ, закимъ жандармъ махавъ шаблею, бувъ пляцъ? Свѣд. Бувъ. — Судья при с. Генігъ. Котрый то бувъ відкрывъ груди и казавъ: „Якъ цѣсаръ позволяє стрѣляти, то стрѣляйте!“ Свѣд. Я того не видѣвъ.

5. Федь Шкробачъ. Коли вѣтъ и другі просили жандармівъ, абы ихъ не кували, жандармъ відповѣвъ: „Стуль морду!“ Ишовъ зъ Чубатинскимъ въ другій паръ. Нѣхто его не чѣпавъ ся. Пляцъ бувъ. Якъ кололи, не видѣвъ, бо то дѣяло ся позаду.

6. Никола Гавриловъ розказує: Мене арештували на поли. Пытавъ-емъ ся, за що, а жандармы сказали: „Мы сами не знае-

мо, за що; бери кожухъ та й ходи!“ Я бувъ зъ Грейдою въ парѣ. Коли насъ вывели, вахмайстеръ казавъ людемъ розступати ся. Люде не встигали такъ скоро и вѣтъ вынимавъ шаблю. Якъ кололи, я не видѣвъ, бо то було зъ-заду. — Д-ръ Олесн. Вы были при голо-сованю? Свѣд. Бувъ-емъ. Олесн. А якъ Альтеръ голосувавъ? Свѣд. Три разы.

7. Иванъ Шемрай збѣнає: Мы просили жандармівъ, абы не кували, а они казали, що не можна. Коли насъ выводили, вахмай-стеръ шшовъ передомъ и казавъ: „Пляцъ!“ Люде не могли скоро розскочити ся, бо то була глота, але вскорѣ пляцъ зробивъ ся и мы перейшли вѣльно. Крику нѣякого не чувъ-емъ.

На сѣмъ покѣнчило ся переслуханє всѣхъ свѣдѣківъ.

Предсѣдатель вѣдчитувъ парере лѣкареке що-до обдукціи Стасюка. Сказано: „Пробитый зъ-заду; багнетъ перейшовъ крѣзь селезѣнку; смерть нагла“.

Вѣдтакъ вѣдчитавъ свѣдоцтва маєткового стану и свѣдоцтва моральности обжалованныхъ. Для 6-охъ свѣдоцтва моральности не были потверджені вѣдъ уряду парохіального; причину знаємо изъ збѣнанъ пареха о. Филипова.

Передъ ставленемъ пытанъ судьямъ присяжнымъ забравъ слово прокураторъ и заявивъ, что змѣна обжалованє о сѣбѣ, что обжаловує 20 подсудныхъ о провину збѣговиска зъ §. 283. з. к., не кумулятивно зъ злочиномъ зъ §. 68., але альтернативно, т. є. что присягнѣ мають голосувати надѣ пытанями что-до збѣговиска лише тогдѣ, коли пытаня что-до злочину бунту [§. 68. з. к.] будутъ заперечені. Такожъ вѣдступивъ прокураторъ вѣдъ обжалованя Олексы Дембича и Федя Штундера яко проводникѣвъ [Rädfsührer] злочину бунту, а обжаловувавъ ихъ лишь о звычайну вину сего злочину.

Вѣдтакъ трибуналь вѣдчитавъ 71 пытанъ для присяжныхъ. Всѣ пытаня головнѣ поставлено въ напрямѣ злочину бунту [§. 68. з. к.] Кромѣ того поставлено пытаня евентуальнѣ что-до злочину насильства публичного зъ §. 81. з. к. и что-до провину збѣговиска зъ §§. 279. и 283. з. к.

На тѣмъ перервано розправу дня 23 н. ст. (Дальше буде.)

Процесъ противъ 82...

(Дальше.)

Пополудни промовивъ прокураторъ и говоривъ бѣльше-менше такъ:

Справа сея была такъ точно и такъ де-тайльно переведена, что я могу обмежити на збѣране всѣхъ сконстатованныхъ фактѣвъ и зазначенемъ того, что уважать мушу за за-мѣтне въ сѣй справѣ. [Тутъ прокураторъ о-повѣдає згѣдно зъ актомъ обжалованя и збѣ-знаниями жандармівъ першій фактъ грозбы, яко першій починъ цѣлои sprawy.] Здалось бы, что по-при баламутныхъ збѣзнанияхъ свѣд-ка вѣйта Адамашина, по-при ясныхъ збѣ-знанияхъ свѣдѣківъ вѣдводныхъ — прокураторія повинна вѣдступити вѣдъ обжалованя Фіты. Не чинно того однакъ тому, мовѣ-бы я хотѣвъ ослабити вѣрыгѣднѣсть тыхъ свѣдѣківъ, але длятого, что збѣ становища правного че-резъ збѣзнаня тотѣ не єсть выключена можли-вѣсть, что свѣдѣки могли не добавити той хви-лѣ, коли сама грозба могла бути высказана, а се може бути оправданє тымъ, что було тамъ сотни людей. Може бути, что теперѣшня крутанна вѣйта, ослабляюча первѣстнѣй его збѣзнаня, походить зъ боязни а може вѣтъ бо-итъ ся, щобъ люде въ селѣ не мстили ся на нѣмъ, а и се бути може, коли зважимо его досыть нечисту совѣсть, что боить ся, абы не выкрывали ся разъ-по-разъ такі рѣчи, якъ ось тотѣ, якѣ чули мы тутъ зъ донесенъ су-довыхъ та изъ збѣзнанъ обжалованныхъ. Впро-чѣмъ я полишую сѣю можливість осудови вы-сокого трибуналу, котрого рѣчию буде зважи-ти всѣ вывѣданны розправою обетавины. [Фак-ты дальші — арештованє Фіты, Леѓана, за-стрѣленє Мазура, нападъ на дѣмъ вѣйта — описує прокураторъ объективно, опираючись на выказахъ розправы. Немовъ для оправданя, чому не уважавъ цѣлои sprawy за злочинъ ворохобнѣ, высказує, что по его гадцѣ спрово-джуванє войска до Стоянецъ було цѣлкомъ непо-трѣбно. А кѣнчить такъ:] Епілогъ того сумного факту, середъ котрого погасло одно жите люд-ское, добѣгавъ вже до конця. Той, что погібъ, принявъ на себе часть загальнои вини; вѣтъ потерпѣвъ бѣльше нѣжъ всѣ обжаловані. Не-хай же смерть его буде въ корнѣсть обжало-ванныхъ, что-до котрыхъ подношу всаки лаго-дчій обетавины, а особливо се, что они дѣлали у великомъ розъяреню, хотѣвъ зъ другои сто-роны неогляднѣсть и непоманованє закона, въ наслѣдокъ чого лучило ся такъ велике неща-стє, безперечно заслуговъ на примѣрне пока-ранє.

По прокураторѣ промовляли першій три оборонцѣ д-ры Добрянскій, Левицкій и Кор-мошъ. На промовѣ д-ра Кормоша вѣдложено розправу до слѣдующого дня.

Пятый день розправы 25-ого с. м.

Прѣмовлявъ четвертый оборонецъ д-ръ Могильницкій.

О годинѣ 5½, зъ полудня оголошено за-судъ. Засуджено всего 23 обжалованныхъ, а именно: Василя Брезмана и Войтѣха Завадку на два мѣсяцѣ тяжкою вязницѣ; Гринька Фі-ту на 6 недѣль тяжкою вязницѣ зъ постомъ, а 20 селянъ на арештѣ вѣдъ 6 недѣль до 7 днѣвъ.

Сенька Фіту увѣльнено цѣлковито. Роза-лія Галушка дѣстала 7 днѣвъ.

Оборона внесла жалобу неважности.

При выходѣ зъ салъ обжалованій почали цѣлувати руки оборонцѣвъ. Понѣсь ся плачь голосный — то были слезы радости увѣльне-ныхъ. Хвиля тотѣ была бы ще поднесѣйша, коли-бъ дѣйшла була вѣстка, что въ Стани-славѣ увѣльнено всѣхъ Чернѣвцѣвъ.

Змѣсть промовѣ пп. оборонцѣвъ подамо обѣла. Всѣ бесѣды были старанно обдумані и гарно выголошені. Въ промовахъ д-рѣвъ Левицкого и Могильницкого были уступы такъ повнѣ чувства, что обжаловані плакали.

Переглядъ політичный.

Нѣмецкѣй громады въ Чехахъ зачинають вже свой протестъ противъ языковыхъ розпорядженъ провяляти ухвалами, что дальше не будутъ полагоджувати справъ зъ т. зв. припорученого объему дѣлания. Якъ доносить N. fr. Pr., громада Шенфельденъ коло Гоген-фурту донесла вже старосту въ Каплицѣхъ, что не буде дальше выбирать податѣківъ. Такъ само ухвалила рада мѣска въ Літомерицѣхъ одноголосно, чтобы вѣдъ дня 15 липня заста-новити полагоджуванє справъ зъ припоруче-ного объему дѣлания, не указанными законами державными або краевыми. На те пишутъ Narodni Listy: „Мы цѣкавы, чи теперь правитель-ство опамятає ся зъ свои нерѣшучости и сприможе ся на яке мужеее дѣло“, а дальше дораджують розвязувати рады громадскѣй, у-становляти правительственныхъ комисарѣвъ, накладати грошевы кары и арешты, за кару присылати войско на квартиру, вымковый станъ, делегованє судѣвъ присяжныхъ. — N. fr. Pr. справедливо пригадує молодѣ-ческому дневникови знаній слова: Nodie mihi, cras tibi! А у насъ кажутъ такожъ, что каждый патыкъ має два кѣнцѣ.

Дня 23 с. м. мавъ въ Бернѣ на зборахъ молодѣ-ческого клубу п. д-ръ Странскій по-літичну бесѣду, въ котрой, указавши на важ-не политичне и національное значѣнє языковыхъ розпорядженъ, збѣшовъ на справу угоды зъ Нѣмцями. Бесѣдникъ є тои гадки, что Чехи могутъ выправити своихъ вѣдпоручникѣвъ до угодовыхъ переговоровъ. Ческій нарѣдъ є су-противъ Нѣмцѣвъ мовѣ бы вѣритель супро-тивъ довжника; а вѣритель не повиненъ оми-нати своего довжника. Ческій нарѣдъ не пови-ненъ пропустити жаднои нагоды, чтобы при Нѣмцѣхъ докладно обговорювати ческу спра-ву; выкаже ся тогдѣ, что языковымъ розпоря-дженнямъ далеко ще до того, чтобы они могли заспокоити вымоги рѣвноправности. Особливо моравскій Чехи мали бы ще неоднѣ поговорити зъ Нѣмцями. А коли Нѣмцѣ кажутъ, что на Моравѣ теперь не може бути мовы о полаго-дженю національныхъ спорѣвъ, то бесѣдникъ пригадує имъ ухвалу минувшои сесіи соймо-вой, котрую припоручено выдѣловъ краевому выготовити до наступаючої сесіи внесенє на усунєнє національныхъ спорѣвъ, а особливо внесенє на змѣну соймовои ординаціи выбор-чои. Такимъ чиномъ выдѣлъ краевый має у-казану дорогу. Однакъ бесѣдникъ не має на-дѣвъ, чтобы угодовѣй переговоровъ довели до пу-тя, бо лѣвница є ненасытна. Вѣтъ не може та-кожъ погодити ся зъ загально голошеною те-орією про конечнѣсть porozumѣnia мѣжъ Чеха-ми а Нѣмцями; така теорія выринає завсѣгды тогдѣ, коли лѣвница не має політичнои власти. — Ну, а яка-жъ властиво рада?...

N. W. Tagblatt приносить статью нѣбы-то вызначного мужа державного, въ котрой ав-торъ занимає ся языковою справою ческою. Вѣтъ добавує найлѣпшу раду въ тѣмъ, чтобы языковѣ розпорядженя відликати и за те внести въ радѣ державной законъ о народно-стяхъ, пѣсля котрого въ краяхъ, заселенныхъ кѣлькома народностями утворено бы народній палаты. Выборы до тыхъ палатъ переводились бы пѣсля краєвого законодательства, а палаты мали бы власть робити змѣны въ языковыхъ округахъ.

Мадярскій повурядовый Nemzet, обгово-рюючи австрійскій вѣдносны, каже, что въ

справѣ языковыхъ розпорядженъ Угорщина не має что говорити; але не байдуже єй є те, коли пр. ки. Шварценбергъ дуализмъ называє переходовою формою монархіи. Якъ тамъ собѣ ческа краєва автономія выглядає — каже той дневникъ, — те нѣчого насъ не обходить. Але коли бы Чехи дѣстали кругъ дѣлания, дотыка-ющій въ чѣмъ дуализму, и то зъ титулу дер-жавного права; коли бы они на делегациі, на спѣльнє правительство або й на австрійске правительство въ спѣльныхъ справахъ хотѣли впывати въ иншѣй формѣ и на иншѣй осно-вѣ, нѣжъ се приписує дуализмъ: тогдѣ Угор-щина стане передъ судьбою дуализму, передъ формою монархіи, передъ тою важною спра-вою, котрой не дамо выставляти на небезпе-ченство. Добре було бы, чтобы Австрія памя-тала, что Угорщина признала спѣльнѣсть лише условно, и длитого не завадитъ пригадати той законъ. Бажаємо Австрій внутрѣшного спокою, але безъ нарушеня конституціи и безъ вели-кои шкоды для либерализму.

Budapesti Naplo, обговорюючи зъ иншою нагодою (нише о податку вѣдъ цукру) внутрѣш-не положенє Австрій, каже: Маємо право жа-дати, чтобы въ Австрій була одностѣльна дер-жава и конституційна управа, оперта на па-рламентѣ. Крѣмъ того не маємо права мѣшати ся до австрійскихъ справъ. Однако коли ав-стрійске правительство не догоджує тымъ пер-шимъ засадамъ конституціинои житя, то вы-ходить зъ того не те, что мы не потребуємо числѣти ся зъ ір. Баденіемъ, але устає правно-державна угода мѣжъ Австрією а Угорщиною, а Угорщина вѣдаскує свое право до повнои державнои независимости. — Вѣднѣи указує той дневникъ, что теперѣшнє конституцінає замѣшанє въ Австрій зачинає нарушати цѣ-лѣбѣсть дуализму, на котромъ оперта австрійско-угорска монархія. „Чудуємо ся — каже — безконечной терпелivosti австрійского цѣсаря, бо угорскій король давно бувъ бы вже вѣдда-ливъ президента міністрѣвъ, котрый має таку несчастливу руку.“

Опозиційнѣй дневники италійскій уда-ряють на правительство за те, что вѣлы то оно въ договорѣ зъ Менелікомъ приняло усло-вѣя дуже прикрій для Италіи и зобовязало ся выплатити ему 20 миліонѣвъ за саме живленє италійскихъ полоникѣвъ. Тымчасомъ въ до-стовѣрныхъ кругахъ упевнюють, что прави-тельство такого условья не приняло, а Мене-лікъ згодивъ ся принять за живленє полон-икѣвъ таке вѣдшкодованє, яке правительство само означитъ.

Зъ Царгорода доносятъ, что Порта ма-бутъ обстає при тѣмъ, чтобы при управлѣн-но тесальской границѣ дѣсталась Туреччинѣ такожъ рѣка Саламвриа и Ксерія ажъ до Тир-навы, а войсковой круги агітують за тымъ, чтобы нова граница турецка сятала до гѣръ Карадагу, отже чтобы обѣймала такожъ Вольо. Противно Berl. Tageblatt довѣдує ся, что Пор-та вже оконечно заявила амбасадорамъ, что султанъ зрѣває ся Тесалин и пристає на дробнє лишь спростованє границѣ. Такимъ чиномъ була бы полагоджена найважнѣйша и найтруднѣйша справа, такъ что порушено навѣтъ гадку, чи не полишити бы полагодженє остальныхъ точокъ непосреднымъ перегово-рамъ мѣжъ Туреччиною а Грецією. Але зъ уваги, что справа военного вѣдшкодованя ще не порѣшена, не згодитъ ся мабутъ передо-вѣсьмъ Англія на те, чтобы саму Грецію ли-шити теперь зъ Портою.

Атенскій дневникъ Akropolis доносить, что заступники Кретенцѣвъ мають ухва-литѣ таке письмо до адміралѣвъ: „Кретенскій христіанє уважають себе за одно зъ грецкимъ народомъ; однокую метою дотеперѣшныхъ осьми повстанъ було злучити ся зъ матернымъ краємъ. Однако коли Европа на жалъ заявля-ла, что се теперь невозможно, а заразомъ обѣщѣе Кретѣ повну автономію и усунєнє турецкихъ войскъ зъ острова, Кретенцѣ-жъ бажають при-верненя мира мѣжъ Грецією а Туречиною: длятого они вѣдкладають здѣйствєнє своихъ бажанъ до лѣпшихъ часѣвъ и просятъ о якъ найлѣпшѣмъ введенѣ въ жите новои конститу-ціи; при тѣмъ обѣцують, что пѣсля конститу-ціи всѣ мешканцѣ острова безъ огляду на вѣру и походженє будутъ рѣвнѣй передъ пра-вомъ.“

Найновѣйшій вѣсти кажутъ такожъ, что на губернатора Креты має бути покликанный бувшій президентъ Швайцаріи Нума Дрозъ.

НОВИНКИ.

— О концѣ процесу противъ Чернѣвцѣвъ пишутъ намъ зъ Станиславова: Розправа скѣн-чила ся 24-ого с. м. около 10 години вече-ромъ вердиктомъ увѣльняющимъ всѣхъ 25 об-жалованныхъ. Пытаня на злочины бунту и цу

бличного насильства заперечили судья присяж-
ный майже одногласно; питання на провину
з §. 279 и §. 283 5 „нб“, 7 „так“. [до за-
услу треба 8 „так“].

Руса збило ся и збѣхало ся на конецъ
розправы видимо-невидимо. Явили ся въ сали
також майже всѣ юристы не-Русины. Черезъ
цѣлый часъ розправы председатель-радикаль
Туртельтавѣ державъ ся зъ знаменитымъ
тактомъ [о томъ була загадка въ промовѣ
Олесницького].

По розправѣ удали ся обжалованіи зъ
родинами передъ господу оборонцѣвъ. Тутъ
въ имени ихъ выступивъ зъ подякою Юсифъ
Гурикъ, а въ имени оборонцѣвъ въдовѣдавъ
д-ръ Олесницькій. Вѣдѣтакъ Русины мѣсцевъ и
привѣзій заимпровизували въ честь оборонцѣвъ
комерсѣ. Промовляли оо. Струтинскій, Ба-
ришъ, Шепаровичъ, Филиповъ и пп. д-ръ Оле-
сницькій, д-ръ Чайковский, д-ръ Дудикевичъ,
д-ръ Буничинъ, — а по поважній часті
комерсу наступила часть весела зъ незрѣва-
ними распадами д-ровъ Олесницького и Чай-
ковского; въ промѣжяхъ йшли пѣснь круговъ,
а по части импровизованъ...

— **Зъ Перемиськихъ пишуть намъ:** Завдяки
царѣй роботѣ перемиськой громады просвѣ-
та помѣжъ народомъ и рѣхъ въ товариствахъ
поступає дуже хорошо. Особливо увагу звер-
нено на читальнѣ „Просвѣта“. Справою тою
дуже ревно займають ся особливо д-ръ Кор-
мошъ и проф. Прийма. Въ недѣль вѣздять въ
котре зъ близшихъ або й дальшихъ сѣль, у-
ряджують читальняні сходины, держать по-
пулярні выклады, а звычайно беруть аб со-
собою и хоръ, котрый розвиває тамъ красоту
пѣснь, виплескою самий народомъ, а ком-
позиторами нашими приборано въ гармонійну
цѣлѣсть. Минувшю недѣль вѣдбуло ся отво-
рене читальнѣ въ двохъ мѣсцевостяхъ: въ
Пиклихъ и въ Селискахъ? — Въ день св.
Ивана [6-ого н. ст. липня] вѣдбує ся велике
вѣче въ Перемисляхъ. День выбраній якъ на-
йльпше, бо тогдѣ вѣдбує ся празникъ въ ка-
тедральной цѣрквѣ и здвигъ народу доходить
до кільканихъ тисячъ. Вечеромъ того-жъ
дня буде концертъ перемиськой Бояни и
фестиваль зъ фантавою лютерією. — Тowa-
риство ремѣсничѣ „Зоря“ уряджує 4-ого липня
аматорске представлєня въ сали Замковій.
Выставлені будуть штуки: „Ицко святошъ“ и
„Кумъ мельникъ“. — Заходомъ кружка ру-
скихъ дамъ пѣть проводомъ панѣ Т. Несторо-
вичевѣ основуюсь приютъ для малыхъ дѣ-
тей. Намѣстництво дозволило збирати складки
при помочи выставленыхъ публично пушокъ,
а зъ зборяныхъ жертвъ має станути дѣмъ
для нашихъ служебницѣ. — Читальнями пе-
редмѣсками займаєсь дуже ревно о. Подго-
рецькій. — Житє товариске, взагалѣ подно-
ситъ ся [школа лише, що и тутъ дѣйшло до
неожиданой негодой], а вже цѣлѣсть пере-
миськой громады незрѣвана. Черезъ весь часъ
розправы противъ Стоянѣвцѣвъ гощено нашихъ
оборонцѣвъ дуже сердчно, якъ то каже ся:
розриваю ихъ на всѣ боки. Въ четверъ вѣд-
булись спѣльнѣ сходины въ готелѣ „Викторія“.
Зборялось кількадесятъ громадянъ и при се-
рдечной розмовѣ выпити за здоровя всѣхъ о-
боронцѣвъ. — Що склепахъ и публичныхъ
люболахъ вѣюда прислуга охотно говорить по
руску; знає се, що Русины тутешній умѣють
пошанувати права свого языка а тымъ самымъ
учать и другихъ того пошановку. Школа ли-
ше, що Народна Торговля мусить жалуватись
на невеличку фреквенцію въ би компаній сѣд-
альной; замѣты, що нема тамъ wyboru заку-
сокъ, не мають подѣтавы, бо коли-бъ гостѣ,
то и все буде до-схочу. — И само мѣсто Пе-
ремисль подносить ся дуже, именно часть
Засяне прибирає видъ европейскій. Заходомъ
товариства для прикрашеня мѣста розширю-
ють и плантують Замокъ, а проспекты тотѣ
дорѣвнують уже львовскому Стрийскому пар-
кову.

— **Вступніи испиты до I-ои класы на рѣкъ**
1897/8-ий вѣдбудуть ся сего року въ рускій
гѣмназіи у Львовѣ 15 и 16 липня передъ фе-
ріями, а 1 и 2 вересня по фєріяхъ. Початокъ
15 липня о 3. годинѣ пополудни а въ прочі
днѣ о 8. годинѣ рано. Зголосуватись треба
що-найменше день передъ испитомъ, евену-
ально 15 липня передъ полуднемъ въ канце-
ляріи гѣмназіальной и принести метрику уче-
ника, свѣдоцтво шкѣльне [наколи ученикъ хо-
дѣвъ до школы] и свѣдоцтво зацѣпленомъ або
вѣдновленомъ вѣсны въ роцѣ попередѣмъ.

— **Испиты зрѣлости въ Гѣмнази въ Стрию**
пѣдъ проводомъ кравого инспектора шкѣль се-
реднихъ Еман. Дворекого зложили: Ледеръ
Авербахъ, Бол. Фішеръ, Фр. Гіртлеръ, Давидъ
Герцгъ, Володисл. Янковскій, Денисъ Костец-
кій [зъ вѣдзѣн]. Фр. Кунъ, Ив. Квєцинскій,
Володиславъ Лямбѣ, Ханмъ Манелесъ, Авра-
мъ Надель, Вольфъ Облеръ, Адамъ Ополь-
скій, Цеславъ Петелєвцъ [зъ вѣдзѣн], Емилъ
Раппе, Йоах. Шафель, Ханмъ Шерлягъ [зъ
вѣдзѣн], Мендель Шенфельдъ, Людв. Смаляв-
скій, Кароль Штерншусъ, Николай Ступниц-
кій, Корнѣло Терлецкій, Брон. Тренчакъ, Генр.
Вайнертъ, Озіа Вайсъ [зъ вѣдзѣн], Емиліянъ
Зарицкій и Еман. Теодоровичъ [екстерністѣ].
До испиту поправочного по фєріяхъ зъ одного
предмету призначено 7 ученикѣвъ.

— **Зъ Станиславѣвского Бояна.** Почуваємось
до милого обовязку зложити на сѣмъ мѣсці
широ-сердечну подяку всѣмъ Р. Т. Землякамъ,
котрі чі то своєю присутністю, чі чинною
участію причинились до звеличана вечера въ
честь Тараса устроеного заходомъ нашего Бо-
яна дня 16-ого с. м. Въ першій рядъ дяку-
ємо Всѣ. нашому Духовенству, котре, не зва-
жаючи на жаждій перешкоды, навѣть зъ по-
дальшихъ сторѣнь явило ся такъ численно,
якъ Русины мѣсцевъ давно не видали а и мы
надѣяться не могли. Честь и слава имъ за
те! — Далше дякуємо Вп. проф. В. Масля-
кова за его гарный вѣдчитъ, якъ неменше Го-
стамъ: Вп. панѣвъ Струтинскій за деклара-
цію думъ Шевченковихъ, а п. Людвикови за

участъ въ сольовѣмъ и хоральномъ спѣвѣ;
вѣдчи Вп. пану б. директору гѣмназіи Бор-
ковскому зб Львова, що прибывши на наше
народне свято радо обявъ провѣдъ на ко-
мерсѣ.

Доходъ brutto зъ вечера выносилъ 232
ар. 16 кр., выдатки 110 ар. 67 кр., отже ли-
шило ся чистого доходу 121 ар. 49 кр.

При сѣмъ нагодѣ складаємо такожъ подя-
ку за ласкаво зложеній въ минулыхъ мѣся-
цахъ датки въ користъ нашего Бояна. Именно
зложили: о. Ник. Кумановскій зъ Нѣмшина
10 ар., п. Л. Кишакевичъ офиц. податковий 4
ар., І. Иванчикъ 7 ар. зборяныхъ мѣжъ гѣстѣ-
ми на празникъ въ Виноградѣ.

Загальні зборы нашего товариства, на
котрі всѣхъ членѣвъ дѣйствныхъ и спомогаю-
чихъ запрошуємо, вѣдбудуть ся въ суботу
3-ого н. ст. липня о годинѣ 7 вечеромъ въ
комнатахъ Клубу руского.

За вѣдѣль Бояна станиславѣвского Р.
Зарицкій голова, С. Черненька секретарка, И.
Вѣлковскій дѣрлєнтъ.

— **Зъ Наукового товариства им. Шевченка.**
Засѣданя анкеты статусово вѣдбує ся дня
30 н. ст. червня о 6-ти годинѣ вечеромъ. На
порядку дневномъ: вѣдчитанє и принятє ста-
тута.

— **Зъ ц. к. краевой Дирекціи и скарбу о-**
держали мы зъ просьбою о умѣщенє отсе о-
повѣщенє взглядомъ подаваня заявъ [декля-
рацій] до загального податку заробкового на
періодъ розкладовый 1898/1899:

По мысли §. 39. закона з дня 25. жовтня
1896 ч. 220. В. з. д. о непосредственныхъ податкахъ
особистыхъ, якъ такожъ артикулу XIV. приписѣ
повисий законъ в житє впроваджуючихъ и ар-
тикулу 18. виконавчого розпорядження до 1.
части згаданого закона, визначує ц. к. краева
Дирекція скарбу до подаваня заявъ що-до за-
гального податку заробкового на добу розкла-
даня [періодъ розкладовый] 1898/1899, речі-
нець вѣд 1. липня до 1. сєрпня 1897.

До оплати загального податку заробково-
го а велѣд за тымъ до подаваня згаданихъ заявъ
обовязані а всѣ, котрі в королевствахъ и краяхъ
заступленіхъ в радѣ державныхъ виконують якєсь
предпріємство або якєсь занятє на зиск об-
численє без огляду на те, чи оно доси подат-
кови заробковому підлягає, чи не підлягає.

Близші постанови в тѣмъ взгляді помѣнені
є в §§. 1., 2. и 3. висше наведеного закона.
Заяви ті має ся подавати згідно з прав-
дою після свого найліпшого знаня річі и після
совѣсти; вѣддавати їх можна або письменно
або такожъ устно до протоколу властей подат-
ковихъ I. настої до вѣдбавня ихъ покликанихъ.

Друкѣв до того удѣляти будуть власти
интересованымъ сторонамъ на жадаєне безплатно
зъ особими вѣдмислами поясненъ о тѣмъ, якъ за-
яви ті мають ся списувати; до тихъ то пояс-
ненъ належить точно застосувати ся.

День розпочатого кожного нового пред-
пріємства або занятя належить звѣстити при-
належній власти податковій передъ найпіз-
нійше в день розпочатя, або в тѣмъ самімъ ре-
чєнціи подати приписану заяву що-до загаль-
ного податку заробкового; заява та в тѣмъ слу-
чаю заступитъ згаданє звѣщенє.

Коли-бъ податникъ в приписанімъ речєнціи
не подав заявы, чи то що-до предпріємства
вже існуючихъ, чи предпріємствъ ново-постав-
лючихъ, тогдѣ може комісія податку заробково-
го а взглядно власти податкова першої на-
стої вимѣрити податокъ заробковий з уряду,
або такожъ приневолити контрибуента до вѣд-
даня заявы карамъ порядковимъ.

Що-до похатнихъ и вандриныхъ промыслѣвъ,
о котрыхъ бесѣда в §§. 78 и 82 закона, подава-
ти треба заявы принадлежній власти податко-
вой передъ дорученємъ выданого властью по-
літничого призову на виконуванє дотичного
промыслу.

В якихъ случаяхъ податникъ, обовязаний до
оплати загального податку заробкового, до-
пускає ся укорочєня податку або затаєня то-
го-жъ и якимъ він за-для того підлягає карамъ,
о тѣмъ бесѣда в §§. 239 и 243 а такожъ в §§.
241 и 244 закона.

Податокъ заробковий приписувати ся має
при тѣй громадѣ, в котрої окрузѣ виконує ся
предпріємство або занятє — евенуально при
тѣй громадѣ, в котрої окрузѣ лежить промысло-
вой або торговельный закладъ — а в браку та-
кого приписує ся податокъ при громадѣ замѣш-
каня податника.

До вѣдбавня заявъ покликані єуть в мі-
стахъ Львовѣ и Краковѣ ц. к. Адміністрація по-
датків, а по повѣтахъ ц. к. Староства. Одна-
кѣ власти ті можуть уповномочити до вѣдба-
ваня заявъ уряди податкові, що находятъ ся
в ихъ околицяхъ.

Податники, котрі хотять вѣдати свою
заяву устно, мають у власнімъ интересѣ, щобъ
уникнути пізнійшої глоти и непотрѣбной стра-
ти часу, зробити то якъ найкорше. Щобъ тимъ за-
рівно для сторѣнь якъ и для самихъ властей не-
приемнимъ евенуальностямъ запобігти, упо-
важнено власти податковѣ — если би того ко-
нєчна заходила потреба, вже в липню с. р.
визначати відповідні рєчєнціи до устного по-
даваня заявъ. Если-бъ отже такі зарядженя
выдано, аволють интересовані сторѣни в своїмъ
власнімъ интересѣ тихъ зарядженъ придержувати
ся якъ найточнійше.

Ц. к. краева Дирекція Скарбу. Львів
дня 15. червня 1897.

— **Русины повѣту жидачѣвского устроюють**
дня 29 н. ст. червня въ Жидачѣвъ прашаль-
ный вечеръ въ честь вѣдохочаго зъ Жида-
чєва до Белза нотаря п. Іларія Савчиньского,
широго руского патріота, що за весь часъ
свого пробуваня въ Жидачєвъ заслуживъ ся
немало для справы народноу.

— **Шовінізмъ польскій жие все ще!** При-
ѣздъ рускихъ адвокатѣвъ до Перемисля для
обороны Стоянѣвцѣвъ не прапавъ до вѣдоби
редакторови „Kurjera przemyskiego“ а зара-
зомъ оборонцѣ въ справахъ карныхъ п. Ре-
терови. Давує ся вѣдъ въ своемъ „Kurjer-“

що для стоянѣцкихъ обжалованныхъ-Поляковъ
не поставлено нѣякого оборонцѣ-Поляка, а
вѣддано оборону въ руки „inproposito“
ze Lwowa“ Русинѣвъ, зъ котрыхъ два нѣбы-
то говорятъ незрозумѣлымъ языкомъ. Одинъ
— то д-ръ Добрянскій, а другій — тутъ вже
сіsum teneatis — д-ръ Костъ Левинскій, той
самъ, котрый у высловленю правничѣмъ має
мѣжъ Русинами славу першого знатока. —
Намъ видѣти ся, що п. Ретєрь чувъ о тѣмъ,
що оборонцѣмъ [Полякамъ та жидамъ] при
дѣлкахъ повѣторчихъ процесахъ плачено ду-
же добре, а мабуть не знавъ, що нашѣ обо-
ронцѣ зъ рамєни Кравого руского Комітєту
выборчого боронять за дармо... Коли-бъ се
бувъ знавъ, бувъ бы може не такъ вѣдка-
зувавъ...

— **За недавну демонстрацію соціалістѣвъ**
въ театрѣ въ Краковѣ підчасъ представлєня
штуки „Куситель людъ“ [де то соціалісты
крикали и сѣвномъ „Czerwoną Szlendar“] пе-
рєрвали представлєнє, бо въ тѣй штудѣ пред-
ставляє ся соціалістѣвъ въ поганѣмъ свѣтлѣ]
засудило краковске староство на вѣдѣставѣ па-
тєнту зъ 1854 року на кару арешту: послѣ
Дашаньского и ще одного по 14 днѣвъ, одно-
го на 10 днѣвъ, двоухъ по 8 днѣвъ и двоухъ по
6 днѣвъ. Кромѣ того выточєно доходженє
карно-судовє. [Подѣбно засуджено свого часу
нижньшого директора банку кравого Альфєр-
да Зігурского за те, що въ сали ратушевѣй
разомъ зъ другими демонструвавъ противъ
вѣдчиту звѣстного станьчика проф. Стан. Тар-
новского.]

— **Вѣдъ одного зъ пп. ц. к. ветеринарѣвъ**
повѣтовыхъ одержали мы таке писмо:

Въ ч. 120 „Дѣла“ въ Новинкахъ була
пѣдъ заголовкомъ „Пошеє въ пошєстѣ“
вѣстѣ, повторєна пѣзвѣще Kurjer-омъ lwow-
sk-имъ, въ котрої каже ся менше-бѣльше
такє, що въ Галичинѣ замкнєныхъ теперь зъ
поводу пошести на худобу є 40 повѣтовъ и
що тому всему виний ветеринарѣвъ повѣтовъ,
котрі пошести выдумують, абы черезъ то до-
скєкувати населєню. Понєже та вѣстѣ поля-
гає не лишъ на ложбѣй, але и на злѣбѣй ин-
формациѣ, про-то прошу помѣстити слѣдуючє
спрєствованє:

Въ сѣмъ часѣ нема анѣ одного повѣту
замкненого зъ поводѣ пошести, якъ о тѣмъ
кождій переконати ся може зъ урядовыхъ
выказѣвъ оголошуванихъ такожъ въ урядо-
вой газетѣ. Зъ поводѣ заразы вѣстѣ теперь
въ Галичинѣ замкнєныхъ лишъ кількадесятъ гро-
мадѣвъ. Въ сѣмъ роцѣ замкнєныхъ зъ того по-
воду въ одній часѣ було найбѣльше 3—4
повѣты. Замиканє повѣтовъ належить до на-
мѣстництва а замиканє громадѣ до староства.
Повѣтъ, и то найчастѣйше судовой повѣтъ,
замикає намѣстництво лишъ тогдѣ, если бѣль-
ша часть того повѣту єсть заражена. Отже
вѣстѣ подана въ „Дѣлѣ“ о 40 замкнєныхъ по-
вѣтахъ и о сєкєтурахъ ветеринарѣвъ повѣто-
выхъ походить лишъ зъ грубои невѣдомости и
личной злѣбы дописувателя, котрый надуживъ
добру вѣру такъ поважнѣмъ часописѣ.

До сєго письма додамо вѣдъ себе ось-
що: Нашѣ дописуватєль — якъ мы сконста-
тували — оперъ свою згадану новинку на бе-
сѣдѣ п. Стефана Мойсєвъ зъ Рудникъ въ Сня-
тинщинѣ, котрый на засѣданю рады покут-
ского вѣдѣдлу галицкого товариства дня 21
мая с. р. такъ говоривъ [наводимо дословно
въ польскѣмъ текстѣ, якъ подадо Słowo pol-
skie въ ч. 133 зъ 10 марта с. р.]:

„Wiadomą jest powszechnie rzeczą — mō-
wił p. Mojsa — jakъ dowolnie u nas w kraju
robi się zaraza. Niedawno wōł z transportu,
przeznaczonego do Wiednia, zakulał. To wy-
starczyło, ażeby cały transport zatrzymał w
kontumacyi i ogłosił w powiecie zarazę. Kupiec
i właściciel zakontumacyonowanego bydła zadali
sobie trud i pracę przejrzania wszystkich stajen
i obór w powiecie uznany jako zarazony, i są-
siednim, z którego transport pochodził. Okaza-
ło się, że ani jednej stajni nie było chorej, —
ani jedna sztuka bydła nie padła w ostatnim
czasie w obydwóch powiatach. — A przecież
przez trzy miesiące, stały obydwa powiaty na
indeksie zarazonych, co naraziło tak producen-
tów, jak i kupców na dotkliwą stratę! Z jaką
łatwością i lekomyślnością wydają się te
weterynarsko-policyjne zarządzenia, na dowód
niech posłuży fakt, że w Galicyi-mamy dziś aż
czterdzieści powiatów, stojących na indeksie za-
razonych.“

Зъ порѣвнаня дотичнои нашон новинки
зъ промовою п. Мойсєвъ виходить, що у насъ
замѣстъ „заражєныхъ“ напечатано „замкнє-
ныхъ“ — имовѣрно черезъ похибку, яка въ
щодєнній газетѣ може лучити ся.

— **Рускій хлѣбъ.** Пештенське консумційне
товариство пѣдъ проводомъ головы Каміча
ухвалило, на доказъ неправнѣсти пѣдвышеня
кѣты на спѣльній выдатки монархичъ, выста-
вити въ перворядномъ склєдѣ Арпада Кард-
гордова при улицѣ Андрашого одєнь бохонєць
хлѣба зъ половиною, якій вѣтъ угро-рускій на-
рѣдъ. Вправдѣ се не дуже стѣйный доказъ
убожєства цѣлон Угорщины взагалѣ, але для
угорскихъ Русинѣвъ має о стѣлько значѣнє,
що чєй звернє ся увага ширшихъ кругѣвъ
публики на тяжку долю, въ якій пропадає
нашѣ бѣдний народъ въ угорскихъ Карпатахъ.

— **Выставу худобы въ Надвѣрній** отворєно
24-ого с. м. Выставлено чотирєста кількаде-
сятъ штукъ худобы, переважно сєлянської.
На торжєственнѣмъ отворєно були: марша-
локъ гр. Стан. Бадєні, радникъ министерства
Герцановскій и богато годѣвникѣвъ худобы.
По отворєню выставы наступила роздача на-
городѣ. — На выставу худобы въ Рѣмановѣ,
що такожъ дуже поведєла ся, приєлаєно 800
штукъ худобы, мѣжъ нами 350 штукъ сєлян-
ской. На тѣй выставѣ бувъ такожъ министр-
скій радникъ Герцмановскій, а зб Львова рад-
никъ двора гр. Лосѣ и краевый ветеринарѣ п.
Тимофѣевичъ.

— **Зъ цѣлого Покутя** надходять вѣсти о за-
ливахъ и повєняхъ. Навѣть помєншій рѣчєня,

якъ Сопѣвка, Люча, Пѣстинька и т. н. высту-
пили зъ берегѣвъ и позаливали десѣти ты-
сячъ морѣвъ. Вѣдѣжъ гостинця, ведучого зъ
Коломѣй до Яблѣнова, всѣ огороды и сады
залатѣ водою. Такъ само на Буковинѣ коло
Выжницѣ навѣть малі потоки повывливали, а
до того ще и градъ вытовкѣ збѣжа въ кѣль-
кохъ мѣсцевостяхъ.

— **Выбухъ нафты.** Въ Брошкѣвцяхъ на Бу-
ковинѣ пѣйшовъ крамарѣ Ханмъ Ледєрь зъ
парубкомъ до пивницѣ. Вѣдъ свѣчки занявъ
ся наразѣ воздухъ и зъ гукомъ обявъ поло-
мѣнню цѣлу пивницю. Подумѣнь понарила
обохъ людей дуже сильно, але они ще змогли
выдѣстєти ся зъ пивницѣ. Пѣзвѣний дослѣды
выказали, що въ пивницѣ стояла отворєна
бочка зъ нафтою и зъ неѣ мусѣли выпарува-
ти газы, котрі вѣдтакъ заняли ся вѣдъ свѣч-
ки. Сильно понаренєныхъ обохъ людей вѣдвєзли
до кравого шпиталю въ Черновцяхъ.

— **Дрѣбні вѣсти.** Пок. кс. Княпѣй записавъ
цѣлє свое майно доволѣтному своему прияте-
лєви кс. Стіклє [Stueckle] въ Міндєльгайтѣ, а
управу заведеня обявъ послѣдню волю
небѣщика дотєперѣшній его адлатус пріоръ
Райлє [Reile]. — Вчєра отворєно въ Шток-
гольмѣ IV-ий конгрєсъ прашы въ присутности
короля, наслѣдника прєстола и 400 участни-
кѣвъ зъ рѣзныхъ краѣвъ Европы и Америкы;
проводить конгрєсови Вѣльгєльдъ Зінгєрь зъ
Вѣдны.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. уприв.

Assicurazioni Generali въ Триєстѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна агєнтія для Галичины
у п. М. Дубєнського у Львовѣ, улицѣ
Копєрникъ ч. 18. Тєлєфонъ н-рѣ 468. Въ
мѣсяцѣ маѣ 1897 року въ вѣдѣдлѣ обезпе-
ченє на жѣтє тов. Assicurazioni Generali вы-
несєно 861 внесєнъ на суму 3,384,358 ар. а. в.
а выставлєно полѣсъ 701 на суму 2,770,230 ар.
а. в. Вѣдъ 1 сѣчня до 31 мая 1897 р. вы-
несєно 3944 внесєнъ на 15,037,539 ар. а. в., а вы-
ставлєно 3291 полѣсъ на суму 12,680,892 ар. а. в.
Заповѣдженъ шкєды въ тѣмъ вѣдѣдлѣ вѣдъ
1 сѣчня до 31 мая 1897 року выноєть
862,498 ар. а. в.

Выказанный станѣ обезпечєнє вѣдѣдлу
житєвого выносѣвъ въ дни 31 грудня 1896 р.
189,549,380 ар. въ капиталѣхъ и 231,059 ар. а. в.
въ рєстѣхъ на 62,956 полѣсахъ, на що рєзер-
вовано въ готѣвѣ 48,914,760 ар. а. в. Запла-
ченъ шкєды въ 1896 р. въ вѣдѣдлѣ житєвѣмъ
выноєть 2,340,364 ар. а. в., а для всѣхъ га-
лузѣй вѣдъ часу заложеня товариства (1831
року) послѣ шорѣчныхъ выказѣвъ выплєчено
291,247,887 ар. 61 ар. а. в.

Товариство прѣзвѣє вѣлєжачымъ до чин-
ной арміи або обороны краевой на случай
войны важнѣсть забезпечєня до сумы 5,000 ар.,
а привѣлєжачымъ до загального опѣчєня, на
случай ихъ поклєсєня до чинѣнои службѣи,
вартѣсть забезпечєня до сумы 15,000 ар. безъ
доплаты якои небудѣ преміи.

4102

Выказъ складныхъ жертвъ.

— **Для товариства св. Ан. Петра** прислали
Вєч. оо.: Юсифъ Котєцкій за цєрковъ въ Люто-
вєсахъ вписѣе и члєнєску вкладку за роцѣ
1897 роцѣ 3 ар., а Иванъ Лозинскій за цєр-
ковъ въ Горинѣй и за цєрковъ дочєрну въ На-
горѣяхъ члєнєску вкладку за 1897 роцѣ 4 ар.
— *Мриє.*

Телеграммы „Дѣла“.

Тєплѣцѣ 26 червня. Рада громадєка по-
становила не полагѣджувати далше нѣякихъ
справъ зъ т. зв. припоручєного обєму дѣланя.

Лондонѣ 26 червня. Архикн. Францъ Фер-
динандъ бувъ вчєра на прашальній авдєнціи
у королевѣ въ Уїндєсєрѣ.

Римѣ 26 червня. Трибуналъ касациѣный
затвердивъ засудъ на смєртъ, выданный на А-
чирѣта.

Царгородѣ 26 червня. Генєрала Цєкія
пашу, бѣвшого пруского офицѣра Кронбѣлєра,
найєно на одѣмъ передѣлєтєю нежєного. Не
знати ще, чи се убійство чи самоубійство.

Канєа 26 червня. Австрійскій военный ко-
раблѣй придрєжали грєцкѣй судна зъ повстан-
цами, оружємъ и амуніцією.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ рынокъ ч. 10

выдало новый наклады-друкѣвъ

I. Дружѣ правничѣ:

1. Позовъ въ справахъ дрѣбныхъ лѣбра по 25 кр.
2. Контрактъ купни и продажѣ I. лѣб. по 40 „
3. „ „ „ II. „ по 40 „
- 4

Надослане.

ЗАКЛАДЪ ВОДОЛЪЧНИЧІЙ

Д-ра Храпца

въ Закопаномъ

Отворенный черезъ цѣлый рѣкъ. Уражене
якъ налѣвше. Цѣны дуже пріступны.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механическихъ

ВЕНЕДИКТА

Копернического

подъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового льокалю
при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ
въ великомъ выборѣ окуляры,
цикеры, льорнеты, барометры,
термометры. — Направы най-
снорше и найдешевше. — Устро-
ена электрическихъ двѣнокъ. —
Замовленія въ провинціи водво-
ротню. 4185
Адреса: Оптикъ Коперническій
Львѣвъ, площа Галицка ч. 1.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Проевѣта“.

Ученикъ VI. класъ гімназ.
глядѣе лекціи на
село на цѣлый часъ ферій. Ла-
скавъ зголошенія на руки панъ
Перфедекъ въ Золочевѣ, улица
Мицкевича. 205 2-5

Полотна, бѣле столове,
рушники, хусточки, дре-
лхи и т. п. власній вырѣбы
продае по

цѣнахъ фабричныхъ

Красве товариство ткацке
„ПРЯХА“ зъ Корснавъ своій ново устроеній торговли
у Львѣвъ при ул. Килиньского ч. 2.Замовленія въ провинціи просимо
надѣслати до Корсна.

Заразомъ остерѣваемо, що ре
презентантомъ нашої фірмы, подо-
рожуючимъ по Галичинѣ и Буко-
винѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а инимъ
атентивъ анъ позатиниловъ не выси-
лаемо. 77 11-52

Знамениту штучну лімонаду

вытворюють

Маршнера шипучій лімонадній

БОНБОНЫ

зъ оттакою маркою охоронною

Фабрика ориент. цукровыхъ товаровъ

A. MARŠNER

в Праге Kral. Vinohrady, Plzenka.

Дѣстати можна всюду. Де ще
нема складѣвъ єв gros, выслаемо
franco 100 пакохъ за 7 зр. за посль-
платою або за попереднѣмъ надѣ-
сланѣмъ належитости. 152 10-10

Щоденно!

Въ ново-отвореній Реставраціи
подъ фірмою

Теоділь Тайхманъ

улиця Домініканська, ч. 2.

КОНЦЕРТЪ

першомъ вѣденскомъ салѣновомъ
оркестрѣ зъ супроводомъ фор-
тепьяна и гармоніумомъ подъ упра-
вою панни Анеты Бургіаль.

Пиво Оломунецке и Львѣвске.

Кухня добрна. Цѣны умѣренні.

Вступъ вольный.

Реставрація отворена цѣлу
нѣць.Початокъ концерту о год.
8 вечеромъ. 203 2-4

Зъ высокими поважанемъ

Теоділь Тайхманъ

ТУТКИ цигаретовъ 1000 штукъ

1 зр. поручає А. Мазур-
ковичъ, Львѣвъ, ул. Галицка ч. 12

въ реставраціи НАФУЛЫ ТЕНФЕРЪ, улицы Трибу-
нальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно
вже о годнѣ 8-й рано горячій снѣдана.

ЦѢННИКЪ.

Печена вѣпрѣвъ зъ капустою	15 кр.
Снѣжній легки	12 "
Флячки	12 "
Пѣжжа телѣца зъ хрѣномъ	10 "
Ковбаска зъ хрѣномъ	15 "
Каваръ	40 "
Обѣдъ въ абонаментъ	40 "

Всѣмъ напѣткѣ въ налѣвнѣхъ родахъ по най-
умѣреннѣйшимъ цѣнахъ; для певности, що походить
въ мою реставраціи, даю водѣбѣрающимъ марки. —
Найлѣвнѣй вина по найдешевшимъ цѣнахъ, почавши
водѣ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборѣ стравъ
и напѣткѣвъ заосмотрѣна кухня.

79 27-52 Зъ высокими поважанемъ

НАФУЛА ТЕНФЕРЪ.

MATTONI'GO GIESSHÜBLER

природна

алькалична

ВОДА

щавова

наилучшій столовый и покрѣ-
пляющій напитокъ,
выпробованный при кашлю, при недугахъ
шѣи, при катарѣ жолудна и мѣхура.

Heinrich Mattoni & Giesshühl
SAUERBRUNN.

УЧИТЕЛЬКУ

для науки дѣтей на часъ вака-
цій можуть одержати родичѣ
зъ помѣжъ бувшихъ семинари-
стокъ або теперѣшнихъ канди-
датокъ женской училищеской
семинаріи. Початокъ вакацій
водѣ 1 н. ст. липня. Зголошеніи
ся можна заразъ особисто або
письменно зъ точнымъ подаван-
немъ условій до о. Стефановича, ка-
тихита въ женской учит. се-
минаріи у Львѣвъ [ул. Вѣр-
менська 2.]

МУЖЧИНА

середного вѣку,
Русинъ, старшій
учитель водѣ кѣльканціи лѣтъ
практикъ въ провадженіи господа-
ства, хотѣвъ бы навѣзати знако-
мѣсть въ цѣли супружества зъ ин-
телигентною особою, панною або
молодою бездѣтною вдовою, Ру-
синкою, маючою свое власне хочѣ-
бы й трохи занебане господаство.
Вѣтъ мѣтъ бы принести съ собою
на господаство до 1000 зр. готовки
а невдова перейде на смертуру.
Маючихъ охоту до навѣзання такой
знакомѣсти просить порозумѣти са
зъ нимъ листовно, присылаючи на
руки Редакціи „Дѣла“ въ кувѣртѣ
опечатанный листъ (если можна, зъ
фотографією) подъ адресомъ „До А.
П. въ В.“ а Редакція доручитъ той
лѣтъ по принадлежности. За дискре-
цію ручитъ ся словомъ чести.

(4-2)

Товариство „Проевѣта“

при зближающихся ся испѣтахъ
въ школахъ народныхъ подае до
вѣдомости Свѣтл. Радѣ Школь-
ныхъ, Впов. священниковъ, кати-
хитѣвъ, учителей и родичѣвъ,
що книжки наклады товариства,
призволѣній кр. Радою школьною
на преміи для учениковъ, красно
оправленій можна купити въ
канцеляріи товариства рынокъ
ч. 10, по слѣдующій цѣнѣ:

Росказы про силы природы	20 кр.
Оповідання о житіи св. Бори- са и Глѣба	20 "
Повѣсти для дѣтей	27 "
Сестра	15 "
Вайка	23 "
Исторія Руси ч. I.	25 "
Исторія Руси ч. II.	23 "
Лѣтъ и коношѣ	24 "
Рогата худоба	45 "
Про животны и лѣсы	20 "
Венямыя Франкліны	16 "
На досѣткахъ	22 "
Середъ лѣдового моря	25 "
Житѣ св. великомученика и лѣкаря Пантелеймона	20 "
Дробна птица господарска, а великій грошъ	20 "
Водѣрыте Америки	22 "
Звѣрѣта шкодніи и пожиточніи	42 "
Перекотиполо	18 "
Кавіръ и Методій	22 "
Повѣсти (Тѣточка Ганна и два старѣ-богомольцѣ)	18 "
Финляндія и Сахара	22 "
Молитвенникъ народный (въ звычайной оправѣ)	20 "

въ лучшій оправѣ:

а) хребетъ полотноный и зо-
лоченый хрестъ зъ переду 25
б) цѣла оправа полотноная, бе-
реги золоченый и золоче-
ный хрестъ зъ переду 35
Молитвенникъ народный вели-
кій по цѣнѣ 90 кр., 1.10,
1.30, 1.60, 1.80 зр.

Всѣмъ замовленія выслають
ся скоро и точно.

ГОСТЕЦЬ И РЕВМАТИЗМЪ

дѣлѣть едно лѣтъ масть Русса
[Russ Gichtsalbe]. Слонѣкъ 1 зр.
Росыдає С. Рукера Алтіа
Львѣвъ. (Галичина.)

175 10-24

Власного вырѣбу постѣль. Ковды
на овечій вѣтъ по зр. 8.50, 4, 6, 8,
до 14 зр. МАТЕРІАЦЫ волосѣный (три
полушки) по зр. 12.50, 14, 16, 18,
30 до 30. Подушки зъ пѣры и воло-
сѣный. Простѣрала, снѣжки и т. п.
найдешевше поручає толькѣ
спеціална робѣтня вырѣбѣвъ по-
стѣль ЮСИФА ПИШТЕРА
у Львѣвъ, ул. Коперника ч. 5,
111 „Импреса“ 12-15

Нехионе средство на кашель

и катаръ

Аптекари Шнайда

Порошокъ

противъ катару

и кашлю

та разомъ въ нимъ

гербата противъ ка-

тару и кашлю

зъ St. Georgs-Apotheke, у
Вѣднѣ V/2 Wimmergasse 33,
пѣсля приписѣвъ лѣкарскихъ
приладженій суть нехибными вы-
пробованными средствами про-
тивъ катаральныхъ недуговъ ор-
ганѣвъ водѣдыховыхъ, противъ
увертыхъ кашѣвъ, хрипка, за-
лежливости, астмы и т. п. усеваючи
флѣмъ, усмиряючи кашель и
выскалюючи устѣплене духо-
ты. Цѣна пачки порошокъ про-
тивъ кашлю и катару 50 кр., а
принадлежностей до сего гербаты
на катаръ и кашель 50 кр.;
почтою о 20 кр. больше на опа-
кованіи и листѣ фактуровый. Поч-
тою выслає ся по найменше
дѣвъ пачки. Попередне надѣслане
належитости переказомъ пожа-
дано. Прізвѣній лѣтъ въ St.
Georgs-Apotheke, Wien
V/2 Wimmergasse 33, и тамъ
треба звертати ся зъ всѣми пи-
сьменными замовленіями.
Складъ у Львѣвъ въ аптѣцѣ
подъ звѣздою п. Миколаяшъ.
80 11-2

Словарь нѣмецко-русскій

Ом. Партичного

продаетъ товариство „ПРОСВѢТА“

по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Товариство задатковѣ въ Коломый

зарегистровано зъ неограниченою поручкою.

Двацать другіхъ звычайный

Загальный Зборы

Членѣвъ товариства задаткового въ Коломый
вѣдбудуть ся дня 4 н. ст. липня 1897 о годнѣ 4 пополудни
въ сали ратушевыи.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Справоздане Дирекціи зъ дѣяльности за рѣкъ 1896.
2. Справоздане комісії ревизійной и внесенія тои-жѣ.
3. Удѣлене Дирекціи абсолюторіи за рѣкъ 1896.
4. Роздѣлъ зыскавъ.
5. Выбѣръ 15-охъ членѣвъ рады надзорной.
6. Выбѣръ комісії ревизійной на рѣкъ 1897.
7. Внесенія членѣвъ.

Книжочки удѣловыи служатъ до вступу на сѣлю.

До комплекта потреба 1/10 части истнующихъ членѣвъ [§. 53
Стат.] Рахунки и Билансы за рѣкъ 1896 Товариства Задатко-
вого можуть бути въ канцеляріи Дирекціи пересмотрѣній и под-
нятіи. Если-бы на повышѣмъ дни не явилось достаточное чи-
сло членѣвъ, въ такомъ случаѣ вѣдбудуть ся загальныи зборы
дня 11 липня 1897 о той самой годнѣ и въ томъ-же самѣмъ
льокалю зъ повышѣмъ порядкомъ дневнымъ, котрѣ безъ
взгляду на число притомныхъ членѣвъ, болѣеюстю 2/3 частей
голосѣвъ рѣшати будутъ (§. 54 Стат.).

Коломыя дня 19 червня 1897.

207 1-1

Рада завѣдуюча:

Д-ръ К. Мараморшъ

предѣдатель.

Д-ръ І. Врублевскій

секретарь.

Знана водѣ многихъ лѣтъ ц. е. управ. раѣнеріи спир-
туса, заосмотрѣна налѣвнѣхъ приладами ревѣфикаціонными
наилѣвнѣйшомъ снѣжмѣ, фабрика рому, лѣкерѣвъ и цѣту

Юлія Миколаяша Наслѣдниковъ у Львѣвъ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручає старшій польскій сильный горѣвки, дуже добрый розодѣсъ,
лѣкеры, румы правдивыи зъ Ямайки, якъ-же также налѣвнѣхъ
якості краевій спеціалъ якъ: Неродовка, Dziennik, Szczytek,
Карпатѣвка, „Дабель“, Помаранчева не солодженая, Ратаѣя,
Деревѣвка и т. п. горѣвки упривѣнѣванъ и однокѣ правдивыи
если зъ напѣвъ фабрики спровадженъ.
Однокѣ жерѣло въ краю для пш. антикаривъ до поби-
раня алкоголь абсолют. и инимъ-же спиртусомъ, до цѣ-
лѣй лѣвнѣхъ водного водѣ податку и вѣже оподаткованого.
Правдивый спиртусъ одтовѣвъ налѣвнѣйшій, здоровлю
не шкоднѣй, бо не вырѣблѣванный зъ осеніи одтовѣвъ
Складъ для мѣста Львѣва: ул. Коперника ч. 9, и улица Га-
лицка ч. 1. 4912 352-?

КАРТЫ ЗДЫ

до Пѣвнѣчной Америки

Голландско-Американскимъ шляхомъ

(Нидерландско-Американское товариство па-
роходной плавыи.)

I. Kolowratring 9

IV. Weyringergasse 7 a

W I E N.

Щоденна экспедиція зъ Вѣднѣ.

Почтенія безплатно.

6 24-3

Сезонъ водѣ 20 мая до
конца вересня.

Станція желѣзнична, по-
чтова и телеграфична:
Ивоничъ.

ИВЕНИЧЪ

Заведене жерельно-купелеве и климатичне

положене на стоцѣ Карпатъ 410 м. н. п. м. поручає свои

щавы солоно- и зѣлѣзисто-йодовыи
купель йодовыи, борошновыи, йодовыи, гидропатичныи, ингалации.
На сезонъ 1897 прибуває одѣтъ дѣмъ мешкальнѣй, уря-
дженый послѣ найновѣйшихъ вымѣтовъ, и кѣлька кабинетѣвъ
гидропатичныхъ.

Цѣле заведенне освѣтлене электрично.

Цѣны мешканъ до 20 червня и водѣ 20 серпня значно низшѣ.
Зголошенія прѣймає и брошюры зъ подробными описомъ
пересылає безплатно

Дирекція Заведень жерел. купѣл. въ Ивоничи.

Воды и перетворы жерельныи ивоничскыи можна набути въ
складахъ водѣ и въ аптѣкахъ. 174 8-8

ЗАКОННО ПРИПИСАНІЙ НЕДАВНО

ВАГИ ДЕЦИМАЛЬНЫ

для господарства, промыслу и фабрикъ

до 1000 кѣль въразѣ зъ тѣгарамъ лѣтъ за 80 зр. выслають ся ко-
плетно. Такой самѣй по 750 кѣль зъ тѣгарамъ лѣтъ за 65 зр., по 500
кѣль зъ тѣгарамъ лѣтъ за 50 зр.; по 250 кѣль зъ тѣгарамъ лѣтъ за
40 зр.; по 150 кѣль зъ тѣгарамъ лѣтъ за 30 зр.; по 100 кѣль зъ тѣ-
гарамъ лѣтъ за 24 зр.; по 50 кѣль зъ тѣгарамъ лѣтъ за 19 зр.; по 20
кѣль зъ тѣгарамъ лѣтъ за 14 зр.

ЗАМОВЛЕНІЯ полагоджуютъ ся сейчасъ за надѣсланѣмъ 40%,
цѣны почтою а рѣшту за послѣдплатою. 206 1-30

Buganyi & Comp. I. Seilerstätte, 12, Wien.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякѣ паперы цѣнныи
и монетыпо найдешевшѣмъ курсѣ депнѣмъ
че числѣчи пѣякомъ провѣзін.

Контора вымѣны и водѣлѣвъ
депозитовый перенесеній до
льокалю партерового въ бу-
дынку банковѣмъ.

374В 11-0

Водѣ року 1863

БЕРГЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клѣи ахъ и многими практичными лѣкарями
уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але также и въ
Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пѣвостровѣ Балканскѣмъ, въ
Швейцаріи и т. д. на недуги шкурныи, особливо противъ

Выкидѣвъ шкурныхъ рѣзного рода

зъ налѣвнѣхъ успѣхомъ. Дѣляне Бергерова мыла смоля-
ного яко гігієничного средства до усуненія поршѣвъ, дочи-
щения и дезинфекціи шкуръ есть рѣвножѣ загально признане.
Бергера мыло смоляное мае 40% смолы деревной
и розбитъ ся значно водѣ всѣхъ иншихъ родовъ
мыла смоляного въ торговлю. — За-дѣла охоронныи
перѣдъ фальшомъ-емъ треба жадати вырѣзано
Бергера мыла смоляного и уважати на побѣвъ
помѣщеній знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкурныхъ уживає ся замѣсть
мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничного мыла смоляно сѣрчаного.

Яко лагоднѣйше мыло смоляное до усуненія всякой
нечистоты шкуръ
на выкиды шкурныи и на головѣ у дѣтей, также яко неэро-
нане мыло до мыти и кушѣвъ въ щоденного ужатку слу-
житъ, обймающе 35% глицерини и пахуче

Бергера глицериново мыло смоляное.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразѣ зъ приписѣмъ уживаніи.

Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручає ся слѣдующій
заслугующій на увагу: Мыло базовое для изжнѣнныи шкуръ;
мыло бораксовое противъ прищѣвъ; мыло карболовое до вы-
глаженія шкуръ и знаковъ по водѣмъ и яко мыло дезинфе-
цирує; Бергера мыло до купѣли въ смѣрковѣхъ шипѣлькѣхъ
и также-же мыло тоалетное. Бергера мыло для дѣтей, для
малѣнькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіоловое на червѣнѣтъ
лица; мыло веснянѣкѣе дуже успѣшно; мыло тѣяновее про-
тивъ прѣтѣи водѣ и выпаданія волосѣвъ; мыло до зубѣвъ, най-
лѣвше средство чистѣния зубѣвъ. Шо-до иншихъ родовъ мыла
Бергера звертаемо увагу на брошюру. Треба жадати мыла
Бергера, бо истнують наслѣдованія безъ успѣху.

Мѣста продажи для Львѣва въ аптѣ ахъ пш.: І. Байзера,
Г. Вломенфельда, К. Миколаяша, З. Рукера, К. Склопинского,
Бевурского, д-ра Зарицкого и фирмѣхъ А. Ербара, Гаймана,
Куляка и А. Рашапорта. Дальше въ аптѣкахъ въ Бродѣхъ Крѣ-
зого, Ландберга; въ Борисѣхъ Ал. Плоттѣвского; въ Деревѣ-
нахъ А. Дурета, Л. Нагѣлка;

Виходить у Львові щодня (крім неділі і церковних свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вісник“ найменшійших поштів виходить во вівторок, а в вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату і нисерати приймають: у Львові Адміністрація „ДВЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Карла Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Duke, I. Seilerstätter; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Seialek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДВЛО“ і належність за нисерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДВЛО“ з літ. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 18 зр. на цілий рік . . 24 зр.
на пів року . . 9 зр. на пів року . . 12 зр.

у Львові:
на цілий рік . . 16 зр. на пів року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламація неопечатаній вільній відкрито.

Посидножє членів коштує 8 зр. а. в. Уголошеня змилі приймають ся по ціні 10 зр. від одного стрічки нисератової або як місяць а в рубриці „Надобранє“ по 25 зр. а. в.

Подяки і інші доносеня приватні числять ся по 15 зр. відкрито.

Польскі голоси о рускій справі.

Польскі політики і польска праса стали особливо по остатніх выборах більше займатися справою людскою в нашій країні. Найбільше звертають они свою увагу на західну Галичину, бо там результат выборов показав ся некористившим для верховодячого сторониства. На 16 мандатів до ради державної з західної Галичини з IV-ої і V-ої курії достало ся аж 10 в руки стояловців, людовців і соціалістів, коли у східній Галичині на 26 мандатів лише 4 припали незалежним кандидатам руским і польским. Тільки-ж уважливий треба, що сей результат не дав вірного образу сили руху людского в обох частях країни бо коли-б напор і надужити выборов не були у східній Галичині так значно більший ніж в західній, то і тут число опозиційних послів було б вийшло далеко більше.

В польській прасі починають ся обзирати поодинокі голоси і о рускій справі, котра вже-ж єсть враз і справою людскою східної часті нашої країни. Голоси ті вийшли іменно від публіцистів варшавських. В першій половині сего місяця оден з голосивіших публіцистів тамошних п. Тадеї Смаржевський, загощувач частіше до Галичини, в петербургській Край-у помістив статтю о стані справи людскої в Галичині, в котрій говорить також о галичкій Русі і застановляє на над способом впровадження кращого *modus vivendi* з Русинами.

О західній Галичині каже п. Смаржевський, що там між селянським народом а польською інтелігенцією така нема бездонна пропасть, така не єсть ще найгірше. Але в Русі галичкій инша атмосфера: тут оптимізму нема що шукати. Вє пригноблені свідомістю ситуації трагічної, вє згоджують ся в тій, що руске сторониство угодове [правильно-польске або пп. Барвінського і Вахнянина] підтримане збало в коренях; вє чувствують, що люд, гнаний невидимою силою, кинув ся в неозначені напрям, не здаючи собі справи, куда иде. Тут нема людей, з котрими можна б ся порозумівати, тут нема можности порозумівання двох програм і вишукування стичних точок, бо єдиним чуттям сполучаючим відомі і групи рускі в оден табір, єсть ненависть до всего, що становить суть нинішнього устрою. По-за тими найповніша різнородність, почавши від языка, уживаного в часописях, а скінчивши на соціальних ідеалах. А в польській табір безрадість.

Який же способ подає на те варшавській публіцист? Він каже: „Маємо нині против себе вє сторониства рускі. Треба их розділити. Соціальна відтика не дасть ся приєднати, отже мусимо перетягнути на нашу сторону тих, що стоять на становищу народнім. Щоб их позискати, треба им однаковий дати більше, аніж ми коли-небудь давали.“

Против тий поглядів і проєктів выступила рішучо Gazeta Narodowa. Она твердить, що ті уваги основують ся на лихих інформаціях, заперечує, мов-б в табір польскій панувала аж безрадість, а особливо выступав против способів зарадження, поданому п. Смаржевському. „Нам здає ся, каже орган, „подляків“ чи автономістів польских, що тий неустанным даванем ми викликали нинішній стан річи у східній часті нашої країни і нині трудно було бы знайти хоч-б невеличкий гурток людей, котрий б згодив ся дальше підпирати ту систему даваня, особливо що вже не маємо Русинам що дати, бо не ми Русинів перепробовано на поляків, але они речуть цілі села польскі. Поддаване таких средств не може впровадити кращого *modus vivendi*, але готово ще підсидити апетит тих вєх [ворожих] відомів і груп руских.“

Другий орган польскій, виходячий у Львові відкрито Przegląd Wschodni, в письмах „Варшавяка з Галичини“ обговорює також руску справу. Він каже: „Заперечувати Русинам права до самостійного

розвою неможливо, віддати им Русь цілком і видати з них поляків також не можна, спільне життя стає щораз тяжчим — що-ж робити? На се питання вєть так відповідь: Нині не може бути бесіди о якімсь накресленім закладженю рускої справи. Треба сю справу лишити в природному розвитку, а тільки ввести з польскої сторони в руско-польскі взаємини чистоту та певні сталі принципи поступованя. Жаданя Русинів, щоб поляки не угнетали их в національній згляді, щоб не душували их змагань до самостійности, щоб заспокоювали их сприведливий домаганя, єсть оправдані. Іменно на тій принцип основує ся уладжене відносин у східній Галичині. Тільки-ж не все, чого домагає ся „який там Романчук або Окуневський“, єсть домаганем руского народа, бо ані оден ані другий не єсть лучшими представителями народа як ір. Дьдушицький, а впрочім низький ступінь політичного розвитку населення східної Галичини робить наряд пасивним орудем в руках всякого агітатора.

Ані угоди ані борби з Русинами, каже дальше „Варшавяк“, не єсть одвітною дорогою до закладженя рускої справи. Єдиною але зовсім занедбуваною дорогою єсть праця над піднесенем в краю культури, просвіти і поступова робота в кожній області. Поляки не можуть вказувати Русинам, що они мають робити, але замість нарікати, що Русини в неодвітноім напрям ведуть роботу над своим народом, а самим нічого не робити, поляки повинні доказати, що добро руского народа лежить им на серці, і взяти ся щиро до позитивної вєсторонної праці. Русини не доказали способности до самостійного культурного і політичного розвитку, а по-во вєтворюча ся руска інтелігенція за-для свои виключности остає в півтемноім, далеко від сучасних цивілізаційних вимог. Що-ж, коли польска інтелігенція в Галичині пасивна, оспала, держить ся далеко від свіжих струй вєспольского наукового життя і надзвичайно слабо репрезентує польску науку, а через те польскі духові здобутки не мають притягаючої сили на Русинів, особливо на руску молодіж, а се єсть одно з найголовніших причин одичія ідей молодіжи, виходячої з руского народа. Головними задачами поляків повинні бути праця над народом і праця над розвитком наукового життя в краю. Се більше причинило бы ся до закладженя рускої справи, ніж „дипломатія“. „Коли-б ми менше політували а більше звертали уваги на те, щоб наше поведєне зглядом Русинів було законним, ми певне вийшли б лучше на тій.“

О сій статті мовить галичко-польска публіцистика. Ми на-тепер рєєструємо статі Край-у і Przegląd-у Wschodni-ого, а своє слово застерігаємо собі сказати иншим разом.

Письма з Відня.

Дня 26 н. ст. червня 1897.

[До ситуації політичної. — Страйк рільників на Угорщині.]

Чотири тижні минуло від замкнення сєсії парламенту. Ситуація за той час змінялась, але остаточно стоїмо там, з-відки вийшли. Правительство безрадне дождає для себе якогось щасливого случая, котрий дозволив би вийти „з гонором“ з ситуації. Доказом того неуданий ентузіазм, в який попала рептія праса після артикула графа Штірца в Grazer Tagespost. Ліберальні магнати хотіли посередничати, але правительство не сповнило *conditio sine qua non*, не хотіло і здає не могло привернути в Чехії *status quo ante*, отже і інтервенція вєрно-конституційної більшости позбавлена в резерві. Підчас коли правительство ір. Бадєного по дужє „справедливих“ [так вєспєняє нас „Русла“] языкових розпорядженях уживає названо ір. Казимиром „Ruhe- und Gesundheits-Pause“ а Чехи з тривогою пильнують своих розпоряджень языкових, про-

кливаючи виконуючі приписи до тих розпоряджень, то нємецкі обструкціоністи [або, як их називає „Русла“ дуже радикальним імєнем „тевтоноскі крикуни“] поступають в обструкції консеквентно дальше.

Як вєвідно, з дням 15 н. ст. липня мають нємецкі громади перестати сповняти ті аєнди перенесеного круга діланя, до котрих они не зобовязані ані законами державними ані кравськими, а лише розпорядженнями властей адміністраційних. Таких функцій є дужє много; деякі з них не опирають ся навіть на розпорядження, а лише виконуванє их увійшло в звичай. Подано лиш деякі важливіші: 1) Громади не зобовязані до стяганя податків. 2) Так само стяганє і євидєнція такє війскових не належить до громад, але [пєсля закона] до того, хто має стягати податки. 3) Нема законного обовязку доручуваня розпоряджень властей політичних. Се приписує вправді інструкція урядова для адміністраційних властей, але она не є вєяким законом, лише розпорядженєм. 4) Закон війсковий не зобовязує громаду до посєредничєня при покликуваню до вправ війскових, не приписує вести євидєнцію урлопників, резервістів і доповняючої резерву, вєднєця стяганє рекрутств кожного з-особна не належить до громад; она має лишє прибити на громадській таблиці оголошенє: коли відбудє ся бранка. 5) В справах промислових закон і новєля промислова накладають на громади далеко менші обовязки, як они вєповнюють. — Дальше є ще множество дробних справ, котрі доси сповнювали нємецкі громади добровільно замєсть властей політичних.

Можна бы се назвати страйком громад. Вєнь, хоч і звертає ся против тепєршнього кабінету ір. Бадєного, то вє далеко більший мєр зверненє вєстрє мечи против істновєля держави, против величезної машини державної адміністрації. Оногди рада міністрів радила повні дві годінї над тий страйком *sui generis*. Кажуть, що правительство хотіло ся репрєсалий, але лєдві чи репрєсалий придадуть ся на що-небудь. Активну діяльність можна зничити репрєсалиями, але ними не спонукає бездільного до діяльности. Така дія акція може мати ще одін ефект, іменно той, що опозиція парламентарна з обструкцією увійде в кєсть і кровь найширших верств народних, тих, котрим она доси може не була є зрозумілою.

Угорщина летить стрімголов в пропасть кризи економічної. Мадярскі шовінізм, де тепєр стала на порядку деннім справа удержавненя вєхх провінційальних театрєв як могоучого средства мадьяризаційного, призавув зовсім на пытанє соціальне. Оно там тепєр метить ся на організм ціло-державній.

В латинське свято Петра і Павла має розпочати ся вє найплодоносившій часті Угорщини і взагалі цілого свєта *частинний страйк польних робітників*. Тут зустрічаємо ся з першою акцією т. зв. *аграрного соціалізму* в Угорщині. В роках 1880-тих вєнь проявив ся був вє Силіції, пєзніше вє різних околицях Італії та в Бєльгії, недавно допровадив до кровавих розрух вє Хорватії; на-разі придушено их, але зовсім непокинєно з ними, бо соціальне пытанє силою ніхто не може поладити. Ближій дані про угорскі аграрний соціалізм завдячуємо берлінському тиждєвнику „Soziale Praxis“, угорским дєвєнікам і личным інформаціям одного мадьярського політичного урядника вє загроженых комітатах.

Організація угорського хлєборобского пролетаріату є так знаменитою, що доси нєякі заходи адміністрації не зломил єи, бо не може було єи вєхпоти. Організація льокальній числять 20—30 членів, головне начальство партії аграрних соціалістів складає ся з 11 членів. Темпарамент горячкровоного Мадьяра приносить уже то з собою, що вє деяких комітатах ті організації є пострахом для властей, і коли льокальна організація скличе свої збори, то звичайно вє той

самі часті жандарми і урядники муніципальні мають діло дєсь вє далєком нєшєм сєлє. Своим значєнем рільничий страйк перевищає страйк индустрийний, коли зважити, що Угорщина є раг *excellence* агрикультурним кравєм і має річний експорт збєжка на 500—550 мільонів злр. Для Угорщини є се немінуча фінансова катастрофа. Та вє бєжучім році будє се лишє частковий страйк; загальним страйком загрозила партія на рік 1901, бо аж тогди організація партійна будє мати досєть фондів для перевєдєня страйку. Тепєр загроженій найбільше комітати Цанґрадь, Бєкєш і Цанадь, саме ядро мадьярської землє понизше Будапєшту, вє околиці мєжи Сєдєдином і Арадом. Мадьярське правительство заповіло вправді, що сєго року вєнє проєкт закона, котрим управлєнє правне відношенє рільничого робітника до власників землє, але на-разі — як є звичайно і вє Австрії буває — стало по стороні капіталу, вє суперечности з принципом свободи коаліції праці і хопило ся репрєсалий.

Послєдні вєсті доносєть, що вє серці рільничої Угорщини вє Альфєльдє коло Сєдєдину сконцентровано *три батальони* [1] жандармерії [щєсь як вє часє „галичких вєборб“] — *Прим. Кор.* і до Араду прибуло вже зє Семєгорода 250 жандармів; окрім того стоїть військо готовє до акції. Жандарми дєстали дужє острє інструкції. На випадок, єли-бє страйкуючі приготєвляли напад на робучий масу, то вже на віддалєні 40 кроків мають стрєляти а нєколи не смєє бути вкупі менше як 10 жандармів. Жандарми і військо є на те, щоб страйкуючі не спєняли польних робіт. До робіт спроваджєно зє піввєчної Угорщини спєціальними зєльєзничими пєздами величєзній маси наших Русинів а по часті і Словаків. Они на своих верхах мають малі жєнєва, а і тє сєго року понизила вода. Ті робітники обозують коло Альфєльду під голым небом, бо вє села боять ся заходити. Окрім того мають бути ужиті до жєнєв арєштанти а навєть військо.

Жаданя мадьярских рільничих робітників такі: 12 годінє денної праці, денна платня [Taglohn] а не платня акордова [прим. „за копу“], назначєнє мінімуму денної платні дорогою державного закона, платня вє готівцє а не вє натураліях, заборона павшальної праці і заборона відбуваня „quasi-панциняных“ безплатных днів за закладєнє контракту робітничого. Дальше єе домаганє ся мадьярскі хлопє повної свободи товариств і права збору та загального політичного права виборчого. Се послєднє вибороли собі хлопє бєльгійскі також дорогою рільничого страйку. О скільки нам приватно вєвідно — вє згадєных трєх комітатах істнує 71 хлопєских соціалістичных клубів; до каси партії платить кожний член 5 зр. місячно, і то мають платити дужє точно. Членів має організація доси око 100.000, отже річний дохід партії вєносить 60.000 злр. Річно зростає число членів о яких 20.000 а каса партії розпоряджає вже достаточными фондами на покритє коштів страйку. Мєсячєнє вже самі вєлєстєлє згодили ся на деякі жаданя робітників, примєром єє Вако-Мадараш піднесєно передвєчєра денну платню зє 1.20 злр. на 1.50 злр., зглядно при акордовій робітє зє 13-ого сєна на 9-ий сєнілє.

Розширєно соціалізму дужє помагєє те, що вє згадєных комітатах єє страшно мало хлопєских дробноі посєлости єє переважно лєтєфундї, просторї державній домєнє, а всю дробну посєлєсть вєкупив рухомий капітал переважно жидівскі. Мадьярскі хлопє остали там зовємь безє землє, дєлятого теорії і організації аграрного соціалізму вєнайшли там швидкій відгомів. Соціальна проблема — се Ахїллєва пєта і нашої Галичини. А нашє шляхотскі соїмє? Замєсть соціальных реформ — відрєставрує коштом краю старі розвалини на Wawelu...

Тепєршній страйк будє мати і для руских хлєборобів о стільки значєнє, що за-для удержаня рєвноваги вже умовленого експорту за границю пєйдуть у нас цєни збєжка сєльно вє гору. Се може будє познати

по тѣмъ, що небавомъ кинуть ся жиды ску-
пувати зббже мовъ голоднй гієны.

(й. п.)

0 кроваві выборы въ Черневъ.

(Далше.)

Промова прокуратора.

Пов. пп. присяглі!

Рѣшати сю справу — то такъ якъ-бы дотыкавъ раны на своѣмъ тѣлѣ. Судьѣ мають дати раду на ту рану, закймъ она зачне ропитисъ и перекине ся въ гангрену. Рѣзній е способи лѣчення, але найновѣйшій и найрадикальнѣйшій — то ампутація. Отъ недавно въ Скалатѣ скликавъ д-ръ Яросевичъ вѣче и радивъ такожъ ампутацію — роздѣлъ тѣла на двѣ половины [се-бъ то подѣлъ Галичины — Ред.] Панове! якъ стало ся въ Чернівцѣ, такъ всюды людѣ повстае: въ Комарнѣ, Давидовѣ, Синевѣдску... Скажете, що то выборы зробили, що правительство не посля конституції поступало! Але-жъ выборы були и по другихъ провинціяхъ, а нѣгде такъ не дѣвалось, лишь тутъ у насъ, у всѣхъ Галичинѣ. Нѣ, то не выборы причина; выборы были только нагодою, выборы то только той празникъ *Маковей*! [згадка про Гайдамачину 1768 р. — Ред.] Людѣ той, признаю, ширый, хочъ трохи рубашный, мавъ бы повстати самъ вѣдъ себе? Нѣ. А такъ, скоро причина не въ правительствѣ, то въ людѣ. Признаю, що то бувъ людъ побожный, але змѣнивъ ся. Настала деструкція и позбавила его тыхъ благородныхъ прикметъ. Заложено читальнѣ подѣ газетомъ „Просвѣты“, але що выдала та засада? чи научила народъ? Нѣ, панове! Просвѣта стала ся обскурантною; вѣдступлено вѣдъ красныхъ засадъ Качковскаго и збудовано будынокъ, котрый може рухнути. Въ читальняхъ вызуто народъ зъ вѣры въ Бога; тамъ учать, що власть — то узурпація и гвалтъ, що право то безправъ! Коли дияволъ искушавъ Христа, вывѣвъ его на високу гору и показавъ краснй лѣсъ, широкй ланы... Христосъ оперъ ся, але чи чоловікъ може оперти ся такой покусъ? И де той людъ зайти може? Скажете, що пересажую. Нѣ! Я самъ се зъ своего досвѣду знаю. Якъ бы не та деструкція, то бы торѣкъ не были ставали людѣ зъ ляховицкой читальнѣ передъ судомъ о обиду вѣры! Отже я въ правѣ казати, що вынато зъ сердце вѣру въ Бога...

Вы учуете тутъ нинѣ [вѣдъ обороны — Ред.], що то правительство людѣ провокувало; учуете обжаловане правительства. Не досыть було жертвы Попеля, то ще нинѣ стають жандармы яко жертва! Я не жадаю жертвъ, а жадаю вымѣру справедливости и охороны для права. Бо коли права не буде, чи дасте собѣ раду? Мое обжаловане опирае ся на тѣмъ правѣ: законы уложенй на досвѣдѣ людѣй выранныхъ, людей найдѣвшихъ. Если той законъ буде зневажений, то мы есьмо безъ силы.

Фактъ опирае ся на выборахъ чернівцкихъ въ дняхъ 26 и 27 лютого. Скажутъ вамъ: тамъ уже кривджене, тамъ фальшовано, и т. д. Не наша се рѣчь, бы выборы были добре переведены, або нѣ. Громадяне вправдѣ протестовали, але протестъ ихъ ще не може насъ переконати, що они мали рацію. Впрочѣмъ що насъ обходитъ незаконность выборовъ? Намъ досыть, що зневажено Енгельберта, бито Маргелеса, спокою не можъ було привернути и комисаръ мусѣвъ перервати. Консеквентно — комисаръ обовязанный бувъ донести власти, а моимъ, прокуратора обовязкомъ было потягнути виновниковъ до одвѣчальности. Выборчій комисаръ Страсеръ зробивъ свое а заряджене прокуратори чи не было лѣтальне? При тѣмъ гадавъ я, що выкрыю укритыхъ, властивыхъ виновниковъ сего чину. Не удало ся менѣ и я обмеживъ ся лишь на сихъ.

Вамъ, панове, буде представлено, що правительство выслало жандармѣвъ, абы тыхъ селянъ стероризувати. Чи вы увѣрите въ то? Выступлене тутъ Онуфрія Семкова — се не оскори жандармѣвъ, а его якійсь „танецъ гайдамацкій“, а по крайній мѣрѣ блазеньство котре збудило веселѣсть. Вахмайстеръ Нидерле мусѣвъ припоручене виконати. Вѣнъ мавъ ще доходити, то до кого-жъ мавъ ити по информации? До Робачевскаго яко вѣйта и до Маргелеса яко покальченого. Нидерле пойшовъ, ночью, бо елушно мѣгъ припускати, що народъ зворушений. Але стало ся, що... ударено въ дзвѣнъ. Кажутъ, що то на богослуженѣ, бо то была „памятна субота“. Самі обжаловані признали въ части, що то дзвонено „на гвалтъ“, признали се и деякй свѣдкы. Ситуація была така, що одно добре слово зъ того гурту могло успокоити, але въ Чернівцѣ не знайшовъ ся на се нѣхто. Людѣ сгѣшили не на помѣрцину, але передъ канцелярію. Даволене и вѣд-

повѣдъ Лучиньскаго доказують, що то було зъ горы укартовано. Вахмайстеръ вызвае, а тутъ голоса: „Мы ихъ не дамо!“ Чи мавъ вахмайстеръ входить въ капітуляцію? Тота ситуація — то не грозба, але гвалтъ въ тѣй цѣли, щобъ унеможливити виконане службы. Жандармамъ не позбавало нѣчо нишого, якъ лишь: або капітулювати и подпасти подъ судъ военный, або зрѣбити то, що зрѣбили. Такъ каже инструкция и такъ диктуе здоровый разумъ. Скажете може, що то не бувъ гвалтъ, бо людѣ просили и колѣвъ въ рукахъ не мали... Въ Давидовѣ такожъ хлопъ колѣвъ не мали але заразъ знайшли ся колы. Якъ бы Чернівцѣ были зъ колами, то вже не вышпѣвъ бы бувъ бунтъ, але мордѣ.

Справа wymagaе застановы. Я не хочу, абы вы лишили ся на высказѣхъ жандармѣвъ, бо противъ нихъ е доходяжене... Але що бувъ стискъ, що жандармы не могли рушитисъ зъ мѣсца, то збѣнали обжаловані Ив. Федорко [„Людѣ, тримайте ся кльомпы!“], Пр. Борко, И. Новицкій, Ник. Мисковъ, далше свѣдкы: Сем. Грейда, Ив. Сисакъ. А. Чубатинскій, котрый наибѣльше зраджуе интелігенцію, казавъ: „Людѣ успокойте ся, намъ нѣчо не буде!“ Отже не было тамъ такого мѣсца, що „фѣрю мѣгъ-бы переѣхати“. За „гурра!“ кажутъ: только жандармы; але Грейда и Сисакъ збѣнають, що бувъ крикъ „гвалту!“ Ба що болше: уживано грозбы. Семанъ Грейда збѣнавъ, що оденъ казавъ: „Вамъ то всѣмъ буде!“ И що-жъ то мало значити? Прошене, обдѣмане жандармѣвъ — то такожъ гвалтъ, — то була „vis compulsiva“. Свѣдкы вѣдво до вѣдъ збѣнають, что жандармы могли рушати ся свободно... Чи то можливѣ? Хоба жандармы дѣстали тогды „шаль“?! А грозбы е знаменами злочину зъ §. 81.

Я бороню обжаловане яко злочинъ бунту сповнений въ тѣй цѣли, абы власти поставити опѣръ, до котрого wymagaе ся лише на мѣру. Мѣжъ обжалованными була свѣдомѣсть, чтобы жандармамъ поставити опѣръ. [Тутъ прокураторъ наводитъ розговоръ въ хатѣ Чапельскаго.] Чубатинскій, Чапельскій и Лучиньскій — то „штабъ генеральный“ — что вѣнъ урадитъ, такъ мавъ бути... И дѣйстно ударено „на гвалтъ“. Чи нарада въ тѣмъ дѣйстно была, то, правда, остало ся квестією, але иншй збѣнаны мусѣвъ васъ, панове, о тѣмъ переконати. Свѣдомѣсть чину була. Нарады въ тѣмъ напрямѣ, абы брати колы, цѣпы, не треба було; стѣлько кулакѣвъ, кѣлько тамъ було, заступити ето колѣвъ. И збѣнане о. Филипова свѣдѣти о тѣмъ, бо вѣнъ уже знавъ о руху, хоть ще зъ хаты не выходивъ. Отже, панове, подтвердите вину зъ §. 68-ого! Не длятого, чтобы експіювати жандармѣвъ; я жадаю справедливости.

Въ пытанияхъ е евентуальности: на насильство публичне и на провину збѣговиска. Коли маєте переконане о злочинѣ, то або за судѣтъ за злочинъ, або увѣльнѣтъ цѣлкомъ. Не оглядайте ся на нѣчо. Дивѣтъ ся на свою совѣсть. Вердиктъ вашъ най не буде заохотою, а най буде пострахомъ для обжалованныхъ и для другихъ, а заохотою най буде для тыхъ, котры хотять жити спокойно на сѣй землѣ руской! Менѣ не приємно було приступати до обжалованя, але коли-мъ обжалувавъ, то знаю, чому, и я маю зъ того вдоволене.

Промова д-ра Евг. Олесницкаго.

Высока Лаво судѣвъ присяглыхъ!

Коли-бъ не то, что вже вѣсьмъ днѣвъ въ сали сѣй беру участь въ розправѣ судовѣй, я слушаючи промовы п. прокуратора мусѣвъ бы думати, що знаходжусь на якѣмъ зборѣ политичномъ и чую бесѣду политичну слывучу зъ жерела пристрасти и маючу на цѣли розпалювати и будити пристрасть. Такъ, панове, то не было обжаловане передъ судомъ. Зъ трибуны сем, котру законъ здвигнувъ для обороны права, зъ трибуны обвинителя публичного не чули мы тутъ слѣвъ въ оборонѣ закона, а чули бесѣду политичну, звенячу фальшивыми нотами политичной пристрасти; чули мы апель вымѣренный не до судѣвъ, але апель до политичной партіи, котра не въ имя справедливости, але для цѣлей вѣдъ справедливости дуже далекихъ мавъ посля интенціи п. прокуратора вердиктомъ своимъ звершити не актъ вымѣру справедливости, але актъ нового терроризму. Така естъ интенція п. прокуратора, такой змѣстъ его бесѣды, така рація его обжалованія! Але зъ другой стороны, панове, яке жъ то слабе, яке анемичне, блѣде и безпѣдставне мусѣвъ бути тое обжаловане, котре не знаходичи само въ собѣ подѣставъ до оправданя своєї екзистенціи, мусѣвъ ажъ до такихъ прибѣгати способѣвъ! Яка незавидная роля того обвинителя, котрый ажъ до тои знизжати ся мусѣвъ степені!

П. прокураторъ, чтобы поддѣрти чернівцкѣе обжаловане, мусѣвъ вступати за аргументами до Давидова, хочъ давидовска справа

зъ сею не лишь нѣчого не мавъ спѣльного, але противно, зовѣсьмъ вѣдмѣнный мавъ характеръ; мусѣвъ заглядати до справы Ляховицкой, котра намъ всѣмъ тутъ зовѣсьмъ не звѣстна; мусѣвъ блукати куда-бы по Скалатчинѣ, чтобы втягнути тутъ енуціацію посла Яросевича, мусѣвъ навѣтъ покликуватисъ на якусь справу зъ Синевѣдска, про котру я яко наибѣльшій суеѣдъ той громады абсолютно нѣчого не знаю, а противно, зъ всею певностію ствердити можу, що въ Синевѣдску подобной справы абсолютно не было. Що болше, п. прокураторъ уважавъ вѣдповѣднымъ кинутисъ на руской инстиціи народній и зъ минувшости нашої вытягнути згадку про найдрастичнѣйшій моменты, котры бы могли подразнити вашй нервы, панове, и выкликати у васъ вѣдповѣдныи настрои душевныи! — Всѣ тѣ фортельы п. прокуратора мають на цѣли одно: чтобы въ вашихъ пересвѣдченяхъ промостити на розбудженихъ политичныхъ ненавистяхъ гладоньку дорожку, на котрой бы могло перековзнутисъ легонько его обжаловане. П. прокураторъ знае зъ-горы, что инакшимъ спосѣбомъ обжаловане тое не въ силѣ кого-будъ переконати, бо фактѣвъ не заступлять хочъ-бы и якъ шумнй фразы!

Будте певны, панове, что на тую нечувану провокацію не забракло бы и у насъ, у обороны аргументѣвъ; шо мы и зъ политичной точки умѣли бы достойно и вѣдповѣдно розправити ся зъ тымъ вызванемъ, яке кинено намъ зъ трибуны публичного обвинителя. Але який бувъ бы зъ того результатъ? Отся святиня справедливости змѣнилась бы въ арену политичной оріи!

Панове! Я яко оборонецъ надто свѣдомый той високой задачѣ, до якои мене тутъ законъ покликавъ. Я надто свѣдомый святости сего мѣсца, знаю надто добре, что стою передъ трибуналомъ и въ сѣй высокій хвилѣ я не вѣдвѣжу ся плямити поваги вашого трибуналу, панове, не вѣдвѣжусь нѣякими мотивами позичеными зъ мутного жерела политички, притемнювати чистого зеркала вашой совѣсти. Если абѣ стороны обвинителя публичного позабуто о тѣй повазѣ мѣсца, о тѣй задачі и о тѣмъ обовязку, який на всѣхъ насъ накладе законъ; если п. прокураторъ не завагувавъ ся зступити до роль политика, — то будте панове певны, что оборона не пойдѣ за тымъ примѣромъ, она поддержитъ повагу мѣсца сего, она строго буде держатисъ той роль, яку ѣй тутъ придѣливъ законъ.

За те выступитъ оборона передъ вами, панове, зъ чимъ такимъ, чого не чули вы въ промовѣ п. прокуратора, выступитъ зъ фактами, зъ доказами и зъ аргументами опертими не на фантазіи, не на вырванныхъ споминахъ зъ давно померкшой минувшости, але на матеріялѣ фактичномъ, якого доставила розправа. На основѣ тыхъ фактѣвъ и тыхъ аргументѣвъ поставимо апель не до вашого гонору, якъ се дѣлае панъ прокураторъ, але до вашой справедливости, до вашой совѣсти, — бо справедливѣсть то найвысшій гоноръ, наибѣльша честь горожанина-судѣы, а гоноръ такой, котрый велѣвъ бы вамъ осуждувати невинныхъ на основѣ политичныхъ мотивѣвъ, бувъ бы нечесією, а апелювати до васъ въ имя такого гонору было бы наругою для справедливости, для котрой едино васъ тутъ покликавъ законъ. Такожъ не опремо мы, якъ надѣсь п. прокураторъ, обороны нашої на подѣржѣнѣхъ аны на инвективахъ. Наша оборона не потребуе ратуватисъ ажъ такими средствами; средства тѣ полишаемо кому иншому, а самі пойдѣмо вѣдкрытою дорогою правды, такъ ясно и чисто, якъ ясно и чисто е справа, котрой оборону поднимаемо.

(Далше буде.)

Процѣсъ 18 Плешевичанъ.

Передъ трибуналомъ перемыскимъ починае нинѣ нова розправа повыборча. Симъ разомъ стають яко обвиненй вѣсьмъ на цѣть селѣнъ зъ Плешевичъ, обжалованіи прокураторією о злочинъ публичного насильства, мнимо-сповнений черезъ укорочене на часъ кѣлькохъ годинъ личной свободы плешевичкого вѣйта Франца Рубахи. Обжалованіи именно Василь Боднаръ, Василь Деревяный, Гриць Маланчукъ и Сенько Врубльовскій о злочинъ зъ §§. 81, 83 и 98 зак. карн. [що нѣбы увязнили вѣйта Рубаху]; — Сенько Деревяный, Василь Гудько, Антонъ Гульцьо, Михайло Насаликъ, Томко Стабринъ, Иванъ Стабринъ, Сидоръ Святій, Федько Воробецъ и Павло Врубльовскій о злочинъ зъ §§. 81 и 93 з. к. [що нѣбы примусово задержали вѣйта Рубаху]; — далше [за то само, только въ де-чѣмъ инакше] Сенько Ковальскій, Никола Воробецъ и Василь Мандрыкъ; — вкѣнци Ник. Андреѣвскій о злочинъ лише зъ §. 89, а Иванъ Деревяный, котрого актъ обжалованія

зове интеллектуальнымъ виновникомъ зброdni-czych czynów — о злочинъ зъ §§. 81, 93 и 98 з. к.

Розправа потревае мабутъ два днѣ. Проводитъ радникъ Неннелъ, а обжалованныхъ боронитъ д-ръ Могильницкій.

Актъ обжалованія такъ рѣчь представляе:

Дня 19 лютого с. р. мали вѣдбути ся въ Плешевичахъ правыборы зъ курій V. и IV-ои. День передъ тымъ оголосивъ вѣйтъ Францъ Рубаха, що правыборы вѣдбудутъ ся въ дворѣ; повтаряе се оголошене и рано въ день правыборѣвъ, а около години 8-ои ждавъ зъ людми коло уряду громадского. О годинѣ 8 1/2, приѣхавъ до села комисаръ выборчій, Мечиславъ Калиновскій [д. к. концѣиетъ намѣстництва], а заѣхавши до двора, пославъ пѣсланця до вѣйта, чтобы приходивъ туда зъ людми. Коли вѣйтъ ишовъ зъ людми до лѣокалю выборчого, надѣхавъ Иванъ Деревяный и кликнувъ до людей: „Не пускайте вѣйта до канцеляріи двѣрской, а притягнѣть его до громадского уряду!“ Обжалованіи кинѣлись на вѣйта, хватили его подъ руки и затагнули до уряду громадского. Ажъ по кѣлькохъ годинахъ прибувъ до уряду громадского самъ Калиновскій, при помочи жандармѣвъ перепхавъ ся до канцеляріи и освободивъ вѣйта. Але по дорозѣ до двора друлено вѣйта у воду зъ греблѣ и затагнено зновъ до канцеляріи громадской и тамъ держано его до години 4-ои зъ полудня. Подчасъ того жандармъ арештувавъ Ивана Деревяного, а той по арештованію мавъ кричати: „Кинѣте вѣйта въ болото! най лежить доти, доки не вѣддасть вамъ печатки громадской!“ Такъ и стало ся: вѣйтъ, переляканный, зложивъ печатку въ церквѣ и тогды его пущено. Комисаръ выборчій вернувъ до мѣста „зъ нѣчимъ“ а жандармамъ заборонивъ ужити оружя, бо „знавъ, что постава розъяреной топы е такъ грѣзна, что мусѣло бы прійти до проливу крови и необчисленыхъ наслѣдѣвъ“.

Обжалованіи — каже актъ обжалованія — толкують ся тымъ, що допустились мнимого злочину длятого, что самѣ вѣйтъ такъ и мѣ ради въ, кажучи, что выборы только длятого будуть въ дворѣ, что того хоче комисаръ, а вѣнъ мусѣвъ его послухати и пойти до двора, хоба что людѣ не пустили бы его. А при друленю зъ мѣста мавъ вѣйтъ обернутисъ и дати головою знакъ, котрый обжалованіи зрозумѣли такъ, что кинѣлись на него и силомѣ затагнули до уряду громадского.

Прокураторія вѣзвала на свѣдѣкѣвъ: вѣйта Франца Рубаху, писаря Салика, жиды, жандармѣвъ и зъ кѣлькохъ людей, всего 11 свѣдѣкѣвъ.

Переглядъ политичный.

P. fr. Presse подае списъ дальшихъ громадъ нѣмецкихъ въ Чехахъ, котры ухвалили не полагоджувати справъ зъ припущеного обѣму дѣлания. Заразомъ здогадуе ся, что правительство выступитъ противъ тыхъ ухвалъ зъ забороню. Литомѣрицкій староста зажадавъ вѣдъ тамошного бурмістра д-ра Функого протоколу засѣдѣния рады мѣсцон, на котрѣмъ повзято згадану ухвалу. Зъ того здогадуе ся либеральный дневникъ, що староста ехоче мабутъ заборонити виконане ухвалы зъ причины, что мовъ бы то она противила ся обовязуючимъ законамъ; однако заразомъ заповѣдае, что справа на тѣмъ не скѣнчилась бы.

Münchener Allg. Ztg. дѣстала зъ Петербурга телеграму, что нѣмецкого цѣсаря и а царскѣмъ дворѣ ждуть на д. 7 септя. Цѣсаръ зъ женою забавитъ тамъ имѣвно три днѣ, а бути може, что приѣде зъ ними такожъ наслѣдникъ престолу и кн. Айтель Фрицъ. Приѣздъ президента Форѣ посля найновѣйшихъ вѣстей назначеный на д. 20 липня, а гостина его въ Россіи мавъ тревати тыждень. Köln Ztg. доносить зъ Бѣлграду посля вѣстей зъ російской стороны, что заповѣдженый вже приѣздъ чернѣгорского князя до Петербурга буде вѣдкляканный, бо боать ся, чтобы на балканскѣмъ пѣвостровѣ не толковано собѣ хобо програми російской политики, выложенной подчасъ гостини австрійского цѣсаря въ Петербурзѣ.

Послѣдній вѣсти про переговоры въ справѣ грецко-турецкого мира е такой: Военне вѣдшкодоване мавъ выносити наименше 4 миліоны фунтѣвъ. Державы, интересованіи въ грецкихъ финансахъ, будуть може домагати ся контролѣ надъ цѣлымъ догвомъ державнымъ Греціи. Тесальска граница мавъ бути такъ управильнена, что два кѣлометры землѣ зъ однимъ румынскимъ селомъ дѣстануть ся Туреччинѣ. Туреччина обстае ще при тѣмъ,

Іменования, перенесення, відзначення і пр.

— Іменования. Президентъ высшего суда краєвого у Львові іменував: суд. канцеляриста для ведення книгъ ґрунтовихъ въ Вишнівчичку канцелярію уряду книгъ ґрунтовихъ у Львові; канцеляриста судовъ колегіальнихъ канцелярій повітовихъ судовъ: Ант. Теодоровича зъ Добрамира, Самб. Морещкого зъ Мостовъ для Коломиї, Ант. Зайлого зъ Рожнівця для Станиславова і Ефрема Тайтельбаума зъ Старон-соли для Тернополя.

— Перенесення. Львівський вищий судъ краєвий переніс суд. канцеляриста для ведення книгъ ґрунтовихъ Стефана Семенца зъ Галича до Стрия.

Наука, штука и література.

— Віденського тижневника „Die Zeit“ появився 143-й зошитъ зъ такимъ змістомъ: Die schlechte Regierung. Von K. — Aufgaben der Opposition in Ungarn. Von P. r. h. o. — Der britische Genossenschaftscongress in Perth. Von Helene Simon. — Die materialistische Geschichtstheorie im Lichte der Thatsachen. Von Dr. D. P. a. s. m. a. n. i. k. — Sprachenkämpfe in Flantern. Von Harald Graevell van Jostenode. Rhapsoden. Von Dr. Robert Scheu. — Aus der neuen tschechischen Literatur. Von F. V. K. r. e. j. e. i. — Eleonora Duse in Paris. Von Roberto Bracco. — Berliner Theater. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Das Kreuz. Von Sigbjörn Obstfelder.

Передплату на сей тижневникъ четвербно 3 зр. приймають пошта, всѣ книгарні и администрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Господарство, промисль и торговля.

Ц. к. дирекція залізниць державнихъ оповіщує: Ч. 34771/4. Рухъ товарний поміжъ Румунією и Австро-Угорщиною и Німеччиною. — Зъ днемъ 1 липня 1897 увійде въ житє додатокъ II до тарифу часті І. роздѣль Б. для вище згаданого руху товарного.

Выказъ складанихъ жертвъ.

— Для селянина П. К. зъ Л. [на виплату на его господарства, котримъ поручивъ за свого небирика парохъ] зложили дальше: о. Подлашецькій зъ Сквятина черезъ редакцію „Дѣла“ 2 зр.; о. Юзичинський зъ Острога 1 зр.; о. Волод. Озаркевичъ зъ Сѣльця 1 зр.; о. Кори. Дудкевичъ зъ Плугова 1 зр.; о. Зах. Подлашецькій складу на соборнику въ Ковалівцѣ [а именно: оо. Подлашецькій, Филиповичъ, Олесницькій, Соосевичій, Леонтовичъ, Дрогомирецькій, Левицькій, Гуць, Вилинцевичъ, Гоцькій, Євменовичъ и Красницькій по 50 кр., а Филаловичъ 30 кр.] разомъ 6 зр. 80 кр.; о. Іосифъ Курмановичъ зъ Новосѣловъ загальничнихъ 1 зр.; о. В. Домбровський зъ Вербиловцѣ [вдѣль себе 1 зр. вдѣль о. парохъ Ст. Городецького 2 зр.] разомъ 3 зр.; о. Ів. Навроцькій зъ Голдобы 1 зр.; о. Ів. Гаванський зъ Высиповцѣ 1 зр.; о. Д. Танячківчъ [вдѣль оо. Андр. Качалы зъ Медина 2 зр. и вдѣль о. Теод. Цегельського зъ Струсова 1 зр.] разомъ 3 зр., зъ складу у Вѣдні 8 зр., вдѣль о. Величарського 1 зр. и вдѣль о. Вѣднського зъ Токѣвъ 1:50 зр. [присланихъ черезъ о. Качалу] разомъ 2 зр. 50 кр., зборанихъ черезъ о. Мих. Мосору зъ Поручина 16 зр.; о. Ст. Стисловський зъ Ляцкога 1 зр.; о. А. Волянський зъ Криворівня 1 зр.; о. Іосифъ Іванецъ зъ Ременова 1 зр. 50 кр.; о. Ів. Рудницькій зъ Руніуръ 2 зр.; о. Р. Кунцевичъ зъ Новиць 3 зр.; Хв. Редація „Дѣла“ приславъ оо. Латоровськихъ зъ Долины 1 зр. Ор. Чеховичемъ зъ Сокала 8 зр. и Матковскимъ зъ Босиръ 15 зр., разомъ [по потрученню порта] 23 зр. 90 кр. Разомъ 79 зр. 70 кр. — Зъ попередню выказаними 44 зр. 70 кр. зложено дося всего 124 зр. 40 кр. — Ал. Танчаковський парохъ Дунаева.

— На будову церкви въ Сасовѣ надбєлали до парохъ. комітету дальше Вп. о. Яковъ Зробецъ парохъ Вертеки 2 зр.; и д ръ Щасний Мѣскій парохъ зъ Золочева третій разъ 5 зр.; п. Павло Кижєвъ, мѣшанинъ зъ Вѣлого каменя на руки Вп. Дорожинського повѣт. ветеринара въ Золочевъ 10 зр. Тимъ ласкавими Добробѣтамъ складає комітетъ парохіальний сердечну подяку! — Сим. Пѣтушевський гр.-кат. парохъ и предсѣдатель комітету.

— На фондъ будовы новихъ и обновы старихъ рускій церковей збравъ дальше о. крил. Теодиль Павликовъ и доставивъ до каси „Народного Дому“ 24 зр. 67 кр. Іменно прислали на сю цѣль: Н. Н. 1 зр.; о. Никита Дяковъ зъ Лопушанъ 1 зр. 50 кр.; о. Р. Поданський изъ Туриньска вдѣль себе и вдѣль оо. Чайковского зъ Вислока, Вахнянина зъ Суровиць, Габлы зъ Ра-

дошиць и Зарембы зъ Яворника по 50 кр., разомъ 2 зр. 50 кр.; горожанський деканъ о. Мих. Матковський зборавъ на дек. соборнику вдѣль кондеканальной братіи 4 зр.; прихожанки Успенської церкви у Львові: Марія Мазурова и Катерина Мюркова по 1 зр., Марія Винярска, Єва Короликѣва и Марія Фигаль по 50 кр., Анна Косиба 30 кр., Н. Н. 60 кр., Анна Паскевичева 25 кр., разомъ 4 зр. 65 кр.; черезъ редакцію „Галичина“ оо. Ст. Хоминський изъ Зєленон и І. Лазаревичъ зъ Ярчовцѣ по 1 зр., разомъ 2 зр.; о. крил. Теод. Павликовъ вдѣль себе 5 зр.; сотрудинокъ Успенської церкви у Львові о. Конст. Яримовичъ 2 зр.; изъ скарбонки ad hoc въ Успенської церкви выніте 2 зр. 2 кр. — Всего зборано дося 2.473 зр. 35 кр.

Телеграмы „Дѣла“.

Берлинъ 28 червня. Пѣсля Hamburg. Corresp. дѣсаръ Вильгельмъ выѣде дня 7 сєрпня до Петергофу въ гостину до царя.

Лондонъ 28 червня. Вчера водіравивъ нунцій папскій въ католицкій каплицѣ службу Богу на интєнцію королевѣ. На службѣ були всѣ католицкій князь крѣмъ италійского наслѣдника престола и его жены. Королевѣчъ появивъ се тымъ, що нунцій не хотѣвъ ему вызначити мѣсця, яке належало ся наслѣдникови италійского престола.

Мадридъ 28 червня. Урядова денеша доносить зъ Гаванни, що повстанцѣ вытѣли вдѣль войска, зложенъ зъ 18 жовтѣрѣвъ и одного офицера, котрі проводили подорожнихъ. Прибуло войско на помѣчъ и прогнало повстанцѣвъ.

Канеа 28 червня. Турки числомъ 1200 мужа переступили неуральний поєзъ о три години дороги вдѣль Кандін и попали въ ночи на повстанцѣвъ. Въ завязтій борбѣ полягло 13 Туркѣвъ, а 12 ранено. Страты повстанцѣвъ не вѣдомѣ.

Надѣслане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

А-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

станція Золочѣвъ, отирає ся 1 мая 1897. — Заведєне отворєне цѣлый рокъ. Ближнихъ вѣдомостей удѣль 107 для ЗАРЯДЪ. 30—14

Змѣна лѣокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового лѣокалю

при пл. Галицкой ч. І.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣнкеры, лѣоретры, барометры, термометры. — Направны найскорѣе и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дѣвѣнокъ. — Замовленя зъ провинціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптика Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. І.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ рынокъ ч. 10

выдало новый накладъ друковъ

І. Друки правничі:

1. Позовъ въ справѣхъ дробныхъ лѣбра по 25 кр.
 2. Контрактъ купни и продажѣ І. лѣб. по 40 „
 3. „ „ „ ІІ. „ по 40 „
 4. „ „ „ ІІІ. „ по 40 „
 5. Повномочія „ „ „ по 40 „
 6. Подана о екс. и нитабуляціѣ, взбръ „ по 40 „
 7. Нашево до поданъ о нитабуляцію лѣб. по 20 „
 8. Дневникъ кассовый лѣбра по 40 „
 9. Книга довѣжниковъ „ „ 40 „
 10. Книжочка для познаною 100 прим. „ 2—
 11. Скриптъ довѣжниковъ „ „ 1:20 „
 12. Книжочка вкладкова (щадн) „ „ 3—
 13. Книжка товаровъ лѣбра по 40 „
 14. Книжка кассова „ „ 40 „
 15. Друки для читалень и касъ познаною: І. Списъ членѣвъ лѣбра по 40 „
 16. Грамоты членѣвъ читалень „ „ 2 „
- „Просвѣта“ примѣрникъ по 2 „
- Зі опакѣване и оплату почты дочисляє ся належитѣсь особно.

ПОДЯКА.

Минушого мѣсяця зничивъ огонь всѣ мои будинки господарскі и хату. На щастє и обезпечивъ ся передъ двома мѣсяцями въ знанѣмъ зб своєи ретельности товариствъ „Дѣльстеръ“. А понеже Свѣтла Дирекція сего товариства оцѣнила заразъ и совѣтно мою шкоду та безъ проволокы выплатила менѣ готѣвкою водѣшкованоє, дѣлаго почувая ся отсимъ до обовязку зложити Свѣтлой Дирекціи тов. „Дѣльстеръ“ мою щирю подяку.

За выдѣль читальнѣ: О. Василь Залуцкій голова, Прокѣп Лисий бібліотекаръ.

МУЖЧИНА

сєредного вѣку, Русинъ, старшій учитель вдѣль кобѣлѣвцѣмъ лѣтъ, практикѣ въ проваждєнню господарства, хотѣвъ бы навязати знакомѣсть въ цѣль супружєства зъ интѣлигентною особою, панною або молодою бездѣтною вѣдвѣнцєю, Русинкою, маючою свое власне хочѣ бы и трохи запєдѣбѣе господарство. Вѣтъ мѣгъ бы принєсти зъ собою на господарство до 1000 зр. готѣвка а лєвдовѣзъ переѣде на емеритурѣ. Маючихъ охоту до навязаня такой знакомѣсти проситъ порозумѣти ся зъ нимъ лєстовно, присылаючи на руки Редакціи „Дѣла“ въ кувертѣ опечатанній лѣсть [если можна, зъ фотографією] пѣдъ адресою „До А. П. въ Б.“ а Редакція доручитъ той лѣсть по принадлежности. За дискрєцію ручитъ ся словомъ чєсти. (—?)

КАВУ
въ 5-кѣльовыхъ мѣшочкахъ франко
по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО
въ 5-кѣльовыхъ барилочкахъ франко
по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожній вина фляшками)
высылає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.
92 46—2

Знаєа вдѣль многихъ лѣтъ ц. к. управ. раѣнерія спиритусу, заосмотрѣна найлѣпшими приладами ректификаційными найновѣйшою снє сємѣ, фабрика руму, лѣкерѣвъ и оцту

Юлія Миколаяша Наслѣдниковъ у Львовѣ
ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручає старѣ польскій склѣный горѣвки, дуже добрый розолісы, лѣкеры, руми правдивѣй зъ Ямайки, якѣ такожѣ найлѣпшою якѣсти краєвъ спеціалітѣ якѣ: Народѣвка, Dziennik, Szezeutek, Карпатѣвка, „Дѣльбѣль“, Помаранчева не оолождєна, Ратафія, Деренѣвка и т. и. горѣвки упривѣдєваннѣ и одиноко правдивѣй всєдѣ зъ нашѣй фабрики сировадженѣй.

Одиноко жєрєло въ краю для пп. антикарѣвъ до побѣраня алкоголью абєсолют. и найчистѣйшого спиритусу, до цѣлѣй лѣчничихъ вѣльного вдѣль податку и вѣже оподаткованого. Правдивѣй спиритусъ оцтовѣй найсклѣвѣйшій, здоровѣю не шкоднѣй, бо не выроблюваннѣй зъ есєнціи оцтовѣй.

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и уліцѣ Галицка ч. І. 4912 353—2

Посєредничимо въ закупнѣ

СЪЧКАРЕНЬ ССХ по 32 зр.
вальцовыхъ зъ двома колєсами по 34 зр.

МЫЛКѠВЪ по 63 зр.
и другихъ машинъ господарскихъ.

Въ користъ нашихъ вѣдбирателѣвъ узєскалѣ мы въ фабрицѣхъ и уступаємъ купуючимъ 10 процєнтѣ вдѣль цѣнъ повѣсєнихъ и другихъ цѣнъ фабричныхъ за другѣ машины и запрашаємъ до якѣ найчислєннѣйшихъ замѣвлєнѣ.

Вѣдѣшовши въ звязи зъ первѣстєпенною фабрикою

ПОЛОТНА
чисто льняного, румбурєского и ирландского — за котрого чистоту ручнѣю — оѣруємѣ посєредничєнє въ тѣмъ артикулѣ. Пробки полотєнъ и цѣвничѣхъ знаходитъ ся для осєотру нашихъ Пч. Гостєй въ головнѣмъ зарядѣ и по фѣліяхъ Товариства. Замѣвлєня приймає ся лише на цѣлѣ штучки, мѣстѣячѣ въ собѣ 23—10 метр. довготѣ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

Розкладъ їзди поїздівъ залізничихъ
важний від 1 мая 1897
після часу сєреднє-європейского [пѣзнѣйшого о 36 минутъ від часу львівєского].

ПОЇЗД	посп. особ.	до Львова	ПОЇЗД	посп. особ.	зі Львова
приходять о	відходять о		приходять о	відходять о	
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочискъ з голови двірця		
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан		
7.52	„ Тернополя на Підзамчє	6.15	„ Підволочискъ з Підзамча		
8.05	„ Лавочного		„ Іцкан		
8.15	„ Тернополя на головний двѣрєць	8.40	„ Кракова		
8.25	„ Сокала	8.55	„ „		
9.10	„ Кракова	9.20	„ Сколього [до Гребєнѣва від 10/7 до 31/8]		
10.35	„ Ярославѣ	9.25	„ Сокала		
1.15	„ Янова	9.40	„ Янова		
1.30	„ Кракова	10.05	„ Підволочискъ з головного двірця		
1.40	„ Сколього [Гребєнѣе від 10/7 до 31/8]	10.27	„ „ Підзамча		
1.50	„ Черновєць	10.45	„ Іцкан		
2.15	„ Підволочискъ на Підзамчє	1.04	„ Янова [від 15/8 до 31/8 в недѣлі и свѣта]		
2.30	„ „ голови двѣрєць	1.55	„ Підволочискъ з головного двірця		
5.25	„ Сокала	2.08	„ „ Підзамча		
5.35	„ Підволочискъ на Підзамчє	2.31	„ Бруховичъ що недѣлі и свѣта		
5.45	„ Іцкан	2.40	„ Черновєць		
		2.50	„ Кракова		
3.04	з Підволочискъ на Підзамчє	3.05	„ Сколього [від 1/8 до 30/8 з Стрия]		
3.30	„ „ голови двѣрєць	3.15	„ Янова [від 1/8 до 15/8 и від 1/8 до 30/8]		
6.00	„ Підволочискъ на головн. двѣрєць	3.27	„ „ що дєнь, від 15/8 до 31/8 в будній дєнь		
6.55	„ Кракова	3.40	„ Бруховичъ		
8.00	„ Янова від 1/8 до 14/8 — від 1/8 до 30/8	4.40	„ Зимнои водѣ		
	„ „ що дєнь а від 15/8 до 31/8 в будній дні		„ Ярославѣ		
8.15	„ Бруховичъ				
8.49	„ Кракова	4.40	до Кракова		
9.01	„ Янова [від 1/8 днѣ 31/8 в нед. и свѣта]	5.20	„ Лавочного		
9.10	„ Іцкан	5.25	„ Кракова		
9.30	„ Кракова	5.30	„ Сокала		
9.43	„ Підволочискъ на Підзамчє	7.05	„ Тернополя з головнѣго двірця		
9.50	„ Іцкан	7.30	„ Лавочного		
10.00	„ Підволочискъ на головн. двѣрєць	7.47	„ Тернополя з Підзамча		
10.20	„ Сколього лишь від 1/8 до 30/8	7.48	„ Янова [лишь від 1/8 до 30/8]		
12.10	„ Лавочного	8.50	„ „ „ 1/8 до 30/8		
		10.50	„ Іцкан		
		11.00	„ Кракова		
		11.27	„ Підволочискъ з головнѣго двірця		
			„ „ Підзамча		

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числитъ ся від 6 години вєчєромъ до 5 години 59 минутъ рано.

КРЕСЛА огородовъ кути, складанѣя зъ лѣстовками деревляными, штука по 3 зр. Лавки огородовъ по 3 зр. 10 и 12 Коновки и Сикавки огородовъ поручає **ПЕТРО ХПОНСТОВСКІЙ**, торговля зєлѣзна у Львовѣ, площа Канѣгульна ч. 1 [супротивъ кате-1595] дры.]

ГОСТЕЦЬ и РЕВМАТИЗМЪ
лѣчать єдино лишь масть Русса [Russ Gichtsalbe]. Слѣжкѣ 1 зр. Розсылає С. Рунєра Аптіка Львѣвъ. (Галичина.) 11—24

УЧИТЕЛЬКУ
для науки дѣтєй на часѣ ваканцій можуть одержати родитѣль зъ помѣжѣ бывшихъ семинаристѣвъ або тепєрѣшнихъ кандидатѣвъ жєньської учительської семинаріи. Початокъ ваканцій вдѣль 1 н. єт. липня. Зголосити ся можна заразѣ особисто або письменно зъ точнымъ поданємъ условій до о. Стефановича, катихитѣ въ жєньской учит. семинаріи у Львовѣ [ул. Вѣрменєска 2.]

Товариство „Просвѣта“
при зближающихся ся испѣтѣхъ въ школахъ народныхъ подає до вѣдомѣсти Свѣтл. Радѣ Школьныхъ, Впов. свѣдѣнѣковъ, катихитѣвъ, учительѣвъ и родитѣль, що книжки наєладу товариства, призволенѣ кр. Радѣю школьною на преміѣ для учениковъ, красно оправленѣ можна купити въ канцєляріи товариства рынокъ ч. 10, по слѣдуючѣй цѣнѣ:

Росказы про силы природы 20 кр.
Оповіданя о життє св. Бориса и Гѣльба . . . 20 „
Повѣстки для дѣтєй . . . 27 „
Сєстра . . . 15 „
Байки . . . 22 „
Исторія Руси ч. І. . . 25 „
Исторія Руси ч. ІІ. . . 23 „
Лєнь и коноплѣ . . . 24 „
Рогата худѣба . . . 45 „
Про живѣотѣвъ и лѣсы Вєнѣмѣи Франклинъ . . . 16 „
На довѣстѣкахъ . . . 22 „
Сєрєдъ лєдовѣго моря . . . 25 „
Житє св. великомучєнника и лѣкѣря Панталєймона . . . 20 „
Дробна пѣцця господарєска, а великій грошъ . . . 20 „
Вѣдѣрѣтє Америкѣ . . . 22 „
Зѣвѣрѣта шкоднѣй и пожитѣчнѣ 42 „
Перекотѣло . . . 18 „
Кирѣль и Мєтѣдїй . . . 22 „
Повѣстки (Тѣточка Ганна и Два старѣ-бѣгомѣльцѣ) 18 „
Финляндія и Сахара . . . 22 „
Молитвєникъ народнѣй (въ звѣвичнѣй опрѣвѣ) . . . 20 „

въ лучшій опрѣвѣ:

а) хрєбєтъ полотняный и золѣченъ хрєстъ зъ передѣ 25 „
б) цѣла опрѣва полотняна, бєрєги золѣченъ и золѣченъ хрєстъ зъ передѣ . . . 35 „
Молитвєникъ народнѣй великій по цѣнѣ 90 кр., 1.10, 1.30, 1.60, 1.80 зр.

Всѣякі замѣвлєня выєсылають ся скоро и точно.

ТУТКИ цигарєтовъ 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазурєвичъ, Львовѣ ул. Галицка ч. 12.

Виходить у Львові що дня (крімъ недѣль і ррочнихъ святъ) о 6-й годині по полудни. Літературный додатокъ „Віслюка“ найнаменитішихъ повістей виходить во второкъ, и во второкъ и пятницу на и рѣмбну разомъ зъ „Віслюкомъ“.

Передплату и инсераты приймають: у Львові Адм. (офіція) „Віслюка“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — у Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдми: М. Дука, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Selalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Віслюка“ и напечатаніе за инсераты платять у Львові.

ВІСЛЮК

Передплата на „Віслюка“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій: за границею:
на цілий рікъ . . . 18 вр. на цілий рікъ . . . 24 вр.
на півъ року . . . 9 вр. на півъ року . . . 12 вр.
у Львові:
на цілий рікъ . . . 16 вр. на півъ року . . . 8 вр.
на чверть року . . . 4 вр. на місяць 1 вр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженіе. — Рекламціи неопечатаніи вольніи вѣдъ порта.
Поодинокое число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія змѣкль приймають ся по ціні 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератови або еи мѣсе а въ рубрицѣ „Надобляне“ по 25 кр. а. в.
Підписи и инші доносенія приватній числять ся по 15 кр. вѣдъ строчки.

Переглядъ політичний.

Про рухъ рблныхъ робітниківъ въ Угорщині доносять, що переносить ся вѣтъ зъ Альфельду до сусѣднихъ комитатѣвъ. Въ комитатѣ пещенскѣмъ появляе ся въ рблныхъ мѣсцевостяхъ страйкъ робітниківъ. На мѣсці, загороженій страйкомъ, высылають сильніи вѣдѣлы войска и жандармеріи. Въ недѣлю прийшло въ Будапештѣ до бѣйки мѣжъ робітниками словацькими и угорськими, причѣмъ ранено шість осібъ, а одну забито.

Budapesti Hirlap доносить зъ Колосвару, що на шляху Колосвар-Коромшадт здержано зовсімъ рухъ наслідкомъ зливъ. Въ суботу пополудни усунула ся при шляху гора и завалила шляхъ. Рухъ мѣжъ Колосваромъ а Будапештомъ перервано для осторожности.

Berl. Localanzeiger довідує ся зъ Бѣлградѣ, що сербське правительство кладе Ватиканови за услѣве заключенія конкордату введено славянської литургіи до католицької церкви.

Урядова депеша зъ Петербурга рѣшучо заперечує доносенію одного зъ берлинскихъ дневниківъ о арештованю визначныхъ осібъ, котріи нѣбто то мали продати Австро-Угорщині російскій планъ мобілізацій. Депеша додає, що взагалѣ не зайшло нѣчого такого, що могло бы дати причину до ширенія такої дивовижної вѣсти.

Въ станіи здоровля румунського наслідника престолу зайшло зновъ погрішеніе. Сими днями появили ся у него сильній дрожъ и значній убогѣкъ силъ. Льве легке не вийшло ще зъ запаленія.

Вчера въ Царгородѣ мала вѣдбути ся зновъ конференція въ справіи грецько-турецкого мира, зъ черги девята чи навѣтъ вже десята; але о полагажденю справи таки все ще не чувати нѣчого.

Про нещастіе на залѣзниці підъ Коломєю

такий наспѣли доси дальшіи вѣсти: Выводуто вже зъ воды тѣла кондуктора Зембіцкогго, машиніста Захера, палача Крейчого, почтового контролѣра Рудницкогго, кондуктора Влошиньского, возного Дикого, Одолевскіи (чи то родички Одолевскіи), незнаючъ зъ назвиска жѣнки — мабуть зъ Станиславова, и якогось незнаючого чоловѣка, въ котрѣмъ жиды розбѣзали вѣдѣвского купца Малера. Тѣло Рудницкогго унесла вода на мильо вѣдъ мѣсця катастрофы. Лѣкаря Цайлера (чи Цайлдера) зъ Иглави найдено, якъ зачувати, въ Королѣвцѣ зъ слабыми ознаками житя, але є надѣя, що его буде можна уратувати; чи ся поголоска потвердити ся, ще не знати. Офіціалъ почтовый Гнедінгеръ померъ вчера въ шпиталіи въ Коломѣй. По Цайлерову прихвѣвъ отецъ, богатый купецъ Стржигавка зъ Чернівцѣвъ, и забравъ еи до дому.

Зъ нещастіемъ тымъ лучать ся ще иншіи трагічніи моменти. И такъ, якъ ми вже вчера доносили, лѣкарь Цайлеръ що йно въ суботу оженивъ ся. Въ хвили нещастія мавъ вѣтъ ще тѣлько притомности, що выкинувъ жену черезъ вѣкно воза у воду. Оденъ зъ подорожнихъ, що ѣхавъ зъ Радовецъ и вже роздѣгненій славъ въ вагонѣ, тежъ збрѣвавъ ся, выбивъ вѣкно и дѣставъ ся зъ воды на верхъ воза и тутъ рукою подыбавъ въ водѣ якусь жѣнку та вытягнувъ еи такожъ на вѣзъ. Опѣсла згубивъ еи. Але она якось дѣстала ся до берега. Була роздѣгнена до сорочки; такъ вѣднесено еи до двора кн. Пузины. Еи чоловѣкъ видно не вѣстигъ уратувати ся.

Палачъ Крейчѣ навѣтъ не мавъ ѣхати тымъ повозомъ; але вѣтъ замѣнявъ ся зъ иншимъ товаришемъ за службу, чтобы собѣ недѣлю выробити вѣдѣлу, бо въ недѣлю мало бути его вѣдѣчане.

Контролѣрь Рудницкій тежъ не мавъ ѣхати тымъ повозомъ; але хотѣвъ собѣ вы-

бити недѣлю вѣдѣлу, чтобы родинѣ справити приємнѣсть и взяти ихъ до Львова. Вѣтъ замѣнявъ ся дѣляго на службу зъ асистентомъ Ладосомъ, котрый такимъ чиномъ, якъ пишуть, вже шѣе третій разъ подобнымъ способомъ минувъ нещастіе.

Якъ показує ся теперъ, локомотива въ критичній хвиліи вже була перейшла по мостѣ и станула бодай передними колесами на другѣмъ березѣ, коли вѣтъ заваливъ ся підъ дальшими возами. Тогдѣ и локомотиву порвало назадъ и повалило у воду. Пять послѣднихъ возѣвъ не знати ще, якъ уратували ся; кажуть, що кондукторы Бітнеръ и Винницкій мали на стѣлѣ притомности, що ихъ вѣдпопняли; а кажуть зновъ, що тѣлько загамовано тѣ возы раптомъ такъ сильно, що они вѣдпопнали ся.

Чи не згинуло ще бѣльше осібъ, того на разѣ не можна знати на певно. Однѣи кажуть, що найбѣльше може одна ще або двѣ особы погинули, котрыхъ доси не вѣднайдено; другіи доносять, що зъ обчисленія білетѣвъ вѣды не достає ще около двадцѣи подорожнихъ.

Почту въ части вже выдѣбута и перевезено до Коломѣй, вѣдки сегодня и до Львова понаспѣвали листы, везеній тымъ нещастнымъ повозомъ. Решта ще плаває по водѣ або лежить въ водѣ. Кѣлько грошей ишло тымъ повозомъ, тежъ доси ще не провѣрено; у великомъ разѣ мусѣло ихъ бути богато, бо звычайно грошей посылаки зъ Румуніи до Австрій и взагалѣ до захѣдной Европы бувають великіи. Въ недѣлю рано найшовъ жандармъ о якихъ 100 метрѣвъ вѣдъ мѣсця катастрофы блюзу лѣкаря Цайлера, а въ нѣй було 25.000 зр. цѣннымъ паперами, — мабуть жѣвчанъ посягъ.

На мѣсці катастрофы задержавъ ся архієпископъ Леопольдъ въ дорогѣ до Чернівцѣвъ. Цѣсаръ, якъ доносить урядовій дневникъ, зашпывавъ телеграфічно о розмѣры катастрофы; черезъ те выхвѣвъ тамъ намѣстникъ, чтобы заразъ здати цѣсаревіи справу.

Процѣсъ 18 Плешевіи чанѣ.

(Дальше.)

Перемышль 28. н. ст. червня.

Нинѣ розпочала ся карна розправа противъ 18 плешевіицкихъ селянъ. [Актъ обжалованія и имена обжалованныхъ подали мы вчера въ „Віслюка“ — Ред.] Трибуналъ складають: радникъ Зайдлеръ-Вислянскій яко предсѣдатель, а радникъ Неннелъ, секретаръ рады Жебрацкій и адъюнкты Бартеквичъ яко вѣдмѣнты. Обжаловує заступникъ прокуратора Штіберъ. Обжалованныхъ боронять: д-ръ Могилянскій, д-ръ Лонгинъ Озаркевичъ зъ Горька и д-ръ Регеръ зъ Перемышля. Оборона заявляє, що буде боронити кумулятивно. Зѣ свѣдѣвъ поданныхъ обороною трибуналъ приймає и завѣзавъ одинадцѣи, самыхъ селянъ плешевіицкихъ. Зѣ свѣдѣвъ покликанныхъ прокураторією звертає на себе увагу громадскій писаръ Саликъ, низенька фігурка, скуденый въ трѣе, въ одязѣ паньско-хлопекѣмъ...

Почало ся переслухуваніе обжалованныхъ.

Обж. Василь Боднаръ бачивъ, якъ люде притримали вѣйта и всѣ вернулись до уряду громадского. Хто вѣвъ вѣйта, не памятає и не знає. Вѣйтъ сидѣвъ тамъ пару годинъ. Приходивъ по вѣйта жандармъ, оденъ и другій, потому прийшовъ панъ комисаръ. Люде зробили комисаревіи дорогу, вѣтъ взявъ вѣйта передъ себе — и бѣльше свѣдокъ нѣчого не знає. До вѣйта сказавъ бувъ сей слова: „Вѣйтъ, дайте спокій! вѣддайте печатку, коли всѣ такъ кажуть“. — Предс. Длячого люде не пускали вѣйта? Обж. Бо вѣйтъ самъ казавъ громадѣ, чтобы не пустили его, бо иначе вѣтъ мусѣтъ сѣдѣшувати выборы. — Д-ръ Регеръ. Обывателю Боднаръ! Чи вѣйтъ запѣвѣдавъ, де вѣдбудуть ся выборы? Обж. Казавъ, що мають бути въ канцеляріи громадскѣй. — Д-ръ Могилянскій. Чи вы ехали ся передъ выборами? де? и чи вѣйтъ бувъ тамъ? Обж. Зборы були у Маланчука и вѣйтъ бувъ разомъ зъ нами. Могилянскій. Що ро-

бѣвъ вѣйтъ, коли вы завели его до канцеляріи? чи рѣвѣвъ ся до двора? кричавъ, чтобы его пустити? Обж. Нѣ, говоривъ зъ людьми.

Обж. Василь Деревяный выйшовъ зъ дому, коли вѣйта вже наворачули. Люде казали вѣйтові: „Отес! саміи призначили-сте намъ на выборы громадску канцелярію и саміи пойдете до двора? Що-жъ мы безъ васъ вѣрга?“ Вѣйтъ казавъ выразно: „Люде! Я бувъ у старостѣ и менѣ сказали, що выборы мають переести ся въ громадскѣй канцеляріи“. На день передъ выборами прихвѣвъ дѣлѣгѣтъ зъ „выдѣзлу“ и подмовивъ вѣйта, чтобы выборы были въ дворѣ. — Предс. Чому-жъ вы не ишли всѣ до двора, коли комисаръ уже взявъ вѣйта передъ себе? Обж. А чому-жъ насъ не кликали, тѣлько вѣйта? Та й по що намъ було двора, коли мы маємо свою канцелярію? А зъ печаткою такъ було: Мы сѣзнали, що вѣйтъ непевный, и кажемо: „Вѣйтъ! знаєте що? вѣддайте печатку на 24 годинѣ, а завтра собѣ возьмете“. А вѣйтъ каже: „А засѣвѣмъ до того! я маю раду громадску“ и пойшовъ зъ радными до другоїи компаты. По часѣ раднійи выйшли и сказали: „Добре люде! идѣтъ уже до хаты, всѣо гараздъ. — Вотантъ Жебрацкій. А чого-жъ вы бояли ся йти до двора? чи въ дворѣ є „трузизна?“ Обж. Мы вже мали таке перше, два роки тому... [и хочѣе оповѣсти, але п. Жебрацкій не допускає его до слова]. — На пытанія д-ра Могилянскіиго справа проясняє ся. Люде боялись, чтобы вѣйтъ не перепровадивъ выборовъ безъ нихъ и дѣляго не могли его пустити. Обжалованныи каже рѣшучо, що анѣ жандармъ анѣ комисаръ не кликали до двора выборѣвъ, а зывали тѣлько самого вѣйта. — Прокураторъ. Кажете, что якъ вы другій разъ вели вѣйта [коли комисаръ увѣльнявъ вѣйта зъ громадскѣй канцеляріи и вѣйтъ уже ишовъ до двора, выборѣвъ назадъ потягнули его до громадскѣй канцеляріи], то вѣйтъ бивъ людей по голови и по лицю. То видко вѣйтъ такъ боронивъ ся? Обж. Але де тамъ! Вѣтъ робивъ такъ, чтобы не втратити ласки и тутъ и тамъ; такъ на того дививъ ся комисаръ! Мы заразъ сказали комисаревіи, що вѣйтъ самъ казавъ ся тримати, а комисаръ сказавъ на того: „Такъ? то тримайте собѣ его!“

Обж. Маланчукъ, крамаръ, чувъ у себе въ склѣпѣ, якъ вѣйтъ казавъ, що выборы вѣдбудуть ся въ урядѣ громадскѣмъ. Коли комисаръ похвѣвъ до двора, поишли туда два жиды, лѣсничій, п саръ и два-три хрунѣ. Люде мусѣли боити ся, чтобы не вѣдбули ся выборы такъ якъ де инде, що вѣдбували ся безъ выборѣвъ, потайкомъ...

Обж. Врублевскій [л. 66, радный], зѣзнає, що вѣйтъ явно казавъ, абы его до двора не пустити. Познѣйше, коли вѣйтъ самъ збиравъ ся йти до двора а людей не кликавъ за собою, люде сѣзнали, что то зрада. Комисаръ кликавъ тѣлько одного вѣйта зъ собою; се озлобило людей ще бѣльше. Що-до печатки — то люде бояли ся, абы не стало ся якѣ „глупство“ въ дворѣ и дѣляго радѣи були, чтобы вѣйтъ печатку зложивъ. Нѣхто вѣйтови не грозивъ [о томъ впрочѣмъ и не згадує актъ обжалованія]. — Д-ръ Могилянскій. Що то значить: „абы глупства не було въ дворѣ?“ Обж. Що значить? Абы не голосувавъ на пана и на дворянѣвъ та не давъ на того печатку. Могилянскій. Чи вы зъ вѣйтомъ добре собѣ жили? Обж. Дуже добре. Вѣтъ радивъ ся насѣ и мы его радилы ся, кого выбрати. Вѣтъ казавъ, що мусѣтъ ити до двора — „хиба, каже, чтобы мене не пустили“. А сказавъ сѣе такъ, що люде вже зрозумѣли, о що ему йде.

Обж. Сенько Деревяный [цѣкавый 27-лѣтній парубокъ, письменный, склѣпаръ] зѣзнає: Понесла ся чутка, що мене и моего вѣтця [Ивана] хотѣтъ арештувати. Мы оба поѣхали до Перемышля до адвоката Кормоша. Вѣтъ усюковивъ насъ и мы заразъ вернули до села. А бувъ то власне день правыхъ борѣвъ. Я самъ казавъ вѣйтові: „Вернѣтъ ся“ а вѣтъ на того: „Або я знаю, що робити? и тутъ мене кличуть, и тамъ...“ Люде казали жандармамъ, що не пустятъ вѣйта, бо выборы призначеніи были въ канцеляріи громадскѣй. Коли комисаръ сказавъ, що вже вы-

борѣвъ не буде, жандармъ арештувавъ мене. На нарадѣ у Небесного я бувъ и чувъ-емъ. Якъ вѣйтъ казавъ, що выборы вѣдбудуть ся въ урядѣ громадскѣмъ, вѣдтакъ чувъ-емъ якъ вѣйтъ казавъ: „Я мусу йти до двора, хиба бы-сте мене не пустили...“

Цѣкавыи зѣзнанія складають Антѣи Гульцьо и Михайло Носаликъ. Першій каже, що комисаръ, прийшовши до уряду громадского, зачавъ вѣдъ того, що потрутивъ одного селянина такъ, що той упавъ на землю. Жандармы почалу записувати людей. Комисаревіи всѣ розступили ся и вѣтъ забравъ вѣйта та ставъ его допытувати: чи хто не бивъ его? — и хочѣ якъ допытувавъ ся, таки не мѣвъ довѣдатѣсь, чтобы вѣйта що болѣло. Коли вѣдтакъ вѣйтъ выйшовъ зъ канцеляріи йти до двора, заразъ у пару кроковъ за канцелярією моргнувъ на людей... Свѣдокъ [Гульцьо] станувъ коло него и сказавъ: „Та якъ вы саміи казали, чтобы васъ затримати, то по що пойдете?“ Завернули вѣйта до канцеляріи, а вѣтъ почавъ бити людей по голови и по лицю. — Другій зновъ [обж. Носаликъ] пояснює, чому вѣйтъ бивъ. „То — каже — не диво! Мусѣвъ бити про око. Тажъ комисаръ дививъ ся, а вѣйтъ мусѣтъ сидѣти на двоухъ стѣлѣцяхъ...“

Обж. Николай Андрѣвскій обжалованныи крѣмъ о насильство на личній свободѣ вѣйта ще й о насильство сповнене черезъ вымущеніе печатки. Зѣзнає, якъ всѣ попередній. Оповѣдає все щиро, старечимъ голосомъ. Каже, що вѣйтъ на дорогѣ самъ давъ знакъ рукою, чтобы за каркъ взяти его. А въ канцеляріи свѣдѣкови стало дуже жалъ вѣйта и радѣи ему: „Дайте, вѣйте, печатку; народѣ роздѣдѣсь и вы пойдете спѣчнуты...“

Послѣдній обжалованныи Иванъ Деревяный [поважный 35-лѣтній господаръ] пѣсла акту обжалованія найголовнѣйшійи зѣ всѣхъ, [въ актѣ обжалованія сказано, що вѣтъ, надѣхавши зъ Перемышля и стрѣтивши вѣйта, якъ ишовъ до двора, кликнувъ до людей: „Не пускайте вѣйта до двора, а притягнѣтъ до канцеляріи громадскѣй!“ а вѣдтакъ по арештованю его жандармомъ потѣмъ, якъ люде другій разъ завернули вѣйта до громадского канцеляріи, мавъ кричати до людей: „Кинѣте вѣйта въ болото! най лежить доти, доки не вѣддасть вамъ печатки громадскѣй!“] говорить дуже статочно и розумно. Не знаю — каже — яка моя вина. Дали менѣ знати, що будуть мене арештувати. Я похвѣвъ до д-ра Кормоша, а той сказавъ менѣ: „Вертайте до села! Васѣ ставити громада на выборѣца, а якъ васѣ тамъ не буде, люде готови на васѣ не голосувати и выйде баламутство. А заарештують васѣ, то не довго будете сидѣти, бо нема за що.“ И я довго не сидѣвъ; пересѣдѣли-сьмо зъ сыномъ по три тыжднѣ. Я не бунтувавъ нѣкого, нѣкого не намовлявъ до злого. Не казавъ-емъ класти вѣйта въ болото. Арештували мене, але за що, не знаю.

По короткій павзѣ починає ся переслухуваніе першого и найголовнѣйшого свѣдка, вѣйта Франца Рубахи. Се мужнина рослый, поважный, говорить тихо, але розумно. Д-ръ Могилянскій вносивъ, чтобы записати свѣдка ажъ по переслуханю, хочѣ самъ признавъ, що правной причины до того нема; коли-жъ прокураторъ не згодивъ ся на се, трибуналъ записавъ свѣдка, а той зѣзнає: О то, чтобы выборы вѣдбували ся не въ громадскѣй канцеляріи, але въ дворѣ, просивъ его люстраторъ повѣстовый. Але люде ще день передъ тымъ казали, що не пустятъ его до двора. Рано въ день выборѣвъ бувъ вѣтъ у громадскѣй канцеляріи. Дано ему знати, що его кличуть до двора. Вѣтъ поишовъ, а всѣ люде за нимъ. По дорогѣ подыбавъ на фѣрѣ Ивана Деревяного и его сына. Люде переговорили ся шѣе изъ собою, Иванъ похвѣвъ до дому, а люде почали оставатѣсь позаду. Въ дворѣмъ саду приступили до него: Сенько Деревяный и другіи та й завернули его, зываши до руки, и повели назадъ до канцеляріи громадскѣй. Хто окруживъ его тамъ, не знає [хочѣ въ часѣ слѣдства знавъ]; за те знає, хто окруживъ его въ канцеляріи, и подає всѣхъ обжалованныхъ згѣдно зъ актомъ обжалованія. Коли его привели до канцеляріи, ста-

ДОСТОЙНІИ ПАНЬ!

Пробуйте только разъ выпрасовать „Бажанта“ крохмалемъ бриллантовымъ до натирания, а перекопаетесь, что вѣтъ о много практическійи и лучший вѣдъ иншого. Отже жадайте только:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ БРИЛАНТОВЫИ

вѣдзначеный великимъ медалемъ ерѣбнымъ въ роцѣ 1894.
Набути можна у есѣхъ торго-
вляхъ коринныхъ. 106 26—50

ли домагати ся печатки. Оденъ только Нико- ла Андреевскій [обжалованый] радивъ ему по доброду дати печатку для успокоеня людей. Народъ ставъ домогатися печатки и вѣнъ мусѣвъ печатку занести до церкви. Свѣдокъ каже, що не хотѣли его пустити на двѣр до жѣнки, коли тотъ кликала его на полуденокъ. На его гадку — завинивъ усему Иванъ Дери- ваний, бо ажъ по его приѣздѣ зъ Перемышля почали люде бурити ся. Однакъ свѣдокъ при- знае, що говоривъ, що выборы вѣдбудутъ ся въ урядѣ громадскѣмъ; дальше каже, що пойдѣ до двора, але если его не пустятъ, то мусить остати ся; але каже, розумѣвъ се такъ, що мусѣвъ бы поѣддати ся насильству. — Д-ръ Могильн. На день передъ выборами були вы у Сенька Деревяного? Свѣд. Бувъ. Я ка- завъ, що пойдѣ до двора, а менѣ сказали: „Мы васъ не пустимо“. — При конфронтаціи обжалованъ закидують вѣтовѣ, що богато рѣ- чей збѣнае не по правдѣ; деяки говорятъ зъ плачемъ. Вѣйтъ на все вѣдповѣдає тихо и зручно.

(Дальше буде.)

НОВИНКИ.

— На потерпѣвшихъ при выборахъ приславъ вчера на нашъ руки В. п. о. Стефанъ Макаръ вѣдъ редакціи „Свободы“ зъ Mt. Carmel въ Пен- сільвеніи въ Півночній Америцѣ складку злож- жену тамъ нашими братами въ сумѣ 477 злр. 50 кр. а. в. [195 долларѣвъ 65 центѣвъ]. При- сылаючи сю щедрю жертву братню о. Макаръ пише до нашої Редакціи: „Нещасте, яке по- стигло нашихъ братѣвъ Русинѣвъ въ Галичинѣ при послѣднихъ выборахъ до рады державной, вѣдчули и американскіе Русины, осуджуючи брутальне поведѣне верховодячої партіи згла- домъ Русинѣвъ, котрий смѣло станули въ обо- ронѣ конституційныхъ правъ. И хотѣ у насъ поѣдъ по пору тяжкой чашѣ, скинули ся амери- канскіе Русины по можности по ценови, щобъ твоими скромными лептами обтерти слезу. Тымъ своимъ поступкомъ американскіе Русины за- протестували зъ одной стороны протъ насъ... на- сильствѣ, а зъ другой стороны дали доказъ, що лубность свою зъ старымъ краемъ пони- мають и на дальше удержувати еи будуть... Въ надѣи на краску будущности Русин-Украинъ поздравляе Васъ въ имени американ- скихъ Русинѣвъ Редакція „Свободы“. — Наша редакція, складаю и въ имени потерпѣвшихъ сердечну подяку Хв. Редакціи „Свободы“, що ведена такъ красными поглядами и вѣнеслыми чувствами заняла ся узыбранемъ той щедрой жертвы, а рѣвно и в ѣмъ братамъ-жертводав- цямъ, заявляе, що прислану на еи руки суму 477 злр. 50 кр. передастъ до розпорядимости Краевъ руского комитету выборного, котрый мае евиденцію потерпѣвшихъ и найлучше знае, де и якъи потрібно помочи. — Кромѣ сей жертвы на потерпѣвшихъ одержала наша Ре- дакція сими днями же 1 зр. 47 кр. вѣдъ ш. питомцѣвъ львовской дух семинарии.

— Въ повыборчѣмъ процесѣ д-ра Михайла Короля, адвоката въ Жовквѣ и бывшого кан- дидата на посла до рады державной, обжалу- ваного державною прокуратурою о злочинѣ публичного насильства [§§. 5 и 81 зак. карн.], вызначено карну розправу передъ звычайнымъ трибуналомъ краевого суда карного у Львовѣ на 16-ого н. ст. серпня с. р.

— Испытъ зрѣлости въ гимназіи въ Стани- славѣ — якъ намъ пишутъ зъ-вѣдтамъ — вѣдбувавъ ся въ дняхъ вѣдъ 22 до 26 н. ст. червня пѣдъ проводомъ краевого инспектора Ивана Левицкого. До испыту приступило: 7 Русинѣвъ, 10 Поляковъ и 4 жиды; зъ загалъ- ныхъ цифирь 21 абитуриѣнтѣвъ було 20 публич- ныхъ учениковъ а оденъ приватный. Испытъ здало 19 абитуриѣнтѣвъ, а то: Стан. Бо- ровскій [зъ вѣдзнач.], Володимиръ Бурштинскій [Русинъ], Юсафатъ Войцеховскій, Францъ Ви- соцкій [зъ вѣдзнач.], Мих. Гняды, Мойсей Ге- ссель [зъ вѣдзнач.], Олександръ Дикій-Звѣро- зубъ [Русинъ], Степанъ Закревскій [Русинъ], Володиславъ Козицкій [зъ вѣдзнач.], Ярославъ Конюшнякъ [Русинъ], Миронъ Львѣнскій [Русинъ], Жигмонъ Радъ, Адольфъ Раше, Гедалие Розенманъ, Казим. Романовскій, Олек- сандръ Шоръ, Илья Чорнодоло [Русинъ], Казим. Яку- бовскій и Едв. Якуше. — Одному ученикови и екстерністѣмъ позволено поправити одинъ предметъ по ваканціяхъ. — Свѣдоцтва зрѣло- сти роздано матурістамъ 27-ого с. м. въ по- лудне. Въ имени ихъ попрощае учителей и молодыхъ товаришѣвъ гарною промовою по польскѣ матурістъ Козицкій. Дивна рѣчь, чо- му не було такожъ руской промовы. Прецѣвъ въ гимназіи станиславѣвскій е майже только Русинѣвъ, що Поляковъ, е и середѣ тѣла у- чительского е 8 Русинѣвъ та й директоръ гимна- зии п. Керекярто Русинъ...

— Вѣдѣтъ товариства „Бурса св. Іоана Крестителя“ въ Дрогобичи розписуе конкурсъ на 30 мѣсецъ. Принятіи будуть ученики руской народности, греко-кат. обряду, будѣ безплатно будѣ за доплатою мѣсячною зъ-горы вѣдѣ 5 до 15 зр. Дѣстають: помѣщене, удержане и надѣбрь Кождый питомецъ мае мати свое лѣж о, постѣль, бѣлье, обувь, одежду и книжки. Подаянъ заасментренъ въ послѣднее свѣдоцтво школьные и зъ декларациєю высоты доплатъ мѣсячною належатъ вносити до Вѣдѣлу на ру- ки д-ра Антоновича Володимира, лѣкаря въ

Дрогобичи. Гечинець до 18-ого н. ст. серпня с. р. — При нагодѣ пригадуемо, що 1-ого н. ст. липня загалный зборъ товариства. — За Вѣдѣлъ II. Кмитъ.

— За упокой бл. п. цѣсаря Фердинанда вѣд- правили се вчера, яко въ роковины смерти монарха, богослуженя въ львовскихъ цер- квахъ и костелахъ. Молодѣжъ школьна, вѣдѣ- на вѣдъ науки, взяла участь въ поминаль- ныхъ богослуженяхъ въ храмахъ парохіаль- ныхъ.

— За пана Болеслава Пілатовского ц. к. ко- мисаря староства въ Бучачи и вѣдателя зем- скихъ посяблостей [котрый будучи академи- комъ позичавъ зъ львовской академіиной Bratn-ои ротосу кѣлька гульденѣвъ и до те- перъ не хотѣвъ звернути, а послѣдними часа- ми запѣзванный до суда выгравъ справу, по- крывши ся тымъ, що въ часѣ заятія позич- ки бувъ „малолѣтній“] зложили Bratn-ой ротосу черезъ редакцію Kurjera lwowsk-ого складами сотиковыми довѣгъ п. Пілатовского и кошты програного процесу. Межи склада- ми за „małoletniego“ знаходимо такожъ мѣжъ иншими лепты: зъ Кадуша вѣдѣ паламаря Гриня Начал и вѣдѣ грабара Семена Козорѣ- за по 2 сотики, а що и грабаръ Панько Дар- мограй зъ Войнилова не хотѣвъ бути гѣршій вѣдѣ калуского, то зложивъ такожъ 2 со- тики...

— Золотый хрестъ заслуги зъ короною на- давъ цѣсаръ знаменитѣмъ писателѣ чеськѣмъ Елізѣ Пехъ пишущіймъ пѣдъ псевдонімомъ Елізы Красногорской, предѣдательцѣ пражского то- вариства „Минерва“, котре перше въ Австріи заложило гимназію для дѣвчатъ. Высоке се вѣдзначенє Елізы Красногорской свѣдчить, що управляючи круги теперь глядять на справу вышней просвѣты женщинъ уже иначе, чѣмъ се було же не такъ давно.

— Выхилати ся зъ вагона противъ вѣтру е небезпечно. Недавно ослѣтъ наглѣ 17-лѣтній ученикъ, вѣзанный до дому до хорои матери, а лѣкарь орекла, що причиною утраты зору було се, що вѣдучи зѣлѣзницею стоявъ у аго- ній выхиливши крѣзь вѣкно голову противъ вѣтру.

— За лихву засудивъ судъ въ Перемышля лихваря Воля на 14 дѣвъ арешту взглядно на 70 зр. кары. Вѣдъ позичавъ на лихву вой- скомъ и въ руки суду попалъ мѣжъ ин- шими панерами Воля такожъ довжний скриптъ заступника офицера Мебіуса, 18-лѣтнього мо- лодца, котрый передъ кѣлькома мѣсяцами зъ- причини довгѣвъ лихварскихъ вѣдобравъ собѣ житье. Замѣтна рѣчь, що отецъ и дѣдъ Воля займають ся такожъ лихвою.

— Капітанъ Бойкотъ [Boycott], котрого имя збогатило мѣжнародну мову о одно нове сло- во, померъ недавно. Вѣдъ бувъ управителемъ обширныхъ посяблостей земскихъ одного графа въ ирландскій области Маю и за-дѣ свои строгости зрѣбывъ ся у чиншевѣвъ такимъ ненавистнымъ, що люде просто кинувъ на не- го клятву. Нѣхто не хотѣвъ ити до него на работу, всѣ слуги утѣкли вѣдъ него, вѣдѣвъ пекаръ не смѣвъ продати ему хлѣба и вѣдъ не мавъ навѣтъ кому дати собѣ выпрати бѣлье. Пѣдъ сильною вѣдсковою охороною могли спровадженъ робѣтники въ падолицѣ 1880 ро- ку збѣрати и звести плоды земей а самого Бойкота перевести въ инше мѣсце. Вѣдъ того часу выразъ „boycotting“ [бойкотуваннє], ужитъ въ-перше однимъ дублинскимъ дневни- комъ зъ 13 падолицы 1880 року, почавъ у- живатися мѣжъ Ирландцами на означенє та- кого поступованя супротивъ противникѣвъ, а вскорѣ потѣмъ перейшовъ на европейскіе кон- тинентъ въ бѣсѣдѣ соціальныхъ демократѣвъ.

— Провалене горы. У вѣддаленю повтора кѣлькометра вѣдѣ Бережанъ розпростирася львовъ прогультковий „Рурика“ а почму лѣска становить досыть великихъ размѣровъ стрѣмка такъ названа Лѣса гора. Отже по- недавно лучившій ся тамъ повени провали- лася — якъ намъ доносятъ — тая гора и усунулась на дѣль, а появили ся обильні жерела. То усунуванє горы мало повѣльно тре- вати три дѣй. Люде розпустили навѣтъ пого- лоску, що на той горѣ показали ся жерела нафты, але плынъ тыхъ жерелъ нѣчимъ не вѣнзле, якъ вѣдо-вапѣвкою. Причини провалєня треба здаєсь глядати въ томъ, що вѣдъ влученыхъ блискавокъ гора зарисувалася и за-дѣ свои стрѣмкости усунулась, а що теренъ всюды тамъ воднистый, то и тутъ показались жерела.

— Арѣбні вѣсти. У Львовѣ померла въ 49 роцѣ жита Леонтина зъ Федоровичѣвъ Шгри- льова, жена касіера зѣлѣзничого, а дочка руского священника и сестра судѣй Иполита та зѣлѣзничого урядника Ивана Федоровичѣвъ. — На засѣданю рады громадской въ Бродяхъ выбрано дня 24 с. м. поновно: бурмістромъ М. Куляка, заступникомъ Альберта Шапіру, а першимъ ассесоромъ выслуж. директора гимназіи Фр. Адольфа. — Въ Празѣ отворено оногоды торжественно зѣлѣзничю электричну. — Віцепрезидентъ намістництва Лидъ вы- хавъ на кѣлька дѣвъ до Крилицъ на люстра- цию тамошного ц. к. заведения лѣчничого. — Протесту интелігенціи мѣста Николаева про- тивъ довершеныхъ тамъ выборовъ до рады громадской не увзглядило намістництво. — Въ недѣлю-передъ полуночємъ чистель вѣдо- нѣвъ Францъ Млынѣкъ на дворѣ головнѣмъ у Львовѣ станувъ передъ приѣздомъ поѣзду зъ Пѣдволочискъ за близько и цилиндеръ льо- комотивъ ударивъ его въ голову такъ, що вѣдъ тяжко скалѣченъ упавъ безъ памяти; стація ратункова вѣдвезла несчастного до шпи- талию. — Померли: вѣ Тернополѣ Мечиславъ Таповскій, урядникъ вѣдѣ банку гіпотечного, довгѣлѣтній радный мѣста; въ Радимѣ Во-

лодиславъ Марковский, секретаръ громадскій; въ Рышевѣ Мартинъ Качоръ, професоръ му- жеской семинарии учительской, приѣлѣный до гимназии. — Заповѣдженъ на сей роцъ IX-ый зѣвѣдъ польскихъ хірургѣвъ не вѣдбуде ся. — Фігаго доноситъ, що славный поетъ Соррѣе по- дужавъ и незадовго выѣде зъ Парижа до купѣ- лѣвъ. — Намѣстникъ кн. Сангушко повернувъ вчера вечеромъ зъ мѣста катастрофы до Львова и приймавъ на реценціи у себе гостей [до 200 особѣ]; танцѣ въ сальонахъ наміс- тничихъ тревали до 4-ой рано.

Посмертний — ꙗ — оповѣстки.

Каролина Федоровичева, жена пок. Ива- на а мати п. Володислава Федоровича, упоко- ила ся въ Вѣкнѣ, переживши 90 лѣтъ. В. в. п.!

Вѣсти зъ Епархіи Станиславѣвской.

На конкурсѣ зъ речинцѣмъ 31 н. ст. червня розписаный приходѣ Акришоры цѣсар- ского надна. До конкурсѣвъ на приходы Волковѣвъ [кудринецкого дек.] и Угрии [скаль- ского дек.] поставила консисторія услѣве, що кандидаты о тѣ два приходы мають передъ одержанемъ ихъ выставити заяву, що годять ся на вѣдѣленє села Вабинчики вѣдѣ при- хода Волковецъ и на замѣну угриньского со- трудничества въ Зальскѣ на самостоятельный при- ходѣ. — О. Пейдоръ Лукасевичъ резигнувавъ зъ презенты на Акришоры.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— Именованя. Львовскій высшій судъ кра- евый именовувъ канцеляристами судѣвъ повѣто- выхъ: Войтѣха Станислава Хлебникового, кан- целяста для веденя книгъ грунтовыхъ въ Ка- мѣницѣ, для Березова; Жигмонта Томчишина, рахункового пѣдофіцера 19 полку обороны кра- евой, для Старой-соли; Ивана Ликтея, рахунк. пѣдофіцера 55 полку пѣхоты, для Добромила; Наталія Давида Райзера вѣдѣ Гринзайда, рахунк. пѣдофіцера 80 полку пѣхоты, для Лютовискъ; Михайла Моравского, рахунк. пѣдофіцера 89 полку пѣхоты, для Сокаля; Володислава Лѣ- совского, сержанта 16-ого полку обор. краев. для Жидачева и С. Наславского, рахунк. пѣдофіцера 20 пол обор. краевой, для Мостѣвъ великихъ; — вѣдѣтъ канцеляристами судѣвъ повѣтовыхъ для ве- деня книгъ грунтовыхъ: Юсефа Бабе, рахунк. пѣдофіцера 3 полку уланѣвъ обороны краевой для Рожѣтова и дѣтарѣвъ судовыхъ: Теофіла Липанковского зъ Бродѣвъ для Вишнѣвчика, Исаака Ешвовича зъ Галича для Галича и И- сидора Цесницкого зъ Львова для Камѣнки струмиловой.

— Перенесеня. Дирекція почтъ и телеграфѣвъ перенесла касіера почтового Ив. Брасона зъ Сянока до Львова а офицала почтового Мавр. Федеръ зъ Львова до Хшанова.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣнь 29 червня. Fremdenblatt запреще- вѣтъямъ мовѣ бы тр. Бадені мавъ 12 липня приѣхати до Львова.

Прага 29 червня. Скликано съюды вѣче

Осы бѣлы, знаменитѣ, штука 50 кр
Машички патентованъ до вынзана
спѣлѣтъ по зр. 30—

поручае ПЕТРО ХПОНСТОВСКІЙ
торговля зѣлѣна у Львовѣ, площа
Камѣтульна ч. 1 [супротивъ кате
1595 дры.]

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1897 выхѣдитъ
у Львовѣ по четверга (на мѣсцѣ
популярныхъ газетокъ „Вѣдѣльщи-
на“ и „Читальня“) тѣжднева попу-
лярна газетка

СВОБОДА

письмо политичне, просвѣтне и
господарское для народа.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдає
д-ръ Кость Левинскій. Редакторъ
просвѣтно-господарской части Ва-
силь Король, учитель господарства
1595 дры.]

Цѣлорѣчна передплата выноситъ
2 зр., на повѣ року 1 зр. Редакція и
администрація: Львовъ, рынокъ ч. 10
(въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) пере-
дѣй статьи звычайно политичного
зѣмѣту; 2) статьи информатичной по-
литичного зѣмѣту (н. пр. о сегодѣ-
шней сессіи сеймовѣ, о выборахъ,
вѣдзвы Краевого руского комитету
выборного, о нарадахъ рады держ-
жавной); 3) статьи факховъ переваж-
но экономичного або господарско-
го зѣмѣту (н. пр. д-ра Кости Левин-
ского, О громадѣхъ окружныхъ, О
заводовыхъ стоваришєняхъ госпо-
дарскихъ, д-ра Дам. Савчака О но-
вомъ законѣ дороговѣвъ, О крає-
вой продажѣ соли, О краєвой
акцизѣ вѣдѣ лангѣвъ, В. С. На-
гѣрного Вѣстѣ зъ Народной Того-
ва, с. Пеленского Тогова въ бе-
рѣгахъ, Гр. Врецьоны О насѣвни-
цѣвъ; 4) дописъ зѣ вѣдѣхъ стѣдѣ-
кравъ; 5) порады, патаня и вѣдо-
вѣдѣ въ справѣхъ просвѣтно-госпо-
дарскихъ и еуспѣльно-политичныхъ;
6) рухъ сѣлянства руского; 7) вы-
сти зъ Просвѣты; 8) що чуваи въ свѣ-
тѣ; 9) новинами; 10) господарство,
прѣмѣль и торговля.

УЧИТЕЛЬКУ

для науки дѣтей на часѣ вака-
ціи можуть одержати родичѣ
зъ помѣжъ бывшихъ семинари-
стокъ або теперѣшнихъ канди-
датокъ женеской учительской
семинарии. Початокъ вакаціи
вѣдѣ 1 н. ст. липня. Зголосити
се можна заразъ особисто або
писемно зъ точнымъ подаанемъ
условій до о. Стефановича, ка-
тихита въ женеской учит. се-
минарии у Львовѣ [ул. Вѣр-
менська 2.]

XXXXXX

БОТАНИКА

на виспѣ класѣ шкѣл середнихъ
Після учебника д-ра О. Роста-
вѣнского, Зладивъ Иванъ Верх-
ратскій. Вѣд. р. 1896. Цѣна 1
зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛОГІЯ

на виспѣ класѣ шкѣл середнихъ,
Написавъ Иванъ Ве. кратекъ. Вѣд.
р. 1895. Цѣна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ
зъ руской ботаничнѣмъ терми-
нологіѣ и номенклатуры. Зла-
дивъ Иванъ Верхратскій. Вѣд.
р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Выдана ті мож дѣстати въ
книгарнѣ Станиславѣвскій и аб-
у автора. Кто замовляе у ав-
тора що найменше пять при-
мѣрниковъ Ботаника (— 6 зол.)
або пять примѣрниковъ Зоологіи
(— 6 зол. 50 цент.) або такожъ
разомъ згадави три виданя (Бо-
ганику, Зоологію и Синє — 2 зол.
30 цент.), тому вѣнзлає ся жа-
даний книжѣ в прѣтѣзъ чотирѣхъ
дѣвъ, при чѣмъ порто оидачує
авторъ.

XXXXXX

вѣдѣхъ начальниковъ чеськихъ громадъ въ Ч-
хахъ, на Моравѣ и Шлеску.

Берлинъ 29 червня. Нѣмецкій амбасадоръ
въ Римѣ Бѣловъ именованый тымчасовымъ
управителемъ уряду справъ заграничныхъ на
мѣсте Маршала. Кандидѣръ кн. Гогенлоге и
ново-именованый секретаръ державный Бѣловъ
ѣздили вчера до кн. Бісмарка и бавили тамъ
чотири години.

На дослане.

Змѣна локалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Копернического

пѣдѣ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового локалю

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ
въ великомъ выборѣ окуляры,
цикеры, льорнеты, барометры,
термометры. — Направы най-
скорѣе и найдешевше. — Устро-
еня электричныхъ двѣвѣвъ. —
Замовленя зъ провинціи вѣдо-
ротно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій
Львовъ площа Галицка ч. 1.

На подарунки!

В канцелярии
„Руского Товариства Педагогичного“
при улицѣ Академічній ч. 8.

можна купити слѣдуючі виданя:

1) Образковѣ виданя.

Зѣвиринець	10 кр.
Гостинець	10 "
Забавки	10 "
Менажерія	10 "
Робинзон	40 "
Квиточка	20 "
Виночок	20 "
Кобзаръ Тараса Шевченка	20 "
Франко: Дѣе Микита, 2-ге цѣлкомъ перер. вид.	50 "
Мирон: Пригоди Дон Кихота	40 "
Наші зѣвирята	40 "
Дѣтѣи вигадки ч. I.	30 "
„ ч. II.	30 "
Забавки для дѣтей	40 "
Мала менажерія	35 "
Велика менажерія	40 "
Нашимъ дѣтямъ ч. I.	40 "
„ ч. II.	40 "

2) Виданя безъ образковъ.

Читанка ч. I. II. III. IV. в опрѣвѣ 20 кр. безъ опр.	10 "
Китица желанъ, 2-ге роширене виданє	20 "
Гр. Франко: Абу Каземовѣ канцѣ	20 "
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Дѣвѣнокъ на рр. 1892—1896	3 зр.
Гр. Левинскій: Попадѣсь, Рѣдзвѣни сценки	10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяра	20 "
Вѣдъ Вѣсѣда до Андѣ	10 "
О. Никаноровскій: Вѣтѣко и мати, двѣспѣвъ для дѣтей зъ фортепиано	10 "
Леонидъ Глібовъ: Байки	5 "
В. Чайченка: Олєся; Байки; Комарѣ; Два оповѣданя, по	5 "
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 "
Дніпрова Чайка: Кавка про сонце та его сна; Писанка по	5 "
М. Лисенко: Тече вода зъ підъ явора. Двѣспѣвъ зъ фортепиано	10 "
Мапа стѣнографіи України-Руси	20 "
Гордѣнка: Картагенці и Римляни	20 "
Юлій Верне: Подорожъ довола земли	60 "
Варановскій: Приписъ до іспѣтѣвъ	20 "

Товариство „Просвѣта“

при зближачи ся испытахъ
въ шкѣлахъ народныхъ подає
вѣдомости свѣтѣ. Радѣ Шкѣл-
ныхъ, Вѣновъ, священнѣвъ, кати-
хитѣвъ, учителей и родичѣвъ,
що книжки наглядѣ товариства,
привзѣлені кр. Радѣю шкѣльною
на преміѣ для учениковъ, краєно
правленіи можна купити въ
канцелярии товариства рынокъ
ч. 10, по слѣдуючій цѣнѣ:

Росказы про силы природы	20 кр.
Оповѣданя о житиі св. Бори- са и Гліба	20 "
Повѣски для дѣтей	27 "
Сестра	15 "
Байки	22 "
Исторія Руси ч. I.	25 "
Исторія Руси ч. II.	23 "
Лѣтъ и конюшѣ	24 "
Ротатѣ худоба	45 "
Про живѣотны и лѣсъ	20 "
Вѣнзляны Франклинъ	16 "
На доствѣтѣхъ	22 "
Середѣ лѣдового моря	25 "
Житѣ св. великомученика и дѣтка Папѣлаученника	20 "
Дробна птица господарска, а великій грошъ	20 "
Вѣдкрытѣ Америки	22 "
Зѣвирята шкѣдѣи и позиточнѣ Перекотиполе	18 "
Кярѣль и Методій	22 "
Повѣстки (Тѣточка Ганна и Два старѣцъ-богомольцѣ)	18 "
Филиппидѣи и Сахара	22 "
Молитвенникъ народный (въ звычайной опрѣвѣ)	20 "

вѣдъ лучший отравъ:

а) хрѣбѣтъ полѣтанный и зо-
лоченый хрѣстъ зъ передѣ 25 "

б) цѣла опрѣва полѣтанныя, бе-
регѣи золоченый и золоче-
ный хрѣстъ зъ передѣ 35 "

Молитвенникъ народный вели-
кій по цѣнѣ 90 кр., 1.10,
1.30, 1.60, 1.80 зр.

Всякѣи замовленя высылать
ся скоро и точно.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватися на нашу часописъ.

ви не лишє карма устава, але навѣть ординація виборча зовсѣмъ є незвѣстна. Супротивъ того не можна зовсѣмъ дивуватись, що урядникъ, вѣдучи на виборѣ а не знаючи устава, на підставѣ котрой виборѣ тѣ перевести має, не може тыхъ виборѣвъ перевести такъ, якъ устава приказує, и не маючи понятя о уставѣ не може мати ані тої притомности ані тої певности себе, котра въ подобныхъ випадкахъ теперъ є конечною. Але зъ другой стороны бракъ кваліфікаціи по сторонѣ комісаря не може оправдати тыхъ нелегальностей, які при тыхъ виборѣхъ зайшли, и ряду тыхъ некорректностей, які въ дни тѣмъ мали мѣсце.

Такъ представляє ся день 26 лютого въ Чернівцѣ. Є вѣнъ однимъ рядомъ надужити, сповненихъ якъ-разъ тими, котрі до стерсження закона були покликани, на некористь обжалованихъ, котрі домагались лише свого права. Бѣли бы мы на хвилю спустили заслоу на все, що дальше сталося, а остановились при скѣнченѣмъ дни 26 лютого и поспытали яке-будь collegium юридичне, кого тутъ можна вязнити и взагалѣ на дорожѣ карній прослѣдувати: то зъ становища права могла бы выпасти одна лишѣ вѣдповѣдь, що въ остаточности хибѣ тыхъ, котрі допустили ся фальшованя результату голосованя и сфальшували актъ виборчий, бо се становить провину, закономъ передвиджену; але чтобы могли бути арештовані тѣ, що упоминались о легальне переведенє виборѣвъ, то выглядає хибѣ такъ, якъ бы при злочинѣ рабунку або крадѣжи арештувати окраденого або ограбленого, або при підпаденю того, въ чий власности злочинною рукою підложено огонь.

Правда, комісаръ говоривъ о якѣмсь забуреню; але зъ конкретныхъ фактѣвъ знаємо хибѣ лишѣ то, що Маргулесъ и Енгельбергъ мали бути выпрошені за дверѣ, при примѣненю менше деликатной формы етикетальной — але се, приустановивши павѣть легке uszkodженє тѣла, чей-же не дає ще підстави до арештованя а законъ передвиджує докладно случаѣ, за котрі можна горожанина державы позбавити найвышого добра, якимъ єсть свобода особиста, — и тамъ, де урядникъ або органъ урядовый по-за границу тыхъ случаѣвъ выходять, тамъ підпадає вѣнъ подъ злочинъ зъ §. 6 закона зъ 27 жовтня 1862 о охоронѣ личной свободы — а законъ нашъ не пѣйшовъ ще такъ далеко, чтобы за личну, хочъ бы и чинну зневагу Маргулеса и Енгельберга [котрі може бути, що въ Чернівцѣ є великими матадорами] позволявъ вязнити. Отже той, хто споводувавъ по тѣй причинѣ арештованя, вийшовъ грубо по-за границѣ зачеркнений закономъ — и тутъ зновъ маємо дѣло зъ новымъ безправемъ, зъ новымъ фактомъ провокаціи чернівцєскихъ селянъ, и то провокаціи на найдразливѣйшій точцѣ, способной и ангелѣвъ вывести зъ рѣвновѣги!

Однакъ арештованя тѣ мали на собѣ пѣнато безправности ще и зъ другой причины. Пѣсля обовязуючихъ законѣвъ лишь одна власть судова єсть у насъ управнена рѣшати о тѣмъ, хто и въ якѣй мѣрѣ нарушивъ порядкъ правный. На чолѣ нашої конституціи стоить засада: „Нѣхто не може бути позбавлений своего суду“ и згѣдно зъ сею засадою постановляє §. 177 карной процедуры, що власть безпеченства лишь тогдѣ може подѣржѣти о злочинѣ — безъ попереднього письменного наказу властивого слѣдчого суду арештовати, — если зъ причины заходячо-го небезпеченства проволокѣ не було можна о сей наказъ постарати ся. Въ сѣмъ случаю се не заходило, бо панъ комісаръ ще 26 лютого о годинѣ 2 пополудни бувъ въ Станиславовѣ и мѣгъ такъ добре узискати наказъ сей въ судѣ и въ прокуратурѣ, якъ узискать въ старостѣ. Предѣнь зъ Чернівца до суду станиславѣвского така сама дорога, якъ до староства.

Мы бачили тутъ наказъ староства выданный до жандармеріи, котрый показувавъ Нидерле, и бачили, що староство на основѣ реляціи комісара кваліфікує тамъ подѣнь зъ 26 лютого яко злочинъ публичного насильства. Вправдѣ тая кваліфікація не дає свѣдоцтва о глубокомъ знаню обовязуючого закона карного, але фактъ єсть фактомъ, що староство уважало се яко насильство публичное, яко злочинъ, а чей-же не можна вже припустити, чтобы староство станиславѣвске, въ котрѣмъ же жѣ є якісь юристы, не знало, що оно не має компетенціи якъ-будь судово-карий кроки взглядомъ злочинствѣ предпринимати!

Якими мотивами могла руководити ся власть політична, не хочу надъ тымъ розводити ся. Але фактомъ єсть неоспоримымъ, що нарушено тутъ найвыше и найважѣйше право тыхъ людей, позбавляючи ихъ властивого суду и піддаючи подѣ jurisdiction староства, котре тутъ було судуєву у власной справѣ. Бѣть се моментъ рѣшающий въ цѣлѣй

справѣ. Если-бы справа тая передъ высланемъ жандармѣвъ була опинилась о властивого суду, то рѣчь певна и неоспорима, що кровавий подѣнь зъ 27 лютого не були бы зайшли — власть судейска знайшла бы способъ и средства, чтобы каждому его право вѣдати и безъ провокаціи, безъ разливу крови, безъ жертвъ людского жита зберегти повагу права тамъ, де сего заходила потреба.

Поминене, postponованє власти судейской єсть кардинальнымъ грѣхомъ, кардинальною похибкою въ сѣй справѣ — похибкою, котрой тымъ бѣльше належало тутъ уникнути, що дѣяло ся се въ хвили виборѣвъ, коли безсторонность органѣвъ властей політичныхъ бѣльше якъ коли-будь єсть проблематичною, а якъ читаємо неразъ, въ далекихъ краяхъ злочинства політичній є декому просто пожаданій а ихъ провокованє стає формальнымъ спортомъ и не лишѣ уходитъ безкарно, але єсть ще и драбинкою до карієры. Въ такѣй хвили судъ — ще остатне прибѣжище, остатній азилъ для правды и права, а поминене сеи дороги єсть не лишѣ вопіющимъ нарушенемъ закона, але прямымъ злочиномъ супротивъ суспѣльности и правного порядку.

Подѣ такими авспіціями и на основѣ такихъ прецеденсѣвъ прийшли подѣнь зъ 27 лютого, будучи непосреднымъ предметомъ нынѣшного обжалованя.

(Дальше буде.)

Процессъ 18 Плешевичанъ.

(Конецъ.)

Другій свѣдокъ Сенько Дзюба [бывъ перше вѣйтомъ та выдѣль повѣтовый мусѣвъ скинути его.] Збѣнає присягнуто, обжаловує всѣхъ пристрастно. Але треба знати, що вѣнъ належить до партіи противной громадѣ. „Е насъ — самъ каже — кѣлькохъ такихъ, що стоимъ за дворомъ, бо мы старші.“ — Та и збѣнаны иншихъ свѣдокѣвъ, покликанныхъ прокураторією, притакують всему, що сказано въ актѣ обжалованя. — Оба жандармы збѣнають, що дѣстали зѣ староства о пѣвноти наказъ арештувати сѣохъ Деревяныхъ. Они ані не додаютъ нѣчю до акту обжалованя, ані не уймають. — Та зъ само збѣнає и писаръ; каже, що не видѣтъ, абы вѣйтъ кивавъ головою [на знакъ выборцямъ, чтобы его не пустили до двора].

По переслуханю снхъ свѣдокѣвъ прокураторъ розширивъ обжалованє зъ §. 98 [вымушенє печатки у вѣйта] на Сеньку Деревяного, Томка Стабрина, Ковальского, Гульця и Ивана Деревяного. — Оборона поставила внесене, чтобы вѣзвати на свѣдка комісара выборчого Казимира Калиневича, и трибуналь згодивъ ся на те, але, на жалѣ, свѣдокъ выѣхавъ бувъ зъ Перемышля.

Зѣ свѣдокѣвъ вѣдводовыхъ Франко Андрѣвскій збѣнає, що вѣйтъ справдѣ говоритъ въ склѣпѣ, що выборы будутъ въ урядѣ громадскѣмъ, а пѣвнѣйше такожъ сказавъ: „До двора мушу пѣйти, хибѣ не пустите мене.“ — Такъ само збѣнають Ясько Врублевскій, Гнатъ Татаринъ и другі. — Никола Боднаръ свѣдѣтъ, що вѣйтъ на гребли не тѣлько кивнувъ головою, але и значучо моргнувъ. — Василь Площинскій и Иванъ Кручковскій збѣнають, що вѣйтъ вѣддавъ печатку добровѣльно, а людямъ ишло о то, чтобы вѣйта въ дворъ не зневолоно прибити печатку на протоколъ правыборѣвъ.

По переслуханю свѣдокѣвъ почали ся послѣдній выводы.

Прокураторъ пѣдноситъ все, що стверджено збѣнаниями свѣдокѣвъ, и домагаєсь покараня всѣхъ обжалованныхъ.

Д-ръ Могилянскій доказує, що обжалованій дѣлали въ доброй вѣрѣ, зовсѣмъ не мали гадки неволити вѣйта и були бы певно вѣи пѣйшли за нимъ, коли-бы хто бувъ покликавъ ихъ до двора [а не лише вѣйта]. Дальше выказує, що въ жаданю печатки нема грозбы; нѣхто не пѣдѣлъ руки на вѣйта. Вказує на индентичность процесѣвъ стоянецкого и площинского въ тѣмъ взглядѣ, що въ обохъ случаяхъ староство дає въ послѣдней хвили передъ правыборами приказъ арештувати тыхъ, котрыхъ громада вызначила на выборѣвъ... Кѣнчати просьбою о увѣльченє всѣхъ обжалованныхъ. — По промовѣ д-ра Озаркевича, котрый коротко а ясно указавъ на те, що у всѣхъ обжалованныхъ була добра воля а не було замѣру сповнити злочинъ, и просивъ на случаѣ засуду увзглянути обставины облегчующій вину, бо-жѣ всѣ обжалованій до теперъ не были карані, — и по теплой промовѣ д-ра Ретера, предѣдатель узнавъ розправу за скѣнчену.

По нарадѣ трибуналу оголосивъ предѣдатель вырѣкъ. Засуджено: Ивана Деревяного на 5 мѣсяцѣвъ; Сеньку Деревяного [сына] на 3 мѣсяцѣвъ; Антона Гульця на 3 мѣсяцѣвъ; Томка Стабрина на 10 тыждѣвъ; Василя

Боднара, Василя Деревяного, Сидора Святого по 2 мѣсяцѣвъ; Василя Гудя, Ивана Стабрина, Сеньку Ковальского, Павла Врублевского по 6 тыждѣвъ; Федьку Воробия на 8 тыждѣвъ; Гриця Маланчука на 1 мѣсяцѣвъ; Сеньку Врублевского, Михайла Носалика и Николу Воробия по 14 дѣвъ — для всѣхъ тяжкой вѣзницѣ заостреной що тыждня постомъ.

Позаякъ вымѣръ кары выдано низше припису закона, то засудженымъ не прислугує право вѣдкликѣ вѣдъ высоты кары, за те всѣ зголосили жалобу неважности.

Письма зъ Вѣдны.

Дня 28 н. ст. червня 1897.

(До політичної ситуаціи. — Тайне розпорядженє графа Баденяго.)

За послѣдній мѣсяцъ образъ політичній амѣнивъ ся хибѣ о стѣлько, що зъ замкненого простору парламенту перенесла ся борба въ массы народной. Нѣмецкій громады одна зъ другою протестуютъ противъ розпорядженъ языковыхъ; вѣдъ Воденбаху на пруской границѣ ажъ по Боцѣнъ въ Тироли одобряють парламентарну обструкцію. За нѣмецкими громадами въ Чехіи пѣйшли Градецъ [Стырія] и Инсбрукъ [Тироль]; они лагодять ся зложити тѣ функции, які досѣ добровѣльно сповнювали для державы взгляды правительства. Фатальна „зельзна рука“ чѣпає ся репрессалій и тымъ доливає оливы до огня. Широкой массы народной, ще до того массы политично образованной, не успокоює ся такими средствами. Се подбає на практику небѣдника Ксерксеса, коли вѣнъ приказавъ бувъ шальчѣй филъ Гелеспонту бити рѣзками и кувати ихъ въ кайданы...

Нѣхто не занимає ся тѣмъ: якъ властиво вложити ся парламентъ въ осени въ законодѣтну роботу и якъ забезпечити его противъ возможности поновленя обструкціи? Не дивниця, що именно въ послѣднихъ дняхъ чимъ-разъ сильнѣйше удержує ся тутъ у Вѣднѣ поголовка, що графъ Бадені постараетъ ся о розвѣзанє парламенту и въ версени переправити новы выборы. Тѣ здогады пѣддержує и ся обставина, що передъ кѣлькома днями зажадало министерство внутрѣшнихъ справъ вѣдъ центральной статистической комисіи докладныхъ статистическихъ выказѣвъ зъ мѣшанныхъ чешко-нѣмецкихъ округѣвъ, головны тыхъ, де нѣмецкій кандидаты побѣдили малою бѣльшостию голосѣвъ. Не вже-жѣ симъ пѣдготовляє ся теренъ въ Чехіи для инсценированя „галицкихъ виборѣвъ“? Инша рѣчь: чи оно придасть ся на що? чи не зыскає на тѣмъ скрайній Шенереръ зъ своею партією? Графъ Казимиръ мѣнѣтъ власне тую славу, що сильно помагаетъ розвоєви и зростови радикальныхъ партій...

Остаточню сѣмю въ тѣмъ щасливѣмъ положеню, що можемо опубликувати тайне розпорядженє графа Баденяго выданє 2-ого червня ч. 5375 до намѣстничествъ и президій краевыхъ. Се розпорядженє має свою исторію. Въ Каринтіи и въ Стырії прокураторія пропустила его, а у Вѣднѣ ц. к. державна прокураторія сконфісковала була розпорядженє ц. к. министра, але ц. к. судъ карный роздумавъ справу иначе и знѣсь конфіскачу. Осѣ вамъ дословный перекладъ:

„На всѣ политичній зборы въ найблизѣмъ часѣ треба высылати политичныхъ концентровыхъ урядниковѣвъ, особливо такихъ, котрі вѣдзначають ся вѣдповѣдными способностями и энергичнымъ выступленіемъ. Противъ державо-зрадныхъ и непатріотическихъ высказѣвъ, які, на жалѣ, лучали ся въ послѣднихъ дняхъ на радикально-нѣмецко-национальныхъ зборахъ, — треба безусловно вынустити всѣми законными средствами. При тѣмъ нехай се буде дерективно, що не є вѣдповѣдно черезъ передчасне выступленє стигнати бѣдѣдника, чтобы вѣнъ выговоривъ ся, бо лише въ той способѣ зможє вывѣити ся суть [Thatbestand] провини. Але скоро гадка высказана ясно, то припоруcae ся по сконстатованю факту сказаній слова „и beanstanden“, евентуально зъ причины тыхъ слѣвъ розвѣзати зѣбранє. Пассивное поведєнє вѣдпоручника власти затрудняло ажъ надто часто успѣшне перевѣденє карного поступованя и навѣтъ ц. к. судъ державный въ однѣмъ вырѣку высказавъ, що неправда сумнѣнный [nicht unbedenklich] поглядъ, що акты правно истнующего товариства не можна вже уважати переступленіемъ его обсягу дѣлания а за тымъ пѣдставою до розвѣзаня товариства, если тѣ акты были сповнені въ присутности и безъ замѣту правительственного комисара. Окромъ того належить зѣдати справу про всѣ цѣкѣве [alles Wissenswerthe], про аѣтиацию противъ правительства и языковыхъ розпорядженъ. Евентуально треба зрѣбити карне донесенє и про се, а такожъ про результатъ судебного поступованя, якъ и не

менше про евен туалъне донесенє треба сѣйчасъ замѣлдувати.“

Такъ выглядає то славне розпорядженє, котре набрало було стѣлько шуму. Коментаря до него непотрѣбно; оно ажъ надто добре зрозумѣле для каждого честного чловека; оно ажъ надто ясно доказує, що основуєсь на Макхиявельскѣй політицѣ.

Переглядъ політичній.

N. Fr. Presse подає въ послѣднѣмъ числѣ начеркъ закону о урядовѣй мовѣ въ судахъ чешского королевства. Начеркъ той виробили проф. нѣмецкого университета въ Прагѣ и посолъ до рады державной д-ръ Емилъ Пѣерше и проф. нѣм. университета въ Прагѣ д-ръ Йосѣфъ Ульбрихъ. Якъ названий дневникъ каже, має той начеркъ лише тую цѣль, чтобы довершити критику звѣстныхъ языковыхъ розпорядженъ зъ д. 5. цѣвтя с. р. и показати, якъ то можна полагодити языковий спѣръ въ Чехахъ безъ кривды котрой-небудь народности, узглядаючи рѣвне право и рѣвну вартѣсть обохъ краевыхъ языковѣвъ. Начеркъ вѣдноситъ ся лише до судѣвъ, складає ся зъ 30 параграфѣвъ и подѣлений на сѣмь частей: I. Подѣль судѣвъ першон инстанции (§. 1—5); II. Суды зъ одною мовою урядовою (§. 6—15); III. Суды зъ двома мовами урядовыми (§. 16—21); IV. Высшій краевый судъ (§. 22—23); V. Кваліфікація урядниковѣвъ що-до знаня языковѣвъ и служба до перекладаня (§. 24—25); VI. Судовы округи (§. 26—28); VII. Постановоу кѣнцѣвъ (§. 29—30). — Мабуть чи не схочуть Нѣмцѣвъ прияти той начеркъ за пѣдстазу угодовыхъ переговоровѣвъ зъ Чехами.

На просьбу болгарского правительства має Франція выслати до Болгаріи кѣлькохъ офицѣровъ маринарки для организации болгарской флоты и выучения корабельной службы.

Прогрѣцко-турецкѣй переговоры нема новыхъ вѣстей. Турки мимо розѣвѣму и переговоровѣвъ о услѣвѣ мира посунули въ Тесалии свое лѣве крыло по-за неутралный поясъ и заняли горы Аѣрафы. Теперъ показує ся, въ якѣй зѣробили се цѣли: ходити имѣ о те, чтобы грецкому вѣйску, котре стоить въ Епірѣ въ Артѣ заперти вѣдворотну дорогу, и се имѣ цѣлкомъ удало ся. Генераль Смоленскій звернувъ на те увагу грецкого правительства и зажадавъ, чтобы обсадити мѣсто Карпенизіонъ, котре лежить при головнѣмъ шляху. Правительство припоруило жаравъ наслѣдникови престолу, чтобы зажадавъ заверенія турецкого вѣйска зъ мѣсца, котре несправно заняло.

Россія мабуть не годить ся на кандидатуру бушного швайцарского президента Нумы Дроза до губернаторства на Кретѣ, хочъ ся кандидатура выйшла вѣдъ французского правительства. „Новое Время“ каже, що она має богато противъ себе, бо не дає Россіи никакъ запоруки на випадокъ возможныхъ несопѣванокъ на всходѣ. Дрозъ стоявъ мин. року на чолѣ вѣрманьского комитету въ Швайцаріи, де дуже завзято ведено пропаганду противъ Туреччины, а при всякихъ напѣстяхъ на султана выступувано такожъ противъ Россіи, що мовѣ то она поширає Туреччину. Той рухъ швайцарскій мавъ нѣбы то оставати въ звязи зъ вѣрманьскою пропагандою въ Антіліи. Для того Россія муситъ стеречь ся, чтобы Дрозъ, ставши губернаторомъ Креты не бувъ тамъ зарозомъ пѣдпорою британской политики.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Отворенє читальнѣй „Просвѣты“ въ Звѣнѣцѣ [повѣту борщѣвского].

При муровапій дорожѣ, що веде зъ Мѣльницѣ до коморы граничной за Окопами [при входѣ Збруча до Днѣстра] лежить въ досѣтъ гарній сторонѣ село Звѣнѣчка, знанє ширшому свѣтову хибѣ зъ того, що тутъ пробувавъ по переселеню своѣмъ до Галичины пок. архієпископъ варшавскій З. Ш. Фелинскій, котрого тѣлѣннѣ останки спроваджено сюда зъ Кракова въ осени 1895 р. и зложено въ родиннѣмъ грѣбѣвци властитѣльствѣ Звѣнѣчки. Пок. архієпископъ, освѣшивъ въ Звѣнѣцѣ, спровадивъ сюды служебницѣ [služebnice P. Magu], на котрыхъ примѣщенє дарувавъ дѣлѣ значный кусень грунту, недалєко церкви положеного, де вѣдтакъ станули одвѣтній будынки носѣяи теперъ назву „кляшторъ“. Одѣтъ такій будынокъ вѣдступлено для громады на школу, въ котрой учить дѣти одна зъ законницѣвъ, и такій станъ має тревати такъ довго, доки громада не побудує собѣ власной школы; такожъ побудувавъ пок. архієпископъ при тѣмъ „кляшторѣ“ костѣль, котрый уже по его смерти посвяченю. Кѣльканецѣвъ кроковѣ вѣдъ костѣла красує ся величавѣ, мурована и блестяю крыта церковь о трѣхъ коцулахъ, котрой

на-разі бракъ ще украшена въ серединѣ, але коли се наступись, то церковь звянка смѣло зможе що-до своихъ красоты станути побѣдъ другихъ, величавыхъ церквей Подбля. Саме село Звянка невелике, бо числитъ всего около 1400 душъ, зъ чого на Русинѣвъ припадае 1050 душъ а рещту становлять Поляки [299] и жида [47].

Положене економичне селянъ звянкацкихъ не найлучше, а то зъ причины значного роздробленя землѣ, котрой и такъ небогато, при чѣмъ особливо давъ ся водчуту цѣлковитый бракъ пасовиска, черезъ что мало стрѣчаеся помѣжъ людьми рогатого худобы а ще менше коней, и тому люде тутъ займають ся больше годбляею овецъ и безрого, хотия и годбляе безрого не дуже поплачуе, а се тому, що торговцѣ безрого въ тыхъ сторонахъ, аязавши ся въ картель, подають на торгахъ цѣну за безрого таку, яку самі хотять.

Степень просвѣтний помѣжъ селянами въ Звянцѣхъ незначный, бо школа тутъ запроваджена доперва водѣ колѣкохъ лѣтъ, а черезъ то зъ старшихъ селянъ мало хто в „писменный“, хрѣмъ колѣкохъ, котрий вже яко госпо-даръ або парубокъ, завдяки власной охотѣ, самі научили ся читати. Такъ отже потреба читальнѣ въ Звянцѣхъ показувалася конечною и въ томъ то напрямѣ почавъ дѣлать приишов-шій сюды недавно яко сотрудникъ о. Василь Залуцкій и хотия стрѣчавъ всякій перепони, то однакъ не знеохотивъ ся ними и довѣвъ до того, що дня 16 н. ст. мая с. р. водѣло ся въ Звянцѣхъ торжественно отворене читальнѣ „Просвѣты“.

Того дня, въ недѣлю по вѣчѣрни, въ гарно прикрашеной зеленію и цвѣтами комна-тъ уряду громадско-го збѣралася досыть чис-ленно мѣсцеві громадяне, прибули такожъ гости-громадяне зъ Волковецъ надѣ Днѣстромъ, зъ Зеленой ольховцею и зъ Михалѣвки. Зъ интелігенціи прибули на се торжество: о. А. Грибовичъ мѣсцевій парохъ, о. І. Смольний парохъ зъ Пановецъ, о. Зено Дудинскій завѣ-датель зъ Волковецъ зъ женою, о. В. Залуц-кій мѣсцевій сотрудникъ зъ женою и п. За-харія Дудинскій учитель зъ Михалѣвки. По водѣспѣваннѣ „Христосъ воскресъ“ о. Залуцкій, водѣриваючи збори, повитавъ въ имени чле-нѣвъ-основателѣвъ такъ мѣсцевыхъ якъ и за-мѣсцевыхъ гостей, почѣмъ предложивъ на предсѣдателя зборѣвъ о. Грибовича а на за-ступника о. Смольного, на що збѣраи одно-голосо згодились. О. предсѣдатель, покликав-ши на секретаря о. Дудинского, промовивъ до збѣранихъ на тему морально-просвѣтну, загрѣваючи присутныхъ до просвѣты въ имя Боже. Водтакъ забравъ слово о. Залуцкій въ цѣли поясненя збѣранимъ потреби читальнѣ и въ довѣшій, гарній промовѣ розкрывъ пе-редъ присутными картину нашої славної ми-нувшини, потѣмъ порѣвнавъ ен зъ теперѣш-нимъ нашимъ сумнымъ положеніемъ а вѣнци збѣравъ важнѣйшій причины нашої неволѣ, мѣжъ котрыми головною е бракъ свѣтла-просвѣты. А то свѣтло подае нашому народови водѣ несповна вже 30 лѣтъ товариство „Просвѣта“ у Львовѣ черезъ свои читальнѣ. По водѣспѣ-ваннѣ многолѣтня цѣсаревя о. Смольный пояснивъ загално статутъ читальнѣ и вѣзвѣвъ грома-дянъ присутувати въ ен члены. Въ томъ са-мѣмъ дусѣ промовивъ зъ жаромъ о. Дудин-скій, а остерѣгавъ передъ звичаємъ, що люде нашъ зъ великою охотою порывають ся за-якесь хосенне дѣло, але той запалъ скоро остигае, а до того причина ся ще и недоверѣ у свои силы, недоверѣ до своихъ людей, якесь подозрѣване, — и навѣвъ примыры, якъ то неразъ водить ся зъ рускою крамницею въ селѣ, котру люде омываютъ а якесь радше купують у жида. Основне пояснене статута давъ о. Залуцкій, переходячи поодинокій пара-графы и даючи цѣнный свои поясненя до кож-дой точки. Зъ-межи селянъ говоривъ госпо-даръ Матѣй Савчукъ зъ Волковецъ, загрѣва-ючи мѣсцевыхъ людей до просвѣты, и на его то внесене ухвалено вкладку членску: для господарѣвъ 50 кр. а для жинокъ и молодежи 30 кр. рѣчно. Водтакъ вписало ся на-разѣ 48 членѣвъ, а мѣжъ ними и всѣ гости, такъ зъ интелігенціи якъ и зъ селянства. До выдѣлу читальнѣ увидѣли: о. В. Залуцкій яко голова, а господарѣ: Якимъ Голубъ заступникъ го-ловы, Сементъ Бурдейный касієръ, Прокѣпъ Лисий бібліотекаръ, Василь Пирѣжкохъ [пѣвецъ церковный] секретарь, а яко заступники вы-дѣловыхъ: Анатоль Олѣшинскій и Юсипъ Квасный. Хату на читальню водѣступивъ ч. Прокѣпъ Лисий. По водѣспѣваннѣ Многолѣтня нововыбраному головѣ, гостямъ и всѣмъ участ-никамъ зборѣвъ цѣсено „Свѣта ся“ закончили ся збори пѣаннымъ уже вечеромъ. — При-сутный.

НОВИНКИ.

— Жертвы несчастной пригоды подѣ Кол-мыею, о скѣлко они доси вѣдомы, выдобуто вже всѣ въ воды. Вѣсть про уратоване тѣлѣря Цайлера, якъ и про смерть почтового офіці-ала Гнедінгера оказали ся хибными. Першого найдено о якыхъ 400 метрѣвъ водѣ мѣсяца при-годы, але мертвого; тѣло его перевезено до Чернівцѣвъ. Другій, сильно повточенный, живъ и буде перевезеный зъ коломыянского шпита-лю до Львова; вѣсть передъ судією зложивъ свои збѣданы про несчастну пригиду. Тѣла Го-сефа Рудинского, Карола Влошянского и Го-сефа Дяковского сегодня о год. 5. пополудни прийдуть до Львова, де зъ головного двѣрца зельзницѣвъ вырешить заразъ похоронный по-ходъ на Лычаковскій цвинтарь. Похоронъ За-хера и Замѣцконого водѣвѣвъ ся вчера въ Станиславѣвъ при участіи якыхъ 10.000 людей коштомъ зельзницѣвъ. Тѣло купца Малера во-досладо до Вѣдны. О лѣкарѣ Цайлерѣ оповѣ-даютъ, що въ субботу по вѣчанню, котре водѣ-

було ся въ полудне, хотѣвъ вѣнъ зъ женою водѣвѣхати вѣчѣрнымъ поспѣшнымъ поѣздомъ, але на просьбы родичѣвъ, чтобы не переры-вать веселья забавы, задержавъ ся до ноч-ного поѣзду. Такъ тѣшивъ ся вѣнъ щастемъ лише цѣвъ добы.

— За кровавыя правыборы въ Сколѣмъ три-буналь самѣбрскій по тридневной розправѣ засудивъ: Іос. Павловича на рѣкъ; Іос. Мадѣна на 8 мѣсяцѣвъ; Вас. Бѣлка, Ів. Кравця и Каз. Пайончѣка по 5 мѣсяцѣвъ; Як. Бакера, Фил. Дреслера, Іос. Колесу, Мартина Колесу, Бр. Курика, Іос. Палковича и Мельх. Ша-франьского по 4 мѣсяцѣ; Мих. Москальского и Мих. Тяля по 3 мѣсяцѣ; Ів. Данилца и Іос. Конрада по 2 мѣсяцѣ; Мих. Горчакъ мѣ-сяцъ; Ант. Потоцкій 7 днѣвъ. Увѣдѣнено ли-ше Фил. Бойковского и Петра Ямельницкого. [Обжалованій бороили ся самі.]

— Зъ Коломыѣ пишутъ намъ [зъ дня 27 с. м.]: Коли се пишу, майже одна третина Коло-мыѣ залита водою. Я самъ водѣтатый въ всѣхъ сторѣнъ мутною, рвучою струєю, а на мѣмъ одвѣрю плавае повно розбитыхъ коновѣвъ, цѣбриковъ, мѣстѣвъ, брамъ, парканѣвъ, дра-бинокъ, дощѣвъ, балѣвъ и всякою всячины. Не Прутъ, але звычайный потѣкъ, що въ лѣтъ часто высыхае, заливъ передѣмѣсто Кутеке и часть Надвѣрнянского. Потѣкъ выстѣпивъ зъ береговъ у ночи около годины 1½; теперь де-якъ хаты до половины вѣконъ подѣ водою; люде або поныносили ся зачасу, або похова-ли ся по подѣхъ, або коло хаты по улицѣхъ у водѣ бродять! Поки-що нѣхто не погыбъ.

День передъ тымъ, въ субботу 26-ого черв-ня, було дуже жарко. Водѣ часу до часу гро-мадили ся водѣ заходу хмары, грѣмѣло на-вѣтъ, але дощу не було. Барометръ стоявъ ра-но на 740½ мм., водтакъ ставъ скоро опадати ажъ до 738 мм. По полудни около 7 годины высунала ся водѣ заходу чорна груба хмара, а зъ безнастанныхъ блискавокъ и громѣвъ можъ було пѣзнаги, що зближае ся буря. Око-ло 8 годины мали мы сильну бурю, водтакъ дощъ безъ граду ливъ мовъ зъ коновки, а блискавки и громы падали разъ-по-разъ, ажъ земля дрожала. По 9 годинѣ дощъ трохи пе-реставъ, лишь блискавки и громы гуготѣли страшно, бо перша хмара ще не цѣлкомъ у-ступила, а друга зновъ водѣ заходу надтягала. Коло 9½ мали мы другу зливу зъ громами и блискавками безъ бурѣ, водтакъ коло 12-ой трети, а коло 1½ по пѣвничю послѣдну. За-кождымъ разомъ дощъ ливъ мовъ зъ ведра, а блискавки и громы падали безъ перестанку, мовъ-бы зближае ся конецъ свѣта... Страшно и тоскою дѣло ся въ душѣ човѣвъ, коли природа выстѣпала середъ темной ночи въ цѣ-лымъ своимъ грѣзѣмъ масѣтѣвъ, въ цѣлѣй силѣ, величинѣ и красѣ... Темно, страшно, гукъ, шумъ дощу и воды; пѣтмю нѣчу про-шлѣбае рожева, водтакъ ясно-зеленовата бли-скавка; грохѣтъ, трескѣтъ, дудѣтъ страшныхъ громѣвъ ажъ земля и все, что на нѣй, дро-житъ... Додати ще червонъ луны на небѣ водѣ запаленыхъ громами будынкѣвъ, а можна со-бѣ уявити хотия въ приближеню великій, чу-десный образъ страшной ночи въ Коломыѣ и околицѣ.

Зъ роду-вѣку не лучалось бачити щось такъ дивного, красного а страшного! Хмара запалакотѣла широкимъ, синѣ-рожевымъ свѣтломъ, а зъ середнио ен, мовъ головной точки высакывали рѣвночасно въ рѣзныхъ направахъ двѣ, три, чотири страшнѣ блискав-ки, а водтакъ громы. Самі жъ бо и громы бу-ли дуже выбагиваи: то страшный гукъ, мовъ-бы земля запала ся; то трескѣтъ, мовъ-бы сотки компаній воздушныхъ дали одну велику салку; то напрасный стрѣль. сполученый зъ jakimъ шумомъ и свѣстомъ воздушнымъ такъ, що водѣбирало ся вражѣва, мовъ-бы воздухъ стрѣбали зъ шумомъ и свѣстомъ тяжкій, страшній гранаты, а водтакъ зъ великимъ лос-котомъ надъ нашими головами пукали. Бо-жъ то и гараздъ, не на жарты, гуляли собѣ у насъ тѣ гостеньки небесны! На Батисбергъ [передѣмѣсто коломыяскимъ] передъ 9-ою го-диною убивъ грѣмъ корову и вѣпра въ хлѣвъ и запаливъ хлѣвъ; трохи зъ гѣдомъ запаливъ стодолю и то въ недалекѣмъ сусѣдствѣ; на пе-редѣмѣсто Кутекомъ оглушивъ жѣнку и попаривъ хлопца, падаючи въ хату комяномъ. За-паливъ шопу на томъ самѣмъ передѣмѣсто. Въ Соновѣ [селѣ коло Коломыѣ] запаливъ о 9 го-динѣ хату, а водтакъ коло 11-ой другу. И въ дальшій околицѣ видко було луны, а кажуть, що навѣтъ войсковыхъ офицѣровъ не лаявъ ся, бо упавъ комяномъ до кухнѣ одного, на-робивъ репуту мѣжъ посудою та обставою и вернувъ бѣднѣга назадъ, бо нечестны сыны Марса, що забавляли ся въ другій комнатѣ, не зволили запросити гостенька мѣжъ себе. Цѣлу нѣчь годъ було спати. Я выходявъ на подѣ и на подвѣрѣ, выглядѣвъ вѣкомъ, але всюды було якесь нѣяково. Около 2-ой по-ложивъ-емъ ся, о 3¼ рано заставъ обѣдѣ и околицю подѣ водою.

Година 1-ша по полудни: Вода опала до половины. Мѣстки позыванѣ, парканы попе-ревертанѣ, хаты пообдранѣ и пообдмулованѣ, каналы декуды розбраванѣ, дорога позападанѣ, розлогій и старанно управленый огорода заму-леный, а що и другі каналы и потоки коло-мыяскій розлила, то цѣла примѣжна долина Прутова дуже потерѣла, чымъ зновъ найбіль-ше дѣткнене бѣдне населене.

Година 4-та по полудни: Въ напрямѣ водѣ Коломыѣ до Львова у воддаленю водѣ Коломыѣ якыхъ 2½ км. есть долина Падикъ [село]. Насыпъ зельзницѣй высокой тамъ на 5 до 6 метрѣвъ. Надъ малозначнымъ потѣчкомъ бувъ мурованый мѣстѣ 6—8 метрѣвъ ширикой. Тутъ стало ся велике страшне дѣло знищеня людской працѣ, добутку и житя... Морозъ страху прошибае човѣвъ на видѣ страшной катастрофы, яка представляе ся очемъ въ цѣ-ломъ тяжкомъ своимъ бременѣ! Въ насыпѣ зельзницѣмъ выломъ на 30 и колѣка метрѣвъ. На днѣ вылому подѣ водою машина; вода по-

надѣ 4 метры глубока; на машинѣ другій во-зы пакуновѣ, водтакъ особѣвъ І. и П. класы. Все то поломае, потрѣскае, поторощене, по-розкидае водою далеко-широко; руры, шины, бляхи, штабы мовъ солома погнуты и полома-ны... Рѣчи и трупѣвъ вода рознесла далеко по поляхъ... Рѣднѣ, жѣнки погыбши плачуть, руки ломать, мѣтють... „Певно будуть погыб-шихъ вкладати до привезеныхъ домовинъ“ пытаю молодѣн плачущою жѣнкой. „Такъ паве, мого човѣвъка“ — „А кимъ бувъ?“ — „Ма-шинистомъ“ сказала несчастна жѣнка, горько рыдаючи.

— Дирекція державныхъ зельзницѣвъ доно-ситъ: Особѣвъ и пакуновѣвъ рухъ при по-ѣздѣ 320. водѣвѣтѣвъ буде на мѣсяцъ перерывъ мѣжъ Туркою а Коломыею такъ, що подорож-ный денного поѣзду будуть пересѣдѣти ся, а пакуны буде переносити ся. При нѣчныхъ поѣздахъ 313. и 314. пересѣдѣна подорожныхъ и переносене пакуновѣвъ розпочало ся ажъ въ ночи на д. 29. с. м. Товаровѣвъ рухъ на шляху Коршѣвъ-Коломыѣ застановлено на якахъ 12 днѣвъ. Зъ причины подмуленя на-сыпу здержано рухъ поѣздѣвъ на коломыя-скихъ зельзницѣхъ локальныхъ водѣ д. 26. с. м. на часъ неопределенный.

— Е. Ем. кардиналь Сембратовичъ перебуде въ Подлѣвѣмъ до 18-ого н. ст. септя с. р.

— Ц. к. Дирекція зельзницѣвъ въ Станиславѣвъ обинизла на подѣставъ розпорядженя зъ дня 15 червня 1897 ч. 29.442 для паломниковѣвъ, що будуть вѣхати на водѣпустъ до Сучавы, цѣ-ну вѣды на половину водѣ 3 липня почавши до 6 липня, безъ всякихъ застереженъ и безъ лѣгитимаций, водѣ Коломыѣ почавши и на всѣхъ буковинскихъ зельзницѣхъ.

— Про недавну передиснодову нараду у Львовѣ пише „Душпастыръ“:

„Вѣдручнымъ писемомъ вѣзвѣвъ Ордина-рѣтъ поодинокыхъ членѣвъ, котрымъ прислу-гуе право бути на синодѣ діецазальномъ, якъ такожъ и иншихъ, що перше приготавлиае ся за сѣдѣне водѣбуде ся дня 22 червня о годинѣ 9 въ митрополитѣй палатѣ. Зъ рана Ихъ Емі-ненція при асѣмѣ духовенства водѣчитавъ ти-ху службу Богу въ архикатедральномъ хра-мѣ въ приютности капитулы и духовенства. На вѣзване Ординарѣту явилъ ся 49 членѣвъ; колѣкохъ оправдало свою несприутность, зъ причины, що оставъ на кураціи, и др. При-сутный оо. члены капитулы: митр. Андрѣй Бѣ-лецкій, митр. Левъ Туркевичъ, куст. Ант. Пе-трушевичъ, прал. Алекс. Бачинскій, прал. Мартинъ Пакижъ, крил. Ів. Чапельскій; про-вінціалъ Чина С. В. В. д-ръ Клим. Сарни-цкій, игуменъ монастыря львовского Андрѣй Шептицкій; папскі пралаты: Ис. Дольницкій, д-ръ Іос. Мѣльницкій, Сев. Навроцкій, Левъ Шанковский, Григ. Словицкій; почетный кри-лошае: д-ръ Іос. Комарницкій, д-ръ Ів. Бар-тошевскій, д-ръ Іос. Левицкій, Іос. Макогон-скій, Адольфъ Василевскій; дежаны та вице-дежаны: Ів. Залуцкій, Іларіѣ Стеткевичъ, Ів. Сохацкій, Юл. Туркевичъ, Теодоръ Кордуба, Емил. Пасецкій, Мих. Тшеснѣвскій, Ник. Ро-жаньскій, Юл. Костянтинскій, Евст. Клоде-вичъ, Александеръ Танчаковский, Іосифъ Гра-бовенскій, Іполитъ Шторгъ, Володим. Мартанковъ, Сим. Пѣтушевскій, Іларіѣ Гер-асимовичъ, Григ. Чубатый, Стеф. Стисловскій, Іл. Гошовскій, Александеръ Батѣвъ, Ів. Ку-лицкій; совѣтники дѣйствій и почетный: Алек-сей Тороньскій, д-ръ Гавр. Крижаковский, О-нуфрей Ленкій, Мих. Мриць, Евг. Гузаръ; ти-туломъ особистон квалифікаціи: д-ръ Титъ Мышковскій, Стеф. Юрикъ; катихитъ Д. До-рожнянскій. — Збѣраи вписали свои имена, увидѣли до митрополитѣй каплицѣ та заняли приготованій мѣста. За хвилю зѣйшовъ Ихъ Ем. Митрополитъ и приодѣвши пурпурову мантію, вложивши омофоръ и митру зъ же-зѣломъ, началомъ обычнымъ розпочавъ молитву о призванѣ помочи св. Духа. Водтакъ звер-нувшись до збѣранихъ поздоровивъ ихъ и промовивъ, выказавши на цѣль збору. „Поста-новы провинціального синоду зъ 1891 року уже приишли зъ Риму затверженѣй“ — мовивъ Кардиналь — и мы и на хвилю не вѣгались, чтобы ихъ подати до вѣдомости и кинути ихъ на приготовану рѣлю. Мы постановили на Воздвижене честного и животворящего Креста, щобъ то зерно всюда разомъ засѣяти, щобъ подѣ покровомъ и знаменемъ св. Креста зъ покорюю всюда его принято. А чтобы оно зъ однаковою любовію всюда було принято, то закимвъ буде скликане загалне сѣдѣдане сино-ду діецазального, якъ сего вымагають ка-ноны церковны, вѣзвали Мы Васѣ, мужѣвъ любовію та покорюю вооруженыхъ, щобъ те-лѣсье ту рѣлю до сѣбѣвъ пригитовити. И се-сть цѣль Нашого поклику Васѣ до того ве-ликого акту, радѣстного оголошеня постановъ синода провинціального львовского“. По про-мовѣ Ихъ Еміненція вѣзвѣвъ всѣхъ присут-ныхъ до зложена присяги, що вѣь наряды за-держатъ въ тайнѣ ажъ до часу оголошеня.

По зложеній присягѣ приступлено до выбора урядниковѣвъ синодальныхъ и выишли выбраны: І. Промоторы: Ал. Тороньскій, Евг. Гузаръ, Конст. Строцкій. — ІІ. Секретарѣ: Мих. Мриць, П. Крипакевичъ, Ал. Танчаков-скій, Діон. Дорожнянскій. — ІІІ. Нотарѣ: Григ. Словицкій, Ст. Юрикъ, К. Витоянскъ, В. Мартанковъ. — ІV. Судѣ извиненя и жа-лобы: Андр. Бѣлецкій, І. Макогонскій, Л. Шанковский, Іл. Стеткевичъ, Ів. Слюзаръ. — Церемоніеры: Март. Пакижъ, Мих. Яцковский, Дам. Лопатинскій, Ів. Рудовичъ. — VІ. Про-кураторъ духовенства: д-ръ Іос. Левицкій [заст. д-ръ Бартошевскій]. — VІІ. Судѣ сино-дальнѣй (p. partibus): Андр. Бѣлецкій, Ис. Дольницкій, д-ръ Мѣльницкій, д-ръ Комарниц-кій. — Экзаминаторы синодальнѣй: Андр. Бѣ-лецкій, Левъ Туркевичъ, Ант. Петрушевичъ, Алекс. Бачинскій, Іос. Коблянскій, Мих. Карачевскій, Ем. Билинскій, М. Пакижъ, Ів. Чапельскій, д-ръ Бартошевскій, д-ръ Іос. Ле-вицкій, д-ръ Комарницкій, д-ръ Гавр. Крижа-

новскій, Ал. Тороньскій, д-ръ Мѣльницкій, Пачовскій, Березовскій, Іл. Стеткевичъ. — VІІ. Богословы и каноністы: д-ръ Комарниц-кій, д-ръ Бартошевскій, д-ръ Крижановскій, д-ръ Мѣльницкій, д-ръ Сарницкій, Ис. Доль-ницкій, д-ръ Мышковскій, Ст. Юрикъ, Андр. Шептицкій.

По докѣченѣмъ выборѣ водѣчитувано предложеня синодальнѣй, котрѣ поки-що дер-жатъ ся въ тайнѣ. По вычерпанѣмъ порядку дневнѣмъ, молитвою закончено се перше за-сѣдане, по чѣмъ Ихъ Ем. Кардиналь запро-сивъ всѣхъ участникѣвъ до своихъ горѣш-ныхъ апартаментѣвъ, де водѣвѣвъ ся обѣдъ. По обѣдѣ Ихъ Еміненція держали серкѣ зъ поодинокими участниками, а водтакъ въ го-родѣ митрополитѣмъ зняли фотографію зъ цѣ-лою группы членѣвъ. — Згадати при томъ на-лежитъ, що яко делегатъ Пресв. Каръ Кон-стантина бравъ у всѣмъ удѣль о. пралатъ Мйронъ Подольнскій.

Друга справа, — пише далѣше „Душ-пастыръ“ — яка заняла оо. Синодальныхъ, було завязане комитету для обходу торжества 50-лѣтнего ювілею панованя Найяснѣйшого нашего Пана, якъ такожъ 50-лѣтнего ювілею знесеня панщины. Найповажнѣйшій Отцѣ зъ-по-мѣжъ руского духовенства вразъ зъ своимъ Архипастирѣмъ на чѣлѣ, яко репрезентанты духовенства и пастырѣ народу, узнали себе широкимъ комитетомъ и выбрали зъ-мѣжъ себе тѣснѣйшій комитетъ зложеный зъ оо. Бѣ-лецкого, Туркевича, Петрушевича, Бачинского, Бѣлянського, Пакижа, д-ра Іосифа Левицкого, Тороньского, д-ра Бартошевского, Дольниц-кого, Гузара, Юрика и Дорожнянского. Сей комитетъ доповнятъ ся же членами зъ мѣжъ свѣтской руской интелігенціи и призадумавъ надѣ способомъ, въ якіи рускій народъ обя-зываетъ Найяснѣйшому Монарѣвъ свою любовь и преданность, якъ такожъ застановитъ ся надѣ способомъ обходу 50-лѣтней свободы руского люду.

— Зъ ц. к. Дирекціи почтъ. Зъ причины выливу замкнено часово стацію телеграфичну Устерьки.

— Зъ рукъ до рукъ. Якъ лихварѣ-жиды подають собѣ темного мужика зъ рукъ до рукъ, чтобы высѣсти зъ него послѣдну каплю крови, показуе такій випадокъ: Одинъ госпо-даръ коло Перемышля позичивъ у Маера Шторха, купця въ Перемышля 50 зр., чтобы докупити коня, але дѣставъ водѣ жѣда го-товкою только 38 зр., бо Шторхъ водѣтрутивъ собѣ проценту за пѣвроку зъ-горы 12 зр., а то: 7 зр. проценту а 5 зр. „за выгоду“, що позичивъ. По пѣвроцѣ не мѣгъ дожикнѣвъ за-платити всего догву, бо мусѣвъ заспокоити ще давнѣйшого вѣрителя Лейбу Зоненштрала, властителя фѣльварку въ своемъ селѣ, котро-му виненъ бувъ 40 зр. Услужный Шторхъ позичивъ господаревя другихъ 50 зр. и ка-завъ написати собѣ одинъ вексель на 100 зр., платный за пѣвъ року. Але дожикновы зновъ не выплативъ цѣлыхъ 50 зр., только водѣтру-тивъ собѣ 14 зр. проценту за пѣвъ року зъ-горы а 10 зр. „за выгоду“, и выплативъ го-товкою только 26 зр. Надто дѣставъ жѣдъ водѣ дожника 5 цигаръ за 40 кр., гуску за 1 зр. 20 кр. и курку за 80 кр. — все те „за выгоду“. Минувъ пѣврѣкъ и обдуреный госпо-даръ зновъ не мавъ чимъ заплатити лихвар-ского догву. Шторхъ зробивъ ему зновъ „вы-году“. Ого порадовъ взяти позичку у Зонен-штрала на 200 зр. У нотарѣ подписали скриптъ дожвий, а дома Зоненталь водѣтя-нувъ собѣ на заспокоѣне части своего догву 23 зр. а Шторхъ взявъ 100 зр. яко заплату догву, 20 зр. за процентъ за рѣкъ [на котрый уже стягнувъ разъ зъ-горы 26 зр.], 20 зр. „за выгоду“, 10 зр. за коштѣ подорожи и 10 зр. за коштѣ скрипту, та ще казавъ заплатити блянкѣтъ вексельный за 20 кр. та и почаству-нокъ за 28 кр. — И зъ 200 зр. выплатили темному мужикови 6 зр. 52 кр. готовкою. Отже за рѣкъ за взятыхъ разомъ 70 зр. 52 кр. зробивъ ся мужикъ виненъ 200 зр. и бувъ же зѣдичный жидови „за выгоду“. Зоненталь за-нигтабуловѣвъ ся на послѣбѣтъ мужика та пе-репровадивъ екзекуцію и ліцитацію. Госпо-дарство зліцитували за 656 зр. а его набувъ той самъ купецъ Маеръ Шторхъ зъ Пере-мышля. Мужикъ поишовъ зъ торбами разомъ жѣякою и чотирма дѣтьми, а жѣдъ теперь мае де выслати свою жѣдѣвку и бахорѣвъ „на свѣже повѣтрѣ“. — Въ той справѣ веде ся теперь слѣдство а чей-же судѣ не узнае та-кого розбои!

— О пожарахъ и о освѣтленю въ театрахъ помѣстѣла Revue bleu цѣкаву статью, зъ ко-торою выйзавмо декай подробиць. Пѣсля спѣсу несчастливыхъ випадѣвъ въ театрахъ въ часѣ трѣхъ столѣтъ було: въ Лондонѣ 37 пожа-ровѣвъ, въ Парижѣ 34, въ Нью-Йорку 20, въ Санъ-Франциско 27, въ Філядельфіи 21, въ Бостонѣ 24, въ Бордо 7 и т. д. До кѣнца XVІІ-ого столѣтя охорона салъ театральныхъ водѣ пожарѣвъ була обовязкомъ монаховѣвъ, Францисканъ гѣо Капуцинѣвъ. Въ послѣднѣмъ актѣ Молієрового „Донъ-Жуана“, коли звѣд-ника женщинъ поглощѣе помѣмѣвъ, въ театрѣ парискѣмъ Капуцины стояли за колѣсами и маючи въ рукахъ дружка зъ привязаною до кѣнца великою губкою намоченою бачно сѣдѣ-дали за тымъ, чтобы на випадѣкъ несчастя сейчасъ обрызкати водою акторѣвъ, костюмы и декораци. Въ 1699 роцѣ одинъ акторъ [Дімурѣ] дѣставъ бувъ правілей на охоронни-ка „жорѣльскихъ сиваковъ“, але Капуцины донго ще вели обовязокъ сторожниковѣвъ по-жарныхъ. — Квестія такого устрою театраль-ныхъ салъ, щобъ они були неспалимѣ, розби-рала ся вже въ роцѣ 1781. — Освѣтлене въ театрѣ поступало дуже поволя. Въ XVІІ сто-лѣтню сѣля освѣщувалася лише лѣйовыи свѣчками. Въ 1720 роцѣ въ Théâtre français появили ся лампы масляны и держали ся тамъ до 1787 р. Але въ Оргѣ свѣчки не радѣ были лампамъ, почали жалуватися на

Виходить у Львові щодня (крім неділі і рушних свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Вісник найвищих новістей“ виходить во второк, і во второк і п'ятницю на п'ятницю разом з „Ділом“.

Попередню і нисерату приймають: у Львові Адм. істрація „ДВЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвика 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — у Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Дука, І. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „ДВЛО“ і належність за нисерату платити у Львові.

ДВЛО

Передплата на „ДВЛО“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр. на пів року . . . 9 зр. на пів року . . . 12 зр. у Львові: на цілий рік . . . 16 зр. на пів року . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на місяць . . . 85 кр. Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламіція неопечатаній вільній відь порта. Поодинокі чиселю коштують 8 кр. а. в. Оголошення змисли приймають ся по ціні 10 кр. відь одним стрічкою нисератовою або в місяць а в рубриці „Надобранє“ по 25 кр. а. в. Ціна і в іншіх домешних приватних чиселю ся по 15 кр. відь отишка.

Гр. Бадені супротив зборів і урядників.

Широка і криклива реклама придбала була гр. Бадені славу політика зручного, енергійного („з зельзною рукою“) і щасливого. Ще далеко до двох років, відь-коли він обняв управу держави, а вже зручності в тій справі до самої основи, і нині не видно у него ані зручності ані енергії ані щастя. Одна тільки з його прикмет ще йому остала ся, о котрій однак же реклама мовчала, се — щоб ефемерично виразити ся — незвичайна відьвага. Недостаток тамтих прикмет з подостатком сен прикметы показав і в двох своїх послідних виступах: вь виданю тайного розпорядження до намістництва та президій краєвих вь справі політичних зборів і вь відповіді, давши депутатам урядників вь справі регуляції платів.

Що до сен послідної справи то звѣстно, що регуляція платів урядників залагоджена була вь палаті послів ще передь роком а відтак ухвалила си и палата панів. Посли домагали ся, щоби регуляція наступила вже відь 1 липня цього року, а покрити збільшенихь вьдатків знайшло бы ся вь великихь щодню цовтарючихь ся надвишкахь чистого доходу державного и нагромадженихь наслідкомь того значнихь запасакь касовихь. Міністерство супротивило ся означеню такого близького терміну и заявило, що мусить перше мати нові доходи сталі, именно зь новихь податків консумційнихь, котрі можуть завести ся аж по довершеню угоди зь Угорщиною, та й переперло, що термін зовсімь не зобавь означений. Надармо вказували тогди нѣмецькі послы, именно проф. Зіс, що вже-жь правительство повинно більшє дбати о долю урядників, якь парламент, бо урядники суть его органами (гр. Бадені назвав ихь навѣть слугами!), и такь все и всюды буває, а туть показує ся якь разь протівно. Теперь зновь гр. Бадені обвинивь новий парламент, що черезь него регуляція платів мусѣла опознати ся. Того высказу мы по-просту не розумѣмо. Парламенть вже торбкь зробивь своє: вінь ухваливь закони, а теперь належить до міністерства предложити ті закони до цѣсарской санкції, и дѣло скінчене. Бѣли-жь ходити о попереднє довершенє угоди зь Угорщиною, то вь чѣмь же туть парламенть завинивь? Тажь гр. Бадені не предложивь парламенту нѣякихь проєктівь тои угоди, отже обструкція вь парламенті и не могла ухваленя тыхь проєктівь та довершеня угоди спинити. Вь цѣлѣ поступованю правительства вь сѣй справі видко именно політичній маневр. Правительство впровадило регуляцію платів урядників вь звязь зь угорскою угодою, щоби могло на парламенть натискати, аби зь тою угодою хутко упоравь ся. А нині складає на парламенть вину, щоби урядники противь парламенту чи спеціально противь обструкціоністѣв настроити. Позаякь вь однімь и другімь злучаю гр. Бадені абсолютно не має рації, то годь припустити, щоби ті наміри ему удали ся.

Що до розпорядження вь справі політичнихь зборівь, то трудно намь близше надѣнити заставляти ся, зваживши, що навѣть вь самімь Відні таку Neue fr. Presse постигла за саме опублікованє того розпорядження конфіскація. Мусимо тільки звернути увагу, що не зайшло туть властивє нѣчого нового, бодай для нась, бо гр. Бадені видавь подобній розпорядження, будучи ще намістникомь, до старостѣв Галичини. Ті розпорядження не удержали ся такожь вь тайні: антисемітскій посолъ д-р Гесманъ відчитавь ихь дословно вь палаті послів, але они тогди не зробили враження, бо що тамь Нѣмцѣвь, именно коли кокетували зь Поляками, обходили галицькі справи! И наглячй внесеня вь справі заборони зборівь вь Галичії вже за міністерства Баденіого, поставивь спершч п. Романчукомь, потімь и Романчукомь и д-ромь Леваковскимь, не знайшли потрібной більшости голосівь и відповідного увагленія. Отже,

гр. Бадені, коли ему стали теперь докучати нѣмецькі народовцѣ и поступовцѣ, задумавь зь ними справити ся на ладь галицькій и выдавь посѣла попередного галицького моделю розпорядженє до верховнихь властей політичнихь мабуть у всѣхь краяхь. Якь перше такь и теперь довіроче письмо не заховаало ся вь дискреції. Нѣмцѣвь оно такь здивувало, що рада мѣста Градця взяла его підь свои нарады и рѣшила супротивь него поробити одвѣтній кроки. Але вмѣшала ся прокуратура державна. Перепустивши зь-разу опублікованє того розпорядження вь часописяхь провінціальныхь, сконфіскувала Neue fr. Presse у Відні. Однак же ставь ся рѣдкій випадокь: судь не затвердивь вже самои конфіскації, а коли прокуратура відкликала ся до высшого суду, сей затвердивь ореченє першом инстанції. Справа се очевидно не дуже мила для гр. Баденіого, а послы певне не залишати єи піднести вь радѣ державній, коли збере ся вь осени.

О кроваві выборы вь Черневі.

Промова д-ра Євг. Олесницького.

(Далѣше.)

Подѣ сего дня зродили два обжалованя. Одно єсть предметомь сен розправы, друге єсть предметомь поступованя карного, яке ведєсь рѣвночасно передь судомь войсковымь противь жандармівь. Одно зь другимь тѣсно звязанє, рѣшенє одного неможливе безь обговореня другого. Для того и оборона мусить займатись туть обговоренємь двохь головнихь питань: чого допустились обжаловані а чого жандармы?

Жандармы збѣнають згдно, що доставши приказь, вирушили досвѣта до Черневі. Той наказь бачили мы туть на письмѣ, и до вѣдали ся зь него, що староство подає лишь кілька именъ підозрѣнихь о се насильство публичне, а мѣжь тими підозрѣними є лишь чотири такі, котрі відтакь дѣйстно були арештовані, а именно: Стефанъ Гахъ, Никола Пидківъ, Василь Чубатинскій и Юрко Данилюкь, а впрочімь каже сей наказь жандармамь перевести дохощенє „сегуен“ и до перва на підставѣ збранихь доказівь дальшй арештованя предприняти. Погляньмо-жь, якь ті порученє було сповнене? якь ті дохощеня були переведені?

Зь устѣ почитового пана Страсера чули мы, що Маргулесъ ще того дня пополудни бувь вь старостѣ и лишивь карту, на котрій выписані були имена людей, котрыхь Маргулесъ хотѣвь видѣти вь ланцужкахь веденими до Станиславова. Тую картку доставь вахмайстеръ Нідерле до рукь очевидно вь той цѣли, щоби справдити, о скільки підозрѣне Маргулеса що-до тыхь осібь було оправданє. Що-жь робить Нідерле?

Вахмайстеръ Нідерле, прийшовши рано до Черневі, удаєсь просто до самого Маєра Маргулеса, и той Маєрь Маргулесъ орѣкає самь о тѣмь, хто має бути арештований. Тая обставина єсть дуже характеристична. Той самь чоловікь, котрий допустивши ся надужитя при правьборахь споводувавь и спровокувавь усе, — той самь теперь приходить до такого значѣня и поваги, що его воля и вказанє рѣшає о тѣмь, хто має бути арештований — а жандармы, котрі мають повнити приказь власти, сповняють формально приказь Маргулеса, они є ексекуторами его приватной мести!

По-при Маргулеса высуваєсь туть ще одна постать, котра вправдѣ вь справі тѣй активної не грає роль, але котрой руку и закулісову роботу слѣдно вь многихь єи фазахь. Єсть то войтъ чернѣвскій Антонъ Робачевскій.

Впов. панове! Кождий зь нась безь взгляду на народність и на переконаня політичній — кождий, хто лишє бажавь добра краю, той розумѣє и мусить оцѣнити, якь великою и пожаданною рѣчю єсть просвѣта и культурне піднесенє нашого сѣльского людю. И для того мусить кождого лишь радувати, коли вь поодинокихь селахь бачить межь селянствомь проблєски лучшой надѣй, — коли бачить, що

мѣжь тими братьями нашими вь сѣракахь будить ся охота до науки, освѣты, будить ся почутѣ и свѣдомость горожаньска, — словомь, коли зь темного невѣдѣлика виростає свѣдомый и свѣтлый горожанинъ. На жаль, якь-разь тамь, де підь подувомь якогось теплогь, доброго вѣтру починає свѣтити людямь вь головахь, встає звичайно и темна сила, котра на кождімь кроцѣ ставить перешкоды тымь першимь свѣтлымь починамь, гасить вь самімь зародѣ проблєски лучшихь надѣй.

Такою темною силою єсть вь Черневі Робачевскій зь своїми приклонниками. Зь збѣнань переслуханий свѣдківь збѣнались мы, якь ворожо выступає вінь противь членівь читальнѣ, якими прѣзвищами называє вінь не лишь тыхь, що читають, але и тыхь, що пишуть газеты и старають ся піднести народь підь взглядомь розуму и моральности. Его ненависть посуває ся такь далеко, що вінь посмѣє вь урядовімь свѣдоцтвѣ урядово ствердити ложь, посвѣдчаючи на обжалованихь, що они були судово карані, коли тымчасомь свѣдоцтва регістратуры свѣдчать, що се неправда. Супротивь того вь Черневі єсть борба мѣжь двома партіями — партією свѣтла и партією темноты, партією здорового поступу и партією давнихь грѣхѣв.

Цѣкава и характеристична рѣчь, що п. прокураторь більшє симпатію зраджує для партіи темноты, нѣжь для партіи свѣтла, и єю другу зь-горы аасуджує, яко „радикальну“. Оно, мои панове, дуже вигідна рѣчь кинути окликъ „радикалы“ и на підставѣ такого оклику яко данои премісы выводити смѣло дальшй консеквенції. Такою методою держати ся у нась вь політицѣ — однакь туть, вь процесѣ карнімь, не выстатчавь кинути окликъ, але треба его и доказати. Я пытавь ся при розправѣ рѣзнихь обтяжающихь свѣдѣвь: що они розумѣють підь „радикалами“. Высокоученый п. Страсеръ заявивь отверто, що зовсімь не знає, що то є радикалы, а вице-гермайстеръ Черневі панъ Семанъ Грейда каже, що радикалы то ті, що умѣють читати, читають газеты и належать до читальнѣ. Ну, єли такій радикалізмъ єсть небезпечный и єли его треба нищити, то се є оправданє зь точки погляду Грейды, Робачевского, може ще и п. Страсера, але дуже дивнє зь точки погляду п. прокуратора! Якь то? заступникъ державы волигь товпу темныхь людей, якь свѣдомыхь и свѣтлыхь горожань? Не вже-жь ему, яко сторожеви буквы закона не звѣстно, що для порядку суспѣльного якь-разь лишє темный невѣдѣликъ страшный не вже незнає єму слова поэта:

Den Slaven, der die Kette bricht —
Den freien Mann, den fürchte nicht!

Вь своій борбѣ противь того свѣтла иде п. прокураторь такь далеко, що импугує протизаконній тенденції читальнямь „Просвѣты“ а посередно и самому тому товариству. Сей закідь воднираю рѣшучо. За „Просвѣтою“ говорить довголітна исторія єи, — участь духовенства, контроля репрезентації краю и слова признає монаршого. Таке товариство не потребує обороны. Читальня „Просвѣты“ не може бути розсадникомь нерелігійности. Читальники чернѣвскій хѣба для того є нерелігійный, що Маєрь Маргулесъ не апробує ихь релігійности. Вся тая напасть на тую читальню „Просвѣты“ — то дѣло Робачевского, котрий провадить противь єи завзяту борбу.

Борба тая відбилась и вь сѣй справі. Робачевскій ставить кандидатомь себе и Маргулеса и яко членъ комісії толєрує а може и самь аранжує надужитя, при помочи котрыхь ті кандидатуры мають ноѣдѣти. Той самь Робачевскій апробує 27-ого лютого равнолістѣ проскрибованихь, уложену его прятельсь Маргулесомь и на той основѣ розпочинають ся вь сѣлѣ арештованя.

Такь представляють ся вь дѣйственности дохощеня, якь жандармы обовязані були предприняти зь припорученя старостѣв.

Отже розпочалось арештованє. Жандармы розбѣгли ся по всѣхь сторонахь села и почали вытягати людей зь хать. Очевидно, що таке масовє арештованє не могло уйти неспостережено вь сѣлѣ. Самі жандармы збѣнають, що якь вели арештантѣв до канцелярії

громадской, все село бачило то, отже очевидно и зовсімь природна рѣчь, що вь сѣлѣ піднявь ся рухъ, кождий зь устѣ до устѣ подававь тую новину, одинь напередь другого спѣшивь до канцелярії громадской глядѣти: що зь того буде? що стане ся зь арештованими? — и збѣнати ся: за що ихь арештовано?

Мене дивує, що обжалованє добачує вь тѣмь громаджєню людей коло канцелярії щось незвичайного, підозрѣває вь тѣмь якийсь карыгідный замѣрь! А прѣцѣвь се не лишь зовсімь природно, але навѣть конечно, и инакше не могло бути. Адже-жь кождий зь арештованихь мавь жѣнку, дѣти, родичѣвь або братѣвь, добрыхь суспѣдѣвь и знакомыхь, и се є зовсімь натуральною рѣчю, єли его найближшй занепокоились тымь несподѣванымь арештованємь, єли спѣшили вь слѣдѣ за арештованими. Нема и вь тѣмь нѣчого дивного, єли и цѣла громада, яко така, живо заинтересувала ся судьбою арештованихь, бо-жь арештованє не наступило зь причинь приватныхь, але зь причинь выборѣвь, котрі були вьразомь интересѣвь цѣлои громады. А впрочімь то знає рѣчь, що не лишь на сѣлѣ, але всюды, вь великомь мѣстѣ, єли нагло стане мала громада и заинтересує ся якимь-будь, хочь-бы зовсімь маловажнимь предметомь, вь одній минутѣ кождий пересѣный чоловікь прохойжй мусить приостановитись и не минє мала хвиля, а зь малои громады робить ся велика товпа людей. А туть же-жь розходило ся не о рѣчь маловажну! Вже самь фактъ, що до села прийшли жандармы, вповнѣ выстатчавь до выликаня руху вь сѣлѣ, бо жандармъ у нась на сѣлѣ нѣколи не вѣщує нѣчого доброго. А до того жандармы ті арештували мужѣвь, батьківь, синѣвь, братѣвь — и ті мусѣли бы мати не людскє а звѣрке сердце, коля-бы за ними не поїшли. Отже товпа людей передь урядомь громадскимь була явищемь не лишь зовсімь природнымь, але навѣть конечнымь.

Чого-жь жадала тая товпа? Чи може хотѣла выдерти арештованихь? чи може кинути ся на жандармівь? Нѣ! тая товпа лишє просила, а коли прошеня єи остались безь успѣху, заявила, що она цѣла поїде зь арештованими до Станиславова — очевидно не для того, щоби вь Станиславѣ силою выдерти арештованихь, бо се тамь же менше було бы можливе, а лишє вь тѣй єдиній цѣли, щоби у властей просити выпущеня арештантѣв. Тожь все то, що обжалованє уважає обявомь бунтовничого настрою, єсть вь грунтѣ рѣчи доказомь найбѣльшой лѣальности супротивь власти, доказомь, що людє ті навѣть вь тѣй хвилі, де цѣлымь рядомь нелегальныхь поступківь могли бути до крайности подразнені, заховади довѣра до власти и хотѣли у властей шукати помочи.

Хочь уже само арештованє було, якь я выше высказавь, актомь крайно безправнымь, то жандармы не ограничили ся на тѣмь, але наложили ще арештованимь на руки оковы. Розправа выказала, що наложєнємь оковь жандармы допустились разячого надужитя, котре нѣякимь способомь не дасть ся оправдати. Цѣсла відчитанои туть инструкція для жандармеріи наложєнє оковь було бы дозволенє лишь тогдѣ, єли більшє арештантѣв має вести оденъ жандармъ; вь сѣмь випадку було чотирохъ жандармівь, а до того всѣ они згдно признають, що арештовані піддавались якь найспокобнѣйше ихь воли и приказамь та що кождий зь арештованихь бувь поряднымь господаремь, у котрого можливістьь утечѣ зь-горы була рѣшучо выключена. Рѣчь се не можлива, щоби жандармы таке разячє надужитє сповнили несвѣдомо, вже хочь-бы для того, що (уло ихь тамь чотирохъ и бодай оденъ зь нихь мусѣвь бути ознакомленый зь обовязочими приписами, котрыхь впрочімь при розправѣ добрыми показали ся знатоками; — неможлива рѣчь такожь, щоби они не знали, що наложєнє зельзѣ тымь людямь єсть вь станѣ до крайности розъярити збранихь, бо-жь у нашого селянина нема ганьбы большой, якь бути веденимь вь кайданахь. Нашь селянинъ не розумѣє, що то арештованє тымчасовє, а що арештованє за-

судженого; він знає, що в кайдани кують розбійників, злодіїв та паліїв і в тих самих кайданах бачив він закованих тут людей честних, ніколи не караних, закованих лише за те, що сміли упоминати за святе своє право, право стверджене свіжо новим виборчим законом! І треба завдячити лише тому вродженому пошанованню влади, яке єсть у нашого народу, що тоє наложене кайданів на найчестішіх людей села не викликало необчислених наслідків, — треба завдячити лише глибокій релігійності его, що він тої кривди не відплатив якимсь експресом, а скрив в ту тяжку обиду в накипцї, болююї своїй груди! Але кожний признає, що зб сторони жандармів гра то була небезпечна, ставка була ризикозна — хоч-би ходило навть о таку важну річ, як о сатисфакцію для Робачевского & Сопр, що ось то все, що читають газети і сміють на кого иншого голосувати, пйдуть в кайданах, як послідній злочинць!

Наступає хвиля кульмінаційна, хвиля найтрагічніша в цїлій справі. Скованих ланцухами виводять в сумний похід. Народ просить що-раз голосніше, рідня підносить плач — се річ природна. Василь Чубатинський просить жандармів, щоби позовили ему одним словом успокоити людей, і ручить за успіх — однак дбтає на се делікатну відповідь „stul pyski!“ В слїд за тими випускають арештантів передь канцелярію, — одна хвиля — і на выгові паде трупом Петро Стасюк, паде пробитий на скрбз Іванъ Федорко і чотири инші тяжше або лекше ранені.

Обжаловані і переслухані жандарми представляють сей пролив крови і тую жертву людского життя яко конечність оправдану законом. Однак вже на пбдставі самих їх збнань мусите, панове, прийти до переконання, що се їх толкованє єсть несправдою, що тут була не конечність, а самоволя. Передовсім належить сконстатувати, що пбсла выслбдбв розправи зовсім не заходила потреба робити силою дорогу для ескорты арештованих, бо така дорога фактично була. На то маємо рішучий збнання зовсім вїрїгдних свідкбв Юрка Данилюка, Матїя Головки, Настї Стафїниной, Анни Пасїчної, Гната Грейды, Стефана Гаха, Федя Скробача і Никола Гаврилова, котрі стверджують, що зараз, як лиш виведено ескорту з канцелярії, жандармат розступились і зробили дорогу зовсім широку і до переведеня ескорты достаточну, а свідок Олекса Рошак збнає, що тою дорогою мож було обернути фїроу.

Впрочбм законъ позволяє жандармови ужити оружя лиш тогдї, коли грозить ему атака, котрий мусить ударемнити его чинність урядову. То услбве тут не заходило. Перехбд був можливий, коли зважити, що жандарми мали мїсце розмахуватись баїнетами так сильно, що пробивали людей на-скрбз. Самі жандарми збнають, що до такого розмаху потрібно мїсця що-найменше тільки, кблько займає четверо людей — отже там більше число арештованих парами можна було перевести. Не було отже нїякої причини лякати ся, що чинність жандармбв буде ударемнена, а найлучшим доказом, що так не було, єсть факт, що Нідерле на мов пытанє тут виразно ствердив, що на основі цїлого поведєня обжалованих не мав обави, що чинність урядова буде ударемнена.

Дальше інструкція говорить, що ужити оружя можна лише по попереднім ужитю средств лекших [mildere Mittel], а такими є: 1) упоминє, 2) арештованє, 3) наложєне зєльєз. Жандарми просто признають, що средств ad 2) і 3) зовсім не пробовали уживати.

Дальше законъ каже, що ужитє оружя може наступити лише „mit möglichster Schonung des menschlichen Lebens“. Чи сей припис закона був тут захований, — чи треба було аж шїсть жертв, щоби арештантбв неправо увязнених вывести з канцелярії на гостинець?

Вкбнци устава полишає жандармови до вибору ужити в таких випадках шаблї або баїнета в мїру як сего заходить потреба.

Розправа выказала, що коли Нідерле уживав шаблї, народъ розступив ся сейчас, — а мимо того Панькбв і Подолевскї зб преділекцію хватають за баїнєти і уряджують собї правдивий бал в людской крови! Тї цинїчні лица, зб якими они оповїдали тут о тбм, є повним доказом, що то справляло нм велику приятисть, а Панькбв, запытавши, дячого ужив баїнєту а не шаблї, сказав, що ему *выгоднїше так було*, а вкбнци зб крайним цинїзмом заявив: „*мєнї так хотїло ся!*“ Отже то єсть остатна річ, і

остатній аргумент! В таких руках єсть у нас нинї жите людєкє!

Дальше розправа выказала по-надь всякій сумнїв страшний, нечуваний факт, що тут не якихс напастиникбв нападаючих агресивно, але утїкаючих людей нападаню з-заду і колєно баїнетами. Свїдкї Осип Цесельскї, Кароль Падковскї, Анна Пасїчна, Настуна Стафїниная і другї збнають, що жандарми Панькбв і Подолевскї, покинувши ескорту, котра вже вийшла на гостинець, вернулись і устроили собї надь безборонними людьми кроваву оргїю. Петра Стасюка проколєно на смерть, коли стояв спокбдно зб боку о кблька крокбв. За Николю Семанишином бїгъ Подолевскї около 8, за Паньком Борком около 10 крокбв і пробив их баїнегом из заду. Так само був проколєний на-скрбз утїкаючий Іванъ Федоркбв. Настуна Стафїниной приложивъ Подолевскї вбстре баїнєту до груди, хоч она була в такбм стані, передь яким навть дикий звїр почув бы респект...

Зб всего того виходить, що не конечнбсть, котра бы в законі мала своє оправданє, але проста самоволя, але дика пристрасть, але грубе нарушенє закона споводувало тут такий страшний розлив крови, якому рбвною, в послїдних лїтах давно вже в краю пашбм не записала исторїя — що тут жандарми погуляли собї, добре погуляли, — що они то справили собї сей гайдамацкїй празникъ св. Маковїя, котрий з такою емоцією є сумеркбв исторїи вбдгрїбує п. прокураторъ, — що устроили формальну рїзню на глумъ законови, на соромъ цивїлізації.

Се, панове, коротко представлений начерк цїлой справы, — се фундаменти, на котрых вносите ся будова обжалованя.

(Конецъ буде.)

Письмо зб Стрыйцины.

Громада в Уголь в не може дочекати ся обсаджєня своєї школы сталимъ учителемъ. Посада тая вбд 1894 року була вже два рази выставлена на конкурс и подавали ся на ню старші, заслуженї учитель — розумїє ся зб квалифікаціями, — а хотїя громада и выбрала та просила за одним зб предложеных собї кандидатбв, имено за п. В. П., той не удостоив ся ласки бути подтвержденнымъ. Чому такъ?

Одєнь уступъ зб бесїды посла д-ра Окуневского в соймъ при веріфікації вибору г-р. Дьдушицкого умїщений в 14, числї „Дѣла“ зб сего року, розказує [дословно] ось-що:

„Учитель Поляк Хрущевскї в Уголь вїздит собї [в часі акції виборчон] по повтї через десять дєнь и важив ся навть выставити письмо до кружка педагогичного: „Byłem powołany przez hr. Dzieduszyckiego, te-razniejszego posła, do czynności w radzie powiatowej“. Того п. инспекторъ Мариняк не видить, а п. учитель, переслухуваний на той факт п. Лянкевичемъ, має ще чоło казати: „Z oburzeniem odpieram ten zarzut“ и т. д. Маю пбдъ рукою урядовий документъ — по-дбл годинъ того учителя п. Хрущевского, котрий предложив его нбб на доказ того, що він дїйстно повнив вбд 15 до 25 вересня службу в школї в Уголь. П. Лянкевич прийняв той „dziennik“ и предложив его нам тут на доказ неправдивости факту наведеного в протєстї. Він може думав, що нхто не буде так цїкавий подивити ся: що там в. [Бесїдникъ показує дневникъ лекційний]. Отже тут все, хто хоче, можуть побачити, що дневникъ той в критичных днях вбд 15 до 25 вересня власне в тбй рубрицї, де очевидно священникъ нотувавъ по руски урлопы учителя и заступство его — старанно є вымазаний! И то має бути той документъ? Чистий фальсифікат, що повинен був повести п. учителя передь кратки судовї, — той документъ має нас пересвїдчити, що учитель був у школї, сповняв вбд 15 до 25 вересня свбї обовязокъ? И це в додатку має той панъ импертиненць говорить: „Odpieram z oburzeniem“ и т. д. „Ja tylko plany wyrobiłem dla p. marszałka, i to w domu!“

А о тбм самбм п. Хрущевскбм пише посолъ г-р. Дьдушицкї в своій конкомітації яко предсїдатель [бо на радї школьній мїсцевбї давъ выбрати себе предсїдателемъ, а лат. пароха зб Соколова, котрий має лиш 2 душ в Уголь, заступникомъ, и то навть безъ присутости священника] дословно и буквально такъ:

„P. Chruszczewski uporządził budynek szkolny swoim kosztem [?!]. posiada zaufanie w gminie, które ksiądz stara się podkopać. Zachowanie się p. Chr. jest pod każdym względem

wzgorowe — do życzenia byłoby, żeby takich nauczycieli jak najwięcej było [Вїримо!] ludność dla niego z uszanowaniem i przywiązaniem, — ktemen widocznie iż z wielkim taktem i umiejętnością postępuje — a całą duszą oddany jest swej pracy. Co do zachowania i postępowania po za szkolny jest wzorem dla mieszkańców, całą ludność garnie się do Niego, w wolnych wieczorach urządza czytanki [?] dla starszych nie dopuszczając do gminy złych pism tak gęsto rozrzuconych po gminach, które tylko niezadowolnienie — niesnaski, co podburzają przeciw porządkowi społecznemu. Takie postępowanie p. Chr. nie podoba się księdzu, bo to odciąga ludność od wszelkich nowożytnych złych prądów i nauk wiecowych i od obozu politycznego, do którego ksiądz należy.“

Як погодити тї два удокументованї збзнаня? Тепер нам не тайно, чому школа в Уголь вбд чотирох лїт не обсаджєна — бо нхто зб компетєнтбв, котрі при двора-зовбм конкурє о ню подавали ся и непотрбнї кошты понесли, не дорбнвали „wzgorowi“ — а хотїя мають и квалифікації, то не такі, яких на посаду в Уголь потреба. А може там „zagrożone stanowisko“ и треба „wzgorowej straży“?

П. учительни належало бы, если вже не провадити школярбв до церкви, то бодай для примїру самому деколи заглянути, а він, на жалє, був вбд 1894 року всего-навсего три рази в церквї, як то громадяне пбд присягою и збнали. [Чей-же не мусить він, як побережник, що недблї и свято ставати передь полуднем в канцелярії п. графа до рапорту?!] И хто-ж „demoralizuje“? — чи „ruskie duchowieństwo“, чи хто иншї?

Зб факту повнєше наведеного належало ся вносити, що такі одєнь зб того „ruskiego duchowieństwa“, бо его укарано вбдкладуванемъ комісією конкурєнційных, в двомовуванемъ запомоги и иншої правної помочи, коли тымчасом п. Хрущевскї, неквалифікований но за то „wzgorowy“ учитель, сидить собї вбд 1894 року в Уголь...

Перегляд політичний.

Міністеръ судбництва г-р. Гляспакх выдав розпорядженє до всіх судбв и прокураторїй державных в справі судового позываня послбв. Буває, що суди у-дають ся до соймбв чи до рады державнои о позволенє судового позываня посла, не розслбдивши передь тым докладно справы и не переконавши ся, чи справдї заходить потреба позывати посла передь суд и чи можна ему буде опбєля доказати провину, о котру его має позывати ся. Розпорядженє міністра зазначає, що таке поведєнє судбв протавить ся духови карнои процедури. Треба зважити, чи не належало бы зєвратити ся до соймбв и рады державнои лише в тых випадках, в котрых власти судовї є в тбм положєню, що можуть провину доказати. Державнї прокураторїи повиннї старати ся, щоби не допускати до надто покванного жадања на дозвбл сойму чи рады державнои, щоби посла позывати до суду, при чбм повинно ся уникати всякого нарушеня приписбв, запоручаючих послам особисту ненарушимбсть.

Narodni Listy доносять зб Вїднї, що правительство гадає розпочати акцію угодову мїж Нїмцїями а Чехами на великій розлїбры и запросити до переговорбв членбв обох палат рады державнои, соймовых послбв и инших визначных людей. Теж саме доноєть також Hlas Naroda и каже, що переговори мають вєсти ся в Празь.

В Нїмеччинї починають вже наста-вати давно заповїданї змїны в міністерствї. Недавно донєли мы в телеграмах про уступленє Маршала, державного секретаря в уряд справ заграничных, а именованю тымчасовым его наслїдникомъ дотепершного посла Більова римского Більова. Більов по сво-бм именованю поїхав зб канцлеромъ кн. Гогенлогитм до Кїльоми до цєсаря, а зб поворотомъ вступили оба до кн. Бісмарка и забавили у него зб 4 годины. Що не розма-вляли так довго анї о погодї анї навть о здоровлї кн. Бісмарка, то рїч певна. Дя-того не дармо в Берлинї приписують тбї вїзитї політичне значїнє и уважають єи за початокъ найновїшого курсу в політицї, котрий буде в якбсь мїрї поворотомъ до системы Бісмарковской.

Зб именованя Більова наслїдникомъ Маршала виходить, що кн. Гогенлоге поки-шо остане на своємъ становищу. Однако прип-скають, що се не довго потребає и що кн. Гогенлоге в осєни теж уступить. Годї знати, хто займе его мїсцє; але здогадують ся, що або Більов або Мікєль. Вь найблиз-шбм часі мабуть уступити зб уряду справ

внутрїшних Бетїхєр, а наслїдникомъ его має бути тепершнїй секретарь екарбу г-р. Посадовскї, котрий рбвночасно збстане за-ступникомъ канцлера, а Мікєль має быти лише віцепрезидентомъ пруского міністерства.

Рух вь руских товариствах.

Про отворєнє читальнї в Стрїльбичах [в повтї старомвєскбм] пишуть намъ:

Дня 15 н. ст. червня вбдбуло ся тор-жєственнє отворєнє читальнї „Просвїты“ в Стрїльбичах. Рано вбдправлено соборову службу Богу зб водосвятєм и обходомъ коло церкви, а само отворєнє почалось о 3 годинї пополудни. На данї вистрїлы зб мбздрїв народу збйшло ся безлїч. Кромь моло-дежи обох полбв збйшло ся до яких 600 особб, мїж тими значна часть старших невєст. Обширна хата и снїи господаря ч. Андрїя Моцяка не могли вєсьх помєстити и дятого переважна часть мусблї збстати на подббрю и цїлковито его заповнила. В часі бесїд людє зб-надвору тиснули ся коло вбконъ отворєнних. Попрїбувало також досєть людей зб околїц. Були из Старого-мїста, зб Старої-ропы, Страшевич, Билича долїш-ного, Билича горїшного, Волошиновы и Су-шицї рынової. Було се вчє в повнбм то-го слова значєню. Зб священникбв прибули оо. Мах. Брик зб Билича долїшного, Мих. Зубрицкї зб Мшанця, Г-р. Билинскї зб Во-лошиновы и І. Менцьнскї ссрудник из Старого-мїста.

Торжєство почалось вбдспїванемъ пїснї „Дарю небесный“, по чбм отворив зббры мїсцевий парох о. Ів. Яворекї и предло-жив вь предсїдателя о. М. Брика. О. пред-сїдатель привітав зббранных и, порбннвши давнї тяжкї часи зб часами по наданю сво-боды народови, вїнєть многлїтє цєсарєви.

Потбм забрав слово о. Ів. Яворекї и пояснив зббраннымъ значїнє читальнї. Чи-тальня — говорив він — то друга школа, и то школа житя. Сама школа без читальнї то так як-би засїв на полі без дощу. Нехай вь школї дитина и найлїше учить ся а коли потому книжки не видить, то вєя та наука до-чиста затре ся и дитина виростає вь чоловїка, котрий єсть такимъ самымъ не-укою, як той, що нїколи до школы не го-див. Абы отже школа могла чоловїкови при-нести хосєнє, то треба вбдтак самому ще вчити ся и просвїчати через читанє поуча-ючих книжок и газет. Та чоловїкови бід-ному, а особливо селянинові годї здобутись одному на такі выдатки, як книжки и га-зєты, але наука єму здає ся, як може бол-ше як кому. На те є способ — читальня. — По скбченїї сїй промовї вбдспївано пер-шу строкку пїснї „Мирь вамъ братя“.

Тепер промовив о. М. Зубрицкї о крамницях. Зачав вбд бды хлопцон и змалював єи дуже досадно. „Бда, кажут людє — мовив мїж иншимъ — учить ро-зуму. Коли бда має бути доброю на учи-тельку, то певно найлїшою учителькою она повинна бы бути для руских селян, бо бда наша так велика, що або научити нас в-ликого розуму, а нї, то згинемо вбд неа. Одєнь ученїй, нишучи про Ирляндію, нап-сав, що там людє дуже бдуть, бо їдять все иао бульбу зб кваснымъ молокомъ. Сєли се є бдою для хлопбв в Ирлянді, то яка-ж то мусить бути бда наших хлопбв, що їдять бульбу несолену, а часто-густо нема и тої несоленої бульби! Працю наших лю-дей выкористовує, хто не хоче. „Тут навть бесїдникъ богато подрбнїє [як баривш-ництво на ярмарках и т. п.], котрий разомъ взятї дуже впливають на зубожїнє народу. Переходячи вбдтак на способи, як бы се-редь тої бды ратувати ся, пбдївєть справу крамниц громадских, котрі, добре зорганї-зованї, могли бы зб часомъ вь кожбм по-втї утворити для себе одну велику спблку, немов магазинъ спблнїй, а тогдї можна бы було спроваджувати добрі товари зараз зб першої руки цїлыми вагами и продавати о много танше. — По скбченю сєй бесїды вбд-спївано другу строкку зб „Мирь вамъ братя“.

По перєрвї вбдспївано третю строкку початок пїснї, а вбдтак наступив реє-рат о. Г-р. Билинського о шпихлїрах. Вь приступний и ясный спбб выложив о. ре-ферент, що то є шп-хлїр громадекї, як належить его закладати и як нимъ завду-вати. „Шпихлїр — казав мїж иншимъ — то одна сбблєна комора, зб котрої вь давнїх разї всь можуть свои потреби заспокоєвати, то асєкурація найпєвнїша на часи прикрї [по пожєжї, градї и т. п.]. Як великимъ добродїєствомъ для людє є шпихлїр гро-мадекї, то я ту нагадаю лише за Іосєфа вь Єгїптї зб бїблійнои исторїи. Через сьм лїт збрав вбн зббже зб цїлого краю а потбм через друтих сьм лїт вбн тым зббжемъ не тільки цїлий Єгїптєт выжнив, але ще и другї народы пбдпомагав.“

При кожбм реєратї людє робили свои замїтки, котрі свідчили найлїше, як пору-шенї справы интересували их. Декотрі и промовляли. По скбченїях реєратов про-мовили ще п. Волосанскїй віцєбурмістр из Старого-мїста и о. М. Зубрицкї зб Мшанця, загравляючи людє до працї на полі просвї-тлїм и економїчнбм. — Вбдтак гарно про-мовив Іванъ Костурь, господарь из Стрїль-бич, вызываючи спбгромадєнє своих до в-тревалости и вь єдностє пбднїтбм дбл. „И нам бы разї зєяти ся за руки — говорив бесїд-ник — та о себе подбаги. Дивїмь, як жиди и пани тримають ся купы и як они свого пиль-нують, а чому-ж бы и мы хлопцы не мали со-

бъ так само робити? Тільки-жъ намъ не треба жидівської ласки пасти, а якъ до чого беремо ся, то беремо якъ все, бо якъ хлопъ хлопови не допоможе, то зъ неба само не спаде. Правда, Бога треба о помѣчъ просити, але и самими не треба рукъ закладати. Такъ ка- жуть и приповѣдки: „Боже помози, но ты небоже не лежи“, „кому Богъ допоможе, той все перемаже“, „Бога взывай, а рукъ при- кладай“. Отже аби ся въ бѣдѣ заратувати, конче треба ще й самими рукъ приложити. А коли намъ не вистатчає тоє, що теперъ робимо, то треба чогось нового навчитися ся. А де-жъ того будемо вчитися? До школы не поїдемо, бо вже-сьмо за старі, та й до насъ нѣхто не прийде, бо кому хотѣло бы ся ходити по ха- тахъ людськихъ та й ще лайку не вѣдъ одного выслушати? Одна хіба газета все прийде; ты ен выкинь десять разъ а она прийде одина- кий, и такі тебе чогось научить. Але щоби газета могла до людей заходити, мусить бути въ селѣ читальня и до тѣхъ читальнѣхъ люде мусить не ино пописувати ся, але й ходити читати“. При конці своєї бесѣды подакувавъ оо. духовнымъ за ихъ науки и труды коло просвѣщеня народу, вѣдѣтъ подакувавъ при- бувшимъ гостямъ зъ околичныхъ мѣсцевостей и пожелавъ имъ, щоби и они дочекалися у себе якъ найкраще такого самого свѣта. — На конці промовивъ ще председатель о. М. Брикъ и теплыми словами припоручивъ грома- дянамъ, щоби ново-отвореною читальнею щиро заинтересували ся яко запорукою збѣ- шен своєї долѣ.

На тѣмъ скѣнчило ся торжество и теперъ наступила мала перекурка, яку приладали гро- мадяне для прибувшихъ гостей. До стола за- сѣли и всѣ священники и дальше вели ся роз- мовы на тематъ просвѣтлого и економічного розвитку мѣжъ народомъ. Въ часѣ того въ притякаючій стодолѣ охоча музика притра- вала, а весела молодѣжь бавила ся до охоты. Вагалъ торжество отворена читальня въ Стрѣльбицѣхъ випало якъ найсвітлѣйше и збѣ- брані сотки народу просто одушевило. Іні- ціаторы читальнѣ теперъ щиро заходять ся коло заснованя крамницъ и шпихлѣра.

НОВИНКИ.

— Нещастє на зельзницѣ підъ Коломыею. Дирекція зельзницъ надбєрала намъ вчера слѣдуючій комунікатъ: „Урядово надійшла така вѣсть о пригодѣ підъ Коломыею: До по- лудня 28 червня сконстатовано ось-що: По- добил: вдова по полковнику панѣ Одолєска зб Станислава, машинистъ Захеръ, кондукторъ Зембицкій, що провадивъ поїздъ; почтовый кондукторъ Влашинскій, почтовый возный Дяковъ и купецъ Адольфъ Малеръ. — Заги- нули: полковникъ лѣкарь Цайлеръ, палячъ Крей- чі, контролоръ почтовый Рудницкій и незна- кома якась панѣ зб Станислава. Тяжко ра- нені: офіціалъ почтовый Інедінтеръ, кондук- торъ зельзницъ Іаковъ Шаліхъ. Легко ранені: слюсаръ Андрій Добусевичъ, Феліксъ де Ле- венштайнъ, Двойра Ліхтігъ, Бронислава Тем- пиньска, надпоручникъ Зенонъ Шолгина зб жѣнкою, Станислава Боронівна, Олена Кото- вичъ, Самуель Шварцъ, Герцъ Мілеръ и Ле- овидъ Демяновъ. Львівъ дня 29 червня 1897.“ Якъ знаємо, мѣжъ написанамъ а оголошенемъ того комунікату змінило ся де-що. І такъ вѣдѣнаємо тѣло лѣкаря Цайлера въ Косачѣ- цѣ коло т. зв. „глицьки“. Трупъ бувъ цѣл- комъ замулений, выставала тільки права рука, зб котрою мабуть стягнувъ хтось перетень. О вѣдѣнає нещастної молодон вдовы проясняє по части смерть Цайлера. Она розказує, що якийсь вѣзъ, де они були уміщені [зб черги пятий, числячи машинъ, тендеръ, вѣзъ служ- бовий и почтовый] упавъ до воды, они мали часъ порозумѣти ся зб собою що-до ратунку. Цайлерова сказала чоловікови, що она плаває знаменито и що за плавання достала медаль; вѣзъ же не умѣвъ плавати. Обидла обоє ки- нулись до воды, хвилю плыли разомъ, але вѣкоръ роздѣлились. Судачи зб раны на пра- вѣй сторонѣ головы у небѣщика Цайлера, можна допускати, що вже въ водѣ поцѣлѣвъ его який камѣнь або вѣдломокъ зб вагонѣвъ, коли торощились, и тогдѣ вѣзъ омілѣвъ, а мо- же и бувъ забитий. Вѣсть о тѣмъ, мовъ-бы жандармъ знайшовъ вѣскову блюзу Цайлера а въ нѣй 25.000 зр., показала ся неправдивою. Супруга кавця небѣщика була зложена въ міністерствѣ войны. Тестъ его, богатый купецъ Стшігавка, давъ ему въ день весѣля 2.000 зр. такъ званого „шпилькового“, Цайлеръ взявъ зб того тільки 200 зр., а решту мавъ Стші- гавка прислати ему вразъ изъ дорожнично- стямъ до Пешту. Такожъ и тѣ вѣсть, мовъ- то вдова по Цайлерѣ попала въ нервову хо- робу, є неправдива. Цайлеръ служивъ у Чер- вѣцѣхъ, доперва въ мѣсто перенесено его до Ігравы и выхавъ тудѣ по шлюбѣ. Небѣщакъ мавъ 30 лѣтъ, мужчина сильно збудований и дуже добрый гімнастикъ.

Тяжко раненый офіціалъ почтовый Інедінтеръ такъ оповѣдає про страшу хвилю: Бувъ хвилю заявлять при листовѣмъ фаху, за- вѣшенѣмъ на повоздовжній стѣнѣ почтового воза мѣжъ двома вѣкнами. Кондукторъ [поч- товый] Влашинскій бувъ у побѣдѣмъ мага- зинѣ и порадкувавъ посилки вартостей. На- разѣ Інедінтеръ почувъ сильно потрясено воза и рівночасно почали сыпатися листы зб фаху ему на голову, а фахъ такъ похиливъ ся у бѣкъ, що притиснувъ его до магазинової стѣн- ки. Тогдѣ вѣзъ крикнувъ до Рудницкого: „По- мождѣте менѣ вѣдеунути фахъ!“ Рудницкій ступаючи вже по сильно нахилѣмѣмъ возѣ, вѣдеунувъ фахъ, котрый заслонивъ бувъ вѣк- но. Тогдѣ они спѣзнали, що въ водѣ, выбили шибѣ, выскочили и пустилися ся плыти. За кілька секундъ почувли якийсь жѣнчочій крикъ о помѣчъ; хватили якусь паню, котру вода

несла, и въ трійку плыли середъ бурливыхъ вѣлъ. По дорожъ якийсь балюкъ розбивъ ихъ. Інедінтеръ поплывъ дальше, доки не почувъ землѣ підъ ногами, добивъ ся до сушѣ и не знає, що дальше зб нимъ стало ся. [Его най- дено о 300 кроківъ подальше живого]. Руд- ницкій и тѣта жєнщина утопились. Тѣла ихъ найдено цѣлковито замулений. Влашинского найдено въ згаданѣмъ магазинѣмъ почтовѣмъ, лежачого на пересылкахъ вартѣстныхъ. Тѣло возного почтового Дякова найдено привалене возомъ; мусѣвъ певно выскочити вѣкомѣмъ, и то въ сторону нахилена воза.

На мѣсцѣ катастрофы добуто теперъ пять вагонѣвъ. Спосѣбъ вытѣгання журавлемъ показавъ ся непрактичнымъ и теперъ вытѣга- ютъ ихъ лѣсковитими, однакъ до работы не стає воднопрѣдно грубыхъ ланцухѣвъ, а тѣ, котры є, часто рвуть ся. Мѣсцѣ катастрофы освѣщено вже електрично а до пильнована до- бутыхъ предметѣвъ вызначено вѣско и жан- дармерію. На мѣсцѣ катастрофы сѣвшать зб всѣхъ сторѣвъ толпы цѣкавыхъ.

Похоронъ трѣхъ жертвъ нещасної при- годы вѣдбувъ ся вчера у Львовѣ. Металей домовины, въ котрій зложено почтовый Рудницкого, Влашинского и Дякова, привезе- но ще рано до Львова и зложено ихъ на під- вышено коло магазину зельзничного. [Домо- вину купця Малера перевезено до Вѣднѣ]. По- полудни тысячѣ народу посѣпили на дворецъ; улицѣ, котрыми мавъ переходити похѣдъ, були по бокахъ набиты народомъ. На зельз- ницѣ збѣрали ся всѣ сѣвшайкѣ товариства львѣвскѣ, мѣжъ ними и нашъ „Боянъ“. Осѣб- ный хоръ складали нашѣ питомѣцѣ дух. семи- наріи. Одинъ изъ нещастныхъ, Іосифъ Дяковъ, бувъ Русинѣмъ, и руска пѣсня перша залу- нала на площѣ передъ магазномъ. По вѣд- правѣ о. Туписемъ Панахиды а вѣдѣтъ лѣ- тинскихъ екскєйвъ, всѣ товариства сѣвшайкѣ вѣдѣспѣвали польску похоронну кантату Орлов- ского. Домовины вложено на три возы; два зб нихъ ишли побѣчъ себе а позаду везено тѣло Рудницкого. Похѣдъ починавъ листѣносѣ зъ хрестомъ, обѣсла ишло въ однѣмъ вѣдѣдѣ, по вѣсковому, въ мундурахъ 21 почтовыхъ кондукторѣвъ, дальше сѣмъ вѣнчѣвъ вѣдѣ то- варншѣвъ похѣдѣнѣвъ. За домовинами по-при- родинѣ ишли члены дирекціи почтъ и теле- графѣвъ зб директоромъ, радникомъ двору Сеферовичемъ. По дорожъ сѣвшать хоръ пи- томѣцѣвъ, коло головной почты вѣдѣспѣвано Мендєльсона „Beati mortui“ а на кладовищѣ въ- послѣдѣ пѣсно похоронну. Народу гѣдъ було обчислити; менше-бѣльше могло бути до 60.000; цѣлы улицѣ подчасъ походу були на- биты, а на кладовищѣ глота була невидана. Промовѣ не було нѣякихъ.

Президентъ конгрєсу дневникарского, зб- браного въ Штокгольмѣ, приславъ на руки намѣстника телеграму зъ заявою сочувства по причинѣ катастрофы. Намѣстникъ вѣдповѣвъ сѣнчасѣ, а дякуючы за сєсю заяву спросту- вавъ автєнчными датами деякѣ пересаднѣ вѣсти, поданѣ въ чужихъ дневникахъ.

— Про гостину намѣстника кн. Сангушка въ Коломыѣ подаємо такъ близій вѣсти: Вѣ- вторѣкъ прихавъ намѣстникъ до Падикъ, зб- вѣдѣвъ въ супровѣдѣ старосты и маршалка по- вѣтвого удавъ ся на мѣсцѣ катастрофы, роз- пытувавъ за все подробно и заохочувавъ до найбільшого поспѣху въ працѣхъ ратунко- выхъ, щоби дѣзнатися, кѣмъ особѣ погнѣло и щоби привернути рухъ зельзничнѣй. Потѣмъ похавъ до Коломыѣ, вступивъ до старосты и до руской церкви, а обѣсла черезъ три го- дини звиджувавъ залитѣ предметѣ Надвѣр- нянске, Кутєке и Сянтиньске. Всюдо горнувъ ся народѣ, плачущи и парѣкаючи на насѣдѣки повени. Намѣстникъ потѣшавъ усѣхъ и при- бѣдѣвъ помѣчъ для тѣхъ, котры по знищеню засѣвѣвъ, не маючи зарѣбку, нараженѣ на не- достатокъ. Побѣзѣмъ звиджувавъ школу гон- чарску, рѣзню мѣску, будовы палаты скарѣ- вой и касарєнь та костела Гауитѣвъ, касу щадничу, касина, принимавъ въ старостѣ ре- презентантѣ урядѣвъ и властей, а вечеромъ черезъ годину оглядавъ ще мѣсцѣ катастрофы, по чѣмъ вернувъ до Львова.

— Запомѣги для потерпѣвшихъ вѣдѣ пове- ни. Цѣсаръ повѣдломленъ въ нагоды ката- строфы зельзничной о повени, дарувавъ для потерпѣвшихъ въ мѣстѣ Коломыѣ 2000 зр. а для иншихъ 1000 зр. — Намѣстникъ визна- чивъ зб фонду диспозиційного 1000 зр. яко першу помѣчъ для потерпѣвшихъ въ Коломыѣ.

— О. Єлоница Баршъ, котрый стававъ вче- ра за выборы передъ трибуналомъ станисла- вѣвского суда, увѣльнивъ трибуналъ вѣдѣ об- жалованя.

— Зб Станислава пишуть намъ: Дня 23 н. ст. червня обходявъ директоръ станисла- вѣвскій гімназіи п. Іванъ Керекярто 25-лѣт- ній ювілей свои директорскон дѣяльности, Ученики складали ювілатови свои желаня въ гарно пристроенѣй сали гімназіальной о 11 го- динъ передъ полуднемъ. Ювілата привѣтавъ бесѣдою, въ котрій подѣлѣвъ его заслуги на поли педагогичнѣмъ, красивый инспекторъ Іванъ Левницкій [що прихавъ бувъ тогдѣ на мату- ру!; потѣмъ промовлявъ д-ръ Сабатъ, мату- ристъ Козинскій, ученикъ VII класъ Лушин- ский и зновъ инспекторъ Ів. Левницкій. Юві- лять зб сѣлозми въ очѣхъ подакувавъ збѣра- нымъ за желаня. — Д-ръ Сабатъ и Лушин- ский говорили по руски, прочіи по польски Помѣжъ промовами вѣдѣспѣвавъ гімназіальнѣй хоръ псаломъ „Господи, кто обѣщаетъ“, „Мно- гая лѣта“ и „Боже всеріага, Воже охотѣи“.

— Вчера закончили ся въ V-бй гімназіи у Львова испытѣ зрѣлости, що трєвали черезъ два тыждѣ, бо въ VIII класѣхъ были два чи- слєнѣй вѣдѣдѣ. Мѣжъ иншими узнанѣ зрѣлѣ- ми слѣдуючій абітурієнты-Русины: Ганичакъ Романъ, Коцовскій Ярославъ, Левницкій Е- размъ, Мелєнь Теофілѣ, Мироновичъ Іосифъ. Испытова проводивъ директоръ Ем. Вольфъ. Дивувъ насъ дуже, чому для абітурієнтѣвъ- Русинѣвъ не выначено испытѣ зъ языка

русского, а нѣ помѣщено на свѣдѣствѣ кля- сѣ бойдѣ зб остатного курєу.

— Карне слѣдство о крадѣжѣ голосѣвъ въ Дрогобичи [при выборѣ посла зб IV. куріи до рады державной] почало ся въ судѣ въ Сам- борѣ дня 26 н. ст. червня. Слѣдство веде су- дѣя Латошинскій. Першій были переслуханѣй выборѣ зб Опаки и Пѣдбужа. На 2-ого липня вѣзванѣй до Самбора выборѣ зб Лишѣвъ, Волѣ Якубовой, Губинѣй и Ролевѣа на 5-ого выборѣ зб Болевѣвѣ а инші на 12-ого липня.

— Испытѣ зрѣлости въ учительской семи- наріи въ Самборѣ вѣдбувъ ся вѣдѣ 21 н. ст. червня підъ проводѣмъ радѣ. Людвика Дѣдѣ- цкого. Испытовѣ поддало ся 43 кандидатѣвъ а здало его: Ем. Арбєсбавєрѣ, Стеф. Дриничѣ, Сал. Дубєнскій, Ник. Даундза [зб вѣдѣн.], Ів. Дигдєлевичѣ, Стан. Гарлицкій [зб вѣдѣн.], Чєсл. Годолѣ, Ів. Городискій, Лєхъ Кавєцкій, Стан. Крижановскій, Мих. Куцєрибѣ, Іос. Лада, Стеф. Луцѣвъ, Юл. Мазурѣ, Ів. Михновскій, Сим. Мричѣ, Іос. Цєлєнскій, Фішєлѣ Ротєнштайхѣ [зб вѣдѣн.], Стеф. Сорока, Іосєль Шпорѣ [зб вѣдѣн.], Ник. Томашкѣ, Ал. Тшукѣ, Іос. Ун- гєгаєрѣ, Ів. Устїановичѣ [зб вѣдѣн.], Іє. Вин- никѣвъ, Вінк. Волянскій, Петро Волошинѣ, Вас. Жига [зб вѣдѣн.]. 12 кандидатѣвъ доста- ли поправку зб одного предмету а 3 перепали.

— Зб „Шкѣльной помѣчи“ въ Коломыѣ. Дня 8 н. ст. червня с. р. вѣдбувавъ ся въ Коломыѣ вечерѣ въ память XXXVI роковинъ смерти Тараса Шевченка, а чистый дохѣдъ въ сумѣ 31 зр. 59 кр. передавъ Комитєтъ, устроюючій той вечерѣ, товариству „Шкѣльна помѣчъ“ въ Коломыѣ. Выдѣлъ згаданого то- варнштва, подаючи се до прилюдной вѣдомо- сти, складає въ имени бѣднои молодежи сер- дечну подаку всѣмъ Р. Т. Родимцямъ и Го- стямъ, що причинили ся въ якій-небудѣ спо- сѣбъ такъ до звєличаня памяти незабугого нашего Кобзаря, якъ и до побѣльшеня фон- дѣвъ товариства. Именно дякує выдѣлъ пе- редѣ всѣмъ Комитєтову, устроюючому вечерѣ, що звѣливъ назначити дохѣдъ для „Шкѣль- ной помѣчи“. Товариству „Боянъ“ и его Вп. дїрєктѣтову за сѣвшѣ. Вп. пп. Бибєровичѣвъ и Л. Г. за декламацию, Вп. Ф. Лопатинскій и К. К. за соля и дуєты. — Вѣдѣ Выдѣду тов. „Шкѣльна помѣчъ“ въ Коломыѣ, дня 29 н. ст. червня 1897. Л. Сало, Ст. Фєдѣвъ.

— Зѣздѣ нотарѣвъ зб Галичины и Буко- вины вѣдбувъ ся въ недѣлю 27-ого червня въ Краковѣ. Збѣранѣ рѣшили выступити противъ предложєнъ сѣлянскихъ послѣвъ, абы нота- рїаты знєсти, а ведєнє справъ нотарїальныхъ вѣддати ч. к. судамъ и ухвалѣли жагати по- бѣльшеня числа евидєнційныхъ урядѣвъ въ Галичинѣ.

— Будова львѣвскѣмъ зельзницѣ Борки ве- ликѣй Грималѣвъ кѣнчить ся и згаданный шляхъ буде имѣвѣрно вѣдданный до публичного ужит- ку вже въ першихъ дѣняхъ другой половны липня. Будова той зельзницѣ єсть найдєшев- шою зб усѣхъ зельзницъ галицкихъ, бо одинѣ кїльомєтръ коштувавъ усєго 25.000 зр.

— Отвертє писмо до ч. к. Дирекціи почтъ и телеграфѣвъ. Чи ч. к. Дирекція вѣдомо, що въ Станиславѣвъ є листѣносѣ не вмѣючій на- вѣтъ читати по руски. Отъ примѣръ: Прино- ситѣ листѣносѣ листѣ, на котрымъ найвыраз- тѣйше написано „Навроцка“, и пытає ся, чи єе мешкає [въ тѣмъ домѣ, де прийшовъ] яка „Гобанувка“. Якъ вѣзъ выкомбинувавъ таку назву, сєго мабуть нѣхто не въ силѣ выяснитѣ. А коли єму прочитано сей листѣ, то вѣзъ зб урядовою мїною, якъ-бы хваливъ ся симѣ, вѣдповѣдає, что не вѣзѣ по руски читати. Ма- буть не вѣдѣ рѣчи было бы приймати въ служ- бѣ такихъ листѣносѣвъ, що умѣють читати по руски. Цєрѣвъ податки на нихъ платять и Русины, а они смѣють ще погорджувати ихъ мовою? — Ламба.

— Хитрый довжикѣ. У купця Іос. Крига въ Станиславѣвъ зафантували за залєглый по- датокъ бѣчку червоного вина, котру до рєчи- нѣ ліцітаціи полишено у него для перєхованя. Але є-єжъ было зачудуванє ліцітующихъ, коли на ихъ жагданє при ліцітаціи отворєно бѣч- ку и замѣстъ червоного вина полила ся зб нею — бѣла вода. Хитрый Кригъ продавъ ви- но, а въ бѣчку наливъ воды и такъ побєлавъ єи до ліцітаціи.

— Другій зѣздѣ натижитѣвъ вѣдбує ся у Львовѣ въ дѣняхъ 26, 27 и 28 н. ст. сервня. Провѣдѣ въ нарадахъ обняли оо. сов. Ал. Торонскій и д-ръ Рудольфъ Левницкій крил. лат. капітулы. Нарадѣ роздѣлено на три ча- сти: I. Торжєственный засѣданя, на котрыхъ будутъ вѣдчитанѣ рефераты бѣльше гатальнѣй, якѣ выхованє молодежи зб становнѣца като- ликѣскон церкви. [Рефераты будутъ мати збъ- вѣжъ Русинѣвъ оо. Ал. Торонскій и Петро Крижаневичѣ]. II. Сѣдѣний засѣданя. Тутъ будутъ обговѣривати ся тематѣ, що стрємлять до обѣдєсеня ровени рєлігіно-морального вы- хованя, якѣ о практикахъ рєлігіонныхъ, о опѣ- цѣ надѣ школами въ мѣсцевостяхъ вѣддѣле- ныхъ вѣдѣ церкви, о кваліфікаціи катихѣтѣвъ и т. д. [Рефераты будутъ мати самѣ лат. ксьондѣвъ]. III. Засѣданє секцій. Тутъ придѣ- лєно справу о плянѣхъ науки рєлігіи и під- ручникѣвъ шкѣльныхъ и подѣлено на три секціи: а) секція для шкѣлъ гімназіальныхъ [зб Русинѣвъ буде реферувати о. Бвг. Гром- ницкій зб Тернополя]; б) секція для семина- ріи учительскихъ и шкѣлъ вѣдѣдѣловыхъ [ре- ферувати буде о. Д. Лопатинскій зб Львова]; в) секція для шкѣлъ народныхъ, рѣльничихъ, промысловыхъ, курѣвъ доповняючихъ [рефе- рувати буде о. І. Луницкій зб Тернополя].

— Огѣдѣ. Дня 29 с. м. выбухъ въ само по- луднє на передѣствѣ въ Тєрєбовѣли огонь и зничивъ 4 загорѣды, разомъ 11 будынкѣвъ. До угашєня огия причинилась найбільше служба зельзнична; воду довозили машиною ажъ до найблизшой рамны. Обєзпєчена була тільки одна загорѣда.

— Послѣ Ціммерманъ зб Нѣмєччины, го- рѣчій агітаторъ звязку „Alldeutscher Verband“,

зголосивъ бувъ свой привѣдъ на зборы звяз- ку чєскихъ Нѣмѣцѣвъ. Однакъ въ Бѣдєнѣхъ ждаєвъ уже на него поліційный агєнтѣ и зб урядового наказу зборонивъ єму вступити въ границѣ нашої державы. Ціммерманъ завер- нувъ ся до Дрездѣна.

— Дня „31-ого н. ст. червня“ вышшла од- нока часѣписъ на цѣлѣй кулі земной — а и- менно львѣвскій „Русланъ“.

— Вершокъ совѣстности. Мабуть найбєзсто- роннѣйшимъ судѣєю на земной кулі є якийсь Кампѣль, судѣя въ мѣстечку Бѣвлинѣ въ аме- риканскѣй провинціи Огайо. Строгий сѣй уряд- никъ, підписивъ собѣ колєсѣ, заколотивъ пу- бличный спѣкѣй на улицѣ. Другого дня Камп- бѣль въ судѣ, на публичномъ засѣданю, тор- жєственно судивъ самъ себе. Передѣвѣмъ су- дѣя Кампѣль дуже остро злѣявъ Кампѣля піяка и запѣвѣвъ, що єсли щось подѣбного по- творить ся, будє засуджєнный на дуже остру кару. На-разѣ засудивъ судѣя Кампѣль піяка Кампѣля на пять доларѣвъ кары. Публика, згромаджєна въ судовѣй сали, голосными окли- ками: Hip-hip! hurrah! высказувала свое вѣдо- воленє зб бєзсторонности судѣвъ.

— Зб Чортѣвца підѣ Обєртинѣмъ [въ го- рѣнєскѣмъ повѣтѣ] доносятъ, що тамѣшня громада, числячи до 6000 душъ, красно посту- пѣє въ передѣ. І такъ заложєно тамъ чѣтири сѣлянскѣй крамницѣ, котры всѣ гарно розви- вають ся; крѣмъ того кунєе громада у мѣ- сєцовѣ дѣдѣца веліку коршму, де будутъ помѣщенѣ читальня, склєпъ и мѣшчанє для дяка. Мѣшканѣ Чортѣвца не забувають та- кожъ и на хвалу Богу, а доказомъ того єсть обєставина, що въ сѣмъ роцѣ вѣдновлюють храмъ, а на другой рѣкъ зб весєно присту- пають до будовы другой церкви, до чѣго при- готовлює ся вже потрѣбный матеріалъ. Въ церкѣвъ заведєно сѣвшѣ зб нотѣ. Всѣ згаданѣй порядки заведєно въ Чортѣвцѣ вѣдѣ недавна. Цѣштѣ Боже!

— Дрѣбнѣй вѣсти. Маршалокъ краєвий гр. Стан. Бадєні выхавъ до Вѣднѣа. — Выстава робѣтъ жѣнчочихъ и рисункѣвъ въ школѣ жѣ- нчѣй ім. Пірамовича будє отворєна въ не- дѣлю дня 4-ого, въ поєдѣлокъ 5-ого и вѣ- вторѣкъ 6-ого н. ст. липня вѣдѣ годинѣ 9 до 12 передъ полуднемъ и вѣдѣ 4 до 6-ого по полудни въ забудованю шкѣльнѣмъ при улицѣ Валовѣй ч. 4. — Опера въ Варшавѣ заанга- жувала п. Олєксандра Мишгу и панну Ко- ролевичѣвну. — Въ Краковѣ вѣдбувъ ся три- дєневный курєъ рыбарскій; участникѣвъ було 40, мѣжъ ними тільки одинѣ сѣлянинѣ. — У Вѣднѣа замєкнуто Терєзіанєумъ зб причини єпидєміи. — Султанъ надаєвъ орѣдры двѣмъ австрійскимъ офіцірамъ маринарки за осво- бѣженє одной Туркинѣй зб рукъ крєтєвскихъ повстанцѣвъ. — Президентъ вышого суда кра- євого д-ръ Тхоржницкій повернувъ до Львова и обнявъ урядованє. — Нотарѣ Е. Куриловичъ перєнѣсь ся вже зб Равы рускон до Золочєва и почавъ тамъ уряуовати. — Дня 17 червня вѣдбуло ся въ Юрєвѣ [Дорпатѣ] вѣнчанє уч- тєля киншѣвскѣмъ гімназіи Ієид. Продана зб Вѣрю Добрянского, дочкою гофрата Адольфа Добрянского.

Надбєсланє.

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weiße und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis fl. 4.65 p. Met. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) Porto und Steuerfrei ins Haus. — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ч. к. дирекція зельзницъ державныхъ опѣ- вѣцує:

Ч. 34247/4 Завєдєнє поїздѣвъ сезонныхъ поѣжъ Ворожтою а Керємєзє. — Въ часѣ вѣдѣ 20 червня до 15 верєсєня с. р. переходѣти будутъ поїзды сезонѣй просто зб Станисла- вѣва до Керємєзє и назадъ [т. є. бєзъ пере- єдѣданя въ Ворожтѣ], черезъ що можливо будє перѣбѣтати згаданный шляхъ въ однѣмъ дни ту- да и назадъ.

Ч. 32747/4. Зб днємъ 1 мая 1897 передано до прилюдного ужитєу зельзничноу дозовѣу Вама-Рус. Молдавѣца буковинскихъ зельзницѣ львѣвскихъ зб стѣцієу Рус. Молдавѣца, пере- станками Дєя Драгопа, Фрайдєнтѣль, Фрумосѣа, Ватра-Молдавѣца и мѣсєцѣмъ наборѣвѣмъ Рус. Молдавѣца-таргѣтъ. Надавѣнє и выдѣваня по-сылѣкъ поспѣшныхъ єсть выключєнє. — Рухъ поїздѣвъ [такъ для перевозѣ особѣ якъ и това-ровѣ] вѣдбувавє ся пѣсля потребѣ на основѣ розкладѣ вѣдѣ поданого вѣдѣ поз. 301. голов-ного плану вѣдѣ ч. V. ц. к. австр. зельзницѣ державныхъ зб 1 мая 1897.

Телеграммы „Дѣла“.

Прага 1 липня. П. Герольдъ говоривъ въ клубѣ молодѣческого стѣроннѣцтва о політѣ- чнѣмъ положєню. Вѣнъ зазначивъ, що поло- жєнє чєского народу поправѣло ся, але не вѣрѣтъ, щоби нѣмєцка печатѣ на правду га-дала о бєзпєсєрєднѣмъ помирєню обѣхъ на- родностей. Пока-що нєма выглядѣвъ на поми- рєнє, хочѣ Чєхи готовѣ до згоды на подѣставѣ рѣвного права и рѣвнои вѣртѣстѣ обѣхъ кра-євыхъ-языковѣ. Черезъ прѣступлєнє чєскихъ послѣвъ до бѣльшѣсти парлѣментарной и че- рєзъ языковѣ розпорѣдженя не змінило ся нѣчого въ вѣдновнєню чєскихъ послѣвъ до правѣтельства. Бєсѣдникъ высказує свое ис-

реконане, що гр. Бадені не хоче правити в супереччя Чехам і переведе рівноправність в чеських краях та попре розвиток автономії в австрійських краях.

Париж 1 липня. На радѣ міністрів сказавъ Форъ, що дѣстатъ листъ вѣдъ царя; царъ радо жеде его приѣзду до Петергофу. Президентъ повѣдомивъ міністрів, що вибере ся вѣ дорогу вѣ другій половинѣ серпня.

Франкфуртъ 1 липня. Frankf. Ztg. доносить зъ Царгороду, що царъ написавъ другій листъ до султана, щоби прислѣдшиъ переговоры и водѣступивъ вѣдъ жаданъ, якихъ Греція сповнити не годна. Султанъ мавъ заразъ выдати розказы міністрѣмъ заграничныхъ справъ, и вже на вчерашній конференції повѣяло лагіднѣйшимъ духомъ.

Лондонъ 1 липня. Standard довідуетъ ся зъ Царгороду, що Тевфікъ паша дѣстатъ припоручене, щоби згодивъ ся на указуване державами сиростоване границъ и на воєнне водшкодоване — мабутъ вѣ высотѣ чотирохъ мильонѣвъ фунтѣвъ; лише вѣ справѣ признаннѣ давнѣйше Грекамъ правъ вѣ Туреччинѣ має рѣшучо опирати ся.

Цѣна збѣжки и другихъ продуктівъ.

28 н. ст. червня 1897.

Львѣвъ: Пшениця 8'— до 8'25, жито 5'70 до 5'90, ячмѣнь броварный 5'— до 6'—, ячмѣнь пашенный 5'— до 6'—, овесъ 6'— до 6'50, рѣпакъ — до —, горохъ 5'— до 8'—, вика 4'50 до 4'75, насѣнь льяне — до —, насѣнь конопли — до —, бѣбѣ — до —, бѣбѣ 4'50 до 5'—, гречка — до —, коношина червона — до —, коношина бѣла — до —, коношина шведска — до —, тютюма — до —, анижъ — до —, кукурдаза стара 5'— до 5'25, кукурдаза нова 5'— до 5'25, хмѣль — до —, за 100 кильо у Львѣвъ, оковита за 10.000 лѣтрѣвъ. — до — зр.

На до сл а н е.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій опадъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесенный до нового льокалю
при пл. Галицкой ч. 1.

По пѣнахъ найдешевнѣйшъ вѣ великомъ выборѣ окуларъ, цѣвѣры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорѣе и найдешевше. — Устроєня электричныхъ двѣвѣвъ. — Замовленя зъ провинци въдо-
ротню. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкй
Львѣвъ плѣща Галицка ч. 1.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстатъ можна вѣ тов. „Просвѣта“.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львѣвъ рынокъ ч. 10

выдало новый накладъ друковъ

I. Друки правничі:

1. Позовъ вѣ справахъ дробныхъ лѣбра по 25 кр.
2. Контрактъ купна и продажи I. лѣб. по 40 „
3. „ „ „ II. „ по 40 „
4. „ „ „ III. „ по 40 „
5. Повномочіе „ „ по 40 „
6. Подана о экс- и пнтабуляціѣ, взѣръ а) б) в) г) лѣбра по 40 „
7. Намисъ до поданъ о пнтабуляцію лѣб. по 20 „

II. Друки для насъ позичковѣхъ:

8. Дневникъ касовый лѣбра по 40 „
9. Книга довѣжниковъ „ 40 „
10. Книжечка для позичающаго 100 прим. „ 20 „
11. Скриптъ довѣжний „ 120 „
12. Книжечка вкладкова (щадя) „ 30 „

III. Друки для крамничѣхъ:

13. Книжка товаровъ лѣбра по 40 „
14. Книжка касова „ 40 „

IV. Друки для читаленъ и насъ позичковѣхъ:

15. Списокъ членѣвъ лѣбра по 40 „
16. Грамоты членѣвъ читаленъ „ 2 „

За опаковане и оплату почты дочисляе ся нале-
житѣсть особно.

На подарунки!

В КАНЦЕЛЯРИИ

„Руского Товариства Педагогичаго“

при улицѣ Академичній ч. 8.

можно купити слѣдующіе виданія:

1) Образовіе виданія.

Звѣринець	10 кр.
Гостинець	10 „
Забавки	10 „
Менажерія	10 „
Робинзон	40 „
Кайтчка	20 „
Виночокъ	20 „
Кобзаръ Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лисъ Мѣхита, 2-ге цѣлкомъ перер. вид.	50 „
Мирон: Пригоди Довъ Кіхота	40 „
Наші звѣрята	40 „
Диточі вигадки ч. I.	30 „
„ ч. II.	30 „
Забавки для дѣтей	40 „
Мала менажерія	35 „
Велика менажерія	40 „
Нашимъ дѣтямъ ч. I.	40 „
„ ч. II.	40 „

2) Виданія безъ абразівъ.

Читанка ч. I. II. III. IV. в опрѣвѣ 20 кр. безъ опр.	10 „
Книжка желанъ, 2-ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Каземи кацѣ	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Данилюк на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левицкій: Попалѣвъ, Рѣдвяні сценки	10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяра	20 „
Видъ Вескида до Андѣвъ	10 „
О. Нижанковскій: Батько и мати, двѣсѣвъ для дѣтей зъ фортепьяно	10 „
Леонидъ Глибѣвъ: Байки	5 „
В. Чайченка: Олеса; Байки; Комаръ; Два оповѣданія, по	5 „
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та его сына; Писанка по	5 „
М. Лисенко: Тече вода зъ підъ авора. Двѣсѣвъ зъ фортепьяно	10 „
Мапа етнографічна Украины-Руси	20 „
Гордієнка: Картагенці и Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорожъ довокда землі	60 „
Барановскій: Приписъ до іспитѣвъ	20 „
Молитвенникъ народный, в полотно опрѣвлен.	10 „
Д-р. Л. Кельнер: Коротка історія педагогіи	60 „
Василь В.-р: Джонатанъ Свѣтъ. Подорожъ Гу-
лівера до краю великанівъ	25 „
Остап Макарушка: Короткий оглядъ руско-
українскаго письменства	15 „

Всякіе замовленія вислѣвають ся скоро и точно.

ЛЕДОВНИ комматъ знаменитъ по ар.
24, 35, 45 и 50. Машинки американскіе
коробкою изъ мороженого (изъ
коробкою изъ боку) о повности 12,
3 лѣтрѣвъ по 31. 5'5, 6'50, 7'50
порукае ПЕТРО ХИПОНСТОВСКІЙ,
торговля зелѣзна у Львѣвъ, плѣща
Капітульна ч. 1 (супротивъ кате-
дры.)

Товариство „Просвѣта“

при зближающихъ ся испятахъ
вѣ школахъ народныхъ подае до
вѣдомости Свѣтл. Радѣ Школъ-
ныхъ, Внов. свѣщенниковъ, кати-
хитѣвъ, учителей и родичѣвъ,
що книжки наклады товариства,
призволѣны кр. Радѣю школьною
на преміѣ для ученисѣвъ, красно
оправленъ можна купити вѣ
канцеляріи товариства рынокъ
ч. 10, по слѣдующій цѣнѣ:

Росказы про силы природы	20 кр.
Оповѣданія о житіи св. Бори-
са и Гліба	30 „
Повѣстки для дѣтей	27 „
Сестра	15 „
Байки	22 „
Исторія Руси ч. I.	25 „
Исторія Руси ч. II.	23 „
Лѣнь и коноплѣ	24 „
Рогата худоба	45 „
Про живоплоты и лѣсы	20 „
Веняминъ Франкиль	16 „
На досѣвѣгахъ	22 „
Середѣ ледового моря	25 „
Житіе св. великомученика и
лѣкаря Пантелеймона	20 „
Дробна пѣсня господарска, а
великій грошъ	20 „
Вѣдѣрыте Америки	22 „
Звѣрята шкѣдны и позиточны	42 „
Перекрѣтѣвъ	18 „
Кирилъ и Методій	22 „
Повѣстки (Тѣточка Ганна и
Два старѣвъ-богомольцѣ)	18 „
Финляндія и Сахара	22 „
Молитвенникъ народный (въ
звычайной опрѣвѣ)	20 „

вѣ лучший опрѣвѣ:

- а) хребѣтъ полотняный и зо-
лотѣный хребѣтъ зъ переду 25 „
- б) цѣла опрѣва полотняна, бе-
регіе золотѣный и золотѣ-
ный хребѣтъ зъ переду 35 „

Молитвенникъ народный вели-
кій по цѣнѣ 90 кр., 1.10,
1.30, 1.60, 1.80 зр.

Всякіе замовленія вислѣвають
ся скоро и точно.

МУЖЕСКУ

344

Безсильность

выкликана именно страшны-
ми наслідками тайныхъ грѣ-
ховъ молодости и розпутія,
уеуне наивно и на довогъ оди-
нока, розширена вѣ многи-
хъ виданіяхъ иллюстрована книга

Самоохорона д ра Ретана

Россійске виданіе: 1 зр.
Польске виданіе: 1 зр.
Нѣмецке виданіе: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли вѣ
пѣй поясненія своихъ неду-
гъ и направили свои мужескы
силы при помощи вказаного
вѣ книжцѣ способу лѣченія.
По одержаню франко надеж-
ности, вислѣлае ся франко
книга вѣ кувертѣ магазинѣмъ
выдаѣтъ Р. Ф. Бірей вѣ
Липску. (R. F. Bierer's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

АЛЬБУМЪ

заслуженныхъ Русинѣвъ
Цѣна 70 кр.

Дѣстатъ можна вѣ товар-
ствѣ „Просвѣта“.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНСКІЙ

артистъ-малѣръ

звѣстный вѣдѣ колькѣнацѣти лѣтъ изъ своихъ праць малѣръ-
скихъ, украшае церкви вѣ стѣло вѣходѣмъ разѣмъ зъ позо-
лоченѣмъ, престолы, иконостасы, и иншіе рѣзы. Принимае
рѣзъбарскыя работы поєла власныхъ планѣвъ. Выготовлюе вся-
кую величину церковный образы до иконостасѣвъ, престолѣвъ,
плащеніѣвъ — одѣвными красками на полотнѣ и деревѣ. По-
большуе зъ фотографій портреты. Зъ уваженія ц. к. кон-
серваторіи реставруе всякіе старинности, а то фрески, рѣзбы
и т. ин. входячіе въ кругъ праць малѣрства по найумѣр-
нѣйшихъ цѣнахъ. Подписанный процентъ Веч. Духовенство
заплатити собѣ его адресу. 205 106—?

Т. Копистинскій

у Львѣвъ, улицѣ Краковска число 20.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вѣдѣ дѣя 12 лютого 1888 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженѣмъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженѣмъ

а вѣсь находящій ся вѣ обѣгу 5% асигнаты касові зъ
90-дневнымъ выповѣдженѣмъ будутъ опрѣентованъ
по 4½% вѣдѣ 15 мая 1889. 2218

Передрукъ не буде плаченъ.

ДИРЕКЦІЯ.

„ДНѢСТЕРЪ“

Товариство взаимныхъ обезпечень

у Львѣвъ вѣ домѣ „Просвѣта“ Ринѣвъ ч. 10.

перше и одякоє руске товариство асекураціѣне,
припоручене Веч. Духовенству и вѣсѣмъ вѣр-
нымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ор-
динаріаты вѣсѣхъ трехъ Епархій, обезпечаетъ бу-
дынки, скотъ, господарскыя знаряды, збѣже вѣ зер-
нѣ и солодѣ, сѣно вѣ стѣгахъ и будынахъ про-
тивъ шкѣдъ огневыхъ за моєливо найнижшою
оплатою.

Шкоды лѣквидуе ся и выплачуе ся сейчасъ
по пожарѣ, а договоры заключены зъ першима То-
варствами контрааскураціѣными подають „Днѣ-
стерѣ“ можнѣтъ обезпечувати и выплачувати и
найвысшій сумы.

Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краєвий
при позичкахъ ипотечныхъ.

На житѣ можна обезпечати ся черезъ „Днѣ-
стерѣ“ поєла вѣсѣхъ возможныхъ комбѣнацій вѣ То-
варствѣ взаимныхъ обезпечень вѣ Краковѣ, котре
дае якъ найкористѣвѣйшій услѣвѣя и выдае полісы и
квиты вѣ рускомъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстерѣ“,
стѣваршене зареєстроване зъ обмеженою пору-
кою, приймае вѣдѣ своихъ членѣвъ и третѣхъ
лицъ вѣклады до опрѣентованія по 5%. Гаран-
тія цѣлѣковата. Удѣлы по 50 корѣвъ. Позички удѣ-
ляютъ ся толькѣ властителѣмъ реальностей, вѣль-
ныхъ вѣдѣ тагарѣвъ, за и рукою двѣохъ членѣвъ.
Зъ позичокъ вѣдѣтае ся десята часть на удѣль.

Зголошенія о удѣленѣ агенціи вѣ мѣсцевѣ-
стѣяхъ, де „Днѣстерѣ“ не вѣ заступленъ, прийма-
ють ся.

4414

Клиентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львѣвск. університету

порукае

свое переплетниче и галлятерійне заведење

у Львѣвъ, ул. Академична ч. 8.

366

Пѣдоймае ся всякихъ работъ, особливо переплету: Службѣн-
ковѣ, Евангелій, Молитвенникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбу-
мовъ, Мапъ, Дипломѣвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

За певну и добру льокацію

порукаемо

4½% листы ипотечный
4% листы ипотечный короной
5% листы ипотечный преміованый
4% листы товариства кредитового земского
4½% листы Банку краєвого
5% облигаціи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облигаціи пропінацийный

и всякій ренты державный

Тѣ наперы продаемо и купуемо по
найточнѣйшѣмъ курсѣ денѣмъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упрѣв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вѣдѣвъ
депозитовый перенесенъ до
льокалю партерового вѣ бу-
дынку банковѣмъ. 874С. 14—0

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогичнаго дво-
тѣдженнѣй педагогично-научковъ, выхѣдѣтъ
вѣдѣ 1 червня 1889 у Львѣвъ ул. Вѣрменска
ч. 2 Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ
року 1'60 кр. на червѣтъ року 1 зр.

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Йорку, Вальтѣморе,
Канады, Техасъ, Бразиліи,
дальше до Африки, Австра-
ліи и пр.

перевѣзѣтъ найдешевше и подае по-
ясненя бесплатно

около пѣвъ столѣтя истнуоча польска фірма:

Карешъ и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Прѣсѣтъ ся писати до насъ по польски або
по нѣмецки. 24 19—20

ЧАЙ

правдивый китайскій

вѣ оригинальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40,
50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — вѣ ½ фт.
пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр.
ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр.,
1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтѣвъ, при
порошку 3 фунтѣвъ выслаемо франко; при
вѣдѣборѣ 6 фунтѣвъ додаемо 5% вѣ товарѣ.

19

Зъ поваженѣмъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватися на нашу часопись.

Вечеромъ почали институтки роз'являти добров.

А класифікація випала ось-якъ:

Класа IV-та: степ. відзначаючий: Щуровська Марія, Лойванюк Стефанія и Зубрица Анастасія; степень дуже добрий (4) добрий [1] и достаточний [1]: Ринявець Стефанія, Брунець Євгенія, Косоночка Володимира, Дроздовська Ольга, Шведица Анна и Лаврикь Єва.

Класа V-та: степ. відзнач.: Сьчинська Климентія, Зубрица Зиновія, Левкевич Ольга, Котисъ Стефанія, Гшовська Євгенія, Прухницька Неоніла, Яремкевич Ємилія и Лучаківська Марія; степ. дуже добрий [5] и добрий [2]: Матюк Ірина, Шведица Марія, Ладжинська Ольга, Котисъ Євгенія, Туна Марія; Павлюхъ Ольга и Бегаровська Марія.

Класа VI-та: степ. відзнач.: Яремкевичъ Ольга и Дума Олимпія; степ. дуже добрий [6] и добрий [1]: Кравчикъ Стефанія, Корецька Олена, Опоферко Ольга, Кульчица Стефанія, Войтовичъ Стефанія, Матковська Людвика; и Мащакъ Єлена.

Класа VII-та: степ. відзнач.: Ясеница Єлена, Негребецка Марія и Мосевичъ Марія; ст. дуже добрий [2] и добрий [2]: Сьчинська Агафія, Кариякъ Теодора; Левица Стефанія и Галайчукъ Ольга.

Класа VIII-та: степ. відзнач.: Гшовська Отидія, Цеглинська Євгенія, Малиновська Марія, Подлуска Євгенія; степ. дуже добрий [2] и достаточний [1]: Негребецка Ольга, Туна Анна; и Войтовичъ Теодосія.

О кроваві выборы въ Черневъ.

Промова д-ра Євг. Олесницького.

(Конецъ.)

Тяжка то, мои панове, справа обжаловувати людей, котрі самі потерпѣли найтяжшу кривду и котрыхъ жалоба голосѣйша вѣдѣ всѣхъ писаныхъ актѣвъ, вѣдѣ всѣхъ урядовыхъ документѣвъ, бо писана она людскою кровію а документована жертвами людского житя.

Самъ голосъ природного почутя справедливости, врожденный каждому человѣку, домагаєсь тутъ ексципціи власне для той кровавой жалобы, а тимчасомъ обжаловане має тяжку задачу звернути жалобу тую въ бѣкъ противный, звернути противъ тыхъ, котрі кривды дѣлали, а підперти тыхъ, котрі той кривды є виновниками. Де щось дѣє ся противъ природныхъ основъ, виходять они хиткі и непевні, а тымъ самымъ и той великій будынокъ обжалованя слабый въ основахъ и не тревалый.

Прокуратурія державна обжалувала підсудныхъ первѣстно о злочинъ зъ §. 68 зак. карн. Бунтъ сей сповнити мали Кимаць, Чубатинскій, Скрипа, Рошакъ и Лучинскій лишь яко участники, котрі чинъ приготовили и урядили, а прочіи обжаловані яко активні справцѣ, котрі чинъ сей виконали.

До злочину §. 68 зак. карн. потреба передѣ всѣмъ умовы межі болѣе особами, щобы разомъ збѣрали ся въ цѣли насильного сповненія опору зверхности. Лише збѣране людей на підставѣ такой попередной умовы єсть роботою, котрой законъ вымагає до злочину зъ §. 68. Розумѣє ся само собою, що порозумѣєне тоє мусѣло бы наступити мѣжъ всѣми тыми особами.

Тимчасомъ самъ актъ обжалованя не твердить, щобы вѣсь обжаловані умовились. Лише що-до Кимака, Чубатинского, Скрипы и Демковича наводитъ, що говорили людскою мовою; що-до прочихъ — то навѣть зовсѣмъ не твердить, щобы мѣжъ ними було якесь порозумѣєне.

Але и того порозумѣєне, о якѣмъ говорить актъ обжалованя, не выстатчає, щобы тутъ приняты змову по мысли §. 68 закона карного. Що-до самого факту, що була мѣжъ ними бесѣда, нема нѣякого доказу; инакше говорить Чапельскій, инакше Пилипцѣвъ, и инакше Варгола.

Я приймаю, що навѣть такъ було, якъ каже Варгола — але и въ тѣмъ не вижу знаменъ злочину зъ §. 68. з. к., бо не досыть умовы, щобы збѣйти ся, але мусѣть бути означена цѣль того згромадження — а именно цѣль: *въ насильный способъ ставити опору зверхности* — а Варгола абсолютно не твердить, щобы була цѣль умовлена. Бѣли бы были умовлялись, были бы другого дня самі поійшли перші на мѣсце, — а то дивна рѣчь, що той проводирѣ не показавъ ся! Кимаць иде въ лѣсъ, Скрипа сидитъ дома, а Чубатинскій першій взымає до спокою и запевняє, що не стане ся нѣчого злого. А що-до иншихъ — нема нѣякои умовы. Актъ обжалованя закидає порозумѣєне при помочи дзвона. Єсть то новый рѣдъ умовы безъ попередной умовы устной. Умова при помочи дзвона не є возможна и дзвоненє тоє, яке бы оно и було, не має значѣня.

Такимъ способомъ нема тутъ головного услѣдствя бунту и обжалованє о то є неумасад-

нене. П. прокураторъ порозумѣє се и для того обжалованє збѣшло о одну октаву низше и оперлось о §. 81. зак. карн.

Але и знамена того злочину тутъ не заходятъ. Тутъ треба небезпечного загроженя або дѣйстно насильного наложєня рукъ, и то *безпосередно на особу жандарма*. Розправа не выказала того, а противно, самими збѣззанами жандармѣвъ выказала, що не було противъ нихъ нѣякого безпосередного загроженя, а нѣ атаку. Впрочемъ при злочинѣ зъ §. 81. зак. к. не выстатчала бы сама присутность, а мусѣло бы зъ особна каждому бути доказано, що вѣтъ грозивъ або самъ насильно на особу жандарма кидавъ ся, — а сего прокураторъ не доказує, а нѣ навѣть не твердить.

Отже юридично не єсть оправданє а нѣ обжалованє о злочинѣ бунту, а нѣ о злочинѣ публичного насильства, а вы, панове, не можете пытанъ, въ напрямѣ тыхъ злочинѣвъ вамъ поставленныхъ, затвердити.

Нема тутъ, панове, такожъ знаменъ провинны зъ §§. 279. и 283. зак. карн. — якъ се вамъ наглядно выкажутъ панове мои товаришѣ.

Вповажніи панове! Справа чернѣвська єсть болѣею раною на нашѣмъ организмѣ, на организмѣ цѣлои суспѣльности. Народови, котрі хотѣвъ права, дано вѣдѣть багнетами. Вѣдѣть такую знаемо добре. Коли-бъ мы розгорнули карты исторіи обохъ народѣвъ, живущихъ на нашѣй землі, то побачили-бъ, якими слѣдами зазначились на картахъ тыхъ аргументы писаніи багнетами. Аргументы ті рѣвно для насъ болѣе, чѣ стероризовано нами волю народу на бруку Варшавы, чи на выгонѣ Чернѣва. Цѣлый свѣтъ обурювавъ ся недавно рѣзкою Ворментъ въ Туреччинѣ або противомъ невинной крови на Кретѣ — а тутъ, побѣ окомъ нашимъ, не дикій Турки, а органы безпеченства лютѣ кровь христіанскую. Крови той народѣ выдѣляє богато въ оборонѣ нашей державы и пролєє ви же, якъ буде потреба, — але нехай держава тая щадитъ и шанує тую кровь и не проливаетъ ви даремно для буйного свавѣства своихъ органѣвъ.

Рану тую глубокомає вы, панове, загоити. Нехай вѣрдиктъ вашъ буде не актомъ политичной мести, якого жадає вѣдѣ васъ п. прокураторъ, але балсамомъ цѣлющимъ на тую рану; — нехай людє ті выйдутъ зъ салъ сен зъ пересвѣдченємъ, що кромѣ справедливости Божьей на небѣ єсть ще и людская справедливостъ въ той найвысшѣй нашѣй институціи, яко єсть судъ горожанскій. Ствердѣть вѣру тую у нихъ, а вѣрдиктъ вашъ буде добрымъ посѣвомъ, котрый благодатный выдасть овочъ на той нещастной землі.

На цвинтари въ Чернѣвѣ стоить свѣжо усыпана могила, котру сеєя весна першою покрыла муравою. Въ той могилѣ лежить тяжкая неекспіована ще кривда народу, а надъ нею уносить ся кроваве марєво страшного болѣ, окропленє слєзозами, сльзующе кровію.

Нехай зъ вѣрдиктомъ вашимъ, панове, аступитъ на тую могилу ангелъ супокою. Въ имя найвысшого идеалу людскости, въ имя справедливости прошу васъ, панове, щобы вы поставленіи вамъ пытаня заперечали.

[При остатныхъ словахъ бесѣдника запавало въ сали величезне зворушенє. Въ аудиторіи и на лавѣ присяжныхъ почувъ ся плачь, слєзы закрутили ся въ очехъ всѣхъ присутныхъ. По окончєнии промовы найперше председатель трибуналу, вѣдѣ такъ судѣ присяжныхъ, а дальше присутніи мѣсцевіи адвокаты, судѣ и многіи зъ публики обступили бесѣдника складаячи ему гратуляціи.]

Процессъ о. Єронима Бариша.

Яка то була радѣсть у „sproczni-oni hierarchii“ тогды, коли арештовано о. Бариша! При той нагодѣ кѣлько инсинуацій кинєно на руске духовенство! Але-жъ якого теперь прикрого вражьи мусѣть дѣзавать ті сторожѣ порядку и добра, коли вѣтъ инсинуаціи зачинають мало-помалу показуватись найболѣею неправдою!

Про о. Бариша писали чуда-дива. Трублено, що ось-то арештованый вѣтъ „за бунтъ“, за „гвалтъ публичный“, що то „небезпечный человекъ“, „радикалъ“... А рѣчь была така:

Въ Угрюновѣ є 2 партіи: партія селянская, людє просвѣты и щиріи Русины, на чолѣ котрыхъ стоить о. Баришъ та п. Юсѣфъ Гурикъ, и партія повѣтовыхъ выслугачѣвъ, паньскихъ послужниковѣвъ, людєй темноты, на чолѣ котрыхъ стоить звѣстный посолъ вѣтъ Винничукъ. Въ часѣ выборовъ донѣсь Винничукъ и его товаришѣ жандармѣвъ, що о. Баришъ говорилъ на роцѣвѣди: „Приходѣтъ зъ колами до выборовъ! Канѣте ся на жандармѣвъ! дай-те кровь за справу нашу!“ — а людє, упавші вѣтъ багнетѣвъ въ Чернѣвѣ, упали невинно, казавъ за нихъ якъ и за тыхъ, що сидѣли въ арештѣ, молити ся... Жандармы зробили разѣзъ доноє и о. Бариша арештовано за преступъ §§-ѣвъ 98, 303 и 305 зак. карн. Въ

дальшѣмъ слѣдствѣ прокураторъ вѣдѣступивъ вѣдѣ обжалованя зъ §§. 98 и 303, а выготѣвилъ актъ обжалованя лише въ напрямѣ §. 305-ого. Однако розправа, котра вѣдѣбула ся передѣ трибуналомъ въ Станиславѣ днѣ 30 червня с. р., скѣчилась ся увѣдѣченємъ о. Бариша, бо — якъ выказавъ трибуналъ при оголошеніи вырѣку — поминувши суперечий выказы свѣдѣвъ [обжалувателѣвъ] слова: „упали [Чернѣвцѣ] невинно“, якъ и „тримайте ся“ не мѣстятъ знаменъ нѣякого преступу.

Ся розправа выказала: якій сумній наслѣдкѣ выдѣє несовѣстный впливъ звѣстной „системы“. Пѣдѣ тымъ впливомъ ті людє адеморализувались цѣлковито; розправа выказала, що ті людє по три, чотири разы были судово караніи. Якъ выказали два свѣдѣки зъ Ямницѣ — шайка тая выкрикувала публично въ коршмѣ въ Пасѣчнѣй: „Не тримайте зъ кѣсѣндами! Мы мусимо зробити, абы и нашъ пѣпѣ Баришъ посидѣвъ хотѣ зо двѣ doby, а опѣсля выженємо его зъ села!“ Допусканє тыхъ людєй, особливо въ часѣ выборовъ, до всѣго, чого особѣ бажали, зробило ихъ такъ зухвалыми, що такой Романъ Ленчикъ потрафивъ навѣть передѣ судѣями поставитись, такъ що судѣя казавъ ордонансови выкинути его за двѣрь. Одєнь членъ той клѣки, аступникъ Дѣйчаковский, не узнавъ за потребѣе умѣстити ся розчесатись; въ судѣ явивъ ся справдѣ якъ страхопудъ зъ конопель и слово Божє зъ его устѣ не плыло. Они [саміи признали ся въ судѣ, що здобули собѣ назву „хрунѣвъ“], отираючись по рѣзныхъ кутахъ такъ амудрѣли, що коли дѣдичъ зъ Угрюнова п. Буржинскій, збѣнававъ противно ихъ клеветамъ, сказали, що панъ дѣдичъ тогды въ церквѣ спавъ и добре не дочувавъ... Дѣдичъ Буржинскій Полякъ, повстанецъ зъ 1863 року, але чокѣвъ честный, зъ характеромъ. А станиславѣвскє ц. к. староство выставило о. Баришеви свѣдоцтво, въ котрѣмъ представляє его яко „радикала“!...

Однакъ правда затріюмфувала!

Процессъ противъ 82...

Зъ промовы д-ра Ив. Добрянского.

Свобода конституційна въ Австріи переходила въ часѣ послѣднихъ выборовъ тяжку борѣбу. Тысячѣ увязненыхъ, десятки раненыхъ и кѣлька особѣ убитыхъ — то сумна иллюстрація того, що дѣяло ся сего року. И для Стоянция довог остануть ся въ памяти выборы ті, дѣти и внуки будутъ тамити, якъ вѣдѣбувались у нихъ выборы у памятникѣ 1897 роцѣ. Процессъ сей то одно колѣсє въ довѣмъ ланцуу процессѣвъ повыборныхъ, котріи зачались въ двѣтїи, а певно не скѣнчатъ ся сего року.

И яка-жъ могла бути причина, що той народѣ, тихій, смиренный, попавъ у такє розъяренє, що — пѣсля акту обжалованя — допустивъ ся ажъ злочинства, и то такого, за котрє ждє его тяжка кара, за котрє має вѣтъ покутувати у криміналѣ?

Дослѣды въ часѣ розыска выказали, що не хлопѣ тутъ винєны, але винна провакація, — винно то, що дѣякіи личности посунулись за далеко. Зъ високого мѣста въ парламентѣ упали слова, що виною всѣхъ заколотѣвъ при выборахъ була деморализація, ширєна мѣжъ народомъ радикалами. Вѣсь дотепершій процессъ выказали, о скѣлько се правда. Знаємо, що и въ Стоянцияхъ не было нѣякой гадки о радикалахъ, хотѣ и самъ панъ староста звалює вину на „niesumieną agitację“.

Не хочу розматрювати цѣлои sprawy — не входжу въ то, чи легальне было арештованє людєй у ночи, чи легальне было стрѣляне. Однако не можѣ здержатись вѣдѣ замѣтки, що въ справѣ той поступлено дуже нерозважно и непѣлитично. Засада политики карной наказує залишити остроту закона, на кѣло успѣхъ зъ того меншій, якъ шкода нанесєна черезъ залишенє. Въ якѣй цѣли арештовано Фіта? Заходила — кажутъ — обава о безпечности и житє одного чловѣка, — хочѣ въ такихъ выпадкахъ, якъ тутъ бувъ, рѣчь тотѣ треба вѣсь брати дуже услѣбно. А яка-жъ вышла зъ того користь? Трупъ невинного чловѣка, богато скалѣченыхъ, арештованя — все то принесло болѣе шкоды, якъ бурѣ, грады, якъ десять лѣтъ неуражая. И чи было то поступованє политичное?

Вѣдѣ такъ д-ръ Добрянскій выказавъ цѣлу безпѣдѣстивѣсть доноєу вѣдѣтѣвского до старости, подѣбѣранный посѣпѣхъ прокуратуріи въ приказѣ арештованя, легкодушнє, безъ розваги поступованє жандармѣвъ, а потѣмъ застаиваньє ся надѣ моральною важностию вѣдѣта, выказавъ его зѣпсѣте, котрє всѣхъ ба и священника зневажає, — а потѣмъ допускаючи навѣтъ можливѣсть грозѣбы, розѣбравъ квестію чи грозѣба сеєя была небезпечна, а выказавши безпѣдѣстивѣсть того, признавъ речникови державному велику добросердѣвѣсть,

що вѣтъ не велѣвъ виновника всего лаха — вѣдѣта Адаминина безпрѣвѣчно увязнити... Выказавши вѣдѣтѣ, що при арештованіи Фіты не было нѣякого супротивленя жандармови Бычкови, бо-жъ той не сповнитъ арештованя толькѣ за-дѣа физичныхъ перешѣдѣвъ, не мѣгши дѣстати пѣдѣводы — закончивъ свою оборону доказомъ, что въ цѣлѣй справѣ стоянєчкѣй не было нѣчо болѣе, якъ зѣбѣговиско зъ §. 283 зак. карн., отже просивъ трибуналъ о увѣдѣченіи обжалованыхъ за-дѣа недостѣаи знаменъ закиненого имѣ злочину.

Переглядъ політичный.

Fremdenblatt въ довѣгій статѣй обговорює внутрѣшнє положєнє политичнє и указує на те, що навѣтъ поступѣвий дневники нѣмецкїи вѣдѣкидають послѣдній угодовій пропозиціи нѣмецкихъ проводниковѣвъ. Дивна рѣчь, що приготѣвленію тунту для безпосередного помирєня Нѣмцѣвъ зъ Чехами противлять ся якъ разѣ ті круги, котрі доси сѣю гадку якъ найгорѣчѣйше попирали. Ще легше можна арозумѣти, длячѣго Чехи скоро вѣдѣкинули угодовій пропозиціи. Якъ здає ся, чєскїи писма все ще надѣють ся, що зъ теперѣшной чєской крѣзы выйдє крѣза парламентарна. Однако, хто за богато числитъ на парламентарну крѣзу и, числячи на те, богато ризикѣе, той горѣко може завєсти ся. Изъ всѣхъ дотепершнихъ обявѣвъ виходить, що сторонничѣтва не понимаютъ якъ слѣдѣ положєня Коли не хотѣть чи не умѣють довести до помирєня, сякѣ-такъ вдовольного и Нѣмцѣвъ и Славянѣвъ, то тымъ самымъ тратятъ право жалувати ся на те, що правительство и дальше буде вѣдѣвати ся въ національній справѣ и очевидно не завсѣгды буде могло вдоволити бажаньямъ національных сторонничѣтѣвъ.

Politik, розбираючи „начеркъ закону“, уложєный профессорами Ульбрихтомъ и Пѣершимъ въ цѣли управлѣнєня языковой сравы въ судѣахъ чєского королевѣства, каже: Начеркъ той не є новиною; помисль до него взяли оба профессора зъ невѣдѣныхъ пунктацій вѣдѣнєскихъ, котріи тежѣ домагали ся языкового роздѣлу судовыхъ округѣвъ, а тымъ самымъ подѣлу Чехъ. Politik азаичає вѣдѣтѣ, що начеркъ той мѣститъ въ собѣ змаганя до подѣлу королевѣства чєского на частѣ чєску и нѣмецку, а Чехи противъ такимъ змаганьямъ завсѣгды будутъ опирати ся якъ найрѣшучѣйше.

Въ часѣ, коли въ Лондонѣ и въ цѣлѣй Англіи обходѣно ювілєй 60-лѣтнього панѣваня королеви Викторіи, въ Индіяхъ завоєвать ся на ворохѣбно противъ англійского панѣваня. Черезъ голодъ, джуму и трусѣ землѣ проявила ся мѣжѣ населєнемъ тяжка нужда, а наслѣдкомъ того и недовѣленє, надѣ котрымъ починають вже призадумувати ся и англійскїи дневники, остерѣгаючи заздѣлѣдѣвъ правительство. Въ Пунѣ, въ головнѣмъ мѣстѣ крѣпныхъ той самой назвы, належачѣи до президентуры бомбайской, проявили ся вже розрухи. Убито тамъ одного офицера зъ англійской интендантуры, а одного урядника вѣдѣ джумы ранєно. Коли выслано урядника полиціи, щобы выслѣдѣвъ винуватыхъ, то опѣсля найдєно его такѣжѣ тяжкѣ покарѣченного и неспрѣитомного. Дѣпеша зѣ Бомбаю, доноєаи о тыхъ выпадкахъ, остерѣгає англійского міністра колѣоній, що въ Индіяхъ заносить ся на рѣчи, о котрыхъ вѣтъ очевидно нѣчого не знає. Въ Пунѣ и въ Бомбаю розширєно революційнє писемѣ, уложєно по англійски и по индіиски п. заг. „Триста миліонѣвъ людскихъ истѣтъ“. Писемѣ те вѣдѣказує на королеву и на правительство зъ нагоды ювілєю и вѣдѣкликує ся до всѣхъ цивилизованныхъ народѣвъ, щобы выслушали голосу придавленыхъ и невольныхъ Индусѣвъ. „Миліоны арийскихъ братѣвъ — каже ся тамъ — мають болѣе право до вашихъ взглядовѣвъ, нѣжѣ навѣтъ мешканцѣ Греціи або Малои Азіи. Самъ чортѣ не зважѣвъ бы ся обходити урѣчисто памятки своихъ добычей въ часахъ голоду, джумы и трусѣвъ землѣ. Старый и благородный народѣ гинє вѣдѣ гнєту иншого народу христіанского; чи нѣхто не подѣбѣе руки, щобы здержѣти вырѣзки англійскихъ тиранѣвъ, котріи насѣ гнобѣляютъ вѣдѣ сотки лѣтъ? Мы — народѣ добродушный; намѣ все одно, хто надѣ нами верховодить; але Англія высєсала вже кровь нашу до послѣдной каплѣ. Ворохѣбия вже доарѣла. Мы знаємо, якє войско поставитъ противъ насѣ въ разѣ ворохѣбѣи бритійска державѣ, котра въ послѣднихъ лѣтахъ спровѣдила до Индіи цушки Максима: але триста миліонѣвъ народу, що прагнє жити, дастъ собѣ раду и зъ тымъ.“

Не дробна рѣчь и се, що першій рухъ вышѣвъ зъ Пуны, бо Пуна была завсѣгды о-середкомъ ворохѣбѣи. Брамѣны зъ Пуны зна-

ий в цѣломъ краю и мають великій впливъ. Найбільше причиняють ся до ширеня недоволення бѣльшіи властители. Они давнѣйше платили гуртомъ податокъ зъ землѣ, котору управляли дробній хлѣборобы, а за те правили нею патріархально. Англіiske правительство водняло имъ власть и завело надъ ними контролю. Що давнѣйшій ладъ бувъ лѣпшій, показує ся зъ того, що тамъ, де вѣнъ ще доси оставъ ся, послѣдній голодъ не давъ ся такъ въ знаки, якъ тамъ, де заведено вже новий ладъ.

6 и такій, що въ тѣмъ руху Индусѣвъ добачують руку Россіи, котра вже ледво 200 кілометрѣвъ віддалена відъ англійскихъ поселестей.

Зъ Мадриду доносять, що на Кубу має зновъ вѣдѣти 20.000 войска на жадане ген. Вайлера, команданта испаньского на Кубѣ. Жадане те выкликують въ Испаніи и здивуванє и обурєнє, бо всюды уважано вже Кубу за втихомирену. Побойують ся, що зъ початкомъ липня выбухне тамъ ворохобня на ново.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданьхъ Головного выдѣлу товариства „Просвѣта“ въ дняхъ 15 и 22 н. ст. червня полагоджено такій важнѣйшій справы:

1. Принято до вѣдомости справозданя читальнѣ „Просвѣты“: въ Надѣвѣ, Шегинѣхъ, Пѣдпечарахъ, Середопѣльцяхъ, Пѣддѣстрапахъ, Ивачевѣхъ долѣшнѣхъ, Лисятичахъ, Милованю, Ниновичахъ, Комарѣхъ, Ивалю, Махновѣхъ, Одреховѣхъ, Рогатинѣхъ, Путятинцахъ, Колоколинѣхъ, Петриловѣхъ, Дзвинячѣхъ, Быковѣхъ, Фитковѣхъ, Лоббавѣхъ, Стариавѣхъ, Тустановичахъ, Парици, Деговѣхъ, Княждворѣхъ, Москальцѣхъ, Млынахъ, Корняхъ и Порховѣхъ. — Читальнямъ въ Рогатинѣхъ, Путятинцахъ, Милованю и Колоколинѣхъ рѣшено признанє за успѣшну дѣяльність.

2. Принято зъ подякою въ дарѣ вѣдѣ о. Стефановича старинный образъ зъ села Вителовцѣхъ коло Копмани.

3. Принято до вѣдомости справозданє изъ загалныхъ зборѣвъ філіи въ Станиславовѣхъ, зложено делегатомъ выдѣлу п. Борковскимъ.

4. Принято справозданє зъ посвященя дому читальняного въ Жиравцѣхъ и рѣшено выразити выдѣлову сєи читальнѣ признанє, а ч. Вас. Тупицѣ подяку за его заходы около читальнѣ.

5. Рѣшено выслати даромъ книжочки: а) ново-основанымъ читальнямъ „Просвѣты“ въ Турбѣхъ, Колодѣвцѣхъ, Пѣдбужѣхъ, Бабинѣхъ, Дмитрію, Нижанковичахъ, Корбѣхъ, Вороблю королевскимъ, Слобѣдцѣхъ горѣшнѣхъ; б) молодежи школьной въ: Боянци, Вѣльговку, Опришѣвцѣхъ, Циковѣхъ, Камѣнцѣхъ волоской; в) читальнямъ въ: Коронцѣхъ, Лозбѣхъ, Вербѣхъ, нижнѣхъ, Ольшаницѣхъ, Витковѣхъ новѣхъ, Десятинѣхъ.

6. Принято 25 новыхъ членѣвъ.

Про загалный зборы філіи „Просвѣты“ въ Станиславовѣхъ пише „Свобода“:

Дня 16 червня вѣдбули ся загалный зборы станиславской філіи „Просвѣты“. Зъ п. ичаны пильныхъ робѣтъ въ поли прибуло лише около 50 людей, зъ котрыхъ майже половина были священники. Зъ справозданя за минушого повтора року выходить, що філія тотъ развиває ся добре, выдѣлы устроюванє вѣдчтны и старавъ ся о розвѣй читальнѣ въ станиславовскимъ повѣтѣхъ; тѣлько читальня въ самѣмъ мѣстѣ Станиславовѣхъ развиває ся слабо, хотѣ е тамъ досѣ Русинѣвъ, особливо робѣтниківъ при зѣлѣнницѣ, свѣдомыхъ своєи народности и охочихъ до науки. Выдѣлъ выбрано той самъ, що бувъ передше, отже професора д-ра Коцюбу, учителя гимназ. Мостовича, о. Порайка, о. Бараша зъ Угринова, Юсифа Гурика.

Передъ зборами була нарада въ справѣ торговлѣ безрогами. О. Целенский мавъ поучающий вѣдчатъ, а потѣмъ промовляло ще кѣлькохъ бесѣдниковъ.

НОВИНКИ.

— Комитетъ ратушковый въ Коломыи — для помочи тяжко-навіщенымъ повенію — заявлявъ ся позавчера пѣдъ проводомъ бурмістра Казимира Витославского. [До комитету належать такожъ Русины адвокатъ д-ръ Т. Демибицкій, парохъ о. крил. Ив. Коблянскій, нотаръ Юсифъ Онішкевичъ и ч. к. староста Севернян Баньковский.] Комитетъ сей выдавъ вѣдзову, котрою звертає ся до загалу зъ просьбою о складки. Наша Редакція одержала нѣвъ въ тѣмъ дѣлѣ таку телеграму зъ Коломыи: „Зъ огляду на величину нещастя повеніи, яка навѣстила Коломыю, завязаний Комитетъ ратушковый просить Хвалнуд Редакцію о збиранє складокъ на нещастный жертвы, котрыхъ есть тысячѣ. Рѣвночасно починено кроки до тѣчно дозволу збирания складокъ. Бурмістръ Витославскій. — Наша Редакція радо прийме всяку жертву, выкаже ей и вѣдошле на руки Комитету до Коломыи.“

— Наряды „Пѣдгродской Спѣлки“ въ Станиславовѣхъ не вѣдбули ся въ день Онуфрія, якъ було заповѣджено, — зъ причини, що аранжеры были заняты при розаривъ чернѣвской и проча интелігенція станиславска не хотѣла

опустити найважнѣйшій хвѣль: кѣнца розпрывы. — Комитетъ заявляє, що наряды тѣ вѣдбути ся на певно дня 6 н. ст. липня [въ день св. Іоана Хрестителя] въ сали Седелмаера о годинѣ 5 пополудни.

— Читальня „Просвѣты“ въ Жиравцѣхъ коло Львова заводитъ крамницю. Читальня сє одна зъ наймодѣншихъ, а вже має свою власну хату и запобѣгає о дальшій статки. Щастѣ Боже!

— Въ вѣдомѣй справѣ тяжкого побитя п. Михайла Петрицкого, купца зъ Ж. дачева, якого допустила ся жидѣвская партія жидѣвской рады громадекон въ часѣ засѣданя рады и въ сали засѣданя, вѣдбує ся карна розправа въ окружномъ судѣ въ Самборѣ дня 7 н. ст. липня противъ жидѣвъ Арона, Гершка и Нудки Готлібѣвъ та Антона Корчиньского, обжалуваныхъ державною прокуратурою о тяжке uszkodженє тѣла. Якъ вѣдомо нашимъ читателямъ — жиды-рады напали были безъ всякой причины на зненавидженного ими п. Петрицкого, коли той явивъ ся яко гѣсть въ сали радной и стоявъ собѣ спокійно середъ публики, та ударами кулаковъ въ голову мало не позбавили его житя. Также се побитѣ вѣдокутуванъ п. Петрицкий небезпечно недугую; зъ-першу навѣтъ не вышоваю ему, чтобы выдужавъ — и вѣнъ тѣлько крѣпкой будовѣ тѣла а вѣдтакъ фактовому лѣченю въ заведеню гідропатичимъ у Львовѣ має подякувати, що яко-такъ прийшовъ до себе.

— Страшна буря лютѣлась дня 26 червня въ Бродахъ. Грѣмъ ударивъ въ трѣхъ мѣсцяхъ. На улицѣ Божничѣй ударивъ въ дѣмъ и тамъ стара жидѣвка упала зъ поду и оглухла. Зновъ же въ тѣмъ забивъ грѣмъ пастуха.

— Зъ Жидачева пишутъ намъ: Русь жидѣвская святкувала дня 29. н. ст. червня красное торжество. Се бо зобрада ся вся руска родина повѣту жидѣвского вразъ зъ найблизшою рѣднею повѣтѣвъ сусѣднихъ въ домѣ Вп. о. Лукавечкого, чтобы достойно попрощати одного зъ найвиднѣйшихъ своихъ братѣвъ, имено Вп. п. Іларія Савиньского, нотаря въ Жидачевѣ, который въ короткомъ часѣ переносить ся до Белзы. И зобрада се якъ слѣдъ, зобрада такъ, якъ гѣдитъ ся честной а шануючѣй ся родинѣ. Старшій, а заслуженный братъ выдѣлює ся, иде на нове гадѣвство, тожъ на данный знакъ всѣ члены всѣхъ станѣвъ сєи шаршон родины злѣтѣлись якъ соколы, — разъ, чтобы выразити жалѣ свой по причинѣ розлуки, вѣдтакъ утѣху зъ лѣпшой его посады, а вже найважнѣйше, чтобы надѣлѣти его спѣльнымъ дѣлѣмъ такъ и спадѣчно по предкахъ, або иначе: чтобы зрѣбѣти ему при вѣдходѣ на нове гадѣвство записъ интердизу, чи донацію-даровизну, чи якъ оно тамъ зве ся. Та и охотно-жъ родина ся устами оо. Сеника, Савюка, д-ра Олесниченко, Андрея Берника, Гренджолы записъ сей зрѣбѣла, а що котрый нѣвъ пѣднѣсь, то всѣ зобрада родина грѣмѣмъ а одушевляемъ многодѣтѣмъ на знакъ згоды приймала; ба що больше, несприсутній члены родины телеграфично повѣдомили, що хотѣ и не въ силѣ прибути, бо мусѣтъ ратувати рускій дѣти вѣдѣ смерти и вѣдѣ... шляхотского шовінізму [д-ръ Ганакоский и д-ръ Андроникъ Могильницкій], вѣдѣ злого духа-сатаны [о. крил. Іаковъ Сингалевичъ], то все-жъ пишуть ся на все, що зобрада родина рѣшитъ, а ще и припорукають не скупитися, бо любый братъ Іларій важко заслуживъ ся. Але шкода було тои замѣтки для такой родины, де каждый ще тямить, якъ вѣнъ еи доглядѣвъ, боронивъ, заохочувавъ; де каждый радъ бы самъ якъ найбільше записѣти. Одно лишѣ бѣда, що родина руска повѣту жидѣвского бѣдна, бо хочъ широкій и рѣзновидный нивы мавъ, хочъ въ бѣльшой части зъ холмы и румовиска вычищенъ, та плодѣвъ ще не дѣждала ся. Правда, що де-що вже було, и въ 1895 роцѣ навѣтъ на красній жнива заносило ся, але не судить Богъ дару своего а працѣ нашоу въ руки вѣстѣти. Дня 25 вересня немовъ Татарва, немовъ страшна туча прийшла — та и знищила всю моголами выроблену надѣю... Таке сталоє и 11-ого марта с. р., а вже найгрознѣйше нещастє постигло 16 марта с. р., бо вже готове, зжате, змолочене и вѣдчищенє зерно забрано намъ изъ засѣку [а чтобы вѣдали ся!]. Въ тѣй тяжкой годинѣ забула родина за проче, усю вагу звернула она на одну ниву, то й нема у насъ „Народного дому“, нема філіи просвѣтного товариства, нема рускихъ магазинѣвъ, рускихъ спѣлокѣхъ, підприємствъ. Нема, але будуть, будутъ, бо вже идея ихъ кѣльчить ся. Однакъ поки-що не могли записѣти того, чого пѣдъ рукою нема, отже записѣли то, що найдѣрожше у нихъ, що найбільшу цѣну має не лишѣ у нихъ, але и на свѣтѣ цѣломъ, що найкрасше пѣдъ зорями и надъ нами, т. е. славу вѣрныхъ дѣтей, невсущихъ робѣтниківъ нашоу Руси, лицарѣвъ, котры чужимъ не пламятъ ся, а вѣдѣ своего жадными муками вѣдотраштивъ не дають.

Бисеръ сей нѣколи не темнѣе и все однаково недостатному вартѣстѣ мавъ, має и мати буде, такъ за Іраховѣхъ, якъ за насъ и по насъ, доки людскости. Славу сию Жидѣвщинѣ лишѣли попередній дѣятель, а тепершій не лишѣ не загирѣли еи, але солідарно а при вызначимѣ спѣвудѣтъ п. Іларія Савиньского въ значній мѣрѣ убѣдѣли, тожъ и справедливо на вѣдходѣ ему лѣвну часть спѣвѣсѣданя записѣли. И безъ судовоу легализації, бо дали теплоу рукою, горячимъ серцемъ, бо легализувади одностайно и одиудушно всѣ члены патріотичной руской родины, бо легализація таа занадто глубоко всѣмъ у грудиѣхъ врыта. А що каждый записъ потребує згоды або акцептації до своєи правной вѣчи, а п. Іларій въ своєй скромности не хотѣвъ приняти яко належности, а хибѣ лишѣ яко даръ, который ему такожъ тяжко,

бо нѣбы-то незаслужено вѣзти, отже принявъ якъ довѣ до спѣлчуваня, доки его очи свѣтѣтъ, доки сердце ба ся. Не потребує знѣтъ додати, який энтузізмъ выкликѣла така заява. Тожъ коли такъ актъ сей зъ задержанемъ всѣхъ формальностей зладжено и заплачено о. Корнилю Сеникови яко аранжерови, о. кан. Лукавечкому яко господареви канцелярія и дочкѣ Вп. павѣ Московой яко господинѣ, и смиренный канцѣиентъ сєи родины вѣдаю сєй актъ до зятѣня въ книжѣ народноу на вѣчне перехованє.

Михайло Петрицкий т. р. Оденъ же моментъ чудовый зъ того вечера зазначу вамъ, [не разомъ, бо я боявъ ся, що вѣдкнѣе якъ за довѣ], имено, що коли селянинъ Гренджолѣ при кѣнци пѣднѣсь заслуги нашихъ оборонѣвъ, котры такъ горячо а безкористовно заняли ся процесами выборчими, и вѣвѣ тоастъ на руки д-ра Евгєнія Олесниченко, то не то важне, що зборанъ зъ одушевляемъ тоастъ той приняи, але важна вѣдповѣдъ д-ра Олесниченко. Нѣвъ вѣнъ наєтъ не то потрѣсь до глубины сердца, а просто очарувавъ. Моє перо хотѣ-бы и якъ люде о нѣмъ гадали, все-таки нѣвѣкъ не спѣсѣбне того вражнѣй вѣддати. Се бувъ моментъ, якого не всякому и мало коли доводитъ ся нережити. Вѣнъ сказавъ при кѣнци: „Не мы, руска интелігенція, идемо на передъ а народъ за нами, але народъ иде въ передъ а интелігенція за нимъ. Мы тратимо лишѣ дѣтъ, але бо народъ терпѣтъ муки, лѣе кровь, сѣе кости свои въ оборонѣ правъ руского народу; мы кладемо въ жертву вѣтчинѣ свое знанє и часѣ, але бо вѣнъ на жертвеннику вѣтчинѣ кладе самого себе, свою кровь, лишѣючи сиротами найдорожшихъ сердцу жѣнку и дѣти. Не мы, але они є героѣ, героѣ за право и свободу, героѣ рускій XIX-ого вѣку, не уступающъ въ своєй славі нѣчимъ супротивъ давныхъ нашихъ героѣвъ. Отже не намъ, не руской интелігенції, але рускому селянину належитъ ся честь и слава!“ Въ сию хвили всѣхъ-бы одною грудью пѣднесли: „Ще не умерла Украина“, „Миръ вамъ братя“ и т. д. Ехъ! люба то була хвиля, могоча своимъ вражнѣмъ, и певно каждый, хто карає ся, терпѣтъ, бѣдѣ, мучитъ ся за справу народну, мусѣтъ почути горячо въ сердца а вохѣбѣтъ въ очехъ, мусѣтъ тѣшити ся своимъ терпѣнемъ, своимъ муками, и певно не давъ бы своихъ мукъ замѣняти за нѣкій паньскій ласки, за вѣсѣ скарбы свѣта. Головы въ гору пѣдносились, очи радостію свѣтили, а сердце любѣ-прелюбѣ тѣхало: „За долю, за волю мило борѣтисѣ, любѣ терпѣтъ!“

— „Шануймо самѣ себе!“ Пѣдъ такимъ заголовкомъ подає „Свобода“ въ остатѣмъ числѣ статью, де, навѣвши зѣвѣтку про розпорядженє, яке мавъ чѣи мавъ вѣдати мнѣ. Бадєни до урадѣвъ политичныхъ, чтобы гѣдно обходили ся зъ селянами, такъ справедливо кажє вѣдѣ себе:

„Але хочѣ-бы и не вышло таке розпорядженє, то мы, братя хлѣборобы, можемо самѣ постарати ся, чтобы зъ нами иначе обходили ся. Бо мы найбільше самѣ винны, що насъ не шанують. Старшій зъ насъ памятають чѣ панцину, де привыкли были за-молоду уважѣти себе за пѣдвѣдѣхъ, за невѣднѣмѣвъ, котрыхъ панови або пѣдпанковѣ, ба и паньскому посѣлѣцѣ, вѣльно було ганьбити та поштуркувати, то и теперь они чѣе мовѣ-бы не прийшли до повного опамѣтѣня та пѣзнѣня, що они є равными всѣмъ панамъ обывателямъ державы. А сыны ихъ, выхованъ въ такомъ самѣмъ душѣ, поступаютъ такъ само, якъ ихъ батьки. Ажъ жалѣ и сумѣ збирає, якъ неразъ старшій поважный гадѣа кланяє ся покѣрно передъ каждымъ панкомъ, цѣлує молѣлого урядника въ руку, хилѣє ся по поясу, позволяетъ собѣ говорити „ты“ и себе ганьбити. Сего нема по нынѣхъ краяхъ и у нынѣхъ народѣхъ: чєскій або нѣмєцкій хлопъ шанує себе и не давъ бы собѣ вѣдѣ жадного пана анъ найвысшого урядника марного слова сказѣти. Такъ и вы робѣтъ, братя хлѣборобы! Будѣте вправѣдъ чємѣй, крєчѣй, але шануйте при-тѣмъ свою честь. Не шапкуйте занадто, не позваляйте собѣ тынкатѣ, не цѣлуйте по рукамъ, и нѣкому не давайте себе ганьбити. А якъ насъ хто публично образѣтъ, хотѣ-бы то бувъ дѣдѣчъ зъ рады повѣтѣвой або староста, то повинній-стє его подѣти до суду о образѣ чести, такъ само якъ се робѣте неразъ зъ хлопомъ, а судъ мусѣтъ судити всѣхъ зарѣвно. Якъ будѣте такъ поступати, якъ будѣте дѣбѣти о свою честь, то тогда и паны та урядники будутъ такожъ насъ шанувати.“

— Поголоски. Gazeta urzędnicza пише: Говорѣтъ, что неважѣмъ пѣйде на пенсію кѣлькохъ старѣстѣвъ, а въ Березѣнахъ настане змѣна особы старѣсты, куда назначенъ є секретаръ намѣстництва З... [?], вѣдѣнѣ, що вѣскѣрѣ наступѣтъ основанє одного нового старѣства у вѣхѣднѣй Галичинѣ.

— Кс. Стояловскій, не бывши въ Римѣ, верпуть — якъ мы вже доноєли — до Чачи. Отже теперь доноєтъ въ тѣй справѣ. Ватиканъ зажадавъ вѣдѣ него, чтобы пѣддавъ ся безусловно, и застерѣвъ собѣ, что ажъ тодѣ постановитъ, чи будѣ справу кс. Стояловского розбирѣти чи нѣ. На те условѣ кс. Стояловскій не пристѣвъ и длѣтѣго не мавъ потребы вѣзѣти до Риму. Не зѣнѣти, что вѣнъ теперь будѣ дѣяти, завѣвши ся въ своихъ надѣяхъ.

— Грѣмъ у войсковѣмъ табѣрѣ. Манушѣи субѣты вправѣвъ ся лѣвѣвскій 19-ый полкъ обороны кравѣи на Замарѣтинѣвскихъ обѣлоныхъ въ стрѣляно до цѣли острыми набоями. По вправѣхъ полкъ вѣдпочивавъ, ажъ наразъ збрѣвала ся сильна буря въ дощѣмъ и громами. Коло шайбы стоявъ сигналовый стѣвѣвъ около него робѣла службу одна компанія пѣдъ проводомъ капитана Мешковского. Въ той стѣвѣ ударѣвъ грѣмъ, разбѣвъ его на кусѣи и поразиѣвъ капитана, на щастѣ не небезпечно. Але большѣмъ частѣмъ было, что грѣмъ не ударѣвъ у шатро, что недалеко стояло, а пѣдѣ

котрымъ въ часѣ бурѣ схоронили ся были всѣ офицеры полку...

— О разбѣйничѣ убѣйство вѣдбула ся дня 28 червня карна розправа передъ судомъ присяжныхъ у Львовѣ противъ 17-лѣтнего парѣбѣа Гарасима Гладюка зъ Хоронєва. Гладюкъ бувъ обжалованый, что замордувавъ селянина Івана Сєтуняка зъ Бутинѣхъ. По переслуханю свѣдѣкѣвъ, по зѣнаняхъ лѣкарѣвъ и промовахъ прокуратора та обороны, присяжѣй потвердили вину Гладюка, а трибуналъ засудивъ его на дѣсятъ лѣтъ тяжкой вѣзничѣ.

— На кару смерти засудивъ краковскій судъ присяжныхъ двѣ дѣвчѣта: Вероніку Драгульску за забѣйство ново-народженоу дѣтинѣ, а сестру еи Марію Драгульску за намову и спѣвудѣтъ въ тѣмъ злочинѣ. Розправа выказѣла, что Вероніка, за пороодоу сестры, заливала свою дѣтину оковитоу, а потому кинула у Вислу. Трибуналъ рѣшивъ предложити засудѣнныхъ ласѣ цѣсарскѣй.

— Фальшукѣтѣ вѣи и блѣсты до вѣзды зѣлѣнницѣ. Въ Тарновѣ арѣштувавъ агѣнтъ краковской полиціи жидѣка Товію Майзлєра зъ Нового-Сѣнѣа, который торгує ширмѣи, а въ вѣднѣхъ хвилѣхъ пѣдбѣрѣлювавъ карты вѣзды мѣжъ Тарновомъ а Санчѣмъ и продававъ жидѣамъ по зниженѣй цѣнѣ. Честного Товію засадили на покуту, де розважѣтъ, что лѣпше: чи торговѣа сыромъ, чи пѣдбѣрка картъ вѣзды, чи затѣише житѣ въ арѣштѣ...

— Польованє на леопарда въ Тарновѣ. Зѣ менажеріи въ Тарновѣ утѣхъ зъ клѣтки леопардѣ и почѣвъ оглядати мѣсто та его старинности. Властѣтель менажеріи боявъ ся мабутъ, чтобы неотесанный Африканецъ не покарѣвъ по своему виновникѣмъ дѣякихъ мѣсѣкихъ непорѣдѣкѣвъ, отже пустивъ ся за нимъ вразѣ изъ жандармами; жѣвѣбрами та полиціи вѣи погоню и застрѣливъ его зъ револьверѣа.

— Король сѣимскій Хуляльонкорнъ по гостинѣ въ Вѣднѣ и въ Пештѣ выѣхавъ уже до Россіи насампередъ до Варшавы. У Вѣднѣ по галевѣмъ обѣдѣ у цѣсѣря бувъ въ оперѣ на балетѣ. Другого дня оглядавъ музей историчный и минеральный. Потѣмъ повезено его до Шенбруну, де ажъ два разы оглядавъ менажерію и зѣвъъ участѣ въ ширмѣахъ, т. е. въ пѣдвѣдѣхъ цѣлыхъ рядѣвъ пышныхъ колясокъ по цѣломъ парку. Вѣдтакъ поѣхавъ зъ цѣсарѣмъ до Каленберга, пообѣдавъ тамъ и розглянувъ зъ вѣвѣчки Стефаніи околицю Вѣдѣа. Цѣсарєи подарувѣвъ Хуляльонкорнѣ на памятку и на доказъ вѣдѣности шайбу въ золотѣй похѣвъ, а г.р. Голуховского, Кільмансѣта, г.р. Бадєного и другихъ достойнѣкѣвъ двору надѣливъ ордѣрами бѣлого слѣа.

— Пригода д-ра Люєгєра въ Пресбурѣхъ. Бурмістрѣи Вѣдѣа лѣтила ся въ Пресбурѣхъ немѣла пригода. Коли пѣзѣнали его жиды на улицѣ, почѣвъ збирѣти ся сотками и демонстрацію противъ д-ра Люєгєра довели до того, что вѣнъ мусѣвъ утѣчи до першѣи подѣбѣной церкви. Зарєквировано полицію и пѣдѣ еи охорѣною д-ръ Люєгєрѣ фѣякомъ вернутъ до гостиницѣхъ, супровѣдженъ крикомъ: „Прѣчь зъ нимъ!“ Голова агѣнтѣмѣвъ забувъ мабутъ о тѣмъ, что Угорщина — то держава... жидѣвска.

— Дробнѣй вѣсти. С. В. цѣсаръ жертвувавъ на потерѣвшихъ вѣдѣ повеніи на Вуковинѣ 5000 ар. — Гєо Ем. кард. Сембратовичъ пожертвувавъ на монастирь Василиянокъ въ Словинѣхъ, кромѣ недавнихъ 1000 ар., ще 500 ар. — Вѣдпрезѣдѣнтъ намѣстництва Лѣдѣ вернувъ зъ Криницѣхъ до Львова и обявѣвъ урядованє. — Радникъ намѣстництва Густавъ Мавтерѣхъ, шефъ презѣдѣиного бюра, вызѣдѣтъ на двѣмѣсячну вѣдпустку. — Адѣюнкѣтѣ крѣвѣого суду въ Чернѣвѣяхъ Омєлянъ Левѣицкій перенесенный на пенсію.

Наука, штука и література.

— На памятникъ Іванови Котляревскому въ Полтавѣ вызначено вже мѣсце — на роздорѣжѣи вулицѣ Мало-Петровской, Преображенской и Кобѣлѣцкой. Грошѣи на памятникъ зѣбранѣо около 8.000 рублѣвъ, але є надѣя, что зберє ся 12.000.

— Зорѣ ч. 12 (зъ 15 [27] червня) мѣстетѣ въ собѣ: продолженє оповѣданя „Не судѣлось“ О. Л-єа; поезія „Пересѣлѣи Павѣа Граба“ [зъ Едѣара Пѣе, Вѣліяма Купєра, Томаса Гуда и „Лѣонфѣлѣа“]; докѣнѣне [четверту дѣю] комєдѣи Борнєа Грѣнчєнка „Нахмарѣло“; двѣ поезіи М. Лѣбоды: „Кѣбзарѣи запѣвъ“ и „Прѣрок“ [по Лѣрмонтову]; продолженє вѣдчѣтѣвъ М. Грушєвского „Пѣступѣна Пѣльща“; продолженє статѣй д-ра В. Шурѣта „До истѣриі останѣного побуту П. Кулѣша у Львовѣ“; поясненє иллюстрацій [котрыхъ въ сѣмъ числѣ три: портрєтъ пок. Корниѣа Закѣльникого, дѣмъ „Просвѣты“ и вѣйтѣ зъ жєноу зъ Слобѣды рунѣурѣкѣи]; вѣдѣнѣи хроніка и бѣбліѣографіа. — Въ додатку пѣвъ аркуша Словѣри руссѣйско-украиньского вѣдѣ стор. 255 до 262 [вѣдѣ слова „Разѣмѣстѣи“ до „Распрѣсѣать ся“].

Телеграммы „Дѣла“.

Прага 2. липня. Nar. Listy подають услѣвѣа до уговорѣхъ переговоровъ: 1) повна рѣвнобѣсть Чѣхѣвъ зъ Нѣмѣцѣи у всѣхъ краяхъ чєской корѣны; 2) нѣяка частѣина тѣхъ землѣхъ не може бути вѣдѣлена зъ тои рѣвноправности; 3) коли бы показѣло ся, что языковѣй розпѣрѣженѣа въ дѣчѣмъ може затвердѣи або не дадѣтъ ся перевѣстѣи, то можѣа ихъ залагодѣти, але вѣдѣ ихъ засѣдѣ не можѣа вѣдѣтупити.

Берлинъ 2. липня. Reichsanzeiger оголошує дімісію Бетіхера и именоване Посадовского державнымъ секретаремъ въ урядъ внутрѣшнихъ справъ и заступникомъ канцлера, именоване Мікеля заступникомъ президента прусского міністерства, и именоване генерала Поддѣльского державнымъ секретаремъ въ урядъ почтовомъ.

Цѣна збѣга и другихъ продуктівъ.

1 н. ст. липня 1897.

Львівъ: Пшениця 8— до 8'25, жито 5'70 до 5'90, ячмѣнь броварный 5— до 6—, ячмѣнь пашинный 5— до 6—, овесъ 6— до 6'50, рѣпакъ — до —, горохъ 5— до 8—, вика 4'50 до 4'75, насѣне льняне — до —, насѣне конопне — до —, бѣбѣ — до —, бобикъ 4'50 до 5—, гречка — до —, конюшина червона — до —, конюшина бѣла — до —, конюшина шведска — до —, тымотка — до —, анижъ — до —, кукурудза стара 5— до 5'25, кукурудза нова 5— до 5'25, хмѣль — до —, за 100 кильо у Львовѣ, оковита за 10,000 літрѣвъ. — до — зр.

Надослане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ
станица Золочѣвъ, отирає ся 1 мая 1897. — Заведене
отворене цѣлый рѣкъ. Влизшихъ вѣдомостей у д-
107 лая ЗАРЯДЪ. 32—14

ДО ВЯЗАНЯ сноповъ машинки патентованіи Маха по зр. 30—. Косы
стиральный бѣлы по 50 кр.

порукає ПЕТРО ХІПОНТОВСКИЙ,
торговля зѣлѣна у Львовѣ, площа
Капитульна ч. 1 (супротивъ кате-
4595 дры.)

Можу поручити молодого
испытанного дѣла

[зъ добрымъ голосомъ], котрый
розумючи докладно нотные пѣ-
ніе, бувъ бы въ можности за-
вести хоръ а въ вольномъ ча-
сѣ бути помѣчникомъ при госпо-
дарствѣ. К. Винтонякъ деканъ
и парохъ въ Утѣшковѣ почта
206 Красне-дворецъ. 2—3

ЦѢЛКОВИТІЙ
урядженія церковні
имоностасы, кивоты, про-
цесійны вѣстарики и пр.
186 поручає

Р О Б О Т Н Я
М. ЧЕРНАВСКОГО у Львѣ въ
при ул. Кароля-Людвика
підъ ч. 3 по дешевыхъ цѣнахъ.

УЧИТЕЛЬКУ

для науки дѣтей на часъ вака-
цій можуть одержати родичѣ
зъ помѣжъ бывшихъ семинари-
стокъ або теперѣшнихъ канди-
датокъ женской учительской
семинарии. Початокъ вакацій
вдѣ 1 н. ст. липня. Зголосити
ся можна заразъ особито або
письменно зъ точнымъ поданемъ
условій до о. Стефановича, ка-
тихита въ женской учит. се-
минарии у Львовѣ [ул. Вор-
менска 2.]

Змѣна локалію.

Найдешевшій складъ товаровъ оптическихъ и механическихъ

ВЕНЕДИКТА Копернического

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового локалію
при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевъ пѣкъ
въ великомъ выборѣ окуляры,
цикеры, лорнеты, барометры,
термометры. — Направы най-
економѣе и найдешевше. — Устро-
енія электрическихъ двигателей. —
Замовленія въ провинціи водво-
ротни. 4185
Адреса: Оптикъ Копернический
Львовъ площадь Галицкая ч. 1.

ЛИПНЬ

въ реставраціи НАФУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибу-
нальска ч. 12. домъ власный, можна достати щоденно
вже о годнѣ 8-ой рано горячій снѣдана

ЦѢННИКЪ

Печенія вѣпрва зъ капустою 15 кр
Сѣяны легки 12 „
Флячки 12 „
Ножка телѣца зъ хрѣномъ 10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ 5 „
Кавяръ 15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ 40 „
Всякій напитокъ въ найлѣпшихъ родахъ по най-
умѣренѣйшимъ цѣнахъ; для пѣвности, що походить
зъ мѣси реставраціи, даю водѣрающимъ марки. —
Найлѣпшій вино по найдешевшимъ цѣнахъ, почавши
водѣ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великомъ выборѣ стравъ
и напитковъ заосмотрѣна кухня.

79 28—52 Зъ высочайшимъ поважанемъ

НАФУЛА ТЕПФЕРЪ.

Звертаємо увагу

Поважаном П. Т. Публики, що зъ днемъ 1-ого
липня с. р. почали мы

Предприємство комісове и спедиціи

підъ фирмою:

К. Гостиньскій & І. Альсѣ

у Львовѣ площа Галицка ч. 3,

и займаємось: Комісовою продажою матеріалѣвъ бу-
дѣвляныхъ и т. п. Спедиціею товаровъ и всякихъ пер-
есылокъ на зѣлѣницю и зъ зѣлѣницѣ, опанованемъ
мебѣлѣвъ, скла, порцеляны, перевозомъ мебѣлѣвъ въ
мѣсци, такожъ зѣлѣзничко, гостинцемъ, въ вымоще-
ныхъ возахъ патентованныхъ [безъ опанованія] підъ
порукою за все uszkodженія.

Ласкавъ поручає мѣсцевы и зъ провинціи полагоджу-
емо безплатно, по надѣбно низкихъ цѣнахъ. 210 1—4

Знава водѣ многихъ дѣтъ д. к. уприв. раѣнерія спир-
тосу, заосмотрѣна найлѣпшими приладами ректификаційными
найновѣйшомъ системѣ, фабрика рому, лікерѣвъ и одту

Юлія Миколая Насѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

порукає старій польскій сѣльскій горѣвки, дуже добрый роздѣлы,
лікеры, румы правдивы зъ Ямайки, аяъ такожъ найлѣпшомъ
якості краевы спеціалы аяъ: Народѣвка, Dziennik, Szczutek,
Карпатѣвка, „Дабель“, Помаранчева не солодженая, Ратаѣя,
Дерѣновка и т. п. горѣвки упривѣснѣны и одиноко правдивы
если зъ нашої фабрики сировадженей.

Одиноко жерело въ краю для пи. аптѣкарѣвъ до поби-
ранія алькоголю абсолют. и найчистѣйшомъ спиртосу, до цѣ-
лей лѣвничныхъ вольного водѣ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спиртусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю
не шкодний, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовой.

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9, и улица Га-
лицка ч. 1. 4912 355—?

ГАЛИЦКИЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимаетъ вклады на

КНИЖОЧКИ

2219

и опрочентовує ихъ по

4½% на рѣкъ.

Стоваришене парового мореплавання

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа Азія
Пѣвн.-Америка Полудн.-Америка
Австралія Африка

Перевѣзъ пассажирѣвъ и товаровъ по можливо
низкихъ, безконкурентныхъ цѣнахъ, спе-
ціально до Бразиліи, Аргентинѣ, Перу, Чілі,
Сполученныхъ Державъ пѣвн. Америки, Кана-
ды, Австраліи.

Выдаванє зѣлѣзничныхъ білетѣвъ на зѣлѣ-
зничъ пѣвн. Сполученныхъ Державъ.

Близшиѣ информаций на всеѣхъ мѣстахъ удѣляе
выключно генералны агентиры. 87 31—50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genova.

Розкладъ ізди поїздів зѣлѣзничныхъ

важний від 1 мая 1897

після часу середно-європейского [пізнійшого о 36 минутъ від часу львівского].

ПОЇЗД		ПОЇЗД	
посп.	особ.	посп.	особ.
приходять о	до Львова	відходять о	зі Львова
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочиска з годови. двірця
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан
7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15	„ Підволочиск з Підзамча
8.05	„ Лавочного	6.45	„ Іцкан
8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40	„ Кракова
8.25	„ Сокаля	8.55	„ Сколього [до Гребенова від 10/1 до 31/1]
9.10	„ Кракова	9.20	„ Сокаля
9.25	„ Ярослав	9.25	„ Янова
10.35	„ Янова	9.40	„ Підволочиск з головного двірця
1.15	„ Кракова	10.05	„ „ Підзамча
1.30	„ Сколього [Гребенне від 10/1 до 31/1]	10.27	„ Іцкан
1.40	„ Черновецъ	10.45	„ Янова [від 1/1 до 31/1 в неділі і свята]
1.50	„ Підволочиск на Підзамче	1.04	„ Підволочиск з годового двірця
2.15	„ „ головн. дворець	1.55	„ „ Підзамча
2.30	„ Сокаля	2.08	„ Янова [від 1/1 до 31/1 в будні дні]
5.25	„ Підволочиск на Підзамче	2.31	„ Бруховичъ що неділі і свята
5.35	„ Іцкан	2.40	„ Черновецъ
5.45	„ „	2.50	„ Кракова
3.04	з Підволочиска на Підзамче	3.05	„ Сколього [від 1/1 до 30/1 з Стрия]
3.30	„ „ головн. дворець	3.15	„ Янова [від 1/1 до 31/1 в будні дні]
5.10	„ Кракова	3.27	„ Бруховичъ
6.00	„ Підволочиск на головн. дворець	3.40	„ Зимний води
6.55	„ Кракова	4.40	„ Ярослав
8.00	„ Янова від 1/1 до 31/1 — від 1/1 до 30/1 що день а від 1/1 до 31/1 в будні дні		
8.15	„ Бруховичъ	4.40	до Кракова
8.45	„ Кракова	5.20	„ Лавочного
8.49	„ Бруховичъ	6.45	„ Кракова
9.01	„ Янова [від 1/1 до 31/1 в нед. і свята]	7.05	„ Сокаля
9.10	„ Іцкан	7.25	„ Тернополя з годового двірця
9.30	„ Кракова	7.30	„ Лавочного
9.43	„ Підволочиск на Підзамче	7.47	„ Тернополя з Підзамча
9.50	„ Іцкан	7.48	„ Янова [лишь від 1/1 до 30/1]
10.00	„ Підволочиск на головн. дворець	8.50	„ „ „ 1/1 до 30/1
10.20	„ Сколього лишь від 1/1 до 30/1	10.30	„ Іцкан
12.10	„ Лавочного	10.50	„ Кракова
		11.00	„ Підволочиск з годового двірця
		11.27	„ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пѣра нѣчна числитъ ся від 6 години вечеромъ до 5 години 59 минутъ рано.

Ручить ся, що чиста

Водзачена найвысши-
ми преміями

Томаса мука фосфатова

зъ чешскихъ и нѣмецкихъ млыновъ томасовскихъ — сѣ

найуспѣшнѣйше и найдешевше средство назозове фосфоромъ.

Ручить ся за змѣстъ цитратовой кислоты фосфоровон.

Для всякого рода рѣлѣ.

Надає ся для запоможения рѣлѣ убоговъ въ кислоту фосфорову, для всякихъ
родѣвъ збѣга, окоповыхъ и ольвничныхъ растінь, для засѣвъ конюшины и люцерны,
для виноградинѣвъ, хмѣлю и ярины, а спеціально якъ найдѣлше для навіженія лукъ.
Перевыставъ всѣхъ суперфосфатъ тымъ, що дѣво тримає ся.
Наколи-бъ хибувало дѣво зъ цитратовой кислоты фосфоровон, то було бы до-
плачене. Численны преміи, водзачены газетъ факсовыхъ и всякы поясненія суть підъ руками.
Запыты и замовленія підъ адресою:

Phosphatmehl-Verkaufs-Bureau
der böhmischen Thomaswerke in Prag
Mariengasse Nr. 11. 8 1—23

Заступництво для Галичини и Буковины

ІОСИФЪ КАРРАХЪ

у Львовѣ, улица Сикстуска ч. 26. — Телефону ч. 408.

КРИНИЦЯ

Ц. к. лѣвничій Завладъ въ Галичинѣ.

Почта
(3 разы денно)
и телеграфный
урядъ въ мѣсци.
Аптика.

Станція зѣлѣзничъ:
МУШИНА-КРИНИЦЯ,
зъ Кракова 8 год.
зъ Львова 12
год. зъ Будапешту
12 годичъ.

Въ Карпатахъ 590 м. н. м. Вѣдъ зѣлѣзничонъ станція година бити дороги.
На станціи выгнѣдъ повозы. — Средства лѣвничій: Жерела дуже сильнои
щавы, вапано и-магнезіово-содово-зѣлѣзистомъ. Купелѣ минеральны вѣлмы богаты
на углянну кислоту вольну, огрѣванъ методомъ Шарца. [Въ р. 1896 выдано 40,000.]
Дуже помѣчній борошновы купелѣ. [Въ р. 1896 выд. 16,000.] Газовый купелѣ зъ чи-
стой кислоты углянн. Снарбовый закладъ гідропатичный підъ управою д-ра Еберса.
[Въ р. 1896 выд. 13,000.] Рѣвний купелѣ. Кліматъ скръѣпляющій, пѣдалейскій. Воды
минеральны мѣсцевы и всякы заграничны. Кефіръ. Жентилъ. Молоко стерилизоване.
Гімнастика лѣвнична. Аптика. Закладъ лѣкаръ д-ръ Л. Конфъ зъ Кракова, ор-
динующій постоѣнно черезъ цѣлый сезонъ. Надто 12 свободно практикуючихъ лѣ-
карѣвъ. Помѣшканія: звыжъ 1500 покоѣвъ, урядженыхъ зъ повнымъ комфо-
ртомъ, въ цѣнѣ вѣдъ 60 кр. денно и выше.

Лѣвничій дѣлѣ, Читальня, Реставраціи, приватный пансіоны, готель, цукорѣ.
Костель католицкій. Церковь. Музыка закладова, стала. [Директоръ А. Вронскій.]
Сталый театр. Концерты, водчичы, балъ.

Проходы въ гарий околицѣ Карпатѣвъ. Просторый читальный паркъ, взорчево
урядженый, близько 100 моргѣвъ обшару. Фреквенція въ р. 1896: 4,600 особѣ.

Сезонъ вѣдъ 15 мая до 30 вересня. Въ маю, червни и вересни цѣны купелѣ,
помѣшканъ въ екарбовыхъ домахъ и стравъ въ реставраціи лѣвничонъ дому
о 25%, пвзшы. Въ липни и серпни не удѣляє ся убогимъ нѣякихъ польгъ якъ удѣ-
ленъ вѣдъ курортныхъ такъ и т. п.

Розсылає криничныхъ минеральныхъ водѣ вѣдъ цѣвтия до падолиста. Склады
у всѣхъ большыхъ мѣстахъ въ краю и за границею. Влизшихъ информаций на
жадане удѣляє, брошуръ и проспекты розсылає

185 3—8

Ц. к. Зарядъ лѣвничій въ Криници.

При закупкѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавецъ и одѣлчальный редакторъ: Иванъ Белей.

Патѣръ зъ фабр. Чернянскон.

Зъ друкарнѣ Иститута Отавровійского, підъ зарядомъ Іоанна Греняка.

ДѢЛО

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руських свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісникъ націоналістичнихъ партій“ виходить во вторникъ, а во вторникъ и пятницу на прямихъ размахъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львові Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральное бюро ogłoszeń ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославль Л. Крижановскій; — у Вѣдми: М. Дука, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Solalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртъ и Гамбургъ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежность за инсераты платятъ у Львові.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи: за границею: на цѣлый рокъ . . 18 ар. на цѣлый рокъ . . 24 ар. на полъ року . . 9 ар. на полъ року . . 12 ар. у Львові: на цѣлый рокъ . . 16 ар. на полъ року . . 8 ар. на четверть року . . 4 ар. на місяць 1 ар. 85 пр. Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережене. — Рекламациі неопечатані вхлѣпъ въ порта. Подорожне чило коштує 8 ар. а. в. Оголошенія зъявляють ся по цѣнѣ 10 ар. въ одинъ стрѣчокъ инсератовою або експрессомъ въ рубрицѣ „Надобелане“ по 25 ар. а. в. Подорожні и инші доносенія приватні члѣдыть ся по 15 ар. въ стрѣчку.

Найбільше небезпеченство для Русинівъ.

Незвичайно вѣдраднимъ бувъ рухъ руського народу при сѣборичнихъ выборахъ до рады державной. Такой появи, що на правы боры ставили ся всѣ правыборцы до одного, що хлопцы не чекали на возване рускои интелігенціи але перші приходили до своєї интелігенціи зъ возванемъ, чтобы зъ ними тримала при оборонѣ правъ народа, що убогі люди водкидали даваній имъ десятки ба й сотни, що отцѣ родинъ наражали ся на тяжкій пересѣдованя, на вязницю а навѣтъ на смерть, остануть свѣтлою картиною въ исторіи розвоу нашего народу. Але не хибѣе такожъ многихъ сумныхъ и темныхъ появъ. Такой кандидатуры Сандуляка и Наливайка, таке поведене Підгайного зъ Березовицъ, Новосада зъ Желехова, Шпички зъ Вовчовецъ, Адаминшиного зъ Стоянецъ, Винничука зъ Угринова, и многихъ-многихъ иншихъ, котрі змовили ся противъ своего народу зъ его противниками, допускали ся денунціи та довели неразъ ажъ до увязненъ и проливу крови, свѣдчать о глубоко вкоренившій ся и широко розрѣсшій ся деморализаціи середъ нашего люду, деморализаціи зацѣпленой и удерживаной пануючою нинѣ у насъ системою.

Тільки-жъ що дивувати ся деморализаціи середъ міліонѣвъ придавленого, убогого и непросвѣтленого люду, коли та-жъ сама поява показували ся середъ горстки рускои интелігенціи! Чимъ же льпшій н. пр. хочъ-бы п. Барвѣнскій або п. Вахнянинъ вѣдъ Сандуляка або Наливайка? А кѣлько то знайшло ся середъ нашихъ интелігенціи Підгайныхъ, Новосадѣвъ и т. д.! Навѣтъ декотрі такі люди, котрі перше добу славу мали, показали ся зрадниками, а коли ихъ потѣмъ за те постигли заслужені докоры, они давали циничні вѣдповѣди. Бѣльшости тыхъ деморализованыхъ людей зъ интелігенціи ушло ихъ поступоване не зовсѣмъ безкарно, коли простый народъ взявъ ся въ многихъ сторонахъ енергично до своихъ хрунѣвъ...

А що найсумнѣйше, деморализація середъ интелігенціи не ограничила ся на выборахъ и не скѣпилася ся вразъ зъ ними, але объявляе ся и нинѣ въ различныхъ формахъ. Мы вже пару разѣвъ, а особливо въ статьяхъ „Русины по польскихъ газетахъ“ и „Рутенська мізерія“, вказували на проявы тои деморализаціи. На жаль, не можемо сказати, чтобы вѣдносныи вже поправили ся. Въ однихъ рускохъ товариствъ боятъ ся многі люди свободно говорити зъ собою, бо приускають, що одно або друге ихъ слово донесе ся до вѣдомости такихъ еферъ, вѣдъ котрыхъ могли бы на дотычного чловека спасти якій неприємности! Можна бы гадати, що то неоправданный и пересадный страхъ, бо якъ може бути, чтобы честный Русинъ не почувавъ себе безпечнымъ помежи своими?! Але зайшовъ такой фактъ: Въ иншѣмъ товариствѣ оббывавъ ся одинъ членъ противъ пануючою у насъ системою, и то навѣтъ въ способѣ такой, въ якій неразъ говорено публично на зборахъ. Отже знайшло ся пару людей, котрі — за-для личної чи партійної неприязни — зъ несказаннымъ цинизмомъ загрозили ему при всѣхъ на серію, що подадуть его слова до польскихъ газетъ!...

Сумно то и бѣльшено подавати такой справы до публичной вѣдомости, и мы вѣдѣли бы, чтобы нѣкто не знавъ, що таке дѣе ся межи Руенинами, що щось такого може дѣяти ся. Але ганірена деморализаціи, сервілізму и пѣдлости грозитъ ширити ся и нема на ню иншой рады, якъ поддати ей видъ осуду прилюдной опініи, выставити ей на публичне позорище.

Є певніи границѣ, по-за котріи приватна анѣ партійна вражда не смѣе посувати ся, є певный кодексъ публичной морали и чести. Можуть въ рѣзкихъ прямо супротивныхъ собоѣ партияхъ бути люди честніи, котрі те, що роблять, роблять зъ пересвѣдченя и не послувають ся неморальными а бѣдой нечестными та пѣдлыми средствами. Тыхъ треба поборювати, можна ихъ ненавидѣти, але не можна ними погорджувати, а неразъ треба ихъ навѣтъ шанувати. Але хто въ негѣдний, низкій, пѣдлый способъ поступає, такой не достойный

навѣтъ ненависти, лише погорды, такимъ можна тѣлько мерзити ся. Такихъ людей кожда честна компанія повинна зъ-межи себе выеліминувати: нехай, коли-бъ ихъ збрало ся бѣльше, утворять собою яке своє товариство або клубъ „выкинутыхъ та напѣнтованыхъ пѣдлѣковъ“.

Якъ и въ найдѣтѣйшій вѣйнь обовязують межинародніи права, такъ и въ найзавязѣтѣйшій борбѣ партійной повинніи заховувати ся права публичной морали и чести. Однакожъ у насъ тіи права, на жаль, мовъ-бы перестали обовязувати. Не заховували ся они въ борбѣ польскихъ верховодѣвъ вразъ зъ ихъ рускими прихвостнями при выборахъ, не заховують ся декотрыи деморализаціею зраженными Русинами и по выборахъ. А зъ того сплыває лихо на цѣлу и польску и руску суспѣльнѣсть, котра може затратити почутѣ чести и уцѣвности. Дятого мы маємо право и до Поляковъ оббывати ся: Воиной зъ нами, коли хочете и вважаєте се потрібнымъ, зъ всею завязатістю, на жите и смерть, але въ честный способъ. А середъ Русинѣвъ мы оббываемъ дѣбати, чтобы лихо въ зарѣдъ убити. Нехай интелігенція руска не дає соромного прикладу своему народови!

Замѣтьте творити всякій новій союзъ та організаціи — намъ придавъ бы ся союзъ всѣхъ честныхъ людей, безъ огляду на партійне пересвѣдчене або принадлежнѣсть, котрый бы мавъ задачу поборювати всяку нечестнѣсть, коррупцію, неморальнѣсть въ публичномъ житю. Здорова суспѣльнѣсть навѣтъ при найтяжшихъ ударахъ зверхнихъ може розвивати ся користоно, але у внутрѣ своемъ затроена мусѣла-бъ нѣдѣти и гинути. И межи Поляками пробовали ихъ противники зацѣпити деморализацію, але польска суспѣльнѣсть въ тогды оперла ся, а тѣлько постъ ихъ нарѣкавъ, що „Сибѣръ, кнуты и тортуры є нѣчимъ супротивъ затроеного духа народу“...

О кровавіи выборы въ Черневі.

Промова д-ра Андр. Чайковского.

Вповажаний пп. судѣй присяглы! П. прокураторъ сказавъ: „До хорого взыває ся лѣкарѣвъ, чтобы раду дали“. — Зъ тымъ я годжу ся вповнѣ. Лишь не можу згодити ся що-до тераціи. П. прокураторъ вычлѣяючи методы лѣченя, кладе на першѣмъ мѣсци методу хирургичну, нѣжъ: вытяти рану бо она ганірену цѣлый организмъ. Я є противной гадки. Думаю именно, что тутъ вѣдповѣдѣнѣша була-бъ метода гідропатична, метода Кнайпа. Бо на такую недугу не треба ножка, на такой бунтъ не треба багнетѣвъ; одна коновка воды, а що-наибѣльше мала сивкавка зробила бы тую саму прислугу.

П. прокураторъ аргументує свое обжаловане тымъ, що Чернѣвъ — то таке страшне, небезпечне гнѣздо, такой тамъ люде, що належало бы его до тла уничтожити, змѣстити зъ лица землѣ. Абы показати, что не выборы были причиною того бунту, лишь что то въ натурѣ Чернѣвъцѣвъ лежало бунтовати ся, покликуює ся п. прокураторъ на те, что выборы вѣдбували ся прецѣвъ въ цѣльмъ краю, а мимо того заходна Галичина поводиля ся при выборахъ спокѣйно. — Не тыкаймо заходной Галичины, бо мы памятаємо де-що зъ того, что тамъ дѣяло ся. Я вкажу лишь на рокъ 1895, на послѣдній выборы до сейму, при котрыхъ текла кровь такожъ въ заходной Галичинѣ. Отже не яка инша причина выликала то, что стало ся въ Чернѣвъ, лишь тотъ, что набѣръ муситъ вылимати вѣдобрѣ въ живѣмъ организмѣ.

П. прокураторъ зайшовъ такъ далеко, что покликавъ ся на часы Гайдамаччины, на празникъ св. Маковѣя. Порѣвнане дуже неумѣстне! Тамъ рѣзали, тамъ лила ся кровь; тутъ роздранали одному жидови болячку... За часъ цѣлой розправы говорило ся тѣлько о дѣвонахъ, что ели-бы не страшна трагедія, котра крѣсьє за тою справою, я называвъ бы єи „Дзвонъ зъ Чернѣва“ такъ, якъ є вже „Дзвонъ зъ Корвѣль“... Чи вы, панове, маєте певнѣсть: чи въ Чернѣвъ дзвонили того дня на службу Богу, чи на іавтъ? Я тои певности не маю. Найгарнѣйшій инстру-

ментъ въ рукахъ пацера мусѣтъ выкликати цѣлькомъ противный эффектъ. Такъ само буває зъ голосомъ, звукомъ. Сыновіи н. пр. здавало ся, что хтось молотить, а то батько куривъ людуку...

Але на бѣкъ жарты, бо тутъ говоримо о неспѣдваной страшной смерти чловека. Увѣтъ собѣ, панове, тую страшну хвилю въ Чернѣвъ дѣя 27 лютого. Одинъ убитый на смерть, пять раненыхъ. Мы, читаючи пѣдъ теплою печею, зъ папѣрскою въ устахъ, описъ якоєсь битвы, де полягло н. пр. 50 людей, говоримо собѣ, что се нѣчого великого. Але увѣтъ собѣ, кѣлько то сирѣтъ осталось ся по кождѣмъ зъ тыхъ убитыхъ, кѣлько надѣй погасло, кѣлько слѣзъ горячихъ вылилось, а тогды у кождого чловека защемило сердце, — хибѣ лишь не у такого Панькова, котрому „tak się chciało“... Не дивѣтъ ся, что то хлопска кровь полилась, бо-жъ се люде наши ближній... И въ нихъ єсть сердце, что муситъ чувствовати, муситъ плакати...

Дѣнь 27 лютого (субъ назначенный для поминокъ. Люде задалегѣдъ ладились до того свята, а коли мы лишь вѣримо въ безсмертнѣсть душѣ, коли вѣримо, что для нихъ пожаданю єсть молитва живучихъ, то мусимо признати вагу тыхъ поминокѣвъ. И ось тіи „безвѣрній радикалы“ збирають ся до церкви помолити ся за душѣ своихъ батьковъ. Неодѣтъ зъ нихъ, а певно и покѣйный Стасюкъ, нагадуючи собѣ своего покѣйного батька, молиль ся: „Дай менѣ Боже такого гарного вѣлку дожити“. Та — не довелось не то дожити, але и помолити ся. Жандарекій багнетъ вкотивъ, неспѣдвано тоє житѣ... Смерть сама собою рѣчь страшна, величавѣ. Передъ нею найбѣльшій циникъ мусѣтъ споважѣти, а що-жъ! доцѣрва така смерть? Увѣтъ собѣ, что дѣе ся бѣдній жѣнцѣ, дѣтямъ-сирѣткамъ, коли побачатъ неживого батька въ кровѣ!... Такихъ фактѣвъ не можна збути зухвалою вѣдповѣдію: „bo mi się tak chciało“!

Хто-жъ мавъ вѣдповѣдати за смерть Стасюка? Отѣй Чернѣвъцѣвъ? Тажъ они его не вѣбили! Хто тутъ виненъ? — П. прокураторъ каже, что вы, панове, маєте бути лѣкарями, котрі мають тую недугу вылѣчати. Згодивъ бы-мъ ся зъ тымъ, наколи-бъ на той лавѣ засѣдали властийи виновники, кровопроливцы. А такъ, даруйте, панове, за слово, вы представляете кондуктъ похоронный, а не лѣкарѣвъ.

П. прокураторъ выпереджуючи нашу оборону, казавъ, что ось-то мы вдаримо цѣлою силою на старосту и скажемо, что вѣнъ умысено побѣлавъ жандармѣвъ, абы рѣзали. Нѣ, мы того не скажемо, бо тямно добре, что тутъ нема анѣ пашѣвъ, анѣ бажибожукѣвъ. Старостѣ въ самѣмъ поступованю закинути бы велику легкомудрѣсть. Вѣнъ роздѣгавъ машину и пустивъ єи безъ машиниста, а вона, звѣстѣно нерозумна, спровадила катастрофу. Ось яка була рѣчь: П. Стасеръ кваліфікує побѣте жидѣ яко „іавтъ публичный“, а старостѣ не провѣривши, въ чѣмъ дѣло, посылає жандармѣвъ арештувати людей. Вправдѣ мали жандармы приказъ „eiguen“, але они слѣдили не за сѣтлю дѣла, лишь принявши се яко іавтъ, етали людей арештувати. А той цѣлый іавтъ хибѣ дятого бувъ іавтомъ, что колѣни багнетами люде кричали „іавту!“ — бо вѣнъ скѣпчивъ ся на подерту одного халата и на зоперованю болячки. Я бы єе екваліфікувавъ радше яко Kurpfuscherei, єли-бы не то, что операція була знаменита, бо коли Маргулеса лѣкарѣ за кѣлька днѣвъ оглянули, зъ болячки тои и слѣду не збѣтало. Коли-жъ цѣлый проступокъ представляє ся яко ушко-джене чужою рѣчи и легке побѣте, то чи було бы не выставити до дати тымъ людемъ вѣзване? Нѣхто зъ нихъ, сидячи на грунтѣ, не лишивъ бы его, не кинувъ бы жѣнки и дѣтей та не утѣкъ-бы нѣгде. Що-жъ имъ за се грозило? Кѣлька днѣвъ арешту! Але тутъ всюда инша интенція: держати людей въ терроризмѣ, абы не смѣли постояти за тую дробку свободы, что имъ дав конституція!

П. предѣдатель трибуналу не хотѣвъ вѣрити оповѣданю людей о надужитяхъ выборчихъ. Я не чудую ся тому, бо чловека, котрый не сходявъ нѣколи зъ дороги закона,

не може собѣ уявити, чтобы органы правительства могли такъ нехтувати законѣ. Але, на жаль, галицкій практики выборчиі славновѣстѣній на цѣлый свѣтъ. Подчасъ розправы говорено о тѣмъ, что на такой неправоподобности єсть рекурєвъ чи протестъ. Такъ само говоривъ п. Стасеръ выборцамъ въ Чернѣвъ. Однакъ я, навчѣнный досвѣдомъ, коли менѣ хто скаже въ дѣлахъ выборчихъ за рекурєвъ або протестъ, уважаю се такъ, якъ коли-бъ хто баранови, котрого ведуть до ятокѣ, оббѣцявъ выробити завтра реституцію... Така потѣха пригадує менѣ польску пословицю: riesz na Berdyczów.

Припустѣмъ, что обжалованій зѣйшли ся въ той цѣли, чтобы не допустити кованя людей. Чи они подлагають за се якій карѣ? Тажъ они находили ся въ станѣ конечной обороны. Хочъ того въ законѣ нѣгде не найдешъ, то деякіи теоретики говорятъ, что конечно оборона супротивъ органовъ власти не має мѣсца. Але законъ выразно позволяє конечно оборону противъ безправного нападу на жите, здоровье, свободу або майно напастованого, або другою особы, вѣдѣ кого бы тамъ напасть походила...

Мы вже выказали, что поступоване 5 жандармѣвъ было безправне. Мѣгъ бы хто сказати: „Велике дѣло, что Гриця и Ивана поведуть въ ланцухахъ до Станиславова? голѣвы ему не зѣдмуть!“ Перепрашаю! Хотѣ то Иванъ чи Гриця, але у него єсть честь, котрой ему нѣхто не давъ и не має права вѣдбрати. Прошу собѣ пригадати, что тутъ говоривъ свѣдокъ Стефанъ Іахъ: „Я служивъ цѣсарєви, я бувъ на вѣйнь, я нѣчого злого не зробивъ, а мене вели закованого якъ злодѣя або палѣя!“ Хотѣ такой беззеченный буде выпущенный на волю, то того пѣтѣ, тои неславы нѣхто зъ него не зѣдѣме. Люде, что его бачили екованого пѣдъ ескортою жандармѣвъ, не коче мусѣтъ знати о его невинности, хочъ-бы ему дали позолочуванный патентъ безвинности. Отже въ такомъ случаю конечно оборона навѣтъ супротивъ органовъ власти не єсть карыгѣдною, бо поставлена засада „Unrecht gegen Unrecht“ не має вынѣмѣвъ.

П. прокураторъ каже, что смерть Стасюка то єпильнѣ цѣлою справы. Нѣ, панове! се прологъ цѣлой справы. Не будь тутъ крови и смерти, певно не було бы акту обжалованя и тои розправы. Що жандармы не мали права уживати тутъ багнетѣвъ, о тѣмъ маємо всѣ належитѣ переконаня. Такъ само знаємо, что коли-бъ ужита оружѣ взагалъ було тутъ узасаднене, то передовѣсѣмъ належало ужити шаблѣ. Покликую ся въ тѣмъ взглядѣ на зѣзнане рѣтмайстра, котрый сказавъ, что уживаючи шаблѣ, треба брати карабинъ въ лѣву руку. Отже ужити шаблѣ не выключѣне нѣякимъ приписомъ. Але Панькову здає ся, что багнетъ — то такъ якъ щипчики до цукру, котрыми де-хто послугує ся для доброго тону, — что отже хлопскаго мяса не можна дотыкати ся руками, лишь багнетомъ, — хотѣй изъ зѣзнаня навѣтъ самыхъ жандармѣвъ выхѣдитъ, что можна було тую тѣпу розтрутити лѣктыми. Стасюкъ потерпѣвъ найтяжше. Слѣ-бы вѣнъ однакъ доживѣ бувъ теперѣшной хвилѣ, то певно сидѣвъ бы мѣжъ обжалованными яко наибѣльше виноватый. Позаякъ изъ зѣзнанъ жандармѣвъ выхѣдитъ, что они кололи тыхъ, котрі чѣпали ся увязненыхъ, то зъ того бы выходило, что и Стасюкъ чѣпавъ ся и задержувавъ вязнѣвъ. Тымчасомъ свѣдѣи зѣзнали по-надъ всякій сумнѣвъ, что Стасюкъ стоявъ оподалькѣ на боцѣ и навѣтъ пальцемъ не ткнувъ увязненыхъ. Отъ якій то бувъ бунтъ!

„Aufstand“ называє ся властиво повстане. Мы знаємо про рѣзній повстаня, отъ н. пр. повстане зъ р. 1863. Такой повстанецъ має право до поважання у своихъ земляковѣ, бо вѣнъ [коли дѣйстно бувъ у повстаню] має право сказати: „Я бувъ у повстаню, я за добу справу наставлявъ свои плечѣ“. Такого

ДОСТОЙНІЙ ПАНЬ!

Пробуйте тільки разъ випрасувати „Бажанта“ крохмалемъ брилантавымъ до па-тираня, а перекозаетесь, що вінъ о много правдивѣйшій и лучшій вѣдъ иншого. Отже жадайте только:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ БРИЛАНТОВЫЙ

вѣдзначенный великимъ медалемъ сѣрѣ-нымъ въ роцѣ 1894.

Набути можна у всѣхъ торго-вляхъ кориничахъ. 106 27—50

такъ потрібного въ політичній житю селянства — особливо львівського повіту.

Въ дискусію надъ симъ справозданемъ забирали голосъ пп. Врецьона и Петриниш. Оба бесѣдники, высказуючи признане выдѣловъ за его хосенну діяльність, заохочували присутніхъ, щобъ они всіма силами старалися приднудати товариству більше членівъ черезъ познакомлюваня своїхъ співмешканцівъ зъ цѣлыми товариства „Селянська Рада“. Зъ другої зновъ сторони радивъ п. Ник. Тузякъ изъ Сквилова, щобъ выдѣлы розсылали по громадахъ водповідній водзови до селянъ въ той самій цѣли. На внесенне першихъ бесѣдниківъ принято згадане справоздане до відомости и за хосенну діяльність выдѣлу подяковано ему черезъ встанє зъ мѣсця.

Вдѣтакъ п. М. Голейко складавъ справоздане касієрке, котре выпало такожъ непотѣшно, бо розходы перевысчали доходы о 37 ар. — Контрольна комісія устали п. Врецьона заявила, що всѣ рахунки знайшла въ порядку и длѣтого на ви внесенне удѣлили збори уступаючому выдѣлову абсолютуючи.

Найважнѣйшою точкою зборівъ бувъ рефератъ о. Гбрияка про організацію селянського стану въ рѣльній сублі. Рефератъ дуже добре обдуманий и основно оброблений представивъ долю и недолу нашихъ хлѣборобівъ водъ найдавнішихъ часівъ ажъ по нынѣшній день та вказувавъ на причины теперѣшної ихъ нужды. А подаючи способи, якъ и хто має поправити се тяжке положенє селянства, поставивъ внесенє, щобъ будучий выдѣлъ займавъ ся уложенємъ водповідної петиціи до правительства. — Сему внесеню противорѣчивъ п. Петринишъ лише зъ той причины, що наше селянство не є ще зъ порушеною справою ознакомлене, длѣтого поставивъ внесенє, щобъ впередъ рефератъ о. Гбрияка выпечатати въ „Свободѣ“, опбєля сию справу обговорити на будучихъ зборахъ, а тогдѣ доперва проектовані петиціи вносити. Се внесенє принято.

По сѣй тощѣ наступивъ выбѣръ нового выдѣлу, въ которого складѣ увѣшли: о. Гбриякъ, о. Еліяшевскій, д-ръ К. Левицкій, инжієнеръ Голейко, госп. Миджинъ, Царъ и Яримъ. До суду мирового выбрано о. Пачовского, пп. Обаранця, Кулика, Поповича и Вовка. — *Люб. Селянскій.*

НОВИНКИ.

— Нещастна пригода на залѣзници подѣ Коломыєю остане ся довѣйшъ предметомъ, занимаючимъ увагу ширшихъ кругівъ въ цѣлѣй Европѣ. Описъ катастрофы подає цѣла заграницна преса и занимаєсь найинтереснѣйшими подробностями. — На мѣсці катастрофы ведуть ся днємъ и нѣчью работы, щобъ якъ найскорше выдобути машину и рѣшту возвѣзъ. Зъ Перемисла приѣхало вчера 150 півнірѣвъ, нинѣ приѣде ихъ ще 50; они будуть тимчасовый мѣстѣ для перевѣзду повоздѣвъ. — Прокураторія скаргу вѣзвала именемъ Дирекціи залѣзницъ п. к. судъ коломыскій, щобъ выдѣлугувавъ на мѣсцѣ комісію для списанія акту „на вѣчну памятку“. — Рухъ товаровъ и буде перерванный ще около десяти днѣвъ — Тѣла палача Кречогого ще и доси не воднайдено; мусѣть оно лежати подѣ машиною. Ходять по голоски, що въ водѣ нахотѣть ся ще чотири трупи. Урядовый комунікатъ, выданный у Вѣднѣ министромъ торговлѣ, не перечить той можливости, однакъ до теперѣ ихъто не розвѣдуєсь за якими пропавшими, тожъ поголосоки тої ажъ до часу добути машины зъ воды не можуть бути справджені. Всѣ воднайдені жертвы нещастной пригоди вже похоронено. Цайлера похоронено въ середѣ зъ черновецкаго шпиталю войскового, при гонорахъ войсковыхъ и при величезнѣмъ зднѣвѣ народу. Вдова по нѣмъ, до всего 12 годнѣвъ была зима, лежить въ домѣ родичѣвъ своихъ въ Чернівцяхъ. Цайлерова, молода 19-лѣтна женщина, вѣдзначає ся красотою и образованємъ. Страшній хвилѣ, пережитій тої трагічної ночи, оповѣдає она такъ:

У возѣ П. класы вѣхало насъ трое: я, мой чоловікъ и вдова по полковнику Одолевскому [она вѣхала зъ Черновца до Станиславова]. Мимо бурѣ, котора лютѣлась довкола, у возѣ було дуже душно. За порадою мужа я переодѣлася въ легоньку юбку. Наразѣ, по пбвиноу, середѣ веселого напѣву розмови, замѣтила я, що стѣны воза похилиють ся. Закрытъ могла я щось порозумѣти, погасло свѣтло, и я въ темнотѣ почувла, що у возѣ є вода. Мужъ унявъ мене въ-пѣвъ и сказавши: „Не бѣй ся, Богъ зъ тобою!“ выкинувъ мене крѣзь окно, котре не знаю хто и коли водчавивъ. Потѣмъ я обивъ то саме зъ Одолевского. Бѣльше не бачила я нѣ его, нѣ воза. Я опинилась въ безодни и почала потопати. Наразѣ хтось хвативъ мене за руку и раптомъ выкинувъ на якійсь сѣльза чи на бляшаний дахъ воза. Однакъ въ той хвилѣ філія вергла мене зновъ у безодню. Довкола чула я переражающій до-бѣтъ. Я вѣмъ дуже плавати, тожъ добувши ся на верхъ, плыла я, а кувѣ сѣльза, дощокъ, балки били въ мене, калѣчили и дерли на менѣ одѣжѣ. Хвилями я травила притомилѣсь, силы опускали мене и я уныла ся въ глубѣ брудной, повной намулу, палючючої воды. Тогдѣ одно мала я на гадѣ, що маю родичѣвъ и дорогого менѣ мужа — и зновъ рвалась я на верхъ. Ноги отирались о якісь травы чи збѣжѣ, котре обмотувало мене и тянуло у воду. Якъ довго се тревало, не знаю. Дальше не могла я плыти, тожъ обернула-мъ ся на-взнакъ и веселючи слабо руками, плыла я зъ-волына. Грѣмъ бивъ за громоу, струѣ дощу обливали мене такъ сильно, що я боялась каждой хвилѣ залити ся. Наразѣ почувла я подѣ собою тверду дошку,

чепилась я ея и плыла зновъ, ажъ філія выкинула мене на дукъ чи на ланъ збѣжѣ. Я сѣла и при свѣтлѣ блискавки, що освѣтила цѣлый виднокругъ, добачила я оподалькѣ селянскій хатѣ. Останками силъ бѣгла я туда, що крокъ падала, калѣчилась. На мой голосъ вышлы зъ хаты чоловікъ и жѣнка, завели мене въ теплу хату, прибрали въ зрѣбѣну сорочку и полотнянку, напоили теплымъ молокомъ и дали знати до князя Пузыны...

Цайлеръ — якъ пишуть — походивъ зъ нещасливой родины. Отець его бувъ гбриякомъ и погибъ въ закопѣ подчасѣ катастрофы, братъ утопивъ ся купаючись, сестра померла зъ ранъ водѣ попавши подчасѣ выбуху нафты. Двѣ его сестры жиють ще и вѣнѣ удержувавъ ихъ вразѣ зъ старенькою матерію. При вѣнчаню небушки Цайлера зъ панною Стігавицкою въ Чернівцяхъ зайшла така немила пригода, що забуто обручки молодыхъ дома — и се кажуть було причиною опбзненя ихъ выѣзду повоздомъ попереднимъ...

Трупъ д-ра Цайлера знайдено подѣ Коломыєю доперва третього дня — я, якъ кажутъ, обрадованого. Хтось стягнувъ зъ его рукъ перстѣнъ и забравъ усе, що мавъ по кишеницѣ. Въ справѣ тої заряджено докождѣне и чей удасть ся выслѣдити злочинца, который середѣ такого нещастя и загального болю зваживъ ся на таке погане дѣло...

— Премія Н. И. Костомарова [4000 рублѣвъ безъ процѣнтѣвъ] признана за украинско-російскій словарь, зновъ осталась не признаною [не знаемъ, чи навѣтъ выѣлъ хто. словарь на конкурсѣ] и петербургска академія наукъ розписала 3 (15) мая с. р. новый конкурсъ.

„Головну основу словаря — сказано въ конкурсѣ — має творити народный языкъ; кромѣ того мають увѣйти загально уживаніи межѣ Русинами [„Малороссами“] слова чужого походження и слова старинный вышшѣвъ зъ уживаня а знаній лише зъ творѣвъ авторѣвъ. При кождѣмъ словѣ мають бути наведеніи примѣры уживаня даного слова.

„Конкурсъ на предложенє словаря — сказано дальше — кончатъ ся зъ днѣмъ 1 (13) грудня 1900 року. На випадокъ, ели-бы до того реченія не предложено словаря або предложена праця не буде одобрена, академія оголосить новый конкурсъ. Кромѣ основной преміи 4000 рублѣвъ може бути выбрана друга — зъ процѣнтѣвъ, якѣ наростутъ до 1900 року. Словарь печатать бы ся на рахунокъ академіи и перше его выданє було бы ея власностію.“

— Кієвска выставка сѣльскої господарки значе ся 13 н. ст. липня и тревати буде до 13 н. ст. жовтня. Въ писмѣхъ зъ Украины до „Зорі“ сказано про сию выставу: „Коли зважити, що на выставу у Нижньому Новгородѣ самъ урядъ выдавъ мільоны, а на кієвску вѣдного майже не давъ, та якъ порбнати те да се, то можна сподѣвати ся, що кієвска выставка за поясъ заткне новгородску. Вже и теперъ зъ-за кордону записало ся болѣе тысячи експонентѣвъ.“

На сѣй рѣкъ бувъ назначений у Кієвѣ на часъ водѣ 20 до 31 серпня зѣздъ природознавцѣвъ и лѣкарѣвъ, але его переложено на рѣкъ 1898 за-дѣла того, що въ серпни сего року має водбувати ся міжнародный зѣздъ лѣкарѣвъ у Москвѣ.

Недавно було у насъ писано про зѣздъ археологичный въ Кієвѣ. Вѣдбуде ся вѣнѣ въ роцѣ 1899-омъ [а не въ 1897 — якъ мабутъ черезъ похибку орукарску донесло було „Новое Время“].

— Про цѣсарскій дарунокъ 5000 зр. на першу помѣчь для Буковинцѣвъ потерпѣвшихъ доносѣть такі близкіи вѣсти водѣ повени: Жертву сию назначивъ цѣсаръ пбєля справозданя президента краю гр. Гоеса для тыхъ нещасливыхъ, котрымъ вода забрала або ушкодила хаты. Грошѣ мають ужити ся на водреставрованє домѣвъ а такожъ на забезпеченє береговъ въ найнебезпечнѣйшихъ мѣсцяхъ, де рѣка заберає людѣвъ землю. Превидентъ краю выдавъ уже розпорядженя, щобъ якъ найскорше принести помѣчь бездомнымъ людѣмъ та приступити до робѣтъ въ загроженыхъ рѣкою громадахъ.

— О. Вол. Добрянскій именованый заступникомъ катихи для рускихъ паралельнокъ гимназій въ Коломыѣ.

— Огнѣ. Въ Сянкахъ, повіту турецкого, агорѣли чотири двѣрскіи стайни, а въ нихъ 30 коровъ; властитель Стронскій потерпѣвъ необезпечену шкоду на 5000 зр. а жидъ А-брумъ Жнайдеръ на 150 зр. Пбдозрѣного о пбдпаленє парубка Пилипа Федичканевича арештовано.

— Зѣ Дирекціи почтъ и телеграфѣвъ. Зъ днѣмъ 15 липня с. р. буде заведена въ ц. к. урядѣ почтово-телеграфичномъ въ Горлицяхъ цѣлоденна служба для телеграфу.

— Національній цигаръ. Одинъ зъ рускихъ дотепникѣвъ оповѣдає намъ: „Воно не мало-важна рѣчь, якѣ цигары курити. Полякъ має свѣс, Русинъ най пильнѣе своего. Полякъ курить Куба, бо то нагадує ему такъ розширене имя у польского люду. — Русинъ зновъ має свѣс цигаро, именемъ „Тра-бука“ — и оно повинно ему нагадувати на одну зъ важныхъ потребъ.“ Не знати тільки, чи Русинѣвъ „трабука“ на кого другого, чи може таки на себе самого...

— Самоубійства. Вѣнѣ изъ Зальцихъ старшихъ Грѣц Черлинка утопивъ ся въ Дибстрѣ: кажуть, що причиною самоубійства були дефравдаціи фондѣвъ громадскихъ, за що мавъ попаси ся до арешту. — Въ Сянкахъ въ збарапскаго повѣтъ повѣсилась 46-лѣтна жена учителя Олимпія Войнаровска зъ сильного розстрою нервѣвъ. — Въ Юрковѣй повіту добромисльскѣмъ застрѣльши ся тамошній лѣсничій, Емилій Кастанъ Серватка въ нападѣ сильной горячки. — Въ штитали божевѣльныхъ въ Кульпарковѣ одна хѣра селянка ско-

ристалась зъ браку надзору, дѣсталась черезъ отворѣ въ парканѣ на сусѣдну парцелю и тутъ кинулась до курницѣ та и утопила ся.

— Красѣа рада школьна на засѣданю зъ 30 червня с. р. ухвалила мѣжѣ иншимъ а) затвердити выбѣръ кс. Франца Матѣйкевича и Кароля Прохаску на делегатѣвъ рады повѣстової до окружной рады школьной въ Ясѣль а Станис. Добровольского учителя зъ Сенковомъ на представитѣли стану учительского до окружной рады въ Горлицяхъ — б) переимѣнити однокласову школу народну въ Космача на двокласову водѣ 1-ого серпня с. р.

— IV-та головна конвенція „Руско-народного Союза“ въ Майфельдѣ водбула ся дня 8-го н. ст. червня пбєля уложеної программы и выпала дуже добре. Заки подамо ширшу згадку, згадаємо нинѣ коротко про де-що цѣкавѣйше. Зѣ справозданя доведємо ся, що заходомъ сего товариства вышшѣвъ календаръ, выдає ся часописъ „Свобода“, такожъ его старанємъ выслано о. Дмитрова до Канады для розслѣду водносно тамошнихъ рускихъ переселенцѣвъ. Число членѣвъ товариства значно зросло, бо тамтого року було 587 а сего року 1019. Въ касѣ готѣвою є 2540 долларѣвъ 88 центѣвъ а разомъ зъ масткомъ товариства 3314 дол. 18 цент. — Зѣльзного фонду є вже 1091 дол. 99 цент. Зѣ мѣжѣ ухвалѣ конвенціи пбднесемо тую, що припорушено панъ Д. Кирчови уложити рускій букваръ для ужитку американскихъ Русинѣвъ. Предсѣдателемъ „Руско-народного Союза“ выбрано поновно звѣстного патріота, Ивана Глову.

— Антисемітскій посолъ Миттельмаєръ — якъ доносѣтъ вѣдѣнскій дневникъ — вступивъ на часѣ феріи парламентарныхъ зновъ яко кельнеръ одної реставраціи вѣдѣнскѣй.

— Въ справѣ реставраціи замку на Вавели [котра то реставрація коштувати буде край-що-найменше пѣть мільонѣвъ] веде маршалокъ гр. Баденіи переговоры зъ министромъ войни Крітгаммеромъ въ тѣмъ напрямѣ, щобъ замокъ выдѣлуживъ зъ войска.

— Рада громадска въ Бродяхъ має — якъ доносѣтъ Kuryer lwowski — чимъ скорше взяти подѣ наряду справу спольщеня тамошней нѣмецкой гимназій.

— Процѣсъ посла Шаєра передѣ трибуналомъ въ Ряшевѣ розпочавъ ся позавчера, а нинѣ скѣнчить ся. Посла Шаєра обжалувала прокураторія державна о обиду мастату и цѣлого Дому пануючого, [§§. 63 и 64 зак. кар.] и о зневагу судѣвъ австрійскихъ [арт. V. зак. зъ 17. грудня 1862 и §§. 491, 492, 493 зак. кар.] Заразъ зъ початку розправы прокураторъ Долинскій поставивъ внесенє, щобъ розправа зъ огляду на публичну приличность веда ся тайно. Оборонецъ д-ръ Малецъ спротививъ ся тому внесеню пбдносячи, що тайность тутъ безпредметова, бо справа вже знана зъ публичныхъ розправъ въ парламѣнтѣ. Однакъ трибуналъ прихиливъ ся до внесеня прокураторіи и оголосивъ розправу за тайну. Опбєля зажадавъ д-ръ Малецъ водчѣтѣня ухвалы парла енту, котрою застановлено потяганє Шаєра до одвѣчальности судової на весь періодъ Рады державной, бо коли Рада державна не була формально замкнена оголошенємъ въ дневнику урядѣмъ, то нетыкальностѣ посла Шаєра не выгасла и трибуналъ повиненъ розправу водрочити. Коли трибуналъ внесенє се водкнувъ д-ръ Малецъ зажадавъ водступленя справы судови присяглыхъ, бо пбєля акту обжалованя справа туда належить. По спротивленю прокуратора, который сказавъ, що се д. прокураторіи належить, о щѣ и якъ хоче обжаловувати, трибуналъ узнавъ ся компетентнымъ и приступивъ до переслѣваня обжалованого та свѣдѣвъ.

— Кѣлкатоновъ дзѣновъ вынайшовъ Американецъ Шаберъ зъ Ридіна и дѣставъ уже патентъ. Щобъ той самъ дзѣвъ мѣгъ выдавати рѣзній тоны, треба поробити въ округѣ дзѣнова въ рѣзныхъ водгугахъ натѣтя. Коли сердце ударить у довѣйшъ мѣжѣ натѣтями водступъ, дзѣвъ надає низкій тонъ, а коли въ коротшій, дзѣвонитъ тоненько. На будуче вистане для церкви только одинъ такой дзѣвъ...

— Небувала пригода лучилась недавно въ Епінарѣ у Франціи. Судѣвъ присяглы увѣльнили одну сѣлянку, котра убила своего 4-лѣтнего сына, завдаючи ему рѣзній муки, а коли дитя не могло скоро умерети, безсердечно мати била его такъ довго дерзаннымъ пантофлемъ, доки хлѣонецъ не скѣнчивъ. Пбдчасѣ оголошеня вердикту присяглыхъ публика такъ розлютила ся, що напала на присяглыхъ судѣвъ и била безъ милосердя кождого зъ нихъ, хто попавъ въ пѣдъ руки. Перетрѣпаний присяглы помикали на вѣсь стороны, але публика переслѣдувала ихъ и на улицы. Передѣ судомъ зновъ отѣжували нетерпеливо женщины на увѣльненю убійниці. Лѣдѣи появилась ся, напали на ню, повалити на землю и були бы ея розшарпали, коли-бъ не увѣльнили ея жандармы и не водвели на-ново до вѣзницѣ.

— Дрѣбнѣй вѣсти. Президентъ министровъ гр. Баденіи переѣхавъ вчера черезъ Львѣвъ до Буська, а нинѣ вертає до Вѣднѣ. — Министеръ Рітнеръ приѣхавъ до Львова. — На памятникъ для Мацкевича у Варшавѣ зложено вже 155.528 рублѣвъ. — Король сѣйскій приѣхавъ нинѣ до Петергофу. — Вчера вышшла зъ шинѣ машина повѣзду вѣдучого зъ Равы до Жѣковѣи и черезъ те повѣздъ спбзнилъ ся о двѣ годнѣвъ. — Въ Петербургѣ заборонено робити по друкарняхъ вѣзмѣ складачамъ-жидѣмъ, котры родились де инде а не въ Петербургѣ. — Комната рады краѣвского суду водкнула протестъ посла Даминьского протѣвъ вѣзваня его судѣю слѣдчимъ, въ чѣмъ згаданий посолъ, якъ вѣдомо добачивъ нарушенє нетыкальности посольской.

ДОБРОДѢЙСТВО ВЫНАХОДУ

якъ на примѣръ способъ выроблюваня Катрайнера кавы солодовой зъ запахомъ и смакомъ кавы зернистой, ставѣсь для публики, на жалѣ, чисто иллюзорнымъ черезъ лѣхъ наслѣдуваня, котры въ дуже многихъ разѣхъ появляють ся сейчасѣ. Наслѣдуваня кавы солодовой є або зъ ачмєю по-просту паленою, або зъ зѣвичайного солоду броварового, и продають ся або въ опакѣмъ подѣбномъ, на отуманенє общѣслѣбѣмъ, або доперва умѣсно вѣзати. Очеидно тѣ наслѣдуваня, котрыхъ смаку незабавки знести не можна, заводѣть дождѣня, якѣ справедливо покладає ся на правду, вѣсуды за знамениту узнану каву солодову. Хотѣи тую каву одержати, не треба болѣше дѣти ся туманити, але жадати и приимати завѣдѣи только знаній оригінальнѣй пачки зъ назвищемъ „Kathreiner“.

Именованя, перенесеня, водзначеня и пр.

— Перенесеня. Намѣстникъ перенѣсь ветеранѣвъ повѣстовыхъ: Франца Васневского зъ еѣ Камѣнки до Вѣлчичъ, Мих. Охничѣ зъ Равы до Чешанова, Мих. Серватского зъ Чешанова до Пбдволочискѣ для стѣціи вѣходової, Осю Лилѣ зъ Вѣлчичъ до Городка, Ант. Шиманьского зъ Косова до Равы, Іосифа Калковского зъ Пбдволочискѣ до Камѣнки — вѣдѣи оглядача Зѣвѣратъ и продуктѣвъ зѣвѣрчѣхъ, Кароля Киниьского зъ Городка до Косова.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣнѣ 3. липня. Мабутъ вже на певно приѣде до скликаня угодныхъ коференцій въ Празѣ, але правительство не богато має надѣвъ, щобъ она придала ся на що. Нѣмцѣ судять навѣтъ начеркѣ проф. Ульбріха и Пѣршого а Чехи тежѣ не квалять ся улѣкшити акцію зъ своей стороны.

Римѣ 3. липня. Кандидатура Нуми Дроца на гбєрнатора Крѣты стрѣчає ся зъ опороу Россіи и Нѣмеччины.

Брукселя 3 липня. Дневники пишутъ, що въ жовтні мають тутъ зѣѣхати ся нѣмецкій цѣсаръ зъ Форомъ.

Малый фейлетонъ.

пѣдъ недѣлю.

У насъ ся диво-чудо лучило! Свѣтъ се потягивъ въ часѣ поконѣвчый... Сказавъ панъ шандаръ, що кумъ Данило є „політичний“.

Ба! такі правды нѣгде подѣти — На всякѣ зборѣ Данило ходитъ, Другихъ веде тамъ, ось „людскій дѣти Зъ розуму зводитъ“... Тожѣ не дивниця, що панъ starosta Гго на оцѣ наглядно має... Тажѣ бо вѣнѣ людѣмъ [рѣчь то не проста] Книжки читає!

У насъ „начальникъ“ — то самѣ статки! У него, розумъ славный, здоровый, А скрѣзь заводѣть новѣй порядки — Вѣнѣ гоноровый.

Паны „porządny“ его называли... Осѣ якъ недавно троха прокрѣвъ ся, Люде до Львова сто разѣ писали, А вѣнѣ смѣявъ ся! А при выборахъ що ся чинило? Нашѣ вѣнѣ зъ панами ходивъ на пиво. За те въ арештѣ бувъ кумъ Данило — Страхъ! дивне диво.

Теперѣ и знати мабутъ вже годѣ, Хто зъ нихъ порядный; а хто є злодѣй!

У насъ егомость — страхъ, добрый люде! Зѣ него нещастѣ громадѣ буде. Хоть вѣнѣ ласкавый, хотѣи и крѣчный Хоть радѣ бы сердце и душу дати, Хоть не жадає водѣ насъ заплаты, Хотѣи го люде страхъ полюбили — То паны въ мѣстѣ такі повѣди, Що нашѣ егомость є „небезпечный“. Може и правда; за ничѣ не дѣає, Навѣтъ порядныхъ коней не має. Ба и попѣвство таки вѣлѣтъ ся — Вѣнѣ собѣ дѣло почавъ не мудре: Зѣ двѣромъ, жидѣми иде на удры, Зѣ паномъ миритись ему не снитъ ся!

За те еусѣдний, той то гладенькій! А такъ смѣє ся наче-бѣ до меду... Хоть не старѣй ще, а молоденькій, Вѣнѣ мѣжѣ панами, все попереду... Якъ вамъ въ косяцѣ скаже науку! Якъ лѣну пано цмокну у руку! Якъ въ честь starosty шѣваритъ тоасты! Якъ етѣне душу и тѣло клѣти, Що для Поляковѣ вѣнѣ гѣтъ льѣзальный! Кажу вамъ, той то чудѣ идеальный! За те вѣнѣ въ ласцѣ! Вѣдѣти на карты До пана графа, всѣ его знаютъ... „Naszyn księżulkiem“ скрѣзь называють Спрадѣвъ вѣнѣ „Rusin, lecz nie uparty“.

Теперѣ цѣлѣскій свѣтъ не владѣє Хто зъ нихъ „поряднымъ“ звати ся має. Молодикъ.

Надослане.

Зм'яна льокалю.

Найдешевше складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперникового

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесений до нового льокалю при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевше въ великомъ выборѣ окуляры, цыкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найдешевше и найдешевше. — Устроения электричныхъ двигателей. — Замовленія въ провинціяхъ водворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперникій Львовъ площа Галицка ч. 1.

Найлучшою водою до питя

при небезпечности епідеміи вѣ такихъ выпадкахъ часто выпробованый, повагамъ въ медицинѣ все припоручуваный

натуральна
алькалічна
щавя

Она вѣ цѣлковито вольна водѣ органичныхъ субстанцій и надае ся особливо въ мѣсяцяхъ зѣ непевиною водою криничною або проводною за найздоровѣйшій напитокъ. X.

Кто пѣ
Жатрайнера
Кнайпа солодову каву
Всѣ
котрий люблять смачну каву, хочуть
бути здоровы и хочуть щадити.

въ реставраціи НАТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12, домъ власный, можна достати щоденно вѣже о годни 8-ой рано горячій сѣдана.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зѣ капустою	15 кр.
Сѣканый легки	12 "
Флячки	12 "
Ножка телча зѣ хрѣномъ	10 "
Ковбаса зѣ хрѣномъ	6 "
Кавяръ	15 "
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 "

Всякій напитокъ въ найлучшихъ родахъ по найулучшеишій цѣнахъ; для певности, що походятъ зѣ мѣся реставраціи, даю водбравочный марки. — Найлучшій вина по найдешевше цѣнахъ, почавши водѣ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великомъ выборѣ травъ и напитковъ заосмотрѣна кухня.

79 29—52 Зѣ высокими поважанемъ

НАТУЛА ТЕПФЕРЪ.

БРИТВЫ знаменитыя английскыя и зѣ Солигемъ (підъ гаранціей и зѣ правомъ вымѣны) по зр. 1.50, 2.—, 2.50, 3.—, и 3.50. Паски до бритвы по зр. 75, зр. 1.—, 1.20 и 1.40. Чары металовы зѣ пензальны по 1 зр. поручае ПЕТРО ХИЖОНСОВСКИЙ, торговля зѣдана у Львовѣ, площа Капитульна ч. 1 (супротивъ кате-4595 дры).

ГОСТЕЦЬ и РЕВМАТИЗМЪ
лѣчить едно лишь мазь Русса (Russ Gichtsalbe). Слоиць 1 зр. Розсылае С. Рукера Антина Львовѣ. (Галичина.) 12—24

Власной выробу ПОСТѢЛЬ. Ковдры на овечьей вольнѣ по зр. 3.50, 4, 6, 8, до 14 зр. МАТЕРАЦІЯ волосовый (три полушки) по зр. 12.50, 14, 16, 18, 20 до 30. Подушки зѣ пѣры и водосвѣи. Простыраля, сѣнники и т. п. найдешевше поручае толькы спеціална робѣтня выробѣвъ постѣль ЮСИФА ШУСТЕРА у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5. 111 „Импресса“ 13—15

Водѣ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсяц популярныхъ газетокъ „Батьковщина“ и „Читальня“) тижневая популярна газетка

СВОБОДА

письмо политичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію водновѣдае д-ръ Костъ Левинский. Редакторъ просвѣтно-господарской части Василь Король, учитель господарства

Цѣна за подписку на годъ 2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакция и администрация: Львовъ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) передовыя статьи зѣ политичного змѣсту; 2) статьи информаційны политичного змѣсту (н. пр. о сегоднѣшней сѣси сеймовой, о выборахъ, водозвы Краевого руского комитету выборного, о надрадахъ рады державной); 3) статьи факховы переважно экономичного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левинского, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новомъ законѣ дороговомъ, О краевой продажѣ соли, О краевой акцизѣ водѣ напитковъ, Вас. Нагорного Вѣсть зѣ Народной Торговлѣ, о Пеленского Торговлѣ безарогатами, Гр. Врецьоны О пасѣицтвахъ; 4) дописи зѣ всѣхъ сторѣи краю; 5) порады, пытана и водновѣды въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и сусѣбно-политичныхъ; 6) рухъ сѣлянства руского; 7) вѣсти зѣ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство, промыселъ и торговля.

ЩАВНИЦЯ

Заведене жерельно-купелеве и климатичне. Найсильнѣйшій щавы содово-с лоний и зѣлѣистый, успѣишій: въ початкахъ сухотъ, по запалено легкихъ, въ астмѣ, въ нежитяхъ боловъ легкого и гортанки, въ терпѣняхъ жолудка, кишокъ, пѣчки и при геморойдахъ, при вытворюваню камѣня въ мѣхурѣ и въ ниркахъ, въ недугахъ жѣлчыхъ, при недовроности, ослабленю, у всѣхъ станахъ нервныхъ и по инволюціи. 159 5—6

Купель минеральныя, заведење гідропатичне зѣ пенсіонатомъ д-ра Колячковского на Медзюсю, купель рѣчній и т. д. Заведене ингаляційне, лѣчене молочне, женитиче и кефірове. Лѣкаръ заведење д-ръ Сибборовскій. Довѣзъ до стаціи зѣлѣзничѣ Старый Санчъ. Сезонъ водѣ 20 мая. Замовленія на мешканы принимаютъ заряды заведење „Горного“ и „на Медзюсю“.

Ученикъ VI. класъ гимназ. глядае лекціи на сѣдо на цѣлый часъ ферій. Ласкавы зголошена на руки панѣ Перѣецкой въ Золочевѣ, улица Мицкевича. 205 4—5

Полотна, бѣлье столове, рушники, хусточки, дрѣлхи и т. п. власный выробы продае по

цѣнахъ фабричныхъ Краеве товариство ткацке „ПРЯХА“ зѣ Коросна

въ своѣй ново устроенной торговлѣ у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2.

Замовленія зѣ провинціи просимо надсылати до Коросна.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ национ фирмы, подорожничимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а инимъ атеитомъ антъ позатинковъ не выслаемо. 77 12—52

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ

Выбѣръ поезій для народу зѣ житеишью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“. Цѣна каждой части 25 кр. Оправленій примѣрники продають ся по 35 кр.

ЗАКОННО ПРИПИСАНІЙ НЕДАВНО
ВАГИ ДЕЦИМАЛЬНЫЯ
для господарства, промыслу и фабрикъ

до 1000 кильо вразѣ зѣ тятарами лише за 80 зр. выслають ся комплетно. Такой самъ по 750 кильо зѣ тятарами лише за 65 зр., по 500 кильо зѣ тятарами лише за 50 зр.; по 250 кильо зѣ тятарами лише за 40 зр.; по 150 кильо зѣ тятарами лише за 30 зр.; по 100 кильо зѣ тятарами лише за 24 зр.; по 50 кильо зѣ тятарами лише за 19 зр.; по 20 кильо зѣ тятарами лише по 14 зр.

ЗАМОВЛЕНІЯ полагоджуютъ ся сейчасъ за надосланемъ 40% цѣны почтою а рѣшту за посвѣдлатою. 205 2—30

Buganyi & Comp. I. Seilerstätte, 12, Wien.

КАРТЫ ЗДЫ
до Пѣвнѣиной Америки
Голяндско-Американышмъ шляхомъ (Нидерляндско-Американышмъ товариство пароходной плавбы.)

I. Kolowratring 9
IV. Weyringergasse 7 а
Щоденна експедиція зѣ Вѣдны.
Поясненія безплатно. 6 25—3

Звертаемо увагу
Поважаномъ П. Т. Публики, що зѣ днемъ 1-ого
липеня с. р. почали мы
Предприємство комісове и снѣдиціи
підъ фирмою:
К. Гостиньскій & I. Альсъ

у Львовѣ площа Галицка ч. 3,
и займаемося: Комісовою продажою матеріалѣвъ будвляныхъ и т. п. Снѣдицією товарѣвъ и всякихъ пересылокъ на зѣлѣзничю и зѣ зѣлѣвничѣ, опакованемъ мебѣлѣвъ, скла, порцеляны, перевозимъ мебѣлѣвъ въ мѣсяцѣ, такожъ зѣлѣзничю, гостинцемъ, въ вымоцѣныхъ возахъ патентованыхъ (безъ опакования) підъ порукою за всѣ ушкодження.

Ласкавы порученія мѣсяцѣвъ и зѣ провинціи полагоджуютъ ся безплатно, по надѣрно низькихъ цѣнахъ. 210 2—4

Ц. к. упр. галиц. акційный
БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ
перенѣсъ
Контору вымѣны

Водѣль депозитовый
котрыхъ бюра мѣсяцѣвъ сѣ дотеперь въ мезанинѣ власного, будынку до льокалю фронтowego въ партерѣ.

Водѣль депозитовый
принимаетъ вклады и выплачуе завдатки на рахунокъ бѣжущий, принимаетъ до перехованія пацеры вартѣстий и дае на нихъ завдатки. Кромѣ того впроваджено подобно якъ въ ин-ституціяхъ заграничныхъ т. зв.

Депозиты сховковій (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рѣчно, депозитаръ достаетъ въ ставелѣишій пацеры сховокъ до выключного ужитку и подѣ власнымъ ключемъ, де безпечно и дискретно переховувати може свое майно або важныя документы. 374 Д

Підъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогѣдливѣишій зарядженъ.

Приписы дотычно того рода депозитѣвъ одержати можна безплатно у водѣль депозитѣвъ.

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогичного двотѣднѣишій педагогично-научный, выходить водѣ 1 сѣчня 1888 у Львовѣ ул. Вороньска ч. 2. Предплата на цѣлый рокъ 3 зр. на пѣвъ року 1.60 кр. на чверть року 1 зр.

Щоденно!

Въ ново-отворенѣишій Реставраціи підъ фирмою

Теодиль Тайхманъ

улица Доминіаньска, ч. 2.

КОНЦЕРТЪ

першомъ вѣденской салновон оркестры зѣ супроводомъ фортепьяна и гармоніомъ подѣ управою панны Анеты Буриталь.

Пиво Оломунецке и Львовске. Кухня добрая. Цѣны умѣренны.

Вступъ вѣльный.

Реставрація отворена цѣлу нѣчь.

Початокъ концерту о год. 8 вечеромъ. 203 3—4

Зѣ высокими поважанемъ

Теодиль Тайхманъ.

Товариство „Просвѣта“

при зближающихся ся испыткахъ въ школахъ народныхъ подае до вѣдомости Свѣтл. Радѣ Школьных, Впов. священниковъ, катихитѣвъ, учителей и родителей, що книжки наклады товариства, призволеній кр. Радѣю школьною на преміи для учениковъ, красно оправленій можна купити въ канцелярии товариства рынокъ ч. 10, по слѣдующей цѣнѣ:

Росказы про силы природы	20 кр.
Оповіданія о житіи св. Боро-са и Глѣба	20 "
Повѣсти для дѣтѣй	27 "
Сестра	15 "
Вайки	22 "
Исторія Руси ч. I.	25 "
Исторія Руси ч. II.	23 "
Лѣтъ и конопѣль	24 "
Рѣгата худоба	45 "
Про живопись и лѣсъ	20 "
Веняминъ Франклінь	16 "
На дозвѣткахъ	22 "
Середѣ лѣдового моря	25 "
Житѣ св. великомученика и дѣкаря Пантелеймона	20 "
Дробна птица господарска, а великій грошъ	20 "
Вѣдѣры Америки	22 "
Зѣвѣты шкоды и пожиточныя Перекотиполе	18 "
Кириль и Методій	22 "
Повѣсти (Тѣточка Ганна и Два старѣ-богомольца)	18 "
Финляндія и Сахара	22 "
Молитвенникъ народный (въ звычайной оправѣ)	20 "

въ лучший окрѣпъ:
а) хрѣбѣтъ полотняный и золоченый хрѣстъ зѣ передѣ 25
б) цѣла оправы полотняная, берѣги золоченый и золоченый хрѣстъ зѣ передѣ 35
Молитвенникъ народный великій по цѣнѣ 30 кр., 1.10, 1.30, 1.60, 1.80 зр.

Всякій замовленія выслають ся скоро и точно.

ТУТКИ дѣтареговъ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовѣ ул. Галицка ч. 12.

убиваетъ всякого рода комахъ зѣ недорѣвнаною певнѣишю и скорѣишю. Щобъ купити „правдивый“, зѣтѣмте собѣ:

1. запечатану, зѣ червоною стикетѣю флашку,
2. слово марки „Zacherlin“.

Що продае ся въ дугахъ, паперовыхъ мѣшечкахъ або отворено зважене яко „ZACHERLIN“, то пѣкѣи не вѣ Зѣхерлиномъ и, мимо найзудѣишного назначенія, певно пѣкѣи не походитъ водѣ давной выпр. чанон фирмы J. ZACHERL.

Отже стережѣть ся передѣ обманными клякунами, а купуйте лише въ солидныхъ торговляхъ.

При закупѣи товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руських свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Діло“ найяскравіших новістей виходить вівторок, а вівторок і п'ятницю на премію разом з Ділом.

Передплату на інсерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, а Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, а А. Ольшеского ул. Килинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: M. Dukes, I. Seilerstätter, F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I, Wallfischgasse 10; в Франкфурті і Гамбурзі: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ належить за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літ. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 18 зр. на цілий рік . . . 24 зр.
на пів рік . . . 9 зр. на пів рік . . . 12 зр.
у Львові:
на цілий рік . . . 16 зр. на пів рік . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи вносять ся лише на по-
передні застереження. — Рекламні неопечатані
вільні від податку.
Поодинокі чиселі коштують 8 кр. а в.
Оголошення вийшли приймають ся по ціні 10 кр.
вдвіх сторінок інсератових або як місяць а в
рубль „Надоборне“ по 25 кр. а в.
Підписи і інші дописи приватні числять ся по
16 кр. вдвіх сторінок.

Львівський Інститут дівочий.

[Письмо з Львова.]

Поміж нашими народними інституціями займають безперечно одно з першорядних місць руський дівочий інститут. Їх досі три: у Львові, в Перемишлі і в Яворові. В кождому з них є вже доси поважна горстка інституток, бо кождий з них з'єднав собі в останніх роках довіре загальної інтелігенції руської. Але й се правда, хоч дуже болюча, що в у нас ще й досі такі родичі, котрі не можуть погодити ся з гадкою, щоби їх дівчата могли добре і після теперішніх вимог часу виховуватися в руських дівочих інститутах, і вони то, хоч їх нема багато, віддають своїх дівчат під опіку — не кажемо приватну, але під надзор неруський, як се особливо було в сім році в Перемишлі і у Львові. Однакже і то правда, що оголошуваний досі справоздані з діяльності наших дівочих інститутів можуть повністю успокоити недобіривість деяких родичів і переконати їх, що руська дитина має і може мати можливість виховатися на будучу добру жінку, матір, господиню і патріотку — лишень в руських дівочих інститутах.

Подане онорди в „Ділі“ справоздані з діяльності дівочого Інститута в Перемишлі мусіли зрадувати кожде руське серце. В так короткому часі — бо в двох літах — мимо великих і тяжких перепон, а найбільше таки з сторони „своих“ — виставив той Інститут поведінку так хороших успіхів! Однакже вставка про відбутий сими днями іспит в дівочій Інституті СС. Василіанок у Львові не менше переконав кожного зрячого а щирого Русина, що і сей Інститут потрафив, також мимо різних перепон, стати вже нині на ступені хорошого розвитку і тїшити ся повним довірем у загально Русинів.

Іспит той не відбувався, як в Перемишлі, з предметів шкільних, бо львівський інститутки приналежить — за дівчатами — руської видільної школи — ходити на науку до шкільних видільних польських, в котрих ще й досі — на сором репрезентации міста Львова — не учать языка руського! Отже той іспит складався з проті лише з предметів науки домашньої, а іменно: співу церковного і світського, робіт ручних, конверсації німецької, гри на фортепіано і, що найважливіше, з науки руської літератури і руської історії. В заступстві Гого Єміненції Митрополита-Кардинала, оснудателя і протектора сего Інститута, проводив іспити Впр. о. митаря Вільдкі. Кількадесят [до 40] панночок, убраних в святочний стрій, вивязали ся з поодиноких точок програми дуже удачно, як се можна було завважати з повного вдоволення запрошених гостей. Відповіді з руської історії і літератури були повністю вдовольняючі. Не менше удачно вийшов іспит з гри на фортепіано і з німецької конверсації, до котрої, мимоходом зазначуємо, спроваджено сего року родовиту Ньмкню. Вкінці прегарна вистава ручних робіт і хороших пописів в співі дали доказ, що інститутки зуміли в тім році використати як найлучше науку домашніх предметів, а учитель, учительки, як і ціле настоятельство Інститута виявили ся з своїми задатками дуже похвално. Дай Боже, щоб і на дальше розвивав ся сей дівочий Інститут так гарно, як досі, а певно зєднав собі вкоротці у наших сусільності ще більше довіри і поважання!

Сумний відносини шкільний в повіт турецький.

Що доля народних учителів в Галичині — як де-хто їх називає „galiczyjskich głodomorów“ — не є завидна, того чейже ніхто не може оспорювати і кождий се признає, що платня їх в порівнянні з іншими єсть так мала, що навіть треба дивувати ся, що люди ті, маючи більш ви-

ги в діл простолудина, можуть якимсь ще вижити, часто ще і з численнішою родиною. А прецінь в діл народних учителів вимагають нині більш студії, а в додатку ще й того, щоби цілком віддали ся своєму званню, отже виключено можливість отримати побіжного заняття, н. пр. з писарки в громад, — а платня їх є менша в діл всіх тих людей, що мають лише дуже малі відомости наукові. Так н. пр. стражники фінансові, що нераз лізнуть лишень кілько-тільки науки, в порівнянні з народними учителями є більш платні, а жандарми ще більш платні, хоча їх відомости наукові найчастіше кінчають ся на сільській народній школі.

Я доторкнув тут долі народних учителів, однак не в той діл, мовби я старав ся змалювати їх щербату долю, доказати, що вони немилосердно покривдені, — та мовби я загадав, через те щось виторгувати для них „свище“, — нї, про се говорити було би цілком злишно, позаяк той, що ривають о долі народних учителів, знають про все те дуже добре, тільки не хотять в діл вигляд нічого зділати. О долі народних учителів ривають „пани при зеленых столиках“, та, на лихо, в діл зелені краски столиків стало тям панам і в очей зелено та сорокато — і через те доля народних учителів представляє ся нїм цілком світлою а в діл за тим же жа-дані й жалі народних учителів були в діл вигляд завсїгда безмісний, а в часописях піднесений голос був завсїгда „голосом воїючого в пустині“. Кажу — коли я заговорив тут про народних учителів, то не в той діл, щоби їх взяти в оборону, але хочу показати, що мимо лїхих їх платні наука в шкіль народній страх — дорога!

Може хтось сказати, що се неможливе, бо і як се погодити одно з другим? — таж се одно другому прямо суперечить! Але таж може сказати хіба той, хто не знає про наш „галицький“ спеціальности, — може не повірити хіба той, хто не знає, що в нашій Галичині, а особливо в галицькій Туреччині, „вся можлива суть“.

На доказ того, що учитель лїхо платіть а наука в шкіль народній дорога, наведу кілька примірів. І так:

Школа народна в Вовчому єсть нїби чинна — кажу „нїби чинна“, бо єсть тут учителька, але науки в шкіль „дасть Бог“, може коли й буде! Через зиму ходило до школи по двоє, троє дітей, а в діл коли по-в'язав по вочанських горах тепліший в'трець, пані учителька не бачила ще дітей в шкіль. Учителка побирає тут 450 зр. річної платні, має вільне мешкання, опал, має право уживати огорож шкільний і наданий шкіль оден моріс ґрунту, а крім того громада платити поверх 100 зр. річно на шкільні потреби. Так отже вочанська громада платити кілька сот реньських річно на школу, в котрій побирає науку двоє, троє дітей. Чи-ж може хто сказати, що наука тих трох дітей не дорога?

Школа в Лїмній також нїби чинна. Перший півріччя була тут якась учителька, але чи то за-дїл того, що не могла тут „за-акліматизуватися“, чи то хтось — бо і так кажуть — копань під нею ямку в користі лїмнянських „mateczek“, досить, що з початком II-ого півроку задала учителька виїхала, а в місяць заняла одна „mateczka“. Через зиму ходило кілько дітей до школи, але ще перед Великодними святами виїхала „mateczka“ до Львова, там собі й досі сидить, платню яко учителька побирає, бо виїхала за відпусткою, а школу як замкнули перед святами, то ще досі не зав'язав там св'язій воздух, не то щоби діти приходили на науку! Питаю ся: чи дешево приходять тут наука тих кілько дітей?

Школа в Боберці також чинна. Учитель має 350 зр. річної платні, вільне мешкання, опал, а крім огорож шкільного в'наймає громада за него 2 моріс ґрунту і на потреби шкільні — як і кожда інша гро-

мада — платити поверх 100 зр. річно. Через зиму ходило до школи кілько дітей, але в діл св'ят Великодних ходити оден-одіньський хлопець! Чи-ж не дорога тут наука? — чи громада Боберка не могла би за тих кілько сот реньських, що платити на школу удержати одного ученика, навіть на університет? А мала би більш хосен, бо могла би „дохопитися“ от приміром свого адуката.

Найліпше може представляє ся школа в Жукотині. По кількох літах нечинности той школи прийшов тут торік учитель укваліфікований, а що важливіше — має „добру і непримуну волю“ працювати в шкіль. За впливом і старанням місцевого о. пароха записало ся до школи з початком року значніше число дітей і через зиму ходило 70—80, та, на лихо, жукотинський діт — великий любитель природи, бо скоро лиш за-співав жайворонка, закувала заула, вся шкільна дітвора розсыпалась по горах, а до школи приходило 15—20 дітей. А збгнати дітвору з гір нема кому; се могла би зробити лише окружна рада шкільна, але позаяк окружна рада шкільна, в діл еп „rap rzezonowiczący“ має свій extra-погляд на потребу науки для хлопа, тож і не хоче того зділати.

Перед кількома днями звідв'ї тї славетний наш школи окружний шкільний інспектор — в'їдай, щоби переконатися, як оні розвивають ся чи радше, як оні дрімать, а справоздані п. інспектора буде ось-такі: Застав у шкіль дітей: в Яблїнці нижній 0; — в Вовчому 0; — в Боберці 1 перед полуднем а 6 прийшло пополудні; мабуть уже на в'їст, що „приїхав“ п. інспектор, знайшлися „добрий люди“, що п'їсали 6 дітей до школи; — найліпше представляє ся п. інспектор ови школа в Жукотині, бо тут застав дітей круглі „цїсарське число“ 25.

Що таке справоздані окружного інспектора шкільного не здивує ані не засмутить нікого з окружній рад шкільної, се більш-менш певне; там же скажуть, що „stan szkolnictwa bardzo świątny“, але цікаве те: що скаже на таке справоздані красава рада шкільна? А може, може „турецькій“ школи не підлягають під юрисдикцію краєвої ради шкільної у Львові? — бо сїли би підлягали, то она чей-же заінтересувалась би і ними, розтягнула би і на них свою вселаскавішу опіку...

Так отже представляють ся „турецькій“ школи! В діл діл окружній єсть кілька шкільних, до них ходити по кілько дітей, а все то коштують кілька тисяч. Чи-ж не дорога тут наука? чи-ж не дорожша она в нашій народній шкіль, аніж наука в всіх інших заведень наукових?

Неоден скаже: Але-ж там учителям добре! таж оні нічого не роблять, для них дітний рай! — Правда, рай, але — рай „танцюристий“... Безперечно оні в часті покрити знавою тенденцією ославленого „szefi rowiatu“, т. є. завести загальну школу аналіфетову, — але все-таки, коли ходити до школи кілько дітей, інспектор чогось домагався в діл учителя, а зробити тут що-небудь в шкіль годі і при найширшій волі. Як сказано — до школи ходити кілько дітей, але як оні ходять? Нині єсть в шкіль Х, завтра єго вже нема а є знов У, по завтра знов прийшов Х а У дома бавити дитину, бо мати поїшла до Лютовіска на торг... Так отже діт зм'яблює ся що-дня, в протягу місяця ходити яких десятир дітей до школи, але діт було одно в шкіль 2—3 діт! В діл лежить причина такої несправильної ереквенції, о діл злишно писати, бо се „уло вже розказане в „Ділі“ [гляді ч. 122].

Кажуть, що у Львові є якийсь краєвий інспектор шкільний, що то мають візитувати в шкіль народній в діл діл краю. Тож коби такий інспектор заглянув і в нашу Туреччину, то може не одобрив би такого недбалства окружної ради шкільної що до виконання приписів о примусі шкільного. Ну, але дарма! — ті панове краєвий інспектор може й візитують деякі округи шкіль-

ні, але годі вимагати в діл них, щоби візитували також округ турецький, бо-ж прецінь по інших округах можуть собі в'їдненько їздити зельзінцею, а по нашій Туреччині мусіли би товчис вомом та добре розтрїсати свої благородні кості... Се було б вже „wugrowane żądanie“, більше дерзке, ніж то, що учителя домагають ся побільшеня платні...

Таке от діл єсть у нас — скрізь „турецькій“ порядки та й годі. Господи! збди та подиви ся на ті „турецькій“ порядки!

Турчанський Бойко.

Письмо з Жидачівського.

[Як ч. к. старство в Жидачів поришло протест громади жидачівського.]

В ч. 125 „Діла“ с. р. напечатана була в діл стаття „Автономія або право кулака“ жалоба мешкаців Жидачева до выс. ц. к. намістництва против незаконностей в уряді громадським. В діл зам'єчено було, що рівночасно оні вносять протест до виділу повітового і представлено до ц. к. старства, хоч — за-дів відносини місцевих — не мають надіє на прихильне поладжене. Отже так і єсть!

Громадський уряд протест, внесений на єго руки до виділу повітового, віддає не на вказану адресу, але до... ц. к. старства! Ц. к. старство видіти добре, що протест не заадресований до него, але каже, що: „узнає ся таж компетентним до поладженя протесту внесеного до виділу повітового, а то на засаді §. 103 зак. грм. з 3 липня 1896, а таж на засаді §. 19 повіт. ординації виборчої, киде оба протести яко „неузаасаднені“.

Ну, як же се назвати? Поляки називали б „dzika brutalność“, але не ми, Русини; ми, не називаючи, все приймаємо спокійно; де-коли тільки скажемо їх такі номенклатуру: „istniejący porządek rzeczy“, бо поминаючи обставину, що протест єсть був заадресований кудя інде, — поминаючи обставину, що кільканиця стрічок дальше сказано, що закон з 3 липня 1896 не може відносити ся до радних давніших виборчих, а само ц. к. старство з самон горы узнає ся компетентним р'їшати протест до виділу повітового внесений власне на засаді §. 103 нового закона і §. 19 повіт. ординації виб., — власне той §. 19 повіт. ордин. виб. каже, що до умови важности вибору відпоручників для вибору ради повіт. обов'язують §§. 36 і 37 ординації виборчої для громади, а §. 36 той ординації каже: „До важности вибору потрібна єсть присутність що-найменше 3/4, частій цілого числа членів ради“, отже, щоби все закиди, які протестуючий піднесе, не мали в найменшій підставі и щоби тих 17 радних, котрі 8-ого червня с. р. явили ся на засіданню, діт було радними, то все-ж 17 радних разом зь начальником не становлять 3/4 частій цілого 30 радних, хіба би на якийсь математичний софістеріи. Але у нас засада: „Нїчо нема під сонцем неможливого“ прикладає ся преудесно!

Ідїм далше! Що-до закиди, що на засіданні не запрошено Івана Серафима, котрий вступив яко одинікий заступник на місце перенесеного радного, відповідає ц. к. старство, що єго не запрошено, бо він за-дів старости і браку сил фізичних не хоче брати уділу в нарадах. Ну, се вже річ чейже не уряду громадського ані ц. к. старства р'їшати, коли він здоров і може прийти, а коли слабкий і не може. Р'їчно-обов'язком уряду громадського було запросити єго. Я-ж спеціально в діл него маю припоручене цілою грудю гримнути, що він хотів поїти, але єго не запросили — а чому? — бо він не годив ся в діл і дня 8 червня не згодив би ся був з жидами і їх трабантами!

Що-до закиди, що на місце помершого радного Іоса Віштока вильосований був заступник Андрій Малинович, але що нїм був не на руку, отже єго не запрошують і дня 8-ого червня не запросили, — то ц. к. старство перескакує тую обставину, а каже,

ДОСТОЙНИЙ
ЦАНЬ!

Пробуйте тільки раз випрасувати „Бажанта“ крохмалем брилянтовим до натирання, а переконатесь, що він о много практичніший і кращий від іншого. Отже жадайте кращого!

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ
БРИЛЯНТОВИЙ

вдзначений великим медальєм с'їб-ним в роц 1894.
Набути можна у всіх торго-
влях корінних.
106 28—50

що на місці Біштока урядуючий заступець начальника [то не він, але секретар!] все покликував на засіданні ради заступника Шмідта Вурмана з'явився чотирох заступників маючих рівність голосів [quo titolo?], отже і на того засіданні 8-ого червня запросяв, ерго „не відступив від звичаю“ [Файний „звичай“ — закон длати! Злодій, як єго за 21-им разом з'являють, мав би добру оборону в суді: „Се мій звичай... Бою ся, щоб Гершко Готліб, обжалований о злочин тяжкого ушкодження тїла, не оправдав ся на розправі 7-ого с. м. в Самборі тїм, що у него се звичай, бо дійсно той звичай єго кожний мусів би єму признати.]

Що-до Мих. Зеленецького, котрий мав як заступник о 2 голю більше від Дмитра Дахня — то ц. к. старство мимо то знов нічо не згадує, тільки каже, що від чотирох лїт на місці Кароля Ванка бував запрошуваний Дмитро Дахній, отже заступець начальника [читай: секретар!] не мів відступати від звичаю. А то нещасте якесь той звичай! правдива провізорія! Цікаве, чому „звичай“ не має такої ваги, коли хто через кілька лїт податку не платить, але ексектор стягне відтак наразі!

Дальше сказано, що с. р. раджене єсть, що на місці радних Арона і Нудки Готлібів, котрі мають акт обжалованя, покликано Лейбу Готліба і Абрама Наймана на заступників. Однак се оправдане не має найменшої стійності, бо: 1) на запрошені вписані були Арон і Нудка Готліби а враз з ними також вписані були Лейба Готліб і Абрам Найман; кого-ж вони мали заступати, коли тамтих радних запрошено? — 2) давніше також їх запрошувало. — 3) §. 42 давнього закону громадського а §. 38 нового каже, що заступників кличе ся за другим разом, коли першого засідання комплету не було; — вкінці 4) чому і яким титулом як-раз тих двох заступників запрошено? знати також на підставі того класичного „звичаю“, бо прецїдент заступників єсть ще чотирох, а всі мають рівність голосів!

Сказано дальше, що Арон і Нудка Готліби не брали участі в засіданні ради. — А по чім же то розбіжність? Запрошений були; Нута Готліб був у сали нарад, а що секретар не має вписаного єго як участника, се рїч у него доволїна. Для нас мїродайне є то, що запрошено єго і що він прийшов, а християне — один вже видає, що запрошено тих, котрим не належить ся, відтягнули ся, а другі таки з салі вийшли, побачивши, що там є ті, котрі права не мають, а управнених нема.

Що-до Янця Біштока і Самсона Готліба, котрі остали в зносинах правних з громадою, — то ц. к. старство заявляє, що не входить в справу, бо закон з 3 липня 1896 не дїлає в-зад, отже не відносить ся до радних давнїших. Однак се менї зовсім не промовляє до переконаня, раз, що закон вже єсть обов'язуючий; відтак що покликаючи §. 19 не уважимо вибору і не скидає з раднїства, а тільки зовсім розумно заперече інтересованым брати участь в нарадах, і то лиш на так довго, поки ті інтереси не поладують ся; дальше, що сли-бї дійсно так треба було інтерпретувати тую обставину, то Жидачів ще з дванадцять лїт мів би бути винятї з під благодати §. 19 нового закону, бо процес протестовий за-для негального вибору ради минулого року, коли закон ще не обов'язував, може потривати і кілька лїт, а коли-б, припустім, затверджено тую раду, то она урядувала би після старий системи відтак через шість лїт, опісля-ж знов пїшли би протести і стара рада все урядувала би по старому, бо закон, хоч-бї вже тогдї истарий був, все не дїлав би на ще старших від него радних! Ось консекекція інтерпретації ясної §. 19-ого, постановляючої, що інтересованї не повинні радити над справами громадськими доки він є інтересованї. Але що то? Само-ж ц. к. старство собі перече, бо в справі тон самий ради покликає ся на §. 103 закону з 3-ого мая 1896 ерго знає, що закон той обов'язує!

Що-до Берля Біштока, котрий не платив ніякого податку, — ц. к. старство заявляє, що не входить в рїч, бо заступник начальника слушно зробив, запрошуючи єго, позаяк Берль Бішток єсть радним і ніхто доси не квестіонував єго раднїства. — Отже мав би знов звичай-провізорію! засів крїло з-давна, то й виграє! А що-ж? чи нехай в дубину идуть: §. 25 закону громадського з 1866 і §. 19 закону громадського з 1896 [вже оба наводжу, аби котрий не був не здалий!], котрі кажуть, що радний траїть уряд свій, если зайде або відомо

стане яка обставина, котра би першїстїю перешкодила була виборам?!

Конклюдія ц. к. старства. Скликає ради 8-ого червня лїтальне, ухвали лїтальні і конедї!

Та нї! не конедї! Ми опрємо справу о вишї влади. Побачимо, як они рїшать. Рїшать прихильно, то нам користь; рїшать неприхильно, то користь може ще й більша, бо я все казав і кажу, що тільки букмом Русина, а буде з него чоловік! От примїром граф Казимир Баденї нехай стоїть прохїе і канцлеру — як би не він, то Русь наша і за п'ятдесят лїт не була би там, де нинї. Були би Русини самі зажерли ся і світ був би про них не знав. А бють? Дурнїв не бють, плечима до них обертають ся, а що-найбільше зневажливо усмішкою збувають... Михайло Петрицький.

Перегляд політичний.

Без кінця розписують ся дїєвники про конференції в справі чесько-німецької угоди і що хвиля приносять новї вїсти і новї запереченя. Нїмцї за перше услїва угодових переговорів кладуть відкликати языкових розпоряджень; відтак домагають ся в такій чи сїк ї мїр, в такій чи сїкї формї подїлу краю на округи чисто нїмецької, чисто чеської і мїшанї. Чехи знов анї слухати не хочуть шї о відкликаню языкових розпоряджень, а тїм менше о якїм-небудь подїлї краю. Таким способом навїть нїхто не знає, як збирати ся до переговорів, від чого їх начинати, хоч всї переконанї, що згода є конечна і скорїше чи пїзнїше мусить прийти до неї. Всї правлять о переговорах і їх конечности, а нїхто не вїрїть в їх успїшнїсть.

Дотепна Gazeta Narodowa бажає успїшного кінця чесько-німецьких переговорів без кривди для котрих-небудь из спорячих сторін, але заразом уважає за конечне, щоб комісія, яка зїде ся в Празї, у спільнїм інтересї всїх країв і цїлої держави у знала засаду, що рада державна вї жадїм разї не є компетентна рїшати чесько-німецькї спірї языковї. Дотепна тїтуса задалегїд хоче забезпечити ся на випадок, коли би прийшло колись рїшати польско-рускї спірї языковї, до чого скорїше чи пїзнїше прийти мусить.

Чеськї дїєвники на Шлеску домагають ся справедливо поладження языкового спору також і в тїм краю. Opravsky Tydenik пише: На Шлеску маємо три краївї мови; але се не перешкаджає, щоб не можна і у нас поладити языкову справу так, як в Чехах і на Моравї. Значна часть урядників знає у нас і без того всї три краївї мови. Врештї шлескї Славяне не напирють ся, що бї кожї урядник знав всї три мови. Національнї округи на Шлеску сїт досить користно відмеженї, так що двї мови встарчили би для урядників. — Tešinske Noviny кажуть: Гр. Баденї мав в розмовї з одним нїмецьким послом сказати, що єму і на гадку не приходило видавати языкове розпорядженє для Шлеска. Ми, шлескї Славяне, можемо з нашої сторони упевнити, що нам при теперїшнїм станї рїчей і на гадку не приходило довше мовчати і ждати з заложеними руками. Ми ждемо від послів, щоб они крїкнї держали ся тої засади, що без упорядкованя справ на Шлеску і бесїди нема о тїм, щоб они могли погодити ся з правителї твоїм.

Урядовї „Кронштадтскї Вїстник“ доносить, що на прийнятї нїмецького цїсаря, котрого ждуть з кінцем липня ст. ст., прибуде до Кронштадту російскї флотїля, зложена з двох панцирників і чотирох менших кораблів.

В суботу відчитав на радї французьких міністрів міністр заграничних справ Ганото внесене, котре жадає кредиту 500.000 франків на подорож президента Фора до Росїї. Внесене те сьогодні мало прийти перед парламент. Фор надїє ся, що власноручне писмо царя, прислане до него, склони навїть соціалїстів до залишеня опозиції против жаданого кредиту. Президент міністрів Медїна або міністр заграничних справ Ганото відчитав мабуть в парламентї найважнїшї устуги того листу, котрий має після французьких дїєвників так звучати: „Мою прихильнїсть до дружиної нам Франції і до Вас, мїй любий президенте, занадто добре знаєте, щоб Ви могли на хвилю сумнївати ся о одушевленю, з яким Росїя прийме Вашї приїзди“.

Парламентарна слїдча комісія в спра-

вї панамскїй прийняла спразвозданє слїдчого судї Поатвена. Судья заповїв, що д. 14. липня покінчить ся слїдство.

Болгарскїй кн. Фердинанд, вертаючи з ювілею англїйскої королеви, задержав ся в Парижі і був д. 3. с. м. з пів години у президента Фора; опісля президент віддав княжїй парї візиту. Завтра, в второк даний буде в Елізею обїд в честь княжїої парї.

З Софії доносять, що князь виїрає ся також незадовго до румунського короля. Мїж Болгарїєю а Румунїєю заходили доси не найлїпшї відносини; дїляго в болгарскїй столицї приписують тїм наївнїм дорожї князя політичне значїє.

Англїйскї дїєвники довідують ся з Царгороду, що тамошнїй російскїй амбасадор Нелїдов має уступити мїсце дотепршньому послови в Штокгольм Зиновеву, і натякують при тїм на те, що се може означати змїну російскої політики супротив Туреччини.

В справі переговорів о грецько-турецкїй мїр знов записати приходить ся деякї просто суперечнї вїсти: N. fr. Pг. довідуює д. 2. с. м. з найпевнїшого жерела з Царгороду, що переговори можна уважати за покінченї; а зараз на другїй день дїстає той самї дїєвник таку вїсть з Царгороду: „Мїж амбасадорами мали знов позакондити значнї рїзницї гадок, так що переговори мабуть дуже спїнять ся. Говорять навїть о хвилевїм застановленю царгородських конференцій, щоб самїм правительством дати час до безпосереднїй докладнїй вїднї гадок. Переговори потревають имовїрно що найменше ще два мїсяцї.“ В суботу мало відбутися єсьдесяте засіданє амбасадорів, але не відбуло ся.

Що-до кандидатури Нумы Дроза на урядї губернатора Крети доносить атенскїй дїєвник, що Франція і Італія згодили ся на нїю без обмеженя, а також і иншї держави не противлять ся їй. Дроз має жадати для Крети широкої автономї і хоче собі забезпечити незалежнїсть від консулїтв європейських держав, урядуючих в Канї. Після донесеня париского дїєвника Matin мав Дроз остаточно відказати ся від губернаторства, бо бить ся, чи годен буде догодити всїм державам.

Рух в руских товариствах.

36 Стрийщини пишуть нам:

При шляху зельзницї Стрий-Лавочне, в гарбї долини, в мїсцї, де гїрка рїчка Славка впадає у Опір, розложилось гарне карпатське село Славско. Окружене оно з всїх сторін зеленими горами, має бїднї курнї хати і около 1400 руских душ. В долині серед села, подальше від мурованого зельзничного двірця, красує ся старенька деревляна церква з написєю над дверма: „Тут научали Ихъ Высокопреосвященство Киръ Іосифъ митрополитъ д. 20 серпня 1874 р. Побочь церкви водбївав гарно деревляна школа, а трошки выше гарне поповство, водновлене мешкане тепершнього душпаствїя Славчань.“

День 15 (27) червня с. р. записав ся красно в памяти одной части громадян Славска, бо коли одна часть Славчань групує ся около церкви и школы та подбала вже навїть о читальню „Просвїты“ у себе, то друга часть волїть бавити ся у коршмі, проживати дальше в те ноть и марнувати там тяжким трудом набутїй грїб — на радбї ворогам Христїан а на нечестї и шкоду громади. Но єсть надїя, що и та темна часть громады Славска пїде з часом за гарнїм примїром своих свїтлїших и умнїших обїгромадян, котрі побочь церкви и школы оснували для себе новочасну святищу науки, именно читальню „Просвїты“.

В просторїй шкільнїй салї згромадила ся спора сотка Славчань и Славчанок. Всї они висулаха уважно гарної мови свого душпаствїя о. Євстахїя Качмарского, а відтак гарного поученя відпоручника Головного Відїлу товариства „Просвїты“ п. Грїг. Врєцїоны. Доказом того були вїси в членї читальнї; на-разї вїсало ся 60 членів. Ухвалено жадати рїчної членської вкладки по коронї від господарів и паробків, а по пів корони від жїнок и дївчї, зложено зараз около 20 ар. на потреби читальнї и вибрано першїй читальнїй відїл. До першого відїлу читальнї „Просвїты“ в Славску увїшли пп.: о. Євст. Качмарскїй голова, Иванъ Кинаш заступник головы и господар читальнї, учитель Николай Медвїд секретарь, Иванъ Кирилъ Тимков касїер, Олеса Шпонь бібліотекар, Шимон и Лука Марцун заступники и контролери.

И ся читальня „Просвїты“ дїстала даром кількадесять книжок на початок свого господарства. Єсть надїя, що она підїрїм и дїяльнїм проведом свого головы та секретаря розвивати ся буде славно по примїру других зоровых читальн „Просвїты“ в краю. Щастї їй, Боже! — Очевидь.

НОВИНИ.

— Дня 8. н. ст. липня с. р. відбуде ся народне вїче в Головищу долїшнїм старомїського повіту в парохїяльнїм будинку з такою програмою: 1) справи домашнї, 2) справи громадскї, 3) справи повітовї, 4) справи краївї, 5) державна рада, 6) закладанє читальнї, 7) сїльскїй країнцї, 8) внески участнїків. Початок вїча о 12 годї в полудне. Рівночасно повідомляє ся ц. к. старство в Старомї-мїстї. Веч. Отцї з околнїх сїл зовлять взяти чинну участь в сїм вїчу и заохотити своих парохїян, щоб численно явили ся. У нас вїча конче потрібнї для освїдомленя народних мас! — Вїсїй комїтет.

— Про испїтї в Інститутї дївчїм в Перемїшлї и загальнї збори Інститута пишуть нам з села:

„Дїло“ подало опїсь відбудшого єго дня 29 н. ст. червня испїтї в перемїшлї Інститутї дївчїм и загальнїх зборів. Були наочнїм свїдком сего торжества, думаю, що не зашкодїть, коли и я кнїу деякї уваги.

Загально переведенїй испїтї робив добре вражїє, однак треба піднїсти, що як дївчата, так и пї учитель и учительки бесїдували про-тихо, через що годї було добре зрозумїти питання и відповідї. Молодїж треба призвичаювати, хоч бї и дївчата, щоб відповідали голосно и виразно; се мав може колись придати ся. А що можуть и голоснїше відповідати, о сїм пересвідчили ся участнїки, коли завданю питання з релїгїи и з руского письменства. Старшї учнїцї перечитали поправно євангелїє на недїлю мирносої и переложили гладко на живу руску мову. Так и показала ся безпідставно обави тих людей, що молодїж через фонетїку не буде вміти читати церковне писмо и відчужити ся від церкви. Руске письменство викладав проф. Иванъ Прийма. Дуже красно оповїдали учнїцї про наше літературне відродженє, про Котляревского, Квітку-Основяненку и Т. Шевченка. Також из зрозумїєм предмету розбірали творї „Гамалїя“.

Для добра Інститута є конечне, щоб будучїй відїл не робив змїни в учительскїх сїлах, а полишив так, як було сего року. Проф. Прийма щиро трудив ся, щоб основно познакомити учнїцї з нашим письменством, а не знати, чи хто иншї зможе єго заступити. Тут не досить знаня, але треба, щоб щиро охотї до працї на запушенїй народнїй нївї. А де їде о народну справу, там всї квасы на бїк, а щирї и охочї руки заїрїгати до працї!

Навї учительскї щиро бдали о науку и проваженє та вихованє дївчат. Можна сказати, що з учнїцями так поводили ся, як бї рїднї мамы. Думаю, що не за багато и скаже. Тож можна надїятися, що рускї родичї схотять численнїше віддавати свои дївчата до Інститута, а певно не пожалують того. Треба ще зважити, що будинок в здровї мїсцї побудований, краснїй и чисто удержуваний; при нїм великїй огород, до церкви близько. Преосвященнїй Єпископ Константинов ревнї опїкує ся Інститутом так само, як и передше, коли був головою Інститута. П. комісарь Матковскї веде безкористовно рахунки заведеня, а виготовив кільканацїть книг до записок. Так само відїл цїкавить ся нашою новою школою, видно всюди працю, а через нїю поступїть в науцї и виховуваню дївчат.

Того самого дня відбули ся загальнї збори товариства. Розправя вел ся докладно, всесторонно, бо всї були заинтересованї. А при виборї відїлу и головы товариства слїдно було значнїй рух, навїть сказав бї-м агїтацію, як бї неприком при яких нїзших галицких виборах. Се дуже добре, бо видно, що як духовнї, так и свїтскї поважно думають про дальшу долю Інститута. А де така ємуляція, де кожнїй радї би приложити свою цеголку до народнїй будови, там можемо бути спокїйнї о добре веденє Інститута.

— Доносить нам з жерела гїдного вїрї, що здоровє Єго Еміннїсї Митрополита-Кардинала, єсть вповнї відновлює, а козилїом лїкарє, якє відбуло ся перед відїзом Еміннїсї до Пїдлютого, не було скликанє на те, щоб зарадити якїм гїрознїм недугам, лишє було більше інформаційне, а именно: в якїй способ як найлучше використати для здоровя часть перебуваня на свїжїм воздуху.

— Ц. к. Дирекцію зельзницї державных просимо, щоб приказала своим функціонерам уважати на догляд по вагонах. Оногдї вїдучи поспїшнїм поїздом з Львова до Бродів и назад, заїрїгали рус, що в возї П. класї ч. 1750 були всї мїскї написи поперечеркуванї оловцем а до того на однї з них написанї по польскї незначнї жартї. Розумїємо, що польскїї шовїнізм не має границї приличности, але-ж знов розумїєм и се, що наколи-бї поїмж службою зельзничною було більше уваги на догляд по вагонах, певно заїрїгали бї она се ухибленє руской народности в часї и не дозволила бї з тої причини на рїзнї уваги перїзїжачих гостїй.

— Маїстрат львовскїй забавив ся поспїдним часам в крайнїй польскїй шовїнізм. Именно увїшло до него кілька подань о реставрацію чи то нову будову руских церквей, а ввїшли також подобнї прошеня від костельных комїтетів. Рїшенє цїкаве, а крайню зобїджає такє поважну інституцію: на польскїй капличкї, костельнїх навїть на реставрацію органів най-

шли ся заразъ грошъ, а на рускій прошеня або зовсімъ не відповідає ся або збуває ся ихъ крайню низькимъ даткомъ. До чого оно доведе? — пытаємо ся премудрыхъ пш. радныхъ...

— **Видѣль „Громады“** и, товариство Русинівъ у Відні, складає симъ найсердечнѣйшу подяку Впов. п. Василеву Яворському, радникови скаргу въ Новѣмъ-Санчи, за прислану жертву на фондъ запомоговий для бѣдныхъ Русинівъ у Відні. Жертва та єсть першою до шифъ зъ Галичини, тожъ дай Боже, щобъ за Вашимъ прикладомъ, Впов. Добродію, пошишила дальше жертволюбива галицка Русь! — За видѣль **Д-ръ Т. Сембратовичъ** голова, **Ардамонъ Хромоускій** секретарь.

— **Огнѣ.** Дня 1 н. ст. линия о самой повночи навѣстивъ село Ланы польскій повѣту каменецкого гробаный пожаръ, которого жертвою упало 7 хатъ и 9 загородъ селянскихъ. Розбуженнымъ зъ першого сну представивъ ся страшный видъ: зъ одного боку небосклону велика луна, зъ другого переражающа пѣтыма. О ратунку мимо близькости Буга не могло бути бесѣды, бо огонь въ одній хвилѣ обіймивъ всѣ загороды, а за годину позбали зъ нихъ самыя агарича. Населене показало ся, якъ часто въ подобныхъ случаяхъ, крайню безраднымъ. Крѣмъ будинківъ стратили погорѣльцѣ въ огни всѣ знаряды господарскі, а стаціонарній уланъ ринштунки. Живий инвентаръ майже весь вратовано, за те не обійшлося безъ одной жертвы людскої. Одинъ бо зъ погорѣвшихъ, уклавши ся на нѣчъ въ стодолѣ и не могучи зъ перелыку знати дверей, такъ сильно попаривъ ся, що померъ до кількохъ годинъ. Що пожаръ не прибравъ далеко ширшихъ розмірівъ, завдячити належить виключно скорому прибуттю огневой сторожѣ зъ Камьники струм., котра усильними заходами зьлокалізувала огонь, власне тогдѣ, коли повставшій въ наслідокъ страшной спеки сильний вѣтеръ зачавъ нести недогарки на сусѣдній дахи по обохъ сторонахъ пожержъ. За тоту сусѣдську помѣчь и Вагъ трудъ приймѣть панове члени охотничой сторожѣ въ Камьницѣ сердечне спаси-Богъ водѣ цѣлой громади! — Причина огню незвѣстна, але имовѣрно походить зъ злобної руки, бо огонь побачено зъ одного угла. — Зъ погорѣвшихъ вѣсьмохъ було обезпечено майна до высоты 3700; три обезпечені въ товариствѣ „Дифтеръ“ на суму около 1000 зр., а три цѣлкомъ не були обезпечені, а потерпили шкоды по-надъ 2500 зр. Першу помѣчь обѣщали подати погорѣльцямъ Вп. пш. Лявтербахъ властитель парового тартаку въ Ланахъ, зарядили видати погорѣльцямъ по зниженій цѣнѣ будівляний матеріалъ. Нехай Господь винагородить имъ се сторицею! Для несеня помѣчи нещаснымъ завязавъ ся мѣсцевый комитетъ ратунковый, котрый зъ найбольшою вдячностію прийме хочъ-бы найдрбнѣйшій лепты въ користь погорѣльцѣвъ. Ласкавъ датки просимо присылати на руки руско-кат. Уряду парохіального въ Ланахъ коло Камьники струмцовой. — **К. В.** Въ Мильнѣ коло Залозечъ вибухъ въ ночи 29-ого червня огонь. Въ десяти минутахъ заняло 20 загородъ селянскихъ и згорѣла такожъ касарня жандармівъ. Підчасъ огню вибухло 200 острыхъ патронівъ. — Въ Чортковѣ запаливъ у патицію грѣмъ студолу на фельварку лат. Сестеръ Милосердія и фельварокъ, положений за мѣстомъ, згорѣвъ.

— **Процѣсъ посла Шаера** скѣнчивъ ся въ субботу о 5-й г. зъ полудня. Трибуналъ узнавъ Шаера виннымъ обиди масетату, членѣвъ цѣсарского дому и судѣвъ та й засудивъ его на вѣсьмъ мѣсяцѣвъ тяжкой вязницѣ заостреной постомъ до 14 днівъ. Оборонецъ зголосивъ жалобу неважності. Коли вирокъ ставъ бы правосильнымъ, Шаеръ утративъ бы на пять лѣтъ право бути посломъ. На мѣсцѣ Шаера кандидувавъ бы кс. Стояловскій.

— **Осторожно зъ пьянами!** Голиборода въ Хшановѣ, Берко Фельчеръ має вѣдь давна подѣ самымъ мѣстомъ нѣчимъ не обгороджену саджавку, де годувъ пияки. Є ихъ тамъ тысячами а саджавка положена въ такмѣ мѣсцѣ, що вѣсь, малъ и великѣ, переходять коло неї. Дня 27 червня побѣйшовъ до неї швецъ Павловскій вымочити собѣ ноги, а коли всадивъ ихъ по колѣна у воду, пияки обѣли ему обѣ ноги ажъ по колѣна такъ густо, що бѣдний швецъ не мѣгъ оборонити ся и въ повѣ годины померъ таки при саджавцѣ. Пияки высали зъ него всю кровь. Судъ зарядивъ слѣдство.

— **Верісгофенъ,** мѣсцѣ дѣяльности и смерти кс. Кнайпа, почало зъ днемъ его смерти підъупадати. Коли за житя кс. Кнайпа зѣзджали ся до него тысячки людей, рѣзній спекулянтъ забудовувавъ мѣстечко и цѣны мешканъ піднесли нечувано въ гору. Теперь фреквенція гостей зменшає ся зъ кождымъ днемъ, а властитель домівъ попадають въ прикрѣ положене, бо пыншихъ вѣдъ и домівъ не буде кому наймати, не то вже спродати.

— **Темнота и ще разъ темнота!** Въ Каменцѣ коло Серету появилъ ся зновъ „сынъ цѣсарскій“. Якійсь обманецъ представивъ себе людямъ за архикнязя Рудольфа, розповѣдавъ дивный дива о томъ, що мусить укриватись, и обіцяючи имъ колѣсь свою помѣчь, деръ грошѣ, де лишъ можна було. Коли жандармъ хотѣвъ его арештувати, селяне не допустили до того, вѣдѣли „цѣсарского сына“ и завезли его дальше, але вѣнь по дорожѣ утѣхъ имъ. За опѣръ жандармови и за помѣчь дану обманцеву до утѣчи уязнено около двацѣть селянъ. Ой темнота!

— **Неудавшій ся злочинъ.** Нещасте на зельзницѣ, подобне тому, яке лучилось коло Коломѣвъ, грозило еми днѣми на шляху Бориславъ-Дрогобичъ. Якійсь злочинець — якъ пишуть „Галичаниновъ“ — вынѣвъ передъ самымъ мѣстомъ на рѣчцѣ Дерезицѣ 14 прубѣ изъ шинъ, въ наслідокъ чого повѣдъ бувъ певно выскочивъ изъ шинъ и могло прийти

до нещастя. Небезпеченство достерѣтъ патролюющій жандармъ и запобѣтъ. Подозрѣныхъ о злочинѣ вже відставлено до суду.

— **Нещасте на зельзницѣ подѣ Коломѣю.** Дирекція зельзницъ державныхъ въ Станиславѣвъ розбѣсила редакціямъ дневникѣвъ польскихъ коммуникатѣ, въ котрымъ жадує ся на тенденціи въ декотрыхъ часописяхъ представлєне катастрофы и сполученыхъ зъ нею наслідкѣвъ, и на случайнѣ чи умѣснѣ перекрученя фактѣвъ що-до злого стану зрваного моста, що-до нездарности акціи ратунковой и т. д. „П. К. Дирекція державныхъ зельзницъ — каже коммуникатѣ — якъ и кожда зельзниця припавъ, стоить подѣ контролю не лише спеціальныхъ, але такожъ політичныхъ и судовыхъ властей, а дождає она результату веденыхъ тими властями докладныхъ доходжень зъ тымъ споко.мъ, якій дає почуте, що она совѣстно сповнила своій обовязокъ. Теперь, веде ся слѣдство админістраціе и политично-судове. Коли въ дотеперѣшныхъ коммуникатѣхъ Дирекціи було опѣзнене, то се зъ тои причини, що вѣсь урядъ телеграфічний, мимо безприводного зблѣшеня силъ, не могли поспѣти при на надѣврѣ депешъ надходящихъ и высыланыхъ у вѣсь стороны не лишъ монѣрхій, але и Европы, а такожъ и то, що Дирекція могла подавати лише вѣсти найвѣрнѣше стверджені. До сѣи хвилѣ [коммуникатѣ выданный 2-ого с. м.] мимо того, що черезъ выкопанє ровѣвъ и погубленє русла Козачѣвки обнижено рѣвень воды о 4 метры, глубокѣсть прѣрвы выносить вѣсѣтаки 4—7 мтр. и тѣло палача Крейчого доси не можна было добути. До двохъ днівъ можна надѣятись цѣлковитого осушеня збѣрника воды, а опѣсля буде можна ствердити, чи тѣло нещастной жертвы находитъ ся подѣ машинною, чи може прикрыте нанесеною землею та ка мѣнемъ зрваного моста. Тѣла неизвѣстной женщины изъ Станиславова, яка мала згинути, не то не вѣдній, ено, але нема и сумнѣвъ, що та-кои женщины цѣлкомъ не было и число жертвъ выносятся девѣть особѣвъ.“

О дальшѣмъ ходѣ робѣтъ на мѣсцѣ нещастя, маємо такі вѣсти: Въ среду спустивъ ся у глубинѣ прѣрвы якійсь охотникъ але разъ давъ знакъ торганаемъ ливны, чтобы вытягнути его. Оповѣдавъ, що понавъ бувъ на якогось трупа и тягнувъ его за ноги; наразъ ударило его шпрѣ въ голову и вѣнь спустивъ ногу утопленника. Другій разъ не хотѣвъ уже пускати ся. Вѣра упала вода до 2 1/2 метра. Льокомотива вже показала ся, та тѣла Крейчого не найдено ще. Вода вѣняе дуже неміло, зъ чого де-хто догадує ся, що подѣ нею находитъ ся больше трупѣвъ уже въ розкладѣ. Роботы йдуть дуже скоро, водѣ коли прибули зъ Перемышля піонеры. Коло прѣрва-ного шляху будувъ Табесъ зъ Черновѣць тымчасовы мѣстѣ 5 1/2 метра шириной а 36—40 литрѣвъ довгий. При робѣтъ занятіи буковинскій хлопцы вразъ зъ спровадженными „барабанами“; мѣстѣ буде готовый за десять днівъ.

Нинѣ зѣзджає на мѣсцѣ комісія судовая для списаня акту „на вѣчну памятку“. Законъ зъ дня 5 марта 1869 року каже, що въ случаю ушкодження або збитка чоловѣка на зельзницѣ заходить правный здогадъ, що стало ся се зъ вини предпріемства або особѣ, котрыми оно послугує до выкопаня руху, и предпріемство єсть обовязане до відповѣднои, по гадцѣ закона, вынагороды. Вольне водѣ того може оно бути толькѣ тогды, коли докаже, що нещасте наступило въ наслідокъ непередвидѣного выпадку [силы высьмои, vis maior], або зъ вини особѣ третіхъ, за котрій зельзниця не відповѣдає. Дирекція зельзницѣ, чтобы не платити відшкодованя рѣднѣмъ погибшихъ и тымъ, котрі были покарѣнны, вѣзвала черезъ прокуратюру скаргу судъ коломыскій, чтобы зѣхавъ на мѣсцѣ и тутъ сисавъ згаданный актъ. Судъ зажадавъ коштовѣ комісії въ высьотѣ 100 зр. и кошты тоті телеграфічно высигнувано. Зѣ Львова выхавъ до участя въ тѣи комісії радникъ прокуратюры скаргу д-ръ Турекъ-Невѣдомскій. Судъ коломыскій установивъ для спадковщѣвъ жертвъ катастрофы кураторомъ адв. д-ра Дембницкого зъ субституціею д-ра В. Дудичевича, а для покарѣннѣхъ кураторомъ д-ра Красницкого зъ субституціею д-ра Ціслера. Яко знатоки зѣхали на мѣсцѣ профессоры львовской політехники Ріхтеръ и Скибинскій.

Офіціалъ почтового Гнедінгера, [котрый має ся значно лѣпше, перевѣзъ до Львова лѣкаръ д-ръ Яворскій.

— **Памятъ Шевченка** святкували станиславскій Русины дня 16. н. ст. червня с. р. заходомъ тамошного „Бояна“. Точка вокальнѣ и музыкальнѣ а такожъ декламация, выконаній власными силами, вѣданий были дуже добре, а особливо хоры жѣнчой дуже добре засуплені. Признане належитъ ся инициаторови и головѣ „Бояна“ п. Зарицкому, дальше п. Бѣликовскому, невѣстимому дирѣктору и композиторѣвъ „Гамалин“, вѣднѣи честному станиславскому жѣнчотцу. Не менше належитъ ся признане Вп. Курковѣй и п. Куширѣви, котрі при кождой спѣльной роботѣ найживѣйшу берутъ участъ. По концертѣ вѣдбувъ ся комерѣвъ въ прилеглой реставраціи п. Геркоперца подѣ проводомъ выслуженного директѣра дрогобичкой гімназіи Вп. п. Борковского.

О численности публики якъ на концертѣ такъ и на комерѣвъ подано было въ справозданю „Бояна“. По тоастанѣ въ честь п. Борковского и другихъ были мѣжъ иншими бесѣды на часѣ о. Бобикевича зѣ Стрыя и п. Борриса на тематѣ пригортаня мѣщанства въ Станиславѣвъ и выховуваня дѣтѣй въ патриотизмъ. Потѣмъ вѣдчитала панна Чорненко надбѣлану водѣ Краковскихъ Русинѣвъ депешу патриотичного змісту. Наконѣдъ выголосивъ п. О. Левицкій свои дуже гарный стихи. Незначна часть комерсующихъ вѣдѣйшла домы, а прочій бавила ся сердечною розмовою, переплѣтаною спѣвами, ажъ до 2-ой въ нѣчъ.

Уже давно не бачили мы такого одушевленія и гармоніи участниківъ, якъ на сѣмъ вечерку. Дай Боже, чтобы гармонія и сердечность были вже разъ такими нашими чувствами, чого намъ конечно потреба! — *Гдѣсь.*

— **Войсковый капелянтъ І. класы о. Клим. Литинскій,** вѣдзначеній крылошаньского одежію и золотымъ хрестомъ заслуги, перенесеній въ станѣ супочнику и при тѣи нагодѣ одержавъ ордеръ Францъ-Иосифа.

— **Зѣ Туринки** въ повѣтъ жовківскѣмъ одержуемо подѣсану д-ромъ Олѣйникомъ таку вѣсть: Повѣдомляемо Васѣ, що заходомъ спѣльни селянскихъ утворили мы въ домѣ читальнѣ „Провѣтъ“ краницю капиталомъ складковымъ до 1000 зр. Домъ читальняный вѣрстои до 500 зр. збудованный складами членѣвъ.

— **Страйкъ адвокатѣвъ.** Въ Палермо застрайкували всѣ оборонѣвъ черезъ те, що президентъ суду поступивъ собѣ нетактовно супроти двохъ адвокатѣвъ. Страйкующій заявля, що такъ довго не зачнутъ свои функціи, якъ довго не буде сей президентъ усуненый зъ посады.

— **Зѣ Угорской Руси** пишутъ: Въ Майданѣ въ комитатѣ марамороскѣмъ на власности учителя сѣльского Сембратовича при будованію хаты знайдено криницю нафтяну. Побѣдали троха киячки до розбору до Пешту, а хемикі орекли, що та криница буде дуже богата; о-до якості и зміѣту зовсѣмъ подобна до Сандецкой великой нафтяной криницѣ. Теперь бѣдній Русины ждуть спасеня своего водѣ сего жерела, що повстало — якъ кажутъ — изъ слѣду „царя Раковича“, котрый тутъ спочивавъ идучи до Польщѣ.

— **Моретрясенє.** Побережя грецкій зазнали еми днѣми рѣдкогѣ въ природѣ авица — моретрясеня. Кораблѣ, що стояли на акорахъ, похививало и товлѣо ними якъ лущинами зѣ горѣха. Найбѣрше потерпѣла фалероньская пристань, въ котрой дуже потерпѣли російскій и англійскій кораблѣ военні а грецкій судна вылетѣли у воздухъ. Моретрясенє се лучило ся подчасъ страшныхъ тучъ на континентѣ.

— **Елементарный нещасте** зѣ Букарешту доносѣтъ, що въ дельтѣ Дунаю наслідкомъ тучъ и повени все спустошено. Браила и Галацъ въ части затоплені. Въ російскѣмъ мѣстѣ Кіліи упало 400 домѣвъ. Дунай вливѣвъ такъ широко, що вѣсь три рамена его злизи ся въ-одно. На-разъ не можъ знати, кѣлько людей погубило: Мѣстечко и села затоплені. Въ Рені стоятъ воды на улицѣхъ высько на 1 сяжанъ; коммуникаціи вѣдбуваєсь на човнахъ.

— **Найдовшій тунель на сѣвѣтъ** въ Кольорадо въ Америкѣ мають пробити за сѣмъ лѣтъ. Розпочали роботу зѣ обохъ кѣнцѣвъ дня 1 сѣчня с. р. Довгота тунелю буде выносити разомъ зѣ бѣчными тунелями 75 километрѣвъ а буде йти 2800 стѣбъ подѣ поверхнею землѣ. Цѣлю того тунелю є передовѣсьмъ добуванє металевыхъ рудъ, якъ надѣють ся предпріемщѣ найти въ середнѣй горѣ. Вартѣсть металѣвъ, якъ добудутъ при копаню тунелю, має покрити кошты роботы. Вѣдтакъ ужинютъ тунель до коммуникаціи зельзничной.

— **Грѣмъ** убивъ въ Слобѣдцѣ коло Болшовецъ дня 2 с. м. на пасовиску двѣрѣкѣмъ пастуха Ляхѣцкого, а двохъ иншихъ поразивъ и спаливъ будѣ, до котрой сѣ пастухи передѣ бурєю были скрыли ся. Ляхѣцкій полишивъ шестеро дрѣбныхъ дѣтѣй. — Того самого дня убивъ грѣмъ двохъ людей въ Бурштинѣ, а двохъ въ Болшѣвцѣ.

— **Дрѣбнѣи вѣсти.** Дня 11 н. ст. линия с. р. вѣдбуде ся вѣчанє п. Павла Банаха зѣ Бучача зѣ панною Климѣю Скокѣбною въ костелѣ парохіальномъ въ Станиславѣвъ о годинѣ 1-ой въ полудне. — У Львовѣ арештовано въ субботу 16-лѣтнього ученика учительской семинаріи, котрый обкрадавъ спѣвмѣшкѣмъ каменѣвъ, именно позабирывъ богато дороговѣщностей и 12 лѣсовѣвъ. — Богуславъ Львовшанъ головный бухгалтеръ и прокурисѣ Банку кравого [повстанецъ зъ 1863 року] померъ вчера у Львовѣ въ 56 роцѣ житя. — Въ Хорватіи померла графиня Бомбелевъ, бывша жена графа Кароля Ляцкорньского, которого супружє зъ нею по трѣхъ лѣтахъ уневажнили власти духовна и свѣтѣка.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зельзницъ державныхъ опѣщивъ:

Ч. 36899/III Урядова Газета Львовска оголошує розписанє офертъ для доставы шутру зѣ каменя товѣчного и рафованого, котрый въ роцѣ 1898 ц. к. Дирекція зельзницъ держ. буде потребувати. Оферты споряджені на відповѣдныя друкахъ можна вносити найпѣзнійше до 12 сѣчня с. р. до 12 годинъ въ полудне до Ц. к. Дирекціи зельзницъ держ. у Львовѣ.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Комисарѣвъ повѣтѣвъ: Юліанъ Нападѣвичъ и Віторъ Дзеровичъ именованій старшими комисарями. — Дирекція скаргу именовала Емилія Слободяна контролюющимъ асистентомъ цловымъ. — Рада мѣста Львова именовала начальникомъ мѣской комитаты обрахунковой Енипа Яворского.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перѣѣтъ концѣпѣтѣвъ ц. к. поліціи: Євсєвія Тимѣвского зѣ комисаріату поліціи въ Бродѣхъ до дирекціи поліціи у Львовѣ. Емилія Вурдовича зѣ Перемышля до Бродѣвъ, офіціалъ поліціи Вронислава Герговича зѣ Майдану сѣявского до Перемышля.

— **Вѣдзначеня.** Цѣсаръ надавъ кондукторѣвъ зельзницѣ Леопольдові Новаковскому сѣрѣбный хрестъ заслуги.

— **Конкурсы.** Краєва рада шкѣльна розписує конкурсъ на посаду директѣра гімназіи въ Дрогобичѣ; речинець до 23-ого днѣя с. р. —

Скалѣтєса рада повѣтова розписує конкурсъ на посаду инжінера. Платня рѣчна 1000 зр., крѣмъ денной дієты за поѣздки урядѣвъ. По роцѣ стабилизациі, право до вѣнченей и емеритурѣ. Речинець до 25 ого линя. — Урядѣ громадскій въ Радимѣ глядитъ секретаря. Платня 780 зр. Речинець до 15 линя.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для товариства св. Ан. Петра** прислали Всч. о. Иванъ Парилевичъ вписове и членську вкладку за роцѣ 1897 май 9 зр. за парохъ, церковѣвъ въ Злоцѣмъ и за цѣркви дочерній въ Шавнику и въ Ястрѣбѣку. — *Мрицѣ.*

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдєнь 5 линя. Sonn- u. Mont. Ztg. пише, що кс. Стояловскій пробуває теперь не въ Чачи, а въ Швайцаріи.

Вѣсавѣрїйскє вѣче мельникѣвъ ухвалило мѣжъ иншими резолюцію, вызывающую правительствѣ, чтобы не вѣднѣвало мытѣвого и торговельного союза зѣ Угорщиною, що кѣнчитъ ся зѣ концѣмъ сего року, але чтобы установлено мѣжъ обома половинами монархіи мытѣвую границу.

Прага 5 линя. Кн. Фридрихъ Шварценбергъ адавъ вчера справу зѣ свои дѣяльности посольскѣи передѣ выборцами въ Будѣвѣвѣхъ. Вѣнь заперечивъ вѣстѣмъ про пригѣтовленя до угодовѣхъ конференціи и сказавъ, що задачею теперѣшной бѣльмѣсти въ радѣ державной є: зломити гегемонію Нѣмцѣвъ въ Австрій, усунути централизмъ, пошпирати Славянѣ и здобути чѣске право державнѣ; конституцію авѣтрійску докончє зміѣнити треба въ дѣсѣ автономістичности.

Царгородъ 5 линя. Потверджує ся вѣсть, що Нєлидовъ має бути перенесеный до Риму.

Римъ 5 линя. Болгарскій князь зѣ женою приѣдутъ сюды въ четвѣръ зложити визиту корѣльскѣй парѣ и замѣшкають въ Квириналѣ.

Наука, штука и література.

— Вѣдєньского тыждневника „Die Zeit“ по-авивъ ся 144-ый зошитъ зѣ такимъ зміѣстомъ: Epigonen-Politik Von K. — Die Rechtsgiltigkeit der Sprachenverordnungen. Von Dr. Friedrich Tezner. — Synthetische Geschichtsauffassung. Von Dr. D. Pasmanik. — Zur Abänderung der Habilitierungsvorschriften. Von Dr. A. Eitelberg. — Der Wärmemotor der Zukunft. Von Ingenieur Anton Braun. — Die österreichische Frau. Von Dr. Susanna Rubinstein. — Dyre Rein. Von Max Messer. — Plaudereien über Kunst. W. M. Hunt. — So krates. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Das Kreuz. Von Sigbjörn Obstfelder.

Передѣлату на сей тыждневникъ чвѣртѣрѣчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарні и админістрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатѣно.

Цѣна зѣбѣа и другихъ продуктѣвъ.

1 н. ст. линя 1897.

Львѣвъ. Пшеница 8— до 8-25, жито 5-70 до 5-90, ячмѣнь броварный 5— до 6—, ячмѣнь пашинный 5— до 6—, овесъ 6— до 6-50, рѣпакъ — до —, горохъ 5— до 8—, вика 4-50 до 4-75, насѣнь льняне — до —, насѣнь конопне — до —, бѣбѣ — до —, бѣбѣ 4-50 до 5—, гречка — до —, конюшина червона — до —, конюшина бѣла — до —, конюшина шведка — до —, тымотка — до —, анижъ — до —, кукурудза стара 5— до 5-25, кукурудза нова 5— до 5-25, хлѣбъ — до —, за 100 кѣло у Львовѣ, оквитѣ за 10.000 литрѣвъ. — до — зр.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ рынокъ ч. 10

выдало новый накладъ друковѣ

І. Друка правничі:

1. Позѣвъ въ справѣхъ дрѣбныхъ лібра по 25 зр.
2. Контрактѣ купна и продажа І. ліб. по 40 „
3. „ „ „ ІІ. „ по 40 „
4. „ „ „ ІІІ. „ по 40 „
5. Повномочія „ „ по 40 „
6. Поданя о екс- и літабуляціѣ, взѣръ а) 6) в) г) лібра по 40 „
7. Напѣном до поданъ о нѣтабуляцію ліб. по 20 „

ІІ Друка для касѣ позичковѣхъ:

8. Дневникъ кассовый лібра по 40 „
9. Книга довжениковѣ „ „ 40 „
10. Книжечка для позичающего 100 прим. „ 2— „
11. Скрѣпѣ доуженій „ „ 1-20 „
12. Книжечка вкладѣкова (шадѣ) „ „ 3— „

ІІІ. Друка для краницѣвъ:

13. Книжка товаровъ лібра по 40 „
14. Книжка кассова „ „ 40 „

ІV. Друка для читальнѣи касѣ позичковѣхъ:

15. Спись членѣвъ лібра по 40 „
16. Грамоты членѣскій читальнѣи „ „ 2— „

Зѣ опакѣванє и оплатѣу почты дочислєя ся належитѣсть особно.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 зр.

Дѣстати можна въ тов. „Прѣсвѣта“.

Надослане.

Дхвална Редакці! В маю с. р. оклеветала мене Редакція „Галичанна“, будь-то би я зробив село Торки радикальним, а сам став ся неможливим і для того лиш підкупив презенту на Сяноць regiae coll. Я переслав редакції „Галичанна“ спростоване, поклавши ся на §. 19. закона прасового, однак мимомурену з моєї сторони не зволіла Редакція „Галичанна“ доси помістити его, тож прошу Дхвалну Редакцію „Дьла“, щоби зволіла помістити, нехай світ знає, якими дорогами ходит Редакція „Галичанна“. Спростоване мое звучит так:

„Хвална Редакці! В однім з посьвідних чисел „Галичанна“ [а було се в маю], в рубриці „Всєги изь перемисьльської епархії“, було поміщене, що я підкупив водь намістництва презенту на парохію Сяноць; при томь дозволила собі Редакція водь себе додати увагу, в котрій злобно накинула ся на мене, будь-то я „поступав несоответно со своимъ прихожанами, причинилъ всема много къ тому, що Торки здѣлались гнѣздомъ радикализма и самъ яко приходный оказался въ томъ приходѣ невозможнымъ“. Не знаю, що дало Хв. Редакція рускои газети товчокъ до подаваня до вѣдомости загалу брехнѣ [выбачте за слово, але годъ инакше назвати] и черноты священника, не провѣривши, скільки на томъ правды, роблячи ему найтяжшій закидъ, що вонъ „несоответнымъ“ поступованемъ запропастилъ парохію свою, зробивши парохіянъ своихъ архирадикалами. Не дивувавсь-мь ся дуже, якъ бы така клевета була поміщена въ польскій прасѣ, до кождый рухъ народный пугае ся назвою радикализму и всю злобу и злобу выливае ся на священство руске безъ взгляду на партію, але щоби такъ клеветы помѣщувала руска газета, котра пречѣнь повинна знати бодай въ приближеню, якъ, въ якѣмъ напрямѣ, зъ чией иніціативы и при якихъ обставинахъ розвивае ся рухъ въ якѣмъ повѣтѣ, — се вже nie honowato, хіба може для кого zdrowo. Може бути, що хтось зробивъ Редакції ту вочу преслугу, подаючи такъ красній и основній інформації о Торкахъ и о мойй особѣ, якъ то вже разъ зробивъ сего року по оголошеню пропозиції на Сяноць, а може и се вилнуло, що я не належу до табору „Галичанна“. Радъ бы я знати, въ чѣмъ лежала „несоответность“ моего поступованя взглядомъ парохіянъ моихъ, котра завела ихъ ажъ до радикализму? — нехай редакція подасть менѣ до вѣдомости, а може я зможу де-що пояснити и правдивий станъ Торкѣхъ представити подъ адресою, кому сего треба. Я зазначу лишъ коротко, що я, прийшовши до Торокъ въ р. 1891, заставъ уже досить сильно розвѣтй рухъ политичный и просвѣтний въ Торкахъ и кѣлькохъ охрестныхъ селахъ, розбуджений тепершнимъ посломъ и моимъ парохіянномъ п. Новаковскимъ и его братьями, стремлящій до осѣдлому людей въ перемисьльскій политичный повѣтѣ, яко підготовлене до маючихъ наступити выборовъ соймовыхъ. Що многимъ се не подобало ся и називали се радикализмомъ rag excellence, — хіба тому, що де-хто именуючи себе радикаломъ хотѣвъ бувъ дати фірму сему рухови, щоби збирати лавры, — сего не перечу. Я на моихъ парохіянъ не маю причини жалувати ся и дай Боже, щоби-мъ такъ приклонныхъ священниковъ и такъ численно посѣщающихъ Богослуженя знайшовъ на новій мойй парохії! Чи я ставъ ся неможливимъ яко парохъ въ Торкахъ, зволитъ о томъ лично переконати ся п. редакторъ „Галичанна“ на мѣсці [якъ то вже умыслио до теперъ инші робили и переконали ся, хотий по газетахъ не помѣщували] и выпитати ся людей, зъ сусѣднихъ сѣлъ, або навѣть жидѣвъ, а тѣ скажутъ, якъ той-въ Торкахъ поступае: чи радъ бы его позбутъ ся и чого вонъ такого допустивъ ся, щоби ажъ бувъ неможливимъ?

Зъ поважанемъ

Омелянъ Константиновичъ, парохъ въ Торкахъ подъ Перемислемъ.

Надослане.

Д-ръ Иванъ Лушинський

перенѣсь

канцелярію адвокату

до Львова подъ ч. 12

при улиці Ягайлоньской. 211 1—3

ХТО ПОШУКУЄ директора до дѣтей на часъ вакацій, зволитъ аголоситись до о. Евгения Гузара, катихиза семинаріи учительской, ул. Зибликевича ч. 24. 1—3 210

Альбумъ

заслуженныхъ Русинѣвъ

Цѣна 70 кр

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

ТУТКИ цигаретовъ 1000 штукъ 1 ар. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ
стация Золотѣвъ, отирае ся 1 май 1897. — Заведене отворене цѣлы рокъ. Влизшихъ вѣдомостей у дѣла ЗАРЯДЪ. 32—14

Змѣна лѣкалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механическихъ

ВЕНЕДИКТА
Коперницкого

подъ „КОПЕРНИКОМЪ“

печеномъ до нового лѣкалю при пл. Галицкой ч. 1.

Его цѣнахъ найдешевшійхъ въ великомъ выборѣ окуляровъ, двѣкеры, лзорныя, барометры, термометры. — Направы навѣскорше и найдешевше. — Устроена електричныхъ двѣнокѣвъ. Замовленя зъ провинціи водворити. 4185
Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

КОНКУРСЪ.

Главный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ оголошуе отсѣмъ конкурсъ на подставѣ акту фундаментальнаго зъ дати: Стрый 27 септія 1890 р. на три преміи зъ фундаціи имени Стефана Дубравского по 90 ар. а. в.

Тѣ преміи признаваны Высочайшеуказаннымъ фундаторомъ за написане наилучшихъ популярныхъ респравъ въ языцѣ рускомъ, а то:

1) О будынкахъ господарскихъ — то е о водовѣдній будовѣ домѣвъ и забудованъ господарскихъ.

2) О рѣльницѣхъ — то е о разумній управѣ рѣль и доборѣ насѣня въ примѣнно до положеня землѣ и подеона нашего краю.

3) О спѣлкахъ и фабрикахъ громадскихъ — то е, якимъ способомъ можна бы здвинути добробытъ нашего народу.

Преміи мае признавати Главный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, до которо належитъ надсылати працѣ конкурсовѣ до кѣнця мѣсяця жовтня 1897 р. Преміюнай працѣ переходить на власнѣсть Товариства „Просвѣта“ а працѣ не приняты будуть зверненій авторамъ. 1—3

За Главный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, дня 29 н. ст. червня 1897 р. Юліанъ Романчукъ. Дръ Костъ Левицкій.

На подарунки!

В КАНЦЕЛЯРИИ

„Руского Товариства Педагогичного“

при улиці Академичній ч. 8.

можно купити слѣдующіе виданя: 1) Образовіе виданя.

Звѣринецъ	10 кр.
Гостинецъ	10 „
Забавки	10 „
Менажерія	10 „
Робинзон	40 „
Квиточка	20 „
Виночокъ	20 „
Кобзаръ Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лисъ Микита, 2-ге цѣлкомъ перер. вид.	50 „
Миронъ: Пригоди Донъ Кихота	40 „
Наші звѣрята	40 „
Дѣтоті вигадки ч. I.	30 „
„ ч. II.	40 „
Забавки для дѣтей	35 „
Мала менажерія	40 „
Велика менажерія	40 „
Нашимъ дѣтямъ ч. I.	40 „
„ ч. II.	40 „

2) Виданя безъ образівъ.

Читанка ч. I, II, III, IV. в опрѣвѣ 20 кр. безъ опр.	10 „
Китиця желанъ, 2-ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Каземові каціи	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 ар.
Дѣтоті на рр. 1892—1896	3 ар.
Ів. Левицкій: Попались, Різдваи сценки	10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяра	20 „
Видъ Бескида до Андів	10 „
О. Нижанковскій: Батько і мати, двоспів для дѣтей зъ фортепьяномъ	10 „
Леонидъ Глибѣвъ: Байки	5 „
В. Чайченко: Олеса; Байки; Комарь; Два оповѣданя, по	5 „
В. Чайченко: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та его сына; Писанка по	5 „
М. Лисенко: Тече вода зъ підъ явора. Двоспів зъ фортепьяномъ	10 „
Мала етнографіична Україна-Руси	20 „
Гордіенка: Картагенці і Римляни	20 „
Юлія Верне: Подорожъ довола земли	60 „
Барановскій: Приписи до ієсїатівъ	20 „
Молитвенникъ народный, в полотно опрѣвлен.	20 „
Д-р Л. Кельнер: Коротка історія недагогії	60 „
Василь В.—р: Джонатанъ Свѣтъ. Подорожъ Гу-дівера до краю великанівъ	25 „
Останъ Макарушка: Короткій оглядъ руско-українського письменства	15 „

Всѣя замовленя висплатють ся скоро і точно.

Знаю водъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. раѣнерія спиритусу, заосмотрена наилучшими приладами ректификаційными найновѣйшомъ системою, фабрика рому, дѣкерѣвъ и одгу

Юлія Миколаяна Наслѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старій польскій сильній горѣвки, дуже добрий розовіємъ, дѣкеры, румы правдивій зъ Ямайки, якъ такожъ наилучшійякості краевій спеціаль якъ: Нардобка, Dziennik, Szczęście, Карпатѣвка, „Дибель“, Помаранчева не соловженя, Ратаѣвъ, Деренѣвка и т. и. горѣвки управленяны и одного правдивій есѣя зъ нашомъ фабрици спровадженій.

Одиноке жерело въ краю для цп. антикарѣвъ до побирания алькоголю абсолют. и наилучшійшій спиритусу, до цѣлей дѣвичныхъ вольного водъ податку и вже оподаткованого.

Правдивий спиритусъ оптовий наилучшійшій, здоровлю не шкодний, бо не вироблюваний зъ есенціи оптовомъ.

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперница ч. 9. и улица Галицка ч. 1. 4912 356—?

Подяка.

Прибитъ горемъ черезъ смерть благородной, християнскими честнотами увѣнчаной, трудолюбивой и опадностію сякоюю, заполадивю о долю и будучность дѣточокъ своихъ — матери, якою хіба патріарха избранного народу пожелати ся можуть, — станули мы безвѣдраній надъ домовиною покойной залитъ слезами дня 15 липня 1897 р.

Многомилостивый а щедрый для сирѣтъ Отецъ Небесный не давъ намъ ждати, якъ Евангельскимъ сестрамъ по смерти Лазаря, ажъ три днѣ на конечу а покрѣпляюще немочи нашъ руку; але въ первой заразы хвилі напаша печали „возвѣстивши пріемникамъ Апостольскимъ“ [Сестра наша, Софія Рибенбаверъ, вдова по пок. докторѣ правъ и буйшѣмъ адвокатѣ Альбинѣ, чомерла] пославъ намъ Утѣшителѣвъ въ особахъ Всечестивѣйшихъ ОО.: Прал. и крилош. Март. Пакажа, крил. О. Карачевского, Д-ра почет. крилош. и префесора гимназіяльного Іосифа Левницкого, парохъ збъ Знесѣня Бѣлинкевича, Архикатедрального проповѣдника Редкевича и Лежугубского, загально почитаныхъ за-для своихъ наукъ, благосердія и ревности въ душастаровницѣхъ та вытравалости въ молитвахъ. Теплымъ зъ сердца плывучимъ словомъ потѣхи и сочувства, горячою, небеса прошибающею молитвою за упокойною въ часѣ парастасѣвъ въ дома, водданемъ послѣдній преслуги похоронной и поминальнымъ богослуженемъ въ церквѣ св. Николая — змогли Они усмирити дѣймающій боль сердце нашихъ, завдану судьбою разу пригнотити и плачь сирѣтскій утѣлити. Протоѣвъ Всемъ Высочайшеуказаннымъ симъ Отцямъ зъ щирою душѣ приложно наше смиреніе, але наилучшійше заслужене спасеніе-Вѣтъ! — и умоляемо Всевышняго, щоби безкористовніебъ Вашу все щедро нагородивъ повнотою адогрова довго- и благоденствія!

Андрей Грабоуичъ зять, Николема зъ Рибенбаверѣвъ Грабоуича, Кароль Рибенбаверъ, Корнелія, Володиславъ, Павлина зъ Рибенбаверѣвъ Шиндлеръ, дѣти. 1—1

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ (безпечень въ Празѣ)

(основанный въ 1868 р., въ Галичинѣ водъ 1874 р.)

скѣпчивъ зъ кѣнцемъ 1895 р. 27-ый рокъ своей дѣятельности и зросли во всеѣхъ водѣлахъ „Славія“

зъ кѣнцемъ 1895 р. ар. 6,815 229 98 кр.

Фонды резервовый и ручающій

Преміи належитостя побѣдній и водѣот-

ки за рокъ 1895 . . . 2,116.833-28 „

Обезпеченій сумы въ секціяхъ на

житѣ . . . 26,136.343-45 „

Обезпеченій сумы въ секціи водѣ

огню . . . 253,137.811— „

Выплаченій капиталы, реиты и водѣко-

дованія въ 1895 р. . . 1,521.681-61 „

За часъ своего истованія выплативъ

банкъ „Славія“ своимъ членамъ

капиталы и водѣкодванія въ за-

галъной сумѣ . . . 25,553.849-30 „

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеч-

ченія на дожитѣ або на случай смерти, якъ и обез-

печенія вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченія

водѣ шкодѣ огневыхъ будынокѣвъ, движимостей, збѣ-

жа товарѣвъ, заасѣвъ, скота и пр.

Тарифы „Славія“ весьма умѣренны, а услѣвія

обезпеченія весьма корыстны.

Тарифъ и дружесѣртѣвъ внеченъ всякого рода,

якъ и всеѣхъ потребныхъ поясненій удѣляе якъ най-

охотѣйшѣе головное Заступничество „Славія“ для Га-

личины в Букованѣ у Львовѣ при улиці Слѣвац-

кого ч. 3. 23 18—?

„Славія“ принимае зголошенія о удѣлене аген-

ціи въ мѣстѣвостяхъ де нема ще заступника и вель-

ми радо удѣляе агенціи письменнымъ селянамъ.

Розкладъ їзди поїздівъ залізничнихъ

важный від 1 липня 1897

після часу середно-європейского [познійшого о 36 минут від часу львівского].

ПОІЗД	до Львова	ПОІЗД	зі Львова
посп. особ.	приходять о	посп. особ.	відходять о
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочиска з годови. двірца
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан
7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15	„ Підволочиска з Підзамча
8.05	„ Лавочного		„ Іцкан
8.16	„ Тернополя на годовний дворець	8.40	„ Кракова
8.25	„ Сокаля	8.55	„ „
9.10	„ Кракова	9.20	„ Скольного [до Гребенкова від 10/1—21/2]
9.30	„ Ярославла	9.25	„ Сокаля
1.15	„ Янова	9.40	„ Янова
1.30	„ Кракова	10.05	„ Підволочиска з годовного двірца
1.40	„ Скольного [Гребенне від 10/1 до 21/2]	10.27	„ „ Підзамча
1.50	„ Черновецъ	10.45	„ Іцкан
2.15	„ Підволочиска на Підзамче	10.45	„ Янова [лишь в недѣлі і свята]
2.30	„ „ годовн. дворець	1.04	„ Підволочиска з годовного двірца
5.25	„ Сокаля	1.55	„ Іцкан
5.35	„ Підволочиска на Підзамче	2.08	„ Янова [лишь в недѣлі і свята]
5.45	„ Іцкан	2.31	„ Підволочиска з годовного двірца
5.10	з Підволочиска на Підзамче	2.40	„ Черновецъ
5.30	„ „ годовн. дворець	2.50	„ Кракова
6.00	„ Кракова	3.00	„ Янова
6.55	„ Підволочиска на годовн. дворець	3.05	„ Скольного [від 1/2 до 20/2 з Стрия]
8.00	„ Кракова	4.40	„ Ярослава
8.15	„ Янова тільки в недѣлі і свята, що день а від 12/2 до 21/2 в будні дні	3.40	„ Зимнои водѣ що день до дальшого зарядженія
8.45	„ Вруховичъ тільки від 20/2 ажъ до дальшого зарядженія.	3.48	„ Бруховичъ
9.01	„ Кракова	4.40	„ „
9.10	„ Вруховичъ тільки від 1/2 до 21/2	5.20	„ Лавочного
9.30	„ Янова [від 12/2 дня 21/2 в нед. і свята]	5.24	„ Янова лишь в будні дні
9.48	„ Іцкан	6.45	„ Кракова
9.50	„ Підволочиска на годовн. дворець	7.05	„ Сокаля
10.00	„ Скольного [лишь від 1/2 до 20/2] Стрия, Хрѣрова	7.25	„ Тернополя з годовного двірца
10.20	„ Лавочного	7.30	„ Лавочного
12.10		7.47	„ Тернополя з Підзамча
		8.50	„ Янова в недѣлі і свята
		10.30	„ Іцкан
		11.00	„ Кракова
		11.37	„ Підволочиска з годовного двірца
			„ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

КРЬСАА огорождов куті, складаній зъ листовками деревляными, штука по 3 ар. Лавки огорождов по ар. 10 и 12 Коновы и Сикавки огорождов поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, горговлъ зельзана у Львовѣ, площа Капитульна ч. 1 [супротивъ кате-1895 дра.]

Товариство „Просвѣта“

при зближающихъ ся испятахъ въ школахъ народныхъ подае до вѣдомости Свѣтл. Радѣ Шкѣльныхъ, Впов. священниковъ, катихизитѣвъ, учителей и родитѣвъ, що книжнѣ наклады товариства, призволеній кр. Радѣю шкѣльною на преміи для учениковъ, красно опрѣвленій можна купити въ канцеляріи товариства рыноу ч. 10, по слѣдующій цѣнѣ:

Росказы про силы природы 20 кр.	
Оповѣданя о житіи св. Бори-	
са и Глѣба	20 „
Повѣсь ки для дѣтей	27 „
Сестра	15 „
Байки	22 „
Исторія Руси ч. I.	25 „
Исторія Руси ч. II.	23 „
Лѣтъ и коноплѣ	24 „
Рогата худоба	45 „
Про живоплоты и лѣсы	20 „
Всѣмъ Франклинъ	16 „
На досвѣткахъ	22 „
Середѣ лѣдового моря	25 „
Житѣ св. великомученика и	
дѣкаря Пантелеймона	20 „
Дрѣбна птица господарска, а	
великій грошъ	20 „
Вѣдѣрыте Америки	22 „
Звѣрѣта шкѣдній и пожиточній	
перекотиполе	18 „
Кирякъ и Методій	22 „
Повѣстка (Тѣточка Ганна и	
два старѣй-богомольцѣ)	18 „
Финляндія и Сахара	22 „
Молитвенникъ народный (въ	
звычайной опрѣвѣ)	20 „

въ лучшій опрѣвѣ:!

а) хребетъ полотняный и зодоченый крестъ зъ переду 25 „
б) цѣла опрѣва полотняна, берѣги зодоченый и зодоченый крестъ зъ переду . 35 „
Молитвенникъ народный великій по цѣнѣ 90 кр., 1.10, 1.80, 1.60, 1.80 ар.

Всѣя замовленія высплат

Виходить у Львові щодня (крім неділей і руских свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник“ найважливіших повістей виходить во вівторок, а во вівторок і п'ятницю на прямих разом з „Ділом“.

Передплату і нисерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — в Іршаві М. Крижановський; — у Відні: М. Дукес, І. Селлерстатте; — Ф. А. Ріхтер, Nibelungengasse 4; — Н. Селскі І. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler І. Wallfischgasse 10; в Франкфурті і Гамбурзі: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належитість за нисерати платять у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік . . 18 зр. на цілий рік . . 24 зр. на пів року . . 9 зр. на пів року . . 12 зр. у Львові: на цілий рік . . 16 зр. на пів року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр. Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламация неопечатаній вільній від порта.

Подорожне членство 8 кр. в. в. Оголошення з'являються за п'ять 10 кр. від одного стрічки нисератової або в місяць в рубриці „Надоблене“ по 25 кр. в. в.

Підписи і інші доносення приватні числять ся по 15 кр. від стрічки.

Голос чеського феодала.

При теперішній безвихідній ситуації всі інтересовані чинники радять почути з котрої-небудь сторони як і слова ободрення і заохоти, — тож нетерпеливо вижидують і пильно прислухують ся енуціяціямъ вызначеніших мужівъ політичнихъ. Однак по кожній такій енуціяції наступав розчарування: нема надії, щоби се все, що під „зельзною рукою“ так славно зачало розпадатися, могло зновъ якось до купи зложитися. Ані в промовахъ провідниківъ нїмецької лївниці, ані в промовахъ молоді-чеськихъ послівъ не можна було почути щирої притакуюванія до якоїсь серйозної акції угодової. Дятого то появили ся в прасі вїсти, що акція угодова зложена тепер в руки шляхти, чеськихъ феодалівъ, котрі хоч і вїшли в досить близький контакт з молоді-чеськими послами, ще не вїрекли ся своїхъ становихъ традицій і пересвідчені, а тимъ самими і вїшли би заговорити до нїмецької вїрно-конституційної шляхти. Мїж чеськими феодалами, котрі мали взяти ся за акцію угодову, вказувала праса мїж иншимъ на кн. Фридриха Шварценберга, посла з Будїєвиць. Минулої неділі промавляв сей князь-посол передъ своїми виборцями, а его енуціяція принесла зновъ розчарування для гр. Баденго. Навіть шляхта, се послїднє refugium гр. Казимира, не хоче, чи не чує ся в силі подати ему помічної руки.

Змїстъ промови кн. Фридриха Шварценберга бувъ такий: Давна лївниця розбита на атоми, але мимо того треба добре пильнувати ся, бо ті всі атоми готові кождо хвилі поборювати права славянськихъ народівъ. Натомість на правіцї утворила ся більшість на основі автономічній. Сторонниця получили ся для оборони індивідуальності і права корольствъ та краївъ на основі историчного права, для осягнення рївноправності всіхъ народівъ і для усунення того централізму, що то его ліберали вихвалявали одинокимъ спасіємъ Австрії. В складі сїхъ правіцъ чеські послы разом з чеськими феодалами суть найсильнішимъ що-до числа складникомъ, а вже теперъ неможливо безъ нихъ і противъ

нихъ правити. По-при Чех вь стоять Поляки, Словїни і Хорвати, а всі они стремлять до одной цїли. Консервативні Нїмці визнають принципъ: дати кождому народови се, що потрібне до его розвитку. Теперїшня більшість утворила ся сама з себе; она буде підпирати правительство такъ довго, доки оно буде старати ся вь рївній мїрї о інтереси всіхъ народівъ; она не згодить ся нїколи на централізацію адміністрації і законодавства. Сторонниця правіцъ хотять, щоби сойми краївъ були осередкомъ праці і діяльності, а централізація парламенту бувъ форумомъ для такихъ справъ, котрі дійсно суть спільними. Сойми краївъ мусять добити ся своїхъ правъ, мусять розпоряджати достаточними фінансовими средствами, а коли справы краївъ будуть поладжені у себе дома, тогдї буде можна зійти ся разомъ і розсїднати, що насъ всіхъ спільно давить і болить. Конституція, довершена передъ 30 роками безъ участі Славянъ, не має жиненої сили. Роздїл компетенцій ради державної і соймівъ, переведений вь тїй конституції, не дасть погодити ся зъ понятємъ автономії. Мы представляємо собі — говоривъ князь — могуту державу здвинуту на двитичихъ краяхъ, а централізмъ є лишъ позолоченою копулою на нужденнихъ стовпахъ.

Що-до розпоряджень языковихъ, то они відповідають принципамъ языкової рївноправності і негують понятя, мовъ би вь Чехї була якась замкнена нїмецька область языкова. Але розпорядження языкові суть лишъ щасливимъ початкомъ акції, бо рївноправність языкова буде аж тогдї довершена, коли Чехи осягнуть у вышнихъ инстанціяхъ се, що вже теперъ мають инші поменші народи, н. пр. Італіанці.

Що-до „угоди“ чесько-нїмецької, то она безперечно доконче потрібна для Чехї. Але не можна обмежати ся на миръ лишъ для Чехї, бо і инші народи, именно Словїни і Хорвати, доминають ся такихъ самихъ правъ, що і Чехи. Угода мусїла би опирати ся на загальній основі і стремїти до рївності истяуючої конституції, при чомъ треба би звернути спеціальну увагу на Мораву і Шлезію. Борба мїжъ централізмомъ і автономією покінчити ся аж тогдї, коли принципъ автономічній побїдить. А зновъ „угода“

мусить переводити ся публично, підъ публічною критикою, і взаємно обома народами, а завершена єи мусить наступити вь соймі. Чеські феодалы можуть взяти ся за акцію угодову лишъ за згодою цїлого чеського народу, щоби не повторили ся давні похибки. Всяка же робота повинна стремїти і мати на увазі лишъ одну мету, а то чеське право державне.

Вь промові кн. Шварценберга замїтні два моменти: Означене політичного становиска чеськихъ феодалівъ і начеркъ програми теперїшньої більшости парламентарної. Що-до становиска чеськихъ феодалівъ, то они прийняли політичну програму молоді-Чехівъ, готові зъ ними солідарно поступати вь квестї державного права чеського і постулатівъ національнихъ, не думають (такъ само якъ цїлий народъ чеській) вдовольнати ся розпорядженнями языковими і не хотять прийняти ся ролю угодовихъ посередниківъ. Чеська шляхта прїлучає ся до спільної акції цїлого народу чеського вь борбі о національній права, а тимъ самимъ перетавъ бути якимсь відрубнимъ організмомъ, якъ се доси бувало, вь одноцїлїномъ організмї краївъ корони чеської Чеська шляхта вертає назадъ до народу, відъ котрого була відлучила ся вь наслідокъ викривлєнихъ понятій становихъ. Вь спільнихъ квестїяхъ чесько-нїмецькихъ будуть ставати противъ себе лишъ дві народности: чеська і нїмецька, а не окремі верстви і стани: феодалы, демократи і т. п. Угода може бути переведена лишъ при взаємній порозумїній обохъ народівъ на питомій ґрунті, с. в. вь чеськомъ соймі.

Що-до програми і становиска теперїшньої більшости парламентарної, то кн. Шварценбергъ лишъ ширше розвинувъ і пояснивъ принципъ, на котрїхъ ті сторонниця сполучили ся. Зломане централізмъ і якъ найбільше розширене автономії краївъ, вкорочене правъ центрального парламенту і розширене правъ соймівъ краєвихъ, роздїл компетенцій соймівъ і ради державної, оборона індивідуальності краївъ, — все те лежить вь програмі сторонниця більшости. Більшість готова підпирати правительство лишъ тогдї, коло оно не стане поперець єи програми. Більшість не дасть спїшити ся вь своїхъ стремлєняхъ навїть теперїшню конституцію, бо — якъ сказавъ кн. Шварценбергъ — конституцію

ухвалено лишъ незначною більшістю і безъ участі Славянъ, а послїдній подївъ показавъ, що конституція така, яка она є, не має жиненої сили.

Взагалі старавъ ся кн. Шварценбергъ вь своїй енуціяції протиставити централізмъ принципъ автономічній і, а Нїмцямъ-лібераламъ теперїшню славянську більшість парламентарну. Вычисляючи же тыхъ Славянъ, вхожихъ вь складъ автономічній більшости, згадувавъ бесїдникъ лишъ про Чехівъ, Поляківъ, Словїнівъ і Хорватівъ. А говорячи про угоду чесько-нїмецьку, зазначивъ, що угода, а взагалі миръ національний, не повинна обмежати ся лишъ на саму Чехію, але і на инші народности, именно на Словїнівъ і Хорватівъ, котрі домагають ся такихъ самихъ правъ, що і Чехи. До осягнення сего мира національного мусить дійти ся хочъ бы навїть при помочи рївності конституції.

Отсе сильне заакцентоване кн. Шварценбергомъ спільности інтересівъ славянськихъ мусить безперечно радувати кождого Славянину, — хочъ зъ другої сторони годї помянути єю обставину, що дїєсь оно вь найкритичнішій порї для Чехівъ, именно коли національний здобутокъ народу чеського заворушивъ цїле гнїздо нїмецькихъ шершенівъ. Вь такій порї несогріше замахати Нїмцямъ передъ очі прапоромъ славянськимъ. Коли Чехи вели обструкційну опозицію, то чванили ся своїмъ москвофільствомъ, — а теперъ, коли вїшли до більшости парламентарної, чи не хотять они добути собі вь нїй верховодяче становиско, загортаючи підъ свій покровъ прочихъ Славянъ і высуваючи ихъ противъ Нїмцівъ? Не хочемо пересуджувати ходу дальшихъ подївъ, але оно виходило бы такожъ і зъ того, що кн. Шварценбергъ не згадавъ ще про однихъ Славянъ, котрі входять вь складъ більшости, — именно про Русинівъ. Сїмъ правительственнымъ Русинівъ займає поважне становиско вь „Славянськомъ христ.-народномъ союзі“, тожъ годилося бы за ихъ національними постулатами такъ само упізнати ся, якъ за Словїніями і Хорватами, а коли кн. Шварценбергъ не згадавъ про Русинівъ, то значило бы, що Чехи не думають на серію заняти ся долею покривдженихъ народівъ славянськихъ та лишъ для ефекту понохають Нїмцівъ.

Велике руско-народне свято вь Америці.

Такий заголовокъ дала американська „Свобода“ описови ІV-ої головної конвенції „Руско-народного Союзу“ вь Maufield [вь Пенсильвії] дня 8 червня с. р. Изъ тої статї [уміщеної вь послїднихъ двохъ числахъ „Свободи“] подаємо де-що цїкавіше.

Дня 8 червня — пише „Свобода“ — зїзхали ся делегати „Р.-н. Союзу“ до Maufield, щоби тамъ радити надъ долею сего свого одинокого товариства. Після програми, уложеної головнимъ секретаремъ товариства, удали ся всі делегати о 9 годині рано до гарної мїсцевой церкви, де о. Т. Обухевичъ відспївавъ службу Богу на интєнцію товариства. Підчасъ служби Б. спївавъ мїшаний хор підъ проводомъ поправдї невтомилого учителя хорального спїву А. Терещука. По скінченій служби Б. всі рускі священники, вь числї сїмохъ, станули до папахидъ за упокій помершихъ членівъ товариства, по чомъ всі удали ся до майфїлдської школи на наради.

Вь просторїй галї школи згромадили ся всі делегати і розпочали ся наради. Наряди отворивъ предсїдатель „Р.-н. Союзу“ звїстний всїмъ патріотъ Ів. Глова короткою привітною рїчю. Предсїдателемъ на часъ наради вибрано о. Обухевича, а заступникомъ предсїдателя Данька Павлишака. О. предсїдатель, подякувавши за виборъ, обравъ собі на секретаря Д. Пирча зь Оліфанту і Дим. Ванька зь Авсонїї. Відтакъ удїливъ голосу секретареві о. М. Стефановичеві зь Штубурга а опісля касієрові Юр. Хилковичеві зь Оліфанту. Зъ устъ обохъ сїхъ урядниківъ довідали ся зібрані ось-що:

Урядники „Р.-н. Союзу“ доклали всїхъ

силъ, щоби вывзати ся зъ наложеного на нихъ обовязку. За стараннемъ того товариства выйшла така гарна книжка, якъ Календаръ, выдавала ся часописъ „Свобода“, а що-найважливіше видїль товариства занявъ ся такою для Русинівъ важною справою, якъ еміґрація, высыланчи одного зъ своїхъ найдїяльнїшихъ членівъ, о. Неестора Дмитрова до Канади для провїреня водносінъ, у якихъ доводити ся жити тамъ рускимъ поселенцямъ. Дальше мы довідали ся, що „Р.-н. Союзъ“ за той рікъ придбавъ для себе багато членівъ, бо коли минушого року товариство числило лишъ 587 членівъ, то теперъ числить оно 1019 членівъ, значить: за одинъ рікъ придбало майже вь-друге стілько. Нїчо не помогли ворожі нашому товариству агітації. Нашъ народъ не повїривъ сплетнямъ, а якъ би на перекіръ лїхми людямъ горнувъ ся гурмомъ підъ крила тої нашої народної інституції. Бо і якъ же-жъ не горнути ся до свого, коли се товариство такъ ще молоде а такій у нїмъ великій поступъ! Адже-жъ вь касї готовими грїшми начислили 2,540 дол. 88 цт., а разомъ маєтокъ товариства „Р.-н. Союзу“ вартъ на грошї 3,314*18; зельзного фонду є вже 1091 дол. 99 цт.

По старанню оброблєнімъ справозданню секретаря і касієра, народъ зъ нетаєною радістю прийнявъ гучними оплесками такий потїшаючий вїсти.

Опісля о. Неесторъ Дмитровъ тримавъ коротку бесїду про Канаду [о тїмъ друкувавъ фейлетони вь „Свободі“] а потїмъ наступили внесеня видїлу і внесеня делегатівъ.

Внесеня відъ видїлу ставлявъ о. М. Стефановичъ, зъ котрихъ, по оживленій дискусії, прийнято слїдуючі постанови: 1) Кождий членъ „Р.-н. Союзу“ мусить брати стату-

ти і грамоты, а цїну ихъ вызначить нововибраний видїль. 2) Если донесуть до видїлу „Р.-н. Союзу“ про смерть одного зъ его членівъ, має ся виплатити посмертне вь часъ одного мїсяця, а вь браку грошей вь часъ двохъ мїсяцівъ. — Піднесено ще кілька точокъ ухвалєнихъ давїше і припоручено строго держати ся статута, по чомъ на внесенє о. Констанкевича удїлено уступуючому видїлові абсолюторію а головнихъ урядниківъ товариства: касієра Хилка і секретаря Стефановича за вбродиве і безкористовне провадження рахунківъ.

Наступили внесеня членівъ зъ котрихъ [мїжъ иншимъ] ухвалєно: 4) Членомъ „Р.-н. Союзу“ може бути лишъ Русинъ. Членівъ иншихъ народностей лишъ тогдї приймає ся, если они належали до руского Братства і разомъ зъ нимъ приступили до „Союзу“. Поодинокіхъ членівъ иншої народности не приймає ся безусловно. — 5) Припоручено п. Д. Пирчові уложити рускій Букваръ і предложити его на піврїчній конвенції.

Опісля приступлено до вибору [картками] нового видїлу. До видїлу увїшли: Іванъ Глова предсїдатель, Петро Секеракъ заступникъ предсїдателя, а Іванъ Арданъ секретарь, Юрій Хилка касієръ, видїлові: о. Т. Обухевичъ, Мих. Демчю, Іосифъ Ковалє, Алексій Шлянта, Діонісій Пирчъ і Дан. Павлишакъ; заступники видїловихъ: Мих. Копацькъ, Ант. Онуцакъ, Гавр. Дзядикъ, Т. Майчакъ; до контрольного комісії: о. Стефанъ Макарь, Юст. Криницький, Кондр. Котанчикъ.

Слїдуючого року конвенція призначена вь McAdoo, Pa. [вь Пенсильвії].

Коли о. предсїдатель закравъ вечеромъ збори, майфїлдська банда, що підъ той часъ була на галерїї, заграла „маршъ Союзу“.

Тогдї поприходили Братства майфїлдскї і зь Оліфанту зь гарними відзнаками, до 400 осібъ, і мавъ відбутися величавий похідъ по мїстї, та на жалъ зливний дощъ перешкодивъ і братчики порозходили ся.

Треба було бачити, якъ одушевлені і радї всі були зъ ходу наради. Ані одного не було такого, котрий бы не забиравъ слова вь дискусії, а що-важливіше, всіхъ бесїды вызначали ся звязлостію і зрозумїнемъ рїчи. На лицяхъ усьхъ малювала ся невысказана радість і вїра вь будучність американськихъ Русинівъ.

Стемяло вже якъ вь веселїмъ настрою, живо бесїдуючи про справы бїжучї „Союзу“, вийшли делегати „Союзу“ зь салї засїдань, щоби уступити мїсце майфїлдськимъ патріотамъ, котрі наміть того вечера зробили своїмъ вечеркомъ правдиву несподіванку.

Вь просторїй салї майфїлдської школи — пише о. Ст. Макарь о тїмъ вечерку — точно о годині 8-й вечеромъ не було вже вільного мїсця ані на салї ані на галерїї. Народу зібрало ся до 1000. Кождий, малий чи великий, спїшивъ до майфїлдської галї, щоби тамъ почути нашу рідну пїсню, наше рідне слово. Зъ ударомъ 8-ої години піднесла ся куртина, а на естраді побачили мы нашого ветерана-патріота о. Т. Обухевича. Ставъ вінъ читати про те, якъ бы намъ тутъ вь Америці поступати, щоби наша Русь не пропала, а противно, щоби зъ кождимъ днемъ змагала ся. О. прелегентъ вказувавъ нашимъ людямъ на організацію просвітній і економічній иншихъ цивілізованихъ народностей та заохочувавъ брати собі примїръ зъ тыхъ народівъ і лунити ся, бо побїда-лишъ у тыхъ, котрі спільними силами працюють. Правда, і у насъ мїжъ Русинами пороблено вже деякі кроки до народної організації і зъ кож-

Поминене Русинів в енуціяції кн. Шварценберга має також ще й іншу причину, іменно сю, що з правительством Русинами в більшості парламентарній ніхто не числить ся. Они ввійшли до більшості, не ставляючи в собі ніяких постулатів і не застерігаючи собі ніяких прав, — лише в силу того, що коло польске ввійшло в склад більшості. Правительственный Русини не могли опинити ся в таборі противном до кола польского, а лише щасливої констеляції мають завдячити, що найшлося для них місце, на позбрі приличне, в „слав. христ. народном союзі“. Але яка різниця між сторонництвом входячим в склад „союзу“, — показав ся вже найліпше хоч би з того, що о права Словінців і Хорватів допоминають ся Чехи, а про права Русинів нігде анї згадки. Правительственный Русини можуть рекламувати свои права лише в колі польским, а Поляки чей-же не впади ще на голову, щоби на самих себе крутити бич. Дятого то хоч-би теперішня більшост парламентарна прибрала з часом і виразний характер славянскій, то Русинам з неї не буде хісна, бо ніхто з чинників, входячих в її склад, не упомне ся о права народу руского.

Справоздання посла Ярославича.

Посол д-р Ярославич — як відомо нашим читателям з коротких звісток поданих свого часу в „Діль“ — по замкненню сесії ради державної по в'їденськом з'їзді соціалістичній демократії вийшов до Галичини і почав в своїм окрузі виборчим ставати перед виборцями. По чав в Скарлатині — дня 14 н. ст. червня був в Староміщині а 15-ого в Скарлаті. Відтак в Теревовельщині — 22-ого червня в Теревовлі, а 23-ого в Кобиловолках. Опісля загадував звернути ся в повіт Гусятинський, але тамешний староста заборонив подані старосту до відомості збори в Копичинцях і в Кривеньком, а заборонив з причини формальних, очевидно натягнених.

Про справоздання посла Ярославича подавали ми — як сказано — лише коротенькі звістки, і то post festum, бо анї сам шановний посол, анї його муж довіря ні разу не оголосили збору виборців — отже ми не могли вислати бодай на оден збор свого редакційного справозданиа або удати ся до кого з наших людей в даній околиці, щоби потрудив ся на збор в характері справозданиа і подав нам докладнішу звістку про справоздане посла. Д-р Ярославич узнав за відповідне переймити до своїх зносин з виборцями випрактиковану методу пп. Барвінського і Вахнянина, котрі аранжують собі збори „потай миру“, а о їх справозданню посольским довідув ся ширший світ, а навіть загал виборців — доперва

по „всім“, і то часом аж з телеграми у в'їденський Neue freie Presse. Так і о справозданні посла Ярославича ширший світ довідував ся завжди вже „по всім“ а автентично хіба з соціалістичного в'їденського дневника „Arbeiter Zeitung“... Замітна річ, що навіть львівскій „Громадскій голос“ [редагований д-ром Франком] в посліднім своїм числі вже з 1-ого липня знає подати про справозданя д-ра Ярославича лише тільки, що він їздить по повітах, складає справозданя [був там і там] і „всюди ухвалили йому висказати похвалу за його поступоване у Відні“. Більше нічого!

Не мавши можливості, з наведеною вище причини, вислати або постарати ся в повіті о справозданні бодай на оден збор, де посол Ярославич здавав справу з свои посольскої діяльності, — ми також не одержували опису тих зборів в своїх наших людей з дотичних околиць. Причини того можемо догадатися. Неоден, що мого би був написати, не був на зборі, бо з дневників не довідав ся о зборі і не був запрошений [одна львівська часопись писала (не знаємо, чи по правді, але ніхто того досі не заперечив), що на однім зборі не було анї одного священика, бо нікого з руского духовенства не запрошено], — а другий, хоч і був, та осудив, що „радіше не писати“, бо — як знаємо — в телеграфічних комунікатах, сланих по кождім зборі до Arbeiter Zeitung, головну вагу кладено на се, що виборці одобрили становище заняте послом Ярославичем на з'їзді соціалістів у Відні, а одна руска респітка накинута ся на руске духовенство, що оно дало вогтум довіря послові, котрий піддав ся під команду соціалістів... З огляду на те повинні бы наші люди з повітів скалатського і теревовельського пояснити прилюдно справу тих зборів, на котрих ставав перед виборцями посол Ярославич, — позначити загаль з виявленими поглядами посла і з становищем, яке заняли виборці [які виборці?] і з яких мотивів. Бєть сє рїч не маловажна. Правительство и „моральний рїжонд“ польскій певно має о всім так само добрий інформації, як головний заряд соціалістичної партії, — тільки загаль рускій має о нічом не знати?! Погляд „радіше не писати“ — тут зовсім не на місце.

Ми одержали онюгди допис з Теревовельського в одного селянина, котрий, на дармо дождаючи, щоби хто з інтелігенції написав про збор з 22-ого червня в Теревовлі, взяв за перо і списав де-що, але побіжно і не повно.

„В вівторок 22-ого н. ст. червня піше він — прибув до Теревовлі посол д-р Ярославич і дав справозданє з свои дотепершньої діяльності в рад державній. Учасників явилось до 200 людей. Збори вибрали головою Веч. о. Цегельського з Струсова, а секретарями пп. Александра Царевича артиста-малюра з Кобиловолк і Ситника

з Струсова. Зб сторони правительства явил ся комісар Шведицкій.

Посол, забравши слово, пояснив склад партій в парламенті, відтак перейшов справу трактован в рад державній. Оповідав зборам, як то п. президент міністрів через цілий час нарад парламентарних прїв на своїм стілці атласовім та мовою сонїчником крутить ся за сонцем, так і сєй великій чоловік шукав ратунку свого істнованя у різних „добрих людей“. Одним дарував де-що, другим приобіцяв „грушки на вербі“ а ще иншим тримаючи ся засади, що „много то нездорово“, обіцяв своєю зелїною рукою де-що... Коли однак обетрункїонери Нїмцї присїкались до него на добре, він, шукаючи ратунку, удав ся аж до цїсаря. Та не так то легко було тепер знайти чоловіка, щоби мав ще апетит на того „пиво“, якого наварив пан президент, — тож і корона, видячи се, присудила самого графа вишнїи той „квас“. [Та за се вже п. комісар не хотїв дати послови дальше говорити про таї цїкаві рїчи.]

Посол почав дальше говорити про таї справи, як підля Галичини, пата курія до соїму, спільки господарскї, зменшенє цїны соли, скасованє ревизорів в худобі, відданє нотаріату до суду, поліпшенє долї хлїборобів, винагородженє громадам за провадженє справ війскових, — вкїнци залив, що він вступив до табору соціал-демократів та що стоїть в опозиції до правительства. — Збори заявили послові своє довіре і одобрили его поступованє.

Тепер наступили інтерпеляції. Першій говорив о. Тимус з Гуминськ, пытаючи посла о поясненє цїли свого вступленя до клубу соціал-демократів. Посол відповів, що він як Русин буде завжди і всюди боронити прав народних руских. — Ситник з Струсова, пытав знов посла: чи хотїв бы наступити коли підля Галичини, чи були би з того які користи і які повстали би з того кошти? Друга інтерпеляція була в справ зменшеня служби однорічних охотників виключно лиш на оден рік. — Скореньскій, господар з Рівдваня, просив посла о скороченє вправ війскових та щоби в народних школах учити языка нїмецкого. — П. Навроцкій, депендент нотаріальний з Теревовлі, говорив про свободний розвиток Русинів, про темноту селян, про матеріалізм, — а потім збори відповіли многолітстві цїсареві, відтак послові, і розійшлись додому.

Таї самі збори відбули ся 23 червня в Кобиловолках, а в Гусятинськом п. Кокуревич телеграфічно заборонив здавати послові справу в тїм повіті.

З підвищенє наведеного письма виходило бы, що посол д-р Ярославич уже вступив до клубу соціалістів; се впрочім по звїстивм его виступленю на з'їзді соціалістів у Відні не було би ніякою несподіванкою. Коли справд д-р Ярославич из досїчасного госпітанта став членом соці-

лістичного клубу, то тым самим вєй три независимі рускі послы не будуть уже могли творити окремої групи независимо руском. На тїм становищі независимі руском остануть ся оба прочі послы: о. Танякевич і д-р Окуневскій — бо на скільки нам відомо д-р Т. Окуневскій між соціалістів йти не гадає...

Перегляд політичний.

Нас Народа доносить, що конференція для чєско-нїмецкої угоди начує ся дня 20 с. м. У нас вже писано о тїм, які можуть бути вигляди тих конференцій, коли судити по дотепершнім завязтїм опорі сторін, а особливо Нїмцїв. Причини нїмецкої опору пояснює Wiener Allg. Ztg. після вїстей, одержаних з Праги. В кругах, близьких до провідників нїмецкої обетрункїи, говорять, що вже в дїл довшого часу є певні позначки, що становище ір. Баденського поважно захитанє і вже вєй вересні має він уступити, а бар. Гавч одержит припорученє зложити новий кабінет. Нове міністерство буде складатись в часті з людей визначних в австрійскій політиці, по часті з урядників. Оно зараз відкличе языковий розпорядженя і буде старати ся відокремити молоді Чехів а в разі потреби також і чєских фєвдалів. На те все Нїмцї числять багато і дятого противлять всяким заходам, щоби навязати переговори для переведеня чєско-нїмецкої угоди. Они обчислюють, що нове міністерство найде собі більшост парламентарну з нїмецкої лївиці, антисемітів, нїмецких консерватів і польского кола, котре für jede Majorität zu haben ist. В тїм разі можна буде перевести в рад державній навіть зміну регуляміну, щоби не допустити до молоді-чєскої обетрункїи.

Польскі дневники дуже сердять ся на таку аухвалу комбінацію, що мов би то польске коло мало вступити до нової більшості парламентарної. Але дарма рїч: оно-ж само дало досі докази, що справд die Polen sind für jede Majorität und für jede Regierung zu haben. Слушайте замїчає Wien. Allg. Ztg., що дивним видає ся, щоби той сам бар. Гавч, котрий брав визначну участь в виданю языкових розпоряджень, тепер мав їх відкликувати.

З Горіції пишуть до дневника Agram. Tagblatt: Побережні Словінці боронять ся в дїл своих італійских гнобителїв між иншим торговим бойкотом. Словінці постановили купувати свои потреби лише у своих земляків, а італійскі купці вже добре відчули сю постанову і кілька разів вислали депутацію до бурмістра і до инших провідників італійского сторонництва з просьбою, щоби они відвернули небезпеченство і Словінцїв яким способом змусили або наклонили купувати в італійских торговлях. Але що ті пани не мають ніякого впливу на словінське населенє і дятого их заходи були би даремні, то удала ся депутація до намїстника в Трієстї, щоби він вдав ся в ту справу. З того часу безпощадно конфіскують в словінских дневниках всяку статью, обговорюючи правдо „свої до своих“. Але й се не доведе до цїли, бо Словінцї не гадають вже свои тяжко зароблені гроші віддавати дальше своим безоглядним ворогам.

Хорватскій соїм в Загребі буде мабуть скликаний на д. 29 с. м., але сєсія має бути коротка, так що стане часу лише на уконституованє соїму, вибір делегати до угорского соїму і на кілька законодатних внесенє. Члєны сполученої опозиції з'їхались вже д. 30 червня, щоби уконституовати ся. При тїм також постановлено, що сполученє опозиційних сторонництв, довершенє при виборах, має остатись і на дальше.

Хорватска і сербска молодіж загребского університету постановила доложити вєйх сил, щоби попірати і ширити згод між Сербам і Хорватами, і в тїй цїли удала ся до визначних в публічнїм житю осіб з запитуванєм о их гадку. Декотрі дали вже свою відповідь. І так єпископ Штросмаєр пише: „Мои молоді панове! Ваша цїль є гарна; дав бы Бог, щоби Ви єї досягли! Любов, згода і єдність — се сам Бог; а хто живе в любови, згоді і єдності, той живе в Бозі, а Бог в нїм. Любов, згода і єдність — се правдивє християнство, вєйне жєрєло всякого житя, всякого свѣтла, всякої правдивої свободи, всякого посту и славы. Хто починає ся до любови, згоди і єдності в нашом народі, той, чи він євє Сербом чи Хорватом, є правдивим християнином, правдивим приятелем житя, свѣтла, свободи и славы своего народу! Брак

дым майже днем мы отрясаемо з себе ту темну луску, якої в краю набрали ся, а все-ж мы ще позаду инших народів. О. прелєгента нагороджено за его гарно оброблену рїч гучными оплесками.

Опісля наступили співы на мїшаний хор під проводом п. А. Терушка, грала банди і деклямували дїтя.

Хоры мїшанї співали чудово, гармонійно, з чутєм. Серця вєйх слухачїв потонули в гармонійно-милых звуках нашої пїсни, виключеної мїшаним хором справд по майстерски. Пїсни: „Щастє нам Божє“, а найбільше „На чужині загинаю“ просто витискали слєзы на очєх слухачїв. Повне признанє належить ся за те п. А. Терешуков, котрий неутомимо трудив ся, щоби перед тисячною публікою, перед чужими і своїми, показати нашу гарну пїсню. Тож най буде ему за те честь і слава!

Банда майфїлдска в гарних уніформах під проводом капельмайстра Гута ввязала ся без догани зб свои задачі.

Вїнцем цілого вечера були деклямації дїтей. У мене нема слів на их похвалу. Щоб дїти деклямували з такою певністю себе, з такою вервою і з таким чутєм і зрозумїнем рїчи, менї та й нікому зб слухачїв не доводило ся чути. — Деклямували: Маруся Мусява: „Мое желанє“ і „Дїд і баба“, Гануся Чичура: „Рідна мова“, Івась Грабчак: „Русь мати наша“, Гануся Крохта: „До руском молодєжи на весї“.

Вийшла перша на естраду дївчинка Маруся Мусява і стала миленьким голосочком говорити свою деклямацію. Бєсїдувала она за руску долю: як Русини бїдні та як им потрібно таких борців, щоб смїло станули в обороні подоптаных прав. „Та мы поборєм уєй перєцони!“ — голосить з вї-

рою дитина та грозячи пальчиком до публіки, просить єї „лишь вы в єдності и згоді трудїть ся!“ Опісля підняла головку в гору, випрамила ся, та гордо показуючи ручкою на себе, вищєбетала, яснїючи гарним в очах блєском:

Сли помочи нашої треба,
Мы поможем — не відкажем;
Вь борбї з єдїнним врагом нашим
Мы охотно мертвий ляжем...

Цїла сая залунала гучными оплесками і грїмкими викриками „славно!“ і дївчинка поневоли мусїла віддеклямувати ще „Дїд і баба“.

Другою декляматоркою була Гануся Чичура. І тота в нїчїм не уступила своїй попередниці. Деклямувала она за тих, що свою рідну мову поневерють. Деклямувала з жаром, послугуючись при тїм жєстами рук: то просила, то знов з жалем відзивала ся до перекичників, щоби опам'ятали ся і назад до свого навернулись, а коли прийшла на послїдну стрїчку, чоло у неї зморщило ся, очі набрали виразу грїзного, а стиснувши ручку в кулак ударила ся в груди і вылетєтала дрозжачим вїд зворушеня голосом:

Бо хто рідну мову забуває,
Той вь грудях не серце,
Але камїнь має!

Рівнож чудово-гарно деклямувала і третя дївчинка Гануся Крохта, накликаючи дїтей до науки, а закінчила свои стижки покликом, що сила наша лиш у „Союз“.

Івась Грабчак, єдинокїй хлопець-декляматор (бо другий захорїв), деклямував поправд чудово. Звонким піднесеним голосом пытав вїд:

Свята Руси, чи живєш ты?
„Жию, дїточки!“

Поглянь, нинї ту збратись.

Твої квїточки.

За Русь зь неклєм в борбу станєм,

Вєй же муж єдин!

А хто зь нами не пристанє,

Той не єсть Твої сын!

Так, не єсть сином Русі! — бо хто своим народом руским помїтає ся, той не може звати ся сином руского народу.

Після концерту нарід увєсь був просто одушевлений; чути лиш було оди і те саме слово з уєт уєх: славно! дуже гарно! Правда, гарно, навіть чудєсно, та кому се приписати, що рускій дух в Майфїлді пуєтив так глибоко свои корєні? Неутимима, щира праця о. Обушкевича була найліпшою нагородою для него, коли вєй присутній був одушевлений продукціями на вечерку. П. Гладикови належить ся признанє за вычєнє дїтей деклямації, а і Алексїй Шлянта був душою цілого вечера; его мовь було всюди бачити, всюди він дав розпорядженя, старав ся вєйми силами, щоби се народне свято выпало найкрасє.

Кождий з нас знає, що дїти наша будучність! Будуть они просвїщенїши — буде і будучє поколїє зовєм инше, а власне в Майфїлді зачинають роботу зь долу, в дїтей. Вєй нам до вас, Майфїлдчанє, прийти учитись і за вашим примѣром ити, а певно Русь ту в Америцї не проває і стане освєтлою на рівні зь иншими цивїлізованими народами.

Братя Майфїлдчанє! — кінчить о. Маркар — вы вєйм гостям зробили милу несподїванку и того вечера здає ся нїхто так скоро забути не може! Вы вляли в нас надїю и вїру в красу будучнєсть Руси — Руси вільнои, опертої на рівності, свободї и братєрствї!

любови, згоди и єдності в смертю и загину-
ло нашою народу; любови, згода и єдності
в заповорую его воскресеня, славы и безсмерт-
ности. Се моя відповідь на Ваше гарне пись-
мо. Нехай насъ всѣхъ Господь благословить.
Дяково, 5 грудня 1896. Штросмаєр, єпис-
копъ."

Хорватскій патріотъ Дінко Витезичъ на-
дбавъ таку відповідь: "1. Вудучи полудне-
вымъ Славяниномъ, уважаю спѣръ мѣжъ Хор-
ватами и Сербами за найбільше нещасте, яке
могло спасти на ті народи. 2. Кождий ширый
патріотъ мусить бажати и такожъ вѣ томъ
напрямі дѣлати, щоби та тяжка рана чимъ
скорѣйше и певнѣше загоїла ся. 3. Коли мо-
лодѣжъ має намѣръ ширити вѣ томъ дусѣ
свои гадки, то я лише можу вѣдъ сердца вѣ-
дзвати ся до неї: Нехай Всемогучій благо-
словить сїй благородний намѣръ!"

Якъ доноситъ зъ Трієсту до N. fr. Presse
єпископъ зъ Паренца Фляпъ засуспендувавъ
а divinis славянського священника зъ Санну
Врѣку за те, що мимо кількохъ разівъ упомі-
ненъ вѣ виконуваню своїхъ душпастирскихъ
чинностей правивъ славянську литур-
гію. За те вѣ дієцезіи Веліи мають священни-
ки славянську литургію правити безъ пере-
шкоди изъ стороны духовной власти.

Выборы до сербской скупщины
покінчили ся; вийшло 188 радикалівъ и 4
опозиційнихъ пословъ. Вчора мавъ появи-
ти ся корольскій указъ зъ именованемъ 61 по-
словъ, котрихъ пѣла конституція именує ко-
роль. Симъ разомъ має король заименовати
12 либералівъ, 12 давнихъ напредниківъ, 3
нейтральныхъ и 34 радикалівъ, мѣжъ ними
Пасича. Скупщина має бути скликана на на-
дзвичайну сесію на день 11 с. м.

Болгарскій князь Фердинандъ
їде зъ Парижа до Риму вѣдзвати италійску
корольску пару. Мала їхати зъ нимъ та-
кожъ княгиня, але опѣла вѣдрадила ся. Ро-
роло Romano пише, що стало ся се за впли-
вомъ єи вѣтця, котрий заразъ потѣмъ теле-
графічно повѣдомивъ кардинала Рамполло, що
княгиня не переступить порогѣвъ Квіриналу,
поки папа не вѣдземекає своихъ правъ.

Болгарскій президентъ міністрівъ Стоя-
новъ зъ міністромъ війны Ивановимъ виїхавъ
до Турину, щоби тамъ поводити князя
Фердинанда и разомъ зъ нимъ поїхати до
Риму. Князь зъ Риму удасть ся зъ міністра-
ми до Букарешту зъ візитою до румунського
короля.

Румунскій наслѣдникъ пре-
столу має ся вже добре, такъ що король-
ска пара могла вчора виїхати вже на лѣто
до Синаѣ.

О греко-турецкихъ переговорахъ
нема нѣякихъ важнихъ вѣстей.

Перенесене російского амбаса-
дора Нелидова зъ Царгороду до Риму, и
то вѣ часѣ, коли ще не покінченъ переговори
зъ Портою вѣ справѣ греко-турецкого мира,
уважають за зворѣтъ російской політики и
за наслѣдокъ гостини цѣсаря Франца Іосифа
вѣ Петербурѣ.

Мѣжъ кандидатами на губернатора Кр-
етъ називають теперъ такожъ князя Людвика
Наполеона, котрий є полковникомъ вѣ росій-
скій службѣ. На сїю кандидатуру мало зго-
дити ся кілька державъ, але Франція проти-
вить ся їй рѣшучо.

До нашихъ Р. Т. Читателѣвъ!

Наближає ся другій пѣвѣрѣвъ взгля-
до третій кварталъ сегорѣчного изда-
нїя "Дѣла". Дуже просимо поспѣ-
шити зъ передплатою и зъ вырѣ-
ванемъ залеглостей, бо мы выдат-
ки маємо великі и не терпѣли прово-
дки, а залеглостей за сѣй рѣкъ выносятся
— тысячѣ! Хто залеглостей не вырѣвнєвъ вѣ
короткомъ часѣ, тому мы будемъ мусѣти
высылку часописи перервати. Дятого
ще разъ просимо о чимъ-скорѣйше
надсылати передплати, вглядно залеглостей.

НОВИНКИ.

— Зъ руско-народного театру. Дня 8 н. ст. ли-
пня выставить вѣ Стры руско-народный театръ
„Любѣць“ (Liebele) Шнїцлера на дохѣдъ Іо-
сифа Стадника. Годѣ сумнѣвати ся, що се
представленє стигне богато публики, котра зъ
зацѣвленемъ поспѣшить побачити такъ крас-
ну штуку, повну поезіи и правды.

— Загалнїй збори товариства „Руска Бур-
са“ вѣ Березанѣхъ вѣдбудуть ся дня 15 н. ст.
липня о годнѣ 12-ой вѣ полудне вѣ комна-
тахъ того-жъ товариства. На сїю збори запро-
шує всѣхъ членівъ — *Видѣль.*

— Вѣ справѣ катастрофы пѣдъ Коломыєю
одержуємо нинѣ вѣдъ Львовскон Дирекціи зѣ-
лѣзницѣ державныхъ, ось-такій комунікатъ:
Ц. к. Дирекція зѣлѣзницѣ державныхъ вѣ Ста-
ниславѣвъ доносить то слѣдую:

„На мѣсци катастрофы працовъ 215 по-
нѣрѣвъ надъ спровадженнямъ русла потока вѣ
бѣкъ вѣдъ утвореного збѣрника и надъ осу-
шенемъ его. До нинѣ рана [с. м.] осушенъ
поступило такъ далеко, що зъ льокомотивы
лежачой на бѣкъ, видно половину вѣтла. Тѣла
палача мимо всякого глядѣня доси не найдено.
Всѣ потороженъ возы вже вынато. Ширенїй
вѣсти, будь-то-бы ще оденъ вѣдъ, особовый зъ
трунами находивъ ся у вѣдѣ, суть цѣлкомъ
безпѣдѣтай. Выгѣднїй переходъ для особѣ
уряджено вѣдъ першон хвилѣ, а перевѣзъ па-
кунковъ вѣдзубає ся такожъ безъ перешкоды.
Роботы коло провизоричного моста вчѣра, ми-
мо свята, не перестали, тѣлько робѣтниківъ
мѣсцевыхъ заступлено войскомъ. Зъ 60 до но-
вого моста потрібныхъ пѣльѣтѣвъ убито вже
доси 55. Сли погода посприє до недѣль, рухъ
безъ всякого обмеженя буде зновъ отвореный.
Комісія судовъ при участі профессорѣвъ львѣв-
скон політехніки Скинѣвского и Ріхтера єсть
на мѣсци катастрофы. — Ц. к. Дирекція зѣ-
лѣзницѣ державныхъ вѣ Станиславѣвъ.“

Комісія для переведеня доказу на вѣчну
памятку орєкла, що причиною катастрофы
пѣдъ Коломыєю була vis major.

— **Дошѣ, бурѣ, грады.** Зъ-пѣдъ Солотвини
пишуть намъ: Безнастаннїй слоты родатѣ оба-
ву тѣсноты на нашѣмъ Пѣдгѣрїю. Побояємо
ся браку пашѣ для худобы, а худоба и такъ
уже вѣдъ довшого часу подешевѣла, то при
браку пашѣ буде ще дешевѣла. Незавидий ча-
сы для хлѣборѣбѣвъ! Дня 26 червня лютѣла
ся тутъ, вѣ околици Солотвини, туча, та на-
щастѣ безъ граду. Вѣ Козмачи ударивъ грѣмъ
вѣ стайню Василя Лешка, убивъ одно тѣла,
друге поразивъ, а стайня згорѣла. — Зъ Свя-
танїцны пишуть: Дня 2 липня околѣ 2-он
години зъ полудня ударивъ грѣмъ вѣ церкву
вѣ Красноставѣхъ вѣ снїтанїськомъ повѣтѣ
и ушкодивъ єи вѣ кількохъ мѣсцяхъ коло
банѣ. Именно зничивъ хрестъ вѣ самой горѣ,
образъ Іеуса Христа по правой сторонѣ рай-
скихъ дверей, свѣтничъ металевый посередѣ
церкви и стѣны побѣчныхъ райскихъ дверей.
Крѣмъ того выбивъ звыжъ 40 шибѣ. — Вѣ
Самборѣ и околици упавъ дня 1 липня вели-
кій градъ. Вѣ мѣстѣ выбивъ богато шибѣ, а
вѣ поли понизивъ засѣвы. — Вѣ часѣ су-
ботнїшного зливы ударивъ грѣмъ на улицѣ
Цѣпцы вѣ Черновѣхъ вѣ хату; искра вѣдъ
была ся вѣдъ землѣ и влучила 16-лѣтнього Ю-
рія Шандра, помѣчника сѣдларского, и сильно
его попарила.

— **Вѣдъ Видѣлу ремѣсничого товариства**
Помѣчь вѣ Пѣдгайцахъ одержуємо таке пись-
мо: Вѣ наслѣдокъ ухвалы нашої зъ дня 25
н. ст. червня 1897 маємо честь зложити сер-
дечну подяку Хв. Редакціи за ласкаве помѣ-
щанє нашихъ справозданъ та подякъ и про-
симъ о ласкаве помѣщенє ще слѣдуючон по-
дяки всѣмъ Тымъ, котрі помогли намъ будъ
морально будъ матеріально до урядженя пред-
ставленя „Правда все горою“ вѣ Березанѣхъ.
Именно дякуємо передовѣмъ Вп. д-рова Ан-
дрѣви Чайковскому, пп. Глѣбовицкому и Ре-
нахови за захѣдъ коло урядженя представле-
нїя; Хв. товариству „Боянѣ“ вѣ Березанѣхъ
за вѣдзупленє свого льокалю; Вп. членамъ
„Боянѣ“ за сердечне угощенє нашихъ артистѣвъ;
Хв. магїстрату вѣ Березанѣхъ за вѣдзупле-
нє своєи великой салѣ на представленє; Хв.
товариству каси юовому вѣ Пѣдгайцахъ за ви-
значене декораций [мусимо при томъ заирѣмѣ-
тити, що музичне товариство вѣ Березанѣхъ
вѣдказало намъ своихъ декораций вѣ послѣд-
нѣй хвилѣ, зислѣчи на то, що представленє
безъ тыхъ декораций не вѣдбуде ся]; п. Лі-
лѣнфельдовъ, вѣдствителєви большахъ посѣло-
стей, за двѣ пѣдгоды для акторѣвъ; дальше
всѣхъ рускій Публицѣ, котра такъ численно
авислѣла на представленїи и нашимъ артистамъ,
що не жалували часу и труда, абы помогли
нашому товариству „Помѣчь“. — При нагодѣ
того представленя дня 17 н. ст. червня зло-
жидъ надатки на будову дому „Помѣчь“ Вп.
пп.: Сломницѣй вѣдствителѣ Божикова 5 зр.,
о. Іованъ Залуцкїй зъ Теревѣлѣвъ 2 зр., о. Ба-
рановскїй зъ Дѣбца 1 зр., д-ръ Ковшєвичъ
війсковый лѣкаръ зъ Березанѣвъ 1 зр., о. Луж-
ницкїй 2 зр., о. Садовскїй зъ Березанѣвъ 30 зр.
Всѣмъ тымъ Добродѣямъ складаємо щире
спаси-Бѣгъ и росимъ о дальшій жертвы! До-
ходу зъ представленя вѣ Березанѣхъ вразѣ
нѣзъ наддатками було 60 зр. 70 кр. — За вы-
дѣль тов. „Помѣчь“ вѣ Пѣдгайцахъ: о. Вол.
Богачевскїй предѣдатель, П. Бялецкїй секре-
тарь, О. Марковичъ касїєрь.

— **Повыборчїй процесъ противъ селянъ зѣ**
Смерекова буде дня 12 с. м. предметомъ роз-
правы вѣ касациѣнѣмъ трибуналъ у Вѣднѣ вѣ
наслѣдокъ жалобы неважности внесенон д-ромъ
Ів. Добрянскимъ вѣ имени своѣмъ и това-
риштѣвъ д-ра К. Левицкого и д-ра Ст. Фе-
дака.

— **Зъ Березанѣхъ пишуть намъ:** Здавало бы
ся, що мы вже пѣдъ нинѣшню пору потрафи-
мо лучше подѣржувати свои институты и
своихъ людей... Вѣдъ часу до часу выходять
зъ „Народной Торговлѣ“ совѣстнїй купѣцъ,
котрий при певныхъ капиталахъ отворяють свои
власнїй торговлѣ. Такъ и тутъ, вѣ Береза-
нахъ, отворивъ одинокую руску торговлю уже
вѣдъ десяти мѣсѣдѣвъ бувшїй начальникъ
складу Нар. Торговлѣ вѣ Тервополи п. Ро-
манъ Шкирпанъ. Торговля его колонїальныхъ
товарѣвъ и комната до сѣдѣнь уладжена май-
же зъ комфортомъ а точно ведена, цѣны такї
якъ деандѣ, товаръ цѣнный, — а мимо того
подѣржує нашого земляка, яко одинокого
руского купца, ще далеко-далеко не вся руска
публика мѣсцевѣа и доохрестна. Буває и та-
ке, що хтѣсь вѣ торговлѣ лишѣть свои калѣш-
ки, а пѣдѣ товару потрібного для дому за-

купити у Лѣвбуса... Чи то класти вже на карѣтъ
нашон неводраднои несолідарности, чи де на-
де толку вѣ томъ шукати, на-разѣ рѣчь се-
певна, що при лише нормальныхъ обставинахъ
належитъ ся нашимъ купцѣмъ зѣ стороны руско-
и большѣхъ пѣдпоры, а я було бы такъ, ко-
ли-бъ тѣлько оденъ другого торкнувъ вѣ лѣ-
коть. Изъ сѣль народѣ може и не знає о иста-
нованѣ такои торговлѣ, а зновъ мѣщанство
бережанѣске може ще не навѣкло до своихъ
а не вѣдзвыкло вѣдъ нехристїянскихъ торго-
вель, тожъ вѣ томъ взглядѣ не завадило бы
трохи привуки...

— **Зъ Наукового товариства имени Шевченка.**
Засѣданє историчной секціи товариства
вѣдбуде ся вѣ среду 7-ого н. ст. липня о го-
динѣ 7-ой вечеромъ зъ такимъ порядкомъ
дневнымъ: 1) рефератъ С. Томашевского „О-
податкованє вѣ Польщи за Казимира Ягайло-
вича“, 2) рефератъ Ол. Лотоцкого „Сусѣблнє
становище бѣлого [свѣтлого] духовенства на
Украинѣ и вѣ Россїи вѣ XVIII. в.“

— **До вѣдомости п. президента высшего су-
ду у Львовѣ** подає ся вѣ интересѣ многихъ и
вѣ имени ихъ, що ц. к. судъ повѣтовъ вѣ
Борнинѣ, здекомитованъ до числа двѣхъ у-
рядничѣвъ, не може заспокоити потребѣ насе-
леня судового округа, бо — якъ вже допису-
ватель вѣ ч. 24 Monitor-a сказавъ — впливъ
мѣсечный має сягати 1000-ки, а урядникъ то-
го суду одиен на часѣ засуспендованїй началь-
ствомъ судовымъ, другїй на вѣдзупѣцѣ, прохо-
ждують ся бездѣльно по верхахъ горѣ и вы-
чѣкуютъ кѣнца сумного своего положеня. Чи
и тутъ мають дѣяти ся містерїи? — *Интер-
сованнїй.*

— **Зъ ц. к. Дирекціи почтъ и телеграфѣвъ.**
Стацию телеграфичну вѣ Устрѣкахъ зновъ
отворено зъ днѣмъ 4 липня с. р.

— **На посаду лѣкаря зѣлѣзничого вѣ Тер-
нополи** розписанѣ конкурсѣ вѣ урядовѣй газе-
тѣ Львовскій зъ рѣчїнемъ для вношеня по-
данѣ до дня 31 н. ст. липня с. р.

— **Велика славянська держава передъ дво-
ма тысячами лѣтъ.** Исторична студія Омеляна
Партицкого [книжечка обѣймаюча 100 сторѣвъ
16-ки] продає ся вѣ друкарни Наукового то-
вариства имени Шевченка по цѣнѣ 10 кр., зъ
пересылкою 12 кр. за примѣрникъ.

— **Выдѣлъ повѣтовъ вѣ Товмачи** розпо-
савъ конкурсѣ на посаду секретаря рады по-
вѣтвон [рѣчїнець до 31 липня с. р.] а Гюс-
родолскїй доносить, що се накупало длѣтого,
бо секретаря Жегестовского [бувшого началь-
скаго суду пов. вѣ Пѣдгайцахъ] по ревизїи пе-
реведенїи ревизитомъ зъ выдѣлу краєвого
усуено и увязнено за якѣсь мальверзаціи...

— **Краковскѣй малярѣ Гадомскому,** котрий
своего часу ударами сѣворика забивъ на ули-
цѣ актора Валентовского, любовника жѣнки
Гадомского, убившїй оногды судъ присяж-
ныхъ вѣ Краковѣ, давши вѣру обжалованому,
що вѣдъ допустивъ ся злочину вѣ безпамѣти.

— **П. Іосифъ Карановичъ,** адѣюнтъ судѣ-
вий зѣ Стры, именованый заступникомъ про-
куратора у Львовѣ.

— **Намѣстникъ кн. Сангушко** выїхавъ вѣче-
ра зъ секретарѣмъ намѣстництва Федорови-
чемъ до Снїтина, на люстрацію тамошного
старѣства, а зъ-вѣднѣ выїде до Коломыѣ,
щоби зновъ оглянути мѣсце катастрофы и по-
вѣни, а потѣмъ удасть ся до Печенѣжина, де
вѣ осени має бути отворене нове старѣство.
Цѣла подорожѣ намѣстника потреває чотири
дѣв. Потѣмъ намѣстникъ выїде на 6 тѣждне-
ный вѣддыхъ. Жена его уже выїхала до
Гумнискѣ пѣдъ Тарновомъ.

— **Любовнїй скрытоубїйства, самоубїйства**
утѣчи и т. д. лучають ся теперъ, мимо того,
що минулось и мавѣи нѣчи и затѣхъ щѣбѣтъ
соловейка. У Харьковѣ, пѣдчасѣ театральнѣи
выставы, капітанъ кавалерїи князь Лучкинъ
увѣдѣшовъ до лѣжѣвъ румунской шансонетки
Ореленко и забивъ єи кількома ударами ша-
блѣ. Вѣ театрѣ вчинилось таке розъяренє, що
полїціи лѣдѣи удало ся охоронити убїючїю пе-
редъ самосудомъ публики. Убїйникъ збѣзавъ,
що убивъ шансонетку за те, що она не хотѣ-
ла зъ нимъ одружити ся, чого вѣдъ домогавъ
ся зъ огляду на дѣтину, а любѣвала ся вѣ
легкомѣ житїю. — Вѣ Германштадтѣ кинувъ
ся у воду вахмїстеръ Кароль Центнеръ
вразѣ зѣ своею любѣкою. Сму не дали дозволу
женити ся и черезъ те они обоє хотѣли по-
кончити самоубїйствомъ, але попали на дѣхе
мѣсѣце, бо добачено ихъ и вытягнено зъ воды.
— Зѣ Львова пропала дѣсь 19-лѣтня ученица
учительской семинаріи. Мала она выїхати до
Бродѣвъ, до батьковъ, та до теперъ не заїха-
ла. Чи припадкомъ и тутъ не вѣмѣшала ся
„ой та любовь!“

— **Торговцѣ людскимъ товаромъ** Судъ при-
сѣлѣхъ вѣ Коломыи засудивъ двѣохъ такихъ
торговцѣвъ, Сруля Уѣера и Абрама Файголь-
да, першого на пѣвтора другого на рѣкъ тяж-
комъ вѣзницѣ. Послѣднюю выкрытою жертвою
ихъ злочину була бѣдна, честна, а на свое
мабуть нещастѣ дуже гарна дѣвчина Каролина
Ридѣль зъ Бабїнеберга пѣдъ Коломыєю. Пѣдъ
покрывомъ настроченѣа їй доброн служѣи
вывезли єи оба штудернїй торговцѣ до Сучавы,
перекрали єи черезъ румунско-турецку гра-
ницю и запродали єи вѣ Константинополи, де
она небога переживала цѣлыхъ всѣмъ мѣсѣ-
цѣвъ вѣ поневоляномъ понижено. Доперва по-
ліціи австрїйского конуляту удало ся выдѣбу-
ти єи зъ рукъ негодницѣ-жидѣвки, котра ве-
дѣла оидий „тѣшефтѣ“ и по переслѣханю вѣ-
дославо дѣвчину до родинѣ. Уѣеръ бувъ за
такїй самъ злочинъ уже каравый 13-мѣсѣч-
ною вѣзницѣю. Замѣтне єе, що у всѣхъ та-
кихъ тѣшефтѣхъ бачимо лише жидѣвъ. Мабутъ
Мойсей не передвѣдѣвъ того рода наклону у
своихъ земляковъ та не зборонивъ имъ того
выразнымъ принсомѣть...

— **Плякаты державныхъ зѣлѣзницѣ,** що у-
крашають стѣны жѣдалѣнъ на двѣрцахъ зѣ-
лѣзницѣ и своими гарными малюнками прога-

нають скуку дождаючихъ подорожныхъ,
стануть теперъ научнымъ средствомъ для
школѣ. Уже неразъ удавали ся заряды по-
одинокихъ шибѣ до министерства зѣлѣзницѣ
зъ прошенемъ, щоби прислало имъ такі
плякаты для науки школярѣвъ. Отже минїстер-
ство зѣлѣзницѣ звернуло ся до министерства
просвѣты, чи таке ужѣта плякатѣвъ вѣ школѣ
є можливе и пожаданє. Минїстерство просвѣ-
ты рѣшило сїю справу вѣ користѣ плякатѣвъ
и теперъ загадує минїстерство зѣлѣзницѣ вы-
давати ихъ вѣ такѣмъ порядку, щоби могли
бути зъ користїю ужѣтї вѣ школахъ.

— **Дрѣбнїй вѣсти.** Зѣ Демидова повѣта бо-
брецкого пишуть, що дня 27 червня хлопчина
Федѣ, школярѣ, лѣтъ 11, бѣлѣный, поїшовъ
до лѣса на ягоди и вѣдъ того часу нема нѣ-
яком о нѣмъ вѣсти. Коли-бъ хто мавъ яку
вѣдомѣсть про него, нехай донесе о томъ до
Демидова. — Вчѣра вѣдбудѣло ся вѣнчанє у
Вѣднѣ вѣ костѣлѣ св. Кароля вѣнчанє соці-
лістичного посла Дашиньского зъ панною Ма-
рією Пашковскою, драматичною артисткою.

Вѣсти зъ Аепархїи Львовскон

Вѣ пропозицію принятї оо.: на Гнилицѣ:
1. Орєстъ Ковалевѣцъ, 2. Іосифъ Годцїй, 3.
Євг. Витошинскїй, Вол. Коштыцѣвъ, Яр. Лу-
чаковскїй, Ем. Вѣлїнкевичъ, Вол. Винарскїй,
Мих. Кмѣчикевичъ, Вол. Калѣба, Вол. Богаче-
вскїй и Євг. Герасимовичъ; на Пѣдгѣрчѣ: 1.
Андр. Долнїцкїй, 2. Ярославъ Стѣтєвскїй, 3. Я-
ковъ Зробекъ, Король Бутринскїй, Євг. Сви-
стунъ, Григ. Семѣковъ; на Волковѣ: 1. Теодо-
сїй Кинасевичъ, 2. Кароль Бутринскїй и 3.
Петро Петриця. — Презенты одержали оо.:
Ів. Глодзїнскїй [парохъ Кабаровѣцѣ] на Ру-
ду дек. буського и Кинасевичъ на Волковѣ. —
Сотрудництва дѣстали оо.: Ів. Корольковъ, со-
трудникъ зѣ Осгрова, сотрудничество вѣ Побу-
жанахъ зъ правомъ управы парохїи, Ал. Чу-
бѣи вѣ Мышковичахъ и Филипъ Свєргунъ вѣ
Островѣ. — Завѣдѣтельство вѣ Рѣвнѣ дѣставъ
о. Корн. Ядїкевичъ сотрудникъ зѣ Побужанѣ.
— До канон. институты [теперѣ] възваннїй о.
Єпїфанїй Роздолскїй на Сокобѣвъ. — По-
честнымъ совѣтниками Митроп. Консїсторїи и-
менованнїй оо. Теодоръ Кордуба деканъ и па-
рохъ бережанскїй и Филаретъ Бачинскїй
парохъ Козлово. — Архїерейскїй грамоты по-
хвалѣный зъ правомъ уважаня ексепзорїи
крылошанскихъ одержали оо.: Леонтїй Любѣ-
нецкїй парохъ Сорѣкъ, Ант. Руднїцкїй парохъ
Дитятина, Леонтїй Вѣлїнскїй парохъ Шиб-
лина, Леонтїй Лужнїцкїй парохъ Дрищѣва и
Юліанъ Он шкєвичъ парохъ Конохѣ. — Ар-
хїерейскїй грамоты похвалѣный одержали оо.:
Юріи Чубатїй парохъ Будилово, Иванъ Ба-
рановскїй парохъ Дѣбца, Григ. Конѣвичъ па-
рохъ Лѣсникъ, Ром. Крижановскїй парохъ
Плотичи и Иванъ Мащѣвъ парохъ Потурѣвъ.
— Митроп. Консїсторїя вѣставила ся до презї-
дїи намѣстництва о згоду на канон. институ-
цію о. Ів. Глодзїнського на Руду и Т. Кина-
севича на Волковѣ. — Декретъ увольненя
вѣдъ парохїального испиту конкурсового одер-
жали оо.: Мелетїй Дєзєровичъ парохъ Глѣбо-
вичъ свѣрєкихъ, Иванъ Маркевичъ парохъ
Юнашкова, Мих. Дєзєровичъ парохъ Топорова,
Юл. Дорожнїнскїй парохъ Высоцка и Фа-
стинъ Гавришъ парохъ Лонѣ. — Правитель-
ство асїгувало плату зѣ релїѣ. фонду на од-
нѣи рѣкъ для приватныхъ сотрудничѣвъ: вѣ
Добровѣдахъ, вѣ Мышковичахъ, вѣ Основѣ и
вѣ Сорѣкахъ. — Митроп. Консїсторїя вѣстави-
лась до намѣстництва о плату зѣ релїѣ. фонду
для приватныхъ сотрудничѣвъ: вѣ Зелѣнѣй,
вѣ Станаславичу, вѣ Стрѣлїскахъ и вѣ О-
лѣвѣ. — Испытѣ конкурсовый парохїальный
выдержали оо.: Ем. Ванѣ, Іос. Дяковѣ, Юл.
Борачокѣ, Ник. Романокѣ, Григ. Стецѣвъ,
Теоф. Лудикѣ, Вол. Прѣсташевскїй, Юл. Гу-
мєцкїй, Ис. Копертинскїй, Ем. Гавришъ, Он.
Чубатїй, Ал. Пристай, Вол. Рудавскїй, Ем.
Яросевичъ, Те дѣръ Пиндусъ, Ал. Яворскїй,
Ем. Зарицкїй и Ник. Стѣловскїй. — Стѣпен-
дію имени св. Георгїя вѣ квѣтъ 100 зр. рѣчно
одержавъ п. Григорїй Заєрковскїй слухатель
III року правъ університету львовского.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зѣлѣзницѣ державныхъ опѣ-
вѣшує:

Ч. 37100/У. Вѣдъ 1 липня до 30 вересня
1897 курсуютъ на шляху Гатна Кімполонїѣ
буковинскихъ зѣлѣзницѣ льокальныхъ кромѣ
пѣздѣвъ мѣшаныхъ чч. 2952, 2953, 2954 и 2955
ще одна пара пѣздѣвъ мѣшаныхъ имено по-
вѣдъ чч. 2951 и 2956, пѣсля оголошенного об-
вѣщенемъ розкладу вѣдѣ.

Ч. 37510/У. На шляху Глѣбока-Серетѣ под-
нято рухъ всѣхъ пѣздѣвъ дня 1 с. м.

Ч. 34898/У. Дня 26 червня с. р. отворенъ
для руху особового и обмеженого пакунковъ
перестанѣвъ „Тожарѣ“, лежачїи межѣ стациѣ
Бранїцѣа маючюю отворити ся стациѣ Айде

Ч. 32381/У. Зъ днѣмъ 27 червня с. р. пе-
редано до прилюдного ужѣтку шляхъ зѣлѣзни-
чїй Раконицѣ Плядѣн-Людїцѣ вѣ Чѣхахъ зѣ
стациѣми: Раконицѣ, Сеноматѣ, Шанова, Пшо-
блѣвъ, Ворѣтѣнѣ, Ехнїцѣ, Плядѣнѣ, Любѣнѣ,
Хїтъ, Прѣтѣнѣвъ, Воєнѣ и Бухавѣ, котрий у-
ряджено для руху загалного. Перестанки Гертѣнѣ,
Альберїцѣ, Лѣбовїцѣ и Людїцѣ отворено лишь
для руху особового.

Телеграммы „Дѣла“.

Хѣбъ 7 липня. Всенѣмѣцке вѣче, склика-
не суды на день 11 с. м., заборонено старо-
ствомъ зѣ уважї, що вѣче має мати характеръ
демонстраційный, а черезъ те загроженє пу-
бличне безпеченство. Противъ забороны ста-
рѣства внесено рекурсѣ.

Виходить у Львові що дня (крім неділі к'рсуєх свят) о 6-тої годїні по полудні. Літературний додаток „Вісникъ найзнаменитшихъ повістей“ виходить во второкъ, а во второкъ и п'ятницю на п'рем'ну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Админістрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославѣ Д. Крижановскій; — у Вѣдн: М. Dukes, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Naasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Вѣ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: М. Naasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и принадлежность за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрію: за границею: на цѣлый рокъ . . . 18 ар. на цѣлый рокъ . . . 24 ар. на півъ року . . . 9 ар. на півъ року . . . 12 ар. у Львовѣ: на цѣлый рокъ . . . 16 ар. на півъ року . . . 8 ар. на чверть року . . . 4 ар. на мѣсяць 1 ар. 85 кр. Редакція, Админістрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Рекламация неопечатаній вольнъ въ портъ. Подвійное чило коштує 8 ар. а в. Оголошенія зыкль принимаютъ ся по цѣнѣ 10 ар. вѣдъ однимъ стрѣжкомъ инсератовъ або еи мѣсто а въ рубрицѣ „Надобрано“ по 25 ар. а в. Подяки и инші донесенія приватны числят ся по 15 ар. вѣдъ стрѣжкомъ.

Передъ „угодною“.

Речинець „мнимыхъ“ переговоровъ угодовыхъ мѣжъ Нѣмцями и Чехами чимъ разъ близшій. Тыми переговорами и спре старали ся кружъ правительственный и повѣрядова прася замыслили очі въ першій хвилі, — бо те перъ вже нѣхто не уводитъ ся надѣю, мовъ бы тѣ переговоры, коли бы справдѣ формально зачали ся, довели до якого позитивного результата. Обѣ стороны не уступаютъ, бо не смѣють, зъ принципіального становища: Нѣмцѣ хотять status quo ante, с. е. цѣфенія розпоряджень языковыхъ, а Чехи не хотять зречи ся зъ тыхъ розпоряджень ані „комы“, — ерго нема якъ и зачинати переговоровъ.

Що ино прогомонѣли слова кн. Шварценберга, наконецъ приемны нѣ для Нѣмцѣвъ нѣ для правительства, — а вже читаемо въ газетахъ нѣмецкихъ высказы о ситуаціи знатныхъ послѣдъ нѣмецкихъ. Тѣ высказы треба уважати немовъ вѣдповѣдію на енуціиціи чешского феода и немовъ дороговказомъ для правительства въ тепершній ситуаціи.

И такъ д-ръ Людвигъ Шлезингеръ, презесь клубу поступовыхъ послѣдъ нѣмецкихъ въ чешкомъ соймѣ, въ розмовѣ зъ редакторомъ N. fr. Presse представивъ тепершню ситуацію въ Чехіи въ сей способъ:

„Ще въ мартѣ, — говоривъ д-ръ Шлезингеръ — коли повѣдомлено насъ о принципахъ, а не о деталяхъ розпоряджень, мы за протестовали противъ нихъ и остергали передъ насльѣдками. Обуреніе и огорченіе мѣжъ Нѣмцями въ Чехіи росте зъ кожымъ днемъ. Чешскій Нѣмцѣ се политично зрѣлый народъ. Теперъ роздвигаютъ ся они въ розпорядженняхъ и приходять до пересвѣдченія, що розпорядженнями накладеа ся примусъ языковий не лише на урядниковъ але на цѣлый народъ нѣмецкій. Тепершній рухъ се не партійный рухъ, лишь загальний, народный, въ котромъ ниннутъ всякій партійный споры. Опѣръ протавъ розпоряджень перемѣнює ся теперъ ще въ борбу за конституцію, за одицѣльностъ и мочучестъ державы. Нѣмецкій народъ знає, якъ неприємности выйдутъ для громады и поодинокыхъ особъ зъ засистованія порученого обсягу дѣлания, а однакъ коли мимо того на-

рѣдъ выбравъ собѣ таке средство въ своѣй оппозиціи, то можна змѣркувати, якъ вѣнъ серіозно трактує цѣлу справу. Мѣры, якихъ хапає ся правительство, а то конфіскація газетъ, обмеженіе права зборѣвъ, не вѣдють нѣчого. Полиційными средствами не осягне ся нѣчого; противно, збѣльшитъ ся ще опѣръ.

„Имовѣрно дѣйде до того, що нѣмецкій послы здержать ся вѣдъ участі въ чешкомъ соймѣ. Коли бы справдѣ правительство бажало угоды чешско-нѣмецкой, то та угода мусить переводити ся на неутральномъ ґрунтѣ, с. е. по попереднѣмъ вѣдкликаню розпоряджень. Нѣхто зъ нѣмецкихъ мужѣвъ политичныхъ не посмѣ приступити до переговоровъ, доки злощастій розпорядженія не будутъ усунены.

„А коли бы парламентъ, безъ довершенія чешско-нѣмецкой угоды, бувъ скликаны, то що сталося бы тогдѣ?“ — поспытавъ редакторъ. — „Дальша обструкция“ — вѣдповѣвъ д-ръ Шлезингеръ.

„А чи уважате возможнымъ засистоване конституціи або змѣну еи въ федеративномъ змыслѣ?“ — „Засистоване конституціи мы вже разъ мали. Але вѣдворотъ наступивъ дуже скоро. Змѣна конституціи въ законодатѣльнѣмъ дорожѣ можлива тѣльки за згодою великихъ сторонництвъ въ парламентѣ. Федеративне преображеніе монархіи пѣсля правно-державныхъ змаганъ Чехѣвъ уважаю немислимымъ, бо оно не дасть ся погодити зъ становискомъ монархіи и зъ истинными законными вѣдносинами до Угорщины. Дятого дуже небезпечно доходити при помочи языковыхъ розпоряджень до збѣльшенія автономіи краѣвъ або до заведенія федерализма. Автономія краѣвъ провадитъ до роздробленія державы и до пригнетія національныхъ меншостей. А я добаучу щасливу розвязку австрійского заколоту ино въ національній самоуправѣ. Уже въ 1848 р. серіозно розважано надъ етнографичнымъ збудованемъ державы и заведено внутрѣшній подѣлъ краѣвъ. Скорше чи пѣзвѣйше треба буде взяти ся за се яйце Колумба. Національна автономія вдоволяє поодинокій народы, закбичує борбу національну, улєкшує админістрацію и полишає державѣ се, що ѣй належитъ ся.“

Такъ само и д-ръ Руссѣ, бувшій презесь сполученой нѣмецкой лѣвицѣ, заявляє въ

Bohem-in, що нѣхто зъ Нѣмцѣвъ не возьме участі въ переговорахъ, доки розпорядженія не усунены. „А наше поведєне въ парламентѣ, — заявляє д-ръ Руссѣ — при незмѣннихъ обставинахъ, буде продовженемъ дотепершнього. Правительство потребує бодай провизорачной угоды зъ Угорщиною и бюджету на 1898 р., а мы не можемо допустити нѣ до одного нѣ до другого. Ба, але чую крики: А що стане ся зъ державою? На се вѣдповѣдаю: Прочъ зъ языковыми розпорядженнями! Чи-жъ бы они мали стѣлько силы, що захитали бы державою? Поляки передъ 20—30 роками заподѣляли Австрію богато клопоту — а теперъ мають подостаткомъ національныхъ и матеріальныхъ здобутковъ. Чехи выкликували методично черезъ сотки лѣтъ найбѣльшій заколотъ, — а теперъ ихъ воля запанувала надъ ситуаціею. Чи-жъ бы Нѣмцѣ не мали вытягнути собѣ зъ того науки? „Рѣвнозартнѣсть“ вѣсѣхъ народѣвъ есть теперъ окликомъ дня. Тожъ мы сего попробуємо.“

Выходило бы, якъ то кажутъ, що нѣ въ кутѣ нѣ въ дверѣ. Нѣмцѣ затыли ся, а нѣмецкій послы, чуючи за собою підпору народу, не думаютъ збѣйти зъ выбраной дороги, доки розпорядженія не будутъ цѣфены. Розумѣє ся, що якъ довго ґр. Бадені стоить на чолѣ правительства, о цѣфеню розпоряджень ані не думати, бо се не далось бы навѣтъ підтягнути підъ звѣстну шляхотско-польское рѣцѣ: nie honogowo ale ztgowo. И для ґр. Баденього суть прецѣ певны границы... приличности Дятого то W. Allg. Zeitung въ статьи підъ заг. „Der kommende Mann?“ велитъ ґр. Баденьому, найдальше у вересни, пѣйти „во свояся“, а бар. Гавчови зложити кабинетъ, цѣфнути розпорядженія языковий и правити державою при помочи либералѣвъ, антисемитѣвъ, нѣмецкихъ консерватистѣвъ и Поляковъ. А Чехѣвъ и чешскихъ феодаѣвъ, наколи бы они хотѣли забавити ся въ обструкцію, покори пѣдъ ноги змѣненымъ регуляціямъ парламентарнымъ. — Въ праѣхъ принято сю сензацию вѣсть W. Allg. Zeitung зъ недовѣремъ.

Заколотъ и безвыхѣдностъ ситуаціи слѣдній вже хочъ бы зъ того, що зъ рѣзныхъ сторонъ появляють ся найдивоглядѣйшій рады санациій. Вѣдъ заострена регуляціи парламентарного до засистованія конституціи, пѣсля гадки тыхъ політиковъ, дуже малый крокъ,

— тожъ лишає ся ґр. Баденьому до выбору або одно або друге средство, а на що вѣнъ бы рѣшивъ ся, на се найшовъ бы одобрєне у тыхъ, котрѣ уважають себе за beat possidentes. Але мабуть въ рѣшучій хвилі, коли бы треба було рѣшити ся aut-aut, всю одвѣчальностъ за зрѣблений крокъ мусѣвъ бы приняти на себе нѣхто иншій, якъ лишь самѣ-самѣсенскій ґр. Бадені. Дятого то Die Zeit замѣчає иронично, въ противорѣчности до загальнои ошніи и твердження прасы, „що ґр. Бадені стоить теперъ крѣпше якъ коли небудѣ“. А чому? И поясняє се Die Zeit въ такой способъ:

„ґр. Бадені хитрѣйшій вѣдъ вѣсѣхъ министровъ, якъ коли-небудѣ и де-небудѣ були. Въ иншихъ краяхъ старають ся звычайно министры завести спокой и ладъ, а цѣлый аппаратъ правительственный такъ уладити, чтобы самѣ вѣдъ себе шовѣ. Якъ се глупо! Тажъ якъ разъ черезъ се робить себе дотычный министръ „злимшымъ“ и будить зависть у вѣсѣхъ аспірантѣвъ до текъ министеріальныхъ, такъ що вѣднѣи и гине вѣдъ нихъ. Цѣлкомъ инакше поступає премудрый ґр. Бадені! Коли вѣнъ обинамѣвъ свой урядъ, панували въ Австріи зновъ несогѣршій спокой и ладъ, и се було великою принадою для вѣсѣхъ аспірантѣвъ министеріальныхъ. ґр. Баденьому завидовано его президентуры, вѣнъ стрѣчавъ по вѣсѣмъ усюдамъ ривалѣвъ, котрѣ бы були рады заняли его выгѣдне мѣсце. Але ґр. Бадені знавъ въ якъ найкоротшѣмъ часѣ все основно змѣнити. Зелѣною рукою привернуть въ краю неспокой и неладъ, и то въ такой мѣрѣ, якомъ въ Австріи не тямлять. Ну, и вѣсѣ его ривалѣ шѣзли зъ лица землѣ немовъ заворожєны. Нема теперъ знатѣйшого чоловіка, котрый бы бажавъ собѣ стати въ тѣмъ хаосѣ насльѣдникомъ Баденього. ґр. Бадені ставъ ся „необходимымъ“. Если удасть ся ему ще ѣ на дальше подѣржати въ краю неспокой и неладъ, то полишитъ ся ажъ до кѣнца жита президентомъ министровъ. А въ тепершній порѣ вѣнъ на кожый способъ стоить крѣпше якъ коли-небудѣ.“

Украинська література въ pp. 1896—7.

Въ 11. числѣ „Зорі“, почавъ хтось зъ Украинцѣвъ — В. Гримачъ — друкувати листы зъ Украины п. заг. „Література и жите“.

Въ першѣмъ листѣ авторъ давъ поглядъ на літературный рухъ на Украинѣ въ минуломъ и въ сѣмъ роцѣ. Вѣнъ пише:

„Наше національне жита виявляє ся найбѣльше въ літературѣ, то глально спершу на літературу. Говорити будемо про самѣ торѣчній зъявища та за сѣгорѣчній. Маленькій вынятокъ зробимо тѣльки для драматичныхъ творѣвъ, бо за сѣ останній роки три найвыдатѣйшій нашій драматургъ намагались ся поидѣждувати суму своєї літературной дѣяльности, то ѣ хочеть ся сказати про ихъ укупѣ, хочъ тѣльки д. Карпенко-Карый выдавъ свои писаня сѣього року, а тѣ два давѣйше.

Найкрасче выпало драматичнымъ творамъ. Се ѣ зрозумѣло, бо театръ нашъ має хочъ таку-сяку волю... Черезъ те помѣчаємо, що останними часами украинскій драмы, комедіи, водевилѣ народжують ся одно по одному. Девять десятыхъ частинъ усѣхъ сихъ „творѣвъ“ — смѣта, але зъ-рѣдка трапляеть ся ѣ щось добре. Зъ надрукованого треба занотувати збѣрки драматичныхъ творѣвъ Старицкого 2 томы, Кропивницкого и Тобилевича-Карпенка-Карого [2 томы].

Про драматичній писаня Старицкого авторъ вѣдзвѣає ся некорєктно [на скѣлько має рацію, се нинѣ дѣло]. А о двохъ прочихъ каже: Зовѣмъ инше треба сказати про велику збѣрку писанъ д. Кропивницкого и про чепурно, по европейскому, выданій два томы „Драмъ и комедій“ д. Тобилевича. Можна казати, що

въ авторѣвъ бѣльшій чи меншій талантъ, що вони те красче написали, а те гѣрше, але тутъ заразъ видно, що обидва авторы — люде зъ самостійною творчестію, що вони додвигали ся до жита, такъ чи инакше розумѣли его и якъ розумѣли и вѣмили, такъ и малювали намъ у своихъ талановитыхъ писаняхъ. Сѣ писаня суть справжнімъ, добрымъ придбанемъ нашому письменству, бо коженъ зъ авторѣвъ давъ намъ щось свое, нове, оригінальне. И д. Кропивницкій, и д. Тобилевичъ схотѣли пѣднести суму своєї літературной дѣяльности до сѣього часу. Правда, цензура поскубла обомъ авторамъ ихъ збѣрки, але все-жъ сѣ два выдана показують, що у насъ є два оригінальнѣ таланты въ нашѣй драматичной літературѣ и творы ихъ неминуче знати всякому, хто цѣкавить ся нашою літературою чи нашимъ народомъ.

Пробовано пѣднести суму літературной дѣяльности одному вже помершому письменникови — Леонидови Глѣбову. Обраховано надрукувати его творы и пѣслано до цензуры спершу его „Байки“. А цензура взяла та ѣ заборонила ихъ, хочъ доси завсѣгды дозволяла. Почато жалѣти ся ѣ клопотати ся и такъ-сякъ добуто дозвола, але-жъ 19 байокъ найневинѣйшого змѣсту заборонено. За що? За те, що вони пере обки зъ Крылова: „Есть же ины Крыловъ, зачѣмъ же имъ еще Глѣбовъ?“ — казавъ тогдѣшній министръ Дурново, — „Должны читать Крылова!“ Одначе-жъ помилувавъ якосъ и Глѣбова, хочъ и не всего. Покальчєна збѣрка вышля зъ друкарнѣ торѣкъ а сѣього року лежить у цензурѣ друга Глѣбова-жъ збѣрка: „Пѣсеньки, загадки та жарты“. Тамъ уже нема нѣ зъ кого перерѣбокъ чи перекладѣвъ; цѣкаво знати, якъ пѣдстави до забороны выберє цензура! Але у всякому разѣ „Байокъ“ Глѣбова выдано гарно

и дешево 10.000 примѣрникѣвъ и за се еспасибѣ“ выдавцєви, д. Олександрови Глѣбову. Нашѣ дѣти мають теперъ добру книжку, придатнѣйшу имъ нѣжъ „басни Крылова“.

Девятнадцать байокъ Глѣбова заборонено за те, що вони мовѣ-бы то перекладъ зъ Крылова. Перекладѣвъ же украинскихъ цензура пѣняє не любитъ пускати. Бонтъ ся конкуренціи московскимъ перекладачамъ. Черезъ те вона ѣ заборонила такій н. пр. речи, якъ отъ двѣ казки Андерсєна: „Дикій лебедѣ“ и „Свѣчка“ [р. 1896-го] або перерѣбку зъ „La débacle“ Золя д. Д. Гордѣенка: „Братська любовь або страшна пригода“ [1896], або нарѣштѣ перекладъ Шиллерово „Маріи Стюартъ“ д. В. Грѣченка. Зъ сѣмъ останнимъ рукописомъ вышля навѣтъ комѣчна исторія. Одескій цензоръ повѣдомляє, що „Главное управление по дѣламъ печати“ постановило заборонити перекладъ, а черезъ що, не каже [хочъ мусить посылати ся на статью закона, черезъ яку заборонено]. Авторъ перекладу пытаєть ся: за що заборонено. „Главное управление“ вѣдпѣсуетъ, що заборонено перекладъ черезъ якѣсь невѣдомій нѣкому инструкціи „преподавания цензурнымъ учреждениямъ согласно ст. 113 Устава о цензурѣ“. А якъ глянешъ у той „Уставъ“, то побачишь, що въ тому артикулѣ написано: „При цензурованіи статей, касающихся частей: военной, судебной, финансовой и предметов ведомства Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, цензоры обязаны руководствоваться особо изданными наставлениями.“ Отъ теперъ ѣ розбирати, за що нема ходу на Украинѣ тѣй безцасной Маріи Стюартъ! Ані про російське вѣйско тамъ Шиллеръ не писавъ, ані про російскій суды чи финансы, ані про справы „полицейскихъ урядникѣвъ“ чи земскихъ начальникѣвъ, а ходу нема!

Тутъ же хочъ якусь „статью“ навела цензура, а отъ за що заборонила вона торѣкъ книгу „Народній казки. Упорядкувавъ Б. Грѣченко“, то сѣього вже певне нѣхто не догадаєть ся. Тутъ же того-жъ д. Грѣченка надруковано два товетѣ томы „Этнографическихъ матеріяловъ“ [украинскихъ], а тѣ „Казки“, хочъ тежъ етнографичній матеріялы и зовсѣмъ невинній, зѣдєно, и не пособили жалобы нѣ министрови, нѣ въ сенатѣ...

Дѣйшло — каже авторъ далѣ — до того, що вже ѣ „Кобзаря“ Шевченкового цензура стала забороняти. Ото надруковано его 20.000 примѣрникѣвъ гарно, чисто и дуже дешево: за 35 копѣйокъ зъ портретомъ. Такого дешевого выдана у насъ ще не було и щира за его дяка выдавцямъ. Та на лихо воно вже мало не все выпродало ся. Послали до цензуры въ-друге, ажъ вона такъ почеркала, покальчєла червонымъ чорниломъ усѣго „Кобзаря“, що выдавцѣ ѣ не знаютъ, чи имъ его выдавати, чи що инше робити... Мабуть нѣчого не зроблять, навѣтъ не пожалѣють ся за заборону сю дикую и нерозумную.

За те дозволила цензура нове выдана творѣвъ Котляревского — Полтавскому губернскому Земству. Выдана чистеньке, зъ портретомъ, цѣна 35 коп. — якъ на нашѣ цѣны дешево. Надруковано сѣього выдана, кажутъ, 10.000 примѣрникѣвъ. Хотѣло Земство ще надрукувати ѣ биографію Котляревского и припоруцало написати еи д-ви Грѣченкови. Але-жъ цензура заборонила еи и по московскому и по украинскому, хочъ тамъ нѣчого нецензурного ѣ не було.

У „Зорі“ вже була звѣстка, що д-ви Мордовцевъ зновъ заборонено его „Дѣвѣ долѣ“. Чи пособитъ сулика до министра [коли буде], хто его зна! Мабуть тая-жъ доля судила ся и повѣсти д. Левицкого „Гетьманѣ шляхтичѣ“

Доля русской школы народной.

Колько перепонь ставляють Русинамъ нашй краєвій власти, скоро розходять ся о розширеня національныхъ правъ русскихъ, про се мы все дуже добре знаємо та відчуваємо на кождьмъ кроцѣ и у всякій области суспільного життя. Маємо закони, котрыхъ поодинокій артикулы можна все такъ, хочъ зъ тяжкою бѣдою, примѣняти въ хосенъ Русинѣвъ, — що-жъ коли въ практицѣ начальній власти знаютъ інтерпретувати тѣ артикулы по своему, се значить въ такій спосѣбъ, що покажуть Русинамъ дую. Найяркѣйшій примѣръ „галицького примѣняня законѣвъ въ практицѣ“ доставляє Русинамъ шкѣльництво, бо на тѣй области и зъ одної и зъ другой стороны, с.е. зъ стороны народу руского и зъ стороны польско-к. рады шкѣльной, веде ся енергично борба о „бути чи не бути“. Кожда руска школа народна, бѣльше-клясова въ мѣстѣ, мусить перейти все инстанцій, цѣлый рядъ рекурсѣвъ и протестѣвъ, заки ен урядово отворить для ужитку русскихъ дѣтей. Такихъ шкѣль не багато, а для постраху всехъ знае к. рада шкѣльна выгадувати не-абы якій трудности. Въ послѣднихъ часахъ лучило ся такъ зъ Тернополемъ, бо ось що доносить „Гусланъ“, поинформованый зъ интересованыхъ кругѣвъ:

„Тернополь має найчисленнѣйше руске мѣщанство зъ усьхъ мѣстъ вѣсходной Галичины и тому не дивниця, що вже вѣдъ давна почували тамъ потребу руской народной школы. Окрѣмъ чотирикласовой школы (перемѣненой теперь на 6-класову въ ул. Камѣнной въ головнѣмъ будинку шкѣльнѣмъ, де мѣстять ся и женська школа), та школы жидѣвской въ середмѣстѣ, має мѣсто ще одну школу на передмѣстѣ микулинецкѣмъ, заселенѣмъ майже виключно рускимъ мѣщанствомъ (окрѣмъ нечисленныхъ Поляковъ и жидѣвъ). Тернопольска рада громадска, до котрой неразъ вже звертало ся руске мѣщанство зъ своими домаганями въ справѣ руской школы, призначала минувшого року домаганя тѣ справедливими и ухвалила по мысли I-го артикулы закона кр. зъ 22 червня 1867, що въ народнѣй шкѣль на передмѣстѣ микулинецкѣмъ, до котрой ходять переважно рускій дѣти, має бути заведений языкъ рускій. Окружна рада шкѣльна предложила сю справу краєвій радѣ шкѣльной, и коли-бъ у насъ все шло природнымъ ладомъ, повинна-бы була к. рада шк. по мысли II-го артикулы згаданого закона затвердити ухвалу рады громадской и поручити радѣ шк. окр. переведене сен ухвалы. Тымчасомъ знайшли ся люди, котры умѣли сю справу поспувати. Спонукано певну частину польскихъ родичѣвъ, котры посылають свои дѣти до школы на микулинецкѣмъ, чтобы внесли представлене до к. рады шк., що ихъ дѣти позбавленъ будутъ можности позбавити науку въ свойй матерій мовѣ и длатого они домагають ся, чтобы на микулинецкѣмъ передмѣстѣ такъ була польска школа.

Артикулы I-шій закона кр. зъ 2 мая 1873 постановляе, що публична школа народна має бути заведена, до въ обводѣ одной години дороги найде ся хочъ 40 дѣтей въ шкѣльнѣмъ вѣцѣ, а дѣти сѣ мусѣли бы ходити до школы бѣльше якъ пѣть милѣ вѣдъ ихъ мешканя вѣдаленой. Для польскихъ дѣтей на микулинецкѣмъ передмѣстѣ замѣшканныхъ такого услова вымаганого наведенымъ артикуломъ закона кр. зъ 2 мая 1873 нема, бо зъ передмѣ-

стя микулинецкого до головной школы вѣдво оденъ кильометръ дороги и то третью часть, отже коли польскій дѣти зъ того передмѣста по аруженю истинною тамъ школы бажали бы позбавити науку въ свойй рѣднѣй мовѣ, то мають спроможность до того, позаякъ можуть ходити на науку до головной школы зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ. Можна було сподѣвати ся, що краєва рада шкѣльна, дбаючи по мысли XIX артикулы основныхъ законѣвъ о те, чтобы дѣти кождой народности мали спроможность позбавити науку въ матерій мовѣ, дастъ такую вѣдповѣдь родичамъ польско-к. рады шкѣльной, придѣляючи ихъ дѣтей до головной школы зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ, а ухвалу громадской рады що до заведеня руского языка выкладового въ школу на микулинецкѣмъ затвердити, чтобы вдоволити давному бажаню русскихъ родичѣвъ, котры хотѣли бы такожъ для своихъ дѣтей мати науку въ рѣднѣй мовѣ.

Стало ся однакъ иначе. Краєва рада шкѣльна ухвалила полишити въ народнѣй школь на микулинецкѣмъ польскій языкъ выкладовый а зъ рокомъ шкѣльнѣмъ 1897/8 завести при тѣй школь першу клясу паралельну зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ. Рѣшене такъ не вѣдповѣдає ухвалѣ рады громадской и длатого рада громадска постановила на засѣданю 3 н. ст. червня с. р. внести противъ сего рѣшеня краєвой рады шкѣльной рекурсъ до министерства просвѣты черезъ раду шкѣльну краєву а заразомъ повѣдомити впротѣ министерство просвѣты, що такий рекурсъ внесенъ, зъ просьбою о принаглєнє сен справы.

Паралельный клясы, а самостѣйна школа народна — се цѣлкомъ вѣдмѣнний рѣчь, а к. рада шк. розумѣе дуже добре, яке се значѣнє має въ практицѣ. Справу рѣшати має министерство просвѣты, то чейже найдуть Русины тамъ бѣльше справедливости для своихъ правъ, якъ въ к. радѣ шкѣльной.

Письмо зъ Перемышляныны.

Вѣдъ часу до часу порушуємо и порушувати-мемо нашъ спокойный повѣтъ. Та се не длатого, чтобы мовлявъ „пieroкоіе ludek“ чийкого тамъ, але чтобы въ тѣмъ опущенѣмъ закнутку, де ще цѣлкомъ свободно панує темнота та ен поестеры: убожество, вызыскъ и т. и., розбудити житє свое, прогнати байдужность, одныхъ поздоровити въ роботѣ, другимъ заохоты додати въ имя любви ближнього!

Представте собѣ горбовину, котра займає три четвертины нашего повѣту, о грунтѣ стѣселѣмъ, глинястѣмъ, тяжкѣмъ до управы, — горбовину, котра тымъ самымъ уже вымагає умѣлой управы або лучше сказати: головы и рукъ, — покрыту въ бѣльшой части лѣсами та заняту въ бѣльшой части великою поєлостію, котра до у равъ рѣвъ уживає машинъ та пары, а могучимъ володаремъ тутъ въ першѣмъ радѣ жидѣвъ, въ другѣмъ панки рѣзавъ, межи ними тѣ вѣдъ лѣсовъ, а на тѣхъ того нашъ селянинъ, властитель тоненького паска глины, резидуючий на весѣхъ [бо въ зимѣ тягне свѣтами въ лѣсы, а въ живна на Подбѣ на заробокъ] въ курнѣй „удѣ, темный, убогий а при тѣмъ вынѣскуваный, — то ось маєте досѣть вѣрный образъ нашего повѣту.

Широке то поле, що же своихъ дѣ-

чѣвъ. Тутъ який економистъ призбавъ бы цѣкавъ даты: колько то грунтѣвъ хлопскихъ е задовженихъ у жидѣвъ и по банкахъ та колько ихъ переходить за оденъ день черезъ ліцитацію въ руки жидѣвскій або мазурскій; написавъ бы цѣкаву студію, чимъ тутъ нашъ мужикъ живе, и неменше цѣкаву студію о нашѣмъ пейсатѣмъ лихварі. Тутъ який Кохъ могъ бы спокойно студіювати бактеріи прерѣзныхъ пошестій, а завзятый статистикъ збрѣвъ бы цѣкавъ даты пошестій, смертельности, позвѣвъ, процесѣвъ та проценту просвѣты мѣжь населенѣмъ.

А що-жъ на те повѣтова интелігенція? Жде „слухного часу“... На 69 громадъ маємо щось 5 читальнѣ, 3 громадскій крамницѣ основанъ при читальняхъ, 3 „kółka rolnicze“, щось зо 3 приватнѣй християнскій крамницѣ, около 10 [бачили-сьмо на паперѣ] касъ позичковыхъ и здаєть ся колька шпихлѣрѣвъ. Сего, на першій поглядъ, було-бъ здаєть ся досѣть, а на нашъ малый повѣтъ. Однакъ числа тѣ вымагають коментарѣвъ. Зъ тыхъ 5 читальнѣ 4 засновано въ останнихъ часахъ, и то майже самими такими людьми, що хвилево знайшли ся въ повѣтѣ, а крамницѣ, шпихлѣрѣ та касы позичковій майже не выказують успѣху за-для браку силъ вѣдповѣдныхъ та за-для темноты народу и махінвельства та могучости жидѣвъ.

Ось вамъ колька мѣноровыхъ тонѣвъ, вырванныхъ зъ цѣлой гармоніи:

Въ однѣмъ селѣ зліцитувавъ жидъ за 8 дощокъ оденъ зъ бѣльшихъ селянскихъ грунтѣвъ.

За 5 ар. та пѣдъ претекстомъ досмертного удержаня забравъ жидъ 3—4 морговый 4-ои клясы грунтъ, по чѣмъ стару жѣнку выгнавъ побоями та голодомъ.

Въ однѣмъ лише селѣ, котре намъ докладнѣйше вѣдомо, перейшло 100 моргѣвъ поєлості хлопскон въ руки жидѣвскій а 3 грунтѣ закупили мазуры! До того майже въ кождѣмъ селѣ [а здаєть ся не согрѣшу, коли скажу, що у всѣхъ] е по колька, по кольканачѣть такихъ гнѣздищъ жидѣвскихъ, що снують ся мовѣ павки зъ хаты до хаты.

До звыванностей належить у насъ, що за оденъ корецъ збѣжа позиченого зъ весною, вѣддає ся жидѣвскій въ осени два кѣрцѣ, а дуже часто трафляє ся, що за недодержанє речинця вѣдданя кѣнчить ся на тѣмъ, що мужикъ платить за той корецъ 30—40 ар. А що такои сумы нашъ мужикъ „не дурень“ мати, то запозичує ся — и остаточно кѣнчить ся на ліцитаціи грунту.

Коли лучить ся, що нашъ мужикъ выграє яку справу въ судѣ зъ жидѣмъ, то жидѣ вышлєе такому свой вырокъ на его спянь, а „щасливый“ мужикъ вылизуєть ся по тѣй справѣ рускій мѣсяцъ.

Въ наибѣльше свято „християннѣ“ палить въ грубѣ, шинкує, фѣрманчить жидѣвъ, боить ся, шанує, слухає его...

Ковбаса та дриглѣ у насъ такъ звывайный, що коли подадуть сѣ стравы „народнѣй“ въ якѣмъ домѣ, гостѣ про се кажутъ „выборы“. Хрунѣ у насъ патентованъ, певнѣй, а генералъ головной штабу, славный Фукусъ въ

Перемышлянахъ. У него и каса выборной арміи. И у насъ при выборахъ працѣе жидѣвъ заѣло въ корнѣть добра „ogółu“. Пѣдчасъ выборѣвъ до сойму малѣ жидѣвы кололи шпильками „противниковъ“, а при послѣднихъ выборахъ до рады державной малѣ жидѣвы своего „Мендла“, котрый на покликъ: „Мендель, кимъ а гейръ!“ выроставъ мовѣ зъ-пѣдъ землѣ изъ здоровезными гей-бы довбня пастуками...

Мы навели вже повѣсьше число читальнѣ, крамницѣ, шпихлѣрѣвъ та касъ позичковыхъ въ повѣтѣ и зазначили, що товариства тѣ не розвивають ся — головно за-для браку силъ потребныхъ до веденя тыхъ товариствъ. Дуже часто основанє читальнѣ кѣнчить ся першими загальными зборами та дописію до часописѣй; потѣмъ праця уважає ся за довершену... Тожъ звывайно такі товариства у насъ, за-для браку проводу упадають. Послѣдними часами приключилось такъ и зъ „kółk-омъ rolnicz-имъ“ руско-польскимъ и польско-русскимъ въ Глинянахъ.

Самобѣзаня у нашихъ селянъ ще майже нѣякого нема. Хотите заложити читальню, нашъ „братъ меншій“, не набравши досѣ довѣры до своихъ интелігентныхъ людей, иде на пограду до Шльоны; закладаєте крамницю, вѣдъ зъ жидѣмъ у кулакѣ смѣє ся; доведете до заложєня касы позичковон або шпихлѣра, зголосить ся сто позичающихъ, але вѣддающего нема, хочъ-бы се було уладжене на найлєкшихъ для него условяхъ.

Правда, трафляють ся вже и у насъ середѣ народу одиначѣ або и громады, котры вже пробуждують ся, прозирають, метушать ся та хотѣть щось починати, въ новѣ житѣ вступити. Ось н. пр. такий честный селянинъ-патріотъ Сѣкорскій, або мѣщане зъ Глинянъ та Перемышлянъ, котры дали доказы того при послѣднихъ выборахъ; однакъ хибує людей, котры тымъ рухомъ умѣли бы правити, пѣддержувати закладанѣмъ читальнѣ и т. п.

Въ цѣлѣмъ повѣтѣ звѣстнѣй два назвиска трудящихъ патріотѣвъ: о. деканъ Танчакѣвскій, парохъ зъ Дунаєва, котрому головно завдячуємо добрый успѣхъ при послѣднихъ выборахъ, та п. Глѣбжукъ, адѣюнкъ судовый въ Перемышлянахъ, котрый въ кружѣ свого дѣлания бѣгато доброго вѣдѣвъ нашому непорядному селянинову, слобонячи его вѣдъ всякого вызыску. Се оденъ зъ тыхъ людей нашой интелігенціи, що мѣжь селянствомъ має велике та правдиве поважанє.

Велика праця же въ сѣмъ повѣтѣ нашу интелігенцію, а маємо на гадѣй головно духовенство. А досѣ дуже мало бачили мы „избранныхъ“ середѣ неи... Тяжка се шкода для народной справы. А годить ся тутъ пригадати, що тутешный повѣтъ достатчѣвъ значне число емігрантѣвъ до Бразиліи. Много нашихъ людей вышло: зъ Бриконы, Борисова, Липовца, Яхторова, Станимира, Костенева и зъ иншихъ. Бѣднѣй тѣ люди — сли тѣлько можуть вернути, вертають жебраками. Працѣ и працѣ у насъ треба на кождѣмъ поли! — почавши вѣдъ шкѣль, що становлять нашу будучность, та вѣдъ учительѣвъ.

Процентъ дѣтей учащихъ до школы,

[Выговскій] и тѣй новѣй повѣсти историчнѣй, що вѣдъ пише: „Одступникъ“ [Ярема Вишневецкій]. Маленька надѣя, правда, е, что дозволять ихъ до „Кіевской Старины“; адже дозволено тамъ друкувати историчну драму д. Старицкого „Богданъ Хмельницкій“. Спасибѣ „Кіевской Старинѣ“ и за те, что вона добула ся права друкувати писаня украинською мовою та ще и историчнѣй. Може се пособить тому, что сей мѣсячникъ придбає собѣ бѣльше передплатниківъ, бо досѣ ихъ щось не багато. Сумно и жалко бачити, что мы такій байдужий до своей власной исторіи!... Воно, звѣсно, „Кіевская Старина“ часомъ дуже суха буває, а часомъ зовсѣмъ не до ладу выробляє такий исторіи, такъ отъ изъ тымъ „многострадальнымъ“ и давно сподѣваннымъ словаремъ. Ше въ сороковѣй роки той словарь почавъ ся и все его роблено... Такъ довго роблено, что кѣйскій юмористы вже почали оповѣдати, мовѣ-бы-то кѣйскій мышы вже зѣбли А, Б, В, а літеру Г почали... и казано, что здорово мышы украинизували ся зъ того — у всякому разѣ бѣльше, нѣжь нашѣ „украинофилы“. Мабуть се брехня, бо отже торѣкъ редакція „Кіевской Старины“ оповѣстила, что за рѣкъ 1896 выпуститъ першій томъ украинского словаря [25 аркушѣвъ]. Дожидали мы, дожидали того словаря и нѣякого тому не дожждали ся, а тѣлько дождали ся зъ рокомъ 1897-ымъ новой оповѣстки, что редакція за сей рѣкъ має выпустити вже другій томъ. Зновъ почали дожидати, але отъ уже и пятый мѣсяцъ сього року, а передплатники дождали ся тѣлько двохъ першихъ аркушѣвъ того словаря замѣсьцѣ двохъ томѣвъ та и зновъ пѣшого не чути...

Якъ же згадати д. Б. Грѣвиченку „Книгу

казокъ вѣршомъ“, „Складку“ Н-рѣ 3. та „Не той ставъ“ Левицкого, то вже знати-мемъ, здаєть ся, все бѣльше обсягомъ, что вышло торѣкъ и сього року на Вкраинѣ російскѣй — „для интелігенціи“. „Книгу казокъ“ Галичане знаютъ у своему выданю. „Не той ставъ“ Левицкого тежъ була друкована торѣкъ въ „Зорі“. Досѣ тутъ занотувати, что д. Левицкий пѣселя колькохъ повѣстѣй зъ паньского житя повернувъ ся до житя народного, а се добре, бо вѣдъ его и лѣпше знає и лѣпше описує. У „Не той ставъ“ нема такихъ малювничихъ або експресивныхъ оцѣнъ, якъ у „Миколѣ Джерѣ“ чи въ „Бурлачѣ“, але якъ читаєшь, то такъ и бачишь, что се живій нашъ селянинъ и что авторъ ихъ знає, любить и вмѣє малювати. Третью частину „Складки“ тежъ знаютъ Галичане, хочъ зъ рецензіи...

Мала ще одна книжка торѣкъ на свѣтѣ народити ся: „Барвінокъ“, украинска антологія, збѣрка зъ найкрасѣйшихъ украинскихъ поезій, зложена въ Черниговѣ; та цензура ен не помилувала, хочъ тамъ матеріалъ усе цензурный та ще и ранѣйше цензурою дозволенный бувъ [по иншихъ выданныхъ].

Вѣдъ книжокъ авторъ переходить до періодичныхъ выданъ. Такихъ — кажє — двоє проектовано: у Петербурѣ прошено дозволити мѣсячникъ двома мовами, московскою та украинською, збъ звывайною програмою російского мѣсячника. Однакъ звлено и не думати про такий рѣчи! Друге выданє — народный журналъ. За сей супліка выйшла зъ Чернигова, але вѣдомова була та сама: не важъ ся!

Авторъ подає его програму: „Порада. Тыжньова народна газета. Выходить по тыждня завѣльшки 1 або 2 аркушѣвъ друку у всѣмѣцѣ. Передплатя на рѣкъ 3 рублѣ, на

пѣвъ року 2 р., на четверть року 1 р. Програма: I. Законы и наказы державнѣй у первотворѣ и перекладомъ зъ выясненіямъ. Постановы и наказы вѣдъ мѣсцевой уряду, земскій и городскій [мѣсьбѣ]. II. Вѣдомости про всякую науку, вѣмѣлѣбѣ, ремесство, промыслѣ, господарство сѣльске и таке инше. III. Творы красной словесности прозою и вѣршомъ. IV. Усякій звѣстки про те, что дѣєть ся на свѣтѣ у насъ и по чужихъ краяхъ, та дописи. V. Звѣстки про потребу господарську и торгову, про всякій книги, питанья вѣдъ передплатниківъ та вѣдповѣди зъ редакціи. VI. Оповѣстки. — До газетъ можуть додавати ся, коли треба, малюнки и портреты, щобъ писанє пояснити. — 1897. V. 13.“

Щось тежъ до періодичного пѣдхоже хотѣвъ зробити д. Гр. Коваленко зъ Чернигова: вѣдъ задумавъ що року выдѣвати украинскій народный календаръ-альманахъ и пѣславъ до цензуры свой „Календаръ“ на рѣкъ 1898-ый — та цензура зновъ не пустила.

Дешевѣй народный выдѣна выхадить въ Черниговѣ та Кієвѣ. Передъ нами — кажє авторъ — Н-рѣ 22-й черниговскихъ народныхъ выданъ, а на обгортѣ стоить оповѣстка и про Н-рѣ 23 д. Загѣрнѣон „Орлеанска дѣвчина“ [друкована ранѣйше въ Галичинѣ]. Черниговске выдѣвництво д. Б. Грѣвиченка почало ся зъ половины 1894-го року; досѣ выйшло 23 книжки, то на рѣкъ припадає по 72% книжакъ. Не вѣльми бѣгато [хочъ по иншихъ родахъ нема и того], якъ згадати, якій сотнѣ назвишь московскихъ книжокъ народныхъ выхадить що року, а зъ нихъ чимало навѣтъ на Вкраинѣ [Одеса, Харьковъ, Кієвъ]. У черниговскихъ выдѣнахъ знаходимо де-що и новѣ за-для насъ, російскихъ Украинцѣвъ: нау-

ково-популярнѣй книжки. Ихъ поки 6: три д-ки Загѣрнѣон: „Добра порада“ [про Пастерѣвъ спосѣбъ лѣчити сказъ], „Якъ выгадано машиною и ѣздити“ [про Стевенсона] та „Орлеанска дѣвчина Жанна д'Аркъ“; двѣ книжки д. І. Коваленка: „Вѣдъ чого вмерла Меласа“ [про дістерію] та „Чума на людяхъ“, врѣштѣ одна книжка безъ автора: „Страшнѣй забавки. Оповѣданья про римскій циркъ“. Опрѣчь сихъ книжокъ выдѣна д. Грѣвиченка маємо ще три выижки змѣсту утилитарного иншихъ выдѣвцѣвъ: „Береженого Богъ береже“, оповѣданя селянина про скотѣску чуму [Катеринодарѣ], д. Имшенецкого „Вѣдъ чого заводять ся лѣхъ хворобы або пошестѣ“ та д. Чикаленка „Розмова про сѣльске хозяйство“. Остання книжка дуже добре написана и ен вже розійшло ся помѣжь людьми бѣльше якъ 10.000 примѣрниковъ! Шкода велика буде, — кажє авторъ — коли д. Чикаленко, такъ добре почавши, на своему и етане. Нехай вѣдъ напише такихъ книжокъ бѣгато-бѣгато!

Бачивши сѣй всѣ книжки — веде рѣчь авторъ далѣ — я вже почавъ собѣ думати, что цензура порозумѣйшала та почала пускати науково-популярнѣй книжки! Коли-жъ отсе тѣлько надѣйшла до мене звѣстка, что та-жъ цензура заборонила д-ви Грѣвиченку два науково-популярнѣй рукописы: „Якъ выгадано книги друкувати чи то печатати“ [Гутенбергъ] та „Велика пустыня Сахара“. Обидѣвъ книжочки Галичанамъ вѣдомѣ, бо ихъ выдала вже „Провѣста“. Чимъ тѣ книжочки нецензурнѣй? — пытає авторъ, — чимъ нецензурнѣй сахарскій пѣсокъ та камѣня?

Въ Кієвѣ року 1895-го выйшло зъ десятокъ беллетристичного змѣсту книжочекъ: то маленькій збѣрка, передруки дѣбныхъ опо-

не в ще, здається, зовсім потішають, а учительство, очевидно з винятками, не чинить ся до поступового [маємо на гадці не школу, але жите суспільне, публічне]. Причина не найлучшій фреквенції в школах лежить в бідності нашого селянина — і ту причину мусимо старати ся всякими можливими способами усувати. А коли годі інакше, то нехай вже і через голод та холод добуває ся наш селянин лучшою будучности. Темнота его — то страда для нас не обчислена! А причина, що середь учительства нашого немало одиниць не поступових, лежить в нас самих. У нас за мало інтересу будить той дуже важний чинник в нашій суспільности. Ми за мало занимаємо ся его долею, за мало зближали ся до него, за мало серця ему оказували а за багато вігноруюмо его. Тож і не дивота, що той, опущений між найближчими, між своїми, полишений судбю, лише в ряди-годи стікаючий ся з якою інтелігентною людиною, борючий ся з всякими протівностями, а не маючи чим духа посилити, стає байдужний для справ публічних. Щоб учительство підняло ся до роботи, треба, щоб оно у прочій інтелігенції бачило на кождім кроці ідею та охоту до праці та до пожертвування. Чи стане нас коли на се? У нас — нігде правди діти — за ботато егізму, ми занадто буденний...

Вкаже нам хто може на послідній вибори. Такому ми вкажемо на тую подумку, що повстає ся соломи, — в одну мить спалахотить. А що я порівняв сей наш вибори з подумкою, нехай не буде нікому обидою. Говорили у нас о вчуч передь виборами, потім о вчуч по виборах, ба говорили щось о філії „Провсвѣты“ в нашій повіт, навіть о Торговлю щось, — а й досі ніякого руху не слідує. А наш концерт Шевиченківський? Честный селянин-патріот Ськорський міг бы де-що сказати нам в очі...

Гадка піднесена в „Дѣлѣ“ о товариских зв'язках Русинів — для нас дуже на час. А чей-же знайдеть ся у нас двоє-трех людей, що дадуть ініціативу до таких зв'язків, де бы мы могли взаємно пізнати ся, зближити ся, порадити ся та набратися заохоти до праці. А чей-же!

Поживемо-побачимо! — та й не залишимо доносити вді часу до часу, як нам тут жити ся.

Гаврило В.

Перегляд політичний.

Рух поміж пільними робітниками на Угорщині все ще триває, але жива, як доносять, відбувають ся без перешкоди завдяки правительству, котре на місяці, загроженій змовою женців, высылає сторонніх робітників. Буває і так, що місцеві робітники, котрі відказують ся вді роботи, опісля аголошують ся, коли надійдуть сторонні женці. Все-таки сими днями розійшла ся в Будапешті поміж властителями бдл-

вдань з [львівського] „Дзвінка“ старого, то передрукує старих авторів: з Марка Вовчка, Ганни Барвінок, Федьковича, то окремі оповідання д. Кониського [„У тьсної баби“] та д-ки Діпирової Чайки [„Хрестовість“]. Книжочки дешеві, чисто повываєдні. Спасибі за них! Шкода, що мало та що нема науково-популярних.

В Москві тамшній „лубочник“ Губанов видає та й видає вді року 1894 української книжки. Дякувати за се маємо д. Кримскому; він там їх редагував, поки був у Москві. Досі надрукував Губанов: Квіткі 7 книжок: Маруся, Сердешна Оксана, Мертвецький Великий, Перекотиполе, От тоб і скарб, Конотопська вдіма та Через то люд бідують [переробка з „Листів до любезних земляків“ зробив д. Кримський]; Котляревського три книжки: Енеїда, Наталка Потавка та Москаль Чарбунчик; Гринченка-Чайченка: Серед крижаного моря, Як треба жити, Олеся [Україна, Грицько]; Веселий оповідчик; та ще книжку „Пригоди“, уклав д. Пилинський збірку з трьох оповідань: Наталка-Полтавщи [Драма в хаті], М. Вовчка [Данило Гурч] та І. Сибіки [Мати].

Чутка була — кінчить автор — що ще у Катеринодарі та в Петербурзі добрі люди заходжують ся видавати народні книжки, але тих книжок я ще досі не бачив. А добре було-б, коли-б чутка та правдою стала ся! Бо так треба нам дешевих народних книжок, так треба! Народ хоче читати, народ не може не читати, бо він розвиває ся, бо він прагне освіти, а освіти нема, своїх книжок нема, доводити ся хпатися за чужі, та не великі з того здобутки!...

ших послестей встать, що по тамтій стороні Дунаю около 3.000 робітників поділило ся на три громади і розійшли ся в різні сторони, щоб своїх товаришів взивати до застановлення роботи. Встать ся поки-що урядово не стверджує ся. Досі міністер рільництва доставив потрібним панам 45.000 робітників і все ще, як пишуть, має жінців в запасі на випадок дальшої потреби.

Французський парламент, як вже донесли вчерашній телеграми, признав кредит пів мільона франків на подорож президента Фора до Росії. В палаті депутатів мимо опозиції соціалістів ухвалено кредит 447 голосами против 29. Перші заборав голос в дібати соціаліст Десант. Він говорив, що республіка не на те, щоб поклонятися тиранії. Ті гроші, що мають ити на звеличав царя, ліше ужити на за допомоги для голодних робітників. Се крайне марнотратство. — Президент палати замітив на те, що не годить ся говорити о марнотратстві там, де ходять о подорож для оказания чемности і дружбы. — Опісля соціаліст Рену виступив з внесенням, щоб то пів мільона франків ужити на запозичку робітників, діткених стрейком. Бесідник заявив, що він буде протівитися всякому кредитови на кошты стріч, котра з республіканськими обычаями не має ніякого зв'язу. — Соціаліст Фабро дуже різко виступив противу кредиту. „Знаю — каже, — що часте сї палати дуже одушевлена подорожкою президента до Росії...“ [Жоре переривав ему: „Весь світ жалє надь тым в душ“] „Я згоджую ся з сїм поглядом товариша Жореа“ [крики і протести]. „Коли убійник Росії привітає до Франції“ [Крик, громкий протест] — Президент палати переривав бесідників; „Гостина царя в Парижі була доказом чемности і дружбы, котрий Франція уважає собі за щастє і честь. Протівь виразу, якого ужив бесідник, запротестують его земляки так само, як се вчинила палата“. — Фабро закінчив: „Коли є гроші на сї подорож президента, то повинні бути також на те, щоб дати їм тым нещасливим, котрі не мають хліба“. — На тм скінчила ся дебата.

З Атен доносять, що урядові круги дуже занепокоєні повільним ходом переговорів. Хоч і нема чого боятися, щоб на ново прийшло до війни, ані того, щоб держави уступили Туреччині, всеж таки кождий день погіршує ся без того лихе положення фінансове Греції. Удержане войска і емігрантів коштує денно 600.000 драхм, а каса державна вже вді давня пуста.

Вину проволок в заключеню мира приписують найбільше великому везиру. Зачувати, що султан котрий і сам рад бы вже покінчити справу, застановляє ся надь тым, чи не зміняти бы великого везира; має бути речею досить імовірно, що тепершній міністер справ заграничних Тевфік паша стане великим везиром. В дипломатичних кругах гадають, що без огляду на те, чи в великом везираті зайде зміна чи нї, незадовго вже прийде до заключеня мира, бо згода держав перетривала все проби, на якій виставляла их турецька спекуляція.

Рух в руских товариствах.

З Бобреччини пишуть нам: Першого дня Зелених свят т. е. 13-ого в. ст. червня с. р. відсвяткувала громада Підгородиче величаве торжество в дікриті читальні „Провсвѣты“.

Село Підгородиче єсть під виглядом самосвідомости одним з найлучших в повіт бобречком, та хотів жия в тяжких условиях як ині села, бо мстити у своїх границях пару соток сьмів Израїля, все-ж так заходом місцевих патріотів розвиває ся хороше. Коли-ж засновано в Бобрці філію „Провсвѣты“ узнали Підгородичане, що не годить ся їм ити самопаст, і рішили зміняти свою давнїшу читальню на читальню „Провсвѣты“, а разом заохотити і сусідні села до заснованя читальні. Дятого хвиля отвореня читальні „Провсвѣты“ в Підгородичу була не лиш величавою маніфестацією житнености громади, але також похвальним змаганєм сповнити і між своїми сусідами діло патріотичне.

В одвітно урядженім і прикрашенім льокалі явилось около 600 людей, з того півтора сотки можна сміло відчислити на людей сторонєських. Не хабло також інтелігентних Русинів і патріотичних Русинів з найближчої околиці. Присутних повитав іменем місцевого комітету правник п. Волод. Сьнгальнич а вказавши на потребу і значіне роботи просвітної, відкрив І-шій загальній зборі читальні. Вибраний предсідателем зборів о. Билинський из Звенигорода згадав в довшій промові про нашу минуїсть кинув оком на тепершнє положення Русина, і вбавив пам'ятати

на будучність. Милу несподіванку мали Підгородичане почувши п. В. Короля, котрий заборав слово по о. Билинському, і в імени центрального відділу „Провсвѣты“ звеличав торжество. Потім слідував вибір відділу, котрий таки зараз уконтитуував ся. Ново-вибраний голова читальні о. Я. Сьнгальнич вголосив одвітну до хвилі промову, подав плян роботи читальної і замкнув загальні збори, а оповістив, що безпосередно починають ся І-шій сходи членів читальні в товаристві присутних гостей.

Ті сходи почали ся теплим словом п. суд. Романа Сосновського, голови бобречком філії „Провсвѣты“, котрий заявив велику радість по причині красних змагань Підгородичан. Відтак поплали звуки руских пісень виконаних з нот добре зв'язаним хором з Романова. Зібраний любивали пісню, тїшили гарними декламаціями і певно не оден гість из сусідних громад забавив і у своїх селі відправити небажком подібне торжество. І дійсно, Підгородичане дістали обіданку на запрошення вді один з сусідних громад на отворені читальні. Помагай їм Бог і vivat sequens!

Може не всякій твари подобалась тая маніфестація, однак люде добре знають, що хто прихильний для хлота, той певно не протівний его образованю. Хто був на згаданім торжестві і бодай трохи познакомив ся з Підгородичанами — легко міг бізнати, як слідує в тій громаді єсть робота людей доброї волі, — тож честь тым, що для неї трудили ся і для неї піднімають свои труды.

Участник.

Наближає ся другий піврбт вигляд третій квартал сегоднього видавництва „Дѣла“. Дуже просимо посилити з передплатою і з виробнанем залеглостей, бо мы выдаємо великий і не терплячий проволон, а залеглості за сїм рбк вносять тисячі! Хто залеглості не виробнає в коротком часі, тому мы будемо мусіти высылку часописи перервати. Дятого ще раз просимо о чим-сь скоріше надсылан передплати, вглядно залеглостей.

НОВИНКИ.

В справі катастрофи на залізниці під Коломєю надходить такий нові встать: В понеділок зв'язала на місці катастрофи урядова комісія, щоб списати акт на вчуч пам'ятку. Комісія покінчила свою рбч ввчторок, однак остаточного осуду выдати не могла, бо оба покликаний знайоки рбзати ся в своїх оренєях. Професор Окибинський приписує члє нещастє силам елементарним, т. е. допускає тут „vis major“, а знов проф. Ріхтер обстає при тм, що конструкція моста була хиблена, фундаменти недостаточнo вкопані і з мала широкість пропуску для потоку Козачівки, не узгляднюючи можності наглої прибути того потоку. В справі тій покликаний буде яко судья рбшаючий імовірно інженер Маслянка з Львова. Мбсці катастрофи, вді коли прибули піоніри, робота їде дуже скоро і успішно. Піоніри мають тут дві роботи: осушити прорыв і помагати при будові моста. Прорыв є 15 метрів широкій, 12 довгий а 3 глибокий; через те не можна урядити спадку води, бо мусів бы він бути дуже довгий і сеє робота заняла бы за багато часу. Тому-то у осушеня води заведено великий помпы. По осушеню прорыв почнеє добуванє машини, під котрою все ще лежить труп Крейного.

Довідемо ся, що старшина гімнастичного товариства „Сокоб“ рбшила на посліднім своїм засіданю, що товариство „Сокоб“ бере участь в п'ятидесяти-літніх ювілейях, аранжованих краєвими ювілейним комітетом і на відпоручників товариства до сего комітету вибрала пп. Антона Хойнацького і Льва Кочоровського.

Намістник князь Сангушко в переїзд на люстрацію до Сянтіна, затримав ся в часочок на мбсці катастрофи під Коломєю. На границі сянтинського повіту, в Заболоті, витали намістника староста, духовенство, рада громадська, і вїйти з околиці. В Сянтіні відвідав намістник обі школи народні а потому похвав оглянути поницій повенію поля і розпитував селян про наслідки сего елементарного нещастя. В сєрду візитував намістник старосту, давав авдієнції, а потім виїхав в околиці Коломий.

Вправи військові в часі літної спеки бувають дуже небезпечні. Підчас тепершніх таких вправ на Шлеску померли три жовніри, а п'ятдесят занедужало наслідком сонного удару. Хто знає, чи на вправи такі, сполучені з довгими походами, не надавала бы ся найліпше пора пізної осені, коли і роботи нема тільки у полі, і самі вправи не мучили бы так дуже покликаних резервістів.

Бють жидів. В Тарнові прийшло до заколоту між військом а жидами. Якій шинкар побив недавно жовніра за то, що той не хотів ему заплатити 4 кр. за горьку. Товариш унявся за побитим, знищили всю обставу шинку а в деяких жидівських домах побиві вїкна. Знов же сєй неділі повторились бійки войків з жидами уже в більше заостренім виді, бо доходить правда на-разі ще не справджена встать, що

одного жиди убито на смерть, а одного смертельно ранено.

З Товмача пишуть до Kurjera lwowskiego, що встє розголошена Głos-ом podolskim-ом о суспендованю і увязненю секретаря товмачкої ради повітової п. Жестетовського єсть неправдию, а за учинену кривду п. Жестетовській гадає выступити против Głosu podolskiego на дорогу суду.

Злодій яник мало дістав ся в руки жандармів на залізничім шляху Курек-Харків-Азов. В жнччм відділі ІІ-ой класи впадо одині пасажирці пані Ф. в око якесь дивне поведєне другої пасажирки, вистроєної дуже богато. Коли-ж все пасажирки поснули, пані Ф. удала також спячу, но з-під она пильно гляділа на підозрїну сусідку. Наразі тота прїступила до спячої побіж пані Ф. жнчки і скорим вправним рухом руки витягнула їй з-під корзетки якусь рбч. Пані Ф. найшла нагоду розказати се кондукторови. На найближшій стації увійшов до воза кондуктор з жандармами і попросили, щоб кождий оглянув ся за своїми рбчами, бо є підозрє, що в вділї єсть кривє ся злодій. Наразі почув ся крик: „Ах! мой 15.000 рублів!“ і молода жнчка, сусідка пані Ф. омїла. Жандарми почали строго трусенню, а коли треба було обшукати даму-зловідку, она заявила, що дасть ся зревїдувати тільки в жнччч ждальни і то через жнчки. Коли-ж заведено єи до ждальні, де жнчка начальниці стації і инші жнчки мали єи перешукати, наразі почув ся из ждальні крик і жнчки-ревїзори почали втїкати. Показало ся, що тою дамою був переодїтий мужчина. Користуючи з хвилевого заколоту, він напів одїтий утїк вїком. На щастє жандарми умїли також простягати ноги, цїкавого пасажир-зловідя дістали в руки і стали з ним обходити ся менше чємно. Вже без жнччч ждальні відобрали ему 15.000 украденых рублів і більше ще дороговцїностей та грошей. Оно виглядає на байочку, а таки правдиве.

Собачі перегони відбудуть ся в-перше у Львові в сєсю неділю на фестині. Вибрані пси замкнені будуть на 24 годинь до буди [не такої, як на сєлі, а до паньскої, мажованон], дістануть мало їсти аж до хвилі перегонів. Тоді та пани посбв стануть на меті, пси выпустять, а пани прикличуть их до себе. Котрий пєз скорше добїгне до мети, той дістане нагороду. По дорозі будуть перегони з ковбас і солонини; пани хотять спбзнати, о що их пси бльше дбають: о паньску ласку, чи о ковбасу. Фестин відбуде ся на Замку, а порадно було бы, щоб аранжери тих перегонів дали безплатний вступ кождом бідлахах, най бы хоч з-далека придивили ся, як виглядає ковбаса і солонина для пбвв призначена...

Як декуда спомагають краєвий промисл? В справі установи що-до одєжи і обуви урядників державних в Болгарії виготовило міністерство регулямін, котрий приписує: Урядники і слуги державні всяких дїкастерій, а також посли в часі засідань собрания [сойму]. Мусать убирати ся в одїж і обуви зроблену в краю і з краєвого матеріалу. Підроблюване і продаж заграничного товару, одєж і обуви буде каранє яко обманство. Урядники обовязані будуть при закупнї заосмотрити ся в осбну фактуру, щоб мати доказ, що не обманули закона. Настоятелям служити право контролювати підвластных урядників, наколи они покажуть ся в новім уборі, а неселухнявих карати високими карами грошевими і выточувати дисциплінарне доходженє. Регулямін сєй обовязувати буде вже вді вересня сего року.

По новомодному. В Парижі отрулила ся 17-літна сьвчачка Матильда Т. Она запросила до себе на сьдєне чотири подруги, і сказала, що вже пережилась, а коли свѣт уже не має нічого для неї цїкавого, то загадала покінчити з житєм. Добрий подруженьки не відраджували їй того, а протівно, обговорювали як найдокладнїше все способи самоубїйства, потім одна з них поїшла купити отруу, а пережита 17-літна выжила єи при свѣт. По смерті самоубїйниці добрі подруги повїдомили о тм поліцію.

Надслане.

„Henneberg-Seide“

nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen, — schwarz, weiss und farbig, von 35 kr. bis fl. 14-65 p. Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. versch. 440 Qual. und 2000 versch. Farben, Designs etc.), porto- und steuer-frei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Post.) Zürich.

Телеграми „Дѣла“.

Вдєнь 8. липня. Заборона вїча, скликаного до Хебу, викликала між Нїмцями велике заворушенє. Мимо заборони ждуть в Хебі на дні 11. с. м. величезного зїзду Нїмців.

Прага 8. липня. На д. 18. с. м. скликано суди чєске вїче для наради о правах чєского языка в краях чєскої корони. Тутешний бурмістр розбєлав іменем ради мьскої запросини до всіх рад мьських в Чєхах, на Мораві і на Шлеску.

Париж 8. липня. Болгарський князь Фердинанд відїхав вчєра до Риму, а княгиня на Угорщину.

Царгород 8. липня. Російське правительство розбєлало окружнїк до держав, в котрїм радить напєрти на Порту, щобі приєвїшила заключєне мира.

Надслане.

ВОДОЛЪЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ
стация Золочѣвъ, отъѣзжае съ 1 мая 1897. — Заведене
отворено цѣлый рокъ. Ближайшихъ вѣдомостей удѣ-
ляе ЗАРЯДЪ. 33—14

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Подяка.

По тяжкой утратѣ нашої найдорожшої дочки и се-
стры, Емилиї Роттарбной, народної учительки, помер-
шой въ Дроговицѣхъ дня 28 мая с. р., почувавмо ся
до обовязку зложити публичну сердечну подяку Ясене-
Вельможному Пану Графови Станиславу Мидельскому,
Высокопреподобному отцю каноніку Іосифови Юзичинь-
скому, Всечестивішому отцю Володимирови Булѣ и его
поважаній женѣ, о. Вол. Дилинскому, о. Іоанови Коро-
люкови, о. Іосифу Завіши, о. Стефанови Донаровичеви;
Высокоповажанымъ Паньству Янамъ Залучковскимъ,
Шоробуримъ, Кобыляньскимъ, всему доохрестному Учи-
тельству, Громадѣ Дроговицѣхъ и взагалѣ всѣмъ, котрі
такъ подчасъ тяжкой недуги осылали покійницю спѣ-
шутемъ и невыказано незвычайною охѣю и помощію
матеріальною и моральною, якъ такожь при вѣданю їй
послѣдної посмертної прислуги зъ подиву гднюго при-
служностію и безкористовностію зайняли ся такъ величи-
ными и сподѣване наше переходячими похоронами, котра
се проява правдиво широкого жалю була и буде для насъ
одинокимъ умирненіемъ болю по такъ тяжкой утратѣ.
За все то и за Вашій горячий слова потѣхи шлемо Вамъ
цѣлымъ сердцемъ спаси-Богъ!

Марія Роттаръ зъ родиною.

Зостаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першо-
рядными домами торговельными російскими, маємо
честь поручити зъ нашихъ складѣвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригинальныхъ нашихъ $\frac{1}{2}$ фт. пачкахъ по: 40,
50, 60, 70, 80, 100, 125 кр.; — въ $\frac{1}{4}$ фт.
пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр.
ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр.,
1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При заможленяхъ найменше 2 фунтовъ, при
порошку 3 фунтовъ высылаемо франко; при
вѣдборѣ 6 фунтовъ додаемо 5% въ товарѣ.

Зъ поважаніемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Товариство „Просвѣта“

при зближающихъ ся испытахъ
въ школахъ народныхъ подае до
вѣдомости Свѣтл. Радѣ Школь-
ныхъ, Впов. священниковъ, кати-
хитѣвъ, учителей и родителей,
що книжки наклады товариства,
призволени кр. Радю школьною
на преміи для учениковъ, красно
оправленіи можна купити въ
канцеляріи товариства рынокъ
ч. 10, по слѣдующій цѣнѣ:

Росказы про силы природы	20 кр.
Оповіданя о житю св. Бори- са и Глѣба	20 "
Повѣстки для дѣтей	27 "
Сестра	15 "
Байки	22 "
Исторія Руси ч. I.	25 "
Исторія Руси ч. II.	23 "
Ленъ и конопля	24 "
Рогата худоба	45 "
Про живоплоты и лѣсы	20 "
Венаминъ Франклінъ	16 "
На досвѣткахъ	22 "
Середъ ледового моря	25 "
Жите св. великомученика и лѣкаря Пантелеймона	20 "
Дробна птица господарска, а великій грошъ	20 "
Вѣдрыгъ Америки	22 "
Звѣрята шкѣдлий и пожиточный	42 "
Перекотиполе	18 "
Кираль и Методій	22 "
Повѣстки (Тѣточка Ганна и два старцѣ-богомольцѣ)	18 "
Финляндія и Сахара	22 "
Молитвенникъ народный (въ звычайній оправѣ)	20 "

въ лучший оправъ:

- а) хребетъ полотняный и зо-
лоченый хрестъ зъ переду 25 "
б) цѣла оправа полотняна, бе-
рега золоченый и золоче-
ный хрестъ зъ переду 35 "
Молитвенникъ народный вели-
кій по цѣнѣ 90 кр., 1.10,
1.30, 1.60, 1.80 зр.

Всякій заможленя высылають
ся скоро и точно.

Знѣна локалю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА
Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесенный до нового адыкалю
при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ
въ великомъ выборѣ окуляры,
цикеры, лорнеты, барометры,
термометры. — Направы най-
сворше и найдешевше. — Устро-
енія электричныхъ дѣвонѣвъ. —
Замовленія зъ провинцій вѣдво-
ротню. 4185
Адреса: Оптикъ Коперницкій
Львовѣ площа Галицка ч. 1.

Ученикъ VI. класы гимназ.
глядяе лекціи на
седо на цѣлый часъ ферій. Ла-
скавъ зголошена на руки панѣ
Перфецкой въ Золочевѣ, улица
Мицкевича. 205 5—5

МАШИНЫ американскій до робленя
мороженого (зъ коробко зъ боку)
поемности 1, 2 3 літры по зр. 5.50,
6.50, 7.50. Рондѣл мѣсяжний до сма-
женія конфитуръ по зр. 2.40, 2.80,
3.50, 4— и 5

поручае ПЕТРО ХИЩОНСТОВСКІЙ,
торговля зелѣзна у Львовѣ, площа
Капитульна ч. 1 (супротивъ кате-
дры.)

УЧИТЕЛЬКУ

За 2 зр. переробляє най-
сильнѣйше збиті
матеріацы волоснній (три по
душкѣ); дрепѣхи на покриты
вѣдъ 60 кр. метръ; старій ков-
дры приймае до покриты и пе-
реробки

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львовѣ, ул. Коперника.

Найвѣдповѣдливѣйшою порою до
вѣдсвѣженія постелѣ вѣсь весна
111 15—15

АЛЬБУМЪ

заслуженныхъ Русинѣвъ

Цѣна 70 кр

Дѣстати можна въ товар-
ствѣ „Просвѣта“.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНСКІЙ

артистъ-малляръ

звѣстный вѣдъ кѣльканѣдяти лѣтъ изъ своихъ праць маляр-
скихъ, украсивъ церкви въ стилѣ вѣдходномъ разомъ зъ позо-
лоченіемъ, престолы, иконостасы, и инші рѣчи. Приймае
рѣзбарскіи работы посли власныхъ планѣвъ. Выготовлюе вся-
кой величинѣ церковній образы до иконостасѣвъ, престолѣвъ,
плащеницъ — оцѣнками красками на полотніи и деревѣ.
Побольшуе зъ фотографій портреты. Зъ уваженія ц. к. кон-
серваторіи реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзбы
и т. ин. входящій въ кругъ праць малярства по найумѣ-
рѣннѣйшихъ цѣнахъ. Подписанный просить Всч. Духовенство
занотувати собі его адресу. 205 107—?

Т. Копистинскій

у Львовѣ, улица Краковска число 20

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафинерія спир-
туса, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными
найновѣйшої системы, фабрика рому, лікерѣвъ и одту

Юлія Миколаяша Насѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старій польскій сильній горѣвки, дуже добрій розолісы,
лікеры, рому правдивій зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшою
якості краевій спеціалъ якъ: Народовка, Dziennik, Szczytek,
Карпатѣвка, „Дибель“, Помаранчева не солоджана, Ратафія,
Деренѣвка и т. ин. горѣвки упривілежованій и однокое правдивій
если зъ нашою фабрикою спровадженій.

Одинокое жерело въ краю для пп. антикарвъ до поби-
раня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спиртуса, до цѣ-
лей лѣчничихъ вольного вѣдъ податку и вже оподаткованого.
Правдивій спиртусъ оцтовый найквалітѣйшій, здоровлю
не шкодний, бо не вироблюваний зъ есенції оцтовой.
Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9, и улица Га-
лицка ч. 1. 4912 357—?

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручае

свое переплетничѣ и галлантерійне заведење

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

366

Подоймае ся всякихъ робѣтъ, особливо переплету: Служебни-
ковѣ, Евангеліи, Молитвенникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбу-
мовъ, Магъ, Дипломѣвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

„ДНѢСТЕРЪ“

Товариство взаимныхъ обезпечень

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10.

перше и одинокое руске товариство ассураційне,
припоручене Всч. Духовенству и всѣмъ вѣр-
нымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ор-
динаріаты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечае бу-
дынки, скотъ, господарскіи згаряды, збѣже въ зер-
нѣ и солодѣ, сѣно въ стѣгахъ и будынахъ про-
тивъ шкѣдъ огневыхъ за мождливо найвышшою
оплатою.

Шкоды ліквідуе ся и выплачуе ся сейчасъ
по пожарѣ, а договоры заключеній зъ першими То-
вариствами контраасураційными подають „Днѣ-
стерови“ можнѣсть обезпечувати и выплачувати и
найвышшій сумы.

Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый
при позичкахъ ипотечныхъ.

На жите можна обезпечати ся черезъ „Днѣ-
стеръ“ побѣла всѣхъ возможныхъ комбинацій въ То-
вариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре
дае якъ найкористѣйшій услѣвья и выдае полісы и
квиты въ рускомъ языкѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“,
стѣваршине зареестровано зъ обмеженою пору-
кою, приймае вѣдъ своихъ членѣвъ и третихъ
лицъ вкладки до опрѣцтованія по 5%. Гаран-
тія цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣ-
ляютъ ся только властвителямъ реальностей, воль-
ныхъ вѣдъ тягарѣвъ, за и рукою двоухъ членѣвъ.
Зъ позичокъ вѣдтѣгае ся десята часть на удѣлы.

Зголошенія о удѣленіи аденції въ мѣсцевѣ-
стѣхъ, де „Днѣстеръ“ не в заступлений, прайма-
ють ся. 4414

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Іорку, Балтіморе,
Канады, Техасъ, Бразиліи,
дальше до Африки, Австра-
ліи и пр.

перевозить найдешевше и подае по-
ясненія безплатно

около пѣвъ столѣтъ истнующая польска фірма:

Карешъ и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Просить ся писати до насъ по польскіи або
по нѣмецки. 24 20—20

Ручить ся, що чиста

Вѣдзначена найвысши-
ми преміями

Томаса мука фосфатова

зъ чешскихъ и нѣмецкихъ млыновъ томасовскихъ — се
найуспѣшнѣйше и найдешевше средство навозове фосфоромъ.

Ручить ся за змѣсть цитратовой кислоты фосфоровои.

Для всякого рода рѣлѣ.

Надае ся для заможженія рѣлѣ убогихъ въ кислоту фосфорову, для всякихъ
родѣвъ збѣжа, окоповыхъ и оцѣнныхъ рѣлѣвъ, для засѣвъ конюшины и люцерны,
для виноградиныхъ, хмелю и ярины, а спеціально якъ найлѣпше для навозенія луку.
Перевышавъ всѣ суперфосфаты тымъ, що довго тримае ся.
Наколи бы хибувало дешо зъ цитратовой кислоты фосфоровои, то було бы до-
плачене. Численній премія, вѣдзвы газетъ фаховыхъ и всякій поясненія суть пѣдъ руками.
Запыты и замовленія вѣдъ адресою:

Phosphatmehl-Verkaufs-Bureau

der böhmischen Thomaswerke in Prag

Mariengasse Nr. 11.

8 2—23

Заступництво для Галичины и Буковины

ІОСИФЪ КАПРАХЪ

у Львовѣ, улица Сикстуска ч. 26. — Телефону ч. 408.

ВСѢЛЯКІЙ КУПОНЫ

выльсорованіи цѣнний наперы

выплачуе

безъ потрученія провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вѣддѣлѣ
депозитовый перенесеній до
локалю партерного въ бу-
дынку банковѣмъ.

874A 15—0

При закупкѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Передплата на „ДЪЛО“ и надежность за инсераты
плати у Львовѣ.

Передплата на „ДВЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австрія: за границею:
 на цілый рікъ . . . 18 зр. на цілый рікъ . . . 24 зр.
 на півъ року . . . 9 зр. на півъ року . . . 12 зр.
у Львові:
 на цілый рікъ . . . 16 зр. на півъ року . . . 8 зр.
 на чверть року . . . 4 зр. на місяць 1 зр. 85 кр.
 Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24
 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-
 передде застереженіе. — Рекламціи неопечатані
 вольні въдъ порта.
 Поодинокое чиело коштує 8 зр. а. в.
 Отношенія зъвѣдъ принимають ся по цѣнѣ 10 зр.
 въдъ однимъ стрѣчкы инсертовани або ся мѣсце а въ
 рубрицѣ „Надоболане“ по 25 зр. а. в.
 Печенія и книжъ домосенія приватній числеть ся по
 15 зр. въдъ штишка.

Товариство „Бережанський Боять“ устроює дня 14 н. ст. липня с. р. вь сали касина войскового вь Бережанахь концерт зь танцями. Програма концерту: 1) Лавровского „Засидай ми соловью“ муж. хорь. 2) Фортелянъ, панна К. 3) Лисенка „О нѣ, я хороша“ дуєтъ зь „Рѣздвянои ночи“ на сопранъ и теноръ, воѣсп. п. Х. и п. К. 4) Лисенка „Засонцеъ хмаронька плывеъ“ мѣш. хоръ. 5) Деклямація, п. Б. Д. 6) Лисенка Тріо зь „Рѣздвянои ночи“ на сопранъ, меѣсопранъ и басъ, воѣсп. п. Б., п. Р. и п. Б. 7) Гая „Пѣсьнъ сицилійска“, муж. хоръ. 8) а) Козлова „Коли-бъ я знавъ и б) Масканього „Kocha nie kocha“ сольо теноръ п. К. 9) Колесъ „Вулиця“ мѣш. хоръ. [Танцѣ воѣбудуѣт ся вь комнатахъ товариства]. Цѣны мѣсць: крѣсло 1 ар., вѣстухъ на салю 40 кр., за ученикъвѣ 25 кр. Початокъ о годинѣ 8^{1/2} вечеромъ.

— Про выборы до рады повѣстовой въ Жидачѣвщинѣ пишутъ намъ: Дня 5 н. ст. липня вѣдбули ся выборы до жидачѣвской рады по-

вѣтовонъ зъ курія сѣльскон и выйшли выбра-
ны: 1) о. Иларіонъ Гоговскій зъ Журавна,
2) о. Иванъ Савюкъ зъ Заболотова, 3) о.
Атанасій Юркевичъ зъ Роздолу, 4) Корнило
Сеникъ зъ Бережницъ корольвскон, 5) о. А.
поллонъ Крохмалювъ зъ Млыніска, 6) о. Во-
лодимиръ Ганицкій зъ Новошина, вѣдѣтъ се-
ляне: 7) Прокѣпъ Гренджола зъ Мельнича,
8) Андрій Слюзаръ зъ Дубравка, 9) Сень Ко-
рецькій зъ Крупека, 10) Михайло Татчинъ
[отець] зъ Ивановецъ, 11) Андрій Куликъ зъ
Ляховичъ и 12) Василь Волицкій зъ Волцѣва.
Зазначати мусимо при сѣмъ одинакій мабутъ
въ Галичинѣ выпадокъ, що ся наша ліста
вийшла *одногласно* [навѣтъ вірилість Юда
Финклеръ, хочъ жидъ, голосувавъ на нашу
лісту, бачучи нашу силу и солідарність.] —
Дня 7 липня вѣдбули ся выборы зъ мѣстъ и
выбрані: 1) Кароль Абанкуръ судья зъ Жу-
равна, 2) Стефанъ Килинь ц. к. геометръ зъ
Жидачева, 3) Самсонъ Готлібъ купецъ зъ Жи-
дачева и 4) Гершъ Шоръ купецъ зъ Никола-
ева. [Пятого члена мѣстамъ унато а побѣл-
шено число членѣвъ зъ бѣдшою посѣлѣсти зъ
9 на 10.]

— Испытъ зрѣлости въ гимназіи въ Бродѣхъ
вѣдбувъ ся пѣдъ проводомъ инспектора Двор-
скаго вѣдъ 30-ого червня до 2-ого липня. Ис-
пытъ зложили: Юда Бресіткеръ, Володим.
Чижовскій [зъ вѣдзнач.], Бернардъ Френклъ,
Адольфъ Ямпольскій [екстерн.], Евгеній Ярема
[зъ вѣдзнач.], Юлій Линдвѣ, Маеръ Мереръ,
Исаакъ Зильберъ [зъ вѣдзнач.], Ханъ Сокаль
[екстерн.], Осипъ Таралычукъ [екстерн.], Иси-
доръ Тененбаумъ, Маеръ Туминъ и Левъ Го-
карскій. Поправку зъ одного предмету дозво-
лено складати по фѣрияхъ 1 ученикови публич-
ному и 1 екстерністу. Репробовано 1 ученика на
рѣкъ а 1 безъ речинця.

— Дневникъ урядовый ц. к. краевой рады
школьнѣвъ въ Галичинѣ въ описанъ школъ на-
родныхъ — редагованый въ самѣй радѣ
школьнѣй — розпочавъ виходити вѣдъ поза-
вчера. Въ томъ "Дневникъ" буде умѣщувати
ц. к. краева рада школьна постановы властей
школьнѣхъ и оголошенія конкурсовъ та ліци-
тацій на будову школъ, вѣдѣтъ вѣсти стати-
стичній. "Дневникъ" буде виходити правильно
каждою серединою, о школьнѣ найде ся матеріалу
на виповнене его. Краева рада школьна буде
его пересылати зъ уряду вѣдѣтъ ц. к. окру-
жымъ радамъ школьнѣмъ та зарядамъ вѣдѣтъ
народныхъ школъ публичныхъ и приватныхъ.
— Перше число мѣстѣй крѣмъ обѣжника
краевой рады школьной зъ дня 8 с. м. до
вѣдѣтъ окружныхъ радъ школьнѣхъ въ справѣ
"Дневника урядового" ще: "Вѣсти особисті
[затвержене] выборовъ до ц. к. окружныхъ
радъ школьнѣхъ, именованъ и перенесена уч-
ительствъ въ школахъ народныхъ, перенесена
учительствъ школъ народныхъ въ станъ супо-
чинку и т. и.), вѣсти о организаціи школъ,
вѣсти статистичній о школахъ вѣдѣловыхъ и
конкурсовъ.

— Ц. к. урядъ почтово-телеграфичній въ
Ивоничи повинити буде вѣдѣтъ теперь що року
въ мѣсяцахъ липни и серпни цѣлковиту
службу денну для телеграфа.

— Устный испытъ зрѣлости въ мужской
учительской семинаріи въ Тернополи вѣдбувъ
ся вѣдъ 21-ого червня до 3-ого липня пѣдъ
проводомъ краевой инспектора д-ра Северина
Дятельскаго. До испиту зголосило ся 27
кандидатовъ, 19 екстерністовъ и 9 екстер-
ністовъ, а результатъ бувъ такий: зъ 27 кан-
дидатовъ: 18 здало испитъ, 5 дѣстало по-
правку зъ одного предмету, 3 репробовано а
1 вѣдступивъ. зъ 19 екстерністовъ: 9 здало,
4 дѣстали поправку а 6 репробовано. зъ 9
екстерністовъ: 3 здало, 4 дѣстали поправку,
1 репробовано а 1 вѣдступивъ. — Въ поне-
дѣлокъ 5-ого липня вѣдбула ся торжественна
роздача свѣдоцтва. Свѣдоцтва одержали:
Адольфъ Баверъ, Володимиръ Чубатый,
Дав. Федорукъ, Володиславъ Фрайндорфъ,
Каз. Голембювскій, Осипъ Якевичъ, За-
харія Малісъ, Игн. Морозъ [зъ вѣдзнач.], Ив.
Партия, Жиг. Подгурскій, Осипъ Подгалічъ,
Стан. Рокосъ, Бол. Словиковскій, Клядзія Со-
лярскій, Теодоръ Ситникъ, Володиславъ Вагнеръ,
Мих. Вржакъ и Ив. Злочовскій. — Екстерні-
стки: Ив. Бенковска, Хая Енгель, Рухля
Кітай, Софія Ляйбелъ, Амеція Лібіхъ, Рухля
Лібіхъ, Анна Лешкова, Софія Романьска и
Емилиа Воляска. — Екстерністы: Францъ
Голякъ, Адамъ Гуляницкій и Абрамъ Лі-
керъ.

— Вѣсти зъ американской Руси: Читаемо
въ "Свободѣ":

"Минушого тыждня дня 15. юнія вый-
шло новое право въ Harrisburg-у штейту Пен-
сильвеніи. Говернеръ Hastings пѣдписавъ бѣль
пѣсѣя Campbell, принятый сенатомъ, который
такъ звучитъ: Каждый чужинець, т. е. такий,
который не естъ сѣтизентъ [не має американ-
скихъ паперѣвъ] замѣшкалый въ штейтъ Пен-
сильвеніи, муситъ платити податокъ денно 3
центы. Право тое входить въ жите дня 1.
юлія того року. — Право тое, по части спра-
ведливѣ, по части нѣ, звернене естъ головню
противъ робѣтничѣвъ у вѣдѣтъ галузяхъ пра-
цѣ, а въ першѣй лінії противъ робѣтничѣвъ
въ копальняхъ угля, де майже выключно
працюють вѣдѣтъ Славяне. Вѣдѣтъ того податку
не буде мѣгъ нѣхто ухилити ся анѣ утѣкати въ
лѣсъ передъ езекутикомъ, бо той податокъ
будутъ стягати компаніи при пейдѣ. Не бу-
дутъ они уважати, чи ты робѣшь два днѣ по
три кводры въ тыждни та достанешъ за мѣ-
сяцъ 4 доллара, они своихъ 90 центѣвъ мѣ-
сячно вѣдтягнутъ. Буде то наукою для тыхъ
мудрагелѣвъ або и недбалыхъ людей, который
могли вже давно vybrати американскій па-
перъ, а не зробили того. "Свобода" вже вѣдѣтъ
кѣлькохъ лѣтъ, каждого року по кѣлько ра-

зѣвъ накликувала людей, чтобы выбрали аме-
риканскій паперъ. Кто послушавъ, выйшовъ
добре. Старайте ся каждый хоть теперь вы-
брати паперъ, разъ длатого, чтобы не пла-
тити довго того денного 3-центоваго податку,
по дуге, чтобы забезпечити ся передъ ще
острѣйшими правами, который може вже въ ко-
роткѣмъ часѣ противъ не-сѣтизентѣвъ будутъ
ухвалені. зъ повышого 3-центоваго податку
сподѣе ся штейтовій рядъ мати около одно-
го мѣлѣна долларѣвъ рѣчного доходу. зъ того
половина т. е. 500 тысячъ дол. буде призна-
чена на школы, а дуга половина на разліч-
ныя выдатки штейту.

Зновъ же сенаторъ Tiltman зановѣвъ на
засѣданію сенату дня 15 червня, що подѣстѣ
поправку до тарифоваго бѣлю, жадаточі уста-
новленія поголовнаго 100 долларѣвъ вѣдѣтъ кож-
дого, хто приплыве зъ старого краю до Спо-
лученыхъ Державъ. Въ высше згаданѣмъ до-
датку буде ще установлено, чтобы на тыхъ
вѣдѣтъ, который прибывають до Америки на те-
бѣло, абы знайти працю и робити бізнесъ а
не зѣстати обывателемъ, будутъ установлені
кары и вѣзничы.

— Огнѣ. Въ Самборѣ на передмѣстіи Серед-
ня згорѣли въ нѣчи зъ вѣдѣтърка на середѣ
чотари загорода. Сторожа огнева не допусти-
ла до дальшого ширена огню. — Вѣдѣтъ Кри-
стинополя пишуть намъ: Дня 7 липня погорѣвъ
въ Сѣльцѣ бѣлескѣмъ о повночи значнымъ
коштѣмъ що лише побудованый, пынныи тар-
такъ зъ млыномъ заосмотреный электричымъ
свѣтломъ; при томъ спалило ся кѣлько сто-
ровъ нарызаныхъ дощѣкъ. Причина пожару
не зѣвѣтна; тартакъ бувъ обезпеченый. Завдя-
ки тихій нѣчи пожаръ не навѣсъ поблизкимъ
сусѣдамъ нѣякомъ шкоды. — Х. Х.

— Скаженный конь. Дня 4 липня с. р. ска-
завъ ся конь въ Поршѣй у господаря Юрка
Павлика и покусавъ того господаря, его зятя
и кѣлько коней. Хто не бачивъ скаженнаго ко-
ня, не може мати понятія о силѣ того звѣрвѣти.
Чотари селяне, що заперли ся передъ скаже-
нымъ конемъ у хатѣ, лѣвыи удержали дверѣ,
которі конь пробовавъ выломити; грубу пали-
цю лѣмивъ вѣдѣтъ зубами, якъ стебло; вхоп-
ивъ жолобъ въ стѣину, кинувъ нимъ якъ па-
перовою коробкою; за парѣбкомъ, що вылѣвъ
на дерево, деръ ся, якъ пѣсь; вѣдѣтъ уда-
ривъ головою о мѣсть и въ насѣдѣтокъ того
здохъ. Юрко Павликъ находитъ ся въ шпи-
тали у Львовѣ.

— Друкарня Наукового товариства имени
Шевченка приймае заразъ одного або й двоухъ
хлопцѣвъ на практику друкарску. Близша вѣ-
домѣсть въ канцеляріи товариства [ул. Ака-
демична ч. 8.]

Посмертій — ꙗ — оповѣстия.

Стефанъ Шогринъ, народный учитель
въ Городищи корольвскѣмъ, упокоивъ ся дня
7 с. м. въ 66 роцѣ житя а въ 42-мѣ учи-
тельской службѣ. В. е. п.

Наука, штука и литература.

— Збірникъ секціи математично-природописно-
лікарской Наукового товариства имени Шев-
ченка Т. I. Під редакцію Івана Верхратского.
и Володимира Левитского. У Львовѣ 1897. 8-о
стор. 28+30+4+12+4+14+20+38. — 6-то
першій томъ издавничества, яке выдѣлявши ся
зъ "Записокъ" появило ся недавно зъ друку.
Нинѣ науки природній такъ розросли ся и
плывутъ такъ широкою струею, втыскающею
ся въ вѣдѣтъ галузи житя сусѣльного и нада-
ющею имъ свое важке патно, що показалась
навѣтъ у насъ Русинѣвъ потреба основана
окремого органу для тыхъ наукъ. Иншій на-
роды славянскіи вже далеко поступили, якъ
у вѣдѣтъ, такъ и въ томъ напрямѣ, тожъ
крайна пора и намъ скоршимъ крокомъ за-
нами поступати, и щира подяка належить ся
товариству имени Шевченка, що починае на
томъ поли жвавѣйшу роботу. — Издавничество
представляе ся гарно пѣдъ взглядомъ зверх-
ной формы и внутрѣшной вартости працѣ
змѣщенихъ. Имено зъ математики е двѣ пра-
цѣ проф. Лев цкого: "Про переступ чиселъ i n"
и "Докази істинности интегралъ рѣвнанъ ріж-
ничныхъ"; одна зъ хеміи проф. д-ра Горба-
чевскаго зъ Праги "О кристалізованіи ксанти-
ніи i гуаніні"; двѣ зъ зоологіи: учителя Ра-
ковского "Причинокъ до анатоміи порівнатель-
ной судин кровныхъ у хробакѣвъ" [зъ таблицю]
и проф. Верхратского "Скільки часу потре-
буютъ мотилѣ сызко вылягати до повногу раз-
витку своїхъ крилъ?"; двѣ зъ медицины: д-ра
Сельского "До механіки нормальныхъ и пато-
логичныхъ змѣнъ положенія материни" и д-ра
Дакуры "Причинокъ до діагностики клінічної
тифу кишковаго"; вѣдѣтъ справоздане д-ра Ч.
про "Пироговскій зѣздъ лікарѣвъ у Києві".

Судачи по першѣмъ томѣ — е надѣя,
що и въ насѣ науки природній пошлывутъ ши-
рокимъ русломъ. Що завдатки до того е у
насѣ, о томъ нема сумнѣвъ, однакъ оптимизмъ
за великій мѣгъ бы у декого выкликати неза-
баромъ розчароване та зневірѣ у власній си-
лы. Маємо вправдѣ много людей, що працю-
ють на рѣзныхъ поляхъ наукъ природныхъ
и здобули собѣ почетне мѣсце мѣжъ учеными,
но тымъ трудно вже змѣнити се, до чого на-
выкли, — змѣняти языкъ, якимъ пишуть свои
працѣ, на свой рѣдній, ще невыробленый яко
языкъ наукъ стислыхъ; они мусѣли бы тво-
рити доперва мову наукову, а на те имъ и
терцію не еста и навички не позволяють, а
що-найважѣйше, имъ шильйше и важѣйше
науку поєсувати напередъ, нѣжъ творити до-
перва форму для той науки. До того потреба

силъ молодыхъ, новой генераціи, и власне той
"Збірникъ" має на метѣ вытворити ряды моло-
дыхъ ученыхъ, который бы въ наукахъ приро-
дныхъ працювали на рѣдній мѣстѣ; та се вы-
масае часу не зовѣмъ короткого.

Но и цѣла сусѣбность повинна заинте-
ресувати та тѣшити появою такого вы-
давничества. Нинѣ чоловікъ не може называ-
тись интелігентнымъ, ели не має понятія
ясного о рѣзныхъ дослѣдахъ та справахъ въ
наукахъ природныхъ. У насѣ ще то лихо, що
по-за исторію та літературу и де що права
— вѣдѣтъ нѣше мрачный туманъ у бѣдшости
пателігенціи. Власне "Збірникъ" буде подавати
кромѣ дослѣдѣвъ научныхъ зовѣмъ новыхъ
такъ же розправы про станъ яконѣхъ квестіи
учащій въ данѣй хвилѣ, якъ и справозданія
зъ книжокъ такъ змѣсту спеціального якъ и
загального. Тожъ надѣймо ся, що и сусѣб-
ность пѣдподре змагана товариства имени Шев-
ченка та приговоре нове издавничество зъ ра-
достію и любовію якъ рѣдну дитину, бо въ
науцѣ сила. — Г.

Телеграммы „Дѣла“.

Вѣдѣтъ 9 липня. Вчера умеръ тутъ ар-
хиєпископъ Гориціи д-ръ Цоръ.

Берлинъ 9 липня. Münch. Neueste Nachr.
пишуть, що канцлеръ кн. Гогенлобѣ пѣдчасѣ
свои послѣдній гостини у кн. Бісмарка пе-
редавъ ему такожъ привѣтъ вѣдѣтъ цѣсаря.
— Nordd. Allg. Ztg. доносить, що противъ Тавша
такъ выточене буде дисциплинарне слѣдство.

Господарство, промыселъ и торговля.

— На продажъ зъ вѣдѣтъ руки в слѣдую-
чій реальности селянскій въ Стрыйскѣмъ по-
вѣтъ:

Въ Сѣховѣ реальность зложена зъ до-
му мѣшкальною въ добрымъ станѣ зъ буды-
нками господарскими и грунту въ одѣмъ ком-
плексъ 5 1/2 морга. Реальность тая належить
до масы конкурсовою Юды Герша Ротбама и
може бути черезъ пѣдписанаго д-ра Евгенія
Олесницкаго, завѣдателя масы конкурсовою,
продана зъ вѣдѣтъ руки тому, хто подасть
найбѣльшу цѣну. Хто бы хотѣвъ тую реаль-

АРѢТЬ кѣлькохъ цинковыхъ до о-
городжень по зр. 4-50 за 100 ме-
тровъ. Топорѣтъ лѣсовѣ до значенія
дерева (зъ двома дощевыми бук-
тами) по зр. 6.
порукае ПЕТРО ХИШОНОВСКИЙ
торговля зѣдѣтъ у Львовѣ, площа
Княтульна ч. 1 [супротивъ кате-
дры.] 4595

ЗАКОННО ПРИПИСАНІИ НЕДАВНО

ВАГИ ДЕЦИМАЛЬНЫИ

для господарства, промыслу и фабрикъ

до 1000 кѣлько вѣдѣтъ зъ тѣгарами лише за 80 зр. высылать ся ком-
плекто. Таки самы по 750 кѣлько зъ тѣгарами лише за 65 зр., по 500
кѣлько зъ тѣгарами лише за 50 зр.; по 250 кѣлько зъ тѣгарами лише за
40 зр.; по 150 кѣлько зъ тѣгарами лише за 30 зр.; по 100 кѣлько зъ тѣ-
гарами лише за 24 зр.; по 50 кѣлько зъ тѣгарами лише за 19 зр.; по 20
кѣлько зъ тѣгарами лише по 14 зр.

ЗАМОВЛЕНІА полагоджуютъ ся сейчасъ за надѣсланемъ 40%
цѣны почтою а рѣшту за послѣдиплатою. 206 3-30

Buganyi & Comp. I. Seilerstätte, 12, Wien.

Звертаемо увагу

Поважаной П. Т. Публики, що зъ днемъ 1-ого
липня с. р. почали мы

Предпріиство комісове и спедиціи

пѣдѣтъ фирмою:

К. Гостиньскій & I. Альсъ

у Львовѣ площа Галицка ч. 3,

и займаемо: Комісовою продажею матеріалѣвъ бу-
дѣвляныхъ и т. п. Спедицією товарѣвъ и всякихъ пе-
ресылкѣвъ на зѣльницю и зъ зѣльницѣвъ, платою пда.
Опанованемъ мебѣльвъ, скла, порцеланы, перевозомъ
мебѣльвъ въ мѣдци, такожъ зѣльницю, гостинцемъ,
въ вымошечныхъ возахъ патентованыхъ [безъ опак-
ванія] пѣдѣтъ порукою за вѣдѣтъ ушкодження.

Ласкавъ порукае мѣдцевъ и зъ провинціи полагоджу-
емо безпоровочно; по надѣмрію низькихъ цѣнахъ. 210 3-4

Стоварищене парового мореплавання

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа Азия
Пѣвн.-Америка Полудн.-Америка
Австралия Африка

Перевѣтъ пасажирабѣвъ и товарѣвъ по можливо
низькихъ, безконкурентныхъ цѣнахъ, спе-
ціально до Бразиліи, Аргентины, Перу, Чілі,
Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Кана-
ды, Австраліи.

Выдаванѣ зѣльничихъ білетѣвъ на зѣль-
ницѣвъ пѣвн. Сполученыхъ Державъ.

Близшихъ информаций на вѣдѣтъ мѣдѣтъ у дѣла
выключно генералитѣвъ атенура. 87 33-50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genova.

нѣстъ набути має до дня 15 липня 1897 зго-
лосити ся до адвоката д-ра Олесницкаго въ
Стрию.

Въ Лисятыхъ естъ на продажъ ре-
альность складающа ся зъ хаты и будынкѣвъ
и 30 моргѣвъ найлучшого поля. Хто бы хо-
тѣвъ тую реальность купити, нехай зголоситъ
ся такожъ до д-ра Олесницкаго въ Стрию.

Стрий 1 липня 1897. Д-ръ Евгеній Олес-
ницкій.

Надослане.

Змѣна локалю.

Найдешевшій окладъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкаго

пѣдѣтъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового локалю
при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ
въ великомъ выборѣ окуляры,
циркеры, лорнетты, барометры,
термометры. — Направы най-
ежорше и найдешевше. — Устро-
енія электричныхъ двигатѣльвъ. —
Замовленія зъ провинціи вѣдѣтъ
ротно. 4185
Адреса: Оптикъ Коперницкій
Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улица Трябу-
нальска ч. 12. домъ власній, можна достати щоденно
вже о годинѣ 8-ой рано горячіи свѣдѣтъ.

Цѣнникъ.

Печенія вѣпрѣвъ зъ капустою	15 кр.
Сѣканий легка	12 "
Флячки	12 "
Пѣжка тѣяча зъ хрѣномъ	10 "
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 "
Кавяръ	5 "
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 "

Всякій напичтъ въ найлучшихъ родахъ по най-
умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для повности, що походятъ
зъ мѣдци реставраціи, даю вѣдѣтъ марку. —
Найлучшій винъ по найдешевшихъ цѣнахъ, почнавши
вѣдѣтъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣтъ, въ великій выборѣ стравъ
и напичтѣвъ заосмотрена кухня.

79 30-52 зъ высокимъ поважаемъ
НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

М. НАССЪ

У ЛЬВОВѢ

при улицѣ Шпитальной ч. 28

порукае великій запасъ

Позовѣвъ, Тарантасѣвъ, Вѣзковѣвъ

и т. п. новій а такожъ уживаній по
дуже приступныхъ цѣнахъ, гаран-
туючи за добрый вырѣбъ. Приймае
ихъ такожъ въ комисію до продажъ
и выпозичае за малою вынаторо-
140 дою. 3-3

Цѣлковитій

урядженія церковній

имѣностасты, кивоты, про-
цѣсий вѣдѣтърики и пр.

186 порукае

Р О Б Ѳ Т Н Я

М. ЧЕРНАВСКОГО у Льв. вѣ

при ул. Кароля-Людвика
пѣдѣтъ ч. 3 по дешевыхъ цѣнахъ.

Товариство „Прѣсвѣта“

при зближающихъ ся испытахъ
въ школахъ народныхъ подае до
вѣдѣтъ Свѣтъ. Радѣ Школь-
ныхъ, Впов. священникѣвъ, кати-
хитѣвъ, учителей и родитѣльвъ,
що книжки наклады товариства,
привозеній кр. Радѣю школьною
на преміи для ученикѣвъ, красно
оправленій можна купити въ
канцеляріи товариства рыноиъ
ч. 10, по слѣдуючій цѣнѣ:

Росказы про силы природы	20 кр.
Оповіданія о житіи св. Бори- са и Габѣа	20 "
Повѣстѣя для дѣтѣвъ	27 "
Сестра	15 "
Байки	22 "
Исторія Руси ч. I.	25 "
Исторія Руси ч. II.	23 "
Лѣтъ и колоніи	24 "
Рогата худѣа	45 "
Про живопись и лѣсъ	20 "
Веняминъ Франклінь	16 "
На досѣтъкахъ	22 "
Середѣ лѣдового моря	25 "
Житѣ св. великомученика и лѣкаря Пантелеймона	20 "
Дробна птица господарска, а великій грошъ	20 "
Вѣдѣтъчѣ Амѣрики	22 "
Звѣрѣта шкѣдній и пожиточній	42 "
Перекотиполе	18 "
Кираль и Методій	22 "
Повѣстѣя (Тѣточка Ганя и два старѣтъ-богомольцѣвъ)	18 "
Финляндія и Сахара	22 "
Молитвенникъ народный (въ звычайній оправѣ)	20 "

въ лучшей оправѣ:

а) хрѣбѣтъ полтинный и зо-
лоченый крѣстъ зъ передѣтъ 25 "
б) цѣла оправѣ полтинный, бе-
рѣтъ золоченый и золоче-
ный крѣстъ зъ передѣтъ 35 "
Молитвенникъ народный вели-
кій по цѣнѣ 90 кр., 1.10,
1.30, 1.60, 1.80 зр.
Всякій замовленія высылать
ся скоро и точно.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликувати ся на нашіи часописъ.

ДѢЛО

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руських свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найменшних новістей“ виходить во второк, а во второк і п'ятницю на премію разом з ДѢЛОМ.

Передплата і нисерати приймають: у Львові Адміністрація „ДѢЛО“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшеского ул. Килиньского 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Duker, I. Seilerstätter; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В Франкфурті і Гамбурзі: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ і належність за нисерати платити у Львові.

Передплата на „ДѢЛО“ з літер. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 18 кр. на цілий рік . . . 24 кр.
на пів року . . . 9 кр. на пів року . . . 12 кр.
у Львові:
на цілий рік . . . 16 кр. на пів року . . . 8 кр.
на чверть року . . . 4 кр. на місяць 1 кр. 25 кр.
Реклація, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Реклація неопечатаний вільний від порт.

Пощиною члену коштує 8 кр. а в. Оголошення звычай приймають ся по ціні 10 кр. від одного строчки нисератово або як місяць а в рубриці „Надобрано“ по 25 кр. а в. Печатки і інші домовні приватні члени ся по 15 кр. від отиша.

В справі бурсы.

Вдів часу відродження галицької Русі духовенство наше і світська інтелігенція ба навить мѣщанство і селянство наше, заходили ся пильно і заходили ся нині ще коло заснованя і удержаня бурсы для шкільної молодіж. Я не знаю краю, де бы було стілько бурсы в пропорції до сили маєткової а навить до числа населеня, як на Галицькій Русі. Се велика поміч для шкільної молодіж і наколи-б бурсы ті не зазнавали в надбавх своїх заводу, мы нині диспонували бы значним числом людей з высшим образованием в різних званиях а при тм правдивих патріотів спосібних до жертв для свого народу для руської справы.

Хто однак слідить за результатами, які видають наш бурсы, мусить признати, що з молодіж вихованої в наших бурсах виходить незначний процент людей правдивих патріотів руських, а більша часть вихованців бурсы стає в ряди боягузів або навить в ряди запорядків а навить рене-гатов. Причина того лихого результату лежить в тм, що значна часть наших бурсы введена людьми вправд доброю волю, людьми з посвяченієм, але все людьми маючими свои обовязков занятя, в наслідок чого не мають они можности всю свою працю і всю свою душу посвятити вихованню сего молодіж в тм напрям, якого нам нині треба. Управитель бурсы за-для браку часу мусить обмежити ся головню лише на закладене справ адміністраційних, а питомців бурсы що-до свого умиселого розвою оставити під впливом стрій позабурсових. А як ті стрій нині, се кождий з нас добре знає. Щоб в тм напрям направити лихо, треба бы, на мій погляд, управу бурсы поділити на дві части, а то на часть адміністраційну і часть виховавчу, а поручити се людям до того відповідним. При такім поділі праць не буде ведене бурсы таким тягаром, яким оно нині єсть, коли справами бурсы завдає один чоловік — та і не заведе ся найповажнійшої задачі бурсы т. е. вихованя молодіж на таких людей, яких відносини наш потребують.

Будучи кілька місяців бурсаком, я вже в тм короткй часі закріпив, що ведене сего бурсы було таке, що могло до неї самого бурсака раз в все знехотати. Бурсак ненавидів сего бурсы, а держав ся вим лише хліба ради, а наколи судба дозволила ему з неї вирвати ся, він навить в ту сторону, де бурса була, не подивив ся. Причина того була така, що управитель а властиво надзиратель бурсы не займав ся вихованем повтреної ему молодіж (бо не мав до сего талану, — ба навить був зна-ним диваком, хоч впрочт чоловіком дуже честним і порядним), а завів систему протекційну і то протекцію хлопців з лиця хороших, котрі ему на товаришів правдиві і неправдиві рчі доносили. Найбільше протекційний сим надзирателем бурсы єсть нині ренегатов, а з товаришів монх з тої бурсы (а було нас около 20) єсть нині лише 3 таких, котрі від роботи для народу не відтягнули ся. Прочі пропали без сліду, а може навить значна их часть пішла в чужу службу. З сего рмтру чейже видно, що віддане вихованя молодіж в бурсах в невідповідній руці, або цілком занедбане того вихованя через споду-чене всіх функцій в одній особі, наносить суєспільности нашій лише шкоду.

Другою лихою стороною наших бурсы єсть, на мій погляд, та обставина, що удержує ся в бурсі учеників від розпочатя науки до укінчення т. е. через всемо або більше літ. Я маю тут на гаді бурсы, в котрих питомців достають коштом в ціл удержане. Мені здає ся, що витривалість і характер чоловіка вирабає ся не через пещеня, але через борбу з протівностями сего життя. В борбі навить слабій сили вирабають ся, набирають гарту і борба чи то о хліб насущний чи за права і справедли-вість народну єсть школою для чоловіка. Хто в тій школі життя удержит ся при іспиті, на сего числа, бо его не зломить обцянка вигідного життя. Матуриєть такої школи при-вм вже до праць і до невгід, ему леда-ще протекційне життя видає ся житєм нуж-даря неспосібного до праць. Перша борба, до котрої мусить бідний чоловік станути, се борба о хліб насущний. Наколи ученик бідний не стане до сего конечної для него

борби і не поконеє всіх перепон, щоб вибитися наверх, т. е. докінчити своих на-вук, — то він до дальшої борби, котра для него вже неконечна, бо має вибрати між ви-гідним житєм в службі чужій а невы-гідним в службі своему народови, вже не стане, або рідко котрий стане.

Тримана ученика в бурсі від першої класы до укінчення восьмої віднимас молодому чоловікови найлучшу нагоду до випробованя і вправленя сил своих до борби з трудно-стями і маною сего життя, а в наслідок то-го він стає ся неспосібним до дальшого поборюваня трудностей, усуваня перепон, які ему на кождім кроці під ноги кидають. Привикнувши в бурсі до готової ложки і миски, буде цілє своє життя дальше лише за готовим оглядати ся. А се чейже не повинно бути тенденцією бурсы! — Суть певно вым-ки, але як вже в горі зазначено, дуже не-численні. Пок. Жуковскій, мѣщанин-патріот угорський, хотє чоловік невчений, порозумів ся справу добре, бо установлюючи стипендію для сиріт угорських мѣщан постановив, що стипендію его имени можуть побирати ученики найвысше лише до укінчення четве-ртої класы шкіль середних. Гадка его була така: Хто робучий, пильний і честний, той по укінченню низших клас середньої школи дасть собі раду і виїде чоловіком чи то урядником чи ремісником чи господарем, а хто ледачий — шкода для него стипендію. Здорова се гадка а мы можемо і повиннісьмо до неї приміняти ся, а то з уваги на саму молодіж умьщену в бурсах і з уваги на добро загальне. Бурсы наш повстали з дроб-них жертв і нині ще суть піддержувані дробними датками, а з того взгляду належа-ло бы ужити их так, щоб принесли як найбільшу користь для загального добра.

З уваги на выше сказане годилось бы удержувати в бурсах учеників лише до укінчення четвертої класы шкіль середних, а застановити примане до бурсы учеників высших клас. Таким зарядженем зыску-емо дві рчі, а то: 1) Грошем зложеным і складаним из бурсы подамо першу поміч по доброй ому числу бідної молодіж, котра хоче бодат кілька клас середних шкіль укінчити, — се значить зужиткуемо публич-ний грб з подвійним хном. 2) Пуска-

ючи молодіж высших клас о власных силах, даємо їй нагоду вправляти свои силы в борбі о хліб насущний, а тым самым в борбі з всемо, що їй в житю може лу-чати ся. Слабе загине без нашой жертвы, добре і характерне выдободе ся наверх чи то в якій заводі промисловім, купецтві, ремісництві, чи укінчивши всі школы, стане священником, професором або высшим уряд-ником. Може в сей спосіб виховаемо собі сильнішу класу середню, і дождемо ся біль-ше характерів, більше людей, спосібных до праць для народу, а менше боягузів і людей, котрі за выгоды особисті готові і своеї народности выречи ся.

Подаю отей мой гадки світлій розваз хвальных зарядів истинных у нас бурсы.
В. Нагорный.

Про рольничу школу в Коцмані.

оголосив буковинський краєвий видѣль „Водо-звук“ в „Селянині“, додатку до Bukowiner Landwirthschaftliche Blätter, в котрім подає не тільки організацію тої інституції і усл-ва прийняті до неї, але також цілий план науки опертий на широкий підстав.

Рольничу школу в Коцмані відкрито дня 1 листопада 1897 р. Школа має за ціл: молодих людей, головню селянських сиріт, що скінчили народну школу з добрим успі-хом теоретично і практично в той спосіб виховувати, щоб они могли провадити селянську господарку самостійно і рационально. Наука тревати буде 2 роки. Кождий шкіль-ний рік буде тревати по 12 місяців з короткими перервами на Різдво і Великодній свята. Рік зачинає ся 1-ого листопада а кон-чить ся 30-ого жовтня.

Выкладовий язык в Коцмані є рускій, однак всемо тым ученикам, котрих ма-терним языком єсть німецький, буде удѣля-тись наука по німецьки. Рольничі школы є интернатами і кожда з них устроєна для 20—24 вихованців, котрі достають мешканє і харч. Потрбне бѣле і одежу мусять вихованці з собою принести. Вихованці є дво-клого рода. Одні достають свободні мѣсяці і за них будуть оплачуватись розходи на на-уку, на харч, на квартиру, отопленє, освітле-

Miscellanea.

[Мій плян підручника для поліційних вла-стей і их парламентарного оборонця, жовків-ского посла. — Клопоты нашего Бисмарка. — Недостача новокурного накурника серед Нм-цв в Чехії. — Такт польських журналі-стів.]

Підписаний повязав оригінальний плян написаня історії репресалій практикованых нашими властями від початку еры конститу-ційної в Галичині аж по день нинішній. Історія така могла бы послужити за підруч-ник для всяких орґанів вихованчих, а навить самі премієр мѣг бы собі з неї де-що пригадати, бо звѣстно — historia est mater studiorum.

В тій історії було бы выказано, що власне історія ніколи не могла тых функ-ційнарів нічого навчити і они все хвата-лись і тепер хватають ся метод, котрі не доводили до нічого иншого, як до капітуля-ції самых-же властей. Возьмемо примѣры, бо exempla docent.

Примѣры, і то навить не наші, показу-ють, що ті самі комісарь поліції, котрі в 1860-тих роках выловлювали польських па-тріотів і саджали их в тюрму за співанє патріотичных польських пѣсень, уже в 1870-тих роках убрали свои дѣти в поль-скій стрій і знов против соціалістів у-живали тої самої методи, а доврочно, тих-цем радили им [свідком на се є посолъ Дашинскій і инші] співати... не так давно се переслѣдувані польскі патріотичні пѣсн. Тепер же — по заведеню У-он курія і при-знаню легальности соціалістам — не суми-ваю ся, що ті самі панове скористали з тайного голосованя і голосували з соціалі-

стами, супротив котрих уже скапітулювали, бо мають на оці новий „елементъ небезпеч-ный“ — нашого селянина.

[Мы лікарь ніколи так неконсеквентно не поступали. У нас метода відкинєня в однім роді запалєня око кардинально зла, не пробує ся в инчих.]

Такі і тым подібні факти, зоставлені в хронологічній порядку, могли бы спону-кати наш любі власті призадуматись над сею фальшивою метою, бо чей-же не даромъ каже Mikolaj Rej z Nagłowic в своих „Apo-phetegmata-х“:

Szczęśliwe to rozmyślanie,
KaŹdej sprawę rozoznanie,
Bo sprawa dnia wczorajszego
Mistrzem jest dla dzisiejszego...

P. T. читатель певно цѣкаві: хто даєть на наклад сего мого праць. Ну, тым я не журю ся! Я потребує тільки приєднати собі редакцію „Буковина“, щоб она выдрукувала сего історію, а за нею — не розбираючи броду — „Народна часопись“ і „Руслан“ поль-зуть у воду і любѣсьничко перепечатають... Сподѣваю ся також, що наш жовківскій посолъ заинтересуєть тою історією, хоч-бы з огляду на те, що написанє єи проєктє людини з жовківського повіта, і то людини з партії нм при выборах побороної. Вду-мавшись в тую історію чей не підоймєсь наш посолъ знов невдачною ролі прокура-тора супротив руського хлопа, борючого ся за свободу...

Наш Бисмарк*) австрійскій навѣдав ся був минушій п'ятниці до свого Tusculum-

*) Редакція Die Zeit каже, що любий наш „родачок“ зовсім не є подобний до Бисмарка. Мѣж ними двома мужами захо-дити — по думці тої-ж редакції — карди-

Буськ-Friedrichsruhe, де пересабашував**) і відѣхав до Відня в суботу вечером. На дѣрці у Львові повитали его репрезентанты властей, а справоздавец Przeglądu сконстату-вав в своїх орґані, що Его Ексцелленція дуже добре виглядає і має найліпшій гумор. Видно, що середє справоздавец не сподѣвав ся, щоб при таких клопотах ік обѣли лисну премієра, можна мати гумор і добре виглядати, наколи підчеркує сї факти.

І справді! Незавидна то доля сидѣти нині в шкбрі графа Казимира. Я думаю, що він їдучи онюгда через Галичину і споглядаючи з вокон вагона на фельварки і осады шляхотекі, мусѣв зѣхнути, прига-давши собі выказъ Верділіа: „Beatus ille, qui procul negotiis patescit a rura bobus exercet suis...“

Перед двома лѣтами усякій шляхтич завидував ему; нині він може завидувати шляхтичам спокійно на селі сидячим і не маючим стычности з послами в хлопських та робітничких строях, а о тм, як та-кого пана радує фотель посла Міттермаєра [кельнера] уже і не згадуємо!

Як то рбниця в положеню графа Ка-зимира нині, а перед двома лѣтами! Тоді він повний найрожевішших надій їздив собі по Австрії як антрепренєр розвозячи

нальна рбниця, бо наколи Бисмарк мавъ звичайно два зѣльза нараз в однім огні, то буській Staatsmann звычайно має одно зѣльзо в двох огнях. — Прим. автора.

*) Сей на око незначний факт, що Ексцелленція приѣхала до дому в п'ятницю а відѣхала, як бы по шабасѣ, най послуж-жить потрбно для тых, котрым президент не був в силі принести в жертву жидо-жерця Лоегера. — Прим. автора.

„избранным“ міністерскій портфель. Деякі скардиґаты на міністрів, не маючи своих лятіфундій [як н. пр. д-р Билинскій] явля-ли ся на зазыв по своїй портфель до Буська... Так приспособлений побавъ графъ Казимир шляхом Собского спасати Відень і Австрію, а віддає ему рентальна праса дво-нила ему велике славословіє. Нині зовсім инакше! Tempora mutantur et nos mutamur in illis. Нині — після кризи міністерского пре-мієр, будучи самъ своим наступником на презідіальном стлці, на котрий ласых не було*), та після тактики обструкційної опозиції мусѣв „zgasic rushe z serca“ і ми-рити Чехів з Нмцями, бо від того зави-сять: „бути або не бути“.

Графъ Казимиръ выступав уже пару разів яко помиритель між партіями за ча-сов коаліції, та тоді ситуація его була инча. Він собі зѣвадив з Львова з нім-бомъ мужа, котрий колись має прийти і за-вести Австрію десь далеко і високо, а не там, де она опинила ся сьогодні. Тепер при-ходить ся ему годити Чехів з Нмцями — після того, як... сам их роззярив. Місія незавидна і немила! Давний графъ Казимиръ певно за ню не взяв бы ся, але тепершній графъ Казимиръ є кречным чоловіком і бере ся сам мирити Чехів з Нмцями. Ся кречність може бути також доказом, що великій чоловік змалѣв, бо Лессінг каже:

Gross willst du und auch artig sein,
... was artig ist, ist klein.

*) В 132 номері Die Zeit стояло: „Aus dem Wettrennen um die Ministerportefeuilles, das die hohen Ministern bei jeder anderen Minister-Krise und auch sonst unternehmen, wurde diesmal ein Wett-davonrennen.“ — Прим. автора.

ДОСТОЙНІ
ПАНЬ!

Пробуйте тільки раз випрасувати „Ба-жанта“ впрохмалємъ брилянтовымъ до на-тираня, а переконаєтесь, що він о много практичнійшій і лучшій від иншого. Отже жадайте тільки:

„БАЖАНТА“

КРОХМАЛЬ
БРИЛЯНТОВЫЙ

вданачений великимъ медалемъ сріб-нымъ в роц 1894.
Набути можна у всьох торго-вляхъ кориннихъ.
108 29—50

— Ц. к. красна рада школьна на заєданю зъ дня 5 липня ухвалила мѣжъ иншимъ: 1) Приймати до вѣдомости именоване кс. Виск. Хелмнського римо-кат. катихитомъ при 6-кл. школѣ мужеской им. Конарского у Львовѣ; — 2) именувати: Володисл. Ружицкогo управителемъ 2-кл. школы въ Липнику, а Мар. Ружицку молодшоу учителькою при той-же школѣ, Стан. Опйолу управителемъ 2-кл. школы въ Новосѣльцяхъ, Мих. Гординыску молодшоу учителькою 2-кл. школы мѣшаной въ Наконечнѣмъ коло Яворова, Норберту Завадску управительскоу 2-кл. школы въ Мадошинѣ, Мар. Трушковску молодшоу учителькою 2-кл. школы въ Новосѣльцяхъ, Людв. Грициньву учителькою въ Черемховѣ, Гон. Каршевятьву учителькою въ Десятері, Гр. Роговского въ Слободѣ, Ив. Мадеха въ Набрѣхѣ, Мих. Зарембу въ Мервиці, Володим. Климка управителемъ 2-кл. школы въ Турниці, Едв. Лопатинського учителемъ 1-кл. школы въ Боднаровѣ, Гермину Гродекъ учительскоу въ Стрыковичахъ, Лопг. Дорожанського управителемъ 2-кл. школы въ Остапю, Ив. Савина учителемъ при 1-кл. школѣ въ Ромашівцѣ, кс. Стан. Темпийского римо-кат. катихитомъ при мужеской школѣ им. св. Антонія у Львовѣ, Мих. Ревуцкогo учителемъ при 1-кл. школѣ въ Новосѣльцяхъ, Алекс. Ходоровску учительскоу въ Кунячахъ, Макс. Скоморовского учителемъ въ Дѣбці, Іосифу Стокалюкъ учительскоу въ Селискахъ, Ад. Круцицкогo учителемъ въ Ушин, Соф. Филипову молодшоу учительскоу при 2-кл. школѣ въ Пинкутѣ, Ф. Мадейску управительскоу 4-кл. школы женской въ Самборѣ, Сид. Стшетельску и Евг. Колячкiewiczъ старшими учительками при той-же школѣ, Ядв. Дидушыньску молодшоу учительскоу той-же школы, о. Ад. Марковского греко-кат. катихитомъ при женеской школѣ выдѣльовой въ Тернополі, Теод. Фіаловску управительскоу третю 4-кл. школы женеской въ Станиславѣ, Брон. Буднеръву учительскоу въ Бѣлѣмъ потоцѣ, Ад. Рилка управителемъ 2-кл. школы въ Смѣльнику коло Балигорода, Іос. Ячоржинського учителемъ въ Назавизовѣ, Ів. Дудка въ Молотовѣ, Вас. Диковского въ Болестрашичахъ, Іос. Пирога въ Рогѣзнику, Глену Готеріадъ молодшоу учителькою при 2-кл. школѣ въ Маѣровѣ, Бен. Флешара учителемъ въ Пенадѣвой; — 3) зорганізувати двѣ новы 4-кл. школы мужеску и женску въ Стрию вѣдѣ 1-ого вересня 1897; — 4) переимѣнати

вдві 1-ого вересня 1897 однокласову школу народну в Заріччя на двокласову; — 5) приймати до відомості, що п. Вікторія Недзвільська у Львові отримала дводільний приготування курсь до вищої гімназії для учениць, що покінчили добре школу відвіду.

— **В справі катастрофи на залізничній під'їзній колії** під Коломиєю відбулися комісії: 1) к. Дирекція залізничних державних в Станіславові оголошує що слідує: По укінченню перекопу, відграничаючого Коломийську від загальної колії, можна було мимо нових злив обнести в проріви воду за допомогою парових помп центрифугальних, а також видобути нині один трафарет завареного моста. В той хвили удавалось, мимо нечуванувих трудностей, відбрати тілько послідні жертви катастрофи, імені талача Крейчого, котре зложено в приготувану домовину. Провізоричний мост і переложена траса буде нині ввечері готова. Завтра відбудеться проба моста, а отворене руху наступити або завтра або найпознішше в понеділок 12-ого с. м.

— **Родина убитих і потерпілих під час катастрофи під Коломиєю** виступають уже з претензіями до залізничних державних о винагороду страт. Як доносять з Чернівців — родина Штигаєв-Цайлеров, Одеської і барона Капріого оголосили свої претензії в сумі до 200.000 зр., а заступництво справи тої віддано адвокату Бахтєву. Бар. Капрі, пасерб червоного бурмістра Кохановського, висловив був з вога, котрий уже товчався в проріви, і врятував живку поручника Шоліна, однак потовк ся сильно і до тепер лежить слабий.

— **Страшна буря** лютала в вчорній м'язі Підгірній а Манастиріах. Грім забив дві коні при відході ф'якря; в'язник і пасажери не потерпіли ніякого поразення.

— **Гроші на потерпілих при виборах**, які зложено досі на наші руки, передали ми всі Краєвому комітету виборчому. Нині виплатили ми з останніх складок 556 зр. 17 кр. В той сумі не були ще показані датки: п. Гр. з Кракова і о. Л. Струтинського з Космача по 1 зр.

— **Нова благодать для Русинів**. На послідній засіданню з'їзду делегатів „кулок польських“ [о котрий помістили ми вчора особну статію] виступав к. Гурекій, щоб з огляду на те, що Русини уважають „кулка“ за інституцію чисто польську, видавати газету *Przewodnik kółek rolniczych* в обох языках краєвих, по польськи і по руски, а то для задокументування, що „кулка“ мають обняти цілий край без різниці народності. Внесене се прийнято рішучими оплесками. Гадка к. Гурского для товариства „кулок“ дуже пожадана, бо буде знов одна рація домагається від союму ще пару тисяч більше річної субвенції... Наші крамничі обійдуться без панської ласки, без „Przewodnik-a“. Русини вможуть — як примірять в Любачеві — закладати свої крамничі на місце грубо субвенціонованих а підбураючих „кулок“...

— **В інтернаті семінарії учительської в Сокалі** найде в році шк. 1897/8 приміщення 40 питомців, з тих половина безплатно, половина з місячною доплатою від 2 до 5 зр. Питомці мають в інтернаті мешкання, ціле удержання, подручники шкільні, на скільки вистане запаст, і старанний нагляд. Подання о прийняті треба вносити на руки дирекції семінарії учительської в Сокалі найпозніш до 15 н. ст. серпня сего року та долучити до них: 1. метрику хрещення; 2. посліднє свідоцтво шкільне з добрим поступом; 3. в разі перерви в навч. шкільній свідоцтво моральності за тойже час; 4. свідоцтво убожества. В разі прийняті до інтернату має кожний питомець заосмотрити ся в потрібну постіль, біле і одягу; крім того ті, що вступають по разі першій до інтернату, мають зложити одноразово 5 зр. на придбання шкільні.

— **Біда сама не ходить, а в парі**. Поміж засудженими за справу давидівську в також один будинок залізничний Петро Люстер, котрому присуджено 6 місяців в'язниці. Вчора ставав в'язнь знов перед трибуналом львівським, обжалований о заведення обовязку службового через те, що забув замкнути раму, наслідком чого поїзд по опішній наїхав на ф'єру, убив ф'єрмана а також поранив дві особи. Люстер засуджений на 4 місяці тяжкої в'язниці з постом 2 неділі.

— **Скритоубійство в Софії**, сповнене рітмайстером Боичевим на Анні Сімонівні, вляснити ся вкорі підчас головної розправи. Слідство вже скінчене. На лаві обжалованих засіда Боичев, пресект поліції Новеліць, жандарм Богдан і брат Боичева. Головні злочинці повинні після внесення прокуратора ждати кара смерті, а Боичевого брата 15-літня в'язниці. В справі той крес ся, що якась невільдженна до тепер жінка, бо лист писавий до Сімонівни, щоб спакувала свої р'ячи і їхала з Боичевим на село, писаний жінкою рукою, а тільки підписаний Боичевим. Директора в'язниці прогнано з служби за те, що впустив жінку Боичева до його казні. В'язниця стереже беззастанно відділ війська, зложенний в день з 12 а ввч з 24 жовірів.

— **Архієпископ д-р Алоїсій Корнь**, митрополит Горичий, помер в 63-ом році життя в заведені личняцькій д-ра Светліна у Вдні. Покійний був 1882 р. іменований єпископом в Паренцо-Поля, а в рік позніш вивнесено его на Горичу митрополію. Внї був скряним противником політики архієпископа Стросмаєра. Весною занепадав на недугу ума, до чого вкінці долучила ся слабість серця.

— **Кс. Стояловський** — як показує ся — перебуває тепер у Франції і приготує великий меморіаль у власній обороні. В другій половині липня має поїхати до Риму, де предложити сей меморіаль курії римській. Встиг мов-то кс. Стояловський перебувати послідніми часами в Чачі чи в Швайцарії, мають бути неправдиві.

— **Аванс в школах середніх в Австрії**. Рік сей прийсь більше, як звичайно, число іменовань в школах середніх. В цілій Австрії іменовано 102 сталых профессорів [між ними 4 катихотів], 18 провізоричних учителів і 78 суплентів іменовано дійстними учителями [між ними 10 катихотів] а 16 суплентів провізоричними учителями. Крім того має бути з кінцем серпня обсаджених ще 25 м'язі учительських.

— **Оригінальне самоубійство** сповнило в Парижі чотири робітничі-швачки. У всіх була одна причина: чоловіки покинули їх. Всі подушили ся в спільній мешканці угляним квасом, полишали листи до родичів та й всіма чотирма підписаву карточку, на котрій повідомляють поліцію, що умарають власновільно і без жалю. Одна з них полишила трое дітей.

— **В Миколаєві коло Бродів** увійде з днем 16 липня с. р. в житє ц. к. уряд почтовий і телеграфічний з звичайним кругом діяння. Почтовий сей уряд буде сполучений за помістю одноразового денно пошланця п'шого з Шуровичами а округ доручень его становлять: громади і общари двірські Миколаєв, Стремилче і громада Стерівка.

— **Дивна ростица**. В Ассамі, Декані і на цілій бережній Брампутрі [англійській пошлости в Індії] росте дивне з'є, котре проковтнене відбиває чоловікові на якийсь час почуття горького і солодкого смаку. По проковтненню сего з'є цукор видає ся цілком без смаку мов мука, помаранча мов кисле молоко, а хіновий порошок немов ванно. Дотерпа по добрій годі повертає назад чуття смаку. Ростица ся найде прим'яне в медичині, бо нею буде можна усувати прикрий смак деяких л'єків. Індійці уживають єи за внутрішній л'єк по укушенню гідюки. В науці світлі зове ся тая ростица *Gymnema sylvestre*.

— **Жовта пропастица**, се найбільше нещасте народів полудневої Америки, стане ся тепер менше небезпечною. Молодому італійському ученому д-ру Санареллі, директору гігієнічного інституту в Монтевідео а ученику Пастера, удалося викрити багіль бразильської жовтої пропастиці. Д-р Санареллі л'єтами студіював сего слабост в Бразилії та Ураїваю і дослідив, що багіль пропастиці жовтої, подбно як мікроби дістеричий, множить ся в безчисленній кількості в дошній часті тіла людського і втворює сильну отрую. Молодому ученому поведось уже знайти средство, убавуюче сей багіль і він назвав средство се „антимарильсерум“, а дотепершні проби видали дуже надійний результат.

— **Вибраний грому**. Підчас бурі дня 2 липня удалий грм в хату Гершка Треслера в Падиківцях. Грім влетів крбз дах, не запланивши его, і стрибнув через кухонні двері до кухні. Тут продравив шість залізних горшків на стів, але не струтив їх із цвяхів, відтак пробив золотий дамський годинник, що лежав на столі, розбив стінне зеркало на дрбні кушечки і пригломшив Гершка Треслера, его жінку і внука. Навонець пробив собі малу дірку в стіні у кухні і поїшов у землю. Жінка і внука прийшли скорше до себе, але Гершко лежав цілу годину без пам'яті. Его закопали сусіді по шлю в землю і се мало ему помочи.

— **Щасливий люде**. У нас зовемо щасливими тих обшарників, що мають пару сот або і пару тисяч моргів землі. В Росії є обшарники, що на сотні тисячів числять свої десятини. А все-ж і они є н'яким супротив обшарників австралійських, котрих пошлости бувають більш н'яз у нас в Європі цілий королевства. І так: якийсь там пан Барба має 620.000 акрів, якийсь знов пан Батеман около 1.200.000 [мають самі л'єку не знає], ще якийсь пан Кунігам має 3.600.000, пан Мекізіон 4.000.000, а австрійський Уніон-банк має 7.800.000 акрів [акр = 0.405 гектара]. А ще цвяхів ще і то, що н. пр. пан Барба платить від своїх 620.000 акрів землі податку з всякими іншими дачками тільки 155 фунтів стерлінгів т. є. 1900 зр. У нас справді землі нема, так багато, та за те є більш податки... Ось що!

— **Дрбні в'їти**. Дня 20 с. м. відбуде ся в селі Нагачеві вчачан п. Омеляна Крайника, обкнченого богослова, з панною Ольгою Кручовською, дочкою м'єсєвого пароха.

Помертий — оновістий.

— **О. Теодор Бобичевич**, священник-ювілат Львової архієпархії, не сповняючий уже від 22 л'єт обовязків душпастирських, упокоив ся в 83-ом році життя в Спасі коло Холма в домі свого зятя о. Ант. Медведя. Покійний видав був 1866 року „Практичний порадиць скотоводства і л'єчення скота“. В. є. п.!

— **О. Антоній Оджинський**, парох Дмитрова, деканата холовського, з крилошанськими відзнаками, упокоив ся вчора в клініці у Львові в 71 році життя а в 41-ом священства. Похорон відбуде ся завтра на кладовищі Личаківське. В. є. п.!

Господарство, промисль і торгівля.

— **В товаристві взаємних обезпечень „Дністер“** прибуло в вересні с. р. 3.694 важних обезпечень в сумі 1.943.187 зр. обезпеченої вартости з премією 17.470 зр. 82 кр., разом отже від 1-ого з'єчя с. р. було 20.468 важних обезпечень на суму 11.977.255 зр. вартости з премією 100.413 зр. 69 кр. Попереднього року в I півроці було 16.909 важних поліс на суму 10.125.598 зр. з премією 84.814 зр. 46 кр., а першого року в томь самім часі 3.699 поліс в сумі 2.897.478 зр. з премією 21.951 зр. 89 кр. — Шкідь було в червні с. р. 29 случаїв, прого разом з попередніми було в I півроці с. р. 160 шкідь, з котрих 154 вже виплачено, а відшкодована [в сумі 843 зр.] на разі з причини доходжень судових і здержано, а 2 шкідь в ліквідації. Сума всіх тих шкідь разом з коштами ліквідації вносива на власний рахунок суму 20.251 зр. Фонд резервовий підійсь ся до кінця червня с. р. на суму 62.575 зр. 92 кр. і єсть в цілости уміщений в цінних паперах з цупілярним обезпеченством.

— **Рахунок Товариства взаємного кредиту „Дністер“ у Львові**, стоваришена зареєстрована з обмеж. порукою, за місяць червень 1897 року: I. Стань довжний: 1) Удѣлы членів 30.252 кор. 25 сот. 2) Фонд резервовий 1642 к. 94 с. 3) Вкладки: а) стань на початку червня 182.376 к. 66 с., б) вложено в червні 27.324 к. 57 с. в) внято в червні 8.001 к. 93 с., позбостає з кінцем червня 301.699 к. 30 с. 4) Сальдо процентів [побраних] 6163 к. 64 с., 5) Льокації інституцій кредитових 1200 к., 6) Спеціальна резерва 229 к. 59 сот. — Сума 241.187 коронь 72 сотиків.

II. Стань чиний: 1) Позички удѣлені: а) стань на початку місяця 121.726 кор. 13 с., б) удѣлено в червні 18.070 к., в) сплачено в червні 2.798 к. 82 с., стань з кінцем червня 236.997 к. 31 с. 2) Готівка в касі з днем 30 червня 922 к. 21 с. 3) Льокації: а) в шадині почтовій [оборот чеків] 2.112 к. 56 с., б) цінні папери 1000 к. 4) Сальдо коштів адміністрації 155 к. 64 с., — Сума 241.187 коронь 72 сотиків.

Членів прибуло 27, убало 0, отже разом з кінцем червня 1897 р. членів було 772 з декларованими удѣлами 812 в сумі 40.600 коронь. — З принавших до заплати рат в сумі 2.708 кор. 34 сот., а продовжено за згодою Дирекції річниць сплати 27 рат в сумі 1.711 кор. 96 сот., але часті з них вилынула уже в липні с. р. Стопа процентова від вкладок 5%, процент від позичок удѣлюваних 7%.

Наука, штука і література.

— **„Дзвінка“** ч. 13 з 5-ого липня м'єстить: Повістку В'єри Лебедової „На вакації“; стишок Бабенка „Марні слози“; казку „Лис і кіт“; статію „Наука ніколи не повинна видаватись дорогою“; біографію Бориса Грінченка [Василя Чайченка]; продовжене повісті „Без родина“ Г. Малюта; стих „3 Італії“ за Мілером подав Сильв. Яричевський; дальшу част „Учених розмов Никольця з татком“ [про Т. Шевченка] Ост. Макарушки; стих Сильв. Яричевського „Чом голівоньку скло-нило?“ І загадки. — З ілюстрацій м'єстить се число портрет Б. Грінченка.

— **Д-р Кирило Студинський** видав „Думки і пісні Амаровія Метлинського“ [стор. 99, ціна 30 кр., з пересылкою 36 кр.: продає ся в книгарні Ставропі. Інститута]. Твори Метлинського нині у нас бібліографічна рідкість, тож видане „Думки і пісні“ дає змогу запознати ся ближше з тим старшим українським постом, котрого лиш деякі гарні, часто патріотичні поезії знаєш в ширше з учебників шкільних. Книжка м'єстить в собі: Предмову видавця [коротку життєпис Метлинського і скіць его літературно діяльності, відтак „Колька слів про тенезу стихотворів Метлинського“ та „замітки Метлинського про українсько-руську мову“; потім ідуть „Думки і пісні“ а то: 30 оригінальних а відтак переклади: „Луна із Словенії“ [з чеського, словацького сербського і польського] та „Луна ще із Німеччини“ [з Маттисона, Кернера, Анаст. Гріна, Улянда і Еленшлегера]. — Рівночасно з сям виданем вийшла відбітка з XXXVI-ого тому розправ фільологічного відділу академії наук в Кракові п. заг. „Charakterystyka i geneza poetycznych utworów Ambrożego Metlińskiego, Napisal Cyryl Studziński“ [стор. 51 вед. 8-ки.]

— **Популярне поученє о реформі податкової** видада відьєська фірма „Manz'sche k. u. k. Hof-Verlags und Universitäts-Buchhandlung, Wien, I. Kohlmarkt 20“ в двох томниках п. заг. „Was habe ich zu futieren? Was habe zu zahlen? Ein Wegweiser für die Steuerreform. [I. Heft. Allgemeine Erwerbssteuer; Erwerbssteuer von den der öffentlichen Rechnungslegung unterworfenen Unternehmungen. Preis 50 kr. II. Heft. Personal-Einkommensteuer; Besoldungssteuer von höheren Dienstbezügen; Rentensteuer; Allgemeine Bestimmungen; Strafbestimmungen und Finanzplan. Preis 65 kr. Се виданє, котрого автором єсть чоловік ф'аховий, має задачу: улекшити кождому зрозуміле переведення і діяння нового закона податкового. Податок особисто-доходовий обговорений тут докладно. Виданє се можна набути у всіх книгарнях.

Вісти з Аепархії Львівської

Дня 10 н. ст. липня в суботу зачинають ся в Краснім за Грималомом в Скалат-

чині науки місійній після желания Впроев. митр. Ордіанаріата [поміщеного в „Відомостях“], зволішого дати своє благословенє на туку ціль. В науках місійних беруть участь св'єтські священники.

Вісти з Еп. Перемишльон.

Дня 4, 5 і 6 липня с. р. відбудла ся в Париньськомь деканата затварничого місія і благословенє відновленої у внутрі церкви. Подвійне се торжество випало величаво. Хороша погода сприяла і народу зібралось до чотири тисяч. Провідником проповіді місійних був о. Сологуб парох з Тарнави і своїми краснорічиво выголошеними проповідями потратив глибоко порушити серця в'єрних. „И на Кальваріі так не говорять“ — такий судь дав ся чути з уст народу по его проповідях. Крім о. Сологуба проповідали оо.: Яросевич, Моравський і Крушій. Через в'є три дні народ без перерви слухав трогоаких проповіді. А вже третій день був дуже величавий, бо одно — на той день народ у великій числї приступив до св. сповіди і причастія, а друге — в тім дні взяв провід в торжестві посвяченю церкви Вп. о. декант Мигулович, котрий в своїм деканаті з'єднав собі у всіх — як межі духовенством так і межі народом велике поважанє і любов. В богослуженю місійнім і в слуханю св. сповіди взяли участь оо.: Була, Габлинський, Луцкій і Кузів. Належить піднести, що о. Левицький, парох в Париньськомь, вже другий раз уряджує місію в своїй парохії, наділений Престолом римським відпустом, відновив церковь, побудував три каплиці і віддає ся з жаром званю душпастирскому. — Учасники.

Іменованя, перенесеня, відзначеня і пр

— **Відзначенє**. Цісарь надав антикареви Людв. Нессови, довголітньому бурмістрови Чорткова, золотий хрест заслуги.

Телеграми „Дьла“.

Прага 10 липня. Рекурєв против заборони загального в'єча н'ємецкого в Хеб (Eger) налістичтво відкинуло. Старство хебке заборонило строго всяких демонстраційних збраних по улицях, та скріплено рівночасно залогом войскову. Н'ємцї сильно роздрознені і домагають ся так самої заборони для чеського в'єча бурмістрів, яке бурмістр Подлішній скликав на день 18 с. м. до Праги.

Царгород 10 липня. Говорять, що Порта супротив послідної ноти держав значно спустива зь тону, бо між іншим велено пустити домів шенанці змобілізованих баталіонів оборони краєвої.

Лондон 10 липня. Низша палата прийняла в третій читанні біл, дозволяючий уживати в Англії метричну систему м'єр и ваг.

Ціна збжа и других продуктів.

7 н. ст. липня 1897.

Львів: Пшениця 8— до 8'40, жито 5'60 до 5'80, ячмінь броварний 5'50 до 6—, ячмінь пашинний 5'50 до 6—, овес 6— до 6'50, р'япак — до —, горох — до —, вика — до 4'75, насінє льняне — до —, насінє конопне — до —, бобів — до —, бобик — до —, гречка — до —, конюшина червона — до —, конюшина біла — до —, конюшина шведка — до —, тютюнка — до —, аніж — до —, кукурудза стара 5— до 5—, кукурудза нова 5'10 до —, хміль — до —, за 100 киль у Львові, оковита за 10.000 літрів. — до — зр.

Курсь Львівскій

з дня 6 н. ст. липня 1897.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Зел'я. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. є.	216	219
Зел'я. Львів.-Чернов.-Ясєн по 200 зр.	236	239
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а в.	346	396
Банку кредит. гал. по 200 зр. а в.	—	210
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а в. вильєс. з 10% прем.	110 30	111 —
Банку гипот. гал. 4 1/2% а в. льєс. 50 л.	100 —	100 70
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 70	97 40
„ „ краєвого 4 1/2% а в. льєс. в 51	100 50	101 20
„ „ 4% а в. льєс. в 57 л.	97 50	98 20
Товариства кредит. 4% (I емісія)	97 80	98 50
„ „ 4% льєс. в 41 1/2 л.	97 60	98 30
„ „ 4% льєс. в 56 л.	97 30	98 —
Обляги за 100 зр.		
Галиц. фонду проп'яційного 4% а в.	97 90	98 60
Буков. фонду проп'яційного 5% а в.	102 75	—
Комунальний Банку краєв. 5% (II емісія)	102 40	—
„ „ 4 1/2% (III емісія)	102 30	101 —
Позички краєвої з 1873 по 6% а в.	103 —	—
Позички краєвої з 1891 по 4% а в.	—	—
Позички краєвої з 1893 по 4% а в.	97 80	98 50
Позичка м. Львова 4% по 200 коронь	97 10	97 80
Льєсы:		
М'єста Кракова	26 —	28 —
М'єста Станіславова	42 —	—
Монети:		
Дукат цісарський	5 60	5 70
Наполеондор	9 48	9 58
Півнімперіаль	9 55	—
Рубль єрбийний	1 20	1 25
Рубль паперовий	1 26 1/2	1 27 1/2
100 марок н'ємецких	58 4	58 90

ВОДОЛЪЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ

Д-ра ИГНАТИЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

станція Золочівъ, отвориася 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый рѣзъ. Ближайшихъ вѣдомостей у д-ра ИГНАТИЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ. 34—14

Д-ръ Иванъ Литинскій

перенѣсь

канцелярію адвокатску

до Львова підъ ч. 12

при улиці Ягайлонскій. 211 2—3

ЛИНІЯ

въ рестаураціи НАФУЛЫ ТЕПФЕРА, улиці Трбунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна достати щоденно вже о годнѣ 8-ой рано горячій снѣдана.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканий легень	12 "
Флячки	12 "
Нѣжка телача зъ хрѣномъ	10 "
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 "
Кавяръ	15 "
Обѣдъ въ абонаментъ	40 "

Всякій напѣтки въ найлучшихъ родахъ по найумѣренѣйшимъ цѣнамъ; для певности, що походятъ въ мои рестаураціи, даю водбѣраючимъ марки. Найлучшій вина по найдешевшимъ цѣнамъ, почавши водъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣдѣ, въ великій выборъ стравъ и напѣтковъ заосмотрѣна кухня.

79 81—52

3ъ высокимъ поважанемъ

НАФУЛА ТЕПФЕРЪ.

ХТО ПОШУКУЕ директора до дѣтей на часъ вакацій, зволѣти згодосити до о. Евгенія Гузара, катихита семинаріи училищеской, ул. Зиблицевича ч. 24. 3—3 210

ГОСТЕЦЬ И РЕВМАТИЗМЪ

лѣчить едино лишь масть Русса (Russ Gichtsalbe). Слоникъ 1 ар. Розсылае С. Гукера Антіна Львѣвъ. (Галичина). 14—24

Полотна, бѣле столове, рушники, хусточки, дрели и т. п. власный вырѣбы продае по

цѣнахъ фабричныхъ

Краеве товариство ткацке

„ПРЯХА“ зъ Коросна

въ своѣй ново устроеной торговлі

у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2.

Замовленія въ провинціи просити надсылати до Коросна.

Заразомъ остерѣваємо, що репрезентантомъ нашої фірми, подорожувачимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентівъ антъ поганимъ не висылаємо. 77 13—52

УЧИТЕЛЬКУ

для науки дѣтей на часъ вакацій можуть одержати родичѣ зъ помѣжъ бывшихъ семинаристокъ або теперѣшнихъ кандидатокъ женской учительской семинаріи. Початокъ вакацій водъ 1 н. ст. липня. Згодосити ся можна заразъ особито або письменно зъ точнымъ поданемъ условій до о. Стефановича, катихита въ женской учит. семинаріи у Львовѣ [ул. Ворменська 2.]

Водъ 1 (13) сѣчня 1897 выходитъ у Львовѣ що четверга (на мѣсяцъ популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тижневая популярная газетка

СВОБОДА

письмо политичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію водповѣдае д-ръ Костъ Левинскій. Редакторъ просвѣтно-господарской части Василь Король, учитель господарства. Цѣлорѣчная передплата выноситъ 2 зр., на повъ року 1 зр. Редакція и администрація: Львовъ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣта“).

„СВОБОДА“ мѣстятъ: 1) переродъ статьи звичайно политичного змѣсту; 2) статьи информаций политичного змѣсту (и пр. о сегодѣшней сесіи сеймовой, о выборахъ, водзвы Краковского русского комитета экономического або господарского змѣсту (и пр. д-ра Костъ Левинского, О громадахъ окружныхъ, О заводныхъ стовариствахъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новомъ законѣ дороговомъ, О краевыхъ продажахъ соли, О краевыхъ акцияхъ водъ напѣтковъ, Вас. Нагорного Въстѣ зъ Народной Торговли, о Пензенского Торговля безрогами, Гр. Врецовы О павиницѣхъ; 4) дописи до всѣхъ сторѣжъ краю; 5) порады, питанія и водповѣды въ сферахъ просвѣтно-господарскихъ и сусѣбно-политичныхъ; 6) рухъ селянства руского; 7) въстѣ въ Просвѣтѣ; 8) що чувати въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство, промыслъ и торговля.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механическихъ

ВЕНЕДИКТА

Конеперницкого

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового льокалю

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, прѣтеры, лорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорѣе и найдешевше. — Устроены электрическихъ двѣнокъ. — Замовленія въ провинціи водворотно. 4185

Адреса: Оптика Конеперницкій

Львовъ площа Галицка ч. 1.

4185

МАТТОНЬОГО GIESSHÜBLER

природна

алькалична

ВОДА

щавова

найлучшій столовый и покрѣ-

пляютій напитокъ,

выпробованный при кашлю, при недугахъ

шлѣ, при катарѣ жолудка и мѣхура.

Heinrich Mattoni & Giesshübl

SAUERBRUNN.

4

Власной вырѣбы постель. Ковры

на овечьей ворѣ по зр. 850, 4, 6, 8,

до 14 ар. МАТЕРАЦЫ волосенный (три

полуметра) по зр. 1250, 14, 16, 18,

до 30. Подушки зъ шѣры и воло-

сенный. Простирала, сѣвники и т. п.

найдешевше поручае только

специальная работница вырѣбы по-

стель ЮСИФА ПУШТЕРА

у Львовѣ, ул. Конеперника ч. 5.

111 „Импресса“ 14—15

Голландско-Американская линия

зносны пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Нью-Йорку

Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 9.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта. II. каюта. 6

1 апр. до 31 окт. м. 290—400* 1 авг. до 15 окт. марокъ 200

1 нояб. до 31 марта м. 230—320 16 окт. до 31 юлія марокъ 180

*) Пѣсѣл дожины и волонеры каютъ якъ и пѣсѣл скорости и електри-

пароход.

Знана водъ многихъ лѣтъ д. к. уприв. рафинерія спир-

туса, заосмотрѣна найлучшими приладами реактивационными

наивѣншійми системами, фабрика рому, ливеръ и одту

Юлія Миколаяша Насадникѣвъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старъ польскій сильнй горѣвки, дуже добрый розодієн,

ливеръ, румы правдивый зъ Лявкы, якъ такожь найлучшій

якості краевій спеціалъ якъ: Народовка, Dzieńnik, Szczytlik,

Карпатѣвка, „Дабель“, Помаранчева не солоджена, Ратафія,

Деревѣвка и т. п. горѣвки упривѣлеваны и однокъ правдивый

если зъ нашою фабрикою спровадженъ.

Однокъ жерело въ краю для пп. антикарѣвъ до побѣ-

раны алькоголю абсолют. и наичистѣйшого спиртуса, до цѣ-

лѣ лѣнчичъ водного водъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спиртусъ оцтовый наисильнѣйшій, здоровлю

не шкодний, бо не вырѣбляемый зъ есенціи оцтова.

Складъ для мѣста Львова: ул. Конеперника ч. 9. и улиці Га-

лицка ч. 1. 4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

4912 368—?

АКАДЕМИКЪ

Ученикъ УП. класи, гимназ.

школахъ лекціи на часъ

глаголе лекціи на село. Зголо-

шеня: А. М. poste restante

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

УЧЕНИКЪ

Ученикъ УП. класи, гимназ.

школахъ лекціи на часъ

глаголе лекціи на село. Зголо-

шеня: А. М. poste restante

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

215 Уста епископске. 2—3 212

ДѢЛО

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руських свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить во вторник, а во вторник і п'ятницю на і р'єм'ю разом з ДѢЛОМ.

Передплату і інсерати приймають: у Львові Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, і Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9, і А. Ольшевського ул. Килинського 2; — в Ярославі Л. Крижановський; — у Відні: М. Duker, L. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: M. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ і надешитість за інсерати платять у Львові.

Передплата на „ДѢЛО“ з літер. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 18 ар. на цілий рік . . . 24 ар.
на пів року . . . 9 ар. на пів року . . . 12 ар.
у Львові:
на цілий рік . . . 16 ар. на пів року . . . 8 ар.
на чверть року . . . 4 ар. на місяць 1 ар. 35 ар.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламація неопечатаній вільній від порти.

Поодинокі члені коштують 8 кр. а. в. Оголошення знімають ся по ціні 10 кр. відомі стрічки інсератів або як місяць а в рубриці „Надоборне“ по 25 кр. а. в.

Ціна і інші донесення приватній членіть ся по 15 кр. відомі стрічки.

До наших Р. Т. Читателів!

Наближає ся другий піврік видання третього кварталу сегоднішнього видання „ДѢЛА“. Дуже просимо поспішити з передплатою і з виробним залеглості, бо ми видаємо великий і не терплячий проволочку, а залеглості за сей рік виносять — тисячі! Хто залеглості не виробляє в короткім часі, тому ми будемо мусіти висылку часописи перервати. Для того ще раз просимо о чим-сь скоріше надсилати передплату, вглядно залеглості.

Добиваймо ся свого університету!

I.

Звичай двадцяти-мільоновий українсько-руський народ, третій народ в Славянщині, не має ні одного університету!

Три університети на Україні російській, розуміє ся, цілком російській; в них не лише нема ніякої катедри з українською мовою викладовою, але й українська наука не має місця: українська мова і література не студіюють ся, українська історія включає ся в круг російської.

Але не багато лише стоїть справа в конституційній Австрії. В Галичині Русини слухають університетських викладів польських, на Буковині німецьких, на Угорщині мадярських. Тих кількох руських катедр, що в дійсності обсаджених у Львові та Чернівцях, нема що й рахувати.

А тимчасом статут XIX-ий конституції з 1867 року признає рівноправність всіх мов в школі і уважає доконечним, аби кожний народ мав можливість побороти освіту в своїй власній мові, не будучи примушеним учити иншою мовою.

Воді часу написання тих слів проминуло тридцять літ, але руський народ не добув собі можливості.

Може би хто толкував, що се заповує конституція не відноситься до вищої освіти, бо „вищу науку кожному вільно побороти або не побороти“ — але-ж консти-

туція не говорить лише про обов'язкову низшу освіту, а взагалі про освіту, не р'єзнячи вищої від низшої, — і коли тепер бодай частина Русинів має можливість побороти науку [необов'язкову] в середній школі в рідній мові, то не знати, чому би ся можливість мала уриватися на порозі вищої школи?

Може би знов хто хотів аргументувати тим, що кожда мова для свого призначення на університет мусить бути приготованою [як сей так і повисший аргумент против розширення прав руської мови на університет були висловлені в недавній Історії львівського університету в II. томі на стор. 21] — але хто-ж би мав водвагу відмовляти сего приготовления руської мови, тепер, при існуючому всякого рода спеціальних наукових видавництвах в руській літературі?

Розвід і діяльність Наукового товариства імені Шевченка дає найбільше свідство, що руський народ дійшов уже до того ступеня духовної доспільності, коли наукова робота на рідній мові стає доконечною потребою, і — при всіх труднощах, в обставинах незвичайно неприхильних, при засобах нечувано малих — згадає товариство розвиває ся роботу з несорбним успіхом. Розпочавши при загальній скептицизмі свою наукову діяльність в 1892 році видав першого тому „Записок“, товариство в минулому році видало десять томів наукових видавництв, а сего року, судячи після опублікованого бюджету, число їх має збільшити ся ще на кілька томів. А прихильна оцінка сих видань в наукових сферах свідчать, що розвід се не лише квантитативний, але й квалітативний.

Отже потреба руської суспільності і можливість наукової роботи в своїй мові доведена вже самими фактами.

Автори конституції з 1867 року мусіли добре розуміти, яке чуте національного пониження, упослідження, глибокої кривди своєму народові обіймає кожного, коли він бачить свою рідну мову викиненою з школи, — якон небудь: чи низшою, чи вищою. Таке чуте мусить обійняти кожного Русина на порозі університету. Виключене руської мови з вищих шкіл [тих кількох рус-

ких катедр, кажемо, нема що й рахувати рівняє ся признано руському народу за якийсь низший, некультурний, нездобний до плеканя вищої науки. Наука — сей верх культурного життя кожного народу — не для него! Его мова лише „для домашнього уживання“! Для вищих духовних потреб він мусить послугуватися чужою.

Але тут не кінчить ся на самім горішнім почуття кривди і упослідження. Не кажемо вже, що цілком инакше мусить бути науковий студій на університеті в своїй а чужій мові та що цілком ині відносини — духовного споріднення, добродійного особистого впливу — витворюють ся між слухачем і „своєм“ професором, — се р'єч кождому зрозуміла. Кождий знає, хто чув про педагогію, яке значіння в науці має рідна мова, тож не будемо над тим розводитися. Але звернемо увагу на те, що університет є не лише школою, але фактично — і науковою інституцією, що дає можливість кільком соткам людей, а в найгіршому разі кільком десяткам вільно віддаватися вищим духовним інтересам, науковим студіям, не дбаючи про хліб насущний, а навіть вкладає на них моральний обов'язок плекання науки. Університет здобуває стипендії для визначніших своїх вихованців, має можливість умищати їх в своїх різних інститутах, забезпечуючи їм спомогу вести далі свої наукові студії, і вкінці — в виді катедр і инших посад дає можливість спеціалізувати ся в різних кругах наукової роботи.

Се р'єч дуже важна! Університет може становити собою цілу армію в культурнім поході народу, а яка вага лежить в науковій роботі в загальнім культурнім життю народу, того чей не потрібно широко доказувати. Народ доперва тоді почуває себе культурно самостійним, коли він може головніший свій культурний потреба і задовольнити в своїй літературі, — лише з розвою наукової літератури, сего верха культурного розвою, в рідній мові кінчат ся для суспільності залежності від чужої культури.

Не бракує й нам до того ані вдачі ані охоти до наукової роботи.

Де-ж дивають ся наші таланти? Русини

на різних університетах становлять несорбний елемент між академічним континентом, займають визначні позиції по різних академічних семінаріях, виправах і т. д., але покинувши університет Русини академік не має можливості далі вести свої наукові студії, бода же не в якійсь глухій кути на суспільстві або на адвокатську практику — і скінчилася наукова робота, суспільність утратила наукову силу.

Тепершній тяжкий стан нашої культурної роботи залежить в дуже значній мірі від браку наукових інституцій і університетів українсько-руських. Тяжка кривда для ся культурному життю, духовним потреба сумь кождого народу через брак руських університетів. Не о хліб одиним живе чоловік — духовні інтереси також печуть суспільність як і економічні, правні і т. п. Коли-ж вдоволені їх об'єднано руському народові основними законами держави, — коли організація середнього шкільництва і ціле культурне життя Русинів ставити націоналізацію вищої освіти і утворення наукових інституцій руських на порядку деннім, то обов'язком кождого є — і тих прав руського народу доминати ся!

Ревізія катастру податку ґрунтового.

Центральна комісія для ревізії катастру податку ґрунтового покінчила онорди свої наради, а будучи останньою інстанцією в справі сего ревізії, установила дефінітивно тарифу чистого доходу катастрального для поодиноких країв. Так отже маємо на найближших п'ятнадцять літ статутарну для 17 країв коронних, і хоч би в той час змінилась ся головна квота (контингент) податку ґрунтового, то пропорція, після якої краї в ній партиципують, не змінилась ся.

Періодичний ревізії катастру ґрунтового мають відбуватися ся що 15 літ; послідня ревізія відбула ся в 1882 р., а тепер покінчила ся друга ревізія. Ревізія поручена краєвим комісіям, котрі свої оперативні предкладають центральній комісії. Задачу краєвих комісій означено як найточніше законом з 12 липня 1896 р. Сегоднішня ревізія

Сіамський король і его край.

Подорож сіамського короля Сомдеч-Параміндр-Мага-Чулянікорна по Європі будить цікавість як що до личности самого володаря так і далекого незнамого нам краю. О Сіамі відомо загально не більше, як що се край „б'ялх слонів“, тропічний спекий, орієнтальний ліни і деспотизму; все проче не знає. Тимчасом край той має багато оригінального, цікавого в своїм життєвості, в обрядах, в релігії, в штудії і взагалі в своїм розвитку. Все те остало ся в старині не порушене, а тільки в державнім і острому краю видно вже черты європейської культури. Ба й самі реформи на полі державної управи на лад європейський почали переводити ся аж в новітніших часах.

Отець нинішнього короля, Мага-Монкут [він жив в рр. 1808—1868] дав лише товчок до зближення з цивілізацією далекого Заходу. Хоч строгий охоронець звичаїв і обичаїв рідного краю — він постановив дати синові європейську освіту і в той цілі покликав на вихованельку дітей своїх Англичанку місь Леопольд. „Ми надіємось — писав він до неї — що ви доложите все свого старання, щоби дати лучшу освіту нашим дітям, синам краю тьми і невідомості — як кажуть Англичани — і навчите їх англійського язика, не навязуючи при том християнської релігії.“ Місь Леопольд з охотою прийняв пропозицію і проживав в Бангкок в королівській родині цілих шість літ. Її вплив на старого короля був такий сильний, що в послідніх роках его життя тільки одна мала до него вільна доступ і нераз вставала ся та

просила за его підданих і була посередницею у всіх важних справах. Її вплив на короля приписати і наклони нинішнього короля до європейської культури; він, не вагаючись, послав свого старшого сина за-для образования до Лондона, а в край завіз неодну нову установу. Се почало ся воді 1868 року, коли умерь его отец і він як 15-літній молодіць [роджений 1853 р.] вступив на престол.

Ввівши ся за реформи — Мага-Чулянікорн поперед всего уложив порядок наслідства престолу. Відтак установив тайну раду, котрою членами є архикнязь і тринадцять міністрів, а проводить сам король. В 1895 році він установив також законотатну раду зложеною з всіх міністрів і дванадцять достойників. Весь край поділив на сорок і одну провінцію і именував губернаторів в характері віце-королів; серед губернаторів є тепер два рідні брати короля і двацять неродних. Вкінці він покликав Європеїв до зорганізованія армії на взорець європейській. Однак серед того новітнього війська остало ся давна королівська гвардія з молодих жінок. Чотириста гвардісток рекрутує ся з найкрасивіших та найсильніших Сіамок в тринадцять років життя і они повинні свої почесний обов'язок через дванадцять літ, а потім не еносять їх до резерву. В гвардістках уруженій в довгі коші і підчас кожного торжества стоять на почесній сторожі около короля.

В самім життю короля Чулянікорна проявляє ся его діяльна вдача. Він встає дуже рано і вже о п'ятій годині виходить в огорож, куда проносять ему свіданок живих з его гарему. Дванадцять з них клонять ся перед королем, держачи срібний блюда з

стравами, а наконці подають ему цигара. По свіданню являє ся в супроводі сторожі уруженої в мечі і палиці сто дев'яносто і дев'ять священиків з великими чашами в руках і просять о останки з королівського стола яко милостині, а учасники трапези вкладають їм до чаш. В Сіамі священики не дістають ніякого удержання, а живуть з милостині. Потім король з своєю родиною удає ся до домашнього свого храму. Там він виступає яко служитель престолу: сам запалює свічки, приносить в жертву листе лотоса, молить ся і читає из священних книг. Все то триває більше-менше годину. Відтак вертаєсь він в свої апартаменти і аж до обіду займає ся справами державними. О другій годині він купає ся в ванні, при чом живіки его мнуть ему голову і натирають тло его благоуханими. Потім він заходить в круг рідний, бере участь в забавах дітей, а опісля знов вертає ся до справ державних. Два рази в тиждні — після старого предківського звичаю, він їдає в брамі королівського двірця і лично приймає там жалоби і просяби своїх підданих. Також два рази в тиждні, о півночі, він проводить тайному трибуналові, де судять обжалованих о державну зраду.

В управі державній не малий вплив має на короля Чулянікорна его перша жінка Саванта [роджена 1862 року], дуже розумна і енергічна жінчина. Она интересує ся всіми державними справами і має такий вплив на р'єшання їх, що ви не без рації можна назвати регенткою Сіама.

Мало енергічного старання королівської пари завести в край цивілізацію Європи, мимо цілого ряду реформ в формі вищих державних інституцій, заведення пошти і телеграфу а навіть залізниць воді Банг-

кока до моря — загальний рівень розвитку Сіамців ще не підніс ся, а їх життя так просте, як було до часу всіх нових установ, перенятих з чужої цивілізації.

Сіам називають его мешканців „Muang Thai“ — то значить „царство вільних“. Тих вільних синів краю числять звичайно дев'ять мільонів; тимчасом сингапурські газети кажуть, що самих Хінців в Сіамі як-раз тільки. На гадку зв'язного розслідника Сіама д-ра Кароля Бока — ні одно ні друге не є правдою; наймовірніше дев'ять мільонів буде цифра самого тільки мужеского населення, але і то лише приближено, бо о докладне обчислення трудно. Та й сам край не зовсім розсліджений Європеїями. З багатьох оповідань місіонарів і різних подорожників знаємо про повільну част Сіама тільки, що она заповнена відногами великого ланцюга гір, що обіймає з півдня плоского Середню Азію, і що ті висини покриті густими непроходимими лісами; добре знана лише полуднева, а особливо приморська част краю.

В загальнім добробуті Сіама першу ролю грає богата у воду річка Менам; воді більшого або меншого впливу тої „надії всіх хліборобів“ зависить більше або менше щедрий урожай. Правильно кождого року Менам прибуває в час воді 1-ого липня до грудня і на багато миль заліває околиці поля і луки.

Сіам лежить в області тропічної і — як у всіх краях тих широт — бувають в ній тільки дві пори року: дощлива і суха. В періоду засухи спека, особливо в середині краю, дуже велика. В надбережній полосі спека під впливом морського вохого воздуха є менша, але і тут чужоземці-Європеї покидають на той час свої звичайні місця життя.

въдбулось нинѣ торжественне закончене школь-
ного року. Маленька сая школьна [школа
сея мѣститъ ся въ комбрѣмъ, при улицѣ
Стрѣлецкѣй ч. 6.] заповнилась по берега дѣв-
чатками-ученицами и публикою. Зѣ интелли-
гн бачила мы ледви вѣлька особбъ; се и не

Выказ складанихъ жертвъ.

— На „Школу Помощь въ Самборѣ“ звали зложити рѣшны владку по 50 кр. Вп.: о. Гмиричъ проф. религіи, о. Рвпецкій катихиза, п. Лашкевичъ проф. гимназіи въ Самборѣ, п. І. Павлицъ зъ Рогатина; 5 ар. зложивъ п. Іосифъ Кульчицкій секретарь п. в. суду въ Самборѣ и 2 ар. о П. Погорельцкій парохъ въ Бѣлѣ. — **Вѣдъ Выдѣлу тов. „Школы Помощь въ Самборѣ“** дня 9 н. ст. липня 1897.

— Для товариства св. Ап. Петра зложили вписове и членску владку за рѣшъ 1897 по 3 ар. Впр. митратъ о. Туркевичъ Левъ, архидіаконъ Капітулу львівськый; Всч. оо. Яцковскій Михайл и Ваню Омелянъ, настоятель семинаріи духовной у Львовѣ; Всч. о. Зельскій Исидоръ за церковъ парохъ. Милатинъ старій. — Разомъ 12 ар. — *Мрицъ.*

На до слане.

Згѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницікого

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

переношений до нового льокалю

при пл. Галицкой ч. І.

По цѣнахъ найдешевшійхъ

въ великомъ выборѣ окуляры,

цифры, лорнеты, барометры,

термометры. — Направы най-

еже и найдешевше. — Устро-

ена электричныхъ двѣнокъ. —

Замовленія зъ провинціи водво-

ротко. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницікій

Львѣвъ площа Галицка ч. І.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

12 н. ст. липня 1897.

Львѣвъ: Пшеница 8- до 8.40, жито 5.60 до 5.80, ячмѣнь броварный 5.50 до 6- , ячмѣнь пашинный 5.50 до 6- , овесъ 6- до 6.50, рпшакъ 6- до 6- , горохъ 6- до 6- , вики 6- до 4.75, насьня лѣняне 6- до 6- , насьня конопне 6- до 6- , бѣбъ 6- до 6- , бѣбикъ 6- до 6- , гречка 6- до 6- , конюшина червона 6- до 6- , конюшина бѣла 6- до 6- , конюшина шведска 6- до 6- , тымотка 6- до 6- , анижъ 6- до 6- , кукурудза стара 5- до 5- , кукурудза нова 5.10 до 5- , хмѣль 6- до 6- , аа 100 кильо у Львовѣ, оковита за 10.000 лѣтрѣвъ. 6- до 6- ар.

На подарунки!

В канцелярии

„Руского Товариства Педагогичного“

при улицѣ Академичній ч. 8.

можно купити слѣдуючі видана:

В Образові видана.

Звѣринецъ	10 кр.
Гостинецъ	10 „
Забавки	10 „
Менажерія	10 „
Робинзон	40 „
Квиточка	20 „
Виночокъ	20 „
Кобзаръ Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лисъ Микита, 2-ге цѣлкомъ перер. вид.	50 „
Миронъ: Пригоди Домъ Кіхота	40 „
Наші звѣрята	40 „
Дітотчѣ виданки ч. І.	30 „
„ „ „ ч. ІІ.	30 „
Забавки для дѣтей	40 „
Мала менажерія	35 „
Велика менажерія	40 „
Нашимъ дітямъ ч. І.	40 „
„ „ „ ч. ІІ.	40 „

2) Видана безъ образнівъ.

Читанка ч. І. ІІ. ІІІ. ІІІІ. в опрѣвѣ 20 кр. безъ опр.	10 „
Китица желанъ, 2-ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Каземові канці	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 ар.
Дзвінокъ на рр. 1892—1896	3 ар.
Ів. Левицкій: Попаливъ, Різдвяні сценки	10 кр.
Вол. Шухевичъ: Записки школяря	20 „
Видъ Бескида до Андів	10 „
О. Нижанковскій: Батько і маги, двоспів для дѣтей зъ фортепиано	10 „
Леонидъ Глібовъ: Байки	5 „
В. Чайченка: Олеса; Байки; Комаръ; Два оповиданія, по	5 „
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дипрова Чайка: Казка про сонце та его сына; Писанка по	5 „
М. Лисенко: Тече вода зъ підъ явора. Двоспів зъ фортепиано	10 „
Мапа етнографічна України-Руси	20 „
Гордіенка: Картагенці і Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорожъ до вѣдъ землі	60 „
Варановскій: Приписки до ісаній	20 „
Молитвенникъ народный, в полотно опрѣвлен.	10 „
Д-р. Л. Кельнеръ: Коротка історія педагогіи	60 „
Василь В-р: Джонатанъ Свѣтъ. Подорожъ Гукъ-лівера до краю великанів	25 „
Остап Макарушка: Короткий оглядъ руско-українського письменства	15 „

МОЛИТВЕННИКЪ

выданный „Провсѣтою“

въ народной мѣвѣ, великій, обіймаючій 640 сторѣвъ друку, найновѣйшій зъ всѣхъ такихъ Молитвенниковъ.

Молитвенникъ сей мѣститъ въ собѣ: 1) Молитвы щоденный ранній и вечерній. 2) Зѣ Богослужения церковного, именно: а) зѣ Вечернѣ, б) зѣ Повечернѣ, в) зѣ Повечернѣ великой, г) зѣ Утренѣ, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. 3) Тайны покаянія и пресв. Евхаристіи. 4) Молитвы для рожного вѣку стану и въ рѣзныхъ потребѣхъ. 5) Молитвы въ часѣ Великого посту. 6) Молитвы на празники а) Господскіи, б) Богородичніи, в) Святыхъ, 7) Молитвы сполученіи зѣ вѣдъпустами, 8) Акафистъ до а) Песуса Христа, б) Пресв. Богородици, в) св. Отца Николая, 9) Молитвенно до пресв. Богородици. 10) Тропарь, кондаки, богородичніи и прокимены а) недѣльный б) щоденный, в) на празники Господскіи, Богородичніи и Святыхъ, г) на деякіи потребѣхъ. 11) Колѣдны и иншіи пѣсни церковныи. 12) Мѣсяцесловъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ достѣти можна въ канцелярии тов. „Провсѣта“ Ринокъ ч. 10, въ книгарни Старицкійскій и въ переплетничѣхъ зведеніи М. Спозарского по такимъ цѣнахъ: 1) Молитвенникъ брошурованный — ар. 70 кр. 2) опрѣвленный на-пѣвъ въ полотно зѣ одѣвными водѣсками — „ 90 „ 3) опрѣвленный цѣло въ полотно зѣ золочеными и водѣсками — 1 „ 30 „ 4) опрѣвленный якъ підъ 3) зѣ додаткомъ золочеными береговѣ — 1 „ 30 „ 5) опрѣвленный на-пѣвъ въ шкуру зѣ золочеными и водѣсками — 1 „ 10 „ 6) опрѣвленный цѣло въ шкуру зѣ золочеными и водѣсками — 1 „ 60 „ 7) опрѣвленный якъ підъ 6) зѣ додаткомъ золотыхъ береговѣ — 1 „ 80 „

Замовляючіи поодинокіи Молитвенники зводѣтъ присылать на оплату почты 20 кр.

КРѢСЛА огородовъ кути, складаніи зъ дѣтотками деревляными, штука по 3 ар. Лавки огородовъ по ар. 10 и 12 Коновки и Скалки огородовъ

поручае ПЕТРО ХИОНОВСКОМЪ, торговля зѣлѣна у Львовѣ, площа Капітульна ч. І (супротивъ кате-

дринъ). 1595

ДОБРА СТАНЦІЯ

для одного ученика зѣ низ-

шихъ клѣвъ гимназіальныхъ.

Влизна вѣдомѣсть въ админі-

страціи „ДВЛА“ 2-3

арш.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двѣхъ частяхъ

Выборъ поесей для народу

зѣ житєнсью и портретомъ

автора.

Накладомъ тов. „Провсѣта“.

Цѣна каждой части 25 кр.

Опавленіи примѣрники прода-

ють ся по 35 кр.

УЧИТЕЛЬКУ

для науки дѣтей на часѣ вакаціи можуть одержати родичѣ зѣ помѣжъ бующихъ семинаристокъ або теперѣшнихъ кандидатокъ женской учительской семинарии. Початокъ вакацій вѣдъ 1 н. ст. липня. Зголосити ся можна заразъ особисто або письменно зѣ точнымъ поданемъ условій до о. Стефановича, катихиза въ женской учит. семинарии у Львовѣ [ул. Вѣр-менска 2.]

МУЖЕСКУ

Безсильность

выкликана именно страшными

наследствами тайныхъ грѣ-

ховъ молодости и розпутствъ,

уеуе напѣвно на долго оди-

нока, розширена въ многихъ

виданяхъ иллюстрирована книга

Самосохрана д-ра Ретана

Россійске видане: 1 ар.

Польске видане: 1 ар.

Нѣмецке видане: 2 ар.

Тысячъ людей найшли въ

нѣй поясненія своихъ недуговъ

и направили свои мужескыи

силы при помощи указанного

въ книжкѣ способа лечѣния.

По одержаню франко належи-

мости, высылка ся франко

книга въ кувертѣ маляномъ

выдавѣтъ Р. Ф. Біеръ въ

Липску. (R. F. Bier's Ver-

lagsbuchhandlung in Leipzig.)

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вѣдъ дня 12 лютого 1888 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВЫ

4% зѣ 30-дневнымъ выповѣдженемъ

4 1/2% зѣ 90-дневнымъ выповѣдженемъ

а всѣ находящій ся въ обѣгу 5%, асигнаты касовы зѣ

90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ опроцентованы

по 4 1/2% вѣдъ 15 мая 1889.

Передрукъ не буде плаченый.

ДИРЕКЦІЯ.

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 ар. 20 кр., 10 ар. 20 кр., 10 ар. 70 кр. и 11 ар. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 ар.; 3 ар. 30 кр.; 3 ар. 70 кр.; 4 ар. 10 кр.;

4 ар. 50 кр.; 4 ар. 90 кр. (Дорожній вина флясками)

высылае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 47-?

Розклад ізди поїздівъ залізничихъ

важный від 1 липня 1897

після часу середно-європейского (лінійшого о 36 минутъ відъ часу львівського).

ПОІЗД	до Львова	ПОІЗД	зі Львова
посп. особ.	приходять о	посп. особ.	відходять о
7.30	з Іцкан	6.00	до Підволочиска з голови двірца
7.50	„ Янова	6.10	„ Іцкан
7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15	„ Підволочиска з Підзамча
8.05	„ Лавочного		„ Іцкан
8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40	„ Кракова
8.25	„ Сокала	8.55	„ „
9.10	„ Кракова	9.20	„ Скольного (до Гребенова від 10 1/2 до 11 1/2)
10.35	„ Ярославла	9.25	„ Сокала
1.15	„ Янова	9.40	„ Янова
1.30	„ Кракова з Орлова (від 2 1/2 до 3 1/2)	10.05	„ Підволочиска з головного двірца
1.40	„ Скольного (Гребенне від 10 1/2 до 11 1/2)	10.27	„ „
1.50	„ Черновець	10.45	„ Іцкан
2.15	„ Підволочиска на Підзамче	1.04	„ Янова (лишь в недѣлі і свѣта)
2.30	„ „ головн. дворець	1.55	„ Підволочиска з головного двірца
5.25	„ Сокала	2.08	„ „
5.35	„ Підволочиска на Підзамче	2.31	„ Бруховичъ що недѣлі і свѣта до даль-
5.45	„ Іцкан		шого зарядженія
		2.40	„ Черновець
		2.50	„ Кракова
3.04	з Підволочиска на Підзамче	3.00	„ Янова
3.30	„ „ головн. дворець	3.05	„ Скольного (від 1 1/2 до 2 1/2) з Стрия
5.10	„ Кракова	3.40	„ Бруховичъ
6.00	„ Підволочиска на головн. дворець	3.43	„ Ярославла
6.55	„ Кракова	3.40	„ Замкомъ вода що день до дальшого
8.00	„ Янова тільки в недѣлі і свѣта.		зарядженія
8.15	„ Бруховичъ тільки від 2 1/2 до 3 1/2 до даль-		
	шого зарядженія.		
8.45	„ Кракова	4.40	до Кракова
8.49	„ Бруховичъ тільки від 1 1/2 до 2 1/2.	5.20	„ Лавочного
9.01	„ Янова	6.24	„ Янова лишь в будні дни
9.10	„ Іцканъ Бергомету зъ замкомъ пошеділка	6.45	„ Кракова Орлова чер. Тарнів від 1 1/2
9.30	„ Кракова	7.05	„ Сокала
	„ Підволочиска на Підзамче	7.25	„ Тернополя з головного двірца
9.43	„ Іцкан	7.30	„ Лавочного
9.50	„ Підволочиска на головн. дворець	7.47	„ Тернополя з Підзамча
10.00	„ Скольного (лишь від 1 1/2 до 2 1/2) Стрия,	8.50	„ Янова в недѣлі і свѣта
	Хирова.	10.30	„ Іцкан
10.20	„ Лавочного	10.50	„ Кракова
12.10		11.00	„ Підволочиска з головного двірца
		11.37	„ „

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечеромъ до 5 години 59 минутъ рано.

АЛЬБУМЪ

заслуженныхъ Русинѣвъ

Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товари-

ствѣ „Провсѣта“.

ТУТКИ цигаретовы 1000 штукъ

1 ар. поручае А. Мауэр-

кевичъ, Львѣвъ ул. Галицка ч. 12

При закупкѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Вывадецъ и редакціонный редакторъ: Иванъ Белый.

Патѣръ зѣ сабр. Чорлянськомъ.

Зѣ друзарѣи Институту Старицкійского, підъ зарядомъ Іоанна Грѣлана.